

Holy Bible

Aionian Edition®

**Geeshsha Mas'aafaa
Dawuro Bible, Ethiopian (Latin)**

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as “ The Purple Bible ”

Holy Bible Aionian Edition ®
Geeshsha Mas'aafaa
Dawuro Bible, Ethiopian (Latin)

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 5/20/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
The Word for the World International, 2024

Formatted by Speedata Publisher 5.1.7 (Pro) on 5/31/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Dawro at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Dawro at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Doometsaa	11
Kessaa	53
Wogaa	91
Payduwaa	118
Zaaretsuwaa	153
Iyyaasa	184
Daannatuwaa	206
Uruuto	229
1 Sammeela	232
2 Sammeela	260
1 Kaatatuwaa	283
2 Kaatatuwaa	312
1 Oduwaa	340
2 Oduwaa	366
Izira	398
Nahimiyaa	407
Astiro	421
Iyyooba	429
Mazimuriyaa	451
Leemisuwaa	504
Eranchchaa	522
Siik'uwaa Sabaa	529
Isiyaasa	533
Ermaasa	577
Ermaasa Seelaa	627
Hizik'keela	632
Daaneela	678
Hoose	692
Iyyu'eela	699
Amoos'a	702
Abddiyyu	708
Yoonasa	709
Mikiyaasa	711
Naahooma	715
Imbbaak'ooma	717
Sofonaasa	719
Haage	722
Zakkaraasa	724
Milkkiyaasa	732

NEW TESTAMENT

Maatoossa	737
Mark'k'oossa	767
Luuk'aasa	786
Yohaannisa	817
Kiitaa	841
Roome	872
1 K'oronttoosa	885
2 K'oronttoosa	898
Galaatiyaa	907
Efesoona	912
Pilip'p'isiyoosa	917
K'olaasiyaasa	921
1 Teselonk'k'e	924
2 Teselonk'k'e	927
1 S'imootoosa	929
2 S'imootoosa	933
Tiitoo	936
Pilimoonaa	938
Ibraawe	939
Yaak'ooba	949
1 P'es'iroosa	952
2 P'es'iroosa	956
1 Yohaannisa	959
2 Yohaannisa	962
3 Yohaannisa	963
Yihudaa	964
Yohaannisa Sas'aa	965

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

*Aa kesi diggiide, de'uwaa mitsaakko afiyaa ogiyaa naagana mala, kiruubeela giyaa
kiitanchchatuwaanne aad'd'i aad'd'i wod'd'iyaa tamaa lac'uwaa mashshaa Edene
Gennetiyaappe away doliyaa baggana wotseedda.
Doometsaa 3:24*

Doometsaa

1 S'oossay salotuwaanne sa'aa koyro med'd'edda. 2 He wode sa'ay giigibeennanne ayayne baynna mela; c'iimuwaa bollan d'umay de'ee; S'oossaa Ayyaanay haatsaappe bollanna mayyi utteedda. 3 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Poo'uu Hano» yaageedda; poo'uukka haneedda. 4 Poo'uu lo" a gideeddawaa S'oossay be'eedda; yaatiide poo'uwaaw d'umaappe shaakkeedda. 5 S'oossay poo'uwaaw «Gallassaa» giide suntseedda; d'umaa «K'ammaa» giide suntseedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne koyro gallassaa. 6 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Bollanna de'iyaa haatsaa garssanna de'iyaa haatsaappe shaakkiiyaa saluwaa guufantsuu hano» yaageedda; geetettowaadanka haneedda. S'oossay saluwaa guufantsuwaaw giigissiide, saluwaa guufantsuwaappe bollanna de'iyaa haatsaa garssanna de'iyaa haatsaappe shaakkeedda. 8 S'oossay he guufantsuwaaw «Saluwaa» giide suntseedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne laa'entso gallassaa. 9 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Saluwaappe garssanna de'iyaa haatsay ittisaan eello; mela sa'ay k'onc'c'o» yaageedda; hewaappe guyyiyaan haneedda. 10 S'oossay he mela sa'aa «Biittaa» giide suntseedda; k'ay itti sa'aan eelleedda haatsaa «Abbaa» giide suntseedda. Yaatiide S'oossay hewe lo" a gideeddawaa be'eedda. 11 Hewaappe simmiide S'oossay, «Biittay mitsaa maataa dolisso; zeretsaa ayfii de'iyaa katsaanne zeretsaa ayfiyaana de'iyaa teeriyaa mitsaa dolisso» yaageedda; hewekka haneedda. 12 Biittay, mitsaa maataa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan doleedda. S'oossay hewe lo" a gideeddawaa be'eedda. 13 Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne heezzentso gallassaa. 14 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Gallassaa k'ammaappe shaakkanaw poo'otuu saluwaa guufantsuwaan hanino; untuttu gallassaa, wodiyaanne laytsaa erissanaw mallaa gidino; 15 sa'aa bollan poo'issana mala untuttu saluwaa guufantsuwaan poo'ino» yaageedda; hewaappe guyyiyaan haneedda. 16 S'oossay laa"u wolk'k'aama poo'otuwaaw, dariyaawe gallassaa mooddanaadaninne k'eera"iyaawe k'ammaa mooddanaadan med'd'edda; s'ooolintetuwaakka I med'd'edda. 17 S'oossay untuttu ha sa'aa bollan poo'issana mala, gallassaanne k'ammaa mooddana malanne poo'uwaaw d'umaappe shaakkana mala, saluwaa guufantsuwaan untuntta wotseedda. Yaatiide S'oossay hewe lo" a gideeddawaa be'eedda. 19

Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne oyddentso gallassaa. 20 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «De'uwaan de'iyaa dumma dumma med'etatu haatsaan darino; kafuukka sa'aappe bollananne saluwaa guufantsuwaappe garssana paallo» yaageedda. 21 Yaatiide S'oossay abbaan de'iyaa wolk'k'aama do'atuwaaw, haatsaa gidon wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaanne k'efiyaana de'iyaa kafuwaaw ubbaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan med'd'edda. S'oossay hewe lo" a gideeddawaa be'eedda. 22 S'oossay untuntta, «Yelettite; c'orite; abbaa haatsaa kumite; kafuukka biittaa bollan c'oratto» yaagiide anjeeedda. 23 Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne ichcheshentso gallassaa. 24 S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «De'uwaan de'iyaa med'etatu barenttu k'ommuwaan k'ommuwaan: mehetuu, biitaana gooshettiyaaw med'etatuunne do'atu barenttu k'ommuwaan k'ommuwaan biittaa bollan kesino» yaageedda; haneedda. 25 S'oossay do'atuwaaw untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan, mehetuukka untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan, biitaana gooshettiyaaw med'etatuwaakka ubbaa untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan med'd'edda. S'oossay hewe lo" a gidiyaawaa be'eedda. 26 Hewaappe simmiide S'oossay, «Asaa nu leemisuwaan nuuna malattisiide ane med'd'oytte; untunttu abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaaw, biittaa bolla wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaa mooddino» yaageedda. 27 Hawaadan S'oossay asaa bare leemisuwaan med'd'edda; I asaa S'oossaa leemisuwaan med'd'edda; I untuntta attuma asaanne mac'c'a asaa ootsiide med'd'edda. 28 S'oossay untuntta hawaadan yaagiide anjeeedda; «Yelettite; c'orite; ha sa'aa kumitenne mooddite; abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaanne biittaa bolla wos's'i k'aas's'iyaa, de'uwaan de'iyaa med'etaa ubbaa mooddite» yaageedda. 29 Hewaappe simmiide S'oossay, «Be'ite! Taani ha biittaa ubbaa bollan zeretsaa ayfiyaana de'iyaa katsaa ubbaanne zeretsaa ayfiyaana de'iyaa teeriyaa mitsaa ubbaa hinttentoo immaad; untunttu hinttentoo k'uma gidana. 30 K'aykka ha sa'aan de'iyaa mehiyawunne do'aa ubbaw, saluwaa kafuwaaw ubbaw, biitaana gooshettiyaaw med'etaa ubbawunne shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaw miyaawaa gidanaadan, irs's'a mitsaanne maataa immaad» yaageedda; haneedda. 31 S'oossay bare med'd'edda ubbabaakka s'eelleedda; daro lo" a gideeddawaa be'eedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne usuppuntso gallassaa.

2 Salotuunne sa'ay untuntun de'iyaaawe ubbabay hawaadan med'etti poletteedda. 2 S'oossay bare ootseedda oosuwaaw usuppuntsa gallassi poliide, bare

ootseedda oosuwa ubbaappe laappuntsa gallassi shempeedda. 3 K'ay S'oossay laappuntsa gallassaa anjeeddanne geeshsha ootseedda; ayaw gooppe, S'oossay bare ootsiyaa oosuwa wurrssiide shempeeddawe he gallassaana. 4 Saluunne sa'ay med'etteeddawe hawaadaana. Med'inaa Goday S'oossay sa'anne saluwaanne med'd'eedda wode, 5 sa'aa bolla mitsayenne maatay dolibeenna; c'arshshayenne c'aaribeenna; ayaw gooppe, Med'ina Goday S'oossay iraa bukkissibeenna; k'ay biittaa ootsiyaa asaykka baawa. 6 Gidooppenne sa'appe haatsay pude kesiide, biittaa ubbaa irs's'issee. 7 Hewaappe guyye, Med'inaa Goday S'oossay biittaa baanaappe itti asaa med'd'iide Aa siid'iyaa de'uwa shemppuwa shemppi gelisseedda; yaatina bitanii de'uwaan de'iyaa asaa gideedda. 8 Med'inaa Goday S'oossay away doliyaa baggana Edene giyaa sa'aa gennetiyyaa tokkeedda; yan bare med'd'eedda bitaniyaa wotseedda. 9 Med'inaa Goday S'oossay s'eellanaw lo'iyaa, maanawukka mal'iyaa ubbaa k'ommo mitsaa biittaaappe doliseedda. Gennetiyyaa gidduwaan de'uwa mitsaanne lo'uwaanne iitaa erissiyaa mitsaa wotseedda. 10 Gennetiyyaa ushshiyaa shaafaa haatsay Edeneppa goggee. Edeneppa keseeddawaappe guyye, oyddu shaafaa kes shaakettee. 11 Koyro shaafaa suntsay Pisoona; Pisoni work'k'ay de'iyaa Ewulaas'a giyaa biittaa ubbaa bolla goggee. 12 He biittaa work'k'ay geeshsha work'k'aa; k'ay al'o shittuunne loysi lo'iyaa shuchchay yan de'ee. 13 Laa'entso shaafaa suntsay Giyoona; Giyooni Top'p'iyaa biittaa ubbaa bolla goggee. 14 Heezzentso shaafaa suntsay S'egiroosa; S'egiroosi Asooreppe away doliyaa baggana goggee. K'ay oyddentso shaafay Efiraas'iisa. 15 Bitanii Edene Gennetiyyaa ootsana malanne naagana mala, Med'inaa Goday S'oossay Aa afiide wotseedda. 16 Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa, «Gennetiyyaa mitsaa teeraa ubbaappe neeni maana gooppe ma; 17 shin lo'uwaanne iitaa erissiyaa mitsaa teeraappe mooppa; ayaw gooppe, neeni aappe meedda gallassi tumu hayk'k'ana» yaagiide azazeedda. 18 Hewaappe guyye Med'inaa Goday S'oossay, «Bitanii barekka de'iyaaawe lo'a gidenna; taani aw injetiyaanonne Aa maaddiyaano med'ana» yaageedda. 19 Med'inaa Goday S'oossay mehetuwa ubbaa, do'atuwa ubbaanne saluwa kafotuwa ubbaa biittaaappe med'd'eedda; k'ay bitanii untuntta waagi suntsanenttonne be'anaw aakko aheedda; bitanii de'uwaan de'iyaa med'etaa ubbaa suntseedda suntsay untunttu suntsaa gidiide atteedda. 20 Hewaadan bitanii mehetuwa ubbaa, saluwa kafotuwaanne bazuwa do'atuwa ubbaa suntseedda; shin Addaamaw injetiyaanne Aa maaddiyaawe beettiibeenna. 21 Hewaa diraw Med'inaa Goday S'oossay

bitaniyaa gem"ishshuwa kayroyeedda; I gem"ishshuwa kayrotti de'ishshin, Aa miyyiyaa mek'etsaappe ittuwa akkiidde, he sa'aa ashuwa kuntseedda. 22 Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaappe akkeedda mek'etsaa mac'c'aano ootseedda; yaatiide izo bitaniyaakko aheedda. 23 Yaatina bitanii, «Hayanaasho! Ha mek'etsatta ta mek'etsaappe, ha ashattakka ta ashuwaappe aketteeddawunno; izakka attuma asaappe aketeedda diraw, mac'c'awunno geetettu» yaageedda. 24 Hewaa diraw Asay bare aawuwaanne bare aatto aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; untunttu laa'u itti asho gidanawantta. 25 Bitaniinne Aa machatanne laa'attukka kallo s'iira de'ino; shin ittuu ittoo yeellattikkino.

3 Shooshshay Med'inaa Goday S'oossay med'd'eedda do'aa ubbaappe aad'd'eedda genanchcha. Itti gallassi shooshshay he mishiratto, «S'oossay tumu hinttentta, <Gennetiyaan de'iyaa mitsaa teeraa ubbaappe mooppite> geeddee?» yaagiide oochcheedda. 2 Mishirata shooshshaw zaaraade, «Tuytti, S'oossay hawaadan gibeenna; nuuni gennetiyaan de'iyaa mitsatuwa teeraa maanaw danddayeetto; shin S'oossay nuuna, Gennetiyyaa gidduwaan de'iyaa mitsaa teeraa mooppite; bochchoppite; hewe d'ayooappe hinttenttu hayk'k'anita geedda» yaagaaddu. 4 Shooshshay mishiratto, «Tuytti, hinttenttu ayine hayk'k'ikitta; 5 S'oossay hewaa geeddawe, he mitsaa teeraa hinttenttu mooppe, hinttenttu ayfii dooyettina, lo'uwaanne iitaa S'oossaadan hinttenttu eranawaa I eriyya diraassa» yaageedda. 6 Mishirata he mitsaa teeraa maanaw mal'iyaaawaa, s'eellanaw lo'iyaaawaa, k'ay Asay aad'd'eedda eraa demmanaw amoyiyaawaa gidiyaawaa be'aaddu; he mitsaa teeraappe akkaade maaddu; k'ay barenana de'iyaa bare asinawukka hewaappe immiina, ikka meedda. 7 Hewaappe untunttu laa'uwa ayfiikka dooyetteedda; yaatina untunttu barenttoo kallo s'iira de'iyaaawaa ereeddino; balasiyya giyaa mitsaa haytsaa sikkiide, barenttoo k'antsaan danc'c'eeddino. 8 Sa'ay omarsseedda wode, gennetiyyaa gidduwaan Med'inaa Goday S'oossay hamettishin, Aa kooshshaa bitaniinne Aa machata siseeddino; untunttu gennetiyyaa mitsaa giddon Med'inaa Godaa S'oossaappe k'osetteeddinno. 9 Shin Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa s'eesiide, «Addaamaa, hak'an de'ay?» yaageedda. 10 Bitanii, «Gennetiyyaa gidduwaan ne kooshshaa sisaadde, taani kallo de'iyaa diraw, yayaade k'osettaad» yaageedda. 11 Med'ina Goday S'oossay Aa, «<Neeeni kallo de'aasa> giide new odeeddawe oonee? Taani neena, <Mooppa> gaade azazeedda mitsaa teeraappe maadiyyee?» yaagiide oochcheedda. 12 Shin I, «Taananna de'anaadan neeni

immeedda mac'c'awunna he mitsaa teeraappe taw immina maad» yaageedda. 13 Med'inaa Goday S'oossay hewaappe guyye machchatto, «Neeni hewaa ayaw ootsaad?» yaagiide oochcheedda. Mishirata, «Taana shooshshay c'immina maad» yaagaaddu. 14 Med'inaa Goday S'oossay hewaappe guyye shooshshaa, «Neeni hawaa ootseedda diraw, mehiyaa ubbaanne do'aa ubbaa garssan ne s'alalay shek'K'etteeddawaa! Neeni ne uluwaan biittaana gooshettana; ne de'uwwa laysaa ubbaan baanaa laac'c'ana. 15 Taani neenanne mishirato, ne zeretsaanne izi zeretsaa morkke kessana; I ne huup'iyaa k'os's'ana; neenikka Aa giindiyaa dukkanaassa» yaageedda. 16 Mishirattokka Med'inaa Goday S'oossay, «Ne shahaaro wode daro tuggatana; K'ay neeni wolk'k'aama oytan naanaa yelana. Gidooppenne neeni ne asinaana de'anaw amottana; I neena mooddana» yaageedda. 17 Bitaniyaakka Med'inaa Goday S'oossay hawaadan yaageedda; «Neeni ne machchatti oduwaa siseedda dirawunne taani neena, «He mitsaa teeraa mooppa» gaade azazeedda mitsaa ayfiyaa neeni meedda diraw, biittay ne gaasuwaan shek'etteeddawaa gido! Neeni ne de'uwwa laysaa ubbaan wolk'k'aama daaburan biittaa goshaadde maana. 18 Biittay new aguntsaanne kashiyaa dolana; neeni woran doleeddawaa maana. 19 Neeni biittaw simmana gakkanaw, daaburan ne som'i c'awattina ootseedda ne k'umaa maana; ayaw gooppe, neeni biittaappe aketaadda; neeni baana; neeni baanaw simmana» yaageedda. 20 Addaame bare machchatto Hewaano giide suntseedda; ayaw gooppe, iza de'uwaan de'iyaa asaa ubbaw aatto. 21 Med'inaa Goday S'oossay Addaamawunne Aa machatiw c'alaal giigissiide untuntta mayzeeedda. 22 Hewaappe guyye Med'inaa Goday S'oossay, «Simmi Asay nuuppe ituwaadan lo'uwaanne iitaa eriyaawaa gideedda. I bare kushiyaa yeddiide, de'uwwa mitsaappe akkiidde, K'ay meenna malanne med'inaw de'uwaan de'enna mala te'ettanaw koshshee» yaageedda. 23 Hewaa diraw, I bare aketeedda biittaa ootsana mala, Med'ina Goday S'oossay Edene Gennetiyaappe Aa keseedda. 24 Aa kesi diggiide, de'uwwa mitsaakko afiyaa ogiyaa naagana mala, kiruubeela giyaa kiitanchatuwaanne aad'd'i aad'd'i wod'd'iyaa tamaa lac'uwwa mashshaa Edene Gennetiyaappe away doliyaa baggana wotseedda.

4 Addaami bare machchatti Hewaanina ak'eeda; iza shahaaro wode attuma na'aa yelaaddu; «Med'inaa Goday taana maaddina, attuma na'aa demmaad» gaade Aa K'aayeela suntsaaddu. 2 K'ay Aa ishaa Aabeela yelaaddu. Aabeeli dorssaa heemme; K'ay K'aayeeli biittaa goshee. 3 Uddenna wodiyaappe guyye, K'aayeeli bare gaden doliyaa katsaappe Med'inaa Godaw yarshshuwa

yarshsheedda; 4 shin Aabeeli bare dorssaa wudiya giddon bayira yeletteedda maratuwaappe akki shukkiide, untunttu ashuwaappe mod'd'iyawaa yarshsheedda. Med'inaa Goday Aabeelanne Aa yarshshuwa akkeedda; 5 shin K'aayeelanne Aa yarshshuwa akibeenna. Hewaa diraw, K'aayeeli loysi yiloteedda; bare deemuwaakka d'umisseedda. 6 Yaatina Med'inaa Goday K'aayeela, «Ayaw yilotay? Ne deemuukka ayaw d'umeedee? 7 Neeni lo'obaa ootsowaa gidintto, ne som'i pashikkennee? Shin neeni lo'obaa ootsana d'ayooppe, nagaray do'aadan ne penggiyaan muggee; I neena mooddana koyee; shin neeni Aa s'oonana bessee» yaageedda. 8 Hewaappe guyye, K'aayeeli bare ishaa Aabeela, «Ane dembbaa boytte» yaageedda. Untunttu dembban de'ishshin, K'aayeeli bare ishaa Aabeela bolla denddiide wod'eedda. 9 Med'inaa Goday K'aayeela, «Ne ishaya Aabeeli hak'anee?» yaagiide oochcheedda. K'aayeeli zaariide, «Taani erikke; ta ishaa naagiyaawe taaneeyye?» yaageedda. 10 Med'inaa Goday K'aayeela, «Hawaa ayaw ootsaad? Be'a; ne ishaa suutsay biittaappe taakko waassee. 11 Ne kushiyappe ne ishaa suutsaa akkiide, mittanaw hanggeedda biittaappe ha'i neeni shek'etteeddawaa. 12 Neeni goshinakka biittay new ayfena; betiyaadan neeni sa'aa bollan toyilakattanaassa» yaageedda. 13 K'aayeeli Med'inaa Godaa, «Poora! Neeni taana muriyaa muray taani ubbakka danddayennawaa. 14 Hekko neeni taana hachche ha biittaappe yederssaassa; taani ne sintsaappe k'ossettana; betiyaadan taani sa'aa bollan toyilakattana; taana demmowe ooninne wod'ana» yaageedda. 15 Med'inaa Goday Aa, «Neena ooninne wod'ena; wod'ooppe, ne haluwaan aan laappun kushiyaa kesana» yaageedda. Hewaa diraw, demmowe ooninne Aa wod'enaadan Med'inaa Goday Aa bolla malaataa wotseedda. 16 K'aayeeli Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide, Edene baggaappe away doliyaa baggana de'iyaa Nooda biittaan de'eeddino. 17 K'aayeeli bare machchattina ak'eeda; Iza shahaaro wode Heenooka yelaaddu. K'aayeeli katamaa he wode kees's'iide, he katamaa bare na'aa suntsan «Heenooka» giide suntseedda. 18 Heenooki Iraada yeleedda; Iraadi Mahuyaa'eela yeleedda; Mahuyaa'eeli Matushaa'eela yeleedda; Matushaa'eeli Laameeka yeleedda. 19 Laameeki Aadonne S'iilo giyaa laa'u machatuwaa dawutsaa akkeedda. 20 Aada Yaabaala yelaaddu; Yaabaali mehiyaa moooddiyaa, dunkkaaniyaan de'iyaa asatuwaa aawuwaa. 21 Aa ishaa suntsay Yuubaala; Yuubaali K'ay diitsaa diis'iyaaanne ulduudiya punniyaa asatuwaa ubbaa aawuwaa; 22 S'iila K'ay Tubaalik'ayna giyaa na'aa yelaaddu; Tubaalik'ayni nahaasiyaappenne birataappe dumma dumma miishshatuwaa k'os'iyawaa. Tubaalik'ayna michchata

Naa'imō. 23 Itti gallassi Laameeki bare machchetuwaā, «Aadee, S'iilee, sisite; ta machattoo, ane taani odiyaawaa hayzitte. Itti bitanii taana dechcheedda diraw, taani Aa wod'aad; ee, taani he taana masuntseedda wodallaa wod'aad. 24 K'aayeela haluwaā kessanaw laappun kushii koshoope, Laameeka haluwaā kessanaw laappun tammanne laappun kushii koshshee» yaageedda. 25 Addaame bare machchattina gisina hara na'aa yelaade, «K'aayeeli wod'eedda Aabeela diraw S'oossay taw hara na'aa immeedda» gaade, Aa Seeta gaade suntsaaddu. 26 Seetikka attuma na'aa yeleedda; Aa «Heenoosa» giide suntseedda. Aasi Med'inaa Godaa suntsaa s'eesiide goyniyaawaa he wode doomeedda.

5 Addaama yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. S'oossay asaa med'd'eedda gallassi barena malatisiidde med'd'eedda. 2 I attuma asaanne mac'c'a asaa ootsi med'd'iide, untuntta anijeedda. Untuntta med'd'iide Asaa giide suntseedda. 3 Addaami 130 laytsaa de'iide, barena malatiyaa attuma na'aa yeleedda; Aa «Seeta» giide suntseedda. 4 Addaami Seeta yeleeddawaappe guyye, 800 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 5 Addaami mule 930 laytsaa de'iide hayk'k'eedda. 6 Seeti 105 laytsaa de'iide, Heenoosa yeleedda; 7 Seeti Heenoosa yeleeddawaappe guyye, 807 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 8 Seeti mule 912 laytsaa de'iide hayk'k'eedda. 9 Heenoosi 90 laytsaa de'iide, K'aynaana yeleedda; 10 Heenoosi K'aynaana yeleeddawaappe guyye, 815 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 11 Heenoosi mule 905 laytsaa de'iide hayk'k'eedda. 12 K'aynaani 70 laytsaa de'iide, Malaali'eela yeleedda; 13 K'aynaani Malaali'eela yeleeddawaappe guyye, 840 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 14 K'aynaani mule 910 laytsaa de'iide hayk'k'eedda. 15 Malaali'eeli 65 laytsaa de'iide, Yaaredda yeleedda; 16 Malaali'eeli Yaaredda yeleeddawaappe guyye, 830 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 17 Malaali'eeli mule 895 laytsaa de'iide hayk'k'eedda. 18 Yaareed 162 laytsaa de'iide, Heenooka yeleedda; 19 Yaareed Heenooka yeleeddawaappe guyye, 800 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 20 Yaareed mule 962 laytsaa de'iide hayk'k'eedda. 21 Heenooki 65 laytsaa de'iide, Maatusaala yeleedda; 22 Maatusaala yeleeddawaappe guyye, Heenooki 300 laytsaa S'oossanna hamettiidde de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 23 Heenooki mule 365 laytsaa de'eedda; 24 I S'oossanna hamettiidde d'ayeedda; ayaw gooppe, S'oossay

Aa afeedda. 25 Maatusaali 187 laytsaa de'iide, Laameeka yeleedda; 26 Maatusaali Laameeka yeleeddawaappe guyye, 782 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 27 Maatusaali mule 969 laytsaa de'iide hayk'k'eedda. 28 Laameeki 182 laytsaa de'iide, attuma na'aa yeleedda. 29 «Ha na'ay Med'inaa Goday shek'k'eedda biittaa bolla nuuna nu kushiya oosuwaā daaburaappe shempissana» giide Noha suntseedda. 30 Laameeki Noha yeleeddawaappe guyye, 595 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. 31 Laameeki mule 777 laytsaa de'iide hayk'k'eedda. 32 Nohe 500 laytsaa de'iide, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeleedda.

6 Aasi sa'aa bolla dareedda wode, untunttoo mac'c'a naanay yeletteeddino; 2 «Saluwa Med'etatuwaā» geetettiyaawanttu ha asaa mac'c'a naanay malaa lo'a gidiyaawaa be'eeddino; yaatiide untuntuppe barenttoo dooreeddawanta akkeeddino. 3 Med'inaa Goday, «Ta Ayyaanay asan med'inaw de'enna; ayaw gooppe, Asay hayk'k'iyawaa; Aa laysatuukka itti s'eetanne laatama gidana» yaageedda. 4 He wodenne hewaappe guyye Saluwa med'etatu asaa mac'c'a naanaa akkina, naanay yeletteedda wode, wogga adussa asatuu sa'aa bolla de'eeddino. Untunttune beni wode olaw minanne eretteedda asaa. 5 Med'inaa Goday he wode sa'aa bolla de'iyaa asaa iitatetsay dareeddawaanne untunttu wozanay k'oppiyaabay ubbay ubbaa wodekka iita s'alala gideeddawaa be'eedda; 6 Med'inaa Goday asaa ha sa'aa bolla med'd'eeddawoo kayyotteedda; bare wozanaan loytsi seeletteedda. 7 Hewaa diraw Med'inaa Goday, «Taani med'd'eedda asaa ha sa'aa bollappe mule d'ayssana; asaa, mehiyaa, do'aa, biitaana gooshettiya med'etatuwaanne saluwa kafotuwa d'ayssana; ayaw gooppe, taani untuntta med'd'eeddawoo kayyottaad» yaageedda. 8 Shin Nohe Med'inaa Godaa sintsan nashetteedda. 9 Nohe haneeddabay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Nohe s'illo asaa; I bare wodiyaan de'eedda asaa gidon suure asaa; Nohe S'oossanna hametteedda. 10 Nohe Seema, Kaamanne Yaafeeta giyya heezzu attuma naanaa yeleedda. 11 He wode biittay sa'ay S'oossaa sintsan tuneedda; sa'ay ubbay makkalan kumeedda. 12 S'oossay ha sa'aa s'eelleedda; sa'ay tuneeddawaa be'eedda; ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa Asay ubbay bare ogiyaa tunissi wotseedda. 13 Hewaa diraw, S'oossay Noha hawaadan yaagiide azazeedda; «Taani asaa ubbaa d'ayssana hanay; untunttu gaasuwaan sa'ay makkalan kumeedda diraw, taani tumuppe asaakka sa'aakka d'ayssana. 14 Hewaa diraw, mino mitsaappe

new markkabiya kees's'a; he markkabiya gidдон c'ora k'ol'otuwa kessa; yaataade soonnanne karenna shidiyaan bara. 15 Markkabiya hawaadan yaataade kees's'a; adussatsaa heezzu s'eetu wad'aa, gompaa ishatamu wad'aa, geesaa hattamu wad'aa ootsa; 16 markkabiyaaw kaaraa med'd'a; kaaraappenne godaappe gidduwaan itti wad'aa gidiyaa sa'aa kallo agga basha; penggiyaa markkabiya miyiyaanna kessa; markkabiya heezzu pook'iyya kessaade kees's'a. 17 «Taani saluwaappe garssan de'uwaa shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaa d'ayssanaw, ha sa'aa bolla bashshaa haatsaa yeddana; ha sa'aan de'iyaabay ubbay d'ayana. 18 Shin taani ta k'aalaa c'aak'kuwaa neenana c'aak'k'ettana. Neeni ne machchatto, ne attuma naanaanne ne attuma naanaa machatuwaa neenana akkaade markkabiya gidдоn gela. 19 Untunttu neenana shemppuwaanna attana mala, shemppuu de'iyaa med'etaa ubbaappe k'ommuwaan k'ommuwaan attumawaanne mac'c'awaa laa"uwaa laa"uwaa akkaade, markkabiya gidдоn gelissa. 20 Duma duma k'ommo kafuwaappe, duma duma k'ommo mehiyaappenne biitaana gooshettiya duma duma k'ommo med'etatuwaa ubbaappe laa"uwaa laa"uwaa gidiide, shemppuwaanna attana mala neekko yaana. 21 K'ay neeninne neenana de'iyaa wanttu maanaw, duma duma k'ommu miyaa katsaa Efeera, markkabiya gidдон k'ola» yaageedda. 22 Nohe ubbabaakka S'oossay azazeeddawaadan ootseedda.

7 Med'inaa Goday hewaappe guyye Noha hawaadan yaageedda; «Neeni ne soo asaa ubbaanna markkabiya gidдоn gela; ayaw gooppe, taani ha wodiya yeleeta gidдон neeni s'illo gideeddawaa be'aaddi. 2 Neeni geeshsha gideedda mehiyaanne do'aa ubbaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe attumawaanne mac'c'awaa laappunuwaa laappunuwaa, geeshsha gidenna mehiyaanne do'aa ubbaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe itti attumawaanne itti mac'c'awaa, k'ay saluwaa kafuwaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe attumawaanne mac'c'awaa laappunuwaa laappunuwaa ootsaade, sa'aa ubbaa bolla duma duma zeretsay shemppuwaanna attana mala neenana akkaade gela. 4 Ayaw gooppe, laappun gallasaappe guyye, taani oytamu gallasaanne oytamu k'ammaa ha sa'aa bolla iraa bukissana; yaataade taani med'd'eedda med'etaa ubbaa sa'aa bollaappe d'ayssana» yaageedda. 5 Nohe Med'inaa Goday Aa azazeedda ubbabaa ootseedda. 6 Bashshaa haatsay ha sa'aa bolla yeedda wode, Nohe laytsay usuppun s'eeta. 7 Nohe, Aa attuma naanay, Aa machatanne Aa naanaa machchetuu bashshaa haatsaappe attanaw

markkabiya gidдоn geleeddino. 8 Geeshsha mehiyaappenne do'aappe, geeshsha gidenna mehiyaappenne do'aappe, kafuwaappenne biitaana gooshettiyaawantu ubbaappe 9 S'oossay Noha azazeeddawaadanka attumawenne mac'c'awe laa"uwaa laa"uwaa gidi, Nohekko yiide markkabiya gidдоn geleeddino. 10 Laappun gallasaappe guyye, bashshaa haatsay ha sa'aa bolla yeedda. 11 Nohe usuppun s'eetu laytsaa de'ina, laa"entsa aginaan, tammanne laappunsa gallasan, he gallasan biittaa gidдон de'iyaa wolk'k'aama c'iimmaa pultuwaa ubbay d'uuk'ki aggeeda; saluwaan de'iyaa haatsaa penggetuukka dooyetti wod'd'eeddino; 12 Iray ha sa'aa bolla oytamu gallasaanne oytamu k'ammaa bukkeedda. 13 He gallasan Nohenne Aa attuma naanay, Seeme, Kaamenne Yaafeeti, Nohe machatanne Aa naanaa heezzatuwaa machatuu ittippe markkabiya gidдоn geleeddino. 14 Untuntune do'aa ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, mehiya ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, sa'aana gooshettiyaawantu ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, kafuwaa ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, untuntunna ittippe geleeddino; 15 de'uwaa shemppuwaanna de'iyaa wanttu ubbay laa"uwaa laa"uwaa gidi, Nohekko yiide markkabiya geleeddino; 16 S'oossay Noha azazeeddawaadan, med'etaa ubbaappe attumawaanne mac'c'awaa gidiide, markkabiya gidдоn geli simmowaan, Med'inaa Goday markkabiya penggiyaa gorddeedda. 17 Bashshaa haatsay oytamu gallasaa sa'aa bolla bukkiide gam"eedda; haatsay dariide, markkabiya biittappe pude dentseedda. 18 Haatsay biittaa bolla loytsi darina, markkabii haatsaa bolla tooketteedda. 19 Saluwaappe garssaana de'iyaa d'ok'k'a deretuu ubbay mitettana gakkanaw, haatsay ha sa'aa bolla loytsi wolk'k'aappe dareedda. 20 Haatsay deretuwa s'eeraappe aad'd'iide, tammanne ichcheshu wad'aa gakkanaw tookeedda. 21 Yaatina sa'aa bolla shemppuwaanna k'aas's'iyaa med'etatu ubbay: kafuu, mehi, do'ay, sa'aa bolla sham"i giya med'etaa ubbayne Asay ubbay hayk'keedda. 22 Ee, mela biittaa bolla de'iyaa, bare siid'iyaa de'uwaa shemppuwa shemppiya ubbayka hayk'keedda. 23 Ha sa'aan pas'a de'iyaabay ubbay: asay, mehiinne do'ay, biitaana gooshettiya med'etatuunne saluwaa kafotuu ubbayka sa'aappe d'ayeeddino. Nohe s'alalayne aanana markkabiya gidдон de'iyaa wanttu atteeddino. 24 He haatsay s'eetanne ishatamu gallasaa gakkanaw sa'aa bolla gam"eedda.

8 Shin S'oossay Noha, aanana markkabiya gidдон de'iyaa do'aa ubbaanne mehiya ubbaa k'oppeedda; sa'aa bolla c'arkuwaa c'arkisseedda; he haatsay

wod'd'i wod'd'i beedda. 2 K'ay biittaa gidduwaan de'iyaa c'iimuwaa pulttuunne saluwaan de'iyaa haatsaa penggetuu gorddetteeddino; iraykka saluwaan ek'k'eedda. 3 Yaatina haatsay wod'd'i wod'd'i beedda. He s'eetanne ishatamuntsa gallassaappe guyye, haatsay wod'd'eedda. 4 Haatsay wod'd'ina markkabii laappuntsa aginaan, tammanne laappuntsa gallassan Araaraate giyaa deretuwaa bolla utteedda. 5 Haatsay tammantsa aginay gakkanaw wod'd'i wod'd'i beedda; tammantsa aginaw koyro gallassi deretoo s'eeray beetteedda. 6 Oytamu gallassaappe guyye, Nohe bare kees's'eedda markkabiyya maskkootiyya dooyeedda; 7 yaatiide itti k'uuruwaa kare yeddina; k'uuruu haatsay biittaa bollappe melana gakkanaw, yaanne haanne paalliidde gam"eedda. 8 K'ay Nohe haatsay biittaa bollappe wod'd'i wureddenttonne be'anaw itti harap'p'atto kare yedeedda; 9 shin he harap'p'atta haatsay biittaa ubbaa bolla ha"ikka de'iyaa diraw, shemppiyya sa'aa demmabeykku. Hewaa diraw simmaade, markkabiyya giddon de'iyaa Nohekkoo yaaddu; I bare kushiyya yeddiide, barekko markkabiyya giddo akkeedda. 10 Hewaappe guyye, hara laappun gallassaa gam"iide, Dogomatto zaariidekka markkabiyya giddoppe kessiide yeddeedda. 11 He harap'p'atta sa'ay omarssiyya wode aakko simmaade yaaddu; wogaraa malatiyya mitsaappe duutseedda irs's'a haytsaa bare doonaan sa"a akkaade yaaddu. Hewaa diraw, haatsay biittaa bollappe wod'd'eeddawaa Nohe ereedda. 12 K'ay Nohe hara laappun gallassaa gam"iide, he harap'p'atto zaaretsiide yedeedda; shin he harap'p'atta aakko simmaade yabeykku. 13 Nohe usuppun s'eetanne itti laytsaa de'ina, koyro aginaan koyro gallassi, haatsay biittaa bollappe s'i"eedda; Nohe markkabiyya k'um"iyya dooyi s'eelliide, biittay s'i"eeddawaa be'eedda. 14 Laa"entso aginaan laatamanne laappuntsa gallassan, biittay mule meleedda. 15 S'oossay he wode Noha hawaadan yaagiide azazeedda; 16 «Neeni ne machchatto, ne attuma naanaan ne naanaa machatuwaa akkaade markkabiyya giddoppe kesa. 17 Untunttu yelettiide, dariide c'orana mala, shemppuu de'iyaa med'etaa ubbaappe neenana de'iyaa wantta: kafotuwaa, mehetuwaa, do'atuwaanne biittaana gooshettiyya ubbaa neenana kessa» yaageedda. 18 Nohe bare attuma naanatuwaan, bare machchattinanne bare naanaa machchetuwaanna markkabiyya giddoppe kesseedda. 19 Mehiyaanne do'aa ubbay, biittaana gooshettiyya med'etaa ubbay, kafuwaa ubbayne sa'aa bolla wos's'i k'aas's'iyabaa ubbay bare k'ommuwaan k'ommuwaan markkabiyya giddoppe kesseeddino. 20 Nohe Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbeedda;

geeshsha mehiyaanne do'aa ubbaappenne geeshsha kafuwaa ubbaappe akkiide, yarshshiyaa sa'aa s'uuggiide yarshsheedda. 21 Yaatina Med'inaa Goday yarshshuwaa peenuwaa sawiyaawaa singgiide, bare wozanaan hawaadan yaageedda; «Na'atetsaappe doommina, Asay wozanaan k'oppiyaabay ubbay iita gidooppenne, taani asaa diraw gaade laa'entso ubbakka ha sa'aa shek'k'ikke. K'ay taani ha"i ootseeddawaadan pas'a de'iyaa med'etaa ubbaa laa'entso ubbakka d'ayssikke. 22 Ha sa'ay de'eedda keeshshaa ubbaan, zeriyya wodiinne c'akkiyya wodi, meeguunne hobbii, boniinne balguu, gallassaynne k'ammay ubbaadekka de'ana» yaageedda.

9 S'oossay Nohanne Aa attuma naanaa hawaadan yaagiide anjjeedda; «Yeletite; c'orite; sa'aa ubbaa kumite. 2 Sa'aa do'atuu ubbay, saluwaa kafatuu ubbay, gadiyaan wos's'i k'aas's'iyabaa ubbayne abban de'iyaa moletuu ubbay hinttentoo yayyinonne dagammino. Untunttu hinttentoo aad'd'iide imetteeddino; 3 taani mokkiyya duma duma katsatuwaa hinttentoo immeeddawaadankka, shemppuu de'iyaa wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbay hinttentoo k'uma gidana. 4 Shin suutsaa giddon shemppuu de'iyaa diraw suutsay Aa gidduwaan de'iyaa ashuwaa mooppite. 5 Taani hinttentu shemppuwaanna de'iyaa hinttentu suutsaa do'aa ubbaappe tumu achchana; k'ay asaa ubbaappe, Aa mala asaa suutsaa achchana. 6 S'oossay asaa barena malatsiide med'd'eedda diraw, asaa suutsaa gussiyaa oonanne gidooppenne, Aa suutsaykka asaa kushiyaan gukkanawaa. 7 Hinttentu yeletite; c'orite; sa'aa darite; an c'orite» yaageedda. 8 Hewaappe guyye, S'oossay Nohanne aanana de'iyaa Aa attuma naanaa, 9 «Simmi ha"i, taani ta c'aak'uwaa hinttenana, hintteppe guyye hinttentu zeretsaannanne pas'a neenana de'iyaa med'etaa ubbaanna c'aak'k'etay; ee, taani ta c'aak'k'uwaa kafuwaanna, mehiyaanna, sa'aa do'aa ubbaananne, markkabiyaappe hinttenana kesseedda, shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaanna c'aak'k'ay. 11 Taani hinttenana ta c'aak'k'uwaa c'aak'k'etay; hawaappe sintsan shemppuu de'iyaa ubbay bashshaa haatsaan ubbakka bayenna; ha sa'aa bayzziyya haatsay hawaappe sintsan ubbakka de'enna» yaageedda. 12 K'aykka S'oossay, «Taani taappenne hintteppe, hinttenana de'iyaa pas'a med'etatuwaa ubbaappe gidduwaan yaana yeletaa ubbaanna c'aak'k'etiyya c'aak'uwaa malaatay hawaa; 13 taani ta zuluwaa shaariyaan essaad; I taappenne ha sa'aappe gidduwaan de'iyaa c'aak'k'oo mallaa gidana. 14 Taani sa'aappe bolla shaariyya aheedda wodenne shaariyaan zuluu beetteedda wode, 15 taappenne hintteppe shemppuu

de'iyaa dumma dumma k'ommo med'etaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaa hassayana; pas'a de'iyaaawaa ubbaa d'ayssanaw hawaappe sintsan ubbakka bashshaa haatsay yeenna. 16 Zuluu shaariyaan beetteedda wode awudenne, taani Aa be'ana; taappe S'oossaappenne ha sa'aa bollan shemppuwaanna de'iyaa dumma dumma k'ommo med'etaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda med'ina c'aak'k'uwaa taani hassayana» yaageedda. 17 S'oossay Noha, «Taani taappenne ha sa'aa bollan shemppuwaanna de'iyaaawaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda c'aak'k'uwaa malay hawaa» yaageedda. 18 Markkabiyaappe keseedda Nohe attuma naanay Seema, Kaamanne Yaafeeta; Kaame Kanaane aawuwaa. 19 Hawanttu heezzuukka Nohe naanaa; sa'aan ubbaan de'iyaa Asay untuntuppe yeletteedda. 20 Nohe goshshancha; I woyniyaa turaa toketsaa doommeedda. 21 Itti gallassi I he woyniyaa eessaa ushiidde matsotteedda; bare dunkkaaniyaa gidдон kallo s'iira giseedda. 22 Kanaane aawuwaa Kaame bare aawuwaa kalluwaa be'eedda; kare kesiide, bare laa"u ishatoo odeedda. 23 Shin Seeminne Yaafeeti afilaa ittuwaa akkiide, laa"attukka barenttu hashiyaana hashiyaana gatsi oyk'k'iide, guyyegutsaan hametti geliide, barenttu aawuwaa kalluwaa kammeeddino; untunttu barenttu aawuwaa kalluwaa be'enna mala barenttu deemuwaa wora zaareeddino. 24 Nohe matsuu aad'd'ina beegottiide, Aa na'ay ubbaappe teefay Aa ootseeddawaa ereedda. 25 Aa, «Kanaane shek'etteeddawaa gido! I bare ishatoo wurssetsa ayiliyaa gido» yaageedda. 26 K'aykka Nohe, «Med'inaa Goday, Seema S'oossay galatetto! Kanaane Seema ayiliyaa gido; 27 S'oossay Yaafeeta biittaa aasso. Yaafeeta zaratuu Seema zaratuwaa gidдон de'ino; Kanaane Yaafeeta ayiliyaa gido» yaageedda. 28 Bashshaa haatsaappe guyye, Nohe 350 laysaa de'eedda. 29 Nohe mule 950 laysaa de'iide hayk'keedda.

10 Nohe naanaa, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa; bashshaa haatsaappe guyye, untunttoo attuma naanay yeletteeddino. 2 Yaafeeta attuma naanay: Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala, Meshekanne Tiiraasa. 3 Goomera attuma naanay: Ashkkanaaza, Riifaatanne Togarmma. 4 Yaawaana attuma naanay: Eliisha, Tarsseese, Kitiimanne Rooda. 5 Hawantuppe abbaa doonaan de'iyaa Asay ubbay bare gadiyaan gadiyaan, bare k'aalan k'aalan, bare yaran yaraaninne, bare kawutetsan kawutetsan shaaketteeddino. 6 Kaama attuma naanay: Kuusha, Mis'irayma, Puus'anne Kanaana. 7 Kuusha attuma naanay:

Saaba, Ewulaas'a, Saabita, Raa'imanne Sabttaka. Raa'ima attuma naanay: Saabanne Dadaana. 8 Kuushi Naamiruuda yeleeedda; Naamiruudi ha sa'aan koyro wolk'k'aama olanchchaa gideedda; 9 Med'inaa Godaa sintsankka I wolk'k'aama shankkanchcha gideedda; «Naamiruudadan Med'inaa Godaa sintsan wolk'k'aama shankkanchcha gideedda» guussay hewaa diraassa. 10 Aa kawutetsay koyro katamati Sanaa'oore gadiyaan de'iyaa Baabloone, Ereeka, Akkaadanne Kalinna. 11 I he biittaappe Asoore biide, Nenewe, Rohobootanne Kaalaha kees's'eedda; k'ay Nanaweppenne Kaalaahappe gidduwaan de'iyaa Reseena giyaa wolk'k'aama katamaakka kees's'eedda. 13 Mis'irayme Ludetuwaa, Anaamaawatuwaa, Lahaabetuwaa, Nafttuuhetuwaa, Patiroosatuwaa, Kaasiluhetuwaanne Piliss's'eematuwaa zeretsatuwaa yeleeedda Kafttooretuwaa yeleeedda. 15 Kanaane bare bayira na'aa Sidoonanne Heeta yeleeedda; k'ay Kanaane Yaabuusa asaa, Amoore asaa, Gerggeese asaa, Hiiwe asaa, Ark'k'e asaa, Siina asaa, Ariwaade asaa, S'amaare asaanne Hamaata asaa yeleeedda. Hewaappe guyye, Kanaane zaratuu laalettina, 19 Kanaane biittaa zaway Sidoonappe doommiide, Geeraarananne Gaazaanna aad'd'iidde, Sodoomaanne Gamooraa, Adaamanne S'aboyma biide, Lashaa'an zawatee. 20 Kaame attuma naanay barenttu yaran yaran, barenttu k'aalan k'aalan, barenttu biittan biittaaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteeddawanttu hawantta. 21 Seemaw naanay yeletteeddino; I Yaafeetaw bayira ishaanne Eboora naanaa ubbaw mayza aawuwaa. 22 Seema attuma naanay: Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luudanne Araama. 23 Araama attuma naanay: Uus'a, Huula, Geteeranne Mesheka. 24 Arifaakisaadi Shelaaha yeleeedda. Shelaahi Eboora yeleeedda. 25 Ebooraw laa"u attuma naanay yeletteeddino. Ittuwaa suntsay Peeleega; ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa Asay Aa wodiyaan shaakketeedda; Aa ishaa suntsay Yok'is'aana. 26 Yok'is'aani naanaa yeleeedda. Untunttune: Almmodaada, Sheleefa, Has'armmaaweta, Yeraaha, 27 Hadoraama, Uzaala, Diik'ila, 28 Oobaala, Abima'a'eela, Saaba, 29 Ofiira, Hawiilanne Yobaaba. Hawanttu ubbaykka Yok'is'aana attuma naanaa. 30 Untunttu de'eedda heeray Meeshappe biide away doliyaa baggana de'iyaa derii dariyaa gadiyaan Safaara gakkee. 31 Seema attuma naanay barenttu yaran yaran, barenttu k'aalan k'aalan, barenttu gadiyaan gadiyaaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteeddawanttu hawantta. 32 Hawanttu barenttu yaran yaraaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteedda Nohe attuma naanaa zaratuwaa. Bashshaa haatsaappe

simmiide, kawutetsatuwaa hawanttuppe sa'aa ubbaw yeletti akkaeeddinno.

11 Sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay koyro itti doonaanne itti k'aalaa haasayiino. 2 Asatuu away kesiya bagga simmiide beedda wode, Sanaa'oore giyaa gadiyaan dembbaa ittuwaa demmiide yan, utteeddino. 3 Unttuntu ittuu ittuwaa, «Haa yiite; s'uubiya med'd'iide, taman s'uuggoytte» yaageeddino. Unttuntu shuchchaa diraw s'uubiya, urk'kaa diraw shidiya akkaeeddino; 4 «Haa yiite; nu suntsaa s'eesissanawunne k'ay nuuni ha sa'aa ubbaa bollan laalettennaan attanaw itti wolk'k'aama katamaanne s'eeray saluwaa gakkiiya itti pook'iyaa nuw kees's'oytte» yaageeddino. 5 Shin Goday asatuu kees's'eedda wolk'k'aama katamaanne pook'iyaa be'anaw duge wod'd'eedda; 6 Med'inaa Goday «Hekko untuntu itti asaa; k'ay untuntu ubbayka itti k'aalan haasayiino; untuntu ha'i hawaa ootsanaw doommowaappe guyye, untuntu barenttoo ootsanaw k'oppowaa untuntu danddayettenawe ayayne baawa. 7 Haa yiite; duge wod'd'iide untuntu ittuu haasayiya k'aalaa ittuu erenna mala, untuntu k'aalaa dummayoyitte» yaageedda. 8 Med'inaa Goday untunta hewaappe sa'aa ubbaa bollan laalina, untuntu he wolk'k'aama katamaa kees's'iyawaa aggiisheeddino. 9 Med'inaa Goday sa'aa asaa k'aalaa yan dummayeedda diraw, he katamay Baabeela geetteddeeda. Goday untunta hewaappe sa'aa ubbaa bollan laaleedda. 10 Seema yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Bashshaa haatsaappe guyye, laa'u laysaa gidina, Seema laysay 100 gideedda wode, Seemi Arifaakisaada yeleeedda. 11 Seemi Arifaakisaada yeleddawaappe guyye, 500 laysaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleeedda. 12 Arifaakisaadi 35 laysaa de'iide, Shelaaha yeleeedda; 13 Arifaakisaadi Shelaaha yeleddawaappe guyye, 403 laysaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleeedda. 14 Shelaahi 30 laysaa de'iide, Eboora yeleeedda; 15 Shelaahi Eboora yeleddawaappe guyye, 403 laysaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleeedda. 16 Eboori 34 laysaa de'iide, Peeleega yeleeedda; 17 Eboori Peeleega yeleddawaappe guyye, 430 laysaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleeedda. 18 Peeleegi 30 laysaa de'iide, Raa'a yeleeedda; 19 Peeleegi Raa'a yeleddawaappe guyye, 209 laysaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleeedda. 20 Raa'u 32 laysaa de'iide, Saruuga yeleeedda; 21 Raa'u Saruuga yeleddawaappe guyye, 207 laysaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleeedda. 22 Saruugi 30 laysaa de'iide, Naakoora yeleeedda; 23 Saruugi Naakoora

yeleeddawaappe guyye, 200 laysaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleeedda. 24 Naakoori 29 laysaa de'iide, Taara yeleeedda; 25 Naakoori Taara yeleddawaappe guyye, 119 laysaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleeedda. 26 Taari 70 laysaa de'iide, Abraama, Naakooranne Haaraana yeleeedda. 27 Taara yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Taari Abraama, Naakooranne Haaraana yeleeedda; Haaraani Loos'a yeleeedda. 28 Haaraani bare aawuu Taari pas'a de'ishshin, bare yeletteedda Kaladaawetuwa gadiyaan, Uura giyaa wolk'k'aama kataman hayk'k'eedda. 29 Abraaminne Naakoorinne laa"attuukka akkaeeddino; Abraamo machchatti suntsay Saaro; k'ay Naakoora machchatti suntsay Milkko; Milkka Haaraana naatto; Haaraani Milkkiwunne Yiskkaaniw aawuwaa. 30 Saara mantsato; iziw na'i baawa. 31 Taari bare na'aa Abraama, bare na'aa Haaraana na'aa Loos'anne, bare na'aa Abraamo machchatto Saaro akkiidde kesina, untuntu ittippe Kanaane gadiyaa baanaw Uuri giyaa Kaladaawetuwa katamaappe denddeeddino; shin untuntu Kaaraane giyaa katamaa gakkanaw biide, yan utteeddino. 32 Taari 205 laysaa de'iide, Kaaraanen hayk'k'eedda.

12 Med'inaa Goday Abraama yaageedda; «Neeni ne gadiyaappe, ne dabbotuwaappenne ne aawuwaa golle asaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba. 2 Taani neena wolk'k'aama kawutetsaa ootsana; k'ay taani neena anjjana; taani ne suntsaa gitayana; yaatina neeni anjjo gidana; 3 taani neena anjjiaawantta anjjana; k'ay neena shek'k'iaawantta taani shek'k'ana; ha sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay ne baggana anjettana» yaageedda. 4 Abraame Med'inaa Goday aw odeeddawaadan denddiide beedda; Loos'ekka aanana beedda; Abraame Kaaraaneppe beedda wode, aw laysay laappun tammanne ichchesha. 5 Abraame bare machchatto Saaro, bare ishaa na'aa Loos'a, yan shiishsheedda barenttu mas'uwaa ubbaanne, Kaaraanen untuntu demmeedda k'oomatuwaa akkiide, Kanaane gadiyaa baanaw denddeedda; biide untuntu Kanaane gadiyaa gakeeddino. 6 Abraame he gadiyaan Sekeema giyaa sa'aan de'iyaa Moore giyaa wolk'k'aama wolaa gakkanaw hametiidde beedda. He wode Kanaane asatuu he gadiyaan de'ino. 7 Shin Med'inaa Goday Abraamaw k'onc'c'iide Aa, «Ha gadiyaa taani ne zeretsaw immana» yaageedda. I barew k'onc'c'eedda Med'inaa Godaw he sa'aan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide goynneedda. 8 Hewaappe denddiide, Beeteleppa away doliyaa baggana de'iyaa deretiya sa'aa biide, hewaan Beetele away wulliyaa bagga aggiide, k'ay Ayi away doliyaa bagga aggiide, gidduwaan

bare dunkkaaniyaa d'ogeedda; hewaan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda. 9 Hewaappe guyye, Abraame yaappe denddi biide Neegeeba bazzuwaaw gakkweedda. 10 He wode he gadii koshateedda; koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, Abraame amareeda wodiyaaw de'anaw duge Gibis'e wod'd'eedda. 11 Gibis'e gelana hanishin, Abraame bare machchatto Saaro hawaadan yaageedda; «Sisa; neeni loytsa malaa lo'o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani eray. 12 Gibis'e asatuu neena be'iyaa wode untunttu, «Hanna Aa machchatto» yaagiide untunttu taana wod'ana; shin neena pas'a aggana. 13 Simmi untunttu taw ne gaasuwaan keekana malanne, k'ay taani hayk'k'ennan ne gaasuwaan attana mala neeni, «Taani Aa michchato» yaaga» yaageedda. 14 Abraame Gibis'e biittaa geleeedda wode, Gibis'e asatuu he mishirata daro malaa lo'o mac'c'a asaa gidiyaawaa be'eeddino. 15 K'ay Gibis'e kaatiyaw ootsiyaa kaappatuukka izo be'eedda wode, kaatiyaa sintsan izo nashsheeddino; yaatiide izo kaatiyaa golle afeedino. 16 Yaatina izi gaasuwaan kaatii Abraama lo'o ayfiyaan s'eelleedda; Abraamaw dorssatuwaanne booratuwaa, attuma haretuwaanne mac'c'a haretuwaaw, attuma k'oomatuwaanne mac'c'a k'oomatuwaa, gaaluwaaw immeedda. 17 Shin Med'inaa Goday Abraama machchatti Saari gaasuwaan Gibis'e kaatiyaa bollanne Aa soo asaa bolla daro kaa'iyaa harggiyaa yeddeedda. 18 Yaatina kaatii Abraama s'eeseide, «Neeni hawaa ayaw ta bolla ootsaad? iza ne machchatto gideeddawaa ayaw taw odabeykkii? 19 Neeni izo, «Iza ta michchato» gaade taw ayaw odaaddii? Taani izo taw machche ootsanaw akkeeddawe hewaa diraassa. Simmi ha"i ne machchatto hanno be'a; izo akkaade ba» yaageedda. 20 Bare asaa azazina, untunttu Abraama Aa machchattinanne aw de'iyaa ubbabaanna kessiide yeddeeddino.

13 Hewaa diraw Abraame bare machchattinanne, barew de'iyaaubaa ubbaanna Gibs'eppe Negeeba bazzuwaaw beedda; Loos'ekka aanana beedda. 2 Abraame he wode miizaa, biraaninne work'k'aan darii duretteedda. 3 I Negeebappe denddiide Beetele gakkanaw beedda; he sa'ayenne Beeteleppenne Ayippe gidduwaan I koyro bare dunkkaaniyaa d'ogeedda sa'anne 4 yarshshiyaa sa'aa I koyro kees's'eedda sa'aa. Yan Abraame Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda. 5 Abraamena yuuyiyaa Loos'ewukka miizzay, dorssaa wudiinne dunkkaanii de'ee. 6 Shin untunttu ittippe de'anaw untunttoo biittay gidibeenna; untunttoo daro mehii de'iyaa diraw, untunttu ittippe de'anaw danddayibeykkino. 7 Hewaa gaasuwaan Abraamo wudiyaaw heemmiyaawanttu giddoninne Loos'e wudiyaaw

heemmiyaawanttu giddon walassay kesseedda. He wode Kanaanatuunne Parzzetuu he gadiyaan de'ino. 8 Yaanina Abraame Loos'a, «Nuuni ishatuwaaw gidiyaa diraw, ta giddoninne ne giddon, ta wudiyaaw heemmiyaawanttu giddoninne ne wudiyaaw heemmiyaawanttu giddon walassaa kessoppa. 9 Biittaa ubbay ne sintsan de'ennee? Ane nuuni shaakettoyte; neeni haddirssa bagga booppe, taani ushechcha bagga baana; neeni ushechcha bagga booppe, taani haddirssa bagga baana» yaageedda. 10 Loos'e yuuyyi aad'd'i s'eelliide, Yorddaanoosa Shaafaa wombbay ubbay biide Zoo'aara gakkanaw, Med'inaa Godaa gennetiyyaa woy Gibis'e biittaa mala daro haatsay de'iyaaubaa gidiyaawaa be'eedda. (Hewenne Med'ina Goday Sodoomanne Gamoora geetetiyyaa katamato d'ayissanaappe kase). 11 Hewaa diraw Loos'e barew Yorddaanoosa wombbaa ubbaa dooriide, away doliyaa bagga beedda; yaatina untunttu ittuu ittiwaappe shaaketteeddino. 12 Abraame Kanaane gadiyaan de'eedda; shin Loos'e wombban de'iyaa wolk'k'aama katamatuwaaw gidduwaan uttiide, Sodooma katamaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda. 13 He wode Sodooma asatuu iitanne Med'inaa Godaa bolla pala nagaraa ootsiyaawantta. 14 Loos'e Abraameppe shaaketteeddawaappe guyye, Med'inaa Goday Abraama hawaadan yaageedda; «D'ok'k'u gaade neeni de'iyaa saappe away doliyaa bagganne away wulliyaa bagga, k'ay huup'issa bagganne gedissa bagga s'eella. 15 Ha neeni s'eelliyaa biittaa ubbaa taani newunne ne zariyaw med'inaw immanna; 16 taani ne zariyaa sa'aa shafiyaadan darissana; ooninne sa'aa shafiyaaw paydana danddayooppe, ne zariikka paydettana. 17 Dendda; biittaa gomppan pudenne dugenne hininne haanne hamettaadde be'a; ayaw gooppe, taani ha biittaa new immanna» yaageedda. 18 Abraame bare dunkkaaniyaa shoddiide, Kebroone katamaan de'iyaa Mamire wolatuwaaw woggatuwaaw matan de'anaw beedda. Hewaan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda.

14 He wode Sanaa'oore Kaatii Amiraafeeli, Elaasaara Kaatii Ariyooki, Elaama Kaatii Kadorllaa'oomerinne Goyma Kaatii Tidi'aali oydduu, 2 Sodooma Kaatiyaa Beera'aara, Gamoora Kaatiyaa Birschshaara, Adaama Kaatiyaa Shin'aabaara, S'aboyma Kaatiyaa Shemebeeraanne (S'oo'aaro geetetiyyaa) Belaa'a Kaatiyaanna olaw salppeeddino. 3 Hawanttu ichcheshu kaatetu gaketide itti wolk'k'aa gidiide, (Mas'ine Abbay giyyaa) Siiddima Wombban shiik'eeddino. 4 Untunttu kase tammanne laa"u laytsaa Kadorllaa'oomeraw moodetteeddino; shin tammanne heezentsa laytsan aw makkaleeddino. 5 Tammanne oyddentso laytsan Kadorllaa'oomerinne aanana

zuppeteedda kaatetu barenttu olanchchatuwaa akki biide, Asttaarooti s'arnnayman de'iyaa Raafaayeta, Haaman de'iyaa Zuuzetanne Shaawe-K'iriyaatayman de'iyaa Eemeta oliide s'ooneeddino. 6 Hooraa biittaa asatuwaakka Se'iira Deriyaan oliide, bazzuwaa matan de'iyaa Elpparaana giyaa sa'aa gakkanaw yedersseeddino. 7 Hewaappe guyye simmiide, Ayin-Mishppaas'a yeeddino. (Ha'i he sa'ay K'aadeesa geetettee.) Untunttu Amaaleek'atuwaa biittaa ubbaanne k'ay Has'aas'oone Taamaara giyaa sa'aan de'iyaa Amooratuwaa oliide s'ooneeddino. 8 Hewaappe simmiide, Sodooma kaatii, Gamooraa kaatii, Addaama kaatii, S'aboyma kaatiinne (S'oo'aaro geetettiyaa) Belaa'a kaatii denddeeddino; Siiddima Wombban salppeeddino. 9 Hawanttu ubbay Elaama kaatiyaanna, Goyma kaatiyaanna, Sanaa'oore kaatiyaannanne Elaasaara kaatiyaanna (ha ichcheshu kaatetu oyddu kaatetuwaanna) oletteeddino. 10 Siiddima Wombban he wode, shidiyaadan oyk'k'yaabay kumeedda ollay besseedda; Sodooma kaatiinne Gamooraa kaatii barenttu olanchchatuwaanna olaappe bak'atishin, untuntuppe amareedawanttu he ollatuwaan kunddeeddino; shin atteedawanttu deriyaa bak'ateeddino. 11 Oyddu kaatetu Sodoomanne Gamooraa katamatuwaa mas'uwaa ubbaanne untunttu k'umaa ubbaa bonk'k'iide akkeeddino. 12 Abraamo ishaa na'ay Loos'e Sodooman de'iyaa diraw, aakka Aa mas'uwaakka akkeeddino. 13 Hewaappe guyye, itti bitanii bak'ati yiide Ibraawiyaa Abraamaw hawaa odeedda. Abraame he wode, Eshkkolanne Aneera ishaa Amooriyaa Mamire wolaa matan de'ee. Untunttu ubbaykka olaa zaaranaw Abraamena c'aak'k'uwaa c'aak'k'eti utteeddino. 14 Abraame bare dabbuu omoodetteeddawaa siseedda wode, olaa eriyaa bare son yeletteedda 318 asaa dentseedda; he oyddu kaatetuwa kaalliide Daani giyaa katamaa gakkanaw beedda. 15 K'amman bare asaa c'uguwaan c'uguwaan shaakki, bare morkkatuwaanna olettiide untuntta s'ooneedda. Demask'k'oppe huup'issa baggana de'iyaa Hooba giyaa sa'aa gakkanaw yedersseedda. 16 Mas'uwaa ubbaa, k'ay bare dabbuwaa Loos'anne Aa mas'uwaa, mac'c'a asaanne hara asaa wotsi akkeedda. 17 Abraame Kadorllaa'oomeranne aanana zuppeteedda kaatetuwa s'ooniide simmeeddawaappe guyye, Sodooma kaatii, (Kaatetuwa Wombbaa giyaa) Shaaweheha Wombban Aa mokkanaw keseedda. 18 He wode, Saleeme Kaatii Malkka-S'edek'k'i ukitsaanne woyniyaa eessaa akkiide yeedda; I Ubbappe d'ok'k'iyaa S'oossaa k'eesiyaa. 19 I Abraama hawaadan yaagiide anjeeedda; «Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossay, saluwaanne sa'aa med'd'eeddawe Abraama anjio. 20 K'ay Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossay, ne

morkkatuwaa ne kushiyaan aatsi immeeddawe galatetto» yaageedda. Abraame ubbabaappe asiraataa kessiide, Malkka-S'edek'k'aw immeedda. 21 Sodooma kaatii Abraama, «Asaa taw immaade, mas'uwaa new akka» yaageedda. 22 Shin Abraame Sodooma kaatiyaa, «Taani Med'inaa Godaw, Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossaw, saluwaanne sa'aa med'd'eddawoo, ta kushiya dentsaade c'aak'k'aad. 23 Ta Asay meeddawaappenne taananna beedda Aneera, Eshkkolanne Mamire gakkiaawaappe attina, neeni, «Abraama taani dureyaad» ubbakka geena mala, taani newaappe haray atto k'unc'c'uutiya woy c'aammaa k'achchiyaawaanne akkikke. Untunttu barena gakkiaawaa akkino» yaageedda.

15 Hewaappe guyye, Med'inaa Godaa k'aalay sas'aani Abraamekko yiide, «Abraamaa, yayyoppa! Taani new gondalle; ne gatii loytsi dara» yaageedda. 2 Abraame, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taw ubbakka na'i bayyna diraw, neeni immiyaa gatii taw ayissee? Demask'k'o El'eezeri taana laattana shin» yaageedda. 3 K'aykka Abraame, «Neni taw na'aa immabaakka; hewaa diraw ta son de'iyaa k'oomay taana laattiyaawaa» yaageedda. 4 Med'inaa Godaa k'aalay aakko yiide, «Ha k'oomay neena laattenna; shin ne gulbbataappe kesiyaawe neena laattana» yaageedda. 5 Simmiide kare Aa kessiide, «Saluwaa pude s'eella; neeni s'oolintetuwa paydanaw danddayooppe payda; ne zeretsaykka hawaa keeshshaa gidana» yaageedda. 6 Abraamo Med'inaa Godaa ammaneedda; Med'inaa Goday hewaa aw s'illotetsaadan paydeedda. 7 Med'inaa Goday k'aykka Aa, «Taani neeni ha biittaa laattana mala new immanaw Uuri giyaa Kaladaawetuwa katamaappe neena kessa aheedda Med'inaa Godaattee» yaageedda. 8 Shin Abraamo Aa, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taani ha biittaa laattanawaa ayaan eroo?» yaageedda. 9 Med'inaa Goday Aa, «Heezzu laysaa ussaa, heezzu laysaa deeshshaa, heezzu laysaa dorssaanne laa'u k'ommo harap'etuwa taw akkaade ya» yaageedda. 10 I hawantta ubbaa aw afeedda; untuntta p'alk'k'iide laa'u keseedda; laa'uwa keseeddawaa ittuwa ittuwa baggan wotseedda; shin kafotuwa laa'u kessi p'alk'k'ibeenna. 11 He wode ankkotu he ashuwaa bolla wod'd'eeddino; shin Abraame untuntta yedersseedda. 12 Away wulliyaa wode Abraama wolk'k'aama gem'ishuu oyk'k'eedda; d'ip'p'i geedda d'umay Aa bolla wod'd'eedda. 13 Yaatina Med'inaa Goday Aa, «Ne zeretsay hara gadiyaan bete gidide de'anawaa neeni tumuppe era; untunttu ayiletiide oyddu s'eetu laysaa naak'ettana. 14 Shin ayileyiide untuntta mooddiyaa kawutetsaa taani murana; hewaappe guyye,

untunttu daro ak'uwaana he biittaappe kessana. 15 Neena gidoope, neeni ne mayza aawotuwaakko sarotetsaan baana; neeni loytša c'imaade hayk'k'anne moogettana. 16 Shin oyddentso yeletaan ne zeretsay ha gadiyaa simmana; ayaw gooppe, Amooretuu nagaray biro likkiyaa gakkibeenna» yaageedda. 17 Away wullina sa'ay d'umeedda; c'oo'iyaa c'uwaynne tamaa lac'uu akeekenan beettiide, he laa"u kessi p'alk'k'eteeddawantuppe gidduwaana aad'd'eedda. 18 He gallassi Med'inaa Goday Abraamena hawaadan yaagiide c'aak'k'uwaa c'aak'k'eteedda; «Gibis'e Shaafaappe doommiide Efiraas'iisa giyaa wolk'k'aama shaafaa gakkanaw, ha biittaa taani ne zeretsaw immaad; 19 ha biittay K'eenatuwaa, K'eniizetuwaa, K'adimoonetuwaa, Hiitetuwaa, Parzzetuwaa, Raafaayetuwaa, Amooretuwaa, Kanaanetuwaa, Gerggeesetuwaanne Yaabuusatuwaa biittaa» yaageedda.

16 Abraamo machata Saara aw na'aa yelabeykku; shin iziw Gibis'eppe yeedda Aggaaro giyaa itti ayilata de'aw. 2 Hewaa diraw Saara Abraama s'eesaade, «Be'a, Med'inaa Goday taw yeluwaa diggeedda. Neeni baade, ta ayilatina gisa; ooni erii, taani izi baggana na'aa daayo gidanenttonne» yaagaaddu. Abraame Saari k'aalaa sisiide mayyeedda. 3 Abraame Kanaane gadiyaan tammu laysaa utteeddawaappe guyye, Abraamo machata Saara Gibis'eppe aheedda bare ayilatto Aggaaro, bare asinaa Abraamaw machetetsaw immaaddu. 4 Aggaaro akkeedda; iza shahaaraaddu. Iza barew shahaaray atteedawaa ereedda wode, bare godatto kad'iyaa doommaaddu. 5 He wode Saara Abraama, «Taana ha naak'uwaa naak'k'issiyaawe neena; taani ta ayilatto new immina, iza ha"i barew shahaaray atteeddawaa eraade, taana kad'aw. Nebaanne tabaa Med'inaa Goday pirddo» yaagaaddu. 6 Abraame Saaro, «Hanno be'a; ne ayilata ne kushiyaanna; neeni izo new lo'owaa ootsa» yaageedda. Hewaappe guyye, Saara Aggaaro naak'k'ina, iza kesaade iippe bak'attaaddu. 7 Med'inaa Godaa kiitanchchay pultuwaa matan woran Aggaaro demmeedda; he pultuu Shura giyaa gadiyaa afiyaa ogiyaa mataana. 8 I Aggaaro, «Hanne Saari ayilatee Aggaaree, hak'appe yaad? K'ay hak'a bay?» yaagiide oochcheedda. Iza, «Taani ta godatti Saarippe bak'atay» yaagaaddu. 9 Med'inaa Godaa kiitanchchay iziw, «Neeni ne godattikko guyye simmaade ba; iziw moodeta» yaagiide odeedda. 10 K'aykka Med'inaa Godaa kiitanchchay izo, «Ne zarii paydanaw danddayetennawaa keenaa taani c'orissana» yaageedda. 11 K'aykka Med'inaa Godaa kiitanchchay izo, «Ha"i neeni shahaara; neeni attuma na'aa yelana; Aa Isimaa'eela gaade suntsana; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne waasuwa siseedda. 12 I woran

yeda de'iyaa hariyaa mala asaa gidana; asaa ubbaanna I ek'ettana; K'ay Asay ubbaykka aanana ek'ettana; I bare ishatuwaa ubbaanna is'o giidiide de'ana» yaageedda. 13 Aggaara, «Taani taana be'iyaa'waa be'aade pas'a attanee?» yaagaaddu; iza barew haasayeedda Med'inaa Godaa, «Neeni taana be'iyaa S'oossaa» yaagaade suntsaaddu. 14 Hewaa diraw he pultuwaa ollay, «Taana Be'iyaa De'uwaa S'oossaa Pultuwaa» geetetteedda; he ollay hanno gakkanaw K'aadeesepenne Baareedappe gidduwaan de'ee. 15 Aggaara Abraamaw attuma na'aa yelaaddu; Abraame Aggaara yeleedda na'aa Isimaa'eela giide suntseedda. 16 Aggaara Isimaa'eela Abraamew yeleedda wode, Abraamo laysay hospun tammanne usuppuna.

17 Abraamo laysay udduppun tammanne udduppuna gidiyaa wode, Med'inaa Goday aw k'onc'c'iide Aa, «Taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa; neeni ta sintsan hametta; suure gidaa. 2 Taani taappen neeppe gidduwaan ta c'aak'k'uwaa wotsay; taani neena loytša c'orissana» yaageedda. 3 Abraame bare deemuwaan duge guufanneedda; S'oossay aw hawaadan yaageedda; 4 «Simmi, taani neenana c'aak'k'etiyyaa c'aak'uu hawaa; neeni daro kawutetsaa aawuwaa gidana. 5 Hawaappe doommiide ne suntsay Abraama geetettenna; shin ne suntsay Abraama gidana. Ayaw gooppe, taani neena daro kawutetsaa aawuwaa ootsaad. 6 Taani neena loytša c'orissana; taani neeppe kawutetsatuwaa med'd'ana; kaatetuukka neeppe kesana. 7 Taani taappen neeppe, neeppe guyye ne zeretsaappenne gidduwaan, yeletaappe yeletaa gakkanaw ta c'aak'k'uwaa c'aak'k'etay; ha c'aak'k'uu taani newunne neeppe guyye ne zeretsaw S'oossaa gidana mala med'inaa c'aak'uwaa. 8 Ha"i neeni bete gidaade de'iyaa Kanaane biittay ubbay newunne neeppe guyye ne zeretsaw med'inaw laata gidana mala taani immana; K'ay taani untunttu S'oossaa gidana» yaageedda. 9 K'aykka S'oossay Abraama, «Neena gidoope, neeni ta c'aak'uwaa naaga; neenikka neeppe guyye ne zeretsaykka, yeletaappe yeletaa gakkanaw naagite. 10 Taappen neeppenne, neeppe guyye ne zeretsaappe gidduwaan hinttentu naagana ta c'aak'uu hawaa; hinttentu gidduwaan de'iyaa attumawe ubbay k'as's'aretto. 11 Hinttentu attumatetsaa shookuwaa k'as's'arettiita; hewe taappen hintteppe gidduwaan de'iyaa c'aak'k'oo mallaa gidanawaa. 12 Hinttentu giddon sintsappe yelettana attuma naanay ubbay yeletteedda hospunsa gallassan k'as's'arettanaw koshshee. Ne soon yeletteeddawanta gidina, woy allagaappe shaluwaan shametteedda ayiletuwaa gidina, ne zeretsaa gidenawantakka attumawantta k'as's'aranaw koshshee. 13

Ne son yeletteeddawanttu ne shaluwaan shamettowanttu k'as's'arettino. Hawe hinttentu ashuwaan de'iyaa ta c'aak'k'uu med'inaa c'aak'uwaa gidana. 14 K'as's'aretti beenna, bare shookuwaanna de'iyaa attuma Asay ubbay bare asaappe duus's'ana; ayaw gooppe, I ta c'aak'uwaa mentseedda» yaageedda. 15 K'aykka S'oossay Abrahaame, «Simmi, ne machchatti Saari suntsaa Saaray gooppa; hawaappe sintsaw izi suntsay Saaro. 16 Taani izo anijana; taani iippe new attuma na'aa tumu immana. Izo taani anijana; iza kawutetsatuwaa aatto gidana; asaa kaatetu iippe yaana» yaageedda. 17 Abrahaame bare deemuwaan guufanneedda; I miic'ciide bare wozanaan, «S'eetu laytsaa Asay tumu na'aa yelanee? K'ay udduppun tammu laytsaa gideedda Saara na'aa yelanee?» yaagiide k'oppeedda. 18 Abrahaame S'oossaa, «Isimaa'eeli taana laattiyaawaa gidanaw danddayennee?» yaageedda. 19 Shin S'oossay, «Tuytti, ne machata Saara new attuma na'aa tumuppe yelana; neeni Yisaak'a gaade Aa suntsana. Aappe guyye, Aa zeretsaw med'inaa c'aak'uwaa gidana mala, taani aanana ta c'aak'uwaa c'aak'k'etana. 20 K'ay Isimaa'eelabaa gidooppenne, neeni oochcheeddawaa taani sisaad; taani aakka anijana; taani Aa anijanne Aa zeretsaa loytsa c'orissana; I tammanne laa"u yeletatuwaa yelana; taani Aa zeretsaa wolk'k'aama kawutetsaa ootsana. 21 Shin taani ta c'aak'uwaa laytsi hannoo de Saara new yeliyaa Yisaak'ana c'aak'k'etana» yaageedda. 22 S'oossay Abrahaamaana haasayiide wursseeddawaappe guyye, Abrahaameppe shaakettiide pude beedda. 23 He gallassan Abrahaame bare na'aa Isimaa'eela, bare son yeletteedda ubbaa, bare shaluwaan shammeeddawantta ubbaa, bare son de'iyaa attuma asaa ubbaa, S'oossay aw odeeddawaadan untunttu attumatetsaa k'as's'areedda. 24 Abrahaame bare attumatetsaa k'as's'aretti yaa wode, udduppun tammanne udduppun laytsaa asaa; 25 Aa na'ay Isimaa'eeli bare attumatetsaa k'as's'aretti yaa wode, tammanne heezzu laytsaa na'aa. 26 Abrahaamenne Aa na'ay Isimaa'eeli laa"attuukka he gallassi k'as's'aretteeddino. 27 Abrahaame son de'iyaa attuma Asay ubbay, Aa son yeletteeddawanttunne shaluwaan shammeeddawanttu ubbay aanana k'as's'aretteeddino.

18 Abrahaame Mamire wolatuwaa wogatuwaa garssan bare dunkkaaniyaa penggiyaan seeta gallassi utti de'ishshin, Med'inaa Goday aw k'onc'c'eedda. 2 Abrahaame d'ok'k'u giide s'eelliide heezzu asatuu Aa matan ek'k'eeddawannta be'eedda; untuntunna gaketanaw bare dunkkaaniyaa penggiyaappe dendi wos's'eedda; gakkii de, gediyaan hokkiide, untunttu sintsan goyneedda. 3 Simmiide I, «Abeet ta Godaw, taani ne sintsan nashshetteedawaa gidooppe, taana ne k'ooma aggaade aad'd'oppa. 4

Hayanaa guutsa haatsay yo; hinttentu gedii meec'ettina, ha mitsaa kuwaan shemppi akkite. 5 Hinttentu ha"i taakko hinttentu k'oomaakko yeedda diraw, kam"i giide hinttentu biyaasa'aa baana mala, taani hinttentoo miyaawaa ahay» yaageedda. Untunttu, «Daro lo"na; neeni giyaawaadan ootsa» yaageeddino. 6 Abrahaame dunkkaaniyaa giddo Saarikko elleelli biide, «Elleellaade liik'o d'iiliyaappe heezzu kere gidiyaawaa akka munak'aade ukitsaa uukka» yaageedda. 7 K'ay, Abrahaame bare mehiyaakko wos's'i biide, lo"o bolttibolnta bolttibolnta maraa dooriide, itti k'oowaw immina, I elleelli shukkiide giigisseedda. 8 Yaatina Abrahaame me"eedda maatsaanne giigisseedda maraa ashuwaa imatsatuwaa sintsa aatseedda; untunttu miishshin, I he mitsaa garssan untunttu matan ek'k'eedda. 9 Untunttu Aa, «Ne machata Saara hak'anee?» yaagiide oochcheeddino. Iza, «Hini dunkkaaniyaa gidduwaan de'aw» yaageedda. 10 Med'inaa Goday Aa, «Taani laytsi hannoo de tumu neekko simmana; he wode ne machata Saara attuma na'aa yelana» yaageedda. Saara he wode aappe guyye baggana de'iyaa dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyana hewaa sisaaddu. 11 Abrahaamenne Saara barenttu laytsaa loytsi sugiide c'imfeeddino. Saariw piilay yiyaawaa aggeedda. 12 Hewaa diraw Saara bare wozanaan, «Taani ha"i c'ima wura kichchowaappe guyyi yaaninne ta goday c'imowaappe guyye, ha"i taw attuma asaana gaketiyaawe waan hananee?» yaagaade miic'c'aaddu. 13 Med'inaa Goday Abrahaame he wode, «
«Taani c'ima kichchowaappe guyye, tumu na'aa yelanitaayye?» gaade, Saara ayaw miic'c'aade? 14 Med'inaa Godaw danddayettennabay tumu de'ii? Laytsi hannoo de taani neekko simmana; he wode Saara attuma na'aa yelana» yaageedda. 15 Saara loytsa yayyeedda diraw, «Taani miic'c'abeykke» yaagaade lakaaddu. Shin I, «Ee, neeni tumu miic'c'aadda» yaageedda. 16 Hewaappe guyye asatuu denddiide bi, Sodooma katamaa duge zaari s'eelleeddino; Abrahaamenne untunttu moyzziide untuntunna beedda. 17 Med'inaa Goday he wode, «Taani ta ootsanaw haniyaabaa Abrahaameppe k'osikke. 18 Abrahaame tumuppe gitanne wolk'k'aama kawutetsaa gidana; ha sa'aa kawutetsatuu ubbay Aa baggana anijettana. 19 Ayaw gooppe, s'illotetsaanne pirdaa ootsiide, Med'inaa Godaa ogiyaa naaganaadan bare naanaanne bareppe guyye, bare soo asaa I zorana mala, taani Aa dooraad; hewenne Med'inaa Goday Abrahaamew immana geeddawaa ubbaa polanaassa» yaageedda. 20 Med'inaa Goday Abrahaame, «Sodoomappenne Gamoorappe waassiyaa waasuu loytsi dareedda dirawunne untunttu nagaray loytsi dees'eedda diraw, untunttu ootseeddabay taakko gakkedda waasuwa

keeshshaa iitenttonne be'anaw ane taani duge wod'd'ay; hewaa mala ita gidana d'ayinttonne erana» yaageedda. 22 Hewaappe guyye, laa'u asatuu Sodoomakko simmiide beeddino; shin Abrahaame Med'inaa Godaa sintsan woosi de'ee. 23 He wode Abrahaame Med'inaa Godaakko shiik'iide yaageedda; «Tumu neeni s'illotuwa itatuwaana d'ayssay? 24 He wolk'kaama katamaan ishatamu s'illotuu de'inttokka, neeni d'ayssay? Neeni aan de'iyaa ishatamu s'illotuwa diraw he katamaa ashshikkii? 25 Hewe neeppe haakko; s'illotuwa itatuwaana wod'iyaaawenne s'illotuwaanne itatuwa itti ayfiyaan s'eelliyaaawe neeppe haakko. Ha sa'aa ubbaa pirddiyaawe s'illuwa pirddenneeyye?» yaageedda. 26 Med'inaa Goday, «He Sodooma kataman ishatamu s'illotuu de'ooppe, he sa'aa ubbaa untunttu diraw taani ashshana» yaageedda. 27 Hewaappe guyye Abrahaame, «Taani biittanne bidintsa gidaadde ta Godaana s'alaade haasayanaw simmi doomma kichchaad; 28 ishatamu s'illotuwaappe ichcheshu pac'c'into, neeni he ichcheshatuwa diraw he katamaa ubbaa d'ayssay?» yaageedda. Med'inaa Goday, «Taani yan oytamanne ichcheshu s'illotuwa demmintto, he katamaa d'ayisikke» yaageedda. 29 Abrahaame zaaretsiidekka, «Yan oytamu s'alalay beettinto shin?» yaageedda. I, «Taani he oytamatuwa diraw, he katamaa d'ayisikke» yaageedda. 30 Hewaappe guyye I, «Hay Goday taw hank'k'ettoppo; taani gujjaadekka haasayay. Yan hattamu s'alalay beettinto shin?» yaageedda. Med'inaa Goday, «Taani yan hattamuwa demmintto, he katamaa d'ayssikke» yaageedda. 31 Abrahaame k'aykka, «Taani Godaana s'alaade haasayanaw doomma kichchaad; yan laatamuwa s'alalay beettinto shin?» yaageedda. Med'inaa Goday, «He laatamatuwa diraw taani Aa d'ayssikke» yaageedda. 32 Hewaappe guyye Abrahaame, «Hay Goday taw hank'k'ettoppo; taani mes's'i itti gede haasayay; yan tammu s'alalay beettinto shin?» yaageedda. Med'inaa Goday, «He tammatuwa diraw taani he katamaa d'ayssikke» yaageedda. 33 Med'inaa Goday Abrahaamena haasayaa wursseeddawaappe guyye beedda; Abrahaamekka bare soo simmeedda.

19 He laa'u kiitanchchatuu omarssi Sodooma katamaa gakeeddino; he wode Loos'e he katamaa penggiyaan utteedda. Loos'e untuntta be'inne untuntunna gaketanaw ek'k'iide beedda; bare deemuwa sa'aa gatsiide goyneedda; 2 «Ta godatoo, hinttenttu k'oomaa soo simmeerikkitee; hinttenttu gediya meec'ettiide k'ammaa ak'ite; guuran dendiide hinttenttu biyaasa'aa baanita» yaageedda. Untunttu, «Tuyti; nuuni ha katamaa dabaabaan ak'ana» yaageeddino. 3 Shin I untuntta loytsi shoobbeedda diraw, aanana biide Aa soo geleeddino; I untunttoo k'umaa

katsiide, c'aalenna ukitsaa uukkiide aatsina, untunttu meeddino. 4 Untunttu gisennan de'ishshin, Sodooma katamaa attuma Asay ubbay, naanatuwaappe c'imaa gakkanaw, ittuunne attenaan yiide, golliya yuuyyi aad'd'i dooddeeddino. 5 Loos'a s'eesiide yaageeddino; «Hachche k'amma ne soo yeedda attuma asatuu hak'an de'iinoo? Nuuni untuntunna sharmus'ana mala untuntta nuukko kare kessa» yaageeddino. 6 Loos'e untuntunna gaketanaw kare kesiide, kariyaa guyye gorddeedda; 7 untuntta hawaadan yaageedda; «Ta ishatoo, ha ita oosuwa ootsoppite. 8 Simmi taw laa'u mac'c'a naanay, attuma asaa eribeenna wodoratuu de'iino; taani untuntta hinttenttoo kare kessay; hinttenttu untuntta hintew lo'owaadan ootsana danddayita. Shin ha asatuwa bolla ayinne ootsoppite; ayaw gooppe, untunttu ta golle geliide ta kaaraa garssan de'iino» yaageedda. 9 Asatuu Aa, «Nu sintsaappe kichcha!» yaageeddino; k'aykka untunttu, «Ha bitanii ha gadiyaan bete gidi yiide, ha'i nu bolla pirddanaw kajjeeleedda! Ha'i nuuni neena untunttu bolla ootsanaw k'oppeeddawaappe iitaa ootsana!» yaageeddino. Untunttu Loos'a guyye sugi yeggiide penggiyaa mentsanaw shiik'eeddino. 10 Shin he laa'u asatuu barentu kushiya kare yeddiide, Loos'a soo goochchi gelissiide penggiyaa gorddeeddino. 11 Hewaappe guyye, untunttu golle penggiyaan de'iyaa asaa, guutsaappe gitaa gakkanaw k'ook'isseeddino. Yaatina untunttu penggiyaa demmanaw koyiide daabureeddino. 12 He laa'u asatuu Loos'a, «New hawaan ne mac'c'a naanaa giigisseeddawanttu, ne attuma naanay woy ne mac'c'a naanay woy nebaa gideedda Asay oona gidooppene ha katamaan de'ii? Untuntta hawaappe kessa digga. 13 Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aa d'ayssana haneetto. Untunttu waassiyaa waasuu Godaa sintsan loytsi dareedda diraw, Med'inaa Goday nuuna ha katamaa d'ayssanaw kiitteedda» yaageeddino. 14 Hewaa diraw Loos'e kesiide, bare mac'c'a naanaa giigisseeddawantukko biide untuntta, «Elleelli dendiide hawaappe kesite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ha katamaa d'ayssana hanee» yaageedda. Shin Aa mac'c'a naanaa giigisseeddawanttu I k'id'd'eedda giide k'oppeeddino. 15 Sa'ay wonttanaw holjijoji zo'iyaa wode, he kiitanchchatuu Loos'a, «Dendda! Ne machchattonne hawaan de'iyaa ne laa'u mac'c'a naanaa akkaade elleella kesa! Hewe d'ayooppe, ha katamay pirddeetiya wode neenikka d'ayaassa» yaagiide dirbbiseeddino. 16 Shin Loos'e yatti giina, he asatuu Aa kushiya, Aa machchatti kushiyaanne Aa mac'c'a naanaa laa'uwa kushiya oyk'k'iide, he katamaappe untuntta kesseeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttoo k'areteedda. 17 Kiitanchchatuu untuntta katamaappe kesseedda saannakka,

he kiitanchchatuwaappe ittuu yaageedda; «Hinttenttu shemppuwa akkiide bak'atite! Guye s'eelloppite! K'ay ha wombban hak'anka ek'k'oppite! Deriyaakko bak'atite! Hinkkoode hinttenttu d'ayana» yaageedda. 18 Shin Loos'e untunttoo yaageedda; «Tuyti! Hay ta godatoo, yaagoppite. 19 Taani hinttenttu k'oomay hinttenttu sintsan nashshetteeddawaa diraw, taana ashshanaw taw daroppe loytsi maadeedditaa. Shin taani deriyaakko bak'atanaw danddaykke; hawe bashshay gakkiiide taana muukkananne taanikka hayk'k'ana. 20 S'eellite; hawaan itti katamay de'ee; I wos's'anaw matanne guutsa katamaa. Taani yaa bak'atoo? I k'eerii guutsa katamaa gidennee? Ta shemppuu yan attanawaa» yaageedda. 21 Kiitanchchay, «Ee, taani ne ooshaa sisana; taani neeni giyyaa katamaa d'ayssikke. 22 Shin yaa elleella bak'ata; ayaw gooppe, neeni yaa gakkanaw, taani ayinne ootsanaw danddaykke» yaageedda. Hewaa diraw he katamaa suntsay zoo'aaro geetetteedda. 23 Loos'e S'oo'aaro gakkedda wode, biro s'alk'k'ii doleedda. 24 Med'inaa Goday he wode tamaanne ees's'iyaa diiniyaa Sodoomanne Gamooraa bolla Med'inaa Godaa mataappe saluwaappe bukiide bayzeedda. 25 Hewaadan ootsiide Med'ina Goday he katamata, he wombbaa ubbaa, he katamatuwaa gidдон de'iyaa ubbaanne he gadiyaan de'iyaa mitsaa maataa d'ayseeedda. 26 Shin Loos'e machata guyye s'eellaade mas'ine tuussaa gidaaddu. 27 Wonttetsa gallassi wontta guuran Abrahaame dendiide, Med'inaa Godaa sintsan kase I ek'k'eedda sa'aa simmiide beedda. 28 I Sodoomanne Gamooraa he zanggaaraan de'iyaa biittaa ubbaa duge s'eelleedda; he wode c'uway c'oo'ciyaa tamaa c'uuwaadan he biittaaappe dendiiaawaa be'eedda. 29 S'oossay he zanggaaraa katamatuwaa d'ayseeedda wode, Abrahaama hassayeedda; Loos'e de'eedda katamatuwaa d'ayssiide Loos'a bashshaappe keseedda. 30 Loos'e zoo'aaran uttanaw yayyeedda diraw, bare mac'c'a naanaa laa"uwaanna deriyaa keseedda; gonggolo gidдон bare laa"u mac'c'a naanatuwaanna utteedda. 31 Itti gallassi bayira naatta teefatto, «Nu aawuu c'imeedda; sa'aa ubbaan de'iyaa wogaadan nuunana gisanaw ha gadiyaan ubbakka attuma Asay baawa. 32 Haaya; woyniyaa eessaa nu aawuwaa ushshiide, aanana gisiide, nu aawuwaappe nu zariyaa turaa ashshooyte» yaagaaddu. 33 He gallassaa k'amma barenttu aawuwaa woyniyaa eessaa ushsheeddino; bayirata gelaade aanana gisaaddu; iza aanana gisiyaa wodekka dendiyyaa wodekka I eribeenna. 34 Wonttetsa gallassi bayirata teefatto, «Sisa; zino taani ta aabunna gisaad; hachche k'amma k'ay woyniyaa eessaa ushshina, neenikka gelaade aanana gisa; yaatiide nuuni nu aawuwaappe nu zariyaa turaa ashshoyte»

yaagaaddu. 35 He gallassi k'amma k'aykka woyniyaa eessaa ushsheeddino; teefatakkaa gelaade aanana gisaaddu; iza aanana gisiyaa wodekka dendiyyaa wodekka I eribeenna. 36 Yaatiide Loos'e mac'c'a naanay laa"attuukka barenttu aawuwaappe shahaareeddino. 37 Bayirata attuma na'aa yelaaddu; Aa suntsaa Moo'aaba gaade suntsaaddu; inne hachche gakkanaw Moo'aabatuuwaa aawuwaa. 38 K'ay teefattakka attuma na'aa yelaaddu; Aa suntsaa Ben"aama gaade suntsaaddu; inne hachche gakkanaw Amoonatuwaa aawuwaa.

20 Abrahaame Mamireppe dendiide, Negeeba giyyaa gadiyaa beedda; K'aadeesanne Shura giyyaa katamatuwaappe gidduwaan de'eedda; Garaaranka amareeda wodiyyaa takkeedda. 2 Yan Abrahaame bare machchatto Saaro, «Aa ta michchato» yaageedda. Garaara Kaatii Abimeleeki kiittiide Saaro afeedda. 3 Shin S'oossay itti k'amma akumuwaan Abimeleeketto yiide, Aa hawaadan yaageedda; «Neeni aheedda machati gaasuwaan hayk'k'aasa; ayaw gooppe, iza asaa machchatto» yaageedda. 4 Shin Abimeleeki iikko shiik'ibeenna. Yaateeddawe, «Godaw, neeni s'illo kawutetsaa d'ayssaniyye? 5 I, «Iza ta michchato» gibeenneyye? K'ay iza, «I ta ishaa» gabeykke? Taani ta wozanaa suuretetsaaninne ta kushiyyaa geeshshatetsaan hawaa ootsaad» yaageedda. 6 Hewaappe guyye, S'oossay akumuwaan Aa yaageedda; «Ee, neeni ne wozanaa geeshshatetsaan ootseeddawaa taani eraad; hewaa diraw, neeni izo bochchenna malanne ta sintsan nagaraa ootsenna mala neena taani te'aad. 7 Ha"i ha bitaniyaa machchatto zaara; ayaw gooppe, I Timbbitiyyaa odiyaawaa; I new S'oossaa woosana; neeni pas'a de'ana. Shin izo zaarana d'ayoooppe, neeninne new de'iyaaabay ubbay hayk'k'iaawaa tumuppe era» yaageedda. 8 Abimeleeki wonttetsa gallassi wontta bare kawutetsaa kaappatuwaa ubbaa s'eseedda; ha yewuwaa ubbaa untunttoo odina, untunttu loytsi daro yayyeeddino. 9 Yaatina Abimeleeki Abrahaama s'eesiide, «Neeni ayaa nu bolla ootsaaddii? Neeni ta bollanne ta kawutetsaa bolla wolk'k'aama nagaraa ahanaw taani new ay iitabaa ootsaadditaa? Neeni ta bolla oosetanaw bessenabaa ootsaadda» yaageedda. 10 K'aykka Abimeleeki Abrahaama, «Neena hawaa oosisseeddawe ayee?» yaagiide oochcheedda. 11 Abrahaame yaageedda; « <S'oossaw yayyiyyaa itti asayinne ha sa'aan baawa» gaade k'oppeedda diraassanne, <Ta machchatti gaasuwaan untunttu taana wod'ana» gaade k'oppeedda diraassa. 12 Hewaa bolla iza tumukka ta michchato; ta aati naatto gidukkuppe attin, ta aabbu naatto; k'ay iza ta machchatto gidaaddu. 13 S'oossay taana ta aawuwaa golliyaappe kesseedda wode taani

iziw, «Nuuni beedda gadiyaan ubbaan neeni taw ootsana keekatetsay hawaa; «I ta ishaa» gaade tabaa haasaya» yaagaad» yaageedda. 14 Hewaappe guyye Abimeleeki dorssaa, mehiyaa, mac'c'a ayiletuwaanne attuma ayiletuwaa ahiide, Abrahaamew immeedda; k'ay Aa machchatto Saaro aw zaareedda. 15 Abimeleeki, «Simmi ta biittay ne sintsaana; neena lo"osan de'a» yaageedda. 16 Saarokka, «Taani ne ishaw itti sha'a s'agaraa biraa immay; hawe simmi neenana de'iyaa ubbaa sintsan neeni s'illatto gidiyawaanne neeni shatimmeeddawaa erissiyaawaa gido» yaageedda. 17 Med'inaa Goday Abrahaame machchatti Saari gaasuwaan Abimeleeka golle asaa ubbaa k'antsaa maynissi wotseedda diraw, Abrahaame S'oossaa woossina, Abimeleeki, Aa machatanne Aa mac'c'a k'oomatuwaa na'aa yelana mala S'oossay untuntta patseedda.

21 S'oossay bare odeeddawaadan Saarikko yeedda; S'oossay Saaro bare geeddawaadan ootseedda. 2 Saara shahaaraade, c'imeedda Abrahaamew S'oossay geedda wodi gakkina, attuma na'aa yelaaddu. 3 Saara Aw yeleedda bare na'aa suntsaa Abrahaame «Yisaak'a» yaagiide suntseedda. 4 Abrahaame bare na'aa Yisaak'a S'oossay azazeeddawaadan hospuntsa gallassan k'as's'areedda. 5 Aa na'aa Yisaak'i aw yeletteedda wode, Abrahaame laysay s'eeta. 6 Saara, «S'oossay taw miichchaa immeedda; k'ay hawaa sisiyaawe ubbay taananna miic'c'ana» yaagaaddu. 7 K'aykka Saara, «Abrahaamew Saara na'aa d'antsana geeddawe oonee? Gidoopenne taani ha'i aw I c'imeedda wodiyaan na'aa yelaad» yaagaaddu. 8 Guutsa na'ay dic'c'iide; d'antsaa duutseedda; Abrahaame Yisaak'i d'antsaa duutseedda gallassi wolk'k'aama baalaa keseedda. 9 Shin Gibbs'eppe yeedda Aggaara Abrahaamew yeleedda na'ay Yisaak'ana kaa'iyawaa Saara be'aaddu. 10 Abrahaama, «Ha aylatti na'ay ta na'aa Yisaak'ana ubbakka laattenna diraw, aylatonne izi na'aa kessa yedda» yaagaaddu. 11 Ha yewuu bare na'aa bochchiyaa diraw, Abrahaame loytsi metooteedda. 12 Shin S'oossay Abrahaame, «Na'awunne ne aylatiw loytsa metoottoppa; Saara new odiyawaa ubbaa sisa; ayaw gooppe, ne zeretsay Yisaak'a baggana s'eesettanawaa. 13 K'ay aylatti na'aa taani kawutetsaa kessana; ayaw gooppe, ikka ne zare» yaageedda. 14 Wontta guuran Abrahaame denddeedda; k'umaanne ogoruwaan haatsaa akkiide, Aggaaro hashiyaan toossiide, izi na'aakka iziw immiide kessi yeddeedda. Iza baade, Berssaabehe giyaa woraan toyilakattaw. 15 Haatsaykka ogoruwaan wureedda wode iza, «Na'ay hayk'k'ishin, uttaade be'ikke» yaagaade, na'aa itti buuraa garssan wotsaade, laa"u s'eetu wad'aa gidiyawaa keeshshaa baade uttaaddu. Matan

uttaade, bare k'aalaa d'ok'k'issaade yeekkaaddu. 17 S'oossay na'aa waasuwa siseedda; S'oossaa kiitanchay Aggaaro saluwaappe s'eesiide, «Aggaaree, waanaaddii? S'oossay na'ay giseedda sa'aan waassiyaawaa siseedda diraw yayyoppa; 18 dendda ek'k'a; na'anne ne kushiyaan dentsa; ayaw gooppe, taani Aa wolk'k'aama kawutetsaa ootsana» yaageedda. 19 S'oossay izi ayfiyaa dooyina, haatsaa ollaa be'aaddu; baade ogoruwaan haatsaa kuntsaaddu; na'aakka ushshaaddu. 20 Na'ay dic'c'iyaa wode, S'oossay aanana gideedda; I woran de'iide, wonddaafiyya dukkiyaa asaa gideedda. 21 I Paaraana giyaa woran de'ishshin, Aa daaya Gibbs'eppe aw machchatto demmaaddu. 22 He wode, Abimeleeki bare wotaadaratuwaa kaappuwaa Pikoolaana Abrahaamekko biide, «Neeni ootsiyaa ubbaban S'oossay neenana de'ee. 23 Neeni ta bolla woy ta naanaa bolla woy ta zeretsaa bolla genebaa ootsenna mala, ha'i hawaan, S'oossaa sintsan taw c'aak'k'a; taani new keekeeddawaadan, neenikka tawunne neeni imatsatetsan de'iyaa ha biittaw lo"a» yaageedda. 24 Abrahaame, «Taani c'aak'k'ay» yaageedda. 25 He wode, Abrahaame Abimeleeka k'oomatuu akkeedda haatsaa ollaabaa Abimeleekaw maganneedda. 26 Shin Abimeleeki, «Hewaa ooni ootseedentto taani erikke; neenikka k'ay taw odabaakka; taani hachche gakkanaw hewaa sisabeykke» yaageedda. 27 Hewaappe guyye Abrahaame dorssaanne miizatuwaa ahiide, Abimeleekaw immina, untunttu laa"u c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddino. 28 Abrahaame laappun mac'c'a dorssaa maratuwaa wudiyaappe shaakkeedda; 29 Abimeleeki Abrahaama, «Ha neeni dumma shaakka wotseedda laappun mac'c'a dorssaa maratuwaa ayaw shaakkaadii?» yaagiide oochcheedda. 30 Abrahaame, «Taani ha haatsaa ollaa bookkeeddawoo markka gidana mala, ha laappun mac'c'a dorssaa maratuwaa ta kushiyaappe akka» yaageedda. 31 Hewaan he laa"u asatuu c'aak'k'eteedda diraw, he sa'ay Berssaabehe geetetteedda. 32 Berssaabehe c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawaappe guyye, Abimeleekenne Aa wotaadaratuu kaappuwaa Pikooli denddiide, Pilss's'eema biittaa simmeeddino. 33 Abrahaame Berssaabehe Tamaariske geetettiyaa mitsaa tokkeedda. Hewaan Godaa, Med'ina S'oossaa, suntsaa s'eeseedda. 34 Abrahaame Pilss's'eema gadiyaan daro wodiya de'eedda.

22 Hewaappe simmiide, S'oossay Abrahaama paac'c'eedda; I Aa, «Abrahaamee» yaagiide s'eeseedda. I, «Abee» yaagiide koyeedda. 2 S'oossay, «Neeni siik'iyaa ne mes's'i itti na'aa Yisaak'a akkaade, Mooriyaa giyaa gadiyaa ba; yan taani new odiyaa itti deriyaa bollan Aa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade taw yarshsha» yaageedda. 3 Wonttetsa gallassi Abrahaame

guuran denddiide, bare hariyaa c'aaneedda; bare k'oomatuwaappe laa"uwaanne bare na'aa Yisaak'a barenana akkiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa mitsaa p'alk'k'i akkiide, S'oossay aw odeedda sa'aa baanaw denddeedda. 4 Biide heezzentsa gallassi Abrahaame d'ok'k'u giide, he sa'aa haakuwaan be'eedda. 5 Abrahaame bare k'oomatuwaa, «Ha hariyaana hawaan de'ishshite; taaninne ta na'ay yaa biide S'oossaw goynniide, hinttentukko simmana» yaageedda. 6 Abrahaame yarshshuwaa mitsaa dentsiide, bare na'aa Yisaak'a tooseedda; tamaanne mashshaa l barew oyk'k'eedda. Untunttu laa"u ittippe biishshin, 7 Yisaak'i bare aawuwaa Abrahaama, «Ta aawoo» yaageedda. Abrahaame, «Abee, ta na'aw» yaageedda. I, «Tamaynne mitsay hawesh; shin s'uuggiide yarshshiyaa dorssaa maray hak'anee?» yaageedda. 8 Abrahaame, «Ta na'aw, s'uuggiide yarshshiyaa dorssaa maraa S'oossay giigisana» yaageedda. Untunttu laa"u ittippe beeddino. 9 Untunttu S'oossay aw odeedda sa'aa gakkeedda wode, Abrahaame yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa yan gimbiide, mitsaa maari yeggeedda; bare na'aa Yisaak'a k'achchiide, he mitsaa bollan gisiseedda. 10 Abrahaame bare na'aa shukkanaw bare kushiyaa yeddiide mashshaa akkeedda. 11 Shin Med'inaa Godaa kiitanchchay saluwaappe Aa, «Abrahaamee, Abrahaamee» yaagiide s'eeseedda. I, «Abee» giide koyeedda. 12 Aa, «Na'aa bollan ne kushiyaa wotsoppa; Aa ayinne ootsoppa; neeni ne mes's'i itti na'aakka taana diggabeenna diraw, neeni S'oossaw yayyiyaawaa gidiyaawaa taani ha"i eray» yaageedda. 13 Abrahaame d'ok'k'u gi s'eelliide, hewaan dorssaa ittuu kac"i buuran geli k'as'etti utteeddawaa be'eedda. Abrahaame biide he dorssaa akkiide, bare na'aa diraw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshi basheedda. 14 Hewaa diraw Abrahaame, «Med'ina Goday immana» yaagiide he sa'aa suntseedda; hachche gakkanaasikka, «Med'inaa Godaa deriyaan imettana» geetettee. 15 Med'inaa Godaa kiitanchchay saluwaappe laa"entsiide Abrahaama s'eesiide yaageedda; 16 «Med'ina Goday, «Hawaadan yaagaade new taani ta huup'iyaan c'aak'k'ay; neeni hawaa ootseedda dirawunne ne mes's'i itti na'aakka taana diggabeenna diraw, 17 taani neena tumu anjjana; ne zeretsaakka taani saluwaa s'oolintiyaa keenanne abbaa doonaa shafiyaa keena ootsaade c'orissana. Ne zeretsatuu barenttu morkkatuwaa katamatuwaa laattana. 18 Neeni taw azazetteedda diraw, ha sa'aa kawutetsatuu ubbay ne zeretsaa baggana anjjettana» yaagee» yaageedda. 19 Hewaappe guyye, Abrahaame bare k'oomatuwaakko simmiide, untunttu ubbay ittippe Berssaabehe denddiide beeddino. Abrahaame Berssaabehe de'eedda. 20

Hewaappe simmiide Abrahaamew, «Milkka ne ishaa Naakooraw naanaa yelaaddu; 21 untunttune bayiray Uus'a; Uus'a ishatuu Buuza, 22 Araama aawuwaa K'amu'eela, Keesade, Haazo, Pildaasha, Yidilaafanne Baatu'eela. 23 Hawantta ha hospun naanaakka Milkka Abrahaame ishaa Naakooraw yelaaddu; Baatu'eeli Ribik'o yeleedda. 24 Raa'uma giyaa Aa k'oomata k'ay S'ebaaha, Gahaama, Tahaashanne Maa'ika yelaaddu» yaagiide odeeddino.

23 Saara s'eetanne laatamanne laappun laytsaa de'aaddu.

2 Hewaappe guyye iza Kanaane gadiyaan de'iyaa (Kebroone giyaa) K'iriyati-Arba'a kataman hayk'k'aaddu. Abrahaame Saariw yeekkanawunne kayyottanaw beedda. 3 Yeekki simmiide, Abrahaame bare machchatti anhaa mataappe denddi biide, Hiitetuwaa hawaadan yaageedda; 4 «Taani hinttentu gidдон betenne imatsaa; ta machchatti anhaa mooganaw taw hinttentu gadiyaappe duufuwaa zal"eerikkitee!» yaageedda. 5 Hiitetuu aw, «Godaw, nuuni odiyaaawaa sisa; neeni nu gidдон wol'k'aama kaappuwaa; neeni ne machchatti anhaa nu duufuwaappe new lo"eeddawaan mooga; neeni ne machchatti anhaa mooganaw bare duufuwaa ooninne neena diggenna» yaagi zaareeddino. 7 Yaagina Abrahaame denddi ek'kiide, Hiitetuwaa sintsan goynneedda. 8 I untunttoo, «Hinttentu taana, «Ne machchatti anhaa mooga» gooppe sisite; S'ohaara na'aa Efiroonaw Aa gadiyaa gas'an de'iyaa Maakip'eela giyaa gonggoluwaa taw duufuwaa kessanaw zal"ana mala kumentsaa gatiyaan nuuna zal"iseerikkite» yaageedda. 10 Hiitiyaa Efiroone he wode katamaa penggiyaan shiik'eedda bare asaa gidдон utteedda; Hiitetuu ubbay sisishshin, Abrahaamew yaageedda; 11 «Hewaadan gidenna; ta godaw, ta odiyaaawaa sisa; taani gadiyaakka Aa gidдон de'iyaa gonggoluwaa new immay; taani new Aa ta asaa sintsan immay; neeni ne machchatti anhaa mooga» yaageedda. 12 Abrahaame he gade asaa sintsan zaaretsi goynneedda, 13 asay sisishshin Efiroona, «Ta odiyaaawaa sisaarikkii! Taani he gadiyaa gatiyaa c'iggana; neeni taappe akkaarikkii! Hewaan taani ta machchatti anhaa moogana» yaageedda. 14 Efiroone Abrahaamew zaariide, «Ta godaw, taani odiyaaawaa sisa; gadii oyddu s'eetu s'agaraa biraa kessiyaawaa; shin hewe ne gidдонinne ta gidдон ayinne gidenna; ne machchatti anhaa mooga» yaageedda. 16 Abrahaame Hiitetuu sisishshin, Efiroone geedda gatiyaa mayyeedda; he wode shaluwaan oyddu s'eetu s'agaraa biraa Efiroonaw immeedda. 17 Mamire katamaa matan Maakip'eelan de'iyaa Efiroona gadii, hewaan de'iyaa gonggolunne he gadiyaan de'iyaa mitsaa ubbay, 18 katamaa penggiyaan shiik'eedda Hiitetuwaa ubbaa sintsan

higgiyaan Abrahaame gade gideedda. 19 Hewaappe guyye, Abrahaame bare machchatto Saaro Kanaane gadiyaan (Kebroone giyaa) Mamire katamaa matan de'iyaa Maakip'eela giyaa gade gonggoluwaan moogeedda. 20 Hewaa diraw he gadiinne hewaan de'iyaa gonggoluu Hiitetuwwa sintsan higgiyaan Abrahaamew duufuwwa gideedda.

24 Abrahaame loytsi laysaa sugiide c'imeedda; Med'ina Goday Aa ubbabankka anijeedda. 2 Abrahaame bare k'oomaa, bare soo asaa ubbaw kaappotiyaa, bare asaa ubbaw godattiyaawaa hawaadan yaageedda; «Ne kushiyaan ta gulbbataa oyk'k'a; 3 taani untuntu gidдон de'iyaa Kanaanetuwwa mac'c'a naanatuwaappe ta na'aw machchatto oochchenna mala, Med'inaa Godaan, saluwwa S'oossaaninne sa'aa S'oossan taani neena c'aak'k'etsay; 4 shin neeni ta yeletteedda biittaa, ta dabbotuwaakko baade, ta na'aa Yisaak'aw machchatto oochcha» yaageedda. 5 Aa k'oomay, «Mac'c'aanna taananna yaanaw dosennabaa gidoope, ne na'aa neeni yeedda gadiyaa guyye afoo?» yaagiide oochcheedda. 6 Abrahaame, «Ta na'aa yaa afenaadan neena era! 7 Med'ina Goday, saluwwa S'oossay, taana ta aawuwwa sooppenne ta yeletteedda biittaaappe keseeddawe taw, «Ne zariyaw taani ha biittaa immana» yaagiide c'aak'k'eeddawe, neeni ta na'aw yaappe machchatto demmana mala, I bare kiitanchchaa neeppe sintsaw kiitana. 8 Mishirata neenana guyye yaanaw dosennabaa gidoope, ha taani neena c'aak'k'etseedda c'aak'uu new gometenna; shin ta na'aa yaa guyye ubbakka afoppa» yaageedda. 9 K'oomay bare godaa Abrahaame gulbbataa oyk'k'eedda; ha yewoo c'aak'k'eedda. 10 Hewaappe guyye, k'oomay bare godaa gaalotuwaappe tammuwwa akkiidde, bare godaa miishshaappekka muruta murutaa akkiidde beedda; Masp'p'es'oomiyaa giyaa gadiyaan Naakoora katamaa gakkedda. 11 Omarssi, mac'c'a Asay haatsaa tikkanaw yiyaa wodiyaan, katamaappe gas'an haatsaa ollaa matan bare gaalotuwwa gulbbatiseedda. 12 Yaatiide I hawaadan yaagiide woosseedda; «Med'inaa Godaw, ta godaa Abrahaame S'oossaw, hachche taani k'oppaade yeeddabaa taw injjeya; k'ay ta godaa Abrahaamew lo'obaa ootsa. 13 Be'a! Taani ha haatsaa pulttiyya matan ek'k'ay; ha katamaa asaa mac'c'a naanay haatsaa tikkanaw haa yaana. 14 Taani, «Ane otuwwa hokisaadde taana haatsaa ushsha» giyaa wode, izakka, «Hey usha; k'ay ne gaaluwwa taani ushshana» yaagiyaanna, henna ne k'oomaa Yisaak'aw neeni dooreeddaano gidu; neeni ta godaw lo'obaa ootseeddawaa taani hewaan erana» yaageedda. 15 Biro I woosaa wurissenaan de'ishshin, Ribik'a haatsaa otuwwa tookkaade puttu gaaddu. Izo Baatu'eeli yeleeedda; Baatu'eeli Milkka na'aa; Milkka Abrahaame ishaa

Naakoora machchatto. 16 Ribik'a loytsa puulanchchanne attuma Asay bochchibeenna wodoratto. Pulttuwwa duge wod'd'aade, bare otuwwa kuntsaade kessaaddu. 17 He k'oomay iikko wos's'i biide izo, «Ne otuwaappe taana guutsa haatsaa ushshaarikii!» yaageedda. 18 Iza, «Eeno ta godaw, ushikkii» yaagaaddu. Elleellaadde otuwwa bare hashiyaappe wotsaade, gede zaara oyk'k'aadde Aa ushshaaddu. 19 Aa ushsheeddawaappe guyye, «Ne gaalatuwaakka alana gakkanaw taani untuntu haatsaa duuk'k'ana» yaagaaddu. 20 Atteedda haatsaa elleella wonggiriyaan tigaade, hara haatsaa duuk'k'anaw ollaa wos's'aaddu; gaalatu ubbay alana gakkanaw, haatsaa ollaappe duuk'k'a duuk'k'aade ahaade wonggiriyaan tigaade ushshaaddu. 21 I k'oppiide yeedda k'ofaa Med'inaa Goday injjeyiidde de'into eranaw bitanii c'o'u giide izo s'eellee. 22 Gaalotu haatsaa ushi simmiina, bitanii ichcheshu giraamenne bakka gideedda work'k'aa migiduwaanne, s'eetanne tammu giraame gideedda laa'u work'k'aa sagaayetuwwa keseedda; 23 izo, «Neeeni O naatti? Ane taw oda; ne aawuwwa son nuw ak'iyaa sa'ay de'anee?» yaageedda. 24 Iza, «Taani Baatu'eela naatto; Baatu'eeli Milkka Naakoora yeleeedda na'aa. 25 Nuwaan gidiyaa dalayenne bassuu de'ee; k'ay hinttenttu ak'anawukka sa'ay de'ee» yaagaaddu. 26 Bitanii gulbbati Med'inaa Godaw goynniidde, 27 hawaadan yaageedda; «Ta godaw keekiyaawaanne ammanettiyaawaa aggibeenna Med'ina Goday, ta godaa Abrahaama S'oossay galatetto! Taani yiishshin, Med'inaa Goday taana ta godaa dabbatuwwa soy kaaletseedda» yaageedda. 28 Naatta wos's'a baade, bare aati son de'iyaa asaw haneeddabaa odaaddu. 29 Ribik'iw Laabaana giyaa ishay de'ee; Laabaani kare kesiide, haatsaa pulttuwwa matan de'iyaa bitaniyaakko wos's'eedda. 30 Migiduwaanne bare michchati kushiyaan de'iyaa sagaayetuwwa be'eeddasaana Ribik'a bitanii barena geeddawaa odina sisosaanna, kesiide bitaniyaakko bi be'eedda; bitaniyaa gaalotuwaanna pulttuwwa matan ek'k'eeddawaa demmeedda. 31 Aa, «Med'inaa Goday neena anijeedawo, haaya! Neeeni hawaan karen ayaw ek'k'ay? Taani new golliyaanne gaalotookka sa'aa giigissaad» yaageedda. 32 Bitanii soo geleedda; Laabaani gaalotuwwa c'aanaa billeedda; dalaanne bassuwwa gaalotoo yegeedda. Gediyya meec'c'anaw aasinne aanana de'iyaa asatoo haatsaa aheedda; 33 k'umaykka Aa sintsaa aad'd'eedda. Shin I, «Taani taana aheedabaa hinttenttoo odennan de'aadde k'umaa miikke» yaageedda. Laabaani, «Yaatooppe oda» yaageedda. 34 Hewaa diraw I, «Taani Abrahaame k'oomaa. 35 Med'inaa Goday ta godaa loytsi anjijina, I duretteedda; dorssaa, miizzaa, biraa, work'k'aa, attuma k'oomatuwwa, mac'c'a k'oomatuwwa, gaalotuwaanne

haretuwaa aw immeedda. 36 Ta godaa machata Saara bare c'iimmatetsaa laysan aw attuma na'aa yelaaddu; I barew de'yaawaa ubbaa aw immeedda. 37 Ta goday taana hawaadan c'aak'k'iseedda; <Taani de'iyaa Kanaane biittaa mac'c'a naanatuwaappe ta na'aw machchatto oochchoppa; 38 shin ta aawuwaa asaakko, ta zaratuwaakko baade, ta na'aw machchatto oochcha> yaageedda. 39 Taani ta godaa, <Naatta taananna yaanaw dosennan aggooppe shin?> yaagaad. 40 I, <Med'inaa Goday, taani Aa sintsan hametteeddawe neenana bare kiitanchchaa kiitana; neeni ta na'aw ta aawuwaa asaappe, ta zaratuwaappe machchatto demmana mala, ne biyaasaakka injeyana. 41 Neeni ta zaratuwaakko biina, untunttu new izo immennan is'sooppe, he wode new c'aak'uu gometenna> yaageedda. 42 <Taani hachche ha pultuwaakko yeedda wode yaagaad; <Med'inaa Godaw, ta godaa Abrahaame S'oossaw, ne shene gidoope, taani biyaa yewuwaa injeya. 43 Be'a; taani ha pultuwaa matan ek'k'ay; gellayatta ittina haatsaa tikkanaw yooppe, taani izo, <Taana ne otuwaappe guutsa haatsaa ushshaarikii> yaagana. 44 Iza taana, <Eeno usha; k'ay ne gaalotookka taani haatsaa duuk'k'ana> yaagiyaanna, Med'inaa Goday ta godaa na'aw dooreeddaano gidu> yaagaad. 45 <Taani ta wozanaan woossiyaawaa wurissenaan de'ishshin, Ribik'a bare otuwaa tookka akkaade, puttu gaaddu; pultuwaa duge wod'd'aade haatsaa duuk'k'aadu; taani izo, <Taana haatsaa ushshaarikii> yaagaad. 46 <Iza elleella bare hashiyaappe otuwaa wotsaade, <Hekko usha; k'ay taani ne gaalotuwwa ushshana> yaagaaddu. Taani ushaad; k'ay ta gaalotuwwa iza ushshaaddu. 47 <Taani izo, <Neeni O naatti?> yaagaad. <Iza, <Taani Baatu'eela naatto; Baatu'eeli, Milka Naakooraw yeleedda na'aa> yaagaaddu. <Taani iziwi migiduwwa aatsaad; izi kushiyaanka sagaayetuwwa wotsaad. 48 Hewaappe guyye taani gulbbataade, Med'inaa Godaw goynnaad; taani Med'inaa Godaa, ta godaa Abrahaame S'oossaa, ta godaa ishaa na'aa naatto Aa na'aw akkanaw taana likke ogiyaa kaaletseeddawaa galatay. 49 Ha'ikka hinttentu ta godaw keekanabaanne ammanettanawaa gidoope, taw odite; gidana d'ayinttonne odite; hewaappe sintsan taani hananawaa erana> yaageedda. 50 Laabaaninne Baatu'eeli zaariide yaageeddino; <Ha yewuu Med'inaa Godaappe yeedda; nuuni new yaa haa gaanaw danddayokko. 51 Ribik'o hanno be'a; akkaade ba; Med'inaa Goday geeddawaadan ne godaa na'aw machchatto gidu> yaageeddino. 52 Abrahaama K'oomay untunttu giyaawaa siseedda wode, sa'aan gulbbatiide Med'inaa Godaw goynneedda. 53 K'oomay biraa alleek'k'uaanne work'k'aa alleek'k'uwaa, mayuwaakka kessiide, Ribik'iw immeedda; k'ay al'o miishshatuwwa izi

ishawunne izi aatiw immeedda. 54 Hewaappe guyye, inne aanana de'yaawanttu meeddinonne usheeddino; yaatiide yan ak'eedino; untunttu guuran denddiide, <Taana ta godaakko yeddite> yaageedda. 55 Izi ishayenne izi aata, <Naatta itti tammu gallassaa keeshshaa nuunana takku; hewaappe guyye iza baana> yaageeddino. 56 Shin I, <Med'inaa Goday taani yeeddawaa injey diggina, hinttentu taana gam'etsoppite; taani ta godaakko baana mala taana moyzzite> yaageedda. 57 Untunttu, <Naatto s'eesiide ane izo oochchoyite> yaageeddino. 58 Ribik'o s'eesiide, <Ha bitaniyaanna baanii?> yaagiide oochcheeddino. Iza, <Ee; taani baana> yaagaaddu. 59 Untunttu barenttu michchato Ribik'o, izo dichchiyaanina, Abrahaama K'oomaananne Aa asatuwaana moyzzeeddino. 60 Untunttu Ribik'o, <Nu michchati Ribik'ee, sha'aappe sha'aa gakkanaw c'oratta. Ne zaratu barenttu morkkatuwaa katamatuwwa laattino> yaagiide anjeeddino. 61 Hewaappe guyye, Ribik'anne izi danggaas'iretuu denddiide, gaalotuwwa toggiide, bitaniyaanna beeddino. Yaatina K'oomay Ribik'o akkiidde beedda. 62 He wode Yisaak'i, <Taana Be'iyaa De'uwaa S'oossaa Pultuwaa> giyaa pultuwaa mata biide, Neegeeba woran de'ee. 63 Itti gallassi omarssi Yisaak'i bare wozanaan k'oppiide dembbaa kesiide yuuyyee; I d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, gaalatu yiyaa wantta be'eedda. 64 Ribik'akka d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, Yisaak'a be'aaddu; gaaluwaappe wod'd'aaddu. 65 K'oomaa, <Ha nuunana gaketanaw dembbana yiyaa bitanii oonee?> yaagaaddu. K'oomay, <I ta godaattee> yaageedda. Iza bare shaashiyaa akkaade gullottaaddu. 66 K'ay K'oomay bare ootseeddawaa ubbaa Yisaak'aw odeedda. 67 Yisaak'i Ribik'o bare aati Saari dunkkaaniyaa afeedda. Izo akeedda; izakka aw machchatto gidaaddu. Yaatina I izo siik'eeddanne bare aati hayk'k'uaana kayyottiyaawaappe minetteedda.

25 K'ay Abrahaame K'as'uro geetettiyaa hara machchatto akkeedda. 2 Iza Ziimiraana, Yok'ishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaak'anne Shuha aw yelaaddu. 3 Yok'ishaani Saabanne Dadaana yeleedda. Dadaani Ashooreta, Les'uushetanne Le'aamata yeleedda. 4 Midiyaama naanay Eefa, Eefeera, Hanooka, Abiidaa'anne Elddaa'a. Hawanttu ubbayka K'as'uri naanaa. 5 Abrahaame barewaa ubbaa Yisaak'a laatisseedda. 6 Shin I biro pas'a de'iidde, bare hara machatuwaappe yeleedda naanaatoo barew de'yaawaappe woyteedda. Bare na'aa Yisaak'appe untuntta shaakki, away doliyaa bagga biittaw yeddeedda. 7 Abrahaame mule itti s'eetanne laappun tammanne ichcheshu laysaa de'eedda. 8 Abrahaame daro wodiya de'iide, lo'o c'imiide hayk'keedda; bare mayzzatuwaanna gakettedda. 9 Aa naanay Yisaak'inne Isimaa'eeli Aa Maakip'eela giyaa

gonggolo duufuwaan moogeeddino; he gonggoluu Mamire matan, Hiitiyaa S'ohaara na'aa Efiroona gadiyaan de'ee. 10 Hewenne Abrahaame Hiitetuwaappe shammeedda gadiyaa. Abrahaame bare machata Saara moogetteedda sa'aan moogetteedda. 11 Abrahaame hayk'keeddawaappe guyye, S'oossay Aa na'aa Yisaak'a anjeeedda. He wode Yisaak'i, «Taana Be'iyaa De'uwaa S'oossaa Pulttuwaa» giyaa pulttuwaa matan de'ee. 12 Saari ayilata, Gibs'eppe yeedda Aggaara, Abrahaamew yeleedda na'aa Isimaa'eela yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. 13 Isimaa'eela naanay barenttu suntsaaninne barenttu yeletaa maaran hawantta; hewanttunne: Nabaayoota, K'eedaara, Adibi'eela, Mibssaama, 14 Mishimaa'a, Duuma, Maasa, 15 Hadaada, Teema, Yis'ura, Naafiishanne K'eedima. 16 Isimaa'eela naanay hawantta; untunttu suntsay untunttu mootsaaninne de'iyaa sa'aan hawaa. Untunttu barenttu yaran tammanne laa'u kaappatuwaa. 17 Isimaa'eeli mule s'eetanne hattamanne laappun laysaa de'iide, hayk'keedda; bare mayzzatuwaanna gakettedda. 18 Isimaa'eela zaratuu Gibs'eppe away doliyaa baggan de'iyaa Hawiilappenne Shurappe gidduwaan, Asoora afiyaa ogiyaa matan de'eeddino. Untunttu barenttu ishatuwaa ubbaanna morkkiyaan de'eeddino. 19 Abrahaama na'aa Yisaak'a yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Abrahaame Yisaak'a yeleedda. 20 Yisaak'aw laysay oytamuwaa gideedda wode, Ribik'o akkeedda; iza Masp'p'es'oomiyaan de'iyaa Sooriyaa Baatu'eela naattiwune Sooriyaa Laabaana michchato. 21 Yisaak'i bare machata mantsato gideedda diraw, iziw Med'inaa Godaa woosseedda; Med'inaa Goday Aa woosaa siseedda. Yaatina Aa machata Ribik'a shahaaraaddu. 22 Shin izi ulo gidдон de'iyaa naanay mantte gidi uttiide, ittuu ituwaanna sugetteeddino; yaatina iza, «Hawe taw ayaw hani?» yaagaaddu. Hewaa diraw Med'inaa Godaa oochchanaw baaddu. 23 Med'inaa Goday iziw, «Ne uluwaan laa'u kawutetsay de'ee; K'ay ne gidduwaan de'iyaa laa'u gade asatuu ittuu ituwaappe shaakettana; Itti gade asatuu hinkkotuwaappe minnana; K'ay bayiray teefaw azazettana» yaageedda. 24 Iza yeliyaa wodii gakkina, izi uluwaan mantte attuma naanay de'iino. 25 Koyro yeletteeddawe arssa; Aa bollaa ubbaa isikii mayyeedda; hewaa diraw untunttu Aa Eesaw giide suntseeddino. 26 Hewaappe guyye, Aa ishay yeletteedda; I bare kushiyaan Eesaw ginddiyaa oyk'ki utteedda; hewaa diraw Aa Yaak'ooba giide suntseeddino. Ribik'a untuntta yeleedda wode, Yisaak'aw usuppun tammu laysaa gideedda. 27 Naanay dic'c'eeddino; Eesay shankkaa hiillaa eriyaa bazuwaa asaa gideedda; shin Yaak'oobi dunkkaaniyaan de'iyaa woppa asaa gideedda. 28 Yisaak'i Eesaa siik'eedda;

ayaw gooppe, I shankkateeddabaappe maanaw doseedda; shin Ribik'a Yaak'ooba siik'aaddu. 29 Itti gede Yaak'oobi wos'iyaa katsishin, Eesay koshay wod'eeddawe, woraappe yeedda. 30 Eesay Yaak'ooba, «Taana ha zo'o wos'iyaaappe miza; taana koshay wod'eedda» yaageedda. (Hewaa diraw K'ay Aa suntsay Eedooma geetetteedda). 31 Yaak'oobi Aa, «Koyro taw ne bayiratetsaa zal"a» yaageedda. 32 Eesay, «Be'a! Taani hayk'k'ana hanay; ha bayiratetsay taw ayaa go"i de'ii?» yaageedda. 33 Yaak'oobi zaariide, «Ane taw koyro neeni c'aak'k'a» yaageedda. I c'aak'k'eedda; bare bayiratetsaa Yaak'oobaw zal"eedda. 34 Yaak'oobi Eesaw sooluwaanne missiriyaa wos'iyaa immeedda; I meeddanne usheedda; hewaappe guyye denddiide beedda. Eesay bare bayiratetsaa hawaadan kad'eedda.

26 He gadiyaan kase Abrahaame wodiyaan de'iyaa koshaa bolla hara koshay denddeedda; yaatina Yisaak'i Piliss's'eema kaatiyaa Abimeleeketto Garaara beedda. 2 Med'ina Goday Yisaak'aw k'onc'iide hawaadan yaageedda; «Gibis'e gadiyaa duge booppa; taani new odeedda gadiyaan de'a. 3 Ha gadiyaan amareedawaa takkashsha; taani neenana gidana; neena anjjana; ayaw gooppe, ha biittaa ubbaa taani newunne ne zeretsaw immana; taani ne aawuwaa Abrahaamew c'aak'k'eedda c'aak'uwaa minisana. 4 Ne zeretsaa saluwaa s'oolinttiyaadan darissana; ha biittaa ubbaa taani untunttoo immana; sa'aa kawutetsaa ubbay ne zeretsaa baggana anjettana. 5 Ayaw gooppe, Abrahaame ta k'aalaa siseedda; ta pirdduwaanne ta azazuwaa, ta awaayotuwaanne ta higgiiyaa naageedda» yaageedda. 6 Hewaa diraw Yisaak'i Garaaran utteedda. 7 He biittaa Asay Ribik'ibaa dentside Yisaak'a, «Hanna new ayee?» yaagiide oochcheedda. I, «Hanna taw michchato» yaageedda. Ayaw gooppe, I Ribik'a daro puulanchcha gidiyaa diraw, «Taani, «Iza ta machchatto gooppe», ha gade Asay izi gaasuwaan taana wod'anenttonne» yaagi k'oppiide yayyeedda. 8 Yisaak'i hewaan daro wodiyaan de'owaappe guyye, Pilss's'eema Kaatii Abimeleeki maskkootiyaanna duge s'eeliide, Yisaak'i bare machchatti Ribik'ina gaketishin be'eedda. 9 Hewaa diraw Abimeleeki Yisaak'a s'eesiide, «Hekko iza tumu ne machchato! Neeni ayaw, «Iza ta michchato» gaaddii?» yaagiide oochcheedda. Yisaak'i, ««Iza ta machchatto gooppe», izi gaasuwaan Asay taana wod'ana gaade gaad» yaageedda. 10 Abimeleeki, «Hawe neeni nu bollan ootseeddabay ayee? Ta asaappe itti Asay ne machchattina gisi diggeeddashin; neeni nu bollan gomiyaan ahaadashin» yaageedda. 11 Hewaa diraw Abimeleeki bare asaa ubbaa, «Ha bitaniyaa woy Aa machchatto bochchiyaa ooninne tumu hayk'k'ana» yaagiide azazeedda. 12 Yisaak'i

he gadiyaan katsaa zeriide, he laysan s'eetu kushiyaaw c'akkeedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa anjeedda. 13 I duretteedda; duretaa bolla duretay aw dari dari beedda. 14 Yisaak'aw dorssaa wudii, miizzaa wudiinne k'oomatuu loytsi dareedda diraw, Pilss's'eema asatuu Aa a'naateeddino. 15 Hewaa diraw, Aa aawuwaa Abrahaame wodiyaan, Aa aawuwaa k'oomatuu bookkeedda haatsaa ollaa ubbaa Pilss's'eema asatuwaa biittaa zaariide bareedino. 16 He wode Abimeleeki Yisaak'a, «Nuuppe shaakettaade ba; neeni nuuppe aad'd'a minnaadda» yaageedda. 17 Yisaak'i hewaappe dendiide, Garaara Wombbaa biide yan utteedda. 18 Yisaak'i bare aawuwaa Abrahaame wodiyaan booketteedda haatsaa ollatuwaa, Abrahaame hayk'keeddawaappe guyye, Pilss's'eema asatuu bareedawannta zaari bookki kessiide, Aa aawuu suntseedda suntsan untuntta s'eeseedda. 19 Yisaak'a k'oomatuu wombban bookkiide, pulitiyaa haatsaa ollaa yan demmeeddino. 20 Shin Garaara hentsanchchatuu Yisaak'a hentsanchchatuwaana, «Haatsay nuwaa» yaagiide walak'etteeddino. Untunttu aanana palumetteedda diraw, Yisaak'i he haatsaa ollaa, «Palumiyya» giide suntseedda. 21 Hewaappe guyye, untunttu hara haatsaa ollaakka bookkeeddino; shin untunttu he haatsaa ollaa geeduwaan walak'etteeddino; hewaa diraw I he haatsaa ollaa «Morkketiitta» giide suntseedda. 22 Hewaappe guutsaa zardda"iide, hara haatsaa ollaa bookisseedda; Aa gaasuwaan ooninne walak'ettiibeenaa; «S'oossay ha"i nuw aasseeda; nuuni ha gadiyaan c'oraana» giide Aa, «Aako sa'aa» giide suntseedda. 23 Hewaappe dendiide, pude Berssaabehe beedda. 24 He beedda gallassi k'amma Med'ina Goday Aw k'onc'c'iide Aa, «Taani ne aawuwaa Abrahaame S'oossaa; taani neenana de'iyaa diraw, neeni yayyoppa; taani neena anjiana; ta k'oomaa Abrahaame diraw ne zeretsaa taani c'orissana» yaageedda. 25 Yisaak'i hewaan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda. Yan I bare dunkkaaniyaa d'ogeedda; k'ay yan Aa k'oomatuu haatsaa ollaa bookkeeddino. 26 Hewaappe guyye, Abimeleeki barena zoriyaa Ahuuzatanne bare wotaadaratuwaa kaappuwaa Pikoola akkiide, Garaarappe Yisaak'akko yeedda. 27 Yisaak'i untuntta, «Hinttentu kase taana is's'iide, hinttentu biittaappe kessi yeddeeddita; ha"i k'ay taakko ayaa akkana yedditee?» yaageedda. 28 Untunttu Aa, «Med'inaa Goday neenana de'iyawaa nuuni k'onc'c'iyaa be'eeddo. Hewaa diraw c'aak'k'o c'aak'uu nu giddoninne ne giddon de'ana koshshee yaagetto. Nuuni neena bochchibeykko; shin nuuni new keekatetsaa s'alalaa ootsiide, neena sarotetsaan moyzzi yeddeeddo. Hewaaddankka neeni nu bolla iitabaa ootsenna mala, ane

neenana c'aak'uwaa c'aak'k'etoytte. Ha"i neeni Med'inaa Goday anjeedawaa» yaageeddino. 30 He wode Yisaak'i untunttu baalaa giigissina, meeddinonne usheeddino. 31 Wontteta gallassi wantta guuran dendiide, untunttu ittuu ittuwaanna c'aak'k'eteeddino. Yisaak'i untuntta moyzzina, untunttu aappe saro shaakettiide beeddino. 32 He gallassi Yisaak'a k'oomatuu yiide, barenttu bookkeedda haatsaa ollaabaa aw odeeddino; «Nuuni haatsaa demmeeddo» yaageeddino. 33 I he haatsaa ollaa Saabehe giide suntseedda; hewaa diraw he katamaa suntsay hachche gakkanaw Berssaabehe geetettee. 34 Eesaa laysay oytamuwaa gidiyaa wode, Hiitiyaa Bi'eedo naatto Yooditonne Hiitiyaa Eloona naatto Baasemaato akkeedda. 35 Untunttu Yisaak'anne Ribik'o kayyoyiide de'eeddino.

27 Yisaak'i c'imina, Aa ayfii s'eelaa is's'eedda wode, bare bayiratiyaa na'aa Eesaa s'eesiide Aa, «Ta na'aw» yaageedda. 1, «Abee» giide koyeedda. 2 I, «Be'a, ha"i taani c'imaad; taani hayk'ana gallassaa erikke. 3 Yaatiyaa diraw, ha"i ne shankkatiyaa wonddaafiyaanne zubbiyaa akkaade, bazuwaa ba; do'aa taw shankkataade, ashuwaa akkaade ya. 4 Mal"o k'umaa, taani dosiyaawaa katsaade aatsa; hewenne taani hayk'k'anaappe kase neena anjianaassa» yaageedda. 5 Ribik'a Yisaak'i bare na'aa Eesaw odiiyaa wode sisaaddu. Eesay do'aa shankkatiide ahanaw bazuwaa beeddawaappe guyye, 6 Ribik'a bare na'aa Yaak'ooba, «Ne aawuu ne ishaa Eesaw, 7 «Do'aa shankkata ahaade, taw mal"o k'umaa taani maanaw katsaa; hewenne taani hayk'k'anaappe kasetaade, Med'inaa Godaa sintsaan neena anjianaassa» yaagiyaawaa taani sisaad. 8 Ta na'aw, ha"i taani neena azaziyaawaa loytsaade sisa. 9 Wudiyaaw garssa baade, laa"u bolttibolitta deeshshaa maratuwaa taw akkaade ya; taani ne aabboo mal"o k'umaa I dosiyaawaadan katsana. 10 Ne aawuu miide hayk'k'ennan kasetiide neena anjiana mala, aw aatsaasa» yaagaaddu. 11 Shin Yaak'oobi bare aatto Ribik'o, «Ta ishaa Eesaa bollan isikii de'ee; shin ta bollay liik'o. 12 Ta aawuu taana oyk'k'i be'ooppe shin? Taani Aa c'immiyaawaa aw malatina, taani anjuwaa diraw shek'aa ta bolla ahanenttone» yaageedda. 13 Aa daaya Aa, «Ta na'aw, he shek'ay taana gakko. Taani new odiaawaa ootsa; baade deeshsha maratuwaa taw akkaade ya» yaagaaddu. 14 Bi ahiide bare daayiw immeedda; Aa daaya mal"o k'umaa Aa aawuu dosiyaawaadan katsaaddu. 15 Hewaappe guyye, Ribik'a son bare matan de'iyaa bare bayira na'aa Eesaa mayuwaa lo'uwaa ahaade, bare teefa na'aa Yaak'ooba mayzaaddu. 16 K'ay he deeshshatuwaa galbbaa Aa kushiyaanne Aa liik'o k'ood'iyaa mayzaaddu. 17 Bare katseedda mal"o k'umaanne ukitsaa bare na'aa Yaak'ooba

kushiyaan wotsaaddu. 18 Yaatina I bare aawuwaakko biide geliide, «Ta aawoo» yaageedda. I, «Abee! Ta na'aw, neeni oonee?» yaageedda. 19 Yaak'oobi bare aawuwaa, «Taani ne bayira na'aa Eesaa; neeni taana azazeeddawaadan taani ootsaad; dendda; dendda uttaade, taani shankkaappe aheedawaa ma; yaataade taana anjja» yaageedda. 20 Yisaak'i bare na'aa, «Ta na'aw, waata elleella demmad?» yaagiide oochcheedda. I, «Med'inaa Goday ne S'oossay taana maaddeedda» yaageedda. 21 Yisaak'i Yaak'ooba, «Ta na'aw, neeni tumu ta na'aa Eesenttonne taani oyk'k'a be'anaw ane taakko shiik'a» yaageedda. 22 Yaak'oobi bare aawuwaa Yisaak'akko shiik'ina oyk'k'i be'iide, «Ha k'aalay Yaak'ooba k'aalaa; shin kushii Eesaa kushiya» yaageedda. 23 Aa kushii Aa ishaa Eesaa kushiyaadan isikiyaana de'iyaa diraw, eribeenna; I erennan Aa anjeeedda. 24 Aa, «Tumu neeni ta na'aa Eeseyee?» yaagiide oochcheedda. I, «Ee, taanatee» yaageedda. 25 I, «Ta na'aw, taani neeni shankkateeddawaa maanaw haa aatsa; maade taani neena anjjana» yaageedda. Yaak'oobi aatsina, I meedda; k'ay I aw woyniyaa eessaa ahina usheedda. 26 Hewaappe guyye Aa aawuwaa Yisaak'i, «Ta na'aw, haaya; shiik'aade taana yera» yaageedda. 27 Yaak'oobi shiik'iide Aa yereedda; Yisaak'i Aa mayuwaa singgi sisiide, hawaadan yaagiide anjeeedda; «Ta na'aa peenuu Med'inaa Goday anjeeedda goshshaadan sawee. 28 S'oossay saluwaa c'okkuwaanne sa'aa shic'aa, katsaanne ooratsa woyniyaa eessaa darssiide new immo. 29 Kawutetsatuu new moodettino; asatuu new gulbbatino. Neeni ne ishato goda gida; ne aati zaratuu new gulbbatino. Neena shek'k'iyaa we shek'etteeddawaa gido; neena anjiyaawe anjjetteeddawaa gido» yaageedda. 30 Yisaak'i Yaak'ooba anjji wursseeddawaappe guyye, Yaak'oobi bare aawuwaa Yisaak'a sintsaappe kesowaan Eesay shankkaappe puttu geedda. 31 Ikka k'ay mal'o k'umaa katiide, bare aawoo aatseedda. Aa, «Ta aawoo, dendda; dendda uttaade, taani shankkateeddawaappe ma; yaataade taana anjja» yaageedda. 32 Aa aawuu Yisaak'i Aa, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheedda. I, «Taani ne na'aa, ne bayira na'aa Eesaa» yaageedda. 33 Yisaak'i dagammiide kokkoriide; «Yaatina do'aa shankkateeddawaa akkiide taw aatseedawe oonee? Taani ha'i neeni yaana sintsan maade, Aa anja diggaad; tumukka I anjjetteeddawaa gidanawaa» yaageedda. 34 Eesay bare aawuwaa k'aalaa siseedda wode, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, daro yibbaata yeekuwa yeekkiide bare aawuwaa, «Taana anjja; ta aawoo, taan akka anjja!» yaageedda. 35 Shin I, «Ne ishay yiide c'immiide, ne anjuwaa aki diggeedda» yaageedda. 36 Eesay, «Aa eriide Yaak'ooba suntseedda; I taana c'immoode, hawe laa'entsuwa; I ta

bayiratetsaa akkeedda; k'ay ha'i ta anjuwaa akkeedda» yaageedda. K'ay I, «Neeni taw anjuwaappe ayaanne ashshabeykii?» yaagiide oochcheedda. 37 Yisaak'i Eesaa, «Taani Aa new goda ootsaad; Aa ishatuwaa ubbaakka Aa k'oomatuwaa ootsaad; k'ay taani katsaaninne ooratsa woyniyaa eessan Aa minisaad. Yaatina, ta na'aw, new taani ayaa ootsoo?» yaageedda. 38 Eesay bare aawuwaa, «Ta aawoo, new itti anjjo s'alalay de'ii? Ta aawoo, taan akka k'ay anjja» yaageedda. Hewaappe guyye, Eesay bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide yeekkeedda. 39 Aa aawuwaa Yisaak'i zaariide, «Ne de'iyaa ha sa'aa duretetsaappe haakkaade de'ana; Saluwaa c'okkuukka new wod'd'enna; 40 Neeni ne mashshaan ak'ana; Neeni ne ishaw moodetana. Shin neeni aanana ek'ettiyaa wode, Aa morge mitsa ne morggiyaappe olana» yaageedda. 41 Yaak'ooba Aa aawuu anjeeedda diraw, Eesay bare uluwaan Aa morkkeedda; I bare wozanaan, «Ta aawuu hayana mateedda; taani aw kayyotta simmaade, ta ishaa Yaak'ooba wod'ana» yaageedda. 42 Shin Ribik'a ha bare bayira na'aa Eesaa k'aalaa siseedda diraw, bare teefa na'aa Yaak'ooba s'eesissa ahaade hawaadan yaagaaddu; «Ne ishay Eesay neena wod'iide haluwaa kesana hachcheedda. 43 Hayyanaa ta na'aw, taani new odowaa ootsa. Dendda! Kaaraanen de'iyaa ta ishaa Laabaanakko bak'ata! 44 Yaataade ne ishaa hank'k'uu dochchana gakkanaw, amareeda wodiyaan aanana de'ashsha. 45 Ne ishay new hank'k'ettiyawaa aggiyaa wodenne, neeni Aa bolla ootseeddawaa I dogiyaa wode, taani kiittaade neena yaappe ahissana. Taani itti gallassi hinttentu laa'uwaappe mela kessana koyikke» yaagaaddu. 46 Hewaappe guyye Ribik'a Yisaak'a, «Eesay akkeedda Hiitetuwaa mac'c'a naanaa gaasuwaan taani ta de'uwa shenetaad; k'ay Yaak'oobikka hawanttu mala Hiitetuwaa mac'c'a naanatuwaappe machchatto akkooppe, taani simmi hayk'kanaw koyaad» yaagaaddu.

28 Hewaa diraw, Yisaak'i Yaak'ooba s'eesiide hawaadan anjjeedanne azazeedda; «Kanaane gadiyaa mac'c'a naanatuwaappe new machchatto akkoppa. 2 Dendda! Ne daay aawuwaa Baatu'eelakko, Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa baade yaappe ne daay ishaa Laabaana mac'c'a naanatuwaappe ittinno new machchatto ootsaade akka. 3 Ubbaa Danddayiyaa S'oossay neena anjjo; I ne yeletaa aasso; neeni itti dere asaa keena gakkanaw neena c'oriso. 4 Neeni ha'i betetetsan utteedda ha biittaa newaa ootsana mala newunne ne zeretsaw S'oossay Abrahaame anjuwaa immo» yaageedda. 5 Yisaak'i Yaak'ooba yeddeedda; Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Laabaanakko beedda. Laabaani

Yaak'oobanne Eesaa yeleedda aati Ribik'a ishaanne Sooriyaa Baatu'eela na'aa. 6 Yisaak'i Yaak'ooba anjjeedawaanne, yaappe machchatto akkanaw Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Aa yeededdawaa, k'ay I Yaak'ooba anjjeedda wode, «Kanaane mac'c'a asaa akkoppa» yaagiide azazeeddawaanne, 7 Yaak'oobi bare aawuwaanne bare aatonne azazettiide, Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa beeddawaa Eesay ereedda. 8 Eesay hewaan Kanaane biittaa mac'c'awunna bare aawuwaa Yisaak'a ay keeshshaa iitinto akeekedda. 9 Hewaa diraw Eesay Abrahaame na'aa Isimaa'eelekkoo biide, Aa naatto Maahilaato bare machatuwaa bolla gujjiide akkeedda. Iza Nabaayoota michchato. 10 Yaak'oobi Berssaabeheppe Kaaraane baanaw denddeedda. 11 I itti sa'aa gakkina away wullina, yan k'ammaa ak'eeda. He sa'aan de'iyaa shuchchatuwaappe ittuwaa akkiidde, bare huup'iyaan borkkotiide he sa'aan gem'isheedda. 12 I akumuwa akumeteedda; he akumuwaan gayyiyaa ittuu biittan ek'k'ina, aw s'eeray saluwaa gakkiiyaawaan, S'oossaa kiitanchchatuu gi'ishiinanne wod'd'ishin be'eedda; 13 gayyiyaw bolla s'eeran Med'inaa Goday ek'k'iide Aa, «Taani Med'inaa Godaa, ne aawuwaa Abrahaama S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa. Ha neeni giseedda biittaa newunne ne zeretsaw immana; 14 Ne zeretsay sa'aa shafiyaadan darana; neeni away wulliyaa baggananne, away doliyaa baggana, huup'issanne hirkki baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw aakkana; sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay ne baggananne ne zeretsaa baggana anijettana 15 Taani neenana de'ay; neeni biyaasa'aa ubbaan taani neena naagana; k'ay taani neena ha gadiyaa guyye zaaraade ahana; taani new ootsana geeddawaa ootsana gakkanaw neena yeggikke» yaageedda. 16 Yaak'oobi gem'ishuwaappe beegotteedda wode, «Med'inaa Goday tumu ha sa'aan de'ee; taani erabeykkeppe attin» yaageedda. 17 I yayyiide, «Ha sa'ay wooti yashshii! Ha sa'ay S'oossaa golliyaappe attin, ayinne hara sa'aa gidenna; hawe saluwaa penggiyaa» yaageedda. 18 Wonttetsa gallassi wontta guuran Yaak'oobi denddiide, bare borkkoteedda shuchchaa akkiidde, tuussaadan essiide, S'oossaw dummayanaw Aa bolla zayitiyaa tigeedda. 19 Yaak'oobi he sa'aa Beetele giide s'eeseedda. Shin he katamay hewaappe kase Looza geetettee. 20 Yaak'oobi hawaadan yaagiide shiik'k'eedda; «Ta aawuwaa soo taani saro simmana mala S'oossay taananna gidoope, taani biyaa ha buussan taana naagooppenne taw miyaa k'umaanne mayiyaa mayuwaa immooppe, Med'inaa Goday ta S'oossaa gidana; 22 taani tuussaadan esseedda ha shuchchay S'oossaa golliyaa gidana. Neeni taw immiyaawaa ubbaappe tammuwaappe ittuwaa taani new immana» yaageedda.

29 Hewaappe guyye, Yaak'oobi denddi biide, away doliyaa bagga asatuwaa gadiyaa gakkeedda. 2 Itti haatsaa ollay dembban de'iyawaa be'eedda; heezzu dorssaa wudii k'ay he ollaa matan giseeddino. Ayaw gooppe, wudii ubbay haatsaa ushiyaawe he ollaappe. He haatsaa ollaa doonaan de'iyaa shuchchay wolk'k'aama. 3 Dorssaa wudii ubbay hewaan dagatteedda wode, he wudiya heemmiyaawantuu haatsaa ollaa doonaappe he shuchchaa gondorsside dorssaa ushshiino. He shuchchaa ollaa doonaan zaariide wotsino. 4 Yaak'oobi untuntta, «Ta ishato, hinttentu hak'appe yeddite?» yaagiide oochcheedda. Untunttu, «Nuuni Kaaraaneppe yeeddo» yaageeddino. 5 I, «Naakoora na'aa na'aa Laabaana hinttentu eriiteyye?» yaageedda. Untunttu, «Ee, Aa ereetto» yaageeddino. 6 Yaak'oobi untuntta, «I lo'o de'ii?» yaagiide oochcheedda. Untunttu, «Ee, lo'a; Aa naatta Raaheela dorssaa akkaade yewunno hanno be'a» yaageeddino. 7 Yaak'oobi untuntta, «Be'ite; away ha'i wullibeenaa; wudiya mehi soo shiik'iyaa wodii biro gakkibeenna; dorssaa ha'i ushshi afiide, heemmite» yaageedda. 8 Shin untunttu, «Wudii ubbay shiik'ana gakkanaw, shuchchaa haatsaa ollaa doonaappe gondorssana gakkanaw, nuuni ushshanaw danddayokko. Hewaappe guyye, nuuni dorssaa ushshana» yaageeddino. 9 I biro haasayishin, Laabaana naatta Raaheela bare aawuwaa dorssatuwaa laagga akkaade gakaaddu; ayaw gooppe, iza dorssaa hentsanchchaa. 10 Yaak'oobi bare aati ishaa Laabaana naatto Raaheelo be'eedda wodenne, bare aati ishaa Laabaana dorssaa be'eedda wode, biide ollaa doonaappe shuchchaa gondorssseedda; bare aati ishaa dorssatuwaa haatsaa ushsheedda. 11 Yaak'oobi Raaheelo yeriide, nashechchaw bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda. 12 Yaak'oobi iziwi aawuwaa dabbonne Ribik'i na'aa gidiyaawaa Raaheeliwo odeedda. Hewaa diraw iza wos's'a baade bare aawoo odaaddu. 13 Laabaani bare michchati na'aa Yaak'ooba woriyaa siseedda saannakka, aanana gaketanaw wos's'eedda. Aa idimmi yeriide, bare soo afeedda. Yan Yaak'oobi haneeddawaa ubbaa Laabaanaw odeedda. 14 Laabaani Aa, «Neeni tumu ta ashonne ta suutsaa» yaageedda. Yaak'oobi aanana itti aginaa kumentsaa utteedda. 15 Hewaappe guyye Laabaani Aa, «Neeni taw dabbo gideedda diraw, taw c'oo mela ootsaniyee? Ane new ayaa c'igganaw bessintto taw oda» yaageedda. 16 Laabaanaw laa'u mac'c'a naanatuu de'iino; bayirati suntsay Liyo, teefattiwe Raaheelo. 17 Liya ayfiyaana c'uuc'a; shin Raaheela geesanchanne malaa lo'a. 18 Yaak'oobi Raaheelo siik'iide Aa, «Taani ne teefa naatti Raaheeli diraw new laappun laytsaa ootsana» yaageedda. 19 Laabaani, «Izo hara

asaw immanaappe new immiyaawe lo" a; neeni taananna hawaan de'a» yaageedda. 20 Hewaa diraw Yaak'oobi Raaheelo akkanaw laappun laytsaa ootseedda; shin I izo siik'iyaa diraw, aw amareeda gallassaa malateedda. 21 Hewaappe guyye Yaak'oobi Laabaana, «Ta machchato taw imma; ta wodii poletteedda; taani izo akkanaw koyaad» yaageedda. 22 Hewaa diraw Laabaani hawaan de'iyaa asaa ubbaa s'eesiide, bullachchaa keseedda. 23 Shin sa'ay k'ammīna, I bare naatto Liyo afiide Yaak'oobaw immeedda. Yaak'oobi izo akkeedda. 24 K'ay Laabaani bare k'oomatoo Zilppo bare naatti Liyiw danggaas'ire gidanaadan immeedda. 25 Sa'ay wontina s'eelliyaa wode, hekko Liyo! Yaatina Yaak'oobi Laabaana, «Hawe neeni ta bolla ootseeddawe ayee? Taani new ootseeddawe Raaheeli dirassa gidenneeyye? Taana ayaw c'immaad?» yaageedda. 26 Laabaani Aa, «Nu biittan bayirata de'ishshin, teefatto asinaw immiyaawe woga gidenna. 27 He mishiraa saamintaa wurssa; k'ay teefatiyaanokka nuuni new immana; hewaappe guyye, hara laappun laytsaa taw ootsaasa» yaageedda. 28 Yaak'oobi hewaadan haniide he saamintaa wursseedda; hewaappe guyye, Laabaani bare naatto Raaheelo aw immeedda. 29 K'ay Laabaani bare k'oomato Baalo bare naatti Raaheeliw danggaas'ire gidanaadan immeedda. 30 Yaak'oobi Raaheelo akkeedda. Raaheelo Liyippe aatsiide siik'eedda. Hara laappun laytsaa Laabaanaw ootseedda. 31 Med'inaa Goday Liya siik'ettabeennawaa be'iide, iziwi yeliyaa uluwaa dooyeedda; shin Raaheela mantsato. 32 Liya shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Aa suntsakka Roobeela suntsaaddu; ayaw gooppe iza, «Med'inaa Goday ta metuwaa be'eedda; ha"i tumu taana ta asinay siik'ana» yaagaaddu. 33 Iza haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Med'inaa Goday taani siik'ettabeennawaa siseedda diraw, taw hawaakka gujjeedda» yaagaadde, Aa Simoona suntsaaddu. 34 Aa haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Taani aw heezzu attuma naanaa yeleedda diraw, ta asinay ha"i taananna waas'ettana» yaagaadde, Aa Leewii suntsaaddu. 35 Aa haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Hachchiwaan taani Med'inaa Godaa galatana» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yihudaa suntsaaddu. Hewaappe guyye yeluwaa essaaddu.

30 Raaheela Yaak'oobaw naanaa yelabeennawaa be'eedda wode, bare michchato k'anaataaddu; hewaa diraw Yaak'ooba, «Taw naanaa imma; hewe d'ayooppe, taani hayk'k'ana» yaagaaddu. 2 Yaak'oobi Raaheelo hank'k'etsiide, «Taana new yeluwaa diggeedda S'oossaa gaaddiyye?» yaageedda. 3 Iza, «Ta danggaas'irato Baalo hinno be'a; iza ta diraw yelana mala neeni izo akka; yaatooppe izi

baggana taanikka na'aa daayo gidana» yaagaaddu. 4 Bare danggaas'iratto Baalo machchatto ootsiide akkana mala, aw immaaddu; Yaak'oobi izo akkeedda. 5 Baala shahaaraade attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu. 6 Yaatina Raaheela, «S'oossay taw daannateedda; ta woosaakka sisiide, taw attuma na'aa immeedda» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Daana suntsaaddu. 7 Raaheeli danggaas'irata Baala haraa shahaaraade, Yaak'oobaw laa'entsuwaa attuma na'aa yelaaddu. 8 Raaheela, «Taani ta michchatina wol'k'aama baas'iyaa baas'etaade s'oonaad» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Niftaaleema suntsaaddu. 9 Liya barew yeluu ek'k'eeddawaa be'aade, bare danggaas'irato Zilppo afaade Yaak'oobi izo akkana mala immaaddu. 10 Liya danggaas'irata Zilppa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu. 11 Liya, «Laa hawe ayaa lo"o kaac'ee!» yaagaaddu. Hewaa diraw Gaada suntsaaddu. 12 Liya danggaas'irata Zilppa Yaak'oobaw laa'entsuwaa attuma na'aa yelaaddu. 13 Liya, «Taani ay keeshshaa nashettayttaasha! Mac'c'a Asay taana nashettiyaanno gaana» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Aaseera suntsaaddu. 14 Zarggaa c'akkīyaa aginaan Roobeeli gade biide, inkkoyiyaa giyaa timaatimiyaa malatiyaa teeraa demmiide, bare aati Liyiw aheedda. Raaheela Liyo, «Ne na'aa inkkoyiyaappe taw imma» yaagaaddu. 15 Shin Liya, «Ta asina neeni wotsa akkeeddawe gidennaan is's'ina, k'ay ta na'aa inkkoyiyaa akkay?» yaagaaddu. Raaheela, «Yaatooppe, ne na'aa inkkoyiyaa diraw Yaak'oobi hachche k'ammaa neenanna ak'o» yaagaaddu. 16 He gallassaa omarssi Yaak'oobi woraappe yeedda wode, Liya Aa mokkanaw kesaade Aa, «Neeeni taananna ak'ana koshshee; ayaw gooppe, taani ta na'aa inkkoyiyaan neena keraw akka diggaad» yaagaaddu. Hewaa diraw I he gallassaa k'amma izina ak'eeda. 17 S'oossay Liya woosaa siseedda; iza shahaaraade, ichcheshantsa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu. 18 Liya, «Taani ta danggaas'irato ta asinaw immeedda diraw, S'oossay hewaa keraa taw c'iggeedda» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yisaakooraa gaade suntsaaddu. 19 Liya haraakka shahaaraade, usuppuntsa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu. 20 Liya, «S'oossay taw al"o imotaa immeedda; taani ta asinaw usuppun naanaa yeleedda diraw, ha"i I taana bonchchanawaa» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Zaabiloona suntsaaddu. 21 Hewaappe guyye itti mac'c'a naatto yelaaddu; izo Diino suntsaaddu. 22 S'oossay Raaheelo hassayeedda; izi woosaa sisiide izi yeliyaa uluwaa dooyeedda. 23 Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu; «S'oossay ta yeellaa k'aareedda. 24 Med'ina Goday taw hara attuma na'aakka gujjeerenneeshsha» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yooseefo suntsaaddu. 25 Raaheela Yooseefa

yeleeddawaappe guyye, Yaak'oobi Laabaana, «Taani ta aawuwaa gadiyaa simmana mala, taana moyzza. 26 Taani untunttu diraw new ootseedda ta machatuwaanne ta naanaa hamma; taani baana; ayaw gooppe, taani new ay keeshshaa oosuwaaw ootseedentto neeni eraasa» yaageedda. 27 Shin Laabaani Aa, «Taani new ittibaa oday; Med'inaa Goday ne gaasuwaan taana anjjeedawaa taani be'aaddi. 28 Ne dirguuwaaw taw oda; taani new c'iggana» yaageedda. 29 Yaak'oobi, «Taani new waata ootseedentto, ne mehiikka waan yeletteeddentto neeni eraasa. 30 Taani yaanaappe kase new de'iyaa guutsay ha"i loytsi dareedda; Med'inaa Goday neena taani aad'd'eedda sa'aan ubbaan anjjeedda. Shin ha"i, taani ta soo asaw ootsanawe awudee?» yaageedda. 31 Laabaani, «Taani new ayaa immoo?» yaagiide Aa oochcheedda. Yaak'oobi, «Taw ayinne immoppa; shin neeni taw ittibaa ootsooppe, taani ne wudiyaa k'aykka heemmananne naagana. 32 Taani hachche ne wudiyaa ubbaa gidduwaana aad'd'ana; hewaan ne dorssaappe punc'c'ariyaa woy gazzaa ubbaa, karetsa dorssaa mara ubbaanne deeshshaappe gazzaanne punc'c'ariyaa ubbaa taani shaakkana; untunttu ta dirguuwaaw gidana. 33 Hewaa diraw ta s'illotetsay neeni taw c'iggeedda dirguuwaaw paydanaw sintsappe yiyaa wode, taw markattana; ta deeshshaappe gazza woy punc'c'are gidennawe woy karetsa gidenna ay dorssaa marayenne ta matan beettinto, wuu"etteeddawaadan paydettana» yaageedda. 34 Laabi, «Mayyaad; neeni geeddawaadan gido» yaageedda. 35 Shin he gallassan Laabi danc'c'aa woy gazza gideedda attuma deeshshaa ubbaa, punc'c'are woy gazza gideedda mac'c'a deeshshaa ubbaa, bootsa gideedda ubbaanne karetsa dorssaa mara ubbaa kessiide, bare attuma naanaa hentseedda. 36 Yaatiide he wudiyaanna heezzu gallassaa ogiyaa Yaak'oobappe haakkiide beedda. Shin Yaak'oobi atteeda Laabaana wudiyaa heemmeedda. 37 Yaak'oobi deeshsha loomiyaappe, gumariyaappenne s'ank'k'arssaappe k'ayye gatimaa kessiide, pok'uwaaw pok'k'i pok'k'iide, giddu bootsa bagga k'aariide gazzayeedda. 38 Wudii haatsaa ushanaw yiyaa sa'aa ubbaan, wonggiriyaan, wudiyaa sintsan pok'k'eedda gatimatuwaa wotseedda. Kahowanttu haatsaa ushanaw yiide, 39 he gatimatuwaa sintsan birasseeddino; untunttu danc'c'aa, punc'c'arenne gazza maratuwaa yeleeeddino. 40 Yaak'oobi maratuwaa wudiyaappe shaakki duma wotseedda; atteeda wudiyaa danc'c'anne karetsa gideedda Laabaana mehiyaa sinta zaareedda. Yaatiide barew wudiyaa dummayeedda; Laabaana mehetuwaanna untuntta gatsibeenna. 41 Pas's'anne mino mac'c'awanttu kahiyaa wode awudenne, untunttu he gatimatuwaa matan birassana mala, Yaak'oobi

he gatimatuwaa haatsaa wonggiriyaan, miizatuwaa sintaan wotsee. 42 Shin mehetuu laafa gidooppe, untunttu sintaan gatimatuwaa wotsenna. Hewaa diraw laafiyaa mehetuu Laabawaa gidina, dariyaawanttu Yaak'oobawaa gideeddino. 43 Hawaadan haniide, Yaak'oobi loytsi duretiide, daro wudiyaa, mac'c'a k'oomatuwaanne attuma k'oomatuwaa, daro gaalotuwaanne haretuwaa mooddeedda.

31 Yaak'oobi Laabaana naanay barena, «Yaak'oobi nu aawuwaa ubbaa aki diggeedda; ha duretaa ubbaa nu aawuwaappe demmeedda» giyaawaa siseedda. 2 Yaak'oobi Laabaana som"i barew kasewaa mala gidennawaa be'eedda. 3 He wode Med'inaa Goday Yaak'ooba, «Neeni ne aawotuwaaw gadiyaa, ne dabbotuwaakko guyye simma; taani neenana gidana» yaageedda. 4 Yaak'oobi Raaheelonne Liyo bare wudii de'iyaa sa'aa demmbaa yaana mala kiittiide s'eesisseedda. 5 I untuntta, «Hinttenttu aawuwaa som"i taw kasewaa mala gidennawaa taani be'ay; shin ta aawuwaa S'oossay taananna de'ee. 6 Taani ta wolk'kaa ubbaan hinttenttu aawuu ootseeddawaa hinttenttu eriita; 7 shin hinttenttu aawuu taana c'immiide, ta dirguuwaaw tammu gede laammeedda. Gidooppenne S'oossay taana I k'ohenaadan diggeedda. 8 I, «Punc'c'aretuu ne dirguuwaaw gidana» giina, wudii ubbay punc'c'ariyaa yeleeedda; k'ay I, «shachchatuu ne dirguuwaaw gidana» giina, wudii ubbay shachchaa yeleeedda. 9 S'oossay hawaadan hinttenttu aawuwaa mehiyaa wotsi akkiide taw immeedda. 10 «Mehetuu kahiyaa aginaan, taani itti akumuwaaw akumetaad; he akumuwaan taani s'eelliyaa wode, wudiyaa birassiyaa deeshsha koletuu danc'c'aa, punc'c'arenne gazza. 11 S'oossaa kiitanchchay akumuwaan taana, «Yaak'ooba» yaageedda; taani, abee yaagaadde koyaad. 12 Taana I, d'ok'ku gaade wudiyaa s'aaliyaa deeshshaa koliyaa ubbaa shachchaa, punc'c'ariyaanne gazzaa be'a; ayaw gooppe, Laabi ne bolla ootsiyaawaa ubbaa taani be'aaddi. 13 Neeni esseedda shuchchaa okkaadde, taw shiik'etteedda Beetele S'oossay taana ha"i dendda; ha biittaappe kesa; guyye ne yeletaa gadiyaa simma yaageedda» yaageedda. 14 Hewaappe guyye, Raaheelanne Liya hawaadan yaagiide zaareeddino; «Nu aawuwaappe nuuna gakkanabay ayee? 15 I nuuna allagaadan s'eellee gidennee? I nuuna zal"i akkeedda; zal"iide akkeeddawaakka mi d'aysseedda. 16 S'oossay nu aawuwaappe wotsi akkeedda mas'uu ubbay tumukka nuwaanne nu naanaawaa. Hewaa diraw s'oossay new odeeddawaa ubbaa ootsa» yaageeddino. 17 Yaak'oobi Kanaane gadiyaan de'iyaa bare aawuwaa Yisaak'akko baanaw denddeedda; I bare naanaanne bare machatuwaa gaaluwaaw togisseedda; wudiyaa ubbaa bareppe sintsanna laaggiide, Masp'pes'oomiyaan de'iide I

shiishsheedda mas'uwaa ubbaa akkiidde beedda. 19 Laabi bare dorssatuwaa isikiyaa k'ans's'anaw bidigeeddoshin, Raaheela bare aawuwaa soo misiletuwaa wuu'aaddu. 20 K'ay Yaak'oobi Sooriyaa Laabaanaw bare bak'atiyaawaa odenaan c'immeedda. 21 I barew de'iyawaa ubbaa akkiidde bak'ateedda; Efiraas'iisa Shaafaa pinniide, Gala'aade giyaa gezziyaakko simmiide beedda. 22 Heezzentsa gallassan, Laabi Yaak'oobi bak'ati bi kichcheeddawaa siseedda. 23 Bare dabbotuwwa barenana akkiidde, laappun gallassaa ogiyaa Yaak'ooba geeduwwa kaalliidde, Gala'aade gezziyaan Aa gakteedda. 24 He wode S'oossay k'amma Sooriyaa Laabaanakko akumuwaan yiide Aa, «Neeni Yaak'ooba bolla iita gidina, lo" a gidina, ayinne haasayennaadan neena era!» yaageedda. 25 Laabi gakkiiyaa wode, Yaak'oobi Gala'aade gezziyaan dunkkaaniide utteedda; k'ay Laabinne Aa dabbotuu yan dunkkaaneeddino. 26 Hewaappe guyye Laabi Yaak'ooba, «Neeni hawaadan ayaw ootsaaddii? Neeni taana c'immaade, ta mac'c'a naanaa olan omoodetteeddawaadan laaggaade kessaadda. 27 Neeni ayaw k'osuwaan taappe kessa akkaade, taana c'immaaddii? Taani neena nashechchaaninne yetsaan, karabuwaaninne diitsaan moyzzana mala taw ayaw odabeykkii? 28 Neeni haray atto, ta naanaa naanaanne ta mac'c'a naanaa taani yera akkena mala diggaadda. Neeni eeyyabaa ootsaadda. 29 Taani neena genanaw taw wolk'k'ay de'ee; shin ne aawuwaa S'oossay zino k'amma taana, <Yaak'ooba bolla iita gidina, lo" a gidina, ayinne haasayennaadan neena era!» yaagiide taw odeedda. 30 Ha"i gidooppenne, neeni ne aawuwaa soo baanaw loytsa laamoteedda diraw kesaadda. Shin ta soo misiletuwaa neeni ayaw wuu'aadii?» yaageedda. 31 Yaak'oobi Laabaana, «Neeni ne naanaa taappe wolk'k'an wotsa akkanintonne gaade k'oppeedda dirawunne yayyeedda diraw, hawaadan ootsaad. 32 Shin ne soo misiletuwaa oyk'k'eedda asaa oonanne neeni demmooppe, he uray siifetto! Newaa gideeddawe ta matan beettintto, nu dabbatuwwa sintsan koya; newaa gidoope akka» yaageedda; ayaw gooppe, Yaak'oobi Raaheela he soo misiletuwaa wuu'eeddawaa eribeenna. 33 Hewaa diraw Laabi Yaak'ooba dunkkaaniyaa giddo, Liya dunkkaaniyaa giddon laa"u k'oomatuwwa dunkkaaniyaa giddo geledda; shin ayinne demmibeenna. Liya dunkkaaniyaappe kesiide, Raaheeli dunkkaaniyaa geledda. 34 Raaheela soo misiletuwaa akkaade, gaaluwwa kooraa garssan k'osaade, Aa bolla uttaaddu. Laabi dunkkaaniyaan de'iyawaa ubbaa bulluuk'k'i koyeedda; shin ayinne demmibeenna. 35 Raaheela bare aawuwaa, «Ta godaw, taana hank'k'etsoppa; taani new ek'k'ana danddaykke; taw piilay yi utteedda» yaagaaddu. I koyeedda; shin soo misiletuwaa demmibeenna. 36 Yaak'oobi

Laabaana hank'k'ettiide wok'k'aseedda; Yaak'oobi Laabaana, «Taani ayaa bayzaadittaa? Hawaa neeni taana kaallanaw, taani ootseedda nagaray ayee? 37 Ha"i neeni ta miishshaa ubbaa bulluk'k'aade koyaadda; ne soo miishshaappe ayaa demmaad? Untunttu nu laa"uwaa gidduwaan pirddana mala, ta dabbatuwwa sintsaaninne ne dabbatuwwa sintsaan hawaan wotsa. 38 «Taani neenana laatamu laytsaa kumentsaa de'aad; ne dorssaykka ne deeshshaykka boshetibeenna; woy ne wudiyaappe s'abootiyaa mabeykke. 39 Do'ay mentseeddawaanne new ahabeikkke; shin hewaa taanan paydaad. Gallassi wuu'etteeddawaa woy k'amma wuu'etteeddawaa taana c'igissaadda. 40 Gallassaa suuluu, k'amma meeguu taana k'oheedda; gem'ishuu taappe d'ayeedda. 41 Taani hawaadan ne soon laatamu laytsaa de'aad; tammanne oyddu laytsaa ne laa"u mac'c'a naanaa dirawunne usuppun laytsaa ne wudiya diraw new ootsaadde de'aad; shin neeni ta dirguwwa tammu gede laammaadda. 42 Ta aawuwaa S'oossay, Abrahaame S'oossay, Yisaak'i yayyeeddawe taananna gidibeennawaa gidintto, sid'e baynnan neeni taana mela kushe kessa yeddaadda; shin S'oossay ta tuggaanne ta kushiya oosuwwa be'iide, zino k'amma neena seereedda» yaageedda. 43 Laabi Yaak'ooba, «Machatu ta mac'c'a naanaa; naanaykka ta naanaa; wudiikka ta wudiya; neeni be'iyaa ubbay tawaa. Hachche ha mac'c'a naanaa tawanttu bollanne untunttu yeleedda naanaa bolla ayaa ootsanaw danddayayitaa? 44 Ha"i haaya; neeninne taani c'aak'uwaa c'aak'k'etoytte; hewe neeppenne taappe gidduwaan markka gido» yaageedda. 45 Hewaa diraw Yaak'oobi itti shuchchaa akkiidde tuussaadan esseedda. 46 I bare dabbotuwwa, «Shuchchaa shiishshite» yaageedda; untunttu shuchchaa shiishshiide keeleeddinno; he keelaa lank'k'iyaan meeddino. 47 Laabi he keelaa, Yigaari-Sahaaduta giide suntseedda; k'ay Yaak'oobi Aa C'imeedda giide suntseedda. 48 Laabi, «Ha keelay neeppenne taappe gidduwaan hachche markka» yaageedda. Hewaa diraw Aa suntsay C'imeedda geetetteedda. 49 K'ay I he shuchchaa tuussaa Mis'ipp'a giide suntseedda; ayaw gooppe, Laabi, «Nuuni ittuu ittuwaappe haakkiide de'iyaa wode, Med'inaa Goday ne gidduwaaninne ta gidduwaan gidiide naago. 50 Neeni ta mac'c'a naanaa naak'k'ooppe, woy neeni ta mac'c'a naanaa bolla hara machatuwwa akkooppe, nuunana ha"i ooninne baynnawaa gidooppenne ne gidduwaaninne ta gidduwaan S'oossay markka gidiyaawaa hassaya» yaageedda. 51 Laabi k'aykka Yaak'ooba, «Keeleteedda shuchchay hawesh; k'ay taani ne gidduwaaninne ta gidduwaan esseedda shuchchaa tuussay hawesh. 52 Taani ha keelaappe neena genanaw neekko aad'd'enaaddan,

neenikka taana genanaw ha keelaappenne ha shuchchaa tuussaappe aad'd'enaaddan, ha keelayenne ha shuchchaa tuussay markka. **53** Abrahaame S'oossay, Naakoora S'oossay, untunttu aawuwaa S'oossay, nu gidduwaan I pirddo» yaageedda. Yaak'oobi bare aawuu Yisaak'i Yayyeeddawaa suntsaan c'aak'keedda. **54** Yaak'oobi deriyaa bollan yarshshuwaa yarshsheedda; bare dabbotuwaakka k'umaa maanaw s'eeseedda. Untunttu miide deriyaa bollan ak'eedino. **55** Wonttetsa gallassi guuran Laabi denddiide, bare naanaa naanaanne bare mac'c'a naanaa yereedda; k'ay untuntta anjjeedda. Bare soo simmeedda.

32 Yaak'oobi denddiide bare ogiyaa biishshin, S'oossaa kiitanchchatuu aanana gaketeeeddino. **2** Yaak'oobi untuntta be'eedda wode, «Hawe S'oossay ak'iyaa sa'aa» yaagiide, he sa'aa Maahinayma giide suntseedda. **3** Yaak'oobi Se'iira giyaa sa'aan, Eedooma biittan de'iyaa bare ishaa Eesaakko kiitaa bareppe sintsaw kiiteedda. **4** I untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Hinttentu ta godaa Eesaw gaanawe hawaa; «Ne k'oomay Yaak'oobi, «Taani Laabaana matan de'aadde hanno gakkanaw gam"aad. **5** Taw miizzayenne harii, dorssayenne deeshshay, attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuu de'iino; ha'i taani ha kiitaa ta godaa sintsaan nashettana mala kiittaad» yaageedda» yaagiite» yaageedda. **6** Kiitetteeddawanttu Yaak'oobakko simmiide Aa, «Nuuni ne ishaa Eesaakko beeddo; ha'i I k'ay neenana gaketanaw yee; aanana oyddu s'eetu Asay de'ee» yaageeddino. **7** Yaak'oobi yayyiide batibateedda; barenana de'iyaa asaa laa"u c'itan shaakkeedda; k'ay bare dorssaa, deeshshaa, miizaaanne gaaluwaa laa"u c'itan shaakkeedda. **8** I, «Eesay yiide itti c'itaa oliyaawaa gidoope, atteeda c'uguu kessi akkooppenne» yaagiide k'oppeedda. **9** He wode Yaak'oobi hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta aawuwaa Abrahaame S'oossaw, ta aawuwaa Yisaak'a S'oossaw, taana, «Ne gadiyaa, ne dabbotuwaakko simma; taani new lo"obaa ootsana» geeddawoo, **10** neeni ne k'oomaw ootseedda keekkatetsawunne tumatetsaw ubbaw taani bessenawaa. Taani ha Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda wode, taw itti s'am"aa s'alalay de'ee; shin ha'i taani laa"u c'ugo gidaaddi. **11** Taani neena woossay; ta ishaa Eesaa kushiyaappe taana ashsha; ayaw gooppe, I yiide, taananne mac'c'awannta untunttu naanatuwaakka d'ayssanawenttonne gaade yayaad. **12** Shin neeni taana, «Taani new tumu lo"obaa ootsana; taani ne zeretsaanne paydanaw danddayettenna abbaa shafiyaa keeshshaa ootsana» geeddawaa k'oppa» yaageedda. **13** He gallassaa k'amma I yan ak'eeda; barew de'iyawaa ubbaappe bare ishaa Eesaw immiyaawaa k'oriide keseedda; **14** I kesseeddawanttu laa"u s'eetu mac'c'a

deeshshatuwaanne laatamu deeshsha koletuwaa, laa"u s'eetu mac'c'a dorssatuwaanne laatamu dorssaa koletuwaa, hattamu d'antsiyaa gaalotuwaa untunttu maratuwaanna, oytamu mac'c'a miizzatuwaa, tammu korumaa booratuwaa, laatamu mac'c'a haretuwaanne tammu attuma haretuwaa. **16** Hawantta wudiyaan wudiyaan shaakki, bare k'oomatuwaa kushiyaan wotsiide, bare k'oomatuwaa, «Taappe sintsaw biide, wudiyaan wudiyaappe haakuwaan haakuwaan laaggite» yaageedda. **17** Sintsan kaaletsiyaawaa, «Ta ishay Eesay neenana gaketide neena, «Neeni oossee? Neeni hak'a bay? Ne sintsan de'iyaa mehiyaa ubbay oossee?» yaagiide oochchiyaawaa gidoope, **18** neeni aw, «Hawanttu ne k'oomaa Yaak'oobawaa; untunttu ta godaa Eesaw immanaw yeddeeddawantta; k'ay akka nuuppe guyyenna yide'ee» yaaga» yaagiide azazeedda. **19** K'ay I laa'entsa heezzantsuwaan wudiyaan kaaliyaa haratuwaa ubbatuwaa hawaadan azazeedda; «Hinttentu Eesaana gaketiyaa wode, hanniidankka giita; **20** «Ne k'oomaa Yaak'oobi nuuppe guyyenna yide'ee» geenan aggoppite» yaageedda. Ayaw gooppe I, «Taani taappe sintsaw immanaw kiiteeddawaan Aa doshissana; ooni erii, hewaappe guyye taani aanana gaketiyaa wode, I taana mokki akkanenttonne» yaagiide k'oppeedda. **21** Hewaa diraw bare immiyaawaa bareppe sintsaw yeddeedda. Shin I bare huup'iyaw he gallassi k'amma yan ak'eeda. **22** He gallassi k'amma Yaak'oobi denddiide, bare laa"u machatuwaa, bare laa"u k'oomatuwaanne bare naanaa tammanne ittatuwaa akkiidde, Yaabook'a giyaa pinuwaa gakeedda; I untuntta shaafaa pintseedda; barew de'iyawaa ubbaakka pintsiiide yeddeedda; **24** shin Yaak'oobi barekka atteedda. He wode itti Asay sa'ay wonttana gakkanaw aanana baas'eteedda. **25** He Asay Aa s'oonanaw danddayibeenawaa be'eedda wode, Yaak'oobaw muk'k'eechchaa mek'etsaa bochcheedda; Aa muk'k'eechchaa mek'etsay kes wod'd'eedda. **26** Yaatina bitanii Aa, «Sa'ay wontteedda diraw, taana yedda» yaageedda. Shin Yaak'oobi Aa, «Neeni taana anjjenan taani neena yeddikke» yaageedda. **27** Bitanii Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda. I, «Yaak'ooba» yaagiide zaareedda. **28** Bitanii Aa, «Hawaappe sintsaw ne suntsay Israa'eeliyaa geetettooppe attina, Yaak'ooba geetettoppo; ayaw gooppe, neeni S'oossaananne asaana baas'etaade s'oonaaadda» yaageedda. **29** Yaak'oobi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda. Shin bitanii, «Neeni ta suntsaa ayaw oochchay?» yaageedda giide Aa anjjeedda. **30** Hewaa diraw Yaak'oobi he sa'aa P'iini'eela giide suntseedda; ayaw gooppe I, «Taani S'oossaa bazzuwaan s'eellaad; gidooppenne taani pas'a ataad» yaageedda. **31** I P'iini'eeelappe denddiyaa wode,

Aa bolla s'alk'k'ii doleedda. I bare muk'k'eechchaa mek'etsaa diraw dooggee. 32 Yaak'ooba muk'k'eechchaa ashuwaa matan bosheteedda diraw, Israa'eeliyaa Asay mehiyaa muk'k'eechchaa ashuwaa hachche gakkanaw meenna.

33 Yaak'oobi d'ok'k'u gi s'eelliide, Eesay bare oyddu s'eetu asaana yiyaawaa be'eedda. Hewaa diraw naanaa Liyiw, Raaheeliwunne laa'u k'oomatuwaakko shaakkeedda. 2 K'oomatuwaanne untunttu naanaa sintsan, Liyonne I naanaa untunttu geeduwaan, Raaheelonne Yooseefa wurssetsan wotseedda. 3 Shin I bare huup'iyaw sintsaw aad'd'iide, bare ishaakko matiide, sa'aa gakk'ii gakk'ii laappun kaala goynneedda. 4 Shin Eesay aanana gaketanaw wos's'iide, Aa k'ood'iyaa k'oommi yereedda. Untunttu yeekkeeddino. 5 Yaatina Eesay d'ok'k'u gi s'eelliide, machatuwaanne naanaa be'eedda; I, «Ha neenana de'iyaa wanttu oonee?» yaagiide oochcheedda. Yaak'oobi, «Untunttu S'oossay ne k'oomaw keekatetsaan immeedda naanaa» yaageedda. 6 K'oomatuu barenttu naanatuwaanna shiik'iide goynneeddinno. 7 Hewaappe guyye, Liyanne izi naanay yiide goynneeddinno; wurssetsaan Yooseefonne Raaheela yiide goynneeddinno. 8 Eesay, «Ha sintsan taananna gakeeteedda wudii ubbay k'ay aye?» yaagiide oochcheedda. I, «Ta godaw, hewe taani ne sintsaan nashettanaassa» yaageedda. 9 Shin Eesay, «Ta ishaw, taw darobay de'ee; newe neessa gido» yaageedda. 10 Yaak'oobi, «Tuytti, ha'i taani ne sintsaan nashshetteedawaa gidoope, ha taani immiyaawaa taappe akka. Neeni taana mokka akkeedda diraw, taani ne deemuwaa be'iyaa S'oossaa deemuwaa be'iyaa mala. 11 Taani new aheedda ha imuwaa akka; ayaw goope, S'oossay keekiide immina, taw besseedda» yaageedda. Yaak'oobi shoobiya toleedda diraw, Eesay hewaa akkeedda. 12 Hewaappe guyye Eesay, «Ane dendda; nu ogiyaa boytte; taani neenana ittippe baana» yaageedda. 13 Shin Yaak'oobi Aa, «Ta godaw, naanay shuga gidiyaawaa eraasa; k'ay taani barenttu galo maratuwaa d'antsiyaa dorssatuwaanne miizaa naagana koshsee; Asay untunttu itti gallassaa dirbissi laaggoope, mehiyaa ubbay hayk'k'ana. 14 Hewaa diraw, ta godaw, ne k'oomaappe sintsataade ba; taani Se'iiran ta godaa gakkanaw, ta sintsaan de'iyaa mehiyaa hemetaa keenaanne naanaa hemetaa keena loddan kaallana» yaageedda. 15 Eesay Aa, «Yaatoope taani ta asaappe amareedawaa new ashshay» yaageedda. Shin Yaak'oobi Aa, «Hewe ayissee? Taani ta godaa sintsaan nashshettiyaawe taw gidana» yaageedda. 16 Hewaa diraw Eesay he gallassi ogiyaan geliide, Se'iira simmeedda. 17 Shin Yaak'oobi Sukkoota beedda; yan barew golliyaa kees's'eedda; bare mehetookka daasiyaa daaseedda. Hewaa diraw he sa'aa Sukkoota giide

suntseedda. 18 Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaappe simmeedda wode, Kanaane biittan de'iyaa Sekeeme giyaa katamaa sarotetsaan gakeedda; I he katamaw bazuwaan utteedda. 19 Bare dunkkaaniyaa d'ogeedda gadiyaa Shekeema aawuwaa Hamoora naanatuwaappe s'eetu s'agaraa biran shammeedda. 20 Yan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide Aa, «S'oossaa, Israa'eeliyaa S'oossaa» giide suntseedda.

34 Liya Yaak'oobaw yeleedda naatta Waana, he wode he gadiyaa mac'c'awantta be'anaw kesaaddu. 2 He gadiyaa mooddiyaa Hiwiya Hamoora na'aa Shekeeme izo be'iide, izo hori afiide bayzseedda. 3 Aa wozanay Yaak'ooba naatto Diino amotteedda; I izo siik'eedda; iziw lo'iyaa haasayeedda. 4 Shekeeme bare aawuwaa Hamoora, «Taw ha naatto machchetetsaw oochchaarikki» yaageedda. 5 Yaak'oobi bare naatta Diinaa bayeeddawaa sisiyaa wode, Aa attuma naanay woran mehiyaana de'ino; hewaa diraw untunttu gakkanaw c'o'u geedda. 6 Hewaappe guyye, Shekeema aawuwaa Hamoori Yaak'oobanna haasayanaw yeedda. 7 Yaak'ooba attuma naanay hewaa siseedda saanna woraappe yeeddino; untunttu kayyotteeddinonne hank'k'eteeddino; ayaw goope, Shekeeme Yaak'ooba naatto hori afiide bayzziyaawaa, Israa'eeliyaa bolla pokkobaa, ootsanaw bessenabaa ootseedda. 8 Shin Hamoori untunttu, «Ta na'ay Shekeeme hinttenttu naattiw darssi dagammeedda; hayyanaa izo aw machchetetsaw immeerikkitee! 9 Nuunana akettitenne gelettite; hinttenttu mac'c'a naanaa nuw immite; nu mac'c'a naanaanne hinttenttoo akkite. 10 Hinttenttu nu gidдон uttanaw danddayiita; biittay loytsi aaka; aan de'ite; zal'ite; aan mas'uwaa demmite» yaageedda. 11 He wode Shekeeme Diini aawuwaanne I ishatuwaa, «Taani hinttenttu sintsaan nashettoope, hinttenttu oochchiyaawaa ayaa gidooппenne immana. 12 Hinttenttu mishira naattiw immiyaawaanne c'ilooshshaa hinttenttu koyowaa keeshshaa darissiide taana oochchite; taani hinttenttu taana oochcheeddawaa ayaanne immana; shin taani akkanaaddan naatto taw immeerikkitee!» yaageedda. 13 Barenttu michchato Diino Shekeeme tunisseedda diraw, Yaak'ooba attuma naanay Shekeemawunne Aa aawuwaa Hamooraw wordduwaa odeeddino; 14 untunttu hawaadan yaageeddino; «Nuuni hewaa mallaa ootsana danddayokko; nuuni nu michchato k'as's'arettiibeenaa asaw immokko; hewe nuuna kawushshiyaawaa. 15 Nuuni hinttenttu ittibaa ootsoope hinttenttoo, «Eeno» gaana; hewe ayee goope, hinttenttu gadiyaa attuma Asay ubbay k'as's'arettiide nuunaadan hanoope, 16 nuuni nu mac'c'a naanaa hinttenttoo immanaw «Eeno» gaana; hinttenttu mac'c'a naanaakka nuw akkana. Nuuni hinttenttu gidдон uttiide, hinttenana itti asaa

gidana. 17 Shin hinttenttu k'as's'arettanaw eeno geenawaa gidoope, nuuni nu michchato akkiidde baana» yaageeddino. 18 Untunttu geeddawe Hamoorawunne Aa na'aa Shekeemaw lo'a malateedda. 19 He wodalay, bare aawuwaa gollen de'iyaa ubbaappe aad'd'i bonchchetteeddawe, Yaak'ooba naattin nashetteedda diraw, untunttu geeddawaa ootsanaw gam"ibeena. 20 He wode Hamoorinne Aa na'ay Shekeeme barenttu katamaa gutaraa biide, barenttu katamaa asaw hawaadan yaagiide odeeddino; 21 «Ha asatuu nuunana siga; untunttu nu biittan de'iononne zal'iino; biittay loytsi aaka. Untunttu mac'c'a naanaakka nuuni akkana; untunttukka nu mac'c'a naanaa akkana. 22 Shin nuunana untunttu itti asaadan de'anaw nuuni ittibaa mayettanaw koshshee; hewenne, untunttu k'as's'aretteeddawaadan nu attuma Asay ubbay k'as's'arettanawaa. 23 Nuuni hewaadan ootsoope, untunttu miizzay, untunttu mas'uunne untunttu hara mehii ubbay nuwaa gidennee? Hewaa diraw ane nuuni untunttu giyaawaa eeno goytte; untunttukka nu gidon de'ana» yaageeddino. 24 Katamaa gutaraa shiik'eedda asatuu ubbay Hamoorawunne Aa na'aa Shekeemaw, «Eeno» geeddino. Yaatina he katamaa attuma asatuu ubbay k'as's'aretteeddino. 25 Heezzentso gallassi, untunttu ubbay barenttu k'as's'araa madutsan saketu de'ishshin, Yaak'ooba attuma naanatuwaappe laa'uu, Simooninne Leewii, Diini ishatuu, barenttu mashshaa akkiidde, ooninne erennan katamaa geliide, attuma asatuwaa ubbaa wod'eeddino. 26 Hamooranne Aa na'aa Shekeema mashshaan wod'iide, barenttu michchato Diino Shekeema goliyaappe akkiidde afeedino. 27 Yaak'ooba attuma naanay he anhatuwaa bolla geliide, barenttu michchato Diino tunisseedda katamaa bonk'keeddino. 28 Untunttu dorssaa wudiya, miizzaa wudiya, hariya, katamaa gidon de'iyawaanne gas'an de'iyawaa ubbaa akkeeddino. 29 Untunttu mas'uwaa ubbaa, untunttu naanaa ubbaanne machatuwaa ubbaa omoodeeddino; gollen de'eeddawaa ubbaa bonk'keeddino. 30 Yaak'oobi Simoonanne Leewiyaa, «Hinttenttu ta bolla metuwaa ahi kichcheedditta; ha gadiyaan de'iyaa Kanaanatuunne Parzzetuu taana is's'anawantta; nuuni payduwaan guutsa; untunttu ittippe gidiide ta bolla denddoope, taaninne ta soo Asay d'ayana» yaageedda. 31 Shin untunttu, «Yaatina I nu michchato sharmus'aadan ootsana bessii?» yaageeddino.

35 S'oossay hewaappe guyye Yaak'ooba, «Denddaade pude Beetele baade yan de'a. Neeni ne ishaa Eesaappe bak'atiyaa wode new k'onc'c'eedda S'oossaw yan yarshshiyaa sa'aa kees's'a» yaageedda. 2 Yaak'oobi bare soo asaanne barenana de'iyawantta ubbaa, «hinttenttu

gidduwaan de'iyaa allaga S'oossatuwaa misiletuwaa diggite; hinttenttu bollaa geeshshite; hinttenttu mayuwaanne laammite. 3 Ane denddiide, pude Beetele boytte; ta metuwaa gallassi taana siseedda, taani beedda sa'aan ubbaan taananna gideedda S'oossaw, taani yan yarshshiyaa sa'aa kees's'ana» yaageedda. 4 Hewaa diraw untunttu barenttoo de'iyaa allaga s'oossatuwaa misiletuwaa ubbaanne barenttu haytsaan de'iyaa gudichchaa ubbaa Yaak'oobaw immeeddino; Yaak'oobi hewantta Sekeeman de'iyaa wolaa garssan moogeedda. 5 Hewaappe guyye, Yaak'oobinne Aa attuma naanay denddiide biishshin, itti urayenne untunttu oyk'k'anaw kaallibeenna; ayaw gooppe, untunttu biishshin, untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamaa asaa ubbaa bolla S'oossaa dagamay wod'd'eedda. 6 Yaak'oobinne aanana de'iyaa Asay ubbay Kanaane gadiyaan de'iyaa (Beetele giyaa) Looza gakkeeddino. 7 Yan I yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda; I he sa'aa El-Beetele giide suntseedda; ayaw gooppe, I bare ishaappe bak'atiide biyaa wode, S'oossay aw k'onc'c'eedda sa'ay hewaa. 8 Ribik'o dichchiyaa Deboora yan hayk'k'aaddu; Beeteleppa hirkkinna de'iyaa wolaa garssan iza moogettaaddu; hewaa diraw he mitsaa suntsay Yeekuwa Wolaa geetetteedda. 9 Yaak'oobi Masp'pes'oomiyaappe simmeeddawaappe guyye, S'oossay aw zaaretsi k'onc'c'iide, Aa anjeedda; 10 S'oossay Aa, «Ne suntsay Yaak'ooba; shin hewaappe sintsanaw neeni ubbakka Yaak'ooba geetettakka; ne suntsay israa'eeliyaa gidana» yaagiide I Aa israa'eeliyaa suntseedda. 11 K'ay S'oossay Yaak'ooba, «Taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa; neeni yeletta; c'oratta; kawutetsatuunne kawutetsaa Asay neeppe kessana; kaatetuukka ne gulbbataappe kessana. 12 Taani Abrahaamewunne Yisaak'aw immeedda biittaa, k'ay new immay; neeppe guyyenna taani ha biittaa ne zeretsaw immana» yaageedda. 13 Hewaappe guyye, S'oossay aanana haasayeedda sa'aappe pude kesseedda. 14 Yaak'oobi S'oossay barenana haasayeedda sa'aan shuchchaa essiide, Aa bolla ushshaa yarshshuwaa tigeedda; zayitiyaakka bolla tigeedda. 15 Yaak'oobi S'oossay barenana haasayeedda sa'aa «Beetele» giide suntseedda. 16 Untunttu hewaappe guyye, Beeteleppa denddeeddino. Untunttu Efiraataa gakkanaw laafaa ashshiyaa wode, Raaheelo yeluu oyk'k'eedda; yeluwaan iza loytsa waayettaaddu. 17 Yeluu izo waayisseedda wode izo yelissiyaana, «Yayyoppa; hawekka attuma na'aa» yaagaaddu. 18 Shin iza hayk'k'aadde, shemppu kesishshin, bare na'aa Been"oonaa suntsaaddu; shin Aa aawuu Aa Biiniyaama suntseedda. 19 Hewaappe guyye, Raaheela hayk'k'a bashaaddu; Beeteleeme giyaa Efiraataa afiyaa ogiyaa doonaan moogettaaddu. 20

Yaak'oobi izi duufuwaan hawultiyaa shuchchaa esseedda; he hawultii hachche gakkanaw Raaheeli duufuwa erissee. 21 Israa'eelii hewaappe dendiide, Edera gimbiyaappe hefintsaan bare dunkkaaniyaa tokkeedda. 22 Israa'eelii he gadiyaan de'ishshin, Roobeeli biide, bare aawoo yeleedda k'oomatti Baalina giseedda. Israa'eelii ha yewuwa siseedda. Yaak'ooba attuma naanay tammanna laa'a. 23 Liya naanay Yaak'ooba bayira na'aa Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa, Yisaakooranne Zaabiloona. 24 Raaheeli attuma naanay Yooseefanne Biiniyaama. 25 Raaheeli danggaas'iratti Baali attuma naanay Daananne Niftaaleema. 26 Liya danggaas'iratti Zilpi attuma naanay Gaadanne Aaseera. Hawanttu Masp'p'es'oomiyaan Yaak'oobaw yeletteedda Aa attuma naanaa. 27 Yaak'oobi (Kebroona giyyaa) K'iriyaati-Arbba'a matan Maamiren de'iyaa, bare aawuwa Yisaak'a soo yeedda; he sa'ay kase Abrahaamenne Yisaak'i de'eedda sa'aa. 28 Yisaak'i s'eetanne hosppun tammu laytsaa de'eedda; 29 I daro wodiyya de'iide, lo'o c'imi hayk'kiidde bare mayzzan gaketeeedda. Aa naanay Eesayenne Yaak'oobi Aa moogeeddino.

36 Eedooma giyyaa Eesaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. 2 Eesay Kanaane biittaa mac'c'a naanatuwaappe barew machchetuwa akkeedda; untuntune Hiitiyaa Eloona naatto Aado, Hiwiyyaa S'ibaa'oona na'ay Aani yeleedda Oholiibaamonne. 3 Isimaa'eela naatto, Nabaayoota michchato Baasemaato. 4 Aada Eesaw Elifaaza yelaaddu; Baasemaatakk Ra'u'eela yelaaddu; 5 Oholiibaama Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha yelaaddu; Kanaane gadiyaan Eesaw yeletteedda attuma naanay hawantta. 6 Eesay bare machchetuwa, bare attuma naanaanne mac'c'a naanaa, bare soo asaa ubbaa, bare miizzatuwaanne bare mehiyaa ubbaa Kanaane gadiyaan I mooddeeddawaa ubbaa akkiidde, bare ishaa Yaak'oobappe haakkiyaa gadiyaa beedda. 7 Untunttu mas'uu dareedda diraw, untunttu ittippe de'anaw danddayibeykino; untunttu mehii dareedda diraw, untunttu de'iyaa biittay untunttu mehiyaw gidanaw danddayibeenna. 8 Yaatina Eedooma giyyaa Eesay Se'iira giyyaa gezziyaan utteedda. 9 Se'iira gezziyaan de'eedda Eedoomatuwa aawuwa Eesaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. 10 Hawe Eesaa attuma naanaa suntsaa; hewantunne Eesaa machchatti Aadi na'aa Elifaazanne Eesaa machchatti Baasemaati na'aa Ra'u'eela. 11 Elifaaza naanay Temaana, Omaara, S'afa, Ga'itaamanne K'anaaza. 12 K'ay Timinaa'a Eesaa na'aa Elifaazaw k'oomatuwa; iza Elifaazaw Amaaleek'a yelaaddu. Hawanttu Eesaa machchatti Aadi na'aa naanaa. 13 Ra'u'eela attuma naanay Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa;

hawanttu Eesaa machchatti Baasemaati na'aa naanaa. 14 S'ibaa'oona na'ay Aani yeleedda Oholiibaama attuma naanay hawantta; iza Eesaw Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha yelaaddu. 15 Eesaa yeletaa kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Eesaw bayira na'aa Elifaaza attuma naanay, kaappuwa gideeddawanttu Temaana, Omaara, S'afa, K'anaaza, 16 K'oraaha, Ga'itaamanne Amaaleek'a; Eedooma biittan Elifaazi yeleedda kaappatuu hawantta; hawanttu ubbay Aadi na'aa naanaa. 17 Eesaa na'aa Ra'u'eela attuma naanay, kaappuwa gideeddawanttu Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa; Eedooma biittan Ra'u'eeli yeleedda kaappatuu hawantta; untunttu Eesaa machchatti Baasemaati na'aa naanaa. 18 Eesaa machchatti Oholiibaami attuma naanay, kaappuwa gideeddawanttu Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha; untunttu Aana naatti, Eesaa machchatti Oholiibaamippe yeletteedda kaappatuwa. 19 Eedooma giyyaa Eesaa attuma naanay hawantta; untunttu kaappatuukka hawantta. 20 Eedooma gadiyaan de'iyaa Hooriyaa Se'iira attuma naanay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta; hewanttukka Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana, 21 Dishoona, Es'eeranne Dishaana; hewanttu, Eedooma gadiyaan de'iyaa Se'iira attuma naanay, Hooretuwa kaappatuwa. 22 Los'aana attuma naanay Hooranne Heemaama; Los'aana michchata Timinaa'o. 23 Shobaala attuma naanay Aaliwaana, Maanahaata, Eebaala, Shefanne Oonaama. 24 S'ibaa'oona attuma naanay Aayanne Aana; hawe Aani woran bare aawuwa S'ibaa'oona haretuwa heemiidde haatsaa bol'uwa demmeeddawaa. 25 Aana na'ay Dishoona; naatta k'ay Oholiibaamo. 26 Dishoona attuma naanay Hemddaana, Eshibaana, Yitiraananne Karaana. 27 Es'eera attuma naanay Bilihaana, Za'iwaananne Ak'ana. 28 Dishaana attuma naanay Uus'anne Araana. 29 Hooretuwa kaappatuu hawantta; Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana, 30 Dishoona, Es'eeranne Dishaana. Hawanttu Se'iira biittan barenttu yaran yaran shaaketteedda Hooretuwa kaappatuwa. 31 Israa'eelan kaatii kawutanaappe kase Eedooma biittan kaateteedda kaatetu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. 32 Ba'ora na'ay Belaa'i Eedooman kaateteedda; Aa katamaa suntsay Dinaaba geetettee. 33 Belaa'i hayk'k'ina, Boos'irappe yeedda Zaraaha na'ay Yobaabi kaateteedda. 34 Yobaabi hayk'k'ina, Temaana biittaappe yeedda Hushaami kaateteedda. 35 Hushaami hayk'k'ina, Badaada na'ay Hadaadi, Midiyaama asaa moo'aabe gadiyaan s'ooneeddawe kaateteedda; Aa katamaa suntsay Awiita geetetteedda. 36 Hadaadi hayk'k'ina, Maasireek'appe yeedda Saamili kaateteedda. 37 Saamili hayk'k'ina, shaafaa matan de'iyaa Rahobootappe yeedda

Shaa'uuli kaateteedda. 38 Shaa'uuli hayk'k'ina, Akiboora na'ay Ba'aalihanaani kaateteedda. 39 Akiboora na'aa Ba'aalihanaani hayk'k'ina, Hadaari kaateteedda; Aa katamaa sunsay Paa'u geetettee; Aa machata Mezaahaaba naatta Maas'ireeda yeleedda Mahes'aabi'eelo geetettaw. 40 Eesaa yeletaa kaappatuu barenttu yaran yaran, barenttu sa'aan ellekka barenttu sunsan sunsan hawantta; Timinaa'a, Aliwa, Yeteeta, 41 Oholiibaama, Eela, Piinoona, 42 K'anaaza, Temaana, Mibs's'aara, 43 Maagidi'eelanne Iraama. Hawanttu barenttu mooddiyaa biittan, barenttu de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan Eedooma kaappatuwaa. Hawe Eesay, Eedoomatuwaa aawuwa.

37 Yaak'oobi bare aawuu de'eedda Kanaane biittan utteedda. 2 Yaak'ooba naanay haneeddabay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Yooseefo tammanne laappun laysaa na'aa gideedda wode, bare aawoo hara machchetuwaappe, Baalipenne Zilppippe yeletteedda bare ishatsuwaanna wudiya heeme. He wode I bare aawoo untunttu ootseedda iitabaa odeedda. 3 Israa'eelii Yooseefa c'imiide yeleedda diraw, bare hara attuma naanaa ubbaappe aatsiide siik'ee. I aw alleek'k'eedda mayuwa giigisseedda. 4 Aa ishatsu barenttu aawuu Aa untuntuppe aatsiide siik'iyawaa be'eedda wode, untunttu Aa is's'iide, lo'o k'aalaa aw haasayanaw danddayibeykkino. 5 Yooseefo akumuwa akumetiide, bare ishatoodeedda; untunttu Aa yaa darissiide is's'eeddino. 6 I untunttu, «Taani akumeteedda akumuwa sisite. 7 Nuuni gaden pochchiya k'achchishin, ta mirk'k'ii itti kutsaan denddiide sitti gi ek'k'ishshina, hinttenttu mirk'k'etuu yuuyyi aad'd'iide ta mirk'k'iyaw goynneeddinnu» yaageedda. 8 Aa ishatsu Aa, «Neeni nu bollan kaatetana hanayiyee? Woy nuuna tumu mooddana hanayiyee?» yaageeddino. Untunttu Aa akumuwa dirawunne Aa oduwa diraw, yaa darissiide is's'eeddino. 9 K'ay Yooseefo hara akumuwa akumetiide, bare ishatoodeedda; «sisite; taani hara akumuwaakka akumetaad. He akumuwaan away, aginayenne tammanne itti s'oolinttetuu taw goynniino» yaageedda. 10 Bare aawoonne bare ishatoode he akumuwa odeedda wode, Aa aawuu Aa, «Hawe neeni akumeteedawe ayaa akumee? Tumu taani, ne daayanne ne ishatsu yiide, ne sintsaan sa'aan guufaniide new goynnaneyye?» yaagiide seereedda. 11 Aa ishatsu Aa k'anaateeddino; shin Aa aawuu ha yewuwa bare wozanaan wotseedda. 12 Itti gallassi Aa ishatsu Sekeema matan barenttu aawuwa dorssaa heemanaw beeddino. 13 Israa'eelii Yooseefa, «Ne ishatsu Sekeeman wudiya heemiyaawaa eraasa. Haaya; taani neena untunttukko kiittana» yaageedda. Yooseefo, «Eeno»

yaageedda. 14 I Aa, «Ba; ne ishatsuwaanne wudii sara gidiyaawaa be'a; untuntubaa taw odaasa» yaageedda. Aa Kebroona diilbaappe kiiteedda. I Sekeema beedda. 15 Yan dembbaa gididon yaa haa simerettishin, itti Asay Aa demmiide, «Laa ayaa koyay?» yaagiide oochcheedda. 16 I, «Ta ishatsuwa koyay; untunttu wudiya heemiya sa'ay hak'anentto hayana taw odaarikkii!» yaageedda. 17 Bitanii, «Hawaappe denddi kichcheeddino; untunttu, «Nuuni Dootaana beto» giishin sisaad» yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo bare ishatsuwa geeduwa biide, untunttu Dootaanan demmeedda. 18 Shin I haakuwaan de'ishshin, untunttu Aa be'eeddino; I untunttukko gakkennan de'ishshin, untunttu Aa wod'anaw Aa bolla mak'etteeddinnu. 19 Ittuu ittuwa, «Be'ite! Akumuwaawu yee. 20 Haayite; Aa wod'iide, ha ollatuwaappe ittuwa giddo yeggoyte. Hewaappe guyye, «Iita do'ay Aa meedda» yaagana; yaatiide Aa akumu ahiyaawaa be'ana» yaageeddino. 21 Roobeeli hewaa siseedda wode, untunttu kushiyaappe Aa ashshanaw koyiide, «Aa wod'enaan aggoyte. 22 Suutsaa gussoppite; Aa hinttenttu woran de'iyaa ha ollaa giddo olite; Aa bolla kushiya wotsoppite» yaageedda. Roobeeli hawaa Aa untuntuppe ashshiide guyye Aa aawuwaakko yeddanan geedda. 23 Yooseefo bare ishatsuwaakko gakeedda wode, I mayyeedda alleek'k'eedda mayuwa aappe k'aari akkeeddino; 24 Aa afiide haatsay bayna mela ollaan yegeeddino. 25 Untunttu barenttu k'umaan maanaw utti de'ishshin, Isimaa'eela asatuu Gibs'e baanaw Gala'aadeppa yiyaawannta d'ok'ku giide be'eeddino; untunttu barenttu gaaluwaan sawuwa, balasaane giyaa d'aliyaanne karbbiyaa c'aani wotseeddino. 26 Yihuday bare ishatsuwa, «Nuuni nu ishaa wod'iide Aa suutsaa k'osiyaawaa gidoppe nuuna ayaa go'ii?» 27 Haayite; Aa Isimaa'eelatoozal'oyte; Aa bolla nu kushiya wotsokko; ayaw gooppe, I nu ishaa, nu ashuwa» yaageedda. Aa ishatsu mayetteeddino. 28 Hewaa diraw Midiyaama biittaa zal'anchatuu hewaanna aad'd'ishshin, Aa ishatsu Yooseefa ollaappe kessiide, Isimaa'eela asatoo laatamu s'agaraa biraan zal'eeddino. Untunttu Yooseefa Gibs'e gadiyaa afeeddino. 29 Roobeeli ollaakko simmiide, Yooseefo yan baynnawaa be'eedda wode, kayyotiide bare mayuwa pooshsheedda. 30 I guyye bare ishatsuwaakko biide, «Na'ay yan baawa; ha'i taani hak'a booshsha!» yaageedda. 31 Hewaappe guyye untunttu Yooseefo mayuwa akkiidde, deeshsha orggiyaa shukkiide, he suutsan naak'k'eeddino. 32 Alleek'k'eedda Aa mayuwa barenttu aawuwaakko afiide Aa, «Nuuni hawaa demmeeddo; hawe ne na'aa mayenttonne ane s'eella» yaageeddino. 33 Mayuwa I eride, «Hawe ta na'aa mayuwa! wora do'ay Aa mi diggeedda.

Yooseefo tumukka dus's'ereṭi kichcheedda» yaageedda. 34 Yaak'oobi kayyottiidde, bare mayuwaa peed'eedda; bare s'eessan waaruwaa danc'c'iidde, bare na'aw daro gallassaa yeekkeedda. 35 Aa attuma naanaynne mac'c'a naanay ubbay Aa mintsetsanaw yeeddino; shin I minnenaan is's'iide, «tuytti, taani yeeikkaadde ta na'aakko baade, duufuwaan gelana» yaagiide, Aa aawuu aw yeekkeedda. (Sheol h7585) 36 He wode Miidiyaama biittaa asatuu Yooseefa Gibbs'e kaatiyaa oosanchchaa P'oos'ifaaraw Gibbs'en zal'eeddino; I naagiyaawanttu kaappuwaa.

38 He wode Yihuday bare ishātuwaappe shaakettiide, Adulaama giyaa kataman de'iyaa Hiira giyaa bitaniyaanna de'anaw beedda. 2 Yan Yihuday Shuu'a giyaa Kanaane naattinna gaketeeḍda; I izo akkeedda. 3 Iza aw shahaaraade attuma na'aa yelaaddu; Aa Era suntsaaddu. 4 K'aykka shahaaro wode attuma na'aa yelaaddu; Aa Oonaana suntsaaddu. 5 K'ay gujjaadekka attuma na'aa yelaaddu; Aa Sheela suntsaaddu. Iza yeleeḍḍawe Akiziiba giyaa biittaana. 6 Yihuday bare bayira na'aa Eeraw Ti'imaaro giyaa machchato immeedda. 7 Yihudaa bayira na'ay, Eeri, Med'inaa Godaa sintsaan iita asaa gidiyaa diraw, Med'ina Goday Aa wod'eedda. 8 Yihuday Oonaana, «Ne ishaa machchatikko gelaade, izo akka; ne ishaw na'aa yelaade Aa s'eesissa» yaageedda. 9 Shin Oonaani yelettiyaa naanay barewantta gidenawaa ereedda; hewaa diraw bare ishaa machchattinna gisiyaa wode awudenne, bare ishaw na'i yelettenna mala, bare zeretsaa biittan gussee. 10 I ootseeddabay Med'inaa Godaa sintsaan iitabaa gideedda diraw, Med'inaa Goday aakka wod'eedda. 11 Hewaappe guyye, Yihuday bare na'aa machchato Ti'imaaro, «Ta na'ay Sheeli dic'c'ana gakkanaw ne aawuwaa soo baade, am"etetsaan de'ashsha» yaageedda. Hewaa I ayaw geedde gooppe, ikka bare ishātuwaadan hayk'k'anenttonne giide hirgheedda diraassa. Hewaa diraw Ti'imaara baade bare aawuwaa soon de'aaddu. 12 Daro wodiyaappe guyye Yihudaa machata, Shuu'a naatta hayk'k'aaddu. Yihuday bare kayyuwaappe minetteedda wode, bare dorssaa isikiyaa meediya asatuwaakko Timina kesseeḍda; k'ay Aa lagge, Adulaamiyaa Hiiri aanana beedda. 13 Aasi Ti'imaaro, «Be'a; ne bolluu Yihuday, bare dorssatuwaa isikiyaa meedanaw Timina kesseeḍda» yaagiide odeedda. 14 Iza bare am"etetsaa mayuwaa k'aaraaddu; barena baletsanaw shaashiyaa akkaade gullottaaddu. Timina afiyaa ogiyaa doonaan de'iyaa Enayma katamaa penggiyaan uttaaddu. Hewaa iza ootseeddawe, Sheeli dic'c'i gakkinkka iza aw machchatto gidanaw imettebeennawaa ereedda diraassa. 15 Yihuday izo be'eedda wode, sharmus'atto giide k'oppeedda;

ayaw gooppe, iza bare deemuwaa gullotta uttaaddu. 16 Bare na'aa machchato gidiyaawaa erennan de'iide, ogiyaa gas'aa iikko shiik'iide izo, «Taananna gisaarikii!» yaageedda. Iza, «Taani neenana gisooḍpe, neeni taw ayaa immanii?» yaagaadde oochchaaddu. 17 I, «Taani ta wudiyaappe itti deeshsha maraa new yeddana» yaageedda. Iza, «Neeni hewaa taw yeddana gakkanaw ayaa ootsanii?» yaagaaddu. 18 I, «Ayaa ootsoo?» yaageedda. Iza, «Ne maatafaa wotsiyaa migiduwwaa, Aa aatsiyaa sak'k'iyanne ne kushiyaan de'iyaa gatimaa oytsa» yaagaaddu. I hewantta immiide, izina gisina, iza aw shahaaraaddu. 19 Iza hewaappe denddaade beeddawaappe guyye, bare gullotsaa shaashiyaa k'aaraade, bare am"etetsaa mayuwaa mayyaaddu. 20 Yihuday bare oytseeddawaa he mishiratippe zaari akkanaw deeshsha maraa bare laggiyaa Adulaama bolla iziwi kiitteedda; shin I izo demmibeenna. 21 I he biittaa asaa, «Enayma kataman, ogiyaa doonaan utteedda sharmus'a mishirata hak'anee?» yaagiide oochcheedda. Aasi, «Sharmus'a mac'c'aanna hawaan ubbakka baawa» yaageedda. 22 I Yihudaakko simmiide Aa, «Taani izo demmabeykke; hewaa bollakka he biittaa asay, «Sharmus'a mac'c'aanna hawaan ubbakka baawaa» yaageedda» yaageedda. 23 Yihuday, «Bare oyk'k'eeddawaa barew akku; hewe d'ayooḍpe, Asay nuuna miic'c'ana. Simmi taani iziwi deeshsha maraa yeddaad; shin neeni izo demmabeykka» yaageedda. 24 Heezzu aginaa keeshshaappe guyye asay, «Ne na'aa machata Ti'imaara sharmus'aade shahaaraaddu» yaagiide Yihudaw odeedda. Yihuday, «Izo kare kessiide taman s'uuggite» yaageedda. 25 Izo kare kessiyyaa wode, «Taani shahaareeddawe ha miishshaa godaassa; be'a; ha maatafaa wotsiyaa migiduu, Aa aatsiyaa sak'k'iinne gatimay oowento erana danddayooḍpe era» yaagaadde bare bolloo kiitaa kiittaaddu. 26 Yihuday he miishshatuwaa eriide, «Taappe iza s'illa; ayaw gooppe, taani izo ta na'aa Sheelaw immabeykke» yaageedda. Hewaappe guyye, I izina zaari gisiibeenna. 27 Iza yelana haniyaa wode, izi uluwaan mantte attuma naanay de'iino. 28 Iza yelishiin, untuntuppe ittuu bare kushiyyaa keseeḍda; maarissiyaanna, «Be'ite; hawe koyro kesseeḍda» gaanaw zo'o k'unc'c'uutiyyaa akkaade Aa kushiyaan k'achchaaddu. 29 Shin I bare kushiyyaa guyye akkeedda wode, Aa ishay kesseeḍda; iza, «Neeni waana portsu gaade kesaadii!» yaagaaddu. Hewaa diraw, Paareesa gaade Aa suntsaaddu. 30 Hewaappe guyye, Aa kushiyaan zo'o k'unc'c'uutii de'iyaa Aa ishay keseeḍda; Aa suntsay Zaaraaha geetetteedda.

39 Isimaa'eela asatuu Yooseefa Gibbs'e afi wotseeddino. Gibbs'aawe P'oos'ifaari, kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, naagiyaawanttu kaappuu

Yooseefa Isimaa'eeletuwaappe shammeedda. 2 Med'inaa Goday Yooseefonna de'ee; hewaa diraw, I ootsiyaawaa ubbaa aw injiyeedda; yaatina bare godaa, Gibs'aawiyaa soon de'eedda. 3 Med'inaa Goday aanana de'iaawaanne Med'inaa Goday I ootseeddawaa ubbaa aw suurisiyaawaa P'oos'ifaari be'eedda wode, 4 Yooseefo Aa sintsaan nashetteedda; I aw kiitetteedda. P'oos'ifaari Aa bare golle asaa bolla suntseedda; barew de'iaawaa ubbaa Aa kushiyaan wotseedda. 5 P'oos'ifaari bare gollen de'iaawaa ubbaa bollanne bare mas'uwaa ubbaa bolla suntseedda wodiyaappe doommiide, Med'inaa Goday Gibs'e bitaniyaa golliyaa Yooseefo diraw anjeedda. Med'inaa Godaa anjjuu P'oos'ifaara sooninne gaden de'eedda ubbabaa bolla wod'd'eedda. 6 Hewaa diraw barew de'iyaa ubbabaa Yooseefow sheed'd'eedda; I bare miyaa k'umaappe attina, ayinne k'oppenna. Yooseefo geesanchanne malaa lo'o asaa. 7 Amareeda wodiyaappe guyye, Aa godaa machata Yooseefa s'eella be'aade, «Haaya; taananna gisa» yaagaaddu. 8 Shin I is'seedda. Bare godaa machchatto, «Be'a; ta goday taw sheed'd'iide bare son de'iaabaw ayawunne hirggenna; barew de'iaawaa ubbaa ta kushiyaan wotseedda. 9 Ha son taappe gitatiyaawe ooninne baawa. Neeni Aa machchatto gidiyaa diraw ne s'alalaappe attina, ta goday taw immibeennabay baawa. Yaatina taani waataade hawaa mala daro iitabaa hanaade S'oossaa bolla nagaraa ootsoo?» yaageedda. 10 Iza ha yewuwaa hachche hachche Yooseefow odooppenne, I izina gisennan woy izi matan uttennan is'seedda. 11 Itti gallassi I bare oosuwa ootsanaw soo geliyaa wode, soo k'oomatuwaappe ooninne son baawa. 12 Iza Yooseefo afilaa oyk'k'aadde, «Taananna gisa» yaagaaddu. Shin I bare afilaa I kushiyaan yeggiide, sooppe kare wos's'iide kesseedda. 13 Yooseefo bare afilaa I kushiyaan yeggiide, sooppe kare wos's'i kesowaa iza be'eedda wode, 14 bare soo k'oomatuwaa s'eesaade untuntta, «Be'ite; ta asinay aheedda ha Ibraawe bitanii taana balets diggiide ashsheeda; I taananna gisanaw hawaa geleeedda; shin taani ta kooshshaa d'ok'k'issaade waassaad. 15 Taani waassina siseedda wode, I bare afilaa ta matan yeggiide, sooppe kare wos's'iide kesseedda» yaagaaddu. 16 Aa goday soo yaana gakkanaw iza Yooseefo afilaa bare matan wotsaaddu. 17 Hewaappe guyye, iza aw hawaadan yaagaadde odaaddu; «Hewe neeni nuw aheedda Ibraawe ayilii taananna gisanaw taakko geleeedda; 18 shin taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade waassowe, bare afilaa ta matan yeggiide, sooppe kare wos's'eedda» yaagaaddu. 19 Aa goday bare machata, «Ne ayilii taana hawaadan ootseedda» yaagaadde odeedda

k'aalaa sisiide, hank'k'uwaa pentteedda. 20 Yooseefa Aa goday afiide, kaatiyaa k'ashuwaa sa'ay de'iyaa k'asho gollen yeggeedda. 21 Shin Yooseefo yan k'asho gollen de'iyaa wode, Med'inaa Goday aanana de'ee. I aw k'aretteedda; k'asho golle kaappuwaa sintsan aw nashshuwaa immeedda. 22 Yaatina k'asho golle kaappuu k'ashuwaa asaa ubbaa Yooseefo kushiyaan wotseedda; hewaan oosettiyaawaa ubbaa ootsiyaawe Aa. 23 K'asho golle kaappuu Yooseefo kushiyaan de'iaabaw ayawunne hirggenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday aanana de'ee; I ootsiyaawaakka ubbaa aw injiyeedda.

40 Amareeda wodiyaappe guyye, Gibs'e kaatew eessaa tigiyaawenne ukitsaa uukkiyaawe barenttu godaa Gibs'e kaatiyaa naak'k'eeddino. 2 Kaatii eessaa tigiyaawanttu kaappuwaanne ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuwaa laa'uwaakka loytsi hank'k'etteedda. 3 Yooseefo k'ashetteedda k'asho gollen, naagiyaawanttu kaappuwaa son untuntta wotseedda. 4 Naagiyaawanttu kaappuu untuntta Yooseefow sheed'd'eedda; I untunttoo ootsee. Untunttu k'asho gollen amareeda wodiya utteeddino. 5 Gibs'e kaatiyaw eessaa tigiyaawenne ukitsaa uukkiyaawe, k'asho gollen de'iyaa laa"attuukka, itti k'amma duma duma akumuwa akumeteeddino. K'ay akumotoo huup'iyaa huup'iyaa untunttu biletsay de'ee. 6 Yooseefo wontta untunttukko geleeedda wode, kayyoti utteeddawantta be'eedda. 7 Hewaa diraw bare godaa soon barenana k'asho gollen de'iyaa kaatiyaa oosanchatuwaa, «Hachche hinttentu demuu ayaw d'umeedee?» yaagiide oochcheedda. 8 Untunttu Aa, «Nuuni laa'u akumuwa akumetteeddo; shin nuw biliyaawe d'ayeedda» yaageeddino. Yooseefo untuntta, «Akumuwa biletsay S'oossawaa gidenneeyee? Hinttentu akumuwa taw odite» yaageedda. 9 Eessaa tigiyaawanttu kaappuu bare akumuwa Yooseefow hawaadan yaagiide odeedda; «Taani ta akumuwaan itti woyniyaa turaa ta sintsaan be'aaddi. 10 K'ay he woyniyaa turaw heezzu tashii de'ee. I maraa yeliide, c'iishshaa c'iishiide, wurc'c'uwaa wurc'c'eedda; wurc'c'unne teereedda. 11 Kaatiyaa wanc'c'ay ta kushiyaan de'ee; taani woyniyaa teeraa akkaade, kaatiyaa wanc'c'an gum'aade, he wanc'c'aa Aa kushiyaan wotsaad» yaageedda. 12 Yooseefo, «Hewaa birshshetsay hawaa; heezzu tashetuu heezzu gallassatuwaa. 13 Heezzu gallassaa gidduwaan kaatii neena dentsana; I neena kase ne suntsatetsaw zaarana; kase neeni eessaa tigiya wode ootseeddawaadan, neeni kaatiyaa wanc'c'aa Aa kushiyaan wotsana. 14 Shin new sa'ay lo'eedda wode taana dogoppa; taw lo'a; tabaa kaatiyaw odaadde, ha k'asho golliyaappe taana kesissa; 15 ayaw gooppe, taana Ibraawetuwa

biittaappe gidiide aheeddino; haray atto hawankka taana k'ashissiyaawaa ayinne ootsabeykke» yaageedda. 16 Ukitsaa uukkiyaawantu kaappuu Yooseefo akumuwaaw loytsi billeeddawaa be'eedda wode Yooseefo, «Taanikka akumuwaaw akumetaad; ta huup'iyaan heezzu samppa ukitsay de'ee; 17 bolla bagga samppan Gibs'e kaatiyaw uuketteedda ubbaa k'ommo ukitsay de'ee. Shin kafuu hewaa ta huup'iyaan de'iyaa samppaappe mee» yaageedda. 18 Yooseefo, «Hewaa birshshetsay hawaa; heezzu samppatuu heezzu gallassatuwaa. 19 Heezzu gallassaa gidдон kaatii neena dentsana; ne k'ood'iyaa muuc'issiide mitsaan kak'issana; ne ashuwaakka kafuu maana» yaageedda. 20 Heezzentso gallassan Gibs'e kaatii bare yeletteedda gallassi bare oosanchchatuwaa ubbaw baalaa giigisseedda. Eessaa tigiyaawantu kaappuwaanne ukitsaa uukkiyaawantu kaappuwaa dentsiide, bare oosanchchatuwaa gidдон esseedda. 21 Eessaa tigiyaawantu kaappuwaa Aa suntsatsatsaw zaarina, I kaatiyaa kushiyaan wanc'caa wotseedda. 22 Shin kaatii ukitsaa uukkiyaawantu Kaappuwaa untunttu akumuwaaw bilettaa Yooseefo odeeddawaadankka kak'isseedda. 23 Shin eessaa tigiyaawantu kaappuu Yooseefo hassayibeenna; dogiisheedda.

41 Laa"u laytsaa kumentsay aad'd'eedda wode, Gibs'e kaatii akumuwaaw akumeteedda; akumuwaan I Nayle Shaafaa doonaan ek'k'eedda; 2 Laappun orddenne mod'd'o miizzatuu Nayle Shaafaappe kes wod'd'iide, mak'kaa gidduwaan miyaawanta be'eedda. 3 Untuntuppe simmiide, hara laappun malaa iitanne gil'k'k'a miizzatuu Nayle Shaafaappe keseeddino; shaafaa doonaan de'iyaa hara miizzatuu matan ek'k'eeddinno. 4 He malaa iitanne gil'k'k'a miizzatuu laappun orddanne mod'd'o miizzatuwaa meeddino. Hewaappe guyye kaatii beegotteedda. 5 I zaaretsi gem"ishiide, laa"entso akumuwaakka akumeteedda; laappun lo"anne muruta tishatuu itti anuwaan dic'c'eeddino. 6 Untuntuppe simmiide, c'eecc'edanne away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda hara laappun tishatuu keseeddino. 7 He c'eecc'eedda tishatuu lo"anne muruta tishatuwaa mitteeddino. Hewaappe guyye kaatii beegottiide, akumuwaaw gidiyaawaa ereedda. 8 Sa'ay wonttina, Aa wozanay shabbiretteedda; hewaa diraw Gibs'en de'iyaa bitiyaawantu ubbawunne aad'd'eeda eranchchatuwaa ubbaw kiittiide s'eesisseedda; kaatii untunttoo bare akumuwaaw odeedda; shin aw he akumuwaaw birshshiyaawe d'ayeedda. 9 Eessaa tigiyaawantu kaappuu he wode Gibs'e kaatiyaa hawaadan yaageedda; «Taanii ta bayzzuwaa hachche hassayay. 10 Itti gede kaatii bare k'oomatoo hank'k'ettiide, taananne ukitsaa uukkiyaawantu kaappuwaa k'asho

gollen yeggeedda. 11 Yan de'iidde nuuni huup'iyaan huup'iyaan akumuwaaw akumeteeddo; akumoo dumma dumma birshshetsay de'ee. 12 He wode naagiyaawantu kaappuu, k'oomay, Ibraawe wodallay nuunana k'asho gollen de'ee. Nuuni nu akumuwaaw aw odeeddo; I nuw huup'iyaan huup'iyaan akumuwaaw birshsheedda. 13 Yaanina he yewotuu I nuw billeeddawaadankka haneeddino. Hewe ayee gooppe, taani ta suntsatsatsaw simmaad; hinkko bitanii kak'etteedda» yaageedda. 14 Gibs'e kaatii Yooseefow kiittiide s'eesisseedda. Untunttu Aa k'asho golliyaappe ellekka aheeddino. I meedettiide bare mayuwaa laammiide, kaatiyaakko geleedda. 15 Kaatii Yooseefo, «Taanii akumuwaaw akumetaad; shin Aa ittuunne billanaw danddayibeenna. Shin taani, «Yooseefo akumuwaaw sisoooppe, billanaw danddayee» giyaawaa sisaad» yaageedda. 16 Yooseefo, «Taanii hewaa danddayikke; shin S'oossay kaatiyaw likke birshshetsaa immana» yaageedda. 17 Kaatii, «Taanii ta akumuwaan Nayle Shaafaa doonaan ek'k'a de'ishin, 18 laappun orddanne mod'd'o miizzatuu Nayle Shaafaappe kesiide, mak'kaa gidduwaan miino. 19 Untuntuppe simmiide, hara laappun malaa iita, gil'k'anne laafa miizzatuu keseeddino; taani hewaa mala malaa iita miizzaa Gibs'e gadiyaan ubbakka be'a erikke. 20 Malaa iitanne laafa miizzatuu koyrowanta, laappun mod'd'o miizzatuwaa meeddino. 21 Shin untunttu meeddawaappe guyyenna, untunttu meeddawaa ooninne eranaw danddayibeenna; ayaw gooppe, untunttu malay kasewaadankka iiti utteedda. Hewaappe guyye taani beegottaad. 22 «Taanii ta akumuwaan k'ay laappun lo"anne muruta tishatuwaa itti anuwaan dic'c'eeddawannta be'aaddi. 23 Untuntuppe simmiide, c'eecc'edanne away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda hara laappun tishatuu keseeddino. 24 He c'eecc'eedda tishatuu laappun lo"o tishatuwaa mitteeddino. Taani ha akumuwaaw bitiyaawanttoo odaad; shin taw akumuwaaw biliyaawe beettibeenna» yaageedda. 25 Hewaappe guyye Yooseefo Gibs'e kaatiyaa, «Kaatiyaa akumotuu ittuwaa. S'oossay bare ootsana haniyaawaa kaatiyaw k'onc'c'isseedda. 26 He laappun lo"o miizzatuu laappun laytsatuwaa; k'ay laappun lo"o tishatuu laappun laytsatuwaa; ha akumuu ittuwaa. 27 He laappun malaa iitanne laafa miizzatuu laappun laytsatuwaa; k'ay away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda, c'eecc'o laappun tishatuu laappun koshaa laytsatuwaa. 28 «Taanii kaatiyaw odeeddawaadankka, S'oossay bare ootsana haniyaawaa kaatiyaw besseedda. 29 Laappun daro kalo laytsatuu Gibs'e biittaw ubbaw yaana; 30 shin laappun koshaa laytsay hewaa kaallana. He wode Gibs'e kaluu ubbay dogettana; koshay biittaa s'iis'sana. 31 He biittaa kaluu

hassayettenan attanawaa; ayaw gooppe, hewaa kaalleedda koshay loytsi suullana. 32 Laa"u ogiyaan kaatiyaw he akumuu beetteeddawe ayaasee gooppe, ha yewuwaa S'oossay minisiidde k'achcho diraassa; S'oossay hewaa ellekka ootsana. 33 «Ha"i simmi, kaatii aad'd'eeda eranchchanne c'inc'c'a asaa koyiide, Gibs'e biittan suntso. 34 Kaatii biittan suntsatuwaa laappun kalo laytsaan bukiyaa katsaappe ichcheshu kushiyaappe ittuwaa shiishshanaw suntso. 35 Untunttu yiyaa kalo laytsatuwaan katsaa shiishshiide, kaatiyaa aawotetsaan minijino; he katsaa katamatuwaan naagino. 36 Biittay koshaan d'ayenna mala, ha katsay Gibs'e biittan laappun laytsaan denddana koshaw minijettiide de'o» yaageedda. 37 Ha yewuu Gibs'e kaatiyawunne Aa oosanchchatoo lo"na gidiide beetteedda. 38 Hewaa diraw kaatii untuntta, «Nuuni S'oossaa Ayyaanana de'iyaa hawaa mala hara asaa demmaneeyye?» yaagiide oochcheedda. 39 Hewaappe guyye kaatii Yooseefo, «S'oossay hawaa ubbaa neena erisseedda diraw, ne mala aad'd'eeda erayenne c'inc'c'atetsay de'iyaa we ooninne baawa. 40 Taani neena ta gollen suntsay; ta Asay ubbay new azazettana; taani neeppe aad'd'iyaa we ta kawutetsaa araataa s'alalaana gido» yaageedda. 41 Hewaa diraw kaatii Yooseefo, «Be'a; taani neena Gibs'e gadiyaa ubbaa bollan suntsaad» yaageedda. 42 Hewaappe guyye, kaatii bare paramiyaa migiduwa bare birad'd'iyaa we kessiide, Yooseefo birad'd'iyaa wotseedda. Talbbaappe dadetteedda mayuwaa I Aa mayzziide, Aa k'ood'iyaa n'kka work'k'aa sanssalataa aatseedda. 43 Kaatii bare laa"entso paraa gaariyaa Yooseefa togisseedda; k'oomatuu, «Goynnite! Goynnite!» yaagiide aappe sintsanna hametteeddino. Hawaadan ootsiide, kaatii Aa Gibs'e biittaa ubbaa bollan suntseedda. 44 Hewaappe guyye kaatii Yooseefo, «Taani kaatiyaa; shin neeni dento geenan Gibs'e biittaa ubbaan ooninne kushiya woy gediya dentsenna» yaageedda. 45 Kaatii Yooseefa, «S'aafinaati-Pa'inaaha» giide suntseedda; I aw Oona giyaa katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatto Asinaato machche ootsi immeedda. Yaatina Yooseefo Gibs'e biittaa ubbaa saanna aad'd'eeda. 46 Yooseefo Gibs'e kaatiyaw ootsanaw doommiiyaa wode, aw laytsay hattama. K'ay Yooseefo kaatiyaa sintsappe kesiide, Gibs'e biittaa ubbaa gidduwaa hametteedda. 47 He laappun kalo laytsatuwaan biittay daro katsaa doleedda. 48 Yooseefo Gibs'e biittan he laappun kalo laytsaa katsaa ubbaa shiishshiide, katamatuwaan minjjeedda. Itti itti katamaa yuushshuwaan de'iyaa goshshaa katsaa ubbaa he katamatuwaan minjjeedda. 49 Yooseefo abbaa shafiya keeshshaa daro katsaa minjjeedda; katsay darina, makkanaw danddayibeenna diraw, makki makki k'oliyaawaa aggi

basheedda. 50 Koshaa laytsay yaanaappe kase, Oona katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatti Asinaatippe Yooseefo laa"u attuma naanaa yeleeedda. 51 Yooseefo bare bayira na'aa Minaasa suntseedda. 52 Laa"entso na'aa Efireema suntseedda. 53 Gibs'e biittan de'iyaa he laappun kalo laytsatuu wureeddino. 54 K'ay Yooseefo odeeddawaadan laappun koshaa laytsatuu doommeeddino. Hara biittan ubbaan koshay denddeedda; shin Gibs'e biittaa ubbaan katsay de'ee. 55 Gibs'e biittay ubbay koshateedda wode, Asay katsaw kaatiyaa waasseedda. Kaatii Gibs'e asaa ubbaa, «Yooseefokko biite; I odiyaawaa ootsite» yaageedda. 56 Koshay Gibs'e biittaa ubbaa gakeedda wode, Yooseefo katsaa minjjeedda golliyaa ubbaa dooyiide, katsaa Gibs'e asaw zal"eedda; ayaw gooppe, Gibs'en koshay pentteedda. 57 Sa'aa ubbaan koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, sa'aan de'iyaa Asay ubbay katsaa Yooseefoppe woomanaw Gibs'e yeedda.

42 Yaak'oobi Gibs'en katsay de'iyaa waa siseedda wode, bare attuma naanaa, «hinttentu ittuu ittuwaa ayaw s'eellitee? 2 Be'ite! Gibs'en katsay de'iyaa waa taani sisaad; yaa duge biide, nuuni hayk'k'ennan pas'a de'ana mala, yaappe amareedawaa nuw woomite» yaageedda. 3 Yooseefo ishataw tamattu katsaa woomanaw duge Gibs'e beeddino. 4 Shin Yaak'oobi Yooseefo ishah Biiniyaama Aa ishatawanna yeddiibeenna; ayaw gooppe, I k'ohettanenttonne giide k'oppeedda. 5 Kanaane biittan wol'k'k'ama koshay de'iyaa diraw, katsaa woomanaw yeeddawanntuna israh'eeliyaa attuma naanay Gibs'e geleeddino. 6 He wode Yooseefo he biittaa ayissiyaawantanne biittan de'iyaa asaw ubbay katsaa zal"iyaawaa; hewaa diraw Yooseefo ishataw gakeedda wode, barenttu deemuwaa sa'aa gatsiide aw goynneeddinno. 7 Yooseefo bare ishataw be'o saani eri aggeeda; shin I untuntta erennawaadan laametteedda; I untuntta, «hinttentu hak'appe yeedditee?» yaagiide oochcheedda. Untunttu, «Katsaa woomanaw, Kanaane biittaaappe yeeddo» yaageeddino. 8 Yooseefo bare ishataw ereedda; shin untunttu Aa eribeykino. 9 Hewaappe guyye, Yooseefo untunttuwaa akumeteedda bare akumuwa hassayiide untuntta, «hinttentu geeddi s'eelliyaa asaa; hinttentu nu biittan naagu leppiyaa baggay hak'awentto be'anaw yeeddita» yaageedda. 10 Untunttu, «tuytti, nu godaw, nuuni geeddi s'eelliyaa asaa gidokko; nuuni ne k'oomatuu katsaa woomanaw yeeddo. 11 Nuuni ubbaykka itti aawuwaa naanaa. Nuuni ne k'oomatuu ammanettiyaa asaa» yaageeddino. 12 Yooseefo untuntta, «tuytti; hinttentu nu biittan naagu leppiyaa baggay hak'awentto be'anaw yeeddita» yaageedda. 13 Shin untunttu, «Nuuni ne k'oomatuu tammanne laa"u ishatawanne Kanaane biittan de'iyaa itti bitaniyaa naanaa.

Wurssetsa d'antsaa duusuu ha"i nu aabunna de'ee; ittuu d'ayeedda» yaageeddino. 14 Yooseefo untuntta, «Taani hinttentoo odeeddawaadanka hinttentu biittaa geediyaawanta. 15 K'ay hinttentu paac'ettanawe hawaana; tumuwaappe kaatii hayk'k'o; hinttentu wurssetsa teefa ishay hawaa yaana d'ayooppe, hinttentu hawaappe biikkita. 16 Hinttentu odiyaawe tuma gidiyaawaa paac'c'anaw, hintteppe ittuwaa kiittite; I hinttentu ishaa akkiidde yo; atteedawantu k'asho gollen gam"iita. Hewaa gidana d'ayooppe, kaatii hayk'k'o; hinttentu biittaa geediyaawanta» yaageedda. 17 Untuntta heezzu gallassaw k'asho gollen yeggeedda. 18 Heezzentso gallassan Yooseefo untuntta, «Taani S'oossaw yayiyaa asaa; hinttentu itibaa ootsooppe, pas'a de'ana. 19 Hinttentu tumukka ammanettiyaa asaa gidooppe, hinttentu ishatuwaappe ittuu hawaan k'asho gollen de'o; atteedawantu koshatiyaa hinttentu soo asaw katsaa akkiidde afite; 20 shin hinttentu k'aalaa tumayana malanne hinttentu hayk'k'enna mala hinttentu hinttentu wurssetsa teefa ishaa taakko ahana koshshee» yaageedda. Untuntunne ha yewuwaa mayyeeddino. 21 Untunttu ittuu ittuwaa, «Tumu nuuni nu ishaw ootseeddabay nuuna kaa'ee. I bare shemppo haniyaabay is's'ina, nuw watiwatiyaa wode, nuuni sisiide is's'eeddo; ha waayii nuuna gakteeddawe hewaa diraassa» yaageeddino. 22 Roobeeli, «Taani hinttentu, «Na'aa bolla nagaraa ootsoppite» gaade odabeykkita? Shin hinttentu sisennan is's'eeddita. Simmi ha"i, Aa suutsay nuuna achchee» yaageedda. 23 Untunttu giyaabaa Yooseefo ereeddawaa untunttu akeekibeykkino; ayaw gooppe, I untuntunna wokkaaliyaan haasayiyaa diraassa. 24 I untuntuppe wora simmiide yeekkeedda; shin k'ay untunttukko simmiide, untunttoo gujjiide haasayeedda. I Simoonu untuntuppe duutsi ashshiide untunttu be'ishin k'achcheeda. 25 Yooseefo bare k'oomatuwaa, «Katsaa untunttu ogoruwaa kuntsite; untunttu biraakka zaariide, untunttu ogoruwaan ogoruwaan wotsite; k'ay untunttu ogiyaw shink'k'aa immite» yaagiide azazeedda. 26 I geeddawaadan ootseeddawaappe guyye, Yooseefo ishatuu katsaa barenttu haretuwaan c'aaniide, denddiide beeddino. 27 Untunttu k'ammaa ak'anaw simmeeddino untuntuppe ittuu bare hariyaw katsaappe yegganaw bare ogoruwaa biliide, he ogoruwaa doonaan de'iyaa bare biraa be'eedda. 28 I bare ishatuwaa, «Ta biray taw simmeedda; tumu hawaa be'ite! Ta ogoruwaan de'ee» yaageedda. Untunttu wozanay dagaminna, kokkoriidde ittuu ittuwaakko simmiide, «S'oossay nu bolla ootseeddabay hawe ayee?» yaageeddino. 29 Untunttu Kanaane biittan de'iyaa barenttu aawuwaa Yaak'oobakko yeedda wode, barena gakteeddawaa ubbaa

aw odeeddino. 30 Untunttu aw, «He biittaw goda gideedda bitanii nuuna hank'k'eteedda. Hewaappe guyye, I nuuna he biittaa geeddiyaawaadan godatteedda. 31 Shin nuuni Aa, «Nuuni ammanettiyaa asaa; biittaa geediyaawanta gidokko. 32 Nuuni tammanne laa"u ishatuu itti aawuwaa naanaa; ittuu d'ayeedda; wurssetsa teefay Kanaane biittan ha"i nu aabunna de'ee» yaageeddo. 33 He biittaw goda gideedda bitanii nuuna, «Hintte ammanettiyaa asaa gidiyaawaa taani hawaan erana; hinttentu ishatuwaappe ittuwaa hawaan ta matan yeggiide, koshatiyaa hinttentu soo asaw katsaa akkiidde biite. 34 Hinttentu biittaa geediyaawanta gidenaan, ammanettiyaa asaa gidiyaawaa taani erana mala, hinttentu wurssetsa teefa ishaa taakko akki yiite. Yaatooppe taani haan atteeda hinttentu ishaa hinttentoo zaaraadde immana; hinttenne ha biittan zal"iita» geedda» yaageeddino. 35 Untunttu barenttu ogoruwaappe katsaa k'oliidde, barenttu ogoruwaan ogoruwaan barenttu biraa k'ashuwaana utteeddawaa demmeeddino. Untuntunne untunttu aawuu he k'ashuwaana de'iyaa biraa be'iide yayyeeddino. 36 Untunttu aawuwaa Yaak'oobi untuntta, «hinttentu taana ta naanatuwaappe mela kesseeeddita; Yooseefo baawa, Simooni baawa; k'ay hinttentu Biiniyaama afana koyiita. Ubbabay taw tiraan sitti geedda» yaageedda. 37 Hewaappe guyye Roobeeli bare aawuwaa, «Taani Biiniyaama new zaaraadde ahana d'ayooppe, ta attuma naanaa laa"uwaakka wod'a; taana ammanettaade Aa ta kushiyaan wotsa; k'ay taani Aa zaaraadde ahana» yaageedda. 38 Shin Yaak'oobi untuntta, «Ta na'ay hinttenana yaa duge beenna; Aa ishay hayk'k'ina, atteedawe Aa s'alala; hinttentu afishshin, ogiyaan itabay Aa gakkiiyaawaa gidooppe, hinttentu ta puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggiita» yaageedda. (Sheol h7585)

43 Ha"inne koshay Kanaane biittan wolk'k'aameedda. 2 Yaatina untunttu Gibs'eppa aheedda katsaa ubbaa mi wurssi diggina, untunttu aawuu, «K'aykka guyye biide nuw amareeda katsaa woomite» yaageedda. 3 Shin Yihuday Aa, «He bitanii nuuna, «Hintte ishay hinttenana yaana d'ayooppe, ta deemuwaa zaari be'ikkita» yaagiide loytsi odeedda. 4 Neeni nu ishaa nuunana yeddoope, nuuni duge biide new katsaa shammana. 5 Shin neeni Aa yeddennawaa gidooppe, nuuni duge bookko; ayaw gooppe, he bitanii nuuna, «Hintte ishay hinttenana yaana d'ayooppe, hinttentu ta deemuwaa zaari be'ikkita» geedda» yaageedda. 6 Israa'eelii, «Hinttentu, «Nuw hara ishay de'ee» giide odiide ha metuwaa ta bolla ayaw aheedditee?» yaageedda. 7 Untunttu Aa, «He bitanii nubaanne nu soo asaabaa loytsi oochcheedda. I nuuna, «Hintte aawuu ha"ikka pas'a de'ii?

hinttenttoo hara ishay de'ii?> yaagiide oochcheedda. Nuuni I oochcheeddawaa aw zaareeddo. I nuuna, <Hintte ishaa duge haa ahite> gaanawaa nuuni ayan eranee?> yaageeddino. 8 Yihuday bare aawuwaa israa'eeliyaa, «Nuunikka neenikka nu naanaykka pas'a de'ana malanne hayk'k'ennan attana mala, na'aa taananna yedda; nuuni ellekka baana. 9 Na'aa ta waasetetsaan imma; aban taana oochcha; taani Aa new saro zaaraadde ahana d'ayooppe, ta de'uwaa ubbaan aw shek'ay taana gakko! 10 Nuuni gam'ibeenawaa gidintto, hannoodde laa'entsuwaa yaa gakkiiide simmana shin» yaageedda. 11 Hewaappe guyye untunttu aawuu Israa'eele untuntta, «Hewaa gidooppe, yaatite; he bitaniyaw kushiya gentsiyaawaa ha biittan doleeddawaa ubbaappe lo'iyaaawaa doorite; hewenne balasaane giyaa d'aliyaa, eessaa, sawuwaa, karbbiyaanne tamire lawuziyaa giyaa mitsatuwaa teeraa hinttentu ogoruwaan yeggiide akki biite. 12 Hinttentu ogoruwaa doonaan simmeedda biray baletseeddawaa gidanaw danddayiyaa diraw, biraakka laa'u kushe ootsiide akki biite. 13 K'ay hinttentu ishaanne akkiidde, he bitaniyaakko ellekka guyye biite. 14 I hinkko hinttentu ishaa yeddana mala, Biiniyaamenne hinttenana yaana mala, Ubbaa Danddayiyaa S'oossay he bitanii hinttenttoo k'arettanaadan ootso. Taana gidooppe, ta naanatuwaappe mela attooppenne ataad» yaageedda. 15 Hewaa diraw he asatuu imotaanne laa'u kushe biraanne k'ay Biiniyaamane akkeeddino. Untunttu duge Gibs'e biide, Yooseefo sintsa shiik'eeddino. 16 Yooseefo Biiniyaama untuntunna be'eedda wode, bare golle kaappuwaa, «He asaa ta soo akkaade ba; itti mehiyaa shukkaade giigissa; untunttu seeta gallassan laas'aa taananna miino» yaagiide azazeedda. 17 Yaatina I Yooseefo aw odeeddawaadan he asaa Yooseefo soo afeedda. 18 Asatuu Yooseefo soo beedda diraw, yayyeeddino; untunttu, «Nuuni hawaa yeeddawe koyro ogoruwaana simmiide beedda biraa diraassa; I nuuna wad'd'anaw, ayiletetsaan mooddanawunne nu haretuwaa akkanaw haneedda» yaagiide k'oppeeddino. 19 Hewaa diraw untunttu Yooseefo golle penggiyaa gakkiiide, golliyaa kaappuwaa haasayisseeddino; 20 «Ta godaw, nuuni koyro katsaa woomanaw hawaa yeeddo; 21 simmiide nuuni k'ammaa ak'iyaa sa'aan ogoruwaa biliide, huup'iyaa huup'iyaa nu biray pac'c'ennan nu ogoruwaa doonaan de'iyaaawaa demmeeddo; hewaa diraw ha'i nuuni Aa guyye akkiidde yeeddo. 22 K'ay nuuni katsaa woomanaw hara biraakka aheeddo. Nu biraa nu ogoruwaa ogoruwaa doonaan ooni wotseeddenttonne erokko» yaageeddino. 23 I untuntta, «Hewe ayinne baawa; yayyoppite! hinttentu S'oossay, hinttentu aawuwaa S'oossay, hinttentu ogoruwaa giddon

hinttenttoo biraa immeedda; taani hinttentu biraa akkaad» yaageedda. Hewaappe guyye, I Simoonaa untunttukko keseedda. 24 He bitanii he asaa Yooseefo soo afiide, untunttu gediyaaw haatsaa ayina, barenttu gediyaaw meec'etteeddino. Untunttu haretoo hark'k'uwaa yeggeedda. 25 Yooseefo seeta gallassi yiina immanaw, untunttu barenttu immotaa aw giigisseeddino; ayaw gooppe, untunttu yan maanawaa sisi utteeddino. 26 Yooseefo bare soo geleedda wode, untunttu soo aheedda barenttu immiyaawaa son aw immeeddino; untunttu Aa sintsan sa'aa gakkiiide goynneeddino. 27 I untunttu sarotetsaa oochchi simmiide, «Hinttentu taw odeedda hinttentu aawuu c'imay lo'ee? Ha'ikka I pas'a de'ii?» yaageedda. 28 Untunttu, «Ee, ne k'oomay, nu aawuu ha'ikka pas'a de'ee; I lo'a» yaagiide hokkiide aw goynneeddino. 29 I bare aati na'aa Biiniyaama be'eedda wode untuntta, «hinttentu odeedda wurssetsa teefa hinttentu ishay hawe?» yaageedda. K'ay I Biiniyaama, «Ta na'aw, neena S'oossay anjo» yaageedda. 30 Yooseefo Aa ishay aw gomppay mishetteedda diraw, yeekkanaw itti sa'aa lawuhu geedda. I bare dumma k'ol'uwaa geliide yan yeekkeedda. 31 I bare deemuwaa meec'ettowaappe guyye kesiide, barena mintsetsiide, «K'umaa aatsite» yaageedda. 32 Untunttu aw dumma, he ishatoos dumma, hewaan aanana miyaa Gibs'e asatoo dumma aatseeddino; ayaw gooppe, Gibs'e asatuu lbraawe asatuwaana ittippe miikkino. Hewe Gibs'e biittaa asaa sheneyiyaawaa. 33 Untunttu Yooseefo sintsan bayiray bare bayiratetsaadan, teefay bare teefatetsaadan maaran utteeddino. Untunttu ittuu ittuwaa s'eelliide, untuntta wooti utisseeddinonto be'iide maalaletteeddino. 34 Yooseefo maaddaappe untunttoo k'umaa gishiyaa wode, Biiniyaamew gakeeddaawe haratuwaappe ichcheshu kushiya daree; yaatina untunttu nashettiide aanana meeddinonne usheeddino.

44 Yooseefo bare golle kaappuwaa, «Neeni ha asatuwaa ogoruu akiyaawaa keeshshaa katsaa untunttoo kuntsaa; untunttu ubbaa biraakka untunttu ogoruwaa ogoruwaa doonaan wotsa; 2 yaataade wurssetsa teefaa ogoruwaa doonaan ta biraa wanc'c'aanne Aa katsaa biraa wotsa» yaagiide azazeedda; I Yooseefo geeddawaadan ootseedda. 3 Sa'ay wontina he asatuu barenttu haretuwaa akkiidde baanaw moyzzeteeddino. 4 Untunttu he katamaappe kesiide haakki beennan de'ishshin, Yooseefo bare golle kaappuwaa, «Dendda! Ha asatuwaa geeduwaa kaala; neeni untuntta gakeedda wode untunttu, <Hintte ayaw keekaa iitan zaareedditee? 5 Hawe ta goday ushiyaanne k'ay s'uuraabaa demmiyaa wanc'c'aa gidennee? Hawe hinttentu ootseeddabay balabaa» yaaga» yaageedda.

6 I untunttu geeduwa gakkiiide, ha geeddawaadanka untunttoo odeedda. 7 Shin untunttu, «Ta goday hawaa mala k'aalaa ayaw haasayii? Hewaa malaa ootsiyaawe nuupe ne k'oomatuwaappe haakko! 8 Nuuni haray atto nu ogoruwa doonaappe demmeedda biraa Kanaane biitaappe guyye new zaari aheeddo. 9 Ne godaa golliyaappe nuuni work'k'aa woy biraa wooti wuu'eetoo? Ne k'oomatuwa giddon he wanc'c'ay beetteedda uray hayk'k'o; k'ay atteeda nuuni nu godaw ayile gidana» yaageeddino. 10 I untuntta, «Hewaa gidoope lo'a; hinttentu geeddawaadan wanc'c'aa akkeedda ooninne ta ayile gidana; hinkko atteeda hinttentu boriyaappe saro attana» yaageedda. 11 Hewaappe guyye, untunttu ellekka barenttu ogoruwa ogoruwa sa'aan wotsiide billeeddino. 12 He kaappuu ubbaappe bayiriyaaawaa ogoruwaappe doommiide wurssetsa teefa gakkanaw koyeedda; he wanc'c'aa Biiniyaama ogoruwa giddoppe demmeedda. 13 Hewaan untunttu kayyotiide, barenttu mayuwa peed'eeddino; barenttu ogoruwa barenttu haretuwaan c'aaniide, guyye katamaa simmeeddino. 14 Yihuday bare ishatuwaanna Yooseefokko geliyaa wode, Yooseefo son de'ee; untunttu Aa sintsan sa'aan guufanneeddino. 15 Yooseefo untuntta, «hinttentu ayaa iitabaa ootseeddite? Ta mala Asay s'uurabaa demmiyaawaa erikkiteeyye?» yaageedda. 16 Yihuday, «Ta godaw nuuni ayaa gaanee? Nuuni ayaa haasayanee? Woy nuuni s'illuwa gidiyaawaa wooti bessanee? S'oossay ne ayiletuwa bayzzuwa k'onc'c'issi diggeedda. Simmi nuunikka he wanc'c'ay aappe beetteeddawekka ta godaw ayile gideedda» yaageedda. 17 Shin Yooseefo, «Hawaa malaa ootsiyaawe taappe haakko; ta wanc'c'ay aappe beetteedda bitaniyaa s'alalay ta ayile gidana. Hinkko hinttentu hinttentu aawuwaakko guyye saro simmite» yaageedda. 18 Yihuday aakko shiik'iide Aa, «Ta godaw, taani itti k'aalaa haasayana mala neena woossay; taana ne ayiliyaa hank'k'ettoppa; ayaw gooppe, neeni kaatiyaa mala. 19 Neeni ta goday nuuna ne ayiletuwa, «Hinttentoo aawuu de'iyye woy ishay de'ii?» yaagaadde oochchaadda. 20 Nuunikka, «Nuw c'imeedda aawuu de'ee; I c'imi kichchiide yeleedda teefa na'aykka de'ee; he na'aa ishay hayk'k'eedda; bare aatiw itti Aa s'alalay atteedda; Aa aawuu Aa siik'ee» yaageedda. 21 «Neeni ne ayiletuwa, «Taani Aa be'ana mala taw ahite» yaagaadda. 22 Nuuni ta godaa, «He na'ay bare aawuwaappe shaakettanaw danddayenna; shaakettoppe Aa aawuu hayk'k'anita» yaageedda. 23 Shin neeni ne ayiletuwa, «Hintte teefa ishay hinttenana duge yaana d'ayooppe, laa'entsuwa ta deemuwa be'ikkita» yaagaadda. 24 Nuuni ne ayilatuu nu aawuwaakko simmiide beedda wode, ta goday geeddawaa

aw odeeddo. 25 «Nu aawuu, «Guye biide amareeda katsaa woomite» yaagina, 26 nuuni Aa, «Nu teefa ishay nuunana booppe attin, duge baanaw danddayokko; ayaw gooppe, nu ishay teefay nuunana beennawaa gidoope, nuuni he bitaniyaa deemuwa be'anaw danddayokko» yaageeddo. 27 «Nu aawuu ne ayili nuuna, «Ta machata Raaheela taw laa'u attuma naanaa yeleeddawaa hinttentu eriita; 28 untuntuppe ittuu taappe shaakettiide biina, «Tumu Aa do'ay puuzereetsi meedda» yaagaad; hachche gakkanaw taani Aa be'abeykke. 29 Hawaa k'ay hinttentu taappe shaakki afina, iitabay Aa gakkoope, hinttentu ta puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggana» yaageedda. (Sheol h7585) 30 «Hewaa diraw, ha'i taani guyye ne ayiliyaa ta aawuwaakko biyaa wode, ta aawuu, na'aa bare shemppuwaadan siik'iyaaawe, na'ay nuunana baynnaawaa be'ooppe hayk'k'i aggana. Nuuni ne ayiletuu nu aawuwa puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggeetto. (Sheol h7585) 32 Taani ne ayili na'aa ta waasetetsaan akkaad; taani Aa, «Ta aawoo, taani Aa new saro zaaraadde ahana d'ayooppe, ta de'uwa ubbaan ne shek'ay taana gakkol!» yaaga wotsaad. 33 «Yaateedda diraw, taani ne ayili ta godaw na'aa diraw ayiletaade, hawaan attina, na'ay bare ishatuwaanna guyye simmo. 34 Na'ay baynnan taani waanaade guyye ta aawuwaakko simmanee? tuytti, taana ta aawuu seelettana seelaa bessoppa» yaageedda.

45 He wode Yooseefo he asaa ubbaa sintsaan genc'c'ana danddayibeenna; «Asaa ubbaa ta sintsaappe kessite» yaagiide waasseedda. Hewaa diraw Yooseefo barena bare ishato erisseedda wode, aanana ooninne baawa. 2 I bare k'aalaa d'ok'k'isiide, Gibs'etuu Aa sisana gakkanaw loysi yeekkeedda. Kaatiyaa soo Asay he woriyaa siseedda. 3 Yooseefo bare ishato, «Taani Yooseefattee! Ta aawuu hanno gakkanaw pas'a de'iyye?» yaagiide oochcheedda. Shin Aa ishato loysi dagammeedda diraw, aw zaarana danddayibeykkino. 4 Yaatina Yooseefo bare ishato, «Taakko haa shiik'ite» yaageedda. Untunttu aakko shiik'eeddino; I untuntta, «Taani hinttentu ishaa Yooseefa; hinttentu Gibs'e biittaw zal'eeddawaa. 5 K'ay hinttentu taana hawoo zal'eedda diraw, k'um'ettopenne kayyotoppite; ayaw gooppe, S'oossay taana hintteppe sintsaw kiiteeddawe asaa shemppuwa ashshanaassa. 6 Ha biittaa koshay geloodeppe laa'entso laytsaa; k'ay yiya ichcheshu laysatuwaan Asay goshenna woy c'akkenna. 7 Shin taani sa'aan hinttentoo zeretsaa ashshana malanne hinttentu de'uwa darissa ashshana mala, S'oossay taana hintteppe sintsaw kiiteedda. 8 Simmi taana ha sa'aa kiiteeddawe S'oossaa gidiyaawaappe attina, hinttentta gidikkita. I taana Gibs'e kaatiyaw aawuwa, aw de'iyaaawaa ubbaw godanne Gibs'e biittaa mooddiyaawaa

ootseedda. 9 «Ha”i elleelli guyye ta aawuwaakko biide Aa, «Ne na’ay Yooseefo hawaadan yaagee; «S’oossay taana Gibs’e biittaa ubbaa bolla goda keseedda; neeni taakko duge haaya; gam”oppa. 10 Neeni Geseeme biittan uttaasa; k’ay neeni, ne naanay, ne naanaa naanay, ne dorssaa wudii, ne miizaa wudiinne new de’iyaabay ubbay ta matan de’iita. 11 Biro ichcheshu koshaa laysatuu atteeddino; neena, ne soo asaanne ne mehiyaa koshay oyk’k’enna mala, taani neena mizana» yaageedda yaagite» yaageedda. 12 K’aykka Yooseefo untuntta, «Hinttekkta ta ishaa Biiniyaamekka, ha hinttenanna haasayiyaawe tumu taana Yooseefa gidiyaawaa hinttentu ayfiyaan be’iita. 13 Taw Gibs’e biittan de’iyaa bonchchuwa ubbaanne hinttentu be’eeddawaa ubbaa ta aawoo odite; ta aawuwaanne ellekka haa duge akki yiite» yaageedda. 14 Bare ishaa Biiniyaama k’ood’iyaa k’oommi yeekkeedda; Biiniyaamekka bare ishaa k’oommi yeekkeedda. 15 Yooseefo bare ishātuwaa ubbaa yeriide, untunttu bollanka yeekkeedda. Hewaappe guyye, Aa ishātuu aanana haasayeeddino. 16 Yooseefo ishātuu yeedda worii kaatiyaa golle gakeedda wode, kaatiinne Aa oosanchchatuu nashetteeddino. 17 Kaatii Yooseefo, «Neeni ne ishātuwaa yaatite ga; «Hintte mehiyaa c’aaniide, Kanaane gadiyaa simmite; 18 hinttentu aawuwaanne hinttentu soo asaa akkiide, guyye taakko haa ahite. Taani hinttentoo Gibs’e biittan ubbaa sa’aappe lo’iyaa sa’aa immina, hinttentu ha biittaa mod’d’uwa kaashana» yaaga. 19 K’aykka neeni ne ishātuwaa, «Paraa gaariyaa hinttentu naanatuwaanne hinttentu mac’c’a asatuwaa ahiyaawanta Gibs’eppe akkiide biite; hinttentu aawuwaanne akkiide yiite. 20 Gibs’e biittan de’iyaa ubbaappe aad’d’i lo’iyaawe hintessa gidiyaa diraw, hinttentu mas’uwa k’oppoppite» yaagaade oda» yaageedda. 21 Israa’eeliyaa attuma naanay geeddawaadan ootseeddino. Yooseefo kaatii azazeeddawaadan paraa gaaretuwaanne ogiyaw shink’k’aa untunttoo immeedda. 22 Untunttoo ubbawukka huup’iyaan huup’iyaan ooratsa mayuwa immeedda; shin Biiniyaamew heezzu s’eetu s’agaraa biraanne ichcheshu kumentsaa mayuwa immeedda. 23 I bare aawoo yeddeeddawe hawaa; Gibs’en de’iyaa ubbabaappe lo’iyaawaa tammu hariyaan c’aaniide, k’ay ogiyaw katsaa, ukitsaanne hara shink’k’aa tammu mac’c’a haretuwaan c’aaniide yedeedda. 24 Yooseefo bare ishātuwaa moyzzeedda. Untunttu biishshin I untuntta, «Ogiyaan biidde walak’ettoppite» yaageedda. 25 Untunttu Gibs’eppe kesiide beeddino; Kanaane biittaa biide, barenttu aawuwa Yaak’oobakko gakeeddino. 26 Untunttu aw hawaadan yaagiide odeeddino; «Yooseefo pas’a de’ee! I hewaappenne Gibs’e biittaa ubbaa mooddiyaawaa»

yaageeddino; Yaak’ooba dagamay wozanaa bayzzeedda diraw, untuntta ammanibeenna. 27 Shin untunttu Yooseefo barenttoo odeeddawaa ubbaa aw odinanne Aa akki ahana mala Yooseefo kiitteedda paraa gaaretuwa I be’ina, untunttu aawuwa Yaak’ooba shemppu simmeedda. 28 Israa’eelii, «Hewe taw gidee; ta na’aa Yooseefo hanno gakkanaw pas’a de’ee! Taani hayk’k’anaappe kase baade, Aa be’ana» yaageedda.

46 Israa’eelii barew de’iyaawaa ubbaa akki dendiide, Berssaabehe gakeedda; I bare aawuwa Yisaak’a S’oossaw yarshshuwa yarshsheedda. 2 S’oossay k’amma akumuwaan Aa, «Yaak’ooba, Yaak’ooba» yaageedda. I, «abee» giide koyeedda. 3 Aa, «Taani S’oossaa, ne aawuwa S’oossaa; neeni duge Gibs’e baanaw yayyoppa; ayaw gooppe, taani neena yan wolk’k’aama kawutetsaa kesana. 4 Taani neenana ittippe Gibs’e baana; k’ay taani ne zeretsaa yaappe kesana. Yooseefo bare kushiyaan ne ayfiyaa shiishshana» yaageedda. 5 Hewaappe guyye, Yaak’oobi Berssaabeheppe denddeedda; Israa’eeliyaa attuma naanay barenttu aawuwa Yaak’ooba, barenttu naanaanne barenttu machatuwa Gibs’e kaatii untunttoo kiitteedda paraa gaariyaan wotsiide afeedino. 6 Untunttu Kanaane biittan mooddeedda mas’uwaanne mehiyaa ubbaa afeedino. Yaak’oobinne Aa zeretsaa ubbay aanana Gibs’e beeddino. 7 I bare attuma naanaanne bare naanaa attuma naanaa, bare mac’c’a naanaanne bare naanaa mac’c’a naanaa, hewenne bare zeretsaa ubbaa barenana Gibs’e afeedda. 8 Israa’eelana Gibs’e gadiyaa beedda israa’eeliyaa naanaa sunsay hawaappe kaalliide s’aafetteeddawaa. Yaak’ooba bayira na’ay Roobeela; 9 Roobeela attuma naanay Hanooka, Paalu, Hes’iroonanne Karmma. 10 Simoona attuma naanay Yimu’eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, S’ohaaranne Kanaane mishiratti na’aa Shaa’uula. 11 Leewii attuma naanay Gershshoona, K’ahaatanne Maraara. 12 Yihudaa attuma naanay Eera, Oonaana, Sheela, Paareesanne Zaraaha; shin Eerinne Oonaani Kanaane biittan hayk’k’eeddino. Paareesa attuma naanay Hes’iroonanne Hamuula. 13 Yisaakoora attuma naanay Tolaa’a, Puuwa, Yaashuubanne Shimiroona. 14 Zaabiloona attuma naanay Sereeda, Eloonanne Yaahila’eela. 15 Hawanttu Liya Masp’p’es’oomiyaan Yaak’oobaw yeleedda attuma naanaa; I mac’c’a naatta Diino. Hawanttu Aa naanayne naanaa naanay mulii hattamanne heezza. 16 Gaade attuma naanay S’afoonaa, Hagga, Shuuna, Es’iboona, Eri, Aroodanne Ari’eela. 17 Aaseera attuma naanay Yimina, Yishiwa, Yishiwaahanne Bari’a; untunttu

michchata Seraaho. Barii'a attuma naanay Hebeeranne Malkki'eela. 18 Laabaani bare naatti Liyo immeedda Zilppa Yaak'oobaw yeleeedda naanay hawantta; untunttu mulii tammanne usuppuna. 19 Yaak'ooba machchatti Raaheeli attuma naanay Yooseefonne Biiniyaama. 20 Oona katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatta Asinaata Yooseefow Gibs'en Minaasanne Efireema yelaaddu. 21 Biiniyaama naanay Belaa'a, Bekeera, Ashibeela, Geera, Naa'imaana, Eeha, Roosha, Muppiima, Huppiimanne Arada. 22 Yaak'oobaw yeleeteedda Raaheeli attuma naanay hawantta; untunttu mulii tammanne oydda. 23 Diinaa attuma na'ay Hushiima. 24 Niftaaleema attuma naanay Yaahis'i'eela, Guna, Yes'eeranne Shiileema. 25 Laabaani bare naatti Raaheeliw immeedda Baala Yaak'oobaw yeleeedda naanay hawantta; untunttu mulii laappuna. 26 Yaak'oobanna Gibs'e beedda, Aa gulbataappe yeleeteeddawanttu, Aa naanaa machatuwaa gujjennan, mulii usuppun tammanne usuppuna. 27 Gibs'en Yooseefow yeleeteedda laa"u naanaa gujjina, Gibs'e beedda Yaak'ooba soo Asay mulii laappun tamma. 28 Geseeme biittan mokkana mala, Yaak'oobi Yihudaa bareppe sintsaw Yooseefokko kiiteedda; untunttu Geseeme gakkedda wode, 29 Yooseefo bare paraa gaariyaa giigissiide, bare aawuwaa Israa'eelana gaketanaw Geseeme beedda. Yooseefo bare aawuwaa demmeedda saannakka Aa k'ood'iyaan s'aas'etti k'oommi, daro wodiya yeekkeedda. 30 Israa'eelii Yooseefo, «Neeni pas'a de'ishshin, taani ne ayfiyaa be'eedda diraw, ha"i taani hayk'k'inttonne ayinne baawa» yaageedda. 31 Hewaappe guyye, Yooseefo bare ishatuwaanne bare aawuwaa soo asaa, «Taani Gibs'e kaatiyaakko baana; aw, «Kanaane biittan de'iyaa ta ishatuwaanne ta aawuwaa soo Asay taakko yeeddino. 32 Untunttu dorssaa hentsanchchaa; untunttu mehiyaa heemmino; untunttu barenana barenttu dorssatuwaa, barenttu miyatuwaanne barenttoo de'iaawaa ubbaa akkiidde yeeddino» yaagana. 33 Kaatii hinttentta s'eesissiide, «Hintte kiittay ayee?» yaagiide oochchooppe, 34 hinttenttu aw, «Nuuni ne k'oomatuu na'atetsaappe doommiide, nu aawotuwaadan mehiyaa heemmeetto» yaagite. I hinttentta Geseeme gadiyaan wotsanawaa; ayaw gooppe, dorssaa hentsanchchaa ubbay Gibs'e asan kad'eteeddawaa» yaageedda.

47 Yooseefo geliide Gibs'e kaatiyaw hawaadan yaagiide odeedda; «Ta aawunne ta ishatau, barenttu dorssaa wudiyaanna, barenttu miyaa wudiyaannanne barenttoo de'iaawaa ubbaanna Kanaane biittaappe yiide, ha"i Geseeme biittan de'ino» yaageedda. 2 I bare ishatuwaappe ichcheshatuwaa dooriide kaatiyaa sintsa aatseedda. 3 Kaatii he ishatuwaa, «hinttenttu kiittay ayee?» yaagiide

oochcheedda. Untunttu kaatiyaw, «Nuuni ne k'oomatuu nu aawotuwaadankka dorssaa wudiya heemmeetto» yaagiide zaareeddino. 4 K'ay untunttu aw, «Kanaane biittan koshay s'iis's'i de'iyaa dirawunne ne k'oomatuwaa mehiyaw miyaabay ayinne bayinna diraw, nuuni hawaan amareeda wodiya de'anaw yeeddo; hayyanaa nuuna ne k'oomatuwaa Geseemen wotsaarikkii!» yaageeddino. 5 Kaatii Yooseefo, «Ne aawunne ne ishatau neekko yeeddino. 6 Simmi Gibs'e biittay ne kushiyaan de'ee; ha gadiyaan ubbaa saappe aad'd'iide lo"iyaasan ne aawuwaanne ne ishatuwaa wotsa; untunttu Geseeme biittan de'iino. Neeni erina, untunttu giddoppe duma eratetsay de'iaawanttu de'ooppe, hewantta ta mehiyaa bolla suntsaa» yaageedda. 7 Hewaappe guyye, Yooseefo bare aawuwaa Yaak'ooba gelissiide, kaatiyaa sintsa aatseedda. Yaak'oobi Gibs'e kaatiyaa anjeedawaappe guyye, 8 kaatii Yaak'ooba, «New woyssa laytsee?» yaagiide oochcheedda. 9 Yaak'oobi kaatiyaa, «Taani yuuyyaadde de'eedda laysay s'eetanne hattama; ta laysay beni ta aawotuu yuuyyiide de'eedda laysatuwaappe guutsanne metuu dareeddawaa» yaageedda. 10 Hewaappe guyye, Yaak'oobi kaatiyaa anjiide, Aa sintsaappe kare kesseedda. 11 Yooseefo bare aawuwaanne bare ishatuwaa Gibs'e biittan wotseedda; kaatii azazeeddawaadan Gibs'e biittan Raamisa giyaa katamaa matan de'iyaa, ubba saappe aad'd'iide lo"iyaa gadiyaa untunttoo immeedda. 12 Yooseefo k'ay bare aawoo, bare ishatoonne bare aawuwaa soo asaa ubbaw untunttu naanaa payduwaadan katsaa immeedda. 13 Gidooppenne koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, he biittaa ubbaan katsi baawa. He koshan Gibs'enne Kanaane biittay laa"attuukka k'ohetteeddino. 14 Yooseefo Gibs'e katsaa zal"iide, Gibs'enne Kanaane biittatuwaan de'iyaa miishshaa ubbaa shiishsheedda; Gibs'e kaatiyaa golle gelisseedda. 15 Gibs'enne Kanaane shaluu wureedda wode, Gibs'e Asay ubbay Yooseefokko yiide Aa, «Nuw katsaa imma; nu shaluu wureedda diraw, nuuni ne sintsan ayaw hayk'k'eetto?» yaageeddino. 16 Yooseefo untunttu, «Yaatooppe hinttenttu mehiyaa akki yiite; hinttenttu shaluu wuri kichcheeddawaa gidoppe, taani katsaa hinttenttu mehiyaanna laammana» yaageedda. 17 Hewaa diraw untunttu barenttu mehiyaa Yooseefow aheeddino. Yooseefo untunttu paraa, dorssaa, deeshshaa, miyaanne hariyaa katsanna laammeedda; I he laysaa untunttu mehiyaa ubbaanna katsaa laammiidde untunttu mizi shaachcheedda. 18 He laysay wurina, untunttu laa"entsa laysan aakko yiide Aa, «Nuuni nu godaappe k'osiyaabay baawa; nu miishshaa ubbay wuri diggina, nu mehiyaakka new sheed'd'iide, nu bollaappenne nu gadiyaappe attin, nu godaw atteedabay harabay baawa.

19 Nuuni ne sintsan ayaw hayk'k'ettoo? Nu gadiikka ayaw d'ayii? Nuunakka nu gadiyaakka katsaan shamma; nuuni kaatiyaw ayiletana; nu gadiikka aawaa gido; nuuni pas'a attana mala, hayk'k'enna malanne nu gadiikka os's'enna mala, zeretsaa nuw imma» yaageeddino. 20 Yooseefo Gibs'e biittaa ubbaa kaatiyaw shammeedda. Gibs'etuu ubbay koshay s'iis'i de'iyaa diraw, barenttu gadiyaa zal"eeddino; gadii kaatiyaawaa gideedda. 21 Yooseefo asaa ubbaa Gibs'ew ha gas'aappe doommiide hini gas'aa gakkanaw kaatiyaw ayile kesseedda. 22 Gidooppenne I k'esetuwaa gadiyaa shammibeenna; ayaw gooppe, kaatii k'esatoo katsaa immeedda. Hewaa diraw barenttu gadiyaa zal"ibeykkino. 23 Yooseefo asaa, «Simmi hachche taani hinttenanne hinttentu gadiyaa kaatiyaw shammaad. Zeretsaa afiide, gaden zerite. 24 Shin katsaa c'akki gelissiyaa wode, ayfeeddawaappe ichcheshu kushiyaappe itti kushiya kaatiyaw immite. Ichcheshu kushiyaappe atteeda oyddu kushii hinttentu gadiyaa zeretsaanne hinttentoo, hinttentu soo asawunne hinttentu naanaw k'uma gido» yaageedda. 25 Untunttu, «Neeni nuuna ashshaada! Nu godaa sintsan nuuni sabaa demeerokoshsha; nuuni kaatiyaw ayiletana» yaageeddino. 26 Hewaa diraw, Yooseefo Gibs'en biittappe ayfeeddawaappe ichcheshu kushiyaappe ittuwaa kaatiyaw immiyaawaa higgiiyaa kesseedda. He higgii hachche gakkanaw ek'k'iide de'ee. Kaatiyaawaa gidibeenna gadii k'esetuwaa gadiyaa s'alala. 27 Israa'eeletuu Gibs'e biittan Geseeme giyaa saan utteeddino; untunttu yan mas'uwaa demmeeddino; untunttu yeletteeddinonne daro c'oratteeddino. 28 Yaak'oobi Gibs'e biittaan tammanne laappun laytsaa de'eedda. Yaak'oobi de'eedda laytsay s'eetanne oytamanne laappuna. 29 Israa'eele hayk'k'iyaa wodii matattina, bare na'aa Yooseefa s'eesissiide hawaadan yaageedda; «Taani ne sintsan sabetteeddawaa gidoope, ne kushiya ta gulbbatan wotsaade, ane geppa. 30 Shin taani ta mayzzan gaketiyaa wode, taana Gibs'eppe afaade, untunttu moogetteedda sa'aan mooga» yaageedda. Yooseefo, «Taani neena neeni geeddawaadan ootsana» yaageedda. 31 Yaak'oobi Aa, «Ane taw c'aak'k'a» yaageedda. Yooseefo aw c'aak'k'eedda; hewaappe guyye, Israa'eelii bare hiis'an guufanniide, S'oossaw goynneedda.

48 Hewaappe guyye Asay Yooseefo, «Ne aawuu saketteedda» yaagiide odeedda. I bare laa"u attuma naanaa Minaasanne Efireema akkiidde beedda. 2 Aasi Yaak'ooba, «Be'a; ne na'ay Yooseefo neekko yeedda» yaageedda; Israa'eelii minettiide bare hiis'an utteedda. 3 Yaak'oobi Yooseefo, «Ubbaa Danddayiyaa S'oossay Kanaane biittaan Looza giyaa sa'aan taw k'onc'k'iide, yan taana

anijeedda. 4 I taana, «Taani neena yelettissananne c'orissana; taani neena daro dere ootsana. Ha biittaa taani neeppe guyye, ne zeretsaw med'ina laata ootsaadde immana» yaageedda. 5 «Simmi ha"i, ne laa"u attuma naanay, taani neekko hawaa yaanaappe kase Gibs'en new yeletteeddawanttu tawantta; Efireeminne Minaase taw Roobeelanne Simoonaa mala. 6 Untuntuppe guyye new yeletteeddawanttu newantta; untunttu laattana biittay Efireemanne Minaasa suntsan gido. 7 Taani Masp'p'es'oomiyaappe simmishin, Efiiraataa gakkanaw laafa ashshiyaa wode, Raaheela Kanaane biittaan hayk'k'aaddu. Taani izo Beeteleeme giyaa Efiiraataa afiyaa ogiyaa doonaan moogaad» yaageedda. 8 Israa'eelii Yooseefo attuma naanaa laa"atuwaa be'eedda wode, «hawanttu oonee?» yaagiide oochcheedda. 9 Yooseefo bare aawuwaa, «hawanttu S'oossay taw hawaan immeedda ta naanaa» yaageedda. Israa'eelii, «Taani untuntta anjana mala, untuntta taakko haa shiishsha» yaageedda. 10 Israa'eelii c'imina Aa ayfii labbaneedda diraw, s'eellanaw danddayenna. Hewaa diraw Yooseefo bare attuma naanaa aakko shiishshina, Aa aawuu untuntta idimmiide yereedda. 11 Israa'eele Yooseefa, «Taani ne deemuwaa be'ana gaade k'oppabeykke; shin S'oossay hekko ne naanaakka taana besseedda» yaageedda. 12 Yooseefo untuntta Aa gulbbataappe dentsiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda. 13 Yooseefo bare laa"u attuma naanaa, Efireema bare ushechcha baggan Israa'eeliyaw haddirssa baggana, Minaasa bare haddirssa baggan Israa'eeliyaw ushechcha baggana akkiide, aakko shiishsheedda. 14 Efireeme teefa gidooppenne, Israa'eelii bare ushechcha kushiya yeddiide Aa huup'iyaaan wotseedda; k'ay Minaase bayira gidooppenne, Israa'eelii bare kushiya yediidde, bare haddirssa kushiya Minaase huup'iyaaan wotseedda. 15 Hewaappe guyye, Yaak'oobi Yooseefa hawaadan yaagiide anijeedda; «Ta aawotuu Abrahaamenne Yisaak'i Aa sintsan hemetteedda S'oossay, Ta de'uwaa ubbaan hachche gakkanaw taana heemmeedda S'oossay, 16 litabaa ubbaappe taana ashsheeda kiitanchchay, ha naanaa anjo. Ta suntsayne ta aawotuwa Abrahaamenne Yisaak'a suntsay untuntun s'eesetto. Untunttu sa'aa bolla c'orattino» yaagiide anijeedda. 17 Yooseefo bare aawuu bare ushechcha kushiya Efireema huup'iyaaan wotseeddawaa be'eedda wode dosibeenna. Hewaa diraw, Efireema huup'iyaaappe dentsiide, Minaase huup'iyaaan wotsanaw bare aawuwaa kushiya oyk'k'eedda. 18 Yooseefo bare aawuwaa, «Ta aawoo, hewaa gidenna; bayiray hawaatte; ne ushechcha kushiya hawaa bolla wotsa» yaageedda. 19 Shin Aa aawuu is's'iide Aa, «Taani eray; ta na'aw,

taani eray; ikka wolk'k'aama dere gidana. Gidooppenne Aa teefa ishay aappe aad'd'i gitatana; Aa zeretsaykka darii wolk'k'aama kawutetsaa gidana» yaageedda. 20 I he gallassi untuntta anjiide, «Israa'eelatu anjiyaa wode, «S'oossay hinttentta Efireemedaaninne Minaasedan ootso» Yaagiide hinttenttu suntsan anjana» yaageedda. Efireema Minaaseppe sintsayeedda. 21 Hewaappe guyye Israa'eelii Yooseefo, «Taani hayana hanay; shin S'oossay hinttenana gidana; k'ay I hinttenttu aawotuwa gadiyaa hinttentta guyye zaarana. 22 K'ay neena ne ishatsuwaanna gakkiiyaa biittaappe itti saamaa darissaade new immay; hewenne taani Amooratuwaappe ta mashshaaninne ta wonddaafiyaan akkaedda biittaa» yaageedda.

49 Hewaappe guyye, Yaak'oobi bare attuma naanaa s'esissiide hawaadan yaageedda; «Sintsappe hinttenttoo hananabaa taani hinttenttoo odana mala shiik'ite.» 2 «Hinttenttoo Yaak'ooba naanaatoo, ittippe shiik'iide sisite; hinttenttu aawuu Israa'eelii hinttenttoo odiyaawaa hayzitte. 3 «Roobeelaa, ta bayira na'aw, neeni ta wolk'k'aa; ta minotetsaw koyruwaa. Neeni bonchchuwaankka wolk'k'ankka ubbaappe aad'd'iyawaa. 4 Neeni di'uwaa mala; ek'k'osa'an de'akka; neeni ubbaappe aad'd'iyawaa gidakka. Ayaw gooppe, neeni ne aawuwaa gisuwaa kesaadda; ne aawuwaa gisuwaa tunissaadda. 5 «Simooninne Leewii ishatsuwa; untunttu mashshay makkalatetsaw olaa miishshaa. 6 Taani untunttu zoretan gelikke; taani untunttu shiik'uwaaankka uttikke; ayaw gooppe, untunttu barenttu hank'k'uwaa asaa wod'eeddino barena akka akka giina, booratuwaa k'ans's'eeddino. 7 Untunttu suulo hank'k'uu untunttu mek'etsaa iitatetsayne shek'etteeddawaa gido! Taani untunttu Yaak'ooba asaa gidduwaan laalana; Israa'eeliyaa biittaaan tiskki ootsana. 8 «Yihudaw, ne ishatsu neena galatana. Ne kushii ne morkatuwaa pillanttiyaa oyk'kana. Ne aawuwaa naanay new hokkiide goynnana. 9 Yihudaw, neeni wodalla gaammo. Ta na'aw, neeni shankkaappe wod'i simmiide, c'ogottiide giseedda gaammuwaa mala. Neeni asaa bosheretsanaw koyenna mac'c'a gaammatti mala. 10 Ayissiyaawe yaana gakkanaw, Kawutetsaa s'am"ay Yihudaappe, deriyaa ayissiyaawanttu gatimay Aa gediya giddoppe shaakettenna. K'ay deriyaa Asay aw azazettana. 11 I bare hariyaa woyniyaa anuwaan, bare hare maraa muruta woyniyaa turaan k'achhana. I bare afilaa woyniyaa eessan, bare mayuwaa suutsaa malatiyaa woyniyaa eessan meec'c'ana. 12 Aa ayfii woyniyaa eessaappe aad'd'i zo"ana; Aa achchaykka maatsaappe aad'd'i boos's'ana. 13 «Zaabiloone abbaa doonaan de'ana; I abbaa doonaan markkabatu ek'k'iyaa sa'aa gidana;

Aa zaway Sidoona gakkanawaa. 14 «Yisaakoore mino hariyaa; c'aaniyaa laa"u doonniyatuwaa gidduwaan gis bashee 15 I bare shemppiyaasaa lo"a gidiyaawaanne bare biittay nashechiyaawaa gidiyaawaa be'iyaa wode, c'aanaa tookkanaw bare hashiyaa hokisiide, ayiletetsaa oosuwa ootsana. 16 «Daani israa'eeliyaa zaratuwaappe ittuwaa gideedda bare asaa bolla daannatanawaa. 17 Daani ogiyaa doonaan de'iyaa shooshshaa; Paraa toggeeddawe guyye kunddana mala paraa ginddiyaa dukkiyaa, ogiyaan de'iyaa hasuwaa. 18 Abeet Med'inaa Godaw, taani neeni ashshanaadan naagay. 19 Gaadi bonk'k'iyawanttu deshettanawaa; Shin ikka untunttu k'atamaa kaalliide untunttu bonk'k'anawaa. 20 Aaseera ukitsay ordduwaa; kaatiyaw I lo"o k'umaa immana. 21 Niftaaleeme k'ashettennan yeda de'iyaa, lo"o maratuwaa yeliyaa gen"iyaa. 22 Yooseefo ayfiyaana yonddodeedda woyniyaa tura. I pultuwaa matan yonddodda ayfiyaana de'iyaa, daashshaykka godaappe bollaanna zaa'iyaa woyniyaa tura. 23 Wonddaafiya dukkiyaawanttu Aa bolla dooddeeddino; barenttu wonddaafiyaankka, dukkeeddinonne mayttiseeddino. 24 Aa wonddaafii min utteedda; Aa wolk'k'aykka minniide gam"eedda. Hewekka Yaak'ooba S'oossaa Wolk'k'aama kushiya gaasuwaana, ne hentsanchchaa, Israa'eeliyaa Zaallaa gaasuwaana, 25 Neena maaddiyaa ne aawotuwa S'oossaa gaasuwaaninne, neena bolla saluwaa anjuwaan, garssa c'immay anjuwaan, d'antsaa anjuwaaninne yeliyaa uluwaa anjuwaan anjiyaa, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa gaasuwaana. 26 Ne aawuwaa anjuu beni deretuwa anjuwaappekka med'inaappe de'iyaa anjuwaappekka aad'd'ee. Hawe ubbay Yooseefo huup'yaan, bare ishatsuwa gidduwaan kaappuwaa gidiyaawaa liip'yaan shemppo. 27 Biiniyaame bonk'k'iyaa waliyaa. Bare shankkateeddawaa wontta mee; bare omoodeeddawaa omarsii shaakkee» yaageedda. 28 Hawanttu tammanne laa"u israa'eeliyaa zaratuwa; k'ay untunttu aawuu untunttu huup'yaan huup'yaan untunttoo bessiyaa anjuwaa anjiidde untunttoo geeddawe hawaa. 29 Hewaappe guyye, I untunttu hawaadan yaagiide azazeedda; «Taani ta mayza asatuwaan gaketanaw hanay; taana Hiitiyaa Efiroona gaden de'iyaa gonggoluwaan, ta aawotuwaana moogite. 30 Hewekka Kanaane biittaa, Mamire matan de'iyaa, Maakip'eela giya gonggoluwa; hewe Abrahaame Hiitiyaa Efiroonappe Aa gadiyaana shammeedda gonggoluwa. 31 Abrahaamenne Aa machata Saara yan moogetteeddino; Yisaak'inne Aa machata Ribik'a yan moogetteeddino; taani k'ay Liyo yan moogaad. 32 He gadiinne an de'iyaa gonggoluu Hiitetuwaappe shametteeddawaa» yaageedda. 33 Yaak'oobi

bare naanaw azazuwaa wursseedda wode, bare gediyaaw pude bare hiis'aw shiishshi akkiidde, hayk'k'i aggeeda; bare mayzzan gaketeedda.

50 Yooseefo bare aawuwaa anhaa bolla kunddiide, yeekkeeddanne Aa yereedda. 2 Hewaappe guyye, Yooseefo d'aliyaa shiishshiyaa bare oosanchchatuwaaw bare aawuwaa israa'eeliyaa ahaa sawiyaa shittuwaaw okkiide melissana mala azazeedda; untunttu okkiide melisseeddino. 3 Shittuwaaw okkiyaawe oytamu gallassaa kumentsaa wursseedda; ayaw gooppe, hewe gadiyaa wogaan oytamu gallassaa akkeedda. Gibs'e asatuu aw laappun tammu gallassaa yeekkeeddino. 4 Yeekuwaaw gallassatuu aad'd'eedda wode, Yooseefo Gibs'e kaatiyaa golle asaa, «Taani hinttenttu sintsan nashetteeddawaa gidoope, hinttenttu kaatiyaw hawaadan yaagiide odite; 5 «Ta aawuu taana itti c'aak'uwaa c'aak'k'iseedda; I taana, «Taani hayana hanay; taani taw Kanaane biittaan bookkeedda gonggolo duufuwaan taana mooga» yaageedda. Hewaa diraw ha"i taani pude baade ta aawuwaa moogana mala yeddaarikkii! Hewaappe guyye taani simmana» yaagite» yaageedda. 6 Kaatii, «I neena c'aak'k'iseeddawaadan pude baade ne aawuwaa mooga» yaageedda. 7 Yooseefo bare aawuwaa mooganaw pude beedda. Kaatiyaa oosanchchatuu ubbay, Aa kaatiyaa gollen de'iyaa wolk'k'aama Asay ubbayne Gibs'e biittaan de'iyaa wolk'k'aama Asay ubbay Yooseefa kaalliide beeddino. 8 K'ay Yooseefo soo Asay ubbay, Aa ishatuwaanne Aa aawuwaa soo Asay beeddino; untunttu naanay, untunttu miizzayanne untunttu dorssaa wudii s'alalay Geseemen atteedda. 9 Paraa gaaretuukka paraa asatuukka aanana pude beeddino; Aa kaalliide beedda Asay loytsi dara. 10 Untunttu Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa As'aade giyaa udduma gakkiiidde, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, aw zilaaleeddinonne yeekkeeddino; yan Yooseefo bare aawuwaa yeekuwaan laappun gallassaa utteedda. 11 He biittaan de'iyaa Kanaane asatuu As'aade giyaa uddumaan he yeekuwaaw be'eedda wode, «Gibs'etuu ayaa yibbaata yeekuwaaw yeekkino!» yaageeddino. Hewaa diraw Yorddaanoosa matan de'iyaa he sa'ay, Aabeeli-Mis'irayma geetteedda. 12 Yaak'ooba naanay barenttu aawuu untuntta azazeeddawaadan ootseeddino; 13 untunttu Aa ahaa Kanaane gadiyaa afiide, Mamire matan de'iyaa Maakip'eela giyaa gonggoluwaan, Abrahaame Hiitiyaa Efiroonappe moogoo shammeedda gadiyaan Aa moogeeddino. 14 Yooseefo bare aawuwaa moogeeddawaappe guyye, bare ishatuwaannanne Aa aawuwaa mooganaw aanana beedda hara asatuwaaw ubbatuwaanna Gibs'e simmeedda. 15

Untunttu aawuu hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Yooseefo ishatuu barenttu gidduwaan, «Ooni erii Yooseefo nuuna bare uluwaan morkkooppenne nuuni aw ootseedda iitabaa ubbaw haluwaa kessana koyooppe, nuuni waananee?» yaageeddino. 16 Hewaa diraw Yooseefokko hawaa mala kiitaa kiitteeddino; «Ne aawuu hayk'k'anaappe kase; 17 «Hintte Yooseefo, «Neeni ne ishatuwaaw nagaraanne untunttu neena naak'k'eedda iita naak'uwaa hayyanaa atto yaaga» yaageedda giide odite» yaageedda. Hewaa diraw ha"i hayyanaa, nu nagaraa, ne aawuwaa S'oossaa k'oomatuwaaw nagaraa atto yaaga» yaageeddino. Kiitay barekko gakeedda wode, Yooseefo yeekkeedda. 18 Hewaappe guyye Aa ishatuu barenttu huup'iyaw aakko yiide, Aa sintsan guufanniide, «Nuuni ne ayiletuwaaw» yaageeddino. 19 Shin Yooseefo untuntta, «Yayyoppite; taana hinttenttoo S'oossaa geedditeyye? 20 Hinttenttu taw iitanaw ootseeddita; shin hachchewaadan daro Asay hayk'k'ennan attana mala, S'oossay lo"otetsaw hawaa ootseedda. 21 Hewaa diraw simmi hinttenttu yayyoppite; taani hinttenanne hinttenttu naanaa mizana» yaagiide, I untuntta mintsetsiide lo"o k'aalaa haasayeedda. 22 Yooseefo bare aawuwaa soo asaa ubbaanna Gibs'en gam"eedda; I s'eetanne tammu laytsaa de'eedda; 23 Efireema naanaa, heezentsa yeletaa be'eedda; k'ay Minaase na'aa Maakiina naanaanne I bare naanaa ootseedda. 24 Hewaappe guyye Yooseefo bare ishatuwaaw, «Taani hayana hanay; shin S'oossay hinttentta maaddanaw tumu s'omoosana; I hinttentta ha biitaappe kessiide, Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immana giide c'aak'k'eedda biittaa afana» yaageedda. 25 Yooseefo israa'eeliyaa naanaa, «S'oossay hinttentta maaddanaw tumu s'omoosiyaaw wode, hinttenttu ta mek'etsaa ha biitaappe pude akkiidde biite» yaagiide c'aak'k'iseedda. 26 Yooseefo s'eetanne tammu laytsaa de'iide hayk'k'eedda; untunttu shittuwaan Aa anhaa okkiide melisseeddawaappe guyye, Gibs'e biittaan saas'iniyaan yeggeeddino.

Kessaa

1 Yaak'oobanna Gibs'e beedda Israa'eeliyaa attuma naanaa suntsay hawaappe kaaliide s'aafetteedda; untunttu ubbaykka barenttu soy asaa akkiide beeddino. **2** Hewantukka: Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa, **3** Yisaakoora, Zaabiloona, Biiniyaama, **4** Daana, Nifftaaleema, Gaadanne Aaseera. **5** Yaak'ooba zeretsatuu ubbay laappun tamma; Yoosefo kasekka Gibs'e bi utteedda. **6** Yoosefo, Aa ishatuunne he yeletaa ubbay hayk'keedda; **7** shin Israa'eeliyaa zeretsay ayfeeddinonne loytsi dareeddino; he biittaa kumana gakkanaw untunttu loytsi c'oratteeddino. **8** Hewaappe guyyiyaan, Yoosefo erenna ooratsa kaatii Gibs'e gadiyaan denddeedda. **9** I bare asaa, «Be'ite; ha Israa'eelatu nuuppe loytsi c'oratteeddinonne wolk'kaameeddino. **10** Haa yiite, ane nuuni untuntta hiillan oyk'k'oytte; hewe d'ayooppe untunttu kasewaappe yaa darana. Ooni eri olay denddooppe, untunttu nu morkkatuwaanna dantsiide, nuuna olananne gadiyaa yeggide kesi akkiide baanawantta» yaageedda. **11** Hewaa diraw, dees'o kiitaan untuntta tuggayana mala, untunttu bolla mek'etsi baynna kaappotuwa sunteeddino. Untunttu kaatiyaw Piitoomanne Ramissa geetetiyyaa miishshaa minjiyaa katamatuwa kees's'eeddino. **12** Shin Gibs'etuu untuntta un'uwaa dariyaa wode, untunttu c'oratti yeletteeddinonne biittaa gakeeddino. Hewaa diraw, Gibs'etuu Israa'eelato yayeeddino; **13** k'arettay baynna hanotan ayiletetsan kiitiseeddino. **14** K'arettay baynna wolk'kaama kiitaan, siminttuwaaninne s'uubiyya med'inaan, k'ay shooyk'aan ootsiyaa ubbaa k'ommo kiitaan, untunttu de'uwaa c'amiseeddino. **15** Gibs'e kaatii Ibraawe mac'c'awantta maarissiyaa S'ipaaronne Puuho geetetiyyaa laa'u mac'c'awantta hawaadan yaageedda; **16** «Ibraawe mac'c'a asatuu yeliyaa wode hinttentu maarissiide, yelissowe attuma na'aa gidoooppe, wod'ite; shin mac'c'a naatto gidoooppe wod'oppite» yaageedda. **17** Shin maarissiyaawanttu S'oossaw yayyiide, Gibs'e kaatii untuntta azazeeddawaadan ootsibeykino. Untunttu attuma naanaa shemppuwaanna ashsheeddino. **18** Hewaappe guyyiyaan Gibs'e kaatii he maarissiyaawantta s'eesiide, «Hinttentu ayaw hawaadan ootsiitee? Attuma naanaa ayaw shemppuwaanna aggiitee?» yaagiide untuntta oochcheedda. **19** Maarissiyaawanttu zaariide, «Ibraawe mac'c'a asatuu Gibs'e mac'c'awanttu mala gidikkino; untunttu mina gidiyaa diraw, maarissiyaawanttu gakkanaappe kasetiide yeli diggiino» yaageeddino. **20** Hewaa diraw, S'oossay maarissiyaawanttoo keekkeedda. Asaa payduukka guuji guuji biide, kasewaappe yaa c'oratteedda. **21** K'ay maarissiyaawanttu S'oossaw yayeedda diraw, S'oossay

untunttoo lo'obaa ootseedda. Ittoo ittookka soo asaa immeedda. **22** Hewaappe guyyiyaan kaatii bare asaa ubbaa, «Ibraawatuwaappe yeletiyyaa attuma naanaa ubbaa Nayle Shaafaa haatsaan olite; shin mac'c'a naanay yeletooppe, shemppuwaanna aggi bashite» yaagiide azazeedda.

2 He wode itti Leewiyaa k'ommo gideedda bitanii Leewawe mac'c'awunno akkeedda; **2** Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Na'ay mallaa lo'o na'aa gidiyaawaa iza be'aade, heezzu aginaa k'osaaddu. **3** Shin iza hewaappe daruwaa k'osanaw danddayennawaa eraade, c'ariyaappe k'un'aa aw daddaaddu; yaataade haatsay gelenna mala shidiyaan maragaade, na'aa Aa giddon wotsaaddu; Nayle Shaafaa geetetiyyaa haatsaa doonaan c'ariyaa giddon wotsaaddu. **4** Aa michchata I haniyaabaa be'anaw haakuwaan ek'k'aaddu. **5** Gibs'e kaatiyaa naatta bollaa meec'ettanaw Nayle giyaa shaafaa wod'd'aaddu; iza mac'c'a k'oomatuu haatsaa doonaan yaanne haanne hamettiino; iza k'un'aa c'ariyaa giddon be'aade, baade akkaa yaana mala bare k'oomatto kiittaaddu; **6** k'un'aa pokaade, be'ite hawaan k'eeru na'ay yeekki de'ee; iza aw k'arettaade; «Hawe Ibraawetu k'eeru naanatuwaappe ittuwaa» yaagaaddu. **7** He wode Aa michchata kaatiyaa naatto, «New ha na'aa d'antsanaw Ibraawe mac'c'a asaappe ittinno s'eesanaw boo?» yaagaade oochchaaddu. **8** Iza, «Ee, ba» yaagaaddu. Naatta baade, he na'aa daayo ahaaddu. **9** Kaatiyaa naatta he mishiratto, «Ha na'aa afaade, taw d'antsashsha; taani new dirguwaa c'iggana» yaagaaddu. Mishirata na'aa afaade, d'antsaaddu. **10** Na'ay dic'c'ina, kaatiyaa naattikko Aa ahaadu; I iziw na'aa gideedda; «Taani haatsaappe Aa kessaad» gaade, Musa ga suntsaaddu. **11** Muse dic'c'i woggaa gidiide, itti gallassi bare Asay de'iyaa sa'aa biide; untunttu dees'o kiitta kiitettishin s'eelleedda. Gibs'e biittaa asaa ittuu, ishatuwaa gideedda Ibraawatuwaappe ittuwaa wad'd'ishin be'eedda. **12** I yaa haa s'eellina, ooninne baynawaa be'iide, he Gibs'e bitaniyaa; wod'iide shafiyaa giddon k'oseedda. **13** Wonttetsa gallassi kesiide, be'ite! Hachche k'ay laa'u Ibraawetuu wad'ettiino. Naak'keeddawaa I, «Neeni ne ishah gideedda Ibraawiyaa ayaw dechchay?» yaagiide oochcheedda. **14** He bitanii, «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daanna ootsi sunteeddawe oonee? Neeni he Gibs'e bitaniyaa wod'eddawaadan, taanakka wod'anaw k'oppay?» yaageedda. Muse he wode, «Taani ootseeddabay eretti diggeedda» yaagi k'oppiide yayyeedda. **15** Kaatiikka hawaa siseedda wode, Musa wod'anaw koyyeedda; shin Muse kaatiyaappe bak'atiide, Miidiyaama gadiyaan de'anaw biide haatsaa ollaa doonaan utteedda. **16** He wode Miidiyaama k'eesatuwaappe ittoo laappun

mac'c'a naanay de'iino; untunttu barenttu aawuwaa dorssatuwaa haatsaa ushshanaw wonggiriyaan haatsaa duuk'ki kuntsanaw yeeddino. 17 Hentsanchchatuu yiide mac'c'a naanaa yedersseeddino; shin Muse denddi ek'kiide, untuntta ashsheeddanne untunttu dorssatuwaa haatsaa ushsheedda. 18 Untunttu barenttu aawuwaa Yootoorekko yeedda wode, «Hachche waan ellekka yeedditee?» yaagiide oochcheedda. 19 Untunttu zaariide, «Gibs'e gade asaa ittuu nuuna hentsanchchatuwaappe ashsheeda; I nuw haatsaakka duuk'kiide dorssaa wudiyaa ushsheedda» yaageeddino. 20 I bare mac'c'a naanaa, «Yaatina I hak'an de'ii? Hinttenttu he bitaniyaa ayaw aggi basheedditee? Ane Aa s'eesiide, miyaabaa shoobbite» yaageedda. 21 Muse he bitaniyaanna yaan de'anaw mayetteedda; bitaniikka bare naatto S'ipaaro Musew machchato ootsiide immeedda. 22 S'ipaara attuma na'aa yelina, Muse Aa, «Taani asaa gadiyaan bete gidaad» yaagiide, Gershshooma gi suntseedda. 23 C'ora laytsaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii hayk'keedda. Israa'eelatu barenttu ayiletetsaappe un"ettiide waasseeddino; untunttu waasseedda waasuu pude S'oossakko gakeedda. 24 S'oossay untunttu un"aa waasuwa sisiide, I Abrahaamena, Yisaak'anne Yaak'oobanna c'aak'keedda c'aak'uwaa hassayeedda. 25 Hewaa diraw, S'oossay Israa'eelatuwaa s'eelliide untunttu diraw k'oppeedda.

3 Itti wode Muse Miidiyaama gade k'eesiyaa, bare bolluwaa Yotoora dorssatuwaa heemmee; I he wudiyaa laaggi akkiide mela biittaa gas'aa gakkanaw afiide S'oossaa Deriyaa Siina gakeedda. 2 He sa'aan Med'inaa Godaa kiitanchchay aac'an, ees'siyaa tamaa lac'uwaa gidдон aw beetteedda; aac'ay tamaan s'uugettintokka, tamay aac'aa meennawaa Muse be'eedda. 3 Hewaa diraw, Muse, «Taani yaa baade, aac'ay ayaw tamaan meetettibeennetto ha ooratsabaa ane be'ana» yaagiide k'oppeedda. 4 I be'anaw yaa beeddawaa Med'inaa Goday be'iide aac'aa giddoppe S'oossay Aa, «Muse! Muse!» yaagiide s'eeseedda. Muse, «Abee» giide koyyeedda. 5 S'oossay Aa, «Haa shiik'oppa. Neeni ek'keedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan de'iyaa c'aammaa kessa» yaageedda. 6 K'aykka S'oossay Aa, «Taani ne aawuwaa S'oossaa, Abrahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaageedda. Muse S'oossaa s'eellana yayyeedda diraw, bare deemuwaa gentseedda. 7 Med'inaa Goday k'aykka hawaadan yaageedda; «Taani Gibs'e gadiyaan ta Asay tuggatiyaa tuggaa geeshsha be'aade, untunttu barenttu kaappotuwaappe waassiyaa waasuwa sisaade, taani untunttu metuwa ubbaa d'iishaad.

8 Hewaa diraw, taani untuntta Gibs'e gadiyaa asatuwaa kushiyaappe ashshanawunne he gadiyaappe untuntta kessaade, aakonne lo"o gadiyaa ahanaw wod'd'aaddi. He gadii maatsayne eessay goggiyaa biittaa; he gadiyaan Kanaanetuu, Hiitetu, Amoorawaanatu, Parzzawanatu, Hiiwetunne Yaabusawaanatu ha'i de'iino. 9 Ha"i Israa'eelatuwaa waasuu taakko gakeedda; Gibs'e gadiyaa asatu untuntta naak'kiyaa naak'uwaa taani be'aaddi; 10 hewaa diraw, ha"i ba; ta asatuwaa, Israa'eelatuwaa Gibs'eppe kessana mala, Gibs'e kaatiyaakko taani neena kiittay» yaageedda. 11 Shin Muse S'oossaa, «Kaatiyaakko baanawunne Israa'eelatuwaa Gibs'eppe kessanaw taani oonee?» yaageedda. 12 S'oossay Aa, «Taani neenana gidana; k'ay taani neena kiitteeddawoo mallay hawaa: neeni he asaa Gibs'eppe kesseedda wode, ha deriyaa bolla hinttenttu S'oossaw goynnani» yaageedda. 13 Muse S'oossaa, «Gido shin, taani Israa'eelatuwaakko baade, untuntta, «Hintte aawotuwa S'oossay taana hinttentukko kiitteedda» yaagina, untunttu taana, «Aa suntsay oonee?» yaagiide oochchooppe, he wode taani untunttoo waaga odoo?» yaageedda. 14 S'oossay Musa, «Taani Taana; neeni Israa'eelatu, «Taana geetettiyaawe hinttentukko taana kiitteedda» yaaga» yaageedda. 15 S'oossay Musa k'ay, «Neni Israa'eelatu, «Med'inaa Goday hinttenttu aawotuwa S'oossay, Abrahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, I taana hinttentukko kiitteedda» yaaga; hawe yeletaappe yeletay gakkanaw taani hassayettiya med'inaw ta suntsaa. 16 «Simmi; baade Israa'eeliyaa c'imatuwaa shiishshaade, «Med'inaa Goday hinttenttu aawotuwa S'oossay, Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba S'oossay taw k'onc'ciide; taana, Taani hinttentta s'omoosaad; Gibs'en hinttenttu bolla oosetteeddawaakka taani be'aaddi. 17 Taani hinttentta Gibs'e gadiyaa tuggaappe kessaade, maatsayne eessay goggiyaa Kanaanetuwa, Hiitetuwa, Amoorawaanatuwa, Parzzawaanatuwa, Hiiwetuwaanne Yaabusawaanatuwa gadiyaa afana ga uttaad.» 18 «Israa'eeliyaa c'imatu ne k'aalaa sisanawannta; hewaappe guyyiyaan neeninne he c'imatu Gibs'e kaatiyaakko biide Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwa S'oossay, nuunanna gakettedda. Ha"i nuuni heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa hametti biide, Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshuwaa yarshshana mala nuuna yedda» yaagite. 19 Shin Wolk'k'aama kushii, Aa, wolk'k'an yedissana d'ayooppe, Gibs'e kaatii hinttentta yeddennawaa taani eray. 20 Hewaa diraw, Taani Ta kushiya yeddaade, untunttu gidдон Taani ootsiyaa Ta malaatatuwa ubbaan Gibs'etuwa shoc'ana. Hewaappe guyyiyaan I

hinttentta yeddanaawaa. 21 «K'ay taani Gibs'etuwaan ha asaa sabbissana; yaatooppe hinttenttu kesiyya wode kushe mela kesikita. 22 Ibraawe mac'c'awunna ubbatta bare Gibs'e shooratikkonne bare soon de'iyaa Gibs'e mac'c'a asaa oonanne gidoope iikko biide, biraa miishshatuwaa, work'kaa miishshatuwaanne attuma naanaynne mac'c'a naanay mayyana mayotuwaa «Immite» giide oochchanawantta. Hewaadan ootsiide hinttenttu Gibs'etuwaa mas'uwaa bonk'kanitta» yaageedda.

4 Muse zaariide, «Unttuntu taana ammanennaan is'sooppe, woy taani odiyaawaa sisennan is'siide, «Med'inaa Goday new K'onc'ibeenna» gooppe waanoo?» yaagi zaareedda. 2 Med'inaa Goday Aa, «He ne kushiyaan de'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda. Ikka «S'am"aa» yaageedda. 3 Med'inaa Goday Aa, «Ane he s'am"aa sa'aan ola» yaageedda. Muse he s'am"aa sa'aan oleedda wode shooshshaa gideedda; yaatina, Muse aappe wos's'eedda. 4 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aa, «Ne kushiya yeddaade, Aa dufiyaa oyk'k'a» yaageedda. Muse yeddiide shooshshaa oyk'k'ina, shooshshay Aa kushiyaan simmiide, s'am"aw laametteedda. 5 Med'inaa Goday, «Hawe haneeddawe, Med'inaa Goday ne aawotuwaa S'oossay, Abrahaama S'oossay, Yisaak'a S'oossaynne Yaak'ooba S'oossay new K'onc'eeddawaa untuntu ammananaadana» yaageedda. 6 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aa, «Ne kushiya ne shop'p'iyaan yedda» yaagina, Muse bare kushiya shop'p'iyaan yeddeedda; I kessi s'eeliide, «ta kushii oollotiide shachchaadan boos's'eedda» yaageedda. 7 S'oossay Aa, «Ne kushiya ne shop'p'iyaan zaaraade yedda» yaageedda. Muse bare kushiya bare shop'p'iyaan zaari yediidde kessiyya wode, «ta kushii simmiide hinkko bollaa mala gideedda» yaageedda. 8 K'aykka Med'inaa Goday Aa, «Unttuntu neena ammanennaan d'ayooppenne koyro malaataa ammanennaan is'sooppe, laa'entso malaata untuntu ammananawantta. 9 Shin untuntu ha laa'u malaatatuwaa ammanennan d'ayooppe, woy neeni odiyaawaa sisennan is'sooppe, Nayle Shaafaappe haatsaa akkaade, mela biittan gussa; neeni shaafaappe akkeedda haatsay biittan suutsaa gidanawaa» yaageedda. 10 Muse Med'inaa Godaa, «Abeet Med'inaa Godaw, taani hawaappe kasekka, woy neeni ne k'oowaw haasayoodeppe doomina taani haasayanaw danddaykke; taani deeddotaadde haasayay; k'ay ta ins's'arssaykka lufaa» yaageedda. 11 Med'inaa Goday Aa, «Asaw doonaa med'd'eeddawe oonee? Aa duude, woy tulle ootsiyaawe oonee? S'eelliyawaanne k'ook'aa ootsiyaawe oonee? Taana Med'inaa Godaa gidikkitaayye? 12 Neeni ha"i ba; taani neena haasayanaadan

maaddana; neeni gaanabaa taani neena tamaarissana» yaageedda. 13 Shin Muse, «Abeet Godaw, hayyanaa, hawaa ootsanaw hara asaa kiitaarikii!» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musew loytsi hank'k'ettiide Aa, «Leewiyaa gideedda ne ishaa Aaroonnee? I lo'o haasayana danddayiyaawaa taani eray; ha"i I neenana gaketanaw yiidde ogiyaa bolla de'ee; I neena be'iyaa wode Aa wozanay nashettanawaa. 15 Neeni, «Yaaga; yaaga» gaade aw odana; taani hinttentta laa"uwaakka haasayanaw maaddananne hinttenttu ootsanabaa tamarissana. 16 I asaw ne diraa haasayanawaa; hewekka, I new doonaa mala gidanawaa, neeni aw S'oossaa mala gidanaassa giyaawaa. 17 Shin malaatatuwaa an ootsanaw, neeni ha s'am"aa akkaade ba» yaageedda. 18 Hewaappe guyyiyaan Muse bare bolluwaa Yotoorekko simmi biide, «Hanno gakkanaw shemppuwaanna de'iyaa Asay de'ooppe be'anaw, taani guyye ta asaakko Gibs'e boo?» yaageedda. Yotoore Musa, «Ee ba; saro gakka» yaageedda. 19 Muse Miidiyaama gadiyaan de'ishshin Med'inaa Goday Aa, «Neena wod'anaw koyeedda asatuu ubbay hayk'k'i diggeedda diraw, guyye Gibs'e gadiyaa simmaade ba» yaageedda. 20 Muse bare machatonne bare attuma naanaa hariyaa togissi akkiide, guyye Gibs'e simusaa doommeedda; Muse S'oossaa s'am"aa bare kushiyaan oyk'k'iide beedda. 21 Med'inaa Goday Musa, «Neeni Gibs'e simmaade biyaa wode, taani new immeedda wolk'k'an neeni ootsana malaatatuwaa ubbaa Gibs'e kaatiyaa sintsaan neeni ootsanawaa baloppa. Yaatinakka asaa I yeddenna mala, taani Aa wozanaa donc'c'ilisanna. 22 He wode taani Med'inaa Goday, giyaawaa kaatiyaw hawaadan yaagaade oda; < «Israa'eelii ta bayira na'aa. 23 I taw goynnana mala, ta na'aa neeni yeddana mala, taani new odaaddi; shin neeni Aa yeddennaan is's'aadda; hewaa diraw, taani ne bayira attuma na'aa wod'ana» yaagee» yaagaade oda» yaageedda. 24 Ogiyaan shemppiyaasan Med'inaa Goday Musena gaketeeedda; Aa wod'ana haneedda. 25 Aa machatta S'ipaara saliyya akkaade, bare na'aa k'as's'araaddu. He shookuwaan Muse gediya bochchaaddu. Iza Musa, «Neeni taw tumu suutsaa mishiraa» yaagaaddu. 26 Med'inaa Goday hewaa diraw Aa wod'enaan aggeeda. He wode k'as's'araa malaatanaw Aa, «Neeni taw suutsaa mishiraa» yaagaaddu. 27 Med'inaa Goday Aaroon, «Neeni Musena gaketanaw mela biittaa ba» yaageedda. I biide, Musena S'oossaa deriyaan gakettiide Aa yereedda. 28 Hewaappe guyyiyaan Muse Med'inaa Goday bare bolla kiiteedda k'aalaa ubbaanne ootsana mala, barena azazeedda ooratsa malaatatuwaa ubbaa Aaroonaw odeedda. 29 Musenne Aaroonne biide, Israa'eeletuwaa c'imatuwaa ubbaa shiishsheeddino. 30

Aaroone Med'inaa Goday Musew odeedda k'aalaa ubbaa untunttoo odeedda. Malaatatuwaakka he asaa sintsan ootseedda. 31 Untunttukka ammaneeddino. Med'inaa Goday untunttoo k'oppeeddawaanne untunttu tuggaa be'eeddawaa siseedda wode, untunttu guufanniide goynneeddino.

5 Hewaappe guyyiyaan Musenne Aaroone Gibbs'e kaatiyaakko yiide Aa, «Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ta Asay taw mela biittaa baalaa bonchchana mala, untuntta yedda» yaagee» yaageeddino. 2 Kaatii, «Taani aw azazettaade Israa'eeliyaa yeddanaaw he Med'inaa Goday oonee? Taani Med'inaa Godaa erikke; Israa'eeliyaakka yeddikke» yaageedda. 3 Hewaappe guyyiyaan untunttu, «Ibraawetuwa S'oossay nuunanna gakettedda. Ha'i nuuni Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshuwa yarshshanaaw heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa giddo baanaaw nuuna yeddaarikkii; hewe d'ayoppe, I nuuna iita harggiyaan woy olan wod'anawaa» yaageeddino. 4 Shin Gibbs'e kaatii yaageedda; «Muse! Aaroona! Asaa ayaw kiittaa diggiittee? Hinttentu kiittaw simmiide biite» yaageedda. 5 Kaatii he wode, «Be'ite, ha gadiyaan Asay c'oratteedda; k'ay hinttentu untuntta kiittaa diggiita» yaageedda. 6 Kaatii he gallassi Gibbs'etuwa kaappotuwaanne Israa'eeletuwa daguwa suntsatuwa azaziide, 7 «Haroodewaadan s'uubiyaa med'd'iyya utulaa asaw immoppite; untunttu utulaa barenttoo biide shiishshino; 8 shin untunttu payduwaan kasewaa keeshshaa s'uubiyaa med'd'iide, sheed'd'anaadan azazite; he payduwaappe pac'issoppite; ayaw gooppe, untunttu azalla; untunttu, «Nuuni nu S'oossaw yarshshuwa yarshshana mala, nuuna yeddaarikkii» yaagiide waassiyaawe hawaassa. 9 Untunttu kiitaan sheekkana malanne wordduwa haasayaa sisennan aggana mala, untunttoo oosuwa dees'isite» yaagiide azazeedda. 10 Hewaappe guyyiyaan, he kaappotunne he suntsatuu kesiide asaa, «Kaatii hawaadan yaagee; «Simmi taani hinttentoo ubbakka utulaa immikke; 11 hinttentu utulaa demmana danddayiiaaappe hinttentu huup'iyaw shiishshite; shin hinttentu sheed'd'iyya s'uubiyaa payduu ubbakka pac'c'enna» yaageedda» yaageeddino. 12 Aasi utulaw haniyaawaa shiishshanaw Gibbs'e biittaa ubbaan laaetteedda. 13 Gibbs'etuwa kaappotuu untuntta, «Hinttentoo utulaa immiyaa wode hinttentu hachche hachche ootsiyaawaa keeshshaa ootsite» yaagiide untuntta godeteeddino. 14 Gibbs'etuwa kaappotuu Israa'eeletuwa daguwa suntsatuwa wad'd'iide, «Hinttentu kase ootsiyaawaa keeshshaa s'uubiyaa zino woy hachche ayaw ootsi wurssibeykatee?» yaagiide oochcheeddino. 15 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa suntsatuu biide

kaatiyaw maganeeddino; untunttu barenttu metuwaappe denddowaan Aa, «Neeni ne k'oomatuwa hawaadan ayaw ootsay? 16 Ne k'oomatoo utulaa immikkino; shin, «S'uubiyaa med'd'ite» yaagiino; nuuna ne k'oomatuwa wad'd'iino; shin balay ne asaa bollana» yaageeddino. 17 Shin kaatii untuntta, «Ha azallatuu! Hinttentu azalla! Hewaa diraw, hinttentu zaari zaariide, «Nuuni Med'inaa Godaw yarshshana baanaaw nuuna yeddaarikkii» yaagiita. 18 Ha'i biite; ootsite; untunttu hinttentoo ay utulaakka immikkino; shin hinttentu kasewaa keeshshaa s'uubiyaa med'd'iita» yaageedda. 19 Israa'eeletuwa suntsatuu, «Hinttentu hachche hachche med'd'iyya s'uubiyaa payduwa kasewaappe pac'issoppite» geedda wode, untunttu metuwaan geleeddawaa akekeeddino. 20 Untunttu kaatiyaa mataappe kesiide, Musenne Aaroone untunttunna gaketanaw naagiyaawanta demmeeddino. 21 Untunttu, «Hinttena Med'inaa Goday s'eello! Hinttentu bolla I pirddo! Hinttentu nuuna kaatiyaananne Aa oosanchchatuwaan is'isseeddita; k'ay untunttu nuuna wod'ana mala, mashshaa untunttu kushiyaan wotseeddita» yaageeddino. 22 Muse Med'inaa Godaakko simmiide, «Abeet Godaw, neeni ha asaa bolla metuwa ayaw ahaadii? Neeni taana kiiteeddawe hawaassee? 23 Taani ne suntsan kaatiyaw haasayanaw beedda wodeppe doommina, I ha asaa bolla metuwa aheedda. K'ay neenikka ne asaa mule ashshabaakka» yaageedda.

6 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Taani Gibbs'e kaatiyaa ootsanabaa neeni ha'i be'ana; ta wolk'k'aama kushiya gaasuwaan I untuntta yeddanaawaa; ta wolk'k'aama kushiya gaasuwaan I untuntta bare gadiyaappe laaggiide kessana» yaageedda. 2 S'oossay k'aykka Musa, «Taani Med'inaa Godaa; 3 Taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa gidaade k'onc'c'aad; shin Taani, Med'inaa Godaa giyaa ta suntsan, taanatsata untuntta erissabeykke. 4 K'ay taani untunttoo untunttu bete gidiide de'eedda Kanaane gadiyaa immanaw ta k'aalaa c'aak'uwa untunttunna c'aak'K'etaad. 5 K'aykka Gibbs'e asatuu ayileliyaa Israa'eeletuwa ooliyaa taani sisaade, ta k'aalaa c'aak'uwa hassayaadi. 6 «Hewaa diraw, neeni Israa'eeletuwa, «Taani Med'inaa Godaa; Taani hinttentta Gibbs'etuwa naak'uwaappe kessana; Taani hinttentta untunttu ayiletetsaappekka la" a kessana; k'ay Taani ta wolk'k'aama wolk'k'aan Gibbs'etuwa bolla iita pirddaa ahaade hinttentta wozana. 7 Taani hinttentta ta huup'e asaadan akkanaanne taani hinttentu S'oossaa gidana. He wode hinttentu Taani Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa hinttentta Gibbs'etuwa ayiletetsaappe

kesseeddawaa gidiyaawaa erana. 8 K'ay Taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'keedda biittaw ahana; he gadiyaa taani hinttentoo gade ootsaade immana; Taani Med'inaa Godaa yaaga: » yaageedda. 9 Muse hawaa Israa'eleetoo odeedda; shin untunttu ayaanay me"eedda gaasuwaaninne mek'etsi baynna ayileetsaa gaasuwaan Aa k'aalaa sisibeykkino. 10 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, 11 «Baade Gibs'e kaatiyaa, «Israa'eletuwaa ne gadiyaappe kessaade yedda» yaagaade oda» yaageedda. 12 Shin Muse Med'inaa Godaa, «Haray atto Israa'eletuu tabaa sisennan is's'eeddino shin taani deeddootiyaa ins's'arssan haasayiiaawaa kaatii wooti sisanee?» yaageedda. 13 Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Biide, hinttenttu Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe kessana mala, taani hinttentta yeddeeddawaa Israa'eeliyaa asawunne Gibs'e kaatiyaw odite» yaagiide azazeedda. 14 Untunttu soy soy mayza aawotuu hawantta. Israa'eeliyaw bayira na'aa Roobeela attuma naanay, Heenooka, Paalu, Hes'iroonanne Karmma; hawanttu Roobeela yaratuwaa. 15 Simoona attuma naanay, Yimu'eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, S'oohaaranne Kanaane gade mishirattippe yeletteedda Shaa'ula; hawanttu Simoona yaratuwaa. 16 Leewiyaa attuma naanay barenttu yeletaa maaraadan Gershshoona, K'ahaatanne Maraara. Leewii s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'eedda. 17 Gershshoona attuma naanay barenttu yaran yaran Liibinanne Shim'a geetetiino. 18 K'ahaate attuma naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uzi'eela. K'ahaate s'eetanne hattamanne heezzu laytsaa de'eedda. 19 Maraara attuma naanay Maahilanne Musha giyaawantta. Barenttu Yeletaa maaran hawaappe k'ommonna s'eegeteedda Leewiyaa yaratu hawantta. 20 Amiraame bare aawuwaa michchato Yokebeedo akkeedda. Iza Aaroonanne Musa aw yelaaddu. Amiraame s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'eedda. 21 Yis'ihaara attuma naanay, K'oraaha, Nefeeganne Ziikira. 22 Uuzi'eela attuma naanay, Mishaa'eela, Els's'aafaananne Siitira. 23 Aaroone Aminaadaaba naatto, Na'aasoonna michchato Elisheebaa akkeedda. Yaatina iza aw Nadaaba, Abiiaha, El'aazaranne Ittaamaara geetettiyaa attuma naanaa yelaaddu. 24 K'ore attuma naanay, Asiira, Elk'kaananne Abiyaasaafa; hawanttu K'ore yaratuwaa. 25 Aaroona na'ay El'aazare Puti'eela naanatuwaappe ittinno akkeedda; iza aw Piinihaasa yelaaddu. Hawanttu barenttu yaran yaran Leewatuwaa golliyyaa mayza asatuwaa. 26 Med'inaa Goday, «Gibs'e gadiyaappe Israa'eelatuwaa olaw giigo c'uguwaadan c'uguwaadan kessite» yaageeddawe ha Musanne Aaroona. 27 Israa'eelatuwaa Gibs'e gadiyaappe kessiyaawaa Gibs'e kaatiyaw haasayeeddawanntu untuntta.

Hewanttukka Musanne Aaroona. 28 Med'inaa Goday Gibs'en Musew haasayeedda wode Aa, 29 «Taani Med'inaa Godaa; Taani new odiyaawaa ubbaa neeni Gibs'e kaatiyaw oda» yaageedda. 30 Shin Muse Med'inaa Godaa, «Taani deeddootiyaa ins's'arssan haasayiiaawaa gidishin, kaatii taani odiyaawaa wooti sisanee?» yaageedda.

7 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Be'a; taani neena Gibs'e kaatiyaw S'oossaa mala ootsaad; ne ishay Aaroone ne nabiyaadan gidanawaa; 2 taani neena azazeedda ubbaa neeni aw odaasa; ne ishaa Aaroone Israa'eelatuwaa bare gadiyaappe kessi yeddana mala, kaatiyaw ode. 3 Shin taani kaatiyaa wozanaa d'ullissana; taani Gibs'e gadiyaan ta c'ora malaatanne maalaalissiyaabaa darissaade ootsintokka, 4 I hinttenttu odiyaawaa sisenna. He wode taani ta kushiyyaa Gibs'etuwwaa bolla dentsana; taani ta c'uguwaa, ta asaa Israa'eeliyaa, Gibs'e asaa bollan wolk'kaama pirdaa ahaade kessana. 5 Hewaappe guyyiyaan Gibs'etuu, taani ta kushiyyaa Gibs'e bolla dentsaade, Israa'eelatuwaa untunttu gidoppe kesseedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu eranawantta» yaageedda. 6 Musenne Aaroone likke Med'inaa Goday untuntta azazeeddawaadan ootseeddino. 7 Untunttu kaatiyaw odiyaa wode, Muse hospun tammu laytsaa asaa; Aaroone k'ay hospun tammanne heezzu laytsaa asaa. 8 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; 9 «Kaatii hinttentta, «S'oossay ootsiyaa malaataa taana bessite» giyaa wode, neeni Aaroona, «Ne s'am"aa akkaade, kaatiyaa sintsan ola» yaaga; yaatooppe I shooshshaa kessana» yaageedda. 10 Musenne Aaroone kaatiyaakko gelliide Med'inaa Goday untuntta azazeeddawaadan ootseeddino; Aaroone bare s'am"aa kaatiyaa sintsaaninne Aa oosanchatuwaa sintsan olina shooshshaa kesseedda. 11 Hewaappe guyyiyaan kaatii eranchchatuwaanne bitiyaawantta s'eesissina untunttukka, ha Gibs'etuwwaa shareechchotuu barenttu d'amaashuwaan hawaadan ootseeddino. 12 Untunttu ubbaykka barenttu s'am"aa s'am"aa olina, s'am"atuu shooshshaa kesseeddino; shin Aaroona s'am"ay untunttu s'am"atuwaa mitteedda. 13 Gidooppenne Med'inaa Goday odeeddawaadanka kaatiyaa wozanay donc'c'ileedda; I untunttu oduwaa sisennan is's'eedda. 14 Med'inaa Goday Musa, «Kaatiyaa wozanay donc'c'ileedda; asaa I yeddennan is's'eedda. 15 Kaatii haatsaakko biyaa wode, guuraade neeni aakko baade aanana gaketanaw Nayle Shaafaa doonaan ee"a; shooshshaw laametteedda s'am"aa oyk'ka akkaade ba. 16 Neeni Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwwaa S'oossay neena, mela biittaaan taw goynnana mala, ta asaa yedda yaagiide, taana neekko kiitteedda; shin hanno gakkanaw neeni sisabeykka.

17 Med'inaa Goday, Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hawaan erana. Taani Nayle Shaafaa haatsaa ta kushiyaan de'iyaa s'am'an shoc'ina haatsay suutsaw laamettanawaa. 18 Nayle Shaafaa moliikka hayk'k'anawaa; shaafaykka s'ink'k'anawaa; Gibbs'etuu he shaafaa haatsaa ushanaw danddaykino» yaagaade oda» yaageedda. 19 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeni Aaroona, <Ne s'am'aa oyk'k'aade Gibbs'e haatsatuwaa bolla, shaafatuwaa bolla, zeereeto haatsatuwaa bolla, di'uwaa ollaa bollan ne kushiya mic'c'a» yaaga; I mic'c'ina untuntu suutsaw laamettanawaa; Gibbs'e biittaa ubbaan, haray attina, mitsaappenne shuchchaappe wooc'iide kesseedda haatsaa tigiya miishshaa ubbaa garssan de'iyaa haatsay suutsaw laamettana» yaageedda. 20 Musenne Aaroone Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddino. Kaatiyaa sintsaaninne Aa oosanchchatuwaa sintsaan I bare s'am'aa dentsiide, shaafaa haatsaa shoc'ina haatsaa ubbay suutsaw laametteedda. 21 He shaafaa haatsaa gidduwaan de'iyaa moletuu hayk'k'eeddino; shaafaa haatsay loytsi zee"eedda diraw, Gibbs'e Asay ushanaw danddayibeenna. Gibbs'en ubba saan suutsay kumeedda. 22 Gibbs'e shareechchatuukka barenttu d'amaashuwan hewaadan ootseeddino; Med'inaa Goday odeeddawaadanka kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, Musenne Aaroone odeeddawaa sisennan is's'eedda. 23 Hewaappe guyyiyaan kaatii hawoo ayinne hirgennan bare soo simmiide beedda. 24 Gibbs'e Asay ubbay Nayle Shaafaa haatsaa ushanaw danddayibeenna diraw, ushiyaa haatsaa demmanaw Nayle Shaafaa gas'aan ollaa bookkeeddino. 25 Med'inaa Goday haatsaa shoc'oodeppe laappun gallassaa gideedda.

8 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Ba; Gibbs'e kaatiyaakko baade, <Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taw goynnana mala, ta asaa yedda. 2 Neeni untunta yeddennan is's'ooppe, taani ne biittaa ubbaan shed'd'iyaa kuntsana. 3 Nayle Shaafaan shed'd'ii shohakkattana. Untuntu shohakkatti kesiide ne soo, ne siris'aa, ne gisuwaa giddo, ne oosanchchatuwaa golliya giddo gelana; ne asaa bolla kesana; ne c'ooc'iaanne ne d'iiliyaa wotsiyaa keriyaan gelana. 4 Shed'etuu ne bolla, ne asaa bollanne ne oosanchchatuwaa ubbaa bolla kesana» yaagee; yaagaade oda» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Neeni Aaroona, <Ne s'am'aa oyk'k'aade, shaafatuwaa bolla, zeereeto haatsatuwaa bollanne di'uwaa ollaa bolla ne kushiya mic'c'aade shed'etuu Gibbs'e gadiyaa bollan kessanaadan ootsa» yaagaade oda» yaageedda. 6 Aaroone Gibbs'e haatsatuwaa

bolla bare kushiya mic'c'ina shed'etuu kesiide, Gibbs'e gadiyaa mayyeeddino. 7 Shareechchatuukka barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootseeddino; untuntukka Gibbs'e gadiyaan shed'd'ii kessanaadan ootseeddino. 8 Kaatii Musanne Aaroona s'eesissiide, «Ha shed'etuwaa taappenne ta asaappe diggana mala, Med'inaa Godaa hinttentu woossite; yaatooppe Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshana mala, taani asaa yeddana» yaageedda. 9 Muse kaatiyaa, «Kaatiyaw shed'etuu neeppenne ne sooppe d'ayana malanne Nayle Shaafaa s'alalan attana mala, taani new, ne oosanchchatoonne ne asaw woosana wodiya neeni keera» yaageedda. 10 Kaatii, «Wontta» yaageedda. Muse, «Med'inaa Godaa Nu S'oossaa, malay ooninne baynnawaa neeni erana mala, neeni geeddawaadan hananawaa. 11 He shed'etuu neeppe, ne golliyaappe, ne oosanchchatuwaappenne ne asaappe d'ayanawantta; untuntukka Nayle Shaafaa s'alalan attanawantta» yaageedda. 12 Musenne Aaroone kaatiyaa mataappe kesseeddino; kaatiyaa bolla Med'inaa Goday aheedda shed'd'etuwaabaa Muse Med'inaa Godaakko woosseedda. 13 Med'inaa Goday Muse oochcheeddawaadan ootseedda; shed'etuu son kareninne dembban hayk'k'eeddino. 14 Gibbs'e Asay untunta shiishshi shiishshiide dooreeddino; biittay hewaa s'ink'k'ukaan zee"eedda. 15 Shin kaatii shed'etuu baynnawaa be'eedda wode Aa wozanay donc'c'ileedda; Med'inaa Goday odeeddawaadanka, I Musenne Aaroone odeedda oduwaa sisennan is's'eedda. 16 Med'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, Musa «Neeni Aaroona, <Ne s'am'aa mic'c'aade, biittaa baana shoc'a» yaagaade oda. Gibbs'e biittaa ubbaan baanay c'uuchchaa kessanawaa» yaageedda. 17 Untuttu hewaadan ootseeddino; Aaroone s'am'aa oyk'k'iide bare kushiya mic'c'iidde; bare s'am'an biittaa baana shoc'ina asaanne, mehiyaa bolla c'uuchchay yeedda. Gibbs'e gadiyaan ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, baana ubbay c'uuchchaa kesseedda. 18 Shareechchatuukka barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootsanaw baas'eteeddino; shin danddayibeykino. C'uuchchay asaa bollanne, mehiyaa bolla kummeedda. 19 Shareechchatuu kaatiyaa, «Hawe S'oossaa oosuwa» yaageeddino. Shin kaatiyaa wozanay donc'c'ileedda; S'oossay geeddawaadanka, I untuntu odiyaawaa sisennan is's'eedda. 20 Med'inaa Goday Musa, «Guuran denddaade, kaatii shaafaa biishshin aanana gakettaade neeni Aa, <Med'inaa Goday yaagee; <Taw ootsana mala, ta asaa yedda; 21 neeni ta asaa yeddennan is's'ooppe, taani ne bolla, ne oosanchchatuwaa bolla, ne asaa bollanne ne golletuwaa giddo uduns's'iyaa wudiya yeddana; Gibbs'etuwaa golleninne untuntu de'iyaa biittaa

ubbaan uduns's'ii kumanawaa. 22 Shin he gallassi ta Asay bete gidiide de'iyaa Goshena gadiyaan uduns's'ii kumenaadan taani te'aade, untunttu biittaa shaakana; Taani Med'inaa Goday, ha gadiyaa ubbaan de'iyawaa neeni hewaan erana. 23 Taani ta asaanne ne asaa shaakana; ha wolk'k'aama malaatay wontti hanana» yaagee» yaagaadde oda» yaageedda. 24 Med'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, geeddawaadan ootseedda; kaatiyaa sooninne Aa oosanchchatuwaa son daro uduns's'iyaa wudii yeedda; Gibs'e gadiyaa ubbaa bayzseedda. 25 He wode kaatii Musanne Aaroona s'eesissiide, «Biite; ha gadiyaan hinttentu S'oossaw yarshshite» yaageedda. 26 Shin Muse, «Hewe likke gidenna; nuuni Med'inaa Godaa Nu S'oossaw shiishshiyaa yarshshotuu Gibs'etuwaa sheneyiyaawaa gidanawaa; nuuni untuntta sheneyiyaa yarshshotuwaa untunttu s'eellishin yarshshooppe, untunttu nuuna shuchchaan c'addikkinoo? 27 Nuuni Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshotuwaa shiishshanaw I nuuna azaziyaawaadan, heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa baana koshshee» yaageedda. 28 Kaatii, «Med'inaa Godaw, hinttentu S'oossaw, hinttentu mela biittaa biide yarshshana mala, taani hinttentta yeddana; shin hinttenttu haakkiide booppite; taw ha'i woossite» yaageedda. 29 Muse, «Taani ne mataappe keso sa'aannakka Med'inaa Godaa woosana; ha uduns's'iyaa wudii wontti kaatiyaappe, Aa oosanchchatuwaappenne Aa asaappe kichchanawaa. Shin Med'inaa Godaw yarshshanaw asaa yeddennan is's'anaw kaatii nuuna zaari c'immenna mala akeeko» yaageedda. 30 Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa mataappe kesiide, Med'inaa Godaa woosseedda. 31 Med'inaa Goday Muse oochcheeddawaadan ootseedda; uduns's'iyaa kaatiyaappe, Aa oosanchchatuwaappenne Aa asaappe ittuunne attenan kichcheedda. 32 Shin ha''ikka k'ay kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, asaa yeddennan is's'eedda.

9 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Gibs'e kaatiyaakko baade, <Med'inaa Goday, Ibraawetuwwaa S'oossay neena, «Untunttu taw goynnana mala ta asaa yedda» yaagee. 2 Neeni yeddennan is's'aade, untuntta oyk'k'a uttiyaawaa gidooppe, 3 Med'inaa Godaa kushii deriyaan de'iyaa ne mehiyaa bolla, paratuwwaa bolla, haretuwaa bolla, gaalotuwaa bolla, miyaa bolla, dorssatuwwaa bollanne deeshshatuwwaa bolla wolk'k'aama iita harggiyaa yeddana. 4 Shin Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaa mehiyaa gidduwaaninne Gibs'etuwaa mehiyaa gidduwaan shaakotaa med'd'ana. Israa'eelatu mehiyaappe ittuunne hayk'k'enna» yaaga» yaageedda. 5 Med'inaa Goday wodiya keeriide, «Taani wontti hawaa ha gadiyaa bollan ootsana» yaageedda. 6 Wonttetsa gallassi Med'inaa Goday hewaa

ootseedda. Gibs'e asaa mehiyaa ubbay hayk'k'eedda; shin Israa'eeliyaa asaa mehiyaappe ittuunne hayk'k'ibeenna. 7 Kaatii ha yewuwwa paac'c'anaw asaa kiittiide, Israa'eelatuwwa mehiyaappe, haray atto, ittuunne hayk'k'ibeennawaa ereedda. Gidooppenne kaatiyaa wozanay donc'c'ilo sa'aappe simmenaan is's'ina, asaa yeddennan diggeedda. 8 Meed'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, Musanne Aaroona, «Hinttentu kushiya kuntsiidde c'ooc'iyaaappe bidintsaa uuc'c'ite; Muse kaatii s'eellishin, hewaa pude c'arkkoo laalo; 9 hewe Gibs'e biittaa ubbaa bolla liik'o baana gidanawaa; Gibs'e biittaa ubbaan asaa bollanne mehiyaa bolla giyyiyaa s'iibbay wod'd'anawaa» yaageedda. 10 Untunttu c'ooc'iyaaappe bidintsaa akkiide, kaatiyaa sintsan ek'k'eeddinno; Muse hewaa pude c'arkkuwaan laalina, asaa bollanne mehiyaa bolla giyyiyaa s'iibbay wod'd'i aggeeda. 11 Shareechchatuukka untunttu bollanne Gibs'e asaa ubbaa bolla wod'd'eedda s'iibbay essuwwa diggina, Muse sintsan ek'k'anaw danddayibeykino. 12 Shin Med'inaa Goday Musew geeddawaadanka, kaatiyaa wozana donc'c'iliseedda diraw, Musenne Aaroone odiyaawaa kaatii sisennan is's'eedda. 13 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Guuran dendda baade, kaatiyaanna gakettaade Aa, <Med'inaa Goday, Ibraawetuwwaa S'oossay neena, «Taw goynnana mala ta asaa yedda. 14 Hewe d'ayooppe, ne bolla, ne oosanchchatuwaa bollanne ne asaa bolla ta boshaw de'iyaa kumentsaa wolk'k'aa taani kiittana; sa'aan ubbaan ta mali baynnawaa neeni hewaan eranaassa. 15 Taani hannode ta kushiya yeddaade, neenanne ne asaa iita harggiyaan ha sa'aa bollappe mils's'i udanashin. 16 Taani neena ta wolk'k'aa bessanawunne ta suntsay sa'aa ubbaa bollan odettanaw, hewoo taani neena kaate ootsaade wotsaad. 17 Neeni ha''ikka otorettaade, ta asaa yeddennan is's'aadda. 18 Hewaa diraw, taani wontti hannode Gibs'e Gibs'e gidoodeppe hachche gakkanaw ubbakka wod'd'i erenna, darii wolk'k'aama shachchaa bukissana. 19 Ha'i neeni ne mehiyaanne gaden new de'iyawaa ubbaa ellekka soo gelissanaadan azaza; ayaw gooppe, soy gelenaan biro gaden de'iyaa asaa ubbaa bollanne mehiyaa ubbaa bolla shachchay wod'd'anawaa; Untuttu hayk'k'ana» yaagee» yaaga» yaageedda. 20 Kaatiyaa oosanchchatuwaappe Med'inaa Godaa k'aalaw yayyeeddawanttu barenttu ayiletuwaanne barenttu mehiyaa elleelliidde soy geliseeddino. 21 Shin Med'inaa Godaa k'aalaa kad'eeddawanttu barenttu ayiletuwaanne barenttu mehiyaa gaden aggi basheeddino. 22 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Gibs'e biittaa ubbaa bollan: asaa bolla, mehiyaa bollanne Gibs'e goshshatuwaan dic'c'iyabaa ubbaa bolla shachchay wod'd'anaadan, ne kushiya saluwwa

dentsa» yaageedda. 23 Muse bare gatimaa saluwaa zaariide dentseedda wode, S'oossay guguntsaanne shachchaa yeddeedda; walk'k'antsaykka duge sa'aw walk'k'ammeedda. S'oossay Gibs'e gadiyaan shachchaa yaati bukisseedda. 24 Shachchay wod'd'eedda; walk'k'antsay yaanne haanne walk'k'ammeedda; Gibs'e gadiyaan kaatii kaatetoodeppe doommina, Gibs'e biittaa ubbaan wod'd'eedda shachchaa ubbaappe hewe aad'd'iyya iita shachchaa. 25 He shachchay Gibs'e biittaa ubbaa gaden de'iyya ubbabaa, asaakka mehiyaakka shoc'eedda; gaden doleeddabaa ubbaa duge zaariide bidoyeedda; mitsaa ubbaa mentsereetseedda. 26 Shachchay wod'd'ibeenna gadii Israa'eelatuu utteedda Goshena gadiyaa s'alala. 27 Kaatii kiitti Musanne Aaroona s'eesissiide, «Ha'i simmi, taani nagaraa ootsaad; Med'inaa Goday tumanchchaa; taaninne ta Asay bayzzanchcha. 28 Nuw guuguntsayne shachchay dareedda diraw, Med'inaa Godaa woossite. Taani hinttentta yeddana; simmi hawaappe sintsan hinttenttu hawaan gam'ikkita» yaageedda. 29 Muse Aa, «Taani ha katamaappe keseedda wode, taani woossanaw ta kushiyya Med'inaa Godaakko mic'c'ana; yaatooppe guuguntsay agganawaa; k'ay shachchaa wod'etsay ek'k'ana; sa'ay Med'inaa Godaawaa gidiyaawaa neeni hewaan erana. 30 Shin neeninne ne oosanchchatuu Med'inaa Godaw S'oossaw ha'ikka yayyenawaa taani eray» yaageedda. 31 Talbbay c'iisheedda dirawunne banggay tisheedda diraw, talbbayne banggay shachchan bayeeddino. 32 Shin zarggayne k'ambbaray ka''iyya wodii bira gideedda diraw, shachchan bayibeykino. 33 Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa mataappe dendiide, katamaappe gas'aa kesseedda. Bare kushiyya Med'inaa Godaakko mic'c'eedda; yaatina guguntsayne shachchay aggeedda; iraykka biittaa bollan duge tigettiyaawe ek'k'eedda. 34 Shin kaatii iray, shachchayne guguntsay aggeedawaa be'eedda wode zaariiddeka nagaraa ootseedda; ikka Aa oosanchchatuukka barenttu wozanaa donc'c'ilisseeddino. 35 Med'inaa Goday Muse doonaan haasayeeddawaadanka kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, Israa'eelatuwaa l yeddennan is's'eedda.

10 Hewaappe guyyiyaan Musa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Gibs'e kaatiyaakko ba; ayaw gooppe, taani Gibs'etuwaa gidon mallaanne wolk'k'aama malaataa ta woota ootseeddentto hinttenttu hinttenttu naanawunne hinttenttu naanaa naanaatoo odana mala, k'ay hinttenttukka Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana mala, ta wolk'k'aama malaataa untunttu gidon ootsanaw Aa wozanaanne Aa oosanchchatuwaa wozanaa taani donc'c'ilissa wotsaad» yaageedda. 3 Musenne Aaroone kaatiyaakko gelliide Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwaa S'oossay neena hawaadan

yaagee; «Neeni taw azazettenan awude gakkanaw is's'ay? Taw goynnana mala ta asaa yedda. 4 Neeni untuntta yeddennan is's'ooppe, ne biittaa bolla Taani wontti booliyaa ahana; 5 boolii ooninne biittaa demmanaw danddayennaadan biittaa kammanawaa. Hinttenttoo shachchaappe atteeda guutsabaa, gaden dic'c'iyya mitsaykka attenaan ubbaa maanawaa. 6 Ne gollen ne suntsatuwaa golleninne Gibs'e asaa ubbaa gollen untunttu kumanawantta; hewe ne aawotuwwa, woy ne mayza aawotuu ha biittaaan uttoodeppe hanno gakkanaw mule be'ibeenabaa» yaagee» yaageeddino. Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa sintsaappe kesiide beedda. 7 Kaatiyaa suntsatuu kaatiyaa, «Ha bitanii nuw awude gakkanaw metuwwa gaaso gidanawe? Untunttu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, goynnana mala, neeni asaa yedda; Gibs'e biittay bayeeddawaa neeni ha'ikka akeekikkii?» yaageeddino. 8 Hewaa diraw, kaatii Musanne Aaroona guyye zaariide, «Biite; Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw goynnite; shin biyaawanttu oona oonee?» yaageedda. 9 Muse, «Nuuni nu c'ima asaanne nu guutsaa naanatuwaanna, nu dorssaa wudetuwaannanne miizaa wudetuwaanna ittippe baana; ayaw gooppe, nuuni biyaasan Med'inaa Godaa baalaa bonchchanaw koshshee» yaageedda. 10 Kaatii, «Taani hinttentta hinttenttu naanaanne hinttenttu machchetuwaa yeddiyaawaa gidoooppe, Med'inaa Goday hinttentta naaganaw koshshee. Shin be'ite; hinttenttu hinttenttu wozanaan iitabaa k'oppeeddawe k'onc'c'iyaan erettee. 11 Tuytti, hinttenttu, «S'oossaw goynnana» giide oochchiyaawaa gidoooppe, attuma asaa s'alalay biide Med'inaa Godaw goynnite» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Musenne Aaroone kaatiyaa sintsaappe yederssetiide kesseeddino. 12 Med'inaa Goday Musa, «Boolii Gibs'e gadiyaan kesanaadan, shachchaappe attiide gaden dic'c'iyabaa ubbaa lim'i ootsana mala, ne kushiyya Gibs'e gadiyaa bollan mic'c'a» yaageedda. 13 Muse bare gatimaa Gibs'e gadiyaa bollan mic'c'ina, Med'inaa Goday away doliyaa bagga c'arkkuwaa he gallassanne k'amma ubbaa he gadiyaa bollan c'arkkisseedda; wontteedda wode he c'arkkuu booliyaa aheedda. 14 Boolii Gibs'e biittaa ubbaa bolla sham'i giide, biittaa ubba saan kessi utteedda. Hawaa keeshshaa booliyaa boshay he biittaaan hawaappe kasenna hanibeenna; woy hawaappe sintsawunne zaaretsiide hanenna. 15 Biittay kares's'ana gakkanaw boolii biittaa ubbaa kammeeedda. He boolii shachchaappe attiide gaden dic'c'iyabaa ubbaanne mitsaa bollan de'iyya ayfiyaa ubbaa mils's'i ootseedda. Yaatina mitsaa bollan irs's'a haytsay, woy gaden ataakiltii Gibs'e biittaa ubbaan ayayne attibeena. 16 Kaatii Musanne Aaroona ellekka s'eesissiide,

«Med'inaa Godaa hinttentu S'oossanne hinttentta taani naak'kaad; 17 simmi hinttentu taw ta nagaraa ha itti gede s'alalaw atto giite; ha wod'd'iyaa boshaa taappe diggana mala, Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa woossite» yaageedda. 18 Muse kaatiyaa mataappe kesiide, Med'inaa Godaa woossina; 19 Med'inaa Goday he c'arkkuwaa away wulliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkoo laammina booliyaa tookki, Zo'o Abbaakko afeedda. Gibs'e biittaa ubbaan itti boolinne attibeena. 20 Gidoopenne, Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'iliseedda diraw, Israa'eelatuwaa yeddennan is's'eedda. 21 Med'inaa Goday Musa, «Gibs'e gadiyaan Asay bochchi be'anaw danddayiyaa keeshshaa d'umay d'umana mala, ne kushiya saluwaa dentsa» yaageedda. 22 Muse bare kushiya saluwaa dentseedda; Gibs'e biittaa ubbaan heezzu gallassaa kumentsaa bara d'umay d'umeedda. 23 He heezzu gallassatuwaan Asay ooninne ittuu ittuwaa be'ennaan, woy bare sa'aappe dendiide beennan takkeedda. Shin Israa'eelatu de'iyaa sa'aan ubbaan untunttoo poo'uu de'ee. 24 Kaatii Musa s'eesissiide, «Biite; Med'inaa Godaw goynnite; hinttentu machchetuukka hinttentu naanaykka hinttenana baanaw danddayiino. Hinttentu dorssaa wudiyaanne hinttentu miizzaa wudiya s'alalaa yeggiide biite» yaageedda. 25 Shin Muse Aa, «Nuuni yarshshuwaanne s'uuggiide yarshshiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, shiishshanaw, mehiyaa nuw immaade yeddiyaawe neena guussakka? 26 Nu mehii ubbaykka nuunana baanaw koshshee; k'inc'c'aafille ittuunne guyye attena. Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, goynniyaa goynnaw he mehiyaappe dooriide akkanaw koshshee; nuuni yaa gakkennaan de'iidde, mehiyaappe hak'awaa hak'awaa Med'inaa Godaw yarshshanentto eranaw danddayokko» yaageedda. 27 Shin Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'ilissina I untunta yeddanaw koyibeenna. 28 Hewaappe guyyiyaan kaatii Musa, «Ta mataappe kichcha! Laa"entso ta sintsan lem"i gaade neena era! Neeni ta ayfiyaa ta deemuwaa be'eedda gallassaykka new hayk'k'o» yaageedda. 29 Muse Aa, «Tumakka; neeni geeddawaadan taani neena laa"entso ubbakka be'ikke» yaageedda.

11 Musew Med'inaa Goday, «Taani Gibs'e kaatiyaa bollanne Aa asaa bolla itti hara boshaa yeddana; hewaappe guyyiyaan I hinttentta ha gadiyaappe kessi yeddanawaa; I hinttentta ittuunne attenaan ubbaakka yederssanawaa. 2 Israa'eeliyaa asay, mac'c'awe attumawe bare shoorotuwaappe biraappenne work'k'aappe med'etteedda miishshatuwaa oochchana mala, untunttoo oda» yaageedda. 3 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asatuu Gibs'etuwaa sintsan nashshettanaadan ootseedda. K'ay

Muse bare huup'iyawukka Gibs'e gadiyaan kaatiyaa oosanchchatuwaaninne asan loytsi daro bonchchetteedda asaadan s'eeletteedda. 4 Muse kaatiyaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <K'amma giddo bilahiyaan taani Gibs'e gidduwaana aad'ana; 5 Gibs'e gadiyaan de'iyaa bayira attuma naanay ubbay, kawutetsaa oydiyaan uttiyaa kaatiyaa bayira na'aappe doommiide, wos'an gaac'c'iyaa k'oomati bayira na'aa gakkanaw bayira yeletteedda mehiikka attenaa ubbay hayk'k'anawaa. 6 Gibs'e biittaa ubbaan hawaappe kase baggan hanibeennanne sintsappekka hanenna wolk'k'aama yeekuu yeekettanawaa. 7 Shin Israa'eelatu gidduwaan, asaa bolla woy mehiyaa bolla kanayenne boc'c'enna» yaagee. He wode Med'inaa Goday Gibs'etuwaaninne Israa'eeliyaa gidduwaan shaakotaa med'd'iyawaa neeni eranaassa. 8 Ha ne oosanchchatuu ubbay taakko yiide, ta sintsan guufanni goynniide, <kesaade baarikki! Neena kaalliyaa Asay ubbaykka bo!» gaanawantta. Hewaappe guyyiyaan taani baana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Muse hank'k'ukaan ees's'etiidde, kaatiyaa sintsaappe kesiide beedda. 9 Musew Med'inaa Goday koyro, «Ta malalissiyaa malaatay Gibs'e gadiyaan darana mala, kaatii hinttentu odiyaawaa sisennan is's'anawaa» yaagi wotseedda. 10 Musenne Aaroone ha malalissiyaa malaataa ubbaa kaatiyaa sintsan ootseeddino; shin Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'iliseedda; yaatina I Israa'eelatuwaa bare gadiyaappe yeddennan is's'eedda.

12 Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; 2 «Ha aginay hinttentoo laysaw koyro aggina gido; 3 Israa'eeliyaa asaw ubbay hawaa odite; ha aginay geleedda tammantsa gallassan, itti Asay bare soy asaw itti koliyaa dorssaa woy itti koliyaa deeshshaa aho. 4 He golle asaa paydu he dorssaa wurssi maanaw guus's'ooppe, inne aw ubbaappe matattiya shooruu barenttu soo asaa paydiide itti itti Asay maanaw danddayiyaa keeshshaa akeekiide, he mehiyaa shukkiide ittipe miino. 5 Hinttentu doori akkiyaa mehii yeettoodeppe itti laysaa giddeeddawaa, Aa bolla ay pac'ayenne bayinna attumawaa gido. Hinttentu dorssaappe woy deeshshaappe akkanaw danddayiita. 6 Ha aginaw tammanne oydentso gallassaa gakkanaw untunta heemmite; he gallassi omarssi Israa'eeliyaa Asay ubbay untunta shukkanaw koshshee. 7 Yaatiide suutsaappe amareedawaa akkiide, untuntu miyaa gollew laa"u mak'aaniyaanne gubaniyaa okkino; 8 ashuwaa he gallassi k'amma taman s'iis's'i s'iis's'iide, c'ammiiyaa bonc'c'yaananne uukkeedda ukitsaanna miino. 9 Ashuwaa k'ayiyaa woy doyyssiide mooppite; huup'iyakka gedetuwaakka k'antsaa

giddo ashuwaakka ubbaa k'ans's'ennan muumiyaa s'iis's'ite; 10 he ashuwaappe sa'ay wonttana gakkanaw ayinne ashshoppite; shin amareedawe attooppe, hewaa s'uugganaw koshshee. 11 Muussaa miidde, ogiyaw giigiyaa mayuwaaw mayyiide, hinttentu c'aammaa hinttentu gediyaan wotsiide, hinttentu gatimaa hinttentu kushiyaan oyk'kiide miita. Elleelli elleelli miite; hawe Med'inaa Godaa Paasigaa. 12 «Taani he gallassi k'amaana Gibs'en aad'aadde bayira yeletteedda ubbaa, asaakka, mehiyaakka wod'ana; Gibs'e eek'atuwaa ubbaa bollakka taani pirddana; Taani Med'inaa Godaattee. 13 He suutsay hinttentu de'iyaa golliyya erissiyaa mallaa gidanawaa. Taani he suutsaa be'o wode, hinttentta aggaade aad'd'ana; taani Gibs'e gadiyaa boshaan shoc'iyaa wode, hinttentta ay boshaykka bochchenna. 14 «Ha gallassay hinttentoo k'oppi k'oppi bonchchiyya gallassaa gido; hinttentu yeletay ubbay Med'inaa Godaa baalaa bonchchite; hawaa woga ootsiide ubbaa wode bonchchite. 15 «Laappun gallassay gakkanaw irshshuwaaw yeggibeenna ukitsaa miite; shin koyro gallassi irshshuwaaw hinttentu sooppe diggite. He koyro gallassaappe doommiide laappuntsaa gallassi gakkanaw, irshshuwaana de'iyaa ukitsaa miyaa Asay Israa'eeliyya asaa giddoppe bohetto. 16 Koyro gallassi geeshsha shiik'uwaaw shiik'ite; hara geeshsha shiik'uwaaw k'ay laappuntsa gallassan shiik'ite; Asay maanaw k'umaa katsanawaappe attina, ha gallassaa ubbaan ayinne ootsoppite; hinttentu ootsanabay hewaa s'alala. 17 «Irshshuu gelibeenna Ukitsaa Baalaa bonchchite; ayaw gooppe, taani hinttentu c'uguwaa Gibs'e gadiyaappe kesseeddawe he gallassaana. He gallassaa, yeletaappe yeletay gakkanaw pini kesiyya wogaa ootsiide bonchchite. 18 Koyro aginaan, he aginaw tammanne oyddentso gallassaa omarsaappe doommiide, laatamanne itentsuwaaw omarssi gakkanaw irshshuu gelibeenna ukitsaa miite. 19 Laappun gallassay gakkanaw irshshuu hinttentu son beetto; irshshuu geleeddawaa miyaa Asay bete giddina woy he biittaa asaa giddina, Israa'eeliyya giddoppe bohetto. 20 Irshshuu geleeddawaa ayaanne mooppite; hinttentu de'iyaa sa'aan hak'anka irshshuu gelibeenna ukitsaa maanaw koshshee» yaageedda. 21 Hewaappe guyyiyaan Muse Israa'eeliyya c'imatuwaa ubbaa s'eesiisiiide untunta hawaadan yaageedda; «Hinttentu ellekka biide, hinttentu soo asaw Paasigaw koliyya, dorssaa woy deeshshaa shukkite. 22 Hisoop'p'iyaa geetettiyaa haytaappe dankki akkiide, keriyaan de'iyaa suutsan naak'k'i kessiide, he suutsaa laa"u mak'aaniyaaninne gubaniyya okkite; hinttentuppe itti asayenne sa'ay wonttana gakkanaw bare golliyya penggiyaappe kare kesoppo. 23 Med'inaa Goday Gibs'etuwaaw

shoc'i wod'anaw he biittaana aad'd'iyaa wode, suutsaa gubaniyaaninne laa"u mak'aaniyaan be'ana; yaatiide karenna aad'd'ana; wod'iyaaawe hinttentu soo geliide, hinttentta wod'enaadan Aa hinttentu soo gelissenna. 24 «Hinttentu ha azazuwaa hinttenttoonni hinttentu zeretsaw ubbaa wode woga ootsiide azazettite. 25 Med'inaa Goday kase immana geeddawaadan I immiyaa biittaa hinttentu geliyaa wode, ha wogaa naagite. 26 Hinttentu naanay hinttentta, «Ha bonchcho baalaa birshshetsay ayee?» yaagiide oochchiyya wode, 27 hinttentu untunta, «Hawe S'oossaa bonchchanaw yarshshiyaa Paasigaa yarshshuwaaw; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan Israa'eeliyya asaa golliyya aggi aad'd'i biide, Gibs'etuwaaw wod'iide, nuuna ashsheeda diraassa» yaagite» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Asay gulbbatiide goynneedda. 28 Israa'eelatuu Med'inaa Goday Musanne Aaroona azazeeddawaadan ootseeddino. 29 K'amma giddo bilahiyaan Med'inaa Goday Gibs'en bayira yeletteedda ubbaa, kawutetsaa oydiyaan utteedda kaatiyya bayira na'aappe doommiide, k'asho gollen de'iyaa omoodetteeddawantu bayira na'aa gakkanaw, k'ay bayira yeletteedda mehiyaa ubbaa dippi ootseedda. 30 Kaatii, Aa oosanchchatuu ubbayenne Gibs'e gadiyaa Asay ubbay K'amma dendeeddino. Gibs'e gadiyaan Asay hayk'k'ibeenna Gollii ubbakka bayinna diraw, Asay kooshshaa d'ok'ku ootsiide wolk'kaama yeekuwaaw yeekkeedda. 31 He gallassi K'amma kaatii Musanne Aaroona s'eesiide, «Dendditte! Hinttekka Israa'eeliyya asaykka ta asaa gidduwaappe kesi biide hinttentu oochcheeddawaadanka Med'inaa Godaw goynnite! 32 Hinttentu geeddawaadanka hinttentu dorssaa wudiyaanne hinttentu mehiyaa wudiyya akkiide biite! K'ay tawukka woosite» yaageedda. 33 Gibs'e Asay Israa'eelatuu gadiyaappe ellekka kesana mala dirbbiseeddino. Ayaw gooppe, untuntu, «Hewe d'ayooppe, nuuni ubbaykka wureetto» yaageeddino. 34 Hewaa diraw, Israa'eeliyya asatu barenttu irshshuu gelibeenna munak'aa keriyaan kuntsiide, barenttu mayuwaan s'aas'iide, hashiyaan tookeeddino. 35 Israa'eelatuu Muse untunta azazeeddawaadan, Gibs'etuwaaw biraa miishshatuwaaw, work'k'aa miishshatuwaanne mayuwaaw, «Immite» giide oochcheeddino. 36 Med'inaa Goday Gibs'etuwaaw sintsan he Asay sabettanaadan ootsina, Gibs'etuu untuntu oochcheeddawaa immeeddino. Hewaadan yaatiide untuntu Gibs'e asatuwaaw mas'uwaaw bonk'k'i akkiide beeddino. 37 Israa'eelatuu Raamisa geetettiyaa katamaappe denddiide Sukkoota geetettiyaa sa'aa gediyaan hametiide beeddino. Aasi naanaanne mac'c'awanta gujjennan paydina, usuppun s'eetu sha"aa. 38 K'ay untuntunna hara daro asay,

daro mehiinne dorssaa deeshshaa wudii laagettiide beedda. **39** Gibs'eppe untunttu akkiide keseedda munak'aa irshshuu gelibeenna ukitsaa uukkeeddino; ayaw gooppe, untunttu Gibs'eppe dirbban keseeddino; barenttoo shink'kaa katsanawukka, munak'ay denddina uukkanawukka untunttu gatsibeenna. **40** Israa'eelatu Gibs'e gadiyaan de'eedda laysay oydu s'eetanne hattama. **41** He oydu s'eetanne hattamu laysay wuriyaa he wurssetsa gallassan, Med'inaa Godaa c'uguu ubbay Gibs'e gadiyaappe keseedda. **42** Med'inaa Goday bare asaa naagiide, Gibs'e gadiyaappe kesiyaa wode sa'ay k'amma; he k'ammay yeletaappe yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay beegottiide naagiide ak'iyyaa, Med'inaa Godaw dummateedda k'amma. **43** Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Paasigaa gallassaa bonchchiyaa wogay hawaa; bete Asay aappe ubbakka mooppo. **44** Hinttenttu shaluwaan shammeedda ayilii hinttenttu Aa k'as's'arowaappe guyyiyaan aappe mo. **45** Shin imatsatetsaan hinttenana gam''iyaa imatsayenne keraa ootsiyaa imatsay aappe ubbakka mooppo. **46** «Ha Paasigaa hinttenttu itti gollen miite; hinttenttu he ashuwaappe ayaanne kare kessoppite. Mek'etsatuwaappe ituwaanne mentsoppite. **47** Israa'eeliyaa maabaray ubbay Paasigaa bonchchanaw koshshee. **48** «Betii yiide hinttenttu gidдон de'iyaa Asay Med'inaa Godaa Paasigaa bonchchanaw koyooppe, koyro he attuma Asay ubbay k'as's'aretto. Hewaappe guyyiyaan I he biittaan yeletteedda asaadan shiik'iide, Paasigaa bonchchanaw danddayee. Shin k'as's'arettiibeenna Asay ubbakka aappe mooppo. **49** Hinttenttu biittaan yeletteeddawookka hinttenttu gidдон bete gidiide de'iyawawukka he wogay ituwaa» yaageedda. **50** Israa'eelatu ubbay Med'inaa Goday Musanne Aaroona azazeeddawaadanka ootseeddino. **51** He gallassikka Med'inaa Goday Israa'eelatuwaa untunttu c'uguwaan c'uguwaan Gibs'e gadiyaappe kesseedda.

13 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; **2** «Bayira yeletteedda attumawaa ubbaa taw dummaya. Israa'eeliyaa asaa gidдон uluwaappe yeletteedda bayira ubbay, mehiyaa giddina asaa giddina, ubbaykka tawaa» yaageedda. **3** Hewaappe guyyiyaan Muse asaa, «Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe hinttenttu kesseedda gallassaa, ha gallassaa hassayite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare wolk'k'aama kushiyaan hinttentta kesseedda; hewaa diraw, irshshuu geleeddawaa ubbakka mooppite. **4** Hinttenttu hachche, laysaw koyro gideedda Abiiba aginaan kesiita. **5** Med'inaa Goday Kanaanetuwaa, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Hiiwetuwaa Yaabuusawaanatuwaa gadiyaa hinttentta gatsiyaa wode, hinttenttu ha paasigaa ha aginaan bonchchiita. He biittay S'oossay hinttew immana

mala, kase hinttenttu aawaatoo c'aak'k'i wotseedda biittaa. He biittay maatsayenne eessay goggiyaa biittaa. **6** Hinttenttu laappun gallassay gakkanaw irshshuu yegetibeenna ukitsaa maanitta; laappunsa gallassay Med'inaa Godaa baalaa gidanawaa. **7** He laappun gallassatuwaan irshshuu yegetibeenna ukitsaa hinttenttu maana; hinttenttu gidдон irshshuwaana de'iyaabay ayayenne beettoppo; ne biittaa zawaan hak'aninne irshshuu beettoppo. **8** «He gallassi neeni ne na'aw, «Taani hawaa ootsiyaawe, taani Gibs'eppe kesiyaa wode, Med'inaa Goday taw ootseeddawaa hassayanaassa» yaagaade oda. **9** Med'inaa Goday hinttentta bare wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe kesseedda diraw, Med'inaa Godaa wogay hinttenttu doonaappe wod'd'enaadan, ha bonchchettiyaa gallassay ne kushiyaan k'achcheeddanne ne deemuwaan wotseedda hassayissiyaawaa mala gidana. **10** Hewaa diraw, hinttenttu ha wogaa laysan laysan Aa wodiyaan bonchchite. **11** «Med'inaa Goday hinttenttunne hinttenttu mayza aawaatoo immanaw c'aak'k'eeddawaadan, I hinttentta Kanaanetuwaa gadiyaa gelissiide, he gadiyaa hinttenttoo immiyaa wode, **12** uluwaappe bayira yeletteedda ubbaa Med'inaa Godaw dummaya; ne miizaa bayiraa yelettiyaa attumawaa ubbay Med'inaa Godaawaa. **13** Bayira yelettiyaa hariyaa ubbaa dorssaa maraan woza akka. Wozennawaa gidooppe, Aa morggiyaa mentsa; ne attuma naanaa gidдон bayira yeletteeddawannta ubbaa woza. **14** Sintsanna yaana wodiyaan ne na'ay neena, «Hawe ayee?» yaagiide oochchooppe, neeni Aa, «Med'inaa Goday nuuna wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe kesseedda; **15** Gibs'e kaatii donc'c'iliide nuuna yeddennan is's'ina, Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan de'iyaa bayiraa ubbaa, asaappe doommiide mehiyaa bayiraa gakkanaw wod'eedda. Taani aati uluwaappe koyro yeletteedda attumawaa ubbaa Med'inaa Godaw yarshshiyaawenne ta bayira attuma naanaa taani woziyaawe hewaassa» yaaga. **16** Med'inaa Goday nuuna bare wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe kesseeddawoo, hawe hinttenttoo kushiyaan k'achcheeddanne deemuwaan wotseedda mallaa mala gidanawaa» yaageedda. **17** Kaatii asaa yeddeedda wode, S'oossay untunttu Piliss's'eema biittaana aatsiyaa ogii mata gidooppenne he ogiyaanna kaaletsibeenna; ayaw gooppe, S'oossay, «Aasi olaa be'ooppe, bare k'ofaa laammiide, guyye Gibs'e simmenaadan» yaagiide k'oppeedda. **18** Hewaa diraw, S'oossay asaa mela biittaa ogiyaanna yuushshiide, Zo'o Abbaakko kaaletseedda. Israa'eelatu Gibs'e gadiyaappe olaw giigiide pude kesseeddino. **19** Yooseefo Israa'eeliyaa asaa c'aak'k'etsi wotseedda diraw, Muse Aa mek'etsaa barenana akkiide beedda; Yooseefo untunttu, «S'oossay tumuppe

hinttentta maaddanaw yaanawaa; he wode hinttenttu ta mek'etsaa ha sa'aappe pude hinttenana akkiide biite» yaagiide odi wotseedda. 20 Unttuntu Sukkootepe dendiide mela biittaa doonaan de'iyaa Etaaman utteeddino. 21 Med'inaa Goday untunttu gallassinne k'amma hamettana mala, gallassan untuntta ogiyaa bessanaw shaariyaa tuussaan, k'amma untunttoo poo'issana mala tamaa tuussaan untuntta kaaletseedda. 22 Gallassi shaariyaa tuussay woy k'amma tamaa tuussay asaa sintsaappe kichchibeenna.

14 Hewaappe guyyiyaan Musa Med'inaa Goday; «Unttuntu guyye simmiide Migidoolappenne abbaappe gidduwaan, Pihaahiroota matan uttanaadan oda; untunttu abbaa lank'k'iyaa Ba'aali-S'afoona sintsa mela biittaa uttino yaageedda. 3 Kaatii, «Israa'eelatu u mela biittay gorddina, haniyaabaa d'ayiide biittaaan c'oo toyilakattiino» yaagiide k'oppinawaa. 4 Taani kaatiyaa wozanaa donc'c'ilisanna; I untuntta yederssana; taani kaatiyaaninne Aa olanchchatuwaa ubbaan bonchchettana; Gibs'etuukka taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaageedda. Israa'eelatu I odeeddawaadan ootseeddino. 5 Aasi bak'ati diggeeddawaa Gibs'e kaatiyaw odina, inne Aa suntsatuu Israa'eelatu k'oppeedda barenttu k'ofaa laammiide, «Nuuni hawaa waateetoo? Nuuni Israa'eelatuwaa yeddiide, untunttu nuw ootsiyaa wolk'k'aappe mela atteedo» yaageeddino. 6 Hewaa diraw, I bare paraa gaariyaa kooriide, bare olanchchatuwaa barenana akkiide dendeedda. 7 I usuppun s'eetu dooreteedda paraa gaaretuwaa, Gibs'e gadiyaan de'iyaa hara gaaretuwaa ubbaanna, untunttu ubbaw kaappuwaa kaappuwaa suntsiide akkiide beedda. 8 Med'inaa Goday Gibs'e gade kaatiyaa wozanaa d'ullissina, S'oossaa wolk'k'aan kessaa bolla de'iyaa Israa'eeliyaa asaa yedersseedda. 9 Hewaappe guyyiyaan Gibs'e asatuu, kaatiyaa paratuu ubbayenne paraa gaaretuu, paraa asatuunne olanchchatuu Israa'eelatuwaa kaaliide yedersseeddino. Abbaa doonaan Ba'aali-S'afoona sintsa bazzuwaan de'iyaa Pihaahiroota matan untunttu utteeddawannta demmeeddino. 10 Kaatii mati diggina, Israa'eelatu d'ok'k'u gi s'eelliyaa wode, Gibs'etuu untunttu geeduwaa kaalliide yeeddawaa be'eeddino; yaatiide daroppe yayyiide, Med'inaa Godaakko waasseeddino. 11 Unttuntu Musa, «Neeni nuuna Gibs'en duufuu d'ayina mela biittaaan hayk'k'anaadan kessaadiyye? Nuuna Gibs'eppe ayaw ahaad? 12 Gibs'en de'iide nuuni, «Nuuna agga basha; nuuni Gibs'etoo moodetana» yaagiide new odibeykkooye? Mela biittaaan hayk'k'anaappe untunttoo moodetiyaawe nuw lo'a shin» yaageeddino. 13 Shin Muse asaa, «Yayyoppite; min ek'k'ite; Med'inaa

Goday hachche hinttentta ashshiyaa ashuwaa hinttenttu be'ana. Hachche hinttenttu be'iyaa Gibs'etuwaa laa'entso ubbakka be'ikkita. 14 Hinttenttu diraw Med'inaa Goday olettanawaa; hinttenttuppe koyetiyaawe c'o'u guussa s'alala» yaageedda. 15 Med'inaa Goday Musa, «Neeni taakko ayaw waassay? Israa'eelatu sintsaw hamettana mala oda. 16 Ne s'am"aa dentsaade abbaa bolla mic'c'a; haatsay laa'u kesiide shaakettanawaa; Israa'eelatuukka mela biittaana abbaa pinniide baanawannta. 17 Taani Gibs'etuwaa wozanaa donc'c'ilisina, untunttu hinttenttu geeduwaa kaalliide abbaan gelanawannta. Taani kaatiyaanne Aa olanchchatuwaa ubbaa bolla, Aa paraa gaaretuwaanne Aa paraa asatuwaa bolla bonchchuwaa taw demmana. 18 Taani kaatiyaa bolla, Aa paraa gaaretuwaa bollaanne Aa paraa asatuwaa bolla taw bonchchuwaa demmeedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa Gibs'etuu eranawannta» yaageedda. 19 Hewaappe guyyiyaan S'oossaa kiitanchchay, Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe sintsanna hamettiyaawe, guyye aad'd'iide untunttuppe guyyenna hametteedda. Shaariyaa tuussaykka untunttu sintsaan de'iyaa sa'aappe guyye bagga yuuyyiide, 20 Gibs'etuwaa olanchchatuwaappenne Israa'eelatuwaa olanchchatuwaappe gidduwaan ek'k'eedda. He shaarii k'amma ubbaan itti baggana d'umissiide, hinkko baggana poo'isseedda; yaatina k'amma ubbaa ittuu ituwaakko shiik'ibeykkino. 21 Hewaappe guyyiyaan Muse abbaa bolla bare kushiyaa mic'c'eedda; Med'inaa Goday he gallassi k'amma ubbaan away doliyaa baggappe wolk'k'aama c'arkkuwaa yeddiide, abbaa guyye zaariide mela biittaa kesseedda. Haatsay shaakketeedda. 22 Israa'eelatu abbaa gidduwaana mela biittaaan hametiide, haatsay untunttoo ushechchannanne haddirssaana godaadan ek'k'ina beeddino. 23 Gibs'etuu untuntta yedersseeddino; kaatiyaa paraa ubbatuu, Aa paraa gaaretuunne Aa paraa asatuu untuntta kaalliide, abbaa giddo geleeddino. 24 Biro wontta bakkaalii dolanaappe kasetiide, Med'inaa Goday tamaanne shaariyaa tuussaappe duge zaariide, Gibs'etuwaa olanchchatuwaa s'eelleedda; untunttu wozanaa bayzseedda. 25 Laagay untuntta waayissana mala, Med'inaa Goday untunttu paraa gaaretuwaa gomaa k'aatsuwa diggina Gibs'etuu, «Med'inaa Goday untuntta maaddiide Gibs's'a oliyaa diraw, ane nuuni Israa'eeliyaa asaappe bak'atoytte» yaageeddino. 26 Med'inaa Goday Musa, «Haatsay Gibs'etuwaa bolla, untunttu paraa gaaretuwaa bollaanne untunttu paraa asatuwaa bolla guyye goggana mala, ne kushiyaa abbaa bolla mic'c'a» yaageedda. 27 Muse bare kushiyaa abbaa bolla mic'c'eedda; sa'ay wonttishin, abbaa bare kase sa'aa guyye simmeedda; Gibs'etuu yaa

Aa giddo bak'atishin, Med'inaa Goday Gibs'etuwa abbaa gidduwaan aatsi yeggeedda. 28 Haatsay guyye simmiide, paraa gaaretuwa paraa asatuwaana Israa'eelatuwa kaalliide abbaa geleedda kaatiyaa olanchchatuwa ubbaa mitti basheedda; untuntuppe ittuunne attibeena. 29 Shin Israa'eeletuu abbaa gidduwaana mela biittaan hametiide, haatsay untunttoo ushechchannanne haddirssana godaadan ek'k'ina beeddino. 30 Med'inaa Goday he gallassi Israa'eeliyaa asaa Gibs'etuwa kushiyaappe hawaadan ashsheeda. K'ay Israa'eeletuu Gibs'etuu hayk'k'iide giseeddawantta abbaa doonaan be'eeddino. 31 Israa'eelatuukka Med'inaa Goday Gibs'etuwa bolla besseedda wolk'k'aama wolk'k'aa be'eedda wode, Asay Med'inaa Godaw yayyiide aakka Aa k'oomaa Musakka ammaneedda.

15 He wode Musenne Israa'eeliyaa Asay ha yetsaa Med'inaa Godaw yes's'eeddino; «Bonchchuwaan loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw, taani Med'inaa Godaw mazimuriyaa yes's'ana. Paranne paraa gaariyaanne toggeeddawantta abbaan oleedda. 2 Med'inaa Goday ta wolk'k'aanne ta mazimuriyaa; I taana ashshiyaawaa gideedda. I ta S'oossaa; taani Aa sabbana. I ta aawuwaa S'oossaa; taani Aa d'ok'k'u d'ok'k'u otsana. 3 Med'inaa Goday ereteedda olanchchaa; Aa sunsaykka Med'inaa Godaa. 4 Gibs'e kaatiyaa paraa gaaretuwaanne Aa olanchchatuwa abbaan oleedda. Gibs'e kaatiyaa kaappatuu, ubbaappe aad'd'i lo"iyaawanttu Zo'o Abbaan muuketteeddino. 5 C'iimmo haatsay untuntta kammeedda; untunttu shuchchaadaan c'iimmuwaan mitetteeddino. 6 «Abeet Med'inaa Godaw, ne ushechcha kushii wolk'k'an goobeeddawaa; Med'inaa Godaw, ne ushechcha kushii morkkiyaa mentsereteedda. 7 Ne bonchchuwa gitatetsaan neenana gaaddateeddawantta olaadda. Ne ees's'iyaa hank'k'uwaa neeni yeddina, I untuntta dalaadan meedda. 8 Ne siid'iyaa kesiya shemppuwaan haatsay dooretteedda. Goggiyaa haatsaykka godaadan min ek'k'eedda; c'iimmo haatsay abbaa gompan irkkiide minneedda. 9 «Morkkii, «Taani untuntta yederssaade oyk'k'ana. Taani untunttu mas'uwaa shaakkaade, ta koyeeddawaa ubbaa akkana. Taani ta mashshaa shoddaade, untuntta d'ayissana» yaagiide c'ee'etteedda. 10 «Shin Ne peenuwaan punnina, abbay untuntta kammeedda. Untunttu wolk'k'aama haatsaan biratay mitettiyaawaadan mitetteeddino. 11 Abeet Med'inaa Godaw, s'oossatuwa gidдон ne malay oonee? Geeshshatetsaan bonchchettiyaawe, bonchchuwaan yayettiyaawe, malaliyaabaa ootsiyaawe ne malay oonee? 12 Neeni ne ushechcha kushiya mic'c'ina, biittay untuntta mitteedda. 13 «Nee ni wozeedda ne asaa aggena ne

siik'uwaa kaaletsaadda. Neeni ne wolk'k'an untuntta neeni de'iyaa geeshsha sa'aa gelissaadda. 14 Kawutetsatuu hewaa sisiide kokkoreeddino. Piliss's'eema gadiyaa asatuukka yeluu oyk'k'eeddawaadan un'etteeddino. 15 He wode Eedooma gade kaappatuu dagameeddino. Moo'aabe gadiyaa mooddiyaawantta yashshay kokkorsseedda. Kanaane asatuwa shenii hayk'k'eedda. 16 Abeet Med'inaa Godaw dagamayenne yashshay untuntta oyk'k'ina, Untunttu ne wolk'k'aa gitatetsaa be'iide, ne Asay aad'd'ana gakkanaw, neeni wozeedda Asay aad'd'ana gakkanaw, shuchchaadan muumiide ek'k'ino. 17 Abeet Med'inaa Godaw Neeni untuntta ahaade, ne buzo gaden de'iyaa deriyaa huup'iyaa toketteedda mitsaada wotsa. He sa'ay neeni new de'anaw ootseedda sa'aa, he geeshsha sa'ay neeni ne kushiyaan minisaadde esseedda sa'aa. 18 Med'inaa Goday med'inaappe med'inaw kawutanawaa.» 19 Gibs'e kaatiyaa paratuu, Aa paraa gaaretuunne Aa paraa asatuu abbaan geleedda wode, Med'inaa Goday untunttu bolla abbaa haatsaa guyye zaariide untunttu bolla aheedda; shin Israa'eelatu abbaa gidduwaana mela biittaan hamettiide beeddino yaagi yes's'eeddino. 20 Aaroona michchata, nabatta Mayraama darbbiyaa akkaaddu; mac'c'a Asay ubbay darbbiyaa bak'k'iidenne yes's'iide izo kaaleeddino. 21 Mayraama untunttoo yetsaa yes's'aadde, «Med'inaa Goday loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw, aw yes's'ite. Paraanne paraa toggeeddaawaa I abbaan oleedda» yaagaadde yes's'aaddu. 22 Hewaappe guyyiyaan Muse Israa'eeliyaa Zo'o Abbaappe kaaletsina, untunttu Suuri geetetiya mela biittaa beeddino. He mela biittaan untunttu haatsaa demmennaan heezzu gallassaa hametteeddino. 23 Untunttu Maaraa giya sa'aa gakeedda wode, Maaraa haatsay c'amo gideedda diraw, ushanaw danddayibeykino; hewaa diraw, he sa'ay Maaraa geetetteedda. 24 Hewaa diraw, asay, «Nuuni ayaa ushanee?» yaagiide Muse bolla zuuzummeedda. 25 Muse Med'inaa Godaw waasseedda; Med'inaa Goday Aa itti mitsaa besseedda; Muse he mitsaa haatsaa giddo olina, haatsay mal"eedda. Med'inaa Goday untunttoo kalesetiya wogaa immeedda; yaan S'oossay untuntta paac'c'eedda. 26 I untuntta hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hinttentu S'oossay odiyaawaa minisiide sisooппenne Aa ayfiyaa sintsaan likkebaa ootsooppe, hinttentu Aa azazuwaa hayzooппenne Aa wogaa ubbaa naagooppe, taani Gibs'etuwa bolla aheedda harggiyaappe ittuwaanne hinttentu bolla ahikke; ayaw gooppe, taani hinttentu patsiyaa Med'inaa Godaattee» yaageedda. 27 Hewaappe untunttu Eliima giya gadiyaa yeeddino; yaan tammanne laa"u haatsaa pulottuunne laappun tammu

zambaa mitsatuu de'iino. Unttuntu yaan haatsaa doonaan utteeddino.

16 Gibs'eppe keseedda laa'entso aginaan, tammanne ichcheshantso gallassan Israa'eeliyaa asaa kumentsay Eliimappe denddiide, Eliimappenne Siinappe gidduwaan de'iyaa «Siin» geetetiyyaa mela biittaa yeedda. 2 Israa'eeliyaa asaa ubbay mela biittaa Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino. 3 Israa'eelatuu untuntta, «Nuuni Gibs'e gadiyaan Med'inaa Godaa kushiyaan hayk'keeddo gideerokkooshsha! Yan nuuni nuwaa ashuwaa keriya yuuyi aad'd'i uttiide, nuuni koyo k'umaa ubbaa meeddo; shin hinttentu nuuna kessiide, ubbatu waa koshaan wod'anaw mela biittaa aheeddittee?» yaageeddino. 4 Med'inaa Goday Musa, «Taani hinttentoo saluwaappe ukitsaa bukissana; Asay ubbaa gallassikka kesiide, hachche hachchew gidiyaawaa s'alalaa mas'anaw koshshee. Asay ta azazuwaa kaalinto kaalenentto taani untuntta hewaan paac'c'ana. 5 Usuppuntsa gallassi untunttu haroode mas'yaawoo laa'u kushiya mas'iide, katsiino» yaageedda. 6 Hewaa diraw, Musenne Aaroone Israa'eeliyaa asaa ubbaw, «Hinttana Gibs'e gadiyaappe keseedda Med'inaa Godaa gidiyaawaa omarssi hinttentu erana; 7 k'ay Med'inaa Godaa bonchchu waa wontta hinttentu be'ana; ayaw gooppe, Aa bolla hinttentu zuuzummeeddawaa I siseedda; hinttentu nu bolla zuuzummanaw nuuni oonee?» yaageeddino. 8 Hewaappe guyyiyaan Muse, «I hinttentoo maanaw omarssi ashuwaa immiinanne hinttentu koyyiya ukitsaa ubbaa hinttentoo wontta immina, I Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttentu hewaan erana. Ayaw gooppe, hinttentu Aa bolla zuuzummeeddawaa I siseedda. Nuuni oonee? Hinttentu nu bolla zuuzummikkita; hinttentu Med'inaa Godaa bolla zuuzummiita» yaageedda. 9 Muse Aaroona, «Neeni Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Med'inaa Goday hinttentu zuuzuntsaa siseedda diraw, Med'inaa Godaa sintsa haa shiik'ite» yaaga» yaageedda. 10 Aaroone Israa'eeliyaa asaa ubbaw odiyaa wode, untunttu mela biittaakko simmiide s'eelleeddino; hewaan Med'inaa Godaa bonchchuu shaariyaa gidдон k'onc'c'iyawaa be'eeddino. 11 Med'inaa Goday Musa, «Taani Israa'eelatu zuuzuntsaa sisaad; neeni untunttoo, «Omarssan ashuwaa hinttentu maana; wontta ukitsaa hinttentu kallana; he wode hinttentu taani Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa gidiyaawaa erana» yaagaadde oda» yaageedda. 13 He gallassi omarssan ashuu meetetiyyaa kafotuu yiide, Israa'eeliyaa Asay de'iyaa sa'aa mayyeeddino; k'ay wontta untunttu dunkkaanetu waa yuushshuwaan ketterssay kumi utteedda. 14 Ketterssay s'i'eedda wode, sa'aan wod'd'eedda

shachchaa malatiyaa suuppa pok'uu mela biittaa bolla beeteedda. 15 Israa'eelatu hewaa be'eedda wode, untunttu ittuu ittuwaa, «Hawe ayee?» yaageeddino. Ayaw gooppe, untunttu I ayentto eribeykkino. Yaatina Muse untuntta, «Hinttentoo maanaw Med'inaa Goday immeedda ukitsay hawaa. 16 Med'inaa Goday hawaadan yaagiide azazeedda; «Golle asaw aawotiyaawe, ittoo ittoo maanaw kosshiyaawaa keeshshaa shiishsho; hinttentu dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa Asay huup'iyaan huup'iyaan laa'u s'aasa gidiyaawaa akkite» geedda» yaageedda. 17 Israa'eelatu Muse untunttoo odeeddawaadan ootseeddino; ittuu darissiide, ittuu laafetsiide shiishsheeddino. 18 Untunttu s'aasan makkeedda wode, darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; laafa shiishsheeddawoo pac'c'ibeenna; ubbayka huup'iyaan huup'iyaan barew miyaawaa keeshshaa shiishsheedda. 19 Hewaappe guyyiyaan Muse untuntta, «Ooninne aappe wonttiw ashshoppo» yaageedda. 20 Gido shin untuntuppe ittuu ittuu Muse odiyaawaa akkenan aggiide, hewaa wontta gakkanaw wotseeddino; hewe gus'uniide s'ink'keedda. Hewaa diraw, Muse untuntta hank'k'etteedda. 21 Wontta wontta Asay ubbay barew kosshiyaawaa shiishsheedda; away ho'iyaa wode sa'aan atteeddawe siili aggeedda. 22 Usuppuntsa gallassan untunttu kasewaappe laa'u kushiya shiishsheeddino. Yaatina untunttu kaappatuu ubbatuu yiide hewaa Musew odeeddino. 23 I untuntta, «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa; wontti kiitay bayinna shemppo gallassaa, Med'inaa Godaw geeshsha Sambbataa. Hewaa diraw, hinttentu uukkiyaawaa uukkite; hinttentu doysiyaawaanne doysite; palaheeddawaa wonttiw ashshite» yaageedda. 24 Hewaa diraw, untunttu Muse azazeeddawaadan wonttiw wotsina s'ink'k'ibeena woy gus'unibeena. 25 «Hachche miite; ayaw gooppe, hachche Med'inaa Godaa Sambbataa; hinttentu Aa hachche dembaan demmikkita. 26 Hinttentu usuppun gallassan Aa shiishshanaw danddayiita; shin laappuntsa gallassay Sambbata. Sambbatan ayayenne de'enna» yaageedda. 27 Laappuntsa gallassan itti itti Asay shiishshanaw keseedda; shin untunttu ayinne demmibeykkino. 28 Med'inaa Goday Musa, «Ta azazatuwaanne ta higgiiyaa naagiyaawaa awude gakkanaw is'siitee? 29 Med'inaa Goday hinttentoo Sambbataa immeeddawaa akeekite; usuppuntsa gallassan I hinttentoo laa'u gallassaa ukitsaa immiyaawe hewaa diraassa. Laappuntsa gallassi ubbay bare de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan gam'o; ooninne kare kesoppo» yaageedda. 30 Hewaa diraw, Asay laappuntsa gallassan shempeeppa. 31 Israa'eeliyaa Asay he ukitsaa mannaa giide suntseedda. Mannay deebbuwaa ayfiyaadan

bootsa; eessaanna uukkeedda ukitsaadan mal"ee. 32 Muse Israa'eeliyaa asaa, «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa; <Taani hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, woran mizeedda ukitsaa untuntu be'ana mala, mannaappe laa"u s'aasa gidiyaawaa hinttentu yaana yeletaw ashshi wotsite> yaagiide azazeedda» yaageedda. 33 Muse Aaroona, «itti s'aaruwaa akkaade laa"u liitiro kumentsaa mannaa an k'ola; yaataade yaana yeletaw minjettana mala, Med'inaa Godaa sintsan wotsa» yaageedda. 34 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan minjettana mala, Aaroone mannaa S'oossaa sintsan wotseedda. 35 Israa'eelatu barenttu de'iyaa gade yaana gakkanaw oytamu laysaa mannaa meeddino; untuntu Kanaane gade bagga gakkanaw mannaa miidde de'eeddino. 36 Aasi makkiiyaa eretteedda k'un'ay laa"u s'aasaappe tammu dakuuwa daree.

17 Israa'eeletu waa maabaraa ubbay Med'inaa Goday azazeeddawaadan, itti sa'aappe hara sa'aa yuuyiide, Siin mela biitaappe dendi biide, Rafidiima geetettiyaa sa'aan utteeddino. Shin Asay ushanaw haatsay he sa'aan d'ayeedda. 2 Untuntu Musena walak'ettiide Aa, «Nuw ushanaw haatsaa imma» yaageeddino. Muse zaariide, «Hinttentu taananna ayaw walak'ettiitee? Med'inaa Godaa hinttentu ayaw paac'c'iitee?» yaageedda. 3 Shin Asay yaan haatsaa saamettiide, Muse bolla zuuzummeeddino. Untuntu Aa, «Neeni nuuna, nu naanaanne nu mehiyaa saamuwaan wod'anaw Gibs'eppa kesaade pude ayaw ahaad?» yaageeddino. 4 Muse, «Taani ha asaa waatoo? Untuntu taana shuchchaan c'addana haniino» yaagiide Med'inaa Godaakko waasseedda. 5 Med'inaa Goday Musa, «Neeni asaappe sintsaw hametta; Israa'eeliyaa asaa c'imatuwaappe neenana afa; ini neeni Nayle Shaafaa haatsaa shoc'eedda s'am"aa ne kushiyaan oyk'kaadde ba. 6 Taani Siinaa Deriyaa zaallaa bolla ne sintsan ek'kana; neeni he zaallaa shoc'a; Asay ushanaw aappe haatsay kesianawaa» yaageedda. Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaa sintsan hewaadan ootseedda. 7 Israa'eelatu, «Med'inaa Goday nu gidon de'iiyye baawe?» yaagiide walak'etteedda dirawunne Med'inaa Godaa paac'c'eedda diraw, he sa'ay Masaahanne Mariiba geetettiide suntseteedda. 8 Amaaleek'atuu yiide, Rafidiiman Israa'eelatuwaana olaa gaketeeeddino. 9 Muse Iyyaasa, «Neeni nuw asaa dooraade, kessaade Amaaleek'atuwaana oletta; taani wontti S'oossaa s'am"aa oyk'kaade, Zooziyaa huup'iyaaan ek'kana» yaageedda. 10 Hewaappe guyye Iyyaasu Muse geeddawaadan, Amaaleek'atuwaana oletteedda. Muse, Aaroonenne Huuri zooziyaa huup'iyaa kesseeddino. 11 Muse bare kushiya dentsi gam'eedda keenan ubbaan

Israa'eelatu s'ooniino; shin I bare kushiya duge wotseedda wode Amaaleek'atuu s'ooniino. 12 Muse kushii arggaac'eedda wode, untuntu shuchchaa akki yiide, Musa Aa bolla utisseeddino. Aaroonenne Huuri ituu itti baggana ituu hinkko baggana gidiide, Aa kushiya sitti ootsiide oyk'k'eeddino. Yaatina away wullana gakkanaw Aa kushii sitti giide takkeedda. 13 Hewaa diraw, Iyyaasu Amaaleek'atuwaa olanchchatu waa mashshaan s'ooneedda. 14 Hewaappe simmina, Musa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Hawe ubbaa gede k'ofettana mala hawaa mas'aafan s'aafa. Yaataade Iyyaasa sissennan aggoppa; ayaw gooppe, saluwaappe garssan taani Amaaleek'a asatuwaa zaari k'ofetenaadan c'iraana d'ayssana» yaageedda. 15 Muse yarshshu waa yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, «Med'inaa Goday taw s'oonu waa immee» giide suntseedda. 16 I hawaadan yaageedda; «Kushetuu pude Med'inaa Godaa kawutetsaa araataakko denddeeddino; yeletaappe yeletaa gakkanawukka Med'inaa Goday Amaaleek'atuwaana olettanawaa» yaageedda.

18 Miidiyaama gade k'eesii, Muse bolluu Yootoore, S'oossay Musewunne Aa asaa Israa'eeliyay ootseeddabaa ubbaanne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa Gibs'eppa kesseeddawaa siseedda. 2 He wode Muse bolluu, Yootoore, Muse aakko yediide beedda Aa machato S'ipaaronne izi laa"u naanaa aheedda. Untuntuppe itu waa suntsay Gershshooma; ayaw gooppe, Muse, «Taani asaa gadiyaan bete gidaad» yaageedda. 4 Laa'entsu waa suntsay El'aazara; ayaw gooppe, I, «Ta aawu waa S'oossay taana maaddeeddawaa; I taana Gibs'e kaatiyaa mashshaappe ashsheeda» yaageedda. 5 Muse bolluu Yootoore Aa attuma naanaanne Aa machchattina S'oossaa deriyaa matan de'iyaa Musekko mela biittaa yeedda. 6 I Musa, «Taani, ne bolluu Yootoore, ne machchattinanne izi laa"u naanatuwaana neekko yay» yaagiide aakko kiitti wotseedda. 7 Hewaa diraw, Muse bare bollaru waa gaketanaw kesiide, aw goynneedda, Aa yereedda. Untuntu ituu itu waa sarotsiide, dunkkaaniyaa giddo geleeddino. 8 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa diraw, kaatiyaa bollarne Gibs'etu waa bolla ootseedda ubbaa, ogiyaan untuntta gakeedda daaburaabaa ubbaanne Med'inaa Goday untuntta ashsheeddawaa Muse bare bolloo odeedda. 9 Israa'eeliyaa asaa Gibs'etu waa kushiyaappe ashshanaw Med'inaa Goday ootseedda lo'o oosotuwaabaa ubbaa sisiide, Yootoore nashetteedda. 10 Yaatiide «Hinttena Gibs'etu waa kushiyaappenne kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda Med'inaa Goday, Gibs'etu waa kushiyaappe asaa kessi akkeeddawe, I galattetto. 11 Med'inaa Goday hara s'oossatuwaappe ubbaappe wolk'kaama

gidiyaawaa taani ha"i eraad; ayaw gooppe, I ha Israa'eeliyaa asaa bolla oteretteedda Gibs'e s'oossatuwaa bolla hawaa ootseedda» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan Yootoore, Muse bolluu, shuketiide polo s'uugettiyaa itti mehiyaa yarshshuwaanne hara yarshshoo shuketeedda ashuu meetettiyya mehiyaa yarshshuwaa S'oossaw aheedda; Aaroonenne Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay S'oossaa sintsan Muse bolluwaanna k'umaa maanaw yeeddino. 13 Wonttetsa gallassi Muse asaw pirddanaw utteedda; Asay Muse yuushshuwaan wonttappe omarssi gakkanaw ek'k'eedda. 14 Muse bolluu Muse asaw ootsiyaawaa ubbaa be'iide, «Neeni ha asaw ootsiyaawe hawe ayee? Asay ubbay wonttappe doommiide omarssi gakkanaw ne yuushshuwaan ek'k'ide'ishshin, neeni neerekkka daannaadan ayaw uttaad?» yaageedda. 15 Muse bare bolluwaa, «Asay S'oossaa sheniyya oochchanaw taakko yiyya diraassa. 16 Unttunttoo yewuu de'ooppe taakko yiino; taani itti uraa gidduwaaninne Aa shooruwaa gidduwaan pirdday; S'oossaa azazuwaanne wogaa untuntta erissay» yaageedda. 17 Muse bolluu, «Hawe neeni ootsiyaabay lo'enna. 18 Neeninne neenana de'iyaa Asay daabura s'alalaa giddiita; ha kiittay new loytsi dees'o; neeni hawaa neerekkka ootsanaw danddayakka. 19 Ane ha"i taani odiyaawaa sisa; taani neena zorana; S'oossay neenana gido. Neeni ha asaa diraw S'oossaa sintsa aad'd'a; neeni untunttu yewuwaa S'oossaakko aha. 20 Azazuwaanne wogaa untuntta neeni tamaarissa; untunttu de'ana maaraanne ootsana oosuwa ubbaa untuntta bessa. 21 K'ay asaa ubbaa gidдон danddayiyaa asatuwaa, S'oossaw yayyiyaawanta, ammanetteedawantanne magans's'aa miyaawaa is's'iyaaawanta dooraade untunttuppe asaw sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwa kaappatuwaa, ishatamuwaa kaappatuwaanne tammuwa kaappatuwaa suntsaa. 22 Untunttu ubbaa wode asaw pirddino; shin waayissiyaa yewuwaa ubbaa neekko ahino; waayissenna yewuwaa ubbaa untunttu wurssino. Untunttu neenana shaakketiyaa diraw, tookuu new kawushanawaa. 23 Neeni hewaadan ootsooppenne hawe S'oossaa azazo gidoope, neeni danddayana. K'ay ha Asay ubbaykka bare allaallii polettina, bare soo bare soo baanawaa» yaageedda. 24 Muse bare bolluwaa k'aalaa siseedda; I geeddawaa ubbaakka ootseedda. 25 Muse Israa'eeliyaa ubbaa gidoppe danddayiyaa asatuwaa dooriide asaa kaaletsiyaa sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwa kaappatuwaa, ishatamuwaa kaappatuwaanne tammuwa kaappatuwaa suntseedda. 26 Untunttu asaw ubbaa wode pirddeeddino; untunttu barena dees'eedda yewuwaa Musekko aheeddino; shin dees'ena yewuwaa ubbaa untunttu wursseeddino. 27 Hewaappe

guyyiyaan Muse bare bolluwaa moyzzina Yootoore bare gadiyaa simmeedda.

19 Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe keseedda heezzentso aginaan he koyro gallassan Siina mela biittaa gakteeddino. 2 Untunttu Rafidimeppe denddiide Siina mela biittaa biide, hewaan de'iyaa deriyaa sintsa mela biittaa utteeddino. 3 Muse S'oossakko pude deriyaa huup'iyaa kesina, Med'inaa Goday deriyaa huup'iyaa Aa s'eesiide, «Neeni Yaak'oobappe yelletteedda Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda; 4 «Taani Gibs'etuwa bolla ayaa ootsaadditanttonne k'ay arggantsaa k'efiyaan taani hinttentta waata tookkaade taakko ahaaditanttonne hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be'eeddita. 5 Simmi ha"i hinttenttu taw loytsi azazettooppenne ta k'aalaa c'aak'uwaa naagooppe, asaa ubbaa gidдон hinttenttu taw buzo gidana. Kumentsaa sa'ay tawaa gidoooppenne 6 hinttenttu ta kawutetsaa k'eesatuwaanne geeshsha asaa gidana» yaaga; neeni Israa'eelattoo odana k'aalay hawaa» yaageedda. 7 Muse guyye simmi biide, asaa kaletsiyaawanta s'eesi shiishshiide, Med'inaa Goday oda geedda ha k'aalatuwa ubbaa untunttoo odeedda. 8 Asay ubbay itti doonaa gidide, «Med'inaa Goday geeddawaa ubbaa nuuni ootsana» yaageeddino. Musekka untunttu geeddawaa Med'inaa Godaakko afeedda. 9 Med'inaa Goday Musa, «Taani neenana haasayishin Asay sisanaadaaninne untunttu neenan ubbaa wodekka ammanettanaadan, taani neekko wolk'kaama shaariyaa gidduwaana yaana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Muse Asay geeddawaa Med'inaa Godaw odeedda. 10 Med'inaa Goday Musa, «Neeni asaakko baade hachchenne wontti untunttu geeyanaadan oda. Untunttu barenttu mayuwaa meec'c'iide; 11 heezzentso gallassaw giigino. Ayaw gooppe, heezzentso gallassan Asay ubbay be'ishin, Med'inaa Goday Siina Deriyaa bollan wod'd'anawaa. 12 Neeni ha deriyaa yuushshuwaan asaw zawaa wotsaa untunttoo, «Deriyaa pude kesenaadan woy deriyaa s'ap'uwaa bochchennaadan hinttentta erite. Deriyaa bochcheedda ooninne tumuppe hayk'k'anawaa. 13 He uray shuchchaan c'adettiide woy wonddaafiyaan c'adettiide hayk'k'ooppe atin; I kushiyaan boshettoppo. Mehe, woy asaa gidoooppenne I shemppuwaanna attena» yaaga. Malakatay punettiyya wode, he wode untunttu deriyaa pude kesana gooppe kesino» yaageedda. 14 Muse deriyaappe asaakko duge wod'd'eeddawaappe guyyiyaan untuntta geeyanaadan odina, untunttu barenttu mayuwaa meec'c'eeddino. 15 Hewaappe guyyiyaan asaa I, «Heezzentso gallassaw giigite; machchiyaanna ak'oppite» yaageedda. 16 Heezzentso gallassi wontta guuguntsaa

guntsay sisetteedda. Walk'k'antsayne wolk'k'aama shaarii deriyaa mayyiide beetteedda; malakataykka punettiyaa wolk'k'aama kooshshay sisetteedda. Hewaa diraw, bare de'iyaa sa'aan Asay ubbay kokkoreedda. 17 Hewaappe guyyiyaan Muse asaa S'oossaanna gatsanaw untunttu de'iyaa dunkkaaniyaappe keseedda; untunttu deriyaa garssa dembbaan ek'keeddino. 18 Med'inaa Goday Siina Deriyaa bollan tamaanna wod'd'eedda diraw, Siina Derii c'uwaan kameteedda. Wolk'k'aama guuduwaappe c'uway kesiyaawaadan, aappe c'uway pude keseedda. Asay ubbay loytsi kokkoreedda. 19 Malakataa punuu loytsi dari dari beedda wode, Muse haasayina, S'oossaa kooshshay aw zaariide haasayeedda. 20 Med'inaa Goday Siina Deriyaa kiikiyaan wod'd'iide, Musa pude deriyaw kiikiyaa s'esina Muse pude keseedda. 21 Med'inaa Goday Aa, «Neeni duge baade Asay Med'inaa Godaa be'ana giide, zawaa aad'd'enaadaninne untuntuppe daruu hayk'k'ennaadan asaa seera. 22 Haray atto Med'inaa Godaa mata shiik'iyaa k'eesatuukka barena geeshshanaw koshshee; hewe d'ayooppe, Med'inaa Goday untuntta murana» yaageedda. 23 Muse Med'inaa Godaa, «Asay deriyaa pude yaanaw danddayenna; ayaw gooppe, neeni ne huup'iyaw, «Ha sa'aa geeshshaadan dummayiide, ha deriyaa yuushshuwaan zawaa wotsite» gaade nuw oda wotsaadda» yaageedda. 24 Med'inaa Goday Aa, «Neeni duge baade Aaroona neenana pude akkaade ya. K'eesetuwaanne asaa Med'inaa Goday murenaadan, untunttu zawaa aad'd'iidde pude Med'inaa Godaakko yooppino» yaageedda. 25 Hewaa diraw, Muse duge asaakko wod'd'iide, S'oossay geeddawaa untunttoo odeedda.

20 S'oossay ha k'aalatuwaa ubbaa hawaadan yaagiide haasayeedda; 2 «Neena Gibs'eppe ayiletetsaa gadiyaappe keseedda Med'inaa Goday ne S'oossay taana. 3 «Taappe attina, hara S'oossaw goynnoppa. 4 «Bolla saluwaan de'iyaa, woy garssa sa'aan de'iyaa, woy sa'aappe garssan haatsaa gidдон de'iyaa ayyaanne malatissaade new goynniyaa misiletuwaa ootsoppa. 5 Untunttoo hokkoppa woy untunttoo goynnoppa. Ayaw gooppe, taani, Med'inaa Goday ne S'oossay k'anaatanchcha S'oossaa; taana is's'iyaa wantta aawotuwwa nagaraa diraw, naanaa heezzentso yeletaanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa. 6 K'ay taana siik'iyaaanne ta azazuwaa naagiyaawanttoo sha'a yeletay gakkanaw laametena siik'uwaa bessiyaa Med'inaa Godaa. 7 «Med'inaa Godaa ne S'oossaa suntsaa c'oo dentsoppa; ayaw gooppe, S'oossay bare suntsaa c'oo dentsiyaawaa murana. 8 «Geeshsha ootsaade, Sambbata gallassaa naaga. 9 Neeni

ootsiyaa oosuwaa ubbaa usuppun gallassatuwaan ootsa. 10 Shin laappuntsa gallassay Med'inaa Godaa ne S'oossaw Sambbata. He gallassi ay oosuwaanne ootsoppa; neeni, woy ne attuma na'ay, woy ne mac'c'a naanaa, woy ne mac'c'anne attuma k'oomatuu, woy ne miizzay, woy hinttentunna de'iyaa Israa'eeliyaa gidena Asay he gallassan ay kiitaakka kiitettoppo. 11 Ayaw gooppe, usuppun gallassaa gidдон Med'inaa Goday saluwaanne, sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbaa med'd'eedda; shin laappuntsa gallassan shempeeedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday Sambbata gallassaa anjjeedan ne geeshsheedda. 12 «Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa biittaaan ne laytsay aduk'k'ana mala, ne aabbanne ne daayo bonchcha. 13 «Asaa wod'oppa. 14 «Woshummoppa. 15 «Wuu'oppa. 16 «Ne shooruwwa bollan wordduwaa markkattoppa. 17 «Ne shooruwwa golliyaa amottoppa; ne shooruwwa machato, woy Aa k'oomaa, woy Aa k'oomato, woy Aa booraa, woy Aa hariyaa, woy aw de'iyaaawaa ayaanne amottoppa» yaageedda. 18 Asay ubbay guuguntsay guugummiyaawaanne walk'k'antsay wolk'k'aamiyaawaa be'eedda; malakataa waasuwwa siseedda; k'ay derii c'uwattiyaawaakka be'eedda; Asay yashshan kokkoriide, haakuwaan ek'keedda. 19 Untunttu Musa, «Neeni nuw haasaya; nuuni sisana; shin nuuni hayk'k'ennaadan, S'oossay nuw haasayoppo» yaageeddino. 20 Muse asaa, «S'oossay hinttentta paac'c'anaw, nagaraa hinttentu ootsenna mala, Aa yashshay hinttentu wozanaan de'anaadan, I yeedda diraw yayyoppite» yaageedda. 21 Asay haakki ek'k'ide'ishshin, S'oossay de'iyaa sa'aa wolk'k'aama d'umaakko Muse shiik'eedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa, «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda; «Taani saluwaappe hinttenttoo haasayeeddawaa hinttentu hinttentu huup'iyaw be'eedda. 23 Ta matan ay eek'anne ootsoppite; biraa eek'aa woy work'k'aa eek'aa hinttenttoo ootsoppite. 24 « «Neeni taw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa urk'k'aappe med'd'aade ne s'uuggiyaa yarshshuwaa, ne ittippetetsaa yarshshuwaa, ne dorssatuwaanne ne deeshshatuwaappe ne miizzatuwwa Aa bolla yarshsha. Ta suntsay k'ofettana mala ootseedda sa'aa ubbaan, taani hinttentukko yaade, hinttentta anjana. 25 Neeni taw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa shuchchaappe med'd'ooppe, masetteedda shuchchaappe med'd'oppa; ayaw gooppe, neeni massiyaa miishshan Aa bochooppe, ne Aa tunissaasa. 26 Ta yarshshuwaa sa'aa pude gayyiyaan kesoppa; ayaw gooppe, neeni kesiyya wode, ne kalluu beette» yaagaadde oda.

21 «Neeni untunttoo immana wogay hawaa. 2 Neeni Ibraawe ayiliyaa shammooppe, I new usuppun laytsaa ootso; shin laappuntsa laytsaan I ayinne K'ans's'ennan,

ayiletetsaappe c'oo kesiide bo. 3 I barekka yeeddawaa gidooppe barekka bo; bare machchattina yeeddawaa gidooppe, Aa machatakka aanana bu. 4 Aa goday aw machato immeeddawaa gidoopenne machchata aw attuma naanaa woy mac'c'a naanaa yeleddawaa gidooppe, he machatanne izi naanay Aa godaawaa; I barekka kesiide bo. 5 Shin he ayilii, <Taani ta godaa, ta machatonne ta naanaa siik'ay; taani ayiletetsaappe kesikke gooppe, > 6 Aa goday Aa pirdiyaawanttu sintsa aatso; hewaappe guyyiyaan pengge woy pengge mak'aaniyaakko Aa afiide, Aa haytsaa gootsan lukko. Simmi I bare de'uwaaw laytsaa ubbaan aw ayiliyaa gidanawaa. 7 «Asay bare mac'c'a naatto ayiletetsaw zal"ooppe, attuma ayiletuu ayiletetsaappe kesiyaawaadan iza kesuppu. 8 Iza barena machchetetsaw dooriide afeedda godaw lo"ana d'ayooppe, goday izo wozissanaw koshshee. I iziw ammanettibeenna diraw, izo allagaw zaal"anaw aw maatay baawa. 9 I izo bare na'aw immanaw doorooppe, mac'c'a naattiw bessiyaawaa iziw ootso. 10 I barew hara machato akkooppe, koyro machatiw k'umaa, mayuwaaw woy asinatetsaanne machchetetsaa maataa pac'issoppo. 11 I ha heezzubatuwaaw iziw immana d'ayooppe, ayinne shaluwaaw c'iggenan ayiletetsaappe kesaade bu. 12 «Asaa shoc'iide wod'iyaa asaa tumuppe wod'anaw bessee. 13 Shin eriidde gidenaan I wod'iyaa wode, taani, S'oossay c'o"u geeddawaa gidooppe, I bak'atana sa'aa untunttoo taani giigisana. 14 Shin onne k'opiide eriidde hara bitaniyaa wod'ooppe, he uraa ta yarshshuwaaw sa'aappe diggaade, haraa sa'aan wod'a. 15 «Bare aabba woy bare daayo dechchiyaa uray ooninne tumuppe hayk'k'o. 16 «Asaa wolk'k'an oyk'k'iide zal"iyaa uray woy wolk'k'aan oyk'k'eedda Asay Aa kushiyaan beetteedda Asay tumuppe hayk'k'anaw bessee. 17 «Bare aabba woy bare daayo shek'k'yaawe tumuppe hayk'k'o. 18 «Laa"u asatuu walak'ettooppe, ittuu yenkuwaaw shuchchaan c'adooppe woy bokisoooppe, he deshetteeddawe hayk'k'ennan attowaa gidoopenne harggiide gisuwaan gam"ooppe, denddiide guufiyaana kare heeraan hamettooppe, he dechcheeddawe hayk'k'uwaappe attee; giddooppene I Aa kiitaa diggeedda diraw, shaluwaaw c'igganawunne Aa patsanaw maaddana koshshee. 20 «Asay bare attuma ayiliyaa woy mac'c'a ayilatto s'am"an shoc'ooppenne hewaa gaasuwaan he uray he godaa kushiyaan hayk'k'into, shoc'eeddawe tumuppe murettanaw bessee. 21 Shin he deshetteeddawe itti woy laa"u gallasaan denddooppe, he ayilii Aa miishshaa gidiyaa diraw, I murettena. 22 «Laa"u asatuu ittuu ituwaanna wad'ettiide shahaara mishiratto dechchoopenne iza boshettooppe, hewaappe hara iita deshetsay d'ayooppe, he mishiratti asinay oochcheeddawaanne daannatuu pirddeeddawaa

ayaanne c'iggo. 23 Shin iziw deshetsay darooppe, shemppuu hayk'k'into shemppuwaaw, 24 ayfiyaa diraw ayfiyaa, achchaa diraw achchaa, kushiyaaw diraw kushiyaaw, gediyaaw diraw gediyaaw, 25 s'uugetsaa diraw s'uugetsaa, madutsaa diraw madutsaa, k'oo'eedda diraw k'oo'uwaaw akkanaw koshshee. 26 «Itti Asay bare attuma ayiliyaw woy mac'c'a ayilatiw ayfiyaa bak'k'iide toyssooppe, he ayfiyaa diraw ayiletetsaappe kessi yeddo. 27 Hewaadankka, bare ayiliyaa achchaa woy bare ayilatti achchaa mentsooppe, he achchaa diraw ayiletetsaappe kessi yeddo. 28 «Booray mac'c'a asaa woy attuma asaa k'ayc'c'iide wod'ooppe, he booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o; Aa ashuu meetettoppo. Shin booraa goday murettoppo. 29 Shin booray kasekka k'ayc'c'iyaa meezii de'yaawaa gidiina, Asay Aa godaw odi wotsina, Aa goday k'achchennaan is's'ina, booray attuma asaa woy mac'c'a asaa wod'ooppe, he booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o; k'ay Aa godaykka hayk'k'o. 30 Shin I barena wozanaadan ooshetoooppe, untunttu oochcheeddawaa ayaanne c'iggiide, bare shemppuwaaw wozo. 31 Booray attuma na'aa woy mac'c'a naatto k'ayc'c'iide wod'ooppe, pirdday itti mala gido. 32 Booray attuma ayiliyaa woy mac'c'a ayilatto k'ayc'c'iide wod'ooppe, booraa goday ayiliyaa godaw hattamu biraa santimiyaaw c'iggo. Booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o. 33 «Itti Asay ollaa k'um"iyaa pokiide, woy ollaa bookkiide k'um"ennaan aggooppe, booray woy harii he ollaan kunddooppe, 34 he ollaa goday mehiyaa gatiyaa c'iggo. I Aa godaw gatiyaa c'iggiide, hayk'k'eedda mehiyaa barew akko. 35 «Itti asaa booray hara booraa k'ayc'c'iide wod'ooppe, pas'a booraa zal"iide, Aa gatiyaanne hayk'k'eedda booraa likkiyaan shaakki akkino. 36 Shin he booray k'ayc'c'iyawaa gidiyaawe kaseti erettishin, Aa goday Aa k'achchennaan aggeedawaa gidooppe, Aa goday booraa c'iggo. Yaatiide he hayk'k'eeddawaa barew akko.

22 «Itti Asay booraa woy dorssaa wuu"iide shukkooppe, woy zal"ooppe, booraa diraw ichcheshu booraa, dorssaa diraw oyddu dorssaa c'iggo. 2 «Kaysuu golliyaa bookkiide oyk'k'etooopenne shoc'ettiide hayk'k'into, shoc'eeddawe suutsaa gusseeddawoo ooshettenna. 3 Shin hewe s'alk'k'ii doli kichchina hanooppe, I he gukkeedda suutsaa ac'uwaaan ooshettee. Kaysuu bare wuu"eeddawaa zaaro; shin aw ayayenne d'ayooppe, bare wuu"eeddawaa zaaranaw I zal"etto. 4 I wuu"eedda mehii pas'a de'iide Aa kushiyaan beettinto, booraa, woy hariyaa, woy dorssaa gidoopenne, I bare wuu"eeddawaa laa"u kushiyaaw aatsiide c'iggo. 5 «Itti Asay bare mehiyaa dembban woy woyniyaa turaa gidon heemmishin, mehii hara asaa shoyk'aappe mooppe, I bare shoyk'aappe woy bare woyniyaa turaa

ubbaappe lo"iyaawaa afilaamaa c'iggo. 6 «S'aragay dendiide aguntsaa buuraana laa'iide, dooriyaan de'iyaa katsaa, woy ek'uaan de'iyaa katsaa, woy goshshaa ubbaa miyaawaa gidoope, koyro s'aragaa oytseedda bitanii ac'aa c'iggo. 7 «Itti Asay biraa woy hara miishshaa naagissanaw bare shooro hadaraa immina, shooruwa sooppe he miishshay wuu"ettooppenne kaysuu oyk'k'etintto, kaysuu he miishshaw laa"u kushiya aatsiide c'iggo. 8 Shin kaysuu beettenaan d'ayoope, golliya goday pirdiyaawantukko shiik'iide bare shooruwa miishshaa bolla bare kushiya wotsibeennawaa c'aak'k'o. 9 «Asay ay mootuwanka, boora gaasuwaan, woy hariya gaasuwaan, woy dorssaa gaasuwaan, woy mayuwa gaasuwaan, woy hara bayeeddawaa gaasuwaan, «Hawe tawaa» giide mootettoope, laa"u baggayka barenttu mootuwa pirdiyaawanttu sintsa aatsino; pirdiyaawanttu bayzanchcha geedda uray bare shooro laa"u kushiya aatsiide c'iggo. 10 «Asay bare shooro hariya, woy boora, woy dorssaa, woy hara mehiya naagissanaw hadaraa immina hayk'k'intto, woy deshettintto, woy ooninne be'ennaan bonk'k'anchay afooppe, 11 hadaraa naagiyaawe bare shooruwa mehiya bolla bare kushiya wotsibeennawaa Med'inaa Godaa sintsan c'aak'k'ina, untunttu gidon de'iyaa yewuu mayetto. He mehiya goday c'aak'uwaa akko; c'igga immanaw koshshenna. 12 Shin mehii shooruwaappe wuu"etteeddawaa gidoope, izaawoo c'iggo. 13 He mehiya do'ay mentereetsiide meeddawaa gidoope, markka gidanaadan do'ay miishshin atteeddawaappe akkiide yo; yaatiide me'eretteedda mehiya diraw c'iggoppo. 14 «Asay bare shooruwaappe mehiya gars's'ooppenne Aa goday baynna sa'aan he mehii deshettottee woy hayk'k'oope, he mehiya c'iggo. 15 Shin Aa goday aanana de'oope, gars's'eedawe c'iggoppo; keraw akkeeddawaa gidoope, keraw c'iggiyaa shaluu ac'uwaa c'iggeedda. 16 «Itti Asay asinaw giigabeenna wodoratto c'immiide, izina gisiyaawaa gidoope, izo c'ilooshiide barew machato ootso. 17 Izi aabbu izo aw immanaw is's'oope, wodoratto akkiyaa uray c'ilooshiyaawaa keeshshaa biraa I aabboo immo. 18 «Bitiyaa mishiratto pas'a wotsoppa. 19 «Mehiyaanna gisiyaa ooninne tumuppe hayk'k'o. 20 «Med'inaa Godaa s'alalaassappe attina, hara s'oossaw yarshshiyaawe ooninne mule d'ayo. 21 Betiide yeedda asaa k'ohoppite woy un"oppite; ayaw gooppe, hinttentukka Gibs'e gadiyaan bete gidiide de'eeddita. 22 Asinay hayk'k'eedda am"attonne aawuu hayk'k'eedda hiyyeesaa un"oppite. 23 Hinttenttu untuntta un"etsina, untunttu taakko waassooppe, 24 taani untunttu waasuwa tumuppe sisana; he wode ta hank'k'uu hinttenttu bolla denddana; taani hinttentta mashshaan wurssana;

hinttenttu machatuu am"e hinttenttu naanayka aawuu hayk'k'owanta gidanawantta. 25 «Hinttenttu gidon de'iyaa ta asaappe itti hiyyeesaw shaluwa tal"ooppe, shaluwa dichchaw immiyaa asaadan hanoppite; neeni dichchaa Aa oochchoppa. 26 Neeni ac'uwaa diraw ne laggiyaa mayuwa oyk'k'oope, away wullenan de'ishshin aw zaara; 27 ayaw gooppe, I bare bollaa kammiyaawe henni s'alalaana; harabaa ayaa mayyiide ak'anaw danddayii? I taw waassooppe, taani k'arettiyaawaa gidiyaa diraw, sisana. 28 «S'oossaa bolla shek'aa k'aalaa haasayoppa, woy ne deriyaa moodiyaawaa shek'k'oppa. 29 Ne katsaa s'eeraappenne ne woyniyaa gum"etsaa kumentsaappe taw yarshshuwa shiishsha. «Neeni ne attuma naanaa gidon bayiratiyaa na'aa taw immanaw koshshee. 30 Miizaaappekka dorssaappekka hewaadan ootsa. Untunttu laappun gallassay gakkanaw, barenttu aayetuwaana aayetuwaana gam"ino; hospuntsa gallassi untuntta taw imma. 31 «Hinttenttu taw geeshsha asaa gidanaw koshshee; hewaa diraw, bazuwaa do'ay mentereetsiide wod'eedda mehiya ashuwa mooppite; hewaa kanaw olite.

23 «Worddo oduwa puukkoppa; wordduwa markka gidaade, iita asaa maaddoppa. 2 litabaa ootsanaw c'ora asaa kaalloppa; pirdaa geellayanaw c'ora asaana itta gidaade markkattoppa. 3 Hiyyeesay pirdaw shiik'oope, mootuwaan Aa metuwa s'eellaade maaddoppa. 4 «Ne morkkiyaa booray woy harii bayeeddawaa demmooppe, zaaraadde aw afa. 5 Neena is's'iyaa bitaniyaa harii c'aanaana kundeeddawaa be'oope, hewaan aggoppa; maaddaade aanana dentsa. 6 «Pirdaa dabaaban maaddaade, hiyyeesaa asaa pirdaa geellayoppa. 7 Worddo yewuwa ubbaappe haakka; geeshsha woy s'illuwa wod'oppa; ayaw gooppe, kobaa ootseeddawaa taani saro yeddikke. 8 Mattaayiyaa (magans's'aa) akkoppa; ayaw gooppe, mattaayii s'eelliyawanttu ayfiyaa k'ook'iseenne s'illatuwa k'aalaa mirk'k'ee. 9 «Betiya naak'k'oppite; bete gidiyaawe ay keeshshaa kayyoyintto erita; ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw bete gidiide Gibs'e gadiyaan de'eeddita. 10 «Neeni ne gadiyaa usuppun laysaw goshaade, zeraade katsaa k'oyc'a akka. 11 Laappuntsa laysaan gadiyaa goshenan shaachcha; yaatoope, ne asaa gidon de'iyaa hiyyeesatuu hewaappe miyaabaa demmana; k'ay untuntuppe attiyaawaa do'atuu maana. Neeni ne woyniyaa turaakka ne wogaraakka hewaadan ootsa. 12 Usuppun gallassaa ne kiitaa kiitetta; ne boorayne ne harii shemppana malanne ne son yeletteedda ayiliinne betii, shemppana mala, laappuntsa gallassi oosuwa ootsoppa. 13 «Taani hinttentta geeddawaa ubbaa minisiide ootsite; hara

s'oossatuwaa suntsaa s'eesoppite; hinttentu ins's'arssaappe hewe sisettoppo. 14 «Laysan heezzu gede hinttentu taw baalaa bonchchite. 15 Magaage ukitsaa Baalaa bonchchite; taani hinttentta azazeeddawaadan, laappun gallassaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; hinttentu Abiiba geetettiyaa aginaan keereedda gallassatuwaan ha baalaa bonchchite; ayaw gooppe, hinttentu Gibs'eppe keseeddawe he aginaana. «Hintteppe itti asaynne ta sintsan mela kushe beettoppo. 16 «K'ay hinttentu hinttentu gaden zerina, koyro gakteedda katsaa c'akkiyaa wode, Katsaa c'akkiyaa Baalaa bonchchite. «K'aykka laysaa wurssetsan, katsaa ayfiyaa gadeppe shiishshiyaa wode, Shiishuwaa Baalaa bonchchite. 17 Attuma Asay ubbay Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa sintsan laysan heezzu gede beetto. 18 «Neeni yarshshuwaa suutsaa taw shiishshaadde, irshshuwaa yeggiide uukkeedda ukitsaanna shiishshoppa. Ta baalaa bonchchiyaa gallassi yarshshetteedda mod'd'uwaappe wonttaw ayinne attoppo. 19 Ne gaden bayira ka"eedda ksaappe ubbaappe lo"iyaawaa Med'inaa Godaa soo, ne S'oossaa soo aha. Deeshsha maraa Aa daay maatsan doysoppa. 20 «Ne ogiyaan neena naagana malanne taani new giigisseedda sa'aa neena afana mala, taani kiitanchchaa ne sintsan kiittana. 21 I odiyaaawaa hayzza aw azazetta; Aa bolla makkaloppa; ta suntsay Aa bolla de'iyaa diraw, hinttentu nagaraa ootsiyaawaa gidoope, hinttentoo I atto geena. 22 I odiyaaawaa hinttentu minisiide hayzooppen ne taani odiyaaawaa ubbaa ootsooppe, hinttentu morkkatuwaaw taani morkkana; hinttenana ek'ettiyaawantuna taanikka ek'k'ettana. 23 Ta kiitanchchay hintteppe sintsanna biide, hinttentta Amooraaawaanatuwaaw gadiyaa, Hiitetuwaaw gadiyaa, Parzzaawaanatuwaaw gadiyaa, Kanaanetuwaaw gadiyaa, Hiiwetuwaa gadiyaanne Yaabuusawaanatuwaaw gadiyaa ahana. Taani untuntu ubbaa d'ayssana. 24 Untuntu s'oossatuwaaw sintsan hokkoppite, woy goynnoppite, woy untuntu hanuwaa k'ulloppite. Hinttentu untuntu s'oossatuwaanne untuntu shuchchaa misiletuwaaw mentsereetsanaw koshshee. 25 Med'inaa Godaa, hinttentu S'oossaw, goynnite; yaatoope, I hinttentu k'umaanne hinttentu haatsaa anjanawaa; taani harggiyaa hinttentu giddoppe diggana. 26 Hinttentu biittan ay mac'c'a asaynne boshetenna; maynenna. Taani hinttentu de'ana laysaa payduwaaw adussana. 27 «Taani ta yashshaa hinttentu sintsan yeddana; hinttenana gakettiyaa kawutetsaa ubbaa dagantsana; hinttentu morkketuu ubbay hinttentoo zokkiyaa zaariide, bak'atanaadan taani ootsana. 28 Taani hintteppe sintsaw dukkiyaa kajiyaa yeddana; Hiiwetuwaa, Kanaanetuwaanne Hiitetuwaaw hinttentu sintaappe laaggaade kessana. 29 Shin biittay mela

attenaadaaninne bazuwaa do'ay hinttentta waayissenaadan, itti laysaan untunta yedersikke. 30 Shin hinttentu payduwaan dariide, he gadiyaa laattana gakkanaw, taani untunta laafa laafa laaggaade hinttentu sintaappe kessana. 31 Taani hinttentu zawaa Zo'o Abbaappe Piliss's'eema Abbaa, mela biittaappe Efiraas'iisa Shaafaa gatsana. He gadiyaan de'iyaa ubbaa taani hinttentu kushiyaan aatsaade immana; hinttentukka untunta hinttentu sintaappe laaggiide kessana. 32 Untuntunna woy untuntu s'oossatuwaanna c'aak'uwaa wotsoppite. 33 Untunta hinttentu gadiyaan wotsoppite; hewe d'ayoope untuntu hinttentta ta bolla nagaraa oosissanawantta; ayaw gooppe, untuntu s'oossatoo goynniyaawe tumuppe hinttentoo p'ire gidanawaa» yaageedda.

24 Hewaappe guyye Med'inaa Goday Musa, «Neeni, Aaroone, Naadaabe, Abiihinne Israa'eeliyaappe laappun tammu c'ima asatuu Med'inaa Godaakko deriyaa huup'iyaa pude kesiide haakuwaan goynnite. 2 Shin Muse, neeni neerekka Med'inaa Godaakko shiik'a; hara c'imatuu ta mata yooppino. K'ay asaykka neenana pude kesoppo» yaageedda. 3 Muse yiide, Med'inaa Godaa K'aalaa ubbaanne Aa wogaa ubbaa asaw odina Asay ubbay itti K'aalaan, «Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa nuuni ootsana» yaageeddino. 4 Muse Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa s'aafeedda. Wonttetsa gallassi wontta guuran dendiide, deriyaa s'ap'uwaa yarshshiyaa sa'aa gimbiide Israa'eeliyaa asaa yaraa tammanne laa"uwaa suntsaan, tammanne laa"u shuchchaa tuussaa esseedda. 5 I Israa'eelatuwaappe yalaga attuma asaa kiittina, untuntu biide s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishsheeddino; K'ay ittipetetsaa yarshshoo korumatuwaaw Med'inaa Godaw yarshsheeddino. 6 Muse suutsaappe bagga akkiide keriyaan tigeedda; atteeda bakka suutsaa I yarshshiyaa sa'aan c'ac'c'afeedda. 7 Hewaappe guyyiyaan K'aalaa c'aak'uwaa Mas'aafaa akkiide, asaw nabbabeedda; untuntu, «Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa nuuni ootsana; nuuni azazettana» yaageeddino. 8 Hewaappe guyyiyaan Muse he suutsaa akkiide, asaa bolla c'ac'c'afiide untunta, «Be'ite, Med'inaa Goday ha K'aalaa ubbaan hinttenana wotseedda K'aalaa c'aak'uwaa suutsay hawaa» yaageedda. 9 Muse, Aaroone, Naadaabe, Abiihinne Israa'eeliyaa c'imatuwaappe laappun tammuu pude keseeddino. 10 Israa'eeliyaa S'oossaa be'eddino; Aa gediyaappe garssana saluwaadan geeyeedda samppeeriyaa geetettiyaa p'ooliyaa shuchchaappe oosetteeddawaa malatiyaa wuyggiyaa malabay de'ee. 11 Shin S'oossay Israa'eeliyaa asaa kaappatuwaaw wod'ibeenna. Untuntu S'oossaa be'eddino;

Aa sintsan meeddinonne usheeddino. 12 Med'inaa Goday Musa, «Neeni deriyaa pude haa taakko kesaade, hawaan gam'a; yaatooppe neeni untunta tamaarissana mala, taani wogaanne azazuwaa s'aafeedda shuchchaa new immana» yaageedda. 13 Hewaappe guyyiyaan Muse bare k'oomaa Iyyaasunna baanaw denddeedda; Muse S'oossaa deriyaa pude keseedda. 14 Israa'eeliyaa asaa c'imatuwaa I, «Nuuni hinttentukko simmanaw hawaan de'ishshite; Aaroonenne Huuri hawaan hinttenana de'iino; yewuu de'iyaa ooninne untuntukko bo» yaageedda. 15 Muse deriyaa pude keseedda wode, shaarii deriyaa kammeedda. 16 K'ay Med'inaa Godaa bonchchuu Siina Deriyaa bollan utteedda; he shaarii usuppun gallassaa mayyeedda; laappuntsa gallassan he shaariyaa giddoppe Med'inaa Goday Musa s'eeseedda. 17 Israa'eelattoo Med'inaa Godaa bonchchuu deriyaa huup'iyaan s'uuggiyaa tamaa malatiide beetteedda. 18 Hewaappe guyyiyaan Muse he shaariyaa giddo geliide, deriyaa pude kesiide deriyaa huup'iyaan oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa gam"eedda.

25 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda; 2 «Taw immiyaawaa ahanaadan neeni Israa'eelattoo oda; taw immanaw Aa wozanay Aa imma imma giyaa asaa ubbaa imotaa neeni taw akka. 3 Hinttentu untuntuppe akkana imotay hawaa: work'k'aa, biraa, nahaasiyaa birataa, 4 saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, zo'o liik'o k'ac'inaa, deeshshaa isikiyaa, 5 dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, hara galbbaa, odooruwa, 6 s'omppiyaw wogaraa zayitiyaa, okkiyaa zayitiyaanne is'aanaa sawetsiyaa k'imaamiyaa; 7 K'eesatuwaa kaappuwaa eefuudiyaaanne tiraan wotsiyaawaan yeggiyaa margidiyaa geetettiyaa shuchchatuwaanne hara p'ooliyaa al"o shuchchatuwa aho. 8 «Yaatiide taani untuntu gidдон ak'anaadan, untuntu taw Geeshsha sa'aa giigissino. 9 Likke taani neena besseedda leemuuswaa ubbaadan S'oossaa Dunkkaaniyaanne Aa gidдон de'iyaa miishshatuwaa ootsite. 10 «Untuntu odooruwa mitsaappe adussatsay laa"u wad'anne bagga, gompay itti wad'anne bagga, geesay k'ay itti wad'anne bagga gideedda Taabootaa med'd'ino. 11 Soyaanne kariyaa walakay baynna work'k'aan sheeshsha; Aa yuushshuwaakka work'k'aa tigetsan yuushsha aatsa. 12 He Taabootaw oydu work'k'aa sagaayetuwa tigeade oydu gedetuwaan itti baggana laa"u sagaayetuwa, k'ay yenkko baggana laa"u sagaayetuwa aatsa. 13 Hewaappe guyyiyaan odooruwaappe kasuwaa kessaade work'k'aan sheeshsha. 14 Taabootaa tookkanaw, Taabootaa miyyiyaan de'iyaa sagaayetuwaan kasuwaa aatsa. 15 Tookkiyaa kasotuu Taabootaa sagaayetuwa gidдон

de'ino; untuntu hewaappe ubbakka kesoppino. 16 Taabootaa gidдон taani new immiyaa, tammu azazatu s'aafetti utteedda laa"u masetteedda markkatetsaa shuchchatuwa wotsa. 17 «Walakay baynna work'k'aappe laa"u wad'anne bagga aduk'kiyaa, itti wad'anne bagga aakkiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa med'd'a. 18 K'um"iyaw wurssetsaa laa"u bagga gas'an laa"u kiruubeeliyaa, k'os'etteedda work'k'aappe med'd'a. 19 Itti kiruubiyaa itti bagga gas'an, laa"entso kiruubiyaa yenkko bagga gas'an laa"uwaakka K'um"iyaanna gatsa oytsaade med'd'a. 20 Kiruubetuu barenttu k'efiyaa dentsiide, atto giyaa sa'aa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan kuway wotsino; k'ay ittuu ittuwaakko simmi uttiide, k'um"iyaa s'eellino. 21 K'um"iyaa Taabootaw bolla baggan wotsa; k'ay taani new immiyaa azazatu s'aafettiide masetteedda shuchchatuwa Taabootaa gidдон wotsa. 22 Markkatetsaa Taabootaa bolla k'um"iyaa bolla de'iyaa laa"u kiruubetuwaappe gidduwaan taani neenana gakettaade Israa'eeliyaa asaw taani immiyaa azazuwaa ubbaa yaan new immana. 23 «Odooruwa mitsaappe adussatsaa laa"u wad'aa, gompay itti wad'aa, geesay k'ay itti wad'anne bagga gidiyaa itti s'arp'peezaa med'd'a. 24 Yaataade walakay baynna work'k'aan sheeshsha; k'ay Aa yuushshuwaan work'k'aa tigetsaa yuushsha aatsa. 25 Hewaadankka, k'ay gompay takkaad'e gideedda shaashiyaa Aa bolla yuushsha aatsa. Yaataade Aa bolla work'k'aa tigetsaa yuushsha. 26 He s'arip'peezaw oydu work'k'aa sagaayetuwa med'd'aade, s'arip'peezaa gedetuu de'iyaa oydu gas'an wotsa. 27 S'arip'peezaa tookkanaw kasuwaa aatsiyaa sagaayetuu s'arip'peezaw shaashiyaa gas'aan shiik'iide de'ino. 28 He tookkiyaa kasuwaa odooruwaappe kessaade, work'k'aan untunta sheeshsha. 29 Hewaadankka, k'ay shaatatuwaanne c'ilppatuwaa, duuk'kiyaabuwaanne s'uu'atuwaa walakay baynna work'k'aappe med'd'a. 30 Ta sintsa aatsiyaa geeshsha ukitsay ubbaa wodekka s'arip'peezaa bolla d'ayoppo. 31 «S'omppiyaa wotsiyaa baalaa k'os'etteedda walakay baynna work'k'aappe med'd'a; he baallay ek'kiyaa gediikka, k'ay gidдо toomaykka ubbay k'os'etteedda work'k'aappe oosettanaw koshshee. Aa wanc'c'atuu, Aa kukkumotuu Aa c'iishshatuu ubbay aanana ittippe oyk'etti med'ettanaw koshshee. 32 Miyyiyaanna usuppun maratuu aw kesiino; maratuwaappe heezzatuu itti baggana, k'ay heezzatuu yenkko baggana de'ino. 33 Usuppun maratookka huup'iyaan huup'iyaan heezu heezu kukkumuunne c'iishshay de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa wanc'c'ay de'o. 34 S'omppiyaa wotsiyaa baallaw gidдо toomay, kukkumotuwa c'iishshatuu de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa oydu wanc'c'ay de'o. 35 Laa"uu laa"uu ittippe waatsan de'iyaa heezzu maratuwaappe

garssana itti itti kukkumuu de'o. 36 Kukkumatuunne maratuu ubbay s'omppiyaa wotsiyaa baalaana ittippe, oyk'k'etti ittuwaa gidiide, walakay baynna work'k'aappe k'os'ettiide med'ettino. 37 «Hewaappe guyyiyaan s'omppiyaa wotsiyaa baallaw laappun s'omppetuwaa giigissaade, untunttu sintsa giddow poo'ana mala d'ok'k'u ootsaadde wotsa. 38 S'omppiyaa toyyisiyaa k'ap'etuwaanne untuntta wotsiyaawantta walakay baynna work'k'aappe med'd'a. 39 S'omppiyaa wotsiyaa baallaynne an go'ettiyaa miishshaa ubbay hattamanne ichcheshu kiilo giraame gideedda walakay baynna work'k'aappe med'd'ettiino. 40 Akeeka; taani neena deriyaa huup'iyaa besseeddawaadan kiiteta.

26 «K'ay liik'o puuttuwaappe saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe dadetteedda tammu gaarddotuwaappe S'oossaa Dunkkaaniyaa giigissa. He gaarddotuwaan itti hiillan kiruubetuwaa misiliyaa dadissa. 2 Gariddotuu ubbay itti likke gidino; geesay laatamanne hospun wad'a; gomppay oyddu wad'aa gido. 3 Ichcheshu gaarddotuwaa ittippe gatsaade sikka; yenkko atteeda ichcheshu gaarddotuwaakka untuntuwaadan kiiteta. 4 Ittippe gakettiide siketteedda gaarddotuwaappe itti gaarduwaawurssetsa gas'an saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe mac'araa med'd'a; k'ay ittippe gaketi siketteedda yenkko gaardduwaankka hewaadan kiiteta. 5 Ittippe gaketeedda itti gaardduwaa bolla ishatamu mac'araa, k'ay ittippe gaketeedda yenkko gaardduwaa bollakka ishatamu mac'araa med'd'a; he mac'aratuubbaykka ittuu ittoo maaran de'ino. 6 Hewaappe guyyiyaan work'k'aappe ishatamu oyk'k'iyaaawantta med'd'aade S'oossaa Dunkkaanii ittuwaa gidana mala, he gaarddotuwaa gas'aa gas'aa he oyk'k'iyaaawantun oytsa. 7 «K'ac'inaappe med'etteedda S'oossaa Dunkkaaniyaa bollanna kammana mala, tammanne itti gaarddatuwaa deeshshaa isikiyaappe daddaade, itti dunkkaaniyaa med'd'a. 8 Tammanne itti gaarddatuukka itti likke gidino; itti itti gaardduwaa geesay hattamu wad'aa, gomppay oyddu wad'aa gido. 9 Ichcheshu gaarddotuwaa itti baggana, usuppun gaarddotuwaa k'ay yenkko baggana gatsaade sikka. Usuppuntsa gaardduu dakkotiide, dunkkaaniyaw sintsa baggana daabulletto. 10 Gatsi sikkeedda gaarddatuwaappe itti gaardduwaa gas'an ishatamu mac'araa med'd'a; k'ay gatsi sikkeedda yenkko gaarddotuwaappe gas'an ishatamu mac'araa med'd'a. 11 Ishatamu nahaasiyaa oyk'k'iyaaawaa med'd'aade, mac'aratuwaa giddo gelissa; yaataade dunkkaaniyaa ittippe gatsa oytsa. Yaatooppe ha laa"u oyk'k'etteedda kamiyaawanttu ittuwaa gidana. 12 Ha dunkkaaniyaa

gaarddotuwaappe palaheedda bagga gaardduu S'oossaa Dunkkaaniyaw guyyenna kak'k'eto. 13 Dunkkaaniyaa gaarddotuu laa"u bagganakka itti itti wad'aa keeshshaa palahino; he palaheeddawanttu S'oossaa Dunkkaaniyaa kammana mala, laa"u bagga miyyiyaanna kak'k'etino. 14 «Deeshshaa agoozaaappe med'etteedda dunkkaaniyaa bollanna kammanaw dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o K'alamiyaan yeggi kesseeddawaa giigissa; k'ay Aa bollanna kammanaw k'um"iyaa hara galbbaappe giigissa. 15 «S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagiyaawantta sitti geedda odooruwaappe kessa. 16 Itti itti s'agaagiyaaw geesay tammu wad'aa, gomppay itti wad'anne bagga gido. 17 Itti itti s'agaagiyaaw ittuwaa ittuwaanna gatsi oytsiyaa laa"u pootsaa med'd'a. S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa ubbaakka hewaadan kiiteta; 18 S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana laatamu s'agaagiyaawaa med'd'a. 19 Itti itti s'agaagiyaaw laa"u pootsay geliyaa oytamu lukuwaa, ubbaakka biraappe giigissa. 20 S'oossaa Dunkkaaniyaw huup'issa baggana, laatamu s'agaagiyaawaa med'd'a. 21 Itti itti s'agaagiyaaw laa"u gedetuu, mule oytamu gedetuu, biraappe giigino. 22 K'ay S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye gas'an away wulliyaa baggana usuppun s'agaagiyaaw med'd'a. 23 Guyen de'iyaa gas'atoo laa"u s'agaagiyaaw giigissa. 24 Hewaa diraw, itti s'ap'uwaan laa"u pootsaa giiga s'eeraa gakanaw itta gidi migiduwaan oyk'k'etanaw bessee; laa"uu gas'aa oytsiyaa s'agaagatuukka hara s'agaagii oosettowaadan oosetanaw bessee. 25 Hewaa diraw itti itti s'agaagiyaaw garssanna laa"u laa"u pootsay geliyaa lukatuu de'ino; ubbaanna hospun s'agaagetuunne biraappe ooseteedda tammanne usuppun pootsay geliyaa lukatuu de'ino. 26 «K'ay odoorotuwaappe tuk'k'umetiyaaw meegaa kessa. S'oossaa Dunkkaaniyaw itti bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaaw meegaa, 27 k'ay yenkko bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaaw meegatuwaa giigissa. Hewaadankka, S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye away wulliyaa baggana wurssetsa gas'an de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaaw meegaa med'd'a. 28 Giddo tuk'k'umetiyaaw meegay s'agaagetoo giddo heeraana ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw pini kesanaw koshshee. 29 S'agaagetuwaa work'k'aan sheeshshaade, tuk'k'umetiyaaw meegatuu aad'd'iyaa sagaayetuwaa work'k'aappe med'd'a; k'ay tuk'k'umetiyaaw meegatuwaakka work'k'aan sheeshsha. 30 S'oossaa Dunkkaaniyaa taani neena deriyaa bolla besseeddawaadan ootsaadde tokka. 31 «Saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe itti gaardduwaa kiiteta;

he gaardduwaa bolla itti hiillan kiruubetuwaa misiliyaa sikissa. 32 Yaataade work'k'aan sheeshsheedda oydu, odooruwa tuussatuwaan de'iyaa work'kaappe oosetteedda kak'kiyaawaan kak'k'a. He oydu tuussatuu biraappe med'd'eedda oydu pootsay geliyaasaan gelino. 33 He gaardduwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa kaaran de'iyaa oyk'kiyaawantuppe garssanna kak'keedda, K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa gaardduwaappe guyye baggan wotsa; yaatooppe he gaardduu Geeshsha sa'aa Ubbaappe Aad'd'eedda Geeshsha Sa'aappe shaakana. 34 Atto giyaa sa'aa k'um'iyaa Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aan de'iyaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa bolla wotsa. 35 S'arp'p'eezaa gaardduwaappe karenna, S'oossaa Dunkkaaniyaan geeshsha sa'aa gidduwaan huup'issa baggan wotsa; s'omppiyya wotsiyaa baalaa k'ay Aa baggan gedissa baggana wotsa. 36 «Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaw saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawaan oosetteedda gaardduwaa med'd'a. 37 Gaarddoo ichcheshu tuussatuwaa odoorotuwaappe kessaade, work'k'aan sheeshsha; kak'kiyaawantukka work'kaappe oosetteeddawantta gidino; tuussatoo nahaasiyaa birataappe tigaade ichcheshu pootsatuu geliyaawaa med'd'a.

27 «Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aa kees's'a. He yarshshiyaa sa'aw geesay ichcheshu wad'aa gido; gompayenne itti likke, ichcheshu ichcheshu wad'aa; d'ok'k'atetsay heezu wad'aa, oydu gas'ana de'o. 2 Wurssetsaa gas'an gas'an itti itti kac'iyaa med'd'a; kac'etuu yarshshiyaa sa'aanna ittippe oyk'k'ettiide med'ettino. Yaataade yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataan sheeshsha. 3 An go'ettiyaa miishshatuwaa, bidintsaa kessiyaa balddetuwaa, akaafatuwaa, suutsaa tigiya kuyis'aarotuwaa, K'ap'iyaa, seeliyaabaa oyk'kiyaa miishshaa nahaasiyaa birataappe med'd'a. 4 Yaataade nahaasiyaa birataappe zazziriyaa med'd'a; k'ay Aa oydu gas'an oydu sagaayetuwaa med'd'a. 5 Yaataade yarshshiyaa sa'aw giddo baggan oytsaade wotsa 6 Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aw kasotuwaa kessaade, nahaasiyaa birataan sheeshsha. 7 Yarshshiyaa sa'aa tookkiyaa wode maaddana mala, he kasuwaa laa'u miyyiyaanna de'iyaa sagaayetuwaan aatsa. 8 Taani neena deriyaa bollan besseeddawaadan, yarshshiyaa sa'aa s'awulaappe med'd'iide, gompaa mela kesino. 9 «S'oossaa Dunkkaaniyaw Asay shiik'iyaa dabaabaa giigissa. Dabaabay gedissa baggana s'eetu wad'aa aduk'k'o; he dabaabaw liik'o liinuwaappe dadetteedda gaarddotuwaa giigissa. 10 Aw nahaasiyaa birataappe

laatamu tuussatuwaanne tuussatuu ek'kiyaa laatamu pootsay geliyaa lukuwaa ootsa; untuntu huup'iyaan k'ay biraappe kak'kiyaawantanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootsa. 11 Hewaadankka, dabaabaw huup'issa baggana s'eetu wad'aa aduk'k'o; k'ay laatamu tuussatuwaanne he tuussatoo laatamu nahaasiyaa pootsay geliyaa lukotuwaana de'iyaa gaaridduu de'o. Yaatiide biraappe oosetteedda kak'kiyaawantunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu dabaabaw de'ino. 12 «Dabaabaw away wulliyaa bagga gompay ishatamu wad'aa aakko; tammu tuussatuunne, tuussatoo tammu pootsay geliyaa lukatuu de'iyaa gaaridotuu aw de'ino. 13 K'ay away doliyaa bagga dabaabaa gompayykka ishatamu wad'aa gido. 14 Dabaabaa geliyaa sa'aappe away doliyaa baggana tammanne ichcheshu wad'aa aduk'kiyaa gaarddotuu de'ino; untunttoo heezzu tuussatuunne heezzu pootsay geliyaa lukotuu de'ino. 15 Hewaadankka, hinkko baggana gaarddotuu tammanne ichcheshu wad'aa aduk'kiyaa gaarddotuu de'ino; untunttoo heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu pootsay geliyaa lukotuu de'ino. 16 «Dabaabaa geliyaa sa'aw laatamu wad'aa aduk'kiyaa gaardduwaa giigissa; hewekka saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadetteeddawaa, s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawaan giigissa. Oydu tuussatuwaanne tuussatoo oydu pootsay geliyaa lukotuwa giigissa. 17 Dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa tuussatuwaa ubbaw biraappe oosetteedda k'achchiyaawantunne kak'kiyaawanttu, nahaasiyaappe oosetteedda pootsay geliyaa lukotuu de'ino. 18 Dabaabay adusatetsay s'eetu wad'aa, gompay ishatamu wad'aa gido; pudiyaa ichcheshu wad'aa d'ok'kiyaa liik'uwaan dadetteedda liinuwaappe oosetteedda gaarddotuu de'ino; yaatiide tuusatuwaa nahaasiyaappe oosetteedda pootsay geliyaa lukotuu gidino. 19 «S'oossaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa oosoo go'ettiyaa miishshaa ubbay, untuntu go'ay ayaa gidooппenne, S'oossaa Dunkkaaniyaa d'ogetu ubbaananne dabaabaa d'ogetu ubbaannakka gujjina, nahaasiyaa birataappe med'ettiino. 20 «S'omppii to'ennan ees's'iide de'ana mala, aw koshshiyaa S'illo zayitiyaa wogaraa teeraa c'addiide gum'ina kesseeddawaa new ahana mala, Israa'eelatuwaa azaza. 21 Aaroonenne Aa naanay, s'omppii S'oossaa sintsaan k'ammeedda sa'ay wonttana gakkanaw poo'ana mala, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidon, Markkatetsaa Taabootaa sintsaan de'iyaa gaardduwaappe karenna eetsino. Hawe Israa'eeliyaa asaw med'inaw wotso woga gidiide de'o.

28 «Ne ishaa Aaroonanne Aa naanaa Nadaaba, Abiiba, El"aaazaranne Itaamaara neekko ahaade; untunttu k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, Israa'eeliyaa asaa giddoppe untuntta dummaya. 2 Aw bonchchuwaanne puulaa immana mala, ne ishaa Aaroonaw k'eesatetsaa mayotuwaa giigissa. 3 Taani aad'd'eeda era immeedda kushiya hiilaa eriyaa asaa ubbaa s'eesaade, Aaroonaw mayotuwaa giigissana mala oda; I k'eesee gidiide, taw ootsanaw dummatanawaa. 4 Untunttu giigissana mayotuukka hawantta: tiraan wotsiyaawaa, eefuudiyaa, adussa mayuwaa, alleek'k'ettiide dadetteedda adussa shaamic'iyaa, shaashiyaanne hara danc'c'uwaa. Ne ishay Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsiide geeshsha mayotuwaa mayyana mala, sikkiyaawanttu giigissiino. 5 Kushiya hiilaa eriyaawantukka ha mayotuwaa giigissanaw work'k'aa, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwaaw go'ettino. 6 «Eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaa work'k'aappe, saluwaa malatiyaa k'ac'inaappe, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaappe, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaaw k'ac'inaappe kushiya hiillanchchatuu alleek'k'issiide giigissiino. 7 Laa"u baggay gakettiide ittuwaa gidana mala, laa"u hashiyaa bolla gatsiide oytsiyaa c'ark'k'ii de'o. 8 Hiilanchchay aleek'k'issiide daddeedda danc'c'uukka eefuudiyaanna itta gidiide, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne lee'issi bak'k'eedda liinuwaappe oosetto. 9 «Marggidiyaa geetettiyaa laa"u shuchchatuwaa ahaade, Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa untunttu bolla wooc'aade s'aafa. 10 Untunttu yeletaa maaraadan itti shuchchaa bolla usuppun suntsaa, hinkko shuchchaa bolla k'ay atteeda usuppunatuwaa suntsaa wooc'aade s'aafa. 11 Maatafaa bolla suntsaa wooc'iide s'aafiyaawaadan, he laa"u shuchchatuwaa bolla Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa wooc'aade s'aafa; he shuchchatuwaa work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iyaawaa bolla wotsa. 12 Yaataade tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsaa hassayaawaa gidana mala, ha laa"u shuchchatuwaa eefuudiyaanna oytseedda hashiyaa c'ark'k'iyaan wotsa; yaatooppe Med'inaa Godaa sintsan ubbaade k'ofettana mala, ha suntsatuwaa Aaroone bare hashiyaan tookko. 13 He shuchchatuwaa oyk'k'iyaawaa work'k'aappe med'd'a. 14 K'ay walakay bayinna work'k'aappe wodoruwaadan dook'k'eedda laa"u sanssalatatuwaa giigissaade, he laa"u shuchchaa oyk'k'iyaawantunna gatsa oytsa. 15 «S'oossaa shenii ayentto oochchiide eriyaa tiraan wotsiyaawaa kushiya hiilanchchaan oosissa. He tiraan wotsiyaawaa eefuudiyaa daddeeddawaadan, work'k'aappe,

saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadda. 16 Aw oyddu gas'ay de'ee; geesaykka gompPAY itti itti takkaad'e gidiide dakkotto. 17 Hewaappe guyyiyaan Aa bolla oyddu maaran al"o shuchchatuwaa wotsa; koyro maaran wotseedda shuchchay, sarddiyoona, toop'aaziyoonyaanne p'ooliyaa ink'k'uwaa. 18 Laa"entso maaran baluuriyaa, samppeeriyaanne almmaaziyaaw giyaa al"o shuchchatuwaa; 19 heezzentso maaran yaakinttiyaa, kelk'k'edooniyaanne ametess's'inoosiyaa; 20 oyddentso maaran biralli, marggidiyaa, yasp'p'iidiyaa. Hawanttu ubbay work'k'aappe oosetteedda shuchchaa oyk'k'iyaawaa bolla uttino. 21 Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa payduwaadan, shuchchatuwaa payduukka tammanne laa"uwaa gidino; ittuu ittuu maatafaadan wooc'ettiide, tammanne laa"u zaratuwaa suntsay he shuchchatuwaan s'aafetto. 22 «Tiraan wotsiyaawoo wodoruwaadan dook'eteedda sanssalataa walakay bayinna work'k'aappe med'd'a. 23 Laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'aade, tiraan wotsiyaawoo k'ommo gas'aa gatsaade oytsa wotsa. 24 He laa"u work'k'aa sanssalatatuwaa tiraan wotsiyaawoo gas'an de'iyaa migidotuwaanna gatsaade oytsa. 25 He sanssalatattoo yenkko bagga s'eeraa k'ay eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaan de'iyaa shuchchaa oyk'k'iyaawantunna gatsa k'achcha. 26 K'aykka laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'aade, eefuudiyaappe garssan kaalliide de'iyaa tiraan wotsiyaawoo soo baggana de'iyaa laa"u gas'aa s'eeran aatsa. 27 Hewaadankka, work'k'aappe hara laa"u migidatuwaa med'd'aade; eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaappe garssa baggana, eefuudiyaa s'eessan k'achchiyaawaappe k'ommonna, sikuu gaketeedda sa'aa matan karenna untunttu oytsa. 28 Tiraan wotsiyaawaan de'iyaa migidatuwaa eefuudiyaan de'iyaa migidotuwaanna gatsiide, saluwaa malatiyaa bak'etsaan k'achcha; yaatooppe, tiraan wotsiyaawe s'eessaappe k'ommonna de'iyaa diraw, k'ashuu shol"enna. 29 «Aaroone Geeshsha sa'aa geliyaa wode, ha tiraan wotsiyaa Med'inaa Godaa sheniyaa bessiyaawe de'iyaa Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsatuwaa tookko. Yaatooppe taani Med'inaa Goday ubbaade ta asaa hassayana. 30 K'ay Uuriimiyaanne Tuumiimiyaaw geetettiyaawantta tiraan wotsiyaawaan yegga. Aaroone Med'inaa Godaa sintsa aad'd'iide, bare tiraan wotsi akkiide gelo. Ta shenii ayentto Israa'eeliyaa asaa erissana mala, I ta sintsan ootsanaw geliyaa wode ubbaan bare tiraa kiisiyaappe d'ayssoppo. 31 «Eefuudiyaappe garssanna mayiyaa adussa mayuwaa ubbaa saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaappe giigissa. 32 He adussa mayoo k'ood'iyaa aatsiyaa sa'aa med'd'a. He sa'ay peed'etenaadan, yuushsha

aatsaade gujja gujja sikka. 33 Adussa mayuwaa duge bagga mac'araa yuushshuwaan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o roomaaniyaa ayfiyaa teeraa misiletuwaa med'd'a. Yaataade untunttu gidduwaan work'k'aappe oosetteedda dawalatuwaa walakan ootsa. 34 Work'k'aa dawalatuunne roomaaniyaa teeraa misiletuu he adussa mayuwaa duge bagga s'eraw yuushshuwaan walakan aad'd'ino. 35 Aaroone k'eesatetsan ootsiyaa wode, ha adussa mayuwaa mayyo; Med'inaa Godaa sintsa Geeshsha sa'aa geliyaa wodenne kesiyaa wode, dawalay waassana. Hewaa diraw I hayk'k'enna. 36 «Walakay bayinna work'k'aappe itti alleek'k'uwaa med'd'aade maatafaa bolla wooc'iyawaadaan, Aa bolla wooc'aade, «Med'inaa Godaw Geeshsha gidiide Dummateedda» yaagaadde s'aafa. 37 Huup'iyaaan s'aas'iyaa shaashiyappe s'adenna deemuwaan k'achchana mala, saluwaa malatiyaa bak'etsaa an aatsa. 38 Aaroone Aa bare deemuwaan wotso; hewaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw geeshsha yarshshoo immiyaawan pac'ay de'ooppe, he bayzzuwaa Aaroone tookkee. Asay ahiyaawaa ubbaa Med'inaa Goday akkana mala, I hewaa ubbaa gedekka bare demuwaan wotsanaw koshshee. 39 «Aaroona adussa Shaamic'c'iyaa liik'o liinuwaappe dadda; huup'iyaaan s'aas'iyaa shaashiyakka liinuwaappe giigissa. K'ay danc'c'uwaa s'ilppiyaan alleek'k'issiyawaan sikissa. 40 Aaroona naanaw bonchchonne alleek'k'o gidana mala, adussa shaamic'c'iyaa, danc'c'otuwaanne huup'iyaaan s'aas'iyaa shaashetuwwa giigissa. 41 Neeni ha mayotuwaa ne ishaa Aaroonanne Aa naanaa mayzeeddawaappe guyyiyaan, untuntta k'eesetetsan suntsaade taw ootsana mala okkaadde dummaya. 42 «Untunttu kalluu kametana mala garssanna mayiyaa mayuwaa, s'eessaappe biide wodiriyaa gakkanaw kammiyaawaa, liik'o liinuwwa k'ac'inaappe daddaade giigissa. 43 Aaroonenne Aa naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, woy yarshshuwaa yarshshiyaa geeshsha sa'aan k'eesatetsan ootsanaw shiik'iyaa wode, ha mayotuwaa mayno. Hewaadan hanooppe, untunttu barenttu bolla bayzzuwaanne hayk'k'uwaa ahikino. «Hawe Aaroonawunne Aa zaretoo med'inaw woga gido.

29 «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, neeni untuntta dummayanaw hawaadan ootsa; tilla bollaanna de'iyaa itti korumaa, laa"u dorssaa koletuwaa akka; 2 muruta zarggaa d'iiliyaa akkaade, irshshuwaa yeggegaan ukitsaa uukka; K'ay irshshuwaa yeggegaan zayitiyaan komppuwaa komppa; hewaaddankka, irshshuwaa yeggegaan lee"o ukitsaa

uukkaade, zayitiyaa okka. 3 Neeni untuntta samppan wotsaade, korumaananne laa"u dorssaa koletuwaanna ittippe taw shiishsha. 4 «Yaataade Aaroonanne Aa naanaa S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge ahaade, haatsaan untuntta meec'c'a. 5 Hewaappe guyyiyaan mayotuwaa akkaade, adussa shaamic'c'iyaa, eefuudiyaa garssana mayiyaa adussa mayuwaa, eefuudiyaanne tiraan wotsiyaawaa Aaroona mayzzaade eefuudiyaa hiillan dadetteedda danc'c'uwaaan danc'c'issa. 6 Shaashiyakka Aa huup'iyaaan s'aas'aade, «S'oossaw geeshsha gidiide dummateedda» yaagiyaawe s'aafetteedda alleek'k'uwaa sintsa demuwaan shaashiyaa miyyiyaan aatsa. 7 Okkiyaa zayitiyaakka akkaade, Aa huup'iyaaan tigaade okka. 8 Aa naanaakka ahaade adussa shaamic'c'iyaa mayza. 9 Shaashiyakka untunttu huup'iyaaan s'aas'a. Hewaappe guyyiyaan Aaroonanne Aa naanaa danc'c'uwaa danc'c'issa. K'eesatetsay untunttoo med'inaa woga gido. Simmi Aaroonanne Aa naanaa yaataade k'eesatuwaa ootsaasa. 10 «Korumaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa neeni ahina, Aaroonenne Aa naanay Aa huup'iyaaan barenttu kushiya wotsiino. 11 Korumaa, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa matan shukka. 12 Korumaa suutsaappe amareedawaa ne birad'd'iyaaan akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwwa okkishshin atteedawaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gussa. 13 Hewaappe guyyiyaan k'antsaa ashuwaa kammeedda mood'iyaa ubbaa, tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne untuntta kameedda mood'iyaa akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla s'uugga. 14 Shin korumaa ashuwaa, Aa galbbaanne Aa marac'c'iyaaan de'iyaa toc'iyaa Asay utto heeraappe haasaade s'uugga; hewe nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshuwaa. 15 «Laa"u dorssaa koletuwaappe ittuwaa neeni akkina, Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiya Aa huup'iyaaan wotsino. 16 Yaatooppe dorssaa koliyaa shukkaade, suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan ubbaa sa'aan pushakka. 17 Dorssaa koliyaa ashuwaa k'ans's'ereetsaade, k'antsaa ashuwaakka gediya meec'c'aade huup'iyaa bollanne hara k'ommo ashotuwaa bolla untuntta wotsa; 18 hewaappe guyyiyaan, dorssaa koliyaa ubbaanna yarshshiyaa sa'aan s'uugga; hewe Med'inaa Godaw s'uugettiyaa yarshshuwaa, sawuwaa toshikku giyaa yarshshuwaanne Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuwaa. 19 «K'ay yenkko dorssaa koliyaa Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiya Aa huup'iyaaan wotsana mala neeni aha. 20 He dorssaa koliyaa shukkaade, Aa suutsaappe amareedawaa akkaade, Aaroonawunne Aa naanaw ushechcha haytsatuwaa s'eeraa, untunttu ushechcha kushetoo wogga birad'd'etuwaanne untunttu

ushechcha gedetoo wogga birad'd'etuwaaw akka; hewaappe guyyiyaan, atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan ubbaa sa'aan pushakka. 21 Yarshshiyaa sa'aan de'iyaa suutsaappe amareedawaanne tigiyya zayitiyaappekka amareedawaa akka, Aaroona bollanne Aa mayuwaaw bolla, Aa naanatuwaaw bollanne untunttu mayuwaaw bolla pushakka. Inne Aa naanay, untunttu mayuu S'oossaa oosoo dummatanawaa. 22 «Ha dorssaa koliyaappe mod'd'uwaaw, nasiyaa, k'antsaa ashuwaaw bolla de'iyaa mood'iyaa, tiriyya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa'u kilahotuwaaw, untuntta kammeedda mood'iyaaanne ushechcha baggana de'iyaa guyye gediyya akka; hawe k'eesatetsaa suntsaa immiyya wode shukkiyya dorssaa. 23 Med'inaa Godaa sintsan wotseedda irshshuu gelibeenna ukitsaa, sampapaappe zayitii walakettiibeenna ukitsaa, zayitiyaanna uukkeedda itti kompuwaanne itti lee'o ukitsaa akka. 24 Neeni ha k'umaa ubbaa Aaroona kushiyaaninne Aa naanatuwaaw kushiyaan wotsiide wus'akkanaadan ootsa. Untuntta Med'inaa Godaa sintsan pudenne dugenne k'aatsino. 25 Hewaappe guyyiyaan untunttu kushiyaappe hawannta akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsaade, s'uuggiyya yarshshuwaanna gatsaade, Med'inaa Godaw sawuwaaw toshikku gaanaadan, yarshshiyaa sa'aa bolla taman s'uugga. 26 Aaroone k'eesa gidiide suntsettiyya wode shukkeedda dorssaa koliyya anggoosuwaaw akkaade, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyya yarshshuwaadan k'aatsaa; hewe neena gakkiiyya ne miyya gishuwaaw gidanawaa. 27 «He shukkeedda dorssaa ashuwaaw k'ommotuwaappe, yarshshuwaaw ootsiide k'aatseedda anggoosuwaanne S'oossaa sintsan pude tookkeedda gediyya geeshsha; hewanttu Aaroonawunne Aa naanaw gishuwaaw gidanawannta. 28 Israa'eelatu Med'inaa Godaw immiyya ittippetetsaa yarshshuwaappe k'aatsiyya baggaw wogay, ubbaa gedekka Israa'eeliyya asaappe shiik'oode Aaroonawunne Aa naanaw gakkiiyya gishuwaaw gido. 29 «Aaroona k'eesatetsaa geeshsha mayuu Aa hayk'k'uwaaappe guyyiyaan Aa zaretoo de'o; untunttu k'eesatuwaaw kaappuwaaw gidiyya wode ha mayuwaaw oketanawunne dummatanaw mayyino. 30 Aa naanatuwaappe Aa sa'aan k'eesatuwaaw gidiide, Geeshsha Sa'aan ootsanaw S'oossaa Dunkkaaniyya yiyaa na'ay, he mayuwaaw laappun gallassaw mayyo. 31 «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaaw gidiide suntsettiyya wode shuketteedda dorssaa koliyya ashuwaaw akkaade, geeshsha sa'aan doyyssa. 32 Aaroonenne Aa naanay dorssaa orggiyya ashuwaakka masoofiyaan de'iyaa ukitsaa S'oossaa Dunkkaaniyya geliyya penggiyaan miino. 33 Untunttu k'eesatuwaaw gidiide suntsettanawunne dummatanaw nagaray atto geettetanaadan yarshshetteedda

ha yarshshotuwaaw miino. Shin he yarshshotuu geeshsha gideedda diraw, hara Asay onne mooppo. 34 K'eesiyya gidiide suntsettiyya wode shukkeedda dorssaa koliyya ashuwaappe woy Ukitsaappe wontta gakkanaw palahiide ak'ooppe, taman s'uugetto; geeshsha gideedda diraw meetettoppo. 35 «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaaw gidiide suntsettiyya wode wotsiyya wogaa likke taani neena azazeeddawaadan ootsaadde, laappun gallassaa garssan pola. 36 Nagaray atto geettetanaadan hachche hachche nagaraa yarshshuwaadan itti korumaa yarshsha. Hewaan yarshshiyaa sa'aa geeshsha; yaataade yarshshiyaa sa'aa dummayanaw akka. 37 Yarshshiyaa sa'aa nagaraa atto giyya wogaa laappun gallassan polaade, Aa dummayya. Yaatooppe yarshshiyaa sa'ay geeshsha ubbaappe ittuwaaw gideedda geeshsha. Aa bochchiyya ubbaykka geeyyana. 38 «Yarshshiyaa sa'aan neeni hachche hachche shiishshana yarshshuu hawaa. Yelettoodeppe itti laytsaa gideedda laa'u dorssaa orggetuwaaw yarshsha. 39 Dorssaa koletuwaappe ittuwaaw wontta, k'ay laa'entsuwaaw omarssi yarshsha. 40 Koyro dorssaa maraanna itti kiilo giraame gideedda muruta zarggaa d'iiliyya itti liitiro gum'eteedda zayitiyaan munak'aade yarshsha; itti liitiro woyniyya eessaakka ushshaa yarshshuwaaw ootsaadde yarshsha. 41 Laa'entso dorssaa orggiyya omarssi yarshshaadde wonttawaa keeshshaa, d'iiliyya, zayitiyaanne woyniyya eessaa shiishsha. Hewe Med'inaa Godaw taman yarshshettiyya, sawuwaaw toshikku giyya yarshshuwaaw gidanawaa. 42 «Ha s'uuggiyya yarshshuu yiyaa yeletaa ubbaan S'oossaa Dunkkaaniyya geliyya penggiyaan Med'inaa Godaa sintsan pac'ci baynnan yarshshettanaw koshshee. Taani yaan hinttentunna gakettaade, neenana haasayana. 43 K'ay yaan taani Israa'eelatuwaana gakettanaw, ta bonchchuukka he sa'aa duma sa'aa kessana. 44 «Hewaa diraw, taani S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa dummayana; untunttu taw k'eesatuwaaw gidiide taw ootsana mala, Aaroonanne Aa naanaa taani dummayana. 45 Yaataade taani Israa'eelatuwaaw gidдон de'ana; k'ay taani untunttu S'oossaa gidana. 46 Taani untunttu gidдон de'ana mala, Gibs'eppa untuntta kesseedda Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu erana. Ee, taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa.

30 «Is'aanaa c'uwaiyya miishshaa odoorotuwaappe med'd'a; 2 aw oydu gas'ay de'o; adusatetsay itti wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesay laa'u wad'aa gido; kac'etuukka aanana ittuwaaw gidiide oyk'k'etti med'ettino. 3 Aw bolla doonaa, oydu bagga ubbaanne Aa kac'etuwaaw walakay baynna work'k'aan sheeshsha; Aa yuushshuwaankka work'k'aa tigetsaa yuushsha aatsa. 4 He work'k'aa tigetsaappe

garssanna is'aanaa c'uwaiyaa saas'iniyaw work'k'aappe laa"u sagaayetuwaa med'd'a; yaataade ya baggananne ha baggana laa"uwaa laa"uwaa oytta. Hewantta tookkiyaa wode kasuwaa aatsanaw maaddanaassa. 5 Kasotuwaaw odoorotuwaappe kessaade, untuntta work'kaan sheeshsha. 6 Ha yarshshiyaa miishshaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa sintsan kak'etteedda gaariduwaappe kare baggana, hewaakka taani neenana gaketiyaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa bolla de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa sintsan wotsa. 7 «Aaroone wontta wontta s'omppetuwaa giigisanaw yiyaa wode, sawiyaa is'aanaa yarshshiyaa sa'aan c'uwayo. 8 Aaroone omarsii s'omppetuwaa poo'issiyaa wode, zaaretsiidekka is'aanaa c'uwayo; yaatooppe, is'aanay Med'inaa Godaa sintsan yiyaa yeletaw ubbaade c'uwattana. 9 Ha is'aanaa c'uwissiyaa miishshaan hara ay is'aananne, woy s'uugiyaa yarshshuwaa, woy katsaa yarshshuwaa yarshshoppa; ushshaa yarshshuwaakka Aa bolla tigoppo. 10 Aaroone laytsaappe itti gede nagaraappe maarettanaw shukkiyaa mehiyaa suutsaa akkiide, he yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla wotso. Yaatiide geeshshiyaa wogaa polo. Ha wogay sintsanna yaana wodetuwaaw ubbaan laytsaan laytsaan poletto. Ha is'aanay c'uwiyaa miishshay Med'inaa Godaw dummati loytsi geeyeeddawaa gido» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa goday Musa hawaadan yaageedda; 12 «Neeni Israa'eeliyaa asaa payduwaan akkanaw untuntta paydiyaa wode, itti itti uray paydettiide, bare shemppuwaa wozanaw Med'inaa Godaw shaluwaa c'iggo. Neeni untuntta paydiyaa wode, untunttu bolla boshay yeenna. 13 Payduwaan geliyaa Asay huup'iyaan huup'iyaan Dunkkaaniyaan eretiyya miizaanaa likkiyaan Biraa c'iggo. Itti itti uray hawaa Med'inaa Godaw imotaa ootsiidde immo. 14 Payduwaan geliyaa Asay laysay laatamu kumeeddawenne hewaappe bollaa ubbay, Med'inaa Godaw immiyaawaa aho. 15 Hinttenttu hinttenttu nagaraappe maarettanaw Med'inaa Godaw imuwaa immishin, duriikka man'k'uukka itti likkiyaa immanaappe attina, durii darissiide woy man'k'uu laafetsiidde immoppo. 16 Nagaraappe maretanaw c'iggiyaa shaluwaa Israa'eeliyaa asaappe akkaade, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo oosoo peeshsha. Ha shaluu hinttenttu nagaraappe maarettanaw, Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaawaa hassayiyaawaa gidanawaa» yaageedda. 17 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 18 «Meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa nahaasiyaappe med'd'aade S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotsa; an haatsaa tiga. 19 Aaroonenne Aa naanay

barenttu kushiyaanne barenttu gediyaaw meec'ettana. 20 Untunttu hayk'k'enna mala, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, awudenne he haatsaan meec'ettina. K'ay Med'inaa Godaw taman yarshshuwaa yarshshanaw yarshshiyaa sa'aa mata shiik'eedda wode, 21 untunttu hayk'k'enna mala, barenttu kushiyaanne barenttu gediyaaw meec'ettina. Hawe Aaroonawunne Aa zaretoo, yiyaa yeletaa ubbay med'inaw woga gidanawaa» yaageedda. 22 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 23 «Muruta k'imaametuwaa, hewantukka, usuppun kiilo giraame gukkiyaa karbbiyaa, heezzu kiilo giraame sawiyaa k'arafaa, heezzu kiilo giraame sawiyaa gunc'echchaanne 24 usuppun kiilo giraame zimbbaanuwaa akka. Ha ubbaykka Dunkkaaniyaan eretiyya miizaanaa likkiyaan gido. Hewaa bollakka oyddu liitiro Wogaraa zayitiyaa gujja. 25 Hawantta shittuwaa ootsiyaa eran walakkaade, sawiyaa geeshsha okkiyaa zayite kessa. 26 Yaataade S'oossaa Dunkkaaniyaa, K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa, 27 s'arp'peezaanne Aa bolla wotsiyaa miishshaa ubbaa, s'omppiyya wotsiyaa ballanne Aa miishshatuwaa, is'aanaa c'uwaiyaa miishshaa, 28 s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aanne an de'iyaa ubbaa miishshatuwaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa okka. 29 Untunttu loytsi geeshsha gidana mala, neeni untuntta dummaya; untuntta bochchiyaawe ubbaykka geeshsha gidanawaa. 30 «Hewaappe guyyiyaan Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, untuntta okkaade dummaya; 31 Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda; «Hawe yiyaa yeletawukka okettiyya ta geeshsha zayite gido; 32 ha zayitiyaa asaa bollan gussoppa; k'ay ay zayitiikka hewaa ootseedda likkiyaan ootsoppa. I geeshsha gideedda diraw, hinttentukka Aa geeshshabaadan k'oppite. 33 Hawaa mala shittuwaa giigissiyaa urayenne k'eesatuwaa gidenna hara asaa okkiyaa uray ooninne bare asaa giddoppe bohetto» yaaga» yaageedda. 34 Hewaappe guyye Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Sawiyaa k'imaametuwaa: mitsaa c'ooshshaa, d'aad'd'iyaa gollen de'iyaa shittuwaa, sawiyaa shidiyaanne sawiyaa geeshsha is'aanaa akka; untunttu ubbaa dees'uukka itti likke gido. 35 Shittuwaadan walaketteedda is'aanaa ootsaade, untuntun go'etta; walakay baynnawaanne geeshsha gidanaadan, an mas'iniyaa yegga. 36 Aappe amareedawaa akkaade liik'issaade c'adda; yaataade taani neenana gaketiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidon K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa sintsan wotsa. I new loytsi geeshsha gidanawaa. 37 Hawaa med'd'eeddawaa likkiyaan hara is'aanaa med'd'oppite. Hewe Med'inaa Godaw dumma geeshsha gidiyaawaa erite. 38 Hawaa malatiyaawaa

med'd'iide, Aa sawuwaa singgiide nashettanaw koyiyaa uray de'ooppe, I bare asaa giddoppe bohetto» yaageedda.

31 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Be'a; taani Yihudaa zare gideedda Huura na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eela dooraad. 3 Aa taani S'oossaa Ayyaanan, hiillan, akeekaaninne oosuuaa ubbaa ootsiyaa eraan kuntsaad; 4 hewekka hiillan kiitaa hachchuwa kessiide, work'k'aappe, biraappenne nahaasiyaappe dumma dummabaa I ootsanaassa. 5 Hewaadanka, shuchchaa massiide giigissanaaddaaninne, mitsaa massanaw hara oosuuaa ubbaa I ootsanaassa. 6 «Hewaa bollakka k'ay Aa maaddana mala, Daana zare gideedda Ahisamaaka na'aa Oholi'aaba suntsaad. Taani neena azazeeddawaa ubbaa untunttu ootsana mala, kushiya hiillaa eriyaawantoo ubbatoo eraa immaad. 7 Untunttu ootsanaw: S'oossaa Dunkkaaniyaa, K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa, Aa bolla wotsiyaa atto giyaa sa'aa k'um'iyyaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон go'ettiyaa miishshaa ubbaa, 8 s'arp'p'eezaanne Aa miishshatuwa, s'ompiiyaa wotsiyaa ballaa walakay baynna work'k'aappe oosetteeddawaanne Aa miishshaa ubbaanna, is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa, 9 s'uuggiyaa yarshshuwa yarshshiyaa sa'anne Aa miishshaa ubbaanna, meec'ettiyaa keriyaanne Aa wotsiyaawaanna, 10 dadetteedda mayuwaa, k'eesatuwa ubbatuwa kaappuu Aaroone mayyana geeshsha k'eesatetsaa mayotuwaanne Aa attuma naanay k'eesatetsaa ootsiide mayyana mayuwaa, 11 k'ay okettiyaa zayitiyaanne Geeshsha Sa'aw sawuwaa toshikku giyaa is'aanaa. Untunttu hawaa ubbaa taani neena azazeeddawaadan ootsino» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaagiide azazeedda; 13 «Israa'eeliyaa asaa neeni, «Ta Sambbataa bonchchite. Hewe taani Med'inaa Goday hinttentta taw geeshsha ootsaadde dooreeddawaa bessiyaawaa gidiide, yaana yeletaa ubbaw taappenne hintteppe gidduwaan malaataa gidanawaa. 14 Hinttenttoo I geeshsha gidiyaa diraw, Sambbataa bonchchite. Aa tunissiyaawenne he gallasaan ootsiyaa Asay ubbay asaa gidoppe hayk'k'uaan bohetto. 15 Usuppun gallassatuwaan neeni oosuuaa ootsa; shin laappunsa gallassay Med'inaa Godaw dummatteedda shemppo Sambbataa; Sambbataa gallassan ay oosonne ootsiyaa ooninne hayk'k'o. 16 Israa'eelatu ha Sambbataa gallassaa yeletaappe yeletaw med'ina k'aalaa c'aak'uwaa ootsiide bonchchino. 17 Med'inaa Goday usuppun gallassatuwaan saluwaanne sa'aa med'd'eedda dirawunne k'ay laappunsa gallassan taani kiitaa aggaade shempeedda diraw, ta gidduwaaninne Israa'eelatu gidduwaan hawe med'inaw malaata gidana: yaaga» yaageedda. 18 Med'inaa

Goday Musew Siinaa Deriyaa bolla haasayyaawaa wursseedda wode, S'oossay bare birad'd'iaa s'aafeedda tammu azazuwaa oyk'k'iide laa'u massetteedda k'aalaa c'aak'uwaa shuchchatuwaa Musew immeedda.

32 Asay Muse deriyaappe wod'd'ennaan loytisi gam"eeddawaa be'eedda wode, Aaroona yuushshuwaan shiik'iide, «Haaya; neeni nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwa nuw med'd'a. Gibs'e gadiyaappe nuuna kesseedda Musa gidooppe, I waaneedenttonne nuuni erokko!» yaageeddino. 2 Aaroone untunttu, «Hinttenttu machatuwa haytsaaninne hinttenttu attuma naanaanne mac'c'a naanatuwa haytsaan de'iyaa work'k'aa kessiide, taw akkiide ahite» yaageedda. 3 Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay bare haytsaa work'k'aa kessiide, Aaroona aheeddino. 4 I hewaa untunttu kushiyaappe akkiide, siiliseeddawaappe guyyiyaan k'os's'iaaban k'os's'iide, maraa malatiyaa eek'aa ootsiide med'd'eedda. Asay, «Israa'eelato, hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossatu hawantta» yaageedda. 5 Aaroone hawaa be'eedda wode, he maraa sintsan yarshshiyaa sa'aa gimbiide, «Wontta Med'inaa Godaa baalaa gallassaa gidanawaa» yaagiide eriseedda. 6 Hewaa diraw, wonttetsa gallassi Asay guuran dendiide, s'uuggiyaa yarshshuwa shiishsheedda; ittipetetsaa yarshshuwaakka yarshsheedda. Yaatiide Asay maanawunne ushanaw utteedda. Mi ushi simmiide, k'ay duranaw denddeedda. 7 Yaanina Med'inaa Goday Musa, «Neeni ellekka duge wod'd'a; ayaw gooppe, ne asay, neeni Gibs'eppe kessaade aheeddawe nagaraa ootsiide, barenttu huup'iyaa tunisseeddino. 8 Taani untunttu azazeedda ogiyaappe untunttu ellekka sher"i geeddino. Work'k'aa siiliseedda maraa malatissiide, barenttoo eek'aa med'd'iide aw goynneeddino; aw yarshsheeddino. Untunttu, «Israa'eelato, hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossatu hawantta» yaageeddino» yaageedda. 9 Med'inaa Goday Musa, «Taani ha asaa be'aad; untunttu morggii d'uleefatteedda asaa. 10 Ha"i ta hank'k'uu untunttu bolla ees's'i kesina, taani untunttu bayzzanawaa neeni taana diggoppa. Yaataade taani neena wolk'k'aama kawutetsaa ootsana» yaageedda. 11 Shin Muse Med'inaa Godaa bare S'oossaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mino kushiyaan Gibs'eppe kessaade aheedda ne asaa bolla ne hank'k'uu ayaw ees's'i kesi? 12 Gibs'etuu, «S'oossay untunttu deretuwa bolla wod'anawunne gadiyaappe pitti d'ayssanaw, iita hachchuwaan kesseedda» ayaw ginoo? Ne yashshiyaa hank'k'uaappe simma; ne asaa d'ayssanaw k'oppowaa agga basha. 13 Ne

ayiletuwaa Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba hassaya; neeni untunttoo, «Taani hinttentu zariyaa saluwaa s'oolinttetuwaadan darssana; ha taani hinttentoo immana geedda gadiyaa ubbaakka hinttentu zariyaw immana; untuntu he gadiyaa med'inaw laattana» gaade ne huup'yaan neeni c'aak'keedda k'aalaa hassaya» yaageedda. 14 Hewaa diraw, Med'inaa Goday bare asaa bolla iitabaa ahanaw odeeddawaa aggiide, untunta maareedda. 15 Hewaappe guyyiyaan Muse tammu azazatuu untuntun s'aafetti utteedda laa"u Markkatetsaa shuchchatuwaa bare kushiyaan oyk'k'iide, deriyaappe duge wod'd'eedda. He shuchchatuu laa"u bagganakka s'aafetteeddino. 16 He masetteedda shuchchatuwaa giigisseeddawe S'oossaa; shuchchaa bolla woc'iide s'aafeeddawekka S'oossaa. 17 Iyyaasu asaa c'abbuwaa siseedda wode, Musa hawaadan yaageedda; «Dunkkaaneedda sa'aan olaa waasuu sisetee» yaageedda. 18 Muse zaariide, «Taani sisiyaawe hawe yetsaappe attina, s'ooneeddawanttu kooshshaa woy s'oonetteeddawanttu kooshshaa gidenna» yaageedda. 19 Muse dunkkaaneedda sa'aa mateedda wode, maraanne duruwaa be'iide loytsi hank'k'ettiide bare kushiyaan oyk'k'o markkatetsaa shuchchatuwaa deriyaa s'ap'uwaaan oliide mentsereetseedda. 20 Untuntu med'd'eedda maraakka akkiide, taman s'uuggeedda; hewaappe guyyiyaan liik'ana gakkanaw gaac'c'iide haatsaa bolla laaliide, Israa'eeliyaa Asay ushanaadan ootseedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroona, «Ha Asay neena wootinee neeni untuntta hawaa mala wolk'k'aama nagaraw kaaletseeddawe?» yaageedda. 22 Aaroonikka zaariide, «Ta godaw, hank'k'etoppa; ha Asay iitaa ootsanaw ay keeshshaa koyintto neeni eraasa. 23 Untuntu taana, «Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a. Ayaw gooppe, ha nuuna Gibs'eppa aheedda Muse I waaneedenttonne nuuni erokko!» yaageeddino. 24 Taani untuntta, «Hintte bolla de'iyaa work'k'aa kessiide, hammite» yaagaad. Hewaappe guyyiyaan untuntu taw immeedda work'k'aa taani taman yeggina, ha maray keseedda» yaageedda. 25 Aaroone asaa gede c'oo yeddi aggina, Asay bare morkkatuwaa sintsan kawushiide kad'etteeddawaa Muse be'eedda. 26 Hewaa diraw, Muse dunkkaaneedda sa'aa geliyaa penggiyaan ek'k'iide hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa bagga gideedda Asay ooninne taakko yo!» yaageedda. Leewatuu ubbay aakko shiik'eeddino. 27 Hewaappe guyyiyaan I untuntta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Asay ubbay mashshaa bare s'eessan s'eessan danc'c'oo; dunkkaaneedda sa'aan gas'aappe gas'aa gakkanaw, guyyewunne sintsawunne simeretto; ittuu

ittuu bare ishaa, bare laggiyaanne bare shooruwaa wod'o yaagee» » yaageedda. 28 Leewatuu Muse azazeeddawaadan ootseeddino; he gallassi asaappe heezzu sha"aa keeshshay hayk'k'eedda. 29 Hewaappe guyyiyaan Muse Leewatuwaa, «Hachche hinttentu S'oossaw dummateeddit; ayaw gooppe, hinttentu hinttentu naanaanne hinttentu ishatuwaa wod'anawukka azazeteeddit; hachche Med'inaa Goday hinttentu anijana» yaageedda. 30 Wontisa gallassi Muse asaa, «Hinttentu wolk'k'aama nagaraa ootseeddit; shin ha"i taani Med'inaa Godaakko pude deriyaa kesana; hinttentu nagaraa taani atto giissanitantonne» yaageedda. 31 Yaatina Muse Med'inaa Godaakko simmi biide hawaadan yaageedda; «Ha Asay wolk'k'aama nagaraa ootseedda; untuntu barenttoo work'k'aappe s'oossatuwaa med'd'eeddino. 32 Shin hayyanaa, ha"i untuntu nagaraa atto yaaga; hewe d'ayooppe, neeni s'aafeedda mazggobiyaappe taana k'uc'c'a» yaageedda. 33 Med'inaa Goday zaariide Musa, «Taani ta mazggabaappe k'uc'c'anawe ta bolla nagaraa ootseedda asatuwaa suntsaa. 34 Ha"i baade, ha asaa taani new odeedda sa'aa kaaletsa; ta kiitanchchaykka neena kaaletsana; shin taani muranaw wodii gakkina, untunta untuntu nagaraa diraw murana» yaageedda. 35 Aaroone work'k'aappe maraa misiliyaa med'd'anaadan Asay ootseedda diraw, Med'inaa Goday asaa bolla wolk'k'aama boshaa yeddeedda.

33 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeninne neeni Gibs'eppa kesseedda Asay ha sa'aappe denddite; «Taani hinttentu yarattoo immana» yaagaadde wotseedda gadiyaa biite. He gadii taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immana yaagaadde c'aak'k'a wotseedda gadiyaa. 2 Taani hinttentu sintsan kiitanchchaa kiittaade, Kanaanetuwaa, Amooletuwaa, Hiitetuwaa, Parzzetuwaa, Hiiwetuwaaanne Yaabuusatuwaa yederssana. 3 Maatsayenne eessay goggiyaa he gadiyaa biite. Shin hinttentu morggii d'uleefatoo asaa gideedda diraw, taani hinttentu ogiyaan d'ayssanaw, hinttenana biikke» yaageedda. 4 Asay he yashshiyaa oduwaa sisiide loytsi yeekkeedda. He wodiyaappe doommiide ubbaykka bare alleek'kuwaa aatsiyaawaa aggi basheedda. 5 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaagi wotseedda; «Israa'eeliyaa hawaadan yaaga; «Hintte morggii d'uleefatoo asaa. Taani hinttenana haray atto guutsa wodiya binttokka, taani hinttentu d'ayssana. Ha"i simmi hinttentu alleek'kuwaa kessi diggite; yaatooppe taani hinttentu ootsanabaa k'achchana» yaaga» yaageedda. 6 Israa'eelatu Siinaa Deriyaappe doommiide barenttu alleek'k'otuwwa

kessi wotseeddino. 7 Muse dunkkaaniyaa akki afiide, Asay dunkkaano sa'aappe karenna haassiide d'ogeedda. He dunkkaanii, «Gakettiyaa Dunkkaaniyaa» geetettiide s'eesetteedda. Med'inaa Godaa oochchanaw koyiyaa ubbay dunkkaano sa'aappe karenna de'iyaa Gakettiyaa Dunkkaaniyaa bee. 8 Muse he dunkkaaniyaa beedda wode, awudenne Asay ubbay dendiide, bare dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan ek'k'ee; Muse he dunkkaaniyaa gelana gakkanaw Aa s'eellee. 9 Muse Gakettiyaa Dunkkaaniyaa giddo geleedda wode, shaariyaa tuussay duge wod'd'ee; Med'inaa Goday Musena shaariyaappe haasayishin, he dunkkaaniyaa penggiyaan gam"ee. 10 Shaariyaa tuussaa he dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan be'eedda wode ubbaan, Asay ubbay bare Dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan S'oossaw goynnee. 11 Asay bare laggiyaanna haasayiawaadaan Med'inaa Goday Musena sintsan ek'k'iide, haasayee. Hewaappe guyyiyaan Muse Asay dunkkaaneedda sa'aa guyye simmee; shin Aa maaddiyaa yalagay, Neewi na'aa Iyyaasu, Gakettiyaa Dunkkaaniyaappe shaakettena. 12 Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaageedda; «Neeni taana, «Ha asaa kaaletsa» yaagaadda; shin taananna neeni oona kiittanintto, taana erissabeykka. Neeni, «Taani neena suntsan eray; k'aykka neeni taanan nashettaadda» yaagaadda. 13 Neeni taana nashsheeddawaa gidoope, taani neena erana malanne sintsawukka neena nashechchaade de'ana mala, ne ogiyaa taana bessa. Ha Asay ne asaa gidiiyaawaa hassaya» yaageedda. 14 Med'inaa Goday zaariide, «Taani neenana baana; taani neena shemppissana» yaageedda. 15 Yaatina Muse Aa, «Neeni nuunana beennawaa gidoope, hawaappe nuuna yeddoppa. 16 Neeni nuunana beennan d'ayoope, taananinne ne asaani neeni nashetteeddawaa Asay ubbay wooti eranawe? Biittaa ubbaan de'iyaa hara asaa ubbaappe taananne ne asaa dummayiyaawe harabay ayee?» yaageedda. 17 Med'inaa Goday Musa, «Taani neenan nashetteedda dirawunne neena ne suntsan eriyaa diraw, neeni taana oochcheedda ha yewuwa taani ootsana» yaageedda. 18 Yaatina Muse, «Ne bonchchuwa taana bessaarikii?» yaageedda. 19 Med'inaa Goday, «Taani ta lo"otetsaa ubbaa ne sintsaana aatsana; ta geeshsha suntsaakka ne sintsaan awaayana. Taani Med'inaa Godaa; taani lo"anaw koyiyaawanttoo lo"ana; k'ay k'arettanaw koyiyawanttookka k'arettana. 20 Shin neeni ta deemuwaa be"akka; ayaw gooppe, ooninne taana be'iide shemppuwaanna de'enna» yaageedda. 21 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday, «Neeni zaallaa bolla ek'kanaw hawaan ta matan sa'ay de'ee. 22 Ta bonchchu aad'd'iyaa wode, taani neena p'alk'k'etteedda zaallaa gidдон wotsana;

Taani aad'ana gakkanaw, ta kushiyaan neena kammana. 23 Hewaappe guyyiyaan taani ta kushiya diggina, neeni ta zokkiyaa be'anaassa; shin ta som"i be"ettena» yaageedda.

34 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Koyrowantta malatiyaa laa"u shuchchatuwaa massaade giigissa; yaatooppe taani he masetteedda shuchchatuwaa bolla kase neeni mentseedda shuchchatuwaa bolla de'iyaa k'aalatuwaa s'aafana. 2 Wontta wontta pude Siinaa Deriyaa kesanaw giiga; yaataade taana yaan deriyaa huup'iyaan ek'k'a naaga. 3 Neenana ooninne kesoppo; woy deriyaa bolla hak'ankka beettooppo; haray atto dorssaa wudii woy mehiyaa wudiikka deriyaa sintsaan heemettooppo» yaageedda. 4 Hewaa diraw, Muse koyro shuchchatuwaa malatiyaa laa"u shuchchatuwaa massiide Med'inaa Goday azazeeddawaadan, shuchchatuwaa bare kushiyaan oyk'k'iide, wontta guuraanna pude Siinaa Deriyaa kaseedda. 5 Med'inaa Goday shaariyaan duge wod'd'iide, aanana yaan ek'k'eedda; «Taani Med'inaa Godaa» yaagiide bare suntsaa awaayeedda. 6 Med'inaa Goday Muse sintsaana hawaadan yaagiide awaayiidde aad'd'eedda; «Taani Med'inaa Godaa; Taani Med'inaa Godaa; k'aretayenne maarotetsay kumeedda S'oossaa, danddayanchchaa, aggena siik'uu dareeddawaanne darii ammanettiyaawaa. 7 Taani ta aggena siik'uwaa sha"atoo naagiyaawaa; iitatetsaa, makkalaanne nagaraa atto yaagiyaawaa. Gidooppekka, bayzzowaa murenan aggenawaa; aawotuwa nagaraa diraw naanaanne naanatuwaa naanaa, heezzentso yeletaanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa» yaagiide awaayeedda. 8 Hewaappe guyye Muse ellekka biittaa guufaniide goynneedda; 9 «Abeet Godaw, neeni taanan nashshetteeddawaa gidoope, nuunanna ittippe dendda. Hawe Asay morggii d'uleefatteeddawaa gidooppenne, nu iitatetsaanne nu nagaraa atto yaagaadde, nuuna ne asaa ootsa» yaageedda. 10 Yaatina Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Taani hinttenana k'aalaa c'aak'uwaa gelaad; hawaappe kase sa'aa ubbaan de'iyaa kawutetsaa ubbaan hani erenna maalaalissiyaabaa ne asaa ubbaa sintsaan ootsana; taani Med'inaa Goday, hinttenttoo ootsiyaa kiitay ay keeshshaa maalaalissiyaabentto neeni untunttu gidдон de'iyaa Asay ubbay be'ana. 11 Hachche taani hinttentta azaziyaa azazuwaa naagite; hinttenttu sintsaappe Amooretuwaa, Kanaanetuwa, Hiitetuwaa, Parzzetuwa, Hiwetuwaanne Yaabuwsatuwa taani yederssana. 12 Untunttu hinttenttoo p'ire gidenna mala, hinttenttu biyaa gadiyaan de'iyaa asaana k'aalaa c'aak'uwaa geloppite. 13 Untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite; untunttu goynniyaa

shuchchatuwaakka mentsereetsite; k'ay Asheero geetettiyaa untuntu mac'c'a s'oossatti kaashshaa k'ans's'ereetsi olite. 14 Taani Med'inaa Goday k'anaatiyaa S'oossaa gidiyaa diraw, taappe hara s'oossatoo goynnoppite. 15 «He gadiyaan de'iyaa asatuwaana ayaa k'aalaa c'aak'uwaakka geloppite; ayaw gooppe, untuntu taanan ammanettennaan is's'iide barentu s'oossatuwaa kaaliyaa wodenne untuntu yarshshiyaa wode, untuntu hinttenakka shoobbana; hinttentu untuntu yarshshotuwaa maana. 16 K'ay hinttentu untuntu mac'c'a naanatuwaappe dooriide, hinttentu attuma naanaatoo immana; he wode he mac'c'a naanay taanan ammanettennaan is's'iide, barentu s'oossatuwaa kaalliide, hinttentu attuma naanaakka barentuwaaddan oosissanawantta. 17 «Hinttentoo goynniyaa s'oossatuwaa ayaappekka siilisiide med'd'oppite. 18 «Magaage ukitsaa Baalaa bonchchite; taani hinttentta azazeeddawaadan, laappun gallassaw irshshuu gelennaan uuketteedda ukitsaa miite; hewaakka hinttentu Gibs'eppe keseedda Abiiba aginaan ootsite. 19 «Aati uluwaappe bayira yelettiyaa attuma na'aa ubbay tawaa; hinttentu mehiyaa ubbaappe booraa gidina, woy dorssaa gidina, bayiray tawaa; 20 koyro yeletteedda hariyaa maraa dorssaa maraanna laammaade woza; wozana d'ayooppe, Aa k'ood'iyaa mentsaade wod'a. Ne naanatuwaappe bayira yeletteedda attuma na'aa ubbaa woza. «Ooninne immiyaawaa oyk'k'ennan, mela kushiyaanna ta sintsaan beetto. 21 «Usuppun gallassaa ootsite; shin laappunsa gallassan shemppite; goshiyaa wodiyaan k'ay katsaa c'akkiyaa wodiyaan laappunsa gallassan shemppite. 22 «Bayira zeretteedda zarggaa hinttentu c'akkiyaa wode, Saamintatuwaa Baalaa bonchchite; laytsaa wurssetsa katsaa shiishshiyaa wodekka, Shiishuwa Baalaa bonchchite. 23 Laytsaan heezzu gede Israa'eeliyaa attuma Asay ubbay Ubbaa Mooodiyaa S'oossaa, Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa sintsaan beetino. 24 Kawutetsatuwaa taani hinttentu sintsaappe yederssaade kessana; yaataade hinttentu zawaa taani aassana. Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa sintsaan hinttentu laytsaan heezzu gede beettanaw pude kesiya wode, ooninne hinttentu gadiyaa amottenna. 25 «Hinttentu taw suutsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode, irshshuwaa yeggiide uukkeedda ukitsaanna yarshshoppite. Paasigaa bonchchiyaa gallassaw yarshsheedda yarshshuwaappe wonttiw ayayanne attoppo. 26 «Hinttentu gaden bayira ka'eedda katsaappe koyro murutaa Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa golliyaa ahite. «Deeshsha maraa Aa aati maatsan doysoppite» yaageedda. 27 Med'inaa Goday Musa, «Taani neenananne Israa'eeliyaa asaana k'aalaa c'aak'uwa geliyaawe ha k'aalatu giyaa maarana gidiyaa

diraw, ha k'aalatuwaa s'aafa» yaageedda. 28 Muse k'umaa meennaaninne haatsaa ushennaan, oytamu gallassanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaana yan gam'eedda; k'aalaa c'aak'uwa k'aalatuwaa, tammu azazuwaa masetteedda shuchchaan s'aafeedda. 29 Muse S'oossanna haasayiide gam'eedda diraw, he laa"u markkatetsaa shuchchatuwa I bare kushiyaan oyk'k'iide Siinaa Deriyaappe duge wod'd'eedda wode, Aa som"ii poo'eedda; shin I hewaa eribeenna. 30 Aaroonenne Israa'eeliyaa Asay ubbay Musa s'eeliide, Aa som"ii p'ooliyaawaa be'eeddino; Untuntu aakko shiik'anaw yayyeeddino. 31 Shin Muse untunta s'eessina Aaroonenne shiik'uwa kaaletsiyaa kaappatuu ubbay aakko simmeeddino; I untunta haasayisseeedda. 32 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay ubbay aakko shiik'ina Med'inaa Goday aw Siinaa Deriyaan immeedda azazuwaa ubbaa I untuntu immeedda. 33 Muse untuntu odiyaawaa wursseeedda wode, bare deemuwaa nas'alaan kammeedda. 34 Shin Muse Med'inaa Godaa sintsa aanana haasayanaw geliyaa wode awudenne kesana gakkanaw, nas'ala bare som"uwaappe k'aari diggee. Hewaappe kesiide, Med'inaa Goday azazeeddawaa Israa'eeliyaa asaw odee. 35 Odiyaa wode, untuntu Aa som"ii p'ooliyaawaa be'eeddino. Hewaa diraw, Muse Med'inaa Godaana haasayanaw baana gakkanaw, bare deemuwaa zaaretsiidekka nas'alaan kamme.

35 Muse Israa'eeliyaa asaa shiik'uwa ubbaa shiishshiide hawaadan yaageedda; «Hinttentu ootsana mala, Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa: 2 Saaminttaa gidon usuppun gallassaa kiitaa kiittite; shin laappunsa gallassay hinttentoo geeshsha gallassaa; Med'inaa Godawukka shemppo Sambbataa. He gallassan ay oosonne ootsiyaa uray ooninne hayk'k'anaw bessee. 3 Sambbata gallassan hinttentu soon soon tamaa eetsoppite» yaageedda. 4 Muse Israa'eeliyaa maabaraw muliyaw hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagiide azazeedda: 5 hinttentoo de'iyawaappe Med'inaa Godaw immiyaawaa ahite; Med'inaa Godaw immiyaawaa ahanaw koyiyaa ooninne work'k'aa, biraa, nahaasiyaa, 6 saluwaa malatiyaa k'ac'inaa, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaa, shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o suufiyaa, deeshshaa galbbaa, 7 dorssaa koliyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeeddawaa, k'um"iyaa, odooruwaa, 8 s'omppiaw wogaraa zayitiyaa, okettiyaa zayitiyaanne is'aanaa sawetsiyaa k'imaamiyaa; 9 eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan yeggiyaa marggidiyaa geetettiyaa shuchchatuwaanne hara p'ooliyaa al'o shuchchatuwa

aho. 10 «Hinttenttu gidдон de'iyaa kushiyaа hiillaa eranchcha ubbatuu yiide, Med'inaа Goday azazeedda ubbaа ootsino: 11 Med'inaа Godaa Dunkkaaniyaa, Aа kammiyaa dunkkaaniyaanne Aа kammiyaawaa, oyk'k'iyawaa, s'agaagetuwaa, shikaalatuwaa, tuussatuwaanne untunttu ek'k'iyaa lukotuwaa, 12 Taabootaanne Aа tookkiyaa kasuwaa, atto giyaa sa'aa k'um"iyawaanne Taabootaa gentsiyaa gaaridduwaa; 13 s'arp'p'eezaanne Aа tookkiyaa kasuwaa, Aа miishshatuwaa ubbaanne S'oossaa sintsaan wotsiyaa geeshsha ukitsaa; 14 s'omppiyaa wotsiyaa ballaanne an maarana de'iyaa s'omppetuwaa, miishshatuwaa, s'omppiyaa zayitiyaa, 15 is'aanaа c'uwaiyaa saas'iniyaanne Aа tookkiyaa kasuwaa, okettiyaa zayitiyaanne sawiyaa is'aanaа, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa gaaridduwaa; 16 s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'anne Aа nahaasiyaa zazziriyaa, Aа tookkiyaa kasotuwaanne Aа miishshatuwaa ubbaа, nahaasiyaappe oosetteedda meechchaa keriyaanne Aа wotsiyaawaa; 17 soy dabaabaa godaa gaariddotuwaа, tuussatuwaanne untunttu gedetuwaа, dabaabaa soo gidдо geliyaa penggiyaa gaaridduwaa; 18 S'oossaa Dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaalatuwaa, dabaabaa gidдо d'ogetuwaa untunttu wodorotuwaa; 19 Geeshsha Sa'aan ootsiidde go"etanaw dadetteedda mayotuwaa, k'eesii Aaroone mayiyaa geeshsha mayuwaa Aа naanay k'eesetsaa kiitaa ootsiidde mayiyaa mayuwaa med'd'ino» yaageedda. 20 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa maabaray ubbay Muse sintsaappe keseedda. 21 Immanaw koyeeddawantunne untunttu wozanay untuntta imma imma geeddawanttu ubbay yeeddino; Med'inaа Godaa Dunkkaaniyaw, Aа gidдон ootsiyaa oosuwaa ubbawunne geeshsha mayoo koshshiyaawaa ubbaа aheeddino. 22 Immana koyeedda attumawaa ubbayenne mac'c'awe ubbay yiide, work'k'appe med'd'eedda alleek'k'yaawantta, haytsaa gudichatuwaa, migidatuwaa, hara work'k'aa alleek'k'yaawantta ahiide Med'inaа Godaw imotaa ootsiidde immeeddino. 23 Saluwaa malatiyaa k'ac'inay, ochchaa teeraа malatiyaa k'ac'inay, shololla zo'o k'ac'inay, woy liinuwaа geetettiyaa liik'o k'ac'inay, woy deeshshaa agoozaa, dorssaa orggiyaa galbbaа zo'o k'alamiyaan yeggi keseeddawe, woy manchchalay de'iyaa Asay ubbay aheedda. 24 Biraa woy nahaasiyaa immanaw danddayiyaa ubbay barenttu imuwaa Med'inaа Godaw immeeddino; k'ay odooruu de'iyaa Asay ubbay dumma dumma oosoo odooruwaa aheedda. 25 Kushiyaа hiillaa eriyaa mac'c'a Asay ubbay barenttu kushiyaan suk'k'eedda saluwaa malatiyaa k'ac'inaа, ochchaa teeraа malatiyaa k'ac'inaа, shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwaа aheeddino. 26 K'aykka imuwaa immanaw koyeedda

mac'c'a Asay ubbay deeshshaa agoozaa daddeeddino. 27 Kaappatuu eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan wotsiyaa marggidiyaanne hara bonchchetteedda shuchchatuwaa aheeddino. 28 Untunttu k'aykka s'omppiyaw, sawiyaa is'aanawunne okanaw haniyaa wogaraа zayitiyaanne k'imaamiyaa aheeddino. 29 Israa'eelatuу Asay ubbay, attumawenne mac'c'awe, untunttu ootsanaadan Med'inaа Goday Muse baggana azazeedda oosoo haniyaa imuwaa ubbaа barenttu sheniyaan Med'inaа Godaw aheeddino. 30 Muse Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Be'ite; Med'inaа Goday Yihudaa zariyaappe Huura na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eela dooreedda. 31 Med'inaа Goday Aа S'oossaa Ayyaanan, hiilan, akeekaaniinne oosuwaa ubbaа ootsiyaa eran kuntseedda. 32 Hewekka hiilan kiitaa halchchuwaа kessiide, work'k'appe, biraappenne nahaasiyaappe dumma dummaа I udanaassa. 33 Hewaadankka, al"o shuchchaa massiide giigissanaassa; mitsaa massanaassanne ubbaа k'ommo oosuwaa hiilan ootsanaassa. 34 Hewaa bollakka k'ay aasinne Daana zariyaa Ahisamaaka na'aa Oholi'aabaw, hara asaa tamaarissiyaa eraа immeedda. 35 Untunttu ubbaа k'ommo oosuwaa ootsanaadan, hiilan ootsiyaawantta, oosuwaa halchchuwaа kessiyaawantta, saluwaa malatiyaa k'ac'inan, ochchaa teeraа malatiyaa k'ac'inan, shololla zo'o k'ac'inaaninne liinuwaа k'ac'inan alleek'k'uwaa daddiyaawantanne shemayinnetuwaa gidanaadan, S'oossay untunttu eratetsaan kuntseedda. Untunttu ubbaykka ubbaа k'ommo oosuwaa lus'iide eriyaa eranchcha gideeddino.

36 «Hewaa diraw, Bas'aali'eeli, Oholi'aabinne Med'inaа Godaa Dunkkaaniyaa kees's'ana malanne oosoo gidiyaa eraа Med'inaа Goday immina, lus'eedda Asay ubbay Med'inaа Goday azazeeddawaadan ubbabaa ootsana» yaageedda. 2 Hewaappe guyyiyaan Muse Basaal"eela, Oholi'aabanne Med'inaа Goday dumma era immeeddawanttu oosuwaa ootsanaw yaana koyiyaa ubbaа s'eesiide shiishsheedda. 3 Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Dunkkaaniyaa ootsanawunne oosoo gidiyaa imotaa ubbaа Museppe akkeeddino. K'ay Asay bare sheniyaan c'oo immiyaa imotaa wontta wontta gujji gujjiide ahiyaawaa aggibeenna. 4 Yaatina S'oossaa Dunkkaaniyaa ootsiyaa eray kumeedda Asay ubbay barenttu oosuwaa aggi bashiide, 5 Musa hawaadan yaageeddino; «Asay Med'inaа Goday azazeedda oosoo koshshiyaawaappe loytsi dariyaawaa ahiide de'ee» yaageeddino. 6 Muse dunkkaaneedda sa'aan de'iyaa asaw hawaadan yaagiide azazeedda; «Laa"entso ay attuma asaykka ay mac'c'a asaykka S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo immiyaawaa immanaw

ahoppo» yaagina, Asay ahiyaawaa aggi basheedda. 7 Ayaw gooppe, untunttu aheedda imotay oosuwa ubbaa ootsanaw gidiide palahee. 8 Oosuwa ootsiyaawanttu giddoppe hiillaa dariyaawanttu ubbatuu liik'o liinuwaappenne saluwa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe dadetteedda tammu gaardduwaappe S'oossaa Dunkkaaniyaa giigisseeddino. He gariddotuwaan itti hiillay kiruubetuwa misiliyaa daddeedda. 9 Gaariddotuu ubbay itti likke gidiide, geesay laatamanne hosppun wad'aa; gompPAY oyddu wad'aa. 10 Ichcheshu gaariddotuwa ittippe gatsiide sikkeeddino; k'ay yenkko atteeda ichcheshu gaariddotuwaakka untunttuwaadan ootseeddino. 11 Ittippe gatsiide sikkeedda gaariddotuwaappe itti gaariddoo wurssetsa gas'an saluwa malatiyaa c'ark'k'iaappe mac'araa med'd'eeddino. K'ay ittippe gaketi siketteedda yenkko gaaridduwaankka hewaadan ootseeddino. 12 Untunttu ittippe gaketteedda itti gaaridduwa bolla ishatamu mac'araa, k'ay ittippe gaketteedda yenkko gaaridduwa bolla ishatamu mac'araa med'd'eeddino. He mac'aratu ubbaykka ittuu ittoo maaran de'iino. 13 Hewaappe guyyiyaan, work'k'aappe ishatamu oyk'k'iaawaa med'd'eeddino. Dunkkaanii ittuwa gidana mala, he gaariddotuwa gas'aa gas'aa he oyk'k'iaawantun oytseeddino. 14 S'oossaa Dunkkaaniyaa bollana kammiyaa dunkkaaniyaw tammanne itti gaariddotuwa deeshshaa agozaappe daddeeddino. 15 Tammanne itti gaaridduwa itti likke; itti itti gaaridduwa geesay hattamu wad'aa, gompPAY oyddu wad'aa. 16 Ichcheshu gaariddotuwa itti baggana, usuppun gaariddotuwa k'ay yenkko baggana gatsiide sikkeeddino. 17 Hewaappe guyyiyaan gatsi sikkeedda gaariddotuwaappe itti gaaridduwa gas'an ishatamu mac'araa med'd'eeddino. K'aykka gatsi sikkeedda yenkko gaariddotuwaappe wurssetsa gaaridduwa gas'an ishatamu mac'araa med'd'eeddino. 18 Laa"u baggana de'iyaa gaariddotuwa gatsiide itti Dunkkaane ootsanaw nahaasiyaappe ishatamu oyk'k'iaawaa med'd'eeddino. 19 Hewaappe guyyiyaan dunkkaaniyaa kammanaw dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa giigiseeddino; k'ay Aa bollana kammanaw k'um"iyaa giigiseeddino. 20 S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagiyaawantta sitti geedda odoorotuwaappe kesseeddino. 21 Itti itti s'agaagiya geesay tammu wad'aa; gompPAY itti wad'anne bagga. 22 Itti itti s'agaagiya ittuwa ittuwaanna gatsi oytisiyaa laa"u pootsatuwa med'd'eeddino. S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagetuwa ubbaakka hewaadan ootseeddino. 23 S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana laatamu s'agaagetuwa med'd'eeddino. 24 Itti itti

s'agaagiya laa"u gedetuwa, ubbaanna oytamu pootsay geliyaa lukatuwa biraappe giigisseeddino. 25 S'oossaa Dunkkaaniyaw huup'issa baggana laatamu s'agaagetuwa med'd'eeddino. 26 Itti itti s'agaagiya laa"u pootsay geliyaa lukatuwa, ubbaanna oytamu pootsay geliyaa lukatuwa biraappe giigiseeddino. 27 S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye gas'an away wulliyaa baggana usuppun s'agaagetuwa med'd'eeddino. 28 S'oossaa Dunkkaaniyaa guyye gas'an de'iyaa gas'atoo laa"u s'agaagetuwa giigiseeddino. 29 Ha laa"u gas'atuwaan de'iyaa s'agaagetuwa s'ap'uwaappe s'eeraa gakkanaw daabula gidi biide, s'eeran itti sagaayiyaan geli oyk'k'etteeddino. Untunttu laa"attuukka hewaadan haneeddino. 30 Hewaa diraw, itti itti s'agaagiya garssaana laa"u laa"u gedetuu de'iino; ubbaanna hosppun s'agaagetuunne biraappe oosetteedda tammanne usuppun gedetuu de'iino. 31 K'ay untunttu odoorotuwaappe shikaalatuwa kesseeddino; S'oossaa Dunkkaaniyaw itti bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwa, 32 k'ay yenkko bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwa giigiseeddino. Hewaadankka, S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye away wulliyaa baggana wurssetsa gas'an de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwa med'd'eeddino. 33 Giddo shikaalii s'agaagetoo giddo heeraana, ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw pini kesanaadan ootseeddino. 34 S'agaagetuwa work'k'aan sheeshshiide, shikaalatu aad'd'iyaa sagaayetuu work'k'aappe med'd'eeddino; k'ay shikaalatuwaakka work'k'aan sheeshsheeddino. 35 Saluwa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe itti gaaridduwa ootseeddino. He Aa bolla itti hiillay kiruubetuwa misiliyaa sikkeedda. 36 Gaariddoo oyddu tuussatuwa odooruwaappe giigisiide, work'k'aan sheeshsheeddino. Yaatiide work'k'aa kak'k'iaawantta untunttu giigiseeddino. K'ay tuussatuwa essiyaa oyddu gedetuwa biraappe med'd'eeddino. 37 S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiya saluwa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddetteeddawaa, s'ilppiya alleek'k'issiyaawaan gaaridduwa giigiseeddino. 38 K'ay untuntta kak'k'iyaa ichcheshu tuussatuwa, kak'k'iyaa ballaana de'iaawantta med'd'eeddino. Tuussatu gumbbotuwaanne k'achchiyaawantta work'k'aan sheeshsheeddino. K'ay untunttu pootsay geliyaa lukotuwa ichcheshatuwaakka nahaasiyaappe med'd'eeddino.

37 Bas'aali'eeli odooruwa mitsaappe Taabootaa giigiseedda. He Taabootay adussatetsay laa"u wad'anne bagga aduk'k'ee; gompPAY itti wad'anne bagga

aakkee; geesaykka itti wad'anne bagga d'ok'k'ee. 2 He Taabootaa giigissiide, soyaanne kariyaa walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda; yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaan yuushshi aatseedda. 3 K'ay oyddu work'k'aa sagaayetuwaaw tigiide, Taabootaw oyddu gedetuwaan, itti baggana laa"u sagaayetuwaaw, k'ay yenkko baggana laa"u sagaayetuwaaw aatseedda. 4 Yaatiide odoorotuwaappe kasuwaa kessiide untuntakka work'k'aan sheeshsheedda. 5 Taabootaa tookkanaw, Taabootaa miyyiyaan de'iyaa sagaayetuwaan kasuwaa aatseedda. 6 Walakay baynna work'k'aappe laa"u wad'anne bagga aduk'k'iyaa, itti wad'anne bagga aakkiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa med'd'eedda. 7 K'um"iyaw wurssetsa laa"u bagga gas'an laa"u kiruubeelatuwaaw k'os'etteedda work'k'aappe med'd'eedda. 8 Itti kiruubiyaa itti bagga gas'an, laa'entso kiruubiyaa yenkko bagga gas'an, laa'uwaakka k'um"iyaanna gatsi oytsiidde med'd'eedda. 9 Kiruubetuu barenttu k'efiyaa dentsiide, atto giyaa sa'aa kammiyaa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan kuway wotseeddino; k'ay ittuu ittuwaakko simmi uttiide, k'um"iyaa s'eeliino. 10 K'ay adussatetsay laa"u wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesaykka itti wad'anne bagga gideedda s'arp'p'eezaa odooruwaappe med'd'eedda. 11 Walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda. Yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaa yuushshi aatseedda. 12 Hewaadanka, gomppay takkaad'e gideedda shaashiyaa Aa bolla yuushshi aatseedda. Yaatiide Aa bolla work'k'aa tigetsaa yuushsheedda. 13 Oyddu work'k'aa sagaayetuwaaw med'd'iide oyddu gedetuu med'etteedda oyddu gas'atuwaana oytseedda. 14 S'arp'p'eezaa tookkanaw kasuwaa aatsiyaa sagaayetuu s'arp'p'eezaw shaashiyaa gas'aan shiik'iide med'etteeddino. 15 S'arap'p'eezaa tookkiyaa kasotuwaakka odooruwaappe kessiide, work'k'aan sheeshsheedda. 16 Hewaadanka, s'arp'p'eezaa bolla wotsiyaa dumma dumma miishshatuwaaw walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda; hewantukka saanetuwaanne c'ilppatuwaaw, k'ay ushshaa yarshshuwaaw tigiyyaa keretuwaanne s'uu'atuwaaw. 17 Hewaappe guyyiyaan I s'omppiyaa wotsiyaa ballaa k'os'etteedda walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda; he ballaa essiyaa gediyaakka, giddo toomaakka k'os's'eedda work'k'aappe med'd'eedda. Aa kukkumotuwaaw, Aa lic'otuwaan Aa c'iishshatuwaaw ubbaa aanana ittippe s'omppiide med'd'eedda. 18 Miyyiyaanna usuppun maratuwaaw med'd'eedda; maratuwaaw heezatuwaaw itti baggana, k'ay heezatuwaaw yenkko baggana kesseedda. 19 Usuppun maratookka huup'iyaan huup'iyaan heezzu heezzu kukkumuunne c'iishshatu de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa wanc'c'aa med'd'eedda; 20

s'omppiyaa wotsiyaa ballaw giddo toomay, kukkumotuwaaw c'iishshatu de'iyaa c'iishshaa malatiyaa oyddu wanc'c'aan alleek'k'etti utteedda. 21 Laa"uu laa"uu ittippe waatsan de'iyaa heezzu maratuwaappe garssana itti itti kukkumay med'etti utteedda ubbaykka usuppun kuukummo. 22 Kukkuumatuunne maratuu ubbay s'omppiyaa wotsiyaa ballana ittippe oyk'k'etti ittuwaaw gidiide, walakay baynna work'k'aappe k'os'ettiide med'etteeddino. 23 I k'ay s'omppiyaa wotsiyaa ballaw laappun s'omppetuwaaw, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaanne untuntta wotsiyaawantta walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda. 24 S'omppiyaa wotsiyaa ballanne an go'ettiyya miishshaa ubbaa med'd'anaw hattamanne ichcheshu kiilo giraame gideedda walakay baynna work'k'aa wursseedda. 25 K'ay is'aanaa c'uwissiyaa sa'aa odooruwaappe med'd'eedda. Aw oyddu gas'ay de'ee; adussatetsay itti wad'aa; gomppay itti wad'aa, geesay laa"u wad'aa. Aa kac'etuukka aanana ittuwaaw gidiide oyk'k'etti med'etteeddawantta. 26 Aw bolla doonaa, oyddu bagga ubbaanne Aa kac'etuwaaw walakay baynna work'k'aan sheeshshiide, Aa yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaa yuushshi aatseedda. 27 He work'k'aa tigetsaappe garssana is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa work'k'aappe laa"u sagaayetuwaaw med'd'eedda; yaatiide ya baggananne ha baggana laa"uwaa laa"uwaa oytseedda. Hewanttu tookkiyaa wode kasuwaa aatsanaw maaddanaadaana. 28 Kasotuwaaw odooruwaappe kessiide, untuntta work'k'aan sheeshsheedda. 29 K'ay geeshsha okettiyaa zayitiyaanne sawuwaa toshikku giyaa lo'o is'aanaa shittuwaa ootsiyaa eran giigisseedda.

38 Odooruwaappe s'uuggiyaa yarshshuwaaw yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda. He yarshshiyaa sa'aw geesay heezzu wad'aa, gomppayanne adussatetsay itti likke, ichcheshu ichcheshu wad'aa gidiide, oyddu gas'aana de'iyaaawaa ootseeddino. 2 Oyddu gas'atuwaaw wurssetsa gas'an gas'an itti itti kac'iyaa med'd'eedda. He kac'etuu yarshshiyaa sa'aanna ittippe oyk'k'ettiide oosetteeddino. Yaatina yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataan sheeshsheedda. 3 An go'ettiyya ubbaa miishshatuwaaw, balddetuwaa, akaafatuwaaw, bidintsaa shiishshiyaa kuyis'aarotuwaaw, ashuwaaw oyk'k'iyaa zambeeliyaanne tamaa c'ooc'etuwaaw ubbaa nahaasiyaa birataappe med'd'eedda. 4 Yaatiide nahaasiyaa birataappe zazziriyaa yarshshiyaa sa'aw giigissiide yarshshiyaa sa'aw duge giddo baggan de'iyaa shaashiyaa bolla wotseedda. 5 Nahaasiyaa birataappe med'd'eedda zazziriyaw oyddu gas'an kasuwaa aatsanaw oyddu sagaayetuwaaw med'd'eedda. 6 Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aw kasuwaa kessiide, nahaasiyaa birataan sheeshsheedda. 7 Yarshshiyaa sa'aa tookkiyaa wode

maaddana mala, ha kasuwaa laa"u miyyiyaanna de'iyaa sagaayetuwaan aatseedda. Yarshshiyaa sa'aa gidduwaa kofa kessiide, s'awulaappe med'd'eedda. 8 Nahaasiyaa birataappe meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa med'd'eedda; he biratay Gaketsaa Dunkkaaniyaa penggiyaan ootsiyaa mac'c'a asatuu aheedda heregaappe aketeedda. 9 Hewaappe guyyiyaan dabaabaa giigisseedda. Dabaabaw gedissa bagga adussatetsaw s'eetu wad'aa ootsiide, liik'o liinuwaappe daddetteedda gaariddotuwwa giigisseedda. 10 Aw nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatuwaanne tuussatuu ek'k'iyaa nahaasiyaa lukatuwaa ootseedda; untunttu huup'iyaan k'ay biraappe med'etteedda kak'k'iyaa wantanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootseedda. 11 Dabaabaw huup'issa bagga adussatetsay s'eetu wad'aa adussa; k'ay laatamu tuussatuunne he tuussatoo laatamu nahaasiyaa gedetuu de'iino. Yaatiide biraappe med'etteedda kak'k'iyaa wantunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu de'iino. 12 Away wulliyaa bagga dabaabaa gomppay ishatamu wad'aa aaka gidide, tammu tuussatuunne tuussatoo tammu gedetuu de'iyaa gaariddotuwwa giigisseedda; he tuussatuwaa huup'iyaan biraappe med'etteedda kak'k'iyaa wantanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootseedda. 13 K'ay away doliyaa bagga dabaabaa gomppay ishatamu wad'aa aaka. 14 Dabaabaa geliyaa sa'aappe itti baggana tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaariddotuu, heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu gedetuu de'iino. 15 Hewaadankka, dabaabaa geliyaa sa'aappe hinkko baggana, tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaariddotuu, untunttoo heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu gedetuu de'iino. 16 Dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa gaariddotuu ubbay liik'o liinuwaappe dadetteeddawantta. 17 He tuussatuwaa gedetuu nahaasiyaappe, kak'k'iyaa wantunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu biraappe oosetteeddino; untunttu huup'ii biran sheeshetteedda. Hewaa diraw, dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa tuussatuwaa ubbaa huup'iyaan biraappe oosetteedda k'achchiyaawanttu de'iino. 18 Dabaabaa geliyaa sa'aan kak'k'iyaa gaariduu saluwaa malatiyaa ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiyaawaa s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawan giigisseeddawaa. Aw adussatetsay laatamu wad'aa; geesay dabaabaa gaariddotuwwa likke, ichcheshu wad'aa. 19 Nahaasiyaa birataappe oosetteedda oyddu tuussatuunne tuussatoo oyddu gedetuu de'iino. Untunttu kak'k'iyaa wantunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu biraappe med'etteeddino; untunttu huup'etuukka biran sheeshetteeddino. 20 S'oossaa

Dunkkaaniyaa shikaalatuu ubbayne Aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa shikaalatuu ubbay nahaasiyaa birataappe med'etteeddawantta. 21 S'oossaa Dunkkaaniyaw, hewekka K'aalaa c'aak'uwaa Dunkkaaniyaw, go'etteedda miishshatuwaa Leewatuu paydeeddinno. He miishshatuwaa k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara kaappotetsaa garssan de'iyaa Leewatuu mazggabaan s'aafanaadan Muse azazeedda. 22 Yihudaa zare gideedda Hooraa na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eeli Med'inaa Goday Musa azazeedda ubbaa ootseedda. 23 Daana zare gideedda Ahisamaaka na'aa Oholi'aabi aanana de'ee; I kushiya hiillanchanne ootsiyaabaw koyro halchchuwwa kessiyaawaa; k'ay saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaaninne liik'o liinuwaan daddiide, s'ilppiyaan alleek'k'issiyaa asaa. 24 S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo S'oossaw imetteedda work'k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiya miizaanan wotsina, itti sha'a kiilo giraamiyaa dees'eedda. 25 Payduwaan de'iyaa maabaraa asaappe beetteedda biray S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiya miizaanan wotsina, 3,430 kiilo giraamiyaa dees'eedda. 26 Asaa paydiyaa wode paydetteedda attuma Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiya miizaanan wotsina, usuppun giraame keeshshaa immeedda. Paydetteedda Asay laatamu laysaa kumeeddawenne laatamuwaappe bollana de'iyaa we ubbay 603,550. 27 S'oossaa Dunkkaaniyaa gaaridduwaa esseedda s'eetu pootsay geliyaa lukotuu 3,400 kiilo giraame biran oosetteeddino. Hewekka itti itti gediya hattamanne oyddu kiilo giraame biraa. 28 Atteeda hattamu kiilo giraame tigiya biraa tuussatuwaan kak'k'iyaa wantta med'd'anaw, tuussatuwaa huup'iyaan sheeshshanawunne untunttu huup'iyaan k'achchiyaawantta med'd'anaw go'etteeddino. 29 Hewaadankka, Asay S'oossaw aheedda nahaasiyaa biratay 2,425 kiilo giraame. 30 He nahaasiyaa birataappe S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa sa'aan ek'k'iyaa tuussatuwaa gedetuu, nahaasiyaa yarshshiyaa sa'aa giyaa yarshshiyaa sa'ay, Aa gidдон hiis'seedda nahaasiyaa zazziirinne Aa gidдон go'ettiyaa dumma dumma miishshaa ubbay med'ettee. 31 Hewaadankka, k'ay dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaanne geliyaa sa'aa penggii ek'k'eedda gedetuu, k'ay S'oossaa Dunkkaaniinne Aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa dirssay d'ogetteedda shikaalatuu ubbay he nahaasiyaa birataappe med'etteeddino.

39 K'eesetuu S'oossaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa wode go'etiya mayuwaa, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe daddeeddino.

Aaroone mayiyaa geeshsha k'eesatetsaa mayuwaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino. 2 I eefuudiyaa, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddeedda. 3 Unttuntu work'k'aa k'os'siide, lee'iyaa yeechchaadaa, aappe k'araari k'araariide, k'ac'inaa kesseeddino. Yaatiide saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwa gatsiide, kushiya hiillanchchatuu daddeeddino. 4 Laa'u baggay gaketiiide ittuwaa gidana mala, laa'u hashiyaa bolla gatsiide oytsiyaa c'ark'k'iyaa giigisseeddino. 5 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, hiillay alleek'k'issiide daddeedda danc'c'uukka eefuudiyaana itta gidiide, work'k'aappe saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadetteedda. 6 Unttuntu marggidiyaa geetettiyaa laa'u shuchchatuwaa giigissiide, work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iaawaa bolla maarana wotseeddino. Maatafaa bolla suntsaa wooc'iide s'aafiyaawaadan, he shuchchatuwaa bolla tamanne laa'u Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa wooc'iide s'aafeeddino. 7 S'oossay Musa azazeeddawaadan, tammanne laa'u Israa'eeliyaa zeretsaa hassayiaawaa gidana mala, ha shuchchatuwaa eefuudiyaana oyteedda hashiyaa c'ark'k'iyaan wotseedda. 8 I tiraan wotsiyaawaa kushiya hiillanchchan oosiseedda. He tiraan wotsiyaawaa eefuudiyaa work'k'aappe daddeeddawaadan, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiseedda. 9 Aw oyddu gas'ay de'ee; geesayenne gompay itti itti takkaad'e; gideeddawaa dakkoyeeddino. 10 Hewaappe guyyiyaan Aa bolla oyddu maaran al'o shuchchatuwaa wotseeddino; koyro maaran wotseedda shuchchay, sarddiyoona, toop'aaziyooniyaanne p'ooliyaa ink'k'uwaa; 11 laa'entso maaran baluura, samppeeriyaanne almmaaziyaa geetettiyaa al'o shuchchatuwaa; 12 heezzentso maaran yaakinttiyaa, kelk'k'edooniyaanne ametess's'inoosiyaa; 13 oyddentso maaran biralli, margidiyaanne yasp'p'idiyaa. Hewanta ubbaa work'k'aappe oosetteedda shuchchaa oyk'k'iaawaa bolla wotseeddino. 14 Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa payduwaadan, shuchchatuwaa payduukka tammanne laa'uwa; ittuu ittuu maatafaadan wooc'ettiide, tammanne laa'u zaratuwaa suntsay he shuchchatuwaan s'aafetteedda. 15 Tiraan wotsiyaawoo wodoruwaadan dook'eteedda sanssalataa walakay baynna work'k'aappe med'd'eeddino. 16 Laa'u work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iaawanta ootseeddino; yaatiide laa'u work'k'aa migidatuwaa med'd'eeddawanta, tiraan wotsiyaawoo k'ommo gas'aa

gas'atuwaana gatsiide oysetseeddino. 17 He laa'u work'k'aa sanssalatuwaa tiraan wotsiyaawoo gas'atuwaan de'iyaa migidotuwaanna gatsi oytseeddino. 18 He sanssalatattoo hinkko bagga s'eeraa k'ay eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaan de'iyaa shuchchaa oyk'k'iaawanttuna gatsi k'achcheeddino. 19 K'aykka laa'u work'k'aa migidatuwaa med'd'iide, eefuudiyaappe kaaliide de'iyaa tiraan wotsiyaawoo soy baggana de'iyaa laa'u gas'atuwaa s'eeraan aatseeddino. 20 Hewaadankka, work'k'aappe hara laa'u migidatuwaa med'd'iide, eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iaappe garssa baggana eefuudiyaa s'eessan k'achchiyaawaappe k'ommonna, sikuu gaketeeedda sa'aa matan karenna untunta oytseeddino. 21 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, tiraan wotsiyaawaan de'iyaa migidatuwaa eefuudiyaan de'iyaa migidatuwaanna gatsiide, saluwaa malatiyaa bak'etsaan k'achchina tiraan wotsiyaawe s'eessaappe k'ommonna de'iyaa diraw, k'ashuu shol'enna. 22 Eefuudiyaappe garssanna mayiyaa adussa mayuwa l saluwaa malatiyaa c'ark'k'iaappe giigisseedda; hewe shemayinniyaa oosuwa. 23 He adussa mayoo k'ood'iyaa aatsiyaa sa'aa med'd'eeddino; he sa'ay peed'etenaadan, yuushshi aatsiide gujji gujji sikkeeddino. 24 Unttuntu adussa mayuwa duge bagga mac'araa yuushshuwaan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o dook'eteedda roomaaniyaa teeraa misiletuwaa med'd'eeddino. 25 Unttuntu k'ay work'k'aappe daalatuwaa med'd'iide, adussa mayoo duge bagga gas'aa yuushshi aatsiide, roomaaniyaa misiletuwaa gidduwaan, walakan aatseeddino. 26 Aaroone he mayoo duge bagga mac'araa yuushshi aatsiide, daalaanne roomaaniyaa teeraa misiliyaa walakkiide aatseeddino. Hewe Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untuntu S'oossaa Dunkkaaniyaa oosuwa ootsiide mayyanaassa. 27 Unttuntu Aaroonawunne Aa naanaw sheemayinniyaa liinuwaappe adussa shaamic'c'iyaa giigisseeddino. 28 K'ay Aaroone huup'iyaan s'aas'iyaa shaashiyaa, Aa naanaw k'oobetuwaanne garssana mayiyaa mayotuwaa liik'o liinuwaappe daddiide giigisseeddino. 29 Unttuntu Med'inaa Goday musa azazeeddawaadan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiide, kushiya hiillan alleek'k'issiide, danc'c'uwa giigisseeddino. 30 Unttuntu geeshsha alleek'k'uwa misiliyaa walakay baynna work'k'aappe med'd'iide, maatafaa bolla wooc'iaawaadan, Aa bolla, «Med'inaa Godaw Geeshsha Gidiide Dummatteedda» yaaggiyaawaa wooc'iide s'aafeeddino. 31 Hewaappe guyyiyaan huup'iyaan shaashiyaappe s'aden

k'achchanaadan, Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan saluwaa malatiyaa bak'etsaan an aatsiide k'achcheeddinno. 32 S'oossaa Dunkkaaniyaa kiittay ubbay poletteedda. Israa'eelatu ubbabaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino. 33 Hewaappe guyyiyaan untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa Musekko aheeddino; hewekka: dunkkaaniyaanne Aa miishshaa ubbaa, gatsi oysiyaawaa, s'agaagetuwaa, shikaalatuwaanne, tuussatuu ek'k'iyaa saas'inetuwaa, 34 bollaa kamaade dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, hara galbaappe med'eedda k'um"iyaa, Taabootaa gentsiyaa gaaridduwaa, 35 K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa, Aa tookkiyaa kasotuwaanne atto giyaa sa'aa k'um"iyaa, 36 s'arp'peezaanne Aa miishshaa ubbaa S'oossaa sintsan wotsiyaa geeshsha ukitsaa, 37 walakay baynna work'kaappe oosetteedda s'omppiyyaa wotsiyaa ballaanne an maaran de'iyaa s'ompetuwaa, untunttu miishshatuwaa ubbaanne s'omppiyyaa zayitiyaa, 38 is'anaa c'uwaiyyaa work'k'aa saas'iniyaa, okettiyaa zayitiyaa, sawiyaa is'aanaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa gaaridduwaa, 39 nahaasiyaappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa, Aa nahaasiyaa zazziriyaana, Aa tookkiyaa kasuwaa, Aa miishshatuwaa ubbaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa, 40 dabaabaa gentsiyaa gaaridduwaa, Aa tuussatuwaa, untunttu ek'k'iyaa saas'inetuwaa, dabaabaa geliyaa penggetuwaa gaaridduwaa, dabaabaa wodorotuwaanne shikaalatuwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa med'anaw koshshiyaa miishshatuwaa ubbaa; 41 k'eesatuu Geeshsha sa'aan ootsiide go'etanaw dadetteedda mayotuwaa, Aaroone geeshsha mayuwaanne Aa naanay k'eesatetsaa ootsiide mayiyaa mayotuwaa. 42 Israa'eelatu oosuwa ubbaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ubbaba ootseeddino. 43 Muse oosuwa ubbaa s'omoos s'eelliide, untunttu Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddawaa be'eedda. Hewaa diraw, Muse untuntta anjjeedda.

40 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, 2 «Koyro aginaw koyro gallassi, neeni Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa tokka. 3 K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Aa gidдон wotsa; He Taabootaa garidduwaan kamma. 4 S'arp'peezaa gelissaade, Aa bolla wod'd'anaw koshshiyaabaa ubbaa giigisaade Aa bolla wotsa. Yaataade s'ompetuwaa wotsiyaa ballaa soo gelissaade, Aa bolla s'ompetuwaa eetsa. 5 Is'aanaa c'uwaiyyaa work'k'aa saas'iniyaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe sintsanna wotsaade, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa gaaridduwaa sotta. 6 «S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa S'oossaa Dunkkaaniyaappe sintsanna wotsa.

7 Meechchaa keriyaa S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotsaade, an haatsaa tiga. 8 S'oossaa Dunkkaaniyaappe karenna yuushsha aatsaade dabaabaa giigissaade dabaabaa geliyaa sa'aan gaaridduwaa sotta. 9 «Okkiyaa zayitiyaa akkaade, S'oossaa Dunkkaaniyaanne Aa gidдон de'iyaa ubbaba okka; aanne Aa gidдон go'ettiyaa miishshaa ubbaa dummaya; yaatooppe I geeshsha gidanawaa. 10 Hewaappe guyyiyaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'anne aw go'ettiyaa miishshaa ubbaa okka; yarshshiyaa sa'aa dummaya; yaatooppe I ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha gidanawaa. 11 Meechchaa keriyaanne Aa utissiyaa miishshaa okkaade untuntta dummaya. 12 «Neeni Aaroanne Aa naanaa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa pengge ahaade, haatsaan untuntta meec'c'a. 13 Hewaappe guyyiyaan k'eesetetsaa Geeshsha mayuwaa Aaroona mayzaade, I taw k'eesetetsan ootsanaadan, Aa okaade dummaya. 14 Aa attuma naanaakka ahaade shaamic'c'iyaa mayza. 15 Untunttu taw k'eesetetsan ootsanaadan, untunttu aawuwaa okkeeddawaadan, untunttakka okka. Untunttu okay untunttakka untunttu sintsa yeletaa ubbaa k'eesatuwaa ootsiyaawaa» yaageedda. 16 Muse ubbabaakka S'oossay barena azazeeddawaadan ootseedda. 17 Hewaa diraw, Gibs'eppe untunttu keseedda laa'entsa laytsan, koyro aginaw koyro gallassan S'oossaa Dunkkaanii tokeetteedda. 18 Muse S'oossaa Dunkkaaniyaa essiyaa wode, saas'inetuwaa untunttu sa'aan sa'aan wotseedda; s'agaagetuwaanne tuussaa aatseedda; shikaalatuwaakka gelisseedda. 19 Hewaappe guyye Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan, ha esseeddawaa bollan dunkkaaniyaa d'ogeedda; he essuwaa bollan kamuwaa kammeedda. 20 Yaatiide tammu azazatu s'aafetteedda markkatetsaa k'aalaa afiide, Taabootaa gidдон wotseedda; tookkiyaa kasuwaa Taabootan aatseedda; atto giyaa sa'aa k'um"iyaa Taabootaa bolla wotseedda. 21 Hewaappe guyyiyaan Taabootaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gelisseedda; gentsiyaa gaaridduwaa sottiide, Med'inaa Goday azazeeddawaadan K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa kammeedda. 22 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Muse s'arp'peeza Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaan gelissiide, gaaridduwaappe karenna huup'issa baggana wotseedda. 23 Aa bolla Med'inaa Godaa sintsan wotsiyaa geeshsha ukitsaa giigisseedda. 24 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, s'omppiyyaa wotsiyaa ballaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо gelissiide, s'arp'peezaa hefintsana, S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana wotseedda; 25 k'ay s'ompetuwaa Med'inaa Godaa sintsan oytseedda. 26 Med'inaa Goday azazeeddawaadan, is'aanaa

c'uwaiyiaa work'k'aa saas'iniyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон gaaridduwaa sintsa baggana wotseedda; 27 Aa bolla sawiyaa is'aanaa c'uwayeedda. 28 Hewaappe guyyiyaan S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan gaaridduwaa sotteedda. 29 S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaa miyyaan wotseedda; Aa bolla s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa Med'inaa Goday azazeeddawaadan yarshsheedda. 30 S'oossay Musa azazeeddawaadan, meechchaa keriyaa S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotseedda. Yaatiide meec'ettanaw haatsaa an tigeedda. 31 Muse, Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaanne gediyaan an meec'ettiino. 32 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa geleedda wode woy yarshshiyaa sa'aakko shiik'eedda wode awudenne meec'ettiino. 33 S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuushshi aatsiide dabaabaa keseedda; he dabaabaa penggiyaan gaaridduwaa sotteedda. Hewaadan ootsiidde, Muse oosuwaa poleedda. 34 Hewaappe guyyiyaan shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaa kammeedda; Med'inaa Godaa bonchchuukka Aa kumeedda. 35 Shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaa bolla utteedda dirawunne Med'inaa Godaa bonchchu Aa gidдон kumeedda diraw, Muse Aa gidдо gelanaw danddayibeenna. 36 Israa'eelatu barenttu ogiyaa ubbaan, he shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaappe denddiyaa wode awudenne Aa kaalliide hametaa doomino. 37 Shin he shaarii denddana d'ayooppe, I denddiyaa gallassay gakkanaw untunttukka k'aas's'ikkino. 38 Untunttu ogiyaa ubbaan Med'inaa Godaa shaarii Israa'eeliyaa Asay ubbay be'ishin, gallassi gallassi S'oossaa Dunkkaaniyaa kameenne k'amma k'amma k'ay tamay he shaariyaa gidдон ees's'ee.

Wogaa

1 Med'inaa Godaanna Gakkettiiya Dunkkaaniyaa gidoppe Med'inaa Goday Musa s'eesiide, hawaadan yaagiide haasayeedda; **2** «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Hintteppe ooninne Med'inaa Godaw yarshshuwaa shiishshiyaa wode, he bare shiishshiyaa yarshshuwaa bare mehiyaappe woy bare dorssaa woy deeshshaa wudiyaappe aho. **3** He yarshshuu mehiyaa wudiyaappe s'uuggiyaa yarshshuwaa gidoppe, attumawaa gidiide, tilla bollaanna de'iaawaa gido. Med'inaa Goday akkana mala, I he yarshshuwaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan yarshsho. **4** Yarshshuwaa shiishshiyaa bitanii s'uugiide yarshshanaw aheedda bare mehiyaa huup'yaan bare kushiya wotso. Hewe Aa nagaraa atto gaanaw S'oossay akkeedda yarshshuwaa gidanawaa. **5** I korumaa Med'inaa Godaa sintsan shukkina; Aaroona naanay k'eesatuu he suutsaa ahiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gussino. **6** Hewaappe guyyiyaan, I s'uuggiyaa yarshshoo mehiyaa galbaa k'aaro; ashuwaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan kesso. **7** K'eesiyaa Aaroona naanay yarshshiyaa sa'aa bollan tamaa eetsiide, mitsaa wotsino. **8** Hewaappe guyyiyaan, Aaroona naanay k'eesatuu he keseedda ashuwaa huup'yaanne mod'd'uwaa gujiide, yarshshiyaa sa'aa bollan taman de'iyaa mitsaa bollan maariide wotsino. **9** Shin he bitanii k'antsaa ashuwaanne gedetuwwa haatsaan meec'c'o. Yaatiide k'eesii hewaa ubbaakka ahiide, yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa. **10** « <S'uuggiyaa yarshshoo I immiyaa imuu dorssaa wudiyaappe woy deeshshaa wudiyaappe akettiyaawaa gidoppe, attumawaa gidiide, tilla bollana de'iaawaa gido. **11** He mehiyaa yarshshiyaa sa'aappe huup'issa baggana Med'inaa Godaa sintsan shukko. Aaroona naanay k'eesatuu Aa suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gussino. **12** Hewaappe guyyiyaan, he bitanii Aa k'ommuwaan k'ommuwaan keseedda ashuwaa ubbaa k'eesii akkiide, huup'yaanne mod'd'uwaa gujiide, yarshshiyaa sa'aa bollan taman de'iyaa mitsaa bollan wotso. **13** Shin k'antsaa ashuwaanne gedetuwwa haatsaan meec'c'o; yaatiide k'eesii hewaa ubbaa ahiide yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa. **14** « <Med'inaa Godaw yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuu kafuwaa gidoppe, harap'p'iyaa maraa, woy dogommuwaa aho. **15** K'eesii hewaa akkiide, k'ood'iyaa

mirk'k'o; yaatiide yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa taman s'uuggo. Aa suutsay yarshshiyaa sa'aa bollaappe miyyiyaanna duge goggi c'inggo; **16** ulo gidduwaa baalletuwaana kessiide, yarshshiyaa sa'aappe away doliyaa baggana, bidintsaa k'oliyaa sa'aan olo. **17** I he kafuwaa k'efetuwwa oyk'kiide p'alk'k'o, shin ubbaanna daakkoppo. Hewaappe guyyiyaan, k'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa taman wotsiide s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

2 « <Ooninne katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, he yarshshuu liik'o d'iiliyaa gido; Aa bolla wogaraa zayitiyaanne is'aanaa gujjo. **2** Hewaa I Aaroona naanatuwaakko k'eesatuwaakko aho; k'eesatuu he liik'o d'iiliyaappenne zayitiyaappe itti kushiya kuntsi akkiide, is'aanaa ubbaanna akki, hassayissiyaawaa ootsiide, yarshshiyaa sa'aa bolla taman s'uuggo. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa. **3** Katsaa yarshshuwaappe atteedawe Aaroonassanne Aa naanatuwaassa. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uugettiiya geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa. **4** « <Yarshshoo shiishshiyaa ukitsay c'ooc'yaan ka'eeddawaa gidoppe, zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iiliyaappe uuketteedda irshshuu yegetteenna komppo, woy zayitiyaan oketteedda, irshshuu yegetteenna lee'o ukitsaa gido. **5** « <Yarshshoo shiishshiyaa ukitsay bashiyaan uuketteeddawaa gidoppe, zayitiyaan munak'k'eedda, irshshuu bayna, liik'o d'iiliyaappe giigeeddawaa gido. **6** Aa mentsiide Aa bolla zayitiyaa tigo; hewaa katsaa yarshshuwaa ootsiide shiishsho. **7** « <Ne yarshshoo shiishshiyaa katsaa yarshshuu disttiyaan ka'eeddawaa gidoppe, zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iiliyaappe ka'eeddawaa gido. **8** Hawaadan giigiseedda katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw aha; k'eesiyaw imma. K'eesii hewaa akkiide yarshshiyaa sa'aa shiishsho. **9** K'eesii he katsaa yarshshuwaappe akkiide, hassayissiyaawaa ootsiide, yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggiyaa yarshshuwaadan taman s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa. **10** Katsaa yarshshuwaappe atteedawe Aaroonessanne Aa naanatuwaassa. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggeedda, geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa. **11** « <S'oossaw hintte ahiyaa ay katsaa yarshshuunne irshshuwaana de'iaawaa gidoppo; ayaw gooppe neeni irshshuwaa woy eessaa ililuwwa S'oossaw taman s'uuggaade yarshshanaw koshshenna. **12** Hintte laytsan laytsan c'akettiyaa katsaappe s'eraa kessiide,

S'oossaw ahanaw danddayiita; shin hewaa sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, S'oossaw yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggettena. **13** Neeni shiishshiyaa katsaa yarshshuwaa ubbaan mas'iniyaa yegga; ayaw gooppe, ne S'oossaa k'aalaa c'aak'uwaa mas'iniyaa aggoppa. Hewaa diraw ne katsaa yarshshuwaa ubbaa mas'iniyaan mal'etsa. **14** Neeni koyiro katsaappe s'eeraa kessaade Med'inaa Godaw ahiyaa wode, he katsay s'iis's'etiide hars's'eteedda tisha katsaa gidanaw koshshee. **15** Aa bolla zayitiyaa tiga; is'aanaakka aan wotsa; hewe katsaa yarshshuwaa. **16** K'eesii he zayitii tigetteedda hars's'eteedda katsaappe shakkuwaa akkiide, is'aanaa ubbaannakka hassayissiyaawaa ootsiide taman Med'inaa Godaw s'uuggo.

3 «Itti Asay ittipetetsaa yarshshoo bare wudiyaappe mac'c'awaa gidina attumawaa gidina itti mehiyaa shiishshiyaa wode, he mehii tilla bollaanna de'iyawaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsho. **2** Yarshshanaw aheedda mehiyaa huup'iyaan bare kushiya wotsiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan shukko. Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu Aaroona naanay suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gusso. **3** Ittipetetsaa yarshshuwaappe taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa ubbayne aanana gatsiyaa handday, **4** laa'u kilahotuwaa, untunttu bolla de'iyaa handdaa, gayliiyaa matan de'iyaa handdaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa handdaa kilahotuwaana gatsiide akkee. **5** Aaroona attuma naanay hewaa hara s'uuggiyaa yarshshuwaana yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa mitsaa bolla wotsiide s'uuggino; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa. **6** «Med'inaa Godaw ittipetetsaa yarshshuwaa shiishshiyaa uray dorssaa gidina deeshshaa, mac'c'awaa gidina attumawaa tilla bollaanna de'iyawaa shiishsho. **7** Itti uray dorssaa maraa yarshshiyaawaa gidoope, Med'inaa Godaa sintsan shiishsho; **8** bare kushiya Aa huup'iyaan wotsiide, Dunkkaaniyaa sintsan shukko. Hewaappe guyyiyaan, Aaroona attuma naanay suutsaa oyk'kiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gussino. **9** Ittipetetsaa yarshshuwaappe taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka, ziizziyaappe k'ans's'eedda nasiyaa, ulo giddo ashuwaa mayyeedda mood'iyaa hawanta gatsi oytsiyaa mood'iyaa ubbaa, **10** laa'u kilahotuwaa, untunttu bolla de'iyaa handdaanne gayliiyaa matan de'iyaa mood'iyaa, tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana gatsiide akkee. **11** K'eesii he k'umaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide s'uuggo. **12** «Aa

yarshshuu deeshshaa gidoope, I hewaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsho. **13** Yaatiide Aa huup'iyaan bare kushiya wotsiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan shukko. Hewaappe guyyiyaan, Aaroona attuma naanay suutsaa oyk'kiide, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan ubbaan gussiino. **14** I he yarshshiyaawaappe akkiide, taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa ubbaanne he handdaa gatsi oytsiyaa hara handdaa, **15** laa'u kilahotuwaa, untunttu bolla de'iyaa handdaanne gayliiyaa matan de'iyaa mood'iyaaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana gatsiide akkee. **16** K'eesii he k'umaa taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo. Handdaa ubbay Med'inaa Godaassa. **17** «Handdaanne suutsaa hintte de'iyaa sa'aan hak'aninne mooppite. Hawe hinttenttoonne hintte yeletaw med'inaw naagettiyyaa wogaa» yaagaade oda» yaageedda.

4 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; **2** «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Ooninne k'oppennaan nagaraa ootsooppenne, Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa wogaa naago. **3** «K'eesiyaa kaappuu nagaraa ootsooppenne he nagaray asaa bayzzanchcha kessiyaawaa gidoope, I bare ootseedda nagaraa diraw, tilla bollaanna de'iyaa korumaa Med'inaa Godaw nagaraa yarshshuwaa ootsiide aho. **4** He korumaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa pengge aatsiide, korumaa huup'iyaan bare kushiya wotsiide, Med'inaa Godaa sintsan shukko. **5** K'eesiyaa kaappuu korumaa suutsaappe amareedawaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa afo. **6** Bare kushiya birad'diyaa suutsan tushi tushi kessiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gaaridduwaa sintsan Med'inaa Godaa sintsan laappu gede dukko. **7** Hewaappe guyyiyaan, K'eesiyaa kaappuu amareeda suutsaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidon Med'inaa Godaa sintsan sawiyaa is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso. Atteeda suutsaa k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa sa'aa baggana de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso. **8** Nagaraa yarshshoo shuketteedda ha korumaa mod'd'uwaa ubbaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaanne untunta gatsi oytsiyaa mod'd'uwaa, **9** laa'u kilahotuwaa, untunta mayyeedda handdaanne gayliiyaa matan de'iyaa mood'iyaaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana ittippe kessiide akko. **10** Ittipetetsaa yarshshoo shuketteedda

korumaappe akkeedda mod'd'uwaadan akko. K'eesiyaa kaappuu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo. 11 Shin korumaa galbbaa, Aa ashuwaa ubbaa, Aa huup'yaanne, Aa gedetuwaa, k'antsaa ashuwaa, toc'iyaa, 12 korumaa ashuwaappe atteedawaa ubbaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide; bidintsaa k'oliyaa wogaadan geeshsha gideedda sa'aa afo; yan mitsaa taman s'uuggo. 13 « <Israa'eeliyaa maabaray ubbay k'oppennaan nagaraa ootsooppenne, Med'inaa Godaa azazuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, untuntu bayzzanchcha gidiide paydetana. 14 Untuntu ootseedda nagaray erettiyaa wode, nagaraa yarshshoo haniyaa korumaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa ahino. 15 He maabaraa c'imatuu Med'inaa Godaa sintsan barenttu kushiya korumaa huup'iyaa bollan wotsiide, he korumaa Med'inaa Godaa sintsan shukkino. 16 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa kaappuu korumaa suutsaappe guutsaa akkiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddo gelo; 17 I bare kushiya birad'd'iyaa suutsan tushi tushi kessiide, gaaridduwaa sintsa baggana Med'inaa Godaa sintsan laappu gede dukko. 18 K'ay amareeda suutsaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон sintsan is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso. Atteeda suutsaa k'ay Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaasaa baggana de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso. 19 Mod'd'uwa ubbaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo. 20 Nagaraa yarshshoo shuketteedda korumaa ootseeddawaadan ha korumaakka ootso. Hewaadan ootsiide, k'eesii nagaraa atto giissiyaa wogaa polana; asaykka nagaraappe maarettanawaa. 21 Hewaappe guyyiyaan, korumaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide, kase korumaa s'uuggeeddawaadan aakka s'uuggo; hawe maabaraa nagaraw yarshshiyaa yarshshuwaa. 22 « <Asaa kaaletsiyaa suntsatuwaappe ittuu k'oppennaan nagaraa ootsooppenne Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa azazeedda azazuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, he uray bayzzanchcha. 23 I bare ootseedda nagaraa ereeddawaappe guyyiyaan, tilla bollaanna de'iyaa itti deeshshaa orggiyaa aho. 24 He deeshshaa orggiyaa huup'iyaan bare kushiya wotsiide s'uuggiyaa yarshshuu Med'inaa Godaa sintsan shukettiyaa sa'aan shukko; hewe nagaraa yarshshuwaa. 25 K'eesiyaa kaappuu nagaraa yarshshuwaa suutsaa giddo bare kushiya birad'd'iyaa tushi tushi kessiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa k'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

26 Mod'd'uwa ubbaa ittippetetsaa yarshshuwaa mod'd'uwa yarshshiyawaadan yarshshiyaa sa'aa bollan yarshsho. Hawaadan ootsiide, k'eesii bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa. 27 « <He maabaraa asaappe ittuu k'oppennaan nagaraa ootsooppenne Med'inaa Godaa azazuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, he uray bayzzanchcha gidiide paydettee. 28 I bare ootseedda nagaray aw eretteeddawaappe guyyiyaan, tilla bollaanna de'iyaa mac'c'a deeshshatto bare nagaraw aho. 29 Bare kushiya nagaraa yarshshuwaa ootsiide shukkiyaa deeshshatti huup'iyaan wotso; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan nagaraa yarshshuwaa ootsiide shukko. 30 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa kaappuu he deeshshatti suutsaappe bare kushiya birad'd'iyaaan akkiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa ubbaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso. 31 Mod'd'uwa ubbaa ittippetetsaa yarshshoo shukkeedda mehiyaappe kessiyaawaadan, he deeshshatti mod'd'uwaakka k'oriide kessi akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide, Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidana mala s'uuggo. Hewaadan ootsiide, k'eesii he bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maaretee. 32 « <He bitanii bare nagaraa yarshshoo dorssaa shiishshanaw koyooppe, tilla bollaanna de'iyaa mac'c'awunno aho. 33 I bare kushiya he dorssatti huup'iyaan wotsiide s'uuggiyaa yarshshoo shukkiyaa mehii shukettiyaa sa'aan izo shukko. 34 Hewaappe guyyiyaan, k'eesii nagaraa yarshshuwaa gideedda he dorssatti suutsan bare birad'd'iyaa tushi tushi kessiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa k'ay yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso. 35 Ittippetetsaa yarshshoo shuketteedda mod'd'uwa k'aariide kessiyaawaadan, he dorssatti mod'd'uwaakka k'aariide kesso. Yaatiide, yarshshiyaa sa'aa bolla Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla wotsiide s'uuggo. Hawaadan ootsiide, k'eesii he bitaniyaa nagaraa atto giissee. Bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

5 « <Ay asayenne markkaw s'esettiide bare be'eeddawaa woy bare ereeddawaa gutaran markkattennaan is'sooppe, hewe aw nagaraa; hewaa diraw I bare nagaraan ooshettee. 2 « <K'ay ay asayenne erennan de'iidde tunabaa, do'aa bakkutaa woy mehiyaa bakkutaa woy sa'aanna gooshettiyaa do'atuwaa bakkutaa bochchooppe, tuna gidiyaawaa I ereedda wodiyaappe doommiide bayzzanchcha gideedda. 3 « <K'aykka ay asayenne erennan de'iidde, asaa bollapse goggiyaa tunissiyaabaa ayaa gidinakka bochchooppe,

hewe tuna gidiyaawaa I ereedda wodiyaappe doomiide bayzzanchcha gideedda. 4 « «Woy k'ay ay asaynne iitabaa gidina lo'obaa ootsanaw ellekka c'aak'k'oopenne bare c'aak'k'eeddawaakka I akeekenan d'ayooppe, I akeekedda wodiyaappe doomiide bayzzanchcha gideedda. 5 « «Ay asaynne ha odetteedda bayzzatuwaappe ittuwaa ootseeddawaa gidoope, bare ootseedda nagaraa paas'o. 6 I bare ootseedda nagaraa diraw Med'inaa Godaw bare wudiya giddoppe mac'c'a dorssaa woy mac'c'a deeshshaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho. K'eesii akkiide, he bitaniyaa nagaraa atto giissanawaa. 7 « «Asay bare ootseedda nagaraw yarshshanaw, dorssaa woy deeshshaa shamanaw aw shaluu gidana d'ayooppe, laa'u harap'p'etuwaa, woy laa'u dogomattuwa, ittuwaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide, k'ay ittuwaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw aho. 8 I untuntta k'eesiyaw immo. K'eesii laa'u harap'p'etuwaappe ittinniw k'ood'iyyaa muuc'enan c'oo mirk'kiide, nagaraa yarshshuwaa ootsiide yarshsho. 9 Yaatiide he nagaraa yarshshuwaa suutsaappe amareedawaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan c'ac'c'afo; atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gusso; hewe nagaraa yarshshuwaa. 10 Yenkkoo harap'p'atto k'ay higgii azaziyaawaadan, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide s'uuggo. K'eesii hewaadan ootsiide, bitanii ootseedda nagaraa atto giissanaw yarshshuwaa yarshshee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa. 11 « «Shin itti uraw laa'u wogga dogomattuwa woy laa'u harap'p'etuwaa ahanaw shaluu gidana d'ayooppe, laa'u kiilo giraame liik'o d'iiliyaa bare nagaraw shiishshiyaa yarshshuwaa ootsiide aho. He d'iilii nagaraa yarshshuwaa gidiyaa diraw, wogaraa zayitii woy is'aanay aan gujettoppo. 12 I hewaa ahiide k'eesiyaw immo; k'eesii he d'iiliyaappe itti kushiya kuntsi akkiide, Med'inaa Godaw shiishshiyaa hara yarshshuwaa bolla wotsiide, hassayissiyaawaa ootsiide yarshshiyaasan de'iyaa taman s'uuggo; hewe nagaraa yarshshuwaa. 13 Ha geetetteeddawantuppe hak'awaaninne gido bitanii ootseedda nagaraw k'eesii hawaadan ootsiide, bitanii ootseedda nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa. Katsaa yarshshuwaadanka atteedawaa k'eesii akko yaagaade oda » yaageedda. 14 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda; 15 «Ooninne Med'inaa Godaw geeshshi wotseedda miishshatuwaa bolla ammanettenan d'ayooppe k'ay erennan nagaraa ootsooppe, bare naak'oo bare wudiya giddoppe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa Med'inaa Godaw aho. Aa gatiikka Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaan eretiya miizaanan wotsina eretto; hewe naak'uwa yarshshuwaa.

16 Med'inaa Godaw dummayi wotseedda miishshatuwaa bolla I nagaraa ootseedda diraw, I he miishshatuwaa gatiyaa c'iggo; kase gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiya gujiide k'eesiyaw immo. K'eesii he naak'uwa yarshshoo aheedda dorssaa yarshshiide, bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare naak'uwaappe maarettanawaa. 17 «Ay asaynne erennan de'iidde, Med'inaa Goday, «Ootsoppa» giide azazeeddawaappe ittuwaa ootsiide nagaran geloope, I erana d'ayooppe bayzzanchcha gidiyaa diraw, bare nagaraan ooshettee. 18 I bare wudiyaappe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa naak'uwa yarshshoo k'eesiyaakko aho. He dorssay naak'oo c'iggiyaa gatiyaa kessiyaawaa gido; yaatooppe k'eesii he dorssaa yarshshiide, bitaniyaa naak'uwaatto giissee; bitaniikka bare naak'uwaappe maarettetee. 19 Hewe naak'uwa yarshshuwaa. I tumukka Med'inaa Godaa naak'keedda» yaageedda.

6 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda; 2 «Med'inaa Goday ooninne nagaraa ootsiide bare shooruwaa worddotiide c'immooppe hawaappe kaaliide de'iyaa higgetuwaa immeedda: shooruwaa matan hadaraa wotsobaa woy oytsiide tal'eeddabaa kaadooppe, woy asaawaa bonk'k'ooppe, woy bare shooruwaa bollan sugetsaa ootsooppe, 3 woy bayeeddawaa demmiide ta be'abeykke goopenne wordduwaan c'aak'k'ooppe, hawannta malatiyaawantuppe ittuwaa ootsooppe, 4 I hak'awaanne gido, ootsiide, hewaan nagaranchcha gidoope, bare bonk'k'i akkeeddawaa, woy oytsina kaddiide akkeeddawaa, woy hadaraa immeeddawaa woy, bayinna demmeeddawaa, 5 woy wordduwaan c'aak'k'i akkeeddawaa ubbaakka Aa godaw zaaro. K'ay bare naak'uwa yarshshuwaa yarshshiyaa gallassi bare akkeeddawaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiya gujiide Aa godaw immo. 6 K'aykka bare naak'uwa diraw Med'inaa Godaw yarshshiyaa yarshshoo bare wudiya giddoppe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa k'eesiyaakko aho. He dorssaa gatii suure k'ofetteeddawaa gido. 7 K'eesii he dorssaa Med'inaa Godaa sintsan yarshshiide, bitaniyaa naak'uwaatto giissee; bitaniikka bare naak'uwa ubbaappe maarettanawaa» yaageedda. 8 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda; 9 «Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa hawaadan yaagaade azaza; «S'uuggiyaa yarshshoo de'iyaa wogay hawaa: S'uuggiyaa yarshshuu k'amay wontana gakkanaw yarshshiyaa sa'aan de'o. Tamaykka yarshshiyaa sa'aan ubbaa wode ees's'iidde de'o. 10 K'eesii liinuwaappe dadetteedda k'amishiyaanne suriyaa mayyiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa tamay mi simmina atteeda bidintsaa dentsiide, yarshshiyaa saa miyyiyaan laalo. 11 Hewaappe guyyiyaan,

he mayuwaa k'aari wotsi hara mayuwaa mayyiide, he bidintaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa afiide, higgiaadan geeyeedda sa'aan k'olo. 12 Yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa tamay to'ennan ubbaa wode ees'siidae de'o. K'eesii wonnta wonnta mitsaa aan gujji gujjiide wotso. S'uuggiyaa yarshshuwaakka he mitsaa bolla maaran wotside, ittipetetsaa yarshshuwaa handdaa Aa bolla s'uuggo. 13 Tamay yarshshiyaa sa'aa bolla ubbaa wode ees'siidae de'o; to'anaw kosshenna. 14 «Katsaa yarshshoo imetteedda wogay hawaa: Aaroona attuma naanaa gidiyaa k'eesatuu yarshshiyaa sa'aappe sintsa baggana Med'inaa Godaa sintsan shiishshino. 15 K'eesii lo'o d'iiliyaappe kop'piyaawaanne zayitiyaa akkiide, katsaa yarshshuwaa bolla de'iyaa is'aanaa ubbaakka dentsiide, Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, hassayissiyaawaa gidanaadan yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo. 16 Hewaappe atteedawaa Aarooninne Aa attuma naanay miino; hewaa untunttu irshshuu yegetibeenna ukitsaa ootsi uukkiide, Dunkkaaniyaa dabaabaa gidдон de'iyaa geeshsha sa'aan miino. 17 He ukitsay irshshuwaa yeggenaan uuketto. Hewaa taw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe untuntta gakkiaawaa taani untunttoo immaad. Nagaraa yarshshuwaadaaninne naak'uwaa yarshshuwaadan akka loytsiide geeshsha. 18 Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe untuntta gakkiaawaa gidiyaa diraw, yiyaa laysatuwaanka Aaroona zare gidiyaa attumawanttu ubbay hewaa miino. He yarshshuwaa bochchiyaa ayayenne geeshsha gidana>yaaga» yaageedda. 19 Med'inaa Goday k'ayykka Musew hawaadan yaagiide odeedda; 20 «Aarooninne Aa attuma naanattuwaappe k'eesatetsaa kaappotetsaw okettiyaa gallassi laa"u kiilo giraame gidiyaa lo'o d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw ahino. Hewaappe bagga wonnta, bagga omarsii yarshshino. 21 He d'iilii zayitiyaan munak'etti lo'o walakettiide bashiyaan uuketto; bunchaade, sawuwaa toshukku giyaa katsaa yarshshuwaa ootsaade Med'inaa Godaw shiishsha. 22 K'ay Aaroona attuma naanatuwaappe Aa k'eesetetsaa kaappotetsaa oosoo okettiyaa ubbaykka he wogaa ootsino. Hewe Med'inaa Godaw ubbaa gede yarshshiyaa yarshshuwaa gidiide ubbaanna s'uugetto. 23 K'eesii shiishshiyaa katsaa yarshshuwaappe guyye attenaan wuri s'uugetto; aappe ayayenne meetettoppo» yaageedda. 24 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda; 25 «Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo, hawaadan yaaga; «Nagaraa yarshshuwaa wogay hawaa: Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehii shukettiyaa sa'aan nagaraa

yarshshoo shiishshiyaa mehiikka hewaan S'oossaa sintsan shuketto; akka geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa. 26 He yarshshuwaa yarshshiyaa k'eesii Dunkkaaniyaa dabaabaa gidдон de'iyaa geeshsha sa'aan mo. 27 He ashuwaa bochchiyaa ayayenne geeshsha gidanawaa; k'ay shukkishiin ay mayuwaa bollanne suutsay d'ac'ettooppe, he mayuu geeshsha sa'aan meec'etto. 28 Ashuu doyssetteedda urk'kaa miishshay me"o; madaabiyyaa birataa disttiyaan doysseeddawaa gidoope, he disttiyaa k'aac'iide haatsaan shoki digganaw koshshee. 29 K'eesatuwaa zariyaappe attuma asaa gideedda ooninne he ashuwaa mo; he ashuu geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda loytsi geeshsha. 30 Gido shin Geeshsha Sa'aan nagaraa atto giissanaw Aa suutsaa akkiide, Dunkkaaniyaa gidдо gelisseedda ay mehiyaa ashuwaanne maanaw kosshenna; I taman s'uugettanaw koshshee.

7 «Naak'uwaa yarshshuwaa wogay hawaa: akka geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa. 2 S'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehiyaa shukkiiyaa sa'aan naak'uwaa yarshshuwaa mehiyaakka shukkino; Aa suutsaakka yarshshiyaa sa'aa miyyetuwaan d'ac'ino. 3 K'ay Aa handdaa ubbaa: hewekka nasiyaa handdaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa, 4 laa"u kilahotuwaa, shinc'iyaa matan de'iyaa untunttu mayyeedda handdaanne tiriyya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana ittippe yarshshuwaa ootsiide shiishsho. 5 Taman s'uugiide Med'inaa Godaw yarshshiyaa yarshshuwaadan, he shiik'eedda handdaa k'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo; hewe naak'uwaa yarshshuwaa. 6 K'eesiyaa zare gideedda attuma Asay ubbay he yarshshuwaa ashuwaa mo. He yarshshuu geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gidiyaa diraw, geeshsha sa'aan mo. 7 «Naak'uwaa yarshshuu nagaraa yarshshuwaakka mala; untunttu laa"uwaa wogay ittuwaa. Hewenne yarshshetteedda mehiyaa ashuu nagaraa atto giissanaw yarshshuwaa yarshsheedda k'eesiyaw imettee. 8 Ooninne s'uuggiyaa yarshshuwaa ahooppe yarshshiyaa k'eesii he mehiyaa galbbaa barew akko. 9 C'ooc'iyaan komppetteedda katsaa yarshshuwaa ubbayenne otuwaan doyssetteedda woy bashiyaan uuketteedda ubbaykka he yarshshuwaa yarshsheedda k'eesiyaw imettee. 10 K'ay zayitiyaan munak'etteedda woy munak'ettibeenna katsaa yarshshuwaa ubbay Aaroona attuma naanaatoo ubbay imettee; untunttu hewaa k'aran gishi akkino. 11 «Asay ittipetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa wode aw de'iyaa wogay hawaa: 12 I shiishshiyaa ittipetetsaa yarshshuu galataa yarshshuwaa gidoope, he yarshshuwaanna ittippe zayitiyaan munak'eedda,

irshshuwaa yeggennaan uukkeedda ukitsaa, zayitiyaan oketteedda, irshshuu gelibeenna lee"o daabbuwaanne zayitiyaan loytsi munak'keedda, liik'o d'iiliyaappe uuketteedda kompuwaa shiishsho. 13 He galataw shiishshiyaa ittipetetsaa yarshshuwaana ittippe irshshuwaa yegeedda munak'aappe uuketteedda ukitsaakka imotaa ootsiide shiishsho. 14 K'ay he ubbaa k'ommo ukitsatuwaappekka I ittuwaa ittuwaa dentsiide, Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide aho. Hewe ittipetetsaa yarshshuwaa suutsaa c'ac'c'afeedda k'eesiyaw imetto. 15 He mehiyaa ashuu galataw shiik'iyaa ittipetetsaw yarshshetteedda gallassi meetetto; wontaw ayayenne attoppo. 16 « <Shin Aa yarshshuu shiik'keeddawaa gatsiyaa woy bare dosuwaan c'oo immiyaa yarshshuwaa gidoope, he yarshshuwaa ashuu he yarshsheedda gallassi meetetto; aappe attiyaawaa k'ay wonttetsa gallassikka meetetto. 17 He yarshshuwaa ashuwaappe palahiide heezzentso gallassaa gakkanaw gam"iyaawe de'ooppe, hewe taman s'uugetto. 18 Itti Asay shiishsheedda ittipetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe hak'awenne heezzentso gallassi meetettooppe, Aa yarshshuu aketena; I yarshsheeddawaadanka paydetenna. He yarshshuu tuna; aappe meedda ooninne bare nagaraan ooshettee. 19 « <Tunabaa ayaanne bochcheedda ashuu meetettooppe; I taman s'uugettanaw koshshee. Ashuu geeshsha ashuwaa gidoope, wogaan geeshsha gidiyaa Asay ooninne maana gooppe mo. 20 Shin itti Asay tuna gidi uttiide, Med'inaa Godaw shiishsheedda ittipetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe miyaawaa gidoope, he Asay bare asaa giddoppe bohetto. 21 K'ay itti Asay tunabaa ayaanne bochchooppe asaa tunatetsaa gidina woy tuna mehiyaa gidina, woy hara sheneyiyaa tunabaa bochchooppe simmiide Med'inaa Godaw yarshsheedda ittipetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe mooppe, he uray bare asaa giddoppe bohetto» yaageedda. 22 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda; 23 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; <Korumaa woy dorssaa woy deeshshaa ashuwaan mood'iyaa zawaa mulekka mooppite. 24 Hayk'keedda mehiyaa woy do'ay wod'eedda mehiyaa mood'iyaaakka harabaw go'ettiteppe attina, aappe ayaanne mooppite. 25 Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehiyaa mood'iyaa miyaa ooninne bare asaa giddoppe bohetto. 26 Hintte de'iyaa sa'aan hak'an gidoopeekka, kafuwaa suutsaa, mehiyaa suutsaa woy harabaa ayaa suutsaanne mooppite. 27 Suutsaa miyaa ay asayenne, he Asay bare asaa giddoppe bohetto» yaaga» yaageedda. 28 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda; 29 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; <Med'inaa Godaw ittipetetsaa

yarshshuwaa shiishshiyaa ay asayenne he ittipetetsaa yarshshuwaappe shaakkiide, bare huup'e imotaa dummayiide Med'inaa Godaw shiishsho. 30 Hewaa I Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, bare kushiyaan akkiide aho; k'ay mod'd'uwaakka anggoosuwaana aho; anggoosuwaa wus'akkiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatso. 31 K'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan mod'd'uwaa s'uuggo; shin anggoosu Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo imetto. 32 Hintte ittipetetsaa yarshshuwaappe ushechcha gediya imotaa ootsiide k'eesiyaw immite. 33 Hewe ushechcha gedi Aarona attuma naanatuwaappe ittipetetsaa yarshshuwaa suutsaanne mooddiyaa yarshshiyawoo Aa gakkiiyaa Aa gishuwaa. 34 Taani Israa'eeliyaa asaa ittipetetsaa yarshshuwaappe k'aatseedda anggoosuwaanne yarshshoo shiishsheedda gediya akkaade, k'eesiyaa Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo immaad; hewe untuntta gakkiiyaa untunttu gishuwaa gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay med'inaw hewaa untunttoo immiidde de'ana» yaagaade oda» yaageedda. 35 Aarooninne Aa attuma naanay K'eesiyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsanaw suntsetteedda gallassi Med'inaa Godaw shiishsheedda taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe hewe untunttoo gishuwaa gidiide imetteedda. 36 Med'inaa Goday untunttu k'eesetetsaw oketteedda gallassi, hewaa untunttoo immana mala, Israa'eeliyaa asaa ubbaa azazeedda; sintsa yeletaan ubbankka hawe woga gidiide oosettee. 37 Simmi hawanttu, s'uuggiyaa yarshshoo, katsaa yarshshoo, nagaraa yarshshoo, naak'uwaa yarshshoo, k'eesatetsaw okettiyaa wode yarshshiyaa yarshshoonne ittipetetsaa yarshshoo imetteedda wogatuwaa. 38 Ha wogatuu Israa'eeliyaa Asay Siinaa mela sa'aan barenttu yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshana mala Med'inaa Goday azazeedda gallassi, Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Musa azazeedda wogatuwaa.

8 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda; 2 «Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa k'ay untuntunna ittippe, k'eesatetsaa mayuwaa, okkiyaa zayitiyaa, nagaraa yarshshoo shukkiyaa korumaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne, irshshuwaa yeggennaan uukkeedda ukitsaa wotseedda masoofiyyaa akkaade ya. 3 K'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaakka s'eesaade, Dunkkaaniyaa kare shiishsha» yaageedda. 4 Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda; asaykka ubbay Dunkkaaniyaa karen shiik'eedda. 5 Muse asaw, «Ootsana mala Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa» yaageedda. 6 Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa ahiide, haatsaan meec'c'eedda. 7 Aarona

k'amishiyaa mayzzeedda; danc'c'uwaakka danc'c'isseeedda. K'ay adussa k'amishiyaa mayzziide, Aa bollan eefuudiyaa mayzzeedda. Eefuudiyaa hiillatiide daddeedda sak'k'iyaan Aaroona gatsiide k'achcheedda. 8 K'ay tiraan wotsiyaawaa Aaroona bollan aatsiide, Aa giddon Uuriimiyaanne Tuumiimiyyaa wotseeedda. 9 K'aykka Aaroona huup'iyaan shaashiyaa enc'c'urssaa wotseeedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan he enc'c'urssaa bollan sintsa baggana work'k'aa madaaliyaa, work'k'aappe med'd'eedda kalachchaa misiliyaa wotseeedda. 10 Yaatowaappe guyyiyaan Muse okkiyaa zayitiyaa akkiide, Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa giddon de'iyaa miishshaa ubbaa okkeedda; untuntta geeshsheedda. 11 K'ay he zayitiyaappe akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla laappu gede c'ac'c'afeedda; yarshshiyaa sa'aa, Aa miishshatuwaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa, geeshshanaw he zayitiyaan okkeedda. 12 K'ay he okkiyaa zayitiyaappe amaraa Aaroona huup'iyaan tigiide, Aa geeshsheedda. 13 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Muse Aaroona attuma naanatuwaa sintsaw aatsiide, k'amishiyaa mayzzeedda; danc'c'uwaan danc'c'isseeedda. Untunttu shaashiyaa enc'c'urssaa wotseeedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, nagaraa yarshshoo korumaa Muse aatseeedda; Aarooninne Aa attuma naanay he korumaa huup'iyaan barenttu kushiyya wotseeeddino. 15 Muse he korumaa shukkeedda; Aa suutsaappe bare birad'd'iyaan akkiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa okkiide, yarshshiyaa sa'aa geeshsheedda; k'ay yarshshiyaa sa'aa nagaraa atto giissanaw atteeda suutsaa aappe garssana gussiide, S'oossaw geeshsheedda. 16 K'antsaa ashuwaa kammeedda handdaa ubbaa, tiriyya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne untuntta kammeedda handdaa akkiide, Muse yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda. 17 Shin Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, galbbaa, korumaappe atteedawaanne toc'iyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, taman s'uuggeedda. 18 Yaati simmiide Muse s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa dorssaa orggiyaa aheedda; Aarooninne Aa attuma naanay he dorssaa orggiyaa huup'iyaan barenttu kushiyya wotseeeddino. 19 Muse he dorssaa orggiyaa shukkeedda; Aa suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseeedda. 20 K'ay dorssaa orggiyaa ashuwaakka Aa k'ommuwaan k'ommuwaan k'ans's'eedda; k'ans's'etsaa, huup'iyaanne mood'iyaa yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide Muse s'uuggeedda. 21 K'antsaa ashuwaanne gedetuwaa haatsaan meec'c'owaappe guyyiyaan, dorssaa ubbaanna Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide

s'uuggeedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, k'eesetetsaw okettiyaa wode shiishshiyaa laa'entso dorssaa Muse aheedda; Aarooninne Aa attuma naanay he dorssaa huup'iyaan barenttu kushiyya wotseeeddino. 23 Muse he dorssaa shukkeedda; Aa suutsaappe akkiide, Aaroonaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyya wogga birad'd'iyaanne, ushechcha gediyya wogga birad'd'iyaa okkeedda. 24 K'ay Muse Aaroona attuma naanatuwaakka sintsaw ahiide, he suutsaappe akkiide, untunttu ushechcha haytsaa s'eeraa, untunttu ushechcha kushiyya wogga birad'd'iyaanne untunttu ushechcha gediyya wogga birad'd'iyaa okkeedda. Hewaappe guyyiyaan, Muse atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseeedda. 25 Yaatiide mod'd'uwaa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda mood'iyaa, tiriyya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne untuntta mayyeedda handdaanne ushechcha gediyya akkeedda. 26 K'ay irshshuwaa yeggenaana uukkeedda ukitsaa wotsiyaa Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa masoofiyaappe itti komppuwaa, zayitiyaanna uukkeedda itti ukitsaanne itti lee"o ukitsaa akkiide, hawantta mood'iyaa bollaanne ushechcha gediyya bollan wotseeedda. 27 I ha k'umaa ubbaa Aaroona kushiyaanne Aa attuma naanatuwaa kushiyaan wotseeedda; untunttu Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide k'aatseeeddino. 28 Hewaappe guyyiyaan, Muse he k'umaa untunttu kushiyaappe akki, s'uuggiyaa yarshshuwaanna gatsiide, k'eesetetsaw okettiyaa wode Med'inaa Godaw taman s'uugiide shiishshiyaa, sawuwaa toshukku giyyaa yarshshuwaadan, yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda. 29 K'ay Muse anggoosuwaa akkiide, k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatseeedda; Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, k'eesatetsaw okettiyaa wode yarshshiyaa dorssaa orggiyaa ashuwaappe hewe Musa gakkiiyaa Aa gishuwaa. 30 Muse okkiyaa zayitiyaappenne yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa suutsaappe akkiide, Aaroona bollanne Aa mayuwaa bolla, k'ay Aa attuma naanatuwaa bollanne, untunttu mayuwaa bollakka c'ac'c'afeedda; yaatiide Aaroonanne Aa mayuwaa k'ay Aa naanatuwaanne Aa naanatuwaa mayuwaakka geeshsheedda. 31 Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa hawaadan yaageedda; «Ashuwaa Gakettiyaa Dunkkaaniyaa karen doyiissite; <Aarooninne Aa naanay hewaa miino> yaagaade taani azazeeddawaadan, k'eesatetsaw okettiyaa wode shiishshiyaa yarshshuwaa wotsiyaa masoofiyya giddon de'iyaa yarshshuwaa ukitsaanna hewan miite. 32 He ashuwaappenne ukitsaappe palaheeddawe de'ooppe taman s'uuggite. 33 K'eesatetsaw okkiyaa wogay laappun

gallassaa akkiyaa diraw, he hintte k'eesatetsaw okettiyyaa laappun gallassay wuranaw, Dunkkaaniyaa penggeppe kare kesoppite. 34 Ha hachchi oosetteeddawe Med'inaa Goday azazina, hintte nagaraa atto giissanaw oosetteedda. 35 Dunkkaaniyaa penggiyaan laappun gallassaa kumentsaa gallassinne k'amanne takkite; Med'inaa Godaa wogaakka naagite; is'sooppe hintte hayk'kana. Taana Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa» yaageedda. 36 Aarooninne Aa naanay Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaa ubbaa ootseeddino.

9 Hospunntsa gallassan Muse Aaroonanne Aa naanatuwaa, K'ay Israa'eeliyaa c'imatuwaakka s'eeseedda. 2 Aarona hawaadan yaageedda; «Nagaraa yarshshoo itti korumaa, K'ay s'uuggiyaa yarshshoo itti dorssaa orggiyaa Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Mehetuu laa"uukka tilla bollaanna de'iyaa wantta gidino. 3 K'ay Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; «Med'inaa Goday hinttenttoo k'onc'ciyaa diraw, Med'inaa Godaa sintsan yarshshanaw, nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa, s'uuggiyaa yarshshoo tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa maraanne itti laytsaa dorssaa aho. 4 Ittipetetsaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne zayitiyaan munak'etteedda katsaa yarshshuwaa ahite yaaga» » yaageedda. 5 Unttuntu Muse azazeeddawaa ubbaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa aheeddino; yaatiide maabaraa ubbay shiik'iide, Med'inaa Godaa sintsan ek'keeddino. 6 Muse untuntta, «Med'inaa Godaa bonchchuu hinttenttoo k'onc'c'ana mala, hintte ootsanaadan Med'inaa Goday hinttena azazeeddawe hawaa» yaageedda. 7 K'ay Muse Aaroonaw hawaadan yaageedda; «Yarshshiyaa saakko haa shiik'a; ne nagaraa yarshshuwaanne ne s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsha; yaataade ne huup'e nagaraanne ne asaa nagaraakka atto giissa. K'ay Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Asay shiishshiyaa yarshshuwaa yarshshaade, untuntu nagaraakka atto giissa» yaageedda. 8 Aarooni yarshshiyaa saakko yiide, bare huup'e nagaraw yarshshuwaa ootsi shiishsheedda korumaa shukkeedda. 9 Aarona attuma naanay suutsaappe akkiide aw aheeddino; I bare kushiyaa birad'd'iyaa he suutsan yeddi kessiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwwa bochcheedda; atteeda suutsaakka yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gusseedda. 10 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, K'ay he nagaraa yarshshuwaa ashuwaappe mod'd'uwaa, kilahotuwaanne tiriyya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda. 11 Shin atteeda ashuwaanne galbaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide s'uuggeedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Aarooni s'uuggiyaa yarshshuwaa shukkeedda; Aa naanay suutsaa

akkiide aw aheeddino; I yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseedda. 13 K'ay untuntu s'uuggiyaa yarshshuwaa k'ommuwaan k'ommuwaan kessiide, huup'iyaaan akka aw aheeddino; I yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda. 14 K'antsaa ashuwaanne gedetuwaakka haatsaan meec'ciide, yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa bollan wotsiide s'uuggeedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, Aarooni asaa yarshshuwaa shiishsheedda; I asaa nagaraa yarshshoo gidiyaa deeshshaa orggiyaa akkiide shukkeedda; kase barewaadanka untuntu nagaraw yarshsheedda. 16 K'ay I s'uuggiyaa yarshshuwaa mehiyaa ahiide, wogay azaziyaawaadan ootsiide yarshsheedda. 17 Katsaa yarshshuwaakka shiishsheedda; aappe itti kop'p'iyaa gidiyaawaa akkiide, wontta wontta s'uuggiyaa yarshshuwaappe haraa Aa bollan wotsiide s'uuggeedda. 18 Aarooni k'aykka asaa ittipetetsaa yarshshoo korumaanne dorssaa orggiyaa shukkeedda; Aa attuma naanay suutsaa aw aheeddino; I he suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa gusseedda. 19 K'ay korumaanne dorssaa orggiyaa ashuwaappe mod'd'uwaa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa, kilahotuwaanne tiriyya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa Aarona naanay aw aheeddino. 20 Untuntu he handdaa anggoosuwwa bolla wotsina, Aarooni yarshshiyaa sa'aa bollan hewaa s'uuggeedda. 21 Shin Muse azazeeddawaadan, Aarooni anggoosotuwaanne ushechcha gediyya k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatseedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Aarooni bare kushiyaa asaakko zaari dentsiide untuntta anjeedda. I nagaraa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaa yarshshowaappe guyyiyaan, yarshshiyaa sa'aappe duge wod'eedda. 23 Musenne Aarooni Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo geleeddino; untuntu hewaappe kesseedda wode, asaa anjeeddino. Yaatina Med'inaa Godaa bonchchuu asaa ubbaw beetteedda. 24 Med'inaa Godaa sintsaappe tamay wod'iide, yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaanne mood'iyaa meedda. Asay ubbay hewaa be'eedda wode ilileedda; K'ay untuntu barenttu som"uwaan sa'aa bochchiide guufanneeddino.

10 Aarona attuma naanay, Naadaabinne Abihu, barenttu is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa akkiide, Aa bollan tamaa wotseeddino; tamaa bolla K'ay is'aanaa k'oleeddino; yaatiide, Med'inaa Goday untuntta azazibeena, hara tamaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsheeddino. 2 Hewaa gaasuwaan Med'inaa Godaa sintsaappe tamay yiide, untuntta meedda; untunttukka Med'inaa Godaa

sintsan hayk'keeddino. 3 Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroona, «Med'inaa Goday, «Taani ta mata shiik'iyaa wantta ta geeshshatetsaa bessana. K'ay asaa ubbaa sintsan taani bonchchettana» » giide haasayeeddawe be'a hawaa yaageedda. Aaroon c'o'u geedda. 4 Muse Aaroona aawuwaa ishaa Uzi'eela attuma naanatuwaa, Mishaa'eelanne Els'saafaana s'eegiide, «Haa yiite; hintte aawuwaa ishaa naanatuwaa anhaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsaappe detsiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessite» yaageedda. 5 Hewaa diraw untunttu yiide, Muse azazeeddawaadan, barenttu k'eesetetsaa mayuwaanna untunttu anhaa tookkiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'a keseeddino. 6 Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroonaan Aa attuma naanatuwaa, El'aazaranne Itaamaara hawaadan yaageedda; «Hintte hayk'k'enna malanne, Med'inaa Goday maabaraa ubbaa bollan hank'k'etenna mala, hintte huup'iyaa meedissoppite; hintte mayuwaakka peed'oppite. Shin hintte ishatuu, Israa'eeliyaa asatuu, Med'inaa Goday bare eetseedda taman s'uuggeeddawanttoo yeekkana gooppe untunttu yeekkino. 7 K'aykka hintte Dunkkaaniyaa penggiyaappe kare kesoooppe hintte hayk'k'ana; ayaw gooppe S'oossay okkiyaa zayitii hintte bollan de'ee» yaageedda. Untuntukka Muse geeddawaadan ootseeddino. 8 Med'inaa Goday Aaroona hawaadan yaageedda; 9 «Hintte hayk'k'enna mala, Dunkkaaniyaa giddo geliyaa wode, neenikka ne naanaykka woyniyaa eessaa woy hara matsoyiyaa ushshaa ushshoppite; hewe sintsaappe yaana yeletawukka med'inaw higge gidiide de'ana. 10 Hintte geeshshanne geeshsha gidennabaa k'ay tunanne tuna gidennabaa shaakkiide erite. 11 Med'inaa Goday Muse baggana odeedda wogaa ubbaakka Israa'eeliyaa asaa tamarissite» yaageedda. 12 Muse Aaroonaan atteeda Aa attuma naanatuwaa El'aazaranne Itaamaara hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe atteeda katsaa yarshshuwaa akkiide; irshshuwaa yegganaa uukkite; yaatiide I loytsi geeshsha gidiyaa diraw, yarshshiyaa sa'aa matan Aa miite. 13 Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe hewe neenanne ne attuma naanatuwaa gakkiiyaa hintte gishuwaa gidiyaa diraw, hewaa hintte geeshsha sa'aan miite; ayaw gooppe, S'oossay taana hewaadan ootsana mala azazeedda. 14 Shin k'aatseedda anggoosuwaanne shiik'eedda gediyaan neeni, ne attuma naanayanne ne mac'c'a naanay wogaadan geeshsha sa'aan miite. Ayaw gooppe, hewe Israa'eeliyaa Asay shiishshiyaa ittipetetsaa yarshshuwaappe neenanne ne attuma naanatuwaa gakkiiyaa hintte gishuwaa. 15 Med'inaa Godaw yarshsheedda gediyaanne k'aatseedda anggoosuwaa Asay taman s'uuggiyaa mood'yaanna ittippe

gatsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaadan k'aatsanaw ahana. Med'inaa Goday azazeeddawaadan, hewe newunne neenana de'iyaa ne attuma naanaatoo med'inaw hinttena gakkiiyaa hintte gishuwaa gidanawaa» yaageedda. 16 Muse nagaraa yarshshuwaa deeshshay waaneedentonne eranaw koyiide oochcheedda; I s'uugetti diggeeddawaa ereedda wode, atteeda Aaroona attuma naanatuwaa, El'aazaranne Itaamaara hank'k'etteedda; untunttu, 17 «Nagaraa yarshshuu loytsi geeshsha gideeddawanttu giduwaappe ittuwaa gideedda geeshsha; k'ay hewekka asaa nagaraa Med'inaa Godaa sintsan atto giissana mala hinttenttoo imetteedda; yaatina hintte Aa loytsi geeshsha sa'aan ayaw mibeykkitee? 18 He mehiyaa suutsay Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo gelibeennawaa gidoode, taani hinttena azazeeddawaadan, hintte Aa he geeshsha sa'aan maanaw bessee; shin aggeeddita» yaageedda. 19 Aaroona Musa, «Be'a; asatuu hachchi barenttu nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsa aheeddino; gidooppenne k'ay hawaa malabay ta bolla gakeedda. Yaatina won taani nagaraa yarshshuwaa hachchi meeddawaa gidintonne, Med'inaa Goday nashettanawaa shin atteedeeshsha?» yaageedda. 20 Muse hewaa siseedda wode, he zaaruu Aa aleeda.

11 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagiide odite; «Biittaa bollan de'iyaa mehiyaa ubbaappe hintte maana mehetuunne do'atuu hawantta. 3 S'uguntsay wuri p'alk'k'etteeddawantanne waammotiyya mehetuwaa ubbaa miite. 4 Shin waammo s'alalaa waammotiyaawantta woy k'ay s'uguntsaa s'alalay p'alk'k'etteeddawantta mooppite. Gaaluu waammotee shin s'uguntsay p'alk'k'etibeenna diraw I hinttenttoo tuna. 5 Guppallii waammotee shin s'uguntsay p'alk'k'etibeenna diraw I hinttenttoo tuna. 6 Harbbayinni waammotee shin mooppite; ayaw gooppe, I waammotiyaawaa gidooppenne, aw s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidenaa diraw, I hinttenttoo tuna. 7 Guduntsaakka mooppite; ayaw gooppe, aw s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidooppenne, waammotenna diraw, I hinttenttoo tuna. 8 Hintte hawanttu ashuwaa mooppite; untunttu bakkutaakka bochchoppite; untunttu hinttenttoo tuna. 9 «Haatsaa gidon de'iyaa med'etatuwaa ubbaappe hintte maanawanttu hawantta. Abbaa gidon gidina woy k'ay goggiyaa haatsaa gidon gidina de'iyaa ubbaappe moliyaa mala k'efiinne pok'uu de'iyaa ubbaa miite. 10 Shin abbaa gidon woy shaafaan sham"isham"iyaa med'etatuwaappenne shemppuu de'iyaa, k'aas'siyaa med'etatuwaappe moliyaa mala k'efiinne pok'uu bayinna ubbay hinttenttoo tuna. 11 Hawanttu hinttenttoo tuna; untunttu

ashuwaa mooppite; untunttu bakkutaakka bochchoppite. 12 K'efiinne pok'uu bayna haatsaa gidдон de'iyaa med'etatu ubbay hinttentoo tuna. 13 « <Kafotuwaappe tuna gidiyaa diraw hintte meennawanttu hawantta: arggantsaa, bazuwaa ankkuwaa, karetsa ankkuwaa, 14 s'ingilliyyaa, k'oalli zariyaa ubbaa, 15 k'uuruwaa zariyaa ubbaa, 16 sogoniyaa, Hazaziyaa, haatsaa kafuwaa, gac'iyaa zariyaa ubbaa, 17 k'eerii guttuwaa, biyyuwaa, wogga guttuwaa, 18 haatsaa kuttuwaa, moliyaa kafuwaa, bakkuta miyaa ankkuwaa, 19 shimalaanne saabiissaa giyaa haatsaa kafotuwaa zariyaa ubbaa, jiniilaatiyaanne shaaliyaa. 20 « <K'efiyaana de'iyaa oydu gediyaan hametiyyaa k'eerii med'etatu ubbay hinttentoo tuna. 21 Gidoopenne, k'efii de'iyaa oydu gediyaan hametiyyaawantuppe untunttu gediyaappe bollana guppanaw maaddiyaa gedii de'iyaa wantta miite. 22 Hewantukka, booliyaa zariyaa ubbaa, ukkubbo zariyaa ubbaanne bumburetsaa zariyaa ubbaa. 23 Shin hara k'efiyaana de'iyaa oydu gedii de'iyaa med'etatu ubbay hinttentoo tuna. 24 « <Hawanttu hinttena tunissana; untunttu bakkutaa bochchiyaa ubbay omarssi gakkanaw tuna gidanawaa. 25 Hawanttu bakkutaa dentsiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; shin gidoopenne omarssi gakkanaw I tuna. 26 S'uguntsay de'iidde p'alk'ketsaa gidennawantta woy k'ay, waamotennawanttu ubbay hinttentoo tuna; untunttu anhaa bochchiyaa oonikka k'ay tuna. 27 Oydu gedetuwaan hametiyyaa mehiyaa ubbaappe adanetuwaa ginddiyaa mala ginddiyaan hametiyyaawanttu hinttentoo tuna; k'ay untunttu bakkutaa bochchiyaa oonikka omarssi gakkanaw tuna. 28 Hewanttu bakkutaa dentsiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; shin gidoopenne omarssi gakkanaw I tuna. Untuntukka hinttentoo tuna. 29 « <Sa'aanna hametiyyaawaantuppe hawanttu hinttentoo tuna: oc'c'uu, ec'erii, dumma dumma k'ommo zarii, 30 geeggi, hayllaashshuu, korchchii, wakkallayenne shaak'anchchay. 31 Sa'aanna hametiyyaa ubbatuwaappe hinttentoo tuna gidiyaawanttu hewantta; untuntuppe hayeeddawaa bochchiyaa ubbay omarssi gakkanaw tuna. 32 Untuntuppe hayk'k'eeddawe ayaa bolla kunddoopekka he untunttu Aa bolla kunddedda miishshay tuna; mitsaa miishshaa woy mayuwaa woy galbbaa woy keeshshatuwaa gidinakka, go'ettiyyaa miishshaa ubbaa haatsaa gidдон wotsite; hewe omarssi gakkanaw tuna; Hewaappe guyyiyaan, geeshsha gidanawaa. 33 Ha sa'aanna hametiyyaawantuppe ittuwaa bakkutay ay urk'k'a miishshaa gidдон kunddoopekka, Aa gidдон de'iyaa ubbay tuna; he miishshaa mentsite. 34 He miishshaa gidдон de'iyaa haatsaappe meetettiyyaa ay k'uma bolla s'okoopekka, he

k'umay tuna; k'ay ushiyaabaa ayaanne gidдо, he miishshaa gidдон de'ooppe, ikka tuna. 35 Hawanttu anhay Aa bolla kunddiyaabay ayaa gidooppekka tuna. C'oc'iyaa woy katsiyaa urk'k'aa miishshaa gidooppekka mentsite; untunttu hinttentoo tuna. 36 Hawanttu bakkutay bochchiyaabay ubbay tuna gidoopenne, pultuuonne haatsaa ollay geeshsha. 37 Untunttu bakkutaappe ittuu zeranaw wotseedda zeretsaa katsaa bolla kunddoope, hewe tunenna. 38 Shin he zeretsaa bolla haatsay gukki simmina, untunttu bakkutaappe ittunne Aa bolla kunddoope, he zeretsay hinttentoo tuna. 39 « <K'ay hintte miyaa mehetuwaappe ittuu hayk'k'ina, Aa bakkutaa bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna. 40 Ooninne he mehiyaa bakkutaappe mooppe, bare mayuwaa meec'c'o; omarssi gakkanaw I tuna; k'ay ooninne Aa bakkutaa tookkiide dentsoope, bare mayuwaa meec'c'o; omarssi gakkanaw I tuna. 41 « <Sa'aanna gooshettiyyaa med'etaa ubbay hinttentoo tuna; Aa mooppite. 42 Uluwaan gooshettiyaawaa gidina, woy oydu gediyaan hametiyyaawaa gidina, woy k'ay daro gedii de'iyawaa gidinakka, sa'aanna gooshettiyyaa med'etaa ubbay tuna gidiyaa diraw Aa mooppite. 43 Sa'aanna gooshettiyyaa med'etatuwaa ubbaan miide hintte huup'iyaw tunoppite; k'ay untuntun hintte asatetsaa tunissoppite. 44 Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintteikka hinttena dummayiide, geeshsha gidite. Sa'aanna gooshettiyaawantun hintte asatetsaa tunissoppite. 45 Ayaw gooppe, Taani hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseedda Med'inaa Godaa. Hewaa diraw, Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintteikka geeshsha gidite yaagite yaageedda. 46 « <Mehetuwaa, kafotuwaa, haatsaa gidдон pas'a k'aas'iyaa med'etatuwaa ubbatuunne sa'aanna hametiyyaa med'etatuwaa ubbatuwaa wogay hawaa. 47 Hewenne hintte tunaanne geeshsha, k'ay shemppuu de'iyaa med'etatuwaappe miyaawantanne meennawantta shaakkiide eranaassa.» »

12 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Itti mac'c'awuna shahaaraade attuma na'aa yelooppe, bare piilay yeedda wode iza tuna gidiyaawaadanka, hewaadan iza laappun gallassay gakkanaw tuna gidanaanu. 3 Hosppuntsa gallassi na'ay k'as's'arettanaw koshshee. 4 Hewaappe guyyiyaan, mac'c'awunna bare piilaa suutsay s'i'ana gakkanaw, hattamanne heezzu gallassaa gam'u; k'ay bare geeyiyaa gallassatu wuraan gakkanaw, geeshshabaa ayaanne bochchuppu; S'oossaa Geeshsha Sa'aakka geluppu. 5 « <Shin itti mac'c'awuna mac'c'a naatto yelooppe, bare piilay yeedda wode iza tuna gidiyaawaadanka,

hawaadan laa"u saaminttaa gakkanaw, iza tuna gidana; Hewaappe guyyiyaan, bare piilaa suutsay s"ana gakkanaw usuppun tammanne usuppun gallassaa gam"u. 6 «Mac'c'awuna attuma na'aa gidina mac'c'a na'aa gidina yelaade, bare geeyiyaa wodiyya wurssowaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo itti laytsaa dorssaanne nagaraa yarshshoo k'ay itti harap'p'iyaa maraa woy itti mara dogommuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa k'eesiyaakko ahu. 7 K'eesii hewaa Med'inaa Godaa sintsan yarshshiide, iza nagaraa atto giissee; yaatooppe iza bare yeluwaa suutsaa gogetsappe geeyaw. Attuma na'aa woy mac'c'a na'aa yeliyaa mac'c'awuni wogay hewaa. 8 «Shin itti laytsaa dorssaa orggiyaa ahanaw iziw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u mara dogomattuwaaw woy laa"u mara harap'p'atuwaa ahu; untuntuppe ittuu s'uuggiyaa yarshshuwaassa; ittuu k'ay nagaraa yarshshuwaassa; yaatooppe k'eesii hewantta yarshshiide, iza nagaraa atto giissee; izakka geeshsha gidaw» yaaga» yaageedda.

13 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; 2 «Ay asaa bollanne gaafu beetooppe, woy d'uussa madutsay woy ilahuu kesooппenne k'ay hewekka Aa galbbaan wolk'k'aama galbbaa harggiyaw laamettooppe, he bitaniyaa k'eesiyaa Aaroonakko woy k'eesiyaa gidiyaa Aa attuma naanatuwaappe ituwaakko ahino. 3 K'eesii Aa galbbaa bollan de'iyaa madutsaa be'o. He madus'eedda sa'aan de'iyaa isikkii boos's'ooppenne, madutsaykka ollatooppe, hewe wolk'k'aama galbbaa hargge. K'eesii hewaa be'iide, he bitanii tuna gidiyaawaa erisso. 4 Shin Aa galbbaa bollan de'iyaa shattuu boos's'inttokka, galbbaappe lukkiide ollatibeennawaa gidooppenne he madutsaa bollan de'iyaa isikkii boos's'ibeennawaa gidooppe, k'eesii he bitaniyaa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso. 5 Laappuntsa gallassan k'eesii Aa zaaretsiidekka be'o; I be'iyaa wode madutsay bitaniyaa galbbaa bollan aakkennan kasewaadanka de'ooppe, k'eesii he bitaniyaa laa"entsuwaakka dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso. 6 K'aykka laappuntsa gallassan k'eesii Aa; be'iyaa wode madutsay aakkiyaawaa aggiide d'ay d'ay booppenne d'umooppe, k'eesii I geeshsha gidiyaawaa erisso. Hewe shattuwaappe attina harabaa gidenna; hewaa diraw, I bare mayuwaa meec'c'iide geeshsha gidee. 7 Shin I geeyanaw barena k'eesiyaa besseeddawaappe guyyiyaan, he shattuu Aa galbbaa bollan yaa aakki aakki booppe, I laa"entsuwaaw barena bessanaw k'eesiyaakko bo. 8 K'eesiikka Aa be'o; he shattuu bitaniyaa galbbaa bollan yaa aakki aakki booppe, k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso; ayaw gooppe hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. 9 «Onanne wolk'k'aama

galbbaa harggii oyk'k'ooppe, k'eesiyaakko Aa ahino. 10 K'eesii Aa be'o; be'iyaa wode Aa galbbaa bollan bootsa gaafuu de'ooppe, he gaafuu isikiyaakka bootsaw laammooppenne he gaafuwaa giddon ashuu muunni utteeddawaa gidooppe, 11 hewe Aa galbbaa bollan gam'eedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa gidiyaa diraw, k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso. I tuna gidiyaawe eretti diggeedda diraw, Aa dumma kifiliyaan gorddanaw kosshenna. 12 «K'ay wolk'k'aama galbbaa harggii bitaniyaa galbbaa bollan aakkiide, huup'iyappe gediya gakkanaw ubbaan mayyeeddawaa gidooppe, k'eesii be'o. 13 He wolk'k'aama galbbaa harggii Aa bollaa ubbaa mayyooppe, k'eesii I geeshsha gidiyaawaa erisso; Aa bollay ubbaannakka laamettiide bootsa gideedda diraw, I geeshsha. 14 Shin he madutsaa giddon muunneedda ashuu beettooppe I tuna. 15 K'eesii he muunneedda ashuwaa; be'iide he bitanii tuna gidiyaawaa erisso. He muunneedda ashuu wolk'k'aama galbbaa harggiyaa gidiyaa diraw, I tuna. 16 Shin he muunneedda ashuu k'aykka laamettiide boos's'ooppe, he bitanii k'eesiyaakko yo. 17 K'eesii Aa be'o; Aa madutsay boos's'eeddawaa gidooppe, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso; yaatooppe I geeshsha gidanawaa. 18 «Itti asaa bolla madutsay wod'd'iide pas'ina, 19 Aa sa'aan bootsa gaafuu beetooppe woy zo'eedda ilahuu kesooппenne, he uray barena k'eesiyaa besso. 20 K'eesii Aa be'o; he madutsay ollatooppenne madutsaa bollan de'iyaa isikiikka laamettiide boos's'ooppe, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe madutsaana doommeedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. 21 Shin k'eesii be'iyaa wode, isikkii boos's'ibeennawaa gidooppenne madutsaykka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidooppe, k'ay d'ay d'ay booppe, k'eesii Aa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso. 22 Hewe Aa galbbaa bollan aakki aakkiide booppe, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso; ayaw gooppe, hewe galbbaa harggiyaa. 23 Shin he ilahuu aakki aakki beennan ittisaa s'alalaan de'ooppe, hewe madutsay pas'eedda mallaa gidiyaa diraw, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso. 24 «Itti asaa galbbaa tamay mooppenne he meedda sa'aan boos's'eedda woy zo'eedda ilahuu kesooппenne, 25 k'eesii he sa'aa be'o; Aa sa'aan de'iyaa isikkii boos's'ooppenne madutsaykka lukkiide ollatooppe, hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. I tamay meeddasaana keseedda; hewaa diraw k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso. 26 Shin k'eesii be'iyaa wode, he ilahuwaa bollan de'iyaa isikkii boos's'ibeennawaa gidooppenne madutsaykka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidooppe, k'ay d'ay d'ay beeddawaa gidooppe, k'eesii Aa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso. 27 Laappuntsa gallassan k'eesii Aa be'o;

he wode he sa'ay aakki aakki booppe, I tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. 28 Shin he ilahuu galbbaa bollan aakkennan aggiide itti sa'aan uttooppenne ubbaa k'ay d'ay d'ay booppe, hewe tamay meeddasaan atteeda mallaa gidiyaa diraw, I geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso. 29 «Itti attuma asaw woy mac'c'a asaw huup'iyaa woy gac'uwaa bollan madutsay kesooppe, 30 k'eesii he madutsaa be'o. I be'iyaa wode madutsay galbbaa lukkiide ollattooppenne Aa bollan de'iyaa isikiikka adilliyaa c'iishshaa malatiyaa lee'o gidoope, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe huup'iyaa woy gac'uwaa bollan kesiyyaa k'aac'echchuwaanne wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. 31 K'ay k'eesii he harggiyaa be'iyaa wode, I galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidooppen karetsa isikiikka Aa bolla d'ayooppe, he k'aac'echchuwaa harggiyaana de'iyaa bitaniyaa k'eesii dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso. 32 Laappuntsa gallassan k'eesii he harggiyaa; be'iyaa wode k'aac'echchuwaa harggii aakkennawaa gidoope, Aa bollan adilliyaa c'iishshaa malatiyaa isikii baynnawaa gidooppen, ikka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidoope, 33 he bitanii he madutsaa yuushshuwaan de'iyaa isikiyaa meedo; k'aac'echchiyaa sa'aan de'iyaa isikiyaa mata meedoppo. K'eesii he bitaniyaa dumma kifiliyaan hara laappun gallassaa gorddiide wotso. 34 Laappuntsa gallassan k'eesii he k'aac'echchiyaa sa'aa be'iyaa wode; hewe bitaniyaa galbbaa bollan aakkana d'ayooppe galbbaa lukkiide ollatana d'ayooppe, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso. Bitaniikka bare mayuwa meec'ciide, geeshsha gidee. 35 Shin I geeyeeddawaappe guyyiyaan, k'aac'echchiyaawe he bitaniyaa galbbaa bollan aakki aakki booppe, 36 k'eesii Aa be'iyaa wode he k'aac'echchiyaawe aakkeeddawaa gidoope, k'eesii adilliyaa c'iishshaa malatiyaa isikiyaa koyoppo; ayaw gooppe, he bitanii tuneedda. 37 Shin k'eesii be'iyaa wode, he k'aac'echchiyaasay aakkibeennawaa gidooppen karetsa isikiikka Aa bolla doleeddawaa gidoope, he k'aac'echchiyaasay pas'eedda. He bitaniikka geeshsha gidiyaa diraw, I geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso. 38 «Itti attuma asaa woy mac'c'a asaa galbbaa bolla bootsa ilahuu kesooppe, 39 k'eesii Aa; be'iyaa wode he untuntu galbbaa bollan de'iyaa ilahuu shololla bootsa gidoope, hewe galbbaa bollan c'oo keseeddawaa; he bitaniikka geeshsha. 40 «Itti asaw huup'iyaa binnaanay k'ok'k'ofettooppe, I bo'aa; gidoppe attina I geeshsha. 41 K'ay itti asaw huup'iyaa binnaanay sintsanna bo'atoope, Aa tiishshay meedda; gidoppe attina I geeshsha. 42 Shin Aa bo'aa woy Aa tiishshay meeddasa bollan zo'o woy bootsa madutsay kesooppe, hewe Aa bo'aan woy tiishshay

meeddasaan keseedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. 43 Aa k'eesii; be'iyaa wode Aa bo'aa woy tiishshay meeddasa bollan de'iyaa madutsay galbbaa bollan kesiyyaa wolk'k'aama galbbaa harggiyaadan zo'o gidoope, 44 he bitanii tumukka wolk'k'aama galbbaa harggii sakkiiyaa hargganchcha. I tuna gidiyaa diraw I tuna gidiyaawaa k'eesii erisso; ayaw gooppe harggii Aa huup'iyaan de'ee. 45 «Wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda Asay peed'eteedda mayuwa mayyo; bare huup'iyaa pis'oppo; bare mettershshaakka kammo; yaatiide, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, <Taani tuna, taani tuna> yaago. 46 He harggii Aa bolla de'eedda keeshshan ubbaan I tuna. I tuna gidiyaa diraw, asaappe shaakettiide dunkkaaneedda sa'aappe karenna barekka de'o. 47 «Ay mayuwa bollanne borok'eedda sa'ay beettooppe, he mayuu suufe gidina woy liino gidina, 48 k'ac'inaappe woy shaluwaappe dadetteedda liino woy suufe gidina, galbbaa woy galbbaappe oosetteedda mayuwa gidina, 49 he mayuwa bolla kesiidde borok'uu maataa malatiyaa woy zo'o malaa bessooppe, I k'ac'inaappe woy shaluwaappe dadetteeddawaa gidina, galbbaa woy galbbaappe oosetteedda mayuwa gidinakka, hewe borok'uu keseedda diraw, hewaa k'eesiyaa bessanaw koshshee. 50 K'eesii he borok'uwa be'iide, he borok'uwaanna de'iyaa mayuwa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso. 51 Laappuntsa gallassan k'eesii he mayuwa be'iyaa wode; he mayuwa bollan aakki aakki booppe, I k'ac'inaa woy shalo mayuwa gidina, galbbaa woy galbbaappe oosetteedda mayyo gidinakka, hewe ituwaappe ituwa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, he mayuu tuna. 52 K'ay he mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, liino woy suufe gidina, galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, k'eesii Aa s'uuggo. Hewe ituwaappe ituwa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, I s'uugettanaw bessee. 53 «K'aykka k'eesii be'iyaa wode, he borok'uu mayuwa bolla aakkibeennawaa gidoope, I k'ac'inaa woy shalo mayyo woy galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, 54 he borok'uu de'iyaa mayuwa meec'c'anaadan k'eesii azazo. Hewaappe guyyiyaan, he mayuwa dumma kifiliyaan hara laappun gallassaa gorddiide wotso. 55 He borok'o sa'ay de'iyaa mayuwa meec'c'owaappe guyyiyaan, k'aykka k'eesii be'iyaa wode he borok'uu bare malaa laammibeennawaa gidoope, I aakki aakki baana d'ayooppekka tuna. He borok'o sa'ay mayoo guyye baggana woy sintsa baggana de'inkka, he mayuu taman s'uugettanaw koshshee. 56 Shin he mayuwa meec'c'i simmina k'eesii be'iyaa wode borok'uu d'ay d'ay booppe, I galbbaa gidina, k'ac'inaa woy shalo mayyo gidinakka, he borok'uu de'iyaa sa'aa k'eesii daakkiide kessi diggo. 57 Hewaappe guyyiyaan, mayuwa

bolla simmiidekka kesoope, he mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, hewe aakki aakki biyaa borok'o saa gidiyaa diraw, he borok'uu de'iyaa mayuu taman s'uugettaw bessee. 58 Shin meec'etteedda mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, woy galbbaappe oosetteedda ayaa mayyo gidinakka, borok'o sa'ay Aa bollappe d'ayoope, he mayuu laa"entsuwa meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidee. 59 «Itti mayuu suufe woy liino gidina, k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, woy k'ay galbbaappe oosetteeddawaa gidinakka, he mayuwa geeshsha woy tuna giissanaw danddayiyya borok'o sa'aa wogay hawaa» yaageedda.

14 Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda; 2 «Wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'keedda bitanii geeyiyaa gallassi ootsanaw koshsiiyaa wogay hawaa. He bitaniyaa k'eesiyaakko afanaw koshshee. 3 K'eesii Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesiide, Aa harggiyaa be'o. He wode wolk'k'aama galbbaa harggii bitaniyaa bollaappe d'ayeeddawaa gidoope, 4 k'eesii pas'a de'iyaa laa"u geeshsha kafotuwa, s'idiyaa mitsaa, zo'o k'ac'inaanne hisoop'piyaa bonc'ciyaa he wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe geeyiyaa bitaniyaa diraw ahanaadan untuntta azazo. 5 Hewaappe guyyiyaan, k'ay k'eesii laa"u kafotuwaappe ittuwaa keriyaan de'iyaa pulitto haatsaa bolla shukkanaadan azazo. 6 Pas'a de'iyaa kafuwaa, k'ay zigaanna, zo'o k'ac'inaanne hisoop'piyaa bonc'ciyaanna akki afiide, keriyaan de'iyaa pulttiyya haatsaa bolla shukkeedda kafuwaa suutsaa giddo naak'k'o. 7 Kesseedda suutsaa he wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe pas'iyaa bitaniyaa bolla laappu gede c'ac'c'afo; yaatiide he bitanii geeshsha gidiyaawaa erisso; pas'a de'iyaa kafuwaa gede dembbaa yeddo. 8 «He harggiyaappe geeyeedda bitanii bare mayuwa meec'c'o; bare bollan de'iyaa isikiyaa ubbaa meedetto; bare bollaakka meec'etto; yaatooppe I geeshsha gidanawaa. Hewaappe guyyiyaan, I dunkkaaneedda sa'aa yo; shin gidoopenne bare dunkkaaniyaa gelennaan laappun gallassaa karenna gam"o. 9 Laappuntsa gallassan bare huup'iyaa, buuchchaa, goomaanne bare bollan de'iyaa hara isikiyaa ubbaa meedetto; k'ay bare mayuwa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidanawaa. 10 «Hospuntsa gallassan tilla bollaanna de'iyaa laa"u dorssaa maratuwaanne itti laysaa gideedda itti dorssato aho; k'ay katsaa yarshshoo zayitiyaan munak'etteedda usuppun kiilo giraame d'iiliyaanne itti liitiro wogaraa zayitiyay heezzentso kushiyya aho. 11 Aa geeshshiyaa k'eesii bitaniyaa I aheedawanttuna ittippekka Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa

pengge Med'inaa Godaa sintsa shiishsho. 12 «K'eesiikka laa"u dorssaa maratuwaappe ittuwaa akkiide, liitiro heezzentso kushiyya zayitiyaanna ittippe naak'uwa yarshshuwa ootsiide shiishsho; he shiishsheeddawaa k'ay k'aatsiyaa yarshshuwa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatso. 13 Yaatiide I he dorssaa maraa nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshshuwa shukkiyaa geeshsha sa'aan shukko; nagaraa yarshshuwaadan naak'uwa yarshshuukka k'eesiyaw imettee; ikka loytsi geeshsha. 14 K'eesii naak'uwa yarshshuwa suutsaappe guutsaa akkiide, he geeyiyaa bitaniyaw ushechcha bagga haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyyaw wogga birad'd'iyaa ushechcha gediyyaw wogga birad'd'iyaa okko. 15 Hewaappe guyyiyaan, k'eesii wogaraa zayitiyaappe guutsaa akkiide, bare haddirssa kushiyya gomppan tigo. 16 «He haddirssa kushiyya gomppan de'iyaa wogaraa zayitiyaan bare ushechcha kushiyya birad'd'iyaa naak'k'iide, Med'inaa Godaa sintsan laappu gede c'ac'c'afo. 17 Yaati simmiide bare kushiyya gomppan atteeda zayitiyaappe akkiide, geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyyaw wogga birad'd'iyaa ushechcha gediyyaw wogga birad'd'iyaa kase naak'uwa yarshshuwa suutsaa oketteedda sa'aan okko. 18 K'ay bare kushiyya gomppan atteeda zayitiyaa k'eesii geeyiyaa bitaniyaa huup'iyaa gusso; yaatiide Med'inaa Godaa sintsan he bitaniyaa nagaraa atto giisso. 19 «Hewaappe guyyiyaan k'eesii bare tunatetsaappe geeyiyaa bitaniyaa nagaraa atto giissanaw nagaraa yarshshoo shiishsheedda mehiyaa shukkee; hewaappe simmiide k'ay s'uuggiyaa yarshshoo shiishsheedda mehiyaa yarshshee. 20 K'ay k'eesii he s'uuggiyaa yarshshuwa katsaa yarshshuwaanna ittippe yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggee; yaatiide bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka geeshsha gidee. 21 «Shin bitanii hewaa ubbaa ahanaw danddayenna man'k'o gidoope, S'oossaa sintsan k'aatsiide Aa nagaraa atto giissanaw, bare naak'uwa yarshshoo itti dorssaa maraa aho. K'ay katsaa yarshshookka wogaraa zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame lo"o d'iiliyaanne itti liitiro heezzentso kushiyya zayitiyaa ittippe aho. 22 K'aykka barew danddayeeddawaadan laa"u maraa harap'p'etuwa woy laa"u mara dogomattuwa, ittuwaa nagaraa yarshshoo, ittuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo aho. 23 «Hospuntsa gallassan bare nagaraappe geeyanaw bitanii hawannta k'eesiyaakko Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa pengge Med'inaa Godaa sintsa aho. 24 K'eesii naak'uwa yarshshoo aheedda dorssaa maraanne littiro heezzentso kushe zayitiyaa akkiide, k'aatsiyaa yarshshuwa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatso. 25 Yaatiide naak'uwa yarshshoo aheedda dorssaa maraa

shukkiide he naak'uwaa yarshshuwaa suutsaappe guutsaa akkiide, ha geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiya wogga birad'd'iyaanne ushechcha gediya wogga birad'd'iya okko. 26 K'ay k'eesii zayitiyaappe guutsaa bare haddirssa kushiya gomppan tigo. 27 He haddirssa kushiya gomppan de'iyaa zayitiyaappe ushechcha kushiya s'eeran guutsaa akkiide, Med'inaa Godaa sintsan laappu gede c'ac'c'afo. 28 K'aykka k'eesii bare kushiya gomppan de'iyaa zayitiyaappe guutsaa akkiide, geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiya wogga birad'd'iyaanne ushechcha gediya wogga birad'd'iya kase naak'uwaa yarshshuwaa suutsaa oketteedda sa'aan okko. 29 K'ay Med'inaa Godaa sintsan bitaniya nagaraa atto giissanaw, k'eesii bare kushiyaan atteeda zayitiya geeyiyaa bitaniya huup'iyaa okko. 30 Hewaappe guyyiyaan, he aawuu barew danddayeeddawaadan harap'p'iyaa maraa gidina woy mara dogommuwaa gidina, 31 ittuwaa nagaraa yarshshoo laa"entsuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo katsaa yarshshuwaanna ittippe yarshsho. K'ay k'eesiikka he geeyiyaa bitaniyaw Med'inaa Godaa sintsan Aa nagaraa atto giisso. 32 Bare bollan de'iyaa wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe geeyanaw koshshiyaa wogaa polanaw man'k'otay diggeedda uraw de'iyaa wogay simmi hawaa» yaageedda. 33 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda, 34 «Taani hinttentoo ak'o ootsaade immiyaa Kanaane biittaa hintte geliya wode, k'ay he gadiyaan de'iyaa hintte keetsaappe ittuwaan taani borok'uwaa yeddiya wode, 35 he golliyaw k'eesiyaakko biide, «Ta son ayaa borok'entto de'ee» yaagiide odo. 36 Gollen de'iyaaabay ubbay tuna geetettennaadan, k'eesii borok'uwaa be'anaw gelanaappe kasetiide, son de'iyawaa ubbaa kare kessanaadan azazo; yaati simmina k'eesii be'anaw golle gelo. 37 Hewaan be'iyaa wode, borok'o sa'ay godaa bollan maataa malatiyaa, woy zo'o malaa bessooppenne k'ay godaappe ollatiide giddo gelooppe, 38 k'eesii golleppe kare kesiide, golliya laappun gallassaa gakkanaw gorddo. 39 Laappuntsa gallasaan k'eesii he golliya zaaretsiide; s'eelliyaa wode he borok'uu golliya godaa bollan aakkooppe, 40 borok'uu de'iyaa shuchchatuwaa ubbaa godaappe shoddiide, katamaappe gas'aa yaa tuneedda sa'aw olanaadan azazo. 41 K'ay godaa dufeedda urk'kaa soo baggana bookkishin, yuushshi aatsiide k'ok'k'ofanaadan ootso; yaatiide he k'ok'k'ofeedda urk'kaa katamaappe gas'an de'iyaa tuna sa'aan olino. 42 Hewaappe guyyiyaan, he shoddeedda shuchchatuu sa'aan hara shuchchatuwaa wotsino; k'ay hara urk'k'ankka golliya dufino. 43 «Shuchchatuwaa shod diggina, k'ay urk'k'aakka k'ok'k'ofiide hara urk'k'aa dufii simmina, laa"entsuwaa

simmiide borok'uu golliya gidдон aakkooppe, 44 k'eesii hewaa be'iyaa wode; borok'uu he golliya gidдон aakkooppe, hewe ittuwaappe ittuwaa oyk'k'iyaa borok'o gidiya diraw, he gollii tuna. 45 Hewaa diraw I he golliya, Aa shuchchaa, Aa mitsaanne I dufeteedda urk'kaa ubbaa kolo; hewantta katamaappe gas'aa afiide, tuna sa'aan olo. 46 K'ay he gollii gorddan takkiya wodiyaan Aa giddo geliya ooninne sa'ay k'ammana gakkanaw tuna. 47 He golliyaan gisiya uray woy k'umaa miyaa uray bare mayuwaa meec'c'o. 48 «Shin k'eesii yiide s'eelliyaa wode, gollii dufetti simmina laa"entsuwaa simmiide aakkana d'ayooppe, borok'uu d'ayeedda diraw, he gollii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso. 49 Golliya geeshshanaw laa"u kafotuwaa, s'idiya mitsaa, zo'o k'ac'inaanne hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa aho. 50 Kafotuwaappe ittuwaa keriyaan de'iyaa pulttuwaa haatsaa bollan shukko. 51 Hewaappe guyyiyaan s'idiya, hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa, zo'o k'ac'inaanne pas'a de'iyaa kafuwaa ittippe akkiide, keriyaan de'iyaa shukkeedda kafuwaa suutsaaninne pulttuwaa haatsaan yeggi kessiide, laappu gede he golliya c'ac'c'afo. 52 Yaatiide he golliya k'eesii kafuwaa suutsan, pulttuwaa haatsaan, pas'a de'iyaa kafuwaan, s'idiyaan, hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaaanne zo'o k'ac'inan geeshsho. 53 K'ay pas'a de'iyaa kafuwaa katamaappe gas'aa hini dembbaa yeddo. Hewaadan ootsiide, golliya geeshshiyaa wogaa polee; golliikka geeshsha gidee. 54 «Ay wolk'k'aama galbbaa hargge gidoopekka hawe woga; k'aac'echchiyaawaa gidina, 55 mayuwaa bollan woy golliya bollan kesiya borok'o gidina, 56 gaafuwaa gidina, d'uussa madutsaa gidina woy ilahuwaa gidinakka, 57 ittibay tuna gidiyaawaanne geeshsha gidiyaawaa erissanaw wolk'k'aama galbbaa harggiyaanne borok'uwaa wogay hawaa» yaageedda.

15 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eliya asaw hawaadan yaagiide odite; «Ay asaa attuntsaappe ayayneekka goggooppe, he goggiyaabay tuna. 3 He goggiyaawaappe denddeedawaan he uray tuna gidiya wogay hawaa: He goggiyaabay aggenaan gogginakka woy k'ay goggiyaawaa aggintokka he Aa gidдон de'iyaaabay Aa tunissee. 4 ««Aa bollaappe ayayneekka goggiya Asay gisiya ay gisuukka tuna; k'ay I uttiyaabay ayaa gidoopekka tuna. 5 Aa gisuwaa bochchiya ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 6 Goggiyaawaana de'iyaa Asay utteeddawaa bolla uttiya ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 7 ««Goggiyaabay de'iyaa asaa bollaa bochchiya ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 8 ««Goggiyaabay de'iyaa

Asay geeshsha asaa bolla c'uchchooppe, he Asay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 9 « <K'ay goggiyaabay de'iyaa Asay uttiyaa ay kooraykka tuna. 10 Bareppe garssana de'iyaa aayan gidooppekka bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna; k'ay hewantta malatiyaawantta tookkiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 11 « <Goggiyaawaana de'iyaa Asay bare kushiya meec'ettenaan de'iide bochchiyaa Asay ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 12 « <K'ay goggiyaabay de'iyaa Asay bochchiyaa urk'k'aa miishshaa ubbaa mentsite; mitsaappe oosetteedda miishshaa ubbay k'ay haatsaan meec'etto. 13 « <Goggiyaabay de'iyaa Asay he goggiyaawaappe geeyiyaa wode, barew laappun gallassaa paydo. Bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaaka pulttuwaa haatsaan meec'etto; yaatiide I geeshsha gidee. 14 Hosppuntsa gallassi laa"u maraa harap'p'etuwwa woy laa"u mara dogomattuwwa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa Med'inaa Godaa sintsa yiide, k'eesiyaw untuntta immo. 15 K'eesii harap'p'etuwwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo, laa"entsuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshshee; yaatiide k'eesii bitaniyaa bollaappe goggiyaawaa diraw Med'inaa Godaa sintsan Aa nagaraa atto giissee. 16 « <Ay attuma asayenne bare attumatetsaappe zeretsay gukkooppe, bare kumentsaa bolla haatsaan meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 17 Attumatetsaappe gukkeedda zeretsay bochcheedda mayuwaa ubbay woy galbaa ubbay haatsaan meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 18 K'ay itti attuma Asay mac'c'a asaana gisina, Aa attumatetsaappe zeretsay gukkooppe, laa"uukka haatsaan meec'ettino; k'ay omarssi gakkanaw untunttu tuna. 19 « <Mac'c'a asaw aginaan aginaan yiyaa piilay yooppe, laappun gallassaa gakkanaw iza tuna; k'ay izo bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna. 20 « <He piilaa wode iza gisiyaawe ubbay tuna; k'ay iza uttiyaawe ubbaykka tuna. 21 Iza gisiyaa gisuwaa bochchiyaa ubbay bare mayuwaa meec'c'o; haatsaankka meec'etto; omarssi gakkanaw I tuna. 22 Iza uttiyaawaa bochchiyaa ubbay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 23 Iza gisiyaa gisuwaa gidinakka woy iza uttiyaawaa bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna. 24 « <Ay attuma asayenne he piilaa wode iinanna gisoope, he piilay k'ay Aa bochchooppe, laappun gallassaa gakkanaw I tuna; I gisiyaa gisuu ubbaykka tuna. 25 « <Itti mac'c'a mishiratiwi izi piilaa wodiya gidenaan hara wodiyaan suutsay goggooppe, woy k'ay izi piilaykka bare wodiyaappe aatsiide ek'k'enan is's'iide goggooppe, I ek'k'ana gakkanaw

iza tuna. Bare piilaa wodiyaan tuna gidiyaawaadan, he wodekka iza tuna. 26 He suutsay iippe goggiyaa wodiyaan iza giseedda gisuu ubbay, bare piilaa wode iza giseedda gisuwaakka mala tuna; k'ay iza uttiyaabay ubbaykka bare piilaa wode iza uttiyaabay tuna gidiyaawaadan tuna. 27 K'ay he tuneeddabatuwaa bochchiyaa ooninne tuna; I bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna. 28 « <Izippe goggiyaabay ek'k'ooppe, iza he wodiyaappe doommaade laappun gallassaa paydu; Hewaappe guyyiyaan, iza geeshsha gidana. 29 Hosppuntsa gallasaan iza laa"u mara harap'p'etuwwa woy laa"u mara dogomattuwwa akkaade, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa k'eesiyaakko ahu. 30 K'eesii harap'p'etuwwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo ittuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshsho. Yaatiide k'eesii iippe goggiyaawaa tunatetsaa diraw Med'inaa Godaa sintsan I nagaraa atto giissee. 31 « <Barenttu gidдон de'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa tunissiide Israa'eeliyaa Asay hayk'k'ennaadan, neeni hawaadan ootsaade untunttu barena tunissiyaawaappe shaakettiide de'anaadan naaga. 32 « <Aa bollaappe ayayneekka goggiyaa asawunne Aa attumatetsaappe gukkeedda zeretsaan tuniyaa asaw, 33 k'ay bare piilaa gaasuwaan tuniyaa mac'c'a asaw, attuma gidina mac'c'awaa gidina goggiyaabay de'iyaa asawunne tuneedda mac'c'a asaana gisiyaa attuma asaw imetteedda wogay hewaa; yaagite» yaageedda.

16 Aaroona attuma naanay laa"u Med'inaa Godaa sintsa shiik'iide hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda. 2 «Med'inaa Goday Musa, ne ishay Aarooni Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa sintsan gaaridduwaappe guyye baggana de'iyaa Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa ubbaa wode c'oo gelenaadan aw oda. C'oo gelooppe I hayk'k'ana; ayaw gooppe, Taani shaariyaa giddona atto giyaa sa'aa k'um"iyaa bollan k'onc'c'ay. 3 Aarooni nagaraa yarshshoo itti korumaanne k'ay s'uuggiyaa yarshshoo itti dorssaa orggiyaa akkiide, he Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa gelo. 4 «Aarooni liinuwaappe oosetteedda geeshsha k'amishshiyaanne liinuwaappe oosetteedda garssana mayiyaa mayuwaa mayyo. K'ay liinuwaappe oosetteedda danc'c'uwaa danc'c'o; hewaadanka k'ay bare huup'iyaan liinuwaappe oosetteedda shaashiyaa enc'c'urssaa wotso. Hawaanttu geeshsha mayotuwwa gidiyaa diraw, I bare bolla haatsaan meec'etti kichchiide mayyo. 5 «Israa'eeliyaa asaa maabaray nagaraa yarshshoo laa"u deeshshaa koletuwaa, s'uuggiyaa yarshshookka itti dorssaa koliyaa Aaroonaw ayino. 6 Aarooni bare nagaraanne bare soo asaa nagaraa atto

giissanaw korumaa yarshsho. 7 Hewaappe guyyiyaan, laa"u deeshshaa koletuwaa afiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Med'inaa Godaa sintsan esso. 8 Yaatiide he laa"u deeshshatuwaan saamaa yeggina ittuu Med'inaa Godaassa; ittuu K'ay bazzuwaa yeddiyaawaa gidee. 9 Aarooni Med'inaa Godaw saamay keseedda deeshshaa ahiide, nagaraa yarshsho ootsiide yarshsho. 10 Shin bazzuwaa yeddiyaa saamay keseedda deeshshaa pas'a de'ishshin Med'inaa Godaw shiishsho; bazzuwaa Aa yederssiyaa wode, asaa nagaraa atto giissee. 11 «Aarooni bare nagaraanne bare soo asaa nagaraa atto giissanaw, itti korumaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho. Yaatiide bare nagaraa yarshshoo he korumaa shukko. 12 K'ay Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aappe is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa kumentsaa bonk'k'uwanne, liik'i gaac'etteedda laa"u kop'piyaa sawiyaa is'aanaa akkiide, gaaridduwaa giddo aho. 13 I hayk'ennaadan, is'aanaa c'uway Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa kammana mala, is'aanaa Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa taman wotso. 14 K'ay he orggiyaa suutsaappe guutsaa akkiide, bare birad'diyaa aan naak'kiide, atto giyaa sa'aa k'um"iyaw sintsa bagga c'ac'c'afo; K'ay atto giyaa sa'aa k'um"iyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aakka laappu gede c'ac'c'afo. 15 «Hewaappe guyyiyaan asaa nagaraa yarshshoo gidiyaa deeshshaa shukkiide, Aa suutsaa gaaridduwaa giddo aho; korumaa suutsaa c'ac'c'afeeddawaadan, atto giyaa sa'aa k'um"iyaa sintsaanne atto giyaa sa'aa k'um"iyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa c'ac'c'afo. 16 Yaatiide Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa Israa'eeliyaa asaa tunatetsaappenne nagaraappe geeshshee. K'ay untunttu tunabaa ootsishin, untunttu gidдон de'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaakka hewaadan ootsiide geeshsho. 17 I Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliide, bare nagaraa, bare soo asaa nagaraanne kumentsaa Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissiiide kesana gakkanaw, ooninne S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон de'oppo. 18 «Hewaappe guyyiyaan I Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa yiide Aa nagaraa atto giisso. Korumaa suutsaappenne deeshshaa suutsaappe guutsaa guutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa kac'etuwaa okko. 19 K'ay he suutsaappe guutsaa bare birad'diyaan akkiide, laappu gede yarshshuwaa sa'aa bollaa c'ac'c'afiide, Israa'eeliyaa asaa tunatetsaappe he yarshshuwaa sa'aa geeshsho. 20 «Aarooni Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa, S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa geeshshiyaa wogaa poleeddawaappe guyyiyaan, pas'a de'iyaa deeshshaa shiishsho. 21 Aarooni bare laa"u kushetuwwa pas'a de'iyaa deeshshaa huup'yaan

wotsiide, Israa'eeliyaa asaa naak'uwaa ubbaa, untunttu makkalaa ubbaa, untunttu nagaraa ubbaa paas'o; yaatiide he deeshshaa huup'yaan hewaa toossiide he deeshshaa afanaadan giigisseedda asaa bollan bazzuwaa yeddo. 22 I deeshshaa bazzuwaa yeddina, deeshshay untunttu nagaraa ubbaa tookkiide, Asay bayinna sa'aa bazzuwaa bo. 23 «Hewaappe guyyiyaan, Aarooni S'oossaa Dunkkaaniyaa biide Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geleedda wode, kase bare mayyeedda liinuwaappe oosetteedda mayuwaa k'aariide hewaan wotso. 24 Geeshsha sa'aan I bare bollaa haatsaan meec'ettiide, hara mayuwaa mayyiide keso; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa barewaanne asaawaa yarshshiide, bare nagaraanne asaa nagaraa atto giissee. 25 K'ay hewaadankka nagaraa yarshshuwaa handdaa yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggo. 26 «Wora yeddiyaa deeshshaa afeeda bitaniikka bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto. Yaati simmiide dunkkaaneeddasa yoo. 27 «Nagaraa atto giissanaw Aarooni Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa geleedda wode, nagaraa yarshshuwaa korumaa suutsaanne deeshshaa suutsaa akkiide geleedda; ha"i hintte he korumaanne he deeshshaanne dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessite. Untunttu galbaa, untunttu ashuwaanne untunttu toc'iyaa taman s'uuggite. 28 Hewaa taman s'uuggeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneedda sa'aa yoo. 29 «Hawe hinttenttoo med'inawukka woga gido: laappuntsa aginay geleedda tammuntsa gallassan hintte huup'iyaa kawushshite; Israa'eeliyaa asaa gidina woy k'ay hintte gidдон de'iyaa hara biittaa asaa gidinakka, ay oosonne ootsoppite. 30 Ayaw gooppe, hinttena geeshshanaw, hintte nagaraa atto giissiyaa gallassay he gallassaa. Hintteikka Med'inaa Godaa sintsan hintte nagaraa ubbaappe geeyana. 31 Hewe hintte waanna shempuwaa shemppiyaa sambbata gallassaa. He gallassan hintte huup'iyaa kawushshite; hewe hinttenttoo med'inawukka woga gido. 32 K'ay bare aawuwaa kootaan k'eese gidanaadan okettiyaawenne dummatiyaa Asay geeshsha gideedda liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, nagaraa atto giissiyaa wogaa polo. 33 I Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa, S'oossaa Dunkkaaniyaa, yarshshiyaa sa'aa, k'eesetuwaanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa geeshsho. 34 Israa'eeliyaa asaa nagaraa ubbaa atto giissiyaa wogaa hintte laytsan laytsan itti gede ootsanaadan, hawe hinttenttoo med'inawukka woga gido» yaageedda. Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda.

17 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Aaroonaw Aa attuma naanatoonne Israa'eeliyaa

asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; <Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa: 3 Israa'eeliyaa asaappe ooninne booraa woy dorssaa woy deeshshaa dunkkaaneedda sa'aan woy dunkkaaneedda sa'aappe gas'aana shukkiide, 4 Med'inaa Godaw imotaa ootsiide immanaw Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa Med'inaa Godaa sintsa ahana d'ayooppe, he suutsan I ooshettee; he Asay suutsaa gusseedda. Hewaa diraw I bare asaa giddoppe bohetto. 5 Hewaa diraw Israa'eeliyaa Asay barenttu yarshshuwaa mehiyaa c'oo dembban shukkiyaawaa aggiide, haa Med'inaa Godaakko, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa k'eesiyaakko ahino. K'eesii hewaa akkiide, Med'inaa Godaw ittipetetsaa yarshshuwaa ootsiide shukko. 6 K'ay k'eesii Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa bollan he suutsaa c'ac'c'af; handdaakka Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide s'uuggo. 7 Israa'eeliyaa Asay S'oossaa kaalliyaawaa aggiide kaalleedda s'alahetoo laa'entso barenttu yarshshuwaa yarshshoppino. Hawe untunttoonni yiyaa yeletaa ubbaw med'inaw woga gido yaaga. 8 «Untuntta hawaadan yaaga; <Israa'eeliyaa asaappe gidina woy untunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaappe gidinakka, ooninne s'uuggiyaa yarshshuwaa woy hara yarshshuwaa shiishshiyaa wode, 9 Med'inaa Godaw yarshshanaw Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa ahana d'ayooppe, he Asay bare asaa giddoppe bohetto. 10 < «<Israa'eeliyaa asaappe woy untunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne suutsaa mooppe, he suutsaa miyaa asaa bollan taani ta deemuwaa tukkana; taani he bitaniyaa asaa giddon bohana. 11 Ayaw gooppe ashuwaa mayyeedda ubbaa de'uu Aa suutsaa giddon de'ee; suutsaykka k'ay de'uwaa shemppuu Aa giddon de'iyawaappe dendeeddawaan nagaraa atto giissiyaawaa gidiyaa diraw, hintte nagaraa atto giissanaadan, taani hinttentoo yarshshiyaa sa'aa bollan yarshshanaadan immaad. 12 Hewaa diraw taani Israa'eeliyaa asaa, «Hintteppe woy hintte giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne suutsaa mooppo» yaagaad. 13 < «<Israa'eeliyaa asaappe woy untunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne miyaa do'aa woy kafuwaa shankkatiide wod'ooppe, Aa suutsaa sa'aan gussiide, biittaa kammo. 14 Ayaw gooppe ashuwaa mayyeedda ubbaa shemppu Aa suutsaa giddona. Hewaa diraw taani Israa'eeliyaa asaa, «Ashuwaa mayyeedda med'etaa ubbaa shemppuukka Aa suutsaa giddon de'iyaa diraw, suutsaa mooppite; k'ay miyaa ooninne bare asaa giddoppe bohetto» yaagaad. 15 < «<Israa'eeliyaa asaa gidina woy untunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaa gidina, ooninne

bakkuta woy do'ay oyk'kiide wod'eedda ashuwaa mooppe, bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; yaatiide omarssi gakkanaw I tuna. Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha. 16 Bare mayuwaa meec'c'ana d'ayooppe, bare bollaakka meec'ettana d'ayooppe, I bare nagaraan ooshettee yaaga» yaageedda.

18 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; <Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 3 Hintte kase de'eedda Gibs'e biittaa Asay ootsiyaawaadan ootsoppite; woy ha"i taani hinttena afiyaa Kanaane biittaa Asay ootsiyaawaadanka ootsoppite; untunttu wogaakka kaalloppite. 4 Hintte ta azazuwaa ootsite; ta wogaakka naagite; k'ay aan biite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 5 Hewaa diraw ta azazuwaanne ta wogaa naagooppe, hintte pas'a de'ana. Taani Med'inaa Godaa. 6 < «<Hintteppe ooninne ashuwaa amuwaa polanaw bare mata dabbuwaana gisoppo. Taani S'oossaa. 7 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne daayinna gisoppa; ne aawuwaa kawushshoppa. Iza ne daayo; iinanna gisoppa. 8 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa machchattinna gisoppa; ne aawuwaa kawushshoppa. 9 < «<Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne michchatina gisoppa; woy k'ay son yeletteedda woy karen yeletteedda ne aawuwaa woy ne daay naattinakka gisoppa. 10 < «<Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne na'aa naattinna woy ne naatti naattinna gisoppa. Ne huup'iyaw neena kawushshaasa. 11 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa machchati naattinna gisoppa; iza ne michchato gidiyaa diraw iinanna gisoppa. 12 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa michchatina gisoppa. Iza ne aawoo mata dabbo. 13 Ashuwaa amuwaa polanaw ne daay michchatina gisoppa; iza ne daayiw mata dabbo. 14 Ne aawuwaa ishaa kalluwaa k'aaraade ne ashuwaa amuwaa polanaw Aa machchattinna gisoppa; iza ne aawuwaa ishaa machchato. 15 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne na'aa machchattinna gisoppa; iza ne na'aa machchato gidiyaa diraw, iinanna gisoppa. 16 Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne ishaa machchattinna gisoppa; gisoppo ne ishaa kawushshaasa. 17 < «<Ne ashuwaa amuwaa polanaw mishiratinanne I naattinanne laa'uwaanna gisoppa. I naatti naattinna woy k'ay I na'aa naattinakka gisoppa; untunttu iziw mata dabbo gidiyaa diraw, hewe sharmus'a. 18 < «<Ne machchata pas'a de'ishshin, ne machchati michchato akkaade ne ashuwaa amuwaa polanaw iinanna gisoppa. 19 < «<Ne ashuwaa amuwaa polanaw piilay yiina tuna utteedda mishiratina gisoppa. 20 < «<Neeni tunennaadan ne shooruwaa machchattinna gisoppa. 21 < «<Ne S'oossaa suntsaa tunissanaw ne naanatuwaappe ituwaanne taman

s'uugiide, Molooka giyaa eek'aw yarshshanaadan immoppa. Taani Med'inaa Godaa. 22 « «Mac'c'a asaana gisiyaawaadan attuma asaana gisoppa; hewe sheneyiyaabaa. 23 « «Neeni tunennaadan ay mehiyaanne gisoppa, k'ay mac'c'a asaykka mehiyaana gisanaw mehiyaa sintsa aad'd'oppo. Hewe wogay bayinawaa. 24 « «Taani hintte sintsaappe yederssiyaa kawutetsatuu ha oosotuwaan tuneedda diraw, hintte hawantta malatiyaawatuwaan tunoppite. 25 Haray atto untuntuu biittaykka tuneedda diraw, Aa nagaraw taani Aa muraad; biittaykka barenan de'iyaa wantta c'uchcheedda. 26 Shin hintte ta higgiaanne ta azazuwaa naagiteppe attina, Israa'eeliyaa asaa gidina woy hintte giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne hawaa mala tuna oosuwaa ootsoppite. 27 « «Hintteppe kase ha gadiyaan de'eedda asatuu hawaa mala tunabaa ootseedda diraw, biittay tuneedda. 28 Hintte ha biittaa tunissooppe, hintteppe kase de'eedda kawutetsatuwaa ha biittay c'uchcheeddawaadan, hinttenakka c'uchchennaadan naagettite. 29 Hewantta malatiyaa tuna oosotuwaappe ittuwaanne ootsiyaa Asay de'ooppe, he Asay bare asaa giddoppe bohetto. 30 « «Hewaa diraw hintteppe kase de'eedda asatuu ootseedda tuna oosotuwaa ubbaa ootsiide hintte tunennaadan, hintte ta azazuwaa naagite; Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa: yaaga» yaageedda.

19 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaadan yaagaade oda; «Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossay geeshsha gidiyaa diraw, hinttekkka geeshsha gidite. 3 « «Hintteppe ittuunne attenan bare aabbanne bare daayo bonchcho; ta Sambbatatuwaakka bonchchite. Taani, S'oossay, hintte S'oossaa. 4 « «Taana aggiide eek'atoo goyinnoppite; woy k'ay birataappe siilisseedda, s'oossatuwaa hinttenttoo med'd'oppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 5 « «Hintte ittipetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa wode, he yarshshuu hintte diraw aketanaadan, bessiyaawaadan yarshshite. 6 He yarshshuu hintte yarshsheedda gallassan woy wonttetsa gallassan meetetto; heezzentso gallassay gakkanaw atteedawe de'ooppe hewe s'uugetto. 7 Heezzantso gallassan Aa mooppe, hewe sheneyiyaabaa; taani hewaa akkikke. 8 Hewaa miyaa ooninne bare nagaran ooshettee; ayaw gooppe, I Med'inaa Godaw geeshsha gideeddawaa tunisseedda. He Asay bare asaa giddoppe bohetto. 9 « «Hintte gadiyaan mokkeedda katsaa hintte c'akkiiyaa wode, gadiyaa gas'aa gakkanaw c'akkoppite; k'ay c'akaappe simmina de'iyaa k'aarimiyaakka k'aarimoppite. 10 Ne woyniyaa ayfiyaa mule mas'aade mitsaa kalloyoppa; sa'aan wod'd'eedda woyniyaa ayfiyaakka mas'oppa; hewaa hiyyeesatoonne betetoo agga. Taani,

Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 11 « «Hintte wuu"oppite. « «Worddotoppite. « «Ittuu ittuwaa c'immoppite. 12 « «Ta suntsan wordduwaan c'aak'k'oppite; yaatiide hintte S'oossaa suntsaa tunissoppite. Taani Med'inaa Godaa. 13 « «Ne shooruwaa sugoppa; woy bonk'k'oppa. « «Keraa ootsiyaa bitaniyaa dirguwaa diggaade, itti k'ammaanne ne matan ayissoppa. 14 « «Tulliyaa shek'k'oppa; woy k'ay k'ook'iyaa suntsan d'ubbiyaawaa wotsoppa; shin neeni S'oossaw yayya. Taani Med'inaa Godaa. 15 « «Pirddaa pirddaadde deshissoppa; hiyyeesaa Aa hiyyeesatetsaa diraw maaddaade pirddoppa; duriyaakka Aa duretetsaa diraw yayaade aggoppa. Shin ne shooroo tumatetsan pirddaa. 16 « «Ne asaa giddon iita zigirssaa akkaade yuuyyoppa. « «Ne shooruwaa wod'iyawaa ayaanne ootsoppa. Taani Med'inaa Godaa. 17 « «Ne ishaa ne wozanaan is's'oppa. « «Ne shooruwaa gaasuwaan neeni nagaraa ootsenna mala, Aa seera. 18 « «Kushshiyaa c'iggoppa; k'ay ne asaappe ittoonni uluwaan k'immiyaa oyk'k'oppa. Shin ne shooruwaa ne huup'iyaaadan siik'a. Taani Med'inaa Godaa. 19 « «Ta azazotuwaa naaga. « «Ne mehiyaappe itti k'ommo mehiyaa hara k'ommo dumma mehiyaan birassissoppa. « «Itti shoyk'aan laa"u k'ommo zeretsaa zeroppa. « «K'ay laa"u k'ommuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyoppa. 20 « «Itti Asay hara asaa gelanaw giiga utteedda danggaas'iratina gisoooppe, k'ay he danggaas'irataakka bare danggaas'iretetsaappe wozettabeennaano gidoooppe, untuntuu murettanaw bessee; shin iza bare danggaas'iretetsaappe wozettabeenna diraw, untuntta wod'anaw koshshenna. 21 Gidooppenne he bitanii bare naak'uwaa yarshshoo gidiyaa dorssaa orggiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaakko Med'inaa Godaa sintsa aho. 22 K'eesii he naak'uwaa yarshshuwaa dorssaa akkiide, bitanii ootseedda nagaraa Med'inaa Godaa suntsan atto giissee; I ootseedda nagaraykka atto geetettana. 23 « «Hintte Kanaane biittaa geliyaa wode, ayfiyaa miyaa ay k'ommo mitsaa tokkooppekka, he mitsaa ayfiyaa meetettennawaadan paydite; heezzu laysay wuranaw he mitsaa ayfii meetettenna; Aa mooppite. 24 Oyddentso laytsaan he mitsaa ayfii ubbay Med'inaa Godaw galataa shiishshiyaa geeshsha yarshshuwaa gidanawaa. 25 Shin he mitsaa ayfii hinttenttoo loytsi darana mala, ichcheshentso laytsaa ayfiyaa miite. Hintte hawaadan ootsooppe, hintte mitsaa ayfii darana. Taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa. 26 « «Suutsay Aa giddon de'iyaa ay ashuwaakka mooppite. « «Kaayoppite woy shareechchoppite. 27 « «Hintte huup'iyaa binnaanaa garssana yuushshi aatsiide k'ans's'oppite; k'ay hintte buuchchaakka yuushshi aatsiide k'ans's'oppite. 28 « «Hayk'k'eeda asaa diraw hintte bollaa k'ans's'ereetsoppite; woy c'achchaa

malaataa hintte bollan kessoppite. Taani Med'inaa Godaa. 29 « <Biittay woddalaa tunatetsan kumeeddawaa gidenna mala, ne naatto shaarmus'aa oosoo aatsa immaade tunissoppa. 30 « <Ta Sambbatatuwaa bonchchite; taw goynniyaa sa'aakka bonchchite. Taani Med'inaa Godaa. 31 « <Moyttiliyaa haasayissiyaawantukonne shareechchotuwaakko booppite; hintte tunenna mala untuntta koyyoppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 32 « <Puulummeedda asaanne c'imeedda asaa be'iyaa wode utteedda sa'aappe dendra ek'k'a; untuntta bonchcha; ne S'oossaw yayya. Taani Med'inaa Godaa. 33 « <Hintte gadiyaan hinttenana de'iyaa betetuwa bollan sugetsabaa ootsoppite. 34 Hintte gadiyaan hinttenana de'iyaa bete asaa hintte biittaa asaadan s'eellite; Aa hintte huup'iyaaan siik'ite. Ayaw gooppe, hintte kase Gibs'e gadiyaan bete gidiide de'eeddita. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 35 « <Hintte geesaa likkiyaaban, miizaanan wotsiide likkiyaabaaninne makkiyaaban worddotoppite. 36 Hintte kiiluwa miizaanay, hintte makkiyaabayne likkiyaa miishshatuu ubbay likke gidino. Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. 37 Hintte ta higgiaanne ta azazuwaa ubbaa naagitenne ootsite. Taani Med'inaa Godaa yaaga» » yaageedda.

20 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «<Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda, «<Israa'eeliyaa asaappe gidina, woy betiide yiide Israa'eeliyaa gidдон de'iyaa hara biittaa asaappe gidinakka, ooninne bare naanatuwaappe ittuwaa Molooka giyaa eek'aw aatsiide immooppe, he Asay hayk'k'o; he biittaa Asay Aa shuchchaan c'addiide wod'o. 3 Taani he bitaniyaa is's'ana; Aa asaa gidoppe shoddaade Aa d'ayissana. Ayaw gooppe, I bare naanatuwaappe ittuwaa Molooka giyaa eek'aw immiyaawan, ta Dunkkaaniyaa tunisseedda; ta geeshsha suntsaakka kawushshiseedda. 4 He bitanii bare naanatuwaappe ittuwaa Molookaw immiyaa wode, he biittaa Asay be'iide, sheneko gooppe, k'ay bitaniyaakka wod'enaan aggooppe, 5 taani ta huup'iyaw he bitaniyaanne he soo asaa is's'ana; Molookena sharmus'anaw Aa kaaliyaa ubbatuwa untunttu asaa gidoppe bohitte. 6 « <Ay asayenne taanan ammanettennan is's'iide, moyttiliyaa haasayissiyaawantanne shareechchotuwa oochchanaw booppe, taani Aa is's'ana; Aa asaa gidoppe kka d'ayissana. 7 « <Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa gidiyaa diraw, simmi hintte hinttena dummayite; k'ay geeshsha gidite. 8 Ta higgiaa naagitenne ootsite. Taani hinttena geeshshiyaa Med'inaa Godaa. 9 « <Ay asayenne bare aawuwaa woy bare daayo shek'k'ooppe hayk'k'o. I bare aawuwaa woy bare

daayo shek'k'eedda diraw, Aa suutsaa ac'uu Aa bollana. 10 « <Itti Asay bare shooruwaa machchattinna gisoooppe, he giseedda bitaniinne mishiritta laa"uukka hayk'k'ino. 11 Bare aawuwaa machchattinna giseedda Asay bare aawuwaa kawushshiseedda; untunttu laa"uukka hayk'k'ino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana. 12 Itti Asay bare na'aa machchattinna gisoooppe, untunttu laa"uukka hayk'k'ino. Untunttu tunabaa ootseeddino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana. 13 « <Itti attuma Asay mac'c'a asaana gisiyaawaadan attuma asaana gisoooppe, untunttu laa"uukka tunabaa ootseedda diraw hayk'k'ino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana. 14 Itti Asay naattonne aattonne ittippe akkiyaawaa gidoooppe, hewe tunabaa; hintte gidдон tunatetsay de'enna mala, inne untuntunne taman s'uugettino. 15 « <Itti Asay mehiyaanna gisoooppe, I hayk'k'o; he mac'c'a mehattokka wod'ite. 16 Itti mac'c'a asi mehiyaanna gisoooppe he mishiratonne he mehiyaa laa"uwaakka wod'ite; untunttu hayk'k'ino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana. 17 « <Itti Asay bare michchato bare aawuwaa naattinna woy bare daay naattinna gisoooppe, hewe pokkobaa. Untunttu barenttu asaa gidoppe bohattino. I bare michchato kawushsheedda diraw, I bare nagaran ooshettee. 18 Itti Asay piilay yeedda mac'c'aani kalluwaa k'aariide iinanna gisoooppe, untunttu laa"uukka barenttu asaa gidoppe bohattino. Ayaw gooppe I izi suutsay goggiyaa pultuwaa kalloyeedda; izakka bare suutsay goggiyaa pultuwaa kalloyaaddu. 19 « <Ne daay michchatina woy ne aawuwaa michchatina gisoppa; ayaw gooppe, hewaa ootsiyaawe bare mata dabbuwaa kawushshiyaawaa. Hintte laa"uukka hintte nagaran ooshettana. 20 Itti Asay bare aawuwaa ishaa machchattinna gisoooppe, I bare aawuwaa ishaa kawushshiseedda. Untunttu barenttu nagaran ooshettana; untunttu laa"uukka na'aa yelennaan hayk'k'ana. 21 Itti Asay bare ishaa machchato akkooppe, hewe tunatetsa. I bare ishaa kawushshiseedda; untunttu laa"uukka na'aa yelikino. 22 « <Simmi hintte de'anaadan, taani hinttena gelissiyaa biittay hinttena c'uchchenna mala, hintte ta higgiaanne ta azazuwaa naagitenne ootsite. 23 Taani hintte sintsaappe d'ayissiyaa asatuwaa de'uwa wogaa kaalloppite. Untunttu hawaa ubbaa ootseedda diraw, taani untuntta shenetaad. 24 Shin taani hinttena, «Untunttu biittaa hintte laattana; hintte he biittaa hinttewaa ootsanaadan, he maatsayenne eessay goggiyaa biittaa taani hinttenttoo immana» yaagaad. Taani hinttena hara asatuwaappe dummaya kesseedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. 25 « <Hewaa diraw hintte geeshsha gideedda mehetuwaanne kafotuwa geeshsha gidennawantuppe shaakkiide erite.

Taani hawanttu hinttenttoo tuna ga wotseedda mehetuwaan, kafotuwaaninne sa'aan k'aas'ereettiyaabatuwaan ubbaan hintte huup'iyaa tunissoppite. 26 Taani Med'inaa Goday geeshsha gidiyaa dirawunne hintte tawaa gidana mala hinttena hara asaappe dummayeedda diraw, hintteikka taw geeshsha gidite. 27 « <Itti attuma Asay woy mac'c'a Asay moytilliyaanna haasayiyaawaa woy shareechcho gidoope, untunttu hayk'k'anaw besse. Untunttu shuchchaan c'adettino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana> yaaga» yaageedda.

21 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, «K'eesiyaa gidiyaa Aaroona attuma naanaatoo hawaadan yaagaade oda; <Hintteppe ooninne 2 bare mata dabbo, bare daay, bare aawuwaa, bare attuma na'aa, bare mac'c'a naatti, bare ishaa, 3 woy asinaa gelennaan, de'iyaa bare michchati anhaa gidana d'ayooppe, hayk'k'eedda asaa anhaa oowaanne bochchiide, barena tunissoppo. 4 K'ay akuwaaninne geluwaan dabboteedda asaa anhaa bochchiidekka barena tunissoppo. 5 « <K'eesetuu hayk'k'eeddawoo kayyottanaw barenttu huup'iyaa meedettoppino; barenttu buuchchaakka k'antsaan k'ans'soppino; woy k'ay barenttu bollaakka k'ans'sereetsoppino. 6 Untunttu barenttu S'oossaw geeshsha gidino; k'ay barenttu S'oossaa suntsaakka tunissoppino. Ayaw gooppe untunttu Med'inaa Godaw taman s'uugiide yarshshiyaa, k'umaa yarshshuwaa shiishshiyaawantta; hewaa diraw, untunttu geeshsha gidanaw bessee. 7 « <K'aykka k'eesatuu sharmus'a mac'c'a asaa, wodorotetsay aketti diggeedda mac'c'a asaa, woy asinay yeddeedda mac'c'a asaa akkoppino. Ayaw gooppe, k'eesatuu barenttu S'oossaw geeshsha. 8 K'eesii hintte S'oossaw k'umaa yarshshuwaa shiishshiyaawaa gidiyaa diraw, I hara asaappe dummato. Taani hinttena geeshshiyaa hintte Med'inaa Goday geeshsha gidiyaa diraw, ikka geeshsha gido. 9 Ay k'eesiyaa naatto gidoopekka sharmus'aade barena tunissoppo, henna bare aawuwaa kawushshaaddu. Iza taman s'uugettaade hayk'k'u. 10 « <K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuu, Aa huup'iyaaan okettiyaa zayitii gukkeedda dirawunne I k'eesetetsaa mayuwaa mayyanaw dummateedda asaa gidiyaa diraw, bare huup'iyaa binnaanaa kallo wotsoppo; woy bare mayuwaakka peed'oppo. 11 Ay anhaa gidoopekka, de'iyaa sa'aa I geloppo; haray atto bare aawuwaa woy bare daay anhaa gidoopekka, barena hewaan tunissoppo. 12 Aa geeshshanaw okkiyaa S'oossaa zayitii Aa bollan de'iyaa diraw, k'eesii S'oossaa Dunkkaaniyaappe kesoppo; S'oossaa Dunkkaaniyaakka tunissoppo. Taani Med'inaa Godaa. 13 « <K'eesii wodoro

mac'c'a naatto akko. 14 Asinay hayk'k'eedda mishirato, woy asinay yeddeedda mishirato, woy woshumaa mishirato akkoppo. Shin bare asaa giddoppe wodoro mac'c'a naatto dooriide akko. 15 Yaanana d'ayooppe, I bare asaa giddon bare zeretsaa gidiyaa bare naanatuwaa tunissana. Taani Aa geeshshiyaawe, med'inaa Godaa yaaga» yaageedda. 16 Med'inaa Goday Musa, hawaadan yaagaade oda; <Sintsanna yiyaa ne zeretsaappe bollay tilla gidenna Asay ooninne k'umaa yarshshuwaa taw immanaw shiik'oppo. 18 Ayaw gooppe bollay tilla gidenna Asay ooninne shiik'anaw bessena. K'ook'a, woy wobba, woy demuu narp'p'etteedda, woy pac'a bollay de'iyaa asay, 19 woy gediya woy kushiya silay, 20 woy k'uunay, woy dinkii, woy ayfii sakkiyaa asay, woy puussuu oyk'k'eedda asay, woy ilahuu oyk'k'eedda asay, woy goyro gidinakka bollay tilla gidenna asay, ooninne shiik'oppo. 21 K'eesiyaa Aaroona zariyaappe bollay tilla gidenna Asay ooninne Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshanaw shiik'oppo. Aw bollay tilla gidennawaa gidowaappe hini baggan, bare S'oossaw k'umaa yarshshuwaa shiishshanaw I bessena. 22 I geeshsha k'umaanne k'ay geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa bare S'oossaa k'umaakka maanaw danddayee. 23 Shin aw bollay tilla gidenna diraw, I ta Dunkkaaniyaa tunissennaadan, gaaridduwaakko woy yarshshiyaa sa'aakko shiik'oppo. Ayaw gooppe, untuntta geeshshiyaawe taani Med'inaa Godaa yaaga» yaageedda. 24 Muse Aaroonaw, Aa attuma naanawunne Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaa odeedda.

22 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Ta geeshsha suntsaa untunttu tunissenna mala, Israa'eeliyaa Asay taw dummayeedda imotaa Aarooninne Aa attuma naanay bonchchuwaan akkiide, geeshshatetsaan naagana mala, untunttoo oda. Taani Med'inaa Godaa. 3 «Untunttoo hawaadan yaaga; <Sintsanna yiyaa yeletaa ubbaan hintte zariyaappe ooninne tuni uttiide, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw dummayeedda geeshsha yarshshuwaakko shiik'ooppe, he Asay ta sintsaappe bohetto. Taani Med'inaa Godaa. 4 «<Aaroona zariyaappe wol'k'aama galbbaa harggii de'iyaa, woy bollaappe ayayneekka goggiyaa ooninne geeyana gakkanaw, geeshsha yarshshuwaappe mooppo. Anhaa bochchiide tuneeddawaa woy Aa attumatetsaappe zeretsay gukkeedda uraa bochchiyaa ooninne tuna. 5 Woy k'ay sa'aanna gooshettiyaa, tunissiyaawantta, woy ay mala tunatetsaa gidooppenne tunissiyaa asaa bochchiyaa uray, 6 woy hewaa malabaa ayaanne bochchiyaa asay, omarsii gakkanaw I tuna;

bare bollaa haatsaan meec'etennaan de'iidde, he geeshsha yarshshuwaappe I maanaw koshshenna. 7 Away wulliyaa wode I geeshsha gidee; Hewaappe guyyiyaan, he geeshsha yarshshuwaappe barena gakkiaawaa mo gaasuukka hewe Aa k'umaa. 8 Barew hayk'keeddawaa woy do'ay wod'eedda mehiyaa ashuwaa mooppo; hewe tunissiyaabaa. Taani Med'inaa Godaa. 9 « <K'eesetuu ta wogaa; naagennan is'sooppe, untunttu Aa tunisside Aa nagaran hayk'k'ana. Untuntta geeshshiyaawe Taana Med'inaa Godaa. 10 « <He geeshsha yarshshuwa k'eesiyaa soo asaappe attina, hara Asay mooppo; k'eesiyaa soo yeedda imatsaa gidina, woy k'as's'arettiide ootsiyaa k'oomaa gidinakka mooppo. 11 Shin k'eesii bare biran shammeedda ayiliyaa woy Aa son yeletteedda ayilii he k'umaappe mo. 12 K'eesiyaa gidenna hara asaa geleedda k'eesiyaa naatta he geeshsha yarshshuwaappe muuppu. 13 Shin k'eesiyaa naatta asinay hayk'k'ina, woy asinay yeddina, na'aa yelennaan kase bare wodorotetsaan de'iyawaadan simmaade bare aawuwaa golle yooppe, Aa bare aawuwaa gakkiiyaa k'umaappe mu. Shin hara Asay ooninne hewaappe mooppo. 14 « <Itti Asay erennan de'iidde geeshsha yarshshuwaappe mooppe, he I meedda k'umaa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiya gujjiide k'eesiyaw immo. 15 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw yarshshiyaa geeshsha yarshshuwa k'eesatuu tunissoppino. 16 Untunttu barenttu aheedda geeshsha yarshshuwa barew miide, barenttu nagaran ooshettanaadan, k'eesatuu ootsanaw koshshenna. Ayaw gooppe, untuntta geeshshiyaawe, taani Med'inaa Godaa yaaga» » yaageedda. 17 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, 18 «Aaroonaw, Aa naanatoonne Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; <Israa'eeliyaa asaappe gidina woy untunttu gidдон de'iyaa betiyaappe ooninne Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwa bare dosuwaan c'oo immiyaa woy bare shiik'k'owaa gatsanaw yarshshiyaa wode, 19 he yarshshuu akettana mala, korumaappe woy dorssaappe woy deeshshaappe tilla bollaanna de'iyaa attumawaa gido. 20 Bollay tilla gidennawe ayaa gidooppenne aketena diraw, hewaa shiishshoppa. 21 « <K'ay oona gidooppenne bare shiik'k'owaa gatsanaw ittippetetsaa yarshshuwa S'oossaw yarshshiyaa wode, woy bare mehiyaappe bare dosuwaan c'oo immiyaa imotaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, hewe aketana mala I tilla bollaanna de'iyaaawaa gido. 22 Hintte mehiyaappe k'ook'iyaa, woy me'uwaa, woy gunddaa, woy giyyiyaa maytsay, woy puussuu, woy ilahuu de'iyaaawaa Med'inaa Godaw yarshshoppite; k'ay taman s'uuggiyaa yarshshuwa ootsidekka yarshshiyaa sa'aa bollan Med'inaa Godaw

shiishshoppite. 23 Aa bollan pac'a med'etay woy pac'abay de'iyaa korumaa woy dorssaa itti Asay bare dosuwaan c'oo immiyaa yarshshoo shiishshanaw danddayee; shin shiik'uu gatso gidooppe, hewe aketena. 24 Sanggisetteeddawaa woy k'os'etteeddawaa woy kaatsay mayteeddawaa woy k'ans's'etteeddawaa Med'inaa Godaw yarshshoppite. Hintte gadiyaan hewaa malabaa ootsoppite. 25 Hintte gidдон de'iyaa allaga asatuwaappe akkeedda hewaa mala mehiyaakka hintte S'oossaw k'uma ootside shiishshoppite. Untunttu bollay tilla gidennawaa gaasuwaan untuntun pokkuu de'iyaa diraw, untunttu hintte diraw aketikino» yaaga» yaageedda. 26 K'aykka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, 27 «Miizzaa maray woy dorssaa maray woy deeshshaa maray yelettiyaa wode, laappun gallassaa bare daayinna gam"o. Hosppuntsa gallasaappe doommiide, Med'inaa Godaw taman s'uugiide shiishshiyaa yarshsho ootside shiishshanaw danddayettee. 28 Miyatoo, dorssatoo, woy deeshshatoo I maraanna itti gallassi shukkoppite. 29 «Hintte galataa yarshshuwa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, hintte yarshshuu aketanaadan yarshshite. 30 He yarshshuu he gallassikka meetettanaw koshshee; aappe ayaanne wonttiw ashshoppite. Taani Med'inaa Godaa. 31 «Ta azazuwaa naagittenne ootsite. Taani Med'inaa Godaa. 32 K'ay ta geeshsha suntsaa hintte tunissoppite; Israa'eeliyaa asaa gidдон taani geeshsha gidiyaawe erettanaw bessee. Hinttena geeshshiyaawe, taani Med'inaa Godaa. 33 Hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseeddawe taana. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda.

23 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Geeshsha shiik'uwaa gi awaayiide, hintte bonchchanaw bessiyaa keeretteedda Med'inaa Godaa baalatuu hawantta. 3 « <Hintte usuppun gallassaa oosuwa ootsiita; shin laappuntsa gallassi hintte shemppiyaa Sambbata gallassaa; he gallasan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; ayaa oosonne ootsoppite; hintte de'iyaa sa'aan ubbaan hewe Med'inaa Godaw Sambbataa. 4 « <Untunttu wodiyaan wodiyaan geeshsha shiik'uwaa ootsi awaayiide hintte bonchchanaw bessiyaa Med'inaa Godaa baalatuu hawantta. 5 Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi sa'ay omarssiyaa wode, Med'inaa Godaa Paasigay doommee. 6 « <K'ay he aginankka tammanne ichcheshentso gallassay Med'inaa Godaa magaage Ukitsaa Baalaa gallassaa; hewaa diraw laappun gallassatuwaan irshshuu gelibeenna ukitsaa miite. 7 He gallassatuwaappe koyiro gallasan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiya oosuwa ayaanne ootsoppite. 8 Laappun gallassaa ubbaa Med'inaa Godaw taman

s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite; laappuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite» yaaga» yaageedda. 9 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 10 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Taani hintenttoo immiyaa biittaa geliide, hintte katsaa c'akkiyaa wode, he katsaw koyiro ayfiyaa mirk'k'iyaa k'eesiyaakko akki yiite. 11 Med'inaa Goday hinttewaa akkana mala, Sambbata wonttetsa gallassi k'eesii he mirk'k'iyaa S'oossaa sintsan k'aatso. 12 He hintte mirk'k'iyaa k'aatseedda gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti laysaa dorssaa orggiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishshite. 13 He yarshshuwaanna ittippe wogaraa zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame lo"o d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshite; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa; hewaanakka k'ay ittippe itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa shiishshite. 14 Ha yarshshuwaa hintte hintte S'oossaw shiishshiyaa gallassay gakkanaw, ooratsa gakeedda katsaappe ukitsaa, woy s'iis'aa gidina, k'ayiyaa gidinakka mooppite. Hawe hintte de'iyaa sa'aan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga. 15 « «Hintte k'aatsiyaa yarshshuwaa mirk'k'iyaa aheedda Sambbata wonttetsappe doommiide, laappun saaminttaa kumentsaa paydite. 16 Laappuntsa Sambbataa wonttetsa gallassay gakkanaw, ishatamu gallassaa paydiidde, ooratsa gakeedda katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshite. 17 Hintte ak'iyaa sa'aappe laa"u kiilo giraame gidiyaa lo"o d'iiliyaappe irshshuwaa yeggiide uukkeedda laa"u ukitsaa k'aatsanaw akki yiite. Hewe koyiro gakeedda katsaa ayfiyaappe Med'inaa Godaw yarshshuwaa gidee. 18 He ukitsaanna ittippe tilla bollaanna de'iyaa itti laysaa gideedda laappun dorssaa maratuwaa, itti korumaanne laa"u dorssaa orgetuwaa shiishshite. Katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaanna ittippe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite. 19 K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, itti laysaa gideedda laa"u dorssaa orgetuwaakka ittippetetsaa yarshshoo shiishshite. 20 « «K'eesii he koyiro gakeedda katsaa ayfiyaa ukitsaanne he laa"u dorssatuwaa k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsee; hewanttu Med'inaa Godaw geeshsha; k'ay k'eesiyaawukka gishuwaa. 21 He gallassikka awaayiide geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. Hawe hintte de'iyaa saan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga. 22 « «Hintte gadiyaan mokkeedda katsaa hintte c'akkiyaa wode, hintte shoyk'aa gas'aa gakkanaw c'akkoppite; c'akkishin attiyaa k'aarimiyaakka k'oroppite;

hewaa hiyyeesatoonne betetoo aggi bashite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa» yaaga» yaageedda. 23 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, 24 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Laappuntsa aginaan koyiro gallassaa shemppo gallassaa ootsiide bonchchite; hassayissuwaa malakataykka punettiyya wode, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite. 25 He gallassan Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshiteppe attina, daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite» yaaga» yaageedda. 26 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, 27 «Ha laappuntsa aginaw tammantasa gallassay nagaraa atto giissiyaa gallassaa; he gallassi geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; k'ay hintte huup'iyaa kawushshite; yaatiide Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite. 28 He gallassay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hintte nagaray atto geetettana mala, hintte nagaraa atto giissiyaa gallassaa gidiyaa diraw, he gallassi ay oosuwaanne ootsoppite. 29 He gallassi barenatetsaa kawushshenna Asay ooninne bare asaa giddoppe bohetto. 30 He gallassi ayaa oosuwaa gidoopenne ootsiyaa asaa taani Aa asaa giddoppe d'ayissana. 31 He gallassi ay oosuwaanne ootsoppite. Hawe hintte de'iyaa saan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga. 32 Hewe hintte waanna shemppuwaa shemppiyaa Sambbata gallassaa. He gallassan hintte huup'iyaa kawushshite. He aginaan uduppuntsa gallassan omarsaappe doommiide, tammantasa gallassaa omarsay gakkanaw, hintte Sambbataa bonchchite» yaageedda. 33 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, 34 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ha laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassaappe doommiide, laappun gallassay Med'inaa Godaw Daasiyaa Baala. 35 He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite. 36 Laappun gallassan ubbaan Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite; hosppuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuwaakka shiishshite. He gallassay hintte shiik'uwaa polyaa gallassaa gidiyaa diraw, daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite. 37 « «Taman s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa, k'ay hara yarshshotuwaa ubbaanne ushshaa yarshshuwaa, koshshiyaawaa keenaa keereedda gallassan Med'inaa Godaw shiishshanaw, hintte geeshsha shiik'uwaa ootsiide awaayana Med'inaa Godaa baalatuu hawantta. 38 Ha baalatuu Med'inaa Godaa Sambbatatuwaappe, hintte imotaa ootsiide Med'inaa Godaw immiyaawantuppe, shiik'uwaa gatsiyaawantuppenne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaawantuppe duma. 39 « «Laappuntsa

aginaan tammanne ichcheshentso gallassan hintte gadiyaan mokkeeddawaa c'akkiide shiishsheeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa baalaa laappun gallassaa bonchchite; koyiro gallassayenne hosppuntsa gallassay hinttenttoo waanna shemppo gallassaa. 40 Koyro gallassan lo'o mitsaa ayifiyaappe, zambaa tashiyaappe, irs's'a haytsaana de'iyaa mitsaa tashiyaappenne shaafaa matan dic'c'iyaa lee'o tashiyaappe akkiide, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetiidde, laappun gallassaa baalaa bonchchite. 41 He baalaa laytsan laytsan laappun gallassaa Med'inaa Godaw bonchchite. Hewe sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga. Hintte hewaa laappuntsa aginaan bonchchite. 42 He laappun gallassaa hintte daasiyan de'ite; Israa'eeliyaa biittaa asaa gidiyaa ubbay daasiyan de'ite. 43 Hewe sintsanna yiyaa yeletay ubbay Israa'eeliyaa asaa taani Gibs'eppa Kesseedda wode, untunttu daasiyan de'anaadan ootseeddawaa eranaassa. Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa yaaga» yaageedda. 44 Hewaadan ootsiide, Muse Med'inaa Godaa Baalatuwaa bonchchiyyaa wogaa Israa'eeliyaa asaw odeedda.

24 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, 2 «S'omppii to'ennan ees's'iidde de'ana mala, Asay kosshiyaa zayitiyaa wogaraa teeraa c'addiide gum"ina geeshsha new ahana mala, Israa'eelatuwaa azaza. 3 Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa markkatetsaa gaariduwaappe kare baggana, omarsaappe wontta gakkanaw, Aarooni Med'inaa Godaa sintsan he s'omppiyya ubbaa wode eetso. Sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw hewe med'inaw woga. 4 S'omppiyya wotsiyaa, walakay bayinna work'k'aa ballaa bolla de'iyaa s'omppetuu Med'inaa Godaa sintsan ubbaa wode ees's'anaadan Aarooni naago. 5 «Laatamanne oyddu kiilo giraame gidiyaa liik'o d'iiliyaa akkaade tammanne laa"u ukitsaa uukka. 6 He ukitsatuwaa usuppunatuwaa ittuwaa ittuwaa bolla usuppunatuwaa ittuwaa ittuwaa bollan Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa walakay bayinna work'k'aa s'arap'peezaa bollan wotsa. 7 Med'inaa Godaw taman s'uugganaw shiishsheedda k'umaa yarshshuwaa gidiyaawaa erissanaw, laa"u maaratuwaa matan matan geeshsha is'anaa hassayisiyaawaa ootsaade wotsa. 8 Ha ukitsaa Sambbatan Sambbatan ubbaa wode Aarooni Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaa diraw wotso. Hewe Israa'eeliyaa Asay ubbaa wode ootsanaw kosshiyaa k'aalaa c'aak'uwaa. 9 Hewe Aaroonawunne Aa attuma naanaatoo imetto; I Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe wogaadan Aaroonanne Aa naanatuwaa gakkiiyaa ubbaappe geeshsha gideedda yarshshuwaappe ittuwaa gidiyaa geeshsha yarshshuwaa

gidiyaa diraw, untunttu hewaa geeshsha sa'aan miino» yaageedda. 10 Aata Israa'eeliyaa asaa, aawuu k'ay Gibs'e asaa gidiyaa itti bitanii de'ee. Itti gallassi I hara Israa'eeliyaa asaa gidiyaa ittuwaanna dunkkaaneedda sa'aan wad'etteedda. 11 Ha aw aata Israa'eeliyaa asaa gideedda bitanii wad'etaa gidдон S'oossaa suntsaa shek'k'eedda. Yaatina Aa Musekko aheeddino. He bitaniyaa aata Daana yaraa gidiyaa S'iibira naatto. I suntsaykka Shalomiito. 12 Ha bitaniyaa waatanento Med'inaa Godaa shenii untunttoo k'onc'c'ana gakkanaw, untunttu Aa k'asho golliyaan wotseeddino. 13 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, 14 «He shek'k'eedda bitaniyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessa; I shek'ishshin siseedda Asay ubbay barenttu kushiyya Aa huup'iyaa bollan wotsino; yaatooppe Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay Aa shuchchaan c'addiide wod'o. 15 Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Ay asayenne bare S'oossaa shek'k'ooppe, I bare nagaran ooshettee. 16 Med'inaa Godaa suntsaa shek'k'iyaa Asay hayk'k'o; Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay Aa shuchchaan c'addo. Betiide yeeddawaa gidina woy biittaa asaa gidinakka Med'inaa Godaa suntsaa shek'k'ooppe hayk'k'o. 17 «Asa wod'iyaa Asay hayk'k'o. 18 Asaa mehiyaa wod'iyaa Asay ooninne bare wod'eedda mehiyaa diraw pas'a mehiyaa c'iggo. 19 Itti Asay bare shooruwaa k'ohooppe, I ootseeddawaadan Aa bollankka oosetto. 20 Mentsooppe me"o; ayfiyaa diraw ayfiyaa; achchaa diraw achchaa. Asaa bollan k'ohuwaa gatseedda oonikka I gatseedda k'ohuwaa malay Aa bollankka gakk'o. 21 Mehiyaa wod'eedda Asay mehiyaa c'iggo; shin asaa wod'eedda Asay hayk'k'o. 22 Betiyawukka Israa'eeliyaa asaw higgii itti mala gido; ayaw gooppe Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa yaaga» yaageedda. 23 Hewaa ubbaa Muse Israa'eeliyaa asaw ubbaw odeedda; untunttu he shek'k'eedda bitaniyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'eeddino. Yaatiide Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

25 Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda; 2 «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Taani hinttenttoo immiyaa biittaa hintte geliyaa wode, biittaykka Med'inaa Godaa Sambbataa bonchcho. 3 Usuppun laysaa kumentsaa hintte shoyk'aan zerite; k'ay usuppun laysaa kumentsaakka hintte woyniyaa turaa s'eeraa s'unk'k'ite; Aa ayfiyaakka mas'i akkite. 4 Shin laappuntsa laysay biittaw shemppo Sambbata; hewe Med'inaa Godawukka Sambbata. He laappuntsa laytsan hintte shoyk'aan zeroppite; hintte woyniyaa s'eeraakka s'unk'k'oppite. 5 Hintte gadiyaan azabbaa

gidiide mokkiyaawaakka c'akkoppite; k'ay s'unk'k'ennan de'ishshin c'oo ayfeedda woyniyaakka shiishshoppite. He laysay biittaw ubbaanna shemppo laysaa gido. 6 He Sambbata laysan biittay oosettana d'ayooppe hinttentoo, hintte mac'c'anne attuma k'oomatoo, hinttentoo keraa ootsiyaawanttoo, betiide yiide hinttenana de'iyaaawanttoo, hintte mehiyawunne hintte gadiyaan de'iyaa do'atoo gidiyaa k'umaa immana; biittay mokkiyaabay ubbay meetetto. 8 « <Laysatuwaa gidдон de'iyaa laappun Sambbatatuwaa payda; laappun Sambbatatuwaa laysaa payduu laappu gede laappuna; hewekka oytamanne udduppun laysaa. 9 Hewaappe guyyiyaan, laappunsa aginaan, tammantsa gallassan bonchchettiyaa nagaraa atto giissiyaa gallassan malakataa punniyaa asaa hintte gadiyaan ubbaan kiittiite. 10 Ishatamantso laysaa dummayiide, he gadiyaan de'iyaa ubbaw la'atetsaa awaayite. Hewe hinttentoo Ishatamantso Laysaa Baalaa. He wodiyaan hintte ubbaykka hintte gadiyawunne hintte yaraw yaraw simmite. 11 He laysay hinttentoo Ishatamantso Laysaa Baalaa. He laysan zeroppite; azabbaa gidiide mokkeeddawaakka c'akkoppite; k'ay hintte Aa s'eeraa s'unk'k'ennan ayfeedda woyniyaa ayfiyaakka shiishshoppite. 12 Hewe Ishatamantso Laysaa Baala gidiyaa diraw, I hinttentoo geeshsha; goshenan c'oo dembban mokkeeddawaa miite. 13 « <Ha Ishatamantso Laysaa Baalaa wode Asay ubbay bare gadiyaa simmo. 14 « <Hintte hintte shooruwaappe gadiyaa shammooppe, woy k'ay aw zal"ooppe, ittuu ittuwaa c'immoppite. 15 Hintte Ishatamantso Laysaa Baalaappe guyyiyaan de'iyaa laysatuwaa payduwaadan hintte shooruwaappe shammitte; hintte shooruukka k'ay gadii katsaa mokkanaw de'iyaa laysatuwaa payduwaadan zal"o. 16 Laysatuwaa paydu daro gidoooppe, gatii daree; laysatuwaa payduu guus's'ooppe, gatiiikka guus's'ee. Ayaw gooppe, hintte c'akkana katsaa c'akaa payduwaadan hintte shooruu hinttentoo zal"ee. 17 Hintte ittuu ittuwaa c'immoppite; shin hintte hintte S'oossaw yayyite. Taani Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 18 « <Ta azazuwaa ootsite; ta higgiyaakka naagitenne ootsite; yaatooppe hintte ha gadiyaan sarotetsaan de'ana. 19 Biittay bare ayfiyaa hinttenttoo immana; hintte kallana gakkanaw maana; k'ay he biittanka hintte sarotetsaan de'ana. 20 Hintte, «Nuuni zerana d'ayooppe, k'ay katsaakka c'akkiide shiishshana d'ayooppe, laappunsa laysan ayaa maanee?» gooppe, 21 taani usuppunsa laysan ta anjiuwaa hintte bollar kiittana; yaatooppe biittay heezzu laysaw gidiyaa ayfiyaa ayfana. 22 Hospunsa laysan hintte hintte gadiyaan zeriya wodekka, kase shaachcha katsaa maana; k'ay hintte zeriya katsaa ayfiyaa udduppunsa laysan shiishshana

gakkanawukka, shaachcha katsaa maana. 23 « <Biittay tawaa gidiyaa dirawunne hintteikka ha gadiyaan imatsaanne bete gidiide de'iyaa diraw, biittaa laa"entso simmennaan bayizzoppite. 24 Hintte oyk'keedda gadiyaan ubbaan de'iyaa gadiyaa godatuu wozana mala, untuntu maataa naaganaw koshshee. 25 « <Ne ishay hiyyeesiide bare gadiyaappe zal"ooppe, aw matattiyaa dabbuu yiide, he gadiyaa aw wozo. 26 Aw he gadiyaa woziyaa dabbuu d'ayooppe, k'ay ikka simmi duretiide woziyaa miishshaa demmooppe, 27 bare zal"eedda wodiyaappe doommiide de'iyaa laysaa paydiide, atteeda laysaa miishshaa shammeeddawoo zaaro; yaatiide I bare gadiyaw simmo. 28 Shin aw he gadiyaa wozanaw gidiyaa shaluu d'ayooppe, Ishatamantso Laysaa Baalay gakkanaw gadii shammeedda bitaniyaa kushiyaan gam"o; Ishatamantso Laysaa Baalaa wode, Aa gadii aw simmo; ikka bare gadiyaw simmo. 29 « <Gimbbetti utteedda katamaa gidдон itti Asay de'iyaa golliyaa hara uraw zal"ooppe, I zal"osaappe biide itti laysaa gakkanaw de'iyaa wodiyaan zaariide wozanaw aw maatay de'ee. 30 Itti laysaa kumentsaa gidдон wozana d'ayooppe, he gimbbetteedda katamaa gidдон de'iyaa gollii shammeeddawoo na'aa na'aw med'inaw aawaa gidee. Ishatamantso Laysaa Baalaa wodekka simmenna. 31 Shin gimbbettienna heeratuwaan de'iyaa golletuu shoyk'aa mala. Untuntu wozettiino; Ishatamantso Laysaa Baalaa wodekka zal"eeddawoo simmiino. 32 « <Gidoopenne Leewatuwaa katamatuwaan de'iyaa barenttu golliyaa Leewatuu barenttu koyeedda wodiyaan wozi akkanaw danddayiino. 33 Leewatuwaappe itti Asay untuntu katamaa gidдон de'iyaa golliyaa zal"iide wozana d'ayooppe, he untuntu katamaa gidдон de'iyaa gollii Ishatamantso Laysaa Baalaa wode simmee. Ayaw gooppe, Leewatuwaa katamaa gidдон de'iyaa golletuu Israa'eeliyaa asaa gidдон Leewatoo ak'o. 34 Shin untuntu katamaa yuushshuwaan untuntu ubbaw ittippe de'iyaa biittay untuntu med'inaw ak'o gidiyaa diraw zal"ettenna. 35 « <K'ay ne ishay hiyyeesiide barena danddayana d'ayooppe, imatsaadaaninne betiyaadan I neenana de'ana mala, neeni Aa maadda. 36 Ne ishaa neenana wotsanaw aappe dichchaa akkoppa; woy wod'iyaa mooppa. Shin neeni ne S'oossaw yayya. 37 Ne biraa aw dichchaw tal"oppa; ne k'umaakka aw wod'iyaa zal"oppa. 38 Hintte Kanaane biittaa immanawunne hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseeddawe, taani Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 39 « <New dabbo gidiyaa Israa'eeliyaa Asay mank'kiide, barena new ayiletetsaw zal"ooppe, neeni Aa ayiliyaadan oosissoppa. 40 I keraa ootsiyaa asaadaaninne betiyaadan neenana de'o; Ishatamantso Laysaa Baalay

gakkanaw I new ootso. 41 He wode I bare naanatuwaannakka ittippe ne golleppesi bare golliyaa asaakko bo; bare aawuwaa gadiyaakkokka simmo. 42 Israa'eelatu taani Gibs'e gadiyaappe Kesseedda ta ayiletuwa gidiyaa diraw, untunttu ayiletsaw zal"ettoppino. 43 Neeni untunttoo mek'etsaa iitaade mooddoppa; shin neeni ne S'oossaw yayya. 44 «
 «New attumanne mac'c'a ayiletuu de'ana mala koyooppe, ne yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaappe shamma. 45 K'ay hintte gadiyaan de'iyaa betetuwaappenne hintte gadiyaan de'ishshin yeletteedda untunttu soo asaappe shammanaw danddayiita; untunttu hinttenttoo ak'o gidino. 46 Hintteppe guyyiyaan hintte naanay untuntta med'inaw laattana mala, hintte naanaw immite. Hintte untuntuppe ubbaa wodekka ayiliyaa shammanaw danddayiita; shin hintte ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa mek'etsaa iisiide mooddoppite. 47 «
 «Ne matan de'iyaa imatsaa woy bete Asay duretina, k'ay Aa matan de'iyaa ne ishay mank'liide, he ne matan de'iyaa imatsaw woy betiyaw woy imatsaa bitaniyaa zariyaappe ittoo barena zal"ooppe, 48 I zal"etti simmina Aa wozanaw danddayettee; Aa ishatuwaappe ittuu Aa wozo. 49 Woy Aa aawuwaa ishay, woy Aa aawuwaa ishaa na'ay Aa wozo; woy Aa yaraappe aw mata dabbo gidiyaa Asay Aa wozo; woy k'ay I bare huup'iyaw durettooppe I barena wozo. 50 I barena shammeedda bitaniyaanna ittippe gidiide, I barena zal"eedda laytsaappe doomiide Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa laytsaa paydo; Aa biliyaa gatii he laytsaa payduwaa keeshshaa gido. I barena shammeeddawaanna gam"eedda wodiya gatii itti Asay keraa ootsiide demmiyaa miishshaa keeshsha gido. 51 Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw biro daro laytsay atteedawaa gidooppe, bare zal"etteedda gatiyaappe he laytsaa payduwaan barena woziyaa gatiyaa c'iggo. 52 K'ay Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw atteeda laytsay guutsaa gidooppe, barena shammeeddawaanna ittippe paydiide, he laytsaa payduwaan barena woziyaa gatiyaa c'iggo. 53 I laytsan laytsan keraa ootsiyaa asaadan barena shammeeddawaanna de'oppe attina, hintte s'eelliide Israa'eeliyaa asaa gidiyaa bitaniyaa mek'etsaa iisiide mooddoppite. 54 «
 «Shin I hewaa mala ogiyaan wozettana d'ayooppe, Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiyaa wode inne Aa naanay k'oomatetsaappe kesino. 55 Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay ta k'oomatuwaatee; taani Gibs'e gadiyaappe Kesseedda ta k'oomatuwaa. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa yaaga» yaageedda.

26 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte untunttoo goynnaw eek'atuwaa med'd'oppite; k'ay hawultiyaa, masetteedda misiliyaa woy masetteedda shuchchaa

essoppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. 2 Ta Sambbatatuwaa naagite; ta Dunkkaaniyaa bonchchite; Taani Med'inaa Godaa. 3 «Hintte ta higgiiyaan booppe, ta azazotuwaakka naagooppenne ootsooppe, 4 taani hinttenttoo iraa wodiyaan bukissana; biittaykka katsaa darissiide mukkana; dembbaa mitsatuukka ayiyaa ayifana. 5 Hintte katsaa bukkiiyaa wodiyaappe biide woyniyaa ayiyaa mas'iyaa wodii gakkanaw katsaa k'os's'ana; k'ay woyniyaa ayiyaa mas'uukka biide katsaa zeriyaan wodii gakkanaw wurena. Hintte kallana gakkanaw k'umaa maana; k'ay hintte hintte biittankka saruwaan de'ana. 6 «Taani biittaw sarotetsaa immana; ooninne yashissennan hintte gisana. Iita do'atuwaa taani gadiyaappe d'ayissana; hintte gadiyaan laa"entso olay denddenna. 7 Hintte morkkatuwa hintte yederssana; hintte sintsan untunttu mashshaan hayk'k'ana. 8 Hintteppe ichcheshu s'eetuwa yederssana; k'ay s'eetuu tammu sha"aa yederssana. Hintte morkketuu hintte sintsan mashshaan hayk'k'ana. 9 «Taani ta deemuwaa hinttekkoo zaarana; hinttena ayfissana; hinttena darissana. K'ay taani ta c'aak'uwaa hinttenana minisana. 10 Hintte shaachcha katsaa maana; k'ay ha laysaa katsaa wotsanaw, shaachcha katsaa diggiide sa'aa kessana. 11 Taani ta de'iyaa sa'aa hintte giddon ootsana; taani hinttena shaattikke. 12 Taani hintte gidduwaan hamettana; k'ay hintte S'oossaa gidana; hinttekkoo ta asaa gidanita. 13 Hintte Gibs'etoo ayiliyaa gidennaadan, Gibs'e gadiyaappe hinttena kesseeddawe Taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa. Taani hintte ayiletsaa morgge mitsaa mentsaad; k'ay hinttekkoo d'ok'ku giide hemettanaadan ootsaad. 14 «Shin hintte taani giyaawaa sisennan is's'ooppenne, ha azazotuwa ubbaakka ootsennan is's'ooppe, 15 ta wogaa hintte kad'ooppe, k'ay ta azazotuwa ubbaa ootsennan is's'iide ta c'aak'uwaa mentsanaw hintte ta higgiiyaa shaattooppe, 16 he wode taani hintte bolla hawaa ootsana: Hintte akeekenan de'ishshin yashshaa, gilk'k'atetsaa, hintte ayiyaa jollisiyaanne hinttena loytsi harggissiyaa mishuwaa hintte bolla ahana. Hintte zeretsaa zerana; shin I hada; ayaw gooppe, hewaa hintte morkketuu maana. 17 Taani ta som"uwaa hintte bolla tukkana; hintte morkkatuwa sintsan hintte kunddana; hinttena is's'iyaawanttu hinttena mooddana; k'ay ooninne yederssenan hintte bak'atana. 18 «Hawaa ubbaa ootsinakka hintte taana sisennan is's'ooppe, taani hintte nagaraa diraw hintte mura laappun dakuwaa gujjana. 19 Hintte wolk'k'aa otoruwa taani mentsana; saluwa birataa mala ootsana; hintte biittaakka nahaasiyaa giya birataa mala ootsana. 20 Hintte wolk'k'ay hadasan wurana; ayaw gooppe, hintte biittay katsaa mukkenna; gadiyaan de'iyaa mitsatuukka

ayfiyaa ayfikkino. 21 «Hintte taw is's'eeddo gooppenne taani giyaawaakka sisennan is's'ooppe, hintte nagaraa keeshshaa laappun dakuuwa boshaa taani hintte bollan ahana. 22 Taani hintte bolla bazzuwa do'atuwa yeddana; untuntu hintte naanatuwa bonk'kana; hintte mehetuwa d'ayssana; hintte payduwaakka guutsana; hewaa gaasuwaan hintte hamettiya ogii bazzuwa gidanawaa. 23 «Ha ubbaa muranka hintte taakko simmenaan is's'aaddi giide booppe, 24 he wode taanikka hinttentoo is's'aaddi gaana; k'ay hintte nagaraa diraw taani ta huup'iyaw hinttena laappun dakuuwa murana. 25 Ta c'aak'uwaa mentseedda haluwa kesiya mashshaa taani hintte bolla ahana; hintte hintte katamatuwaan shiik'ooppeka, taani hintte bollan iita harggiya yeddana. K'ay hintteka hintte morkkatuwa kushiyaan aad'd'iide imettana. 26 Hintte katsaa taani d'ayssiya wode, tammu mac'c'a asatu itti bashiyaan ukitsaa uukkana; hewaakka miizaanan likkiide shaakkana; hintte hewaa maana, shin kallikkita. 27 «Ha ubbankka hintte taani giyaawaa sisennan is's'aaddi giide booppe, 28 he wode taanikka hintte bolla hank'kuwaan denddana; hintte nagaraa diraw taani ta huup'iyaw hinttena laappun dakuuwa muran. 29 Hintte hintte attuma naanatuwaanne hintte mac'c'a naanatuwa ashuwa maana. 30 Hintte goynniya d'ok'ka sa'aa taani kolana; hintte is'aanaa yarshshiya sa'aakka d'ayssana. Taani hintte anhaa hintte eek'atuwa anhaa bollan olana; taani hinttena mule shaataanna. 31 Taani hintte katamatuwa mela ootsana; hintte goynniya sa'atuwaakka kolereetsana; hintte sawiya yarshshuwaakka singgikke. 32 «Taani hintte biittaa d'ayssana; yaatooppe he hintte gadiyaan yiide uttiya morkketuukka hewaan malalettana. 33 Taani hinttena kawutetsatuwa gidon laalana; hintte bollanka ta mashshaa shoddana. Hintte biittay bayana; hintte katamatuukka mela gidana. 34 He hintte hintte morkkatuwa gadiyaan de'iyaa wode, bayiide c'oo de'iyaa hintte biittay bare Sambbatatuwa bonchchiide nashettana. He wode hintte biittay shemppanne bare Sambbatatuwa bonchchiide nashettana. 35 Hintte he gadiyaan de'eedda wodiyaan ubbaan hintte Sambbatatuwa demmibeenna shemppuwa ha'i bayiide c'oo de'iyaa wodiyaan demmana. 36 «Hintte hintte morkkatuwa gadiyaan de'iyaa wode, hintteppe shaakettiide guyye attiide de'iyaa wanttu wozanaan taani yashshaa yeddana; c'arkkuu k'aatsiya bonc'c'iyaa kooshshay untuntta shabbirana; untuntu mashshaappe bak'atiyaawaadan bak'atana; k'ay untuntu ooninne yederssenan kunddana. 37 Hinttena yederssiyaawe bayinnan de'ishshin, hintte olaappe bak'atiyaawaadan ittuu ittuwaanna d'ubettana; k'ay hintte hintte morkkatuwa sintsan ek'kanawukka hinttentoo

ayaa wolk'kinne de'enna. 38 Hintte kawutetsatuwa gidon bayana; hintte morkkatuwa biittayka hinttena mittana. 39 Hintteppe shaakettiide hintte morkkatuwa gadiyaan ateedawaanttu barenttu nagaraa gaasuwaaninne barenttu aawotuwa nagaraa gaasuwaan gil'kana. 40 «Shin untuntu taani untunttoo is's'eedda gaanaadaaninne untuntu morkkatuwa biittaw untuntta yeddanaadan ootseedda barenttu nagaraa, barenttu mayza aawotuwa nagaraa, untuntu taana c'immeedda c'imuwaanne untuntu taw is's'aaddi geeddawaa paas'ooppe, 41 hewaa k'ay untuntu azazettena wozanayka zik'ki gooppenne untuntu barenttu nagaraa muraa akkooppe, 42 he wode taani Yaak'oobana c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaa hassayana; k'ay Yisaak'anne Abrahaamena c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaa hassayana; biittaakka hassayana. 43 Untuntu d'ay diggina, untuntu biittay mela attana; he untuntu d'ayina bayiyaawaa gidide c'oo de'iyaa wodiyaan biittay bare Sambbatatuwa bonchchiide nashettana. Untuntu ta azazuwa kad'eedda dirawunne untuntu shemppuukka ta wogaa shaatteedda diraw, untuntu barenttu nagaraa muraa akkana. 44 «Gidooppenne untuntu barenttu morkkatuwa gadiyaan de'iyaa wode, untuntu ubbaanna d'ayana gakkanawunne untuntunna de'iyaa ta c'aak'kuwaakka mentsana gakkanaw, taani untuntta olikke; k'ay shaattikke. Taani, Med'inaa Goday, untuntu S'oossaa. 45 Taani untuntu S'oossaa gidanaw, kawutetsatu s'eellishin, Gibs'e gadiyaappe Kesseedda untuntu mayza aawotuwaana taani c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa untuntu diraw hassayana. Taani Med'inaa Godaa. 46 «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan Muse bagganna bareppenne Israa'eeliya asaappe gidduwaan wotseedda wogatu, azazotunne higgetuu hawanta» yaageedda.

27 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eeliya asaw hawaadan yaagaade oda; «Itti Asay Med'inaa Godaw immanaw shiik'ooppe, neeni K'oppiyaawaadan he asaa diraw miishshaa c'iggo. 3 Hewenne laatamu laytsaappe biide usuppun tammu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo usuppun s'eetu giraamiya dees'iyaa s'agaraa biraa c'iggo. 4 Mac'c'a asaa gidoppe k'ay hattamu s'agaraa biraa c'iggo. 5 K'ay ichcheshu laytsaappe biide laatamu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo laatamu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw tammu s'agaraa biraa c'iggo. 6 K'ayka itti aginaappe biide ichcheshu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo ichcheshu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw heezzu s'agaraa biraa c'iggo. 7 Hewaadanka k'ay usuppun tammu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attumawoo tammanne ichcheshu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw tammu

s'agaraa biraa c'iggo. 8 K'ay shiik'keedda bitanii neeni k'oppeeddawaa c'igganaw danddayenna daro man'k'o gidoope, I bare shiik'uwwa gatsanaw immeedda asaa ahiide k'eesiyaa sintsan essooppe shiik'keedda bitanii c'igganaw danddayiiaawaa keenaa k'oppiide k'eesii gammato. 9 «
 «I shiik'etteeddawe Asay Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa mala mehiyaa yarshshanaw gidoope, hewaa mala Asay Med'inaa Godaw immiyaa mehii ubbay geeshsha. 10 I he mehiyaa diraw hara mehiyaa immoppo; woy Aa hara mehiyaanna laammoppo. Lo'uwwa iitaanna woy k'ay iitaakka lo'uwaanna laammoppo; shin I laammoppo, koyiro mehiinne laamiyaa immeedda mehii laa"uukka geeshsha. 11 I shiik'etteedda mehii Med'inaa Godaw yarshshuwwa ootsiide shiishshanaw geeshsha gidenna mehiyaa gidoope, he bitanii he mehiyaa k'eesiyaa sintsa aho. 12 Lo'o gidina iita gidina, k'eesii he mehiyaa gammato; yaatooppe k'eesii gammateeddawe Aa gatiyaa gido. 13 Shin he mehiyaa goday Aa zaariide wozanaw koyoope, he mehiyaa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiya gujjo. 14 «
 «Itti Asay bare golliyaa geeshsha gidanaadan Med'inaa Godaw dummayooppe, lo'o gidina iita gidina, k'eesii he golliyaa gammato. Yaatooppe k'eesii gammateeddawaadan Aa gatii hewaadankka gido. 15 K'ay bare golliyaa S'oossaw geeshsha ootsi dummayeedda Asay zaaretsiide wozanaw koyoope, he golliyaa gatiyaa bollan s'eetuwaappe laatamu kushiya gujjo; yaatooppe gollii aassa gidee. 16 «
 «Itti Asay bare laata gadiyaappe shaakkiide geeshsha ootsi Med'inaa Godaw dummayooppe, he gadiyaa gatii aan zeriya zeretsaan k'ofetto. Hewenne laatamu kiilo giraame banggaa zeriya keeshshaa shoyk'aa gidoope, tammu s'agaraa biraa c'iggo. 17 I bare gadiyaa Ishatamantso Laytsaa Baalaappe doommiide geeshsha ootsi S'oossaw dummayooppe, he gadiyaw kumentsaa gatiyaa c'iggo. 18 Shin I bare gadiyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay aad'd'i simmina geeshsha ootsi S'oossaw dummayooppe, kaalliide de'iyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa wodiya k'eesii paydo; yaatooppe Aa kumentsaa gatiyaappe wod'd'ee. 19 He gadiyaa geeshsha ootsi S'oossaw dummayeedda Asay zaaretsi wozanaw koyoope, I gammatetteedda miishshaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiya gujjo; yaatooppe gadii simmiide aawaa gidee. 20 Shin I gadiyaa zaaretsiide, wozanaappe kasetiide hara asaw zal"ooppe, he gadiyaa wozanaw danddayenna. 21 Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkina gadii yedettiya wode, he gadii laa"entso guyye akkanawaadan Med'inaa Godaw geeshsha gidee. He gishuu k'eesiyaassa. 22 «
 «Itti Asay hara asaappe shammeedda gadiyaa geeshsha ootsi Med'inaa

Godaw dummayanaw koyoope, 23 kaalliyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa gatiyaa k'eesii gammato; bitanii he gallassikka he gimmitiyaa c'iggo; he miishshay Med'inaa Godaw dummateedda miishshaa gidanawaa. 24 Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiya wode, he gadii koyiro laatan akkiide zal"eedda bitaniyaw simmee. 25 «
 «Aa gatii S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiya miizaanan gammatettee. 26 «
 «Shin ooninne bayira yeletteedda mehiyaa Med'inaa Godaw dummayiide shiishshanaw danddayenna; ayaw gooppe, I kasekka Med'inaa Godaassa. Miizaa mara gidina woy dorssaa mara gidinakka I Med'inaa Godaawaa. 27 He mehii geeshsha gidana d'ayoope, ne gammateedda gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiya gujjiide Aa goday zaaretsiide wozo. I wozana d'ayoope, ne gammateedda gatiyaan hara asaw zal"eteedda. 28 «
 «Itti Asay barewaappe Med'inaa Godaw immeeddawe ayaa gidoopekka, asaa gidina mehiyaa gidina, woy Aa laatan gakeedda gade gidinakka, zal"etenanne wozettenna. Dummayeeddawe ubbay Med'inaa Godaw geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwwa. 29 Asaa giddoppe shaakettiide d'ayanaadan imetteedda Asay wozettoppo; he Asay hayk'k'o. 30 «
 «Biittaa asiraatay ubbay gadiyaappe mokkeedda katsaa gidina woy mitsaa ayfiyaa gidinakka Med'inaa Godaassa. Hewe Med'inaa Godaw geeshsha. 31 Itti Asay bare asiraataa wozanaw koyoope, Aa gatiyaa bollan s'eetuwaappe laatamu kushiya gujjo. 32 Miizaa asiraataa gidina, dorssaa asiraataa gidina, woy deeshshaa asiraataa gidinakka, hentsanchchaa gitimaappe garssana aad'd'iyaa hak'awenne tammuntsi Med'inaa Godaw geeshsha. 33 Tammuntsa mehiyaa iita gidina lo'o gidinakka dooroppo; woy Aa haraana laammoppo. Laammoppenne koyirowenne laamiyaa immeeddawenne laa"uukka S'oossaw geeshsha gidiinoppe attina, zaariide wozanaw danddayenna» yaageedda. 34 Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa asaa azazeedda azazotuu hawantta.

Payduwaa

1 Siinaa Mela Biittaa, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон, Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe keseedda laa"entso laytsan, laa"entso aginaan, he aginaw koyiro gallassan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; **2** «Israa'eeliyaa asaa ubbaa untuntuntu yaran yaraaninne golliyaan golliyaan paydaade, attuma asaa untuntuntu suntsan suntsan s'aafa. **3** Neeninne Aarooni yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Israa'eelatuwaa, olaa baanaw danddayiaawantta ubbatuwaa, untuntuntu c'itan c'itan paydite. **4** Zariyaappe zariyaappe itti itti Asay bare golliyaa asaw kaappuwaa gidiide, hinttena maaddo. **5** Hinttena maaddana asatuu suntsay hawaappe kaalliide de'iyaa: Zariyaa Golliyaa Asaa Kaappuwaa Roobeela Shade'uura na'aa Eliis'uura, **6** Simoona S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela, **7** Yihudaa Aminaadaaba na'aa Na'asoona, **8** Yisaakoora S'u meta na'aa Nataani'eela, **9** Zaabiloona Heloona na'aa Eli'aaba, **10** Yooseefo naanaappe Efireema Amihuuda na'aa Elishamaa'a, Minaase Padaas'uura na'aa Gamaali'eela, **11** Biiniyaama Giidi'oon na'aa Abidaana, **12** Daanappe Amishadaaya na'aa Ahi'eezera, **13** Aaseera Okiraana na'aa Paagi'eela, **14** Gaada Da'u'eela na'aa Eliyasaafa, **15** Nifttaaleema Enaana na'aa Ahiraa'a; **16** Ha asatuu barenttu aawotu waa golliyaa asatuwaappe kaaletsanaw dooretteeddawantta; untuntuntu Israa'eeliyaa yarattoo kaappatuwaa» yaageedda. **17** Musenne Aarooni suntsay s'eesetteedda ha asatuwaa afeedino. **18** Laa"entsa aginaan koyiro gallassi kumentsaa maabaraa s'eesiide, ittippe shiishsheeddino. Asay bare yaran yaraaninne bare golliyaan golliyaan odiide, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attuma asatuwaa ubbaa suntsay ubbaanna s'aafetteedda. **19** Med'inaa Goday Aa azazeeddawaadan, Muse untuntunta Siinaa mela biittaan paydeedda. **20** Olaw baanaw danddayiyaa attuma asatuu ubbay, laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa wanttu payditiide, huup'iyaan huup'iyaan s'aafetteeddino. Untuntuntu barenttu yaran yaraaninne barenttu golliyaan golliyaan shaakettiide, hawaappe kaalliide de'iyaa payduwaan mazggobetteeddino. Zariyaa Olanchchatuwaa Payduwaa; Roobeela (Israa'eeliyaa na'aa bayiraa) 46,500; **22** Simoona 59,300; **24** Gaada 45,650; **26** Yihudaa 74,600; **28** Yisaakoora 54,400; **30** Zaabiloona 57,400; **32** Yooseefo na'aa Efireema 40,500; **34** Yooseefo na'aa Minaasa 32,200; **36** Biiniyaama 35,400; **38** Daana 62,700; **40** Aaseera 41,500; **42** Nifttaaleema 53,400; **44** Muse, Aarooninne tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuu kaappatu paydeedda Asay hawaa. **45** Olaw baanaw

danddayiyaa attuma asatuu ubbay laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa wanttu barenttu aawuwaa golliyaan golliyaan paydeteeddino. **46** Hewanttu ubbaanna 603,550. **47** Shin Leewiyaa zaratuu ha paydeteedda asaana paydettibeykkino. **48** Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; **49** «Leewiyaa zaratuwaa paydoppa; untuntunta atteeda Israa'eelatuwaa payduwaan yeggoppa. **50** Leewatuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa bollanne Aa gidдон de'iyaa miishshatuwaa ubbaa bollann kaappuwaa ootsaade suntsaa. Untuntuntu he Dunkkaaniyaanne Aa gidдон de'iyaa miishshata tookkino; untuntuntu Aa gidдон ootsinonne Aa yuushshuwaan dunkkaanino. **51** S'oossaa Dunkkaanii shodetti yaa wode Leewatuu shoddino; S'oossaa Dunkkaanii ek'k'iyaa wodekka Leewatuu essino. Untuntuppe haray ooninne aakko shiik'ooppe, hayk'k'o. **52** Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu armman armaaninne barenttu c'itan c'itan shaakettiide, barenttu dunkkaaniyaa dunkkaanino. **53** Shin S'oossaa hank'k'uu Israa'eeliyaa maabaraa bolla wod'd'enna mala, Leewatuu S'oossaa Markkatetsaa Dunkkaaniyaa yuushshuwaan barenttu dunkkaaniyaa dunkkaanino; Leewatuu S'oossaa Dunkkaaniyaan aawotino» yaageedda. **54** Israa'eelatu hawaa ubbaa Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

2 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; **2** «Israa'eeliyaa Asay barenttu bagga bagga erissiyaa armaanne barenttu yaraa yaraa erissiyaa banddiraa kaalliide, S'oossaa Dunkkaaniyaappe guutsaa haakkiide, Aa yuushshuwaan dunkkaanino. **3** «Away doliyaa baggana Yihudaa baggay barenttu armaa kaalliide dunkkaanino. Untuntuntu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee: Yihudaa Aminaadaaba na'aa Na'asoona 74,600; **5** Yisaakoora S'u meta na'aa Nataani'eela 54,400; **7** Zaabiloona Heloona na'aa Eli'aaba 57,400; **9** Yihudaa baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 186,400. Hara sa'aa biyaa wode untuntuntu koyiro kesiyaawantta. **10** «K'ay dugehaa baggana Roobeela baggay barenttu armaa kaalliide dunkkaanino. Untuntuntu zaratuu suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee: Roobeela Shade'uura na'aa Eliis'uura 46,500; **12** Simoona S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela 59,300; **14** Gaada Re'u'eela na'aa Eliyasaafa 45,650. **16** Roobeela baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 151,450. Hara sa'aa biyaa wode untuntuntu laa"entso kesiyaawantta. **17** «Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniinne Leewiyaa zaratuu koyiro kesiidde laa"u baggaappenne guyyeppe kesi yaa laa"u baggaappe gidduwaan kesino; yaatiide

barenttu dunkkaaneedda maaran maaraaninne barenttu banddiraa banddiraa kaalliide kesino. 18 «K'ay away wulliyaa baggana Efireema baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Unttuntu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayinne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee: Efireema Amihuuda na'aa Elishamaa'a 40,500; 20 Minaasa Padaas'uura na'aa Gamaali'eela 32,200; 22 Biiniyaama Giidi'oonaa na'aa Abidaana 35,400; 24 Efireema baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 108,100. Hara sa'aa biyaa wode, untunttu heezzentso kesiyaawantta. 25 «K'aykka huup'issa baggana Daana baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Untunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayinne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee: Daana Amishadaaya na'aa Ahi'eezera 62,700; 27 Aaseera Okiraana na'aa Paagi'eela 41,500; 29 Nifftaaleema Enaana na'aa Ahiraa'a 53,400; 31 Daana baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 157,600. Hara sa'aa biyaa wode untunttu wurssetsan bare banddiran kesiyaawantta» yaageedda. 32 Bare yaran yaran shaakettiide paydeteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbaanna 603,550. 33 Shin Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Leewatuu hara Israa'eelatuwaana paydettibeykkino. 34 Israa'eelatu Med'inaa Goday Musa azazeeddawaa ubbabaa ootseeddino. Simmi untunttu barenttu banddiraa kaalliide, hewaadan dunkkaaneeddino; k'ay barenttu yaraa yaraanne barenttu soo asaa asaa kaalliide, hewaadan keseeddino.

3 Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan Musena haasayeedda wode de'iyaa Aaroonanne Muse golliyaa Asay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. 2 Aaroona attuma naanatuwaa suntsay bayiray Nadaaba, Abiiha, El'aazaranne Itaamaara. 3 He Aaroona attuma naanay ubbay k'eese gidiide ootsanaw okettiide suntsetteeddino. 4 Shin untunttu giddoppe Naadaabinne Abihu Siinaa mela biittaaan S'oossay azazibeena tamaa yarshshiide, Med'inaa Godaa sintsan hayk'keeddino; untunttoo na'i baawa. Hewaa diraw, untunttu aawuu Aarooni pas'a de'eedda laytsaa ubbaan El'aazaranne Itaamaara s'alalay k'eese gidiide ootseeddino. 5 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 6 «Leewatuwaa haa akka yaade k'eesiyaa Aaroona maaddana mala, untunttu Aa sintsa shiishsha. 7 Untunttu Aaroonawunne Israa'eeliyaa maabaraw ubbaw S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan duma duma oosuwa ootsino. 8 Untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaan de'iyaa miishshaa ubbaa aawotetsaa akkino; Israa'eeliyaa asaa diraw S'oossaa Dunkkaaniyaan ooso ubbaa untunttu ootsino. 9 Neeni Leewatuwaa Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa maaddanaadan suntsaa; untunttu Israa'eeliyaa giddoppe

ubbaanna Aaroonaw imetteeddino. 10 Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa k'eese ootsaade suntsaa. Untuntuppe hara Asay ooninne S'oossaa Dunkkaaniyaakko shiik'ooppe, hayk'k'o» yaageedda. 11 K'ay Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 12 «Taani Israa'eelatuwaa mac'c'a Asay bayira yeliyaa attuma naanatuwaa ubbaa diraw Israa'eelatuwaa giddoppe Leewatuwaa akkaad. Leewatuu tawaa; 13 ayaw gooppe, bayira yeletteedda ubbay tawaa. Taani Gibs'e gadiyaan bayira yeletteeddawaa ubbaa wod'eedda gallassan, Israa'eelatuwaan bayira yeletteeddawaa ubbaa, asaa gidina, mehiyaa gidina, taw dummayaad; untunttu tawaa gidana. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda. 14 K'aykka Med'inaa Goday Musa Siinaa mela biittaaan, 15 «Neeni Leewatuwaa untunttu soo asan asaaninne untunttu yaran yaran payda; yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawantta ubbaa payda» yaageedda. 16 Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Muse untunttu paydeedda. 17 Leewiyaa attuma naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara. 18 Gershshoona attuma naanay Liibinanne Shim'a. 19 K'ahaata attuma naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela. 20 Maraara attuma naanay K'ay Maahilanne Musha. Leewatuwaa mayzza aawotuu hawantta. 21 Liibina yaratuunne Shim'a yaratuu Gershshoona zaratuwaa. 22 Untuntuppe paydina, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 7,500. 23 Gershshoona yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaappe guyye away wulliyaa baggana dunkkaaniino. 24 Gershshoona yaratuwaa soo asaa kaappuu Laa'eela na'aa Eliyasaafa. 25 Gershshoona yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaa, Dunkkaaniyaa kammiyaawantta geliyaasaa gaaridduwaa, 26 dabaabaa gaaridduwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa geliyaasan gaaridduwaa, wodorotuwaanne untunttu go'aanna gaketiyaabatuwaa ubbabaa aawotetsaa akkiino. 27 Amiraama yaratu, Yis'ihaara yaratu, Kebroona yaratuunne Uuzi'eela yaratu K'ahaata zaratuwaa. 28 Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 8,600. K'ahaata yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaa aawotetsaa akkiino. 29 K'ahaata yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaappe gedissa baggana dunkkaaniino. 30 K'ahaata yaratuwaa soo asaa kaappuu Uuzi'eela na'aa Els's'aafaana. 31 Untunttu Taabootaa, s'arap'p'eezaa, s'omppiyya wotsiyaa ballaa, yarshshiyaa sa'aa, ootsiyaa wode go'ettiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa miishshatuwaa, gaaridduwaanne untunttu go'aanna gaketiyaabatuwaa ubbabaa aawotetsaa akkiino. 32 Leewatuwaa kaappatuwaa kaappuu k'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara; Geeshsha

Sa'aa aawotiyaawanttu bolla I suntsetteedda. 33 Maahila yaratuunne Musha yaratuu Maraara zaratuwaa. 34 Untuntuppe paydina, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 6,200. 35 Maraara yaratuwaa soo asaa kaappuu Abihayila na'aa S'urii'eela. Maraara yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaappe huup'issa baggana dunkkaaniino. 36 Maraara yaratuu Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa, kulbbotuwwa, tuussatuwaa, gedetuwwa, he oosoo kosshiyaa miishshatuwaa ubbaanne untunttu go'aanna gaketiyaabatuwaa ubbaa aawotetsaa akkiino. 37 Hewaa bollakka gujiide, yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa tuussatuwaanne untunttu gedetuwwa, shikaaliyaanne wodorotuwwa aawotetsaa akkiino. 38 K'ay S'oossaa Dunkkaaniyaappe sintsa away doliyaa baggana Muse, Aarooninne Aa attuma naanay dunkkaaniino. Untunttu Israa'eelatuwaa diraw S'oossaa Dunkkaane gidдон ootsiyaa oosuwwa aawotetsaa akkiino. Hara Asay S'oossaa Dunkkaaniyaakko shiik'ooppe, hayk'k'o. 39 Med'inaa Goday azazina, Musenne Aarooni paydeedda attuma Leewatuu, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 22,000. 40 Med'inaa Goday Musa, «Israa'eelatuwaa bayira attuma naanatuwaa, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaaawantta ubbaa paydaade untunttu suntsaa s'aafa. 41 Israa'eelatuwaan bayira yeletteedda ubbaa kotaw Leewatuwwa taw akka; k'ay Israa'eelatuwaa mehiyaan bayira yeletteedda ubbaa kotaw Leewatuwwa mehiyaa taw akka. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda. 42 Muse Med'inaa Goday Aa azazeeddawaadan, Israa'eelatuwaan bayira yeletteedda ubbaa paydeedda. 43 Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa bayira yeletteedda attumawanttu, suntsaykka s'aafetteeddawanttu ubbaanna 22,273. 44 Med'inaa Goday Musa k'aykka hawaadan yaageedda; 45 «Leewatuwwa Israa'eeliyaa attumawanttu ubbaa kotaw akka; Leewatuwwa mehetuwwa Israa'eelatuwaa mehiyaa kotaw akka; Leewatuu tawaa gidanawantta. Taani Med'inaa Godaa. 46 Leewatuwwa payduwaappe dariyaa 273 bayira gidiide yeletteedda Israa'eeliyaa attuma naanatuwaa wozanaw, 47 ittoo ittoo ichcheshu s'agaraa biraa S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaaniyaa likkiyaan akka; Itti S'agaraa Biray Laatamu Geera keeshshaa. 48 Palaheedda Israa'eelatuwaa woziyaa he miishshaa Aaroonawunne Aa attuma naanaw imma» yaageedda. 49 Muse, Leewatuwaan wozetteeddawantuppe palaheeddawantta woziyaa miishshaa shiishsheedda. 50 Bayira yeletteedda Israa'eelatuwaappe 1,365 s'agaraa biraa S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaaniyaa likkiyaan I shiishsheedda; 51 Med'inaa Goday azazeedda azazuwaadan,

Muse woziyaa miishshaa Aaroonawunne Aa attuma naanaw immeedda.

4 Med'inaa Goday Musanne Aaroon hawaadan yaageedda; 2 «Leewiyaa zaratuwaan K'ahaata yaratuwaa untunttu dabbuwaan dabbuwaaninne untunttu soo asan asan shaakkaade payda; 3 yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawantta payda. 4 K'ahaata yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsana oosuu hawaa: untunttu ubbaappe aad'd'eeda geeshsha miishshatuwaan aawotiino. 5 «Asay dunkkaaneedda saappe baanaw haniyaa wode, Aarooninne Aa attuma naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо geliide, Taabootaa sintsa gaaridduwaa kak'uwaappe wotsino; he C'aak'uwwa Taabootaa aan kammino. 6 He kammeeddawaa bollakka wod'iyaa irbbaaniyaa kammino; hewaa bollakka k'ay gujiide, saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa kammino; tookkiyaa kasotuwwa untunttu sagaayetuwaan aatsino. 7 «S'oossaa sintsa shiishshiyaa ukitsaa wotsiyaa s'arap'peezaa bollan saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'ino; Aa bolla saanatuwaa, c'ilppatuwaa, s'uu'atuwaanne ushshaa yarshshoo go'ettiyaa ototuwwa wotsino; k'ay ukitsay ubbaa wodekka Aa bollappe d'ayoppo. 8 Hewaa bollan zo'o c'ark'k'iyaa hiis's'iide, irbbaniyaa k'ay Aa bolla kammino; tookkiyaa kasotuwwa sagaayetuwaan aatsino. 9 «Untunttu saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa akkiide, s'omppiyyaa wotsiyaa ballatuwaa s'omppetuwaanna, toyissiyaa k'ap'etuwaana, untunttu wotsiyaabatuwaananne zayitiyaa tigiyya s'aarotuwaanakka ubbaa kammino. 10 Yaatiide aakka miishshatuwaa ubbaakka irbbaniyan kammiide, tookkiyaa shanchchamaa bollan wotsino. 11 «Is'aanaa c'uwissiyaa work'k'aa saas'iniyaa bollan saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'eeddawaa k'ay irbbaniyan kammino; tookkiyaa kasotuwwa untunttu sagaayetuwaan aatsino. 12 Hewaadanka, k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон go'ettiyaa miishshatuwaa ubbaa akkiide, saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa s'aas'ino; irbbaniyan kammiide, tookkiyaa shanchchamaa bollan wotsino. 13 «Yaatiide nahaasiyaappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa bidintsaa diggiide Aa bolla ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'ino. 14 Aa bolla yarshshiyaasan go'ettiyaa miishshatuwaa ubbaa, tamaa c'ooc'etuwwa, ashuwaa k'ap'iyaa k'ap'etuwwa, akaafatuwaanne kaashiyaa kuyis'aarotuwwa wotsino. Irbbaniyan kammino; tookkiyaa kasotuwwa untunttu sagaayetuwaan aatsino. 15 «Aarooninne Aa attuma naanay, geeshshabatuwaanne geeshsha miishshatuwaa ubbaa kammiide makkooppenne dunkkaaneedda sa'aappe denddiyaa wodii gakkoope,

hewaa ubbaa tookkanaw K'ahaata yaratuu yiino. Shin geeshsha miishshatuwaa untuntu bochchooppe hayk'k'ino. S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa he miishshaa K'ahaata yaratuu tookkino. 16 «K'eesiyaa Aaroona na'ay El'aazari s'omppiyyaa zayitiyaw, sawiyaa is'aanaw, hachchi hachchi yarshshiyaa katsaa yarshshuwaanne okkiyaa zayitiyaw, k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa muliyaanne Aa gidдон de'iyaa dumma geeshsha miishshatuwaa ubbaa bolla aawoto» yaageedda. 17 K'ay Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; 18 «K'ahaata yaratuu Leewiyaa zaratuwaappe hayk'k'iide d'ayenna mala s'eellite. 19 Ubbaappe aad'd'eedda geeshsha miishshaa mata shiik'iyaa wode, untuntu hayk'k'ennan pas'a attiide de'ana mala, untunttoo hawaadan oosite: Aarooninne Aa attuma naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо geliide K'ahaata yaratuu ubbay huup'iyaan huup'iyaan ootsana oosuwaanne tookkana tookuwa shaakki shaakkiide gishino. 20 K'ahaata yaratuu hayk'k'ennaadan, ubbaappe aad'd'iyaa geeshshatuwaa k'eesatuu s'aas'ishin be'anaw gidduwaa geloppino» yaageedda. 21 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 22 «Gershshoona yaratuwaakka untuntu dabbuwaan dabbuwaaninne untuntu soo asan asan shaakkaade payda; 23 yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawanta payda. 24 «Gershshoona yaratuu ootsiyaa oosuunne tookkiyaa tookku hawaa: 25 untuntu S'oossaa Dunkkaaniyaa gaariddotuwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa, Aa kammiyaabatuwaanne bollana kammiyaa irbbaniyaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaasan sottiyyaa gaaridduwaa tookkino; 26 k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuuyyi aad'd'eeda dabaabaa gaariddotuwaa, dabaabaa geliyaasaa gaaridduwaa, wodorotuwaanne untunttoo go"iya miishshatuwaa ubbaa tookkino. Gershshoona yaratuu ha miishshatuwaan ootsanaw bessiyaa oosuwa ubbaa ootsino. 27 Tookkiyaawaa gidina, hara oosuwa gidinakka untuntu ootsiyaa oosuwa ubbay Aarooninne Aa attuma naanay untunta azazina oosettino. Neeni untuntu tookkanaw bessiyaabatuwaa ubbaa untuntu aawotetsaa aawotetsaadan untunttoo gisha. 28 S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон Gershshoona yaratuu ootsana oosuu ubbay hawaa. Untuntu ootsana oosuwa ubbay k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana gidanawaa. 29 «Maraara yaratuwaa untuntu dabbuwaan dabbuwaaninne untuntu soo asan asan shaakkaade payda; 30 yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawanta

payda. 31 «Untuntu S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsana oosotuu hawanta: untuntu Dunkkaaniyaa s'agaagetuwa, kulbbotuwa, tuussatuwaanne gedetuwa, 32 k'aykka dabaabaa yuushshuwaan ek'k'iyaa tuussatuwaa, he tuussatuu gedetuwa, toliyya s'agaagetuwa, wodorotuwa, hewanttoo koshshiyaa miishshatuwaa ubbaanne he miishshatuwaanne gaketiyaabatuwaa ubbaa tookkino. Itti itti uraw I tookkanawaa shaakkaade gisha. 33 S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон Maraara yaratuu ootsana oosuu ubbaana hawaa. Untuntu ootsana ooso ubbay k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana gidanawaa» yaageedda. 34 Muse Aarooninne maabaraa kaappatuu K'ahaata yaratuwaa attuma asaa untuntu dabbuwaan dabbuwaaninne untuntu soo asan asan shaakkiide paydeeddino. 35 Yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawantu, 36 untuntu soo asan asan paydina ubbaana 2,750. 37 K'ahaata yaratuwaan S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootseedda asaa paydu hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untunta paydeeddino. 38 Gershshoona yaratuukka barentu dabbuwaan dabbuwaaninne barentu soo asan asan shaakettiide paydeteeddino. 39 Yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawantu, 40 untuntu soo asan asan paydina ubbay 2,630. 41 Gershshoona yaratuwaan S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootseedda asaa paydina hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untunta paydeeddino. 42 Maraara yaratuukka k'ay dabbuwaan dabbuwaaninne barentu soo asan asan shaakettiide paydeteeddino. 43 Yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawantu, 44 untuntu soo asan asan paydina ubbay 3,200. 45 Maraara yaratuwaa paydu hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untunta paydeeddino. 46 Hewaa ootsiide Muse, Aarooninne Israa'eeliyaa kaappatuu Leewatuwaa ubbaa, untuntu yaran yaraaninne untuntu soo asan asan shaakkiide paydeeddino. 47 Yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон oosuwa ootsanawunne aw go"iya miishshatuwaa ubbaa tookkanaw yeeddawanntu 48 ubbay 8,580. 49 Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, untuntu huup'iyaan huup'iyaan ootsana oosuu woy tookkana

tookuukka untunttoo odetteedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untuntu ubbaykka paydeteeddino.

5 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda: 2 «Neeni Israa'eelatuwaa, <Hintte gidдон wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda uraa, woy bollaappe ayayneekka goggiyaa uraa, woy anhaa oyk'k'iide tuneedda uraa oonakka hintte dunkkaaneedda sa'aappe kessi diggite> yaagaade azaza. 3 Hewe mac'c'awaa attumawaa gidinakka kessino. Taani untuntu gidduwaan de'iyaa untuntu dunkkaaneeddasaa hewantu tunissenna mala, untuntu dunkkaaneedda sa'aappe kessa yedda» yaageedda. 4 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Israa'eelatu untuntu ubbaa dunkkaaneedda sa'aappe kessiide yeddeeddino. 5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 6 «Neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaaga; <Itti attuma Asay woy itti mac'c'a Asay ay ogiyaaninne hara asaa naak'k'ooppenne hewan Med'inaa Godaw ammanettennan is'sooppe, he uray bayzzanchcha. 7 Hewaa diraw, I bare ootseedda nagaraa paas'o; bare bayzzeeddawaa kumentsaa zaariide c'iggo; hewaa bollakka ichcheshentso kushiya gujiide, bare naak'k'eedda uraw ac'c'o. 8 Shin he naak'etteedda uray hayk'k'eeddawaa gidooppenne, ac'c'aa akkanaw aw mata dabuu d'ayooppe, he ac'c'ay Med'inaa Godaassa. He ac'c'iyaa ac'c'ay naak'k'eedda uray maarettanaw yarshshoo immiyaa dorssaa orggiyaana ittippe k'eesiyaw imetto. 9 K'ay Israa'eelatu k'eesiyaw immiyaa geeshsha imuwaa ubbay he k'eesiyaassa. 10 Itti itti Asay immiyaa imotay he immeedda uraabaa; shin k'eesiyaw I immiyaa imotay he k'eesiyaassa» yaaga» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, 12 «Neeni Israa'eelatu hawaadan yaagaade oda; <Itti uraa machchata kare hamettaade, aw ammanettennan is'saade, 13 hara attuma asaana gisooppe, k'ay hewaa iza bare asinaappe k'osooppe, markkay baynnawaa gidooppenne, iza sharmus'aade oyk'k'ettennan attooppe, 14 Iza tuneedda diraw, I golliyaw izo sid'iyawaa gidanaw danddayee; woy iza tunennan de'ishshin, I bare machchato sid'iyawaa gidanaw danddayee. 15 Yaatooppe, he bitanii bare machchato k'eesiyaakko afo; k'ay iza diraw yarshshanaw itti kiilo giraame banggaa d'iiliyaa afo. Shin d'iiliyaa bolla zayitiyaa tigoppo, woy is'aanaa Aa bolla wotsoppo; ayaw gooppe, he d'iili I bare machchato sid'eedda diraw yarshshiyaa katsaa yarshsho; k'ay hewe bayzzuwaa k'onc'c'issiyaa yarshshuwaa. 16 « <Hewaappe guyyiyaan, k'eesii he mishirato shiishiide, Med'inaa Godaa sintsan esso. 17 Anjetteeda haatsaa kuyis'aaruwaan akko. Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniyaa wuyggiyaan de'iyaa baanaa akkiide, he

haatsaan gujjo. 18 He mishiratto Med'inaa Godaa sintsan esso; hewaappe guyyiyaan, he mishiratti huup'iyaa billo; sid'eedda diraw yarshshiyaa iza bayzzuwaa k'onc'c'issiyaa katsaa yarshshuwaa iza kushiyan wotso; k'ay he k'eesii bare kushiyan shek'k'aa ahiyaa c'amo haatsaa kuyis'aaruwaanna oyk'k'o. 19 Mishirato hawaadan yaagiide c'aak'k'etso; «Neeni hara attuma asaana gisabeennawaa gidooppenne, ne asinaa aggaade kare hamettaade tunabeennawaa gidooppe, shek'k'aa ahiyaa ha c'amo haatsay new gometoppo. 20 Shin neeni ne asinaa aggaade kare hamettaade tuneeddawaa gidooppenne, hara attuma asaana giseeddawaa gidooppe, 21 Med'inaa Goday ne yeluwaa golliyaa gunddissiyawaaninne ne uluwaakka gaafisiyaawan, ne asan neena shek'iso. 22 Ha shek'k'aa ahiyaa haatsay ne ulo giddo geliide ne uluwaa gaafiso; ne yeluwaa keetsaakka gunddisso» yaagiide c'aak'k'etso. « <Mishiratakka, «Amen"i; amen"i» yaagu. 23 « <Hewaappe guyyiyaan, k'eesii ha shek'atuwaa s'aas'etteedda mas'aafan s'aafu; shek'atuwaa c'amo haatsaa giddo meec'c'o. 24 Yaatiide shek'k'aa ahiyaa he c'amo haatsaa mishirato ushsho; shek'k'aa ahiyaa haatsay mishiratti uluwaan geliide, iza c'amo sakuwaa sakkana. 25 K'eesii mishiratti kushiyaappe sid'eedda diraw yarshshiyaa katsaa yarshshuwaa akkiide, he yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiide, yarshshiyaa sa'aa aho. 26 K'eesii katsaa yarshshuwaappe kop'p'iyawaa akkiide bayzzanchcha gidekkento k'onc'c'issiyaa yarshshuwaa ootsiide, yarshshiyaasan s'uuggo. Hewaappe guyyiyaan, mishirato he haatsaa ushsho. 27 Haatsaa iza ushsheeddawaappe guyyiyaan, hawaadan hanana: iza bare asinaw ammanettana d'ayaade tuneeddawaa gidooppe, shek'k'aa ahiyaa haatsay I uluwaan geliide, iza c'amo sakuwaa sakkana; iza uluukka gaafana; iza yeluwaa golliikka gunddana. Iza bare asan shek'k'etteedaano gidana. 28 Shin iza tunabeenna s'illo mac'c'a asaa gidooppe, Aa saro ataade naanatuwaa yelana. 29 « <Itti Asay bare machchato sid'iyaa wode ootsana wogay hawaa. Iza kare hamettaade tunooppe, woy itti Asay bare machchato sid'ooppe, Med'inaa Godaa sintsan iza essiide k'eesii ha wogaa ubbaa iza bolla polo. 31 Asinay bayzzuwaa ubbaappe saro attana; shin mac'c'awunno bare nagaraa gaasuwaan yiyaawaa tookkana» yaaga» yaageedda.

6 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, 2 «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Attuma Asay woy mac'c'a Asay Naaziraawe gidiide, barena Med'inaa Godaw dummayanaw geppooppe, 3 woyniyaa eessaanne hara matsoyiyaa ushshaa ushoppo; woyniyaa ayifiyaappe agettiya c'aalabaanne matsoyiyaabaa ushoppo; woyniyaa

teeraa gum"eeddawaa ushoppo. Woy woyniyaa teeraa shuguwaa gidina, mela gidinakka mooppo; 4 I barena dummayeedda wodiyaan ubbaan, woyniyaa turaappe beetiyaawaa ubbaa, woyniyaa zeretsaa gidina, woy woyniyaa pok'uwaa gidinakka mooppo. 5 « <I barena Med'inaa Godaw dummayanaw geppeedda wodiyaan ubbaan, Aa huup'ii meedettoppo woy k'ans's'ettoppo. I bare huup'iyaa binnaanaakka adussiide dichcho. I barena Med'inaa Godaw dummayeedda wodii polettana gakkanaw, geeshsha gidanaw koshshee. 6 « <I barena Med'inaa Godaw dummayeedda wodiyaan ubbaan anhaakko shiik'oppo. 7 Haray attina Aa aawuu, woy Aa daaya, woy Aa ishay, woy Aa michchata hayk'k'ooppekkka, I barena tunissoppo. Ayaw gooppe, I barena S'oossaw dummayeeddawaa erissiyaawe bare huup'iyaaana. 8 I barena S'oossaw dummayeedda wodiyaan ubbaan I Med'inaa Godaw geeshsha. 9 « <Asay Aa matan akeekenan hayk'k'ina, S'oossaw dummayeedda Aa huup'ii tunooppe, laappun gallassaa gam"iide, bare geeyiyaa he laappuntsa gallassi bare huup'iyaa meedetto. 10 Hosppuntsa gallassan laa"u harap'p'etuwwa woy laa"u mara harap'p'etuwwa S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge K'eesiyaw aho. 11 K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo, ittuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshsho. Ayaw gooppe, anhay Aa mata shiik'eedda bayzzuwwa diraw, aw atto giissanaassa. He gallassi I bare huup'iyaa wogaadan geeshsho; 12 I barena kase geppeedda wodiya keenaa barena S'oossaw dummayanaw koshshee. Yaatiide yelettoodeppe itti laytsaa gidiyaa attuma dorssaa naak'oo immiyaa yarshshuwwa ootsiide yarshsho. Shin hewaappe kase I barena S'oossaw dummayeedda gallassatuu paydetikkino; ayaw gooppe, I barena dummayeedda he woduwwa giddon barena tunissi diggeedda. 13 « <Bare gefaa wodiya wursseedda wode barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawiyaa wogay hawaa: S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge I shiik'o; 14 Med'inaa Godaw tilla bollana de'iyaa itti laytsaa attuma dorssaa s'uuggiyaa yarshshoo, tilla bollana de'iyaa itti laytsaa dorssato nagaraa yarshshoonne tilla bollana de'iyaa dorssaa orggiyaa ittipetetsaa yarshshoo he sa'aa aho. 15 K'ay katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwwa untuntunna ittippe yarshshanaw aho; he katsaa yarshshuu irshshuu gelibeennawaa gido; k'ay zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iiliyaa komppotuwaanne zayitiyaa oketteedda lee"o ukitsatuwwa masoofiyan aho. 16 « <K'eesii hewaa ubbaa shiishiide, nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshsho ootsiide, Med'inaa Godaw Aa diraw yarshsho. 17 K'eesii dorssaa orggiyaa, irshshuu gelibeenna komppotuwaanne ukitsatuwwa ittipetetsaa yarshshuwwa

ootsiide, Med'inaa Godaw yarshsho. K'ay hewaana ittippe katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwwa yarshsho. 18 Hewaappe guyyiyaan, Naaziraawii S'oossaw dummayeedda bare huup'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan meedetto; meedettedda binnaanaa afiide, ittipetetsaa yarshshuwaappe garssa baggana de'iyaa taman yeggo. 19 « <Barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawii bare huup'iyaa meedetteddawaappe guyyiyaan, K'eesii doyisetteedda dorssaa orggiyaa missaa, irshshuu gelibeenna itti komppuwaanne itti lee"o ukitsaa akkiide, ha Naaziraawiyaa kushiyan wotso. 20 K'eesii untunta k'aatsiyaa yarshshuwwa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatso. Yaatooppe hewantu wus'akkeedda anggoosuwaanne yarshsheedda gediyaana geeshshanne K'eesiyaassa. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaw barena dummayeedda Naaziraawii woyniyaa eessaa ushana gooppe usho. 21 « <Simmi S'oossaw barena dummayanaw geppeedda Naaziraawiyaw wotso wogay hawaa: barena Med'inaa Godaw yarshshanaw koshshiyaa yarshshotuwaappe aad'd'iyawaa immanaw geppeeddawaa gidoooppe, I bare geppeedda gefaa keenaa gatsanaw koshshee yaaga» yaageedda. 22 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 23 «Aaroonawunne Aa attuma naanaatoo hawaa oda; <Israa'eeliyaa asaa hintte hawaadan yaagiide anjijite: 24 «Med'inaa Goday hinttena anjionne hinttena naago; 25 Med'inaa Goday hinttentoo bare som'uwwa poo'issonne hinttentoo k'aretto; 26 Med'inaa Goday hinttena bare keeka ayifiyaan s'eellonne hinttentoo sarotetsaa immo» yaagiide anjijite» yaaga. 27 «Hawaadan untunttu Israa'eeliyaa asaa bolla ta suntsaa wotsana, taani untuntta anjana» yaageedda.

7 Muse S'oossaa Dunkkaaniyaa toliide makkeedda wode, he Dunkkaaniyaanne Aa miishshaa ubbaa okkiide geeshsheedda; k'ay yarshshiyaa saanne Aa miishshaa ubbaakka okkiide geeshsheedda. 2 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaa kaaletseeddawantu, hewantunne zaratuwwa paydeedda soo asaa kaappotuu imotaa aheeddino. 3 Med'inaa Godaw imotaa shiishsheeddino; hewantukka kameteedda usuppun gaaretuwwa, tammanne laa"u booratuwwa, kaappuwaan kaappuwaan itti itti booraanne laa"u laa"u kaappotuu itti itti gaariyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa aheeddino. 4 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 5 «S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo go"ana mala, neeni hewanta untuntuppe akkaade, Leewatoo untunttu oosoo oosoo koshshiyawaadan shaakkaade imma» yaageedda. 6 Muse gaaretuwaanne booratuwwa akkiide, Leewatoo immeedda. 7 Gershshoona yarattoo untunttu

oosoo koshshiyaawaadan shaakkiide, laa"u gaaretuwaanne oyddu booratuwaa immeedda. 8 K'ay Maraara yarattoo untunttu oosoo koshshiyaawaadan shaakkiide, oyddu gaaretuwaanne hospupun booratuwaa immeedda. Untunttu ubbaykka k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana. 9 Shin Muse K'ahaata yarattoo hewaappe ayaanne immibeenna; ayaw gooppe, untunttu aawotetsaan de'iyaa geeshsha miishshatuu barenttu hashiyaan tookkanaw koshshiyaawantta gidiyaa diraassa. 10 Yarshshiyaa saa Muse okkiide geeshsheedda gallassan, kaappotuu yarshshiyaa sa'aa anjijisanaw barenttu imuwaa akkiide, he yarshshuwaa sa'aa sintsa aheeddino. 11 Med'inaa Goday Musa kase, «Itti itti gallassi itti kaappuu yarshshiyaa sa'aa anjanaw bare imuwaa S'oossaw immo» yaagi wotseedda. 12 Koyro gallassi bare imuwaa aheedawe Yihudaa zariyaappe Aminaadaaba na'aa Na'asooni. 13 Na'asooni aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospupun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 14 K'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa; 15 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 16 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 17 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Aminaadaaba na'ay Na'asooni aheedda imuu hawaa. 18 Laa"entsa gallassi Yisaakooraa zaratuu kaappuu, S'u'aara na'ay Nataani'eeli bare imuwaa aheedda. 19 Nataani'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospupun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 20 K'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa; 21 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 22 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 23 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. S'u'aara na'ay Nataani'eeli aheedda imuu hawaa. 24 Heezentsa gallassi Zaabiloonaa zaratuu kaappuu, Heloonaa na'ay Eli'aabi bare

imuwaa aheedda. 25 Eli'aabi aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospupun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 26 K'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa; 27 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 28 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa, 29 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Heloonaa na'ay Eli'aabi aheedda imuu hawaa. 30 Oyddentso gallassi Roobeela zaratuu kaappuu Shade'uura na'ay Eliis'uuri bare imuwaa aheedda. 31 Eliis'uuri aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospupun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 32 K'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa; 33 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 34 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 35 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Shade'uura na'ay Eliis'uuri aheedda imuu hawaa. 36 Ichcheshantaa gallassi Simoonaa zaratuu kaappuu, S'uriishadaaya na'ay Shalumi'eeli bare imuwaa aheedda. 37 Shalumi'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospupun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 38 K'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa; 39 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 40 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 41 ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. S'uriishadaaya na'ay Shalumi'eeli aheedda imuu hawaa. 42 Usuppuntsa gallassi

Gaada zaratuu kaappuu, Re'u'eela na'ay Eliyasaafi bare imuwaa aheedda. 43 Eliyasaafi aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iliilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 44 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa; 45 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 46 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 47 ittipetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Re'u'eela na'ay Eliyasaafi aheedda imuu hawaa. 48 Laappuntsa gallassi Efireema zaratuwaa kaappuu Amihuuda na'ay Elishamaa'i bare imuwaa aheedda. 49 Elishamaa'i aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iliilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 50 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa; 51 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 52 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 53 ittipetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Amihuuda na'aa Elishamaa'a imuu hawaa. 54 Hosppuntsa gallassi Minaase zaratuu kaappuu Padaas'uura na'ay Gamaali'eeli bare imuwaa aheedda. 55 Gamaali'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iliilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta 56 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa; 57 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 58 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa, 59 ittipetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Padaas'uura

na'ay Gamaali'eeli aheedda imuu hawaa. 60 Udduppuntsa gallassi Biiniyaama zaratuu kaappuu Giidi'oona na'ay Abidaani bare imuwaa aheedda. 61 Abidaani aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iliilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 62 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa; 63 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa itti dorssaa orggiyaanne, itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 64 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 65 ittipetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne, itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Giidi'oona na'ay Abidaani aheedda imuu hawaa. 66 Tammantsa gallassi Daana zaratuu kaappuu Amishadaaya na'ay Ahi'eezeri bare imuwaa aheedda. 67 Ahi'eezeri aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iliilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 68 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa. 69 S'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 70 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 71 ittipetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Amishadaaya na'ay Ahi'eezeri aheedda imuu hawaa. 72 Tammanne ittentsa gallassi Aaseera zaratuu kaappuu Okiraana na'ay Paagi'eeli bare yarshshuwaa aheedda. 73 Paagi'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshoo yarshshanaw liik'o d'iliilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta; 74 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda shaataa, is'aanay kumeeddawaa; 75 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa; 76 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa; 77 ittipetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda

ichcheshu attuma dorssatuwaa. Okiraana na'ay Paagi'eeli aheedda imuu hawaa. 78 Tammanne laa'entso gallassi Niftaaleema zaratu kaappuu Enaana na'ay Ahiraa'i bare imuwaa aheedda. 79 Ahiraa'i aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa'uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawannta, 80 k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda itti shaataa, is'aanay kumeeddawaa; 81 s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa; 82 nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa, 83 ittipetetsaa yarshshoo laa'u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakteedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Enaana na'ay Ahiraa'i aheedda imuu hawaa. 84 Yarshshiyaa sa'ay oketteedda wode, Israa'eelatuwaa kaappatuu yarshshiyaa sa'aa anjanaw aheedda imotay ubbaanna hawannta: Biraappe med'd'eedda tammanne laa'u keretuwaa, biraappe med'd'eedda tammanne laa'u kuyis'aarotuwaanne work'k'aappe med'd'eedda tammanne laa'u shaatetuwa; 85 biraappe med'd'eedda itti itti kerii itti kiilo giraamenne bagga dees'ee; biraappe med'd'eedda itti itti kuyis'aaruu hosppun s'eetu giraame dees'ee; biraappe med'd'eedda keriyaanne kuyis'aaruu eretteedda miizaanan wotsina, ubbaanna laatamanne hosppun kiilo giraame keenaa dees'iino. 86 Tammanne laa'u work'k'aa shaatatuu eretteedda miizaanan wotsina ittuu ittuu itti s'eetanne tammu giraame, ubbaanna itti kilonne heezzu s'eetu giraame dees'iino. Untuntun is'aanay kumi utteedda. 87 Katsaa yarshshuwaanna ittippe s'uuggiyaa yarshshoo aheedda mehii ubbaanna tammanne laa'u korumatuwaa, tammanne laa'u dorssaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda tammanne laa'u attuma dorssatuwaa. Untunttu nagaraa yarshshoo aheedda deeshshaa orggetuu ubbaanna tammanne laa'a. 88 Untunttu ittipetetsaa yarshshoo aheedda mehii ubbaanna laatamanne oyddu korumatuwaa, usuppun tammu dorssaa orggetuwaa, usuppun tammu gakteedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda usuppun tammu attuma dorssatuwaa. Yarshshiyaa sa'ay oketteeddawaappe guyyiyaan, anjoo aheedda imotay hawannta. 89 Muse Med'inaa Godaana haasayanaw S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, Markkatetsaa Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um'uwaa bollan, laa'u kirubetuwaappe gidduwaana Med'inaa Goday haasayiyaa kooshshaa siseedda; Ikka aanana haasayeedda.

8 Med'inaa Goday Musa, 2 «Neeni Aaroonaw hawaadan yaagaade oda; «Neeni laappun s'omppetuwaa wotsiyaa wode s'omppetuu s'omppiyya wotsiyaa ballatuwaappe sintsa baggana de'iyaa heeratuwaa poo'iino» yaageedda. 3 I geeddawaadan Aarooni ootseedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Aarooni s'omppetuwaa wotsiyaa ballatuwaappe sintsa baggana de'iyaa heeratuwaa poo'issanaadan ootsiide, ballatuwaan wotseedda. 4 S'omppiyya wotsiyaawe garssa gediyaappe bolla c'iishshaana alleek'k'etteedda ballatuwaa s'eeraa gakkanaw k'os'etteedda work'k'aappe med'etteedda. S'omppiyya wotsiyaa ballay Med'inaa Goday Musa besseedda leemisuwaadan oosetteedda. 5 K'ay Med'inaa Goday Musa, 6 «Hara Israa'eeliyaa asaa gidduwaappe Leewatuwaa akkaade, untuntta wogaadan geeshsha. 7 Neeni untuntta geeshshanaw hawaadan ootsa: geeshshiyaa haatsaa akkaade untuntta pushakka; untunttu barenttu bollaa ubbaa meedettino; barenttu mayuwaakka meec'c'ino; yaatiide untunttu wogaadan geeshsha gidana. 8 Hewaappe guyyiyaan, untunttu korumaa ituwaanne liik'o d'iiliyaa zayitiyaan munak'k'eeddawaa katsaa yarshshoo akkino; neeni k'ay laa'entso korumaa nagaraa yarshshoo akka. 9 Yaataade Leewatuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa ayaa; Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaa shiishsha. 10 Neeni Leewatuwaa Med'inaa Godaa sintsa ahina, Israa'eeliyaa Asay untunttu bolla barenttu kushiyya wotsino. 11 Leewatuu Med'inaa Godaa oosuwa ootsanaw giigana mala, Aarooni Israa'eeliyaa asaappe Leewatuwaa k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsho. 12 «Leewatuu barenttu kushiyya korumatuu huup'iyaa wotsino; ituwaa nagaraa yarshshuwaa ootsaade, ituwaa k'ay Leewatuu atto geetettana mala, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade Med'inaa Godaw yarshsha. 13 Leewatuwaa Aaroonanne Aa attuma naanatu aawotetsaa garssan wotsa; yaataade untuntta k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsaade, Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. 14 Hewaadan ootsaade Leewatuwaa hara Israa'eeliyaa asaappe dummaya; dummayooppe Leewatuu tawaa gidana. 15 «Neeni Leewatuwaa geeshsheeddawaappenne k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsaade shiishsheeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniyaan barenttu oosuwa ootsanaw yiino. 16 Israa'eeliyaa asaa gidduwaappe untunttu taw ubbaanna imetteeddino; Israa'eeliyaa mac'c'a asaappe yeletteedda bayira attumawanntu ubbaa diraw taani Leewatuwaa taw akkaad. 17 Israa'eeliyaa asaa gidduwaan bayira yeletteeddawe asaa gidina, mehiyaa gidinakka ubbay tawaa. Taani Gibs'e gadiyaan bayira ubbaa wod'eedda

gallassan, untuntta taw dummayaad. 18 Israa'eeliyaa bayira attumawanttu ubbaa diraw taani Leewatuwaa akkaad. 19 Israa'eeliyaa asaa ubbaa gidduwaappe taani Leewatuwaa Aaroonawunne Aaroona attuma naanaw imuwaa ootsaade immaad. Israa'eeliyaa Asay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa shiik'iyaa wode, boshay untuntta bochchenna mala, Leewatuwaa Israa'eeliyaa asaa gishsha Gaketiyaa Dunkkaaniyaan barenttu oosuwa ootsinonne untunttu diraw atto geetettino» yaageedda. 20 Med'inaa Goday Musa Leewatuwaa dummayanaw azazeeddawaadan Muse, Aarooninne Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay ootseeddino. 21 Leewatuwaa barena geeshsheeddino; barenttu mayuwaakka meec'c'eeddino. Aarooni untunttu k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsheedda; untuntta geeshshanaw untuntta atto giisseedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Leewatuwaa Aaroonanne Aaroona attuma naanatu aawotetsaa garssan, Gaketiyaa Dunkkaaniyaa gidдон barenttu oosuwa ootsanaw yeeddino. Med'inaa Goday Musa Leewatuwaa dummayanaw azazeeddawaadan untunttu ootseeddino. 23 K'ayykka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 24 «Hawe Leewatuwaa s'eelliyaa wogaa: laysay laatamanne ichcheshanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu oosuwa ootsanaw Gaketiyaa Dunkkaaniyaa yiino. 25 Shin untunttu laysay ishatamuwaa gidiyaa wode untunttu barenttu oosuwaappe s'urataa kesino; simmiide laa"entso ootsoppino. 26 Untunttu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa barenttu ishatuwaa ootsi maaddana gooppe maaddinoppe attina, untunttu barekka ay oosonne ootsoppino. Simmi neeni Leewatuwaa oosuwa hawaadan oosissaasa» yaageedda.

9 Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe keseedda laa"entso laysan koyiro agenaan Siinaa Mela biittaa Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide haasayeedda; 2 «Israa'eeliyaa Asay Paasigaa Baalaa keereedda gallassan bonchcho. 3 Ha aginaan tammanne oyddentso gallassan, Aa keereedda wode, away wullana haniyaa wode, Aa wogaa ubbaadaanne Aa azazo ubbaadan bonchcho» yaageedda. 4 Muse Israa'eeliyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchana mala, untunttoo odeedda. 5 Koyro aginaw tammanne oyddentso gallassi, away wullana haniyaa wode Siinaa Mela biittaa untunttu Paasigaa Baalaa bonchcheeddino. Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ubbabaa ootseedda. 6 Shin untuntuppe amareedawanttu hayk'keedda asaa anhaa bochchiide tuneedda diraw, he gallassi Paasigaa Baalaa bonchchanaw danddayibeykkino. Hewaa diraw, untunttu Musekkonne

Aaroonakko he gallassi yiide, 7 Musa, «Nuuni hayk'keedda asaa anhaa bochcheedda diraw tuneeddo; shin keereedda wodiyaan hara Israa'eeliyaa asaanna Med'inaa Godaw yarshshuwaa shiishshiyaawaa nuuni ayaw digetteetoo?» yaageeddino. 8 Muse untuntta, «Med'inaa Goday hintewaa taw azaziyaawaa taani sisana gakkanaw hintte takkishshite» yaageedda. 9 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, 10 «Neeni Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; «Hintteppe woy hintte zaratuwaappe ooninne anhaa bochchiide tunooppe, woy manddareeddawaa gidooppe, I Med'inaa Godaw Paasigaa Baalaa bonchcho; 11 laa"entso aginaan tammanne oyddentso gallassi away wullana haniyaa wode Paasigaa Baalaa bonchcho. Paasigaa dorssaa irshshuu gelibeenna ukitsaananne c'amo bonc'c'iyaa mo. 12 Sa'ay wonttanaw he dorssaappe ayaanne ashshoppo; k'ay Aa mek'etsaappekka ittuwaanne mentsoppo. Paasigaa Baalaw Aa woga ubbaa ootso. 13 Shin manddaribeenna geeshsha Asay Paasigaa bonchchennaan is'sooppe, hewaappe sintsaaw I ta asaa gidoppe bohetto. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa yarshshuwaa keereedda wodiyaan I shiishshibeenna. He Asay bare nagaray aheedda metuwa akkanaw besse. 14 « «Hintte gidduwaan de'iyaa bete Asay Paasigaa Baalaa Med'inaa Godaw bonchchana koyooppe, Paasigaa wogaadan bonchcho. Betiyawukka gade asawukka itti mala wogay de'o» yaaga» yaageedda. 15 Dunkkaanii toletteedda gallassi shaarii Markkatetsaa Dunkkaaniyaa mayyeedda; omarsaappe doommiide, wonttana gakkanaw Dunkkaaniyaappe bollana de'iyaa shaarii tamaa malatee. 16 Hewaadan ubbaa wode gallassi gallassi shaarii mayyee; k'amma k'amma he shaarii tamaadan poo'ee. 17 He shaarii Dunkkaaniyaa bollaappe denddiyaa wode awudenne Israa'eelatu barenttu dunkkaaneedda sa'aappe denddiino; k'ay he shaarii wod'd'iyaa ay sa'aaninne Israa'eelatu dunkkaaniino. 18 Israa'eelatu Med'inaa Godaa azazuwaan denddino; hewaadanka, Med'inaa Godaa azazuwaan dunkkaaniino. Shaarii Dunkkaaniyaa bollan gam"iyaa wode ubbaan barenttu dunkkaaneeddasan gam"ino. 19 Shaarii Dunkkaaniyaa bollan daro gallassaa gam"ooppe, Israa'eelatu Med'inaa Godaa azazuwaa naagiinoppe attina, hak'anne biikkino. 20 Itti itti gede shaarii Dunkkaaniyaa bollan amareeda gallassaa gam"ee. Med'inaa Godaa azazuwaan untunttu dunkkaaniino; k'ay hewaadanka, S'oossaa azazuwaan untunttu denddino. 21 Itti itti gede shaarii omarsaappe wonttana gakkanaw s'alalaa gam"ee; wonttina shaarii denddiyaa wode untunttukka denddino. Gallassaa gidina, k'amma gidina, shaarii denddiyaa wode untunttukka denddino. 22 Shaarii Dunkkaaniyaa bollan laa"u

gallassaa gam"ina, woy itti aginaa, woy itti laysaa gam"ina, Israa'eelattuu barenttu dunkkaaneeddasan gam"iinoppe attina biikkino. Shin shaarii denddiyaa wode untuntutukka denddino. 23 Unttuntu Med'inaa Godaa azazuwaan dunkkaaniinonne k'ay Med'inaa Godaa azazuwaan denddino; Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, untunttu Med'inaa Godaa azazuwaa naageeddino.

10 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Laa"u s'urumbbatuwaa biraappe k'os's'aade ootsa; yaataade asaa shiik'oo s'eeganawunne k'ay dunkkaaneedda saappe denddanaw dentsetsanaadan punna. 3 Ha laa"u s'urumbbatuu punettiyaa wode, Asay ubbay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggii neekko shiik'o. 4 Shin itti s'urumbba s'alalay punettooppe, Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuu ne sintsa shiik'ino. 5 Neeni s'urumbbaa d'ok'k'u ootsaade punniyaa wode, away doliyaa baggana dunkkaaneedda zaratuu denddino. 6 S'urumbbaa laa"entso d'ok'k'u ootsaade punniyaa wode, gedissa baggana dunkkaaneedda zaratuu denddino. S'urumbbay d'ok'k'u gi punettiyaawe denddanaw mallaa gido. 7 Yaa'aw asaa shiishshanaw s'urumbbaa punna; shin kooshshaa d'ok'k'u ootsaade punnoppa. 8 Aaroona naanay k'eesatuu s'urumbbaa punnino. Hawe newunne yiyaa yeletaa ubbaw med'ina woga gido. 9 «Hintte gadiyaan metuwaa dentsiyaa hintte morkkiyaanna hintte olettanaw kesiyaa wode, he s'urumbbatuwaa d'ok'k'u ootsiide punnite. Hewaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena he wode hassayiide, hintte morkkiyaappe hinttena ashshana. 10 Hewaadanka, k'ay hintte nashettiyaa gallassi, baalaa bonchchanaw hintte keereedda gallassinne agenay s'eeriya baalan, hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa wodenne hintte ittipetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode he s'urumbbatuwaa punnite; hewe S'oossaa sintsan hinttena hassayissiyaawaa gidana. Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa» yaageedda. 11 Laa"entsa laytsan laa"entso aginaan laatamantsa gallassi, shaarii Markkatetsaa Dunkkaaniyaa bollappe denddeedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Siinaa Mela biittaappe denddeedda; shaarii Paaraana giyaa mela biittaa gakkiiide wod'd'eedda. 13 Unttuntu ha koyiro buussaw Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan denddeeddino. 14 Yihudaa zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay barenttu armmaa oyk'k'iide koyro denddeeddino. Yihudaa zaratuu kaappuu Aminaadaaba na'aa Na'asoona; 15 Yisaakoora zaratuu kaappuu S'u'aara na'aa Nataani'eela; 16 Zaabiloona zaratuu kaappuu Heloona na'aa Eli'aaba. 17 Hewaappe guyyiyaan, Dunkkaaniyaa shoddina, Gershshoona yaratuunne Maraara yaratuu tookkiide denddeeddino. 18

Kaalliide Roobeela zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay barenttu armmaa oyk'k'iide denddeedda. Roobeela zaratuu kaappuu Shade'uura na'aa Eliis'uura; 19 Simoonaa zaratuu kaappuu S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela; 20 Gaada zaratuu kaappuu Re'u'eela na'aa Eliyasaafa. 21 Hewaappe guyyiyaan, K'ahaata yaratuu geeshsha miishshatuwaa tookkiide denddeeddino. Unttuntu gakkanaappe kasetiide, Dunkkaanii toletti utteedda. 22 Kaalliide Efireema zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay bare armmaa oyk'k'iide denddeedda. Efireema zaratuu kaappuu Amihuuda na'aa Elishamaa'a; 23 Minaase zaratuu kaappuu Padaas'uura na'aa Gamaali'eela; 24 Biiniyaama zaratuu kaappuu Giidi'oona na'aa Abidaana. 25 Wurssetsan, ha c'uguwaa ubbaw guyye baggan naagiya Daana zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay bare armmaa oyk'k'iide denddeedda. Daana zaratuu kaappuu Amishadaaya na'aa Ahi'eezera; 26 Aaseera zaratuu kaappuu Okiraana na'aa Paagi'eela; 27 Niftaaleema zaratuu kaappuu Enaana na'aa Ahiraa'a. 28 Israa'eeliyaa Asay bare baggan baggan denddiide biyaa maaray hawaadaana. 29 Muse Midiyaama asaa gidiyaa bare bollarwaa Re'u'eela na'aa Hobaaba, «Nuuni Med'inaa Goday, «Taani hinttentoo immana» geedda sa'aa beeto; Med'inaa Goday Israa'eeliyaw lo"obaa ootsana geedda diraw, neeni nuunana dendda. Nuuni new lo"obaa ootsana» yaageedda. 30 Hobaabi, «Tuyti, taani biikke; taani ta biittaa ta asaakko baana» yaageedda. 31 Muse Aa, «Hayyanaa, nuuna yeggaade boopparikkii! mela biittaaan nuuni dunkkaanaw bessiyaasa neeni eraasa; neeni nu biyaa ogiyaa nuuna kaaletsanawukka danddayaasa. 32 Neeni nuunana booppe, Med'inaa Goday nuw immiyaa anjiuwaa ubbaa nuuni neenana shaakkana» yaageedda. 33 Yaatina untunttu Med'inaa Godaa deriyaappe denddiide, heezzu gallassaa keeshshaa ogiyaa beeddino. Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootay untunttu shemppiyaa sa'aa demmanaw he heezzu gallassan untuntutuppe sintsaw beedda. 34 Untunttu dunkkaaneedda sa'aappe denddiyaa wode ubbaan, Med'inaa Godaa shaarii gallassi gallassi untuntutuppe bollana de'ee. 35 Taabootay denddiyaa wode ubbaan Muse, «Abeet Med'inaa Godaw, dendda! Ne morkketuu laaletto; Neena is's'iyaawantutukka ne sintsaappe bak'atino» yaagee. 36 Taabootay shemppiyaa wode ubbaan Muse, «Abeet Med'inaa Godaw, ha daro sha"an paydetiyaa Israa'eeliyaa asaakko neeni simma» yaagee.

11 Asay bare metoo Med'inaa Godaa bolla zuuzummeedda; untunttu zuuzummiina S'oossay sisiide, hank'kuwaa ees's'i keseedda. Yaatina Med'inaa

Godaa tamay untunttu gidduwaan ees's'iide, untunttu dunkkaaneedda sa'aw itti itti gas'aa bagga meedda. 2 Yaatina Asay Musew waassina, Muse Med'inaa Godaa woosseedda. Tamay to'eedda. 3 Med'inaa Godaa tamay untunttu gidduwaan ees's'eedda diraw, he sa'ay Tabi'eera geetetti s'esetteedda. 4 Israa'eelatuwaana de'iyaa dumma dumma gade Asay hara k'umaa loytsi amotteedda. Israa'eeliyaa asaykka k'ay hawaadan yaagiide yeekuwa doommeedda; «Laa nuuni ashuwaa hak'appe demmanee? 5 Nuuni Gibs'e gadiyaan miishshaa c'iggenan c'oo miyaa moliyaa hassayeetto; k'ay k'ayiyaa miyaa paranjiiyaa leekiyya, zolddo leekiyya malatiyaa mal"iyaa haatsay kumeedda meeloonyaa, adussa paranjiiyaa sunk'k'uruttiyaanne tuumuwa hassayeetto. 6 Shin ha"i nu k'ood"ii gorddeteedda; nu ayifiikka ha mannaappe attina, harabaa ayinne be'enna» yaageeddino. 7 Mannay deebbuwaa ayfiyaa malatee; Aa malay boos's'iyaa mitsaa c'ooshshaa malatee. 8 Asay yuuyyi yuuyyi Aa k'oree; wos'aan gaac'c'ee, woy udulan c'addee; untunttu Aa otuwaan penttissiide, bashiyan kompiino. I zayitiyaan munak'k'iide uukkeedda ukitsaadan mal"ee. 9 K'amma dunkkaaneeddasan s'aasay wod'd'iyaa wode, mannay aanana wod'd'ee. 10 Asay bare dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan yeekkishin, Muse siseedda. Med'inaa Godaa hank'k'uu ees's'i keseedda diraw, Muse un"etteedda. 11 Hewaa diraw, Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide oochcheedda; «Neeni ta bolla ne k'oomaa bolla ayaw ha metuwaa ahaadii? Neeni taanan ayaw nashetabeykkii? Neeni ha asaa ubbaa tookuwa ta bolla ayaw wotsaaddii? 12 Ha asaa ubbaa taani shahaaraadditaayye? Woy untuntta taani yelaadditaa? «Neeni untunttu mayzza aawaatoo, «Taani hinttentoo immana» gaade c'aak'keedda biittaa gatsanaw, naanatuwaa dichchiyaana d'antsiyaa na'aa bare kiwuwaan idimmiyaawaadan, neeni untuntta ne kiwuwaan idimma» yaagaade taw ayaw oday? 13 Ha asaw ubbaw taani ashuwaa hak'appe demmanee? Untunttu taana, «Miyaa ashuwaa nuw imma» yaagiide yeekkiino. 14 Taani ha asaa ubbaa taarekka tookkana danddaykke; tookku taw loytsi dees'ee. 15 Simmi neeni taana hawaadan metootanaadan ootsanawaappe taw k'arettaade taana ha"i wod'a basha; yaatoope, taani metuwaappe shemppana» yaageedda. 16 Med'inaa Goday Musa, «Israa'eeliyaa c'imatuwaappe kaaletsiyaawantanne kaappatuwaa gidiyaa, neeni eriyaa laappun tammu c'imatuwaa taw shiishsha; untunttu neenana yan ek'k'ana mala, S'oossaa Dunkkaaniyaakko, untuntta neeni ayaa. 17 Taani duge wod'd'aade neenana yan haasayana; taani neenan de'iyaa Ayyaanaappe akkaade, he

Ayaanaa untunttu bolla wotsana. Neeni neerekka tookkenna mala, untunttu asaa tookuwa tookkiide, neena maaddana. 18 «Neeni asaw hawaadan gaade oda, «Wonttiw hinttana geeshshite; yaatiide hintte ashuwaa maana. Hintte, «Laa nuuni ashuwaa hak'appe demmanee? Nuw Gibs'e gadiyaan sa'ay lo"a shin!» yaagiide yeekkeeddawaa Med'inaa Goday siseedda. Med'inaa Goday ashuwaa ha"i hinttentoo immana; immina hintte maana. 19 Hintte gidduwaan de'iyaa Med'inaa Godaa hintte kad'eedda dirawunne hintte, «Nuuni Gibs'e gadiyaappe ayaw keseeddo?» yaagiide Aa sintsan yeekkeedda diraw, hintte itti gallassaa, woy laa"u gallassaa, woy ichcheshu gallassaa, woy tammu gallassaa, woy laatamu gallassaa s'alalaa ashuwaa miikkita; shin hinttentoo siid'iyanna kesana gakkanaw, hinttana saletsana gakkanaw, itti aginaa kumentsaa hintte ashuwaa maana» yaaga» yaageedda. 21 Shin Muse S'oossaa, «Be'a, taani usuppun s'eetu sha"a gidiyaa asaa gidduwaan de'ay; neeni, «Itti aginaa kumentsaa untunttu maanaw untunttoo taani ashuwaa immana» gaadda. 22 Miizaa wudiyaanne dorssaa wudiya untunttoo shukkina kalissanee? Abban de'iyaa moliyaa ubbaa shiishshiyaawaa gidinttonne, untunttoo gidanee?» yaageedda. 23 Med'inaa Goday Musa, «Med'inaa Godaa kushii k'antseeyye? Taani new giyaabay tumenttonne worddentto neeni ha"i be'ana» yaageedda. 24 Muse kare kesiide, Med'inaa Goday geeddawaa asaw odeedda. I Israa'eeliyaa c'imatuwaappe laappun tammu asaa shiishiide, Dunkkaaniyaa yuushshuwaan esseedda. 25 Med'inaa Goday shaariyan duge wod'd'iide, aananna haasayeedda; yaatiide Aa bolla de'iyaa Ayyaanaappe akkiide, he laappun tammu c'imatuwaa bolla wotseedda. Ayyaanay untunttu bolla shemppedda wode, untunttu timbbitiyaa odeeddino. Shin hewaappe guyyiyaan, zaaretsiide timbbitiyaa odibeykkino. 26 He laappun tammu c'imatuwaanna mazggobiyaan s'aafetteedda asatuu Elddaadanne Medaada giyaa laa"atuu dunkkaaneeddasan atteeddino; Dunkkaaniyaakko yibeykkino; shin untunttu bollakka Ayyaanay wod'd'ina, dunkkaaneeddasan timbbitiyaa odeeddino. 27 Itti wodallay wos's'i yiide, Musa, «Elddaadanne Medaadi dunkkaaneeddasan timbbitiyaa odiino» yaagiide odeedda. 28 Bare yalagatetsaappe doommiide, Musa maaddiyaa Neewe na'ay Iyyaasu Musa, «Ta godaw Muse, neeni untuntta te"a» yaageedda. 29 Shin Muse Aa, «Ta gishshataa ne mishettay? Med'inaa Godaa Asay ubbay timbbitiyaa odiyaawaanne Med'inaa Goday bare Ayaanaa untunttu bolla wotsiyaawaa gideerenneeshsha!» yaageedda. 30 Hewaappe guyyiyaan, Musenne Israa'eeliyaa c'imatuu dunkkaaneeddasa simmeeddino. 31 Hewaappe guyyiyaan,

Med'inaa Goday c'arkkuwaa dentsina, abbaa baggappe akkaa Asay dunkkaaneeddasaa ubbaa yuushshuwaakko c'arkkuu aheedda; he kafotuu sa'aa doonaana gadiyaappe pude laa"u wad'aa keeshshan paalleeddino. Yiide untunttu dunkkaaneeddasaa ubbaappe gas'aana, itti gallassaa oge keenaa sa'aan utteeddino. 32 He gallassaa ubbaan, he k'amma ubbaaninne wonttetsa gallassaa ubbaan Asay kare kesiide, ha akkatuwwa oyk'k'iide shiishsheedda; untuntuppe ooninne itti sha"a kiilo giraameppe guutsaa shiishshibeenna. Untunttu hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneeddasaa yuushshuwwa ubbaan melissanaw mic'c'eeddino. 33 Shin ashuu biro untunttu matan de'ishshin, untunttu c'oommiide mittennan de'ishshin, Med'inaa Godaa hank'k'uu asaa bolla ees's'i keseedda; yaatina Med'inaa Goday asaa wolk'k'aama boshaan shoc'eedda. 34 Yaatina he sa'ay Kibroot Hattaabaa (Amuwwa Duufuwwa) geetetti suntsetteedda; ayaw gooppe, ashuwwa amotteedda asaa untunttu he sa'aan moogeeddino. 35 Asay hewaappe dendiide Has'eroota giyaasaa biide, yan dunkkaaneedda.

12 Muse Toop'p'iyaa biittaa mishirato akkeedda. I akkeedda Toop'p'iyaa mac'c'aani diraw, Miiriyaamanne Aarooni Musa boreeddino. 2 Untunttu, «Med'inaa Goday Muse bagga s'alalana haasayeeddeyye? K'ay I nu baggana haasayibeenneeyye?» yaageeddino. Med'inaa Goday hewaa siseedda. 3 Muse gadiyaan sa'aan ubbaan de'iyaa asaa ubbaappe aad'd'iyaa ashkke asaa. 4 Med'inaa Goday ellekka Musew, Aaroonawunne Miiriyaamiw, «Hintte heezzuukka Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko kesite» yaageedda; untunttu heezzuukka keseeddino. 5 S'oossay shaariyaa tuusnaan duge wod'd'eedda; Dunkkaaniyaa penggiyaan ek'k'iide, Aaroonanne Miiriyaamo s'eeseedda. Untunttu laa"uukka Aa sintsa shiik'ina, 6 I untunttu, «Ta odiyaaawaa sisite: Hintte gidduwaan timbbitiyaa odiyaaawe de'ooppe, taani Med'inaa Goday taana aw sas'aan k'onc'c'issay; taani aw akumuwaan oday. 7 Shin ta k'oomaa Musena hewaadan gidenna; I ta golliyaa ubbaan ammanetteedda. 8 Taani Musena sintsa sintsaan haasayayippe attina, leemisuwaan haasayikke. I Med'inaa Godaa malaa be'ee. Yaatina ta k'oomaa Musa boranaw hintte ayaw yayibeykkitee?» yaageedda. 9 Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bolla ees's'i keseedda; Med'inaa Goday beedda. 10 Shaarii Dunkkaaniyaa bollaappe dendeedda wode, Miiriyaama wolk'k'aama galbbaa harggiyaan mils's'i gaade boos's'aaddu. Aarooni iikko simmiide s'eelliyaa wode, wolk'k'aama galbbaa harggiyaan oyk'k'etteeddaano be'eedda. 11 Yaatina I Musa, «Hay ta godaw, nuuni eeyyatetsan ootseedda nagaraw nuuna muroppa. 12 Bare daay uluwaappe kesiyaa

wode, Aa ashuwaappe baggay meetetti kichchina, hayk'k'i kichchiide yeletteedda gac'ino na'aa mala gidoppaareekkee» yaageedda. 13 Muse, «Hay S'oossaw, izo patsaariikki!» yaagiide Med'inaa Godaw waasseedda. 14 Med'inaa Goday Musa, «I aawuu I som"iyaan c'uchchaa c'uchcheeddawaa gidintonne, laappun gallassaa iza yeellaa mayyaade uttana gidekkeeyye? Hewaa diraw, neeni izo laappun gallassaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa baggana duma sa'aan utissa; hewaappe guyyiyaan, simmaade yu» yaageedda. 15 Yaatina Miiriyaama Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesaade laappun gallassaa uttaaddu. Aa simmana gakkanaw Asay baanaw denddibeenna. 16 Hewaappe guyyiyaan, Asay Has'eroota giyaa saappe denddiide, Paaraana mela biittaa dunkkaaneedda.

13 Med'inaa Goday, Musa, 2 «Taani Israa'eelato immiyaa Kanaane biittaa wochchana mala, amareeda asaa kiitta; untunttu zare ubbaappe itti itti kaappuwaa kiitta» yaageedda. 3 Muse Med'inaa Godaa azazuwaan Paaraana Mela biittaaappe untunttu kiiteedda. Untunttu ubbaykka Israa'eeliyaa asaa kaappatuwwa. 4 Untunttu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa: Zariyaa Kaappuwaa Roobeela Zakkuura na'aa Shaamu'a; 5 Simoonaa Hooraa na'aa Shafaas'a; 6 Yihudaa Yifune na'aa Kaaleeba; 7 Yisaakoora Yooseefo na'aa Yigi'aala; 8 Efireema Neewe na'aa Hoshee'a; 9 Biiniyaama Raafu na'aa Pals's'a; 10 Zaabiloonaa Sooda na'aa Gaddi'eela; 11 Yooseefo na'aa Minaasa Suusa na'aa Gadda; 12 Daana baggappe Gamaalla na'aa Ami'eela; 13 Aaseera Mikaa'eela na'aa Satuura; 14 Niftaaleema Waafisa na'aa Naahiba; 15 Gaada Maaka na'aa Ge'u'eela. 16 He biittaa wochchana mala, Muse kiiteedda asatuu suntsay hawaappe k'ommonna de'iyaaawaa. Muse Neewe na'aa Hoshee'a suntsaa lyyaasa yaagiide suntseedda. 17 Untunttu Kanaane biittaa wochchana mala, Muse untunttu kiittiyaa wode hawaadan yaageedda; «Hawaappe Neegeeba mela biittaa pude kesiide, yaappe huup'issa baggan de'iyaa gezze biittaa biite. 18 Biittay ay mala biittenttonne be'ite; he gadiyaan de'iyaa Asay minenttonne laafaanto, guutseenttonne darentto, 19 untunttu de'iyaa biittay lo'enttonne iitento, untunttu de'iyaa katamayenne ay mala katamento, gimbbiyaan diretti utteeddenttonne diretibeennento, 20 biittay ay mala tu'enttonttonne ladento, he gadiyaan mitsay de'intonne baawento be'ite. Minnite! He gadiyaan mokkeeddawaa ayifiyaappe akkenan yooppite» yaageedda. He wodii woyniyaa turay koyiro ayfiyaa ayifiyaa wode. 21 Untunttu pude kesiide, S'iina giyaa mela biittaaappe doommiide, biide Hamaata Pinuwwa matan de'iyaa Rahooba gakkanaw

he biittaa wochcheeddino. 22 Neegeeba pude kesiide, Kebroona gakkeeddino; hewan Ahimaana, Sheshaayanne Talmmaaya geetettiyaa Anaak'e zaratu de'iino. Kebrooni Gibs'en de'iyaa S'o'aane katamaappe laappun laysaa kaseti kees'etteedda. 23 Hewaana aad'diidde, Unttuntu Eshkkoola giyaa zanggaaraa biide gakkeedda wode, woyniyaa turaa ituwaappe itti wurc'c'uaanna de'iyaa itti tashiyaa k'ans's'eeddino; untunttuppe laa'u kasuwaa gidduwaan gelissi tookkeeddino. Hewaana roomaaniyaanne balasiyaa giyaa mitsatuwaa ayifiyaa aheeddino. 24 Israa'eeliyaa asatuu hewaappe k'ans's'eedda woyniyaa turaa wurc'c'uwaa diraw, he sa'aa Eshkkoola Zanggaaraa giide s'eeseeddino. 25 Unttuntu he biittaa wochchiide, oytamu gallassaappe guyyiyaan simmeeddino; 26 Paaraana Mela Biittaan K'aadeesa giyaa saan de'iyaa Musekko, Aaroonekkonne Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaakko yeeddino. Barenttu be'eeddawaa untunttoon ne asaa ubbaw odeeddino; he gadiyaan ayifiyaa ayfiyaakka untuntta besseeddino. 27 Unttuntu Musew hawaadan yaagiide odeeddino; «Neeni nuuna kiiteedda biittaa nuuni beeddo; he gadiyaan maatsayanne eessay goggee. Aan ayifiyaa ayfiyaakka hawaa be'a. 28 Shin he gadiyaan de'iyaa Asay wolk'k'aama; untunttu katamaykka gimbbiyaa dirsaan diretti utteeddawaanne wolk'k'aama. Nuuni k'ay Anaak'e zaratuwaa yan be'eeddo. 29 Neegeeba Amaaleek'a asatuu de'iino; gezziyaan Hiitetuu, Yaabuusatuunne Amooratuu de'iino; k'ay Kanaanetuu Meediteraane Abbaa doonaanne Yorddaanoosa Shaafaa gas'aan de'iino» yaageeddino. 30 Kaaleebi asaa Muse sintsan c'o'u giissiide, «Nuuni tumu s'oonanaw danddayiyaa diraw, pude ha"i kesiide, he biittaa oliide ane oyk'k'oytte» yaageedda. 31 Shin Kaaleebena pude beedda asatuu, «He biittaa Asay nuuppe minniyaa diraw, nuuni untuntta s'oonanaw danddayokko» yaageeddino. 32 Unttuntu yuuyi wochcheedda biittaa Israa'eeliyaa asaw hawaadan giide, iita oduwaa odeeddino, «Nuuni wochcheedda biittay barenan de'iyaa asaakka miyaawaa; Asay ubbaykka loysi adussa. 33 Nuuni wogga adussa asatuu yara gidiyaa Anaak'e zaratuwaa yan be'eeddo; nuuni nu ayifiyaan nuuna s'eelliyaa wode bumburetsaa malateetto; k'ay nuuni untunttu ayifiyaan hewaakka mala» yaageeddino.

14 He gallassaa k'amma maabaray ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'issiide yeekkeeddino. 2 Israa'eeliyaa Asay ubbay Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino. Maabaray kumentsay untuntta, «Nuuni Gibs'e gadiyaan de'iide hayk'k'eeddawaa gideerokko! Woy nuuni ha mela biittaan hayk'k'eeddawaa gideerokko! 3 Mashshaan nuuna wod'i wurssanaw Med'inaa Goday ha biittaa

nuuna ayaw ahii? Nu machchetuunne nu naanay omoodettana. Hewaappe guyye Gibs'e biittaa simmiyaawe nuw keekenneeyye?» yaageeddino. 4 K'ay untunttu ittuu ituwaa, «Nuuni kaaletsiyaawaa dooriide, guyye Gibs'e simmeetto» yaageeddino. 5 Musenne Aarooni hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaa sintsan som"uwaa sa'aan gatsiide guufanneeddino. 6 He biittaa wochcheedda asatuu gidloppe Neewe na'ay Iyyaasunne Yifune na'ay Kaaleebi barenttu mayuwaa peed'eeddino. 7 Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaw, «Nuuni kantsi kesiide wochcheedda biittay loysi daro lo"aa. 8 Med'inaa Goday nuunan nashettiyaawaa gidoope, maatsayanne eessay goggiyaa he biittaw nuuna I gelissana; he biittaa nuw I immana. 9 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa bolla makkalaa makkaloppite. He biittaa asaw yayyoppite; untunttu nuw haatsaa ushshakka gakkikkino. Unttuntu amboomiyaawe baawa; shin Med'inaa Goday nuunana de'ee. Hintte untunttu yayyoppite!» yaageeddino. 10 Maabaray ubbay untuntta shuchchaan c'addanaw haasayeeddino. He wode Med'inaa Godaa bonchchuu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan Israa'eeliyaa asaa ubbaw k'onc'c'eedda. 11 Med'inaa Goday Musa, «Ha Asay awude gakkanaw taana kad'anee? Taani untunttu gidduwaan ootseedda malaataa ubbaa be'iide, awude gakkanaw untunttu taanan ammanennan is's'anee? 12 Taani untuntta iita harggiyaan shoc'aade d'ayissana; yaataade taani neena untunttuppe dariyaanne minniyaa kawutetsaw aawuwaa ootsana» yaageedda. 13 Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Neeni ne wolk'k'an ha asaa Gibs'eppu pude kesseeddawaa eriyaa Gibs'etuu hawaa sisoope, untunttu waagane? 14 Untunttu ha gadiyaan de'iyaa wantookka hewaa odana. Abeet Med'inaa Godaw, neeni ha asaa gidduwaan de'iyawaa untunttu siseeddino. Abeet Med'inaa Godaw, nuuni neena be'eeddawaa untunttu ereeddino; ne shaarii untunttuppe bollana takkiyaawaanne gallassi shaariyaa tuusnaan, k'amma tamaa tuusnaan neeni untunttu sintsan biyaawaa be'eeddino. 15 Ha"i neeni ha asaa ubbaa itti kutsan wod'iyawaa gidoope, ne kase ootseeddawaa siseedda kawutetsatuu, 16 Med'inaa Goday ha asaa, «Hintew immana giide c'aak'k'eedda biittaa untuntta afanaw danddayibeenna diraw, mela biittaan untuntta wod'eedda» yaagiide haasayana. 17 «Hewaa diraw, Godaw, neeni ne wolk'k'aa nuuna bessa; neeni gaade, «Med'inaa Goday danddayanchanne aggena siik'uwaaan kumeeddawaa; nagaraanne makkalaa atto giyaawaa; gidooppenne, bayzzanchchaa murenan aggenawaa; aawotuwwa nagaraa diraw naanatuwaa heezentsanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa»

gaade oda wotseeddawaa pola. 19 Ha Asay Gibbs'eppe kesoodeppe doommaade hachchi gakkanaw neeni atto geeddawaadan, ne aggena siik'uwaa daruwaan ha asaa nagaraa atto gaarikkiil!» yaageedda. 20 Med'inaa Goday Musa, «Neeni oochcheeddawaadan taani untunttoo atto gaad. 21 Shin ta de'uwaan c'aak'k'ay; Med'inaa Godaa bonchchuu sa'aa ubbaa kumiyaawaadan, 22 ha asaappe ittuunne he biittaa be'enna. Ta bonchchuwaanne Gibbs'e biittaaninne mela biittaa taani ootseedda malaataa ha asatuu be'eeddino; shin untuntu tammu gede taana paac'c'eeddinonne ta k'aalaa sisennan is's'eeddino. Hewaa diraw, taani untuntu mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda biittaa taana kad'eeddawantuppe ittuunne mulekka be'enna. 24 Shin ta k'oomay Kaaleebi untuntuppe dummatiyaa dirawunne I taana polo wozanaappe kaalleedda diraw, taani I kase beedda biittaa Aa gatsana; Aa zeretsay he biittaa laattana. 25 Shin ha'i Amaaleek'atuunne Kanaanetuu zanggaaraan de'iyaa diraw, wontti guyye simmiide, Zo'o Abbaakko afiyaa ogiyaa oyk'k'iide mela biittaa biite» yaageedda. 26 K'ay Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; 27 «Ha iita Asay ta bolla awude gakkanaw zuuzummanee? Taani Israa'eeliyaa asaa zuuzuntsaa ubbaa sisaad. 28 Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaagaade oda; <Ta de'uwaan c'aak'k'ay; taani hintte haasayishin ta haytsaan siseeddawaa hinttenttoo ootsana. Taani Med'inaa Goday hewaa oday. 29 Hintte anhay ha mela biittaan kunddana; ayaw gooppe, asaa paydiyaa wode paydeteedda laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Asay ubbay ta bolla zuuzummeeddita. 30 Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, hintteppe ooninne taani hinttena wotsanaw c'aak'k'eedda he biittaa gelenna. 31 Hintte, «Nu naanay omoodettana» geedda hintte guutsaa naanatuwaa he hintte kad'eedda biittaa gelissana; biittaykka untuntuussa gidanawaa. 32 Shin hinttena gidooppe, hintte anhay ha mela biittaan kunddana. 33 Hintte ammanettiibeenna diraw, hintte wurssetsa anhay ha mela biittaa wullana gakkanaw, hintte naanay waayettiide, ha mela biittaa oytamu laytsaa hentsanchchaa gidiide yuuyyana. 34 Hintte he biittaa wochcheedda he oytamu gallassaa payduwaan, itti gallassaw itti laytsaa, hewenne, oytamu laytsaw hintte nagaraa diraw hintte waayettana; taani hintte bolla dendiyaawaa hintte erana» yaaga oda. 35 Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Ta bolla shiik'i utteedda ha iita maabaraa bolla hawaadan tumu ootsana: untuntu ha mela biittaan wurana; hawaan untuntu hayk'k'ana» yaageedda. 36 He biittaa wochchana mala, Muse untuntta kiittina biide simmeedda asatuu, he biittaa

iita oduwaa odiide, Muse bolla Asay ubbay zuuzummana mala ootseeddawanttu, 37 he iita oduwaa odeedda asatuu, Med'inaa Godaa sintsa boshaan hayk'k'eeddino. 38 He biittaa wochchanaw beedda asatuwaappe Yifune na'ay Kaaleebinne Neewe na'ay Iyyaasu s'alalay pas'a atteeddino. 39 Muse hawaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw odeedda wode, Asay loytsi yeekkeedda. 40 Wonttetsa gallassi wontta guuran untuntu dendiide, pude gezze biittaa kesiide, «Nuuni nagaraa ootseeddo; shin ha'i S'oossay nuw immana geedda sa'aa pude kesana» yaageeddino. 41 Shin Muse untuntta, «Med'inaa Godaa azazuwaa hintte ayaw mentsiitee? Hintte hanenna. 42 Med'inaa Goday hinttenana de'enna diraw, pude kesoppite; hintte morkketuu hinttena s'oonana. 43 Amaaleek'a asatuwaananne Kanaane asatuwaana hintte olettana; hintte mashshaan hayk'k'ana. Med'inaa Godaappe hintte wora simmeedda diraw, Med'inaa Goday hinttenana de'enna» yaageedda. 44 Shin untuntu Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootayenne Musenne dunkkaaneedda sa'aappe denddana d'ayooppekka, gezze biittaa kesana s'aliide dendeeddino. 45 Gezze gadiyaan de'iyaa Amaaleek'a asatuunne Kanaane asatuu wod'diide untuntu olay s'ooniide, Horima gakkanaw untuntta yedersseeddino.

15 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; <Hintte de'ana mala, taani hinttenttoo immiyaa biittaa geliyaa wode, 3 mehiyaappe woy dorssaappe, s'uuggiyaa yarshshuwaa gidina, woy shiik'k'owaa gatsanaw yarshshiyaa yarshshuwaa gidina, woy Med'ina Goday keereedda baala gallassatuwaan hintte dosuwaan c'oo immiyaa yarshshuwaa gidina, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshotuwaa yarshshite. 4 Yarshshuwaa shiishshiyaa uray katsaa yarshshoo itti kiilo giraame d'iiliyaa itti liitiro wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaakka Med'inaa Godaw aho. 5 K'ay s'uuggiyaa yarshshoo, woy hara yarshshoo ahiyaa itti itti dorssaanna itti liitiro woyniyaa eessaa ushshaa yarshshuwaa ootsiide giigissite. 6 « <Dorssa orggiyaa yarshshanaw shiishshiyaa wode, katsaa yarshshoo laa"u kiilo giraame d'iiliyaa itti liitironne bagga wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaanne 7 itti liitironne bagga woyniyaa eessaa ushshaa yarshshoo ahite. Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa yarshshite. 8 « <Itti korumaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy shiik'uwaa gatsiyaa yarshshuwaa, woy ittipetetsaa yarshshuwaa ootsiide yarshshanaw Med'inaa Godaw ahiyaa wode, 9 korumaanna ittippe katsaa yarshshoo heezzu kiilo giraame d'iiliyaa laa"u liitiro wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaanne 10 ushshaa yarshshoo laa"u liitiro woyniyaa eessaakka ahite.

Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa taman yarshshite. 11 « Itti itti korumaa booraa, woy itti itti dorssaa orggiyaa, woy yalaga deeshshaa orggiyaa, woy attuma dorssaa maraa yarshshanaw shiishshiyaa wode, katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu hawaadan ittippe shiik'ee. 12 Itti mehiyaappe daruu shiik'iyaa wode, katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu hewaadan dariide shiik'ee. 13 Israa'eeliyaa asaa gidiyaa ooninne taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode ubbaan, hawaadan ootsanaw koshshee. 14 Sintsappe yaana yeletaan hintte gidдон de'iyaa betii woy hara Asay ooninne s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshanaw koyooppe, ikka hintte ootsiyaawaadan ootsanaw koshshee. 15 Hinttewukka hintte gidдон de'iyaa betetookka ha wogay ittuwaa; hawe sintsaappe yaana yeletawukka ek'kiide de'iyaa woga. Hintteikka betetuwukka Med'inaa Godaa sintsan ittuwaa. 16 Hinttewukka hintte gidдон de'iyaa bete asatookka higgiinne wogay ittuwaa gidana» yaaga» yaageedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 18 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Taani hinttena afiyaa biittaa hintte geliide, 19 he gadiyaan mokkiyaa katsaa miyaa wode, he katsaappe s'eeraa kessiide, hintte Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshite. 20 Hewekka, bayira ka"eedda katsaappe uukeyedda koyiro komppuwaa, katsaa bukkiiyaa uddumaappe immiyaa yarshshuwaa ootsiide shiishshite. 21 Yaana yeletaa ubbaan hintte hintte gadiyaan mokkeedda katsaappe s'eeraa Kesseedda komppuwaa, Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshite. 22 « <Med'inaa Goday odeedda ha azazotuwaa ubbaa hintte erana d'ayiide, naagennan aggooppe, 23 Med'inaa Goday Aa baggana hinttena azazeedda azazotuwaa ubbaa, Med'inaa Goday immeedda gallasaappe doommiide, yaana yeletaa gakkanaw, pac'c'ennan naagennan aggooppe, 24 K'ay hewaa maabaray erennan ootseeddawaa gidooppe, maabaray ubbay Med'inaa Godaw itti korumaa s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, aw wogay azaziyaawaadan, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaanna shiishsho; K'ay nagaraa yarshshuwaa ootsiide, itti deeshshaa orggiyaa shiishsho. 25 Yaatooppe k'eesii kumentsaa Israa'eeliyaa maabaraa nagaraa atto giissiyaa wogaa polo; untunttu nagaray atto geetettana. Ayaw gooppe, untunttu eriidde ootsibeykino; K'ay untunttu barenttu bayzzuwaa diraw, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaanne barenttu nagaraa yarshshuwaa shiishsheeddino. 26 Asay ubbay erennan he bayzzuwaan hambalaachcheteedda diraw, kumentsaa Israa'eeliyaa

maabarawukka untunttu gidдон de'iyaa bete asawukka atto geetettana. 27 « <Itti Asay barekka erana d'ayiide nagaraa ootsooppe, yelettoodeppe itti laytsaa gidiyaa itti deeshshatto nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho; 28 erennan de'iidde nagaraa ootseedda uraw k'eesii Med'inaa Godaa sintsan nagaraa atto giissiyaa wogaa polo; Aa nagaray atto geetettana. 29 Erennan de'iidde nagaraa ootsiyaa asaa ubbay, yeletaan Israa'eeliyaa asaa gidinakka bete asaa gidinakka ha higgi ittuwaa. 30 « <Shin yeletaan Israa'eeliyaa asaa gidinakka bete asaa gidinakka eriidde otoruwaan nagaraa ootsiyaa uray Med'inaa Godaa boree. He uray bare asaa gidoppe bohetto. 31 He aawuu Med'inaa Godaa k'aalaa kad'eedda dirawunne Aa azazuwaa mentseedda diraw, I tumuwaappe asaa gidoppe bohettanaw besse; Aa bayzzuu aana» yaaga» yaageedda. 32 Itti gallassi Israa'eeliyaa Asay mela biittaa de'ishshin, itti bitanii Sambbatan mitsaa mis'iidde beetteedda. 33 Mitsaa I mis'ishin demmeedda asatuu Musekko, Aaroonekkonne kumentsaa shiik'uwaakko Aa aheeddino. 34 Untunttu Aa ootsanawaa eribeenna diraw, k'ashuwaan takkisseeddino. 35 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Ha bitanii hayk'k'anaw besse; kumentsaa yaa'ay barenttu dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide Aa wod'o» yaageedda. 36 Kumentsaa yaa'ay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide Aa wod'eedda. 37 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 38 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Hintteikka sintsaappe yaana yeletaykka hintte mayuwaa gas'aa s'eeran s'eeran mac'araa kessite; he mac'araa bolla saluwaa malatiyaa k'ac'inaa sikkite. 39 He mac'araa hintte be'iyaa wode ubbaan Med'inaa Godaa azazotuwaa hassayiide polite; yaatooppe, hintte hintte ayifiyaanne hintte wozanaa amuwaa kaalliide, taappe wora simmikkita. 40 He mac'araa be'iyawaan hintte ta azazotuwaa ubbaa hassayiide polanne hintte hintte S'oossaw geeshsha gidana. 41 Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaattee; taani hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'eppa kessaad. Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa» yaaga» yaageedda.

16 Leewiyaa zariyaappe K'ahaata yara gidiyaa Yis'ihaara na'ay K'oraahi, Roobeela zariyaappe Eli'aaba naanay Daataaninne Abiiraaminne K'ay Peleeta na'ay Oonis, 2 Muse bolla denddeeddino. Untunttunna laa'u s'eetanne ishatamu Israa'eeliyaa asatuu de'iino; untunttu eretteedda asanne maabaran dooretteedda kaaletsiyaawanta. 3 Untunttu Musenne Aaroona sintsa shiik'iide, hawaadan yaageeddino; «Hintte darisseedda! Maabaray ubbay huup'yaan huup'yaan geeshsha; Med'inaa Godaykka

untunttu gidduwaan de'ee; yaatina Med'inaa Godaa maabaraa bolla hinttena ayaw d'ok'ku d'ok'ku ootsitee?» yaageeddino. 4 Muse hawaa siseedda wode S'oossaa sintsan sa'aan guufanneedda; 5 K'oraahanne Aa c'itaa ubbaa, «Wontti wontta Med'inaa Goday ooni nagaranchchentonne ooni geeshshentto bessana; I he dooriyaa asaa barekko shiishshana. 6 K'oraaha, neeninne ne c'itay ubbay hawaa ootsite: wontti is'aanaa c'uwaiyaawantta akkiide, 7 bonk'kuwaa aan wotsiide, Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwaiyte. Med'inaa Goday dooriyaa asay, I geeshsha gidanawaa. Leewiyaa zaretoo, hintte darisseeddita» yaageedda. 8 Muse k'aykka K'oraaha, «Hinttenoo Leewiyaa zaretoo, sisite! 9 Israa'eeliyaa Med'inaa Goday hinttena Israa'eeliyaa maabaraappe dummayiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa oosuuaa ootsana malanne asaa sintsan he oosuuaa ootsanaw hintte ek'kana mala, barekko shiishsheeddawe hinttenttoo guus's'eeddee? 10 I hinttenanne hintte ishatawaa Leewatuwaa ubbaa barekko shiishsheedda; K'ay ha"i hintte k'eesetetsaakka kajjeeliita. 11 Neeninne ne c'itay ubbay Aaroona bolla zuuzummiyaawe, I oonee? hinttenttu Med'inaa Godaa bolla makkaliita» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Muse kiittiide Eli'aaba naanatuwaa, Daataananne Abiiraama s'eesisseedda; shin untunttu Aa, «Nuuni bookko! 13 Neeni mela biittaan nuuna wod'anaw maatsayenne eessay goggiyaa gadiyaappe kesseeddawe guus's'eeddee? K'ay ha"i neeni nu bolla kaappuwaa gidanaw koyay? 14 Hewaa bollakka K'ay maatsayenne eessay goggiyaa biittaa neeni nuuna gelissabaakka, woy neeni nuw laata ootsaade gadiyaanne woyniyaa turaa immabaakka; neeni ha asaa c'immaasa. Nuuni bookko!» yaageeddino. 15 Muse loytsi hank'k'ettiide Med'inaa Godaa, «Untunttu yarshshiyaa yarshshuwaa akkoppa; taani untuntuppe hariyaa ituwaanne akkabeyikke, woy taani untuntuppe itti asanne naak'kabeykke» yaageedda. 16 K'ay Muse K'oraaha, «Wontti neeni, ne c'itay ubbayne Aarooni Med'inaa Godaa sintsan gidite. 17 Itti itti Asay bare is'aanaa c'uwaiyaawaa ubbaanna laa"u s'eetanne ishatamuwaa akkiide, is'aanaa aan wotsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsho. K'ay neeninne Aarooni hintte is'aanaa c'uwaiyaawantta ahite» yaageedda. 18 Asay ubbaykka bare is'aanaa c'uwaiyaawaa akkiide, bonk'kuwaanne is'aanaa aan wotseedda; Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Musenanne Aaroonana ek'keeddino. 19 K'oraahi kumentsaa maabaraa Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan shiishsheedda. He wode Med'inaa Godaa bonchchuu kumentsaa maabaraw k'onc'ceedda. 20 Med'inaa Goday Musanne Aaroona, 21 «Taani itti kutsan

ha maabaraa d'ayissana haniyaa diraw, untuntuppe shaaketite» yaageedda. 22 Shin Musenne Aarooni sa'aan guufanniide, «Abeet S'oossaw, ashuwaa mayyeedda asaa ubbaa med'd'eedda S'oossaw, itti uray nagaraa ootsooppe, neeni kumentsaa maabaraa hank'k'ettay?» yaageeddino. 23 Yaatina Med'inaa Goday Musa, 24 «Neeni maabaraa, K'oraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaanetuwaappe kichchite» yaagaade oda» yaageedda. 25 Muse denddiide, Daataaneekkonne Abiiraamekko biina, Israa'eeliyaa c'imatuu Aa kaalleeddino. 26 Maabaraa I, «Ha iita asatuu dunkkaanetuwaappe kichchite; untunttuwaa gideeddawaa ayaanne bochchoppite. Henkkoode untunttu nagaraa ubbaa gaasuwaan hintteka pitetti d'ayana» yaagiide minisiide odeedda. 27 Untunttu K'oraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaanetuwaappe kichcheeddino. Daataaninne Abiiraami kare kesiide, barenttu machchetuwaanna, barenttu naanatuwaanna barenttu guutsaa naanatuwaanna barenttu dunkkaanetuwaa penggiyaan ek'keeddino. 28 Muse asaa, «Taani ha ooso ubbaa ootsana mala, Med'inaa Goday taana kiitteeddawaanne taani ta sheniyaaan ootsennawaa hintte hawaan erana. 29 Ha asatuu Asay hayk'k'iyawaadan hayk'k'ooppe, woy asaa bolla gakkiaawaa s'alalay untunttu bolla gakkoooppe, Med'inaa Goday taana kiittiibeenna. 30 Shin Med'inaa Goday ubbaanna ooratsabaa ootsina, biittay dooyettiide untuntanne untunttoo de'iyawaa ubbaa mitti aggooppe, untunttu pas'a de'iide Si'ooliyaa duge wod'ooppe, he wode ha asatuu Med'inaa Godaa kad'eeddawaa hintte erana» yaageedda. (Sheol h7585) 31 I yaagiide wursseedda wode, untunttu ek'keedda biittay p'alk'k'etti wod'd'eedda. 32 Biittay dooyettiide, untuntanne untunttu soo asaa, K'oraaha c'itaa ubbaa untunttoo de'iyawaa ubbaanna mitti aggeeda. 33 Yaatina untunttu barew de'iyawaa ubbaanna pas'a de'iide, Si'ooliyaa duge wod'd'eeddino. Biittaykka untunttu bolla gorddetti aggeeda; untunttu maabaraa giddoppe tippi giide d'ay aggeeddino. (Sheol h7585) 34 Untunttu waasuwaan untunttu matan de'iyaa Israa'eelatuu ubbay, «Biittay nuunakka k'ay mittana haneel!» yaagiid bak'ateeddino. 35 K'ay tamaykka Med'inaa Godaa mataappe yiide, is'aanaa c'uwaiyaa laa"u s'eetanne ishatamu asaa mi aggeeda. 36 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, 37 «Neeni k'eesiyaa Aaroona na'aa El"aazaraw yaagaade oda, is'aanaa c'uwaiyaabatuuwaa taman s'uugetteedda asaa giddoppe akka; bonk'kuwaa c'uwaiyaabatuuwaappe haassaade laala. He is'aanaa c'uwaiyaabatuu geeshsha. 38 Bare nagaraa diraw hayk'k'eedda ha asatuu is'aanaa c'uwaiyaabatuuwaa lee'issaade k'os's'aade, yarshshuwaa

saas'iniyaa kamma. Untuntu hewantta Med'inaa Godaa sintsan shiishsheedda diraw, hewanttu geeshsha; hewanttu Israa'eelatuwaa hassayissiyaa malaataa gidana» yaaga» yaageedda. **39** K'eesii El'aazari s'uugetteedda asatuu shiishsheedda nahaase birataappe oosetteedda is'aanaa c'uwaiyaabatuwaa akkiide, yarshshuwaa saas'iniyaa kammanaw lee'issiide k'os'seedda. **40** Aaroona zare gidenna ooninne Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'awayanaw shiik'enna mala, K'oraahanne Aa c'itaa gakkeddawe Aa gakkenna mala, Israa'eelatuwaa hassayissanaw hawantta ootseedda. Med'inaa Goday Muse baggana El'aazara azazeeddawaadan hawe haneedda. **41** Wonttetsa gallassi Israa'eeliyaa maabaray ubbay, «Med'inaa Godaa asaa hintte wod'eedita» yaagiide, Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino. **42** Maabaray Musenne Aaroona bolla denddanaw shiik'iide, Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko simmi s'eeliyaa wode, shaarii Gaketiyaa Dunkkaaniyaa kammina, Med'inaa Godaa bonchchuu k'onc'c'eedda. **43** Hewaappe guyyiyaan, Musenne Aarooni Gaketiyaa Dunkkaaniyaa sintsaw yeeddino. **44** Med'inaa Goday Musa, **45** «Ha asaa gidduwaappe kichchite; taani untunta itti kutsan d'ayissa bashana» yaageedda. Untuntu sa'aan guufanneeddino. **46** Muse Aaroona, «Ne is'aanaa c'uwaiyaawaa akkaade, bonk'kuwaa yarshshiyaa sa'aappe akkaade, is'aanaa aan wotsa; untunttoo atto giissanaw ellekka maabaraakko afa. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa hank'kuu Aa mataappe kesi kichcheedda; boshaykka doommi kichcheedda» yaageedda. **47** Muse geeddawaadan Aarooni bare is'aanaa c'uwaiyaawaa akkiide, maabaraa giddo wos'seedda. Boshay asaa gidduwaan doommi de'ishin, Aarooni is'aanaa c'uwaiiide, asaw atto giisseedda. **48** Yaatiide I hayk'keeddawantupenne pas'a de'iyaa wantuppe gidduwaan ek'kina, boshay aggi aggeeda. **49** K'oraaha gaasuwaan hayk'keedda Asay paydettenan, ha boshan hayk'keeddawanttu 14,700. **50** Boshay ek'keeddawaappe guyyiyaan, Aarooni Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa Musekko simmeedda.

17 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; **2** «Neeni, <Hintte zariyaan zariyaan hintte kaappatuwaappe huup'yaan huup'yaan itti itti s'am"aa ubbaanna tammanne laa"u s'am"aa taw immite> yaagaade Israa'eelatuwaappe akka. Itti itti asaa suntsaa s'am"aa bollan s'aafa. **3** Itti itti zariyaa kaappoo itti s'am"aa gidiyaa diraw, Leewiyaa s'am"an Aaroona suntsaa s'aafa. **4** Gaketiyaa Dunkkaaniyaa gidдон taani neenana gaketiyaa Markkatetsaa Taabootaa sintsan wotsa. **5** Taani dooriyaa asaa s'am"ay aac'ana; hawaadan ootsaade hintte bollan Israa'eelatuwaa zuuzummiyaa

zuuzuntsaa taani mule d'ayissana» yaageedda. **6** Muse Israa'eeliyaa asaw odina, untuntu kaappatuwaa tammanne laa"u s'am"atuwaa, itti itti zariyaa kaappatuwaa itti itti s'am"aa aw immeeddino. He s'am"atuwaa gidduwaan Aaroona s'am"aykka de'ee. **7** Muse he s'am"aa ubbaa Markkatetsaa Dunkkaaniyaa gidдон Med'inaa Godaa sintsan wotseedda. **8** Wonttetsa gallassi Markkatetsaa Dunkkaaniyaa gidдо Muse geleedda wode, Leewiyaa zare gidiyaa Aaroona s'am"ay aac'eeddawaa, gumbbeeddawaa, c'iisheeddawaanne c'iishiide lawuziyaa giyaa mitsaa ayfiyaa ayifeeddawaa be'eedda. **9** Hewaappe guyyiyaan, Muse s'am"aa ubbaa Med'inaa Godaa sintaappe Israa'eeliyaa asaa ubbaakko aheedda. Asay untunta be'eeddawaappe guyyiyaan, kaappatuwaa barentu s'am"aa s'am"aa akkeeddino. **10** Med'inaa Goday Musa, «Aaroona s'am"aa Taabootaa sintsan zaara wotsa. Hewaa makkaleeddawanttu ta bolla laa"entso zuuzummiide hayk'ennaadan, untunttoo malaataa ootsaade naaga» yaageedda. **11** Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda. **12** Israa'eeliyaa Asay Musa, «Nuuni hayk'kana; d'ayana; nuuni ubbaykka d'ayana! **13** Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaakko, haray atto mataa shiik'iyaa uray ooninne hayk'kana. Simmi nuuni ubbaykka hayk'keettoo?» yaageeddino.

18 Med'inaa Goday Aaroona, «Neeni, ne attuma naanatuunne Leewatuu geeshsha sa'aa oosuwaan polettiyaa nagaraa tookkana; neeninne ne attuma naanatu s'alalay hintte k'eesetetsaa oosuwaan polettiyaa nagaraa tookkana. **2** Neeninne ne attuma naanay Markkatetsaa Dunkkaaniyaa sintsan ootsiyaa wode, neenana gidide maaddana mala, Leewiyaa zare gidiyaa ne dabbotuwwa aha. **3** Untuntu hintteppe garssana Dunkkaaniyaa ooso ubbaa ootsino; shin untunttukka hintteikka ittippe hayk'ennaadan, untuntu geeshsha sa'aa miishshaakkonne yarshshiyaa saakko shiik'oppino. **4** Untuntu hinttenana ittippe gidino; Gaketiyaa Dunkkaaniyaan de'iyaa ooso ubbaa ootsino. Leewatuwaappe attina, hara uray ooninne hintteikko shiik'oppo. **5** Laa"entsuwaa Israa'eelatuwaa bolla hank'kuu wod'd'enna mala, geeshsha sa'anne yarshshiyaa sa'aa oosuwaa ootsite. **6** Leewatuwaa hintte dabbotuwwa Israa'eelatuwaa gidдoppe taani ta huup'iyaw dooraad. Untuntu Gaketiyaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsanaw hinttentoo imuwaadan immaade, Med'inaa Godaw dummayaad. **7** Shin neeninne ne attuma naanatu s'alalay yarshshiyaa sa'aa oosuwaa ubbaanne gaariduwwa gidдон de'iyaa k'eesetetsaa ooso ubbaa ootsite. K'eesetetsaa oosuwaa taani hinttentoo imuwaadan ootsaade immay; hara uray ooninne geeshsha sa'aakko shiik'iyaa hayk'k'o»

yaageedda. 8 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aaroona, «Israa'eelatu taw immiyaa geeshsha imotaa ubbaa taani new immaad. Taani new ne dirawunne ne attuma naanaw untunttu diraw med'inaw gishsha ootsaade immaaddi. 9 Taw immiyaa aad'd'eeda geeshsha imuwaappe taman s'uugettenna baggay hintessa gidanawaa: untunttu taw immiyaa geeshsha imuwaa ubbaappe katsaa yarshshuu, woy nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshuu, woy naak'uwaa diraw yarshshiyaa yarshshuu neessanne ne attuma naanatuwaassa gidanawaa. 10 Hintte hewaa geeshsha sa'aan miite; attumawe ubbay hewaa mo; hewe hintte geeshsha gidanawaa. 11 «Hawe k'ay neessa. Israa'eelatuwaa k'aatso yarshshuwaa ubbaa new, ne attuma naanatoonne ne mac'c'a naanaw med'inaw gishsha ootsaade immay; hintte golliiyaa asaa gidдон wogaadan geeshsha gidiyaa ubbay hewaa mo. 12 «Untunttu taw immiyaa koyiro ayifiyaappe lo'o wogaraa zayitiyaa ubbaa, yalaga woyniyaa eessaa ubbaanne muruta katsaa ubbaa Med'inaa Godaw immay. 13 Untunttu Med'inaa Godaw ahiyaa untunttu gadiyaan de'iyaa koyiro gakeedda ayfii hintessa; hintte golliiyaa asaa gidдон wogaadan geeshsha gidiyaa ubbay hewaa mo. 14 «Israa'eeliyaan Med'inaa Godaw dummateeddabay ubbay hintessa. 15 Bayira yeletteedda Asay woy mehii, Israa'eelatu Med'inaa Godaw immeeddawe hintessa. Shin bayira yeletteedda asanne bayira yeletteedda geeshsha gidenna mehiyaa hintte wozanaw besse. 16 Itti agenaa naanatuwaa wozanaw Dunkkaaniyaan eretiyyaa miizaaniyaa (20 Geera) likkiyaan ichcheshu s'agaraa biraa wozo gatiyaa k'ans's'ite. 17 Shin miizzaa bayiraa, woy dorssaa bayiraa, woy deeshshaa bayiraa hintte wozanaw koshshenna; untunttu geeshsha. Neeni untunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bollan c'ac'c'afa; Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, untunttu mod'd'uwaa taman s'uugga. 18 Untunttuppe beettiyyaa ashuu wus'akkeedda anggoosuwaadaaninne ushechcha gediyaadan hintessa. 19 Israa'eelatu Med'inaa Godaw immiyaa geeshsha yarshshuwaa ubbaa new, ne attuma naanatoonne ne mac'c'a naanaatoo med'inaw gishsha ootsaade immay. Hawekka Med'inaa Goday neenananne ne zeretsatuwaanna c'aak'k'etiyyaa Mas'iniyaa c'aak'uwaa» yaageedda. 20 K'aykka Med'inaa Goday Aaroona, «Untunttu gadiyaan neeni ayinne laattakka; untunttu gidдон neena gakkiiyaa shaakuu ayaykka baawa; Israa'eelatuwaa gidдон ne laataynne neena gakkiiyaa shaakuu taana» yaageedda. 21 S'oossay, «Leewatuu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa oosuwaa diraw, Israa'eelatuwaa asiraataa ubbaa untunttoo immaad. 22 Hachcheppe doommiide, Israa'eeliyaa

asatuu barenttu nagaran hayk'k'enna mala, Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko shiik'oppino. 23 Gaketiyaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsiyaawantunne hewan polettiyaa nagaraa tookkiyaawanttu Leewatuwaa. Hawe yeletaa ubbaw med'inaa wogaa. Leewatuu Israa'eeliyaa asaa gidduwaan ayinne laattikkino. 24 Hewaa diraw, Israa'eelatu Med'inaa Godaw imuwaadan immiyaa asiraataa, taani Leewatoo untunttu laataadan immaad. Taani untunttubaa, «Untunttu Israa'eeliyaa asaa gidduwaan ayinne laattikkino» yaageeddawe hewaassa» yaageedda. 25 K'ay Med'inaa Goday Musa, 26 «Neeni Leewatuwaa hawaadan yaaga; <Taani hinttenttoo laataadan immeedda asiraataa hintte Israa'eeliyaa asaappe akkiyaa wode, hintte he asiraataappe asiraataa Med'inaa Godaw immite. 27 Hintte imuu hinttenttoo katsaa bukkiyaa uddumaa katsaadaaninne gum"iyaa woyniyaa ayifiyaadan paydettee. 28 K'ay hawaadan Israa'eeliyaa asaappe hintte akkiyaa asiraataa ubbaappe imuwaa Med'inaa Godaw immite; ha asiraataappe Med'inaa Godaa diraw k'eesiyaa Aaroona hintte immanaw besse. 29 Hintte akkiyaa imotaa ubbaappe, lo"iyaawaanne geeshsha Med'inaa Godaw gishuwaa ootside, hintte immanaw bessee» yaaga. 30 «K'ay neeni Leewatuwaa, «Ubbappe lo'o imuwaa hintte immeeddawaappe guyyiyaan, atteedawe hinttenttoo katsaa bukkiyaa uddumaa katsaadaaninne gum"iyaa woyniyaa ayifiyaadan paydetana. 31 Hinttenne hintte golliiyaa Asay hewaappe atteedawaa hak'anninne miite; ayaw gooppe, hewe Gaketiyaa Dunkkaaniyaan hintte ootsiyaa oosoo hintte dirguwaa. 32 Lo"o bagga S'oossaw immi diggeeddawaappe guyyiyaan hintte miyaa wode, bayzzanchcha gidikkita. Shin lo"o bagga he imotaappe kessennaan de'iidde, hintte Israa'eeliyaa asaa imotaa tunissennaadan naagettite. Hewaadan ootsana d'ayooppe, hintte hayk'k'ana» yaaga» yaageedda.

19 Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda; 2 «Med'inaa Goday higgiiyan azazeedda wogay hawaa: Tilla bollana de'iyaa woy borssiyaabay bayinna, I morggiyaan k'ambbaray wod'd'ibeenna zo'o ussatto new ahana mala, Israa'eeliyaa asaw odite. 3 K'eesiyaa El'aazaraw izo immite; I izo dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa afina, itti Asay izo Aa sintsan shukko. 4 K'eesiyaa El'aazari I suutsaappe amareedawaa bare birad'd'yan akkiide, Gaketiyaa Dunkkaaniyaw sintsa baggana laappun gede c'ac'c'afo. 5 I s'eellishin ussatta s'uugettu; I galbbay, ashuu, suutsayenne toc'ii s'uugetto. 6 K'eesii zigaa, hiisoop'piyaa tashiyaanne zo'o k'unc'c'utiyyaa akkiide, ussatto s'uuggiiyaa taman olo. 7 Hewaappe guyyiyaan, k'eesii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan

meec'etto; yaatiide dunkkaaneeddasaa gelo; shin omarssa gakkanaw I wogaadan tuna gidanawaa. 8 He ussatto s'uuggeeddawe k'ay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; ikka k'ay omarssa gakkanaw wogaadan tuna gidanawaa. 9 «Hewaappe guyyiyaan, geeshsha Asay ussatta s'uugetteedda bidintsaa shiishiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aana geeshsha sa'aan wotso. Israa'eeliyaa Asay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan go'ettanaw hewaa naagi wotsana; hewe nagaraappe geeshshanaassa. 10 K'ay ussatti bidintsaa shiishsheedda Asay bare mayuwaa meec'c'o; omarssi gakkanaw I wogaadan tuna gidanawaa. Ha wogay Israa'eeliyaa asawunne untuntu gidduwaan de'iyaa hara gade asaw laa''ookka med'inaa woga gidanawaa. 11 «Hayk'k'eedda asaa anhaa bochchiyaa ooninne laappun gallassaa wogaadan tunana. 12 He tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan heezantsa gallassinne laappuntsa gallassi, I barena geeshsho; hewaappe guyyiyaan, I wogaadan geeshsha gidanawaa; shin heezantsa gallassaaninne laappuntsa gallassan barena geeshshana d'ayooppe, I geeshsha gidenna. 13 Hayk'k'eedda uraa anhaa bochchiyaa ooninne barena geeshshennan aggooppe, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa I tunissee; he uray Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto. Tunatetsaappe geeyiyaa haatsay Aa bollan c'ac'c'afetibeenna diraw, I tuna; Aa tunatetsay Aa bollan gam''ee. 14 «Itti uray dunkkaaniyaa gidдон hayk'k'ooppe de'iyaa wogay hawaa: dunkkaaniyaa gidдо geliyaa ooninne, k'ay dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa ubbaykka laappun gallassaa tuna gidanawaa. 15 Hewaadanka, k'um''etennaan dooyaa de'iyaa miishshaa ubbay tuna gidanawaa. 16 K'ay dembban mashshaan hayk'k'eedda asaa, woy c'oo hayk'k'eedda anhaa, woy asaa mek'etsaa, woy duufuwaa bochchiyaa ooninne laappun gallassaa tuna gidanawaa. 17 «Tunatetsaappe geeshshanaw s'uuggeedda ussatti bidintsappe amareedawaa akkaade, otuwaan wotsaade, pulitto haatsaa aan tiga; 18 geeshsha Asay hiisooop'p'iyaa bonc'c'iyaa akkiide, haatsaan tushi kessiide, dunkkaaniyaa, dunkkaaniyaan de'iyaa miishshaa ubbaaninne hewan de'iyaa asaa ubbaa bollan c'ac'c'afo. K'ay asaa mek'etsaa, woy duufuwaa, woy wod'eedda uraa, woy hayk'k'eedda uraa bochcheedda asaa bolla I c'ac'c'afo. 19 Geeshsha Asay heezantsanne laappuntsa gallassan tuneedda uraa bollan c'ac'c'afo. I laappuntsa gallassan he uraa tunatetsaappe geeshsho; he geeyeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; he gallassaa omarssi I geeshsha gidanawaa. 20 «Shin tuna uray barena geeshshennawaa gidooppe, he uray Med'inaa Godaa geeshsha sa'aa tunisseedda diraw, Israa'eeliyaa asaa

giddoppe bohetto; tunatetsaappe geeyiyaa haatsay Aa bollan c'ac'c'afetibeenna diraw, I tuna. 21 Hawe hinttentoo med'inaa woga gidanawaa. K'ay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaa c'ac'c'afiyaa Asay bare mayuwaa meec'c'o; tunatetsaappe geeyiyaa haatsaa bochchiyaa ooninneka omarssi gakkanaw tuna gidanawaa. 22 Tuna uray bochchiyaa ayayenne tune. K'ay hewaa bochchiyaa ooninne omarssa gakkanaw tuna gidee» yaageedda.

20 Koyro aginaan Israa'eelatuubbay S'iina giyaa mela biittaa gakkiiide, K'aadeesa giyaa saan dunkkaaneeddino. Hewaan Miiriyaama hayk'k'aade moogettaaddu. 2 Hewaan asaw haatsay d'ayina, Asay shiik'iide, Muse bollanne Aaroona bolla denddeedda. 3 Untuntu, «Nu ishathu Med'inaa Godaa sintsan hayk'k'eedda wode, nuunikka hayk'k'eeddawaa gideerokkooshsha! 4 Nuuninne nu mehii ha mela biitan hayk'k'anaadan, Med'inaa Godaa asaa hawaa hintte ayaw aheedditee? 5 Ha wolk'k'aama sa'aa nuuna Gibs'epe pude ayaw aheedditee? Hawaan katsaa ayfii, woy balasiyaa, woy woyniyaa ayfii, woy roomaanii baawa; k'ay ushiyaa haatsaykka hawaan baawa» yaagiide Musena walak'etteeddino. 6 Yaatina Musenne Aarooni asaa mataappe Gaketiyaa Dunkkaaniyaa pengge biide guufanneeddino; Med'inaa Godaa bonchchuu untuntu k'onc'c'eedda. 7 Med'inaa Goday Musa, 8 «Ne gatimaa akka; neeninne ne ishaa Aarooni shiik'uwwa shiishshite; untuntu sintsan zaallay haatsaa goggana mala oda. Zaallaappe haatsaa hintte kessiide, shiik'uwaanne untuntu mehiyaa ushshana» yaageedda. 9 Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Muse Med'inaa Godaa sintsaappe gatimaa akkeedda. 10 Inne Aarooni shiik'uwwa zaallaa sintsan shiishsheeddino; Muse untunta, «Hinttenoo makkalanchchatoo, sisite; ha zaallaappe haatsaa hinttentoo nuuni tumu kessanee?» yaageedda. 11 Muse bare kushiya d'ok'k'u ootsiide, bare gatiman laa''u gede zaallaa shoc'ina, haatsay d'uuk'k'iide kesina yaa'ayenne untuntu mehii ushsheedda. 12 Shin Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Israa'eeliyaa asaa sintsan hintte ta geeshshatetsaa bessanaw ammanettibeenna diraw, taani untuntu immiyaa biittaa ha asaa hintte gelissikka» yaageedda. 13 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaana walak'ettowe I bare geeshshatetsaa untuntu gidдон k'onc'c'isseeddasay ha Mariiba haatsaana. 14 Muse K'aadeesappe Eedooma biittaa kaatiyaakko, bare kiitettiyaawantta hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ne dabbo gidiyaa Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «Nuuna gakteedda metuwwa ubbaa neeni eraasa. 15 Nu mayzza

aawotuu duge Gibs'e wod'd'eeddino; yan nuuni daro laytsaa de'eaddo. Gibs'etuu nuunanne nu aawotuwaaw uk'kinneeddino. 16 Nuuni Med'inaa Godaw waassina, nu waasuwaaw sisiide, kiitanchchaa kiittiide, nuuna Gibs'eppe kesseedda. Ha"i nuuni ne biittaa gas'an de'iyaa K'aadeesa kataman de'etto. 17 Hayyanaa, nuuna ne biittaana aatsaariikii! Nuuni ay gade giddooppekka woy woyniyaa turaa giddooppekka bochchokko! K'ay nuuni ay haatsaa ollaappenne haatsaa ushokko. Nuuni Kaatiyaa Ogiyaa oyk'kiide baana; nuuni ne biittaana aad'ana gakkanaw, haddirra woy ushechcha gookko» yaagee» yaageedda. 18 Shin Eedooma kaatii, «Nu biittaana aatsikke; hintte hawaana mentsana kajeeloope, nuuni dendiide hinttena mashshaan olana» yaageeddino. 19 Israa'eelatu Aa, «Nuuni Kaatiyaa Ogiyaanna baana; nuuni woy nu mehii hintte haatsaa ushoope, nuuni hewoo gatiyaa c'iggana. Nuuni gediyaan aad'd'etsa s'alalaa koyeetto; harabaa ayaanne koyokko» yaageeddino. 20 Eedooma kaatii zaaretsiide, «Hinttena aatsikke» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, daronne wolk'kaama olanchchatuwaaw akkiide, Israa'eeliyaa asaana olaa gakkettanaw kesseedda. 21 Eedoomatuu barenttu biittaana Israa'eeliyaa Asay aad'd'anaw diggeedda diraw, Israa'eeliyaa Asay simmiide hara ogiyaa beedda. 22 Israa'eeliyaa Asay ubbay K'aadeesappe dendiide, Hooraa giyaa deriyaa beeddino. 23 Eedooma zawaa matan de'iyaa Hooraa Deriyan, Med'inaa Goday Musanne Aaroona, 24 «Aarooni hayk'kiide bare mayzzan gaketiyaa wodii gakeedda. Mariiba haatsaa matan hintte laa'uukka ta azazuwaaw bolla makkaleedda diraw, Israa'eeliyaa asaw taani immiyaa biittaa I gelenna. 25 Aaroonaan Aa na'aa El'aazara akkaade, Hooraa Deriyaa aha. 26 Aaroona mayuwaaw k'aaraade, Aa na'aa El'aazara mayzza. Aarooni bare mayzzan gaketana; I yan hayk'kana» yaageedda. 27 Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda; Asay ubbay s'eellishin, untunttu Hooraa Deriyaa kesseeddino. 28 Muse Aaroona mayuwaaw k'aariide, Aa na'aa El'aazara mayzeeedda. Aarooni he deriyaa huup'iyaan hayk'keedda. Hewaappe guyyiyaan, Musenne El'aazari deriyaappe wod'd'eeddino. 29 Aarooni hayk'keeddawaaw Asay ubbay ereedda wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay Aaroona hattamu gallassaa yeekkeedda.

21 Neegeeba mela biittaa, Kanaane gadiyaan de'iyaa Araada kaatii Israa'eeliyaa Asay Ataarima afiyaa ogiyaa baggana yiyaawaa siseedda wode, I Israa'eelatuwaana olaa gakkettiide, untuntuppe amareedawannta omoodeedda. 2 He wode Israa'eeliyaa asay, «Neeni ha asaa nu kushiyan aatsaade immoope, nuuni untunttu katamatuwaaw ubbaanna

d'ayissana» yaagiide Med'inaa Godaw shiik'keeddino. 3 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa k'aalaa sisiide, he Kanaanetuwaaw untunttoo aatsi immeedda; untunttu he Kanaanetuwaanne untunttu katamatuwaaw ubbaanna d'ayisseeddino. Hewaa diraw, he sa'ay Horima geetetti suntsetteedda. 4 Israa'eeliyaa Asay Hooraa Deriyaappe dendiide, Eedooma biittaa yuushshuwaaw baanaaw Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaanna beeddino; shin ogiyaa bolla asaw danddayay wureedda. 5 Asay, «Nuuni mela biittaaan hayk'kanaw Gibs'eppe pude nuuna ayaw aheedditee? K'umi baawa; haatsay baawa; ha iita k'umay nuuna sheneyeedda» yaagiide S'oossaa bollanne Muse bolla zuuzummeeddino. 6 Med'inaa Goday asaa gidduwaan marzziyaanna de'iyaa shooshshatuwaaw yeddeedda; untunttu dukkina, daro Israa'eelatu hayk'keeddino. 7 Untunttu Musekko yiide Aa, «Nuuni Med'inaa Godaa bollanne ne bolla zuuzummiide, nagaraa ootseeddo. Nuuppe ha shooshshaa haassana mala, neeni Med'inaa Godaa woossa» yaageeddino. Muse asaa diraw woosseedda. 8 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Neeni shooshshaa med'd'aade, untunttu sintsan mitsaa bolla kak'ka; duketteedda ooninne Aa s'eelloope pas'ana» yaageedda. 9 Muse nahaase birataappe shooshshaa med'd'iide, mitsaa bolla kak'keedda. Hewaappe guyyiyaan, shooshshay dukkeedda Asay ubbay nahaasiyaa shooshshaa s'eelliide pas'eeddino. 10 Israa'eeliyaa Asay dendiide, Oboota giyaa saan dunkkaaneeddino. 11 Obootappe dendiide, Moo'aabappe sintsanna de'iyaa bazuwaan, away doliyaa baggana, laaletteedda Iye Abaarima kataman dunkkaaneeddino. 12 Hewaappe dendiide, Zereedda Zanggaaraan dunkkaaneeddino. 13 Hewaappe dendiide, Amoooretuu biittaa gas'aa gakkanaw biyaa mela biittaa giddon Arnnoona Shaafaappe hefintsan dunkkaaneeddino. Arnnoona Shaafay Moo'aaba biittaappenne Amoooretuu gadiyaappe gidduwaan de'iyaa zawaa. 14 Hewaa diraw, S'oossaa Olaa Mas'aafan, «Suufa heeraan de'iyaa Waaheeba katamaanne Arnnoona Shaafaa zanggaaraa, 15 Eera katamaa gakkanawunne Moo'aaba zawaa gakkanaw de'iyaa zanggaaraa dugetsaa» yaagetti s'aafetteedda. 16 Untunttu hewaappe dendiide, Beera giyaasaa beeddino; hewe S'oossay Musa, «Asaa shiishsha; taani untunttoo haatsaa immana» yaagiide odeedda haatsaa ollaa. 17 Hewaan Israa'eeliyaa Asay ha mazimuriyaa yes'seedda. «Haatsaa ollaw, pultaa! 18 Kaappatuu bookkeedda haatsaa ollaw, asaa kaaletsiyaawanttu ollaw, kaatetuwaaw s'am'aaninne untunttu kazaran bookkeedda haatsaa ollaw ane yes's'etto» yaageedda. Untunttu he bazuwaappe

Mataana giyaasaa beeddino; 19 Mataanappe Naahili'eela, Naahili'eelappe Baamoota giyaasaa, 20 Baamootappe dendiide, Moo'aaben de'iyaa zanggaaraa beeddino; ha zanggaaray Pisgga Deriyaappe garssan bazzuwa matan de'ee. 21 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Amooore biittaa Kaatiyaa Sihoonakko kiittetiyaawantta hawaadan yaagiide kiiteedda; 22 «Nuuna ne biittaaana aatsaariikii! Nuuni ne gadiyaa gidduwaa woy woyniyaa turaa gidduwaa gelokko; k'ay haatsaa ollaa hak'awaappenne ushokko. Nuuni ne biittaaana aad'd'ana gakkanaw, Kaatiyaa Ogiyaanna baana» yaageedda. 23 Shin Sihooni bare biittaaana Israa'eeliyaa asaa aatsenan diggeedda; I bare olanchatuwaa ubbaa shiishiide, Israa'eeliyaa asaa olanaw mela biittaa beedda; Yahaas'a giyaasaa bi gakiide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda. 24 Shin Israa'eeliyaa Asay olan Amoooretuwaappe daruwaa wod'iide, untuntta biittaa Arnoona Shaafaappe doommiide, Amoonatuwaa zawaan de'iyaa Yaabook'a Shaafaa gakkanaw oyk'keedda. Amoonaa asatuu biittaa zaway gimbbetti utteedda diraw, untunttu yaa gelibeykkino. 25 Yaatina Israa'eelatu Amoooretuu katamatuwaa ubbaa s'ooniide akkeeddino. K'ay Haseboonanne Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eerii katamatuwaakka ubbaa oyk'kiide, yan utteeddino. 26 Haseboona katamay Amoooretuu Kaatiyaa Sihoona katamaa. Sihooni Moo'aaba biittaa kaatiyaa kasewaa oliide, Arnoona Shaafaa gakkanaw Aa biittaa ubbaa aappe akkeeddawaa. 27 Hewaa diraw, leemisuwaan hawaadan yaageeddino; «Haseboona haayite; he katamay zaaretsi kees'etto; Sihoona wol'k'aama katamay wod'd'i ek'kiide kees'etto! 28 Ayaw gooppe, tamay Haseboonappe, lac'uu Sihoona katamaappe keseedda; Moo'aaben de'iyaa Eeranne Arnoona Shaafaa heeraan gezziyaan de'iyaa kaappatuwaa meedda. 29 Moo'aabaa, new aayye anal! Kaamooshaw goyinniyaawanttoo, hintte d'ayeeddita. Hintte s'oossay, Kaamooshi, hintte attuma naanatuwaa bak'atanaw, hintte mac'c'a naanatuwaa omoodoo, Amoooretuu Kaatiyaa Sihoonaw immeedda. 30 Hintte zeretsatuu Haseboonappe doommiide, Diboona gakkanaw ubbaanna d'ayeeddino. Medaaba matan de'iyaa Nofaaha gakkanaw wurssiide bayzzeeddino» yaageeddino. 31 Hewaadan haniide, Israa'eelatu Amoooretuu gadiyaan utteeddino. 32 K'ay Muse wochchiyaawantta Yaa'izeera giyaa katamaa yeddina, Israa'eelatu he katamaanne Aa heeraan de'iyaa k'eerii katamatuwaa oyk'kiide, hewaan de'iyaa Amoooretuwa kessiide yedersseeddino. 33 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatu simmiide, Baasaane afiyaa ogiyaanna keseeddino. Baasaane Kaatii Oogi bare olanchatuwaa ubbaanna Ediraa'a giyaa katamaa untuntunna olettanaw

keseedda. 34 Shin Med'inaa Goday Musa, «Aw yayyoppal! Ayaw gooppe, taani Kaatiyaa Ooga Aa asaa ubbaananne Aa biittaaana ne kushiyan aatsaade immaaddi. Haseboonan uttiide mooddeedda Amoooretuu Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, neeni Aa bollakka ootsana» yaageedda. 35 Israa'eelatu Ooga, Aa attuma naanatuwaanne Aa asaa ubbaa ittuwaanne pas'a ashshenan wod'eeddino. Untunttu Aa biittaa laatteeddino.

22 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay dendiide, Iyaarikko likkiyaan Yorddaanoosa hefintsan de'iyaa Moo'aaba dembban dunkkaaneedda. 2 Israa'eeliyaa Asay Amoooretuu bolla ootseeddawaa ubbaa S'ippooraa na'ay Baalaak'i siseedda. 3 Israa'eeliyaa Asay loytsi daro gideedda diraw, Moo'aabatuu loytsi dagammiide yayyeeddino. 4 Moo'aabatuu Midiyaama c'imatuwaa, «Booray maataa mi d'ayssiyaawaadan ha wude Asay nu yuushshuwaan de'iyaa ubbaa mi d'ayissana» yaageeddino. He wode Moo'aaba Kaatii, S'ippooraa na'ay Baalaak'i 5 Amaawa gadiyaan Efiraas'iisa Shaafaa matan Patoora kataman de'iyaa Bi'ooraa na'aa Balaamakko asaa kiiteedda. Baalaak'i, «Be'a, Gibs'eppe daro Asay keseedda; untunttu biittaa ubbaa mayyiide, taappe ya baggan de'iino. 6 Untunttu taw loytsi wol'k'aamiyaa diraw, hayyanaa ha'i yaade, untuntta taw shek'kaarikkii! Ooni erii, taani untuntta s'oonanawunne gadiyaappe kessanaw danddayanenttonne. Ayaw gooppe, neeni anjjeedawe anjjettedawaanne neeni shek'keeddawe shek'etteeddawaa gidiyaawaa taani eray» yaageedda. 7 Moo'aaba c'imatuunne Midiyaama c'imatuu shek'k'issiyaa gatiyaa akkiide, Balaamakko beeddino. Baalaak'i geeddawaa aw odeeddino. 8 Balaami untuntta, «Hachche k'amma hawaan ak'ite; Med'inaa Goday taw odiyaaawaa taani hinttenttoo odana» yaageedda. Moo'aaba kaappatuu Balaamawaan takkeeddino. 9 S'oossay Balaamakko yiide, «Hawanttu neenana de'iyaa asatuu oonee?» yaagiide oochcheedda. 10 Balaami S'oossaa, «Moo'aaba Kaatii, S'ippooraa na'ay Baalaak'i, 11 «Gibs'eppe daro Asay keseedda; untunttu biittaa ubbaa mayyeeddino. Ha'i neeni yaade, untuntta taw shek'kaarikkii! Ooni erii, taani untuntta s'oonanawunne gadiyaappe kessanaw danddayanenttonne» yaagiide untuntta taakko kiiteedda» yaageedda. 12 S'oossay Balaama, «Neeni untuntunna booppa. Israa'eelatu anjjettedawantta gidiyaa diraw, neeni he asaa shek'k'oppa» yaageedda. 13 Wonttetsa gallassi wontta Balaami dendiide, Baalaak'a kaappatuwaa, «Taani hinttenana beennaadan Med'inaa Goday diggeedda diraw, hintte biittaa simmite» yaageedda. 14 Moo'aaba kaappatuu

yaappe denddiide, Baalaak'akko simmiide Aa, «Balaami nuunana yeennan is's'eedda» yaageeddino. 15 Zaariidekka Baalaak'i kasewantuppe aad'd'i bonchchetteeddanne payduwaanka c'oratteedda hara kaappatuwaa aakko kiiteedda. 16 Untuntu Balaamakko yiide, «S'ippoorana ay Baalaak'i neena, «Neeni taakko yaanawaa neena ayayenne te'oppo. 17 Ayaw gooppe, taani new daro woytuwaa immana; neeni giyaawaa ubbaa ayaanne taani ootsana. Yaade ha asaa taw shek'k'aarikii» » yaagiide odeeddino. 18 Shin Balaami untuntu, «Baalaak'i haray atto birayenne work'k'ay kumeedda bare kaatiyaa golliyaa taw immeeddawaa gidinttonne, Med'inaa Godaa ta S'oossaa azazuwaappe aad'aadde, taani ayaanne pac'issanaw woy gujjanaw danddaykke. 19 Med'inaa Goday taw odiyaa harabay de'ooppe taani eranaadan, hintekka hachchi k'amma hawaan ak'ite» yaageedda. 20 He gallassaa k'amma S'oossay Balaamakko yiide, «Ha Asay neena s'eesanaw yeedda diraw, neeni untuntunna ba. Shin taani new odiyaa s'alalaa ootsa» yaageedda. 21 Wonttetsa gallassi Balaami bare haratto kooriide, Moo'aaba kaappatuwaanna beedda. 22 Shin I biyaa wode S'oossaa hank'k'uu ees's'i keseedda; yaatina Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa te'anaw ogiyaan ek'k'eedda. He wode Balaami bare haratto toggowaan, Aa laa"u k'oomatuu aanana de'iino. 23 Med'inaa Godaa kiitanchchay mashshaa zaaretsi oyk'k'iide, ogiyaan ek'k'eeddawaa haratta be'anee, ogiyaa aggaade, goshshaa giddo gelaaddu. Balaami ogiyaa zaaranaw haratto shoc'eedda. 24 Yaatina Med'inaa Godaa kiitanchchay laa"u woyniyaa turaa sa'atuwaappe gidduwaan, ya baggananne ha baggana gimbbiyaan diretti utteedda un'o ogiyaan ek'k'eedda. 25 Haratta Med'inaa Godaa kiitanchchaa be'eedda wode, gimbbiyaa dirssaakko shiik'aade, Balaama gediya gimbbiyaa dirssaana daras'aadu; I haratto laa"entsuwaakka shoc'eedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay sintawukko aad'd'iide, haddirsa bagganakka ushechcha baggana aad'd'iyya sa'ay bayinna un'o sa'aan ek'k'eedda. 27 Haratta Med'inaa Godaa kiitanchchaa be'aade, Balaami toggowaan gisaaddu. Balaami loytsi hank'k'ettiide, bare s'am'an haratto bukkeedda. 28 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday harati doonaa dooyina, haratta Balaama, «Taani new ay ootsinee neeni taana ha heezzu gede bukkeeddawe?» yaagaaddu. 29 Balaami haratto, «Neeni taana eeyetseedda diraassa. Ta kushiyan mashshay de'eeddawaa gidinttonne, taani neena ha"i wod'ana shin!» yaageedda. 30 Haratta Balaama, «Taani ne de'o ubbaan hachchi gakkanaw toggiyaa ne haratto gidikkita? Taani new hawaadan

hana eraytta?» yaagaaddu. Balaami, «Hana erakka» yaageedda. 31 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Balaama ayfiyaa dooyina, Med'inaa Godaa kiitanchchay shookuwaappe shoddeedda mashshaa oyk'k'iide, ogiyaan ek'k'eeddawaa be'eedda. I lic'ci giide, som"uwaa sa'aa gatsiide guufanneedda. 32 Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa, «Ne haratto ha heezzu gede ayaw bukkaadi? Ne ogii ta sintsan geella gidiyaa diraw, taani neena te'anaw hawaa yaad. 33 Haratta taana be'aade, ta sintsaappe heezzu gede wora simmaaddu. Haratta wora simmabeennawaa gidinttonne, taani neena hanoode tumu wod'a diggaade, haratto ashshana shin» yaageedda. 34 Balaami Med'inaa Godaa kiitanchchaa zaariide, «Taani nagaraa ootsaad. Neeni taana te'anaw ogiyaa bolla ek'k'eeddawaa taani erabeykke. Neeni dosabeennabaa gidoope, taani ha"i guyye simmana» yaageedda. 35 Med'inaa Godaa kiitanchchay Balaama, «Neeni ha asatuwaana ba; shin taani new odiyaa s'alalaa haasaya» yaageedda. Balaami Baalaak'a biittaa kaappatuwaanna beedda. 36 Balaami yiyaawaa Baalaak'i siseedda wode, Arnoona Shaafaa zawaan bare biittaa gas'an de'iyaa Moo'aabatuwaa kataman aanana gakkettanaw beedda. 37 Baalaak'i Balaama, «Neeni ellekka yaanaadan taani kiitabaykittaa? Neeni ayaw taakko ellekka yabeykkii? Taani new woytanaw tumu danddaykittaa?» yaageedda. 38 Balaami Baalaak'a, «Be'a, ha"i taani neekko yaad; shin taani ayaanne gaanaw tumu danddaykke. S'oossay taana haasayissiyaawaa s'alalaa taani haasayana» yaageedda. 39 Hewaappe guyyiyaan, Balaami Baalaak'ana K'iriyaa-Hus'oota giyaan katamaa beedda. 40 Baalaak'i miizzaanne dorssaa yarshshiide, ashuwaappe amareedawaa Balaamawunne aanana de'iyaa kaappattoo immeedda. 41 Wonttetsa gallassi wantta Baalaak'i Balaama akkiide, Baamooti-Ba'aali giyaasaa pude kesseedda; hewan ek'k'iide, Balaami Israa'eeliyaa asaappe bagga be'eedda.

23 Balaami Baalaak'a, «Hawaan neeni taw laappun yarshshiyaa sa'aa gimmba; k'ay laappun korumaa booraanne laappun dorssaa orggetuwaa neeni taw giigissa» yaageedda. 2 Balaami geeddawaadan Baalaak'i ootseedda; untuntu laa"uukka itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheeddino. 3 Hewaappe guyyiyaan, Balaami Baalaak'a, «Neeni ne s'uuggiyaa yarshshuwaa matan hawaan ek'k'ashsha; taani gedekko bay. Med'inaa Goday taananna gakkettanaw hak'eti yeennan aggena. I taw k'onc'c'issiyaawaa ayaanne taani new odana» yaageedda. D'ok'k'a zoozetiyya mela sa'aa keseedda. 4 Hewaan S'oossay Balaamana gaketina Balaami, «Taani

laappun yarshshiyaa sa'aa giigissaad; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshshaad» yaageedda. 5 Balaami gaanabaa Med'inaa Goday aw odiidde, «Neeni Baalaak'akko simmaade, aw ha timbbitiyaa oda» yaageedda. 6 I Baalaak'akko simmiyaa wode, Baalaak'i Moo'aaba kaappatuu ubbaanna bare s'uuggiyaa yarshshuwaa matan ek'keedda. 7 Hewaappe guyyiyaan, Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda; «Moo'aaba kaatii Baalaak'i away doliyaa bagga deretuwaappe, Sooriyaa gadiyaappe taana hawaadan yaagiide aheedda; «Haaya; Yaak'ooba taw shek'k'al! Israa'eeliyaa asaa, «Wurite!» yaaga» yaageedda. 8 S'oossay shek'k'ibeenawannta taani waata shek'k'oo? Med'inaa Goday, «Wurite!» yaagibeennawannta, taani waataade, «Wurite!» yaagoo? 9 Taani d'ok'k'a zaallaa huup'iyaaan ek'k'aade untuntunta s'eellay; zooziyaan ek'k'aade taani untuntunta be'ay. Untuntutu barekka de'iyaa asaa; untuntutu barena kawutetsatuwaappe ittuwaadan paydikkino. 10 Baanaadan c'oratteedda Yaak'ooba zeretsaa ooni paydanaw danddayii? Haray atto Israa'eeliyaa asaw oyddentso kushiyaa ooni paydanaw danddayii? Ta hayk'k'uu s'illotuwwa hayk'uwwa mala gido; ta de'uwwa wurssetsaykka untuntutuwaadan hano!» yaageedda. 11 Baalaak'i Balaama, «Neeni ta bolla ootsiyaabay ayee? Taani neena ta morkkatuwwa shek'k'anaadan ahaad; shin neeni untuntunta anjaaddappe attina, harabaa ayinne ootsabaakka!» yaageedda. 12 Balaami zaariide, «Taani Med'inaa Goday taana haasayissiyaawaappe haraa haasayooyye?» yaageedda. 13 Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Aa, «Untuntutu neeni be'anaw danddayiyaa harasaa taananna dendda. Neeni untuntutuppe amareedawaa be'anaappe attina, untuntunta ubbaa be'akka. Neeni hewan taw untuntunta shek'k'aarikii» yaageedda. 14 Pisgga giyaa deriyaa huup'iyaaan de'iyaa S'ofiima dembbaa akkiide afeeda. Hewaan laappun yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheedda. 15 Balaami Baalaak'a, «Taani hinina S'oossaanna gaketiyaa wode, neeni hawaan ne s'uuggiyaa yarshshuwaa matan ek'k'ashsha» yaageedda. 16 Med'inaa Goday Balaamana gaketiiide kiitiiidde, «Neeni Baalaak'akko simmaade, aw ha timbbitiyaa oda» yaageedda. 17 I aakko simmiide, bare s'uuggiyaa yarshshuwaa matan Moo'aaba biittaa kaappatunna ek'k'eeddawaa demmeedda. Baalaak'i Aa, «Med'inaa Goday odiyaabay ayee?» yaageedda. 18 Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda; «S'ippooraa na'aa Baalaak'aa dendda sisa; taani odiyaawaa sisa! 19 S'oossay worddotanaw asaa gidenna; bare k'ofaa laammanaw I asaa na'aa gidenna. I odiidde,

bare odeeddawaa ootsenee? Woy I bare geeddawaa polennee? 20 Taani anjanaw azazuwaa akkaad. I anjii kichcheedda; taani hewaa laammanaw danddaykke. 21 Yaak'ooba zariyaw iitabay yaanabay, Israa'eeliyaa asaw metuu gakkanabay taw beettiibeenna. Med'inaa Goday untuntutu S'oossay untuntutunna de'ee; I untuntutuu kaatiyaa gidiyaawaa awaayiino. 22 S'oossay untuntutta Gibs'eppe kesseedda; I mino mentsaadan untuntutuu de'ee. 23 Yaak'ooba bolla gakkana bitay baawa; Israa'eeliyaa asaa k'ohana murunuukka baawa. Asay ha'i, «Yaak'oobawunne Israa'eelaw S'oossay ootseeddawaa be'ite» yaagana. 24 Ha Asay mac'c'a gaammattidan denddeedda. Bare oyk'keeddawaa maana gakkanawunne, bare wod'eeddawaa suutsaa ushana gakkanaw, Shemppenna gaammuwaadan untuntutu ek'k'i denddino» yaageedda. 25 Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama, «Neeni untuntutta mulekka shek'k'oppanne mulekka anjoppa» yaageedda. 26 Balaami zaariide, «Med'inaa Goday giyaawaa ubbaa ootsana gaade taani new odabeykkitaa?» yaageedda. 27 Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama, «Haaya; taani neena harasaa afana. Ooni erii, neena yaa afina S'oossay nashettiide, neena untuntutta taw shek'isanentto» yaageedda. 28 Baalaak'i Balaama mela biittaa bollana duge s'eeliyaa Pa'ooraa Deriyaa huup'iyaa afeeda. 29 Balaami, «Neeni hawaan taw laappun yarshshiyaa sa'aa gimmba; k'ay laappun korumaa booratuwaanne laappun dorssaa orgettuwaa taw giigissa» yaageedda. 30 Balaami geeddawaadan Baalaak'i ootseedda; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheedda.

24 Israa'eeliyaa anjiyaawe Med'inaa Godaa nashechcheeddawaa Balaami be'eedda wode, kase I ootseeddawaadan murunanaw koyibeenna; shin bare som"uwaa mela biittaaakko zaareedda. 2 Yaatiide d'ok'k'u gi s'eelliide, Israa'eeliyaa Asay bare zariyaan zariyaan dunkkaani utteeddawaa be'eedda; S'oossaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda. 3 I bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda; «Bi'ooraa na'aa Balaama timbbitii, Aa ayfii tishshi ootsi s'eelliaawaa timbbitii, 4 S'oossay giyaawaa sisiyaawaa timbbitii, Lic'c'i giide guufannina, Aa ayfii dooyetteeddawaanne Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa sas'aa be'iaawaa timbbitii hawaa. 5 Yaak'ooba zaretoo, hintte dunkkaanetu, Israa'eeliyaa asaw, hintte de'iyaa sa'atuukka, wooti lo'ee! 6 Untuntutu mic'etteedda wombaadan, Shaafaa doonaan de'iyaa ataakilttiyaa sa'aadan, Med'inaa Goday tokkeedda godare uutsaadaanne haatsaa doonaan de'iyaa zigaadan haniino. 7 Untuntutuu daro haatsay pultana; untuntutu zaretoo gidiyaa haatsay de'ana. Untuntutu kaatii

Kaatiyaa Agaagappe gitatana; untunttu kawutetsaykka bonchchettana. 8 S'oossay untuntta Gibbs'eppe kesseedda; I mino mentsaadan untunttoo de'ee. Untunttu morkke kawutetsaa mittana; untunttu mek'etsaakka liik'issana; untunttu barenttu wonddaafiyaa zubbiyaan untuntta c'addana. 9 Israa'eeliyaa Asay gaammuwaadan gisee. Mac'c'a gaammattidan untuntta dentsanaw ooni s'alanee? Hinttena anjiyaa ubbay anijetteedawaa gidanawaa; hinttena shek'k'iyaa ubbay shek'etteeddawaa gidanawaa» yaageedda. 10 Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama bolla hank'kuwaa ees's'i kesseedda. Baalaak'i bare kushiya dukkiide Balaama, «Ta morkkatu waa k'angganaadan taani neena s'eesaad; shin neeni ha heezzu gedekka untuntta anjaadadda. 11 Simmi ha"i neeni ne golle bak'ata; «Taani new darobaa woytana» gaad; shin neeni woytuwaa akkenaan Med'inaa Goday neena diggeedda» yaageedda. 12 Balaami Baalaak'a zaariide, «Neeni taakko kiiteeddawantunne, 13 «Baalaak'i haray atto bare birayenne work'k'ay kumeedda bare kaatiyaa golliyaa taw immeeddawaa gidintonne, Med'inaa Goday odeeddawaa aad'aadde, lo"uwaa woy iitaa ta sheniyaan ootsanaw danddaykke. Taani Med'inaa Goday giyaawaa s'alalaa gaana» yaagaade new odabeykitayye?» yaageedda. 14 Yaagiide, «Taani ha"i ta asaakko bay; shin neeni haaya; ha Asay wurssetsa wodiyaan ne asaa ootsanawaa taani new odana» yaageedda. 15 I bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda; «Bi'ooraa na'aa Balaama timbbitii, Aa ayfii tishshi ootsiide s'eeliyaawaa timbbitii, 16 S'oossay giyaawaa sisiyaawaanne, Ubbappe d'ok'k'iyaa S'oossaappe gideedda eratetsay de'iyawaa timbbitii, Lip'p'i giide guufannina, Aa ayfii dooyetteeddawaanne Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa sas'aa be'iyawaa timbbitii hawaa. 17 Taani Aa be'ay; shin wodii ha"a gidenna; taani Aa s'eellay; shin matan gidenna. Yaak'ooba zariyaappe s'oolinttii kesana. Israa'eeliyaappe kaatetu waa s'am"ay kesana. Moo'aaba asaa som"uwaa I gaac'c'i k'olana. Seete asaa ubbaa huup'iyaa I kinchchana. 18 Eedoomi s'oonettana; Aa morkkii Se'iirikka s'oonettana; Shin Israa'eelii min minniide baana. 19 Yaak'oobappe mooodiyaawe kesana; untunttu kataman pas'a atteedawannta d'ayissana» yaageedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, Balaami Amaaleek'a asatuwaa be'iide, bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda: «Kawutetsatuwaa gidдон Amaaleek'i koyiro; shin untunttu wurssetsay d'ayo» yaageedda. 21 K'ay Balaami K'eena asatuwaa be'iide, bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda; «Hintte de'iyaa sa'ay saro saa gidee; hintte gollii zaallaa bollan kees'etteedda. 22 Shin Asooretuu

hinttena omoooddiyaa wode, hintte K'eena asatu d'ayana» yaageedda. 23 Hewaappe guyyiyaan, Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda; «Aayye anal S'oossay hawaa ootsiyaa wode, ooni de'ana danddayii? 24 Markkabatuu Kitiima haruuruwaappe yaana; untunttu Asooretuwaanne Ebeeratuwaa uk'k'unnana; Shin K'ay untunttukka d'ayana» yaageedda. 25 Hewaappe guyyiyaan, Balaami denddiide, bare golle simmeedda; Baalaak'ikka bare ogiyaa beedda.

25 Israa'eelatu Shiis'ima giyaa saan dunkkaaneedda wode, Asay Moo'aaba biittaa machchetuwaanna shaarmus'uwaa doommeedda. 2 He mac'c'a asatu barenttu s'oossatuwaa yarshshuwaa maanaw untuntta shoobbeeddino; untunttu miide, untunttu s'oossatoo goyinneeddino. 3 Israa'eelatu Pa'ooraa Ba'aala giyaa eek'aa kaalleedda diraw, Med'inaa Godaa hank'ku untunttu bollan ees's'i kesseedda. 4 Yaatina Med'inaa Goday Musa, «Med'inaa Godaa hank'ku Israa'eeliyaappe wora simmana mala, ha asaa kaaletsiyaawantta ubbaa afaade, seeta gallassi Med'inaa Godaa sintsan kak'k'a» yaageedda. 5 Muse Israa'eeliyaa daannatuwaa, «Pa'ooraa Ba'aala giyaa eek'aw goyinneedda hintte asaa ubbaa hintte huup'iyaa huup'iyaa wod'ite» yaageedda. 6 Musenne Israa'eeliyaa maabaray ubbay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan yeekkishin, Israa'eelatuwaappe ituu Midiyaama biittaa mishirato untunttu sintsanna aatsiide, bare golliyaa asaakko aheedda. 7 K'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara na'ay Piinihaasi hewaa be'eedda wode, maabaraa giddoppe denddiide, tooraa bare kushiyan oyk'k'iide, 8 he Israa'eeliyaa bitaniyaa kaalliide, dunkkaaniyaa giddo geleedda. Israa'eeliyaa bitaniyaanne mishiratonne laa"uwaakka tooraan c'addiide, kantsi kesseedda. Hewaadan hanina, boshay Israa'eelatuwaappe k'aaretteedda; 9 shin he boshan hayk'keedda Asay laatamanne oyddu sha"a. 10 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 11 «K'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara na'ay Piinihaasi Israa'eeliyaa asaa gidдон taani ta bonchchoo mishettiyaawaadan mishetteedda diraw, untunttu bolla taani hank'k'etteedda hank'ku dochcheedda; taanikka untuntta ta hank'kuwaan d'ayissabeykke. 12 Hewaa diraw, taani ta sarotetsaa c'aak'uwaa aanana c'aak'ketiyaawaa Piinihaasaw neeni oda. 13 I bare S'oossaa bonchchoo mishetteedda gishshawanne Israa'eeliyaa asaw atto giisseedda diraw, inne Aa zeretsatuu med'inaw k'eese gidanawaa» yaageedda. 14 Midiyaama biittaa mishiratina wod'eedda Israa'eeliyaa bitaniyaa suntsay Saalu na'aa Zimira; Saalu Simoona zaratuwaan itti yaraa kaappuwaa. 15 Hayk'keedda Midiyaama biittaa mishiratti suntsay Kozibo; I

aawuu S'uuri Midiyaamatuu yaraa kaappuwaa. 16 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 17 «Midiyaama biittaa asatuwaa morkkite; untunttu wod'ite. 18 Ayaw gooppe, untunttu hinttena Pa'ooran c'immiidde, hinttew morkke gideeddino; k'ay boshaa gallassi Pa'ooran wod'eedda mishiratti, Midiyaamatuu yaraa kaappuwaa naatti Kozibi gaasuwaan untunttu hinttena morkkeeddino» yaageedda.

26 Boshaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musanne k'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara, 2 «Yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Israa'eelatuwaa, olaw baanaw danddayiyaawantta ubbatuwaa, untunttu golliyaan golliyaan paydite» yaageedda. 3 Musenne k'eesii El'aazari Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana, Iyaarikko matan, Moo'aaba Dembban untuntunna haasayiidde, 4 «Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa asaa paydite» yaageeddino. Gibs'eppe keseedda Israa'eelatu hawantta: 5 Israa'eeliyaa bayira na'aa Roobeela zaratu: Hanooka yaratuwaa, Paalu yaratuwaa, 6 Hes'iroona yaratuwaanne Kamma yaratuwaa. 7 Hawanttu Roobeela yaratuwaa; untunttu ubbaanna 43,730. 8 Paalu na'ay Eli'aaba; 9 Eli'aaba attuma naanay Nemu'eela, Daataanne Abiiraama; ha Daataanne Abiiraami maabaray dooreeddawantta. Untunttu K'oraahanne Aa kaalliyaawanttuna zuppetiide, Muse bolla, Aaroona bollanne Med'inaa Godaa bolla makkaleeddino. 10 Biittay dooyettiide, untunttu K'oraahaana ittippe mitteedda; untunttu kaalliyaa laa"u s'eeetanne ishatamu asaa tamay miina hayk'keeddino. Yaatina untunttu Asay be'iide duus's'iyaa malaataa gideeddino. 11 Shin K'oraaha attuma naanay he gallassi hayk'kibeykino. 12 Simoona zaratu barenttu yaran yaran: Nemu'eela yaratuwaa, Yaamiina yaratuwaa, Yaakiina yaratuwaa, 13 Zaraaha yaratuwaanne Shaa'ula yaratuwaa. 14 Hawanttu Simoona zaratuwaa; untunttu ubbaanna 22,200. 15 Gaada zaratu barenttu yaran yaran: S'aafoona yaratuwaa, Hagga yaratuwaa, Shuuna yaratuwaa, 16 Oozina yaratuwaa, Eera yaratuwaa, 17 Arooda yaratuwaanne Ari'eela yaratuwaa. 18 Hawanttu Gaada zaratuwaa; untunttu ubbaanna 40,500. 19 Yihudaa attuma naanay Eeranne Oonaana; shin untunttu Kanaane gadiyaan hayk'keeddino. 20 Yihudaa zaratu barenttu yaran yaran: Sheela yaratuwaa, Paareesa yaratuwaanne Zaraaha yaratuwaa. 21 Paareesa zaratu Hes'iroona yaratuwaanne Hamuula yaratuwaa. 22 Hawanttu Yihudaa zaratuwaa; untunttu ubbaanna 76,500. 23 Yisaakooraa zaratu barenttu yaran yaran: Tolaa'a yaratuwaa, Puuwa yaratuwaa, 24 Yaashuuba yaratuwaanne Shimiroona yaratuwaa. 25

Hawanttu Yisaakooraa zaratuwaa; untunttu ubbaanna 64,300. 26 Zaabiloona zaratu barenttu yaran yaran: Sereeda yaratuwaa, Eloona yaratuwaanne Yaahila'eela yaratuwaa. 27 Hawanttu Zaabiloona zaratuwaa; untunttu ubbaanna 60,500. 28 Minaasenne Efireema aawuwaa Yooseefo zaratu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. 29 Minaase zaratu Minaase na'aa Maakiira yaratuwaa, Maakiiri na'aa Gala'aade yaratuwaanne Gala'aade naanatu yaratuwaa. 30 Gala'aade zaratu l'eezera yaratuwaa, Heleek'a yaratuwaa, 31 Asiri'eela yaratuwaa, Shekeema yaratuwaa, 32 Shamidaa'a yaratuwaanne Hefeera yaratuwaa. 33 Hefeera na'ay S'alofihaad mac'c'a naanatu s'alalaa yeleeedda; aw attuma na'i baawa. S'alofihaada mac'c'a naanatu suntsay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkonne Tirs'o. 34 Hawanttu Minaase zaratuwaa; untunttu ubbaanna 52,700. 35 Efireema zaratu barenttu yaran yaran: Shutelaaha yaratuwaa, Bekeera yaratuwaa, Tahaana yaratuwaanne 36 Shutelaaha na'aa Erana yaratuwaa. 37 Hawanttu Efireema zaratuwaa; untunttu ubbaanna 32,500. Yooseefo zaratu barenttu yaran yaran hewantta. 38 Biiniyaama zaratu barenttu yaran yaran: Belaa'a yaratuwaa, Ashibeela yaratuwaa, Ahiraama yaratuwaa, 39 Shafufaama yaratuwaa, Hufaama yaratuwaa, 40 Belaa'a na'aa Arada yaratuwaanne Belaa'a na'aa Naa'imaana yaratuwaa. 41 Hawanttu Biiniyaama zaratuwaa; untunttu ubbaanna 45,600. 42 Daana zaratu Shuhaama yaratuwaa. 43 Shuhaama yaratu ubbaanna 64,400. 44 Aaseera zaratu barenttu yaran yaran: Yimina yaratuwaa, Yishiwaaha yaratuwaa, Bari'a yaratuwaa, 45 Bari'a na'aa Hebeera yaratuwaanne Bari'a na'aa Malkki'eela yaratuwaa. 46 Aaseeraw Seraaho giyaa mac'c'a naatta de'aw. 47 Hawanttu Aaseera zaratuwaa; untunttu ubbaanna 53,400. 48 Niftaaleema zaratu barenttu yaran yaran: Yaa'izi'eela yaratuwaa, Guuna yaratuwaa, 49 Yes'eera yaratuwaanne Shilleema yaratuwaa. 50 Hawanttu Niftaaleema yaratuwaa; untunttu ubbaanna 45,400. 51 Paydeteedda Israa'eeliyaa attuma Asay ubbaanna 601,730. 52 K'aykka Med'inaa Goday Musa, 53 «Ha zaretoo untunttu suntsaa suntsaa payduwaadan biittay shaakettiide, laata gidiide untunttoo imetto. 54 Payduwaan c'orattoo untunttu c'oratsaa keenaa, payduwaan guutsattoo untunttu guutsatsaa keenaa shaakkaade imma. Ubbaykka s'aafetteedda barenttu payduwaa keenaa keenaa akkino. 55 Shin biittay saamaan shaaketto; itti itti zarii laattiyaa biittay untunttu aawuwaa zariyaa suntsaadan gido. 56 Laata ubbay payduwaan c'oratuwaappenne payduwaan guutsatuwaappe gidduwaan es's'an shaaketto» yaageedda. 57 Bare yaran yaran paydeteedda Leewatuu hawantta: Gershshoona

yaratuwaa, K'ahaata yaratuwaanne Maraara yaratuwaa. 58 Hawantukka k'ay Leewatuwaa yaratuwaa: Liibina yaratuwaa, Kebroona yaratuwaa, Maahila yaratuwaa, Musha yaratuwaanne K'oraaha yaratuwaa. K'ahaati Amiraama yeleedda. 59 Amiraama machchati suntsay Yokebeedo; Aa Gibs'en Leewiyaw yelleteedda naatto. Iza Amiraamaw Aaroona, Musanne untuntu michchato Miiriyaamo yelaaddu. 60 Aarooni Nadaaba, Abiiba, El'aazaranne Itaamaara yeleedda. 61 Shin Med'inaa Goday azazibeena tamaa Aa sintsan yarshsheedda wode, Naadaabinne Abihu hayk'keeddino. 62 Yellettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa paydeteedda attuma Leewatuu ubbaanna laatamanne heezzu sha"a. Israa'eelatuwaa gidduwaan untunttoo laattiyaa biittay imettibeenna diraw, untuntu Israa'eelatuwaana paydettibeykkino. 63 Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana, Iyaarikko matan, Moo'aaba Dembban Musenne K'eesii El'aazari Israa'eelatuwaa paydeedda wode, paydeteedda Asay hawaa. 64 Musenne K'eesii Aarooni kase Siinaa mela biittaan Israa'eelatuwaa paydeedda wode, paydeteedda asaappe haray atto mes's'i itti asayenne attibeena. 65 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he Israa'eelatuwaawaa odiidde, «Untuntu mela biittaan tumu hayk'k'ana» yaagi wotseedda. Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, haray itti asayenne attibeena.

27 S'alofihaada mac'c'a naanay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkonne Tirs'o. S'alofihaad Hefeera na'aa; Hefeeri Gala'aade na'aa; Gala'aade Maakira na'aa; Maakiri Minaase na'aa; Minaase Yoosefo na'aa. 2 Ha mac'c'a naanay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Muse sintsan, k'eesiyaa El'aazara sintsan, kaappatuu sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan ek'kiide, hawaadan yaageeddino; 3 «Nu aawuu bazzuwaan hayk'keedda; I bare nagaran hayk'keeddappe attina, Med'inaa Godaa bolla denddeedda K'oraaha kaalliyaawanttu gidдон de'enna. Aw attuma na'i baawa. 4 Attuma na'i aw baynnawaa gidooппenne, nu aawuwaa suntsay Aa dabbotuwwa gidduwaappe ayaw d'ayii? Nu aawuwaa ishanttu gidдон nuw laattiyaa biittaa imma» yaageeddino. 5 Muse untuntu ooshaa Med'inaa Godaa sintsa shiishsheedda. 6 Med'inaa Goday Musa, 7 «S'alofihaada mac'c'a naanay oochcheeddawe likke; untuntu aawuwaa ishanttu gidдон neeni untunttoo laattiyaa biittaa imma; Aa laatay untuntta gakkо. 8 K'ay neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaaga; <Itti Asay attuma na'i bayinnan hayk'kiyaawaa gidooппe, Aa biittaa Aa mac'c'a na'i laatto; 9 mac'c'a na'ikka aw baynnawaa gidooппe, Aa biittaa Aa ishatuu laattino; 10 aw ishatuu baynnawaa gidooппe, Aa aawuwaa ishatuu laattino; 11 Aa aawuwaa ishatuukka

baynnawaa gidooппe, Aa zariyaappe ubbaappe matattiyaa dabbuwaa laatissa. Taani Med'inaa Goday neena Musa azazeeddawaadan, hawe Israa'eelattoo higge gido» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa, «Pude Abaarima Deretuwwa kesaade, taani Israa'eeliyaa asaw immeedda biittaa be'a. 13 Be'eeddawaappe guyyiyaan, ne ishaa Aaroonedan neenikka hayk'k'aade, ne mayzzan gaketana. 14 Ayaw gooppe, S'iina Bazzuwaan de'iyaa haatsaan Asay ubbay makkaleedda wode, hintte laa'uukka untuntu sintsan taana geeshshaadan bonchchanaw taw azazettibeykkita» yaageedda. Hewe haatsay S'iina mela biittaan, K'aadeesan de'iyaa Mariiba haatsaa. 15 Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaageedda; 16 «Abeet Med'inaa Godaw, asaa ubbaw de'uwaa immiyaa S'oossaw, ne asay, S'oossaa Asay hentsanchchay bayinna wudiyaa mala gidennaadan, ha asaa sintsan kesiyaanne geliyaa, untunttukka kaaletsiide kessiyaanne gelissiyaa, itti asaa ha maabaraa bolla suntsaarkkii» yaageedda. 18 Med'inaa Goday Musa, «Ayyaanay aan de'iyaa Neewe na'aa Iyyaasa akkaade, ne kushiya Aa bolla wotsa; 19 yaataade k'eesiyaa El'aazara sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan essaade, untuntu be'ishin suntsaa. 20 Israa'eelatuwaa maabaraa ubbay aw azazettanaadan, ne maataappe aw shaakkaade imma. 21 K'eesiyaa El'aazara sintsan I ek'k'o; El'aazari Uuriimiyaan aw Med'inaa Godaa sheniya oochcho. Iyyaasunne Israa'eeliyaa maabaray ubbay El'aazara azazuwaan kesinonne Aa azazuwaan gelino» yaageedda. 22 Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda; Iyyaasa afiide, k'eesiyaa El'aazara sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan esseedda. 23 Med'inaa Goday S'oossay azazeeddawaadan, Muse bare kushiya Aa bolla wotsiide, Aa suntseedda.

28 Med'inaa Goday Musa, 2 «Israa'eelatuwaa hawaadan yaagaade azaza; <Ta k'umaa, taana toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa ta yarshshuwaa keereedda wodiyaan wodiyaan taw naagiide immite» yaaga. 3 K'ay neeni untuntta, <Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuu hawaa: tilla bollana de'iyaa, itti laytsaa gideedda laa'u dorssaa orgetuwaa hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshoo yarshshite; 4 dorssaa orgetuwaappe ittuwaa wontta, laa'entsuwaa omarsii yarshshite. 5 K'ay hewaana itti liitiro gidiyaa zayitiyaan munak'etteedda itti kiilo giraame muruta zarggaa d'iiliyaa katsaa yarshshoo yarshshite. 6 Hawe Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, Siinaa Deriyaa bolla azazetteedda, hachchi hachchi taman s'uuggiyaa yarshshuwaa. 7 Hewaana yarshshiyaa ushshaa yarshshuu itti dorssaa orggiyaw itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa. Ushshaa yarshshuwaa Geeshsha Sa'aan Med'inaa Godaw

gussite. 8 Omarssi laa"entso dorssaa orggiyaa, wonttawaaw ootseeddawaadan ootsiide, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaanna Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshite. 9 « «Sambbata gallassan, tilla bollana de'iyaa itti laytsaa gideedda laa"u dorssaanne zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame gidiyaa muruta d'iiliyaa katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaaw ootsiide yarshshite. 10 Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaaw bolla, Sambbata gallassaa ubbaan hintte yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuu hawaa. 11 « «Aginay s'eeriya gallassaa ubbaan, laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orgetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'yaawantta, s'uuggiyaa yarshshuwaaw ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite. 12 Itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaanne 13 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti dorssaa maraanna zayitiyaan munak'etteedda itti kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa katsaa yarshshuwaaw ootsiide, Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa yarshshuwaaw yarshshite. 14 K'ay ushshaa yarshshoo itti itti korumaanna laa"u liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa, itti dorssaa orggiyaana itti liitironne bagga woyniyaa eessaanne itti itti dorssaa maraanna itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa shiishshite. Hawe laytsaa gidдон aginay s'eeriya gallassaa ubbaan yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaaw. 15 Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaaw bolla, itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshuwaaw ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite. 16 « «Koyiro aginaan tammanne oyddentso gallassay Med'inaa Godaa Paasigaa bonchchiyaa gallassaa gido. 17 K'ay he aginankka tammanne ichcheshentso gallassan doommiide, Ukitsaa Baalay bonchchete; hewaa diraw, laappun gallassatuwaan irshshuu gelibeenna ukitsaa miite. 18 He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. 19 Laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orgetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'yaawantta, taman yarshshiyaa yarshshuwaaw ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite. 20 Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame gidiyaa d'iiliyaanne 21 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite. 22 K'ay itti deeshshaa

orggiyaa nagaraa yarshshoo, hintte nagaraa atto giissanaw yarshshite. 23 Hachche hachchi wontta s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa katsaa yarshshuwaaw bolla, sawuwaa toshukku giyaa k'umaa taman yarshshiyaa yarshshuwaaw gujiide, Med'inaa Godaw yarshshite. Laappun gallassaw hewaadan ootsite. 25 Laappuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. 26 « «Saamintatu Baalaa gallassan hintte Med'inaa Godaw ooratsa katsaa shiishshiyaa wode, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. 27 Laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orgetuwaa sawuwaa toshukku giyaa s'uuggiyaa yarshshuwaaw ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite. 28 Itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne 29 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa katsaa yarshshoo yarshshite. 30 K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa atto giissiyaa yarshshuwaaw ootsiide yarshshite. 31 Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaaw bolla, hawantta untunttu katsaa yarshshuwaanna yarshshite. Mehetuu tilla bollana de'yaawantta gidiyaawaa geeshshiide erite.

29 « «Laappuntsa aginaw koyiro gallassan, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite. Daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. He gallassay s'urumbbay punettiyyaa gallassaa. 2 Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku gaana mala, s'uuggiyaa yarshshoo, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orgetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'yaawantta, yarshshite. 3 Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne 4 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite. 5 K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, hintte nagaraa atto giissanaw yarshshite. 6 Hewantta aginay s'eeriya gallassan s'uuggiyaa yarshshuwaaw bollanne Aa katsaa yarshshuwaaw bolla, hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaaw bolla, Aa katsaa yarshshuwaaw bollanne Aa ushshaa yarshshuwaaw bolla gujiide, wogaadan yarshshite; hawanttu Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa, taman yarshshiyaa yarshshotuwaa. 7 « «Ha laappuntsa aginaw tammantsa gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; hintte huup'iyaa kawushshite; ayaa oosuwaakka ootsoppite. 8 Yaatiide Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orgetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'yaawantta,

yarshshite. 9 Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne 10 laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite. 11 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta nagaraa atto giissiyaa yarshshuwaa bolla, hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, untuntuu katsaa yarshshuwaa bollanne untuntuu ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite. 12 « «Laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassan, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiya ooso ayaanne ootsoppite. Med'inaa Godaw Daasiyaa Baalaa laappun gallassaa bonchchite. 13 Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa tammanne heezzu korumatuwaa, laa"u dorssaa orgetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oydu dorssaa orgetuwa, ubbaykka tilla bollana de'yaawanta, yarshshite. 14 Katsaa yarshshoo tammanne heezzu korumatuwaappe itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, laa"u dorssaa orgetuwaappe itti itti orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne 15 tammanne oydu dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite. 16 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite. 17 « «Laa'entsa gallassan tammanne laa"u korumatuwaa, laa"u dorssaa orgetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oydu dorssaa orgetuwa, ubbaykka tilla bollana de'yaawanta, yarshshite. 18 Korumatuwaanna, dorssaa orgetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untuntuu katsaa yarshshuwaanne untuntuu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziya payduwaadan yarshshite. 19 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite. 20 « «Heezentsa gallassan, tammanne itti korumatuwaa, laa"u dorssaa orgetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oydu dorssaa orgetuwa, ubbaykka tilla bollana de'yaawanta, yarshshite. 21 Korumatuwaanna, dorssaa orgetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untuntuu katsaa yarshshuwaanne untuntuu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziya payduwaadan yarshshite. 22 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite. 23 « «Oyddentso gallassan, tammu

korumatuwaa, laa"u dorssaa orgetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oydu dorssaa orgetuwa, ubbaykka tilla bollana de'yaawanta, yarshshite. 24 Korumatuwaanna, dorssaa orgetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untuntuu katsaa yarshshuwaanne untuntuu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziya payduwaadan yarshshite. 25 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne iza ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite. 26 « «Ichcheshentsa gallassan, udduppun korumatuwaa, laa"u dorssaa orgetuwaanne, itti laytsaa gideedda tammanne oydu dorssaa orgetuwa, ubbaykka tilla bollana de'yaawanta, yarshshite. 27 Korumatuwaanna, dorssaa orgetuwaanne dorssaa maratuwaanna untuntuu katsaa yarshshuwaanne untuntuu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziya payduwaadan yarshshite. 28 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite. 29 « «Usuppuntsa gallassan, hospun korumatuwaa, laa"u dorssaa orgetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oydu dorssaa orgetuwa, ubbaykka tilla bollana de'yaawanta, yarshshite. 30 Korumatuwaanna, dorssaa orgetuwaanne dorssaa maratuwaanna untuntuu katsaa yarshshuwaanne untuntuu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziya payduwaadan yarshshite. 31 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite. 32 « «Laappuntsa gallassan, laappun korumatuwaa, laa"u dorssaa orgetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oydu dorssaa orgetuwa, ubbaykka tilla bollana de'yaawanta, yarshshite. 33 Korumatuwaanna, dorssaa orgetuwaanne dorssaa maratuwaanna untuntuu katsaa yarshshuwaanne untuntuu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziya payduwaadan yarshshite. 34 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite. 35 « «Hospuntsa gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiya ooso ayaanne ootsoppite. 36 Taman yarshshiyaa yarshshuu Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orgetuwa, ubbaykka tilla bollana de'yaawanta, yarshshite. 37 Korumaanna, dorssaa orggiyaanne dorssaa maratuwaanna untuntuu katsaa yarshshuwaanne untuntuu ushshaa yarshshuwaa

wogay azaziyaay payduwaadan shiishshite. 38 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwa bolla, Aa katsaa yarshshuwa bollanne Aa ushshaa yarshshuwa bolla gujiide yarshshite. 39 « <Hintte shiik'owaa gatsanaw yarshshiyaa yarshshotuu bollanne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa yarshshotuu bolla, s'uuggiyaa yarshshuwa, katsaa yarshshuwa, ushshaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwa, hawantta Med'inaa Godaa baalaa hintte bonchchanaw keereedda wodiyaan wodiyaan yarshshite> yaaga» yaageedda. 40 Muse barena Med'inaa Goday azazeeddawaa ubbaa Israa'eelatto odeedda.

30 Muse Israa'eeliyaa zaratuu kaappatuwa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday azaziyaawe hawaa. 2 Itti Asay Med'inaa Godaw ittibaa ootsanaw geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'k'ooppe, bare doonaappe kesseeddawaa ubbaa polooppe attina, bare K'aalaa billoppo. 3 «Bare aawuwa son de'iyaa wodoro naatta, Med'inaa Godaw ittibaa ootsanaw geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'k'ooppe, 4 I aawuu I gefaa woy I c'aak'uwaabaa sisiide, izo ayinne geenan aggooppe, Aa ootsanaw geppeeddawaa ubbaanne agganaw c'aak'k'eeddawaa ubbaa polu. 5 Shin I aawuu hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, Aa geppeedda gefayenne agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uu polettennaan attee. I aawuu izo diggeedda diraw, Med'inaa Goday iziw atto gaana. 6 «Gelabeenna mac'c'awunna geppa uttaade, woy ittibaa agganaw ellekka bare doonaappe c'aak'k'a uttaade asinaa gelooppe, 7 I asinay hewaa sisiide, izo ayinne geenan aggooppe, Aa ootsanaw geppeedda gefaanne ittibaa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uwa polu. 8 Shin I asinay hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, Aa geppeedda gefay woy ittibaa agganaw ellekka c'aak'k'eedda c'aak'uu polettennaan attee. Hewaa diraw, Med'inaa Goday iziw atto gaana. 9 «Shin am"atta woy asinay yeddeedda mac'c'awunno ootsanaw geppeeddawaa woy ittibaa agganaw c'aak'k'eeddawaa polu. 10 «Machchata bare asinaa son de'aadde geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'uwa c'aak'k'ooppe, 11 I asinay hewaa sisiide izo ayinne geenan aggooppe, Aa geppeedda gefaanne ittibaa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uwa ubbaa polu. 12 Shin I asinay hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, I gefay woy Aa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uu ayayenne polettoppo. I asinay diggeedda diraw, Med'inaa Goday iziw atto gaana. 13 I asinay Aa geppiyaa gefaa ubbaa woy Aa barena zik'ki ootsanaw c'aak'k'eeddawaa ubbaa p'alk'k'anaw woy eeno gaanaw danddayee. 14 Shin I asinay he gallassi woy wonttetsa gallassi hewaa ayinne geenan aggooppe,

I gefaa ubbaa woy I c'aak'uwa ubbaa mayyee. I hewaa siseedda gallassi c'o'u geeddawaadan I gefaa ubbaa woy I c'aak'uwa ubbaa mayyi utteedda. 15 Shin I hewaa siseedda amareeda wodiyaappe guyyiyaan p'alk'k'ooppe, I gomii Aa gakkee» yaageedda. 16 Asinaa gelabeenna, bare aawuwa son de'iyaa wodoro naattanne I aawuwa gidduwaan woy machchatinne asinaa gidduwaan de'ana mala, Med'inaa Goday Musa azazeedda gefaa wogay hawaa.

31 Med'inaa Goday Musa, 2 «Israa'eeliyaa asaa diraw, neeni Midiyaama asaa bolla S'oossaa haluwa kesa; hewaappe guyyiyaan, neeni hayk'k'ana» yaageedda. 3 Hewaa diraw, Muse asaa, «Midiyaama asaa bolla Med'inaa Godaa haluwa kessana mala olaa baanaw, hintte asaa olaa miishshaa danc'c'issite. 4 Itti itti Israa'eeliyaa zaratuwaappe itti sha"a attuma asaa olaw yeddite» yaageedda. 5 Israa'eeliyaappe tammanne laa'u sha"a attuma asay, itti itti zariyaappe itti sha"a asay, olaw giigeeddino. 6 Itti itti zariyaappe itti sha"a asaa Muse k'eesiyaa El"aazara na'aa Piinihaasanna olaw yeddeedda; Piinihaasi geeshsha miishshatuwaanne malaataw punniyaa s'urumbbaa barenana akkiide beedda. 7 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untunttu Midiyaama asaana olettiide, attuma asaa ubbaa wod'eeddino. 8 K'ay Midiyaama kaatetuwa ichcheshatuwa, Eewa, Rek'eema, S'uura, Huuranne Rebaa'a giyaawantta wod'eeddino. Untunttu k'ay Bi'ooraa na'aa Balaamakka mashshaan siifeeddino. 9 Israa'eelatu Midiyaama mac'c'a asatuwaanne naanatuwa omoodiide, untunttu miizaa, untunttu dorssaa wudiyaanne untunttu miishshaa ubbaa bonk'k'eeddino. 10 Midiyaama asatu de'eedda katamatuwa ubbaanne untunttu mootsatuwa ubbaa taman s'uuggeeddino. 11 Untunttu asaa, mehiyaanne omodeeddawaa ubbaa akki afeeddino. 12 Untunttu omodeedda asatuwaanne bonk'k'eeddabatuwa Musekko, k'eesiyaa El"aazarakonne Israa'eeliyaa maabaraakko, Yariikkoppe hefintsan, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban untunttu dunkkaaneeddasa aheeddino. 13 Muse, k'eesii El"aazarinne maabaraa kaappatuu ubbay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa untunttunna gakkettanaw keseeddino. 14 Olaappe simmeedda gadaawatuu bolla, shaalak'atu bollanne s'eetuwa kaappatuu bolla Muse hank'k'etteedda. 15 Muse untuntta hawaadan yaageedda; «Mac'c'a asaa ubbaa hintte ayaw ashsheeditee? 16 Untunttu Balaama zoriyaan, Pa'ooraa giya saan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa naak'k'iide, eek'aw goyinnanaadan ootseeddawantta; Med'inaa Godaa asaa bolla boshay yeeddawe hewaassa. 17 Hewaa diraw, ha"i attuma

naanatuwaa ubbaa wod'ite; k'ay attuma asaana giseedda mac'c'a asaa ubbaa wod'ite. 18 Shin attuma asaana gisabeenna mac'c'a naanatuwaa ubbaa hinttenttoo ashshite. 19 Hintte giddoppe asaa wod'eedda uray woy anhaa bochcheedda uray ooninne dunkkaaneedda sa'aappe gas'an laappun gallassaa utto; heezantsa gallassinne laappuntsa gallassi hinttenanne hintte omoodeeddawantta geeshshite. 20 K'ay mayyo ubbaanne galbaappe, deeshshaa ikiseppen mitsaappe oosetteeddawantta ubbaa geeshshite» yaageedda. 21 K'eesii El"aazari olaappe simmeedda olanchchatuwaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Musew immeedda higgiiyaa maaray hawaa: 22 Work'k'aa, biraa, nahaasiyaa, birataa, k'ork'k'oruwaanne irssaasiyaa giyaa birataa 23 taman meetetennabatuwaa ubbaa tamaa giddona aatsina, hewe geeyana. Shin hewe k'ay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan geeyanaw koshshee. K'ay taman meetettiyaabatuwaa ubbaa tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan geeshshanaw koshshee. 24 Laappuntsa gallassi hintte mayuwaa meec'c'ite; hintteikka geeyite. Hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneeddasaa gelite» yaageedda. 25 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 26 «Neeni, k'eesii El"aazarinne maabaraa kaappatuu omoodeetteedda asaanne mehiyaa ubbaa paydite. 27 Olan oletteedda olanchchatoonne atteeda maabaraw laa"u kessiide shaakkite. 28 Oletteedda olanchchatuwaa gakeedda shaakuwaappe, asaa gidina, miizza gidina, haretuwaa, dorssatuwaa woy deeshshatuwaa gidina, ichcheshu s'eetuwaappe ittuwaa Med'inaa Godaw imotaadan immite. 29 Untuntta gakeedda baggaappe akkeedda giiraa Med'inaa Godaa gishshaadan k'eesiyaa El"aazaraw immite. 30 Hinkko Israa'eelatuwaa gakeedda shaakuwaappe, asaa gidina, miizza gidina, haretuwaa, dorssatuwaa, woy deeshshatuwaa gidina, mehiyaa ubbaappe ishatamuwaappe ittuwaa akkiide hewaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw aawotiyaa Leewatoo immite» yaageedda. 31 Musenne k'eesii El"aazari Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddino. 32 Olanchchatuu barenttoo akkina, atteeda omooduu 675,000 dorssatuwaa, 72,000 miizzatuwaa, 61,000 haretuwaanne attuma asaana gisabeenna 32,000 mac'c'a naanatuwaa. 36 Olan oletteeddawantta gakeedda bagga shaakuu 337,500 dorssatuwaa; 37 untuntuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanntu 675. 38 Miizzatuu 36,000; untuntuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanntu 72. 39 Haretuu 30,500; untuntuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanntu 61. 40 Mac'c'a asatuu 16,000; untuntuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanntu, 32. 41 Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Med'inaa

Godaa gakkiiyaa imotaa Muse k'eesiyaa El"aazaraw immeedda. 42 Olanchchatuu aheedda omooduwaa Muse laa"u kessiide shaakkina, Israa'eeliyaa maabaraa gakeedda shaakuu 337,500 dorssatuwaa, 36,000 miizzatuwaa, 30,500 haretuwaanne 16,000 mac'c'a asatuwaa. 47 Israa'eeliyaa maabaraa gakeedda shaakuwaappe ishatamu ishatamu mehiyaappe ittuwaa asaappe ittuwaanne ishatamu ishatamu mehiyaappe ittuwaa Muse akkiide, Med'inaa Goday barena azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw aawotiyaa Leewatoo immeedda. 48 Hewaappe guyyiyaan, olaa gadaawatuu, shaalak'atuunne s'eetuwa kaappatuu Musekko yeeddino. 49 Untunttu Musa, «Nuuni ne k'oomatuu nu azazuwaa garssan de'iyaa olanchchatuwaa paydina, ittuunne pac'c'ibeenna. 50 Med'inaa Goday nu shemppuwaa ashsheeda diraw, nuuni huup'iyaaan huup'iyaaan akkeedda work'k'aa alleek'k'otuwaa, kushiya sagaayetuwaa, gediya albbotuwaa, migidotuwaa, haytsaa lotatuwaanne k'ood'iyaaan aatsiyaa alleek'k'uwaa Med'inaa Godaw imuwaa aheeddo» yaageeddino. 51 Musenne k'eesii El"aazari work'k'aa alleek'k'otuwaa ubbaa untuntuppe akkeeddino. 52 Sha"aa kaappatuunne s'eetuwa kaappatuu ahiide Med'inaa Godaw immeedda work'k'ay ubbay laa"u s'eetu kiilo giraame gidiyaawaa. 53 Shin itti itti olanchchatuu ubbay barenttu omooduwaa omooduwaa barew akkeeddino. 54 Musenne k'eesii El"aazari sha"aa kaappatuwaappenne s'eetuwa kaappatuwaappe akkeedda work'k'aa Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaa hassayissana mala, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidduwaa gelisseeddino.

32 Roobeela zaretoon Gaada zaretoo loytsi daro mehii de'ee. Untunttu Yaa'izeera biittayenne Gala'aade biittay mehiyaw injje gidiyaawaa be'eeddino. 2 Untunttu Musekko, k'eesiyaa El"aazarakonne maabaraa kaappatuwaakko yiide, untuntta hawaadan yaageeddino; 3 «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asan s'oonisseeedda biittatuu, As'aarooti, Dibooni, Yaa'izeeri, Niimiri, Haseboona, Eli'aali, Seebimi, Naabonne Ba'ooni mehiyaw injje biittaa; nuw hintte k'oomatoo mehii de'ee. 5 Nuuni hinttena nashechcheeddawaa gidoope, ha biittatuu nuu hintte k'oomatoo laata gade gidide imettino. Nuuna Yorddaanoosa Shaafaa hefintsa pintsoppite» yaageeddino. 6 Muse Gaada zaratuwaanne Roobeela zaratuwaa hawaadan yaageedda; «Hara Israa'eeliyaa Asay olaa biyaa wode, hintte hawaan uttiitee? 7 Med'inaa Goday untunttoo immeedda biittaa Israa'eelatu pinnennaadan, hintte ayaw untunttu wozanaa shugissiitee? 8 K'aadeesa-Barneppe he biittaa wochchi s'eellanaw hintte aawotuwa taani yeddeedda wode, untunttukka hawaadan ootseeddino. 9 Waaniide gooppe, untunttu Eshkkoola Zanggaaraa

kesiide, he biittaa s'eelleedda wode, Israa'eelatu Med'inaa Goday untunttoo immeedda biittaa gelenna mala, untunttu Israa'eelatuwaa wozanaa shugisseeddino. 10 Med'inaa Goday he gallassi hank'kuwaa ees's'i kesiide, hawaadan yaagiide c'aak'keedda; 11 «Med'inaa Godaa barenttu kumentsaa wozanaappe kaalleedda K'eniiziyaa Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attuma asan Gibs'e gadiyaappe keseeddawantuppe ittuunne, taani Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'keedda biittaa be'enna. Ayaw gooppe, untunttu taana barenttu kumentsaa wozanaappe kaallibeykkino» yaagiide c'aak'keedda. 13 Med'inaa Godaa hank'kuu Israa'eeliyaa bolla ees's'i keseedda; yaatina S'oossaa sintsan iitaa ootseedda he yeletaa ubbay wuri d'ayana gakkanaw, mela biittaa oytamu laytsaa I untuntta toyilayeedda. 14 Hinttenoo, nagaranchcha yeletatoo, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla gujji hank'kuwaa ees's'i kesanaadan, hintte hintte aawotuwwaa sa'aan ha'i ek'keeddita. 15 Hintte Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide wora simmooppe, I k'ayka bare asaa mela biittaaan aggi bashana. Yaatiide hintte ha asaa ubbaa d'ayissana» yaageedda. 16 Untunttu Muse mata yiide, Aa hawaadan yaageeddino; «Nuuni hawaan nu mehetoo dirssaa, nu naanaw katamatuwaa kees's'ana. 17 Shin nuuni olaa miishshaa danc'c'iide, Israa'eeliyaa asaa untunttu sa'aa gatsana gakkanaw olettanaw baana. Hewaa keeshshan, ha gadiyaan de'iyaa asatuwaappe naagettanaw, nu naanayenne mac'c'a Asay gimbbettiide utteedda katamatuwaan de'ino. 18 Israa'eelatu ubbay barenttu laataa laataa akkana gakkanaw, nuuni nu golle simmokko. 19 Nuuni nu laataa Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsa away doliyaa baggana laatteedda diraw, nuuni Yorddaanoosappe hefintsa baggana, yan untuntunna laataa laattokko» yaageeddino. 20 Muse untunttu, «Hintte hawaa ootsooppe, hintte Med'inaa Godaa sintsan olaa baanaw giigooppenne 21 hintte olanchchatuu ubbay olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Goday bare morkkatuwwaa bare sintsaappe yederssana gakkanaw, Yorddaanoosa Shaafaa S'oossaa sintsan pinnooppe, 22 Med'inaa Goday he biittaa s'oneeddawaappe guyyiyaan, hintte simmanaw danddayiita. Yaatooppe, hintte olettanaw bessiyaa olaa Med'inaa Godawunne Israa'eeliyaa asaw oletiide poleeddita giyaawaa. K'ay he biittay Med'inaa Godaa sintsan hinttenttoo laata biittaa gidanawaa. 23 «Shin hintte hawaadan ootsennan is's'ooppe, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsiita; simmi hinttena hintte nagaray gakkiaawaa tumu erite. 24 Hintte hintte naanawunne mac'c'a asaw katamatuwaa kees's'ite; hintte dorssaa

wudiyawukka balluwaa giigissite; shin hintte geeddawaa aggeenaan ootsite» yaageedda. 25 Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu Musa, «Nuuni ne k'oomatuu neeni nu goday azazeeddawaadan ootsana. 26 Nu naanatuunne nu mac'c'a asatuu, nu dorssatuunne nu miizzatuu hawaan Gala'aade katamatuwaan de'ishshino. 27 Shin nuuni ne k'oomatuu, olaw danc'c'eedda olanchchatuu ubbay, neeni nu goday giyaawaadan, olettanaw Med'inaa Godaa sintsan Yorddaanoosa Shaafaa pinnana» yaageeddino. 28 Hewaa diraw, Muse k'eesiyaa El'aazara, Neewe na'aa Iyaasanne Israa'eeliyaa zaratuu kaappatuwaa untunttuwaa azazeedda. 29 Muse untuntta hawaadan yaageedda; «Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu ubbay olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Godaa sintsan hinttenana Yorddaanoosa Shaafaa pinnooppenne hintte he biittaa s'oonooppe, hewaappe guyyiyaan, Gala'aade biittaa hintte untuntta laatissite. 30 Shin untunttu olaa miishshaa danc'c'iide, hinttenana pinnennan is's'ooppe, untunttu Kanaane biittaa hinttenana laattino» yaageedda. 31 Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu zaariide, «Nuuni ne k'oomatuu Med'inaa Goday geeddawaa ootsana. 32 Olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Godaa sintsan nuuni Kanaane biittaa gelanaw pinnana; shin nuuni laatiyaa laatay Yorddaanoosappe hafintsa baggana gidanawaa» yaageeddino. 33 Hewaa diraw, Muse Gaada zaretoo, Roobeela zaretoonno Yoosefo na'aa Minaase zaratuwaappe baggaw Amoooretuu Kaatiyaa Sihoona kawutetsaanne Baasaane Kaatiyaa Ooga kawutetsaa, untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna immeedda. 34 Gaada zaratuu Diboona, As'aaroota, Aaro'eera 35 As'irooti-Shofaana, Yaa'izeera, Yogibaaha, 36 Beeti-Niimiranne Beeti-Haaraana geetetiyyaa gimbbiyaan diretteedda katamatuwaa zaaretsiide kees's'eeddino. Bare dorssatookka untunttu balluwaa giigisseeddino. 37 Roobeela zaratuukka Haseboona, Eli'aala, K'iriyaatayimanne, 38 Naba, Ba'aali-Ma'oonanne (He katamatuwaappe ituu ituu suntsaa laammeeddino) Siibima geetetiyyaa katamatuwaa zaaretsi kees's'eeddino. 39 Minaase na'aa Maakira yaratu Gala'aade biide, olay oyk'k'iide, yan de'iyaa Amoooretuwwaa yederseeddino. 40 Hewaa diraw, Minaase na'aa Maakira yaratu Muse Gala'aade biittaa immina, untunttu yan de'eeddino. 41 Minaase zare gidiyaa Yaa'iiri biide, untunttu olay oyk'k'iide, Haboot-Yaa'iira katamatuwaa yaagiide suntseedda. 42 Nobaahi biide, K'anaata katamaanne Aa yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaa olan oyk'k'iide, bare suntsan Nobaaha giide s'eeseedda.

33 Israa'eelatu Musenne Aarooni kaaletsina, barenttu c'uguwaan c'uguwaan Gibs'eppe keseedda wode,

yaatiide hametteeddino. 2 Med'inaa Goday azazina, untunttu baana buussaa doommeedda sa'aa Muse s'aafeedda; untunttu buussaa maaray hawaa. 3 Koyro aginaw tammanne ichcheshentso gallassi, Paasigaa bonchchiyaa gallassaappe kaaliyaa gallassi dendiide, Gibs'e Asay ubbay s'eellishin, yayyenan Raamisappe keseeddino. 4 He wode Gibs'e Asay Med'inaa Goday wod'eedda barenttu bayira naanatuwaa moogino. Hawaadan ootsiide, Med'inaa Goday untunttu s'oossatuwaa bolla pirdaa aheedda. 5 Israa'eelatu Raamisappe dendiide, Sukkota giyaa sa'aan dunkkaaneeddino. 6 Sukkotappe dendiide, mela biittaa s'eeran de'iyaa Etaaman dunkkaaneeddino. 7 Etaamappe dendiide, Ba'aali-S'afoonappe away doliyaa baggana de'iyaa Pihaahiroota simmiide, Migidoola matan dunkkaaneeddino. 8 Pihaahirootappe dendiide, Zo'o Abbaa pinniide, mela biittaa beeddino. Etaama mela biittaan heezzu gallassaa ogiyaa hamettiide, Maaran dunkkaaneeddino. 9 Maarappe dendiide, tammanne laa'u puluttuunne laappun tammu zambbatuu de'iyaa Eliima biide, yan dunkkaaneeddino. 10 Eliimappe dendiide, Zo'o Abbaa matan dunkkaaneeddino. 11 Zo'o Abbaa lank'kiyaappe dendiide, Siinaa mela biittaan dunkkaaneeddino. 12 Siinaa mela biittaaappe dendiide, Doofik'an dunkkaaneeddino. 13 Doofik'appe dendiide, Aluushan dunkkaaneeddino. 14 Aluushappe dendiide, Rafiidiman dunkkaaneeddino. Yan asaw ushanaw haatsay baawa. 15 Rafiidimappe dendiide, Siinaa mela biittaan dunkkaaneeddino. 16 Siinaa mela biittaaappe dendiide, Kibrot-Hatabar (Amuwa Duufuwa giyaa saan dunkkaaneeddino). 17 Kibrot-Hatabar (Amuwa Duufuwa) giyaa saappe dendiide, Has'erootan dunkkaaneeddino. 18 Has'erootappe dendiide, Riitiman dunkkaaneeddino. 19 Riitimappe dendiide, Rimmooni-Pereezan dunkkaaneeddino. 20 Rimmooni-Pereezappe dendiide, Liibinan dunkkaaneeddino. 21 Liibinappe dendiide, Riissan dunkkaaneeddino. 22 Riissappe dendiide, K'ahelaatan dunkkaaneeddino. 23 K'ahelaatappe dendiide, Shefaara Deriyan dunkkaaneeddino. 24 Shefaara Deriyaappe dendiide, Haraadan dunkkaaneeddino. 25 Haraadappe dendiide, Maak'ihelootan dunkkaaneeddino. 26 Maak'ihelootappe dendiide, Tahaatan dunkkaaneeddino. 27 Tahaatappe dendiide, Taaran dunkkaaneeddino. 28 Taarappe dendiide, Miitik'an dunkkaaneeddino. 29 Miitik'appe dendiide, Hashimoonan dunkkaaneeddino. 30 Hashimoonappe dendiide, Moserootan dunkkaaneeddino. 31 Moserootappe dendiide, Bene-Yaa'ik'aanan dunkkaaneeddino. 32 Bene-Yaa'ik'aanappe dendiide, Hoori-Hagidigaadan dunkkaaneeddino. 33 Hoori-Hagidigaadappe

dendiide, Yos'ibaatan dunkkaaneeddino. 34 Yos'ibaatappe dendiide, Abroonan dunkkaaneeddino. 35 Abroonappe dendiide, Ees'iyooni-Gaabiran dunkkaaneeddino. 36 Ees'iyooni-Gaabirappe dendiide, S'iina mela biittan de'iyaa K'aadeesan dunkkaaneeddino. 37 K'aadeesappe dendiide, Eedooma biittaa zawaan de'iyaa Hooraa Deriyan dunkkaaneeddino. 38 K'eesii Aarooni Med'inaa Goday azazina, Hooraa Deriyaa huup'iyaa keseedda; Israa'eelatu Gibs'e gadiyaappe keseedda oytamuntsaa laytsan, ichcheshentso aginaan, aginaw koyiro gallassan yan hayk'keedda. 39 Aarooni Hooraa Deriyaa huup'iyaan hayk'kiyaa wode, Aa laytsay s'eetanne laatammanne heezza. 40 Neegeeba mela biittaan, Kanaan de'iyaa Araada giyaasaa kaatii Israa'eeliyaa asaa yuussaa siseedda. 41 Israa'eelatu Hooraa Deriyaappe dendiide, S'almoonan dunkkaaneeddino. 42 S'almoonappe dendiide, Punoonan dunkkaaneeddino. 43 Punoonappe dendiide, Obootan dunkkaaneeddino. 44 Obootappe dendiide, Moo'aaba biittaa zawaan de'iyaa Iye Abaariman dunkkaaneeddino. 45 Iye Abaarimappe dendiide, Diboona-Gaadan dunkkaaneeddino. 46 Diboona-Gaadappe dendiide, Almmoonan-Dibilaatayiman dunkkaaneeddino. 47 Almmoonan-Dibilaatayimappe dendiide, Nabo Deriyaa matan Abaarima deretuwaan dunkkaaneeddino. 48 Abaarima deretuwaappe dendiide, Yarikkoppe hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban dunkkaaneeddino. 49 Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban, Beeti-Yashimootappenne Aabeeli-Shiis'ima gidduwaan dunkkaaneeddino. 50 Iyaarikko hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 51 «Israa'eelatuwaa neeni yaaga; <Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Kanaane biittaa hintte geliyaa wode, 52 he gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa hintte sintsaappe yederssite; shuchchaappe masetteedda untunttu misiletuwa ubbaanne siilissiide med'd'eedda eek'atuwaa ubbaa d'ayissite. Untunttu goyinniyya d'ok'ka sa'aa ubbaakka laalite. 53 Taani hinttenttoo he biittaa laataw immeedda diraw, he biittaa laattiide, aan de'ite. 54 Hintte zariyaan zariyaan saamaa kessiide, biittaa shaakkite. Payduwaan c'orattiyya zarettoo daro laataa immite; payduwaan guus'siyaa zarettoo guutsaa laataa immite. Saaman untuntta gakkeedda hak'awenne untunttuwaa gidanawaa. Biittaa hintte mayzza aawotuwa zariyaan zariyaan gishi akkiita. 55 « <Shin he gadiyaan de'iyaa asaa hintte yederssenan aggooppe, hintte ashsheedawanttu hinttenttoo hintte ayifiyaw pinc'c'o, hintte miyyiyaw aguntsa gidana; hintte de'ana gadiyaan untunttu

hinttena waayissana. 56 Hintte untuntta yederssenan aggooppe, untuntu bolla taani ootsanaw k'oppeeddawaa hintte bolla ootsana: yaagaade oda» yaageedda.

34 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaagaade azaza; <Laataadan hinttena gakkiiyaa Kanaane biittaa zaway hawaa. 3 Gedissa baggana hintte zaway S'iina mela biittaaanne Eedooma zawaa gidanawaa. Away doliyaa baggana hintte gedissa zaway Mas'iniyaa Abbaa gedissappe doommee; 4 Ak'irabiima pudetsaanna gedissa baggana simmiide, S'iina mela biittaa aad'd'iidde, K'adeesa-Barnne gedissa gakkee; hewaappe Hadaari-Adaara aad'd'iidde, As'imoonaa gakkee. 5 As'imoonappe Gibs'e Shaafaakko simmiide, Meediteraane Abbaa gakkee. 6 «<Away wulliyaa baggana hintte zaway Meediteraane Abbaa gas'aa gidanawaa. 7 «<Huup'issa baggana hintte zaway Meediteraane Abbaappe Hooraa Deriyaa sitti ootsi biide, 8 Hooraa Deriyaappe Leebo-Hamaata Pinuwaa gakkanaassa; hewaappe S'adaadan zawatee. 9 K'ay Zifirooneppe biide, Has'aari-Enaana gakkee. Huup'issa baggana hintte zaway hawaa gidanawaa. 10 «<Away doliyaa baggana hintte zaway Has'aari-Enaanappe Shafaama gakkanaw sitti ootsi biide, 11 Shafaamappe biide, Ayinappe away doliyaa baggana de'iyaa Ribila wod'd'iide, Galilaa Abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa deriyaa gakkee. 12 Hewaappe duge Yorddaanoosa Shaafaa wod'd'i zawatiide, Mas'iniyaa Abbaa gakkee. Hintte biittaa zaway ubbaa bagganakka hawaa: yaaga» yaageedda. 13 Muse Israa'eelatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Es's'aa yeggiide, hintte laattana mala, udduppun zaretoonne bagga zaretoo he biittay imettanaadan Med'inaa Goday azazeedda. 14 Ayaw gooppe, Roobeela zaratu Gaada zaratuunne, Minaase zaratuwaappe baggay barenttu laataa Iyaarikko hefintsan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana akkeeddino» yaageedda. 16 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 17 «He biittaa hinttenttoo laata ootsiide, shaakki immana asatuu suntsay hawaa; k'eesiyaa El'aazaranne Neewe na'aa Iyaasa. 18 K'ay biittaa shaakkanaw maaddana mala, zare ubbaappe itti itti kaappuwaa suntsite. 19 Untuntu suntsay hawaappe kaalliide de'iyawaa. Zariyaa Kaappuwaa Yihudaa Yifune na'aa Kaaleeba; 20 Simoonaa Amihuuda na'aa Shalumi'eela; 21 Biiniyaama Kisiloonaa na'aa Elddaada; 22 Daana Yoogila na'aa Buuk'a; 23 Yooseefo na'aa Minaase Efooda na'aa Hani'eela; 24 Yooseefo na'aa Efireema Shifs's'aana na'aa K'amu'eela; 25 Zaabiloonaa Parnnaaka na'aa Els's'aafaana; 26 Yisaakoora Azzaana na'aa Pals's'i'eela; 27 Aaseera

Shalooma na'aa Ahihuuda; 28 Nifttaaleema Amihuuda na'aa Padaahi'eela; 29 Kanaane gadiyaan Israa'eelatoo laataa shaakki immana mala, Med'inaa Goday azazeedda asatuu hawanta» yaageedda.

35 Iyaarikko hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eelatu barenttu laataappe Leewatuwaa de'ana katamatuwaanne untuntu yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa immana mala, neeni untuntta azaza. 3 He katamatuwaan untuntu de'ino; hentsaa gadetuu untuntu miizzaassa, untuntu dorssaassanne untuntu hara mehiyaa ubbaassa gidino. 4 Hintte Leewatoo immana katamaa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuu katamaa gimbbiyaa dirssaappe karekko itti sha'a wad'aa gidino. 5 Katamaappe karenna, away doliyaa baggana laa"u sha"na wad'aa, gedissa baggana laa"u sha"na wad'aa, away wulliyaa baggana laa"u sha"na wad'anne huup'issa baggana laa"u sha"na wad'aa likkite; yaatooappe katamay giddo likkiyaan de'ana. Leewatuu he heeraa barenttu katamaw hentsaa gade ootsino. 6 «Leewatoo hintte immana katamatu, asaa wod'eedda uray bak'atiide attiyaa usuppun katamatuwaa; hewanttu bolla gujiide, oytamanne laa"u hara katamatuwaa untuntu immite. 7 Leewatoo hintte ubbaanna oytamanne hospun katamatuwaa untuntu hentsaa gadetuwaana ittippe immite. 8 Israa'eelatuwaa laataappe Leewatoo hintte immana katamatu itti itti zarii laatteeddawaa keeshshaa gidanaw koshshee; c'ora Asay de'iyaa zariyaappe c'ora katamatuwaa akkiite; shin payduwaan guutsaa Asay de'iyaa zariyaappe guutsaa katamatuwaa akkiite» yaageedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 10 «Neeni Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; <Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Kanaane biittaa hintte geliyaa wode, 11 erennan asaa wod'eedda uray bak'ati biide attana mala, katamatuwaa hinttenttoo doorite. 12 Erennan asaa wod'eeddawe shiik'uwaa sintsa muranaw ek'kana gakkanaw, suutsaa achchiyaawe Aa wod'ena mala, he katamatu bak'ati attiyaasaa gidino. 13 Ha hintte immiyaa usuppun katamatu hinttenttoo bak'ati attiyaa katamatuwaa gidino. 14 Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsa baggana heezzu katamaanne Kanaane gadiyaan heezzu katamatuwaa hintte bak'ati attanaw immite. 15 Ha usuppun katamatu erennan asaa wod'eedda Israa'eelatu, hara gade asatuunne untuntu gidon de'iyaa betetuu bak'atiide attiyaasaa gidino. 16 «<Itti Asay itti asaa birataa miishshaan shoc'ina, he uray hayk'kooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'ko. 17 K'ay wod'ana danddayiyaa shuchchaa bare

kushiyan oyk'keedda Asay itti asaa he shuchchaan c'addina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaaw wod'eeddawaa; shemppuwaaw wod'eeddawe hayk'k'o. 18 K'aykka wod'ana danddayiiaa mitsaa bare kushiyan oyk'keedda Asay itti asaa he mitsan shoc'ina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaaw wod'eeddawaa; shemppuwaaw wod'eeddawe hayk'k'o. 19 Suutsaa achchiyaawe he shemppuwaaw wod'eeddawaa demmooppe wod'o. 20 « <Itti Asay itti asaa morkkiide c'addina, woy zuggiid ittibaa Aa bolla olina, he uray hayk'k'ooppe, 21 woy morkkiide bare kushiyan bokisina, he uray hayk'k'ooppe, I shemppuwaaw wod'eeddawaa; shemppuwaaw wod'eeddawe hayk'k'o. Suutsaa achchiyaawe shemppuwaaw wod'eeddawaa demmooppe wod'o. 22 « <Shin morkketetsay bayinnan, itti Asay itti asaa akeekenan sugooppe, woy zuggiid naagennan ittibaa Aa bolla olooppe, 23 woy Aa wod'ana danddayiiaa shuchchaa I be'ennaan Aa bolla yeggoopenne he uray hayk'k'ooppe, hewe Aa morkke gidenna dirawunne Aa k'ohanaw halchchibeenna diraw, 24 yaa'ay erennan wod'eeddawaappenne suutsaa achchiyaawaappe gidduwaan ha wogatuwaadan pirddo. 25 Erennan wod'eeddawaa suutsaa achchiyaawaa kushiyaappe yaa'ay ashshiide, I bak'atiide attiyaa katamaa zaaro. Geeshsha yayitiyaan okettiide, K'eesii ubbatuu kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, I yan de'o. 26 « <Shin erennan wod'eeddawe bak'atiide attiyaa katamaa zawaappe kare kesiyaawaa gidooopenne, 27 bak'ati attiyaa katamaappe karenna suutsaa achchiyaawe Aa demmiide wod'ooppe, I wod'eeddawoo ooshettenna. 28 Ayaw gooppe, k'eesii ubbatuu kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, he erennan wod'eeddawe bare bak'ateedda kataman uttanawaashin aggeeda. Shin k'eese ubbatuu kaappuu hayk'keeddawaappe guyyiyaan, erennan wod'eeddawe bare laata gade simmanaw danddayee. 29 « <Hintewunne biro yelettana yeletaw, hintte de'iyasaa ubbaan hawe higge gido. 30 « <Asa wod'eedda ooninne shemppuwaaw I wod'eeddawaadan markkatuu markkattina hayk'k'o; shin itti asaa s'alalay markkattina, ay asayenne hayk'k'oppo. 31 Shemppuwaaw wod'eedda diraw hayk'k'anaaw bessiyaa asaa pas'a ashshanaw ac'aa akkoppite; I hayk'k'o. 32 Attiyaa katamaa bak'ateedda oopenne k'eese ubbatuu kaappuu hayk'k'anaappe kase, I guyye simmiide, bare gadiyaan de'anaadan ootsanaw ac'aa akkoppite. 33 « <Hewaadan ootsiide, hintte de'iyaa biittaa tunissoppite. Ayaw gooppe, suutsaa gussiyaawe biittaa tunissee; suutsaa gusseeddawaa suutsaanappe attina, biittaa atto giisanaw hara ogiyaan danddayettenna 34 Taani, Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa asaa gidduwaan de'iyaa diraw, hintte de'iyaa biittaa, taanikka de'iyaa biittaa tunissoppite» yaagaade oda» yaageedda.

36 Yooseefo zaratuwaappe, Minaase na'aa Maakiira na'aa Gala'aade yaratuwaa kaappatuu Musekkonne Israa'eelatuwaa yaratuwaa kaappatuwaakko yeeddino. 2 Untunttu yiide, «Nu godaw, Israa'eeliyaa asaw biittaa es's'an shaakkaade immana mala, Med'inaa Goday neena azazeedda; k'ay S'oossay nu ishaa S'alofihaada laataa Aa mac'c'a naanaw neeni immana mala, neena azazeedda. 3 Leemisoo untunttu hara zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaa gelooppe, untunttu laatay nu aawotuwaaw laataappe akeitiide, untunttu geliyaa zariyaw gujettee. Hewaa diraw, nuw es's'an imetteedda laatay pac'c'ana. 4 K'ay Israa'eelattoo Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiyaa wode, untunttu laatay untunttu geliyaa asaa zariyaw gujettee; untunttu laatay nu aawotuwaaw zariyaa laataappe pac'c'ana» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalaadan, Muse Israa'eelatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Yooseefo zaratuu giyaawe likke. 6 Med'inaa Goday S'alofihaada mac'c'a naanatuwaabaa azazeeddawe hawaa; untunttu barenttu doseedda asinaa gelanaw danddayiino; shin barenttu aawuwaa zariyaappe gidanaw koshshee. 7 Israa'eelatuwaa laatay itti zariyaappe hara zariyaw aad'd'oppo; Israa'eeliyaa ubbay bare mayzza aawotuwaaw zarii laatteedda biittaa minisiide oyk'k'o. 8 Israa'eeliyaa asaa gidдон ay zareppe gidinakka, biittaa laattiyaa mac'c'a na'i ubbay, Israa'eeli ubbay bare mayzza aawotuwaaw laataa laattana mala, Aa bare aawuwaa zare gidiyaa asaa gelu. 9 Hewaadan haniide, laatay itti zariyaappe hara zariyaw mulekka aad'd'ennan de'ana. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa ubbay bare mayzza aawotuwaaw zarii laatteedda biittaa minisiide oyk'k'o» yaageedda. 10 S'alofihaada mac'c'a naanay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino. 11 S'alofihaada mac'c'a naanay, Maahilo, Tirs's'o, Hoogilo, Milkonne No'o geetettiyaawanttu, barenttu aawuwaa ishanttu naanatuwaaw geleeeddino. 12 Untunttu Yooseefo na'aa Minaase naanatu zariyaa gidдон asinaa geleeeddino; untunttu laatay untunttu aawuwaa zariyawunne yaraw atteeda. 13 Yarikkoppe hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban Muse baggana Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa azazeedda higgetuunne wogatu hawannta.

Zaaretsuwaa

1 Ha mas'aafan s'aafetteedda k'aalaa ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'iyaa mela biittaaan untuntutu de'ishshin, Muse Israa'eeliyaa asaw odeedda k'aalaa. Muse ha k'aalaa untuntutu odiyaa wode, untuntutu Suufa geetettiyaa sa'aan sintsa baggana, Paaraana katamaw itti baggananne hewaadanka K'ay Tofeela, Laabaana, Has'erootanne Diizahaaba geetettiyaa katamatuwaa gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa zanggaaraan de'iino. **2** Eedooma Deriyaa ogiyaanna booppe, Siinaa Deriyaappe K'aadeesa-Barnne gakkanaw gediyaan tammanne itti gallassaa oge. **3** Gibs'eppe untuntutu keseedda oytamantsaa laytsan, tammanne ittentsa aginaan, aginaw koyiro gallassan, Muse Med'inaa Goday untuntutu waa Aa azazeeddawaa ubbaa Israa'eelattoo odeedda. **4** Hewe Haseboona kataman uttiide kaateteedda Amoooretuu Kawuwaa Sihoonanne, Astaarootaaninne Ediraa'an uttiide kaateteedda Baasaane Kaatiyaa Ooga, Muse s'ooneddawaappe guyyiyana. **5** Asay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana Moo'aaben de'ishshin, Muse ha higgiiyaa hawaadan yaagiide k'onc'c'issiyaawaa doommeedda. **6** «Nuuni Siinaa Deriyan de'ishshin, Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna hawaadan yaageedda; <Hintte ha deriyaa bollan loytsi gam'eeddita. **7** Dunkkaaniyaa koliide denddite; deretiyya Amoooretuu biittaaanne Aaraban de'iyaa untuntutu shooro biittaa ubbaa biite; hewekka Yorddaanoosa zanggaaraa, deretiyaasaanne barggottiya biittatuwaakko, gedissa baggawunne Meeditaraane Abbaa gas'aw aad'd'ite. Kanaane gadiyaakko biite; Liibaanoosa deretuwwa aad'd'iidde, Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw biite. **8** Be'ite, taani hinttenttoo ha biittaa immaad. Biide hintte aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'aw, Yaak'oobawunne, untuntutuppe guyyiyaan, untuntutu zariyaw immanaw Med'inaa Goday c'aak'keedda biittaa laattite» yaageedda» yaageedda. **9** K'aykka Muse asaw hawaadan yaageedda; <He wode taani hinttenttoo hawaadan yaagaade odaad; <Taani taarekka hinttena tookkanaw danddaykke. **10** Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte payduwaa saluwaa s'ooolinttiyaadan darisseedda. **11** Med'inaa Goday hintte aawotuwwa S'oossay, hinttena hawaappe sha'a gede gujiide darissonne I geeddawaadan hinttena anjo. **12** Shin hintte metuwwa, hintte palumaanne hintte ooshaa ubbaa taani taarekka tookkanaw waana danddayayitaa? **13** Hintte zariyaappe zariyaappe aad'd'eeda eranchcha, akeekanchchanne oosuwwa meezii de'iyaa asatuwwa doorite; taani hintte bolla untuntutu kaappuwaa suntsana» yaagaad. **14** <Hintte akka taana,

<Nuuni ootsanaadan neeni geeddawe lo"» yaageeddita. **15** Hewaa diraw, taani hintte zariyaappe zariyaappe aad'd'eeda eranchchanne oosuwwa meezii de'iyaa asatuwwa akkaad; shaalak'aa, s'eeetuwwa kaappuwaa, ishatamuwwa kaappuwaa, tammuwwa kaappuwaanne mooddiyaawantta ootsaade hintte zariyaan zariyaan hintte bollan suntsaad. **16** «Yaataade taani untuntutu, <Hintte ishanntu gidduwaan de'iyaa mootuwaa sisite; he mootuu itti Israa'eeliyaa asaappenne Aa ishaappe gidduwaan woy Israa'eeliyaa asaappenne hara gade asaappe gidduwaan de'iyaaawaa gidoopekka, sisiide s'illuwaa pirddite. **17** Hintte pirddan itti bagga maaddoppite; wolk'k'aamawaa sisiyaawaadanka, guutsaawaakka hewaadan sisite; asaa som"oo yayyoppite; ayaw gooppe, pirdday S'oossawaa. K'ay hinttenttoo daro dees'o gideedda mootuwaa taakko ahite; hewaa taani pirddana» yaagaad. **18** K'ay hintte akka ootsanawaa ubbaa taani he wode hinttena azazaad. **19** «Hewaappe guyyiyaan, nuuni Siinaa Deriyaappe denddeeddo; Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna azazeeddawaadan, deretiyya Amoooretuu biittaa biyaa ogiyaan de'iyaa he hintte be'eedda gitanne yashshiyaa mela biittaa aad'd'iidde, K'aadeesa-Barnne gakeeddo. **20** He wode taani hinttenttoo hawaadan yaagaad; <Med'inaa Godaa nu S'oossay nuuna laattissiyaa deretiyya Amoooretuu biittaa hekko ha"i gakeeddita. **21** Be'ite, Med'inaa Goday hintte S'oossay ha biittaa hinttenttoo immeedda. Med'inaa Goday hintte aawotuwwa S'oossay hinttenttoo odeeddawaadan kesiide, ha biittaa laattite; yayyoppite; hidoottaa aggoppite» yaagaad. **22** «Hintte ubbay taakko yiide taana, <He biittaa wochchiide, nuuni baanaw bessiyaa ogiyaabaanne, nuuni gelana katamatuwwa oduwwa nuw ahiyaa asatuwwa nuuppe sintsaw yeddooyte» yaageeddita. **23** «He k'ofay taw lo"» malateedda; yaatina, hintteppe tammanne laa"u asaa, zariyaappe zariyaappe itti asaa dooraad. **24** Untuntutu beeddino; he deretiyya biittaa pude keseeddino; K'ay Eshkkoola Zanggaaraakkokka biide, biittaa wochcheeddino. **25** He gadiyaan mokkiyaabaappe amareeda ayfiyaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, nuukko akki yeeddino; K'ay, <Med'inaa Godaa nu S'oossay nuw immiyaa biittay lo"» yaagiyaa oduwaakka ahiide odeeddino. **26** «Shin hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazoo makkaliide, kesennan is's'eeddita. **27** Hintte dunkkaaniyaa gidдон ittuu ittuwaanna, hawaadan yaagiide zuuzummeeddita; <Med'inaa Goday nuuna is's'eedda diraw, d'ayissanaw Amooore biittaa asatu kushiyan aatsi immanaw, Gibs'e gadiyaappe kesseedda. **28** Nuuni hak'a keseettoo? Nu ishatuu <He gadiyaan de'iyaa Asay nuuppe dariinonne aduk'k'iino. Katamatuukka gitanne saluwaa gakkanaw gimbbetteeddawantta. Hewaa bollakka

k'ay Anaak'etuwa geetettiyaa daro adussa asatuwaan yan be'eeditto» yaagiide, nu wozanaa irs'siseeddino yaageeddita. 29 «Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaad; Untunttoo yayyoppite woy shabbarettoppitem. 30 Hintteppe sintsanna biyaa Med'inaa Goday hintte S'oossay kase Gibbs'en hintte ayfiyaa sintsan I hinttenttoo ootseeddawaadan, ha"ikka hinttenttoo I olettana. 31 K'ay mela biittaan, hintte ha sa'aa gakkanaw yeedda oge ubbaan, Asay bare na'aa tookkiyaawaadan, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena tookkeeddawaa be'eeditto» yaagaad. 32 «Ha ubbaa ta odinkka, hintte dunkkaanana sa'aa bessanawunne hintte baana ogiyaa bessanaw k'amma tamaa tuusnaan, gallassi shaariyaa tuusnaan hinttena kaaletseeditto Med'inaa Godaa, hintte S'oossan, ammanibeykkita. 34 «Med'inaa Goday hintte haasayaa sisiide hank'k'etteeditto; hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; 35 «Taani hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda ha lo'o biittaa, ha iita yeletaappe ittuunne be'enna. 36 He biittaa be'anawe Yifune na'aa Kaaleeba s'alalaa. I yed'd'eedda biittaa awunne Aa zariyaw taani immana; ayaw gooppe, I bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaa kaalleeditto» yaagiide c'aak'k'eedda. 37 «Hintte gaasuwaan Med'inaa Goday ta bollakka hank'k'ettiide, hawaadan yaageeditto; Muse, haray atto neenikka he biittaa gelakka. 38 Shin neena maaddiyaawe, Neewe na'ay Iyyaasu he biittaa gelana. I Israa'eeliyaa asaa he biittaa laatissanaw de'iyaa diraw, neeni Aa mintsetsa. 39 K'ay hintte, «Nu naanay omoodettana» geeditto guutsatuunne iitaa loysi shaakki eribeenna hintte naanay he biittaa gelana. Taani he biittaa untunttoo immana; untunttukka Aa laattana. 40 Shin hinttena gidooppe, hintte guyye simmiide, Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, mela biittaa biite yaageeditto. 41 «Hintte zaariide taw hawaadan yaageeditto; «Nuuni Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootseeditto; ha"i nuuni Med'inaa Goday nu S'oossay azazeeddawaadan, kesiide olettana» yaageeditto. Hintte ubbay olaa miishshaa gis's'eeditto; k'ay gezze biittaa kesiide olettanawaakka laafabaadan k'oppeeditto. 42 «Shin Med'inaa Goday taana, «Taani untunttunna de'enna diraw, untunttu kesiide olettanaadan oda; hewe d'ayooppe untunttu morkketuu untuntta s'oonana» yaageeditto. 43 Taani hinttenttoo odaad; shin hintte Med'inaa Godaa azazoo makkaleeditappe attina, taani odeeddawaa sisibeykkita; yaatiide hintte otoruwaan gezze biittaa keseeditto. 44 Yaatina, he gezze gadiyaan de'iyaa Amooratuu hinttenana olaa gakettiide, hinttena matsay yederssiyaawaadan yederssiide, he Eedooma gadiyaan biide Horima gakkanaw shoc'eeditto. 45 Hintteikka guyye simmiide, Med'inaa Godaa sintsan yeekkeeditto; shin S'oossay hintte yeekuwa sisibeenna

woy hayzziibeenna. 46 Yaatin K'aadeesan he hintte gam"o keeshshaa gallassaa gam"eeddita.

2 «Hewaappe guyyiyaan nuuni, Med'inaa Goday taana azazeeddawaadan, Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, guyye simmiide, mela biittaa beeditto; hewan metootiidde, deretiyya Eedooma gadiyaan daro gallassaa yuuyyeeditto. 2 «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageeditto; 3 «Ha deretiyya biittaa yuushshay hinttenttoo gidanawaa; guyye simmiide, huup'issa bagga biite. 4 Asaa neeni hawaadan yaagaade azaza; «Eedooman de'iyaa hintte ishatawaa gidiyaa Eesaa naanatu biittaana hintte aad'd'iita. Untunttu hinttenttoo yayana; shin hintte loysi naagetite. 5 Taani untunttu gadiyaappe gedii yed'd'iyaa saa keeshshaanne hinttenttoo immenna diraw, untunttunna walek'ettoppite; ayaw gooppe, taani deretiyya Eedooma biittaa laata ootsaade Eesaw imma diggaad. 6 Hintte miyaa k'umaanne ushiyaa haatsaa, untunttuppe shaluwaan shammite yaagaade azaza» yaageeditto. 7 ««Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte ootseeddawaa ubbaa anjeeditto; hintte ha wolk'k'aama mela biittaan hamettiyaa wode, hinttena naageeditto. Ha oytamu laytsaa ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana de'eedda. Ayaanne hinttenttoo pac'issiibeenna. 8 ««Hewaa diraw, nuuni nu ishatawaa gidiyaa Eesaa naanay de'iyaa Eedooma biittaana aad'd'iide beeditto. K'ay Eelaatanne Ees'iyooni-Gaabira giyyaa katamatuwaappe dendiide, Arabaakko gatsiyaa ogiyaa aggiide, Moo'aaba mela biittaa aad'd'eeddo. 9 ««Med'inaa Goday taana hawaadan yaageeditto; «Taani untunttu gadiyaappe ayaanne hinttenttoo immenna diraw, Moo'aaba asaana walek'ettoppite woy untuntta oloppite; ayaw gooppe, Eera katamaa taani laata ootsaade Loos'e zaretoo imma diggaad» yaageeditto yaageeditto.» 10 (He gadiyaan kase minonne c'ora gideeditto, K'ay Anaak'e zaratuwaadan adussa gideeditto Eemeta geetettiyaa asatuu de'eeddino. 11 Untunttu Anaak'etuwaadanka Rafaayetuwa geetetiino. Shin Moo'aaba Asay untuntta Eemeta giide s'eese. 12 Hooraa biittaa Asay K'ay kase Eedooman de'eedda; shin Israa'eelatu laattanaadan Med'inaa Goday untunttoo immeeditto gadiyaan untunttu ootseeddawaadan, Eesaa zaratuu Hoorata untunttu gadiyaappe shoddeeditto; k'ay barenttu sintsaappe untuntta d'ayssiide, untunttu sa'aan utteeditto.) 13 Muse, «Med'inaa Goday nuuna, «Ha"i denddite; Zereeditto Shaafaa pinnite» yaagina, nuuni Zereeditto Shaafaa pinneeditto. 14 Nuuni K'aadeesa-Barneppe dendiide, Zereeditto Shaafaa pinnana gakkanaw de'iyaa wodii hattamanne hospun laytsaa; he wode Med'inaa Goday untunttoo c'aak'k'eeddawaadan, olaw

gakkeedda he yeletaa attumawantu ubbay wureeddino. 15 Dunkkaaneedda saappe untunttu ubbaanna dim"i giide d'ayana gakkanaw, Med'inaa Godaa kushii untunttu bolla de'ee. 16 «Olaw gakkeedda attuma Asay ubbay ubbaanna d'ayeeddawaappenne asaa giddoppe hayk'k'iide wureeddawaappe guyyiyaan, 17 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; 18 «Eera ogiyaanna hachchi hintte Moo'aaba biittaa aad'd'iita. 19 Hintte Amoona asatuu biittaa gakkiiyaa wode, untuntta k'aaseretsoppite woy untuntunna walak'k'ettoppite. Ayaw gooppe, Amoona asatuu gadiyaappe ayaanne taani hinttentoo laata ootsaade immikke. Taani he biittaa Loos'e zariyaw laata ootsaade imma diggaad» yaageedda. 20 «(He biittay kase yan de'iyaa Asay s'esettiiyaa suntsan Rafaayetuwwa biittaa geetettiide s'esettee. K'ay Amoonatuu untuntta Zamizumiimi giide s'eesiino. 21 Untunttukka Anaak'etuwaadan adussa, minonne c'ora gade; shin Med'inaa Goday untuntta d'ayssina, Amoonatuu untunttu biittaa laattiide utteeddino. 22 Med'inaa Goday Eedooman de'iyaa Eesaa zaretoo ootseeddawaadan, untunttookka ootseedda; hewekka I he gadiyaan de'iyaa Hoorata d'ayssina, Eesaa zaratuu untunttu biittaa laattiide hachche gakkanaw utteeddino. 23 Gaaza gakkanaw de'iyaa heeratuwaan de'iyaa Aawotuwwa gidoope, Kafttoora giyaa gadiyaappe yeedda Kafttooretuu untuntta d'ayssiide, untunttu sa'aan utteeddino.) 24 «K'aykka S'oossay nuuna hawaadan yaageedda; <Denddite; Arnnoona Shaafaa pinnite. Be'ite, Amooore biittaa asaa gidiyaa Haseboona Kaatiyaa Sihoonanne Aa biittaa taani hintte kushiyan aatsaade immaad; Aa oliide Aa biittaa laattiyaawaadan doommite. 25 Hachcheppe doommiide saluwaappe garssana de'iyaa Asay ubbay hinttentoo yayanaadan taani ootsana; untunttu hintewaa sisiyaa wode ubbaan, yashshan kokkorana» yaageedda. 26 «Hewaappe guyyiyaan, K'idemoota mela biittaaappe Haseboona Kaatiyaa Sihoonaw saro k'aalaa kiitettiiyawantu bolla hawaadan yaagaade kiittaa; 27 «Nuuna ne biittaana aatsaariikki! Nuuni wogga oge s'alaa oyk'k'iide baana; aappe ushechcha woy haddirssa simmokko. 28 Nuuni miyaa k'umawunne ushiyaa haatsaw miishshaa k'ans's'ana. Nu kuyiyaawe ne biittaana aad'd'anawaa s'alalaa. 29 Eedooman de'iyaa Eesaa zaratuunne, Eeran de'iyaa Moo'aaba zaratuu nuuna aatsowaadan, Med'inaa Goday nu S'oossay, nuw immiyaa biittaw Yorddaanoosa Shaafaa nuuni pinnana gakkanaw, oge s'alalaana nuuna aatsa» yaagaad. 30 «Shin Haseboona Kaatii Sihooni nuuna aatsenan diggeedda. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hachchi hintte be"iyaawaadan, Aa hintte kushiyan aatsiide immanaw Aa wozanaa minisiide, Aa morggiyaa zoddu

ootseedda. 31 «Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday taana, <Be'a, Sihoonanne Aa biittaa taani new imusaa doommaad; ha"i s'oonade, Aa biittaa laatta» yaageedda. 32 «Yaatina, Sihooni bare asaa ubbaa akkiide, Yahaas'a giyaa saan nuunana olettanaw denddeedda. 33 Shin Med'inaa Goday nu S'oossay nuw Aa aatsi immeedda; Aa, Aa attuma naanatuwaanne Aa asaa ubbaa nuuni wod'eaddo. 34 He wode nuuni Aa katamatuwwa ubbaa omoodiide, mule katamatuwaakka, aan de'iyaa attuma asaana, mac'c'a asaananne naanatuwaanna d'ayiseeddo; ayaanne ashshibeykko. 35 Untunttu mehiyaanne nuuni oyk'k'eedda katamatuwaappe omoodeeddabatuwwa s'alalaa nuw akkeeddo. 36 «Arnnoona Zanggaaraa gas'an de'iyaa Aaro'erappenne he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaappe doommiide biide Gala'aade biittaa gakkanaw, nuw minneedda itti kataminne de'ibeenna. Med'inaa Goday nu S'oossay untunttu ubbaa nu kushiyan aatsi immeedda. 37 Shin nuuni Amoona zaratuwwa gadiyaakko, hewekka Yaabook'a Shaafaa doonaa ubbaakko, deretiyaa biittaa katamatuwaakkonne Med'inaa Goday nu S'oossay nuuni baanaadan azazibeena saa ubbaakko shiik'ibeykko.

3 «Hewaappe guyyiyaan nuuni simmiide, Baasaane afiyaa ogiyaanna kesiidde; yaatina, Baasaane biittaa Kaatii Oogi bare olanchchatuwwa ubbaanna Ediraa'a giyaa kataman nuunana olettanaw keseeddo. 2 Shin Med'inaa Goday taana; <Aw yayyoppa! Ayaw gooppe, taani Aa, Aa olanchchatuwwa ubbaananne Aa biittaana ne kushiyan aatsaade immaad. Haseboonan uttiide kaateteedda Amoooretuu Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, neeni Aa bollakka ootsana» yaageedda. 3 «Hewaa diraw, Med'inaa Goday nu S'oossay Baasaane biittaa Kaatiyaa Ooganne Aa asaa ubbaa nu kushiyan aatsiide immeedda; nuuni untuntuppe ituwaanne ashshenan wurssi wod'eaddo. 4 He wode nuuni Aa katamatuwwa ubbaa oyk'k'eeddo; nuuni oyk'k'ibeenna itti katamaykka baawa; hewanttukka Baasaane Kaatiyaa Oogi Arggooba gadiyaan ayissiyaa usuppun tammu katamatuwwa. 5 Ha katamatuu ubbaykka adussa gimbiyaan diretteeddawantanne penggiyaananne gorddiyaa mitsaana de'iyaaawanta. K'ay gimbiyaa dirssay bayinna loytsi daro mootsatuukka de'iino. 6 Haseboona biittaa Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, nuuni untunttu ubbaanna d'ayiseeddo. Untunttu katamatuwwa ubbaa, untuntun de'iyaa attumawaana mac'c'awaanne naanatuwaannakka mule d'ayiseedddo. 7 Shin mehiyaa ubbaanne katamatuwaappe bonk'k'eedda omooduwwa ootsiide, nuw akkeeddo. 8 «He wode nuuni Arnnoona

Shaafaappe biide Hermmoone Deriyaa gakkanaw de'iyaa biittaa Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'yaawaa he laa"u Amooore biittaa kaatetuwaappe akkeedda. 9 (Sidoonaa biittaa Asay Hermmoone Deriyaa Siriyoone Deriyaa giide s'eegiino; Amooore biittaa Asay k'ay Saniira giide s'eegiino.) 10 Nuuni dembba gadiyaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa, Gala'aade biittaa ubbaa, Baasaane biittaa ubbaanne Baasaane gadiyaan Oogi mooddiyaa Salaakanne Ediraa'a katamatuwaa gakkanaw de'iyaa sa'aa oyk'k'eeddo. 11 (Rafaayetuwaappe atteedawe Baasaane biittaa Kaatiyaa Ooga s'alalaa. Aa arssay birataa arssaa; he arssay hachche gakkanawukka Raaba geetettiyaa Amoonatuwaa kataman de'ee; aw geesay udduppun wad'aa; gomppaykka oyddu wad'aa.) 12 «He biittaa nuuni laatteeddawaappe guyyiyaan, Arnnoona Shaafaa doonaan de'iyaa Aaro'eera katamaappe doommiide de'iyaa sa'anne, deretiyaa Gala'aade gadiyaappe bagga Aa katamatuwaanakka Roobeela zaretoon ne Gaada zaretoo taani immaad. 13 Gala'aadeppa atteedawaanne Oogi mooddiyaa Baasaane biittaa ubbaa, hewekka Arggooba kawutetsaa k'ay Minaase zariyaappe baggato immaad. (He Baasaane biittay ubbay Rafaayetuwaappe biittaa geetetti s'eesetteedda. 14 Minaase zariyaappe Yaa'iiri, kumentsaa Arggooba biittaa laatteeddo; hewekka Gashuuratunne Maa'ikatu biittaa gas'aa gakkanaw de'iyaa Baasaane biittaa. I k'eeru katamatuwaa bare suntsan s'eesettanaadan ootseedda; hewaa diraw, untuntu hachche gakkanaw, Haboot-Yaa'iira katamatuwaa geetetti s'eesettiino.) 15 «K'ay Gala'aade biittaaakka Minaase zare gidiyaa Maakiirassaw immaad. 16 Roobeelanne Gaada zariyaw Gala'aadeppa biide Arnnoona Shaafaa mataa gakkanaw de'iyaa biittaa immaad. Gedissa baggana untuntu Arnnoona Shaafaw baggay zawaa; k'ay huup'issa baggana Amoonatuwaa biittaa gas'aa gidiyaa Yaabook'a Shaafay zawaa. 17 Away wulliyaa baggana, untuntu zaway Aaraban de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaa gakee; hewekka Galilaa Abbaappe doommiide Pisgga Deriyaa s'ap'inaan de'iyaa Hayk'kuwaa Abbaa, hewenne Mas'iniyaa Abbaa gakkanaasa. 18 «He wode taani hinttana hawaadan yaagaade azazaad; <Med'inaa Godaa hintte S'oossay ha biittaa hintte laattanaadan hinttenttoo immeedda. Simmi hinttenttoo de'iyaa tooranchcha asaa ubbaa olaa miishshaa gis'issiide, hintte ishatuwaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaappe sintsanna olettanaw aad'dite. 19 Hinttew daro mehii de'yaawaa taani eray; hewaa diraw, hintte machchetuu, hintte guutsaa naanayenne hintte mehii taani hinttenttoo immeedda katamatuwaan de'ishshino. 20 Hewenne, Med'inaa Goday hinttana

shemppisseeddawaadan, hintte ishatuwaakka shemppissana gakkanawunne, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa hefintsan, Med'inaa Goday hintte s'oossay untuntu immiyaa biittaa untuntu akkana gakkanaasa. Hewaappe guyyiyaan, hintte huup'iyaan huup'iyaan, taani hinttenttoo immeedda biittaa simmiita» yaagaad. 21 «Taani he wode Iyyaasa hawaadan yaagaade azazaad; <Med'inaa Goday, hintte S'oossay, ha laa"u kaatetuu bolla ootseeddawa ubbaa neeni ne ayifiyaan be'aadda; hintte oyk'k'anaw biyaa kawutetsatuwaa ubbaa bollakka Med'inaa Goday hewaadan ootsana. 22 Hintte diraw olettiaawe, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaa diraw, untuntu yayyoppite» yaagaad. 23 «He wode taani hawaadan yaagaade Med'inaa Godaa loytsaade woossaad; 24 <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, ne gitatsaanne ne mino kushiyaa taana, ne k'oomaa bessanaw doommaadda; ayaw gooppe, newaadan hawaa mala oosotuwaanne wolk'kaamabaa ootsanaw danddiyaawe saluwaan gidina sa'aan ay s'oossay de'ii? 25 S'oossaw! Taani baade Yorddaanoosa Shaafaappe, hefintsan de'iyaa he lo'o deretiyaa biittaaanne Liibaanoosa be'anaadan taana yeddaarikkii!» yaagaad. 26 «Shin Med'inaa Goday hintte gaasuwaan taana hank'k'ettiide, taw sisennan is'seedda; Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; <Simmi new gidanawaa; ha yewuwaa dentsaade laa"entso taw haasayoppa. 27 Hewaa aggaade dendda, Pisgga Deriyaa huup'iyaa kesa; hewaan ek'k'aade biittaw away doliyaa bagga, huup'issa, gedissanne away wulliyaa bagga ne ayifiyaa dentsaade s'eella. Ayaw gooppe, neeni ha Yorddaanoosa Shaafaa mulekka pinnakka. 28 Maataa neeni Iyyaasu azazuwaa imma; Aa s'alissanne mintsetsa; ayaw gooppe, I ha asaa kaaletsiide pintsanne ha neeni be'iyaa biittaa I untuntu laattisanawaa» yaageedda. 29 «Hewaa diraw, nuuni Beeti-Pa'ooraa katamaa sintsan de'iyaa zanggaaraan gam"eeddo» yaageedda.

4 Hewaappe guyyiyaan, Muse asaa hawaadan yaageedda; «Ha'ikka Israa'eeliyaa asaw, hintte de'inaan de'anaadaaninne Med'inaa Goday, hintte mayzza aawotuwa S'oossay, hinttenttoo immiyaa biittaa hintte laattanaadan, taani hinttana tamarissiyaa awaayuwaanne higgiiyaa sisitenne ootsite. 2 Taani hinttana azaziya Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaa naagitteppe attina, Aa bolla ayinne gujoppite; k'ay aappe ayinne pac'issoppite. 3 Ba'al-Pa'ooraa Deriyaa bollan Med'inaa Goday ootseeddawa hintte hintte ayifiyaan be'eeddita; Med'inaa Goday hintte S'oossay Ba'al-Pa'ooran de'iyaa Ba'alaw goyinneeddawannta ubbaa hintte gididoppe d'ayiseedda. 4 Shin hintte Med'inaa

Godaw, hintte S'oossaw, ammanetteeda diraw, hachchi gakkanaw ubbaykka de'uwaan de'iita. 5 «Be'ite, hintte laattanaw geliyaa gadiyaan ootsana mala, Med'inaa Goday, ta S'oossay taana azazeeddawaadan, awaayuwaanne higgiiyaa taani hinttena tamarissaad. 6 Hintte untuntta naagitenne ootsite; hewaa hintte ootsooppe, hintte ay keeshshaa aad'd'eeda eranchchenttonne hara Asay hinttena be'ana. Untunttu ha awaayuwaabaa sisiyaa wode, «Tumukka ha wolk'k'aama kaatetetsay aad'd'eeda eranchchanne akeekanchcha kawutetsaa» yaagana. 7 «Nuuni Aa s'eesiyaa wode awudenne, Med'inaa Goday nu S'oossay nuw mata gidiyaawaadan, mata s'oossi aw de'iyaa ay wolk'k'aama kawutetsay de'ii? 8 Taani hachchi hintte sintsan wotsiyaa ha higge ubbaadan s'illo gideedda awaayunne higgii de'iyaa hara ay wolk'k'aama kawutetsay de'ii? 9 «Simmi hintte de'iyaa laytsaa ubbaan ha hintte be'eeddawaa ubbaa dogennaadaaninne hintte huup'yaappe d'ayissennaadan naagetite; hintte naanatuwaanne hintte naanatu naanatuwaa tamarissite. 10 Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hintte ek'k'eedda wode, S'oossay taana, «Ha sa'aan de'eedda wode ubbaan, untunttu taw yayyiyaawaa tamaranaadaaninne barenttu naanatuwaakka hewaa tamarissanaadan, taani ta k'aalaa untuntta sissana mala, asaa taakko shiishsha» geeddawaa hassayite. 11 «He wode hintte shiik'iide deriyaa s'ap'uwaan ek'k'eeddita; saloo gidduwaa gakkanaw, he deriyaa bollan tamay ees's'ee; he deriyaa s'ap'uu sakkana d'umaaninne shaaran goozetti utteedda. 12 Med'inaa Godaykka tamaa gidoppe hinttenttoo haasayeedda; Hintte Aa kooshshaa siseedditappe attina, Aa be'ibeykkita. 13 Hintte ootsanaadan I hinttena azazeedda bare c'aak'uwaa hinttenttoo odeedda; hewantukka Tammu Azazotuwaa. I untunttu laa'u masetteedda shuchchatuu bolla s'aafeedda. 14 Hintte laattanaw biyaa gadiyaan ootsanaadan, awaayuwaanne higgiiyaa hinttena tamarissana mala, Med'inaa Goday taana he wode azazeedda. 15 «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan tamaa gidoppe hinttenttoo haasayeedda gallassi, hintte Aa be'ibeenna diraw, loytsi naagetite. 16 Attuma woy mac'c'a malan oosetteeddawaa gidina 17 sa'aan de'iyaa do'aa ubbaa leemisuwaa gidina, saluwaa gufantsuwan paaliyaa kafuwaa ubbaa leemisuwaa gidina, 18 sa'aa bollan k'aas's'iyabatu leemisuwaa gidina, biittaaappekka garssana haatsaa giddon de'iyaa moliyaa leemisuwaa gidinakka, hintte tunennaadan masetteeddawaa hinttenttoo s'oossaa ootsiide goyinnoppite. 19 K'ay saluwaa pude s'eelliide, Med'inaa Goday hintte S'oossay saluwaappe garssana de'iyaa kawutetsatoo ubbaw immeedda aawaa, aginaa,

s'oolintetuwaanne saluwaa med'etatuwaa ubbaa be'iide, hintte untunttoo goyinniide, balenaadan naagetite. 20 Shin Med'inaa Goday hinttena hachchi hintte gidiyaawaadan, barew dummateedda asaa ootsanaw birataa c'ooc'iyaa mala gidiyaa Gibs'eppe kessiide aheedda. 21 «K'ay hintte gaasuwaan Med'inaa Goday taana hank'k'ettiide; taani Yorddaanoosa pinnennaadaaninne, Med'inaa Goday, hintte S'oossay, laata ootsiide hinttenttoo immiyaa lo'o biittaa taani gelennaadan c'aak'k'eedda. 22 Hewaa diraw, taani Yorddaanoosa Shaafaa pinnennan ha gadiyaan hayk'k'ana; shin hintte pinniide, he lo'o biittaa laattiita. 23 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa dogoppite. K'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena ootsoppite geedda ay malan masetteedda misiliyaa gidooppenne hinttenttoo eek'aa ootsennaadan naagetite. 24 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay miyaa tamanne k'anaatiyaa S'oossaa. 25 «Hintte naanatuwaanne, naanatu naanatuwaa yelliide he gadiyaan adussa wodiya de'iyaa wode, ay malan gidooppenne masetteedda misiliyaw goyinniide tunooppe, K'ay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hank'k'etsanaw Aa sintsan iitabaa ootsooppe, 26 hintte Yorddaanoosa Shaafaa pinniide laattanaw biyaa gadiyaappe ittuunne attenana, elle d'ayanaw, taani hintte bollan hachchi saluwaanne sa'aa markkayay. Hintte ubbaannakka d'ayanaappe attina, he gadiyaan adussa wodiya de'ikkita. 27 Med'ina Goday hinttena hara asaa giddon laalana; he hinttena Med'inaa Goday laaliyaa kawutetsatuwaa giddon hintte paydu guutsaa gidanawaa. 28 Hewaan hintte mitsaappenne shuchchaappe asaa kushiyan giigeedda be'enna, sisenna, meennanne singgenna s'oossatoo goyinnana. 29 Shin hewaan de'iidde, hintte Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa koyana; hintte Aa hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe koyooppe demmana. 30 Ha ubbaa metuwaa giddon hintte un"ettiide de'iide, wodiya wurssetsan Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, hintte simmananne Aa k'aalawukka azazettana. 31 Med'inaa Goday hintte S'oossay maarotetsaan kumeedda S'oossaa gidiyaa diraw, I hinttena aggena; woy d'ayissenna; hintte aawaatoo I c'aak'k'eedda c'aak'uwaa dogenna. 32 «S'oossay gadiyaan asaa med'd'eedda gallassaappe doommiide, hintteppe kase aad'd'eeda wodiya ane paydite; hawaa mala gitabay mulekka hani erinto woy sisetti erinto, saloo ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw ane oochchite. 33 Tamaa lac'uwaa gidonna S'oossay sisiide, hintte d'ayennan de'uwaan de'eeddawaadan, S'oossay sisiide, de'uwaan de'eedda hara Asay de'ii? 34

Woy Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte s'eellishin, Gibs'e gadiyaan hinttentoo ootseeddawaadan, paac'yaan, malaatan, malalisiyaawan, olan wolk'k'aama kushiyaaninne mic'etteedda k'esiyaan, k'ay wolk'k'aama yashshan hara kawutetsaa giddo geliide, itti kawutetsaa barew akkanaw baas'eteedda hara s'oossi de'ii? 35 Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, hewaa I hinttena besseedda; aappe attina haray baawa. 36 I hinttena tamarissanaw koyeedda diraw, bare kooshshaa saluwaappe hinttena sisseedda. K'ay ha sa'aan bare wolk'k'aama tamaa hinttena besseedda; he tamaa giddoppe hintte Aa k'aalaa siseeddita. 37 I hewaa ootseeddawe hintte aawotuwwa siik'eeddawaappe denddeeddawaan, untuntuppe guyyiyaan yeletiyaa untunttu zaratuwwa dooreedda gishshaassa. K'ay hinttenakka Gibs'eppe bare wolk'k'aama wolk'k'an kesseedda gishshaassa. 38 Hachche hintte be'iyaaawaadan, hinttena gelissanawunne untunttu biittaa hinttenttoo laata ootsiide immanaw, hintteppe dariyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwwa hintte sintsaappe yedersseedda. 39 «Simmi hewaa gidoppe, bolla saluwaan gidina, garssa sa'aan gidina, Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa erite; hintte wozanaanka wotsite; hara s'oossay baawa. 40 Hewaa diraw, hinttentunne hintteppe guyyiyaan hintte naanaw ubbabay lo'o gidanaadan, k'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo med'inaw immiyaa gadiyaan hintte hinttere aduk'k'anaadan, taani hachchi hinttena azaziyaawaayuwanne higgiiyaa naagite» yaageedda. 41 Hewaappe guyyiyaan, Muse Yorddaanoosa hefintsan away doliyaa baggana heezzu katamatuwwa dummayeedda. 42 Hewaa I dummayeeddawe kase morkketetsay bayinnan de'ishshin, erennan, bare shooruwwa wod'eedda Asay yaa bak'atanaassa. He katamatuwaappe ittoo bak'atiide, he bitanii bare shemppuwwa ashshanaw danddayee. 43 Hewaa diraw, Roobeela zariyaw mela biittaan d'ok'k'asaan de'iyaa Bees'era katamaa, Gaada zariyaw Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Minaase zariyaw Baasaanen de'iyaa Golaana katamatuwwa dummayeedda. 44 Muse Israa'eeliyaa asaw immeedda S'oossaa higgii hawaa. 45 Ha wogaa, awaayuwanne higgiiyaa untunttu Gibs'eppe kesiide, Beeti-Pa'oora katamaa sintsan de'iyaa, Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa zanggaaraan de'ishshin, untunttoo immeedda. He sa'ay Haseboonan uttiide Amooore mooddiiyaa Kaatiyaa Sihoona biittaa giddona. Musenne Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe keseedda wode, Sihoona oliide s'oneeddino. 47 He wode untunttu Aa biittanne Baasaane Kaatiyaa Ooga biittaa, hewekka k'ay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa laa'u Amooore kaatetuu biittaa

laatteeddino. 48 He biittay Arnnoona Shaafaa doonaan de'iyaa Aaro'eera katamaappe biide, Siriyoone Deriyaa gakkee; he Siriyoone geetetti s'eesettiyaa derii Hermmoone giyaa deriyaa. 49 K'aykka he biittay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa Aaraba biittaa ubbaa akkiide biide, Pisgga Deriyaa s'ap'uwaan de'iyaa Hayk'k'uwaa Abbaa gakkee.

5 Muse Israa'eeliyaa asaa ubbaa ittippe s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, taani hachchi hinttenttoo odiyaa awaayuwanne higgiiyaa sisite; hintte untunttu tamaritenne minisiide ootsite. 2 Med'inaa Goday nu S'oossay Siinaa Deriyaa bollan nuunana c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda. 3 Med'inaa Goday ha c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawe nu aawotuwwa s'alalaana gidenna; hachchi de'uwaan de'iyaa nu ubbaannakka c'aak'k'eteedda. 4 He deriyaa bollan ees's'iyaa tamaa giddon gidiide, Med'inaa Goday hintte sintsaan ek'kiide hinttenana haasayeedda. 5 Taanikka he wode Med'inaa Goday giyaawaa hinttenttoo odanaw, S'oossaappenne hintteppe gidduwaan ek'k'aad; ayaw gooppe, hintte tamaw yayyiide, deriyaa pude kesibeykita. S'oossaykka hawaadan yaageedda: 6 «Gibs'e gadiyaappe ayiletsaa golliyaappe neena wozeeddawe taani Med'inaa Godaa ne S'oossaa. 7 «Taappe attina, hara s'oossatuu new de'oppino. 8 «Bolla saluwaan de'iyaaawaa gidina, woy garssa sa'aan de'iyaaawaa gidina, woy sa'aappe garssana de'iyaa haatsaa giddon de'iyaaawaa gidinakka, ayaa misiliyaanne new eek'aa ootsoppa. 9 Neeni untunttoo hokkoppa; woy untunttoo goyinnoppa; ayaw gooppe, taani taana is's'iyaaawantta aawotuwwa nagaraa diraw, naanatuwwa heezentsanne oyddentsa yeletaa gakkanaw muriyaawaa; taani, Med'inaa Goday ne S'oossay k'anaatiyaa S'oossaa. 10 Shin taani taana siik'iyaaawantanne ta azazuwwa naagiyaawantta sha'a yeletaa gakkanaw ta aggena siik'uwaa bessay. 11 «Med'inaa Godaa ne s'oossaa suntsaa c'oo s'eesoppa; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare suntsaa c'oo s'eesiyaawaa murenan aggena. 12 «Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeeddawaadan, geeshsha ootsaade Sambbata gallassaa naaga. 13 Neeni ootsiyaa ooso ubbaa usuppun gallassan ootsa. 14 Shin laappunntsa gallassay Med'inaa Godaw, ne S'oossaw Sambbata. He gallassi ay oosonne ootsoppa; neeni woy ne attuma na'ay, woy ne mac'c'a naatta, woy ne k'oomay, woy ne booray, woy ne harii, woy ne hara mehetuu, woy ne kataman de'iyaa betii, he gallassi ayaa oosonne ootsoppite. Neeni shemppiyaawaadan ne attumanne mac'c'a k'oomatuukka shemppino. 15 Neeni Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gidaade de'eeddawaa dogoppa; k'ay Med'inaa Goday ne S'oossay bare wolk'k'aama kushiyaaninne

bare mic'etteedda k'esiyaan yaappe neena kesseeddawaa dogoppa. Med'inaa Goday ne S'oossay Sambbata gallassaa neeni naaganaadan, neena azazeeddawekka hewaa gishshaassa. 16 «Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa gadiyaan ne neerekka aduk'kana malanne new lo'ana mala, Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeeddawaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha. 17 «Asa wod'oppa. 18 «Sharmus'oppa. 19 «Wuu'oppa. 20 «Ne shooruwa bolla wordduwaa markkattoppa. 21 «Ne shooruwa machchato amottoppa; Aa golliyya, Aa shoyk'aa, Aa attuma k'oomaa, woy Aa mac'c'a k'oomato, woy Aa booraa, woy Aa hariyaa, woy aw de'iyaawaa ayaanne amottoppa yaageedda. 22 «Deriyaa bolla tamaa giddoppe, shaariyaa giddoppenne gorddeedda d'umaa giddoppe Med'inaa Goday d'ok'ku geedda kooshshan shiik'uwa ubbaw odeedda k'aalatu hawantta; I untunttu bolla ayaanne gujibeenna. K'ay untuntta I laa'u masetteedda shuchchatuu bolla s'aafiide, taw immeedda. 23 «Derii taman s'uugettishin, d'umaa giddoppe kooshshaa hintte siseedda wode, hintte zariyaa kaappatuunne hintte c'imatuu taakko yiide, 24 hawaadan yaageeddata; «Be'a, nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa kooshshaa tamaa giddoppe siseedda wode, Med'inaa Goday nu S'oossay bare bonchchuwaanne bare anggaa nuuna besseedda. K'ay nuuni S'oossay aanana haasayiide Asay de'uwaan de'anaw danddayiawaa hachche be'eeddo. 25 Shin ha wolk'k'aama tamay nuuna d'ayissanaw danddayee; yaatina, nuuni ayaw hayk'k'ettoo? Med'inaa Godaa nu S'oossaa k'aalaa nuuni laa'entso sisoope, nuuni hayk'k'ettoo. 26 Ayaw gooppe, ashuwaa mayyeeddawaan, nuuni siseeddawaadan tamaa gidдон gidiide haasayishin, de'o S'oossaa k'aalaa sisiide, pas'a de'eedda Asay oonee? 27 Hewaa diraw, Muse! Neeni shiik'aade, Med'inaa Goday nu S'oossay giyaawaa ubbaa sisa; Med'inaa Goday nu S'oossay new odiyaaubbaa neeni nuw oda; nuunikka sisiide ootsana' yaageeddata. 28 «Hintte taw haasayishin, Med'inaa Goday hintte giyaawaa sisiide, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ha Asay new odeeddawaa ubbaa sisaad; untunttu geeddawaa ubbaa likke geeddino. 29 Untunttuwunne untunttu naanaw med'inaw ubbabay lo'a gidanaadan, taw yayyanawunne ta azazotuwa naaganaw untunttoo ubbatookka hawaa mala wozanay de'i erenneeshsha! 30 Ha'i neeni baade, untunttu barenttu dunkkaaniyaw simmanaadan oda. 31 Shin neeni hawaan ta matan ek'k'ashsha; untunttu laattanaadan taani untunttoo immiyaa gadiyaan untunttu ootsana mala, neeni untuntta tamarissana ta azazuwaa, ta awaayuwaanne ta higgiiyaa ubbaa taani new odana' yaageedda. 32 «Hinttenoo

Israa'eeliyaa asaw, hewaa gidooppe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeeddawaa ubbaa ootsanaw naagetite; aappe ushechcha woy haddirssa gooppite. 33 Hintte de'uwaan de'ana mala, ubbabay hinttenttoo injjetana mala, k'ay hintte laattiyaa biittanka hintte aduk'kiide de'ana mala, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeedda oge ubbaan hemettite.

6 «Hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte ootsanaadan taani hinttena tamarissana mala, Med'inaa Goday hintte S'oossay taana azazeedda azazotuu awaayotuunne higgetuu hawantta. 2 Hintte laytsay adussa gidana mala, hintte, hintte naanatuunne hintte naanatu naanaykka taani hachchi hinttena azaziyya S'oossaa awaayuwaanne higgiiyaa naagiyaawaan hintte laytsan ubbaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw yayyite. 3 Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, ubbabay hinttenttoo lo'a gidanaadaaninne Med'inaa Goday, hintte aawotuwa S'oossay, hinttenttoo geeddawaadan, maatsaanne eessaa goggiiyaa gadiyaan hintte loysi c'orattanaadan, ha higgetuwaa sisitenne minisiide ootsite. 4 «Neenoo Israa'eeliyaw, sisa; Med'inaa Goday nu S'oossay itti Med'inaa Godaa. 5 Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappenne ne kumentsaa wolk'k'aappe siik'a. 6 Hachche taani neena azaziyya ha azazotuwa ne wozanaan wotsa. 7 Ha azazotuwa neeni ne naanatuwa tamarissa; neeni ne son uttiyaa wode, ogiyaan hamettiyya wode, gisiyaa wodenne denddiyya wodekka untuntta hassaya. 8 Malaataa ootsaade ne kushiyan untuntta k'achcha; k'ay ne som'iyaankka malaataadan wotsa. 9 Ne penggiyaa mak'aaniyaa bollaninne ne dirssaa penggiyaa bolla neeni untuntta s'aafa. 10 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immana giide hintte aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw c'aak'k'eedda, hintte kees's'ibeenna gitanne lo'o katamatuu kumeedda biittaa immana. Hintte kuntsibeenna durretay kumeedda golletuwaa, hintte bookkibeenna ollatuwaa, hintte tokkibeenna woynetuwaanne zayitiyaa wogaratuwaa hinttenttoo immiyaa wode, hinttekkka miide kalleedda wode, 12 hinttena Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe kesseedda Med'inaa Godaa dogennaadan naagetite. 13 Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; Aa s'alalaw goyinnite; Aa suntsankka c'aak'k'ite. 14 Hintte yuushshuwaan de'iyaa Asay goyinniyya hara s'oossatoo goyinnoppite. 15 Ayaw gooppe, hintte gidдон de'iyaa Med'inaa Goday hintte S'oossay k'anaatiyaa S'oossaa; Aa hank'k'uu hintte bolla ees's'i kesana; I hinttena biittaa bollaappekka pittide d'ayissana. 16 «Masaahan hintte Aa paac'c'eeddawaadan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa paac'c'oppite. 17 Med'inaa Goday

hintte S'oossay hinttena azazeedda Aa azazotuwaa, Aa wogatuwaanne Aa awaayotuwaa minisiide naagite. 18 Hintte ubbabay lo" a gidana mala, Med'inaa Godaa sintsan hintte likkebaanne lo" obaa ootsite. Yaatooppe, hinttentoo immanaw Med'inaa Goday hintte aawaatoo c'aak'k'eedda, he lo" o biittaa hintte laattana. 19 Med'inaa Goday bare geeddawaadan hintte morkkatuwaaw ubbaa hintte sintsaappe yedersana. 20 «Sintsaappe hintte naanay, Med'inaa Goday nu S'oossay hinttena azazeedda ha wogaa, awaayuwaanne higgiiyaa biletsay ayee? yaagiide hinttena oochchiyaa wode, 21 hintte untunttoo hawaadan yaagiide zaarite; <Nuuni Gibs'e gadiyaan Gibs'e kaatiyaa ayiletuwaaw; shin Med'inaa Goday bare mino kushiyan nuuna Gibs'eppe kesseedda. 22 K'ay Med'inaa Goday nu s'eellishin, Gibs'e biittaa bolla, Gibs'e kaatiyaa bollanne Aa suntsatuwaaw ubbaa bolla gitanne yashshiyaa malaatuwaanne maalaalissiyaabatuwaaw ootseedda. 23 Shin I nu mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa nuuna gelissiide, nuw immanaw nuuna Gibs'eppe kesseedda. 24 Yaatiide hachchi be"iyyaawaadan, nuw ubbaa wodekka lo" a gidana malanne nuuni de'uwaan de'ana mala, Med'inaa Goday nuuna ha awaayotuwaaw ubbaa naaganaadaaninne Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, yayanaadan azazeedda. 25 I nuuna azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa, nu S'oossaa, sintsan ha azazotuwaaw ubbaa minisiide naagooppe, hewe nuw s'illotetsaa gidana» yaagite.

7 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaw biyaa biittaa hinttena gelissiyaa wodenne, k'ay hintteppe wolk'k'aamiyaanne minniyaa laappun kawutetsatuwaaw, hewantukka Hiitetuwaaw, Gerggeesetuwaaw, Amooletuwaaw, Kanaanetuwaaw, Parzzetuwaaw, Hiwetuwaanne Yaabuusatuwaaw hintte sintsaappe d'ok'olliiyaa wode, 2 untunttukka Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte kushiyan aatsi imminna, hintte untuntta s'ooniyaa wode, untuntta ubbaanna suppu ootsiide d'ayissite. Untuntunna ayaa c'aak'k'uwaanne c'aak'k'etoppite. Untunttoo ayinne k'arettoppite. 3 Hintte untuntunna akettoppitenne gelettoppite. Hintte mac'c'a naanatuwaaw untunttu attuma naanaw immoppite. Woy untunttu mac'c'a naanatuwaakka hintte attuma naanaw akkoppite. 4 Ayaw gooppe, untunttu hintte naanatuwaaw taana kaalliyaawaappe hara eek'atuwaaw goyinnanaadan, wora zaarana. He wode Med'inaa Godaa hank'ku hintte bolla ees'si kesana; hinttenakka ellekka d'ayssi bashana. 5 Hewaa diraw, untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite. Untunttu goyinniyyaa shuchchatuwaaw mentsereetsite. Asheero giyyaa mac'c'a s'oossatti misiliyyaa kinchchereetsite; untunttu masetteedda misiletuwaakka taman s'uuggite. 6

Ayaw gooppe, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena barew dumma al"o miishshaa gidiyaa asaa ootsiide, biittaa bolla de'iyaa asaa ubbaappe dooreedda. 7 «Med'inaa Goday hinttena siik'eeddawenne dooreeddawe hintte hara asaappe payduwaan dareedda gishshassa gidenna. Hintte hara asaa ubbaappekka payduwaan guus's'iyaawantta. 8 Shin Med'inaa Goday hinttena siik'eedda gishshawenne hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda c'aak'uwaa naageedda diraw, I hinttena ayiletetsaa gadiyaappe, Gibs'e kaatiyaa kushiyaappe, bare wolk'k'aama kushiyan kesseeddanne wozeedda. 9 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay S'oossaa gidiyaawaa erite. I barena siik'iyaaawanttoonne bare azazuwaaw naagiyaawanttoo sha" a yeletaa gakkanaw, bare aggena siik'uwaa c'aak'uwaa naagiyyaa, ammanettiyyaa S'oossa. 10 Shin I barena is's'iyaawanttoo untunttu tal"iyaa zaaree; I untunttu tal"iyaa zaaranaw gam"enna. 11 Hewaa diraw, taani hachchi hinttenttoo immiyaa azazotuwaaw, awaayotuwaanne higgetuwaaw naagite. 12 «Hintte ha azazotuwaaw sisiide, untuntta minisi naagooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eeddawaadan, bare aggena siik'uwaa c'aak'uwaa hinttenttoo naagana. 13 I hinttena siik'ana; hinttena anjjana; hintte payduwaaw darissana. K'ay I hinttenttoo immanaw hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda gadiyaan hintte uluwaaw ayfiyaa, hintte biittaa ayfiyaa, katsaa, woyniyyaa, zayitiyyaa, hintte mehiyaa maratuwaanne hintte dorssaa maratuwaaw c'orissiide anjjana. 14 Hintte hara ay asaappenne aad'd'iide anjjetteedawantta gidana. Ittuunne attuma gidina, mac'c'a gidina maynenna. Hintte mehiikka maynenna. 15 Med'inaa Goday hargge ubbaappe hinttena naagana. Hintte eriyaa Gibs'e biittaa iita harggiyaa hintte bolla ahenna; shin I hinttena is's'iyaa ubbaa bolla he harggiyaa ahana. 16 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo aatsi immiyaa asaa ubbaa d'ayissite; untunttoo ayinne k'arettoppite. Untunttu s'oossatuwawukka goyinnoppite. Ayaw gooppe, hewe hinttenttoo p'ire gidana. 17 «Hintte hintte wozanaan, <Ha kawutetsatuu nuuppe minniino; yaatina, nuuni untuntta wootiide yederssi kessanee?> gaanaw danddayiita. 18 Shin untunttoo yayyoppite. Med'inaa Goday, hintte S'oossay, Gibs'e kaatiyaa bollanne Gibs'e biittaa ubbaa bolla ootseeddawaa hassayite. 19 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena Gibs'eppe kessiyaa wode ootseedda wolk'k'aama boshatuwaaw, malaatuwaaw, maalaalissiyaabatuwaaw, Aa wolk'k'aama kushiyaanne Aa mic'etteedda k'esiyyaa hintte hintte ayifiyaan be'eeddita. Ha"i hintte yayyiyyaa asaa ubbaa bollanka Med'inaa Goday, hintte S'oossay hewaadan

ootsana. 20 K'ay untuntuppe aatsiide bak'atiide, hintteppe k'osetteedawanttukka d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntu giddon shabiretsaa yeddana. 21 «Hewaa diraw, hintte untunttoo yayyoppite; ayaw gooppe, hinttenana de'iyaa Med'inaa Goday, hintte S'oossay, gitanne yashshiyaa S'oossaa. 22 Med'inaa Goday hintte S'oossay he kawutetsatuwaa guutsaa guutsaa d'ok'ollidde, hintte sintsaappe d'ayissana. Hintte untuntta ubbaa itti kutsan d'ayissikkita; hewaa hintte ootsooppe, gadiyaan de'iyaa do'atuu dariide, hinttena waayissana. 23 Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta hintte kushiyan aatsi immana; untuntu d'ayana gakkanaw, I untuntta shabbirana. 24 K'ay untunttu kaatetuwaakka I hintte kushiyan aatsi immana. Hinttekkka untunttu suntsaa saluwaappe garssa baggappe pittiide d'ayissana. Ooninne hinttenana ek'etti danddayenna; hintte untuntta d'ayissana. 25 «Masetteedda untunttu s'oossatuwaa misiletuwaatan s'uuggite. He misiletuwaatan bolla de'iyaa biraa woy work'kaa amottoppite. Hewe Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, tuna gidiyaa diraw, hintte Aa p'riyaan oyk'k'ettennaadan, Aa hinttenttoo akkoppite. 26 Hintte he tuna eek'atuwaa hintte golle geliissiide, untunttudaan shek'etteeddawaanta gidoppite. Hintte untuntta ubbaannakka is's'ittenne shaatettite; ayaw gooppe, untunttu barenttu huup'iyaw shek'etteeddawaanta.

8 «Hintte de'uwaaan de'ana mala, hintte payduukka darana malanne Med'inaa Goday kase hintte mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa geliide, hintte laattana mala, hachchi taani hinttena azaziyaa azazuwaa ubbaa minisiide naagite. 2 Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda azazuwaa ne naagintto naagennento, ne wozanaa k'ofaa eranaw, neena paac'c'ananne neena zik'k'i ootsanaw, oytamu laysaa kumentsaa I neena bazzuwaan kaaleetseedda oge ubbaa hassaya. 3 I neena zik'k'i ootseeddanne koshayiseedda; hewaappe simmiide neena gidina, woy ne mayzza aawotuwaatan gidinakka, erenna mannaa neena mizeedda. Hewaa I ootseeddawe Asay Med'inaa Goday haasayiyaa k'aalaa ubbaanappe attina, ukitsaa s'alalaan de'ennawaa neena tamaarissanaassa. 4 Ha oytamu laysatuwaa giddon neeni mayyeedda mayuu wuribeenna; ne gediikka gaafibeena. 5 Yaatooppe, Asay bare na'aa seeriyaawaadan, Med'inaa Goday ne s'oossaykka neena seeriyaawaa ne wozanaan akeeka. 6 «Aa ogiyaan hamettiyaawaanne Aa bonchchiyaawan Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazotuwaatan naaga. 7 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay neena zanggaaraappenne deriyaappe pulitiyaa k'eerii shaafatuunne goggiyaa pulittotuu de'iyaa lo'o biittaa gelissanaw ahee. 8 He biittay zarggayne banggay,

woynnii, balasiinne roomaanii, wogaraa zayitiinne eessay kumeedda biittaa. 9 K'aykka he biittay ukitsay pac'c'ennan neeni miyaa biittaa; ayayenne new pac'c'enna biittaa. He biittay shuchchay birataa gideedda biittaa. Deriyaappekka madaabiyyaa giyyaa birataa bookkiide akkiyaa biittaa. 10 Neeni hewan maade kallana; yaataade, I new immeedda lo'o biittaa diraw, Med'inaa Godaa ne S'oossaa galatana. 11 «Taani hachchi neena azaziyaa Aa azazotuwaatan, Aa higgetuwaanne Aa awaayotuwaatan naagennan aggaade, Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogennaadan, naagetta. 12 Neeni maade kaliyaa wode, lo'o golliyaa kees's'aade aan uttiyaa wode, 13 ne mehiyaanne dorssaa wudii dariyaa wode, new birayenne work'k'ay dagattiyyaa wode, k'ay new de'eeddabay ubbay dariyaa wode, 14 he wode ne wozanay otorettennaadan, neenikka Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe neena wozeedda Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogennaadan naagetta. 15 I neena marzziyaanna de'iyaa shooshshayenne masimasuu kumeedda, haatsay bayinna, he gitanne yashshiyaa mela biittaana kaaleetseedda; I new mela bazzuwaan zaallaappe haatsaa d'uusseedda. 16 Ne mayzza aawotuu erenna mannaa mela biittaan neena mizeeddawe, neena zik'k'i udanaassanne neena paac'c'anaassa; I hewaa ootseeddawe wurssetsan new ubbabay lo'o gidanaadaana. 17 Neeni, «Ta wolk'k'ayenne ta kushiyya minotetsay ha duretetsaa taw aheedda» geenaadan naagetta. 18 Shin neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa hassaya; ayaw gooppe, hachchi neeni be'iyawaadan, ne mayzza aawotuwaatan c'aak'k'eteedda c'aak'kuwaa mintsanaw, neeni duretaa demmanaadan new wolk'k'aa immeeddawe aattee. 19 «Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogooppe, hara s'oossatuwaa kaallooppe, k'ay untunttoo ootsooppenne goyinooppe, neeni tumu d'ayanawaa taani hachchi markkattay. 20 Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, neeni azazettenan is's'eedda diraw, Med'inaa Goday ne sintsaappe d'ayiseedda kawutetsatuwaadan neenikka d'ayana.

9 «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw sisite; hintte hintteppe gitatiyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa, k'ay yuushshuwaa gimbbii saluwaa gakeedda wolk'k'aama katamatuwaakka laattanaw hachchi Yorddaanoosa pinniita. 2 He gadiyaan de'iyaa Asay minonne adussa; untunttu, «Ooninne untunttunna ek'ettanaw danddayenna Anaak'e zaratuwaa» giishina, hintte siseeddita. 3 Shin miyaa tamaadan hintteppe sintsanna biyaawe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hachchi erite. I untuntta d'ayissanne hintte sintsan untuntta kawushshana. Med'inaa Goday hinttenttoo geeddawaadan hintte untuntta yederssiide kessanne baasuwaanakka d'ayissana. 4 «Med'inaa Goday hintte

S'oossay untuntta hintte sintsaappe yedersseeddawaappe guyyiyaan, hintte hintte wozanaan, «Nuuni s'illo gidiyaa diraw, ha biittaa nuuni laattana mala, Med'inaa Goday nuuna gelisseedda» yaagoppite. Med'inaa Goday untuntta hintte sintsaappe yederssiide kessiyaawe, untunttu iita gidiyaa gishshassa. 5 Hintte untunttu biittaa laattanaw geliyaawe hintte s'illonne suure gidiyaa dirassa gidenna; shin S'oossay hintte S'oossay untuntta hintte sintsaappe yederssiyaawe ha kawutetsatuu iita gidiyaa dirassanne beni hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaa'awunne Yaak'oobaw c'aak'k'eedda k'aalaa naaganaassa. 6 Simmi hewaa gidooppe hintte hawaa akeekite; Med'inaa Goday hintte S'oossay ha lo'o biittaa hinttena laatissiyaawe hintte s'illotetsaa gishshaassa gidenna; ayaw gooppe, hintte morggiyaa zoddu geedda asaa. 7 «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa mela biittaan wooti hank'k'etseeditentto dogoppite; hintte Gibs'e gadiyaappe keseedda gallassaappe doommiide, hachchi ha sa'aa gakeedda gallassay gakkanaw, Med'inaa Godaa bolla makkaleeddit. 8 Siinaa Deriyaa bollakka Med'inaa Goday hinttena d'ayissanaw denddana gakkanaw, hintte Med'inaa Godaa hank'k'etseedit. 9 Med'inaa Goday hinttenana c'aak'k'etseedda c'aak'k'uu s'aafetteedda masetteedda shuchchatuwaa akkanaw taani deriyaa huup'iyaa keseedda wode, hewan katsaa meennaaninne haatsaa ushennaan, oytamu gallassanne oytamu k'ammaa gam"aad. 10 Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa birad'd'iyaa s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa Med'inaa Goday taw immeedda. He masetteedda shuchchatuu bolla hintte shiik'uwaa ootseedda gallassi deriyaa bollan tamaa gidon gidiide, Med'inaa Goday hinttentoo haasayeedda k'aalatuu ubbay s'aafetti utteeddino. 11 He oytamu gallassaappenne oytamu k'ammaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday bare c'aak'k'uu s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa taw immeedda. 12 «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Hewaappe ellekka wod'd'a; ayaw gooppe, neeni Gibs'eppe Kesseedda ne Asay tuni kichcheedda; taani untuntta azazeedda azazuwaappe ellekka wora simmiide, siilissiide med'd'eedda eek'aa barenttoo goyinnanaw giigisseeddino» yaageedda. 13 «Med'inaa Goday k'aykka taana, «Taani ha asaa be'aad; untunttu tumukka morggiyaa zooza asaa. 14 Yaatooppe, taani untuntta d'ayissanawaanne untunttu suntsaakka saluwaappe garssa baggappe k'uc'c'anawaa taana diggoppa. Yaataade neena untunttuppe minniyaanne c'orattiyaa kawutetsaa kessana» yaageedda. 15 «Taani c'aak'uwaa k'aalay s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa laa"u kushiyan tookkaade deriyaappe wod'd'aad; he wode

deriyaa bolla tamaa lac'uu beettee. 16 Ta s'eelliyaa wode, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla nagaraa ootseeddawaa be'aad; hintte siilissiide med'd'eedda korumaa misiliyaa hinttentoo eek'aa ootsiide giigisseeddita. Hintte Med'inaa Goday hinttena azazeedda ogiyaappe ellekka wora simmeeddit. 17 Yaatina, taani ta laa"u kushiyan oyk'k'eedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa olaade, hintte s'eellishin mentsaad. 18 «Hewaappe guyyiyaan, taani hintte ootseedda nagaraa ubbaa diraw, hewenne Med'inaa Godaa hank'k'etsanaw hintte Aa sintsan iitabaa ootseedda diraw, kasewaadanka oytamu gallassanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaa sintsan gufannaade gam"aad; he wode taani k'uma mabeykke; haatsaakka ushabeeykke. 19 Med'inaa Goday hintte bollan hank'k'etteedda Aa ees's'iyaa hank'k'oo taani yayaad; ayaw gooppe, I hinttena d'ayissanaw giigeedda; shin Med'inaa Goday zaaretsiidekka taw siseedda. 20 K'ay Med'inaa Goday Aaroonakka d'ayissanaw loytsi hank'k'etteedda; yaatina, he wode taani Aaroonawukka woossaad. 21 Taani hintte med'd'eedda he nagaran kumeedda korumaa misiliyaa akkaade, taman s'uuggaad; yaataade Aa kinchchereetsaade I baanaadan liik'ana gakkanaw gaac'c'aad; he baanaa deriyaappe goggiyaa haatsaan olaad. 22 «Hintte k'aykka Tabi'eeran, Masaahaaninne K'ibiroote-Hataawan (amuwaa duufuwaan) Med'inaa Godaa hank'k'etseedit. 23 Med'inaa Goday hinttena, «Biite, taani hinttentoo immeedda biittaa laattite» yaagiide, K'aadeesa-Barneppe yeddeedda wodekka, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaa is's'iide makkaleeddit; aan ammanettibeykkita woy Aa k'aalawukka azazettibeykkita. 24 Taani hinttena eroodeppekka doommiide, hintte Med'inaa Godaa bollan makkalanchcha. 25 «Med'inaa Goday hinttena d'ayissana geedda diraw, taani he oytamu gallassanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaa sintsan gufannaade gam"aad. 26 Taani Med'inaa Godaa hawaadan yaagaade woossaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni ne wolk'k'aama wolk'k'an wozeeddanne ne mino kushiyan Gibs'eppe Kesseedda, new laata gidiyaa ne asaa d'ayssoppaariikii! 27 Ne k'oomatuwaa, Abrahaama Yisaa'anne Yaak'ooba k'oppa; ha asaa morggiyaa zoddu ootsiyaawaa, untunttu iitatetsaanne untunttu nagaraa paydoppa. 28 Hewe d'ayooppe, neeni nuuna yaappe Kesseedda Gibs'e biittaa asay, «Med'inaa Goday untuntta gelissana geedda biittaa gelissanaw danddayibeenna dirawunne untuntta is's'eedda diraw, mela biittaan wod'ana giide kesseedda» yaagana. 29 Gido shin, ha Asay neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mic'etteedda k'esiyaan Gibs'eppe Kesseedda ne laata gidiyaa ne asaattée» yaagaad.

10 «He wode Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; <Koyirowanttu mala laa"u masetteedda shuchchatuwaa giigissa. Yaataade taakko deriyaa haa pude kesa; k'ay mitsaa Taabootaakka med'd'a. 2 Kase neeni mentseedda masetteedda shuchchatuu bolla de'iyaa k'aalatuwaa ha masetteedda shuchchatuu bolla taani s'aafana; neenikka untuntta Taabootaa gidдон wotsaasa» yaageedda. 3 «Taani odooruwaappe Taabootaa med'd'aad. Kasewanttu mala laa"u masetteedda shuchchatuwaakka giigissaad; yaataade he laa"u masetteedda shuchchatuwaa ta kushiyan oyk'k'aade, deriyaa pude kesaad. 4 Hintte shiik'uwwa ootseedda gallassi, deriyaa bollan tamaa gidoppe Med'inaa Goday hinttentoo odeedda k'aalatuwaa, hewantukka Tammu Azazotuwaa, kase s'aafeeddawaadankka ha masetteedda shuchchatuu bolla Med'inaa Goday s'aafeedda; yaatiide I untuntta taw immeedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, taani deriyaappe duge wod'd'aade, Med'inaa Goday taana azazeeddawaadan, he masetteedda shuchchatuwaa taani med'd'eedda Taabootaa gidдон wotsaad; ha"ikka untunttu yan de'iino. 6 «Israa'eeliyaa Asay Yaa'ik'aana asatuu haatsaa ollay de'yaasaappe denddiide, Mooseri beeddino. Aarooni yan hayk'k'iide moogetteedda; Aa na'ay El"aaazari Aa laatiide, Aa sa'aan k'eesiyaa keseedda. 7 Untunttu hewaappe Gudigooda giyaasaa beeddino; yaappe k'ay goggiyaa haatsatuu de'iyaa biittaa Yos'ibaata giyaasaa beeddino. 8 He wode, Med'inaa Godaa C'aak'uwwa Taabootaa tookkana mala, Med'inaa Godaw ootsana mala, Aa sintsan ek'k'ana malanne, hachchi gakkanawukka untunttu ootsiyaawaadan Med'inaa Godaa sintsan anjjana mala, Leewiyaa zaruwaa Med'inaa Goday barew dummayeedda. 9 Hewaa diraw, untunttu ishatsuwaanna shaakkina, untuntta gakkiiyaabay woy laatay Leewiyaa zaretoo baawa; Med'inaa Goday hintte S'oossay untunttoo odeeddawaadankka, untunttu laatay Med'inaa Godaa. 10 «Taani kasewaadankka oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa deriyaa bollan gam"aad; Med'inaa Goday ha"ikka ta woosaa sisiide, hinttena d'ayissanaw koyibeenna. 11 Med'inaa Goday taana, <Taani immana gaade untunttu aawaatoo c'aak'k'a wotseedda biittaa untunttu gelanaaddaaninne laattanaadan, ha asaappe sintsanna untuntta kaaletsa» yaageedda. 12 «Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaa hintte S'oossay hintteppe koyiyaawe hawaa: Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; Aa ogiyaan ubbaan hamettite; Aa siik'ite; hintte kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw ootsite. 13 Hinttew lo"anaadan, taani hachchi hinttentoo immiyaa Med'inaa Godaa azazotuwaanne awaayotuwaa naagite. 14 «Saluunne saluwaappe bollana

de'iyaa salotuu, k'ay sa'ayenne sa'aan de'iyaa ubbabatuu S'oossaa hintte Med'inaa Godaabatuwaa. 15 Gidooppenne Med'inaa Goday hintte mayzza aawotuwaan nashettiide, untuntta siik'eedda; k'ay hachchi hintte be"iyaawaadan, untuntuppe guyyiyaan untunttu zeretsatuwaa gidiyaa hinttena kawutetsatuwaa ubbaappe dooreedda. 16 Hewaa diraw, hintte wozanaa shookuwaa k'as's'arite; k'ay hawaappe sintsanaw morggiyaa zooza gidoppite. 17 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay s'oossatuwaa S'oossanne godatuwaa Godaa. I wolk'k'aama S'oossaa; I wolk'k'aamanne yashshiyaa S'oossaa. I deemuwaa s'eelli pirdennawaanne magans's'aa akkenawaa. 18 I aawuu bayinna naanatoonne am"etoo untunttu pirdaa kessee; betiyaakka siik'iide, k'umaanne mayuwaa aw immee. 19 Hinttekkä betetuwaa siik'ite; ayaw gooppe, hintte hintte huup'iyawukka bete gidide Gibs'en de'eeddita. 20 Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; aw ootsite; aanana oyk'k'etite; Aa suntsankka c'aak'k'ite. 21 Hintte hintte ayifiyaan be'eedda he gitanne yashshiyaa maalalissiyaabatuwaa, hinttentoo ootseeddawe I hintte galataattee; k'ay hintte S'oossaa. 22 Gibs'e biittaa wod'd'eedda hintte mayzza aawotuu ubbaanna laappun tamma; ha"i Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena saluwaa s'oolinttetuwaadan c'orayeedda.

11 «Simmi Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'ite; I hintteppe koyiyaa Aa awaayotuwaa, Aa higgetuwaanne Aa azazotuwaa, ubbaa wode naagite. 2 Med'inaa Godaa seeraa hintte ereeddawaa keenaa aabaa hintte tamaareeddawaa ubbaa hachchi hassayite; hewaa eriyaawanttu hinttenappe attina, hintte naanatuwaa gidikkino; Med'inaa Godaa anggaa, Aa wolk'k'aama kushiyaanne Aa mic'etteedda k'esiya, 3 I ootseedda malaatatuwaanne I Gibs'e kaatiyaa bollanne Aa biittaa ubbaa bolla ootseeddawaa be'eeddita. 4 K'ay untunttu hinttena kaalliide yedersseedda wode, Med'inaa Goday Gibs'e biittaa olanchchatuwaa, untunttu paratuwaanne paraa gaaretuwaa Zo'o Abban mitissiide, hachchi gakkanaw, untuntta ubbaanna d'ayisseeddawaa be'eeddita. 5 Hintte ha sa'aa gakkanaw, mela biitaan s'oossay hinttentoo ootseeddawaa hintte eriita. 6 K'ay Roobeela zariyaappe Eli'aaba naanatuwaa gidiyaa Daataana bollanne Abiiraama bolla S'oossay ootseeddawaa hassayite. Israa'eeliyaa Asay ubbay s'eellishin, biittay dooyettiide, untuntta, untunttu soo asaa, untunttu dunkkaaniyaanne untunttoo de'iyaa shemppuwaanna de'iyawaa ubbaa mitteedda. 7 Ee! Med'inaa Goday ootseedda ha wolk'k'aama ooso ubbaa hintte ayifiyaan be'eeddawanttu hinttena. 8 «Hewaa diraw, hintte mino gidanaadaaninne Yorddaanoosa pinniide hintte akkanaw

biyaa biittaa hintte laattanaadan, taani hachchi hinttena azaziya azazuwaa ubbaa naagite. 9 Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte mayzza aawaatoonne untunttu zaretoo immana giide c'aak'keedda, maatsayne eessay goggiiyaa gadiyaan hintte adussa laytsaa de'ana. 10 Hintte laattanaw geliyaa biittay hintte kesiide yeedda Gibs'e biittaa mala gidenna; Gibs'en hintte katsaa zeriide, shoyk'aa ubbaa atakiltiiyaa sa'aadan gediyaan haatsaa ushshiita. 11 Shin Yorddaanoosa pinniide hintte laattanaw biyaa, biittay zoozetuunne zanggaaratuu de'iyaa, saluwaa iran aliyaa biittaa. 12 He biittay Med'inaa Goday hintte S'oossay s'omoosiyaa biittaa; laytsaa doometsaappe biide laytsaa wurssetsaa gakkanaw, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa ayfii Aa bollan de'iyaa biittaa. 13 «Hewaa diraw, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'anaadaaninne hintte hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe aw ootsanaadan, taani hinttenttoo hachchi immiyaa azazotuwwa hintte polooppe, 14 hintte katsaa, woyniyaanne zayitiiyaa pac'c'ennan shiishshana mala, ofintsaa iraanne balguwaa iraa, Aa wodiyaan wodiyaan S'oossay hintte gadiyaan bukissana. 15 S'oossay hintte mehiyaw dembban maataa darissana. K'ay hintteikka maananne kallana. 16 «Hintte wozanay balina wora simmiide, hintte hara s'oossatoo ootsenaadaaninne untunttoo goyinnennaadan naagetite. 17 Hewe d'ayooppe, Med'inaa Godaa hank'kuu hintte bolla ees's'i kesana; iray bukkennaadaaninne biittaykka mokennaadan I saluwaa gorddana; hintteikka Med'inaa Goday hinttenttoo immiyaa lo'o gadiyaappe ellekka d'ayana. 18 «Simmi, ha azazotuwwa tawantta, hintte wozanaaninne hintte k'ofaan wotsite. Malaataadan untuntta hintte kushiyan k'achchite; k'ay malaataadan hintte som"iyaanka wotsite. 19 Hewantta hintte naanatuwaakka tamarissite. Hintte son de'iyaa wode, ogiyaan hamettiiyaa wode, gisiyaa wodenne denddiyaa wodekka, untunttoo odite. 20 Hintte penggiyaa k'osiletsatuwwa bollaninne hintte dirssaa penggiyaa bollan hintte untuntta s'aafite. 21 Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte mayzza aawaatoo immana giide c'aak'keedda gadiyaan hintte laytsayne hintte naanatu laytsay sa'aappe bollana de'iyaa saluu de'iyawaa keeshshaa gidanawaa. 22 «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'anaadan, Aa oge ubbaan hamettanaadaaninne aw ammanettanaadan, taani hachchi hinttenttoo immiyaa azazotuwwa hintte minisiide naagooppe, 23 Med'inaa Goday ha kawutetsatuwwa ubbaa hintte sintsaappe yederssiide kessana; hintteikka hintteppe gitatiyaanne wolk'amiyaa kawutetsatuwwa biittaa wotsi akkana. 24 Hintte gediyaan hintte yed'd'eedda biittaa ubbay hinttessa gidanawaa. Hintte zaway mela

biittaappe biide Liibaanoosa gakkanawunne Efiraas'iisa Shaafaappe biide away wulliyaa bagga Meediteraane Abbaa gakkanaasa gidanawaa. 25 Hinttenana ay asayenne ek'ettanaw danddayenna; Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, hintte biyaasan ubbaan Asay hinttena be'iide dagamanaaddaaninne hintte w yayyanaadan ootsana. 26 «Be'ite, hachchi taani hintte sintsan anjiuwanne shek'k'aa wotsay. 27 Taani hachchi hinttena azaziya Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwwa naagooppe, hintte anjiittana. 28 Shin taani hinttena hachchi azaziya Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwwa naagennan is's'iide, hintte eribeenna hara s'oossatoo goyinnanaw Aa ogiyaappe wora simmooppe, hintte shek'k'etana. 29 Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaw biyaa biittaa hinttena gelissiyaa wode, Gariizaama Deriyan anjiuwwa Eebaala Deriyya bollan shek'k'aa awaayana. 30 Ha laa'u deretuu Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsana ogiyaappe away wulliyaa baggan, Aaraban de'iyaa Kanaanetuwwa gadiyaan de'iino; untunttu k'ay Gelggala katamaa sintsan de'iyaa Moore mitsawukka matan de'iino. 31 Hintte ha'i Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa laattanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinnana haniita. Hintte he biittaa akkiide yan de'iyaa wode, 32 taani hachchi hinttenttoo immiyaa awaayotuwanne higgetuwwa ubbaa minisiide naagite.

12 «Hintte laattanaadan, Med'inaa Goday hintte aawotuwwa S'oossay hinttenttoo immeedda gadiyaan hintte de'eedda keeshshan ubbaan hintte balenaan ootsana awaayotuunne higgetuu, hawantta. 2 Hintte laattiyaa kawutetsatuu deriyaa bollan, zooziyaa bollaninne mitsatuwwa s'ap'uuwan barenttu s'oossatoo goyinniiyaa sa'aa ubbaa ubbaanna d'ayissite. 3 Untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite; untunttu goyinniiyaa shuchchatuwaakka mentsereetsite; Asheero giyaa untunttu s'oossatti misiliyaa taman s'uuggite; masetteedda untunttu s'oossatuwwa misiletuwwa d'ayissite; untunttu suntsatuwaakka he sa'atuwaappe k'uc'c'i diggite. 4 «Med'inaa Godaa hintte S'oossaw untunttu barenttu s'oossaw goyinniyaawaadan goyinnoppite. 5 Med'inaa Goday hintte S'oossay zare ubbay de'iyaa saappe bare suntsay hewan s'eesettanaadan dooreedda sa'aa koyite. He sa'aa hintte baanaw koshshee. 6 Hintte hintte s'uuggiiyaa yarshshuwwa, hara yarshshuwwa, hintte asiraataa, hintte imuwwa, hintte shiik'uwaa, hintte dosiide immiyaa imuwwa, hintte mehiyaanne dorssaappe bayiraa he sa'aa ahite. 7 Hewaan Med'inaa Goday hintte S'oossay de'iyaa saan hinttenne hintte soo Asay maana; k'ay hintte kushii

ootseeddaban ubbaaninne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjeeddaban hintte nashettana. 8 «Ha"i hawaan hintte ootsiyaawaadan, he wode hintte ayfiyaan lo"aa malatiyaabaa ootsikkita. 9 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa shemppo biittaa biroon gakkibeykkita. 10 Shin hintte Yorddaanoosa pinniide, Med'inaa Goday hintte S'oossay immiyaa he biittaa laattiide, hintte yan uttana. Hinttena dooddedda morkatuwaappe hinttena I shempissiyaa diraw, hintte woppu giide hewan de'ana. 11 He wode Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eegettanaw dooredda he sa'aa, taani hinttena azaziyaawaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, hintte asiraataa, hintte imuwaanne hintte Med'inaa Godaw shiik'keeddawaa ubbaa hewoo ahiita. 12 Hintte, hintte attumanne mac'c'a naanay, attumanne mac'c'a k'oomatuunne hinttenana laata akkibeenna hintte kataman de'iyaa Leewatuwaanakka ittippe hewan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite. 13 Hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa hintte koyeedda hak'aninne c'oo yarshshenaadan naagettite. 14 Hintte hintte zaratuu de'iyasaa ubbaappe ittuwaan, Med'inaa Goday dooredda sa'aan hintte s'uuggiyaa yarshshoo yarshshite; taani hinttena azaziyaawaa ubbaakka hewan ootsite. 15 «Shin hintte de'iyaa saan hak'aninne hintte mehiyaappe Med'inaa Goday hinttena anjeeddawaadan shukkiide miite; wogaan geeshsha asaa gidina woy geeyenna asaa gidinakka ubbaykka gaaraa ashuwaanne gen"iyaa ashuwaa miyaawaadan hintte mehiyaappe shukkiide miite. 16 Shin suutsaa haatsaadan sa'aan gussiteppe attina mooppite. 17 «Hintte hintte katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe immiyaa asiraataa, hintte mehiyaappenne dorssaa wudiyaappe bayiraa, S'oossaw immanaw shiik'keeddawaa ubbaanne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa imuwaa ubbaa hintte de'iyaa heeraan mulekka mooppite. 18 Shin hintte, hintte attumanne mac'c'a naanay, hintte attumanne mac'c'a k'oomatuunne hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanakka ittippe, Med'inaa Goday hintte S'oossay dooredda sa'aan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan ha yarshshuwaa ubbatuwaa miite; hewan hintte daaburan shiishsheeddawaan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite. 19 Hintte hintte gadiyaan de'iyaa laytsaa ubbaan Leewatuwaa sheneko geenaadan naagettite. 20 «I hinttenttoo geledda k'aalaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte zawaa aassiya wode, hinttena ashuwaa maanaw koshshiyaa wode, hintte koyeedda keenaa miite. 21 Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eesettanaadan dooredda he itti sa'ay hinttenttoo haakkooppe, Med'inaa Goday hinttenttoo immeedda hintte

mehiyaa woy dorssaa wudiyaappe hak'awaa gidinakka, ta hinttena azazeeddawaadan, hintte koyeedda keenaa hintte kataman shukkiide miite. 22 Wogaan geeshsha asaa gidina, woy geeyennawaa gidinakka, ay asikka gaaraa gidina, gen"iyaa ashuwaa kase miyaawaadan mo. 23 Shin suutsay de'iyaa ashuwaa meennaadan naagettite; ayaw gooppe, shemppuu suutsan de'ee; hewaa diraw, de'uwaa ashuwaana mooppite. 24 Suutsaa haatsaadan gadiyaan gussiteppe attina ushshoppite. 25 Hintte Med'inaa Godaa sintsan hintte lo'obaa ootsiyaawe hintte, hintteppe guyyiyaan, hintte naanatookka lo'o gidana mala, suutsaa ushshoppite. 26 «Shin hintte dummayeeddawaanne shiik'keeddawaa akkiide, Med'inaa Goday dooredda sa'aw biite. 27 Biide hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa, ashuwaanne suutsaa, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaasan shiishshite; hintte yarshshuwaa suutsaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaa sa'aa matan gussite; ashuwaa hintte miite. 28 Taani hinttena azaziya wogaa minisiide naagite; hewaa ootsooppe, hinttenttoonne hintte naanaw lo"aa gidanawaa; ayaw gooppe, hintte likkebaanne Med'inaa Godaa hintte S'oossaa nashechchiyaa lo'obaa ootsiita. 29 «Hintte laattanaw biyaa kawutetsaa Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte sintsaappe d'ayissiyaa wodenne hintteka untunttu biittaa laattiide de'iyaa wode, 30 untunttu hintte sintsaappe d'aykkichchina hintte untuntta kaalanaw, untuntta p'riiyaan oyk'kettenaadan naagettite; <Nuunikka untunttudan goyinnanaw, ha kawutetsatuu barenttu s'oossatoo wooti goyinniino> yaagiide, kaalli oochchennaadan naagettite. 31 Untunttu barenttu s'oossatoo goyinniyaa wode, Med'inaa Goday is'siyaa tunabaa ubbaa ootsiyaa diraw, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, hewaadan goyinnanaw bessena. Ayaw gooppe, untunttu haray atto barenttu yeledda attumanne mac'c'a naanatuwaa barenttu s'oossatoo yarshshiide, taman s'uuggiino. 32 «Simmi hintte ta hinttena azazeeddawaa ubbaa ootsite; Aa bolla ayaanne gujjoppite; aappe ayaanne pac'issoppite.

13 «Hintte giddon timbbitiyaa odiyaawe woy akumuwaa biliyaa Asay denddiide, malaataanne maalalissiyaabaa ootsooppe, 2 I odedda malaatay woy maalalissiyaabay tumu gidiide polettina, I hinttena, <Ane kase hintte erenna hara s'oossatoo goyinnoytte> yaagooppe, 3 hintte Aa mulekka sisoppite. Hintte Aa kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa dosinttonne giide, hinttena I paac'c'anaw hewaa ootsee. 4 Med'inaa Godaa hintte S'oossaa kaallite; aw yayyite; Aa azazuwaa naagite; Aa k'aalaakka sisite; aw goyinnite; aappe duus'oppite. 5 Hinttena Gibs'eppe kessiide, ayiletetsaappe

hinttena wozeedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla hintte makkalanaadan tamarissiyaa timbbitiyaa odiyaawaa, woy akumuwaa biliyaawaa wod'ite; hewaa mala Asay hinttena Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaappe wora baanaadan ootsiyaa diraw, hewaa malaa wod'iide, iitaa hintte giddoppe diggite. 6 «Haray atto ne daay na'ay ne ishay, ne attumanne mac'c'a na'i, ne siik'iyaa ne machchata, woy ne siik'o laggii neena, <Dendda, kase neeninne ne mayzza aawotuu goyinni erenna s'oossaw goyinnana> gooppe, 7 biittaw ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw de'iyaa, ne yuushshuwaa ubbaan mataanninne haakuwaan de'iyaa Asay ubbay goyinniyyaa s'oossatoo, <Dendda biide untunttoo goyinnana> giide baletsooppe, 8 aw eeno gooppa; I giyaawaakka sisoppa. Aw k'arettaade Aa guyye ashshoppa; 9 Aa wod'anaw koshshee. Aa wod'anaw koyiro ne doomma; hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay bare kushiyyaa Aa bolla wotsiide wod'o. 10 I hayk'k'ana gakkanaw, shuchchaan c'addite; ayaw gooppe, I hinttena Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe kesseedda Med'inaa Godaappe, hintte S'oossaaappe, hinttena shaakkanaw koyeedda. 11 Israa'eeliyyaa Asay ubbay hewaa sisiide yayana; K'ay hewaa mala iitabaakka laa"entso hintte giddon ooninne ootsenna. 12 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte de'anaadan immiyaa katamaappe ittuwaan hintte de'iyaa wode, 13 hintte asaa giddon iitatu dendiide, asaa, <Denddite! Biide hintte erenna s'oossatoo goyinnoytte> yaagiide baletsiyaawaa sisooppe, 14 he yewuwaabaa oochchite; minisiide paydite. K'orina he hintte giddon tunabay oosetteeddawe tuma gidooppe, 15 he kataman de'iyaa asaa ubbaa mashshaa k'aran wurssite; he katamaanne aan de'iyaa mehiyaannakka ashshenan d'ayissite. 16 He katamaappe hintte akkeedda omooduwaa ubbaa katamaa dabaabaa shiishshite. He katamaanne Aa omooduwaa ubbaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide wurssi s'uuggite. I med'inawukka laa"entso kees'etenna; laaletteedda saa gidiide, he sa'ay attana. 17 Tuna geetetteedda miishshaappe ayayenne hintte kushiyan beettooppo. Yaatooppe, Med'inaa Goday bare wolk'k'aama hank'k'uwaappe simmiide, hinttena maarana; I hinttenttoo k'arettana. Kase hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda c'aak'uwaadan, hintte payduwaa darissana. 18 Ayaw gooppe, taani hachchi hinttena azaziyyaa azazo ubbaa hintte naagiyaawaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw azazetoooppe, k'ay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsankka likke gidiyaabaa ootsooppe, he geeddawe hinttenttoo tumu polettana.

14 «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa naanatuwaa; hintte hayk'k'eedda asaw hinttena gom"oroppienne

sintsa bagga huup'iyaa meedoppite. 2 Ayaw gooppe, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa; Med'inaa Goday hinttena barew al'o miishshaa gidanaadan, gadiyaan de'iyaa asaa ubbaappe dooriide wotseedda. 3 «Hintte tunabaa ayaanne mooppite. 4 Hintte maana mehetuunne do'atuu hawantta; booraa, dorssaa, deeshshaa, 5 gen"iyaa, dogiyaa, washaa, wora deeshshaa, c'ogoshuwaa, gaaraanne deriyaa dorssaa. 6 S'uguntsay wuri p'alk'k'etteeddawantta, waammotiyya mehetuwaanne do'atuwaa ubbaa miite. 7 Shin waammotiyaawantta gidiide, s'uguntsay p'alk'k'ettibeennawantta mooppite; hewanttukka gaaluwaa, harbbayiniyaanne guppalliyyaa. Hawanttu waammotiino; shin untunttu s'uguntsay p'alk'k'ettibeenna diraw, untunttu hinttenttoo tuna. 8 Guduntsaykka s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidooppenne waammotenna diraw, I hinttenttoo tuna. Aa ashuwaa mooppite; Aa bakkutaakka bochchoppite. 9 «Haatsaa giddon de'iyaa med'etatuwaa ubbaappe hintte maanawanttu hawantta; moliyya mala k'efiinne pok'uu de'iyaa ubbaa miite. 10 Shin moliyaawaa mala k'efiinne pok'uu bayinna hak'awaanne mooppite. Hewanttu hinttenttoo tuna. 11 «Geeshsha gideedda kafuwaa ubbaa miite; 12 shin kafotuwaappe hintte meennawanttu hawantta: arggantsaa, bazzuwaa ankuwaa, karetsa ankuwaa, 13 golluwaa, s'inggiliyyaa zare ubbaa, 14 k'uuruwaa zare ubbaa, 15 yanchchaa, c'anc'c'iyaa guttuwaa, haatsaa kafuwaa, gac'iyaa zariyya ubbaa, 16 k'eerii guttuwaa, wogga guttuwaa, haatsaa kuttuwaa, 17 bazzuwaa guttuwaa, yinduwaa, ganggaanuwaa, adussa k'ood'ii de'iyaa haatsaa kafuwaa, 18 saabiissaa giyya kafuwaa zare ubbaa, jinjiilaatiyaanne shaaliyya. 19 K'efiyaana de'iyaa k'eerii med'etatu ubbay hinttenttoo tuna; untuntta mooppite. 20 Shin he k'efiyaana de'iyabatuuwaappe geeshsha gidiyaawantta miite. 21 «Hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa gidiyya diraw, bakkuteedawaa ubbaa ayaanne mooppite. Hewaa hintte kataman de'iyaa betetuu maanaadan untunttoo immanaw danddayiita; woy hara biittaa asaw zal"anaw danddayiita. «Deeshsha maraa Aa daay maatsan doyssooppa. 22 «Hintte hintte gadeppa laytsan laytsan gakkiiyya katsaa ayfiyya ubbaappe asiraataa kessite. 23 Hintte ubbaa wode, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayiyaawaa tamarana mala, I bare suntsay s'eesettana mala dooreedda sa'aan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan, hintte katsaa, woyniyya eessaanne zayitiyya asiraataa, hintte dorssaappenne mehiyaappe bayira yeletteeddawaa hewan miite. 24 Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettana mala dooreedda sa'ay, hintte de'iyasaappe loytsi haako gidooppe, Med'inaa Goday hinttena anjana

mala, hintte hintte asiraataa yaa tookkanaw danddayennan is'sooppo, 25 tal"ite; he miishshaa kushiyan oyk'k'iide, Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aa biite. 26 Biide he shaluwaan hintte koyeeddawaa hak'awaanne, miizza gidina, dorssaa gidina, woyniyaa eessaa gido, woy hara mino ushshaa, woy hara hintte koyiyaawaa ayaanne shammiide, hinttenne hintte soo Asay ubbay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hewaa miitenne nashetite. 27 «Hewaa hintte ootsiyaa wode, hintte kataman de'iyaa Leewatuwaa dogoppite; ayaw gooppe, untuntu hinttenana gishi akkeedda hara laatay baawa. 28 Heezzentsa laytsan laytsan ubbaa wode, hintte katsaa asiraataa ahiide, hintte kataman shiishshite. 29 Hewaa hintte kataman de'iyaa hinttenana gishi akkeedda, hara laatay bayinna Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne am"e mac'c'a asatuu yiide miino; miidikka kallino. Yaatooppe, hintte ootsiyaa hintte kushiya ooso ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjana.

15 «Laappuntsa laytsaa laytsaa wurssetsan hintteppe tal"eeddawanttoo untuntu ac'uwaa maarite. 2 Hintte ac'uwaa maarana wogay hawaa: bare lagge Israa'eeliyaw tal"eedda ay asayenne he ac'uwaa maaro. Med'inaa Godaa maarotetsay awaayeteedda diraw, tal"eeddawe bare lagge Israa'eelaw woy bare ishaw tal"eeddabaa oochchoppo. 3 Hara biittaa asaw hintte tal"eedda ac'uwaa akkanaw danddayiita; shin hintte hintte zaretoo tal"eeddabaa ubbaa maarite. 4 «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa K'aalaw azazettoppe, taani hachchi hinttena azaziyaazazo ubbaa balenaan ootsooppe, hintte giddon itti asayenne hiyyeesenna. Ayaw gooppe, hintte laattanaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttew ak'o ootsiide immiyaa gadiyaan Med'inaa Goday hinttena anjana. 6 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo geeddawaadan, I hinttena anjana; daro kawutetsay hintteppe tal"ana; shin hintte ituwaappenne tal"ikkita. K'ay hintte kawutetsatuwaa mooddana, shin ituunne hinttena mooddenna. 7 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa gadiyaan de'iyaa k'eerii katamatuwaappe hak'awaaninne de'iyaa hintte lagge Israa'eelatuwaa giddon itti Asay hiyyeesooppo, aw mek'etsaa iitoppite; k'ay hintte kushiyaakka shiishshi akkoppite. 8 Hintte kushiyaaw birshshite; Aa koshshiyaawaa ayaanne aw tal"ite. 9 «Ac'uwaa maariyaa laappuntsa laytsay mateedda gaade, hiyyeesaa Israa'eeliyaw iita ayifiyaan s'eellaade, aw ayaanne tal"iyaawaa digganaw iita k'ofay ne wozanaan gelennaadan naagetta. Hewe d'ayooppe, I neeppe Med'inaa Godaw waassana; hewe new nagaraa gidanawaa. 10 Neeni aw c'oo imma; neeni aw immiyaa

wode, ne wozanaan ayaw immaytaa gooppa; yaatooppe, hintte ooso ubbaan, hintte oyk'keeddawaan yed'd'eeddaban ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjana. 11 He gadiyaan ubbaa wodekka hiyyeesi d'ayenna diraw, taani neena Israa'eelattoo, ne gadiyaan de'iyaa hiyyeesatoonne metootanchattoo keeka gidanaadan azazay. 12 «Neeni attuma gidina mac'c'a gidina, ne dabbo Israa'eeliyaa asaa ayiliyaa ootsaade shammooppe, I new usuppun laytsaa ootso; laappuntsa laytsan ayiletetsaappe kessa yedda. 13 Neeni ayiletetsaappe Aa kessa yeddiyaa wode, mela kushe yeddoppa. 14 Neeni ne wudiyaappe, ne uddumaappenne ne woyniyaa gum"iyaasaappe aw keekatetsan imma; Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjeedawaa keenaa aw imma. 15 Hinttekkka Gibs'e gadiyaan kase ayiliyaa gideeddawaanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena yaappe wozeeddawaa dogoppite. Taani hinttena hachchi azaziyaawe hewaassa. 16 «Shin he ayiliyaa neenanne ne golliyaa asaa doseedda dirawunne neenana aw de'uu lo"o gidiyaa diraw, «Taani ne golleppe kesaade biikke» yaagooppe, 17 pengge Aa afaade, gootsaa akkaade, Aa haytsaa lukka. Yaatooppe I new med'inawukka ayiliyaa gidanawaa. K'ay ayiliyaa gidiyaa mac'c'aaniwukka hewaadan ootsa. 18 Aa neeni ayiletetsaappe kessa yeddiyaa wode, neeni k'ohetteeddawaadan k'oppoppa; ayaw gooppe, I ha usuppun laytsaa giddon keraw ootsiyaabay ootsiyaawoo dakuwaa daruwaa new ootseedda. Hewaa diraw, neeni ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjana. 19 «Neeni ne mehiyaappenne ne dorssaa wudiyaappe bayira yeletteedda attumawaa ubbaa Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, dummaya. Ne dummayeedda mehiyaappe bayira yeletteeddawaa ayaanne go'ettoppa; ne dorssaa wudiyaappe bayira yeletteeddawaa ikisiyaakka meedoppa. 20 Neeninne ne soo Asay S'oossay dooriyaa sa'aan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hewantta laytsan laytsan miite. 21 Shin ne yarshshiyaa mehiyaa bollay tillana d'ayooppe, I sileeddawaa woy k'ook'e gidoooppe, woy k'ay hara iita pokkobay Aa bolla de'ooppe, hewaa Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, yarshshoppa. 22 Hewaa hintte de'iyaa hintte kataman miite; wogaan geeshsha asaa gidina, woy tuna asaa gidinakka gen"iyaanne gaaraa ashuwaadan mo. 23 Shin hintte Aa suutsaa haatsaadan sa'aan gussiteppe attina, mooppite.

16 «Abiiba aginaan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa Paasigaa Baalaa bonchchite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena Abiiba aginaan k'amma Gibs'eppe kesseedda. 2 Hintte dorssaa wudiyaappenne mehiyaa wudiyaappe Med'inaa Goday bare suntsay

s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, Paasigaw yarshshite. 3 He yarshshuwaa hintte miyaa wode, irshshuwaa yeggi uukkeedda ukitsaanna mooppite; shin laappun gallassaa kumentsaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaanna miite. Hintte Gibs'eppe ellekka keseedda dirawunne hintte de'iyaa laytsaa ubbaan hintte Gibs'eppe keseedda gallassaa hassayanaadan, he metuwaa ukitsaa miite. 4 Hintte gadiyaan ubbaan laappun gallassaw ayaa irshshuunne beettooppo. K'ay hintte koyiro gallassaa omarssi yarshsheedda ashuwaappe wonttaw ayayenne attoppo. 5 «Hintte Paasigaa yarshshuwaa Med'inaa Goday hintte S'oossaa hinttentoo immiyaa ay katamaaninne c'oo shukkoppite. 6 Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan hintte Paasigaa yarshshuwaa shukkite; k'ay away wulliyaa wode hintte Gibs'eppe keseedda diraw, he saatiyaan shukkite. 7 Med'inaa Goday hintte S'oossay dooriyaa sa'aan, hewan katsiide miite; yaatiide sa'ay wonttiyaa wode, hintte dunkkaaniyaa dunkkaaniyaa biite. 8 Usuppun gallassaa kumentsaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; laappunsa gallassan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, goyinnanaw geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; he gallassi ayaa oosonne ootsoppite. 9 «Hintte katsaa c'akkanaw koyiro doommeedda wodiyaappe doommiide, laappun saaminttaa kumentsaa paydite. 10 Yaatiide Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjeedawaa keenaa hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa imuwaa ahiide, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, K'oychaa Baalaa bonchchite. 11 Hewaan hintte, hintte attuma naanay, hintte mac'c'a naanay, hintte attuma k'oomatuunne hintte mac'c'a k'oomatuu, hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne hintte giddon de'iyaa am'etuu ubbay Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan, nashetite. 12 Hintte Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gideeddawaa hassayiide, ha wogaa balenaan naagite. 13 «Hintte uddumaappe hintte katsaa, k'ay woyniyaa yed'diyaasaappekka hintte woyniyaa shiishsheeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa Daasiyaa Baalaa bonchchite. 14 Hintte, hintte attuma naanatuunne mac'c'a naanay, hintte attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuu, hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne am'etuu ubbay ha baalan loytsi nashetite. 15 Med'inaa Goday dooriyaa sa'aan laappun gallassaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, baalaa bonchchite; ayaw gooppe, hintte ubbaykka ittippe nashettana mala, hintte ayifisseedaban ubbaaninne hintte kushii ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjana. 16 «Hintte

gadiyaan attuma asaa gideedda ubbay laytsan heezzu gede, Magaage Ukitsaa Baalaa wode, Saaminttatuwaa Baalaa wodenne Daasiyaa Baalaa wode, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan I dooriyaa sa'aan beetto. Unttuntu Med'inaa Godaa sintsa yiidde, mela kushe yooppino. 17 Med'inaa Goday hintte S'oossay anjeedawaa keenaa ubbaykka bare danddayiyaawaa keenaa immo. 18 «Hintte zaratuu ubbaw Med'inaa Goday hintte S'oossay immiyaa katamatuwaan ubbaan hintte daannatuwaanne kaappatuwaa suntsite; untuntukka asaw s'illo pirddaa pirddino. 19 S'illo pirddaa geellayoppite; som'uwaa s'eelliide maaddoppite. Magans's'aa akkoppite; ayaw gooppe, magans's'ay aad'd'eeda eranchchatuwaa ayfiyaakka k'ook'issiide, s'illotuwaa k'aalaakka geellayee. 20 Hintte de'uwaa de'ana malanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa biittaa hintte laattana mala, s'illo pirddaa pirddite. 21 «Hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, kees's'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan Asheero giyaa s'oossatiw mitsaappe med'etteedda misiliyaa mallaa ayaanne essoppite. 22 Hintte Med'inaa Goday hintte S'oossay is's'iyaa goyinniyaa shuchchaa hinttentoo essoppite.

17 «Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, tilla bollana de'enna mehiyaa, woy hintte dorssaa yarshshuwaa ootsiide shiishshoppite; hewe Aa sintsan sheneyiyaabaa. 2 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa katamatuwaappe hak'awaankka attumawaa gidina mac'c'awaa gidina Aa c'aak'uwaa koliide, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan iitaa ootseedda Asay hintte giddon beettooppe, 3 k'ay ta azazuwaa mentsiide, hara s'oossatoo goyinneedda uray, awaaw, woy aginaw, woy saluwaa s'oolintetoo goyinneedda uray de'ooppe, 4 hewaa malabaa hintte sisoooppe, he yewuwaa minisiide paydite. Hintte k'orina, hewaa mala tunabay Israa'eeliyaa giddon oosetteeddawe tumanne geeshsha gidoooppe, 5 he iitaa ootseedda bitaniyaa woy mishirato hintte katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'ite. 6 He wod'iyaa Asay hayk'kanaw bessiyaawe laa'u woy heezzu markkay markkattina gido; itti asaa markkaa k'aalan ay asayenne hayk'k'oppo. 7 Aa wod'anaw markkatuu koyiro shuchchaan Aa c'addino; untuntta kaalliide Asay ubbay Aa c'addo. Hewaadan ootsiide, iitaa hintte giddoppe diggite. 8 «Hintte hintte katamatuwaan pirddanaw loytsi dees'iyaa shemppuwaa mootuwaa gidina, shochchaa madutsaa mootuwaa, woy k'ay taw besse giyaa ak'o mootuwaa gidinakka denddooppe, he wode hintte Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aa ahiite. 9 Hewaan Leewatuwaappe k'eese gidiyawaakkonne

he wodiyaan daanna gidiide pirddiyaawaakko shiishshite; he yewuwaa untunttu pirdana. 10 Med'inaa Goday dooredda sa'aan untunttu pirddeeddawaadan ootsite; untunttu pirddeeddawaappe ashshenaadan naagetite. 11 Untunttu hinttana tamaarisseedda higgiaadaaanne untunttu odedda pirdaadan ootsite; untunttu pirddedda pirdaappe ushechchanne haddirssa ayinne sher"i gooppite. 12 Hewaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, ootsiyaa daannaw, woy k'eesiyaw azazettenan is's'iide, otorettiyyaa Asay de'ooppe, he Asay hayk'k'o; hewaadan ootsiide, iitaa Israa'eeliyaa giddoppe diggite. 13 Hewaappe guyyiyaan hewaa sisiide, Asay ubbay yayana; laa"entso otorettena. 14 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa biittaa laattiide, yan de'uwaa doommiiyaa wode, hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaadan, hinttekkka, <Ane nuunikka nu bollan kaatiyaa kaateyeetto> yaagiide k'oppooppe, 15 hintte kaateyanawe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo dooreeddawaa gidiyaawaa erite. Hewekka hintte asaa giddoppe dooretteeddawaa gidoppe attina, hara biittaa asaa hintte bolla kaateyoppite. 16 He kaatii paraa daruwaa shiishshanaw bessena; k'ay asaykka paraa c'orayanaw laa"entso Gibs'e simmanaadan ootsoppo. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, <He ogiyaanna laa"entso mulekka simmoppite> yaageedda. 17 Aa wozanaa baletsennaadan, kaatii c'ora mac'c'a asaa akkoppo. Work'k'aakka biraakka darii shiishshoppo. 18 <I bare kawutetsaa araatan uttiyaa wode, Leewiyaa zare gidiyaa k'eesatuu naagiyyaa mas'aafaappe ha higgiiyaa duuk'k'iide barew akko. 19 I ha higgiiyaa k'aalaanne wogaa naagiyaawaanne untuntta ootsiyaawaan Med'inaa Godaw, bare S'oossaw, yayiyaawaa taaaraana mala, ha mas'aafay aanana de'o; ikka ha mas'aafaa bare de'o laytsan ubbaan nabbabo. 20 Yaatooppe, I bare wozanaan, <Taani ta laggetuwaappe aad'd'ay> giide bare ishanttu bolla otorettena. Ikka S'oossaa higgiaayappe haddirssanne ushechcha geena. I bare kawutetsan aduk'k'iide de'ana; Aa naanaykka Israa'eeliyaa gadiyaan kaatiyaa gidanawaa.

18 «K'eesetetsan ootsiyaa kumentsaa Leewiyaa zaretoo Israa'eeliyaa gidдон biittaa laatay baawa. Untunttu Asay Med'inaa Godaw shiishshiyaa taman s'uuggiiyaa yarshshuwaappe miide de'iyaaawe untunttoo laata. 2 Untunttoo untunttu ishanttu gidдон laatay de'enna; Med'inaa Goday untunttoo geppeeddawaadankka I untunttu laata. 3 «Korumaa woy dorssaa Asay yarshshoo shiishsheeddawaappe k'eesatoo bessiyaawe hawaa: missaa, laa"u bagga gogonc'c'uwaaanne uluwaa gidдо ashuwaa untunttoo immiino. 4 Hintte katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe koyiro gakeedda ayifiyaanne hintte dorssaa

ikisiyaappe bayiratuwaa k'eesatoo immiita. 5 Ayaw gooppe, untuntunne untunttu naanay Med'inaa Godaa suntsan ek'k'iide, med'inaw k'eesee gidiide ootsana mala, hintte zariyaa ubbaa giddoppe Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta dooreedda. 6 «Leewiyaa zare gidiyaa itti Asay Israa'eeliyaa gadiyaan ay katamaappenne denddiide, Med'inaa Goday dooriyaa sa'aw yooppe, 7 I biyaasan de'iyaa Leewatuu Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide ootsiyaawaadan, ikka Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan ek'k'iide ootso. 8 K'ay bare aawuwaa ak'uwaa bayizzina, barena gakkiiyaawaa akkeeddawaa gidooppekka, Leewatuu go'ettiyaawaa ubbaa untuntunna likke shaakkiide akko. 9 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immeedda biittaa geliyaa wode, he gadiyaan de'iyaa Asay ootsiyaa tuna oosuwaa ootsoppite. 10 Bare attuma na'aa woy mac'c'a naatto yarshshoo giide, taman s'uuggiiyaa ay asayanne hintte gidдон beettoppo. Bitiyaawe, marac'ciyaa s'eelliyaaawe, muruniyaawenne kaac'aa odiyaawe k'ay hintte gidдон de'oppo. 11 Ayanttiyaawe, ayyaanatuwaa s'eegiyaaawe, shareechchiyaawenne hayk'k'eedda asaa ayaanaa s'eegiyaaawe hintte gidдон de'oppo. 12 Hewaa malabaa ootsiyaa ay asayanne Med'inaa Godaa matan is's'etteedda asaa. Untunttu hewaa mala tunaa ootsiyaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay he kawutetsaa hintte sintsaappe yederssana. 13 Shin hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan kumentsaa pokkobay bayinnawannta gidite. 14 «Ha hintte laattanaw biyaa gadiyaan de'iyaa kawutetsatuu muruniyaawantunne marac'ciyaa s'eelliyaaawantu odiyaawaa sisiyaawanta. Shin hintte hewaa ootsennaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttana te'eedda. 15 Med'inaa Goday hintte S'oossay, hintte zariyaa giddoppe, ta mala timbbitiyaa odiyaawaa hinttentoo dentsana. Hintte I giyaawaa sisite. 16 Hintte Siinaa Deriyaa bollan shiik'eedda wode, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hawaadan yaagiide oochcheeddita; <Nuuni hayk'k'ennaadan, Med'inaa Godaa nu S'oossaa kooshshaa zaari sisokko; k'ay ha wolk'k'aama tamaakka laa"entso be'okko> yaageeddita. 17 «Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; <Untunttu geeddawaa ubbaa likke geeddino. 18 Taani untunttu zaratuu giddoppe, ne mala timbbitiyaa odiyaawaa untunttoo dentsana; ta k'aalaa Aa doonaan wotsana; ikka taani Aa azaziyyaa ubbaa untunttoo odana. 19 I ta suntsan odiyaa ta k'aalaa sisenna oossinne haluwaa taani kesana. 20 Shin ta azazabeenawaa s'aliide ta suntsan odiyaawe woy hara s'oossatuwaa suntsan odiyaa he timbbitiyaa odiyaawe hayk'k'o> yaageedda. 21 «Hintte, <Timbbitiyaa odiyaawe odiyaa k'aalay Med'inaa Godaappe gidennawaa ayan shaakki

eranee?> yaagoope, 22 he timbbitiyaa odiyaawe Med'inaa Godaa suntsan, I odeedda k'aalay poletennaan is'sooppe, hewe Med'inaa Goday odibeenna k'aalaa gidiyaawaa eriita. He timbbitiyaa odiyaawe wordduwaan odeedda diraw, aw yayyoppite.

19 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa gadiyaan de'iyaa kawutetsaa d'ayissiyaa wode, k'ay hintteka untuntta yederssiide, untunttu katamatuwaaninne untunttu golletuwaan de'uwaa doommiiyaa wode, 2 Med'inaa Goday hintte S'oossay laata ootsiide immiyaa gadiyaan de'iyaa katamatuwaappe heezzu katamatuwaa hinttentoo dummayite. 3 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo laata ootsiide immiyaa biittaa heezzu kessiide shaakkite. Yaatiide asaa wod'eedda ooninne he katamatuwaakko bak'atanaadan ogiyaa giigissite. 4 «Itti Asay kase morkketetsay bayinnan de'ishshin, erennan bare shooruwaawod'ooppe, I he katamatuwaappe ittoo bak'atiide, bare shemppuwaa ashsho. 5 Laa'u Asay mitsaa k'ans's'anaw wora biina, ittuu mitsaa k'ans's'ishin, tuutiyaappe ayfi koletti wod'd'iide hinkkuwaa wod'ooppe, he wod'eeddawe ha heezzu katamatuwaappe ittuwaa bak'atiide, bare shemppuwaa ashsho. 6 K'osetti attiyaa katamay ittuwaa s'alalaa gidoope, wos's'iide ellekka gakkanaw ogii aduk'keedda gaasuwaan suutsaa achchiyaawe suulliyaa hank'kuwaan dendiide, yederssi gakkiiide, hayk'k'anaw bessenawaa wod'anaw danddayee; ayaw gooppe, I bare shooruwaawod'eeddawe kase morkketetsay de'iyaa diraassa gidenna. 7 Hintte heezzu katamatuwaa dummay wotsanaadan, taani hinttena azazeeddawe hewaassa. 8 «Med'inaa Goday hintte S'oossay kase hintte mayzza aawaatoo c'aak'keeddawaadan hintte zawaa aassooppe, k'ay hintte mayzza aawaatoo immana geedda biittaa ubbaa hinttentoo immooppe, 9 ha heezzu katamatuwaappe hara heezzu katamatuwaa guujiita. Hachche taani hinttena azaziyaawaa ubbaa hintte polooppe, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa dosooppenne I hinttena tamarisseeedda ogiyaan minniide de'ooppe, ha biittay hinttentoo imettana. 10 Hewaa ootsooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay laata ootsiide hinttentoo immiyaa gadiyaan geeshsha asaa suutsay gukkenna; k'ay hintteka suutsaa gussiyaa nagaraappe attiita. 11 «Shin itti Asay bare shooruwaaw is's'iide, zuggi naagiide Aa wod'iide, ha katamatuwaappe ittoo bak'atooppe, 12 Aa katamaa c'imatuu I bak'ateedda katamaappe kiitti ahiissiiide, haluwaaw kesianaw Aa koyiyaawoo aatsi immino. 13 Aw ayinne k'aretoppote; hinttentoo ubbabay lo'a gidana mala, geeshsha suutsaa gussiyaawaa Israa'eeliyaa gidoppe d'ayissite. 14 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaadan

immiyaa gadiyaan, beni Asay esseedda ne shooruwaaw biittaa zawaa shoddoppa. 15 «Itti asaa bayzzanchcha gaanaw itti markka s'alalay gidenna. Laa'u woy heezzu markkay markkattina, he mootuu pirdettanaw koshshee. 16 «Itti Asay haraa wordduwaan mootanaw denddooppe, 17 he mootiyaawenne mootettiyaawe laa'uukka Med'inaa Godaa sintsan, k'eesetuwaaw sintsaaninne he wode pirdidiyaa daannatuwaaw sintsan ek'k'ino. 18 Yaatooppe daannatuu he yewuwaaw minisiide biddino; he mootiyaawe bare ishaa wordduwaan mooteeddawaa gidoope, 19 I he mootuwaan bare ishaa murissanaw k'oppeedda muraaw barew muretto; hewaadan ootsiide, hewaa mala iitaa hintte gidoppe diggite. 20 Yaatooppe, hara Asay hewaa sisiide yayana; hewaa mala iita oosuwaaw laa'entoo ootsenna. 21 Hewaa mala iitaa ootseeddawoo ayinne k'aretoppote; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o; ayfiyaa diraw ayfiyaa; achchaa diraw achchaa; kushiyaaw diraw kushiyaaw; gediyaaw dirawkka gediyaaw.

20 «Hintte morkkiyaanna olettanaw biyaa wode, untunttu paratuu, paraa gaaretuunne untunttu olanchchatuu hintteppe darina be'iide, untunttoo yayyoppite; ayaw gooppe, hinttena Gibs'eppe kesseeedda Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana de'ee. 2 Hintte olaa doommnaappe kasetiide, k'eesii sintsaw aad'd'iide hawaadan yaago; 3 «Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, sisite; hintte hachchi hintte morkkiyaanna olettanaw haniita. Simmi hintte wozanay dagammoppo; yayyoppite; untunttu sintsan kokkoroppitenne shabbaretoppote. 4 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana biyaa diraw, hintte morkkiyaa oliide, hinttentoo s'oonuwaaw immana» yaago. 5 «Olaa gadaawatuu untuntta hawaadan yaagino; «Ooratsa golliyaa kees's'iide gelibeenna Asay de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay Aa golliyaa gelennaadan, I golle simmo. 6 Woy woyniyaa tokkiide, Aa ayifiyaan nashettiibeenaa uray de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay Aa woyniyaa ayifiyaan nashettenaadan, I bare golle simmo. 7 Mac'c'a asaa giigissiide akkibeenna Asay de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay izo machchiyaa akkenaadan, I bare golle simmo» yaagino. 8 «Gadaawatuu gujjiidikka asaw hawaadan yaagino; «Ha asaa gidдон yayiyaa asayenne hirggiyaa Asay ooninne de'ooppe, I bare laggetuwaaw wozanaakka yashshan seerissennaadan I bare golle simmo» yaagino. 9 Gadaawatuu hawaa asaw odi wurssiyaaw wode, c'itaw c'itaw olaa gadaawatuwaaw doorino. 10 «Itti katamaa olanaw biide hintte aakko matiyaa wode, koyirottiide saruwaan untunttu kushiyaaw immanaadan oochchite. 11 Untunttu saruwaan barenttu kushiyaaw immiide, barenttu gimbiyaa penggiyaa

dooyiide hinttena gelissoppo, he kataman de'iyaa Asay ubbay hinttentoo haggaaizinne dees'o oosuuaa hinttentoo ootsino. 12 Shin he katamaa Asay hinttentoo saruwaan kushiya immennan is'siide, hinttenana olaw giigooppe, hintte he katamaa yuushshuuaa dooddite. 13 Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta hinttentoo aatsi immiyaa wode, he kataman de'iyaa attuma asaa ubbaa mashshaan wurssite. 14 Shin mac'c'a asaa, naanatuwaa, mehiyaanne katamaa giddon de'iyaa ubbabaa omooduuaa ootsiide hinttentoo akkite. K'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa hintte morkkatuuaa omooduwaan go'ettite. 15 Hintte de'iyaa saappe haakkiide de'iyaa katamatuwaakka oyk'kiyaa wode, hewaadan ootsiita. 16 «Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo laata ootsiide immiyaa gadiyaan shemppuwaanna de'iyaa itibaanne ashshenan wod'ite. 17 Med'inaa Goday hintte S'oossay azazeeddawaadan, Hiitetuuaa, Amooretuuaa, Kanaanetuuaa, Parzzetuuaa, Hiwetuwaanne Yaabuusatuuaa wurssiide wod'ite. 18 Hewe d'ayooppe, untunttu barenttu s'oossatoo goyinniyaa tuna oosuuaa hintte ootsanaadan hinttena tamaarissana; hewan hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla nagaraa ootsana. 19 «Katamaa oyk'k'anaw yuushshuuaa dooddi, daro gallassaa oletiide gam'iyaa wode, aan de'iyaa ayfiyaa immiyaa mitsaa kaltan k'ans's'oppite; untunttu ayfiyaa miiteppe attina, untuntta k'ans's'oppite. Ayaw gooppe, hintte yuushshuwaan dooddiide oliyaawe asaappe attina, dembban de'iyaa mitsaa gidenna. 20 Shin hintte eriyaa ayfiyaa immenna hara mitsatuuaa k'ans's'iide, hinttenana oletiyyaa katamay kunddana gakkanaw, hewan dooddiyyaa geessuuaa kees's'ite.

21 «Hintte laattanaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa gadiyaan, ooni wod'eeddento erenna anhay kunddiide beetooppe, 2 hintte daannatuunne hintte c'imatuu biide, hewaa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaappenne he anhaappe gidduwaan de'iyaa haakotetsaa likkino. 3 Hewaappe guyyiyaan, anhay kunddeeddasa matattiyaa katamaa c'imatuu, oosoo gakkabeenna, I morggiyaan k'ambaray wod'd'ibeenna ussatto akkino. 4 Goggiyaa haatsay de'iyaa goshettiibeenna sa'anne zerettiibeenna zanggaaraa afiide, he ussatti morggiyaa mirk'kiide mentsino. 5 Yaatooppe Leewiyaa naanay, k'eesatuu he sa'aa ittippe biino; ayaw gooppe, hawaa mala iita hayk'uwaanne mootuuaa shaakkiide pirdanaw, Med'inaa Goday hintte S'oossay bare sintsan ootsanaw, Med'inaa Godaa suntsanka anjanaw untuntta dooreedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, he anhay kunddeeddasa matattiyaa

katamaa c'imatuu ubbay, zanggaaraan morggiyaa mirk'kiide wod'eedda ussatti bolla barenttu kushiya meec'ettiide, hawaadan yaagino: 7 «Nu kushii ha suutsaa gussibeenna; nu ayifiikka hawaa ootseeddawa be'ibeenna. 8 Abeet Med'inaa Godaw, neeni wozeedda ne asaa, Israa'eeliyaa maara; ha geeshsha suutsaa ne asaa bolla naak'uwaa ootsaade paydoppa yaagino». He suutsaa diraw, untunttoo atto geetettana. 9 Hintte Med'inaa Godaa ayfiyaa sintsan hewaadan ootsiide, geeshsha suutsay gukkeedda nagaraa hintte giddoppe diggite. 10 «Hintte morkkiyaanna hintte olettanaw kesina, Med'inaa Goday, hintte S'oossay, untuntta hintte kushiyan aatsi immina, untuntta omooddiyaa wode, 11 omoodetteedda asaa giddon itti malanchcha mishirato be'aade, izo amottaade, machche udanaw koyooppe, 12 ne golle ayaa; I huup'iyaa meedda; I s'uguntsaakka c'igga. 13 Omoodettiyyaa wode de'iyaa mayuuaa k'aara diggaade, ne son uttaade, bare aawoonne bare daayiw itti aginaa kumentsaa kayyottu. Hewaappe guyyiyaan, izo akka. 14 Yaata simmina, izina de'iyaa we neena nashechchennan d'ayooppe, Aa bare koyyosaa baanaadan yedda agga. Neeni izo machche ootsaade ittippe ak'eeda diraw, izo shaluwaan zal'anaw woy kawushanaw bessena. 15 «Itti asaw I dosiyaanne is's'iyaa laa"u mac'c'a asatuu de'ooppe, k'ay ha laa"atuukka aw attuma naanatuuaa yeleeeddawantta gidishin, bayira yeletteeddawe ha is's'iyaa mac'c'a mishiratippe yeletteeddawaa gidooppe, 16 bare naanaw bare ak'uwaa I laatissiyaa wode, I is's'iaanippe yeletteedda bayiray de'ishshin, I dosiyaanippe yeletteedda teefaa bayirayanaw bessena. 17 Hara naanaw immiyaawaappe laa"u kushiya aatsi immiyaawan ha is's'iaani na'ay bayira gidiyaawaa erissanaw besse. Ayaw gooppe, he na'ay aw kushiya gediya p'alk'k'eedda bayira gidiyaa diraw, bayiratuuaa I akkanaw besse. 18 «Aawoonne aatiw azazettenan is's'eedda, untunttu seerinakka simmenna morggiyaa zoddanne makkalanchcha gidiiide simmenna na'i de'ooppe, 19 aawunne aata he katamaa penggiyaan de'iyaa c'imatuwaakko Aa oyk'ki akki ahino. 20 C'imatoo hawaadan yaagino; «Hawe nu na'ay morggiyaa zoddanne makkalanchcha; I nuw mulekka azazetenna; miishshaa laali kaa'iyawaanne ushshanchcha» yaagiide odino. 21 Hewaappe guyyiyaan, he kataman de'iyaa attuma Asay ubbay I hayk'k'ana gakkanaw, shuchchaan c'addiide Aa wod'ino. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa d'ayissite. Yaatooppe Israa'eeliyaa ubbay hewaa sisiide yayana. 22 «Itti Asay hayk'uwaan pirdissiyaa dabaa ootsina, hintte Aa mitsan kak'ki wod'ooppe, 23 he kak'etteedda mitsan Aa anhay ak'oppo; Aa he gallassi moogite. Ayaw gooppe, mitsaa bollan kak'etti hayk'kiyaa

ooninne S'oossan shek'etteeddawaa. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo laata ootsiide immiyaa hintte biittaa hintte tunissoppite.

22 «Israa'eeliyaa asaa booray woy dorssay bayiide wora biishshiina be'ooppe, sheneko gaade agga aggoppa; Aa godaw laagga ahaade imma. 2 He mehiyaa goday ne heera gidana d'ayooppe, woy Aa goday oonentto neeni erana d'ayooppe, Aa goday koyiide yaana gakkanaw, ne golle akkaade afa; I yiide, demmiyaa wode, aw imma. 3 Hewaadan hariyaa gidina, mayuwaa woy ayaanne bayeeddawaa demmooppe, Aa godaw zaarappe attina, sheneko gooppa. 4 «Israa'eeliyaa asaa harii woy booray ogiyaan kunddeeddawaa be'ooppe, maaddaade dentsappe attina, sheneko gaade agga aggoppa. 5 «Mac'c'a Asay attuma asaa mayuwaa mayyoppino; attuma asaykka mac'c'a asaa mayuwaa mayyoppino. Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaa oonanne Med'inaa Goday hintte S'oossay shaattee. 6 «Ogiyaan ne biishshiina, mitsan gidina, sa'aan bare maraa woy k'uuk'k'ulliyaa hap'p'a utteedda kafatto demmooppe, izo I maraanna gatsa oyk'k'aade ne golle afoppa. 7 Maratuwaa akka afanaw danddayaasa; shin daayo baanaadan yedda agga. Hewaadan ootsooppe, neeni durettaade adussa laytsaa de'ana. 8 «Ooratsa goliyaa kees'siyaa wode, d'ok'k'a kaaraappe Asay kunddi hayk'k'ina ne ooshettennaadan, zemppiide attiyaawaa giigissa. 9 «Ne woyniyaa shoyk'aan laa'u k'ommo katsaa zeroppa; hewaadan ootsooppe, ne zereedda katsayenne woynii laa'uukka bayana. 10 «Booraanne hariyaa ittippe waas'aade goshoppa. 11 «Suufiyaappenne liinuwaappe walakan dadetteedda mayuwaa mayyoppa. 12 «Ne mayyeedda mayoo oyddu bagganakka mac'aray de'o. 13 «Itti Asay machchato akkiide, izina ak'i simmiide, izo dosana d'ayooppe, 14 «Hanno ta akkaade izina ak'iyaa wode, higgii iziwa baawa» yaagiide izo bayzziide haasayooppe, 15 he naatti aawunne daaya I higgiiyaa malaataa akki afiide, katamaa penggiyaan de'iyaa c'imatuwaa bessino. 16 Naatti aawuu c'imatoo hawaadan yaagiide odo, «Taani ta naatto hawoo machche ootsaade immaad; shin I izo is'seedda. 17 I, «Ne naattin higgii baawa» yaagiide izo bayzziide haasaye; shin ta naatti higgiiyaa malaataa hawaa be'ite» yaagiide, izi higgiiyaa erissiyaa c'ark'k'iyaa besso. 18 Yaatina he katamaa c'imatuu Aa murino. 19 I Israa'eeliyaa wodoratti suntsaa bayzreedda diraw, c'imatuu Aa s'eetu s'agaraa biraa muriide, hewaa naatti aawoo immino. Naattakka aw machche gidaade de'u; bare de'o laytsaa ubbaan I izo yeddanaaw bessena. 20 «Aa mootuu tuma gidiide, naattin wodorotetsay d'ayooppe,

21 naatto izi aawuwaa kare ahiide, he katamaa attuma Asay izo shuchchaan c'addiide wod'o. Ayaw gooppe, Aa bare aawuwaa son de'aadde sharmus'a gidaade, Israa'eeliyaa giddon ha pokkobaa ootsaaddu; hewaadan ootsiide hintte giddoppe ittaa diggite. 22 «Ay asayenne hara asaa mac'c'a asaana sharmus'iidde oyk'k'etoooppe, ikka aanana sharmus'eedda mac'c'a mishiratakka hayk'k'ino. Hewaadan ootsiide, hintte giddoppe ittaa diggite. 23 «Ay asayenne haraw giigeedda wodoratto katamaa giddon demmiide izina sharmus'ooppe, 24 untuntta laa"uwaakka katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'ite. Ayaw gooppe, naatta kataman de'aadde, Asay ashshanaadan waassabeykku. I hayk'k'iyawe k'ay hara asaw giiga utteedda wodoratto bayzreedda gishshaassa. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe ittaa diggite. 25 «Itti Asay asaw giigeedda wodoratto Asay bayinna sa'aan wolk'k'an oyk'k'iide, izina gisoooppe, Aa s'alalay hayk'k'o. 26 Naatto ayinne ootsoppite; izo wod'anaw bessiyaa nagaraa ootsabeykku. Hawe itti Asay c'oo bare shooruwaa bolla denddiide, wod'iyaa asaa pirdaa mala pirdaa. 27 Ayaw gooppe, I izo Asay bayinna sa'aan demmiide oyk'k'ina, he wodoro naatta waassaaddu; shin izo ashshiyaa Asay de'ibeenna. 28 «Ay asayenne asaw giigabeenna wodoratto oyk'k'iide, I higgiiyaa akki diggiide oyk'k'etoooppe, 29 naatti aawoo ishatamu s'agaraa biraa c'iggo. Yaatiide naatto barew machche ootso. Bare de'o laytsaa ubbaan izo yeddoppo. 30 «Ay asayenne bare aawuwaa machchato akkiide, bare aawuwaa kawushshoppo.

23 «Sanggisetteedda woy k'aaaratetteedda attuma asay, Med'inaa Godaa shiik'uwaa giddon beettoppo. 2 «Sharmus'an yeletteedda Asay Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo; haray atto biide tammanntsa yeletaa gakkanawukka, Aa zariyaappe ooninne Med'inaa Godaa asaa maabaraa giddo geloppo. 3 «Amoona asaa gidina, woy Moo'aaba asaa gidinakka, Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo; haray atto biide tammanntsa yeletaa gakkanawukka, untunttu asaa gideedda ooninne med'inawukka Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo. 4 Ayaw gooppe, hintte Gibs'eppa kesiide hemettishin, untunttu hinttena katsaannanne haatsaana mokiibeykkino. Hewaadankka, Masp'p'es'oomiyan Patoora giyaa kataman de'iyaa Bi'ooraa na'aa Balaami hinttena shek'k'ana mala k'as'areeddino. 5 Med'inaa Goday, hintte S'oossay, Balaami giyaawaa sisanaw koyibeenna; Aa shek'k'aa hinttentoo anjoo laammeedda. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena siik'ee. 6 Hintte de'o laytsaa ubbaan med'inawukka untunttu saro de'anaadaaninne untunttu durettanaadan

amottoppite. 7 «Hintew untunttu dabbo gidiyaa diraw, Edomatuwaa kad'iide is's'oppite; k'ay Gibs'etuwaakka is's'oppite. Ayaw gooppe, hintte untunttu gadiyaan bete gidiide de'eeddita. 8 Untunttoo heezentso yeletaa naanay Med'inaa Godaa asaa maabaraa gelanaw danddayiino. 9 «Hintte hintte morkkiyaa olanaw kesiide ittisaan kambbuwaa med'd'o wode, hinttena tunissiyaawaappe ubbaappe shaakettite. 10 K'amma akumuwaan mac'c'a asaana gaketeeaddawaa erissiyaa irs's'abay aan de'iyaa ay asayenne de'ooppe, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesiide yan gam"o. 11 Sa'ay omarssiyaa wode, bare bollaa meec'ettiide, lelem"iyaa wode dunkkaaneeddasaa simmo. 12 «Hintte sheeshshaw uttiyaasaa dunkkaaneedda sa'aappe karenna giigissite. 13 Sheeshshaw uttiyaasaa bookkanaw zoruwaa hintte olaa miishshaanna gatsi oyk'k'ite; sheeshshaw utti simmiide, ollaan biittaa zaarite. 14 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena naaganawunne hintte morkkatu waa hintte kushiyan aatsi immanaw, hintte heeran yaanne haanne hamettee. Hewaan I sheneyiyaabaa ayaanne be'iide, hintteppe wora simmennaadan, hintte heeray geeshsha gidanaw koshshee. 15 «Bare godaappe bak'atiide, neekko yeedda ayiliyaa zaaraade Aa godaw immoppa. 16 I hintte katamatuwaappe bare koyeeddawan de'o; Aa uk'k'unnoppite. 17 «Israa'eeliyaa asaappe ooninne attuma gidina, mac'c'a gidinakka, allaga s'oossaw goyinniyaawanttu ootsiyaawaadan, sharmus'iyaaawaa gidoppo. 18 Hewaadankka, attumawaa gidina, mac'c'awunno gidina, sharmus'an demmeedda miishshaa shiik'u waa gatsanaw Med'inaa Godaa hintte S'oossaa golliyaa ahoppino. Ayaw gooppe, untunttu laa"uwaakka Med'inaa Goday hintte S'oossay shaattee. 19 «Ne zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaw miishshaa, katsaa gidina harabaa tal"aade dichchaa akkoppa. 20 Hara biittaa asaappe dichchaa oochchanaw danddayaasa; shin neeni laattanaw geliyaa gadiyaan neeni ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjjana mala, ne zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaw dichchaw tal"oppa. 21 «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, immanaw geppeeddawaa immanaw gam"oppa. Med'inaa Goday ne S'oossay neeni geppeeddawaa kumentsan neeppe koyiyaa diraw, polana d'ayooppe, new nagaraa gidana. 22 Shin neeni geppana d'ayooppe, hewan new nagaray baawa. 23 Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, immana gaade neeni doonaan haasayeeddawaa ne dosuwaan immana geedda diraw, ne ins's'arssan haasayeeddawaa pola. 24 «Ne shooru waa woyniyaa gidduwaana aad'd'iyaa wode, woyniyaappe ne koyeedda keenaa mappe attina, aappe ayaanne ne oyk'k'eedda miishshaan yeggoppa. 25 Ne

shooru waa shoyk'aanna kantsiyaa wode, he shoyk'aan de'iyaa tishaappe duutsaade mappe attina, ne shooru waa katsaa baac'aan c'akkaade golle afoppa.

24 «Itti Asay machche akki simmiide, itti iitabaa I bolla demmiide izo is's'ooppe, iziw paramaa s'aafi immiide, bare golleppa kessiide yeddooppe, 2 iza Aa golleppa kesaade, hara asinaa gelooppe, 3 he laa"entso asinaykka izo dosennan is's'iide, paramaa iziw s'aafi immiide, bare golleppa izo kessiide yeddooppe, woy izo akkeedda he laa"entso asinay hayk'k'ooppe, 4 Aa tuneedda diraw, koyiro parameedda asinay laa"entso izo zaariide akkoppo. Hewe Med'inaa Godaa matan is's'etteeddawaa; k'ay hinttekka Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan hawaa mala nagaraa ootsoppite. 5 «Ooratsa machche akkeedda Asay olaw booppo; hara dees'o oosuwaakka aw immoppite. Itti laysay aad'd'ana gakkanaw, hak'anne beennan bare akkeedda machchato nashechcho. 6 «Ay asayenne ac'oo wos'aa woy mayddiyaa oyk'k'oppa; ayaw gooppe, hewe golliyaa Asay gaac'c'iyaaaba d'ayiide, hayk'k'ino giyaawaa. 7 «Bare ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa wuu"i afiide, ayiliyaa kessiyaa Asay woy haraw zal"iyaa ay asayenne hayk'k'o. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa diggiita. 8 «Wolk'k'aama galbbaa harggiyaan sakettiya asaw Leewiyaa zare gidiyaa k'eesatuu hinttena tamarisseeeddawaadan ubbabaa polite; ta untuntta azazeeddawaa hewaadan ootsanaw naagetite. 9 Hintte Gibs'eppe kesiide ogiyaan de'ishshin, Med'inaa Goday hintte S'oossay Miiriyaami bolla ootseeddawaa hassayite. 10 «Neeni ne shooroo ittibaa tal"aade, I oytsiyaawaa oochchanaw Aa golle geloppa. 11 Neeni karen ek'k'a de'ishin, ne tal"eedda bitanii oytsiyaawaa bare golleppa kessiide new immo. 12 I hiyyeesaa gidoooppe, ne ac'oo oyk'k'eedda Aa mayu waa ne son ayissoppa. 13 I mayyiide ak'anaadan, omarssi wode aw guyye zaara; I hewan neena galatana. Hewe Med'inaa Godaa ne S'oossaa matankka new geeshshatetsaa gidanawaa. 14 «Ne ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa gidina, woy ne biittaa katamaappe ituwaan de'iyaa kare biittaa asaa hiyyeesaa k'as'araade naak'k'oppa. 15 I hachchi ootseeddawaa hachchi akkanaw minisiide koyiyaa diraw, away wullennan hachchi c'igga. Hewe d'ayooppe, metootanchchay neeppe Med'inaa Godaw waassina, new nagaraa gidanawaa. 16 «Naanay ootseedda nagaraa diraw, aawotu waa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanatu waa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse. 17 «Kare biittaa asatuu pirdaanne aawuu aata baynnawanttu pirdaa deshissoppa;

am"atti mayuwaa Aa tal"eeddawoo gaade oyk'k'oppa. 18 Hintekka Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gideeddawaanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena yaappe wozide kesseeddawaa hassayite. Taani hawaa hinttena azaziyaawe hewaa dirassa. 19 «Ne shoyk'aappe katsaa c'akkiyaa wode, ne dogeedda mirk'k'iyaa k'oranaw guyye booppa. Med'inaa Goday ne S'oossay ne kushiya ooso ubbaan neena anjana mala, hewaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga. 20 Ne wogaraa ayfiyaa mas'iyaa wode, ittuunne attenan wurssaade mas'anaw laa"entsuwaa guyye simmoppa; atteedawaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga. 21 Ne woyniyaa ayfiyaa mas'iyaa wode, atteedawaa k'aarimanaw laa"entsuwaa guyye booppa; hewaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga. 22 Hintekka Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gidiide de'eeddawaa dogoppite. Taani hawaa hinttena azaziyaawe hewaa diraassa.

25 «Laa"u asatuu walak'ettiide pirdaa golliiyaa yooppe, daannatuu geessha ne likke giide, naak'k'eeddawaa ne bayzzanchcha giide pirdino. 2 Bayzzanchchay wad'uu bessiyaawaa gidoope, tiraan gisiide zokkiyaa shoc'anaw daannay azazo; yaatooppe bayzzanchchay daannaa sintsan bare bayzzuwaa keenaa shoc'etto. 3 I oytamuwaa gakkanaw shoc'ettoppe attina, hewaappe daruwaa shoc'ettoppo. Hewaappe daruwaa Aa shoc'ooppe, ne ishay ne sintsan kawushshana. 4 «Uddumaan katsaa yed'd'iyaa booraa doonaa k'achchoppa. 5 «Ittippe de'iyaa ishatuwaappe ittuu na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, Aa machchatta haraa baade geluppu; izi asinaa ishay izo akko; iziw kosshiyaawaa polo. 6 Yaatooppe ha hayk'k'eeddawaa suntsay Israa'eeliyaappe pitetti d'ayennaadan, Aa koyiro yeliyaa attuma na'ay ha hayk'k'eeddawaa suntsan s'eegetto. 7 «Gido shin, I bare ishaa machchato akkanaw koyana d'ayooppe, iza katamaa penggiyaan utteedda c'imatuwaakko baade, <Ta asinaa ishay bare ishaa suntsay Israa'eeliyaan de'anaw koyibeenna; taana akkiide, taw kosshiyaawaa kuntsennan is's'eedda> yaagaade magannu. 8 Katamaa c'imatuu Aa s'eeigiide oochchino; ha"ikka, <Taani izo akkikke> giide is's'ooppe, 9 he hayk'k'eeddawaa machchato c'imatuwaa sintsan aakko shiik'aade, Aa gediya c'aammaappe ituwaa kessaade, Aa som'uwaan c'uchchaa c'uchchaade hawaadan yaagu; <Bare ishaw zeretsay de'anaw koyenna asaa bolla, hawaa mala kawushshay gakkanaw bessee> yaagu. 10 Aa zarii Israa'eeliyaan, <C'aammaa Keseeddawantuu soyya> geetetti s'eegettiide de'ana. 11 «Laa"u asatuu wad'ettishin, ittuwaa machchata yaade, bare asinaa shoc'iyawaa

kushiyaappe ashshanaw, bare kushiya yeddaade hinkkuwaa attumatetsaa oyk'k'ooppe, 12 iziw ayinne k'arettenaan I kushiya k'ans's'ite. 13 «Ne keeshshaa gidдон dees'onne kawushsha gideedda laa"u miizaanatu de'oppino. 14 Ne soon darissiidenne guutsiide likkiyaa laa"u makkiyaabay de'oppo. 15 Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa gadiyaan adussa laysaa ne de'anaadan kumentsanne likke miizaanayenne makkiyaabay new de'o. 16 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay hewaa malabaa ootsiide, baletsiyaa asaa ubbaa shaattee. 17 «Hintte Gibs'eppe kesiide biide de'ishshin, Amaaleek'atuu hintte bolla ootseeddawaa hassayite. 18 Untunttu S'oossaw yayyena asaa; hintte ogiyaan hinttenana ek'etteeddino. Hintte hemettishin, daaburiide guyye atteeda asaa ubbaa wod'eeddino. 19 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena he biittaa laatissiide, hintte yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe hinttena shemppissiyaa wode, ha gadiyaan untuntta hassayiyaa Asay d'ayana gakkanaw, Amaaleek'atuwaa ubbaa saluwaa gufantsaappe d'ayissite; hewaa ootsanawaa mulekka dogoppite.

26 «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laatissiyaa biittaa geliide uttiyaa wode, 2 Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa gadiyaan mokkeedda katsaa ubbaappe bayirattiyaawaa k'un'aana Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eesettanaadan dooreedda sa'aw akkiide biite. 3 Yaatiide he wodiyaan aawotiyaa k'eesiyaakko biide, hawaadan yaagite; <Med'inaa Goday nu immana giide kase nu mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda sa'aa taana gelisseedda Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hachchi taani markkattay> yaago. 4 «Yaatooppe k'eesii katsay kumeedda k'un'aa ne kushiyaappe akkiide, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw yarshshiyaa sa'aa sintsan wotso. 5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa ne S'oossaa sintsan hawaadan yaagaade haasaya; <Ta mayzza aawuu de'iyasaa d'ayiiide metootteedda Sooriyaa biittaa asaa; I metootiide, payduwaan guutsaa asatuwaana Gibs'e wod'd'iide yan de'eedda. Hewaan de'iide I wolk'k'aama wolk'k'aamanne payduwaan c'ora gade keseedda. 6 Hewaa be'iide, Gibs'etuu nuw mek'etsaa iiteeddino; nuuna un"etseeddino. Nu ootsanaadan dees'o oosuwa nu bolla c'aaneeddino. 7 Yaatina, nuuni Med'inaa Godaw, nu aawotuwa S'oossaw, waasseeddo. Med'inaa Goday nu wasuwaa siseedda; nu un"uwaa, nu daaburaanne nu uk'kunnaa be'eedda. 8 Med'inaa Goday bare wolk'k'aama kushiyaaninne bare mic'etteedda k'esiyaan, wolk'k'aama dagamaan, malaataaninne malalissiyaa ooratsabaa ootsiyaawaan, nuuna Gibs'eppe kesseedda. 9 Ha sa'aa nuuna ahiide, maatsaanne

eessaa goggiyaa ha biittaa nuw immeedda. 10 Hekko taani Med'inaa Goday immeedda biittaa ayfiyaappe koyruwaa ahaaddi yaagaade, k'un'aa Med'inaa Godaa ne S'oossaa sintsan wotsaade, Aa sintsan goyinna. 11 Newunne ne soo asaw Med'inaa Goday ne S'oossay immeeddawaan nashetiidde, galatite; Leewatuunne hintte gidдон de'iyaa betetuu ubbaykka hinttenana nashetino. 12 «Asiraataa kessiyaa heezzantsa laysan laysan mokkeeddawaa ubbaappe asiraataa kessaade poliyyaa wode, ne kataman de'iyaa Leewatoo, betetoo, aata aawuu bayinnawanttoonni am'etoo imma; yaatooppe untuntu hintte kataman barew koshshiyaa katsaa maananne kallana. 13 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, hawaadan yaaga; «Taani ta golleppe S'oossaw dummateedda katsaa kessaade, neeni taana azazeedda ne azazuwaadan Leewatoo, betetoo, aata aawuu bayinna naanatoonni am'etoo immaad. Taani ne azazuwaappe ituwaanne mentsabeykke; k'ay ituwaanne dogaa aggabeykke. 14 Ta kayyuwaa wodekka, he asiraataappe ayinne mabeykke; taani wogaan geeshsha gidenna wodekka, aappe kare kesseeddawekka baawa; hayk'keedda asawukka ac'aa hewaappe wotsabeykke. Taani Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, azazettaad; k'ay neeni taana azazeeddawaa ubbaa polaad. 15 Neeni de'iyaa geeshsha sa'aappe, saluwaappe haa duge s'eella; ne deriyaa Israa'eelanne kase nu mayzza aawaatoo ne immana gaade c'aak'keeddawaadan nuw immeedda ha maatsayenne eessay goggiyaa biittaa anja» yaaga. 16 «Neeni ha awaayotuwaanne wogatuwaa naaganaadan, Med'inaa Goday ne S'oossay neena hachchi azazeedda; hewaa diraw, neeni untunta ne kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe naaga. 17 Med'inaa Goday new S'oossaa gideeddawaa, ne Aa ogiyaan hamettiyaawaa, Aa wogaa, Aa azazuwaanne Aa higgiiyaa neeni poliyaawaa hachchi erissaadda. 18 K'ay Med'inaa Godaykka bare geleeedda k'aalaadan neeni Aa asaa gidiaawaa, aw buzo miishshaa gidiaawaanne neeni Aa azazo ubbaa naaganawaa erisseedda. 19 Hewaa neeni ootsooppe, I med'd'eedda asaa ubbaappe neena galatan, sunsaaninne bonchchuwaan wolk'k'aama gade ootsana Med'inaa Goday geleeedda k'aalaadan neenikka aw geeshsha gade gidanawaa hachchi erisseedda» yaageedda.

27 Hewaappe guyyiyaan, Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaanna gidiide, asaa hawaadan yaageedda; «Taani hachchi hinttena azaziyaa azazuwaa naagite. 2 Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa geliyaa wode, wolk'k'aama shuchchatuwaa essiide, booshunchchaan okkite. 3 Med'inaa Goday hintte aawotuwwa S'oossay

hinttenttoo immana geeddawaadan, eessayenne maatsay goggiyaa biittaa, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa hintte pinniyaa wode, ha higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa he shuchchatuu bolla s'aafite. 4 Hintte Yorddaanoosa pinneedda wode, taani hinttena hachchi azazeeddawaadan, ha shuchchatuwaa Eebaala Deriyaa bollan essiide, untunta booshunchchaan okkite. 5 He sa'aan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, birataa miishshay bochchibeenna shuchchaappe yarshshiyaa sa'aa ootsite. 6 He hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaa sa'aa masettibeenna shuchchaappe ootsite; yaatiide hewaa bollan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, s'uuggiiyaa yarshshuwaa shiishshite. 7 Ittippetetsaa yarshshuwaakka, hewaan miidde, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite. 8 Ha higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa k'onc'iyaan beettiyaawaadan ootsiide, ha hintte esseedda shuchchatuu bolla s'aafite» yaageedda. 9 Muse k'aykka Leewiyaa gidiiyaa k'eesetuwaana ittippe gidiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaageedda; «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, c'o'u giide sisite! Hekko hachchi hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa asaa gideeddita. 10 Hewaa diraw, hachchi taani hinttenttoo immiyaa azazuwaanne awaayuwaa naagiyaawaan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettite» yaageedda. 11 He gallassikka Muse asaa hawaadan yaagiide azazeedda; 12 «Hintte Yorddaanoosa pinneedda wode, Gariizaama Deriyaa bolla ek'kiide asaa anjanawannta: Simoonaa, Leewiyaa, Yihudaa, Yisaakoora, Yooseefonni Biiniyaama zaratuwaa. 13 K'ay asaa shek'kanaw Eebaala Deriyaa bolla ek'kanawanttu: Roobeela, Gaada, Aaseera, Zaabiloonaa, Daananne Niftaaleema zaratuwaa. 14 Leewatuu barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagino. 15 « «Med'inaa Godaa sintsan tuna gideeddawaa, kushiyaa hiillanchchay massiide Kesseeedda mitsaa gidina, woy birataa tigiide med'd'eedda eek'aa gidina, aw geeman goyinniyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'i!» yaago. 16 « «Bare aawuwaa woy bare daayo kawushshiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'i!» yaago. 17 « «Bare shooruwaa zawaa sugiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'i!» yaago. 18 « «K'ook'ay baanaw bessiyaa ogiyaappe balasaa zaariyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'i!» yaago. 19 « «Betiyyaa, aata aawuu bayinna naanatuwaa pirddaanne am'atti pirddaa gellayeedda Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'i!» yaago. 20 « «Bare aawuwaa machchattinna gisiide, bare aawuwaa bonchchuwaa kawushshiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay,

«Amen"i!» yaago. 21 « «Ay mehiyaannakka gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago. 22 « «Bare michchato gidiyaa, aawuwaa naattinna gidina, bare daay naattinna gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago. 23 « «Bare bollotattina gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago. 24 « «Bare shooruwaa geeman wod'iyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago. 25 « «Shaluwaan shamettiide, s'illo asaa wod'iyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago. 26 « «Ha higgiiyaa k'aalatuwaa poliide minisena Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, «Asay ubbay «Amen"i!» » yaago.

28 «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, polo azazettooppe, hachchi taani new immiyaa azazuwaa ubbaa loytsaade kaallooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay gadiyaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaappe neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana. 2 Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, neeni azazettooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa anjuu ubbay newaa gidanawaa. 3 «Neeni kataman anjjettedawaa gidanawaa; gas'ariyanka anjjettedawaa gidanawaa. 4 Ne uluwaa ayfii, ne shoyk'aa ayfii, ne mehiyaa maratuunne ne dorssaanne ne deeshshaa wudiya maratu, c'orattiide anjjettedawannta gidana. 5 Ne katsaa k'un"aynne ne munak'a kerii anjjettedawannta gidanawaa. 6 Neeni gelaaddekk kesaaddekk anjjettedawaa gidana. 7 «Ne bollan denddiyaa ne morkkatuwaa Med'inaa Goday ne sintsan s'oonetteeddawannta ootsana. Untuntu ne bolla itti ogiyaanna yaana; shin laappun ogiyaanna ne sintaappe bak'atiide d'ayana. 8 «Med'inaa Goday ne kushii oyk'keeddawaa ubbaanne ne diiyaa anjana; Med'inaa Goday ne S'oossay new I immiyaa gadiyaan neena anjana. 9 «Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazuwaa naagooppenne Aa ogiyaan hamettooppe, I new kase c'aak'keeddawaadan, Med'inaa Goday neena barew dummatedda geeshsha gade ootsiide essana. 10 Hewaappe guyyiyaan, gadiyaan de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa suntsay neenan s'eegetteeddawaa be'iide yayana. 11 Med'inaa Goday new immanaw kase ne mayzza aawaatoo c'aak'keedda he gadiyaan, ne uluwaa ayfiyaa, ne mehiyaa ayifiyaanne, ne shoyk'aa ayfiyaa darissiide neena anjana. 12 «Ne kushiya oosuwa ubbaa anjanawunne, Med'inaa Goday ne biittaw iraa wodiyaan bukissanaw bare minja golliyaa, saluwaa penggiyaa new dooyana; k'ay neeni daro kawutetsatoo tal"anappe attina, ooppenne haa tal"akka. 13 Med'inaa Goday neena huup'e kessanappe attina, guyye dufe kessenna. Hachche taani

new immiyaa, Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazuwaa sisaade, hewaa loytsaade kaallooppe, neeni bolla gidanappe attina, garssa gidakka. 14 Taani new hachchi immeedda azazuwaappe haddirssanne ushechcha gaade, hara s'oossatuwaa kaalloppanne untunttoo ootsoppa. 15 «Shin neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa k'aalaw azazettenan is'saade, hachchi taani neena azaziya wogaanne azazuwaa ubbaa naagennan aggooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa shek'atu ubbay ne bolla yaananne neena untuntu demmana. 16 «Neeni kataman shek'etteeddawaa gidana; gas'ariyanka neeni shek'etteeddawaa gidana. 17 «Ne katsaa k'un"aynne ne munak'a kerii shek'etteeddawaa gidana. 18 «Ne uluwaa ayfii, ne shoyk'aa ayfii, ne mehiyaa wudii, ne dorssaanne deeshshaa wudii shek'etteeddawaa gidana. 19 «Neeni gelaaddekk kesaaddekk shek'etteeddawaa gidana. 20 «Neeni ne iita oosuwaan taana aggeeda diraw, ellekka neeni d'ayana gakkanaw, ne ootsiyaa ooso ubbaan Med'inaa Goday shek'k'aa, shabbirssaanne seeraa yeddana. 21 Neeni laattanaw biyaa gadiyaappe d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday iita harggii neeppe duus'sennaadan ootsana. 22 Med'inaa Goday neena gil'k'atetsan, mishuwaaninne madutsan, s'uuggiyaa harggiyaaninne koshan, c'arkkuwaaninne dumma dumma katsaa harggiyaan neeni d'ayana gakkanaw shoc'ana. 23 Neeppe bollana ne likkiyaan de'iyaa saluu nahaase birataa gidanawaa; ne biittaykka birataa gidanawaa. 24 Med'inaa Goday ne gadiyaan bukkiiyaa iraa d'iiliyaanne baana kessana; neeni gadiyaappe d'ayana gakkanaw, baanay saluwaappe duge bukkana. 25 «Med'inaa Goday neena ne morkkatuwaan s'oonissana; neeni untuntta olanaw itti ogiyaanna kesana; shin laappun ogiyaanna ne untuntu sintaappe bak'atana. Biitan de'iyaa kawutetsaa ubbay ne bolla gakeeddawaa be'iide, yashshan shabbirettana. 26 Ne anhay saluwaa kafuwaa ubbawunne bazzuwaa do'aw k'uma gidana; untuntta yederssiyaabaykka de'enna. 27 «Med'inaa Goday neena d'alii bayinna Gibs'e madutsan, kis'an, ilahuwaaninne puussuwaan neena harggissana. 28 Med'inaa Goday neena gooshshan, k'ook'etetsaaninne dagamaan shoc'ana. 29 Gallassaa seetan neeni k'ook'ii d'uman tattaafiyaawaadan tattaafana; ne ootsiyaabay ubbay new giigennaan is'sana. Ne de'o laysaa ubbaan uk'k'unnetaadenne bonk'k'ettaade de'ana. Neena maaddiyaa asaakka demmakka. 30 «Neeni mac'c'a naatto giigissana shin, haray izo bonk'k'iide afana. Golliyaa neeni kees'sana; shin aan de'akka. Woyyniyaa ne tokkana; shin Aa ayfiyaa maakka. 31 Ne booray ne sintsan shukettana; shin Aa ashuwaa maakka. Ne harii neeppe laagettiide aketana; shin new guyye simmenna. Ne dorssay ne morkkiyaw

imettana; hewaa ashshanaw neena maaddiyaawe baawa. 32 Ne ayfiyaa sintsan ne attuma naanatuunne mac'c'a naanay hara kawutetsaw imettana; untunttu simmina be'ana gaade s'eellishin, ne ayfii galjana; hewaa digganaw new ay wolk'k'aynne de'enna. 33 Ne biittaa ayifiyaanne ne daabureeddawaa ubbaa ne erenna Asay maana; ne de'o ubbaan uk'kunneteeddawaanne naak'etteeddawaa gidana. 34 Ne be'iyaa iitay neena gooshshana. 35 Med'inaa Goday d'alii bayinna iita madutsan ne gulbataanne ne wodiriyaa harggissana; yed'd'iyaa gediyaappe huup'iyaa gakkanaw, neena he madutsan shoc'ana. 36 «Med'inaa Goday neenanne ne kaatiyaa, neena gidina, ne mayzza aawotuwa gidinakka eribeenna asaa gade afana. Hewaan neeni mitsaappenne shuchchaappe med'etteedda hara s'oossatoo goyinnana. 37 Med'inaa Goday neena laaliyaa hara kawutetsatuwaa ubbaa gidдон poora hawanttuwaa giide, k'iliic'iyawaanne ka'iyawaa gidanassa. 38 «Neeni daro katsaa ne shoyk'aan zerana; shin boolii mi diggina, guutsaa katsaa shiishshana. 39 Woynniyaa tokkaade, Aa ootsana; shin gus'unii Aa mi diggina, aappe ayinne mas'akka; agaadeka aappe ushakka. 40 Ne biittaa ubbaan zayitiyaa wogaray mukkana; shin ayfii k'ok'k'ofetti kichchina, wogaraa zayitiyaa demmakka. 41 Attumanne mac'c'a naanatuwaa ne yelana; shin olay omooddi afi diggina, untunttu neenana de'ikkino. 42 Ne mitsaa ubbaanne ne biittaa ayfiyaa boolii wurssana. 43 «Ne gidдон de'iyaa betii ne bolla d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; shin neeni guyye yaade zik'k'i zik'k'i gaana. 44 I new tal'anappe attina, neeni aw tal'akka; I huup'e gidanawaa; neeni dufe gidanassa. 45 «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, azazettenan is's'eedda dirawunne I azazeedda azazuwaanne wogaa naagennan is's'eedda diraw, neeni d'ayana gakkanaw, ha shek'atuu ubbay ne bolla wod'd'ana; neena untunttu yederssana. 46 Ha shek'atuu ne bollaninne ne zaratuu bollan med'inaw malaatanne malalissiyaawaa gidanawaa. 47 New sa'ay injeteedda wode, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, nashshechchaaninne galatan goynnabaakka. 48 Hewaa diraw, neena koshan, saamuwaan, kalluwaaninne metuwaan ubbabaa d'ayaade, Med'inaa Goday ne bolla yeddiyaa ne morkketoo moodetana; Med'inaa Goday neena d'ayissana gakkanaw, ne morggiyaan birataa morgge mitsaa waas'ana. 49 «Med'inaa Goday neeni untunttu k'aalaa erenna kawutetsaa ankkuu paalliyaawaadan elleellisiidde, biittaa gas'aappe, haakuwaappe ne bolla ahana. 50 Untunttu hank'k'uwaa som'uwaanna de'yaawantta; c'imaal bonchchennawantta; guutsatookka k'arettenawantta. 51 Neeni d'ayana gakkanaw, ne mehiyaa maraanne, ne biittaa ayfiyaa maana. Untunttu neeni d'ayana gakkanaw,

ne katsaa, ne woyniyaa eessaa, ne zayitiyaa, ne miizzaanne ne dorssaa wudiyaa wurssana. 52 Ne gadiyaan de'iyaa neeni ammanettiyyaa, adussa, mino dirssatuu mulesaanna kolettana gakkanaw, ne katamaa yuushshuwaan dooddiide, neena un'etsana. Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda biittaa ubbaa yuushshuwaan dooddiide neena un'etsana. 53 «Ne morkketuu katamaa dooddiide neena un'etsiyaa wode, miyaawaa d'ayaade, Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda, ne uluwaa ayfiyaa gidiyaa, ne attuma naanatuunne ne mac'c'a naanatu ashuwaa neeni maana. 54 Ne gidдон haray atto kase suretetsaaninne ashikketetsaan de'eedda giyaa asikka bare ishaw, bare siik'iyaa machchatiwunne bare yeleedda naanaatoo k'arettena. 55 Morkketuu katamaa dooddiide un'etseeddawaappe denddeeddawaan, harabay maanaw bayinna diraw, bare miyaa bare naanatu ashuwaappe haraw oossinne immenna. 56 Ne gidдон kase suretetsaaninne ashikketetsaan de'aaddu giyaa, bare duretetsaappe denddeeddawaan sa'aa yed'd'anaw shaattetiyyaa mac'c'a mishiratakka, bare siik'iyaa asinaw bare attumanne mac'c'a naanaatoo k'arettenaan, 57 Aa bare yeleedda na'aanna yeedda guyyebaa bare siik'iyaa asinaakka bare yeleedda naanatuwaakka gatsennan, uuzetaade geeman barekka madiggana. Ayaw gooppe, morkkii Aa de'iyaa katamaa dooddiide izo un'etseeddanne tuggayeedda diraw, iziwi miyaabay harabay ayaynne baawa. 58 «Ha mas'aafan s'aafetteedda higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa neeni naagana d'ayooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay malalissiyaanne yashshiyaa suntsaa bonchchennaan aggooppe, 59 ne bollanne ne zariyaa ubbaa bolla Med'inaa Goday yashshiyaa boshaa, simmenna bashshaanne d'alii bayinna iita harggiyaa ne bolla yeddana. 60 «Kase Gibs'e asaa bolla be'aade, neeni yayyeedda Gibs'e harggiyaa ubbaa zaariide, ne bolla ahana; he harggii neena yeddenna. 61 K'ay ha higgiiyaa mas'aafan s'aafettiibeenna hargge ubbaanne boshaa ubbaa ne d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday ne bolla ahana. 62 Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaa sisennan is's'eedda diraw, saluwaa s'oolinttiyaadan c'oratteedda hintteppe guutsay attana. 63 Med'inaa Goday hinttenttoo lo'obaa ootsiyaa wodenne hintte payduwaa c'orayiyaa wode doseeddawaadan, ha'i hintte bollan bashshaa ahiyaa wodekka hinttena laaliyaa wodekka nashettana; hintte laattanaw biyaa biittaaappekka shodettiide d'ayana. 64 «Med'inaa Goday hinttena biittaw ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, biittaa ubbaan laalana. Hewaan hinttena gidina, woy hintte mayzza aawotuu eribeenna, hara mitsaanne shuchchaa s'oossatoo goyinnana. 65 He kawutetsatuwaa

giddon hintte woppaa demmikkita; hintte gediya c'aamay yed'd'iyyaa sa'aa keeshshaa gadiikka hinttentoo de'enna. Hewaan Med'inaa Goday hinttentoo metobaa k'ofa s'alalaan kumeedda huup'iyyaa, amo s'alalaan daabureedda ayifiyaanne hidoottaa k'ans's'uwaan kumeedda wozanaa immanna. **66** Hintte de'uu ubbay hirggaana gidanawaa; gallassinne k'amma shabbirssaanne hayk'uwaa yashshan un"ettiide de'ana. **67** Hintte wozanaan kumeedda yashshaappenne hintte ayfii be'iyyaa palaappe denddeeddawaan, hintte wontiyyaa wode, «Awude k'ammandeeshsha» k'ay k'ammiyaa wode, «Awude wonttanddeeshsha» yaagana. **68** Taani hinttena, «Laa"entso ha ogiyya biikkita» geedda ogiyaanna Med'inaa Goday hinttena zaariide markkabiyaan guyye Gibs'e yeddana. Hewaan hintte ayiliyaa gidanaw, hintte morkketoo hinttena zal"anaw koyana; shin hinttena ayileyanawukka shammiyaawaa demmikkita» yaageedda.

29 Med'inaa Goday Siinaa Deriyan Israa'eelatuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa k'aalaa bolla haraa Moo'aaben untuntunna c'aak'k'etanaw Musa azazeedda c'aak'uwaa k'aalatuu hawantta. **2** Muse Israa'eeliyaa asaa ubbaa s'eesi shiishiide, untunttoo odiyaabay hawaa: «Med'inaa Goday hintte sintsan Gibs'e kaatiyaa bolla, Aa olanchchatuwaa ubbaa bollanne Aa biittaa ubbaa bolla ootseeddawaanne gatseeddawaa hintte ayifiyaan be'eeddita. **3** He iita metotuwwa, wolk'k'aama malalissiyaawantanne ooratsabatuwaa hintte ayifiyaan be'eeddita. **4** Shin hachchi gakkanaw, Med'inaa Goday hinttentoo akeekiyya wozanaa, s'eeliyaa ayifiyaanne sisiyaa haytsaa immibeenna. **5** S'oossay oytamu laytsaa kumentsaa hinttena biittaa bazuwaan kaaletsiyaa wode, hintte mayuu hintte bollaappe wuribeenna, hintte c'aamayykka hintte gediyaappe wuribeenna. **6** Hintte miyaa ukitsay, ushiyaa woyniyaa eessay, woy hara matsoiyaa ushshay baawa; d'ayooppekka Med'inaa Goday hinttentoo S'oossaa gidiyaawaa erissaad. **7** «Nuuni ha sa'aa gakeedda wode, Haseboona Kaatii Sihooninne Baasaane Kaatii Oogi nuunana olettanaw yeeddino; shin nuuni untuntta s'ooneeddo. **8** Untunttu biittaa akkiide, Roobeelanne Gaada zaratuu k'ay Minaase zariyaappe baggaw laata ootsiide immeeddo. **9** «Hintte oyk'k'obayenne yed'd'obay hinttentoo anjettana mala, ha c'aak'uwaa k'aalatuwaa ammanettiide polite. **10** Hachche hintte ubbay, zariyaa kaappatuu, c'imatuu, suntsatuunne Israa'eeliyaa Asay ubbay hawaan Med'inaa Godaa sintsaan, **11** Hintte naanatuwaanna, hintte mac'c'a asaana hintte giddon de'iyyaa kare biittaa asaananne hintte son mitsaa k'oriyaanne haatsaa tikkiyaa oosanchchatuwaanna ittippe, hawaan ek'k'eeddita. **12** Med'inaa Godaana, hintte S'oossaanna,

k'aalaa c'aak'uwaa gelanaw, Med'inaa Godaana c'aak'uwaan mayyeeddawaa polanaw giigiide shiik'eeddita. **13** Med'inaa Goday hinttena bare asaa ootsiide minisana; hinttenttoonne beni hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw geleedda c'aak'uwaa k'aalaadan, I hinttenttoo S'oossaa gidanawaa. **14** Taani ha c'aak'uwaa mino k'aala c'aak'uwaa uda wotsiyaawe hintte s'alalaanna gidiide, **15** hachche hawaan nuunana Med'inaa Godaa nu S'oossaa sintsan ek'k'eedda nu ubbaananne sintsanaw yaana nu yeletaa ubbaanna wotsay. **16** «Nuuni Gibs'en waan de'eddenttonne k'ay hawaa gakkanaw, ogiyaan de'iyya kawutetsatuwaa gidduwaana waan aad'd'iidde yeedentto eriita. **17** Untunttu giddon de'iyya tuna eek'aa, masseedda mitsaa, shuchchaa, biraanne work'k'aa eek'aa misiletuwwa be'eeddita. **18** Ha hintteppe ooninne attumawaa gidina mac'c'awaa gidina, itti golliyaa asaa gidina zare gidina, Med'inaa Godaappe, nu S'oossaappe, sher'i giide, hara kawutetsatuwaa s'oossatoo goyinnennaadan naagettite. Hewaa ootsiyaa Asay c'ammiyaanne wod'iyya ayfiyaa ayifiyaa mitsaa s'ap'uwwa gidanawaa. **19** «Ha c'aak'uwaa k'aalaa sisiide, bare wozanaan, «Ta sheniyaan taani booppekka, ayaa metuunne baawa» yaagiide barena c'immooppe, hewaa mala Asay lo"otuwwa bollanne iitatuwaa bolla bashshaa ahana. **20** Med'inaa Godaa hank'k'uunne k'anaatii hewaa mala asaa bolla ees's'i kesanaappe attina, Med'inaa Goday Aa maarena. Ha mas'aafan s'aafetteedda shek'aa ubbay Aa bolla yaana; saluwaappe garssa baggaappe Aa suntsaa Med'inaa Goday d'ayissana. **21** Med'inaa Goday ha Higgiyaa Mas'aafan s'aafetteedda shek'k'aa c'aak'uwaadan he asaa Israa'eeliyaa asaappe shaakkiide d'ayissana. **22** «Sintsappe yiyaa yeletay, hintte zariinne haako deriyaappe yiyaa hara biittaa Asay Med'inaa Goday hintte bolla aheedda boshanne harggiyaa be'ana. **23** Biittaa ubbay diiniyaanne mas'iniyaan kamettiide, ayaa go"anne immennawaa gidanawaa; ayaanne zeranawunne mokissanaw danddayettenna; in maatay mitsay dic'c'enna. Med'inaa Goday bare hank'k'uwaan d'ayiseedda Sodoomadaanne Gamooradan, Adaamadaanne S'aboyma katamatuwaadan hanana. **24** Kawutetsaa ubbay hawaadan yaagana; «Med'inaa Goday ha gadiyaan hawaa malabaa ayaw ootseedee? Ha wolk'k'aama hank'k'uwoo gaaso gideeddabay ayee?» yaagana. **25** «Asay zaariide, «Untunttu Med'inaa Goday, untunttu aawotuwwa S'oossay, untunttu Gibs'eppe kessiyaa wode, untunttunna geleedda c'aak'uwaa k'aalaa mentseedda diraassa. **26** K'ay untunttu biide, erenna s'oossatoonne I untunttu goyinnoppite geedda s'oossatoo goyinneeddino. **27** Hewaa diraw, Med'inaa Goday hank'k'ettiide, ha mas'aafan

s'aafetteedda shek'aa ubbaa untunttu bolla aheedda. 28 Med'inaa Goday wolk'kaama hank'kuwaa hank'k'ettiide, untunttu gadiyaappe untuntta shoddiide, hawaadan hara biittaa yedersseedda yaagana. 29 «S'uura yewotuu Med'inaa Godaa nu S'oossaassa; shin nuuni ha higgiiyaa k'aalaa ootsanaadan, k'onc'c'eedda yewotuu med'inaw nuussanne nu naanatuwaassa.

30 «Ha ta hintte sintsan wotseedda anjiuunne shek'ay hintte bollan gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laaliyaa hara kawutetsatuwaa gidдон de'iidde, hawaa hintte hassayana. 2 He wode hinttenne hintte naanay Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmiide, hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe taani hachchi hinttena azazeedda k'aalaw azazettooppe, 3 hewan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte omoduwaawaa zaarana; I hinttenttoo k'arettana. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaa gidoppekka zaariide shiishshana. 4 Biittaa gas'aa gakkanaw laalettooppekka, hewaappe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena zaariide shiishshana. 5 Hintte aawotuu kase laatteedda biittaa hintte akka laattanaadan S'oossay hintte S'oossay hinttena he biittaw ahana. Yan hinttena hintte aawotuwaappe aatsiide dureyananne hintte payduwaa darissana. 6 «Hintte de'uwaan de'ana malanne Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe siik'anaadan, I hinttenttoonne hintte naanaw azazettiiyaa wozanaa immana. 7 Med'inaa Goday hintte S'oossay ha shek'aa ubbaa hintte morkketuunne hinttena yederssiyaawantu bolla ahana. 8 Hintte akka zaariide Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettana; taani hachchi hinttena azaziyaa Aa azazuwaakka naagana. 9 Hintte ha Higgiiyaa Mas'aafan s'aafetteedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaanne Aa wogatuwaa naaganaw Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettooppe, k'ay hintte hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmooppe, I hinttena hintte kushiyaa ooso ubbaan, hintte uluwaa ayifiyaan, hintte mehiyaa ayifiyaaninne hintte biittaa ayifiyaan darissiide anjjana. Ayaw gooppe, kase hintte aawotuwaawaa anjiiyaawan nashetteeddawaadan, Med'inaa Goday ha'i hinttena anjiiyaawankka nashettana. 11 «Taani hachchi hinttena azaziyaa ha azazuu hewaa keeshshaa dees'o gidenna; hintteppe haakokka gidenna. 12 Hintte, «Nuuni sisiide azazettanaadan, saluwaa kesiide nuw wotsanawe oonee?» geenaadan saluwaan de'enna. 13 «Nuuni sisiide azazettanaadan, nuw abbaa pinniide ahanawe

oonee?» geenaadan abbaa hefintsan de'enna. 14 K'aalay hinttenttoo loytisi matan de'ee; hintte ootsanaadan, k'aalay hintte wozanaanne hintte doonaan de'ee. 15 «Be'ite, taani hachchi hintte sintsan de'uwaanne lo'otetsaa, hayk'uwaanne bashshaa wotsaad. 16 Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'iyawaan Aa ogiyaan hamettiiyaawaaninne Aa azazuwaa, Aa awaayuwaanne Aa wogaa naagiyaawaan, taani hachchi hinttena azaziyaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettooppe, hintte de'uwaan de'ananne c'orattana; k'ay hintte laattanaw geliyaa gadiyaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana. 17 «Shin hintte wozanay wora simmina, hintte azazettenan is'sooppe, hara s'oossatoo goyinooppe, k'ay untunttoo ootsooppe, 18 hintte wuri d'ayanawaa taani hachchi hinttenttoo oday. Yorddaanoosa pinniide, hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte laytsay aduk'k'ena. 19 «Taani hintte sintsan de'uwaanne hayk'uwaa, anjiuwaanne shek'aa wotseeddawoo hachchi saluwaanne sa'aa hintte bolla markkayana; simmi hinttenne hintte zarii de'uwaan de'ana mala, de'uwaa doorite. 20 Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'ite; Aa k'aalaa sisite, aw azazettite; aanana oyk'k'etite. Hewaadan hanooppe, Med'inaa Goday hintte de'uwaa. Kase hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'keedda gadiyaan hinttenne hintte naanay adussa laytsaa de'ana» yaageedda.

31 Muse gujjiiidikka Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaageedda; 2 «Ha'i taw s'eetanne laatamu laytsaa gideedda diraw, hawaappe sintsanaw hinttena kaaletsanaw danddaykke; hewaa bollakka Med'inaa Goday taana, «Neeni Yorddaanoosa hefintsa pinnakka» yaagiide odeedda. 3 Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte sintsan hamettiide hinttena kaaletsana. Hewaan de'iyaa kawutetsatuwaa I wurssiyaa diraw, untunttu biittaa hintte laattana. K'ay Med'inaa Goday geeddawaadan lyyaasu hinttena kaaletsana. 4 Med'inaa Goday Amooore Kaatetuwaawaa Sihoonanne Ooga s'ooniide, untunttu biittaa d'aysseeddawaadan, hintte morkkatuwaakka hewaadan ootsana. 5 Med'inaa Goday untuntta hinttenttoo aatsi immana; hintte untunttu bolla taani hinttena azazeeddawaadan ootsana. 6 Minnite; ayinne baawa; yayyoppite. Untuntta be'iide dagammoppite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenanna gidanawaa. I hinttena yeggenna woy aggena» yaageedda. 7 Hewaappe guyyiyaan, Muse lyyaasa s'eesiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan hawaadan yaageedda, «Minna; genc'c'a. Ayaw gooppe, neeni ha asaanna ittippe Med'inaa Goday untunttu mayzza aawaatoo immana giide c'aak'keedda

biittaa gelissaasa; he biittaaakka untuntta laatissaasa. **8** I Med'inaa Goday bare huup'iyaw neenana gidiide neena kaaletsana. I neena olenaa; ayinekka neena aggena. Hewaa diraw, yayyoppa; ne wozanaan dagammoppa» yaageedda. **9** Muse ha higgiiyaa s'aafiide, Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkiyaa k'eese gidiyaa Leewiyaa naanatoonne Israa'eeliyaa c'imatoo ubbaw immeedda. **10** Muse untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Ac'uu ubbay atto geetettiyaa laappuntsa laytsaa wurssetsan, bonchchettiyaa Daasiyaa Baalaa gallassan, **11** Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsa I dooreedda sa'aa aw goyinnanaw Israa'eeliyaa Asay ubbay shiik'iyaa wode, untunttu sisiyaawaadan nabbabite. **12** Untunttu ubbaykka sisiide, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa tamarana mala, ha higgiiyaa k'aalaa ubbaa ammanettiide polana mala, asaa, attumanne mac'c'a, naanatuwaanne hintte gadiyaan de'iyaa kare biittaa asaa ittippe shiishshite. **13** Ha higgiiyaa k'aalaa erenna untunttu naanaykka Yorddaanoosa pinniide, hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte de'iyaa laytsaa ubbaan ha higgiiyaa sisino; Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa tamarino» yaageedda. **14** Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Be'a, neeni hayk'k'iyaa gallassay mateedda. I kaalettiyaa azazuwaa aw taani immana mala, lyyaasa s'eesaade, neeni aanana ittippe Dunkkaaniyaa giddo gelite» yaagina, Musenne lyyaasu Dunkkaaniyaakko shiik'eeddino. **15** Med'inaa Goday he Dunkkaaniyaan shaariyaa tuussaan untunttoo k'onc'c'eedda; he shaariyaa tuussaykka Dunkkaaniyaa penggiyaan ek'keedda. **16** Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeni matan hayk'k'aade ne aawotuwaan gakkettaasa. Neepe guyyiyaan, ha Asay taw ammanettennawaa gidana; taani untuntunna wotseedda c'aak'uwaa mentsana. Untunttu taana aggiide, sharmus'atuwaadan, barenttu laattiyaa gadiyaan de'iyaa eek'atuwaa kaallana. **17** Hewe haniyaa wode, ta hank'k'uu untunttu bolla ees's'i kesana. Taanikka untuntta agga aggana; ta som"uwaa untuntuppe wora zaarana. Yaatina, untunttu d'ayana; c'ora metuunne bashshay untunttu bolla yaana. He wodiyaan untunttu, <Tumu ha metuu gakkeddawe nu S'oossay nu gidдон bayinnawaa gishshaassa gidennee?» yaagiide oochchana. **18** Hara s'oossatoo goyinniide, untunttu haneedda iitabaa diraw, taani he gallassi ta som"uwaa mulekka untuntuppe wora zaarana. **19** «Hewaa diraw, ha"i ha mazimuriyaa s'aafaade, Israa'eeliyaa asaa ubbaa tamarissa. Ha mazimurii taw Israa'eeliyaa asaa bolla markka gidana mala, untuntta yes'issa. **20** Untunttu mayzza aawaatoo geleedda k'aalaadan, maatsayenne eessay goggiyaa biittaa taani untuntta

gelisseeddawaappe guyyiyaaninne untunttu mi kaalliide, wozanay muumeeddawaappe guyyiyaan, hara s'oossatoo goyinniide, taana kad'ana; ta c'aak'k'uwaakka mentsana. **21** Daro metuunne bashshay untunttu bolla gakkeddada wode, ha mazimurii untunttu naanatu doonaappe digettenna diraw, untunttu bolla markka gidanawaa. Ayaw gooppe, taani c'aak'k'eedda biittaa untuntta biro gelissennan de'ishshin, haananakka untunttu k'oppiyaa k'ofaa erakichchaad» yaageedda. **22** Muse he gallassi he mazimuriyaa s'aafiide, Israa'eeliyaa asaa tamarisseedda. **23** Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Neewe na'aa lyyaasa hawaadan yaagiide azazeedda; «Minna, genc'c'aa; taani untunttoo immanaw k'aalaa geleedda biittaa Israa'eeliyaa asaa afaade gelissaasa. Taanikka neenana ittippe gidana» yaageedda. **24** Muse ha higgiiyaa k'aalatuwaa koyiroppe wurssetsaa gakkanaw, s'aafiide wursseeddawaappe guyyiyaan, **25** Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkiyaa Leewatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; **26** «Higgii s'aafetteedda ha mas'aafaa afite; Med'inaa Godaa hintte S'oossaa C'aak'uwaa Taabootaa matan wotsite. Hewaan I hintte bolla markka gidana mala yan wotsite. **27** Hintte woyissa makkalanchchentonno woyissa morggiyaa d'uleefentto taani eray. Be'ite, ta hinttenana de'eedda laytsaa ubbaan hintte Med'inaa Godaw iita makkalaa; shin taani hayk'k'a kichchina, ubbaa woyissaa makkalanitee? **28** Hewaa diraw, hawaa ubbaa ta untunttoo odanaw, saluwaanne sa'aa ta untunttu bolla markkayanaw, hintte zariyaa kaappatuwaa ubbaanne deriyaa kaaletsiyaa asaa ubbaa taw shiishshite. **29** Ta hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, hintte mule iita asaa gidanawaanne taani hinttena tamarisseedda azazuwaappe wora simmanawaa taani eray. I ootsoppite geedda iitabaa hintte kushiyan ootsiide, Med'inaa Godaa hank'k'etsiyaa diraw, sintsaappe yiyaa wodiyaan hintte bolla iita boshaa ahana» yaageedda. **30** Hewaappe guyyiyaan, Muse ha mazimuriyaa k'aalatu wuraan gakkanaw, shiik'eedda Israa'eeliyaa shiik'uwaa ubbaa sissiide odeedda.

32 Hinttenoo, salotoo, taani odiyaawaa sisite; biittaykka ta doonaa k'aalaa siso. **2** Ta timirtii iraadannakko; ta k'aalatuukka ketterssaadan, s'okuu maataa bollan wod'd'iyaa puuse iradaannanne c'arshshaa bollan wod'd'iyaa puusiyaadan wod'd'o. **3** Taani Med'inaa Godaa suntsaa awaayana; gitatsaa nu S'oossaw immite. **4** I nu zaallaattee, Aa oosuwaan pokkuu baawa; Aa oge ubbaykka suure. Nu S'oossay ammanettiyaawaanne iitatetsay bayinnawaa; I tumanchanne suure. **5** Hintte ammanettennanne ayawunne patsenna, nagaranchchanne baletsiyaa yeletaa gidiyaa diraw, Aa asaa gidanaw hintte bessikkita. **6** Hinttenoo eeyyanne

akeeki bayinna asaw, hintte Med'inaa Godaw immiyaa zaaruu hawe? I hinttena med'd'eedda hintte Aawuwaa gidennee? I hinttena med'd'iide, minisi esseedda. 7 Kase wodiya k'oppite; daro yeletatuu laytsaakka akeekite. Hintte aawotuwaaw oochchite; untuntu hinttena bessana. Hintte c'imatuwaakka oochchite; untuntu hinttentoo odana. 8 Ubbaappe D'ok'k'ay kawutetsatoo untuntu de'yaasaa laatisseedda wode, asaa naanatuwaa untuntu zariyaan zariyaan shaakkeedda wode, Israa'eeliyaa asaa payduwaadan, untuntu zawaa esseedda. 9 Ayaw gooppe, shaakuwaan Med'inaa Godaa gakkweedawe Israa'eeliyaa; Yaak'oobikka Aa gakkweedda laataa. 10 Biittaa mela biittaa untuntu saamuwaan de'ishshin, c'arkuwaa s'alalay suraggiyaasan bichchaarishin, untunta demmeedda. Yaatiide bare ayfiyaa buluwaadan, untunttoo gondalle gidiide, untunta minisiide naageedda. 11 Arggantsay bare maraa paaluwaa tamarissiyaawaadan, bare mic'c'eedda k'efiyaan gakk'i oyk'k'iide ashshiyaawaadan, hewaadan S'oossay bare k'efiyaan hap'p'iide untunta ashsheeda. 12 Hara allaga s'oossi bayinnan, Med'inaa Godaa s'alalay bare asaa kaaleetseedda. 13 I biittaw d'ok'k'a sa'aa untunta kesseedda. Shoyk'an mokkeedda ayfiyaa untunta mizeedda. Zaallaa p'alk'k'etsaappe untunta eessaa mizeedda; shuchchaa gadiyaappe yayitiyaa mizeedda. 14 Untuntu mehiyaa wudiyaappe me"eedda maatsaanne deeshshaa wudiyaappekka maatsaa, dorssaa ank'k'araanne galssaa meeddino; k'ay Baasaane dorssaa wudiyaanne deeshshaa, lo'o zarggaa meeddino; suutsaa malatiyaa woyniyaa eessaakka usheeddino. 15 Yaaniide Yishruun orddeedda; makkaleedda; mi miide, boborc'c'eedda. Barena med'd'eedda S'oossaa aggeeda; bare Atotetsaa Zaallaa kad'eedda. 16 Untuntu allaga s'oossatoo goynniyaawan Aa mishisseeddino; barenttu tuna eek'atuwaan Aa hank'k'etseeddino. 17 S'oossaa gidenna s'alahetoo, kase untuntu eribeenna s'oossatoo, zino keseeddawantoo, untuntu aawotuu yayibeenna s'oossatoo yarshsheeddino. 18 Untuntu de'uwaa immeedda Zaallaa k'oppibeykkino; k'ay yeli dichcheedda S'oossaa dogeeddino. 19 Med'inaa Goday hewaa be'iide, untuntu bolla hank'k'etseedda. Aa attumanne mac'c'a naanatuwaa is'seedda. 20 Yaatiide hawaadan yaageedda; «Taani ta som"uwaa untuntuppe gentsana; untuntu geellanne ammanettana asaa gidiyaa diraw, untuntu omarsaa c'o'u gaade s'eelana. 21 S'oossaa gidennawaan taana mishisseeddino; barenttu eek'atuwaan taana hank'k'etseeddino. Taanikka untuntu zare gidennawantun mishissana; eeyya asaa zaratuwaan taani untunta hank'k'etissana. 22 Ta hank'k'uu tamaadan ees's'iide, gadiyaan de'yaawaa ubbaa s'uuggana. He tamay

Si'ooliyaan de'yaawaan akka gatsiide s'uuggana; deriyaa baasuwa gakkanaw, he tamay maana. (Sheol h7585) 23 «Taani untunttoo metuwa metuwa bolla doorana; ta wonddaafiyaan untunta dukkana. 24 Untuntu koshan, s'uuggiyaa mishuwaaninne iita harggiyaan wurana. Untuntu bolla meto gatsiyaa bazuwaa do'atuwaanne untunta dukkiyaa allaga shooshshatuwaa untuntu bolla yeddana. 25 Tooray oge ubbaan untuntu naanatuwaa wurssana. Golliyaa ubbaan shabbirssayne dagamay kaatetana. Yalaga attumawantunne mac'c'awantuu wurana; guutsaa naanaykka c'imatuukka attikkino. 26 Untunta taani haako sa'aa laalana; hewaappe guyyiyaan, untunta hassayiyaabay d'ayana. 27 Shin untuntu morkketuu, «Nu wolk'k'ay untunta s'ooneedda; hawaa ubbaa Med'inaa Goday ootsibeenna» yaagiide otoruwaan c'ee'k'etennaan aggikkino yaagaade k'oppaad» yaageedda. 28 Israa'eeliyaa Asay zoreti bayinna asaa; akeeki untunttoo baawa. 29 Untuntu s'oonetteedawe ayaanentto be'anaw untunttoo is's'ettedda; barenttu wurssetsaykka ayenttokka erikkino. 30 Itti sha'a Asay itti asan, tammu sha'a Asay laa"u asan, waan s'oonetteedee? Untuntu Zaallay untunta zal"eedda gishshaassanne Med'inaa Goday untunta aatsi immeedda diraassa gidennee! 31 Untuntu morkketuu barenttu s'oossay laafa gidiyaawaanne Israa'eeliyaa S'oossaadan Wolk'k'aama gidennawaa eriino. 32 Untuntu woynnii Sodooma woyniyaappenne, Gamoora shoyk'aappe yeeddawaa. Untuntu teeray marzze; untuntu wurc'c'uukka c'ammiyaawa. 33 Untuntu woyniyaa eessay shooshshaa marzze; wod'iyaa marzzii de'iyaa hasuwaa. 34 S'oossay, Hawaa taani naagaade Ta mazggobiyaan attamabeykkitaa? 35 Untuntu bashshaa gallassay matateedda; untuntu bolla gakkanabay elleellee. He wode untuntu gedii d'ubettana. Taani untunttoo haluwaa kessananne kushiya zaarana yaageedda. 36 Untuntu wolk'k'ay daabureeddawaanne untuntakka maaddiyaawe bayinnawaa be'eedda wode, Med'inaa Goday bare asaw pirdana; bare k'oomatookka k'arettana. 37 I untunta hawaadan yaagana; Untuntu ammanettiya untuntu s'oossatuu hak'anne? Untuntu bak'atiide Aa gidдон k'osettiya untuntu zaallay hak'anne? 38 Untuntu yarshshuwaa mod'd'uwaa meeddawantuu, untuntu ushshaa yarshshuwaa woyniyaa eessaa usheeddawantuu ha"i denddiide, ane untunta maaddino; ane untunta ashshino. 39 S'oossay taanatte. Ta s'alalay S'oossaa. Taappe attina, hara s'oossi baawa. Wod'iyawe, de'uwaakka immiyaawe taana; taani madus's'isaade, taani patsana; ta kushiyaappe ooninne ashshenna. 40 Ta kushiya pude dentsaade hawaadan yaagana; «Taani med'inawukka de'o.

41 P'oolup'oolu giyaa ta mashshaa leefaade, pirddanaw ta kushiyan oyk'kiyaa wode, ta morkkatuwa bolla ta haluwaa kesana; taana is'siyyaawanttoo untunttu kushiya zaarana. 42 Ta wonddaafetuu untunttu suutsan matsottana; ta mashshaykka untunttu ashuwaa maana. Taana is'siyya ubbaakka maarikke. Haray atto madus's'eeddawantunne omooddetteeddawantukka hayk'k'ana» yaagana yaageedda. 43 Hinttenoo kawutetsatto, S'oossaa asaana nashetite. I bare k'oomatuu suutsaa achchana; bare morkkatuwa bollandakka haluwaa kesana. Biittan de'iyaa bare asaa nagaraakka atto gaana yaageedda. 44 Musenne Neewe na'ay Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa sissiide, ha mazimuriyaa k'aalaa ubbaa haasayeeddino. 45 Muse ha k'aalaa ubbaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw odi wursseedda wode, 46 untunttu hawaadan yaageedda; «Ha higgiiyaa k'aalaa ubbaa untunttu naaganaadaaninne ootsanaadan hintte naanatuwaa azazana mala, hachchi ta hinttenttoo markkattiyaa k'aalaa ubbaa hintte wozanaan wotsite. 47 Ha k'aalay hinttenttoo de'oppe attina, c'oo mela k'aalaa gidenna. Ha k'aalaa naagooppe, hintte Yorddaanoosa pinniide laattana biittanka adussa laysaa de'ana» yaageedda. 48 He gallassankka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; 49 «Moo'aaben Iyaarikko katamaappe sintsa baggana de'iyaa Abaarima Deretuwaappe ittuwaa, hini Nabo Deriyaa kesa; hewan Israa'eeliyaa asaa ta laatissana Kanaane biittaa hefintsa s'eella. 50 Ne ishaa Aarooni Hoora Deriyan hayk'kiide, bare mayzza aawotuwaan gaketeeeddawaadan, neenikka ha keseedda deriyaan hayk'kaade, ne mayzza aawotuwaan gaketana. 51 Ayaw gooppe, hintte laa"uukka Israa'eeliyaa asaa sintsan taw ammanetibeykita; S'iina mela biittaan, K'aadeesa katamaa matan de'iyaa Mariiba haatsaa matan, ta geeshshatetsaa Israa'eeliyaa asaa bessibeykita. 52 Hewaa diraw, biittaa haakuwaan hefintsa s'eellanaappe attina, taani Israa'eeliyaa asaa laatissana biittaa gelakka» yaageedda.

33 S'oossaa asaa gidiyaa Muse hayk'k'anaappe kasetiide, Israa'eeliyaa asaa anjeeedda anjiuwaa k'aalay hawaa. 2 I hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaappe yeedda; Eedoomappe nu bollan haa poo'eedda; Paaraana Deriyaappe bare asaw poo'eedda. Sha"an paydetyaa kiitanchchatuu aanana de'iino. Aa ushechcha baggana tamaa lac'uu de'ee. 3 S'oossaw neeni ne asaa siik'aadda. Geeshshatuu ubbay ne kushiyan de'iino; ne gedyaa s'ap'ukaan gulbbatiide goyinniino; yaatiide neeppe azazuwaa akkiino. 4 Muse immeedda higgii Yaak'ooba asaw laata. 5 Israa'eeliyaa zaratu ubbayne Yishuuruna zariyaa kaappatuu shiik'eedda wode, S'oossay

bare asaa, Israa'eeliyaa bolla kaateteedda. 6 «Roobeeli hayk'k'oppo; I pas'a de'o. Aa asaykka payduwaan c'oratto» yaageedda. 7 Muse Yihudaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Yihudaa waasuwa sisa; hara bare dabbotuwaana untunttu gaketanaadan ootsa. Untunttu kushiya mintsetsa; untunttu barenttu morkkiyaanna olettiiyaa wode, neeni untunttu maadda!» yaageedda. 8 Muse Leewiyaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Ne Tuumiimiyinne Uuriimii ne doseedda asassa. Neeni Masaahan paac'c'eedda, Mariiba haatsaan palumetteedda asassa. 9 Barena yeleeeddawantuppe, bare ishatsuwaappenne barenttu naanatuwaappe aatsiide, untunttu new ammanetteedawe aad'd'ee; ne c'aak'uwaa k'aalaw untunttu ammanetteedino. 10 Untunttu ne wogaa Yaak'ooba, ne higgiiyaakka Israa'eeliyaa tamaarisino. Ne sintsan is'aanaa c'uwaiino; new yarshshiyaasan ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiino. 11 Abeet Med'inaa Godaw untunttu kushii ootseeddawaa anjja; untunttu ootsiyaa ubaban ne nashettiyaawaa untunttoo l'onc'c'issa. Untunttu bolla denddiyaawaa mentsereetsa olaa; untunttu morkkatuwa laa"entso dentsoppa» yaageedda. 12 Biiniyaama zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday siik'eedda Asay aan ammanettiide de'ee. Gallassaa kumentsan untunttu Med'inaa Goday naagee; bare hashiyaan tookkiide shemppisee» yaageedda. 13 Yooseefo zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday iraa immiyaawan, gadiyaappe haatsaa pultissiyaawan, untunttu biittaa anjjo. 14 Away katsiyaa dooretteedda ayifiyaaninne wodiyaan wodiyaan ka"iyaa ayifiyaan anjjetto. 15 Benippe de'iyaa untunttu deretuunne zooretuu lo"o ayifiyaan anjjetino. 16 Untunttu biittay lo"obaa s'alalaa kumeeddawaa gido; buuran ees'siyaa tamaa gidon haasayeedda, S'oossappe beettiiyaa anjjo s'alalaan kumeeddawaa gido. Ha anjjetuu ubbay Yooseefo zariyaa gakkino; ayaw gooppe, I bare ishanttu gidon kaappuwaa. 17 Yooseefo koyiro yeletteedda korumaadan mino; Aa kac'etuu mentsaa kac'iyadaan mino. Aa kac'etuu sha"an paydetyaa Minaase zaratuwaa; tammu sha"an paydetyaa Efireema zaratuwaa. He kac'etuwaan I kawutetsatuwaa k'ayc'c'ana; biittaa gas'aa gakkanaw untunttu I sugana» yaageedda. 18 Zaabiloonaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Neenoo Zaabiloonaa, neeni ne kessan nashetaa; Yisaakoora, neenikka ne dunkkaaniyaan nashetaa. 19 Untunttu kare gade asaa barenttu deriyaakko s'eesana; hewan untunttu geeshshatetsaa yarshshuwaa yarshshana. Bare ak'uwaanne barenttu duretetsaa, abbaappenne abbaa mata shafiyaappe demmana» yaageedda. 20 Gaada zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Untunttu

biittaa aasseeda S'oossay galatetto; Gaadi morkkiyaa som"uwaa mentsanaw, gaammuwaadan shankkatee. 21 Kaappatoo geedda lo'o biittaa untunttu akkeeddino; Israa'eeliyaa kaappatuu shiik'eedda wode, untunttu Med'inaa Godaa sheniyaan geeshsha pirdaa pirddeeddino» yaageedda. 22 Daane zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Daani wodalla gaammuwaa mala; I Baasaaneppe guppiide kesana» yaageedda. 23 Niftaaleema zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Niftaaleemi Med'inaa Godaa aad'd'o keekatetsaaninne anjiuwaan duretteedda; untunttu biittay Galiilaa Abbaappe biide gedissa bagga kakkee» yaageedda. 24 Aaseera zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Aseeri hara zaratuu ubbaappe aad'd'iide anjetteedawaa. Bare ishatsuwaanka dosetteeddawaa gido. Aa biittay zayitiyaan durretto. 25 Untunttu katamatuukka birataa kariyaan gorddettiide naagettino; bare laysaa ubbaan I wolk'k'aama gidino. 26 «Neenoo Yishruuna, saluwaappe hinttena maaddanaw, bare gitatetsan shaaran hametiyya hintte S'oossaa mala s'oossi baawa. 27 Med'inaa S'oossay hinttenttoo de'uwaa; Aa med'inaa kushetuu hintteppe garssana de'iino. I hintte sintsaappe hintte morkkatuwa yedersseedda; hintte untuntta wurssi d'ayissanaadan hinttenttoo odeedda. 28 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asay, bochchiyaawe bayinnan sarotetsaan de'ana; Yaak'ooba pulttuu k'umayenne woyniyaa eessay kumeedda gadiyaan de'ana, saluwa iray bukkiyaasan de'ana. 29 Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw! Hintte wooti anjetteeditee! Med'inaa Goday ashsheeda hintte malay oonee? I hinttenttoo gondallenne hinttena maaddiyaawaa; aan hintte s'oonyiaa mashshaa. Hintte morkketuu hintte sintsan gufannana; hintteka untunttu geessuwaa laalana» yaageedda.

34 Muse Moo'aaba dembaappe denddiide, Nabo Deriyaa huup'iyaa, k'ay Yarikkoppe away doliyaa baggana de'iyaa Pisgga Deriyaa huup'iyaa gakkedda. Hewaan Med'inaa Goday Daana gakkanaw de'iyaa Gala'aade biittaa, 2 Niftaaleema biittaa ubbaa, Efiremanne Minaase biittaa, away wulliyaa baggana biide Meediteraane Abbaa gakkanaw de'iyaa Yihudaa biittaaanne 3 gedissa baggana S'oo'arappe denddiide, zambbay de'iyaa Iyaarikko katamaa, zanggaaraan de'iyaa dembaa ubbaa besseedda. 4 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Abrahaamew Yisaak'awunne Yaak'oobaw, «Taani hintte zariyaw immana» yaagaade c'aak'k'eedda biittay hawaa. Ha'i neeni ne ayifiyaan be'anaadan taani ootsaad; shin neeni yaa pinnakka» yaageedda. 5 Med'inaa Godaa k'oomaa Muse Med'inaa Goday geeddawaadan, hewan Moo'aaba gadiyaan hayk'k'eedda. 6 Med'inaa Goday Beeti-Pa'ora katamaappe

sintsa baggan Moo'aaba zanggaaraan Aa moogeedda; shin hachchi gakkanaw, I moogetteedda sa'aa eriyaa Asay baawa. 7 Muse hayk'k'iyaa wode, Aa laysay s'eetanne laatama; shin aw ayfii is's'ibeenna; Aa wolk'k'aykka is's'ibeenna. 8 Israa'eeliyaa Asay Moo'aaba dembaan hattamu gallassaa Musew yeekkeeddino. Hewaappe guyyiyaan, Musew yeekkiyaanne kayyottiyya wodii wureedda. 9 Neewe na'ay Iyyaasu aad'd'eeda eratetsaa ayyaanan kumeedda; ayaw gooppe, Muse bare kotoan I ootsanaadan, Aa bolla bare kushiyya wotseedda. Israa'eeliyaa Asay Iyyaasu azazetteedda; Med'inaa Goday Muse baggana immedda azazuwaakka naageedda. 10 Med'inaa Goday som"uwaan dummayiide ereedda Muse mala timbbitiyya odiyaa Asay Israa'eeliyaan mulekka denddiibeenna. 11 Med'inaa Goday Musa Gibs'e kaatiyaakko, aanana ootsiyaa kaappatuwaakkonne kumentsaa asaakko yeddiide, Aa baggana ooratsabaanne maalalissiyaabaa ubbaa ootseedda, Muse mala timbbitiyya odiyaa hara Asay ooninne baawa. 12 Israa'eeliyaa ubbaa sintsan wolk'k'aama wolk'k'an maalalissiyaabaa ootseedda Muse mala Asay ooninne baawa.

Iyyaasa

1 S'oossaa k'oomay Muse hayk'keeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Musa maaddiyaa Neewe na'aa Iyyaasa, hawaadan yaageedda; **2** «Ta k'oomay Muse hayk'keedda. Hewaa diraw neeninne ha Asay ubbay denddiide taani Israa'eeliyaa asaw immiyaa gadiyaa gelanaw hawaa Yorddaanoosa shaafaa pinnite. **3** Taani Musew odeeddawaadan, hinttenttu gedii yed'd'iyyaa sa'aa ubbaa taani hinttenttoo immaad. **4** Hinttenttu zaway Neegeeba Bazuwaappe dendiide, Liibaanoosa Deriyaa gakkanaassa; Efiiraas'iisa geetettiyaa wogga shaafaappe dendiide, Hiitetuwaaw gadiyaa ubbaanna gujjiide, away wulliyaa baggana de'iyyaa Meeditiraane Abbaa gakkanaasa. **5** Neeni de'eedda laysaa ubbaan ay asaynne neena olettiide te"enna. Taani Musena gideeddawaadan, neenanakka gidana; taani neena ubbakka yeggikenne aggikke. **6** Minna; s'ala! Ayaw gooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immana gaade c'aak'keedda gadiyaa neeni ha asaa laatissanaassa. **7** Minna; loytasa s'ala! Ta k'oomay Muse neena azazeedda Wogaa ubbaa minisaade naaga. Neeni biyaasa'aa ubbaan new suurana mala, aappe ushechcha woy haddirssa booppa. **8** Ha Wogaa Mas'aafay ne doonaappe shaakettoppo; an s'aafetteeddawaa ubbaa minisaade naaganaw, gallassinne k'amma Aa k'oppa. Yaatooppe, new ubbabaykka injjetananne giigana. **9** Minna; s'ala! Ne biyaasa'aa ubbaan taani Goday ne S'oossay neenana de'iyyaa diraw, yayyoppa! Higgoppa! gaade taani neena azazaad» yaageedda. **10** Hewaappe guyye Iyyaasu asaa kaappatuwaaw hawaadan yaageedda; **11** «Biite; Asay dunkkaano saanna aad'd'i biidde, asaa, «Hintte shink'k'aa giigissite; heezzu gallassaa gidдон, S'oossay hinttenttu S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaa laattanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinniita» yaagiide odite» yaageedda. **12** Iyyaasu, Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe baggatuwaaw hawaadan yaageedda; **13** «S'oossaa k'oomay Muse hinttentta azazeeddawaa hassayite. I hinttentta, «S'oossay hinttenttu Goday hinttentta shemppissana; ha biittaakka hinttenttoo immana» yaageedda. **14** Hinttenttu machatuu, hinttenttu naanaynne hinttenttu mehii Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsana Muse hinttenttoo immeedda gadiyaan de'ishshino. Shin hinttenttu olanchatuu barenttu ola miishshaa oyk'k'iide, hinttenttu dabbatuwaappe sintsa s'eeran olettanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinnino. S'oossay hinttentta shemppisseeddawaadan, untunttakka shemppissana gakkanaassinne S'oossay hinttenttu S'oossay untunttookka immiyaa gadiyaa untunttu laattana gakkanaw, untuntta maaddite. Hewaappe guyyiyaan simmi biide,

S'oossaa k'oomay Muse Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsan away doliyaa baggana immeedda hinttenttu gadiyaan de'ite» yaageedda. **16** Hewaappe untunttu Iyyaasa, «Neeni nuuna azazeeddawaa ubbaa nuuni ootsana; neeni kiittiyaa sa'aa hak'anne baana. **17** Musew ubbaan azazetteeddawaadan, newukka azazettana. S'oossay ne S'oossay Musena ittippe gideeddawaadan, neenanakka ittippe gido. **18** Ne azazoo makkaliyaawenne ne azazeeddawaa ayaanne azazettenan is's'iyaawe hayk'k'o. Neeni minna; s'ala!» yaageeddino.

2 Neewe na'ay Iyyaasu gadiyaa geeddiyaa laa"u asatuwaa Shiis'ima geetettiyaa sa'aappe k'osuwaan kiittiidde untuntta, «Biite; gadiyaa geeddite; Yaarikko katamaa k'ay dumma geeddite» yaageedda. Hewaappe untunttu biide, Ra'aabo geetettiyaa sharmus'atti soo ak'anaw geleeddino. **2** Yaarikko kaatii, «Israa'eeliyaa asaappe kiittetteeddawanttu ha gadiyaa geeddananaw k'amma yeeddino» giyaa oduwaa siseedda. **3** Yaarikko kaatii Ra'aabiw hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ne soo yiide geleedda asatuwaa kessaade imma. Ayaw gooppe, untunttu gadiyaa ubbaa geeddananaw yeeddino» yaageedda. **4** Shin mishirata he laa"u asatuwaa k'osa diggaade, hawaadan yaagaaddu; «Ee asatuu taakko yeeddino; shin untunttu hak'appe yeedenttonne taani erabeykke. **5** Omarssi katamaa penggiyaa gorddana haniyaa wode, untunttu kesiide beeddino; untunttu hak'a beeddinonto taani erikke. Elleelli kaaliyaawaa gidoooppe, hinttenttu untuntta oyk'k'anita» yaagaaddu. **6** Shin Ra'aaba asatuwaa golliyyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aa kessaade, suufiyaa geetettiyaa mayuwaa kesiyyaa talbbaa dalaa dooriyyaa gidдон untuntta k'osa wotsaaddu. **7** Yaatina, asatuu geediyaawantta koyanaw kesiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinuwaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide beeddino. Koyiyaawanttu katamaappe kesoonini, katamaa penggii gorddettedda. **8** Geediyawanttu gem"ishanaappe kasetaade, Aa untunttukko pude kesaade, untuntta hawaadan yaagaaddu; **9** «S'oossay ha gadiyaa hinttenttoo immeeddawe, hinttenttu nuuna wol'k'k'aama yashshaa yashshiyaawaanne ha gadiyaan de'iyyaa Asay ubbay hinttenttoo higgaa hayk'k'iyawaa taani eray. **10** Ayaw gooppe, Gibs'e gadiyaappe hinttenttu kesseedda wode, hinttenttu sintsan Zo'o Abbaa S'oossay wooti melisseeddenttonne nuuni siseeddo. K'ay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyyaa Amooore gadiyaa kaatetuwaaw laa"atuwaa, Sihoonanne Ooganne hinttenttu wooti ubbaanna d'aysseeddenttonne siseeddo. **11** Nuuni hewaa siseedda wode, nu wozanay kolddeedda; Asay ubbay hinttenttoo s'aliyaawaa aggi basheedda. Ayaw

gooppe, S'oossay hinttentu S'oossay bolla saluwaanikka garssa sa'aniikka S'oossaa. 12 Hewaa diraw, taani hinttentoo keekeeddawaadan, hinttentukka ta aawuwaa goliyyaa asaw keekanaadan taw S'oossan hewawukka ammantsiyaa malaataa immite. 13 Ta aawuwaanne ta daayo, ta ishatuwaanne ta michchetuwaa untuntussa gideeddawaa ubbaa pas'a aggite; nuuna hayk'uwaappe ashshite» yaagaaddu. 14 He asatuu, «Nuuni ootseeddawaa neeni odennan aggina, nuuni new c'aak'keedda c'aak'uwa polana d'ayooppe, S'oossay nuuna wod'o! S'oossay ha gadiyaa nuw immiyaa wode, nuuni new ammanettananne keekana» yaageeddino. 15 Ra'aaba de'iyaa keetsay katamaa dirssaana oyk'k'etiide kees'etti utteedda diraw, maskkootiyaanna wodoruwaa duge yeddaade, an duge wotsaaddu. 16 Ra'aaba untuntta, «Hinttena koyiyaawantu demmenna mala, deriyaa biide untunttu simmana gakkanaw, yaan heezzu gallassaa k'osettishshite. Hewaappe guyyiyaan hinttentu biyaasa'aa biite» yaagaaddu. 17 Asatuu izo, «Nuuni ne gadiyaa geliyaa wode, ha zo'o wodoruwaa neeni nuuna kesseedda maskkootiyan k'achchana d'ayooppenne ne aawuwaa, ne daayo, ne ishatuwaanne ne soo asaa ubbaa neekko soo ahana d'ayooppe, neeni nuuna c'aak'k'iseedda c'aak'uu nuw gometenna. 19 Ooninne ne sooppe kare ogiyaa kesiide hayk'k'into, hewe Aa gome; nuuni hewaan ooshettokko. Neenana soon ittippe de'iyaa kushiyaan boshettooppe, Aa suutsaa gomii nuuna gakko. 20 Shin nuuni ootseeddawaa neeni odooppe, neeni nuuna c'aak'k'etseedda c'aak'uu nuw gometenna» yaageeddino. 21 Hewaappe guyye iza, «Hinttentu geeddawaadan hano» gaade, untuntta moyzzaaddu. Untunttu beeddawaappe guyyiyaan, he zo'o wodoruwaa maskkootiyan k'achchaaddu. 22 Untunttu pude gezziyaa biide, yaan k'osetteeddinno; yederssiyaawantu Yaarikko simmana gakkanaw, untunttu yaan heezzu gallassaa gam"eeddino. Yederssiyaawantu ogiyaa ubbaan koyeeddino; shin untuntta demmibeeykkino. 23 Hewaappe guyyiyaan he laa"u asatuu deriyaappe wod'd'iide, Yorddaanoosa Shaafaakka pinniide, Neewe na'aa lyyaasukko simmiide yeeddino. Barena gakeeddawaa ubbaa aw odeeddino. 24 Untunttu lyyaasa, «S'oossay tumu biittaa ubbaa nuw aatsi immeedda. K'ay gadiyaan de'iyaa Asay ubbay nuw yashshaa kolddeedda» yaageeddino.

3 lyyaasunne Israa'eeliyaa Asay wonnta guuran dendeeddino. Untunttu Shiis'ima geetettiyyaa sa'aappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaakko biide pinnennan yaan gam"eeddino. 2 Heezzu gallassaappe guyyiyaan, kaappatuu untunttu dunkkaaneedda sa'aan simeretteeddino. 3 Asaa hawaadan yaagiide azazeeddino; «S'oossaa

hinttentu S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaanne Aa tookkeedda Leewiyaa zare k'eesetuwaa be'iyaa wode, hinttentu dunkkaaneedda sa'aappe denddiide, untuntta kaallite. 4 Hinttentu kase ha ogiyaanna bi erenna diraw, hinttentu baana ogiyaa untunttu hinttentta bessana. Shin K'aalaa c'aak'uwa Taabootaakko shiik'oppite; K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe laa"u sha"a wad'aa gidiyaawaa keeshshaa haakuwaan ek'k'ite» yaageeddino. 5 lyyaasu asaa, «Hinttentu huup'iyaw geeyite; ayaw gooppe, S'oossay wontti hinttentu gidдон maalalissiyaabaa ootsanawaa» yaageedda. 6 K'ay lyyaasu k'eesetuwaa, «K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiide, asaappe sintsaw aad'd'ite» yaagiide odeedda. K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiide, asaappe sintsaw aad'd'eeddino. 7 S'oossay lyyaasa, «Taani Musena gideeddawaadan, neenana gidanawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay erana mala, hachche untunttu sintsan taani neena d'ok'ku d'ok'ku ootsanaw doommana. 8 Neeni K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiyaa k'eesetuwaa, <Yorddaanoosa Shaafaa doonaw gakkiiyaa wode, haatsaan geliide ek'k'ite» yaagaadde azaza» yaageedda. 9 lyyaasu Israa'eeliyaa asaa, «Haa yiite; S'oossaa hinttentu S'oossaa K'aalaa sisite. 10 De'uwa S'oossay hinttentu gidдон de'iyawaanne I tumuppe Kanaanetuwaa, Hiitetuwaa, Hiiwetuwaa, Parzzetuwaa, Gerggeesetuwaa, Amooretuwaanne Yaabuusatuwaa hinttentu sintaappe kessanawaa hinttentu eranawe, 11 sa'aa ubbaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay hintteppe sintsatiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyya wodiyaanna. 12 Ha"i Israa'eeliyaa zaratuwaappe tammanne laa"u asatuwaa doorite; itti itti zariyaappe itti itti asaa gido. 13 Sa'aa ubbaa Godaa, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuwaa gedii Yorddaanoosa haatsaa bochchiyaa wode, k'ommoppe duge goggiyaa Yorddaanoosa haatsay ek'k'ana; itti itti shiik'iide doorettana» yaageedda. 14 Asay Yorddaanoosa Shaafaa pinnanaw barenttu dunkkaaniyaappe kesseedda wode, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu asaappe sintsan hametteeddino. 15 Katsaa c'akkiiyaa wodiyaan ubbaan Yorddaanoosa Shaafay kuntseedda. Gidooppenne, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gakkina, untunttu gedii haatsaa gas'aa yed'd'eedda wode, 16 k'ommoppe duge goggiyaa haatsay ek'k'i aggeeda; hini darssi haako san, S'artaana giyaa saan de'iyaa Adaama geetettiyyaa kataman itti sa'aa shiik'iide dooretteedda. Duge Aaraba gad'an de'iyaa Mas'ine Abbaw goggiyaa haatsay k'ay ubbay duus's'iide atti basheedda. Yaatina, Asay Yaarikko katamaa hefintsa pinneedda. 17 Israa'eeliyaa Asay mela

gadiyaa yed'd'iide pinniyaa wode, Asay ubbay pinniide wurana gakkanaw S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gidдон mela biittan ek'keeddinno.

4 Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinniide wureedda wode, S'oossay Iyyaasa, **2** «Israa'eeliyaa asaappe tammanne laa"u asatuwaa doora; itti itti zariyaappe itti itti asaa gido. **3** Yaataade untunttu, «Yorddaanoosa Shaafaa gidдон k'eesatuwaa gedii ek'keedda sa'aappe tammanne laa"u shuchchatuwaa akkite; he shuchchatuwaa tookki afiide, hachche k'amma hinttenttu ak'iyaa sa'aan wotsite» yaagaade azaza» yaageedda. **4** Iyyaasu Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa ittuwaa akkiide, tammanne laa"u asaa dooreeddawannta s'eeseedda. **5** Untunttu, «S'oossaa hinttenttu S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay de'iyaa sa'aa guyye Yorddaanoosa Shaafaa geliide Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan, ubbaykka itti itti shuchchaa hinttenttu hashiyaan tookkite. **6** Ha shuchchatuu S'oossay hachche ootseeddawaa hinttentta hassayissiyaa malaataa gidino. Wodeppe hinttenttu naanay hinttentta, «Ha shuchchatuu ayibabee?» yaagiide oochchiyaa wode, **7** hinttenttu, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan Yorddaanoosa Shaafay gogetsaa aggiide ek'keeddawaa Israa'eeliyaa asaa med'inaw hassayissiino. K'aalaa c'aak'uwa Taabootay pinnishin, Yorddaanoosa haatsay shaaketteedda yaagiide untunttoo odite» yaageedda. **8** Israa'eelatu Iyyaasu azazeeddawaadan ootseeddino. S'oossay Iyyaasoo odeeddawaadan, Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan asatuu tammanne laa"u shuchchatuwaa Yorddaanoosa Shaafaa giddoppe akkeeddino; tookki ahiide, barenttu ak'iyaa sa'aan wotseeddino. **9** Iyyaasu K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuwaa gedii Yorddaanoosa Shaafaa gidдон ek'keedda sa'aan, hara tammanne laa"u shuchchatuwaa esseedda; he shuchchatuu hachche gakkanaw yaan de'iino. **10** S'oossay Iyyaasa azazeeddawaa ubbaa Asay polana gakkanaw, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gidдон ek'keede gam'eeddino; Muse Iyyaasa azazeedda azazuukka hewaa. Asay elleelliidde shaafaa pinneedda. **11** Asay ubbay pinneeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaynne k'eesatuu Asay s'eellishin pinneeddino. **12** Muse azazeeddawaadan, Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggay ola miishshaa oyk'kiide, Israa'eeliyaa asaa sintsanna pinni utteeddino. **13** Untunttu paydu oytamu sha"a gidiyaawaa. Untunttu S'oossaa sintsan, Yaarikko matan de'iyaa dembban olaw salppeeddino. **14** He gallassi S'oossay Iyyaasa Israa'eeliyaa

asaa ubbaa sintsan d'ok'ku d'ok'ku ootseedda. Hewaa diraw Musa bonchcheeddawaadan Iyyaasakka Aa de'uwa laytsaa ubbaan bonchcheeddino. **15** S'oossay kase Iyyaasa, **16** «K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaappe kessanaadan azaza» yaagiide odina, **17** Iyyaasu k'eesetuwa, «Yorddaanoosa Shaafaappe kesite» yaagiide azazeedda. **18** S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa giddoppe kesiide mela biittaa untunttu yed'd'eeddawaan, ellekka Yorddaanoosa haatsay bare sa'aa simmiide kase goggiyaawaadan gas'aa gakkanaw kumiide, gogetsaa doommeedda. **19** Asay koyro aginaan he aginaw tammantsa gallassan Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Yaarikkona away doliyaa baggan zawatiyaa Gelggalan dunkkaaneeddino. **20** Iyyaasu Yorddaanoosa Shaafaappe ayetteedda tammanne laa"u shuchchatuwaa Gelggalan esseedda. **21** Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Wodeppe hinttenttu zaratuu barenttu aawotuwa, «Ha shuchchatuu ayibabee?» yaagiide oochchiyaa wode, **22** «Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaa mela biittaa yed'd'iide pinneeddawaa hassayissiyaawantta» yaagiide odite. **23** Nuuni pinnana gakkanaw, S'oossay nu S'oossay Zo'o Abbaa kase nu sintsan melisseeddawaadan, hinttentukka pinnana gakkanaw, S'oossay hinttenttu S'oossay Yorddaanoosa Shaafaa hinttenttu sintsan melisseedda. **24** Hewaa I ootseeddawe sa'aan de'iyaa Asay ubbay S'oossaa wolk'k'ay ay keeshshaa gitentto eranaadaaninne hinttentukka S'oossaw, hinttenttu S'oossaw, med'inaw yayanaadaana» yaageedda.

5 Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwa kaatetuunne Meeditiraane Abbaa lank'kiyaa lank'kiyaa oyk'kiide de'iyaa Kanaanetuu kaatetuu ubbay, Israa'eeliyaa Asay pinnana gakkanaw S'oossay Yorddaanoosa Shaafaa haatsaa melisseeddawaa siseedda wode, untunttu wozanay kolddeedda. Untunttu Israa'eeliyaa asaana gaketanaw s'alibeykino. **2** He wode S'oossay Iyyaasa, «Saliyaa geetettiyaa shuchchaappe k'ara mak'ilaa giigissaade, Israa'eeliyaa attuma asaa beniwanttuwaadan ha"ikka k'as's'araa» yaageedda. **3** Iyyaasu saliya geetettiyaa shuchchaappe k'ara mak'ilaa giigissiide, K'as's'araa Deriyaa geetettiyaa sa'aan Israa'eeliyaa asaa K'as's'areedda. **4** I hewaa ootseedda gaasuu: Gibs'eppe keseedda asan laytsay olaw gakeedda attuma Asay ubbay Gibs'eppe biidde woran hayk'keedda. **5** Gibs'eppe keseedda attuma Asay ubbay K'as's'aretteedda; shin woran yuuyiyaa wode yeletteedda attuma naanay ittuunne k'as's'aretibeenna. **6** Israa'eeliyaa Asay S'oossaw azazettenan is's'eedda

diraw, Gibs'eppe kesiyaa wode laytsay olaw gakkweedda attuma Asay ubbay hayk'k'iide wurana gakkanaw woran oytamu laytsaa yuuyyeedda. Hewenne, S'oossay untunttu, «Eessayne maatsay goggiyaa aradda gadiyaa, taani kase hinttentu mayza aawaatoo immana geedda he gadiyaa hinttentu be'ikkita» geedda k'aalay polettanaadaana. 7 Hewaa diraw S'oossay untunttu naanaa untunttu sa'aan dentseedda; Iyyaasu k'as's'areeddawantukka hewantta. Untunttu k'as's'arettennan de'iyaaawe ogiyaan biidde untunttu k'as's'arettiibeenna dirassa. 8 Asay ubbay k'as's'aretteeddawaappe guyyiyaan, untunttu maytsay pas'ana gakkanaw barenttu dunkkaaneedda sa'aan gam'eeddino. 9 S'oossay Iyyaasa, «Hachche taani Gibs'etuwwa boriyaa hintteppe diggaad» yaageedda. He sa'aa suntsay hachche gakkanaw Gelggala geetettee. 10 Israa'eeliyaa Asay Yaarikko dembban Gelggala giyaa saan dunkkaaniide, aginaw tammanne oyddentso gallassi omarsseeddawan Paasigaa Baalaa bonchcheedda. 11 Paasigaappe guyyiyaan wonttetsa gallassi, biittan doliyaa katsaa ayfiyaa irshshuu gelibeenna ukitsaanne s'iis'etteedda tishaa meedda. 12 He biittan doliyaa katsaa meedda wonttetsa gallassi mannay bukkiyaawaa aggi basheedda. Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay mannaa demmibeenna. He wodiyaappe doommiide untunttu Kanaan doliyaa katsaa miidde de'eeddino. 13 Iyyaasu Yaarikko matan de'iyaa wode, d'ok'k'u giide s'eelliide, itti bitanii mashshaa shod oyk'k'iide, bare sintsan ek'k'eeddawa be'eedda. Iyyaasu aakko shiik'iide, «Neeni nu bagga aseeyye nu morkkatuwwa bagga asee?» yaageedda. 14 Bitanii, «Taani O baggakka gidikke. Shin taani S'oossaa olanchchatuu gadaawaa gidaade ha"i yaad» yaageedda. Iyyaasu sa'aan kunddi goynniide, «Ta goday bare k'oowaw odiyaaabay aye?» yaageedda. 15 S'oossaa olanchchatuwwa gadaaway, «Neeni ek'k'eedda sa'ay geeshsha gideedda diraw, ne gediyaappe c'aammaa kessa» yaageedda. Iyyaasu I geeddawaadan ootseedda.

6 Israa'eeliyaa asaw yayyeedda gaasuwaan Yaarikko katamaa dirssaa penggetuu gorddettiide naagettiino; katamaa gelanawunne katamaappe kewanaw danddayiyaa ooninne baawa. 2 Med'ina Goday Iyyaasa, «S'eella, taani Yaarikko katamaa Aa kaatiyaanna Aa mino olanchchatuwaakka ne kushiyan aatsaade immaad. 3 Neeninne ne olanchchatuu salppiide, usuppun gallassay gakkanaw hachche hachche katamaa dirssaa itti gede yuuyyi aad'd'ite. 4 K'ay laappun k'eesatuu dorssatuwwa kac'iyaaappe kesseedda laappun malakatatuwwa oyk'k'iide, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsanna hamettino. Laappuntsa gallassi k'eesatuu malakatatuwwa punnishin,

olanchchatuu salppiide, ittippe katamaa laappu gede yuuyyi aad'd'ite. 5 Hewaappe guyyiyaan malkkatatuwwa punuwwa goochchiide punniyaawaa sisiyaa wode, ellekka Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasso. Yaatooppe katamaa dirssaa gimbii kunddina Asay ubbay sintsaw lawuhu giide gelana» yaageedda. 6 Neewe na'ay Iyyaasu k'eesetuwwa s'eegiide, «Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkite; hintteppe laappun k'eesatuu laappun malakatatuwwa oyk'k'iide, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe sintsaw aad'd'iide hamettino» yaageedda. 7 Asaa, «Sintsaw biite; katamaa yuuyyi aad'd'ite; olaw giigeeddawantukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hamettino» yaagiide azazeedda. 8 Iyyaasu asaw haasayeeddawaadan, laappun k'eesatuu laappun malakatatuwwa Med'ina Godaa sintsan oyk'k'iide, punniide hametteeddino; k'ay Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay untunttu kaalleedda. 9 Olaw giigeeddawanttu malakatatuwwa punniyaa k'eesatuwwa sintsan biyaa wode, guyyenna naagiya olanchchatuu K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa guyyenna kaalleeddino. He wodiya ubbaan malakatatu punnettiino. 10 Shin Iyyaasu asaa, «Taani hinttentta, «Waassite!» gaana gallassay gakkanaw, ola waasuwwa waassoppite; hinttentu k'aalay sisettoppo; itti k'aalakka k'aattoppite. Gidin he wode waassite!» yaagiide azazeedda. 11 Yaatiide Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay tookettiide, he katamaa itti gede yuuyyi aad'd'anaadan ootseedda. Hewaappe guyyiyaan Asay bare dunkkaaneedda sa'aa simmiide, k'ammaa yaan ak'eeda. 12 Wonttetsa gallassi Iyyaasu guuriide denddeedda; k'eesatuukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeeddino. 13 Laappun malakatatuwwa oyk'k'iide laappun k'eesatuu sintsaw aad'd'iide, malakatatuwwa punniide Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hametteeddino. Olaw giigeeddawanttu hinttutuppe sintsanna hametteeddino; guyyenna naagiya olanchchatuukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa guyyenna kaalleeddino. He wodiya ubbaan malakatatu punnettiino. 14 Laa"entso gallassi katamaa itti gede yuuyyi aad'd'iide, barenttu dunkkaaneedda sa'aa simmeeddino. Usuppun gallassaa gakkanaw hewaadan haneeddino. 15 Laappuntsa gallassi s'alk'k'i doliyaa wode denddiide, kasewaadan katamaa laappu gede yuuyyi yuuyyi aad'd'eedino. Katamaa untunttu laappu gede yuuyyi yuuyyi aad'd'eedawe he gallassi s'alalaana. 16 Laappuntsa yuushshan, k'eesatuu malakatatuwwa punniyaa wode, Iyyaasu asaa, «Med'ina Goday katamaa hinttenttoo aatsiide immeedda diraw, waassite! 17 Katamayenne katamaa gidon de'iyaaabay ubbay Med'ina Godaw shek'etowaa gidide, d'ayanaw

besse. Nuuni gadiyaa geeddanaw kiiteedda asatuwaa k'osaade ashsheeda diraw, sharmus'iyyaa Ra'aabanne I son izina ittippe de'iyyaa asaa s'alalay attanawaa. 18 Shin hinttentu shek'k'a gideeddabaappe ayaanne akkenaan hinttentu huup'iyyaw naagettite. Shek'k'a gideeddabaappe hinttentu akkooppe, Israa'eelatuu dunkkaaneedda sa'aa bayiyaa sa'aa ootsanita; yaatiide he sa'aw metuwaa ahanita. 19 Birayenne work'k'ay ubbay, k'ay nahaasiyaappenne birataappe med'etteedda miishshatuu ubbay Med'ina Godaw geeyeeddawaa gidino. Untunttu Med'ina Godaa miishshaa minijiyaa sa'aan de'ino» yaageedda. 20 Hewaa diraw malakatatu punettina Asay waasseedda. Malakatatu punuwaan Asay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda; ellekka katamaa dirssaa gimbbii kunddi aggeeda! Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay sintsaw lawuhu gi gelinne katamaa oyk'ki aggeeda. 21 Kataman shemppuwaanna pas'a de'eeddawaa ubbaa, mac'c'awaa attumawaa, naanatuwaa c'ima, miizaa, dorssaanne hariyaa ubbaa k'ara mashshaan wurssi wod'eedda. 22 Iyyaasu biittaa geeddanaw kiitetteedda laa"u asatuwaa, «Sharmus'atti Ra'aabi soo biide kase hinttentu iziw c'aak'k'eeddawaadan, izonne iziw de'iaawaa ubbaa gas'aa kessite» yaageedda. 23 Biittaa geeddeedda wodallatu biide, Ra'aabo, I aawuwaa, I daayo, I ishatuwaanne iziw de'iaawaa ubbaa gas'aa kesseeddino. Israa'eeliyaa Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'ana wotseeddino. 24 Hewaappe guyyiyaan katamaanne Aa gidдон de'iaawaa ubbaa taman s'uuggeeddino; shin biraanne work'k'aa k'ay nahaasiyaappenne birataappe med'etteedda miishshatuwaa Med'ina Godaa miishshaa minijiyaa sa'aan wotseeddino. 25 Shin Iyyaasu sharmus'atto Ra'aabo I aawuwaa soo asaananne iziw de'iyaa ubbabaanna hayk'k'uwaaappe ashsheeda. Ayaw gooppe, Iyyaasu Yaarikko katamaa geeddanaw kiiteedda asatuwaa iza kase k'osaade ashshaadu. Izi zaratuu hachche gakkanaw Israa'eeliyaa biittan de'iino. 26 He wode Iyyaasu: «Denddiide ha Yaarikko katamaa zaaretsi kees's'iyyaa uray, Med'ina Godaa sintsan, shek'etteeddawaa gido. Biro baasuwa baasiya wode, Aa bayira na'ay hayk'k'o. Penggiyaa essiyaa wode, Aa wurssetsa teefa na'ay hayk'k'o» yaagiide shek'k'eedda. 27 Med'ina Goday Iyyaasunna gideedda; Iyyaasu waarii biittaa ubbaa gakkedda.

7 Israa'eeliyaa Asay S'oossaw ammanetennan is's'iide, s'iine gi wotseeddabaappe akkeedda. Hewaa akkeeddawe Akaana; Akaani Karma na'aa; Karmmi Zimira na'aa; Zimiri Yihudaa zariyaa gideedda Zaraaha na'aa. Yaatina, S'oossaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'eedda. 2 Iyyaasu Yaarikkon de'iidde Beetele katamaappe

away doliyaa baggana Beeti-Aweena giyaasaa matan de'iyaa Ayi geetettiyaa katamaa asaa kiittiidde, «Biite; he biittaa geeddite» yaageedda. Asatuu biide, Ayi katamaa geeddeeddino. 3 Geeddeedda asatuu Iyyaasukko simmi yiide, «Ubbaa Asay Ayi katamaa olanaw baana koshshenna; laa"u woy heezzu sha"a asaa yedda. Yan amareeda Asay de'iyaa diraw, Asay ubbay daaburoppo» yaageeddino. 4 Yaatina, heezzu sha"a gidiyaa asatuu olettanaw Ayi katamaa beeddino. Shin untunttu Ayi katamaa asaa sintaappe bak'atteeddino. 5 Ayi katamaa dirssaa penggiyaappe doommiide, shuchchaa k'oo'iyyaa sa'aa gakkanaw Israa'eeliyaa asaa yedersseeddino; deriyaa dugetsan hattamanne usuppun gidiyaa asaa wod'eeddino. Hewan asaa wozanay kolddiide, haatsaa kesseedda. 6 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu kayyottiide, bare mayuwaa peed'iide S'oossaa Taabootaa sintsan omarssi gakkanaw guufanneedda. Israa'eeliyaa c'imatuukka aawaadan haneeddino; barenttu huup'iyanikka baanaa k'oleeddino. 7 Hewaappe, Iyyaasu hawaadan yaageedda; «hay poora! Ubbaa Mooodiyaa S'oossaw, nuuna Amoor asaw aatsa immaade wurssissanaw ayaw Yorddaanoosa Shaafaa pinta ahaad? Nuuni Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan atteedo gideerokko! 8 Abeet Godaw, Israa'eeliyaa Asay s'oonettiide, bare morkkatuwaa sintaappe bak'atooppe, taani waagoo? 9 Kanaanetuunne ha biittan de'iyaa Asay ubbay ha yewuwaa sisiide, nuuna dooddanawantta; gadiyaappekka d'ayssanawantta. Simmi, ne wolk'k'aama suntsaw neeni ootsiyaabay ayee?» yaageedda. 10 S'oossay Iyyaasa, «Dendda ee"a! Hawaadan ayaw gufannaad? 11 Israa'eeliyaa Asay nagaraa ootseedda; taani untuntunna c'aak'k'etteedda ta c'aak'uwa aad'd'eeddino. Untunttu tsiine geetetteedda miishshatuwaappe akkeeddino; wuu"eeddino; worddoteeddino. K'ay he miishshaa untunttu barenttu miishshaanna gatsi wotseeddino. 12 Hewaa diraw, Israa'eelatuu barenttu morkkatuwaa sintsan ek'k'anaw danddaykino. Untunttu d'ayanaw bessiyaa diraw, barenttu morkkatuwaa sintaappe bak'atteeddino. Tsiine geetetteedda miishshaa hinttentu matan de'iaawaa hinttentu d'ayssana d'ayooppe, hawaappe sintsaw taani hinttentunna gidikke. 13 «Dendda; asaa geeshsha. Untunttoo hawaadan yaagaadde oda; «Wonttiw hinttentu huup'iyyaw geeyite. S'oossay Israa'eeliyaa S'oossay hinttentta; «Israa'eelattoo, tsiine geetetteedda miishshay hinttentu matan de'ee. Hinttentu he miishshaa hinttentu mataappe diggana gakkanaw, hinttentu morkkatuwaa sintsan ek'k'anaw danddaykita» yaagee. 14 Wontta guura, hinttentu zariyaan zariyaan shiik'ina S'oossay, «Hawaa» geetettiyaa zarii, bare yaran yaran shiik'ana;

k'ay S'oossay, «Hawaa» giyaa yaray bare soo asan asan shiik'ana; k'ay S'oossay, «Hawaa» giyaa soo Asay itti itti Asay taraan taraan shiik'ana. 15 Hewaappe guyyiyaan tsiine geetetteeddawana oyk'k'etteedda asay, barewaa ubbaanna taman s'uugettana. Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalaa c'aak'uwaa I aad'd'iide, Israa'eeliyaa asaa gidдон kawushshabaa ootseedda» yaaga» yaageedda. 16 Iyyaasu wonttetsa gallassi guuran denddiide, Israa'eeliyaa asaa zariyaan zariyaan shiishshina Yihudaa zarii aketeedda. 17 Yihudaa zarii shiik'ina, Zaraaha yaray aketeedda; Zaraaha yaray shiik'ina, Zimira soo Asay aketeedda. 18 Zimira soo Asay shiik'ina, wurssetsan Zimira na'aa na'ay, Karmma na'ay Akaani aketeedda. 19 Hewaappe, Iyyaasu Akaana, «Ta na'aw, S'oossaa Israa'eeliyaa S'oossaa bonchcha; Aa galataa. Ane neeni ootseeddawaa taw k'osennan oda» yaageedda. 20 Hewaappe guyye Akaani Iyyaasa, «Ee tuma! Taani S'oossaa Israa'eeliyaa S'oossaa naak'k'aad. Taani ootseeddawe hawaa: 21 nuuni omoodeedda miishshaa gidдон taani itti lo''iyaa Baabloone gadiyaa kaabbaa, laa''u s'eetu s'agaraa biraanne bagga kiilo gidiyaa work'k'aa be'aaddi; akkanaw amotteedda diraw akkaad. Yaataade ta dunkkaaniyaa gidдон biittaa garssan k'osaad; biraykka ubbaappe garssana de'ee» yaageedda. 22 Iyyaasu asaa kiittina, untuntu dunkkaaniyaa wos's'iide geliyaa wode, dunkkaaniyaa gidдон miishshaa k'ossi wotseeddawaa demmeeddino; biraykka miishshatuwaappe garssana de'ee. 23 Kiitettiide beedda asatuu miishshaa dunkkaaniyaa gidдoppe akkiide, Iyyaasukkonne Israa'eeliyaa asaa ubbaakko aheeddino; S'oossaa sintsan wotseeddino. 24 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay Akaana biraa, kaabbaa, work'k'aa, Aa attuma naanaanne mac'c'a naanaa, Aa miizzaa, haretuwaanne dorssatuwaa, Aa dunkkaaniyaanne aw de'yaawaa ubbaa akkiide, Metuwaa Wombbaa giyaasaa aheeddino. 25 Iyyaasu Akaana, «Ha metuwaa nu bolla ayaw ahaad? S'oossay hachche ne bollakka metuwaa ahana» yaageedda. Israa'eeliyaa Asay ubbay Akaananne Aa soo asaa shuchchaan c'addi wod'iide, aw de'yaawaa ubbaa taman s'uuggeedda. 26 Untuntu Akaana bollan hachche gakkanaw de'iyaa daro shuchchaa keeleeddino. Yaatina, S'oossay bare ees's'iyaa hank'k'uwaa zaareedda. Hachche gakkanaw he sa'ay Metuwaa Wombbaa geetetteeddawe hawaassa.

8 S'oossay Iyyaasa, «Yayyoppa; hirggoppa! Olanchchatuwaa ubbaa neenana akkaade, Ayi katamaa olanaw kesa. Ayi katamaa kaatiyaa, Aa asaa, Aa katamaanne Aa biittaa taani ne kushiyan aatsaade immaad. 2 Neeni Iyaarkko katamaanne Aa kaatiyaa d'ayseeddawaadan,

hewaaddankka Ayi katamaanne Aa kaatiyaa d'ayssa. Shin, bonk'k'eedda omooduwaanne di'eedda mehiyaa hinttenttoo akkite. Katamaappe guyye baggana muggiide naagiya olanchchatuwaa wotsa» yaageedda. 3 Iyyaasunne olanchchatuu ubbay Ayi katamaa olanaw denddeeddino. Iyyaasu bare olanchchatuwaa gidдoppe hattamu sha''a gidiyaa mino olanchchatuwaa dooriide, k'amman yeddeedda. 4 Untunta hawaadan yaagiide azazeedda; «Sisite, katamaappe guyye baggana muggiide naagite. Katamaappe haakkiide booppite; ubbaykka giigiide naagite. 5 Taaninne taananna de'iyaa Asay ubbay katamaakko shiik'ana. He wode Ayi katamaa Asay kasewaadankka nuuna olana giide kessana; nuuni untuntuppe bak'atana. 6 Katamaappe untuntu wuri kessana gakkanaw, nuuni untunttoo wos's'ana; yaatooppe untuntu, «Kasewaadankka Israa'eelatu nu sintsaappe bak'atiino» yaagana. 7 He wode hinttenttu muggeedda sa'aappe kesinne, katamaa oyk'k'i aggana; S'oossay hinttenttu S'oossay katamaa hinttenttu kushiyan aatsi immana. 8 Katamaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay azazeeddawaadan taman s'uuggite. Simmi taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda. 9 Iyyaasu olanchchatuwaa yeddina untuntu muggiyaa sa'aa biide Ayi katamaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Beeteleppenne Ayippenne gidduwaan muggiide naageeddino. Shin Iyyaasu he gallassi k'amma asaana ittippe ak'eeda. 10 Wonttetsa gallassi guuran Iyyaasu denddiide, olanchchatuwaa salppisseedda; yaatiide inne Israa'eeliyaa c'imatuunne olanchchatuwaa kaaletsiidde Ayi katamaa beeddino. 11 Aanana de'iyaa olanchchatuu ubbay biide, Ayi katamaa matiide katamaappe huup'issa baggana dunkkaaneeddino; untuntuppenne Ayi katamaappenne gidduwaan wombbay de'ee. 12 Iyyaasu ichcheshu sha''a olanchchatuwaa afiide, katamaappe away wulliyaa baggana, Beeteleppenne Ayippe gidduwaan mugganaadda wotseedda. 13 Katamaappe huup'issa baggana de'iyaa olanchchatuwaanne katamaappe away wulliyaa baggana muggi utteedda olanchchatuwaa ubbaa sa'aa oytseedda. He gallassi k'amma Iyyaasu he wombban ak'eeda. 14 Ayi katamaa kaatii hewaa be''eedda wode, inne Aa olanchchatuunne ubbay guuran elleelli denddiide, Arabiyaa duge afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa asaana olaa gaketanaw yeeddino; shin kaatii katamaappe guyye baggana muggi utteedda olanchchatuu de'iyawaa eribeenna. 15 Iyyaasunne Israa'eeliyaa ubbayenne s'oonetteeddawaa malatiide, untuntu sintsaappe bazuwaa simmiide bak'atteddino. 16 Ayi kataman de'iyaa Asay ubbay untunta yederssanaw s'eegettiide Iyyaasa yederssiidde katamaappe haakkiide beeddino. 17 Ayininne Beeteelen

de'iyaa Asay ubbay Israa'eeliyaa asaa yederssanaw wuri kes diggina, katamay naagiyaawe baynnan c'oo dooyaa atteedda. 18 Hewaappe guyyiyaan Med'ina Goday Iyyaasa, «Ne kushiyan de'iyaa tooraa Ayi katamaakko zaaraadde dentsa. Ayaw gooppe, taani Ayi katamaa ne kushiyan aatsaade immana» yaageedda. Iyyaasu bare tooraa katamaakko zaariide dentseedda. 19 Iyyaasu tooraa yaa zaariide dentseedda wode, muggi de'iyaa olanchchatuu barenttu muggeedda sa'aappe elleelli denddiide, katamaa geli aggeeddino. Oyk'k'iide; ellekka katamaa taman oytsi aggeeddino. 20 Ayi katamaa Asay guyye simmiide s'eelliyaa wode, katamaa c'uway saluwaa kesseeddawaa be'eeddino; shin yaanne haanne bak'atanaw danddayibeykino. Ayaw gooppe, bazuwaa bak'ateedda Israa'eeliyaa Asay barena yedersseedda untunttu bolla guyye simmeedda. 21 Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay muggi utteedda olanchchatuu katamaa oyk'keeddawaanne c'uway saluwaa kesseeddawaa be'eedda wode guyye simmiide, Ayi katamaa asaa wod'eeddino. 22 Muggi utteedda olanchchatuukka katamaappe untunttu bolla keseeddino. Yaatina, Ayi olanchchatuu Israa'eeliyaa olanchchatuwaan laa"u baggana diretteeddino. Itti asaynne pas'a attenan woy kessi akkenan ubbaa wod'i wursseeddino. 23 Shin Ayi katamaa kaatiyaa pas'a oyk'k'iide, Iyyaasukko aheeddino. 24 Israa'eeliyaa Asay Ayi katamaa Asay untuntta yedersseedda dembaan k'ara mashshaan mushereetsi wursseeddawaappe guyyiyaan, ubbaykka guyye Ayi katamaa simmiide, kataman atteeda asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'eeddino. 25 He gallassi Ayi katamaa Asay attumawenne mac'c'awe ubbay wuri hayk'keedda; hayk'keedda Asay ubbay tammanne laa"u sha"a. 26 Iyyaasu Ayi kataman de'iyawaa ubbaa mule wurssana gakkanaw, katamaakko mali wotseedda tooraa dugu wotsibeenna. 27 Shin Med'ina Goday Iyyaasa azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay he katamaa mehiyaanne de'iyabaa barenttoo akkeeddino. 28 Iyyaasu Ayi katamaa s'uuggina hachche gakkanaw shuchchaa keelaa gidiide atti aggeeda. 29 Ayi katamaa kaatiyaa omarssi gakkanaw mitsaa bollan kak'keedda. Away wulliyaa wode, Iyyaasu azazina, Aa anhaa kak'keedda mitsaappe wotsiide katamaa geliyaa penggiyaan oleeddino; Aa bollan daro shuchchaa keeleeddino. Shuchchay hachche gakkanaw he sa'aan de'ee. 30 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Eebaala giyaa deriyaa bollan Med'ina Godaw Israa'eeliyaa Med'ina Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda. 31 Med'ina Godaa K'oomay Muse Israa'eeliyaa asaa azazeeddawaadaanne Muse Higgiyaa mas'aafan Godaw, yarshshiyaa sa'ay masettibeennanne

biratay bochchibeenna shuchchaappe gimbbetteedda. Aan Med'ina Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshsheeddino. 32 He sa'aan Israa'eeliyaa Asay s'eellishin, Iyyaasu Muse Higgiyaa duuk'kowaa shuchchaa bollan s'aafeedda. 33 He wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay, Israa'eeliyaa zaratu, allagatuu, c'imatuu, gadaawatuunne daannatu ubbay Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda Leewiyaa zariyaa gidiyaa K'eesatuwaa sintsan K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe ushechcha baggananne haddirsa baggana ek'keeddinno. Untuntuppe bagga Asay barenttu zokkiyaa Gariizaama giyaa deriyaakko zaarina, bagga Asay Eebaala giyaa deriyaakko zaariide ek'keeddinno. Untunttu Med'ina Godaa K'oomay Muse kase azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa anjanaw hewaadan haneeddino. 34 Hewaappe guyyiyaan Higgiyaa mas'aafan s'aafetowaadan, Iyyaasu higgiyaa k'aalaa ubbaa, anjiuwaakka shek'aakka nabbabeedda. 35 Muse azazeeddawaa ubbaappe Iyyaasu nabbabennan aggeeda itti k'aalaykka baawa. Kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'oo, mac'c'a asaw, naanaatoo, untunttu gidon de'iyaa allagatuwaanakka ubbaw nabbabeedda.

9 Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa kaatetuu ubbay, gezziyaan de'iyawanttu, gad'an de'iyawanttu, Meeditiraane Abbaa bazuwaa oyk'ki biide Liibaanoosa gakkanaw de'iyawanttu, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Kanaanetuwaa, Parzzaawaanatuwaa, Hiiwetuwaaanne Yaabusaawaanatuwaa kaatetuu ubbay Israa'eeliyaa Asay s'ooneddawaa siseeddino. 2 Iyyaasanne Israa'eeliyaa asaa olanaw baanaw ittipe shiik'keeddino. 3 Gabaa'oonaa kataman de'iyaa Hiiwetuu Iyyaasu Yaarikko katamaaninne Ayi kataman ootseeddawaa siseedda wode, 4 c'immanaw koyeeddino. Untunttu shink'k'aa k'achchiide c'urk'k'a doonniyatuwaa daassaa wotsi sikkeedda eessaa ogorotuwaa hariyaan c'aaniide, Iyyaasukko kiitetteeddino. 5 Kiitetteedda asatuu wureedda ec'a mayuwaa mayyiide, wotsi sikkeedda c'aammaa barenttu gediyaan wotseeddino; untunttu shink'k'aw giide oyk'keedda k'umay ubbay meleeddawaanne puulumeeddawaa. 6 Hewaappe guyyiyaan untunttu Iyyaasu dunkkaaneedda sa'aa Gelggala biide, awunne Israa'eeliyaa asaw, «Nuuni haakko gadiyaappe yeeddo. Hay nuunanna saro de'ana mala k'aalaa c'aak'uwa c'aak'k'a» yaageeddino. 7 Israa'eeliyaa Asay Hiiwetuwaa, «Hinttenttu nu gadiyaan de'iyaa asenttonne, ayan eriide hinttenana c'aak'k'etannee?» yaageedda. 8 Hewaappe guyye untunttu Iyyaasa, «Nuuni ne k'oomatuwaa» yaageeddino. Iyyaasu, «Hinttenttu oonee? Hak'appe yeeddittee?» yaagiide

oochcheedda. 9 Shin untunttu, «Nuuni ne k'oomatuu Med'ina Godaa ne S'oossaa waariyaa sisiide, daro haakko gadiyaappe yeeddo. I Gibs'e gadiyaan ootseeddawaa ubbaa nuuni siseeddo. 10 K'ay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwaa kaatetuwaa laa"uwaa, Haseboona Kaatiyaa Sihoonanne Astaaroota kataman de'iyaa Baasaane Kaatiyaa Ooga I ootseeddawaakka siseeddo. 11 Nu gade c'imatuunne nu biittan de'iyaa Asay ubbay nuuna, «Hintte baana ogiyaw shink'k'aa oyk'k'iide, biide untuntunna gaketiiide untuntta, «Nuuni hinttenttu k'oomatuwaa; hinttenttu nuunanna saro de'ana mala c'aak'uwa c'aak'k'eerkkite» yaagite» yaageeddino. 12 «Nuuni hinttentukko yaanaw nu sooppe shink'k'aa akkiyaa gallassi, ha ukitsay ho'uwaa; shin ha"i meleeddawaanne puulumeeddawaa be'ite! 13 Hawanttu eessaa ogorotuu nuuni kuntsiyaa wode ooratsa; shin ha"i daaketteeddawaa be'ite! Ogii haakko giddeeddawaa gaasuwaan, nu mayuunne nu c'aammay wureedda» yaageeddino. 14 Med'ina Godaa oochchennan, Israa'eeliyaa Asay untunttu shink'k'aappe amareeddawaa akkeedda. 15 Yaatina, Iyyaasu untunttu pas'a attiide barenana saro de'ana mala c'aak'uwa untuntunna c'aak'k'eteedda; maabaraa kaaletsiyaawantukka he c'aak'uwa k'aalaa aad'd'enaaddan c'aak'k'eeddino. 16 Untuntunna c'aak'uwa c'aak'k'eteedda heezzentso gallassaappe guyyiyaan, ha asatuu untunttu gadiyaan de'iyaa shoora gidiaawaa Israa'eeliyaa Asay siseedda. 17 Israa'eeliyaa Asay heezzu gallassaa hametiidde, asatuu de'iyaa katamatuwaa gakeeddino. Untunttu katamatu Gabaa'oonaa, Kafiira, Ba'erootanne K'iriyaaati-Yi'aariima geetettino. 18 Shin maabaraa suntsatuu untunttu Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda diraw, untuntta wod'ibeykkino. Yaatina, kumentsaa maabaray suntsatuwaa bolla zuuzummeedda. 19 Shin kaappatuu ubbay hawaadan yaageeddino; «Nuuni untunttu Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda diraw, ha"i simmi untuntta boochanaw danddayokko. 20 Shin nuuni untuntta hawaadan ootsana; nuuni untunttu c'aak'k'eedda c'aak'uwa kaddina S'oossaa hank'k'uu nu bolla wod'd'ennaadan, untunttu pas'a de'ino. 21 Shin de'iidde maabaraw ubbay mitsaa k'ans's'iyaa wantanne haatsaa tikkiyaawantta gidino» yaageeddino. Hewaa diraw Gabaa'oonatuwaa suntsatuu geeddawaadan haneeddino. 22 Iyyaasu Gabaa'oonaa asatuwaa s'eegiide, «Nu gadiyaan de'iidde, «Nuuni daro haakko gadiyaappe yeeddo» giide, ayaw nuuna c'immeeditee? 23 Hinttenttu hewaa haneedda diraw shek'etteeddita; hinttenttu med'inaw ta S'oossaa gollen mitsaa k'ans's'iyaaanne haatsaa tikkiyaa ayiliyaa gidana»

yaageedda. 24 Untunttu Iyyaasu zaariide hawaadan yaageeddino; «Nuuni ne k'oomatuu Med'ina Goday ha gadiyaa ubbaa hinttentto immanaadaanne an de'iyaa asaa ubbaa hinttenttu sintsaappe d'ayssanaadan bare k'oomaa Musa azazeeddawaa geeshshiide siseeddo. Hewaa diraw hintteppe nu shemppoo daro yayyiide hawaa ootseeddo. 25 Ha"i simmi nuuni ne kushiyan de'eetto. Nuuna new lo"anne suure malati beetteeddawaadan ootsa» yaagiide zaareeddino. 26 Yaatina, Iyyaasu untunttu Israa'eeliyaa Asay wod'enaadan ashsheeda. 27 He gallassi Iyyaasu Gabaa'oonaa asatuwaa Israa'eeliyaa maabarawunne Med'ina Godaw yarshshiyaa sa'aw mitsaa k'ans's'anaadaanne haatsaa tikkanaadan ootsina untunttu hachche gakkanaw S'oossay Asay barew goynnanaadan dooreeddawe sa'aan hak'anne hawaadan ootsiidde de'iino.

10 Iyyaasu kase Yaarikko katamaa olettiide bayzeeddawaadaanne untunttu kaatiyaa wod'eeddawaadan, Ayi katamaa olettiide ubbaa bayzeeddawaanne untunttu kaatiyaakka wod'eeddawaa Yersaalame Kaatiyaa Adoonis'edek'i siseedda. K'ay Gabaa'oonaa Asay Israa'eeliyaa asaana saro de'anaw c'aak'k'eteeddawaanne ha"i untuntunna ittippe de'iyaaawaa siseedda. 2 Aa asaykka loytsi yayyeedda. Ayaw gooppe, Gabaa'oonaa katamay kaatetuwaa katamatuwaappe ittuwaa mala wolk'k'aama katamaa; k'ay he katamay Ayi katamaappe daree; an de'iyaa attuma asaykka mina. 3 Yaatina, Yersaalame Kaatiyaa Adoonis'edek'i, Kebroone Kaatiyaa Hohaamaw, Yarmmuuta Kaatiyaa Piiraamaw, Laakisha Kaatiyaa Yaafi'awunne, Egiloona kaatiyaa Dabiiraw hawaadan yaagiide kiitteedda; 4 «Gabaa'oonaa katamaa Asay Iyyaasunne Israa'eeliyaa asaana saro de'anaw c'aak'k'eteedda diraw, untuntunna olettanaw yiide taana maaddeerikkitee» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyaan Amoorawaanatuwaa kaatetu ichcheshatuu Yersaalame kaatii, Kebroone kaatii, Yarmmuuta kaatii, Laakisha kaatiinne Egiloona kaatii barenttu olanchchatuwa ittippe gatseeddino. Barenttu olanchchatuwa ubbaa akkiide pude biide, Gabaa'oonaa katamaa doodiide oleeddino. 6 Gabaa'oonaa Asay Gelgalaan dunkkaaniide Iyyaasukko kiittiide, «Nuuna ne k'oomatuwaa aggoppa; ellekka nuukko yaade nuuna ashsha. Gezziyaan de'iyaa Amoorawaanatuwaa kaatetu ubbay nuuna olanaw barenttu olanchchatuwa ittuwaa ootseedda diraw, neeni nuuna maadda» yaageeddino. 7 Hewaappe guyye Iyyaasu, aanana de'iyaa olanchchatuu ubbayne mino asatuu ubbay Gelgalappe dendiide beeddino. 8 Med'ina Goday Iyyaasa, «Untunttu yayyoppa! Taani untuntta ne kushiyan aatsaade immaad. Untunttu ittuunne neenana

ek'ettanaw danddayenna» yaageedda. 9 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Gelggalappe k'amma ubbaan hamettiide ak'iide, untuntutu akeekenan de'ishshin untuntutu bolla woraajjeedda. 10 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsan hinttuttoo wozanaa kahaa bayzzeedda; yaatina, Israa'eeliyaa Asay untuttuppe daro asaa Gabaa'oonaan wod'eedda. Israa'eelatu untuntta Beeti-Horoona afiyaa ogiyaa oytsiide gooddiide, Azeek'anne Maak'eeda gakkanaw butseeddino. 11 Beeti-Horoonappe duge Azeek'a afiyaa ogiyaa oyk'k'iide untuntutu Israa'eeliyaa asaa sintsaappe bak'atishin, Med'ina Goday wolk'k'aama shachchaa saluwaappe untuntutu bollan bukisseedda. Israa'eeliyaa Asay mashshaan wod'eedda asaappe, shachchay wod'eedda Asay payduwaan dareedda. 12 Med'ina Goday Amooretuwaa, Israa'eeliyaa asaw aatsi immeedda gallassi, Israa'eeliyaa asaa sintsan Iyyaasu Med'ina Godaa, «Awa ayfii Gabaa'oona bollan, wullennan gam'o. Aginaykka Ayaaloona Zanggaaraa bollan ek'k'o» yaageedda. 13 Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay barenttu morkkatuwaa s'oonana gakkanaw, away wullennan gam"eedda. Aginaykka bare de'iyaa sa'aappe k'aas's'ibeenna. Hewe Yaashaara mas'aafan s'aafetti utteedda. Away saloo giddo baggan k'aas's'ennan ek'k'eedda; itti gallassaa ubbaa away wullennan takkeedda. 14 Med'ina Goday Asay odeeddawaa siseedda he gallassaa mala gallassay hewaappe kase gidinakka, hewaappe haa doomina ubbakka hanibeenna. Tumukka Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaw oletteedda! 15 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay barenttu dunkkaaneedda sa'aa Gelggala simmeeddino. 16 He Amoorawaanatuwaa kaatetu ichcheshatuu bak'atiide, Maak'eeda katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa gidдон k'osetteeddinno. 17 Iyyaasoo, «Ichcheshu kaatetu, Maak'eeda katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa gidдон k'osetteeddawannta demmeeddo» yaagiide odeeddino. 18 Iyyaasu, «Wolk'k'aama shuchchatuwaa gondorssiide, gonggoluwaa penggiyaa gorddiide untuntta naagana mala, asaa yaan wotsite. 19 Shin hinttenttu yaan gam"oppite; hinttenttu morkkatuwaa yederssiide, guyyenna untuntta olite, untuntta untunttu katamaa gelissoppite. Med'ina Goday hinttenttu S'oossay untuntta hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda. 20 Barenttu gimbbetteedda katamatuwaa bak'atiide geleedda laafa asatuu attina, hinkko asaa ubbaa Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay wurssi wod'eeddino. 21 Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay saruwaan simmiide, Iyyaasu dunkkaaniide de'iyaa Maak'eeda giyaasaa yeedda. Heedeppe doomina Israa'eeliyaa asaa bollan itti k'aalaanne k'aatteedda Asay baawa. 22 Hewaappe

Iyyaasu, «Gonggoluwaa penggiyaa dooyyiide, he ichcheshu kaatetuwa kessiide, taw haa akkiide yiite» yaageedda. 23 Hewaappe guyye gonggoluwaa giddoppe Yerusaalame kaatiyaa, Kebroone kaatiyaa, Yarmmuuta kaatiyaa, Laakisha kaatiyaanne Egiloona kaatiyaa kessiide aakko aheeddino. 24 Untunttu he kaatetuwa Iyyaasukko aheedda wode, Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa ubbaa barekko s'eesiide barenana beedda ola gadaawatuwaa, «Haa yiide hinttenttu gediyaan ha kaatetuwa k'ood'iyaa yed'd'ite» yaageedda. Hewaappe yiide barenttu gediyaan untunttu k'ood'iyaa yed'd'eeddino. 25 Iyyaasu untuntta, «Yayyoppite; hirgoppite; minnitenne s'alite. Hinttenttu olettiiya hinttenttu morkkatuwaa ubbaa Med'ina Goday hawaadan ootsana» yaageedda. 26 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu ichcheshu kaatetuwa wod'iide ichcheshu mitsaa bollan kak'k'eedda; untunttu omarsii gakkanaw kak'uwaaan peeshsheeddino. 27 Away wulliyaa wode, Iyyaasu azazina untuntta mitsaappe wotseeddino; untunttu kase k'osettiide de'eedda gonggoluwaa gidдо oleeddino. Yaatiide gonggoluwaa penggiyaa wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwaa gondorssiide gorddeeddino. He shuchchatuu hachche gakkanaassikka yaan de'iino. 28 He gallassi Iyyaasu Maak'eeda katamaa oyk'k'iide katamaa ubbaa d'aysseedda; kataman de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda. Iyaarkko katamaa kaatiyaa kase wod'eeddawaadan, Mak'k'eeda katamaa kaatiyaakka wod'eedda. 29 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Asay Israa'eeliyaa Asay ubbay Maak'eeda katamaappe Liibina giyaa katamaa biide oleeddino; 30 Med'ina Goday he katamaakka katamaa kaatiyaakka Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immeedda. Iyyaasu ittuwaanne ashshenan, kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan busakkeedda. Yaarikko katamaa kaatiyaa kase wod'eeddawaadan, Liibina katamaa kaatiyaakka wod'eedda. 31 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Liibina katamaappe Laakisha katamaa biide he katamaa dooddiide oleeddino. 32 Med'ina Goday Laakisha katamaa Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immiina Iyyaasu he katamaa laa'entso gallasaan oyk'k'eedda. Liibina katamaa ootseeddawaadan Laakisha katamaakka ootseedda; he kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan busakkeedda. 33 He wode, Gezeera katamaa kaatiyaa Horaami, Laakisha katamaa kaatiyaa maaddanaw yeedda; shin Iyyaasu aakka Aa asaakka s'oneedda; untuttuppe itti asayenne pas'a attibeena. 34 Hewaappe simmiide, Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Laakisha katamaappe Egiloona katamaa biide he katamaa dooddiide oleeddino. 35 He gallassi Egiloona

katamaa oyk'k'iide k'ara mashshaan busakkeeddino. Laakisha katamaa ootseeddawaadan, Egiloona kataman de'iyaa asaa ubbaa wurssi wod'eeddino. **36** Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Egiloona kebroona biide kebroona oleeddino. **37** He katamaa, untunttu kaatiyaanne he katamaa yuushshuwaan de'iyaa k'eri katamatuwaa oyk'k'eeddino. Untuntun de'iyaa asaa ubbaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Itti asaakka ashshibeykkino. Iyyaasu Egiloona ootseeddawaadan he katamaakka ootsedda; untuntun de'iyaa asaakka wurssi wod'eedda. **38** Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Dabiira katamaa simmiide oleeddino. **39** Untunttu he katamaakka, kaatiyaakka, katamaa yuushshuwaan de'iyaa k'eri katamatuwaakka ubbaa oyk'k'iide untuntun de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eeddino. Iyyaasu kebroona katamaanne Liibina katamaanne Aa kaatiyaa ootseeddawaadan, Dabiira katamaanne Aa kaatiyaa ootsedda. **40** Iyyaasu biittaa ubbaa, gezziyaa, Neegeeba Bazzuwa, gad'aa gadiyaanne untunttu kaatetuwaannakka oyk'k'eedda. Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay azazeeddawaadan, gadiyaa bollan pas'a shemppuwaanna de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda. **41** Iyyaasu untunttu K'aadeesa-Barneppe doommiide biide Gaaza gakkanaw, k'ay Goshena biittaa ubbaappe doommiide biide Gabaa'oonaa gakkanaw ubbaa s'oneedda. **42** Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay Israa'eeliyaa asaw oletteedda gaasuwaan, Iyyaasu he kaatetuwa ubbaa untunttu biittaaan akka itti gede olan s'oneedda. **43** Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu dunkkaaneedda sa'aa Gelgala simmeeddino.

11 Has'ooraa katamaa Kaatiyaa Yaabini Israa'eeliyaa Asay s'oneeddawaa siseedda wode, Madoona katamaa Kaatiyaa Yobaabaw, Shimiroona katamaa kaatiyaw, Akishaafa katamaa kaatiyaw, 2 huup'issa baggana gezziyaan de'iyaa kaatetoo, Galiilaa Abbaappe gedissa Yorddaanoosa Wombban de'iyaa kaatetoo, away wulliyaa baggana gad'an de'iyaa kaatetoonne away wulliyaa baggana de'iyaa Doora kaatiyaw asaa kiitteedda. **3** K'ay away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana de'iyaa Kanaanetoo, Amooreetoo, Hiitetoo, Parzzetoo, gezziyaan de'iyaa Yaabusatoonne Mis'ip'p'a biittan Hermmoone Deriyaappe garssana de'iyaa Hiwetoo kiitteedda. **4** Untunttu ubbay barenttu olanchchatuwaa dentsiide, Israa'eeliyaa olanaw ittippe gaketeeddino. He olanchchatuu paratuwaanne paraa gaaretuwaana gakettiide, paydina

wurennaa abbaa doonaa shafiyaadan c'oratteeddino. **5** He kaatetuu ubbay barenttu wolk'k'aa ittippe gatsiide, Israa'eeliyaa asaa olanaw Merooma giyaa haatsaa matan dunkkaaneeddino. **6** Med'ina Goday Iyyaasa, «Neeni untunttoo yayyoppa! Taani wontti hannoodde untunttu ubbatuwaakka wod'aade, Israa'eeliyaa asaw aatsaade immana. Neeni untunttu paratuwaa ubbaa gilldayana; untunttu paratuwaa gaaretuwaakka taman s'uuggana» yaageedda. **7** Iyyaasunne Aa olanchchatuu ubbay untunttu akeekenan de'ishshin Merooma haatsaa matan untunttu bolla puttu giide, untunttu oleeddino. **8** Med'ina Goday untunttu Israa'eelatu kushiyan aatsiide immeedda. Untunttu s'ooniide, Wolk'k'aama Sidoona giyaa gadiyaa, Misirafoota-Maymanne away doliyaa baggana de'iyaa Mis'ip'p'a Wombbaa gakkanaw yedersseeddino. Untunttu itti asaanne ashshenan wod'eeddino. **9** Iyyaasu Med'ina Goday Aa azazeeddawaa ubbaa untunttu bollan poleedda; untunttu paratuwaakka gilldayeedda; paraa gaaretuwaakka taman s'uuggeedda. **10** Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu guyye simmiide, Has'ooraa giyaa katamaa s'ooniide oyk'k'iide he katamaa kaatiyaa mashshaan wod'eedda. He wode Has'ooraa katamay he kawutetsaa ubbaw huup'e katamaa. **11** Israa'eeliyaa Asay he kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'eedda. Shemppu pas'a de'iyawaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eeddino. Iyyaasu Has'ooraa katamaakka taman s'uuggeedda. **12** Med'ina Godaa k'oomay Muse azazeeddawaadan, Iyyaasu he kaatetuwa katamatuwaanne untunttu kaatetuwa ubbaa omoodiide asaa ubbaa k'ara mashshaan wurssi wod'eedda. **13** Gidoopenne, Iyyaasu s'uuggeedda Has'ooraa katamaappe attina, Israa'eeliyaa Asay zooziyaa bollan kees'etteedda katamatuwa ubbaa s'uuggibeykkino. **14** Israa'eeliyaa Asay he katamatuwaappe bonk'k'eedda miishshaa ubbaanne mehiyaa ubbaa barenttoo akkeeddino. Shin asaa ubbaa d'ayssana gakkanaw k'ara mashshaan wod'eeddino; pas'a de'iyawaa ayaakka ashshibeykkino. **15** Med'ina Goday bare k'oomaa Musa azazeeddawaadan, Musekka Iyyaasa azazeedda. Iyyaasukka azazuwaa poleedda; Med'ina Goday Musew azazeeddawaa ubbaappe I ootsennan aggeedabay ayayenne baawa. **16** Hewaadan ootsiide Iyyaasu he gadiyaa ubbaa, Israa'eeliyaa zoozatuwaa, Neegeeba Bazzuwa ubbaa, Goshena giyaa gadiyaa ubbaa, away wulliyaa baggana de'iyaa zanggaaraanne Arabiyaa gad'aa akkeedda. **17** He biittay Edoomi de'iyaa Halaak'a giyaa deriyaappe doommi biide, Hermmoone Deriyaappe garssa baggana de'iyaa Liibaanoosa Wombban de'iyaa Ba'aali-Gaada gakkanaw de'iyaa sa'aa gakkee. Untunttu

kaatetuwaa ubbaa lyyaasu omoodiide wod'eedda. **18** lyyaasu daro wodiya he kaatetuwaa ubbaanna oletiide gam'eedda. **19** Gabaa'oonan de'iyaa Hiiwetuwaappe attina, hara katamay ittuunne Israa'eelatuwaana saro de'ana c'aak'uwa c'aak'k'etibeenna; Israa'eelatu he katamatuwaa ubbaa olan s'ooniide oyk'k'eeddino. **20** Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, lyyaasu untuntta k'aretti baynnan ittuwanne ashshenan wursi wod'eedda. Ayaw gooppe, untunttu Israa'eelatuwaana olettanaadan Med'ina Goday bare huup'iyaw untunttu wozanaa muumissedda. **21** He wode lyyaasu biide gezziyaan, Kebroona kataman, Dabiira kataman, Anaaba kataman, Yihudaa gezziyaan ubbaaninne Israa'eeliyaa gezziyaan ubbaan de'iyaa Anaak'e zeretsaa adussatuwaa wod'i wurssedda. lyyaasu untunttanne untunttu katamaa ubbaanna d'ayssedda. **22** Anaak'e zaratuwaappe Israa'eeliyaa gadiyaan ooninne atibeena; shin amareedawanttu Gaaza, Gaatenne Ashddooda katamatuwaa s'alalan atteeddino. **23** Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, lyyaasu gadiyaa ubbaa oyk'k'iide Israa'eeliyaa asaw untunttu zariyaan zariyaan shaakki immeedda. Hewaappe guyyiyaan biittay olaappe shemppedda.

12 Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Arnoona Zanggaaraappe biide Hermmoone Deriyaa gakkanaw, k'ay away doliyaa baggana Arabiyaa gad'aa gakkanaw de'iyaa gadiyaa kaatetuwaa ubbaa s'ooniide wotsi akkeedda. He s'oonetteedda kaatetuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. **2** Untuntuppe ittuu, Haseboona kataman utteedda Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona. I mooddeedda sa'ay Arnoona Zanggaaraa gas'aan de'iyaa Aaro'eera katamaappe dendiide, Amoonatuwaa zawaa gakkanaw de'iyaa Yaabook'a Shaafaa gakkee; he sa'ay Gala'aade giyaa biittaw zawaa. **3** I k'ay away doliyaa baggana Arabiyaa gad'aappe bagga akkiide, Galilaa Abbaappe biide, Beeti-Yashimoota katamaanna aad'd'iide, Pisgga giyaa deriyaappe garssa baggana de'iyaa Mas'ine Abbaa gakkanaw, biittatuwaa mooddeedda. **4** Hewaadankka, Rafaayetuwa zariyaappe wurssetsan atteeda Baasaane gadiyaa Kaatiyaa Ooga s'oneedda. Oogi Astaaroota katamaaninne Ediraa'a kataman de'eedda. **5** I mooddeedda sa'ay Hermmoone Deriyaa, Salaaka giyaa sa'aa, Baasaane gadiyaa ubbaa biide Gashuuranne Maa'ika asatuwaa zawaa gakkee; k'ay Gala'aade gadiyaappe bagga akkiide, biide Haseboona Kaatiyaa Sihoona zawaa gakkanaw de'iyaa gadiyaa gakkee. **6** Med'ina Godaa k'oomay Musenne Israa'eeliyaa Asay ha kaatetuwaa

s'oneeddino. Med'ina Godaa k'oomay Muse untunttu biittatuwaa Roobeela zaretoo, Gaade zaretoonni Minaase zaratuwaappe baggaw shaakki immeedda. **7** lyyaasunne Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa bagga gadiyaan de'iyaa kaatetuwaa ubbaa s'oneeddino. He biittatuu Liibaanoosa wombban de'iyaa Ba'aali-Gaadappe doommiide, gedissa baggana Eedooma matan de'iyaa Halaak'a Deriyaa gakiino. lyyaasu he biittatuwaa shaakki, Israa'eeliyaa zaretoo laata gade ootsiide immeedda. **8** He biittatuu, gezziyaa, away wulliyaa baggana de'iyaa ollatiyaa, Yorddaanoosa gad'aa, Yihudaa Bazzuwaanne Neegeeba Bazzuwaa. He biittatuu kase Hiitetu, Amoorawaanatu, Kanaanetuu, Parzzawanatu, Hiiwetunne Yaabuusawaanatu de'eedda sa'aa. **9** Israa'eeliyaa Asay s'oneedda kaatetuu hawantta; Yaarikko kaatiyaa, Beetele matan de'iyaa Ayi kaatiyaa, **10** Yerusaalame kaatiyaa, Kebroona kaatiyaa, **11** Yarmmuuta kaatiyaa, Laakisha kaatiyaa, **12** Egiloonaa kaatiyaa, Gezeera kaatiyaa, **13** Dabiira kaatiyaa, Gedeera kaatiyaa, **14** Horima kaatiyaa, Araada kaatiyaa, **15** Liibina kaatiyaa, Adulaama kaatiyaa, **16** Mak'k'eedda kaatiyaa, Beetele kaatiyaa, **17** Taappuha kaatiyaa, Hefeera kaatiyaa, **18** Afeek'a kaatiyaa, Lasharoonaa kaatiyaa, **19** Madoona kaatiyaa, Has'ooraa kaatiyaa, **20** Shimirooni-Maroonaa kaatiyaa, Akishaafa kaatiyaa, **21** Taa'inaaka kaatiyaa, Magido kaatiyaa, **22** K'aadeesa kaatiyaa, K'armmeloosan de'iyaa Yok'ina'aama kaatiyaa, **23** Doora gezziyaan de'iyaa Doora kaatiyaa, Gelggalan de'iyaa Goyma kaatiyaanne **24** Tirs's'a kaatiyaa. Untunttu ubbay hattamanne itti kaatetuwaa.

13 lyyaasu c'imiide, laytsaa loytsi sugeedda wode, Med'ina Goday aw, «Neeni c'imaadda; laytsaakka loytsa sugaadda. Shin oyk'k'ettennan atteeda daro biittay biro de'ee. **2** Oy'k'k'etibeenna biittatuu hawantta: Piliss's'eematuwaa gadiyaanne Gashuuruwaa gadiyaa ubbaa. **3** Gibs'eppe away doliyaa baggana de'iyaa Shihoora Shaafaappe doommiide, huup'issa baggana de'iyaa Ek'iroona gadiyaa gakkanaw de'iyaa biittatuu ubbay Kanaane gadiyaan Paydettiino. Ichcheshu Piliss's'eema kaatetuu mooddiyaa katamatuu Gaaza, Ashddooda, Ask'k'aloona, Gaatanne Ek'iroona geetettiyaa. Aawotuwa biittaykka biro oyk'k'etibeenna. **4** Gedissa baggana Kanaanetuu biittay ubbay, Sidoonatoo de'iyaa Ma'aara giyaa saappe dendiide biide, Amoorawaanatuwaa gadiyaan de'iyaa Afeek'a katamaa gakkanaassikka oyk'k'etibeenna. **5** Gebaalatu biittay away doliyaa baggana Liibaanoosa biittay ubbay, Hermmoone Deriyaappe garssa baggana de'iyaa Ba'aali-Gaada katamaappe biide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw biro oyk'k'etibeenna. **6** Liibaanoosappe biide

Misirafoota-Mayma gakkanaw de'iyaa gezziyaan de'iyaa Sidoonatuwaa biittayka oyk'k'ettibeenna. Taani ta huup'iyaw Israa'eeliyaa asaa sintsaappe untunttu laaggaade kessana. Taani neena azazeeddawaadan, neeni ha biittatuwaa Israa'eeliyaa asaw gade ootsaadde shaakka. 7 Ha'i neeni ha gadiyaa udduppun zaretoonni Minaase zaratuwaappe baggaw shaakka» yaageedda. 8 Minaase zaratuwaappe baggatu, Roobeela zaratuunne Gaade zaratu Med'ina Godaa k'oomay Muse Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana untunttu gishi wotseedda gadiyaa akkeeddino. 9 Untunttu biittay Arnoona Zanggaaraa garssan de'iyaa Aaro'eera katamaappe dendiide, he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaa oyk'k'iide, Medaaba giyaa gezziyaa aad'd'i biide, Diboona gakkē. 10 K'ay Haseboonan uttiide mooddiyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona katamatuwaa ubbaa oyk'k'i biide, Amoonatuwaa zawaa gakkē. 11 Hewaadankka, k'ay Gala'aade gadiyaa, Gashuuruwaa gadiyaa, Maa'ikatuwaa gadiyaa, Hermmoone Deriyaa ubbaanne Salaaka gakkanaw de'iyaa Baasaane gadiyaa gakkē. 12 Astaaroota katamaaninne Ediraa'a kataman de'iide mooddiyaa, Rafaayetuwaa zariyaappe wurssetsan atteeda Baasaane Kaatiyaa Ooga gadiyaa ubbaa oyk'k'eedda. Muse he asaa ubbaa s'ooniide, untunttu gadiyaappe laaggiide keseedda. 13 Shin Israa'eeliyaa Asay Gashuura asaanne Maa'ika asaa gadiyaappe kessibeykkino; hewaa diraw untunttu hachche gakkanaw Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iino. 14 Muse Leewiyaa zaratuwaa s'alalaw laatiyaa gadiyaa immibeenna. Med'ina Goday Musew geeddawaadan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaaw yarshshiyaawe untunttu laata. 15 Muse Roobeela zaretoo untunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda. 16 Untunttu biittay Arnoona Zanggaaraa gas'aan de'iyaa Aaro'eera katamaappe dendiide, he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaa oyk'k'iide, Medaaba gezziyaa gakkē. 17 K'ay Haseboona, gezziyaan de'iyaa katamatuwaa, Diboona, Baamooti-Ba'aala, Beetiba'aali-Me'oonaa, 18 Yahaas'a, K'idemoota, Mefa'aata, 19 K'iriyaataymma, Siibima, zanggaaraa gidдон de'iyaa deriyaa bolla de'iyaa S'eereta-Shaahara, 20 Beeti-Pa'oora, Pisgga Deriyaappe garssana de'iyaa gadiyanne Beeti-Yashimoota geetettiyaa katamatuwaa ubbaa gakkē. 21 Hewaadankka, k'ay gezziyaan de'iyaa katamatuwaanne Haseboona katamaa mooddeedda Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona gadiyaa ubbaa gakkē. Muse Kaatiyaa Sihoonanne Midiyaamatuwaa kaappatuwaa Eewa, Rek'eema, S'uura, Huuranne Rebaa'a s'ooneedda; hawanttu Sihoonappe garssana he gadiyaa mooddiyaawantta. 22 Israa'eeliyaa

Asay olan wod'eedda asaappe haraa, shareechchuwaa, Ba'oora na'aa Bala'aamakka mashshaan wod'eeddino. 23 Roobeela zaratuwaa zaway Yorddaanoosa Shaafaa. Ha katamatuunne untunttu heeraan de'iyaa mootsatuu; Roobeela zeretsaa untunttu yaran yaran gakkēddawantta. 24 Muse Gaade zaretoo untunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda. 25 Untunttu gadii Yaa'izeera, Gala'aaden de'iyaa katamatuwaa ubbaanne Amoonatuwaa gadiyaappe bagga akkiide, Raabappe away doliyaa baggana de'iyaa Aaro'eera gakkē. 26 Hewaadankka, Haseboonappe dendiide, Raamoota-Mis'ipp'anne Bes'oniima gakkē; k'ay Maahinaymappe dendi biide, Lodabaara zawaa gakkē. 27 Yorddaanoosa Wombbaw gidduwaan Haseboona Kaatiyaa Sihoona kawutetsaappe atteeddawantta, Beeti-Haraama, Beeti-Niimira, Sukkotanne S'afoonaa geetettiyaa katamatuwaa akkeedda. Away doliyaa baggana untunttu zaway Yorddaanoosa shaafaa giddiide biide, Galiilaa Abbaa gakkē. 28 He katamatuunne untunttu heeraan de'iyaa mootsatuu Gaade zaretoo untunttu yaran yaran gakkēddawantta. 29 Muse Minaase zaratuwaappe bakkaw untunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda. 30 Untunttu biittay Maahinaymanne Baasaane gadiyaa ubbaa s'aas'i waas'ee; Baasaane Kaatiyaa Ooga kawutetsaa ubbaanne Baasaanen de'iyaa usuppun tammu Yaa'iira katamatuwaa oyk'k'ee. 31 K'ay Gala'aadeppē bakkaanne Baasaanen Ooga kawutetsay huup'e gideedda Astaarootanne Ediraa'a geetettiyaa katamatuwaa gakkē. He ubbay Minaase na'aa Maakiina zaratuwaappe baggato, untunttu yaran yaran gakkēddawaa. 32 Yorddaanoosappe hefintsana, Yaarikkoppe away doliyaa baggana de'iyaa Moo'aabe dembban de'iide Muse shaakki immeedda gadii hawaa. 33 Shin Muse Leewiyaa zaretoo laatiyaa gadiyaa immibeenna; kase Med'ina Goday untunttu geeddawaadan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay untunttu laata.

14 K'eesiyaa El'aazaare, Neewe na'ay Iyyaasunne Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatu, Kanaane gadiyaa untunttu yaran yaran shaakkina, untunttu gakkēddaa heeratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. 2 Med'ina Goday Muse baggana azazeeddawaadan, untunttu laata gadii udduppunanne bagga giddiyaa zaretoo saaman shaaketteedda. 3 Ayaw gooppe, Muse laa"anne bagga giddiyaa zaretoo Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana kase gadiyaa immi wotseedda; shin Leewiyaa zaretoo untunttu gidduwaan laata gadiyaa immibeenna. 4 Yooseefo naanay Minaasanne Efireema geetettiide laa"u zare gideeddino. Muse Leewiyaa

zaretoo laata gadiyaa immibeenna; shin hewaa gishshaw untunttoo de'iyaa katamatuwaanne untuntu barenttu mehiyaa wudiyaanne dorssaa wudiya heemmiyaa hentsaa gadetuwaa immeedda. 5 Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay gadiyaa shaakki akkeedda. 6 Itti gallassi Yihudaa Asay Iyyaasukko Gelggali shiik'eeddino. Untuntuppe ittuu, K'eniiziyaa Yifune na'ay Kaaleebi Iyyaasa hawaadan yaageedda; «Nuuni K'aadeesa-Barnnen de'iyaa wode, Med'ina Goday, S'oossaa asaa gidiyaa Musew nebaanne tabaa odeeddawaa eraasa. 7 Med'ina Godaa k'oomay Muse gadiyaa wochchaade yaanaadan, K'aadeesa-Barnneppe taana kiittiyaa wode, taw laysay oytama. He wode taani aw ammanettiyyaa oduwaa ahaade odaaddi. 8 Taani Med'ina Godaa ta S'oossaa polo kaalaad; shin taananna beedda asatuu asaa wozanaa yashshan kolddisseeddino. 9 He gallassi Muse, «Neeni Med'ina Godaa ta S'oossaa polo kaalleedda diraw, ne gedii yed'd'eedda biittay med'inaw newunne ne zariyaw laattiyyaa gadiyaa gidanawaa» giide c'aak'keedda. 10 «Ane akeeka; Med'ina Goday ha yewuwaa Musew haasayodeppe, oytamanne ichcheshu laysaa gideedda. He wodeppe Israa'eeliyaa Asay woran simerettishin, hachche gakanaw S'oossay taana pas'a wotseedda. Be'a, ha'i ta laysay hospun tammanne ichchesha gideedda. 11 Gidinakka ha'i taw de'iyaa minotetsay beni Muse taana kiittiyaa wode de'iyaa minotetsaakka mala. Taani ha''ikka olettanawunne ayaa giddooppene ootsanaw beni he wodewaadan wolk'aama. 12 Hewaa diraw, Med'ina Goday taw immana geedda ha gezze gadiyaa ha'i taw imma. He wode, Anaak'etuu he gadiyaan de'iyawaanne untuntu katamatuukka gitanne gimbbetteeddawantta gidiaawaa nuuni haasayishin neeni ne huup'iyaw sisaadda. Shin Med'ina Goday taananna gidoope, I geeddawaadan, taani untunta he gadiyaappe yederssana» yaageedda. 13 Hewaappe guyye Iyyaasu Yifune na'aa Kaaleeba anjiide, Kebroona aw laata ootsiide immeedda. 14 Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa polo kaalleedda diraw, Kebroona gadii he wodiyaappe hachche gakkanaw, K'eniiziyaa Yifune na'aa Kaaleebaw laata biittaa gideedda. 15 Kase Kebroona suntsay K'iriyaati-Arbbaa'a geetettee; Arbbaa'a giyaa bitanii Anaak'etuwaa ubbaappe aad'd'eedda asaa. Hewaappe guyyiyaan, he gadii olaappe shemppeedda.

15 Yihudaa zaretoo untuntu yaran yaran shaakkina gakeedda gadii biide Eedooma gadiyaan zawatiide, gedissa bagga gas'an de'iyaa S'iina giyaa bazuwaa wurssetsaa gakkee. 2 Gedissa baggana untuntu zaway Mas'ine Abbaappe gedissa bagga wurssetsaappe

doommiide, 3 Akirabiima Pinuwaa aad'd'iidde, S'ina Bazuwaana biide, K'aadeesa-Barnne gedissa gakkee. K'ay hewaappe shaakki biide, Hes'iroonaana aad'd'iidde, pude Adaara gakkiiide, K'ark'k'akko simmee. 4 Hewaappe k'ay As'imoonaa aad'd'iidde, Gibs'e Shaafaan gaketti biide, Meeditiraane Abban zawatee. Gedissa baggana de'iyaa Yihudaa zaway hawaa. 5 Away doliyaa bagga zaway Mas'ine Abbaa gidiide, Yorddaanoosa Shaafay an geliyaa sa'aa gakkee. Huup'issa zaway k'ay Yorddaanoosa Shaafaa Mas'ine Abban geliyaa saappe doommiide, 6 pude Beeti-Hoogila kesiide, Beeti-Arabiya Zanggaaraappe huup'issana aad'd'iidde, Roobeela na'aa Bohaana shuchchaan zawatee. 7 Yaatiide zaway Ahuure (metuwaa) Wombbaappe Dabiira katamaa pude kesiide, wombbaappe gedissa baggana de'iyaa Adumiima Pinuwaa sintsa bazuwaan de'iyaa Gelgalakko huup'iyaw mirk'k'ettee. Hewaappe k'ay Enishemeesha giyaa pulttiyaa aad'd'iidde, Eniroogeela giyaa saan zawatee. 8 Hewaappe Hinooma Zanggaaraa aad'd'iidde, Yaabusawaanatuwaa katamay Yerusaalame de'iyaa deriyaappe gedissa baggana aad'd'iidde, deriyaa huup'iyaa kesseedda; he derii Hinnooma Zanggaaraappe away wulliyaa baggananne Rafayma Wombbaappe huup'issa baggana de'ee. 9 He deriyaa huup'iyaappe sintsaw biide, Nefttooha haatsaa pulttiyaa aad'd'iidde, Efiroona Deriyan de'iyaa katamatuwaakko kesseedda. Hewaappe k'ay duge Baa'aalaa woy K'iriyaati-Yi'aariima geetettiyyaa katamaakko simmee; 10 Baa'aalappe k'ay away wulliyaa baggana de'iyaa Se'iira Deriyaakko mirk'k'ettee. Hewaappe k'ay huup'issa bagga Yi'aariima woy Kisaloona geetettiyyaa deriyaa gakkiiide, aappe duge Beeti-Shemesha wod'd'iide, Timina aad'd'iidde bee. 11 He zaway Ek'iroona huup'issa baggana de'iyaa pudetsan zawatiide, Shikaroonakko mirk'k'ettee; hewaappe Ba'aala Deriyaana aad'd'iidde, Yaabini'eelan zawatee. He huup'issa bagga zaway Meeditiraane Abban zawatee. 12 Away wulliyaa baggana de'iyaa zaway Meeditiraaniyaa Abbaw gas'an zawatee. Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran akkiide de'eeddawe ha zawatuu zaarina de'iyaa sa'atuwaanna. 13 Med'ina Goday Aa azazeeddawaadan, Iyyaasu Yifune na'aa Kaaleeba gakkiiyaa gishuwaa Yihudaa gadiyaappe K'iriyaati-Arbbaa'a geetettiyyaa Kebroona immeedda. Arbbaa'i Anaak'e aawuwaa. 14 Kaaleebi Anaak'e zeretsaa, Sheshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiyyaa heezzu yaratuwaa Kebronappe kesseedda. 15 Hewaappe denddiide, Dabiira giyaa kataman de'iyaa asaa olanaw beedda; Dabiira katamay kase K'iriyaati-Sefera geetettee. 16 Kaaleebi, «K'iriyaati-Sefera oletiide oyk'kiyaa uraw taani ta naatto Aakiso immana» yaageedda.

17 Kaaleeba ishaa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'k'ina Kaaleebi bare naatto Aakiso aw immeedda. 18 Aakisa Otini'eela geliyaa wode, Izi aabbu iziw gadiyaa immanaadan woosana mala Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Ayaa koyay?» yaagiide oochcheedda. 19 Iza, «Taw woytuwaa immi. Neeni kase taw Negeeben immeedda biittay gideedda diraw, haatsaa puluttuwaaw taw immaarikki» yaagaaddu. Kaaleebi iziw killi puluttuwaakka hirkki puluttuwaakka immeedda. 20 Yihudaa zaratu barenttu yaran yaran laatteedda laatatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. 21 Gedissa bagga gas'an Eedooma zawaa matan de'iyaa Yihudaa asaa katamatuu K'abs's'i'eela, Edeera, Yaagura, 22 K'iina, Dimoona, Adi'aada, 23 K'edeesh, Has'oor, Yitinaana, 24 Ziifa, S'elema, Ba'aaloota, 25 Has'oori-Hadaata, K'iriyooti-Hes'iroona woy Has'oor, 26 Amaama, Shamaa'a, Molaada, 27 Has'aari-Gaadda, Heshimoona, Beeti-P'alees'a, 28 Has'aari-Shu'aala, Berssaabeeha, Biiziyootiyaa, 29 Baa'aalaa, Iyuuma, Es'eema, 30 Eltolaa, Kasiila, Horima, 31 S'ik'ilaaga, Madimaana, Sanssaana, 32 Lebaawoota, Shilihiima, Ayinanne Rimoona. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe laatanne udduppuna. 33 Gad'an de'iyaa katamatuu Eshttaa'oola, S'or'a, Ashiina, 34 Zaanoha, Engganiima, Taappuha, Enaama, 35 Yarmmuuta, Adulaama, Sookko, Azeek'a, 36 Shaa'irayma, Aditaymma, Gadeeranne Gaderootaymma. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tammanne oydda. 37 K'ay Yihudaa katamatuu S'inaana, Hadaasha, Migidaala-Gaada, 38 Diili'aana, Misip'p'a, Yok'iti'eela, 39 Laakisha, Bos'ik'aata, Egiloona, 40 Kaboona, Laahimaasa, Kitiliisha, 41 Gaderoota, Beeti-Daagoona, Naa'imaananne Mak'keedda. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tammanne usuppuna. 42 K'aykka Liibina, Eteera, Ashaana, 43 Yifitaaha, Ashiina, Nas'iiba, 44 K'a'iila, Akiziibanne Mareesha. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe udduppuna. 45 Hewaadanka, k'ay Ek'iroona katamaa bare heeraan de'iyaa k'eer katamatuwaanne mootsatuwaa ubbaa. 46 Ashddooda ellekka Ek'ironappe biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkana de'iyaa katamatuwaanne untuntu mootsatuwaa ubbaa. 47 K'ay Ashddooda katamaanne Aa mootsatuwaa, Gaaza katamaanne Aa mootsatuwaa, biide Gibs'e Shaafaanne Meeditiraaniyaa Abbaa lank'k'iyaa gakkana de'iyaa sa'aa. 48 Gezziyaan de'iyaa katamatuukka Shamiira, Yatira, Sookko, 49 Daana, K'iriyati-Saanaa woy Dabiira, 50 Anaaba, Eshttamoo'a, Aniima, 51 Goshena, Holoonanne Giilo. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tammanne itta. 52 K'ay Araba katamaa, Duuma, Esh'aana, 53

Yaaniima, Beeti-Taappuha, Afeek'a, 54 Humis'a, Kebroona woy K'iriyati-Arbbaa'anne S'i'oor. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe udduppuna. 55 K'aykka Maa'oona, K'armeloosa, Ziifa, Yuus'a, 56 Iziraa'eela, Yok'idi'aama, Zaanoha, 57 K'aynna, Gib'anne Timina. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tamma. 58 K'ay Halihuula, Beetis'uura, Gadoora, 59 Ma'iraata, Beeti-Anootanne Eltik'oona. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe usuppuna. 60 Hewaadanka k'ay K'iriyati-Ba'aala woy K'iriyati-Yi'aariimanne Raaba. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe laa'a. 61 Woran k'ay Beeti-Aaraba, Middiina, Sekaaka, 62 Nibishaana, Mas'ine katamaanne Enggaada. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe usuppuna. 63 Gidooppenne, Yihudaa Asay Yersaalamen de'iyaa Yaabuusatuwaa kessanaw danddayibeykino. Hewa diraw Yaabuusawaanatu hachche gakkanaassikka Yihudaa asaana ittippe Yersaalamen de'iino.

16 Yooseefo zeretsatuwaa gakeedda biittay gedissa baggana Yaarikko katamaa matan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan doommee; Yaarikko puluttuwaappe away doliyaa bagga gas'aappe dendi biide, bazuwaa aad'd'iide, gezziyaa pude kesiide, biide Beetele gakee. 2 Beeteleppa dendiide, Arkketuwa gadiyaan de'iyaa As'aaroota katamaa aad'd'iide, Looza gakee. 3 Hewaappe away wulliyaa bagga Yaafiles'atu gadiyaa duge wod'd'iide, Hirkki Beeti-Horoona giyaa saana aad'd'iide, hewaappe Gezeeraana biide, Meeditiraane Abban zawatee. 4 Yooseefo zeretsaa gidiyaa Minaase zaratuunne Efireema zaratu barena gakkiiyaa gadiyaa laatteeddino. 5 Efireema zeretsaa untuntu yaran yaran gakeedda biittay hawaa; untunta gakeedda gadiyaa zaway away doliyaa baggana de'iyaa As'aarooti-Addaarappe dendiide, k'ommuwaa Beeti-Horoona aad'd'ee; 6 hewaappe simmiide Meeditiraaniyaa Abban zawatee. K'ay huup'issa baggana de'iyaa zaway Mikimataatappe away doliyaa bagga Taa'anaati-Shiilokko simmiide, away doliyaa baggana de'iyaa Yaanooha gakee. 7 Yaanoohappe duge As'aarootanne Na'araata wod'd'iide, Yaarikko gakee; wurssetsay Yorddaanoosa Shaafaan zawatee. 8 Gas'aa zaway Taappuhappe doommiide biide, away wulliyaa baggana de'iyaa K'aana Shaafaa bazuwaa oyk'k'iide biide, Meeditiraaniyaa Abban zawatee. Efireema zaratu barenttu yaran yaran laatteedda biittay hawaa. 9 Hewe Minaase zaratuwaa gadiyaappe Efireema zaretoo immeedda katamatuwaanne untuntu mootsatuwaa ubbaa gujjennan de'ishiina. 10 Shin Efireema zaratu Gezeera kataman de'iyaa Kanaane asatuwaa kessibeykino. Yaatina,

Kanaane asatuu hachche gakkanaw Efireema zaratuwaa giddon de'iino. Shin Efireema zaratuu untunttu ayileyiide oossiino.

17 Yooseefo bayira na'aa Minaase zaretoo imetteedda biittay hawaa. Gala'aade aawuu Maakiiri Minaasew bayira na'aa; Maakiina yaratu mino olanchchaa gideedda diraw, Gala'aadenne Baasaane biittatuwaa akkeeddino. **2** Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa biittay yenkuwaa atteeda Minaase asaw imetteedda; he yaratuukka Abi'eezera, Heleek'a, Asiri'eela, Shekeema, Hefeeranne Shamidaa'a. Yooseefo na'aa Minaase yara gidiyaa attumawanttu hawantta. **3** S'alofihaad Hefeera na'aa; Hefeeri Gala'aade na'aa; Gala'aade Maakiina na'aa; Maakiiri Minaase na'aa. S'alofihaadaw mac'c'a naanatuwaappe attina, attuma naanay baawa; Aa mac'c'a naanay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkonne Tirs's'o geetettino. **4** Untunttu K'eesiyaa El'aazarakko, Neewe na'aa Iyyaasukkonne kaappatuwaakko shiik'iide, «Nu dabbattuu giddon nuwukka gadiyaa gishuwaan immana mala Med'ina Goday Musa azazi wotseeddattenne» yaageeddino. Hewaappe guyye Med'ina Goday azazeeddawaadan, untunttu aawuwaa ishatuwaa giddon untunttookka gadiyaa immeedda. **5** Minaase yaratu Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Gala'aadenne Baasaane bolla gujjiide, tammu saamaa gadiyaa akkeeddino. **6** Ayaw gooppe, Minaase zaratuwaappe mac'c'a naanay akka attuma naanatuwaanna ittippe shaakki akkeeddino. Gala'aade gadii atteeda Minaase yaratuwaassa gideedda. **7** Minaase yaratu gadiyaa zaway Aaseera gadiyaappe doommiide, Sekeemappe away doliyaa baggana de'iyaa Mikimataata gakkee. He zaway hewaappe dendi biide, gedissa baggana de'iyaa Taappuha Asay de'iyasaa s'aas'i waas'ee. **8** Taappuha biittay Minaasessa; shin Minaase zawaan de'iyaa Taappuha katamay bare huup'iyaw Efireema zaratuwaassa. **9** K'ay he zaway hewaappe dendi biide, K'aana Shaafaan zawatee. Minaase katamatuwaa gidduwaan Efireemassa gidiyaa katamatuukka de'iino; shin Minaase zaway K'aana Shaafaappe huup'issa bagga gidiide, biide Meeditiraaniyaa Abban zawatee. **10** Shaafaappe gedissa baggana de'iyaa biittay Efireemassa; huup'issa baggana de'iyaa biittay K'ay Minaasessa. Minaase biittaw away wulliyaa bagga zaway Meeditiraane Abbaa. K'ay huup'issa baggana Aaseera gadiyaa, away doliyaa baggana Yisaakoora gadiyaa gakkee. **11** Yisaakooranne Aaseera biittatuwaa gidduwaan Beetishaana, Yibila'aama, Doorra, Enddoore, Taa'inaakkanne Magido geetettiyaa katamatu barenttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka

Minaasessa. **12** Shin Minaase zaratu he katamatuwaan de'iyaa asatuwaa kessanawunne katamatuwaa oyk'k'anaw danddayibeykkino. Hewaa diraw Kanaane asatuu yaan de'eeddino. **13** Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaane asatuwaa wolk'k'an haggazissiyaa waappe attina, untunttu gadiyaappe ubbay kessibeykkino. **14** Yooseefo zaratu biide Iyyaasa, «Biittaa laataa gishuwaan nuw ayaw itti saamaa s'alalaa immaad? Nuuni payduwaan c'ora; ayaw gooppe, Med'ina Goday nuuna anjeeedda» yaageeddino. **15** Iyyaasu untuntta: «Hinttenttu c'ora giddooppene, Efireema gezzii hinttenttoo guus's'ooppe, Parzzetuunne Rafaayetu de'iyaa gadiyaa biide, wora hinttenttoo butsiite» yaageedda. **16** Yooseefo zaratu, «Ha gezzii nuu gidenna; hewaa bollakka K'ay Beetishaana kataman, Aa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaaninne Iziraa'eela Wombban de'iyaa Kanaanetoo paratu goochchiyaa birataa gaaretuu de'iino» yaageeddino. **17** Iyyaasu Yooseefo naanaa Efireemanne Minaase zaretoo, hawaadan yaageedda; «Hinttenttu c'oranne daro wolk'k'aama; hinttenttoo itti saamaa s'alalay gidenna. **18** Hewaa diraw gezze biittaa akka hinttenttu akkana. He gezze wora gidooppenne butsiide wurssetsaa gas'aa gakkanawukka hintessa ootsite. Kanaanetoo paratu goochchiyaa birataa gaaretuu de'oppekka, untunttu mino gidooppenne, hinttenttu untuntta kessanaw danddayiita» yaageedda.

18 Biittaa s'ooniide oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa maabaraa ubbay Seelon shiik'iide S'oossaw goynniyaa Dunkkaaniyaa yaan esseedda. **2** Shin Israa'eeliyaa asaappe gadiyaa shaakki akibeenna laappun zaratu atteeddino. **3** Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa, «Med'ina Goday hinttenttu aawotu waa S'oossay hinttenttoo immeedda gadiyaa laattennan awude gakkanaw gam'anittee? **4** Itti itti zariyaappe heezzu heezzu asatuwaa doorite. Itti itti zarii laattana gadiyaa hanotaa eranaadan, taani untuntta kiittana. Untunttu gadiyaa ubbaa biide geediidde he biittaaabaa s'aafi akkiide, taakko simmi yaanawantta. **5** Untunttu he gadiyaa laappunuwaa kessiide shaakkana. Shin Yihudaa zaratu gedissa baggana de'iyaa barenttu gadiyaan, Yooseefo zaratuukka huup'issa baggana de'iyaa barenttu gadiyaan de'ana. **6** Ha laappunuwaa kesi shaaketteedda gadiyaa hanotaa s'aafeeddawaappe guyyiyaan, taakko akkiide yiina taani Med'ina Godaa nu S'oossaa sintsan hinttenttoo saamaa yeggana. **7** Gidooppenne, Leewiyaa zaratu hinttenana saaman laattikkino; ayaw gooppe, untunttu k'eesatuwaa gidiide Med'ina Godaw ootsiyaa kiittay untunttu laata. Gaade zaratu Roobeela zaratuunne Minaase

zaratuwaappe baggay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana, Med'ina Godaa k'oomay Muse untunttoo immeedda gadiyaa kaseti laatteeddino» yaageedda. 8 Asatuu gadiyaa hanotaa s'aafanaw baanaappe kasetiide, Iyyaasu untuntta, «Biite; yuuyyi be'eeddawaa s'aafite. Yaatiide taakko simmi yiite. Hawaan Seelon Med'ina Godaa sintsan taani hinttenttoo saamaa yeggana» yaagiide azazeedda. 9 Asatuu biide, biittaa ubbaa yuuyyeeddino. Katamatuwaa ubbaa s'aafiide, gadiyaa wootiide laappunuwaa kessi shaakkanentto erisseeddino. Yaatiide Iyyaasu dunkkaaneedda sa'aa Seelo simmeeddino. 10 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Med'ina Godaa sintsan Seelon untunttoo saamaa yeggeedda; yaan Iyyaasu Israa'eeliyaa asaw gadiyaa untunttu zariyaa gishuwaadan shaakki immeedda. 11 Koyro saamay Biiniyaama zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. Untuntta gakkeedda biittay Yihudaa zaratuwaa biittaappenne Yooseefo zaratuwaa gadiyaappe gidduwaan de'eedda. 12 Huup'issa baggana untunttu zaway Yorddaanoosa Shaafaappe doommiide, Yaarikkoppe huup'issa baggana de'iyaa pudetsan zawatee; hewaappe away wulliyaa baggana gezziyaa aad'd'iide, Beeti-Aweena woran zawatee. 13 Hewaappe gedissa bagga simmiide, kase Looza geetettiyaa Beetele pudetsaa aad'd'iide, As'aarooti-Addaara dugetsaa aad'd'iide, Hirkki Beeti-Horoonappe gedissa baggan de'iyaa deriyaan zawatee. 14 He zaway gedissa baggana Beeti-Horoon sintsan de'iyaa deriyaappe away wulliyaa bagga mirk'k'ettiide, K'iriyaati-Ba'aala woy K'iriyaati-Yi'aariima geetettiyaa Yihudaa zaratuwaa kataman zawatee. Away wulliyaa baggana de'iyaa zaway hawaa. 15 Gedissa bagga zaway K'iriyaati-Yi'aariimappe denddiide, Nefttooha haatsaa pulattatuwaan zawatee. 16 Hewaappe zaway duge biide Rafayma zanggaaraappe huup'issa baggan de'iyaa Hinnooma Zanggaaraappe sintsa bagga deriyaa gedissanna zawatee. Hewaappe Hinnooma Zanggaaraa aad'd'iide biide, Yaabusawaanatuwaa katamaa Yerusaalamewunne Eniroogeela katamaa gedissa bagga pudetsan zawatee. 17 Hewaappe k'ay huup'issa bagga Enishemeeshakko mirk'k'ettiide, Adumiima pudetsaappe sintsa baggana de'iyaa Galilootan zawatee; hewaappe k'ay Roobeela na'aa Bohaana shuchchaw duge wod'd'ee. 18 Hewaappe k'ay Beeti-Aaraba huup'issa bagga pudetsaanna aad'd'iide, duge Arabiyaa zanggaaraa wod'd'ee. 19 Beeti-Hoogila pudetsaappe huup'issa baggana aad'd'iide, Yorddaanoosa Shaafay goggiide geliyaasaa, Mas'iniyaa Abbaappe huup'issa bagga gas'aa gakkee. Hewe gedissa bagga zawaa. 20 Away doliyaa baggana de'iyaa zaway Yorddaanoosa Shaafaa. Biiniyaama zaratu laatteedda biittay ubbaa saannakka

zawateedda zawatuu hawannta. 21 Biiniyaama zaratu barenttu yaran yaran akkeedda katamatuu Yaarikko, Beeti-Hoogila, Emek'i-K'as'iis'a, 22 Beeti-Aaraba, S'amarayma, Beetele, 23 Awiima, Paara, Oofira, 24 Kaafaari-Amoon, Oofinanne Gebaa'a. Untunttu ubbaanna tammanne laa'a; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino. 25 K'ay Gabaa'oon, Raama, Ba'eroota, 26 Mis'ip'p'a, Kafiira, Moos'a, 27 Rek'eema, Yirp'p'a'eela, Taraala, 28 S'elaa'a, Eleefa, Yerusaalame geetettiyaa Yaabusawaanatuwaa katamaa, Gib'anne K'iriyaati-Yi'aariima. Untunttu ubbaanna tammanne oydda; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino. Biiniyaama zaratu barenttu yaran yaran laatteedda biittay hawaa.

19 Laa'entso saamay Simoon zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. Untuntta gakkeedda biittay Yihudaa zaratu laatteedda gadiyaa gidduwaan de'ee. 2 Untunttu laatteedda katamatuu Berssaabehe woy Shebaa'a, Molaada, 3 Has'aari-Shu'aala, Baala, Es'eema, 4 Eltoltaada, Batuula, Horima, 5 S'ik'ilaaga, Beeti-Markkaboota, Has'aari-Suusa, 6 Beeti-Labaa'ootanne Sharuheena. Untunttu ubbaanna tammanne heezza; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatu untuntun gujjettiino. 7 K'ay Ayina, Rimoon, Eteeranne Ashaana. Untunttu ubbaanna oyddu katamatuwaa; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino. 8 Neegeeba woran de'iyaa Baa'ilaati-Ba'eera woy Raama gakkanaw, ha katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa ubbaa laatteeddino. Simoon zaratu barenttu yaran yaran laatteedda gadii hawaa. 9 Yihudaa zeretsaa gakkeedda biittay untunttoo aakuwaa dareedda diraw, aappe shaakkina Simoon zaretoo imetteedda. 10 Heezzentso saamay Zaabiloon zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. Untunttu laatteedda gadii Sariida giyaa katamaa gakkee. 11 Hewaappe k'ay away wulliyaa bagga biide Mar'ila aad'd'i, biide Dabasheeta bochchiide biide, Yok'ina'aamappe away doliyaa baggan de'iyaa shaafaa gakkee. 12 Hara baggana k'ay Sariida katamaappe away doliyaa bagga simmiide, Kisilooti-Taaboora gakkiiide, Dabiraataaninne Yaafi'an zawatee. 13 Hewaappe k'ay away doliyaa baggana Gaate-Hefeera, liti-K'as'iianne Rimoon gakkiiide, Nee'akko mirk'k'ettee. 14 Huup'issa baggana zaway Hanatoona simmiide, Yifittaahi'eela zanggaaraan zawatee. 15 Yan K'as'aata, Naahilaala, Shimiroona, Yidaalanne Beeteleeme geetettiyaa katamatuukka de'iino. Untunttu ubbaanna tammanne laa'a; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino. 16 Zaabiloon

zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaa gidдон de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta. 17 Oyddentso saamay Yisaakoora zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. 18 Untunttu gadiyaa katamatuu Iziraa'eela, Kasuloota, Shuneema, 19 Hafaraymma, Shi'oonaa, Anaharaata, 20 Rabbiita, K'ishiyoonaa, Abees'a, 21 Remeeta, Engganiima, Enihaadanne Beeti-P'as'ees'a. 22 He gadiyaa zaway Taaboora, Shahas'uumanne Beeti-Shemesha bochchiide biide, Yorddaanoosa Shaafaan zawatee. Untunttu ubbaanna tammanne usuppuna; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta. 23 Yisaakoora zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaa gidдон de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta. 24 Ichcheshentso saamay Aaseera zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. 25 Untunttu gadiyaa katamatuu Helk'k'aata, Hala, Bes'eena, Akishaafa, 26 Alaameleka, Ami'aadanne Mish'aala. Away wulliyaa baggana K'armeloosaninne Shihoori-Libinaan zawatee. 27 K'ay away doliyaa bagga simmi Beeti-Daagoonakko mirk'k'ettiide, Zaabiloona gadiyanne Yifittaahi'eela Zanggaaraa bochchi biide, Beeti-Emeek'anne Na'i'eela gakkee. K'ay huup'issa baggana Kaabula gakkee. 28 Hewaappe k'ay Ebroona, Rahooba, Hammoonanne K'aana aad'd'iidde, Sidoonan zawatee. 29 Hewaappe k'ay gadiyaa zaway Raama simmiide, gimbbetteedda S'iiroosa katamaa gakkee. Hewaappe k'ay Hoosakko mirk'k'ettiide, Meeditiraane Abban zawatee. K'ay Mahalaaba, Akiziiba, 30 Uuma, Afeek'anne Rahooba geetettiyaa katamatuukka yaan de'iino. Untunttu ubbaanna laatanne laa'uwa; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta. 31 Aaseera zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta. 32 Usuppunsa saamay Niftaaleema zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. 33 Untunttu zaway Heleefapenne Da'inaaniima wolaappe doommiide, Adaami-Nek'eeba, Yaabini'eelanne Laak'k'uuma aad'd'iidde biide, wurssetsay Yorddaanoosa Shaafaa gakkee. 34 Hewaappe k'ay zaway away wulliyaa bagga Azinooti-Taaboarakko mirk'k'ettee; hewaappe k'ay Huk'ook'a simmiide, gedissa baggana Zaabiloona biittaaninne away wulliyaa baggana Aaseera gadiyaan zawatiide, away doliyaa baggana Yorddaanoosa Shaafaa gakkee. 35 Gimbbetteedda katamatuu S'iddiima, S'eeraa, Haamata, Raak'ata, Kinaareeta, 36 Adaama, Raama, Has'ooraa, 37 K'edeessa, Ediraa'a, Enihas'ooraa, 38 Yir'oonaa, Migidaali'eela, Horeema, Beeti-Anaatanne Beeti-Shemesha. Untunttu ubbaanna tammanne udduppuna; untunttu

yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta. 39 Niftaaleema zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta. 40 Laappunsa saamay Daana zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. 41 Untunttu laatteedda gadiyaa katamatuu S'or'a, Eshtaa'oola, Irshshemeesha, 42 Sha'albbiima, Ayaaloona, Yitaala, 43 Eloona, Timina, Ek'iroona, 44 Elttaak'e, Gibbatoona, Baa'ilaata, 45 Yihudaa, Banebaraak'a, Gaate-Rimmoona, 46 Meyark'k'oonaa, Raak'oonanne k'ay Yoop'p'e katamaa yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaa. 47 Daana zaratuu gadiyaa laattanaw injetennawaa be'eedda wode, biide Laayisha katamaa olettiide s'ooneddino; s'ooniide he kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan wod'i wurssiide, katamaa barenttu akkiide yaan de'eeddino. He katamaa suntsaakka laammiide, barenttu aawuwaa Daana suntsan Daana giide suntseeddino. 48 Daana zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta. 49 Israa'eeliyaa Asay gadiyaa shaakki wursseedda wode, Neewe na'aa Iyyaasuu laattiyaa gadiyaa barenttu gidдон immeeddino. 50 Med'ina Goday azazeeddawaadan, Iyyaasu oochchina, Efireema gezziyaan de'iyaa Timinaati-Seraaha geetettiyaa katamaa aw immina katamaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eedda. 51 K'eesiyaa El'aazare, Neewe na'ay Iyyaasunne Israa'eeliyaa asaa zaretoo yaratu kaappatu Med'ina Godaa sintsan Seelon, Med'ina Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan saamaa yeggiide, gisheedda laata gadii hawaa. Untunttu gadiyaa yaati shaakki poleeddino.

20 Hewaappe guyyiyaan Med'ina Goday Iyyaasa hawaadan yaageedda; 2 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Taani Muse baggana hinttentta azazeeddawaadan, Asay bak'ati biide attiyaa katamatuwaa doorite. 3 Ayi asayenne akeekenaaninne erennaani asaa wod'ooppe, yaa bak'ati biide, suutsaa achchiyaawaappe attanawaa. 4 Asaa wod'eeddawe he katamatuwaappe ituwaakko bak'ati biide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'iide, haneeddabaa he katamaa c'imatoo odo. Untunttu barenttu katamaa afiide, I de'ana sa'aa immina, I untuntunna yaan de'o. 5 Suutsaa achchiyaawe Aa kaalliide yooppe, he katamaa c'imatuu Aa aatsiide immoppino. Ayaw gooppe, bare shooruwaa I k'opiidde, bare kase morkketetsaa diraw wod'ibeenna. 6 Yaa'aa sintsan pirddaw I ek'k'ana gakkanaash he wodiyaan de'iyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, he kataman de'o. Hewaappe guyyiyaan, bak'atiide kesseedda katamaa guyye zaariidde, bare soo gelo» yaaga» yaageedda. 7 Hewaappe guyye

Israa'eeliyaa Asay Niftaaleema gezziyaan, Galiilan de'iyaa K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yihudaa gezziyaan de'iyaa K'iriyaati-Arbbaa'a woy Kebroone dummayeeddino. 8 Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan, Yaarikoppe away doliyaa bagga woran, d'ok'k'asaan de'iyaa Roobeela zaratuwaa gadiyaappe Bees'era, Gaade zaratuwaa gadiyaappe Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Minaase zaratuwaa gadiyaappe Baasaanen de'iyaa Golaana dummayeeddino. 9 Israa'eeliyaa asaa ubbawunne untuntu gidдон de'iyaa betetoo dummayeedda katamatu hawantta; erennan de'iidde asaa wod'eedda ay asayinne, shiik'uwaa sintsan ek'k'ana gakkanaw, suutsaa achchiyaawaa kushiyan hayk'k'ennaadan, he katamatuwaappe ittuwaakko bak'atanaw danddayee.

21 Hewaappe guyyiyaan Leewiyaa zaratuwaa yaratu kaappatuu k'eesiyaa El"aazaarakko, Neewe na'aa lyyaasukkonne Israa'eeliyaa asaa zaretoo yaratu kaappatuwaakko shiik'eeddino. 2 Hewan Kanaane gadiyaan de'iyaa Seelon untuntu hawaadan yaageeddino; «Nuuni de'ana katamatuwaanne nu mehiyaw hentsaa gadetuwa neeni nuu immana mala Med'ina Goday Muse baggana azazeedda» yaageeddino. 3 Hewaappe guyye Med'ina Goday azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay Leewiyaa zaretoo ha katamatuwaanne hentsaa gadetuwa barenttu gadiyaappe gishiide untuntu immeeddino. 4 Koyro saamay K'ahaata yaratu kesseedda. K'eesiyaa Aaroona zariyaa Leewatuu Yihudaa zaratuwaappe, Simoona zaratuwaappenne Biiniyaama zaratuwaappe tammanne heezzu katamatuwaa saaman akkeeddino. 5 Atteeda K'ahaatuwaa yaratu Efireema zaratuwaappe, Daana zaratuwaappenne Minaase zaratuwaa baggappe tammu katamatuwaa saaman akkeeddino. 6 Gershshoona yaratu Yisaakoora zaratuwaappe, Aaseera zaratuwaappe, Niftaaleema zaratuwaappenne Baasaanen de'iyaa Minaase zaratuwaa baggappe tammanne heezzu katamatuwaa saaman akkeeddino. 7 Maraara yaratu Roobeela zaratuwaappe, Gaade zaratuwaappenne Zaabiloona zaratuwaappe tammanne laa'u katamatuwaa akkeeddino. 8 Med'ina Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay ha katamatuwaanne untuntu hentsaa gadetuwa Leewatoo saaman shaakki immeeddino. 9 Yihudaa zaratuwaappenne Simoona zaratuwaappe Israa'eeliyaa Asay akkiide immeedda katamatuwaa sunsay hawaappe kaallide s'aafetteedda. 10 Koyro saamay Leewiyaa zaratuwaappe yelettiidde, K'ahaata yara gideedda Aaroona zaretoo kesina, untuntu immeedda katamatu

hawantta: 11 Israa'eeliyaa Asay Yihudaa gezziyaan de'iyaa K'iriyaati-Arbbaa'a woy Kebroonanne Aa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwa untuntu immeeddino. (Arbbaa'i Anaak'e aawuwaa.) 12 Shin he katamaa yuushshuwaan de'iyaa gadetuwaanne mootsatuwaa Yifune na'aa Kaaleebaw laata ootsiide immeeddino. 13 K'eesiyaa Aaroona zaretoo asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Kebroone katamaanne Aa hentsaa gadetuwa, Liibinanne Aa hentsaa gadetuwa, 14 Yaatiiranne Aa hentsaa gadetuwa, Eshtamoo'anne Aa hentsaa gadetuwa, 15 Holoonanne Aa hentsaa gadetuwa, Dabiiranne Aa hentsaa gadetuwa, 16 Ayinanne Aa hentsaa gadetuwa, Yuus'anne Aa hentsaa gadetuwaanne Beeti-Shemeshanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna udduppun katamatuwaa Yihudaa zaratuwaappenne Simoona zaratuwaappe akkiide immeeddino. 17 Biiniyaama zaratuwaappe Gabaa'oonanne Aa hentsaa gadetuwa, Gebaa'anne Aa hentsaa gadetuwa, 18 Anatootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Almmoonaanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oydu katamatuwa akkiide immeeddino. 19 Aaroona zariyaa k'eesatuwaa katamatuunne untuntu hentsaa gadetuu ubbaanna tammanne heezza. 20 Atteeda K'ahaata yaratu, Leewiyaa zare gidiyaawanttu Efireema zaratuwaa katamatuwaappe shaakkina akkeeddino. 21 Untuntu Efireema gezziyaan de'iyaa, asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwa, Gezeeranne Aa hentsaa gadetuwa, 22 K'ibis'aymanne Aa hentsaa gadetuwaanne Beeti-Horoonanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oydu katamatuwaa akkiide immeeddino. 23 Daana zaratuwaappe Eltaak'enne Aa hentsaa gadetuwa, Gibbatoonanne Aa hentsaa gadetuwa, 24 Ayaaloonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oydu katamatuwaa akkiide immeeddino. 25 Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Taa'inaakkanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna laa'u katamatuwaa akkiide immeeddino. 26 Atteeda K'ahaata yaratu katamatuunne untuntu hentsaa gadetuu ubbaanna tamma. 27 Minaase zaratuwaa baggatuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa, Baasaanen de'iyaa Golaana katamaanne Aa hentsaa gadetuwaanne Ba'eshttaaranne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna laa'u katamatuwaa akkiide, Gershshoona yara gidiyaa hara Leewatoo immeeddino. 28 Yisaakoora zaratuwaappe K'ishiyoonanne Aa hentsaa gadetuwa, Dabiraatanne Aa hentsaa gadetuwa, 29 Yarmmuutanne Aa hentsaa gadetuwaanne Engganiimanne Aa hentsaa gadetuwa,

ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino. 30 Aaseera zaruwaappe Mish'aalanne Aa hentsaa gadetuwaa, Abdoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, 31 Helk'k'aatanne Aa hentsaa gadetuwaanne Rahoobanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino. 32 Hewaadanka Niftaaleema zaruwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Galilaan de'iyaa K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, Hammootanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dooranne Aa hentsaa gadetuwaanne K'arttaananne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, untunttoo immeeddino. 33 Gershshoona yaratu katamatuunne untunttu Aa hentsaa gadetuu ubbaanna tammanne heezza. 34 Atteeda Maraara yara gidiyaa Leewatoo Zaabiloona zaruwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Yok'ina'aamanne Aa hentsaa gadetuwaa, K'arttaanne Aa hentsaa gadetuwaa, Diiminanne Aa hentsaa gadetuwaanne Naahilaalanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino. 36 Roobeela zaruwaappe Bees'eranne Aa hentsaa gadetuwaa, Yahaas'anne Aa hentsaa gadetuwaa, 37 K'idemootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Mefa'aatanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, untunttoo immeeddino. 38 K'ay Gaade zaruwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa, Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaa, Maahinaymanne Aa hentsaa gadetuwaa, 39 Haseboonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yaa'izeeranne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, untunttoo immeeddino. 40 Maraara yara gidiyaa hara Leewatoo shaakkina gakeedda katamatu ubbaanna tammanne laa'a. 41 Israa'eeliyaa Asay laatteedda gadiyaan de'iyaa Leewatoo ubbaanna oytamanne hospun katamatu untunttu hentsaa gadetuwaana de'iino. 42 He katamatuwaa ubbaa yuushshuwaan hentsaa gadetuu de'iino. 43 Hewaadann ootsiide, Med'ina Goday untunttu aawaatoo Immanaw c'aak'keedda gadiyaa ubbaa Israa'eeliyaa asaw immiina untunttu laattiide, yaan de'eeddino. 44 Med'ina Goday untunttu aawaatoo c'aak'keeddawaadan, untunttu ubbaa baggaanakka shemppisseedda. Med'ina Goday untunttu morkkatuwa ubbaa untunttoo aatsi immeedda diraw, untunttu morkkatuwaappe ittuunne untuntunna ek'etanaw danddayibeenna. 45 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaw immana geedda lo'o k'aalaa ubbaa poleeddappe attin ittuunne sa'aan attibeena.

22 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Roobeela zeretsaa, Gaade zaruwaanne Minaase zaruwaappe baggatuwaa s'eejiidde: 2 «Med'ina Godaa k'oomay Muse

hinttentta azazeedda ubbaa poleeddita; k'ay tawukka ubban azazeteeddit. 3 Daro wodiyaappe hachche gakkanaw, hinttenttu hinttenttu ishatuwa bashibeykkita; Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hintteew immeedda hadaraa poleeddita. 4 Simmi Med'ina Goday hinttenttu S'oossay untunttoo geedda k'aalaadan, hinttenttu ishatuwa shemppisseedda. Hewaa diraw, Med'ina Godaa k'oomay Muse hinttenttoo Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana immeedda laata gadiyaan de'iyaa hinttenttu soo soo simmite. 5 Med'ina Goday k'oomay Muse hinttentta azazeedda azazuwaanne Wogaa loytsi naagite. Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaa siik'ite; Aa ogiyaa ubbaan hamettite; Aa azazuwaa azazettite; aanana min oyk'k'ettite; hinttenttu kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe aw ootsite» yaageedda. 6 Iyyaasu untunttu anjii yeddiide; «Be'ite, hinttenttu ha'i daro mehiyaa, biraa, work'k'aa, nahaasiyaa, birataanne daro mayuwa akkiide duretiide, hinttenttu gadiyaa simmana haniita. Hewaa diraw hinttenttu morkkatuwaappe omoodeeddawaa, hinttenttu ishatuwaanna gishi akkite» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan untunttu barenttu soo soo beeddino. Muse Minaase zaruwaappe baggato Baasaanen gadiyaa immi wotseedda; shin atteeda Minaase zaruwaa baggato Iyyaasu Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggan hara zaruwaanna ittippe laattiyaa biittaa immeedda. 9 Roobeela zaratu, Gaade zaruunne Minaase zaruwaa baggatu barenttu laata gadiyaa simmiide beeddino. S'oossay Muse baggana azazina laatteedda Gala'aade gadiyaa baanaw, Kanaane gadiyaan Seelon de'iyaa Israa'eeliyaa asaappe shaaketteeddino. 10 Roobeela zaratu, Gaade zaruunne Minaase zaruwaappe baggatu Yorddaanoosa Shaafaa matan Kanaane gadiyaan de'iyaa Galiloota yeedda wode, shaafaa matan yarshshuwaa yarshshiyaa wol'k'aama sa'aa 11 gimbbina, «Roobeela zaratu, Gaade zaruunne Minaase zaruwaappe baggatu Yorddaanoosa matan, Galilootan, Kanaane zawaan, Israa'eelatu baggana yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddino» giyaawaa Israa'eelatu siseeddino. 12 Kumentsaa Israa'eeliyaa asaa yaa'ay untunttu olanaw baanaw Seelo giyaa saan ittippe shiik'eedda. 13 Israa'eeliyaa Asay k'eesiyaa El'aazara na'aa Piinihaasa, Gala'aade gadiyaan de'iyaa Roobeela zaruwaakko, Gaade zaruwaakkonne Minaase zaruwaappe baggatuwaakko kiitteedda. 14 Itti itti zarii bare yaratu kaappatuwaappe itti itti asaa dooriide, tammu asaa Piinihaasanna yeddeedda. 15 Untunttu Roobeela zaratu, Gaade zaruunne Minaase zaruwaappe baggatu de'iyaa Gala'aade gadiyaa biide untunttu, 16 «Med'ina Godaa Asay kumentsaa yaa'ay

hinttentta hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa S'oossaa bolla ayaw hawaa mala iitabaa ootseedditee? Waaniide gooppe, hinttentu hara yarshshuwaa sa'aa hinttenttoo gimbiide, Med'ina Godaa bolla makkaleeddita! Aa kaalliyaawaakka aggeeddita! 17 Pa'ooran nuuni ootseedda nagaray nuw gidennee? Israa'eeliyaa shiik'uwaa bolla boshay wod'd'eeddawaa giddooppene, hachche gakkanawukka nuuni he nagaraappe geeyibookko. 18 Med'ina Godaa kaalliyaawaappe hachchikka wora simmaneeyee? «Hintte hachche Med'ina Godaa bolla makkalooppe, Med'ina Goday wontti kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'uwaa hank'k'ettanawaa. 19 Hinttenttu de'iyaa gadii tuneeddawaa gidoooppe, Med'ina Godaa Dunkkaanii ek'keedda gadiyaa haa yiide, nuunanna gadiyaa shaakkite. Shin kaseppe de'iyaa Med'ina Godaa nu S'oossaa yarshshuwaa sa'aappe hara yarshshuwaa sa'aa gimbiide, Med'ina Godaa bolla makkalooppe; woy nuunakka makkalanchcha kessoppite. 20 Zaraaha zare Akaani nagaraa gidowaappe akkiide, nagaraa ootseedda diraw, kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'uwaa bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'ibeennee? Bare nagaraa gaasuwaan hayk'keeddawe Aa s'alalaa gidenna» yaageeddino. 21 Hewaappe guyye Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatuu Israa'eeliyaa yaratuu kaappatoo hawaadan yaagiide zaareeddino; 22 «Wolk'kaamay Med'ina Godaa S'oossaa! Wolk'kaamay Med'ina Godaa S'oossaa! Nuuni hawaa ayaw ootseeddentto l ereedda! Nuuni ayaw ootseeddentto hinttenttukka eranaadan koyeetto. Nuuni Med'ina Godaa bollan makkaleeddawaanne azazettenan is's'eeddawaa gidoooppe, hachche nuuna pas'a wotsoppite. 23 Nuuni Med'ina Godaa kaalliyaawaa aggiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaa yarshshanawunne yarshshiyaa sa'aa gimbbeeddawaa gidoooppe, Med'ina Goday nuuna he oosoo oochcho. 24 Nuuni hewoo gimbbibookko; nuuni yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddawe, sintsaappe yaana laytsan hinttenttu naanay nu naanaa, «Hinttena Med'ina Godaan Israa'eeliyaa S'oossan ayee gatsiyaawe? 25 Hinttenttoo, Roobeelanne Gaade zaretoo, Med'ina Goday nu giddoninne hinttenttu giddon Yorddaanoosa Shaafaa zawayeedda. Med'ina Godaan hinttentta gatsiyaawe baawa» yaaganenttonne giide hirggeedda diraassa. Hewaadan ootsiide, hinttenttu zaratuu nu zeretsaa Med'ina Godaw goynnennaadan te'ennaan aggikkino. 26 «Hewaa diraw nuuni nu giddon yarshshuwaa sa'aa ane gimboyte geedda; shin s'uuggiyaa yarshshuwaa sa'aa woy hara yarshshuwaa sa'aa gidenna. 27 Nuuni yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddawe s'uuggiyaa yarshshuwaa, ittipetetsaa yarshshuwaanne

hara yarshshuwaa yarshshiide, Med'ina Godaw Aa Dunkkaaniyaan goynnana mala, hawe nu gidduwaaninne hinttenttu gidduwaan, k'ay nu kaalliyya yeletaa gidduwaan markka gidanaassa. Wodeppe hinttenttu zaratuu nu zeretsaa, «Hinttena Med'ina Godaan gatsiyaawe ayayenne baawa» gaanaw danddaykino. 28 Unttuntu geellaadan nuuna woy nu yeletaa wodiyaappe hewaadan gooppe, nuuni untntnttoo zaariide, «S'oossaw yarshshiyaa sa'aa leemisuwaa hawaa be'ite. Hawaa nu aawotuu s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshanaassa gidennaan, hintteppenne nuuppenne gidduwaan markka gidana mala gimbbeeddino» yaagana. 29 Med'ina Godaa bolla makkalanawe nuuppe haakko! Med'ina Godaa nu S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan ek'keedda yarshshuwaa saappe haraa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa gimbiide, hachche wora simmibeykko» yaagiide zaareeddino. 30 K'eesiyaa Piinihaasinne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa yaratuu kaappatuu, Roobeela, Gaadanne Minaase zaratuu odeeddawaa sisiide, loytsi nashetteeddino. 31 K'eesiyaa El'aazara na'ay Piinihaasi Roobeela, Gaadanne Minaase zaretoo, «Med'ina Goday nu giddon de'iyaawaa nuuni hachche ereeddo; ayaw gooppe, ha yewuwaa hinttenttu Med'ina Godaa bolla makkalanaw ootsibeykkita. Hinttenttu ha'i Med'ina Godaa muraappe Israa'eeliyaa asaa ashsheeddita» yaageedda. 32 Hewaappe guyyiyaan k'eesiyaa El'aazara na'ay Piinihaasinne kaappatuu Gala'aden de'iyaa Roobeelanne Gaade zaratuwaa matappe Kanaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaakko simmiide haneeddabaa untntnttoo odeeddino. 33 Israa'eeliyaa Asay nashechchan, S'oossaa galateeddino. K'ay Roobeela asatuunne Gaade asatuu de'iyaa gadiyaa oletiide bayzanaw baanaw haasayiyaawaakka aggeeddino. 34 Roobeelanne Gaade zaratuu, «Ha yarshshuwaa sa'ay S'oossaa s'alaalay S'oossaa gidiyaawoo nu ubbaappe gidduwaan markka gidanawaa» yaageeddino; he yarshshuwaa sa'aa Markka suntseeddino.

23 Daro wodiyaappe guyyiyaan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa untntnttu yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe shemppisseedda. He wode lyyaasu c'imiide, wodiya loytsi sugeedda. 2 Yaateeddawe Israa'eeliyaa asaa ubbaa, c'imatuwaa, kaappatuwaa, daannatuwaanne ola gadaawatuwaa ittippe s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Taani c'imaade, wodiya loytsa sugaad. 3 Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttu diraw ha kawutetsatuwaa ubbaa ootseeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be'eeddita. Hinttenttoo oletteeddawe Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaattenne. 4 Be'ite,

Yorddaanoosa Shaafaappe doommiide away wulliyaa baggana de'iyaa Meeditiraane Abbaa gakkanaw de'iyaa, atteeda kawutetsatuwaa biittaa ubbaa, taani d'ayseedda kawutetsatuu biittan akka laata gade ootsaadde, hinttentu zaretoo shaakkaade immaad. 5 Med'ina Goday hinttentu S'oossay untuntta sugananne hinttentu sintsaappe laaggina Med'ina Goday hinttentu S'oossay geeddawaadan, hinttentu untunttu gadiyaa laattana. 6 «Hewaa diraw, Muse Higgiyaa mas'aafan s'aafetteedda ubbaa naaganawunne ootsanaw loytsi minnite; aappe ushechcha haddirssa gooppite. 7 Hewan hinttentu gidдон atteeda ha kawutetsatuwaana walakettoppite. Untunttu s'oossatuwaa suntsaa dentsoppite woy untunttu suntsan c'aak'k'oppite. Untunttoo ootsoppite woy untunttoo goynnoppite. 8 Shin hachche gakkanaw hinttentu ootseeddawaadan, S'oossaa hinttentu Med'ina Godaa loytsi oykkite. 9 «Ayaw gooppe, Med'ina Goday gitanne mino kawutetsatuwaa hinttentu sintsaappe keseedda. Hinttena gidoope, hachche gakkanaw ooninne hinttenana ek'ettanaw danddayibeenna. 10 Med'ina Goday hinttentu S'oossay hinttentoo geeddawaadan, I bare huup'iyaw hinttentoo olettiiyaa diraw, hintteppe itti Asay sha'a asaa yederseedda. 11 Med'ina Godaa hinttentu S'oossaa ubbaa gede siik'anawaa dogoppite. 12 Hinttentu guyye simmiide, kawutetsatuwaappe hawaan hinttentu gidduwaan atteeda asaana ituwaa gidoope, untunttu machatuwaa hinttentoo, hinttentu machatuwaa untunttoo immi walakettoppite, 13 Med'ina Goday hinttentu S'oossay ha kawutetsatuwaa hinttentu sintsaappe yederssiyaawaa aggi bashanawaa geeshshiide erite. Shin Med'ina Goday hinttentu S'oossay immeedda ha lo'o gadiyaappe hinttentu d'ayana gakkanaw, untunttu hinttentoo p'irene gite gidana; hinttentu zokkiyaw lisso, hinttentu ayfiyawukka aguntsa gidana. 14 «Ha'i simmi taani hayk'kana mataad. Med'ina Goday hinttentu S'oossay hinttentoo immana geedda lo'o ubbaappe ittibayanne attibeenawaa hinttentu ubbay hinttentu wozanaanne shemppuwaan eriita. I hinttentoo immana geeddawaappe ittibayanne attenan, ubbay poletteedda. 15 Med'ina Goday hinttentu S'oossay hinttentoo immana geedda lo'obay ubbay attenan poletteeddawaadan, Med'ina Goday hinttentu S'oossay hinttentoo immeedda ha lo'o gadiyaappe hinttentu d'ayssana gakkanaw, iita muruwaa ubbaakka hinttentu bollan hewaadan ahana. 16 Med'ina Goday hinttentu S'oossay hinttenana c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwaa hinttentu mentsooppe, biide hara s'oossatoo ootsooppenne goynnoppite, Med'ina Godaa hank'kuu hinttentu bolla ees'si kessana; I hinttentoo immeedda lo'o biittaappekka hinttentu ellekka d'ayana» yaageedda.

24 Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa Sekeema geetettiyya kataman shiishsheedda. C'imatuwaa, kaappatuwaa, daannatuwaanne ola gadaawatuwaa ubbaa s'eesina untunttu S'oossaa sintsan shiik'eeddino. 2 Iyyaasu asaw ubbaw hawaadan yaageedda; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Beni hinttentu aawotuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintan de'eeddino; untunttu hara s'oossatoo ootseeddino. Untunttuppe ituu Abrahaamanne Naakoora aawuwaa Taara. 3 Hewaappe guyyiyaan hinttentu aawuwaa Abrahaama, he shaafaappe hefintan de'iyaa gadiyaappe s'eesaadde, Kanaane biittaa ubbaan kaaletsaad. Aa zariyaakka c'orayaad; Yisaak'akka aw immaad. 4 Yisaak'awukka Yaak'oobanne Eesaa immaad. Eesaw Eedooma gezziiyaa laattanaadan immaad; shin Yaak'oobinne Aa naanay duge Gibs'e beeddino. 5 « «Guyyeppe Musanne Aaroona kiittaade taani yaan ootseeddawaan Gibs'e gadiyaa asaa boshaan shoc'aad; hewaappe guyyiyaan hinttentu kessaad. 6 Taani hinttentu aawotuwa Gibs'eppe kessina, Zo'o Abbaakko yeeddita; Gibs'etuu hinttentu aawotuwa paratuu goochchiyaa gaaretuwaanne paraawatuwaan yederseeeddino. 7 Untunttu Med'ina Godaw waasseedda wode, untunttupenne Gibs'etuwaappe gidduwaan d'umaa yeggaaddi; yaataade, abbay untunttu bolla simmanaadaanne untunttu muukkanaadan ootsaaddi. Taani Gibs'etuwa bolla ootseeddawaa hinttentu hinttentu ayfiyaan be'eeddita. Hintteikka woran daro wodiyya de'eeddita. 8 « «Hewaappe guyyiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwaa gadiyaa taani hinttentu ahaad. Untunttu hinttenana olettina, taani untunttu hinttentu kushiyan aatsaade immaad; hinttentu gadiyaa laatteeddit. K'ay taani untunttu hinttentu sintsaappe d'ayssaad. 9 Hewaappe guyyiyaan S'ippooraa na'ay Baalaak'i, Moo'aabe gadiyaa kaatii denddiide, Israa'eelatuwaana oletteedda. Ba'oora na'ay Balaami hinttentu shek'k'anaadan, kiittiide s'eesisseedda; 10 shin taani Balaamebaa sisabeykke. Hewaa diraw I hinttentu anjeeedda; Yaatina, taani hinttentu Baalaak'a kushiyaappe ashshaad. 11 « «Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Yaarikko yeeddita; Yaarikko asayanne Amoorawaanatu, Parzzawanatu, Kanaanetuu, Hiitetu, Gerggeesetu, Hiwetunne Yaabuusawaanatu hinttenana olettina, taani untunttu hinttentu kushiyan aatsaade immaad. 12 Kajiyaa hintteppe sintsaaw kiittaade, Amoorawaanatuwaa kaatetuwa laa'atuwaa hinttentu sintsaappe kessaad. Hawe ubbay hananaw danddayeeddawe, hinttentu mashshaanne hinttentu wonddaafiyaan gidenna. 13

Hinttenttu goshshiidde kessibeenna gadiyanne hinttenttu kees'sibeenna katamatuwaa taani hinttenttoo immina, an de'iita. Ha'i hinttenttu tokkibeenna woyniyaa turaa ayfiyaanne wogaraa ayfiyaa miita» yaagee. 14 «Hewaa diraw ha'ikka Med'ina Godaw yayyite; tumu wozanaappe ammanettiide aw goynnite. Hinttenttu mayza aawotuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsaninne Gibs'en goynneedda allaga s'oossatuwaa wora oliide, Med'ina Godaw goynnite. 15 Med'ina Godaw goynniyaawe hinttentta iitooppe, hinttenttu aawotuu shaafaappe hefintsan de'iidde goynneedda s'oossatuwaa gidina, woy ha'i hinttenttu de'iyaa Amoore gadiyaa asaa s'oossatuwaa gidina, hinttenttu goynniyaawaa hachche doorite. Shin taananne ta golliyaa asaa gidooppe, nuuni Med'ina Godaw goynnana» yaageedda. 16 Asay zaariide, «Med'ina Godaa aggi bashiide, hara s'oossatoo goynnanawe nuuppe haakko! 17 Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe, nuunanne nu aawotuwwa kessiide aheedawe, he wolk'k'aama malaatuwwa nu s'eellishin ootseeddawe, nuuni beedda ogiyaa ubbaaninne aad'd'eeda biittatuwaa ubbaa gidduwaan nuuna naageeddawe, Med'ina Godaa nu S'oossaattenne. 18 K'ay Med'ina Goday asaa ubbaa, he gadiyaan de'iyaa Amoore asatuwaanakka nu sintsaappe laaggiide keseedda. Hewaa diraw nuunikka Med'ina Godaw goynnana; ayaw gooppe, I nu S'oossaa» yaageedda. 19 Shin Iyyaasu asaa hawaadan yaageedda; «Hinttenttu Med'ina Godaw goynnanaw danddaykkita. Ayaw gooppe, I geeshsha S'oossaa; I k'anaatiyaa S'oossaa; I hinttenttu naak'uwaa woy hinttenttu nagaraa atto geena. 20 Hinttenttu Med'ina Godaa aggiide, allaga s'oossatoo goynnooppe, I hinttenttoo lo'obaa ootseeddawaappe guyyiyaan, simmiide hinttentta k'ohananne d'ayssana» yaageedda. 21 Asay Iyyaasa, «tuytti, gidena! Nuuni Med'ina Godaw goynnana» yaageedda. 22 Iyyaasu asaa, «Hinttenttu Med'ina Godaw goynniyaawaa dooreeddawoo hinttenttu huup'iyaw hinttenttu markka» yaageedda. Unttuntu, «Ee nuuni markka!» yaageeddino. 23 Iyyaasu, «Yaatooppe, hinttenttu gidduwaan de'iyaa allaga s'oossatuwaa diggite; hinttenttu wozanaa Med'ina Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko zaarite» yaageedda. 24 Unttuntu, «Nuuni Med'ina Godaw, nu S'oossaw, goynnana; Aa azazuwaakka polana» yaageeddino. 25 He gallassi Iyyaasu asaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda; Sekeeman higgiaanne wogaa untunttoo keseedda. 26 Iyyaasu he k'aalatuwaa S'oossaa Higgiaa mas'aafan s'aafeedda. Hewaappe guyyiyaan, itti wolk'k'aama shuchchaa akkiide, Med'ina Godaa Dunkkaaniyaa mataan de'iyaa wolaa garssan esseedda. 27 Iyyaasu asaw ubbaw, «Be'ite, Med'ina

Goday nuw haasayeedda k'aalaa ubbaa ha shuchchay siseedda diraw, I nu bolla markka gidanawaa. Hinttenttu S'oossaa bolla makkalooppe, ha shuchchay hinttenttu bolla markka gidanawaa» yaageedda. 28 Hewaappe guyyiyaan, Iyyaasu asaa ubbaa yeddina, ubbaykka bare laata gadiyaa gadiyaa simmiide beedda. 29 Hewaappe guyyiyaan Med'ina Godaa k'oomey, Neewe na'aa Iyyaasu, laytsay s'eetanne tammuwaa gidina hayk'keedda. 30 Asay Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan de'iyaa Aa laata gadiyaan, Timinaati-Seeran moogeeddino. 31 Iyyaasu pas'a de'eedda wode ubbaaninne Iyyaasuppe simmina de'iide, Med'ina Goday Israa'eelatoo ootseedda oosuwwa ubbaa ereedda c'imatuwaa wode ubbaan Israa'eelatuu Med'ina Godaw goynneeddino. 32 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe aheedda Yooseefo mek'etsaa Sekeeman moogeeddino. He sa'aa Yaak'oobi Shekeema aawuwaa Hamoora naanatuwaappe s'eetu s'agaraa biran shammeedda; guyyeppe Yooseefo zaratuu laatteeddino. 33 Aaroona na'ay El'aazare hayk'keedda; Aa na'aa Piinihaasaw imetteedda Efireema gezziyaan de'iyaa Gib'aa geetettiyaa kataman moogeeddino.

Daannatuwaa

1 Iyyaasu hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, «Kanaane gadiyaa asaa olanaw nu zaratuwaappe koyrottiide kesianawe oonee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheedda. **2** Med'inaa Goday, «Yihudaa zaratuu koyrottiide kesino. Taani gadiyaa untunttu kushiyan aatsaade immaad» yaageedda. **3** Yihudaa Asay barenttu dabbotuwaa, Simoona zeretsaa, «Nuuni Kanaanetuwaana olettana mala, nuuna shaakkina gakteedda sa'aa nuunanna denddite. Hewaappe guyyiyaan, hinttentta shaakkina gakteedda sa'aa hinttenana ittippe baana» yaageedda. Simoona zaratuunne Yihudaa zaratuu olaw ittippe beeddino. **4** Med'inaa Goday Kanaanetuwaanne Parzzetuwaaw untunttu kushiyan aatsiide immeedda; Bezeek'a geetettiyaa kataman tammu sha'a asaa wod'eeddino. **5** Bezeek'a kataman Adooni-Beezek'a demmiide, aanana oletteeddino; Kanaanetuwaanne Parzzetuwaaw s'ooneddino. **6** Adooni-Beezek'i bak'ateeddawaa yederssi oyk'kiide, Aa kushiya wogga birad'd'etuwaanne Aa gadiyaa wogga birad'd'etuwaaw K'ans's'eeddino. **7** Adooni-Beezek'i, «Kushiya wogga birad'd'etuwaanne gadiyaa wogga birad'd'etuwaaw taani c'iggeedda laappun tammu kaatetuu ta masoofiyaappe laaletteedda suuppaa mas'iide miino. Taani untunttu ootseeddawaadan, S'oossay taana ootseedda» yaageedda. Aa Yersaalame ahina, yaan hayk'keedda. **8** Yihudaa Asay Yersaalame olettiide oyk'keedda; asaa k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeedda. **9** Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay gezziyaan, Neegeeba mela biittaaninne gad'an de'iyaa Kanaanetuwaaw olanaw beedda. **10** Kase K'iriyaa-Arbbaa'a geetettiyaa Kebroone kataman de'iyaa Kanaanetuwaaw oleeddino; Sheshaaya, Ahimaanne Talmmaaya geetettiyaa yaratuwaa s'ooneddino. **11** Hewaappe denddiide Yihudaa Asay Dabiira geetettiyaa kataman de'iyaa asaa olanaw beedda. Dabiira katamay kase K'iriyaa-Sefera geetettee. **12** Kaaleebi, «K'iriyaa-Sefera olettiide oyk'kiyaa uraw taani ta naatto Aakiso immana» yaageedda. **13** Kaaleeba ishaa teefa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'keedda; Kaaleebi bare naatto Aakiso aw immeedda. **14** Aakisa Otini'eela geliyaa wode, I aawuu iziw gadiyaa immanaadan woosana mala, Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Ayaa koyay?» yaagiide oochcheedda. **15** Iza, «Taw woytuwaa imma. Neeni kase taw immeedda gadii darii mela biittaa gideedda diraw, haatsaa puluttotuwaaw taw immaarikii» yaagaaddu. Kaaleebi killi puluttuwaakka hirki puluttuwaakka iziw immeedda. **16** Muse bolluwaaw zaratuu

K'eenati Yihudaa asaana Zambbaa Katamaa geetettiyaa Yaarikko katamaappe denddeeddino; Araada geetettiyaa katamaappe gedissa baggana, Neegeeban de'iyaa Yihudaa mela biittaa beeddino; yaan Amaaleek'atuwaana utteeddino. **17** Yihudaa Asay Simoona asaana ittippe biide, S'afaata geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaanetuwaaw s'ooneddada; katamaa ubbaa d'aysseedda. Hewaa diraw Horima yaagiide suntseeddino. **18** Yihudaa Asay gujiidekka Gaaza, Ask'k'aloonaan Ek'iroona katamatuwaaw untunttu yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaanakka oyk'keedda. **19** Med'inaa Goday Yihudaa asaana de'iyaa diraw, gezze gadiyaa untunttu laatteeddino; shin dembbaa gadiyaa asatoo birataappe oosetteedda olaa paraa gaaretuu de'iyaa diraw, Yihudaa Asay untunttu yederssanaw danddayibeenna. **20** Muse geeddawaadan, Kebroone katamaa Kaaleebaw immeeddino; Kaaleebi Anaak'e zariyaa gidiyaa heezzu yaratuwaaw yederssiide kesseedda. **21** Shin Biiniyaama zaratuu Yersaalamen de'iyaa Yaabusatuwaaw yederssibeykkino; yaatina, Yaabusawaanatu Biiniyaama yaratuwaanna hachche gakkanaw Yersaalamen ittippe de'iino. **22** Yooseefo naanatuwaaw, Efireemanne Minaase zaratuu k'ay Beetele katamaa bolla woraajjeeddino. Kase he katamay Looza geetettee. Woraajiyaa wode Med'inaa Goday untuntunna de'ee. Yooseefo zaratuu Beetele katamaa s'omoosiyaa asatuwaaw kiiteeddino, **24** untunttu katamaappe kesiyaa itti bitaniyaa demmiide, «Katamaa giddo waan gelanaw danddayettinto nuuna bessooappe, nuuni new keekana» yaageeddino. **25** I untunttu besseedda; kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan mushereetseeddino; shin he bitaniyaanne Aa soo asaa ubbaa ashsheddino. **26** Guyyeppe he bitanii Hiitetuwaaw gadiyaa biide, yaan katamaa kees's'eedda; Looza yaagiide suntseedda; hachche gakkanaw he katamay he sunsan s'eessettee. **27** Minaase zaratuu Beetishaana, Taa'inaaka, Dooraa, Yibila'aamaanne Magido katamatuwaaninne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaan de'iyaa asatuwaaw kessiide yederssanaw danddaybeykkino. Yaatina, Kanaanetuwaaw yaan de'uwaa miniseeddino. **28** Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaanetuwaaw barenttu wolk'kan oosisseeddino; shin untunttu ubbaana gadiyaappe kessiide yederssibeykkino. **29** Efireema zaratuukka Gezeera geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaanetuwaaw kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaane asatuu yaan untuntunna ittippe de'eeddino. **30** Zaabiloona zaratuu K'itiroona katamaaninne Naahilaala kataman de'iyaa asatuwaaw kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaanetuwaaw yaan untuntunna ittippe de'eeddino. Shin Zaabiloona zaratuu untunttu barenttu wolk'kan

oosisseddino. 31 Aaseera zaratuukka Aakkon, Sidoonan, Ahilaaban, Akiziiban, Helbban, Afeek'aninne Rahooban de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino. 32 Kanaanetuu kesenan aggeeda diraw, Aaseera zaratuu untuntunna yaan ittippe de'eeddino. 33 Niftaaleema zaratuukka Beeti-Shemesha katamaaninne Beeti-Anaata kataman de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino; shin Kanaanetuwaana yaan ittippe de'eeddino. Beeti-Shemeshanne Beeti-Anaata katamaa asatuwaa barenttoo wolk'k'an oosisseeddino. 34 Amoorawaanatu Daana zeretsaa pude gezziyaw yedersseeddino; untuntu duge dembba gadiyaa wod'd'ennaadan te'eeddino. 35 Amoorawaanatu Hereesa Deriyaaninne Ayaaloonanne Sha'albbiima geetettiyaa katamatuwaan de'uwa miniseeddino; shin Efireemanne Minaase zaratuu min minniide biide, barenttoo wolk'k'an oosisseeddino. 36 Amoorawaanatuwaa gadiyaa zaway Selaa'a matan de'iyaa Akirabiima geetettiyaa pudetsaappe doommiide, huup'issa bagga pinuwaa gakkee.

2 Med'inaa Godaa kiitanchay Gelggelappe Bookima biide, Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Taani hinttentta Gibs'eppe kessaad; beni hinttenttu mayza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda gadiyaa hinttentta gelissaad. Hinttentta hawaadan yaagaad; «Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa ubbakka mentsikke, 2 hinttenttu ha gadiyaan de'iyaa asatuwaana k'aalaa c'aak'uwa geloppite; untuntu yarshshiyaa sa'aa kolite» yaagaad; shin hinttenttu taw azazetibeykkita. Ayaw hawaadan haneedditee? 3 Hewaa diraw, taani untuntta, hinttenttu sintsaappe yederssikke; untuntu hinttenttoo morkke gidanawaa; untuntu s'oossatuukka hinttenttoo p'ire gidana yaagay» yaageedda. 4 Med'inaa Godaa kiitanchay hewaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw haasayeedda wode, Asay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkeedda. 5 Yaatiide he sa'aa Bookima yaagiide suntseedda; hewaan Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda. 6 Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa yeddeeddawaappe guyyiyaan, Asay ittuu ittuu barena shaakkina gakkiiyaa gadiyaa akkanaw beedda. 7 Iyyaasu de'uwaan de'eedda laysaa ubbaan Asay Med'inaa Godaw ootseedda; 1 hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw ootseedda wolk'k'aama oosuwa ubbaa be'eedda c'imatuwaa wode ubbaan Med'inaa Godaw ootsiyaawaa aggibeenna. 8 Med'inaa Godaa k'oomay, Neewe na'aa Iyyaasu, laysay s'eetanne tammuwa gidina hayk'k'eedda; 9 Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan, Timinaati-Seraaha giyaa saan de'iyaa Aa laata gadiyaan moogeeddino. 10 He yeletaa ubbay hayk'k'i bare mayzzaan gakketteeddawaappe

guyyiyaan, Med'inaa Godaa woy Israa'eeliyaa asaw 1 ootseeddawa ubbaa erenna hara yeletay denddeedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Ba'aala geetettiyaa eek'atoo goynneeddino. 12 Gibs'e gadiyaappe untuntta kesseedda Med'inaa Godaa, barenttu mayza aawotuwa S'oossaa aggi basheeddino; barenttu yuushshuwaan de'iyaa asatuwaa eek'atuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino; hewaan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino. 13 K'ay Aa aggi bashiide, Ba'aalawunne Astaarrootaw goynneeddino. 14 Yaatina, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees'si kesseedda; bonk'k'iyaaawantu bonk'k'anaadan untuntta bessi basheedda; untuntu yuushshuwaan de'iyaa morkketoo untuntta aatsiide immeedda. Yaatina, untuntu barenttu morkkatuwaanna ek'ettanaw danddayibeykkino. 15 Untuntu olettanaw kesseedda wode ubbaan, Med'inaa Goday kase untunttoo c'aak'k'eeddawaadan untuntu s'oonettana mala, 1 untuntu bolla denddeedda. Yaatina, untuntu loytsi waayetseeddino. 16 Yaatina, Med'inaa Goday daannatuwaa untunttoo dentseedda; untuntu Israa'eeliyaa asaa bonk'k'eeddawaantu kushiyaappe ashsheeddino. 17 Shin Israa'eeliyaa Asay pirddiyaa daannatoo azazetibeena; untuntu Med'inaa Godaw ammanettennan is's'eeddino; hara s'oossatuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino. Untuntu aawotuu hametteedda ogiyaappe ellekka guyye simmeeddino; untuntu mayza aawotuu S'oossaw azazetteeddawaadan, untuntu azazetibeykkino. 18 Med'inaa Goday untunttoo pirddiyaa daannatuwaa dentseedda wode awudenne 1 he pirddiyaa daannatuwaana ittippe gideedda; he daannay de'uwaan de'eedda laysaa ubbaan untuntu morkkatuwa kushiyaappe untuntta ashsheeda. Ayaw gooppe, uk'k'unnayne tuggay darina, untuntu waassiyaawaa sisiide, Med'inaa Goday untunttoo k'arettedda. 19 Shin pirddiyaa daannay hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Asay guyye simmiide, kase untuntu aawotuu ootseedda iitaappe aad'd'eedda iitaa ootseeddino; untuntu hara s'oossatuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino; barenttu iita oosuwaanne desha ogiyaa aggenaana is's'eeddino. 20 Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees'si kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ha Asay taani untunttu mayza aawaatoo geleedda c'aak'uwa mentseedda dirawunne taw azazettenan is's'eedda diraw, 21 hachcheppe doommina, Iyyaasu hayk'k'eedda wode biittaa bollan atteeda gade asatuwaappe ituwaanne taani untuntu sintsaappe yederssaade kessikke. 22 Ha Israa'eeliyaa Asay kase barenttu mayza aawotuwaadan ta ogiyaa kaallinto, woy kaallennento paac'c'anaw, Med'inaa

Goday he atteeda gade asatuwaan go'ettana» yaageedda. 23 Hewaa diraw, Med'inaa Goday he gade asatuu kesenan gam"anaadan ootseedda. I untuntta ellekka yederssiide kessibeenna; Iyyaasuwwukka untuntta aatsiide immibeenna.

3 Kase Kanaanen ay ollaanne olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa asaa paac'c'ana mala, Med'inaa Goday ha asatuwaa ashsheeda. 2 I hewaa ootseeddawe, hawaappe kase olaa olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa yeletaa olettiyaa hiillaa tamarissanaassa. 3 He asatuu oona oonee gooppe, ichcheshu Piliss's'eema katamatuwaa mooddiyaa asatuwaa, Kanaanetuwaa ubbaa, Sidoona katamaa asatuwaanne Ba'aali-Hermmoone geetettiyaa deriyaappe doommiide, Hamaata Pinuwa gakkanaw Libaanoosa Deriyan de'iyaa Hiiwetuwaa. 4 Med'inaa Goday Muse baggana kase Israa'eeliyaa mayza asaa aawaatoo immeedda azazuwaa untunttu azazettintto azazettenntto paac'issanaw untuntta ashsheeda. 5 Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Kanaanetuwaana, Hiiwetuwaa, Amoooretuwaana, Parzzetuwaana, Hiitetuwaanne Yaabuusatuwaana ittippe de'eedda. 6 Untunttu mac'c'a naanaa barenttoo akkeeddino; barenttu mac'c'a naanaakka untunttu attuma naanaatoo immeeddino. Yaatiide untunttu s'oossatoo goynneeddino. 7 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Untunttu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogiide, Ba'aalanne Asheero geetettiyaa s'oossatoo goynneeddino. 8 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma kushiyan untuntta aatsiide immeedda; untunttu aw hosppun laysaa moodetteeddino. 9 Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, untuntta ashshiyaa uraa kiiteedda; ikka Kaaleeba teefa ishaa K'anaaza na'aa Otini'eela geetettee. 10 Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'ina, I Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa daanna gideedda. Olaa olettanaw beedda; Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma aw aatsiide immeedda; Kushaani-Rish"ataymma s'ooneedda. 11 Yaatina, gadii oytamu laysaa woppaa demmeedda. Hewaappe guyyiyaan, K'anaaza na'ay Otini'eeli hayk'k'eedda. 12 Israa'eeliyaa Asay zaaretsiidekka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Med'inaa Godaa sintsan untunttu iitabaa ootseedda diraw, Med'inaa Goday Moo'aabe Kaatiyaa Egilooni Israa'eeliyaa bollan wol'k'aamanaadan ootseedda. 13 Egilooni Amoonatuwaanne Amaaleek'atuwaa barekko shiishshi biide, Israa'eeliyaa asaa olettiide s'ooneedda; Zambbaa Katamaa geetettiyaa Iyaarkko katamaa oyk'k'eedda. 14 Yaatina, Israa'eeliyaa

Asay Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw tammanne hosppun laysaa moodetteedda. 15 Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, untuntta ashshiyaa uraa kiiteedda; ikka Biiniyaama zariyaappe Geera na'aa Ehuuda geetettee; I haddirssa kushiyan ootsiyaa asaa. Israa'eeliyaa Asay Ehuuda Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonakko giiraana kiiteedda. 16 Ehuudi laa'u baggana k'aratteedda itti wad'aa gideedda mashshaa barew giigisseedda; ushechcha miyyiyaa baggana bare mayuwa gidдон danc'c'eedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw giiraa akki afiide immeedda. Egilooni loytsi orddo asaa. 18 Ehuudi giiraa kaatiyaw immeeddawaappe guyyiyaan, giiraa tookkiide beedda asatuwaa moyzseedda. 19 Shin Ehuudi Gelgala matan de'iyaa masetteedda shuchchatuwaa matappe Egiloonakko guyye simmi biide, «Kaatiyaw, taani new s'uuriyaabay de'ee» yaageedda. Kaatii, «C'o'u ga!» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Aa naagiyaawanttu ubbay kare kaseeddino. 20 He wode kaatii pook'iyaaan de'iyaa itti kifiliyaan barekka utti de'ishin, Ehuudi aakko shiik'iide, «S'oossay new kiiteeddabay de'ee» yaageedda. Kaatii bare utteedda sa'aappe ek'k'eedda; 21 Ehuudi bare haddirssa kushiya yeddiide, ushechcha bagga miyyiyaappe mashshaa shoddiide, kaatiyaw uluwaan dirgintsi aggeeda. 22 Yaatina, mashshaw tuutii attennaan ulo gidдо gelina, handday kammeedda. Ehuudi mashshaa kaatiyaa uluwaappe shoddiibeenna diraw, zokkiyaanna kantsi kaseedda. 23 Hewaappe guyyiyaan Ehuudi kare kesiide, pook'iyaaan de'iyaa kifiliyaa penggiyaa gorddiide, Aa bolla k'ulppeedda. 24 I bidiggowaappe guyyiyaan, k'oomatuu yiide, penggii gorddetteeddawaa be'eeddino; gidдо kifiliyaan urk'k'a sheeshshaw uttendan aggena yaagiide k'oppeeddino. 25 Untunttu naagu pokkana gakkanaw loytsi naageeddino. Shin kaatii penggiyaa dooyennan is's'ina, k'ulppiyaa akkiide penggiyaa dooyeeddino; barenttu goday hayk'k'iide, wuyggiyaan kunddeeddawaa be'eeddino. 26 Untunttu naagiidde gam"i de'ishshin, Ehuudi kessi akkiide, masetteedda shuchchatuwaa aad'd'iide, Sa'iira giyaa sa'aa bak'atteedda. 27 Efireema gezziyaa gakeedda wode, Israa'eeliyaa Asay olaw shiik'anaadan malakataa punneedda; Asay Aa kaalliide, yaappe duge wod'd'eedda. 28 Untuntta, «Taana kaallite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttenttu morkkatuwaa, Moo'abatuwaa hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda. Aa kaalliide wod'd'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaa sa'atuwaa oyk'k'eeddino; Moo'aabe asaappe itti urayenne hewaana aad'd'enaaddan te"eeddino. 29 He wode Moo'aabe asaappe tammu sha"aa gidiyaa dooretteedda mino olanchchatuwaa

wod'eeddino; itti asaynne kessi akki attibeena. 30 He gallassi Moo'aabe Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; yaatina biittay hospun tammu laysaa woppaa demmeedda. 31 Ehuudappe guyyiyaan, Anaata na'ay Shamggaari dendeedda; Piliss's'eema asaappe usuppun s'eetuwaabooraa laaggiyaa dok'uwaan wod'iide, Israa'eeliyaa asaa ashsheeda.

4 Ehuudi hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaretsiidekka iitabaa ootseedda. 2 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Has'ooraa geetettiyaa kataman kaateteedda Kanaane Kaatiyaa Yaabinayyaw untuntta aatsiide immeedda; Aa olanchchatuwaaw gadaawu Sisaari Deriya-Harosheeta-Hagoyiima geetettiyaa kataman de'ee. 3 Yaabinayyaa birataappe oosetteedda udduppun s'eetu paraa gaaretuu de'iyaa dirawunne I Israa'eeliyaa asaa k'areti baynnan laatumu laysaa uk'k'unneedda diraw, untunttu maaduwaademmanaw Med'inaa Godaakko waasseeddino. 4 He wode Laappidoota machchata Diboora, timbbitiyaa odiyanna Israa'eeliyaa biittan pirdiyaa daannatto. 5 Diboora Efireema gezziyaan, Raama katamaappenne Beetele katamaappe gidduwaan de'iyaa Diboori Zambbaa garssan uttaade pirdaw; Israa'eeliyaa Asay bare yewuwaaw pirdissanaw iikko yee. 6 Itti gallassi Deboora Abino'aama na'aa Baaraak'a Nifttaaleema gadiyaan de'iyaa K'edeesha katamaappe kiittaade s'eesissaaddu; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena hawaadan yaagiide azazee; «Nifttaaleema zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe tammu sha"a asaa akkaade, Taaboora Deriyaa ba. 7 Taani Yaabina olanchchatuwaaw gadaaway Sisaari paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaaw akkiide, K'iishoonaa Shaafaan neenana olaa gaketanaw yaanaadan ootsana; taani new Aa aatsaade immana» yaagee» yaagaaddu. 8 Yaatina, Baaraak'i, «Neeni taananna booppe, taani baana; shin neeni taananna baana d'ayooppe, taanikka biikke» yaageedda. 9 Aa, «Eeno, taani neenana baana; shin Med'inaa Goday Sisaara mac'c'a asaa kushiyan aatsiide immiyaa diraw, he buussay new bonchcho gidenna» yaagaaddu. Deboora dendaade, Baaraak'ana K'edeesha baaddu. 10 Baaraak'i Nifttaaleemanne Zaabiloona zeretsaa K'edeesha s'eesina, tammu sha"a Asay Aa kaalliide kesseedda; Dibooraakka aanana baaddu. 11 He wode Hebeera geetettiyaa itti bitanii de'ee; I K'eena asaa; I Muse bolluwaaw Hobaaba yara. I hara K'eenatuwaappe shaakettiide, K'edeeshakko shiik'iide, Za'inaaniiman de'iyaa wolaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda. 12 Abino'aama na'ay Baaraak'i Taaboora Deriyaa beeddawaa Sisaari siseedda wode, 13 birataappe oosetteedda bare udduppun

s'eetu paraa gaaretuwaanne barenana de'iyaa asaa ubbaa s'eesiiside, Harosheeta-Hagooyiimappe K'iishoonaa Shaafaa shiishsheedda. 14 Yaatina, Diboora Baaraak'a, «Dendda! Hachche Med'inaa Goday ne kushiyan Sisaara aatsiide immiyaa gallassaa. Be'a, Med'inaa Goday neeppe sintsiide beedda» yaagaaddu. Hewaappe guyye Baaraak'i tammu sha"a asaa kaaletsiide, Taaboora Deriyaappe wod'd'eedda. 15 Med'inaa Goday Sisaara, Aa paraa gaaretuwaaw ubbaanne Aa olanchchatuwaaw ubbaa k'ara mashshaan Baaraak'a sintsaappe bak'atisseeda. Yaatina, Sisaari bare paraa gaariyaappe wod'd'iide, gediyaan bak'ateedda. 16 Baaraak'i he paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaaw Harosheeta-Hagooyiima gakkanaw yedersseedda. Sisaara olanchchatuu ubbay k'ara mashshaan hayk'keeddino; itti asaynne attibeena. 17 He wode Has'ooraa Kaatiyaa Yaabini K'eena Hebeera golle asaana saro de'ee. Hewaa diraw, Sisaari gediyaan bak'atiide, K'eena Hebeera machchatti Yaa'eeli dunkkaaniyaa gakeedda. 18 Yaa'eela Sisaara mokkanaw kesaade, «Ta godaw, gela; haa gela; yayyoppa» yaagaaddu. Dunkkaaniyaa iikko gelina, Aa bare bullukkuwan kammaaddu. 19 Sisaari, «Taana saammee; ushiyaa guutsa haatsaa immaarikii» yaageedda. Maatsaa tigiyyaa miishshaa pokaade ushshaaddu; yaataade zaaraadde kammaaddu. 20 Hewaappe guyyiyaan I izo, «Dunkkaaniyaa penggiyaan ee"a. Ayi Asay yiide, «Hawaan Asay de'ii?» yaagiide oochchooppe, «Baawa» ga» yaageedda. 21 Sisaari loytsi daabureedda diraw, gem'ishshuwaaw pannureedda. Hebeera machchata Yaa'eela madooshaanne dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaaliyaa akkaade, loddan aakko shiik'aaddu; shiik'aade d'ogiyaa shikaaliyaa haytsa kariyaan essaade, martteeluwaan d'ishaade, biittaanna sikkina, Sisaari hayk'keedda. 22 Baaraak'i Sisaara koyiide yiina, Yaa'eela Aa mokkanaw kare kesaade, «Haaya; neeni koyiyaa bitaniyaa taani neena bessana» yaagaaddu. Izina dunkkaaniyaa giddo geliide, Sisaara haytsa kariyaan d'oguu gelina, Aa anhay sa'aan giseeddawaa be'eedda. 23 He gallassi S'oossay Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina s'oonanaadan ootseedda. 24 Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina bolla min minniide biide, wurssetsan Aa d'aysseedda.

5 He gallassi Dibooraanne Abino'aama na'ay Baaraak'i ha yetsaa yes's'eeddino. 2 «Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaawantuu kaaletseedda diraw, Asaykka dosiide, bare huup'iyaa aatsiide immeedda diraw, Med'inaa Godaa galatite! 3 «Hinttentoo kaatetoo, hawaa sisite! Hinttentoo deriyaa mooddiyaawanttoo, hayzitite! Taani Med'inaa Godaw yes's'ana. Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw galataa

yetsaa yes's'ana. 4 Abeet Med'inaa Godaw, neeni Se'iira Deriyaappe dendeedda wode, Neeni Eedooma biittaappe kesseedda wode, biittay k'aas's'eedda. Saluwaappe iray bukkeedda; ee, haatsay shaaretuwaappe duge soosoteedda. 5 Med'inaa Godaa sintsan deretuu k'aas's'eeddino; Haray attina, Siinaa Derikka Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan kokkoreedda. 6 «Aanaa na'aa Shamggaana wodenne, Yaa'eela wode c'aanaa mehiyaa laaggiyaa, zal"anchchatuu he biittaana aad'd'ibeykkino. Ogiyaanna biyaawantukka ogiyaa aggiide, loossuwaana beeddino. 7 Israa'eeliyaa katamatuu Asay de'enna sa'aa gideeddino. Taan Diboora, taan Israa'eeliyaa asaw, aatto gidaade denddana gakkanaw ooninne attibeena. 8 Israa'eeliyaa Asay allaga s'oossatuwaa dooreedda wode, gadiyaan olay dendeedda. Oytamu sha"a Israa'eeliyaa olanchchatuwa gidduwaan itti gondallii woy itti toori beettibeenna. 9 Ta wozanay Israa'eeliyaa ola gadaawatuwaana de'ee. Asaa gidдон dosiide barentta aatsiide immeeddawanttuna de'ee. Med'inaa Godaa galatite! 10 Hinttenttoo, bootsa haretuwa toggiyaawantto, Hinttenttoo, gilaasiyaa bollan uteeddawanttoo, ogiyaanna hamettiyaawanttoo, hawaa sisite! 11 Haatsaa ollatuwaa matan shiik'eedda yetsanchchatuwa yetsaa sisite. Untunttu Med'inaa Goday s'illotetsaa oosuwaabaa yes's'iino; k'ay Israa'eeliyaa olanchchatuwa s'illotetsaa oosuwaabaa yes's'iino. «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa asay katamaa geliyaa penggetuwaakko duge wod'd'eedda. 12 Dibooree! Beegotta! Beegotta! Beegotta! Beegottaade mazimuriyaa yes's'a. Baaraak'a, dendda! Neenoo, Abino'aama na'aw, ne omooduwa akkaade ya. 13 «Hewaappe guyyiyaan, atteeda asatuu kaappatuwaakko duge wod'd'eeddino. Med'inaa Godaa asatuu olettanaw giigiide Diboorikko yeeddino. 14 Amaaleek'a zaratuu beni de'eedda sa'aan de'iyaa, Efireema asatuu yeeddino. K'ay Biiniyaama asatuu untuntta kaalleeddino. Kaappatuu Maakira zaratuwaappenne, Ola gadaawatuu Zaabiloona zaratuwaappe duge wod'd'eeddino. 15 Yisaakoora kaappatuu Diboorina yeeddino; ee, Yisaakoora asayne Baaraak'ikka yeedda; untunttu Aa geeduwa kaalliide, zanggaaraa geleeddino. Shin Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide, yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino. 16 Untunttu ayaw atteeddino? Dorssatuwa heemmiyaawanttu imbbiliitaa sisanaw atteedinooyye? Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide, yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino. 17 Gala'aade asatuu Yorddaanoosa shaafaappe hefintsan atteeddino. Daana zaratuu markkabatuu matan atteeddino. Aaseera zaratuu barenttu de'iyaa sa'aan, Meeditiraane Abbaa lank'kiyaan atteeddino. 18 Zaabiloona zaratuu

barenttu shemppuwaa hayk'k'oo aatsiide immeedda asatuwaa. Niftaaleema zaratuukka untuntuwaadan ola dembban barenttu shemppuwaa aatsiide immeeddino. 19 Kaatetuu yiide, Magido puluttuwa matan de'iyaa Taa'inaakan oletteeddino. He Kanaane kaatetuu yaan olettiide, omooddanaw ayaa biraanne demmibeeykkino. 20 Saluwaan de'iyaa s'oolinttetuukka oletteeddino. Barenttu yuuyiyaa yuushshan untunttu Sisaarana oletteeddino. 21 K'iishoona Shaafay, benippe, eretteedda K'iishoona Shaafay kuntsiide, he kaatetuwa shokiide afeedda. Ta shemppattee, simmi minna; sintsaw gaallifa. 22 Hewaappe guyyiyaan, paraa asatuu andaraasetiide yeeddino. Paratuu barenttu kottiyaan gadiyaa giirisseeddino. 23 Med'inaa Godaa kiitanchchay, «Meroza shek'k'ite! Yan de'iyaa asaa iissiide shek'k'ite! Ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaw ek'k'anaw yibeykkino. Aa wolk'k'aama morkkatuwaanna olettanaw kesibeykkino» yaageedda. 24 «K'eena Hebeera machchata Yaa'eela mac'c'a asaa ubbaappe anjjettedaano gidu. Dunkkaane gidдон de'iyaa mac'c'a asaa ubbaappe iza anjjettedano gidu. 25 Sisaari izo haatsaa oochchina, maatsaa aw immaaddu. Lo'o k'arabbaan me'eedda maatsaa ahaadu. 26 Itti kushiya yeddaade dunkkaaniyaa shikaaliyaa, ushechcha kushiyan oosanchchatuwa martteeluwaay oyk'kaaddu. Sisaara huup'iyaa d'ogaaddu; haytsa kariyaana kantsa kessaaddu. 27 Yaatina, I bol'k'u giide kunddeedda. I he izi gediya matan bol'k'u giide kunddeedda. He kunddeedda sa'aan hayk'k'eedda. 28 Sisaara daaya maskkootiyaanna s'eellaaddu. «Ta na'aa paraa gaarii ayaw gam'eedee? Paratuu elleelliide ayaw simmibeykkino?» yaagaadde oochchaaddu. 29 Izi aad'd'eeda eranchcha mac'c'a asatuu Izi ooshaa zaareeddino. Shin iza bare k'ofaan zaara zaaraadekka hawaadan yaagaaddu; 30 Untunttu omoodiide shaakkiyaawaa demmennaan aggikkino. Itti itti olanchchaa itti itti woy laa"u laa"u wodoratuu gakkennan aggikkino. Sisaaraw untunttu lo"iyaa mayuwa immanna; k'ay tawukka k'ood'iyaa s'aas'anaw, s'ilifiyaan alleek'k'ettiide lo"iyaa mayotuwa untunttu ahana yaagaaddu. 31 «Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu ubbay hewaadan hayk'k'iino! Shin ne siik'atuu guura doliyaa awaadan p'oolino; away bare wolk'k'aan kesiyaawaadan» yaageeddino. Hewaappe guyyiyaan, gadii oytamu laytsaa woppaa demmeedda.

6 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaretsiide iitabaa ootseedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday untuntta Miidiyaama asaw aatsiide immeedda. Laappun laytsaa untuntta mooddeeddino. 2 Midiyaama Asay Israa'eeliyaa asaa bolla minneedda; Israa'eeliyaa Asay untunttuppe attanaw deriyaa bollan k'osettiyaasaa,

gonggoluwaanne geessuwaawaa giigisseedda. 3 Israa'eeliyaa Asay katsaa zereedda wode ubbaan, Miidiyaama Asay Amaaleek'a asaananne away doliyaa bagga gadiyaan de'iyaa asaana yiide untuntta oliino. 4 Untunttu he gadiyaan dunkkaaniide, Gaaza katamaa gakkanaw, gadiyaa ubbaa bolla doleeddabaa d'ayssino; dorssaa, mehiyaanne hariyaa laaggiide afiyaa diraw, Israa'eeliyaa asaw ayaanne ashshikkino. 5 Barenttu mehiyaanne barenttu dunkkaaniyaa akkiide, boolii yiyaawaadan c'orattiide yiino; untuntanne untunttu gaalotuwaawaa paydanaw danddayettenna; untunttu yiide gadiyaa bayzino. 6 Israa'eeliyaa Asay Miidiyaama asaa gaasuwaan kawusheedda; yaatiide maaduwaawaa demmanaw Med'inaa Godaakko waasseedda. 7 Miidiyaama asaa gaasuwaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaakko waasseedda wode, 8 Med'inaa Goday untunttukko itti timbbitiyaa odiyaawaa kiitheedda. Timbbitiyaa odiyaawe untunttu, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Gibs'eppe, ayileetsaa gadiyaappe taani hinttentta kessaad. 9 Taani hinttentta Gibs'e asaa kushiyaappenne uk'kunniyaa asaa ubbaa kushiyaappe ashshaad; hinttenttu sintsaappekka uk'kunniyaa asaa yederssaade, untunttu gadiyaa hinttenttoo immaad. 10 Yaataade taani hinttentta, «Taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaattenne; hinttenttu untunttu gadiyaa laatteedda Amoorawaanatuwaawaa s'oossatoo goynnoppite» yaagaadde odaad. Shin hinttenttu ta k'aalaa sisennan is's'eedita» yaagee» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Oofira giyaa saan de'iyaa Abi'eezera yaraa Yo'aasha wolaa garssan utteedda. He wode Yo'aasha na'ay Geedooni Miidiyaama asaappe k'osettanaw woyniyaa eessaa gum'iyaasan zarggaa bukkee. 12 Hewan Med'inaa Godaa kiitanchchay aw beettiide, «Laa nenoo, mino olanchchaw, Med'inaa Goday neenana de'ee» yaageedda. 13 Geedooni Aa, «Hay ta godaw! Med'inaa Goday nuunanna de'iyaaawaa gidoope, ha metuu ubbay yaatina nuuna ayaw gakkedee? Nu aawotuu, «Med'inaa Goday nuuna Gibs'e gadiyaappe kesseedda» yaagiide nuw odeedda malalissiyaa Aa oosotuu ubbay hak'an de'iinoo? Shin ha'i Med'inaa Goday nuuna mule aggiide, Miidiyaama asaw aatsiide immeedda» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday aakko simmiide, «New de'iyaa wolk'kan baade, Israa'eeliyaa asaa Miidiyaama asaa kushiyaappe ashsha. Be'a, neena kiittiyaawe taana» yaageedda. 15 Geedooni, «Abeet Med'inaa Godaw, taani Israa'eeliyaa asaa waataade ashshoo? Ta yaray Minaase zaratuwaawaa ubbaappe aad'd'eeda laafa; taanikka ta aawuwaawaa soo asaa ubbaappe guutsa» yaagiide zaareedda. 16 Med'inaa Goday, «Tumuppe taani neenana gidana; itti

asaa shoc'iyawaadan, neeni Miidiyaama asaa shoc'aade s'oonana» yaageedda. 17 Geedooni, «Neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, taananna haasayiyaawe neeni tumuppe S'oossaa gidiyaawaa taani erana mala, malaataa taana bessa. 18 Taani guyye simma baade, new immiyaawaa ahana gakkanaw, hayyanaa hawaappe booppa» yaageedda. Med'inaa Goday, «Neeni simmana gakkanaw, taani hawaan naagana» yaageedda. 19 Geedooni bare soo geliide, bolttibolttaa deeshsha maraa shukkiide katseedda; itti tammu kiilo giraame gidiyaa d'iiliyaa akkiide, irshshuwaawaa yeggennaan ukitsaa uukkeedda. Ashuwaawaa masoofiyan wotsiide, c'abbaa keriyaan tigeedda; ubbaakka akkiide afiide, wolaa garssan utteedda S'oossaa kiitanchchaw shiishsheedda. 20 S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ashuwaanne irshshuu gelibeenna ukitsaa akkaade, ha shuchchaa bolla wotsa; c'abbaakka Aa bolla tiga» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Geedooni hawaadan ootseedda. 21 Med'inaa Godaa kiitanchchay bare kushiyan oyk'keedda s'am"aa s'eeran ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa bochcheedda; tamay shuchchaa gidoope kesiide, ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa meedda; hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa sintsaappe geemmeedda. 22 Geedooni be'eeddawe Med'inaa Godaa kiitanchchay gidiyaawaa akeekkeedda wode, «Aayye ana! Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, taani Med'inaa Godaa kiitanchchay ta ayfiyaan be'aaddi!» yaageedda. 23 Shin Med'inaa Goday, «Saruu new gido! Yayyoppa! Hayk'kakka» yaageedda. 24 Geedooni Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan giigissiide, he sa'aa Med'inaa Goday Saro S'oossaa yaagiide suntseedda. He yarshshiyaa sa'ay Abi'eezera yaratuwaassaa gidiyaa Oofiran hachche gakkanaw ek'kiide de'ee. 25 He gallassi k'amma Med'inaa Goday Geedooni, «Ne aawuwaawaa booraa laa'entsuwaawaa, laysay laappuna giddeeddawaa akka. Ne aawuu Ba'aala geetettiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'aa kola; Aa gas'aan de'iyaa Asheero geetettiyaa mac'c'a s'oossatuu misiliyaakka k'ans's'ereetsaa yegga. 26 Ha deriyaa huup'iyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, shuchchaappe yarshshiyaa sa'aa loytsaade giigissa; hewaappe guyyiyaan, neeni k'ans's'ereetseedda Asheero geetettiyaa s'oossatuu misiliyaa k'oo'uwaa eetsaade, laa'entso booraa ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaawaa udaade yarshsha» yaageedda. 27 Geedooni bare k'oomatuuwaappe tammatuwaawaa akkiide, Med'inaa Goday aw odeeddawaadan ootseedda. Shin I bare aawuwaawaa soo asawunne kataman de'iyaa asaw yayyeedda diraw, hewaa gallassan ootsiyaawaa aggiide k'amman ootseedda. 28 Wontta guuran katamaa Asay denddeedda wode, Ba'aala geetettiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaanne Aa lank'kiyaan de'iyaa

Asheeri misilii k'ans's'ettiide wod'd'eeddawaa be'eedda. K'ay untuntu yarshshiyaa sa'ay giigeeddawaanne Aa bolla laa'entso booray yarshshetteeddawaa be'eeddino. 29 Barenttu gidдон, «Laa hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino. Untuntu yuuyyi yuuyyiide oochchiide, hewaa ootseeddawe Yo'aasha na'aa Geedoona gidiyaawaa ereeddino. 30 Hewaappe guyyiyaan katamaa Asay Yo'aasha, «Ba'aala geetettiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'aa koleedda dirawunne Aa lank'k'iyaan de'iyaa Asheeri misiliyaa k'ans's'eretsiide yeggeedda diraw, nuuni Aa wod'ana mala, ne na'aa haa kessa» yaageedda. 31 Yo'aashi bare bollar dendeedda asaa ubbaa, «Hinttenttu Ba'aalaw mootettiite? Woy hinttenttu Aa ashshanaw abakkaatee? Hinttenttu gidдоppe aw mootettiyaa uray de'oppe, sa'ay wonttanaw I hayk'k'o! Ba'aali s'oossaa gidоoppe, bare yarshshiyaa sa'aa koleeddawaana I barew mootetto» yaageedda. 32 Yaatina, he gallassi Yo'aashi, «Koletteeddawe aw yarshshiyaa sa'aa gideedda diraw, aanana Ba'aali mootetto» yaagiide Geedoona suntsaa Yeruba'aala giide suntseedda. 33 Hewaappe guyyiyaan, Miidiyaama gadiyaa asay, Amaaleek'a gadiyaa asaynne away doliyaa bagga gadiyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino; Iziraa'eela giyaa wombban dunkkaaneeddino. 34 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Geedoona bolla wod'd'eedda; Abi'ezeera yara gidiyaa Asay ubbay barena kaallana mala, untuntta s'eesanaw malakataa punneedda. 35 Minaase zaratuwaa ubbaw asaa kiittiide, barena kaallana mala untunttakka s'eesisseedda. K'ay Aaseera zaretoo, Zaabiloona zaretoonне Niftaaleema zaretoo asaa kiittina, untunttukka aanana olaa baanaw kesseeddino. 36 Hewaappe guyyiyaan Geedooni S'oossaa, «Taani Israa'eeliyaa asaa ashshana mala, neeni taana dooreeddawaa taw odeeddawaa gidоoppe, 37 be'a, zarggaa bukkiyaa uddumaan dorssaa agoozaa taani wotsana; ketterssay he dorssaa agoozaa s'alaalan de'ina, biittaa ubbay mela gidоoppe, neeni odeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa neeni ta kushiyan ashshanawaa taani erana» yaageedda. 38 I geeddawaadan haneedda. Wonttetsa gallassi guura guuraana dendiide, dorssaa agoozaa gum"eedda wode, itti kuyis'aaro gidiyaa haatsay aappe kesseedda. 39 Yaatina, Geedooni k'aykka S'oossaa, «Hayanaa hank'k'ettoppa! Taani neena gujaadekka itti gede oochchay; dorssaa agoozaa bolla hara malaataa bessanaadan taani neena oochchay. Ha"i k'ay dorssaa agoozay mela gidina, biittay irs's'iide ketterssattanaadan udaarikii» yaageedda. 40 He gallassi k'amma S'oossay he malaataa ootseedda. Wonttetsa gallassi

guura dorssaa agoozaa mela gidina, biittaa ubbay irs's'iide ketterssatteedda.

7 Yeruba'aala geetettiyaa Geedooninne aanana de'iyaa Asay ubbay wontta guuran dendi biide, Harooda geetettiyaa pulttiyaa matan dunkkaaneedda. Miidiyaama gade asatuukka hinttutuppe huup'issa baggana Moore geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa wombbaa gidдон dunkkaaneeddino. 2 Med'inaa Goday Geedoona hawaadan yaageedda; «Miidiyaama asaa taani hinttenttu kushiyan aatsaade immanaw, neenana de'iyaa Asay dareedda; Israa'eeliyaa asay, «Nu wolk'k'an atteeddo» giide ta bolla c'ee'kettenna mala, Miidiyaama asaa taani untunttoo aatsaade immikke. 3 Hewaa diraw, ha"i asaw, «Yashshan kokkoriyaa Asay ooninne de'oppe, Gala'aade Deriyaappe simmiide, guyye bare soo bare soo bo» yaagaadde awaaya» yaageedda. Yaatina, laatamanne laa"u sha"a Asay guyye simmeedda; tammu sha"a Asay atteedda. 4 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Geedoona, «Ha"ikka Asay dareedda. Neeni untuntta duge haatsaw afa; taani untuntta new yaan shaakkana. Taani, «Hawee neenana bo» giyaawe neenana bo; taani, «Hawee neenana booppo» giyaawe booppo» yaageedda. 5 Yaatina, Geedooni asaa haatsaakko afeedda. Med'inaa Goday Geedoona, «Ha asaa gidдоppe gulbbatiide haatsaa ushiyaawantanne, kanaadan haatsaa ins's'arssan labac'i labac'i ootsiide ushiyaawantta shaakka» yaageedda. 6 Barenttu kushiyan haatsaa kop'p'etiide labac'i ootsiide usheeddawanttu paydu heezzu s'eeta; shin atteedawanttu ubbay haatsaa ushanaw gulbbateeddino. 7 Med'inaa Goday Geedoona, «Barenttu kushiyan haatsaa ek'ukaan kop'p'etiide labac'i ootseedda heezzu s'eetu asatuwaan taani hinttentta ashshana; Miidiyaama asatuwaa hinttenttoo aatsaade immana. Shin atteeda Asay ubbay bare soo bare soo simmo» yaageedda. 8 Yaatina, Geedooni asatuwaa shink'k'aanne malakataa akkeedda heezzu s'eetu asatuwaa barenana ashshiide, yenkko asaa ubbaa untuntu soo untuntu soo yeddeedda. Ha ubbabay haniyaa wode, Miidiyaama olanchchatuu untutuppe hirkki baggana wombbaan dunkkaaniide utteeddino. 9 He gallassi k'amma Med'inaa Goday Geedoona, «Taani new aatsaade immeedda diraw, dendaade untuntu dunkkaaneedda sa'aan untuntunna olaa gaketta. 10 Neeni baade olanaw yayyooppe, ne k'oomaa Puura akkaade, untuntu dunkkaaneedda sa'aa duge baade, 11 untuntu giyaawaa sisa. Hewaappe guyyiyaan, neeni untuntta olanaw minnana» yaageedda. Geedooninne Aa k'oomay Puuri, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa gas'aan naagiya olanchchatuwaakko beeddino. 12 He wode booliyaadan c'oratteedda Miidiyaama

asay, Amaaleek'a asayinne away doliyaa baggana de'iyaa Asay ubbay wombbaa gidдон dunkkaaniide utteeddino. Untuttu gaalotuu abbaa doonaan de'iyaa shafiyaadan paydanaw danddayetennawanta. 13 Geedooni yaa gakkiiyaa wode, itti bitanii bare akumeteedda akumuwa bare laggiyaw odee; «Sisa, taani akumuwa akumetaad. Itti bangga ukitsay gondoretiiidde, Miidiyaamatu dunkkaaneedda sa'aa yeedda. Gakkiide dunkkaaniyaa dom"eedda; dunkkaanii aad'd'i wod'd'iide mic"etteedda» yaageedda. 14 Hewaappe guyye Aa laggi zaariide, «Hewe Israa'eeliyaa Yo'aasha na'aa Geedoon mashshaappe attina, harabaa gidenna. S'oossay Miidiyaamanne Miidiyaamatuwaanna de'iyaa olanchchatuwaa ubbaa Geedoonaw aatsiide immeedda» yaageedda. 15 Geedooni he odeedda akumuwaanne akumuwa birshshetsaa siseedda wode, gulbbatiide S'oossaw goynnneedda. Hewaappe guyyiyaan, Israa'elatu dunkkaaneedda sa'aa guyye simmiide, «Denddite! Med'inaa Goday Miidiyaama olanchchatuwaa hinttentu kushiyan aatsiide immeedda!» yaageedda. 16 Heezzu s'eetu asatuwa heezzu c'itan shaakkeedda; untunttoo huup'iyaa huup'iyaa itti itti malakkataanne gidдон ees's'iyaa s'omppii de'iyaa itti itti s'aaruwa immeedda. 17 Untuntta, «Taakko haa s'eelliide, taani ootsiyaawaa ootsite. Taani untuntu dunkkaaneedda sa'aa mataa g akkaade ootsiyaawaadan, hinttentukka ootsite. 18 Taaninne taananna de'iyaa wantu ubbatuu malakataa punniyaa wode, hinttentukka untuntu dunkkaaneedda sa'aa yuuyyi aad'd'iide, hinttentu malakataa punniide, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw!» yaagiide waassite» yaageedda. 19 K'ammaw gidдо gishuwa gidanaw guutsa attide'ishin, naagiyaa olanchchatuu laametteeddawaappe guyyiyaan, Geedooninne aanana de'iyaa s'eetu asatuu biide, Miidiyaamatu dunkkaaneedda sa'aa mata gakkiiide barenttu malakataa punneeddino; barenttu oyk'keedda s'aaruwa ubbaakka mentseeddino. 20 Hara baggana de'iyaa laa"u c'itatuukka barenttu malakataa punniide, s'aarotuwaakka mentseeddino; haddirssa kushiyan ees's'iyaa s'omppiyaa, ushechcha kushiyan malakataa oyk'k'iide punniide, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw mashshaan oletteetto!» yaagiide waasseeddino. 21 Asay ubbay Miidiyaamatu dunkkaaneedda sa'aa yuushshuwan bare sa'aan sa'aan ek'k'ide'ishin, Miidiyaama olanchchatuu ubbay waassiide bak'atteeddino. 22 Geedoon Asay heezzu s'eetu malakataa punneedda wode, morkkatuwaa olanchchatuu barenttu mashshaan ittuu ittuwa wod'anaadan Med'inaa Goday ootseedda; yaatina, atteeda olanchchatuu S'ireerakko simmiide, Beetishiis'a geetettiyaa katamaa gakkanaw, hewaappekka aad'd'iide, S'abaata matan de'iyaa Aabeeli-

Mahoola gakkanaw bak'atteeddino. 23 Hewaappe guyyiyaan Geedooni, Nifftaaleema zariyaappe, Aaseera zariyaappenne Minaase zaratuwa ubbaappe Israa'eeliyaa asaa s'eesiide shiishshina, untuntu Miidiyaamatuwa yedersseeddino. 24 Efireema gezziyaan de'iyaa asaa ubbaakko Geedooni asaa kiittiide, «Miidiyaama asaa olanaw duge wod'd'ite; Beetibaana gakkanaw de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwa untuttuppe kasetiide oyk'k'ite» yaageedda. Hewaappe guyye Efireema Asay ubbay s'eegetti shiik'iide, Beetibaara gakkanaw Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwa oyk'keedda. 25 Oreebanne Za'eeba geetettiyaa Miidiyaamatuwa kaappatuwa laa"uwaa omoodeeddino; Oreeba Oreeba Zaallaa giyaa saan wod'eeddino; Za'eeba k'ay Za'eeba Woynniyaa Gum"iyaa sa'aa giyaa sa'aan wod'eeddino. Hewaappe guyyenna atteeda Miidiyaamatuwa yederssiidde, Oreeba k'ood'iyaaanne Za'eeba k'ood'iyaa muuc'eeddino; untuntu guuggetuwaa Geedoonakko aheeddino. He wode Geedooni Yorddaanoosa Shaafaappe hefints away doliyaa baggana de'eedda.

8 Hewaappe guyyiyaan, Efireema Asay Geedooni, «Miidiyaamatuwa olanaw baadde nuuna ayaw s'eesabeykkii? Nuuna ayaw hawaadan ootsaaddii?» yaagiide loytsi palumteeddino. 2 Shin Geedooni zaariide, «Taani ootseeddawaappe hinttentu ootseeddawe aad'd'enneyye? Ta yaratu Abi'eezeratu shiishsheedda mule katsaappe hinttentu Efireema zaratu k'oreedda k'aarimii keekenneyye? 3 Miidiyaamatuwa kaappatuwa, Oreebanne Za'eeba S'oossay hinttentu kushiyan aatsiide immeedda. Hinttentu ootseeddawa mala, taani ay ootsanaw danddayayitaa?» yaageedda. 4 Hewaadan gina, untuntu hank'k'uwaaappe zarbbeeddino. 4 Geedooninne aanana de'iyaa heezzu s'eetu Asay Yorddaanoosa Shaafaa yiide pinneeddino; untuntu ay daaburooppekka, barenttu morkkatuwaa yederssiyaawaa aggibeykkino. 5 Yederssiidde Sukkota gakkeedda wode, Geedooni katamaa asaa, «Ta Asay daabureedda diraw, hayanaa amareeda ukitsaa immeerikkitee. Taani Miidiyaamatuwa kaatetuwa Zebaahanne S'almmunaa'a yederssaadde de'ay» yaageedda. 6 Hewaappe guyye Sukkota katamaa kaappatu, «Zebaahanne S'almmunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne olanchchatoo ayaw ukitsaa immanee?» yaageeddino. 7 Yaatina, Geedooni, «Lo" a ayinne baawa! Med'inaa Goday Zebaahanne S'almmunaa'a ta kushiyan aatsiide immiyaa wode, taani mela biittaa aguntsaaninne kinddichchuwaan hinttentu wad'd'ana» yaageedda. 8 Hewaappe Panu'eela giyaa sa'aa beedda; yaan de'iyaa asaakka he ooshaa oochcheedda. Shin

Panu'eela asaykka Sukkota katamaa Asay zaareeddawaadan zaareedda. 9 Yaatina, Panu'eela asaakka, «Taani s'oonade saro simmiyaa wode, hinttentu katamaa naagiyaa ha adussa gimbbiyaa laalana» yaageedda. 10 Zebaahinne S'Almmunaa'i away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe atteeda barenttu tammanne ichcheshu sha"a olanchchatuwaanna K'ark'k'ooraa geetettiyaa kataman de'iino. Kase away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe mashshaan olettiiyaa itti itti s'eetanne laatamu sha"a gidiiyaa olanchchatuu olan hayk'k'i wureeddino. 11 Geedooni Nobaahappenne Yogibaahappe away doliyaa baggan de'iyaa zallaanatuwaa gas'aa ogiyaanna biide, hewan de'iyaa olanchchatuwa bolla untunttu akeekenan de'ishshin woraajjeedda; 12 untunttu ubbay dagammeeddino. Miidiyaama kaatetuu Zebaahinne S'Almmunaa'i laa"attuukka bak'atteedino; shin Geedooni untunttu yederssi gakkii de omoodeedda. 13 Yo'aasha na'ay Geedooni olaappe Hereesa Pinuwaanna simmeedda. 14 Sukkooteppa itti wodallaa oyk'k'iide oochcheedda. Wodallay Sukkoota kaappatuunne c'imatuwaa laappun tammanne laappunatuwaa suntsaa s'aafiide aw immeedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, Geedooni Sukkoota asaakko yiide, «Zebaahanne S'Almmunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne daabureedda asaw ayaw ukitsaa immanee?» giide hinttentu taana k'ilii'ceeddita; shin Zebaahanne S'Almmunaa'a hawanta be'ite» yaageedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, mela biittaa aguntsaaninne kindichchuwaan wad'd'iide; Sukkoota kaappatuwaa k'as's'ayeedda. 17 K'ay Panu'eelan katamaa naagiyaa adussa gimbbiyaa laaliide, katamaan de'iyaa attuma asaa wod'eedda. 18 Yaatiide Geedooni Zebaahanne S'Almmunaa'a, «Hinttentu Taabooraan wod'eedda asatuu ay malee?» yaagiide oochcheedda. Shin untunttu, «Ne mala; untunttu ubbaykka kaatiyaa naanaa malatino» yaagiide zaareeddino. 19 Geedooni, «Untunttu ta ishatuwa; untunttu ta daay naanaa. Med'inaa Goday ero! Hinttentu untuntta wod'ibeennawaa gidintto, taanikka hinttentta wod'ikke shin» yaageedda. 20 Bare bayira na'aa Yetera, «Dendda ek'k'aade, hawanta wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye Yeteri biro yalaga gideedda diraw yayyiide, bare mashsha shoddibeenna. 21 Hewaappe guyyiyaan, Zebaahinne S'Almmunaa'i Geedoona, «Dendda ek'k'aade, neeni nuuna wod'a. Attuma asaa oosuwa ootsanaw attuma asaa koshshee» yaageeddino. Yaatina, Geedooni denddiide, untuntta wod'eedda; untunttu gaalatuwaa k'ood'iyaa de'iyaa alleek'kuwaa ubbaa akkeedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Geedoona, «Neeni nuuna Miidiyaama asaappe ashsheeda diraw, neeni, neeppe guyyiyaan ne na'ayne ne na'aa na'ay nuuna mooddite» yaageedda. 23

Hewaappe guyye Geedooni, «Taani hinttentta mooddikke; ta na'aykka hinttentta mooddenna; Med'inaa Goday hinttentta mooddo» yaageedda. 24 Untunttu, «Ane taani hinttentta ittibaa oochchay: hinttentu ubbay omoodiide aheedda haytsa work'k'aa taw immite» yaageedda. Isimaa'eela asaadan, Miidiyaama biittaa asatuukka haytsaan work'k'aa wotsiino. 25 Israa'eeliyaa Asay zaariide, «Eeno, nu immana» yaageedda. Afilaa hiis's'iide Asay ubbay bare omoodeedda haytsa work'k'aa hiis'etteedda afilaa bolla wotseedda. 26 Geedooni akkeedda haytsa work'k'ay laatamu kiilo giraame dees'iyaaawaa. Hewenne, hara alleek'k'iyaaawanta, k'ood'iyaaan aatsiyaa habiliyaa, Miidiyaamatuwaa kaatetuu mayiyaa ochchaa teeraa malatiyaa mayotuwaanne untunttu gaalotuwa k'ood'iyaaappe aketeedda alleek'k'iyaaawanta gujjenana. 27 Geedooni work'k'aaappe eefuudiyaa giigissiide, bare de'iyaa Oofira kataman wotseedda. Guyyeppe Israa'eeliyaa Asay ubbay S'oossaa aggiide, he eefuudiyaw goynneedda; Geedoonawunne Aa soo asaw hewe p'ire gideedda. 28 Hewaadan haniide, Miidiyaama Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; untunttu Israa'eeliyaa asaa bolla laa'entsuwa denddibeykkino. Geedooni hayk'k'ana gakkanaw, oytamu laytsaa gadii woppaa demmeedda. 29 Yo'aasha na'ay, Yeruba'aala geetettiyaa Geedooni bare soo guyye biide, bare gollen de'eedda. 30 Geedooni c'ora machchiyaa akkeedda diraw, aw laappun tammu attuma naanay yeletteeddino. 31 K'ay Sekeema kataman de'iyaa k'oomata attuma na'aa aw yelina, suntsaa Aabimeleeka yaagiide suntseedda. 32 Yo'aasha na'ay Geedooni lo'o c'imiide hayk'k'eedda; bare aawuwaa Yo'aasha duufuwaan moogetteedda. Ha duufuu Abi'eezera yaratu de'iyaa Oofira kataman de'ee. 33 Geedooni hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay S'oossaappe guyye simmiide, Ba'aala geetettiyaa s'oossatoo goynneedda; Ba'aali-Bariita geetettiyaa eek'aa barenttoo s'oossaa ootseeddino. 34 Yaatiide Israa'eeliyaa Asay untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwa ubbaappe untuntta ashsheeda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa hassayibeykkino. 35 K'ay Geedooni Israa'eeliyaa asaw ootseedda lo'o oosuwa ubbaw, untunttu Aa soo asaw keekkan kushiya zaaribeykkino.

9 Geedoona na'ay Aabimeleeki Sekeema kataman de'iyaa bare daay dabbotuwaakko beedda; untunttanne bare daay zeretsaa ubbatuwa hawaadan yaageedda; 2 «Ane Sekeema kataman de'iyaa asaa ubbaa hawaadan yaagiide oochchite; Geedoona laappun tammu naanay ubbay hinttentta mooddoope lo'eyye? Woy itti Asay mooddoope lo'ee?» yaagiide oochchite. Taani hinttew ashuwaan

mata dabbo gidiyaawaa k'ay dogoppite» yaageedda. 3 Hewaappe guyye izi daay dabbotuu ha k'aalaa ubbaa Aa diraw Sekeema katamaa asaw odeeddino; Abimeleeki untunttoo dabbo gideedda diraw, Sekeema Asay Aa kaallanaw k'ofaa k'achcheeda. 4 Yaagiidde untunttu Ba'aali-Bariata eek'aa golliyaappe laappun tammu s'agaraa biraa akkiide, aw immeeddino. Aabimeleeki he biran shufurotuwaanne bonk'k'yaawanta k'as'ariide, barena kaallanaadan ootseedda. 5 Oofira giyaas saan de'iyaa bare aawuwaa soo biide, bare ishatawaa, Geedoona naanaa laappun tammatawaa, itti shuchchaa bollan siifiseedda. Shin Geedoona na'ay, wurssetsa teefay, Yo'aataame k'osettiide, hayk'k'ennan atteedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, Sekeema asayenne Beetimiillo Asay ittippe shiik'iide, Sekeeman de'iyaa goynniyaa wolaa tuussaakko beeddino; yaan Aabimeleeka kaateyeeddino. 7 Yo'aataame hewaa siseedda wode, biide Garizaama Deriyaa s'eeraa kesiide, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, hawaadan yaagiide waasseedda; «Hinttenttoo Sekeema asatoo, hinttenttu taani odiyaaawaa sisite! S'oossaykka hinttenttu odiyaaawaa sisanawaa. 8 «Itti gallassi mitsatuu ubbay shiik'iide, barentu bolla kaatiyaa kaateyanaw biidde wogaraa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino. 9 Shin atikiltiyaa sa'ay, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, s'oossatuwaanne asatuwaa bonchchissiyaa ta yayitiyaa immiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda. 10 «Hewaappe guyyiyaan, mitsatuu balasiyaa geetettiyyaa mitsaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino. 11 Shin balasii, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, mal"iyaa lo"o ayfiyaa ayfiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda. 12 «Yaatina, mitsatuu woyniyaa turaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino. 13 Shin woyniyaa turay, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, s'oossatuwaanne asatuwaa nashechiyaa woyniyaa eessaa immiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda. 14 «Yaatina, wurssetsan mitsatuu ubbay kashiyaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino. 15 Hewaappe guyye kashii, «Hintte tumuppe taana hinttenttu bolla kaateyanaw koyooppe, haa yiide ta kuwan shemppite. Hewaa hinttenttu is'sooppe, kashiiyaappe tamay kesiide, Liibaanoosa zigatuwaa mo» yaageedda. 16 «Abimeleeka hinttenttu kaateyeeddawe tumatetsaaninne suuretetsaanne? Geedooni hinttenttoo ootseeddawaa akeekiide, Aa golle asaw bessiyaawaadan kushiyaa zaareedditee? 17 Ta aawuu hinttenttoo oletteeddawaa akeekite; Miidiyaama asaappe hinttentta ashshana yaagiide, barena hayk'k'oo aatsiide immeedda. 18 Shin hinttenttu hachche ta aawuwaa golliyaa asaa bollan dendiide, Aa laappun tammu naanaa

itti shuchchaa bollan siifeeddita; Geedooni k'oomatippe yeleeedda Aabimeleeki hinttenttoo dabbo gideedda diraw, Sekeeman kaateyeeddita. 19 Ha'i simmi Geedoonawunne Aa golliyaa asatoo hinttenttu ootseedda kiitay tumatetsaananne suuretetsaanaa gidoope, Aabimeleekana ittippe nashetite; ikka hinttenana nashetto. 20 Shin hewaa gidana d'ayooppe, Aabimeleekappe tamay kesiide, Sekeema asaanne Beetimiillo asaa mo; hewaaddankka k'ay, Sekeema asaappenne Beetimiillo asaappe tamay kesiide, Abimeleeka mo» yaageedda. 21 Yo'aataame bare ishah Aabimeleekaw yayyeedda diraw, bak'atiide Ba'eera giyaas sa'aa biide yaan de'eedda. 22 Aabimeleeki Israa'eeliyaa gadiyaan heezzu laytsaa kaateteedda. 23 Hewaappe guyyiyaan, S'oossay Abimeleekappenne Sekeema asaappe gidduwaan iita ayaanaa kiitteedda; Sekeema Asay Aabimeleeka bolla amanetenaan is'siide dendeedda. 24 S'oossay hewaa ootseeddawe, Aabimeleeki bare ishatawaa wod'eedda diraassanne Geedoona laappun tammu naanaa suutsaa haluwaa l c'igetanaadan Sekeema Asay Aa mintsetseedda dirassa. 25 Sekeema Asay amareeda asaa dooriide, deriyaa s'eeran Abimeleeka bolla muggiide uttanaadan ootseedda. Muggi utteeddawanttu ogiyaanna mentsiyaa asaa ubbaa bonk'k'eeddino; Aabimeleeki hewaa ubbaa siseedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, Ebeeda na'ay Ga'aali bare ishatawanna Sekeema yeedda; Sekeema Asay an ammanetteeda. 27 Ubbaykka barentu gade biide, woyniyaa teeraa mas'eeddino; Woynniyaa eessaa agiide, wolk'kaama baalaa kesseeddino. Barentu eek'aa golliyaa geliide, yaan miiddinne ushiidde Aabimeleeka shek'k'eeddino. 28 Ebeeda na'ay Ga'aali, «Nuuni Sekeema Asay moodettanaw Aabimeleeki oonee?! Geedoona na'aa gidennee? Zabuulikka ha katamaa moodanaadan Aabimeleeki suntseeddawaa gidennee? Hewaappe Shekeema aawuwaa Hamooraa zaretoo ane moodeteetto. 29 Ha asaa kaaletsiyaawe taana gidaarkkitaashsha! Yaatinnto taani Aabimeleeka diggana shin. Aabimeleeka s'eesaade, «Ne olanchchatuwaa darissa akkaade, olettanaw haaya» yaagana shin» yaageedda. 30 Ebeeda na'ay Ga'aali geeddawaa katamaa mooddiyaa Zabuuli siseedda wode, hank'kuwaa ees'si kesseedda; 31 yaatiide Aruuma kataman de'iyaa Aabimeleekakko asaa kiitteedda. Hewaappe, «Ebeeda na'ay Ga'aalinne Aa ishataw Sekeema yeeddino; kataman de'iyaa asaa ne bolla dentsetseeddino. 32 Hewaa diraw, neeninne neenana de'iyaa Asay k'ammen dendiide, shooyk'aan muggiide naagite. 33 Wontta guura away kesiya wode, Unttuntu akeekenan katamaa bolla woraajjite; Ga'aalinne aanana de'iyaa Asay hinttentta olanaw kesiya wode, hinttenttoo

haneedda keeshshaa minniide olettite» yaageedda. **34** Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay ubbay k'amman dendiide, Sekeemappe karenna oyduu c'itan shaakettiide mugeeddino. **35** Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay Ebeeda na'ay Ga'aali kesiide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'keeddawaa be'iide, k'osetteedda saappe keseeddino. **36** Ga'aali asaa be'eedda wode Zabuula, «S'eella! Asay deretuwa hup'iyaaappe wod'd'ee» yaageedda. Hewaappe guyye Zabuuli, «Hewanttu asaa gidikkino; deretuwa eeshuu asaa malatiyaawaa be'aade gaadda» yaagiide zaareedda. **37** Ga'aali zaaretsiide, «S'eella! Asay deriyaw gidduwaa oyk'kiide wod'd'ee; hara c'itay k'ay Shareechchatuu Wolay de'iyaa ogiyaanna yee» yaageedda. **38** Yaatina, Zabuuli Ga'aala, «Nuuni aw moodettanaw Aabimeleeki oonee?» yaageedda ne doonay ha'i hak'a beedee? Hawanttu neeni kad'eedda asatuwaa gidikkinooyye? Ha'i kesaade untuntunna oletta!» yaageedda. **39** Hewaappe guyye Ga'aali Sekeema asaa kaaletsi kesiide, Aabimeleekana oletteedda. **40** Aabimeleeki yederssina, Ga'aali bak'ateedda; katamaa geliyaa penggiyaa gakkanaw daratu deshettiide kunddeeddino. **41** Aabimeleeki Aruuman de'ina, Zabuuli Ga'aalanne Aa ishatuwa Sekeemappe yederssiide keseedda. **42** Wonttetsa gallassi Sekeema Asay goshshaw beeddawaa Aabimeleeki siseedda; **43** bare asaa akkiide, heezzu c'itan shaakki, shooyk'aan muggiide naaganaadan ootseedda. Yaatiide Asay katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode, untuntta wod'anaw k'osetteedda saappe kesseedda. **44** Aabimeleekinne aanana de'iyaa c'itay sintasaw wos's'i biide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'keeddinno; atteeda laa'u c'itatu goshshan de'iyaa asatuwaa olettiiide wod'eeddino. **45** Gallassaa ubbaa Aabimeleeki katamaa asaana olettiiide katamaa oyk'keeddawaappe guyyiyaan, kataman de'iyaa asaa ubbaa wod'eedda. Yaatiide katamaa kinchcheedda; ubbaa gadiyaa bolla mas'iniyaa zereedda. **46** Sekeema Adussa Gimbbiyaa gidduwaan de'iyaa Asay ubbay hewaa siseedda wode, Eel-Bariita eek'aa gollen de'iyaa geesuwa giddo geleedda. **47** Untunttu he sa'aan shiik'eeddaawaa Aabimeleeki siseedda. **48** Inne aanana de'iyaa Asay ubbay Deriyaa S'almoonaa pude keseeddino. Aabimeleeki kalltaa akkiide, mitsaa tashiyaa k'ans's'iidde, bare hashiyaan tookeedda; barenana de'iyaa asatuwaa, «Taani ootsishin be'eeddawaa, hinttentukka ellekka ha'i ootsite» yaageedda. **49** Hewaappe guyye Asay ubbay mitsaa tashiyaa k'ans's'i akkiide, Aabimeleeka kaalleedda; he tashetuwa geessuwa yuushshuwaan zempessi wotsiide, Asay Aa gidдон de'ishshin tamaa oytseeddino; yaatina, geessuwa gidдон de'iyaa Asay

ubbay hayk'k'i wureedda. Hayk'k'eedda attuma asaanne mac'c'a asaa paydu itti sha'aa gidanawaa. **50** Hewaappe guyyiyaan, Aabimeleeki Tebes'a geetettiyyaa katamaa biide, katamaa dooddiide oyk'k'eedda. **51** He katamaa gidдон itti mino adussa gimbbii de'ee. Katamaa Asay ubbay, mac'c'awe attumawe, kaaletsiyaawanttu attenana he adussa gimbbiyaakko yaa wos's'iide, Aa giddo geleeddino; penggiyaa gorddiide, gimbbiyaa bolla dembbayiide kees's'eeddino pude keseeddino. **52** Aabimeleeki olettiiide adussa gimbbiyaa gakkiiide, taman s'uugganaw penggiyaakko shiik'eedda. **53** Shin itti Mishirata Abimeleeka hup'iyaaan wos'aa mayddiyaa gondorssa olaade, Aa guuggiyaa homppu ootsaaddu. **54** Bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa ellekka s'eegiide, «Taana asay, «Ebel mac'c'awunna wod'aaddu» geenna mala, ne mashshaa shookuwaappe shoddaade, taana wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye wodallay mashshaan c'addina I hayk'k'eedda. **55** Israa'eeliyaa Asay ubbay Aabimeleeki hayk'keeddawaa be'iide, bare soo bare soo beedda. **56** Aabimeleeki bare ishatuwa laappun tammatuwa wod'iide, bare aawuwa bolla ootseedda gomiyyaa S'oossay Aa bolla zaareedda. **57** Hewaadankka, S'oossay Sekeema asaa iitatetsaa ubbaa untunttu bolla zaareedda. Hewaadan haniide, Geedoona na'ay Yo'aataame shek'keedda shek'ay untuntta gakeedda.

10 Aabimeleeki hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Dooddo na'aa Puuha na'ay Tolaa'i Israa'eeliyaa ashshanaw denddeedda. I Yisaakoora zariyaa gideedda, Efireema gezziyaan Shamiira giyaa saan de'eedda. **2** Tolaa'i Israa'eeliyaa asaa laatamanne heezzu laytsaw pirddiyaa daanna gideedda. Tolaa'i hayk'k'iidde, Shamiiran moogetteedda. **3** Tolaa'appe kaalliide, Gala'adiyaa Yaa'iiri denddeedda; Israa'eeliyaa asaa laatamanne laa'u laytsaw pirddiyaa daanna gideedda. **4** Hattamu haretuwa toggiyaa hattamu attuma naanay de'iino; untunttoo Gala'aade gadiyaan hattamu katamatu de'iino. He katamatu hachche gakkanaw Haboot-Yaa'iira katamatuwa geetettiide s'eesettiino. **5** Yaa'iiri hayk'k'iidde, K'aamoonan moogetteedda. **6** Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda; untunttu Ba'aalanne Astaaroota geetettiyyaa eek'atoonne Sooriyaa s'oossatoo, Sidoona s'oossatoo, Moo'aabe s'oossatoo, Amoonatuwa s'oossatoonne Piliss's'eema s'oossatoo goynneeddino. Untunttu Med'inaa Godaa aggi basheeddino; aw goynniyaawaakka aggeeddino. **7** Yaatina, S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'k'ettiide, untunttu Piliss's'eema asatoonne Amoonaa asatoo aatsiide immeedda. **8** He laytsan Israa'eeliyaa asaa untunttu naak'keeddinonne

uk'k'unneeddino. Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan, Amoorawaanatu kase de'eedda Gala'aade gadiyaan de'eedda Israa'eeliyaa asaa ubbaa untuntu tammaanne hosppun laysaa uk'k'unneeddino. 9 Amoonaa asatuu k'aykka Yihudaa, Biiniyaamanne Efireema zeretsaa olanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino; yaatina, Israa'eeliyaa Asay loytsi un"etteedda. 10 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa asatuu, «Nuuni neena nu Med'inaa Godaa aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, neena naak'keeddo» yaagiide S'oossaw waasseeddino. 11 Med'inaa Goday untunttoo, «Gibs'etuu, Amoorawaanatu, Amoonaaawatuwaa, Piliss's'eematu, 12 Sidoonatu, Amaaleek'atuunne Maa'oonatu hinttentta uk'k'unnina, taw waasseeddita; Taani hinttentta untuntu kushiyaappe ashshabeykkittaa? 13 Shin hinttenttu taana aggiide, hara s'oossatoo goynneeddita. Hewaa diraw, taani hinttentta ubbaakka ashshikke. 14 Biide hinttenttu dooreedda s'oossatoo waassite. Hinttenttu metuwaa wodiyaan untuntu hinttentta ashshino» yaagiide zaareedda. 15 Shin Israa'eeliyaa Asay zaaretsiide Med'inaa Godaa, «Nuuni nagaraa ootseeddo. New lo'o malatiyaawaa nu bolla kiitetta; shin hayyanaa, hachche nuuna ashsha» yaageedda. 16 Allaga s'oossatuwaa barenttu giddoppe diggiide, Med'inaa Godaw goynneeddino. Israa'eeliyaa Asay tuggateeddawoo S'oossaykka seeletteedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa olanchchatuu olaw giigiide, Gala'aaden shiik'keeddino; Israa'eeliyaa asaykka ittippe shiik'iide, Gala'aaden Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'keedda. 18 Gala'aade gadiyaa asayanne kaappatuu barenttu gidon, «Amoonatuwaa olanchchatuwaana koyrottiide olaa gakettanawe oonee? He uray Gala'aade gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw kaappuwaa gidanawaa» yaageeddino.

11 Gala'aadiyaa Yofittaahе mino olanchchaa. Aa aawuu Gala'aade; shin Aa daaya sharmus'iyaa mac'c'a asaa. 2 Gala'aade akkeedda machchatakka aw attuma naanaa yelaaddu. Untuntu dic'c'i gakkeedda wode, barenttu ishaa Yofittaaha, «Neeni hara mishiratti na'aa gideedda diraw, nu aawuwaa biittaappe ayaanne laattakka» yaagiide soyppе yedersseeddino. 3 Yaatina, Yofittaahе bare ishатуwаappe bak'atiide, S'oba geetettiyaa gadiyaan de'eedda. Yan I de'ishshin, amareeda shufuro asatuu aakko shiik'iide, Aa kaalleeddino. 4 Amareeda wodiyaappe guyyiyaan, Amoonatuu Israa'eelatuwaana oletteeddino. 5 Amoonatuu Israa'eeliyaa asaana oletteedda wode, Gala'aade gadiyaa c'imatuu S'oba gadiyaappe Yofittaaha zaari ahanaw beeddino. 6 Untuntu Aa, «Haaya, Amoonatuwaa nuuni olana mala, yaade nuw gadaawaa gida» yaageeddino. 7

Hewaappe guyye Yofittaahе Gala'aade c'imatuwaa, «Taana is's'iide, ta aawuwaa golliyaappe yedersseeddawe hinttentta gidikkitee? Ha'i metuwaan geliide, taakko ayaw yeedditee?» yaageedda. 8 Hewaappe guyye Gala'aade c'imatuu Aa, «Gidooppenne, ha'i nuuni neekko simmeeddo; ayaw gooppe, neeni nuunanna olaa baade, Amoonatuwaa nuu olana malanne Gala'aade asaa ubbaw neeni kaappuwaa gidana mala, nuuni koyeetto» yaageeddino. 9 Hewaappe guyye Yofittaahе, «Amoonatuwaana olettanaw hinttenttu taana guyye soo zaarina, Med'inaa Goday untuntta ta kushiyan aatsiide immooppe, taani tumu hinttenttu kaappuwaa gidana» yaageedda. 10 Gala'aade c'imatuu Yofittaaha, «Med'inaa Goday nu gidduwaan markka! Neeni giyaawaa tumu nuuni ootsana» yaagiide zaareeddino. 11 Yaatina, Yofittaahе Gala'aade c'imatuwaana beedda; Aa barenttu kaappuwaanne gadaawaa ootseeddino. Yofittaahе Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan ha yewuwaa ubbaa haasayeedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahе Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Neeni nu gadiyaa bollan woraajjeeddawe ayaa gaasuwaannee?» yaagiide ooshisseedda. 13 Yofittaahе kiitteedda asatoo Amoonatuwaa gadiyaa kaatii zaariide, «Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Arnnoona Shaafaappe doommiide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaw, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa ta gadiyaa akkeedda. Ha'i ta gadiyaa saruwaan zaarite» yaageedda. 14 Yofittaahе laa'entsuwaa Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiitteedda. 15 Hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe gadiyaa woy Amoonaa gadiyaa akibeenna. 16 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, mela biittaa aad'd'i biide, Zo'o Abbaa gakkeedda; hewaappe k'ay K'aadeesa giyaa sa'aa yeedda. 17 Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Ne biittaana nuuna aatsaariikkii» yaageedda; shin Eedooma kaatii aatsenan is's'eedda. Hewaadankka, Moo'aabe kaatiyaakko kiittina, ikka aatsenan is's'eedda. Yaatina, Israa'eeliyaa Asay K'aadeesen gam"eedda. 18 «Hewaappe guyyiyaan mela biittaana aad'd'iide, untuntu Eedoomanne Moo'aabe biittatuwaa yuuyyiide, Moo'aabe gadiyaappe away doliyaa baggana yeeddino; Arnnoona Shaafaappe hefintsa baggana de'iyaa sa'aan dunkkaaneeddino; shin Arnnoona Shaafay Moo'aabe zawaa gideedda diraw, Moo'aabe bagga pinnibeykkino. 19 «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Haaseboona geetettiyaa kataman de'iyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoonakko asaa kiittiide untuntu, «Hayyanaa, ne biittaana nuuna nu gadiyaa aatsaariikkii» yaageeddino. 20 Shin Sihooni Israa'eeliyaa asaa

aatsanaw ammanibeenna. I bare asaa ubbaa shiishshiide, Yahaas'a giyaa saan dunkkaaniide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda. 21 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Sihoonanne Aa asaa ubbaa Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immiina, untuntta s'ooneeddino; yaan de'eedda Amoorawaanatuwaa biittaa ubbaa laatteeddino. 22 Arnoona Shaafaappe biide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaasinne mela biittaaappe biide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa Amoorawaanatuwaa gadiyaa ubbaa omoodiide akkeeddino. 23 «Hewaadan ootsiide, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa Israa'eeliyaa sintsaappe Amoorawaatuwaa yederssiide d'aysseedda. Yaatina, neeni new akkanaw waana k'oppaaddii? 24 Neeni ne s'oossay Kaamooshi new immiyaawaa akkikkii? hewaadankka, nuuni Med'inaa Goday nu S'oossay nuw immeeddawaa ubbaa laattiide de'ana. 25 «Neeni S'ippooraa na'aa Moo'aabe Kaatiyaa Baalaak'appe minnay? I Israa'eeliyaa asaana walak'ettiide woy oletteedee? 26 «Israa'eeliyaa Asay Haaseboona, Aaro'eeranne untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa, hewaaddankka, k'ay Arnoona Shaafaa gas'aan de'iyaa katamatuwaa ubbaa laattiide, heezzu s'eetu laytsaa de'eeddino. Yaatina, he wode ayaw wotsi akkibeykkitee? 27 Taani ta baggana hinttentta ayaanne naak'k'abeykke; shin taana olaa olaade naak'k'iyawe neena. Pirdiyaa Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa asaappenne Amoonaa asaappe gidduwaan pirdoo» yaageedda. 28 Shin Yofittaahē kiitteedda kiitaa Amoonatuwaa kaatii sisennan is'seedda. 29 He wode Med'inaa Goday Ayyaanay Yofittaahē bolla wod'd'ina, Gala'aaddenne Minaase biittatuwaa pini biidde, Gala'aade gadiyaan de'iyaa Mis'ip'p'a simmeedda; hewaappe olanchchatuwaa kaaletsiiide, Amoonatuwaa gadiyaa beedda. 30 Med'inaa Godaa shiik'uwaa shiik'ettiide, «Neeni Amoonatuwaa ta kushiyan aatsaade immooppe, 31 olan s'oonade taani soo simmiyaa wode, taana mokkanaw ta sooppe kesiyaawe ayaanne gidina neessa; taani Aa new s'uuggiyaa yarshshuwwaa udaade shiishshana» yaageedda. 32 Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahē Amoonatuwaa olanaw ya bagga haatsaa pinniide beedda; Med'inaa Goday untuntta Aa kushiyan aatsiide immeedda. 33 Aaro'eerappe doommiide, biide Miiniitanne Aabeeli-Karaamiima mata gakkanaw, laatamu katamatuwaa oletiide bayzzeedda; daro asaa wod'i wursseedda. Hewaappe guyyiyaan, Amoonawatuu Israa'eelatoo moodetteeddino. 34 Yofittaahē Mis'ip'p'an de'iyaa bare soo simmeedda wode, koyrottaade Aa naatta kabaruwaa oyk'k'aadde yes's'aaddenne duraadde Aa mokkanaw kesaaddu. Aw iippe hara na'i baawa. 35 I izo be'eedda wode, kayyuwaan bare mayuwwaa peed'iide, «Hay

poora ta naatte! Taana kawushsha diggaadda; taana gakkiiyaa metoo neeni gaaso gidaadda. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Godaw shiik'etta uttaad; hewaa shiik'uwaa gatsennan agganaw danddaykke!» yaageedda. 36 Hewaappe guyye naatta, «Ta aawoo, neeni Med'inaa Godaw shiik'etteeddawaa gidoooppe, Med'inaa Goday ne morkkatuwwaa, Amoonatuwaa bolla ne haluwwaa kesseedda diraw, neeni shiik'etteeddawaa ta bolla pola» yaagaaddu. 37 K'aykka Aa bare aawuwwaa, «Taw ittibaa ootsaariikkii. Taani mule asinaa gelennaan attiyaa diraw, ta laggetsatuwaanna baade deretuwwaa bolla ta wodorotetsaw yeekkana mala, laa"u aginaw taana yeddaariikkii» yaagaadde oochchaaddu. 38 I, «Ba» yaagiide, laa"u aginaw yeddeedda; iza bare laggetsatuwaanna deriyaa huup'iyaa kesaade bare wodorotetsaw untuntunna yeekkaaddu. 39 Laa"u aginaappe guyyiyaan, bare aawuwaakko simmaade yaaddu; S'oossaw bare shiik'etteedda shiik'uwaa gatseedda. Iza ubbakka attuma asan gakettennaan ataadu. He wodiyaappe doommiide, Israa'eelatuu mac'c'a naanay laytsan laytsan oyddu gallassaa barenttu sooppe haakki biide, Gala'aadiyaa Yofittaahē naattiw yeekkiyaawenne kayyottiyaawe meeze gideedda.

12 Efireema Asay olaa baanaw s'eegettiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, S'afoona geetettiyyaa katamaa gakeedda wode, Yofittaahē, «Amoonatuwaa olanaw zawaa pinnaade badde, neenana baanaadan ayaw nuuna s'eesabeykkii? Nuunikka ne golliyyaa ne bolla taman s'uuggana» yaageeddino. 2 Hewaappe guyye Yofittaahē untuntta; «Taaninne ta Asay Amoonatuwaana loytsi wad'etteedda wode, taani hinttentta s'eesaad; shin hinttenttu taana untuttuppe ashshibeykkita. 3 Hinttenttu taana ashshenawaa be'eedda wode, zawaa pinnaade ta shempoo k'arettennaan Amoonatuwaa olanaw baad; Med'inaa Goday untuntta ta kushiyan aatsiide immeedda. Yaatina, hinttenttu hachche ayaw taana olanaw yeedditee?» yaageedda. 4 Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahē Gala'aade asaa ubbaa shiishshiide, Efireema asaana oletteedda; Gala'aade asatuu s'ooneeddino. Ayaw gooppe, Efireema Asay kase untuntta, «Hinttenttu Gala'aaden de'iyaa asatuu kase Efireema zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe betiide yeeddawanttappe attina, haratuwwaa gidikkita» yaagi wotseedda. 5 Efireema Asay bak'atennaadan, Yorddaanoosa Shaafaa pinuwwaa ubbaa Gala'aadetuu oyk'k'eeddino; bak'atanaw koyiyaa Efireema Asay ooninne pinnanaw oochchiyyaa wode Gala'aadetuu, «Neeni Efireema asee?» yaagiide oochchina, «Gidikke» gooppe, 6 «Ane, <Shiboletuwwaa> ga» yaagiino. Shin I, «Shi» giyaa pidoliyyaa

loytsi s'eeganaw danddayenna diraw, «Siboletuwaa» yaagee. He wode oyk'kiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaasan wodi'ino. He wode yaan Efireema asaappe oytamanne laa'u sha'a Asay hayk'keedda. 7 Yofittahe Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, usuppun laysaa pirddeedda. Hewaappe guyyiyaan, Gala'aadiyaa Yofittahe hayk'keedda; Gala'aaden de'iyaa bare kataman moogetteedda. 8 Yofittaheppe kaalliide, Beeteleeme lbs's'aani Israa'eeliyaa asaa bolla pirddiyaa daanna gideedda. 9 lbs's'aanaw hattamu attumawaa naanayenne hattamu mac'c'a naanay de'ino; I bare mac'c'a naanaa bare yara gidenna attuma naanaatoo immeedda; bare attuma naanatookka bare yara gidenna mac'c'a naanaa giigissiide aheedda. lbs's'aani Israa'eeliyaa bolla laappun laysaa daannatiide pirddeedda. 10 Hewaappe guyyiyaan hayk'kiide, Beeteleeme kataman moogetteedda. 11 lbs's'aanappe kaalliide, Zaabilooniyaa Elooni Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, tammu laysaa pirddeedda. 12 Hewaappe guyyiyaan hayk'keedda; Zaabiloona gadiyaan de'iyaa Eeloonaa kataman moogetteedda. 13 Eloonappe kaalliide, Hilleela na'ay Abddooni, Pir'aatoona giyaa saan de'eeddawe, Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa daanna gideedda. 14 Abddoonaw laappun tammu haretuwaa toggiyaa oytamu attuma naanayenne hattamu naanatuwaa naanay de'ino; Abddooni Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, hospun laysaa pirddeedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, Hilleela na'ay Abddooni hayk'keedda; Amaaleek'atuwa gezziyaan Efireema gadiyaan de'iyaa Pir'aatoonan moogetteedda.

13 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda. Yaatina, Med'inaa Goday untunta oytamu laysaw Piliss's'eema asaa kushiyan aatsiide immeedda. 2 He wode S'or'a geetettiyaa kataman Maanuha geetettiyaa itti bitanii de'ee. I Daana zare; Aa machchata mantsato gideedda diraw, na'aa yelabeykku. 3 Itti gallassi Med'inaa Godaa kiitanchchay he machatiw beetiide, hawaadan yaageedda; «Be'a, neeni na'aa yelabeenna mantsato; shin new yeluu attanawaa; neeni attuma na'aa yelana. 4 Hewaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoiyaa ushshaa ushennaadaaninne tunabaa ayaanne meennaadan naagetta. 5 New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettiyaa wodiyaappe doommiide, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa diraw, Aa binnaanaa ubbakka meedoppa. I Israa'eeliyaa Piliss's'eema asaa kushiyaappe ashshanaw doommana» yaageedda. 6 Hewaappe guyyiyaan Mishirata baade, bare asinaw hawaadan yaagaadde odaaddu; «S'oossaa asaa ittuu taakko yeedda; aw malaykka S'oossaa kiitanchchaa malaa mala loytsi yashshiyaawaa. I hak'appe yeudentokka taani Aa

oochchabeykke; ikka bare suntsaa taw odibeenna. 7 Shin I taana, «New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettoodeppe doommiide hayk'k'ana gakkanaw, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoiyaa ushshaa ushoppa; ayaanne tuneeddabaa mooppa» yaageedda» yaagaadde odaaddu. 8 Hewaappe guyyiyaan Maanuhe, «Abeet Med'inaa Godaw, na'ay yelettiyaa wode ayaa ootsanaw koshshintto erissana mala, neeni kasenna kiitteedda S'oossaa Asay nuukko simmiide yaanaadan ootsaariikki» yaagiide S'oossaa woosseedda. 9 Med'inaa Goday Maanuhe woosaa siseedda. Mac'c'a mishirata gaden utta de'ishshin laa'entsuwaa yeedda; shin he wode I asinay Maanuhe izina de'enna. 10 Mac'c'a mishirata ellekka bare asinaakko baade, «Be'a, ini gallassi taakko yeedda bitanii hachchikka hawaan de'ee» yaagaaddu. 11 Hewaappe guyye Maanuhe utteedda saappe denddiide, bare machchattio kaalliide beedda; gakkiiide, bitaniyaa, «Ini ta machchattinna haasayeeddawe neenee?» yaagiide oochcheedda. Bitanii, «Ee taana» yaageedda. 12 Hewaappe guyye Maanuhe, «Neni odeedda k'aalay polettiyaa wode, yelettana na'aa de'oonne oosoo wogay ayee?» yaagiide Aa oochcheedda. 13 Hewaa diraw Med'inaa Godaa kiitanchchay, «Ne machchata taani odeedda ubbabaappe naagetu. 14 Woyniyaa turaappe kesiyaabaa ayaanne muuppu; woyniyaa eessaa woy matsoiyaa ushshaa ushoppu; ayaanne tuneeddabaa muuppu. Taani izo azazeeddawaa ubbaa polu» yaagiide zaareedda. 15 Maanuhe k'ay Med'inaa Godaa kiitanchchaa, «Nuuni new itti yalaga deeshshaa shukkiide giigissanaw, hayyanaa takkaarikki» yaageedda. 16 Med'inaa Godaa kiitanchchay zaariide, «Taani takkinttokka, ne k'umaa miikka. Shin neeni S'uuggiyaa yarshshuwaa giigissana koyooppe, Med'inaa Godaw yarshshanaw danddayaasa» yaageedda. I Med'inaa Godaa kiitanchchaa gidiyaawaa Maanuhe eribeenna. 17 Maanuhe k'aykka S'oossaa kiitanchchaa, «Neni odeedda k'aalay polettiyaa wode, nuuni neena bonchchana mala, ne suntsay oonee?» yaageedda. 18 S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ta suntsay malaalissiyaawaa gidiyaa diraw, neeni ta suntsaa ayaw oochchay?» yaagiide zaareedda. 19 Hewaappe guyye Maanuhe he deeshshaanne Aa katsaa yarshshuwaa akkiide, zaallaa bolla Med'inaa Godaw yarshsheedda. Maanuhenne Aa machata s'eellishin, Med'inaa Goday malaalissiyaabaa ootseedda. 20 Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe tamaa lac'uu pude pololattishin, Med'inaa Godaa kiitanchchay tamaa lac'uwaa gidduwaanna saluwaa kesseedda. Maanuhenne Aa machata hewaa be'iide, deemuwaa sa'aa gatsiide guufanneeddino. 21

Med'inaa Godaa kiitanchchay Maanuhewunne Aa machatiw laa'entsuwwa beettenaan aggina, I Med'inaa Godaa kiitanchchaa giddeeddawaa Maanuhe he wode akeekkeedda. 22 Maanuhe bare machchatto, «Nuuni S'oossaa be'eedda diraw, nuuni hayk'k'yaawe geeshsha» yaageedda. 23 Shin Aa zaaraadde, «Med'inaa Goday nuuna wod'anaw koyeeddawaa gidinto, s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwwa nu kushiyaappe akka, woy he ubbabaa nuuna bessena, woy hawaa nuu odenna» yaagaaddu. 24 Mac'c'a mishirata attuma na'aa yelaade Samssoona gaade suntsaaddu. Na'aykka dic'c'eedda; Med'inaa Godaykka Aa anijeedda. 25 Na'ay S'or'appenne Eshttaa'oolappe gidduwaan de'iyaa Daana mootsan de'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa dentsetsuwwa doommeedda.

14 Itti gallassi Samssooni Timina giyaa sa'aa wod'd'eedda; yaan itti Piliss's'eema wodoratto be'eedda. 2 Soy simmiide bare aawuwaanne bare daayo, «Taani Timinan itti Piliss's'eema wodoratto be'aaddi; ha'i izo taw oochchiide immite» yaageedda. 3 Shin Aa aawunne aata Aa, «Machchatto oochchanaw ha k'as's'arettiibeenna Piliss's'eematuwaakko baanaw neena ayaw koshsheeddee? Nu dabbattuu gidдон woy nu asaa ubbaa gidдон new haniyaa itti mac'c'a na'aa demmanaw danddayabeykkii?» yaagiide oochcheeddino. Shin Samssooni bare aawuwwa, «Taw iza lo'iyaa diraw, izo giigissaade taw imma» yaageedda. 4 Piliss's'eematuwwa olanaw Med'inaa Goday gaasuwwa koyiide, hawaa untunttu bolla ootsiyaawaa Samssoona aawunne aata eribeykkino. He wode Piliss's'eematuu Israa'eeliyaa asaa mooddiino. 5 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni bare aawuwaanne bare aattina Timina wod'd'eedda. Yan woyniyaa turaa gidduwaanna I aad'd'iide biishshin, itti wodalla gaammuu gudiide Aa bolla kesseedda. 6 Med'inaa Godaa Ayyaanay Samssoona bollan wolk'k'aappe wod'd'eedda; deeshsha maraa duuseretsiyaawaadan, bare kushiyan ayaanne oyk'k'ennan gaammuwwa duuseretsi yegeedda. He bare ootseeddawaa bare aawoonne bare aattiw odibeenna. 7 Hewaappe guyyiyaan biide, wodoratto haasayisseeedda; iza aw lo'aaddu. 8 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, izo bullachchanaw yaa simmiide beedda; bare wod'eedda gaammuwwa be'anaw ogiyaappe sher'i giide biyaa wode, gaammuwwa anhaa gidдон matsay eessaa eesseeddawaa be'eedda. 9 Eessaappe amareeddawaa kaashi akkiide, ogiyaan miidde beedda. Bare aawuwaakkonne bare daaykko gakkiiide, bare oyk'k'eedda eessaappe amareeddawaa immina, untunttukka meeddino; shin Samssooni he eessaa gaammuwwa anhaa giddoppe akkeeddawaa untunttoo odibeenna.

10 Aa aawuu mishiratti soo biina, Samssooni yaan baalaa giigisseedda. Hewaa mala gibiray bullachchaw kaseppekka ootsiyaa woga. 11 He Asay Aa be'eedda wode, aanana gam'anaadan hattamu wodalla naanaa dooreedda. 12 Samssooni untuntta, «Ane hinttentu erinttonne itti k'an'ishiyaa taani hinttentta k'an'ishay; bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallassaa gidduwaan ha k'an'ishiyaa birshshetsaa taw hinttentu odiyaawaa gidoope, taani hinttew hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwwa immana. 13 Shin hinttentu taw birshshetsaa odanaw danddayana d'ayoope, hinttentu taw hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwwa immiita» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu, «Eeno, ne k'an'ishiyaa ane nuu oda» yaageeddino. 14 I untuntta, «Miyaawaappe miyaabay beetteedda; Minuwwa giddoppe mal'iyaaabay kesseedda» yaageedda. Heezantso gallassi gakkanaw untunttu k'an'ishiyaa birshshetsaa immanaw danddaybeykkino. 15 Oyddentso gallassi untunttu Samssoona machchatto, «Ane ne asinaa c'immaade k'an'ishiyaa birshshetsaa I nuw odanaadan ootsa. Hewe d'ayoope, nuuni neenanne ne aawuwwa golliyaa taman S'uuggana. Hinttentu nuuna s'eeseeddawe nuuna mank'ketsanaassee?» yaageeddino. 16 Yaatina, Samssoona machchata yeekkaadde aakko shiik'aade, «Neeni taana siik'akka! Neeni taana loytasa is's'aasa! Ayaw gooppe, neeni ta gadiyaa asaa k'an'ishiyaa k'an'ishaade, Aa birshshetsaa taw odabeykka» yaagaaddu. Hewaappe guyye I zaariide, «Be'a, hawaa taani ta aawookka ta aatiwukka odabeykke. Yaatina, new ayaw odoo?» yaageedda. 17 Hewaappe guyye bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallassaa ubbaan yeekkaade shemppuwwa diggina, laappuntsa gallassi k'an'ishiyaa birshshetsaa iziw odeedda. Akka baade bare gade asaw odaaddu. 18 Yaatina, laappuntsa gallassi away wullanaappe kase katamaa asatu bare zaaruwwa akkiide yiide, Samssoona, «Eessaappe aad'd'iide mal'iyaaabay ayee? gaammuwaappe aad'd'iide minniyaabay ayee?» yaageeddino. Hewaappe guyye Samssooni untuntta, «Hinttentu ta ussatti goshennabaa gidinto, ta k'an'ishiyaa birshshetsaa erikkita shin» yaageedda. 19 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bollan wolk'k'aappe wod'd'ina, Ask'k'aloona katamaa wod'd'iide, hattamu asatuwwa wod'eedda; untunttu mayuwwa k'aari akkiide, k'an'ishiyaa biliide asatoo ahiide immeedda. Haneeddaban ubbaan hank'k'uwaa ees'etiide, bare aawuwwa soo simmiide beedda. 20 Samssoona machchata Aa laggiyaw, Aa waanna miiziyaw imettaaddu.

15 Guutsaa takkishin, zarggaa c'akkiyaa wode, Samssooni bare machchatto be'anaw itti ank'k'ara deeshshaa akkiide beedda; I aawuwaa, «Taani ta machchata de'iyaa kifiliyaa gelanaw koyaad» yaageedda. Shin I gelennaadan, Izi aawuu diggeedda. 2 Izi aawuu Samssoona, «Neeni izo ubbaa is'seeddawaa malatina, ne miiziyaw immaad. Shin I teefa michchata iippekka aad'd'a lo"a; Izi diraw izo akka» yaageedda. 3 Hewaappe guyye Samssooni untunttoo, «Ha"i simmi Piliss's'eema gadiyaa asaa bolla taani iitabaa ootsooppe, bayzzanchcha gidikke» yaageedda. 4 Biide, heezzu s'eetu worakanatuwaa oyk'k'iide laa"uwaa laa"uwaa dufiyaa ittippe gatsiide, dufetuwaappe gidduwaan yiic'etteedda s'omppiyyaa wotsiide k'achcheedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, k'ashetteedda s'omppiyyaan tamaa oytsiide, biro c'aketibeenna Piliss's'eema asaa katsaa giddo worakanatuwaa yeddeedda; c'aketteedda katsaa, ek'uaan de'iyaa katsaa, woyniyaa turatuwaanne wogaraa s'uuggeedda. 6 Piliss's'eematu, «Hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide oochcheeddino. Shin asay, «Samssooni ootseedda; ayaw gooppe, Timina asaa gidiyaa Aa bolluu, Aa machchatto Aa miiziyaw immeedda dirassa» yaageedda. Piliss's'eematu biide, owunne I aawuwaa taman s'uuggeeddino. 7 Samssooni untunttoo, «Hinttentu hewaa ootseedda diraw, haluwaa kesennaan aggikke» yaageedda. 8 Untuntta wolk'k'aama shochchaa shoc'iide, darotuwa wot'eedda. Hewaappe guyyiyaan biide, Es'aama geetettiyaa koshiyan de'iyaa zaallaa gonggoluwa gidдон gam'eedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eema Asay yiide, Yihudaan dunkkaaniide Leeha geetettiyaa katamaa oleedda. 10 Yihudaa Asay untuntta, «Ayaw nuuna olanaw yeedditee?» yaagiide oochcheedda. Shin untuntu, «Nuuni Samssoona oykki k'achchanawunne I nu bolla ootseeddawaadan Aa bolla ootsanaw yeeddo» yaagiide zaareeddino. 11 Yaatina, Yihudaappe heezzu sha"a asatuu Es'aama geetettiyaa sa'aan de'iyaa zaallaa gonggoluwa biide Samssoona, «Nuuna mooddiyaawanttu Piliss's'eema asatuwaa gidiyaawaa erikkiyye? Yaatina, nu bolla hawaa ayaa iitabaa ootsay?» yaageeddino. Hewaappe guyye I zaariide, «Untunttu ta bolla ootseeddawaadan, taanikka untuntu bolla ootsaad» yaageedda. 12 Untunttukka zaaretsiide, «Nuuni hawaa yeeddawe neena k'achchiide, Piliss's'eemato aatsiide immanaassa» yaageeddino. Samssooni untuntta, «Hinttentu hinttentu huup'iyaw taana wot'enaadan c'aak'k'ite» yaageedda. 13 Untunttu, «Eeno, nuuni neena k'achchiide, untunttoo aatsiide immanaappe attina, wot'okko» yaagiide aw zaareeddino. Hewaappe guyyiyaan, laa"u ooratsa wodoruwaan k'achchiide, zaallaa gonggoluwaappe kessiide

afeedino. 14 Samssooni Leeha beedda wode, Piliss's'eema asatuu nashechchaan waasiide, aanana gaketanaw yeeddino. Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wot'd'eedda; Aa kushiyya k'achchi wotseedda wodoruwa, shaluu tamaa be'iide duus's'iyawaadan, duuseretsi yegeedda. 15 Yaatiide mata wode hayk'k'eedda itti hariyaa goggoc'c'uwaa demmi akkiide, an sha"a asaa wot'eedda. 16 Samssooni hawaadan yaageedda; «Hariyaa goggoc'c'uwaa, taani anhaa bollan anhaa dooraad. Hariyaa goggoc'c'uwaa sha"a asaa wot'aad» yaageedda. 17 Haasayiyawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, bare oyk'k'eedda goggoc'c'uwaa kushiyaappe oliide he sa'aa Raamaati-Leeha yaagiide suntseedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni loytsi saamettiide, Med'inaa Godaw waassiide, «Neeni hawaa mala wolk'k'aama s'oonuwa taw ne k'oomaw immaadda. Yaatina, taani ha"i saamuwaan hayk'k'oo? K'ay ha k'as's'arettiibeennawanttu kushiyan kunddoo?» yaagiide waasseedda. 19 Yaagina S'oossay Leehan de'iyaa gadiyaa p'alk'k'ina, aappe haatsay kesseedda. Samssooni he haatsaappe ushiide aleeda diraw, aw shemppu simmeedda. Yaatina, he sa'aa Ayni-Hak'k'oore yaagiide suntseedda. Hewe hachche gakkanaw Leehan de'ee. 20 Piliss's'eema Asay gadiyaa mooddeedda wode, Samssooni Israa'eelan laatamu laysaw pirdidiyaa daanna gideedda.

16 Itti gallassi Samssooni Gaaza geetettiyaa Piliss's'eematuwa katamaa beedda; yaan itti sharmus'a mishiratto be'iide, izina ak'anaw I golliyya geleedda. 2 Gaaza kataman de'iyaa Asay Samssooni untuntu katamaa yeeddawaa sisiide, katamaa yuuyyi aad'd'iide, k'ammaa ubbaa katamaa penggiyaa naagiidde ak'eeda; «Sa'ay wonttanaw naagiide, nuuni Aa wot'ana» yaagiide k'ammaa ubbaa c'o'u geeddino. 3 Shin Samssooni yaan giseeddawe bilahe gakkanaw s'alala. Bilahe dendiide, katamaa dirssaa penggiyaa oykkiide, sank'k'aa, gubaniyaa, mak'aaniyaanne gorddiyaa shikaalatuwa shoddeedda. He ubbaakka hashiyaan tookkiide, Kebroonappe sintsa baggana de'iyaa deriyaa huup'iyaa keseedda. 4 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni Soreek'a giyaa zanggaaraan de'iyaa itti Daliilo giyaa mishiratto siik'eedda. 5 Yaatina, Piliss's'eematuwa kaappatu iikko yiide, «Neeni Aa c'immaade, he wolk'k'aa ubbaa ayaappe I demmeedentonne k'ay nuuni Aa wooti s'ooniide k'achchanaw danddayinto oochcha. Ittuu ittuu nuuni new itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa immana» yaageeddino. 6 Daliila Samssoona, «Hawaa keeshshaa wolk'k'aa neeni hak'appe demmaadintto,

hayyanaa taw odaarikkii! Itti Asay neena k'achchiide, wootiide ne wolk'kaa daaburssanaw danddayii?» yaagaaddu. 7 Samssooni, «Taana laappun irs's'a dafotuwaan Asay k'achchooppe, daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide zaareedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eematuwaa kaappatuu Daliiliw laappun irs's'a dafotuwaa ahina Aa Samssoona k'achchaaddu. 9 Bare k'ol'on asaa k'osa wotsaade, «Samssoona, Piliss's'eematu yikichcheeddino» gaade s'eesaaddu. Shin shaluu tamay oyk'k'ina duus'ereyyaawaadan, dafotuwaa duuseretsi yegeedda. Yaatina, I waan wolk'k'aamintto s'uuray eretibeenna. 10 Yaatina, Daliila Samssoona, «Hekko neeni taanan kaa'aasa; neeni taw wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto, hayyanaa taw odaarikkii!» yaagaaddu. 11 I izo, «Asay go'ettibeenna ooratsa wodoruwaan taana k'achchooppe, daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda. 12 Daliila ooratsa wodoruwa akkaade, Samssoona k'achchaaddu. K'aykka bare k'ol'on asaa k'osa wotsaade, «Samssoona, Piliss's'eematu yikichcheeddino» yaagaaddu. Shin I wodoruwa k'esiyaappe shaluwaadan duuseretsi yegeedda. 13 Yaatina, Daliila Samssoona, «Ha"i gakkanaw neeni taanan kaa'aadda; neeni taw wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto hayyanaa taw odaarikkii!» yaagaaddu. Hewaappe guyye I izo, «Ta huup'iyaa laappun datsa binnaanaa k'ac'inaanna gatsaade, harbban walakkaade, mukuukkaa s'ongga s'onggaade daddooppe, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, Samssooni gem"ishishin, Daliila Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaanne k'ac'inaanna gatsa walakkaade daddaaddu. Hewaappe guyyiyaan, «Samssoona, Piliss's'eematu yikichcheeddino» yaagaaddu. Hewaappe guyye I gem"ishuwaappe beegottiide, bare binnaanaa dadetteedda mayuwaappenne harbbaappe shod akkeedda. 15 Yaatina Aa, «Ne wozanay taananna de'ennaan, «Taani neena siik'ay» waataade gay? Taanan hawaana heezzu gede kaa'aadda. Neeni ha wolk'kaa ayaappe demmaadintto, taw odabaakka» yaagaaddu. 16 Hachche hachche zaara zaara oochchaade waayissina, haniyaabaa d'ayeedda. 17 Yaatina, «Ta aati uluwaappe doommina, taani S'oossaw dummateedda Naaziraawe asaa gideedda diraw, ta huup'iyaa binnaanay meedetti erenna. Ta binnaanay meedettooppe, ta wolk'k'ay taappe d'ayina, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide, bare wozanaan de'yaawaa ubbaa iziw odeedda. 18 Bare wozanaan de'yaawaa ubbaa I odeeddawaa Daliila be'eedda wode, «Bare wozanaan de'yaawaa ubbaa taw odeedda diraw, ane itti gede

simmiide yiite» yaagaadde Piliss's'eematuwaa kaappatoo kiitaa yeddaaddu. Untuntu biraa akkiide, iikko yeeddino. 19 Daliila Samssoona bare kiwuwaan gem"ishisaaddu; itti asaa s'eesina yiide, Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaa meedeedda; Aa wolk'k'ay aappe d'ayeedda. Hewaappe guyyiyaan, Aa waayissiyaawaa doommaaddu; 20 «Samssoona, Piliss's'eematu yikichcheeddino» yaagaaddu. Gem"ishuwaappe beegottiide, kasewaadan duuseretsaade baana yaagiide k'oppeedda; shin Med'inaa Goday aappe shaaketti kichcheeddawaa I eribeenna. 21 Piliss's'eematu Aa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aa laa"u ayfetuwaa wooc'i kessiide, Gaaza katamaa afeedino. Hewaappe kaala nahaasiyaa sanssalatan k'achcheeddinno; k'asho gollen de'iyaa wos'aan katsaa gaac'c'anaadan ootseeddino. 22 Untuntu Aa huup'iyaa binnaanaa meedeeddawaappe guyyiyaan, binnaanay simmiide doluwa doommeedda. 23 Piliss's'eematuwaa kaappatuu, «Nu s'oossay nu morkkiyaa Samssoona nu kushiyan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa Daagoonaw wolk'k'aama yarshshuwa yarshshanawunne nashettanaw ittippe shiik'eeddino. 24 Asay ubbay Aa be'eedda wode, «Nu gadiyaa bayzreedda, nu asaappe daruwa wode'edda nu morkkiyaa nu s'oossay nu kushiyan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa galateeddino. 25 Untuntu loytsi nashetteedda diraw, «Kaa'iide nuuna nashshechhana mala, Samssoona s'eesite» yaageeddino. Hewaappe guyye Samssoona k'asho golliyaappe s'eesiide ahina, I untuntu sintsan kaa'eedda; kaa'eeddawaappe guyyiyaan, tuussatuwaappe gidduwaan esseeddino. 26 Samssooni Aa kushiya oyk'k'iide kaaletsiyaa na'aa, «Taani untuntun zemppaade ek'k'ana mala, golliya tookkeedda tuussatuwaa taana boshissa» yaageedda. 27 Golliya gidduwaan attuma asatuunne mac'c'a asatu kumi utteeddino; k'ay hewan Piliss's'eematuwaa kaappatuu ubbatuukka de'iino. Samssooni kaa'ishin, golliya bollan dembbayiide kees's'eedda sa'aan uttiide, heezzu sha"a gidiyaa attuma asatuunne mac'c'a asatu be'iino. 28 He wode Samssooni Med'inaa Godaa woossiide, «Abeet Ubbaa Moordiyaa Med'inaa Godaw, hay taana hassayaarkkii! Abeet S'oossaw, Piliss's'eematu ta laa"u ayfetuwaa kesseeddawaa, haluwa taani kessanaadan, hay taana itti gede mintsetsaarkkii!» yaageedda. 29 Samssooni golliya tookkeedda giddo tuussatuwaa laa"uwaakka oyk'k'eedda. Ushechcha kushiyan ittuwaa, haddirsa kushiyan ittuwaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, 30 «Ane taani Piliss's'eematuwaanne ittippe hayk'k'ay!» yaagiide waasseedda. Barew de'iyaa wolk'k'aa ubbaan sugina, keetsay kaappatuu bollanne gidduwaan

de'iyaa asaa ubbaa bolla kunddeedda. Samssooni hayk'kiidde wod'eedda asay, I pas'a de'iidde wod'eedda asaappe dareedda. 31 Yaatina, Aa ishatuunne Aa dabbotuu ubbay yiide, Aa anhaa afeedino; S'or" a katamaappenne Eshttaa'oola katamaappe gidduwaan, Aa aawuwaa Maanuhe duufuwaan moogeeddino. Samssooni Israa'eelan laatamu laytsaa daannatiide pirddeedda.

17 Efireema gezziyaan Miika giyaa itti bitanii de'ee. 2 Itti gallassi Miiki bare aatto, «Neepe itti Asay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa wuu'eedda wode, neeni he wuu'eedda bitaniyaa shek'k'ishin taani sisaad. Be'a, he miishshay ta matan de'ee; taani akkaad» yaageedda. Hewaappe guyye Aa daaya, «Ta na'aw, neena Med'inaa Goday anjo» yaagaaddu. 3 Hewaappe guyye na'ay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa bare aattiw zaareedda; Aa daaya, «Shek'ay ta na'aa gakkennaadan, taani ha miishshaa ta Med'inaa Godaw dummayana. Yaatooppe biraa siiliide, mitsaappe masettiide giigeedda eek'aa misiliyaa an sheeshshanaw go'ettana. Hewaa diraw, biraa taani new zaarana» yaagaaddu. 4 Na'ay bare aattiw shaluwaa zaarina, Aa daaya he s'agaraa biraappe laa"u s'eetuwaan akkaade, mitsaa massiide biran sheeshshi sheeshshiide eek'aa misiliyaa med'd'iyaa itti hiillanchaw immaaddu; I ootseedda misilii Miika son de'eedda. 5 He Mikaw eek'aw goynniyaa keetsay de'ee. I eefuudiyaanne soo giddo eek'aa misiletuwaan giigsiide, he gollen bare naanatuwaappe ittuwaa k'eesaa ootsiide suntseedda. 6 He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke malateeddawaa c'oo ootseedda. 7 He wode Yihudaa gadiyaan Beeteleeme kataman itti wodallay de'ee; I Leewiyaa zare. 8 Ha bitanii barew de'iyaa sa'aa koyanaw Beeteleeme katamaappe dendiide beedda; Efireema gezziyaan de'iyaa Miika soo gakkedda. 9 Miiki, «Hak'appe yaad?» yaageedda. Hewaappe guyye bitanii, «Taani Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe yaad; taani Leewiyaa zare. Ha"i taw de'iyaa sa'aa koyaadde de'ay» yaagiide aw zaareedda. 10 Miki Aa, «Taananna de'a; taw aawuwaanne k'eese gida. Taani new laytsan laytsan tammu s'agaraa biraa, kumentsaa mayuwaanne miyaabaa immana» yaageedda. 11 Leewiyaa wodallay Mikana ittippe de'anaw giigeedda; Mikaw yeleedda na'aadan haneedda. 12 Miki Aa bare k'eesaa ootsiide suntsina, Aa son de'eedda. 13 Miki, «Itti Leewii taw k'eese gideedda diraw, Med'inaa Goday taw ubbabaa loytsanawaa eray» yaageedda.

18 He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa. He wode gakkanaw Daana zaretoo Israa'eeliyaa zaratuwaa gidduwaan laatteedda gadii baawa. Hewaa

diraw, untuntu barenttu de'iyaa gadiyaa koyiidde de'iino. 2 Hewaa diraw, Daana zaratu barenttu zaratuwaappe ichcheshu mino asatuwaa dooriide, gadiyaa wochchiidenne akeekiide simmanaadan, S'or"anne Eshttaa'oola geetettiyaa katamatuwaappe untunta kiiteeddino. Untuntu Efireema gezziyaa gakkiiide, Mika son ak'eedino. 3 Untuntu Mika son de'eedda wode, Leewiyaa zare gideedda yalaga Aa haasayan ereeddino. Untuntu aakko shiik'iide, «Neena hawaa aheedawe oonee? Hawaa ayaw yaad? Hawaan ayaa ootsay?» yaagiide oochcheeddino. 4 I, «Miki taw hawaa hawaa ootseedda; I taw dirguwaa c'iggina, taani aw k'eese gidaade ootsay» yaagiide untuntu zaareedda. 5 «Nuuni biyaa ogii nuw giigenan agganttonne hayyanaa ane nuw S'oossaa oochcharikki» yaageeddino. 6 Hewaappe guyye k'eesii untuntu, «Saro gakkite; hinttentu biyaa ogiyaan Med'inaa Goday hinttenanna gidanawaa» yaagiide zaareedda. 7 Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu asatuu yaappe dendiide, Laayisha geetettiyaa katamaa beeddino; yaan de'iyaa Asay Sidoona gadiyaa asaadan saruwaan de'iyawaa be'eddino; asatuu oonanne sid'enna woppa asaa; untuntu ayayne pac'c'ennan, ubbabay kumeedda asaa. Onannanne gakettennaan Sidoona gadiyaa asaappe haakkiide, barekka dumma de'iino. 8 Ichcheshu asatuu S'or"anne Eshttaa'oola katamatuwaan de'iyaa barenttu ishatuwaakko simmeeddino; untuntu ishatuu, «Ayaa oduwaa akkiide yeedditee?» yaageeddino. 9 Hewaappe guyye untuntu zaariide, «Biittay loytsi aradda gidiyaawaa nuuni be'eeddo. Hewaa diraw dendiide, Laayisha kataman de'iyaa asaa oleetto! Hawaan oosuwa d'ayiide c'oo uttoppate; ellekka biide oyk'k'ite. 10 Hinttentu yaa biide, oonanne sid'ennan saro utteedda asaakko gakkanita. Asaw koshshiyaa ubbabay he gadiyaan de'ee. S'oossay he gadiyaa hinttentoo immeedda» yaageeddino. 11 Yaatina, Daana zaratuwaappe usuppun s'eetu asatuu ola miishshaa oyk'k'iide, S'or"anne Eshttaa'oola katamatuwaappe dendiide beeddino. 12 Yihudaa gadiyaan de'iyaa K'iriyaa-Yi'aariima geetettiyaa katamaappe away wulliyaa baggana utteeddino. Hewaa diraw, he sa'ay hachche gakkanaw Daana Mootsaa geetetiide suntsetteedda. 13 Hewaappe dendiide, Efireema gezziyaan de'iyaa Mika soo yeeddino. 14 Laayisha gadiyaa wochchanaw beedda ichcheshu asatuu barenttu ishatuwa, «Ha sa'aan, ha keetsatuwaappe ittuwaan eefuudii, soo giddo eek'aa misiletuunne mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misilii de'iyawaa eriitee? Ane ay ootsanaw koshshintto k'oppite» yaageeddino. 15 Hewaappe guyye ogiyaappe simmiide, Leewiyaa zare gideedda yalaga k'eesii de'iyaa Mika soo biide, Aa saroteeddino. 16

He wode usuppun s'eetu Daana asatuu ola miishshaa oyk'k'iide, geliyaa penggiyaan ek'k'eeddinno. 17 Unttuntu he k'eesiyaana yaan ek'k'ide'ishin, gadiyaa wochcheedda ichcheshu asatuu Mika soo geliide, mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misiliyaa, eefuudiyaanne soo giddo eek'aa misiletuwaa akkeeddino. 18 He wode k'eesii untunttu, «Waatiitee?» yaageedda. 19 Hewaappe guyye untunttu Aa, «Hayzza! Itti k'aalanne k'aattoppa! Nuunana baade nuw aawuwaanne k'eese gida. Itti golliyaa asaw k'eese gidiyaawaappe Israa'eeliyaa gidiyaa itti zare asaw k'eese gidiyaawe new keekennee?» yaageeddino. 20 Hewaappe guyye k'eesii nashettiide eefuudiya, soo giddo eek'aa misiletuwaanne mitsaappe masetteedda misiliyaa akkiide, asatuwanaa ittippe beedda. 21 Hewaappe denddiide, barenttu naanaa, barenttu mehiyaanne barenttoo de'iyaa waa sintsan wotsiide beeddino. 22 Unttuntu Mika golliyaappe haakkiide beeddawaappe guyyiyaan, Miki bare shooruwaan de'iyaa asatuwaa s'eesina, olaw keseeddino; Daana asatuwaa kaalliide gakeeddino. 23 Waassina, Daana asatuu guyye simmiide Mika, «Waanaaddii? Ha asaa ubbaa ayaw shiishshaaddii?» yaagiide oochcheeddino. 24 Shin Miki zaariide, «Taani med'd'eedda ta s'oossatuwaanne taw ootsiyaa k'eesiyaa akkiide yikichcheeddita. Taw haray ayee atteedawe? Hinttentu taana ayaw, «Waanaaddii?» giitee?» yaageedda. 25 Daana asatuu, «Itti k'aalaa k'aattaade neena era! Ha yiluwaanna de'iyaa asaa neeni dentsetsooppe, untunttu ne bolla denddananne ne soo asaa ubbaa wurssana» yaageeddino. 26 Daana asatuu barenttu ogiyaa beeddino. Mikikka untunttu bareppe loytsi wolk'k'aamiyaawaa be'iide, bare soo simmiide beedda. 27 Daana asatuu Miki med'd'eedda s'oossatuwaanne Aa k'eesiyaa akkiide, Laayisha kataman oonanne sid'ennaan saro de'iyaa asatuwaakko beeddino; kataman de'iyaa ubbaa k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeeddino. 28 Laayisha katamay Sidoona katamaappe haakkiide de'iyaa dirawunne Asay hara asaana gaketti erenna diraw, untunttu ashshanaw ooninne danddayibeenna. Laayisha katamay Beeti-Rahooba giyaa sa'aa matan de'iyaa wombbaa gidon de'ee. Daana asatuu katamaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino. 29 Katamaa suntsaakka beni barenttu mayza aawuwaa, Yaak'ooba na'aa Daana suntsan laammiide, Daana yaagiide suntseeddino; shin koyro he katamay Laayisha geetettee. 30 Daana asatuu barenttoo he masetteedda misiliyaa wotsiide, Muse na'aa Gershshoomappe yelletteedda Yoonataana barenttu k'eesatuwaa ootseeddino. Aa zaratuu Asay omoodettiide beedda wodii gakkanaw, yaan k'eesatuwaa gideeddino. 31

Hewaadan haniide, S'oossaa Dunkkaanii Seelon de'eedda laysatuwaan ubbaan Miki masisseedda misiletuu yaan gam"eeddino.

19 Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii bayinna wode, Efireema gezziyaan, haako sa'aan Leewiyaa zare gidiyaa itti bitanii de'ee. He bitanii Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe itti naatto k'oomatto aheedda. 2 Shin aw amanettennaan is's'aade, Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan de'iyaa bare aawuwaa soy baaddu; yaan oyddu agenaa uttaaddu. 3 I goday iziw odi amantsanawunne, soy zaaranaw denddiide, bare k'oomaanne laa"u haretuwaa akkiide beedda; Aa mokka akkaade, bare aawuwaa soy gelissaaddu. Izi aawuu Aa be'eedda wode, nashettiide mokkeedda. 4 Naatti aawuu bitaniyaa yeddennaan diggina, yaan aananna miiddinne ushiidde heezzu gallassaa takkeedda. 5 Oyddentso gallassi wonnta guuran denddiide, baanaw giigeeddino. Shin naatti aawuu bare naatti godaa, «Guutsa k'umaa maade, minneeddawaappe guyyiyaan baasa» yaageedda. 6 Hewaappe guyye laa"u attuma asatuukka uttiide, ittippe meeddinonne usheeddino. Hewaappe guyyiyaan naatti aawuu Aa, «Hayyanaa, hachche nashettaadde hawaan ak'a» yaageedda. 7 Leewiyaa zarii baanaw denddina, beennan ak'ana mala woosseedda; I akkiyaa k'oomatti aawuu Aa woossina, k'aykka yaan ak'eedda. 8 Ichcheshantso gallassi baanaw wonnta guuran denddina, naatti aawuu, «Hayyanaa, minna takkaade, omarssi baasa» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu laa"attuukka k'umaa ittippe meeddino. 9 Bitanii bare akkiyaa k'oomattinanne bare k'oomaanna baanaw kesina, naatti aawuu hawaadan yaageedda; «Be'ite, sa'ay k'ammi diggeedda! Nashettiide hawaan ak'i aggite. Wonnta guuraana denddiide, hinttentu soy biita» yaageedda. 10 Shin I he gallassi yaan ak'anaw koyyibeenna. Hewaa diraw, denddiide beedda; Yaabuusa geetettiyaa Yerusaalame katamaa mata gakeedda; I akkiyaa k'oomattanne laa"u c'aaneedda haretuu aananna de'iino. 11 Unttuntu Yaabuusa matina, sa'ay loytsi omarsseedda; yaatina, k'oomay bare godaa, «Biyaawaa aggiide ayaw ha Yaabuusawaanatuwaa katamaan ak'okkoo?» yaageedda. 12 Hewaappe guyye Aa goday aw zaariide, «Hawaa Israa'eeliyaa Asay bayinna allaga katamaa bookko. Gib'aa katamaa gakkanaw nuuni baana» yaageedda. 13 K'ay zaaretsiide bare k'oomaa, «Haaya, nuuni Gib'aa katamaan woy Raama katamaan ak'iyaa sa'aa demmana» yaageedda. 14 Yaatiide barenttu ogiyaa oyk'k'iide beeddino. Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaa matina, away untunttoo wulleedda. 15 Unttuntu

Gib'aa katamaa geliide ak'anaw, yaa beeddino; katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteeddino; shin yaappe untuntta bare soy afiide ayissiyaa Asay beettibeenna. 16 Untunttu hewan utti de'ishshin, gaden ootsiyaa saappe sa'ay omarsina, bare soy simmiyaa itti c'ima bitanii untunttu mataanna aad'd'edda. Ha bitanii kase Efireema gezziyaappe yeedda asa; shin ha'i I de'iyaa Gib'aa giyaa katamaana; he gadiyaan Biiniyaama zariyaappe yeletteedda asatuu de'iino. 17 He c'ima bitanii katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteedda bitaniyaa be'iide, «Hak'appe yaaddi? Hak'a bay?» yaagiide oochcheedda. 18 Leewiyaa zarii zaariide, «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme katamaappe yeeddo. Ha'i Efireema gezziyaappe hefintsa baggan de'iyaa nu soy boytte; k'ay Med'inaa Godaa Gollekka boytte. Yaaneeddawanttu nuuna bare soy afiide ayissiyaa asaa demmibeykko. 19 Nu haretoo utulayenne dalay de'ee; taw, ta akkiyaa k'oomatiwunne ta k'oomaw gidiyaa ukitsayenne woyniyaa eessay de'ee; nuu koshshiyaawaa ubbaa oyk'k'eeddo» yaageedda. 20 Hewaappe guyye c'ima bitanii, «Saruu hinttentoo gido; hinttentu koyiyaawaa ubbaa taani hinttentoo immana; ayaa gidooppen, ha katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan ak'anaw koshshenna» yaageedda. 21 Untuntta bare soy afeedda; untunttu haretookka miyaabaa yeggeedda. Hewaappe guyyiyaan, imatsatuu barentu gediya meec'ettiide, kawuwaa meeddino. 22 Untunttu nashettishshin, katamaappe shufuro asatuu yiide, golliyaa yuushshuwaan dooddiide, penggiyaa k'os'etsaa doommeeddino; untunttu he golliyaa godaa, he c'ima bitaniyaa, «He ne soy geleedda bitaniyaa haa kessa; nuuni aananna gisanaw koyyeetto!» yaageeddino. 23 Hewaappe guyye golliyaa goday kare kesiide untuntta, «Hay ta ishatoo, hewaa mala palabaa ootsoppite; ha bitanii ta imatsaa. 24 Be'ite, ta wodoro naattanne I akkiyaa k'oomatta hawaan de'iino. Taani untuntta hinttentoo kare kessana; yaatooppe untuntta hinttentu koyeeddawaa ootsite; shin ha bitaniyaa bolla hewaa mala iitabaa ootsoppite» yaageedda. 25 Shin asatuu I geeddawaa sisennan is's'eeddino. Yaatina, bitanii bare akkiyaa k'oomatto kare kessiide, untunttoo immeedda; sa'ay wonttana gakkanaw, k'ammaa ubbaa kaallaan kaallaan izinna wolk'k'aan gisiide, izo pas'a kaa'iide ak'eeddino; yaatiide sa'ay wonttana hanishshin, izo yeddeeddino. 26 Sa'ay wonttanaw holjiojji zo'iyaa wode he mishiratta yaade, izi goday ak'eedda c'ima bitaniyaa golliyaa penggiyaan kunddaaddu; s'alk'k'i dolana gakkanaw hewan gisaaddu. 27 He gallassi guura I goday denddiide, bare ogiyaa baanaw golliyaa penggiyaa dooyyiide kesseedda wode, I akkiyaa k'oomatta golliyaa penggiyaan bare kushiyaan pengge

goc'illaa bolla mic'c'aade, giseeddawunno be'eedda. 28 Izo, «Ane dendda; boytte» yaageedda; shin iza aw aynne zaarabeykku. Hewaappe guyyiyaan, izi anhaa hariyaan c'aaniide, bare soy beedda. 29 Soy gakkiiide, mashshaa akkiide, bare akkiyaa k'oomatti anhaa tammanne laa"uwaa kessiide k'ans's'ereetseedda. Itti itti gishuwaa itti zarew, ubbanna tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaretoo yeddeedda. 30 Hewaa be'eedda ubbay, «Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseeddasaappe hachche gakkanaw, hawaa malatiyaabay ubbakka hanibeenna; nuunikka be'ibeykko. Ane hawaa ittippe akeeki zorettoytte, ittibaa ootsoytte» yaageeddino.

20 Pudehaa Daanappe dugehaa Berssaabehe gakkanaasinne dolahaa Gala'aaden de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay itti asaadan Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan ittippe shiik'eedda. 2 He shiik'eedda S'oossaa asaanna Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa kaappatuukka de'iino. Untunttu giddon mashshaan olettanaw danddayiyaa oyddu s'eetu sha"a olanchchatuu de'iino. 3 He wode Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Biiniyaama asatuu siseeddino. Israa'eeliyaa asay, «Ha iitabay ane waaniide haneeddentto, nuu odite» yaageeddino. 4 Hewaappe guyye hayk'k'eedda k'oomatti goday, Leewiyaa zarii untunttoo hawaadan yaagiide zaareedda; «Taaniinne ta k'oomatta k'ammaa ak'anaw Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa giyaa katamaa yeeddo. 5 Gib'aa katamaa asatuu taana wod'anaw yiide, k'amma golliyaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino; shin guyyeppe ta k'oomatto akkiide, wolk'k'aan izinna untunttu gisishshin, iza hayk'k'aaddu. 6 Taani izi anhaa akkaade k'ans's'ereetseeddawaappe guyyiyaan, untunttu ha tunabaanne pokkobaa Israa'eeliyaan ootseedda diraw, Israa'eeliyaa Asay laatteedda biittaa ubbaa itti itti k'ans's'uwaa yeddaaddi. 7 Be'ite, hinttentu ubbay Israa'eeliyaa asaa; zorettiide hinttentu pirddaa immite» yaageedda. 8 Hewaappe guyye Asay ubbay ittippe denddi ek'k'iide, «Nu giddoppe ooninne bare dunkkaaniyaa woy bare golliyaa guyye beenna. 9 Nuuni Gib'aa ootsanawe hawaa; saamaa yeggiide, Gib'aa katamaa asaa olanaw baana asatuwaa doorana. 10 Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe olaa olettanaw biyaa olanchchatuwaappe s'eetuwaappe tammattu, sha"aappe s'eetatu, tammu sha"aappe k'ay sha"atu shink'k'aa asaw giigissino. Atteedda olanchchatuu Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaa biide, Gib'aa Asay Israa'eeliyaa bolla hawaa mala tunabaa ootseeddawaa haluwaa, Gib'aa kataman de'iyaa asatuwaa murana» yaageeddino.

11 Israa'eeliyaa Asay ubbay katamaa olanaw ittippe shiik'eeddino. 12 Israa'eeliyaa zaratuu Biiniyaama zaratuwaa ubbaw hawaadan yaagiide asaa kiitteeddino; «Hinttentu giddon haneedda ha iitabay ayee? 13 Nuuni untuntta wod'iide, Israa'eeliyaappe ha iitaa d'ayssana mala, Gib'aa katamaan de'iyaa he shufuro asatuwaa kessiide, nuu aatsiide immite» yaageeddino. Shin Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa Asay odiyaawaa sisennaan is's'eeddino. 14 Untunttu Israa'eeliyaa asaanna olettanaw barenttu katamatuwaappe kessiide, ittippe Gib'aa katamaa shiik'eeddino. 15 He gallassikka Biiniyaama katamatuwaappe yeedda mashshaan olettiiyaa laatamaanne usuppun sha"aa olanchchatuwaa shiishsheeddino. Hewaa paydu Gib'aa katamaan de'iyaa asaa giddoppe dumma dooretteedda asatuwaa gujjenana. Gib'aappe dooretteeddawanttu laappun s'eeta. 16 He ubbatuwaa giddoppe laappun s'eetu asatuu haddirssa kushiyan oliyaawantta; ha ubbatuukka yambbarshshaan shuchchaa oliide, haray atto itti binnaan akka halikkino. 17 Biiniyaama Asay baynnaan, Israa'eeliyaa Asay mashshaan olettiiyaa oyduu s'eetu sha"aa olanchchatuwaa shiishsheedda; he ubbatuukka olaw giigeeddawantta. 18 Israa'eeliyaa Asay dendiide, Beetele beedda; «Biiniyaama asaa olanaw nuuppe sintsatiide kesianaw koshshiyaawe oonee?» yaagiide S'oossaa oochcheedda. Shin Med'inaa Goday, «Yihudaa zarii sintsatiide bo» yaageedda. 19 Hewaappe guyye wonttetsa gallassi wontta guuran Israa'eeliyaa Asay dendiide, Gib'aa katamaa matan dunkkaaneedda. 20 Hewaappe Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaana olettanaw beedda; Gib'aa katamaa mataan untuntunna olettanaw salpeedda. 21 Biiniyaama asatuu Gib'aa katamaappe kessiide, he gallassi Israa'eeliyaappe laatamanne laa"u sha"aa olanchchatuwaa wod'eeddino. 22 Israa'eeliyaa Asay biide sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan yeekkiide, «Nu ishatuwaanna, Biiniyaama asatuwaanna olettanaw laa'entsuwaa pude baanee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheeddino. Shin Med'inaa Goday, «Ee, untuntunna olettanaw pude biite» yaageedda. Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay ittuu ittuwaa mintsetsiide, koyro gallassi untunttu olaw salpeedda sa'aan laa'entsuwaa salpeeddino. 24 Laa'entso gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaanna olettanaw shiik'keedda. 25 Laa'entso gallassikka Biiniyaama Asay Gib'aa katamaappe kessiide, Israa'eeliyaa asaappe tammanne hosppun sha"aa asatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan olettiiyaawantta. 26 Hewaappe guyyiyan, Israa'eelatuub bay Beetele biide yeekkeeddino; yaan s'oomiide sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan utteeddino; Med'inaa

Godaa sintsan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwa shiishsheeddino. 27 He wode S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay Beetele katamaan de'ee; he Taabootaa naagiyaawe Aaroone yeleedda El'aazara na'aa Piinihaasa. Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa, «Biiniyaama asaa gidiiyaa nu ishatuwaanna olettanaw k'aykka pude baaneeyye booppanee?» yaagiide oochcheeddino. Shin Med'inaa Goday, «Biide olettite! Taani untuntta wontti hinttentu kushiyan aatsaade immana» yaageedda. 29 Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay amareedda olanchchatuwaa Gib'aa katamaa yuushshuwaan muggiide naagana mala ootseedda. 30 Heezantso gallassi Israa'eeliyaa olanchchatuu kasewaadankka Biiniyaama olanchchatuwaa olanaw biide, Gib'aa katamaappe sintsa bagganna salpeeddino. 31 Biiniyaama asatuu untuntunna olettanaw katamaappe kessiide, untuntta kaalliide, haakkiide beeddino. Kasewaadankka Beeteleenne Gib'aa afiyaa aako ogetuwaaninne dembbatuwaan Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiiyaa asatuwaa wod'eeddino. 32 Biiniyaama asatuu, «Nuuni kasewaadankka untuntta s'ooneeddo!» yaageeddino. Shin Israa'eeliyaa asatuu kase, «Untunttu katamaappe haakkiide, ogetuwaakko kesana mala, ane nuuni bak'atoytte» yaagi wotseeddino. 33 Yaatina, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu saappe dendiide, Ba'aali-Taamaara giyaa saan salpiiyaa wode, Israa'eelatuub barenttu muggi utteedda Gebaa'a Dembaappe kaseeddino; 34 Israa'eeliyaa ubbaappe dooretteedda tammu sha"aa asatuu Gib'aa bolla olaa dentseeddino; olay loytsi wol'k'aameedda. He ubbay haniyaa wode, barenttoo bashshay matatteeddawaa Biiniyaama asatuu ayinne eribeeykkino. 35 Israa'eelatuub Biiniyaama asatuwaa bolla s'oonuwaa demmanaadan Med'inaa Goday ootseedda. He gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaappe laatamanne ichcheshu sha"anne itti s'eetu olanchchatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan olettiiyaawantta. 36 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay barentta s'ooneeddawaa Biiniyaama Asay ereedda. Israa'eeliyaa Asay Gib'aa katamaa yuushshuwaan muggi utteedda olanchchatuwaan ammanetteedda diraw, Biiniyaama asaan s'oonetteeddawaa malatiide guyye shiik'eedda. 37 Muggiide naagiya olanchchatuu Gib'aa katamaa ellekka wos'si geliide, katamaa giddon demmeedda ubbaa wod'eeddino. 38 Muggiide naagiya Israa'eeliyaa olanchchatuu katamaa giddoppe daro c'uwaa shaariyaadan pude dentsana malanne hewe malaataa gidana mala, kase haasayi wotseeddino. Hewaa diraw, daro c'uwaa shaarii katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode, 39 olaa dembaan de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu bak'atiyaasaappe

guyye simmiide, untuntta oleeddino. Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiyaa asatuwaa wod'iide, «Kasewaadan ha'ikka nuuni untuntta s'oneeddo» yaageeddino. 40 Shin malaataa c'uway katamaappe pude kessaa doommeedda; Biiniyaama asatuu barenttu guyye s'eello wode, katamay ubbaanna tamaan s'uugettina, tamaa c'uway pude kesiyaawaa be'eeddino. 41 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatu Biiniyaama asatuwaa bolla guyye simmeeddino; Biiniyaama asatuu dagammeeddino; ayaw gooppe, untunttu wurana haniyaawaa ereeddino. 42 Hewaa diraw, untunttu Israa'eeliyaa asaa sintsaappe mela biittaa simmiide bak'attedino; shin olay untuntta kaalliide gakeedda. Katamatuwaappe keseedda Israa'eeliyaa olanchchatuu gidduwaan untuntta wod'i wursseeddino. 43 Israa'eelatu Biiniyaama asatuwaa dooddiide, Gib'aa katamaappe away doliyaa baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw kaalliide yedersseeddino; c'oratu ogiyaan de'ishshin wod'eeddino. 44 Hewan Biiniyaama asaappe tammanne hosppun sha"a mino olanchchatuu hayk'k'eeddino; 45 Untuttuppe atteeddawantu guyye simmiide, mela biittaa aad'd'iide, Rimoonaa giyaa zaallaakko bak'attedino; Israa'eelatu untuttuppe ichcheshu sha"a asatuwaa ogiyaan wod'eeddino; untuttuppe atteeddawanta Giidi'ooma giyaa sa'aa gakkanaw yederssiide, laa"u sha"aa wod'eeddino. 46 He gallassi Biiniyaama gadiyaappe mashshaan olettiiyaa laatanne ichcheshu sha"a asatuu hayk'k'eeddino; he ubbatuukka mino olanchchatuwa. 47 Shin usuppun s'eetu asatuu mela biittaa aad'd'iide, Rimoonaa Zaallaakko bak'atiide, yaan oyduu agenaa gam'eeddino. 48 Israa'eeliyaa Asay atteedda Biiniyaama asaakko guyye zaariide, attuma asaanne mac'c'a asaa, naanaanne mehiyaa ubbaa wod'eeddino; demmeedda katamatuwaa ubbaa tamaan s'uuggeeddino.

21 Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'k'eedda wode, «Nu gidloppe ooninne Biiniyaama asaw bare naatto machato ootsiide immenna» yaagiide c'aak'k'i wotseedda. 2 Israa'eelatu Beetele katamaa biide, yaan sa'ay k'ammana gakkanaw S'oossaa sintsan uttiide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwa yeekkeeddino. 3 Hewaappe «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, ha yewuu ayaw Israa'eelan haneedee? Hachche Israa'eeliyaa asaa gidloppe itti zarii ayaw pac'c'ii?» yaageeddino. 4 Wonttetsa gallassi wontta guuraanna untunttu denddiide, yarshshiyaa sa'aa yaan giigissiide s'uuggiyaa yarshshotuwaanne ittipetetsaa yarshshotuwa shiishsheeddino. 5 Yaatiide Israa'eelatu, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe Med'inaa Godaa sintsan shiik'iyasaa

yibeenna zarii oonee?» yaagiide oochcheeddino. Untunttu hewaa oochcheedda gaasotay, Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsan shiik'anaw yibeenna Asay ooninne, «I ubbaanna hayk'k'o» yaagiide kase c'aak'k'eedda dirassa. 6 Israa'eeliyaa asatuu barenttu ishato, Biiniyaama zaretoo k'arettiide, «Hachche Israa'eeliyaappe itti zarii bohetteedda. 7 Nuuni nu mac'c'a naanaa untunttoo immennaadan Med'inaa Godaan c'aak'k'eedda diraw, hayk'k'uwaaappe atteeda Biiniyaama zaratu mac'c'a asaa akkana mala, nuuni ay ootsanee?» yaageeddino. 8 K'aykka untunttu, «Israa'eeliyaa zaratuwaappe Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsa yibeennawe oonee?» yaagiide oochcheeddino. Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha giyaa katamaappe itti asayenne shiik'uwaa yibeennawaa ereeddino. 9 Untunttu asaa paydeedda wode, Gala'aaden de'iyaa Yaabeeshappe itti asayenne beetibeenna. 10 Hewaa diraw, maabaray tammanne laa"u sha"a mino olanchchatuwa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa kiittiide, «Biite; Yaabeeshan de'yaawanta ubbaa mashshaan busakkite; mac'c'a asaakka guutsa naanaakka ashshoppite. 11 Hawaadan ootsite; attuma asaa ubbaanne attuma asaana giseedda mac'c'a asaa ubbaa wod'ite» yaagiide azazeeddino. 12 Yaabeesha kataman de'iyaa asaa giddooppe attuma asaana gisibeenna, oyduu s'eetu wodoro mac'c'a naanaa demmiide Kanaane gadiyaan, Seelon de'iyaa dunkkaaneedda sa'aa akkiide aheeddino. 13 Hewaappe guyyiyaan, kumentsaa maabaray Rimoonaa Zaallaa giyaa saan de'iyaa Biiniyaama asatuwaakko sigaa kiiteeddino. 14 Biiniyaama asatuu simmiide yeeddino. Israa'eeliyaa Asay Yaabeesha katamaappe wod'enaan aheedda wodoro naanaa untunttoo immeedda. Shin wodoro naanay attuma asaa ubbaa gakkibeykkino. 15 Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон de'iyaa ittipetetsay duus's'anaadan Med'inaa Goday ootseedda diraw, Asay Biiniyaama asaw loytsi k'areteedda. 16 Maabaraa c'imatuu, «Biiniyaama zaratuwaappe mac'c'a naanay hayk'k'i wureedda diraw, hayk'k'uwaaappe atteeda attuma asaw nuuni machchiyaa wooti immanee? 17 Israa'eeliyaa asaa gidloppe pitetti bayenna mala, Biiniyaama zaratuwaappe atteedawaanttoo laattiyaa naanay de'anaw koshshee. 18 Gidooppenne, nuuni nu mac'c'a naanatuwaappe untunttoo Immanaw danddayokko; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay kase, «Bare naatto Biiniyaama zariyaw immiyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide c'aak'k'etsi wotseedda» yaageeddino. 19 Hewaappe guyyiyaan, maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu, «Be'ite, laytsan laytsan Seelon Med'inaa Godaa bonchchiyaa baalay mateedda» yaageeddino. Seelo Beeteleppa huup'issa baggana, Laboonappe gedissa

baggana, Beeteeleppe Sekeema afiyaa ogiyaappe away
doliyaa baggana de'ee. 20 He maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu
Biiniyaama asatuwaa hawaadan yaagiide azazeeddino;
«Biite; woyniyaa turaa gidduwaan muggiide, 21 naagite.
Seelo katamaa mac'c'a naanay baalaa gallassi kabaruwaa
oyk'kiide, yes's'iiddinne duriidde yiyaa wode, hinttenttu
woyniyaa turaa giddoppe kesite. Ubbayka Seelo mac'c'a
naanatuwaappe hinttenttoo dafiide, Biiniyaama gadiyaa
akkiide biite. 22 Unttuntu aawotuu woy unttuntu ishatuu
nuukko magananaw yiyaa wode, nuuni untuntta, «Hay
hayyanaa, untuntta nuw immi aggite; ayaw gooppe,
nuuni untuntta huup'iyaan huup'iyaan gakkiiyaa mac'c'a
asaa olaa saappe demmibeykko. Hinttenttu dosiide
immibeenna diraw, bayzzanchcha gidikkita» yaagana»
yaageeddino. 23 Biiniyaama asatuukka Israa'eeliyaa c'imatuu
geeddawaadan ootseeddino; ubbayka Seelon duriyaa
mac'c'a naanatuwaappe barenttu payduwaa keeshshatuwaa
dafiide afeedino. Unttuntu barenttu laata gadiyaa simmiide,
katamatuwaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino. 24
He wode Israa'eeliyaa Asay yaappe biyaa wode, ubbayka
bare zariyaakko zariyaakkonne bare soo asaakko asaakko
beedda. 25 He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa;
Asay ubbay barew likke malateeddawaa c'oo ootsee.

Uruuto

1 Israa'eeliyaa gade daannatu mooddiyaa wode, he gadiyaan koshay denddeedda. Itti bitaniyaa bare machchattinanne bare laa'u naanaanne Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe dendiide, Moo'aabe gadiyaa betteedda. **2** He bitaniyaa sunsay Eelimeleeka; Aa machati sunsay Nuhaamo; Aa laa'u naanaa sunsay Mahiloonanne Keeliwoonanne. Unttuntu Yihudaa Beeteleemen de'iyaa Efiraataa yara. Hewanttu Moo'aabe biide yan de'eeddino. **3** Nuhaami asinay Elimeleeki hayk'k'eedda. Iza bare laa'u naanatuwaan attaddu. **4** He naanay Moo'aabe gade mac'c'a naanatuwaappe Orponne Uruutonne geetettiyaa machatuwaa akkeeddino. Hewan tammu laysaa gidiyaawaa uttiide, **5** Mahilooninne Keeliwooninne laa'attuukka hayk'k'eeddino. Nuhaama bare asinaykka bare laa'u naanaykka hayk'ina barekka attaddu. **6** Aa Moo'aaben de'aadde, Med'inaa Goday bare asaa Israa'eeliyaa maariide, katsaa untunttoo gatseeddawaa sisaaddu. Moo'aabe gadiyaappe simmanaw bare naanaa machatuwaa laa'atuwaanna denddaddu; **7** bare naanaa machatuwaa laa'atuwaanna ittippe bare de'iyasaappe kesaaddu. Unttuntu guyye Yihudaa gadiyaa afiyaa ogiyaan geleeddino. **8** Nuhaama bare naanaa machatuwaa, «Simmite; hinttentu ubbaykka hinttentu aati soo aati soo biite. Hinttentu hayk'k'eeddawaytoonni tawunne keekeddawaaddan, Med'inaa Goday hinttentoo keeko. **9** Hinttentu huup'iyaan huup'iyaan geliyaa hara asinatu son Med'inaa Goday woppaa immo» yaagaade untuntta yeraaddu. Shin untunttu barentu k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkiide, **10** «Nuuni neenanna ne asaakko baana» yaageeddino. **11** Shin Nuhaama untuntta, «hay ta naatto, simmite. Hinttentu taananna ayaw biitee? hinttentoo asinaa gidanaw attuma naanaa taani hawaappe guyye yelanitaayye? **12** Ta naatto, simmite; taani hara asinaa gelennaadan ec'akichaad. Won taani yelana gaytanttone, hachche k'amma ubbaa asinaa gelaade, attuma naanaa yelaytanttone, **13** hewanttu dic'c'i gakkanaw naaganiteyee? Unttuntu diraw giidde, asinaa gelennaan atti agganiteyee? Ta naatto, hewe hanennawaa gidiyaawaa hinttentu erii. Med'inaa Goday taanna metootseeddawaa diraw, hinttentta gakeeddabay taanna loysii seellee» yaagaaddu. **14** Hewan untunttu barentu k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkeeddino. Yaatina Orppa bare bollotatto yera akkaade, simma aggaaddu. Shin uruuta O bak'k'a oyk'k'aade is's'aaddu. **15** Nuhaama O, «Be'a, ne asinaa ishaa machchata bare asaakkonne bare s'oossakkonne simmaaddu. Neenikka izina simmaade

ba» yaagaaddu. **16** Uruuta zaaraade, «Taani neeppe shaaketanaadan woy neena aggade guyye simmanaadan taana metootsoppa. Neeni biyaasa'aa hak'anne taani baana; neeni de'iyaa sa'aan hak'anne taani de'ana. Ne Asay ta asaa gidana; ne S'oossay ta S'oossaa gidana. **17** Neeni hayk'k'iyaa sa'aan taani hayk'k'ana; hewan moogetta aggana. Hayk'oppe attin, harabay taana neeppe shaakkooppe, Med'inaa Goday taana wod'o» yaagaaddu. **18** Uruuta izina baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa Nuhaama eraade, c'o'u gaade agga bashaaddu. **19** Hewaa diraw, laa'u mac'c'a asatuu Beeteleeme gakkanaw beeddino. Unttuntu Beeteleeme gakkiiyaa wode, he katamaa Asay ubbay untunttuban maalaletteedda. K'ay mac'c'a asatuu, «Hanna Nuhaamii?» yaageeddino. **20** Aa zaaraade untuntta, «Taana, Nuhaamo gooppite; C'ametteedaanne» giite. Ayaw gooppe, Ubbaa Danddayiyaa S'oossay ta de'uwwa darssi c'amisseedda. **21** Taani kumentsan kesaade baad; shin Med'inaa Goday taana mela zaareedda. Med'inaa Goday taana tuggayiidde Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taanan palabaa gatseedda. Yaatina, taana ayaw Nuhaame giide s'eesiitee?» yaagaaddu. **22** Hewaadan hanaade, Nuhaama bare na'aa machchatti Moo'aabe Uruutinna simmaaddu. Unttuntu Beeteleeme gakeeddawe banggaa c'akay doomettiyaa wodiyaanna.

2 Nuhaamiw izi asina Eelimeleeka bagganna dabbotiyyaa, Boo'eeza giyaa itti eretteedda dure bitanii de'ee. **2** Itti gallassi Moo'aabbata Uruuta Nuhaamo, «Taw k'arettiyyaa asaa kaallaade k'aarimiyya k'oranaw katsaa c'akkiiyaa sa'aa booshsha?» yaagaaddu. Iza, «Ee ta naatte, ba» yaagaaddu. **3** Uruuta baade, katsaa c'akkiiyaa asaa geeduwaappe k'aarimiyya doommaaddu. Kaac'aadan Aa k'aarimiyya mas'iyawaa gadii Eelimeleeka dabbuwaa Boo'eeza gade. **4** He wodenkka Boo'eezi Beeteleeme katamaappe gakkii wod'd'eedda; katsaa c'akkiiyaa asaa, «Med'inaa Goday hinttentoo wolk'k'aa immo» yaageedda. Unttuntukka zaariide, «Neenakka Med'inaa Goday anjo» yaageeddino. **5** Yaatina Boo'eezi katsaa c'akkiyaawanttu kaappuwaa, «Hanna yalaga mac'c'awunna onnii?» yaagiide oochcheedda. **6** C'akkiyaawanttu kaappuu zaariide, «Hanna yalagatta Nuhaamina Moo'aabe gadiyaappe yeedda Moo'aabe mac'c'a asaa. **7** Aa taana, «Katsaa c'akkiyaawanttu geeduwaa kaallaade pochchatuwaa giduwaappe k'aarimiyya mas'oo?» gaade oochchaaddu. Yaateeddaana wonnta yoodeppe doommaade ha'i gakkanaw, guutsaanne shemppennan hawaan mas'aadde gam'aaddu» yaageedda. **8** Boo'eezi Uruuto, «Ta naatte, sisa; k'aarimiyya mas'anaw hara gade booppa. K'ay hawaappe hak'anne k'aas's'oppa. Ta mac'c'a k'oomatuwanna hawaan peesha. **9** Asay katsaa c'akkiiyaa

sa'aa s'eella s'eellaade, untunttu geeduwaa kaallaade mas'a. Attuma k'oomatuu neena bochchennaadan taani untunttoo odaaddi. K'ay neena saammiiyaa wode, attuma k'oomatuu tikki wotseedda haatsaa otuwaakko baade usha» yaageedda. 10 Uruuta som'i sa'aa gakkanaw hokkaade wutishaaddu; «Taani imatsaa asaa gidikkittaa? Neeni hawaa keeshshaa taw k'aretteeddawe ayaa diraassee?» yaagaaddu. 11 Boo'eezi zaariide, «Ne asinay hayk'k'oodeppe doommina, neeni ne bollotattiw ootseedda kumentsaa ubbaa taani sisaad. Neeni ne aatto, ne aawuwaanne ne yeletteedda gadiyaa aggaade, hawaappe kase ne erenna asaana de'anaw yeeddawaa taani geeshshaade eraad. 12 Neeni haneeddawaa kushiya Med'inaa Goday new zaaro. Neeni Aa k'efiyaa garssan attanaw yeedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay new kumentsabaa immo» yaageedda. 13 Uruuta, «Ta godaw, neeni taw darssa k'arettaadda; taani ne k'oomatuppe ittuwaa gakkikke, shin taw lo"obaa haasayaade, taana mintsetsaadda» yaagaaddu. 14 Laas'aa miyaa wode Boo'eezi O, «Haa shiik'a; ukitsaa akkaade woyniyaa eessaa c'aalan tusha tushaade ma» yaageedda. Katsaa c'akkiyaawantu matan uttaaddu. Iziw tishaa s'iis's'eeddawaakka immeedda; Aa maade kallina, k'umay palaheedda. 15 K'aykka k'aarimiyaa mas'anaw Aa denddiyaa wode, Boo'eezi bare k'oomatuwaa, «Pochchiya garssappekka Aa k'orooppekka, O yeellayoppite. 16 Ubbaa pochchiyaappekka shoddiide, iziw yeggi aggitte; Iza mas'uu; O amaassaloppite» yaageedda. 17 Hewan Uruuta omarssi gakkanaw k'oraaddu. Bare mas'a peeshowaa Aa bukkina, tammu kiilo giraame bangga gidiyaawaa kesseedda. 18 Aa he katsaa ba'a akkaade, katamaa simmaaddu; ay keeshshaa katsaa mas'aaddentto Aa bare bollotatto bessaadu. K'ay bare miishshin palahiide atteedda k'umaa aheedawaa kessaade iziw immaaddu. 19 Yaatina, izi bollotatta O, «Hachche hawaa hak'appe mas'aadii? Hak'an ootsaaddii? New hawaadan keekeedda bitanii anijetto» yaagaaddu. Iza bare ootsa peesheedda gadiyaa godaabaa bare bollotattiw odaaddu. «Taani hachche ootsaade peesheedda gadiyaa godaa sunsay Boo'eeza» yaagaaddu. 20 Nuhaama zaaraade, «Hayk'k'eeddawantookka pas'a de'yaawantookka bare keekatetsaa aggibeenna Med'inaa Goday anjo» yaagaaddu. Gujaadekka Nuhaama O, «He bitanii nuu mata dabbuwaattee; ubbaa nubaa wozanaw gatsiyaawantuppekka ittuu Aa» yaagaaddu. 21 Moo'aabbata Uruuta, «I ubbaa taana, Ta katsay c'akettiide wurana gakkanaw, ta oosanchchatuwaappe shaakettennan k'aarimiyaa mas'a yaageedda» yaagaaddu. 22 Nuhaama bare na'aa machato Uruuto, «Ta naatte, tumukka Boo'eeza

gadiyaan ootsiyaa mac'c'a asatuwaana booppe, new lo"a. Ayaw gooppe, hara asaa gade booppe, neena attuma Asay bochchanawaa» yaagaaddu. 23 Hewaa diraw, Uruuta Boo'eeza mac'c'a k'oomatuwaakko shiik'ade, banggaanne zarggaa c'akay wurana gakkanaw, k'aarimiyaa mas'aadde gam"aaddu. K'ay bare bollotattina ittippe de'aaddu.

3 Itti gallassi Nuhaama bare na'aa machchatto, «Ta naatte, neeni giigina de'anaw, taani new asinaa koyinto iitanee? 2 Neeni untunttuna gam"eedda mac'c'a k'oomatuu aw kiittetiyyaa Boo'eezi nuw mata dabbo gidennee? Sisa, I hachche k'amma uddumaan banggaa bukkanaawaa. 3 Neeni meec'etta; shittuwaa oketta. Yaataade ne lo"o mayuwaa mayyaade, duge udduma ba; shin baade Boo'eezi miiddinne ushidde simmana gakkanaw, Aa ayfiyaan beettoppa. 4 I gisiyaa wode, hak'an I gisinttone be'aade, I gem'ishoonin Aa afillaa k'aaraade, Aa gedissanna gisa basha. Neeni hananabaa I new odanawaa» yaagaaddu. 5 Uruuta, «Neeni geeddawaa ubbaa ta hanana» yaagaaddu. 6 Hewoo Uruuta duge udduma baade, izi bollotatta iziw odeeddabaa ubbaa hanaaddu. 7 Boo'eezi miide ushidde bare bollaa pashikkiseeddawaappe guyye, katsaa uliyaa matan aad'd'iide giseedda. Uruuta loddan shiik'ade, Aa gediya k'aaraade, gedissanna gisa aggaaddu. 8 Hekka bilahe gidiyaa wode, bitaniyaa ittibay dagantsina beegottiide, aad'd'i wod'd'iide, itti mac'c'awunna Aa gedissanna giseeddaano demmeedda. 9 «Hannee, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda. Iza, «Taani ne k'oomatoo Uruuto; neeni ta asinaw mata dabbo gidiyaa diraw, taana akka» yaagaaddu. 10 Boo'eezi zaariide, «Ta naatte, Med'inaa Goday neena anjo! Hawe ne ooshay neeni kase ne bollotattiw ootseedda keekatetsaappekka aad'd'ee; neeni mank'k'o woy dure gideedda yalaga attuma asaa koyabaakka. 11 Ha"i simmi ta naatte, yayyoppa. Neeni oochcheedda ubbaa new taani ootsana. Ayaw gooppe, ta kataman de'iyaa Asay ubbay neeni lo"obaa haniyaa mac'c'a asaa gidiyaawaa ereedda. 12 Taani mata dabbo gidiyaawe tuma; shin taappe mataa dariyaawe de'ee. 13 Hachche k'amma hawaan ak'a. Wontina I neena ayissanaw koyooppe, lo"a; akko. Shin I ayissanaw koyennan is's'ooppe, Med'inaa Goday ero, taani neena akkana. Sa'ay wonttanaw hawaan gisashsha» yaageedda. 14 Iza Boo'eeza gedissanna sa'ay wonttanaw gisaaddu; Boo'eezi, «Mac'c'aanna katsaa udduma yeeddawaa ooninne eroppo» geedda diraw, Uruuta Asay asaa be'enna wodiyaan denddaddu. 15 Boo'eezi O, «Ne mayyeedda k'amishiyaa haa ahaade, pididi ootsa oyk'k'a» yaageedda. Aa oyk'k'ina laatamu kiilo giraame banggaa makki k'oliide, O ba'iseedda. Aa ba"ade guyye katamaa baaddu. 16 Uruuta bare bollotattikko yiina, Nuhaama O, «Ta

naatte, nebay waaneedee?» yaagaade oochchaaddu. Bitanii iziw ootseeddabaa ubbaa odaaddu; 17 «Ne bollotattikko mela kushe booppa» giide hawaa laatamu kiilo giraame banggaa immeedda» yaagaaddu. 18 Yaatina, Nuhaama, «Ta naatte, ayde hananawentto be'ana gakkanaw naaga. Bitanii hachche ha yewuwaa wurssennan shemppenna» yaagaaddu.

4 Boo'eezi katamaa penggiyaa matan de'iyaa gutaraa pude kesiide, yan utteedda. I odeedda mata dabbuu yaanna aad'd'ee. Boo'eezi «Ta ishaw, haa simmaade hawaan utta» yaageedda. I simmiide utteedda. 2 Boo'eezi he katamaa c'imatuwaappe tammu asaa dooriide, «Hawaan uttite» yaageedda; untunttu utteeddino. 3 Boo'eezi bare mata dabbuwaa hawaadan yaageedda; «Moo'aabe gadiyaappe simmaade yeedda Nuhaama, nu ishaa Eelimeleeka gadiyaa bayzzaw. 4 Hewaa diraw, taani new, hawaan utteedda asaa sintsaaninne ta katamaa c'imatuwaa sintsan, <Shamma> gaade odanaw k'oppaad. Neeni wozanaw koyooppe woza; koyana d'ayooppe, taani eranaw taw oda. Ayaw gooppe, wozanaw maata de'iyawe neeppe hara Asay baawa; neeppe kaallaade taani de'ay» yaageedda. I, «Taani wozana» yaageedda. 5 Boo'eezi, «Gadiyaa Naa'oomippe shammiyaa gallassi, am"atto Uruuto akkaasa; yaatooppe, hayk'k'eeddawaa suntsay Aa laata gadiyaan s'eesettanawaa» yaageedda. 6 Ha mata dabbuu, «Hewaa gidoppe, taani wozanaw danddaykke; ayaw gooppe, hewe taana ta buzo laata gadiyaa bayzissana. Hewaa neeni new woza; taani danddaykke» yaageedda. 7 Beni wode Israa'eeliyaa gadiyaan ooninne ak'uwwaa wozooppe woy laammooppe, zal"iyaa duutsanaw itti baggay bare c'aammaa gediyaappe shoddiide, hinkko baggawaa immeedda. Israa'eeliyaa gadiyaan ittibaa ittuwaappe ittoo sheed'd'iyaa maaray hewaa. 8 Hewaa diraw, he mata dabbuu Boo'eeza, «Neeni shamma» yaagiide, bare c'aammaa gediyaappe shoddeedda. 9 Yaatina, Boo'eezi c'imatuwaanne asaa ubbaa, «Taani Elimeleekawunne Keliwoonawunne Ma'iloonaw de'iyawaa ubbaa Naa'oomippe shammeeddawoo hachche hinttenttu markka. 10 K'ay hayk'k'eeddawaa suntsay untunttu soo asaa suntsaa giddoppe woy katamaa asaa mazggobaappe d'ayennaadan, Aa suntsaa Aa laata gadiyaan s'eesissanaw Ma'iloonaa am"atto Uruutokka taani akiyaawoo hachche hinttenttu markka» yaageedda. 11 Pengge gutaran de'iyaa c'imatuunne Asay ubbay, «Ee, hawoo nuuni markka! Med'inaa Goday hanno ne soo yiyaa machchattio, Israa'eeliyaa asaw mayza aatto gideedda Raaheelidaaninne Liyadan ootso. Neenikka Efiraatan dure gideedda ne suntsay Beeteleemen eretto. 12 Med'inaa Goday ha lo"a yalaga

machatippe new immiyaa zariyaan, Ti'imaara Yihudaw yeleeedda Paareesa gollen hano» yaageedda. 13 Hewaadan ootsiide, Boo'eezi Uruuto akkeedda; Aw machchattio gidaaddu. Med'inaa Goday iziw uluwaan yeluwaa immina, attuma na'aa yelaaddu. 14 Mac'c'a asatuu Nuhaamo, «Hachche neena heemmanaw new na'aa na'aa d'ayisibeenna Med'inaa Goday galatetto! Aa suntsay Israa'eeliyan eretto! 15 I new sa'aa keekissana; neeni ec'iyaa wodiyaan neena I heemmana. Ayaw gooppe, neena dosiyaanna, laappun attuma naanaappekka aad'd'a new keekiyaanno, ne na'aa machchata Aa yelaaddu» yaageeddino. 16 Nuhaama yeera akkaade idimmaaddu; yaataade Aa dichchaaddu. 17 I shooruwaan de'iyaa mac'c'a asatuu, «Nuhaamiw attuma na'ay yeletteedda» yaagiide Aa Yoobeeda suntseeddino. Yoobeedi Daawite aawuwaa Isseyaa yeleeeddawaa. 18 Paareesa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaadan: Paareesi Hes'iroona yeleeedda; 19 Hes'irooni Raama yeleeedda; Raami Amminadaaba yeleeedda; 20 Aminaadaabe Na'asoona yeleeedda; Na'asoone Salmoona yeleeedda; 21 Salmoone Boo'eeza yeleeedda; Boo'eezi Yoobeeda yeleeedda; 22 Yoobeedi Isseyaa yeleeedda; Isseyi Daawita yeleeedda.

1 Sammeela

1 Efireema gezziyaan, Raama geetettiyya kataman de'iyaa, Efireema zarenne S'ufa yara gideedda, Elk'kaana geetettiyya itti bitanii de'ee; I Yirohaama na'aa; Yirohaami Eeliha na'aa; Eeliha Toohu na'aa; Toohu S'ufa na'aa. **2** Elk'kaanaaw laa"u machchattuu de'iino; ittiin suntsay Haanno; yenkkori suntsay Piniino. Piniinaw naanay de'iino; shin Haanniw itti na'ikka baawa. **3** Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaw goynnanawunne yarshshanaw Elk'kaani laytsan laytsan bare katamaappe Seelo bee. Eeli naanay laa"u, Hofiniininne Piinihaasi yaan Med'inaa Godaa k'eesetuwaa. **4** Elk'kaani yarshshuwwa yarshshiyaa wode awudenne ashuwaappe itti kushiyya bare machchatti Piniiniw, k'ay itti itti kushiyya I attuma naanawunne mac'c'a naanaatoos hup'iyaan hup'iyaan immee. **5** Med'inaa Goday Haanno yeluwwa diggintokka, Elk'kaani izo dosiyaa diraw, iziw laa"u kushiyya immee. **6** Med'inaa Goday Haanniw ubbaanna yeluwwa diggeedda diraw, izi laggatta izo hank'ketsawunne yiloyaw. **7** Hawe laytsaappe laytsan haniyaawaa; Haanna Med'inaa Godaa Golle beedda wode awudenne izi laggatta izo yeekkana gakkanaw k'umaa muussaa is'sana gakkanaw yiloyaw. **8** Izi asinay Elk'kaani izo, «Haannee, neeni ayaw yeekkay? Ayaw k'umaa miikkii? Ne wozanay ayaw kayyottii? Taani new tammu naanatuwaappe aad'd'ikkitaayye?» yaagee. **9** Itti gallassi untunttu Seelon meeddawaappenne usheeddawaappe guyyiyaan, Haanna dendda ek'kaaddu. Ek'kiyaa wode, Med'inaa Godaa golliyya penggiyya matan de'iyaa oydiyaan k'eesiyaa Eeli utteedda. **10** Haanna loytsa seeletaade, c'amo yeekuwwa yeekkaade Med'inaa Godaa woossaaddu. **11** Iza hawaadan yaagaade k'anggetsaa k'anggettaaddu; «Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaw, taana ne k'oomatoo s'eella! Ta mishuwwa be'aade, taana hassaya; taana ne k'oomatto dogoppa. Neeni taw ne k'oomatiw attuma na'aa immooppe, Aa de'uwaa laytsaa ubbaan taani Aa new immana; Aa huup'ii ubbakka meedetenna» yaagaaddu. **12** Haanna Med'inaa Godaa woosaa adusseedda wode, Eeli I doonaa s'eellee. **13** Haanna bare wozanaa gidдон S'oossaa woossiyaa wode, I mettershshay k'aas'siyaawaappe attina, izi k'aalay sisetenna; hewaa diraw, Eeli izo matsotteeddawaadan k'oppeedda. **14** Hewaappe izo, «Neeeni awude gakkanaw matsotay? Woynniyaa eessaa ne doonaappe digga» yaageedda. **15** Hewaappe guyye Haanna hawaadan yaagaadde aw zaaraaddu; «tuytti, ta godaw, taani loytsi metootanchchaa mac'c'a asaa; taani ta shemppuwaappe Med'inaa Godaa woossayippe attina, woyniyya eessaa woy

matsoyiyya ushshaa ushabeykke. **16** Taani ta tuggaanne ta mishuwwa daruwwa hawaan haasayeedda diraw, taana ne k'oomatoo «Patsenna mac'c'a asa» gaade k'oppoppa» yaagaaddu. **17** Hewaappe guyye Eeli iziw zaariide, «Sarotetsaan ba; neeni Aa woosseeddawaa Israa'eeliyya S'oossay new immo» yaageedda. **18** Hewaappe guyye Haanna, «Ne k'oomatta ne sintsan nashshuwwa demmu» yaagaaddu. Hewaappe guyyiyaan, Aa bare ogiyya baade, k'umaa maaddu; hewaappe simmina mulekka kayyotabeykku. **19** Wontetsa gallassi guuraanna denddiide, Elk'kaaninne Aa soo Asay Med'inaa Godaw goynneeddawaappe guyyiyaan, barenttu soo, Raama katamaa simmeeddino. Elk'kaani bare machati Haannina ak'eeda; Med'inaa Goday izo k'oppeedda; **20** Aa shahaaro wode wodii wurina attuma na'aa yelaaddu. Haanna, «Taani Med'inaa Godaa woossina siseedda» gaade Aa suntsaa Saamue'eela suntsaaddu. **21** Elk'kaani bare soo asaa ubbaanna laytsaa yarshshuwwa Med'inaa Godaw yarshshanawunne k'anggeeddawaa gatsanaw Seelo beedda; **22** shin Haanna babeykku. Aa bare asinaa, «Ta na'ay d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, taani Aa afaade, Med'inaa Godaw immana; med'inaw I yaan de'anawaa» yaagaaddu. **23** I asinay Elk'kaani, «Neena lo'owaa ootsa; Aa neeni d'antsaa duutsana gakkanaw son gam"ashsha; yaaninakka Med'inaa Goday bare k'aalaa polo» yaageedda. Hewaappe guyye Haanna d'antsaa duutsana gakkanaw bare na'aa d'antsaadde son gam"aaddu. **24** Haanna izi na'ay d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, Sammeelanne heezzu laytsaa korumaa, tammu kiilo giraame d'iiliyaanne ogoruwwa kumentsaa woyniyya eessaa akkaade Med'inaa Godaa golliyya Seelo baaddu; na'ay he wode guutsa. **25** Untunttu korumaa shukkeeddawaappe guyyiyaan, na'aa Eeliyakko afeedino. **26** Haanna Eliyya, «Ta godaw, ne de'u ero! Ne sintsan ek'kaade Med'inaa Godaa woosseedda mishirata tumu taanattee. **27** Taani ha na'aa yelanaw woossina, Med'inaa Goday taani Aa woosseeddawaa immeedda. **28** Hewaa diraw, taani Med'inaa Godaw Aa immaad; I bare de'o laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw imetteedda» yaagaaddu. Hewaappe guyyiyaan, untunttu Med'inaa Godaw yaati goynneeddino.

2 Haanna hawaadan yaagaadde woossaaddu; «Ta wozanay Med'inaa Godaan nashettee; Med'inaa Godaan ta wolk'k'ay dareedda. Ta morkkatuwwa bollan taani c'ee'k'ettaade haasayay; Med'inaa Goday taana ashsheeda diraw, taani nashettay. **2** «Med'inaa Godaa mala geeshshi ittuunne baawa; Aa mali ittuunne baawa. Nu S'oossaappe attina, hara attiyaa wogga Zaallay baawa. **3** «Otoro haasaya

aggite; otoro k'aalay hinttenttu doonaappe kessoppo. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday eriyaa S'oossaa; asaa oosuwaa I yiggi s'eellee. 4 «Olanchchatuwaa wonddaaffi me"eedda; shin d'ubetteeddawanttu wolk'kaa danc'c'eeddino. 5 Kalli utteeddawanttu koshatiidde, K'umaw haraw ootsiino; shin koshatti utteeddawanttu ha"i kalleeddino. Mantsatta laappun naanaa yelaaddu; shin c'ora naanaa yeleeddaanna daaburaaddu. 6 «Med'inaa Goday wod'eenne patsee; k'ay I duge Si'ooliyaan yeggeenne pude kessee. (Sheol h7585) 7 Med'inaa Goday mank'k'etseenne dureyee; k'ay I zik'k'isseenne d'ok'k'issee. 8 I hiyyeesatuwaa baanaappe dentsee. Metootanchchatuwaakka bidintsa pituwaappe dentsee; untuntta kaappatuwaanna utissee; untuntta bonchcho arataa laatissee. «Ayaw gooppe, biittaa baasatu Med'inaa Godaassa; I untunttu bollan sa'aa esseedda. 9 I S'oossaa asatuwaa gediya naagee; shin iitatuwaa I d'uman c'o"u udana. «Asay bare wolk'kan s'oonenna; 10 Med'inaa Godaana ek'k'ettiyaawanttu liik'ana. I saluwaappe untunttu bolla guguntsaadan guummana; Med'inaa Goday sa'aan de'iyaawantta ubbaa pirdana. «I bare kaatiyaw wolk'kaa immana; I bare okkeeddawoo s'oonuwa immana» yaagaadde woossaaddu. 11 Hewaappe guyyiyaan, Elk'kaani Raaman de'iyaa bare soy beedda; shin na'ay Sammeeli k'eesiyaa Eeliyaappe garssana Med'inaa Godaw ootsee. 12 Eeliya attuma naanay iita naanatuwaa; untunttu Med'inaa Godaa erikino, 13 woy yarshshuwaa immiyaa asaw k'eesatuu ootsiyaa wogaa naagikkino. Hewenne, Asay yarshshuwaa yarshshiyaa wode, k'eesiyaa k'oomay heezzu achchaa birataa koc'aan akkeedda; ashuu biro ka"i de'ishshin, 14 doyyssiyaa wogga otuwaan woy keriyaan he koc'aa yeddiide, koc'ay oyk'ki kessiyaa ay k'ommo ashuwaa giddooppene afiide, k'eesiyaw immee. Yarshshuwaa yarshshanaw Seelo yiyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaa untunttu hawaadan ootsiino. 15 K'ay mod'd'uwaaw yarshshiyaa sa'aan s'iis's'anaappe kasetiide, k'eesiyaa k'oomay yarshshuwaa yarshshiyaa bitaniyaakko biide, «K'eesii k'ayye ashuwaappe attina, doyyssa ashuwaa neeppe akka diraw, aw s'iis's'anaaw amareeda ashuwaa hamma» yaagee. 16 Hewaappe guyye bitanii zaariide, «Wogaadan k'eesatuu mod'd'uwaaw koyro s'uuggino; hewaappe guyyiyaan, neeni koyiyaawaa akka» yaagiya wode k'eesiyaa k'oomay, «tuytti; taw ha"i imma; ubbaa neeni diggooppe, taani neeppe wolk'kan akkana» yaagee. 17 Med'inaa Godaw immiyaa yarshshuwaa Eeliyaa naanay kad'eedda diraw, untunttu nagaray Med'inaa Godaa sintsan loytsi dareedda. 18 Shin Sammeeli na'atetsaan de'iidde, suufiyaa geetettiyaa kiriyaaappe dadetteedda eefuude geetettiyaa mayuwaa mayyiide, Med'inaa Godaw ootsee. 19

Sammeela daaya laysan laysan guutsa k'oliyaa giigissaade, laysaa yarshshuwaa yarshshanaw bare asinaana baadde Sammeelaw akkaade baw. 20 Eeli Elk'k'aananne Aa machchato, «Ne machata Med'inaa Godaw immeedda na'aa diraw Med'inaa Goday new ha mishiratin hara naanaa immo» yaagiide anjee; yaatina, untunttu barenttu soy simmiino. 21 Med'inaa Goday Haanno anjina, shahaaraade heezzu attuma naanaanne laa"u mac'c'a naanaa yelaaddu. Na'ay Sammeeli Med'inaa Godaa sintsan dic'c'eedda. 22 Eeli loytsi ec'eedda. Aa naanay Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla ootseedda ubbabaanne k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan S'oossaw ootsiyaa mac'c'a asatuwaana giseeddawaa siseedda. 23 Untunttu, «Hinttenttu hawaa malaa ayaw ootsiitee? Hinttenttu iita kiitaa taani asaa ubbaappe sisay. 24 Ta naatoo, hawaa aggite; Med'inaa Godaa Asay hinttentta giyaawaa taani siseeddawe lo'obaa gidenna. 25 Itti Asay asaa naak'k'ooppe, S'oossay aw gaannatana; shin Asay Med'inaa Godaa naak'k'ooppe, oonee aw gaannatanawe?» yaageedda. Med'inaa Goday, «Taani untunttu wod'ana» geedda diraw, untunttu barenttu aawuwaa seeraa sisennan is's'eeddino. 26 Na'ay Sammeeli S'oossaa sintsaaninne asaa sintsan dic'c'eeddanne sabetteedda. 27 Itti gallassi S'oossaa Asay Eeliyakko yiide Aa, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne mayza aawuu Aaroonenne Aa soo Asay Gibs'e kaatiyaa ayiletsan de'iyaa wode, taani untunttoo k'onc'c'aad. 28 Aaroone ta yarshshiyaa sa'aa pude kessana mala, is'anaana c'uwayana malanne ta sintsan eefuudiyaa mayyana mala, taw k'eesiyaa udaade Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaappe Aa dooraad. K'ay Israa'eeliyaa Asay taman yarshshiyaa yarshshuwaa ubbaa taani ne aawuwaa zariyaw immaad. 29 Taani ta de'iyaa sa'aa shiishshana mala azazeedda ta yarshshuwaanne immiyaawaa hinttenttu ayaw yed'd'i kaa'iitee? Ta Asay Israa'eelii, taw shiishsheedda yarshshuwaa ubbaappe murutiyaawaa hinttenttoo miide orddiyaawaan, neeni ne naanaa taappe aatsaade ayaw bonchchaad?» yaagee. 30 «Hewaa diraw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ne zariinne ne aawuwaa zarii med'inaw taw ootsana» gaad; shin ha"i, hewe taappe haakko! Taana bonchchiyaawantta taani bonchchana; taana kad'iyaawantta taani kawushshana. 31 Ne zariyaan Asay c'imenna mala, taani ne wolk'k'aanne ne aawuwaa zariyaa wolk'kaa d'ayssiyaa gallassatuu yaanawaa. 32 Neeni metootana; taani Israa'eeliyaa asaw immiyaa anjiuwaa be'aade neeni k'anaatana; shin ne zariyaan c'imana Asay ooninne baawa. 33 Taani ta yarshshiyaa saappe d'ayssenna Asay de'ooppe, Aa gaasuwaan ne ayfii afos's'iidde k'ook'ananne ne wozanaykka mishuwaa

s'uugettana; ne daro zeretsaa ubbay yalagatetsan de'iidde hayk'kana. 34 «Ne naanay laa'u Hofiniinne Piinihaasi itti gallassi hayk'kana; hewe new malaataa gidanawaa. 35 Taani taw ammanetiyyaa k'eesiyyaa, ta wozanaadaaninne ta k'ofaadan ootsiyaawaa dentsana; taani Aa zaratuu de'i be'anaadan ootsana; taani dooreeddawe kaatiyyaa sintsan untunttu ubbaa wode ootsana. 36 Ne zariyaan atteeda ubbay guutaa miishshaa woy baso ukitsaa woossanaw yiide, Aa sintsan guufanniide, «Taani ukitsaa maana mala, k'eesetuwaappe ittuwaa sa'aa malan taana wotsaarikkii» yaagana yaagee» yaageedda.

3 Na'ay Sammeeli Eeliyaappe garssana Med'inaa Godaw ootsee; Med'inaa Godaa k'aalay he wode loytsi al'a; sas'aynne darena. 2 Ayfii s'eellanaw leppina, waayetti s'eeliyyaa Eeli itti gallassi k'amma bare sa'aan giseedda. 3 He wode S'oossaa s'omppii biro to"ibeenna; k'ay S'oossaa Taabootay de'iyaa Med'inaa Godaa gollen Sammeeli gem"ishhee. 4 Med'inaa Goday Sammeela s'eeseedda; Sammeeli, «abee!» giide koyeedda. 5 Eeliyaakko wos'si biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda. Shin Eeli, «Taani neena s'eesabeykke; baade gisa» yaageedda; Sammeeli biide giseedda. 6 K'aykka Med'inaa Goday, «Sammeela» yaagiide laa'entsuwaa s'eeseedda; Sammeeli dendiide, Eeliyaakko biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda. Shin Eeli, «Ta na'aw, taani neena s'eesabeykke; baade gisa» yaageedda. 7 Sammeeli hewe Med'inaa Godaa gidiyaawaa eribeenna; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'aalay biro aw k'onc'c'ibeenna. 8 Med'inaa Goday Sammeela heezentsuwaa s'eesina dendiide, Eeliyaakko biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda. Hewan Med'inaa Goday na'aa s'eesiyaawaa Eeli akeekeedda; 9 «Baade gisa; I neena s'eesiyaawaa gidoope, Med'inaa Godaw, oda; taani ne k'oomay sisay yaaga» yaagiide odeedda; Sammeeli bare sa'aa biide giseedda. 10 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday yiide hewan ek'kiide kasewaadan, «Sammeela, Sammeela» yaagiide s'eeseedda. Sammeeli, «oda; taani ne k'oomay sisay» yaageedda. 11 Med'inaa Goday Sammeela, «Be'a! Sisiyaa asaa ubbaw haytsaw iitiyaa ittibaa Israa'eeliyaa bolla taani ootsana hanay. 12 Taani Eeliya soy asaa bolla haasayeedda ubbabaa he gallassan koyruwaappe wurssetsaa gakkanaw Eeliyaa bolla ahana. 13 Eeli ereedda nagaraa diraw, taani Aa soy asaa bolla med'inaw pirdanawaa aw oda wotsaad; ayaw gooppe, Aa naanay shek'isiyaabaa ootsiyaa wode, I untuntta seeribeenna. 14 Hewaa diraw, «Eeliya soy asaa nagaray yarshshuwaaninne imuwaan ubbakka atto geetettoppo» yaagaadde taani Aa soy asaw c'aak'k'aad» yaageedda. 15 Sammeeli sa'ay

wonttana gakkanaw giseedda; wonttina dendiide, Med'inaa Godaa golliyyaa penggiyaa dooyeedda. Sammeeli sas'aabaa Eeliyaw odanaw yayyeedda. 16 Eeli Sammeela, «Ta na'aw Sammeelaa» yaagiide s'eeseedda. Sammeeli, «abee» giide koyeedda. 17 Eeli hawaadan yaagiide Sammeela oochcheedda; «S'oossay new odeeddawe ayee? Taappe ayinne k'osoppa; neeni S'oossay new odeeddawaappe ittibaanne taappe k'osoope, S'oossay hewaadan ne bolla ootso» yaageedda. 18 Hewaappe guyye Sammeeli ayinne k'osennan ubbabaa Eeliyaw odeedda. Eeli, «I Med'inaa Goday; I barena lo"owaa ootso» yaageedda. 19 Sammeeli dic'c'iyaa wode Med'inaa Goday aanana de'ee; Sammeeli haasayeeddabaappe itti k'aalayne sa'aan wod'd'ibeenna. 20 Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabehe gakkanaw, Sammeeli Med'inaa Godaw tumu timbbitiyaa odiyaaawaa gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay ereedda. 21 Med'inaa Goday Seelon k'onc'c'ee; yaan bare k'aalan barenatetsaa Sammeelaw k'onc'c'iseedda. Sammeeli haasayeedda k'aalay Israa'eeliyaa ubbaa gakeedda.

4 Israa'eelatu Piliss's'eematuwaanna olettanaw keseeddino; Israa'eelatu Eben'eezeren shiik'ina, Piliss's'eematu Afeek'an shiik'keeddino. 2 Piliss's'eematu c'itan c'itan gidiide, Israa'eelatuwaana olettanaw denddeeddino; olay suullina, oydu sha'a Israa'eelatuwaa wod'eedda Piliss's'eematuwaan Israa'eelatu s'oonetteeddino. 3 Olanchchatuu shiik'eedda sa'aa simmeedda wode, Israa'eeliyaa c'imatu, «Hachche Med'inaa Goday nuuna Piliss's'eematuwaan ayaw s'oonisseedee? Nuunana baanaadaninne nuuna nu morkkatuwaa kushiyaappe ashshanaadan S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Seelophe ane ahooyte» yaageeddino. 4 Hewaa diraw, Asay Seelo kiittina, kiruubetuwa giduwaan araatan uttiyaa ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa aheeddino. Eeliya naanay laa'atu Hofiniinne Piinihaasi S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaana yaan de'iino. 5 Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay shiik'keedda sa'aa gakeedda wode, Israa'eelatu ubbay biittay k'aas's'ana gakkanaw barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay gakeedda» yaageeddino. 6 Israa'eelatuwaa c'abbuwaa Piliss's'eematu sisiide, «Hawe Ibraawetuu shiik'keeddasan sisetiyyaa, wolk'k'aama walassay ayee?» yaageeddino. Med'inaa Godaa Taabootay untunttu shiik'keedda sa'aa yeeddawaa Piliss's'eematu eriide yayyeeddino. 7 Hawaadan yaageeddino; «S'oossay untunttu shiik'keedda sa'aa yeedda. Aayye ana nuunoo! Hawaa malabay hawaappe kase hani erenna. 8 Aayye

ana nuunoo! Ha wolk'k'aama s'oossatuwaa kushiyaappe nuuna ashshanawe oonee? Ha s'oossatuu Gibs'etuwaa woran boshaa ubbaan shoc'eeddawantta. 9 Hinttenttoo Piliss's'eemattoo, minnite! Asaadan olettite! Hewe d'ayooppe, hinttenttu untuntta kase ayiletsetsan mooddeeddawaadan, untunttukka hinttentta mooddanawanntta. Hewaa diraw, asaadan olettite!» yaageeddino. 10 Piliss's'eemattoo olettide, Israa'eelatuwaa s'ooneeddino; Israa'eelatu barenttu dunkkaaniyaakko bak'attedino. He olan daro Asay goora'etteedda; Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe hattamu sha"ay hayk'keedda. 11 S'oossaa Taabootay omoodetteedda; Eeliya naanay laa"u, Hofiniininne Piinihaasi hayk'keeddino. 12 Biiniyaama zare gideedda itti bitanii olaa dembaappe wos's'iide, he gallassi Seelo gakeedda; karyuwaa erissanaw I bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyanka baana laaleedda. 13 He bitanii gakkiiyaa wode, Eeli bare wozanaan S'oossaa Taabootaabaa hirgheedda diraw, naagiidde ogiyaa doonaan de'iyaa bare oydiyaan utteedda. Bitanii katamaa geliide, haneeddabaa odina, katamay ubbay waasuwa s'uleedda. 14 Eeliikka he waasuwa s'isiide, «Hawe ayba waasee?» yaageedda. Bitanii ellekka yiide, Eelew odeedda; 15 Eeli udduppun tammanne hospun laytsaa c'ima gideedda, ayfiikka s'eelaa aggiide goljjeedda asaa. 16 Bitanii Eelew, «Olaa dembaappe yeeddawe taana; taani hachche yaappe bak'ataad» yaageedda. Hewaappe guyye Eeli, «Ta na'aw, yaatina waaneedee?» yaagiide oochcheedda. 17 Oduwaa aheedda bitanii, «Israa'eelatu Piliss's'eematuwaa sintsaappe bak'attedino; daro Asay wureedda; ne naanay laa"u Hofiniininne Piinihaasi hayk'keeddino; S'oossaa Taabootaykka omoodetteedda» yaageedda. 18 Bitanii S'oossaa Taabootaabaa odeedda wode, penggiyaa matan de'iyaa bare oydiyaappe Eeli guyye kunddina barggalli me"ina hayk'keedda; ayaw gooppe, I c'imanne orduwaa. Eeli Israa'eeliyaa gadiyaan oytamu laytsaa daannateedda. 19 Eeliyaa na'aa Piinihaasa machata yelanaw wodii gakeedda shaahaaraa. S'oossaa Taabootay omoodetteeddawaanne bare bolluunne bare asinay hayk'keeddawaa Aa siseedda wode, k'oppennaan yeluu izo oyk'k'ina yelaaddu. 20 Aa hayk'k'anaw matatteedda wode, yelissiyaawanntu, «Neeni attuma na'aa yeledde diraw yayyoppa» yaageeddino; shin untunttoo Aa ayinne zaarabeykku; untunttu giyaawaakka hayzzabeykku. 21 Aa bare na'aa Ikaabooda suntsaaddu; S'oossaa Taabootay omoodetteedda dirawunne bare bolluunne bare asinay hayk'keedda diraw, «Bonchchuu Israa'eelatuwaappe shaakketeedda» yaagaaddu. 22 Aa,

«Bonchchuu Israa'eelatuwaappe shaakketeedda; ayaw gooppe, S'oossaa Taabootay omoodetteedda» yaagaaddu.

5 Piliss's'eemattoo S'oossaa Taabootaa omooeeddawaappe guyyiyaan, Eben'eezeerappe Ashddooda afeedino. 2 S'oossaa Taabootaa afiide, Daagoona geetettiyaa eek'aa golliyaa gelissiide, Daagoona matan esseeddino. 3 Ashddooda Asay wonttetsa gallassi guuriide denddeedda wode, Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan Daagoon bare deemuwaan biittan gufanneeddawaa be'eeddino! Daagoona dentsiide, kase sa'aan esseeddino. 4 K'aykka wonttetsa gallassi guuraanna denddi yiide, untunttu Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan Daagoon bare deemuwaan biittan gufanneeddawaa be'eeddino! He wode Daagoona huup'iyanne Aa laa"u kushii me'ereetiide, pengge gop'p'aan de'ee; hinkko asatetsay aawe dumma atteedda. 5 Hewaa diraw, Daagoona k'eesatuu nne Ashddoodan de'iyaa Daagoona golliyaa geliyaa asatuu ubbay Daagoona pengge gop'p'aa hachche gakkanaasikka yed'd'i erikkino. 6 Ashddooda katamaa bollanne hewaa heeraan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Godaa kushii wolk'k'aameedda; S'oossay untunttu bollan boshaa yeddiide, gaafuwaa harggiyaan untuntta mureedda. 7 Ashddooda katamaa Asay haneeddabaa be'eedda wode, «Israa'eeliyaa S'oossaa kushii nu bollanne nu s'oossaa Daagoona bolla wolk'k'aameedda diraw, Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootay nu matan gam"oppo» yaageeddino. 8 Piliss's'eema kaappatuwaa ubbaa barenttukko s'eesi shiishshiide, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa waatanee?» yaagiide oochcheeddino. Shin kaappatuu, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootay Gaate geetettiyaa katamaa bo» yaagiide zaareeddino. Yaatina, Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa Gaate afeedino. 9 Shin Taabootay Gaate gakeeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kushii he katamaa bolla wolk'k'aamiidde, loytsi wolk'k'aama dagantsuwaa dagantseedda; yaatiide kataman de'iyaa asaa naanatuwaappe c'ima gakkanaw gaafuwaa harggiyaan shoc'eedda. 10 Hewaa diraw, S'oossaa Taabootaa Ek'iroona katamaa yeddeeddino. S'oossaa Taabootay Ek'iroona geliyaa wode, Ek'iroona asatuu hawaadan yaagiide waasseeddino; «Nuunanne nu asaa wod'anaw Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa nuukko aheeddino» yaageeddino. 11 Hewaa diraw, Piliss's'eema kaappatuwaa s'eesi shiishshiide, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa hawaappe diggite; I guyye bare sa'aa simmo; hewe d'ayooppe, nuunanne nu asaa wod'ana» yaageeddino. Ayaw gooppe, katamaa ubbaan hayk'k'uwaa dagamay de'ee; S'oossaa kushiikka katamaa bolla wolk'k'aameedda.

12 Hayk'k'uaappe atteedda asatuu gaafuwaa harggeeddino; he katamaa waasuunne saluwaa gakteedda.

6 Med'inaa Godaa Taabootay Piliss's'eema biittan laappun aginaa utteedda. 2 He wode Piliss's'eema asatuu k'eesetuwaanne shareechchatuwaa s'eesiide, «Med'inaa Godaa Taabootaa nuuni waatanee? Nuuni guyye Aa sa'aa Aa wooti yeddantentto, nuw odite» yaageeddino. 3 Unttuntu, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa guyye yeddiyaawaa gidoope, mela yeddoppite; ay haniidenne hinttentu bayzzuwaa yarshshuwaa aw yeddite; yaatoope, hinttentu pas'ana; Aa kushii hinttentu bollappe ayaw kichchibeennenttokka hinttentu erana» yaagiide zaareeddino. 4 Piliss's'eema asatuu, «Nuuni aw yeddanaaw bessiyaa bayzzuwaa yarshshuu aye?» yaagiide oochcheeddino. Shin untntuntu, «Hinttenanne hinttentu kaappatuwaa gakteedda boshay ittuwaa gidiyaa diraw, Piliss's'eema kaappatuu payduwaadan ichcheshu work'k'aa kis'atuwaanne ichcheshu work'k'aa ec'ereuwaa yeddite. 5 Hinttentu he kis'anne hinttentu gadiyaa bayzziyaa he ec'eretuu misiletuwaa med'd'iide, Israa'eeliyaa S'oossaw bonchchuwaa immite; ooni erii hinttentu bollappe, hinttentu s'oossatuwaa bollappenne hinttentu gadiyaa bollappe bare kushiya l dentsanawaa. 6 Gibe asatuunne untntuntu kaatii zoriyaa akkenan is's'eeddawaadan, hinttentu ayaw zoriyaa akkenan is's'iitee? S'oossay untntunta iissiide murina, untntuntu Israa'eelatuwaa barentu ogiyaa baana mala yeddebeykinoyye? 7 «Ha» itti ooratsa gaariyaa giigissite; k'ambaray untntuntu morggiyaan wod'd'i erenna, d'antsiyaa laa'u miizzatuwaa he gaariyan waas'ite; shin maratuwaa untntuntupe duutsiide soy afite. 8 Med'inaa Godaa Taabootaa akkiide, gaariyaa bollan wotsite; bayzzuwaa yarshshoo shiishsheedda work'k'aa miishshaa saas'iniyaa gidon yeggiide, saas'iniyaa S'oossaa Taabootaa matan wotsiide, l baana mala yeddite. 9 Shin l biyaasa'aa s'eellite; l bare zawaa oyk'k'iide, Beeti-Shemeshi zaariidde biyaawaa gidoope, ha wolk'k'aama boshaa nu bolla aheedawe Med'inaa Godaa; beennawaa gidoope, hawe nu bolla c'oo gakteeddappe attina, nuuna dechcheeddawe S'oossaa kushe gidennawaa nuuni erana» yaagiide zaareeddino. 10 Untntuntu hewaadan ootseeddino; untntuntu d'antsiyaa laa'u miizzatuwaa akkiide, gaariyan waas'eeddino; miizzatuu maratuwaakka son gorddeeddino. 11 Untntuntu Med'inaa Godaa Taabootaanne k'ay work'k'aa ec'eretuwaanne gaafuwaa malatissi med'd'eedda misiletuwaa yeggeedda saas'iniyaa gaariyan wotseeddino. 12 Hewaappe guyyiyaan, miizzatuu Beeti-Shemeshi afiyaa ogiyaa oyk'k'i sitti giide, «Himbbaa!» gi waassiidde beeddino; untntuntu

ogiyanna biidde, ushechcha woy haddirssa simmibeykino; Piliss's'eema kaappatuu miizzatuu geeduwaa kaalliide, Beeti-Shemeshi zawaa gakanaw beeddino. 13 Beeti-Shemeshi asatuu he wode wombban zarggaa c'akkiino; untntuntu pude d'ok'k'u gi s'eelliide, Taabootaa be'iide nashetteeddino. 14 Gaarii Beeti-Shemeshiyaa lyyaasu gade gakiide, itti wolk'k'aama zaallaa matan ek'k'eedda; untntuntu gaariyaa mitsaa k'oo'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaadan he miizzatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino. 15 Leewatuu Med'inaa Godaa Taabootaanne work'k'aa miishshaanna de'iyaa saas'iniyaa gaariyaappe dentsiide, wolk'k'aama zaallaa bolla wotseeddino. He gallassi Beeti-Shemeshi asatuu s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino; k'ay hara yarshshotuwaakka yarshsheeddino. 16 Piliss's'eema kaappatuu ichcheshatuu haneeddabaa ubbaa be'iide, he gallassikka EK'iroona simmeeddino. 17 Piliss's'eema asatuu bayzzuwaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw kiiteedda work'k'aa gaafatuu Ashddooda, Gaaza, Ask'k'aloona, Gaatanne EK'iroona geetettiyaa untntunta ichcheshu katamatuwaa suntsan ittuwaa ittuwaa kiiteeddawanta. 18 Work'k'aa ec'eretuu paydu Piliss's'eema kaappatuu ichcheshatoo de'iyaa gimbbetteedda katamatuunne gimbbettibeenna mootsatuu ubbaa keeshshaa. Untntuntu Med'inaa Godaa Taabootaa wotseedda wolk'k'aama zaallay, Beeti-Shemeshiyaa lyyaasu gaden de'iyawe hachche gakkanawukka hewoo markka giide de'ee. 19 Shin S'oossay Beeti-Shemeshi asaappe amareedawanta shoc'eedda; untntuntupe laappun tammuwaa wod'eedda; ayaw gooppe, untntuntu Med'inaa Godaa Taabootaa giddo s'eelleeddino. Med'inaa Goday untntuntu asaa suppu ootseedda diraw, Asay yeekkeedda. 20 Hewaa diraw, Beeti-Shemeshi asay, «Med'inaa Godaa sintsan, ha geeshsha S'oossaa sintsan ooni ek'k'anaw danddayii? Taabootayenne nuuppe pude ookko baanee?» yaageedda. 21 K'iiriyaati-Yi'aariiman de'iyaa asatuwaakko kiitaa yeddiide, «Piliss's'eema asatuu Med'inaa Godaa Taabootaa zaareeddino; duge yiide, Aa pude untntuttukko akkiide biite» yaageeddino.

7 K'iiriyaati-Yi'aariima asatuu yiide, Med'inaa Godaa Taabootaa afiide deriyaa huup'iyaa de'iyaa Abinaadaaba soy aheeddino. Med'inaa Godaa Taabootaa naaganaadan, Abinaadaaba na'aa El'aazara dummayiide suntseeddino. 2 Taabootay K'iiriyaati-Yi'aariiman daro wodiya gam'eedda; hewenne, laatamu laytsaa keeshsha gidiyaawaa. Israa'eeliyaa Asay ubbay kayyottiidde, Med'inaa Godaakko waasseeddino. 3 Sammeeli Israa'eeliyaa asaw ubbaw, «Kumentsaa wozanaappe hinttentu Med'inaa Godaakko

simmooppe, allaga s'oossatuwaanne Asttaaroota giyaa s'oossaa hinttenttu giddoppe diggite; hinttenttu huup'iyaa Med'inaa Godaw sheed'd'ite; Aa s'alalaw kiitetite; yaatooppe, I hinttentta Piliss's'eematuwaa kushiyaappe ashshanawaa» yaagiide haasayeedda. **4** Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu Ba'aalanne Asttaaroota barenttu giddoppe diggiide, Med'inaa Godaa s'alalaw goynneeddino. **5** Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Israa'eelatuwaa, «Ubbaykka Mis'ip'p'a shiik'ite; taani hinttenttoo yaan Med'inaa Godaa gaannatana» yaageedda. **6** Unttuntu Mis'ip'p'a shiik'iide haatsaa duuk'kiide, Med'inaa Godaa sintsan tigeeddino; he gallassi untuntu s'oomiide he sa'aan, «Nuuni Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootseeddo» yaagiide paas'eeddino. Mis'ip'p'an Sammeeli Israa'eeliyaa asaa bolla daannateedda. **7** Israa'eelatu Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Piliss's'eema asatuu siseedda wode, untuntu kaappatuu Israa'eelatuwaa olanaw pude keseeddino. Israa'eelatu hewaa sisiide, Piliss's'eematooyayyeeddino. **8** Israa'eelatu Sammeela, «I Piliss's'eema asaa kushiyaappe nuuna ashshana mala, neeni nuw Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, woossiyaawaa aggoppa» yaageeddino. **9** Sammeeli itti d'ammiyaa dorssaa maraa akkiide, ashuwaa wurssi s'uuggiyaa yarshshuwaadan Med'inaa Godaw yarshshiide Israa'eelatu diraw Med'inaa Godaw woossina Med'inaa Goday aw siseedda. **10** Sammeeli s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode, Piliss's'eematu Israa'eelatuwaana olettanaw shiik'keeddino. Shin he gallassi Piliss's'eematuwaa bolla Med'inaa Goday wolk'k'aama guuguntsaa guntsiide dagantsina, untuntu Israa'eelatu sintsaappe bak'atteeddino. **11** Israa'eelatu Mis'ip'p'appe wos's'i kesiide, Piliss's'eematuwaa yederssiide, Beetikaarappe garssaa gakkanaw ogiyaan wod'eeddino. **12** Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli itti shuchchaa akkiide, Mis'ip'p'appenne Sheenappe gidduwaan essiide, «Med'inaa Goday ha"i gakkanaw nuuna maaddeedda» yaagiide he sa'aa Eben'eezeera suntseedda. **13** Piliss's'eema asatuukka s'oonetteeddino; untuntu Israa'eeliyaa gadiyaa bolla laa'entsuwaa woraajibeykino. Sammeeli de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaa kushii Piliss's'eema asaa bolla wolk'k'aameedda. **14** Piliss's'eema asatuu Ek'iroonappe Gaate gakkanaw Israa'eelatuwaappe omoodeedda katamatuu Israa'eelatoosimmeeddino; Israa'eelatuukka barenttu kase zawaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeeddino. K'ay Israa'eeliyaa asayenne Amooore Asay saro de'eedda. **15** Sammeeli bare de'uwaa laytsaa ubbaan Israa'eeliyaa bolla daannateedda. **16** Sammeeli laytsan laytsan Beetelee, Geggelanne Mis'ip'p'a I yuuyiyaa sa'atuwaa ubbaan

Israa'eeliyaa bolla daannatee. **17** Aa gollii Raaman de'iyaa diraw, yaa simmiide he sa'aan Israa'eeliyaa bolla daannatee. I he sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kiitetteedda.

8 Sammeeli c'imeedda wode, bare naanaa Israa'eeliyaa bolla daanna ootsiide suntseedda. **2** Aa bayira na'aa suntsay Yuu'eela; teefa na'aa suntsay Abiiyaa; he naanay Berssaabeehan daannatiino. **3** Aa naanay Aa ogiyaan hamettibeykkino. Untuntu bessena go"aa demmanaw wora simmeeddino; mattayiyaa akkiide, s'illo pirddaa mirk'keeddino. **4** Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay ittippe shiik'iide, Sammeelakko Raama katamaa yiide, **5** «Hekko neeni c'imaadda; ne naanay ne ogiyaa hamettikkino; hara kawutetsaa ubbaadan nuuna ayissanaw kaatiyaa ha"i nuw suntsaa» yaageeddino. **6** Untuntu, «Nuuna ayissanaw kaatiyaa nuw imma» geedda yewuu Sammeela nashechchibeenna. Hewaa diraw, Sammeeli Med'inaa Godaa woosseedda. **7** Med'inaa Goday Sammeela, «Asay neena giyaa k'aalaa ubbaa sisa; ayaw gooppe, taani untuntu bolla kaatetennaadan, untuntu taana is's'eeddinoppe attina, neena is's'ibeykkino. **8** Untuntu taani Gibs'eppe kesseedda gallasaappe doommiide, hachche gakkanaw taana aggiide, hara s'oossatoo goynniide de'eeddino; simmi ha"i untuntu ta bolla ootseeddawaa ubbaa ne bollakka ootsino. **9** Ha"ikka untuntu k'aalaa sisa; shin untunta minisaade seera; untuntu bolla kaatetana kaatiyaa wogaa untunta erissa» yaageedda. **10** Kaatiyaa oochcheedda asaw Med'inaa Goday odeedda k'aalaa ubbaa Sammeeli odeedda. **11** I untuntu hawaadan yaageedda; «Hinttentu bolla kaatetana kaatii hinttentta ootsanabay hawaa: hinttenttu attuma naanaa akkiide, gaariyaa asatuwaanne paraa asatuwaa kessana; untuntu Aa gaariyaa sintsan wos's'ana. **12** Untuntuppe hewaa shaalak'atuwaanne ishatamuwaa kaappatuwaa, haratuwaa Aa gadiyaa goshshiyaa wantanne Aa katsaa c'akkiyaawantta, k'ay haratuwaa Aa ola miishshaanne Aa paraa gaaretuwaa miishshaa ootsiyaawantta kessana. **13** Hinttentu mac'c'a naanaakka afiide, barew shittuwaa giigissiyaawantta, katsiyaawantanne uukkiyaawantta kessana. **14** Hinttentu goshshaappe, woyniyaa turaa saappenne wogaraa saappe ubbaappe lo"iyaawaa akkiide, bare oosanchchatoo immana. **15** Katsaappenne woyniyaappe tammuwaappe itti kushiyaa I akkiide, bare suntsatoonne bare oosanchchatoo immana. **16** Hinttentu attuma k'oomatuwaappenne mac'c'a k'oomatuwaappe, k'ay hinttentu miizzaappenne hariyaappe lo"iyaawantta akkiide, bare oosuwa oosissanawantta. **17** Hinttentu dorssaappenne deeshshaappe tammuwaappe itti

kushiya I akkana; hinttentukka Aa k'oomatuwaa gidana. 18 He gallassi hinttentu hinttentoo dooredda kaatiyaappe waassana; shin he gallassi Med'inaa Goday hinttentu waasuwa sisenna» yaageedda. 19 Asay Sammeela k'aalaa sisennan is'siide, «tuyti! tuyti! Nuw kaatii de'o. 20 Yaatooppe, nuunikka hara kawutetsatuu ubbaa mala gidana. Nu kaatii nuuna ayissana; nu sintsa aad'd'iide, I nu diraw olettanawaa» yaageeddino. 21 Sammeeli asaa k'aalaa ubbaa sisiide Med'inaa Godaw odeedda. 22 Med'inaa Goday Sammeela, «Unttuntu k'aalaa sisa; untunttu bolla kaatiyaa kawutsa» yaageedda. Sammeeli Israa'eeliyaa asaa, «Asay ubbay bare katamaa katamaa simmo» yaageedda.

9 Biiniyaama zariyaappe K'iisa giyaa itti bitanii de'ee; I Abii'eela na'aa; Abii'eeli S'aroora na'aa; S'aroori Bakoraata na'aa; Bakoraati Biiniyaama zariyaa Afiha na'aa; he bitanii wolk'kaama asaa. 2 Aw Saa'oola geetettiyyaa itti wodalla lo'o na'ay de'ee; Israa'eelatuwaa gidдон aappe aad'd'i lo'iyyaa Asay baawa; I hashiyaappe k'ommo baggan asaa ubbaappe aduk'k'ee. 3 Itti gallassi Saa'oola aawuwaa K'iise haretuu bayinna K'iisi bare na'aa Saa'oola, «K'oomatuwaappe ittuwaa akkaade, haretuwaa koyanaw ba» yaageedda. 4 Unttuntu Efireema gezziyaananne Shaliisha biittaana koyiidde aad'd'eedino; shin haretuwaa demmibeykino. K'ay Shaa'iliima biittana aad'd'eedino; shin hewaanikka haretuu baawa. Biiniyaama biittan akka aad'd'eedino; shin yaanikka demmibeykino. 5 Unttuntu S'ufa biittaa gakeedda wode, Saa'ooli barenana de'iyaa k'oomaa, «Haaya; ane guyye simmoytte; hewe d'ayooppe, ta aawuu haretuwaabaa k'oppiyaawaa aggiide, nuw hirgganawaa» yaageedda. 6 Shin k'oomay, «Be'a! S'oossaa asaa ittuu ha kataman de'ee. I bonchcheteedda asaa; I odiyaa ubbay tumattee. Ane ha'i nuuni yaa boytte; ooni erii nuuni baana ogiyaa I nuw odanenttonne» yaageedda. 7 Saa'ooli bare k'oomaa, «Nuuni biyaawaa gidoooppe, aw ay immanee? Korojiuwaappe k'umay wureedda; nuuni S'oossaa asaw immiyaabay baawa. Nuw ayay de'ii?» yaageedda. 8 Hewaappe guyye k'oomay Saa'oolaw, «Be'a; ta kushiyan itti s'agaraa biraw missay de'ee; nuuni baana ogiyaa S'oossaa Asay nuw odanaadan ha biraa aw immana» yaagiide zaareedda. 9 (Beni wode Israa'eeliyaa biittan itti Asay S'oossaa oochchanaw biidde, «Haayite; ane s'eelliaawaakko boytte» yaagee. Ayaw gooppe, ha wodiyaan timbbitiyaa odiyaawe beni wodiyaan s'eelliaawaa geetettee.) 10 Saa'ooli bare k'oomaa, «Lo'a; dendda» yaagina, S'oossaa Asay de'iyaa katamaa beeddino. 11 Katamaa pudetsaa untunttu kesishshin, haatsaa tikkanaw yiyaa wodoratuwaanna ogiyaan gaketiiide he geelayotuwaawaa,

«S'eelliaawe hawaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino. 12 Untunttu, «Ee de'ee; hewaa be'ite; I hintteppe sintsanna de'ee; ellekka aakko biite. Asay hachche goynniyaa d'ok'ka sa'aan yarshshiyaa diraw, I nu katamaa yeedda. 13 Katamaa untunttu geleedda saanna, I maanaw goynniyaa d'ok'ka sa'aa kesenan de'ishshin demmana. I gakkennan de'ishshin, Asay muussaa doommenna; ayaw gooppe, yarshshuwaa I anjianaw koshshee. I anjeedawaappe guyyiyaan, shoobetteeddawanttu maana. Pude biite; hinttentu Aa ha'i demmana» yaageeddino. 14 Hewaappe guyye untunttu katamaa beeddino; untunttu katamaa geliyaa wode, Sammeeli goynniyaa d'ok'ka sa'aa pude biidde, untunttunna gaketanaw yiyaawaa be'eeddino. 15 Saa'ooli yaanaappe kase gallassi, Sammeelaw Med'inaa Goday hawaadan yaagiide k'onc'c'issi wotseedda; 16 «Wontta hannoo de Biiniyaama gadiyaappe itti bitaniyaa taani neekko yeddana; I ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala Aa okka; ta asaa Piliss'eema asatuwaa kushiyaappe I ashshanawaa; ayaw gooppe, ta asaa waasuu taakko gakkina, taani untunttu s'eellaad» yaageedda. 17 Sammeeli Saa'oola be'eedda wode, Med'inaa Goday Sammeela, «Be'a! Taani new odeedda bitanii hawaa; I ta asaa mooddanawaa» yaageedda. 18 Saa'ooli penggiyaa matan de'iyaa Sammeelakko shiik'iide, «S'eelliaawaa gollii hak'anentto hay taw odaarikkii?» yaageedda. 19 Sammeeli Saa'oolaw, «S'eelliaawe taana. Hachche hinttentu taananna miyaa diraw, taappe sintsatiide, pude goynniyaa d'ok'ka sa'aa biite. Taani neena wontti guuraanna yeddana; ne wozanaan de'iyaa ubbabaa taani odana. 20 Heezzu gallasaappe kase bayeedda ne haretuwaa gidoooppe, untunttu beetteedda diraw, hirggoppa. Israa'eeliyaa Asay ubbay amottiyaawe oonee? Neenanne ne aawuwaa soy asaa gidennee?» yaageedda. 21 Saa'ooli zaariide, «Shin taani Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe laafiyaa Biiniyaama zariyaa gidikkittaa? Ta soy asaykka Biiniyaama zariyaa gidдон guus's'iyawaa gidennee? Neeni ayaw taw hawaa malaa haasayay?» yaageedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Saa'oolanne Aa k'oomaa afiide, aako wuyggiyaa gelisiide he sa'aan shoobetteedda hattamu gidiyaa asaappe k'ommo baggana araatan utisseedda. 23 Sammeeli k'umaa katsiyaawaa, «Ne matan wotsashsha gaade taani new immeedda ashuwaa hamma» yaageedda. 24 Hewaappe guyye katsiyaawe lo'uwaanne Aa bollan de'iyawaa akki ahiide, Saa'oola sintsan wotseedda. Sammeeli Saa'oola, «New ashsheedawe hawaa; akkaade ma. Ayaw gooppe, taani imatsatuwaa shooboooppe doommaade, hawaa new ashshaad» yaageedda. He gallassi Saa'ooli Sammeelana meedda. 25 Unttunttu goynniyaa d'ok'ka saappe duge

katamaa wod'd'ina, Sammeeli Saa'oolaw golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan gisuwaa hiis's'ina giseedda. 26 Untunttu guuraanna denddeeddino; sa'ay wonttina, Sammeeli Saa'oola he golliyaa bollaappe s'eesiide, «Giiga; taani neena moyzzana» yaageedda. Saa'ooli giigina, inne Sammeelinne laa"u ittippe ogiyaa keseeddino. 27 Untunttu katamaa gas'aa wod'd'ishin, Sammeeli Saa'oola, «K'oomay nuuppe sintsaw aad'd'ana mala oda» yaageedda; k'oomay sintsaw aad'd'eedda. Sammeeli Saa'oola, «Taani new S'oossay geeddawaa odana mala, hawaan laafa takkashsha» yaageedda.

10 He wode Sammeeli tigiyaabaanna zayitiyaa akkiide, Saa'oola huup'iyaaan tigiide Saa'oola yeriide, hawaadan yaageedda; «Bare asaa Israa'eeliyaa mooddana mala Med'inaa Goday neena okkeedda gidennee? Neeni Aa asaa kaaletsaa, untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkatuwaa kushiyaappe untuntta ashshana. Aa asaa neeni mooddana mala, S'oossay neena okkeeddawoo malaatay hawaa. 2 Neeni hachche taappe shaakettiyyaa wode, Raaheeli duufuwaa matan, Biiniyaama zawaan de'iyaa S'els's'aaha giyaa sa'aan laa"u asatuwaana gaketanaassa untunttu neena, «Neeni koshshaa beedda haretuu beetteeddino; ha"i ne aawuu haretuwaa k'oppiyaawaa aggiide, «Ta na'ay d'ayeedda; shin waanooshsha?» yaagiidde nebaa hirggee» yaagiide odanawaa. 3 «Neeni he saappe denddaade, Taaboora geetettiyyaa wolk'k'aama mitsaa gakkanaw baanassa; neeni biishshin, S'oossaakko Beetele biyaa heezzu asatuu neenana gaketanawannta. Untunttuppe ittuu heezzu deeshsha maratuwaa tookeedda; laa"entsuu heezzu ukitsaa tookeedda; heezzentsuu ogoruwaa kumeedda woyniyaa eessaa tookeedda. 4 Untunttu neena sarotana; new laa"u ukitsaa untunttu immana; neeni untunttu kushiyaappe he ukitsaa akkanassa. 5 «Hewaappe guyyiyaan, neeni Piliss's'eema olanchchatuu c'itay de'iyaa S'oossaa Gib'aa giyaa katamaa baana. Neeni he katamaa gakkiiyaa wode, diitsaana karabuwaana, pulaaliyaanne maasink'kuwaanna kaa'iiddinne timbbitiyaa odiidde, goynniyaa d'ok'k'a sa'aappe duge wod'd'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguwaana gaketanaassa; 6 Med'inaa Godaa Ayyaanay ne bolla wolk'k'aappe wod'd'ina neenikka untunttunna timbbitiyaa odanaassa; neeni laamettaade hara asaa gidana. 7 Ha malaatatu polettiyaa wode, ne kushiyan gakketteedabaa ayaanne ootsa; ayaw gooppe, S'oossay neenana de'ee. 8 «Neeni taappe sintsataade Gelggala aad'd'a. Taanikka tumuppe s'uuggiyaa yarshshuwaanne sarotetsaa yarshshuwa yarshshanaw neekko duge baana. Taani neekko baade neeni ootsanabaa odana gakkanaw,

laappun gallassaa gam"aasa» yaageedda. 9 Saa'ooli Sammeelappe shaakettishin, S'oossay Saa'oola wozanaa laameedda; k'ay he malaatatu ubbay he gallassaa haneeddino. 10 Saa'oolinne k'oomay Gib'aa gakkina, timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguu aanana gaketeedda; S'oossaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wod'd'eedda; untunttu gidon timbbitiyaa odeedda. 11 Saa'oola kase eriyaawanttu ubbay timbbitiyaa odiyaawanttunna timbbitiyaa odiyaawaa be'iide, ittuu ittuwaa, «K'iisa na'ay waan kichcheeddee? K'ay Saa'olekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» yaageeddino. 12 He sa'aan de'iyaa itti bitanii untunttu, «Untunttu aawuu oonee?» yaagiide zaareedda. Hewaa diraw, «Saa'olekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» guussay tossa gideedda. 13 Saa'ooli timbbitiyaa odiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa beedda. 14 Saa'oola aawuwaa ishay Saa'oolanne k'oomaa, «Hak'a beedditee?» yaageedda. Saa'ooli, «Haretuwaa koshshaa beeddo; haretuu beetteenaan d'ayina, Sammeelakko beeddo» yaageedda. 15 Saa'oola aawuwaa ishay, «Hayyanaa Sammeeli new geeddawaa taw odaarikii» yaageedda. 16 Saa'ooli bare aawuwaa ishaw, «Haretuu beetteeddawaa Sammeeli nuw geeshshiide odeedda» yaageedda; shin Sammeeli, «Kaatiyaa gidaasa» giide aw odeeddawaa odibeenna. 17 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Mis'ip'p'an Israa'eeliyaa asaa Med'inaa Godaakko s'eesi shiishsheedda. 18 Untuntta, «Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; Taani Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaad; Gibs'e asatuwaa kushiyaappenne hinttentta naak'kiyaa kawutetsatuu ubbaa kushiyaappe taani ashshaad» yaagee. 19 Shin hachche hinttenttu metuwaappenne waayiyaappe ubbaappe hinttentta ashshiyaa hinttenttu S'oossaa is's'eeddita; tuytti! «Nu bolla kaatiyaa kaateya» yaageeddita. Hewaa diraw, ha"i hinttenttu hinttenttu zariyaaninne hinttenttu yaran gidiide, Med'inaa Godaa sintsa aad'd'ite» yaageedda. 20 Hewoo Sammeeli Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa aatsina, saamay Biiniyaama zariyaan wod'd'eedda. 21 Biiniyaama zariyaa yaran yaran aatsina, saamay Maas'ira yaran wod'd'eedda; wurssetsan K'iisa na'ay Saa'ooli dooretteedda. Untunttu Aa koyeeddino; shin I beetteenna. 22 Hewaa diraw untunttu Med'inaa Godaa, «Biro ha sa'aa yaana Asay de'ii?» yaagiide oochcheeddino. Shin Med'inaa Goday, «Ee! Saa'ooli miishshaa gidduwaan k'osetti utteedda» yaageedda. 23 Untunttu wos's'i biide, yaappe Aa kessi aheeddino. Asaa gidon I ek'kiyaa wode, hashiyaappe k'ommo baggan asaa ubbaappe aduk'kee. 24 Sammeeli asaa ubbaw, «Med'inaa Goday dooreedda bitaniyaa be'itee? Ha asaa gidon Aa malatiyaabay ooninne

tumu baawa» yaageedda. Hewaappe guyye Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatiyaa shemppu gam'o» yaageedda. 25 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli kawutetsaa wogaa asaw odeedda; s'aas'ettiyyaa mas'aafan he wogaa s'aafiide, Med'inaa Goday sintsan wotseedda. Sammeeli asaa ubbaa huup'iyaan huup'iyaan Aa soo Aa soo yeddeedda. 26 Saa'oleekka bare soo Gib'aa beedda; S'oossay untunttu wozanaa bochcheedda mino asatuu Saa'oolanna beeddino. 27 Shin itti itti c'ee'c'o asatuu, «Ha bitanii nuuna wootiide ashshanee?» yaageeddino; untunttu Aa kad'iide, aw aynne imotaa immibeykkino. Shin Saa'ooli c'o'u geedda.

11 Itti aginaappe guyyiyaan, Amoonaa gadiyaa Kaatii Naa'oosi dendiide, Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa doodiide utteedda. Yaabeesha Asay ubbay Aa, «Neeni nuunanna k'aalaa c'aak'uwaa wotsa; nuuni new moodetana» yaageedda. 2 Naa'oosi, «Taani ittibaa ootsanaw hinttentu eeno gooppe, hinttenana k'aalaa c'aak'uwaa wotsana; hewenne, taani hinttentoo ubbaw ushechcha ayfiyaa wooc'aade kessana; yaataade Israa'eeliyaa ubbaa kawushshana» yaageedda. 3 Yaabeesha c'imatuu ubbay Naa'oota, «Israa'eeliyaa biittaa ubbaw nuuni kiitaa yeddana mala, laappun gallassaa takkashshaarikii; nuuna ashshiyawe ooninne d'ayooppe, nuuni new kushiyya immana» yaageeddino. 4 Kiitetteeddawanttu Saa'ooli de'iyasaa Gib'aa biide, ha yewuwaa asaw odeeddino; Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda. 5 He wode Saa'ooli bare booratuwaa laaggiide goshshaappe yiyaawe, «Asay waaneedee? Ayaw yeekkii?» yaagiide oochcheedda; Yaabeesha Asay geeddawaa aw odeeddino. 6 Ha k'aalaa Saa'ooli siseedda wode, S'oossaa Ayyaanay Aa bollan wolk'kan wod'd'eedda; Saa'ooli hank'k'uwaa pentteedda. 7 Saa'ooli waatsa booratuwaa akkiide mus'ereetsiide, kiitetteeddawanttu Israa'eeliyaa biittaa ubbaw yeddiide, «Saa'oolanne Sammeela kaalliide, kessenna O booratuunne hawaadan mus'ettana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa dagamay asaa bolla wod'd'ina, untunttu itti asaadan keseeddino. 8 Saa'ooli Bezeek'an untunttu shiishshiide paydeedda wode, Israa'eeliyaa Asay heezzu s'eetu sha'a; Yihudaa Asay hattamu sha'a. 9 Untunttu kiitetti yeeddawantta hawaadan yaageeddino; «Biide Yaabeesha Gala'aade asatoo, «Wontti awa kawutto wode, nuuni hinttentta ashshana» yaagiide odite» yaageeddino. Kiitetteeddawanttu biide, Yaabeesha asatoo hewaa odeeddino; untunttukka loytsi nashetteeddino. 10 Yaabeesha asatuu Amoonaa asatoo, «Nuuni wontti hinttentoo kushiyya immana; hinttentu nuuna dosiyaawaadan ootsana danddayiita» yaageeddino. 11 Wonttetsa gallassi Saa'ooli

bare asaa heezzu c'uguwaan shaakkeedda; untunttu sa'ay wonttiyaa wode, Amoonaa asatuu shiik'eedda sa'aa geliide, away kawuttana gakkanaw Amoonaa asatuwaa goora'eeddino; goora'etusaappe atteedawanttu laa'u Asay ittippe de'ennaadan ubbay barew barew laalettseedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Sammeela, «Saa'ooli nu bolla kaatetannee? yaageedda asatuu oonee? Untunttu oonentto kessite; nuuni untuntta wod'ana» yaageedda. 13 Shin Saa'ooli untuntta, «Itti asayenne hachche hayk'k'enna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa ashsheeda gallassay hachcha» yaagiide zaareedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli asaa, «Haayite; Gelggala boytte; yaan Saa'ooli kaatiyaa gidiyaawaa zaaretsiide erisseetto» yaageedda. 15 Hewaa diraw, asatuu ubbay Gelggala biide, Gelggalan, Med'inaa Godaa sintsan Saa'ooli kaatiyaa gidiyaawaa erisseeddino. Yan sarotetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsan yarshsheeddino; Saa'oolinne Israa'eeliyaa Asay ubbay he sa'aan s'oonuwaa baalaa wolk'kaama nashechchan bonchcheeddino.

12 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Israa'eeliyaa ubbaa hawaadan yaageedda; «Hinttentu taw odeedda ubbabaa taani sisaadde, hinttentu bolla kaatiyaa kaateyaad. 2 Ha'i zaari hinttentta kaaletsanaw kaatii de'ee. Taana gidooppe, taani daro de'aaddinne c'imaad; ta naanay hinttenana de'iino. Taani ta yalagatetsaappe hachche gakkanaw hinttentta kaaletsaad. 3 Hekko taani hawaan ek'k'aad; Med'inaa Godaa sintsaaninne I okkeedda kaatiyaa sintsan ta bolla markkattite. Taani O booraa akkaadditaa? O hariyaa akkaadditaa? Oona c'immaaditaa? Oona uk'kunnaadditaa? Ta ayfiyaa k'ook'issanaw O kushiyaappe magans's'aa maadditaa? Hawantuppe ittuwaanne taani ootseeddawaa gidooppe, taani c'iggana» yaageedda. 4 Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Neeni nuuna c'immabaakka; woy nuuna uk'k'unnabaakka; neeni asaa kushiyaappe ayaanne magans's'aa mabaakka» yaageeddino. 5 Sammeeli untuntta, «Hinttentu ta kushiyan ayaanne demmibeennawoo Med'inaa Godayenne I okkeedda kaatiinne hachche hinttentu bollan markka» yaageedda. Untunttukka, «Ee, I markka» yaageeddino. 6 Sammeeli asaa, «Musanne Aaroona dooreeddawenne hinttentu aawotuwwa Gibs'eppa kesseeddawe Med'inaa Godaa. 7 Ha'i simmi hinttentunne hinttentu aawaatoo Med'inaa Goday ootseedda s'illo oosoo ubbaw taani hinttenana Med'inaa Godaa sintsan mootettanaadan, hawaan ek'k'ite. 8 Yaak'ooninne Aa soo Asay Gibs'e biide de'ishshin, Gibs'e asatuu untuntta naak'k'eedda wode, hinttentu aawotuu Med'inaa Godaw waasseeddino; Med'inaa Goday Musanne Aaroona

kiitteedda; untunttu hinttentu aawotuwa Gibs'eppe kessiide, hawaan wotseeddino. 9 «Shin Israa'eeliyaa asatuu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogeeddino; S'oossay untuntta Has'oor olanchchatuu gadaawaa Siisaara kushiyan, Piliss's'eema asatuwaa kushiyaaninne Moo'aabe kaatiyaa kushiyan aatsiide immina untuntta oleeddino. 10 Untunttu Med'inaa Godaw, «Nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni Med'inaa Godaa aggiide, Ba'aalawunne Asttaarootaw goynneeddo. Shin ha"i neeni nuuna nu morkkatuwa kushiyaappe ashsha; nuuni new goynnana» yaagiide waasseeddino. 11 Med'inaa Goday Geedoona, Baaraak'a, Yofittaahanne Sammeela kiitiide, hinttentu yuushshuwa ubbaan de'iyaa morkkatuwa kushiyaappe hinttentta ashsheeda; yaatina, hinttentu saro de'eeddita. 12 «Amoona asaa Kaatiyaa Naa'oosi hinttentukko yeeddawa be'eedda wode, Med'inaa Goday hinttentu S'oossay hinttentu kaatiyaa gidooппenne, hinttentu taana, tuytti, nuuni nuuna mooddanaw kaatiyaa koyeetto yaageeddita. 13 Ha"ikka hinttentu dooriide oochcheedda kaatii hawesh! Be'ite; Med'inaa Goday hinttentu bolla kaatiyaa wotseedda. 14 Med'inaa Godaw hinttentu yayyooппe, aw kiitettooппe, Aa k'aalaw azazettooппe, Aa azazoo makkalennan aggooppenne hinttentukka hinttentu bolla kaatetiya kaatiikka S'oossaa hinttentu S'oossaa kaallooппe, yaatooппe lo"a. 15 Shin Med'inaa Godaa k'aalaw hinttentu azazettenan d'ayooппenne Aa azazoo makkalooppo, S'oossaa pirdday kase hinttentu aawotuwa bolla yeeddawaadan, hinttentu bollakka yaanawaa. 16 «Simmi ha"i ek'ki bashite; Med'inaa Goday hinttentu ayfiyaa sintsan ootsiyaa ha gitabaa be'ite! 17 Zarggaa c'akaa wodii ha"a gidenneeyye? Med'inaa Goday guguntsaanne iraa yeddana mala, taani S'oossaw waassana. Yaatiyaawaa gidooппe, kaatiyaa hinttentu oochcheeddawe Med'inaa Godaa sintsan wolk'k'aama iitatetsaa gidiaawaa hinttentu erananne be'ana» yaageedda. 18 Sammeeli Med'inaa Godaw waasseedda; Med'inaa Goday he gallassi guguntsaanne iraa yeddeedda; hewaa diraw, Asay ubbay Med'inaa Godanne Sammeela loysi yayyeedda. 19 Asay ubbay Sammeela, «Nuuni kaatiyaa oochchiide, nu nagaraa ubbaa bolla ha iitatetsaa gujjeedda diraw, nuuni ne k'oomatuu hayk'k'ennaadan nuw Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossarikii» yaageedda. 20 Hewaappe guyye Sammeeli asaw hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; tumukka hinttentu ha iitatetsaa ubbaa ootseeddita; shin hinttentu kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaw kiittetteppe attina, Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggoppite. 21 Maaddenna, ashshenanne patseena eek'atuwa kaalloppite; ayaw gooппe, hewe patsennawaa. 22 Med'inaa Goday bare wolk'k'aama suntsaa

diraw bare asaa aggena; ayaw gooппe, Med'inaa Goday hinttentta bare asaa ootsanaw nashettee. 23 Hinttentu diraw woossiyaawaa aggaade Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsanawe taappe haakko; taani hinttentta lo"onne suure ogiyaa tamarissana. 24 Med'inaa Godaw yayyite; hinttentu kumentsaa wozanaappe ammanettiide, aw kiittette; hinttentu I ootseedda gitabaa hassayite. 25 Shin hinttentu iitabaa zaari zaariide ootsooппe, hinttentukka hinttentu kaatiikka d'ayana» yaageedda.

13 Saa'ooli Israa'eeliyaa bolla laa"u laytsaa kaate gidowaappe guyyiyaan, 2 Israa'eelatu giddoппe heezzu asaa dooreedda; laa"u sha"ay Mikimaasan, Beetele gezziyaan Saa'oolanna de'ee; itti sha"ay k'ay Biiniyaaman de'iyaa Gib"an Yoonataanaan de'ee; atteeda asaa Saa'ooli untunttu soo soo yeddeedda. 3 Yoonataani Gebaa'an de'iyaa Piliss's'eema olanchchatuu c'itaa bolla woraajjeedda; Piliss's'eema asatuu hewaa siseeddino. Hewaappe guyyiyaan Saa'ooli, «Ibraawetu hawaa sisiino» giide, biittaa ubbaan malakataa punisseedda. 4 Israa'eeliyaa Asay ubbay, «Saa'ooli Piliss's'eema olanchchatuu c'itaa bolla woraajjeedda; ha"i Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema asaw shenyiyyaabaa gideedda» yaagiyaa oduwaa siseedda. Asay Saa'oolakko Gelgala s'eesettiide shiik'eedda. 5 Piliss's'eema asatuu Israa'eelatuwaa olanaw hattamu sha"a paraa gaaretuwaana, usuppun sha"a paraa asatuwaanne abbaa doonaan de'iyaa shafiyaa keeshshaa olanchchatuwaanna shiik'eeddino; untunttu pude biide, Beeti-Aweenappe away doliyaa baggana de'iyaa Mikimaasan shiik'k'eeddino. 6 Israa'eeliyaa olanchchatuu barenttoo leeleeddawaanne untunttu c'itaykka loysi un"etteeddawaa be'iide, gonggoluwa gidдон, buuraa gidduwaan, zaallatu gidduwaan, kaka giddoninne haatsaw bookko ollaa gidдон k'osetteeddinno. 7 Ibraawatuwaappe amareedawanttu Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Gaadanne Gala'aade gadiyaa beeddino. Shin Saa'ooli Gelgala atteedda; aanana de'iyaa olanchchatuu ubbay yashshaw kokkoreeddinno. 8 Saa'ooli Sammeeli keereedda laappun gallassaa gam"eedda; shin Sammeeli Gelgala yibeenna; yaatina, Saa'oola Asay laalettiyaawaa doommeedda. 9 Hewaa diraw, Saa'ooli, «S'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwa taw hammite» yaageedda; ahina Saa'ooli s'uuggiyaa yarshshuwa yarshsheedda. 10 Saa'ooli s'uuggiyaa yarshshuwa polo saannakka Sammeeli gakki wod'd'eedda. Yaatina, Saa'ooli Sammeela mokkanaw kare kesseedda. 11 Sammeeli Saa'oola, «Hawe neeni ootseeddawe aye?» yaageedda. Saa'ooli, «Asay laalettiyaawaa, neenikka geedda wode yabeennawaanne Piliss's'eematu Mikimaasan

shiik'eeddaawaa taani be'aade, 12 <Piliss's'eematuu taananna olettanaw ha'i Gelgala wod'd'anawantta; taani Med'inaa Godaa maaduwwa oochchabeykke; hewaa diraw, s'uuggiyaa yarshshuwwa taani yarshshanaw koshshe> gaade k'oppaad» yaagiide zaareedda. 13 Sammeeli Saa'oola, «Neeni eeyabaa ootsaadda; Med'inaa goday ne S'oossay new immeedda azazuwaa naagabaakka. I hachche ne kawutetsaa Israa'eeliyaa bolla med'inaw minisanawaashin. 14 Simmi ha'i ne kawutetsay gam'enna; neeni Med'inaa Godaa azazuwaa naagabeenna diraw, Med'inaa Goday bare wozanaadan ootsiyaa asaa koyeedda; Aa bare asaa mooddanaadan suntseedda» yaageedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Gelgalappe denddiide, Biiniyaaman de'iyaa Gib'aa beedda. Saa'ooli barenana de'iyaa asaa paydeedda; Asay usuppun s'eetu keeshshaa gideedda. 16 Saa'ooli, Aa na'aa Yoonataaniinne untuntunna de'iyaa Asay Biiniyaaman de'iyaa Gebaa'an shiik'keeddino; Piliss's'eema asatuukka Mikimaasan shiik'keeddino. 17 Piliss's'eematu shiik'eedda sa'aappe woraajjiyaawanttu heezzu c'ugo gidiide keseeddino; untuttuppe itti c'uguu Shu'aala biittan de'iyaa Oofirakko simmiide beedda; laa'entsuu Beeti-Horooni beedda; 18 heezzentso c'uguu Beeti-Horooni sintsa yeedda, S'abo'iima Wombbaa duge s'eeliyaa zawaa ogiyaa oyk'kiide beedda. 19 Piliss's'eema asatuu, «Ibraawetuu adaanne tooraa k'os's'oppino» geedda diraw, Israa'eeliyaa biittaa ubbaan birataa k'os's'iyaawe beetiibeenna. 20 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa ubbay barenttu maraashaa s'eeraa, goma, kaltaanne baac'aa poshissanaw Piliss's'eema asatuwaakko biino. 21 Maraashaa s'eeraanne shalkkiyaa poshissanaw hospun giraame dees'iyaa biraa k'ans's'iino; kaltaa, gomaanne p'is's'uwaa poshissanaw hewoo bagga k'ans's'iino. 22 Hewaa diraw, Saa'oolannanne Yoonataannana de'iyaa asaa ubbaa kushiyan olaa gallassi toorayenne mashshay baawa; shin Saa'oolawunne Aa na'aa Yoonataana de'ee. 23 Piliss's'eematuwwa c'uguu Mikimaasa pinuwaa baanaw kesseedda.

14 Itti gallassi Saa'oola na'ay Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa hawaadan yaageedda; «Haaya; hefints baggan de'iyaa Piliss's'eematu shiik'keedda sa'aa ane boytte» yaageedda. Shin bare aawoo ha yewuwaa odibeenna. 2 He wode Saa'ooli Gib'aa matan Migiroonan, roomaanne geetettiyaa mitsaa garssan de'ee. Aanana usuppun s'eetu asatuunne 3 eefuudiyaa mayyeedda k'eesii, Akiyi de'iino. Akiyi Ikaabooda ishaanne Ahis'uuba na'aa; Ahis'uubi Seelon Med'inaa Godaa k'eesee gideedda Eeliya na'ay Piinihaasi yeleeddawaa. Yoonataani bi kichcheeddawaa Asay eribeenna. 4

Yoonataani Piliss's'eematu shiik'keedda sa'aa gakkanaw pinnanaw k'oppiyaa pinuwaassi laa'u baggaanakka s'eeray s'in'i geedda wolk'k'aama zaallatuu de'iino; ittuwaa suntsay Bodees'a; laa'entsuwaa suntsay Seena. 5 Zaallatuwaappe ittuu pinniyaasaa huup'issa baggana Mikimaasaw sintsanna de'iyaa wode, ittuu k'ay gedissa baggana Gebaa'aw sintsanna de'ee. 6 Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa hawaadan yaageedda; «Haaya; ha k'as's'arettibeennawanttu shiik'keedda sa'aa ane hefints boytte. Ooni erii, Med'inaa Goday nu diraw ootsanenttonne; Med'inaa Goday daro asan gidina, guutsa asan gidina, ashshanawaa Aa diggiyaabay ayayenne baawa» yaageedda. 7 Aa ola miishshaa tookkiyaawe, «Neeni k'oppeeddawaa ubbaa ootsa; ba; ta kumentsaa wozanaappe taani neenana de'ay» yaageedda. 8 Hewaappe guyye Yoonataani, «Yaanooppe haaya; hefints asaakko pinniide, asan be'ettana. 9 Untunttu nuuna, <Nuuni hinttentukko baanaw hewan naagite> yaagoope, nuuni de'iyaa sa'aan takkanaappe attina, untuntukko bookko. 10 Shin untunttu, <Haa nuukko pude kesite gooppe, nuuni pude kessana; ayaw gooppe, hewe Med'inaa Goday untunttu nu kushiyan aatsiide immeeddawoo nuw malaataa gidana> » yaageedda. 11 Yaatina, laa'atuukka Piliss's'eematuwwa geesotuwwa barentta besseeddino. Piliss's'eematu, «Be'ite! Ibraawetuu barenttu k'osetteedda ollaappe zuummiide kesiino» yaageeddino. 12 Hewaappe asatuu Yoonataannanne ola miishshaa tookkiyaawaa s'eegiide, «Haa nuukko pude kesite; nuuni hinttentta bessana» yaageeddino. Hewaa diraw, Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Taana kaalaade ha pudetsaa kesa. Med'inaa Goday untunttu Israa'eeliyaa kushiyan aatsiide immi diggeedda» yaageedda. 13 Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaawaa kaaletsiide, gediyaaninne kushiyan hamburuuc'iide pudetsaa kesseedda. Piliss's'eematu Yoonataana kushiyan kunddeeddino; Aa ola miishshaa tookkiyaawe kaalli kaalliide untunttu wod'eedda. 14 He koyro woraajjuwaan Yoonataaniinne Aa ola miishshaa tookkiyaawe itti goshsha gaden laatamu gidiyaa asaa wod'eeddino. 15 Hewaappe guyyiyaan, gas'aa biittan de'iyaa Piliss's'eema asatuu dagammeeddino; k'oppenawaa oliyaawantunne heeraan de'iyaa olanchchatuu yashshaw kokkoreeddinno. Biittaykka k'as's'eedda; hewenne, S'oossaappe kiitetteedda dagamaa. 16 Saa'ooli Biiniyaama biittan, Gib'an wotseedda wochchiyaa asatuu s'eelliide, Piliss's'eema olanchchatuu yaana haana piskki giide laalettiyaawantta be'eeddino. 17 Yaatina, Saa'ooli barenana de'iyaa asatuwwa, «Ane olanchchatuwaa shiishshite; nu giddoppe ooni beeddinonto be'ite» yaageedda. Untunttu shiishshiide paydiyaa wode,

Yoonataaniinne Aa ola miishshaa tookkiyaawe baynaawaa be'eeddino. 18 Saa'ooli k'eesiyaa Aakiya, «S'oossaa oochchanaw ane eefuudiyaa haa akkaade ya» yaageedda. He wode Aakii Israa'eeliyaa asaa sintsan eefuudiyaa mayyee. 19 Saa'ooli k'eesiyaana haasayishin, Piliss's'eematuwaa heeraan walassay dari dari beedda. Hewaa diraw, Saa'ooli k'eesiyaa, «Eefuudiyaa ne kushiya kessa digga» yaageedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, Saa'oolinne Aa Asay ubbay shiik'iide, olaa beeddino. Piliss's'eema asatuu ubbay shabbirettiide, barenttu mashshaan ituu ituwaa busakkiide de'iyaa wantta demmeeddino. 21 Kase Piliss's'eema asatuwaana de'iide, untuntunna pude untuntu shiik'keedda sa'aa beedda. Ibraawatuukka untunta aggiide, Saa'oolannanne Yoonataannaa de'iyaa Israa'eeliyaa asan gaketeeddino. 22 Efireema gezziyaan k'osetti utteedda hara Israa'eelatuukka Piliss's'eematu bak'atiide de'iyawaa siseeddino. Untuntukka yederssuwaa uukkiyaa asan gaketeeddino. 23 Med'inaa Goday he gallassi Israa'eeliyaa asaa ashsheeda. Beeti-Aweena katamaappe hefintsa gakkanawukka olay oletteedda. 24 He gallassi Israa'eeliyaa asatuu koshaan labbaneeddino; ayaw gooppe, Saa'ooli asaa, «Sa'ay k'ammennan de'ishiinanne taani ta morkketoo haluwaa kesennaan de'ishshin, k'uma miyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide asaa c'aak'inaan k'achcheeda. Hewaa diraw, olanchchatuwaappe k'umaa doonaakko shiishsheedda Asay ooninne baawa. 25 Olanchchatuu ubbay ubbaanna wora giddo geliyaa wode, sa'aan eessay de'ee. 26 Untuntu wora giddon eessay goggiyaawaa be'eeddino; shin c'aak'uwaa yayyeedda diraw, itti asayne bare kushiya doonaakko shiishshibeenna. 27 Shin Yoonataani bare aawuu asaa c'aak'inaan k'achcheeddawaa sisibeenna. Hewaa diraw, bare kushiyan de'iyaa s'am"aa s'eeraa ililuwaan yeddi kessiide, laac'c'eedda; Aa ayfii dooyetteedda. 28 Hewaappe guyyiyaan, olanchchatuwaappe ituu Aa, «Ne aawuu olanchchatuwa ubbaa, «Hachchi k'uma miyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide, c'aak'inaan k'achchi wotseedda; Asay ubbay labbaneeddawe hawaassa» yaageedda. 29 Hewaappe guyye Yoonataani hawaadan yaageedda; «Ta aawuu biittaw meto med'd'eedda. Taani ha eessaappe laafa laac'c'ina ta ayfii ay keeshshaa dooyetteeddento be'a. 30 Asay bare morkkatuwaappe omoodeeddawaa hachche meeddabaa gidintto, ayba lo'ee shin; untuntu wod'ana Piliss's'eematuwaa payduukka ay keeshshaa daranawaa shin» yaageedda. 31 He gallassi Israa'eeliyaa asatuu Mikimaasappe Ayaaloona gakkanaw, Piliss's'eematuwaa shoc'i simmiide daabureeddino. 32 Untuntu omooduwaa

gawuhayiide, dorssatuwaa, miizzatuwaanne maratuwaa akkeeddino; biittan c'oo shukkiide, suutsaanakka meeddino. 33 Hewaappe guyyiyaan, itti Asay Saa'oola, «Be'a; Asay suutsaana de'iyaa ashuwaa miidde, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsee» yaageedda. Hewaappe guyye I untunta, «Hinttentu nagaraa ootseeddita; wogga shuchchaa ellekka haa taakko gondorssite» yaageedda. 34 Zaaretsidekka, «Kesiidde asaa giddo biite; untunta hawaadan yaagite; «Huup'iyaa huup'iyaa hinttentu booraanne dorssaa taw haa akkiide yiite; yaatiide hawaan wogaadan shukkiide miite. Suutsaana de'iyaa ashuwaa miide, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsoppite» yaaga» yaageedda. Hewaa diraw, he gallassi k'amma asatuu ubbay bare booraa booraa ahiide, yaan shukkeeddino. 35 Saa'ooli he sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; S'oossaw yarshshiyaa sa'aa I gimbbishin, hewe aw koyruwaa. 36 Saa'ooli, «Ha k'ammaana duge Piliss's'eematuwaa kaalliide ane boytte; sa'ay wonttana gakkanaw, untuntuwaa ubbaa bonk'k'oytte; untuntakka ittuwaanne ashshenan wod'oytte» yaageedda. Untuntu, «Eeno, neena lo'eeddabaa ubbaa ootsa» yaagiide zaareeddino. Shin k'eesii, «Ane hawaan S'oossaa oochcheetto» yaageedda. 37 Hewaa diraw, Saa'ooli S'oossaa, «Piliss's'eema asatuwaa kaalaade boo? Neeni untunta Israa'eelatu kushiyan aatsaade immanii?» yaagiide oochcheedda. Shin he gallassi S'oossay aw odibeenna. 38 Yaatina Saa'ooli, «Olanchchatuwa kaappatoo, ubbay haayite; hachche ayba nagaray oosetteeddenttonne ane k'oriide demmoytte. 39 Israa'eeliyaa ashshiyaa Med'inaa Goday ero! Ta na'aa Yoonataana gidooppenne, hayk'k'anaw besse» yaageedda. Shin asaappe itti urayne k'aalaa k'aattibeenna. 40 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Hinttentu ubbaykka ya baggan ek'k'ite; taaninne ta na'aa Yoonataani ha baggan ek'k'ana» yaageedda. Hewaappe guyye asatuu, «Eeno, neena lo'owaa ootsa» yaageeddino. 41 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa, «Taw likke zaaruwaa imma» yaagiide woosseedda. Saamay Saa'oola bollanne Yoonataana bolla wod'd'ina Asay geeyeedda. 42 K'ay Saa'ooli, «Ta bollanne ta na'aa Yoonataana bolla yeggite» yaageedda. Hewaappe guyye saamay Yoonataana bolla wod'd'eedda. 43 Saa'ooli Yoonataana, «Ane neeni ootseeddawaa oda» yaageedda. Yoonataani, «Taani guutsa eessaa ililuwaa ta s'am"aa s'eeraappe laac'c'aad. Hekko taani hawaan de'ay; taani hayk'k'ana» yaageedda. 44 Saa'ooli hawaadan yaageedda; «Yoonataanaa, neeni hayk'k'ana d'ayoope, S'oossay taana wod'ol!» yaageedda. 45 Shin Asay Saa'oola, «Yoonataani, Israa'eeliyaw ha

wolk'kaama s'oonuwaa aheedawe hayk'k'anee? Hewe ubbakka hanenna! De'uwaa Med'inaa Goday ero! Aa huup'yaappe itti binnaanayne biittan wod'd'enna; ayaw gooppe, I hachche hawaa S'oossaa maaduwaan ootseedda» yaageeddino. Yaatiide Asay Yoonataana ashshina, I hayk'k'ennan atteedda. 46 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Piliss's'eema asatuwaa yederssiyaawaa aggeeda; untunttu barenttu gadiyaa simmeeddino. 47 Saa'ooli Israa'eeliyaa bolla kaate gidowaappe guyyiyaan, ubbaa ellekka de'iyaa bare morkkatuwaa oleedda; hewantukka: Moo'aabatuwaa, Amoonatuwaa, Eedoomatuwaa, S'ooba kaatetuwaanne Piliss's'eema asatuwaa. Bare beedda sa'aan ubbaan s'ooneedda. 48 I minniide oletteedda; Amaaleek'a asatuwaa s'ooneedda; Israa'eeliyaa asaa bonk'k'yaawanttu kushiyaappe ashsheeda. 49 Saa'oola attuma naanay Yoonataana, Yishiwiinne Malkkishuu'a; aw bayira naatti suntsay Meraabo; teefa naatti suntsay Miikaalo. 50 Aa machata Ahima'aas'a naatto Ahino'aamo. Aa olanchchatuu gadaaway Aa aawuwaa ishaa Neera na'aa Abaneera. 51 Saa'oola aawuwaa K'iisinne Abaneera aawuwaa Neeri Abii'eela naanaa. 52 Saa'ooli de'eedda laysaa ubbaan Piliss's'eema asatuwaana suulo olaa oletteide de'eedda. Mino asaa woy s'ala asaa demmeedda wode ubbaan, I he uraa bare olanchchatuwaan gujje.

15 Sammeeli Saa'oola, «Bare asaa Israa'eeliyaa bolla neeni kaatetanaaddan okkanaw Med'inaa Goday kiiteeddawe taana; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa. 2 Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eelatuu Gibbs'eppe kesiide yiyaa wode Amaaleek'a asatuu ogiyaan untuntunna ek'etteedda diraw, taani Amaaleek'a asatuwaa murana. 3 Ha'i ba; Amaaleek'a asatuwaa shoc'a; untunttoo de'iyawaa ubbaa ubbaanna d'ayssa; untuntta ashshoppa; untuntta mac'c'awaa attumawaa, d'ammiyaawaa k'uc'c'iyawaa, miizaa, dorssaa, gaaluwaanne hariyaa wod'a» yaagee» yaageedda. 4 Saa'ooli asaa s'eegiide, S'eleema giyaa sa'aan paydiyaa wode Israa'eeliyaa laa'u s'eetu sha'a; Yihudaappe tammu sha'a Asay de'ee. 5 Saa'ooli Amaaleek'atuwa katamaa biide, itti zanggaaraa gidдон geemetti utteedda. 6 Saa'ooli K'eena asatuwaa, «Taani hinttentta Amaaleek'a asatuwaana ittippe d'ayssenna mala, denddite! untunttu giddoppe kesite! Hawaappe kichchite! Ayaw gooppe, Israa'eelatuu Gibbs'eppe kesiyya wode, hinttenttu untuntta ubbaw loysi dees'a» yaageedda. K'eena asatuu Amaaleek'a asatuwaa giddoppe kesiide beeddino. 7 Saa'ooli Amaaleek'a asatuwaa Hawiilappe doommiide, Gibbs'e sintsan de'iyaa Shura gakkanaw shoc'eedda. 8 Amaaleek'atuwa Kaatiyaa Agaaga

pas'a de'ishshin, Saa'ooli omoodeedda; Aa asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'i wursseedda. 9 Shin Saa'oolinne Aa olanchchatuu, Agaaganne ubbaappe lo'iyaa dorssatuwaa, miizzatuwaa, bolttibolitta maratuwaa, galotuwaanne hara lo'obatuwaa ubbaa ashsheddinno; untunttu hawantta ubbaanna wod'i wurssanaw dosibeykino; shin untunttu laafabaanne kad'eteeddawaa ubbaanna d'aysseeddino. 10 Med'inaa Godaa k'aalay Sammeelakko hawaadan yaagiidde yeedda; 11 «Taani Saa'oola kaatiyaa kesseeddawoo kayyottay; ayaw gooppe, Saa'ooli taana kaalliyaawaa aggeeda; ta azazuwaa ootsibeenna» yaageedda. Hewaappe guyye Sammeeli metooteedda; he k'amma kumentsaa Med'inaa Godaakko waasseedda. 12 Wontta guuran Sammeeli denddiide, Saa'oolanna gaketanaw beedda; shin Asay aw, «Saa'ooli K'armeloosa katamaa beedda; yaan barena hassayissiyaa hawulttiyaa esseedda; hewaappe simmiide, Gelggala wod'd'eedda» yaagiide odeedda. 13 Sammeeli Saa'oolakko gakeedda; Saa'ooli Sammeela, «Med'inaa Goday neena anjjo; taani Med'inaa Godaa azazuwaa ootsaad» yaageedda. 14 Shin Sammeeli Saa'oola, «Ha taani sisiyaa dorssaa waasuunne miizaa waasuu ayee?» yaageedda. 15 Saa'ooli, «Olanchatuu hawantta Amaaleek'atuwaappe aheeddino; untunttu Med'inaa Godaw, ne S'oossaw yarshshanaw, ubbaappe lo'iyaa dorssatuwaanne miizzatuwaa ashsheddinno; shin haratuwaa muliyaakka d'aysseeddo» yaageedda. 16 Sammeeli Saa'oola, «Ane ek'k'a; Med'inaa Goday zino k'amma taw odeeddawaa taani new oday» yaageedda. Hewaappe guyye Saa'ooli, «Oda» yaageedda. 17 Sammeeli Saa'oola yaageedda; «Neeni neena s'eellina guutsa gidooppenne, Israa'eeliyaa zaretoo kaatiyaa gidabeykkii? Israa'eeliyaa bolla kaatetana mala, Med'inaa Goday neena okkeedda. 18 S'oossay neena, «Baade Amaaleek'a asatuwaa iitatuwaa ubbaanna d'ayssa; untunttu wurana gakkanaw untuntta ola» yaagiide kiiteedda. 19 Yaatina, ayaw Med'inaa Godaw azazettabeykkii? Ayaw omoodoo yaaretaade Med'inaa Godaa S'oossaa sintsan iitabaa ootsaaddii?» yaageedda. 20 Saa'ooli, «Taani Med'inaa Godaa k'aalaw azazettaaddi! Med'inaa Goday taana kiiteeddawaadan baad; Amaaleek'a asatuwaa wod'a wurssaad; untunttu Kaatiyaa Agaaga ahaad. 21 Shin olanchchatuu omooduwaappe dorssaanne miizaa ubbaappe lo'iyaaawantta, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, Gelggalan yarshshanaw akkiide yeeddino» yaageedda. 22 Sammeeli Saa'oola, «Med'inaa Goday bare k'aalaw azazettiyaawaan nashettiyaawaa keeshshaa s'uuggiyaa yarshshuwaaninne imotaan nashettii? Be'a; azazettiyaawe yarshshiyaawaappe aad'd'ee; k'ay sisiyaawe dorssaa mod'd'uwaappe aad'd'ee.

23 Ayaw gooppe, d'ibiyaawe shareechchiya nagaraa mala; k'ay otorettiyaawe eek'aw goynniyaa itatetsaa mala. Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'eedda diraw, I neeni kaatiyaa gidiyaawaa is's'eedda» yaageedda. 24 Saa'ooli Sammeela, «Taani nagaraa ootsaad; Med'inaa Godaa azazuwaanane ne k'aalaa toochchaad. Taani asaw yayyeedda diraw, untunttu geeddawaa ootsaad. 25 Hay ta nagaraa atto gaarikki; taani Med'inaa Godaw goynnana mala, taananna Gelggala denddarkii» yaageedda. 26 Sammeeli Saa'oola, «Taani neenana simmaade biikke! Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'eedda diraw, neeni Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidiyaawaa Med'inaa Goday is's'eedda» yaageedda. 27 Sammeeli Saa'oola matappe baanaw denddina, Saa'ooli Aa mayuwa mac'araa oyk'k'ina mayuu peed'eteedda. 28 Sammeeli Saa'oola, «Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa kawutetsaa neeppe peed'iide neeppe lo''iyaa ne shooroo immeedda. 29 Israa'eeliyaa Bonchchuu worddotenna, woy bare k'ofaa laammenna; ayaw gooppe, bare k'aalaa laammanaw I asaa gidenna» yaageedda. 30 Saa'ooli Sammeela, «Taani nagaraa ootsaad; shin ta gadiyaa c'imatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyaa asaa sintsan hay taana kawushshopparkii; taani Med'inaa Godaw, ne S'oossaw goynnanaadan, neeni taananna denddarkii» yaagiide zaareedda. 31 Hewaa diraw, Sammeeli Saa'oolanna ittippe Gelggala beedda; Saa'ooli Med'inaa Godaw goynneedda. 32 Hewaappe guyyiyaan Sammeeli, «Amaaleek'atuwa Kaatiyaa Agaaga taakko ahite» yaagiide azazeedda. Agaagi kokkoriidde Sammeelakko yeedda; «Tumu hayk'ku hawaadan c'ammi!» yaageedda. 33 Sammeeli Agaaga, «Ne mashshay mac'c'awannta mela ashshowaadan, ne daayakka mac'c'awanntu gidдон mela attana» yaageedda. Sammeeli Agaaga Med'inaa Godaa sintsan Gelggalan siifeedda. 34 Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli denddiide, Raama katamaa beedda; Saa'olekka bare soo Gib'aa beedda. 35 Sammeeli hayk'k'ana gakkanaw, Saa'oola be'anaw simmiide laa'entso bibeena; giddooppene, Sammeeli Saa'oola diraw yeekkeedda. Saa'oola Israa'eeliyaa bolla kaateyeeddawoo Med'inaa Goday kayyotteedda.

16 Med'inaa Goday Sammeela, «Israa'eeliyaa bolla I kaatiyaa gidenna mala, taani is's'akichcheedda Saa'oola diraw, neeni awude gakkanaw yeekekay? Ane kac'iyaan zayitiyaa kuntsaade kesa; taani neena Beetaliheemiyaa Isseyakko kiittay; kaatiyaa gidana mala, taani Aa naanatuwaa gidoppe ittuwaa doora wotsaad» yaageedda. 2 Sammeeli, «Taani waanaade boo? Saa'ooli sisiide taana wod'ana» yaageedda. Med'inaa Goday Sammeela, «Ussatto ittinno akka baade, <Taani Med'inaa

Godaw yarshshanaw yaad» yaaga. 3 Isseyakka yarshshuwaa sa'aa s'eesa. Neeni ootsanabaa taani neena bessana; taani new odiyaawaa taw okka» yaageedda. 4 Sammeeli Med'inaa Goday odeeddawaa ootseedda; Beeteleeme beedda. Beeteleeme katamaa c'imatuu kokkoriidde aanana gaketeeeddino. Untunttu Aa, «Neeni sarotetsaw yaad?» yaagiide oochcheeddino. 5 Sammeeli, «Ee; sarotetsaw yaad; taani Med'inaa Godaw yarshshanaw yaad; hinttentukka geeyite; yaatiide taananna yarshshuwaa sa'aa denddite» yaageedda; k'ay Isseyanne Aa naanaa geeshshiide, yarshshuwaa sa'aa untunttu s'eeseedda. 6 Untunttu yarshshuwaa sa'aa gakkiiyaa wode, Sammeeli Isseyaa na'aa Eli'aaba be'iide, «Tumuppe Med'inaa Goday okkiyaawe hawaan Med'inaa Godaa sintsan ek'k'eedda» yaagiide k'oppeedda. 7 Shin Med'inaa Goday Sammeela, «Aa malaa woy Aa geesaa adussatetsaa s'eelloppa; taani Aa is's'aad. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday Asay s'eelliyawaadan s'eellikke; Asay deemuwaa s'eellee; shin Med'inaa Goday wozanaa s'eellee» yaageedda. 8 Isseyi Abinaadaaba s'eesiide, Sammeela sintsa aatseedda; Sammeeli, «tuytti; Med'inaa Goday hawaakka dooribeenna» yaageedda. 9 Yaatina, Isseyi Shaama aatseedda; Sammeeli, «tuytti; Med'inaa Goday hawaakka dooribeenna» yaageedda. 10 Hewaadan ootsiidde, Isseyi bare naanaa laappunuwaa Sammeela sintsa aatseedda; shin Sammeeli Isseyaa, «Med'inaa Goday hawanta dooribeenna» yaageedda. 11 Hewaa diraw, I Isseyaa, «New de'iyaa naanay hawanttu s'alaleeyye?» yaagiide oochcheedda. Isseyi, «Ubbaappe teefa na'ay atteedda; shin I dorssatuwaa heemmee» yaageedda. Sammeeli, «Kiittaade Aa ahissa; I yaana gakkanaw nuuni yarshshokko» yaageedda. 12 Isseyi kiittiide, na'aa ahiseedda; he na'ay arssa; ayfiyaana lo''iyaa malaa lo'a. Med'inaa Goday Sammeela, «Dendda ek'k'aade okka; hawe Aa» yaageedda. 13 Sammeeli kac'iyaa zayitiyaa akkiide, Aa ishataa sintsan Daawita okkeedda. He gallassappe doommiide, Med'inaa Godaa Ayyaanay Daawita bollan wolk'k'appe wod'd'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli denddiide, Raama katamaa beedda. 14 Med'inaa Godaa Ayyaanay Saa'oolappe shaaketeedda; Med'inaa Godaappe kiitetteedda iita ayyaanay Saa'oola un'etseedda. 15 Saa'oola k'oomatuu Aa, «S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay neena un'etsee. 16 Nu goday diitsaa loytsi diis's'iyaa asaa koyana mala, bare k'oomatuwaa, hawaan de'iyaa wantta azazo. S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay neena oyk'k'iyaa wode, he bitani diitsaa diis's'ana; I diis's'ina new keekana» yaageeddino. 17 Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Diitsaa loytsiide diis's'iyaa asaa koyiide, taw akkiide

yiite» yaageedda. 18 K'oomatuwaappe ittuu Saa'oola, «Be'a; Beetaliheemiyaa Isseyaw diitsaa loytsiide diis'siyaa itti na'ay de'ee. He na'ay s'alanne tooranchcha asaa; haasayaw c'inc'c'anne malaa lo'a asaa; k'ay Med'inaa Goday aanana ittippe de'ee» yaageedda. 19 Yaatina, Saa'ooli Isseyakko kiittiide, «Ne dorssaa heemmiyaa ne na'aa Daawita taw yedda» yaageedda. 20 Hewaappe guyye Isseyi ukitsaa, ogoruwa woyniyaa eessaanne galo dorssaa mara ittuwaa hariyaan c'aaniide, bare na'aa Daawitana Saa'oolaw yeddeedda. 21 Daawite Saa'oolakko yeedda; Aa kiitan geleedda. Saa'ooli Daawita loytsi doseedda; Daawite Saa'oolaw ola miishshaa oyk'k'iyaa gideedda. 22 Yaatina, Saa'ooli Isseyaw, «Daawite taw ootsiide gam'ishsho; taani Aa dosaad» yaagiide kiitteedda. 23 Hewaappe simmina, S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay Saa'oola oyk'k'iyaa wode ubbaan, Daawite diitsaa akkiide bare kushiyan diis's'e; iita ayyaanay Aa yeddiyaa diraw, Saa'oolaw keekeenne I pas'ee.

17 Piliss's'eema asatuu barenttu olanchchatuwaa Yihudaan de'iyaa Sookko geetettiyaa sa'aa olaw shiishsheeddino; Sookoppenne Azeek'appe gidduwaan de'iyaa Efess's'amiima geetettiyaa itti sa'aan shiik'i utteeddino. 2 Saa'oolinne Israa'eelatu Eela geetettiyaa zanggaaraan shiik'i utteeddino; Piliss's'eema asatuwaana olettanaw salppiyaan keseeddino. 3 Piliss's'eema olanchchatu itti deriyaan salpina, Israa'eelatuukka hara deriyaan salppeeddino; untunttu laa'uwa zanggaaray shaakkee. 4 Gaate kataman de'iyaa, Gooliyaada geetettiyaa itti tooraa k'ara bitanii Piliss's'eematu shiik'eedda sa'aappe yeedda; Aa geesay usuppun wad'anne takkaad'e. 5 I ishatamanne laappun kiilo giraame dees'iyaa nahaasiyaa birataa kootiyaa mayyeedda; k'ay nahaasiyaa birataa k'op'iyaa bare huup'iyaan wotseedda. 6 Nahaasiyaa birataa gambbaaliyaa bare gediyaan aatseedda; bare hashiyaan nahaasiyaa birataappe k'os'etteedda s'ink'k'aa tookeedda. 7 Aa bodiyaa toomay shemayinniyaa wondarashiyaa keeshshaa; bodiyaa ayfii laappun kiilo giraame dees'ee; gondalliyaa tookkeedda itti bitanii Aa sintsan hamettee. 8 Gooliyaade ek'k'iide, k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Israa'eeliyaa olanchchato hawaadan yaagiide c'ee'k'k'eedda; «Hinttentu waanana giide olaw salppeedditee? Taani Piliss's'eema asaa gidikkittaa? K'ay hinttentu Saa'oola k'oomatuwaa gidikkitee? Ane hinttentu giddoppe itti asaa doorite; he bitanii taakko wod'd'o. 9 He bitanii taanana oletiide taana wod'ooppe, nuuni hinttentu k'oomatuwaa gidana; shin taani Aa s'oonaa de wod'ooppe hinttentu nu k'oomatuwaa gidananne nuw moodetana» yaageedda. 10 K'aykka he Piliss's'eeme bitanii,

«Taani hachche Israa'eeliyaa olanchchatuwaa naassay; taw itti asaa immite; ane laa'u oletteetto!» yaageedda. 11 Saa'oolinne Israa'eelatu Piliss's'eemiyaa k'aalaa sisiide, yeellateeddinonne daroppe yayyeeddino. 12 Daawite Yihudaa gadiyaan Beeteleheemen de'iyaa Efiraataa Isseyaa na'aa. Isseyaw hospun attuma naanay de'iino; Saa'ooli kaatiyaa gidiide de'iyaa wode, Isseyi loytsi c'imeeddanne daro de'eedda asaa. 13 Isseyaa attuma naanay bayiratiyaawantu heezzatuu Saa'oola kaalliide olaa beeddino; olaa beedda Aa heezzu naanatuwaa sunsay hawaa; bayiray Eli'aaba; teefay Aminaadaaba; heezzentsuu Shaama. 14 Daawite naanatuwaa ubbaappe teefa. Bayira heezzu naanay Saa'oola kaalleeddino; 15 shin Daawite bare aawuwaa dorssatuwaa heemmanaw Saa'oola mataappe Beeteleeme simerettee. 16 He Piliss's'eemi oytamu gallassaa guuranne omarssi yiide, Israa'eelatuwaa naassee. 17 Itti gallassi Isseyi bare na'aa Daawitaw hawaadan yaageedda; «Ha s'iis'etteedda tishaappe tammu kiilo giraamiyaanne ha tammu ukitsatuwaa akkaade, ne ishatoo afaade ne ishatuu shiik'eedda sa'aa ellekka gatsa. 18 Ha tammu nukaa pilatuwaakka untunttu shaalak'aw afa; ne ishatuu waan de'into be'aade, untunttu saro de'iyaa malaataa untuttuppe akkaade ya. 19 Kaatiyaa Saa'ooli, ne ishatuwaanne Israa'eeliyaa Asay ubbay, Piliss's'eema asatuwaana oletiide, Eela Zanggaaraan de'iino» yaageedda. 20 Daawite wontta guuraana dendiide dorssaa wudiyaa hara asaa hentsiide, Isseyi azazeeddawaa c'aani akkiide beedda. Israa'eeliyaa olanchchatu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide garmmaamiide olaw salppishin, Daawite gakkeedda. 21 Israa'eeliyaa asatuunne Piliss's'eema asatuu ittuu ittuwaakko s'eelliide salppeeddino. 22 Daawite bare aheedda miishshaa shink'k'aa naagiyaawaa kushiyan wotsiide, olaa salppiyya wos's'i biide, bare ishatuwa saroteedda. 23 Daawite bare ishatuwaana haasayishin, Gaateppe yeedda tooraa k'aray, Piliss's'eemiyaa Gooliyaade bare salppiyaappe gas'aa kesiide, haroodewaadanka Israa'eelatuwaa naasseedda; I naassiyaawaa Daawite siseedda. 24 Israa'eeliyaa Asay ubbay he bitaniyaa be'eedda wode, loytsi yayyiide aappe bak'atteddino. 25 Israa'eeliyaa Asay ittuu ittuwaa, «Ha kesiya bitaniyaa be'eedditee? I tumuwaappe Israa'eeliyaa naassanaw kesseedda! Ha bitaniyaa wod'iyaa uraw Kaatiyaa Saa'ooli daro ak'uwa immana; k'ay bare naattokka aw immana; Aa aawuwaa golliyya Asay Israa'eelan kaatiyaa giiraakka giireenna» yaageeddino. 26 Daawite bare matan ek'k'eedda asaa, «Ha Piliss's'eemiyaa wod'iide, ha yeellaa Israa'eeliyaappe k'uc'iyaa uraw ayay oosettanee? Ha k'as's'arettiibeenna Piliss's'eemi, de'uwa

S'oossaa olanchchatuwaa naassiyaawe I oonee?» yaagiide oochcheedda. 27 Shin untuntu Aa, «Ha bitaniyaa wod'iyaa uraw hawe hawe oosettana» yaagiide kasewaadankka aw zaareeddino. 28 Daawite asaana haasayaawaa Aa ishay ubbaappe bayiray Eli'aabi sisiide, Daawita bolla hank'k'uwaa ees's'i kesseedda; «Neeni ha sa'aa ayaw yaad? He amareeda dorssatuwaa woran oonana yeggaad? Ne oturuwaanne ne wozanaa itatetsaa taani eray; neeni olaa be'anaw yaadda» yaageedda. 29 Daawite, «Taani ha'i ay ootsaadditaa? Haray attooppe haasayanawukka danddaykittaa?» yaageedda. 30 Daawite bare ishah aggiide, hara asaakko simmiide, kasewaadankka oochcheedda; Asay aw kasewaadankka zaareedda. 31 Daawite haasayeeddawaa siseedda asatuu Saa'oolaw odeeddino; Saa'ooli Daawita s'eesiseedda. 32 Daawite Saa'oola, «Ha bitaniyaa gaasuwaan O wozanaykka yayoppo; taani ne k'oomay baade, ha Piliss's'eemiyanna olettana» yaageedda. 33 Saa'ooli Daawita, «Ha Piliss's'eemiyanna neeni olettanaw danddayakka; ayaw gooppe, neeni na'aa; shin na'atetsaappe doommiide, I olettiide dic'ceedda asaa» yaageedda. 34 Shin Daawite Saa'oola, «Taani ne k'oomay ta aawuwaa dorssatuwaa heemmay; gaammu woy Babbantsaa malatiyaa do'ay yiide wudiyaappe dorssaa oyk'kiyaa wode, 35 Aa kaallaade taani baade Aa doonaappe wotsa akkay; taakko simmiyaa wode, buuchchaa oyk'k'aade, shoc'a wod'ay. 36 Taani ne k'oomay gaammuwaanne babbantsa wod'aad; ha k'as's'aretibeenna Piliss's'eemi de'uwaa S'oossaa olanchchatuwaa naasseedda diraw, ikka untuntuppe ittuwaadan hanana. 37 Gaammuwaanne babbantsa s'uguntsaappe taana ashsheeda Med'inaa Goday ha Piliss's'eemiyaa kushiyaappekka ashshanawaa» yaageedda. Saa'ooli Daawita, «Ba; Med'inaa Goday neenana gido» yaageedda. 38 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare mayuwaa Daawita mayzeedda; Daawita huup'iyaan nahaasiyaa birataa k'op'iyaa wotseedda; nahaasiyaa birataa kootiyaakka Daawita mayzeedda. 39 Daawite bare ola mayuwaa bolla mashshaa danc'ceedda; hametti be'eedda; shin danddayibeenna; ayaw gooppe, hewaa malaa mayuwaa mayyi erenna. Hewaappe guyyiyaan, Daawite Saa'oola, «Taani hawaa mala mayuwaa mayyaade meezetabeenna diraw, hawaana baanaw danddayakke» yaagiide ola mayuwaa ubbaanna k'aareedda. 40 Daawite bare hentsaa gatimaa oyk'kiide, shaafaappe muyla shuchchaa ichcheshatuwaa mas'i akkiide, bare k'arc'c'ituwan yeggeedda; bare yambbarshshaa oyk'kiide, Gooliyaadekko mateedda. 41 Gooliyaadekka Daawitakko shiik'i shiik'ide matattedda; gondalliyaa tookkiyaa bitanii Aa sintsan de'ee. 42 I Daawita

tishshi ootsi s'eelliide, Daawite na'aa gideeddawaanne malaa lo'anne arssa giddeeddawaa be'iide kad'eedda. 43 Daawita, «Neeni gatimaa oyk'k'aade ta bolla yaanaw, taana kanaa gaaddiyye?» yaageedda; bare s'oossatuwaa suntsan Daawita shek'k'eedda. 44 I k'aykka Daawita, «Haaya; taani ne ashuwaa saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo immana» yaageedda. 45 Daawite Piliss's'eemiyaa, «Neeni mashshaa, bodiyaanne s'ink'k'aa oyk'k'aade ta bolla Iyyaasa; shin taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan, neeni naasseedda Israa'eeliyaa olanchchatuu S'oossaa suntsan ne bolla yay. 46 Hachche Med'inaa Goday neena ta kushiyan aatsi immana; taani neena shoc'ana; ne k'ood'iyaa muuc'a olana. Piliss's'eema olanchchatuwaa anhaa saluwaa kafotuwawunne sa'aa do'atoo taani hachche immana; yaatina, Israa'eelan S'oossay de'iyawaa sa'aan de'iyaa Asay ubbay erana. 47 Med'inaa Goday bare asaa ashshanaw tooraa woy mashshaa koyennawaa hawaan shiik'eedda Asay ubbay erana; ayaw gooppe, olay Med'inaa Godaawaa. I hinttentta ubbaa nu kushiyan aatsi immana» yaageedda. 48 Piliss's'eemi dendiide biide, Daawitana olaa gaketanaw shiik'eedda wode, Daawite olettiiyaa olaw ellekka wos's'eedda. 49 Daawite bare k'arc'c'iitiyaa giddo kushiya yeddiide, itti shuchchaa akkiide yambbarshshan wotsiide yambbariide, Piliss's'eemiyaa deemuwaa c'addeedda. Shuchchay bitaniyaw deemuwaa giddo geleedda; yaatina, bitanii biittan guufanniide kunddeedda. 50 Yaatiide Daawite Piliss's'eemiyaa yambbarshshaanne shuchchaan s'ooneedda. Daawite bare kushiyan mashshay baynnan Piliss's'eemiyaa c'addiide wod'eedda. 51 Daawite wos's'iide biide, Aa bolla kes ek'kiide, Piliss's'eemiyaa mashshaa oyk'kiide shookuwaa gidoppe shoddi akkiide, Aa k'ood'iyaa muuc'eedda. Piliss's'eema asatuu barenttu tooraa k'aray hayk'keeddawaa be'eedda wode bak'attedino. 52 Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay dendiide waasiide, Piliss's'eema asatuwaa Gaatenne Ek'iroona katamatuwaa penggetuwaa gatsanaashin yedersseeddino; Piliss's'eema asaa anhay Gaatenne Ek'iroona gakkanaw, Shaa'irayma afiyaa ogiyaan ubbaan kunddeedda. 53 Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema asatuwaa yederssi simmiide, untuntu shiik'eedda sa'aa bonk'k'eeddino. 54 Daawite Piliss's'eemiyaa k'ood'iyaa Yerusaalame aheedda; shin Piliss's'eemiyaa ola miishshaa bare dunkkaaniyaa gidдон wotseedda. 55 Daawite Piliss's'eemiyaakko biishshin, Saa'ooli be'eedda wode, olanchchatuu kaappuwaa Abaneera, «Abaneera, ha wodallay O na'ee?» yaagiide oochcheedda. Abaneeri Saa'oola, «Kawoo, ne shemppu ero taani Aa erikke» yaagiide zaareedda. 56 Kaati zaariide, «Yaatooppe ha wodallay O

na'enttonne ane oochchaade gakka» yaageedda. 57 Daawite Piliss's'eemiyaa wod'iide simmeeddawaappe guyyiyaan, muuc'eedda Piliss's'eemiyaa huup'iyaa oyk'k'eedda saanna, Abaneeri Aa Saa'oola sintsa akkiide afeedda. 58 Saa'ooli Aa, «Wodallaw, neeni O na'ee?» yaagiide oochcheedda. Shin Daawite, «Taani Beetalieemiyaa ne k'oomaa Isseyaa na'aa» yaagiide zaareedda.

18 Daawite Saa'oolanna haasayiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Saa'oola na'aa Yoonataani Daawitana daro mata dabbotetsaa med'd'eedda; Yoonataani Daawita bare huup'iyaadan siik'eedda. 2 He gallassaappe doommiide, Saa'ooli Daawita barenana wotseedda; bare aawuwaa soo guyye simmennaan diggeedda. 3 Yoonataani Daawita bare huup'iyaadan siik'iyaa diraw, aanana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda. 4 Yoonataani bare mayyeedda kaabbaa k'aariide, bare ola mayuwaanna, bare mashshaanna, bare wonddaafiyaananne bare sak'kiyaanna ittippe Daawitaw immeedda. 5 Saa'ooli kiitteedda ubbabaa Daawite poliide ootsiyaa diraw, Saa'ooli Daawita bare olanchchatuu gidдон gadaawaa suntseedda; hewe asaa ubbaakka Aa olanchchatuwaakka nashechcheedda. 6 Daawite Piliss's'eemiyaa Gooliyaada wod'ina Asay soo simmiyaa wode, mac'c'a Asay nashechchaa yetsaa yes's'iiddinne duriidde, kabaruwaa bak'k'iiddenne diitsaa diis's'iidde, Kaatiyaa Saa'oola mokkanaw Israa'eeliyaa katamatuwaa ubbatuwaappe kesseedda. 7 Mac'c'awanttu duriidde, «Saa'ooli sha"aa wod'eedda; Daawite tammu sha"aa wod'eedda» yaagiide yes's'eeddino. 8 Saa'ooli ha yetsay iitina, loytsi hank'k'etteedda; Saa'ooli bare k'ofaan, «Daawita, «Tammu sha"aa wod'eedda» giide, taana, «itti sha"aa wod'eedda» geeddino; yaatina, kawutetsaappe attina aw ayee atteedawe?» yaageedda. 9 He gallassaappe doommiide, Saa'ooli Daawita k'anaate afyiyaan s'eelleedda. 10 Wonttetsa gallassaa iita ayyaanay S'oossaappe kiitettiide, Saa'oola oyk'k'eedda; Saa'ooli bare son elumetteedda. Daawite haroodewaadan diitsaa diis's'eedda; Saa'ooli tooraa bare kushiyan oyk'k'i utteeddawe, 11 «Daawita godaana gatsaade sikkaad» giide tooraa s'onggeedda. Shin Daawite laa"u geedde aappe haleedda. 12 Med'inaa Goday Saa'oola aggiide Daawitana de'iyaa diraw, Saa'ooli Daawitaw yayyeedda. 13 Hewaa diraw, Saa'ooli Daawita bare sintsaappe haassiide, sha"a olanchchatoo kaappuuwaa keseedda. Yaatina, Daawite bare c'itaa olan kaaletseedda. 14 Med'inaa Goday Daawitana ittippe de'iyaa diraw, I ootsiyaabay ubbay aw injjeteedda. 15 Daawite ootsiyaabay ubbay loytsi injjetiyaawaa Saa'ooli be'iide, aw loytsi yayyeedda. 16 Shin Daawite untuntta olan

kaaletsiyaa diraw, Israa'eelanne Yihudaa Asay ubbay Aa siik'eeddino. 17 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Daawita, «Ta naatta bayirata Meraaba hannash; taani O new mache ootsaade immana; neeni mino asaa gida; yaataade Med'inaa Godaa olaa oletta» yaageedda. Saa'ooli bare wozanaan, «Taani Aa bochchikke; Piliss's'eema asatuu Aa wod'ana» yaagiide k'oppeedda. 18 Shin Daawite Saa'oola, «kaatiyaanna bollotanaw taani oonee? Ta soo asaykka ayee? Woy ta aawuwaa yaraykka Israa'eeliyaa asaa gidдон ayee?» yaageedda. 19 Shin Saa'oola naatta Meraaba Daawitaw imettiyyaa wodii gakkina, Mahoola katamaappe yeedda, Adirii'eela geetettiyyaa itti bitaniyaw imettaaddu. 20 Gidooppenne, Saa'oola naatta Miikaala Daawita siik'aaddu; Saa'ooli hewaa sisiide nashetteedda. 21 I bare wozanaan, «Aw p'ire gidana malanne Piliss's'eema asatuu Aa wod'ana mala, taani Miikaala Daawitaw immana» yaagiide k'oppeedda. Hewaa diraw, Saa'ooli Daawita, «Neeni taananna bollotanaw hawe new laa'entso kaac'aa» yaageedda. 22 K'aykka Saa'ooli bare k'oomatuwaa s'eesiide, «Kaatii neenan nashetteedda; Aa k'oomatuu ubbaykka neena dosiino; ha"i neeni kaatiyaanna bollota yaagiide s'uuran Daawitaw odite» yaagiide azazeedda. 23 Untunttu I geeddawaadankka Daawitaw odeeddino; shin Daawite untunttoo, «kaatiyaanna bollotanawe hinttenttoo laafabaa malatiyye? Taani hiyyeessanne eretenna asaa» yaagiide zaareedda. 24 Saa'oola k'oomatuu Daawite geeddawaa Saa'oolaw odeeddino. 25 Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Daawitaw hawaadan yaagiide odite; «Kaatii bare morkkatuwaawaa haluwaa kessanaw s'eetu Piliss's'eema asatuwaa k'aaratuwaappe attina, neeppe hara c'ilooshshaa koyenna» yaagite» yaageedda. Saa'ooli hewaa geeddawe, «Daawite Piliss's'eematuwaa kushiyan hayk'k'o» giide k'oppeedda dirassa. 26 Saa'oola k'oomatuu Saa'ooli geeddawaa Daawitaw odeeddino; kaatiyaanna bollotiyaawe Daawita nashechcheedda. Hewaa diraw, bullachchaa gallassay gakkanaappe kasetiide, 27 Daawitenne Aa Asay dendiide beeddino; Piliss's'eematuwaappe laa"u s'eetu asaa wod'eeddino. Daawite kaatiyaanna bollotanaw he asatuwaa k'aaratuwaa ahiide, kawoo kumentsaa paydiide sheed'd'edda. Hewaa diraw, Saa'ooli bare naatto Miikaala Daawitaw immeedda. 28 Saa'ooli Med'inaa Goday Daawitana ittippe de'iyawaanne Aa naatta Miikaala Daawita siik'iyawaa ereedda. 29 Hewaa diraw, Saa'ooli Daawitaw kasewaappe aatsiide yayyeedda. Saa'ooli bare de'uwaa laysaa ubbaan Daawitaw morkke gideedda. 30 Piliss's'eeme kaappatuu olettanaw kesiyaawaa aggibeykkinno; shin olaw kesseedda payduwaa ubbaan Saa'oola gadaawatuu

ubbaappe s'oonuu haniyaawe Daawitessa; hewaa diraw, I erteettedda asaa gideedda.

19 Saa'ooli bare na'aa Yoonataanaawunne bare k'oomatuwaa ubbaw, «Daawita wod'ite» yaagiide odeedda; shin Saa'oola na'ay Yoonataani Daawita loytsi siik'eedda. **2** Hewaa diraw, Yoonataani Daawitaw hawaadan yaagiide odeedda; «Ta aawuu Saa'ooli neena wod'anaw koyee; wontti guura new naagetta; itti sa'aan k'osettaade de'ashsha. **3** Taani ta aabbuna baade, neeni k'osetteedda gaden ek'kana; taani nebba aw odaadde, aappe siseeddabaa new odana» yaageedda. **4** Yoonataani Daawitewaa nashshiide, bare aawuwaa Saa'oola hawaadan yaageedda; «Kaatii bare k'oomaa Daawita naak'k'oppo; ayaw gooppe, I neena naak'k'ibeenna; I ootseeddabay neena loytsi go"eedda. **5** I Piliss's'eemiyaa wod'iyaa wode bare shemppoo k'arettibeenna. Med'inaa Goday Israa'eliyaa ubbaw wolk'kaama s'oonuwaa immeedda; hewaa be'aade neenikka nashetaadda. Yaatina, neeni geeshsha asaa naak'kanaw ayaw k'oppay? Gaasuu baynnan Daawita wod'anaw ayaw koyay?» yaageedda. **6** Saa'ooli Yoonataani odeeddawaa sisiide, «Med'inaa Goday ero, taani Daawita wod'ikke» yaagiide c'aak'k'eedda. **7** Yoonataani Daawita s'eesiide, haasayeeddawaa ubbaa odeedda. Yaatiide Daawita Saa'oolakko aheedda; Daawite Saa'oolanna kasewaadanka de'eedda. **8** Hara olaykka denddeedda; Daawite kesiide Piliss's'eema asatuwaana oletteedda; untuntta wolk'kaama shochchaa shoc'ina, untunttu Aa sintsaappe bak'atteedino. **9** Hewaappe simmiide, Saa'ooli tooraa oyk'k'iide bare son utti de'ishshin, iita ayyaanay Med'inaa Godaappe kiitettiide Aa oyk'k'eedda. Yaatina, Daawite diitsaa diis's'ishin, **10** Saa'ooli Daawita godaana gatsiide Dantsanaw (oytsanaw) tooraa s'onggeedda; shin Daawite aappe haleedda; tooray godan ek'k'eedda. He gallassaa K'amma Daawite bak'atiide kessi akkeedda. **11** Hewaappe guyyiyaan, «Daawita goliyaa naagiide, guura Aa wod'ite» yaagiide Saa'ooli asaa Daawita soo kiitteedda. Yaatina, Daawita machata Miikaala, «Hachche K'amma neeni ne shemppuwaa ashshana d'ayooppe, wontti hayk'kaasa» yaagaadde Daawitaw odaaddu. **12** Miikaala Daawita maskkootiyaanna wotsaaddu; Daawite bak'atiide kessi akkeedda. **13** Miikaala soo misiliyaa akkaade arssaan gisisaaddu; huup'issaana deeshsha isikiyaa wotsaaddu; yaataade afilaa mayzzaaddu. **14** Daawita omoodiide ahana mala, Saa'ooli asaa kiitteedda; Miikaala, «Daawite saketteedda» yaagaaddu. **15** Hewaappe guyyiyaan, Daawita be'ana mala, Saa'ooli he asatuwaa guyye kiittiide, hawaadan yaageedda; «Taani Daawita wod'anaadan Aa arssaana tookkiide akkiide ahite» yaageedda. **16** Shin asatuu

soo geliyaa wode, he soo misilii arssaan giseeddawaa demmeeddino; Aa huup'issaana deeshshaa isikii de'ee. **17** Saa'ooli Miikaala, «Neeni ayaw hawaadan ootsaade taana c'immaad? Ta morkkii kessi akkanaadan ayaw bak'atissaadii?» yaageedda. Hewaappe guyye Miikaala, «I taana, «Taana kessaade yedda; hinna d'ayooppe, taani neena wod'ana» yaageedda» yaagaade zaaraaddu. **18** Daawite bak'ati attiiide, Raaman de'iyaa Sammeelakko beedda; Saa'ooli barena ootseedda ubbabaa Sammeelaw odeedda. Inne Sammeeli Raaman de'iyaa Naayoota giyaa sa'aan biide utteeddino. **19** Saa'ooli, «Daawite Raaman de'iyaa Naayootan de'ee» yaagiyaawaa siseedda. **20** Daawita omooddana mala, asaa yaa kiitteedda. Shin timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay timbbitiyaa odishiininne Sammeelikka ek'k'iide untuntta kaaletsishin untunttu be'eedda wode, Saa'ooli yeddeedda asaa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda; untunttukka timbbitiyaa odeeddino. **21** Saa'ooli hewaa siseedda wode, hara asaa yeddeedda; untunttukka k'ay timbbitiyaa odeeddino. Saa'ooli heezzentso asaa yeddeedda; hewanttukka timbbitiyaa odeeddino. **22** Yaatina, I bare huup'iyaw Raama baanaw denddeedda; biide Seekun de'iyaa wolk'kaama ollaa gakkeedda; «Sammeelinne Daawitenne hak'an de'iiinoo?» yaagiide oochcheedda. Untunttu, «Hini Raaman de'iyaa Naayootan de'iiino» yaagiide zaareeddino. **23** Hewaa diraw, Saa'ooli Raaman de'iyaa Naayoota beedda; k'ay S'oossaa Ayyaanay Aa bollakka wod'd'eedda; Raaman de'iyaa Naayoota gakkanaw, timbbitiyaa odiiide beedda. **24** Bi gakkiiide, bare mayuwaa k'aariide, Sammeela sintsan timbbitiyaa odeedda; he gallassaa ubbaanne k'amma ubbaa kallo giseedda. Asay, «Saa'olekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» guussay hawaassa.

20 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Raaman de'iyaa Naayootappe bak'atiide, Yoonataanakko beedda; Yoonataana, «Taani ay ootsaadditaa? Ta bayzuu ayee? Ne aawuu taana wod'anaw koyiyaawe, taani Aa waata k'ohiinee?» yaagiide oochcheedda. **2** Yoonataani, «Hewe neeppe haakko! Neeni hayk'kakka. Be'a, guutsabaa gidiina, gitabaa gidiina, ta aawuu taw odennan de'iidde ayaanne ootsenna. Ta aawuu ha yewuwaa taappe ayaw k'ossi? Hewaadan gidenna!» yaagiide zaareedda. **3** Shin Daawite Yoonataana, «Neeni taana siik'yaawaa ne aawuu loytsi ereedda; ne aawuu barew, «Yonaataani ha yewuwaa erooppe I kayyotana!» yaageedda. Shin Med'inaa Goday ero; ne shemppu ero; taappenne hayk'uwaappe gidduwaan mes's'i itti tangguu atteedda» yaagiide c'aak'k'eedda. **4** Yoonataani, «Neeni kiiteta geeddawaa ayaanne taani new

ootsana» yaageedda. 5 Hewaappe guyye Daawite hawaadan yaageedda; «Sisa, wontti aginaa s'eeruwa banchchiyya gallassaa; taani kaatiyaanna k'umaa maana koshshee. Shin taani baade wontti peeshina omarssi gakkanaw, gaden k'osettana. 6 Ne aawuu taana koyooppe, neeni Aa, «Daawitenttu soo Asay ubbay laytsaa yarshshuwa yarshshiyaa wode gidiyaa diraw, Beeteleeme bare katamaa ellekka baana giide, taana oochchiide beedda» yaaga. 7 Hewaappe guyye I, «Yaanooppe lo"» yaagooppe, taw ne k'oomaw saro; shin I hank'kettooppe, I taana k'ohanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa hewan era. 8 Neena gidoope, neeni taw ne k'oomaw lo"obaa kiiteta; ayaw gooppe, neeni taananna ne k'oomaanna Med'inaa Godaa sintsan c'aak'etaadda. Shin taanan bayzuu de'oppe, taana neeni wod'a! Ne aawoo taana aatsa immoppa» yaageedda. 9 Yoonataani, «Hewe neeppe haakko! Ta aawuu neena k'ohanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa taani ereeddentto, new odikkitaayye?» yaagiide zaareedda. 10 Hewaappe guyye Daawite, «Ne aawuu new iita zaaruwaa zaarooppe, taw odanawe oonee?» yaagiide oochcheedda. 11 Yoonataani, «Haaya; gade boytte» yaageedda; yaatina, laa"attuukka gade beeddino. 12 Yoonataani Daawita hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ero, taani wontti peeshina ta aawuwa k'orana. I new lo"uwaa k'oppooppe, taani kiittaade neena erissana. 13 Shin ta aawuu neena k'ohanaw koyeeddawaa gidoope, k'ay hewaa taani neena erissennan aggooppenne neena saruwaan moyzza yeddennan aggooppe, Med'inaa Goday taw iito! Med'inaa Goday ta aabunna ittippe gideeddawaadan neenanakka ittippe gido. 14 Taana Asay wod'enaadan ta de'uwaa laytsaa ubbaan aggena siik'uwaa, Med'inaa Godaawaa mallaa taw kiiteta. 15 K'ay Goday Daawita morkkatuwa ubbaa gadiyaappe d'ok'olleedda wodekka, ta golliiyaa asaappe ne siik'uwaa haassoppa» yaageedda. 16 Hewaa diraw, Yoonataani, «Med'inaa Goday Daawita morkkatuwa oochcho» yaagiide Daawita golliiyaa asaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda. 17 Yoonataani Daawita bare huup'iyaa siik'eedda diraw, «Neeni taana tumu siik'iyawaa k'onc'c'issanaw ane taw laa'entsuwa c'aak'k'a» yaagiide c'aak'k'iseedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, Yoonataani Daawita, «Wontta aginaa s'eeruwa banchchiyya gallassaa; neeni uttiyaa sa'ay mela de'oppe, neeni baynnawe erettanawaa. 19 Wontti peeshina omarssi baade, ha metuu doommeedda gallassi neeni k'osetteedda sa'aan k'osetta; k'osettaade Es'ela giyya zaallaappe guyyenna takkashsha. 20 Taani ayentto s'onggiyaawaa malataade, Aa miyiyaanna heezzu pootsatuwa wonddaafiyaan dukkana. 21 Hewaappe guyyiyaan, ta k'oomaa, «Baade zubbetuwa koya» yaagaadde

kiittana; taani Aa kiittaadde, «Be'a; zubbetuu neeppe ha baggana de'iino; taakko akkaade ya» yaagiyaawaa gidoope, haaya; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ero, new sa'i saro; neena ayayenne bochchenna. 22 Shin taani ta k'oomaa, «Be'a; zubbetuu neeppe hini baggana de'iino» yaagiyaawaa gidoope, neeni aggade ba; ayaw gooppe, Med'inaa Goday neena wora yeddeedda. 23 Neeninne taani haasayeedda k'aalaa c'aak'uwaa gidoope, hewoo neeppenne taappe gidduwaan Med'inaa Goday med'inaw markka» yaageedda. 24 Hewaa diraw, Daawite gaden k'osetteedda. Aginaa s'eeruwa banchchiyya gallassay gakeedda wode, Kaatiyaa Saa'ooli k'umaa maanaw yeedda. 25 Haroode bare uttiyaa sa'aan godaa lank'kiyaan utteedda; Yoonataani aappe sintsa bazuwaan utteedda; Abaneeri Saa'oola lank'kiyaan utteedda; shin Daawita sa'ay mela de'ee. 26 Saa'ooli he gallassaa ayinne gibeenna; ayaw gooppe, Saa'ooli, «Daawite ayentto haneedda; he gallassaa banchchennaadan tuneedda; tuma I tuneedda» yaagiide k'oppeedda. 27 Shin wonttetsa gallassikka, aginaw laa'entso gallassi Daawita sa'ay mela de'ee. Saa'ooli bare na'aa Yoonataana, «Isseya na'ay zinokka hachchikka k'umaa maanaw ayaw yibeennee?» yaagiide oochcheedda. 28 Yoonataani, «Daawite Beeteleeme baana giide taana oochcheedda; 29 I taanikka, «Nu golliiyaa Asay kataman yarshshuwa yarshshiyaa dirawunne ta ishaykka taana azazeedda diraw, hay taana yeddaarikkii; neeni taana siik'iyawaa gidoope, ane taani ta ishatuwa be'anaw bay» yaageedda. Kaatiyaa maaddappe maanaw I yibeennawe hewaa gishshassa» yaagiide zaareedda. 30 Saa'ooli Yoonataana bolla hank'k'uwaa ees's'i kesiide hawaadan yaageedda; «Laa geellanne makkalanchcha mishiratti na'aw, neeni ne huup'iyaw kawushanawunne neena yeledda ne daayo kawushshanaw neeni Isseya na'aa bagga giddeeddawaa taani erikkitaayye? 31 Isseya na'ay ha sa'aa bolla de'eedda peeshan ubbaan neeni woy ne kawutetsay ek'enna. Ha"i kiittaade taw Aa ahissa; ayaw gooppe, I hayk'anaw bessee» yaageedda. 32 Hewaappe guyye Yoonataani bare aawuwa Saa'oola, «I ayaw hayk'k'ii? I ootseeddabay ayee?» yaagiide oochcheedda. 33 Shin Saa'ooli Yoonataana wod'anaw tooraa Aa bolla s'onggeedda. Hewaa diraw, Yoonataani bare aawuu Daawita wod'anaw k'ofaa k'achcheeddawaa ereedda. 34 Hank'k'uwaa ees'etiide maaddappe denddee ek'k'eedda; bare aawuu Daawita kawushsheedda diraw Yoonataani kayyottiide, he aginaw laa'entso gallassaa mibeenna. 35 Wontta Yoonataani Daawitana gaketanaw gade biide barenanna itti yalaga na'aa akkiide beedda. 36 Yoonataani na'aa, «Taani wonddaafiyaan dukkiyaa zubbetuwa wos's'aade

koya» yaageedda; hewaappe guyyiyaan na'ay wos'siyaa wode, zubbiyaa hefintsa dukkeedda. 37 Na'ay Yoonataana zubbi wod'd'eedda sa'aa gakeedda wode, Yoonataani na'aa s'eesiide, «Zubbii neeppe hini baggana de'ennee?» yaageedda. 38 K'aykka Yoonataani na'aa, «elleella; elleellaade ba; ek'k'oppa!» yaagiide bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide odeedda. He na'ay zubbiyaa mas'iide akkiide, bare godaakko aheedda. 39 Na'ay ha yewuwaa ayinne erenna; Yoonataanne Daawita s'alaalay eriino. 40 Yoonataani bare ola miishshaa na'aw immiide, «Tookka akkaade katamaa afa» yaageedda. 41 Na'ay beeddawaappe guyyiyaan, Daawite he zaallaa guyyeppe kesseedda; Yoonataana sintsan gulbbatiide, bare deemuwaa biittaa boshissiide heezzu gede goyneedda. Hewaappe guyyiyaan, ittuu ituwaanna yerettiide yeekkeeddino; shin Daawite Yoonataanappe aad'uwaa yeekkeedda. 42 Yoonataani Daawita, «Saro ba; «Ne giddoninne ta giddon, ne zeretsaa giddoninne ta zeretsaa giddon, Med'inaa Goday med'inaw markka gido» yaagiide nuuni laa"uu Med'inaa Godaa suntsaan c'aak'keeddo» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawite denddiide beedda; Yoonataanikka katamaa guyye simmeedda.

21 Daawite k'eesiyaa Abimeleekakko Nooba katamaa beedda; Abimeleeki Daawitana gaketanaw kokkoriidde yiide, «Neeni ayaw neerekkka de'ay? Ayaw hara Asay neenana de'ennee?» yaagiide oochcheedda. 2 Shin Daawite k'eesiyaa Abimeleeka, «Kaatii taana, «Taani neena kiiteedda yewuwaanne azazeedda azazuwaa ooninne eroppo» yaagiide taana ittibaa azazeedda. Ta asatuu itti sa'aan taananna gaketanaadan odaad. 3 Ha'i ne kushiyan ayay de'ii? Ichcheshu bashe ukitsaa woy de'eeddawaa ayaanne taw immaarikkii» yaageedda. 4 Hewaappe guyye k'eesii Daawita, «Asay ubbay miyaa ukitsay taw baawa; shin geeshsha ukitsay de'ee; he asatuu barena mac'c'a asappe naageeddawaa gidoope, untunttu maanaw danddayiino» yaageedda. 5 Hewaappe guyye Daawite k'eesiyaa, «Tuma nuuni ha kiitaw keso saappe doommiide, mac'c'a asappe naagetteeddo; haray atto geeshsha gidenna kiitaa wodekka untunttu asatetsay geeshsha; hachche ubbaa aad'd'iide geeyanaw koshshennee!» yaageedda. 6 Hewaa diraw, k'eesii Daawitaw geeshsha ukitsaa immeedda; ayaw gooppe, k'eesiyaw de'iyaa woy ho"iyaa ukitsaa Aa sa'aan wotsanaw Med'inaa Godaa sintsaappe dentseedda geeshsha ukitsaa s'alala. 7 Saa'oola k'oomatuaappe itti bitanii he gallassaa Med'inaa Godaa sintsan naagiidde de'ee; Aa suntsay Doyk'a; I Eedooma biittaa asaa; Saa'oola mehiyaa heemmiyaawanttoo I kaappuwaa. 8 Daawite Abimeleeka, «Tooray woy mashshay

new de'anddeeshsha? Kaatiyaa kiitay elleelliso diraw, taani ta mashshaa woy hara ola miishshaa ahabeeyikke» yaagiide oochcheedda. 9 Shin Abimeleeki, «Neeni Eela Zanggaaraan wodeedda Piliss's'eemiyaa Gooliyaada mashshay hawaan de'ee; c'urk'k'aan I s'aas'ettiide, eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaappe guyye baggana de'ee. Neeni koyiyaawaa gidoope Aa akka; aappe attina, hara mashshay hawaan baawa» yaagiide zaareedda. Hewaappe guyye Daawite, «Hewaa mala hara mashshay baawa; Aa taw hamma» yaageedda. 10 He gallassi Daawite denddiide, Saa'oolappe bak'atiide, Gaate katamaa Kaatiyaa Akiishakko beedda. 11 Shin Akiisha oosanchchatuu, «Hawe Daawite bare biittan kaatiyaa gidenneeyye? K'ay mac'c'a asatuu yes's'iiddinne duriidde, «Saa'ooli sha"aa wodeedda; Daawite tammu sha"aa wodeedda» yaagiide sabbeedda bitaniyaa gidenneeyye?» yaageeddino. 12 Daawite untunttu haasayaa bare wozanaan oyk'kiide, Gaate Kaatiyaa Akiisha loytsi yayyeedda. 13 Hewaa diraw, Daawite untunttu sintsaan wozanay boshetteedda asa malateedda; untunttu Aa oyk'k'ana haniyaa wode, gooyiyaawaadan kare penggiyaa ifitsaa k'aac'eretseenne buuchchaanna duge zaariide saassuwaa lolkayee. 14 Akiishi bare oosanchchatoo, «Be'ite; hawe bitanii gooyee. Hinttentu ayaw Aa taakko aheeddittee? 15 Ha bitanii ta sintsan gooyanaadan hinttentu aheeddawee, ta matan haray gooyiyaawe d'ayineyye? Ha bitanii ta soo gelanaw bessiyye?» yaageedda.

22 Daawite Gaate katamaappe bak'atiide, Adulaama katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa beedda; Aa ishatawaanne Aa aawuwaa soo Asay ubbay hewaa siseedda wode, untunttu yaa duge aakko wod'd'eeddino. 2 Metooteeddawanttu, woy ac'uwana geleeddawanttu, woy sa'ay iiteeddawanttu ubbatuu Daawitakko shiik'eeddino; I untunttoo kaappuwaa gideedda. Itti oyddu s'eetuwa gidiyaa Asay aanana de'ee. 3 Daawite he saappe denddiide, Moo'aaben de'iyaa Mis'ip'p'a beedda; Moo'aabe kaatiyaa, «S'oossay taw ootsanabaa taani erana gakkanaw ta aatonne ta aawuwaa ne matan wotsissaarikii» yaagiide woosseedda. 4 Hewaa diraw, Daawite untunttu Moo'aabe kaatiyaa matan wotseedda; geesuwa giddon Daawite k'osetti utteedda wode ubbaan untunttu kaatiyaa matan de'eeddino. 5 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Gaadi Daawitakko yiide, «Geesuwaa giddon gam"oppa; ha saappe denddaade Yihudaa gadiyaa ba» yaageedda; Daawite he saappe Hereta wora beedda. 6 Daawitenne Aa Asay beetteeddawaa Saa'ooli siseedda; Saa'ooli Gib'aa katamaa matan de'iyaa deriyaan, tamariskka geetettiyaa mitsaa garssan tooraa oyk'kiide utteedda; Aa oosanchchatuu Aa dooddiide ek'k'eeddinno. 7 Saa'ooli

untuntta, «Hinttentoo, Biiniyaama asatoo, sisite! Isseya na'ay goshshaanne woyniyaa tokkiyaa sa'aa hinttentu ubbaw immanee? Shaalak'atuwaanne s'eeuwaa kaappatuwaa ootsiide hinttentta suntsanee? 8 Hinttentu ubbay ta bolla mak'etteedda; ta na'ay Isseya na'aanna k'aalaa c'aak'uwaa c'ak'k'eteeddawaa ooninne taw odibeenna. Hintteppe itti asayenne taw k'arettenna; hachchewaadanka ta na'ay ta k'oomaa taana wod'isanaw dentseeddawaa ooninne taw odibeenna» yaageedda. 9 Saa'oola oosanchchatuwaanna ek'k'eedda Edoomiyaa Doyk'i Saa'oola, «Isseya na'ay Ahis'uuba na'aa Abimeleekakko Nooba katamaa beeddawaa taani be'aaddi. 10 Abimeleeki Daawite ootsanabaa Med'inaa Godaa oochcheedda; yaatiide Daawitaw shink'kaa immeedda; k'ay Piliss's'eemiyaa Gooliyaada mashshaakka aw immeedda» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Ahis'uuba na'aa k'eesiyaa Abimeleekanne Nooba kataman k'eesatuwaa gidliide de'iyaa Aa aawuwaa soo asaa ubbaa kaatii s'eesissina, untunttu kaatiyaakko yeeddino. 12 Saa'ooli Abimeleeka, «Ahis'uuba na'aw, sisa» yaageedda. Abimeleeki, «Ero ta godaw» yaageedda. 13 Saa'ooli Aa, «Neeninne Isseya na'ay ta bolla ayaw mak'etteeddite? Neeni aw ukitsaanne mashshaa immaade, I taana wod'anaw denddana mala, aw S'oossaa ayaw oochchaaddii?» yaageedda. 14 Abimeleeki kaatiyaa, «Ne k'oomatuwaa ubbaa gidduwaan Daawitedan ammanettiyaawe, kaatiyaanna bolloteeddawe, neena naagiyaawannta azaziyaawenne ne soo asaa giddon loytsi bonchchettiyaawe haray oonee? 15 Taani aw S'oossaa oochchishin, hawe taw koyro? gidenna! Kaatiyaw, taana ne k'oomaa woy ta aawuwaa soo asaa ubbaa ayinne moottoppa; ayaw gooppe, taani ne k'oomay ha yewuwaa guutsa gidina wolk'kaama gidinakka mule erikke» yaageedda. 16 Kaatii, «Abimeleeka, neeninne ne aawuwaa golliyaa Asay ubbay hayk'kana» yaageedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare matan ek'k'iide naagiyaawannta, «Med'inaa Godaa k'eesetuwaa wod'ite; ayaw gooppe, untunttukka Daawita maaddeeddino; Daawite bak'ateeddawaa eridde, taw odibeykino» yaageedda. Shin kaatiyaa oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'eesatuwaa bolla barenttu kushiya wotsennan is's'eeddino. 18 Yaatina kaatii Doyk'a, «K'eesetuwaa neeni wod'a» yaagiide azazeedda. Edoomiyaa Doyk'i k'eesetuwaa shoc'eedda; he gallassi eefuudiyaa mayyeedda hospun tammanne ichcheshu k'eesetuwaa I wod'eedda. 19 Hewaa bollakka k'eesatuwaa katamaa, Nooba k'ara mashshaan busakkeedda; he kataman de'iyaa attumawaa, mac'c'awaa, naanaa, k'eer naanaa, mehetuwaa, haretuwaanne dorssatuwaa k'ara mashshaan Doyk'i suppu ootseedda. 20 Shin Ahis'uuba na'aa Abimeleeka

naanatuwaappe Abiyaataara geetettiya itti na'ay kessi akkiide, Daawitakko bak'ateedda. 21 Saa'ooli Med'inaa Godaa k'eesetuwaa wod'eeddawaa Daawitaw odeedda. 22 Daawite Abiyaataara, «Edoomiyaa Doyk'i he sa'aan de'iyawaa taani be'eedda wode, I Saa'oolaw odanawaa he gallassi eraad. Ne aawuwaa soo asaa ubbaa hayk'oo ooshettiyaawe taana. 23 Simmi neeni taananna de'a; yayyoppa. Neena wod'anaw koyiyaa uray taana wod'anaw koyiyaawaa; shin neeni ta matan saro de'ana» yaageedda.

23 «Piliss's'eema asatuu K'a'ila katamaa oliino; katsaakka bonk'kiino» yaagiya oduwaa Daawite siseedda. 2 Daawite Med'inaa Godaa, «Taani baade Piliss's'eema asatuwaa oloo?» yaagiide oochcheedda. Med'inaa Goday Daawita, «Ba; Piliss's'eema asatuwaa ola; K'a'ila katamaa ashsha» yaageedda. 3 Shin Daawita asatuu, «Nuuni hawaan Yihudaa biittan de'iiddenne yayyeetto; shin Piliss's'eema asatuwaanna olettanaw nuuni K'a'ila katamaa biidde, waan aatsi yayyaneeshsha!» yaageeddino. 4 Hewaa diraw, Daawite zaaretsiide Med'inaa Godaa oochcheedda; Med'inaa Goday Aa, «Piliss's'eema asatuwaa taani new aatsa immana; dendda; K'a'ila katamaa ba» yaageedda. 5 Daawitenne Aa Asay K'a'ila katamaa biide, Piliss's'eema asatuwaanna oletteeddino; untunttu mehiyaa omoodeeddino. Untuntuppe daro asaa wod'iide, Daawite K'a'ila katamaa asaa ashsheeda. 6 Abimeleeka na'ay Abiyaataare Daawitakko K'a'ila katamaa bak'atiyaa wode, eefuudiyaa geetettiya mayuwaa akkiide beedda. 7 Daawite K'a'ila katamaa beeddawaa Saa'ooli sisiide, «S'oossay Daawita ta kushiyan aatsi immeedda; ayaw gooppe, ifitsayenne dirssay de'iyaa katamaa geliide, barekka k'ashetteedda» yaageedda. 8 K'a'ila katamaa biide, Daawitanne Aa asaa dooddana mala, Saa'ooli bare olanchchatuwaa ubbaa s'eseedda. 9 Saa'ooli bare bolla iitabaa mak'k'eteeddawaa Daawite ereedda; k'eesiyaa Abiyaataara, «Eefuudiyaa haa akka ya» yaageedda. 10 Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, ta gaasuwaan Saa'ooli K'a'ila katamaa bayzanaw mak'k'eteeddawaa taani ne k'oomay wurssaade sisaad. 11 K'a'ila katamaa Asay taana Saa'oolaw aatsiide immaneehsha? Taani ne k'oomay siseeddawaadan Saa'ooli tumukka haa yaaneeshsha? Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, taw ne k'oomaw odaarikii» yaageedda. Med'inaa Goday Daawita, «Ee; Saa'ooli yaanawaa» yaagiide zaareedda. 12 Daawite, «K'a'ila katamaa asatuu taananne ta asaa Saa'oolaw aatsiide immaneehsha?» yaagiide zaaretsiidekka oochcheedda. Med'inaa Goday, «Ee; untunttu hinttentta aatsiide immana»

yaageedda. 13 Daawitenne usuppun s'eetu gidiyaa Asay K'a'iila katamaappe kesiide, itti saappe itti sa'aa hemetaa oyk'keeddino. Daawite K'a'iila katamaappe bak'ateeddawaa Saa'ooli siseedda wode, baanaw k'oppeeddawaa aggi basheedda. 14 Daawite bazuwaa geesotuwaaninne Ziifa woran de'iyaa zoozetuwaan de'eedda. Saa'ooli Aa demmanaw ubbaa gallassi koyee; shin S'oossay Aa Saa'oola kushiyan aatsi immibeenna. 15 Daawite Ziifa woran de'iyaa Horeesha giyaa saan de'ishshin, Saa'ooli barena wod'anaw kesseeddawaa Daawite ereedda. 16 Saa'oola na'aa Yoonataani denddiide, Daawitakko Horeesha beedda; Daawita S'oossan wol'k'aa demmanaadan mintsetsiidde, 17 «Yayyoppa; ta aawuwaa Saa'ooli neena kushiyaaninne bochchenna; neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetana; taanikka neeppe garssana mooddana; haray atto ta aawuu Saa'oleekka hewaa ereedda» yaageedda. 18 Untunttu laa'attuukka Med'inaa Godaa sintsan ittuu ituwaanna c'aak'k'etteeddino; Daawite Horeeshan gam'ina Yoonataani bare soo beedda. 19 Ziifa asatuu Saa'oolakko Gib'aa katamaa biide, «Daawite Yasemoonappe gedissa baggana Hakiila Deriyaa bolla Horeesha geesuwaan nu matan k'osetti utteedda. 20 Nu kaatiyaw, ha''ikka neeni doseedda wode haa duge wod'd'a; yaatooppe, nuuni Aa ne kushiyan aatsi immana» yaageeddino. 21 Saa'ooli untunttu, «Hinttentu taw k'aretteedda diraw, hinttentu Med'inaa Goday anjo. 22 Biide ane gujiidekka geeshshite; Daawite daro gede hak'a binttonne k'ay yaan ooni Aa be'eeddentto, geeshshiide erite; ayaw gooppe, I loytsi c'inc'c'a giyaawaa taani sisaad. 23 Daawite k'osettiyaa sa'aa ubbaa be'iide, muruta yewuwaa akkiide, taakko simmiide yiite. Hewaappe guyyiyaan, taani hinttenana baana; I he heeraan de'oppe, taani Aa kumentsaa Yihudaa yaraa gidдон demmana gakkanaw koyana» yaageedda. 24 Hewaa diraw, untunttu Saa'oolappe sintsaide Ziifa beeddino. Daawitenne Aa Asay Yasemoonappe gedissa baggana de'iyaa Maa'oonna woran Aaraba geetettiyaa gad'an de'iino. 25 Saa'oolinne Aa Asay Daawita koyanaw beeddino. Daawite hewaa siseedda wode, zaallaakko wod'd'iide, Maa'oonna woran utteedda. Saa'ooli hewaa siseedda wode Maa'oonna bazzuwaa Daawita koyiidde beedda. 26 Saa'ooli deriyaappe itti bagga miyyiyaanna bee; Daawitenne Aa Asay hinkko bagga miyyiyaanna biino. Untunttu Saa'oolappe bak'atanaw elleelliino; ayaw gooppe, Saa'oolinne Aa asatuu, Daawitanne Aa asatuwaa oyk'k'anaw mati utteeddino. 27 Shin kiitetteeddawe Saa'oolakko yiide, «Haaya! Piliss's'eema asatuu biittaa bolla woraajjeeddino» yaageedda. 28 Saa'ooli Daawita koyiyaawaa aggiide, Piliss's'eema asatuwaana olettanaw beedda. Hewaa diraw, he sa'ay «Shaakkiyaa

zaallaa» geetetteedda. 29 Daawite he saappe kesiide, Enggaada katamaa matan de'iyaa geesotuwaan utteedda.

24 Saa'ooli Piliss's'eema asatuwaa yederssiyaa saappe simmina, «Daawite Enggaada katamaa matan de'iyaa woran de'ee» giide aw odeeddino. 2 Israa'eeliyaa ubbaa giddoppe dooretteedda heezzu sha'a asaa Saa'ooli akkiide, Daawitanne Aa asaa koyanaw, «Wora Deeshshatuu Geessiyaa Zaallaa» giyaa sa'aa mata beedda. 3 Saa'ooli ogiyaa doonaan dorssaa ak'uwwaa matan de'iyaa gonggoluuwaakko yeedda; sheeshshaw uttanaw gonggoluuwaa giddo geleeedda. Daawitenne Aa Asay gonggoloo giduwaakko shiik'iide utteeddino. 4 Daawita Asay Aa, «Hekko taani ne morkkiyaa ne kushiyan aatsa immana; neeni Aa ne koyeeddawaadan ootsana yaagiide Med'inaa Goday new odeedda gallassay hachcha» yaageeddino. Daawite Saa'oola erissennan shiik'iide, Saa'oola mayuwaa s'eeraappe k'ans'si akkeedda. 5 K'ans's'eeddawaappe guyyiyaan, Daawite bare wozanaan kayyotteedda. 6 Daawite bare asatuwaa, «Med'inaa Goday okkiide kaateyeedda ta godaw taani hewaa ootsanaawaa woy Aa bolla ta kushiya dentsanawaa S'oossay taappe haasso; ayaw gooppe, S'oossay okkiide kaateyeeddawe Aa» yaageedda. 7 Daawite hawaadan seeriide, Saa'oola bare asan boshissennaan diggeedda. Saa'ooli gonggoluuwaa giddoppe kesiide, bare ogiyaan geleeedda. 8 Saa'ooli beeddawaappe guyyiyaan, Daawite gonggoluuwaa giddoppe kesiide, Saa'oola, «Ta godaw, kaatiyaw!» yaagiide s'eeseedda; Saa'ooli guyye zaariidde s'eelleedda; Daawite biittan duge guufanniide, Saa'oolaw goyneedda. 9 Yaatiide Daawite Saa'oola, «Daawite neena k'ohanaw koyee giyaa asatuwaa k'aalaa neeni ayaw sisay? 10 Ha gonggoluuwaa gidдон Med'inaa Goday neena hachche taw aatsi immeeddawaa neeni ne ayfiyaan be'aadda; taani neena wod'anaadan amareedawanttu taana dentsetseeddino; shin taani, Med'inaa Goday okkiide kaateyeeddawaa I gidiyaa diraw, taani ta goda bolla ta kushiya dentsikke yaagaadde neena ashshaad. 11 Ta aawoo, be'a; ta kushiyan de'iyaa ne mayuwaa s'eeraa hawaa s'eella! Ne mayuwaa s'eeraappe k'ans's'a akkaad; shin neena wod'abeykke; taani neena k'ohabeennawaanne makkalabeennawaa akeekaade era; taani neena k'ohabeykke; shin neeni taana wod'anaw shankkataasa. 12 Newaanne tawaa Med'inaa Goday pirdo; Med'inaa Goday neeni taana k'oheddawaa haluwaa kesso; shin taani ne bolla ta kushiya dentsikke. 13 Beni wode, litaa ootsiyaawantuppe iitabay kesee yaagiyaa leemisuu de'ee; hewaa diraw, taani neena kushiyaaninne bochchikke. 14 Israa'eeliyaa kaatii O bolla keseeddee? Neeni oona oyk'k'anaw koyay? Hayk'keedda kanaa woy

kattolliiyaa koyay? 15 Med'inaa Goday nu gidдон daannato; newaanne tawaa I pirdo; ta yewuwwa s'eelliide, ta diraw I mootetto; ne kushiyaappe taana I ashsho» yaageedda. 16 Daawite Saa'oolaw haasayiiaawaa wursseedda wode, Saa'ooli Daawita, «Ta na'aw Daawitaa, hewe ne k'aalee?» yaageedda; Saa'ooli bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda. 17 K'aykka Daawita, «Neeni taappe aad'd'eedda s'illuwwa; ayaw gooppe, taani new iitabaa ootsina, neena taw lo'obaa ootsaadda. 18 Med'inaa Goday taana hachche new aatsi imminakka neeni taana wod'abeenna diraw, taw neeni ootseedda lo'obaa taana bessaada. 19 Asay bare morkkiyaa demmiide k'ohennaan yeddiyye? Neeni taw hachche ootseedda keekatetsaa diraw, Med'inaa Goday neena anjio. 20 Ha'ikka neeni Israa'eeliyaw kaatiyaa gidanawaanne Israa'eeliyaa kawutetsay ne maataa garssan ek'kanawaa taani eray. 21 Ha'i simmi taappe guyyiyaan, ta zeretsaa neeni duutsennaadaaninne ta suntsaakka ta aawuwwa golliyaappe k'uc'c'ennaadan Med'inaa Godaa suntsan taw c'aak'k'a» yaageedda. 22 Daawite Saa'oolaw c'aak'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare soo simmiide beedda; Daawitenne Aa Asay pude geessuwwa beeddino.

25 Sammeeli hayk'k'ina Israa'eeliyaa asatuu ubbay shiik'iide, aw yeekkeeddino; Raama kataman de'iyaa Aa son moogeeddino. Hewaappe guyyiyaan, Daawite Paaraana bazuwwa beedda. 2 Maa'oonan itti bitanii de'ee; he bitaniyaw ak'uu K'armmeloosan de'ee; I daro dure; itti sha'a deeshshatuunne heezzu sha'a dorssatuu aw de'iino. I untunttu isikiyaa K'armmeloosa kataman meedee. 3 He bitaniyaa suntsay Naabaala; Aa machchatti suntsay Abigaalo. Iza eranchchanne malaa lo'a machchattio; shin I asinay mek'etsi baynna iita asaa. I Kaaleeba yara. 4 Daawite woran de'iidde, dorssaa isikiyaa Naabaali meediyaawaa siseedda. 5 Daawite tammu wodallatuwwa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Naabaalakko K'armmeloosa katamaa biide, ta suntsan Aa sarotite; 6 Saro de'ay! Neenikka ne golliyaa asayikka saree! New geeddawe ubbay saro de'iil! 7 «Neeni dorssaa isikiyaa meediyaawaa taani sisaad; ne dorssaa heemmiyaawanttu nuunanna ittippe de'eedda wode, nuuni untuntta genibeykko; untunttu K'armmeloosa kataman utteedda wode ubbaan untuntubaappe ayaynne pac'c'ibeenna. 8 Hewaa neeni ne k'oomatuwwa oochchooppe, untunttu new odana. Nuuni hachche shoobiyya gallassi neekko yeedda diraw, ta wodalla asatoo hayyanaa lo'a; ne kushiyan de'iyaabaappe ne k'oomatoonne ne na'aa Daawitaw hayyanaa imma yaagite» yaagiide azazeedda. 9 Daawita asatuu Naabaalakko gakkiiide, Daawita kiitaa

aw odeeddino; hewan naageeddino. 10 Naabaali Daawita k'oomatuwwa, «Daawite oonee? Isseya na'ay oonee? Ha wodiyaan daro k'oomatuu barenttu godatuwaappe bak'atiino. 11 Ta ukitsaa, ta haatsaanne ta dorssaa meediyaawanttoo shuketteedda ashuwwa dentsaade, ha oonenttonne yeedda sa'ay erettenna asatoo ayaw immoo?» yaageedda. 12 Daawita asatuu simmiide guyye beeddino. Bi gakkiiide Naabaali geeddawaa ubbaa Daawitaw odeeddino. 13 Daawite bare asatuwwa, «Hinttentu mashshaa mashshaa danc'cite» yaageedda; hewaappe guyyiyaan ubbatuukka barenttu mashshaa mashshaa danc'c'eeddino; Daawitekka bare mashshaa danc'c'eedda. Daawite oyddu s'eetuwwa gidiyaa asatuwaana pude beedda; laa'u s'eetu Asay untunttuwwa naagiidde atteedda. 14 K'oomatuwaappe ittuu Naabaala machchato Abigaalo hawaadan yaageedda; «Daawite woran de'iidde nu godaa, <Saro> gaanaw asaa kiitteedda; shin I untuntta boreedda. 15 Gidoppekka, ha asatuu nuw loytsi lo'a; untunttu nuuna genibeykkinno; nuuni untunttunna ittippe dembban peesheedda wode ubbaan nubaappe ayaynne pac'c'ibeenna. 16 Nuuni nu dorssaa wudiyya untunttu matan heemmiyaa wode, k'ammaanne gallassi untunttu nuw dirssaa gideeddino. 17 Hayanaa ha yewuwwa waatanenttonne K'oppa; ayaw gooppe, nu godaa bollanne Aa soo asaa bolla kobabay kessana hanee. Nu goday hewaa mala mek'etsi baynna iita asaa gideedda diraw, ooninne aw haasayanaw danddayenna» yaageedda. 18 Abigaala ellekka laa'u s'eetu komppu ukitsaanne laa'u ogoruwwa woyniyaa eessaa, s'iis'etteedda dorssatuwwa ichcheshatuwwa, tammanne laappun kiilo giraame tishaa s'iis'aa, itti s'eetu wurc'c'o woyniyaa teeraanne balasiyaa bak'etsaa melaappe laa'u s'eetuwwa akkaade, hariyaan c'aanaaddu. 19 Yaataade K'oomatuwwa, «Hinttentu taappe sintsaw aad'd'iide biite; taani hinttentu geeduwwa kaallana» yaagaaddu; shin bare asinaa Naabaalaw ayinne odabeykku. 20 Bare hariyaa toggaadde deriyaana duge zanggaaraa wod'd'iyaa wode, Daawitenne Aa Asay iikko simmiide duge wod'd'iino; iza untunttunna gakettaaddu. 21 Daawite bare wozanaan, «Abaappe ayaynne pac'c'ennaadan taani ha bitaniyaa ak'uwaa ubbaa naageeddawe c'oo mela; taani lo'eeddawaa kushiyya I taw iitaa zaareedda. 22 Wontta guura gakkanaw, taani aabaa gideedda ubbaappe itti attumawaanne pas'a aggooppe, S'oossi taana pas'a aggooppo» yaageedda. 23 Abigaala Daawita be'eedda wode, hariyaappe ellekka wod'd'aade, Daawita sintsan biittan guufannaade aw wutishaaddu. 24 Iza Aa gediyaan kunddaade, «hay ta godaw, ha bayzuu ta s'alalaassa gido! Taana ne k'oomatoo haasayissaarikkii; taani ne k'oomatta haasayiiaawaa sisaarikkii. 25 Ha mek'etsi

baynna iita bitaniyaabaa, Naabaalabaa sisoppa; «Naabaala» guussay «Eya» giyaawaa; I bare suntsaadanka eeyaa. Ta godaw, neeni kiitteedda asatuwaa taani ne k'oomatta be'abeykke. 26 «Med'inaa Goday ero! Ne shemppu ero! Neeni suutsaa gussennaadaaninne ne kushiyan ne haluwaa kessennaadan, neena ta godaa te'eeddawe Med'inaa Godaa. Ne morkketuunne neena ta godaa k'ohanaw koyiyaawanttu Naabaaladan hanino. 27 Ha imotay taani ne k'oomatta new ta godaw aheeddawe neena kaaliyaa asatoo imetto. 28 Hay ta godaw, taani ne k'oomatta baleedda balaa atto yaaga! Neeni Med'inaa Godaa olaa oletiyaa diraw, Med'inaa Goday neenanne ne zeretsaa kaateyana. Neeni de'eedda laytsaa ubbaan iitatetsay ne bolla beettooppo. 29 «Ayaa asayenne neena wod'anaw koyooppe, itti uray bare al'o miishshaa naagiyaawaadan, Med'inaa Goday ne S'oossay neena saro naagana. Shin shuchchaa yambbarshshan oliyaawaadan, I ne morkkatuwa de'uwaa olana. 30 Med'inaa Goday ta godaw ootsanaw haasayeedda keekatetsaa ubbaa ootsiyaa wodenne Israa'eeliyaa bolla kaateyiyaa wode, 31 gaasuu baynna suutsaa gusseeddawaan woy bare haluwaa kesseeddawaan ta godaa wozanay dagammennanne hirgenna. Med'inaa Goday new keekeedda wode, taana ne k'oomatoo dogoppa» yaagaaddu. 32 Daawite Abigaalo, «Neena taananna gaketanaw hachche kiitteedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay galatetto. 33 Neeni lo'o k'oppeedda dirawunne taani asaa suutsaa gussennaadaan ta kushiya c'igetennaadan diggeedda diraw, anijetta. 34 Hewe bayinnawaa gidooppe, taani neena k'ohennaadan te'eedda de'uwaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay ero! Neeni taananna gaketanaw elleellaade yeennentto, sa'ay wonttana gakkanaw, Naabaalabaa gidiyaa itti attuma asinne pas'a attena» yaageedda. 35 Abigaala aw aheedawaa I kushiyaappe Daawite akkiide, «Ne soo saro g akka. Taani ne k'aalaa sisaad; ne ooshaakka akkaad» yaageedda. 36 Abigaala simmaade Naabaalakko yiyaa wode, kaatiyaa son giigiyaa baalaa mala baalaa miziidde son utteedda; Naabaali loytsi matsottiide, bare wozanaan nashettee. Hewaa diraw, sa'ay wonttanaw, Abigaala aw ayaanne k'aattabeykku. 37 Wontta Naabaali matsuwaa zaareeddawaappe guyyiyaan, Aa machatanne ha yewuwaa ubbaa aw odaaddu; Naabaala wozanay daaburina I jollu geedda. 38 Tammu gallassaappe simmina, Med'inaa Goday Naabaala shoc'ina, I hayk'keedda. 39 Naabaali hayk'keeddawaa Daawite siseedda wode, «Med'inaa Goday galatetto! Naabaali taana shek'keeddawaa haluwaa I keseedda; taani Aa k'oomay iitabaa ootsennaadan te'eedda; Naabaali ootseedda itatetsaa Med'inaa Goday Aa huup'yaan zaareedda» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan,

Daawite Abigaalo akkanaw kiitaa yeddiide ooshisheedda. 40 Daawita k'oomatuu K'armeloosa katamaa Abigaalikko biide, «Neni Daawita gelanaaddan neena akkiide baanaw I nuuna neekko kiitteedda» yaageeddino. 41 Abigaala biittan guufanna wutushaade, «Taani ne k'oomata new kiittetanawunne ne k'oomatuwaa gediya meec'c'anaw giiga uttaad» yaagaaddu. 42 Abigaala ellekka dendaade bare hariyaa toggaaddu; I danggaas'iretuu ichcheshatuu izo kaalliide beeddino; Daawita k'oomatta baade, Daawita gelaaddu. 43 Daawite hawaappe kase Iziraa'eeliyaa Ahino'aamokka akkeedda; untuntu laa"attuukka Aa machatuwaa. 44 Saa'ooli Daawita machchato, bare naatto Miikaalo Galliima kataman yeletteedda Laawisha na'aa Pals's'i'elaw immeedda.

26 Ziifa asatuu Saa'oolakko Gib'aa katamaa biide, «Daawite Yasemoona sintsan de'iyaa Hakiila giya deriyaan k'osetti utteedda gidennee?» yaageeddino. 2 Hewaappe guyye Saa'ooli denddiide, Israa'eelatuwaappe dooretteedda heezzu sha"a asatuwaa akkiide, Daawita koyanaw Ziifa bazuwaa beedda. 3 Saa'ooli Yasemoona sintsan de'iyaa Hakiila deriyaa bolla ogiyaa gas'aan dunkkaaneedda; shin Daawite he woran utteedda. Saa'ooli Aa kaalliide yaa beeddawaa eriide, 4 geeddiyaawantta yeddiide, Saa'ooli tumukka he sa'aa gakkeddawaa geeshsheedda. 5 Daawite denddiide, Saa'ooli dunkkaaneedda sa'aa beedda; Saa'oolinne ola gadaaway Neera na'aa Abaneeri giseedda sa'aa be'eedda. Saa'ooli geessuwaa gidдон giseedda; olanchchatuu Aa yuushshuwaan de'iino. 6 Daawite Hiitiyaa Abimeleekanne S'aruuya na'aa Yoo'aaba ishaa Abishaaya, «Saa'ooli shiik'eedda sa'aa taananna baanawe oonee?» yaagiide oochcheedda. Shin Abishaayi, «Taani neenana baana» yaageedda. 7 Hewaa diraw, Daawitenne Abishaayi he gallassaa k'amma olanchchatuwaakko yiyaa wode, Saa'ooli bare tooraa huup'isana biittan esiidde, geessuwaa gidдон giseeddawaa demmeeddino. Abaneerinne olanchchatuu Aa yuuyyi aad'd'iide giseeddino. 8 Abishaayi Daawita, «S'oossay ne morkkiyaa hachche ne kushiyan aatsi immeedda; taani ta tooraan Aa itti gede biittaana gatsaade sikkay; taani Aa laa"u geedde c'addanaw koshshenna» yaageedda. 9 Shin Daawite Abishaaya, «Neni Aa wod'oppa; Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla bare kushiya dentsiyaa oonanne S'oossay murana» yaageedda. 10 K'aykka I Abishaaya, «Med'inaa Goday ero! Med'inaa Goday Aa shoc'anawaa taani eray; bare gallassay gakkina I hayk'k'ana, woy olettanaw biide I d'ayana. 11 Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla taani kushiya dentsennaadan taana Med'inaa Goday te'o. Ane Aa huup'isaan de'iyaa tooraanne haatsaa otuwaa akkaade dendda» yaageedda.

12 Hewaappe guyye Daawite Saa'oola huup'isaan de'iyaa tooraanne haatsaa otuwaa akkeedda; untunttu beeddino. Shin untuntta ooninne be'ibeenna, woy ooninne eribeenna, woy ooninne beegottiibeena; Med'inaa Goday wolk'k'aama gem"ishshuwaa untunttu bolla yeggeedda diraw, ubbatuukka gem"ishshuwaa tayrotteeddino. 13 Daawite hefintsaa pinniide, hara deriyaa huup'iyaan unddenna sa'aan haakkiide ek'keedda. 14 Daawite Saa'oola olanchchatuwaanne Neera na'aa Abaneera, «Abaneera! Abaneera! Taani s'eesiyaawaa sisikkii?» yaagiide waasseedda. Abaneeri, «Ha s'eesiide kaatiyaa gem"ishshuwaa diggiyaawe oonee?» yaageedda. 15 Hewaappe guyye Daawite, «Neeni wozanaama asaa gidikkiyye? Israa'eeliyaa gidдон ne mali ooni de'ii? Yaatina, kaatiyaa ne godaa ayaw naagikkii? Ayaw gooppe, itti Asay kaatiyaa ne godaa wod'anaw yaa beedda. 16 Neeni ootseeddabay lo'a gidenna. Med'inaa Goday ero! Neeninne ne olanchchatuu Med'inaa Goday okkeedda hinttentu godaa naagibeenna diraw, untunttu hayk'anaw besse. Kaatiyaa tooraanne Aa huup'isaan de'iyaa haatsaa otuwaa be'ay?» yaageedda. 17 Saa'ooli Daawita k'aalaa gidiyaawaa eriide, «Ta na'aw Daawitaa, hewe ne k'aalee?» yaageedda. Daawite, «Ee; ta godaw, kaatiyaw, hewe ta k'aalaa» yaageedda. 18 K'ayyaka I Saa'oola, «Ta godaw, taana ne k'oomaa neeni ayaw kaallay? Taani ay ootsaadditaa? Taani ay bayzaaditaa? 19 Ha"ikka ta godaw, kaatiyaw, neeni ta k'aalaa, ne k'oomaa k'aalaa sisanaadaan taani neena woossay; Med'inaa Goday neena ta bolla dentseeddawaa gidoope, yarshshuwaa I akko; shin asatuu neena dentseeddawaa gidoope, untunttu Med'inaa Godaa sintsan shek'etteeddawantta gidino! Ayaw gooppe, «Bare; hara s'oossatoo goynna» yaagiide, Med'inaa Godaa biittan taw de'iyaa es'saappe untunttu taana ha"i kesseeddino. 20 Ha"i simmi Med'inaa Godaa sintsaappe haakkiide de'iyaa biittan ta suutsaa gussoppa; itti Asay akka shankkatanaw deriyaa huup'iyaa kesiyaawaadan, Israa'eeliyaa kaatii itti kattolliyyaa koyanaw kesseedda» yaageedda. 21 Saa'ooli Daawita, «Taani nagaraa ootsaad. Ta na'aw Daawitaa, haa simma! Hachche k'amma neeni taana hayk'uaappe ashsheeda diraw, taani neena laa'entso genikke. Tumuppe taani eeyabaa hanaad; wolk'k'aama balaa balaad» yaageedda. 22 Daawite, «Kaatiyaw, ne tooray hawesh; ne asatuwaappe itti Asay yiide akko. 23 Asay huup'iyaan huup'iyaan s'illeeddabawunne ammanetteedabaw Med'inaa Goday Aa gatiyaa c'iggee. Neena Med'inaa Goday hachche ta kushiyan aatsiide immeedda; shin Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla taani ta kushiya dentsanaw dosabeykke. 24 Taani tumu hachche neena ashshowaadan Med'inaa Goday taanakka ashsho; k'ay metuwaa ubbaappe

taana wotsi akko» yaageedda. 25 Saa'ooli, «Ta na'aw Daawitaa, neeni anijetta. Neeni gitabaa ootsana; neeni tumuppe s'oonana» yaageedda. Daawite bare ogiyaa beedda; Saa'oleekka bare soo simmeedda.

27 Daawite bare wozanaan, «Itti gallassi taani Saa'oola kushiyan dabatana; taani Piliss's'eema gadiyaa bak'atanaappe attina, harabay taw lo'enna. Yaatina, Saa'ooli Israa'eeliyaa biittaa ubbaan taana koyiyaawaa aggana; yaatooppe taani Aa kushiyaappe kessa akkana» yaagiide k'oppeedda. 2 Hewaa diraw, Daawitenne aanana de'iyaa usuppun s'eetu asatuu denddiide, Gaate Kaatiyaa Maa'ooka na'aa Akiishakko beeddino. 3 Daawitenne Aa Asay Akiishaara Gaaten utteeddino. Asay ubbay bare soo asaa asaa akkiide beedda; Daawitekka bare machatuwaa, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne Naabaala am"atta, K'armeloosiyya Abigaalo akkiide beedda. 4 «Daawite Gaate bak'ateedda» giyaawaa sisiide, Saa'ooli laa"entsuwaa Aa koyiyaawaa aggi basheedda. 5 Daawite Kaatiyaa Akiisha, «Neeni taanan nashettooppe, taani yaan de'ana mala, ne kawutetsan de'iyaa katamatuwaappe ittinno taw imma. Taani ne k'oomay kaatii de'iyaa kataman neenana ittippe ayaw uttanee?» yaageedda. 6 He gallassi Akiishi S'ik'ilaaga katamaa Daawitaw immeedda; hachche gakkanawukka S'ik'ilaaga katamay Yihudaa kaatetuwaassa gidiide atteedda. 7 Daawite Piliss's'eema biittan itti laytsanne oyddu aginaa de'eedda. 8 Daawitenne Aa asatuu pude biide, Gashuuratuwaa, Girzzetuwaanne Amaaleek'atuwaa oliino. Beniideppe doommiide, he asatuu Shurappe biide Gibs'e gakkanaw de'iyaa biittan de'eeddino. 9 Daawite he biittaa oliyaa wode awudenne he biittan de'iyaa mac'c'awaa gidiina, attumawaa gidiina, pas'a aggibeenna; dorssaanne miizzaa, hariyaanne gaaluwaa, mayuwaakka akkeedda; yaatiide Akiishakko simmee. 10 Akiishi, «Hachche hak'an shiik'eedditee?» yaagiide Daawita oochchee. Daawite, «Neegeeba woran de'iyaa Yihudaa asatuu bolla, woy Yiraahima'eela asatuu bolla, woy K'eena asatuwaa bolla shiik'eeddo» yaagee. 11 Untuntuppe itti asayenne Gaate katamaa yiide, «Daawite hawaa ootseedda» giide odenna mala, Daawitenne Aa asatuu mac'c'awaa attumawaa ashshenan wurssi wod'iino. Daawite Piliss's'eema biittan de'eedda wode ubbaan hewaadan ootseedda. 12 Akiishi Daawitan ammanettiide, «Daawite bare asan, Israa'eelan loytsi is's'etteedda; hewaa diraw, I taw med'inaw k'oomaa gidana» yaagiide k'oppeedda.

28 He wode Piliss's'eema asatuu Israa'eelatuwaa olanaw barenttu olanchchatuwaa shiishsheeddino. Akiishi

Daawita, «Neeninne ne asatuu taananna olaa baanawaa tumu era utta» yaageedda. 2 Daawite, «Hewaa gidoope, taani ne k'oomay ootsanabaa neeni be'ana» yaageedda. Akiishi, «Daro lo"aa; taani neena ta de'eedda laytsaa ubbaan taana naagiyaawaa kessana» yaageedda. 3 Hawaappe kase baggan Sammeeli hayk'ina, Israa'eeliyaa asatuu ubbatuu aw yeekkiide, Aa kataman Raaman Aa moogeeddino. Saa'ooli moyttiliyaa s'eesiyaawantanne shareechchatuwaa Israa'eeliyaa biittappe yederssiide kessi diggeedda. 4 Piliss's'eema olanchchatuu shiik'iide yiide, Shuneema kataman utteeddino; Saa'olekka Israa'eeliyaa asaa ubbaa shiishshiide, Gilbboo'a Deriyan utteedda. 5 Saa'ooli Piliss's'eema olanchchatuwaa be'iide yayyeedda; Aa wozanaykka loytsi dagammeedda. 6 Hewaa diraw, I ay ootsanenttonne Med'inaa Godaa oochcheedda; shin Med'inaa Goday akumuwaan gidiina, woy Uuriimiyaan gidiina, woy timbbitiyaa odiyaawanttu baggana gidiina, aw odibeenna. 7 Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Moyttiliyaa s'eesiya shareechchatuwaa taw koyyite; taani iikko baade izo oochchana» yaagiide azazeedda. Saa'oola k'oomatuu, «Moyttiliyaa s'eesiya itti shareechchatta Enddooren de'aw» yaageeddino. 8 Saa'ooli barena erissenna mala hara mayuwaa mayyiide, laa"u asatuwaa akkiide, k'amma he shareechchattikko beedda; mishiratto, «Hayyanaa taw itti moyttiliyaa s'esarkkii; taani suntsaa odiyaa asaa taw dentsaarikkii» yaageedda. 9 Hewaappe guyye mishiratta, «Moyttiliyaa s'eesiyaawantanne shareechchatuwaa Israa'eeliyaa biittappe Saa'ooli wooti yederssi kesseeddentto, tuma neeni eraasa. Taana wod'isanaw neeni taw ayaw p'iriyaa yeggay?» yaagaaddu. 10 Saa'ooli mishiratto, «Med'inaa Goday ero! Neeni hawaa diraw murettakka» yaagiide Med'inaa Godaan c'aak'keedda. 11 Yaatina, Mishirata, «Taani new oona dentsoo?» yaagaadde oochchaaddu. Saa'ooli, «Sammeela taw dentsa» yaageedda. 12 Shareechchatta Sammeela be'aade, waasuwwa s'ulaaddu; Saa'oola, «Neeni taana ayaw c'immaad? Neeni Saa'oola gidikkii!» yaagaaddu. 13 Kaatii, «Ayyinne baawa; yayyoppa! New ayee beettiyaawe?» yaageedda. Mishirata, «Itti moyttilii biittaa giddoppe kesiyaawe beettee» yaagaaddu. 14 Saa'ooli mishiratto, «I ay malatii?» yaageedda. Mishirata, «Afilaa mayyeedda itti c'ima bitanii keseedda» yaagaaddu. Saa'ooli he bitanii Sammeela giddeeddawaa eride, Aa sintsan sa'aan gisiide gufanneedda. 15 Sammeeli Saa'oola, «Taana duufuwaappe dentsaade ayaw shabbaray?» yaageedda. Hewaappe guyye Saa'ooli, «Taani daroppe un"ettaad; ayaw gooppe, Piliss's'eema asatuu taana oliino; S'oossaykka taappe shaaketeedda; timbbitiyaa

odiyaawanttu baggana gidiina woy akumuwaan gidina, I taani oochchiyaawaa odenna. Hewaa diraw, taani ootsanabaa neeni taw odanaadan neena s'eesaad» yaageedda. 16 Sammeeli, «Med'inaa Goday shaakettiide ne morkkiyaa gidikichchowaappe attina, taana ayaw zoretaa bessay? 17 Med'inaa Goday ta baggana kaseti odeeddawaa ootsi kichcheedda; Med'inaa Goday kawutetsaa neeppe bonk'ki akkiide, ne shooro Daawitaw immi diggeedda. 18 Neeni Med'inaa Godaw azazettabeena dirawunne Aa hank'kuwaa suulliyaawaa Amaaleek'a asatuwaa bolla polabeenna diraw, Med'inaa Goday hachche ha yewuwaa ne bolla ootsee. 19 Neenanne Israa'eeliyaa, Med'inaa Goday Piliss's'eema asatoo aatsi immana; neeninne ne naanay wontti taanan gaketanaw; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa olanchchatuwaa Piliss's'eema asatoo aatsi immana» yaageedda. 20 Saa'ooli Sammeela oduwaa sisiide yayyeedda diraw, ellekka biittan dolc'c'u giide kunddi aggeeda. Saa'ooli he gallassaa kumentsaanne k'ammaa kumentsaa k'uma mibeenna diraw, Aa wolk'k'ay is's'eedda. 21 He mishiratta Saa'oolakko yaade, I loytsi kokkoriyaawaa be'aade, «Taani ne k'oomatta new azazettaaddi; neeni taana oochcheeddawaa ta shemppuwaa aggaade ootsaad. 22 Ha"i taani ne k'oomatta giyaawaa hayyanaa sisa; neeni maade, minaadde ne ogiyaa baana mala, taani new guutsa k'uma aatsay» yaagaaddu. 23 Hewaappe guyye Saa'ooli, «Miikke» yaagiide is's'eedda. Shin Aa asatuu he mishiratinakka giidiide shoobbeeddino; Saa'ooli shoobettiide biittappe denddiide, gisuwaan utteedda. 24 He mishirata ellekka bare son de'iyaa bolttibolta maraa shukka bashaaddu; d'iiliyaa akka munak'aade, irshshuwaa yeggennaan ukitsaa uukkaaddu. 25 Yaataade Saa'oolawunne Aa asatoo aatsina, untunttu meeddino. He gallassi k'amma denddiide beeddino.

29 Piliss's'eema asatuu barenttu olanchchatuwaa ubbaa Afeek'an shiishsheeddino. Israa'eelatu Iziraa'eelan de'iyaa haatsaa pulitiiya matan utteeddino. 2 Piliss's'eematuwaa kaappatuu barenttu s'eetatuwaa c'itaaninne sha"atuwaa c'itan salppeeddino; Daawitenne Aa Asay Akiishaara ittippe guyye baggana salppeeddino. 3 Piliss's'eematuwaa kaappatuu be'iide, «Ha Ibraawetuu hawaan ay ootsiinoo?» yaageeddino. Akiishi Piliss's'eematuwaa kaappatuwaa, «Hawe beni Israa'eeliyaa Kaatiyaa Saa'oola k'oomaa Daawita gidennee? I daro wodeppe taananna ittippe de'ee; I Saa'oola kaddiide kesooeppe hanno gakkanaw, taani an balaa demmabeykke» yaageedda. 4 Shin Piliss's'eematuwaa kaappatoo Akiisha hank'k'ettiide, «Ha bitaniyaa neeni aw immeedda katamaa guyye zaara; I nuunanna olaa booppe I nuuna zaariide

olana. I bare godaana sigetsanaw nu asatuwaa k'ood'iyaa muuc'iyawaappe hara lo"iyaabay ayee? 5 K'ay mac'c'a asatuu yes's'iiddinne duriidde, «Saa'ooli bare sha"aa wod'eedda; Daawite bare tammu sha"aa wod'eedda» yaagiide sabbeeddawe ha Daawita gidenneeyye?» yaageeddino. 6 Hewaa diraw, Akiishi Daawita s'eesiide, «Med'inaa Goday ero! Neeni ammanettiyaa asaa; neeni taananna olaw baanawaa taani nashettay; neeni taakko yodeppe hanno gakkanaw, taani ne bolla balaa demmabeykke. Shin kaappatuu neeni olaw baanawaa nashetikkino. 7 Neeni ha"i simmaade saruwaan ba; Piliss's'eematuwaa kaappatuwaa nashechenawaa ayinne ootsoppa» yaageedda. 8 Daawite Akiisha, «Taani ay ootsaadditaa? Taani neenana de'odeppe hanno gakkanaw, taanan balaa demmabeykke gaadda; yaatina, kaatiyaa ta godaa morkkatuwaanna baade ayaw oletikkita?» yaageedda. 9 Akiishi Daawita, «S'oossaa kiitanchchaadan neeni taw ammanettiyawaa gidiyaawaa taani eray; gidooppenne, Piliss's'eematuwaa kaappatuu, «I nuunanna olaa booppo» yaageeddino. 10 Ha"i simmi wonttaanna denddaade, neenanna yeedda ne godaa k'oomatuwaannakka ittippe sa'ay wonttiyaa wode biite» yaageedda. 11 Daawitenne Aa asatuu Piliss's'eema gadiyaa simmanaw wontta guuran denddeeddino; Piliss's'eema asatuukka pude Iziraa'eela beeddino.

30 Daawitenne Aa asatuu heezzentso gallassi S'ik'ilaaga katamaa gakeeddino. Amaaleek'a asatuu Neegeeba bazuwaanne S'ik'ilaaga katamaa mayyeeddino; S'ik'ilaaga katamaa taman s'uuggeeddino. 2 S'ik'ilaaga kataman de'iyaa machatuwaanne naanatuwaappe c'ima gakkanaw de'iyaa ubbatuwaa omoodeeddino; untuntta ubbaa akkiide afeedinoppe attina, itti asanne wod'ibeykkino. 3 Daawitenne Aa asatuu S'ik'ilaaga katamaa gakkiiyaa wode, katamay taman s'uugettikichcheeddawaanne k'ay untunttu mac'c'a asatuu, untunttu attuma naanayenne untunttu mac'c'a naanay omoodettikichcheeddawaa be'eeddino. 4 Yaatina, Daawitenne aananna ittippe de'iyaa Asay barenttu wolkk'ay is's'ana gakkanaw waassiide yeekeeddino. 5 Daawita mac'c'a asatuu laa'atuu, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne K'armmeeloosiyaa Naabaala am"atti Abigaala omoodetteeddino. 6 Asay Daawita shuchchaan c'addanaw haasayeedda diraw, Daawite loytsi tuggateedda; ayaw gooppe, Aa Asay ubbay bare attumawaa naanayenne mac'c'a naanatuwaa diraw, loytsi yiloteedda; shin Daawite Med'inaa Godaan bare S'oossan minetteedda. 7 Daawite Abimeleeka na'aa k'eesiyaa Abiyaataara, «Eefuudiyaa haa akkaade ya» yaageedda; Abiyaataare eefuudiyaa Daawitaw aheedda. 8 Daawite

Med'inaa Godaa, «Taani ha mayyeeddawanttu geeduwaa kaallaade boo? Booppe taani untuntta gakkane?» yaagiide oochcheedda. S'oossay, «Ee; untuntta kaallaade ba; untuntta neeni gakkanaasa; omoodetteeddawanttakka zaarana» yaageedda. 9 Daawitenne aanana de'iyaa usuppun s'eetu asatuu denddiide Bisooraa Shaafaa gakkina, asaappe amareedawanttu yaan atteeddino. 10 Ayaw gooppe, laa"u s'eetu asatuu shaafaa pinnanaw loytsi daabureeddino. Shin Daawitenne oyddu s'eetu asatuu paanaa kaalleeddino. 11 Hewaappe guyyiyaan, asatuu itti Gibs'awiyaa dembbaan demmiide, Daawitakko aheeddino; aw ushanaw haatsaa, maanawukka k'umaa immina meedda. 12 K'ay balasiyaa ayfiyaa melaappe bakkaanne laa"u wurc'c'o woyniyaa teeraa aw immeeddino; I miide mineedda; ayaw gooppe, I heezzu gallassinne heezzu k'amma k'uma mibeenna haatsaakka ushibeenna. 13 Daawite he bitaniyaa, «Neeni oossee? Hak'appe yaad?» yaagiide oochcheedda. Shin bitanii, «Taani Amaaleek'a bitaniyaw ayileteedda Gibs'e asaa; heezzu gallassappe kase taani saketteedda diraw, ta goday taana yeggi basheedda. 14 Nuuni Yihudaa asatuwaa bolla, Kariita asatuwaa bollanne Kaaleeba yaratuwaa bolla Neegeeba woran shiik'eeddo; S'ik'ilaaga katamaakka tamaan s'uuggeedda» yaageedda. 15 Daawite, «Neeni taana he shiik'eedda c'itaakko kaaletsana danddayay?» yaagiide oochcheedda. I, «Neeni taana wod'enaadaaninne ta godaw aatsaade immennaadan taw S'oossan c'aak'k'a; yaatooppe, taani neena untunttukko duge kaaletsana» yaageedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, bitanii Daawita untunttukko kaaletsiide gatseedda. Untunttu Piliss's'eeme biittaappenne Yihudaa gadiyaappe omoodeeddabay loytsi daro gideedda diraw, nashettiide miiddinne ushiidde biittaa ubbaan laaletti utteeddino. 17 He gallassi omarsaappe biide wonttetsa gallassaa omarsay gakkanaw, Daawite untuntta shoc'eedda; gaaluwaa toggiide bak'ateedda oyddu s'eetu yalagatuwaappe attina, haray itti asayenne attiide bibeena. 18 Amaaleek'a asatuu afeedda ubbabaa, bare laa"u mac'c'a asatuwaanakka gujiide, Daawite wotsi akkeedda. 19 Asatuu omooodi afeedawaappe ayayenne pac'c'ibeenna; naanay woy c'imay, attuma naanay woy mac'c'a naanay, untunttu omooodi afeedda harabay ubbabaykka pac'c'ennan de'ee; Daawite ubbaakka zaareedda. 20 K'ay Daawite dorssaanne miyaa wudiyaa ubbaa omoodeedda; Daawita Asay I omoodeedda wudiyaa hinkko mehiyaappe sintsanna laaggiide, «Hawe Daawita omooduwaa» yaageedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, Daawite barena kaallanaw daaburiide, Bisooraa Shaafaa matan atteeda laa"u s'eetu asatuwaakko yeedda. Untunttu Daawitanne aanana ittippe de'iyaa

asatuwaa mokkanaw keseeddino; Daawitenne Aa Asay untuntuttko shiik'ina, Daawite untuntta saroteedda. 22 Shin Daawitana beeddawanttu giddoppe itti itti patseena iita asatuu, «Untunttu nuunanna bibeena diraw, nuuni zaariide aheedawaappe ayaanne untuntunna shaakkokko; untunttu barenttu naanaanne barenttu machatuwaa akkiide biino» yaageeddino. 23 Daawite untuntta, «tuytti; ta ishatoo! Med'inaa Goday nuw immeeddaban hinttentu hawaadan ootsanaw bessena. I nuuna naagiide, nu bolla shiik'eedda c'itaa nuw aatsiide immeedda. 24 Hinttentu giyaawaa ooninne mayyenna. Olettanaw beeddawantunne nubaa naagiide hawaan gam"eeddawanttu itti laggetsaa shaakkana; ubbaawekka itti mala gidana» yaageedda. 25 He gallassappe doommiide, hachche gakkanaw, Daawite Israa'eeliyaa biittaw hewaa wogaanne awaayuwaa ootsiide wotseedda. 26 Daawite S'ik'ilaaga katamaa gakkeedda wode, bare dabbo Yihudaa c'imatuwaa, «Med'inaa Godaa morkatuwaappe omoodetteeddawaappe taani hinttentoo immiyaawaa heyte» yaagiide omooduwaappe amareedawaa yeddeedda. 27 I hewaa Beetele, Neegeeban de'iyaa Raamootanne Yatira katamatuwaan de'yaawanttoo, 28 Aaro'eera, Sifimoota, Eshhtamoo'anne 29 Rakaala katamatuwaan de'yaawanttoo, Yiraahima'eela katamatuwaan de'yaawanttoo, K'eena katamatuwaan de'yaawanttoonne, 30 Horima, Bor"ashaana, Ataakanne 31 Kebroona katamatuwaan de'yaawanttoo yeddeedda; Daawitenne Aa asatuu yuuyyeedda sa'atun de'iyaa asaw ubbaw yeddeedda.

31 Piliss's'eema asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana oletteeddino; Israa'eeliyaa asatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'attedino; daro Israa'eelatu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'eeddino. 2 Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa attumawaa naanaa yederssi gakkiiide, Saa'oola naanaa Yoonataana, Abinaadaabanne Malkkishuu'a wod'eeddino. 3 Olay Saa'oola yuuyyi aad'd'iide un"etseedda; wonddaafiyaa asatuu Aa demmeedda wode, zubbiiyaan Aa c'addiide, loytsi maytiseeddino. 4 Saa'ooli bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Ha k'as's'arettibeenanawanttu yiide, taana c'addiide kaa'ennaadan, ne mashshaan c'addaade, taana neeni wod'a» yaageedda. Shin Aa ola miishshaa tookkiyaawe loytsi yayyeedda diraw is's'eedda; Saa'ooli bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddeedda. 5 Aa ola miishshaa tookkiyaawe Saa'ooli hayk'k'eeddawaa be'iide, ikka bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddiide, Saa'oolanna hayk'k'i aggeeda. 6 Hawaadan haniide, Saa'oolinne Aa naanay heezzatuu, Aa ola miishshaa tookkiyaawenne Aa asatuu ubbay he gallassaa ittippe hayeeddino. 7 Wombaappenne Yorddaanoosa

Shaafaappe hefintsa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu Israa'eeliyaa olanchchatuu bak'atteddawaanne Saa'oolinne Aa naanay hayk'k'eeddawaa be'iide, untunttukka barenttu katamaa aggiide bak'attedino. Piliss's'eema asatuu yiide, he katamatuwaa oyk'k'eeddino. 8 Wonttetsa gallassi Piliss's'eematu anhatuwaa bollaappe ola miishshatuwaa k'aari akkanaw yiide, Saa'oolinne Aa naanay heezzatuu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'iide giseeddawantta demmeeddino. 9 Untunttu Saa'oola k'ood'iyaa muuc'eeddinonne Aa ola miishshaa k'aari akkeeddino. Yaatiide barenttu d'amaashatuwaa golleninne barenttu asaa giddon s'oonuwaa awaayana mala, Piliss's'eema biittaa ubbaw kiitaa yeddeeddino. 10 Saa'oola ola miishshaa Asttaaroota geetettiyaa untunttu s'oossatti golliya giddon wotseeddino; Saa'oola anhaa Beetishaana geetettiyaa katamaa gimbbiyaan misimaariyan d'ishiide sotteeddino. 11 Piliss's'eema asatuu Saa'oola ootseeddawaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha asatuu siseedda wode, 12 untunttu mino asatuu ubbay k'amman dendi biide, Saa'oola anhaanne Aa naanatuwaa anhaa Beetishaana katamaa gimbbiyaappe wotsi akkiide, Yaabeesha katamaa ahiide yaan s'uuggeeddino. 13 Hewaappe guyyiyaan, untunttu mek'etsaa mas'i akkiide, Yaabeeshan de'iyaa tamariskka geetettiyaa mitsaa garssan moogeeddino; yaatiide laappun gallassaa s'oommeeddino.

2 Sammeela

1 Saa'ooli hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Daawite Amaaleek'a asatuwaa s'ooneedda saappe simmeedda; S'ik'ilaaga kataman laa'u gallassaa takkeedda. **2** Heezantso gallassi itti bitanii kayyoo bare mayuwaawaa peed'iide, bare huup'iyaan baana laaliide, Saa'oola heeraappe yeedda. Daawitekko I yeedda wode, sa'aan gisiide goynneedda. **3** Daawite Aa, «Neeni hak'appe yaad?» yaagiide oochcheedda. Shin I, «Taani Israa'eelatuwaa heeraappe kessa akkaade yaad» yaageedda. **4** Daawite Aa, «Ayaw keseeddentto ane taw oda» yaageedda. I Daawita, «Nu olanchchatuu olaappe bak'atteedino; nu asaappe daratu hayk'keeddino; k'ay Saa'oolinne Aa na'ay Yoonataani hayk'keeddino» yaageedda. **5** Oduwaa aheedda wodallaa Daawite, «Saa'oolinne Aa na'aa Yoonataani hayk'keeddawaa neeni ayaan eray?» yaagiide oochcheedda. **6** Wodallay, «kaac'aadan taani Gilbboo'a deriyaan de'ishshin, Saa'ooli bare tooraa guufetiide ek'keeddawaa be'aaddi; paraa gaaretuunne paraa asatuu Saa'oolakko matatteeddino. **7** He wode Saa'ooli yuushshi s'eelliide taana be'eedda; taana s'esina taani, «abee!» yaagaad. **8** Saa'ooli taana, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheedda; Taani aw, «Amaaleek'a asa» yaagaade zaaraad. **9** Hewaappe guyyiyaan Saa'ooli taana, «Taani loytsi maduns's'aade, hayk'k'oo mata uttaad; neeni ta bolla kesa ek'k'aade taana wod'a» yaageedda. **10** I kunddeeddawaappe guyyiyaan, hayk'k'uwaappe attenawaa ereedda diraw, taani Aa bolla kesa ek'k'aade Aa wod'aad; Aa huup'iyaan de'iyaa kallachchaanne Aa k'esiyaan de'iyaa sagaayiyaa akkaade neekko ta godaakko ahaad» yaageedda. **11** Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Daawita Asay kayyottiide, barenttu mayuwaawaa dafiide peed'eeddino. **12** Untunttu Saa'ooli, Yoonataani, Med'inaa Godaa olanchchatuunne Israa'eeliyaa Asay olan wureedda diraw, omarsii gakkanaw kayyotteeddino, yeekkeeddinonne s'oomeeddino. **13** Oduwaa aheedda wodallaa Daawite, «Neeni hak'a asee?» yaagiide oochcheedda. Shin I Daawita, «Taani betiyaa Amaaleek'a bitaniyaa na'aa» yaageedda. **14** Daawite Aa, «Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa wod'anaw ne kushiya dentsaadde, ayaw yayabeykkii?» yaageedda. **15** Daawite bare asatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ba; Aa wod'a!» yaageedda; I Amaaleek'iyaa dechchiide wod'eedda. **16** Daawite Amaaleek'iyaa, «Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa taani wod'aad yaagaade neeni ne doonaan markkatteedda diraw, ne suutsaa gomii neena oyk'k'o» yaageedda. **17** Daawite Saa'oolawunne Aa na'aa Yoonataanaaw hawaadan yaagi zilaaleedda. **18**

Yihudaa asaykka «Wonddaafiyaa» geetettiyaa ha zilaassaa tamarana mala Daawite azazeedda; ha zilaassay Yaashaara mas'aafan s'aafetteedda. **19** «Neenoo Israa'eelaw, ne kaappatuu ne d'ok'kaa gishuwaan hayk'keeddino. Wolk'kaamatuu waan kunddeeddinooshsha! **20** Hawaa Gaate kataman odoppite; Ask'k'aloona ogetuwaankka awaayoppite. Hewaa sisoope, Piliss's'eematuwaa mac'c'a naanay nashettana; shaamatuwaa mac'c'a naanay «Hashshu gaana!» **21** «Hinttentoo Gilbboo'a deretoo, Hinttentu bolla iray bukkoppo; ketterssaykka wod'oppo. He biittaa goshshaykka katsaa mookoppo; ayaw gooppe, yaan wolk'kaama gondallii tunabaa kesseedda; Saa'oola gondalliiikka zayitiyaan k'uc'ettiyaawaa aggeeda. **22** Goora'etteeddawanttu suutsaappenne, wolk'kaamatuuwaa ashuwaappe, Yoonataana wonddaafii guyye gibeenna. K'ay Saa'oola mashshay kallennan simmibeenna. **23** «Saa'oolinne Yoonataani asay siik'iyaaawantanne lo'iyaaawantta; barenttu hayk'k'uwanikka barenttu pas'anka shaakettibeykkino. Untunttu arggantsaappekka aad'd'iide elleelliyaaawantta; gaammuwaappekka aad'd'iide minniyaawantta. **24** «Israa'eeliyaa mac'c'a asatoo, Saa'oolaw, hinttentta zo'onne alleek'k'o mayuwaawaa mayzeeddawoonne, work'kaan hinttentu mayuwaawaa alleek'k'isseedawoonne yeekkite. **25** «Wolk'kaamatuu olan waan kunddeeddinooshsha! Yoonataani ne d'ok'ka gishuwaan goora'etti giseedda. **26** Ta ishaa Yoonataanaa, Taani new kayyottay; ne taw daroppe al'uwaa. Neeni taana siik'iyaa siik'uu maalalissiyaawaa, mac'c'a asaa siik'uwaaappekka aad'd'iide maalalissiyaawaa. **27** «Wolk'kaamatuu waan kunddeeddinooshsha! Ola miishshaykka waan dippi geedde!» yaagiide Daawite zilaaleedda.

2 Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Yihudaa katamatuwaappe ittuwaa pude boo?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheedda. Med'inaa Goday Aa, «Ee; ba» yaageedda. Daawite, «Hak'a boo» yaagiide oochcheedda. Med'inaa Goday, «Kebroone ba» yaagiide zaareedda. **2** Daawite bare machchetuwaawaa laa'atuwaa, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne K'armeloosiyaawaa, Naabaala am'atto Abigaalonne akkiide, Kebroone katamaa beedda. **3** Daawite barenana de'iyaa asatuwaakka untunttu soo asaa ubbaanna ahina, Kebrooneninne Aa heeraan de'iyaa guutsa katamatuwaan utteeddino. **4** Yihudaa asatuu Kebroone katamaa yiide, yaan untunttu Daawita Yihudaa asaa bolla kaateyanaw okkeeddino. Saa'oola moogeeddawanttu Yaabeesha Gil'aade katamaa asatuwaa gideeddawaa Daawite siseedda wode, **5** asaa kiittiide untuntta, «Hinttentu hinttentu godaa Saa'oola moogeedda

keekatetsaa diraw, Med'inaa Goday hinttentta anjo. 6 Ha"ikka Med'inaa Goday aggena siik'uwaanne tumatetsaa hinttentta bessu; k'ay hinttenttu ha keekatetsaa ootseedda diraw, taanikka hinttenttoo lo'otetsan kushiyaa zaarana. 7 Ha"i zaari minnite; s'alite; ayaw gooppe, hinttenttu goday Saa'ooli hayk'k'ichcheedda; k'ay Yihudaa asatuu taana okkiide, barenttu bolla kaateyeeddino» yaageedda. 8 Saa'oola olanchchatuwaaw gadaaway Neera na'aa Abaneeri Saa'oola na'aa Iyaabustta akkiide, Maahinayma geetettiyaa sa'aa afeedda. 9 Hewaappe kaala Gala'aade, Aaseera, Iziraa'eela, Efireema, Biiniyaamanne Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bollan kaateyeedda. 10 Saa'oola na'aa Iyaabustte Israa'eeliyaa bolla kaatetiyya wode aw oytamu laytsaa; I laa"u laytsaa kaateteedda; shin, Yihudaa Asay Daawita kaalleedda. 11 Daawite Kebroonan Yihudaa asatuwaa bolla laappun laytsanne usuppun aginaa kaateteedda. 12 Neera na'aa Abaneerinne Saa'oola na'aa Iyaabustte Asay Maahinaymappe Gabaa'oonaa katamaa beeddino. 13 S'aruuyi na'ay lyoo'aabinne Daawita Asay kes biide, Gabaa'oonaa dagatteedda haatsaa matan untuntunna gaketeeeddino; itti c'itay dagatteedda haatsaappe hefintsa baggana uttina, itti c'itay hafintsa baggana utteeddino. 14 Yaatina, Abaneeri lyoo'aaba, «Ane wodallatuu dendiide, nu sintsan olaa gaketino» yaageedda. Hewaappe guyye Yoo'aabe, «Eeno, dendiide gaketino» yaageedda. 15 Hewaa diraw, Biiniyaama baggawunne Saa'oola na'aa Iyaabustte baggawaa tammanne laa"u asatuu payduwaan kesiide, Daawita baggawaa ek'keedda tammanne laa"u asatuwaana olaa gaketeeeddino. 16 Ittuu ittuwaa huup'iyaa oyk'k'iide, bare oyk'k'eeddawaa miyiyaan miyiyaan mashshaa dirgigintsiide, ittippe hayk'k'eeddino; hewaa diraw, Gabaa'oonan de'iyaa he sa'ay Helkkat-Hazurim (Mashshaa Gadiyaa) geetettee. 17 He gallassi wolkk'aama olay olettina, Daawita Asay Abaneeranne Israa'eeliyaa asaanne s'oonneedda. 18 S'aruuyi naanay heezzu Yoo'aabe, Abishaayinne Asaaheeli he sa'aan de'iino; Asaaheeli gen'iyaaan elleelliide wos's'ee. 19 Asaaheeli ushechcha woy haddirssa geenan Abaneera yederssuwaa sikkeedda. 20 Abaneeri guyye zaari s'eelliide, «Asaaheelaa, laa neenee?» yaagiide oochcheedda. Asaaheeli, «Ee taana» yaageedda. 21 Abaneeri Aa, «Itti bagga, ushechcha woy haddirssa simma; asatuwaappe ittuwaa oyk'k'aadde Aa olaa miishshaa k'aara akka» yaageedda; shin Asaaheeli Aa yederssiyaawaa agganaw koyyibeenna. 22 K'aykka Abaneeri Asaaheela, «Taani neena ayaw wod'oo? taana yederssiyaawaa agga! Neena wod'aade, taani ne ishaa lyoo'aaba deemuwaa wootaade s'eellanee?» yaagiide seereedda. 23 Shin Asaaheeli Aa yederssiyaawaa

aggeenaan is's'eedda. Hewaa diraw, Abaneeri tooraa guyye tum"iide, Asaaheela uluwaa c'addeedda; tooray zokkiyaanna pini kesseedda; Asaaheeli he sa'aan kunddiide hayk'k'eedda. Asaaheeli hayk'k'eedda sa'aa gakkneedda Asay ubbay hewan ek'keedda. 24 Shin lyoo'aabinne Abishaayi Abaneera yedersseeddino; away wulliyaa wode, Gabaa'oonaa Mela Biittaa afiyaa ogiyaan Giyaaha katamaappe sintsa baggana de'iyaa Ama geetettiyaa Zooziyaa keseeddino. 25 Biiniyaama asatuu Abaneera guyyenna shiik'eeddino; untunttu itti c'ita gidiide, itti deriyaa huup'iyaaan ek'keeddinno. 26 Hewaappe guyyiyaan Abaneeri lyoo'aaba s'eesiide, «Med'inaw olettide de'aneeyye? Hawaa wurssetsay c'amo gidanawaa neeni erikii? Ne asatuwaa, <Hintte ishathuwaaw yederssiyaawaa aggite> geenan awude gatsay?» yaageedda. 27 lyoo'aabe Abaneera, «S'oossay ero! Neeni haasayennan aggeedawaa gidintto, ta Asay bare ishathuwaaw sa'ay wonttana gakkanaw yedersana shin» yaageedda. 28 Hewaa diraw, lyoo'aabe ulttuwaa punneedda; Asay ubbay ek'keedda. Israa'eelatuwaakka zaaretsiide yedersibeykkino woy olibeykkino. 29 Abaneerinne Aa Asay he gallassaa k'ammaa ubbaa salppiide Aaraba garaara beeddino; Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino. Guurana hametiide Maahinayma simmeeddino. 30 lyoo'aabe Abaneera yederssiyaawaa bashiide, bare asaa ubbaa itti sa'aa shiishsheedda; s'eeliyaa wode, Asaaheeli baynnan Daawita asaappe tammanne uduppun Asay pac'c'eedda. 31 Shin Daawita Asay Abaneera asaappenne Biiniyaama zaratuwaappe heezzu s'eetanne usuppun tammu asatuwaa wod'eeddino. 32 Asaaheela anhaa akkiide, Beeteleeme kataman de'iyaa Aa aawuwaa duufuwaan moogeeddino; lyoo'aabinne Aa Asay k'ammaa hamettiide ak'eeddino; wonttumaatsaan Kebroone katamaa gakkneeddino.

3 Saa'oola asayenne Daawita Asay daro wodiyaaw oletteeddino; Daawite olan min minniide biyaa wode, Saa'oola Asay daaburi daaburi beedda. 2 Kebroone kataman Daawitaw naanay yeletteeddino; Iziraa'eeliyaa Ahino'aama yeledda bayira na'ay Aminoona; 3 K'armeloosiyaa Naabaala am"ata Abigaala yeledda na'ay Kil"aabi laa'entsuwaa; Gashuura Kaatiyaa Talmmaaya naatta Maa'ika yeledda Abeseeloomi heezzeentsuwaa. 4 Oyddentsuu Haggiiti na'aa Adooniyaa; ichcheshentsu Abiis'aali na'aa Shafaas'iyaa. 5 Usuppuntsuu Daawita machchatti Egili na'aa Yitira'aama; ha naanay ubbay Kebroonan Daawitaw yeletteeddino. 6 Saa'oola asaananne Daawita asaana olettiiyaa wode, Abaneeri Saa'oola asatuwaa gidon min minniide beedda. 7 Saa'oolaw Aata naatta Ris'ifo geetettiyaa itti garadatta de'aw; Iyaabustte Abaneera, «Ta aawuwaa

garadattinna ayaw ak'aadii?» yaagiide oochcheedda. 8 Abaneeri Aa haasayan darssi yilottiide Yaabusutta, «Taana neeni Yihudaa kanaa huup'e gaaddiyye? Hachche taani ne aawuwaa Saa'oolaw, Aa ishatoonne Aa dabbotoo lo'aad; taani neena Daawita kushiyan aatsaade immabeykke. Shin ha"i neeni taana ha mishiratti gaasuwaan mootaaadda! 9 Saa'oola zariyaappe kawutetsaa wotsi akkiide, Daanappe biide Berssaabeha gakkanaw, Israa'eeliyaa bollanne Yihudaa bolla, Daawita kawutetsaa essanaw Med'inaa Goday c'aak'k'i wotseedda ha yewuwaa taani ootsana d'ayooppe, s'oossay Abaneera guufantso» yaageedda. 11 Iyaabustte Abaneeraw yayyeedda diraw, hara k'aalaa k'aattibeenna. 12 Abaneeri Kebroonan de'iyaa Daawitekko, «Biittay oossee? Neeni taananna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a; Israa'eeliyaa Asay ubbay neekko simmanaadan taani neena maaddana» yaagiide kiitaa yeddeedda. 13 Daawite, «Lo"o! Taani neenana k'aalaa c'aak'uwaa wotsana. Shin taani neena ittibaa oochchay; neeni taana be'anaw yiyaa wode, Saa'oola naatto Miikaalo taw akkenan yooppa» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Saa'oola na'aa Iyaabusetuwaakko kiittiide, «S'eetu Piliss's'eematuwaa k'aaratuwaa c'illooshaade akkeedda ta machchatto Miikaalo taw imma» yaageedda. 15 Iyaabustte kiitaa yeddiide, I asinaa Laawisha na'aa Pals's'i'eelappe wotsi akkiide ahiseedda. 16 I asinay Baahuriima katamaa gakkanaw yeekkiide I geeduwaa kaalleedda; Abaneeri Aa, «Guyye simmaade soo ba» yaageedda; bitanii guyye simmiide beedda. 17 Abaneeri Israa'eeliyaa c'imatuwaakko biide, hawaadan yaageedda; «Daawite hinttentu bolla kaatetana mala, daro wodiya amotteeddi; 18 ane hekko ha"i polite! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, «Ta asaa Israa'eeliyaa, taani Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappenne untunttu morkkiyaa ubbatuwaa kushiyaappe ta k'ooma Daawita baggana ashshana» geeddawaa hassayite» yaageedda. 19 Abaneeri Biiniyaama zaretoo dumma haasayeedda; hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asayenne Biiniyaama Asay ubbay ootsanaw koyowaa ubbabaa Daawitaw odanaw Kebroone katamaa beedda. 20 Abaneeri barenana laatamu asatuwaa akkiide, Kebroone katamaa biina, Daawite aasinne Aa asaw imotaa makkeedda. 21 Hewaappe guyyiyaan Abaneeri Daawita, «Untunttu neenana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanaaddaaninne ne wozanay amottiya ubbaa mooddanaadan, taani baade Israa'eeliyaa asaa ubbaa kaatiyaw ta godaw shiishshay» yaageedda; Daawite Abaneera moyzziide saro yeddeedda. 22 He wode Daawita asayenne Iyoo'aabe olaappe darobaa omoodiide simmeeddino; shin Abaneeri Kebroone kataman Daawitana

de'enna; ayaw gooppe, Daawite yeddina I saro beedda. 23 Iyoo'aabinne aanana de'iyaa olanchchatuu gakkiiyaa wode, Asay Iyoo'aaba, «Neera na'aa Abaneeri kaatiyaa Daawitakko yiina, kaatii Aa yeddina, I saro beedda» yaagiide odeedda. 24 Hewaa diraw, Iyoo'aabe kaatiyaakko biide, «Wanaaaddii! Abaneeri neekko yiina, ayaw saro yeddaad? Hekko I beedda! 25 Neera na'ay Abaneeri neena c'immanaw, neeni geliyaasaanne kesiya sa'aa be'anawunne neeni ootsiyaa ubbabaa eranaw yeedda» yaageedda. 26 Iyoo'aabe Daawita sintsaappe kesiide, Abaneera geeduwaa kiitaa yeddeedda; untunttu Aa Siira haatsaa ollaa miyaappe guyye zaareeddino; shin Daawite ha yewuwaa erenna. 27 Abaneeri Kebroone katamaa guyye simmiide yeedda wode, Iyoo'aabe aanana dumma haasayanawaadan dirssaa penggiyaa Aa afeedda; bare ishaa Asaheela suutsaa achchanaw Abaneera uluwaa c'addeedda; Abaneeri he sa'aan hayk'keedda. 28 Daawite ha yewuwaa siseeddawaappe guyyiyaan, «Taaninne ta kawutetsay Neera na'aa Abaneera suutsan Med'inaa Godaa sintsan med'inawukka ooshettokko. 29 Aa suutsay Iyoo'aabanne Aa aawuwaa soo asaa ubbaa oochcho; ashuwaa bolla madutsay de'iyaa asay, woy galbbay loytsi sakkiiyaa asay, woy wobbiyaa asay, woy mashshaan hayk'k'iyaa asay, woy koshshateedda Asay Iyoo'aaba zariyaan ubbakka d'ayoppo!» yaageedda. 30 Hewaadan ootsiide, Gabaa'oona kataman keseedda olan barenttu ishaa Asaheela Abaneeri wod'eedda diraw, Iyoo'aabinne Aa ishaa Abishaayi Abaneera wod'eeddino. 31 Daawite Iyoo'aabanne aanana de'iyaa asaa ubbaa, «Hinttentu mayuwaa peed'ite; maak'iyaa mayyite; Abaneera shanchchamaa sintsan hamettiide yeekkite» yaageedda. Kaatii Daawite shanchchamaa kaalliide beedda. 32 Abaneeri Kebroonan moogetteedda; kaatii bare k'aalaa d'ok'k'isiide duufuwaan yeekkeedda; Asay ubbaykka yeekkeedda. 33 Kaatii Abaneeraw, «Abaneeri eeyaa asaadan hayk'k'anaw bessii? 34 Aa kushii k'ashetti beenna; Aa gediikka sanssalatan k'ashetti beenna. Asay iita asatuwaa kushiyan hayk'k'iyawaadan I hayk'k'eedda» yaagiide zilaaleedda. Asay ubbay Abaneeraw zaaretsiidekka yeekkeedda. 35 Sa'ay poo'o de'ishshin, Daawite ukitsaa maanaadan shoobbanaw Asay ubbay aakko yeedda; shin Daawite, «Awa ayfii wullennan de'ishshin, ukitsaa woy harabaa barenana be'ooppe, S'oossay taana wod'o» yaagiide c'aak'keedda. 36 Kaatii ootseeddawaa Asay ubbay be'iide nashetteedda; tumukka kaatii ootseedda ubbabay asaa ubbaa nashechcheedda. 37 Hewaa diraw, he gallassi Daawita Asay ubbayenne Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii Neera na'aa Abaneera wod'isibeennawaa akeekkeeddino. 38 Kaatii bare

k'oomatuwaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa biittan wolk'kaama asayenne kaappuu hayk'keeddawaa hinttentu akeekikitee? 39 Taani oketteedda kaatiyaa gidooppenne, hachche taw miyyii pac'c'eedda. Hawanttu S'aruuyi naanay taw minneeddino; iitaa ootseeddawanttoo Med'inaa Goday untunttu oosuwaadan zaaro» yaageedda.

4 Saa'oola na'ay Yaabustte Abaneeri Kebroonan hayk'keeddawaa siseedda wode, Aa wozanay yayeedda; Israa'eeliyaa Asay ubbaykka dagammeedda. 2 Saa'oola na'aa Yaabusttew c'uguwaa kaaletsiyaa laa'u kaappatuu de'iino; ittuwaa suntsay Ba'aana; yenkuwaa suntsay Rekaaba; untunttu Biiniyaama zariyaa gideedda Ba'erootiyaa Rimoona naanaa. Ba'eroota katamay Biiniyaama baggaadan paydettee; 3 ayaw gooppe, Ba'erootan de'eedda asatuu Gittayma gadiyaa bak'atiide, heedeppa hachche gakkanaw betiyaadan yaan de'eeddino. 4 Saa'oola na'aa Yoonataanaw laa'u gedii sileedda na'ay de'ee; Saa'oolanne Yoonataana worii Iziraa'eeliyaappe gakeedda wode, I ichchesu laysaa na'aa; he na'aa dichchiyaana Aa akkaade bak'ataaddu; shin Aa bak'atanaw dirbbishin, na'ay kunddiide sila kesseedda; he na'aa suntsay Manfibosheeta. 5 Ba'erootiyaa Rimoona naanay Rekaabinne Ba'aani Yaabustte soo baanaw keseeddino; untunttu biide seeta gallassi gakeeddino; I awaappe shemppee. 6 Untunttu soy geliide zarggaa akkiyaawaa malatiide Yaabustta uluwaan c'addina hayk'keedda. Rekaabinne Aa ishaa Ba'aan leelan geleeddino. 7 Untunttu soy geliyaa wode, Yaabustte k'ol'on arssaan giseeddawaa demmiide, Aa uluwaa c'addiide wod'eeddino; Aa k'ood'iyaaappe muuc'eeddino; muuc'eedda huup'iyaa akkiide, Aaraba garaara afiyaa ogiyaa oyk'kiide, k'ammaa ubbaa hametteeddino. 8 Yaabustte huup'iyaa Kebroonan de'iyaa Daawitew ahiide kaatiyaa, «Neena wod'anaw koyeedda ne morkkiyaa Saa'oola na'aa Yaabustte huup'iyaa hawaa be'a; Saa'oola bollaanninne Aa na'aa bollan kaatiyaa nu godaa haluwaa Med'inaa Goday hachche kesseedda» yaageeddino. 9 Shin Ba'erootiyaa Rimoona naanaa Rekaabanne Aa ishaa Ba'aana Daawite hawaadan yaageedda; «Metuwaa ubbaappe taana ashsheeda Med'inaa Goday ero! 10 Itti bitanii taakko yiide, mishiraachchuwaa odiyaawaadan, <Saa'ooli hayk'keedda> yaagiide taw odina, taani Aa S'ik'ilaagan oyk'k'aade wod'isaad; taani Aa mishiraachchoo immeedda gatii hewaa. 11 Bare son bare arssaan giseedda s'illo bitaniyaa wod'eedda iita asatoo Aa haluwaa kessiyaawe ay keeshshaa iitanddeeshsha! Aa suutsaa taani hinttentu kushiyaappe ha'i achchana; hinttentta taani biittaa bollappe d'ayssana!» yaageedda. 12 Rekaabanne Ba'aana wod'anaadan Daawite

bare olanchchatuwaa azazeedda; olanchchatuu untunttu wod'eeddino; untunttu kushiyaanne gediya k'ans'si diggiide, dalbantsaa haatsaa matan Kebroone kataman kak'keeddino. Yaabustte huup'iyaa akkiide afiide, Abaneera duufuwaan Kebroonan moogeeddino.

5 Israa'eeliyaa zariyaa ubbatuu Daawitakko Kebroone katamaa yiide, «Nuuni ne ashonne ne suutsaa. 2 Kase Saa'ooli nuw kaatiyaa gidiide de'iyaa wodekka, Israa'eeliyaa asaa olaw kaaletseeddawe neena. Med'inaa Goday neena, «Neeni ta asaa Israa'eeliyaa heemmana; neeni untunttu bolla kaatetana» yaagi wotseedda» yaageeddino. 3 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay Daawitakko Kebroone katamaa yeeddino; I untuntunna Kebroonan Med'inaa Goday sintsan k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda; Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan Daawita untunttu okkeeddino. 4 Daawite kaatetiya wode aw hattamu laysaa; oytamu laysaa I kaateteedda. 5 Kebroone kataman Yihudaa bolla laappun laysanne usuppun aginaa I kaateteedda; Yersaalamen Israa'eeliyaa ubbatuwaa bollanne Yihudaa bolla hattamanne heezzu laysaa kaateteedda. 6 Yersaalamen de'iyaa Yaabuusa asatuwaa olanaw Daawitenne Daawita Asay beeddino; Yaabuusa asatuu, «Daawite ha katamaa gelanaw danddayenna» giide k'oppeeddino. Yaatiide untunttu Aa, «Neeni ha sa'aa gelakka; haray atto shin, k'ook'etuwaanne wobbatuu neena te'anaw danddayiino» yaageeddino. 7 Gidooppenne, Daawite S'iyoonen de'iyaa untunttu geessuwaa oyk'keedda; S'iyoonne Daawita Katamaa geetetteedda. 8 He gallassi Daawite bare asaa, «Yaabuusa asatuwaa s'ooniyaa Asay ooninne Daawita morkketuu, he <wobbatuunne k'ook'atuu> de'iyaa sa'aa gakkanaw, haatsay goggiide kesiya s'oo'iyanna gelanaw koshshee» yaageedda. Hewaa diraw, «K'ook'etunne wobbatuu kaatiyaa golliyaa gelikino» geetetteedda. 9 Daawite he geessuwaa oyk'kiide, yaan de'eedda; he geessuwaa Daawita Katamaa yaagiide suntseedda. Daawite Miiloppe doommiide, he katamaa yuushshi aatsiide gimbbisseedda. 10 Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa S'oossay aanana de'iyaa diraw, Daawite min minniide beedda. 11 S'iiroosa Kaatii Kiiraami Daawitaw asaa kiitteedda. Zigaa mudetsaa, anaas'etuwaanne shuchchaa massiyaawantta aw yeddeedda; asatuu Daawitaw golliyaa kees's'eeddino. 12 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla Aa kaatiyaa ootsiide esseeddawaanne bare asaa Israa'eeliyaa diraw Aa kawutetsaa d'ok'ku ootsiide bonchcheeddawaa Daawite ereedda. 13 Daawite Kebroonappe Yersaalame yeeddawaappe guyyiyaan, hara garadatuwaanne hara machchetuwaa gujiide akkeedda. Hara mac'c'a naanayenne attuma naanay aw yeletteeddino.

14 Yan aw yeletteedda attuma naanaa suntsay Shaamu'a, Shobaaba, Naataana, Solomona, 15 Yibihaara, Elishuu'a, Nefeega, Yaafi'a, 16 Elishamaa'a, Eliyadaa'anne Elifeles'a. 17 Daawite Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidide oketteeddawaa Piliss's'eema asatuu siseedda wode, untunttu ubbay Daawita koyanaw keseeddino; shin Daawite hewaa sisiide, duge gimbiyaa giddo beedda. 18 Piliss's'eematu k'aykka biide, Rafayma Wombban laalettide utteeddino. 19 Hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaw, «Taani baade Piliss's'eematuwaa oloo? Neeni untuntta taw aatsa immanii?» yaagiide oochcheedda. Med'inaa Goday Daawita, «Ee ola. Taani untuntta new aatsa immana» yaageedda. 20 Daawite Ba'aali-Paraas'iima giyaa sa'aa biide, yaan untuntta s'oneedda. Yaatiide Daawite, «Haatsaa di'uu d'uussi aad'd'iyaawaadan Med'inaa Goday ta morkatuwaa gidduwaanna taana aatseedda» yaageedda. Hewaa diraw, he sa'aa suntsay Ba'aali-Paraas'iima geetetteedda. 21 Piliss's'eematu barenttu eek'atuwaa he sa'aan yeggiide beeddino. Yaatina Daawitenne Aa Asay he eek'atuwaa akkiide afeedino. 22 Piliss's'eematu guyye simmiide biide, laa'entsuwaa Rafayma Wombban laalettide utteeddino. 23 Daawite Med'inaa Godaa laa'entsuwaakka oochchina, S'oossay Aa, «Sitti gaade pude untunttu bolla booppa; untunttu guyyenna yuuyya aad'd'a, Boo'iyaa mitsaappe sintsa baggana olanaw giiga. 24 Boo'iyaa huup'iyaan olaa kooshshaa neeni sisiyaa wode elleella. Ayaw gooppe, hewe Piliss's'eema olanchchatuwaa shoc'anaw Med'inaa Goday neeppe sintsaw aad'd'eedda giyaawaa» yaageedda. 25 Daawite Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda; Gebaa'appe biide Gezeera gakkanaw, Piliss's'eema olanchchatuwaa Daawite wod'eedda.

6 Israa'eeliyaa giddoppe dooretteedda hattamu sha'a asatuwaa Daawite laa'entsuwaa s'eesiide shiishsheedda. 2 Daawitenne Aa Asay ubbay Yihudaan de'iyaa Ba'aala (K'iriyaatiyyi-Aarim) geetettiyaa katamaappe denddiide, kiruubetuwaappe gidduwaan bare kawutetsaa araataa bolla utteedda ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan s'eeseetteedda S'oossaa Taabootaa yaappe ahanaw beeddino. 3 Untunttu S'oossaa Taabootaa ooratsa gaariyan wotsiide, zooziyaa huup'iyaan de'iyaa Abinaadaaba sooppe aheeddino; Abinaadaaba naanay Uuzinne Ahiyoy ooratsa gaariyaa kaaletsino. 4 Yaappe S'oossaa Taabootaa ahiyaa wode, Ahiyo Taabootaappe sintsanna hamettee. 5 Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay diitsaanne maasink'kuwaa diis's'iidde, kabaruwaa bak'k'iidenne dawalaanne shaashooraa k'aatsiide, barenttoo kumentsaa wolk'k'an Med'inaa Godaa sintsan

nashetiidde bonchcheeddino. 6 Naakona katsaa bukkiyaa udduma gakkiiyaa wode, booratu d'ubettina, Uuzi bare kushiyaa yeddiide, S'oossaa Taabootaa oyk'k'eedda. 7 Uuzi Taabootaa bochcheedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Uuza bolla ees's'i kesseedda. S'oossay Aa shoc'ina, he sa'aan S'oossaa Taabootaa miyyiyaan ellekka I hayk'k'i aggeeda. 8 S'oossaa hank'k'uu Uuza shoc'eedda diraw, Daawite yiloteedda. He sa'ay hachche gakkanaw, Pereezi-Uuzaa (Uuzi me'eedda sa'aa) geetettee. 9 He gallassi Daawite Med'inaa Godaw yayyiide, «Med'inaa Godaa Taabootay taakko simmi waan yaannee?» yaageedda. 10 Hewaa diraw, Daawite S'oossaa Taabootaa barenana Daawita Katamaa ahanaw koyiibeenna; hewaa aggiide Gitaatiyaa Obeedi-Eedooma giyaa bitaniyaa soo afeedda. 11 Med'inaa Godaa Taabootay Gitaatiyaa Obeedi-Eedooma son heezzu aginaa gam'eedda; Med'inaa Goday aane Aa soo asaa ubbaa anjeedda. 12 Hewaappe simmiide, «S'oossaa Taabootaa diraw, Med'inaa Goday Obeedi-Eedooma soo asaanne aw de'iyaa ubbaba anjeedda» yaagiyaawaa Kaatii Daawite siseedda; hewaa diraw, Daawite Obeedi-Eedooma soo biide, S'oossaa Taabootaa Daawita Katamaa nashechchan aheedda. 13 Med'inaa Godaa Taabootaa tookkeedda asatuu usuppuwaa tanggeedda payduwaan payduwaan untunttu essiide, itti korumaanne itti bolttibolttu maraa Daawite yarshsheedda. 14 Daawite suufiyaa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda eefuudiyaa mayyiide, barew de'iyaa wolk'k'aa ubbaan Med'inaa Godaa sintsan dureedda. 15 Inne Israa'eeliyaa asatuu ubbatuu nashechchan hombboc'iiddinne ulttuwaa punniidde Med'inaa Godaa Taabootaa Daawita Katamaa aheeddino. 16 Med'inaa Godaa Taabootay Daawita Katamaa geliyaa wode, Saa'oola naatta Melkkoola maskkootiyaanna S'eellaade, Kaatii Daawite Med'inaa Godaa sintsan guppishiinne durishina be'aaddu; Daawita bare wozanaan kad'aaddu. 17 Daawite Med'inaa Godaa Taabootaa wotsanaw d'ogeedda dunkkaaniyaa gidдон Taabootaa ahiide wotseeddino; Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwa Med'inaa Godaw yarshsheedda. 18 Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwa yarshshiyaawaa Poleeddawaappe guyyiyaan, ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan asaa anjeedda. 19 Israa'eeliyaa asaw ubbaw, mac'c'awoo attumawoo huup'iyaan huup'iyaan itti itti komppu ukitsaa, itti itti mus'o ashuwaakka woyniyaa teeraa melaappe nuketteedda itti itti ukitsaa gisheedda. Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay bare soo bare soo simmeedda. 20 Daawite bare soo asaa anjanaw soo simmeedda wode, Saa'oola naatta Melkkoola Aa mokkanaw kesaade, «Shufuro asatuu

kallo hamettiyaawaadan, hachche Israa'eeliyaa kaatii bare k'oomatuwaa mac'c'a k'oomatuwaa sintsan kallottiide, ayaa bonchchetteedde!» yaagaaddu. 21 Daawite, «Ne aawuwaappenne Aa soo asaappe aatsiide, bare asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan taana dooreedda Med'inaa Godaa sintsan duraad. Taani Med'inaa Godaa bonchchanaw duriyaawaa aggikke. 22 Taani hawaappe aatsaade birokka taana toochchana; taani ta huup'iyaa zik'ki ootsana. Shin neeni geedda mac'c'a k'oomatuwaa sintsan taani bonchchettana» yaageedda. 23 Hewaa diraw, Saa'oola naatta Miikaala hayk'k'ana gakkanaw, na'aa yelabeykku.

7 Kaatii Daawite bare kaatiyaa gollen utteeddawaappe guyyiyaaninne Med'inaa Goday Aa, Aa morkatuwaa ubbaappe shemppisseeddawaappe guyyiyaan, 2 timbbitiyaa odiyaa Naataana, «Taani zigaappe kees'etteedda gollen de'ay; shin S'oossaa Taabootay dunkkaaniyaan de'ee» yaageedda. 3 Naataan Daawita, «Ootsanaw ne wozanay k'oppeeddawaa ubbaa kiiteta; Med'inaa Goday neenana de'ee» yaageedda. 4 Shin he gallassaa k'amma Med'inaa Godaa k'aalay Naataanakko yiide, 5 «Ba; ta k'oomaa Daawita hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani de'ana golliyaa kees's'anawe taana gaade k'oppay? 6 Ayaw gooppe, taani Israa'eelatuwaa Gibs'e gadiyaappe kesseedda gallasaappe doommaade hachche gakkanaw gollen de'abeykke; taani dunkkaaniyaan yaanne haanne yuuyyaadde de'aad. 7 Taani Israa'eeliyaa asaa ubbaanna yuuyyeedda sa'aa ubbaan, ta asaa Israa'eeliyaa heemmana mala, taani suntseeddawantuppe ittuwaanne taw zigaa golliyaa ayaw kees's'abeykkii? gaade oochchabeykke» yaagee yaaga. 8 «Hewaa diraw, ha'ikka ta k'oomaa Daawitaw oda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Taani neena hentsaa gadeppe, dorssaa heemmiyaa saappe dentsaade, ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan akkaad. 9 Neeni beedda sa'aa ubbaan taani neenana gidaad; ne morkatuwaa ubbaa taani ne sintsaappe diggaad. Ha'i simmi taani ha sa'aan eretteedda wolk'k'aama asatuwaa suntsaadan ne suntsaa gitayana. 10 K'ay taani ta asaw Israa'eeliyaw sa'aa immaade, untuntta he sa'aan tokkana. Hewaa diraw, untunttu barenttu sa'aan de'ana; laa'entso untunttu shabbaretikkino. Beni wodiyaaninne ta asaa Israa'eeliyaa bolla daannatiyaawantta taani suntseedda wodiyaadan, iitatu untuntta zaaretsiide naak'k'ikkino. K'ay taani neena ne morkatuwaa ubbaappe shemppissana. < «Hewaa bollankka Med'inaa Goday bare huup'iyaw ne zaratu de'anaadan new golliyaa kees's'anawaa odee. 12 Ne laytsay wurina hayk'k'aadde, ne mayzza aawotuwaan gaketiyaa wode, ne gulbbaappe yeletteedda na'aa

taani dentsana; Aa kawutetsaa minisana. 13 Ta suntsaw golliyaa kees's'anawe Aa; taani Aa kawutetsaa araataa med'inaw minissa essana. 14 Taani aw aawuwaa gidana; ikka taw na'aa gidanawaa. I baliyaa wode, taani Aa asaa s'am'an, Asay shoc'iyaa lissuwaan Aa seerana. 15 Shin taani ne sintsaappe diggeedda Saa'oolappe ta siik'uu aketeeddawaadan, aappe ubbakka aketena. 16 Ne zaratuunne ne kawutetsay ta sintsan med'inaw gam'ana; ne kawutetsaa araataykka med'inaw min ek'k'ana» yaagee yaaga» yaageedda. 17 Naataan S'oossay aw sas'aani k'onc'c'isseedda k'aalaa ubbaa Daawitaw odeedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite dunkkaaniyaa geliide, Med'inaa Godaa sintsan utteedda. Hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni hawaa ubbaa taw ootsanaw taani oonee? Ta soo asaykka ayee? 19 Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawe ne ayfiyaa sintsan guutsa malatina, sintsaappe ne k'oomaa zaretoo hananawaakka haasayaadda. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawe neeni asaw owukka ootsiyaa oosuwa gidenna. 20 «Hawaappe aad'd'iyawaa taani Daawite new ay gaanaw danddayayitaa? Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni taana ne k'oomaa eraasa. 21 Neeni ne k'aalaa diraw, ne wozanaa k'ofaadan ha wogaabaa ootsaadde, taana ne k'oomaa erissaadda. 22 «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni ay keeshshaa giteeshsha! Ne mali ittuunne baawa; nuuni nu haytsaan siseeddawaadankka, neeppe attina hara s'oossay baawa. 23 Neeni ne asaa ootsanaw wozeedda ne asaa Israa'eeliyaa malatiyaa hara kawutetsi sa'aa bolla baawa. Neeni untunttoo ootseedda gitanne malalissiyaa oosotu gaasuwaan ne suntsay biittan sa'aan eretteedda. Neeni ne asaa sintsaappe hara kawutetsatuwaanne untunttu s'oossatuwaa laaggaadda. 24 Neeni ne asaa Israa'eeliyaa med'inaw newaa ootsaadde. Abeet Med'inaa Godaw, neenikka untunttu S'oossaa gidaadda. 25 «Med'inaa Godaa S'oossaw, simmi ha'i neeni ne k'oomawunne Aa zeretsaw ootsana geeddawaa med'inaw naaga; neeni ootsana geeddawaadankka kiiteta. 26 Hewan ne suntsay med'inaw gitatana; asaykka neena, «Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Israa'eeliyaa S'oossaa» yaagana. Ne k'oomaa Daawita zaratuukka ne sintsan minniide ek'k'ana. 27 «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni hawaa, «Taani ne zaratu de'anaadan ootsana» yaagaadde taw ne k'oomaw k'onc'c'aadda; hewaa diraw, taani ne k'oomay neena ha woosaa woossanaw s'alaad. 28 Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni S'oossaattee! Ne k'aalaykka ammanettiyaawaa;

neeni ha lo"o k'aalaa taw ne k'oomaw ootsana gaadda. 29 Ne sintsan yaa med'inaw gam'anaadan, ne k'oomaa zariyaa anjanaw hidoottaadda. Ayaw gooppe, Abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, hewaa haasayaadda; k'ay ne anjuuwaan ne k'oomaa zaratuu med'inawukka anjettana» yaaga wotsaadda.

8 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite Piliss's'eematuwaa s'ooniide mooddeedda; yaatiide Metegi'aama giyaa katamaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda. 2 K'ay Moo'aabe asatuwaakka Daawite s'oonneedda. Gadiyaan I untuntta gisiide wodoruwaan likkeedda; laa"u wodoruwaan likketteedda ubbatuwaa wod'eedda; heezzentso wodoruwaan likketteeddawantta pas'a aggeeda. Yaatina Moo'aabe asatuu Daawitaw moodettiide giiraa giireeddino. 3 Rahooba na'ay, S'ooba Kaatii Hadaadi'eezere Efiraas'iisa Shaafaa matan de'iyaa bare zawaa zaari akkanaw biide, Daawitana olettina, Daawite Aa s'oonneedda. 4 Daawite Aa asaappe itti sha"anne laappun s'eetu para'a asatuwaana laatamu sha"a gediyaasatuwaa omoodeedda. Daawite gaaretuwaa goochchanaw s'eetu paratuwaa ashshiide, hara paratuwaa ubbaw gaaduwaas'ans's'eedda. 5 Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa olanchchatuu S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezera maaddanaw yeedda wode, Daawite untutuppe laatamanne laa"u sha"atuwaa wod'eedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Sooriyaa kawutetsaaninne Damask'k'o kataman olanchchatuwaa geessuwaa med'd'eedda. Yaatina Sooriyaa asatuu Daawitaw moodettiide, giiraa giireeddino. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda. 7 Hadaadi'eezera ola gadaawatu oyk'k'iyaa work'k'aa gondalliyaa Daawite akkiide, Yersaalame aheedda. 8 Bes'aahanne Berotaaya geetettiyaa Hadaadi'eezera katamatuwaappe Kaatii Daawite nahaasiyaa giyaa birataa loytsi daruwaa akkeedda. 9 Hadaadi'eezera olanchchatuwaa ubbaa Daawite s'oonneeddawaa Hamaata Kaatii Too'i siseedda. 10 Hadaadi'eezera olettiiide s'oonneedda diraw, Aa hashshu gaanawunne sarotanaw bare na'aa Yoraama Kaatiyaa Daawitakko kiitteedda. Ayaw gooppe, Hadaadi'eezere Too'aara olettiiide gam"eedda. Yoraame yiidde work'k'aappe, biraappenne nahaasiyaappe med'etteedda miishshatuwaa Daawitaw aheedda. 11 Kaatii Daawite ha miishshatuwaa Med'inaa Godaw dummayi wotseedda. K'ay Daawite bare s'oonneedda kawutetsatuwaappe ubbaappe, Sooriyaappe, Moo'aabeppe, Amoonaa asatuwaappe, Piliss's'eema asatuwaappenne Amaaleek'a asatuwaappe akkeedda work'k'aanne biraa

Rahooba na'aa, S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezereppe akkeedda omooduwaa kasewaadanka S'oossaw dummayi wotseedda. 13 Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne hospun sha"a Eedooma asatuwaa Daawite wod'i simmeeddawaappe guyyiyaan, I haytsateedda. 14 Daawite Eedooma biittaa ubbaan olanchchatuu geessuwaa med'd'eedda; yaatina he biittaa Asay ubbay Daawitaw moodeteedda. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda. 15 Hewaadan ootsiide, Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda; bare asaa ubbaa s'illotetsaaninne suure pirdan akkeedda. 16 S'aruuyi na'ay Yoo'aabe olanchchatuu gadaawaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa. 17 Ahis'uuba na'ay S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki k'eesetuwaa; Saraayi k'ay s'aafiya; 18 Yoodaaha na'ay Banaayi Kalitaawatuwaanne Felitaawatuwaa (kaatiyaa naagiyaawanttu) bolla kaappuwaa. Daawita attuma naanay k'eesatuwaa.

9 Itti gallassi Daawite, «Yoonataana diraw, taani aw keekanaadan hanno gakkanaw Saa'oola k'antsaappe atteeda Asay de'iishsha?» yaagiide oochcheedda. 2 He wode S'iiba giyaa itti k'oomay Saa'oola son de'ee; I Daawita sintsa yaanaadan s'eeseeddino; yiina kaatii Aa, «Neeni S'iibee?» yaagiide oochcheedda. Ikka, «Ee taani S'iiba, ne k'oomaa» yaageedda. 3 Hewaappe guyye kaatii Aa, «S'oossaa keekatetsaa taani keekanaadan, Saa'oola k'antsaappe palaheedda itti asayenne baawee?» yaageedda. S'iibi kaatiyaa, «Yoonataana naanatuwaappe ittuu hanno gakkanaw de'ee; he na'aw laa"u gedetuukka sila» yaageedda. 4 Kaatii, «I hak'an de'ii?» yaageedda. S'iibi, «Lodabaara giyaa sa'aan Ammi'eela na'aa Maakira son de'ee» yaageedda. 5 Hewaappe guyye Kaatiyaa Daawite kiittiide, Lodabaarappe Ammi'eela na'aa Maakira sooppe ahiseedda. 6 Saa'oola na'aa Yoonataana na'ay Manfibosheete Daawitakko yeedda; yi gakkiiide, Daawita sintsan s'oonetaad giide giseedda. Yaatina, Daawite Aa, «Manfibosheetaa!» yaagiide s'eeseedda. I, «Abee ta godaw, taani ne k'oomaa» yaageedda. 7 Daawite Aa, «Yayyoppa; ne aawuwaa Yoonataana diraw, taani new keekana. Ne aawuwaa aawuwaa Saa'oola gadiyaa ubbaa taani new zaarana; k'ay neeni ubbaa wode ta masoofiyaappe maana» yaageedda. 8 Hewaappe guyye Manfibosheete laa'entsuwaa gisiide, «Hayk'k'eedda kanaa malaa taana neeni dosaade s'eellanaw, ne k'oomay taani oonee?» yaageedda. 9 Kaatii, Saa'oola k'oomaa S'iiba s'eesiide, «Saa'oolewanne Saa'oola soo asaawaa gideeddawaa ubbaa taani ne godaa na'aa na'aw immaad. 10 Ne godaa na'aa na'ay maanaadan

neeni, ne naanaynne ne k'oomatuu aw gadiyaa goshite; doliyaa katsaa aw ahite. Gidoppekka, ne godaa na'aa na'ay Manfibosheete ubbaa wode ta masoofiyaappe maana» yaageedda. S'iibaw tammanne ichcheshu attuma naanaynne laatamu k'oomatuu de'iino. 11 S'iibi kaatiyaa, «Neeni ta goday kaatii ne k'oomaa azazeedda ubbabaa taani ne k'oomay polana» yaageedda. Hewaa diraw, Manfibosheete kaatiyaa naanatuwaappe ituwaadan kaatiyaa masoofiyaappe meedda. 12 Manfibosheetaw Miika giyaa guutsa na'ay de'ee. S'iiba son de'iyaa asatuu ubbatuu Manfibosheetaw k'oomaa gideeddino. 13 Manfibosheete ubbaa wode kaatiyaa masoofiyaappe miyaa diraw, I Yerusaalamen de'ee. Aa gediilaa"attuukka sila.

10 Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa Kaatiyaa Naa'oosi hayk'keedda; Aa na'ay Hanuuni Aa kootaan kaateteedda. 2 Daawite, «Aa aawuu taw keekeddawaaddan Naa'oosa na'aa Hanuunaw taanikka keekana» yaageedda. Hewaa diraw, Aa mintsetsanaw Daawite bare asaa aakko kiitteedda. Daawita Asay Amoonaa gadiyaa gakkeedda wode, 3 Amoonaa asaa kaappatuu barenttu godaa Hanuuna, «Daawite neena mintsetsanaw ha asatuwaa kiitteeddawe ne aawuwaa bonchchuwaa dirassaa gaaddiyye? I bare asaa kiitteeddawe ha katamaa s'eellanaassa, wochchanaassanne olettide s'oonanaassa» yaageeddino. 4 Hanuuni Daawite kiitteeddawantta oyk'k'iide, untuntuu buuchchaappe bagga meedeedda; untuntuu mayuwaakka uttiyaa dulliyyaa baggappe k'ans's'i akkiide, untuntuu yeddeedda. 5 Hewaa diraw, asatuu daro yeellateeddino. Daawite hewaa sisiide, I untuntunna gaketiiyaa asaa kiitteedda; untuntukko kiittiide, «Hinttentuu buuchchay dic'c'ana gakkanaw, Yaarikko Kataman de'ishshite; hewaappe guyyiyaan haa yiite» yaageedda. 6 Amoonatuu barenttu kiitan Daawite untuntuu morkkanaadan ootseeddawaa ereedda wode, Beeti-Rahoobanne S'ooba katamatuwaan de'iyaa Sooriyaa asatuwaappe laatamu sha"a gediyyaa asatuwaa, Tooba gadiyaappe tammanne laa"u sha"a asatuwaanne Maa'ika biittaa kaatiyaappe itti sha"a asatuwaa k'as'areeddino. 7 Daawite hewaa siseedda wode, Yoo'aabanne de'iyaa olanchchatuwaa ubbaa untuntuu bolla yeddeedda. 8 Amoonatuu kesiide, katamaa penggiyaan olaw salppeeddino; S'oobappenne Rahoobappe yeedda Sooriyaa asatuu, Tooba asatuunne Maa'ika asatuu dembban barekka de'iino. 9 Yoo'aabe barena olay sintsananne guyyenna dooddeeddawaa be'edda; Israa'eelatu giddoppe ubbaappe minniyaa olanchchatuwaa doori akkiide, Sooriyaa asatuwaa sintsan salppisseedda. 10 Atteeda asatuwaa bare ishay Abishaayi azazana mala ootsiide, Amoonaa asatuwaa sintsan salppisseedda. 11 Yoo'aabe bare ishaa, «Sooriyaa

asatuu taw wolk'k'aamoope, neeni yaade, taana maadda. K'ay Amoonaa asatuu new wolk'k'aamoope, taani yaade, neena maaddana. 12 Simmi minna! Nu asaa dirawunne nu S'oossaa katamatuwaa diraw, ane min olettotyte. Med'inaa Goday barena lo"iyaawaa ootso» yaageedda. 13 Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabinne aanana de'iyaa Asay Sooriyaa asatuwaana olettanaw lawuhu geeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu Aa sintsaappe bak'atteeddino. 14 Sooriyaa asatuu bak'ateeddawaa Amoonaa asatuu be'eedda wode, untuntukka Abishaaya sintsaappe bak'atiide, katamaa geleeddino. Yoo'aabe Amoonaa asatuwaana olettiaawaa aggiide, Yerusaalame simmeedda. 15 Sooriyaa asatuu Israa'eeliyaa asatuu untuntuu s'ooneddawaa ereedda wode, barenttu olanchchatuwaa ubbaa zaariide shiishsheeddino. 16 Kaatii Hadaadi'eezere Sooriyaa asatuwaa Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsa baggappe kiittiide ahiseedda; Helaama beeddino. Hadaadi'eezera olanchchatuu gadaaway Shobaaki untuntuu kaaleetsee. 17 Daawite hewaa siseedda wode, Israa'eeliyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; Helaama gakkeedda. Sooriyaa asatuu Daawitana gaketanaw salppiide, aanana oletteeddino. 18 Shin Sooriyaa asatuu Israa'eelatu sintsaappe bak'atteeddino; Daawite Sooriyaa olanchchatuwaappe paraa gaariyaa laaggiyaa laappun s'eetu asatuwaanne oytamu sha"a paraa asatuwaa wod'edda; untuntuu ola gadaawuwaa Shobaakakka shoc'ina, he sa'aan hayk'keedda. 19 Hadaadi'eezeraw moodettiide de'iyaa kaatetuu Israa'eelatu untuntuu s'ooneddawaa ereedda wode, Israa'eelatuwaana sigettiide, untuntuu moodeteeddino. Hewaappe simmiide, Sooriyaa asatuu Amoonaa asatuwaa maaddanaw yayyeeddino.

11 Ofintsan, kaatetuu olaw kesiyyaa wode, Daawite bare asaananne Israa'eeliyaa olanchchatuwaana Yoo'aaba yeddeedda. Biide Amoonaa biittaa bayzzeeddino; Raaba katamaa dooddeeddino; shin Daawite Yerusaalamen takkeedda. 2 Itti gallassaa omarsii Daawite bare gisuwaappe dendiide, kaatiyaa golliyyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan hametteedda; bollaa meec'ettiyyaa itti mishiratto be'edda; he mishirata daro malaa lo"a. 3 Daawite asaa kiittiide, Aa oonentto ooshisseedda; he mishirata, «Hanna Elii'aama naatto Hiitiyaa Ooriyoona machato Berssaabeeho» yaageedda. 4 Daawite asaa kiittiide, izo s'eesissi ahissiide, izina ak'eeda. He wode he mishirata piilay yiide aad'd'ina, geeyo saanna de'aw. Hewaappe guyyiyaan, Aa bare soo simmaade baaddu. 5 Mishiratiw shahaaray attina, Daawitakko kiitaa yeddaade, «Taw shahaaray atteedda» yaagaaddu. 6 Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Hiitiyaa Ooriyoona taw

haa yedda» yaagiide lyoo'aabew kiitteedda; lyoo'aabe Ooriyoona Daawitaw yeddeedda. 7 Ooriyooni yiina Daawite Aa, «lyoo'aabe ay malee? Olanchchatuukka ay malee? K'ay olay waanii?» yaagiide oochcheedda. 8 Hewaappe guyyiyaan Daawite Ooriyoona, «Soy ba; baade shemppa akka» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Ooriyooni kaatiyaa golliyaappe kesiide beedda; kaatii Ooriyoonaw ayentto immiyaawaa Aa geeduwaa yeddeedda. 9 Shin Ooriyooni soo beennan kaatiyaa golliyaa dirssaa penggiyaan bare godaa k'oomatuwaa ubbaanna gis ak'eeda. 10 «Ooriyooni bare soo bibeena» giyaawaa Daawite siseedda; Ooriyoona, «Neeni haako saappe yaadda gidikkii? Ne soo ayaw babeykkii?» yaagiide oochcheedda. 11 Ooriyooni Daawita, «Taabootay, Israa'eeliyaa asay, Yihudaa asay, ta godaa lyoo'aabinne ta godaa Asay dembban dunkkaaniyaan de'iino. Yaatina taani waanaade soo baade moo, ushoo, k'ay ta machchattina ak'oo? Ne shemppu ero! Taani hawaa malaa ootsikke» yaagiide zaareedda. 12 Hewaappe guyye Daawite Ooriyoona, «Itti gallassaa hawaan gam"a; wontti neena guyye yeddana» yaageedda; Ooriyooni he gallassinne wonttetsa gallassi Yerusaalamen takkeedda. 13 Daawite shoobbina, Ooriyooni aanana meeddanne usheeddanne. Daawite Aa matsoyeedda. Shin he omarssi Ooriyooni bare soo beennan, bare gisuwaa hiis'siide, bare godaa k'oomatuwaa gidдон ak'eeda. 14 Wonttina guura Daawite lyoo'aabaw dabddaabbiyaa s'aafiide, Ooriyoona bolla yeddeedda. 15 Daawite dabddaabbiyaan lyoo'aaba, «Olay te'uwaa dariyaa sa'aan, sintsa baggana Ooriyoona wotsa; hewaappe guyyiyaan, I shoc'ettiide hayk'k'ana mala, Aa matappe kichchite» yaageedda. 16 lyoo'aabe he katamaa dooddiidde, morkkiyaa olanchchatuwaappe minotuu de'iyaa sa'aa eriide, Ooriyoona yaan wotseedda. 17 Katamaa asatuu kesiide Yoo'aabana olettina, Daawita olanchchatuwaappe amaratuu hayk'k'eeddino; Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda. 18 lyoo'aabe olan haneeddabaa ubbaa Daawitaw kiitteedda. 19 Biyaa bitaniyaa lyoo'aabe, «Olan haneeddabaa ubbaa neeni kaatiyaw oda wurssishin, 20 ooni erii, kaatii hank'k'uwaa ees's'i kessana; hank'k'ettiide neena, <Hinte untuntunna olettanaw katamaakko ayaw loytsi shiik'eedditee? Untunttu gimbbiyaa s'eeraana wonddaafiyaan dukkanawaa eribeykkiteyye? 21 Geedoona na'aa Abimeleeka ooni wod'eeddee? Gaac'iyaa mayddiyaa gimbbiyaa s'eeraana duge olaade, Tebes'a giyaa sa'aan itti mac'c'awunna wod'aaddu gidekkee? Yaatina, hinttenttu gimbbiyaakko ayaw shiik'eedditee?» yaagiide oochchiyaawaa gidoope neeni kaatiyaa, <Ne k'oomay, Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda» yaaga» yaagiide azazeedda. 22 Kiitetteeddawe denddiide bi

gakkiiide, lyoo'aabe barena kiitteeddawaa ubbaa Daawitaw odeedda. 23 Bitanii Daawita, «Nu morkketuu nuuppe wol'k'aa meeddino; nuunanna olettanaw katamaappe gas'aa dembbaa keseeddino; shin nuuni untunttu katamaa penggiyaa gakkanaw, guyye zaariide yedersseeddo. 24 Hewaappe guyyiyaan, wonddaafiya dukkiyaawanttu gimbbiyaa s'eeraana ne k'oomatuwaa bolla dukkeeddino; kaatiyaa asatuwaappe amareedawanttu hayk'k'eeddino; k'ay ne k'oomay, Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda» yaageedda. 25 Daawite kiitettiide yeeddawaa, «Neeni lyoo'aaba hawaadan yaaga; <Hawoo hank'k'etoppa; ayaw gooppe, mashshay itti gede hawaa, itti gede k'ay haraa wod'eedda; katamaa olaade oyk'k'anaw minna» yaagaade Aa mintsetsa» yaageedda. 26 Ooriyoona machata bare asinay hayk'k'eeddawaa siseedda wode, aw yeekkaaddu. 27 Iza kayyottiyaa wodii polettowaappe guyyiyaan, Daawite izo bare soo kiittiide ahisseedda. Iza aw machchattio gidaaddu; yaataade aw attuma na'aa yelaaddu. Shin Daawite ootseedda kiitay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa gideedda.

12 Med'inaa Goday Naataana Daawitakko kiitteedda; Naataan aakko yiide, hawaadan yaageedda; «Itti kataman laa'u asatuu de'iino; untuttuppe ittuu dure; k'ay ittuu man'k'uwaa. 2 Dure bitaniyaw daro dorssayenne miizzay de'ee; 3 shin man'k'k'o bitaniyaw I shammiide heemmiyaa itti dorssaa marattippe harabay ayayenne baawa. He dorssatta aanananne Aa naanatuwaanna dic'c'aaddu; Iza Aa k'umaappe maw; Aa wanc'c'aappe ushawunne Aa kiwuwaan gisaw. He dorssatta aw mac'c'a na'aa mala. 4 «Itti gallassi itti imatsay he dure bitaniyaa soo yeedda; shin durii bare dorssaappe woy bare miizzaappe akkiide shukkiide, bare soo yeedda imatsaa mokkanaw koyyibeenna. I he man'k'k'o bitaniyaa dorssatto akkiide, he soo yeedda imatsaa miziyaawaa katseedda» yaageedda. 5 Daawite he dure bitaniyaa bolla hank'k'uwaa ees's'i kesiide Naataana, «Med'inaa Goday ero! Hawaa ootseedda bitanii hayk'k'anaw besse. 6 K'ay I he dorssaa maratti diraw oyddu kushiya aatsiide c'igganaw koshshee; ayaw gooppe, k'aretaa d'ayiide I hewaa ootseedda» yaageedda. 7 Naataani Daawita, «He bitanii neena! Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; <Taani neena Israa'eeliyaa bolla okkaade kaateyaad; Saa'oola kushiyaappekka taani neena ashshaad; 8 taani ne godaa golliyaa new immaad; ne godaa mac'c'a asatuwaakka ne kiwuwaan yeggaad; Israa'eeliyaa golliyaa asaanne Yihudaa golliyaa asaa taani new immaad. Hawe ubbayka guus's'ooppe, taani new haraakka gujja immana shin. 9 Hawaa mala iitabaa Aa sintsan ootsaadde, ayaw Med'inaa Godaa k'aalaa kad'aadii? Hiitiyaa

Ooriyoona mashshaan wod'aadda; yaataade Aa machchato new akkaadda. Ee, Amoonaa asatuwaa mashshaan Aa wod'aadda. 10 Neeni taana kad'aade, Hiitiyaa Ooriyoona machchatio new akkeedda diraw, ne zariyaappe mashshay ubbakka shaakettena» yaagee. 11 «Hewaa diraw Med'inaa Goday, «Taani ne soo asaa giddoppe ne bolla iitabaa ahana; ne machatuwaa neeni s'eellishin dentsaade, new matattiyaa uraw immana; seeta gallassan he bitanii ne mac'c'a asatuwaana gisanawaa. 12 Neeni hewaa geeman ootsaadda; shin taani hawaa seeta gallassi Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan ootsana» yaagee» yaageedda. 13 Daawite Naataana, «Taani Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsa kichchaad» yaageedda. Naataani, «Med'inaa Godaykka ne nagaraa atto gi diggeedda; neeni hayk'k'akka. 14 Neeni hawaa udaade, Med'inaa Godaa morkketuu Aa kad'anaadan ootseedda diraw, new yeletteedda na'ay hayk'k'ana» yaageedda. 15 Naataani bare soo beeddawaappe guyyiyaan, Ooriyoona machata Daawitaw yeleedda na'aa Med'inaa Goday shoc'ina I harggeedda. 16 Daawite ha na'aw S'oossaa woosseedda; Daawite katsaa meennaan s'oomeeddanne bare soo geliide, k'amma k'amma biittan gis ak'eeda. 17 Aa soo c'imatuu Aa biittappe dentsanaw Aa matan ek'keeddiinno; shin biittappe denddenaan is'seedda; I untuntunna k'umaa mibeenna. 18 Laappuntsa gallassi na'ay hayk'k'eedda. Daawita k'oomatuu na'aa hayk'k'uwaa odanaw yayyeeddino; «Na'ay pas'a de'ishshin nuuni Daawita haasayisseeddo; shin sisennan is'seedda. Yaatina, na'ay hayk'k'eeddawaa nuuni aw wootiide odanaw danddayeetoo? Onni erii, I barena k'ohanenttonne» yaageeddino. 19 Bare k'oomatuu ittuu ittuwaanna saasukettiyaawaa Daawite be'eedda wode, K'eeri na'ay hayk'k'eeddawaa ereedda. Daawite untuntta, «K'eeri na'ay hayk'k'eedee?» yaagiide oochcheedda. Untunttu, «Ee hayk'k'eedda» yaageeddino. 20 Daawite biittappe dendi ek'k'eedda. Meec'ettiide, oketiidenne bare mayuwaa laammiide, Med'inaa Godaa golliyaa geleedda; goynneedda. Hewaappe guyyiyaan bare soo biide, k'umaa oochchina untunttu Aa sintsa aatseeddino; k'umaa meedda. 21 Aa k'oomatuu Aa, «Neeni hawaadan ayaw hanaad? Na'ay pas'a de'ishshin s'oomaaddanne yeekkaadda; shin na'ay hayk'k'ina dendaade, k'umaa maada!» yaageeddino. 22 Daawite untuntta, «Na'ay pas'a de'ishshin taani s'oomaadinne yeekkaad; ayaw gooppe, «Onni erii, Med'inaa Goday taana maarina, na'ay pas'anenttonne» yaagaade k'oppaad. 23 Shin na'ay ha'i hayk'k'ina, taani ayaw s'oomoo? Taani na'aa guyye zaarana danddayayitaa? Taani aakko baanaappe attina, I taakko simmenna» yaageedda. 24 Hewaappe guyyiyaan, Daawite

bare machchato Berssaabeeho mintsetseedda. Daawite iikko geliide izina ak'eeda; yaatina, Aa aw attuma na'aa yelaaddu; na'aa Solomona suntseedda; Med'inaa Goday he na'aa siik'eedda. 25 Med'inaa Goday na'aa siik'eedda diraw, na'aa «Yidiidiyaa» giide suntsana mala, timbbitiyaa odiyaa Naataana bolla kiiteedda. 26 He wode Yoo'aabe Amoonatuwaa katamaa Raaba oletiide, kaatiyaa geessuwaa oyk'k'eedda. 27 Iyoo'aabe Daawitakko kiitaa yeddiide, «Taani Raaba katamaa olaade, haatsaa duuk'k'iyya sa'aa oyk'k'aad. 28 Hewaa diraw, atteeda olanchchatuwaa shiishshaade katamaa olaade oyk'k'a. Hewe d'ayooppe, taani katamaa oyk'k'ay. Yaatooppe, I ta suntsan s'eegettana» yaageedda. 29 Daawite bare olanchchatuwaa ubbaa shiishshiide, Raaba katamaa biide, oletiide oyk'k'eedda. 30 Untunttu kaatiyaa kallachchaakka Aa huup'iyaaappe akkeedda. He work'k'aa kallachchay hattamanne oyddu kiilo giraamiyaa dees'ee; Aa gidдон al'o shuchchay de'ee. He kallachchaa Daawita huup'iyaaan wotseedda. Katamaappe loytsi daro omooduwaa Daawite omoodiide aheedda. 31 He katamaa asaa yaappe kessiide, magaaziyan, birataa shalkkiyaaninne birataa kalltan ootsanaadan ootseedda; k'ay untuntta urk'k'aappe s'uubiyaa med'd'anaadan ootseedda. Amoonatuwaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa asaa I hewaadan ootseedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Aa olanchchatu ubbay Yerusaalame simmeeddino.

13 Itti wode hawaadan haneedda. Daawita na'aa Abeseloomaw Taamaaro giyaa itti malaa lo'o michchata de'aw; Daawita na'ay Aminooni Taamaaro siik'eedda. 2 Aa michchata Taamaara wodoro gideedda dirawunne I izo ayinne ootsanaw danddayennabaa aw malateedda diraw, Aminooni Taamaaro k'oppiide gil'k'k'eedda. 3 Shin Aminoonaw Daawita ishaa Shaama na'aa Yonadaaba geetettiyaa laggii de'ee; Yonadaabi daro hiilanchcha asaa. 4 Yonadaabi Aminooni, «Neeni kaatiyaa na'aa; yaatina, gallassi gallassi ayaw gil'k'k'ay? Neeni taw ayaw odikkii?» yaagiide oochcheedda. Shin Aminooni Aa, «Ta ishaa Abeselooma michchato Taamaaro taani dosay» yaageedda. 5 Yonadaabi Aminooni, «Ba; sakettiyaawaa malataade gisuwaan gisa basha. Ne aawuu neena be'anaw yiyaa wode, «Ta michchata Taamaara yaade taw miyaabaa immu; taani izo s'eellishin k'umaa ta sintsan katsaade taana barssu» yaagaade oochcha» yaageedda. 6 Aminooni saketteeddawaa malati biide gisuwaan giseedda. Kaatii Aa be'anaw yeedda wode, Aminooni Aa, «Ta michchata Taamaara yaade, taw itti lo'o ukitsaa ta s'eellishin uukkanttonne taani I kushiyaappe mintto dosay shin» yaageedda. 7 Daawite Taamaarikko

kaatiyaa soo kiittiide, «Ne ishaa Aminoona soo ha'i baade, aw k'umaa katsaa» yaageedda. 8 Taamaara bare ishaa Aminoona soo baaddu; he wode I giseedda. Taamaara amareeda d'iliyaa munak'aade, Aminooni s'eellishin ukitsaa uukkaaddu. 9 Taamaara bashiyaappe ukitsaa kessaade aw aatsaadu; shin I meennaan is's'eedda. Aminooni, «Asaa ubbaa hawaappe kessi diggite» yaageedda; Asay ubbay Aa matappe kesseedda. 10 Hewaappe simmiide Aminooni Taamaaro, «Taani ne kushiyaappe maanaadan k'umaa haa ta siiris'aa akkaade ya» yaageedda; Taamaara bare uukkeedda ukitsaa akkaade, bare ishaa Aminoona siirisaa gelissaaddu. 11 Taamaara k'umaa aakko shiishsheedda wode, izo oyk'k'iide, «Ta michchate, haaya! Taananna gisa» yaageedda. 12 Iza, «Ta ishaw, kichcha hanenna! Taana wolk'k'antsoppa! Hawaa malabay Israa'eeliyaa biittan oosettanaw bessenaaba; hawaa mala iitabaa ootsoppa. 13 Ta pokkuwaa taani waataade gentsanaw danddayayitaa? K'ay neenikka Israa'eeliyaa gidon kawushsha asaa gidana. Hayyanaa kaatiyaa ha'i oochcha. I taani neena gelanaw diggenna» yaagaaddu. 14 Shin iza odiyaawaa sisennan is's'eedda. I iippe wolk'k'aama gidiyaa diraw, izo wolk'k'an oyk'k'iide bayzzeedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, Aminooni izo loytisi is's'eedda; kase izo siik'eeddawaappe aatsiide is's'eedda. Aminooni izo, «Kessa! Kessaade ba!» yaageedda. 16 Iza, «Biikke! Neeni taana ha'i kare yederssiyaa balay neeni hanno gakkanaw ta bolla ootseedda balaappe aad'd'ee» yaagaaddu. Shin I iziw sisennan is's'eedda. 17 Aminooni bare k'oomaa s'eesiide, «Ha mishiratto ta sintsaappe kessa; izo kare kessa diggaade, kariyaa gordda» yaageedda. 18 K'oomay mishiratto kare kesiide, kariyaa gorddeedda. Aa daro alleek'k'uwaana de'iyaa mayuwwa mayyaaddu; ayaw gooppe, kaatiyaa mac'c'a naanay wodoratuu hewaa mala mayuwwa mayiino. 19 Taamaara bidintsaa bare huup'iyaa k'olaade, bare mayyeedda alleek'k'uwaana de'iyaa mayuwwa peed'aaddu; bare huup'iyaa oyk'k'aade, waasuwwa s'ulaade baaddu. 20 I ishaa Abeseeloomi izo be'eedda wode, «Ne ishay Aminooni neena bayzzeedee? Ta michchate, neeni ha'i c'o'u ga. I ne ishaa; ha yewuwwa neeni uluwaan oyk'k'oppa» yaageedda. Hewaa diraw, Taamaara kayyotaade bare ishaa Abeseelooma son, asan gakettennaan de'aaddu. 21 Kaatii Daawite ha yewuwwa siseedda wode, loytisi hank'k'etteedda. 22 Abeseeloomi Aminoonaw mal'uwwa c'amuwaakka k'aattibeenna. Bare michchato Taamaaro bayzzeedda diraw, Aminooni morkkeedda. 23 Laa'u laytsaappe guyyiyaan, Efireema zawaa matan Baa'ool-Has'ooraa giyaa sa'aan Abeseeloomi dorssaa isikiyaa meeddissee; kaatiyaa naanay ubbay he sa'aa yaanaadan Abeseeloomi untuntta

s'eeseedda. 24 Abeseeloomi kaatiyaakko yiide, «Ta kaatiyaw, taani ne k'oomay ta dorssatuwwa isikiyaa meeddisay; neeninne ne oosanchchatuu nuunanna denddeerikkite!» yaageedda. 25 Kaatii Abeseelooma, «Tuytti ta na'aw! Nuuni ubbay booppe, new tookko gidanawaa» yaageedda. Abeseeloomi kaatiyaa daroppe shoobbeedda; kaatii buussaa is's'eedda; shin Abeseelooma anjeeedda. 26 Abeseeloomi kaatiyaa, «Neeni baana d'ayooppe, ta ishaa Aminooni nuunanna bo» yaageedda. Kaatii, «I neenana ayaw baanee?» yaageedda. 27 Shin Abeseeloomi shoobbiide aggenaan is's'ina, Daawite Aminoonanne bare attuma naanaa yenkkotuwwa aanana yeddeedda. 28 Abeseeloomi bare k'oomatuwwa, «sisite! Aminooni woyniyaa eessaa ushiidde kalliyaa wodenne taani hinttentta, «Aminoona shoc'ite» yaagiyaa wode, hinttenttu Aa wod'ite. Yayyoppite! Hinttena azazeeddawe taana. Minnite! S'alite!» yaagiide azazeedda. 29 Abeseelooma k'oomatuu I azazeeddawaadan Aminooni ootseeddino. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa attuma naanay ubbatuu denddiide, barenttu bak'uluwwa bak'uluwwa toggiide bak'atteedino. 30 Untunttu biro ogiyaan de'ishshin, «Abeseeloomi kaatiyaa naanaa ubbaa wursseedda; untuttuppe ittuunne attibeena» geetettiyaa oduu Daawitakko gakeedda. 31 Kaatii denddi ek'k'iide, kayyoo bare mayuwwa peed'eedda; yaatiide biittan giseedda. Aa k'oomatuu ubbatuukka barenttu mayuwwa peed'iide, Aa matan ek'k'eeddinno. 32 Daawita ishaa Shaama na'ay Yonadaabi, «Ta godaw, Untunttu kaatiyaa naanaa ubbaa wod'i diggeeddino gaade k'oppoppa; Aminooni s'alalay hayk'k'eedda. Ayaw gooppe, Aminooni bare michchato Taamaaro bayzzeedda gallassaappe doommiide, Abeseeloomi Aa bollan polanaw halchcheeddawaa gideedda. 33 Ha'ikka ta goday kaatii bare wozanaan, «Kaatiyaa naanay ubbatuu hayk'k'eedino» yaagiide odeedda oduwwa tuma gooppo; Aminooni s'alalay hayk'k'eedda» yaageedda. 34 He wode Abeseeloomi bak'ateedda. Naagiyaa bitanii d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, bareppe away wulliyaa baggana de'iyaa ogiyaanna deriyaa lank'k'iyaa oyk'k'iide, c'ora Asay yiyaawaa be'iide kaatiyaw odeedda. 35 He wode Yonadaabi kaatiyaa, «Be'a! Taani ne k'oomay odeeddawaadan kaatiyaa naanay yeeddino» yaageedda. 36 I haasayiide wursina kaatiyaa naanay geliide barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseeddino. K'ay kaatiinne Aa oosanchchatuu ubbay yibbaata yeekuwwa yeekkeeddino. 37 Abeseeloomi bak'atiide, Amihuuda na'aa Talmmaayakko, Gashuura biittaa kaatiyaakko beedda; shin Kaatii Daawite ubbaa gallassi bare na'aw yeekkeedda. 38 Abeseeloomi bak'atiide Gashuura gadiyaa beeddawaappe guyyiyaan, yaan

heezzu laytsaa de'eedda. 39 Kaatii Daawite Abeselooma be'anaw amotteedda; ayaw gooppe, Aminoona hayk'k'oo kayyottiyaawaappe I minetteedda.

14 S'aruuyi na'ay lyoo'aabe Kaatii Daawite Abeselooma laamoteeddawaa ereedda. 2 Hewaa diraw, Yoo'aabe Tak'o'a katamaa kiittiide, yaappe itti eranchcha mishiratto ahiisiide izo, «Neeni kayyottiya asaadana hana; kayyuwaa mayuwa mayya; shic'issiyaawaa okettoppa; daro wodeppe doommiide, hayk'keedda asaw kayyottiya mac'c'a asaadana hana. 3 Yaataade kaatiyaakko baade ha k'aalatuwaa aw oda» yaageedda. lyoo'aabe Aa kaatiyaw odanawaa iziwo odeedda. 4 Tak'o'a katamaa mishiratta kaatiyaakko beedda wode, biittan gisa guufannaade, «Kaatiyaw, taana maaddaariikii!» yaagaaddu. 5 Kaatii izo, «Neena ayee meteeddawe?» yaagiide oochcheedda. Iza, «Taani asinay hayk'keedda mac'c'a asaa. 6 Taw ne k'oomatiw laa'u attuma naanay de'iino. Untuntuu ittuu ittuwaanna dembban wad'etteeddino; untuntta shaakkanaw itti asayenne d'ayina, ittuu yenkuwaa shoc'iide wod'eedda. 7 Ha'i ta dabbottuu ubbay ta bolla denddiide, «Bare ishaa I wod'eedda diraw, nuuni Aa wod'anaadan bare ishaa wod'eeddawaa nuw hamma; yaatiide nuuni laattiyaawaa d'ayissana yaageeddino.» Yaatooppe, untuntuu taw laataw atteeda itti s'iifaa toyssiino; ta asinaa suntsaakka Aa zeretsaa biittappe d'ayssiino» yaagaaddu. 8 Kaatii he mishiratto, «Ne soo ba; taani new azazana» yaageedda. 9 Shin Tak'o'a katamaa mishirata kaatiyaa, «Ta godaw kaatiyaw, gomii taananne ta aawuwaa golliyaa asaa oyk'k'o; shin kaatiinne Aa kawutetsaa araatay geeshsha gido» yaagaaddu. 10 Kaatii mishiratto, «Ne bolla k'aalaa k'aattiya oonanne taakko aha; I neena laa'entso bochchenna» yaageedda. 11 Mishirata kaatiyaa, «Suutsaa achchiyaawe bashshaa bolla bashshaa gujjennaadaaninne ta na'aakka wod'enaadan kaatii Med'inaa Godaa bare S'oossaa suntsan taw c'aak'k'o» yaagaaddu. Kaatii izo, «Med'inaa Goday ero! Ne na'aa huup'iyaa binnaanaappe ittuukka biittan wod'd'enna» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, mishirata kaatiyaa, «Ta godaa kaatiyaw taani itti k'aalaa haasayay» yaagaaddu. Kaatii, «Haasaya» yaageedda. 13 He mishirata kaatiyaa, «Yaatina, neeni S'oossaa asaa bolla hawaa malaa ayaw ootsaaddii? Kaatii yedersseedda bare na'aa guyye zaaribeenna diraw, bare haasayeedda k'aalaw kaatii bayzanchcha gidennee? 14 Nuuni ubbay hayk'k'ana; biittan gukkeedda haatsay simmennawaadan, nuuni laa'entso simmokko. Shin S'oossay bohetteedda Asay ubbakka d'ayenna mala, aw ogiyaa giigisseeppe attina, I c'oo d'ayanaadan koyyenna. 15 «Taana Asay yashissiyaa diraw,

ta godaw kaatiyaw taani hawaa odanaw ha'i yaad. Taani ne k'oomatta, «Taani kaatiyaw haasayana; ooni erii, taani Aa k'oomatta oochchiyaawaa kaatii polanenttonne; 16 S'oossay nuw immeedda laataappe taananne ta na'aa d'ayssanaw koyiyaa asaa kushiyaappe kaatii sisiide ashshanenttonne» yaagaade k'oppay. 17 K'aykka taani ne k'oomaa, «Lo'uwaanne iitaa shaakkanaw ta goday kaatii S'oossaa kiitanchcha mala gidiyaa diraw, ta godaa kaatiyaa k'aalay taana woppisso. Med'inaa Goday ne S'oossay neenana gido» yaagay» yaagaaddu. 18 Kaatii mishirattiw, «Taani neena oochchana haniyaabaa zaaruwaa neeni taappe k'osoppa» yaageedda. Mishirata, «Ta goday kaatii haasayo» yaagaaddu. 19 Kaatii mishiratto, «Hewan ubbaan lyoo'aaba kushii neenana de'ii?» yaagiide oochcheedda. Mishirata, «Ta godaw kaatiyaw, ne shemppu ero! Neeni ta goday kaatii haasayeedda ubbabaappe ushechcha woy haddirssa gaanaw danddayiyaa itti asikka baawa. Ee; hawaa taana azazeeddawe, ta doonaan, ne k'oomati doonaan hawaa wotseeddawe ne k'oomaa lyoo'aaba. 20 Ha'i de'iyaa hanotaa laamanaw ne k'oomay lyoo'aabe hawaa ootseedda. S'oossaa kiitanchchaw de'iyaa aad'd'eeda eraa malay ta godaw de'ee; biittan haniyaawaa ubbabaa I ereedda» yaagaaddu. 21 Kaatii lyoo'aaba, «Daro lo'a! Taani hawaa ootsana! Ba; he yalaga bitaniyaa Abeselooma akkaade ya» yaageedda. 22 lyoo'aabe kaatiyaa sintsan gisi guufanniide, kaatiyaa hawaadan yaagiide anjeeedda; «Ta godaw kaatiyaw, ne sintsan nashshetteeddawaa ne k'oomay hachche ereedda; ayaw gooppe, kaatii bare k'oomay oochcheeddawaa siseedda» yaageedda. 23 Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabe denddiide Gashuura gadiyaa biide Abeselooma Yersaalame akki yeedda. 24 Shin kaatii, «I bare soo baanaw besse; I ta deemuwaa be'oppo» yaageedda; Abeseeloomi bare soo beedda; kaatiyaa deemuwaakka be'ibeenna. 25 Israa'eeliyaa ubbaa gidon malaa lo'uunne Abeseeloomadan sabetteedda itti asayenne baawa. Aa huup'iyaaappe biide gediya s'uguntsay gakkanawukka an kad'iyaaabay baawa. 26 I barena dees'iyaa wode bare huup'iyaa binnaanaa k'ans's'issee; bare huup'iyaa binnaanaa k'ans's'issiyaa wode ubbaan miizaaniyaan wotsiide mazzanee; kaatiyaa miizaanaa likkiyaan laa'u kilonne heezzu s'eetu giraamiyaa dees'ee. 27 Abeseeloomaw heezzu attuma naanayenne itti mac'c'a naatta yeletteeddino; mac'c'a naatti suntsay Taamaaro; he naatta malaa lo'o mac'c'a asaa gidaaddu. 28 Abeseeloomi laa'u laytsaa kumentsaa kaatiyaa deemuwaa be'ennaan Yersaalamen de'eedda. 29 «Taani neena kaatiyaakko kiitana mala, taakko haaya» yaagiide Abeseeloomi lyoo'aabaw kiitteedda; shin lyoo'aabe yeennan is's'eedda. Laa'entsuwaakka kiitteedda;

shin lyoo'aabe aakko yeennan is'seedda. 30 Hewaappe guyyiyaan, Abeseeloomi bare k'oomatuwaa, «sisite! Ta goshshaa matan lyoo'aabaw goshshay de'ee; aw hewan banggay de'ee. Biide tamaa oysite» yaageedda. Abeseelooma k'oomatuu lyoo'aaba banggaa tamaa oytseeddino. 31 Yaatina, lyoo'aabe dendiide, Abeseelooma soo biide «Ne k'oomatuu ta banggaa ayaw tamaa oytseeddino?» yaageedda. 32 Abeseeloomi lyoo'aaba, «Neeni taani kiittina yeennan is'seedda dirassa. Neeni kaatiyaakko baade, «Abeseeloomi hawaadan yaagee; «Taani Gashuura gadiyaappe ayaw yaadditaa? Taani hanno gakkanaasikka yaan de'eeddawaa gidintto taw lo" a shin» yaagee» gaade taw oochchanaadan koyaad. Ha"ikka taani kaatiyaa deemuwaa be'anaw koyaad; taani bayzzanchcha gidoope, I taana wod'o» yaageedda. 33 lyoo'aabe kaatiyaakko biide, Abeseeloomi geeddawaa odeedda. Kaatii Abeseelooma s'eesissina Abeseeloomi soo geliide, kaatiyaa sintsan sa'aan gisiide goynneedda; yaatina, kaatii Abeseelooma yereedda.

15 Hewaappe guyyiyaan, Abeseeloomi paraa gaariyaa, paratuwaanne bare sintsan wos's'anaw ishatamu asatuwaa giigisseedda. 2 Abeseeloomi wontta guuraanna dendiide, katamaa pengge afiyaa ogiyaa doonaan ek'kee. Mootuu de'iyaa ay asayenne kaatiyaa sintsa pirddaw yeedda wode, Abeseeloomi he bitaniyaa s'eesiide, «Neeni hak'a katamaappe yaad?» yaagiide oochchee. He bitanii, «Taani ne k'oomay Israa'eeliyaa zaratuwaappe ituwaappe yaad» yaagiide aw zaaree. 3 Abeseeloomi Aa, «Be'a! Ne yewuu lo"anne suure; shin kaatiyaa baggappe new sisiyaawe baawa» yaagee. 4 Abeseeloomi gujiidekka, «Taani Israa'eeliyaa biittan pirddanaw suntsetteeddawaa gidaarkkitaashsha! Hewaa gidintto, mootuu woy yewuu de'iyaa ubbay taakko yiina, taani aw suure pirddaa pirddana shin» yaagee. 5 Ooninne aakko yiide aw hokkiyaa wode, Abeseeloomi bare kushiya yediide, he uraa oyk'k'iide yeree. 6 Pirddeettanaw kaatiyaakko yiyaa Israa'eelatuwaa ubbaw Abeseeloomi hewaadan haneedda; yaatiide Israa'eeliyaa asaa wozanaa Abeseeloomi wuu'eedda. 7 Oyduu laytsaappe guyyiyaan, Abeseeloomi kaatiyaa, «Taani Med'inaa Godaw shiik'k'eeddawaa gatsanaw Kebroone gadiyaa baana. 8 Taani ne k'oomay Gashuura gadiyaan Sooriyaa biittan de'aadde, «Taana Med'inaa Goday Yersaalame guyye afiyaawaa gidoope, Kebroone kataman taani Med'inaa Godaw goynnana» yaagaade shiik'k'a uttaad» yaageedda. 9 Kaatii Abeseelooma, «Saro ba» yaagina, I dendiide Kebroone katamaa beedda. 10 Shin Abeseeloomi Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaakko k'osuwaan kiitaa yediide, «Malakataa punna hinttentu siseedda wode,

«Abeseeloomi Kebroonan kaateteedda» yaagite» yaageedda. 11 Abeseeloomi s'eesina, Yersaalameppe aanana ittippe beedda imatsatuu laa"u s'eetu asaa; he asatuu ayinne erennan c'oo ashkketetsan beeddino. 12 Abeseeloomi yarshshuwaa yarshshiide, Daawita zoriyaa Akis'oofeela Giilo katamaappe s'eesisseedda; kaatiyaa bolla dendeedda mak'k'uu goobeedda; Abeseelooma kaalliyaawantukka c'oratti c'oratti beeddino. 13 Itti kiitetteeddawe yiide Daawita, «Israa'eeliyaa asaa wozanay Abeseeloomakko simmi kichcheedda» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, Daawite barenana ittippe Yersaalamen de'iyaa bare oosanchchatuwaa, «Denddite! Nuuni bak'atoytte! Hewe d'ayoope, nu giddoppe ay asayenne Abeseeloomappe kessi akkena. Nuuni elleelliide baana koshshee; hewe d'ayoope, I elleelli yiide nuuna d'ayssana; nu katamaa mashshaan busakkana» yaageedda. 15 Kaatiyaa oosanchchatuu Aa, «Neeni nu goday kaatii dooreedda ubbabaa nuuni ne k'oomatuu ootsanaw giigi utteeddo» yaageeddino. 16 Kaatii kesiide beedda; Aa soo Asay ubbay aanana ittippe beedda; shin bare golliyaa naaganaadan tammu baakkotuwaashsheeda. 17 Kaatii kesina, Asay ubbay aanana beedda; katamaw wurssetsa golliyaa lank'k'iyaaan ek'k'eeddinno. 18 Aa oosanchchatuu ubbay aappe sintsanna salpiide aad'd'eeddino; untuntta kaalliide kaatiyaa naagiyaawantuu (Kaliwatatuunne Palitawatu) salppeeddino; k'ay untuntta kaalliide Gaate katamaappe yeedda usuppun s'eetu asatuu, kaatiyaa sintsanna salpiide aad'd'eeddino. 19 Kaatii Gaatiyaa Ittaaya, «Neeni nuunanna ayaw yay? Guyye simmaade, kaatiyaa Abeseeloomana de'ashsha. Neeni asaa biittaa asaa; neeni bete. 20 Neeni sa'aa zino yaadda; taani ta huup'iyaw biyaasa'aa erennan de'aadde, neena hachche waataade taananna yuushshoo? Guyye simma; ne gade asatuwaakka neenana afa. S'oossay new keekkonne ammanetto!» yaageedda. 21 Ittaayi kaatiyaa, «Med'inaa Goday ero! Ta goday kaatii ero! Ta goday kaatii de'iyaa sa'aan hak'an gidinakka, I taw hayk'k'o gidina, pas'a gidinakka, taani ne k'oomay neenana de'ana» yaageedda. 22 Daawite Ittaaya, «Lo" a! Baade salppa» yaageedda; Gitaatiyaa Ittaayi bare asatuwaa ubbaananne bare soo asaa ubbaanna salppeedda. 23 He ubbaa Asay aad'd'ishshin, he gade Asay ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeeddino; kaatii K'ediroona Shaafaa pinneedda; Asay ubbaykka bazuwaa simmiide beedda. 24 K'eesiyaa S'aadook'ikka he sa'aan de'ee; S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiyaa Leewatuukka aanana ittippe de'iino. Asay ubbay katamaappe kes wurana gakkanaw, S'oossaa Taabootaa biittan wotsina, k'eesiyaa Abiyaataare yarshshuwaa yarshsheedda. 25 Hewaappe guyyiyaan kaatii

S'aadook'a, «S'oossaa Taabootaa katamaa guyye afa. Med'inaa Goday taanan nashettiyaawaa gidoope, taana I zaaretsi ahiide, bare Taabootaanne bare de'iyaa sa'aa laa'entsuwaaw bessana. 26 Shin I, Taani neenan nashetikke gooppe, «I barena lo'iyaaawaa ootso; > taani hawaan de'ay» yaageedda. 27 K'aykka kaatii k'eesiyaa S'aadook'a, «Sisa; neeni ne na'aa Ahima'aas'anne Abiyaataara na'aa Yoonataana akkeedda katamaa saro ba. 28 Hinttentu taana erissanaw k'aalaa kiittana gakkanaw, taani woran de'iyaa shaafaa pinuwaan de'ashshana» yaageedda. 29 Hewaa diraw, S'aadook'inne Abiyaataare S'oossaa Taabootaa Yersaalame guyye afeedino; yaan de'eeddino. 30 Shin Daawite yeekkiide Dabire Zayite pudetsaa kesseedda. I kayyoo bare huup'iyaa gullotti utteedda; I mela gediyaan hametteedda; aanana de'iyaa asatuukka gullotti yeekkiide pudetsaa kesseeddino. 31 Asay Daawitaw, «Akis'ofoeelikka Abeseloomanna mak'k'ettiyaawanttu gidдон de'ee» yaagiide odeeddino. Daawite, «Abeet Med'inaa Godaw, Akis'ofoeela zoriyaa eeyyatetsaw laamma» yaagiide woosseedda. 32 Daawite Asay S'oossaw goynniyaa sa'aa, deriyaa huup'iyaa gakteedda wode, Arkkiyaa Hushaayi kayyoo bare mayuwaaw peed'iide, bare huup'iyaaanka baana k'oliide, Daawitana gaketanaw yeedda. 33 Daawite Aa, «Neeni taananna biyaawaa gidoope, neeni taw tookko kessana. 34 Shin neeni katamaa guyye simmaade Abeselooma, «Kaatiyaw, taani ne k'oomaa gidana; hawaappe kase ne aawuwaaw k'oomaa gideeddawaadanka newukka k'oomaa gidana» yaagooppe, Akis'ofoeela zoriyaa halissaade taana maaddana. 35 K'eesetuu S'aadook'inne Abiyaataare neenana yaan ittippe de'anawaa gidikkino? Neeni kaatiyaa son sisiyaawaa ubbaa untunttoo oda. 36 S'aadook'a na'aa Ahima'aas'inne Abiyaataara na'aa Yoonataani yaan untuntunna de'iino; neeni sisiyaawaa ayaanne untunttu bolla taw kiitta» yaageedda. 37 Abeseeloomi Yersaalame gelishin, Daawita laggii Hushaaykka katamaa gakteedda.

16 Daawite deriyaa huup'iyaaappe hefintsa baggana aad'd'ishshin, S'iiba geetettiyaa Manfibosheeta k'oomay aanana gaketeeedda; laa'u s'eetu baso ukitsaa, woyniyaa teeraa ukitsaa s'eetuwaaw, balasiyaa teeraa ukitsaa s'eetuwaanne itti ogoruwaaw woyniyaa eessaa laa'u haretuwaan c'aneedda. 2 Kaatii S'iiba, «Hawaa ayaw ahaad?» yaagiide oochcheedda. S'iibi, «Haretuu kaatiyaa soo Asay togganaw; ukitsayenne duma duma ayfiyaa asatuu maanaadana; k'ay woyniyaa eessay woran daaburiyaawantta ushshanaw» yaageedda. 3 Hewaappe guyyiyaan kaatii S'iiba, «Ne godaa na'aa na'ay hak'an de'ii?» yaagiide oochcheedda. S'iibi, «I, «Israa'eeliyaa Asay ta aawuwaaw

aawuwaaw kawutetsaa hachche taw zaari immana» yaagiide Yersaalamen utteedda» yaageedda. 4 Kaatii S'iiba, «Be'a! Manfibosheetaw de'iyaaabay ubbay ha'i neessa» yaageedda. S'iibi, «Eeno ta godaw kaatiyaw! Taani biittan guufannay; taani neena nashechchiyaawaa ootsana» yaageedda. 5 Kaatii Daawite Baahuriima geetettiyaa katamaa yeedda wode, Saa'oola dabbo gidiyaa itti bitanii hewaappe kesseedda. Aa suntsay Geera na'aa Shim'a. I Daawita shek'iide kesseedda. 6 Daawita bollanne kaatiyaa oosanchchatuu bolla shuchchaa olee; I hewaa ootsiyaa wode, olanchchatuu ubbayenne kaatiyaa naagiyaawanttu ushechchannanne haddirssaana kaatiyaa Daawita dooddi wotseeddino. 7 Shim'i Daawita shek'iide, «Kichcha; kichcha! Ha suutsaa gussiyaawe! Ha patsennawe! 8 Neeni Saa'oola kawutetsaa wuu'aade kaatetaadda; neeni gusseedda Saa'oola asaa suutsaa ubbaa Med'inaa Goday ne bolla zaareedda; k'ay Med'inaa Goday kawutetsaa ne na'aa Abeseloomaw sheed'd'eedda. Neeni suutsaa gusseedda asaa gidiyaa diraw, neeni d'ayiyaa wodii gakteedda» yaageedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, S'aruuyi na'ay Abishaayi kaatiyaa, «Ha kanaa bakkutay ta godaa kaatiyaa ayaw shek'ii? Taani baade Aa k'ood'iyaa muuc'ay» yaageedda. 10 Kaatii, «Hinttentoo, S'aruuyi naatoo, hinttentta gatsiyaawe ayee? Med'inaa Goday Aa, Daawita shek'k'a yaageedda diraw I shek'k'iyaaawaa gidoope, «Neeni ayaw hawaa ootsay?» yaagiide oochchanaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Abishaayanne bare k'oomatuwaaw ubbatuwaaw, «Ta na'ay, ta ashuu, taana wod'anaw koyee; yaatina, ha Biiniyaama Asay woot aggittee! Aa bochchoppite; I bashina shek'ko! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa azazeedda. 12 Ooni erii, Med'inaa Goday ta metuwaaw be'iide, taani hachche akkiyaa shek'aa diraw taw keeka zaaranenttonne» yaageedda. 13 Daawitenne Aa Asay ogiyaa oyk'k'iide biino. Shim'ikka deriyaappe hini baggana, Daawita heeraana biidde Aa shek'k'eenne shuchchaa Aa bolla olee; baanakka Aa bolla laalee. 14 Kaatiinne aanana de'iyaa asatuu barenttu biyaasa'aa daaburiide gakteeddino. Kaatii yaan shemppeedda. 15 Abeseloominne Israa'eeliyaa asatuu ubbay Yersaalame geleeddino; Akis'ofoeelikka untuntunna ittippe de'ee. 16 Daawita laggii Arkkiyaa Hushaayi Abeseloomakko yiide, «Kaatiyaa shemppu gam'o! Kaatiyaa shemppu gam'o!» yaageedda. 17 Abeseeloomi Hushaaya, «Neeni ne laggiiyaa siik'eedda siik'uu haweekka? Ne laggiiyaana ayaw babeykkii?» yaageedda. 18 Hushaayi Abeselooma, «tuyti! Med'inaa Godayenne ha Asay k'ay Israa'eeliyaa Asay ubbayenne dooreeddawoo taani ak'ana; taani aanana attana. 19 Hewaappekka k'ay taani ow

ootsane? Aa na'aw ootsanaw bessikkitaayye? Taani ne aawoo ootseeddawaadan ha"i newukka ootsana» yaageedda. 20 Abeseeloomi Akis'ofoeela, «Neeni ane nuuna zora; nuuni ay ootsanne?» yaageedda. 21 Akis'ofoeeli Abeselooma, «Kaatiyaa golliyaa naaganaw atteeda ne aawuwaa baakkotuwaana baade gisa; neeni ne aawuwaa siid'iyaa s'ink'keeddawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay sisana; neenana ittippe de'iyaa ubbatuwaa kushii hewan minnana» yaageedda. 22 Kaatiyaa golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan, Abeseloomaw dunkkaaniyaa toleeddino; Asay ubbay s'eellishin Abeseeloomi geliide, bare aawuwaa baakkotuwaana giseedda. 23 He gallassatuwaan Akis'ofoeeli Aa zoreedda zoriyaa itti Asay S'oossaa oochchiide akkiyaa zoriyaa mala. Daawitenne Abeseloominne laa'attuukka Akis'ofoeela zoriyaa ubbaa akkeeddawe hawaadaana.

17 Hewaappe guyyiyaan Akis'ofoeeli Abeselooma, «Hachche k'amma taani tammanne laa"u sha"ta asatuwaa dooraade, Daawita yederssaade oyk'kanaw kesay. 2 I daaburinnan s'alalina, taani Aa bolla kesana. Taani Aa dagantsana; hewan aanana de'iyaa Asay ubbayka bak'atana; taani kaatiyaa s'alalaa shoc'ana. 3 Yaataade taani asaa ubbaa neekko zaarana. Neeni itti asaa s'alalaa wod'anaw koyaasa; hara Asay saro attana» yaageedda. 4 Akis'ofoeela zorii Abeseloomanne Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbaa nashechcheedda. 5 Hewaappe guyyiyaan Abeseeloomi, «Arkkiyaa Hushaaya k'ay s'eesite; ane I giyaawaa sisoytte» yaageedda. 6 Hushaayi aakko yeedda wode, Abeseeloomi Aa, «Akis'ofoeeli zoreedda zorii hawaa; nuuni I giyaawaa ootsanaw bessii? Bessenawaa gidoope, ne k'ofay ayee?» yaageedda. 7 Hushaayi Abeselooma, «Akis'ofoeeli zoreedda zorii ha wodiyaan lo"ta gidenna. 8 Ne aawunne ne aawuwaa asatuu mino olanchchatuwaa gidiyaawaanne bare maratuwaa bonk'k'etteedda maahiyaa mala yashshiyawantta gidiyaawaa neeni eraasa. Ne aawuu olaw meeze asaa; I k'amma bare olanchchatuwaannakka ak'enna. 9 Be'a, I hannoode gonggoluwaa gidдон woy hara sa'aan k'osetti utteedda. I hinttenttu c'itaa bolla koyro dendooppe, hewaa siseedda Asay ooninne, «Abeselooma kaalli beedda asatuu shoc'etteeddino» yaagana. 10 Ne aawuu tooraa k'ara gidiyaawaanne aanana de'iyaa asatuukka mino gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay eriyya diraw, haray atto gammuwaadan s'aliyaa minotuu wozanaykka yashshan seerana. 11 «Shin taani neena zoriyaawe hawaa; Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabeha gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa ubbaa, abbaa doonaan de'iyaa shafiyaa keeshshaa neekko shiishsha; yaataade neeni ne huup'iyaw untuntta olaw kaaletsa. 12

Yaatooppe nuuni Aa demmeedda hak'aninne shoc'ana; ketterssay sa'aan wod'd'iyawaadan nuuni Aa bolla wod'd'ana. Aa gidinakka woy aanana de'iyaa asaa gidinakka ittuunne pas'a attena. 13 I katamaa giddo gelooppukka, Israa'eeliyaa Asay ubbay wodoruwaa he katamaa ahiide, katamaa gidдон itti shuchchaykka beettenaadan nuuni he katamaa zanggaaraw duge goochchana» yaageedda. 14 Abeseloominne Israa'eeliyaa Asay ubbay, «Arkkiyaa Hushaaya zorii Akis'ofoeela zoriyaappe lo"ta» yaageeddino. Hewe haneeddawe, Med'inaa Goday Abeselooma bolla iitabaa ahana mala, Akis'ofoeela zoriyaa lo"uwaa halissanaw k'achcheedda diraassa. 15 Hewaappe guyyiyaan, Hushaayi k'eesetuwaa S'aadook'anne Abiyaataara, «Akis'ofoeeli Abeseloomanne Israa'eeliyaa c'imatuwaa hawaa hawaa giide zoreedda; taanikka untuntta hawaa hawaa gaade zoraad. 16 Ha"ikka Daawitakko ellekka kiittiide, «Bazzuwaa pinuwaan hachche k'amma ak'oppa; hefintsa pinna kichcha! Hinna d'ayoope, kaatiinne aanana de'iyaa Asay ubbay d'ayana» yaagiide odite» yaageedda. 17 Yoonataanne Ahima'aas'i k'onc'c'iyaa Yerusaalame katamaa gelishin untuntta Asay be'enna mala, Eniroogeela giyya sa'aan uttiide naaganawunne itti k'oomata ya yaade untunttoo odina, untunttu biide Kaatiyaa Daawitaw odanaw k'oppeeddino. 18 Shin itti wodallay untuntta be'eedda; Abeseloomaw odeedda. Hewaa diraw, untunttu laa'attuukka he saappe ellekka kichchi biide, Baahuriima kataman itti bitaniyaa soo gakeeddino. He bitaniyaw dirsaappe soo baggana haatsaa ollay de'ee; untunttu he ollaa giddo duge geleeddino. 19 Ayayenne eretennaadan bitaniyaa machata kammiyaawaa akkaade ollaa doonaan hiis's'aaddu; yaataade Aa bolla katsaa mic'c'aaddu. 20 Abeselooma k'oomatuu bitaniyaa soo yiide mishiratto, «Ahima'aas'inne Yoonataani hak'an de'iinoo?» yaagiide oochcheeddino. Mishirata, «Untunttu shaafaa pinniide beeddino» yaagaaddu; untunttu koyina beettenaan d'ayina, Yerusaalame aggiide simmeeddino. 21 He asatuu beeddawaappe guyyiyaan, laa"u asatuu ollaappe kesiide, Kaatiyaa Daawitaw odanaw beeddino; Daawita, «Elleelli dendiide shaafaa pinnite; ayaw gooppe, Akis'ofoeeli hinttenttu bolla hawaa hawaa giide zori wotseedda» yaageeddino. 22 Daawitenne aanana ittippe de'iyaa Asay ubbay Yorddaanoosa pinniide beeddino. Wonttiyaa wode Yorddaanoosa pinnennan atteeda itti asayenne baawa. 23 Akis'ofoeeli bare zorii aketibeenawaa be'eedda wode, bare hariyaa kooriide, bare de'iyaa katamaa beedda; Akis'ofoeeli bare soyaa giigissiide, barekka sulettiide hayk'keedda; bare aawuwaa duufuwaan moogetteedda. 24 Daawite Maahinayma katamaa gakeedda wode, Abeseloominne

aanana de'iyaa Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino. 25 Abeseeloomi bare olanchchatuu bolla lyoo'aaba kotan Amaasa suntseedda. Amaasi Israa'eeliyaa Yetera na'aa; Yeteri Abigaalo akkeedaawaa; Abigaala Naa'oosa naatiwune lyoo'aaba daay S'aruuyi michchato. 26 Israa'eelatanne Abeseeloomi Gala'aade biittan utteeddino. 27 Daawite Maahinayma katamaa gakkiiyaa wode, Amoonaa gadiyaappe Raabappe yeedda Naa'oosa na'ay Shooobi, Lodabaara katamaappe yeedda Ammi'eela na'ay Maakiirinne Rogaliima katamaappe yeedda Gala'aadiyaa Barzillaayi 28 hiis's'iyaa wantta, samppatuwaanne urk'k'a miishshatuwaa aheeddino. K'ay untuntu zarggaanne banggaa, d'iiliyaanne shaashshaa, baa'eelaanne missiriya, 29 eessaanne me"eedda maatsaa, miizzaa maatsaa pilaanne dorssaa Daawitenne Aa Asay maanaadan akkiide yeeddino. Hewaa untuntu aheeddawe, «Asay woran koshatteedda, daabureenne saamettee» giide k'oppeedda diraassa.

18 Daawite bare asatuwaa ubbaa ittippe shiishshiide shaalak'atuwaanne s'eetuwa kaappatuwaa untuntu bolla suntseedda. 2 Daawite asaa heezzu c'uguwaan shaakkeedda; itti c'uguwaa lyoo'aabe azazeedda; laa'entso c'uguwaa lyoo'aaba ishay, S'aruuyi na'ay Abishaayi azazeedda; heezzentso c'uguwaa k'ay Gaatiyaa Ittaayi azazeedda. Kaatii asaa, «Taani ta huup'iyawukka hintenana ittippe baana» yaageedda. 3 Shin Asay Aa, «Neeni baanaw bessena! Nuuni bak'atinttonne, untuntu nubaa koykkino; haray atto nuuni baggay hayk'k'intonne, nubaa untuntu gudda giikkino. Shin neeni nuuppe tammu sha"atuwaappe daraasa; hewaa diraw, neeni kataman uttaade, nuw maaduwa kiittooppe lo"a» yaageedda. 4 Kaatii untunta, «Hintena lo"eeddabaa taani ootsana» yaageedda. Daawite dirssaa penggiyaan ek'k'ide'ishin, Asay ubbay s'eetu s'eetu, sha"ay sha"ay bare c'uguwaan c'uguwaan salpiide kesseedda. 5 Yaatina, kaatii lyoo'aaba Abishaayanne Ittaaya, «Ta diraw giide, he yalaga bitaniyaa Abeselooma k'ohoppite» yaagiide azazeedda. Kaatii Abeseloomabaa gadaawatu ubbaw odiiyaa wode, olanchchatuu ubbay siseeddino. 6 Daawita olanchchatuu Israa'eelatuwaana olettanaw gas'ariyan salppeeddino; olaa sa'ay Efireema woraana. 7 He sa'aan Daawita olanchchatuu Israa'eeliyaa olanchchatuwaa s'oneeddino; he gallassi loysi daro asay, laatamu sha"a Asay hayk'k'eedda. 8 Olay gas'ariyaa ubbaa gakkedda; he gallassi woray wursseedda Asay mashshay wursseedda asaappe dara. 9 Abeseeloomi akeekenan de'iidde Daawita asatuwaana gaketeedda; Abeseeloomi bare bak'uluwaa toggiiide, daro daashshay de'iyaa wolaa

garssa bak'uluu geleedda; Abeselooma huup'ii wolaa ballan oyk'k'etteedda. Abeseeloomi sa'aappenne saluwaappe gidduwaan kak'k'eti de'ishshin, I toggeedda bak'uluu sintsaw bi aggeeda. 10 Asaappe ittuu hewaa be'iide lyoo'aaba, «Be'a! Abeseeloomi itti wolaa bolla kak'etteeddawaa taani be'aaddi» yaagiide odeedda. 11 lyoo'aabe barew odeedda bitaniyaa, «Hee? Be'aaddi gay? Ayaw biittaw duge shoc'abeykkii? Neeni shoc'eeddawaa gidintto, taani new tammu s'agaraa biraanne itti sak'k'iyaa immanawaa shin» yaageedda. 12 Bitanii, «Neeni sha"a s'agaraa biraa ta kushiyan wotsintokka, taani kaatiyaa na'aa bolla ta kushiya dentsikke! Nuuni ubbay sisishshin, kaatii neenanne Abishaaya Ittaaya, «Ta diraw giide, yalaga bitaniyaa Abeselooma ashshite» yaagiide azazeedda. 13 Taani kaatiyaa azazuwaa shaaraade Abeselooma wod'eeddawaa gidintto, kaatii ubbabaa sisiyaawaadan hewaakka sisanawe attena. Neeni he wode taappe haakuwaan ek'k'ana» yaageedda. 14 lyoo'aabe Aa, «Taani neenana hawaadan gam"ikke» yaageedda; heezzu tooraa bare kushiyan akkiide, Abeseeloomi wolaa kak'ettiide pas'a de'iyaa wozana ayfiyaan c'addeedda. 15 lyoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa tammattu Abeselooma doodiide, shoc'i wod'eeddino. 16 Hewaappe guyyiyaan, lyoo'aabe olaa essanaw malakataa punneedda; Asay Israa'eelatuwaa yederssiyaawaa aggeeda. 17 Untuntu Abeselooma akkiifiide, woran de'iyaa wolk'k'aama ollaa giddon yeggiide, daro shuchchaa Aa bolla dooreeddino. He wode Israa'eeliyaa Asay ubbay bare soo bare soo bak'ateedda. 18 Abeseeloomi pas'a de'iidde, «Ta suntsaa hassayissiyaa na'i taw baawa» yaagiide, barena hassayissiyaa shuchchaa masseedda tuussaa kaatiyaa hawulttiyaa esseedda; he tuussaa bare suntsan s'eeseedda. Hachche gakkanaw, he tuussay «Abeselooma tuussaa» geetettee. 19 Hewaappe guyyiyaan, S'aadook'a na'aa Ahima'aas'i lyoo'aaba, «Aa morkkatuwaa kushiyaappe Med'inaa Goday Aa ashsheeda mishiraachchuwa sissanaw, taani kaatiyaakko wos's'a baade oday» yaageedda. 20 lyoo'aabe Ahima'aas'a, «tuytti! Hachche neeni mishiraachchuwa odiiyaa gallassaa gidenna; hara gallassi odanaw danddayaasa. Kaatiyaa na'ay hachche hayk'k'eedda diraw, neeni hachche odanaw koshshenna» yaageedda. 21 lyoo'aabe Toop'p'iyaa asaa gidiiyaa itti bitaniyaa s'eeseide, «Ba; neeni be'eeddawaa kaatiyaw oda» yaageedda; He bitanii lyoo'aabaw goynniide wos's'eedda. 22 S'aadook'a na'ay Ahima'aas'i laa'entsuwaa lyoo'aaba, «Ayinne hano; taani ha Toop'p'iyaa bitaniyaa geeduwaa wos's'ay» yaageedda. lyoo'aabe, «Ta na'aw, new woyta ahiyaa oduu baynnaashin, neeni ayaw wos's'anaw koyay?» yaageedda. 23 Ahima'aas'i lyoo'aaba, «Ayinne hano; taani

wos's'anaw koyaad» yaageedda. Iyoo'aabe Aa, «Yaanooppe wos's'a» yaageedda. Hewaa diraw, Ahima'aas'i dembbaa ogiyaa oyk'kiide wos's'eedda; Toop'piyaa bitaniyaa yeggiide aad'd'eedda. 24 Gimbbiyaa penggiyaw kare dooyettiyyaa sank'kaappenne soo dooyettiyyaa sank'kaappe gidduwaan aako sa'aan Daawite utti de'ishshin, naagiyaa bitanii gimbbiyaana oyk'k'eteedda penggiyaa s'eeraa huup'iyaa pude kesseedda; s'eelliide, itti bitanii barekka wos's'iyawaa be'eedda. 25 Naagiyaa bitanii kaatiyaa s'eesiide odeedda. Kaatii, «I barekka de'oppe, mishiraachchuwaa akkiide yee» yaageedda. Wos's'iyaa bitanii untuntutuko matiide yeedda. 26 Naagiyaawe hara asikka wos's'iyawaa be'eedda; penggiyaa naagiyaa bitaniyaa, «Be'a! Hara bitaniikka barekka wos's'ee» yaageedda. Kaatii, «Ha bitaniikka k'ay mishiraachchuwaa akkiide yee» yaageedda. 27 Naagiyaawe, «Koyro bitaniyaa wotsay S'aadook'a na'aa Ahima'aas'a wotsaa taw malatee» yaageedda. Kaatii, «I lo'o asaa; I lo'o oduwaanna yee» yaageedda. 28 Ahima'aas'i kaatiyaa s'eesiide, «Ubbabaykka lo'o!» yaageedda. Kaatiyaa sintsan gisi guufanniide, «Ta godaa kaatiyaa bolla barenttu kushiya dentseedda asatuwaa new aatsiide immeedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto» yaageedda. 29 Kaatii, «Yalaga bitanii Abeseeloomi saree?» yaagiide oochcheedda. Ahima'aas'i, «Iyoo'aabe taana kiitana haniyaa wode, wolk'kaama gurubay de'iyawaa be'aaddi; shin I ayeentonne taani erabeykke» yaageedda. 30 Kaatii Aa, «Yaa shiik'a ee'a» yaageedda; I yaatooppe shiik'iide ek'keedda. 31 Hewaappe guyyiyaan, Toop'piyaa bitanii gakkiiide kaatiyaw, «Ta godaw kaatiyaw, mishiraachchuwaa! Ne bolla denddeeddawanttu ubbaa kushiyaappe Med'inaa Goday hachche neena ashsheeda» yaageedda. 32 Kaatii Toop'piyaa bitaniyaa, «Yalaga bitanii Abeseeloomi saree?» yaagiide oochcheedda. Toop'piyaa bitanii kaatiyaa, «Ta godaw kaatiyaw, ne morkketuunne ne bolla iitabaa ootsanaw denddiyaawanttu ubbatuu he yalaga bitaniyaadan hanino» yaageedda. 33 Kaatii daroppe kayyotteedda; gimbbiyaa penggiyaa huup'iyaan de'iyaa golliyaa geliide yeekkeedda; kaatii biidde, «Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Ta na'aw! Ta na'aw Abeseloomaa! Ne diraw taani hayk'arikitaashsha! Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Ta na'aw!» yaagiide yeekkeedda.

19 «Abeseloomaw kaatii yeekkeenne zilaalee» yaagiide Iyoo'aabaw odeeddino. 2 Olanchchatuu ubbay, «Kaatii bare na'aw yeekkee» giyaawaa siseedda diraw, he gallassi untunttu ubbay s'oneedda s'oonuu yeekoo laametteedda. 3 Olaappe bak'atiide yeellateedda olanchchatuwaadan, Asay he gallassi wuu'ettiide katamaa geleedda. 4 Kaatii bare deemuwaa gullotteedda, bare k'aalaa d'ok'kiisiide,

«Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Aayye Abeseloomaa ta na'aw! Ta na'aw!» yaagiide zilaaleedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabe he golliyaa biide kaatiyaa, «Ne shemppuwaa, ne attuma naanatuwaanne ne mac'c'a naanatuwaa shemppuwaa, ne machchatuwaanne ne baakkotuwaa shemppuwaa hachche ashsheedda ne asaa ubbaa neeni hachche kawushshaadda. 6 Neena is's'iyawanta neeni siik'aasa; neena siik'iyawanta neeni is's'aasa. Ne olanchchatuunne untunttu kaappatuu new ayaanne gidennawaa neeni hachche k'onc'c'issaadda. Nuuni ubbay hayk'k'ina, Abeseeloomi hachche pas'a atteedentto, neeni nashettanawaa taani be'aaddi. 7 Ha'i dendda! Kare kesaade ne asaa mintsetsa. Med'inaa Goday ero! Neeni kessana d'ayooppe, hachche k'amma neenana itti asayenne attena. Ne yalagatetsaappe hachche gakkanaw, neena gakkeedda iitaa ubbaappe hawe new aad'd'iyaa iita gidana» yaageedda. 8 Kaatii denddiide gimbbiyaa penggiyaan utteedda. «Kaatii penggiyaan utteedda» giyaawaa asatuu ubbay siseedda wode, kaatiyaa sintsa yeeddino. He wode Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu soo barenttu soo bak'atteeddino. 9 Israa'eeliyaa zaratuu ubbay ittuu ituwaanna hawaadan yaagiide palumetiino; «Kaatii Daawite nuuna nu morkkatuwa kushiyaappe ashsheeda; nuuna Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda; shin I ha'i Abeselooma gaasuwaan biittaa aggiide bak'ateedda. 10 Nu bolla kaatetanaadan nuuni okkeedda Abeseeloomi olan hayk'k'ikichcheedda. Yaatina, kaatiyaa guyye ahanaw hinttenttu ayaw c'o'u geedditee?» yaageeddino. 11 Kaatii Daawite k'eesatoo S'aadook'awunne Abiyaataaraw kiitaa yeeddiide, «Yihudaa c'imatuwaa hawaadan yaagite; «Daawite hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay ubbay haasayiyaawe kaatiyaa gakeedda. Kaatiyaa Aa golliyaa zaari ahanaw hinttenttu ayaw haratuwaappe guyye attitee? 12 Hinttenttu ta ishaturaa; hinttenttu ta ashonne ta suutsaa. Yaatina, kaatiyaa guyye zaari ahanaw hinttenttu ayaw haratuwaappe guyye attitee?» yaagee» yaagite. 13 K'ay Amaasawukka, «Daawite neena, «Neeni ta ashonne ta suutsaa gidikkii? Hachchippe doommina, taani neena Iyoo'aaba sa'aan ta olanchchatoo gadaawaa kessana d'ayooppe, S'oossay taana wod'o!» yaagee» yaagite» yaageedda. 14 Kaatiyaa haasayay Yihudaa asatuwaa ubbaa wozanaa ittuwaa ootsiide mayzeedda. Hewaa diraw, untunttu kaatiyaakko kiittiide, «Neenikka ne Asay ubbaykka haa simmite» yaageeddino. 15 Kaatii simmiide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw yeedda. Yihudaa asatuu kaatiyaa mokkanawunne Yorddaanoosa Shaafaa pintsanaw, Gelggala giyaa sa'aa yeeddino. 16 Baahuriima katamaappe yeedda Biiniyaama zarii, Geera na'ay Shim'i

Daawita mokkanaw elleelliide, Yihudaa asatuwaana beedda. 17 Aanana Biiniyaama zare gideedda sha'a asatuu, Saa'oola soo k'oomay S'iibi, Aa naanay tammanne ichcheshatuunne Aa k'oomatuu laatamatuu de'iino. Untuntuu kaatii de'iyaa sa'aa Yorddaanoosa Shaafaa jaamiidde beeddino. 18 Kaatiyaa soo asaa pintsanawunne kaatiyaa nashechchiyaawaa ootsanaw pinuwaana pinniide beeddino. Geera na'ay Shim'i Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda wode, kaatiyaa sintsan guufanniide, 19 hawaadan yaageedda; «Ta bayzzuwa kaatii atto go. Ta goday kaatii Yerusalameppe kesiyaa gallassi taani ne k'oomay baleedda balaa neeni hassayoppa. Hewaa ne uluwaan oyk'k'oppa. 20 Ayaw gooppe, ne k'oomay taani nagaraa ootseeddawaa eray; shin neena ta godaa kaatiyaa mokkanaw, Yooseefo soo asaa ubbaappe koyrottaade taani hachche yaad» yaageedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, S'aruuyi na'ay Abishaayi, «Shim'i Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa shek'k'eedda diraw, I hayk'k'anaw bessenneeyye?» yaageedda. 22 Daawite Abishaaya, «Hinttentoo, S'aruuyi naatoo, hinttentta gatsiyaawe ayee? Hinttenttu hachche taw morkke gidiitee! Hachche Israa'eelan ay asayenne hayk'k'enna! Hachche Israa'eeliyaa kaatii taanattee!» yaageedda. 23 Kaatii Shim'a, «Neeni hayk'k'akka» yaagiide aw c'aak'k'eedda. 24 K'ay Saa'oola na'ay Manfibosheete kaatiyaa mokkanaw duge wod'd'eedda. Kaatii beedda gallassaappe doommiide, I sarotetsaan guyye simmiyaa gallassi gakkanawukka, Manfibosheete bare gediya meecc'ibeenna; bare buuchchaa meedibeenna; k'ay bare mayuwaakka meecc'ibeenna. 25 Manfibosheete kaatiyaana gaketanaw Yerusalameppe yeedda wode, kaatii Aa, «Manfibosheetaa, neeni taananna ayaw babeykkii?» yaagiide oochcheedda. 26 I, «Ta godaw kaatiyaw, taani ne k'oomay sila gidiyaa diraw, «Taani toggaade kaatiyaana baanaadan ta hariyaa kooraa» yaagaad. Shin ta k'oomay S'iibi taana c'immeedda; 27 taana ne k'oomaa ta godaw kaatiyaw zigireedda. Neeni ta goday kaatii S'oossaa kiitanchchaa mala; hewaa diraw, neena nashechchiyaawaa kiiteta. 28 Ta aawuwaa aawuwaa Asay ubbay harabaa gidennaan, ta goday kaatii beni wod'anaw bessiyaa asaa; shin taani ne k'oomay ne maaddappe miyaawantunna maanaadan neeni taw sa'aa immaadda. Yaatina, taani hawaappe aad'd'iyawaa kaatiyaa oochchanaw taw ayba maatay de'ii?» yaageedda. 29 Kaatii Aa, «Neeni darobaa haasayanaw koshshenna. Neeninne S'iibi gadiyaa shaakki akkana mala taani azazay» yaageedda. 30 Manfibosheete kaatiyaa, «Ta goday kaatii saro soo simmaappe attina, ubbabaakka S'iibi akko» yaageedda. 31 Gala'aadiyaa Barzzillaayi kaatiyaana ittippe Yorddaanoosa Shaafaa pinnanawunne yaappe Aa

moyzzanaw Rogaliima giyaa saappe yeedda. 32 Barzzillaayi laysay hospun tammuwaa gideedda c'ima asaa. I daro dure asaa gidiyaa diraw, kaatii Maahinayma kataman de'iyaa wode, kaatiyaw koshshiyaawaa immeedda. 33 Kaatii Barzzillaaya, «Neeni taananna Yersaalame dendda; taani new yaan koshshiyaawaa immana» yaageedda. 34 Shin Barzzillaayi kaatiyaa, «Taani hawaappe sintsan daro laysaa de'ikke; yaatina, taani kaatiyaana Yersaalame ayaw boo? 35 Taani ha"i hospun tammu laysaa asaa; taani ha"i iitaanne lo"uwaa shaakkaade eranaw danddayayitaa? Taani ne k'oomay ta miyaawaanne ushiyaawaa mal"uwaa shaakkaade eranaw danddayayitaa? Attumawantunne mac'c'awanttu yes's'iyaa yetsaa taani sisanaw danddayayitaa? Yaatina, taani ne k'oomay ta godaw kaatiyaw ayaw gujja tookko gidoo? 36 Taani ne k'oomay Yorddaanoosa Shaafaa pinnaade neena laafa moyzzana. Shin kaatii taw hewaadan kushe zaaranaw ayaw koshshii? 37 Taani ta aawuwaanne ta daay duufuwaa matan ta kataman hayk'k'ana mala simmay. Ta na'ay Kimihaami hawesh; ta godaana kaatiyaana ittippe I bo; neena nashechchiyaawaa neeni aw kiiteta» yaageedda. 38 Kaatii, «Kimihaami taananna pinno; neena nashechchiyaawaa taani aw ootsana. K'ay neeni taana oochchiyaawaa ayaanne taani new ootsana» yaageedda. 39 Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; kaatiikka pinneedda. Barzzillaaya yeriide anjeeedda; yaatina, Barzzillaayi bare soo simmeedda. 40 Kaatii pinniide Gelgala biyaa wode, Kimihaamikka aanana ittippe beedda. Yihudaa olanchchatuu ubbatuunne Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe baggatuu kaatiyaana ittippe beeddino. 41 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuub bay kaatiyaakko biide, «Nu ishatuu Yihudaa asatuu kaatiyaanne Aa soo asaa ayaw wuu'eeddino? K'ay Aa asaa ubbaanna ittippe Yorddaanoosa Shaafaa ayaw pintseeddino?» yaageeddino. 42 Yihudaa asatuu ubbay Israa'eelatuwaa, «Kaatii nuw mata dabbo gidiyaa diraw, nuuni hawaa ootseeddo; yaatina, hinttenttu hewoo ayaw hank'k'ettite? Nuuni kaatiyaa k'umaappe ayentto meeddinooyye? Woy nuuni aappe ayentto nuw akkeeddoyye?» yaageeddino. 43 Israa'eeliyaa asatuu Yihudaa asatuwaa, «Kaatiyaappe tammu kushii nuuna gatsee; hewaa diraw, Daawita matan nuw hintteppe aad'd'o maatay de'ee! Yaatina, hinttenttu nuuna ayaw kad'eedditee? Nu kaatiyaa guyye zaariide ahanaw kasetiide haasayeeddawe nuuna gidokko?» yaageeddino. Shin Israa'eeliyaa asatuwaappe Yihudaa asatuu haasayaa loytsi wolk'k'antseeddino.

20 Biiniyaama zare gidiyaa Biikira na'ay Shebaa'a geetettiya itti shori bayna bitanii yaan de'ee. He

bitanii malakataa punniide, «Nuuni Daawitana akkiyaa es's'ay baawa! Isseya na'aanna nuuni laattanabay baawa! Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka hinttentu soo hinttentu soo gelite!» yaageedda. 2 Israa'eeliyaa asatuu ubbay Daawita aggiide, Biikira na'aa Shebaa'aana beeddino. Shin Yihudaa asatuu ammanettiide, Yorddaanoosappe Yerusaalame gakkanaw, barenttu kaatiyaa kaalleeddino. 3 Daawite bare soo Yerusaalame simmeedda wode, kaatiyaa golliyaa naaganaw ashsheeda tammu baakkotuwa akki afiide, itti gollen naagissi wotseedda; untunttoo koshshiyaawaa immeedda; shin I untuntunna ak'ibeenna. Untuntu he gollen naagettiide, barenttu hayk'kuwa gallassay gakkanaw am'iyaadan de'eeddino. 4 Hewaappe guyyiyaan kaatii Amaasa, «Yihudaa asaa ubbaa heezzu gallassan taw s'eesaade shiishsha; yaataade neenikka ne huup'iyaw untuntunna shiik'a» yaageedda. 5 Amaasi Yihudaa asatuwaa s'eesanaw beedda; shin kaatii aw keereedda gallassaappe gam"eedda. 6 Daawite Abishaaya, «Ha"i Biikira na'aa Shebaa'i Abeseloomawaappekka aatsiide nuuna k'ohanawaa. Ne godaa k'oomatuuwaa akkaade neeni Aa k'atamaa kaala. Hewe d'ayoope, I gimbetteedda katamatuwaa demmiide nuuppe kessi akkana» yaageedda. 7 lyoo'aaba asatuu, kaatiyaa naagiyaawantunne mino olanchchatuu ubbay Abishaayaana Biikira na'aa Shebaa'a yederssanaw Yerusalameppe kesiide beeddino. 8 Untuntu biide Gabaa'oonan de'iyaa wogga zaallaa gakkiiyaa wode, Amaasi untuntunna gaketanaw yeedda; lyoo'aabe olaa mayuwa mayyi utteedda; bare s'eessan mashshaa shookuwaanna aatsi wotseedda sak'kiyaa danc'c'eedda. I sintsawukko tanggishin, he mashshay shookuwaappe kessi akkiide wod'd'eedda. 9 lyoo'aabe Amaasa, «Ta ishaw, neeni saro de'ay?» yaageedda; lyoo'aabe Amaasa yeranaw bare ushechcha kushiyan Aa buuchchaa oyk'k'eedda. 10 Shin Amaasi lyoo'aaba haddirssa kushiyan de'iyaa mashshaa be'ibeenna; hewaa diraw, aappe naagettibeenna. lyoo'aabe Aa uluwaa c'addiide, Aa marac'ciyaa biittan k'ok'ofeedda; laa'entsuwa c'adettennanka Amaasi ellekka hayk'ki basheedda. Hewaappe guyyiyaan, lyoo'aabinne Aa ishaa Abishaayi Biikira na'aa Shebaa'a k'atamaa kaalleeddino. 11 lyoo'aaba asatuwaappe ittuu Amaasa anha matan ek'kiide, «lyoo'aaba dosiyaawenne Daawitewaa gidiyaawe ooninne lyoo'aaba kaallo» yaageedda. 12 Amaasi ogiyaa giddo baggan kunddiide, bare suutsan bayiide giseedda. Olanchchatuu ubbay yiide, he sa'aan ek'k'eeddawaa he bitanii be'eedda saannakka Amaasa anhaa ogiyaappe gas'aa shoyk'aw goochchi yeggiide, Aa bolla mayuwa oleedda. 13 Amaasa ogiyaappe

diggeeddawaappe guyyiyaan, Biikira na'aa Shebaa'a paanaa kaallanaw olanchchatuu ubbay lyoo'aabana beeddino. 14 Shebaa'i Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa biittaana aad'd'iide, Aabeeli-Beetima'ika giyaa katamaa gakkeedda. Beeratuwaa biittaana aad'd'ishshin, Asay ubbay shiik'iide Aa kaalleedda. 15 lyoo'aabana de'iyaa asatuu ubbay gakkiiide, Shebaa'a Aabeeli-Beetima'ika kataman yuuyyi aad'd'iide dooddeeddino. Untuntu katamaa gimbbiyaan zemppissiide biittaa dooreeddino. K'ay lyoo'aabana de'iyaa asatuu ubbay gimbbiyaa kolanaw bookkino. Untuntu bookkishin, 16 katamaappe itti eranchcha mishirata untuntta s'eesaade, «sisite! sisite! Biide, lyoo'aaba s'eegite. Taani aw odiyaaabay de'ee» yaagaaddu. I mishiratikko biina Aa, 17 «Neeni lyoo'aabee?» yaagaade oochchaaddu. I, «Ee, taana» yaageedda. Mishirata Aa, «Taani ne k'oomata giyaawaa sise» yaagaaddu. lyoo'aabe, «Taani sisay» yaageedda. 18 Mishirata lyoo'aaba, «Beni wode Asay Aabeela katamaappe ne oshaw zaaruwaa demma» yaagee; hewaa yewuu wuree. 19 Israa'eeliyaa gidдон saro de'iyaa ammanettiyaa Asay nuuna. Israa'eeliyaa biittan de'iyaa Aaye katamaa neeni bayzzanaw malaasa. Neeni Med'inaa Godaa buzo biittaa ayaw d'ayssanaw koyay?» yaagaadde haasayaaddu. 20 lyoo'aabe izo, «Hewe taappe haakko! Bayzziyaawe woy d'ayssiyaawe taappe haakko! 21 Yewuu hewaa gidenna; Efireema gezziyaappe Biikira na'aa Shebaa'a geetettiyaa itti bitanii Kaatiyaa Daawita bolla bare kushiya dentseedda. He bitaniyaa taw sheed'd'ite; yaatooppe, taani katamaappe baana» yaageedda. Mishirata lyoo'aaba, «Aa huup'ii gimbbiyaa s'eeraana new olettana» yaagaaddu. 22 Hewaappe guyyiyaan, mishirata bare era zoriyaanna asaa ubbaakko baaddu. Hewaa diraw, Asay Biikira na'aa Shebaa'a k'ood'iyaaappe huup'iyaa lyoo'aabaw oleedda. Yaatina, lyoo'aabe malakataa punneedda; Asay ubbay katamaappe kesiide, bare soo bare soo beedda; lyoo'aabe kaatiyaakko Yerusaalame simmeedda. 23 lyoo'aabe Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay gadaawaa; Yoodaah na'ay Banaayi Daawita naagiya olanchchatuu kaappuwa. 24 Adooniraami wolk'k'an c'oo ootsiyaawanttu kaappuwa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa. 25 Susi waanna s'aafiya; S'aadook'inne Abiyaataare k'eesetuwa. 26 Yaa'iira katamaa asaa gidiyaa Irikka Daawitaw k'eesatuwaa.

21 Daawite kaateteedda wode, heezzu laytsaa kumentsaa biittay koshateedda. Hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaa oochcheedda; Med'inaa Goday Aa, «Hewe haneeddawe Saa'oola Asay gusseedda suutsaa dirassa; ayaw gooppe, I Gabaa'oonaa asatuwaa wod'eedda» yaageedda. 2 Hewaa diraw, kaatii Gabaa'oonaa

asatuwaa s'eesiide haasaysseedda. Gabaa'oonaa asatuu Israa'eeliyaa zariyaa gidikino; untunttu Amooore biittaa asatuwaappe atteeddawannta. Israa'eelatuun untuntta ashshanaw untuntunna c'aak'k'eteeddino; shin Saa'ooli Israa'eeliyawunne Yihudaw mishetteedda diraw, untuntta ubbaanna d'ayssanaw doommeedda. 3 Daawite Gabaa'oonaa asatuwaa, «Taani hinttenttoo ayaa ootsoo? Med'inaa Godaa buzo biittaa hinttenttu anjjana mala, taani hinttenttoo ayaa ac'c'oo?» yaageedda. 4 Gabaa'oonaa asatuu zaariide kaatiyaa, «Nuuppenne Saa'oolappe gidduwaan, woy nuuppenne Saa'oola golliyaa asaappe gidduwaan de'iyaa yewuu work'k'aa woy biraa yewuwaa gidenna; k'ay nuuni Israa'eeliyaa giddon itti uraanne wod'anaw nuw maatay baawa» yaageeddino. Daawite untuntta, «Yaatina, taani hinttenttoo ayaa ootsanaw koyiitee?» yaagiide oochcheedda. 5 Untunttu kaatiyaa, «Saa'ooli nuuna d'aysseedda; nuuppe ay asayenne Israa'eeliyaa zawaan hak'anne pas'a attenaadan mak'etteedda. 6 Hewaa diraw, Saa'oola yaraappe laappun attuma asatuwaa nuw aatsaade imma; Med'inaa Goday dooriide kaateyeedda Saa'oola kataman Gib'an Med'inaa Godaa sintsan nuuni untuntta kak'k'ana» yaageeddino. Kaatii untuntta, «Taani untuntta hinttenttoo aatsaade immana» yaageedda. 7 Saa'oola na'ay Yoonataaniinne Daawite Med'inaa Godaa sintsan c'aak'k'eedda c'aak'uwaa diraw, Saa'oola na'aa Yoonataana na'aa Manfibosheeta kaatii ashsheeda. 8 Shin Daawite Aata naatta Ris'ifa Saa'oolaw yeleedda laa'u attuma naanaa, Armmoonanne Manfibosheeta, k'ay Saa'oola naatta Meraaba Mahoola katamaappe yeedda Barzillaaya na'aa Adirii'eelaw yeleedda ichcheshu naanaa akkeedda. 9 Gabaa'oonaa asatoo aatsiide immeedda; untunttu untuntta Med'inaa Godaa sintsan deriyaa huup'iyaa kak'k'eeddino; laappunatuukka ittippe hayk'k'eeddino; katsaa c'akan, banggaa c'akay doommiyaa wodiyaan untuntta wod'eeddino. 10 Aata naatta Ris'ifa maak'iyaa akkaade, zaallaa bolla barew hiis's'aaddu; katsaa c'akkiyaa aginay doommiyaa gallasaappe biide anhatuwaa bolla iray saluwaappe wod'd'anawaa gakkanaw, gallassi saluwaa kafotuu woy k'amma sa'aa do'atuu bochchennaadan naagaaddu. 11 Saa'oola baakkata, Aata naatta Ris'ifa ootseeddawe Daawitaw odetteedda. 12 Daawite biide, Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa asatuwaappe akkeedda. Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa naanaa Gilbboo'a deriyaan wod'iide, Beetishaana gutaran kak'k'eeddaawaappe guyyiyaan, he gutaraappe Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha asatuu k'osuwaa akkeeddino. 13 Daawite Saa'oola mek'etsaanne

Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa he saappe aheedda; k'ay suletteedda laappun asatuwaappe mek'etsaakka shiishsheeddino. 14 Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa Biiniyaama biittan S'elaa'a kataman de'iyaa Aa aawuwaa K'iisa duufuwaan moogeeddino. Kaatii azazeeddawaa ubbaa untunttu poleeddino; hewaappe guyyiyaan, untunttu he biittaw woosseedda woosaa S'oossay siseedda. 15 Piliss's'eema asatuwaanne Israa'eeliyaa asatuwaana laa'entsuwaa olay denddeedda; Daawite bare asatuwaana beedda. Piliss's'eematuwaana oletiide Daawite daabureedda. 16 Adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa Yishibibanooba giyyaa itti bitanii de'ee; I oyk'k'eedda tooray heezzu kiilo giraamenne bagga dees'iyaa, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe k'os'etteeddawaa; I oortsa mashshaa danc'c'i utteedda. Yaateeddawe «Taani Daawita wod'ana» geedda; 17 shin S'aruuyi na'ay Abishaayi Daawita ashsheeda; Piliss's'eemiyaa shoc'iide wod'eedda. Hewaappe guyyiyaan Daawita asatuu Daawita, «Israa'eeliyaa s'omppii to'ennaadan neeni laa'entso ubbakka nuunanna olaw baakka» yaagiide c'aak'k'eeddino. 18 Hewaappe guyyiyaan, Gooba geetettiyaa sa'aan Piliss's'eema asatuwaana olay oletteedda; Huushappe yeedda Sibbakaayi adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa Saafa wod'd'eedda. 19 K'aykka he sa'aan Piliss's'eema asatuwaana hara olay oletteedda; Beeteleheemeppe yeedda Yaa'iira na'ay Elihanaani, tooraa toomay shemayinniyaa wondarashiyaa keeshshatto, Gaate katamaappe yeedda Gooliyaada wod'eedda. 20 K'aykka Gaate kataman hara olay oletteedda. He sa'aan itti wogga adussa bitanii de'ee. He bitaniyaw itti itti kushiyan usuppun birad'd'etuu, itti itti gediyaankka usuppun birad'd'etuu, ubbaanna laatamanne oyddu birad'd'etuu de'iino. Ikka adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa asaa. 21 He bitanii Israa'eeliyaa naasseedda wode, Daawita ishaa Shaama na'ay Yoonataani Aa wod'eedda. 22 He oyddatuu Gaate kataman de'iyaa adussa mino asatuwaa yaratuwaa. Untuntta Daawitenne Aa asatuu wod'eeddino.

22 Med'inaa Goday Aa morkkatuwaa ubbaa kushiyaappenne Saa'oola kushiyaappe ashsheeda gallassi Daawite Med'inaa Godaw ha yetsaa yes's'eedda. 2 «Med'inaa Goday taw wogga zaallaa; Taani ollaappe naagettiyaa miis'aa; I taana ashshiyaaawaa. 3 Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa. I ta gondalliyaa; I taana ashshiyaa wolk'k'aama. I taani k'osetta attiyaa sa'aa; I taana makkalanchcha asatuwaappe ashshee. 4 Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay; I ta morkkatuwaappe taana ashshee. 5 «Hayk'k'uwaa beetay ta heeraan sirimettee; bashshay di'uwaaadan taana

muukkeedda. 6 Duufuwaa wodoruu taana k'achchana hane; hayk'k'uu p'riyaadan taana oyk'keedda. (Sheol h7585)

7 Taana metuu iissina Med'inaa Godaa s'eesaad; <Taana maadda> gaade ta S'oossaw waassaad. I bare Geeshsha Golliyaan ta kooshshaa siseedda; taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda. 8 «S'oossay hank'k'etteedda diraw, Biittay yik'k'iyyik'k'iide k'aas's'eedda; deretuwa s'ap'uu gaji gaji kokkoreedda. 9 Aa siid'yaappe hank'kuwaa c'uway c'uwatteedda; Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu kesseedda. 10 Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda. He wode Aa gediyaappe garssanna med'eedda shaarii de'ee. 11 K'efiyaana de'iyaa kiitanchchatuwaan, kiruubetuwaan uttiide paalleedda; c'arkkuwaa k'efiyaa bollan beetteedda. 12 Barena d'uman kammeedda; Aa dunkkaanii iraanna med'eedda shaariyaa. 13 Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe tamaa lac'uu kesseedda. 14 «K'ay Med'inaa Goday guguntsaadan saluwaappe guummeedda. Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay bare kooshshaa siseedda. 15 Bare wonddaafiyaa Aadaa yeddiide, bare morkkatuwa laaleedda. Walk'k'antsaa poo'uwa kiittiide, untuntta yedersseedda. 16 Med'inaa Goday seereedda wodenne, hank'k'ettiide peenuuk'eedda wode, Abbaa haatsay giseedda biittay betteedda. K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda. 17 «S'oossay bollappe kushiya duge yeddiide, taana oyk'k'eedda; c'iimma haatsaappe taana keseedda. 18 I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne taana is'siyaawantuppe ashsheeda; yaw gooppe, untunttu taw loytsi daro wolk'k'aama. 19 Ta waayiyaa gallassi, untunttu ta bolla denddeeddino; Shin Med'inaa Goday taana zempissiyaawaa. 20 I taana aako sa'aa keseedda; taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda. 21 «Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda; Ta kushiya geeshshatetsaadan I taw zaareedda. 22 Taani Med'inaa Godaa ogiyaa kaalaad; taani ta S'oossaa aggaade wora babeykke. 23 Taani Aa higgiyaa ubbaa naagaad; Aa wogaa poliyaawaa aggabeykke. 24 Taani Aa sintsan suure de'aad; taani taana nagaraappe naagaad. 25 Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw ta s'illotetsaadaaninne ta geeshshatetsaadan zaareedda. 26 «Abeet S'oossaw, ammanettiyaawantoo neeni ammanettiyaawaa; suuretoo neenikka suure. 27 Geeshshatoo neenikka geeshsha; shin geellatoo neeni c'inc'c'a. 28 Barentta zik'k'issiyaawantta ashshaasa; shin barentta d'ok'k'issiyaawantta zik'k'issanaw neeni untuntta s'eellaasa. 29 Abeet Med'inaa Godaw, ta s'omppii neena; Med'inaa Goday poo'issina, ta d'umay kichchee. 30 Ne maaduwaan taani ta morkke olanchchatu bolla woraajjay; ta S'oossan taani untuntta miis'aa s'eeraana

guppa aad'd'ay. 31 S'oossaa ogii suure. Med'inaa Godaa k'aalay ammanettiyaawaa. Akko bak'atiyaa ubbatoo I gondalle. 32 Med'inaa Godaappe attina, hara s'oossi baawa; Nu S'oossaappe attina, hara wogga zaalli baawa. 33 Taw wolk'k'aa immiyaawenne ta ogiyaa saro ootsiyaawe S'oossaattee. 34 I ta gediya gen'iyaa gediyaadan minisee. Taana d'ok'k'a gishuwaan sarotetsaan wotsee. 35 I ta kushiya olaa meezeyee; Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan, nahaasiyaa giyya birataa wonddaafiyaan dafaade dukkay. 36 «Taana ashshiyaa ne gondalliyaa neeni taw immaadda; Ne lo'o okkay taana gitayee. 37 Taani hamettiya sa'aa aassaasa; hewaa diraw, ta gedii halis's'ibeena. 38 Ta morkkatuwa taani yederssaade mentsereetsaad; Taani untuntta d'ayssennan de'aadde guyye simmabeykke. 39 Taani untuntta laa'entso denddenaadan shoc'aad; untunttu ta gediyaan kunddeeddino. 40 Olaw taana wolk'k'aa danc'c'issaadda; taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda. 41 Ta morkkatuwa ta sintsaappe guyye bak'atissaada; taana is'siyaawantta taani d'ayssaad. 42 Barentta maaddiyaawaa koyeeddino; shin ooninne untuntta ashshibeenna. Med'inaa Godaakka untunttu s'eeseeddino; shin I untunttoo koyibeenna. 43 Taani untuntta baanaadan liik'issaad; ogiyaan de'iyaa urk'k'aadankka untuntta dirs's'ereetsaade yed'd'aad. 44 «Ta asaa makkalaappe taana ashshaada. Kawutetsatuwa bolla suntsaade, taana naagaadda; taani erenna Asay taw moodetteedda. 45 Allaga gade asaykka ta sintsan gulbbatee. Untunttu ta waariyaa sisiide, taw azazettiino. 46 Untunttu wozanaa kahaa bayiino. Barenttu naagettiya miis'aappe kokkoriidde yiino. 47 «Med'inaa Goday de'ee! S'oossay, ta wogga zaallay galatetto. S'oossay, taana ashshiyaa zaallay, d'ok'ku d'ok'ku go. 48 I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa; kawutetsatuwa taappe garssanna wotsiyaawaa. 49 Ta morkkatuwaappe taana kessi akkiyaawaa. Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bollan taana d'ok'ku d'ok'ku ootsaasa. Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa. 50 Hewaa diraw, taani Med'inaa Godaa kawutetsatuwa gidдон galatana; taani ne suntsaakka sabbana. 51 «S'oossay bare kaatiyaw s'oonuwaa bollan s'oonuwaa immee. Bare okkeeddawoo, Daawitewunne Aa zeretsaw, aggena siik'uwaa med'inaw besse» yaagiide yes's'eedda.

23 Hawanttu Daawite wurssetsan haasayeedda k'aalatuwa. Isseya na'ay Daawite haasayee; S'oossay d'ok'ku d'ok'ku ootseeddawe, Yaak'ooba S'oossay okkiide kaateyeeddawe, Israa'eelan lo'o mazimuriyaa kesseeddawe hawaadan yaagee: 2 «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta

baggana haasayee; Aa k'aalay ta ins's'arssan de'ee. 3 Israa'eeliyaa S'oossay haasayeedda; Israa'eeliyaa Zaallay taana hawaadan yaageedda; <S'illotetsan gadiyaa mooddiyaa kaatii, S'oossaw yayyiide kaatetiyyaa kaatii, 4 shaarii baynna guuran doliyaa s'alk'k'iyaa poo'uwwa mala. He uray iray bukki simmina, biittappe maataa dolisiyaa book'alssaa mala> yaageedda. 5 «Tumu ta golliyaa Asay S'oossaa sintsan suure. I taananna med'ina k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda; ubbabaykka ha k'aalaa c'aak'uwaa gidдон giigiidenne minniide utteedda. S'oossay taw s'oonuwaa immana; k'ay taani amotteeddawaa ubbaa I tumuppe polana. 6 Shin iita asatuu ubbay kushiyan shiishshanaw hanenna aguntsatuwaadan wora olettana. 7 Aguntsatuwaa bochchiyaa ooninne birataa woy tooraa toomaa bare kushiyan oyk'k'anaw koshshee. He aguntsay barenttu de'iyaa sa'aan ees's'ana» yaageedda. 8 Daawita asatuwaa minotuu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Untuntuppe heezzatuu loytsi eretteeddawantta. Heezzatuuwaa koyruu Taahikimoonappe yeedda Yoooshebi-Baashebeeta geetettee; I itti gede olan bare tooraan hosppun s'eetu asaa wod'eedda. 9 Heezzu mino asatuwaa gidдон Aa kaalliide de'iyaa Ahoohiyaa Dooddo na'aa El'aazara. Itti gallassi inne Daawite olaw shiik'eedda Piliss's'eematuwaa naasseeddino; hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay guyye simmeedda. 10 Shin I bare sa'aan min ek'k'iide, Aa kushii s'alaliide, mashshaanna oyk'k'ettana gakkanaw, Piliss's'eema asatuwaa shoc'eedda. He gallassi Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda. Olay ek'k'ina, olanchchatuu El'aazarakko simmiide yeeddino; shin untuntu hayk'k'eedda Piliss's'eematuwaappe olaa mayuwaa k'aareeddinoppe attina, harabaa ootsibeykkino. 11 Aappe kaalliyaawe k'ay Haaraarappe yeedda Age na'aa Shamma. Itti gallassi Piliss's'eema asatuu missirii kumi utteedda shoyk'an shiik'eeddino; Israa'eeliyaa asatuu untuntu sintsaappe bak'atteedino. 12 Shin Shammi shoyk'aw gidдо bazzuwaan min ek'k'iide oletteedda. Piliss's'eema asatuwaa shoc'iide dippi ootseedda. Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda. 13 Katsaa c'akan hattamu mino asatuwaappe heezzatuu Daawitakko Adulaama katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa beeddino. He wode Piliss's'eema olanchchatuu Rafayma Wombban shiik'i utteeddino. 14 He wode Daawite geesuwaa gidдон de'ee; Piliss's'eema olanchchatuu c'itay k'ay Beeteleheemen de'ee. 15 Daawite haatsaa ushanaw amottiide, «Beeteleeme katamaa penggiyaa lank'k'iyaan de'iyaa pulttuwaa haatsaappe taana ooni ushshanddeeshsha!» yaageedda. 16 Heezzu mino asatuu Piliss's'eema olanchchatuu mootsaa aad'd'iide,

Beeteleeme katamaa penggiyaan de'iyaa pulttuwaaappe haatsaa duuk'k'iide Daawitaw aheeddino. Shin I ushennaan is's'eedda; Med'inaa Godaa sintsan tigiide, 17 «Abeet Med'inaa Godaw, hawaa ushanawe taappe haakko! Ha haatsay barenttu shemppuwaa sheneko giide s'aliidde beedda asatuwaa suutsaa gidennee?» yaagiide ushennaan is's'eedda. Ha heezzu mino asatuu hawaa ootseeddino. 18 S'aruuyi na'aa lyoo'aaba ishay Abishaayi hattamatoo kaappuwaa; I heezzu s'eetu asatuwaa bare tooraan olettiide wod'eedda; yaatiide ikka hara heezzatuuwaadan eretteedda. 19 I hattamatuwaappe aad'd'iide bonchchetteedda asaa; I untuntu kaappuwaa gideedda. Gidooppenne, I he heezzatuuwaa payduwaan baawa. 20 K'ay K'abs's'i'eelappe yeedda Yoodaaha na'ay Banaayikka mino asaa. I mino oosatuwaa ootseedda. I laa'u eretteedda Moo'aabe asatuwaa wod'eedda. K'ay shachchay dariyaa itti gallassi ollaa duge geliide, gaammuwaa wod'eedda. 21 K'ay Gibs'e bitaniyaa itti wolk'k'aama wod'eedda; Gibs'e bitanii tooraa oyk'k'eedda; shin I dullaa oyk'k'iide Aa bolla beedda; Aa kushiyaappe tooraa bonk'k'i akkiide, Aa tooraan Aa wod'eedda. 22 Yoodaaha na'ay Banaayi hawanta ootseedda. Aa suntsaykka he heezzatuuwaadan eretteedda. 23 I hattamatuwaa gidдон daro bonchchetteedda; shin I heezzatuuwaa payduwaan baawa. Daawite Aa barena naagiyaa olanchchatoo kaappuwaa keseedda. 24 He hattamatuwaa gidдон de'iyaaawanttu: Yoo'aaba ishaa Asaaheela, Beeteleheemeppe yeedda Dooddo na'aa Elihanaana, 25 Haroodappe yeedda Shammanne Eliik'a, 26 Pals's'a yara gidiyaa Helees'a, Tak'o'appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira, 27 Anatootappe yeedda Abi'eezera, Huushappe yeedda Mabunaaya, 28 Ahooha yara gidiyaa S'almmoona, 29 Nas'oofappe yeedda Maahiraayanne Ba'aana na'aa Heleeba, Biiniyaama biittappe, Gib'appe yeedda Ribaaya na'aa Itaaya, 30 Pir'aatoonappe yeedda Banaaya, Ga'aasha Zanggaaraa matappe yeedda Hiddaaya, 31 Aarabappe yeedda Abi'alboona, Baahiruumappe yeedda Azimaaweeta, 32 Sha'albboonappe yeedda Eliyaahiba, Yaasheena naanaa, Yoonataana, 33 Haaraarappe yeedda Shamma, Haaraarappe yeedda Sharaara na'aa Ahi'aama, 34 Maa'ikappe yeedda Ahasabaaya na'aa Elifeles's'a, Giiloppe yeedda Akis'oofeela na'aa Elii'aama, 35 K'armmeelosappe yeedda Hes'ira, Araba katamaappe yeedda Pa'araaya, 36 S'ooba katamaappe yeedda Naataana na'aa Yigi'aala, Gaadappe yeedda Baana, 37 Amoonappe yeedda S'elek'a, S'aruuyi na'aa Yoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa Ba'erootappe yeedda Naahiraaya, 38 Yatira yara gidiyaa Ira, Yatira yara gidiyaa Gaareebanne

39 Hiitiyaa Ooriyoona. Unttuntu ubbaanna hattamanne laappuna.

24 K'aykka Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla ees'si kesseedda; yaatina, S'oossay Daawita untunttu bolla dentsetsiide, «Ba; Israa'eelanne Yihudaa asaa payda» yaageedda. 2 Hewaa diraw, kaatii lyoo'aabanne aanana de'iyaa olanchchatuwa kaappatuwa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa zaratuwa giddo Daanappe biide Berssaabe ha gakkanaw biide untunttu aappunento taani erana mala, Israa'eeliyaa asaa paydite» yaageedda. 3 Shin lyoo'aabe kaatiyaa, «Med'inaa Goday ne S'oossay ha de'iyaa asaa bolla s'eetu kushiya gujjo! Hewaa ne ayfii, ta godaa kaatiyaa ayfii be'! Shin ta goday kaatii ayaw hewaa malaa ootsanaw koyii?» yaageedda. 4 Shin kaatiyaa k'aalay lyoo'aabanne olanchchatuu kaappatuwa s'ooneedda. Untunttu kaatiyaa sintsaappe kesiide, Israa'eeliyaa asaa paydanaw beeddino. 5 Unttuntu Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddawaappe guyyiyaan, zanggaaraappe gedissa baggan de'iyaa Aaro'eera kataman utteeddino; hewaappe k'ay Gaade aad'd'iide Yaa'izeera gakeeddino. 6 Hewaappe guyyiyaan, untunttu Gala'aadanne Hiitetuwa biittan de'iyaa K'aadeesa beeddino; he saappe k'ay Daana katamaa beeddino; hewaana Sidoona katamaa beeddino. 7 He saappe dendiide, S'iiroosa katamaa geessuwaanne Hiwetuwaanne Kanaanetuu katamaa ubbaa beeddino. Wurssetsan k'ay Yihudaa Neegeeban de'iyaa Berssaabe ha katamaa beeddino. 8 Unttuntu biittaa ubbaa yuuyyiide, udduppun aginanne laatamu gallassaa gam'eeddawaappe guyyiyaan, Yersaalame katamaa simmeeddino. 9 lyoo'aabe paydeedda asaa payduwa kaatiyaa erisseeddawaadan Israa'eelan mashshaan olettanaw danddayiyaa hosppun s'eetu sha"a; mino olanchchatuu de'iino; Yihudaan k'ay ichcheshu s'eetu sha"ay de'iino. 10 Asaa paydeeddawaappe guyyiyaan, Daawita wozanay shabberetteedda; hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaa, «Taani ha kiitan wolk'kaama nagaraa ootsaad. Shin ha'i abeet Med'inaa Godaw, taani neena woossay; ta bayzuuwa, ne k'oomaa bayzuuwa k'uc'c'a. Taani daro eeyyabaa hanaad» yaageedda. 11 Wonttetsa gallassi guura, Daawite gisuwaappe denddeedda wode, Daawitaw timbbitiyaa odiyaa Gaadako Med'inaa Godaa k'aalay yiide, 12 «Ba; Daawita, «Med'inaa Goday neena, «Taani neena heezzuwaappe dooruwa bessay; taani ne bolla polanaw taw untuntuppe ittuwa doora» yaagee yaaga» yaageedda. 13 Gaadi Daawitakko biide, «Heezzu laysaa ne biittay koshatanawaa dooray? Woy ne morkketuu neena yederssishin, heezzu aginaa neeni untunttu sintsaappe bak'atanawaa dooray? woy ne biittaa bolla

heezzu gallassaa iita harggii yaanawaa dooray? Ane ha'i k'ofaa k'achhaade, taani taana kiitteeddawoo zaariyaawaa oda» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan Daawite Gaade, «Taani loytsi un"ettaad. Med'inaa Godaa maarotetsay wolk'kaama gidiyaa diraw, nuuni ane Aa kushiyan kunddoytte; taana asatuwa kushiyan kunddissoppa» yaageedda. 15 Hewaa diraw, wonttappe biide bare geedda gallassay gakkanaw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittan iita harggiyaa kiitteedda; Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabe ha gakkanaw, laappun tammu sha"a Asay hayk'k'eedda. 16 Yersaalame katamaa d'ayssanaw kiitanchchay bare kushiya yeddeedda wode, Med'inaa Goday he gakeedda boshaw kayyotteedda; asaa shoc'iyaa kiitanchchaa, «Agga! Hewe gidana!» yaageedda. Med'inaa Godaa kiitanchchay he wode Yaabuusiya Ornna uddumaan de'ee. 17 Asaa shoc'iyaa kiitanchchaa Daawite be'eedda wode, Med'inaa Godaa, «Be'a! Nagaraa ootseeddawe taana; taani bayzzaad! Ha dorssatu, untunttu ay ootseeddino? Hayyanaa, taananne ta aawuwa soo asaa neeni murana mala taani woossay» yaageedda. 18 He gallassi Gaadi Daawitakko yiide, «Ba; pude Yaabuusiya Ornna udduma baade, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan gimbbaa» yaageedda. 19 Daawite Med'inaa Goday Gaade baggana azazeeddawaadan pude beedda. 20 Ornni duge s'eelliyaa wode, kaatiinne Aa asatu barekko yiyaawanta be'eedda; gas'aa kesiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide, kaatiyaw goynneedda. 21 Ziggiide Ornni, «Ta goday kaatii bare k'oomaakko, taakko ayaw yeeddee?» yaageedda. Daawite, «Asaa bollaappe boshay kichchanaadan taani Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbbanaw, ne udduma shammanaw yaad» yaageedda. 22 Ornni, «Ta goday kaatii bare koyeeddawaa ayaanne akkiide yarshsho! Be'a; s'uuggiyaa yarshshoo booratu, eetsiyaa mitsaw k'ay katsaa bukkiyaa miishshatuunne booraa morgge mitsatu hawantushi. 23 Kaatiyaw, hawaa ubbaa taani Ornni kaatiyaw immay» yaageedda. K'aykka Ornni kaatiyaa, «Med'inaa Goday ne S'oossay ne yarshshuwa akko» yaageedda. 24 Shin kaatii Ornna, «tuytti, haakko! Taani tumuppe miishshan shammana; ayaw gooppe, miishshaa akibeenna s'uuggiyaa yarshshuwa taani Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, yarshshikke» yaageedda. Hewaa diraw, kaatii uddumaappe booratuwa Ornnappe ishatamu s'agaraa biran shammeedda. 25 Daawite he sa'aan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwa Med'inaa Godaw yarshsheedda; yaatina, Med'inaa Goday he biittaa diraw woosettiide woosaa sisiide, boshaa Israa'eeliyaappe diggeedda.

1 Kaatatuwaa

1 Kaatii Daawite c'imiide wodiya loytsi sugeedda. Yaateeddawoo k'oomatuu mayuwa Aa bolla kuurinakka Aa ho'ennan is'se'edda. **2** Hewaa diraw, Aa oosanchatuu Aa, «Kaatiyaa matan de'ana malanne Aa naagana mala, itti wodoro naatto nuuni new koyana; nu godaa kaatiyaa ho'etsanaw iza Aa miyiyaan gisanaw danddayaw» yaageeddino. **3** Untunttu Israa'eeliyaa biittan ubbaan koyiide Abishaago geetettiyaa itti malaa lo'o wodoratto Shuneema geetettiyaa katamaappe demmiidde izo kaatiyaw aheeddino. **4** He gellayatta loytasa malaa lo'o na'aa. Iza kaatiyaa naagaaddunne aw ootsaaddu; shin kaatii izina gisuwaan gaketti erenna. **5** Haggiitti na'ay Adooniyaas, «Taani kaatetanaw koyaad» yaagi dendiide paraa gaaretuwaanne paratuwaa bare sintsan wos'siyaa ishatamu asaana giigisseedda. **6** Aa aawuu aban geliide, «Ayaw hawaa ootsay?» giide ubbakka Aa oochchi erenna. Adooniyaasikka k'ay malaa loytsi lo'o asaa; I Abeselooma kaalliide yeletteedda. **7** Adooniyaas S'aruuyi na'aa Yoo'aabanne k'eesiyaa Abiyaataara ha yewuwa zoretaa besseedda; untunttu Aa maaddanaw mayyeeddino. **8** Shin k'eesiyaa S'aadook'e, Yoodaaha na'ay Banaayi, timbbitiyaa odiyaa Naataani, Shim'i, Ree'inne Daawita naagiyaawanttu Adooniyaasana baawa. **9** Itti gallassi Adooniyaas Eniroogeela katamaa matan Zohleeta Zaallaa geetettiyaa sa'aan dorssatuwaa, mehetuwaanne bolttiboltta maratuwaa yarshsheedda. Kaatiyaa naanaa bare ishatuwa ubbaanne kaatiyaw ootsiyaa Yihudaa asatuwaa ubbaa bare yarshshiyaa sa'aa s'eeseedda; **10** shin timbbitiyaa odiyaa Naataana, Banaaya, kaatiyaa naagiyaawantanne bare ishaa Solomona s'esibeenna. **11** Hewaappe guyyiyaan, Naataani Solomone daayo Berssaabeeho hawaadan yaagiide oochcheedda; «Nu goday Daawite erennan de'ishshin, Haggiitti na'ay Adooniyaas kaateteeddawaa neeni sisabeykkiyye? **12** Yaatooppe, ha'i neeni ne shemppuwaanne ne na'aa Solomone shemppuwa waataade ashshanintto neena taani ane zoray. **13** Kaatiyaa Daawitakko gelaade hawaadan yaaga; «Ta godaw kaatiyaw, taw ne k'oomatiw, «Tuma, taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatan I uttanawaa» yaagaade c'aak'k'abeykkii? Yaatina, Adooniyaas ayaw kaateteedee?» yaaga. **14** Neeni kaatiyaanna haasayaadde yaan de'ishshin taani gelaade, ne haasayaa mayzzaade haasayana» yaageedda. **15** Berssaaba c'imeedda kaatiyaa haasayissanaw I de'iyaa ilpinniyaa gelaaddu; Shuneema katamaappe yeedda Abishaaga kaatiyaa naaganaw. **16** Berssaaba kaatiyaa

sintsan kundda guufannaaddu. Kaatii, «Ayaa koyaadii?» yaagiide oochcheedda. **17** Iza, «Ta godaw, taw ne k'oomatiw, «Taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatan I uttanawaa» gaade Med'innaa Godaan, ne S'oossan, neeni c'aak'k'aadda. **18** Shin ha'i Adooniyaas kaateteedda; neeni ta goday kaatii hewaa erakka. **19** I loytsi daro mehetuwa, bolttiboltta maratuwaanne dorssatuwaa Yarshshiide kaatiyaa naanaa ubbaa, k'eesiyaa Abiyaataaranne ola gadaawaa Yoo'aaba s'eeseedda; shin ne k'oomaa Solomona s'esibeenna. **20** Ta godaw kaatiyaw, ta godaappe kaatiyaappe guyyiyaan ooni ne kawutetsaa araatan uttanentto eranaw Israa'eeliyaa asaa ubbaa ayfii neena s'eelli utteedda. **21** Hewe d'ayooppe, ta goday kaatii hayk'k'iidde bare mayzzan gaketiyaa wode, taaninne ta na'ay Solomone dabaa ootseedda asaadan payddettana» yaagaaddu. **22** Berssaaba biro kaatiyaanna haasayishin, timbbitiyaa odiyaa Naataani kaatiyaa golliyya gakteedda. **23** Kaatiyaw, «Timbbitiyaa odiyaa Naataani yeedda» yaagiide odeeddino. Yaatina, Naataani kaatiyaa sintsa aad'd'iide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda. **24** Hewaappe guyyiyaan Naataani, «Ta godaw kaatiyaw, neeppe guyyiyaan Adooniyaas kaatetanaadaaninne ne kawutetsaa araatan uttanadaan odaaddiiyye? **25** Hachche I duge biide loytsi daro mehetuwa, bolttiboltta maratuwaanne dorssatuwaa yarshshiide kaatiyaa naanaa ubbaa, olaa gadaawatuwaanne k'eesiyaa Abiyaataara s'eeseedda. Untunttu ha'i aanana miiddinne ushiidde, «Kaatii Adooniyaas med'inaw de'ol» yaagi de'iino. **26** Shin taana ne k'oomaa, k'eesiyaa Sadook'a, Yoodaaha na'aa Banaayanne ne k'oomaa Solomona s'esibeenna. **27** Hawe ta godaa kaatiyaappe guyyiyaan Aa kawutetsaa araatan ooni uttanentto bare k'oomatuwaa erissennan de'iidde ta goday kaatii ootseeddabeeyye?» yaageedda. **28** Kaatii Daawite, «Berssaabeeho taw s'esite» yaageedda; kaatii de'iyaa sa'aa gelaade Aa sintsan ek'k'aaddu. **29** He wode kaatii iziw hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taana meto ubbaappe ashsheeda Med'innaa Goday ero! **30** Med'innaa Godaan, Israa'eeliyaa S'oossan taani new c'aak'k'eedda c'aak'uwa tumu hachche polana; taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatan, ta sa'aan I uttanawaa» yaageedda. **31** Berssaaba bare deemuwaa sa'aa gatsaade kaatiyaa sintsan wutushaade kaatiyaa, «Ta goday, Kaatii Daawite med'inaw de'ol» yaagaaddu. **32** Hewaappe guyyiyaan Kaatii Daawite, «Taw k'eesiyaa Saadook'a, timbbitiyaa odiyaa Naataanne Yoodaaha na'aa Banaaya s'eesiide gelissite» yaageedda. Untunttu geliide, kaatiyaa sintsa aad'd'eedino. **33** I untuntta, «Ta k'oomatuwaa hinttenana akki biide,

ta na'aa Solomona taani toggiyaa bak'uluwaa togissiide, duge Giyoone pulttiyya afite. **34** K'eesiyaa Saadook'inne timbbitiyaa odiyaa Naataani Aa okkiide Israa'eeliyaa asaa bolla kawutsino. Hewaappe guyyiyaan malakataa punniide, hinttenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatii Solomone med'inaw de'ol!» yaagite. **35** Hewaappe guyyiyaan hinttenttu Aa gedeniide aanana pude biite; I yiide ta kawutetsaa araatan uttiide, ta sa'aan kaatetto. Taani Israa'eelanne Yihudaa mooddiyaawaa udaade Aa suntsaad» yaageedda. **36** Yoodaaha na'aa Banaayi kaatiyaw zaariide, «Amen'ii! Med'inaa Goday, ta godaa kaatiyaa S'oossaykka hewaa go! **37** Med'inaa Goday ta godaana kaatiyaanna gideeddawaadan Solomonenakka gido; yaatina, Aa kawutetsaa araataa ta godaa Kaatiyaa Daawita kawutetsaa araataappekka aatsiide gitayo» yaageedda. **38** Hewaa diraw, k'eesiyaa Saadook'e, timbbitiyaa odiyaa Naataani, Yoodaaha na'ay Banaayinne kaatiyaa naagiyaawanttu Solomona Kaatii Daawite toggiyaa bak'uluwaa togissiide, Giyoone afeedino. **39** K'eesiyaa Saadook'e S'oossaa Dunkkaaniyaappe zayitiyaa kac'iyaan tigi akkiide, Solomona okkiide kaateyeedda. Hewaappe guyyiyaan untunttu uluduuddiyaa punnina, Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatiyaa Solomone med'inaw de'ol!» yaageedda. **40** Asay ubbaykka Aa kaalliide pude beedda; untunttu suusulliyaa punni punniide kaa'iide loytsi nashetteeddino. He homboc'etsan biittay k'aas's'eedda. **41** Adooniyaasinne aanana de'iyaa imatsatuu baalaa mi wurssiide hawaa siseeddino. Uluduuddiyaa punuwaa sisiide Yoo'aabe, «Ha kataman kooshumiyaa walassay ubbay aybabee?» yaagiide oochcheedda. **42** I biro haasayishin k'eesiyaa Abiyaataara na'ay Yoonataani gakkii wod'd'eedda. Adooniyaas, «Ane haa gela. Ne mala lo'o Asay lo'o oduwaa ahennaan aggena» yaageedda. **43** Yoonataani, «tuytti, taani lo'o oduwaa ahabeyikke! Nu goday Kaatii Daawite Solomona kaateyeedda. **44** Aa gedenana mala kaatii k'eesiyaa Saadook'a, timbbitiyaa odiyaa Naataana, Yoodaaha na'aa Banaayanne kaatiyaa naagiyaawanta aanana yeddeedda; untunttu kaatii toggiyaa bak'uluwaa Aa togisseeddino. **45** K'eesiyaa Saadook'inne timbbitiyaa odiyaa Naataani, Giyoone Shaafaan Aa okkiide kaateyeeddino; hewaappekka untunttu homboc'iide pude beeddino; hewoo katamaykka kooshumnee. Ha'ii hinttenttu sisiyaa walassay hewaa. **46** Hewaa bollakka Solomone kawutetsaa araatan utteedda. **47** K'ay kaatiyaa oosanchchatuukka nu godaa Kaatiyaa Daawita, «Ne S'oossay Solomona waariyaa newaappekka aatsi waareyo! Aa kawutetsaa araataa newaappekka aatsi gitayo!» yaagiide anijeeddino. Kaatii bare arsaan de'iide hokkiide S'oossaw goynniide,

48 «Ta kawutetsaa araatan uttiide ta sa'aan kaatetiyaawaa taana hachche ta ayfiyaan besseedda Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto!» yaageedda» yaageedda. **49** Hewaa sisiide, Adooniyaas imatsatuu ubbay dagammi dendiide, laaletteeddino. **50** Adooniyaas Solomonaw yayyi biide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwwa oyk'k'eedda. **51** Asay Solomona, «Adooniyaas Kaatiyaa Solomonaw yayyiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwwa oyk'k'iide, Kaatii Solomone taana bare k'oottaa mashshaan wod'enaadan taw hachche c'aak'k'o yaagee» yaagiide odeeddino. **52** Solomone zaariide, «I bare hanuwaa loytsanawaa gidooppe, haray attina Aa huup'iyaaappe itti binnaanayenne boshetenna; shin aan iitatetsay beettiinto, I hayk'k'ana» yaageedda. **53** Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone asaa kiittina, untunttu yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe duge Aa wotseeddino. Adooniyaas yiide, Solomonaw goynneedda; yaatina, Solomone Aa, «Ne soo ba» yaageedda.

2 Daawite hayk'k'iyaa wodii matina, bare na'aa Solomona hawaadan yaagiide azazeedda; **2** «Taani hayk'k'iyaa wodii mateedda. Hewaa diraw, minna; genchcha asaa gidaa. **3** Med'inaa Goday ne S'oossay azazeeddawaa naaga; Aa ogiyaan hametta; Muse Higgiyan s'aafetteeddawaadan Aa awaayuwaa, Aa azazuwaa, Aa higgiiyaanne Aa wogaa naaga. Yaatooppe, neeni ootsiyaabay ubbayenne neeni biyaasa'aa ubbay new injetanawaa. **4** K'ay Med'inaa Goday taana, «Ne zeretsatuu barenttu de'uwaan naagettiide de'ooppe, untunttu ta sintsan barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa shemppuwaappe ammanettiide hamettooppe, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa Asay new ubbakka d'ayenna» yaageedda hidoottaa k'aalaa taw polana. **5** «K'ay S'aruuyi na'ay Yoo'aabe Israa'eeliyaa olaa gadaawatuwaa laa"uwaa, Neera na'aa Abaneeranne Yetera na'aa Amaasa wod'iide, I taana ootseeddawaa neeni akeekaasa. Hewenne, untunttu olaa wode wod'eeddawaa haluwaa untunttu siga wode wod'iide, he suutsan bare s'eessaa sak'k'iyaanne bare gediyya c'aammaa alleek'k'eedda. **6** Neeni Aa ne aad'd'eeda eratetsaadan kiiteta; barew mata I c'imiide saro hayk'k'anaadan ootsoppa. (Sheol h785) **7** «Shin Gala'aade geetettiyya biittan de'iyaa Barzillaaya naanaw lo'a; untunttu ne maaddan miyaa asaana miino. Ayaw gooppe, taani ne ishaa Abeseloomappe bak'atiyaa wode, untunttu ta bagga giddeeddino. **8** «Taani Maahinayma katamaa beedda wode, taana iita shek'k'a shek'k'eedda Biiniyaama gadiyaan Baahuriima katamaappe yeedda Geera na'aa Shim"i neenana de'iyawaa hassaya. I taananna gaketanaw Yorddaanoosa Shaafaa duge yeedda wode,

«Taani neena wod'ikke» gaade Med'inaa Godaan aw c'aak'kaad. 9 Shin ha"i neeni Aa s'illo asaadan paydoppa. Neeni aad'd'eeda eray de'iyaa asaa; neeni Aa waatanentto eraasa. Neeni he c'ima bitaniyaa hayk'k'uwaan mura» yaageedda. (Sheol h7585) 10 Hewaappe guyyiyaan Daawite hayk'k'iidde, bare mayzzan gakettedda; yaatiide Daawita Kataman moogettedda. 11 Daawite Israa'eeliyaa bolla oytamu laysaa kaatetedda; Kebroonan laappun laysaa, Yersaalamen hattamanne heezzu laysaa kaatetedda. 12 Solomoninne bare aawuwaa Daawita kawutetsaa araatan utteedda; Aa kawutetsaykka loytsi minneedda. 13 Haggiiti na'ay Adooniyaas, Solomona daay Berssaabikko beedda; Berssaaba, «Neeni taakko saruwaan yaad?» yaagaade Aa oochchaaddu. I, «Ee; saruwaan yaad» yaagiide zaareedda. 14 Hewaappe guyyiyaan gujiidekka, «Taani neena oochchiyaawe de'ee» yaageedda. Iza, «Oochcha» yaagaaddu. 15 I hawaadan yaageedda; «Kaatetanaw bessiyaawe taana gideeddawaanne Israa'eeliyaa Asay ubbay taana barenttu kaatiyaadan s'eelleeddawaa neeni ne huup'iyaw eraasa. Shin yewotuu laamettina kawutetsay ta ishaw yuuyyeedda; hewenne, aw Med'inaa Godaappe yeedda. 16 Ha"i taani neena ittibaa oochchana. Hayyanaa taw is's'oppa» yaageedda. Iza, «Oochcha» yaagaaddu. 17 I, «Kaatii Solomone new is's'aaddi geena; hewaa diraw, Shuneema katamaappe yeedda Abishaago giyaa wodoratto taani akkanaaddan I izo taw immana mala, hayyanaa Aa taw oochchaarikki» yaageedda. 18 Berssaaba, «Daro lo"a; taani hewaa nediraa kaatiyaw odana» yaagaaddu. 19 Hewaa diraw, Berssaaba Adooniyaas kiitaa odanaw Solomonekko gelina, kaatii izo mokkanaw denddi ek'k'iide, iziwi goynni simmiide bare kawutetsaa araatan utteedda. K'ay bare aattiw hara kawutetsaa araataa ahissiide, an bareppe ushechcha baggana utisseedda. 20 Utteeddawaappe guyyiyaan, «Neena taani itti guutsabaa oochchiyaawe de'ee. Hayyanaa taw is's'oppa» yaagaaddu. Kaatii zaariide izo, «Ta daayee, oochcha. Taani is's'ikke» yaageedda. 21 Aa, «Shuneema katamaappe yeedda Abishaago ne ishaw Adooniyaas akkana mala aw immaarikki» yaagaaddu. 22 Kaatii Solomone zaariide bare daayo, «Shuneema katamaappe yeedda Abishaago neeni Adooniyaasaw ayaw oochchay? I ta bayiraa gidennee? Neeni aw kawutetsaakka oochchanawaa shin aggaada! Ee, neeni aw, k'eesiyaa Abiyaatarawunne S'aruuyi na'aa Yoo'aabaw kawutetsaakka oochchanawaa aggaada!» yaageedda. 23 Kaatii Solomone S'oossan c'aak'k'iide, «Adooniyaas hawaa oochcheedda diraw taani Aa wod'ana d'ayooppe, Med'inaa Goday taana wod'o! 24 Ha"i simmi taana ta aawuwaa Daawita kawutetsaa araatan

utissiide, ta kawutetsaa loytsi essiide, ta zaratu de'ennaadan ootseedda Med'inaa Goday ero! Adooniyaas hachche wod'ana!» yaageedda. 25 Kaatii Solomone Yoodaaha na'aa Banaaya azazina, I biide Adooniyaas shoc'iide wod'eedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone k'eesiyaa Abiyaataara hawaadan yaageedda; «Neeni Anatootan de'iyaa ne gade guyye ba. Neeni hayk'k'anaw bessasa; shin neena taani ha"i wod'ikke. Ayaw gooppe, neeni ta aawuwaa Daawita sintsan Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa Taabootaa tookkaade; K'ay ta aawuwaa metuwaa ubbaa aanana metootaadda» yaageedda. 27 Yaatiide Solomone Abiyaataara Med'inaa Godaa k'eesatuwaa gidiyaa sa'aappe diggiide, Med'inaa Goday Seelon Eeliya golliyaa asaawaa odeeddawaa poleedda. 28 Abeselooma maaddana d'ayinttonne Adooniyaas maaddeedda Yoo'aabakko ha oduu gakeedda. Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw I bak'ati biide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa oyk'k'eedda. 29 Yoo'aabe Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw bak'atiide biide, yarshshiyaa sa'aa miyiyaan de'iyawaa Kaatiyaa Solomonaw odeeddino. Solomone Yoodaaha na'aa Banaaya, «Baade Aa wod'a!» giide azazeedda. 30 Banaayi Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo geliide Yoo'aaba, «Kaatii neena, «Hawaappe kesa» yaagee» yaageedda. Shin I zaariide, «Kesikke! Taani hawaan hayk'k'ana» yaageedda. Banaayi kaatiyaw, «Yoo'aabe taw hawaa hawaa giide zaareedda» giide odeedda. 31 Kaatii Banaaya, «I geeddawaadan Aa kiiteta; Aa wod'aade mooga! Yaatooppe, Yoo'aabe s'illo asatuwaa suutsaa gusseedda dabaappe taananne ta aawuwaa golliyaa asaa geeshshaasa. 32 I gusseedda suutsaa ac'uwaa Med'inaa Goday aw c'iggana. Ayaw gooppe, I ta aawuu Daawite erennan de'ishshin laa"u asatuwaa mashshaan wod'eedda; Israa'eeliyaa olaa gadaaway Neera na'ay Abaneerinne Yihudaa olaa gadaaway Yetera na'ay Amaasi, untunttu laa"attuukka aappe keekkaanne suuriyaa daro asaa. 33 Yoo'aabe ha asatuwaa wod'eedda diraw, untunttu suutsaa dabay med'inaw Yoo'aaba huup'iyaaninne Aa zeretsatuwaa huup'iyaa wod'd'o. Daawita bollanne Aa golliyaa asaa bolla, Aa zeretsatuwaa bollanne Aa kawutetsaa araataa bolla med'inaw Med'inaa Godaa sarotetsay gido» yaageedda. 34 Hewaa diraw, Yoodaaha na'ay Banaayi pude kesiide, Yoo'aaba shoc'iide wod'eedda; I woran de'iyaa bare gaden moogettedda. 35 Kaatii Yoodaaha na'aa Banaaya Yoo'aaba sa'aan ola gadaawaa ootsiide suntseedda; K'ay Abiyaataara kotan k'eesiyaa Saadook'a suntseedda. 36 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Shim"ayyo kiittiide hawaadan yaageedda; «New Yersaalamen golliyaa kees's'aade, yaan de'a; harasaa hak'anne booppa. 37 Neeni katamaappe kesaade, K'ediroona

Zanggaaraa pinneedda gallassi hayk'kanawaa era. Ne suutsaa gomii neena oyk'kana» yaageedda. **38** Shim"i zaariide kaatiyaa, «Neeni giyaawe lo"aa; taani ne k'oomay neeni ta goday kaatii geeddawaadan ootsana» yaageedda. Shim"i Yersaalamen daro wodiya de'eedda. **39** Shin heezzu laytsaappe guyyiyaan, Shim"a k'oomatuwaappe laa"atuu betiide, Maa'ika na'aa, Gaate Kaatiyaa Akiishakko biina, «Ne k'oomatuu Gaaten de'iino» giide Shim"aw odeeddino. **40** I bare hariyaa kooriide, bare k'oomatuwaa koyanaw Akiishakko Gaate beedda; Gaateppe bare k'oomatuwaa zaariide aheedda. **41** Shim"i Yersaalameppe Gaate katamaa biide simmeeddawaa Solomone siseedda wode, **42** Shim"a s'eesissiide hawaadan yaageedda; « Neeni yaappe dendaade harasaa hak'anne beedda gallassi, hayk'kiyaawaa era» gaade taani neena Med'inaa Godaan c'aak'k'etsaade seerabeykkita? He wode neeni «Ne giyaawe lo"aa; eeno, taani azazettana» gaadda. **43** Yaatina, Med'inaa Godaw c'aak'keedda c'aak'uwaanne ta azazuwaa ayaw naagabeykkii?» yaageedda. **44** K'aykka kaatii Shim"a, «Ta aawuwaa Daawita bolla neeni ootseedda iita kiitaa ubbaa ne wozanay ereedda. Ha"i simmi ne iita kiitaa Med'inaa Goday new zaarana. **45** Shin Kaatii Solomone anijettana; Daawita kawutetsaa araataykka Med'inaa Godaa sintsan med'inaw saro de'ana» yaageedda. **46** Kaatii Yoodaaha na'aa Banaaya azazeedda; Banaayi biide, Shim"a shoc'iide wod'eedda. Yaatina, kawutetsay Solomone kushiyan minniide ek'keedda.

3 Solomone Gibs'e Kaatiyaanna zuppetiide, Aa naatto barew machche ootsi akkiide bare kaatiyaa golliyaa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne Yersaalame yuushshuwaa dirssaa gimbbiide polanaw, izo Daawita Katamaa aheedda. **2** Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Gollii biro kees'ettibeenna diraw, Asay he wode goynniyaa d'ok'ka gishuwaan yarshshiidde takkeedda. **3** Solomone Med'inaa Godaa siik'iyaawaa bare aawuwaa Daawita wogaan hamettiyaawaadan eriseedda; shin goynniyaa d'ok'ka gishuwaan yarshsheeddanne is'aanaa c'uwisseedda. **4** Kaatii yarshshuwaa yarshshanaw Gabaa'oonan beedda; ayaw gooppe, he sa'ay hara ubbaappe aad'd'i koshshiyaa goynniyaa d'ok'ka sa'aa. Solomone sha"a mehiyaa ahiide, he yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda. **5** Med'inaa Goday Solomonaw Gabaa'oonan k'amma akumuwaan k'onc'ceedda. S'oossay Aa, «Taani new ayaa Immanaadan koyay?» yaageedda. **6** Solomone, «Ne k'oomay ta aawuu Daawite new ammanettiyya s'illuwaanne suure asaa gidiyaa diraw, neeni aggena siik'uwaan Aa siik'aade. Neeni ha wolk'kaama siik'uwaan aggenaan siik'aadde, hachche

ha gallassi Aa kawutetsaa araatan uttiyaa attuma na'aa aw immaadda. **7** «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaa, ta S'oossaw, neeni taana ne k'oomaa, ta aawuwaa Daawita sa'aan kaateyaadda. Shin taani guutsa na'aa gidiyaa diraw, asaa waata kaaletsanento taani erikke. **8** Taani ne k'oomay neeni dooreedda asaa gidдон, paydu baynna asaa gidдон de'ay. **9** Hewaa diraw, taani ne asaa ayissanawunne lo"uwaanne iitaa shaakkaade eranaw taw ne k'oomaw akeeka wozanaa imma. Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'kaama asaa ooni kaaletsanaw danddayii?» yaageedda. **10** Solomone hewaa oochcheedda diraw, S'oossay nashetteedda. **11** Hewaa diraw, S'oossay Aa hawaadan yaageedda; «Neeni new laysay aduk'kanaw, woy dure gidanaw, woy ne morkketuu hayk'kanaw oochchennan aggaade, hawaa asaa suure pirdan ayissiyaa aad'd'eeda era oochcheedda diraw, **12** neeni oochcheeddawaa taani ootsana. Be'a, neeppe kase ne mali baynnawaadan neeppe doomina ne mali dendennawaadan, aad'd'eeda eratetsaanne akeeka wozanaa taani new immana. **13** K'ay neeni oochchabeennabaakka taani new immana; neeni de'eedda laysaa ubbaan kaatetuwa gidдон ne keeshshaa kaatii de'ennaadan, duretaanne bonchchuwa taani new immana. **14** Neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta ogiyaan hamettooppe, ta wogawunne ta azazoo azazettooppe, taani ne laysaa adussana» yaageedda. **15** Hewaappe guyyiyaan Solomone beegottiide hewe akumuwa gidiyaawaa akeekkeedda. I Yersaalame simmi biide, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan ek'kiide s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshsheedda. Yaatiide bare oosanchchatuu ubbaw baalaa keseedda. **16** Itti gallassi laa"u shaarmus'atuu Kaatiyaa Solomonekko yiide, Aa sintsan ek'keeddinno. **17** Unttuttuppe ittina hawaadan yaagaaddu; «Ta godaw, taaninne ha mishirata itti gollen de'eetto. Yan iza taananna ittipe de'ishshin, taani itti na'aa yelaad. **18** Ta na'ay yeletteedda heezzentso gallassi ha mishirata akka itti na'aa yelaaddu. He gollen nu laa'uwaappe hara Asay ooninne baawa. **19** «Itti gallassi k'amma iza Aa bolla giseedda diraw, ha mishirati na'ay hayk'keedda. **20** Aa k'amma bilahe dendaade, taani ne k'oomatta gem'ishsha de'ishshin, ta na'aa ta miyyiyaappe akkaade Aa bare kiwuwaan wotsaade, bare hayk'keedda na'aa ta kiwuwaan wotsaaddu. **21** Guuran taani ta na'aa d'antsanaw denddeedda wode, hayk'k'ikichcheedda! Shin taani wontta poo'uwaan tishshi udaade s'eelliyaa wode, taani yeledda na'aa gidenna» yaagaaddu. **22** Yenkk mishiratta hawaadan yaagaaddu; «tuytti! de'uwaan de'iyaawe ta na'aa; hayk'keeddawe newaa» yaagaaddu. Shin koyro mishiratta zaaraadde, «tuytti, hayk'keeddawe ne na'aa; pas'a

de'iyaaawe ta na'aa» yaagaaddu. Hewaadan giide untuntu kaatiyaa sintsan palumetteeddino. 23 Kaatii Solomone hawaadan yaageedda; «Ha mishiratta, «Pas'a de'iyaa na'ay tawaa; hayk'k'eeddawe newaa» yaagaw; yenkkorakka, «tuyti! Ne na'ay hayk'k'eeddawaa; ta na'ay pas'a de'iyaaawaa» yaagaw» yaageedda. 24 Kaatii, «Taw mashshaa akkiide yiite» yaageedda; untuntu aw mashshaa aheeddino. 25 Kaatii, «De'uwaan de'iyaa na'aa laa"u kessiide p'alk'k'ite; itti bagga haniw immite; itti bagga yeeniw immite» yaagiide azazeedda. 26 Ha pas'a de'iyaa na'ay iiwaa gideedda mishiratta bare na'aw mishettaade kaatiyaa, «hay ta godaw, pas'a de'iyaa na'aa iziw imma! Aa wod'oppa!» yaagaaddu. Shin yenkkora, «Tawukka newukka gidoppo; laa"u kessiide p'alk'k'etto» yaagaaddu. 27 Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Ha pas'a de'iyaa na'aa ha koyro mishiratiw immite; na'aa wod'oppite. Hanna na'aa daayo!» yaagiide pirddeedda. 28 Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii pirddeedda pirddaa siseedda wode, untuntu kaatiyaa loytsi bonchcheeddino. Ayaw gooppe, asaw s'illotetsan pirdanaw aw aad'd'eeda eratetsay S'oossaappe imetteeddawaa be'eeddino.

4 Kaatii Solomone Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bolla kaateteedda. 2 I suntseedda kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanta. Saadook'a na'ay Azaariyaasi k'eesaa; 3 Shiishsha naanay Elihoreefinne Akiyi waanna s'aafetuwaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafees'e haneeddabaa s'aafiyaawaa; 4 Yoodaaha na'ay Banaayi olaa gadaawaa; Saadook'inne Abiyaataare k'eesetuwaa; 5 Naataana na'ay Azaariyaasi deriyaa heemmiyaawanttu kaappuwaa; Naataana na'ay Zaabudi k'eesenne kaatiyaa dumma zoriyaawaa; 6 Ahishaari kaatiyaa golliyya kaappuwaa; Abdda na'ay Adooniraami goshshanchchatuwaa kaappuwaa. 7 K'ay Solomonaw Israa'eeliyaa biittan ubbaan tammanne laa"u deretuwaa heemmiyaawanttu de'iino; untuntu kaatiyawunne kaatiyaa son de'iyaa asaa ubbaw miyaa katsaa ahiyaawanta. Untuntuppe ittuu ittuu laysaa gidдон itti itti aginaa katsaa ahee. 8 Untuntu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Benihuuri Efireema gezziyaa heemmiyaawaa. 9 Benddek'ari Maak'as'a, Sha'albbiima, Beeti-Shemeshanne Elooni-Beetihanaana katamatuwaa heemmiyaawaa. 10 Beniheseedi Arubboota biittaa heemmiyaawaa; Sookko biittay Hefeera biittay ubbaykka aawaa. 11 Benabinadaabi Dooraa giyaa biittaa ubbaa heemmiyaawaa; I Solomona naatto S'aafatto akkeeddawaa. 12 Ahiluuda na'ay Ba'aana Taa'inaakkanne Magido giyaa katamatuwaa, Iziraa'eeliyaappe garssan S'arttaana matan de'iyaa Beetishaana biittaa ubbaa, Beetishaanappe biide Aabeeli-Mahoolana aad'd'iidde, Yok'ima'aama hefintsa

gakkanaw de'iyaa katamatuwaa heemmiyaawaa. 13 Benggebeeri Gala'aaden Raamoota giyaa katamaa, Gala'aaden Minaase na'aa Yaa'iira katamatuwaanne, yuushshuwaan gimbeenne gimbiyaa penggetuwaan nahaasiyaa birataa shikaalatuu de'iyaa usuppun tammu wolk'k'aama katamatuwaanna de'iyaa, Arggooba giyaa biittaa heemmiyaawaa Arggoobi Baasaanen de'ee. 14 Iddo na'ay Ahinaadaabi Maahinayma giyaa biittaa heemmiyaawaa. 15 Ahima'aas'i Niftaaleema biittaa heemmiyaawaa; I Solomona naatto Baasemaato akkeedda. 16 Hushaaya na'ay Ba'aani Aaseera gadiyanne Ba'aaloota katamaa heemmiyaawaa. 17 Paaruha na'ay Yoosaafees'e Yisaakoora biittaa heemmiyaawaa. 18 Eeliyaa na'ay Shim'i Biiniyaama biittaa heemmiyaawaa. 19 Uura na'ay Gebeeri Gala'aade biittan Amoorawaanatuwaa Kaatii Sihooninne Baasaane Kaatii Oogi kaateteedda biittatuwaa heemmiyaawaa; he biittatuwaa heemmiyaawe Aa s'alala. 20 Yihudaa asayenne Israa'eeliyaa Asay abbaa doonaa shafiyaadan c'oratteeddino; untuntu miiddinne ushiidde nashettiidde de'iino. 21 Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe doommiide Piliss's'eema gadiyaa gakkanaw, hewaappekka Gibs'e zawaa gakkanaw de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa mooddeedda. He biittaa asatuu aw giiraa giireeddino; untuntu Aa de'uwaa laysaa ubbaan aw moodetteeddino. 22 Solomonaw hachche hachche k'umaw ishatamu konttaale muruta d'iiliyaa, s'eetu konttaale d'iiliyaa, 23 d'iikkina mod'd'eedda tammu booratuwaa, yedan meedda laatamu booratuwaanne s'eetu dorssatuwaa, untuntu bollakka gaaratuwaa, gen'etuwaanne orddo kuttotuwaa koshshee. 24 Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa Tifisaaha katamaappe doommiide Gaaza katamaa gakkanaw mooddeedda; bare yuushshuwaan de'iyaa biittaa ubbaannakka saro de'eedda. 25 Aa de'uwaa laysaa ubbaan Yihudaa asayenne Israa'eeliyaa Asay Daanappe biide Berssaabeha gakkanaw, ubbay bare woyniyaa turaa kuwaaninne bare balasiyaa kuwan saro de'eedda. 26 Solomonaw olaa paraa gaaretuwaa goochchiyaa oytamu sha"a gaas'aataa paratuunne tammanne laa"u sha"a paraa asatuu de'iino. 27 He deriyaa heemmiyaawanttu barenttu aginaan aginaan Kaatii Solomoninne Aa maaddan maanaw yeedda Asay ubbay miyaabaa shiishsheeddino. Untuntu hewaappe ayaanne pac'issibeykkino. 28 Untuntu k'ay gaariyaa paratuunne yenkko paratuu maanaw banggaanne dalaa barentta gakeeddawaa gakeeddawaa ahiide Aa wotsiyaa sa'aan wotseeddino. 29 S'oossay Solomonaw aad'd'eeda era, akeekaanne zaway bayinna aako k'ofaa immeedda. 30 Solomona aad'd'eeda eratetsay away doliyaa

baggana de'iyaa asaa ubbaa aad'd'eeda eratetsaappenne
 Gibbs'etuwaa aad'd'eeda eratetsaa ubbaappe aad'd'eedda.
 31 I asaa ubbaappe aad'd'eeda eranchcha; k'ay I Ezirahiyya
 Etaanappekka, Maahola naanatuwaa Hemaanappe,
 Kalkkoolappenne Darddaa'appekka aad'd'eeda eranchchaa.
 Aa worii yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa
 gakteedda. 32 I heezzu sha'a leemisatwaa haasayeedda;
 k'ay Aa yetsatuu itti sha"anne ichchesha. 33 Solomone
 Liibaanoosa zigaappe doommiide, golliyya gimbbiyaa bolla
 mokkiyaa hiisoo'p'iyaa giyaa mitsaa gakkanaw, mitsaabaa
 odeedda; hewaaddankka k'ay mehetuwaabaa, do'atuwaabaa,
 kafotuwaabaa, sa'aanna gooshettiyya med'etatuwaabaanne
 moletuwaabaa tamaarisseedda. 34 Aa aad'd'eeda era
 siseedda sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay kiittina, kawutetsaa
 ubbaappe Asay Solomona aad'd'eeda eraa sisanaw yeedda.

5 S'iirsoo Kaatii Kiiraami Daawitana ubbaa gede
 siik'ettiide gam"eedda diraw, Solomone bare aawuwaa
 Daawita kootaan kaatetanaw oketteeddawaa sisiide, bare
 oosanchchatuwaa Solomonekko kiitteedda. 2 Solomonekka
 Kiiraamaw zaariide hawaadan yaagiide kiitteedda; 3
 «Med'inaa Goday Aa morkkatuwaa Aa gediyaappe
 garssana moodisana gakkanaw, ta aawuwaa Daawita bolla
 ubbaa saanna denddeedda olaa gaasuwaan, Med'inaa
 Godaa bare S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyya I
 kees's'ibeennawaa neeni eraasa. 4 Shin ha"i Med'inaa
 Goday ta S'oossay taw ubbaa saanna shemppuwaa
 immeedda; taw ayaa morkkiikka woy iitabaykka baawa. 5
 Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawitaw, «Taani ne Kootaan,
 ne kawutetsaa araatan kaateyyiyaa ne na'ay ta suntsaw
 Geeshsha Golliyya kees's'ana» geeddawaadankka, taani
 Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyya
 kees's'anaw k'oppaaddii. 6 Hewaa diraw, Liibaanoosappe
 zigaa taw k'ans's'iyaa asatuwaa azaza; ta asatuu ne
 asatuwaana ootsanawantta. Yaatooppe ne asatoo neeni
 c'igga geedda dirguwaa ayaa giddooppene, taani c'iggana.
 Sidoona asatuwaadan mitsaa k'ans's'uwaa hiillaa nu
 Asay erennawaa neeni eraasa» yaageedda. 7 Kiiraami
 Solomona kiitaa sisiide loytsi nashettiide, «Ha wolk'k'aama
 kawutetsaa mooddana mala, Daawitaw ha aad'd'eeda
 eranchcha na'aa immeedda Med'inaa Goday galatetto»
 yaageedda. 8 Hewaappe guyyiyaan Kiiraami Solomonaw
 hawaadan yaagiide kiitteedda; «Neeni taw kiitteedda
 kiitay taana gakteedda. Neeni koyeeddawaa ubbaa taani
 ootsana; zigaa mudetsaanne s'idiyaa mudetsaa taani new
 shiishshana. 9 Ta asatuu ne mudetsaa Liibaanoosappe
 duge abbaaw keezannawantta. Taani k'ashissaade, abbaa
 bollanna tookettiide neeni malaato sa'aa gakkanaadan

ootsana; taani yaan bilissaade yaappe afissana. Hewaappe
 guyyiyaan neeni ne baggana ta kaatiyaa gollen de'iyaa
 asaw miyaabaa kiittiyaawan ta koyiyaawaa polanaassa»
 yaageedda. 10 Hewaadan ootsiide Kiiraami Solomone
 koyowaa keeshshaa zigaa mudetsaanne s'idiyaa mudetsaa
 ubbaa immeedda. 11 Solomonekka kaatiyaa gollen
 de'iyaa Asay maanaw laatamu sha'a konttaale zarggaanne
 oyddu s'eetu sha"a liitiro geeshsha wogaraa zayitiyaa
 laytsan laytsan pac'c'ennan Kiiraamaw immeedda. 12
 Med'inaa Goday Solomonaw immana geeddawaadan, aw
 aad'd'eeda era immeedda. Kiiraamenne Solomone barenttu
 gidдон saro de'eeddino; untuntuu laa"u barenttu gidдон
 k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddino. 13 Kaatii Solomone
 Israa'eeliyaa ubbaappe hattamu sha"a goshshanchchatuwaa
 dooriide keseedda. 14 Adooniraama giyaa bitaniyaa untuntuu
 bolla kaappuwaa ootsiide suntseedda. Gabbaratuwaakka
 tammu sha"aa tammu sha"aa shaakki, heezzu c'ita keseedda;
 itti itti c'itay taraan taraan biide, itti aginaa Liibaanoosan
 ootsanaadaninne laa"u aginaa barenttu son de'anaadan
 k'oppeedda. 15 Solomonaw tookuwaa tookkiyaa laappun
 tammu sha"a asatuunne shuchchaa k'oo'iyaa hosppun
 tammu sha"a asatuu gezziyaan de'iino. 16 Hawanttu
 kaappuwaa gidiide asaa kiitaa oosissiyaa heezzu sha"anne
 heezzu s'eetu asatuwaa giigiseedda. 17 Oosanchchatuu
 Kaatii Solomone azazina, Geeshsha Golliyaw baaso gidana
 mala wogga muruta shuchchatuwaa k'oo'iide masseeddino.
 18 Solomona asatuunne Kiiraama asatuu kushiyya hiillaa
 eriyaawanttu, Geebaala asatuwaanakka gidiide, Geeshsha
 Golliyya kees's'anaw mitsaa k'ans's'iiddenne shuchchaa
 k'oo"iide giigisseeddino.

6 Israa'eeliyaa Asay Gibbs'e gadiyaappe kesseedda oyddu
 s'eetanne hosppun tammantsa laytsan, Solomone
 Israa'eeliyaa bolla kawuteedda oyddentso laytsan, Ziifa giyaa
 laa'entso aginaan, Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha
 Golliyya kees's'anaw doommeedda. 2 Solomone Med'inaa
 Godaw kees's'eedda Geeshsha Gollii geesay usuppun
 tammu wad'aa adussa; gomppay laatamu wad'aa aaka;
 geesay hattamu wad'aa d'ok'k'a. 3 Geeshsha Golliyya
 geliyaa sa'aan de'iyaa barandday booketti geleeedda ollay
 Geeshsha Golliyya gomppaa keeshshaa laatamu wad'aa;
 golliyya gomppay Geeshsha Golliyya geliyaa sa'aa gakkanaw
 tammu wad'aa. 4 Geeshsha Golliyaw soo baggana aakkiide,
 kare baggana s'uumeedda maskkootetuu de'iino. 5 He
 golliyya yuushshuwaan hara kifiletuwaa kees's'eedda;
 he shaakatuu heezzu pook'etuu de'iyaawantta; meegaa
 yeggiyaa mitsay geeshsha sa'aa giddo gelenna mala,

koyro godaana oysetsiide shuchchaa wotsiide, gimbbiyaw hirkki wurssetsaa orddisseedda. Hewaa gaasuwaan garssa koyro pook'ii ichcheshu wad'aa aaka; laa'entso pook'ii usuppun wad'aa aaka; heezzentso pook'ii laappun wad'aa aaka. 7 Geeshsha Gollii hini k'oo'iyasan masetteedda shuchchaa s'alalan gimbbetteedda; yaatina, Geeshsha Gollii gimbbetteedda wode, dijinuwa, kaltaa, woy hara ay birataa kooshshayenne Geeshsha Golliyaan sisetibeenna. 8 Ubbaappe garssana de'iyaa pook'iyaa geliyaa penggii Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana de'ee; he saappe laa'entso pook'iyawunne heezzentso pook'iyaw baanaw yed'd'i kesiyya detsatuu de'iino. 9 Hewaadan ootsiide, Solomone golliyaa kees's'iide poleedda; yaatiide zigaa s'awulaanne masetsaa bollanna kammeedda. 10 K'ay Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan pook'etuwa kees's'iide poleedda; untunttu d'ok'k'atatsay ituwaawe ituwaawe ichcheshu wad'aa gidiide, godaana zigaa s'awulaan oyk'k'etteeddino. 11 Med'inaa Godaa k'aalay Solomonekko yeedda; Solomona, 12 «Ha neeni kees's'iyaa Geeshsha Golliyaa gidooppe, neeni ta awaayuwa kaallooppe, ta wogaa ootsooppe, ta azazuwa ubbaa naagooppenne azazettooppe, taani ne aawuwa Daawitaw immeedda hidoota ne baggana polana. 13 Yaataade taani Israa'eeliyaa asaa gidдон de'ana; taani ta asaa Israa'eeliyaa aggikke» yaageedda. 14 Solomone Geeshsha Golliyaa kees's'iide poleedda. 15 Geeshsha Golliyaw soo bagga godaa, wuyggiyaappe biide kaaraa gakkanaw zigaa s'awulaa lik'i kammeedda; k'ay wuyggiyaanka s'idiyaa s'awulaa hiis's'eedda. 16 Geeshsha Golliyaa gidдон ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giyaa k'ol"uwa med'd'anaw, guyye baggana laatamu wad'aa gidiyaa sa'aa shaakkeedda; wuyggiyaappe kaaraa gakkanaw zigaa s'awulaa godaa esseedda. 17 He k'ol"uwaappe sintsa baggana de'iyaa wuyggiyaa geesay oytamu wad'aa adussa. 18 Geeshsha Golliyaw soo baggay masseedda gosiyaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa med'd'eedda zigaa s'awulaan lik'i kameteedda; ubbabaykka zigaa; ay shuchchinne beettena. 19 Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa wotsanaw Geeshsha Golliyaa gidдон ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giigisseedda. 20 Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'ay laatamu wad'aa adussa, laatamu wad'aa aakonne laatamu wad'aa d'ok'k'a. Solomone he k'ol"oo soo bagga walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda. K'ay yarshshiyaa sa'aykka zigaa s'awulaan kameteedda. 21 Solomone Geeshsha Golliyaa gidduwa walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda; work'k'aa sheeshsheedda k'ol"uwa geliyaa penggiyaw bolla gubaniyaa yaanne haanne gakkiiyaa

work'k'aa sanssalataa alleek'k'isseeda. 22 Yaatiide golliyaa gidдо ubbaa work'k'aan sheeshsheedda; k'ay Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa work'k'aan sheeshsheedda. 23 Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan wotsanaw ittuu ittuu tammu wad'aa aduk'k'iyaa wogaraappe laa"u kiruubetuwa misiletuwa massiide giigisseedda. 24 Koyro kiruubiyaa k'efii ittuu ichcheshu wad'aa; laa"entsuu k'ay ichcheshu wad'aa; koyro k'efiyaa s'eeraappe biide laa'entso k'efiyaa s'eeraa gakkanaw tammu wad'aa. 25 Laa"entso kiruubiikka tammu wad'aa; laa"u kiruubetuwa med'ayenne malay itti mala. 26 Itti kiruubiyaa geesay tammu wad'aa; laa"entsuukka hewaa keeshshaa. 27 Solomone Geeshsha Golliyaan de'iyaa ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan kiruubela wotseedda. Untunttu k'efii mic'etti utteedda; itti kiruubiyaa k'efii itti bagga godaa bochchiyaa wode, hinkko kiruubiyaa k'efii k'ay hinkko bagga godaa bochchee; untunttu laa"uwa k'efetuukka soo gidдон ittuu ituwa bochchiino. 28 Solomone kiruubetuwaakka work'k'aan sheeshsheedda. 29 K'ol"uwaanne wuyggiyaa godaa ubbaa kiruubela, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa masseeddawaan alleek'k'issee. 30 Geeshsha Golliyaw soo gidдо kifiliyaa wuyggiyaakka kare bagga kifiliyaa wuyggiyaakka work'k'aan sheeshsheedda. 31 Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa penggiyaw wogaraa mitsaappe sank'k'atuwa keseedda. K'osiletsatuu ichcheshu baggana zoozii de'iyaa wantta. 32 Wogaraa mitsaappe oosetteedda laa"u sank'k'atu bolla kiruubeela, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa massiide, sank'k'atuwa, kiruubetuwaanne zambbaa work'k'aan sheeshsheedda. 33 Hewaadanka, Geeshsha Golliyaa wuyggiyaa geliyaa penggiyaw wogaraappe kesseedda oyddu zooziyaana de'iyaa k'osiletsaa esseedda. 34 I K'ay he penggiyaw itti itti sank'k'ay gidduwaan dakkotiide dooyettiiyaa laa"u sank'k'atuwa keseedda. 35 Kiruubetuwa, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiletuwa untunttu bolla masseedda; he masetteeddawantu bolla work'k'aa itti mala ootsiide sheeshsheedda. 36 Soo baggana de'iyaa gutaraa gimbeedda; he gimbbii masetteedda shuchchaa heezatuwa, ituwa ituwa bolla wotsiide, itti zigaa masetsaa untunttu bolla wotsiide gimbeeddawa. 37 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baasuu Solomone kawuteedda oyddentsa laytsan, Ziifa giyaa laa'entso aginaan baasetteedda. 38 Solomone kawuteedda tammanne ittentsiyaa laytsan, Bula giyaa hospuntsa aginaan Geeshsha Gollii halchcheeddawaan ubbaanne kees'ettiide poletteedda. Solomone Geeshsha Golliyaa laappun laytsan kees's'iide wursseedda.

7 Solomone bare golliyaa tammanne heezzu laytsan kees's'iide wursseedda. **2** Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyaa golliyaa Solomone kees's'eedda; he golliyaa adusatsays s'eetu wad'aa; gompPAY ishatamu wad'aa; geesay hattamu wad'aa. Zigaa tuuk'etuu oyddu maaran ek'keeddinno; k'ay masetteedda zigaa mudetsatuu untunttu bolla wod'd'eeddino; **3** mudetsatuu heezzu maaran, itti itti maaran tammanne ichcheshu mudetsatuu de'iino; untunttu ubbaanna oytamanne ichchesha. **4** He golliyaw maskkootetuu heezzu maaran de'iino; untunttu ittuu ittoo sintsa baggan de'iino. **5** Penggetunne maskkootetuu oyddu zooziyaanna de'iino; maskkootetuu heezzu maaran gidiide, ittuu ittoo sintsa baggan de'iino. **6** Solomone Tuuk'etuu Golliyaa geetettiyaa golliyaakka kees's'eedda; he golliyaa adusatsays ishatamu wad'a; gompPAY hattamu wad'a. He golliyaa sintsan daro tuuk'iyaaan zemppeeddanne bollanna kaaran kameteedda barandday de'ee. **7** K'ay I pirddaw kawutetsaa araatay de'iyaa Pirddaa golliyaakka kees's'eedda; he keetsay wuygyiiaappe biide kaaraa gakkanaw zigan kametti utteedda. **8** Pirddaa golliyaappe guyyen de'iyaa hara dabaaban barew de'anaw kaatiyaa golliyaa yenkko golletuwaadan ootsiide kees's'eedda; bare machchatiw, Gibs'e kaatiyaa naatiwukka he golliyaa mala golliyaa kees's'eedda. **9** Ha golletu ubbay, kareppe doommiide biide dirsaappe soonna de'iyaa wolk'k'aama gutaraa gakkanaw, baasuwaappe doommiide kaaraa gakkanaw, likkiide masseeddanne soonnanne karenna soofiide giigisseedda al'o shuchchaappe oosetteeddino. **10** Gimbii hiis'etteeddawe tammuu wad'aa woy hospun wad'aa gidiyaa lo'a masetteedda wolk'k'aama shuchchaanna. **11** Hewaappe bolla baggana likkettiide masetteedda al'o shuchchayenne zigaa mudetsay de'ee. **12** Wolk'k'aama dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa gimbii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaadaaninne baranddaadan masetteedda shuchchaa heezzatuuwaa, ittuwaa ittuwaa bolla wotsiide, itti zigaa masetsaa untunttu bolla wotsiide gimbeeddawaa. **13** Kaatii Solomone kiittiide, Huraama giyaa bitaniyaa K'iiroosa katamaappe ahisseedda. **14** Huraama aata am'e; Aa Niftaaleema zare asaa. Aa aawuu K'iiroosa asaa. Huraami nahaasiyaa giyaa birataa med'd'iyaa hiillay de'iyaa asaa; I nahaasiyaappe k'os's'iide kessiyaawaan ubbaan loytsi looheedda asaa; Solomonekko I yiide, Aa oosuwaa ubbaa ootseedda. **15** Huraami ittuwaa ittuwaa geesay tammanne hospun wad'aa aduk'k'iide, yuushshuu tammanne laa'u wad'aa aakkeeda laa'u tuussatuwaa nahaasiyaa siiliide tigiide keseedda. Tuussatoo gidduu kofa. **16** Hewaadankka, tuussatuwaa huup'iyaaan wotsanaw laa'u gumbbotuwaa nahaasiyaappe siiliide, med'd'eedda; itti itti

gumbbuu ichcheshu wad'aa aduk'k'ee. **17** Tuussaa huup'iyaaan de'iyaa itti itti gumbbotuwaa gitiyaadan ootseedda laappun sanssalataa k'as'ik'allotuwaaninne laa'u maarana roomaanne giyaa teeraa misiletuwaan alleek'k'issi wotseedda. **19** Baranddan ek'keedda tuussatuwaa bolla de'iyaa gumbbotuu c'iishshaa malaan med'eteeddino; untunttu geesay oyddu wad'aa. **20** Laa'u tuuk'etuu huup'iyaaan de'iyaa gumbbotuwaan mulumuk'k'ettuu utteedda saappe bolla baggana, sanssalataa k'as'ik'alluwaappe kaalliide, laa'u s'eetu roomaanne teeraa misiletuu laa'u maaran yuuyyi aad'd'iide de'iino. **21** Huraami he laa'u tuussatuwaa Geeshsha Golliyaa baranddaa matan esseedda. Ushechcha baggana ek'keedda tuussaa Yaakiina suntseedda; haddirsa baggana ek'keedda tuussaa k'ay Boo'eeza suntseedda. **22** Tuussatuu huup'iyaaan de'iyaa gumbbotuu c'iishshaa malatiide med'eteeddino. Hewaadan haniide tuussatuwaa kiitay poletteedda. **23** Huraami Abbaa Saaniyaa giyaa itti loytsi wolk'k'aama wonggiyaa nahaasiyaa birataappe siiliide tigi med'd'eedda. He Abbaa wonggiyaa doonay ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw tammuu wad'aa; geesay ichcheshu wad'aa; yuushshuu k'ay hattamu wad'aa. **24** Abbaa Wonggiyaa doonaan kare baggana zik'k'i giide, aanana oyk'k'ettiide med'etteedda gosetuwaa misiletuu de'iino; he gosetuwaa misiletuu laa'u maaran, itti itti wad'an tammuu tammuu yuuyyi aad'd'iide shuushetteeddino. **25** He Abbaa Saanii nahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa'u booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaa misiletuwaappe heezzatuu huup'issa bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga, heezzatuu k'ay away doliyaa bagga simmiide s'eelliyawaa malatiino. Abbaa Saanii untunttu bolla utteedda; untunttoo guyye baggay giduwaakko simmi utteedda. **26** Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa orduwaa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii oytamu sha'a liitiro gidiyaa haatsaa oyk'k'iyawaa. **27** Huraami k'ay tammuu gaaretuwaa nahaasiyaa birataappe med'd'eedda. He gaaretuu ittuu ittuu oyddu wad'aa adussa; oyddu wad'aa aakonne heezzu wad'aa d'ok'k'a. **28** He gaaretuu hawaadan oosetteeddino; pude ek'keedda oyddu biratuwaa bolla piddi giide lochcha nahaasiyaa biratatu oyk'k'etti utteeddino. **29** He biratuwaa bolla gaammotuwaa, booratuwaanne kiruubela malatisiide med'd'eedda misiletuu de'iino; gaammotuwaanne booratuwaa misiletuwaappe huup'issananne hirkki baggana de'iyaa biratuwaa bolla k'ay k'os's'iide med'd'eedda c'iishshaa enc'c'urssaa misiletuu de'iino. **30** Itti itti gaariyaw nahaasiyaappe ootseedda oyddu yinggiyaaawantunne yinggiyaaawantta gatsi waas'iyaa

nahaasiyaa kasotuu de'iino. Hewaadanka, oydu zoozetuu keriyaa zempmissiyaabatuu de'iino. He zempmissiyaabatuu c'iishshaa enc'c'urssaa malatiyaa misiletuwaan alleek'k'etti utteeddino. 31 Gaariyaa zempmissiyaabatuu huup'iyaa yinggiyaawanttu utteedda shaashii de'ee; he shaashii gaariyaa s'eeraappe pude itti wad'aa gidiyaawaa d'ok'k'u giide, duge bagga wad'aa gidiyaawaa zik'k'i giide med'ettee. He shaashiyaw doonay yuuyi aad'd'iide misiliyaan alleek'k'etti utteedda. 32 Yinggiyaawanttu geesay itti wad'anne bagga; yinggiyaawanttu lochcha nahaasiyaa biratattoo garssa baggana de'iino. Irzzizotuu oyk'k'etti utteedda kasotuu gaariyaana oyk'k'etti utteeddino. 33 Yinggiyaawanttu olaa paraa gaariyaa yinggiyaawantuudan med'eteeddino; yinggiyaawantta gatsiide oyk'k'iyaa kasotuu, charkketuunne k'ink'k'iretetuu ubbaykka nahaasiyaappe tigettiide oosetteeddino. 34 He gaaretuwwaa ubbaa zoozetookka untunttu hirkki bagganna hirkkibagganna untunttunna ittuwaa gidi oyk'k'ettiide, nahaasiyaappe med'etteedda zempptotuu de'iino. 35 Itti itti gaariyaa huup'iyaa yuushshuwaan itti wad'aw bagga aduk'k'iyaa shaashii de'ee; zempptuunne lochcha nahaasetuu gaariyaana oyk'k'ettiide, ittuwaa gidiiide oosetteeddino. 36 Ha zempptuwaappenne lochcha nahaasetuwaappe gidduwaan de'iyaa kallo sa'atuu ubbay kiruubetuwwaa, gaammotuwaanne zambbatuwwaa misiletuwaan alleek'k'etti utteeddino; k'ay untunttu yuushshuu c'iishshaa enc'c'urssaa misiliyaan alleek'k'etti utteedda. 37 Simmi tammu gaaretuukka hawaadan oosetteeddino; siilisiide untunttu tigeedda miishshay ittuwaa gidiyaa diraw, untunttu geesaykka untunttu yaraykka itti mala. 38 Huraami meec'ettiyyaa tammu keretuwwaa nahaasiyaappe med'd'eedda; itti itti keriyaa gomppay oydu wad'aa aako gidiiide, hospun s'eetu liitiro haatsaa oyk'k'ee; tammu gaaretoo huup'iyaa huup'iyaa itti itti meec'ettiyyaa kerii de'ee. 39 Huraami gaaretuwwaa ichcheshatuwwaa Geeshsha Golliyaw huup'issa baggana, ichcheshatuwwaa k'ay Geeshsha Golliyaw gedissa baggana wotseedda; k'ay nahaasiyaappe oosetteedda Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away doliyaa bagga zaariide esseedda. 40 K'ay Huraami keretuwwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwwaa med'd'eedda; yaatiide Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaw kiitaa ootsiide poleedda. 41 I ootseedda oosotuukka: Laa'u tuussatuu, Tuussatuwwaa huup'iyaa wotsiyaa saynne mala laa'u gumbbotuwwaa, Tuussatuwwaa bolla de'iyaa laa'u gumbbotuwwaa alleek'k'issiyaa laa'u gite mala sanssalatatuwwaa, 42 Itti itti gumbbuwwaa bolla laa'u maaran nahaasiyaappe, med'etteedda itti itti s'eetu roomaanne teeraa misiletuwwaa, ubbaanna oydu s'eetu roomaanne

teeraa misiletuwwaa, 43 Tammu gaaretuwwaa, gaaretuwwaa bolla wod'd'iyaa, meec'ettiyyaa tammu keretuwwaa, 44 Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyaa, tammanne laa'u booratuwwaa misiletuwwaa, 45 Keretuwwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwwaa. Huraami kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo med'd'eedda ha miishshatuwwaa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe med'd'eedda. 46 Kaatii Solomone Sukkootappenne S'arttaanappe gidduwaan, Yorddaanoosa dembban de'iyaa, nahaasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ubbaa oosisseedda. 47 Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha miishshaa ubbay loytsi dara gideedda diraw, Solomone Aa mazzanissibeenna; hewaa diraw, woyssa dees'into likkii eretibeenna. 48 K'aykka Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон de'iyaa miishshatuwwaa ubbaa work'k'aappe med'isseedda. Hewanttukka: Work'k'aappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa, Sintsan wotsiyaa ukitsay uttiyaa s'arp'p'eezaa, 49 Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aappe, sintsan ushechcha baggananne haddirssa baggana ek'k'eedda, ichcheshu ichcheshu s'omppiyaa wotsiyaa baalaatuwwaa, C'iishshatuwwaa, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'iyaa, 50 S'uu'atuwwaa, s'omppiyaa toyssiyaawantta, kuyis'aarotuwwaa, is'aanaa c'uwaiyaabatuuwaa, tamaa akkiyaa miishshatuwaanne, Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geetettiyyaa k'ol'uwwaa penggetuwaanne, Geeshsha Golliyaw kare bagga penggetuwwaa oyk'k'eedda mas'aafatuwwaa. Ha miishshatuu ubbay work'k'aappe oosetteeddino. 51 Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan, Aa aawuu Daawite Med'inaa Godaw dummayiide wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaakka ubbaa ahiidde, Geeshsha Golliyaw miishshaa minjiyaasan wotseedda.

8 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Taabootaa Daawita Katamaappe, S'iyooneppe kessiide, Geeshsha Golliyaa ahanaadan, Israa'eeliyaa c'imatuwwaa, zaratuwwaa ubbaa kaappatuwaanne Israa'eeliyaa golliyaa asatuwwaa kaaletsiyaawantta Yersaalame katamaa shiishsheedda. 2 Etaaniima geetettiyyaa laappuntsa aginaan, Daasiyaa Baalay bonchchettiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay Kaatiyaa Solomonekko shiik'eedda. 3 Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay gakkina, k'eesatuu Taabootaa dentseeddino. 4 Leewatuunne k'eesatuu, Med'inaa Godaa Taabootaa, Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa geeshsha miishshatuwwaa ubbaa tookkiide aheeddino. 5 Kaatii Solomoninne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay Taabootaa sintsan shiik'iide, paydanaw danddayetenna c'ora dorssaanne mehiyaa yarshsheeddino. 6 Hewaappe

guyyiyaan k'eesatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Geeshsha Golliyaw giddo geeshsha k'ol'uwa, Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha sa'aa giyaa sa'aa ahiidde, kiruubetuwa misiletuu k'efetuwaappe garssa baggana wotseeddino. 7 Mic'etti utteedda kiruubetuwa k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyaa kasuwaa kammeedidno. 8 Kasotuu loytisi adussa gidiyaa diraw, untuntuu s'eeray Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw danddayee; shin Geeshsha Sa'aappe karenna beettanaw danddayenna. Untuntuu hachche gakkanaw he sa'aan de'iino. 9 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday untuntunna k'aalaa c'aak'uwa c'aak'k'eteedda Siinaa Deriyan Muse wotseedda laa'u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa gidдон harabay ayayenne baawa. 10 K'eesetuu Geeshsha Sa'aappe kesina, shaarii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kumeedda. 11 He shaariyaa gaasuwaan k'eesatuu barenttu kiitaa ootsanaw danddayibeykino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa bonchchu Aa Geeshsha Golliyaa kumi utteedda. 12 Hewaappe guyyiyaan Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani d'uma shaariyaan de'ana» yaaga wotsaadda. 13 Taani tumuppe new lo'o Geeshsha Golliyaa, neeni aan med'inaw de'anasaa kees's'aaddi» yaageedda. 14 Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishshin, kaatii untuntukko simmiide, hawaadan yaagiide untuntta anijeedda; 15 «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare doonaan odeedda hidootaa bare kushiyan poleedda. He I odeedda hidootay, 16 «Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaade aheedda gallassaappe doommina, ta suntsay an de'ana mala, Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон ay katamaanne doorabeykke; shin ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, taani Daawita dooraad» yaageedda. 17 «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda. 18 Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, «Neeni ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo'obaa ootsaadda. 19 Gidooppenne, Geeshsha Golliyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anawe ne gulbataappe yelettana ne na'aa» yaageedda. 20 «Ha"ikka Med'inaa Goday bare immana geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa Goday kase immeedda hidootaadankka taani ta aawuwaa Daawita sa'aan kaatetaaddinne ha"i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa

suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'aad. 21 Med'inaa Goday nu aawotuwa Gibs'eppe kesseedda wode untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uu de'iyaa Taabootawukka Aa gidдон sa'aa injjeaad» yaageedda. 22 Hewaappe guyyiyaan Solomone Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyaa sa'aan ek'k'iide, bare kushiya saluwaa zaar mic'ciidde, 23 hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, bolla saluwaan woy garssa sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neeni ne k'aalaa c'aak'uwa naagaasa; bare kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne k'oomatuwa aggena siik'uaan siik'aasa. 24 Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa naagaadda; neeni kase ne doonaan haasayeeddawa ne kushiyan hachche polaadda. 25 «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw, «Neeni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta sintsan hamettana mala barenttu ogiyaa naagooppe, ta sintsan Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaageedda k'aalaa pola. 26 Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw haasayeedda ne k'aalaa ha"ikka aggoppa. 27 «Shin S'oossay tumu sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu, ubbaappe d'ok'kan de'iyaa saluukka new gidanaw danddayenna. Yaatina, ha taani kees's'eedda Geeshsha Golli new ay keeshshaa guus's'andeedshsha! 28 Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani ne k'oomay hachche woossiyaawaanne watiwatiyaawaa neeni hayzza. 29 Neeni, «Ta suntsay he sa'aan de'ana» geedda ha Geeshsha Golliyaa ne ayfi k'ammanne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha sa'aakko simmaade, woossiyaa woosaa neeni sisa. 30 Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eeli ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, watiwatiyaa watiwatuwa neeni sisa. Neeni de'iyaa saan saluwaan sisaadde, nuw atto yaaga. 31 «Itti Asay bare shooruwa naak'k'ina, Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha Golliyaa ayina, Aa gidдон de'iyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I c'aak'k'ooppe, 32 neeni saluwaan sisaadde; kiiteta. Ne k'oomatuwa gidduwaan pirddaa. Bayzzanchatuwa bolla pirddaade, I ootseeddawa Aa bolla zaara; s'illuwaa shatintsaade, aw Aa s'illotetsaadan zaara. 33 «Ne Asay Israa'eeli ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan morkkiyaan s'oonettiide, untunttu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha Geeshsha Golliyaan neena woossooppenne new watiwatooppe, 34 neeni saluwaan sisa. Ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga; yaataade neeni kase untunttu mayza aawaatoo immeedda biittaw untuntta guyye zaara. 35 «Ne Asay ne

bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan salotuu gorddettinanne iray bukkennaan is's'ina, untunttu ha sa'aa simmiide, woossooppenne neeni untunttu un'etseedda diraw ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe simmooppe, neeni saluwaan sisa. 36 Ne k'oomatuwaa nagaraa, ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga. Untunttu hamettanaw bessiyaa lo'o ogiyaa untunttu tamarissa; yaataade neeni ne asaa laatisseedda biittan iraa bukissa. 37 «Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina, woy katsaa s'uuggi d'ayssiyaa c'arkkuu woy boolii woy bumburetsay biittaa bollan yiina, woy morkkii untunttu katamatuwaa dooddina, woy ay mala bashshay woy harggii yiina, 38 ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne neena woossooppenne new watiwatooppe, k'ay ay asayenne bare wozanaan un'etsiyaawaa eriide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, bare kushiyaa mic'c'ooppe, 39 neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untunttu nagaraa atto yaaga; yaataade untunttoo kiiteta. Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka, asaa ubbaw Aa oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne s'alala. 40 Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo immeedda biittan de'iyaa wode ubbaan, untunttu new yayana. 41 «Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna kare biittaa Asay ne wolk'k'aama suntsaawaanne neeni ne asaw ootseedda malalissiyaa oosotuwaabaa sisiide, haakko gadiyaappe yiide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe, 43 neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Ne asatuu Israa'eelatuu eriyaawaadan, sa'aan de'iyaa Asay ubbay ne suntsaa erana malanne new yayana mala, k'ay taani kees's'eedda ha Geeshsha Gollii, new goynniyaa sa'aa giddeeddawaa untunttu erana mala, he kare biittaa Asay neena woossiyaawaa aw pola. 44 «Ne asatuu barenttu morkkatuwaaw olana mala neeni kiitseedda sa'aa hak'anne biide, untunttu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena Med'inaa Godaa woossooppe, 45 untunttu woosaanne watiwatuwaa saluwaan neeni sisa; untunttoo s'oonuwaa imma. 46 «Nagaraa ootsenna Asay baynnawaadankka, untunttu ne bolla nagaraa ootsina, neeni untunttoo hank'k'ettaade morkketoo untunttu aatsaade immina morkketuukka untunttu omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide afina, 47 untunttu he omoodetteedda biittan de'iide, barenttu wozanaan nagaraappe simmooppe, he omoodetteedda biittan untunttu de'iide, «Nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni bayzseeddo; nuuni iitabaa haneeddo» yaagiide new watiwatooppe, 48 barena omoodiide afeedda morkkatuwaaw biittan de'iide, untunttu barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa

k'ofaappe neekko simmooppe, neeni untunttu mayza aawaatoo immeedda untunttu biittaakko, neeni dooreedda katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe, yaatooppe, 49 untunttu woosaanne untunttu watiwatuwaa neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untunttoo pirddaa. 50 Ne Asay ne bolla ootseedda nagaraanne bayzseedda bayzuwaa atto yaaga; untunttu omoodiide afeedda asatuu untunttoo k'arettanaadan ootsa. 51 Ayaw gooppe, untunttu he birataa siilissiyaa c'oo'ciyaa mala gadiyaappe, Gibs'eppenne kesseedda ne asatuwaanne ne buzotuwaaw. 52 «Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eelii watiwatiyaawaa ne ayfii s'eello; k'ay untunttu waassiyaa wode awudenne neeni untunttoo alla. 53 Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, neeni kase nu aawotuwaaw Gibs'eppenne kessiyaa wode ne k'oomaa Muse baggana odeeddawaadan, untunttu neeni sa'aan de'iyaa kawutetsatuu ubbaa giddoppe ne buzo ootsanaw dummayaadda» yaagiide woosseedda. 54 Solomone Med'inaa Godaa woosaanne watiwatuwaa Poleeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaa saluwaa mic'c'iide Med'inaa Godaa yarshshuwaa sa'aa sintsan gulbatedda sa'aappe denddi ek'k'eedda. 55 Israa'eeliyaa shiik'uwaa ubbaa bare k'aalaa d'ok'k'isiide, hawaadan yaagiide anjeeedda; 56 «I kase haasayeedda bare k'aalaadan bare asaa Israa'eeliyaa shemppisseedda Med'inaa Goday galatetto; I bare k'oomaa Muse baggana immeedda lo'o hidootay ubbay poletteedda. 57 Med'inaa Goday nu S'oossay kase nu aawotuwaana de'eeddawaadan, nuunanakka de'o; I nuuna ubbakka aggoppo woy yeggoppo. 58 Nuuni Aa ogiyaan ubbaan hamettana malanne I nu aawaatoo immeedda azazuwaa, wogatuwaanne higgiiyaa naagana mala, nu wozanaa barekko zaaro. 59 Hachche hachche de'oo koshshiyaawaadan, S'oossay taana bare k'oomaanne bare asaa Israa'eeliyaa maaddana mala, taani Med'inaa Godaa sintsan woossaade geedda ha k'aalatuu k'ammaanne gallassi Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, shiik'ino. 60 Hewenne, sa'aan de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaanne aappe attina hara s'oossi baynnaawaa eranaadaana. 61 Hachchewaadankka hinttentu Aa wogaadan hamettanawunne aw azazettanaw Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hinttentu wozanay ammanettiyaawaa gido» yaagiide anjeeedda. 62 Hewaappe guyyiyaan kaatiinne Israa'eeliyaa Asay ubbay ittippe Med'inaa Godaa sintsan yarshshuwaa yarshsheeddino. 63 Solomone Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshanaw laatamanne laa'u sha'a booratuwaanne s'eetanne laatamu sha'a dorssatuwaa shiishsheedda. Hewaadan ootsiide kaatiinne

Israa'eeliyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa anjijseedino. **64** Kaatii Solomone Geeshsha Golliyaw sintsa bazzuwaan de'iyaa giddo dabaabaa he gallassi dummayeedda. He sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa ootseeddawe Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa, nahaasiyaa giyaa birataappe oosetteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshshanaw guus's'eedda dirassa. **65** He wode Solomoniinne Israa'eeliyaa Asay ubbay laappun gallassaw Daasiyaa Baalaa bonchcheedda; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pinuwaappe biide Gibs'e Shaafaa gakkanaw de'iyaa c'ora Asay Med'inaa Godaa sintsan baalaa bonchchanaw shiik'eedda. **66** Wonttetsa gallassi kaatii asaa moyzseedda; Asay kaatiyaa anjiide, Med'inaa Goday bare k'oomaa Daawitewunne bare asaa Israa'eeliyaw ootseedda keekkatetsan nashettiidenne wozanaappe pashikkiidde, bare soo bare soo beedda.

9 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide makkeeddawaappenne ootsanaw amotteedda amuwaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan, **2** Gabaa'oona kataman kase k'onc'c'eeddawaadan, Med'inaa Goday laa'entsuwaa aw k'onc'c'eedda. **3** Med'inaa Goday Aa hawaadan yaageedda; «Neeni ta sintsan woosseedda woosaanne watiwateedda watiwatuwaa taani sisaad. Neeni kees's'eedda Geeshsha Gollii med'inaw ta suntsay an s'eessetana mala udaade taani geeshshaad; ta ayfiinne ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha Golliyaan de'anawaa. **4** «Neena gidooppe, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan borisiyaabay baynnaa suuretetsan ta sintsan hamettooppe, taani azazeeddawaa ubbaa ootsooppenne ta wogaanne ta higgiiyaa naagooppe, **5** taani ne aawuwaa Daawitaw, «Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» geeddawaadan, ne kawutetsaa araataa Israa'eeliyaa bolla med'inaw minisaade essana. **6** «Shin neeni woy ne naanay taana kaalliyaawaa aggiide wora simmooppe, taani hinttentta azazeedda ta azazuwaanne ta wogaa naagennan d'ayooppenne hara s'oossatoo ootsanawunne goynnanaw booppe, **7** yaatooppe, Israa'eeliyaa asaa taani kase untunttoo immeedda biittappe d'ok'ollana; taani ta suntsaw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka agga aggana. Israa'eelatu asaa ubbaa gidдон tossawunne k'iiliic'oo gidanawantta. **8** Ha Geeshsha Gollii Koletteeddabay keeleteedda sa'aa gidanawaa; mataana aad'd'iyaa Asay ubbay dagammiiddinne «Poora!» giidde,

«Med'inaa Goday ha gadiyanne ha Geeshsha Golliiyaa ayaw hawaadan ootseedde?» yaagana. **9** Asay, Untunttu mayza aawotuwa Gibs'eppe kesseedda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa untunttu aggiide, hara s'oossatuwaa kaalleedda dirassinne untunttuwaa ootsiide goynneedda dirassi, Med'inaa Goday untunttu bolla ha itabaa ubbaa aheedda yaagiide zaarana» yaageedda. **10** Solomone ha laa'u golliyaa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'eedda laatamantsa laytsaa wurssetsan, **11** S'iirroosa Kaatii Kiiraami I koyyiyaa s'iidaa, zigaanne work'k'aa ubbaa immeedda diraw, Galiilan de'iyaa laatamu katamatuwaa Solomone aw immeedda. **12** Shin Kiiraami S'iirroosa katamaappe kesiide, Solomone aw immeedda katamatuwaa be'anaw beedda wode, katamatu Aa nashechchibeykino. **13** Yaatina, Kiiraami Solomona, «Ta ishaw, hawanttu neeni taw immeeddawanttu ayaa katamatee?» yaageedda. Hewaa diraw, I he katamatuwaa, «Patsenna biittaa» yaagiide suntseedda. He heeray hachche gakkanawukka he suntsan s'eessetee. **14** Kiiraami oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw yeddi wotseedda. **15** Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, bare golliyaa, Miillo, Yerusaalame katamaa gimbbiyaanne Has'oora, Magidonne Gezeera katamatuwaa gimbbanaw Kaatiyaa Solomonaw gabbaaratu de'iino. **16** Gibs'e biittaa Kaatii kase Gezeera katamaa oyk'k'iide katamaa taman s'uuggeedda. Kataman de'iyaa Kanaane asatuwaakka wod'eedda; yaatiide Solomone akkeedda bare naattiw woytaa ootsiide immeedda; **17** Solomone Gezeera katamaa wotsi kees's'eedda. Hewaadankka k'ay, Solomone hirki Beeti-Horoona, **18** Baa'ilaata, Yihudaa woran de'iyaa Taamaara katamaa, **19** miishshaa minjiyaa katamatuwaa ubbaa, bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa wotsiyaa katamatuwaanne Yerusalaamen, Libaanoosaninne bare mooddiyaa biittan ubbaan kees's'anaw amotteedda ubbaa kees's'eedda. **20** Amooratuppe, Hiitetuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne Yaabuusuatuwaappe atteeda asatu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikkino; **21** untunttu Israa'eeliyaa asatu biittappe wurssi d'ayssanaw danddayennan aggina, he biittan atteeda asatuwaappe zeretsatuwaa. Solomone untunttu gabbaaretetsaa oosisseedda; untunttu hachche gakkanawukka gabbaaretetsan ootsino. **22** Shin Solomone Israa'eeliyaa asatuwaappe oonanne ayileyebeena; untunttu aw oosanchchatuwaa, olanchchatuwaa, olanchchatuu kaappatuwaanne gadaawatuwaa, paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttu kaappatuwaanne paraa asatuwaa gidiide ootseeddino. **23** Hewaadankka k'ay, untunttu Solomona kiitaa kiitettiyaawanttu kaappatuwaa;

untuntuppe ichcheshu s'eetanne ishatamatu oosuuaa ootsiyaa goshshanchchatuwaa s'eelliide oosissiino. 24 Gibbs'e Kaatiyaa naatta Daawita Katamaappe Solomone iziw kees'isseedda golliiyaa pude beeddawaappe guyyiyaan, I Miillo gimbbeedda. 25 Solomone Med'inaa Godaw gimbbeedda yarshshuwaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa laytsan heezzu gede yarshshee; Med'inaa Godaa sintsan is'aanaakka c'uwayee. Yaatiide Geeshsha Golliiyaa poleedda. 26 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan, Eelaata geetettiyaa katamaa matan de'iyaa Ees'iyooni-Gaabiran markkabatuwaa med'd'eedda. 27 Kaatii Kiiraami Solomone asatuwaana ootsana mala markkabiyyaa laaguwaa looheedda bare asatuwaa kiitteedda. 28 Untuntu Oofira gadiyaa beeddino; yaappe tammanne oyddu sha"a kiilo giraamiyaappe dariyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw akkiide yeeddino.

10 Saaba kaatatta Med'inaa Godaa suntsan waareteedda Solomona waariyaa sisaade, dees'iyaa ooshatuwaa akkaade, Aa paac'c'anaw denddaaddu. 2 Sawuwaa, loytsi daro work'k'aanne al'o shuchchaa c'aaneteedda daro gaalotuwa c'uguwaana loytsi daro ajabaana Yerusaalame gakkade, Solomona sintsa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyaa ubbaa Solomonaw odaaddu. 3 Solomone Aa oochcheeddawaa ubbaa odeedda; iziw birshshennan aappe geemmi atteedabay ayayenne baawa. 4 Saaba kaatata Solomona aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiyaa golliiyaa, 5 Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oosanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa k'oomatuu ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyaawantanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa yarshshuwaa be'eedda wode, izi wozanay gagateedda. 6 Hewaappe guyyiyaan iza kaatiyaa, «Nawaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani ta gaden de'aadde siseeddawe tuma. 7 Shin taani yaade, ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw untuntu taw odeeddawaa ammanabeykke. Taw Asay odeeddawe bagganne gakkenna; aad'd'eeda eratetsankka duretetsankka taani siseeddawaappe loytsi daree. 8 Ubbaa wode ne sintsan ek'k'iide, ne aad'd'eeda era sisiyaa ne asatuunne ne oosanchchatuu ayaa nashettiinooshsha! 9 Neenan nashettiide, neena Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan utisseedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto! Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa med'inaw siik'eedda diraw, neeni suure pirdaanne s'illotetsaa ootsana mala I neena kaateyeedda» yaagaaddu. 10 Kaatata oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, loytsi daro sawuwaanne

al'o shuchchaa kaatiyaw immaaddu. Saaba kaatatta Kaatiyaa Solomonaw immeeddawaa keeshshaa daro sawuwaa hewaappe simmina ooninne ahibeena. 11 (Kaatiyaa Kiiraama markkabatu, Oofirappe work'k'aa aheeddawanttu yaappekka sanddale geetettiyaa loytsi daro mitsaanne al'o shuchchaa aheeddino. 12 Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliiyaa tuuk'etuwaa, mazimuriyaa yes's'iyaa wanttoo diitsaanne maasink'k'uwaa med'isseedda. Hewaa mala sanddalii he gallassaappe haa simmina yinne erenna, beetinne erenna.) 13 Kaatii Solomone immanaw bessiyaa imotaappe haraa, Saaba kaatatta amottaade Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan Saaba kaatatta bare ajabaana denddaade, bare gade simmaaddu. 14 Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatananne heezzu sha"a kiilo giraame dees'iyaa. 15 Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'aanne Araba biittaa kaatetuwa ubbaappenne Israa'eeliyaa biittaa mooddiyaawantuppe akkeedda giiraa bolla gujjaa. 16 Solomone laa"u s'eetu wogga gondallatuwa k'os's'eedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti gondalliyan laappun kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. 17 K'aykka I heezzu s'eetu k'eerii gondallatuwa k'os's'eedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti k'eerii gondalliyan laa"u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. Kaatii he gondallatuwa Liibaanoosa Wora Golliiyaa geetettiyaa gollen wotseedda. 18 K'aykka kaatii itti wolk'k'aama kawutetsaa araataa danggarssaa zaaliyaappe med'isseedda, muruta work'k'aan sheeshsheedda. 19 Kawutaa araata de'iyaa sa'aa pude kesianaw yed'd'iyaa usuppun detsatuu de'iino. He araataw guyye baggay s'aatsaa. Araataw laa"u baggaanakka k'esiya zempmissiyaa sa'atuu de'iino; he laa"u sa'atuu lank'k'iyankka ek'k'eedda itti itti gaammuwa misilii de'ee. 20 He araataa pude kesiya usuppun detsatuwaan ya baggananne ha baggana itti itti gaammuwa misilii, ubbaanna tammanne laa"u misiletuu de'iino. Hawaa mala kawutetsaa araataw hara kawutetsan hak'anine oosettiibeenna. 21 Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'aappe med'etteedda; Liibaanoosa Wora Gollen de'iyaa miishshaa ubbaykka muruta work'k'aappe med'etteedda. Ittibayenne biraappe med'ettiibeenna; ayaw gooppe, Solomone wode biray ubbakka go"iyaabaadan paydetti erenna. 22 Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaanna zal"iyaa wolk'k'aama markkabatu abbaan de'iino. He markkabatu work'k'aanne biraa, danggarssaa achchaa, geleshshotuwaanne k'aaretuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede yiino. 23

Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwaaw ubbaappe dareedda. 24 Sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa sintsa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyee. 25 Laytsaappe laytsan yiyaaw ubbay aw immanaw work'k'aanne biraa miishshatuwaaw, mayotuwaaw, ola miishshatuwaanne sawuwaaw, paratuwaanne bak'ulotuwaaw akkiide yee. 26 Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaaw shiishsheedda; aw itti sha"anne oyduu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha"aa paratuu de'iino. I untuntu paraa gaaretuwaaw katamatuwaaninne barenana Yersaalamen wotseedda. 27 Kaatii Yersaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'ciyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda. 28 Solomone paratuu Gibs'eppen K'aawe geetettiyaa biittappe yeeddino. Kaatiyaa zal"anchchatuu untuntu K'aaweppe shaluwaan shammiide ahiino. 29 Untuntu itti itti paraa gaariyaa usuppun s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa s'eetanne ishatamu s'agaraa biran Gibs'eppe shammiide ahiino; untuntukka Hiitetuwaaw kaatetoo ubbatoonne Sooriyaa kaatetoo zal"iino.

11 Kaatii Solomone daro allaga biittaa mac'c'awantta siik'eedda; hewantunne Gibs'e kaatiyaa naatti bolla gujjina Moo'aabatuwaaw, Amoonatuwaaw, Edoomatuwaaw, Sidoonatuwaanne Hiitetuwaaw mac'c'awantta. 2 Untuntu, «Hinttenttu ha asatuwaana akuwaan geluwaan walakettoppite; ayaw gooppe, untuntu hinttenttu wozanaa tumuppe barenttu eek'aa s'oossatuwaakko zaarana» yaagiide Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw odeedda kawutetsatuu mac'c'awantta; shin Solomone untuntunna siik'uwaaan k'ashetteedda. 3 Solomonaw kaatetuwaaw naanaa gidiyaa laappun s'eetu machchetuunne heezzu s'eetu machchiyaadan aw de'iyaa mac'c'awanttu de'iino. Aa machchattuu Aa wozanaa S'oossaappe haaseeddino. 4 Solomone c'imi c'imiide biishshin, Aa machchattuu Aa wozanaa hara s'oossatuwaakko zaareeddino; yaatina, Aa aawuwaaw Daawite kumentsaa wozanaappe siik'eeddawaadan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa I siik'ibeenna. 5 Solomone Astaaroota geetettiyaa Sidoonatuwaaw s'oossatiwunne Molooka geetettiyaa Amoonatuwaaw s'oossaw, sheneyiaawoo goynneedda. 6 Yaatiide Solomone Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Aa aawuwaaw Daawite kaalleeddawaadan, Med'inaa Godaa polo kaallibeenna. 7 Hewaappe guyyiyaan Solomone Kaamoosha geetettiyaa tuna eek'awunne Amoonatuu eek'iyaa, Molooka geetettiyaa tuna eek'aw Yersaalame katamaappe away doliyaa baggan de'iyaa deriyaa huup'iyaaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa kees's'eedda. 8

Allaga biittappe akkeedda bare machatuwaaw ubbawukka I hewaadan giigisseedda; untuntu barenttu s'oossatoo yaan is'aanaa c'uwayeeddinonne yarshshuwaaw yarshsheeddino. 9 Aw laa"u gede k'onc'c'eedda Med'inaa Godaappe Israa'eeliyaa S'oossaappe Solomone wozanay wora simmeedda diraw, Med'inaa Goday Aa hank'k'etteedda. 10 Hara s'oossatuwaaw kaallennaadan S'oossay Solomona azazeedda; giddooppene, Solomone Med'inaa Godaa azazuwaaw naagibeenna. 11 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni hawaadan haneedda diraw, taani neena azazeedda ta c'aak'uwanne ta wogaanne neeni naagennan is's'eedda diraw, taani ne kawutetsaa neeppe bonk'k'a akkaade, ne k'oomatuwaappe ittoo immana. 12 Gidooppene, ne aawuwaaw Daawita diraw taani hawaa neeni pas'a de'iyaa laytsan bonk'k'a akkikke; ne na'aa kushiyaappe bonk'k'a akkana. 13 Hewaakka k'ay kawutetsaa ubbaa aappe dafa akkikke; ta k'oomaa Daawita dirawunne taani dooreedda katamaa Yersaalame diraw itti zariyaa aw immana» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Edoomiyaa Hadaada, Eedooma biittaa kaatetuwaaw zariyaa gideeddawaaw morkke ootsiide Solomona bolla dentseedda. 15 Hawaappe kase baggan Daawite Eedooma asatuwaana oletteedda wode, hayk'k'eeddawannta moogissanaw pude beedda ola gadaaway Yoo'aabe, Eedooman de'iyaa attuma asaa ubbaa wod'i wursseedda. 16 Eedooman de'iyaa attuma asaa ubbaa d'ayssana gakkanaw Yoo'aabinne Israa'eeliyaa Asay ubbay yaan usuppun aginaa utteedda. 17 Shin he wode guutsa na'aa gideedda Hadaadi, Aa aawoo ootseedda Eedooma oosanchchatuwaappe amareedawantuna Gibs'e gadiyaa bak'ateedda. 18 Untuntu Midiyaamappe denddiide, Paaraana beeddino; Paaraanappe barenana asaa akkiide Gibs'e gadiyaa, Gibs'e kaatiyaakko beeddino. Kaatii Hadaadaw itti golliyaanne gadiyaa immiide, k'umaa aw azazeedda. 19 Hadaadi kaatiyaa loytsi nashechcheedda; kaatii bare machchatti, Kaatatti S'aafineesi michchato aw machchattio ootsiide immeedda. 20 S'aafineesi michchata aw Ganubaata geetettiyaa na'aa yelaaddu. S'aafineesa Aa kaatiyaa gollen dichchaaddu; Ganubaati yaan kaatiyaa naanatuwaanna ittippe de'eedda. 21 Hadaadi Gibs'en de'iidde Daawite hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeeddawaanne ola gadaaway Yoo'aabikka hayk'k'eeddawaaw siseedda; Hadaadi kaatiyaw, «Taani ta gadiyaa simmana mala taana yedda» yaageedda. 22 Kaatii Aa, «New hawaan ayay pac'c'inee neeni ne gadiyaa baanaw koyiyaawe?» yaagiide oochcheedda. Hadaadi, «Taw ayayenne pac'c'ibeenna; shin taani baana» yaageedda. 23 Hewaadankka k'ay, S'oossay Eliyadaa'a na'aa Razoona

giyaawaa Solomone bolla morkkiyaa ootsiide dentseedda; Razooni S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezereppe bak'ateedda. 24 Daawite S'ooba biittaa olanchchatuwaa d'aysseedda wode, Razooni barew asaa shiishshiide, panggatuwaa kaappuwaa gideedda; panggatuw Damask'k'o biide, he katamaa oyk'k'iide, yaan uttiide, Razooni kaateyeeddino. 25 Hadaadi med'd'eedda metuwaa bollakka gujjiide, Solomone de'eedda keenan ubbaan Razooni Israa'eeleto morkkiyaa gideedda; yaatiide I Sooriyaan kawutiide Israa'eeliyaa asaa morkkeedda. 26 Hewaa bollakka Nabaas'a na'ay lyorbbaami Solomona bolla makkaliide denddeedda; I Solomona k'oomatuwaappe ittuwaa. I Efireema biittan S'areedappe yedda asa; Aa daayakka S'iruu'o geetettiyaa am"atto. 27 Kaatiyaa bolla I makkali denddeedda taarikii hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaadana. Solomone Miillo gimbbeeddanne bare aawuwaa Daawita Katamaa yuushshuwaa gimbbiyaan de'iyaa kallo sa'aa kuntseedda. 28 lyorbbaami mino asaa; Solomone ha wodallay bare kiitaa wooti loytsi ootsintto be'eedda; Minaasenne Efireema biittan ootsiyaa goshshanchchatuu ubbaa bolla Aa kaappuwaa ootsiide suntseedda. 29 Itti gallassi lyorbbaami Yerusaalame katamaappe kesiide bee; Seeloppe yeedda, timbbitiyaa odiyaa Akiyi aanana ogiyaan gaketeeedda. Akiyi he wode ooratsa mayuwaa mayyi utteedda. Dembban untunttu laa"uwaa s'alalay de'iino. 30 Akiyi bare mayyeedda ooratsa mayuwaa oyk'k'iide, tammanne laa"u kessiide peed'eedda. 31 lyorbbaama hawaadan yaageedda; «Tammu peed'etsatuwaa new akka. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'a, taani kawutetsaa Solomona kushiyaappe peed'aade, tammu zeretsaa new immana hanay. 32 Shin ta k'oomaa Daawita dirawunne Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa giddoppe taani dooreedda Yerusaalame katamaa diraw, itti zariyaa aw aggana. 33 Taani hawaa ootsana gaasuu, Solomone taana aggiide Sidoonatuwaa s'oossatti Astaarrootiw, Moo'aabatuwaa s'oossaa Kaamooshawunne Amoonatuwaa s'oossaa Molookaw goynneedda dirassanne ta ogiyaan hamettennan, ta sintsan suurebaa hanennaaninne Aa aawuu Daawite naageeddawaadan ta wogatuwaanne ta higgiiyaa naagennan is's'eedda dirassa. 34 «<Gidooppenne, taani kawutetsaa Solomona kushiyaappe wurssa akkikke; taani dooreeddanne ta azazuwaanne ta wogaa naageedda ta k'oomaa Daawita diraw, Solomone pas'a de'eedda keeshshan ubbaan I mooddanaadan ootsaad. 35 Hewaappe guyyiyaan taani kawutetsaa Aa na'aa kushiyaappe akkaade tammu zeretsaa new immana. 36 Ta suntsay an s'eesettana mala, taani dooreedda Yerusaalame kataman ubbaa wodekka ta

k'oomaa Daawita zeretsay kaatetana mala, taani itti zariyaa Aa na'aw immana. 37 «<Neena gidooppe, taani neena akkana; ne wozanay amotteedda ubbaa neeni mooddana; neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetana. 38 Taani neena azaziyaawaa neeni ootsooppe, ta ogiyaan hamettooppenne ta k'oomay Daawite naageeddawaadan ta wogatuwaanne ta azazuwaa naagaade ta sintsan suurebaa hanooppe, taani neenana gidana; Daawitaw ootseeddawaadanka ne zaratuw de'i be'anaadan ootsana; Israa'eeliyaakka taani new immana. 39 Solomona nagaraa diraw Daawita zeretsatuwaa taani murana; shin med'inaw gidenna» yaagee» yaageedda. 40 Solomone lyorbbaama wod'anaw kajjeeleedda; shin lyorbbaami Gibs'e gadiyaa Kaatiyaa Shiishaak'akko bak'atiide beedda; Solomone hayk'k'ana gakkanaw Gibs'en takkeedda. 41 Solomone haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, Aa aad'd'eeda eratetsaabay Solomona Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 42 Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda. 43 Hewaappe guyyiyaan Solomone hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeeedda; bare aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan kaateteedda.

12 Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw, ikka yaa beedda. 2 Nabaas'a na'ay lyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibs'en de'iyaa hawaa siseedda wode, Gibs'eppe simmiide yeedda. 3 Israa'eeliyaa Asay lyorbbaamaw kiittiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa maabaray ubbay Robi'aamakko biide, 4 «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha"i neeni I nuuna oosissiyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii. Yaatooppe, nuuni new moodetana» yaageeddino. 5 Robi'aame untunttoo, «Biite; heezzentso gallassi simmiide taakko yiite» yaageedda; Asay beedda. 6 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode, Solomona zoreedda c'imatuwaa zoretaa besseedda. I untunttu, «Ha asaw waagaade zaara giitee?» yaagiide oochcheedda. 7 C'imatuu Robi'aama, «Hachche neeni asaw k'oomaa gidaade ootsooppenne untunttu oochchiyaawoo neeni lo"o k'aalaa zaarooppe, ubbaa gede untunttu new k'oomaa gidanawantta» yaageeddino. 8 Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'c'iide aw ootsiyaa yalaga asatuwaa zoretaa besseedda. 9 I untunttu, «Hinttenttu taana zoriyaawe ayee? «Ne aawuu nuuna toosseedda dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa ha deriyaw waagaade zaaroo?» yaagiide oochcheedda. 10 Shin aanana dic'c'eedda yalagatuw,

«Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toossedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii» yaagiya asaw, «Ta k'eerii birad'd'ii ta aawuwaa s'eesaappe orddee. 11 Ta aawuu hinttentu morgge mitsaa dees'iseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'isana. Ta aawuu hinttentu lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentu masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagaade zaara» yaageeddino. 12 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame, «Heezzentso gallassi simmiide taakko yiite» geeddawaadankka, lyorbbaamine Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide yeeddino. 13 Kaatii untunttoo hank'k'o zaaruwaa zaareedda. C'imatuwaa zoriyaa aggi bashiide, 14 yalagatuu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta aawuu hinttentu morgge mitsaa dees'iseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'isana. Ta aawuu hinttentu lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentu masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda. 15 Kaatii Asay giyaawaa sisennan is's'eedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Seelophe yeedda Akiya baggana kase Naabaas'a na'aa lyorbbaamaw odeedda k'aalay polettanaadan hawe Med'inaa Godaappe haneedda. 16 Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii untunttu giyaawaa sisennan is's'eeddawaa be'iide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino; «Daawitewaappe nuuna gakkiaabay ayee? Issey na'aappe nuuni laattanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttentu soo hinttentu soo simmite! Ha'i simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino. Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu soo barenttu soo simmeeddino. 17 Shin Robi'aame Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda. 18 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame bare gabbaaruwaa kaappuwaa Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiiteedda; untunttu shuchchaan c'addiide wod'eeddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide, Yerusaalame bak'ateedda. 19 Heewaappe doommiide hachche gakkanaw Israa'eeliyaa zaratuu tammattu Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwaa bolla makkaleeddino. 20 lyorbbaami Gibs'eppa simmeeddawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay siseedda wode, Aa barenttu yaa'aw s'esessiide, Israa'eeliyaa bolla kaateyeddino; Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetoo ammanettiide atteedawe Yihudaa zariyaa s'alala. 21 Solomona na'ay Robi'aame Yerusaalame katamaa gakeedda wode, Israa'eeliyaa biittaa asaana olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biiniyaama zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hospun tammu sha'a olanchchatuwaa shiishsheedda. 22 Shin S'oossaa k'aalay, S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyaaakko yiide, 23 «Solomona na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamaw,

Yihudaanne Biiniyaama zaretoon ne atteeda asaa ubbaw hawaadan yaaga; 24 «Med'inaa Goday hinttentu, «Hinttentu dabbotuwaana, Israa'eelatuwaana olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttentu ubbaykka hinttentu soo hinttentu soo simmite» yaagee» yaagaadde oda» yaageedda. Untunttu Med'inaa Godaa k'aalaa sisiide, simmiide soo beeddino. 25 Hewaappe guyyiyaan lyorbbaami Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeema geesso ootsi gimbiide, yaan de'eedda; hewaappe kes biide P'iini'eela gimbbeedda. 26 lyorbbaami bare wozanaan, «Kawutetsay Daawita zariyaw simmana. 27 Ha Asay Med'inaa Godaa geeshsha Golliyaan yarshshuwaa yarshshanaw Yerusaalame katamaa biyaawaa gidoope, untunttu k'aykka barenttu godaakko, Kaatiyaa Robi'aamakko simmana. Untunttu taana wod'iide, Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamakko simmana» yaagiide k'oppeedda. 28 Hewaa diraw, kaatii zoretteeddawaappe guyyiyaan work'k'aappe laa'u maratuwaa misiletuwaa med'd'iide asaw, «Hinttentu hawaappe Yerusaalame beeddawaa keeshshay gidanawaa. Hinttenttoo Israa'eeliyaa asatoo, hinttentu Gibs'eppa kesseedda hinttentu s'oossatuu hawanttushi!» yaageedda. 29 Untuntuppe ituwaa Beeteelen, ituwaa k'ay Daanan wotseedda. 30 Ha yewuu untunttoo nagarateedda; ayaw gooppe, itti maraa misiliyaw goynnanaw Asay Daana gakkanaw beedda. 31 lyorbbaami deriyaa huup'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigissiide Leewiyaa zariyaa gidana d'ayoopeppa, ubbaa k'ommo asaappe k'eesatuwaa ootsiidde suntseedda. 32 Yihudaan bonchchiyaawaadan hospunntsa aginaan tammanne ichcheshantsa gallassan baalay bonchchettanaadan, lyorbbaami gallassaa keereedda; yarshshuwaa yarshsheedda. I hawaadan haneedda; Beetele beedda; bare med'd'eedda maraa misiliyaw yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay bare med'd'eedda goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan k'eesetuwaa Beeteelen suntsiide wotseedda. 33 I bare huup'iyaw dooreedda hospunntsa aginaan, he aginaw tammanne ichcheshantso gallassi Beetele beedda; he gallassay Israa'eeliyaa asaw baalaa gidanaadan awaayeedda. Yaatiide is'aanaa c'uwayanaw pude yarshshiyaa sa'aa kesseedda.

13 lyorbbaami is'aanaa c'uwayanaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalan kiiteteedda, S'oossaa asaa geetettiyaa itti bitanii Yihudaappe yeedda. 2 Med'inaa Goday azazina he yarshshiyaa sa'aa bolla hawaadan yaagiide waasseedda; «Yarshshiyaa sa'aw, yarshshiyaa sa'aw, Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Daawita zariyaw Yoosiyaasa geetettiyaa itti na'ay yelettanawaa. He na'ay ha'i hawaan yarshshiide de'iyaa d'ok'k'a sa'atuu k'eesetuwaa ne bolla

yarshshana; ne bolla asaa mek'etsay s'uugettana» yaagee» yaagiide waasseedda. 3 He gallassi S'oossaa Asay malaataa immiide, «Med'inaa Goday odeedda malaatay hawaa; ha yarshshiyaa sa'ay p'alk'k'ettana; Aa bollan de'iyaa bidintsaykka wora laalettanawaa» yaageedda. 4 Kaatii lyorbbaami S'oossaa Asay Beeteelen de'iyaa yarshshiyaa sa'aa bolla waasseeddawaa siseedda wode, yarshshiyaa sa'aappe bare kushiya yeddiide, «He bitaniyaa oyk'k'ite!» yaageedda. Shin I bitaniyaw yeddeedda kushii ellekka s'iiggiide sileedda; Hewaa diraw, bare kushiya guyye zaariide akkanaw danddayibeenna. 5 K'ay S'oossaa Asay Med'inaa Godaa k'aalan immeedda malaataadan yarshshiyaa sa'ay p'alk'k'etti wod'd'ina, Aa bollan de'iyaa bidintsaykka wora laaletteedda. 6 Yaatina, Kaatii lyorbbaami S'oossaa asaa, «Ta kushii kasewaadan hanana mala taw gaannataade Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossarikii!» yaageedda. Hewaa diraw, S'oossaa Asay kaatiyaw gaannatiide Med'inaa Godaa woossina, kaatiyaa kushii simmiide kasewaadan haneedda. 7 Kaatii S'oossaa asaa, «Taananna ta soo dendda; K'umaa ma. K'ay taani new imotaa immana» yaageedda. 8 Shin S'oossaa Asay kaatiyaw hawaadan yaagiide zaareedda; «Haray attina neeni ne ak'oo bagga taw immintokka, taani neenana biikke; hawaan ukitsaakka miikke, haatsaakka ushikke. 9 Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'aalay taana, «Neeni ukitsaakka mooppa, haatsaakka ushoppa, ne yeedda ogiyaanakka simmaade booppa» yaagiide azazeedda» yaageedda. 10 Hewaa diraw, bitanii hara ogiyaanna beedda; I Beetele yeedda ogiyaanna simmiide bibeena. 11 Timbbitiyaa odiyaa itti c'ima bitanii Beetele kataman de'ee. Beeteelen he gallassi S'oossaa Asay ootseedda ubbabaa he c'ima bitaniyaa naanay yiide odeeddino; k'ay he bitanii kaatiyaw odeedda k'aalaa untuntu barenttu aawoo odeeddino. 12 Aawuu untunta, «Hak'a ogiyaanna beedee?» yaageedda; Yihudaappe yeedda S'oossaa Asay beedda ogiyaa aw malaateeddino. 13 Hewaappe guyyiyaan I bare naanaa, «Taw ane hariyaa koorite» yaageedda; Untuntu aw hariyaa koorina toggeedda. 14 S'oossaa asaa geeduwaa kaalliide beedda; itti wolaa kuwaan utteeddawaa demmiide, «Yihudaappe yeedda S'oossaa Asay neeneeyye?» yaageedda. Bitanii, «Ee taana» yaageedda. 15 Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii Aa, «K'umaa maanaw ta soo taananna dendda» yaageedda. 16 S'oossaa Asay zaariide, «Taani guyye simmaade neenana baanaw, woy ha koshiyan neenana ukitsaa maanaw, woy haatsaa ushanaw danddaykke. 17 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday k'aalay taana, «Neeni he sa'aan ukitsaakka mooppa, haatsaakka ushoppa, ne yeedda ogiyaanakka simmaade booppa» yaagiide azazeedda» yaageedda. 18 Timbbitiyaa

odiyaa c'ima bitanii, «Taanikka neenaadan timbbitiyaa odiyaawaa. Kiitanchchay Med'inaa Goday k'aalan taana, «Ukitsaa I maana malanne haatsaa ushana mala, Aa zaaraadde ne soo neenana akkaade ya» yaageedda» yaageedda. Shin c'ima bitanii hewaa aw wordduwaa odeedda. 19 Hewaa diraw, S'oossaa Asay aanana simmiide, Aa son meeddanne usheeddanne. 20 Untuntu maaddan utti de'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalay bitaniyaa guyye zaareedda timbbitiyaa odiyaa c'ima bitaniyaakko yeedda. 21 Bitanii Yihudaappe yeedda S'oossaa asaw bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is'saadda; Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeedda azazuwaakka naagabaakka. 22 Neeni S'oossay, «He sa'aan mooppa woy ushoppa» geedda sa'aa guyye simmaade baade, yaan ukitsaa maada; haatsaakka ushaadda. Hewaa diraw, ne anhay ne aawotuwwa duufuwaan moogettenna» yaagee» yaageedda. 23 S'oossaa Asay miyaawaanne ushiyaawaa Poleeddawaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaawe bare guyye zaariide aheedda bitaniyaw hariyaa kooreedda. 24 I ogiyaan biishshin gaammuu aanana gaketiiide, Aa wod'eedda. Anhay ogiyaan panggaraareedda; hariinne gaammunne laa"attuukka anhaa miyiyaan ek'k'eeddinno. 25 He ogiyaanna aad'd'iyaa Asay anhay panggaraareeddawaanne gaammuu anhaa miyiyaan ek'k'eeddawaa be'eedda; biide timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii de'iyaa kataman odeedda. 26 Biyaa saappe bitaniyaa guyye zaareedda timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii hewaa siseedda wode hawaadan yaageedda; «Hewe k'aalaw azazettenan is's'eedda S'oossaa asaa. Hewaa diraw, Med'inaa Godaa k'aalay aw kasetiide odeeddawaadan, Med'inaa Goday gaammukaan Aa gatseedda; yaatina, gaammuu Aa mentsereetsiide wod'eedda» yaageedda. 27 Hewaappe guyyiyaan c'ima bitanii bare naanaa, «Taw hariyaa koorite» yaageedda. Untuntu aw hariyaa kooreeddino; 28 bitanii kesiide beedda. Ogiyaan panggaraareedda anhaanne anhaa matan ek'k'eedda hariyaanne gaammuwaa demmeedda; gaammuu anhaa mibeenna woy hariyaakka mentsibeenna. 29 Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii S'oossaa asaa anhaa detsiide, hariyaa zokkiyaan wotsiide, yeekkanawunne mooganaw guyye bare katamaa akkiide aheedda. 30 Barew makki wotseedda duufuwaan anhaa wotseedda; Aa bolla, «Aayye ta ishaw! Aayye ta ishaw!» yaagiide yeekkeeddino. 31 Moogi simmiide bare naanaa hawaadan yaageedda; «Taani hayk'kiyaa wode, S'oossaa Asay moogetteedda duufuwaan taana moogite; ta mek'etsatuwaakka Aa mek'etsatuwaa gas'aan wotsite. 32 Ayaw gooppe, Beetele kataman de'iyaa yarshshiyaa sa'aa bollanne Samaariyaa katamatuwaan

de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuu bolla Med'inaa Goday azazina he bitanii waassowe tumu polettana» yaageedda. 33 Hewaappe guyyenna lyorbbामी bare iita ogiyaappe simmibeenna; shin goynniyaa d'ok'k'a saatoon ubbaa k'ommo asaappe k'eesetuwaa gujjiide suntseedda; k'eesatuwaa gidanaw koyiyaa oonanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aan wotseedda. 34 lyorbbama golliyyaa asaa ungganawunne biittaa bollaappe d'ayssanaw gatseedda nagaray hewaa.

14 He wode lyorbbama na'ay Abii harggeedda. 2 Yaatina, lyorbbामी bare machchato, «Denddaade neeni lyorbbama machchato gidiyaawaa ooninne erenna mala, ne mayuwaa laamma; Seelo ba. Taani ha asaa bolla kaatetanawaa taw odeedda timbbitiyaa odiyaa Aakii yaan de'ee. 3 Tammu ukitsaa, amareeda komppuwaanne itti otuwaa eessaa aw akkaade aakko ba. Booppe ha harggeedda na'ay hananabaa I new odana» yaageedda. 4 lyorbbama machata I geeddawaadan ootsaaddu; denddaade Aakiya soo Seelo baaddu. Aakii s'eellanaw danddayenna; I c'immeedda diraw, Aa ayfii demmenna. 5 Shin Med'inaa Goday Aakiya, «lyorbbama machata bare na'aa harggiyaawaa neena oochchanaw yaw. Neeni iziw hawaa hawaa yaagaade oda. Aa yaa g akkaade hara mac'c'a asaa malatanaanu» yaageedda. 6 Hewaa diraw, Aakii machata penggiyaan di"i di"iyaawaa sisiide hawaadan yaageedda; «lyorbbama machchattitee, ane haa gela. Ayaw hawaadan hara asaa malataad? Taani iita woriyaa new odanaw kiitettaad. 7 Neeni lyorbbamekko baade hawaadan yaaga; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena, «Taani neena asaa giddoppe d'ok'k'issaad; ta asaa Israa'eeliyaa bolla neena kaateyaad. 8 Taani Daawita zariyaappe kawutetsaa wotsa akkaade, new immaad. Shin neeni ta k'oomaa Daawita mala gidakka; I ta azazuwaa naageeddanne ta sintsan suurebaa s'alalaa ootsiide, bare kumentsaa wozanaan taana kaalleedda. 9 Neepe kase de'eedda ubbatuu ootseeddawaappe dariyaa iitaa neeni ootsaadda; neeni new hara s'oossatuwaa, seeriseedda birataappe eek'atuwaa med'd'aadda. Yaataade taana hank'k'etsaadda; taana neeppe guyye aatsaada. 10 « < «Hewaa gaasuwaan taani lyorbbama golliyyaa asaw iitaa ahana. Israa'eeliyaa biittan lyorbbama golliyyaa asaappe ayiliyaa gidina la" a gidiina, itti attuma asayenne attenana d'ok'ollana. Itti uray ooshay wurana gakkanaw kessiyaawaadan, lyorbbama golliyyaa asaa taani wurssa kessana. 11 lyorbbama zariyaa gidiide kataman hayk'k'iyaa oonanne kanatuu maana; gas'ariyan hayk'k'iyaa wanta k'ay saluwaa kafotuu maana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaaddi!» yaageedda» yaaga.

12 «Neena gidooppe, ha"i neeni denddaade ne soo ba. Ne gedii katamaa geliyaa wode, na'ay hayk'k'ana. 13 Israa'eeliyaa ubbay na'aw yeekiide moogana; lyorbbama golliyyaa asan Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan ha na'aan lo"obay beetteedda diraw, lyorbbama golliyyaa asaappe Aa s'alalay duufuwaan moogettana. 14 «Hewaappe guyyiyaan lyorbbama golliyyaa asaa d'ok'olli d'ayssiyaa kaatiyaa Med'inaa Goday barew Israa'eeliyaa bolla dentsana. 15 Haatsaa gidдон woshuu k'aas's'iyawaadan, Med'inaa Goday he wode Israa'eelatuwaa shoc'iide k'aatsana. Asheero giyaa s'oossatiw untuntuu misiliyaa essiide, Med'inaa Godaa hank'k'etseedda diraw, untuntuu aawaatoo I immeedda lo"o biittappe untuntuu diggana; yaatiide untuntuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintan laalana. 16 lyorbbामी ootseedda nagaraa dirawunne Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda nagaraa diraw, S'oossay Israa'eeliyaa aggi bashana» yaageedda. 17 Hewaappe guyyiyaan lyorbbama machata denddaade baade Tirs's'a g akkaade golliyyaa pengge goc'c'illaa yed'd'in na'ay hayk'k'i aggeeda. 18 Bare k'oomaa timbbitiyaa odiyaa Aakiya baggana Med'inaa Goday odeeddawaadankka Aa moogeeddino; Israa'eeliyaa Asay ubbay aw yeekkeedda. 19 lyorbbामी haneedda harabay, Aa olatuunne Aa ayissuwaa maaratu Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa Mas'aafatuwaan s'aafetti utteedda. 20 lyorbbामी laatamanne laa"u laysaa kawuteedda. Hewaappe guyyiyaan hayk'k'iide bare mayzzan gaketeeedda. Aa kotan Aa na'ay Naadaabe kawuteedda. 21 Solomona na'aa Robi'aame Yihudaan kawuteedda; Robi'aame kaatetiyya wode laysay aw oytamanne itta. Med'inaa Goday bare suntsaa wotsanaw Israa'eeliyaa zaratuwaa katamatuwaa ubbaa giddoppe dooreedda Yerusaalame kataman Robi'aame tammanne laappun laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Naa'imo; iza Amoona gade asaa. 22 Yihudaas asatuu Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseeddino; barenttu ootseedda nagaran untuntuu barenttu aawotuwaappe aatsiide Aa k'anaatisseeddino. 23 Hewaa bollakka k'ay untuntuu barenttoo goynniyaa d'ok'k'a sa'aa, eek'aa shuchchatuwaanne Asheero geetetiyyaa s'oossatuwaa misiletuwaa d'ok'k'a deretuwaa ubbaa bollanne irs's'a mitsatuwaa ubbaa garssan esseeddino. 24 Haray attina untuntuu goynniyaa gishuwaan goynnuwaa woga ootsiide attuma asatuu attuma asatuwaana shaarmus'iyaa wantuu de'iino. Med'inaa Goday Israa'eelatu sintaappe kessiide yedersseedda gade asatuu meezeteedda, he sheneyiyaa oosotuwaa ubbaa Israa'eeliyaa asatuu ootseeddino. 25 Robi'aame kaateteedda ichcheshantso laysan Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa k'oheedda. 26 Med'inaa Godaa

Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa, Solomone k'os'isseedda work'kaa gondallatuwaana ubbaa bonk'ki akkiide beedda. 27 Yaatina, kaatii Robi'aame he gondallatuwaa diraw nahaasiyaa birataappe hara gondallatuwaa med'isseedda; untuntu naagiide wotsana mala kaatiyaa golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu kaappatoo immeedda. 28 Kaatii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa biyaa wode ubbaan, naagiyaawanttu gondallatuwaa oyk'keeddino. Hewaappe simmiide untuntu zaariide, naagiyaawanttu gollen wotsiino. 29 Robi'aame haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 30 Robi'aaminne lyorbbaami ubbaa wode olettiide de'eeddino. 31 Robi'aame hayk'kiidde bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kataman de'iyaa bare aawotuwa duufuwaan moogetteedda. Aa daay suntsay Naa'imo; iza Amoona gadiyaa asaa. Robi'aama kotan Aa na'ay Abii kaateteedda.

15 Nabaas'a na'aa lyorbbaami kaateteedda tammanne hospunnisa laytsan Abiiyi Yihudaan kaateteedda. 2 Abiiyi Yerusaalamen heezzu laytsaa kaateteedda. Aa daaya Abeselooma naatti naatto; I suntsay Maa'iko. 3 Aappe kase Aa aawuu ootseedda nagaratuwaa ubbaa ootseedda; Aa wozanay Aa aawuwaa aawuwaa aawuwaa Daawita wozanay polo gideeddawaadan Med'inaa Godaw, bare S'oossaw polo gidibeenna. 4 Gidooppenne, aappe guyyiyaan Yerusaalamen kaatetana malanne Yerusaalame sarotetsaa naagana mala, Med'inaa Goday Aa S'oossay Daawita diraw Abiiyaw itti attuma na'aa immeedda. 5 S'oossay hawaa ootseedda gaasotay, Daawite Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; Hiitiyaa Ooriyoona bolla nagaraa ootsoonippe attina, bare de'uwa laytsaa ubbaan Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittibaanne naagennan aggibeenna. 6 Abiiyi de'eedda laytsaa ubbaan Robi'aama asaananne lyorbbaama asaana olettiide de'eeddino. 7 Abiiyi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. Abiiyinne lyorbbaami olettiide de'eeddino. 8 Abiiyi hayk'kiidde bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Asay kaateteedda. 9 Israa'eeliyaa Kaatii lyorbbaami kaateteedda laitamantso laytsan Aasi Yihudaan kaateteedda. 10 Aasi Yerusaalamen oytamanne itti laytsaa kaateteedda. Aa aawuwaa daay suntsay Maa'iko; Aa Abeselooma naatto. 11 Aasi bare mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda. 12 Goynno woga ootsiide attuma asaana sharmus'iyaa attuma asatuwaa Aasi bare biittappe

d'ayseedda; aappe kase de'eedda kaatetuu med'd'eedda eek'aa misiletuwaa ubbaa d'ok'k'oleretsiide oleedda. 13 Aa aawuwaa daaya Maa'ikakka Asheero giyaa s'oossatiw tuna eek'aa misiliyaa med'd'eedda diraw, Kaatiyaa Aatto Aa geetettiyaa bonchchuwaappe izo diggeedda. Aasi he eek'aa misiliyaa k'ans's'ereetsiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda. 14 Aasi goynniyaa d'ok'ka sa'aa d'ayssennan aggooppenne, I bare de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe ammanettiyaa asaa gidiide de'eedda. 15 Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'anne hara miishshatuwaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa giddon wotseedda. 16 Yihudaa Kaatii Asinne Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi, barenttu kaateteedda laytsaa ubbaan oletteeddino. 17 Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi Yihudaa bolla woraajjeedda; mayyiide Yihudaa Kaatiyaa Asaa biittappe ooninne gelennaadaaninne kessennaadan te'anaw Raama katamaa yuushshuwaa minisiide gimbbeedda. 18 Hewaa gaasuwaan Kaatii Asay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare kaatiyaa gollen atteeda work'k'anne biraa ubbaa kessiide, bare oosanchchatuu kushiyan wotseedda. Heziyaana na'aa na'aa, S'abrimmoona na'aw, Damask'ko kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw, imotaa ootsiide yeddiide hawaadan yaageedda. 19 «Kase ta aawuwaananne ne aabbuna c'aak'k'eteeddawaadan, ane taanannanne neenana c'aak'etoytte. Be'a, hawaa biraanne work'k'aa taani new imotaa Immanaw yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi bare olanchchatuwaa ta gadiyaappe kessana mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kola» yaageedda. 20 Benihadaadi Kaatii Aasi geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwa Israa'eeliyaa katamatuwaa olanaw yeddeedda. Untuntu Ayino, Daananne Aabeeli-Beetima'ika geetettiyaa katamatuwaa, Galiilaa Abbaa matan de'iyaa biittaa, Niftaaleema biitaanakka gujiide ubbaa s'ooneeddino. 21 Kaatii Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimbbiyaawaa aggiide, Tirs's'a katamaa beedda. 22 Hewaappe guyyiyaan Kaatii Aasi Yihudaan de'iyaa asaa ubbaa azazina ittuunne attennaan denddiide, Baa'ishi kase yaan go'ettiyaa shuchchaanne mitsaa Raamappe keezeeddino. Kaatii Aasi Mis'ip'p'anne Biiniyaama biittan de'iyaa Gebaa'a an minisiide gimbbeedda. 23 Aasi haneedda harabay, Aa minotetsaa ubbay, I ootseeddabay ubbayenne I kees's'eedda katamatuu Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino. Shin I c'imeedda wode gediya saketeedda. 24 Aasi hayk'kiidde, bare mayzzan gaketeedda; bare mayza aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Yoosaafes'e Aa sa'aan kaateteedda. 25 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laa'entso laytsi lyorbbaama na'ay Nadaabe

Israa'eelan kaateteedda; I Israa'eeliyaa biittan laa"u laytsaa kaateteedda. 26 Nadaabe kase bare aawuwaa ogiyaanne Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda Aa nagaraa ogiyaan hametiidde, Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. 27 Yisaakoora zariyaa gideedda Akiyya na'ay Baa'ishi Nadaaba bolla mak'etteedda. He wode Nadaabinne Aa olanchchatuu Piliss's'eeman de'iyaa Gibbatoona katamaa dooddiide de'iino. 28 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda heezzentso laytsan Baa'ishi Nadaaba wod'iide Aa sa'aan I barew kaateteedda. 29 Baa'ishi kawutetsaa doommo saannakka Iyorbbaama soo asaa ubbaa wod'i wursseedda; Med'inaa Goday Seeloppe yeedda bare k'oomaa timbbitiyaa odiyaa Akiyya baggana odeeddawaadanka Iyorbbaama golliyaa Asay ubbay hayk'k'i wureedda. 30 Hewe haneeddawe Iyorbbaami bare huup'iyaw ootseedda nagaraa dirassa, Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda nagaraa diraassanne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'etseedda diraassa. 31 Nadaabe haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 32 Yihudaa Kaatiyaa Aasinne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Baa'ishi barenttu kawutetsaa laytsaa ubbaan oletiide de'eeddino. 33 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda heezzentso laytsan Akiyya na'ay Baa'ishi Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla kaateteedda; I Tirs's'a kataman laatamanne oyddu laytsaa kaateteedda. 34 Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiidenne Aa ogiyaan hametiidde, Baa'ishi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

16 Hanaana na'aa Yeehu baggana Med'inaa Godaa k'aalay Baa'ishabaa hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Taani neena baanaappe dentsaade ta asaa Israa'eeliyaa bolla kaappuwaa kessaad; shin neeni Iyorbbaama ogiyaan hamettaadda. K'ay ta asaa Israa'eeliyaa nagaraa oosisaade, untunttu nagaran taana hank'k'etsaadda. 3 Hewaa diraw, be'a! Taani Baa'ishanne Aa golliyaa asaa pittana hanay. Baa'ishaa, taani ne golliyaa asaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama golliyaa asaadan ootsana. 4 Baa'isha zariyaa gidiide, kataman hayk'k'iyaa oonanne kanay maana; k'ay gas'ariyan hayk'k'iyaa oonanne saluwaa kafotuu maana» yaageedda. 5 Baa'ishi haneedda harabay, I ootseeddabayenne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 6 Baa'ishi hayk'k'iide bare mayzzan gaketeedda; Tirs's'a kataman moogetteedda. Aa na'ay Eeli Aa sa'aan kaateteedda. 7 Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa Yeehu baggana Baa'isha bollanne Aa soo asaa bolla he timbbitiyaa odeedda gaasuu Baa'ishi ootseedda nagaraa diraassanne Iyorbbaaminne Aa soo Asay ootseeddawaadan, iitabaa ootsiide, Med'inaa Godaa hank'k'etseedda diraassa. K'ay I

Iyorbbaama soo asaa ubbaa wod'i wursseedda diraassa. 8 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatamanne usuppuntsa laytsan Baa'isha na'ay Eeli Israa'eelan kaateteedda. Tirs's'a kataman I laa"u laytsaa kaateteedda. 9 Kaatiyaa ola gadaawatuwaappe ittuwaa gidiide, Aa paraa gaaretuwaappe bagga azaziyya Zimiri kaatiyaa bolla mak'etteedda. Kaatii Eeli he wode Tirs's'an de'iyaa kaatiyaa gollew aawotiyaa Ars's'a son Tirs's'an matsotti utteedda. 10 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatamanne laappuntsa laytsan Zimiri Ars's'a soo geliide kaatiyaa wod'iide Aa sa'aan barew kaateteedda. 11 Zimiri kawutiide, kawutetsaa araatan uttosaanakka Baa'isha soo asaa ubbaa wod'eedda. Baa'ishaw dabbo gidiina laggetsaa gidiina itti attuma asanne pas'a ashshibeenna. 12 Timbbitiyaa odiyaa Yeehu baggana Med'inaa Goday Baa'isha bolla haasayeedda k'aalaadan Zimiri Baa'isha soo asaa ubbaa wod'i d'aysseedda. 13 Hewe haneeddawe Baa'ishinne Aa na'ay Eeli barenttu eek'aw goynniide, ootseedda nagaraa ubbaa gaasuwaaninne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa gaasuwaan, Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda diraassa. 14 Eeli haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 15 Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatamanne laappuntsa laytsan Zimiri Tirs's'an laappun gallassaa s'alalaa kaateteedda. He wode Israa'eeliyaa olanchchatuu Gibbatoona geetettiyya Piliss's'eema katamaa dooddiide utteeddino. 16 Dooddi utteedda Israa'eelatuu Zimiri kaatiyaa bolla mak'ettiide Aa wod'eeddawaa siseedda wode, ola gadaawaa Omira he gallassikka he sa'aan Israa'eeliyaa kaatiyaa kessiide kaateyeddiino. 17 Omirinne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Gibbatoona katamaappe kessiide biide, Tirs's'a katamaa dooddeeddino. 18 Katamay oyk'etikichcheeddawaa be'eedda wode, Zimiri kaatiyaa golliyaa gidдон de'iyaa geesuwa geliide, kaatiyaa gollen tamaa oytseedda; yaatiide ikka hayk'k'eedda. 19 Hewe haneeddawe Iyorbbaami ootseedda nagaraanne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa kaalliide, Zimiri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda dirassa. 20 Zimiri haneedda harabayenne I mak'k'eedda mak'k'uu Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 21 He wode Israa'eeliyaa Asay laa"u kessiide shaaketeedda. Asaappe baggay Ginaata na'aa Tiibina kaateyanaw koyina, baggay k'ay Omira kaateyanaw koyeedda. 22 Shin Omira maaddiyaa Asay Ginaata na'aa Tiibina maaddiyaa asaappe minneedda. Hewaa diraw, Tiibini hayk'k'ina Omiri kaateteedda. 23 Yihudaa Kaatii Asay kaateteedda hattamanne ittentsa laytsan Omiri Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda.

Tammanne laa"u laytsaa mooddeedda; hewaappe usuppun laytsaa Tirs's'an mooddeedda. 24 Omiri Samaariyaa giyaa deriyaa Shemeera geetettiyaa bitaniyaappe usuppun sha"aa s'agaraa biran shammeedda; itti katamaa an kees's'eedda. Yaatiide he katamaa kase he deriyaa godaa suntsan Samaariyaa giide suntseedda. 25 Shin Omiri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; I bareppe kase de'eedda kaatetuwwa ubbatuwaappekka aad'd'iyyaa nagaraa ootseedda. 26 Nabaas'a na'ay lyorbaami ootseedda nagaraanne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa Omiri kaalleedda; he eek'aw goynniyaa hanotay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda. 27 Omiri haneedda harabay, I ootseeddabaynne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 28 Omiri hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; Samaariyaa kataman moogetteedda. Aa na'ay Akaabi Aa kotan kaateteedda. 29 Yihudaa Kaatii Asay kaateteedda hattamanne hospuntsa laytsan Omira na'ay Akaabi Israa'eelan kaateteedda; Omira na'ay Akaabi Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa bolla laatamanne laa"u laytsaa kaateteedda. 30 Omira na'ay Akaabi bareppe kase wode de'eedda kaatetuwwa ubbatuwaappekka aad'd'iyyaa iitabaa Med'inaa Godaa sintsan ootseedda. 31 Nabaas'a na'ay lyorbaami ootseedda nagaraa ootsiyaawaa laafabaa giide k'oppiyaawaa s'alala gidennaan Sidoonatuwwa Kaatiyaa Etiba'aala naatto Elzzaabeelo barew machcho ootsi akkiide, Ba'aala geetettiyaa eek'aw ootsanawunne goynnaw doommeedda. 32 Samaariyaa kataman I kees'isseedda Ba'aala Eek'aa Gollen Ba'aalaw yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda. 33 K'ay Akaabi Asheero geetettiyaa s'oossatti misiliyaa essiide, bareppe kase de'eedda kaatetuwwa ubbatuwaappe aatsiide Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etsiyaa nagaraa ootseedda. 34 Akaaba kawutetsaa wode Beeteleppa yeedda Hii'eela geetettiyaa itti bitanii Yaarikko katamaa zaaretsiide kees's'eedda. Neewi na'aa lyyaasu baggana Med'inaa Goday odeeddawaadan, Hii'eeli Yaarikko kees's'anaw baasiya wode, Abiiraama geetettiyaa Aa bayira na'ay hayk'k'eedda; K'ay penggiyaa aatsiyaa wode Saguba geetettiyaa Aa wurssetsa teefa na'ay hayk'k'eedda.

17 Gala'aaden Tishbbe giyaa saappe yeedda, timbbitiyaa odiyaa Eelaasa geetettiyaa itti bitanii Kaatiyaa Akaaba hawaadan yaageedda; «Taani aw ootsiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ero! Ha sintsanna yiyaa laysatuwaan taani odennan de'ishshin, sa'aan iray bukkenna woy kattersay beettena» yaageedda. 2 Hewaappe simmiide Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Eelaasakko

yiide Aa hawaadan yaageedda; 3 «Hawaappe denddaade away doliyaa bagga ba; yaan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyyaa Kariita Shaafaa matan k'osetta. 4 Neeni he shaafaappe haatsaa ushana; k'uuratuu neena he sa'aan k'umaa mizanaadan taani untuntta azazaad» yaageedda. 5 Eelaasi Med'inaa Goday geeddawaa ootseedda; Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyyaa Kariita Shaafaa biide, yaan utteedda. 6 Wontanne omarssi k'uuratuu ukitsaanne ashuwaa Eelaasaw ahiino; haatsaakka shaafaappe ushee. 7 Gadiyaan iray bukkenna diraw, guutsa wodiyaappe guyyiyaan shaafay meleedda. 8 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay Eelaasakko yiide, Aa hawaadan yaageedda; 9 «Ha saappe denddaade, Sidoona matan de'iyyaa Siraafita ba; yaan de'ashsha. Itti am"e mishiratta neena k'umaa mizanaadan taani azazaad» yaageedda. 10 Eelaasi denddiide Siraafita beedda; I katamaa penggiyaakko gakkiiyaa wode, itti am"e mishiratta mitsaa mis'aw. Eelaasi mishiratto s'eesiide, «Hayyanaa, taw ushanaw haatsaa buliyaan akka yaarikki» yaageedda. 11 Mishirata haatsaa ahanaw biishshin I s'eesiide, «Hayyanaa guutsa baso ukitsaakka akkaade yaarikki» yaageedda. 12 Mishirata aw, «Med'inaa Goday ne S'oossay ero! Taw ukitsay baawa. Taw otuwaan itti kuuchcha d'iiliinne s'aaruwaan guutsa zayite s'alaalay de'ee. Taani hawaa yeeddawe guutsa mitsaa mis'aade, soo simmaade, hinnokka tawunne ta na'aw itti gede uukkanaassanne miide hayk'k'anaassa» yaagaaddu. 13 Eelaasi mishirattiw, «Ayenne baawa, yayyoppa; baade neena geeddawaadan ootsa. Shin kasetaade ne d'iilyaappe guutsa komppuwaa komppaade taw akka ya; hewaappe simmaade newunne ne na'aw komppa. 14 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Sa'aa bolla Med'inaa Goday iraa bukissana gakkanaw, d'iili otuwaappe wurenna; zayitiikka s'aaruwaappe wurenna» yaagee» yaageedda. 15 Hewaa diraw, mishirata baade, Eelaasi odeeddawaadan ootsaaddu; hewaan Eelaasi, mishiratanne I soo Asay ubbaa gallassi k'umaa meeddino. 16 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Eelaasa baggana odeedda k'aalaa naagiide, otuwaappe d'iili wuribeennanne s'aaruwaappe zayitiikka wuribeenna. 17 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan he golliyaa godatti na'ay harggeedda; harggi goobi goobi biina, wurssetsan na'ay shemppuwaa te'ettiide hayk'k'eedda. 18 Yaatina, mishirata Eelaasa, «S'oossaa asaw, neeni taana morkkiyaabay ayaanee? Neeni ta nagaraa hassayissaade ta na'aa wod'anaw yaaddi?» yaagaaddu. 19 Eelaasi izo, «Ne na'aa taw hamma» yaageedda. Na'aa I kiwuwaappe akkiide, pude bare de'iyyaa pook'iyyaa afiide bare arsaan gisiseedda. 20 Yaatiide Med'inaa Godaw

hawaadan yaagiide waasseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, k'ay ha taani de'iyaa mishiratti am"atti na'aa wod'aade, I bollakka metuwaa ayay?» yaageedda. 21 Hewaappe simmiide na'aa bolla heezzu gede zak'k'ulliide, Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide waasseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ha na'aa shemppuwaa zaara» yaageedda. 22 Med'inaa Goday Eelaasa waasuwa siseedda. Na'aa shemppuukka simmina, na'ay pas'eedda. 23 Eelaasi na'aa akkiide pook'iyappe duge wod'd'eedda; na'aa aatiw immiide hawaadan yaageedda; «Be'a, ne na'ay pas'eedda» yaageedda. 24 Hewaappe guyyiyaan mishirata Eelaasa, «Neeni S'oossaa asaa gideeddawaanne ne doonaappe odettiyaa Med'inaa Goda k'aalay tuma giddeeddawaa taani ha'i eraad» yaagaaddu.

18 Iray d'ayoodeppe heezzentso laytsan, unddenna aginay aad'd'ina Med'inaa Goday Eelaasa, «Ba; Kaatiyaa Akaabaw beetta. Taani ha biittan iraa bukissana» yaageedda. 2 Eelaasi Akaabaw beettanaw denddiide beedda. He wode Samaariyaan wolk'k'aama koshay de'ee. 3 Akaabi bare gollow aawotiyaa Obaadiyaa s'eeseedda. Obaadi Med'inaa Godaa minisiide ammaniyaa asaa. 4 Elzaabeela Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantta wod'isiyaa wode, Obaadi untuntuppe s'eetatuwaa akkiide, ishatamuwaa ishatamuwaa shaakki, gonggolotuwa giddon k'osiide, katsaa miziidde haatsaakka ushshiide wotseedda. 5 Akaabi Obaadiyaa s'eesiide, «Gadiyaan sa'aan pultuu de'iyaa sa'aa ubbaanne shaafaa pultuwaa ubbaa ba. Ooni erii, nuuni maataa demmiide paratuwaanne bak'ulotuwa wod'enaan ashshanaawenttone» yaageedda. 6 Untuntu biittaa shaakki shaakki akkina, Akaabi itti ogiyaa oyk'kiide barekka beedda; k'ay Obaadekka hara ogiyaa oyk'kiide barekka beedda. 7 Obaadiyi bare ogiyaa oyk'kiide biishshin, Eelaasi aanana gaketeedda. Obaadi Eelaasa eriide bare deemuwaan guufanniide, «Ta godaw Eelaasaa, hawe neeneeyye?» yaageedda. 8 Eelaasi aw, «Ee taana. Neeni baade, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde ne godaw oda» yaageedda. 9 Obaadi Eelaasaw, «Taani neena ay naak'k'inee neeni taana ne k'oomaa hayk'k'o gaade Akaaba kushiyan aatsa immiyaawe? 10 Med'inaa Goday ne S'oossay ero! Ta goday neena koyissanaw kiitibeenna derii woy kawutetsi ubbakka baawa. Untuntu, «Eelaasi hawaan baawa» yaagiya wode, neeni hewan baynnawe tuma gidiyaawaa eranaw Akaabi deriyaa mooddiyaawantta c'aak'k'iseedda. 11 Ha'i neeni taana, Baade ne godaw, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde oda yaagaasa. 12 Taani neena yeggaade boowaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay neena dentsiide, taani erenna sa'aa afana. Taani Akaabaw odina, I neena demmana d'ayooppe, taana

wod'ana. Taani ne k'oomay na'atetsaadeppa doommaade Med'inaa Godaw yayyiyaa asaa. 13 Elzaabeela Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantta wod'isiyaa wode, taani Med'inaa Godaa nabatuwaappe s'eetuwa akkaade, ishatamuwaa ishatamuwaa itti gonggoluuwan k'osaade, k'umaa mizaaddinne haatsaakka ushshaad. Yaatina, ha taani ootseedabay new ta godaw odettibeeneeyye? 14 Ha'i k'ay neeni taana, Baade ne godaw, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde oda yaagaasa. Odooppe I taana wod'ana» yaageedda. 15 Eelaasi Aa, «Taani aw azazettiyaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ero! Tuma taani hachche Akaabaw beettana» yaageedda. 16 Obaadi Akaabana gaketanaw beedda; Akaabaw odeedda. Akaabi Eelaasanna gaketanaw beedda. 17 Akaabi Eelaasa be'eedda wode, «Israa'eeliyaa gadiyaa aatsa yeggiyaawe, laa hawe neenee?» yaageedda. 18 Eelaasi Akaaba, «Israa'eeliyaa biittaa aatsi yeggiyaawe taana gidikke. Med'inaa Godaa azazuwaa aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, biittaa aatsi yeggiyaawe neenanne ne aawuwaa soo asaa. 19 Ha'i Israa'eeliyaa asaa ubbaa K'armeloosa Deriyaa taakko shiishsha; k'ay Elzaabeeli maaddaappe miyaa timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa untuntunna ittippe he sa'aa shiishsha. Hewantukka Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetanne ishatamuwaanne Asheeri suntsan timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetatuwaa» yaageedda. 20 Hewaa diraw, Akaabi kiittiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaanne timbbitiyaa odiyaawantta K'armeloosa Deriyaa shiishsheedda. 21 Eelaasi shiik'eedda asaakko biide, «Awude gakkanaw laa'u k'ofaan baanitee? Med'inaa Goday S'oossaa gidoope, Aa kaallite; gidennaan Ba'aala gidoope, ini aakka kaallite» yaageedda. Asay aw k'aalanne k'aattennan c'oo'u geedda. 22 Hewaappe guyyiyaan Eelaasi asaw hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantuppe ta s'alalay ataad; shin Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantu oyddu s'eetanne ishatama. 23 Ane nuw laa'u koruma booratu imettino. He korumatuwaappe ittuwaa untuntu doorino; korumaa shukkiide k'ans's'ereetsino; yaatiide ashuwaa mitsaa bolla wotsino; shin tamaa eetsoppino. Taanikka laa'entso korumaa giigissaade, mitsaa bolla wotsana; taanikka tamaa eetsikke. 24 Hinttentu hinttentu s'oossaa suntsaa s'eesite; taanikka Med'inaa Godaa suntsaa s'eesana. Koyyiide, yarshshuwaa miyaa tamaa kiittiyaa s'oossay S'oossaa gido» yaageedda. Asay, «Hawe lo'o k'ofa» yaagiide mayyeedda. 25 Hewaa diraw, Eelaasi Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta, «Hinttentu c'ora gidiyaa diraw, itti korumaa doori akkiide, kasetiide giigissite. Yaatiide hinttentu s'oossaa suntsaa s'eesite; shin an tamaa eetsoppite»

yaageedda. 26 Unttuntu barenttoo imetteedda korumaa akkiide giigisseeddino. Wonttappe seeta gallassi gakkanaw, Ba'aala suntsaa s'eesiide, «hay Ba'aalaa, nu woosaa sisa» yaagiide woosseeddino. Shin sisetiyaa kooshshay baawa; itti asayenne koyyibeenna. Yaatina, barenttu giigisseedda yarshshiyaa sa'aa yuuyyi aad'd'iide dureeddino. 27 Sa'ay seeta gallassaa gidina, Eelaasi untunttu bolla, «Hinttentu k'aalaa d'ok'ku ootsiide woossite! I s'oossaa gidennee! Ooni erii, I k'ofaan sheekkeeddentto, woy aw kiitay dareeddentto, woy heera keseeddentto, woy gem"iisheeddawaa gidooppe dentsanaw koshshee!» yaagiide k'ilii'ceedda. 28 Yaagina barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide woosseeddino. K'ay kase barenttu goynniyaa wogaadan barenttu bollanna suutsay goggana gakkanaw tooraaninne mashshaan barentta c'addeeddino. 29 Yarshshuwaa shiishshiyaa omarsay gakkanaw untunttu hewaadan haniidde, timbbitiyaa odiino; shin sisetiyaa kooshshay baawa. Untunttubaa hayzziide zaaro immiyaabay ittuunne baawa. 30 Yaatina, Eelaasi asaa ubbaw, «Haa taakko shiik'ite» yaageedda. Asay aakko shiik'ina, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaa zaaretsiide gimbeedda. 31 Med'inaa Godaa k'aalay Yaak'oobakko yiide, «Ne suntsay Israa'eeliyaa gidanawaa» yaagiide odeedda Yaak'ooba naanaa zaruwaa payduwaadan Eelaasi tammanne laa"u shuchchatuwaa akkeedda. 32 Med'inaa Godaa suntsaw he shuchchatuwaan yarshshiyaa sa'aa gimbeedda. Tammanne oydu baatsa haatsaa tigina akkiyaa ollaa yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan bookkeedda. 33 Hewaappe guyyiyaan yarshshiyaa sa'aa bolla mitsaa giigissi wotsiide, korumaa ashuwaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan k'ans's'eretsiide, mitsaa bolla wotseedda. Asatuwaa, «Oydu baatsatuwaan haatsaa kuntsiide, s'uuggana yarshshuwaa bollanne mitsaa bolla gussite» yaageedda; untunttu gusseeddino. 34 Yaatina, Eelaasi asatuwaa, «Laa"entsuwaakka gujite» yaageedda; untunttu laa'entsuwaaw gujjeeddino. K'aykka Eelaasi asatuwaa, «Heezentsuwaakka gujite» yaageedda; heezentsuwaakka gujjeeddino. 35 Haatsay yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan goggiide ollaan haatsay kumeedda. 36 Omarssa yarshshuwaa shiishshiyaa wodii gakkina, timbbitiyaa odiyaa Eelaasi yarshshiyaa sa'aa shiik'iide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Abrahaama S'oossaw, Yisaak'a S'oossaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni Israa'eeliyaa biittan S'oossaa gidiyaawenne, taanikka ne k'oomaa gidiyaawenne, k'ay taani hawaa ubbaa ne k'aalan ootsiyaawe hachche eretto. 37 Abeet Med'inaa Godaw, koya! Neeni Med'inaa Goday s'oossaa gidiyaawaanne neeni untunttu wozanaa neekko zaaraadde de'iyawaa ha asatuu eranaadan neeni

taw koya!» yaageedda. 38 Med'inaa Godaa tamay wod'd'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaa, mitsaa, shuchchaanne biittaa meedda; ollaa gidдон de'iyaa haatsaakka laac'c'eedda. 39 Asay ubbay hewaa be'eedda wode, barenttu deemuwaan guufanniide, «Med'inaa Goday S'oossaa! Med'inaa Godaa s'alalay S'oossaa!» yaageeddino. 40 Hewaappe guyyiyaan Eelaasi untunttu, «Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawanta oyk'k'ite. Untunttuppe itti asayenne kessi akkiide booppo» yaageedda. Untunttu oyk'k'eeddino; Eelaasi untunttu K'iishoona Shaafaa afiide wod'eedda. 41 Eelaasi Akaaba, «Kessaade ba; ma usha. Ayaw gooppe, wolk'k'aama iraa guntsay sisetee» yaageedda. 42 Hewaa diraw, Akaabi maanawunne ushanaw beedda. Shin Eelaasi K'armmeloosa Deriyaa s'eeraa kesseedda; bare deemuwaa bare gulbbatatu giddo duge gelissiide gufanneedda. 43 Hewaappe guyyiyaan Eelaasi bare k'oomaa, «Ba; pude kesaade ane abbaakko zaaraade s'eella» yaageedda. Aa k'oomay bi s'eelliide aw, «Ayayenne baawa» yaageedda. Eelaasi bare k'oomaa laappun kaala, «K'aykka ane s'eella» yaageedda. K'oomay laappu gede s'eelleedda. 44 Laappun gede s'eelana, «Be'a, asaa kushiyyaa keeshshaa shaarii abbaappe kesseedda» yaageedda. Eelaasi bare k'oomaa, «Ba; Akaaba, «Iray neena buussaa diggennaadan, ne paraa gaariyan uttaade, duge ne soo wod'd'a» yaaga» yaageedda. 45 Guutsa keeshshaa gam"ishin, saluu shaariyaan d'umeedda; c'arkkuukka c'arkeedda; wolk'k'aama iraykka bukkeedda. Akaabi paraa gaariyan uttiide Iziraa'eela katamaa beedda. 46 Med'inaa Godaa wolk'k'ay Eelaasa bolla wod'd'eedda; Eelaasi kaabbaa sak'k'iyaan pude sirk'k'iide, Iziraa'eela katamaa gakkanaw Akaabappe sintsatiide wos's'eedda.

19 Eelaasi ootseeddawaa ubbaanne Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawanta ubbaa mashshaan I wooti wod'eeddentto Akaabi Elzzaabeeliw odeedda. 2 Elzzaabeela, «Neeni he timbbitiyaa odiyaawanta ootseeddawaadan, wontti hannoo de taani neena ootsana d'ayooppe, s'oossatuu taana wod'ana» yaagaadde Eelaasaw kiittaaddu. 3 Eelaasi bare shemppoo yayyiide, Yihudaa biittan de'iyaa Berssaabehe yeedda. Bare k'oomaa hewaan yeggiide, 4 barekka itti gallassaa ogiyaa woran hametteedda. Biide itti sankkaaraa kuwan uttiide, «Abeet Med'inaa Godaw, taw gidanawaa; taani ta mayza aawotuwaappe keekikkike. Ta shemppuwaa akka» yaagiide hayk'k'anaw woosseedda. 5 Hewaappe guyyiyaan sankkaaraa kuwan zak'k'ullide gem"ishsheedda; itti kiitanchchay Aa boochchiide, «Denddaade ma» yaageedda. 6 I s'eelliyya wode, ho'o shuchchaa mishuwaan uuketteedda komppo ukitsayenne otuwaa haatsay Aa huup'isaan

de'iyawaa be'eedda. Miide usheeddanne; yaatiide guyye giseedda. 7 Med'inaa Godaa kiitanchchay laa'entsuwwa yiide Eelaasa bochchiide, «Neeni baana ogii daro adussa gidiyaa diraw, dendaade ma» yaageedda. 8 Eelaasi dendiide meeddanne usheeddanne. He I meedda k'umaa wolk'kan S'oossaa deriyaa Siinaa gakkanaw, oytamu gallaassanne oytamu k'ammaa hametteedda. 9 He sa'aan de'iyaa gonggoluwwa giddo geliide ak'eeda. Med'inaa Goday Aa, «Eelaasaa; hawaan ay ootsay?» yaageedda. 10 Eelaasi, «Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw S'oossaw taani daroppe mishettaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa mentseedda; new yarshshiyaa sa'aakka kinchcheedda; ne suntsan timbbitiyaa odiyaawantakka mashshaan wod'eedda. Yaatina, taani taarekka ataad; ha'i untunttu ta shemppuwaakka akkanaw koyino» yaageedda. 11 Med'inaa Goday Aa, «Hewaappe kesa baade, deriyaa huup'yaan ta sintsan ee'a» yaageedda. Eelaasi ek'ide'ishin Med'inaa Goday Aa mataana aad'd'eedda. He wode mino wolk'k'aama c'arkkuu deriyaa p'alk'k'ereetseedda; zaallatuwaakka kinchchereetseedda; shin Med'inaa Goday he c'arkkuwaa gidдон baawa. C'arkkuwaappe simmina biittay k'aas's'eedda; shin Med'inaa Goday he biittaa gas'aankka baawa. 12 Biittaa gas'aappe simmina tamay kesseedda; shin Med'inaa Goday tamaa gidduwaan baawa. Tamaappe simmina saasuketsay sisetteedda. 13 Eelaasi he saasuketsaa siseedda wode, bare deemuwaa kaabban kammeedda. Yaatiide kare kesiide gonggoluwwa penggiyaan ek'k'eedda. Eelaasakko kooshshay yiide, «Eelaasaa, hawaan ay ootsay?» yaageedda. 14 Eelaasi, «Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossaw taani daroppe mishettaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa aad'd'eedda; new yarshshiyaa saakka kinchcheedda; ne suntsan timbbitiyaa odiyaawantakka mashshaan wod'eedda. Yaatina, taani taarekka ataad; ha'i untunttu ta shemppuwaakka akkanaw koyino» yaageedda. 15 Med'inaa Goday Eelaasa, «Neeni yeedda sa'aanna simmaade, Damask'k'o bazuwaa ba. Yaa g akkaade, Hazaa'eeli Sooriyaa bolla kaatetanaaddan okka. 16 K'ay Nimisha na'ay Yeehu Israa'eeliyaa bolla kaatetanaaddan okka. Ne sa'aan timbbitiyaa odanaadan Aabeeli Mahoolappe yeedda Shafaas'a na'aa Elssaa'a okka. 17 Hazaa'eela mashshaappe kessi akkiyaa ubbaa Yeehu wod'ana; k'ay Yeehu mashshaappe kessi akkiyaa ubbaa Elssaa'i wod'ana. 18 Ba'aalaw gulbbatibeenna woy barenttu doonaan Ba'aala eek'aa yeribeenna laappun sha'a asaa taani Israa'eeliyaan taw ashshana» yaageedda. 19 Eelaasi he saappe dendi biide, Shafaas'a na'ay Elssaa'i tammanne

laa"u waatsa booran gadiyaa goshiyaawaa demmeedda; tammanne laa"entsa waatsaa Elssaa'i bare huup'iyaw oyk'k'iide goshee. Eelaasi Aa mataana aad'd'iidde, bare kaabbaa Aa mayzeedda. 20 Elssaa'i booratuwaa yeggi aggi, Eelaasa geeduwaa wos's'iide, «Taani ta aawuwanne ta daayo saruwaan gaade, yera akkaade, hewaappe simmaade, neena kaallana» yaageedda. Eelaasi Elssaa'a, «Ba. Taani new ay ootsaadditaa?» yaageedda. 21 Hewaa diraw, Elssaa'i aggiide guyye simmiide waatsa booratuwaa shukkeedda; booraa miishshaa p'alk'k'i eetsiide ashuwaa doysseedda; ashuwaa aatsina Asay meedda. Hewaappe guyyiyaan dendi biide, Eelaasaw ootseedda.

20 Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare olanchchatuwaa ubbaa ittippe shiishsheedda. Hattamanne laa"u kaatetuwaan, untuntta paratuwaaninne paraa gaaretuwaan maadettiide, pude biide Samaariyaa katamaa dooddeedda; Aa bolla woraajjeedda. 2 Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabaw katamaa giddo asaa kiittiide hawaadan yaageedda; 3 «Benihadaadi, «Ne birayenne ne work'k'ay tawaa ne machchetuwaappenne ne naanatuwaappe lo"uwaa dariyaawanttu tawaa» yaagee» yaageedda. 4 Israa'eeliyaa kaatii zaariide, «Ee, ta godaw kaatiyaw, neeni geeddawaakka mala; taanikka taw de'iyaaabaykka ubbay nebaa» yaageedda. 5 K'ayykka kiitetteedda asatuu laa'entsuwwa yiide, «Neena Benihadaadi, «Taani kase neena, «Ne biraanne ne work'k'aa, ne machchatuwanne ne naanaa taw imma» gaade kiittaaddi. 6 Shin wontti hannoo de golliyaanne ne oosanchchatuu golliyaa pilggi s'eelana mala ta oosanchchatuwaa yeddana. Untunttu neeni lo"obaa gaade wotseeddawaa ubbaa akkiide afanawaa» yaagee» yaageeddino. 7 Israa'eeliyaa kaatii he biittaa c'imatuwaa ubbaa s'eesi shiishshiide, «Ha bitanii nuuna bayzzanaw koyiyaawaa be'ite. I ta machatuwanne ta naanaa, ta biraanne ta work'k'aa akkanaw kiitteedda; taani aw is's'abeykke» yaageedda. 8 C'imatuukka asayykka ubbay Akaaba, «I odiyaawaa sisoppa! Woy aw, «Eeno» gooppa!» yaageeddino. 9 Hewaa diraw, Benihadaadi kiiteeddawanttoo Akaabi, «Hinttenttu ta godaw kaatiyaw, «Neeni koyro kiitteedda kiitaa taani polana; shin ha kiitaa taani polanaw danddayikke» yaagee giide odite» yaageedda. Kiitettiide yeeddawanntu biide hewaa Benihadaadaw odeeddino. 10 Hewaappe guyyiyaan Benihadaadi hara kiitaa yeddiide, «Taana kaalliyaa asaa Samaariyaa katamaa baanay itti itti kuuchcha gakkoope, s'oossatuu taana wod'ana» yaageedda. 11 Israa'eeliyaa kaatii kiitettiide yeeddawannta, «Tumu olanchchay olaappe simmiide gereereppe attina, biro biidde gereerena yaagiide odite» yaageedda. 12

Benihadaadinne kaatetuu, barenttu dunkkaaniyaa gidдон ushshaa ushiidde hewaa siseedda wode, kaatii bare olanchchatuwaa, «Olanaw salppite» yaagiide azazeedda. Untuntu katamaa olanaw salpeeddino. 13 He wode timbbitiyaa odiyaa itti bitanii Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabakko yiide, «Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Ha kenchchechcha olanchchatuwaa ubbaa be'ay? Taani hachche untunta ne kushiyan aatsaade immana; taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana» yaagee» yaageedda. 14 Akaabi, «Olaa doommanawe oonee?» yaageedda. Timbbitiyaa odiyaawe, «Awuraajjaa mooddiyaawantu azaziya yalaga olanchchatuu doommana» yaageedda. Kaatii, «Attiiyaa olanchchatuwaa oonee azazanawe?» yaageedda. Timbbitiyaa odiyaawe, Med'inaa Goday yaagee; «Neeni azazana» yaageedda. 15 Hewaa diraw, Akaabi awuraajjaa mooddiyaawantu azaziya yalaga olanchchatuwaa, laa"u s'eetanne hattamanne laa"atuwaa shiishsheedda. K'ay atteeda Israa'eeliyaa asaa, laappun sha"aa shiishsheedda. 16 Benihadaadi barena maaddeedda hattamanne laa"u kaatetuwaanna ittippe dunkkaaniyaan uttiide ushshan matsotti de'ishshin, seeta gallassi Israa'eeliyaa olanchchatuu olaw keseeddino. 17 Awuraajjaa mooddiyaawantu azaziya yalaga olanchchatuu koyro kesiide beeddino. Benihadaadi s'omoosiyaawanta kiittina, untuntu simmiide aw, «Samaariyaappe Asay kesi yiide de'ee» yaagiide odeedda. 18 I, «Untuntu sigaw yooppekka olaw yooppekka, untunta pas'a oyk'k'ite» yaageedda. 19 Awuraajjaa mooddiyaawantu azaziya yalaga olanchchatuu salppiide, katamaappe gas'aa keseeddino; Israa'eeliyaa olanchchatuukka untunta kaalliide keseeddino. 20 Ubbaykka huup'yaan huup'yaan barenana olaa gaketeeedda morkkiyaa wod'eeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu bak'atteedino; Israa'eeliyaa asatuu kaalliide yedersseeddino. K'ay Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare paraa asatuwaana bare paran kessi akkiide beedda. 21 Israa'eeliyaa kaatii olaw kesiide, paratuwaanne paraa gaaretuwaa omoodeedda; Sooriyaa asatuwaakka wod'uwaa butseedda. 22 Hewaappe guyyiyaan timbbitiyaa odiyaawe Israa'eeliyaa kaatiyaakko yiide, «Ba; ne bagga minissa. Oosettanaw bessiyaabi ayentto akeeka. Ayaw gooppe, yiya laytsi boniyaan Sooriyaa kaatii neena laa'entsuwaa olana» yaageedda. 23 Hewaadan de'ishshin Sooriyaa kaatiyaa oosanchchatuu Aa hawaadan yaagiide zoreeddino; «Untuntu s'oossatuu deretuwaa s'oossatuwaa; untuntu nuw wolk'k'aameeddawekka hawaassa. Shin nuuni untuntunna dembban olaa gaketintto, nuuni tumu untuttuppe minnana. 24 Itibaa hana; kaatetuwaa ubbaa untuntu azaziya saappe diggaade, hara kaappatuwaa

untuntu sa'aan wotsa. 25 Nuuni Israa'eelatuwaana dembban olettanawunne s'oonanaw danddayana mala, new kase wureedda olanchchatuu sa'aan olanchchatuwaa, paratuwaa sa'aan paratuwaa, paraa gaaretuwaa sa'aan paraa gaaretuwaa wotsaade, dentsanaw koshshee» yaageeddino. Ikka untuntu zoriyaa mayyiide, hewaadan ootseedda. 26 Yiya laytsi boniyaan Benihadaadi Sooriyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Israa'eelatuwaana olettanaw Afeek'a giya katamaa beedda. 27 Israa'eeliyaa olanchchatuukka shiik'iide, shink'k'aanne olaa miishshaa akkiide, untuntunna olaa gaketanaw laa"u c'ita gidiide keseeddino. Israa'eelatu laa"u guutsa deeshsha wudiya malatiide, untuntukko simmiide utteeddino; shin Sooretuu gas'ariyaa ubbaa mayyeeddino. 28 S'oossaa asaa giya itti bitanii pude yiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sooriyaa asatuu, «S'oossay deretuwaa S'oossaa gidiyaawaappe attina dembbatuwaa S'oossaa gidenna» yaageedda diraw, ha kenchchechcha olanchchatuwaa ubbaa taani ne kushiyan aatsa immana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeninne ne Asay erana» yaagee» yaageedda. 29 Sooretuunne Israa'eelatu ittuu ituwaakko simmiide salppiide, laappun gallassaa gam"eeddino. Laappunsa gallasan olaa gaketeeeddino; Israa'eelatu itti gallasan Sooriyaa asaappe s'eetu sha"a gedissa asatuwaa wod'eeddino. 30 Untuntuppe atteedawantu kessi akki biide, Afeek'a katamaa geleeddino. Laatamanne laappun sha"a asaa bolla katamaa yuushshuwaa gimbii kunddiide yaan wod'eedda. Benihadaadikka he katamaw bak'atiide, itti k'ol"uwaan k'osetteedda. 31 Aa oosanchchatuu Aa, «Israa'eeliyaa kaatetuu maariyaawanta gidiyaawaa nuuni siseeddo. Waaruwaa nu zokkiyaan mayyiide, wodoruwaa nu k'ood'yaan s'aas'iide, ane Israa'eeliyaa kaatiyaakko boytte. Ooni erii, I neena pas'a ashshanaawenttone» yaageeddino. 32 Waaruwaa barenttu zokkiyaan mayyiide, wodoruwaa barenttu k'ood'yaan s'aas'iide, Israa'eeliyaa kaatiyaakko beeddino. Aa, «Ne k'oomay Benihadaadi neena, «Hay taana wod'oppaariikii» yaagee» yaageeddino. Kaatii, «I hanno gakkanaasikka pas'a de'ii? I ta ishaa» yaageedda. 33 Asatuu lo"o malaataadan Aa haasayaa elleelli akkiide, «Ee, ne ishay Benihadaadi pas'a de'ee» yaageeddino. I untunta, «Biide Aa taakko akkiide yiite» yaageedda. Benihadaadi kesiide yiina, Akaabi Aa pude bare paraa gaariyaa bolla kessiide utisseedda. 34 Yaatina, Benihadaadi Akaaba hawaadan yaageedda; «Ta aawuu ne aawuwaappe akkeedda katamatuwaa taani new zaarana. Ta aawuu Samaariyaan geyaa esseeddawaadan neenikka Damask'k'o kataman geyaa essana» yaageedda. Akaabi Aa, «Taani ha

c'aak'inaan neena yeddana» yaageedda. Aanana c'aak'uwa c'aak'k'etiide Aa yeddeedda. 35 Timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguwaappe itti bitanii Med'inaa Godaa k'aalan azazettiide itti bare laggiyaa, «Taana shoc'a» yaageedda; shin he bitanii shoc'ennan is's'eedda. 36 Timbbitiyaa odiyaawe Aa, «Neeni Med'inaa Godaw azazettenan is's'eedda diraw, neeni taappe shaakettaade biina ellekka neena gaammuu wod'ana» yaageedda. Bitanii timbbitiyaa odiyaawaappe shaaketti biina ellekka gaammuu gaketiiide wod'ii basheedda. 37 Timbbitiyaa odiyaawe k'aykka hara itti bitaniyaa demmiide, «Taana shoc'a» yaageedda. Bitanii Aa shoc'eedda; timbbitiyaa odiyaawe maduns's'eedda. 38 Biide, kaatiyaa naagiidde ogiyaa doonaan ek'k'eedda. Erettennaan attanaw bare deemuwaa goozeedda. 39 Kaatii ogiyaanna aad'd'iyaa wode, timbbitiyaa odiyaawe kaatiyaa s'eesiide hawaadan yaageedda; «Taani ne k'oomay olan olettishin itti bitanii taakko yiide, «Ha omoodetteedda bitaniyaa naaga. Ha bitanii bak'atiyaawaa gidooppe, ne shemppu Aa shemppuwaana gaade, woy heezzu sha'a s'agaraa biraa c'iggaassa» yaageedda. 40 Taani ne k'oomay kiitay darina, yaanne haanne giishin, bitanii kessi akkiide bi kichcheedda» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii, «Neeni neerekka pirddaadda; ne pirddaykka hewaa gidanawaa» yaageedda. 41 Timbbitiyaa odiyaawe bare deemuwaa goozeedda c'ark'k'iyaa pooshshi yeggeedda. Peed'ina I timbbitiyaa odiyaawantuppe ittuwaa gidiyaawaa kaatii ellekka ereedda. 42 Timbbitiyaa odiyaawe kaatiyaw, «Med'inaa Goday, «Taani, «I hayk'k'ana besse» geedda bitaniyaa neeni yedda aggaada. Hewaa diraw, ne shemppu Aa shemppoo kota gidana; ne Asay Aa asaa kota gidana» yaagee» yaageedda. 43 Israa'eeliyaa kaatii hank'k'ettiinne lanc'c'iidde, bare soo Samaariyaa katamaa beedda.

21 Iziraa'eeliyaa Naabutew Samaariyaa Kaatiyaa Akaaba golliyya matan Iziraa'eelan woyniyaa turaa sa'ay de'ee. 2 Akaabi Naabuta, «Ta golliyya matan de'iyaa diraw, taani taw ataakiltiyaa sa'aa ootsanaw taw ne woyniyaa turaa sa'aa immana; woy neeni dosooppe, Aa gatiyaa taani new c'iggana» yaageedda. 3 Naabute Akaabaw, «Taani ta aawotuwaappe laatteedda gadiyaa taana new imissiyaabaappe Med'inaa Goday ashsho» yaageedda. 4 Iziraa'eeliyaa Naabute, «Taani ta aawotuwaappe laatteedda gadiyaa new immikke» geedda diraw, Akaabi yilottiidenne lanc'c'iide bare soo beedda. Bare gisuwaan godaakko simmi gisiide, k'umaa meennaan is's'eedda. 5 Aa machchatta Elzzaabeela aakko gelaade, «Neeni hawaa keena ayaw hank'k'etaadii? Ayaw k'umaa meennaan is's'ay?» yaagaadde

oochchaaddu. 6 Akaabi iziwi, «Iziraa'eeliyaa Naabuta taani, «Ne woyniyaa turaa sa'aa taw zal'a; woy ne dosooppe, Aa diraw taani new hara woyniyaa turaa sa'aa immana» yaagina, I, «Ta woyniyaa sa'aa new immikke» yaageedda. Taani hewaa diraw hank'k'etaad» yaageedda. 7 Machchatta Elzzaabeela Aa, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidaadde hawaadan hanay? Denddaade ma! Wozanaappe nashetta! Iziraa'eeliyaa Naabute woyniyaa turaa sa'aa taani new immana» yaagaaddu. 8 Hewaa diraw, machchatta Akaaba suntsan dabddaabbetuwwa Aa maatafaan attamaade Naabutena ittippe kataman de'iyaa c'imatoonne wolk'k'aama asatoo kiittaaddu. 9 He dabddaabbetuwwa hawaadan yaagaadde s'aafaaddu; «Itti gallassaw s'oomaa awaayite; yaatiide asaa gidduwaan Naabuta bonchcho san utissite. 10 Laa'u patsena asatuwwa Aa sintsan utissite. He asatuu, «Naabute S'oossanne kaatiyaa boreedda yaagiide markkattanaadan ootsite. Hewaappe guyyiyaan gas'aa kessiide, shuchchaan c'addi wod'ite» » yaagaadde s'aafaaddu. 11 Hewaa diraw, Naabutena ittippe kataman de'iyaa c'imatuunne wolk'k'aama asatuu Elzzaabeela untunttoo s'aafeedda dabddaabbetuwaan geeddawaadan ootseeddino. 12 Untunttu s'oomaa awaayiide, Naabuta asaa gidдон bonchcho sa'aan utisseeddino. 13 Hewaappe guyyiyaan laa'u patseena asatuu yiide, aakko simmi uttiide, asaa sintsan, «Naabute S'oossanne kaatiyaa boreedda» yaagiide wordduwaa markkatteeddino. Naabuta katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'eeddino. 14 Hewaappe guyyiyaan c'imatuu Elzzaabeelikko kiittiide, «Naabute shuchchaan c'adettiide hayk'k'eedda» yaageeddino. 15 Naabute shuchchaan c'adettiide hayk'k'eeddawaa Elzzaabeela siso saannakka, Akaaba, «Iziraa'eeliyaa Naabute new shaluwaan zaal'anaw is's'eedda woyniyaa turaa sa'aa dendda baade, new akka. I ha'i pas'a baawa; hayk'k'ikichcheedda» yaagaaddu. 16 Iziraa'eeliyaa Naabute hayk'k'eeddawaa Akaabi sisiide, Naabute woyniyaa turaa sa'aa barew akkanaw denddiide, duge beedda. 17 Hewaappe guyyiyaan Tishbbiyaa Eelaasakko Med'inaa Godaa k'aalay yiide, 18 «Samaariyaan kaateteedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabana gaketanaw duge wod'd'a. I ha'i Naabute woyniyaa turaa sa'aa akkanaw biide, yaan de'ee. 19 Neeni Aa hawaadan yaaga; «Med'inaa Goday neena, «Bitaniyaa wod'aade, Aa gadiyaa new akkaada gidikkii?» yaagee» yaaga. K'aykka Aa, «Med'inaa Goday neena, «Naabute suutsaa kanatuu laac'c'eedda sa'aan ne suutsaakka kanatuu laac'c'ana» yaagee» yaaga» yaageedda. 20 Hewaappe guyyiyaan Akaabi Eelaasa, «hay ta morkkiyaw, taana demmadigaadii?» yaageedda. «Ee, taani neena demma digaad; ayaw gooppe, neeni

Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootsanaw, ne huup'iyaa nagaraw zal'aadda. 21 S'oossay neena hawaadan yaagee; <Sisa, taani ne bolla iitabaa ahana. Taani ne zeretsaa d'ayssana; taani Israa'eeliyaa biittan Akaaba golliyaa asaappe ayiliyaa gidina lo'uwaa gidina, itti attuma asinne attenan d'ok'ollana. 22 Taani ne soo asaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama soo asaadaaninne Akiyya na'aa Baa'isha soo asaadan ootsana. Ayaw gooppe, neeni Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosissaade, taana hank'k'etsaadda» yaagee. 23 K'ay Med'inaa Goday Elzzaabeelibaa odiidde, <Izraa'eela katamaa gimbbiyaa miyiyaan kanatuu Elzzaabeelo maana» yaagee. 24 Akaaba zariyaa gideedda kataman hayk'k'iyaa oonanne kanay maana; k'ay gas'ariyan hayk'k'iyaa oonanne saluwaa kafotuu maana» yaageedda. 25 Bare machchata Elzzaabeela dentsetsina, Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootsanaw bare huup'iyaa nagaraw zal'eedda, Akaaba mala Asay ubbakka baawa. 26 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda Amooetuwaadan eek'aw goynniyaawan Akaabi aad'd'iyaa sheneyiyaabaa haneedda. 27 Akaabi ha haasayaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'iide, waaruwaa mayyeedda; yaatiide s'oomee. Waaruwaa mayyosaanna giseedda; kayyottiidde hametteedda. 28 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay Tishbbiyaa Eelaasakko yiide, 29 «Akaabi bare huup'iyaa ta sintsan kawushsheeddawaa be'aadii? I ta sintsan bare huup'iyaa kawushsheedda diraw, taani ha bashshaa Aa wodiyaan ahikke. Shin taani Aa na'aa wodiyaan Aa soo asaa bolla ha bashshaa ahana» yaageedda.

22 Sooriinne Israa'eelii olettenan heezzu laytsaa saro de'eeddino. 2 Heezzantso laytsan Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa be'anaw beedda. 3 Israa'eeliyaa kaatii bare k'oomatoo, <Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamay nuwaa gidiyaawaanne nuuni hanno gatsanaw he katamaa Sooriyaa kaatiyaappe wotsi akkanaw ayinne ootsibeennawaa erikkitee?» yaageedda. 4 K'aykka I Yoosaafees'a, <Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw taananna baanii?» yaageedda. Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, <Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa wode awudenne, taani giigana. Ta olanchchatuu ne olanchchatuwaa mala; ta paratuukka ne paratuwaa mala» yaageedda. 5 K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, <Gidoopenne, neeni kasetaade Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda. 6 Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetuwwa asatuwaa ittippe shiishshiide, <Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw boo booppoo?» yaagiide untuntta oochcheedda. Untunttu, <Ba; ayaw gooppe, S'oossay he katamaa kaatiyaa ne kushiyan aatsiide immana»

yaageeddino. 7 Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa timbbitiyaa odiyaa hara Asay hawaan baawee?» yaageedda. 8 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaasa. Shin taani Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina lo'obaa odi erenna» yaageedda. Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, <Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda. 9 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ituwaa s'eesiide, <Yimila na'aa Mikaasa ellekka akkaade ya» yaageedda. 10 Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e barenttu kawutetsaa mayuwaa mayyiide, Samaariyaa katamaa geliyaa penggiyaa matan de'iyaa uddumaan barenttu kawutetsaa araatan utteeddino; Timbbitiyaa odiyaa ubbatuu untunttu sintsan timbbitiyaa odiino. 11 Untunttuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwwa giigissiide, Akaaba, <Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Sooretuu d'ayana gakkanaw neeni untuntta ha kac'etuwaan k'ayc'ana» yaagee» yaageedda. 12 Timbbitiyaa odiyaa hara ubbatuukka, <Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa baade ola; olaadekka s'oona. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaagiide odeeddino. 13 Hewaappe guyyiyaan Mikaasa s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, <Be'a, timbbitiyaa odiyaa ubbatuu itti doonaa gidiide, <Kaatii ha olaa s'oonana» yaagiide odeeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka untunttuppe ituwaa mala gido; neenikka lo'obaa oda» yaageedda. 14 Shin Mikaasi he bitaniyaa, <Med'inaa Goday ero! Med'inaa Goday taw odiyawaa taani odana» yaageedda. 15 Mikaasi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, <Mikaasaa, nuuni Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw baaneeyye booppaane?» yaagiide oochcheedda. Mikaasi kaatiyaa, <Baade ola; olaadekka s'oona. Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaageedda. 16 Kaatii Aa, <Neni Med'inaa Godaa sunsan tomuwaappe attina harabaa taw odennaadan taani neena aappu gede c'aak'k'etsanaw koshshii?» yaageedda. 17 I, <Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay bayinna dorssatuwaadan deriyaan laaletteeddawanta taani be'aaddi. Med'inaa Goday untuntta, <Hawanttoo goday baawa. Untunttu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino» yaagee» yaageedda. 18 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, <«I tawaa iitabaa odeeppe attina, lo'obaa odi erenna» gaade, taani new odabeykita?» yaageedda. 19 Mikaasi gujjiidekka hawaadan yaageedda; <Simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwaa olanchchatuu

ubbay Aa ushechchannanne haddirssaana ek'k'eeddawannta taani be'aaddi. 20 Med'inaa Goday, Akaabe Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa biide, yaan hayk'k'anaadan baletsanawe oonee? yaageedda. Ittuu hawaadan giyaa wode, haray k'ay hewaadan geedda. 21 Hewaappe guyyiyaan iita ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, «Taani Aa baletsana» yaageedda. 22 «Med'inaa Goday ayyaanaa, Woota baletsani? yaageedda. «Ayyaanay, «Taani kesa baade, aw timbbitiyaa odiyaawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaana gidana» yaageedda. «Med'inaa Goday, «Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Baade balets» yaageedda» yaageedda. 23 Mikaasi gujjiidekka, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiyaawanttu hawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda. 24 Hewaappe guyyiyaan Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'iide, Mikaasa shaiyaa bak'k'iide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda. 25 Mikaasi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol'o geliyaa gallassi hewaa demmana» yaageedda. 26 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe ituwaa azaziidde, «Mikaasa oyk'k'aade katamaa mooddiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma. 27 Untuntta, Kaatii hinttentta, «Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchiide taani saro simmana gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe harabaa ayaanne aw immoppite» yaagee yaaga» yaageedda. 28 Mikaasi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidooppe, Med'inaa Goday taanan haasayibeenna» yaageedda. K'aykka Mikaasi, «Asaw ubbaw, taani odeeddawaa akeekite» yaageedda. 29 Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa beeddino. 30 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «Taani mayuwaa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwaa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii mayuwaa laammiide, hara asaa malatiide, olaw geleedda. 31 Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwaa azaziya hattamanne laa'u asatuwaa, «Gitatina guus's'ina hara asaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda. 32 Paraa gaariyaa azaziyaawanttu Yoosaafees'a be'eedda wode, «Tuma hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanaa olettanaw simmeeddino; Yoosaafees'e waasseedda. 33 Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iide, Aa yederssiyaawaa aggi aggeeddino. 34 Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa

mayuu gaketiyaa heeraana c'addeedda. Israa'eeliyaa kaatii bare gaariyaa laaggiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraadde, taana olaa gidduwaappe kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaa» yaageedda. 35 He gallassi olay suulliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa gidдон zemppeide, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Aa c'achchaa suutsay paraa gaariyaa gidдо gukkina, he omarsikka I hayk'k'i basheedda. 36 Away wullanaw matishina olanchchatuu gidдон, «Asay ubbay bare katamaa bare katamaa bo! Asay ubbay bare gadiyaa bare gadiyaa bo!» yaagiya azazuu kesseedda. 37 Hewaappe guyyiyaan untunttu kaatiyaa Samaariyaa katamaa ahiide yaan moogeeddino. 38 Sharmus'atuu meec'ettiyaa, dagatti utteedda Samaariyaa haatsaan untunttu gaariyaa meec'c'eeddino. Med'inaa Goday kase haasayeedda k'aalaadankka, Aa suutsaa kanatuu laac'c'eeddino. 39 Akaabi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, danggarssaa zaaliyaan kaatiyaa golliya I kees's'eeddabayne I gimbeedda katamatuwaabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 40 Akaabi hayk'k'iide bare mayzzan gaketeeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Akaaziyaasi kaateteedda. 41 Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi kaateteedda oyddentso laysan Asaa na'ay Yoosaafees'e Yihudaan kaateteedda. 42 I kaatetiya wode laysay aw hattamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne ichcheshu laysaa kaateteedda. Aa daaya Shiiliha naatto Azuubo geetettaw. 43 Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan ubbaan hametteedda; I he ogiyaappe sher'i gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda. Gidooppenne, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; Asay he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna. 44 Yoosaafees'ikka Israa'eeliyaa kaatiyaanna sigetteedda. 45 Yoosaafees'e haneedda harabay, Aa minotetsayne I oletteedda olay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 46 Goynno woga ootsiide attumawanttu attumawanttuna sharmus'iyaaawantta, Aa aawuu Asay kaateteedda wodiyaappe atteeddawantta gadiyaappe d'aysseedda. 47 He wode Eedooma biittan kaatii baawa; he biittaa suntsetteedda kaappuu mooddeedda. 48 Ofiira gadiyaa biide wora ahanaadan Yoosaafees'e wolk'k'aama markkabatuwaa med'd'eedda; shin he markkabatuu Ees'iyooni-Gaabiran me'eretteeddinoppe attina ubbakka bibeykkino. 49 He wode Akaaba na'ay Akaaziyaasi Yoosaafees'a, «Ta k'oomatuu ne k'oomatuaanna ittippe markkabiyaan biino» yaageedda; shin Yoosaafees'e is's'eedda. 50 Yoosaafees'e hayk'k'iide bare mayzzan

gaketeedda. Bare mayza aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Yoraame kaateteedda. 51 Yihudaa Kaatii Yoosaafes'e kaateteedda tammanne laappuntsa laytsan Akaaba na'ay Akaaziyaasi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; Israa'eeliyaa bolla laa"u laytsaa kaateteedda. 52 Akaaziyaasi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; bare aawuwaanne bare daay ogiyaaninne Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosisseedda Nabaas'a na'aa lyorbbaama ogiyaan hametteedda. 53 Akaaziyaasi Ba'aalaw ootseeddanne goynneedda. Aa aawuu kase ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa I hank'ketseedda.

2 Kaatatuwaa

1 Akaabi hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe biittaa Asay Israa'eeliyaa bolla denddeedda. **2** He wode Kaatii Akaaziyaasi Samaariyaa kataman bolla pook'iyyaa baranddaappe kunddiide deshetteedda. Hewaa diraw asatuwaa, «Biite; taani ha deshetsaappe pas'anento, agganento, EK'iroona katamaa s'oossaa Bi'eeli-Zebuula ane taw oochchite» yaagiide kiitteedda. **3** Shin Med'ina Godaa kiitanchchay Tisbbiyaa Eelaasa hawaadan yaageedda; «Ba; pude baade, Samaariyaa kaatii kiitteedda asatuwaana gaketta. Untuntta, «Hintte EK'iroona katamaa s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oochchanaw beeddawe, Israa'eeliyan S'oossay d'ayineeyye?» yaaga. **4** Hewaa diraw, Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Kaatyaw, neeni hayk'kanaappe attina, ha giseedda gisuwaappe denddakka» yaagee» yaageedda. Eelaasi biide, untunttoo odeedda. **5** Kiitteedda asatuu kaatiyaakko guyye simmina, I untuntta, «Ayaw simmeedditee?» yaagiide oochcheedda. **6** Shin untunttu aw hawaadan yaagiide zaareeddino, «Itti bitanii nuunanna gaketanaw yiide, Hinttena kiitteedda kaatiyaakko simmiide biite.» Aw hawaadan yaagite «Med'ina Goday neena, «EK'iroona s'oossaa Bi'eeli-Zebuula ooshissanaw neeni asaa kiitiyaawe, Israa'eeliyan S'oossi d'ayineeyye? Hewaa diraw, neeni hayk'kanaappe attina, ha giseedda gisuwaappe denddakka yaagee» yaagite yaageedda» yaageeddino. **7** Kaatii untuntta, «Hinttentunna gaketanaw yiide, ha yewuwaa hinttenttoo odeedda bitanii ay mala asee?» yaagiide oochcheedda. **8** Untunttu, «Mehiyaa isikiyaan dadetteedda kaabbaa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'cee» yaagiide zaareeddino. I, «Hewe Tisbbiyaa Eelaasa» yaageedda. **9** Hewaappe guyyiyaan, kaatii ishatamuwaa kaappuwaa Aa ishatamu olanchchatuwaanna kiitteedda. Kaappuu deriyaa huup'iyaan utteedda Eelaasakko pude kesiide, «S'oossaa asaw, kaatii neena, «Duge wod'd'a» yaagee» yaageedda. **10** Shin Eelaasi ishatamuwaa kaappoo, «Taani S'oossaa asaa gidoope, tamay saluwaappe wod'd'iide, neenanne ne ishatamatuwaanne mo» yaagiide zaareedda. Tamay saluwaappe wod'd'iide, ishatamuwaa kaappuwaanne Aa ishatamatuwaanne meedda. **11** K'ay kaatii hara ishatamu olanchchatuwaanna hara ishatamuwaa kaappuwaa Eelaasakko kiitteedda. Ishatamuwaa kaappuu Eelaasa, «S'oossaa asaw, kaatii neena, ellekka duge wod'd'a yaagee» yaageedda. **12** Eelaasi aw, «Taani S'oossaa asaa gidoope, tamay saluwaappe wod'd'iide, neenanne ne ishatamatuwaanne mo» yaageedda. S'oossaa tamay saluwaappe wod'd'iide, ishatamuwaa kaappuwaanne

Aa ishatamatuwaanne meedda. **13** K'aykka kaatii ishatamu olanchchatuwaanna hara heezzentso ishatamuwaa kaappuwaa kiitteedda. Ishatamuwaa kaappuu pude kesiide, Eelaasa sintsan gulbbatiide, «S'oossaa asaw, hayyanaa, taananne taananna de'iyyaa ha ishatamu asatuwaa maara! Nu shemppuwaakka hayk'kuwaappe ashsha! **14** Tamay saluwaappe wod'd'iide, kase ishatamatuwaa kaappuwaa asaanne untuntta ishatamatuwaa ubbaanne meedda. Shin ha"i taana maara!» yaagiide woosseedda. **15** Med'ina Godaa kiitanchchay Eelaasaw, «Yayyoppa! Aanana duge wod'd'a» yaageedda. Eelaasi dendiide, aananna duge wod'd'eedda. **16** I kaatiyaw, «Med'ina Goday neena hawaadan yaagee; «New oochchanaw Israa'eeliyaan S'oossi d'ayinee, neeni EK'iroona s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oochchanaw asaa kiitteeddawe? Neeni hawaa ootseedda diraw, hayk'kana! Ne giseedda gisuwaappekka denddakka» yaagee» yaageedda. **17** Eelaasi haasayeedda Med'ina Goda k'aalaadankka Akaaziyaasi hayk'keedda; Akaaziyaasaw attuma na'i bayinna diraw, Aa ishaya Yoraame Aa kotan kaateteedda; hewe haneeddawe Yoosaafees'a na'ay Yoraame Yihudaan kawuteedda laa'entso laytsaana. **18** Akaaziyaasi haneedda harabayne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

2 Med'ina Goday Eelaasa gotiyaan saluwaa afanaw haniyaa wode, Eelaasinne Elssaa'i Gelggalappe dendiide beeddino. **2** Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Beetele katamaa kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda. Shin Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke» yaageedda. Untunttukka duge Beetele wod'd'eeddino. **3** Beeteelen de'iyya timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'akko kesiide, «Med'ina Goday hachche ne godaa neeppe shaakki afanawaa neeni eray?» yaagiide oochcheeddino. Elssaa'i, «Ee eray. Shin hinttenttu c'o'u giite» yaagiide zaareedda. **4** Hewaappe guyyiyaan, Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Yaarikko kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda. Shin Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke» yaagiide zaareedda. Hewaa diraw, untunttu Yaarikko beeddino. **5** Yaarikkon de'iyya timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'akko kesiide, «Med'ina Goday hachche ne godaa neeppe shaakki afanawaa neeni eray?» yaagiide oochcheeddino. I, «Ee eray. Shin hinttenttu c'o'u giite» yaagiide zaareedda. **6** Hewaappe guyyiyaan, Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Yorddaanoosa Shaafaa kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda. Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke»

yaageedda. Unttuntu laa"attuukka ittippe beeddino. 7 Timbbitiyaa odiaawantuppe ishatamu asatuu untunta kaalliide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw beeddino. Eelaasinne Elssaa'i shaafaa doonaan ek'kide'ishshin, timbbitiyaa odiaawantuu untuntuppe laafaa haakkiide ek'keeddinno. 8 He wode Eelaasi bare kaabbaa akkiide s'aas'iide, aan haatsaa shoc'eedda. Haatsay yaanne haanne shaakketeedda; mela biittaa yed'd'iide pinneeddino. 9 Eelaasi Elssaa'a, «Taani neeppe aketakkichchanaappe kasetaade, new ayaa ootsana mala koyay? Ane oda» yaageedda. Elssaa'i, «Taani neena kochchiyaa wode, ne ayyaanay taw laa"u dakuuwa gidana mala, taani neena woossay» yaagiide zaareedda. 10 Elssaa'a, «Neeni metiyaa ooshaa oochchaadda. Shin taani neeppe shaaketta saluwa biyaa wode neeni taana s'eelliaawaa gidoope, hewe new hanana. Hewe d'ayoope hanenna» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, untuntu ittippe haasayiiddi hamettishin, tamaa paratuunne untuntu goochchiyaa tamaa gaarii akeekenan puttu giide, untuntu laa"uwaappe gidduwaan geliide, shaakkeedda. Eelaasi gotiyaan saluwa kesseedda. 12 Elssaa'i hewaa be'iide, «Ta aawoo, Ta aawoo! Neeni Israa'eeliyaa asaw wolk'k'aanne gondalle shin!» yaagiide waasseedda. Hewaappe simmiide, I Eelaasa ubbakka be'ibeenna. Elssaa'i hewaa kayyottiide, bare mayuwa laa"u kessiide, pooshshi oleedda. 13 Yaatiide Eelaasappe wod'd'eedda kaabbaa I dentsiide, guyye simmeedda; Yorddaanoosa Shaafaa doonaan ek'k'eedda. 14 Eelaasappe wod'd'eedda kaabbaa akkiide, haatsaa an shoc'iide, «Med'ina Goday Eelaasa S'oossay hak'an de'ii?» yaageedda. Elssaa'i haatsaa shoc'eedda wode, haatsay yaanne haanne shaaketteedda; shaafaa pinneedda. 15 Yaarikkoppe yeedda timbbitiyaa odiaawantuu c'itay Elssaa'a be'eedda wode, «Eelaasa ayyaanay Elssaa'a bolla shempeedda» yaageeddino. Untuntu aanana gaketanaw yiide, Aa sintsan sa'aan guufanneeddino. 16 Yaatiide untuntu Aa, «Be'a, nuuni ne k'oomatuu ishatamu mino asatuu hawaan de'eetto. Hayyanaa nuuni ne godaa koyanaw baana. Ooni erii, Med'ina Godaa Ayyaanay Aa akkiide, itti deriyaa huup'iyaaan woy zanggaaraa gidдон yeggeedenttonne» yaageeddino. Elssaa'i, «Hanenna, booppite!» yaageedda. 17 Shin is's'aaddi gaanawe Aa yeellayana gakkanaw, untuntu Aa woosiide aggeenaan is's'ina, «Biite» yaageedda. Untuntu ishatamu beeddino. Heezzu gallassaa koyiide, Aa demmibeykkino. 18 Elssaa'i Yaarikkon takki de'ishshin, untuntu aakko simmiide yiina, «Won taani hinttentta <Booppite> yaagabeykkita?» yaageedda. 19 Hewaappe guyyiyaan, Yaarikko kataman de'iyaa asatuu Elssaa'a,

«Neeni nu goday be'iyaaawaan ha katamay de'iyaa sa'ay lo'a. Shin haatsay iita; k'ay biittaykka ayfena» yaageeddino. 20 I untunta, «Ane ooratsa keriyaaan mas'iniyaa k'oliide, taw akkiide yiite» yaagiide azazeedda; aw aheeddino. 21 Elssaa'i pulitiyaa biide, mas'iniyaa aan yeggiide, «Med'ina Goday, «Taani ha haatsaa patsaad; hawaappe sintsanaw ha haatsay hayk'k'uaassi gaaso gidenna; biittaykka ayfanawaa» yaagee» yaageedda. 22 Elssaa'i haasayeeddawaadanka hachche gakkanaw, he haatsay s'illo gideedda. 23 Elssaa'i yaappe denddiide, pude Beetele kesseedda. I ogiyaan biishshin, yalaga attuma naanay katamaappe kesiide, «Laa ha huup'iyaaana bo"aw, pude kesa! Laa ha huup'iyaaana bo"aw, pude kesa!» yaagiide Aa bolla k'iliic'eeddino. 24 Guyye simmi s'eelliide, untuntu Med'ina Godaa suntsan shek'k'eedda. Yaatina Babantsaa geetettiya laa"u mac'c'a do'atuu woraappe kesiide, naanatuwaappe oytamanne laa"u yalagatuwa puuzeretsiide wod'eeddino. 25 Elssaa'i hewaappe denddiide, K'armeloosa Deriyaa beedda; k'ay hewaappekka Samaariyaa simmeedda.

3 Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e kaateteedda tammanne hospunnata laytsan Akaaba na'ay Yoraame Samaariyaan Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne laa"u laytsaa kaateteedda. 2 I Med'ina Godaa sintsan iitaa ootseedda. Shin bare aawuwaanne bare daay Elzaabeeli keeshshaa iita gidenna; ayaw gooppe, Aa aawuu ootseedda Ba'aala eek'aa I d'ok'olleedda. 3 Gidoopenne Naabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa I kaalleeddappe attina d'ayssibeenna. 4 Moo'aabe biittaa Kaatii Meesha'i dorssaa heemmee. I Israa'eeliyaa kaatiyaw s'eetu sha"a boltibolitta dorssatuwaanne s'eetu sha"a koliyaa dorssatuwa isikiyaa laytsan laytsan giiree. 5 Shin Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe Kaatii Meesha'i Israa'eeliyaa bolla makkaleedda. 6 He wode Kaatii Yoraame Samaariyaappe kesiide, Israa'eeliyaa ubbaa shiishsheedda. 7 K'ay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'akko kiitaa yeddiide, «Moo'aabe kaatii ta bolla makkaleedda; Moo'aabenna olettanaw neeni taananna baanii?» yaageedda. Yoosaafees'e, «Ee taani baana. Taani ne mala; ta asaykka ne asaa mala; k'ay ta paratuukka ne paratuwa mala» yaagiide zaareedda. 8 Yoosaafees'e k'ay, «Nuuni hak'a ogiyaanna biide untunta olanee?» yaagiide oochcheedda. Kaatiyaa Yoraame, «Eedooma woran de'iyaa ogiyaanna biide olana» yaagiide zaareedda. 9 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii, Yihudaa kaatiinne Eedooma kaatii olaw kesseeddino. Untuntu laappun gallassaa ogiyaa yuuyyeeddawaappe guyyiyaan, olanchchatookka untunta kaalleedda mehiyawukka ay haatsinne baawa. 10 He wode

Israa'eeliyaa kaatii, «Aayye ana! Med'ina Goday nuuna ha heezzu kaatetuwa ittippe Moo'aabe kaatiyaw aatsiide Immanaw s'eeseedda» yaageedda. 11 Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Aa baggana Med'ina Godaa oochchanaadan hawaan timbbitiyaa odiyaawe baawee?» yaagiide oochcheedda. Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa gadaawatuwaappe ittuu, «Eelaasa maaddiide de'eedda Shafaas'a na'ay Elssaa'i hawaan de'ee» yaagiide zaareedda. 12 Yoosaafees'e, «Ee, I tumu timbbitiyaa odiyaawaa» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii, Yoosaafees'inne Eedooma kaatiinne Elssaa'akko duge wod'd'eeddino. 13 Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Taanannanne neenana ayee gatsiyaawe? Ba; baade ne aawunne ne daayanne oochcheedda timbbitiyaa odiyaawantta oochcha» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii zaariide, «Tuytti, ayaw gooppe, ha heezzu kaatetuwaakka ittippe Moo'aabe kaatiyaw aatsiide immanaw nuuna s'eeseeddawe Med'ina Godaattee!» yaageedda. 14 Elssaa'i, «Taani aw ootsiyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ero! Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a diray bayinnawaa gidintto, taani neena ayfiyaaninne s'eellikkenne be'ikke shin. 15 Ane taw ha"i diitsaa diis's'iyaawaa ahite» yaageedda. Diis's'iyaawe diis's'ishin, Med'ina Godaa wolk'k'ay Aa bolla wod'd'eedda. 16 Elssaa'i, «Med'ina Goday, «Ha mela zanggaaraa ubbaan ollaa bookkite» yaagee. 17 Ayaw gooppe, Med'ina Goday, C'arkuwaa woy iraa be'ikkita; shin ha bookkeedda zanggaaraan haatsay kumana; hinttenttu, hinttenttu miizzayanne hinttenttu hara mehii ushana yaagee. 18 Hawe Med'ina Godaa sintsan laafabaa; k'ay Med'ina Goday Moo'aabakka hinttenttoo aatsiide immana. 19 Gimbbetteedda katamatuwaanne wolk'k'aama katamatuwa ubbaa hinttenttu s'oonana. Lo'o mitsatuwaa ubbaakka k'ans's'ana; haatsaa pulottuwa ubbatuwaakka hinttenttu barana; aradda shoyk'atuwaa ubbaa bolla shuchchaa laaliide bayzzana» yaageedda. 20 Wonttetsa gallassi wontta yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkina, Eedooma baggana haatsay goggeedda; haatsay biittan eelleedda. 21 Moo'aabe biittaa Asay heezzu kaatetuu untuntta olanaw yeeddawaa siseedda. Naanay, c'imay olaa miishshaa tookkanaw danddayiyaa Asay ubbay s'eesetti yiide, barenttu biittaa zawaa naageeddino. 22 Untunttu wontta guuraanna denddiyaa wode, haatsaa bolla wod'd'eedda s'alk'k'ii zo"iide, untunttoo suutsaa malatiide beetteedda. 23 Yaatina untunttu, «Be'ite, hawe suutsaa! Kaatetu barenttu gidдон ittuu ituwaanna olettiide, hayk'k'i wureeddino. Moo'aabe asaw, ane biide, untuntta ak'uwaa k'oc'ireetto» yaageeddino. 24 Moo'aabe biittaa Asay Israa'eelatu ak'uwaa beedda; Israa'eelatu denddiide, untuntta shoc'eeddino. Untunttu

gadiyaa bolla mayyeeddino; Moo'aabe asaa wod'eeddino. 25 Katamatuwaakka olettiide bayzzeeddino. Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan itti itti shuchchaa akkiide, aradda shoyk'atu ubbatuu kametana gakkanaw, untunttu bolla oleedda. Pultto ubbaa bariide, lo'o mitsaa ubbaakka k'ans's'eeddino. K'iirihereesa geetettiyaa itti katamaa gimbbe s'alaalay ek'uwaan atteedda; shin yambbarshshan oliyaa asatu he katamaakka dooddiide shoc'eeddino. 26 Moo'aabe kaatii olay bare bolla goobeeddawaa be'eedda wode, mashshaa danc'c'iide laappun s'eetu asatuwaa akkeedda. Olaa gidduwaan daakkiide, Eedooma kaatiyaakko pinnanaw denddeedda; shin aw hanennan is's'eedda. 27 Hewaappe guyyiyaan, bare sa'aan kaatetanaw de'iyaa bare bayira na'aa akkiide, katamaa gimbbiyaa bolla taman s'uuggiide yarshsheedda. Moo'aabatuu Israa'eelatu bolla hank'k'uwaa suulleeddino. Yaatina Israa'eelatu he katamaa aggiide, barenttu gadiyaa simmeeddino.

4 Timbbitiyaa odiyaawantuppe ittuwaa machchata Elssaa'akko baade, «Ne k'oomay ta asinay hayk'k'eedda. I Med'ina Godaw yayyiyaa asaa gidiyaawaa neeni eraasa. Shin ha"i Aa ac'oo ta naanaa laa"uwaa barew ayile kessanaw yeedda» yaagaadde aw waassaaddu. 2 Elssaa'i iziw, «Yaatina taani new ay ootsoo? Ne son ayay de'ii? Ane taw oda» yaageedda. Mishirata, «Taw ne k'oomatiw itti otuwaan zayitii de'iyawaappe attina, harabay ayayanne baawa» yaagaaddu. 3 Elssaa'i izo, «Ba; ne shoootuwaa ubbaappe mela ototuwa gars's'a. Laafa gars's'oppa. 4 Hewaappe guyyiyaan, soo gelaade, ne bollanne ne naanatuwaa bolla ifitsaa gordda. Ototuwa ubbaan zayitiyaa tiga; zayitii kumeedda otuwa otuwa itti bagga zaara» yaageedda. 5 Mishirata baade, kariyaa bare bollanne bare naanatuwaa bolla gorddaaddu. Untunttu iziw ototuwa shiishshina, Aa zayitiyaa tigetsaa oyk'k'aaddu. 6 Otuwa ubbay kumeedda wode, mishirata bare na'aa, «Ane taw hara otuwa akkaade ya» yaagaaddu. Shin na'ay zaariide, «Hari itti otuunne attibeenaa» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, zayitii goggiyaawaa aggi basheedda. 7 Mishirata simmaade baade, Elssaa'ew odaaddu. I, «Baade zayitiyaa zal'aadde, ne ac'uwaa c'igga. Atteedawaan neeninne ne naanayanne go'ettiide de'anaw danddayiita» yaageedda. 8 Itti gallassi Elssaa'i itti dure mishirata de'iyaa Shuneema geetettiyaa katamaa beedda. Mishirata Aa shoobbaade, k'umaa mizaaddu. He gallasaappe doommiide, I hewaana aad'd'iyaa wode ubbaan, k'umaa maanaw I soo gelee. 9 Aa bare asinaa, «Ha ubbaa wode nu mataana aad'd'iyaa bitanii S'oossaa asaa gidiyaawaa taani eray. 10 Hewaa diraw, ane itti guutsa

kifiliyaa bolla pook'yaan aw kees's'oytte; Aa gidduwaan gisuwaa, araataa, s'arap'p'eezaanne s'omppiyya wotsoytte. Hewaappe guyyiyaan, I nuukko yeedda wode ubbaan, hewan gelana danddayee» yaagaaddu. 11 Itti gallassi Elssaa'i Shuneema katamaa yiide, bare kifiliyaa pude kesiide, yaan shemppeedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Giyaaza, «Ba; he mishiratto s'eesa» yaageedda; Giyaazi s'eesina, Aa yaade Elssaa'a sintsan ek'k'aaddu. 13 Elssaa'i Giyaaza, «Ha mishiratee <Neeni nu diraw, hawaa ubbaa metootaadda. Yaatina nuuni new ay ootsanne? New nuuni biide, kaatiyaa woy ola gadaawaa haasayissiyaabi de'ii?» yaagaadde izo oochcha» yaageedda. Mishirata, «Taani hawaan ta asaa gidдон de'ishshin, taana metiyaabay baawa» yaagaaddu. 14 Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i Giyaaza, «Yaatina nuuni iziw ay ootsanee?» yaagiide oochcheedda. Giyaazi, «Iziw na'i baawa; I asinaykka c'imeedda» yaageedda. 15 Elssaa'i, «Mishiratto k'aykka s'eesa» yaageedda. Izo s'eeseedda; Iza yaade, penggiyaan ek'k'aaddu. 16 Elssaa'i mishiratto, «Laytsi hannode neeni attuma na'aa idimmana» yaageedda. Mishirata, «Hay ta godaw, neeni S'oossaa asaa gidikkii, taw worddotoppa!» yaagaaddu. 17 Shin Mishirata shahaaraaddu; Elssaa'i iziw odeeddawaadan laytsan he wode attuma na'aa yelaaddu. 18 He na'ay dic'c'eedda; itti gallassi katsaa c'akkiyaa asatuwaana de'iyaa bare aawuwaakko beedda. 19 Bare aawoo, «Woo ta huup'iyaw! Woo ta huup'iyaw!» yaageedda. Aa aawuu itti k'oomaw, «Tookkaade Aa daayikko afa» yaagiide odeedda. 20 K'oomay na'aa akkiide, aattikko afina gallassaa seetay gakkanaw na'ay bare daay kiwuwaan utteedda; hewaappe guyyiyaan, na'ay hayk'ki aggeedda. 21 Mishirata na'aa pude afaade, S'oossaa asaa arssaan gisisaaddu. Yaataade Aa bolla iftsaa gorddaade baaddu. 22 Hewaappe guyyiyaan, bare asinaa s'eesaade, «Taani S'oossaa asaakko ellekka baade yaana mala, k'oomatuwaappe ittuwaanne haretuwaappe ittuwaanne taw yedda» yaagaaddu. 23 I, «Hachche aginaa s'eeruwa gallassaa woy Sambbata gidennabaa, ayee neena aakko afiyaawe?» yaageedda. Aa, «Ayayne baawa» yaagaaddu. 24 Hewaappe guyyiyaan, hariyaa kooraade, bare k'oomaw, «Hariyaa laagga! Taani new odana gakkanaw, loddan laaggoppa» yaagaaddu. 25 Mishirata hewaappe denddaade, K'armmeloosa Deriyan de'iyaa S'oossaa asaakko baaddu. Elssaa'i mishirata yiyaano haakuwaan be'iide, bare k'oomaa Giyaazaw, «Be'a, Shuneema kataman de'iyaa mishirata yaw. 26 O mokkanaw wos's'a baade, <Neeni saree? Ne asinay saree? Ne na'ay saree?» yaagaadde oochcha» yaageedda. Mishirata, «Nuuni ubbaykka sara» yaagaaddu. 27 Mishirata deriyaa bollan de'iyaa Med'ina Godaa asaakko

gakkeedda wode, hokkaade Aa gediyya oyk'k'aaddu. Giyaazi mishiratto digganaw shiik'eedda; shin S'oossaa bitanii Aa, «Agga! Aa wolk'k'aama metuwaan de'aw; shin Med'inaa Goday taappe hewaa gentseedda. I metuwaaw taw odibeenna» yaageedda. 28 Hewaappe guyyiyaan mishirata, «Ta godaw, neeni taw na'aa immanaadan taani neena oochchaadditaa? Taani neena, <Taana c'oo mela k'aak'k'ayoppa» yaagabeykkita?» yaagaaddu. 29 Elssaa'i Giyaaza, «Ne adussa mayuwaa ne sak'k'iyaa sirk'k'a; yaataade ta gatimaa akkaade elleella, ogiyaan oonananne gakkettooppe, sarotoppa; ooninne neena sarotooppe, zaaraadde sarotoppa. Ta gatimaa na'aa deemuwaan wotsa» yaageedda. 30 Shin na'aa daaya, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neena yeggaade biikke» yaagaaddu. Elssaa'i denddiide, izo kaalleedda. 31 Giyaazi untuttuppe sintsatiide biide gatimaa na'aa deemuwaan wotseedda; shin kooshshay woy shemppu baawa. Yaatina Giyaazi Elssaa'ena gaketanaw simmi yiide, «Na'ay beegottibeena» yaagiide odeedda. 32 Elssaa'i soo geliide, he na'aa anhay Aa arssaan giseeddawaa be'eedda. 33 Bare bollanne na'aa bollanne kariyaa gorddiide, Med'ina Godaa woosseedda. 34 Hewaappe guyyiyaan, na'aa anhaa bolla kesiide, bare doonaa Aa doonaan, bare ayfiyaa Aa ayfiyaan, bare kushetuwaakka Aa kushetuwaan gatsi wotsiide giseedda. Na'aa bollay ho"eedda. 35 Elssaa'i denddiide, soo gidдон yaanne haanne simeretteedda. Laa'entsuwaakka simmiide, na'aa bolla c'ogottiide giseedda. Yaatina na'ay laappu gede hed'd'isheeddawaappe guyyiyaan s'eelleedda. 36 Yaatina Elssaa'i Giyaaza s'eesiide, «Ane ha Shuneematto s'eesa» yaageedda. Giyaazi izo s'eeseedda. Iza yeedda wode, Elssaa'i izo, «Ne na'aa akka» yaageedda. 37 Hewaappe guyyiyaan, mishirata Elssaa'a gediyaan kunddaade, biittan gufannaaddu. Yaataade bare na'aa akkaade kare kesaaddu. 38 Elssaa'i Gelgala simmiide yeedda wode, biittay koshatti utteedda. Timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Aa sintsan utti de'ishshin, I bare k'oomaa, «Wogga keriyaa taman wotsaade, ha asatoo wos'iyaa katsaa» yaageedda. 39 Untuntuppe ittuu santsaa malatiyaa bonc'etuwa mas'iide ahanaw gade beedda. Doliyaa gosiyaa turaa demmeedda; tookkanaw danddayiaawaa keeshshaa daro gosiyaa akkiide yeedda. I ayentto erennan anc'c'eedda, keriyaan yeggeedda. 40 Asatuu maana mala, wos'iyaa tigeeddino. Untunttu wos'iyaa tushi Aa mi be'eedda wode, «S'oossaa asoo, ha keriyaan wod'iyaa bay de'ee!» yaagiide waasseeddino. Asatuu maanaw danddayibeykkino. 41 Elssaa'i, «Yaatooppe taw d'iiliyaa akkiide yiite» yaageedda. He d'iiliyaa keriyaan k'oliide, «Asay maanaadan wos'iyaa tigite» yaageedda. Hewaappe

simmiide, keriyaan iitabay beettibeenna. 42 Koyro gakteedda katsaappe uuketteedda laatamu, banggaa komppuwaa, tisha katsanna ittippe bare ogoruwaan yeggi akkiide, S'oossaa asaw ahiyaa itti bitanii Ba'aali-Shaliisha giyaa sa'aappe yeedda. Elssaa'i bare k'oomaa, «Maanaw asaw aatsa» yaageedda. 43 Aa k'oomay, «Taani s'eetu asaa sintsa hawaa waata aatsoo?» yaagiide oochcheedda. Shin Elssaa'i, «Maanaw asaw aatsa; ayaw gooppe, Med'ina Goday untunttu miina dokkaykka attanawaa yaagee» yaageedda. 44 Hewaa diraw, k'oomay untunttu sintsa aatsina, untunttu meeddino. Med'ina Goday geeddawaadan, dokkay atteedda.

5 Sooriyaa kaatiyaa olaa gadawuu Ni'imaane bare godan daroppe dosetteeddanne bonchchetteedda asaa. Ayaw gooppe, Aa baggana Med'ina Goday Sooriyaa olanchchatoo s'oonuwaa immeedda. Ni'imaane tooraw k'ara asa gidooppenne wolk'k'aama Oolluwaa harggii Aa oyk'ki utteedda. 2 Itti wode Sooriyaa biittappe omoodiyaawanttu Israa'eeliyaa gadiyaa beeddawaan, itti guutsa naatto Israa'eeliyaappe omoodeeddino. He naatta Ni'imaana mishiratiw k'oomaa gidaaddu. 3 He naatta bare godatto, «Ta goday Samaariyaan de'iyaa timbbitiyaa odiyaawaana gakketteedabaa gideerennee! Yaatiintu I Aa patsana shin» yaagaaddu. 4 Ni'imaane bare godaakko biide, Israa'eeliyaappe yeedda naatta geeddawaa aw odeedda. 5 Sooriyaa kaatii Ni'imaana, «Ba, taani Israa'eeliyaa kaatiyaw dabddaabbiyaakka kiittana» yaagiide zaareedda. Yaatina Ni'imaane hattamu sha"a s'agaraa biraa, usuppun sha"a work'k'aa santtimiyaanne tammu kumentsaa mayuwaa akkiide beedda. 6 Israa'eeliyaa kaatiyaw I akkiide afeedda dabddaabbii, «Ha wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaappe neeni ta k'oomaa Ni'imaana patsana mala, ha dabddaabbiyaana taani Aa neekko kiittaad» yaagiyaawaa. 7 Israa'eeliyaa kaatii dabddaabbiyaa nabbabeedda; ellekka dagammiide, bare mayuwaa peed'iide, hawaadan yaageedda, «Taani Aa wod'anawunne patsanawunne S'oosseeyye? Taani itti asaa Aa wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaappe patsana mala, ha bitanii taakko ayaw kiittii? I taananna walak'ettanaw gaasuwa koyiyaawaa be'ite» yaageedda. 8 S'oossaa asaa gidiyaa Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwaa peed'eeddawaa siseedda wode, aakko asaa kiittiide, «Ne mayuwaa ayaw peed'aadii? Aa haa taakko yedda; Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawe de'iyawaa taani Aa erissana» yaageedda. 9 Ni'imaane bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa akkiide beedda; Elssaa'a karen ek'keedda. 10 Elssaa'i aakko asaa kiittiide, «Ba, Yorddaanoosa Shaafaan laappu gede muuketta; ne harggiyaappe neeni pas'anne geeyananne» yaagiide azazeedda. 11 Shin Ni'imaane hank'k'etti dendiide,

«Be'ite, taani, tumukka I taakko yi ek'k'iide, Med'ina Godaa bare S'oossaa suntsaa s'eesiide, k'ay bare kushiya he s'elek'uwaa bollan k'aatsiide, taana ha wolk'k'aama oolluwaa harggiyaappe patsee yaagaadde k'oppaad. 12 Damask'k'o shaafatuu, Abaaninne Parifaari Israa'eeliyaan de'iyaa shaafaa ubbaappe keekkikkinooyye? Yaatina taani untuntun muukettaade geeya kichchikkitaa?» yaageedda. Hank'k'ettiide, guyye simmeedda. 13 Aa kaaliyaawanttu aakko shiik'iide, «Nu aawoo, timbbitiyaa odiyaawe neeni gitabaa ootsanaadan new odintto, won neeni ootsikkiyye? Yaatina I neena, «Baade muukettaade geeya» yaageeddabay ayaa dees'ii?» yaageeddino. 14 Yaatina I duge wod'd'iide, S'oossaa bitanii aw odeeddawaadan Yorddaanoosa Shaafaan laappu gede muukettiide geeyeedda. Aa bolla k'eeri na'aa bollaadan haniide pas'eedda; geeyeedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, Ni'imaaninne aanana yeedda Asay ubbay Elssaa'akko guyye beedda. Ni'imaane Aa sintsan ek'k'iide, «Israa'eeliyaa biittanappe attina, sa'aa ubbaan S'oossi baynawaa taani ha'i eraad. Hayyanaa ha'i taani ne k'oomay immiyaa imuwaa akka!» yaageedda. 16 Elssaa'i, «Taani aw ootsiyaa Med'ina Goday ero! Taani neeppe ayaanne akkikke» yaageedda. Elssaa'i imuwaa akkanaadan Naa'imaane woossinakka, is's'eedda. 17 Hewaappe guyyiyaan Ni'imaane, «Akkana d'ayiyaawaa gidoope, neeni taw laa'u bak'uluwaa c'aanaa biittaa immanaadan taani neena woossay. Ayaw gooppe, taani ne k'oomay hachcheppe hini baggan s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'ina Godaw yarshshanaappe attina, hara s'oossatoo yarshshikke. 18 Shin Med'ina Goday taw ne k'oomaw ittibaa atto go. Ta kaatii Rimoona giyaa eek'aw goynnanaw geliyaa wode, taanikka Aa ajabaade gelaade goynnanaw koshshee. Med'ina Goday taw ne k'oomaw hewaa atto go» yaageedda. 19 Elssaa'i, «Saruwaan gakka!» yaageedda. Ni'imaane dendiide beedda. I laafa zardda'iide biishshin, 20 S'oossaa asaa gideedda Elssaa'a k'oomay Giyaazi, «Ta goday Elssaa'i Sooriyaa Ni'imaana aheedawaappe ayaakka akkenan c'oo yeddeedda. Med'ina Goday ero! Taani Aa geeduwaa wos's'aade, aappe ittibaa akkana» yaagiide k'oppeedda. 21 Hewaa diraw, Giyaazi Naa'imaana kaalleedda. Bare geeduwaa wos's'iyawaa Ni'imaane be'iide, aanana gaketanaw paraa gaariyaappe wod'd'iide, «Ayeeshsha, sara gidennee?» yaagiide oochcheedda. 22 Giyaazi, «Aenne baawa; sara! Shin taana ta goday, < «Efireema gezziyaappe timbbitiyaa odiyaawanttu zata gidiyaa laa'u wodallatuu ha'i taakko yeeddino. Hayyanaa untunttoo heezzu sha"a s'agaraa biraanne laa'u kumentsaa mayuwaanne imma» gaade Aa oochcha: yaagiide kiitteedda» yaageedda. 23 Ni'imaane Giyaaza, «Yaatooppe hayyanaa

usuppun sha" a s'agaraa biraa akka» yaageedda. Ni'imaane Giyaaza shoobbiide, he biraa laa" u k'arc'c'iitan yeggiide, laa" u kumentsaa mayuwaanna laa" u k'oomatuwaa toossiide, Giyaazappe sintsaaw yeddeedda. 24 Giyaazi de'iyaa deriyaa untunttu gakkina, biraanne mayuwaanne untuntuppe akkiide, soo gelisseedda. Yaatiide untuntta moyzzina, untunttu beeddino. 25 Hewaappe guyyiyaan, soo geliide, bare godaa Elssaa'a sintsan ek'keedda. Elssaa'i Giyaaza, «Hak'a baad?» yaagiide oochcheedda. Giyaazi, «Taani ne k'oomay hak'anne babeykke» yaagiide zaareedda. 26 Shin Elssaa'i zaariide, «Bitanii neenana gaketanaw paraa gaariyaappe wod'd'iyaa wode, ta ayyaanay neenana de'ee gidennee? Hawe miishshaanne mayuwaa, woy wogaraanne woyniyaa turaa sa'aa, woy dorssaa wudiyaanne miizzaa wudiyya, woy attuma k'oomaanne mac'c'a k'oomaa akkiyaa wodeeyye? 27 Hewaa diraw, Ni'imaana oyk'kiidda wolk'kaama Oolluwaa harggii neenanne ne zeretsaa ubbaa med'i med'inaw oyk'kanawaa» yaageedda. Giyaazi Elssaa'a sintsaappe kesiide biishshin, he harggii Aa oyk'k'ina, Aa galbbay shachchaadan boos's'i basheedda.

6 Timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'a, «Hawaa be'al Nuuni de'iyaa sa'ay nuuna darooppe un'ee. 2 Nuuni ubbatuukka mitsaa k'ans's'anaw Yorddaanoosa Shaafaa ane boytte. Yan nuw de'iyaa sa'aa ane kees's'oytte» yaageeddino. Elssaa'i, «Biite» yaageedda. 3 Timbbitiyaa odiyaawantuppe ittuu, «Hayyanaa neenikka ne k'oomatuwaanna nuunanna dendaarkkii?» yaageedda. Elssaa'i, «Eeno baana» yaagiide zaareedda; 4 yaatiide untuntunna ittippe beedda. Untunttu Yorddaanoosa gakeedda wode, mitsaa k'ans's'uwaa doommeeddino. 5 Shin untuntuppe ittuu mitsaa k'ans's'ishiina, bees'iyaa ayfii kessi akkiide, haatsaa gidдон geleedda. He bitanii, «hay ta godaw, taani gars's'a akkeeddawaa; shin waanooshsha!» yaagiide waasseedda. 6 S'oossaa bitanii, «Hak'an geleedee?» yaagiide oochcheedda; bitanii geleedda sa'aa besseedda. Elssaa'i gatimaa k'ans's'iidde, haatsaan oleedda; bees'iyaa ayfii haatsaa bolla keseedda. 7 Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i bitaniyaa, «Kessaade akka» yaageedda. Bitanii bare kushiyya yeddiide akkeedda. 8 Sooriyaa biittaa kaatii Israa'eelatuwaana oletiide de'ee. Yaateeddawe bare olaa gadaawatuwaana zorettiide, «Taani hik'k'asan, hik'k'asan geessuwaa med'd'ana» yaageedda. 9 S'oossaa Asay Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Sooriyaa asatuu he sa'aa duge wod'd'iyaa diraw, he sa'anna aad'd'oppa» yaageedda. 10 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii S'oossaa bitanii malaateedda sa'aa kiittiide, yaan de'iyaa Asay naagettanaadan hassayisseeedda. Kaatiyaa naagettana

mala, Elssaa'i wodiyaan wodiyaan hassayisseeedda. 11 Ha yewuu Sooriyaa kaatiyaa loytsi hank'k'etseeedda; yaatina I bare olaa gadaawatuwaa s'eesiide, «Nu gidдон Israa'eeliyaa kaatiyaa bagga gideeddawe onentto ane taw odite» yaagiide oochcheedda. 12 Aa olaa gadaawatuwaappe ittuu, «Ta godaw, kaatiyaw, nu gidдон hewaa ootsiyaawe ooninne baawa. Shin ne siiris'an de'aadde neeni haasayaawaa ubbaa Israa'eelan de'iyaa timbbitiyaa odiyaa Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaw odeedda» yaageedda. 13 Kaatii, «Taani asaa kiittaade Aa omooddanaadan, biide hak'an de'inttonne koyyite» yaageedda. Guyyeppe untunttu, «I Dootaana geetettiyya kataman de'ee» yaagiide odeeddino. 14 Kaatii daro olanchchatuwa paraatuwaananne paraa gaaretuwaana yaa yeddeedda. He yeddeeddawanttu k'amma yiide, katamaa dooddeeddino. 15 S'oossaa asaa Elssaa'a k'oomay wonttetsa gallassi guuraana dendiide, kare kesiyya wode, olanchchatuu paraatuwaananne paraa gaaretuwaana katamaa dooddi wotseeddino. He k'oomay, «Aayye ana nuunoo! Ta godaw, nuuni waanane?» yaagiide oochcheedda. 16 I, «Yayyoppa! Nuunana de'iyawanttu untuntunna de'iyawantuppe dariino» yaagiide zaareedda. 17 Hewaappe guyyiyaan Elssaa'i, «Abeet Med'ina Godaw, I be'anaadan Aa ayfiyaa dooyaa» yaagiide woosseedda. Med'ina Goday Elssaa'a k'oomaa ayfiyaa dooyina, Elssaa'a yuushshuwaa ubbaan de'iyaa tamaa paratuunne paraa gaaretuunne deriyaa mayyeeddawantta be'eedda. 18 Sooretuu Aa bolla yeedda wode Elssaa'i, «Ha asaa ayfiyaa k'ook'issaarikii» yaagiide Med'ina Godaa woosseedda. Elssaa'i woosseeddawaadan Med'ina Goday untunttu ayfiyaa k'ook'isseeedda. 19 Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i untuntta, «Ogii hawaa gidenna; katamaykka hawaa gidenna. Hinttentu koyyiyya asaa taani hinttentta bessana; taana kaallite» yaageedda. Untuntta kaaletiide, Samaariyaa katamaa afeedda. 20 Untunttu Samaariyaa katamaa gelosaannakka Elssaa'i, «Abeet Med'ina Godaw, ha asatuu s'eelanaadan untunttu ayfiyaa dooyaa» yaageedda. Med'ina Goday untunttu ayfiyaa dooyina, untunttu Samaariyaa gidдон de'iyawaa be'eeddino. 21 Israa'eeliyaa kaatii untuntta be'eedda wode Elssaa'a, «Ta aawoo, taani untuntta wod'oo? Taani untuntta wod'oo?» yaagiide oochcheedda. 22 Elssaa'i, «tuytti wod'oppa! Hawanttu attina, neeni ne mashshaanne ne wonddaafiyaan omoodeeddawantakka wod'anaw bessena. Untunttu miide ushiidde barenttu godaakko baanaadan, ukitsaanne haatsaanne untunttu sintsa aatsa» yaageedda. 23 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii untunttoo baalaa giigisseeedda. Untunttu meeddawaappenne usheeddawaappenne guyyiyaan, I untuntta yeddina,

barenttu godaakko simmeeddino. He wodiyaappe doommina, Sooretuu Israa'elatu bollaani yiyaawaa aggi basheeddino. 24 Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare olanchchatuwaa ubbaa shiishshi, biide Samaariyaa katamaa dooddeedda. 25 Untuntu dooddeedda gaasuwaan Samaariyaa kataman wolk'k'aama koshay geleedda; itti hariyaa huup'ii hosppun tammu s'agaraa biran, laa'u s'eetu giraame gidiyaa harap'p'etuwwa shi'ay ichcheshu s'agaraa biran zal'etteedda. 26 Israa'eeliyaa kaatii katamaa dirssaa gimbbiyaa bollanna aad'd'ishshin, itti mishirata, «Ta godaw, kaatiyaw, taana maaddaariikii» yaagaadde waassaaddu. 27 Kaatii izo, «Neena Med'ina Goday maaddennaan is's'ooppe, taani new maaduwwa hak'appe demmanaw danddayayitaa? Katsaa bukkiyaa uddumaappeeyye, woyniyaa ayfiyaa gum''iyaa sa'aappee?» yaageedda. 28 K'ay I izo, «Neeni waanaaddii?» yaagiide oochcheedda. Mishirata zaaraadde, «Ha mishirata taana, «Hachchi ne na'aa maanaw akkaade ya; k'ay wontti nuuni ta na'aa maana» yaagaaddu. 29 Hewaa diraw, ta na'aa doyyssiide meedo; wonttetsa gallassi taani izo, «Nuuni maanaw ne na'aa akkaade ya» yaagaad. Shin Aa bare na'aa k'osaaddu» yaagaaddu. 30 Kaatii mishirata odeeddawaa sisiide, bare mayuwwa pooshshi oleedda. Yaatiide I gimbbiyaa bollanna aad'd'ishshin, garssa baggana I mayyeedda waaruwwa Asay be'eedda. 31 Hewaappe guyye kaatii, «Shafaas'a na'aa Elssaa'a guuggi Aa bolla hachche peeshooppe, S'oossi taana wod'ol» yaageedda. 32 He wode Elssaa'i bare son utteedda; c'imatuukka aanana ittippe de'iino. Kaatii bareppe sintsaw asaa kiitteedda; shin he bitanii gakkanaw, Elssaa'i c'imatuwwa, «Ha shemppuwwa wod'yaawe ta k'ood'iyaa muuc'issanaw asaa kiitteeddawaa hintenttu be'itee? He kiitteeddawee yeedda wode, iftsaa gorddiide gelissoppite. Aa godaykka Aa kaalliide yiide de'ee» yaageedda. 33 I c'imatuwaanna haasayishin, kiitteeddawee aakko yeedda. Kaatiikka yiide, «Ha metuu Med'ina Godaappe yeedda. Yaatina taani hawaappe daruwwa Med'ina Godaa ayaw naagaytaa?» yaageedda.

7 Hewaappe guyye Elssaa'i, «Med'ina Godaa k'aalaa sisa! Med'ina Goday hawaadan yaagee, Wontti hanoode heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame banggay Samaariyaa katamaa penggiyaan itti s'agaraa biran zal'etana yaagee» yaageedda. 2 Kaatiyaw matatiyaa kaappuu S'oossaa asaw, «Be'a, Med'inaa Goday salotuwwa maskkootiyaa dooyintonne hewe hanenna» yaageedda. Elssaa'i zaariide, «Neeni hewaa ne ayfiyaan be'ana; shin aappe ayinne maakka» yaageedda. 3 Katamaa geliyaa penggiyaan wolk'k'aama Oolluwwa harggii oyk'k'eedda oyddu asatuu de'iino. Untuntu ittuu

ittuwaa, «Nuuni hayk'k'ana gakkanaw, hawaan ayaw gam''eetto? 4 Nuuni katamaa gelana gooppe, koshay de'iyaa diraw, nuuni yaan hayk'k'ana. K'ay hawaan gam''ooppekka hayk'k'ana. Hewaa diraw, Sooretuwwa geessuwwa ane boytte. Untuntu nuuna ashshooppe attana; untuntu wod'ooppe hayk'k'ana» yaageeddino. 5 Sa'ay k'ammeedda wode denddiide, Sooretuwwa geessuwwa beeddino. Untuntu biide geessuwwa gakkiiyaa wode, itti asayenne yaan baawa! 6 Ayaw gooppe, S'oossay paraa gaaretuwaanne paratuwwa gurabaanne daro olanchchatuu kooshshaa Sooriyaa asatuu sisseedda. Yaatina untuntu ittuu ittuwwa, «Sisite, Israa'eeliyaa kaatii nuuna olissanaw, Hiitetuwaanne Gibs'etuwwa kaatetuwwa deriyaa k'ans's'iidde aheedda» yaageeddino. 7 Hewaa diraw, untuntu denddiide, barenttu geessuwwa, barenttu dunkkaaniyaa, barenttu paratuwaanne barenttu haretuwaanne ubbaa yeggi bashiide, sa'ay k'ammeeddawaan barenttu shemppuwwa ashshanaw bak'atteddino. 8 He wolk'k'aama Oolluwwa harggii oyk'k'eedda asatuu Sooretuwwa geessuwwa gakkiiide, untuntu dunkkaanetuwaappe ittuwwa geleeddino. Meeddinonne usheeddinonne; k'ay biraa, work'k'aanne mayuwwa akki afiide k'osseeddino. Laa'entsuwwa simmiide, hara dunkkaaniyaa geleeddino; aappe akkeeddawaakka k'osseeddino. 9 Hewaappe guyyiyaan, untuntu ittuu ittuwwa, «Nuuni lo''obaa ootsibeykko. Hachche mishiraachchuwwa gallassaa; shin nuuni c'o'u geeddo. Sa'ay wonttana gakkanaw, c'o'u giide uttooppe, nuuni murettana. Ane ha''i ellekka biide, kaatiyaa soy asaw odeetto» yaageeddino. 10 Hewaa diraw, untuntu biide, katamaa penggiyaa naagiyaawantta s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni Sooretuwwa geessuwwa beeddo; shin itti Asay woy asaa kooshshayenne he sa'aan baawa. K'ashetti utteedda paratuwwa s'alaalayenne haretuunne de'iino; k'ay untuntu aggiide beedda dunkkaanetuukka de'iino» yaageeddino. 11 Penggiyaa naagiyaawanttu s'eesiide, kaatiyaa soy asaw odeeddino. 12 Kaatii k'amma denddiide bare kaappattoo, «Sooretuu nuuna ootseeddawaa taani hinttenttoo odana. Nuuni koshshatiyaawaa untuntu eriino. Hewaa diraw, barenttu geessuwaappe kesiide, gas'ariyan k'osettiide, untuntu katamaappe kare kesina, nuuni untuntta shemppuwaanna oyk'k'iide, katamaa gelana yaagiide k'oppeeddino» yaageedda. 13 Kaatiyaa kaappatuwaappe ittuu, hawaadan yaageedda; «Ha kataman atteeda Asay kase hayk'k'eedda asaakka mala; hayk'k'uwaappe attena. Hewaa diraw, haneeddabaa eranaw ane asaa dooroytte. Atteeda ichcheshu paratuwaana ane untuntu Sooretuu dunkkaaneeddassaa yeddoytte» yaageedda. 14 Hewaa

diraw, untunttu paray goochchiya laa"u gaaretuwaanne untunttu paratuwaanne dooreeddino. Kaatii untuntta Sooriyaa olanchchatuu geeduwaa yeddeedda. Kaatii toggiyaawantta, «Biide haneeddabaa be'ite» yaagiide azazeedda. 15 Untunttu Sooretuwa geeduwaa kaalliide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw beeddino. Sooriyaa asatuu bak'atiidde oleedda mayuunne olaa miishshayanne ogiyaan kumeedda. Kiitetti beedda asatuu guyye simmiide, kaatiyaw odeeddino. 16 Hewaappe guyyiyaan, Asay biide, Sooretuwa geesuwaa bonk'keedda. Med'ina Goday geeddawaadan heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame banggay itti s'agaraa biran zal"etteedda. 17 Kaatii barew matattiyaa kaappuwaa penggiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa kessiide suntseedda; shin Asay Aa penggiyaan dirs's'eedda. Kaatii Elssaa'akko beedda wode, Elssaa'i ha kaappuwaa bolla odeeddawaadan, bitanii hayk'keedda. 18 Ayaw gooppe, S'oossaa Asay Elssaa'i kase kaatiyaw, «Wontta hannode heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame banggay Samaariyaa kataman itti s'agaraa biran zal"etanawaa» yaageedda. 19 He wode he kaappuu Elssaa'ew, «Be'a, Med'ina Goday salotuwa maskkootiyaa dooyintonne hewe hanenna» yaagiide zaareedda. Elssaa'i, «Neeni hewaa ne ayfiyaan be'ana; shin aappe ayinne maakka» yaagiide zaareedda. 20 Yaatina Elssaa'i odeeddawaadan, he bitanii Asay penggiyaan dirs's'ina hayk'keedda.

8 Elssaa'i I na'aa hayk'keeddawaa patseedda mishiratto itti wode, «Ne soy asaa akkaade hawaappe ba; neeni danddayiyaa sa'aan hak'anninne gam"ashsha. Ayaw gooppe, Med'ina Goday laappun laytsaa gam"iyaa koshaa ha gadiyaa bolla awaayi diggeedda» yaageedda. 2 Mishirata Elssaa'i odeeddawaadan bare soy asaana baade, Piliss's'eema biittan laappun laytsaa de'aaddu. 3 Laappuntsa laytsaa wurssetsan mishirata Piliss's'eema gadiyaappe simmaaddu. Bare keetsaanne bare gadiyaanne oochchanaw kaatiyaakko baaddu. 4 He wode kaatii S'oossaa asaa Elssaa'a k'ooma Giyaazana haasayiide, «Elssaa'i ootseedda wolk'k'aama oosuwaa ubbaa taw ane oda» yaageedda. 5 Elssaa'i hayk'keedda na'aa wootiide patseeddentto, Giyaazi kaatiyaw odishin, Elssaa'i na'aa patseedda mishirata bare keetsaanne bare gadiyaanne oochchanaw yaaddu. Giyaazi, «Ta godaw, kaatiyaw, mishirata hanna; Elssaa'i hayk'k'uwaaappe patseedda I na'aykka hawaa» yaageedda. 6 Kaatii mishiratto aabaa oochchina, aw odaaddu. Hewaa diraw, kaatii kaappuwaa s'eesiide, «Ha mishiratiwaa gideedda ubbabaanne k'ay iza agga beedda wodiyaappe hachche gakkanaw, I gaden

doliyaa ubbabaa iziw zaara» yaagiide azazeedda. 7 Elssaa'i Damask'k'o katamaa beedda; gakkiiyaa wode, Sooriyaa Kaatii Benihadaadi harggiyaawoo, «S'oossaa Asay hawaa yeedda» yaagiide odeeddino. 8 Kaatii Hazaa'eela, «Immiyaawaa oyk'k'aadde, S'oossaa asaana gaketanaw ba. Aa baggana, «Taani ha harggiyaappe pas'anee?» yaagaadde Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda. 9 Hewaa diraw, Hazaa'eeli Damask'k'on de'iyaa duma duma k'ommo murutabaappe oytamu gaaluwaan c'aani akkiide, Elssaa'ena gaketanaw beedda. Elssaa'a sintsan ek'kiide, «Ne na'ay Sooriyaa Kaatii Benihadaadi, «Taani ha harggiyaappe pas'anee?» yaagiide, neena oochchanaadan taana neekko kiitseedda» yaageedda. 10 Elssaa'i Hazaa'eelaw, «Neeni baade aw, «Tuma neeni pas'ana» yaaga. Shin I tuma hayk'kanawaa taana Med'ina Goday besseedda» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Hazaa'eeli yeellatana gakkanaw, Elssaa'i Aa tishshi ootsiide s'eelliide yeekkeedda. 12 Hazaa'eeli, «Ta goday ayaw yeekkii?» yaagiide oochcheedda. Elssaa'i, «Neeni Israa'eeliyaa asaa bolla ootsana iitabaa taani eriyaa diraw yeekay. Untunttu katamatuwa neeni taman s'uuggana; untunttu wodallatuwa neeni mashshaan wod'ana. K'ay untunttu k'eri naanatuwaakka neeni shuchchaan mentsereetsana; untunttu shahaara mac'c'awanttu uluwaakka neeni daakkana» yaagiide zaareedda. 13 Hazaa'eeli zaariide, «Taani ne k'oomay, patsena laafa, hawaa mala wolk'k'aamabaa ootsanaw waataade danddayayitaa?» yaageedda. Elssaa'i zaariide, «Neeni Sooriyaa biittan kaatetanawaa taana Med'ina Goday besseedda» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, Hazaa'eeli Elssaa'eppe shaakettiide, bare godaakko simmiide beedda. Benihadaadi Aa, «Elssaa'i neena waageedee?» yaagiide oochcheedda. Hazaa'eeli, «Neeni tumuppe pas'ana yaagiide taw odeedda» yaageedda. 15 Shin wonttetsa gallassi Hazaa'eeli bullukkuwaa akkiide, haatsaan yakkakkiisiide, kaatiyaa an tuc'c'eedda; kaatii hayk'keedda. Hazaa'eeli Aa sa'aan barew kaateteedda. 16 Akaaba na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yoraame kaateteedda ichcheshantso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a na'ay Yehoraame Yihudaan kaateteedda. 17 Yehoraame kaatetiya wode laytsay aw hattamanne laa"aa; I Yersaalamen hosppun laytsaa kaateteedda. 18 Yehoraame Akaaba naatto machchattio akkeedda diraw, Akaaba soy Asay hametteeddawaadanka kase Israa'eeliyaa kaatetuwa ogiyaan I hametteedda; Med'ina Godaa sintsanka iitabaa ootseedda. 19 Gidooppenne bare k'ooma Daawita diraw, Med'ina Goday Yihudaa d'ayssanaw koyibeenna; Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw S'oossay hidootaa immi

wotseedda. 20 Yehoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla makkaliide, barenttoo kaatiyaa kaateyeeddino. 21 Hewaa diraw, Yehoraame bare paraa gaaretuwa ubbaanna S'a'iira giyaa sa'aa beedda. Eedooma asatuu aane Aa paraa gaaretuwa kaappatuwaanne doodeeddino; shin Yehoraame k'amma denddiide, doodda duuseretsiide aad'd'eedda. Aa olanchchatuukka bak'atiide, guyye soo simmeeddino. 22 He wodiyaappe doommiide hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw moodettiibeenna. Liibina Asay k'ay he wode makkaleedda. 23 Yehoraame haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 24 Yehoraame hayk'kiidde, bare mayzzan gaketeeedda. Mayza aawotuwaana Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Akaaziyaasi kaateteedda. 25 Akaaba na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yoraame kaateteedda tammanne laa'entso laysan, Yihudaa Kaatiyaa Yehoraama na'ay Akaaziyaasi Yihudaan kaateteedda. 26 Akaaziyaasi kaateteedda wode, laysay aw laatamanne laa'a; I Yerusaalamen itti laysaa kaateteedda. Aa aati sunsay Ataalo; Aa Israa'eeliyaa Kaatiyaa Omiraw na'aa naatto. 27 Akaaba soy asaa ogiyaa I hametteedda; Akaaba soy Asay ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. I hewaa haneeddawe untunttoo bolluwa gideedda gishshassa. 28 Akaaziyaasi Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelan de'iyaa Raamoota-Gala'aade giyaa kataman olettanaw biidde, Akaaba na'aa Yoraamana ittippe beedda. Sooriyaa asatuu Yoraama c'addeeddino. 29 Yoraame Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana olettiiyaa wode, Sooriyaa asatuu c'addeedda c'achchaa patsi akkanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Akaaba na'aa Yoraame c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela katamaa beedda.

9 Timbbitiyaa odiiyaa Elssaa'i timbbitiyaa odiiyaawanttu c'itaappe itti bitaniyaa s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ne kaabbaa ne sak'kiyaan sirk'k'aade ha s'aaruwaa zayitiyaa akkaade, Raamoota-Gala'aade giyaa katamaa ba. 2 Gakkaade, Yoosaafees'a na'aa, Nimishaw na'aa na'aa Iya koya. Demmaade, Aa laggetuwaappe Aa gas'aa kessaade, k'o'l'o gelissa. 3 Hewaappe guyyiyaan, s'aaruwaa zayitiyaa akkaade, Aa huup'yaan tigaadde, «Neena Med'ina Goday, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena Okay» yaagee» yaaga. Yaataade kariyaa dooyaade, bak'atappe attina, gam"oppa» yaageedda. 4 Hewaa diraw, timbbitiyaa odiiyaa wodallay Raamoota-Gala'aade katamaa

beedda. 5 I yaa gakeedda wode, ola gadaawatuu ittippe zorettiyaawantta demmiide, «Olaa gadaawaw, taani new odiiyaabay de'ee» yaageedda. Iyu, «Nu giddoppe oossi odanitee?» yaagiide oochcheedda. Timbbitiyaa odiiyaawe, «Olaa gadaawaw, new odana» yaagiide zaareedda. 6 Iyu denddiide soo gelina, timbbitiyaa odiiyaawe Aa huup'yaan zayitiyaa tigiide, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena hawaadan yaagee, «Neeni Med'ina Godaa asaa bolla, Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena Okay. 7 Neeni ne goda Akaaba zariyaa d'ayssana. Ayaw gooppe, taani Elzzaabeela gusseedda timbbitiyaa odiiyaa Med'ina Godaa k'oomatuwaa suutsaanne ta hara k'oomatuwaa suutsaa haluwa kessana. 8 Akaaba zariyaa ubbay d'ayana; taani Israa'eelan Akaaba zariyaappe ayiliyaa gidina, womaannuwa gidina, attumawaa ubbaa d'ok'ollana. 9 Akaaba zariyaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama zariyaadaninne Akiya na'aa Baa'isha zariyaadan taani ootsana. 10 Elzzaabeelo gidoppe, Iziraa'eela goshshan izo kanatuu maana; ooninne izo moogenna» yaagee» yaageedda. Hewaa odeeddawaappe guyyiyaan, kariyaa dooyi yegginne wotsaa laasiisheedda. 11 Iyu bare laggetsaa gideedda olaa gadaawatuwaakko beedda wode, untuttuppe ittuu Aa, «Sa'ay saree? Ha gooyiyaa bitanii neekko ayaw yeeddee?» yaagiide oochcheedda. Iyu untunttoo, «Ha bitaniyaanne Aa haasayaanne hinttentu eriita» yaageedda. 12 Untunttu, «Hawe wordduwaa. Ane neeni nuw oda» yaageeddino. Iyu, «I taw, Med'ina Goday neena, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena okkaad» yaagee yaageedda» yaageedda. 13 He wode untunttu ellekka barenttu mayuwa akkiide, Iyu yed'd'iide kesiya detsaan wotseeddino; hiis's'iide malakataa punneeddino. Barenttu k'aalaakka d'ok'k'u ootsiide, «Iyu kaateteedda!» yaageeddino. 14 Yaatina Yoosaafees'a na'ay, Nimishaw na'aa na'ay Iyu Yoraama bolla mak'etteedda. Hewe haniyaa wode, Yoraaminne Israa'eeliyaa Asay ubbay Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelappe Gala'aaden de'iyaa Raamoota giyaa katamaa naaganaw bidiggeeddino. 15 Shin untuntuppekka Kaatii Yoraame Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana oletteedda wode, Sooriyaa gade asatuu Aa c'addeedda c'achchaa d'alettanaw Iziraa'eela katamaa yikichcheedda. Yaatina Iyu gadaawatuwaa, «Hinttentu k'ofay hewaa gidoppe, ha katamaappe itti asayenne kes biide, Iziraa'eela kataman ha oduwaa odennaadan te"ite» yaageedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, Iyu paraa gaariyan kes uttiide, Iziraa'eela katamaa beedda. Ayaw gooppe, Yoraame pas's'ibeenawe yaan shempppee. K'ay Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Aa oochchanaw yaa duge bi utteedda. 17 Iziraa'eela katamaa

gimbbiyaa bolla ek'k'iide wochchiyaawe s'eesiide, «Itti c'itay yiyaawe taw beettee» yaageedda. Yoraame, «Untuntunna gaketanaadan itti paraa asaa yedda. Parawuu biide, «Sa'ay saree?» yaago» yaageedda. 18 Parawuu lyyunna gaketanaw biide, «Kaatii neena, «Sa'ay saree?» yaagee» yaageedda. Iyu, «Saroban neena gatsiyaawe baawa. Ta guyye aad'd'a taana kaala» yaagiide zaareedda. Yaatina wochchiyaawe kaatiyaa, «Kiitetteeddawe untuntukko gakkeedda; shin guyye simmibeenna» yaagiide odeedda. 19 Hewaa diraw, kaatii laa'entso paraawuwa untuntukko kiitteedda. I untuntukko yiide, «Kaatii hinttentta, «Sa'i saree?» yaagee» yaageedda. Iyu bitaniyaa, «Saroban neena gatsiyaawe baawa. Ta guyye aad'd'a taana kaala» yaageedda. 20 Wochchiyaawe, «Laa"entso paraw untuntukko gakkeedda; shin guyye zaariidde yeenna. K'ay gaariyaa laagay Nimisha na'aa na'aa Iyu laaguwaa mala; I gooyiyaa asaadan laaggee» yaagiide odeedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoraame, «Taw paraa gaariyaa waas'ite» yaagiide azazeedda. Paraa gaariyaa waas'eeddino. Israa'eeliyaa Kaatii Yoraaminne Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi barenttu gaariyan gaariyan uttiide, Iyuna gaketanaw beeddino. Iziraa'eeliyaa Naabute gaden Aa demmeeddino. 22 Yoraame Iya be'eedda wode, «Iyu, sa'i saree?» yaagiide oochcheedda. Iyu, «Ne daay Elzzaabeeli eek'aa goynnayenne bitayenne hewaa keena dari de'ishshin, sarotetsay waan de'anaw danddayii?» yaagiide zaareedda. 23 Yaatowaan Yoraame bare paraa gaariyaa guyye zaariide bak'ateedda. Akaaziyaasa s'eesiide, «Akaaziyaasaa, hawe makkala!» yaageedda. 24 Hewaappe guyyiyaan, Iyu bare wonddaafiyaan bare kumentsaa wolk'kaappe dafiide, Yoraama laa"u katissaappe gidduwaan dukkeedda. Wonddaafii Aa wozanaanna aad'd'iide kesina, bare gaariyaa giddo kunddeedda. 25 Iyu Bidik'aara, «Yoraama dentsaade, kase Iziraa'eeliyaa Naabute gaden ola. Nenne tanne ittippe Yoraama aawuwaa Akaaba kaalli toggiide biishshin, Med'ina Goday Aa bolla timbbitiyaa giide odeeddawaa hassaya. 26 He wode Med'ina Goday, «Naabute suutsaanne Aa attumawaa naanatuwaa suutsaa taani zino be'aaddi; hewaa ac'uwaa taani neena tumu ha gaden c'igissana» yaageedda. Ha"i simmi Med'ina Goday geeddawaadan, Yoraama dentsaade, ha gaden ola» yaageedda. 27 Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi hewaa be'eedda wode, Beeti-Haggaana giyaa katamaa bak'atiide beedda. Iyu Aa kaalliide yederssiidde, «Aakka dukkite!» yaageedda. Untunttu Aa kaalliide, Yibila'aama katamaa ellekka de'iyaa Guura giyaa pudetsan Aa gaariyaa bolla dukkeeddino. Yaatina I Magido geetettiyaa katamaa bak'atiide, yaan hayk'k'eedda. 28 Aa kaaliyaawanttu gaariyan Aa akkiide, Yersaalame afeeddino;

Aa mayza aawotuwaana Daawita Kataman moogeeddino. 29 Akaaba na'ay Yoraame kaateteedda tammanne ittentsiyaa laytsan Akaaziyaasi Yihudaan kaateteedda. 30 Hewaappe guyyiyaan, Iyu Iziraa'eela katamaa beedda. Elzzaabeela hewaa siseedda wode, bare ayfiyaa okkaadde, bare huup'iyaaakka pis'aade, maskkootiyaanna duge ogiyaa s'eellaaddu. 31 Iyu penggiyaanna gelishin, «Laa ne godaa wod'eedda Zimiraa, hawaa saroo yaad?» yaagaaddu. 32 Iyu pude maskkootiyaakko s'eelliide, «Laa ta bagga gidanawe oonee? Ane oonee?» yaageedda. Laa"u woy heezzu suntsatuu aakko s'eelleeddino. 33 Iyu, «O duge oli aggitte!» yaageedda. Untunttu izo duge oleeddino. Yaatina I suutsay godaa bollanne paratuwaa bollanne c'ac'c'afetteedda; paratuu barenttu gediyaan izo yed'd'eeddino. 34 Hewaappe guyyiyaan, Iyu kaatiyaa golliyaa geliide, meeddanne usheeddanne. Yaatiide I, «Ha shek'k'etteedda mishiratto afiide moogite; ayya giddooppene Aa kaatiyaa na'aa» yaageedda. 35 Shin untunttu izo mooganaw biidde, iziww guuggiyaappe, gedetuwaappenne kushetuwaappe attina, harabaa demmibeeykkino. 36 Hewaa diraw, untunttu simmiide, Iyuw odeeddino; I, «Med'ina Goday bare k'oomaa Tesibbiyaa Eelaasa baggana, «Iziraa'eelan de'iyaa gaden Elzzaabeeli ashuwaa kanatuu maana. 37 Atteedawekka Iziraa'eelan de'iyaa gadiyaan pitto mala gidanawaa. Hewaa diraw ooninne, «Hanna Elzzaabeelo» gaanaw danddayenna» yaagiide odeedda k'aalay hawaa» yaageedda.

10 Akaabaw Samaariyaa kataman laappun tammu attuma naanay de'iino. Hewaa diraw Iyu dabddaabbiyaa s'aafiide, he katamaa kaappatoo, c'imatoonne Akaaba zeretsaa dichchiyaawanttoo Samaariyaa katamaa kiitteedda. He dabddaabbiyaan I, 2 «Simmi hinttenttu godaa zaratuu hinttenana de'iyaa diraw, k'ay paratuunne paraa gaaretuu, yuushshuu gimbbetteedda katamatuunne olaa miishshatuu hinttenttoo de'iyaa diraw, ha dabddaabbii hinttentta gakko ellekka, 3 hinttenttu godaa naanatuwaappe itti pas'atetsaa dariyaawaa dooriide, Aa aawuwaa kawutetsaa araatan utissite. Yaatiide hinttenttu godaa gollew olettite» yaageedda. 4 Shin untunttu daroppe yayyiide, «Be'ite, laa"u kaatetuu Aa sintsan ek'k'anaw danddayibeykkino! Yaatina nuuni waan ek'k'anee?» yaageeddino. 5 Hewaa diraw, kaatiyaa gollew aawotiyaawe, katamaa kaappuu, c'imatuunne Akaaba zeretsaa dichchiyaawanttu Iyuw hawaadan yaagiide kiitteeddino; «Nuuni ne k'oomatuwaa; neeni giyaawaa ubbaa nuuni ootsana. Nu bolla oonanne kaateyokko. Neena lo"eeddabaa ayaanne ootsa» yaagiide kiitteeddino. 6 Iyu untunttoo laa'entso dabddaabbiyaa s'aafiide, «Hinttenttu ta bagga gidiide, taw azazettanaw giigeeddawaa gidoooppe,

hinttenttu godaa naanaa k'ood'iyaa muuc'ite; untunttu guuggiyaa akkiide, wontti hannoo de Iziraa'eela katamaa yiite» yaageedda. Kaatiyaa zaratu laappun tammatuukka barena dichchiyaa, he kataman eretteedda asatuwaana de'iino. 7 He kaatiyaa zeretsaa dichchiyaa asatuwaakko dabddaabbi gakteedda wode, kaatiyaa zeretsaa laappun tammatuwaakka wod'eeddino. Untunttu k'ood'iyaa muuc'iide, untunttu guuggiyaa k'un"aan k'osi aatsiide, Iziraa'eela kataman de'iyaa lyuw yeddeeddino. 8 Kiitetteedda asatu, «Untunttu kaatiyaa zaratuwaa guuggetuwaa akkiide yeeddino» yaagiide lyuw odeedda. Iyu, «Wontta guura gakkanaw, katamaa geliyaa penggiyaan untuntta laa"usan dooriide wotsite» yaagiide azazeedda. 9 Wonttetsa gallassi guura lyu kare kesiide, asaa ubbaa sintsan ek'liide, «Hinttenttu s'illa. Ta godaa bolla mak'ettaade wod'eeddawe taana. Shin hawantta ubbaa wod'eeddawe oonee? 10 Yaatooppe simmi Med'ina Goday Akaaba zaratuwaa bolla odeeddawaappe itti k'aalaynne sa'aan wod'd'ennawaa hintew erite. Ayaw gooppe, Med'ina Goday bare K'oomaa Eelaasa baggana odeeddawaa poleedda» yaageedda. 11 Hewaa diraw, lyu Iziraa'eelan atteeda Akaaba zeretsaa, Aa wolk'k'aama asatuwaa, Aa laggetsatuwaanne Aa k'eesetuwaa ubbaa, aw ayaanne ashshenan wod'i wursseedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, lyu dendiide, Samaariyaa beedda. Hentsanchchatuu Mootsaa giyaa sa'aa gakkiiide, 13 Yihudaa kaatiyaa Akaaziyaasa dabbotuwaanna gakteedda. I, «Hinttenttu oonee?» yaagiide oochcheedda. Untunttu, «Nuuni Akaaziyaasa dabbotuwaa; nuuni kaatiyaa zaratuwaanne kaatati Elzaabeeli naanaanne sarotanaw beetto» yaageeddino. 14 Iyu bare asatuwaa, «Untuntta pas'a oyk'k'ite» yaagiide azazeedda. Untunttu pas'a oyk'k'iide, Hentsanchchatuu Mootsan de'iyaa haatsaa ollaa matan untuntta oytamanne laa"atuwaakka wod'eeddino; I untunttupe ittuwaanne ashshibeenna. 15 Iyu he sa'aappe dendi yiide, Rekaaba na'aa Yonadaabana gakteedda. Aa sarotsiide, «Ta k'ofaynne ne k'ofay ittuwaa. Yaatina ta bagga gidannii?» yaageedda. Yoonadaabi, «Ee gidana» yaagiide zaareedda. I «Ane ta kushiya oyk'k'a» yaageedda. Aa kushiya oyk'k'eeddawaa pude gaariyaa bolla kessiide, 16 «Taananna dendda. Taani Med'ina Godaw mishettiyaawaa be'a» yaageedda. Aa bare gaariyan utisseedda. 17 Iyu Samaariyaa yeedda wode, Akaaba zariyaappe atteeda ubbaa wod'eedda; Med'ina Goday Eelaasaw odeedda k'aalaadan untuntta d'aysseedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, lyu asaa ubbaa ittippe shishshiide, «Akaabi Ba'aalaw guutsa keeshshaa goynneedda; shin taani aappe daro goynnana. 19 Ha"i simmi Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaa ubbatuwaa, aw goynniyaawantta

ubbatuwaanne Aa k'eesetuwaa ubbatuwaa taw s'eesiide shishshite. Untunttupe itti asaynne pac'c'ennaadan s'eellite. Ayaw gooppe, taani Ba'aalaw daro yarshshuwaa yarshshanaw hanay. He sa'aa yeennan aggiyaa Asay pas'a de'enna» yaageedda. Shin lyu Ba'aalaw goynniyaawantta c'immiide d'ayssanaw hewaa ootseedda. 20 lyu, «Ba'aalaw goynnana gallassaa awaayite» yaageedda. Untunttu awaayeeddino. 21 Hewaappe guyyiyaan, lyu Israa'eeliyaa biittaa ubbaa kiittina, Ba'aalaw goynniyaawanttupe itti asaynne attenan ubbatuu yeeddino; ubbayka Ba'aala Eek'aa golliyaa ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'is's'i giide kumeeddino. 22 Iyu goynniyaawanttu mayoo aawotiyya itti bitaniyaa, «Ba'aalaw goynniyaawanttu ubbaw mayuwaa ahaa» yaageedda. Bitanii untunttoo mayuwaa aheedda. 23 Hewaappe guyyiyaan, lyunne Rekaaba na'ay Yonadaabinne Ba'aala Eek'aa Golliyaa geleeddino. Iyu Ba'aalaw goynniyaawantta, «Ba'aalaw goynniyaawanttupe attina, Med'ina Godaa k'oomatuwaappe itti asaynne hinttenttu gidon de'ooppe s'eellite» yaageedda. 24 Hewaappe guyyiyaan, Untunttu s'uuggiyaa yarshshotuwaanne hara yarshshotuwaanne yarshshanaw giddo geleeddino. Iyu Ba'aala Eek'aa golliyaappe karenna hospun tammu asatuwaa giigissi wotseedda. Yaatiide, «Hintteppe itti uray taani hinttenttu kushiyan wotsiyaa asatuwaappe ittuwaa yeddooppe, Aa shemppu he uraa shemppoo gidee» yaageedda. 25 Iyu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa polosaana, naagiyaawantanne kaappatuwaanne, «Giddo geliide, untuntta wod'ite. Untunttupe itti asaynne kessi akkoppo» yaagiide azazeedda. Untuntta mashshaan suppu ootsi wursseeddino. Yaatiide naagiyaawantunne kaappatuunne untunttu anhaa kare oleeddino. Hewaappe guyyiyaan, Ba'aala Eek'aa Golliyaa k'ol'o geleeddino. 26 Ba'aala Eek'aa golliyaappe eek'aa tuussatuwaa kessiide s'uuggeeddino. 27 K'aykka Ba'aalaw goynniyaa eek'aa shuchchaa kinchchereetseeddino; Ba'aala eek'aa golliyaakka koleeddino. Yaatiide he sa'aa sheeshsha golliyaa kesseeddino; hachche gakkanaasikka he sa'ay sheeshsha golliyaa gidiide atteedda. 28 Hewaadan ootsiide, lyu Ba'aala Israa'eeliyaappe d'aysseedda. 29 Gidooppenne Nabaas'a na'ay lyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa I aggieenna. Beeteeleninne Daanan lyorbbaami esseedda work'k'aa maratuwaa misiletoo I bare huup'iyaw goynneedda. 30 Hewaappe simmina, Med'ina Goday Iya, «Neni ta sintsan likke gideeddawaa ootsaade poleedda gishshawunne ta k'ofaan de'iyaawaa ubbaa neni Akaaba zaratuwaa bolla ootseedda diraw, ne zaratu oyddentso yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa

kawutetsaa araatan uttanawannta» yaageedda. **31** Hewaa giidi uttinakka, Iyu Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa higgiiyaa bare kumentsaa wozanaappe minisiide naagibeenna; k'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa naanaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggabeenna. **32** He wodiyaan Med'ina Goday Israa'eeliyaa biittaa s'untsanaw doommeedda. Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli Israa'eeliyaa gadiyaappe daro sa'aa s'ooneedda. **33** Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Gala'aadden Baasaane biittaa ubbaa oyk'k'eedda. He biittatuu Arnnoona Shaafaa matan de'iyaa Aaro'eera katamaappe doommiide, Roobeela gadiyaa, Gaade gadiyanne Minaase gadiyaa gakkiiino. **34** Iyu haneedda harabay, I ootseedabay ubbayne Aa minotetsaa ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. **35** Hewaappe guyyiyaan, Iyu hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeedda; I Samaariyaan moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Yo'akaazi kaateteedda. **36** Iyu Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa gadiyaa bolla laatamanne hosppun laysaa kaateteedda.

11 Akaaziyaasa aata Ataala bare na'ay hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, denddaade kaatiyaa zariyaa ubbaa d'ayssaaddu. **2** Shin Kaatiyaa Yoraama naatta, Akaaziyaasa michchata Yihoshebaa'a, hayk'k'anaw de'iyaa kaatiyaa naanatuwaa giddoppe Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha wuu'aade akkaaddu. Aane Aa d'antsiyaanonne hiis'a gollen k'osaade, Ataala wod'enaadan ashshaadu. **3** Ataala gadiyaa mooddiyaa wode ubbaan, na'ay Yihoshebaa'i matan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan usuppun laysaa k'osettiide de'eedda. **4** Laappuntsa laytsan Yoodahe kaatiyaa naagiyaawantunne kaatiyaa golliyaa naagiyaawantuu kaappatoo kiittiide, barekko Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ahiseedda. Untuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etiide, untuntuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iseedda. Hewaappe guyyiyaan, untuntuu kaatiyaa na'aa Yo'aasha besseedda. **5** I untuntta, «Hinttentu ootsanabay hawaa. Sambbatan naagoo geliyaa kaalay gakkeedda hinttentu heezzu c'itaappe itti c'itay kaatiyaa golliyaa naago; **6** itti c'itay Suuri giyaa penggiyaa naago; k'ay itti c'itay naagiyaawantuppe guyye baggana de'iyaa penggiyaa naago. **7** K'aykka Sambbatan naaguwaappe haa kesiyaa yenkko laa'u c'ugotuwwa kumentsatu kaatiyaw Geeshsha Golliyaa naagino. **8** Ola miishshaa oyk'k'iide, kaatiyaa giddoyiide, kaatii kesiyaa wodenne geliyaa wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Hinttekkoo shiik'iyaa oonakka wod'ite» yaageedda. **9** He kaappatuu k'eesii Yoodahe azazeeddawaa ubbaa ootseeddino. Untuntuu ubbaykka Sambbata gallasan naaguwaa kaalay gakkeeddawantakka

naaguwaa kaalan poleeddawantakka akkiide, k'eesiyaa Yoodahekkoo yeeddino. **10** K'eesii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa, beni Kaatiyaa Daawita gondalletuwaanne tooratuwaanne ubbaa kaappatoo immeedda. **11** Naagiyaawantuu ittuu ittuu ola miishshatuwaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaappe haddirssa baggappe doommiide, ushechcha bagga gakkanaw, yarshshiyaa sa'aa mataaninne Geeshsha Golliyaa matan kaatiyaa yuushshuwaan ek'k'eeddinno. **12** Hewaappe guyyiyaan, Yoodahe kaatiyaa na'aa kare kessiide, Aa huup'iyaa kallachchaa wotseedda. Kawutetsaa kaaletsiyaa Higgiiyaa Mas'aafaappe duuk'k'iide ittuwaa aw immiide, okkiide kaateyeedda. Kawuunne Asay kushiya bak'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatii shemppu gam"o!» yaageedda. **13** Kaatata Ataala naagiyaawantuu c'abbuwaanne asaa c'abbuwaanne siseedda wode, asaakko Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa baaddu. **14** Kaatii kase kaatetuu haniyaawaadan tuussaa matan ek'k'eeddawaa be'aaddu. Kaappatuunne s'urumbbaa punniyaawantuu kaatiyaa matan de'ino; he biittaa Asay ubbay nashettiide, s'urumbbaa punnee. Ataala bare mayuwwa peed'aade, «Hawe makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu. **15** K'eesii Yoodahe olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan wod'oppite! Izo yaananne haananne salppiide salpetuwwa gidduwaan wotsiide, kare kessite. Izo ashshanaw kajeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda. **16** Hewaa diraw, untuntuu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliyaa afeeddino; Paraa Penggiyaan izo wod'eeddino. **17** Hewaappe guyyiyaan, Asay Med'ina Godaa asaa gidana mala, Yoodahe kaatiinne Asay Med'ina Godaana k'aalaa c'aak'uwaa gelana mala ootseedda. K'ay kaatiyaappenne asaappenne gidduwaankka k'aalaa c'aak'uwaa geliseedda. **18** He wode Yihudaa Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliyaa biide, he golliyaa kinchcheedda; yarshshiyaa sa'atuwaanne Aa misiletuwwa kinchchereetseedda. K'ay Mataana giyaa Ba'aala k'eesiyaa yarshshiyaa sa'atuu sintsan wod'eeddino. Hewaappe simmina, k'eesiyaa Yoodahe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan naagiyaawantaa wotseedda. **19** Barenana gadaawatuwwa, kaatiyaa naagiyaawantaa, kaatiyaa golliyaa naagiyaawantanne Yihudaa asaa ubbaa akkina, untuntuu kaatiyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe duge ahiidde, Naagiyaawantuu Penggiyaa giyaa penggiyaa baggana kaatiyaa Golle ittippe geleeddino. Kaatii bare kawutetsaa araatan utteedda. **20** Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashetteedda. Ataala kaatiyaa gollen mashshaan hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, katamaykka woppu geedda. **21** Yo'aashi kaatetiya wode laappun laysaa na'aa.

12 Iyu Israa'eeliyaa biittan kaateteedda laappuntsa laytsan, Iyo'aassi Yihudaan kaateteedda; I Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay S'iibiyaa; Aa Berssaabehe katamaappe yeedda asaa. 2 K'eesii Yoodahe Aa tamarisseeddanne zoreedda diraw, I de'eedda laytsaa ubbaan Iyo'aassi Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda. 3 Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; asaykka he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwaiyaawaa aggibeenna. 4 Iyo'aassi k'eesetuwwa s'eesiide, «Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa yiyaa geeshsha miishshaa ubbaa shiishshite. Hewekka huup'iyaa payduwaa wode imettiyyaa miishshaanne Asay bare sheniyaan Geeshsha Golliyaw ahiyaa miishshaa. 5 Yaatooppe k'eesatuu ubbay he miishshaa ahiyaa itti itti asatuwaappe barenttoo akkiide, Geeshsha Golliiyaa gidдон koletteedda sa'aa ubbaa ooratsino» yaageedda. 6 Shin Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laatamanne heezzentso laytsi gakkanaw, k'eesatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa ooratsibeykkino. 7 Hewaa diraw, Kaatiyaa Iyo'aassi k'eesiyaa Yoodaahanne hara k'eesetuwaanne s'eesiide, «Geeshsha Golliiyaa gidдон koletteedda sa'aa ayaw ooratsikkitee? Miishshaa Geeshsha Golliiyaa ooratsanaw immiteppe attina, hinttenttoo imettiyyaa shaluwaa oyk'k'oppite» yaageedda. 8 K'eesetuu, «Asaappe hara miishshaa akkokko; Geeshsha Golliiyaa gidдон koletteedda sa'atuwaakka ooratsokko» yaagiide giigeeddino. 9 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa Yoodahe saas'ine ittuwaa akkiide, Aa k'um'iyaaan s'oo'iyaa lukkeedda; yarshshiyaa sa'aa matan Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa geliyaasaan ushechcha baggana wotseedda. Geliyaa sa'aa naagiyyaa k'eesatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa yeedda miishshaa ubbaa saas'iniyaa gidдон yeggiino. 10 Saas'iniyaa gidдон daro miishshay dagatteeddawaa untunttu be'eedda wode ubbaan, kaatiyaa s'aafiinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu yiino; Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa yeedda miishshaa paydiide, k'arc'c'iitatuwaan k'oliino. 11 Paydetteedda miishshaa likkiyaa ereeddawaappe guyyiyaan, Geeshsha Golliiyaa oosuwwa wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Untunttu miishshaa akkiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan anaas'etoonne gimbiyaawanttoo immiino. 12 K'ay shuchchaa massiyaawanttoonne shuchchaa k'oo'iyaawanttoo k'ans's'iino. K'aykka Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa ooratsanaw sank'k'aanne shuchchaanne koshshiyaa harabatuwaa shammiino. 13 Shin Geeshsha Golliiyaa yeedda miishshaappe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaw biraa burc'c'uk'k'otuwwa, oyk'k'iyaawaa, keretuwaanne s'urumbbatuwaa woy work'k'aappenne

biraappenne med'etiyya hara geeshsha miishshatuwaa ootsanaw kessibeykkino. 14 He miishshaa ubbay Geeshsha Golliiyaa ooratsiyaa asaw c'iggetiino. 15 Geeshsha Golliiyaa oosuwwa wochchanaw suntsetteedda asatuwaa ooninne, «Miishshan ayaa ayaa ootseedditee?» giide oochchibeenna; ayaw gooppe, asatuu ammantsiyaawantta. 16 Bayzzuwaa dirawunne nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshoo c'iggetiyaa miishshay k'eesatoo geleeppe attina, Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa ooratsiyaa miishshaa saas'iniyaan gelenna. 17 He wode Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli biide, Gaate katamaa olettiide oyk'k'eedda. Yaatiide Yerusaalame olanaw simmeedda. 18 Shin Yihudaa Kaatii Iyo'aassi aappe kase kaateteedda Yihudaa kaatetuu Yoosaafes'e, Yoraaminne Akaaziyaasi Med'ina Godaw dummayi wotseedda miishshatuwaa, k'ay I bare huup'iyaw immeedda imotaanne Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliiyaa miishshaa minjiyaasan de'iyaa work'k'aa ubbaa akkeedda. Sooriyaa Kaatiyaw Azaa'eelaw yeddeedda; Azaa'eeli Yerusaalame olanawaa aggi basheedda. 19 Kaatii Iyo'aassi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, Aa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Siilla giyaa sa'aa afiyaa ogiyaan Miillo giyaa saan de'iyaa gollen wod'eeddino. 21 Aa Oosanchchatuu Shim'aata na'aa Yozakaaranne Shomeera na'aa Yihozabaada. Iyo'aassi Daawita Kataman bare mayza aawotuwwa duufuwaan moogetteedda; Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

13 Akaaziyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laatamanne heezzentso laytsan, Iyu na'ay Iyo'akaazi Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne laappun laytsaa kaateteedda. 2 Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa kaalliide, Iyo'akaazi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; I he nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna. 3 Hewaa diraw, Med'ina Godaa hank'kuu Israa'eeliyaa bolla pentteedda; Med'ina Goday untunttu daro wodiyyaw Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelawunne Aa na'aa Benihadaadaw zaari zaariide aatsi immeedda. 4 Hewaappe guyyiyaan, Iyo'akaazi Med'ina Godaa woosseedda. Med'ina Goday aw siseedda; ayaw gooppe, Sooriyaa kaatii Israa'eeliyaa ayaa mala iita uk'kunnaa uk'kunneeddentto Med'ina Goday be'eedda. 5 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa immeedda; untunttu Sooriyaa asatuwaa kushiyaappe kessi akkeeddino. Yaatiide Israa'eeliyaa Asay kasewaadankka bare son saruwaan de'eedda. 6 Gidooppekka Israa'eeliyaa Asay Iyorbbaama soy Asay oosisseedda nagaraappe simmibeenna; untunttu he nagaraa

ootsiyaawaa aggibeykino. K'ay Asheero giyaa s'oossatuu misilii Samaariyaan ek'k'o sa'aan atteedda. 7 Iyo'akaazaw ishatamu paraa asatuwaappe tammu gaaretuwaappenne, tammu sha"a gediya olanchchatuwaappe attina, hara olanchchay attibeena. Ayaw gooppe, Sooriyaa kaatii untuntta d'ayseedda; I untuntta uddummaan de'iyaa suullaadan ootseedda. 8 Iyo'akaazi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayanne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 9 Iyo'akaazi hayk'kiidde, bare mayzzan gaketeeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Iyo'aassi kaateteedda. 10 Yihudaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda hattamanne laappuntsa laytsan, lyosakaaza na'ay Iyo'aassi Samaariyaan Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. 11 Iyo'aassi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraappe ittuwaanne ashshenan ootseedda; I he nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna. 12 Iyo'aassi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayanne Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasana oletteedda minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuwwa taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 13 Iyo'aassi hayk'kiidde, bare mayzzan gaketeeedda; Samaariyaan Israa'eeliyaa kaatetuwaanna moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Iyorbbaami kaateteedda. 14 Elssaa'i barena wod'iyaa harggiyaa harggiyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi Aa be'anaw biide, «Ta aawoo; ta aawoo! Neeni Israa'eeliyaa asaw wol'k'anne gondalle!» yaagiide yeekkeedda. 15 Elssaa'i, «Wonddaafiyaanne pootsatuwaa akka ya» yaageedda; aassi aheedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Wonddaafiyaan giigissa oyk'k'a» yaageedda; wonddaafiyaan I giigissi oyk'k'i de'ishshin, Elssaa'i bare kushiya kaatiyaa kushiya bolla wotseedda. 17 «Away doliyaa bagga maskkootiyaa dooyaa» yaagina dooyeedda. Elssaa'i, «Pootsaa wonddaafiyaan dukka» yaageedda; ikka dukkeedda. Elssaa'i, «Hawe Med'ina Godaa pootsaa! Hawe Sooriyaa asatuwaa s'ooniyaa pootsaa! Neeni Sooriyaa asatuwaa Afeek'a kataman s'oonana gakkanaw olana» yaageedda. 18 Hewaappe guyyiyaan Elssaa'i kaatiyaa, «Pootsatuwaa akka» yaagina akkeedda. Elssaa'i, «Untuntun biittaa c'adda» yaageedda. Heezzu gede biittaa c'addiide aggi basheedda. 19 Yaatina S'oossaa Asay kaatiyaa hank'ettiide, «Ichcheshu gede woy usuppun gede biittaa c'addeeddawaa gidintto, neeni Sooriyaa asatuwaa s'oonaa ubbaa bayzzanawaa shin! Neeni ha"i untuntta heezzu gede s'alala s'oonana» yaageedda. 20 Elssaa'i hayk'k'ina anhaw giigeedda gonggoluuwan wod'd'eedda. Moo'aabe gadiyaappe olanchchatuu Israa'eeliyaa biittaa bolla laytsan

laytsan doodiino. 21 Itti gallassi amareeda Israa'eeliyaa asatuu itti bitaniyaa anhaa moogiide, Moo'aabe biittaa c'itaa be'eeddino. Bitaniyaa anhaa Elssaa'a mooguwwa gonggoluuwa giddo oliide bak'atteedino. Yaatina anhay Elssaa'a mek'etsaa bolla wod'd'eedda; he man"iyaan pas'inne denddi ek'k'eedda. 22 Iyo'akaazi kaateteedda laytsan ubbaan Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli Israa'eeliyaa uk'kunneedda. 23 Shin Med'ina Goday Abrahaamena, Yisaak'ananne Yaak'oobanna c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwwa diraw, untunttoo keekkeedda, k'aretteeddanne k'oppeedda. Hachche gakkanawukka I untuntta d'ayssibeenna woy bare sintsaappe diggibeenna. 24 Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Benihadaadi kaateteedda. 25 Hewaappe guyyiyaan, Azaa'eeli Aa aawuwwa Iyo'akaazeppe olan oyk'k'eedda katamatuwwa Yo'akaaza na'ay Yo'aassi Azaa'eela na'aa Benihadaadappe wotsi akkeedda. Iyo'aassi Aa heezzu gede s'ooniide, Israa'eeliyaa katamatuwwa zaareedda.

14 Iyo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aasha na'ay Amesiyaasi kaateteedda. 2 I kaatetiya wode laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yiho'aadino; iza Yerusaalame asaa. 3 Amesiyaasi Med'ina Goday sintsan suurebaa ootseedda; shin Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan ootsibeenna. Ubbabaakka I bare aawuwwa Iyo'aassa k'ulleedda. 4 Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayssibeenna; asay akka he gishuwaan yarshshuwwa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna. 5 Amesiyaasi kawutetsaa bare kushiyan loysi oyk'k'eedda saannakka, kase kaatiyaa bare aawuwwa Yo'aasha wod'eedda oosanchchatuwwa wod'eedda. 6 Muse higgiiyaa mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Med'ina Goday, «Naanatu ootseedda nagaraa diraw, aawotuwwa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse yaagiide azazeeddawaadankka, wod'eeddawanntu naanaa wod'ibeenna.» 7 Amesiyaasi Mas'ine Zanggaaraa giyaa sa'aan tammu sha"a Eedooma biittaa asaa wod'iide Sela'a giyaa katamaakka olan oyk'k'eedda. Yok'iti'eela yaagiide suntseedda; hachche gakkanaw ha suntsan s'eesettee. 8 Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi Iyu na'aa na'aa, Iyo'akaaza na'aa, Israa'eeliyaa kaatiyaa Iyo'aassaw asaa kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakketteetto» yaagiide naasseedda. 9 Shin israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan yaageedda; «Liibaanoosan

de'iyaa kinddichchu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide, «Ne naatto ta na'aw imma» yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana aad'd'iide, he kashiyaa yed'd'eedda. 10 Ee, neeni tumukka Eedooma biittaa asaa s'oonaaadda; hewan ha"i oretettaasa. Neeeni ne s'oonuwaan nashettaadde, ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne ne biittaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaanne ahiyaawaa ayaw dentsetsay?» yaagiide zaareedda. 11 Shin Amesiyaasi sissaa is's'eedda. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii Amesiyaasinne Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha giyaa kataman olaa gaketeeddino. 12 Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'oneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare soo bare soo beedda. 13 Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi Akaaziyaasa na'aa na'aa, Iyo'aassa na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemesha kataman omoodeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yo'aashi Yerusaalame biide, Yerusaalame dirssaa gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe biide, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw de'iyaa oyddu s'eetu wad'aa gideedda, sa'aa laaleedda. 14 Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minijiyaasan de'iyaa work'k'aa, biraanne shaluwaa ubbaa akkeedda; k'ay waabiyaaw oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa simmeedda. 15 Iyo'aassi haneedda harabay, I ootseeddabay, Aa minotetsayenne Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasana I oletteeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuwaaw Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 16 Iyo'aassi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; I Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa kaatetuwaanna moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Iyorbbaami kaateteedda. 17 Iyo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Iyo'aassa na'ay, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laysaa de'eedda. 18 Amesiyaasi haneedda harabay Yihudaa Kaatetuwaaw Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 19 Amesiyaasa wod'anaw Asay Yerusaalamen mak'etteedda; yaatina I Laakisha giyaa katamaa bak'ateedda. Shin untunttu Aa geeduwaaw Laakisha katamaa asaa kiittina, Aa yaan wod'eeddino. 20 Aa anhaa paraan c'aani ahiide, Daawita Kataman Yerusaalamen Aa mayza aawotuwaana moogeeddino. 21 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laysaa na'aa Oooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa sa'aan kaateyedda. 22 Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, I Oooziyaane Eelaata giyaa katamaa zaaretsi kees's'iide, Yihudaan ooratseedda. 23 Yo'aasha na'ay, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi kaateteedda tammanne ichcheshantso laysan, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Samaariyaan kaateteedda; I oytamanne itti laysaa kaateteedda. 24 Iyorbbaami

Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ubbaa ootsiyaawaa aggibeenna. 25 Gaate-Hefeeriyaamiitaaya na'aa timbbitiyaa odiyaa bare k'oomaa Yoonaaasa baggana Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare k'aalan haasayeeddawaadan, Hamaata Pinuwaa giyaa saappe doommiide, Mas'iniyaa Abbaa gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa zawaa Yo'aasha na'ay Iyorbbaami s'ooniide zaareedda. 26 Ayaw gooppe, Israa'eeelan de'iyaa Asay ubbay ayiliyaa gidina, womaannuwaa gidina, ayaa keeshshaa tuggaa tuggateeddentto, Med'ina Goday be'eedda; untuntta maaddiyaabay ooninne baawa. 27 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa suntsaa saluwaappe garssan d'ayssana yaagibeenna. Hewaa diraw, Med'ina Goday untuntta Iyo'aasa na'aa Iyorbbaama baggana ashsheeda. 28 Iyorbbaami haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, I oletteeddawenne Yihudaa bagga gideedda Damask'k'o katamaanne Hamaata katamaa Israa'eeliyaw zaareeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 29 Iyorbbaami hayk'k'iidde, bare mayza aawotuwaan Israa'eeliyaa kaatetuwaan gaketeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Zakkaraasi kaateteedda.

15 Israa'eeliyaa Kaatii Iyorbbaami kaateteedda laatanne laappuntsa laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa na'ay Oooziyaani kaateteedda. 2 I kaateteedda wode, laysay aw tammanne usuppuna; I Yerusaalamen ishatanne laa"u laysaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yikoolo; iza Yerusaalame asaa. 3 Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda. 4 Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; he diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwaiyaawaa aggibeenna. 5 Med'ina Goday Oooziyaana wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaan oytseedda; hayk'k'ana gakkanaasikka he harggii Aa yeddibeenna diraw, dumma gollen barekka de'eedda. He wode kaatiyaa na'ay Iyo'aataame kaatiyaa gollen de'iide, he biittaa asaa mooddeedda. 6 Oooziyaane haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaaw Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 7 Oooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda. 8 Yihudaa Kaatii Oooziyaane kaateteedda hattamanne hospuntsa laysan, Iyorbbaama na'ay Zakkaraasi Israa'eeliyaa asaa bolla Samaariyaa kataman kaateteedda; I usuppun aginaa kaateteedda. 9 Aa mayza aawotuu ootseeddawaadan, ikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami

Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna. 10 Hewaappe guyyiyaan, Yaabeesha na'ay Shaaluumi Zakkaraasa bolla mak'etti dendiide, Yibila'aama giyaa saan wod'iide Aa kotan barew kaateteedda. 11 Zakkaraasi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 12 Hawaadan haniide, Med'ina Goday Iyuw, «Ne zarii oyddentso yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttanawaa» yaagiide odeedda k'aalay poletteedda. 13 Yihudaa Kaatii Oooziyaane kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan, Yaabeesha na'ay Shaaluumi kaateteedda; I Samaariyaan itti aginaa kaateteedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, Gaade na'ay Minaaheemi Tirs's'a giyaa katamaappe Samaariyaa beedda. Samaariyaan de'iyaa Yaabeesha na'aa Shaaluumi wod'iide Aa kotan barew kaateteedda. 15 Shaaluumi haneedda harabayenne I mak'etteedda mak'kuu Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 16 He wode Minaaheemi Tirs's'a katamaappe dendiide, Tifisaaha giyaa katamaa, kataman de'iyaa asaanne katamaa heeraan de'iyaa biittatuwwa ubbaa oleedda. Untunttu barenttu katamaa dirssaa penggiyaa aw dooyennan is's'eedda diraw, Tifisaaha katamaa olettiide bayzzeedda; k'ay he kataman de'iyaa shahaara mac'c'a asaa uluwwa ubbaa p'alk'ki yeggeedda. 17 Yihudaa Kaatii Oooziyaane kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan, Gaade na'ay Minaaheemi Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I Samaariyaan tammu laytsaa kaateteedda. 18 I Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna. 19 Hewaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa Kaatii Tigilaati-Paleseeri Israa'eeliyaa biittan dooddeedda. Minaaheeme kawutetsan barena minisana malanne maaddana mala, Tigilaati-Paleseeraw hattamanne oydu sha'a kiilo giraame s'agaraa biraa immeedda. 20 Minaaheemi he miishshaa Israa'eeliyaa asaa wolk'kan c'igisseedda; Asoore biittaa kaatiyaw Immanaw dure asaa ubbay ittuu ittuu ishatamu s'agaraa biraa peed'eeddino. Hewaadan ootsina, Asoore kaatii Israa'eeliyaa biittaa aggiide, bare gadiyaa simmeedda. 21 Minaaheemi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 22 Minaaheemi hayk'kiidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa kotan Aa na'ay Pak'aahi kaateteedda. 23 Yihudaa Kaatii Oooziyaane kaateteedda ishatamantsa laytsan, Minaaheema na'ay Pak'aahi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; I laa"u laytsaa kaateteedda. 24 Pak'aahi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a

na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna. 25 Aa ola gadaawatuwaappe ittuu, Ramaaliyaa na'ay Paak'uha giyaawe Aa bolla mak'ettiide dendeedda. Gala'aade asaappe ishatamu attuma asaa barenana akki biide, Samaariyaa kataman kaatiyaa gollen de'iyaa geessuwwa geleedda. Paak'uhi Pak'aaha Arggoobaarakka Haariyaan akka ittippe wod'iide Aa kotan barew kaateteedda. 26 Pak'aahi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 27 Yihudaa Kaatii Oooziyaane kaateteedda ishatamanne laa'entso laytsan, Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; I laatumu laytsaa kaateteedda. 28 Paak'uhi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna. 29 Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha wodiyaan Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri yiide ayino, Aabeeli-Beetima'ika, Yaanooha, K'edeeshanne Has'ooraa geetettiyyaa katamatuwwa olettiide oyk'k'eedda; k'aykka Gala'aade, Galiilanne Niftaaleema biittatuwwa ubbaa olettiide, asaa Asoore gadiyaa omoodiide afeedda. 30 Oooziyaana na'ay Yo'aataame kaateteedda laatamantsa laytsan, Eelah na'ay Hoshee'i Ramaaliyaa na'aa Paak'uha bolla mak'etti wod'iide Aa sa'aan barew kaateteedda. 31 Paak'uhi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 32 Ramaaliyaa na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Paak'uhi kaateteedda laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Oooziyaana na'ay Iyo'aataame kaateteedda. 33 Iyo'aataame kaatetiyyaa wode aw laytsay laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yaruusho; Yaruusha S'aadook'a naatto. 34 Bare aawuu Oooziyaane ootseeddawaadan, Iyo'aataamikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda. 35 Gidoopenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; he diraw yarshshuwwa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwaiyaawaa aggibeenna. Iyo'aataame Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa k'ommo bagga penggiyaa zaaretsiide ootseedda. 36 Iyo'aataame haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 37 He wodiyaan Med'ina Goday Sooriyaa Kaatiyaa Raas'iinanne Ramaaliyaa na'aa, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha Yihudaa biittaa olissanaw doommeedda. 38 Iyo'aataame hayk'kiidde, bare mayzzan gaketeedda; bare mayza aawuwwa Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Akaazi kaateteedda.

16 Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi kaateteedda tammanne laappuntsa laytsan, Iyo'aataama na'ay Akaazi Yihudaan kaateteedda. **2** I kaatetiyya wode laytsay aw laatama; Yersaalamen I tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa mayza aawuu Daawite suurebaa ootseeddawaadan, Med'ina Godaa bare S'oossaa sintsan I suurebaa ootsibeenna. **3** I kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hametteedda. K'ay Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseeedda asatuu de'uwwa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, bare yeleedda na'aa adda taman s'uuggiide, eek'aw yarshsheedda. **4** Akaazi Asay goynniyaa d'ok'ka dirawunne, deretuwwa huup'iyaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan yarshshuwwa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda. **5** Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa Kaatii Raas'iininne Ramaaliyaa na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Paak'uhi Yersaalame olanaw yiide dooddeeddino; shin Akaaza s'oonanaw danddayibeykino. **6** He wode Sooriyaa Kaatii Raas'iini Eelaata giyaa katamaa zaariide akkiide, Yihudaa asaa laaggiide keseeedda. Yaatina Eedooma asatuu Eelaata katamaa yiide, hachche gakkanaw yaan de'iino. **7** Hewaa diraw, Akaazi Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseeraw kiitaa yeddiide, «Taani ne na'aanne ne k'oomaa. Hayyanaa haaya; taana oliyaa Sooriyaa kaatiyaa kushiyaappenne Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaappe taana ashsha» yaageedda. **8** K'ay Akaazi Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaasan de'iyaa biraanne work'k'aa akkiide, Asoore kaatiyaw immo ootsiide yeddeedda. **9** Akaazi geeddawaa Asoore kaatii mayyiide, Damask'k'o katamaa olettiide oyk'k'eedda. Asaa omoodiide, K'iira giyaa sa'aa afeedda; Kaatiyaa Raas'iinakka wod'eedda. **10** Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Akaazi Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseerana gaketanaw Damask'k'o beedda. Damask'k'on de'iyaa yarshshiyaa sa'aa be'iide Aa malatiyaa yarshshiyaa sa'aa kees's'ana mala, he yarshshiyaa sa'aa misiliyaanne kees's'iyaa hanotaa k'eesiyaa Ooriyoonaw kiitteedda. **11** Hewaa diraw, Kaatii Akaazi Damask'k'oppe simmiide yaanaw, k'eesiyaa Ooriyooni he leemisuwwa malatiyaa yarshshiyaa sa'aa giigisseedda. **12** Kaatii Damask'k'oppe simmeedda wode, yarshshiyaa sa'ay oosettiide poletteeddawaa be'i yarshshiyaa saakko shiik'iide, **13** bare s'uuggiyaa yarshshuwaanne bare katsaa yarshshuwwa yarshsheedda. K'ay bare ushshaa yarshshuwwa gusseedda; bare ittippetetsaa yarshshuwwa suutsaakka yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeedda. **14** Nahaasiyaa giyaa birataappe ootsiide, Med'ina Godaw dummayi wotseedda yarshshiyaa sa'ay ooratsa yarshshiyaa saappenne Geeshsha Golliyaappe

gidduwaan de'ee. Yaatina Akaazi he ec'a yarshshiyaa sa'aa dentsiide, bare oosisseedda ooratsa yarshshiyaa saappe huup'issa baggana wotseedda. **15** Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Akaazi k'eesiyaa Ooriyooni hawaadan yaagiide azazeedda; «Ha wogga ooratsa yarshshiyaa sa'aa wontta s'uuggiyaa yarshshuwwa, omarssi shiishshiyaa katsaa yarshshuwwa, kaatii shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwwa, Asay ubbay shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwwa, untuntta katsaa yarshshuwaanne untuntta ushshaa yarshshuwwa yarshshiyaa sa'aa ootsa. Yenkkonahaasiyaappe med'etteedda yarshshiyaa sa'aa taani taw oochchiyaa sa'aa kessana» yaageedda. **16** K'eesiyaa Ooriyooni Kaatii Akaazi azazeeddawaadan med'd'eedda. **17** Kaatii Akaazi Geeshsha Golliyaa gidдон go'ettiyya, nahaasiyaa birataappe med'etteedda gaaretuwwa lochcha birataa k'ans's'iide, miyyiyaappe diggiide meec'ettiyya keretuwwa gaaretuwwa bollaappe dentseedda. K'ay Abbaa Saaniyaa, Aa zempisseedda nahaasiyaa booratuwwa misiletuwwa bollappe dentsiide, shuchchaa baasuwwa bolla wotseedda. **18** Asoore kaatiyaa diraw, Akaazi bare kawutetsaa araataa kase wotsiyaa saappe diggeedda. K'ay aappe kase de'eedda kaatetuwwa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaa gorddeedda. **19** Kaatii Akaazi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. **20** Akaazi hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Hizk'kiyaase kaateteedda.

17 Yihudaa Kaatii Akaazi kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Elah na'ay Hossee'i Israa'eeliyaa bolla Samaariyaa kataman kaateteedda; I udduppun laytsaa kaateteedda. **2** Med'ina Godaa sintsan I iitabaa ootseedda; giddooppene aappe kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetu ootseeddawaa keeshshaa iitaa ootsibeenna. **3** Asoore Kaatii Shalman'eeleri yiide, aanana olaa gaketeedda; Hossee'i s'oonettiide, aw giiraa giireedda. **4** Shin amareeda laytsaappe simmina, Kaatii Hossee'i Soo'i giyaa Gibs'e kaatiyaw kiitaa yeddiide, barena maaddana mala oochcheedda. Yaatiide kasewaadan Asoore kaatiyaw giiriyaawaa aggi basheedda. Kaatii Shalman'eeleri hewaa sisiide, Aa oytysiide, k'asho golliyaa gelisseedda. **5** Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bolla mayyiide, Samaariyaa katamaa dooddeedda; heezzu laytsaa gatseedda. **6** Hossee'i kaateteedda udduppuntsa laytsan Asoore kaatii Samaariyaa katamaa omoodedda. Israa'eeliyaa asaa akkiide, Asoore gadiyaa afeedda. Hewaappe kaala untunttu hewaa Halaaha kataman, hewaa Meedoonatuwwa katamatuwaan, haratuwwa

k'ay Gozaana biittan de'iyaa Haboora Shaafaa matan wotseedda. 7 Hawe ubbay haneeddawe, Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa barenttu S'oossaa bolla, untunttu Gibbs'eppe, Gibbs'e kaatiyaa kushiyaappe kesseeddawa bolla nagaraa ootseedda gaasuwaana. K'ay untunttu hara s'oossatoo goynniide, 8 Med'ina Goday untunttu sintsaappe laaggiide kesseedda gade asatuu de'eedda de'uwaa wogaa kaalleedda gaasuwaana. Hewaa bollakka k'ay Israa'eeliyaa kaatetuu doommeedda iita wogaa kaalleedda gaasuwaana. 9 Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa barenttu S'oossaa bolla iitabaa geeman ootseeddino; k'eerii guutsa mootsaappe biide, wogga wolk'k'aama katamaa gakkanaw de'iyaa gishuwaan ubbaan barenttu goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eeddino. 10 K'ay untunttu eek'aa shuchchatuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwa deriyaa huup'iyaa ubbaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan esseeddino. 11 K'aykka untunttu Med'ina Goday beni untunttu sintsaappe laaggiide kesseedda gade asatuu ootseeddawaadan, d'ok'k'a sa'aa ubbaan is'aanaa c'uwayeeddino. Untunttu Med'ina Godaa hank'ketsiyaa iitabaa ootseeddino. 12 Med'ina Goday untunttu, «Eek'aw goynnoppite» gi wotsina, untunttu eek'aw goynneeddino. 13 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaanne Yihudaa asaa bare timbbitiyaa odiyaa ubbatuwa baggananne sas'aani be'iyaa ubbatuwa baggana, «Hinttena erite! Hinttentu iita ogiyaappe simmite; taani timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwa baggana, hinttentu aawotuu azazzetanaadan immeedda higgiiyan de'iyaa wogaanne awaayuwa ubbaa naagite» yaagi wotseedda. 14 Shin untunttu sisennan is'seeddino. Med'ina Godaa barenttu S'oossaa ammanettibeenna barenttu aawotuwaadan morggiyaa miniseeddino. 15 Untunttu Aa wogaa, I untunttu aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaanne Aa seeraa kad'eeddino. Untunttu shufuro eek'atoo goynniide, barenttu huup'iyawukka shufuro gideeddino. Med'ina Goday untunttu, «Hinttentu yuushshuwaan de'iyaa dere asatuu ootsiyaawaadan ootsoppite» gi wotsina is's'iide, untunttu untunttu de'uwaa wogaa kaalleeddino. 16 Med'ina Godaa barenttu S'oossaa azazuwa ubbaa aggi aggeeddino. Maraa malatiyaa, laa'u goynniyaa misiletuwaanne Asheero giyaa s'oossatuu misiliyaa med'd'eeddino. Saluwaan de'iyaa s'oolinttiyaa ubbaw goynneeddinonne Ba'aala giyaa eek'aw ootseeddino. 17 Untunttu barenttu attuma naanaanne mac'c'a naanaa taman s'uuggiide yarshsheeddino. Kaayiaawaanne moytilliyaa haasayissiyaawaa doyeeddino. Hewaadan iitabaa ootsanaw barenttu huup'iyaa zal'iidde, Med'ina Godaa hank'ketseeddino. 18 Hewaa diraw, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa loytsi hank'ketseedda; untunttu bare

sintsaappe diggeedda. Yihudaa zariyaa s'alalay atteedda. 19 Shin Yihudaa asatuukka Med'ina Godaa barenttu S'oossaa azazuwa naagibeykino; untunttu Israa'eeliyaa Asay doommeedda de'uwaa wogaa kaalleeddino. 20 Hewaa gaasuwaan Med'ina Goday Israa'eeliyaa zeretsaa ubbaa aggi basheedda. I untunttu tuggayiide, bare sintsaappe diggana gakkanaw, untunttu bonk'k'iaawantuu kushiyan yeggi basheedda. 21 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa Daawita zeretsatuwa kawutetsaappe beni shaakkeedda wode, Israa'eeliyaa Asay Nabaas'a na'aa lyorbaama barenttu kaateyeeddino. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa kaallennaadan lyorbaami diggeedda; I untunttu wolk'k'aama nagaraa oosisseedda. 22 Med'ina Goday timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuwa ubbatuwa baggana kase odi wotseeddawaadan, bare sintsaappe diggana gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay lyorbaami ootseedda nagaraa ubbaa ootseedda. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay barenttu yeletteedda gadiyaappe omoodettiide, Asoore gadiyaa beeddino; untunttu hanna gakkanaasikka yaan de'iino. 24 Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii Baabloone biittan de'iyaa Kuuta, liwa, Hamaatanne Safariwayma geetetiyyaa katamatuwaan de'iyaa asaa ahiide Israa'eeliyaa asaa sa'aan Samaariyaa katamatuwaan wotseedda. Untunttu he katamatuwa laattiide, untunttu de'eeddino. 25 Untunttu koyro yaan de'ussaa doommeedda wode, Med'ina Godaw goynnibeeykino. Hewaa gaasuwaan Med'ina Goday untunttu giddo gaammotuwa yeddeedda; gaammotuu untunttu gidoppe amareedawanta mentereetsiide wod'eeddino. 26 Yaatina Asoore kaatiyaa, «Neeni dentsa afaade Samaariyaa katamatuwaan wotseedda Asay he biittaa s'oossaa wogaa erenna. Erennawaa gaasuwaan I untunttu mentereetsi wod'iyaa gaammotuwa untunttu bolla yeddeedda» yaagiide odeeddino. 27 Asoore kaatii, «Hinttentu Samaariyaappe omoodiide aheedda k'esetuwaappe ittuwa zaariide, yaa yeddite. I yaan de'iide, he biittaa s'oossaa wogaa untunttu tamarisso» yaagiide azazeedda. 28 Hewaa diraw, Samaariyaappe omoodiide afeedda k'esetuwaappe ittuu Beeteelen de'anaw yeedda; Med'ina Godaw goynniyaa wogaa untunttu tamarisseedda. 29 Gidoopenne Samaariyaa yiide utteedda Asay barew goynniyaa eek'aa misiletuwa bare de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan med'd'eedda. Samaariyaa Asay kees's'eedda goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan wotseedda. 30 Hewaa maaran Baabloone Asay Sukkoti-Banooba giyaa eek'aa misiletuwa med'd'eedda. Kuuta Asay Nerggaala giyaa eek'aa misiletuwa med'd'eedda. Hamaata Asay k'ay Ishiima giyaa eek'aa misiletuwa med'd'eedda. 31 liwa Asay Nibihaazanne Tarttaak'a

geetettiyyaa d'amaashatuwaa misiletuwaa med'd'eedda. Safariwayma Asay k'ay Adiraameleekanne Anaameleka geetettiyyaa barenttu s'oossatoo barenttu naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda. 32 Unttuntu Med'ina Godaw yayyeeddino; shin barenttu giddoppe duma duma asaa dooriide, yarshshiyaa d'ok'k'a gishuwaan k'eesatuwaa ootsiide suntseeddino. 33 Unttuntu Med'ina Godaw yayyeeddino; shin barenttu yeedda biittaa biittaa asaa meeziyaa kaalliide, barenttu s'oossatookka goynneeddino. 34 Unttuntu hachche gakkanaasikka kase barenttu meeziyaadan ootsiino. Unttuntu tumuppe Med'ina Godaw yayyikkino woy Med'ina Goday Israa'eeliyaa giide suntseedda Yaak'ooba zeretsaw immeedda awaayuwaanne wogaa, higgiiyaanne azazuwaa naagikkino. 35 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaana beni c'aak'k'eteedda wode, untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Hara s'oossatoo goynnoppite; untunttoo gulbbatoppite; untunttoo ootsoppite woy untunttoo yarshshoppite. 36 Shin Gibs'eppe hinttentta bare wolk'k'aama wolk'k'aaninne bare mic'eteedda kushiyan kesseedda Med'ina Godaw ootsite; aw gulbbatite; aw yarshshuwaa yarshshite. 37 Taani Med'ina Goday hinttenttoo s'aafeedda awaayuwaanne wogaa, higgiiyaanne azazuwaa ubbaa wode naagite; hara s'oossatoo goynnoppite. 38 Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa dogoppite; hara s'oossatookka goynnoppite. 39 Hewaa aggiide, Med'ina Godaw hinttenttu S'oossaw goynnite. Hinttenttu morkkatuwaa ubbaappe hinttentta ashshanawe taana» yaagiide azazeedda. 40 Unttuntu aw eeno geennan is's'iide, kase barenttu doyaakka bak'k'i oyk'keeddino. 41 He asatuu Med'ina Godaw yayyiiddeikka, itti baggana barenttu eek'aa misiletoo goynniino. Hachche gakkanaasikka untunttu zeretsay untunttu aawotuu goynniyaawaadan goynniidde de'ee.

18 Elah na'ay Hoossee'i Israa'eelan kaateteedda heezzentso laytsan Yihudaa Kaatiyaa Akaaza na'ay Hizk'kiyaase kaateteedda. 2 I kaatetiyyaa wode laytsay aw laatamanne ichchesha; Yerusaalamen I laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abii geetettee; Iza Zakkaraasa naatto. 3 Aa mayza aawuwaa Daawite ootseeddawaadan, Hizk'kiyaasikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda. 4 Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa I diggeedda. Eek'aa tuussatuwaa mentsereetseedda. Asheero giyyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleedda. K'ay Muse nahaasiyaappe med'd'eedda shooshshaakka mentsereetseedda. Ayaw gooppe, he wodii gakkanawukka Israa'eeliyaa Asay aw is'aanaa c'uwayiide takkeedda. He shooshshaa suntsay Nehushtaana. 5 Hizk'kiyaase Med'ina

Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa ammaneedda; Yihudaa kaatetuwwa ubbaa gidдон Aa mala kaatii aappe kase gidina, aappe guyye gidina beettibeenna. 6 Ayaw gooppe, Med'ina Godaw I amaneteedda; Med'ina Godaa kaalliyaawaa aggabeenna; Med'ina Goday Musa azazeedda azazuwaa naageedda. 7 Med'ina Goday aanana ittippe gideedda; yaatina I ootsiyaabay ubbay aw injeteedda. I Asoore kaatiyaa bolla makkaleedda; aw moodettenaan is's'eedda. 8 I Piliss's'eema asaana oleteedda; k'eri guutsa mootsaappe biide, wogga wolk'k'aama katamaa gakkanaw, Gaazaakka Aa yuushshuwaan de'iyaa biittatuukka attenan untunttu de'iyaa sa'aa ubbaa s'ooneedda. 9 Kaatii Hizk'kiyaase kaateteedda oyddentso laytsan, Elah na'ay Israa'eeliyaa Kaatii Hoshee'i kaateteedda laappuntsa laytsan, Asoore Kaatii Salman'eeseeri Israa'eeliyaa bolla metuwwa gatsanaw dooddeedda; Samaariyaa katamaakka dooddeedda. 10 Heezzentso laytsi Sooriyaa Asay Samaariyaa katamaa s'ooneedda. Yaatina Hizk'kiyaase kaateteedda usuppuntsa laytsan, Israa'eeliyaa kaatii Hosee'i kaateteedda uddupuntsa laytsan, Samaariyaa katamay s'oonetteedda. 11 Asoore kaatii Israa'eeliyaa asaa Asoore gadiyaa afeedda. Hewaappe kaala untuntta hewaa Halaaha kataman, hewaa Meedoonatuwwa kataman, haratuwwa k'ay Gozaana biittan de'iyaa Haboora Shaafaa ellekka wotseedda. 12 Hawe haneeddawe untunttu Med'ina Godaw barenttu S'oossaw azazettenan is's'iide, Med'ina Godaa k'aalaa c'aak'uwwa, Med'ina Godaa k'oomay Muse azazeedda azazuwaa ubbaa mentseedda gaasuwaana. Untunttu Aa azazuwaa sisanawukka azazettanawukka koyibeeykkino. 13 Kaatii Hizk'kiyaase kaateteedda tammanne oyddentso laytsan, Asoore Kaatii Sanaakireebe gimbbettu utteedda Yihudaa katamatuwwa ubbaa oletiide oyk'keedda. 14 Yaatina Yihudaa Kaatii Hizk'kiyaase Laakisha kataman de'iyaa Asoore Kaatiyaa Sanaakireemaw kiitaa yediide, «Taani bayzaad. Hayyanaa ta biittaa yeddaade kesa. Neeni taana oochcheeddawaa ayaanne ta immana» yaageedda. Asoore kaatii Yihudaa Kaatiyaa Hizk'kiyaasa, «Neni tammu sha" a kiilo giraame biraanne itti sha" a kiilo giraame work'k'aa taw yedda» yaageedda. 15 Hizk'kiyaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaasan de'eedda biraa ubbaa aw yeddeedda. 16 He wode Yihudaa Kaatii Hizk'kiyaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaa sank'atuwwa mayyi utteedda work'k'aanne k'ay I bare huup'iyaw he pengge k'osiletsatuwwa mayzzi wotseedda work'k'aa pok'k'i k'aariide, Asoore kaatiyaw yeddeedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii heezzu olaa gadaawatuwwa c'ora olanchchatuwaanna Laakisha giyyaa katamaappe Kaatiyaa Hizk'kiyaasakko

Yerusaalame yeddeedda. Untunttu biide, Yerusaalame gakeedдино; Mayuwaa Meec'c'iyaa Gade afiyaa ogiyaappe k'ommo baggana de'iyaa, dagatteedda haatsay goggiyaa shiik'eedda haatsaa miyiyaan ek'keeddinno. 18 Yaatiide untunttu kaatiyaa s'eeseeddinno. Hilkk'iyaa na'ay kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne Asaafa na'ay taariiyaa s'aafiyaa Yo'aahi aakko kare keseeddinno. 19 Asooretuu gadaaway untunttu, «Hizk'k'iyasaw hawaadan yaagiide odite; «Asoore kaatii, wolk'k'aamay neena hawaadan yaagee; Neeni hawaa keena ayan ammanettaad?» 20 Neeni c'oo mela, «Olaa olettanaw taw aad'd'eeda erayenne wolk'k'ayenne de'ee» yaagaasa. Shin neeni onan ammanettaade ta bolla hawaa makkalaadii? 21 Neeni Gibs'e kaatiyaa maaddana gaade k'oppeeddawaa gidoope, me'eedda mak'k'aa gatiman guufetiyyaa asaa mala. Ayaw gooppe, gatimay me'ina, pinc'c'uu kushiyyaa c'addeenne maduns's'isee. Gibs'e Kaatii barenan ammanettiyyaa asaa ubbaw hewaa mala. 22 «Shin neeni taw, «Nuuni Med'ina Godan nu S'oossan ammanetteetto» yaagoope, Hizk'k'iyase Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa, «Hintte Yerusaalame de'iyaa yarshshiyaa sa'aan goynnanaw koshshe» giide, aw goynniyyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshuwaa sa'aa diggeedda S'oossaa I gidennee? 23 «Ane ha'i haaya! Ta godaa Asoore kaatiyaanna naasetta. Neeni togganaw danddayiyaa, gidiyaa asaa demmooppe, laa"u sha"a paratuwaa taani new immana. 24 Neeni Gibs'etu paraa asatuwaana paraa gaaretuwaa taw yeddana gaade ammanooppenne, ta godaa olanchchatuu kaappatuwaappe itti laafiyaawaakka zaaranaw danddayakka. 25 Hewaa bollakka k'ay, taani ha"i tumu Med'ina Godaa azazuu baynnan ha biittaa d'ayssanaw kessaaditaa? Med'ina Goday bare huup'iyaw taana, neerekka, he biittaa baade, olaade bayzza yaagiide odeedda yaagee yaagite» yaageedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, Hilkk'iyaa na'ay Eliyaak'iime, Sheebininne Yo'aahi Asooretuu gadaawaa hawaadan yaageeddinno; «Nuuni birshshetsaa eriyaa diraw, hayyanaa neeni nuw ne k'oomatoo Sooriyaa k'aalan oda. Dirssaa gimbbiyaa huup'iyaa de'iyaa Asay sisenna mala, Ibraawetso k'aalan nuw odoppa» yaageeddinno. 27 Shin gadaaway zaaretsiide, «Ha k'aalatuwaa taani hinttewunne hinttentu godaa s'alalaw odanaw taana ta goday kiitteenneeyye? Hinttentunna ittippe barenttu shi'aa maanawunne barenttu sheeshshaa ushanaw de'iyaa, ha dirssaa gimbbiyaa bolla utteedda asaana ubbaw odanaassa gidenneeyye?» yaageedda. 28 Hewaappe guyyiyaan, Asooretuu gadaaway dendi ek'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Ibraawetso k'aalan hawaadan yaageedda;

«Asoore kaatii wolk'k'aamay hinttentta giyaawaa sisite! 29 Kaatii hinttentta hawaadan yaagee; «Hizk'k'iyaa hinttentta c'immoppo; ayaw gooppe, I hinttentta ta kushiyaappe wotsi akkanaw danddayenna. 30 I hinttentta, Med'ina Goday tuma nuuna ashshanawaa; ha katamaykka Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagiide hinttentta Med'ina Godan ammansoppo» yaagee. 31 «Ee, hinttenttu Hizk'k'iyase odiyaawaa sisoppite. Asoore kaatii hinttentta, «Taananna sigettite; haa taakko kesite. Yaatooppe hinttenttu ubbaykka hinttenttu woyniyaa teeraappenne hinttenttu balasiyaa teeraappe miishshana; hinttenttu bookkeedda ollaappekka haatsaa ushishshana. 32 Hewaappe guyyiyaan, taani yaade, hinttentta hinttenttu biittaa malatiyaa gadiyaa akkaade afana. He biittay katsayenne woyniyaa eessaa ukitsayenne woyniyaa atakilltii kumeedda biittaa; wogarayenne matsaa eessayenne kumeedda biittaa. Hinttenttu taw azazettooppe, pas'a de'ana; hayk'k'ikkita» yaagee. «Hizk'k'iyase hinttentta, «Med'ina Goday nuuna ashshana» yaagiide c'immiyaawaa sisoppite. 33 Ayihuda gidenna asaa s'oossatuwaappe bare biittaa Asoore kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda s'oossi de'iiyye? 34 Hamaata s'oossatuunne Arifaade s'oossatuu hak'an de'iinoo? Safariwayma, Henaar'anne liwa s'oossatuu hak'an de'iinoo? Untunttu Samaariyaa ta kushiyaappe wotsi akkeeddinno? 35 Ha biittatuwaa s'oossatuwaa ubbaa gidon bare biittaa ta kushiyaappe ayaa s'oossi ashsheedawaa shin, Med'ina Goday Yerusaalame ta kushiyaappe ashshane?» yaageedda. 36 Shin Asay itti k'aalanne aw wurissenaan c'o'u geedda. Ayaw gooppe, kaatii untunttu, «Aw ayinne zaariide odoppite» yaagi wotseedda. 37 Hewaappe guyyiyaan, Hilkk'iyaa na'ay kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne taariiyaa s'aafii Asaafa na'ay Yo'aahi barenttu mayuwaa peed'iide, Hizk'k'iyasakko beeddinno; Asooretuu gadaaway geeddawaa ubbaa aw odeeddinno.

19 Kaatii Hizk'k'iyase hewaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'iide waaruwaa mayyiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa geleedda. 2 Kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne kaaletsiyaa k'eesatuu waaruwaa mayyiide, Amos'a na'aa timbbitiyyaa odiyaa Isiyaasakko baana mala kiitteenne. 3 Untunttu Isiyaasakko biide, «Hizk'k'iyase hawaadan yaagee; «Hachchi gallassay meto gallassaa, seera gallassanne yeella gallassaa. Hewekka na'ai yelettanaw wodii gakkina, bannikkaade yelanaw mishiratiw wolk'k'ay d'ayiyawaa mala. 4 De'uwa Med'ina Godaa shek'k'anaadan, Aa goday, Asoore kaatii, kiitteenne gadaawaa k'aalaa ubbaa Med'ina Goday, ne

S'oossay sisennan aggena. K'ay Med'ina Goday, ne S'oossay he siseedda boriyaa k'aalaa gaasuwan Aa murennan aggena. Hewaa diraw, nu asaa gidдон palahi attanawantoo woossa!» yaagee» yaageeddino. 5 Kaatiyaa Hizk'k'yaasa k'oomatuu Isiyaasakko yeedda wode, 6 Isiyaasi untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentu godaw hawaadan yaagiide odite; «Med'ina Goday neena, «Asoore kaatiyaa k'oomatuu taana shek'ishshin, neeni siseedda shek'kaa k'aalaw yayyoppa. 7 Be'a, oduwaa sisiide, I bare gadiyaa simmana mala, taani Aa gidдон iita ayaanaa wotsana. Yaataade I bare gadiyaa biide, yaan mashshaan hayk'k'anaadan taani Aa ootsana» yaagee» yaagite» yaageedda. 8 Asoore kaatii Laakisha katamaappe denddiide bi kichcheeddawaa Asooretuu gadaaway sisiide, guyye simmeedda. Kaatii Liibina kataman olettiyaawaa demmeedda. 9 Kaatii Sanaakireeme, «Top'p'iyaa Kaatii Tirihaak'i neena olanaw yeedda» yaagiya oduwaa siseedda. Hizk'k'yaasaw hawaadan yaagiide kiitteedda; 10 «Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'yaasaa, neeni ammanettiyaa S'oossay neena, «Yerusaalame Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagiide c'immoppo. 11 Be'a, Asoore kaatetuu biittatuwaa ubbaa mule d'ayssiide, untunttu ootseeddawaa neeni sisaadda. Yaatina neeni attay? 12 Beni ta mayza aawotuu bayzzeedda biittatuwaa s'oossatuu, hewantunne Gozaana, Kaaraanenne Res'eefa biittatuwaa s'oossatunne Talassaraan de'iyaa Edene asaa s'oossatuu he biittatuwaa bashshaappe ashsheeddino? 13 Hamaata kaatii, Arifaade kaatii, Safariwayma kaatii, Henaa'a kaatiinne liwa kaatii hak'an de'iino?» yaagiide kiitteedda. 14 Hizk'k'yaase dabddaabbiiyaa akkiyeedda asatuwaappe akkiide nabbabeedda. Dabddaabbiiyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa akki afiide, Med'ina Godaa sintsan mic'ceedda. 15 Yaatiide Med'ina Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'ina Godaw, kiruubetuwaappe gidduwaan uttiyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, sa'aa kawutetsatuu ubbaa bolla ne s'alalay S'oossaa. Saluwaanne sa'aa neeni med'd'aadda. 16 Abeet Med'ina Godaw, ne haytsa haa yeggaade sisa. Abeet Med'ina Godaw, ne ayfiyaa pokaade s'eella. Neena, de'uwaa S'oossaa shek'kanaw Sanaakireeme kiitteedda k'aalaa sisa. 17 Abeet Med'ina Godaw, Asoore biittaa kaatetuu kawutetsatuwaanne untunttu biittaa bayzzeeddawe ee tuma. 18 Untunttu s'oossatuwaa taman s'uuggi d'ayseeddino; ayaw gooppe, untunttu s'oossatuu wonikka asaa kushii massiide kesseedda mitsaanne shuchchaanne gidiyaa diraw, tumu s'oossatuwaa gidikkino; hewaa diraw, untunttu untuntta d'ayseeddino. 19 Abeet Med'ina Godaw, ne s'alalay S'oossaa gidiyaawaa sa'aa kawutetsatuu ubbay erana mala, ha"i simmi, Med'ina

Godaw, nu S'oossaw, neeni nuuna Aa kushiyaappe wotsa akka!» yaagiide woosseedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, Amos'sa na'ay Isiyaasi Hizk'k'yaasaw hawaadan yaagiide kiitteedda; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni Asoore Kaatiyaa Sanaakireema gaasuwaan taana woosseedda woosaa sisaad» yaagee. 21 Med'ina Goday Sanaakireebawaa hawaadan yaagiide haasayee; «S'iyoonen de'iyaa wodoratta neena kad'aw; Yerusaalame wodoratta bare huup'iyaa k'aatsaadde, neena k'osaw. 22 « «Neeni shek'k'eeddawenne toochcheeddawe oonee? Neeni izi bollan ne k'aalaa d'ok'ku ootsaade haasayaaddii? K'ay otoruwaan oona d'ok'ku gaade s'eellaaddii? Hewaa neeni ootseeddawe ta bollana, Israa'eeliyaa Geeshsha bollana gidennee! 23 Neeni kiitteedda asatuwaa baggana, Med'ina Godaa shek'k'aadda. K'ay hawaadan yaagaadda; «Taani taw de'iyaa c'ora paraa gaaretuwaan d'ok'ka deretuwaa huup'iyaa, Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kessaad. Ubbaappe aduk'k'iyaa zigatuwaanne, ubbaappe lo"iyaa s'idetuwaa k'ans'saad. Taani aw wurssetsa gas'aanne lo'o wora gakkad. 24 Taani allaga biittatuunne haatsaa ollatuwaa bookkaade, haatsaa untuntuppe ushaad. Gibs'e biittan goggiyaa haatsaa ubbaa taani ta gediya gomppan yed'd'aade melissaad» yaagaadda. 25 « «Daro wodiyaappe kase neeni gimbetteedda katamatuwaa k'ok'k'ofaade, Shuchchaa keelaa kessana mala, taani k'ofaa k'achcha wotseeddawaa neeni erabeykkii? Taani ha"i poliyaa halchchotuwaabiini halchcha wotsaad. 26 Hewaa diraw, untunttu asaw wolk'k'ay is's'ina, Untunttu kawusheeddinonne yeellateeddino. Untunttu gade maataa mala; goshshan doliyaa c'arshshaa mala. Untunttu golliyaa huup'iyaan mokkiyaa sharafaadaanne ka'ennan de'ishshin, leegii meedda katsaadan haneeddino. 27 « «Shin neeni uttiyaasaa, kesiyaasaa, geliyaasaanne ta bolla neeni hank'k'etteedda hank'k'uwaa taani eray. 28 Neeni ta bolla hank'k'etteedda dirawunne, ne otoruwaakka taani siseedda diraw, Taani ne siid'iyaan ta dafuwaa aatsana; ne doonaankka ta bis'aalaa barssana. Yaataade ne yeedda ogiyaanna taani neena guyye zaarana» yaagee» yaageedda. 29 Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'yaasa hawaadan yaageedda; «Hawe polettanaw new malaatay hawaa: Ha laytsi hinttenttu zerennan doliyaa katsaa maana; laytsi k'ay ha laytsi mokkeeddawaa azabbaa maana. Shin kaala laytsi hinttenttu hinttenttu huup'iyaw zeritenne k'oyc'c'ite; woyniyaa turaakka tokkitenne Aa teeraa miite. 30 Yihudaa asaa atetsatuu s'ap'uwaa duge yeddiide, bollan ayfiyaa ayfiyaa mitsaa mala gidana. 31 Ayaw gooppe, wuriidde atteedawanttu Yerusaalameppe, palaheeddawanttukka

S'iyooneppe kessana. Ubbaappe Wolk'kaama Med'ina Godaa mishuu hewaa ootsiide polana. 32 «Hewaa diraw, Asoore kawuwaa Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Asoore kaatii ha katamaa gelenna; woy hawaan bare wonddaafiyaan dukkenna. I bare gondalliyyaa oyk'kiide, ha katamaa sintsa aad'd'enna; woy k'ay katamaa yuushshuwaa biittaa dooriyaan direnna. 33 Asoore kaatii bare yeedda ogiyaanna guyye simmana; I ha katamaa gelenna. Taani Med'ina Goday hawaa odaaddi. 34 Taani ta bonchchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha katamaa boshissenaan ashsha akkana» yaagee» yaageedda. 35 He gallassi k'amma Med'ina Godaa kiitanchchay kesiide, Asoore Asay dunkkaaneedda sa'aan itti s'eetanne hospun tammanne ichcheshu sha" a attuma asaa wod'eedda. Yaatina Asay wontta dendiide be'iyaa wode, hayk'keedda asaa anhay hewan kumeedda. 36 Hewaa diraw, Asoore Kaatii Sanaakireeme dendiide, guyye simmi biide, Nanawe kataman utteedda. 37 Itti gallassi Sanaakireeme bare s'oossaa Nisirooka Eek'aa Gollen goynniide de'ishshin, Aa naanay Adiraameleekinne Sar"ees'eri mashshaan Aa wod'eeddino. Araaraate giyaa gadiyaa bak'atteedino. Aa na'ay Asaarihi-Hadon Aa sa'aan kawuteedda.

20 He wode Kaatii Hizk'k'yaase harggiide, hayana mateedda. Yaan de'ishshin Amoos'a na'ay timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi aakko biide, «Med'ina Goday neena, «Neeni hayk'k'aasappe attina pas'akka; hewaa diraw, ne golliyyaa giigissa» yaagee» yaageedda. 2 Hizk'k'yaase godaakko simmi gisiide, Med'ina Godaa woossiide, 3 «Abeet Med'ina Godaw, taani ne sintsan tumatetsaaninne kumentsaa wozanaan hametteeddawaanne k'ay neena nashechchiyaawaa ootseeddawaa taw neeni hassayana mala, taani neena woossay» yaagiide woosseedda. Hizk'k'yaase loytsi seeletiide yeekkeedda. 4 Isiyaasi kaatiyaa sintsaappe kesseedda; kaatiyaa golliyyaa dabaabaappe aad'd'iide bi kichchennan de'ishshin, Med'ina Godaa k'aalay hawaadan yaagiide, aakko yeedda, 5 «Guyye simmaade baade ta asaa kaaletsiyaa Hizk'k'yaasaw hawaadan yaagaadde oda; «Med'ina Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay hawaadan yaagee: «Taani ne woosaa sisaad; ne afotsaakka be'aaddi. Taani neena patsana; heezzu gallassaappe guyyiyaan, neeni pude Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa baana. 6 Ne laysaa bolla taani new tammanne ichcheshu laysaa gujjana. Taani neenanne ha katamaanne Asoore biittaa kaatiyaa kushiyaappe ashshana. Taani ta bonchchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha katamaw oletaade ashshana» yaagee» yaaga» yaageedda. 7 Hewaappe guyyiyaan Isiyaasi, «Balasiyaa

teeraa daas's'iide, Aa gaafuwaa bolla wotsite. Yaatooppe I pas'anawaa» yaageedda. 8 Hizk'k'yaase Isiyyaasa, «Med'ina Goday taana patsanawoonne taani heezzentso gallassi Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa pude baanawoo malaatay ayee?» yaagiide oochcheedda. 9 Isiyaasi, «Med'ina Goday bare geedda k'aalaa polanaw new Med'inaa Goday malaataa immana. Simmi neeni hawaappe hak'awaa dooray? Hawe kuway tammu tangguwaa sintsaw baanawaa doorayiyye, tammu tangguwaa hawaappe guyye simmana dooray?» yaagiide oochcheedda. 10 Yaatina Hizk'k'yaase Aa, «Kuway sintsaw baanawe metenna; hewaappe kuway guyye simmanaadan kiiteta» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Med'ina Godaa woosseedda; Med'ina Goday Kaatii Akaazi gimbbissiide detsatuwaa kuwayeedda kuwaa tammu detsatuwaa he saappe guyye zaareedda. 12 He wode Baladaana na'ay, Baabloone Kaatii, Marodaaki Baladaani Hizk'k'yaase harggeeddawaa siseedda diraw, dabddaabbiyaanne imotaa Hizk'k'yaasaw yeddeedda. 13 Hizk'k'yaase kiitettiide yeedda asatuwaa mokkeedda. Yaatiide bare miishshaa minjiyyaa gollen de'iyaa biraa, work'k'aa, sawuwaa, al'o zayitiyya, bare olaa miishshaanne bare miishshaa minjiyyaa gollen de'iyawaa ubbaa untuntta besseedda. Bare son woy bare kawutetsaa gidдон de'iyawaa ubbaappe Hizk'k'yaase untuntta bessenaan aggeedabay ayaynne baawa. 14 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'yaasakko yiide, «Ha asatuu waageeddino? Untunttu hak'appe yeeddino?» yaagiide oochcheedda. Hizk'k'yaase, «Untunttu taakko haakko gadiyaappe, Baablooneppe yeeddino» yaageedda. 15 Isiyaasi k'aykka, «Untunttu ne son ayaa ayaa be'eeddino?» yaageedda. Hizk'k'yaase, «Untunttu ta son de'iyaa ubbabaa be'eeddino; ta miishshaa minjiyyaa gollen de'iyabaappe taani untuntta bessabeennabay ayaynne baawa» yaageedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Hizk'k'yaasa, «Med'ina Goday giyaawaa sisa. 17 Med'inaa Goday hawaadan yaagee: «Ne kaatiyaa gollen de'iyabay ubbabaynne ne mayza aawotuu hachche gakkanaw shiishsheeddabay ubbabay mule omoodettiide, Baabloone gadiyaa baana gallassatuu yaana; aappe ayaynne attena. 18 K'ay new yelettanawaa, ne ashonne suutsanne gidiyaa ne attuma zaratuwaappekka omoodettiide baana; Baabloone kaatiyaa gollen goyretiide ootsana» yaagee» yaageedda. 19 Hizk'k'yaase zaariide, «Neeni odeedda Med'ina Godaa k'aalay lo" a» yaageedda. Ayaw gooppe, Hizk'k'yaase, «Taani de'eedda laysan saruunne woppay de'anawaa gidennee» yaagiide k'oppeedda. 20 Hizk'k'yaase haneedda harabay, Aa minotetsaynne haatsaa zeeriide, biittaa gidduwaanna

waaruwaan katamaa I gelisseeddabay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 21 Hizk'k'yaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa koshiyan Aa na'ay Minaase kaateteedda.

21 Minaase kaatetiyya wode laysay aw tammanne laa''aa; I Yersaalamen ishatamanne ichcheshu laysaa kaateteedda. Aa aati suntsay Hefis's'iibo. 2 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaa de'uwaa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, Minaase Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. 3 Aa aawuu Hizk'k'yaase laaleedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa I zaaretsiide kees's'eedda; Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi ootseeddawaadan, Ba'aala giyaa s'oossaw yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaa med'd'eedda. K'ay saluwaa s'oolintetoo ubbawukka goynneeddanne untunttoo ootseedda. 4 Med'ina Goday kase, «Taani ta suntsaa Yersaalamen s'eesissana» yaagi wotseedda Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan hara s'oossatoo yarshshiyaa sa'aa giigisseedda. 5 Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa laa''u dabaabatuwaan saluwaa s'oolintetoo ubbaw yarshshiyaa sa'aa giigisseedda. 6 Bare yeleedda na'aa taman s'uuggiide yarshsheedda. I bare huup'iyawukka bitiyaawaanne muruniyaawaa gidide, shareechchotuwaanne moytilliyaa haasayissiyaawanta zoriyaa oochcheedda. Med'ina Godaa sintsan daro iitabaa ootsiidde, Aa hank'k'etseedda. 7 Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa, masetti kesseeddawaa ahiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa giddon esseedda. He Geeshsha Gollii, Med'ina Goday Daawitanne Aa na'aa Solomona, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa giddoppe taani dooreedda ha Geeshsha Golliyaanne Yersaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana. 8 Israa'eeliyaa asaa taani azazeedda azazuwaa ubbaanne ta k'oomay Muse untunttoo immeedda higgiiyaa ubbaa naagiide ootsooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immeedda gadiyaappe untuntta dentsaade toyilaykke» yaageedda. 9 Shin Asay sisennan is's'eedda. Med'ina Godaa Israa'eeliyaa asaa sintsaappe d'ayseedda gade asaawaappekka aad'd'iyaa iitaa ootsana mala, Minaase untuntta baletseedda. 10 Med'ina Goday timbbiyyaa odiyaa bare k'oomatuwaa baggana hawaadan yaageedda; 11 «Yihudaa Kaatii Minaase ha tuna kiitaa ootseedda; bareppe kase de'eedda Amooore asaa ubbaa nagaraappekka aad'd'iyaa iitaa ootseedda; Yihudaa asaa bare med'd'eedda eek'aa misiliyaw goynniisiide, nagaraa oosisseedda. I hewaa ootseedda diraw, 12 taani Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagay; <Sisiyaa asaa ubbaa haytsaw iitiyaa bashshaa taani

Yersaalame bollanne Yihudaa bolla ahana hanay. 13 Taani Samaariyaa bolla goochcheedda wodoruwa, Yersaalame bolla goochchana; Akaaba soy asaa bolla yeddeedda tumbbiyaakka, Yersaalame bolla yeddana. Itti Asay keriyaa k'uc'ci guufantsiide melissiyaawaadan, taani Yersaalame k'uc'caade gufantsana. 14 Ta laatatuwaappe atteeddawanta taani olana; taani untunttu untunttu morkkatuwaa kushiyan aatsaade immana. Untunttu morkketuu ubbay untuntta oyk'k'anne bonk'k'ana. 15 Untunttu mayza aawotuu Gibs'eppe kesooeppe doommi, hachche gakkanaw, untunttu ta sintsan iitabaa ootseedda dirawunne taana hank'k'etseedda diraw, taani hawaadan ootsana» yaagay» yaageedda. 16 Minaase Yihudaa asaa Med'ina Godaa sintsan nagaraa oosisseeddawaa bollakka gujjiide, s'illo asaa wod'eedda; Yersaalamen ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, suutsaa kuntseedda. 17 Minaase haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayanne I ootseedda nagaraabay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 18 Minaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; yaatiide bare golliyaa matan de'iyaa Uuza Ataakiltiyyaa sa'aa giyaa sa'aan moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Amooone kaateteedda. 19 Amooone kaatetiyya wode, laysay aw laatamanne laa''aa; I Yersaalamen laa''u laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Mashulemeeto; iza Yaas'iba kataman de'iyaa Haruus'a naatto. 20 Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, Amoonikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. 21 I bare aawuu hametteedda ogiyaan ubbaan hametteedda; bare aawuu ootseedda eek'atoo ikka ootseeddanne untunttoo goynneedda. 22 Med'ina Godaa, bare mayza aawotuwa Med'ina Godaa aggi basheedda; Med'ina Godaa ogiyaankka I hamettiibeenaa. 23 Amoonaa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino. 24 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amoonaa bolla mak'etteedda ubbatuwaa wod'eeddino. Amoonaa kotan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeeddino. 25 Amooone haneedda harabayanne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 26 Amooone Uuza Ataakiltiyyaa sa'aa giyaa sa'aan de'iyaa bare duufuwaan moogetteedda; Aa kotan Aa na'ay Iyoosiyaase kaateteedda.

22 Iyoosiyaase kaatetiyya wode, laysay aw hospuna; I Yersaalamen hattamanne itti laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yidiido; Iza Bos'ik'aata giyaa kataman de'iyaa Adaaya naatto. 2 Iyoosiyaase Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha haddirssa geenan bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan ubbaan hametteedda. 3 Kaatii Iyoosiyaase bare kaateteedda

tammanne hospuntsa laysan, Mashulaama na'aa na'aa, As'aaliyaa na'aa, waanna s'aafiyaa Saafaana Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya hawaadan yaagiide kiitteedda; 4 «Asay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya ahina, Geeshsha Golliyya penggiyaa naagiyaawantuu asaappe shiishsheedda shaluwaa paydanaadan, k'eesatuwaa ubbatu waa kaappuwaa Hilk'kiyaakko ba. 5 K'eesiyaa ubbatu waa kaappuu miishshaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya ooratsisiyaa kaappatoo immana mala oda. Untuntukka Geeshsha Golliyya ooratsiyaa oosanchchattoo, 6 anas'etoo gimbbiyaawantoonne shuchchaa massiyaawantoo c'iggiino. K'ay Geeshsha Golliyya ooratsanaw, mitsaanne k'oo'etteedda shuchchaa shammiyaawantoo c'iggiino. 7 He kiitaa wochchiyaawantuu ammanettiyyaa asaa gidiyaa diraw, untuntuu kushiyan geleeedda miishshan ayaa ayaa ootseeddentto, untuntuu oochchanaw koshshenna» yaageedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatu waa kaappuu Hilk'k'ii waanna s'aafiyaa Saafaana, «Higgiyaa Mas'aafaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan demmaad» yaageedda. Mas'aafaa Saafaanaw immeedda; Saafaani akkiide nabbabeedda. 9 Waanna s'aafii Saafaani kaatiyaakko simmi biide, «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaa ne oosanchchattuu wurssi akkiide, Geeshsha Golliyya ooratsisiyaa kaappatoo immeeddino» yaagiide odeedda. 10 K'aykka waanna s'afii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hilk'k'ii taw mas'aafaa immeedda» yaagiide kaatiyaa sintsan he mas'aafaa nabbabeedda. 11 Kaatii Higgiyaa mas'aafan de'iyaa k'aalaa siseedda wode, kayyottiidde bare mayuwaa peed'eedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, kaatii k'eesiyaa Hilk'kiyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama, Mikaaya na'aa Akiboora, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa Asaaya hawaadan yaagiide azazeedda; 13 «Biite; ta diraw, ha asaa dirawunne Yihudaa ubbaa diraw, ha betteedda mas'aafaa k'aalaawaa ane Med'ina Godaa oochchite. Ayaw gooppe, nuw s'aafetteedda ubbabaa ootsanaw, nu mayza aawotuu ha mas'aafaa k'aalaw azazetibeena diraw, nu bolla suulleedda Med'ina Godaa hank'kuu loytisi dara» yaageedda. 14 K'eesii Hilk'k'ii, Ahik'aami, Akiboori, Saafaaninne Asaayi timbbitiyaa odiiyaa Hulddo giyya mishiratto oochchanaw beeddino. Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa na'aa, Geeshsha Golliyya mayuwaa naagiyya Shaaluuma mishiratto. Aa Yerusaalamen laa'entso shuchchaan de'aw. He beedda asatuu izina haasayeeddino. 15 Huldda untuntta, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Hinttena taakko kiitteedda bitaniyaw odite yaagee.» 16 Med'ina Goday hawaadan yaagee; <Be'ite, Yihudaa kaatii nabbabeedda mas'aafan s'aafetteedda

iita k'aalaa ubbaa taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana hanay. 17 Untuntuu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeeddino; yaatiide untuntuu barenttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'k'etseeddino. Hewaa diraw, ta hank'k'uu ha sa'aa bolla ees's'i kesseedda; to'anaw danddayenna» yaagee. 18 «Med'ina Godaa oochchanaw hinttentta kiitteedda kaatiyaa hawaadan yaagite; <Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaa hawaadan yaagee; > 19 Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla, <Taani hinttentta d'ayssananne bayzza kessana» gaade haasayeeddawaa neeni siseedda wode, ne wozanay shuggina, Med'inaa Godaa sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa sisaad yaagee Med'inaa Goday. 20 Hewaa diraw, taani neena saruwaan ne mayzzan gatsana; neeni saro mogettana. Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne ayfii be'enna yaagee yaagite» yaagaaddu. Hewaappe guyye untuntuu biide, ha haasayetteeddabaa kaatiyaw odeeddino.

23 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Iyoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne Yerusaalame c'imatuwaa ubbaa I shiishsheedda. 2 Kaatii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay, Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay, k'eesatuunne timbbitiyaa odiiyaawantuu, guutsaappe wogaa gakkanaw, Asay ubbay aanana ittippe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya pude kesseeddino. Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe beetteedda K'aalaa c'aak'uwa Mas'aafaa K'aalaa ubbaa kaatii untuntuu sisishshin nabbabeedda. 3 Hewaappe guyyiyaan, kaatii tuussaa matan ek'kiide, untuntuu Med'ina Godaa ogiyaan hamettanawunne, Aa higgiyaa, Aa wogaanne Aa azazuwaa bare kumentsaa wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha mas'aafan s'aafetteedda c'aak'k'uwaadan ootsanaw Med'inaa Godaa sintsan geppeedda. Yaatina Asay ubbaykka c'aak'uwa naaganaw geppeedda. 4 Hewaappe guyyiyaan, kaatii k'eesatuwaa ubbatu waa kaappuwaa Hilk'kiyaa, aappe garssanna de'iyaa k'eesetuwaanne penggiyaa naagiyaawantaa Ba'alaw, Asheeronne saluwaa s'oollintetoo goynnaw giigisseedda miishshatuwaa ubbaa Med'inaa Godaa Geeshsha golliyaappe kessanaadan azazeedda. Kaatii hewantaa Yerusaalameppe gas'aa kessiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda; bidintsaa Beetele afeedda. 5 Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa d'ok'k'a gishuwaan ubbaan is'aanaa c'uwayanaadan Yihudaa kaatetuu suntseedda d'amaashatuwaa k'eesetu waa

ubbaa oosuwaappe kaseedda. Ba'aalaw, awaaw, aginaw, s'oolintettoonne saluwaan de'iyaa hara med'etattoo is'aanaa c'uwaiyaawantta ubbaa diggeedda. 6 Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe akkiide, Yersaalame katamaappe gas'aa kessiide, K'ediroona Zanggaaraa afeedda. Hewaappe kaala yaan s'uuggeeddawaa liik'issi gaac'c'iide, d'iile kaseedda. Yaatiide he baana gade asaa makkaannaa bolla laaleedda. 7 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон goynno woga ootsiide, attuma asatuu attuma asatuwaana shaarmus'ettiyya golliyaa kinchcheedda; he golletuwaan mac'c'a Asay Asheero giyaa s'oossatiw gaaridduwaa suk'k'ee. 8 Iyoosiyaase k'eesetuwaa ubbaa Yihudaa katamatuwaappe aheedda; kase k'eesatuu is'aanaa c'uwayeedda d'ok'k'a sa'aa, Gebaa'appe biide Berssaabehe gakkana de'iyaa goynniyaa sa'atuwaakka k'ok'k'ofeedda. 9 D'ok'k'a sa'aa k'eesatuu Yersaalame Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa pude yiikkino; shin untunttu hara k'eesetuwaana ittipe irshshu gelibeenna ukitsaa miino. 10 Kaatii Iyoosiyaase Hinnooma Zanggaaraan de'iyaa Toofeeta geetettiyya yarshshuwa sa'aa tunisseeedda. Yaatiide Molooka giyaa s'oossaw itti asayenne bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taman yarshshenaadan diggeedda. 11 Yihudaa kaatetuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaan awaaw dummayi wotseeedda paratuwaa diggeedda. Awa paratuu Naataani-Meleka giyaa kaappuwaa kifiliyaa matan de'iyaa dabaaban de'iino. Hewaappe guyyiyaan, awaaw dummayi wotseeedda paraa gaaretuwaa Iyoosiyaase taman s'uuggeedda. 12 Akaaza golliyaa pook'iyaa bollan Yihudaa kaatetuu giigisseeedda yarshshuwa sa'atuwaanne Minaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaw de'iyaa laa'u dabaabatuwaa gidдон giigisseeedda yarshshiyaa sa'atuwaa Kaatii Iyoosiyaase kinchcheedda. Untuntta he saappe diggiide kinchchereetseeedda; suuppaa K'ediroona zanggaaraan oleedda. 13 K'aykka kaatii Yersaalame katamaappe away doliyaa baggana Dabire Zayite geetettiyya deriyaappe gedissa baggan de'iyaa Tunatetsaa D'ok'k'a Deriyaa. He d'ok'k'a sa'atuu Israa'eeliyaa Kaatii Solomone Sidoonatuwaa s'oossatti Astaarootiw, Moo'aabatuwaa s'oossaa Kaamooshawunne, Amoonatuwaa s'oossaa Molookaw, he tuna s'oossattoo goynnanaw giigisseeedda d'ok'k'a sa'aa. 14 Kaatii Iyoosiyaase goynniyaa shuchchaa tuussatuwaakka mentsereetsiide, Aseero geetettiyya s'oossatti misiletuwaakka k'ans's'ereetseeedda. Yaatiide untunttu ek'keedda koshiyan hayk'keedda

asaa mek'etsaa kuntseeedda. 15 K'ay Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosisseeedda Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Beeteelen d'ok'k'a sa'aan giigisseeedda yarshshiyaa sa'aa Kaatii Iyoosiyaase kinchcheedda. He yarshshiyaa sa'aa shuchchatuwaakka mentsereetsiide, d'iile kaseedda; Asheeri misiliyaakka s'uuggeedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, Iyoosiyaase yuushshuwa s'eelliide, deriyaa gas'aan de'iyaa mooguwa gonggoluwaa be'eedda; mek'etsatuwaa gonggoluwaa kessiide, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide, taman s'uuggeedda. Yaatiide yarshshiyaa sa'aa tunisseeedda. Hewe haneeddawe Med'ina Godaa Asay kase awaayeedda Med'ina Godaa K'aalaa maarana. 17 Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Ha beettiyaawe O duufee?» yaagiide oochcheedda. Beetele katamaa asatuu, «Yihudaappe yiide, Beetele yarshshiyaa sa'aa bolla ha'i neeni ootsa simmiyaawe polettanaawaa kasetiide odeedda Med'ina Godaa asaa duufuwaa» yaagiide odeeddino. 18 Kaatii, «Aggi bashite; itti asayenne Aa mek'etsaa saappe k'aatsoppo» yaageedda. Hewaa diraw, Samaariyaappe yeedda timbbitiyaa odiyaa bitaniyaa mek'etsaanna ittipe Aa mek'etsaa bochchennan aggi basheeddino. 19 Israa'eeliyaa kaatetuu Samaariyaa katamatuwaan oosissiide, Med'ina Godaa hank'etseeedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa Iyoosiyaase diggeedda; Beeteelen ootseeddawaadan, untunttakka ootseeedda. 20 I he d'ok'k'a gishuwaan ootsiyaa k'eesetuwaa ubbaa yarshshiyaa sa'aa bolla wod'eedda; k'ay he yarshshiyaa sa'aa bolla asaa mek'etsaa s'uuggeedda. Hewaa ubbaa ootsiide, Yersaalame simmeedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, kaatii asaa ubbaa, «Ha K'aalaa c'aak'uwa mas'aafan s'aafetteeddawaadan Med'ina Godaw hinttenttu S'oossaw Paasigaa Baalaa bonchchite» yaagiide azazeedda. 22 Israa'eeliyaa mooddiyaa daannatu wodiyaappe doommiide, Israa'eeliyaa kaatetuwa wodiyaaninne Yihudaa kaatetuwa wodiyaan ubbaan hawaa mala Paasigaa Baalay ubbakka bonchchetti erenna. 23 Shin Kaatii Iyoosiyaase kaateteedda tammanne hospunta laysan Yersaalame kataman Med'ina Godaa bonchchanaw ha Paasigaa Baalay Med'ina Godaw bonchcheteedda. 24 K'ay k'eesatuwaa ubbaa kaappuu Hiik'k'ii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan beetteedda mas'aafan s'aafetteedda higgiiyaa k'aalaa minisanaadan, iita ayaanaa s'eesiyaawanttanne shareechchatuwaa, soy giddo eek'aa misiletuwaa, eek'aa miishshatuwaanne Yihudaa biitaaninne Yersaalame kataman beetteedda hara sheneyiyaabatuwaa ubbaa Iyoosiyaase d'aysseeedda. 25 Muse higgiiyaadan bare kumentsaa wozanaan, bare kumentsaa shemppuwaaninne, bare kumentsaa wolk'k'an Med'ina Godaakko simmeeddaban Iyoosiyaasa mala

kaatii, aappe kase gidiina, aappe guyye gidina, ubbakka denddibeenna. 26 Gidoopenne Minaase Med'ina Godaa hank'ketsanaw ootseedda iita oosuwa ubbaa diraw, Med'ina Goday Yihudaa bolla hank'k'etteedda bare hank'k'uwaa tamay simmibeenna. 27 Hewaa diraw Med'ina Goday, «Taani Israa'eeliyaa ta sintsaappe diggeeddawaadan, Yihudaakka ta sintsaappe diggana; taani dooreedda katamaa, Yersaalamenne taani, «Ta suntsay hawaan de'ana» geedda ha Geeshsha Golliiyaa diggana» yaageedda. 28 Iyoosiyaase haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 29 Iyoosiyaasa wode Gibs'e Kaatii Nakoy, Asoore biittaa kaatiyaa olan ek'k'anaw Efiraas'iisa Shaafaa beedda. Kaatii Iyoosiyaase aanana olettanaw bare olanchchatuwwa akkiide kesseedda; shin Kaatii Nakoy aanana Magidon gaketide, Aa wod'eedda. 30 Aa k'oomatuu Aa anhaa paraa gaariyan wotsiide, Magidoppe Yersaalame aheeddino; Aa duufuwaan Aa moogeeddino. Hewaappe guyyiyaan, he biittaa asatuu Iyoosiyaasa na'aa Iyo'akaaza dooreeddino; Aa aawuwaa kotan Aa okkiide kaateyeeddino. 31 Iyo'akaazi kaatetiyya wode, laysay aw laatamanne heezza; I Yersaalamen heezzu aginaa kaateteedda. Aa daay suntsay Hamus'aalo; iza Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto. 32 Bare mayza aawotuu ootseeddawaadan, Iyo'akaazi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. 33 Iyo'akaazi Yersaalamen kaatetennaadan Gibs'e Kaatii Nakoy Hamaata geetetiyya gadiyaan Ribila giyaa saan Aa k'achcheeda. Heezzu sha"anne oyduu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraanne hattamanne oydu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Yihudaa asaa giirisseedda. 34 Kaatiyaa Nakoy Iyoosiyaasa na'aa Eliyaak'iima Aa aawuwaa kotan kaateyeedda; yaatiide Aa suntsaa Iyo'aak'eema yaagiide laammeedda. Shin Iyo'akaaza Gibs'e afeedda; Iyo'akaazi yaan hayk'k'eedda. 35 Yaatina Iyo'aak'eemi Kaatii Nakoy oochcheedda giiraa biraanne work'k'anne aw immeedda. He giiraa c'igganaw Yo'aak'eemi he biittaa Asay demmiyaa keeshshaa biraappenne work'k'aappe giiraa shiishsheedda. 36 Iyo'aak'eemi kaatetiyya wode laysay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne itti laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Zabddo; Iza Ruuma kataman de'iyaa Padaaya naatto. 37 Iyo'aak'eemi bare mayza aawotuu ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

24 Iyo'aak'eema wode Baabloone biittaa Kaatiyaa Naabukadanas'oore Yihudaa bolla woraajjeedda. Yaatina Iyo'aak'eemi aw heezzu laysaa moodetteedda.

Hewaappe guyyiyaan zaariide, Naabukadanas'oora bolla makkaleedda. 2 Med'ina Goday Baabloone biittaa c'uguwaa, Sooriyaa biittaa c'uguwaa, Moo'aabe biittaa c'uguwaanne Amoonaa biittaa c'uguwaa Iyo'aak'eema bolla yeddeedda; timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuwwa baggana Med'ina Goday kase haasayeeddawaadan, Yihudaa biittaa bayzzanaadan hawantta yeddeedda. 3 Kaatii Minaase ootseedda nagaraa ubbaa diraw, k'ay s'illo asaa suutsaa I gussiide, Yersaalamen kunteedda diraw, Med'ina Goday Yihudaa asaa bare sintsaappe digganaw ha bashshaa yeddeedda; Med'ina Goday Minaasew he nagaraa atto gaanaw koyyibeenna. 5 Iyo'aak'eemi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 6 Iyo'aak'eemi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeeedda. Aa kotan Aa na'ay Ikoniyaane kaateteedda. 7 Gibs'e biittaa kaatii laa'entso bare gadiyaappe denddiide, olaw yibeenna; ayaw gooppe, Gibs'e Shaafaappe doommiide, biide Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw, Gibs'e kaatii mooddeedda biittaa ubbaa Baabloone kaatii aki diggeedda. 8 Yo'aakiine kaatetiyya wode laysay aw tammanne hospuna; Yo'aakiine Yersaalamen heezzu aginaa kaateteedda. Aa daay suntsay Nehushtta; Iza Yersaalamiyaa Elnaataana naatto. 9 Yo'aakiine bare aawuu ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. 10 He wode Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oora olanchchatuu Yersaalame yiide, katamaa dooddi wotseeddino. 11 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore he katamaa yeedda. 12 Yihudaa Kaatii Yo'aakiine, Aa daaya, Aa k'oomatuu, Aa kaappatuunne kaatiyaa golliiyaa oosanchchatuu ubbatuu Baabloone kaatiyaw kushiyya immeeddino. Yo'aakiine kaateteedda hospunnisa laysan, Baabloone kaatii Yo'aakiina k'achcheeda. 13 Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa mas'uwaa ubbaa he saappe dentsiide afeedda. Med'ina Goday kase haasayeeddawaadan Kaatii Solomone Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan giigisseedda work'k'aa miishshatuwwa ubbaa Baabloone kaatii k'ans's'ereetseedda. 14 Naabukadanas'oore Yersaalame asaa, kaappatuwwa ubbaa, olanchchatuwwa ubbaa, kushiyya hiillanchchatuwwa ubbaanne birataa k'os's'iyaa wantta ubbaa, mule tammu sha"a asaa, Yersaalameppe omoodiide afeedda; biittan hiyyeesaa asaa s'alalay atteedda. 15 Naabukadanas'oore Yo'aakiina omoodiide, Baabloone afeedda; aanana kaatato Aa daayo, Aa machchatuwwa, Aa oosanchchatuwaanne biittan de'iyaa wolk'k'aama asaa ubbaa akkiide beedda. 16 He asaappe laappun sha"atuu olanchchatuwwa; itti sha"a asatuu dumma dumma kushiyya hiillanchchatuwwa; untunttu

ubbayka minanne olaa olettanaw danddayiyaawantta. I he ubbatuwaa Baabloona afeedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Baabloone kaatii Yo'aakiina Kotan Aa aawuwaa ishaa Mataaniyaa kaateyeedda. Aa suntsaa Sedek'iyaasa yaagiide laammeedda. 18 Sedek'k'iyaasi kaatetiyya wode, laysay aw laatamanne itta; Yersaalamen I tammanne itti laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Hamus'aalo; iza Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto. 19 Iyo'aak'eemi ootseeddawaadan, Sedek'iyaasikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. 20 Med'ina Goday hank'k'etteedda diraw, Yersaalame asaa bollanne Yihudaa asaa bolla hawe haneedda; wurssetsan untuntta I bare sintsaappe diggeedda. Sedek'iyaasi Baabloone kaatiyaa bolla makkaleedda.

25 Sedek'iyaasi kaateteedda udduppuntsa laytsi, tammantsa aginaan, tammantsa gallassi, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore bare olanchchatuwaa ubbaa akkiide yiide, Yersaalame doodeedda. Aa yuushshuwanka biittaa keelaa direedda. 2 Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsiyaa laytsaa gakkanaw, katamay dooddettiide gam"eedda. 3 Hewaa gaasuwaan biittan koshay suullina, he laytsi oyddentso aginaan, udduppuntsa gallasan he gadiyaa asaw miyaabay d'ayeedda. 4 Yaan de'ishshin katamaa yuushshuwaa gimbbii itti baggana koletteedda. Baabloone Asay katamaa yuuyyi aad'd'iide naagooppekka, Yihudaa kaatiyaa olanchchatuu mule ubbay k'amma kaatiyaa ataakiltiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwaan ittippe gatsiyaa penggiyaanna kesiide bak'atteedino. Untunttu Araba diilbaakko simmiide beeddino; 5 shin Baabloone olanchchatuu kaatiyaa yederssiide, Yaarikko dembbaa gatsiidde oyk'k'eeddino. Aa olanchchatuu ubbay aappe shaakettiide laaletteeddino. 6 Hewaappe guyyiyaan, untunttu Aa Ribila kataman de'iyaa Naabukadanas'oorakko afeedino. Baabloone kaatii yaan Sedek'iyaasa bolla pirddeedda. 7 Sedek'iyaasa naanaa Sedek'iyaasi s'eellishin wod'eeddino. Hewaappe guyyiyaan, Aa ayfetuwaan wooc'i kessiide, sanssalatan Aa k'achcheeddinno; yaatiide Baabloone gadiyaa akkiide afeedino. 8 Naabukadanas'oore Baabloonon kaateteedda tammanne udduppuntsa laytsi, ichcheshantsa aginaan, laappuntsa gallassi kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Yersaalame geleeedda. 9 Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa, kaatiyaa golliyaanne Yersaalamen de'iyaa golliiyaa ubbaa s'uuggeedda; wolk'k'aama golliiyaa giyyaa golliiyaa ubbaa eetsi wursseedda. 10 Baabloone olanchchatuu ubbay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa azazuwaan Yersaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaa

gimbbiyaa ubbaa koleeddino. 11 Naabuzaradaani kataman atteeda asatuwaanne Yihudaan atteeda asatuwaa, kaddiide Baabloone olanchchatuwaan gaketeeedda asatuwaanakka ubbaa oyk'k'iide, omoodoo afeedda. 12 Shin Naabuzaradaani wurssetsa hiyyeesatuwaappe amareedawantta woyniyaa turaa tokkanaadaaninne gadiyaa goshanaadan Yihudaan ashsheeda. 13 Baabloone asatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa nahaasiyaappe med'd'eedda tuussatuwaa, miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuwaanne Abbaa Saaniyaa mentseretseeddino; nahaasiyaa ubbaa Baabloone afeedino. 14 Hewaadankka k'ay keretuwaan, akaafatuwaa, s'omppiyaa shaluwaa s'eeraa pittiyaabatuwaa, c'ilppatuwaanne yarshshiyaa wode go'ettiyaa nahaasiyaa miishshatuwaa ubbaa akkiide afeedino. 15 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani muruta biraappenne muruta work'k'aappe med'etteedda tamaa kaashiyaa shaatatuwaakka kuyis'arotuwaakka ubbaa akkiide afeedda. 16 Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oosettiyaabattoo med'd'eedda laa"u tuussatuu, Abbaa Saynniinne gaaretuu med'etteedda nahaasiyaa biratay miizaanan likkanaw danddayetennawaa keeshshaa dara. 17 Laa"u tuussatuu itti mala gidiide, ittuwaa ittuwaa geesay tammanne hospupun wad'aa; k'ay itti itti tuussaa huup'iyaa de'iyaa gumbbotuu heezzu wad'aa adussa. He gumbbotuwaa yuushshuu nahaasiyaa k'as'ik'allotuwaaninne nahaasiyaappe med'd'eedda roomaanne geetetiyya teeraa misiletuwaan alleek'k'etti utteedda. 18 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'eesatuwaa ubbatuwaan kaappuu Saraaya, aappe kaaliyaa k'eesiyaa S'afaaniyaanne penggiyaa naagiyaan hara heezzu asatuwaa oyk'k'eedda. 19 K'ay he wode gakkanaw, kataman de'iyaa asaappe Yihudaa olaa gadaawaa, kaatiyaa zoriyaawantuppe ichcheshu asatuwaa, olaa gadaawaa s'aafiyaa, hewenne olanchchatuwaa asaa giddoppe k'oriide kessiyaawaanne hara usuppun tammu wolk'k'aama asatuwaa afeedda. 20 Kaappuu Naabuzaradaani untunttu ubbaa akkiide, Baabloone kaatiyaakko Ribila katamaa afeedda. 21 Yan Ribila kataman, Hamaata gadiyaan Baabloone kaatii untuntta ubbaa wod'iseedda. Hewaadan haniide, Yihudaa Asay bare gadiyaappe omoodetti denddiide beedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oore Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gedaaliyaa, Baabloone beennan Yihudaan atteeda asaa mooddiyaa kaappuwaa ootsiide suntseedda. 23 Kushiyaan immibeenna Yihudaa olaa gadaawatuunne olanchchatuu hewaa sisiide, Misipp'an de'iyaa Gedaliyaan biide gaketeeeddino. He gadaawatuu Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela, K'aareeha na'aa

Yohanaana, Nas'oofa katamaappe yeedda Taanihumeeta na'aa Saraayanne Maa'ikappe yeedda itti bitaniyaa na'aa Yazaaniyaa. **24** Gedaalii untunttoonni untuntu olanchchatoo c'aak'kiide, hawaadan yaageedda; «Hawanttoo Baabloone kaappattoo yayyoppite. Ha gadiyaan de'ite; yaatiide Baabloone kaatiyaw moodetite. Yaatooppe mule ubbabay hintew lo"aa gidanawaa» yaageedda. **25** Shin laappuntsa aginaan kaatiyaa zariyaa gideedda Elishamaa'a na'aa Nataaniyaa na'ay Isimaa'eele tammu asaana Mis'ip'p'a biide, Gedaaliyaanne aanana de'iyaa Yihudaa asaanne Baabloone asaa ubbaa wod'eedda. **26** Hewaappe guyyiyaan, Baabloone asaw yayyiide, Yihudaa asay, k'eeray wogay attenan, olaa gadaawatuwaanakka ubbay Gibs'e gadiyaa bak'atteedino. **27** Ewiili-Marodaaki kaateteedda laytsi Yihudaa Kaatiyaa Ikkoniyaana k'ashuwaappe biliide maareedda. Hewe haneeddawe Ikkoniyaane omoodetti k'ashettiide beedda hattamanne laappuntsa laytsi, tammanne laa"entsa aginaan, laatamanne laappuntsa gallassaana. **28** Ewiili-Marodaaki Ikkoniyaanana mal"o k'aalaa haasayiide, Baabloonon omooduwaan de'iyaa hara kaatetuwaa ubbaappe aatsiide, Aa bonchcheedda. **29** Hewaa diraw, Ikkoniyaane k'asho gollen mayyeedda mayuwaa laammeedda. I atteeda bare de'uwaa laysaa ubbaan kaatiyaa maaddaappe meedda. **30** Hachche hachche aw koshshiyaawaa ubbaa Baabloone kaatii immeedda.

1 Oduwaa

1 Addaame Seeta yeleedda; Seete Heenoosa yeleedda; Heenoosi K'aynaana yeleedda; **2** K'aynaani Malaali'eela yeleedda; Malaali'eeli Yaareedda yeleedda; **3** Yaareed Heenooka yeleedda; Heenooki Maatusaala yeleedda; Maatusaali Laameeka yeleedda; **4** Laameeki Noha yeleedda. Nohe Seema, Kaamanne Yaafeeta yeleedda. **5** Yaafeeta attuma naanay Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala, Meshekanne Tiiraasa. **6** Goomera attuma naanay Ashkkanaaza, Riifaatanne Togarmma. **7** Yaawaana attuma naanay Eliisha, Tarsseesa, Kitiimanne Rooda. **8** Kaama attuma naanay Kuusha, Mis'irayma, Puus'anne Kanaana. **9** Kuusha attuma naanay Saaba, Hawiila, Saabita, Raa'imanne Sabttaka. Raa'ima attuma naanay Saabanne Dadaana. **10** K'ay Kuushi Naamiruuda yeleedda. Naamiruudi sa'aan wolk'kaama olanchchaa gideedda. **11** Mis'iraymi Ludeta, Anaameta, Lahaabeta, Nafttuuheta, **12** Patiroosata, Kaasiluhetanne Piliss's'eema zeretsaa yeleedda Kafttooreta yeleedda. **13** Kanaane bayira na'aa Sidoonanne Aa teefa Heeta yeleedda; **14** k'ay Kanaane Yaabuusatuwa, Amooretuwaa, Gerggeesetuwa, **15** Hiiwetuwaa, Ark'k'eta, Siinata, **16** Ariwaadeta, S'amaaretanne Hamaatata yeleedda. **17** Seema attuma naanay Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luuda, Araama, Uus'a, Huula, Geteeranne Mesheka. **18** Arifaakisaadi Shelaaha yeleedda; Shelaahi Eboora yeleedda. **19** Eboori laa'u naanaa yeleedda; ittuu yeletteedda wode sa'ay shaakettedda diraw, Aa suntsay Peeleega geetteedda; Aa ishaa suntsay Yok'is'aana. **20** Yok'is'aani Almmodaada, Sheleefa, Has'armmaaweta, Yeraaha, **21** Hadoraama, Uzaala, Diik'ila, **22** Eebaala, Abimaa'eela, Saaba, **23** Ofiira, Hawiilanne Yobaaba yeleedda. Hawanttu ubbatuu Yok'is'aana zeretsaa. **24** Seemappe biide, Abrahaama gakkanaw de'iyaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa: Seema, Arifaakisaada, Shelaaha, **25** Eboora, Peeleega, Raa'a, **26** Saruuga, Naakoora, Taaranne **27** Abrahaama geetteetide s'eessetiyyaa Abraama. **28** Abrahaama attuma naanay Yisaak'anne Isimaa'eela. **29** Untunttu yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Isimaa'eela bayiray Nabaayoota; hewaappe simmina K'eedaare, Adibi'eeli, Mibssaami, **30** Mishimaa'i, Duumi, Maasi, Hadaadi, Teemi, **31** Yis'uri, Naafiishinne K'eedimi yeletteeddino. Hawanttu Isimaa'eela naanaa. **32** Abrahaama k'oomatuu K'as'uri attuma naanay Ziimiraana, Yok'ishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaak'anne Shuha. Yok'ishaana attuma naanay Saabanne Dadaana. **33** Midiyaama attuma naanay Eefa, Efeera, Hanooka, Abiidaa'anne Elddaa'a.

Hawanttu ubbatuu K'as'uri zeretsaa. **34** Abrahaame Yisaak'a yeleedda. Yisaak'a attuma naanay Eesaanne Israa'eeliyaa. **35** Eesaa attuma naanay Elifaaza, Ra'u'eela, Yi'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha. **36** Elifaaza attuma naanay Temaana, Omaara, S'afa, Ga'itaama, K'anaaza, Timinaa'anne Amaaleek'a. **37** Ra'u'eela attuma naanay Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa. **38** Eedooman koyro de'eedda Se'iira attuma naanay Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana, Dishoona, Es'eeranne Dishana. **39** Los'aana attuma naanay Hooranne Homaama; Los'aana michchata Timinaa'o. **40** Shobaala attuma naanay Aaliwaana, Manahaata, Eebaala, Shefanne Oonaama. S'ibaa'oona attuma naanay Aayanne Aana. **41** Aana na'ay Dishoona. Dishoona attuma naanay Hemddaana, Eshibaana, Yitiiraanne Karaana. **42** Es'eera attuma naanay Bilihaana, Za'iwaananne Ak'ana. Dishana attuma naanay Uus'anne Araana. **43** Israa'eelan ayaa kaatii kawutanappe kase Eedooma biittan kaateteedda kaatetuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Ba'oor na'ay Belaa'i kaateteedda; Aa katamaa suntsay Dinaaba. **44** Belaa'i hayk'kina, Boos'irappe yeedda Zaraaha na'ay Yobaabi Aa kotan kaateteedda. **45** Yobaabi hayk'kina, Temaana gadiyaappe yeedda Hushaami Aa kotan kaateteedda. **46** Hushaami hayk'kina, Moo'aabe gadiyaan Midiyaamatuwa s'ooneedda Badaada na'aa Hadaadi Aa kotan kaateteedda; Aa katamaa suntsay Awiita. **47** Hadaadi hayk'kina, Maasireek'appe yeedda Saamili Aa kotan kaateteedda. **48** Saamili hayk'kina, shaafaa matan de'iyaa Rahobootappe yeedda Shaa'uli Aa kotan kaateteedda. **49** Shaa'uli hayk'kina, Akiboora na'ay Ba'aalihanaani Aa kotan kaateteedda. **50** Ba'aalihanaani hayk'kina, Hadaadi Aa kotan kaateteedda; Aa katamaa suntsay Paa'a. Aa machata Mezaahaaba naatti Maas'ireedi naatto Mahes'aabi'eelo. **51** Hewaappe guyyiyaan, Hadaadi hayk'keedda. Eedooma zaratuwa kaappatuu hawantta: Timinaa'a, Aliwa, Yeteeta, **52** Oholiibaama, Eelah, Piinoona, **53** K'anaaza, Temaana, Mibs's'aara, **54** Maagidi'eelanne Iraama. Hawanttu Eedooma kaappatuwa.

2 Israa'eeliyaa attuma naanay hawantta: Roobeela, Simoona, Leewiyaa, Yihudaa, Yisaakoora, Zaabiloona, **2** Daana, Yooseefa, Biiniyaama, Nifttaaleema, Gaadanne Aaseera. **3** Kanaane Baatishu'ippe Yihuday yeleedda heezzu attuma naanay Eera, Oonaanne Sheela. Yihudaa na'ay bayiray, Eeri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda diraw, Med'inaa Goday Aa wod'eedda. **4** Yihudaa na'aa machchata Ti'imaara Yihudaw Paareesanne Zaraaha yelaaddu. Yihudaw ubbaanna ichcheshu attuma naanay de'iino. **5** Paareesa attuma naanay Hes'iroonanne Hamuula. **6** Zaraaha attuma naanay Zimira, Etaana, Hemaana, Kalkkoolanne

Darddaa'a; untuntu ubbaanna ichchesha. 7 Zaraaha zeretsaappe gideedda Karma na'ay Akaani Si'iniyaa geetetti utteedda miishshaa omooduwa akkiide, Israa'eeliyaa asaa waayisseeddawaa. 8 Etaana na'ay Azaariyaa. 9 Hes'iroone yeledda naanay Yiraahima'eela, Raamane Kaaleeba. 10 Raame Aminaadaaba yeledda. Aminaadaabe Yihudaa zaratuwaa kaappuwaa Na'asoonaa yeledda. 11 Na'asoonaa Salmoona yeledda; Salmooni Boo'eeza yeledda; 12 Boo'eeze Yoobeeda yeledda; Yoobeedi Isseyi yeledda. 13 Isseyi bare bayira na'aa Eli'aaba, laa'entso na'aa Aminaadaaba, heezzentso na'aa Shaama, 14 oyddentso na'aa Nataani'eela, ichcheshantso na'aa Raddaaya, 15 usuppunto na'aa Oos'eemanne laappuntsa na'ay Daawita yeledda. 16 Isseyi mac'c'a naanay S'aruuyonne Abigaalo. S'aruuyi naanay heezzatuu Abishaaya, Yoo'aabanne Asaaheela. 17 Abigaala Amaasa yelaaddu; Amaasa aawuu Isimaa'eeliyaa Yetera. 18 Hes'iroona na'ay Kaaleebi bare machati Azuubina, Yirii'ooto geetettiyaa naatto yeledda. Yirii'oota Yesheera, Shobaabanne Arddoonaa yelaaddu. 19 Azuuba hayk'kina, Kaaleebi Efiraato akkeedda; Efiraataa Huura yelaaddu. 20 Huuri Uura yeledda; Uri Bas'aali'eela yeledda. 21 Hes'iroone usuppun tammu laytsaappe guyyiyaan, Gala'aade aawuwaa Maakira naatto akkiide, Saguba yeledda. 22 Sagubi Yaa'iira yeledda. Yaa'iiri beni Gala'aade gadiyaan laatamanne heezzu katamatuwaa mooddeedda. 23 Shin Gashuuranne Sooriyaa kaatetuu Habooti-Yaa'iira katamatuwaa K'anaataanne aa heeratuwaa usuppun tammu katamatuwaa oletiide oyk'keeddino; yaan de'eedda Asay ubbay Gala'aade aawuwaa Maakira zariyaa. 24 Hes'iroone Kaaleeba Efiraataa giyaa saan hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Hes'iroona machata Abiyya Tak'o'a aawuwaa Ashihuura yelaaddu. 25 Hes'iroona na'aa bayiraa Yiraahima'eela na'ay bayray Raama; teefatuu Buuna, Oreena, Oos'eemanne Akiyya. 26 Yiraahima'eelaw Ataaro geetettiyaa hara machchata de'aw; Ataara Oonaama daayo. 27 Yiraahima'eela na'aa bayraa Raama naanay Ma'aas'a, Yaamiinanne Ek'eera. 28 Oonaama naanay Shammaayanne Yaade. Shammaaya naanay Nadaabanne Abishuura. 29 Abishuura machata Abihayila Ahibaananne Moliida yelaaddu. 30 Nadaaba attuma naanay Seledanne Afaayima; Seledi na'aa yelennaan hayk'keedda. 31 Afaayima na'ay Yishi'a; Yishi'a na'ay Sheeshaana; Sheeshaana na'ay Ahilaaya. 32 Shammaaya ishaa Yaade naanay Yeteranne Yoonataana; Yeteri na'aa yelennaan hayk'keedda. 33 Yoonataana naanay Peleetanne Zaaza. Hawanttu Yiraahima'eela zeretsaa. 34 Sheeshaanaw mac'c'awaappe attina, attuma naanay baawa. Sheeshaanaw Yaariha'a

geetettiyaa k'oomay Gibs'e gadiyaappe yeeddawe de'ee. 35 Sheeshaani bare k'oomaa Yaariha'aw bare mac'c'a naanatuwaappe ittinno immiina naatta Attaaya yelaaddu. 36 Attaayi Naataana yeledda; Naataani Zabaada yeledda; 37 Zabaad Efilaala yeledda; Efilaali Yoobeeda yeledda; 38 Yoobeedi Yeeha yeledda; Yeehu Azaariyaa yeledda; 39 Azaarii Helees'a yeledda; Heleesi' El'aasa yeledda; 40 El'aasi Sisimaaya yeledda; Sisimaayi Shaaluuma yeledda; 41 Shaaluumi Yik'aamiyaa yeledda; Yik'aame Elishamaa'a yeledda. 42 Yiraahima'eela ishaa Kaaleeba na'ay bayiray Meesha. Meesha na'ay Ziifa; Ziifa na'ay Mareesha; Mareesha na'ay Kebroona. 43 Kebroone naanay K'oraaha, Taappuha, Rek'eemanne Shemaa'a. 44 Shemaa'i York'k'a'aama aawuwaa Rahaama yeledda. Rek'eemi Shammaaya yeledda. 45 Shammaaya na'ay Maa'oona. Maa'ooni Beetis'uura yeledda. 46 Kaaleeba k'oomatta Eefa Haaraana, Moos'anne Gazeeza yelaaddu; Haaraani Gazeeza yeledda. 47 Yaahidaaya naanay Regeema, Yo'aataama, Geshaana, Pelees'a, Eefanne Sha'aafa. 48 Kaaleeba k'oomatta Maa'ika Shebeeranne Tirihaana yelaaddu. 49 K'aykka Maa'ika Sha'aafanne Shawa yelaaddu. Sha'aafi Madimaana yeledda. Shawi Maakibeenanne Gibaa'a yeledda. Kaaleeba naatta Aakkiso. 50 Kaaleeba naanay haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Kaaleebi bare bayra na'aa Huura bare machchatti Efiraatin yeledda. Huura naanay K'iriyaati-Yi'aariima aawuwaa Shobaala, 51 Beeteleheeme aawuwaa Salmoonanne Beeti-Gadeera aawuwaa Hareefa. 52 K'iriyaati-Yi'aariima aawuwaa Shobaala yaratu Haro'etatanne Manuhoota yaratuwaappe baggatuwaa. 53 K'iriyaati-Yi'aariima yaratu Yatirata, Puutata, Shumaatatanne Mishiraa'ata. S'or'atinne Eshttaa'oolati hawantuppe yeletteeddino. 54 Beeteleheeme aawuwaa Salmoona yaratu Nas'oofata, As'irooti-Beetayoo'aabata, Manuhoota yaratuwaappe attiyaa baggatuwaanne S'or'ata. 55 Yaabees'a kataman de'iyaa s'aafiyaawanttu yaratu k'ay Tir'ata, Shim'aatatanne Sukkata. Hawanttu Rekaabatu aawuwaa Haamatuwaappe yeletteedda K'eenata.

3 Kebroone kataman Daawite yeledda naanay; Iziraa'eeliyaa Ahino'aama yeledda Aa bayray Aminoona. K'armmeloosiyaa Abigaala yeledda Aa laa'entso na'ay Daaneela. 2 Gashuura gadiyaa Kaatiyaa Talmmaaya naatta Maa'ika yeledda Aa heezzentso na'ay Abeselooma. Haggiita yeledda Aa oyddentso na'ay Adooniyaana. 3 Abiis'aala yeledda Aa ichcheshantso na'ay Shafaas'iyaa. Aa machata Egila yeledda Aa usuppuntsa na'ay Yitira'aama. 4 Daawite he usuppun naanaa Kebroonan yeledda. Daawite Kebroonan laappun laytsanne usuppun aginaa kaateteedda.

K'ay Yerusaalamen hattamanne heezzu laysaa kaateteedda. 5 Daawite Yerusaalamen yeleedda naanay oyddatuu Ami'eela naatta Berssaaba yeleedda Shim"a, Shobaaba, Naataanne Solomona. 6 K'ay hara udduppun attuma naanay Yibihaara, Elishamaa'a, Elifelees'a, 7 Nogaaha, Nefeega, Yaafi'a, 8 Elishamaa'a, Eliyadaa'anne Elifelees'a. 9 Ha attuma naanaa ubbaa bollakka Daawitaw hara machatuwaappe yelletteedda attuma naanay de'iino; k'ay Taamaara ha attuma naanaa michchato. 10 Kaatiyaa Solomone na'ay Robi'aama; Robi'aama na'ay Abiyya; Abiyya na'ay Asaa; Asaa na'ay Yoosaafes'a; 11 Yoosaafes'a na'ay Yoraama; Yoraama na'ay Akaaziyaasa; Akaaziyaasa na'ay Yo'aasha; 12 Yo'aasha na'ay Amesiyaasa; Amesiyaasa na'ay Ooziyaana; Ooziyaana na'ay Yo'aataama; 13 Yo'aataama na'ay Akaaza; Akaaza na'ay Hizk'k'yaasa; Hizk'k'yaasa na'ay Minaasa; 14 Minaase na'ay Amoonaa; Amoonaa na'ay Yoosiyaasa. 15 Yoosiyaasa na'ay bayray Yohanaana; laa'entsuu Yo'aak'eema; heezentsuu Sedek'yaasa; oyddentsuu Shaaluuma. 16 Yo'aak'eema naanay Yo'aakiinanne Sedek'yaasa. 17 Omoodettiide Baabloone beedda Yo'aakiina attuma naanay Salaatiyaala, 18 Malkkiraama, Padaaya, Shenaas'aara, Yik'aamiyaa, Hoshamaa'anne Nadaabiyaa. 19 Padaaya attuma naanay Zarubaabeelanne Shim"a. Zarubaabeela attuma naanay Mashulaamanne Hanaaniyaa; untuntuu michchatta Shalomiito. 20 Hawanttu bolla hara ichcheshu attuma naanay Zarubaabeelaw de'iino; untuntukka Haashshuuba, Oheela, Berekiyaa, Hasaadiyaanne Yushaabi-Heseeda. 21 Hanaaniyaa attuma naanay Palaas'yaanne Yishaa'iyaa. Yishaa'iyaa na'ay Rafaaya; Rafaaya na'ay Arnaana; Arnaana na'ay Obaadiyaa; Obaadiyaa na'ay Shakaaniyaa; 22 Shakaaniyaw usuppun naanay de'ee; Shamaa'iyaa giyaa Aa na'aynne na'aa naanatu, Has's'uusha, Yigi'aala, Bariyaaha, Na'aariyaanne Shafaas'a. 23 Na'aariyaa naanay heezzatuu Eliyoo'enaaya, Hizk'k'anne Azirik'aama. 24 Eliyoo'enaaya naanay laappunatuu Hodaawiyaa, Eliyaashiba, Palaaya, Ak'k'uuba, Yohanaana, Dalaayanne Anaana.

4 Yihudaa zaratuu Paareesa, Hes'iroona, Karmma, Huuranne Shobaala. 2 Shobaala na'ay Ra'aayi Yahaata yeleedda; Yahaati Ahumaayanne Lahaada yeleedda. Hawanttu S'or'atu yratuwa. 3 Huuri bare daay Efiraatiw bayra na'aa; Huuri Beeteleheeme yeleedda. Es'aama attuma naanay Iziraa'eela, Yuushimanne Yidibaasha; untuntuu michchatta Has'ileppoono. Panu'eeli Gadoora yeleedda. Es'eeri Huusha yeleedda. Hawanttu Huura yratuwa. 5 Tak'o"aa aawuwaa Ashihuuraw Heelonne Naa'iro geetettiyaa laa"u mac'c'a asatuu de'iino. 6 Naa'ira Ahuzaama, Hefeera, Teminanne Ahashittaara Ashihuuraw

yelaaddu; hawanttu Naa'iri naanaa. 7 Heela S'eereta, S'oohaaranne Etinaana Ashihuuraw yelaaddu. 8 K'oos'i Anuuba, s'obeebanne Haruuma na'aa Ahariheela yratuwa yeleedda. 9 Yaabees'i bare ishatuwa ubbaappe aad'd'i bonchchete. Aa daaya, «Taani Aa iita yeluwaan yeleedda diraw, Aa suntsay Yaabees'a» gaade suntsaaddu. 10 Yaabees'i Israa'eeliyaa S'oossaa s'eeseide, «Abeet S'oossaw, hay taana neeni anija; ta gadiyaakka aassa. Taananna ittippe gidaa; taana sakkennaadan taana k'ohiyaabaappe neeni naaga» yaagiide woosseedda. S'oossay Aa woosaa siseedda. 11 Shuha ishay Kaluubi Mahiira yeleedda; Mahiiri Eshttoona yeleedda. 12 Eshttooni Beetiraafa, Paasehanne Tahinna yeleedda. Tahinni Iri-Nahaasha katamaa asaa yeleedda. Hawanttu Reeka gadiyaan de'eeddino. 13 K'anaaza naanay Otini'eelanne Saraaya; Otini'eela naanay Hataatanne Ma'onootaaya. 14 Ma'onootaayi Oofira yeleedda. Saraayi Yoo'aaba yeleedda. Yoo'aabe Je-Harashiima yeleedda; Kushiya Hiillanchatuwa gidiyaa asatuwa yeleedda. 15 Yifune na'aa Kaaleeba naanay Ira, Elahinne Na'aama. Elah na'ay K'anaaza. 16 Yihaali'eela naanay Ziifa, Ziifaaha, Tiirayanne Asaari'eela. 17 Eezira naanay Yetera, Mereda, Efeeranne Yaaloona. Meredi Gibs'e kaatiyaa naatto Biito akkina iza Miiriyaamo, Shammaayanne Yishiba aw yelaaddu. Yishibi Eshttamoo'a yeleedda. 18 Yihudaa gadiyaappe akkeedda machata Gadoora aawuwaa Yereedda, Sookko aawuwaa Hebeeranne Zaanoha aawuwaa Yak'iiti'eela Meredaw yelaaddu. 19 Nahaama michchati, Hodiya machati naanay Gaariman de'eedda K'a'iila aawuwanne Maa'ikan de'eedda Eshttamoo'a aawuwaa. 20 Shimoona naanay Aminoonaa, Riinna, Benihanaananne Tiiloona. Yishi'a naanay Zoheetanne Benzozoheeta. 21 Yihudaa na'aa Sheela zaratuu Leeka aawuwaa Eera, Mareesha aawuwaa Laa'idanne Beeti-Ashibee'a kataman de'iyaa suufiyaa geetettiyaa mayuwa daddiyaawanttu yratuwa. 22 Haratuu k'ay Yok'iima, Yo'aasha, Yaashubiliheema, Moo'aabe gadiyaa mooddeedda Saraafanne Kozeeba kataman de'eedda asatuwa. Ha yeletaa mazggobay beni wodeppekka de'iyawaa. 23 Hawanttu Nas'a'iimaaninne Gadeeran de'eedda urk'k'aa med'd'iyaa asatuwa. Untuntuu kaatiyaa kiitaa ootsanaw aanana ittippe de'eeddino. 24 Simoonaa naanay Nemu'eela, Yaamiina, Yaariiba, Zarahanne Shaa'ula. 25 Shaa'ula na'ay Shaaluuma; Shaaluuma na'ay Mibssaama; Mibssaama na'ay Mishimaa'a; 26 Mishimaa'a na'ay Hammu'eela; Hammu'eela na'ay Zakkuura; Zakkuura na'ay Shim"a. 27 Shim"aw tammanne usuppun attuma naanaynne usuppun mac'c'a naanay de'iino; shin Aa ishatoo c'ora naanay baawa. Yihudaa zaratuwaadan Simoonaa zaratuu c'orattibeykkino.

28 Simoona zaratuu Berssaabehe katamaaninne Molaada, Has'aari-Shu'aala, 29 Baala, Es'eema, Tolaadda, 30 Baatu'eela, Horima, S'ik'ilaaga, 31 Beeti-Markaboota, Hos'aari-Susiima, Beetibiiranne Shaa'irayma katamatuwaan de'eeddino. Daawite kaatetana gakkanaw hawanttu untunttu katamatuwaa gidide de'eeddino. 32 K'ay untunttu mootsatuu Es'aama, Ayina, Rimooona, Tokeenanne Ashaana. Untunttu ubbaanna ichcheshu katamatuwaa. 33 Ba'aalaata gakkanaw, ha katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu ubbay untuntun gujettiino. Hawantta untunttu de'edda sa'aa untunttu barenttu yeletaa maaran mazggobiyaan s'aafiide oyk'keeddino. 34 Simoona yaratu kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Untunttu Mashobaaba, Yaamileeka, Amesiyaasa na'aa Yoosha, 35 Yuu'eelanne Yoshiibiyaa na'aa Yeeha. Yeehu aawuwaa aawuu Asa'eela na'aa Saraaya. 36 Hara kaappatuu k'ay Eliyoo'enaaya, Yaa'ikooba, Yashohaaya, Asaaya, Adii'eela, Yashimi'eela, Banaayanne 37 Ziiza. Ziizi Shif'a na'aa; Shif'i Alloona na'aa; Allooni Yadaaya na'aa; Yadaayi Shiimira na'aa; Shiimiri Shamaa'iyaa na'aa. 38 Simoona yaratu kaappatuu hawantta. Untunttu aawotuwa zeretsay loysi c'oratteedda. 39 Untunttu barenttu mehiyaw heemmiyaa sa'aa koyanaw Gadoora geliyaa sa'aa matan de'iyaa wombbaw away doliyaa baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw beeddino. 40 Itti loysi araddeeda lo'o heemmiyaa sa'aa demmeeddino; he biittay woppayenne sarotetsay kumeedda aako biittaa. Beni wode he gadiyaan de'eeddawantu Kaama zeretsatuwaa. 41 Hawaappe k'ommo baggana suntsay s'aafetteedda Simoona zaratuu Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaa wode Gadoora gadiyaa biide, yaan de'iyaa Kaama zeretsatuwaanne Ma'uuna asatuwaa oletiide d'aysseeddino. He gadiyaan untunttu mehiyaw heemmiyaa sa'ay de'iyaa diraw, Simoona zaratuu hachche gatsanaw yaan utteeddino. 42 Simoona zaratuwaappe ichcheshu s'eetu asatuu Se'iira Deriyaakko beeddino. Untunttu kaappatuu Palaas'iyaa, Na'aariyaa, Rafaayanne Uuzi'eela; untunttu Yishi'a naanaa. 43 Amaaleek'a asatuwaappe kase bak'ati atteeddawantta Simoona asatuu d'aysseeddino. Untunttu hachche gakkanaw he biittan de'iino.

5 Israa'eeliyaa na'aa bayiraa Roobeela yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Roobeeli bayira na'aa; shin bare aawuwaa gisuwaa I tunisseedda diraw, bayiratetsaw bessiyaabay Israa'eeliyaa na'aa Yoosefo naanaw imetteedda. Hewaa diraw, I yeletaan bayira gideeddawe s'aafettiibeenaa. 2 Yihuday bare ishatuwaappe minneedda; Aa bayiratetsay Yoosefoo imetteeddawaa

gidooppenne, Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawe Yihudaappe kesseedda. 3 Israa'eeliyaa na'aa bayiraa Roobeela attuma naanay Hanooka, Paala, Hes'iroonanne Karmma. 4 Yuu'eela na'ay Shamaa'iyaa; Shamaa'iyaa na'ay Googa; Googa na'ay Shim"a; 5 Shim"a na'ay Mikiyaasa; Mikiyaasa na'ay Ra'aaya; Ra'aaya na'ay Ba'aala. 6 Ba'aala na'ay Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseeri omoodiide afeedda Ba'eera; Ba'eeri Roobeela zaratuwaa kaappuwaa. 7 Ba'eera dabbotuu, barenttu yeletaa mazggobiyaan s'aafetteedda Roobeela yaratu kaappatuu Yi'eela, Zakkaraasanne 8 Belaa'a. Belaa'i Azaaza na'aa; Azaazii Shemaa'a na'aa; Shemaa'i Yuu'eela zariyaa. Yuu'eela zaratuu Aaro'eera kataman, Nabo biittaaninne Ba'aali-Ma'oona gadiyaan de'eeddino. 9 Roobeela zaratuwaa mehii Gala'aaden c'oratteedda diraw, untunttu yaappe away doliyaa bagga biide, Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw mic'eteedda mela biittaan utteeddino. 10 Saa'oola laytsan Aggaaratuwaa yaratuwaanna Roobeela yaratu olettina, Roobeela yaratu s'ooneeddino. Gala'aadeppe away doliyaa baggana de'iyaa Aggaaratuwaa yaratu gadiyaan utteeddino. 11 Gaade zaratu Roobeela zaratuwaappe huup'issa baggan, Salaaka gakkanaw de'iyaa Baasaane gadiyaan utteeddino. 12 Yuu'eeli koyro yarato kaappuwaa; Shafaami laa'entso yarato kaappuwaa. Yaa'inaayenne Shafaas'i Baasaanen utteedda yarato kaappatuwaa. 13 Untunttu dabbotuu, laappun yaratuwaa kaappatuu, Mikaa'eela, Mashulaama, Saaba, Yoraaya, Yaa'ikaana, Zii'anne Ebeera. 14 Hawanttu Abihayila naanay Buuz zeretsaa. Buuzi Yaahida yeleeedda; Yaahidi Yeshishaaya yeleeedda; Yeshishaayi Mikaa'eela yeleeedda; Mikaa'eeli Gala'aade yeleeedda; Gala'aade Yaarooha yeleeedda; Yaaroohi Huura yeleeedda; Huuri Abihayila yeleeedda. 15 Untunttu aawotuwa soo kaappuu Guna na'aa na'aa Abddi'eela na'aa Aaha. 16 Untunttu Gala'aadeninne Baasaanen he biittatuwaa katamatuwaaninne Saaroona gadiyaan mehii heemettiyaa gishuwaan utteeddino. 17 Hawanttu ubbaa yeletay Yihudaa Kaatiyaa Yo'aataama wodenne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Iyorbbaama wode yeletaa mazggobiyaan s'aafetteedda. 18 Roobeela zaratuwaappe, Gaade zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe baggatuwaappe olanchchatuu, wolk'k'aamatuu, gondalliyaanne mashshaa oyk'k'iyaa wanttu, wonddaafiyaan dukan looheeddawantunne olaa salppiyaa eriyaawanttu oytamanne oydu sha'anne laappun s'eetanen usuppun tamma. 19 Untunttu Aggaaratuwaa yaratuwaanna, Yis'uratuwaana, Naafiishatuwaanne Nodaabatuwaanna oletteeddino. 20 Untunttu he asatuwaana oletiide, S'oossaakko waasseedda diraw, maaduwa demmeeddino.

Unttuntu S'oossan ammanetteeda diraw, I untunttoo woosetteedda. Hewaa diraw, Aggaaratuwaa yaratuwaanne untuntunna de'iyaa haratuu untunttu kushiyan geleeddino. 21 Barenttu morkkatuwaappe ishatamu sha"a gaalotuwaa, laa"u s'eetanne ishatamu sha"a dorssatuwaa, laa"u sha"a haretuwaanne s'eetu sha"a asatuwaa omoodiide afeedino. 22 Olay S'oossaawaa gideedda diraw, daratu hayk'keeddino. S'ooneeddawanttu omooduwaa wodii gakkanaasikka he asatuwaa kotan utteeddino. 23 Minaase zaratuwaappe bakka yaratu Baasaaneppe doommiide, Ba'aali-Hermmoone, Saniiranne Hermmoone Deriyaa gakkanaw de'iyaa he biittatuwaan utteeddino; untunttu he gishuwaan c'oratteeddino. 24 Unttuntu aawotuwwa soy kaappatuu Efeera, Yishi'a, Eli'eela, Aziri'eela, Ermaasa, Hodaawiyaanne Yaahidi'eela. Hawanttu untunttu aawuwaa gollen eretteedda, s'alanne wolk'k'aama asatuwaa. 25 Shin ha zaratuu barenttu aawotuwwa S'oossaa naak'k'eddino; S'oossay untunttu sintsaappe d'aysseedda he gadiyaa asatuwaa s'oossatuwaanna shaarmus'eeddino. 26 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa S'oossay Tigilaati-Paleseera woy Puula geetettiyyaa Asoore kaatiyaa ayaanaa dentsetseedda. Yaatiide Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe baggatuwaa omoodiide, Halaaha, Habooranne Haara biittatuwaanne Gozaana Shaafaa afeedda. Unttuntu hachche gakkanaw yaan de'iino.

6 Leewiyaa naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara. 2 K'ahaata naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela. 3 Amiraama naanay Aaroona, Musanne Miiriyaamo. Aaroona naanay Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Itaamaara. 4 El"aazare Piinihaasa yeleeedda; Piinihaasi Abishuu'a yeleeedda; Abishuu'i Buuk'a yeleeedda; 5 Buuk'i Uuza yeleeedda; 6 Uuzi Zaaahiyya yeleeedda; Zaaahhe Maraayoota yeleeedda; 7 Maraayooti Amaariyaa yeleeedda; Amaari Ahis'uuba yeleeedda; 8 Ahis'uubi S'aadook'a yeleeedda; S'aadook'e Ahima'aas'a yeleeedda; 9 Ahima'aas'i Azaariyaasa yeleeedda; Azaariyaasi Yohanaana yeleeedda; 10 Yohanaani Azaariyaasa yeleeedda. Solomone Yersaalamen kees'isseeedda Geeshsha Golliyya ootseeedda k'eesii Azaariyaasa. 11 Azaariyaasi Amaariyaa yeleeedda; Amaari Ahis'uuba yeleeedda; 12 Ahis'uubi S'aadook'a yeleeedda; S'aadook'e Shaaluuma yeleeedda; 13 Shaaluumi Hilk'kiyaa yeleeedda; Hilk'k'ii Azaariyaasa yeleeedda; 14 Azaariyaasi Saraaya yeleeedda; Saraayi Yos'edeek'a yeleeedda. 15 Med'inaa Goday Yihudaanne Yersaalame Naabukadanas'ooran omoodisseeedda wode Yos'edeek'ikka omoodettiide beedda. 16 Leewiyaa naanay Gershshoona,

K'ahaatanne Maraara. 17 Gershshoona naanatuwaa suntsay Liibinanne Shim"a. 18 K'ahaata naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela. 19 Maraara naanay Maahilanne Musha. Barenttu aawuwaa gollen gollen s'aafetteedda Leewatuu yaratu hawantta. 20 Gershshoona na'ay Liibina; Liibina na'ay Yahaata; Yahaata na'ay Ziimma. 21 Ziimma na'ay Yo'aaha; Yo'aaha na'ay Idda; Idda na'ay Zaaaha; Zaaaha na'ay Ya'atiraaya. 22 K'ahaata na'ay Aminaadaaba; Aminaadaaba na'ay K'oraaha; K'oraaha na'ay Asiiira; 23 Asiiira na'ay Elk'k'aana; Elk'k'aana na'ay Ebiyaasaafa; Ebiyaasaafa na'ay Asiiira; 24 Asiiira na'ay Tahaata; Tahaata na'ay Uri'eela; Uri'eela na'ay Uuziyaana; Uuziyaana na'ay Shaa'ula. 25 Elk'k'aana naanay Amaasaayanne Ahimoota. 26 Ahimoota na'ay Elk'k'aana; Elk'k'aana na'ay S'ofaaya; S'ofaaya na'ay Nahaata; 27 Nahaata na'ay Eli'aaba; Eli'aaba na'ay Yirohaama; Yirohaama na'ay Elk'k'aana. 28 Sammeela na'ay bayiray Yuu'eela; teefay Abiyya. 29 Maraara na'ay Maahila; Maahila na'ay Liibina; Liibina na'ay Shim"a; Shim"a na'ay Uuza; 30 Uuza na'ay Shim"a; Shim"a na'ay Haggiyya; Haggiyya na'ay Asaaya. 31 Daawite Taabootaa Yersaalame aheeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'anaadan Med'inaa Godaw gollen suntseeddawantu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. 32 Solomone Yersaalamen Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya kees's'ana gakkanaw, S'oossaa Taabootay de'iyaa Dunkkaaniyaa sintsan untunttu mazimuriyaa yes's'iidde, kaalaan kaalaan ootsino. 33 Barenttu naanatuwaanna ittippe yes's'eeddawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. K'ahaata yaratuwaappe yes's'iyaawe Hemaana. Hemaani Yuu'eela na'aa; Yuu'eeli Sammeela na'aa; 34 Sammeeli Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Yirohaama na'aa; Yirohaami Eli'eela na'aa; Eli'eeli Toooha na'aa; 35 Tooohi S'ufa na'aa; S'ufi Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Mahaata na'aa; Mahaati Amaasaaya na'aa; 36 Amaasaayi Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Yuu'eela na'aa; Yuu'eeli Azaariyaasa na'aa; Azaariyaasi S'afaaniyaa na'aa; 37 S'afaanii Tahaata na'aa; Tahaati Asiiira na'aa; Asiiiri Ebiyaasaafa na'aa; Ebiyaasaafi K'oraaha na'aa; 38 K'oraahi Yis'ihaara na'aa; Yis'ihaari K'ahaata na'aa; K'ahaati Leewiyaa na'aa; Leewii Israa'eeliyaa na'aa. 39 Aa dabbuu Asaafa Aa ushechcha baggana ek'k'ee. Asaafa Berekiyaa na'aa; Bereki Shim"a na'aa; 40 Shim"i Mikaa'eela na'aa; Mikaa'eeli Ba'iseeya na'aa; Ba'iseeyi Malkkiyaa na'aa; 41 Malkkii Etaana na'aa; Etaani Zaaaha na'aa; Zaaahi Adaaya na'aa; 42 Adaayi Etaana na'aa; Etaani Ziimma na'aa; Ziimmi Shim"a na'aa; 43 Shim"i Yahaata na'aa; Yahaati Gershshoona na'aa; Gershshooni Leewiyaa na'aa. 44 Unttuntuppe haddirssa bagganna untunttu dabbotuu, Maraara yaratu ek'k'iino. Etaani K'iisha

na'aa; K'iishi Abdda na'aa; Abddi Malluuka na'aa; 45 Malluuki Hashaabiya na'aa; Hashaabii Amesiyaasa na'aa; Amesiyaasi Hil'k'iyya na'aa; 46 Hil'k'ii Amoos'a na'aa; Amoos'i Baana na'aa; Baani Shemeera na'aa; 47 Shemeeri Maahila na'aa; Maahili Musha na'aa; Mushi Maraara na'aa; Maraari Leewiyaa na'aa. 48 Untuntu dabbotuu Leewatuu S'oossaa Dunkkaaniyaw ootsanaw suntsetteeddino. 49 Shin Aaroonenne Aaroona zeretsatuu is'aanaa c'uwayino; yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaakka yarshshiino. S'oossaa k'oomay Muse azazeeddawaadan, Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha Sa'aan goynniyaa goynno ubbawunne S'oossay Israa'eeliyaa nagaraa atto geetettiyaa yarshshoo aawotetsay untunttoo de'ee. 50 Aaroona yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Aaroona na'ay El'aazara; El'aazara na'ay Piinihaasa; Piinihaasa na'ay Abishuu'a; 51 Abishuu'a na'ay Buuk'a; Buuk'a na'ay Uuza; Uuza na'ay Zaraahiyaa. 52 Zaraahiyaa na'ay Maraayoota; Maraayoota na'ay Amaariyaa; Amaariyaa na'ay Ahis'uuba; 53 Ahis'uuba na'ay S'aadook'a; S'aadook'a na'ay Ahima'aas'a. 54 Aaroona zaratuu barenttu zawaa gidдон de'anaw untuntu utetsaadan untunttoo imetteedda sa'atuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. K'ahaata yaratuu koyro saamaa akkeeddino. 55 He saaman Yihudaan de'iyya Kebroone katamaanne Kebroone yuushshuwaan de'iyya hentsaa gadetuwa untunttoo immeeddino; 56 shin katamaa goshshaanne katamaa yuushshuwaan de'iyya mootsatuwaa Yifune na'aa Kaaleebaw immeeddino. 57 Aaroona naanaw Asay bak'ati biide attiyaa katamaa, Kebroonenne Hara katamatuwaa Yatira, Liibinanne Eshttamoo'a Aa hentsaa gadetuwa, 58 Hiilenanne Aa hentsaa gadetuwa, Dabiiranne Aa hentsaa gadetuwa, 59 Ashaananne Aa hentsaa gadetuwaanne Beeti-Shemeshanne Aa hentsaa gadetuwa immeeddino. 60 K'ay Biiniyaama zaratuwaappe Gebaa'anne Aa hentsaa gadetuwa, Alemetanne Aa hentsaa gadetuwaanne Anatootanne Aa hentsaa gadetuwa immeeddino. Aaroona naanaw imetteedda katamatu ubbaanna tammanne heezza. 61 Minaase yaratu baggatuu gadiyaappe tammu katamatuwa atteeda K'ahaata yarato saaman immeeddino. 62 Yisaakoora zaratuwa gadiyaappe, Aaseera zaratuwa gadiyaappe, Niftaaleema zaratuwa biittaappenne Baasaanen de'iyya Minaase yaratu gadiyaappe tammanne heezzu katamatuwa Gershshoona yarato saaman immeeddino. 63 Roobeela zaratuwa gadiyaappe, Gaade zaratuwa biittaappenne Zaabiloona zaratuwa gadiyaappe tammanne laa'u katamatuwa Maraara yarato saaman immeeddino. 64 Hewaadan ootsiide, Israa'eeliyaa Asay Leewatoo ha

katamatuwaanne katamatuwa heeraan de'iyya hentsaa gadetuwa immeedda. 65 K'ay Yihudaa zaratuwa gadiyaappe, Simoona zaratuwa biittaappenne Biiniyaama zaratuwa gadiyaappe, hawaappe k'ommo baggana barenttu suntsan s'aafetteedda katamatuwa untunttoo saaman immeedda. 66 K'ahaata yaratuwaappe amareedawanttu barenttu katamatuwa Efireema zaratuwa katamatuwaappe akkeeddino. 67 Untunttoo Asay bak'ati biide attiyaa katamatuwa, Efireema gezziyaan de'iyya Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwa, Gezeeranne Aa hentsaa gadetuwa, 68 Yok'ima'aamanne Aa hentsaa gadetuwa, Beeti-Horoonanne Aa hentsaa gadetuwa, 69 Ayaaloonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwa immeeddino. 70 Minaase zaratuwa baggatuwaappe Aneeranne Aa hentsaa gadetuwaanne Bil'aamanne Aa hentsaa gadetuwa akkiide, K'ahaata yaratuwaappe atteeddawanttoo immeeddino. 71 Minaase zaratuwa baggatuwaappe Baasaanen de'iyya Golaananne Aa hentsaa gadetuwaanne Astaarootanne Aa hentsaa gadetuwa akkiide, Gershshoona yarato immeeddino. 72 K'ay Yisaakoora zaratuwaappe K'aadeesanne Aa hentsaa gadetuwa, Dabiraatanne Aa hentsaa gadetuwa, 73 Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Aaneemanne Aa hentsaa gadetuwa akkiide, untunttoo immeeddino. 74 K'aykka Aaseera zaratuwaappe Maashaalanne Aa hentsaa gadetuwa, Abddoonanne Aa hentsaa gadetuwa, 75 Huk'ook'anne Aa hentsaa gadetuwaanne Rahoobanne Aa hentsaa gadetuwa akkiide, untunttoo immeeddino. 76 Hewaadanka Niftaaleema zaratuwaappe Galiilan de'iyya K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwa, Hammoonanne Aa hentsaa gadetuwaanne K'iriyaatayimanne Aa hentsaa gadetuwa akkiide, untunttoo immeeddino. 77 Atteeda Maraara yarato Zaabiloona zaratuwaappe Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Taaboornanne Aa hentsaa gadetuwa akkiide immeeddino. 78 K'ay Roobeela zaratuwaappe Yaarikko baggan, Yorddaanoosappe hefintsan away doliyaa baggana, mela biitta de'iyya Bee'eranne Aa hentsaa gadetuwa, Yaahi'anne Aa hentsaa gadetuwa, 79 K'idemootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Mefa'atanne Aa hentsaa gadetuwa akkiide, untunttoo immeeddino. 80 K'aykka Gaade zaratuwaappe Gala'aaden de'iyya Raamootanne Aa hentsaa gadetuwa, Maahinaymanne Aa hentsaa gadetuwa, 81 Haseboonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yaa'izeeranne Aa hentsaa gadetuwa akkiide untunttoo immeeddino.

7 Yisaakooraw oyddu naanay de'iino; untunttukka Tolaa'a, Puuwa, Yaashuubanne Shimiroona. 2 Tolaa'a naanay

Uuza, Rafaaya, Yirii'eela, Yaahimaaya, Yibisaamanne Sammeela; untunttu Tolaa'a yaratu kaappatuwaa. Untunttu wolk'kaamanne s'ala asatuwaa. Daawita wode untunttu paydu laatamanne laa'u sha"anne usuppun s'eeta. 3 Uuza na'ay Yiziraahiyaa. Yiziraahiyaa naanay Mikaa'eela, Obaadiyaa, Yuu'eelanne Yishiyaa; ha ichcheshatuukka soy asaa kaappatuwaa. 4 Barenttu aawotuwaasoy asaa yeletaadan olaw giigeedda olanchchatuu hattamanne usuppun sha"a; ayaw gooppe, untunttoo c'ora machchetuunne c'ora naanay de'iino. 5 Yisaakoora zaratuwaappe olanchchatuu barenttu yeletaa mazggobiyaan paydettiide, ubbaanna hospun tammanne laappun sha"a gideeddino. 6 Biiniyaamaw heezzu naanay de'iino; untunttukka Belaa'a, Bekeeranne Yidi'eela. 7 Belaa'a naanay Es'iboona, Uuza, Uuzi'eela, Yaarimootanne Ira; ha ichcheshatuukka soy asaa kaappatuwaa. Untunttu wolk'kaamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu laatamanne laa'u sha"anne hattamanne oydda gideeddino. 8 Bekeera naanay Zamiira, Yo'aasha, El'eezera, Eliyoo'enaaya, Omira, Yaarimoota, Abiyya, Anatootanne Alemeeta; hawanttu ubbatuu Bekeera naanaa. 9 Barenttu yeletaa mazggobiyaadan paydeteedda wolk'kaamanne s'ala asatuwaa laatamu sha"anne laa'u s'eeta gideeddino. 10 Yidi'eela na'ay Bilihaana. Bilihaana naanay Yi'uusha, Biiniyaama, Ehuuda, Kanaa'ina, Zetaana, Tarsseesanne Ahishahaara; 11 hawanttu ubbatuu Yidi'eela naanaa. Untunttu soy asaa kaappatuwaanne wolk'kaamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu tammanne laappun sha"anne laa'u s'eeta. 12 K'ay Shufiiminne Hufiimi Ira naanaa. Hushiimi Daana na'aa. 13 Niftaaleema naanay Yaahis'eela, Guuna, Yes'eeranne Shaaluuma; hawanttu Baali naanaa naanaa. 14 Minaase zaratu hawaappe kaallide s'aafetteeddawantta. Minaase Sooriyaa gadiyaappe akkeedda K'ubaatata yeledda attuma naanay Asiri'eelanne Gala'aade aawuwaa Maakiina. 15 Maakiiri Hufiimaassinne Shufiimassi itti itti machchiyaa oochchiide immeedda. Maakiina michchati suntsay Maa'iko. Maakiina na'ay teefay S'alofihaada. S'alofihaad mac'c'a naanatuwaa s'alalaa yeledda. 16 Maakiina machata Maa'ika aw naanaa yelaaddu. Bayira na'aa Peresha suntsaaddu; Peresha ishaa suntsay Shereesha. Peresha naanay Ulaamanne Rak'eema. 17 Ulaama na'ay Badaana. Hawanttu Minaase na'aa na'aa, Maakiina na'aa Gala'aade zeretsaa. 18 Gala'aade michchata Hamolekeeta Ishooda, Abi'eezeranne Maahila yelaaddu. 19 Shamidaa'a naanay Ahiyaana, Shekeema, Liik'ihanne Ani'aama. 20 Efireema na'ay Shutelaaha; Shutelaaha na'ay Bereeda; Bereeda

na'ay Tahaata; Tahaata na'ay El'aada; El'aada na'ay Tahaata; 21 Tahaata na'ay Zabaada; Zabaada na'ay Shutelaaha. Efireemaw Ezeeranne El'aada geetettiyyaa hara laa'u naanay de'iino. Untunttu Gaate katamaa asatuwaa mehiyaa wuu'ishin, Asay untunttu oyk'kiide wod'eedda. 22 Hewaa diraw, untunttu aawuu Efireeme daro wodiyya kayyotteedda; kayyottina Aa ishatuu Aa mintsetsanaw yeeddino. 23 Hewaappe guyyiyaan, I bare machchattina gakettedda; Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Efireema soo gakkedda iita metuwaa diraw, I bare na'aa Barii'a suntseedda. 24 Efireemaw She'iiri giyya naatta de'aw; Hirkki Beeti-Horoona, K'ommuwaa Beeti-Horoonanne Uzenishe'iira geetettiyya katamatuwaa he naatta kees's'aaddu. 25 Efireema attuma na'ay Refaaha; Refaaha na'ay Resheefa; Resheefa na'ay Telaaha; Telaaha na'ay Tahaana; 26 Tahaana na'ay La'idaana; La'idaana na'ay Amihuuda; Amihuuda na'ay Elishamaa'a; 27 Elishamaa'a na'ay Nawa; Neewe na'ay Iyyaasa. 28 Efireema zaratuwaa biittay untunttu de'iyasay Beeteelenne Beetele mootsatuwaa, away doliyaa baggana de'iyaa Na'iraana, away doliyaa baggana de'iyaa Gezeeranne Gezeera mootsatuwaa, Shekeemanne Shekeema mootsatuwaanne Aayanne Aaya mootsatuwaa. 29 K'ay Minaase zaratuwaa biittaa zawaan de'iyaa Beetishaananne Beetishaana mootsatuwaa, Taa'inaakkanne Taa'inaaka mootsatuwaa, Magidonne Magido mootsatuwaanne Dooranne Doora mootsatuwaa. Israa'eeliyaa na'aa Yooseefo zaratu ha katamatuwaan de'eeddino. 30 Aaseera attuma naanay Yimina, Yishiwaaha, Yishiwaanne Barii'a; untunttu michchata Seraaho. 31 Barii'a attuma naanay Hebeeranne Birzzaawita aawuwaa Malkki'eela. 32 Hebeeri Yaafilees'a, Shomeeranne Hotaama yeledda; untunttu michchati suntsay Shuu'o. 33 Yaafilees'a attuma naanay Paasaaka, Bimihaalanne Ashiwaata; hawanttu Yaafilees'a naanaa. 34 Yaafilees'a ishaa Shomeera attuma naanay Aaha, Rohiga, Yahuubanne Araama. 35 Aa ishaa Hotaama attuma naanay S'ofaaha, Yiminaa'a, Sheleeshanne Amaala. 36 S'ofaaha attuma naanay Suha, Harnneefera, Shu'aala, Beera, Yimira, 37 Bees'era, Hooda, Shamma, Shilshsha, Yitiraananne Ba'eera. 38 Yetera attuma naanay Yifuna, Pispanne Aara. 39 Ulla attuma naanay Araaha, Hani'eelanne Riis'iyaa. 40 Hawanttu ubbatuu Aaseera zeretsaa. Untunttu barenttu aawotuwaasoy asaa kaappatuwaanne dooretteedda wolk'kaamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu laatamanne usuppun sha"aa gideeddino.

8 Biiniyaama na'ay bayiray Belaa'a; teefay Ashibeela; heezzentsuu Ahiraaha; 2 oyddentsuu Noha;

ichcheshentsu Raafa. 3 Belaa'a attuma naanay Adaara, Geera, Abihuuda, 4 Abishuu'a, Naa'imaana, Ahooha, 5 Geera, Shafufaamane Huraama. 6 Ehuuda attuma naanay Naa'imaana, Akiiyanne Geera. Untunttu Gebaa'an de'eedda barenttu aawotuwaasoy asaa kaappatuwaasoy. Hewaappe guyyiyaan, untunttu Manahaata gadiyaa omoodetti beeddino. Untunttu kaappuu Geeri Uuzanne Ahihuuda aawuwaasoy. 8 Shaharaami bare machatuwaasoy Hushiimonne Baa'iro yeddeeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe gadiyaan attuma naanaa yeleeadda. 9 Shaharaami bare machati Hodeeshin Yobaaba, S'iibiyaa, Meesha, Malkkaama, 10 Ya'uus'a, Saakiyaanne Mirmma yeleeadda. Aa naanay ubbay soy asaa kaappatuwaasoy gideeddino. 11 I bare machati Hushiimin, Ahis'uubanne Elppa'aala yeleeadda. 12 Elppa'aala attuma naanay Ebeera, Misha'aamane Shemeda. Shemedi Oonanne Looda katamatuwaanne untunttu heeraan de'iyaa mootsatuwaasoy kees's'eedda. 13 K'ay Shaharaami Bari'anne Shemaa'a yeleeadda. Untunttu Ayaaloona kataman de'iyaa barenttu soy asaa kaappatuwaasoy. Untunttu Gaate kataman de'iyaa asaa yedersseeddino. 14 K'aykka Shaharaami Ahiyaa, Shaashak'a, Yiremoota yeleeadda. 15 Zabaade, Araadi, Edeeri, 16 Mikaa'eeli, Yishppinne Yoohi Bari'a attuma naanaa. 17 Zabaade, Mashulaami, Hizk'k'i, Hebeeri, 18 Yishimaraayi, Yuzilii'inne Yobaabi Elppa'aala attuma naanaa. 19 Yaak'iimi, Ziikiri, Zabddi, 20 Eli'enaayi, S'ilttaayi, Eli'eeli, 21 Adaayi, Baraayinne Shiimiraati Shim"a attuma naanaa. 22 Yishp'p'aani, Ebeeri, Eli'eeli, 23 Abddooni, Ziikiri, Hanaani, 24 Hanaaniyaa, Elaami, Anttootii, 25 Yifidaayenne Panu'eeli Shaashak'a attuma naanaa. 26 Shaamisharaayi, Shahaari, Ataalii, 27 Yaa'ireeshii, Eelaasinne Ziikiri Yirohaama attuma naanaa. 28 Hawanttu barenttu yeletaan Yersaalamen utteedda barenttu soy asaa kaappatuwaasoy. 29 Gabaa'oonaa aawuu Y'i'eeli Gabaa'oonaa kataman de'eedda. Aa machchatti suntsay Maa'iko. 30 Aa na'ay bayiray Abddoonaa; Aa attuma naanay haratuu S'uura, K'iisa, Ba'aala, Nadaaba, 31 Gadoora, Ahiyaa, Zekeranne 32 Mik'iloota. Mik'ilooti Shim"a yeleeadda. Hawanttu k'ay Yersaalamen de'iyaa barenttu dabbattuu matan de'eeddino. 33 Neeri K'iisa yeleeadda; K'iisi Saa'oola yeleeadda. Saa'ooli Yoonataana, Malkkishuu'a, Abinaadaabanne Eshiba'aala yeleeadda. 34 Yoonataana na'ay Mariiba'aala; Mariiba'aali Mikiyaasa yeleeadda. 35 Mikiyaasa attuma naanay Pittoonaa, Meleka, Taree'anne Akaaza. 36 Akaazi Yaho'aada yeleeadda. Yaho'aad Alemeeta, Azimaaweetuwaanne Zimira yeleeadda. Zimiri Moos'a yeleeadda; 37 Moos'i Biini'a yeleeadda; Biini'i Raafa yeleeadda; Raafi El'aasa yeleeadda; El'aasi As'eela yeleeadda. 38 As'eelaw usuppun attuma naanay de'iino. Untunttu

suntsay Azirik'aama, Bookera, Isimaa'eela, Sha'aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hawanttu ubbay As'eela naanaa. 39 As'eela ishaa Esheek'aw heezzu naanay de'iino. Aa na'ay bayiray Ulaama; teefay Y'i'uusha; heezzentsuu Elifelees'a. 40 Ulaama naanay wol'k'aamane s'ala asatuwaasoy; untunttu wonddaafiyaa asatuwaasoy. Ulaamaw s'eetanne ishatamuwaasoy gidiyaa naanayenne naanaa naanay de'iino. Hawanttu ubbatuu Biiniyaama zeretsaa.

9 Israa'eeliyaa Asay ubbay bare yeletaan yeletaan s'aafetteedda; ha taarikii Israa'eeliyaa Kaatetuu mas'aafan de'ee. Yihudaa Asay ammanettibeenna diraw, Baabloone gadiyaa omoodetti beeddino. 2 Koyro simmeedda Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttu barenttu sa'atuwaaninne barenttu katamatuwaan utteeddino. 3 Yihudaa zaratuwaappe, Biiniyaama zaratuwaappe, Efireema zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe amareedawanttu Yersaalamen de'eeddino. 4 Yihudaa na'aa Paareesa yaratuwaappe Utaayi Yersaalamen utteeddawanttu kaappuwaasoy. Utaayi Amihuuda na'aa; Amihuudi Omira na'aa; Omiri Imira na'aa; Imiri Baana na'aa. 5 Yihudaa na'aa Sheela yaratuwaappe Asaayinne Aa naanay Yersaalamen utteeddawanttu kaappatuwaasoy. 6 Yihudaa na'aa Zaraaha yaratuwaappe Y'i'ueli Yersaalamen utteeddawanttu kaappuwaasoy. Yihudaa zaratuu paydina ubbaanna usuppun s'eetanne udduppun tamma. 7 Biiniyaama yaratuwaappe kaappatuwaasoy hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Kaappuu Saalu Mashulaama na'aa; Mashulaami Hodaawiyaa na'aa; Hodaawii Hassanuu'a na'aa. Kaappuu Yibinaayi Yirohaama na'aa. Kaappuu Eli Uuza na'aa; Uuzi Miikira na'aa. Kaappuu Mashulaami Shafaayaa na'aa; Shafaas'i Ra'u'eela na'aa; Ra'u'eeli Yibiniyaa na'aa. Biiniyaama zaratuu paydina ubbaanna udduppun s'eetanne ishatamane usuppuna. 10 Yersaalamen de'eedda k'eesatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanttu. Untunttu Yadaaya, Yihoyaariiba, Yaakiinanne 11 S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaappotiyaa Azaariyaasa. Azaariyaasi Hil'k'kiyaa na'aa; Hil'k'kii Mashulaama na'aa; Mashulaami S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Maraayoota na'aa; Maraayooti Ahis'uuba na'aa. 12 Haratuu k'ay Yirohaama na'aa Adaayanne Adii'eela na'aa Ma'isaaya. Yirohaami Paashihuura na'aa; Paashihuuri Malkkiyaa na'aa. Adii'eeli Yaahizeera na'aa; Yaahizeeri Mashulaama na'aa; Mashulaami Mashilemiita na'aa; Mashilemiiti Imeera na'aa. 13 Barenttu soy asaw kaappotiyaa k'eesatuu itti sha"anne laappun s'eetanne usuppun tamma. Hawanttu S'oossaa Geeshsha Golliyaan ootsanaw danddayiyaa asatuwaasoy. 14 Yersaalamen

de'eedda Leewatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Haashshuuba na'ay Shamaa'e Maraara yara. Hashshuubi Azirik'aama na'aa; Azirik'aami Hashaabiyyaa na'aa. 15 Haratuu k'ay Bak'ibak'aara, Hereesha, Galaalanne Mataaniyaa. Mataanee Miika na'aa; Miiki Ziikira na'aa; Ziikiri Asaafa na'aa. 16 Haratuu k'ay Nas'oofa asatuwaa mootsatuwaan utteedda Obaadiyaanne Berekiyaa. Obaadi Shamaa'iyyaa na'aa; Shamaa'e Galaala na'aa; Galaali Yidutuuna na'aa. Bereki Asa na'aa; Asay Elk'k'aana na'aa. 17 Geeshsha Golliyyaa penggiyaa naagiyaawanttu Shaaluma, Ak'kuuba, S'almoona, Ahimaanne untuntu dabbotuwaa. Shaaluumi untuntu kaappuwaa. 18 Ha yaratu kase away doliyaa baggana de'iyaa, Kaatiyaa Penggiyaa giyaa penggiyaa naageeddino. Hewaappe kase untuntu Leewatuu dunkkaaniyaa wode naageeddino. 19 Shaaluumi Ebiyaasaafa na'aa K'ore na'aa; I K'oraaha yara asaa. K'oraaha yaratu kase Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa naageeddawaadan, Shaaluuminne K'oraaha yara gidiyaa Aa dabbotuu Geeshsha Golliyyaa geliyaa penggiyaa naagiino. 20 El'aazara na'ay Piinihaasi beni wode K'oraaha yaratu kaappuwaa; Med'inaa Goday aanana de'eedda. 21 Mashelemiyaa na'ay Zakkaraasi Gakketiyyaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaa naageedda. 22 Penggiyaa naaganaw dooretteeddawanttu ubbaanna laa'u s'eetanne tammanne laa'uwaa; hawanttu barenttu mootsan mootsan paydettiide s'aafetteeddino. Untuntu yarato ha aawotetsaa immeeddawanttu Kaatiyaa Daawitanne timbbitiyaa odiiyaa Sammeela. 23 Hewaa diraw, untuntune untuntu naanay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa geliyaa penggiyaa naagiino. 24 Oyduu zoozetuun wulahaaninne, dolahaan, huup'issaninne gedissanna itti itti penggii de'ee; he penggetuwaa naagiyaawanttukka de'iino. 25 He mootsan de'iyaa untuntu dabbotuu laappuntsa laappuntsa gallasan laametti naagiide, untunta maaddino. 26 Penggiyaa naagiyyaa oyduu kaappatuu Leewatuwaa; untuntu S'oossaa Geeshsha Golliyaw, Aa giddo kifiletoonne kifiletuu gidduwaan de'iyaa miishshatoo aawotiino. 27 S'oossaa Geeshsha Golliyyaa naagiyaawantunne k'ay guura guura kariyaa dooyiyaawanttu untunta gidiyaa diraw, yaan ak'iino. 28 Leewatuwaappe amareedawanttu goynniyaa wode go'ettiyaa miishshatoo aawotiino; he miishshatuwaa kare kessiyaa wodenne soo gelissiyaa wode untuntu paydiino. 29 K'ay untuttuppe ittuu ittuu Geeshsha Golliyyaa gidduwaan go'ettiyaa hara miishshatoo, liik'o d'iiliyaw, woyniyaa eessaw, zayitiyaw, is'aanaawunne sawotoo aawotiino. 30 Shin k'eesatuwaa naanatuwaappe ittuu ittuu sawuwaa likkii likkiide walakkiino. 31 K'oraaha yaratuwaappe Shaaluma bayira na'ay Matiite yarshshuwaa ukitsaa uukkiyaawoo

aawotee. 32 K'ahaata yara gidiyaa untuntu dabbatuwaappe amareedawanttu k'ay Sambbatan Sambbatan s'arp'peezan wotsiyaa ukitsaa giigissiyaa aawotetsaa oyk'k'eeddino. 33 Leewatuu zaratuwaappe amareeda kaappatuu Geeshsha Golliyaan yes'siyaawantta. K'ammakka gallassikka untuntu ootsiyaa diraw, hara oosuwa ootsennan, eeshshaa Golliyya dirssaa gidдон de'iyaa golletuwaan de'iino. 34 Leewiyaa zaratuwaa soy asaa kaappatuu ubbay hawaappe k'ommonna s'aafetteeddawantta; untuntu Yersaalamen de'eeddino. 35 Gabaa'oona aawuu Yi'i'eeli Gabaa'oona kataman de'eedda. Aa machchatti suntsay Maa'iko. 36 Aa na'ay bayiray Abddoona; Aa naanay haratuu S'uura, K'iisa, Ba'aala, Neera, Nadaaba, 37 Gadoora, Ahiyaa, Zakkaraasa Mik'iloota. 38 Mik'ilooti Shim"a yeleeedda. Hawanttu k'ay Yersaalamen de'iyaa barenttu dabbattuu matan de'eeddino. 39 Neeri K'iisa yeleeedda; K'iisi Saa'oola yeleeedda. Saa'ooli Yoonataana, Malkkishuu'a, Abinaadaabanne Eshiba'aala yeleeedda. 40 Yoonataana na'ay Mariiba'aala; Mariiba'aali Mikiyaasa yeleeedda. 41 Mikiyaasa naanay Pittoonaa, Meleka, Taree'anne Akaaza. 42 Akaazi Yaa'iira yeleeedda. Yaa'iiri Alemeeta, Azimaaweetuwaanne Zimira yeleeedda. Zimiri Moos'a yeleeedda; 43 Moos'i Biini'a yeleeedda; Biini'i Rafaaya yeleeedda; Rafaayi El'aasa yeleeedda; El'aasi As'eela yeleeedda. 44 As'eelaw usuppun attuma naanay de'iino. Untuntu suntsay Azirik'aama, Bookera, Isimaa'eela, Sha'aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hawanttu ubbay As'eela naanaa.

10 Piliss's'eema asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana oletteeddino. Israa'eeliyaa asatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'atteddino. Daro Israa'eelatuu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'eeddino. 2 Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa attuma naanaa yederssi gakkiiide, Saa'oola naanaa Yoonataana, Abinaadaabanne Malkkishuu'a wod'eeddino. 3 Olay Saa'oola yuuyyi aad'd'iide un'etteedda; wonddaafiyaa asatuu Saa'oola demmeedda wode, zubbiyaan Aa c'addiide maduns's'iseeddino. 4 Saa'ooli bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Ha k'as's'arettibeenna Piliss's'eematu yide, ta bolla kaa'ennaadan, ne mashshaan c'addaade, taana neeni wod'a» yaageedda. Shin Aa ola miishshaa tookkiyaawe loyts yayyeedda diraw is's'eedda; Saa'ooli bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddeedda. 5 Aa ola shaluwaa tookkiyaawe Saa'ooli hayk'k'eeddawaa be'iide, ikka bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddiide, hayk'k'i aggeeda. 6 Hawaadan haniide, Saa'ooli, Aa naanay heezzuunne Aa soy Asay ubbay he gallassi ittippe hayk'k'eeddino. 7 Wombban de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu olanchchatuu bak'ateeddawaanne

Saa'oolinne Aa naanay hayk'k'eeddawaa siseedda wode, untuntukka barenttu katamatuwaa aggiide bak'atteedino. Bak'atina Piliss's'eema asatuu yiide, he katamatuwaan de'eeddino. 8 Wonttetsa gallassi Piliss's'eematu anhatuwa bollaappe olaa miishshatuwaa k'aari akkanaw yiide, Saa'oolinne Aa naanay Gilbboo'a Deriyan hayk'k'iide, giseeddawantta demmeeddino. 9 Unttuntu Saa'oola k'ood'iyyaa muuc'eeddinonne Aa ola shaluwaa k'aari akkeeddino. Yaatiide barenttu Eek'atuwaa golleninne barenttu asaa gidduwaan s'oonuwa awaayana mala, Piliss's'eema biittaw ubbaw asaa kiitaa yedeeddino. 10 Unttuntu Saa'oola olaa miishshaa barenttu s'oossatuwaa golletuwaappe ittuwaan wotseeddino; Aa guuggiyaakka barenttu s'oossaa Daagoona Eek'aa Gollen kak'keeddino. 11 Piliss's'eema asatuu Saa'oola ootseeddawaa ubbaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa asatuu siseedda wode, 12 untuntu mino asatuu ubbay biide, Saa'oola anhaanne Aa naanaa ahaa akkiide, Yaabeesha katamaa aheeddino. Yaabeeshan de'iyaa wolaa garssan untuntu mek'etsaa moogeeddino; yaatiide laappun gallassaa s'omeeddino. 13 Saa'ooli Med'inaa Godaw ammanettiibeenna diraw hayk'k'eedda. Med'inaa Godaa k'aalaa I naagibeenna; Med'inaa Godaana zorettiyaawaa aggiide, moytilliyaa s'eesiyaa asaana zoretteedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa wod'iide, Aa kawutetsaa Issey na'aa Daawitaw aatsiide immeedda.

11 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay ittippe Kebronan de'iyaa Daawitakko shiik'iide, «Nuuni ne suutsanne ne ashuwaa. 2 Kase Saa'ooli kaatiyaa gidiide de'iyaa wodekka, Israa'eeliyaa asaa olaw kaaletseeddawe neena. Med'inaa Goday ne S'oossay neena, «Ta asaa Israa'eeliyaa neeni heemmana; untuntu bollakka neeni kaatetana» yaageedda» yaageedda. 3 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay Kaatiyaa Daawitakko Kebroone katamaa yeeddino; I untuntunna Kebronan Med'inaa Godaa sintsan k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda. Med'inaa Goday Sammeela baggana haasayeedda k'aalaadan, Daawite Israa'eeliyaa bolla kaatetanaaddan untuntu Aa okkeeddino. 4 Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay Yersaalame katamaa beeddino. He wode Yaabuusa asatuu he sa'aan de'iyaa diraw, he katamay Yaabuusa geetettee. 5 Yaabuusa asatuu Daawita, «Neeni ha katamaa gelanaw ubbakka danddayakka» yaageeddino. Gidooppenne, Daawite S'iyoonen de'iyaa untuntu geesatuwaa oyk'k'eedda; S'iyoonne Daawita Katamaa geetetteedda. 6 Daawite bare olanchchatuwaa, «Yaabuusa asatuu kaseti oliyaa ooninne ola gadaawaa gidanawaa» yaageedda. S'aruuyi na'ay

Yoo'aabe kaseti biide oleedda; yaatiide gadaawaa gideedda. 7 Daawite he geessuwaan de'eedda; hewaa diraw, he katamay Daawita Katamaa geetetteedda. 8 Daawite Miilloppe doommiide, he katamaa zaaretsiide kees's'eedda; atteeda katamaa k'ay Yoo'aabe zaaretsiide kees's'eedda. 9 Ubbaaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday aanana de'iyaa diraw, Daawite min minniide beedda. 10 Daawita asatuu minotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Med'inaa Goday Israa'eeliyaabaa haasayeeddawaadan, Daawite kaatetana mala, ha asatuu Israa'eeliyaa asaana gidiide, loytsi maaddeeddino. K'ay Aa kawutetsaakka miniseeddino. 11 Daawita asatuu minotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Unttuntuppe heezzatuu loytsi eretteeddawantta. Heezatuwaappe koyruu Hakimoonappe yeedda Yaashobi'aama; Yaashobi'aami itti gede olan heezzu s'eetu asaa bare tooraan wod'eedda. 12 Heezzu mino asatuwaa gidдон Aa kaalliide de'iyaa Ahoohiyaa Dooddo na'aa El'aazara. 13 Piliss's'eema asatuu olettanaw Pasddaamima giyaa sa'aa shiik'eedda wode, El'aazare Daawitana ittippe de'ee. Israa'eeliyaa olanchchatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'atiyaa wode, El'aazare banggaa shooy'kan de'ee. Inne Daawitenne shoyk'aa gidduwaan ek'k'iide, Piliss's'eema asatuwaana oletteeddino. Med'inaa Goday wolk'kaama s'oonuwa immiide, untuntu ashsheeda. 15 Piliss's'eema olanchchatuu Rafayma Wombban dunkkaaneedda wode, hattamu kaappatuwaappe heezzatuu Daawite de'iyaa Adulaama gonggoluwaan de'iyaa zaallaakko yeeddino. 16 He wode Daawite geessuwa gidдон de'ee; Piliss's'eema olanchchatuu c'uguu Beeteleheemen de'ee. 17 Daawite haatsaa ushanaw amottiide, «Beeteleeme katamaa penggiyaa miyiyaan de'iyaa pulttuwa haatsaappe taana ooni ushshanddeeshsha!» yaageedda. 18 Heezzu mino asatuu Piliss's'eema asatuu dunkkaaneedda sa'aa pini biide, Beeteleeme katamaa penggiyaan de'iyaa pulttuwaappe haatsaa duuk'k'iide, Daawitaw aheeddino. Shin Daawite ushennaan is's'eedda; I he haatsaa Med'inaa Godaa sintsan tigeedda. 19 «Hawaa ushanawe taappe haakko! Barenttu shemppuwaa olettiide beedda ha asatuwaa suutsaa taani ushoo? Ayaw gooppe, untuntu barenttu shemppuwaa aatsi immiide, haatsaa aheeddino» yaageedda. Hewaa diraw, Daawite he haatsaa ushibeenna. He heezzu mino asatuu hewaa ootseeddino. 20 Yoo'aaba ishay Abishaayi heezatoo kaappuwaa. I bare tooraan heezzu s'eetu asatuwaa olettiide wod'eedda. Yaatiide ikka hara heezatuwaadan eretteedda. 21 I laa"entso heezatuwaappe aad'd'i bonchchetteedda asaa; I untunttoo kaappo gideedda. Shin I he koyro heezatuwaana k'ara gidena. 22 K'abs's'i'eelappe yeedda Yoodaah na'ay

Banaayi mino asaa; mino oosatuwaa ootseedda. 1 laa"u eretteedda Moo'aabe gadiyaa asatuu wod'eedda. K'ay shachchay dareedda itti gallassi ollaa giddo geliide, gaammuwaa wod'eedda. 23 Banaayi geesay ichcheshu wad'aa gakkiiyaa Gibs'e gade bitaniyaa adussa wod'eedda. Gibs'e bitaniyaa kushiyan shemayinniyyaa wonddarashiyaa keeshshaa tooray de'ee; shin Banaayi gatimaa oyk'k'iide, bitaniyaakko beedda. He bitaniyaa kushiyaappe tooraa wotsi akkiide, Aa tooraan Aa wod'eedda. 24 Yoodaaha na'ay Banaayi hawantta ootseedda. Aa sunsaykka he heezzatuuwaan eretteedda. 25 I hattamatuwaa gidдон daro bonchchetteedda; shin I heezzatuuwana gujjetena. Daawite Aa barena naagiyaa olanchchatoo kaappuuwaa keseedda. 26 Mino asatuu Yoo'aaba ishaa Asaaheela, Beeteleheemeppe yeedda Dooddo na'aa Elihanaana, 27 Haroodappe yeedda Shammoota, Piloonaappe yeedda Helees'a, 28 Tak'o"appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira, Anatootappe yeedda Abi'eezera, 29 Huushappe yeedda Sibbakaaya, Ahoohiyaa Ilaaya, 30 Nas'oofappe yeedda Maahiraaya, Nas'oofappe yeedda Ba'aana na'aa Heleeda, 31 Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaappe yeedda Ribaaya na'aa Ittaaya, Pir"aatoonappe yeedda Banaaya, 32 Ga'aasha Zanggaaraa matappe yeedda Huraaya, Aarabappe yeedda Abii'eela, 33 Baahiruumappe yeedda Azimaaweeta, Sha'albboonaappe yeedda Eliyaahiba, 34 Giizoonappe yeedda Hasheema, Haaraarappe yeedda Shaage na'aa Yoonataana, 35 Haaraarappe yeedda Sakaara na'aa Ahi'aama, Uura na'aa Elifaala, 36 Makeerappe yeedda Hefeera, Piloonaappe yeedda Akiya, 37 K'armeloosappe yeedda Hes'ira, Ezbaaya na'aa Naa'iraaya, 38 Naataana ishaa Yuu'eela, Haagira na'aa Mibihaara, 39 Amoonappe yeedda S'elek'a, S'aruuyi na'aa Yoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa Ba'erootappe yeedda Naahiraaya, 40 Yatira yara gidiyaa Ira, Yatira yara gidiyaa Gaareeba, 41 Hiitiyaa Uriyoona, Ahilaaya na'aa Zabaadanne 42 Roobeela zariyaa gidiyaa Shiiza na'aa Adiina. I Roobeela zaratuwaa kaappuuwaa; aanana ittippe hattamu asatuu de'iino. 43 Hara mino asatuu k'ay Maa'ika na'aa Hanaana, Mitaanappe yeedda Yoshafaas'a, 44 Ashttaarappe yeedda Ooziyaana, Aaro'erappe yeedda Hotaama naanaa Shamaa'anne Yi'i'eela, 45 Shiimira na'aa Yidi'eelanne Aa ishaa Tiis'appe yeedda Yooha, 46 Mahaawaappe yeedda Eli'eela, Elnna'aama naanaa Yiriibaayanne Yooshaawiyaa, Moo'aabe gadiyaappe yeedda Yitima, 47 S'ooba katamaappe yeedda Eli'eela, Yoobeedanne Ya'isi'eela.

12 Daawite K'iisa na'aa Saa'oolappe bak'ati biide, S'ik'ilaagan utteedda wode, aakko yeedda asatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Untunttu kase

Daawita olan maaddeedda mino asatuwaa gidдон de'iino. 2 Untunttu wonddaafiyaa asatuwaa; K'ay barenttu ushechcha kushiyaaninne haddirssa kushiyan shuchchaa yambbarshshan olanaw danddayiino. Untunttu Biiniyaama zariyaa gidiyaa Saa'oola dabbotuwaa. 3 Untunttu kaappuu Ahi'eezera; Ahi'eezerappe simmina Yo'aasha; untunttu Gib"appe yeedda Shamaa'a naanaa. Haratuu k'ay Azimaaweeta naanaa gidiyaa Yizi'eelanne Pelees'a, Baraaka, Anatootappe yeedda Yeeha, 4 hattamatuwaa gidдон wol'k'kaama gidiide, untunttu kaaletsiyaa Gabaa'oonappe yeedda Yishimaa'iyaa, Ermaasa, Yahaazi'eela, Yohanaana, Gedeerappe yeedda Yozabaada, 5 El"uzaaya, Yaarimoota, Ba'aaliyaa, Shamaariyaa, Hariifappe yeedda Shafaas'iyaa, 6 K'oraaha yaratuwaa gidiyaa Elk'kaana, Yishiyaa, Azaari'eela, Yo'eezeranne Yaashobi'aama, 7 Gadoorappe yeedda Yirohaama naanaa Yo'eelanne Zabaadiyaa. 8 Daawite mela biittaaan de'iyaa bak'ati attiyaa sa'aan utti de'ishshin, Gaade zariyaappe asatuu aakko yeeddino. Untunttu mino asatuwaanne olaw giigeeddawantta; k'ay gondalliyaanne tooraa oyk'kanaw danddayiyaawantta. Untunttu som"i gaammuwaa deemuwaa malatee; untunttu deretuwaa huup'iyaaan guppiyaa gen'iyaadan elleeliino. 9 Untunttu kaappuu Es'eera; laa"entsuu Obaadiyaa; heezzensuu Eli'aaba; 10 oyddentsuu Mishimaanna; ichcheshentsu Ermaasa; 11 usuppuntsuu Attaaya; laappuntsuu Eli'eela; 12 hospuntsuu Yohanaana; udduppuntsuu Elzabaada; 13 tammantsuu Ermaasa; tammanne ittentsu Maakibanaaya. 14 Hawanttu Gaade zariyaa olanchchatoo kaappatuwaa. Untunttu laafiyaawanttu S'eetoo kaappatuwaa; minniyaawanttu sha"aa kaappatuwaa. 15 Yorddaanoosa Shaafay, gas'aappe gas'aa gakkanaw kumi kis'seedda koyro aginaan pinneeddawanttu hawantta. Untunttu wombban away doliyaa baggananne away wulliyaa baggananne utteedda asaa ubbaa yedersseeddino. 16 Biiniyaama zaratuwaappenne Yihudaa zaratuwaappe amareeda asatuu Daawitakko geessuwaa yeeddino. 17 Daawite untunttunna gaketanaw kesiide, hawaadan yaageedda; «Hinttentu taana maaddanaw saruwaan taakko yeeddawaa gidoope, ta wozanay hinttenana ittippe gidanawaa. Shin hinttentu taana ta morkketoo aatsi immanaw yeeddawaa gidoope, hinttentta erite! Taani ootseedda iitabay baynna diraw, na aawotu waa S'oossay hewaa be'o; I hinttentta pirddo!» yaageedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, hattamatuwaa kaappuwaa Amaasaaya bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'ina, «Daawitaa, nuuni newantta! Isseya na'aw, nuuni neenana ittippe de'eetto! Saruu new gido! Neena maaddiyaawantussikka sarotetsay gido!

Ne S'oossay neena maaddee» yaageedda. Daawite untuntta akkiide, bare olanchchatoo kaappatuwaa ootseedda. **19** Daawite Piliss's'eematuwaanna ittippe gidiide, Saa'oola olanaw beedda wode, Minaase zariyaappe amareeda asatuu Daawitan gakteeeddino. Shin Piliss's'eema asatuwaa kaappatuu Daawitenne Daawita Asay barenana beennaadan diggeeddino. Piliss's'eema asatuu loysiti zoretteeddawaappe guyyiyaan, untuntta guyye yeddeeddino; ayaw gooppe, Daawitenne Daawita Asay untunttu Kaatiyaa Saa'oolaw aatsi immanenttonne giide yayyeeddino. **20** Daawite S'ik'ilaaga katamaa simmishin, Minaase zariyaappe Daawita maaddanaw keseedda shaalak'atuu Adinaaha, Yozabaada, Yidi'eela, Mikaa'eela, Yozabaada, Eelihunne s'iltaaya. **21** Untunttu ubbaykka s'alanne wolk'k'aama asaa gidiyaa diraw, Daawite c'uguwaa kaalliyaa wode, untunttu Aa maaddeeddino. **22** Daawita olanchchatuu S'oossaa olanchchatuwaadan c'oraana gakkanaw, Aa maaddiyaa Asay gallassi gallassi gujettee. **23** Med'inaa Goday haasayeeddawaadan Saa'oola kawutetsaa Daawitaw zaaranaw olaw danc'c'i giigiide, Kebroonan de'iyaa Daawitakko yeedda olanchchatuu paydu hawaappe kaallide s'aafetteeddawaa. **24** Gondalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw danc'c'i giigeedda Yihudaa zaratuu usuppun sha"anne hosppun s'eeta. **25** Simoonaa zariyaappe olaw giigeedda s'alanne wolk'k'aama olanchchatuu laappun sha"anne itti s'eeta. **26** Leewiyaa zariyaappe oyddu sha"anne usuppun s'eeta. **27** Aaroona zaratuwaa kaappuu Yoodaaha; Yoodaahena ittippe heezzu sha"anne laappun s'eetu asatuu de'iino. **28** K'ay S'aadook'e yalaga s'alanne wolk'k'aama asaa; S'aadook'a aawuwaa golliiyaa asaappe laatamanne laa'u kaappatuu aanana ittippe de'iino. **29** Biiniyaama zariyaa gideedda Saa'oola dabbotuu heezzu sha"a asaa. Shin Biiniyaama zariyaappe dariyaa bagga Asay Saa'oola golliiyaa asaw he wodii gakkanaw ammanettiyaawannta. **30** Efireema zariyaappe barenttu aawotuwwaa golliiyaa asan eretteedda s'alanne wolk'k'aama asatuu laatamu sha"anne hosppun s'eeta. **31** Daawita kaateyanaw baanaw dooretteedda Minaase zariyaappe baggatu tammanne hosppun sha"a. **32** K'ay Israa'eeliyaa Asay ayaa ootsanaw bessintto, wodiyaabaa shaakki eriyaa akeekanchcha asatuu, Yisaakoora zariyaw kaappatuu laa'u s'eeta; untunttu dabbotuu ubbay untunttoo azazettiino. **33** Ola shaluwaa ubbaa oyk'k'iide, barenttu kumentsaa wozanaan Daawita maaddanaw giigeedda olanchchatuwaan Zaabiloonaa zariyaa asatuu ishatamu sha"a. **34** Niftaaleema zariyaappe itti sha"a kaappatuu de'iino; gondalliyaanne tooraa oyk'k'iyaa hattamanne laappun sha"a asatuu untunttunna ittippe

de'iino. **35** Daana zariyaappe olaw giigeedda asatuu laatamanne hosppun sha"anne usuppun s'eeta. **36** Olaw kesianaw Aaseera zariyaappe giigeeddawanttu oytamu sha"a. **37** Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan de'iyaa Roobeela zariyaappe, Gaade zariyaappenne Minaase zariyaa baggappe ola shaluwaa ubbaa oyk'k'iide yeedda asatuu itti s'eetanne laatamu sha"a. **38** Ha olaw giigeedda olanchchatuu ubbay Daawita Israa'eeliyaa bolla kaateyanaw barenttu k'ofaa k'achchiide, Kebroone katamaa yeeddino. K'ay Israa'eeliyaappe atteedawanttukka Kaateyanaw Daawita kaateyiide itti wozana gideeddino. **39** Untunttu dabbotuu untunttoo koshshiyaawaa giigissi wotseedda diraw, miiddinne ushiidde Daawitana heezzu gallassaa utteeddino. **40** Israa'eeliyaa asaw nashechchaa gidiyaa diraw, huup'issa baggana de'iyaa Yisaakoorappe, Zaabiloonappenne Niftaaleemappe asatuu daro k'umaa aheeddino. D'iiliyaa, balasiyaa ukitsaa, woyniyaa teeraa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa hariyaan, bak'uluwaan, gaaluwaaninne booran c'aaniide aheeddino; k'aykka untunttu miizzaanne dorssaa shukkiide maanaw akkiide yeeddino.

13 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Suntsatuwaanna; shaalak'atuwaananne s'eetuwwaa kaappatuwaanna zoretteedda. **2** Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Hintenttoo lo'a malatiyaabaa giddooppene, Med'inaa Godaa nu S'oossaa shene gidoope, Israa'eeliyaa biittaa gas'an de'iyaa nu dabbotuu, k'eesatuu nne barenttu kataman de'iyaa Leewatuu nuunanna ittippe shiik'anaadan asaa kiittoytte. **3** Saa'ooli kaateteedda wode sheneko giina, dogettiide atteeda nu S'oossaa Taabootaa ane zaariide ahooyte» yaageedda. **4** Daawite odeedda yewuu suure gideedda diraw, Asay ubbay mayyeedda. **5** Hewaa diraw, Daawite S'oossaa Taabootaa K'iriyaati-Yi'aariimappe ahana mala, Gibs'e zawaappe Shihoora shaafaappe doommiiide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaa shiishsheedda. **6** Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay kiruubetuwaappe gidduwaan bare kawutetsaa araataa bolla utteedda S'oossaa suntsan s'eesetteedda S'oossaa Taabootaa ahanaw Yihudaa biittan de'iyaa Ba'aala geetettiyya K'iriyaati-Yi'aariima katamaa beeddino. **7** S'oossaa Med'inaa Godaa Taabootaa boray goochchiyaa ooratsa gaariyan wotsiide, Abinaadaaba sooppe aheeddino; Uuzinne Ahiyoy gaariyaa laaggiino. **8** Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay diitsaanne maasink'uwaa diis's'iidde, kabaruwaa bak'k'iidde, daalaa k'aatsiiddenne s'urumbbaa punniidde, barenttu kumentsaa wolk'k'an S'oossaa sintsan nashettiidde bonchcheeddino. **9** Untunttu Kiidoona giyaa saan de'iyaa katsaa bukkiiyaa udduma gakkiiyaa wode, booratu d'ubettina,

Uuzi Taabootaa oyk'kanaw bare kushiya yeddeedda. **10** Aa kushii Taabootaa bochcheedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Uuza bolla ees's'i kesseedda. Hewaa diraw, S'oossay Aa shoc'ina, I he sa'aan S'oossaa sintsan hayk'k'i aggeeda. **11** Med'inaa Goday hank'k'ettiide Uuza wod'eedda diraw, Daawite yiloteedda. Hachche gakkanaw, he sa'ay Peerez Uuzaa geetettiide s'esetteedda. Uuzi Shoc'etto sa'aa geetettee. **12** He gallassi Daawite S'oossaw yayyeedda diraa, «S'oossaa Taabootaa taakko waata ahanaw danddayayitaa?» yaageedda. **13** Hewaa diraw, Taabootaa barenana Daawita Katamaa afibeenna. Shin Gaatiyaa Obeedi-Eedooma geetettiyaa bitaniyaa soo afeedda. **14** S'oossaa Taabootay Obeedi-Eedooma gollen Aa golliyaa asaana heezzu aginaa gam'eedda. Med'inaa Goday Aa golliyaa asaanne aw de'iyaa ubbabaa anjeeedda.

14 S'iirroosa Kaatii Kiiraami Daawitaw asatuwaa kiitteedda. Kiitetteedda asatuwaana golliyaa kees's'anaadan zigaa mudetsaanne k'ay shuchchaa massiyaawantanne anaa's'etuwaa aw yeddeedda. **2** Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla Aa kaatiyaa ootsiide esseeddawaanne bare asaa Israa'eeliyaa diraw, Aa kawutetsaa d'ok'ku ootsiide bonchcheeddawaa Daawite ereedda. **3** Hewaappe guyyiyaan, Daawite Yersaalamen hara mac'c'a asaa gujji akkiide, attumawaa naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda. **4** Daawite Yersaalamen yeleedda attuma naanay Shaamu'a, Shobaaba, Naataana, Solomone, **5** Yibihaara, Elishuu'a, Elppaalees'a, **6** Nogaaha, Nefeega, Yaafi'a, **7** Elishamaa'a, Be'eliyaadanne Elifelees'a. **8** Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaatiyaa gidiide oketteeddawaa Piliss's'eema Asay siseedda wode, untunttu ubbay Daawita koyanaw kesseeddino. Daawite untunttu kesseeddawaa sisiide, untuntunna olettanaw kesseedda. **9** Piliss's'eema Asay Rafayma Wombbaa yiide bonk'k'eeddino. **10** Daawite S'oossaa, «Taani baade Piliss's'eematuwaa oloo? Neeni untunttu taw aatsa immanii?» yaagiide oochcheedda. Shin Med'inaa Goday Aa, «Baade ola. Taani untuntta new aatsa immana» yaageedda. **11** Daawitenne Aa Asay Ba'aali-Paraas'iima giyaa sa'aa biide, yaan untuntta s'ooneeddino. Daawite, «Haatsaa di'uu d'uussi aad'd'iyawaadan S'oossay ta morkatuwaa gidduwaanna taana aatseedda» yaageedda. Hewaa diraw, he sa'aa sunsay Ba'aali-Paraas'iima geetetteedda. **12** Piliss's'eematu barentu eek'atuwaa he sa'aan yeggiide beeddino. Yaatina Daawite azaziide, untunttu eek'atuwaa tamaan s'uugisseedda. **13** Piliss's'eema asatu laa'entsuwaa ha wombbaa simmi yiide bonk'k'eeddino. **14** Daawite S'oossaa laa'entsuwaa oochcheedda. Shin S'oossay Aa, «Neni

untunttu geeduwaa booppa. Untunttu guyyenna yuuyya aad'd'aade boo'iyaa mitsaappe sintsa baggana olanaw giiga. **15** Boo'iyaa mitsaappe huup'iyaan salppiyyaa kooshshaa neeni sisiyaa wode, olanaw kesa. Ayaw gooppe, hewe Piliss's'eema olanchchatuwaa shoc'anaw S'oossay neeppe sintsaw aad'd'eedda giyaawaa» yaageedda. **16** S'oossay azazeeddawaadan Daawite ootseedda. Gabaa'oonappe biide Gezeera gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema olanchchatuwaa wod'eedda. **17** Hewaappe guyyiyaan, Daawita worii biittaa ubbaa gakteedda. Kawutetsatu ubbay Daawitaw yayanaadan Med'inaa Goday ootseedda.

15 Daawite bare kataman barew golliyaa kees's'eedda; S'oossaa Taabootawukka sa'aa giigissiide, dunkkaaniyaa esseedda. **2** Hewaappe guyyiyaan Daawite, «S'oossaa Taabootaa tokkanaadaaninne med'i med'inaw Med'inaa Godaw ootsanaw Med'inaa Goday dooreedda Leewatuwaappe attina, ooninne S'oossaa Taabootaa tookkanaw bessena» yaageedda. **3** Daawite Med'inaa Goda Taabootaw giigisseedda sa'aa Taabootaa ahanaadan, Israa'eeliyaa asaa ubbaa Yersaalamen shiishsheedda. **4** K'ay Daawite Aaroona zaratuwaanne Leewatuwaa s'eesiide shiishsheedda. **5** K'ahaata yaratuwaappe kaappuu Uri'eelinne itti s'eetanne laatamu Aa dabbotuu yeeddino. **6** Maraara yaratuwaappe kaappuu Asaayinne laa'u s'eetanne laatamu Aa dabbotuu yeeddino. **7** Gershshoona yaratuwaappe kaappuu Yuu'eelinne s'eetanne hattamu Aa dabbotuu yeeddino. **8** El's's'aafaana yaratuwaappe kaappuu Shamaa'enne laa'u s'eetu Aa dabbotuu yeeddino. **9** Kebroone yaratuwaappe kaappuu Eli'eelinne hosppun tammu Aa dabbotuu yeeddino. **10** Uuzi'eela yaratuwaappe kaappuu Aminaadaabinne s'eetanne tammanne laa'u Aa dabbotuu yeeddino. **11** Hewaappe guyyiyaan, Daawite k'eesetuwaa S'aadook'anne Abiyaataara, k'ay Leewatuwaa Uri'eela, Asaaya, Yuu'eela, Shamaa'iyaa, Eli'eelanne Aminaadaaba s'eesisseedda. **12** Untuntta, «Hinttentu Leewatuu zaretoo kaappatuwaa. S'oossaa Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa Taabootaa taani giigissa wotseedda sa'aa ahanaw hinttenne hinttentu dabbotuu geeyite. **13** Hinttentu Leewatuu koyro S'oossaa Taabootaa tookkibeenna dirawunne nuuni Aa wogaadan woot afanentto S'oossaa oochchibeenna diraw, Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna mureedda» yaageedda. **14** Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa ahanaw k'eesatuu nne Leewatuu barenta geeshsheeddino. **15** Med'inaa Goday Muse baggana kase azazeeddawaadan, Leewatuu S'oossaa Taabootaa kasuwaanna barentu hashiyaan tookkeeddino. **16** Hewaappe guyyiyaan, diitsaanne maasink'kuwaa diis's'iidde, daalaa

k'aatsiidde, nashechiyaa yetsaa yes's'ana mala, Leewatuwaa kaaletsiiyaawanttu barenttu dabbotuwwa suntsanaadan Daawite azazeedda. 17 Leewatuu Yuu'eela na'aa Hemaana, Aa dabbatuwaappe Berekiyaa na'aa Asaafanne untunttu dabbatuwaappe Maraara yaraa K'usaaya na'aa Etaana suntseeddino. 18 K'ay laa'entso kaalaan Zakkaraasa, Yaa'izi'eela, Shamiraamoota, Yih'i'eela, Uunna, Eli'aaba, Banaaya, Ma'iseeya, Matitiyaa, Elifaala, Miik'ineeyanne penggiyaa naagiyaawantta Obeedi-Eedoomanne Yi'i'eela suntseeddino. 19 Nahaasiyaa daalaa d'ok'ku ootsiide k'aatsanaadan Hemaani, Asaafinne Etaani suntsetteeddino. 20 K'ay Zakkaraasi, Yaa'izi'eeli, Shamiraamooti, Yih'i'eeli, Uunni, Eli'aabi, Ma'iseeyinne Banaayi diitsaa lee'uwaan diis's'iino. 21 Matiite, Elifaali, Miik'ineeyi, Obeedi-Eedoomi, Yi'i'eeleenne Azaazii diitsaa orddiyaan diis's'iino. 22 Leewatuu kaappuu Kanaane mazimuriyaa kaaletsanaw suntsetteedda; I eranchcha gidiyaa diraw, untuntta tamarissee. 23 Berekiyayenne Elk'kaani Taabootaa dunkkaaniyaa penggiyaa naaganaw dooretteeddino. 24 K'ay k'eesatuu Shabaanee, Yoshafaas'i, Nataani'eeli, Amaasaayi, Zakkaraasi, Banaayinne El'eezeri S'oossaa Taabootaa sintsan s'urumbbaa punnanaw dooretteeddino. Obeedi-Eedoominne Yehiyaa Taabootaa penggiyaa naaganaw dooretteeddino. 25 Hewaappe guyyiyaan Daawite, Israa'eeliyaa c'imatuunne sha'a kaappatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Obeedi-Eedooma sooppe ahanaw nashettiidde beeddino. 26 Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda Leewatuwaa S'oossay maaddeedda diraw, untunttu laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa yarshsheeddino. 27 Daawite, Taabootaa tookkeedda Leewatuu ubbay, mazimuriyaa yes's'iaawantunne mazimuriyaa yes's'iaawanttu kaappuu Kanaane suufiyaa geetettiyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwwa mayyeeddino. Daawitekka k'ay liinuwaappe dadetteedda eefuudiyaa geetettiyaa mayuwwa mayyeedda. 28 Hawaadan ootsiide, Israa'eeliyaa ubbay hombboc'iidde, s'urumbbaanne malakataa punniidde, daalaa k'aatsiidenne, diitsaanne maasink'k'uwwa diis's'iidde, Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa aheeddino. 29 Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay Daawita Katamaa geleedda wode, Saa'oola naatta Miikaala maskkootiyaanna s'eellaade, Kaatii Daawite nashettiidde durishiinne kaa'ishin be'aaddu; Daawita bare wozanaan kad'aaddu.

16 Untunttu S'oossaa Taabootaa ahiidde, Daawite Taabootaa wotsanaw d'ogeedda dunkkaaniyaa gidduwaan wotseeddino. S'uuggiyaa yarshshuwaanne

ittippetetsaa yarshshuwwa Med'inaa Godaw yarshsheeddino. 2 Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwwa yarshshiide Poleeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa suntsan asaa anjeeedda. 3 Israa'eeliyaa asaw ubbaw, mac'caaniwunne attumawoo, huup'iyaan huup'iyaan itti itti komppoo ukitsaa, itti itti mus'o ashuwaakka woyniyaa teeraa melaappe itti itti ukitsaa gisheedda. 4 Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan ootsanaadaaninne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sabbanaadan, galatanaadaaninne bonchhanaadan, amareeda Leewatuwaa Daawite suntseeddino. 5 Leewatuu kaappuu Asaafa; Asaafa kaalliide laa'entso kaappuu Zakkaraasa. Zakkaraasa kaalliide de'iaawanttu Yi'i'eela, Shamiraamoota, Yih'i'eela, Matitiyaa, Eli'aaba, Banaaya, Obeedi-Eedoomanne Ye'eela. Untunttu maasink'k'uwaanne diitsaa diis's'anaw suntsetteeddino; shin Asaafa daalaa k'aatsanaw suntsetteedda. 6 K'eesiyaa Banaayinne Yahaa'i'eeli S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan ubbaa wode s'urumbbaa punnanaw suntsetteeddino. 7 He gallassi Daawite kasetiide, Asaafinne Aa dabbotuu Med'inaa Godaa sabbanaadan untunttoo immeedda. 8 Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite. I ootseeddawaa kawutetsatuu gidduwaan erissite. 9 Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite. Aa malalissiyaa kiitaa ubbaa odite. 10 Aa geeshsha suntsan c'ee'k'ettite; Med'inaa Godaa koyiyaawanttu wozanatuu nashettino. 11 Med'inaa Godaanne Aa wol'k'kaa s'omoosite; ubbaade Aa sintsa koyite. 12 Hinttenttoo, Aa k'oomaa Abrahaama zeretsatoo, Dooretteedda Yaak'ooba naatoo, I ootseedda maalaalissiyaabaa, Aa malaatanne I pirddeedda pirddaa hassayite. 14 I Med'inaa Godaa nu S'oossaa; Aa pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna. 15 I bare K'aalaa c'aak'uwwa med'inaw, Bare azazeedda K'aalaa sha'a yeletaa gakkanaw naagee. 16 Hewenne, I Abrahaamena c'aak'k'eteedda c'aak'uwa, Yisaak'aw c'aak'keedda c'aak'uwa. 17 Yaak'oobaw wogaa, Israa'eeliyawukka med'ina c'aak'k'uwwa ootsiide mintseeddawaa. 18 I, «New Kanaane biittaa immana; I ne zeretsatoo laata gidanawaa» yaageedda. 19 S'oossaa asatuu payduwaan guutsanne Kanaane biittan bete gidiide de'iyaa wode, 20 itti asaappe hara asaa, itti kaatetetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino. 21 S'oossay untunttu ooninne naak'kanaw immibeenna; untunttu diraw kaatetuwwa seeriidde, 22 «Taani okkeeddawaa bochchoppite; Ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda. 23 Sa'aan de'iyaa asaw, ubbaykka Med'inaa Godaw yes's'ite; I ashshiyaa mishiraachchuwwa hachche hachche odite. 24 Kawutetsatuu gidduwaan Aa bonchchuwwa,

asaa ubbaa gidдон Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite. 25 Med'inaa Goday wolk'k'ama; Aad'd'o galatay aw bessee. S'oossatuwaa ubbaappe aad'd'iide, I yayettanaw besse. 26 Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa; shin Med'inaa Goday saluwaa med'd'eedda S'oossaa. 27 Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee; minotetsayenne nashechchay I De'iyaa Sa'aan de'ee. 28 Hinttenttoo, asaa zaretoo ubbaw, Med'inaa Godaawaa odite; «Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite. 29 «Bonchchuu Aa suntsaassa» giide Med'inaa Godaawaa odite. Yarshshuwaa akkiide, Aa sintsa yiite. Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goynnite. 30 Gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw, Aa sintsan kokkorite. Sa'ay min ek'keedda; ubbakka k'aas's'enna. 31 Salotuu nashettino; sa'aykka hashshu go! Kawutetsatuu gidдон untunttu, «Med'inaa Goday kaateteedda!» yaagino. 32 Abbayinne Aa gidдон kumeeddabatuu guummino. Shoyk'ayenne shooyk'aan de'iyaabatuu ubbatuu nashettino. 33 Hewaappe guyyiyaan woran de'iyaa mitsaa ubbay yes's'ana; nashechchan Med'inaa Godaa sintsan yes's'ana. Ayaw gooppe, I sa'aa bollan pirdanaw yee. 34 S'oossay lo"a gidiyaa dirawunne Med'inaa Godaa galatite. Aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, galatite. 35 Hewaappe guyyiyaan hinttenttu, «Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw, nuuna ashsha. Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne ne bonchchuwaan c'ee'ettanaadan, kawutetsatuu gidдoppe shiishshaade ashsha» yaagite. 36 Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido. Med'inaappe med'ina gakkanaw galatetto! Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay, «Amen'i» giide, Med'inaa Godaa galateedda. 37 Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hachche hachche goynaw kosshiyawaa ubbaa wode untunttu ootsanaadan, Daawite Asaafanne Aa dabbotuwwa wotseedda. 38 I k'ay Obeedi-Eedoomanne Aa dabbotuwwa usuppun tammanne hospunnisa untuntunna ootsanaadan wotseedda; Yidutuuna na'aa Obeedi-Eedoomanne Hoosa penggiyaa naaganaadan wotseedda. 39 K'eesii S'aadook'inne aanana ootsiyaa K'eesatuu Gabaa'oonan de'iyaa d'ok'k'a sa'aan, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan ootsanaadan yaan atteeddino. 40 Med'inaa Goday Israa'eeliyaw immeedda higgayan s'aafetteeddawaadan, untunttu wontanne omarssi ubbaa wode s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiino. 41 Aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, Med'inaa Godaa yetsan galatanaadan Hemaana, Yidutuunanne dooretteedda haratuwaa Daawite untuntunna ittippe wotseedda. 42 Hemaaninne Yidutuuni s'urumbbaa punniino, daalaa k'aatsiionne galataa

mazimuriyaa yes's'iidde kaa'iyaa hara miishshatuwaa kaa'iino. Yidutuuna attuma naanay penggiyaa naaganaw suntsetteeddino. 43 Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay bare soo bare soo beedda. Daawitekka bare soy asaa anjanaw simmeedda.

17 Daawite bare kaatiyaa gollen de'iidde, timbbitiyaa odiyaa Naataana, «Taani zigaappe kees'etteedda gollen de'ay; shin Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay dunkkaaniyaa garssaana» yaageedda. 2 Naataani Daawita, «Ootsanaw ne wozanay k'oppeeddawaa ubbaa kiiteta; S'oossay neenana de'ee» yaageedda. 3 Shin he gallassaa k'amma S'oossaa k'aalay Naataanakko yiide, 4 «Ba; ta k'oomaa Daawita hawaadan yaaga; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Taani de'ana golliyaa kees's'anawe neena gidakka. 5 Ayaw gooppe, taani Israa'eelatuwaa Gibs'epe kesseedda gallassaappe doommaade hachche gakkanaw, gollen de'abeykke; taani dunkkaaniyaappe dunkkaaniyaw, k'ay itti saappe hara sa'aw yuuyyaade de'aad. 6 Taani Israa'eeliyaa asaa ubbaanna yuuyyeedda sa'aa ubbaan, ta asaa heemmanaw taani azazeedda Israa'eeliyaa daannatuwaappe oossinne, Taw zigaa golliyaa ayaw kees's'abeykkii? gaade oochchabeykke» yaagee» yaaga. 7 «Hewaa diraw, ha'ikka ta k'oomaa Daawita, «Ubbaaappe Wolk'k'ama Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Taani neena hentsaa gadeppe, dorssaa heemmiyaa saappe dentsaade, ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan akkaad. 8 Neeni beedda sa'aa ubbaan taani neenana ittippe gidaad; ne morkkatuwaa ubbaa ne sintsaappe diggaad. Ha'i simmi taani ha sa'aan eretteedda wolk'k'aama asatuwaappe suntsaadan ne suntsaa gitayana. 9 K'ay taani ta asaw, Israa'eeliyaw sa'aa immaade, untunttu he sa'aan tokkana. Hewaa diraw, untunttu barenttu sa'aan de'anawannta; untunttu laa'entso shabbaretikkino. Kase taani ta asaa Israa'eeliyaa bolla yeletatuwaa suntseedda wodiyaappe doommina naak'keeddawaadan, laa'entso iita asatuu untunttu naak'ikkino. Taani ne morkkatuwaa ubbaa new moodisana. < < «Hewaa bollankka Med'inaa Goday bare huup'iyaw ne zaratuu de'anaadan ootsanaawaa new odeedda. 11 Ne laysay wurina, hayk'k'aadda ne mayza aawotuwaan gaketiyaa wode, taani neeppe guyyiyaan ne zariyaa, ne naanatuwaappe ittuwaa dentsaade, Aa kawutetsaa minisana. 12 Taw golliyaa kees's'anawe Aa; taani Aa kawutetsaa araataa med'inaw minissa essana. 13 Taani aw aawuwaa gidana; akka taw na'aa gidana. Neeppe kase kaateteedda Saa'oolappe taani ta siik'uwwa akka diggeeddawaadan, taani aappe ubbakka akkikke. 14 Taani Aa ta asaa bollanne ta kawutetsaa bolla med'inaw

suntsana; Aa kawutetsaa araataykka med'inaw min ek'kana» yaagee» yaaga» yaageedda. 15 Naataani S'oossay aw sas'aani k'onc'c'isseedda k'aalaa ubbaa hawaadan Daawitaw odeedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite dunkkaaniyaa gelliide, Med'inaa Godaa sintsan utteedda. Hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni hawaa ubbaa taw ootsanaw taani oonee? Ta soy asaykka ayee? 17 Abeet Med'inaa Godaw, hawe ne ayfiyaa sintsan guutsa malatina, ne k'oomaa zaratu sintaappe yaanawaa laysatuwaan timbbiityaa odaadda. Taana k'ay wolk'k'aama asaa kessaadda. 18 Neeni taana ne k'oomaa bonchcheedda diraw, taani Daawite simmi ayaa gaanaw danddayayitaa? Neeni taana ne k'oomaa eraasa. 19 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'oomaa diraw, ne wozanaa k'ofaadan ha gitabaa ubbaa ootsaade, ha gitatetsaa ubbaa taana erissaadda. 20 «Abeet Med'inaa Godaw, ne mali ittuunne baawa. Nuuni nu haytsaan siseeddawaadan, neeppe attina, hara s'oossi baawa. 21 Neeni ne asaa ootsanaw wozeedda ne asaa Israa'eeliyaa malatiyaa hara kawutetsi sa'aa bollan baawa. Neeni ootseedda gitanne malalissiyaa oosotu gaasuwaan ne suntsay biittan sa'aan eretteedda. Neeni Gibs'eppa wozeedda ne asaa sintaappe kawutetsatuwaa laaggaadda. 22 Neeni ne asaa Israa'eeliyaa med'inaw nebbaa ootsaadda. Abeet Med'inaa Godaw, neenikka untunttu S'oossaa gidaadda. 23 «Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne k'oomaabaanne Aa zeretsaabaa haasayeeddawe med'inaw min ek'k'o; neeni ootsana geeddawaadanka kiiteta. 24 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossay tumuwaappe Israa'eeliyaw S'oossaa» geetettanaadan ne suntsay med'inaw min ek'kananne gitatana. Ne k'oomaa Daawita zaratu ne sintsan min ek'kana. 25 «Abeet ta S'oossaw, «Taani new golliyaa kees's'ana gaade» neeni taw ne k'oomaw k'onc'c'aadda. Hewaa diraw, taani ne k'oomay ha woosaa neena woossanaw s'alaad. 26 Abeet Med'inaa Godaw, neeni S'oossaattee! Neeni ha lo"o k'aalaa taw ne k'oomaw ootsana gaadda. 27 Ne sintsan yaa med'inaw gam"anaadan, ne k'oomaa zariyaa anjanaw nashetta. Abeet Med'inaa Godaw, neeni anjeeddawe med'inaw anjjetteddawa gidana» yaagiide woosseedda.

18 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Piliss's'eematuwaa s'ooniide mooddeedda; yaatiide Gaate geettetiyyaa katamaanne Aa mootsatuwaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda. 2 K'ay Daawite Moo'aabe gadiyaa asatuwaa s'oonina, untunttu aw moodetteeddino; giiraa giireeddino. 3 Hamaata katamaa matan de'iyaa S'ooba biittaa Kaatii Hadaadi'eezere, bare kawutetsaa

Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw aassanaw biishshin, Daawite Aa s'ooneedda. 4 Daawite Hadaadi'eezereppe itti sha"a paraa gaaretuwaa, laappun sha"a paraa asatuwaanna laatamu sha"a gedissa asatuwaa omoodeedda. Daawite s'eetu gaaretoo gideedda paratuwaa ashshiide, hara paratuwaa ubbaw gaaduwa gilddayeedda. 5 Damask'k'o katamaan de'iyaa Sooretuu S'ooba biittaa Kaatiyaa Hadaadi'eezera maaddanaw yeedda wode, Daawite untuntuppe laatamanne laa"u sha"a asaa wod'eedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa biittan Damask'k'o kataman olanchchatuwaa geessotuwa med'd'eedda. Yaatina, Sooriyaa asatu Daawitaw moodettiide, giiraa giireeddino. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda. 7 Kaatii Daawite Hadaadi'eezera oosanchchatuu tookkeedda work'kaa gonddalletuwaa akkiide, Yersaalame afeedda. 8 K'ay Daawite Hadaadi'eezere mooddiyaa S'ebaahanne Kuna katamatuwaappe nahaasiyaa giyaa birataa loysi daruwaa akkeedda. Hewaappe simmiide, Solomone he nahaasiyaa birataappe Abbaa Saaniyaa, tuussatuwaan duma duma miishshatuwaa med'd'eedda. 9 Daawite S'ooba biittaa Kaatiyaa Hadaadi'eezera olanchchatuwaa ubbaa s'ooneeddawaa Hamaata Kaatii Too'i siseedda. 10 Hadaadi'eezera olettiide s'ooneedda diraw, Aa hashshu gaanawunne sarotanaw bare na'aa Hadoraama Kaatiyaa Daawitakko kiitteedda. Ayaw gooppe, Hadaadi'eezere Too'aara olettiide gam"eedda. Hadoraami work'kaappe, biraappenne nahaasiyaappe med'd'eedda miishshatuwaa akkiide yeedda. 11 Kaatii Daawite Eedoomappe, Moo'aabeppe, Amoonaa asatuwaappe, Piliss's'eematuwaappenne Amaaleek'a asatuwaappe omooddi akkeedda biraanne work'kaa ha miishshatuwaanna ittippe gatside, Med'inaa Godaw dummayiide wotseedda. 12 S'aruuyi na'ay Abishaayi Eedooma asaappe tammanne hospun sha"atuwaa Mas'ine Wombban wod'eedda. 13 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Eedooman olanchchatuwaa geessotuwa med'd'eedda; yaatina, he gadiyaa Asay ubbay Daawitaw moodetteedda. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda. 14 Hewaadan ootsiide, Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda; bare asaa ubbaa s'illotetsaaninne suure pirddan akkeedda. 15 S'aruuyi na'ay Yoo'aabe ola gadaawaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa; 16 Ahis'uuba na'ay S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki k'eesetuwa; Shaabisha waanna s'aafiya; 17 Yoodahe na'ay Banaayi Daawita naagiyaa olanchchatuwaa kaappuwaa; Daawita attumawaa naanay Aa kawutetsaan d'ok'ka sa'aa oyk'kiide kaappatuwaa.

19 Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa Kaatii Naa'oosi hayk'keedda; Aa na'ay Aa kotan kaateteedda. **2** Daawite, «Aa aawuu Naa'oosi taw keekeeadda diraw, taani Aa na'aa Hanuunaw keekana» yaageedda. Hanuuna aawuu hayk'keedda diraw, Daawite Aa mintsetsanaw asaa kiiteedda. Daawite kiiteeddawantuu Hanuuna mintsetsanaw Amoonaa gadiyaa gakeedda wode, **3** Amoonaa asaa kaappatuu Hanuuna, «Daawite neena mintsetsanaw ha asatuwaa kiiteeddawe ne aawuwaa bonchchuwaa diraassa gaaddiyye? I bare asaa kiiteeddawe ha katamaa s'eellanaassa, wochchanaassanne oletiide s'oonanaassa» yaageeddino. **4** Hanuuni Daawite kiiteedda asatuwaa oyk'kiide, untuntuu buuchchaa meedeedda; untuntuu mayuwaakka uttiyaa duliyyaa baggappe k'ans'si akkiide, untuntuu yeddeedda. **5** Hewaa diraw, asatuu daro yeellateeddino. Daawite hewaa sisiide, I untuntunna gaketiiyaa asaa kiiteedda. Hewaappe, «Hinttentuu buuchchay dic'c'anaashin, Yaarikko kataman de'ishshite; hewaappe guyyiyaan haa yiite» yaageedda. **6** Amoonatuu barentu kiitan Daawite untuntuu morkkanaadan ootseeddawaa ereedda wode, Hanuuninne Amoonatuu Masp'p'es'oomiyaappenne Sooriyaan de'iyaa Maa'ikanne S'oooba geetettiiyaa katamatuwaappe paraa gaaretuwaanne paraa asatuwaa k'as'aranaw hattamanne oyduu sha"a kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraa yeddeeddino. **7** Hattamanne laa"u sha"a paraa gaaretuwaana, paraa asatuwaa, Maa'ika kaatiyaanne Aa olanchchatuwaa k'as'areeddino; k'as'arina yiide, Medaaban dunkkaaneeddino. K'ay Amoonatuu barentu katamaappe shiik'kiide, olaw giigeeddino. **8** Daawite hewaa siseedda wode, Yoo'aabanne olanchchatuwaa ubbaa yeddeedda. **9** Amoonatuu kesiide, katamaa penggiyaan olaw salppeeddino. Untuntuu maaddanaw yeedda kaatetuukka barentu sa'aa oyk'kiide, dembaan shiik'keeddino. **10** Yoo'aabe barena olay sintsananne guyyenna dooddeeddawaa be'edda wode, Israa'eelatu giddoppe ubbaappe minniyaa olanchchatuwaa doori akkiide, Sooriyaa asatuwaa sintsan salppisseedda. **11** Atteeda asatuwaappe bare ishay Abishaayi azazana mala ootsiide, Amoonaa asatuwaa sintsan salppeeddino. **12** Yoo'aabe bare ishaa Abishaaya, «Sooriyaa asatuu taw wolk'k'aamooappe, neeni yaade taana maadda. K'ay Amoonaa asatuu new wolk'k'aamooappe, taani yaade neena maaddana. **13** Simmi minna! Nu asaa dirawunne nu S'oossaa katamatuwaa diraw, ane min oletttoyte. Med'inaa Goday barena lo"iyaawaa ootso» yaageedda. **14** Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabinne aananna de'iyaa Asay Sooriyaa asatuwaana olettanaw lawuhu geeddino.

Yaatina, Sooriyaa asatuu Aa sintsaappe bak'atteeddino. **15** Sooriyaa asatuu bak'ateeddawaa Amoonaa asatuu be'edda wode, untuntukka Aa ishaa Abishaaya sintsaappe bak'atiide, katamaa geleeddino. Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabe Yersaalame simmeedda. **16** Sooriyaa asatuu Israa'eeliyaa asatuu untuntuu s'ooneddawaa ereedda wode, asaa kiittiide Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsana de'iyaa Sooriyaa asatuwaa ahiseeddino. Hadaadi'eezera ola gadawuu Shobaaki untuntuu kaaletsee. **17** Daawite hewaa siseedda wode, Israa'eeliyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; Sooriyaa asatuwaana olettanaw untuntuu sintsan salppeeddino. Daawite untuntunna olettanaw salppina, untuntukka aanana oletteeddino. **18** Sooriyaa asatuu Israa'eelatu sintsaappe bak'atteeddino; Daawite Sooriyaa asatuwaappe paraa gaariyaa laaggiyaa laappun sha"a asatuwaanne oytamu sha"a gediya asatuwaa wod'eedda; untuntuu olaa gadaawaa Shobaakakka wod'eedda. **19** Hadaadi'eezera olanchchatu Israa'eelatuwaan s'oonetteeddawaa ereedda wode, Daawitana sigettiide, aw moodetteeddino. Hewaappe simmina, Sooriyaa Asay Amoonaa asaa maaddanaw dosibeenna.

20 Ofintsan, kaatetuu olaw kesiya wode, Yoo'aabe olanchchatuwaa kaaletsiide, Amoonaa gadiyaa woraajjeedda; mayyiide Raaba katamaa dooddeedda. Shin Daawite Yersaalamen takkeedda; Yoo'aabe Raaba katamaa oletiide bayzeedda. **2** Hewaappe guyyiyaan Daawite yiide, untuntuu kaatiyaa work'k'aa kallachchaa Aa huup'iyaaappe akkeedda. Kallachchay mazzaniyaa wode hattamanne oyduu kiilo giraame gideedda; Aa gidduwaan ink'kuwaa geetettiiyaa al'o shuchchay de'ee. He kallachchaa akkiide, Daawita huup'iyaa wotseedda. K'ay Daawite he katamaappe loytsi daro omooduwaa akkeedda. **3** Yaatiide kataman de'iyaa asaa kessiide, magaaziyan, gomaaninne kaltan oosisseedda. Amoonaa katamatuwaan de'iyaa asaa ubbaakka hewaadan oosisseedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Aa Asay ubbay Yersaalame simmeedda. **4** Hewaappe simmiide, Piliss's'eema asatuwaana Gezeeran olay denddeedda; Huushappe yeedda Sibbakaayi adussa mino asatuwaa yaraappe gideedda Sippaaya wod'eedda. Yaatina, Piliss's'eematu s'oonetteeddino. **5** Hewaappe doomina Piliss's'eema asatuwaana hara olay denddeedda; Yaa'iira na'ay Elihanaani tooraa toomay shemayinniyaa wanddarashaa keeshshatto, Gaate katamaappe yeedda Gooliyaada ishaa Laahima wod'eedda. **6** K'aykka hara olay Gaate kataman denddeedda. He sa'aan itti wogga adussa bitanii de'ee. He bitaniyaw itti kushiyan usuppun

birad'd'etuu, itti itti gediyaankka usuppun birad'd'etuu, ubbaanna laatamanne oydu birad'd'etuu de'iino. He bitanii adussa mino asatuwaa yaraappe gideedda asaa. 7 He bitanii Israa'eelatuwaa naasseedda wode, Daawita ishaa Shaama na'ay Yoonataani Aa wod'eedda. 8 Hawanttu Gaate kataman de'iyya adussa mino asatuwaa yaratuwaa; untunttu ubbay Daawita kushiyaanne Aa asaa kushiyan hayk'k'eeddino.

21 Sees'aanay Israa'eeliyaa bolla metuwaa ahanaw koyiide, Daawite Israa'eeliyaa asaa paydanaadan dentsetseedda. 2 Daawite Yoo'aabanne olanchchatuu kaappatuwaa hawaadan yaageedda; «Daanappe Berssaabehe gakkanaw biite; Israa'eeliyaa asaa paydite. Yaatiide asaa paydu aappunento taana erissite» yaageedda. 3 Shin Yoo'aabe Aa, «Med'inaa Goday ha de'iyya bare asaa bolla s'eetu kushiya gujjo! Ta godaw, kaatiyaw, untunttu ubbay ta godaa k'oomatuwaa gidikkinooye? Ta goday hewaa malaa ootsanaw ayaw koyii? Israa'eeliyaa kawutetsaa ayaw bayzanchcha kessii?» yaageedda. 4 Shin kaatiyaa k'aalay Yoo'aaba s'oneedda. Yoo'aabe kesiide, Israa'eeliyaa biittaa ubbaa yuuyyeedda; Yersaalame simmeedda. 5 Yoo'aabe paydeedda asaa payduwaa Daawitaw immeedda. Israa'eeliyaa biittan ubbaan mashshaan olettanaw danddayiyaa itti miilonenne itti s'eetu sha"a mino asatu de'iino. K'ay Yihudaa biittan mashshaan olettanaw danddayiyaa oydu s'eetanne laappun tammu sha"a mino asatu de'iino. 6 Yoo'aabe kaatiyaa azazuwaa sheneteedda diraw, Leewatuwaanne Biiniyaama zeretsaa payduwaan gujjiibenna. 7 S'oossay ha yewuwaan nashettiibenna diraw, Israa'eeliyaa mureedda. 8 Yaatina Daawite S'oossaa, «Taani ha kiitan wolk'k'aama nagaraa ootsaad. Shin ha"i neena woossay; ta bayzuwaa, ne k'oomaa bayzuwaa k'uc'c'a. Taani daro eeyyabaa hanaad» yaageedda. 9 Med'inaa Goday Daawitaw timbbitiyaa odiiyaa Gaada hawaadan yaagiide haasayisseedda; 10 «Baade; Daawita, «Med'inaa Goday neena, «Taani neena heezzubappe dooruwa bessay; taani ne bolla polanaw taw untuttuppe ittuwaa doora» yaagee» yaaga» yaageedda. 11 Gaadi Daawitakko biide Aa, «Med'inaa Goday neena, «Hawantuppe ittuwaa doora: heezzu laytsaa koshaa dooray? Woy ne morkketuu neena yedersishin, heezzu aginaa untunttu sintsaappe bak'atanawaa dooray? Woy Med'inaa Godaa mashshay ne gadiyaa heezzu gallassaa shoc'anawaanne hewaanakka k'ay Israa'eeliyaa gadiyaa pini kesanaashin hayk'kuwaa iita harggiyaan shoc'iyaa kiitanchchaa I kiittiyaawaa dooray?» yaagee. Ane ha"i k'achchaade, taani taana kiiteeddawoo zaariyaawaa oda» yaageedda. 13 Daawite Gaada, «Taani loytsi un'ettaad. Med'inaa Godaa maarotetsay loytsi

wolk'k'aama gidiyaa diraw, ane taani Aa kushiyan kunddana; taani asaa kushiyan kunddikke» yaageedda. 14 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla iita harggiyaa yeddina, laappun tammu sha"a Israa'eeliyaa asatu hayk'k'eeddino. 15 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Yersaalame bayzanaw kiitanchchaa kiiteedda. Shin kiitanchchay Yersaalame bayzanaw mata utti de'ishshin, Med'inaa Goday yaatiide kayyotteedda. Kayyottiide bayziyaa kiitanchchaa, «Agga! Hewe gidanawaa!» yaageedda. He wode S'oossaa kiitanchchay Yaabuusiyya Ornna udduma matan ek'k'eedda. 16 Med'inaa Godaa Kiitanchchay bare mashshaa bare kushiyan oyk'kiide, Yersaalame bayzanaw sa'aappenne saluwaappe gidduwaan ek'k'eeddawaa Daawite be'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne c'imatuu waaruwa mayyiide, barenttu deemuwaan guufanneeddino. 17 Daawite S'oossaa, «Asay paydettanaadan ootseeddawe taana gidikkitaayye? Naak'k'eeddawenne iitabaa ootseeddawe taana. Shin ha dorssatu, untunttu ayya ootseeddino? Abeet Med'inaa Godaa, ta S'oossaw, hayyanaa ne kushii taananne ta aawuwa soy asaa muro. Ne kushii ne asaa muroppo!» yaageedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Gaade hawaadan yaagiide azazeedda; «Daawite pude Yaabuusiyya Ornna udduma biide, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan gimbbanaadan oda» yaageedda. 19 Med'inaa Goday nabiyya Gaade baggana geedda k'aalaadan Daawite beedda. 20 He wode Ornninne Aa oydu attuma naanay uddumaan zarggaa bukkiino. Guyye simmi s'eelliide, kiitanchchaa be'eeddino; aanana de'iyya naanay k'osetteeddinno. 21 Daawite Ornnakko yeedda wode, Ornni Aa be'iide, uddumaappe gas'aa kesiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide, Daawitaw goyneedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Daawite Ornna, «Boshay asaa bolla kichchana mala, taani Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'anaw ne uddumma taw zal'aarikii. Taani new kumentsaa gatiyaa c'iggana» yaageedda. 23 Ornni Daawita, «New akka; ta goday kaatii barena nashechchiyaawaa ootso. Be'a, s'uuggiyaa yarshshoo booraa, eetsanaw katsaa bukkiiyaa miishshaanne katsaa yarshshoo zarggaa taani immana. Taani ha ubbaakka new immana» yaageedda. 24 Shin Kaatii Daawite Ornna, «tuytti, chii! Taani kumentsaa gatiyaa k'ans's'aade shammana. Ayaw gooppe, taani nebaa Med'inaa Godaw akkikke; k'ay taani miishshaa kessabeennawaa s'uuggiyaa yarshshuwa ootsaade yarshshikke» yaageedda. 25 Hewaa diraw, Daawite he uddumaw usuppun s'eetu work'k'aa santimiyaa immeedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, Daawite he koshiyan Med'inaa Godaw yarshshuwa yarshshiyaa

sa'aa kees's'eedda. Yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwa yarshsheedda; Med'inaa Godaa woossina, Med'inaa Goday s'uuggiyaa yarshshuwa bolla saluwaappe tamaa yeddiide, aw zaareedda. 27 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kiitanchchaa azazina, kiitanchchay bare mashshaa shookoo zaareedda. 28 Daawite Med'inaa Goday Aa woosaw zaareeddawaa be'iide, Yaabuusiyyaa Ornna uddumaan laa'entsuwa yarshsheedda. 29 Muse mela biittan giigisseedda Med'inaa Godaa Dunkkaaniinne s'uuggiyaa yarshshuwa yarshshiyaa sa'ay he wode Gabaa'oonan goynniyaa d'ok'k'a sa'aan de'ee. 30 Shin Daawite Med'inaa Godaa kiitanchchaa mashshaw yayyeedda diraw, S'oossaa oochchanaw he sa'aa baanaw danddayibeenna.

22 Hewaa diraw, Daawite, «Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyya hawaan de'anawaa; Israa'eeliyaa Asay s'uuggiyaa yarshshuwa yarshshana sa'ay hawaa gidanawaa» yaageedda. 2 Hewaa diraw, Daawite Israa'eeliyaa biittan de'iyaa hara biittaa asatuwa shiishshanaadan azazeedda. S'oossaa Geeshsha Golliyya kees's'anaw shuchchaa massiyaawanttu shuchchaa massiide loysanaw untunttu giddoppe suntseedda. 3 Daawite penggiyaa sank'k'aa ootsanaw misimaariyawunne maas'afiyaw haniyaa c'ora birataanne mazzananaw danddayettenna, zawi bayinna nahaasiyaa birataa giigisseedda. 4 Sidoona asatuunne S'iiroosa asatuu Daawitaw zigaa ahiyaa diraw, Daawite paydu bayinna zigaa giigisseedda. 5 Daawite, «Ta na'ay Solomone oosuwa meezetibeennanne yalaga na'aa. Med'inaa Godaw kees'ettiyaa Geeshsha Golliyya biittaa ubbaan eretteeddanne bonchchetteedda, lo'o golliyya gidanaw besse. Hewaa diraw, aw koshsiyaawaa taani giigissana» yaageedda. Daawite hayk'kanaappe kasetiide darobaa giigissi wotseedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomona s'eesiide, Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw Geeshsha Golliyya kees's'anaadan azazeedda. 7 Daawite Solomona, «Ta na'aw, taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyya kees's'anaw ta wozanaan k'oppaad. 8 Shin Med'inaa Godaa k'aalay taana, «Neeni daro suutsaa gussaadda; K'ay daro olaakka oletaadda. Neeni ha sa'aa bollan ta sintsan daro suutsaa gusseedda diraw, ta suntsaw Geeshsha Golliyya kees's'akka. 9 Be'a; new itti saro na'i yelettanawaa. Aa yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwa ubbaanna taani Aa saro ootsana. Aa suntsay Solomona; taani I kaateteedda laytsan Israa'eeliyaa asaw sarotetsaanne woppaa immana. 10 I ta suntsaw Geeshsha Golliyya kees's'ana. I ta na'aa gidanawaa; taanikka aw

aawuwa gidana. Aa kawutetsaa araataa Israa'eelan med'inaw minissa essana» yaageedda. 11 «Ha"ikka ta na'aw, Med'inaa Goday neenana gido. S'oossay kase nebaa haasayeeddawaadan, Med'inaa Godaa ne S'oossay Geeshsha Golliyya kees's'anawaa neena polisso. 12 Med'inaa Goday neena Israa'eeliyaa asaa bolla kaatiyaa ootsiyaa wode, Med'inaa Godaa ne S'oossaa higgiiyaa naaganaadan, S'oossay new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immo. 13 Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa azazeedda azazuwaanne wogaa naagiyaawaa gidoppe, ubbay new hanana. Aynne baawaa minna! Yayyoppa woy dagammoppa! 14 Taani daro tuggaan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya kees's'anaw heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aanne hattamanne oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa biraa shiishshay; K'ay zaway bayinna nahaasiyaanne birataa shiishshay; K'aykka mitsaanne shuchchaa giigissaad. Gidoppekka, neeni hewaa bolla haraa gujjanaw koshshee. 15 Ne matan daro oosanchchatuu de'iino; shuchchaa k'o'o'yaawantunne massiyaawanttu, anaas'etuunne ubbaa kiitaa ootsanaw danddayiyaa eranchcha asatuu de'iino. 16 Untunttu ootsiyaa work'k'aw, biraw, nahaasiyawunne birataw zaway baawa. Ha"i neeni kiitaa doomma. Med'inaa Goday neenana gido» yaageedda. 17 Daawite Israa'eeliyaa kaaletsiyaawanttu ubbay bare na'aa Solomona maaddanaadan hawaadan yaagiide azazeedda; 18 «Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay hinttenana de'enneeeyye? I hinttentta ubba saanna shemppissibeennee? Ha biittan de'iyaaawanta I ta kushiyan aatsi immeedda diraw, ha biittay Med'inaa Godawunne Aa asaw moodetteedda. 19 Ha"ikka Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa koyanaw hinttenttu wozanaanne hinttenttu shemppuwa immite. Med'inaa Godaa suntsaw kees'etteedda Geeshsha Golliyya gidдон Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaanne S'oossaa geeshsha miishshatuwa ahiidde wotsanaadan, hinttenttu denddiide, Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyya kees's'ite» yaageedda.

23 Daawite c'imeedda wode, bare na'aa Solomona Israa'eeliyaa bolla kaateyedda. 2 Daawite Israa'eeliyaa kaaletsiyaawanttu ubbatuwa, k'eesetuwaanne Leewatuwa ittippe shiishsheedda. 3 Hattamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewatuu paydetteeddino; untunttu ubbaanna hattamanne hospun sha"a attuma asaa gideeddino. 4 Hawanttu giddoppe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaw aawotiyaa laatamanne oyddu sha"atuwa kaatii wotseedda. K'ay kaappatuwaanne pirdaa yeletatuwa usuppun sha"atuwa wotseedda. 5 Penggiyaa naagiyaawanttu oyddu sha"atuwa wotseedda. Med'inaa

Godaa galatanaw Daawite med'd'eedda yetsaa miishshan S'oossaa galatiyaawantta oyddu sha"atuwaa wotseedda. 6 Daawite Leewii yeleeadda attuma naanaa Gershshoon, K'ahaatanne Maraara untuntta yaran yaran heezzu c'itan shaakkeedda. 7 Gershshooni yeleeadda attuma naanay La'idaanne Shim"a. 8 La'idaana attuma naanay heezza; untunttukka Yih'eela, Zetaamanne Yuu'eela. 9 Shim"a attuma naanay heezzatuu Shalomoota, Hazii'eelanne Haaraana; hawanttu La'idaana yarattoo kaappatuwaa. 10 Shim"a attuma naanay oyddatuu, barenttu yeletaa yeletaa maaran Yahaata, Ziiza, Yi'uushanne Bari'a. 11 Yaahati bayiraa Ziizi teefaa shin Yi'uushawunne Bari'assi naanay darena; hewaa diraw, untunttu itti yaraadan paydetteeddino. 12 K'ahaata naanay oyddatuu Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela. 13 Amiraama attuma naanay Aaroonanne Musa. Aaroonenne Aa zeretsay ubbaappe aad'd'o geeshsha gideeddawaa S'oossaw dumayanaadan dummateeddino. Untunttu Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayanaw, S'oossaw ootsanawunne S'oossaa suntsan asaa anjanaw med'inaw dummateeddino. 14 S'oossaa asaa gidiyaa Muse naanay Leewiyaa zaratuwaana gatso paydetteeddino. 15 Muse naanay Gershshoomanne El'eezera. 16 Gershshooma naanatuwaa gididoppe kaappuu Shabu'eela. 17 El'eezera na'ay Rahaabi kaappuwaa. El'eezaraw hara na'i baawa; shin Rahaabiyaa naanay loytsi c'ora. 18 Yis'ihaara naanatuwaa kaappuu Shalomiita. 19 Kebroone na'ay bayiray Yiriya; laa"entsuu Amaariyaa; heezzentsuu Yahaazi'eela; oyddentsuu Yik'ami'aama. 20 Uuzi'eela na'ay bayiray Mikiyaasa; laa"entsuu Yishiyaa. 21 Maraara naanay Maahilanne Musha. Maahila naanay El'aazaranne K'iisha. 22 El'aazare mac'c'a naanatuwaappe attina, attuma naanaa yelennaan hayk'keedda. Hewaa diraw, untunttu ishatuu K'iisha naanay untuntta akkeeddino. 23 Musha naanay heezzatuu Maahila, Edeeranne Yiremoota. 24 Leewiyaa yeletaan barenttu zariyaaninne gollen barenttu suntsan mazggabetteeddawanttu hawantta; laatamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewiyaa yarattoo ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootseeddino. 25 Daawite, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa shemppisseedda. S'oossay Yerusaalamen med'inaw de'ana. 26 Hewaa diraw, Dunkkaaniyaanne Aa gidдон go'ettiyaa miishshatuwaa hawaappe sintsanaw Leewatuu tookkanaw koshshenna» yaageedda. 27 Daawite wurssetsan azazeedda azazuwaadanka laatamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewatuu paydetteeddino. 28 Untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa Aaroona zeretsatuwaa maaddino. S'oossaa Geeshsha Golliyaan

laa"u dabaabatuwaan ootsino; Miyiyaan de'iyaa kifiletuwaan, geeshsha miishshaa ubbaa tunennaadaninne hara oosuwa ubbaa poliino. 29 K'ay untunttu S'oossaa sintsan wotsiyaa oysaw, katsaa yarshshoo, shiishshiyaa d'iiliyaw, irshshuu gelibeenna oysawunne zayitiyan munak'ettiyaa d'iiliyaw aawotiino; untunttu makkiiyaabawunne likkiyaabaw ubbaa aawotiino. 30 K'ay untunttu ubbaa gallassi wonttanne omarssi, Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuu yarshshettiyaa Sambata gallassi, aginay s'eeriya wodenne higgiiyan s'aafetteedda hara baala gallassatuu gakkiiyaa wode, Med'inaa Godaa galatanawunne bonchchanaw suntsetteeddino. 32 Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Sa'aa naaganaadaaninne Aaroona zeretsatuwaappe garssana untuntta maaddanaadan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aawotetsay Leewatoo imetteedda.

24 Aaroona zaratuwaa oosuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Aaroona naanay Nadaaba, Abiiaha, El'aazaranne Itaamaara. 2 Shin Nadaabinne Abiiaha na'aa yelennaan barenttu aawuwaappe kase hayk'keeddino. Hewaa diraw, El'aazarinne Itaamaari k'eesatuwaa gideeddino. 3 Daawite Aaroona zeretsaa untunttu oosuwaadan oosuwaadan c'itan shaakkeedda. El'aazara yaraappe S'aadook'inne Itaamaara yaraappe Abimeleeki Daawita maaddeeddino. 4 El'aazara yarattoo 16 c'uguwaan shaakettina, Itaamaara yarattoo k'ay hosppun c'uguwaan shaaketteeddino. El'aazara yarattoo kaappatuu Itaamaara yarattoo kaappatuwaappekka dari beetteedda diraw, hewaadan haneedda. 5 El'aazara yarattoo gidдонinne Itaamaara yarattoo gidдон Geeshsha Golliyaw kaappatuunne S'oossaa oosoo kaappatuu de'iyaa diraw, hawantunne hinkkotuunne kiitaa saaman shaakkeeddino. 6 El'aazara yarattuunne Itaamaara yarattoo barenttu kaalaa saamaa kesseeddino. Leewiyaa zariyaa gideedda Nataani'eela na'ay s'aafii Shamaa'e untuntta mazggabeedda. Kaatiinne Aa kaappatuu, k'eesiyaa S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki, k'eesatuwaa yarattoo kaappatuunne Leewatuu yarattoo kaappatuu ubbatuu ha yewoo marka. 7 Ha asatuu saamaa kessina, koyro saamay Yihoyaariiba gakeedda. Laa"entso Yadaaya gakeedda. 8 Heezzentsuu Hariima gakeedda. Oyddentsuu Sa'oorima gakeedda. 9 Ichcheshentso Malkkiyaa gakeedda. Usuppuntsuu Miyaamiina gakeedda. 10 Laappuntsuu Hak'k'oos'a gakeedda. Hosppuntsuu Abiia gakeedda. 11 Udduppuntsuu Iyyaasa gakeedda. Tammantsuu Shakaaniyaa gakeedda. 12 Tammanne ittentsu Eliyaashiba gakeedda. Tammanne laa"entsuu

Yaak'iima gakkedda. 13 Tammanne heezentsuu Huppa gakkedda. Tammanne oyddentsuu Yesheka'aaba gakkedda. 14 Tammanne ichcheshentsu Bilgga gakkedda. Tammanne usuppuntsuu Imeera gakkedda. 15 Tammanne laappuntsuu Heziira gakkedda. Tammanne hosppuntsuu Happis'ees'a gakkedda. 16 Tammanne udduppuntsuu Patahiyaa gakkedda. Laatomantsuu Yihezk'keela gakkedda. 17 Laatomanne ittentsu Yaakiina gakkedda. Laatomanne laa"entsuu Gamuula gakkedda. 18 Laatomanne heezentsuu Dalaaya gakkedda. Laatomanne oyddentsuu Ma'aaziyyaa gakkedda. 19 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay untunttu mayza aawuwaa Aaroona bagganna azazeeddawaadan, untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliide, kaallan kaallan ootsanaw s'aafetteeddino. 20 Leewiyaa zaratuwaa kaappatuu haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Yehidaayi Shabu'eela baggana Amiraama zariyaa. 21 Yishe Rahaabiyyaa zarii kaappuwaa. 22 Yahaati Shalomiita baggana Yis'ihaara zariyaa. 23 Yiriiyi, Amaari, Yahaazi'eehinne Yik'ami'aami Kebroone zariyaa; untunttu barenttu yeletaa maaran s'aafetteeddino. 24 Shamiiri Mikiyaasa baggana Uuzi'eela zariyaa. 25 Zakkaraasi Mikiyaasa ishaa Yishiyaa baggana Uuzi'eela zariyaa. 26 Maahili, Mushinne Yaa'ize Maraara zeretsaa. 27 Yaa'iziyaa naanay heezzatuu Shohaama, Zakkuuranne libira. 28 Maahila naanay laa"atuu El"aazaranne K'iisha. El"aazaraw attuma na'i baawa. 29 K'iishaw Yiraahima'eela geetettiyaa itti attuma na'ay de'ee. 30 Mushaw Maahila, Edeeranne Yiremoota geetettiyaa heezzu attuma naanay de'iino. Hawanttu Leewiyaa zaratuwaa kaappatuwaa. 31 Kase untunttu dabbotuu, Aaroona zariyaa k'eesatuu ootseeddawaadan, Leewiyaa zaratuwaa kaappatuunne teefatiyaa ishatuwaappe ituu saamaa yeggee. Is'say kesiyya wode Kaatii Daawite, S'aadook'e, Abimeleeki, k'eesatuwaa kaappatuunne Leewatuu kaappatuu markka.

25 Daawitenne ola gadaawatuu Asaafa naanatuwaappe, Hemaana naanatuwaappenne Yidutuuna naanatuwaappe maasink'kuwaan diitsaaninne daalan timbbitiyaa odiyaaawanttu oosoo ootsanaadan dummayeeddino. Barenttoo imetteedda kiitaa ootsina, suntsay mazggabetteedda asatuu hawantta. 2 Asaafa naanay Zakuura, Yooseefo, Nataaniyaanne Asaari'eela. Asaafa naanay kaatii azazina, timbbitiyaa odiyaa Asaafappe garssanna azazetiino. 3 Yidutuuna naanay Gadaaliyaa, S'ara, Yishaa'iyaa, Shim"a, Hashaabiyaanne Matiitiyaa. Ha usuppunatuu maasink'kuwaan timbbitiyaa odiidde, Med'inaa Godaa galatiiddinne bonchchiidde, barenttu aawuwaa

Yidutuunappe garssanna azazetteeddino. 4 Hemaana naanay Buk'kiyaa, Mataaniyaa, Uuzi'eela, Shabu'eela, Yaarimoota, Hanaaniyaa, Hanaana, Eli'aata, Giddaltta, Romamtti'eezera, Yoshibak'aasha, Malloota, Hotiiranne Maahizi'aata. 5 Hawanttu ubbay kaatiyaw timbbitiyaa odiyaa Hemaana naanaa. S'oossay kase immanna geeddawaadan, Hemaana d'ok'ku d'ok'ku ootsana mala, ha tammanne oyddu attuma naanaanne heezzu mac'ca naanaa aw immeedda. 6 Hawanttu ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan daalaa k'aatsanaw, diitsaanne maasink'kuwaa diis'siiddenne yes'siide goynnanaw, barenttu aawuwaappe garssanna de'iino. Asaafa, Yidutuuninne Hemaani kaatiyaa azazuwaan de'iino. 7 Hawanttu laatomanne oyddu asatuu daro eray de'iyaa asatuwaa. Untunttu dabbotuu; Med'inaa Godaw yetsan looheeddawantta; untunttu ubbaanna laa"u s'eetanne hosppun tammanne hosppuna. 8 Untunttu barenttu kiitaa shaakki eranaw daruu guutsay, astamaarii tamaarii, ubbaykka laggetsaa saamaa yegeeddino. 9 Koyro saamay Asaafa na'aa Yooseefo gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa. Laa"entso saamay Gadaaliyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa. 10 Heezantso saamay Zakuura gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa. 11 Oyddentso saamay S'ara gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 12 Ichcheshentso saamay Nataaniyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 13 Usuppuntsa saamay Buk'kiyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 14 Laappuntsa saamay Asaari'eela gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 15 Hosppuntsa saamay Yishaa'iyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 16 Udduppuntsa saamay Mataaniyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 17 Tammantsa saamay Shim"a gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 18 Tammanne ittentsiyaa saamay Uuzi'eela gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 19 Tammanne laa"entsa saamay Hashaabiyyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 20 Tammanne heezentsa saamay Shabu'eela gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 21 Tammanne oyddentso saamay Matiitiyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 22 Tammanne ichcheshantso saamay Yaarimoota gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 23

Tammanne usuppuntsa saamay Hanaaniyaa gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 24 Tammanne laappuntsa saamay Yoshihak'aasha gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 25 Tammanne hospuntsa saamay Hanaana gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 26 Tammanne uduppuntsa saamay Malloota gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 27 Laatamantsa saamay Eli'aata gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 28 Laatamanne ittentsiyaa saamay Hotiira gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 29 Laatamanne laa"entsa saamay Giddalita gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 30 Laatamanne heezzentsa saamay Maahizi'aata gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a. 31 Laatamanne oyddentso saamay Romamtti'eezera gakteedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

26 Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu hawaappe kaallide s'aafetteeddawantta. Koyruu K'oraaha yaraappe Asaafa baggana K'ore na'aa Mashelemiyaa. 2 Mashelemee laappun attuma naanaa yeleeedda; untunttu barenttu yeletaa maaran Zakkaraasa, Yidi'eela, Zabaadiyaa, Yaatini'eela, 3 Elaama, Yahohanaananne Eliyaho'enaaya. 4 S'oossay Obeedi-Eedoomakka anjeedda diraw, I hospun attuma naanaa yeleeedda. Untunttu barenttu yeletaa maaran Shamaa'iyaa, Yihozabaada, Yo'aaha, Sakaara, Nataani'eela, 5 Ami'eela, Yisaakooranne Pa'ultaaya. 6 K'ay Obeedi-Eedooma na'ay Shamaa'ekka usuppun attuma naanaa yeleeedda; untunttu mino asaa gideedda diraw, barenttu aawuwaa gollen kaappuwaa gideeddino. 7 Shamaa'iyaa naanay Ootina, Raa'a'eela, Yobeedanne Elzzabaada; untunttu ishatuu Eelihunne Samaake aad'd'eeda mino asatuwaa. 8 Hawanttu ubbatuu Obeedi-Eedooma zeretsaa; untunttu, untunttu naanaynne untunttu dabbotuu oosoo mino. Obeedi-Eedooma zaratuu ubbaanna usuppun tammanne laa"a. 9 Mashelemiyaw mino naanaynne mino dabbotuu de'iino; untunttu ubbaanna tammanne hospuna. 10 Maraara yaraappe Hoosayyookka naanay de'iino. Shiimiri bayira na'aa gidenna; shin Aa aawuu Aa kaappuwaa ootseedda. 11 Aa ishatuu Hilk'kiyaa, S'abaaliyaanne Zakkaraasa. Hoosa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne heezza. 12 Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu barenttu golliyaa asaa kaappatuwaana, c'uguwaan c'uguwaan shaaketteeddino. Hara Leewatuwaadan untunttakka

Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay gishuwaan gakteedda. 13 Penggiyaa ubbaa naaganaw barenttu gollen gollen guutsay gitay saamaa kesseeddino. 14 Away doliyaa Penggiyaa giyaa penggiyaa naagiya saamay Sheleemiyaa gakteedda. Lo'o zoriyaa Aa na'aa Zakkaraasa Huup'issa Penggiyaa geetettiyaa penggiyaa naagiya saamay gakteedda. 15 Obeedi-Eedooma Gedissa Penggiyaa giyaa penggiyaa naagiya saamay gakteedda. Aa naanaa miishshaa minijiyyaa golliyaa naagiya saamay gakteedda. 16 Awaay wulliyaa Penggiyaanne bolla ogiyaa baggana de'iyaa Shalekoota Penggiyaa geetettiyaa penggetuwaa naagiya saamay Shufiimanne Hoosa gakteedda. Naagu kaallan kaallan gakkee. 17 Gallassan gallassan away doliyaa baggana usuppun Leewatuu naagiino. Huup'issa baggana oyddatuu naagiino. Gedissa baggana oyddatuu naagiino. K'ay laa"u laa"u miishshaa minijiyyaa golliyaa naagiino. 18 Awaay wulliyaa baggana dabaabaw afiyaa ogiyaa oyddatuu naagiino. K'ay dabaabaa gidduwaa laa"atuu naagiino. 19 Simmi K'oraaha yaratoonne Maraara yarattoo imetteedda pengge naago kiitay hawaa. 20 Akiyya geetettiyaa Leewii S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaanne S'oossaw dummayi wotseedda imotaa naaganaw suntsetteedda. 21 Gershshoona na'aa La'idaana yaraappe Yihi'eeli duma duma golliyaa asaw aawotee. 22 Yihi'eela naanay Zetaamanne Aa ishaa Yuu'eela; untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa naaganaw suntsetteeddino. 23 Amiraama yarattoo, Yis'ihaara yarattoo, Kebroona yarattoo Uuzi'eela yarattoo kiitay shaaketti imetteedda. 24 Muse na'aa Gershshooma yara gidiyaa Shabu'eeli Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa naagiyaawanttu kaappatuu bolla suntsetteedda. 25 I Gershshooma ishaa El'eezera baggana Shalomiitaw dabbotee. El'eezeri Rahaabiyaa yeleeedda; Rahaabii Yishaa'iyaa yeleeedda; Yishaa'ii Yoraama yeleeedda; Yoraame Ziikira yeleeedda; Ziikiri Shalomiita yeleeedda. 26 Kaatii Daawite, aawotuwa golliyaa asaa kaappatuu, sha"a kaappatuu, s'eetuwa Kaappatuunne ola gadaawatuu S'oossaw dummayi wotseedda shaluwa ubbaa bolla Shalomiitinne Aa dabbotuu suntsetteeddino. 27 Ha shaluwa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw dummayi wotseedda asatuu ha miishshaa kase olaappe omoooddi wotseeddino. 28 K'ay timbbitiyaa odiyaa Sammeeli, K'iisa na'ay Saa'ooli, Neera na'ay Abaneerinne S'aruuyi na'ay Yoo'aabe kase dummayi wotseedda imotaa ubbaa Shalomiitinne Aa dabbotuu naagiino. 29 Yis'ihaara yaratuwaappe Kanaanenne Aa naanay Geeshsha Golliyaappe karenna de'iyaa kiitan Israa'eeliyaa asaa

ayissanawunne daannatanaw suntsetteeddino. 30 Kebroone yaratuwaappe Hashaabeenne Aa dabbotuu, itti sha"anne laappun s'eetu mino asatuu, Med'inaa Godaa oosuwa ubbawunne kaatiyaa oosuwa ubbaw Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan away wulliyaa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla suntsetteeddino. 31 Kebroone yaratuwaappe kaappotiyaa Yiriya. Daawite kaateteedda oytamantso laytsan koyina, untunttu asaa gidoppe mino asatuu Gala'aade biittan Yaa'izeera geetettiyaa koshiyan beetteeddino. 32 Aawotuwa golliyaa asaw kaappotiyaa Yiriya dabbotuu minotuu laa"u sha"anne laappun s'eeta. Kaatii Daawite S'oossaa oosuwa ubbawunne kaatiyaa oosuwa ubbaw untunttu Roobeela zaratuwa biittaa bolla, Gaade zaratuwa biittaa bollanne Minaase zaratuwaappe baggatuu biittaa bolla suntseedda.

27 Barenttu c'uguwaan c'uguwaan kawutetsaa ayisseedda Israa'eeliyaa golliyaa asatuwa kaappatuu, sha"aa kaappatuunne s'eetuwa kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Itti itti c'uguwaan laatamanne oydu sha"a asatuu de'iino. Itti itti c'uguu laytsaa gidon itti itti aginaw kaalan kaalan kawutetsaa kiitaa ootsanaw kessee. 2 Koyro aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Zabddi'eela na'aa Yaashobi'aama; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 3 Yaashobi'aami Paareesa zeretsaa; I koyro aginaw olanchchatuu kaappatuwa gadaawuwa. 4 Laa"entso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Ahoohiyaa Dodaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. Aappe kaalliyaawe Mik'iloota. 5 Heezzantso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe k'eesiyaa Yoodaaha na'aa Banaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 6 Banaayi hattamu eretteedda asatuwa gidon mino asaa gidide, hattamatoo kaappoteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Amizabaadi kaappoteedda. 7 Oyddentso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Yoo'aaba ishaa Asaheela; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. Aa kotan Aa na'ay Zabaade kaappoteedda. 8 Ichcheshentso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Yis'ihaara yaraappe Shamihuuta; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 9 Usuppuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Tak'o'appe yeedda Ik'keesha na'aa Ira; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 10 Laappuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Efireema zariyaappe Pilonappe yeedda Helees'a; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 11 Hosppuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Huushappe yeedda Sibbakaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. Sibbakaayi Yihudaa zarenne Zaraaha yara. 12 Udduppuntsa

aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Biiniyaama zare gideedda Anatootiyaa Abi'eezera; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 13 Tammantsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Nas'oofappe yeedda, Zaraaha yara gideedda Maahiraaya; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 14 Tammanne ittentsiyaa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Pir'aatoonappe yeedda, Efireema zariya gideedda Banaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 15 Tammanne laa'entso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Nas'oofappe yeedda, Otini'eela yara gideedda Helddaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oydu sha"a Asay de'ee. 16 Israa'eeliyaa zeretsaa ayissanaw suntsetteeddawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Roobeela zariya ayissiyaawe Ziikira na'aa El'eezera. Simoon zariya ayissiyaawe Maa'ika na'aa Shafaas'iyaa. 17 Leewiyaa zariya ayissiyaawe K'amueela na'aa Hashaabiya. Aaroon zariya ayissiyaawe S'aadook'a. 18 Yihudaa zariya ayissiyaawe Daawita ishaa Eliha. Yisaakoora zariya ayissiyaawe Mikaa'eela na'aa Omira. 19 Zaabiloon zariya ayissiyaawe Obaadiyaa na'aa Yishimaa'iyaa. Nifttaaleema zariya ayissiyaawe Aziri'eela na'aa Yaarimoota. 20 Efireema zariya ayissiyaawe Azaaziya na'aa Hoshee'a. Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggan de'iyaa Minaase zaratuwaappe bagga ayissiyaawe Padaaya na'aa Yuu'eela. 21 Yorddaanoosa Shaafaappe away doliya bagga Gala'aaden de'iyaa Minaase zaratuwaappe bagga ayissiyaawe Zakkaraasa na'aa Idda. Biiniyaama zariya ayissiyaawe Abaneera na'aa Ya'isi'eela. 22 Daana zariya ayissiyaawe Yirohaama na'aa Azaari'eela. Hawanttu Israa'eeliyaa zeretsaa ayissiyaawantta. 23 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa saluwa s'oolinttiyaadan c'orissana geedda diraw, Daawite laatamu laytsanne laatamu laytsaappe garssana de'yaawantta payduwaan gelissibeenna. 24 S'aruuyi na'ay Yoo'aabe asaa payduwa doommeedda; shin paydi wurssibeenna. Asaa paydeedda gaasuwaan S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'etteedda. Hewaa diraw, untunttu paydu Kaatiyaa Daawita taarikiyaa mazggobaan s'aafettiibeenna. 25 Kaatiyaa miishshaa minjiyaa sa'aw aawotiyaawe Adii'eela na'aa Azimaaweeta. Gas'ariyan, katamatuwaaninne mootsatuwaan, wochchiya saa de'iyaa miishshaw aawotiyaawe Ooziyaana na'aa Yoonataana. 26 Biittaa goshiyaa goshshanchchatuwa bolla aawotiyaawe Kaluuba na'aa Eezira. 27 Woynniyaa turaa sa'atoo aawotiyaawe Raamappe yeedda Shim"a. Woynniyaa eessaa minjiyaa sa'aw aawotiyaawe Shafaamappe yeedda Zabdda. 28 Away wulliyaa bagga Geziyan de'iyaa wogarawunne untunttoo aawotiyaawe Gedeerappe yeedda Ba'aalihanaana.

Zayitiyaa minjiyyaa sa'aw aawotiyaawe Yo'aasha. **29** Saaroona Dembban heemettiyya miizzaw aawotiyaawe Saaroonyaa Shiis'iraaya. Wombban hemettiyya miizzaw aawotiyaawe Adilaaya na'aa Shafaas'a. **30** Gaalotoo aawotiyaawe Isimaa'eeliyaa Obiila. Haretoo aawotiyaawe Meronootiyya Yehidaaya. **31** Dorssattoonne deeshshatoo aawotiyaawe Aggaari zariyaappe Yaaziiza. Hawanttu ubbay Daawita ak'uwaa bolla aawoteedawantta. **32** Daawita aawuwaa ishay Yoonataani s'aafii, akeekanchcha asanne kaatiyaa zoriyaa asaa. Hakimoona na'ay Yihi'eeli kaatiyaa naanaa naagee. **33** Akis'oofeeli k'ay kaatiyaa zoriyaawaa. Arkkiyaa Hushaayi kaatii siik'iyaa asaa. **34** Akis'oofeeli hayk'k'ina, Aa koshiyan Banaaya na'ay Yoodaahenne Abiyaataare kaatiyaa zoriyaawantta; Yoo'aabe kaatiyaa ola gadaawaa.

28 Israa'eeliyaa kaappatuu ubbay Yersaalamen shiik'anaadan Kaatii Daawite azazeedda; hewaa diraw, zaratuwaa kaappotuu, kaatiyaa oosanchchatuu kaappatuu, sha'a kaappatuu, s'eetuwaa kaappatuu, kaatiyaw kaatiyaa naanaw de'iyaa ak'oonne mehiyaw aawotiyaawanttu, kaatiyaa gollen ootsiyaa kaappatuu, eretteedda mino asatuunne wolk'kaama asatuu ubbay Yersaalamen shiik'eeddino. **2** Kaatii Daawite dendi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ta ishatoo, ta asatoo, sisite! Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa wotsiyaanne nu S'oossaa gedii shemppiyya Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ta wozanaan k'oppaad; kees's'anaw koshshiyaawanttakka giigissaad. **3** Shin S'oossay taana, «Neeni olanchchanne suutsaa gusseedda asaa gidiyaa diraw, ta suntsaw golliyaa kees's'akka» yaageedda. **4** Taani Israa'eeliyaa bolla med'inaw kaatetanaadan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ta aawuwaa golliyaa asaa ubbaappe taana dooreedda. Kaaletsanaadan koyro Yihudaa zariyaa dooreedda; Yihudaa zariyaappe ta aawuwaa soy asaa dooreedda; ta aawuwaa naanaa giddoppe taana dooriide, Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateyanaw nashetteedda. **5** Med'inaa Goday taw c'ora naanaa immeedda; ta naanaa ubbaappe Med'inaa Godaa kawutetsaa araatan uttiide, Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan ta na'aa Solomona dooreedda. **6** «S'oossay taana, «Ta Geeshsha Golliyaanne ta dabaabaa kees's'anawe ne na'aa Solomona. Ayaw gooppe, I taw na'aa gidanaadan taani Aa dooraad; taanikka aw aawuwaa gidanawaa. **7** I ha"i ootsiyaawaadan sintsappekka ta azazuwaanne ta higgiiyaa minniide naagooppe, taani Aa kawutetsaa med'inaw mintsana» yaageedda. **8** Hewaa diraw, ha"ikka Med'inaa Godaa yaa'ay, Israa'eeliyaa Asay ubbay be'ishiinanne nu S'oossay sisishshin, Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa azazuwaa ubbaa hinttentu minisiide naagana mala, taani

hinttentoo oday. Yaatooppe, hinttentu ha lo"o biittaa laattananne hinttentu naanaakka med'inaw laatissanawaa. **9** «Solomona, ta na'aw, ne aawuwaa S'oossaa era. Ne kumentsaa wozanaaninne ne eeno giyaa k'ofaan aw kiiteta. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wozanaa ubbaa k'oree; k'ofaan de'iyaa halchchuwaa ubbaakka ereedda. Neeni Aa koyooppe, I new beettana; shin neeni Aa aggooppe, I neena med'inaw aggi bashana. **10** Ha"ikka Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Med'inaa Goday neena dooreeddawaa dogoppa. Minnaade kiitaa kiiteta» yaageedda. **11** Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomonaw Geeshsha Golliyaa kees's'iyaa halchchuwaa immeedda; baranddaa halchchuwaa, miishshaa minjiyyaa sa'aa halchchuwaa, bolla kifiliyaanne giddo kifiliyaa halchchuwaanne nagaray atto geetettiyyaa sa'aa k'um"iyaa wotsiyaa kifiliyaa halchchuwaa immeedda. **12** K'aykka Daawite aw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa kees's'anaw bare k'ofaan de'iyaa halchchuwaa, Aa yuushshuwaan de'iyaa ubbaa kifiletuu halchchuwaanne S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshaa minjiyyaa sa'atuunne S'oossaw dummayi wotseedda imotaa minjiyyaa sa'atuu halchchuwaa immeedda. **13** Hewaadankka Daawite k'eesatuu nne Leewatuu c'ugotuu barenttu kiitaa ootsana maaraa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ootsana maaraanne Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa naagiyyaa maaraa odiyaa halchchuwaa aw immeedda. **14** K'aykka Daawite hawaappe kaalliide s'aafetteedda dumma dumma miishshatuwaa med'd'anaw woysa keeshshaa dees'iyaa work'k'aanne woysa keeshshaa dees'iyaa biraa koshshintto s'aafiide, Solomonaw immeedda. **15** Hewanttukka, work'k'aa s'omppetuwaa wotsiyaa ballaanne work'k'aa s'omppetuwaa, biraa s'omppetuwaa wotsiyaa ballaanne biraa s'omppetuwaa, **16** S'oossaa sintsan ukitsaa wotsiyaa work'k'aa s'arp'p'eezatuwaa, biraa s'arp'p'eezatuwaa, **17** work'k'aa oyk'k'iyawaa, work'k'aa keretuwaa, work'k'aa wanc'c'atuwaa, work'k'aa kuyis'aarotuwaa, biraa kuyis'aarotuwaanne **18** is'aanaa c'uwaiyyaa geeshsha work'k'aa saas'iniyaa. Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa bolla barenttu k'efiyaa mic'c'iide kammiyaa, kiruubela wotsiyaa work'k'aa gaariyaa giigissiyaa halchchuwaakka aw immeedda. **19** Daawite, «Med'inaa Goday bare kushiyaa ta bolla wotsiide, ha s'aafetteedda halchchuwaa ubbaa taana eriseedda» yaageedda. **20** Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomona, «Aynne baawa; minna! Oosuwaa ootsa! Med'inaa Goday S'oossay, ta S'oossay neenana de'iyaa diraw, yayyoppa; dagammoppa! Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay

polettana gakkanaw, S'oossay neena yeggennanne aggena. 21 S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa oosuwa ubbaw k'eesatuu nne Leewatuu suntsetti utteeddino. Kushiya hiillaa eray de'iyaa Asay ubbay neena oosuwa ubbaan maaddana. Kaappatuunne Asay ubbay new ubbabanka azazettana» yaageedda.

29 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite shiik'eedda asaw ubbaw hawaadan yaageedda; «S'oossay dooreeddawe ta na'aa Solomona; I yalaganne oosookka meezetibeenna. Ha kees'ettana keetsay asaa golliyaa gidennaan Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidiyaa diraw, kiitay wolk'kaama. 2 Taani taw de'iyaa wolk'kaa keeshshaa ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw work'kaan oosettanabaw work'kaa, biran oosettanabaw biraa, nahaasiyaan oosettanabaw nahaasiyaa, birataan oosettanabaw birataanne mitsan oosettanabaw mitsaa giigissa wotsaad. K'ay margidiyaa, ibinabaradiyaa, dumma dumma malaanna de'iyaa alleek'ko shuchchatuwa, al'o shuchchatuwaanne ink'kotuwa giigissa wotsaad. 3 Ta S'oossaa Geeshsha Golliyaa taani loytas siik'iyaa diraw, taani ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw giigisseeddawaappe haraa taw buzo de'iyaa work'kaappenne biraappe geeshsha Geeshsha Golliyaw immaad. 4 Geeshsha Golliyaa godaa mayzzanaw s'eetu sha"a kiilo giraame dees'iyaa geeshsha work'kaanne laa"u s'eetanne oytamu sha"a kiilo giraame dees'iyaa geeshsha biraa immaad. 5 Kushiya hiillatuu ootsana oosuwa ubbaw, work'kaan oosettanabaw work'kaa, biran oosettanabaw biraa, immaad. Yaatina, hintteppe hachche bare sheniyaan Med'inaa Godaw keekkiidde immanawe oonee?» yaageedda. 6 Israa'eeliyaa golliyaa asatuwa Kaappatuu, zaruwa kaappatuu, sha"aa kaappatuu, s'eetuwa kaappatuunne kaatiyaa oosanchchatuu kaappatuu barenttu sheniyaan barenttoo de'iyawaa immeeddino. 7 Unttuntu S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosoo itti s'eetanne laappun tammu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'kaa, heezzu s'eetanne oytamu sha"a kiilo giraame dees'iyaa biraa, usuppun s'eetanne laatamu sha"a kiilo giraame dees'iyaa nahaasiyaa birataanne heezzu miiliyoonenne oydu s'eetu sha"a kiilo giraame dees'iyaa birataa immeeddino. 8 Al'o shuchchay de'iyaa Asay ubbay miishshaa naagiya Leewiyaa Gershshoona yara gidiyaa Yih'eela baggana Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa miishshaa minjiyaa gollew immeedda. 9 Asay bare sheniyaan bare kumentsaa wozanaan Med'inaa Godaw immeedda diraw nashetteedda; Kaatii Daawitekka loytis nashetteedda. 10 Hewaa diraw, Daawite shiik'uwaa ubbaa sintsan hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaa galateedda;

«Abeet Med'inaa Godaw, nu aawuwa Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni med'inaappe med'inaw galatiitta. 11 Abeet Med'inaa Godaw, saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabay newaa! Gitatetsay, wolk'ay, bonchchu, s'oонуunne anggay newaa! Abeet Med'inaa Godaw, maatay newaa; neeni ubbaappe bollanne huup'e. 12 Duretayenne bonchchu neeppe yee; neeni ubbabaa moodasaa. Wolk'k'ayenne minotay ne kushiyaanna; neeni asaa ubbaa d'ok'k'issanawunne minisanaw danddayaasa. 13 Ha"ikka nu S'oossaw, nuuni neena galateetto; ne bonchcho suntsaakka sabbeetto. 14 «Nuuni hawaa keeshshabaa Immanaw tanne ta asayenne oonee? Ayaw gooppe, ubbabay neeppe yee; nuuni ne kushiyaappe akkeeddawaa new zaaretsi immeedda. 15 Kase nu aawotuwa ubbaadan nuunikka ne sintsan betenne imatsaa. Ha sa'aa bolla nu de'uwaa laysay kuwaadan aad'd'iyawaa; nuuni hayk'oppe attanaw danddayokko. 16 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne geeshsha suntsaw nuuni Geeshsha Golliyaa kees's'anaw shiishsheedda ubbay ne kushiyaappe yeeddawaa; hawe ubbay nebaa. 17 «Ta S'oossaw, neeni wozanaa paac'c'iyawaaanne suuretetsaa dosiyaawaa taani eray. Taani ta wozanaa suuretetsan ta sheniyaan hawaa ubbaa immaad. Ha sa'aan de'iyaa ne asaykka new bare sheniyaan nashechchan immeeddawe taani be'aaddi. 18 Abeet Med'inaa Godaw, nu mayza aawotuwa Abrahaama, Yisaak'anne Israa'eeliyaa S'oossaw, ne asaa wozanaan ha wolk'kaama siik'uwaa med'inaw naaga; untuntu wozanaakka neekko shiishsha. 19 Ne wogaa, ne azazuwaanne ne higgiiyaa naaganaadaaninne taani halchchaade giigissa wotseeddaban Geeshsha Golliyaa I kees's'anaadan ta na'aa Solomonaw kumentsaa wozanaa imma» yaagiide galateedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, Daawite yaa'aw ubbaw, «Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa galatite» yaageedda. Yaa'ay ubbay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwa S'oossaa galateeddino. Med'inaa Godaw guufanniide goynneeddinonne kaatiyawukka kundda giide guufanneeddino. 21 Wonttetsa gallassi Asay Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay s'uuggiyaa yarshshuwaakka S'oossaw yarshsheedda; itti sha"a korumatuwa, itti sha"a dorssaa orggetuwa, itti sha"a dorssaa maratuwa, ushshaa yarshshuwaanne daro yarshshotuwa yarshsheedda. 22 Asay he gallassi Med'inaa Godaa sintsan loytis nashettidde, meeddanne usheeddanne. Yaatiide Asay Kaatiyaa Daawita na'aa Solomona laa'entsuwa zayitiyaa okkiide, Aa kawutetsan miniseedda. S'aadook'akka K'eese gidanaadan Med'inaa Godaa sintsan okkeedda. 23 Hewaappe guyyiyaan, Solomone bare aawuwa Daawita koshiyan Med'inaa Godaa kawutetsaa

araatan utteedda. Aw ubbabay haneedda; Israa'eeliyaa ubbaykka aw azazetteedda. 24 Kaappatuu ubbay, mino asatuunne Kaatiyaa Daawita naanay Kaatiyaa Solomonaw azazettanaw k'aalaa geleeddino. 25 Med'inaa Goday Solomona Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan d'ok'ku d'ok'ku ootseedda; aappe kase Israa'eeliyaa kaatetoo imettiibeenna bonchchuwaa Solomonaw immeedda. 26 Isseyaa na'ay Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda. 27 Daawite Israa'eeliyaa bolla oytamu laytsaa kaateteedda; Kebroonan I laappun laytsaa kaateteedda; Yerusaalamen hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda. 28 Daawite daro laytsaa de'iide, durettiide, bonchchettiide, lo'o c'imiide hayk'k'eedda. Aa kotan Aa na'ay Solomone kaateteedda. 29 Daawite koyroppe doommiide wurssetsaa gakkanaw ootseeddabay, Timbbitiyaa Odiyaa Sammeela Taarikiyaa mas'aafan, Timbbitiyaa Odiyaa Naataana Taarikiyaa Mas'aafaaninne Timbbitiyaa Odiyaa Gaade Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 30 I woot mooddeeddenttonne I waaneedda wolk'k'aama asaakko, I haneeddabay, Israa'eeliyaa asayenne heeraan de'iyaa kawutetsatuu ubbay haneeddabay he mas'aafatuwan s'aafetti utteedda.

2 Oduwaa

1 Daawita na'ay Kaatii Solomone bare kawutetsaa miniseedda. Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana gidiide, Aa loytsi gitayeedda. **2** Solomone Israa'eeliyaa ubbaa, sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwwaa kaappatuwaa, daannatuwaa, Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaa ubbatuwaanne golliyaa asatuwaa kaappatuwaa s'eesiide shiishsheedda. **3** Hewaappe guyyiyaan, Solomoninne shiik'eedda Asay ubbay Gabaa'oonan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'aa beeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'oomay Muse mela biittaana med'd'o S'oossaa Dunkkaanii yaan de'eedda. **4** Kase Daawite S'oossaa Taabootaw Yersaalamen dunkkaaniiyaa giigiseedda, S'oossaa Taabootaa K'iriyaaati-Yi'aariima katamaappe he giigissi wotseedda sa'aw ahi wotseedda. **5** Huura na'aa Uura na'ay Bas'aali'eeli nahaasiyaa birataappe ootseedda yarshshiyaa sa'ay Gabaa'oonan Med'inaa Godaa Dunkkaaniiyaa sintsan de'ee. Solomoninne he shiik'eedda Asay S'oossaa hewana kooyyeeddino. **6** Solomone Med'inaa Godaa Dunkkaaniiyaa sintsan de'iyaa nahaasiyaappe oosetteedda yarshshiyaa saakko, S'oossaa sintsa biide, itti sha"a s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda. **7** He gallassaa k'amma S'oossay Solomonaw k'onc'iide, «Taani new ayaa Immanaw koyay?» yaageedda. **8** Solomone S'oossaa, «Neeni ta aawuwaa Daawita aggena wolk'k'aama siik'inaan siik'aade; yaataade taana Aa kotana kaateyaadde. **9** Ha'ikka abeeta Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni ta aawuwaa Daawitaw kase geedda k'aalay poletto. Neeni taana sa'ana de'iyaa baanaadan c'oratteedda asaa bolla kaateyedda diraw, **10** taani ha asaa kaaletsanaw neeni taw aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa imma. Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'k'aama asaa ooni ayissanaw danddayii?» yaageedda. **11** S'oossay Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni dure gidanaw, woy ak'uwaa demmanaw, woy bonchchettanaw, woy ne morkketuu hayk'anaw, woy new laytsay aduk'k'anaw oochchennan aggade, taani neena kaateyedda ta asaa ayissiyaa aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa oochcheedda diraw, **12** taani new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immana. K'ay neeppe kase de'eedda kaatetoo woy neeppe guyyiyaan yaana kaatetookka bayinna duretaa, ak'uwanne bonchchuwwaa taani new immana» yaageedda. **13** Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'oossaa Dunkkaanii Gabaa'oonan de'iyaa, goynniyaa d'ok'k'a saappe simmiide, Yersaalame beedda; Israa'eeliyaa bolla kaateteedda. **14** Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaa shiishsheedda. Aw itti sha"anne oyduu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha"a paratuu de'iino. I

untunttu paraa gaaretuwwa katamatuwaaninne barenana Yersaalamen wotseedda. **15** Kaatii work'k'ayenne biray Yersaalamen shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'ciyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda. **16** Solomone paratuu Gibs'eppen K'aawe geetettiyaa gadiyaappe yeeddino. Kaatiyaa zal"anchchatuu untuntta K'aaweppe shaluwaan shammiide ahiino. **17** Untunttu itti itti paraa gaariyaa usuppun s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa itti s'eetanne ishatamu s'agaraa biran Gibs'eppen shammiide ahiino; Hiitetuwwa kaatetuwwa ubbatoonne Sooriyaa kaatetoo zal'iino.

2 Solomone Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw halchcheedda. **2** Hewaa diraw, Solomone tookkiyaawaa toossanaw laappun tammu sha"a asatuwaanne gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw hospun tammu sha"a asatuwaa dooreedda; k'ay untuntta wochchiyaa heezzu sha"anne usuppun s'eetu asatuwaa untunttu bolla suntseedda. **3** Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'iirraa Kaatiyaa Kiiraamaw kiitaa kiittiide, «Ta aawuu Daawite barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw neeni zigaa yeddeeddawaadan, tawukka yedda. **4** Ha'i taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw hanay. Taani sawuwaa toshikku giyaa is'aanaa c'uwayanaw, ubbaa wode S'oossaa sintsan ukitsaa wotsanawunne ubbaa gede guuranne omarsa, Sambbata gallassatuwaan, aginay s'eeriya wodetuwaaninne S'oossaa nu S'oossaa baalaa gallassatuwaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, he Geeshsha Golliyaa dummayana. Israa'eeliyaa Asay med'inaw ootsanaadan azazetteedda oosotuu hawantta. **5** «Nu S'oossay hara s'oossatuwaa ubbaappe wolk'k'aama gidiyaa diraw, taani kees's'anaw haniyaa Geeshsha Gollii wolk'k'aama. **6** Shin aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw danddayiyaawe oonee? Ayaw gooppe, saluwaappe d'ok'k'a saluukka aw gidanaw danddayenna! Yaatina, taani Aa sintsan yarshshuwaa yarshshanaappe attina, taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw oonee? **7** «Ha'ikka alleek'kiyaawantta kessiyaa kiitaa, work'k'aa, biraa, nahaasiyaanne birataa siilisiide tigiyyaa oosuwaanne zo'o mayuwaa, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaanne saluwaa malatiyaa mayuwaa giigissiyaa kiitaa eratetsay de'iyaa asaa taw yedda. Ta aawuu Daawite Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa kushiyaa hiillaa eriyaawantta doori wotseedda; I untuntunna ittippe ootsana. **8** Liibaanoosan de'iyaa ne asatuu mitsaa woot k'ans's'into eriyaawaa taani eray. Hewaa diraw, neeni taw Liibaanoosappe zigaa, s'idiyaanne sanddaliyaa yedda. Ta asatuu ne asatuwaana gidiide, **9** taw daro mitsaa

giigissana. Ayaw gooppe, taani kees's'iyya Geeshsha Gollii gitanne malaalissiyaawaa. 10 Mitsaa k'ans's'iyya ne k'oomatoo taani laatamu sha'a konttaale zarggaanne laatamu sha'a konttaale banggaa, k'ay oyddu s'eetu sha'a liitiro woyniyaa eessaanne oyddu s'eetu sha'a liitiro wogaraa zayitiyaa immana» yaageedda. 11 S'iirroosa Kaatiyaa Kiiraami Solomonaw dabddaabbiiyaa kiittiide, «Med'inaa Goday bare asaa siik'iyya diraw, I neena untunttu bolla kaateyeedda» yaageedda. 12 Kiiraami k'aykka, «Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaadan aad'd'eeda eranchcha, akeekanchchanne c'inc'c'a na'aa Kaatiyaa Daawitaw immeedda, saluwaa sa'aa med'd'eedita Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay galatetto. 13 «Ha''ikka taani new Huraama geetettiiyaa hiillanchchanne akeekanchcha bitaniyaa yeddaad. 14 Aa aata Daana zariyaa; k'ay Aa aawuu S'iirroosa gadiyaa asaa. I work'kaa, biraa, nahaasiyaa, birataa, shuchchaanne mitsaa ootsiyaa asaa; k'ay ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, zo'o mayuwaanne suufiyaa geetettiiyaa mayuwaa giigissiyaa kiitaa ereedda. K'aykka I dumma dumma alleek'k'iyaa wanta kessiide, odeeddawaadan ubbabaa ootsanaw danddayee. Hewaa diraw, kushiyaa hiillan looheedda ne asatuwaanne kase ne aawoo, Daawitaw ootseedda asatuwaana Aa oosissa. 15 «Ha''ikka neeni ta goday immana geedda zarggaanne banggaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa ta k'oomatoo yedda. 16 Neeni Liibaanoosappe koyyo mitsaa keeshshaa nuuni k'ans's'iide k'ashissiide, abbaa bollanna tookettiide, neekko Yoop'p'e baanaadan ootsana. Yaatooppe neeni yaappe Yersaalame gakkanaw afissana» yaageedda. 17 Aa aawuu Daawite kase paydeeddawaadan, Solomone Israa'eeliyaa biittan de'iyaa kare biittaa asaa ubbaa paydeedda; untunttu 153,600 gideeddino. 18 Solomone he asaappe 70,000 tookkiyaawaa toossanaw, 80,000 gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw dooreedda; k'ay untuntta wochchanaw 3,600 asatuwaa suntseedda.

3 Solomone aawuu Daawite Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'ettana sa'aa Mooriyaa giyaa deriyaan Yersaalamen giigissi wotseedda. He sa'ay Med'inaa Goday Daawitaw barena besseedda, Yaabuusiyya Ornna udduma. 2 Solomone bare kaateteedda oyddentso laytsan, laa'entso aginaan, laa'entso gallaasaan Geeshsha Golliyaa kees's'anaw doommeedda. 3 Solomone S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw baaseeda baasuwa geesay usuppun tammu wad'aa; gompPAY laatamu wad'aa. 4 Geeshsha Golliyaa geliyaa sa'aan de'iyaa baranddaa gompPAY Geeshsha Golliyaa gompPAACKA keeshshaa

laatamu wad'aa; geesay laatamu wad'aa. Aa gidduwaa geeshsha work'k'aan sheeshsheedda. 3:4 Laatamu wad'aa: Ibraawetsuu itti s'eetanne laatamu wad'aa gee. 5 Wuygge adaraashiyaa s'idiyaa s'alalan lik'i kammeedda; muruta work'k'aan sheeshsheedda; yaatiide zambbaa misiliyaaninne sanssalatan alleek'k'isseedda. 6 Geeshsha Golliyaa al'o shuchchaan alleek'k'issee; I alleek'k'isseedda work'k'ay Pariwayma gadiyaappe yeedda work'k'aa. 7 Maretuwaa, gimmbetuwaa, k'osiletsaaninne penggetuwaa work'k'aan sheeshsheedda; k'ay godaa bolla kiruubetuwaa misiliyaa masseedda. 8 Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa kees's'eedda. He sa'aa geesay Geeshsha Golliyaa gompPAADAN laatamu wad'aa; gompPAY laatamu wad'aa. He sa'aa godaa laatamu sha'a kiilo giraame s'alta work'k'aan sheeshsheedda. 9 Untunttu go'etteedda misimaarii ichcheshu s'eetanne laappun tammu giraame work'k'aappe med'etteedda. Pook'iyaaan de'iyaa kifiletuwaakka work'k'aan sheeshsheedda. 10 Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan laa'u kiruubetuwaa misiletuwaa massi giigissiide, work'k'aan sheeshsheedda. 11 He kiruubetuwaa k'efii mic'etteedda, laatamu wad'aa; koyro kiruubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyaa godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, hara kiruubiyaa k'efiyaa bochchee. 12 Laa'entso kiruubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyaa godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, koyro kiruubiyaa k'efiyaa bochchee. 13 Ha laa'u kiruubetuwaa k'efii mic'etteedda, laatamu wad'aa gideedda; untunttu barenttu deemuwaa Geeshsha Sa'aakko zaariide, barenttu gediyaan ek'k'eeddinno. 14 Solomone saluwaa malatiyaa mayuwaappe, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaappe, zo'o mayuwaappenne suufiyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwaappe gaaridduwaa ootsiide, Aa bolla kiruubetuwaa misiletuwaa med'd'eedita. 15 Solomone Geeshsha Golliyaa sintsan ittuwaa ittuwaa geesay hattamanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa laa'u tuussatuwaa med'isseedda, untunttu huup'iyaaan ichcheshu wad'aa gumbbuwaa wotseedda. 16 K'ay sanssalataa gitiyaadan med'isseedda, tuussatuwaa huup'iyaaan wotseedda; yaatiide roomaanne geetettiiyaa teeraa misiletuwaa s'eetatuwaa med'isseedda, sanssalataa bolla wotseedda. 17 Tuussatuwaappe ittuwaa Geeshsha Golliyaa sintsan ushechcha baggana, laa'entsuwaa k'ay haddirssa baggana esseedda. Ushechcha baggana de'iyaa tuussaa Yaakiina suntseedda; haddirssa baggana de'iyaa tuussaa Boo'eeza suntseedda.

4 Hewaappe guyyiyaan, Solomone geesay laatamu wad'aa, gompPAY laatamu wad'aa, geesay tammu wad'aa gidiyaa

yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataappe oosisseedda. 2 K'ay nahaasiyaa birataa siilisiide, doonay ya gas'aappe ha gas'aa gakkanaw tammu wad'aa, geesay ichcheshu wad'anne yuushshuu hattamu wad'aa gidiyaa Abbaa giyaa sayniyaa med'isseedda. 3 Abbaa Saaniyaa doonaan kare baggana zik'ki giide, aanana oyk'ettiide med'etteedda misiletuu de'iino; he misiletuu laa'u maaran de'iyya booratuwaa misiletuwa. 4 He Abbaa Saanii nahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa'u booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaappe heezzatuu huup'issa bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga, heezzatuu k'ay away doliyaa bagga simmiide s'eelliyaaawaa malatino. Abbaa Saanii untuntuu bolla utteedda; untuntuu guyye baggay giduwaakko simmi utteedda. 5 Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa ordduwa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii usuppun tammu sha'a liitiro gidiyaa haatsaa oyk'kiyaawaa. 6 Solomone k'aykka meec'ettiyaa tammu keretuwa med'isseedda; med'isseedda ichcheshatuwa gedissa baggana, k'ay ichcheshatuwa huup'issa baggana wotseedda. Untuntun s'uuggiyaa yarshshuwa ashuu meec'ettee; shin Abbaa Saaniyaa haatsaan k'eesatuu meec'ettino. 7 Hewaappe guyyiyaan, Solomone untuntuu imetteedda halchchuwaadan s'ompiyaa wotsiyaa ballatuwa tammatuwa work'k'aappe oosissiide, ichcheshatuwa ushechcha baggana, ichcheshatuwa haddirssa baggana Geeshsha Golliyaa gidдон wotseedda. 8 K'aykka I tammu s'arp'p'eezatuwa ootsiide, ichcheshatuwa ushechcha baggana, ichcheshatuwa haddirssa baggana Geeshsha Golliyaa gidдон wotseedda. K'ay s'eetu kuyis'aarotuwaakka work'k'aappe med'isseedda. 9 Solomone k'eesatoo gidдо dabaabaanne kare bagga work'k'aama dabaabaa giigisseedda; dabaabaw penggetuwa giigissiide, penggetuwa nahaasiyaa birataan sheeshsheedda. 10 Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away doliyaa bagga wotseedda. 11 Huraami keretuwa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwa med'd'eedda; yaatiide Huraami Kaatiyaa Solomonaw S'oossaa Geeshsha Golliyaan kiitaa ootsiide poleedda. 12 I ootseedda oosotuukka laa'u tuussatuwa, tuussatuwa huup'iyaan wotsiyaa sa'aynne mala laa'u gumbbotuwa, tuussatuwa bollay de'iyya laa'u gumbbotuwa alleek'k'issiyaa laa'u gite mala sanssalatatuwa, 13 itti itti gumbbuwa bolla laa'u maaran nahaasiyaappe med'etteedda itti itti s'eetu roomaanne teeraa misiletuwa, ubbaanna oydu s'eetu roomaanne teeraa misiletuwa, 14 tammu gaaretuwa, gaaretuwa bolla wod'd'iyya, meec'ettiyaa tammu

keretuwa, 15 Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyya tammanne laa'u booratuwa misiletuwa, 16 keretuwa, akaafatuwa, zambeeliyaanne hara miishshatuwa ubbaa. Huraami Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo med'd'eedda ha miishshatuwa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe med'd'eedda. 17 Kaatii Solomone Sukkotappenne S'areedappe gidduwaan, Yorddaanoosa dembban de'iyya nahaasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ubbaa oosisseedda. 18 Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha miishshay ubbay loytsi daro gideedda diraw, woyssa dees'into, likkii eretibeenna. 19 K'aykka Solomone S'oossaa Geeshsha Golliyaa de'iyya miishshatuwa work'k'aappe ubbaa med'isseedda. Hewantukka work'k'aappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa, S'oossaa sintsan wotsiyaa ukitsay uttiyaa s'arap'p'eezaa, 20 untuntuu wotseedda wogaadan Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha sa'aa sintsan poo'anaadan s'ompiyaa wotsiyaa work'k'aa ballatuwa, untuntuu work'k'aa s'ompetuwa, 21 geeshsha work'k'aappe ootseedda c'iishshaa misiletuwa, s'ompiyaa toyssiyaa k'ap'etuwa. 22 S'ompiyaa toyssiyaa k'ap'etuwa, kuyis'aarotuwa, is'aanaa c'uwayiyaabatuwaanne tamaa akkiyaa miishshatuwa. Ha miishshatu ubbay geeshsha work'k'aappe oosetteeddino. Geeshsha Golliyaw kare bagga penggetuwaanne Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha sa'aa geliyaa penggetuwa work'k'aan sheeshsheedda.

5 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan, Aa aawuu Daawite S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwa ubbaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshaa minjiyaasan wotseedda. 2 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Daawita Katamaappe, S'yooneppe ahanaadan Israa'eeliyaa c'imatuwa, zaratuwa ubbaa kaappatuwaanne Israa'eeliyaa golliyaa asatuwa kaaletsiyaawantta Yersaalame katamaa shiishsheedda. 3 Israa'eeliyaa Asay ubbay laappuntsa aginaan, Daasiyaa Baalay bonchchettiyaa wode, kaatiyaakko shiik'eedda. 4 Israa'eeliyaa c'imatu ubbay gakkanaw, Leewatu Taabootaa dentseeddino. 5 Leewatuunne k'eesatuu Taabootaa, S'oossaa Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa gidдон de'iyya geeshsha miishshatuwa ubbaa tookkiide aheeddino. 6 Kaatii Solomoninne aanana ittipe de'iyya Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay Taabootaa sintsan shiik'iide, paydanaw danddayetenna, c'ora dorssaanne mehiyaa yarshsheeddino. 7 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Geeshsha Golliyaw gidдо geeshsha

k'ol"uwaa, Ubbaappe Aad'd'iyyaa Geeshsha sa'aa giyaa sa'aa ahiide, kiruubetuwaa misiletuu k'efetuwaappe garssa baggana wotseeddino. 8 Mic'etti utteedda kiruubetuwaa k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyaa kasuwaa kammeeddino. 9 Kasotuu loytsi adussa gidiyaa diraw, untunttu s'eeray Ubbaappe Aad'd'iyyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw danddayee; shin Geeshsha Sa'aappe karenna beetena. Untunttu hachche gakkanaaw, he sa'aan de'iino. 10 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday untuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda Siinaa Deriyan Muse wotseedda laa"u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa giddon harabay ayayenne baawa. 11 He sa'aan de'iyyaa k'eesatuu ubbatuu barenttu ootsiyaa sa'aan sa'aan shaakettennan, ittippe barentta Med'inaa Godaw dummayi wotseeddino. Mazimuriyaa yes's'iyyaa Leewatuu ubbatuu, Asaafe, Hemaaninne Yidutuuni, untunttu naanayenne untunttu dabbotuu suufiyaa giyaa mayuwaa mayyeeddino. He mayuwaa mayyiide, daalatuwaa, diitsuwaanne maasink'k'otuwwa oyk'k'iide, yarshshiyaa saappe away doliyaa baggana ek'k'eeddino; s'eetanne laatamu k'eesatuu s'urumbbatuwaa punnanaw untuntunna ittippe ek'k'eeddino. Untunttu ubbay s'urumbbatuwaa punniide, daalatuwaa k'aatsiide, diitsuwaa diis's'iiddenne hara kaa'iyyaa miishshatuwaan kaa'iide, «Med'inaa Goday lo"al Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiide Med'inaa Godaa sabbeeddino. K'eesetuu Geeshsha Golliyaappe kesiyaa wode, shaarii S'oossaa Geeshsha Golliyaa kumeedda; he shaariyaa gaasuwaan k'eesatuu barenttu oosuwwa ootsanaw danddayibeykino; ayaw gooppe, S'oossaa bonchchu S'oossaa Geeshsha Golliyaa kumi utteedda.

6 Hewaappe guyyiyaan, Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani d'uma shaariyaan de'ana» yaaga wotsaadda. 2 Shin taani new lo"o Geeshsha Golliyaa, neeni an med'inaw de'ana sa'aa kees's'aad» yaageedda. 3 Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishin, kaatii untuntukko simmiide, untunta hawaadan yaagiide anjeedda; 4 «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare doonaan odeedda hidootaa bare kushiyan poleedda. He I odeedda nashechchay, 5 «Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaade aheedda gallassaappe doommina, ta suntsay an s'eesettanawaa mala, Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa zaratuwaa giddon ayaa katamaanne doorabeykke; woy I ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, oonanne doorabeykke. 6 Shin ha"i ta suntsay Yerusaalamen s'eesettana mala, taani Yerusaalame

dooraaddi; k'ay ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, Daawita dooraaddi» yaageedda. 7 «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda. 8 Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, «Neeni ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo"obaa ootsaadda. 9 Gidoopenne, Geeshsha Golliyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anawe ne gulbbataappe yelettana ne na'aa» yaageedda. 10 «Ha"ikka Med'inaa Goday bare geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa Goday kase immeedda nashechchaadanka, taani ta aawuwaa Daawita sa'aan kaatetanawunne ha"i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'aad. 11 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'eteedda c'aak'uu s'aafetteedda masetteedda shuchchatuu de'iyyaa Taabootaakka Aa giddon wotsaad» yaageedda. 12 Solomone aakotetsay ichcheshu wad'aa, gomppay ichcheshu wad'anne k'ay geesay heezzu wad'aa gideedda madirakiyaa nahaasiyaa birataappe giigissiide, kare dabaabaa giddon essi wotseedda. Hewaappe guyyiyaan, Solomone Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyyaa sa'aan ek'k'iide, bare kushiyya saluwaa zaariide mic'c'eedda; Israa'eeliyaa shiik'uwaa kumentsaa sintsan gulbbateedda. 14 Yaatiide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, saluwaan woy sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neeni ne k'aalaa c'aak'uwaa naagaasa; barenttu kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne k'oomatuwaa aggena siik'uwaa siik'aasa. 15 Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa naagaadda; neeni kase ne doonaan haasayeeddawaa ne kushiyan hachche polaadda. 16 «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw, «Neeni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta higgayan hamettanaw barenttu ogiyaa naagooppe, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaageedda k'aalaa pola. 17 Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaa Daawitaw haasayeedda ne k'aalay ha"ikka poletto. 18 «Shin S'oossay tumu, asaana ittippe ha sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu, ubbaappe d'ok'k'an de'iyyaa salotuukka new gidanaw danddaykino. Yaatina, ha taani kees's'eedda Geeshsha Gollii new ayaa keeshshaa guus's'anddeeshsha! 19 Gidoopenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ta woosaa, ne k'oomaa woosaanne watiwatuwaa neeni hayzza. Taani ne k'oomay ne sintsan

woossiyaa woosaanne waasuwaa neeni sisa. 20 Neeni <Ta suntsay he sa'aan s'eesettana> geedda ha Geeshsha Golliyaakko, ne ayfii k'ammanne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha Geeshsha Golliyaakko simmaade, woossiyaa woosaa neeni sisa. 21 Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eelii ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, watiwatiyaa watiwatuwaa neeni sisa. Neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisaade, nuw atto yaaga. 22 <Itti Asay bare shooruwa yediide p'ed'e giina, Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha Golliyaa ahina, Aa gidдон de'iyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I c'aak'k'ooppe, 23 neeni saluwaan sisaade kiitetta. Ne k'oomatuwaa gidduwaan pirdaa. Bayzzanchchatuwaa bolla pirdaade, I ootseeddawaa Aa bolla zaara; s'illuwa shatintsaade, aw Aa s'illotetsaadan zaara. 24 <Ne Asay Israa'eelii ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan morkkiyaan s'oonettiide, untunttu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha Geeshsha Golliyaan neena woossooppenne new watiwatooppe, 25 neeni saluwaan sisa. Sisaade ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga; yaataade neeni kase untunttuwunne untunttu mayza aawaatoo immeedda biittaw untunttu guyye zaara. 26 <Ne Asay ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan saluu gorddettinanne iray bukkennaan is's'ina, untunttu ha sa'aa simmiide, woossooppenne neeni untunttu woosan un'etseedda diraw, ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe simmooppe, 27 neeni saluwaan sisa. Ne k'oomatuwaa nagaraa, ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga. Untunttu hamettanaw bessiyaa lo'o ogiyaa untunttu tamarissa; yaataade neeni ne asaa laatisseedda gadiyaan iraa bukiisa. 28 <Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina, woy katsaa leegii, woy leeshuu, woy boolii, woy bumburetsay bayzzina, woy morkkii untunttu katamatuwaa dooddina, woy ayaa mala bashshay woy harggii yiina, 29 ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne woy ne Asay ubbay neena woossooppenne new watiwatooppe, k'ay ayaa asayenne bare wozanaan un'ettiyaabaanne kayyottiyaabaa eriide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, bare kushiya mic'c'ooppe, 30 neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untunttu nagaraa atto yaaga; yaataade untunttoo kiitetta. Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka asaa ubbaw Aa oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne s'alala. 31 Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo immeedda gadiyaan barenttu de'iyaa wode ubbaan, untunttu new yayyiide, ne ogiyaan hamettana. 32 <Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna kare biittaa Asay ne wolk'k'aama suntsaa dirawunne neeni ne asaw ootseedda malalissiyaa oosotu diraw, haakko gadiyaappe yiide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide woossooppe, 33 neeni de'iyaa sa'aan

saluwaan sisa. He kare gadiyaa Asay oochchiyaawaa ubbaa kiiteta. Ha sa'aa Asay ubbay ne suntsaa eranaadan, ne asaa Israa'eeliyaadan new yayanaadaaninne taani kees's'eedda ha Geeshsha Gollii new goynniyaa sa'aa gididiyaawaa untunttu eranaadan kare gadiyaa Asay neena woossiyaawaa ubbaa pola. 34 <Ne asatuu barenttu morkkatuwaa olana mala, neeni kiitseedda sa'aa hak'anne biide, untunttu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe, 35 untunttu woosaanne watiwatuwaa saluwaan neeni sisa; untunttoo s'oonuwa imma. 36 <Nagaraa ootsenna Asay baynnawaadankka, untunttu ne bolla nagaraa ootsina, neeni untunttoo hank'k'ettaade morkketoo aatsa immina, morkketuukka untunttu omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide afina, 37 untunttu he omoodetteedda biittan de'iide, barenttu wozanaan nagaraappe simmooppe, k'ay he omoodetteedda gadiyaan de'iide, <Nuuni nagaraa ootseedda; nuuni bayzseeddo; nuuni iitabaa haneeddo> yaagiide new watiwatooppe, 38 barenttu omoodiide afeedda morkkatuwaa biittan de'iide, untunttu barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa k'ofaappe neekko simmooppe, neeni untunttu mayza aawaatoo immeedda untunttu biittaakko, neeni dooreedda katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe, 39 yaatooppe, untunttu woosaanne watiwatuwaa neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Sisaade untunttoo pirdaa; ne bolla nagaraa ootseedda ne asaw atto yaaga. 40 <Ha'ikka abeet ta S'oossaw, ha sa'aan woossiyaa woosaa ne ayfii s'eello; ne haytsaykka siso. 41 Hewaa diraw, abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, dendda! Ne wolk'k'aw malaataa gideedda ne Taabootaanna ne shemppiyyaa sa'aa gela. Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, ne k'eesatuu atotetsaa mayyiino; ne geeshsha asatuukka ne keekatetsan nashettino. 42 Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa. Ne k'oomaa Daawitaw aggena ne siik'uwaa hassaya> yaageedda.

7 Solomone woosaa betseedda wode, saluwaappe tamay wod'd'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa meedda. Yaatina, Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda. 2 Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda diraw, k'eesatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danddayibeykino. 3 Israa'eeliyaa Asay ubbay tamay saluwaappe wod'd'ishiinanne Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumishina be'eedda wode, barenttu deemuwaa biittaa gatsi gufanniide goynneeddino; <Med'inaa Goday lo'a! Aggena Aa siik'uu med'inaawaa> yaagiide S'oossaa galateeddino. 4

Hewaappe guyyiyaan, kaatiinne Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan yarshshuwaa yarshsheeddino. 5 Kaatii Solomone laatamanne laa'u sha'a korumatuwaanne s'eetanne laatamu sha'a dorssatuwaa yarshsheedda. Hewaadan ootsiide, kaatiinne Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa anjisseeddino. 6 K'eesetuu barenttoo giigeedda sa'aan ek'kina, Leewatuu k'ay Kaatii Daawite Med'inaa Godaa sabbanaw kase ootseedda, mazimuriyaa yes's'iyyaa miishshaa oyk'kiide, untunttu sintsan ek'kiide, «Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiide yes's'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino. K'eesetuu Leewatuu sintsan ek'kiide, s'urumbbatuwaa punneeddino; punnishin Israa'eeliyaa Asay ubbay ek'keedda. 7 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsan de'iyyaa giddo dabaabaa dummayeedda. He sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa ootseeddawe S'oossaa sintsan de'iyyaa, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe oosetteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshshanaw guus's'eedda diraassa. 8 He wode Solomoninne Israa'eeliyaa Asay ubbay Daasiyaa Baalaa laappun gallassaw bonchcheeddino; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pinuwaappe biide, Gibs'e Shaafaa gakkanaw de'iyyaa c'ora Asay he sa'aa shiik'eedda. 9 Asay yarshshiyaa sa'aa anjissiyaa baalaa laappun gallassaa, k'ay Daasiyaa Baalaa hara laappun gallassaa bonchcheedda. Hospuntsa gallassan geeshsha yaa'aw Asay shiik'eedda. 10 Hewaappe guyyiyaan, Solomone laappuntsa aginaan, laatamanne heezzentso gallassi asaa moyzeeedda; Med'inaa Goday Daawitaw, Solomonewunne bare asaa Israa'eeliyaw ootseedda keekatetsan Asay nashettiidenne wozanaappe pashikkiidde, bare soo bare soo beedda. 11 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide wursseedda; Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare kaatiyaa gollen ootsanaw bare wozanaan k'oppeeddawaa ubbaa poleedda. 12 Med'inaa Goday Solomonaw k'amma beetiide, hawaadan yaageedda; «Taani ne woosaa sisaad; taani ha sa'aa taw yarshshuu yarshshettiyaa Geeshsha Golliyaa gidanaadan dooraad. 13 Taani iray bukkennaadan saluwaa gorddina, woy sa'aa katsaa maanaadan booliyaa azazina, woy ta asaa gidдон iita harggiyaa yeddina, 14 ta suntsan s'eesetteedda ta asatuu barenttu asatetsaa kawushshiide woosooappe, untunttu taana koyooppenne barenttu iita ogiyaappe simmooppe, taani saluwaan untunttu woosaa sisana. Untunttu nagaraa atto gaana; untunttu biittaakka patsana. 15 Ha"ikka ha sa'aan woosettiyaa

woosaa ta ayfii s'eelana; ta haytsaykka sisana. 16 Ha"ikka ha Geeshsha Gollii med'inaw ta suntsay an de'ana mala ootsaade taani dooraad; dooraadekka geeshshaad. Ta ayfiinne ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha Golliyaan de'ana. 17 «Neena gidooappe, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta sintsan hamettooppe, taani azazeeddawaa ubbaa ootsooppenne ta wogaanne ta higgiiyaa naagooappe, 18 taani ne aawuwaa Daawitana, «Israa'eeliyaa mooddiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaagaadde c'aak'eteeddawaadan, ne kawutetsaa araataa minissa essana. 19 «Shin hinttenttu Israa'eeliyaa asatuu wora simmooppe, taani hinttentta azazeedda ta azazuwaanne ta wogaa aggi bashooppenne hara s'oossatoo ootsanawunne goynnanaw booppe, 20 yaatooppe, taani kase hinttenttoo immeedda gadiyaappe hinttentta d'ok'ollana; taani ta suntsaw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka aggana. Taani ha Geeshsha Golliyaa asaa ubbaa gidдон tossiyaabaanne k'iliic'iyaaaba ootsana. 21 Ha"i loytsi bonchchetteedda ha Geeshsha Golliyaa mataana mentsiyaa Asay ubbay dagammiiide, «Med'inaa Goday ha gadiyanne ha Geeshsha Golliyaa ayaw hawaadan ootseedee?» yaagana. 22 Asay, Untunttu mayza aawotuwaa Gibs'eppe kesseedda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa untunttu aggiide, hara s'oossatuwaa kaalleedda dirawunne untunttoo ootsiide goynneedda diraw, S'oossay untunttu bolla ha iitabaa ubbaa aheedda yaagiide zaarana» yaageedda.

8 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa kees's'eedda laatamantsa laytsaa wurssetsan, 2 Kaatii Kiiraami zaariide immeedda katamatuwaa Solomone wotsi yeggiide kees's'eedda; Israa'eeliyaa asaa he katamatuwaan wotseedda. 3 Hewaappe guyyiyaan, Solomone Hamaat-S'ooba geetettiyaa biittaa biide, he biittaa omoodeedda. 4 Yaatiide mela biittaan de'iyyaa Taas'imoora geetettiyaa katamaanne shaluwaa ubbaa minjiyaa katamatuwaa Hamaata gadiyaan kees's'eedda. 5 Hewaadankka, Solomone Killi Beeti-Horoonanne Hirkki Beeti-Horoonaa geetettiyaa katamatuwaa zaaretsiide kees's'eedda; he katamatuw dirssay, penggiinne gorddaa de'iyyaa diretti utteedda katamatuwaa. 6 Baa'ilaata katamaa, shaluwaa minjiyaa katamatuwaa ubbaa, bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa wotsiyaa katamatuwaa ubbaanne I kees's'anaw amotteedda ubbaa Yersaalamen Libaanoosaninne bare mooddiyaa biittaa ubbaan kees's'eedda. 7 Hiitetuppe, Amooratuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne Yaabuusatuwaappe atteeda asatuu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikino; 8 untunttu Israa'eeliyaa asatuu gadiyaappe wurssi d'ayssennan aggina,

he gadiyaan atteeda asatuwaa zeretsatuwaa. Solomone untuntu ayiletetsaan oosisseedda; untuntu hachche gakkanaasikka ayiletetsaan ootsino. 9 Shin Solomone bare oosoo Israa'eeliyaa asaappe oonanne ayileyibeena; untuntu aw olanchchatuwaa, ola gadaawotuwaa, paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttu kaappatuwaanne paraa asatuwaa gidiide ootseeddino. 10 Hewaadankka, k'ay untuntu Kaatiyaa Solomone kiitaa ootsiyaawanttu kaappatuwaa. Untuntuppe laa"u s'eetanne ishatamatu kiitaa ootsiyaa oosanchchatuwaa s'eelliide oosisseeddino. 11 Hewaappe guyyiyaan Solomone «Med'inaa Godaa Taabootay geleedda sa'ay geeshsha gidiyaa diraw, ta machatanne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita gollen de'anaw bessukku» yaageedda; Gibs'e kaatiyaa naatto Daawita Katamaappe dentsiide, I iziw kees'si wotseedda kaatiyaa golliyaa aheedda. 12 Solomone he wode Geeshsha Golliyaa baranddaa sintsan Med'inaa Godaw kees's'eedda yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshee. 13 Muse higgii azaziyaawaadan hachche hachchessi bessiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshee. Solomone Sambbatan Sambbataanne aginay s'eeriya wodiyaan wodiyaan, k'ay laysaappe heezzu gedenne bonchchiyaa baalatuwaan (irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalan, Saaminttatuwaa Baalaanne Daasiyaa Baalan) S'oossaw yarshshuwaa yarshshee. 14 Aa aawuu Daawite kase azazeeddawaadan, k'eesetuwaa untuntu kiitan kiitan shaakki suntseedda; k'ay gallassi gallassi mazimuriyaan sabbanawunne k'eesetuwaa maaddanaw Leewatuwaa shaakki suntseedda. K'aykka S'oossaa asaa gideedda Daawite azazeeddawaadan, pengge ubbaa kaalaan kaalaan naaganaadan penggiyaa naagiyaawantta shaakki suntseedda. 15 Hewaadankka, kase Daawite miishshaa minjiyaa sa'aabaanne hara allaalletuwaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa azazeeddawaadan, ittuunne attenan ubbaykka poletteedda. 16 Solomone halchcheedda oosuwa ubbay oosettiide wureedda; Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii baasetteedda wodiyaappe doommiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii polettana gakkanawukka oosuwa ubbay lo"o oosetteedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan de'iyaa Ees'iyooni-Gaabiranne Eelaata geetettiyaa katamatuwaa beedda. 18 Kaatiyaa Kiiraami markkabetuwaanne markkabiya laaguwaan looheedda bare asatuwaa Solomonaw yeddeedda; untuntu Solomone asatuwaanna ittippe Ofiira gadiyaa beeddino; yaappe tammanne ichcheshu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'kaa Kaatiyaa Solomonaw akkiide yeeddino.

9 Saaba kaatata Solomone waariyaa sisaade, dees'o ooshatuwaa akkaade, Aa paac'c'anaw denddaddu. Denddade sawuwaa, loytsi daro work'k'anne al"o shuchchaa c'aaneteedda daro gaalotuwaa c'uguwaana loytsi daro ajabaana Yerusaalame gakkade, Solomone sintsa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyawaa ubbaa Solomonaw odaaddu. 2 Solomone iza oochcheeddawaa ubbaa odeedda; I iziw birshshennan aappe geemmi atteedabay ayayenne baawa. 3 Saaba kaatata Solomone aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiyaa golliyaa, 4 Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oosanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa kaaliyaawanttu ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyaawanttu mayiyaa mayuwaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa yarshshuwaa be'eedda wode, I wozanay gagetteedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, Aa kaatiyaa, «Nawaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani ta gaden de'aadde siseeddawe tuma. 6 Shin taani yaade ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw, untuntu taw odeeddawaa ammanabeykke. Ne aad'd'eeda era gitatetsaw bakkaanne taw odibeykino; taani siseeddawaappe neeni loytsa d'ok'k'aasa. 7 Ubbaa wode ne sintsan eek'kiide, ne aad'd'eedda era sisiyaa ne asatuunne ne oosanchchatuu ayaa k'aadetteeddinooshshaa! 8 Neenan nashettiide, neena bare kawutetsaa araatan utisseedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto! Ne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa siik'eedda dirawunne med'inaw loytsi essanaw koyowaa diraw, neeni suure pirddaanne s'illotetsaa ootsana mala, I neena untuntu bolla kaateyedda» yaagaaddu. 9 Yaagaade kaatata 4,000 kiilo giraame dees'iyaa work'kaa, loytsi daro sawuwaanne al"o shuchchaa kaatiyaw immaaddu; Saaba kaatata Kaatiyaa Solomonaw immeedda sawuwaa malatiyaa sawuu ubbakka baawa. 10 (Ofiirappe work'kaa aheedda, Kiiraama asatuunne Solomone asatuu yaappekka sanddale giyaa mitsaanne al"o shuchchaa aheeddino. 11 Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaa geliyaa sa'aw diitsatuwaanne mazimuriyaa yes's'iyawanttoo maasink'k'uwaanne diitsaa med'isseedda. Hewaa malatiyaabay Yihudaa biittan kase beetti erenna.) 12 Kaatii Solomone Saaba kaatata amottaade Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw immeedda. Aa aw aheedawaappe daruwaa I iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan, Saaba kaatata bare ajabaana denddaade, bare gadiyaa simmaaddu. 13 Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatamanne heezzu sha"a kiilo giraame dees'iyawaa. 14 Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'aanne Araba gadiyaa kaatetuwa ubbaappenne Israa'eeliyaa gadiyaa mooddiyaawantuppe akkeedda

work'k'aanne biraa gujiennaana. 15 Kaatii Solomone laa'u s'eetu wogga gondalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti gondalliiyan laappun kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. 16 K'aykka I heezzu s'eetu k'eerii gondalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti k'eerii gondalliiyan laa'u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. Kaatii he gondalletuwaa Liibaanoosa Wora Golliyyaa geetettiiyaa gollen wotseedda. 17 K'aykka kaatii danggarssaa zaaliyaappe itti wolk'k'aama kawutetsaa araataa med'isseedda, geeshsha work'k'aan sheeshsheedda. 18 Kawutaa araataa de'iyaa sa'aa pude kesianaw yed'd'iyaa usuppun ditsatuu de'iino. Gediyaan yed'd'anaw kawutetsaa araatanna gatsiide, work'k'aappe ootseedda oydi de'ee. Araataw laa'u baggaanakka k'esiyyaa zemppissiiyaa sa'atuu de'iino; he laa'u sa'atuu lank'kiyanka ya baggananne ha baggana ek'k'eedda itti itti gaammuwaa misilii de'ee. 19 He araataa pude kesiiyaa usuppun detsatuwaan ya baggananne ha baggana itti itti gaammuwaa misilii, ubbaanna tammanne laa'u misiletuu de'iino. Hawaa mala kawutetsaa araataa hara kawutetsan hak'aniinne oosettibeenna. 20 Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'aappe oosetteedda; Liibaanoosa Wora Gollen de'iyaa shaluwaa ubbaykka muruta work'k'aappe oosetteedda. Solomone wode biray ubbakka go'iyaaabaadan paydetti erenna. 21 Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaana zal'iyaa wolk'k'aama markkabatuu abbaan de'iino. He markkabatuu work'k'aanne biraa, danggarssaa achchaa, k'aaretuwaanne geleshshatuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede simmiino. 22 Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwa ubbaappe daree. 23 Sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay Aa sintsa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyino. 24 Laytsaappe laytsan yiyya ubbay aw Immanaw work'k'aanne biraa miishshatuwaa, mayotuwaa, ola miishshatuwaanne sawuwaa, paratuwaanne bak'ulotuwa akkiide yee. 25 Solomonaw paratoonne gaaretoo 4,000 gaas'aatay de'ee; k'ay 12,000 paratuu aw de'iino. Solomone hewantta paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yerusaalamen wotseedda. 26 Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe doommiide, Piliss's'eema gadiyanne Gibs'e zawaa gakkanaw de'iyaa kaatetuwa ubbaa mooddeedda. 27 Kaatii Yerusaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda. 28 Solomonaw paratuwaa Gibs'epenne hara biittaa ubbaappe ahiino. 29 Koyroppe wurssetsaa gakkanaw Solomone haneedda harabay Timbbitiyaa Odiyya Naataana Taariikiyaa mas'aafan, Seeloppe Yeedda Akiyi Timbbitiyaa odeedda Mas'aafaaninne

Nabaas'a Na'aa Iyorbbaamawaa Timbbitiyaa odeedda Idduu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda. 30 Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda. 31 Hewaappe guyyiyaan, Solomone hayk'kiidde, bare mayzzaan gaketeeedda; bare aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan kaateteedda.

10 Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw, ikka yaa beedda. 2 Nabaas'a na'ay Iyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibs'en de'iyaaawe hawaa siseedda wode, Gibs'eppe simmiide yeedda. 3 Israa'eeliyaa Asay ubbay Iyorbbaamaw kiittiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa yaa'ay ubbay Robi'aamakko beedda; 4 «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha'i neeni I nuuna oosissiiyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii. Yaatooppe, nuuni new ootsana» yaageeddino. 5 Robi'aame untuntta, «Biite; heezzentso gallassi simmiide, taakko yiite» yaageedda. Hewaappe guyye Asay simmiide beedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode, Solomone zoreedda c'imatuwaa zoretaa besseedda. I untuntta, «Ha asaw waagaade zaara giitee?» yaagiide oochcheedda. 7 Shin c'imatuu Robi'aama, «Neeni ha asaw keekkooppe, untuntta nashechchooppenne untunttoo lo'o k'aalaa zaarooppe, untunttu ubbaa gede new k'oomaa gidanawantta» yaageeddino. 8 Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'c'iide, aw ootsiyaa yalaga asatuwaa zoretaa besseedda. 9 I untuntta, «Hinttentu taana zoriyaawe aye? «Ne aawuu nuuna toosseedda dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa ha asaw waagaade zaaroo?» yaagiide oochcheedda. 10 Shin aanana dic'c'eedda yalagatuu, «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa asaw, «Ta k'eerii birad'd'ii ta aawuwaa s'eessaappe orddee. 11 Ta aawuu hinttentu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagaade zaara» yaageeddino. 12 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame, «Heeztantso gallassi simmiide, taakko yiite» geeddawaadanka, Iyorbbaaminne Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide yeeddino. 13 Kaatii Robi'aame untunttoo hank'k'o zaaruwaa zaareedda. C'imatuwaa zoriyaa aggi bashiide, 14 yalagatuu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta aawuu hinttentu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan

wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda. 15 Kaatii Asay giyaawaa sisennan is's'eedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Seeloppe yeedda Akiya baggana kase Nabaas'a na'aa Iyorbbaamaw odeedda k'aalay polettanaadan hawe S'oossaappe haneedda. 16 Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii untunttu giyaawaa sisennan is's'eedda. Yaatiide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino: «Daawitewaappe nuuna gakkiiyaabay ayee? Isseya na'aappe nuuni laattanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttentu soo hinttentu soo biite! Simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay ubbay barentu soo barentu soo beeddino. 17 Shin Robi'aame Yihudaa biittan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame bare ayiletuwaa kaappuwaa Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiitteedda; untunttu Aa shuchchaan c'addiide wod'eeddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide, Yerusaalame bak'ateedda. 19 Heedeppe doommiide, hachche gakkanaw, Israa'eeliyaa zaratu tammatu Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwa bolla makkaleeddino.

11 Robi'aame Yerusaalame katamaa gakeedda wode, Israa'eeliyaa biittaa asaana olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biiniyaama zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hospun tammu sha"n olanchchatuwaa shiishsheedda. 2 Shin Med'inaa Godaa k'aalay S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyaaakko yeedda; 3 «Solomona na'aa Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamawunne Yihudaaninne Biiniyaaman de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaaga; 4 «Med'inaa Goday hinttentta, «Hinttentu ishatuwaanna, Israa'eelatuwaana olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttentu ubbaykka hinttentu soo hinttentu soo simmite» yaagee» yaagaadde oda» yaageedda. Untunttu Med'inaa Godaa k'aalaa sisiide, Iyorbbaama olanaw biyaawaa aggiide simmeeddino. 5 Robi'aame Yerusaalamen uttiide, hawaappe kaalliide s'aafetteedda Yihudaanne Biiniyaama katamatoo geessuwaa gimbbeedda. 6 He katamatuukka Beeteleeme, Es'aama, Tak'o'a, 7 Beetis'uura, Sookko, Adulaama, 8 Gaate, Mareesha, Ziifa, 9 Adorayma, Laakisha, Azeek'a, 10 S'or'a, Ayaaloonne Kebroona. 11 Robi'aame katamatuwaa geessuwaa minisiide, kaappatuwaa untuntun wotseedda; k'ay k'umaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa untuntun wotseedda. 12 He gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan gondalletuwaanne tooratuwaa wotseedda; yaatiide untunta loysi miniseedda. Hewaadan ootsiide, Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa mooddiide

de'eedda. 13 Israa'eeliyaa ubbaan de'iyaa k'eesatuu nne Leewatuu ubbay barentu de'iyaa sa'aappe Robi'aamakko yeeddino. 14 Leewatuu barentu hentsaa gadiyaanne barentu sa'aa aggiide, Yihudaanne Yerusaalame yeeddino. Ayaw gooppe, untunttu k'eese gidiide Med'inaa Godaw ootsennaadan, Iyorbbaaminne Aa naanay diggeeddino. 15 Iyorbbaami goynniyaa d'ok'ka gishuwaan hara k'eesetuwa suntseedda; untunttu s'alahetoonne I med'd'eedda maratuwaa misiletoo k'eese gidiide ootseeddino. 16 Leewatuu yeeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaappe Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw barentu wozanaappe goynnaw koyiyaawanttu Med'inaa Godaw, barentu aawotuwa S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaw untunttu geeduwaa kaalliide, Yerusaalame yeeddino. 17 Untunttu yuussay Yihudaa kawutetsaa miniseedda; untunttu heezzu laysaa kumentsaa Solomone na'aa Robi'aama maaddeeddino. Untunttu Kaatiyaa Daawita ogiyaanne Kaatiyaa Solomone ogiyaa kaalliide, heezzu laysaa saro de'eeddino. 18 Robi'aame Mahilaato giya mishiratto akkeedda. Mahilaati aawuu Daawita na'aa Yaarimoota; I daaya Isseya na'aa Eli'aaba naatto Abihayillo. 19 Mahilaata Robi'aamaw Y'uusha, Shamaariyaanne Zahaama geetetiyyaa attuma naanaa yelaaddu. 20 Hewaappe guyyiyaan, Abeselooma naatti naatto Maa'iko akkeedda; Maa'ika Robi'aamaw Abiyya, Attaaya, Ziizanne Shalomiita yelaaddu. 21 Robi'aame bare machchetuwaappenne bare baakkotuwa ubbaappe Abeselooma naatti naatto Maa'iko aad'd'o siik'ee. Aw tammanne hospun mac'c'a asatuunne usuppun tammu baakkotuu de'iino. I laatamanne hospun attuma naanaanne usuppun tammu mac'c'a naanaa yeleedda. 22 Robi'aame Maa'iki na'aa Abiyya bareppe guyyiyaan kaateyanaw k'oppeedda diraw, Aa ishatuwaa bolla kaappuwaa ootsiide suntseedda. 23 Robi'aame c'inc'i'ide, bare attuma naanaa Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa ubbaan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan shaakki shaakki wotseedda; untunttu daro katsaa immeedda. K'ay untunttu c'ora mac'c'a asaa immeedda.

12 Robi'aama kawutetsay min ek'k'eedda wode, inne Israa'eeliyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa higgiiyaa aggi basheeddino. 2 Untunttu Med'inaa Godaw ammanettennan is's'eedda diraw, Robi'aame kaateteedda ichcheshantso laytsan Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa bolla woraajjeedda. 3 Aanaa ittippe Gibs'eppe yeeddawe itti sha"anne laa"u s'eetu paraa gaaretuwaa, usuppun tammu sha"n paraa asatuwaana paydu bayinna Liibiyaa olanchchatuwaa, Sukka olanchchatuwaanne Top'p'iyaa olanchchatuwaa. 4 Kaatii Shiishaak'i gimbbetteedda Yihudaa

katamatuwaa omoodiide, Yerusaalame katamaa yeedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiiyaa Shamaa'e Robi'aamakonne Shiishaak'appe bak'atiide, Yerusaalamen shiik'i utteedda Yihudaa kaaletsiyaawantukko yiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taana aggeeda diraw, taanikka hinttentta Shiishaak'a kushiyan aggaad» yaagee» yaageedda. 6 Israa'eeliyaa kaaletsiyaawantunne Kaatii Robi'aame barentta kawushshiide, «Med'inaa Goday s'illuwaa» yaageeddino. 7 Unttuntu barentta kawushsheeddawaa Med'inaa Goday be'eedda wode, Shamaa'iyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Unttuntu barentta kawushsheedda diraw, taani untunta wurssa d'ayisikke; taani untunta ashshana. Ta hank'k'uu Shiishaak'a baggana Yerusaalame bolla tigettenna. 8 Gidooppenne, untuntu taw moodetiyaawaaninne hara biittatuwaa kaatetoo moodetiyaawaan de'iyaa dummatetsaa erana mala, untuntu Shiishaak'aw moodetana» yaageedda. 9 Hewaa diraw, Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa olettiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa ubbaa akkeedda. K'ay Solomone work'k'aappe oosisseedda gondalletuwaakka akkiide afeedda. 10 I afeedda work'k'aa gondalletuwa diraw, Kaatii Robi'aame nahaasiyaa birataappe hara gondalletuwa oosisseedda; kaatiyaa golliyaa penggiyaa naagiyaawantu kaappuwaa kushiyan wotseedda. 11 Kaatii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa wode ubbaan, penggiyaa naagiyaawantu yiide, he gondalletuwa oyk'keeddino. Hewaappe simmiide, untuntu zaariide, naagiyaawantu gollen wotsino. 12 Robi'aame barena kawushsheedda diraw, I wuri d'ayennaadan Med'inaa Godaa hank'k'uu aappe kichcheedda. Ubbaa Yihudaa biittaw muliyaw sa'ay injeteedda. 13 Kaatii Robi'aame barena minisiide, Yerusaalamen kaateteedda. Robi'aame kaateteedda wode Aa laysay oytamanne itta; Med'inaa Goday bare suntsaa yaan wotsanaw Israa'eeliyaa biittaa ubbaappe dooreedda Yerusaalame kataman tammanne laappun laysaa kaateteedda. Robi'aama aata Amooniyaa Naa'imo. 14 Robi'aame Med'inaa Godaw wozanaappe goynnaw koyyibeenna diraw, iitabaa ootseedda. 15 Robi'aame koyroppe wursetsaa gakkanaw haneeddabayenne Aa yeletaa maaray Timbbitiyaa Odiiyaa Shamaa'iyaa Taarikiyaa Mas'aafaaninne Idduu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda. Robi'aaminne Iyorbbaami ubbaa wode olettiide de'eddino. 16 Robi'aame hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeeedda; I Daawita Kataman moogetteedda. Aa kootaan Aa na'ay Abiiyi kaateteedda.

13 Kaatii Iyorbbaami kaateteedda tammanne hosppuntsa laysan Abiiyi Yihudaan kaateteedda. 2 Abiiyi Yerusaalamen heezzu laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Mikaayo; Mikaaya Gib"appe yeedda Uri'eela naatto. Abiiyinne Iyorbbaami olettiide de'eddino. 3 Abiiyi dooretteedda 400,000 mino olanchchatuwaa akkiide, olanaw kesseeedda; Iyorbbaamikka dooretteedda 800,000 mino olanchchatuwaa akkiide, Abiiyaana olettanaw kesseeedda. 4 Hewaappe guyyiyaan, Abiiyi Efireema gezziyaan de'iyaa S'amarayma geetettiyaa deriyaa huup'iyaa ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Hinttentoo, Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka taani giyaawaa site! 5 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Daawitenne Aa zeretsay Israa'eeliyaa bolla med'inaw kaatetanaadan, Daawitana I laamettenna k'aalaa c'aak'uwaa c'ak'k'eteeddawaa hinttentu erikkiteeyye? 6 Shin Daawita na'aa Solomone k'oomay, Nabaas'a na'ay Iyorbbaami dendiide, bare godaa bolla makkaleedda. 7 Robi'aame yalaganne daaburaanchcha gidiide, untuntunna ek'ettanaw danddayenna wode, patseena shufuro asatuu Iyorbbaamekko shiik'iide, Solomone na'aa Robi'aama bolla minneeddino. 8 «Ha"ikka Med'inaa Goday Daawita zeretsatoo immeedda kawutetsaanna hinttentu gaaddatanaw k'oppiita. Hinttentu hewaa k'oppeeddawe hinttentu loytsi c'ora asaa gidiyaa dirassanne hinttentoo s'oossatuwaa gidana mala, Iyorbbaami work'k'aappe med'isseedda maratuu hinttenana de'iyaa dirassa. 9 Aaroona zariyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa hinttentu yederseeeddita. Yaatina hara gadiyaa Asay ootsiyaawaadan hinttentoo hara k'eesetuwaa suntseeddita. Barena dummayanaw itti korumaa laappun dorssaa orggetuwaa akkiide yiyyaa ooninne wordduwaa s'oossatoo K'eesee gidana. 10 «Shin nuuna gidooppe, Med'inaa Goday nu S'oossaa; nuuni Aa aggibeykko. Aaroona zariyaa gidiide Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu nuw de'iino; k'ay Leewatuu untunta maaddino. 11 Untuntu ubbaa gallassi wontanne omarsii Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiinonne sawiyaa is'aanaa c'uwaiiino. Med'inaa Godaa sintsan wotsiyaa ukitsaa geeshsha s'arp'peezan wotsiino. Omarssi omarsii poo'issanaadan work'k'aappe ootseedda s'ompetuwaa wotsiyaa ballan wotsiide giigissiino. Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa nu S'oossaa azazuwaa naageetto; shin hinttentu Aa aggeeddita. 12 Be'ite, S'oossay nuunanna de'ee; I nuuna kaaletsiyaawaa. Olaa s'urumbbaa punniyaa Aa k'eesatuu kka nuunanna de'iino; nuuni hinttenana olaa doomanaw s'urumbbaakka untuntu punnana. Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaana hinttentu aawotuwa S'oossaanna olettoppite! Ayaw

gooppe, hinttentu Aa s'oonanaw danddaykita» yaageedda. 13 I haasayishin, Iyorbbaami bare olanchchatuwaappe itti c'uguwaa hinttutuppe guyyenna zuggiide naagana mala yeddeedda. Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsan de'iyaa wode, zuggiide naagiya olanchchatuu hinttutuppe guyyenna de'iino. 14 Yihudaa olanchchatuu guyye simmi s'eelliyaa wode, untuntta olanaw yeeddawanntu guyyenanne sintsanna de'yaawaa be'eeddino. Med'inaa Godaw waasseeddino; k'eesatuu kka s'urumbaa punneeddino. 15 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa olanchchatuu ola waasuwa waasseeddino. Untunttu ola waasuwa waasseedda wode, S'oossay Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa Abiyya sintsaaninne Yihudaa sintsan s'ooneedda. 16 Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsaappe bak'atina, S'oossay untunttu Yihudaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda. 17 Abiyyinne Aa olanchchatuu untuntta suppu ootsiide wursseeddino; yaatina, ichcheshu s'eetu sha"a dooretteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu hayk'k'eeddino. 18 Israa'eeliyaa Asay he wode s'oonetteedda; Yihudaa Asay Med'inaa Godan, barenttu aawotuwa S'oossan ammanetteeda diraw, untuntta s'ooneeddino. 19 Abiyyi Iyorbbaama yederssiide, aappe Beetele katamaa, Yishaana katamaanne Efiroona katamaa untunttu mootsatuwaanna oyk'k'eedda. 20 Abiyyi de'eedda laysan ubbaan Iyorbbaami simmiide minniibeenna. Med'inaa Goday Iyorbbaama dechchina hayk'k'eedda. 21 Shin Abiyyi min min beedda. Abiyyi tammanne oyddu mac'c'a asaa akkiide, laatananne laa"u attuma naanaanne tammanne usuppun mac'c'a naanaa yeleeedda. 22 Abiyyi ootseedda harabay, I haneeddabayanne I geeddawe ubbay Timbbityaa Odiyaa Iddo Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

14 Abiyyi hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman Aa moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Asay kaateteedda. I kaateteedda wode gadii tammu laysaa woppaa demmeedda. 2 Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo'obaanne suurebaa ootseedda. 3 Aasi allaga s'oossatoo yarshshiyaa sa'atuwaanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aa koleedda. Goynnanaw shuchchaappe ootseedda tuussatuwaakka mentseretseedda; Asheero geetettiyaa s'oossatti misiletuwaakka k'ans's'ereetsi oleedda. 4 Yihudaa asay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwa S'oossaa koyanaadaaninne Aa higgiyaanne Aa azazuwaa naaganaadan Asay azazeedda. 5 K'ay goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne is'aanaa c'uwaiyaa sa'aa Yihudaa katamaa ubbaappe d'aysseedda. Aa kawutetsaa laysan biittay woppaa demmeedda. 6

Kaatii Asay Yihudaan de'iyaa katamatoo geessotuwa med'd'eedda. Med'inaa Goday Aa shemppisseedda diraw, biittaykka shempeedda; he laysatuwaan aanana ooninne olettibeenna. 7 Asay Yihudaa asaa hawaadan yaageedda; «Ane nuuni ha katamatuwa kees's'oytte; untunttu yuushshuwaan miis'atuwa med'd'oytte. Untunttu bolla adussa gimbbetuwa, penggetuwaanne penggetuwa gorddiya shikaalatuwa kesseetto. Nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa koyowaa diraw, biittay ha"ikka nuussa. Nuuni Aa koyeeddo; I nuw ubbaa baggana woppaa immeedda» yaageedda. Hewaa diraw, untunttu katamatuwa kees's'iide poleeddino. 8 Asaw wogga gondalletuwaanne tooratuwa oyk'k'iyaa 300,000 olanchchatuu Yihudaa zariyaappe de'iino; k'ay k'eri gondalletuwa oyk'k'iaawantunne wonddaafiyaan dukkiyaawanttu laa"u s'eetanne hospun tammu sha"a olanchchatuu Biiniyaama zariyaappe de'iino. Hawanttu ubbaykka mino asatuwa. 9 Zeraaha geetettiyaa itti Top'p'iyaa Asay itti miiloone olanchchatuwaanne heezzu s'eetu paraa gaaretuwa akkiide, Yihudaa olanaw yiide, Maresha gakeedda. 10 Asikka aanana olettanaw kesseedda; kesiide bare olanchchatuwa Maresha matan de'iyaa S'afaata Wombban salppisseedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa woossiide, «Abeet Med'inaa Godaw, wolk'k'ay bayinna olanchchatuu wolk'k'aama olanchchatuwa s'oonanaadan maaddiyaawe neeppe attina, haray baawa! Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuni neenan ammanettiide, ha c'ora olanchchatuwaanna ne sunsan olettanaw yeedda diraw, neeni nuuna maadda. Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu S'oossaa; neena Asay s'oonenna» yaageedda. 12 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asa sintsaaninne Yihudaa olanchchatuu sintsan Top'p'iyaa olanchchatuwa shoc'eedda; Top'p'iyaa olanchchatuu bak'atteddino. 13 Asinne aanana de'iyaa Asay untunttu Garaara gakkanaw yedersseeddino. Top'p'iyaa olanchchatuwaappe daruu hayk'k'eedda diraw, untunttu simmiide minnanawunne olettanaw danddayibeykkino. Hewaadan haniide, Top'p'iyaa olanchchatuu Med'inaa Godaaninne Aa olanchchatuwaan s'oonetteeddino. Kaatiyaa Asaa olanchchatuukka darobaa omoodeeddino. 14 Hewaa heeraan de'iyaa Asay Med'inaa Goday ootseeddawaa yaatiide, daro dagammeedda. Asaa olanchchatuukka Garaara yuushshuwaan de'iyaa katamatuwa ubbaa bonk'k'iide d'aysseeddino. 15 K'ay mehiyaa heemmiyaawanttu mootsatuwa olettiide, daro dorssaa, deeshshaanne gaaluwa di'iide, Yersaalame simmeeddino.

15 Odeedda na'aa Azaariyaasa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda; 2 Asaana gaketanaw biide, hawaadan yaageedda; «Asaa, neeni, Yihudaa asayenne Biiniyaama Asay ubbay sisite! Hinttentu Med'inaa Godaana ittippe de'iyaa wode ubbaan ikka hinttenana de'ee. Hinttentu Aa koyooppe, I hinttentoo beettana; shin hinttentu Aa aggooppe, ikka hinttentu aggana. 3 Israa'eeliyaa Asay tumu S'oossay, tamaarissiyaa k'eesiinne higgii baynnaa daro wodiya de'e'edda. 4 Shin barentta metuu gakeedda wode, untunttu Med'inaa Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko simmiide, Aa koyeeddino; I untunttoo beetteedda. 5 He wodiyaan kare kesiyaawoonne soo geliyaawoo sarotetsay baawa; ayaw gooppe, gadiyaa ubbaa bolla de'iyaa Asay daro shabbarettee. 6 S'oossay untunttu dumma dumma metuwaan yeggeedda diraw, derii deriyaa, katamaykka katamaa un'etsee. 7 Shin hinttentu minnite; laafoppite! Ayaw gooppe, hinttentu ootseedda oosoo gatii de'ee» yaageedda. 8 Odeedda na'ay timbbitiyaa odiiyaa Azaariyaasi odeedda k'aalaa siseedda wode, Asay minneedda. Asay Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa ubbaappenne Efireema gezziyaan I omoodiide oyk'k'eedda katamatuwaappe sheneyiyaa eek'aa misiletuwa d'aysseedda. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsan de'iyaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa saakka ooratseedda. 9 Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana de'iyawaa be'e'edda diraw, daro Asay Israa'eeliyaappe aakko yeedda; Yihudaa asaanne Biiniyaama asaa ubbaa, untuntunna de'iyaa Efireema zeretsaa, Minaase zaratuwaanne Simoonaa zeretsaa Asay shiishsheedda. 10 Asay kaateteedda tammanne ichcheshantso laytsan, heezzentso aginaan he Asay Yerusaalamen shiik'eedda. 11 He gallassi omooodi aheedawaappe laappun s'eetu korumatuwaanne laappun sha"aa dorssatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino. 12 Med'inaa Godaa barenttu aawotuwa S'oossaa barenttu kumentsaa wozanaanne barenttu kumentsaa shemppuwaan koyanaw k'aalaa geleeddino. 13 «Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa koyenna asay, guutsa gidina wol'k'kaama gidina, attuma gidina mac'c'a gidina, hayk'k'o» giide c'aak'k'eteeddino. 14 Hewaa bollankka malakkataanne s'urumbbaa punniide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Med'inaa Godaw c'aak'k'eteeddino. 15 Yihudaa Asay ubbay barenttu kumentsaa wozanaan ha c'aak'uwaa c'aak'k'eedda diraw, nashetteeddino. Ayaw gooppe, S'oossaa untunttu laamotiide koyina, I untunttoo beetteedda. Med'inaa Goday untunttoo ubbaa baggaanakka woppaa immeedda. 16 Kaatii Asay bare aawuwaa daaya Maa'ika Asheero giyaa s'oossatiw sheneyiyaa eek'aa misiliyaa med'd'e'edda diraw, Kaatiyaa

Aatto Aa geetettiyaa bonchchuwaappe izo diggeedda. Asay he eek'aa misiliyaa k'ans's'ereetsi suuppaiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda. 17 Goynniyaa d'ok'k'a sa'aa Asay Israa'eeliyaa gadiyaappe d'ayssennan aggooppenne, I bare de'e'edda laysaa ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe ammanettiyaa asaa gidii de'e'edda. 18 Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraanne work'k'aa hara miishshatuwaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa giddon wotseedda. 19 Asay kaateteedda hattamanne ichcheshantso laytsay gakkanaw olay baawa.

16 Asay kaateteedda hattamanne usuppuntsa laytsan Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi Yihudaa bolla woraajjeedda; Yihudaa Kaatiyaa Asaakko ooninne gelennaadaanne kessennaadan te'anaw Raama katamaa yuushshuwa minisiide gimbeedda. 2 Hewaa gaasuwaan Kaatii Aasi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaa sa'aappe work'k'anne biraa akkeedda. Akkiide Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw hawaadan yaagiide yeddeedda; «Kase ta aabbunanne ne aabbunna c'aak'k'eteeddawaadan, ane taanannanne neenanna c'aak'k'etoytte. Be'a, taani new biraanne work'k'aa yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi bare olanchchatuwa ta gadiyaappe kessana mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kola» yaageedda. 4 Benihadaadi Kaatii Asay geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwa Israa'eeliyaa katamatuwaa olanaw yeddeedda. Untunttu Ayino, Daananne Aabeeli-Beetima'ika geetettiyaa katamatuwaanne Niftaaleema gadiyaan de'iyaa shaluwa minjiyaa katamatuwaa ubbaa s'ooneeddino. 5 Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimbbiyaawaa aggi basheedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Asay Yihudaa asaa ubbaa shiishsheedda; Asay Baa'ishi kase yaan go'ettiyaa shuchchaanne mitsaa Raamappe keezeeddino. I Gebaa'anne Mis'ip'p'a geetettiyaa katamatuwaa an minisiide gimbeedda. 7 He wode timbbitiyaa odiiyaa Hanaani Yihudaa Kaatiyaa Asaakko yiide, «Neni Sooriyaa kaatiyaan ammanettaade, Med'inaa Godan, ne S'oossan, ammanetabeenna diraw, Sooriyaa kaatiyaa olanchchatuu ne kushiyaappe kessi akkeeddino. 8 Top'p'iyaa asatuunne Liibiyaa asatuu, c'ora paraa gaaretuunne paratu de'iyaa daro olanchchatuwa gidikkinooyye? Shin neeni Med'inaa Godaan ammanetteeda diraw, S'oossay untunttu ne kushiyan aatsi immeedda. 9 Ayaw gooppe, bare kumentsaa wozanaappe S'oossan ammanettiyaa asaa mintsetsanaw Med'inaa Godaa ayfii sa'aa bolla ubbasaa s'eellee. Neni ha yewuwaan eeyyaadda; hewaa diraw, hachcheppe

doommina, neeppe olay shaakettenna» yaageedda. 10 Asay timbbitiyaa odiyaa bolla daro hank'k'etteedda; k'asho gollen yegeedda. K'ay Asay he wode asaappe amareedawaa metootseedda. 11 Asay ootseeddabay koyroppe wurssetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuu Taariikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 12 Asay kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan gediya saketteedda; aw sakku loytsi darooppekka, I aakimatuwaa koyeeddappe attina, Med'inaa Godaa koyyibeenna. 13 Asay bare kaateteedda oytamanne ittentsiyaa laytsan hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeedda. 14 Untuntu Aa ahaa duufuwaan dumma dumma shittuunne sawuu de'iyaa gisuwaa bolla wotseeddino. Untuntu Aa bonchchoo daro mitsaa dooriide, tamaa eetsiide, daroppe yeekkeeddino. Asay barew Daawita Kataman shuchchaa wooc'iide giigisseedda duufuwaan Aa moogeeddino.

17 Asaa na'ay Yoosaafees'e Aa kootaan kaateteedda; Yoosaafees'e Israa'eeliyaa olanaw barena miniseedda. 2 Gimbetti utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaan olanchchatuwaa wotseedda; k'ay Yihudaa biittaaninne Aa aawuu Asay omoodeedda Efireema gadiyaa katamatuwaan olanchchattuu geesuwaa med'd'eedda. 3 Med'inaa Goday Yoosaafees'a anjeedda; ayaw gooppe, Aa aawuu koyro kaatiyaa gideedda wode, S'oossaw ammanetteedawaadan, ikka ammanetteeda. Ba'aala eek'aa misiliyaw goynnennan is'seedda. Yoosaafees'e bare aawuwaa Daawita ogiyaan hametiide, S'oossaa azazuwaa poleedda. I Israa'eeliyaa kaatetuu ootseedda iita kiitaa ootsibeenna. 5 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa Yihudaa kawutetsan loytsi esseedda. Yihudaa Asay ubbay Yoosaafees'aw imuwaa aheeddino; yaatina, I loytsi duretteeddanne bonchcheteedda. 6 Yoosaafees'e Med'inaa Godaw wozanaappe ootsiyaa asaa gideedda. Hewaa bollankka goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti eek'aa misiletuwa Yihudaa gadiyaappe d'aysseedda. 7 Yoosaafees'e bare kaateteedda heezzentso laytsi Yihudaa katamatuwaan tamarissanaadan bare oosanchchatuwaa Benihayla, Obaadiyaa, Zakkaraasa Nataani'eelanne Mikaaya kiiteedda. 8 K'ay untuntunna ittippe Leewatuwaa Shamaa'iyaa, Nataaniyaa, Zabaadiyaa, Asaheela, Shamiraamoota, Yoonataana, Adooniyaa, S'oobbiyaanne S'obaadooniyaa yeddeedda; k'aykka k'esetuwa Elishamaa'anne Yoraama untuntunna ittippe kiiteedda. 9 Untuntu ubbay Med'inaa Godaa Higgiyaa Mas'aafaa barenana akkiide, Yihudaa biittan de'iyaa katamatuwaa ubbaa biide, yaan asaa tamarisseeddino. 10 Yihudaa biittaa yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa Med'inaa Goday yashissina, untuntu

Yoosaafees'ana olettibeykkino. 11 Piliss's'eema asatuwaappe amareedawanttu imuwaanne biraa giiraa Yoosaafees'aw aheeddino; k'ay Arabatuukka aw laappun sha"anne laappun s'eetu dorssaa orggetuwaanne laappun sha"anne laappun s'eetu deeshsha orggetuwa aheeddino. 12 Hewaa diraw, Yoosaafees'e loytsi min min beedda. I Yihudaan geessotuwaanne minjiyaawaa wotsiyaa katamatuwaa kees's'eedda. 13 I he katamatuwaan darobaa minjjeedda. Yersaalamen aw mino olanchchattuu de'iino. 14 Untuntu barenttu aawotuwa gollen gollen hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Yihudaa zariyaappe shaalak'ay Adinaaha; aanana 300,000 mino olanchchattuu de'iino. 15 Adinaaha kaalliide de'iyaa kaappuu Yohanaana; aanana 280,000 mino olanchchattuu de'iino. 16 Med'inaa Godaw bare sheniyaan keseedda Amaasaayi Aa kaalliide de'iyaa heezzentso kaappuwaa; I Ziikira na'aa. Amaasaayaana 200,000 mino olanchchattuu de'iino. 17 Biiniyaama zariyaappe kaappuu mino olanchchaa Eliyadaa'a; aanana wonddaafiyaanne gondalliyyaa oyk'k'iyaa 200,000 olanchchattuu de'iino. 18 Eliyadaa'a kaalliide de'iyaa kaappuu Yihozabaada; aanana olaa baanaw danc'c'eedda 180,000 olanchchattuu de'iino. 19 Ha ubbaa olanchchattuu kaatiyaw Yersaalamen ootseeddawannta; hawanttu paydu Yihudaan de'iyaa gimbetteedda katamatuwaan ubbaan kaatii wotseedda olanchchatuwaa gujjenna.

18 Yoosaafees'e loytsi duretteeddanne bonchcheteedda; k'ay Akaabanakka bolloteedda. 2 Amareeda laytsaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e Akaaba be'anaw Samaariyaa beedda. Akaabi aawunne aanana ittippe de'iyaa asaw daro dorssatuwaanne booratuwaa shukkeedda. Yaatiide Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota geetettiyaa katamaa olanaw barenana baanaadan mayzeedda. 3 Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota olanaw taananna baanii?» yaagiide oochcheedda. Yoosaafees'e, «Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa wode awudenne taani giigana. Ta olanchchattuu ne olanchchattuu mala; nuuni neenana olanaw baana» yaageedda. 4 K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Gidoopenne, neeni kasetaade Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda. 5 Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetu asatuwaa shiishshiide, «Taani Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw boo booppoo?» yaagiide untuntta oochcheedda. Untuntu, «Ba; ayaw gooppe, S'oossay he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaageeddino. 6 Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa timbbitiyaa odiyaa hara

Asay hawaan baawee?» yaageedda. 7 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaaya. Shin taani Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina, lo'obaa odi erenna» yaageedda. Yoosaafees'e, «Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Yimila na'aa Mikaaya ellekka akkaade ya» yaageedda. 9 Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e, barenttu kawutetsaa mayuwa mayyiide, Samaariyaa katamaa geliyaa penggiyaan barenttu kawutetsaa araatan utteeddino; timbbitiyaa odiyaa ubbatuu untunttu sintsan timbbitiyaa odiino. 10 Untuntuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwa giigsiide, Akaaba, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Sooretuu d'ayana gakkanaw, neeni untuntta ha kac'etuwaan k'ayc'ana» yaagee» yaageedda. 11 Timbbitiyaa odiyaa hara ubbatuukka, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa baade ola; s'oona. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaagiide odeeddino. 12 Hewaappe guyyiyaan, Mikaaya s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, «Be'a, timbbitiyaa odiyaa ubbatuu itti k'aalaa gidiide, Kaatii ha olaa s'oona yaagiide odeeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka untuttuppe ittuwaa mala gido; neenikka lo'obaa oda» yaageedda. 13 Shin Mikaayi he bitaniyaa, «Med'inaa Goday ero! Ta S'oossay odiyaabaa taani odana» yaageedda. 14 Mikaayi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, «Mikaaya, nuuni Gala'aaden de'iyaa Raamoota olanaw baaneeyye booppaane?» yaagiide oochcheedda. Mikaayi kaatiyaa, «Ba; baade ola; olaadekka s'oona. Ayaw gooppe, untunttu ne kushiyan aad'd'i imettana» yaageedda. 15 Kaatii Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan tumuwaappe attina, harabaa taw odennaadan taani neena aappun gede c'aak'k'etanaw koshshii?» yaageedda. 16 I, «Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay bayinna dorssaadan deriyaan laaletteeddawantta taani be'aaddi. Med'inaa Goday untuntta, «Hawanttoo goday baawa. Untunttu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino» yaagee» yaageedda. 17 Yaatina, Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «< I tawaa iitabaa odeeppe attina, lo'obaa odi erenna» gaade taani new odabeykita?» yaageedda. 18 Mikaayi gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwa olanchchatuu ubbay Aa ushechchannanne Aa haddirsaana ek'keeddawantta taani be'aaddi. 19 Med'inaa Goday, «Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa biide, yaan

hayk'kanaadan Aa baletsanawe oonee?» yaageedda. Ittuu hawaadan giyaa wode, haray k'ay hewaadan geedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'kiide, «Taani Aa baletsana» yaageedda.» Med'inaa Goday, «Waata baletsani?» yaageedda. 21 Ayyaanay, «Taani kesaade baade, aw timbbitiyaa odiyaawanttu ubbatuwa doonaan worddotiyaa ayaana gidana» yaageedda. Med'inaa Goday, «Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Ba; baletsa yaageedda» yaageedda. 22 K'aykka I, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiyaawanttu hawanttu doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda. 23 Hewaappe guyyiyaan, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'ii, Mikaaya shaiyaa bak'kiide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda. 24 Mikaayi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol'o geliyaa gallassi hewaa demmana» yaageedda. 25 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe ittuwaa azaziide, «Mikaaya oyk'k'a; katamaa mooddiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma. 26 Untuntta, Kaatii hintentta Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchite. Taani saro simmana gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe harabaa ayaanne aw immoppite» yaagee yaaga yaageedda. 27 Mikaayi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidoope, Med'inaa Goday taanan haasayibeenna» yaageedda. K'aykka Mikaayi, «Asaw ubbaw, taani odeeddawaa akeekite» yaageedda. 28 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa beeddino. 29 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «Taani ta mayuwa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwa laammiide, hara asaa malatiide olaw geleedda. 30 Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwa azaziya asatuwaa, «Gitatina guus's'ina, hara asaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda. 31 Paraa gaaretuwa azaziyaawanttu Yoosaafees'a be'eedda wode, «Hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanana olettanaw simmeeddino. Yoosaafees'e waasseedda; Med'inaa Goday S'oossay Aa maaddiide, untuntta guyye zaareedda. 32 Paraa gaaretuwa azaziyaawanttu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iiide, Aa yederssiyaawaa aggi aggeeddino. 33 Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa mayuu gaketiyaa heeraana c'addeedda. Kaatii bare gaariyaa laaggiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraade, taana olaa gididoppe

kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaad» yaageedda. 34 He gallassi olay suulliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa gidдон zemppiide, omarssi gakkanaw, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Away wulliyaa wode, I hayk'keedda.

19 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosaafees'e bare soo Yersaalame saro simmeedda. 2 Timbbitiyaa odiiyaa Hanaana na'ay Yeehu aanana gaketanaw kesiide, Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Neeni iitatuwaa maaddanaw woy Med'inaa Godaa is'siyaawantta siik'anaw bessii? Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'kuu ne bolla yeedda. 3 Gidooppenne, Asheero giyaa eek'atti misiletuwaa gadiyaappe diggeedda dirawunne S'oossaa koyanaw ne wozanaa giigisseedda diraw, neeni lo'obaa ootsaadda» yaageedda. 4 Yoosaafees'e Yersaalamen de'eedda. K'ay Yoosaafees'e Berssaabeheppe doommiide, Efireema gezziyaa gakkanaw, asaa gidдон yuuyyiide, Med'inaa Godaa, untunttu aawotuwwa S'oossaakko, untuntta zaareedda. 5 Yihudaa biittan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwwa ubbaan daannatuwwa suntseedda. 6 I daannatoo, «Hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, hinttenttu asaw pirdikkita; Med'inaa Godaw pirdiita. Hinttenttu pirdiyyaa wode, I hinttenana de'ee. 7 Ha"ikka hinttenttu Med'inaa Godaw yayyite; hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa nu S'oossaa matan naak'uu, asaa sintsa s'eelliide maaddiyaawenne magans'saa miyaawe baawa» yaageedda. 8 Med'inaa Godaa higgiiyaa aad'd'iyawaanne asaa gidдон denddiyaa yewuwwa pirddanaadan Leewatuwaappe, k'eesetuwaappenne Israa'eeliyaa asaa aawotuwwa golliyyaa kaappatuwaappe amareeda asatuwwa Yoosaafees'e Yersaalamen suntseedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Med'inaa Godaw yayyiide, ammanettiyaawaanne kumentsaa wozanaan ootsite. 10 Barenttu kataman de'iyaa hinttenttu ishatuu shemppu yewuwwa, woy higgiiyaawaa, woy azazuwaa, woy awaayuwaabaa, woy pirdaabaawaa hinttenttukko ahooppe, untunttu Med'inaa Godaa sintsan bayzanchcha gidennaadaaninne Aa hank'kuu hinttenttu bollanne hinttenttu ishatuwaa bolla yeennaadan untuntta seerite. Hinttenttu untuntta seerooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw bayzanchcha gidikkita. 11 Med'inaa Godaa bagga yewuwwa ubbaw aawotiyaawe k'eesatuwwa kaappuwaa Amaariyaa; k'ay kaatiyaa bagga yewuwwa ubbaw aawotiyaawe Yihudaa zaratuwaa kaappuwaa Isimaa'eela na'aa Zabaadiyaa. Leewatuu hinttenttu sintsan kaappuwaa gidanawaa. Hinttenttu minniide ootsite. Suurebaa haniyaawanttuna Med'inaa Goday ittippe gido» yaageedda.

20 Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabatuunne Amoonatuu k'ay untuntunna ittippe Ma'uunatu Yoosaafees'a bolla mayyeeddino. 2 Yaatina, amareeda asatuu yiide Yoosaafees'aw, «Mas'ine Abbaappe hefintsana de'iyaa Sooriyaappe daro olanchchatuu neena olanaw yeeddino. Be'a, untunttu Has'aas'ooni-Taamaaran de'iino» yaagiide odeeddino. (Has'aas'ooni-Taamaari Enggaadaw hara suntsaa.) 3 Yaatina, Yoosaafees'e yayyiide, Med'inaa Godaa oochchanaw bare k'ofaa k'achcheeda; Yihudaa gadiyaan ubbaan s'oomaa awaayeedda. 4 Yihudaa Asay ubbay Med'inaa Godaappe maaduwwa koyanaw ittippe shiik'eedda; untunttu Med'inaa Godaappe maaduwwa koyanaw Yihudaa katamatuwwa ubbaappe yeeddino. 5 Yoosaafees'e Yihudaanne Yersaalame shiik'uwwa gidдон, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa Ooratsa Dabaabaa sintsan ek'keedda. 6 Hawaadan yaageedda, «Abeet Med'inaa Godaw, nu aawotuwwa S'oossaw, saluwaan de'iyaa S'oossay neena! Sa'aan de'iyaa kawutetsatuwwa ubbaa mooodiyaawe neena! Gitatetsayne wolk'k'ay ne kushiyan de'iyaa diraw, neenana ek'ettanaw danddayeeddabay baawa. 7 Abeet nu S'oossaw, kase ha biittan de'iyawaantta ne asaa Israa'eeliyaa sintsaappe yederssaade, ne siik'uwwa Abrahaama zeretsatoo med'inaw immeeddawe neena! 8 Untunttu ha gadiyaan de'eeddino; untunttu hawaan ne suntsaw Geeshsha Golliyya kees'iide, 9 «Nu bolla iitabay, woy olay, woy iita harggii, woy koshay yinto, nuuni ne suntsay de'iyaa ha Geeshsha Golliyya sintsaaninne ne sintsan ek'kiide, nu metuwaan neekko waassana. Neeni nu waasuwwa sisaade, nuuna ashshana» yaageeddino. 10 «Ha"ikka Amoonatuu, Moo'aabatuunne Eedoomatuu nu bolla mayyeeddino. Beni nu aawotuu Gibs'eppe kesseedda wode, neeni untunttu he biittatuwwa gelennaadan diggaadda; hewaa diraw, nu aawotuu he biittatuunne yuuyyiide aad'd'eedinoppe attina, untuntta d'ayssibeykkino. 11 Nuuni ootseeddabay untunttu nuw zaareeddabaa be'a. Neeni nuw immeedda laata gadiyaappe untunttu nuuna yederssanaw yeeddino. 12 Abeet nu S'oossaw, neeni untunttu bolla pirdikkii? Ayaw gooppe, nuuna olanaw yeedda ha daro olanchchatuwaanna olettanaw nuw wolk'k'ay baawa. Nuuni ootsanabaakka erokko; shin nu ayfetuu neena s'eellino» yaageedda. 13 Yihudaa Asay ubbay barenttu k'eerii naanatuwaanna, barenttu mac'c'a asatuwaananne barenttu naanatuwaanna ittippe gidiiide, Med'inaa Godaa sintsan ek'keeddinno. 14 Hewaappe guyyiyaan, Zakkaraasa na'ay Yahaazi'eeli shiik'uwwa gidдон ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda. Zakkaraasi Banaaya na'aa; Banaayi Yi'i'eela

na'aa; Yi'i'eeli Mataaniyaa na'aa; Mataanee Leewiyaa zarenne Asaafa yara. 15 S'oossaa Ayyaanay Yahaazi'eela bolla wod'd'ina, hawaadan yaageedda; «Kaatiyaw Yoosaafees'a, Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa asaw, ubbaykka sisite! Med'inaa Goday hinttentta hawaadan yaagee; «Ha daro olanchchatuu gaasuwaan yayyoppitenne dagammoppite. Ayaw gooppe, olay S'oossawaappe attina, hinttenttuwaa gidenna. 16 Hinttenttu wontti untuntta bolla kesite. S'iis'a giyaa pudetsan Yiru'eela mela biittaa de'iyaa zanggaaraa wurssetsan hinttenttu untuntta demmana. 17 Ha olaa olettiaawanttu hinttentta gidikkita. Hinttenttu sa'aa sa'aa oyk'ki ek'kiide, Med'inaa Goday hinttentta ashiyaawaa be'iita» yaagee. Yihudaa asaw, Yersaalame asaw, yayyoppitenne dagammoppite! Untuntunna olettanaw wontti kesite. Med'inaa Goday hinttenana gidanawaa» yaageedda. 18 Yoosaafees'e deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda; hewaaddankka, Yihudaa Asay ubbayenne Yersaalamen de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan kunddiide, Israa'eeliyaa S'oossaw goynneeddino. 19 K'ahaata yaraappenne K'oraaha yaraappe amareeda Leewatuu ek'kiide, barenttu K'aalaa d'ok'ku ootsiide, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa galateeddino. 20 Untunttu guura guuran denddiide, Tak'o"a Mela biittaa baanaw keseeddino; untunttu kesseedda wode Yoosaafees'e denddi ek'kiide, «Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa asaw, taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaan, hinttenttu S'oossan, ammanettite; hinttenttu minnana. K'ay timbbitiyaa odiyaawantunkka ammanettite; yewuwaa ubbay hinttenttoo injjetanawaa» yaageedda. 21 Yoosaafees'e asaana zoretteeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'iaawantanne Med'inaa Godaa galatiyaawantta suntseedda. Untunttu ba'aala gallassaa mayuwaa mayyiide, olanchchatuu sintsanna aad'd'iide, «Med'inaa Godaa galatite! Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagi yaagiide yes's'anaadan azazeedda. 22 Untunttu mazimuriyaa yes's'iaawaanne galatiyaawaa doommeedda wode, Yihudaa olanaw yeedda Amoonatuwaa bolla, Moo'aabatuwaa bollanne Eedoomatuwaa bolla Med'inaa Goday shabbirssaa yeddeedda. 23 Amoonatuunne Moo'aabatu Eedoomatuwaa bolla denddiide, untunttu ubbaanna d'aysseeddino. Untunttu Eedoomatuwaa d'aysseeddawaappe guyyiyaan, barenttu gidдон ittuu ittuwaa d'aysseeddino. 24 Yihudaa Asay mela biittaa de'iyaa wochchiyaa sa'aa yeedda wode, barenttu morkketuu de'iyaa sa'aa s'eelleeddino; untunttu anhay biittan giseeddawaa be'eeddino. Untunttuppe itti asayenne kessi akkiide bibeena. 25 Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'inne Aa Asay omooduwaa akkanaw biide, daro mehetuwaa,

shink'k'atuwaa, ola miishshatuwaa, mayotuwaanne hara al'o miishshatuwaa demmeeddino. Shin omooduwaa ubbabaa tookki afanaw danddayibeykkino. Omoodeddabay loytsi daro gideedda diraw, hewaa shiishshanaw heezzu gallassaa akkeedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, untunttu oyddentso gallassi Beraaka Wombbaa giyaa saan shiik'eeddino; he sa'aan Med'inaa Godaa galateeddino. Hewaa diraw, untunttu he sa'aa Galataa Wombbaa yaagiide suntseeddino. 27 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbayenne Yersaalame Asay ubbay, Yoosaafees'e kaaletsina, Med'inaa Goday Morkketuwaa Bolla s'oonuwaa immi nashechina Yersaalame simmeedda. 28 Untunttu Yersaalame gakkiiide, diitsaana, maasink'kuwaananne s'urumbbaanna Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleeddino. 29 Israa'eeliyaa morkketuwaa Med'inaa Goday allaga biittan de'iyaa kawutetsatuu ubbay siseedda wode, untunttu S'oossaw yayyeeddino. 30 Yaatiide S'oossay Yoosaafees'aw ubbaa baggana shemppuwaa immeedda diraw, Aa kawutetsay sarotetsaa demmeedda. 31 Yoosaafees'e Yihudaan kaatetiyyaa wode, Aa laysay hattamanne ichchesha; I Yersaalamen laatamanne ichcheshu laysaa kaateteedda. Aa aata Shiiliha naatto Azuubo geetettaw. 32 Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan hametteedda; I he ogiyaappe sher'i gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootseedda. 33 Gidooppenne, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; Asay biro bare kumentsaa wozanaappe bare mayza aawotuwwa S'oossaakko simmibeenna. 34 Yoosaafees'e haneedda harabay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan, Hanaana Na'aa Yeehu Taarikiyaa gidдон s'aafetti utteedda. 35 Itti wode, Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e iitabaa ootseedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda. 36 Yaatiide Yoosaafees'e aanana zal'iyaa wolk'k'aama markkabatuwaa med'd'anaw mayyettedda. He markkabatuwaa Ees'iyooni-Gaabira kataman med'isseeddino. 37 Hewaappe guyyiyaan, Mareeshappe yeedda Dodaawa na'ay El'eezeri, «Neeni Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda diraw, neeni ootseedda kiitaa Med'inaa Goday d'ayssana» yaagiide, Yoosaafees'a bolla timbbitiyaa odeedda. Hewaa diraw, markkabatuu me"eeddino; untunttu hak'anne baanaw danddayibeykkino.

21 Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e hayk'kiide, bare mayzzan gakettedda. Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotoan Aa na'ay Yoraame kaateteedda. 2 Yoraama ishatuu Azaariyyaasa, Yihi'eela, Zakaraasa, Azaariyyaasa, Mikaa'eelanne Shafaas'iyaa; hawanttu ubbay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a naanaa.

3 Unttuntu aawuu Yoosaafees'e untunttoo daro biraa, work'kaanne al'o shaluwaa immeedda; k'ay gimbetteedda Yihudaa katamatuwaakka immeedda. Shin Yoraame bare aawoo bayira na'aa gidiyaa diraw, kawutetsaa aw immeedda. 4 Yoraame bare aawuwaa kawutetsaa akkiide minneedda wode, bare ishatuwaa ubbatuwaanne itti itti Israa'eeliyaa kaappatuwaa mashshaan wod'eedda. 5 Yoraame kaatetiyyaa wode, laysay aw hattamanne laa"uwaa; I Yersaalamen hosppun laysaa kaateteedda. 6 Yoraame Akaaba naatto akkeedda diraw, Akaaba soy Asay hametteeddawaadanka kase Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hametteedda; Med'inaa Godaa sintsanka iitabaa ootseedda. 7 Gidooppenne, Med'inaa Goday kase Daawitana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa diraw, Daawita zeretsaa d'ayssanaw koyyibeenna. Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw Med'inaa Goday hidoottaa immi wotseedda. 8 Yoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla makkaliide, barenttoo kaatiyaa kaateyeeddino. 9 Hewaa diraw, Yoraame bare ola gadaawatuwaananne bare paraa gaaretuwaa ubbaanna ittippe Eedooma gadiyaa olanaw beedda; Eedooma Asay aane Aa paraa gaaretuwaa kaappatuwaa dooddeeddino. Shin Yoraaminne Aa Asay k'amma dendiide, dooddaa aad'd'iide bak'attedino. 10 He wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw moodetiibeenna. Yoraame Med'inaa Godaa bare aawotuwwa S'oossaa aggeeda diraw, Liibina Asay k'ay he wode Yihudaa kaatiyaa bolla makkaleedda. 11 Yoraame k'ay Yihudaa gezziyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigisseedda; Yersaalamen de'iyaa Asay sharmus'anaadan ootseedda; Yihudaa asaakka baletseedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Eelaasi Yoraamaw dabddaabbiyaa hawaadan yaagiide kiitseedda; «Med'inaa Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay, «Neeni ne aawuwaa Yoosaafees'a ogiyaan woy Yihudaa Kaatiyaa Asaa ogiyaan hamettiyaawaa aggade, 13 Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hamettaadda. Akaaba soy Asay ootseeddawaadan, Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaaawantu sharmus'anaadan ootsaadda. K'aykka neeppe keekkiyaa, ne aawuwaa gollen de'iyaa ne ishatuwaa wod'aadda. 14 Hewaa diraw, Med'inaa Goday ne asaa, ne naanaa, ne machatuwaanne new de'iyaa ubbabaa wolk'kaama boshan shoc'ana. 15 Neena marac'c'iyaa harggii oyk'k'ina, new saku yaa goobi goobiide baana» yaagee» yaageedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Piliss's'ematuwaanne Top'p'iyaa matan de'iyaa Arabatuwaa Yoraama olanaadan dentsetseedda. 17 Yaatina, untuntu Yihudaa bolla mayyeeddino; kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa ubbaa, kaatiyaa attuma naanaanne

Aa mac'c'awantta omoodeeddino. Aa naanaa ubbaappe teefa Akaaziyaasappe attina, hara itti na'aynne aw attibeena. 18 He ubbaappe guyyiyaan, pas'anaw danddayenna marac'c'iyaa harggiyaan Yoraama Med'inaa Goday shoc'eedda. 19 Laa"u laysaa giddon harggii Aa bolla goobeedda; Aa marac'c'ii kare kesseedda; yaatina, loytsi sakettiide hayk'k'eedda. Aa moogiyaa wode Asay kase Aa mayza aawaatoo ootseeddawaadan, Aa bonchchoo mitsaa dooriide, tamaa eetsibeenna. 20 Yoraame kaatetiyyaa wode, laysay aw hattamanne laa"aa; I Yersaalamen hosppun laysaa kaateteedda. I hayk'k'iyaa wode ooninne kayyottiibeenna. Yoraame Daawita Kataman moogetteeddappe attina, kaatetuwwa makkaan moogettiibeenna.

22 Arabatu yiide Yoraamaw bayira naanaa ubbatuwaa wod'eedda diraw, Yersaalame Asay Yoraama na'aa ubbaappe teefa Akaaziyaasa Aa kotan kaateyeeddino. Hewaa diraw, Yoraama na'ay Akaaziyaasi kawutetsaa doommeedda. 2 Akaaziyaasi kaatetiyyaa wode, laysay aw oytamanne laa"ua; I Yersaalamen itti laysaa kaateteedda. Aa aati suntsay Ataalo; Aa Omiraw na'aa naatto. 3 Akaaziyaasi iitatetsan baanaadan Aa aata Aa zoreedda diraw, ikka Akaaba soy asaa ogiyaan hametteedda. 4 Aa aawuu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Akaaba soy asaykka Aa zoriyaa diraw, Akaaba soy asaadan ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Yaatiide Aa d'ayoo gaaso gideeddino. 5 Akaaziyaasi Akaaba soy asaa zoriyaa kaalliide, Akaaba na'aa Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yoraamana ittippe, Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eela olanaw Gala'aaden de'iyaa Raamoota geetettiyyaa katamaa beedda. Sooriyaa asatuu Yoraama c'addeeddino. 6 Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana I olettiiyaa wode, Sooriyaa asatuu Aa Raamootan c'addeedda c'achchaa patsi akkanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Akaaba na'aa Yoraama c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela katamaa beedda. 7 Akaaziyaasi Yoraamakko beeddawe Akaaziyaasaw hayk'o gidanaadan Med'inaa Goday ootseedda. Akaaziyaasi Yoraama be'ishin, Akaaba zariyaa d'ayssanaadan Med'inaa Goday dooreedda Nimisha na'aa Yeeha mokkanaw laa"u ittippe keseeddino. 8 Yeehu Akaaba zariyaa bolla pirdiyyaawaa poleedda wode, Yihudaa kaappatuwaanne Akaaziyaasa maaddiyaa Aa ishatuwaa naanaa demmiide wod'eedda. 9 K'ay Yeehu Akaaziyaasa koyeedda; Samaariyaan k'osetti utteeddawaa Aa asatuu demmeeddino; Yeehukko ahiidde wod'iide, «Bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaa koyeedda Yoosaafees'a na'aa» yaagiide moogeeddino. Hewaa diraw, Akaaziyaasa soo asaappe kawutetsaa

oyk'kanaw danddayiyaawe ooninne baawa. 10 Akaaziyaasa daaya Ataala bare na'ay hayk'k'eeddawa be'eedda wode, denddaade Yihudaa kaatiyaa zariyaa ubbaa d'ayssaaddu. 11 Shin kaatiyaa naatta Yihoshebaa'a, hayk'k'kanaw de'iyaa kaatiyaa naanaa giddoppe Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha wuu'aade akkaaddu. Aane Aa d'antsiyaano hiis'a gollen k'osaaddu. Hewaadan ootsaade, Ataala na'aa wod'enaadan, Kaatiyaa Yoraama naatta, Akaaziyaasa michchata, k'eesiyaa Yoodahe machchata, Yihoshebaa'a Aa k'osaaddu. 12 Ataala biittaa mooddiyaa wode ubbaan, na'ay untunttu matan S'oossaa Geeshsha Golliyaan usuppun laytsaa k'osettiide utteedda.

23 Laappuntsa laytsan Yoodahe minniide, s'eetuwa kaappatuwaa Yirohaama na'aa Azaariyaasa, Yahohanaana na'aa Isimaa'eela, Yoobeeda na'aa Azaariyaasa, Adaaya na'aa Ma'iseeyanne Ziikira na'aa Elishafaas'a shiishshiide, untuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda. 2 Untunttu Yihudaa biittaa ubbaa yuuyiide, Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanne Israa'eeliyaa yaratuu kaappatuwaa ubbaa akkiide, Yerusaalame yeeddino. 3 Hewaappe guyyiyaan, he shiik'eedda Asay ubbay S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaatiyaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eeddino. Yoodahe he asaa, «Kaatiyaa na'aa hawaa be'ite! Med'inaa Goday kase Daawita zeretsaabaa haasayeeddawaadan I kaateto. 4 Hinttenttu ootsanaw bessiyaabay hawaa: Sambbata gallassan ha Geeshsha Golliyaa geliyaa k'eesetuwaappenne Leewatuwaappe heezzu kushiyaappe itti kushii penggiyaa naagite; 5 k'ay heezzu kushiyaappe itti kushii kaatiyaa gollen de'ite; heezzu kushiyaappe itti kushii k'ay Baasuwa Penggiyaan de'ite. Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa shiik'o. 6 K'eesetuwaappenne ootsiyaa Leewatuwaappe attina, ooninne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geloppo. Untunttu geeshsha gidiyaa diraw, gelino; shin hara Asay ubbay Med'inaa Godaa azazuwaa naagiidde, Geeshsha Golliyaappe karenna de'ino. 7 «Leewatuu ubbay barenttu ola miishshaa barenttu kushiyan kushiyan oyk'k'iide, kaatiyaa giddoyiide, kaatii kesiyaa wodenne geliyaa wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Geeshsha Golliyaa geliyaa oonanne wod'ite» yaageedda. 8 Leewatuunne Yihudaa Asay ubbay K'eesii Yoodahe azazeeddawa ubbaa ootseeddino. K'eesii Yoodahe Sambbatan oosuwaappe kesanaw bessiyaa Leewatuwaa kessiide yeddibeenna. Hewaa diraw, naaguwaa kaalay gakeeddawantukka naaguwaa kaalan poleeddawantukka ubbay yaan de'iino. Hewan kaappatoo akkanaw gidiyaa Asay de'ee. 9 Hewaappe guyyiyaan,

K'eesii Yoodahe S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa, beni Kaatiyaa Daawita tooratuwaa, wogga gondalletuwaanne K'eerii gondalletuwa kaappatoo immeedda. 10 Asay ubbay ola miishshaa bare kushiyan bare kushiyan oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaw ushechcha baggappe haddirsa bagga gakkanaw, yarshshiyaa sa'aa mataaninne Geeshsha Golliyaa matan kaatiyaa yuushshuwaan ek'kanaadan K'eesii Yoodahe ootseedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Yoodahe kaatiyaa na'aa Yo'aasha kare kessiide, Aa huup'iyaan kallachchaa wotseedda; Kawutaa Higgiyaa Mas'aafaa aw immiide kaateyedda. Yoodaahenne Aa naanay Yo'aasha okkiide, «Kaatii shemppuwaa gam'o!» yaageeddino. 12 Asay wos's'iiddenne kaatiyaa sabbiidde hobboc'iyawaa Ataala siseedda wode, asaakko Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baaddu. 13 Kaatii penggiyaan bare tuussaa matan ek'keeddawa be'aaddu. Kaappatuunne s'urumbbaa punniyaawantu kaatiyaa matan de'iino; Yihudaa Asay ubbay nashettiidde, s'urumbbaa punniino; mazimuriyaa yes's'iyawantukka sintaw aad'd'iide, barenttoo de'iyaa yetsaa miishshan galatiino. Ataala bare mayuwaa peed'aade, «Hawe makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu. 14 K'eesii Yoodahe olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan wod'oppite! O yaananne haanna salpiide salpetuwaa gidduwaan wotsiide, kare kessite; izo ashshanaw kajeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda. 15 Hewaa diraw, untunttu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliyaa afeedino; Paraa Penggiyaan izo wod'eeddino. 16 Hewaappe guyyiyaan, Yoodahe I bare huup'iyaw, Asay ubbayne kaatii Med'inaa Godaa asaa gidanaadan k'aalaa c'aak'uwaa wotseedda. 17 He wode Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliyaa biide, he golliyaa kinchcheedda; yarshshiyaa sa'atuwaanne misiletuwa kinchchereetseedda. K'ay Mataana giyaa Ba'aala K'eesiyaa yarshshiyaa sa'atuu sintan wod'eeddino. 18 Yoodahe K'eesetuwaanne Leewatuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. Untunttu kiitay Muse higgiyan s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaanne Kaatii Daawite odeeddawaadan mazimuriyaa yes's'iyawaanne baalaa bonchchissiyaawaa. 19 Higgiyan s'aafetteeddawaadan tuna Asay ituunne gelennaadan Yoodahe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan naagiyaawantta wotseedda. 20 Yoodahe s'eetuwa kaappatuwaa, wolk'k'aama asatuu, deriyaa mooddiyaawantanne he biittaa asaa ubbaa barenana akkiide, kaatiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe duge wotseedda. K'ommo bagga penggiyaana kaatiyaa golliyaa geleeddino; kaatiyaa kawutetsaa araatan

utisseeddino. 21 Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashetteedda. Ataalla kaatiyaa gollen mashshaan hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, katamay woppu geedda.

24 Yo'aashi kaatetiyya wode, laytsay aw laappuna; I Yersaalamen oytamu laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay S'iibiya; Aa Berssaabeha katamaappe yeedda asaa. 2 K'eesii Yoodaaha de'eedda laytsaa ubbaan Yo'aashi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda. 3 Yoodaaha Yo'aashaw laa"u mac'c'awantta immeedda; untunttu aw attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeddino. 4 Hewaappe guyyiyaan, Yo'aashi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya ooratsanaw k'oppeedda. 5 Yo'aashi k'eesetuwaanne Leewatuwaa shiishshiide, «Yihudaa katamatuwaa biide, hinttentu S'oossaa Geeshsha Golliyya laytsan laytsan ooratsanaw Israa'eeliyaa ubbaappe shaluwaa shiishshite; ha yewuwaa ellekka ootsite» yaageedda. Shin Leewatuu ellekka ootsibeykkino. 6 Hewaa diraw, kaatii k'eesee ubbatuwaa kaappuwaa Yoodaaha s'eesiide, «Yersaalame asaappenne Yihudaa asaappe giiraa shiishshanaw ayaw Leewatuwaa kiitabaykkii? Med'inaa Godaa ashikkarii Musenne Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo giiray shiik'anaadan beni mayyi utteeddino. 7 He iita mishiratto Ataalo kaalliyya asatuu S'oossaa Geeshsha Golliyya bayzzidiggeeddino; untunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa geeshsha shaluwaa ubbaa akkiide, Ba'aalaw goynnaw go'etteeddino» yaageedda. 8 Hewaa diraw, kaatii Leewatuwaa azazina, untunttu saas'iniyaa giigissiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya penggiyaappe kare baggana wotseeddino. 9 S'oossaa k'oomay Muse mela biittaan de'iidde, Israa'eeliyaa asaappe shiishshanaadan azazeedda giiraa Med'inaa Godaw ahana mala, Yihudaaninne Yersaalamen Leewatuu awaayeeddino. 10 Kaappatuunne Asay ubbay nashettiidde, giiray saas'iniyaa kumana gakkanaw, an yeggeeddino. 11 Saas'inii Leewatuu baggana kaatiyaa oosanchchatuwaakko gakkina, saas'iniyaa gidduwaan daro miishshay dagatteeddawaa untunttu be'eedda wode ubbaan, kaatiyaa s'affiinne k'eesee ubbatuwaa kaappuu suntseedda bitanii yiino; saas'iniyaappe miishshaa kesiino; saas'iniyaa sa'aan zaari wotsino. Untunttu ubbaa gallassi hewaadan ootsiide, daro shaluwaa dagayeeddino. 12 He miishshaa kaatiinne Yoodaaha Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya kiitaa wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya ooratsanaw shuchchaa massiyaawantanne anaas'etuwaa, k'ay S'oossaa Geeshsha Golliyya ooratsanaw birataanne nahaasiyaa oosanchchatuwaa k'as'areeddino. 13 Oosanchchatuu

S'oossaa Geeshsha Gollii bayeeddawaa min ootsiide, barenttu kushiyan kasewaadan ooras's'iseeddino. 14 Oosanchchatuu Geeshsha Golliyya ooras's'isuwaa poleedda wode, palaheedda work'k'aanne biraa kaatiyaakkonne Yoodahekkoo aheeddino. Yaatina untunttu he work'k'aaninne biran Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya giddo oosoo maaddiyaa miishshatuwaa, s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa saanetuwaanne hara dumma dumma miishshatuwaa oosisseeddino. Yoodaaha de'eedda laytsan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan s'uuggiyaa yarshshuwaa ubbaa wode untunttu yarshshiino. 15 Yoodaaha loytsi c'immiidde hayk'k'eedda; I hayk'k'iyaa wode Aa laytsay s'eetanne hattama. 16 Yoodaaha Israa'eelan S'oossawunne S'oossaa Geeshsha Golliyaw lo'obaa ootseedda diraw, Daawita Kataman kaatetuwa makkaan Aa moogeeddino. 17 Yoodaaha hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Yihudaa kaappatuu yiide, guufanneeddino. Yaatina, kaatii untunttu zoriyaa siseedda. 18 Untunttu Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwaa S'oossaa Geeshsha Golliyya aggiide, Asheeri misiletoonnee eek'atoo goynneeddino. Untunttu ootseedda balaa diraw, Yihudaa bollanne Yersaalame bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'eedda. 19 Asay barekko simmanaadan Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa wantta untunttukko kiitteedda; timbbitiyaa odiyaa wanttu untunttu bolla markatteeddino; shin untunttu sisennan is's'eeddino. 20 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa Yoodaaha na'aa Zakkaraasa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda; Zakkaraasi asaa sintsan ek'k'iide, «S'oossay hawaadan yaagee; <Hintte Med'inaa Godaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is's'itee? Hewe hinttentoo iita. Hinttenttu Med'inaa Godaa aggeeda diraw, ikka hinttentta aggeedda» yaagee» yaageedda. 21 Hewaappe guyye Asay Aa bolla mak'etteedda. Kaatii untunttu azazina, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya dabaaban Aa shuchchaan c'addiide wod'd'eeddino. 22 Kaatii Yo'aashi Zakkaraasa aawuu Yoodaaha barew ootseedda keekatetsaa hassayennan aggiide, Aa na'aa Zakkaraasa wod'iseedda. Zakkaraasi hayk'k'iide, «Med'inaa Goday hawaa be'iide, haluwaa kesso» yaageedda. 23 He laytsay laamettiyaa wode, Sooriyaa olanchchatuu Yo'aasha olanaw yeeddino. Yihudaa bollanne Yersaalame bolla mayyiide, asaa kaappatuwaa ubbaa wod'iide, untuttuppe omoodeeddawaa ubbaa Damask'k'on de'iyaa barenttu kaatiyaw yeddeeddino. 24 Sooriyaa olanchchatuu payduwaan guutsa; shin Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaa S'oossaa aggeeda diraw, Med'inaa Goday loytsi daro gideedda untunttu olanchchatuwaa Sooriyaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda. Untunttu

hawaadan ootsiide, Yo'aasha mureeddino. 25 Sooriyaa olanchchatuu aappe shaakettiyya wode, Yo'aashi loytsi maduns's'i utteedda. K'eesiyaa Yoodaaha na'aa suutsaa diraw, Aa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, I bare gisuwaan gisi de'ishshin wod'eeddino. I hayk'k'ina, Daawita Kataman Aa moogeeddino; shin kaatetuwaa makkaan Aa moogibeykino. 26 Yo'aasha bolla mak'etteeddawanttu Amoonii Shim'aati na'aa Zabaadanne Moo'aabe Shiimiiri na'aa Yihozabaada. 27 Yo'aasha naanatuwaabay, Aa bolla timbbitiyaa odeedda darobayne S'oossaa Geeshsha Golliyaa I ooras's'iseeddabay Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. Yo'aashi hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

25 Amesiyaasi kaatetiyya wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yiho'aadino; Aa Yerusaalame asaa. 2 Amesiyaasi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin kumentsaa wozanaappe gidenna. 3 Amesiyaasi kawutetsaa loytsi oyk'k'eedda saana, bare aawuwaa wod'eedda oosanchchatuwaa wod'eedda. 4 Muse Higgiiyaa mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Med'inaa Goday, «Naanatu ootseedda nagaraa diraw, aawotu waa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse» yaagiide azazeeddawaadan, wod'eeddawanntu naanaa wod'ibeenna. 5 Amesiyaasi Yihudaa asaa shiishshiide, barentu aawotu waa gollen gollen sha"aa kaappatuwaanne s'eetu waa kaappatuu suntsatetsaa gidдон wotseedda. I laatamu laytsanne laatamu laytsaappe bollanna de'iyaa Yihudaa zaruwaanne Biiniyaama zeretsaa ubbaa paydeedda; gondalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw giigeedda heezzu s'eetu sha"aa doorteedda asatu waa demmeedda. 6 K'ay Israa'eeliyaappe s'eetu sha"aa mino asatu waa heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biran Amesiyaasi k'as'areedda. 7 Shin S'oossaa asaa geetettiyya itti bitanii Amesiyaasakko yiide, «Kaatiyaw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaanne Efireema asaana baawa diraw, Israa'eeliyaa olanchchatuu neenana booppino. 8 Neeni, untuntuu taana minisana gaade k'oppooppe, S'oossay neena ne morkkatuwaa sintsan kawushshana. Ayaw gooppe, ek'k'anaw woy kawushshanaw S'oossaw wolk'k'ay de'ee» yaageedda. 9 Amesiyaasi S'oossaa asaa, «Taani Israa'eeliyaa olanchchatoo c'iggeedda he biray ubbay waanane?» yaageedda. S'oossaa asay, «Med'inaa Goday new hewaappe aatsiide Immanaw danddayee» yaageedda. 10 Hewaa diraw, Amesiyaasi Efireemappe barekko yeeddo olanchchatuu barentu soo

soo baanaadan moyzzedda. Untuntuu Yihudaa asaa bolla loytsi hank'k'ettiide, barentu soo soo simmeeddino. 11 Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi barena minisiide, bare olanchchatuwaa kaaletsiide, Mas'ine Wombbaa beedda; Aa olanchchatuu Eedooma asaappe tammu sha"aa wod'eeddino. 12 K'ay untuntuu tammu sha"aa olanchchatuwaa pas'a omoodeeddino; untuntuu aafuwaa doonaw afeedino; he aafuwan duge olina, hirkkin de'iyaa shuchchaan asatuu ubbay me'erettiide wureeddino. 13 Shin he wode Amesiyaasi barena olaw beennaadan guyye yeddeedda Israa'eeliyaa olanchchatuu Samaariyaappe biide, Beeti-Horoona gakkanaw de'iyaa Yihudaa katamatu waa oleeddino. Untuntuu Yihudaa asaappe heezzu sha"aa wod'iide, daro omoodu waa akkeeddino. 14 Amesiyaasi Eedooma asatu waa wod'i simmiide, Eedooma asaa s'oossatu waa misiletuwaa akkiide yeedda. He misiletuu barewantta gidanaadan essiide, untuntuu goynneeddanne is'aanaa c'uwayeedda. 15 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Amesiyaasa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, S'oossay itti timbbitiyaa odiyaa waa Amesiyaasakko kiiteedda. Biide, «Barentu asaa ne kushiyaappe ashshanaw danddayibeenna s'oossatoo neeni ayaw goynnaadi?» yaageedda. 16 Timbbitiyaa odiyaa we haasayishin, kaatii, «Neeni kaatiyaanna zorettanaadan nuuni neena suntseedooyye? Agga! Neeni ayaw hayk'k'anaw koyay?» yaageedda. Timbbitiyaa odiyaa we agga akkiide, «Neeni hawaa ootseedda dirawunne taani neena zoreeddawaa sisabeenna diraw, S'oossay neena d'ayssanaw k'achcheeddawaa ha"i taani eraad» yaageedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi barena zoriyaa asatu waa zorettiide, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yeehu na'aa na'aa, Yo'akaaza na'aa, Yo'aashaw asaa kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakkettoyite» yaagiide naasseedda. 18 Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan yaageedda; «Liibaanoosan de'iyaa kindichchu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide, «Ne naatto ta na'aw imma» yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana aad'd'iide, he kashiyaa yed'd'eedda. 19 Neenikka, «Be'a, Eedooma biittaa asaa s'oonaad» yaagaadde ne wozanaan otoruwan kumaadda. Shin ha"i neeni ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne ne gadiyaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaa ahiyaawaa ayaw dentsetsay?» yaagiide zaareedda. 20 Shin Amesiyaasi sissaa is's'eedda. Untuntuu Eedooma s'oossatoo goynneedda diraw, S'oossay untuntuu untuntuu morkkatuwaa kushiyan aatsiide Immanaw koyeedda. 21 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aashi olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii Amesiyaasi Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha geetettiyya

kataman olaa gaketeeddino. 22 Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'oonneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare soo bare soo beedda. 23 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Akaaziyaasa na'aa na'aa, Yo'aasha na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemeshan omoodiide, Yersaalame aheedda. Yaatiide Yersaalame dirssaa gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe biide Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw de'iyaa, oyddu s'eetu wad'aa gidiyaa sa'aa laaleedda. 24 Laaliide S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aanne biraa ubbaa, Obeedi-Eedooma zeretsay naagiya miishshaanne kaatiyaa gollen de'iyaa shaluwaa ubbaa akkeedda; K'ay waabiyaw oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa simmeedda. 25 Yo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi hayk'k'eddawaappe guyyiyaan, Yo'aasha na'ay Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laysaa de'eedda. 26 Amesiyaasi ootseeddabay ubbay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw, Yihudaa Kaatetuwaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 27 Amesiyaasi Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggeedawaappe guyyiyaan, untunttu Aa bolla Yersaalamen mak'etteeddino. I Laakisha katamaa bak'ateedda. Shin untunttu Aa geeduwaa Laakisha asaa kiittina, Aa yaan wod'eeddino. 28 Aa ahaa paran c'aani ahiidde, Daawita Kataman Aa mayza aawotuwaana moogeeddino.

26 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laysaa gidiyaa na'aa, Ooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa kotoan kaateyeedda. 2 Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eddawaappe guyye, I Eelaata geetettiya katamaa zaaretsi kees'siide, Yihudaan oorotseedda. 3 Ooziyaane kaatetiya wode, laysay aw tammanne usuppuna; I Yersaalamen ishatamanne laa'u laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yikoolo; Aa Yersaalame asaa. 4 Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda. 5 S'oossaa yashshatetsaa barena tamarisseedda Zakkaraasi pas'a de'eedda wodiyaan, S'oossaw I ammanettiide ootseedda. Med'inaa Godaw I ootseedda wode ubbaan, S'oossay Aa anjeeedda. 6 Ooziyaane Piliss's'eematuwaanna olettanaw kesiide, Gaate katamaa yuushshuwaa gimbbiyaa, Yaabine katamaa yuushshuwaa gimbbiyaanne Ashddooda gimbbiyaa laaleedda; yaatiide Ashddooda katamaa mataaninne Piliss's'eematuwaa gidon katamatuwaa kees's'eedda. 7 Ooziyaane Piliss's'eematuwaa, Gurbba'aalan de'iyaa Arabatuwaanne Ma'uunatuwaa s'oonanaadan S'oossay Aa maaddeedda. 8 Amoonaa asatuu Ooziyaanaw

giireeddino. Ooziyaane loytsi minneedda diraw, Aa worii Gibs'e zawaa gakkanaw sisetteedda. 9 K'ay Ooziyaane Zooziyaa Penggiyaa matan, Zanggaaraa Penggiyaa mataaninne dirssay sookko bak'k'iyaa zooziyaa matan adussa gimbbetuwaa gimbbissiide, Yersaalame geessotuwaa miniseedda. 10 Aw c'ora mehii de'iyaa diraw, mela biittatuwaan adussa gimbbiyaa gimbbeedda; daro ollaakka bookkeedda. I k'ay goshshaa dosiyaa diraw, zoozetuwaaninne aradda gadiyaan aw daro goshshanchatuunne woyniyaa turaa tokkiyaawanttu de'iino. 11 K'aykka Ooziyaanaw olaw giigeedda loytsi daro olanchchatuu de'iino. Olanchchatuu s'aafii Yi'i'eeleinne kaappuu Ma'iseeyi olanchchatuu suntsaa mazggobiyaan s'aafeeddino. Untunttu kaappuu gadaawaa Hanaaniyaa. 12 Barenttu aawotuwaa gollew kaappotiyaa mino asatu laa'u sha"anne usuppun s'eeta. 13 Kaatiyaa morkkatuwaanna olettiide, barenttu kumentsaa wolk'k'an kaatiyaa maaddanaw kesiya heezzu s'eetanne laappun sha"anne ichcheshu s'eetu olanchchatuu untunttu kushiyaan de'iino. 14 Ooziyaane olanchchatuu ubbaw gondalliyaa, tooraa, huup'yaan wotsiyaa birataa k'op'iyaa, tiraan mayiyaa ola miishshaa, wonddaafiyaan, yambarshshaanne mulumuk'k'e shuchchaa giigisseedda. 15 Yersaalamen de'iyaa kushii hiillaa eriyaa asatuwaa Kaatii Ooziyaane azaziide, wochchiyaa adussa gimbbetuwaappenne katamaa dirssaa gimbbiyaa zoozetuwaappe, wonddaafiyaan wonddaafetuwaa dukkiyaa miishshatuwaanne wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwaa pis's'iide oliyaa miishshatuwaa med'isseedda. S'oossay Aa maaddina, I loytsi minneedda; Aa woriikka ubbasaa gakkiiide sisetteedda. 16 Shin Ooziyaane minneedda wode otoretteedda; Aa kunddetsaw kaaleetseedda. Ooziyaane Med'inaa Godaa bare S'oossaa yedeedda; I is'aanaa c'awayiyaa saas'iniyaan is'aanaa c'awayanaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleedda. 17 K'eesii Azaariyaasinne Med'inaa Godaa k'eesatuu hospun tammatuu Aa geeduwaa kaalliide geleeddino; he k'eesatu mino asatuwaa. 18 K'eesetuu Kaatiyaa Ooziyaana te"iide, «Ooziyaanaa, neeni Med'inaa Godaw is'aanaa c'awayanaw bessakka. Is'aanaa c'awayiyaawe bessiyaawe, is'aanaa c'awayanaw geeyi utteedda, Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatuwaa s'alalaassa. Ha Geeshsha Sa'aappe kesa! Ayaw gooppe, neeni Med'etaa Ubbaa Godaa naak'aadda; neeni aappe bonchcho demmakka» yaageeddino. 19 Shin Ooziyaane is'aanaa c'awayanaw is'aanaa c'awayiyaa miishshaa bare kushiyaan oyk'k'i uttiide hank'k'etteedda. Ooziyaane k'eesetuwaa hank'k'ettiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan is'aanaa c'awayiyaa saas'iniyaa matan

k'eesatuwaa sintsan ek'k'ide'ishin, Aa deemuwaa wolk'k'aama baruwaa harggii oyk'k'eedda. 20 K'eesiyaa kaappuu Azaariyaasinne hara k'eesatuu ubbay aakko s'eelliyaa wode, Aa deemuwaa wolk'k'aama baruwaa harggii oyk'k'eeddawaa be'iide, Aa ellekka Geeshsha Golliyaappe kesseeddino. Ikka Med'inaa Goday Aa mureeddawaa ereedda diraw, ellekka hewaappe kesiide beedda. 21 Kaatii Ooziyaane hayana gakkanaasikka he harggiyaana de'eedda; Med'inaa Godaa Geeshsha Golliya gelyaasaappekka ek'k'eedda. He harggiyaa gaasuwaan dumma gollen barekka de'eedda. He wode Aa na'ay Yo'aataame kaatiyaa gollen de'iide, he gadiyaa asaa mooddeedda. 22 Kaatii Ooziyaane haneedda harabaa ubbaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw Amos'a na'ay, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi s'aafi wotseedda. 23 Ooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeeedda. Yaatina, Asay Aa, «wolk'k'aama baruwaa harggiyaan oyk'k'etteeddawaa» giide, kaatetuwwa makkaanaa matan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda.

27 Yo'aataame kaatetiyya wode, laysay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne usuppun laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yaruusho; iza S'aadook'a naatto. 2 Bare aawuu Ooziyaane ootseeddawaadan, Yo'aataamikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin I Aa aawuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliya geleeddawaadan gelibeenna. Gidooppenne, Asay nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna. 3 Yo'aataame Med'inaa Godaa Geeshsha Golliya gelyaa K'ommo Penggiyaa zaaretsiide ootseedda; k'ay Yersaalame katamaa gimbbiyaan Ofeela giyaa sa'aan daro kiitaa ootseedda. 4 Yihudaa gezziyaan katamatuwaa kees's'eedda; woray dariyaa deriyaan geesuwaanne adussa gimbbiyaa gimbbeedda. 5 Yo'aataame Amoonaa kaatiyaanna olettiide s'oneedda. Amoonatuu he laytsi heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraa, tammu sha"a konttaale gidiyaa zarggaanne tammu sha"a konttaale gidiyaa banggaa aw giireeddino. Amoonatuu laa'entso laysayanne heezzentso laytsan hewaaddankka ahiidde, aw giireeddino. 6 Yo'aataame Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan suure hemetteedda diraw, loytsi minneedda. 7 Yo'aataame haneedda harabay, I oletteedda olaabay ubbayanne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 8 Yo'aataame kaatetiyya wode, laysay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne usuppun laysaa kaateteedda. 9 Yo'aataame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeeedda. Untuntu Aa Daawita Kataman moogeeddino. Aa sa'aan Aa na'ay Akaazi kaateteedda.

28 Akaazi kaatetiyya wode, laysay aw laatama; I Yersaalamen tammanne usuppun laysaa kaateteedda. Akaazi bare mayza aawuu Daawite suurebaa ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootsibeenna; 2 I kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hametteedda. Ba'aalaw goynnanaadan nahaasiyaa siilisiide, misiliyaa med'd'eedda. 3 K'ay Hinnooma Zanggaaraan is'aanaa c'uwayeedda; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaa de'uwaa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ullide, bare attuma naanaa taman s'uuggiide, eek'aw yarshsheedda. 4 Akaazi Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan, deretuwwa huup'iyaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan yarshshuwwa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda. 5 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa Sooriyaa kaatiyaa kushiyaan aatsi immeedda. Untuntu Aa s'ooniide, Aa asaappe daro asaa omoodiide, Damask'k'o afeedino. K'aykka S'oossay Aa Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaan aatsi immina, kaatii iita shochchaa shoc'eedda. 6 Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwwa S'oossaa aggeeda diraw, Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Yihudaa olanchchatuwaappe s'eetanne laatamu sha"a mino asatuwaa itti gallassi wod'eedda. 7 Efireema zariyaa gidiyaa mino olanchchay Ziikiri kaatiyaa na'aa Ma'iseeya, kaatiyaa gollew aawotiyya Azirik'aamanne kaatiyaa kaalliide de'iyaa Elk'k'aana wod'eedda. 8 Israa'eeliyaa Asay barenttu dabbatuwaappe laa'u s'eetu sha"a mac'c'a asaa, attuma naanaanne mac'c'a naanaa omooodeeddino; k'ay untuntu loytsi daro omooduwwa akkiide, Samaariyaa afeedino. 9 Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaa Odeedda giyaa itti bitanii Samaariyaan de'ee. Odeedi Samaariyaa yiyya olanchchatuwaanna gaketanaw kesiide, hawaadan yaageedda; «Be'ite, Med'inaa Goday, hinttentu aawotuwwa S'oossay Yihudaa hank'k'etteedda diraw, hinttentu kushiyaan aatsi immeedda. Shin hinttentukka saluwwa gakeedda hank'k'uwaan untunta siifeeddita. 10 Ha"ikka Yihudaa asayanne Yersaalame Asay hinttentoo mac'c'anne attuma ayiliyaa gidide, moodetanaadan k'oppiita. Hinttekkka untuntuwaadan haniide, Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa naak'k'eeddita gidikkitee? 11 Hewaa diraw, ha"i hinttentu taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaa hank'k'uu hinttentu bolla wod'd'eedda diraw, hinttentu omoodiide k'achcheedda hinttentu dabbotuwwa yeddiishite» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Efireema zaratuwwa kaappatuwaappe oyddatuu, Yohanaana na'ay Azaariyaasi, Mashilemoota na'ay Berekii, Shaaluuma na'ay Yihizk'enne Hadilaaya na'ay Amaasi olaappe

simmeeddawanttu bolla denddeeddino. **13** Hewaappe, «He omoodetteedda asatuwaa hinttentu hawaa ahooppe, kase nuuni Med'inaa Godaa bolla ootseedda nagaraanne naak'uwaa bolla hara naak'uwaa gujiita. Nu naak'uu kasekka dari utteedda diraw, Israa'eeliyaa bolla S'oossaa hank'kuu wod'd'eedda» yaageeddino. **14** Hewaa diraw, olanchchatuu omoodetteedda asatuwaanne omoodetteedda miishshaa kaappatuu sintsaaninne kumentsaa shiik'uwaa sintsan sheed'd'eeddino. **15** Hewaappe guyyiyaan, suntsay hawaappe k'ommonna s'aafetteedda asatuu denddi ek'kiide, omoodetteedda asatuwaa akkeeddino. Untunttu gidдон kallo de'iyaa wantta omoodetteeddawaappe mayzeeddino; Untunttu he asatoo mayuwaanne c'aammaa immeeddino. K'ay untunttu mizeeddinonne ushsheddino; untunttu madutsaakka zayitiyaa okkeeddino. Untunttu gidдон daabureedda ubbatuwaa hariyaa togissiide, untunttu ishatuwaakko, zambbay de'iyaa Yaarikko katamaa aheeddino. Hewaappe guyyiyaan, untunttu Samaariyaa simmeeddino. **16** He wode Kaatii Akaazi Asoore kaatii barena maaddanaadan kiitaa kiitteedda. **17** Ayaw gooppe, Eedooma asatuu laa'entsuwaa Yihudaa bolla mayyiide, daro asaa omoodiide afeeddino. **18** Piliss'seema asatuu k'ay Yihudaa barguwaanne Neegeeba woran de'iyaa katamatuwaa olettiide Beeti-Shemesha, Ayaaloona, Gaderoota, Sookko, Timina, Giimizonne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa mayyi oyk'kiide, yaan de'eeddino. **19** Yihudaa Kaatii Akaazi Yihudaa asaa nagaraa oosisseedda gishshawunne Med'inaa Godaw ammanettibeenna diraw, Med'inaa Goday Yihudaa kawushsheedda. **20** Hewaa diraw, Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri Akaazakko yiide, Aa tuggayeeddappe attina maaddibeenna. **21** Akaazi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe, kaatiyaa golliyaappenne asaa kaappatuwaappe darobaa akkiide, Asoore kaatiyaw immeedda. Shin hewaa ootseeddawekka Aa ayinne go"ibeenna. **22** Kaatii Akaazi bare huup'iyaw bare tuggaa wode Med'inaa Godaw ammanetena hanotaa kasewaappe guji gujiide beedda. **23** Barena s'ooneedda Damask'k'o s'oossatoo yarshshiide, «Sooriyaa kaatetuwaa s'oossatuu untunttu maaddeedda diraw, taanakka untunttu maaddanaadan taani untunttoo yarshshana» yaageedda. Shin he s'oossatuu aasinne Israa'eeliyaa asaa ubbaw bashshaa aheeddino. **24** Akaazi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa shaluwaa ubbaa itti sa'aa shiishshiide kinchchereetseedda. S'oossaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeedda. Yaatiide Yersaalamen ubbaasan barew yarshshiyaa sa'aa esseedda. **25** Akaazi hara s'oossatoo is'aanaa

c'uwayanaw Yihudaan de'iyaa katamatuwaa ubbaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eedda. Yaatiide Med'inaa Godaa bare aawotuwaa S'oossaa hank'k'etseedda. **26** Akaazi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay koyroppe wurssetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. **27** Akaazi hayk'kiide, bare mayzzaan gaketeeedda. Yersaalame kataman Aa moogeeddino; shin Israa'eeliyaa kaatetuwaa makkaan moogibeykkino. Aa sa'aan Aa na'ay Hizk'kiyaase kaateteedda.

29 Hizk'kiyaase kaatetiyya wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abiyya; Aa Zakkaraasa naatto. **2** Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Hizk'kiyaasikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda. **3** Hizk'kiyaase bare kaateteedda koyro laytsan, koyro aginaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa dooyyiide ooratseedda. **4** K'eesetuwaanne Leewatuwaa ahissiide, Geeshsha Golliyaw away doliyaa baggana de'iyaa dabaaban shiishsheedda. **5** Hawaadan yaageedda; «Leewatoo, taani giyaawaa sisite! Ha"i hinttentu huup'iyaw geeyite; Med'inaa Godaa hinttentu aawotuwaa S'oossaa Geeshsha Golliyaakka geeshshite. Geeshsha Golliyaa tunissiyaabaa ubbaa diggite. **6** Ayaw gooppe, kase nu aawotuu ammanettibeykkino; Med'inaa Godaa nu S'oossaa sintsan iitabaa ootseeddino. Untunttu Med'inaa Godaa aggiide, S'oossay de'iyaa sa'aappe barenttu deemuwaa wora zaariide, barenttu zokkiyaa aakko zaareeddino. **7** Untunttu k'ay Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeeddino; s'omppiyaakka toysseeddino. Geeshsha Golliyaan Israa'eeliyaa S'oossaw is'aanaa c'uwayibeykkino, woy s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshibeykkino. **8** Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'kuu Yihudaa bollanne Yersaalame bolla wod'd'eedda. Hinttentu ayfiyaan hinttentu be'iyawaadan, S'oossay untunttu hinttentoo yashshaa, dagamaanne «Poora!» giyaawaa ootseedda. **9** Hewaa gaasuwaan nu aawotuu mashshaan hayk'k'eeddino; nu attuma naanay, nu mac'c'a naanayenne nu machatuu omoodetteeddino. **10** «Med'inaa Godaa hank'kuu ees's'iyawe nu bollappe kichchana mala, taani Med'inaa Godaana, Israa'eeliyaa S'oossaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanaw ta wozanaan k'oppay. **11** Ta naatoo, hinttentu Med'inaa Godaa sintsan ek'kiide, aw ootsiyaa oosanchcha gidiide, is'aanaa c'uwayanaadan hinttentu I dooreedda diraw, sheneko gooppite» yaageedda. **12** He sa'aan de'iyaa Leewatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta: K'ahaata yaraappe Amaasaaya na'aa

Mahaatanne Azaariyaasa na'aa Yuu'eela. Maraara yaraappe Abddi na'aa K'iisanne Yihaali'eela na'aa Azaariyaasa. Gershshoona yaraappe Ziimma na'aa Yo'aahanne Yo'aaha na'aa Edeena. 13 Els's'aafaana yaraappe Shiimiranne Yi'u'eela. Asaafa yaraappe Zakkaraasanne Mataaniyaa. 14 Hemaana yaraappe Yih'eelanne Shim"a. Yidutuuna yaraappe Shamaa'yaanne Uuzi'eela. 15 Unttuntu barenttu dabbotuwa, Leewatuwa, shiishshina, untuntu ubbayka barenttu huup'iyaw geeyeeddino. Kaatii untunta azazina, Med'inaa Godaa higgayan s'aafetteeddawaadan untuntu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshshussaa doommeeddino. 16 Hewaa diraw, k'eesatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw giddo geleeddino; Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон de'iyaa tunabaa ubbaa kessiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa aheeddino. Leewatuu akkiide, K'ediroona Zanggaaraan oleeddino. 17 Unttuntu koyro aginaan, koyro gallassi Geeshsha Golliyaa geeshshiyaawaa doommeeddino; he aginaw hospuntsa gallassi Med'inaa Godaa baranddaa gakeeddino. Hara hospun gallasan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshsheeddino. Koyro aginaw tammanne usuppuntsa gallassi untuntu he oosuwa poleeddino. 18 Hewaappe guyyiyaan, untuntu Kaatiyaa Hizk'k'yaasakko geliide, «Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwa yarshshiyaa saanne he yarshshiyaa sa'aan go'ettiya shaluwa ubbaa, ukitsaa s'arap'p'eezaanne he s'arp'p'eezan de'iyaa miishshatuwa ubbaa geeshsheeddo. 19 K'ay Kaatii Akaazi kaatetiide de'iyaa wode, S'oossaw ammanettennan aggiide, afeedda shaluwa ubbaa nuuni zaariide geeshsheeddo. Be'a, nuuni geeshsheedda miishshay ubbay Med'inaa Godaw yarshshuwa yarshshiyaa sa'aa sintsan de'ee» yaageeddino. 20 Kaatii Hizk'k'yaase wonttetsa gallassi guuran dendiide, katamaa kaappatuwa shiishshiide, untuntunna ittippe Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaa beedda. 21 Unttuntu kawutetsaa diraw, Geeshsha Golliyaa dirawunne Yihudaa asaa diraw, laappun korumatuwa, laappun dorssaa orggetuwa, laappun dorssaa maratuwaanne k'ay laappun deeshsha orggetuwa nagaraa yarshshoo aheeddino. Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatuu, Med'inaa Godaw yarshshuwa yarshshiyaa sa'aan hewantta yarshshanaadan kaatii azazeedda. 22 K'eesetuu korumatuwa shukkiide, untuntu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'ay dorssaa orggetuwa shukkiide, untuntu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'ayka dorssaa maratuwa shukkiide, untuntu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. 23 Nagaraa yarshshoo haniyaa

deeshsha orggetuwa kaatiyaa sintsanne shiik'eedda asaa sintsa aheeddino; ahina untuntu ubbay barenttu kushiyaa deeshshatuwa bolla wotseeddino. 24 K'eesetuu deeshshatuwa shukkiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa nagaray atto geettetanaawaa mala, untuntu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla yarshsheeddino. Ayaw gooppe, kaatii untuntu s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwa yarshshanaadan azazeedda dirassa. 25 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kaatiyaw nabiya Gaade baggananne timbbitiyaa odiyaa Naataana baggana Kaatiyaa Daawita azazeedda azazuwa Hizk'k'yaase kaalliide, Leewatuwa daalaa, diitsaanne maasink'k'uwaa oytsiidde, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan esseedda. 26 Leewatuu Daawite kase yetsaa yes's'eedda miishshatuwa oyk'k'ina, k'eesatuu k'ay s'urumbatuwa oyk'k'iide ek'keeddinno. 27 He wode untuntu s'uuggiyaa yarshshuwa yarshshanaadan Hizk'k'yaase azazeedda. S'uuggiyaa yarshshuwa yarshshiyaawe doomteedda wode, s'urumbatuwaanne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita yetsaa miishshatuwaan Med'inaa Godaw yetsay doomteedda. 28 S'uuggiyaa yarshshuwa yarshshiyaawe polettana gakkanaw, kumentsaa yaa'ay S'oossaw goynnee; yetsaa yes's'yaawantukka yes's'iino; s'urumbaa punniyaawantukka punniino. 29 K'eesetuu yarshshuwa yarshshiyaawaa poleedda wode, kaatiinne aanana de'iyaa Asay ubbay gulbbatiide goynneeddino. 30 Kaatii Daawitenne timbbitiyaa odiyaa Asaafa s'aafeedda galataa mazimuriyaa Med'inaa Godaw yes's'anaadan Kaatii Hizk'k'yaasinne kaappatuu Leewatuwa azazeeddino; Leewatuu nashechchan galatiide, gulbbatiide goynneeddino. 31 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'yaase asaa, «Ha"i hinttentu hinttentta Med'inaa Godaw dummayeeddita. Hinttentu shiik'iide, yarshshuwaanne galataa yarshshuwa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahite» yaageedda. Hewaappe guyye shiik'eedda Asay yarshshuwaanne galataa yarshshuwa aheeddino; k'ay koyeedda asatuu s'uuggiyaa yarshshuwa aheeddino. 32 He shiik'eedda Asay aheedda s'uuggiyaa yarshshuwa paydu laappun tammu korumatuwa, s'eetu dorssaa orggetuwaanne laa"u s'eetu dorssaa maratuwa; hewanttu ubbay Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshotuwa. 33 K'ay ittippetetsaa yarshshotuu usuppun s'eetu korumatuwaanne heezzu sha"a dorssatuwa. 34 Shin s'uuggiyaa yarshshuwa ubbaa shukkiide, galbaa k'aaranaw de'iyaa k'eesatuu payduwaan loytsi guutsa. Hewaa diraw, kiitay wurana gakkanawunne hara k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyana gakkanaw, untuntu dabbotuu, Leewatuu untunta maaddeeddino. (Barenttu huup'iyaw geeyiyaawaan Leewatuu

k'eesetuwaappe aad'd'iide ammanettiino.) 35 S'uuggiyaa yarshshuwaa, ittipetetsaa yarshshuwaa handdaanne s'uuggiyaa yarshshuwaanna ittippe yarshshettiyaa ushshaa yarshshuwaa ubbaa untunttu yarshshiino. Hewaadan haniide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya kiitay laa'entsuwaa doommeedda. 36 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'yaasinne Asay ubbay he oosuwaaw ellekka polanaadan S'oossay untuntta maaddeedda diraw, loytsi nashetteeddino.

30 Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Baalaa bonchchanaw, Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya Israa'eeliyaa Asay ubbayenne Yihudaa Asay ubbay yaanaadan Hizk'k'yaase kiiteedda; k'ay Efireema asawunne Minaase asaw dabddaabbiyaa s'aafeedda. 2 Kaatii, kaappatuunne, Yerusaalamen shiik'eedda Asay ubbay Paasigaa Baalaa laa'entso aginaan bonchchanaw k'ofaa k'achcheeddino. 3 Paydina gidiyaa k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyibeenna dirawunne daro asaykka Yerusaalamen shiik'ibeenna diraw, Asay Paasigaa Aa wodiyaan, koyro aginaan bonchchanaw danddayibeenna. 4 He k'ofay kaatiyaanne shiik'eedda asaw lo'o k'ofa gideedda. 5 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Yerusaalamen bonchchanaw Berssaabeheppe doommiide Daana gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay yaanaadan awaayanaw k'ofaa k'achcheeddino. Ayaw gooppe, ha Paasigaa Baalaabay kase higgayan s'aafetteeddawaadan daro Asay bonchchibeenna. 6 Kaatiinne kaatiyaa kaappatuu azazina, kiitetteeddawanttu Israa'eeliyaa biittaa ubbaanne Yihudaa gadiyaa ubbaa hawaadan yaagiyaa dabddaabbiyaa akkiide afeeddino; «Israa'eeliyaa asaw, Asoore gadiyaa kaatetuwaaw kushiyaappe kessi akkiide, hinttentu biittaaan atteedda hinttentukko I simmanaadan, hinttentukka Med'inaa Godaakko, Abrahaama, Yisaak'anne Israa'eeliyaa S'oossaakko simmite! 7 Barenttu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaaw S'oossaw ammanettiibeenna hinttentu aawotuwaadaaninne hinttentu ishatuwaadan hanoppite. Hinttentu eriyaawaadan S'oossay untunttu wolk'k'aama muruwaa mureedda. 8 Hinttentu Med'inaa Godaw azazettiteppe attina, kase hinttentu aawotuwaadan hinttentu morggiyaa gaafissoppite! S'oossay med'inaw geeshsheedda Geeshsha Golliyya haa yiite. S'oossaa hank'kuu ees's'iyawe hinttentu bollappe kichchanaadan, Med'inaa Godaw, hinttentu S'oossaw, goynnite. 9 Hinttentu Med'inaa Godaakko simmooppe, hinttentu ishatuwaanne hinttentu naanay barentta omoodeeddawanttu sintsan maarotaa demmiide, ha gadiyaa simmana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttentu S'oossay k'arettiyaawaanne

maariyaawaa. Hinttentu aakko simmooppe, bare sintsa hintteppe wora zaarena» yaagiyawaa. 10 Kiitetteeddawanttu Efireema gadiyanne Minaase biittaa aad'd'iidde, Zaabiloonaa biittaa gakkanaw katamaappe katamaa beeddino. Shin he katamatuwaan de'iyaa asatuu untunttu kad'iide, untunttu bolla miic'c'eeddinonne k'iliic'eeddino. 11 Gidooppenne, Aaseera asatuwaappe, Minaase asatuwaappenne Zaabiloonaa asatuwaappe amareeda asatuu barentta kawushshiide, Yerusaalame yeeddino. 12 Kaatiinne kaatiyaa oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'aalaa maaran azazeeddawaa, Yihudaa Asay itti wozanaan azazettanaadan, S'oossaa kushii Yihudaa asaa bolla de'eedda. 13 Laa'entso aginaan irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa bonchchanaw loytsi daro Asay Yerusaalamen shiik'eedda. 14 Untunttu denddiide, Yerusaalamen de'iyaa yarshshiyaa sa'aa k'oliide, is'aanaa c'uwaiyaa miishshaa ubbaa diggiide, K'ediroona Zanggaaraan oleeddino. 15 Hewaappe guyyiyaan, laa'entso aginaan, tammanne oyddentso gallassi Paasigaa dorssaa shukkeeddino. Barenttu huup'iyaw geeyibeenna k'eesatuu nne Leewatuu yeellatiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya aheeddino. 16 S'oossaa asaa gidiyaa Muse higgayaadan, Geeshsha Golliyya gidduwaan barenttu sa'aan sa'aan ek'k'eeddinno; k'eesatuu Leewatuu kushiyaappe akkeedda suutsaa c'ac'c'afeeddino. 17 He shiik'uwaaw giddon geeyibeenna daro asatuu de'iino. Hewaa diraw, paasigaa dorssatuwaaw Med'inaa Godaw shukkanaw danddaykkinno; Leewatuu untunttu kotan Paasigaa dorssaa shukkiide Med'inaa Godaw shiisheeddino. 18 Efireema zariyaappe, Minaase zariyaappe, Yisaakooraa zariyaappenne Zaabiloonaa zariyaappe daro asatuu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne, Paasigaa Baalaa meeddino. Hewaa diraw, Kaatii Hizk'k'yaase untunttoo woossiide, «Abeet, asaa ubbaaw lo'o Med'inaa Godaw, hawanttu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne, untunttu new, Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaaw S'oossaw goynniino. Hewaa diraw, neeni untunttoo atto yaaga» yaagiide woosseedda. 20 Med'inaa Goday Hizk'k'yaasa woosaa sisiide, untuntta patseedda. 21 Yerusaalamen shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa wolk'k'aama nashechchan laappun gallassi bonchcheedda. Leewatuunne k'eesatuu yetsaa miishshan yes's'iidde, gallassi gallassi Med'inaa Godaa galatiino. 22 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'yaase Med'inaa Godaa kiitan akeekanchcha gidiyaa Leewatoo haasayiide, untunttu mintsetseedda. Asay ubbay

ittipetetsaa yarshshuwaa yarshshiidde, Med'inaa Godaa barenttu aawotuwwa S'oossaa galatiidde, miiddinne ushiidde, baalaa laappun gallassi bonchcheeddino. 23 Kumentsaa yaa'ay baalaa hara laappun gallassaa gujjiide bonchchanaw mayyeedda; Asay laappun gallassi baalaa nashettidde bonchcheedda. 24 Ayaw gooppe, Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaaase yarshshuwaa yarshshanaw, sha"a korumatuwwa, laappun sha"a dorssatuwaanne deeshshatuwwa yaa'aw immeedda; k'ay kaappatuu sha"a korumatuwaanne tammu sha"a dorssatuwwa yaa'aw immeeddino. Loytsi daro k'eesatuu kka barenttu huup'iyaw geeyeeddino. 25 Kumentsaa Yihudaa yaa'ay, k'eesatuu, Leewatuu, Israa'eeliyaappe yeedda Asay ubbayanne kase Israa'eeliyaa gadiyaappe yiide, Yihudaa biittan de'eedda Asay ubbay nashetteedda. 26 Daawita na'aa, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Solomone wodiyaappe doommina, hachche gakkanaw, Yersaalamen hawaa malatiyaa baali bonchchetti erenna diraw, Yersaalamen Asay loytsi nashetteedda. 27 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu nne Leewatuu denddiide, S'oossay asaa anjjana mala woosseeddino; S'oossay saluwaan, bare de'iyaa geeshsha sa'aan untunttu woosaa siseedda.

31 Hawe ubbay poletteedda wode, he sa'aan de'iyaa Israa'eeliyaa ubbatuu Yihudaa katamatuwwa biide, de'iyawaa ubbaa d'ayssana gakkanaw, eek'aa tuussatuwwa kinchchereetseeddino; Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleeddino; Yihudaa biittaaninne Biiniyaama gadiyaan ubbaan, k'ay Efireema biittaaninne Minaase biittan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa laaleeddino. Untunttu hewantta ubbaa d'ayseeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu katamaa katamaanne barenttu soo soo simmeeddino. 2 Hizk'k'iyaaase k'eesetuwaanne Leewatuwwa untunttu oosuwwa maaran c'uguwaan c'uguwaan shaakki esseedda. Untunttu kiitay s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshiyaawaanne Geeshsha Golliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa galatiyaawaanne sabbiyaawaa. 3 Med'inaa Godaa higgayan S'aafetteeddawaadan guuranne omarssi, Sambbatan, aginay s'eeriya wodiyaaninne baalaa gallassatuwaan yarshshiyaa, s'uuggiyaa yarshshoo koshshiyaa mehetuwaa kaatii bareppe immeedda. 4 Med'inaa Godaa higgayan s'aafetteeddawaadan, k'eesatuu nne Leewatuu S'oossaa kiitaa ootsana mala, untunttuu bessiyaawaa immanaadan Yersaalamen de'iyaa asaa kaatii azazeedda. 5 Hizk'k'iyaaase hewaa azazo saannakka, Israa'eeliyaa Asay katsaappe, woyniyaa eessaappe, zayitiyaappe, matsaa eessaappenne

goshshan mokkeeddabaappe s'eeraa S'oossaw darissiide immeeddino; barenttoo de'iyaa ubbabaappekka asiraataa Med'inaa Godaw kesseeddino. 6 Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asayanne Yihudaa Asay booraappenne dorssaappe asiraataanne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, dummayi wotseeddawaa ahiide dooreeddino. 7 Untunttu heezzentso aginaan dooretsaa doommiide, laappunsa aginaan poleeddino. 8 Hizk'k'iyaaasinne kaappatuu dooretteeddawaa be'eedda wode, untunttu Med'inaa Godaanne S'oossaa asaa Israa'eeliyaa galateeddino. 9 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaaase dooriide wotseedda imuwaabaa k'eesetuwaanne Leewatuwwa oochcheedda. 10 S'aadook'a yara gidiyaa k'eese ubbatuwaa Kaappuu Azaariyaasi Hizk'k'iyaaasa, «Asay barenttu imuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahiyaawaa doommina, nuuni miide kalleeddo. Med'inaa Goday bare asaa anjeedda diraw, have loytsi daruu atteedda» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaaase Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ayentto minjiyaa kifiletuwaa giigissanaadan asaa azazina Asay giigisseedda. 12 Asay imuwaa, barew de'iyawaappe asiraataanne S'oossaw dummayi wotseeddawaa ammanetti immiide, he kifiletuwaa gelisseeddino. Leewii Konaanii untunttu bolla suntsetteedda; Aa ishay Shim"i Aa kaalliide suntsetteedda. 13 Kaatii Hizk'k'iyaaasinne S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaappotiyaa Azaariyaasi azazina, Yih'eeli, Azaazii, Nahaati, Asaaheeli, Yaarimooti, Yozabaad, Eli'eeli, Yisimaake, Mahaatinne Banaayi suntsetteeddino; untunttu Konaaniyaanne Aa ishaa Shim"a aawotetsaappe garssanna ootsanaw suntsetteeddino. 14 Leewiyaa Yimina na'ay K'orii, away doliyaa bagga penggiyaa naagiyaawe, Asay Med'inaa Godaw bare sheniyaan c'oo aheedda imuwaanne dummayi wotseeddawaa akkanawunne shaakki shaakki Immanaw suntsetteedda. 15 K'eesetuu de'iyaa katamatuwaan wogaappe laafa gakkanaw de'iyaa barenttu ishatoos ammanettiide, untunttu oosuwaadan oosuwaadan shaakki shaakki immanaadan Edeni, Miniyaamini, Iyyaasu, Shamaa'e, Amaarenne Shakaane K'oreppe garssanna suntsetteeddino. 16 Barenttu c'uguwaan c'uguwaan barenttu kiitaa gallassi gallassi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttoo, laysay heezuwwa gakeeddanne heezuwaappe bolla gideedda attuma asaa ubbaw untunttu gakkiaawaa gakkiaawaa shaakki immeeddino. 17 Barenttu aawotuwwa gollen gollen paydetti utteedda k'eesatookka immeeddino. K'ay laysay laatamu gakeeddanne laatamuwaappe bolla gideedda Leewatoo barenttu oosuwaadan oosuwaadan barenttu c'uguwaan c'uguwaan shaakkite paydetteeddawanttu

untuntu gakkiaawaa shaakki immeeddino. 18 K'eesetuunne Leewatuu barenttu yeletaadan yeletaadan paydetiyaa wode, untuntu barenttu guutsa naanatuwaanna, barenttu mac'c'a asatuwaana, barenttu mac'c'a naanaanne barenttu attuma naanatuwaanna ittippe s'aafetteeddino; ayaw gooppe, untuntu ammanettiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino. 19 K'ay barenttu katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaan woy hara katamatuwaan de'iyaa Aaroona yara gideedda k'eesatoo, k'eesatuwaa zariyaa gidiyaa attuma asatuwaappe ubbawunne barenttu yeletaadan paydeteedda Leewatuu ubbaw untuntu gakkiaa k'umaa shaakkanaw asatuu suntsetteeddino. 20 Kaatii Hizk'k'yaase Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo'o suurene tuma gideeddawaa Yihudaa gadiyaa ubbaan ootseedda. 21 Hizk'k'yaase S'oossaa Geeshsha Golliyaw ootseedda oosuwaa ubbaan, higgiaaniinne azazuwaan s'aafetteeddawaadan S'oossaa bare kumentsaa wozanaappe koyowaa diraw, aw ubbabay injjeteedda.

32 Kaatii Hizk'k'yaase S'oossaw ammanettiide ootseedda ha oosuwaappe guyyiyaan, Asoore Kaatii Sanaakireebe Yihudaa gadiyaa bolla dooddeedda; barew oyk'k'anaw k'oppiide, gimbettu utteedda katamatuwaa dooddeedda. 2 Sanaakireebe Yersaalamen olanaw yeeddawaa Hizk'k'yaase be'eedda wode, 3 katamaappe karenna goggiaa puluttuwa haatsaa zeeranaw bare oosanchchatuwaanne bare mino asatuwaa zoretaa besseedda; Untuntu Aa maaddeeddino. 4 Hewaa diraw, untuntu daro asaa shiishshiide, hewaa heeraan de'iyaa puluttuwa ubbaanne goggiaa shaafaa bareedino. «Asoore kaatetuu yiide, ayaa haatsaanne demmoppino» yaageeddino. 5 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'yaase min ootsiide, laaletteedda dirssaa gimbbiyaa ubbaa zaaretsiide gimbeedda; yaatiide Aa bolla adussa gimbbiyaa ubbaa gimbeedda. He dirssaa gimbbiyaappe kare baggana hara dirssaa gimbbiyaa gimbeedda; k'ay Daawita Kataman de'iyaa Miillo giyaa sa'aa miniseedda. Daro ola miishshaakka gondalliyaakka med'd'eedda. 6 Yaatiide olanchchatuu kaappatuwaa asaa bolla suntseedda; untuntu ubbaa katamaa penggiyaa ellekka de'iyaa gutaran shiishshiide, 7 «Hayyanaa minnite! Asoore kaatiyaanna de'iyawaappe nuunanna de'iyawe aad'd'ee. Hewaa diraw, Asoore kaatiyawunne aanana de'iyaa daro olanchchatoo yayyoppite! Dagammoppite! 8 Aanana asaa wolk'k'ay de'ee; shin nuunanna Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna maaddanawunne nuw olettanaw de'ee» yaagiide untuntu mintsetseedda. Yihudaa Kaatii Hizk'k'yaase haasayeeddaban Asay minetteedda. 9 Hewaappe guyyiyaan,

Asoore Kaatii Sanaakireebe bare olanchchatuu ubbaanna ittippe Laakisha katamaa dooddishin, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'yaasakkonne Yersaalamen de'iyaa Yihudaa asaa ubbaakko, oosanchchatuwaa kiitteedda. 10 Hewenne, «Asoore Kaatii Sanaakireebe, «Hinttenoo, ha dooddetti utteedda Yersaalame kataman de'iyaa asatoo, onan ammanetteedtee? 11 Hizk'k'yaase hinttentta, «Asoore kaatiyaa kushiyaappe Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna ashshanawaa» yaagee; shin I hinttentta hewaadan baletsiiide, koshshaaninne saamuwaan wod'anaw hanee. 12 Ha s'oossatoo goynnayaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa diggiide, Yihudaanne Yersaalame asaa, «Hinttenttu itti yarshshiyaa sa'aa sintsan goynnite; k'ay hinttenttu yarshshuwaakka Aa bolla s'uuggite» yaagiyaawe ha Hizk'k'yaasa gidennee? 13 «< Taaninne ta aawotuu hara kawutetsatuu asaa ubbaa bolla ootseeddawaa hinttenttu eribeykkite? He kawutetsatuu s'oossatuu barenttu gadiyaa ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddino? 14 Ta aawotuu d'aysseedda ha kawutetsatuu s'oossatuwaa ubbaa giddon bare asaa ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddawe oonee? Yaatina, hinttenttu S'oossay hinttentta ta kushiyaappe woot ashshanaw danddayii? 15 Hewaa diraw, ha"ikka, Hizk'k'yaase hinttentta baletsoppo woy hawaadan c'immoppo. Hinttenttu Hizk'k'yaasa ammanoppite. Ayaw gooppe, Aa asaa ta kushiyaappe woy ta aawotuwa kushiyaappe, gade asaa s'oossatuu woy kawutetsaa s'oossatuu ashshanaw danddayibeykkino. Yaatina, hewe hinttenttu S'oossay hinttentta ta kushiyaappe ashshanaw waan danddayii?» yaagee» yaageeddino. 16 Sanaakireeba oosanchchatuu Med'etaa Ubbaa Godaa bollanne Aa k'ooma Hizk'k'yaasa bolla hara c'orabaakka haasayeeddino. 17 Sanaakireebe k'aykka Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa k'iliic'anawunne Aa bolla haasayanaw dabddaabbiyaa s'aafiide, «Sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuu s'oossatuu barenttu asaa ta kushiyaappe ashshibeennawaadan, Hizk'k'yaasa S'oossaykka bare asaa ta kushiyaappe ashshenna» yaagiide s'aafeedda. 18 Sanaakireeba oosanchchatuu katamaa omooddanaw koyiide, dirssaa gimbbiyaa bolla utteedda Yersaalame asaa yashissanawunne dagantsanaw barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Ibraawetsuwaan untuntu bolla waasseeddino. 19 Asaa kushiyan oosetteedda, ha sa'aan de'iyaa hara asatuwaappe s'oossatuwaa bolla haasayiyaawaadan, Yersaalame S'oossaa bollakka haasayeeddino. 20 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Hizk'k'yaasinne Amoos'a na'ay, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi hawaa diraw, S'oossaa woosseeddino; untuntu saluwaa pude waasseeddino. 21

Asoore kaatii dunkkaaneedda sa'aan de'iyaa olanchchatuwaaw ubbatuwaaw, gadaawatuwaanne kaappatuwaaw d'ayssiyaaw kiitanchchaa Med'inaa Goday kiitteenne. Hewaa diraw, Asoore kaatii kawushiide, bare gadiyaa simmeenne. Simmiide, bare s'oossaa golliyaa geleenne wode, Aa naanay Aa he sa'aan mashshaan wode'eddino. 22 Hewaadan ootsiide, Med'inaa Goday Hizk'kiyaasanne Yersaalamen de'iyaa asaa Asoore Kaatiyaa Sanaakireeba kushiyaappenne hara morkkatuwaaw ubbatuwaaw kushiyaappe ashsheeda; untunttu shoora biittatuwaaw ubbabaappe untunttu shemppisseedda. 23 Daro asatuu Med'inaa Godaw imotaa immeenndino; Yihudaa Kaatiyaa Hizk'kiyaasawukka al'o miishshaa aheenndino. He wodiyaappe doommiide, kawutetsaa ubbay Hizk'kiyaasa loytsi bonchcheedda. 24 He wode Hizk'kiyaase harggiide, hayk'k'ana mateedda; yaatiide Med'inaa Godaa woosseedda. S'oossay aw woosetteedda; Aa patsanaw malaataa immeenndda. 25 Shin Hizk'kiyaase otoretteedda diraw, S'oossay aw keekeedda keekkatetsaw Aa galatibeenna. Hewaa diraw, Aa bolla, Yihudaa bollanne Yersaalame bolla Med'inaa Godaa hank'k'uu wode'deedda. 26 Gidooppenne, wurssetsan Hizk'kiyaase bare oturuwaaw aggiide, Yersaalame asatuwaana ittippe barenatetsaa kawushsheedda. Hewaa diraw, Hizk'kiyaasa wodiyaan Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bolla wode'dibeenna. 27 Hizk'kiyaasaw loytsi daro duretetsayenne bonchchu de'eedda; Hizk'kiyaase bare biraw, work'kaw, al'o shuchchaw, sawoo, gondalliyawunne hara al'o miishshaa ubbay miishshaa minjiyaa sa'aa kees's'eedda. 28 Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa wotsiyaa sa'atuwaakka kees's'eedda. Dumma dumma mehii ek'kiyaa ak'otuwaanne dorssaa wudii ek'kiyaa ak'uwaa ootseedda. 29 S'oossay aw loytsi daro duretaa immeenndda diraw, barew katamatuwaaw kees's'eedda; dorssaa wudiyaanne mehiyaa wudiyaaw daruwaaw shiishsheedda. 30 Ha Hizk'kiyaasikka k'ommo baggana de'iyaa Giyoone haatsaa pulitiyaa zeeriide, Daawita Katamaw away wulliyaa bagga zaariide, haatsaa yeddeedda. Hizk'kiyaase ootseeddabay ubbay lo'o poletteedda. 31 Shin Yihudaa biittan haneedda malalissiyaa malaataabaa oochchanaw Baabloone mooddiyaawanttu kiitteenndda asatuu Hizk'kiyaasakko yeedda wode, S'oossay Aa paac'anawunne Aa wozanaan de'iyaa ubbaa eranaw Aa yeddi besseedda. 32 Hizk'kiyaase haneedda harabayenne S'oossaw I ootseedda lo'o oosuwaabay Amos'a Na'aa, Timbbitiyaa Odiyaa Isiyaasa sas'aa Mas'aafaaninne Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteenndda. 33 Hizk'kiyaase hayk'kiidde, bare mayzzan gaketeedda; k'ommo baggana de'iyaa Daawita

zeretsatuwaaw makkaan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Yihudaa Asay ubbayenne Yersaalamen de'iyaa Asay Aa bonchcheeddino. Aa kotan Aa na'ay Minaase kaateteedda.

33 Minaase kaatetiyaaw wode, laysay aw tammanne laa'a; I Yersaalamen ishatamanne ichcheshu laysaa kaateteedda. 2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaappe de'uwaa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliiide, akka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. 3 Minaase bare aawuu Hizk'kiyaase laaleedda, goynniyaa d'ok'ka sa'aa zaaretsiide kees's'eedda; Ba'aalaw yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero geetettiyaaw s'oossatti misiletuwaaw med'd'eedda. K'ay saluwaaw s'oollintetuwaaw ubbatookka goynneeddanne untunttoo ootseedda. 4 Med'inaa Goday kase, «Ta suntsay med'inaw Yersaalamen de'anawaa» yaagi wotseedda Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan Minaase hara s'oossatoo yarshshiyaa sa'aa giigisseedda. 5 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa laa'u dabaabatuuwan saluwaaw s'oollintetoo ubbay yarshshiyaa sa'aa giigisseedda. 6 Hinnooma Zanggaaraan bare attuma naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda. I bare huup'iyawukka bitiyaawaanne muruniyaawaa gidiide, shareechchotuwaanne moytilliyaa haasayissiyaawantta zoriyaa oochcheedda. Med'inaa Godaa sintsan I daro iitabaa ootsiide, Aa hank'k'etseedda. 7 Hewaappe guyyiyaan, bare med'd'eedda eek'aa misiliyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidдон esseedda. He Geeshsha Gollii, S'oossay Daawitewunne Aa na'aa Solomonaw, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa gidдонpe taani dooreedda ha Geeshsha Golliyaaninne Yersaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana. 8 Taani Israa'eeliyaa asaa azazeedda azazuwaaw ubbaanne Muse baggana imetteedda higgiiyaa, wogaanne pirdaa ubbaa untunttu naagiide ootsooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immeenndda gadiyaappe untunttu k'atamaa shodissikke» yaagi wotseedda Geeshsha Golliyaa. 9 Shin Minaase Yihudaa asaanne Yersaalame asaa baletseedda; yaatina, untunttu Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe d'aysseedda derii asaawaappe aad'd'iyaa iitaa ootseeddino. 10 Med'inaa Goday Minaasewunne Aa asaw haasayeedda; shin untunttu Aa haasayaa sisennan is's'eeddino. 11 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asoore kaatiyaa ola gadaawotuwaaw untunttu bolla dentseedda; untunttu Minaase siid'iyaan dafuwaaw aatsiide oyk'keeddino; nahaasiyaa sanssalatan k'achchiide, Baabloone gadiyaa afeedino. 12 Minaase tuggateedda wode, Med'inaa Godaa bare S'oossaa maaduwaaw woosseedda; bare aawotuwaaw S'oossaa sintsan barenatetsaa loytsi kawushsheedda. 13

Minaase S'oossaa woosseedda wode, Med'inaa Goday aw woosetteedda; Aa watiwatuwaakka siseedda. Yerusaalamen Aa kawutetsan zaaretsi wotseedda. Med'inaa Goday S'oossaa giddiyaawaa Minaase hewan ereedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, Minaase Giyoone Pulttuwaa ellekka de'iyaa saappe doommiide, Ofeela geetettiyaa sa'aanna aad'd'iide biide, Moliyaa Penggiyaa geetettiyaa penggiyaa gakkanaw, kasewaappe kare baggana hara dirssaa gimbbiyaa gimbbeedda. He gimbbii Daawita Katamaappe away wulliyaa baggana de'iyaa zanggaaraan de'ee. Yihudaa katamatuwaa ubbaan ola gadaawotuwwa wotseedda. 15 Allaga s'oossatuwaanne eek'aa misiliyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe diggeedda; Geeshsha Gollii de'iyaa deriyaa bollanne Yerusaalamen I ootseedda yarshshiyaa sa'aa ubbaa koliide, he katamaappe kare kessiide oleedda. 16 Minaase k'ay Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa ooras's'iide, ittipetetsaa yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa an yarshsheedda. Yihudaa asaakka Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw goynnanaadan azazeedda. 17 Asay goynniyaa d'ok'ka gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaa aggana d'ayoopekka, untuntu yarshshiyaawe Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa s'alalaassa. 18 Minaase haneedda harabay, I bare S'oossaa woosseedda woosaynne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan timbbitiyaa odiyaawanttu aw odeeddabay Israa'eeliyaa Kaatetu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 19 K'ay Aa woosaynne S'oossay aw woosetteeddabay, I ootseedda nagaraynne naak'uu ubbay, Minaase barena kawushshanaappe kase ootseedda goynniyaa d'ok'ka sa'atuunne Asheeri misiletuwaanne bare goynniyaa eek'atuwaa I esseedda sa'atuu ubbay Timbbitiyaa odiyaawanttu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino. 20 Minaase hayk'k'iide, bare mayzzaan gaketeedda; yaatina, Minaasa Aa kaatiyaa gollen moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Amoone kaateteedda. 21 Amoone kaatetiyya wode, laysay aw laatamanne laa'a; I Yerusaalamen laa'u laysaa kaateteedda. 22 Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Aa aawuu Minaase oosisseedda misiletuu ubbaw yarshsheeddanne untunttoo ootseedda. 23 Shin Aa aawuu Minaase barenatetsaa kawushsheeddawaadan, I barenatetsaa Med'inaa Godaa sintsan kawushshibeenna; Amoone naak'uwaa yaa yaa darissee. 24 Amoona oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino. 25 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amoona bolla mak'etteedda ubbatuwaa wod'eeddino. Amoona sa'aan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeddino.

34 Yoosiyaase kaatetiyya wode, laysay aw hospuna; I Yerusaalamen hattamanne itti laysaa kaateteedda. 2 Yoosiyaase Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha haddirssa geenan, bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan hametteedda. 3 I kaateteedda hospuntsa laysan biro yalaga de'iidde, bare mayza aawuwaa Daawita S'oossaw goynnanaaw doommeedda; k'aykka I kaateteedda tammanne laa'entso laysan Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa goynniyaa d'ok'ka sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaanne massi giigisseeddanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa d'ayssiyaawaa doommeedda. 4 I ek'k'iide azazina, Ba'aalaw yarshshiyaa sa'aa laaleeddino; untutuppe bollanna de'iyaa is'aanaa c'uwaiyaawantakka k'ans's'ereetseeddino. Asheeri misiletuwaa, massi giigisseedda eek'atuwaanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa kinchchereetsi liik'issiide, d'iile kesseeddino; yaatiide he d'iiliyaa untunttoo goynniyaa asatuwaa duufuwaan laaleeddino. 5 K'ay Yoosiyaase untuntu k'eesatuwaa mek'etsaa he yarshshiyaa sa'atuu bolla s'uuggeedda; yaatiide Yihudaanne Yerusaalame geeshsheedda. 6 Minaase biittan, Efireema biittaaninne Simoona biittan, biide Niftaaleema gadiyaa gakkanaw de'iyaa katamatuwaanne bayeedda sa'aa ubbaa hewaadan ootsiide geeshsheedda. 7 Yoosiyaase yarshshiyaa sa'aa laaleedda; Asheeri misiletuwaakka hara eek'aa misiletuwaakka kinchchereetsiide liik'isseedda. Israa'eeliyaa biittan ubbaan is'aanaa c'uwaiyaabatuwaa ubbaa k'ans's'ereetseedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yerusaalame simmeedda. 8 Yoosiyaase kaateteedda tammanne hospuntsa laysan, gadiyanne Geeshsha Golliyaa geeshsheeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa Geeshsha Golliyaa ooras's'isana mala, As'aaliyaa na'aa Saafaana, Yerusaalame katamaa mooddiyaa Ma'iseeyanne Yo'akaaza na'aa, waanna s'aafiyaa Yo'aaha kiitteedda. 9 Kiitetteeddawanttu k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Hilkk'iyakko yeeddino. Penggiyaa naagiya Leewatuu Minaaseppe, Efireemappe, atteeda Israa'eeliyaa asaa ubbaappe, Yihudaappe, Biiniyaameppen Yerusaalamen de'iyaa wantuppe kase shiishshiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa aheedda miishshaa Hilkk'iyaw immeeddino. 10 Hewaappe guyyiyaan, untuntu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsisiyaa kaappatoo immeeddino. Untuntu Geeshsha Golliyaa ooras's'isanaadaaninne wotsi yeggiide kees's'anaadan oosanchchatoo immeeddino. 11 K'ay Yihudaa kaatetu bayziseedda Geeshsha Golliyaa loytsissanaw he shaluwaan anaas'etuunne gimbbiyaawantta mitsaanne shuchchaa

shammanaadan immeeddino. 12 Oosuwaa ootsiyaa asatuu ammanetteedawantta. Unttuntu bolla suntsetteedda oyddu Leewatuu, Maraara yaraappe Yahaatanne Obaadiyaanne, K'ahaata yaraappe Mashulaamane Zakkaraasa. Yetsaa miishshaa eriyaa Leewatuu ubbay 13 tookkiyaa asatuwaa bollanne duma duma kiitaa ootsiyaawanttu bolla suntsetteeddino. K'ay hara Leewatuu s'aafetuwa, kaappatuwaanne penggiyaa naagiyaawantta gideeddino. 14 Unttuntu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa yeedda shaluwaa kessiyaa wode, k'eesii Hil'k'ii Med'inaa Goday Muse baggana immeedda Higgiyaa Mas'aafaa demmeedda. 15 Hil'k'ii waanna s'aafiyaa Saafaana, «Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe Higgiyaa Mas'aafaa demmad» yaageedda. He mas'aafaa Saafaanaw immeedda. 16 Saafaani he mas'aafaa kaatiyaakko ahiide, «Ne oosanchatuu azazetteedda azazuwaa ubbaa ootsino. 17 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaa wurssi akkiide, ooratsisiyaa kaappatoonne ooratsiyaa oosanchatoo immeeddino» yaagiide odeedda. 18 K'aykka waanna s'aafii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hil'k'ii taw mas'aafaa immeedda» yaageedda; Saafaani mas'aafaa kaatiyaa sintsan nabbabeedda. 19 Kaatii higgiyaa k'aalaa siseedda wode, kayyottiide bare mayuwaa peed'eedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Hil'k'iyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama, Mikaaya na'aa Abdoona, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa Asaaya hawaadan yaagiide azazeedda; 21 «Biite; biide ta dirawunne Israa'eeliyaaninne Yihudaan atteedawanttu diraw, ha beetteedda mas'aafaa k'aalaawaa ane Med'inaa Godaa oochchite. Ayaw gooppe, ha mas'aafan s'aafetteedda ubbabaa ootsanaw, nu mayza aawotuu Med'inaa Godaa k'aalaa naagibeenna diraw, nu bolla tigetteedda Med'inaa Godaa hank'kuu loytsi daro» yaageedda. 22 Hil'k'iiinne kaatii kiitteedda asatuu timbbitiyaa odiyaa Hulddikko beeddino. Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa na'aa, Geeshsha Golliiyaa mayuwaa naagiya Shaaluma machato. Aa Yersaalamen laa'entso shuchchaan de'aaddu. He beedda asatuu iziwa yewuwaa odeeddino. 23 Huldda untunta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Hinttena taakko kiitteedda bitaniyaw odite» yaagee. 24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Yihudaa kaatiyaa sintsan nabbabetteedda mas'aafan s'aafetteedda iita shek'aa ubbaa, ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana hanay. 25 Unttuntu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeeddino; yaatiide untuntu barenttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'k'etseeddino. Hewaa diraw, ta hank'kuu ha sa'aa bolla tigettana; I ubbakka te'ettenna» yaagee. 26

«Med'inaa Godaa oochchanaw hinttentta kiitteedda Yihudaa kaatiyaa hawaadan yaagite; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaawaa hawaadan yaagee; 27 «Ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Goday haasayeeddawa neeni siseedda wode, ne wozanay shuggina, ta sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa sisaad. 28 Hewaa diraw, taani neena ne mayzzan gatsana; neeni saro moogettana. Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne ayfii be'enna» yaagee» yaagite» yaagaaddu. Hewaappe guyye untuntu biide, ha haasayetteeddabaa kaatiyaw odeeddino. 29 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne Yersaalame c'imatuwaa ubbaa shiishsheedda. 30 Kaatii Med'inaa Godaw Geeshsha Golliiyaa pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay, Yersaalamen de'iyaa asay, k'eesatuu nne Leewatuu, guutsaappe daruwaa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay aanana ittippe pude kesseeddino. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe beetteedda k'aalaa c'aak'uwaa mas'aafaa k'aalaa ubbaa kaatii untuntu sisishshin nabbabeedda. 31 Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare sa'aan ek'kiide, Med'inaa Godaa ogiyaan hamettanawunne Med'inaa Godaa higgiyaa, Aa wogaanne Aa azazuwaa bare kumentsaa wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha mas'aafan s'aafetteedda c'ak'kuwaadan ootsanaw S'oossaa sintsan geppeedda. 32 Yersaalameninne Biiniyaaman de'iyaa asaa ubbaa he k'aalaa c'aak'uwaa naaganaadan gefisseedda; Yersaalamen de'iyaa Asay S'oossaa, barenttu mayza aawotuwa S'oossaa c'aak'uu giyaawaadan ootseeddino. 33 Yoosiyaase Israa'eeliyaa asaw de'iyaa gadiyaappe tunabaa ubbaa diggeedda. Yaan de'iyaa ubbatuu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsanaadan ootseedda. Yoosiyaase de'eedda laytsaa ubbaan, untuntu Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwa S'oossaa kaalliyaawaa aggibeykino.

35 Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yersaalamen Med'inaa Godaw Paasigaa Baalaa bonchcheedda. Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi Paasigaa dorssaa maraa shukkeeddino. 2 Yoosiyaase k'eesetuwa untunta kiitan kiitan suntseedda; untuntu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa kiitaan mintsetseedda. 3 Med'inaa Godaw geeshsha gidiide, Israa'eeliyaa ubbaa tamarissiyaa Leewatuwa I hawaadan yaageedda; «Geeshsha Taabootaa Daawita na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Solomone kees'iseedda Geeshsha Golliyaan wotsite. Hawaappe sintsan Taabootaa hinttenttu hashiyaan tookkanaw koshshenna. Ha'ikka S'oossaw, hinttenttu Med'inaa Godawunne, Aa asaa

Israa'eeliyaw ootsite. 4 Israa'eeliyaa Kaatii Daawitenne Aa na'ay Solomone s'aafowaadan, hinttentu c'uguwaan c'uguwaaninne hinttentu aawotuwa gollen gollen hinttentu giigissite. 5 «Hinttentu Leewatuu hinttentu dabbotuwa, Israa'eeliyaa zaratuwa yaratuwa maaddana mala, hinttentu yaran yaran shaakettiide, Geeshsha Golliyaa gidduwaan ek'k'ite; 6 Paasigaa dorssaa maratuwaakka shukkite. Hinttentu huup'iyawukka geeyite; Med'inaa Goday Muse baggana haasayeedda k'aalaa untunttu ootsanaadan hinttentu dabbotoo dorssaa maratuwa giigissite» yaageedda. 7 Yoosiyaase Paasigaa yarshshoo hananaadan he sa'aan de'iyaa asaw hattamu sha" a dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwa immeedda; K'ay heezzu sha" a korumatuwaakka immeedda. Hawantta ubbaa kaatii bare wudiyaappe immeedda. 8 Kaatii suntseedda kaappatuukka asaw, k'eesetuwanne Leewatoo barenttubaa barenttu sheniyaan immeeddino. S'oossaa Geeshsha Golliyaa kaappatuu Hilk'k'i, Zakkaraasinne Yihi'eeli Paasigaa yarshshoo haniyaa laa"u sha"anne usuppun s'eetu dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwa k'eesatoo immeeddino; K'ay heezzu s'eetu korumatuwaakka immeeddino. 9 Leewatuu kaappatuu Konaaniinne Aa ishatuu Shamaa'enne Nataani'eeli, K'ay Hashaabii, Yi'i'eelinne Yozabaad Paasigaa yarshshoo haniyaa ichcheshu sha" a dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwa Leewatoo immeeddino; K'ay ichcheshu s'eetu korumatuwaakka immeeddino. 10 Paasigaa Baalaw ubbabay giigeedda; kaatiyaa azazuwaadan k'eesatuu barenttu sa'aan sa'aan, Leewatuukka barenttu c'uguwaan c'uguwaan ek'keeddinno. 11 Paasigaa dorssaa maratuu shukettiyaa wode, Leewatuu galbbaa k'aarishin, k'eesetu suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'afeeddino. 12 Hewaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo giigeedda dorssatuwa ashuwa Leewatuu bare golliyaa asan asan shaaketti utteedda Israa'eeliyaa zaratuwa yarato immeeddino. Leewatuu hewaa immeeddawe Muse mas'aafan s'aafetteeddawaadan Asay Med'inaa Godaw yarshshanaassa. Untunttu korumatuwaakka hewaadan ootseeddino. 13 Leewatuu wogay azaziyaawaadan shuketteedda Paasigaa dorssaa maratuwa ashuwa taman s'iis's'eeddino; geeshsha yarshshotuwa s'aaruwaan, otuwaaninne distiyaan doysseeddino. Yaatiide ka"eeddawaa Israa'eeliyaa zaratuwa yaratu ubbaw ellekka shaakki shaakki immeeddino. 14 Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu barenttuwanne Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatoo Paasigaa yarshshuwa giigisseeddino. Ayaw gooppe, he k'eesatuu s'uuggiyaa yarshshuwaanne mod'd'uwa yarshshuwa yarshshiide, k'ammaa gakkanaw ootsino.

15 Daawite, Asaafe, Hemaaninne kaatiyaw timbbitiyaa odiyaa Yidutuuni kase azazeeddawaadan, Asaafa yaratu, mazimuriyaa yes's'iaawanttu barenttu sa'aan de'iino. Penggiyaa naagiyaawantukka barenttu naagiya penggiyaa penggiyaa naagiino. Untunttu dabbotuu, Leewatuu untunttoo giigisseedda diraw, untunttu barenttu kiitaa aggibeykino. 16 Med'inaa Godaw ootsiyaa kiitay ubbay, Paasigaa Baalaa bonchchiyaawenne s'uuggiyaa yarshshuwa Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa bolla yarshshiyaawe, Kaatii Yoosiyaase azazeeddawaadan haniide, he gallassi giigeedda. 17 Hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay he gallassi Paasigaa Baalaa bonchcheedda; untunttu irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalakka laappun gallassi bonchcheeddino. 18 Timbbitiyaa odiyaa Sammeela wodiyaappe doommina, hewaa mala Paasigaa Baalay Israa'eelan bonchchetti erenna. Yoosiyaase, k'eesatuu nne Leewatuu, he koshiyan shiik'eedda Yihudaa asay, Israa'eeliyaa Asay ubbayenne Yersaalamen de'iyaa Asay bonchcheeddawaa mala Paasigaa Baalaa kase Israa'eeliyaa kaatetuwaappe bonchcheeddawe ittuunne baawa. 19 Ha Paasigaa Baalay Yoosiyaase kaateteedda tammanne hospuntsa laysan bonchchetteedda. 20 Ha ubbaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Geeshsha Golliyaa giigisseedda wode, Gibs'e Kaatii Nakoy Efiraas'iisa Shaafaa ellekka de'iyaa Karkkamiisha giyaa kataman olettanaw beedda. Yoosiyaase Aa te'anaw kesseedda. 21 Shin Nakoy Yoosiyaasakko asaa kiittiide, «Yihudaa kaatiyaw, taananne neena walassiyaawe ayee? Taani yeeddawe ta morkkatuwa olanaassappe attina, neena olanaassa gidenna. Ta morkkatuwa taani ellekka olanaadan S'oossay taana azazeedda. S'oossay neena d'ayssennaadan, taananna de'iyaa S'oossaanna gaaddatiyaawaa agga» yaageedda. 22 Gidooppenne, Yoosiyaase S'oossay Nako baggana odeeddawaa sisennaaninne guyye simmennaan is's'eedda. Morkketuu barena erenna mala, bare kawutetsaa mayuwa laammeedda; Magido dembbaa olettanaw geleedda. 23 Wonddaafiyaa asatuu Kaatiyaa Yoosiyaasa dukkiide c'addeeddino. Kaatii bare k'oomatoo, «Taani loytsi c'adettaad; taana olaa giddoppe kessite» yaageedda. 24 K'oomatuu Yoosiyaasa paraa gaariyaappe dentsiide, aw de'iyaa laa'entso paraa gaariyan wotsiide, Aa Yersaalame aheeddino. I yaan hayk'keedda; bare mayza aawotuwa makkaanaw moogetteedda. Yihudaa asayenne Yersaalame Asay ubbay aw yeekkeedda. 25 Ermaasi Yoosiyaasaw zilaaliyaa zilaassaa kessiide s'aafeedda; yeekuwa yeekkiyaa mac'c'a asatuunne attuma asatuu Yoosiyaasa k'oppi k'oppiide yeekkiyaa wode, ha Ermaasi kesseedda zilaassaa zilaaliyaawe Israa'eeliyaa biittan woga gideedda. He zilaassay

Israa'eelatuu Yeekuwa Zilaassaa mas'aafan s'aafetti utteedda. 26 Yoosiyaase haneedda harabay, Med'inaa Godaa higgiiyan s'aafetteeddawaadan I ootseedda lo'o oosuwaabayne 27 koyroppe wurssetsaa gakkanaw I poleeddbabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taariikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

36 Hewaappe guyyiyaan, he biittaa Asay Yoosiyaasa na'aa Yo'akaaza dooreeddino; Aa aawuwaa sa'aan Yersaalamen kaateyeeddino. 2 Yo'akaazi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne heezza; I Yersaalamen heezzu aginaa kaateteedda. 3 Hewaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii Yo'akaaza Yersaalame kaatetetsaappe wotseedda; heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraanne hattamanne oyddu kiilo giraame dees'iyaa work'kaa Yihudaa asaa giirisseedda. 4 Gibs'e kaatii Yo'akaaza ishaa Eliyaak'iima Yihudaa bollanne Yersaalame bolla kaateyeedda; Aa suntsaa Yo'aak'eema yaagiide laammeedda. Yaatiide Yo'aak'eema ishaa Yo'akaaza Gibs'e afeedda. 5 Yo'aak'eemi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda. Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan iitabaa ootseedda. 6 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Aa olettiide, Baabloone afanaw nahaasiyaa sanssalatan k'achcheeda. 7 Naabukadanas'oore k'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe shaluwaa akkiide, Baabloone afiide, bare kaatiyaa gollen wotseedda. 8 Yo'aak'eemi haneedda harabay, I ootseedda tunabayne I ootseedda iitabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taariikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. I hayk'k'ina, Aa kotan Aa na'ay Yo'aakiine kaateteedda. 9 Yo'aakiine kaatetiyyaa wode, laytsay aw hospuna; I Yersaalamen heezzu aginanne tammu gallassaa kaateteedda. Med'inaa Godaa sintsan I iitabaa ootseedda. 10 Laytsay laamettiyyaa wode Kaatii Naabukadanas'oore asaa kiittiide, Yo'aakiinanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa al"o miishshatuwaa aanana ittippe Baabloone ahiseedda. Yaatiide Aa aawuwaa ishaa Sedek'iyaa Yihudaa bollanne Yersaalame bolla kaateyeedda. 11 Sedek'iyaa kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; I Yersaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda. 12 Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan I iitabaa ootseedda; k'ay Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyyaa odiyaa Ermaasa sintsan barena kawushshibeenna. 13 Sedek'iyaa ammanettanaadan barena S'oossaa sintsan c'aak'k'etseedda Naabukadanas'oora bolla makkaleedda. Med'inaa Godaakko Israa'eeliyaa S'oossaakko simmiyaawaa aggiide, bare morggiyaa zoozisseedda; bare wozanaakka muumisseedda. 14 K'ay Yihudaa asayne untuntta

kaaletsiyaa k'eesatuu, ubbakka ammanettennawantta gideeddino. Untunttu hara kawutetsaa Asay ootsiyaa sheneyiyaa oosatuwaa k'ulliide, Med'inaa Goday Yersaalamen geeshsheedda Aa Geeshsha Golliyaakka tunisseeddino. 15 Med'inaa Goday, untunttu mayza aawotuwa S'oossay bare asawunne bare Geeshsha Golliyaw k'arettiyyaa diraw, bare timbbitiyyaa odiyaawantta untunttoo zaari zaariide kiiiteedda. 16 Shin Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'anawaa gakkanawunne untunttoo kessi akkiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, untunttu S'oossay kiiiteeddawanttu bolla k'iliic'eeddino, Aa k'aalaa kad'eeddinonne timbbitiyyaa odiyaawanttu bolla miic'c'eeddino. 17 Hewaa diraw, S'oossay Baabloone kaatiyaa untunttu bolla dentsiide aheedda. Yaatina untunttu yalaga attuma asaa Geeshsha Golliyaa gidon mashshaan wod'eedda; yalaga attuma asatoo, woy geelayotoo, woy c'imatoo, k'arettennaan, S'oossay untuntta ubbaa Naabukadanas'oora kushiyan aatsiide immeedda. 18 Baabloone kaatii S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshatuwaa ubbaa, daruwaanne laafa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa, kaatiyaa miishshanne Aa oosanchchatuu miishshaa ubbaa akkiide, Baabloone afeedda. 19 Hewaappe guyyiyaan, Baabloone olanchchatuu S'oossaa Geeshsha Golliyaa taman s'uuggiide, Yersaalame dirssaa gimbbiyaakka laaleeddino. Kaatiyaa golliyaa ubbaa taman s'uuggiide, yaan de'iyaa al"o shaluwaa ubbaa d'aysseeddino. 20 Kaatii mashshaappe palahiide atteeddawantta omooddiide Baabloone afeedda. Parsse kawutetsay wolk'k'aamana gakkanaw, untunttu aawunne Aa naanaw k'oomaa gideeddino. 21 Hewan Med'inaa Goday timbbitiyyaa odiyaa Ermaasa baggana odeedda K'aalay poletteedda. Wurssetsan biittay laappun tammu laytsaa kumentsaa Asay bayna sa'aa gidide shemppeedda; hewenne, laappuntsa laappuntsa laytsaa Sambbata ootsiide, gadiyaa shempissiyaawaa Asay aggeeda gishshassa. 22 Parsse Kaatii K'iiroosi kaateteedda koyro laytsan, timbbitiyyaa odiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday haasayeeddawa poleedda. Parsse Kaatii K'iiroosi bare kawutetsaa gidon ubba saan hawaadan yaagiide awaayanaadaaninne s'aafiide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda; 23 «Parsse Kaatii K'iiroosi hawaadan yaagee; <Med'inaa Goday, saluwaa S'oossay ha sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyaa Yersaalamen taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan taana suntseedda. Med'inaa Godaa asaa gideedda ooninne yaa bo. Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana gido!» yaagee» yaageedda.

Izira

1 Paarise Kaatii K'iiroosi kaateteedda koyro laytsan, timbbityaa odiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday haasayeeddawaa poleedda. Paarise Kaatii K'iiroosi bare kawutetsaa gidдон ubba saan hawaadan yaagiide awaayanaadaaninne s'aafiide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda; **2** «Paarise Kaatii K'iiroosi hawaadan yaagee; «Med'ina Goday saluwa S'oossay sa'aa kawutetsatuwa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyaa Yersaalamen taani aw Geeshsha Golliyya kees's'anaadan taana suntseedda. **3** S'oossaa asaa gideedda ooninne yaa bo. Aa S'oossay aanana gido! Hinttenttu Yihudaan de'iyaa Yersaalame biide, yaan Yersaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa Geeshsha Golliyya zaaretsiide kees's'ite. **4** Dumma dumma biittan de'iyaa Asay ubbay Ayhudatuwaappe atteedawanttu biraa, work'k'aa, dumma dumma miishshatuwaanne mehiyaa immiide maaddino; k'ay Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Gollewukka barenttu sheniyaan immiyaa imotaa immino» yaageedda» yaagee. **5** Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa zaratuunne Biiniyaama zaratuwa kaappatuu, k'eesatuu nne Leewatuu, k'ay S'oossay untunttu wozanaa dentsetseedda ubbatuu Yersaalamen Med'ina Godaa Golliyya kees's'anaw baanaw denddeeddino. **6** K'ay untunttu shooruwaan de'iyaa wanttukka barenttu sheniyaan immeeddawaa bolla gujjiide, biraa miishshaanne work'k'aa shaluwa, hara dumma dumma miishshatuwaanne mehiyaa immiide, untuntta maaddeeddino. **7** Hewaa bollakka k'ay Kaatii K'iiroosi Naabukadanas'oore Yersaalameppe aafiide bare s'oossatuwa gollen wotseedda Med'ina Goda Golliyya miishshatuwa immeedda. **8** Paarise Kaatii K'iiroosi miishshatuwa wotsiyaa golliyya kaappuwa Mitiredaatan kesissiiddinne paydissiide, Yihudaa mooddiyya Sheshibaas'aara kushiyan sheed'd'edda. **9** Simmeedda miishshaa paydu hawaa: hattamu work'k'aa saanetuwa, itti sha"a biraa saanetuwa, laatamanne udduppun goloodotuwa, **10** work'k'aappe oosetteedda hattamu miishshatuwa, biraappe oosetteedda oyddu s'eetanne tammu miishshatuwaanne itti sha"a hara dumma dumma miishshatuwa. **11** Work'k'aa miishshatuunne biraa miishshaa paydu ubbaanna ichcheshu sha"anne oyddu s'eeta; ha miishshatuwa ubbaa omooduwaan beedda Asay Baablooneppe Yersaalame simmiyaa wode Sheshibaas'aari akkiide yeedda.

2 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore omoodiide, bare gadiyaa afeedda asaappe pude barenttu katamaa

katamaa, Yersaalamenne Yihudaa simmeedda asatuu hawaappe kaalliyaawantta. **2** Untunttu Zarubaabeela, Iyyaasa, Nahimiyya, Saraaya, Ra'eelaaya, Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppaara, Bigiwaaya, Rehuumanne Ba'aana. Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaa paydu hawaa. **3** Par"oosha yaratu 2,172. **4** Shafaas'iyaa yaratu 372. **5** Araaha yaratu 775. **6** Iyyaasunne Yoo'aaba naanaa gidiyaa Paahati-Moo'aaba yaratu 2,812. **7** Elaama yaratu 1,254. **8** Zattu yaratu 945. **9** Zakkaaya yaratu 760. **10** Baana yaratu 642. **11** Bebaaya yaratu 623. **12** Azggaada yaratu 1,222. **13** Adoonik'aama yaratu 666. **14** Bigiwaaya yaratu 2,056. **15** Adiina yaratu 454. **16** Hizk'k'iyaa yara gidiyaa As'eera yaratu 98. **17** Bes'aaya yaratu 323. **18** Yoora yaratu 112. **19** Hashuuma yaratu 223. **20** Gibbaara yaratu 95. **21** Beeteleeme Asay 123. **22** Nas'oofa katamaa Asay 56. **23** Anatoota katamaa Asay 128. **24** Azimaaweeta katamaa Asay 42. **25** K'iriyaati-Yi'aariima, Kafiiranne Ba'eroota katamatuwa Asay 743. **26** Raamanne Gebaa'a katamatuwa Asay 621. **27** Mikimaasa katamaa Asay 122. **28** Beeteelenne Aata katamatuwa Asay 223. **29** Nabo katamaa Asay 52. **30** Maagibiisha katamaa Asay 156. **31** Laa"entso Elaama katamaa Asay 1,254. **32** Hariima katamaa Asay 320. **33** Looda, Hadiidanne Oono katamatuwa Asay 725. **34** Iyaarkko katamaa Asay 345. **35** Sanaa'a katamaa Asay 3,630. **36** Hawanttu omooduwaappe simmeedda k'eesetuwa: Iyyaasu yara gidiyaa Yadaaya yaratu 973; **37** Imeera yaratu 1,052; **38** Paashihuura yaratu 1,247; **39** Hariima yaratu 1,017. **40** Hawanttu omooduwaappe simmeedda Leewatuwa: Hodaawiyaa yara gidiyaa Iyyaasunne K'aadimi'eela yaratu 74; **41** Asaafa yara gidiyaa mazimuriyaa yes's'iyaawanttu 128; **42** Penggiyaa naagiyaa Shaaluuma, As'eera, S'almmoona, Ak'kuuba, Has'iis'anne Shobaaya yaratu 139. **43** Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwa yaratuwa: S'iha yaratuwa, Hasuufa yaratuwa, S'abba'oota yaratuwa, **44** K'eeroosa yaratuwa, Si'aaha yaratuwa, Padoona yaratuwa, **45** Labaana yaratuwa, Hagaaba yaratuwa, Ak'kuuba yaratuwa, **46** Hagaaba yaratuwa, Shamilaaya yaratuwa, Hanaana yaratuwa, **47** Giddeela yaratuwa, Gahaara yaratuwa, Ra'aaya yaratuwa, **48** Raas'iina yaratuwa, Nak'oda yaratuwa, Gazzaama yaratuwa, **49** Uuza yaratuwa, Paaseeha yaratuwa, Besaaya yaratuwa, **50** Asinaa yaratuwa, Me'uniima yaratuwa, Nafisiima yaratuwa, **51** Baak'ibuuk'a yaratuwa, Hak'uufa yaratuwa, Harihuura yaratuwa, **52** Baas'iluuta yaratuwa, Mahiida yaratuwa, Harshsha yaratuwa, **53** Bark'k'ooosa yaratuwa, Sisaara yaratuwa, Temaaha

yartuwaa, 54 Nas'iha yartuwaanne Has'iifa yartuwaa. 55 Solomone k'oomatuwaa yartuwaa: Sos'aaya yartuwaa, Hassofereeta yartuwaa, Paruuda yartuwaa, 56 Yaa'ila yartuwaa, Dark'k'oon yartuwaa, Giddeela yartuwaa, 57 Shafaas'iyaa yartuwaa, Has's'iila yartuwaa, Pokereti-Has's'abayma yartuwaanne Aama yartuwaa. 58 Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yartuunne Solomone k'oomatuwaa yartuwaa paydu ubbaanna heezzu s'eetanne udduppun tammanne laa'uwaa. 59 Haratuukka k'ay Telmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adaananne Imeera giyaa katamatuwaappe Yerusaalame pude beeddino. Shin untuntu; barenttu aawotuu Israa'eeliyaa sheeshsha gidiyaawaa erissanaw danddayibeykkino. 60 Hewanttu Dalaaya, S'oobbiyaanne Nak'oda yartuwaa; untuntu payduukka ubbaanna usuppun s'eetanne ishatamanne laa'uwaa. 61 K'eesetuwaappe Habaaya yartuu, Hak'k'oos'a yartuunne Barzzillaaya yartuu simmeeddino. Hawe Barzzillaaya giyaawe Gala'aade biittaa asaa gidiyaa Barzzillaaya naatto akkiidde, bare bolluwaa suntsaan s'eesetteedda. 62 Hawanttu barenttu yeletaa s'ap'uwaa eranaw yeletaa mas'aafan koyeeddino, shin demmibeykkino. Hewaa diraw, untuntu tunaadan paydettiide, k'eesetetsan ootsennaadaninne K'eesa gidenadaan digetteeddino. 63 K'ay Uuriimiyaaninne Tumiimiyaan shaakki pirddiyaa K'eesii denddana gakkanaw, untuntu geeshsha k'umaappe maanaw danddayennawaa Ayhudatuwaa mooddiyaawe untunta azazeedda. 64 Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmeedda asaa paydu ubbaanna 42,360. 65 Hewaa bollakka k'ay 7,337 attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuunne 200 attumawaanne mac'c'a mazimuriyaa yes's'iyaawanttukka simmeeddino. 66 Untuntu paratuwaa paydu 736; untuntu bak'ulotuu 245; 67 untuntu gaalotuu 435; untuntu haretuu k'ay 6,720. 68 Untuntu Yerusalaamen kase Med'ina Goda Gollii de'iyaa sa'aa gakteedda wode, yartuu kaappatuwaappe amareedawanttu Med'ina Godaa Gollii kase bare sa'aan kees's'ettana mala, barenttu sheniyaan imotaa immeeddino. 69 Ittuu ittuu barew danddayiyaawaa keeshshaa keeshshaa ha S'oossaa Golliyaa oosoo immeedda; untuntu ubbaanna 500 kiilo giraamiyaa dees'iyaa work'k'aa, 2,800 kiilo giraamiyaa dees'iyaa biraanne 100 k'eesatuwaa mayuwaa immeeddino. 70 Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu, Leewatuunne asaappe amareedawanttu Yerusalaamen utteeddino; mazimuriyaa yes's'iyaawanttu, penggiyaa naagiyaawantunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuu Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaan utteeddino; k'ay atteeda Israa'eeliyaa

asatuu ubbay barenttu katamatuwaan katamatuwaan utteeddino.

3 Laapuntsa aginay gakkiiyaa wode Israa'eeliyaa Asay barenttu katamaa katamaa simmeeddino, untuntu ubbay itti asaadan Yerusalaamen shiik'eeddino. 2 Yos'edeek'a na'aa Iyyaasunne Aa kaaliyaa k'eesatuu k'ay Salaatiyaala na'aa Zarubaabeelanne Aa dabbotuu S'oossaa asaa Muse higgian kase s'aafetteeddawaadan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, Israa'eeliyaa S'oossaw yarshshiyaa sa'aa giigisseeddino. 3 Untuntu he gadiyaan de'iyaa asaw yayyoopenne, aggenaana yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kase I koletteedda sa'aan zaaretsiide kees's'eeddino. Giigissiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'ina Godaw wonttanne omarssi ubbaa wode yarshsheeddino. 4 Kase s'aafetteeddawaadanka untuntu Daasiyaa Baalaa bonchcheeddino; s'uuggiyaa yarshshuwaakka hachchew hachchew bessiyaawaa payduwaa pac'issennan yarshsheeddino. 5 K'ay ubbaa wode yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, aginay s'eeriya wode yarshshiyaa yarshshuwaanne Med'ina Godaa geeshsha baalatuwaan yarshshiyaa yarshshuwaa ubbaakka yarshsheeddino. Hewaa bollakka Asay bare sheniyaan Med'ina Godaw immeedda imotaa ubbaakka yarshsheeddino. 6 Laappuntsa aginaan koyro gallassan untuntu Med'ina Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa doommeeddino; shin he wode Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'iyaa baasuu biro baasettibeenne. 7 Hewaappe guyyiyaan, shuchchaa massiyaawanttoonne anaas'etoo shaluwaa gishiide k'as'areeddino. Paarise Kaatii K'iiroosi untuntu azazeedda diraw, Liibaanoosappe zigaa abbaa pintsiiide, Yoop'p'e ahanaw Sidoonanne S'iiroosa biittaa asaw k'umaa, ushshaanne zayitiyaa immeeddino. 8 Hewaappe guyyiyaan, untuntu Yerusalaamen de'iyaa S'oossaa Gollii de'iyaa sa'aa gakteedda laa'entso laytsan laa'entso aginaan, Salaatiyaala na'ay Zarubaabeele, Yos'edeek'a na'aa Iyyaasunne untuntu dabbotuu, k'eesatuu, Leewatuunne omooduwaappe simmiide, Yerusaalame yeedda Asay ubbay kiitaa doommeeddino. K'ay Med'ina Godaa Golliyaa kiitaa aawotetsan s'eelana mala, laatamu laytsaa gideeddawanttanne laatamu laytsaappe aad'd'eedda Leewatuwaa suntseeddino. 9 Leewiyaa zariyaa gidiyaa Iyyaasu, Aa naanayanne Aa dabbotuu, Hodaawiyaa yara gidiyaa K'aadimi'eelanne Aa naanay ittippe gidiide, S'oossaa Golliyaa kiitaa aawotetsan s'eelleeddino; k'ay Henadaada yara gidiyaa Leewatuukka untuntu maaddeeddino. 10 Gimbiyaawantuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa gimbbanaw baasuwa baasi wursseedda wode, k'eesatuu

barenttu mayuwaa mayyi s'urumbbaa oyk'k'iide, k'ay attuma asaa gidiyaa Asaafa yaratuwaa, Leewatuukka, daalaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita wogaadan Med'inaa Godaa galatanaw ek'k'eeddinno. **11** Unttuntu Med'inaa Godaa galatiiddinne k'ans's'ennaan mazimuriyaan sabbiidde, hawaadan yaagiide, aw yes's'eeddino; «Med'inaa Goday lo'a; I Israa'eeliyaa siik'iyaa siik'uu med'inaawaa» yaageeddino. K'ay Med'ina Godaa Golliyaa baasuu baasetteedda diraw, Asay ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide hobboc'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino. **12** Shin kase Golliyaa be'eedda c'ima k'esetuwaappe, c'ima Leewatuwaappenne c'ima golliyaa kaappatuwaappe daratu ha'i Geeshsha Golliyaa gimbbanaw baasetteedda baasuwwa be'eedda wode, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeeddino; haratuu mata nashettiidde hobboc'eeddino. **13** Hewaa diraw, nashettiidde hobboc'iyaaawaa yeekkiyaawaappe shaakki eranaw danddayettiibeenaa. Ayaw gooppe, untuntu loytsi kooshumiyaa diraw, untuntu kooshunchchaykka haako san sisetee.

4 Omooduwaappe simmeedda asatuu Med'ina Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw Geeshsha Golliyaa kees's'iyaaawaa Yihudaanne Biiniyaama morkketuu siseeddino. **2** Zarubaabeelakkonne golliyaa kaappatuwaakko yiide, hawaadan yaageeddino; «Asoore Kaatii Asiraadooni nuuna ha sa'aw aheedda gallasaappe doommiide, nuunikka hinttentu S'oossaa koyyeetonne yarshsheetto. Hewaa diraw, nuunikka hinttenana ittippe ane kees's'oytte» yaageeddino. **3** Shin Zarubaabeele, Ilyasunne Israa'eeliyaa zaruwaa kaappatuu untuntuu zaariide, hawaadan yaageeddino; «Nu Golliyaa kees's'anaw nuwunne hinttentuu ay ittipetetsinne baawa. Shin Paarise Kaatii K'iiroosi azazeeddawaadan, nu s'alaalay Med'ina Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw kees's'ana» yaageeddino. **4** Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa biittaa asatuu kees's'ennaadan, he gadiyaan de'iyaa asatuu hashiyaa shoc'eeddinonne yashisseeddino. **5** K'ay Paarise Kaatiyaa K'iiroosa laysay wuranawunne aappe simmiide Daariyoosi Paarisen kaateteedda wodii gakkanaw, untuntu Yihudaa asatuwaa zoretaa laalanaw zorettiyaawanta mattayeeddino. **6** Ars's'ekissise kawutetsaa doommetsan, untuntu Yihudaanne Yersaalame asaa mootanaw payliiyaa dooyeeddino. **7** Ars's'ekissise kaateti de'ishshin, Bishilaami, Mitiredaati, S'aabi'eelinne untuntunna ittippe ootsiyaawaantuna gidiide, Paarise Kaatiyaa Ars's'ekissisaw dabddaabbiiyaa s'aafeeddino; he dabddaabbii Sooriyaa gade pidoliyaaninne k'aalan s'aafetteedda. **8** Wotaadaraa mooddiyaa Rehuuminne s'aafiyaa Shimshshaayi Yersaalamebaa hawaadan yaagiide,

Kaatiyaa Ars's'ekissisaw dabddaabbiiyaa s'aafeeddino; **9** «Ha dabddaabbii biittaa mooddiyaa Rehuumappe, s'aafiyaa Shimshshaayappe, beni Elaama biittan de'iyaa Suusappe, Ereekappenne Baablooneppe yeedda pirdidiyaanne daannatiyaa untuntu yaratuwaappenne **10** gitanne bonchcheteedda Kaatiyaa Asanaafari omooodi ahiide, Samaariyaaninne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Gadiyaan wotseedda asaa ubbaappe s'aafetteedda» yaageeddino. **11** Unttuntu aw kiiteedda dabddaabbii hawaadan yaagee; «Kaatiyaa Ars's'ekissisaw, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga gadiyaan de'iyaa ne k'oomatuwaappe: **12** «Kaatiyaw, ne matappe haa nuukko yeedda Ayhudatuu Yersaalame biide, he makkalanchchanne iita katamaa zaariide kees's'i de'iyaaawaa era. Aa gimbbiyaa ooraa's'isiino; Aa s'ap'uaakka ooraa's'isiino. **13** K'ay kaatiyaw, ha katamay kees's'ettiyaabaa giddooppene Aa gimbbiyaakka ooraa's'isiyaabaa gidoope, hewaappe guyyiyaan, untuntu giiraanne k'aras'aa k'ans's'ennawaa era. Hewaappe dendeeddawaan kaatiyaa gollew geliyaa miishshay pac'a gidana. **14** Nuuni kaatii suntsina ootsiyaawanta gidiyaa gishshawunne kaatii kawushishin be'anaw koyenna diraw, hawaa neeni erana mala giide kiiteetto. **15** Hewaa diraw, kase ne aawotuwwa taarikiyaa mas'aafay koyettiide s'eeletto; hewaa s'aafetteeddawaappe neeni ha katamay benippeka doommiide, makkalanchcha katamaa gidiyaawaanne kaatetoonne biittatoo metuwwa med'd'eeddawaa gidiyaawaa eranaw danddayaasa. Hewaappe dendeeddawaan I koletteedda. **16** Hewaa diraw, ha katamay kees's'ettiyaawaa gidooppenne Aa gimbbiyaakka ooraa's'isiyaawaa gidoope, Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittay ne kushiyaappe kesseeddawaa era» yaageeddino. **17** Kaatii hawaadan yaagiyaa zaaruwaa untuntuu yeddeedda; «Wotaadaratuwwa mooddiyaa Rehuumaa, s'aafiyaa Shimshshaayaa, Samaariyaaninne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga gadiyaan de'iyaa untuntunna ootsiyaa asaa ubbaw, hinttentaa saro gay. **18** Hinttentuu taw yeddeedda dabddaabbii bilettiide nabbabetteedda. **19** Taani azazina, kase taarikii koyettiide s'eeletteedda; ha katamay benippeka doommiide, kaatetoo makkalanchcha gidiyaawenne metuwwa med'd'iyaaawantuu de'iyaa sa'aa gidiyaawe eretteedda. **20** Yersaalamen wolk'k'aama kaatetuu kawuteeddino; Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaappekka he kaatetuu giiraanne k'aras'aa akkeeddino. **21** Hewaa diraw, taani untuntuu ootsite giyaa azazuwaa immana gakkanaw, ha asatuu he katamaa kees's'iyaaawaa essana mala odite. **22** Hinttentuu ha yewuwaa sheneko geena mala naagettite.

Ayaw gooppe, kaatetoo metuwaa darissanaw koshshenna» yaagiide kiitteedda. 23 Kaatiyaa Ars's'ekisisa dabddaabbii Rehumaw, s'aafiyaa Shimshshaayawunne untuntunna ootsiyaa ubbatoo nabbabetteedda wode, Yersaalamen de'iyaa Ayhuda asatuwaakko elleelli biide, untunttu kees's'iyaa wolk'k'an te'eeddino. 24 Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyya kiittay Parisa kaatii Daariyoose kaateteedda laa'entso laysay gakkanaw, ek'k'o sa'aan atti aggeeda.

5 He wodiyaan timbbitiyaa odiyaawanttu Haagenne Iddo na'ay Zakkaraasi Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa Ayhuda asatoo Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan timbbitiyaa odeeddino. 2 Salaatiyaala na'ay Zarub-baabeelinne Yos'edeek'a na'ay Iyyaasu denddiide, Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyya zaaretsiide kees's'anaw doommeeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttukka untuntunna ittippe gidiide, untunttu maaddeeddino. 3 He wode, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyya bagga biittaa mooddiyaa Tattanaaya giyaawe, Shatarbbozina giyaawenne untuntunna ootsiyaawanttu yiide, «Hinttentu ha Golliyya kees's'ana malanne polana mala, hinttentoo oonee odeeddawe?» yaagiide oochcheeddino. 4 Untunttu k'ay, «Hawaa gimbbiyaa asatuwaa suntsay oona oonee?» yaagiide oochcheeddino. 5 Shin he yewuu Daariyoosakko gakkina, Aa matappe dabddaabbii s'aafettiide yaana gakkanaw, untunttu barenttu oosuwaa aggibeykino; ayaw gooppe, untunttu S'oossaa ayfii ayihuda c'imatuwaa bollan de'ee. 6 Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyya bagga biittaa mooddiyaa Tattanaayi, Shatarbbozininne untuntunna ootsiyaawanttu Kaatiyaa Daariyoosaw kiitteedda dabddaabbii 7 hawaadan yaagee: «Kaatiyaa Daariyoosa, kumentsaa sarotetsay new gido! 8 «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama S'oossaa Golliyaakko beeddo. He shuchchaan kees's'etteedda; k'ay gimbbiyaa garssankka mitsay wod'd'eedda. Oosuukka wolk'k'aama akeekaaninne elleelli oosettiide de'ee. 9 «Untunttu c'imatuwaa nuuni hawaadan yaagiide oochcheeddo; «Ha Golliyya kees's'ana malanne polana mala, hinttentoo oonee odeeddawe?» yaagiide oochcheeddo. 10 K'ay new s'aafiide erissana mala, untunttu ha kiitaan kaaletsiyaawanttu suntsaykka oonentto oochcheeddo. 11 «Untunttu hawaadan yaagiide zaareeddino; «Nuuni saluwaanne sa'aa S'oossaa k'oomatuwaa; k'ay nuuni Israa'eeliyaa kaatiyaa gitay daro laysaappe kase baggan kees's'i poleedda Geeshsha Golliyya zaaretsi kees's'etto. 12 Nu aawotuu saluwaa S'oossaa hank'k'etseedda diraw, I untunttu Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooro kushiyan aatsi Immina, I ha Golliyya koli aggeeda; asaakka Baabloone

gadiyaa omoodoo akkiide beedda. 13 «<Shin Baabloone Kaatii K'iirsoosi bare kaateteedda koyro laytsan, S'oossaa Golliyya, hawaa zaaretsi kees's'ana mala, awaayuwaa keseedda. 14 Naabukadanas'ooro Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaappe akki afiide, Baabloone biittan de'iyaa bare S'oossatuwaa gollen wotseedda work'k'anne biraa miishshatuwaakka K'iirsoosi zaariide yeddeedda. «<He miishshatuu Kaatii K'iirsoosi Yihudaa biittaa mooddana mala dooreedda Sheshibaas'aara kushiyan sheed'etteeddino. 15 Kaatii K'iirsoosi Aa hawaadan yaageedda; «Ha miishshatuwaa akka afaade Yersaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaan wotsa; k'ay S'oossaa Golliyaakka kase I de'iyaa sa'aan kees's'a» yaageedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, Sheshibaas'aari yiide, S'oossaa Golliyya Yersaalamen baaseeda. I ha"ikka wuribeennawaa gidoppenne, he wodeppe doommiide, kees's'ettiide de'ee» yaageeddino. 17 «Ha"i simmi ha yewuu kaatiyaa nashechchiyaaba gidoppe, ane Kaatii K'iirsoosi ha Golliyya Yersaalamen kees's'ana mala, tumukka awaayuwaa kesseeddentto eranaw kase aad'd'eeda Baabloone kaatetuwaa taarikiyaa mazggobay koyettiide s'eeletto. Hewaappe guyyiyaan, kaatii nuuni ha yewuwaa waatanaw bessintto k'achcheedda k'ofaa nuw kiitto» yaagiide s'aafeeddino.

6 Hewaa diraw, Kaatii Daariyoosi azazina, Baabloone miishshatuwaa wotsiyaa gollen de'iyaa taarikiyaa mazggabatuwaa untunttu koyeeddino. 2 Shin Baabloone kataman gidennaan de'ishshin, Meedoona gadiyaan de'iyaa Ahimtta giyaa kataman itti s'aas'etto mas'aafay beetteedda. He mas'aafan s'aafetteeddabay hawaadan yaagee; «Wodenaw dogettennaadan, Kaatii K'iirsoosi bare kaateteedda koyro laytsan, Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyya diraw, hawaadan yaagiyya awaayuwaa keseedda; S'oossaa Golliyya gidiyaa, yarshshuwaa yarshshiyaa sa'ay zaaretsiide kees's'etto; Aa baasuukka baasetto. He Geeshsha Gollii usuppun tammu wad'aa adussanne usuppun tammu wad'aa aaka gido. 4 K'ay heezzu maaran wolk'k'aama shuchchay wod'd'ina, he maaratuwaa bollan bollanna itti maara mitsay wod'd'o. Hewoo koshshiyaa miishshay ubbay kaatiyaa gollen miishshaa wotsiyaa golliyaappe imetto. 5 Naabukadanas'ooro; «Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaappe Baabloone aheedda S'oossaa Geeshsha Golliyya work'k'anne biraa miishshatuu S'oossaa golliyaw guyye Yersaalame simmiide; S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'ino» yaageedda. 6 «Hinttentoo Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyya Bagga Biittaa mooddiyaa Tattanaaya, Shatarbbozinaanne untuntunna ootsiyaa ubbaade, he Golliyaakko shiik'oppite. 7 Ha asatuu kees's'iyaa

S'oossaa Golliyaa oosoo d'ube gidoppite. Ayhudatuwaa mooddiyaawenne Ayhuda c'imatuu S'oossaa Golliyaa kase I de'iyaa sa'aan zaariide kees's'ino. 8 «K'ay ha Ayhuda c'imatuu S'oossaa Golliyaa kees's'iyaa wode, untunttu ootsiyaa kiitay ek'k'enna mala, untunttoo koshshiyaa shaluwaa ubbaa Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaappe shiishsheedda kaatiyaa giiraa miishshaappe hintenttu untunttoo immana mala, taani azazaad. 9 Yersaalamen de'iyaa k'eesatuu saluwaa S'oossaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw koshshiyaabay korumatuwaa gidina, dorssaa koliyaa gidina k'ay dorssaa maratuwaa gidoopenne untunttoo immite. K'ay ayaanne pac'issennan untunttu koyiyaa zarggaa, mas'iniyaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa untunttoo hachche hachche immite. 10 Hewaa hintenttu immiyaawe untunttu saluwaa S'oossaa loytsi nashechiyaa yarshshuwaa yarshshanaassanne kaatiyaanne Aa naanaa de'uwaa dirawukka woossanaadaanna. 11 «Ha awaayuwaa laammiyaa ooninne de'oppe, «Aa golliyaa tuussaa shoddiide, he tuussaa s'eeraa poos'eeddawan lukettiide hayk'k'o; Aa keetsaykka pituwaa oliyaa sa'aa gido» gaade gujjaadekka azazaad. 12 Ha azazuwaa laammanawunne k'ay Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa kolanaw kushiyaa dentsiyaa ay kaatiyaa woy asaa gidina, bare suntsay s'eesettana mala Yersaalamene dooreedda S'oossay Aa d'ayso. Taani Daariyoosi hawaa azazaad. Ha yewuwaa Asay ubbay minotetsan polo» yaagee. 13 Hewaappe guyyiyaan, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaa Tattanaayi, Shatarbbozininne untuntunna ootsiyaa ubbatuu Kaatii Daariyoosi azazeeddawaadan minotetsan ootsiide poleeddino. 14 Hewaa diraw, Ayhuda c'imatuu barenttu kiitaa aggenaan ootseeddino; k'ay timbbitiyaa odiyaawe Hawenne Iddo na'ay Zakkaraasi odeedda k'aalanka miniseeddino. Israa'eeliyaa S'oossay azazeeddawaadaanne Paarise biittaa kaatetuu K'iiroosi, Daariyoosinne Ars's'ekisise awaayeeddawaadan Geeshsha Gollii kees's'ettiide wureedda. 15 Daariyoosi kaateteedda usuppuntsa laytsan Adaare geetetiyyaa aginaan heezzentso gallassan, Golliyaa kiitay poletteedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuunne omooduwaappe simmeedda Asay ubbay S'oossaa Golliyaa anjuuwaa baalaa nashechchan bonchcheeddino. 17 He S'oossaa Golliyaa anjuuwaa baalaa bonchchiyaa wode, untunttu itti s'eetu korumatuwaa, laa'u s'eetu dorssaa orggetuwaanne oyddu s'eetu dorssaa maratuwaa yarshsheeddino; k'ay nagaraa yarshshoo tammanne laa'u Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan tammanne laa'u deeshsha orggetuwaakka yarshsheeddino. 18

Muse mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Yersaalamen de'iyaa S'oossaw ootsana mala, k'eesetuwaa barenttu maaraananne Leewatuwaakka untunttu zeretsaadan wotseeddino. 19 Omooduwaappe simmeedda asatuu koyro aginaan tammanne oyddentso gallassan Paasigaa Baalaa bonchcheeddino. 20 K'ay k'eesatuu nne Leewatuu barena geeshsheeddino; hewaa diraw, untunttu ubbaykka geeshsha. Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu omooduwaappe simmeedda ubbay, k'eesatoo nne barenttu huup'iyaw Paasigaa dorssaa shukkeeddino. 21 Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asayenne Ayhuda gidenna asatuu ootsiyaa tunatetsaappe barentta shaakki, Med'inaa Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko simmeedda Asay ubbay Paasigaa meeddino. 22 K'ay untunttu laappun gallassaw magaage ukitsaa Baalaa nashechchan bonchcheeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttu nashechcheedda; k'ay Med'ina Godaa, hewekka Israa'eeliyaa S'oossaa Golliyaa untunttu kees's'iide polana mala, Asoore kaatiyaa k'ofaa S'oossay laamina, kaatii untunttu maaddeedda.

7 Hewaappe simmiide, daro wodiyaappe guyyiyaan, Paarise biittan Ars's'ekissisi kaateteedda wodiyaan Izira geetetiyyaa itti Asay de'eedda. 1 Saraaya na'aa; Saraayi Azaariyaa na'aa; Azaarii Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Shaaluuma na'aa; 2 Shaaluumi S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Ahis'uuba na'aa; Ahis'uubi Amaariyaa na'aa; 3 Amaari Azaariyaa na'aa; Azaarii Maraayoota na'aa; Maraayooti Zaraahiyyaa na'aa; 4 Zarahii Uuza na'aa; Uuzi Buuk'a na'aa; 5 Buuk'i Abishuu'a na'aa; Abishuu'i Piinihaasa na'aa; Piinihaasi El'aazara na'aa; El'aazare k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Aaroona na'aa. 6 Ha Iziri Baablooneppe pude yeedda. 1 Med'ina Goday, Israa'eeliyaa S'oossay immeedda Muse Higgiiyaa loytsi s'annayeedda eranchcha s'aafiyyaa. Med'ina Godaa Aa S'oossaa kushii Aa bolla de'iyaa diraw, 1 oochcheeddawaa ubbaa kaatii aw immeedda. 7 Israa'eeliyaa asaappe amareedawantunne k'ay k'eesetuwaappe, Leewatuwaappe, mazimuriyaa yes's'iyawantuppe, penggiyaa naagiyaawantuppenne Geeshsha Golliyaa k'oomatuwaappe amareedawanttu Kaatii Ars's'ekissisi kaateteedda laappuntsa laytsan Izirana ittippe pude Yersaalamene beeddino. 8 Kaatii kaateteedda laappuntsa laytsan ichcheshantso aginaan Iziri Yersaalamene gakeedda. 9 Koyro aginaan koyro gallassan Baablooneppe pude buussaa doomiide, ichcheshantso aginaan koyro gallassan Yersaalamene gakeedda. Ayaw gooppe, Aa S'oossaa lo'o kushii Aa bolla de'ee. 10 Hewaa s'alalaa gidennaan Iziri Med'ina Godaa Higgiiyaa s'annayanawunne ootsanaw, k'ay Israa'eeliyan Aa wogaanne Aa pirdaa

tamaariisanaw bare wozanaa giigissi wotseedda. **11** Med'inaa Goday Israa'eeliyaw immeedda higgiiyaa s'annayide, loytsi eriyaa k'eesenne s'aafiyaa gidiyaa Iziraw Kaatii Ars's'ekisise duuk'i immeedda dabddaabbii hawaadan yaagee: **12** «Kaatetuwaa Kaatiyaa Ars's'ekissisappe, k'eesiyaanne saluwaa S'oossaa Higgiiyaa loytsi s'aafiyaa Izira, sarotetsay new gido! **13** «Ta kawutetsaa gidduwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaappe ooninne, k'eesetuwaappe woy Leewatuwaappe gidooppenne, Yerusaalame baanaw koyiyaa Asay ubbay neenana ittippe baanaadan taani odaaddi. **14** Taaninne taananna zorettiyyaa laappun asatuu ittippe gidiide, neeni ne kushiyan de'iyaa S'oossaa Higgiiyaadan, baade Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa hanotay ay malentto oochchanaadan neena kiitteetto. **15** Aw de'iyaa sa'ay Yerusaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, taani kaatiinne taananna zorettiyyaa asatuu nu sheniyaan immeedda work'kaanne biraa imotatuwaa neeni akkaade ba. **16** Hewaa bollakka k'ay neeni Baabloone biittaa kumentsaappe demmeedda biraanne work'kaa ubbaa, k'ay asayenne k'eesatuu Yerusaalamen de'iyaa barenttu S'oossaa Golliyaw barenttu sheniyaan immeedda imotaakka akkaade ba. **17** Ha miishshan korumatuwaa, dorssaa orgetuwaanne dorssaa maratuwaa, k'ay katsaa yarshshoonne ushshaa yarshshoo shammanentto era, Yerusaalamen de'iyaa hinttenttu S'oossaa Golliyaan yarshshiyaa sa'aan yarshsha. **18** «Hewaappe palahiide atteeda biraanne work'kaa neeninne neenana de'iyaa ne biittaa asatuu ootsanaw koyiyaawaa hinttenttu S'oossaa sheniyaadan ootsite. **19** K'ay hinttenttu S'oossaa Golliyaa gidдон oosettiyyaa oosoo hinttenttu go'ettana mala, nuuni new immeedda miishshatuwaa ubbaa Yerusaalame S'oossaa sintsan wotsa. **20** Hawaappe harabay hinttenttu S'oossaa Golliyaw koshshiyaaab ayaanne gidooppe, hewoo koshshiyaa shaluwaa kaatiyaa gollen shaluwaa wotsiyaa golliyaappe akkanaw danddayaasa. **21** «Hewaa diraw, ha'i taani Kaatii Ars's'ekissisi Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittan de'iyaa shaluwaa gollen aawotetsay de'iyaa ubbatoo ha azazuwaa immaad. K'eesiyaa gidiyaanne Saluwaa S'oossaa Higgiiyaa loytsi s'aafiyaa Iziri hinttentta oochchiyaawaa ayaanne giddooppene aw immite. **22** K'ay heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraa, itti s'eetu kuntaale zarggaa, laa"u sha"a liitiro woyniyaa eessaanne laa"u sha"a liitiro wogaraa zayitiyaa, k'ay koshshiyaa keeshshaa mas'iniyaanna ubbaa Iziraw immite. **23** Kaatiyaa bollanne kaatiyaa naanaa kawutetsaa bolla hank'kuu yeenna mala, saluwaa S'oossay azazeeddawaa ubbaa saluwaa S'oossaa Golliyaw ayaanne ashshenan immite. **24**

K'ay k'eesetuwaappe, Leewatuwaappe, mazimuriyaa yes's'iyaaawantuppe, penggiyaa naagiyaawantuppe, S'oossaa Golliyaa k'oomatuwaappenne dumma dumma oosuwa ootsiyaa asaa ubbaappe hinttenttu giiraanne k'aras'aa akkanaw hinttenttoo ay maatinne baawa. **25** «Neenoo Izira, neeni k'ay, new S'oossay immeedda eratetsaadan Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittan de'iyaa ne S'oossaa Higgiiyaa eriyaa asaa bolla pirddana mala, daannatuwaanne pirddiyaawanta suntsaa. K'ay he higgiiyaa erennawanttu de'oppe, untunttu tamarissite. **26** Ne S'oossaa Higgiiyawunne kaatiyaa higgiiyaw azazetena ooninne de'ooppe, I Ellekka hayk'kuwaan, yedesaan, Aa shaluwaa bonk'kiyaawaan woy k'ashuwaan muretto» yaagee. **27** Yerusaalamen de'iyaa Med'ina Godaa Golliyaa hawaadan loytsana mala, kaatiyaa wozanaan ha k'ofaa wotseedda Med'ina Godaw, nu aawotuwa S'oossaw galatay gido! **28** K'ay kaatiyaa, kaatiyaanna zorettiyaawantunne aanana ootsiyaa wolk'kaama kaappatuwaa ubbaa sintsan bare aggena siik'uwaa taw besseedda Med'ina Godaa, ta S'oossaa kushii taananna de'iyaa diraw, taani minetaad. K'ay Israa'eeliyaa kaappatuwaappe taananna pude biide, Yerusaalame baana mala shiishshay.

8 Kaatii Ars's'ekissisi kaateteedda wode taananna ittippe Baabloone biittappe pude yeedda, Yerusaalame yeedda zaratuwaa kaappatuu hawantta; untunttu yeletaa maaraykka hawaa: **2** Piinihaasa yaraappe Gershshooma, Itamaara yaraappe Daaneela, Daawita yaraappe Has's'uusha, **3** Shekaaniyaa yaraappe, Par"oosha yaraappe Zakkaraasinne untunttu yeletaa maaray s'aafetteedda hara itti s'eetanne ishatamu attumawantta, **4** Paahati-Moo'aaba yaraappe Zaraahiyaa na'aa Eliyoo'enaayanne aanana ittippe hara laa"u s'eetu attumawantta, **5** Zattu yaraappe Yahaazi'eela na'aa Shekaaniyaanne aanana ittippe hara heezzu s'eetu attumawantta, **6** Adiina yaraappe Yoonataana na'aa Ebeedanne aanana ittippe hara ishatamu attumawantta, **7** Elaama yaraappe Ataaliyaa na'aa Yishaa'iyaaanne aanana ittippe hara laappun tammu attumawantta, **8** Shafaas'iyaa yaraappe Mikaa'eela na'aa Zabaadiyaanne aanana ittippe hara hosppun tammu attumawantta, **9** Yoo'aaba zariyaappe Yihi'eela na'aa Obaadiyaanne aanana ittippe hara laa"u s'eetanne tammanne hosppun attumawantta, **10** Baana yaraappe Yosiiyiyaa na'aa Shalomiiatanne aanana ittippe hara itti s'eetanne usuppun tammu attumawantta, **11** Bebaaya yaraappe Bebaaya na'aa Zakkaraasanne aanana ittippe hara laatamanne hosppun attumawantta, **12** Azggaada yaraappe Hak'k'as'aana na'aa Yohanaananne aanana

ittippe hara itti s'eetanne tammu attumawantta, 13 Adoonik'aama yaraappe wurssetsan simmeeddawanttu, Elifeles'sa, Yi'u'eela, Shamaa'iyaa'anne untuntunna ittippe hara usuppun tammu attumawantanne 14 K'ay Bigiwaaya yaraappekka Utaaya, Zakkuuranne untuntunna ittippe hara laappun tammu attumawantta. 15 Taani Iziri untunttu Ahaawa giyaa sa'aakko goggiyaa shaafaa ellekka shiishshay. Nuuni he sa'aan dunkkaaniide, heezzu gallassaa takkeeddo. K'ay taani he sa'aan de'iyaa asaanne k'eesetuwaa k'opiyya wode, Leewiyaa zaratuwaappe ituwaanne demmabeykke. 16 Hewaa diraw, kaappuwaa El'eezera, Ari'eela, Shamaa'iyaa, Elnaataana, Yaariiba, Elnaataana, Naataana, Zakkaraasanne Mashulaama giyaawantanne K'ay aad'd'eeda eranchcha asaa gidiyaa Yoyaariibanne Elnaataana s'eesaad. 17 Nu S'oossaa Golliyaan ootsiyaa asaa nuw yeddana mala, Kaasifiyaa giyaa sa'aan de'iyaa Leewatoo kaappuwaa gidiyaa Iddokkonne Aa attuma dabbotuwaakko, hewantukka Geeshsha Golliyaa k'oomaa gidiyaawanttukko untunttu kiittaad. 18 Nu S'oossaa lo'o kushii nu bollan de'iyaa diraw, Sherebiyaa Aa naanaanne Aa ishatuwaanna, ubbaanna tammanne hosppunuwaa untunttu nuw yeddeeddino. I Israa'eeliyaa na'aa Leewiyaa zariyaa gidiyaa Maahila yaranne loytsi akeekay de'iyaa asaa. 19 K'ay Hashaabiyyaa, Maraara yara gidiyaa Yishaa'iyara, Aa naanaanne Aa ishatuwaa laatamuwaanna yeddeeddino. 20 Hewaa bollakka Leewatuwaa maaddanaadan giide, Daawitenne aanana ootsiyaa kaappatuu suntseedda Geeshsha Golliyaa k'oomatuwaappekka laa'u s'eetanne laatamuwaa yeddeeddino. Hewanttu ubbatuu barenttu suntsan s'aafetteeddino. 21 Hewaappe guyyiyaan, nu S'oossaa sintsan nu huup'iyaa kawushshiide, I nu ogiyaan nuw, nu naanatuwaanne nu mas'uwaa ubbaw sarotetsaa immanaadan woosana mala, hewan Ahaawa Shaafaan ellekka taani s'oomaa awaayaad. 22 Ayaw gooppe, kaatiyaw nuuni kase, «Nu S'oossaa lo'o kushii Aa koyiyaawantuna ittippe de'ee; shin Aa wolk'k'aama hank'k'uu Aa aggiyaawanttu bollan de'ee» yaagiide odeedda diraw, nuuni biyaa ogiyaan de'iyaa morkkatuwaappe nuuna naaganaadan olanchchatuwaanne paraa asatuwaa immanaadan kaatiyaa oochchanaw taani yeellataad. 23 Hewaa diraw, nuuni s'oomiide, S'oossaa woosseeddo; I nu woosaa siseedda. 24 K'eesetuwaa kaappatuwaappe Sherebiyaa, Hashaabiyaanne hara untunttu dabbo gideedda tammu attuma asatuwaa taani dooraad. 25 Kaatii, kaatiyaana zorettiyaawanttu, kaatiyaana ootsiyaawantunne Israa'eeliyaa ubbay nu S'oossaa Golliyaw immeedda biraa work'k'anne, miishshatuwaa ubbaa likkaade untunttu kushiyan sheed'd'aaddi. 26 Taani

untunttoo likkeeddabay hawaa: laatamanne laa'u sha'a kiilo giraame dees'iyaa biraa, heezzu sha'anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraappe oosetteedda s'eetu miishshatuwaa, heezzu sha'anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, 27 hosppun kiilo giraamenne oyddu s'eetu giraame dees'iyaa work'k'aappe oosetteedda laatamu saanetuwaanne work'k'aadan al'onne muruta gideedda nahaasiyaappe oosetteedda laa'u saanetuwaa. 28 Hewaappe guyyiyaan, taani untunttoo hawaadan yaagaad; «Hinttenne ha miishshatuu ubbaykka Med'ina Godaw dummateeddi; ha birayenne work'k'ay Asay bare sheniyaan Med'ina Godaw, hinttentu aawotuwaa S'oossaw immeeddawaa. 29 Yerusaalamen de'iyaa Med'ina Godaa Golliyaan shaluwaa wotsiyaa golliyaa gakkiiide, k'eesiyaa kaappatuwaa sintsan, Leewatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuwaa sintsan immana gakkanaw, ha miishshatuwaa loytsi naagite» yaagaad. 30 Hewaa diraw, K'eesetuunne Leewatuu Yerusaalamen de'iyaa nu S'oossaa Golliyaw afanaw biraa, work'k'anne hara miishshatuwaa ubbaa miizaaniyaan likkiide sheed'etteeddino. 31 Hewaappe guyyiyaan, nuuni koyro aginaan tammanne laa'entso gallassan Yerusaalame baanaw Ahaawa Shaafaa mataappe denddeeddo. Biyaa wode, nu bollan de'iyaa nu S'oossaa lo'o kushii nu biyaa ogiyaan de'iyaa morkkatuwaappenne paannotuwaappe nuuna naageeddanne ashsheeda. 32 Nuuni Yerusaalame gakkiiide, yaan heezzu gallassaa utteeddo. 33 Oyddentsa gallassi biraa, work'k'anne hara miishshatuwaa ubbaakka likkiide, Ooriyoona na'aa k'eesiyaa Maremootaw sheed'd'eeddo. Piinihaasa na'aa El'aazare, Leewiyaa gidiyaa Iyyaasu na'aa Yozabaadinne Biinuya na'aa No'aade aanana ittippe de'iino. 34 Ubbabaykka paydetteedanne likketteedda; ubbaanna ayaa keeshshaa gideeddento, he wode s'aafetteedda. 35 Hewaappe guyyiyaan, omoduwaappe simmeedda Asay Israa'eeliyaa S'oossaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheeddino. Untunttu Israa'eeliyaa ubbaa diraw, tammanne laa'u korumatuwaa, uduppun tammanne usuppun dorssaa orggetuwaanne laappun tammanne laappun dorssaa maratuwaa, k'ay nagaraa yarshshookka tammanne laa'u deeshsha orggetuwa yarshsheeddino. Hawe ubbay s'uuggiyaa yarshshuwaa gidiide, Med'ina Godaw shiik'eedda. 36 Untunttu k'ay kaatii azazeedda azazuwaakka kaatiyaappe garssanna biittaa mooddiyaawantunne Efraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawanttoo immeeddino; untunttu Israa'eeliyaa asaanne S'oossaa Golliyaa kiitaa maaddeeddino.

9 Ha ubbay haneeddawaappe guyyiyaan, asaa kaaletsiyaawanttu taakko yiide, hawaadan yaageeddino; «Israa'eeliyaa asay, haray atto k'eesatuu kka Leewatuukka, barenttu heeraan de'iyaa Ayhuda gidenna asatuwaappe barentta shaakkibeykino. Untuntukka Kanaanetuu, Hiitetu, Parzzawanatu, Yaabusawaanatu, Amoonatuu, Moo'aabatuu, Gibs'etunne Amoorawaanatu ootsiyaawaadan tuna oosuwa ootsino. **2** K'ay barenttoonne barenttu naanaw Ayhuda gidenna mac'c'a naanatuwaappe machato ootsiide akkeeddino; hewaappe denddeeddawaan geeshsha zeretsatuu Ayhuda gidenawantunna walaketteeddino. Kaaletsiyaawantunne kaappatuu ammanettennawanta gidiide, hawaa malaa ootsanaw sintsa s'eeraa gideeddino». **3** Taani ha yewuwaa siseedda wode, ta mayuwaanne ta k'umayuwa peed'aad; ta huup'iyaa binnaanaanne ta buuchchaakka shoddaad; k'ay daro dagamaade utta aggaad. **4** Omooduwaappe simmeedda Asay ootseedda nagaraa diraw, Israa'eeliyaa S'oossay odeedda k'aalaw yayyiide Asay ubbay taani de'iyaa sa'aa taakko shiik'eedda. Omarssa yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkanaasikka dagamaade utto sa'aappe taani denddabeykke. **5** Shin omarssi yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkiiyaa wode, ta mayuunne ta k'umayu pooshetti utti de'ishshin, taani kawushaade utto sa'aappe denddaad. K'ay gulbbataade Med'ina Godaa, ta S'oossaakko, ta kushiya dentsaade, hawaadan yaagaadde woossaad; **6** «Abeet ta S'oossaw, taani ta sintsa neekko pude dentsanawukka yayyayenne yeellatay; ayaw gooppe, nu nagaray doorettiide, nu huup'iyaaappe pude aad'd'eedda; nu naak'uukka saluwaa gakeedda. **7** Nuuni nu mayza aawotuwa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, neena loytsi naak'k'eeddo. Nu nagaraappe denddeddawaan nuuni, nu kaatetuunne nu k'eesatuu ha"iwaadankka allaga kaatetuwa kushiyan mashshaw, omoodoo, bonk'k'iyawaanne wurssetsa yeellaw aad'd'iide imetteeddo. **8** «Shin ha"i nuw guutsa maarotetsaa wodii imetteedda; ayaw gooppe, Med'ina Goday nu S'oossay nuuppe amareeda zeretsatuu attana mala ootseedda; ha geeshsha sa'aan I nuuna sarotetsaan wotseedda. Nu S'oossay nu ayfiyaa dooyeedda; k'ay nu ayiletetsaappekka nuw guutsa ooratsa de'uwaa immeedda. **9** Nuuni ayiliyaa giddooppene, nu S'oossay nuuna ayiletetsan aggibeenna; nu de'uwaa ooratseedda. K'ay nu S'oossaa Golliyaa kees's'ana mala, koletteeddaawaa ooratsana malanne Yihudaaninne Yerusalaamen nuuni sarotetsaan de'ana mala, Paarise biittaa kaatetuwa sintsan nuw bare aggena siik'uwaa besseedda. **10** «Shin nu S'oossaw, ha"i yaatina, nuuni waaganaw danddayeetto? Ayaw gooppe, nuuni ha"ikka ne azazuwaa

aggi aggeedo. **11** Timbbitiyaa odiyaa ne k'oomatuwaa baggana neeni hawaadan yaagaadda; «Hintte laattanaw geliyaa gadii he gadiyaan de'iyaa asaa tunatetsaappe denddeddawaan tuneedda; ha gas'aappe biide, hini gas'aa gakkanaw, untunttu Aa barenttu tuna kiitan kuntseeddino. **12** Hewaa diraw, hinttentu mino gidana mala, he gadiyaa ayfiyaa maana malanne med'inaw hinttentu naanaatoo laatissana mala, hinttentu mac'c'a naanaa untunttu attuma naanaw immoppite; untunttu mac'c'a naanaakka hinttentu attuma naanaw akkoppite. Untunttu sarotetsaaninne duretetsan de'ana malakka amottoppite». **13** «Nu bolla gakeedda iitabay ubbay nu iita oosuwaappenne nu wolk'k'aama naak'uwaappe denddeddawaana. Gidooppenne, neeni nu S'oossay nu nagaraa daruwaa keeshshaa nuuna pirddebeykka; shin nuuppe amareedawantta zeretsaw ashshaada. **14** Yaatina, nuuni ha"ikka zaaretsiide, hawaa mala tunabaa ootsiyaa asatuwaana imuwaaninne akuwaan walakettiide, ne azazuwaa is's'eeddo gaanee? K'ay ha atteeda guutsa zeretsatuukka d'ayana gakkanaw, ne hank'k'uu nu bollan darenneeyye? **15** Med'ina Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni s'illuwaa. Nu naak'uwaappe denddeddawaan nuuppe ituunne ne sintsan ek'k'anaw danddayennawaa giddooppene, nuuni zeretsaw atteedawanttu hachche hawaan ne sintsan de'eetto» yaagaad.

10 Iziri S'oossaa Golliyaa sintsan kunddi yeekkiide woossiyaa wodenne nagaraakka paas'iyaa wode, Israa'eeliyaa asaappe daruu, mac'c'awe, attumawenne naanay ubbay aakko shiik'iide, misha yeekuwa aanana yeekkeeddino. **2** Hewaappe guyyiyaan, Elaama yara gideedda Yih'eela na'ay Shakaane hawaadan yaageedda; «Nuuni ha biittan de'iyaa Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda diraw, nu S'oossaw ammanetibeykko. Gidooppenne, k'ay Israa'eeliyaw ha"ikka hidootay de'ee. **3** Hewaa diraw ta godaw, neeninne nu S'oossaa azazoo yayyiyaawanttu zoreeddawaadan nuuni ha machatuwaanne untuttuppe yellettedda naanaa ubbaa yeddana nu S'oossaana c'aak'k'etoytte. Hawe ubbay higgii giyaawaadan poletto. **4** Ha yewuwaa nuuni wooti ootsanentto, nuuna kaaletsanawe ne oosuwa gidiyaa diraw, dendda! Minna! Nuunikka neena maaddana». **5** Iziri denddi ek'k'iide, kaaletsiyaa k'eesetuwa, Leewatuwaanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa ha geetetteeddawaadan ootsana mala c'aak'k'iseedda; untunttukka c'aak'k'eeddino. **6** Hewaappe guyyiyaan, Iziri S'oossaa Golliyaa sintsaappe denddiide, Eliyaashiba na'ay Yahohanaani de'iyaa kifiliyaa geleedda. Kumentsaa k'amma omooduwaappe simmeedda asatuwaa nagaraw yeekkiide ak'eeda diraw, he sa'aan k'umaa mibeenna; haatsaakka

ushibeenna. 7 Hewaappe guyyiyaan, omooduwaappe simmeedda Asay ubbay Yerusaalame shiik'ana mala, Yihudaa ubbaaninne Yerusaalamen awaayuwaawaa awaayeeddino. 8 Ha heezzu gallassaa gidдон he sa'aa shiik'enna ooninne de'oppe, aw de'iyaa bay ubbay aappe aketanaadaaninne ikka omooduwaappe simmeedda shiik'uwaappe shaakettiide yederssettanaadan kaappatuunne c'imatuu kuusheeddino. 9 He geetetteedda heezzu gallassatuu wurennan de'ishshin, udduppuntsa aginaan laatamantsa gallassan Yihudaanne Biiniyaama Asay ubbay Yerusaalame shiik'iide, ha dees'o yewuwaappenne wolk'k'aama iraaappe dendeddawaan kokkoriidde, S'oossaa Golliiyaa sintsan de'iyaa dabaaban utteeddino. 10 Hewaappe guyyiyaan Iziri dendi ek'k'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Ayhuda gidenna mac'c'a asatuwaappe machchetuwaa akkiide naak'k'eeddita; he gaasuwaan Israa'eeliyaa asaa naak'uwaawaa kasewaappekka yaa darisseeddita. 11 Ha'i hinttentu nagaraa Med'inaa Godaw, hinttentu mayza aawotuwaawaa S'oossaw paas'ite; I dosiyaabaakka ootsite. He biittan de'iyaa Ayhuda gidenna asatuwaappenne Ayhuda gidenna hinttentu machchetuwaappe shaakettite». 12 He sa'aan shiik'eedda shiik'uu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Neeni nuw odeeddawaadan nuuni ootsanaw besse. 13 Shin asaa paydu c'ora; iray wolk'k'aam bukkiyaa balguuwaawaa. Yaatiyaa diraw, nuuni iraaappe attiyaa sa'ay bayinna sa'aan hawaan ek'k'anaw danddayokko. K'ay nuuni ha yewuwaan loytsi naak'k'eedda diraw, hawe itti gallassan woy laa"u gallassan giigiyaabaa gidenna. 14 Hewaa diraw, ha shiik'eedda asaa kotan nu kaappatuu koshshiyaawaa ootsino. Ha yewuwaappe dendeddawaan nu S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uu nuuppe simmana gakkanaw, nu katamatuwaan de'iyaa Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda ubbay keereedda wodiyaan Yerusaalame yiino; k'ay he katamatuwaawaa c'imatuunne pirddiyaawanttukka untuntunna yiino» yaageeddino. 15 Asaaheela na'ay Yoonataaniinne Tiik'iwaawaa na'ay Yaahizaayi s'alalay untunttu k'ofaa p'alk'k'eeddino; k'ay Mashulaaminne Leewiyaa gideedda Shabbataayi p'alk'k'iyawantta maaddeeddino. 16 Hewaa diraw, omooduwaappe simmeedda Asay he geeddawaadan ootseeddino. K'eesii Iziri ubbaa zaratuwaappekka kaappatuwaawaa untunttu suntsan suntsan dooreedda. Tammantsa aginaan koyro gallassan kaappatuu yewuwaawaa k'ori s'eellanaw doommeeddino. 17 Koyro aginaan koyro gallassay gakkiiyaa wode, Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda asatuwaawaa ubbaa k'oriide wursseeddino. 18 Ayhuda gidenna mac'c'a asatuwaappe machchiyaa akkeedawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

K'eesetuwaappe: Yos'edeek'a naanaa gideedda Iyyaasunne Aa ishatuwaa yaraappe Ma'iseeya, El'eezera, Yaariibanne Gadaaliyaa. 19 Hawanttu barenttu Ayhuda gidenna machchetuwaa yeddanaaw c'aak'k'eeddino; k'ay barenttu naak'uwaawaa diraw, wudiyaappe itti dorssaa orggiyaa naak'uwaawaa yarshshuwaa ootsiide yarshsheeddino. 20 Meera yaran Ayhuda gidenna machchetuwaa akkeedawanttu Hanaanne Zabaadiyaa. 21 Hariima yaratuwaappe Ma'iseeya, Eelaasa, Shamaa'iyaa, Yihi'eelanne Ooziyaana. 22 Paashihuura yaratuwaappe Eliyoo'enaaya, Ma'iseeya, Isimaa'eela, Nataani'eela, Yozabaadanne El'aasa. 23 Leewatuwaappe: Yozabaada, Shamaa'iyaa, K'aliis'a giyyaa K'elaaya, Pataahiyaa, Yihudaanne El'eezera. 24 Mazimuriyaa yes's'iyawanttuppe: Eliyaashiba. Penggiyaa naagiyaawanttuppe: Shaaluuma, S'elemanne Uura. 25 K'ay hara Israa'eeliyaa asaappe: Par'oosha yaratuwaappe Raamiyaa, Yizziyaa, Malkkiyaa, Miyaamiina, El'aazara, Malkkiyaanne Banaaya. 26 Elaama yaratuwaappe Mataaniyaa, Zakkaraasa, Yihi'eela, Abdda, Yiremootanne Eelaasa. 27 Zattu yaratuwaappe Eliyoo'enaaya, Eliyaashiba, Mataaniyaa, Yiremoota, Zabaadanne Aziiza. 28 Bebaaya yaratuwaappe Yahohanaana, Hanaaniyaa, Zabbayaanne Atilaaya. 29 Baana yaratuwaappe Mashulaama, Malluuka, Adaaya, Yaashuuba, Sha'aalanne Yiremoota. 30 Paahati-Moo'aaba yaratuwaappe Adinaaha, Kalaala, Banaaya, Ma'iseeya, Mataaniyaa, Bas'aali'eela, Biinuyanne Minaasa. 31 Hariima yaratuwaappe El'eezera, Yishiyaa, Malkkiyaa, Shamaa'iyaa, Shim'oona, 32 Biiniyaama, Malluukanne Shamaariyaa. 33 Hashuuma yaratuwaappe Matanaaya, Mataata, Zabaada, Elifelees'a, Yeremaaya, Minaasanne Shim"a. 34 Baana yaratuwaappe Ma'idaaya, Amiraama, U'eela, 35 Banaaya, Bediyaa, Kaluuha, 36 Waaniyaa, Maremoota, Eliyaashiba, 37 Mataaniyaa Matanaayanne Yaa'isa. 38 Biinuya yaratuwaappe Shim"a, 39 Sheleemiyaa, Naataana, Adaaya, 40 Makinadabaaya, Shashaaya, Sharaaya, 41 Azaari'eela, Sheleemiyaa, Shamaariyaa, 42 Shaaluuma, Amaariyaanne Yooseefo. 43 Nabo yaratuwaappe Yi'i'eela, Matiitiyaa, Zabaada, Zabiina, Yadaaya, Yuu'eelanne Banaaya. 44 Hawanttu ubbatuu Ayhuda gidenna machchetuwaa akkeedawantta. Ittuu ittuu haray atto naanaakka yeleeeddino.

Nahimiyyaa

1 Hakaaliyaa na'aa Nahimiyyaa k'aalay hawaa. Ars's'ekissisi Paarise biittan kawutoodeppe laatamantso laytsan, Kisileewa geetettiyaa aginaan, taani Nahimii waanna katamaa gideedda Suusan de'ay. **2** Ta ishatuwaappe ittuu, Hanaana goossay hara asatuwaana ittippe gidiide, Yihudaappe taakko yeedda; taani omooduwaaw bibeenawantubaanne Yersaalamebaa untunta oochchaad. **3** Untuntu zaariide, «Omoodduwaan bibeenawantunne de'inaan de'iyaa wanttu wolk'k'aama metuwaaninne yeellaa gidдон de'iino. Yersaalame gimbbiyaa dirssay koletteedda; k'ay gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugetteeddino» yaageeddino. **4** Taani hawaa ubbaa siseedda wode uttaade yeekkaad. Daro gallassaa kayyotta s'oomaade, saluwaaw S'oossaa, hawaadan yaagaadde woossaad; **5** «Med'ina Godaw, saluwaaw S'oossaw, Wolk'k'aamawunne Bonchcheteedda S'oossaw, dosiyaawantoonne ne azazuwaaw naagiyaawanttoo ne aggena siik'uwaaw c'aak'uwa naagiyaaw S'oossaw, **6** taani ne k'oomay k'ay ne k'oomatuwaaw gideedda Israa'eeliyaa asaa diraw k'ammanne gallassi neena woossiyaa woosaa ne haytsay siso; ne ayfiikka duge taakko s'eello. Nuuni Israa'eeliyaa Asay ootseedda nagaraa ubbaa new paas'ay; tumukka taaninne ta mayza aawotuu neena naak'keeddo. **7** Nuuni ne bollan loytsi iita nagaraa ootseeddo; neeni ne k'oomaa Muse bagganna nuu immeedda azazuwaaw, wogaanne higgiiyaa naagibeykko. **8** Ne k'oomaa Musew neeni hawaadan yaagaadde odeedda k'aalaa hayyanaa k'oppa; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hinttentu taw ammanettennan is's'ooppe, taani hinttentu Ayhuda gidenna biittatuwaan laalana. **9** Shin hinttentu taakko simmiide, ta azazuwaaw naagooppe, hinttentu haray atto sa'aa gas'aa gakkanaw laalettintokka, taani hinttentu taw goynnana mala, taani ta suntsaw dooreedda sa'aw zaaraadde shiishshana» geeddawaa k'oppa. **10** «Hawanttu neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mino k'esiyaan woza akkeedda ne k'oomatuwaanne ne asatuwaaw. **11** Abeet Med'etaa Godaw, taani ne k'oomay woossiyaa woosaanne neena bonchchanaw dosiyaa, ne k'oomatuwaaw woosaa ne haytsay siso. Taani ne k'oomay hachche ootsanaw koyeeddabay taw ushechchanaadan, kaatiyaa wozanaa shugissaade taana maadda» yaagaad. Taani he wode kaatiyaw eessaa tigiyaawaa.

2 Ars's'ekissisi kaateteedda laatamantso laytsan, Niisaana giyyaa aginaan, itti gallassi kaatiyaa sintsan woyniyaa eessay de'iyaaawaa akkaade, taani aw immaad. He

gallassaappe attina, kase ubbakka kaatiyaa sintsan kayyotta erikke. **2** Hewaa diraw, kaatii taana, «Neena sakkiyaabay baawa; shin hawaa keeshshaa ayaw kayyottaadii? Hawe ne wozanaa kayyoyyeeddabay itti ayentto de'iyaaawaa besse» yaageedda. Hewaappe guyye taani loytsa yayya zaaraadde, **3** «Kaatii med'inaw de'o! Ta mayza aawotuu moogetteedda katamay kolettiide d'ayina, k'ay he katamaa gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugettikichchina, taani ayaw kayyottikittaa?» yaagaad. **4** Kaatiikka zaariide, «Yaatina, ha'i taani new ayaa ootsanaadan koyay?» yaageedda. Taani saluwaaw S'oossaa woosaa simmaade, **5** kaatiyaa hawaadan yaagaad; «Kaatiyaw, Taani neena nashechchiyaawaa gidoope, k'ay ta oochchiyaawaa neeni immanaw dosooppe, Yihudaa biittaa, ta mayza aawotuu moogetteedda katamaa baade, he katamaa zaaraadde kees's'ana mala, taana yeddaarikii». **6** He wode, kaatata Kaatiyaa Ars's'ekisisa ellekka utti de'ishshin, kaatii, «Ne biyaa ogii woyssa wodiyaaw akkanawee? K'ay neeni awude simmanii?» yaagiide taana oochcheedda. Taanikka ta simmana wodiyaaw aw odaad; kaatii nashettiidde, taana yeddeedda. **7** K'ayyaka kaatiyaa taani hawaadan yaagaad; «Kaatiyaw, neena nashechchiyaawaa gidoope, taani Yihudaa gakkanaw, he biittaana aad'aadde baana mala, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawanttoo dabddaabbii s'aafetto. **8** K'ay Geeshsha Golliyaa gimbbiyaa dirssaa penggiyaa giigissanaw, katamaa gimbbiyaa dirssaa diranawunne taani de'iyaa golliyaa kees's'anaw taw mitsaa immana mala, kaatiyaa wora naagiyaaw Asaafawukka dabddaabbii s'aafetto» yaagaad. S'oossaa lo'o kushii taananna de'iyaa diraw, kaatii taani oochcheeddawaa ubbaa immeedda. **9** Kaatii taananna amareeda olaa gadaawatuwaanne paraa asatuwaaw yeddeedda; untuntunna ittippe Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa baade g akkaade, kaatii yeddeedda dabddaabbiiyaa he gadiyaa mooddiyaawanttoo immaad. **10** Shin Beeti-Horoona gade asaa gideedda Sanbbalaas'inne Amoona gadiyaa kaappuwaaw gideedda S'oobbii, «Israa'eeliyaa asaw lo'obaa ootsiyaa Asay yeedda» giyaawaa siseedda wode, loytsi hank'k'eteeddino. **11** Taani Yersaalame yaade heezzu gallassaa yaan gam'aad. **12** Gido shin, Yersaalamew taani ootsanaadan ta S'oossay ta wozanaan wotseedda k'ofaa oonne odabeykke. Hewaappe guyyiyaan, taananna de'iyaa asaappe amareedawantta akkaade, k'amman denddaade baad. He wode taani toggeeddawaappe hara togaa mehii nuw baawa. **13** Taani bilahiyaan denddaade, Zanggaaraa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaanna kesaade, Dawiyaa Pulutuwaaw geetettiyaa sa'aanna aad'd'a, Pituwaaw Oliyaa gimbbiyaa dirssaa

Penggiyaa geetettiyya penggiyaa gakkanaw baaddi. Hewaan koletteedda Yersaalame gimbbiyaa dirssaanne k'ay tamaan s'uugetteedda gimbbiyaa dirssaa penggetuwaa akeekaade s'eellaaddi. **14** Hewaappe simmaade, Pulttuwaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaakkonne dagatteedda kaatiyaa haatsay de'iyaa sa'aa baad. Gido shin, taani toggeedda togaa mehii aad'd'iyaa ogiyaa demmabeykke. **15** Hewaa diraw, k'ammen haatsay goggiyaa kakkaa gidduwaana aad'd'a gimbbiyaa s'eellaad. Hewaappe guyyiyaan, guyye simmaade Zanggaaraa Penggiyaanna katamaa gelaad. **16** Hewan de'iyaa kaappatuwaappe ooninne taani hak'a baaditanto, woy k'ay ayaa ootsaadditantonne eribeenna. Ayaw gooppe, taani Ayhudatoo, k'eesatoo, bonchchetteedda asatoo, kaappatoonne kiitaa kiitetanaw de'iyaa asaappe oonne ta k'ofaa biro odabeykke. **17** Hewaappe guyyiyaan, taani untunttoo hawaadan yaagaad; «Nuuni ay mala metuwaa gidduwaan de'into be'iita; ayaw gooppe, Yersaalame katamay koletteedda; k'ay gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugetteeddino. Shin hawaappe sintsaw nuuni hawaadan kawushiide de'ennaadan, ane denddiide, Yersaalame gimbbiyaa dirssaa zaaretsiide gimbboytte» yaagaad. **18** K'ay ta S'oossaa lo'o kushii taananna de'iyawaanne kaatii taw odeeddawaa ubbaa untunttoo odaaddi. Untuntukka, «Ane denddoytenne zaaretsiide gimbboytte» yaageeddino. Barenttu kushiya lo'o oosoo miniseeddino. **19** Shin Beeti-Horoona gadiyaa asaa gideedda Sanbbalaas'i, Amoonaa gadiyaa oosanchchaa gideedda S'oobbiinne Araba gadiyaa asaa gideedda Geesheemi hawaa siseedda wode, nu bollan k'iliic'iide miic'ceeddino. K'ay, «Hawe hinttentu ootsiyaabay ayee? Woy k'ay kaatiyaa bollan makkalanaw koyiitee?» yaagiide oochcheeddino. **20** Taani zaaraadde, «Saluwaa S'oossay nuw injeyana; nuuni Aa k'oomatuu gimbbiyaa doommanna. Shin Yersaalamen de'iyabaappe hinttentta gakkiiyaa gishuwaa gidina, maataa gidina, woy hinttentu dogettennaadan k'ofissiyaabay hinttentoo baawa» yaagaad.

3 Hewaappe guyyiyaan, k'eese ubbatuwaa kaappuu Eliyaashibinne hara k'eesatuu Dorssaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa zaaretsi gimbbiide, S'oossaw dummayeeddino; sank'k'aakka aatseeddino. Untuntu S'eetu Adussa maammaanne Hanaani'eela Adussa Maammaa gakkanaw gimbbeedda gimbbiyaa S'oossaw dummayeeddino. **2** Untuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Iyaarkko Asay gimbbeedda. Untuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Imira na'ay Zakkuuri gimbbeedda. **3** Hassinaa'a naanay Moliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Untuntu pengge mitsaa essiide, sank'k'aakka aatseeddino; k'ay

sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino. **4** Untuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Hak'k'oos'a na'aa gideedda Ooriyoona na'ay Maremooti gimbbeedda. Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Mashezaabeela na'aa Berekiyaa na'ay Mashulaami gimbbeedda. Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Ba'aana na'ay S'aadook'e gimbbeedda. **5** Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Tak'o'a katamaa asatuu gimbbeeddino; gido shin, he katamaa kaappatuu barenttoo imetteedda kiitaa is's'eeddino. **6** Paaseeha na'ay Yoodaahenne Basoodiyaa na'ay Mashulaami ec'a Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Untuntu pengge mitsaa essiide, sank'k'aakka aatseeddino; k'ay sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino. **7** Untuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Gabaa'oonaa katamaa asaa gidiyaa Malaas'eenne Meronoota katamaa asaa gideedda Yadooni gimbbeeddino. K'ay Gabaa'oonanne Mis'ip'p'a katamatuwaa asatuukka untuntunna ittippe gidiide, Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawe de'iyaa golliyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino. **8** Work'k'aa tigiya Harihaaya na'ay Uuzi'eeli untuntu gas'aan de'iyaa sa'aa gimbbeedda. K'ay Aa gas'aan de'iyaa sa'aa shittuwaa med'd'iyaa Hanaanii gimbbeedda. Untuntu laa'u ittippe Aako Gimbbiyaa geetettiyya sa'aa gakkanaw, Yersaalame gimbbiyaa gimbbeeddino. **9** Untuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Huura na'ay, Yersaalame woradaa shaakuwaa mooddiyaa Rafaayi gimbbeedda. **10** Harumaafa na'ay Yadaayi bare golliyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gimbbeedda. Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Hashaabaniyaa na'ay Has's'uushi gimbbeedda. **11** Hariima na'ay Malkkeenne Paahati-Moo'aaba na'ay Hashshuubi Aa gas'aan de'iyaa sa'anne Ittoonni Adussa Gimbbiyaa gimbbeeddino. **12** Untuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Halloheesha na'ay, Yersaalame woradaa laa'entso shaakuwaa mooddiyaa Shaaluminne Aa mac'c'a naanay gimbbeeddino. **13** Hanuuninne Zaanoha kataman de'iyaa asatuu ittippe Zanggaaraa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Untuntu penggiyaan sank'k'aa aatsiide, sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino. K'ay Pituwaa Oliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gakkanaw, sha"aa wad'aa adussa gimbbiyaa gujiide gimbbeeddino. **14** Rekaaba na'ay, Beeti-Hakkareema woradaa mooddiyaa Malkkii Pituwaa Oliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeedda. Penggiyaan sank'k'aa aatsiide, sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseedda. **15** Kolihoza na'ay, Mis'ip'p'a woradaa mooddiyaa Shaaluumi Pulttuwaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa zaaretsiide

gimbbeedda. I penggiyaw s'eeraa giigisseeddawaappe guyyiyaan, sank'kaa aatseedda; sank'kaw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseedda. Hewaa bollakka k'ay, Shelaaha geetetiyyaa dagatteedda haatsay de'iyaa baggana kaatiyaa ataakiltiyaa sa'aappe doommiide, Daawita Katamaappe yeedda atakiltiyaa gakkanaw de'iyaa gimbbiyaa gimbbeedda. 16 Hewaappe kaalliyaawaa Azibuuk'a na'ay, Beetis'uura woradaa shaakuwaa mooddiyaa Nahimii gimbbeedda; I Daawita duufuwaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw, dagatteedda haatsay de'iyaa sa'aa gakkanawunne wolk'kaamatuwaa golliyya gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda. 17 Hewaappe kaalliyaawaa Baana na'aa Rehuuma aawotetsaa gidдон de'iyaa, Leewatuu gimbbeeddino. Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa K'a'iila woradaa shaakuwaa mooddiyaa Hashaabii bare woradaa suntsan gimbbeedda. 18 Aappe kaalliyaawaa Henadaada na'ay, K'a'iila woradaa laa'entso shaakuwaa mooddiyaa Bawaayinne Aa ishatuu gimbbeeddino. 19 Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Iyyaasu na'ay, Mis'ip'p'a woradaa mooddiyaa Es'eeri gimbbeedda; I olaa miishshaa wotsiyaa golliyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gakkanawunne gimbbiyaw zooziyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda. 20 Aappe kaalliyaawaa Zabbaaya na'ay Baaruki gimbbiyaa gas'aappe doommi, biide k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Eliyaashiba golliyya penggiyaa gakkanaw, minotetsan gimbbeedda. 21 Aappe kaalliyaawaa Hak'k'oos'a na'aa gideedda Ooriyoona na'ay Maremooti Eliyaashiba golliyya penggiyaappe doommi, biide golliyya wurssetsaa gakkanaw gimbbeedda. 22 Aappe kaalliyya heera gadiyaan de'iyaa k'eesatuu gimbbeeddino. 23 Untuntuppe kaalliyaawaa Biiniyaamenne Hashshuubi barenttu golliyya sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeeddino. Untuntuppe kaalliyaawaa Anaaniyaa na'aa gideedda Ma'iseeya na'ay Azaare bare golliyya miyyiyaan de'iyaa sa'aa gimbbeedda. 24 Aappe kaalliyaawaa Azaariyaa golliyaappe doommi, biide gimbbii zuuk'eti simmo sa'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa Henadaada na'ay Biinuyi gimbbeedda. 25 Uzaaya na'ay Paalaali gimbbiyaa zuuk'eti simmo saappe doommi, biide naagiyaawanttu wochchiyya maammaappe k'ommo baggana oyk'k'etti kees'eteedda kaatiyaa golliyya d'ok'k'a gimbbiyaa sintsa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda. Aappe kaalliyaawaa Par"oosha na'ay Padaayinne 26 Geeshsha Golliyya k'oomatuu, Ofeelan de'iyaaawanttu gimbbeeddino; untunttu Haatsaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa sintsanna away doliyya baggana de'iyaa sa'aanne maammaa gimbbiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino. 27 Untuntuppe kaalliyaawaa Tak'o'a katamaa Asay gimbbiyaappe sintsan hara baggana

de'iyaa saappe biide, Ofeela gimbbiyaa dirssaappe haakki de'iyaa wolk'k'aama maammaa gimbbiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino. 28 Itti itti k'eesatuu kka Paraa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaappe k'ommonna de'iyaa barenttu golliyya sintsanna, huup'issa baggana de'iyaa sa'aa gimbbeeddino. 29 Untuntuppe kaalliyaawaa Imeera na'ay S'aadook'e bare golliyya sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeedda. Aappe kaalliyaawaa Away doliyya Penggiyaa naagiyya Shakaaniyaa na'ay Shamaa'e gimbbeedda. 30 Aappe kaalliyaawaa Sheleemiyaa na'ay Hanaaniinne S'alaafaw usuppuntsa na'aa gideedda Hanuuni gimbbeeddino. Untuntuppe kaalliyaawaa Berekiyaa na'ay Mashulaami bare de'iyaa kifiletuwaa sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeedda. 31 Aappe kaalliyaawaa S'omoosiyaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaa sintsan de'iyaa Geeshsha Golliyya k'oomatuunne zal"anchchatuu golliyya gakkanaw de'iyaa sa'aa work'k'aa tigiyya Malkki gimbbeedda. K'aykka I gimbbiyaa gas'an bolla baggana de'iyaa kifiliyya gakkanaw de'iyaa sa'aakka gimbbeedda. 32 Work'k'aa tigiyaawanttunne zal"anchchatuu he kifiliyaappe doommiide, Dorssaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

4 Nuuni gimbbiyaa dirssaa kiitaa doommeeddawaa Sanbbalaas'i siseedda wode hank'k'uwaa ees's'i kesseedda; k'ay loytsi yilotiide, nuuna k'iliic'eedda. 2 Bare laggetuwaanne Samaariyaa olanchchatuu sintsan I hawaadan yaageedda; «Hawanttu, ha patsena Ayhudatuu ayaa ootsiinoo? Katamaa zaaretsiide gimbbanaw koyiinooye? Yarshshuwaakka yarshshanaw koyiino? Oosuwa itti gallassi wurssanawaa untunttoo malatiyye? Gimbbiyaw shuchchaa zaari de'uwaan wotsanaw danddayetti?» 3 Aa miyyiyaan ek'k'eedda Amoona gadiyaa asaa gideedda S'oobbiikka k'ay hawaadan yaageedda; «Untunttu k'ay ay gimbbiyaa gimbbanaw danddayiino? Untunttu gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaa bollan worakanay kesintonne kunddi agkana». 4 Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaadde woossaad; «Nu S'oossaw, untunttu nuuna woot woot k'iliic'into hawaa sisa! Untunttu nuuna shek'k'iyaa shek'ay untunttu huup'iyaan simmo. Barenttoo de'iyaa ak'uwaa bonk'k'etti kichchiide, allaga gadiyaan omoodetteedda asaa gidino. 5 Untunttu naak'uwaa gentsoppa; untunttu nagaraakka ne sintsaappe mule k'uc'c'oppa. Ayaw gooppe, gimbbiyaa gimbbiyawantta nuuna shek'an kawushsheeddino». 6 Nuuni gimbbiyaa dirssaa oosuwa aggenaan ootseeddo. K'ay asaykka oosuwa minotetsan ootsiyaa diraw, gimbbiyaa dirssaa d'ok'k'atetsay ellekka bakkaa keeshshaa gidi aggeeda.

7 Sanbbalaas'i, S'oobbii, Araba gadiyaa asay, Amoona gadiyaa asayanne Ashidooda katamaa Asay Yerusaalame gimbbiyaa dirssaa kiittay lo'o hanotetsan oosettiide de'iyaa'waanne koleteedda sa'atuukka baretteeda wode loytsi hank'k'eteeddino. 8 Hewaappe dendeeddawaan ittippe Yerusaalame yiide nuuna olanawunne shabbirisana mak'etteeddinno. 9 Shin nuuni nu S'oossaakko woosseeditto; untutuppe dendeeddawaan k'amanne gallassi naagiya naaganchchatuwaakka wotseeddo. 10 He wodiyaan Yihudaa Asay hawaadan yaageeddino; «Tookuwaa tookkiyaawe kasewaappe nuuna labbantsee; k'ay dentsanaw kosshiyaa gimbbiyaappe koletteedda daro shuchchaykka biro de'ee. Yaatina, nuuni hachche ha gimbbiyaa wootiide gimbbanaw danddayeetto?» 11 Nu morkketuu, «Nuuni biide untunttu giddo gakkanaw, untunttu oosuwa ootsennaadan te"anawunne untunttu wod'ana gakkanaw, untunttu erikino» yaageeddino. 12 Gido shin, Ayhudatuu zaari zaari nuukko yiide, «Untunttu mule baggana yiide, nuuna olanawantta» yaagiide nuw odeeddino. 13 Hewaa diraw, nu asaappe mashshaa, tooraanne wonddaafiyaa oyk'k'iide asaa untunttu zariyaan zariyaan maaraade, kiitay wuribeenna heeraan gimbbiyaappe zokko baggana naaganaadan wotsaad. 14 Asay shabbiretteeddawaa taani be'eedda wode, dendda ek'k'aade, untuntta, untunttu kaaletsiyaawantanne hara kaappatuwaa ubbaa hawaadan yaagaad; «Nu morkketoo yayyoppite! Goday wolk'k'aamanne hoola geetettiyaawaa gidiyaawaa hassayite. Hewaa diraw, hinttentu zaretoo, hinttentu attuma naanaatoo, hinttentu mac'c'a naanaatoo, hinttentu machchiyawunne hinttentu golliyaw olettite» yaagaad. 15 Nu morkketuu nuuna k'ohanaw mak'k'eteeddawaa nuuni ereeddawaa untunttu siseeddino. K'ay S'oossaykka untunttu mak'k'uwaa hada kesseeddawaa akeekeeddino. Hewaappe guyyiyaan, nuuni ubbaykka simmiide, nu gimbbiyaa dirssaa oosuwa doommeeditto. 16 He wodiyaappe doommiide, ta k'oomatuwaappe bakkay oosuwa ootsiyaa wode, bakkay tiraan wotsiyaa ola miishshaa mayyiide, tooraa, gondalliyaanne wonddaafiyaa oyk'k'iide naaganaadan ootsaad. K'ay kaappatuukka Yihudaa asaa ubbaappe guyyenna ek'k'iide mintsetsiino. 17 Gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaawantunne kosshiyaawaa tookkiyaawanttu ubbay itti kushiyan ola miishshaa oyk'k'iide, itti kushiyan oosuwa ootsino. 18 Gimbbiyaa oosuwa ootsiyaa ubbay mashshaa bare s'eessan danc'c'i danc'c'i utteedda. Malakataa punniyaawekka ubbaa wode taappe shaaketti erenna. 19 Asaa kaaletsiyaawantta, kaappatuwaanne asaa ubbaa taani hawaadan yaagaad; «Gimbbiyaa dirssaa kiitay wolk'k'aamanne loytsi aaka gidiyaawaappe

dendeeddawaan, nuuni ittuu ittuwaappe shaakettiide haakkeeditto. 20 Hewaa diraw, hinttentu malakataa punaa sisiyaa wode, I punettiyyaa sa'aa taakko haa shiik'ite. Nu S'oossaykka nu diraw olettanawaa». 21 Oosuwa wonttumaatsa saluu zo'iyaa wodiyaappe doommiide, omarssi s'oolintii kessana gakkanaw ootsiyaa wode ubbaan, baggay ootsiyaa wode, baggay tooraa oyk'k'iide naagiino. 22 He wode taani asaw hawaadan yaagaad; «K'ammen nuuna naaganawunne gallassi k'ay kiitaa ootsanaw hinttentu ubbaykka hinttentu k'oomatuukka Yerusaalamen ak'ite». 23 Hewaa diraw, taana gidina, ta ishatuwaa gidina, ta k'oomatuwaa gidina, woy k'ay taana naagiyaawantta gidinakka, nuuni ubbaykka nu mayuwaa kessennaan ak'eetto; k'ay nu ola miishshaykka, nuuppe ubbakka shaakettenna.

5 Attumawenne mac'c'awe barenttu zariyaa gideedda Ayhudatuu bollan wolk'k'aama c'abbuwaa kesseeddino. 2 Untunttu hawaadan yaageeddino; «Nuuni, nu attuma naanayenne nu mac'c'a naanay c'ora; hewaa diraw, nuuni miide pas'a de'ana mala, nuw katsay koshshee». 3 Haratuu k'ay, «Nuuna gakeedda iita koshaappe nuuna ashshiyaa k'umaa demmana giidde, nu goshshay, nu woyniyaa turaa sa'ayenne nu keetsay attenan asaw oytseeddo» yaageeddino. 4 Haratuukka k'ay hawaadan yaageeddino; «Nu goshshawunne nu woyniyaa turaa saatoo kaatii oochcheedda giiraa c'igganaw miishshaa tal"iyaa akkeeditto. 5 Ayhuda zaratuwaanna nuuni itti ashuwaa; nu naanaykka untunttu naanaa mala. Shin nuuni nu yeleedda naanaa ayiletetsaw aatsiide immanaw giddetteeditto; ubbaa k'ay nu mac'c'a naanatuwaappe ittuu ittuu ayiletetsaw zal"etteeddino. Gidoopenne, nu goshshayenne nu woyniyaa turaa sa'atuu nuuppe aketti diggo diraw, nuuni ayinne ootsanaw danddayokko». 6 Untunttu c'abbuwaanne ha k'aalaa taani siseedda wode, loytsa hank'k'ettaad. 7 Ootsanawaa ta wozanaan k'oppaade, asaa kaaletsiyaawantanne kaappatuwaa s'eesaade: «Hinttentu hinttentu zaratuwaa yeluwaa c'iggiissiyaawan uk'k'unniita» yaagaadde untuntta mootaaiddi. He metuwaabaa haasayiide billanaw wolk'k'aama shiik'uwaa untunttunna udaad. 8 Hawaadan yaagaaddi; «Ayhuda gidennawanttoo zal"etteedda Ayhuda zariyaa gideedda nu ishatuwaa wozanaw nuuni nu wolk'k'ay danddayeeddawaa ubbaa ootseeddo. Shin hinttentu k'ay, hinttentu ishatuwaa gideedda hinttentu zariyaa hinttentoo barentta zal"ana mala ootsiide de'iita». Kaaletsiyaawanttoo zaariyaa k'aalay d'ayina, c'o'u yaageeddino. 9 Taani k'aykka hawaadan yaagaad; «Hinttentu ootsiyaabay likke gidenna; nu morkketuu, Ayhuda gidennawanttu nu bollan k'ilii'enna mala, nu S'oossaw yayyanawunne likke

gidiyaabaa ootsanaw hinttentoo bessennee? 10 Taani ta huup'iyaw, ta ishatuwaanne ta k'oomatuukka untunttoo miishshaanne katsaa ta"eeddo; gido shin, ane untuntuppe yeluwaa akiyaawaa aggoytte. 11 Untunttu goshshatuwaa, woyniyaa turaa sa'atuwaa, zayitiyaa wogaruwaanne golletuwaa ubbaakka untunttoo hachche zaarite. K'ay miishshan, katsaan, woyniyaa eessan gidina zayitiyaan, hinttentu untuntuppe akkeedda s'eetuwaappe itti kushiya yeluwaa ubbaa untunttoo ellekka zaarite». 12 Untunttukka zaariide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni ubbabaakka untunttuwaa zaariide, untunttoo immana; untuntta ayaanne oochchokko. Neeni gaadde de'iyawaadan, nuuni ootsana». Hewaappe guyye k'eesetuwaa haa taakko s'eegaade, barenttu geedda k'aalaa polana mala, c'aak'k'etsanaadan ootsaad. 13 Hewaappe guyyiyaan, ta mayuwaa k'ok'k'ofaade hawaadan yaagaad; «Ooninne hintteppe bare geedda k'aalaa polennan d'ayooppe, S'oossay Aa hawaadan Aa golliyaappenne Aa ak'uwaappe k'ok'k'of; ikka k'ok'k'ofettiide mela atto». Shiik'eedda Asay ubbay itti k'aalan, «Amen"i» yaagiide Med'ina Godaa galateeddino. Asay ubbay bare c'aak'k'eeddawaadan ootseedda. 14 Ars's'ekissisi kaateteedda lautamantso laytsaappe biide, hattamanne laa'entso laytsaa gakkanaw, taani Yihudaa mooddiyaawaa gidaade suntsettaad. He tammanne laa"u laytsan, taana gidina woy ta ishatuu mooddiyaawoo bessiyaa k'umaa dirgguwaa akkibeykko. 15 Shin taappe kasena mooddiyaawanttu asaw dees'o tookko gidiide, hachche hachche katsawunne woyniyaa ushshaw oytamu s'agaraa biraa c'iggiiseeddino. Haray atto ayissiyawanttu k'oomatuukka barenttu asaa bollan godaa malatissiidde gam"eeddino. Gidooppenne, taani S'oossaw yayyeedda diraw, hawaadan ootsabeykke. 16 Taanatetsaa ubbaa Yersaalame gimbbiyaa dirssaa oosoo immaaddippe attin, ta huup'ew ay gadiyanne shammabeykke. Ta k'oomatuukka ubbay taananna he kiitaan ittippe gam"eeddino. 17 Nu heeraan de'iyaa Ayhuda gidennawantuppe nuukko yeedda Asay baynnan de'ishshin, hachche hachche taananna ta masoofiyani miyaa Ayhudatuunne untuntta kaaletsiyaawanttu paydu s'eetanne ishatama. 18 Hachche hachche itti booraa, usuppun dooretteedda dorssatuwaanne daro kuttotuwaa shukki shukkiide, asaw shiishshino; k'ay tammu gallassan itti gede daro baatsaa woyniyaa eessaa untunttoo agiino. Shin asaa bollan de'iyaa tookuu dees'uwaa gidiyaawaa taani eriyaa diraw, gadiyaa mooddiyaawoo bessiyaa k'umaa dirgguwaa oochchabeykke. 19 «Ta S'oossaw, taani ha asaw ootseedda lo"otetsaa ubbaa k'oppaade, tawukka lo"otetsaa ootsa» yaagaad.

6 Sambbalaas'i, S'oobbii, Araba gadiyaa asaa gidiyaa Gesheeminne hara nu morkketuu nuuni gimbbiyaa dirssaa ootsiidde poleeddawaanne k'ay oosettiibeenna pac'a sa'aykka ittuunne attibeenaawaa siseeddino. Gido shin, nuuni gimbbiyaa dirssaa penggetuwaan biro sank'k'aa gelissibeykko. 2 Hewaa untunttu siseedda wode, Sanbbalaas'inne Gesheemi hawaadan yaagiide, taakko kiiteeddino; «Oona geetettiyaa dembban de'iyaa k'eeri katamatuwaappe ituwaan yaade nuunanna gaketta». Shin untunttu ta bolla iitaa ootsanaw mak'etteeddinno. 3 Hewaa diraw, taani untunttoo hawaadan yaagaadde zaara kiitanchchatuwaa kiittaad; «Taw daro kiitay de'ee; hewaa diraw, taani hinttentu giyaa sa'aa baanaw danddaykke. Taani duge hinttentukko biina, kiitay ayaw d'ubettii?» 4 He kiitaa zaari zaari oyddu gede taakko kiiteeddino; shin taani itti mala zaaruwaa untunttoo immaad. 5 Ichcheshentsuwaan Sambbalaas'i bare k'oomaa bolla dooyaa de'iyaa dabddaabbiyaa taakko kiiteedda. 6 Dabddaabbiikka hawaadan yaagee; «Neeninne ne zariyaa gideedda Ayhudatuu makkalanaw k'oppeeddawaanne hewaappe denddeeddawaan gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaawaa shooro gadiyaan de'iyaa Asay ubbay haasayiaawaa Gesheemi taw odeedda. K'ay neeni neena kaatiyaa kessanaw koyiyaawaanne; 7 neeni Yihudaa kaatiyaa gidiyaawaa Yersaalamen awaayana mala, timbbitiyaa odiyaawantta ne wotseeddawaakka I taw odeedda. Ha waariyaa kaatii sisusay attena. Hewaa diraw, taananna gakettaade zorettanaw haaya». 8 Taanikka, «Ha neeni giyaa yewuwaa ubbay ubbakka tuma gidennawaanne neeni c'oo med'd'eeddawa» yaagaadde zaaraad. 9 Nu ootsiyaa kiitay polettenna mala, «Untunttu kushii oosoo daaburi kichcheedda» yaagiide untunttu nuuna yashissiidde gam"eeddino. Hewaa diraw, «Nu S'oossaw ha"i taana mintsetsaarkkii» yaagaadde taani woossaad. 10 Hewaappe guyyiyaan, sooppe kessennaadan gorddi wotseedda Mahes'aabi'eela na'aa na'aa Dalaaya na'aa Shamaa'iyaaakko baad. I taw hawaadan yaageedda; «Itti k'amma awudento untunttu neena wod'anaw yaana de'iyaa diraw, neeninne taani S'oossaa Golliyaa giddo geliide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidдон S'oossaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddiidde gaketoytte». 11 Taani hawaadan yaagaadde zaaraad; «Taana malatiyaa Asay bak'atii? Woy k'ay taana malatiyaa Asay Geeshsha Golliyaa giddo geliide, bare shemppuwaa ashshii? Taani hewaa ubbakka ootsikke». 12 Ta yewuwaa k'oppiyaa wode, tumukka Aa S'oossay kiiteedda timbbitiyaa odiyaawaa gidennawaanne S'oobbiinne Sanbbalaas'i Aa miishshan shammeedda diraw, ta bolla worddo timbbitiyaa odiyaawaa

gidiyaawaa akeekaaddi. 13 I miishshan shametteedda gaasuu taani yayaade, I giyaawaadan ootsaade taani nagaran gelanaaddaana. Yaatina, untunttu ubbay hewaa siseedda wode, taana kad'isiyaabaa ta bollan demmanaassa. 14 «Ta S'oossaw, S'oobbiinne Sanbalaas'i ootseeddawaa k'oppa. No'aado geetettiyya mac'c'a timbbitiyya odiaananne hara timbbitiyya odiaaawanttu ubbay taana yashissanaw untunttu ootseeddawaa ubbaakka k'oppa» yaagaad. 15 Gimbbiyya dirssaa kiitay ishatamanne laa'u gallassan, Eluula geetettiyya aginaan laatamanne ichcheshantso gallassan poletteedda. 16 Nu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa nu morkketuu hewaa siseedda wode yayyeeddinonne yeellateeddino. Ayaw gooppe, hawe kiitay nu S'oossay maaddina oosetteeddawaa akeekeddino. 17 He wodiyaan Ayhudatuwaa kaaletsiyaawanttu S'oobbiyaw c'ora dabddaabbetuwaa s'aafeeddino; S'oobbi zaariide, untunttu s'aafeedda. 18 Ayaw gooppe, I Araaha na'aa Shakaaniyaa naatto akkeedda dirawunne Aa na'ay Yahohanaani Berekiyaa na'aa Mashulaama naatto akkeedda diraw, Yihudaappe daratu aanana c'aak'k'eti utteeddino. 19 Untunttu S'oobbi ootseedda lo'obaa ubbaa ta sintsan haasayino; k'ay taani giyaawaakka aw odiino. S'oobbiikka taana yashissanaw dabddaabbetuwaa s'aafi yeddee.

7 Gimbbiyya kiitay wurina, penggetuwaankka sank'k'ay geleedda. K'ay penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaaawantunne Leewatuu barenttu kiitaan kiitan geleeddino. 2 Hewaappe guyyiyaan, Yerusaalame katamaa ayissiyaa maataa ta ishaa Hanaanawunne geessuwa gadaawaa Hanaaniyaw immaad. Hanaanii hara ubbaappe aad'd'eeda tumanchchanne S'oossaw yayyiyya asaa. 3 Taani untunttu hawaadan yaagaadde azazaad; «Wontta away kesiide ho'ana gakkanaw, Yerusaalame gimbbiyya penggetuwa dooyoppite. K'ay omarssi naagiyaawanttu barenttu oosuwa wurssiide baanaappe kasetiide, penggetuwa loytsi gorddanaadan ootsite. Hewaa bollakka Yerusaalamen de'iyaa asaappe dooriide, ittuu ittuu kaalaan kaalaan naaganaadaaninne k'ay haratuu barenttu heeraan de'iidde, barenttu golliyya keeshshaa keeshshaa naaganaadan ootsite» yaagaad. 4 He wode Yerusaalame katamay loytsi aakonne wolk'k'aama; shin Aa gidдон de'iyaa asaa paydu loytsi guutsaa. K'ay daro golliikka biro kees'etibeenna. 5 Hewaappe guyyiyaan, asaa kaaletsiyaawantta, kaappatuwaanne asaa ubbaa shiishshaade untunttu yeletaa maaran maaran mazggabana mala, S'oossay taana k'ofisseedda. Omooduwaappe kasetiide simmeedda asaa yeletaa maaraa mas'aafaakka demmaad; he mas'aafan s'aafetteeddawe hawaa. 6 Baabloone Kaatii

Naabukadanas'oore omoodiide, bare gadiyaa afeedda asaappe guyye barenttu katamaa katamaa Yerusalaamenne Yihudaa simmeedda asatuu hawaappe kaalliyaawantta. 7 Untunttu kaappatuu Zarubaabeela, Iyyaasa, Nahimiyya, Azaariyaa, Ra'aamiyaa, Nahamaana, Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppereeta, Bigiwaaya, Nahuumanne Ba'aana. Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyya asaa paydu hawaa. 8 Par'oosha yaratu 2,172. 9 Shafaas'iyaa yaratu 372. 10 Araaha yaratu 652. 11 Iyyaasunne Iyoo'aaba naanaa gideedda Paahati-Moo'aaba yaratu 2,818. 12 Elaama yaratu 1,254. 13 Zattu yaratu 845. 14 Zakkaaya yaratu 760. 15 Biinuya yaratu 648. 16 Bebaaya yaratu 628. 17 Azggaada yaratu 2,322. 18 Adoonik'aama yaratu 667. 19 Bigiwaaya yaratu 2,067. 20 Adiina yaratu 655. 21 Hizk'k'iyaa yaraa gideedda As'eera yaratu 98. 22 Hashuuma yaratu 328. 23 Bes'aaya yaratu 324. 24 Hariifa yaratu 112. 25 Gabaa'oona yaratu 95. 26 Beeteleemenne Nas'oofa katamatuwaa Asay 188. 27 Anaatoota katamaa Asay 128. 28 Beeti-Azimaawetuwa katamaa Asay oytamanne laa'uwa. 29 K'iriyaati-Yi'aariima, Kafiiranne Ba'eroota katamatuwaa Asay 743. 30 Raamanne Gebaa'a katamatuwaa Asay 621. 31 Mikimaasa katamaa Asay 122. 32 Beeteleenne Ay katamatuwaa Asay 123. 33 Laa'entso Nabo geetettiyya katamaa Asay 52. 34 Laa'entso Elaama yaratu 1,254. 35 Hariima katamaa Asay 320. 36 Yaarikko katamaa Asay 345. 37 Looda, Hadiidanne Oono katamatuwaa Asay 721. 38 Sanaa'a katamaa Asay 3,930. 39 Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda k'eesetuwa: Iyyaasu yara gideedda Yadaaya yaratu 973; 40 Imeera yaratu 1,052; 41 Paashihuura yaratu 1,247; 42 Hariima yaratu 1,017. 43 Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda Leewatuwa: Hodaawiyaa yara gideedda Iyyaasunne K'aadimi'eela yaratu 74; 44 Asaafa yara gideedda mazimuriyya yes's'iyaaawanttu 148; 45 Geeshsha Golliyya penggiyaa naagiyya Shaaluuma, As'eera, S'almmoona, Ak'k'uuba, Has'iis'anne Shobaaya yaratu 138. 46 Hawanttu omooduwaappe simmiide, Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwa yaratuwa: S'iha yaratuwa, Hasuufa yaratuwa, S'abba'oota yaratuwa, 47 K'eeroosa yaratuwa, Sii'a yaratuwa, Padoona yaratuwa, 48 Labaana yaratuwa, Hagaaba yaratuwa, Shalmaaaya yaratuwa, 49 Hanaana yaratuwa, Giddeela yaratuwa, Gahaara yaratuwa, 50 Ra'aaya yaratuwa, Raas'iina yaratuwa, Nak'oda yaratuwa, 51 Gazzaama yaratuwa, Uuza yaratuwa, Paaseeha yaratuwa, 52 Besaaya yaratuwa, Me'uniima yaratuwa, Nafushesiima yaratuwa, 53 Baak'ibuuk'a yaratuwa, Hak'uufa yaratuwa, Harihuura yaratuwa,

54 Baas'iliita yartuwaa, Mahiida yartuwaa, Harshsha yartuwaa, 55 Bark'k'ooosa yartuwaa, Sisaara yartuwaa, Temaaha yartuwaa, 56 Nas'iha yartuwaanne Has'iifa yartuwaa. 57 Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda Solomone k'oomatuwaa yartuwaa: Sos'aaya yartuwaa, Sofereeta yartuwaa, Pariida yartuwaa, 58 Yaa'ila yartuwaa, Dark'k'oono yartuwaa, Giddeela yartuwaa, 59 Shafaas'iyaa yartuwaa, Has's'iila yartuwaa, Pokereti-Has's'abayma yartuwaanne Amoono yartuwaa. 60 Omooduwaappe simmiide, Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yartuunne Solomone k'oomatuwaa yartuu paydu ubbaanna 392. 61 Haratuukka k'ay, Telmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adoonanne Imeera geetettiyaa katamatuwaappe Yersaalame simmeeddino. Shin untunttu woy untunttu aawotuu Israa'eeliyaa sheeshsha gidiyaawaa erissanaw danddayibeykkino. 62 Hewanttu Dalaaya, S'oobbiyaanne Nak'oda yartuwaa; untunttu payduukka ubbaanna 642. 63 K'eesetuwaappe k'ay Hobaaya yartuu, Hak'k'oos'a yartuunne Barzillaaya yartuu Yersaalame simmeeddino. Hawe Barzillaaya giyaawe Gala'aade biittaa asaa gideedda Barzillaaya naatto akkiide, bare bollaruwa suntsaa akkeedda. 64 Hawanttu barenttu yeletaa s'ap'uwaa eranaw yeletaa mas'aafan koyeeddino, shin demmibeeykkino. Hewaa diraw, untunttu tunaadan paydettiide, k'eesetetsan ootsennaadan digetteeddino. 65 K'ay Geeshsha Saamatuwaan shaakki pirdidiyaa k'eesii denddana gakkanaw, untunttu geeshsha k'umaappe maanaw danddayennawaa Ayyuhaduwaa mooddiyaawe untunttoo odeedda. 66 Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmeedda asaa paydu ubbaanna 42,360. 67 Hewaa bollakka k'ay 7,337 attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuu mazimuriyaa yes's'iyaa 245 attumawaanne mac'c'a asatuu simmeeddino. 68 Omooduwaappe ubbaanna simmeedda asaa paratuwaa paydu 736; bak'ulotuu 245; 69 gaalotuu 435; haretuu k'ay 6,720. 70 Yartuwaa kaappatuwaappe amareedawanttu oosoo imotaa immeeddino. Biittaa mooddiyaawe hospun kiilo giraame work'k'aa, 50 disttetuwaanne 530 k'eesatuwaa mayotuwaa immeedda. 71 Yartuwaa kaappatuu 168 kiilo giraame work'k'aa 1,250 kiilo giraame biraa immeeddino. 72 Atteeda Asay ubbaanna 168 kiilo giraame work'k'aa, 1,100 kiilo giraame biraanne 67 k'eesatuwaa mayotuwaa immeeddino. 73 Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu, Leewatuu, penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaawanttu, asaappe darotuunne Geeshsha Golliyaa k'oomatuu, ubbaanna Israa'eeliyaa ubbay barenttu kataman kataman utteeddino.

8 Laappuntsa aginay gakkoo wode, Israa'eeliyaa Asay ubbaykka barenttu kataman kataman utteeddino. He aginaan untunttu ubbaykka ittippe Haatsaa Penggiyaa sintsan de'iyaa dabaaban shiik'k'eeddino. Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa asaw immeedda Higgiyaa Mas'aafaa ahana mala, s'aafiya Izira oochcheeddino. 2 Yaatina, laappuntsa aginaan koyro gallassan, attumawe mac'c'awe, akeekanaw danddayiyaa Asay ubbay shiik'k'eedda sa'aan Iziri Higgiyaa Mas'aafaa aheedda. 3 Haatsaa Penggiyaa sintsan de'iyaa dabaaban ek'k'iide, attumawoo mac'c'awoo, akeekanaw danddayiyaa asaa ubbay Higgiyaa Mas'aafaa wonttappe gallassaa seetay gakkanaw nabbabedda; asaykka loytsi hayzziide siseedda. 4 Iziri ek'k'iide nabbabanaw mitsaappe giigisseedda gutaraa bollar ek'k'eedda. Aappe ushechcha baggana Matiitiyaa, Shamaa'iyaa, Anaaya, Ooriyoona, Hiik'k'yaanne Ma'iseeya geetettiyaa asatuu ek'k'eeddinno. Haddirssa baggana k'ay Padaaya, Mishaa'eela, Malkkiyaa, Hashuuma, Hashibadanaaha, Zakkaraasanne Mashulaama geetettiyaa asatuu ek'k'eeddinno. 5 Iziri asaa ubbaappe d'ok'k'iyaa sa'aan ek'k'eedda diraw, ubbaykka Aa loytsiide s'eellishin, untunttu sintsan Higgiyaa Mas'aafaa dooyeedda. He wode untunttu ubbay utteedda saappe denddi ek'k'eeddinno. 6 Iziri Med'inaa Godaa, wolk'k'aama S'oossaa galateedda. Asay ubbay barenttu kushiya pude dentsiide, «Amen'i, Amen'i» yaageeddino. K'ay untunttu som'i sa'aa bochchana gakkanaw guufanniide, Med'inaa Godaw goynneeddino. 7 Hewaappe guyyiyaan denddiide, barenttu de'iyaa sa'aan ek'k'eeddinno. Iyyaasa, Baana, Sherebiyaa, Yaamiina, Ak'kuuba, Shabbataaya, Hodiya, Ma'iseeya, K'aliis'a, Azaariyaa, Yozabaada, Hanaanne Palaaya geetettiyaa Leewatuu higgiyaa Asay akeekanaadan ootseeddino. 8 Untunttu S'oossaa Higgiyaa Mas'aafaappe nabbabiide, k'ay nabbabetteeddawe waagintto, Asay erana mala, bili k'onc'c'isseeddino. 9 Asay higgiyaa k'aalaa siseedda wode, barenttu wozanaan mishettiide yeekkeeddino. Hewaa diraw, biittaa mooddiyaa Nahimii, k'eesenne s'aafiya gideedda Izirinne asaw mas'aafaa biliyaa Leewatuu asaa hawaadan yaageeddino; «Ha gallassay Med'inaa Godaw, hinttentu S'oossaw, geeshsha gallassaa gidiyaa diraw, ittuunne kayyottoppitenne yeekkoppite» yaageeddino. 10 K'ay Nahimii gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Biite, mod'd'uwaa miite; mal'iyaawaakka ushite; k'ay baynnawanttookka hinttewaappe shaakki immite. Ayaw gooppe, hachche gallassay nu S'oossaw geeshsha gallassaa. Med'inaa Godaa nashechchay hinttenttoo wolk'k'aa gidiyaa diraw kayyottoppite» yaageedda. 11

Leewatuukka k'ay, «Hawe geeshsha gallassaa gidiyaa diraw, kayyottoppiti; hayzzite» yaagiide asaa c'o'u ootseeddino. 12 Hewaappe guyyiyaan, Asay nashechchaan maanawunne ushanaw k'ay baynnawanttookka de'iyawaappe shaakki immanaw beeddino. Ayaw gooppe, untunttu odeedda k'aalaa siseeddinonne akeekseeddino. 13 Aginaw laa'entso gallassi zaratuwaa kaappatuu, k'eesatuu nne Leewatuu higgiiyaa k'aalaa untunttoo birshshana mala, Izirakko yeeddino. 14 Hewan tamaariidde, laappuntsa aginaan Daasiyaa Baalaa bonchchiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay daasiyaa gidдон uttanaadan Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaa akeekseeddino. 15 Hewaa diraw, katamatuwaa ubbaaninne Yersaalamen hawaadan yaagiide awaayeeddino; «Deriyaa huup'iyaa kesite; zayitiyaa wogaraappe, woran doliyaa wogaraappe, barsseenetiyyaa mitsaappe, zambbaa mitsaappenne haytsay de'iyaa mitsaa ubbaappe higgiiyan s'aafetteeddawaadan, daasiyaa daasanaw tashiyaa ahite» yaageeddino. 16 Hewaa diraw, Asay biide mitsaa tashiyaa aheeddino; barenttu golliyaa bollan de'iyaa dembba sa'aan, barenttu gibbiyaan, S'oossaa Geeshsha Golliyaa dabaaban, Haatsaa Penggiyaa dabaabaaninne Efireema Penggiyaa dabaaban daasiyaa daaseeddino. 17 Omooduwaappe simmeedda Asay ubbay daasiyaa daaseedda, Aa gidдон utteeddino. Neewe na'aa lyyaasu wodiyaappe doommiide, he gallassay gakkanaw, untunttu hawaa mala baalaa bonchchi erikkino. Hewaa diraw, ubbaykka loytsi nashetteeddino. 18 Baalay doomettoodeppe biide wurana gakkanaw, hachche hachche Iziri S'oossaa Higgiiyaa Mas'aafaappe asaw nabbabeedda. Baalaa laappun gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, hosppuntsa gallassan higgii azaziyaawaadan geeshsha shiik'uwaa ootseeddino.

9 He aginaan laatamanne oyddentso gallassan Israa'eeliyaa Asay s'oomiidde, maak'aa mayiidenne barenttu huup'iyaan baanaa k'oliidde, itti sa'aa shiik'keeddino. 2 Barentta allaga gade asaa ubbaappe shaakkeeddino. Hewaappe guyyiyaan denddi ek'kiide, untunttune kase untunttu aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa paas'eeddino. 3 Hewan untunttu ek'k'ide'ishshin, heezzu saatiyaa gidiyaawaa Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa Higgiiyaa Mas'aafay untunttoo nabbabetteedda. K'ay hara heezzu saatiyaa gidiyaawaa barenttu nagaraa paas'iiddinne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, goynniidde gam'eeddino. 4 Leewatuwaappe amareedawantu shiik'uwaa bollan kesiide, kooshshaa d'ok'ku ootsiidde Med'inaa Godaakko, barenttu S'oossaaakko, waasseeddino. Hewantukka lyyaasa, Baana, K'aadimi'eela, Shabaaniyaa, Buuna, Sherebiyaa, Baananne Kanaana. 5 Leewatuwaappe lyyaasu, K'aadimi'eeli, Baani,

Hashaabanee, Sherebee Hodee, Shabaanenne Pataahe Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageeddino; «Denddi ek'kiide, med'inaappe med'inaw de'iyaa Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa galatite! ubbaappenne saba ubbaa bollanna d'ok'ku d'ok'ku geeddanne bonchchetteedda S'oossaa suntsaa sabbite» yaageeddino. 6 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagiide woosseeddino; «Med'inaa Godaw, ne s'alalay S'oossaa! Neeni salotuwanne salotuwaan de'iyaa med'etaa ubbaa, sa'anne Aa bollan de'iyaa med'etaa ubbaanne Abbatuwanne untunttu gidдон de'iyaa med'etaa ubbaa med'd'aadda; ubbaw shemppuwaa immaadda. Saluwaa med'etatuu ubbay new goynniino. 7 «Neeni Med'etaa Ubbaa Godaa! Neeni Abraama Uura geetetiyyaa Kaladaawatuu katamaappe dooraade kessaadda; Aa suntsaakka laammaade, Abrahaama yaagaadde suntsaadda. 8 I new ammanetiyyaa asaa gidiyaawaa be'aade, Kanaanetuu, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Parzzawaanatuwaa, Yaabusatuwanne Gerggeesatuwaa gadiyaa Aa zaretoo laata gadiyaa ootsaade immanaw aw k'aalaa c'aak'uwaa gelaadda. Neeni s'illo gidiyaa diraw, ne geedda k'aalaakka polaadda. 9 «Neeni kase nu mayza aawotuwwa Gibs'e gadiyaan gakeedda tuggaa be'aadda; K'ay Zo'o Abbaa geetetiyyaa abbaa matan de'iidde untunttu, «Nuuna maaddaarikkii!» yaagiide waasseedda waasuwaakka sisaadda. 10 Gibs'e kaatii, Aa gadiyaa kaappatuunne he gadiyaa Asay ubbay Israa'eeliyaa asaa bollan otoretteedda diraw, untunttu bollan malaataanne malalissiyaabaa ootsaadda. Hewaappe denddeedawaan, hachche gakkanaw, ne suntsay bonchchuwaan s'eegettanaadan ootsaadda. 11 Abbaa yaanne haanne shaakkaade, gidduwaana ne asaa mela biittaana pintsaaadda. Shin shuchchay c'iimmo haatsaan olina, c'immuwaa duge wod'd'iyawaadan, untunttu yederssiyya morkkatuwaa abbaan mitissaade d'ayssaada. 12 Israa'eeliyaa asaa gallassi shaariyaa tuusnaan kaaletsaade, k'amma k'ay untunttu hamettiyyaa ogiyaan poo'ana mala, tamaa tuussaa untunttu sintsan essaade kaaletsaadda. 13 «Neeni saluwaappe wod'd'aade, ne asaa Siinaa Deriyaa bollan haasayissaadda. Suure pirddaanne tuma gideedda higgiiyaa k'ay lo'o wogaanne azazuwaa untunttoo immaadda. 14 Geeshsha ne Sambbataa untunttu bonchchana mala, untuntta tamarissaadda. Ne k'oomaa Muse baggana untunttoo azazuwaa, wogaanne higgiiyaa immaadda. 15 Untunttu koshateedda wode saluwaappe k'umaa immaadda; K'ay untunttu saametteedda wode zaallaappe haatsaa pulitissaadda. Neeni untunttoo immanaw c'aak'keedda gadiyaa geliide laattana mala azazaadda. 16 «Shin nu mayza aawotuu otoretteeddino. Odina sisenna morggiyaa orddo

gidiide, new azazettibeykkino. 17 Azazettenan is's'eeddino; k'ay neeni untunttoo ootseedda malalissiyaabaa ubbaa hassayibeykkino. Untuntu morggiyaa orddo gideeddino; k'ay barenttu makkalaappe denddeeddawaan, Gibs'e gadiyaa guyye ayiletetsaw zaariide kaaletsana mala, kaappuwaa barenttoo dooreeddino. Gido shin, neeni atto giyaa S'oossaa; keekanne maariyaawaa. Siik'uaan kumeeddawaanne hank'oo elleellennawaa. Hewaa diraw, ne siik'uu med'inaassa; neeni untuntta agga beyikka. 18 «Untuntu maraa malatiyaa eek'aa med'd'iide, <Hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossay hawaa> yaagiide neena wolk'k'aama shek'k'aa shek'k'ooppekka, 19 ne daro maarotetsaa diraw, neeni untuntta he gadiyaa woran agga beyikka. Untuntu biyaa ogiyaa kaaletsana mala, gallassi shaariyaa tuussay, k'ay untuntu ogiyaa poo'issana mala, k'amma tamaa tuussay untuntuppe haakkibeenna. 20 Untuntta tamarissana mala, ne lo'o Ayaanaa untunttoo immaadda. Maanaw mannaa untuntu doonaappe pac'issabeykka; k'ay untuntu saamookka haatsaa immaadda. 21 Oytamu laysaa ubbaa untuntu woran hamettiyya wode, untunttoo koshshiyaabaappe ittibaanne d'ayssabaakka. Untuntu mayuu wuribeenna; untuntu gediikka gaafibeena. 22 «Barenttu zawaan de'iyaa gas'aa biittatuwaanne kawutetsatuwaa untuntu s'ooniide oyk'k'anaadan ootsaadda. Sihoona geetettiyya kaatii mooddiyya Haseboona gadiyanne Ooga geetettiyya kaatii mooddiyya Baasaane gadiyaa untuntu laateeddino. 23 Untuntu zeretsatuwaa payduwaa saluwaa s'oolintiyaadan darissaadda. Kase untuntu aawaatoo gelissananne laatissana gaade neeni odeedda gadiyaa untuntta gelissaadda. 24 Untuntu Kanaane gadiyaa laateeddino; he gadiyaan de'iyaa Kanaane asaa ubbaa untuntu sintsan neeni kawushshaadda. Untuntu Kanaane asaa bollan, untuntu kaatetuwaa bollaanne he gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa bollan barenttu doseeddawaa ootsana mala, untuntu kushiyan aatsa immaadda. 25 K'ay untuntu yuushshuu gimbbetteedda katamatuwaanne aradda biittaa s'ooniide akkeeddino; k'aykka lo'obay ubbay kumeedda golliyya, booketteedda haatsaa ollatuwaa, woyniyaa turaa sa'aa, wogaratuwaanne hara ayfiyaa immiyaa daro mitsatuwaa laateeddino. Hewaappe mi kaliide orddeeddino; ne wolk'k'aama keekatetsan untuntu nashetteeddino. 26 «Gidooppekka, ne asatuu azazettenan is's'iide, ne bollan makkaleeddino; ne higgiyawukka zokkiyaa zaareeddino. Neekko untuntu simmanaadan untunttoo minisiide odeedda timbbitiyaa odiyaawantta wod'eeddino. Loytsi wolk'k'aama shek'k'aa neena shek'k'eeddino. 27 Hewaappe

denddeeddawaan untuntta un'etsiyaa morkkatuwaa kushiyan aatsa immaadda; morkketuu untuntta un'etseedda wode neekko waasseeddino. Untuntu waasuwa saluwaan gida sisaadde ne maarotetsaa daruwaadan, untuntta untuntu morkkatuwaa kushiyaappe ashshiyaawantta kiittaadda. 28 «Shin untuntu shemppuwaa demmiide zaaretsiide, ne sintsan nagaraa ootseeddino. Neenikka zaaraadde untuntu morkkatuwaa kushiyan aatsaade immina, untuntu morkketuu untuntta mooddeddino. Shin ha'ikka untuntu neekko waassina, untuntu waasuwa saluwaan gidaade sisaadda. Ne maarotetsaan untuntta zaara zaaraaddeka ashsha akkaada. 29 «Ne higgiiyaakko untuntu simmana mala, neeni untunttoo minisaade odaadda; shin untuntu otoretteeddino; ne azazuwaakka is's'eeddo yaageeddino. Asay azazettooppe de'uwa demmiyaa ne higgiiyaa aad'd'eeddino; k'ay morggiyaa orddo gidi, new zokkiyaa zaariide, azazettenan is's'eeddino. 30 Gidooppenne, daro laysaa untuntta danddayaadda; timbbitiyaa odiyaawanttu baggana ne Ayyaanan untunttoo minisaade odaadda; shin untuntu sisibeykkino. Hewaappe denddeeddawaan Ayhuda gidenna kawutetsatuu untuntta mooddana mala, untuntu kushiyan aatsa immaadda. 31 Shin neeni keekanne maariyaa S'oossaa gidiyaa diraw, ne wolk'k'aama maarotetsaan untuntta ubbaanna aggabeykkanne d'ayssabaakka. 32 «Nu S'oossaw, wolk'k'aamaw, wolk'k'aamanne yayetteedda S'oossaw, ne aggena siik'uwa k'aalaa c'aak'uwa naagiyaawaa, nu bollan gakkeedda metuu ne sintsan laafabaa malatoppo. Beni Asoore kaatetuwa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, nu bollan, nu kaatetuwa bollan, nu kaappatuu bollan, nu k'eesatuwa bollan, nu timbbitiyaa odiyaawanttu bollan, nu mayza aawotuwa bollanne ne asaa ubbaa bollan wolk'k'aama metuu gakkeedda. 33 Nuuna gakkeeddawaan ubbaan neeni s'illuwaa. Ayaw gooppe, nuuni neena naak'k'ooppekka neeni ammanettiyaawaa aggabeyikka. 34 Nu kaatetuu, nu kaappatuu, nu k'eesatuu nne nu mayza aawotuu ne higgiiyaa naagibeykkino; k'ay neeni untunttoo immeedda azazuwaanne ne minissa odeeddawaakka sisibeykkino. 35 Neeni untuntu kawutetsan untunttoo wolk'k'aama anjuwaa immaadda; k'ay aakonne mokkiyaa biittaaakka untunttoo immaadda; shin untuntu new goynnibeykkinonne barenttu iita oosuwaappe simmibeykkino. 36 «Hewaappe denddeeddawaan, nuuni hachche ayiliyaa gidiyaawaa be'a. K'ay hewekka untuntu Aa ayfiyaanne I immiyaa anjuwaa ubbaa maana mala, nu mayza aawaatoo neeni immeedda he gadiyaan, nuuni ayiliyaa gideeddo. 37 Nu nagaraa diraw, neeni nu bollan dentseedda kaatetuu

gadiyaa anjiuwaa ubbaa untunttu go"ettiino. K'ay nu bollaanne nu mehiyaa bollan barenttu koyeeddawaa ootsino; nuunikka wolk'k'aama metuwaa gidдон de'etto» yaageeddino. 38 Haneedda yewuwaa ubbaa diraw, nuuni haasayiide c'aak'k'eedda c'aak'uwaa s'aafeeddo; he nuuni s'aafeedda c'aak'uwa warak'ataa bollan nu kaappatuu, nu Leewatuunne nu k'eesatuu barenttu maatafaa wotseeddino.

10 Hawaappe kaalliyaa asatuu he maatafay wod'd'eedda warak'ataa bollan parameeddino. Hewantukka Hakaaliyaa na'aa gadiyaa mooddiyaa Nahimiyya; k'eesetuwaappe: Sedek'iyaasa, 2 Saraaya, Azaariyaa, Ermaasa, 3 Paashihuura, Amaariyaa, Malkkiyaa, 4 Has's'uusha, Shabaaniyaa, Malluuka, 5 Hariima, Maremoota, Obaadiyaa, 6 Daaneela, Ginnetoonaa, Baaruka, 7 Mashulaama, Abiyya, Miyamiina, 8 Ma'aaziyyaa, Bilggaayanne Shamaa'iyyaa. 9 Leewatuwaappe: Azaaniyaa na'aa Iyyaasa, Henadaada yara gideedda Biinuya, K'aadimi'eelanne 10 untunttu ishatuwaa Shabaaniyaa, Hodiyyaa, K'aliis'a, Palaaya, Hanaana, 11 Miika, Rahooba, Hashaabiyyaa, 12 Zakkuura, Sherebiyyaa, Shabaaniyaa, 13 Hodiyyaa, Baananne Baniina. 14 K'ay asaa kaaletsiyaawantuppe: Par'oosha, Paahati-Moo'aaba, Elaama, Zatta, Baana, 15 Buuna, Azggaada, Bebaaya, 16 Adooniyaa, Bigiwaaya, Adiina, 17 As'eera, Hizk'k'iyaasa, Azuura, 18 Hodiyyaa, Hashuuma, Bes'aaya, 19 Hariifa, Anatoota, Nebaaya, 20 Maagippi'aasha, Mashulaama, Heziira, 21 Mashezaabeela, S'aadook'a, Yadduu'a, 22 Palaas'iyyaa, Hanaana, Anaaya, 23 Hoshee'a, Hanaaniyaa, Hashshuuba, 24 Halloheesha, Piiliha, Shobeek'a, 25 Rehuuma, Hashaabina, Ma'iseeya, 26 Akiyya, Hanaana, Anaana, 27 Malluuka, Hariimanne Ba'aana. 28 K'ay atteeda asaykka k'eesatuu, Leewatuu, penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaawanttu, Geeshsha Golliyyaa k'oomatuuinne S'oossaa higgiiyaw azazettanaw Ayhuda gidennawantuppe barena shaakkeedda ubbay, k'ay untunttu machchatuu, untunttu attuma naanay, untunttu mac'c'a naanayenne yewuwaa akeekanaw asaa gamma gakkkeedda ubbay, 29 barena kaaletsiyaawaana ha c'aak'uwaan mayetteeddino. Hewekka bare k'oomaa Muse baggana S'oossay untunttoo immeedda higgiiyaadan baanaw, Med'inaa Godaa nu S'oossaa azazuwaa, pirdaanne wogaa naaganaassanne ootsanaassa. Hewe d'ayooppe, S'oossay yeddiyaa shek'ay barenttu bolla yaanaadan mayetteeddino. 30 Untunttu hawaadan yaagiide c'aak'k'eeddino; «Nu mac'c'a naanaa Ayhuda gidenna gadiyaa attuma naanaatoo immokko; k'ay untunttu mac'c'a naanaakka nu attuma naanaatoo machato ootsiidde akkokko. 31 «Ayhuda gidenna gadiyaa asatuu katsaa

gidina woy harabaa ayaanne Sambbata gallassi woy hara baala gallassi zal'anaw ahooppe, untuntuppe shammokko. «Laappuntsa laytsay gakkiiyaa wode, nu gadiyaa goshokko; nuuni tal'eedda ac'uwaa oochchokko. 32 «Geeshsha Golliyyaa oosoo ichcheshu giraame dees'iyyaa biraa laytsan laytsan aggenaana immana. 33 Hewe ayaw gooppe, S'oossaa sintsan wotsiyaa ukitsaassa, hachche hachche yarshshiyaa katsaa yarshshuwaa sa'aa, s'uuggiiyaa yarshshoo shukkiyaa mehiyaw, Sambbata gallassan, aginay s'eeriya wodenne laytsan de'iyyaa hara baalatuwaan yarshshiyaa yarshshoonne hara geeshsha miishshaa ubbaassa; k'ay Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissanaw yarshshiyaa yarshshoonne nu S'oossaa Geeshsha Golliyyaa oosoo koshshiyaa ubbabaassa. 34 «Nuuni k'eesatoo, Leewatuu hara asaa ubbaw saamaa yeggeeddo. Ayaw gooppe, higgiiyan s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, yarshshiyaa sa'aan yarshshuwaa s'uuggiiyaa mitsaa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaw O yaray ahanaw bessinto eranaassa. 35 «Laytsan laytsan nu gadiyaa ayfiyaa koyro gakkiiyaawaanne ayfiyaa immiyaa dumma dumma mitsatuwaappe nuuni koyro mas'eedda ayfiyaa ubbaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa aggenaana ahiide immana. 36 «Higgiiyan s'aafetteeddawaadan nuuni ubbaykka koyro yelettiyaa nu attuma naanaa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwaakko ahiide, S'oossaw dummayana; k'ay nu miizzatuu, nu dorsatuunne nu deeshshatuu yeliyaa koyro maraa ubbaakka yaa ahiide, k'eesatoo immana. 37 «Nuuni nu gadiyaan doliyaa katsaa ayfiyaa koyruwaa, k'ay nu mitsaa ubbaa ayfiyaa, woyniyaanne zayitiyaa imotaa ootsiidde, nu S'oossaa Geeshsha Golliyyaa haa k'eesetuwaakko ahana. K'ay Leewatuu nu katamatuwaan de'iyyaa biittaa ubbaa ayfiyaa asiraataa akkiyaawantta gidiyaa diraw, nu biittay ayfeeddawaappe ubbaappe asiraataa untunttoo immana. 38 Leewatuu asiraataa shiishshiyaa wode, Aaroona yara gideedda k'eesatuu untuntunna ittippe de'anaw besse. Leewatuukka asiraataa shiishshowaappe guyyiyaan, asiraataappe kesseedda asiraataa nu S'oossaa Geeshsha Golliyyaa ahiide, shaluwaa wotsiyaa kifiliyaan wotsino. 39 Israa'eeliyaa asayenne Leewatuu katsaa, woyniyaanne wogaraa zayitiyaa imotaa, Geeshsha Golliyyaa miishshatuunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesatuu, penggiyaa naagiyaawantunne mazimuriyaa yes's'iyaawanttu de'iyyaa kifiletuwaa ahiino. «Nuuni nu S'oossaa Geeshsha Golliyyaa oosuwaa ubbakka sheneko gookko» yaagiide c'aak'k'eeddino.

11 Asaa kaaletsiyaawanttu Yerusaalamen de'eeddino. K'ay hinkko asaappekka tammuwaappe ittuu ittuu

geeshsha kataman Yersaalamen de'ana mala, saamaa yeggiide dooreeddino. Shin hara udduppun kushiya Asay barenttu katamatuwaan de'eeddino. 2 Yersaalamen de'anaw barenttu sheniyaan mayyeedda asaa ubbaa Asay anijeedda. 3 Hara katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliya asay, k'eesatuu, Leewatuu, Geeshsha Golliya k'oomatuunne Solomone k'oomatuwaa yaratu ubbay barenttu kataman kataman de'iyaa gadiyaa oyk'kiide de'eeddino. Shin hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanttu, Yersaalamen de'anaw yeedda gadiyaa kaaletsiyaawantta. 4 Yihudaanne Biiniyaama zariyaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Paareesa yara gideedda Ataayanne Sheela yara gideedda Ma'iseeya. Ataayi Ooziyaana na'aa; Ooziyaane Zakkaraasa na'aa; Zakkaraasi Amaariya na'aa; Amaari Shafaas'iyaa na'aa; Shafaas'i Malaali'eela na'aa. 5 Ma'iseeyi Baaruka na'aa; Baaruki Kolihoza na'aa; Kolihozi Hazaaya na'aa; Hazaayi Adaaya na'aa; Adaayi Yoyaariiba na'aa; Yoyaariibi Zakkaraasa na'aa. 6 Paareesa yaraappe wolk'kaama gideedda 468 asatuu Yersaalamen de'eeddino. 7 Biiniyaama zariyaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Saala, Gabbaayanne Sallaaya. Saalu Mashulaama na'aa; Mashulaami Yo'eeda na'aa; Yo'eedi Padaaya na'aa; Padaayi K'olaaya na'aa; K'olaayi Ma'iseeya na'aa; Ma'iseeyi Iti'eela na'aa; Iti'eeli Yishaa'iyaa na'aa. Mulenna 928 Biiniyaama zaratuu Yersaalamen de'eeddino. 9 Ziikira na'ay Yuu'eeli untunttu kaappuwaa; k'ay Hassanuu'a na'ay Yihuday kataman laa'entso maaragii de'iyaa kaappuwaa. 10 K'eesetuwaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Yoyaariiba na'aa Yadaaya, Yaakiinanne Saraaya. Saraayi Hil'k'iyaa na'aa; Hil'k'ii Mashulaama na'aa; Mashulaami S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Maraayoota na'aa; Maraayooti S'oossaa Geeshsha Golliya kaappuwaa gideedda Ahis'uuba yara. 12 Untuntunna ittippe S'oossaa Geeshsha Golliya oosuwa ootseeddawanttu ubbaanna 822. K'ay hara kaaletsiyaawe Adaaya; Adaayi Yirohaama na'aa; Yirohaami Palaaliya na'aa; Palaalii Amoos'a na'aa; Amoos'i Zakkaraasa na'aa; Zakkaraasi Paashihuura na'aa; Paashihuuri Malkkiyaa na'aa. 13 Adaayaana ittippe de'iyaa Asay ubbaanna 242. K'aykka hara kaaletsiyaawe Amaashasaaya; Amaashasaayi Azaari'eela na'aa; Azaari'eeli Ahizaaya na'aa; Ahizaayi Mashilemoota na'aa; Mashilemooti Imeera na'aa. 14 Amaashasaayaana ittippe de'iyaa olanchchatuu ubbaanna 128. Untunttu kaappuu Haggidoolima na'aa Zabddi'eela. 15 Leewatuwaappe yeedda kaaletsiyaawanttuppe ittuu Shamaa'iyaa; Shamaa'e Hashshuuba na'aa; Hashshuubi Azirik'aama na'aa; Azirik'aami Hashaabiya na'aa; Hashaabii Buuna na'aa. 16 K'ay haratuu Shabbataayanne Yozabaada;

untunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaappe karenna oosettiya oosotoo aawotiya Leewatuu kaappatuwaa. 17 K'aykka haray Mataaniya; I galataa woosaa woossiyya wode galataa mazimuriya yes's'iyaa wanttoo kaappuwaa; I Asaafa yaraappe yeletteedda Zabdda na'aa na'aa, Miika na'aa. Barenana ittippe yes's'iyaa wanttu gidдон Baak'ibuuk'e laa'entso. K'ay haraykka Abdda; I Shaamu'a na'aa; Shaamu'i Galaala na'aa; Galaali Yidutuuna na'aa. 18 Ubbaan 284 Leewatuu geeshsha kataman Yersaalamen de'eeddino. 19 Penggiya naagiyaawanttuppe Ak'k'uuba, S'almoonanne untuntunna ittippe ootsiya hara 172. 20 Atteeda k'eesatuu, Leewatuunne Israa'eeliya Asay ubbay barenttu gadii de'iyaa sa'an de'iyaa sa'an dumma dumma Yihudaa katamatuwaan de'eeddino. 21 Shin Geeshsha Golliya k'oomatuu Yersaalame kataman itti baggana de'iyaa Ofeela geetettiya heeraan de'eeddino. S'iihinne Gishippinne laa"u untuntta kaaletsiyaawantta. 22 Yersaalamen de'iyaa Leewatoo kaappuu Uuza. I Baana na'aa; Baani Hashaabiya na'aa; Hashaabii Mataaniya na'aa; Mataanii Miika na'aa. Uuzi Geeshsha Golliyaan yes's'iyaa wanttoo kaappuwaa gideedda Asaafa yara. 23 Untunttu hachche hachche ootsanabaw kaatiyaappe untunttoo imetteedda azazu de'ee. 24 Yihudaa na'aa Zaraaha yaraappe yeletteedda Mashezaabeela na'aa Pataahe Israa'eeliya asaa s'eelliyaa ubbabaw untunttu doonaa gidiide, kaatiya matan de'ee. 25 Asaappe daratu barenttu goshshaa goshshaa matan de'iyaa k'eri katamatuwaan de'eeddino. Hewaa diraw, Yihudaa zaratuu K'iriyaati-Arbbaa'an, Diboonan, Yak'abis's'i'eelaaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaan de'eeddino. 26 Untunttu k'ay Yeshuu'an, Molaadan, Beeti-P'alees'an, 27 Has'aari-Shu'alaan, Berssaabeehaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaan, 28 S'ik'ilaagan, Makoonaaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaan de'eeddino. 29 K'aykka Enirimmoonan, S'or"aaninne Yarmmuutanikka de'eeddino. 30 Hewaa s'alalaa gidennaan Zaanohan, Adulaamaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaaninne Laakishaaninne hewaa heeraan de'iyaa goshshan, k'ay Azeek'aaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaanka de'eeddino. Hewaa diraw, Yihudaa Asay ubbaanna Berssaabeheppe biide, Hinnooma Zanggaaraa gakkanaw de'iyaa sa'an de'eeddino. 31 Biiniyaama zaratuu Beeteeleninne hewaa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaaninne Gebaa'an, Mikimaasan, Aayan, 32 Anatootan, Nooban, Anaaniyan, 33 Has'ooran, Raaman, Gittayman, 34 Hadiidan, S'abo'iiman, Nabalaas'an 35 Loodan, Oonooninne Kushiya Hiillatuu Zanggaaraa giya saanka de'eeddino. 36 Yihudaan de'eedda Leewatuwaappe daratu Biiniyaama asaana ittippe de'anaadan oosetteeddino.

12 Salaatiyaala na'aa Zarubaabeelananne k'eese ubbatuwa kaappuwa lyyaasunna omooduwaappe simmeedda k'eesatuu hawantta: Saraaya, Ermaasa, Izira, 2 Amaariyaa, Malluuka, Has's'uusha, 3 Shakaaniyaa, Rehuuma, Maremoota, 4 Idda, Ginnetoona, Abiyya, 5 Miyamiina, Ma'aadiyaa, Bilgga, 6 Shamaa'iyaa, Yoyaariiba, Yadaaya, 7 Saala, Amooka, Hilk'kiyaanne Yadaaya. Hawanttu lyyaasu laytsan k'eesatoo nne k'eesatuwa yarato kaappuwa gideeddawantta. 8 Unttuntunna ittippe simmeedda Leewatuu lyyaasa, Biinuya, K'aadimi'eela, Sherebiyaa, Yihudaanne Mataaniyaa. Mataanii hara barenana ootsiyaawanttuna ittippe galataa mazimuriyaa yes's'iyaa wanttoo kaappuwa. 9 Unttuntunna ittippe yes's'iyaa Baak'ibuuk'enne Uunnon untuntutuppe sintsanna haa simmi ek'kiide yes's'iino. 10 lyyaasu Yoyaak'iima yeleedda; Yoyaak'iimi Eliyaashiba yeleedda; Eliyaashibi Yoyaadaa'a yeleedda; 11 Yoyaadaa'i Yoonataana yeleedda; Yoonataani Yadduu'a yeleedda. 12 Yoyaak'iimi k'eese ubbatuwa kaappuwa gideedda laytsi, hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanttu, k'eesatuwa yaratu kaappuwa gideeddino. Saraaya yaraa kaappuu Maraaya. Ermaasa yaraa kaappuu Hanaaniyaa. 13 Izira yaraa kaappuu Mashulaama. Amaariyaa yaraa kaappuu Yahohanaana. 14 Malluuka yaraa kaappuu Yoonataana. Shabaaniyaa yaraa kaappuu Yooseefo. 15 Hariima yaraa kaappuu Adiina. Maraayoota yaraa kaappuu Hilk'k'aaya. 16 Iddo yaraa kaappuu Zakkaraasa. Ginnetoona yaraa kaappuu Mashulaama. 17 Abiyya yaraa kaappuu Ziikira. Miniyaaminanne Ma'aadiyaa yaraa kaappuu Pils's'aaya. 18 Bilgga yaraa kaappuu Shaamu'a. Shamaa'iyaa yaraa kaappuu Yoonataana. 19 Yoyaariiba yaraa kaappuu Matanaaya. Yadaaya yaraa kaappuu Uuza. 20 Sallaaya yaraa kaappuu K'aallaaya. Amooka yaraa kaappuu Ebeera. 21 Hilk'kiyaa yaraa kaappuu Hashaabiyya. Yadaaya yaraa kaappuu Nataani'eela. 22 Leewatuu kaappatuu Eliyaashibi, Yoyaadaa'i, Yohanaaninne Yadduu'i k'eese kaappuwa gideedda dumma dumma laytsan s'aafetteeddino. K'ay k'eesatuu Parsse gadiyaa asaa gideedda Daariyoosi kaateteedda laytsan s'aafetteeddino. 23 Gido shin, Leewatuu yaratu kaappatuu mazggobiyaan s'aafetteeddawe Eliyaashiba na'aa na'aa Yohanaani hayk'k'ana gakkanaw de'iyaa wodiya s'alalaana. 24 Leewatuwa kaaletsiyaawanttu Hashaabiyya, Sherebiyaanne K'aadimi'eela na'aa lyyaasa. Unttuntu S'oossaa asaa gideedda Kaatii Daawite azazeeddawaadan, laa"uwaan shaaketti ek'kiide, kaalan kaalan S'oossaa bonchchiinne aw galataa mazimuriyaa yes's'iino. 25 Geeshsha Golliya

gimbbiyaa penggiyaa matan kees'etteedda dumma dumma shaluwa wotsiyaa golliyaa naagiyaawanttu Mataaniyaa, Baak'ibuuk'iyaa, Obaadiyaa, Mashulaama, S'almoonanne Ak'k'uuba giyaawaantta. 26 Hawanttu Yos'edeek'a na'aa na'aa, lyyaasu na'aa Yoyaak'iimi, gadiyaa mooddiyaa Nahimiinne k'eesenne s'aafiyaa gideedda Iziri de'eedda laytsan ootseeddino. 27 Yersaalame gimbbii gimbbettiide wureedda baalaa bonchchiyaa wode, Leewatuu barenttu de'iyaa saappe saappe koyettiide, Yersaalame yeeddino; daalan, diitsaaninne maasink'kuwaan galataa mazimuriyaa nashechchan yes's'iide, baalaa bonchcheeddino. 28 Ha baalaa bonchchanaw Leewatuwa zaratu, mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu ubbay barenttu kees's'iide utteedda Yersaalame yuushshuwaappenne Nas'oofatu gadiyaan de'iyaa k'eeru katamatuwaappe, 29 Beeti-Gelgalappe, Gebaa'appenne Azimaaweetappe shiik'iide yeeddino. 30 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu nne Leewatuu barenttu huup'iyaw geeyeeddino; k'ay Asay ubbay, gimbbiyaa penggetuunne gimbbii S'oossaw geeyanaadan ootsiyaa wogaa poleeddino. 31 Taani Yihudaa kaaletsiyaawantta gimbbiyaa bollan shiishshay; k'ay mazimuriyaa yes's'iyaa wanttakka laa"u c'uguwaan shaakkaade S'oossaa galatana mala ootsaaddi. Itti c'uguu gimbbiyaa huup'iyanna ushechcha simmiide, Pituwa Oliyaa Penggiyaa bagga beedda. 32 Hoshayinne Yihudaa kaaletsiyaawantuppe baggatuu untututuppe guyyenna kaalliino. 33 Haratuu k'ay untuntunna de'iyaa wanttu Azaariyaa, Izira, Mashulaama, 34 Yihudaa, Biiniyaama, Shamaa'iyaa, Ermaasanne 35 s'urumbbaa oyk'kiide k'eesetuwa. K'ay untuntutuppe guyyenna yeeddawe Zakkaraasa; Zakkaraasi Yoonataana na'aa; Yoonataani Shamaa'iyaa na'aa; Shamaa'e Mataaniyaa na'aa; Mataanii Mikaaya na'aa; Mikaayi Zakkuura na'aa; Zakkuuri Asaafa na'aa. 36 Zakkaraasa yara gideedda Shamaa'e, Azaari'eeli, Milalaayi, Gilalaayi, Ma'aayi, Nataani'eeli, Yihudayne Hanaani S'oossaa asaa gideedda Daawite S'oossaw yes's'iyaa wode go'ettiya yetsaa miishshaa ubbaa akkiide, Zakkaraasappe guyyenna kaalleeddino. Untuntu c'uguwa kaaletsiyaawenne s'aafiyaawe Izira. 37 Pultuwa Penggiyaakko gakkowaappe guyyiyaan, Daawita Katamaakko simmiide, gimbbiyaa bollan de'iyaa s'ekkaa keseeddino; Daawita golle aad'd'iide, katamaappe away doliyaa baggana de'iyaa Haatsaa Penggiyaakko beeddino. 38 Laa"entso mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu c'uguu gimbbiyaa huup'iyaa oyk'kiide, haddirssa simmiide beedda. Taani asaappe baggana ittippe gidaade untuntutuppe guyyenna kaalaad. Itooniya

adussa Gimbbiyaappe aad'd'iide, Aako Gimbbiyaa geetettiyaa sa'aa gakteedda. **39** K'ay hewaappekka simmiide, Efireema Penggiyaa, ec'a Penggiyaa, Moliyaa Penggiyaa, Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaanne S'eetu Adussa Gimbbiyaa gakkanaasikka beedda. Wurssetsan Dorssaa Penggiyaa mataana biide, Naagiyaawanttu Penggiyaa gakkide ek'keedda. **40** Mazimuriyaan S'oossaa galatiyaa laa"u c'uguukka S'oossaa Geeshsha Golliyaakko gakteeddino; k'ay taanikka taananna ittippe de'iyaa kaaletsiyaawaana gakkaad. **41** Nuuppe haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteedda, s'urummbaa punniyaa k'eesatuu kka gakteeddino. Hewantukka Eliyaak'iima, Ma'iseeya, Miniyaamina, Mikaaya, Eliyoo'enaaya, Zakkaraasanne Hanaaniyaa. **42** Unttuntu kaalliide gakteeddawanttu Ma'iseeya, Shamaa'iyaa, El'aazara, Uuza, Yahohanaana, Malkkiyaa, Elaamanne Es'eera. Nuuni ubbay denddi ek'k'owaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'yaawanttu Yiziraahēe untuntta kaaletsina, barenttu kooshshaa d'ok'ku ootsiide yes's'eeddino. **43** He gallassi daro yarshshuwaa Asay S'oossaw yarshsheedda; ayaw gooppe, S'oossay untunttu wol'k'kaama nashechchan nashechcheedda; mac'c'a asaykka naanaykka nashetteeddino. Hewaa diraw, Yersaalame Asay nashetiyya nashechchay haakuwaan sisettedda. **44** He gallassi Asay immiyaa imotatuwaa, asiraataanne laytsan ka"iyaa katsaa ayfiyaa koyruwaa shiishshiide, miishshatuwaa wotsiyaa gollen wotsiide, naagiyya kaappatuwaa dooreeddino. Ha dooreedda asatuu dumma dumma katamatuwaan de'iyaa shoyk'atuwaappe higgii azaziyaawaadan, k'eesatoo nne Leewatoo bessiyaa k'ommuwaa shiishshino. Ayaw gooppe, Yihudaa Asay ubbay k'eesetuwaaninne Leewatuwaan loytsi nashetteeddino. **45** Unttuntu S'oossay azazeeddawaa ootseeddino; k'ay geeyiyaa wogaakka poleeddino. Unttuntu s'alalaa gidennaan, mazimuriyaa yes's'yaawanttunne penggiyaa naagiyaawanttu Daawitenne Aa na'aa Solomone azazeedda oosuwaa poleeddino. **46** Kase Daawitanne Asaafa wodiyaappe doommiidekka mazimuriyaa yes's'yaawanttu c'uguwaa kaaletsiyaawanttu S'oossaa yetzan galatanawunne bonchchanaw de'yaawe erettiide de'yaawaa. **47** Zarubaabeela laytsaaninne Nahimiyya laytsan Israa'eeliyaa ubbay mazimuriyaa yes's'yaawanttoonne penggiyaa naagiyaawanttoo bessiyaa k'ommuwaa hachche hachche immeeddino; k'ay Leewatookka untunttoo dummayeedda k'ommuwaa immeeddino. Leewatuukka k'ay Aaroona yaratuwaa gideedda k'eesatoo untunttoo dummayeedda k'ommuwaa immeeddino.

13 He gallassi Asay ubbay sisishshin, Muse Mas'aafay nabbabetteedda; he wode untunttu, «Moo'aabe gadiyaa asayenne Amoonaa gadiyaa Asay S'oossaa maabaran gaketanaw bessena» giyaa sa'aa mas'aafaa giddon demmeeddino. **2** Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe kesiide, Kanaane biyaa wode, Moo'aabanne Amoonaa gadiyaa Asay untunttoo katsaanne haatsaa immennan is's'eeddino. Hewaa bollakka k'ay Israa'eeliyaa asaa shek'k'ana mala, Balaamaw shaluwaa immiide shammeeddino. Gido shin, nu S'oossay shek'aa anjoo laammeedda. **3** Ha higgiiyaa Israa'eeliyaa Asay siseedda wode, allaga zariyaa walakay de'iyaa ubbaa Israa'eeliyaappe shaakkeedda. **4** Hewaappe kasetiide, Geeshsha Golliyaan miishshatuwaa wotsiyaa kifiletoo kaappuwaa gideedda Eliyaashibi S'oobbiyaanna dabbotaa med'd'i wotseedda. **5** Hewaappe dendeddawaan katsaa imotaa, is'aanaa, Geeshsha Golliyaan de'iyaa dumma dumma miishshatuwaa, katsaappe woyniyaappenne zayitiyaappe Leewatoo, mazimuriyaa yes's'yaawanttoonne penggiyaa naagiyaawanttoo immiyaa asiraataanne k'eesatoo immiyaa k'ommuwaa wotsiyaa wogga kifiliyaa Eliyaashibi S'oobbii ak'ana mala, aw giigisseedda. **6** Ha ubbabay haniyaa wode taani Yersaalamen de'ikke. Ayaw gooppe, Ars's'ekisii Baabloone gadiyaan kaateteedda hattamanne laa'entso laytsan taani simmaade Baabloone gadiyaa kaatiyaakko ba kichchaad. Gido shin, guutsa wodiyaappe guyyiyaan, kaatiyaa oochchaade, **7** Yersaalame simmaade yaad. S'oossaa Geeshsha Gollii de'iyaa sa'aan Eliyaashibi S'oobbiyaw ak'iyaa kifiliyaa giigissiide, I ootseedda iitabaa akeekaad. **8** Loytsa hank'k'etaadde, S'oobbiyaa soy shaluwaa ubbaa kifiliyaappe kessaade, kare olaad. **9** Kifiliyaakka k'ay wogaadan geeshshana mala azazaad. S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa, katsaa, imotaanne is'aanaa zaaraadde he sa'aa gelissaad. **10** K'ay Asay Leewatoonne mazimuriyaa yes's'yaawanttoo bessiyaa k'umaw immibeenna diraw, Leewatuunne mazimuriyaa yes's'yaawanttu ubbay barenttu kiitaa aggiide, goshshaw guyye beeddawaa be'aaddi. **11** Hewaa diraw, taani kaappatuwaa, «S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwaa ayaw oli aggeeditee?» yaagaade hank'k'ettaadi. Hewaappe guyyiyaan, untuntta s'eegaade ubbaakka untunttu oosoo oosuwaa zaaraad. **12** Yaatina, Yihudaa Asay ubbay katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe immiyaa asiraataa Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa wotsiyaa golliyaa zaariide, ahuwaa doommeedda. **13** Taani K'eesiyaa Sheleemiyaa, s'aafiyaa S'aadook'anne Leewiyaa Padaaya miishshaa wotsiyaa golliyaw kaappuwaa ootsaade suntsaad. K'ay Mataaniyaa na'aa na'aa Zakkuura na'ay Hanaani

untuntta maaddiyaawaa. Hawanttu ubbaykka koshshiyaawaa ubbaa barenttu ishatoo shaakki shaakki immiyaawan ammanettiyaawanta gideeddino. 14 «Ta S'oossaw taana k'oppa; k'ay ne Geeshsha Golliyya kiittay giigana mala, taani ootseedda lo'o oosuwaakka dogoppa» yaagaade taani woossaad. 15 He wodiyaan taani Yihudaan de'iyaa Asay Sambbata gallassi woyniyaa gum'ishin be'aaddi; haratuukka k'ay katsaa, woyniyaa eessaa, woyniyaa ayfiyaa, balasiyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaabatuwaa barenttu hariyaan c'aaniide, Sambbata gallassan Yersaalame ahiyaawaa be'aaddi. Hewaa diraw, untunttu Sambbata gallassan zal'ennaadan taani untunttoo minisaade odaaddi. 16 Hewaa bollakka k'ay Yersaalamen de'iyaa S'iirroosa gadiyaa asatuu moliyaanne hara itti itti zal'e miishshatuwaa ahiide, Sambbatan Yersaalamen Yihudaa asaw zal'iino. 17 Hewaa diraw, taani Yihudaa kaaletsiyaawaana hawaadan yaaga walak'ettaad; «Hawaa mala iita oosuwaa ootsiide, Sambbataa ayaw tunissiitee? 18 S'oossay hawaa mala metuwaa nu bollaanne nu katamaa bollan aheeddawe, kase hinttenttu aawotuu hewaa mala iitabaa ootsiina gidenneeyye? Ha'i hinttenttu k'ay Sambbataa tunissiide, Israa'eeliyaa bollan hara hank'kuwaa ahanaw haniita» yaagaad. 19 Hewaappe guyyiyaan, Sambbata gallassaappe kasetiide de'iyaa gallasaan sa'ay lelem'iyyaa wode, Yersaalame gimbbiyaa penggetuu gorddettanaadaaninne Sambbatay aad'd'anaw dooyettennaadan taani azazaaddi. K'ay Sambbata gallasaan ay zal'iyaanne akkiide gelennaadan naagana mala, ta k'oomatuwaappe ittuwaa ittuwaa gimbbiyaa penggiyaan essaaddi. 20 Hewaa diraw, dumma dumma zal'e miishshatuwaa ahiyaa zal'anchchatuu ittuwaappe biide laa"uwaa gakkanaw, Yersaalame gimbbiyaappe gas'aa baggana ak'eedino. 21 Shin taani untuntta hawaadan yaagaadde seeraad; «Gimbbiyaappe gas'ana waananaw ak'iitee? Hinttenttu laa'entso hewaadan ootsooppe, taani wolk'k'ankka hinttentta te'ana» yaagaad. He gallassaappe guyyiyaan, laa'entso Sambbata gallassi mule yibeykkino. 22 Leewatuu barenttu huup'iyaa geeshshanaadaaninne Sambbata gallassaykka geeshsha gidana mala, gimbbiyaa penggetuwaa naaganaadan taani azazaad. «Ta S'oossaw, ha ubbabaa diraw, neeni taana k'oppa; k'ay ne aggena siik'uwaa diraw, neeni taw k'aretta» yaagaadde woossaad. 23 He wode k'aykka taani Yihudaa attuma asaappe ittuu ittuu machchiyaa Ashddooda, Amoonanne Moo'aabe gadetuwaappe akkeeddawaa be'aaddi. 24 Ubbaa k'ay iitabay untunttu naanatuwaappe baggay Ashddooda gadiyaa woy itti itti hara gadiyaa k'aalan haasayiinoppe attina, barenttu gadiyaa, Yihudaa k'aalan haasayanaw danddaykkino. 25

Taani untunttunna ooshettaadinne untuntta shek'k'aad; k'ay untunttuppe ittuwaa ittuwaa dechchaade, untunttu huup'iyaa binnaanaa shoddaad. Hewaa s'alalaa gidennaan untunttu laa'entso barenttu mac'c'a naanaa untunttu attuma naanaatoo immennaadaanne untunttu mac'c'a naanaakka barenttoonne barenttu attuma naanaatoo akkaanaadan S'oossaa suntsan c'aak'k'etaad. 26 K'aykka untuntta hawaadan yaagaad; «Kaatiyaa Solomone nagaraa ootseeddawe allaga gadiyaa mac'c'a asatuwaappe dendeeddawaana gidenneeyye? Solomone mala kaatii hara daro gadiyaa kaatetuwaa giddonkka baawa; S'oossaykka Aa doseedda diraw, Israa'eeliyaa asaa ubbaa bollan kaateyedda. Gido shin, haray atto aakka allaga gadiyaa mac'c'a asatuu hawaa mala nagaraa oosisseeddino. 27 Yaatina, nuunikka k'ay hinttenttu zoriyaa sisiide, allaga mac'c'a asaa akkiidenne hewaa mala iitabaa ootsiide, S'oossaa naak'k'aneeyye?» yaagaad. 28 K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Eliyaashiba naanatuwaappe ittuu Yoyaadaa'a; shin Aa naanatuwaappe ittuu Beeti-Horoona katamaa asaa gidiyaa Sanbbalaas'a naatto akkeedda. Yaatina, taani Aa ta de'iyaa sa'aappe yederssaad. 29 «Ta S'oossaw, hawanttu k'eesetetsaa wogaa tunisseeddawaanne neeni k'eesetuwaananne Leewatuwaana wotseedda k'aalaa c'aak'uwaa koleeddawaa be'a» yaagaadde taani woossaad. 30 Untuntta allaga gideedda yewuwaa ubbaappe geeshshowaappe guyyiyaan, k'eesatoonne Leewatoo untunttu oosuwaa oosuwaa immaaddi. 31 K'ay yarshshuwaa s'uuggiyaa mitsaykka wodiyaan wodiyaan yaana malanne asaykka barew ayfeeddawaappe koyro ayfiyaa imotaa ootsiide ahana mala, wogaa wotsaaddi. «Ta S'oossaw, ne lo'otetsan taana k'oppa» yaagaade taani woossaaddi.

Asttiro

1 Hawe Kaatii Ars's'ekissisi Hindde gadiyaappe Top'p'iyaa gadiyaa gakkanaw de'iyaa, s'eetanne laatamanne laappun biittatuwaa mooddiyaa wode haneeddabaa. I uttiide mooddiyaa waanna katamay kaatii de'iyaaasaa Suusa geetettee. **3** I kaateteedda heezzentso laytsan, bareppe garssanna mooddiyaawantoonne aanana ootsiyaawanttoo baalaa giigisseedda. He baalaa sa'aan Meedoonanne Parisse gadiyaa ola gadaawatuu, gadiyaa kaappatuunne ayissiyaawanttu beetteeddino. **4** Kaatii itti s'eetanne hospun tammu gallassaa kumentsaa bare kawutetsaa duretetsaanne bare bonchcho anggaa ubbaa c'ora gallassaa untuntta besseedda. **5** He gallassatuwaappe guyyiyaan, kaatii k'aykka hara laappun gallassaw gam"iyaa baalaa, Suusa kataman kaatii de'iyaaasaa, duriyaappe mank'k'uwaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaw giigisseedda. He baallay kaatiyaa golliyaa ataakiltiyaa sa'aan giigeedda. **6** He sa'aan de'iyaa dabaabay, liinuwaappe dadetteedda bootsaanne saluwaa malatiyaa garidatuwaan puulatti utteedda. Gaardatuukka bootsanne ochchaa teeraa malatiyaa lo'o liinuwa bak'etsaan aatsina, Ibinabaradiyaa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda tuussaa bollan de'iyaa biraa migidatuwaan kak'etti utteeddino. K'ay work'k'aappenne biraappe oosetteedda arssatuu, dumma dumma malay de'iyaa al'o shuchchatuwaappenne ink'k'otuwaappe oosetteedda baasuwaan maaran yegetti utteeddino. **7** Ittuu ittuwaappe dumma gideedda work'k'aa burc'c'ukkuwaan ushay asaw imettee; kaatiikka bare lo'otetsaan daro lo'a woyniyaa eessaa darssi immeedda. **8** Itti itti Asay bare koyowaa keeshshaa ushee; hewaa kaatii kasetiide, bare k'oomatoo odi wotseedda. **9** He wode kaatata Ass's'iinakka mac'c'a asaa baalaa kaatiyaa gollen giigissaaddu. **10** Shoobii doometteedda laappuntsa gallassi, Kaatii Ars's'ekissisi woyniyaa eessaa aliide nashetteedda wode, bare k'oomatuwaa Mahumaana, Biztta, Harbboona, Biigita, Abaagita, Zetaaranne Karkkaasa geetettiyaa laappun goyreteeddawantta s'eesiide, **11** «Kaatatto Ass's'iino kawutetsaa kallachchaa wosiide, haa akkiide yiite» yaagiide azazeedda. Ayaw gooppe, Aa loytsa malaa lo'a gidiyaa diraw, kaappatuunne Asay ubbay izo be'ana mala, kaatii koyeedda. **12** Shin kaatiyaa azazuwaa suntsatuu odina, kaatata Ass's'iina kaatiyaa sintsaw yeennan is's'aaddu. Hewe kaatiyaa hank'k'uwaaan eetseedda. **13** Hewaa diraw, kaatii bare sintsa shiik'anawunne bare kawutetsaa garssan wolk'k'aama maatay de'iyaa laappun Paarisenne Meedoona suntsatuwaa S'eesiide gelisseedda. Untunttu Karshshaana, Shetaara, Adimaata, Tarsseesa, Mereesa, Marssananne

Mamukaana geetettiino. He asatuu aad'd'eeda eranchchanne he gadiyaa higgiiyaa ubbaanne de'uwaa wogaa minisiide eriino. Hawaa malabaw kaatii ubbaa wodekka untuntta oochchee. **15** Kaatii untuntta, «Taani, Kaatii Ars's'ekissisi, ta goyretowanttu bolla kiittina, kaatata Ass's'iina ta azazuwaa polennan is's'aaddu. Hewaa diraw, higgii odiyaa maaran izo waatanaw bessii?» yaagiide oochcheedda. **16** Hewaappe guyye untuntuppe ittuu, Mamukaani kaatiyaa sintsaaninne kaappatuu sintsan zaariide, Hawaadan yaageedda; «kaatata Ass's'iina kaatiyaa s'alala gidennaan de'ishshin, Aa kaappatuwaa ubbaanne Aa kawutetsaa ubbaa gidduwaan de'iyaa asaa ubbaa naak'k'aaddu. **17** Ayaw gooppe, ha kawutetsaa gidдон de'iyaa mac'c'a Asay ubbay kaatata Ass's'iina ootseeddawaa sisiide, bare asinaa asinaa kad'anaw doommana. Untunttukka, «Kaatii Ars's'ekissisi barekko yaanaadan s'eegissina, kaatata Ass's'iina is's'abeykkeeyye!» yaagana. **18** Hewaa s'alalaa gidennaan, Paarisenne Meedoona kaappatuu machatuu hawaa siseedda wode, hachche away wullanawukka barenttu asinatuwaa hewaadan giide kad'ana. Hewan machchetuwaappenne asinatuwaappe gidduwaan kad'iinne hank'k'uu darana. **19** «Hewaa diraw kaatiyaw, neeni dosooppe, Ass's'iina laa'entso ne sintsa aad'd'ennaadan diggiyaa awaayuwaa kessa; he awaayuukka laa'entso laamettenna mala, Paarisenne Meedoona higgiiyaa gidдон s'aafetto. Hewaappe guyyiyaan, Aa kaatato gidiyaa bonchchuwaa iippe keekkiyaa harariw imma. **20** Ayaw gooppe, ha neeni aatseedda awaayuu ha wolk'k'aama kawutetsan ubbaan odettiyaa wode, itti itti machata dure gidina, mank'k'o gidina, shaakkennan bare asinaa bonchchana» yaageedda. **21** Hewaappe guyye kaatiinne Aa kaappatuu ha zoriyaan nashetteeddino. Hewaa diraw, Mamukaani geeddawaadan kaatii ootseedda. **22** I bare kawutetsaa gidдон de'iyaa dumma dumma biittatuwaa ubbaw untunttu pidoliyaaninne untunttu k'aalan s'aafiide, dabddaabbiiyaa kiitteedda; he awaayuu, itti itti asinay bare golliyaa golliyaa ayissanawunne bare k'aalaan haasayanaw kaappuwaa gidiyaawaa odee.

2 Hewaappe simmiide, Kaatiyaa Ars's'ekisisa hank'k'uu dochcheedda; Ass's'iina ootseeddabaanne ikka Izi bollan kesseedda awaayuwaaaba k'oppeedda. **2** He wode kaatiyaa gollen ootsiyaa k'oomatuu Aa hawaadan yaageeddino; «Lo'o malaana de'iyaa wodoro mac'c'a naanaa koyiide, kaatiyaw ahana mala, **3** ne kawutetsaa gidduwaan de'iyaa biittatuwaa ubbaan kaappatuwaa suntsaa. Untunttukka lo'o malaanna de'iyaa wodoro mac'c'a naanaa dooriide, Suusa katamaa ahiide, mac'c'a asaw giigeedda gollen wotsino. Hewan he mac'c'a asaa gollew halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruwaa

Hegaaya kushiyan untunttu de'ishshin, untunttu malaa loytsiyaabay untunttoo imetto. 4 Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa ubbaappe aad'd'a nashechiyaa gellayatta Ass's'iini kotan kaatato gidu» yaageeddino. Hewaappe guyye ha zorii kaatiyaa nashechcheedda diraw, kaatii hewaadan ootseedda. 5 Hewan Suusa kataman kaatii de'iyaa saan itti Marddikiyoosa geetettiyaa Ayhuda gadiyaa Asay de'ee. Ikka Yaa'iira na'aa; Yaa'iiri Shim'a na'aa; Shim'i Biiniyaama zariyaa gideedda K'iisa na'aa. 6 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiinanne hara Ayhuda asaa olan omoodiide afeedda wode, Marddikiyoosi Yerusaalameppe untuntunna ittippe beeddawaa. 7 I he gadiyaan de'iidde, bare aawuwaa ishaa naatto, lbrayis's'e k'aalan Hadaaso geetettiyaa aatanne aawuu hayk'k'eedda Astteero barenana wotsiide dichchee. Izi aawunne aata hayk'k'owaappe guyyiyaan, Marddikiyoosi izo afiide, bare mac'c'a naatto ootsiide dichcheedda. Astteera med'anka geesanka loytsa malaa lo'a. 8 Kaatii kesseedda awaayuwaanne azazuwaa maaran, kaatii de'iyasaa Suusa katamaa kaatiyaa golliyaa yeedda dooretteedda Hagaye aawotetsan utteedda c'ora wodorotuwaappe itinna Astteero. Izakka yaade, mac'c'a asaw giigeedda golle halaafe gideedda Hegaaya giyaawaa aawotetsan uttaaddu. 9 Hegaayi Asttiriin, loytsi nashetteedda; iza Aa sintsan nashshuwaa demaaddu. Yaatiide ellekka maanaw k'umaanne bollaa okettiyawaa iziw immeedda. K'ay iziw ootsanaw kaatiyaa golliyaappe dooretteedda laappun danggaas'iretuwaa suntsiide, mac'c'a asaw giigeedda gollen, kifiliyaa ubbaappe aad'd'iide lo'iyaa kifiliyaan oonne I danggaas'iretuwaa afiide wotseedda. 10 Marddikiyoosi iziw kasetiide odeeddawaadan, Astteera hak'a asaappentonne O k'omentto owunne odabeykku. 11 K'aykka Marddikiyoosi Asttiri pas'atetsaanne iziw haniyaawaa eranaw, mac'c'a asaa golliyaa dabaabaappe sintsanna gallasaan gallasaan yaanne haanne hamettee. 12 Itti itti gellayatta kaatiyaakko gelanaappe kasetaade mac'c'awanttoo azazetto maaraadan, Iza itti laytsaa kumentsaa bare malaa loytsaade gam"aw; hewekka, koyro usuppun aginaa karbbiyaa zayitiyaan gorppettaadde gam"aade, laa'entso usuppun aginaa k'ay, lo'o sawiyaa shittuwaaninne malaa loytsiyaaban gorppettaw. 13 Hewaappe guyyiyaan, itti gellayatta kaatiyaakko geliyaa wodii gakkiiyaa wode, Iza koyowe ubbay immetina, mac'c'a asaa golliyaappe kesaade, kaatii de'iyaa sa'aa gelaw. 14 K'amma gelaade, kaatiyaanna ak'eedawaappe hini baggan, wonttina guura kesaw. Kaatiyaanna ak'i keseedda mac'c'awanttu de'iyaa hara golliyaa izo afiino. He golliyaw halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruu Sha'ishagaazi izo naagee. Kaatii dosiidenne I suntsaa s'eeseedda, «Ebelo ahite» gaana d'ayoope, Aa

laa'entso kaatiyaakko gelanaw danddayukku. 15 Hewaa gidooode, kaatiyaakko geliyaa kaalay Astteero gakteedda. Astteera Marddikiyoosa aawuwaa ishaa Abihayila naatto; Marddikiyoosi bare naatto ootsiide dichcheedaano. Iza mac'c'a Asay giigiyaa gollew halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruu Hegaayi zoreeddawaappe attina Iza ayinne oochabeykku. O be'eedda ubbay I malaa nashsheedda. 16 Ars's'ekissisi kaateteedda laappuntsa laysan, Tebeeta geetettiyaa tammantsa aginaan Astteero kaatii de'iyaa sa'aa afeedda. 17 Kaatii hara mac'c'awanttu ubbaappe aatsiide, izo doseeddanne hara wodorotuwa ubbaappe izin nashetteedda. Hewaa diraw, kawutetsaa kallachchaa I huup'iyaa wotsiide, izo Ass's'iini sa'aan kaatato ootseedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Asttiri bonchchoo wolk'k'aama baalaa giigissiide, mooodiyaawantanne aanana ootsiyaawantta s'eeseedda. K'ay bare kawutetsaa gidon nashechchaa baalay bonchchettana mala awaayiide, imotaakka bare keekatetsaa keeshshaa immeedda. 19 Wodoratuu laa'entsuwaa shiik'eedda wode Marddikiyoosi kaatiyaa golle penggiyaan matay immetina utteedda. 20 Astteera hak'a asaappentonne O k'omentto oonne odabeykku. O Marddikiyoosi, «Odoppa» geedda diraw, kase na'atetsaan azazettiyaawaadan, ha"ikka aw azazettaaddu. 21 Marddikiyoosi kaatiyaa golle penggiyaan utteedda he wode, kaatii de'iyaa kifiletuwaa geliyaa penggiyaa naagiyaa kaatiyaa goyretowantuppe laa"atuu, Bigitaaninne Tereshi kaatiyaa Ars's'ekissisi morkkiide, wod'anaw mak'etteeddinno. 22 Untunttu mak'k'uwaa Marddikiyoosi sisiide, Kaatatti Asttiriw odina, izakka Marddikiyoosa suntsan kaatiyaw odaaddu. 23 Kaatii yewuwaa loytsiide, k'oriide s'eelliyaa wode, yewuu tuma gidiide beettina, he laa"u asatuwaa koc'aan kak'k'iide wod'eedda. Ha hanotetsaykka Kaatiyaa Ars's'ekisisa Taarikiyaa S'aafiyaa mas'aafan I de'iyaa sa'aan s'aafetteedda.

3 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Ars's'ekissisi Haamaana suntsatetsaa d'ok'k'isiide, bare kaappatoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. Hamadaatta na'aa Haamaan Ayhudatuwaa morkkiyaa, Agaaga zariyaa. 2 Kaatii azazi wotseedda diraw, kaatiyaa golliyaa penggiyaan de'iyaa kaappatuu ubbatuu Haamani aad'd'iyaa wode, gulbbatiide Aa bonchchiino. Gido shin, Marddikiyoosi Haamaanaw gulbbatennaaninne bonchchennaan is's'eedda. 3 He wodiyaan kaatiyaa golliyaa penggiyaan de'iyaa kaappatuu Marddikiyoosa, «Kaatiyaa azazuwaa polennan ayaw is's'ay?» yaagiide, 4 hachche hachche odiino; shin I untunttu odiyaawaa sisanaw koyyibeenna. Ubbaa k'ay, «Taani

Ayhuda asaa gidiyaa diraw, Haamaanaw gulbbatanawunne Aa bonchchanaw danddaykke» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan untuntu, «Ha Marddokiyoosi odiyaa gaasuwwa sisiide, Haamani waananddeeshsha!» giidde, aw odeeddino. 5 Marddokiyoosi barew gulbbatennawaanne barena bonchchennawaa Haamani ereedda wode, hank'k'uwaa tamaadan ees's'i kesseedda. 6 Hewaa bollakka K'ay, Marddokiyoosi Ayhuda asaa gidiyaawaa ereedda; Aa s'alalaa wod'iyaaawe laafabaa giide K'oppeedda diraw, Ars's'ekisisa kawutetsaa gidduwaan de'iyaa Ayhuda zariyaa ubbaa wod'anaw halchcheedda. 7 Ars's'ekissisi kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Nisaana geetettiyaa koyro aginaan, Ayhudatuwwa wod'iyaa aginaanne gallassaa eranaw, Puriima geetettiyaa saamaa Aa sintsan yegganaadan, Haamani azazeedda. He saamay wod'd'eedda maaran, Adaare geetettiyaa tammanne laa'entsa aginaan, tammanne heezzentso gallassay Ayhudatuu wuriyaa gallassaa gidiyaawe k'ashetteedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, Haamani Kaatiyaa Ars's'ekissisaw Hawaadan yaagiide odeedda; «Ne kawutetsaa gidduwaan mule sa'aan laalettide de'iyaa itti zare asatuu de'iino; untuntu de'uwaa maaray hara asaa ubbaawaappe dumma; hewaa s'alalaa gidennaan, untuntu kaatiyaa higgiiyawukka moodettikkino. Hewaa diraw, neeni untuntu de'iino gaade c'o"u gooppe, hewe lo"n gidenna. 9 Hewaa diraw kaatiyaw, ha k'ofay neena nashechchooppe, ha asatuwwa wod'i d'ayssana mala, awaayuwaa kessa. Hewaa ne ootsooppe, taani 340,000 kiilo giraamiyaa dees'iyaa biraa kaatiyaa miishshaa minjiyyaa gollew gelissanaadan, ha oosuwwa ootsiyaawanttoo immana» yaageedda. 10 Hewaappe guyye kaatii bare maataa erissanaw awaayuwaa bolla wotsiyaa migiduwwa maatafaa bare birad'd'iaappe kessiide, Ayhudatuu morkkiyaa, Agaaga zariyaa, Hammadaata na'aa Haamaanassi immeedda. 11 Kaatii Haamana, «Neeeni immana geedda biray ne matan de'o; shin ha asatuwwa bolla ne doseeddawaa kiiteta» yaageedda. 12 Hewaa diraw, koyro aginaan, tammanne heezzentso gallassan, Haamani kaatiyaa s'aafetuwwa s'eegeedda. He awaayuu biittaa ubbaan de'iyaa asaw dumma dumma k'aalaaninne dumma dumma pidoliyaan s'aafettiide, kaatiyaappe garssanna gadiyaa mooddiyaawanttukko, awuraajjaa mooddiyaawanttukkonne deriyaa kaappatuu ubbaakko kiittetanaadan azazeedda. Awaayuukka Kaatiyaa Ars's'ekisisa suntsaan s'aafettiide, migiduwwa maatafay Aa bolla wod'd'owaappe guyye, 13 elleelli wotsanchchatuu Aa kawutetsaa gadiyaa ubbaa gatsanaadan kiittetteddino. He awaayuu, «Adaare giyaa tammanne laa'entso aginaan tammanne heezzentso gallassan, Ayhuda ubbaa, yalaga,

c'ima, mac'c'awaa, attumawaa, naanaakka ashshenan mes's'i itti gallassi wurssi wod'ite; untuntu ak'uwaaakka bonk'k'ite» yaagee. 14 Hewaa diraw, he keereedda gallassay gakkiiyaa wode, Asay ubbay giigtetanaadan, he azazuu biittaw ubbaw s'aafetiidde kiittettedda. 15 Kaatiyaa azazuwaan elleelli wotsanchchatuu biittaa ubbaakka kiitaa gatseeddino. K'ay Suusa kataman kaatiyaa golliyaa heeraan s'aafetteedda higgii imetteedda. Yaatina, Suusa katamaa Asay ubbay shabbiretteedda. Shin kaatiinne Haamani ittippe uttiide, miino.

4 Marddokiyoosi ha haneeddabaa ubbaa siseedda wode, kayyottiide bare mayuwaa peed'eedda; maak'iyaa mayyeedda; bare huup'iyanka bidintsaa kikifeedda. Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwwa yeekkiide, katamaa gidдон yuuyyeedda. 2 Kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa gakkanaw beedda; shin gelanaw danddayibeenna. Ayaw gooppe, maak'iyaa mayyiide, kaatiyaa golliyaa gelanaw oonne danddayettenna. 3 Kaatiyaa awaayuu sisetteedda biittaa ubbaan Ayhudatuu gidдон wol'k'kaama kayyuu, s'oomay, yeekuunne zilaassay doometteedda. Untuntuppe darotuukka K'ay maak'iyaa mic'c'iide, kayyottanaw bidintsaan kakafiidde utteeddino. 4 Kaatatti Asttiri danggaas'iretuunne izo naagiyya suntsatuu yiide, Marddokiyoosabaa iziw odeedda wode, Aa loytsi kayyottaaddu. Marddokiyoosi waaruwaa kesi diggiide mayyana mala, aw hara mayuwaa kiittaaddu; shin I akkenan is's'eedda. 5 Hewaappe guyyiyaan Astteera, kaatii iziw ootsanaadan wotseedda Hataaka giyaa goyretowaa s'eegaade, Marddikiyoosa metuu ayeenttonne K'ay I ayaw kayyottinttonne erana mala, aakko kiittaaddu. 6 Hataaki kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa mata dabaaban de'iyaa Marddokiyoosakko beedda. 7 Marddokiyoosi, bare bolla gakeeddawaa ubbaa k'onc'c'isside, aw odeedda. K'aykka Ayhudatuwwa wod'eedda wurssanaw Haamani kaatiyaa miishshaa minjiyyaa gollew immanaw geppeedda shaluwwa likkiyaana ubbay attenan geeshshiide odeedda. 8 Hewaa s'alalaa gidennaan, Ayhudatuwwa wurssanaw Suusan keseedda awaayuu s'aafetteedda warak'ataakka Hataakaw immiide, hewaa Asttiriw immanaadaaninne haniyaawaa ubbaa iziw odanaadan odeedda. K'ay Astteera kaatiyaakko gelaade, bare Asay wurennadaan gaannatana mala, Hataakaw odeedda. 9 Hataaki yiide, Marddokiyoosi kiiteeddawaa ubbaa Asttiriw odeedda. 10 Astteera Hataaka zaaraadde, Marddokiyoosakko hawaadan yaagaadde kiittaaddu; 11 «Higgii, «Mac'c'awaa gidina, attumawaa gidina, ooninne s'eegettennan de'iidde, kaatiyaanna gaketanaw kaatiyaa golliyaa giddo dabaabaa gelooppe, hayk'k'o. Shin I s'eegettennan kaatiyaakko geliyaa wode, kaatii

work'kaappe oosetteedda bare kawutetsaa s'am"aa s'eeraa aakko zaariide bessooppe, he uraa s'alalay atto» yaagee. Ha higgiiyaa kaatiyaanna zorettiyaawantuppe biide, c'oo asaa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay ereedda. Shin taani hattamu gallassaa gidooeppe kaatiyaakko gelanaw s'esetta erikke» yaagaaddu. 12 Marddokiyoosi Astteera kiitteedda kiitaa siseeddawaappe guyyiyaan, 13 iziw zaaruwaa kiittiidde, hawaadan yaageedda; «Neeni, <Taani kaatiyaa gollen de'iyaa diraw, hara Ayhudatuwaappe attina, taana bochchiyaawe baawa> gaade k'oppoppa! 14 Neeni hawaa mala wodiyaan c'o'u gooppe, Ayhudatoo maaduu hara saappe yaanawaa. Untuntukka tumuppe attana; shin neeninne ne aawuwaa golliyaa Asay d'ayana. Neeni kaatato gidaade yeeddawe hawaa mala wodiyaassenttonne ooni erii?» yaageedda. 15 Astteera Marddokiyoosaw hawaadan yaagaadde zaaraadde kiittaaddu; 16 «Baade Suusa de'iyaa Ayhudatuwaa ubbaa ittippe shiishsha. S'oomiide, taw woossite. Heezzu gallassayenne heezzu k'ammay wuranaw, k'uma mooppite; haatsaa ushoppite. Taanikka ta danggaas'iretuwaana hewaadan s'oomana. Hewaappe guyyiyaan, I ubbaa higgiiyan te'etteeddawaa gidooppenne, kaatii de'iyaa sa'aa taani gelana. Taani hayk'k'intonne hayk'k'ana» yaagaaddu. 17 Marddokiyoosi biide, Astteera Aa azazeeddawaadan ubbaa ootseedda.

5 S'oomaa doommoodeppe heezzentso gallassi Astteera kawutetsaa mayuwaa mayyaade, kaatiyaa golleppe sintsa baggana giddo dabaabaa gelaade ek'k'aaddu. He dabaaban kaatii uttiyaa wuyggiyaa araatay de'ee. Kaatiikka bare golliyaa geliyaa penggiyaa s'eeliyaa saan de'iyaa, bare kawutetsaa araatan utteedda. 2 Kaatata Astteera gelaade, giddo dabaaban ek'k'eeddaano kaatii be'iide izin nashetteedda diraw, bare kushiyan de'iyaa work'k'aa s'am"aa iikko mic'c'eedda. Akka shiik'aade s'am"aa s'eeraa bochchaaddu. 3 Kaatii izo hawaadan yaageedda; «Kaatatti Astteere, neeni taakko ayaw yaad? K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidooppenne, taani new immana» yaageedda. 4 Astteera zaaraadde hawaadan yaagaaddu; «Kaatiyaw, neena nashechchiyaawaa gidooeppe, taani new giigisseedda baalaa maanaw neeninne Haamani laa'u hachche yinto dosay» yaagaaddu. 5 Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Nuuni Astteera giigisseedda shoobiyaw baanaw, Haamana ellekka ahite!» yaageedda. Hewaappe guyye laa'attuukka he sa'aa beeddino. 6 Untuntu ittippe woyniyaa eessaa ushiidde de'ishshin, kaatii laa'entsuwaa Astteero, «Neeni taana woossiyaabay ayee? Taani new immana. K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidooppenne, taani ne ooshaa

polana» yaageedda. 7 Astteera zaaraadde hawaadan yaagaaddu; 8 «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidooeppe, k'ay taani woossiyaawaa immanawunne ta ooshaa polanaw neeni dosiyaabaa gidooeppe, wontti ta giigissiyaa hara gibiraw neeninne Haamaani yaanaadan oochchay. Taani ayaa koyinto, he wode new k'onc'c'issana» yaagaaddu. 9 He gallassi Haamani baalaa saappe kesiide biyaa wode, loytsi nashetteedda diraw, bare wozanaan nooc'u giidde beedda. Shin I kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa mataana aad'd'iide biyaa wode, hewan utteedda Marddikiyoosa be'eedda; aw denddibeennawaanne yayyiide kokkoribeennawaa akeekiide, Haamani hank'k'uwwa ees's'i kesseedda. 10 Gidooppenne, bare hank'k'uwwa danddayiide biide, bare soo gakteedda. Hewaappe guyyiyaan, bare laggetuwaanne bare machchato Zereesho ittippe s'eegissiide, 11 Haamani bare duretetsaa likkiyaa, bare attuma naanaa payduwaa, kaatii barena ubbabaan bonchcheedda bonchchuwaanne hara mooddiyaawantuppenne kaatiyaa oosanchchatuwaappe aad'd'iyaa suntsatsatsaa aw immiide, wootiide Aa bonchcheeddentto, untuntu c'ee'k'eedda. 12 Gujjiidikka Haamani hawaadan yaageedda; «Haray atto kaatata Astteerakka bare giigisseedda shoobiyaw kaatiyaanna baanaw taappe attina, haraa oonanne s'eesabeykku. K'ay wontikka kaatiyaanna baanaadan taana s'eesa wotsaaddu. 13 Shin he Ayhuday Marddokiyoosi kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaan utteeddawaa be'iyaa wode, ha ubbabaykka taana kalissenna» yaageedda. 14 He wode Aa machchata Zereeshanne Aa laggetuu ubbay hawaadan yaageeddino; «Neeni ishatamu wad'aa adussa koc'aa esissa; yaataade wontti guuraanna Marddokiyoosi he koc'aan kak'k'etana mala, kaatiyaa oochcha. Hewaappe guyyiyaan, nashettaadde baalaa maanaw ba» yaageeddino. Haamana ha k'ofay nashechcheedda diraw, untuntu geeddawaadan koc'aa giigisiseedda.

6 He gallassi k'amma kaatiyaa gem"ishuu afenan is's'eedda. Hewaa diraw, kaatii Kaatiyaa Taarikiyaa S'aafiyaa Mas'aafaa ahiide, hewan s'aafetteedda, kase haneedda taariketuwwa wozanaan aatsanaw aw nabbabana mala azazeedda. 2 Nabbabetteedda taariketuwaappe ittuu Marddokiyoosi ootseeddawaa; hewenne, kaatii de'iyaa kifiliyaa naagiyaa, Bigitaananne Teresha giyaa laa'u goyretteeddawantu kaatiyaa wod'anaw mak'k'eteedda mak'k'uwwa Marddokiyoosi k'onc'c'isseeddawaa. 3 Kaatii, «Yaatina, I hawaa k'onc'c'isseeddawoo aw imetteedda suntsatsatsay woy gatii ayee?» yaageedda. Kaatiyaa k'oomatuu zaariide, «Aw ayayenne oosettiibenna»

yaageeddino. 4 Kaatiikka zaariide, «Kaatiyaa golliyaa kare dabaaban oonee de'iyaa?» yaageedda. He wode bare giigisseedda koc'aan Marddikiyoosa kak'kanaw, kaatiyaa oochchana giide, Haamani kaatiyaa golliyaa kare dabaabaa geliidde de'ee. 5 Kaatiyaa k'oomatuu, «Haamani hawaan de'ee» yaageeddino. Kaatii zaariide, «Haa gela giite» yaageedda. 6 Haamani gelowaappe guyyiyaan kaatii, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa asaw ay ootsanaw koshsii?» yaagiide oochcheedda. Hamaani, «Kaatii taappe haraa oona bonchchanaw dosii?» yaagiide bare wozanaan k'oppeedda. 7 Hewaa diraw, Haamani kaatiyaw yaagiide zaareedda; «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw kaatii mayyi keseedda bare kawutetsaa mayuwaa; bare toggeedda paraanne Aa huup'iyaan wotseedda kallachchaa ahanaadan uda. 9 Hewaappe guyyiyaan, barenana ootsiyaa mooddiyaawantuppe itti loytsi bonchchetteeddawaa s'eegissiide, kawutetsaa mayuwaa Aa mayzzanaadaaninne kaatiyaa paran Aa utissiide, katamaa dabaabaa kessanaadan azaza. Yaatooppe he loytsi bonchchetteedda kaappuu Aa sintsan hamettiidde, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw hawaadan ootsee» yaagiide awaayo» yaageedda. 10 Hewaappe guyye kaatii zaariide, Haamana hawaadan yaagiide azazeedda; «Wode ellekka denda Kawutetsaa mayuwaanne ta paraa akkaade, ne geeddawaadan Ayhuda Marddikiyoosaw ootsa. I kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaan de'ee. Ne geeddawaappe ittibaanne ashshoppa» yaageedda. 11 Hewaa diraw, Haamaani mayuwaanne paraa akiide Marddikiyoosa kawutetsaa mayuwaa mayzziide, kaatiyaa paraa bollan utisseedda. K'ay katamaa dabaaban aappe sintsanna hamettiidde, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw hawaadan ootsee» yaagiide awaayeedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Marddikiyoosi kaatiyaa golliyaa pengge guyye simmiide beedda. Shin Haamani daro kayyotteedda diraw, bare deemuwaa gullotteedda, elleelliidde bare soo beedda. 13 Barena gakeeddawaa ubbaa bare machchatti Zereeshiwinne bare laggetuwaa ubbatoo odeedda. Untunttu Aa, «Aa sintsan neeni kunddanaw doommeedda ha bitanii, Marddikiyoosi, Ayhuda asaa gidoope, ne aanana ek'ettaade, Aa s'oonanaw ubbakka danddayakka; tumuppe I neena s'oonana» yaageeddino. 14 Untunttu biro hewaa haasayiide de'ishshin, kaatiyaa goyratuu gakkiiide, Haamana Astteera giigisseedda shoobiyaw elleelliide afeedino.

7 Kaatiinne Haamaani Kaatatti Asttiri baalaa maanaw beeddino. 2 He laa'entso gallassaa shoobiyaw biide, untunttu woyniyaa eessaa ushi de'ishshin, kaatii k'aykka, «Kaatatti Astteere, neeni woossiyaabay ayee? Taani new immana. K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta

kawutetsaappe bagga gidoopenne, taani ne ooshaa polana» yaagiide oochcheedda. 3 Kaatata Astteera zaaraadde yaagaaddu; «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, k'ay ta ooshaakka polanaw neeni doseeddawaa gidoope, ta woosayenne ta ooshay taaninne ta Asay hayk'k'ennan attanaassa. 4 Ayaw gooppe, taaninne ta Asay ittuunne attenan wuranaw hayk'k'anawunne d'ayanaw zal'etteeddo. Nuuni zal'eteeddawe mac'c'a ayillenne attuma ayiliyaa giidiide de'anaw gidintto, taani c'o'u gaana; ayaw gooppe, hewaa mala metuu kaatiyaa waayissanaw bessiyaawaa gidenna» yaagaaddu. 5 Kaatii Ars's'ekissisi zaariide, «Hewaa ootsanaw s'aleeddawe oonee? I he bitanii hak'an de'ii?» yaagiide Kaatatto Astteero oochcheedda. 6 Astteera, «Nu morkkii, nuuna yederssiyaawe hawaa ha iitaa Haamana» yaagaaddu. He wode Haamani kaatiyaa sintsaaninne kaatati sintsan daro dagammeedda. 7 Kaatii loytsi hank'k'ettiide, bare utteedda saappe denddi ek'kiide, kaatiyaa golliyaa ataakiltiyaa sa'aa beedda. Shin Haamani kaatii Aa bolla iitabaa ahanaw k'achcheeddawaa ereedda diraw, kaatata Astteera Aa hayk'k'uwaappe ashshana mala woossanaw guyye atteedda. 8 Kaatii kaatiyaa golliyaa ataakiltiyaa saappe simmiide, wonnta untunttu woyniyaa eessaa ushiyaa sa'aa geliyaa wode, Haamani Kaatatti Asttirippe maarotaa woosana giide, Aa utteedda gisuwaa bollan guufanneeddawaa be'iide, hank'k'uwaan ees's'i kesiidde «Laa ha bitanii hawaan kaatiyaa gollen, ubbaa k'ay ta sintsan, kaatatina gisanaw koyiyye?» yaageedda. Kaatii biro hewaa haasayishin, kaatiyaa suntsatuu yiide, Haamana deemuwaa gulloyeeddino. 9 K'ay untuntuppe ittuu, Harbboona geetettiyaa kaatiyaw ootsiyaa goyrettowe, «Kaatiyaw, Haamani neena hayk'k'uwaappe ashsheeda Marddikiyoosa kak'k'ana giide esseedda ishatamu wad'aa koc'ay Aa son de'ee» yaageedda. Kaatii zaariide, «Haamana afiide, he koc'aan sullite!» yaagiide azazeedda. 10 Hewaa diraw, Marddikiyoosa kak'k'ana giide giigisseedda koc'aan Haamaani kak'etteedda. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa hank'k'uu dochcheedda.

8 Ayhudatuu morkkii Haamaani suletteedda gallassi Kaatii Ars's'ekissisi Haamana ak'uwaa ubbaa Kaatatti Asttiriw aatsiide immeedda. K'ay Marddikiyoosi iziw mata dabbo gidiyaawaa Astteera kaatiyaw odaaddu. Hewaa diraw, he gallasappe doommiide, Marddikiyoosi kaatiyaakko gelanaw danddayeedda. 2 Kaatiikka Haamaanappe guyye akkeedda bare migiduwa maatafaa kessiide, Marddikiyoosaw immeedda. Astteera Marddikiyoosa Haamana ak'uwaa bollan aawoyaade suntsaaddu. 3 Hewaappe guyyiyaan, Astteera yeekkaadde, kaatiyaa gediya bollan zaara

kunddaade, Agaaga zariyaa gideedda Haamani Ayhudatuu bollan tukkeedda iita mak'kuu kiitaan peeshennaadan kaatiyaa woossaaddu. 4 Yaatina, kaatii bare work'kaa s'am"aa iziwi mic'c'ina, Aa dendda ek'kaade, hawaadan yaagaaddu; 5 «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, k'ay ta ooshaakka polanaw neeni doseeddawaa gidooппenne ta ooshay bessee gaade k'oppooппe, ne kawutetsaa gidдон de'iyaa Ayhuda ubbaa wurssiide wod'ana mala, Agaaga zariyaa gideedda Hammadaata na'ay Haamani kesseedda awaayuwaa shaariyaa hara awaayuwaa neeni kessanaadan woossay. 6 Ha ubbaa bashshay ta asaa bollan gakkiiyaa wode, taani waana s'eellanaw danddayayitaa? K'ay ta dabbotuwaakka ubbaa d'ayssiyaa wode, taani waana s'eellanaw danddayayitaa?» yaagaaddu. 7 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Ars's'ekissisi, Kaatatto Astteeronne Ayhudaa Marddikiyoosa hawaadan yaageedda; «Haamani Ayhudatuwaa wod'anaw awaayuwaa kesseedda diraw, taani mitsaa koc'aan Aa kak'isseeddawaanne Aa ak'uwaakka ubbaa Kaatatti Asttiriw immeeddawaa hinttentu eriita. 8 Gidooppenne, kaatiyaa golliyaa maatafay wod'd'ina, kaatiyaa sunsan keseedda awaayuu laamettanaw danddayenna. Hewaa diraw, hinttentu hinttentu baggana Ayhudatuwaa go'anaw koyeeddawaa s'aafite. Hewaa ta sunsan s'aafiide, kaatiyaa maatafaa Aa bollan wotsite» yaageedda. 9 Siwaana giyaa heezzentso aginaan, laatamanne heezzentso gallasan, Marddokiyoosi kaatiyaa s'aafetuwaa s'eegeedda; Hinddeppe Top'piyaa gakkanaw de'iyaa, s'eetanne laatamanne laappun biittatuwaa kaatiyaappe garssana mooddiyaawantoo Ayhudatoo, awuraajjaa mooddiyaawantoonne gadiyaa kaappatoo yeddiyaa awaayuwaa ubbabaa s'aafiseedda. Awaayuu dumma dumma k'aalaaninne dumma dumma pidoliyaan s'aafetteedda; k'ay Ayhudatookka untunttu k'aalaaninne untunttu pidoliyaan s'aafetteedda. 10 Marddokiyoosi he awaayuwaa ubbaa Kaatiyaa Ars's'ekisisa sunsan s'aafisiide, kaatiyaa maatafaa wotseedda. Yaatide elleelliyaa kaatiyaa paratuwaa toggiyaa asatuwaa bolla biittaw ubbaw kiitteedda. 11 Kaatii kesseedda awaayuu katamatuwaa ubbaan de'iyaa Ayhudatuu ittippe shiik'anawunne barenttu bolla yiyaawaa oletiide te'anaw danddayana mala, maataa untunttoo imnee. K'ay ola miishshaa oyk'kiide, ay biittappe gidooppenne, untuntta olanaw yiyaawantta, untunttu naanaanne untunttu machchetuwaanna ubbaa ituwaanne ashshenan wurssi wod'anawunne untunttu ak'uwaakka bonk'kiide akkanaw maataa imnee. 12 Ayhudatuu Kaatiyaa Ars's'ekisisa kawutetsan hewaa ootsanaw keerteedda gallassay, Adaare giyaa tammanne laa'entso aginaa,

tammanne heezzentso gallassaa. 13 Kaatiyaa awaayuwaa biittatuwaa ubbaan de'iyaa Asay eranaadan, higgiiyaa gidiiide awaayeteedda; hewekka Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa bollan haluwaa kesianaw barentta giigissanaw danddayissee. 14 Kiitettiyaawantuu kaatiyaa golliyaa paratuwaa toggiide, kaatiyaa azazuwaa gatsanaw elleelliide beeddino. K'ay Suusa katamankka kaatii de'iyaa saan ha awaayuu asaa ubbaw imetteedda. 15 Marddokiyoosi saluwaa malatiyaanne bootsa kawutetsaa mayuwaa mayyiide, ochchaa teeraa malatiyaa kaabbaa, liinuwaappe dadetteeddawaa bollanna gujjeedda; k'ay wolk'kaama work'kaa kallachchaakka wotsiidde, kaatiyaa sintsaappe kesseedda. Suusa katamay ilileeddanne nashechchaw nooc'u geedda. 16 Hewe Ayhudatoo k'ay wolk'kaama nashechchaanne ililssaa, woppanne shoobiyyaa wode gideedda. 17 Hewaa diraw, kaatiyaa awaayuu gakkina nabbabetteedda biitaaninne katamaa ubbaan de'iyaa Ayhudatuu ubbay, nashetiiddenne baalaa miidde peeshsheeddino. Hewaa gaasuwaan Ayhudatoo yayyiide, hewan de'iyaa hara zariyaa asaappe daratu Ayhuda gideeddino.

9 Adaare geetettiyyaa tammanne laa'entso aginaan tammanne heezzentso gallassay gakeedda. He gallassay, kaatii koyro kesseedda awaayuwaa maaran Ayhudatuu morkketuu untuntta s'oonana geedda gallassaa. Shin yewuu aad'd'i wod'd'ina, Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa s'ooneeddino. 2 Kaatiyaa Ars's'ekisisa kawutetsaa gidдон de'iyaa Ayhudatuu ubbay barentta k'ohanaw koyiyaa ubbaa d'ayssanaw barenttu kataman kataman ittippe shiik'eeddino. Untuntunna ay asayenne ek'ettanaw danddayibeenna; ayaw gooppe, hara zariyaa gideedda Asay ubbay untunttoo yayyeedda. 3 Ubbaa k'ay Marddokiyoosaw yayyeedda diraw, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawanttu, awuraajjaa mooddiyaawanttu gadiyaa kaappatuunne duma dumabaa ootsiyaawanttu ubbay Ayhudatuwaa haa maaddeeddino. 4 Ayaw gooppe, Marddokiyoosi kaatiyaa gollen wolk'kaama maatay imetteeddanne wolk'kaa gujji gujji biyaa asaa gideeddawe, he kawutetsaa gidдон de'iyaa biittaa ubbaan eretteedda. 5 He keereedda gallassi Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa ubbaa mashshaan wod'i d'aysseeddino; barentta is's'iyaa ubbaa bollankka barenttu koyowaa ootseeddino. 6 Waanna katamaa gideedda Suusa kaatii de'iyasaa s'alalan ichcheshu s'eetu asaa wod'i d'aysseeddino. 7 Untunttu k'ay Parshshanddaata, Dalifoona, Asppaata, Poraata, Adaaliyaa, Ariidaata, Parmmashtta, Ariisaaya, Ariidaayanne Wayzzaata geetettiyyaa, Hamaddaata na'aa Ayhudatuu morkkiyaa Haamaana naanaa tammuwaakka wod'eeddino.

Shin untuntu untuntu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino. 11 Ayhudatuu Suusa kataman kaatii de'iyaa sa'aan wod'eedita asaa paydu aappunento he gallassikka kaatiyaw odetteedita. 12 Yaatina, kaatii Kaatatto Astteero hawaadan yaageedita; «Ayhudatuu waanna katamaa gideedita Suusa kaatii de'iyaaasaa s'alalan ichcheshu s'eetu asaanne Haamana naanaa tammuwaa wod'i d'aysseeddino. Hewe hewaa gidoope, kaatiyaa biittatuunne haratuwaan untuntu wod'eeditawantu aappuna gidandinoosha! K'ay ha"i neeni woossiyaabay ayee? Taani new immana. Neeni taana oochchiyaabay harabay ayee? Taani new polana» yaageedita. 13 Astteera zaaraadde, «Kaatiyaa ha k'ofay nashechchoope, Suusan de'iyaa Ayhudatuu hachche ootseeddawaadan wontikka ootsino. K'ay Haamana naanaa tammuwaa anhaakka koc'aa bollan kak'k'anaadan azaza» yaagaaddu. 14 Hewaappe guyye kaatii hewaa ootsanaadan azazeedita; awaayuukka Suusan laa'entsuwaa imettina, Haamana naanaa tammuwaa anhay koc'aa bollan kak'etteedita. 15 Adaare geetetiyyaa aginaan tammanne oyddentso gallassan, Suusa de'iyaa Ayhudatuu k'aykka ittippe shiik'iide, hara heezzu s'eetu asaa wod'eeditino; shin ha"ikka untuntu untuntu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino. 16 He wode kaatiyaa kawutetsaa garssan de'iyaa biittatuunne haratuwaan de'iyaa Ayhudatuukka ittippe shiik'iide, barenttu morkkatuwaa ubbaa oletiide te'eeditino. Untuntu ubbaana 75,000 asaa wod'eeditawaappe guyyiyaan, barenttu morkkatuwaappe shempeeditino. Shin untuntu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino. 17 Hawe ubbay haneeddawe Adaare giyaa aginaan tammanne heezzentso gallassaana; tammanne oyddentso gallassan untuntu shemppiide, baalaa miidde, ushiiddenne nashettiide peeshiyaa gallassaa ootseeddino. 18 Shin Suusan de'iyaa Ayhudatuu tammanne heezzentsonne tammanne oyddentso gallassatuwaan wod'i peeshiide, tammanne ichcheshantso gallassan shempeeditino. He gallassaa untuntukka baalaa miidde, ushiiddenne nashettiide peeshiyaa gallassaa ootseeddino. 19 Hewaa diraw, k'eer k'eer katamatuwaan de'iyaa Ayhudatuu hachche gakkanawukka Adaare geetetiyyaa aginaan tammanne oyddentso gallassaa baala gallassaa ootsiide bonchchiino. He gallassan miionne ushiino; k'ay ittuu ittoo k'umaa imotaa immiino. 20 Marddokiyoosi ha haneedita ubbaa taariiyaa s'aafiide dabddaabbiyaa Kaatiyaa Ars's'ekisisa biittatuwaan ubbaan, haakuwaan matan, de'iyaa Ayhuda ubbaw kiiteedita. 21 He dabddaabbiyaan Marddokiyoosi Adaare aginaan tammanne oyddentsonne tammanne ichcheshantso gallassatuwaa, Ayhudatuu laytsan laytsan baala ootsiide bonchchana mala, untuntu

odeedita. 22 Ayaw gooppe, he gallassatuu Ayhudatuu barenttu morkkatuwaappe shemppuwaa demmeedita gallassatuwaa; k'ay he aginaykka untuntu kayyuunne yeekuu nashechchawunne baalaa muusaw laametteedita aginaa. Hewaa diraw, untuntu muussaanne ushsan nashettiide, ittuu ittoo k'umaa hiyyeesatoo imotaa immiide bonchchana mala, untuntu odetteedita. 23 Ayhudatuu Marddokiyoosi immeedita azazuwaa akkiide, untuntu bonchchanaw doommeedita baalaa laytsan laytsan aggenaan bonchchanaw mayeeddino. 24 Gaasuunneka Agaaga zarii Hammadaata na'ay Haamani, Ayhudatuu ubbatuwaa morkkii, untuntu d'ayssanaw kase mak'etteedita; untuntu wurssi wod'iyaa aginaanne gallassaa eranaw Puriima giyaa saamaa yegisseedita. 25 Shin Astteera kaatiyaakko geleeddawaappe guyyiyaan, Haamani Ayhudatuu bolla mak'etteedita iita mak'k'uu ubbay guyye simmiide, Aa bolla polettanaadan kaatii s'aafuwaan azazeedita. Yaatina, Haamaaninne Aa naanay tammuu koc'aan kak'etteeditino. 26 Hewaa diraw, ha laa"u gallassatuu Puriima geetetiyyaa saamaa Baalaa geetetiino. Ha dabddaabbiyaan untuntu s'aafetteeditawaa ubbaa gaasuwaan, untuntu barenttu ayfiyaan be'eeditawaa gaasuwaaninne untuntu bollan gakeeditawaa gaasuwaan 27 Ayhudatuu barenttoo, barenttu zaretoonni Ayhuda gidanaw koyiyaa ubbaw, ha baalaa bonchchiyaawaa wogaa ootseeddino. Hewekka laytsan laytsan aggenaan ha laa"u gallassatuwaa bonchchanaassa. 28 K'ay, ha kawutetsaa gadiyaan ubbaanne katamatuwaan ubbaan de'iyaa Ayhudatuu golliyyaa Asay ubbayne yaana yeletaa ubbay ha Puriima Baalaa hassayanaw bessiyaawe k'ashetteedita. Hewaa bollanka, Ayhudatuu awude giddooppene, ha Puriima gallassatuwaa bonchchanawunne he gallassatuwaan haneeditabay untuntu zariyaanka dogettennan agganaw besse. 29 Hewaappe guyyiyaan, Abihayilla naatta, kaatata Astteeranne Ayhuday Marddokiyoosi Puriima Baalaa s'eelliyaawaan kase s'aafedita dabddaabbiyaa mintsetsanaw hawaa laa'entso dabddaabbiyaa kumentsaa maatan s'aafeditino. 30 He dabddaabbetuu Ars's'ekisisa kawutetsan, s'eetanne laatamanne laappun gadiyaan de'iyaa Ayhudatuu ubbaw saruunne woppay gido giyaa sarotaana s'aafettiide kiitetteeditino. 31 K'ay untuntu kase s'oomanawunne kayyottanaw wogaa kesseeddawaadan, ha"i untuntu gidina, sintsappe yiyaa untuntu zeretsaa gidina, ha Puriima gallassatuwaa laytsan laytsan wogaa ootsiide bonchchana mala, he dabddaabbetuu k'onc'c'issino. Hewe Ayhuday Marddokiyoosinne kaatata Astteeranne laa"u kesseedda azazuwaa. 32 Kaatatti Asttiri azazu Puriima Baalaa wogaa miniseedita; akka mas'aafan s'aafetteedita.

10 Kaatii Ars's'ekissisi bare kawutetsaa gidдон ha
gas'aappe hini gas'ay gakkanaw de'iyaa Asay
ubbay giiraa c'iggana mala, wolk'k'an azazeedda.
2 I ootseedda wolk'k'aamanne malalissiyaa oosotuu
ubbay, k'ay Marddokiyoosakka d'ok'k'u ootsiide, wooti
bonchcheeddentto k'onc'c'issiyaa taarikii Meedoonanne
Pariisse Kawutetsaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetteedda. 3
Maataa baggan gidoope, Kaatiyaa Ars's'ekisisa itta giina,
Marddokiyoosi laa'entsuwaa. K'ay I Ayhudatuwaanka loytsi
bonchchetteeddanne dosetteedda asaa; ayaw gooppe, I
bare asaa gideedda Ayhudatuu, sarotetsaaninne hirggi
baynnan de'ana mala, loytsi daabureedda asaa.

Iyyooba

1 Uus'a giyaa biittan Iyyooba giyaa itti bitanii de'ee; I tooshii bayinnanne suure asaa; S'oossaw yayyiide, iitabaappekka haakkeedda asaa. **2** Aw laappun attuma naanatuunne heezzu mac'c'a naanatu yelletteeddino. **3** Mas'uwaa gidoope, aw laappun sha"u dorssatu, heezzu sha"u gaalotuu, ichcheshu s'eetu waatsa booratu, ichcheshu s'eetu mac'c'a haretuunne loytsi daro k'oomatuu de'iino. Away doliyaa baggana de'iyaa asaa ubbaappe I aad'deeda dure asaa. **4** Aa attuma naanatu barenttu son barenttu son, kaali kaali gibiraa giigissiide, barenttu heezzu michchetuwaa barenttuna maanawunne ushanaw s'eesiino. **5** Gibiraa gallassatuu poletteedda wode, Iyyoobi wonnta guuraanna dendiide, bare naanatuwaa ittuwaa ittuwaa suntsan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshee. I hewaa ootsiyaawe, «Ta naanatu barenttu wozanaan S'oossaa shek'k'iide, nagaraa ootseeddinontonne» giide hirgeedda dirassa. I untuntta geeshshanaw hewaa ubbaa gede ootsee. **6** Itti gallassi S'oossaa kiitanchchatuu Med'inaa Godaa sintsan beettanaw yeeddino; Sees'aanaykka k'ay untuntunna yeedda. **7** Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Laa neeni hak'appe yaad?» yaageedda. Sees'aanay Med'inaa Godaw, «Taani sa'aan ubbaan yaanne haanne yuuyiyaasaappenne simerettiyaasaappe yaad» yaagiide zaareedda. **8** Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Yaatina, ta k'oomaa Iyyooba akeekaade be'aaddi? Sa'aa bollan Aa malatiyaa tooshii bayinnanne suure Asay mulekka baawa. I S'oossaw yayyiya, iitabaappekka haakkeedda asaa» yaageedda. **9** Sees'aanay, «Tumu Iyyoobi new c'oo yayyi? **10** Anne Aa soo asaanne aw de'iyaa ubbaa neeni diraade naagabeykii? I ootsiyaa oosuwa ubbaa neeni anjeeedda diraw, Aa mehiyaa wudii biittaa ubbaa bollan dareedda. **11** Shin neeni ne kushiya yeddaade, aw de'iyaa mas'uwaa ubbaa shoc'antto, I neena tumu ne sintsan shek'kana» yaageedda. **12** Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Eeno, aw de'iyaa ubbay ne kushiyaanna. Shin neeni Aa bochchoppa» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Sees'aanay Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide beedda. **13** Itti gallassi Iyyooba attuma naanatuunne mac'c'a naanatu barenttu bayira ishaa son miiddenne woyniyaa eessaa ushiidde de'iino. **14** Yaatishin itti bitanii Iyyoobakko yiide, «Nuuni booratuwaa waas'iide goshishin, haretuukka nu matan maataa miidde de'ishiina, **15** Saaba biittaa asatuu akeekenan yiide, olaa kesseeddino; yaatiide ubbaakka akki beeddino. K'ay k'oomatuwaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda. **16** I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «S'oossaa

tamay saluwaappe wod'diide, dorssatuwaanne dorssatuwaa heemmiyaawanta meedda. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda. **17** I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «Kaladaawetuwa biittaappe heezzu c'uguwaan shaakketteedda paannatuu yiide, nuuna oliide, gaaluwaa ubbaa akki beeddino; k'oomatuwaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda. **18** I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «Ne attuma naanatuunne mac'c'a naanatu barenttu bayira ishaa son miiddenne woyniyaa eessaa ushiidde de'ishiina, **19** wolk'k'aama gotii akeekenan bazuwaappe dendiide, golliya ubbaanna shoc'eedda. Gollii untunttu bolla kunddina, naanatu hayk'k'eeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda. **20** Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi dendiide, kayyoo bare mayuwaa peed'iide; bare huup'iyaa meedettedda. Biittan guufanniide S'oossaw goyinniide, **21** hawaadan yaageedda; «Taani ta aatti uluwaappe kallo yelletaad; hayk'k'iyaa wodekka taani akkaade biyaabay baawa. Med'inaa Goday immeedda; Med'inaa Goday zaariide akkeedda. Med'inaa Godaa suntsay galatetto» yaageedda. **22** Ha ubbankka Iyyoobi nagaraa ootsibeenna; S'oossaa amaassalibeenna.

2 Hara gallassikka k'ay S'oossaa kiitanchchatuu Med'inaa Godaa sintsan beettanaw yeeddino; Sees'aanaykka k'ay untuntunna ittipe Aa sintsan beettanaw yeedda. **2** Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Laa neeni hak'appe yaad?» yaageedda. Sees'aanay Med'inaa Godaw, «Sa'aan ubbaan yaanne haanne yuuyiyaasaappenne simerettiyaasaappe yaad» yaageedda. **3** Med'inaa Goday Aa, «Ta k'oomaa Iyyooba akeekaade be'aaddi? Sa'aa bollan Aa malatiyaa tooshii bayinnanne suure Asay mulekka baawa. I S'oossaw yayyiya, iitabaappekka haakkeedda asaa. Gaasuu bayinnan taani Aa d'ayissana mala, neeni taana dentsetsinakka, ha'i gakkanaw I bare suuretetsan min ek'k'eedda» yaageedda. **4** Sees'aanay zaariide S'oossaa, «Galbbaa diraw galbbaa akko!» yaagiyaawaadan, Asay bare shemppuwaa diraw, barew de'iyaa ubbaa immana. **5** Shin neeni ne kushiya yeddaade, Aa ane shoc'a. Yaatintto I neena tumu ne sintsan shek'kana» yaageedda. **6** Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Eeno, Aa wod'oppappe attina, Aa bolla neeni koyeeddawaa ootsanaw danddayaasa» yaageedda. **7** Hewaappe guyyiyaan, Sees'aanay Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide, Iyyooba gediyaappe huup'iyaa gakkanaw iita madutsay Aa bolla kesanaadan ootseedda. **8** Yaatina, Iyyoobi bidintsaa bolla uttiide, kon'aan barena gooddeedda. **9** Aa machata Aa, «Ha'i gakkanawukka neeni ne

suuretetsan minna uttaaddii? S'oossaa shek'k'aade hayk'k'a» yaagaaddu. 10 I zaariide izo, «Neeni booza mac'c'a asaadan haasayaadda. Nuuni S'oossappe lo'obaa akki akkiide, iitabaa akkokooyye?» yaageedda. Ha ubbankka lyyoobi bare geeddawaan nagaraa ootsibeenna. 11 Lyyooba laggetuu heezzatuu, Temaana biittaaappe Elifaazi, Shuuha biittaaappe Biddaadinne Naa'ima biittaaappe S'oofaari lyyooba bolla gakteedda metuwaa siseedda wode, aw k'arettanawunne Aa mintsetsanaw barenttu sooppe barenttu sooppe k'aagettiide, ittippe aakko yeeddino. 12 Unttuntu Aa haakuwaan gididi s'eelliyaa wode, I lyyooba gidiyaawaa eribeykkino. Guyyeppe Aa gidiyaawaa ereedda wode, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeeddino; barenttu mayuwaakka peed'iide, barenttu huup'iyaan baana k'oleeddino. 13 Hewaappe guyyiyaan, untunttu aanana laappun gallassanne laappun k'ammaa biittan utteeddino. Aa sakuu loytsi dareeddawaa untunttu be'eedda diraw, aw ay asayenne k'aalaakka k'aattibeenna.

3 Hewaappe guyyiyaan, lyyoobi bare doonaa dooyiide, bare yeletteedda gallassaa hawaadan yaagiide shek'k'eedda; 3 «Taani shahaaretteedda k'ammayenne taani yeletteedda gallassay c'oo d'ayino! 4 He gallassay d'uma gido; Bolla S'oossay he gallassaa sheneko go; Aa bollan poo'uukka poo'oppo. 5 Leeleedda d'umayenne shaannochchuu Aa goozoo; Aa shaarii kammo; Aa poo'uwaakka d'umay gentso. 6 He gallassaa k'ammaa d'ip'p'i go d'umay oyk'k'o. Laytsaa gididon de'iyaa gallassatuwaan I paydettoppo; aginatuwaa payduwaanka geloppo. 7 He gallassaa k'ammay k'ammiiide wonttoppo; nashshechchaa ililssaykka an sisetoppo. 8 Leewaataana giyyaa dawiyaa dentsetsanaw looheedda shareechchotuu he gallassaa shek'k'ino. 9 He k'ammaw bakkaaliyaa s'oolinttii poo'oppo; poo'uwaa naagiidekka demmoppo; wontta s'alk'k'iikka aw s'alk'k'ettoppo. 10 He k'ammay taani ta aatti uluwaan shahaarettennaadaanne ha metuwaa be'ennaadan te"ibeenna diraw, shek'k'etteeddawaa gido. 11 «Taani ta aatti uluwaan haatsaa kesaarikkitaashsha! Ta aatti uluwaappe yeletta wod'd'anne hayk'k'aarikkitaasha! 12 Ta aata taana ayaw bare kiwuwaan idimmaadeeshsha? Bare d'antsaakka taana ayaw d'antsaadeeshsha? 13 He wode taani hayk'k'eeddawaa gidintto, ha"i shemppaade gem"ishaad shin! 14 Koletteedda sa'atuwaa barenttoo zaaretsi kees's'eedda sa'aa kaatetuwaannanne untuntta zoriyaawantunna, 15 work'k'ay de'iyanne barenttu golliyaan biraa kunteedda mooddiyaawantunna ittippe duufuwaan gisaaddi shin! 16 Woy aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda na'aadan, woy gallassaa poo'uwaa ayinne be'ibeenna boshettowaadan, taani biittaa gididon

k'osetta diggaarkkitaashsha! 17 Duufuwan iitatu barenttu iita oosuwaa aggiino; yaan daaburanchchatuukka shemppiino. 18 He sa'aan k'ashetto asatuukka shemppiide nashettiino; oosuwaa oosissiyaawanttu waasuwa untunttu hewan sissikkino. 19 Guutsay daruukka yaan de'ee; ayiliikka bare godaw ayilettiyaasaappe kesee. 20 «Metuwaan de'iyaaawanttoo poo'uu ayaw imetteedee? De'uu c'ammiaawanttoo, 21 hayk'k'uu yanddeeshsha giide amottina, yeennan is's'iyaawanttoo, k'osi wotseedda duretaa koyiyaawaappe aatsiide, hayk'k'uwaa koyiyaawanttoo, 22 duufuwa biide gakkiiya wode, nashshechchaanne ililssan pooc'ummiyaawanttoo de'uu ayaw imetteedee? 23 Ogii bayi kichcheedda uraw, S'oossay Aa yuushshuwa diri diggeedda uraw poo'uu ayaw imetteedee? 24 Kayyuu taw k'uma gideedda; ta oolii aggenaan goggiiya haatsaa mala. 25 Taani yayyeeddawe ta bolla gakteedda; taani dagammeeddawekka taanan haneedda. 26 Taw metoppe attina, saruu, woppayenne shemppuu baawa» yaageedda.

4 Hewaappe guyyiyaan, Teemaana biittaaappe yeedda Elifaazi zaariide, hawaadan yaageedda; 2 «Itti uray neenanna s'aliide haasayoppe, neeni hank'k'ettanii? Shin haasayennaanne agganawe oonee? 3 Be'a, neeni darotuwa tamarissaadda; arggaac'eedda kushetuwaakka mintsetsaadda. 4 Ne k'aalay d'ubetteeddawanta minisi essee; daabureedda gulbbatatuwaakka mintsetsee. 5 Shin ha"i metuu neekko yeedda; neeni genc'c'abeykka. Metuu neena gakkina, neeni shabbirettaadda. 6 Neeni S'oossaw yayyiyaawe neena ammantsiide wotsennee? Ne hamettiiya suure hametay new hidoota gidennee? 7 «Ane neeni ha"i k'oppa: geeshsha gideedda asan d'ayeeddawe oonee? Woy suure Asay hak'an d'ok'ollettiide d'ayi erii? 8 Taani be'eeddawaadan, iitatetsaa goshiide, metuwa zeriyaawanttu iitatetsaanne metuwa c'akkana. 9 Untunttu S'oossappe kesiyaa shemppuwaan punettiide bayana; Aa hank'k'uwaa suuluwaanka untunttu meetetti d'ayana. 10 Iitatu gudiyaanne daariyaa gaammotuwa mala; shin S'oossay untunttu achchaa mentsee. 11 Shankkatiide oyk'k'eeddawaa maanaw achchaa d'aya gaammotuwaadan, iitatu koshaan hayk'k'iino; untunttu naanatuukka laalettino. 12 «Itti gallassi itti s'uuray taakko yeedda; he s'uuray saasukettiide, ta haytsaan wod'd'eedda. 13 K'amma gem"ishshuwa pannurishin, taana iita akumuu un"etseedda. 14 Taana yashshayenne kokkorsay oyk'k'eedda; ta mek'etsaa ubbaa gaji gajisseedda. 15 C'arkkuu aad'd'iide ta som"uwaa pittiide, ta sintsanna aad'd'eedda; dagamaappe denddeeddawaan ta bollan de'iyaa binnaanay ek'k'eedda. 16 I ta sintsan ek'k'eedda; shin I ayentto taani shaakkaade eranaw

danddayabeykke. Hewaappe guyyiyaan, c'o'u geeddasaappe hawaadan yaagiya kooshshaa sisaad; 17 «Hayk'k'iyaa Asay S'oossaa sintsan s'illuwa gidiide beettanaw danddayii? Woy Asay barena Med'd'eeddawaa sintsan geeshsha gidiide beettanaw danddayii? 18 S'oossay bare k'oomatuwaan ammanettena; bare kiitanchchatuwaanka bayzzuwa demmee. 19 Yaatina, urk'k'aappe med'etteeddawantun, untunttu de'uwaa baasuu baanaa gideeddawantun, bil'aappekka elleelliide wook'k'iyawantun ay keeshshaa daro bayzzuu beettandeesha! 20 Wontta pas'a de'iyaa Asay omarsii gakkanaw, ooninne hassayennan de'ishiina hayk'k'ee. 21 Untunttu de'uwaa shikaalii shodetti wod'd'iyaa wode, untunttu aad'd'eeda eratetsaa demmenaan hayk'k'i bayiino» yaagiyaawaa sisaad.

5 «Iyyoobaa, ane s'eesa! Shin oonee new koyanawe? Kiitanchchatuwaappe ookko simmanii? 2 Eeyya uraa lanc'c'ii wod'ee; akeekay pac'c'eedda uraakka k'anaatii d'ayissee. 3 Eeyya uray minniide de'iyawaa taani ta huup'yaan be'aad; shin ellekka taani Aa golliyya shek'kaad. 4 Aa naanatu saruu bayinna saan de'iino; untunttu chilootan, maaddiide haasayiyaawe bayinna saan pirdaa d'ayeeddino. 5 I shiishsheedda katsaa koshshatteeddawanttu maana; aguntsaa gidдон mokkeeddawaakka untunttu aw aggikino. Saametteeddawanttu Aa mas'uwaa akkanaw yaaretiino. 6 Tuggay baanaappe kesenna; metuukka biittaappe mokenna. 7 Tamay pude piriyaawaadan, Asay metoo yellettedda. 8 «Taana gidintto, taani S'oossaakko shiik'ana; ta mootuwaakka Aa sintsan wotsana. 9 Pilggiide eranaw danddayettenna wolk'k'aamabatuwaanne paydu bayinna ooratsabatuwaa S'oossay ootsee. 10 Iraa biittan bukissee; gadiyawukka haatsaa yeddee. 11 Toosheteeddawantta bonchchee; kayyottiyaawantakka mintsetsiide nashechchee. 12 Genanchchatuwaa halchchuwaakka halissee; hewaa diraw, untunttu kushiya oosuu polettenna. 13 Aad'd'eeda eranchchatuwaa I untunttu geniyaan oyk'k'ee; geellatuwaa mak'k'uwaaakka aatsi yeggee. 14 Untunttoo gallassay d'umana; gallassaa seetanka untunttu hekka bilahiyaadan tattaafana. 15 Hiyyeesatuwaa I untunttu morkketuu mashshaappe ashsee; I untuntta wolk'k'aamatuwaa kushiyaappekka wotsi akkee. 16 Hewaa diraw, hiyyeesatoo hidootay de'ee; iita asatuwaa I c'o'u ootsee. 17 «S'oossay seeriyaa uray anijetteedawaa; hewaa diraw, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa seeraa kad'oppa. 18 I madutsee, shin madutsaa k'achchee. I dechchee, shin Aa kushii d'allee. 19 Usuppun k'ommo metobaappe I neena ashshana; laappuntsikka neena bochchenna. 20 Koshaa wode hayk'k'uwaaappe, olaa wodekka mashshaa k'araappe I neena

ashshana. 21 I neena ins's'arssaa lissuwaappe gentsana; bashshay gakkiiyaa wodekka yayakka. 22 Bashshaa bollanne koshaa bolla neeni miic'c'ana; bazzo do'atookka yayakka. 23 Ne goshiyaa goshshan shuchchay de'enna; bazzo do'atuukka neenanna saro gidanawantta. 24 Ne dunkkaanii saro gidiyaawaa neeni geeshshaade erana; ne dorssatuwaa ak'uwaaakka neeni s'omoosiyaa wode, untuntuppe ittuunne pac'c'enna. 25 Ne yeletay c'orattanawaanne ne zeretsatuukka dembbaa maataa keeshshaa gidanawaa neeni erana. 26 Zarggaa tukuu bare wodiyaan uddumaa yiyaawaadan, neeni adussa laytsaa de'aade, duufuwaa baana. 27 Iyyoobaa, nuuni hawaa ubbaa pilggi s'eelleeddo. Hewe tuma gidiyaa diraw, hewaa sisaade, new akka» yaageedda.

6 Iyyoobi zaariide, 2 «Ta waayinne ta kayyuu ubbay miizaanan likketteerenne! 3 Yaatinto abbaa doonaa shafiyaappekka aad'd'i dees'anawaa. Hewaa diraw, ta k'aalay s'ala gideedda. 4 Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa wonddaafiyaa pootsay taana c'addeeddino; ta bollaykka untunttu yishshaa ushee. S'oossaa dagantsiyaa boshay ta yuushshuwaa dooddeedda. 5 Harii maataay Aa sintsan de'ishiina waasiiyye? Woy booray dala demmiide s'aaggiyye? 6 Mal'ennabay mas'inii gelennaan meetettiyye? Woy k'uuk'k'ulliyaa gidдо haatsay lok'ilok'iyee? 7 Hewaa mala k'umaa taani sheneta; hewaa mala k'umaa mooppe, taana sakkee. 8 «Taani woosseedda woosay gakkereenne! S'oossaykka ta wozanaa amuwaa immeerenne! 9 S'oossay taana mentsereetseerennee! I bare kushiya yeddiide, ta de'uwaa turaa duutseerenneeshsha! 10 Geeshsha S'oossaa k'aalaa kaddabeenna diraw, taw sakuu darooppenne, mintsetuwaa gideereneshsha. 11 Taani de'uwaa de'anaw taw ay wolk'k'ay de'ii? Taani danddayanaw, ta wurssetsay ayee? 12 Ta wolk'k'ay shuchchaa wolk'k'aa malee? Woy ta ashuu nahaasiyaa birataa malee? 13 taana maaddanaw ay wolk'k'ayenne taw baawa; maaduwa demmanaw taani biyaa sa'aykka de'enna. 14 «Metuwaan de'iyaa uray Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw yayiyaawaa aggintokka, Aa laggetuu aw keekkatetsaa bessanaw koshshee. 15 Ta ishato, hintte iray bukkenna wode meliyaa shaafaa mala, taana c'immiitta. 16 Balguwaa aginatuwaan he shaafay orddo shachchaan kumiide kametee. 17 Shin bonii gakkiiyaa wode, he shachchay muushiide, haatsaa kesee; haatsaykka he sa'aappe d'ayee. 18 C'anaa mehiyaa laaggiide biyaa zal"anchchatuu haatsaa koyanaw barenttu ogiyaappe gas'aa kesiide, mela biittan toyilakattiide, hayk'k'i d'ayiino. 19 Teema biittaa zal"anchchatuunne Saaba biittaa ogiyaawanttu haatsaa demmana giide, hidootaa wotsiino. 20 Shin untunttu ammanettiide koyina d'ayeedda diraw,

yeellateeddinonne hidoootaa k'ans's'eeddino. 21 Hinttekkataw he shaafatuwaa mala gideeddita; taana gakteedda metuwaa be'iide yayyeeddita. 22 Taani hinttena, <Taw ittibaa immite> woy, <Hintte ak'uuwaappe ta diraw asaw mattaayiyaa immite> gaadditaa? 23 Woy, <Taana ta morkkiyaa kushiyaappe ashshite> woy, <Uk'k'inniyaawanttu kushiyaappe taana wozite> gaadditaa? 24 <Hintte taana tamarissite; taani c'o'u gaana. Ayaa bayzzaadditanto, ane taana bessite. 25 Tuma gideedda k'aalay ay keena wolk'kaamee! Shin hintte palumay ubbay taana ayaanne seerenna. 26 Hintte taani haasayiyaa haasayaa c'arkkuwaa mala giide k'oppiita. Yaatina, taani hidoota k'ans's'aade haasayiyaa haasayaa ayaw k'oriitee? 27 Aawuu bayinnawantta shaakki akkanaw hintte saamaa yeggiita; hintte laggiyaakka zal'anaw washissiita. 28 Ane tishshi ootsiide, taana s'eellite. Taani hintte sintsan wordduwaa haasayikke. 29 Hayyanaa, ane zaaretsiide k'oppite; taani s'illuwa gidiyaa diraw, ta bolla c'oo pirdoppite. 30 Taani ta ins's'arssan worddoteeddawaa malatii? Ta doonay likkiyaa likke gidenawaappe shaakkiide haasayanaw danddayennee?

7 «Asaa de'uu sa'aa bollan wolk'kaama baas'e gidenneeyye? Aa de'uwaa laysay keraa ootsiyaa asaa de'uwaa laysaa mala gidenneeyye? 2 Kuwaa amottiyaa k'oomaadan, woy bare dirguwaa akkanaw naagiyaa oosanchchaadan, 3 hewaadan taw mela aginatuunne tugga k'ammattu imetteeddino. 4 Taani gisiyaa wode, <Awude beegottandditaashsha?> yaagay. Shin k'ammay taw aduk'kee; sa'ay wontana gakkanaw hiis'an aad'd'a aad'd'a wod'd'ay. 5 Ta bollay gus'uniyaanne pok'uwaa mayyeedda; ta madutsaappe giishshay goggee. 6 Ta laysay shemayinniyaa mukuukkaappekka aad'd'i elleellee; ay hidootayenne bayinnan ta laysay wuree. 7 «Abeet S'oossaw, ta laysay siid'iyaa shemppiyya itti shemppuwaa mala gidiyaawaa hassaya! Ta ayifii laa'entso keekkabaa be'ennaan atteedda. 8 Neeni taana ha'i be'aasa; shin laa'entso be'akka; neeni taana koyooppe, taani d'ayaad. 9 «Shaarii piskki giide d'ayiyaawaadan, duufuwaa wod'd'eedda uray simmiide kesenna. (Sheol h7585) 10 Bare gollekka laa'entso simmiide yeenna; Aa eriyaa asayikka Aa dogee. 11 «Hewaa diraw, taani c'o'u giikke; taani ta tuggaa diraw haasayana; ta de'uu c'ammeedda diraw zuuzummana. 12 Hawaa keeshshaa neeni taana ayaw naagay? Taani new abbaa woy abbaa giddo hambbaaziyaa gaaddiyye? 13 Taani, <Ta hiis'ay taana mintsetsanddee; ta alggayikka taana zuuzuntsaappe shemppissanddee!> yaagiyaa wode, 14 neeni taana akumuwaan yashissaasa; sas'aankka taana dagantsaasa. 15 Taani ha sakkiyaa bollaanna de'anawaappe sulettiyaawaanne hayk'kiyaawaa

dooray. 16 Taani ta de'uwaa kad'aad; taani med'inaw de'anaw koyikke. Ta laysay siid'iyaa shemppiyya itti shemppuwaa mala gidiyaa diraw, neeni taana agga basha. 17 «Neeni Aa woggabaadan s'eellanaw Asay ayee? Neeni aabaw ayaw bonchcho sa'aa immay? 18 Wontta wontta neeni Aa biddaassaa; k'ay wodiyaan wodiyaan Aa paac'c'aasa. 19 Neeni taakko s'eelliyawaa mulekka aggikkii? Woy taani ta c'uchchaa mittiyaa wodiyaakka taw immikkii? 20 Abeet asaa wochchiyaawoo, taani nagaraa ootseeddawaa gidoope, neena ayay k'oheeddee? Neeni ayaw taana c'addi kaa'iyawaa ootsaaddii? New taani dees'o tookuwaa gidaadditayye? 21 Ta balaappe ayaw taana maarennan is's'ay? Ta nagaraakka ayaw atto geenan aggay? Simmi taani duufuwaa wod'd'iyaa wodi gakteedda; neeni taana koyiyaa wodekka, taani beettikke» yaageedda.

8 Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Biddaade zaariide, hawaadan yaageedda; 2 «Neeni hawaa malabaa awude gakkanaw haasayay? Ne doonaappe kesiyaa k'aalay wolk'kaama gotiyaa mala. 3 Ubbaa Danddayiyaa s'oossay pirdaanne s'illobaa geellayii? 4 Ne naanatu S'oossaa bolla nagaraa ootseedda diraw, I untunta untunttoo bessiyaawaadan muree. 5 Shin neeni S'oossaakko simmooppe, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa woossooppe, 6 neeni geeshshanne suure gidoope, I ne diraw denddiide, neena maaddana; I kase ne de'oo zaariide woytana. 7 Ne doometsay guutsa malattooppenne, ne wurssetsay loytsi darana. 8 «Kase yeletaa ane oochcha; nu mayzza aawotuu ayaa ayaa tamaareeddentto, koyaade demma. 9 Ayaw gooppe, nuuni zino yeletteeddawantta; nuuni ayaanne erokko. Nuuni ha sa'aan de'iyaa laysay kuwaa mala. 10 Untuntu neena tamarissino, new odinonne barenttu akeekeeddawaappe haasayino. 11 «C'arii c'ariyaa haatsay bayinna saan dic'c'anaw danddayenna; mak'k'aykka haatsi bayinna saan mokkanaw danddayenna. 12 Biro dic'c'iidde, k'ans's'ettennan de'iiddi, maataappekka elle shullana. 13 S'oossaa dogiyaa asaa ubbaa wurssetsay hewaa mala; S'oossay bayinna uraa hidootaykka d'ayana. 14 I ammanettiyaawe me'i kichchiyaawaa; I c'ee'ettiyaabaykka shararootaa golliyya mala. 15 I bare shararootatti golliyaan zemppee, shin ek'k'enna; I Aa oyk'kana, shin Aa danddayenna. 16 I awaan haatsaa ushsheedda atakiltiyaa mala; atakiltiyaa sa'aa pinni kesana gakkanaw daashee. 17 Keelaa shuchchaa yuushshuwaan bare s'ap'uwaa yeddee; shuchchatuwaa giddonkka barew sa'aa koyee. 18 Shin I bare sa'aappe shodetti d'ayinto, he sa'ay Aa, <Taani neena be'abeyikke> yaagana. 19 Be'a, iita asatuwaa nashechchay hawaa

mala. Hara asatuukka yiide, untunttu sa'aa oyk'k'iino. 20 «S'oossay tumuwaappe tooshii bayinna asaa oli erenna; iitaa ootsiyaawantta k'ay maaddenna. 21 I zaariide, neena miic'issananne ililissana. 22 Neena is'siyaawanttu yeellaa mayyana; iitatuwaa gollii d'ayana» yaageedda.

9 Hewaappe guyyiyaan, lyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda; 2 «Ee, hawe hintte giyaawe tuma gidiyaawaa taani eray. Shin Asay S'oossaa sintsan s'illuwaaw gidanaw waan danddayii? 3 Aanana itti uray palumettanaw koyooppe, he uray I oochchiya sha'u ooshaappe ittuwaan zaaranaw danddayenna. 4 S'oossay bare wozanaan aad'd'eeda eranchcha; bare abbiyanka daro wolk'k'aama. Aanana ek'ettiide s'oonetibeenawe baawa. 5 Erennan de'ishiina, d'ok'k'a deretuwaaw I untunttu sa'aappe diggee; bare hank'kuwaanka aatsi yeggee. 6 I biittaa Aa sa'aan k'aatsee; biittaa tuuk'etuwaakka yiik'k'iyiik'k'issee. 7 Away awas's'enaadaaninne s'oolinttetuu poo'ennaadan azazanaw danddayee. 8 I barekka salotuwaaw mic'c'eedda; abbaa beetaa bollanka hamettee. 9 S'oossay Wogga Beeriya, Ooriyoona, Piliyaadisa giyaaw s'oolinttetuwaaw c'uguwaanne hewaadanka gedissa baggana de'iyaa s'oolinttetuwaaw c'ugotuwaaw med'd'eddawaa. 10 Pilggiide eranaw danddayettenna wolk'kaamatuwaaw, paydu bayinna ooratsabatuwaaw I ootsee. 11 «S'oossay taakko shiik'inttokka, taani Aa be'anaw danddaykke; I ta miyiyaanna aad'd'inttokka, taani I hewan de'iyaaawan eranaw danddaykke. 12 I bare koyeeddawaa akkina, Aa ooninne digganaw danddayenna. «Waatay?» yaagiide Aa oochchana Asay baawa. 13 S'oossay bare hank'kuwaaw te'enna; Ra'aaba giyaaw dawiyaaw maaddiyaa bare morkkatuwaaw bare gediyaappe garssaw aatsiide yed'd'ee. 14 «Yaatina, taani Aa ooshaa zaaranaw lo'o k'aalaa hak'appe demmanaw danddayayitaa? 15 Taani s'illuwaaw gidinttokka, pirddiyaaw S'oossay taana maaranaadan woossanaappe attina, taani Aa bolla haasayikke. 16 Taani Aa s'eesina, I taw koyinttokka, «Ta kooshshaa siseedda» gaade ammanikke. 17 I taana gotiyaan mentseretsee; gaasuu bayinnan I ta madutsaa darissee. 18 Taana shempuwaakka shemppissennan diggee; I ta de'uwaaw c'amuwaan kuntseedda. 19 Wolk'k'abaaw haasayooppe, I wolk'k'aama. Pirddaawaa haasayooppe, Aa s'eesiide, pirdda golle shiishshana Asay baawa. 20 Taani s'illuwaaw gidinttokka ta doonay taana bayzanchcha kessee; taani tooshii bayinna asaa gidinttokka, I taana geella kessee. 21 «Taani tooshii bayinna asaa. Shin ta de'uwaaw dosikkenne kad'ay. 22 Dummatetsay baawa; hewaa diraw, taani, «I tooshii bayinnawantanne iitatuwaaw laa'uwaakka ittippe d'ayissee» yaagay. 23 Bashshay s'illo asatuwaaw k'oppennaan

wod'iyaa wode, S'oossay k'iliic'ee. 24 S'oossay ha sa'aa iita asatoo aatsiide immeedda; pirddiyaawanttu ayifiyaakka goozeedda. Hawaa ubbaaw ootseeddawe Aa gidanaappe attina, haray oonee? 25 «Ta de'uwaaw laytsatuu wotsaa wos's'iyaa uraappekka aad'd'iide elleelliino; untunttu lo'obaa be'ennaan paalliide d'ayiino. 26 Ta de'uwaaw laytsatuu mak'k'aa wonggiriyaadan elleelliino; arggantsay barew miyaawaa oyk'k'anaw saluwaappe duge paalliyaawaadan paalliino. 27 Taani, «Ta zuuzuntsaa dogana; ta som'uwaakka d'umissiyaawaa aggade pashikkana» yaagoope, 28 neeni taana geeshsha geenawaa taani eray; ayaw gooppe, taana gakkana waayiyaa ubbaw taani yayyay. 29 Yaatina, taani bayzanchcha gida kichchaaddippe attina, c'oo mela ayaw daaburayitaa? 30 «Taani ta bollaa haray atto saamunaan meec'ettantokka, ta kushiyaaw hanc'c'iciyaan meec'c'antokka, 31 neeni taana urk'k'aa ollaan olana; ta mayuukka taana shenetana. 32 Taani aw zaaruwaaw immana gaanaw, S'oossay ta mala asaa gidenna. Hewaa diraw pirddaw boytte gaanaw danddaykke. 33 Shin bare kushiyaaw nu laa'uwaaw bolla wotsiide, nuuna sigetsiyaa Asay nu gidдон de'eerenneeshsha! 34 Abeet S'oossaw, taana muriyaawaa agga; taana dagantsiyaawaanne yashissiyaawaa agga. 35 Yaatooppe, taani aw yayyenan haasayana; shin ha'i danddaykke.

10 «Taani ta de'uwaaw kad'ay! Hewaa diraw, taani mootettanaappe attina, c'o'u giikke; taani mishettaade haasayay. 2 Taani S'oossaa hawaadan yaagay: Ha'i ta bolla pirddoppa; neeni taana mootiyaa mootuu ayenttonne taw oda. 3 Neeni taana uk'k'unnaw bessii? Neeni ne kushiyan med'd'eedda uraa kad'iyaaawe, k'ay iitatuwaaw halchchuwaaw polissiyaawe lo'ee? 4 Ne ayifii asaa ayifiyaaw malee? Asay s'eelliyawaadan neeni s'eellay? 5 Ne de'uwaaw laytsaykka asaawaa keeshshee? Ne de'uwaaw laytsaykka asaa laytsaayda k'antsee? 6 Yaatina, ta bayzuwaaw ayaw koyay? Ta nagaraakka ayaw k'oray? 7 Taani bayzanchcha gidennawaanne ne kushiyaappe taana ooninne ashshanaw danddayennawaa neeni eraasa. 8 «Taana ne kushii giigissiide med'd'eedda; shin ha'i he kushii simmiide, taana d'ayissee. 9 Neeni taana urk'k'appe med'd'eddawaa hassaya. Yaatina, ha'i taana baanaadan liik'issanaw hanay? 10 Taana maatsaadan ta aatti uluwaan tigeeddawenne dichcheedawe neena. 11 Taana neeni ashuwaanne galbbaa mayzaadda; ta mek'etsaa s'ap'uwaanna gatsaade waas'aadda. 12 Neeni taw de'uwaanne aggena ne siik'uwaa immaadda; ne naaguwaan neeni taana pas'a wotsaadda. 13 «Shin neeni he wodiyaappe doommaade, ne wozanaaw gidдон taana k'ohanaw k'oppiyaawaa taani eray. 14 Taani

nagaraa ootsooppe be'anaw, neeni taana geeddaasa; ta bayzzuwaakka murenaan aad'd'akka. 15 Bayzzanchcha gidoooppe, taw aayye ana! K'ay taani s'illo gidinttokka, ta huup'iyaa pude d'ok'ku ootsanaw danddaykke. Ayaw gooppe, neeni taana yeellaan kuntsa wotsaaddanne tuggaan matsoya wotsaadda. 16 Taani otorettooppe, neeni taana gaammuwaadan yederssaade oyk'k'ana; k'aykka taana k'ohanaw, ne malalissiyaa oosuwa neeni ootsana. 17 Neeni ta bolla ooratsa markkatuwa ahaasa; ne hank'k'uwaakka ta bolla darissaasa; taana olanaw ooratsa halchchotuwa giigissaasa. 18 «Yaatina, taana ta aatti uluwaappe ayaw kesaadii? Ooninne taana be'ennaan hayk'k'aarikitaasha! 19 Taani de'ennaan aggaarikitaashaa! Woy ta aatti uluwaappe kesosaanna duufuwaan wod'd'aarikitaashsha! 20 Ta de'anaw atteeda laysatuu guutsa gidikkino? Taani laafaa nashetta akkana mala, ha'i taana aggaarikii! 21 Leeleedda d'uma sa'aa taani biyaa wodii mateedda; taani hewaappe simmaade haa yiikke. 22 Taani biyaasa'ay d'ip'p'i go d'umayenne maaray baynawanttu de'iyaa biittaa; hewan de'iyaa poo'uukka d'umaa mala» yaageedda.

11 Naa'ima biittaaappe yeedda S'oofaari zaariide, hawaadan yaageedda; 2 «Ha haasayetteedda k'aalaw ubbaw zaaruwa immiyaa Asay baawee? Woy hawaa haasayeedda bitanii tumanchcha gidanaw danddayii? 3 Ne mela haasayay asaa c'o'u ootsii? Neeni k'iliic'iyaa wode, neena seeriyaawe baawa gaaddiyye? 4 Neeni odaadde, <Ta timirttii tuma; taani S'oossaa sintsan geeshsha» yaagaasa. 5 S'oossay ne bolla bare doonaa dooyiide haasayeerenneeshsha! 6 I new aad'd'eeda eratetsaa s'uuraa k'onc'c'isseerenneeshsha! Ayaw gooppe, tumu aad'd'eeda eratetsaw laa"u kifiletuu de'iino. S'oossay neena ne ootseedda nagaraa keeshshaa muribeennawaa era. 7 «Neeni S'oossaa c'iimma s'uuraa k'oraade eranaw danddayay? Woy Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa zawatuwaa koyaadde demmanaw danddayay? 8 Untunttu salotuwaappekka d'ok'k'a; neeni ayinne ootsanaw danddayakka. Untunttu Si'ooliyaappekka aad'd'eeda c'iimma; neeni eranaw danddayakka. (Sheol h7585) 9 S'oossaa aad'd'eeda eratetsay biittaa adusatetsaappe aduk'ke; abbaa gompappaappekka aakkee. 10 I yiide, neena k'asho golliyaan yeggingtonne pirda golle shiishshintto, Aa digganaw danddayiyaawe oonee? 11 S'oossay patsenna asatuwaa eree; iitabaa be'iyaa wode, I c'oo aggena. 12 Eeya Asay aad'd'eeda eranchcha gidiyaawaappe dembbaa harii asaa gidi yelettiyaawe matee. 13 «Iyyoobaa, neeni ne wozanaa suure ootsooppe, ne kushiyaakka aakko mic'c'aade woossooppe, 14 nagaraa neeppe haassooppe, ne gollenkka iitabay de'ennaadan ootsooppe, 15 yaatooppe, neeni d'ok'ku

gaade yeellay bayinnan ubbabaa s'eelana; yashshiyaawe bayinnankka minnaade ek'k'ana. 16 Ne metuwa ubbaakka neeni dogana; gukkeedda haatsaadan, neeni Aa laa"entso hassayakka. 17 Ne de'uu seeta gallassaa awaappekka aad'd'iide poo'ana; ne de'uwaa d'umaykka wonnta poo'uwaa mala gidanawaa. 18 New hidooyay de'iyaa diraw, neeni hirggennan de'ana. S'oossay neena naagiya diraw, neeni woppu gaananne shemppana. 19 Neeni gem"ishshiyaa wode, neena yashissana uray baawa; darotuu neena awuddashana. 20 Shin iitatuwaa ayifii k'ook'ana; aappe bak'ati attanawukka danddaykino. Untunttu hidooyay hayk'k'uwaa» yaageedda.

12 Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda; 2 «Ee, hintte tumukka aad'd'eeda eranchcha; aad'd'eeda eratetsaa ubbaykka hinttenanna hayk'k'ana! 3 Shin tawukka hinttewaadan akeekay de'ee; taani hintteppe laafikke! Ha hintte haasayeeddawaa ubbaa ooninne eree. 4 Taani S'oossaa woossina, I siseedda asaa gidooopenne, ta laggetoo miic'c'iyawaa kesaad; taani s'illuwaanne tooshii bayinna asaa gidoopekkka, k'iliic'iyawaa kesaad. 5 Hinttana ay metuunne gakkibeenna diraw, ta metuwa kad'iita; kunddanaw ganddigaariyaa bitaniyaakka sugiita. 6 Bonk'k'iyawawanttu golletuu saro de'iino; S'oossaa hank'k'etsiyaawanttu hirggi bayinnan de'iino. Untunttu kushiya wolk'k'ay untunttu goyinniyaa s'oossaa. 7 «Shin neeni ane mehetuwaa oochcha; untunttu neena tamarissana. Woy saluwaa kafotuwa oochcha; untunttu new odana. 8 Woy sa'aw haasaya izakka neena tamarisanna; abbaa moletuukka new odana. 9 Med'inaa Godaa kushii hawaa ootseeddawaa hawanttu ubbaa gidon erennawe oonee? 10 Pas'a de'iyaa med'etatuwaa ubbaa de'uunne asaa ubbaa ayaanay Aa kushiyaanna. 11 Ins's'arssay k'umaa shaakki eriyaawaadan, haytsay haasayaa shaakkiide erenneeyye? 12 «Aad'd'eeda eratetsay c'imeedda asatuu matan de'ee; daro wodiya de'iyaa aawe akeekaa immee. 13 S'oossaw aad'd'eeda eratetsayenne wolk'k'ay de'ee; zoriinne akeekay an beettee. 14 S'oossay k'oleeddawaa zaaretsi kees's'anawe oonee? I k'achcheeda uraakka billi yeddanaawe oonee? 15 S'oossay iraa te"ooppe, biittay melee; I iraa bukissooppe, di'uu biittaa bayzzee. 16 «Minotetsayenne s'ooonu S'oossaawaa; c'imettiyaawenne c'immiaawenne laa"uukka aappe garssaana de'iino. 17 Zoriyaawanttupe I aad'd'eeda eraa k'aari akkee; Daannatuwaakka I eeyaa kesee. 18 I kaatetuwa kaatetuwa araataappe wotsee; untunttakka ayiletuwa ootsee. 19 K'eesetuwaappekka bonchuwaa k'aari akkee;

wolk'k'aamatuwaakka aatsi yeggee. 20 Ammanetteeda asatuwaakka c'o'u ootsee; c'imatuwaappekka akeekaa wotsi akkee. 21 Kaappatuwaa kawushshee; deriyaa kaaletsiyaawanttu wolk'k'aakka wurssee. 22 «D'uman de'iyaa S'uura yewotuwaaw k'onc'c'issee; d'ip'p'i go d'uma sa'aakka poo'o kessee. 23 S'oossay kawutetsatuwaa d'ok'k'isee; k'ay s'oonee. Kawutetsaakka aassee; k'ay d'ayissee. 24 Sa'aa asaa kaappatuwaa akeekaa diggiide, ogii bayinna mela sa'aan toyilakattanaadan ootsee. 25 Poo'uu bayinna d'uman untunttu tattaafiino; matsotteedda asatuwaadan untunttu ganddigaariino.

13 «Hawaa ubbaa ta ayifii be'eedda; ta haytsaykka sisiide akeekkeedda. 2 Hintte eriyaawaa taanikka eray; taani hintteppe laafikke. 3 Shin taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw haasayanaw koyay; hinttenanna gidenna. Taani ta mootuwaa aanana mootettanaw amottay. 4 Hintte tumuwaa wordduwaan kammiita; hintte ubbaykka patsenna aakimatuwaa. 5 Hintte ubbay c'o'u geedda gideerikkiteeshsha! Yaatinnto, hinttena Asay aad'd'eeda eranchcha gaana shin! 6 «Ha'i ta mootuwaa sisite; ta doonaappe kesiyaa palumiyaa hayzzite. 7 Hintte S'oossaa doonaa gidiide, wordduwaa haasayiiteeyye? Aa diraw ek'k'iide, c'imuwaa haasayiiteeyye? 8 Hintte Aa maaddiyaawe de'ii? Woy aw abakkaatto gidiide mootettiitee? 9 I hinttena pilggi s'eellinto, hintteppe lo'obaa demmanee? Hintte asaa c'immiyaawaadan, Aa c'immanaw danddayiiteeyye? 10 Hintte geeman asaa som"uwaa s'eelliide maaddoeppe, S'oossay tumu hinttena seerana. 11 Aa bonchchuu hinttena dagantsennee? Aa anggay hinttena yashshennee? 12 Hintte odiyaa leemisotuu bidintsaa mala patsennawannta; hintte shiishshiyaa palumii urk'k'aappe med'etteedda gondalliyaa mala. 13 «Ane c'o'u giite! haasayana; hawaappe guyyiyaan, bare hanowaa hano. 14 Taani ta huup'iyaa ayaw hirggaa garssan wotsaytaa? Ta shemppuwaakka ayaw ta kushiyaan oyk'k'aytaa? 15 Be'ite, S'oossay taana wod'iyawaa gidooppenne, taani Aa danddayan naagana. Gidooppenne, taani ta mootuwaa Aa sintsa shiishshana. 16 Nagarachcha Asay Aa sintsa shiik'anaw danddayenna diraw; hawe taani shiik'anaw s'aliyaawe, ooni erii, ta atotetsaw gaaso gidanaw danddayee. 17 Ta haasayaa akeekiide sisite; taani odiyaawe hintte haytsaan gelo. 18 Be'ite, taani ta mootuwaa giigissaaddi; shatimmanawaakka eray. 19 «Abeet S'oossaw, neeni taana mootanaw yay? Neeni taana bayzzanchcha kessoeppe, taani c'o'u gaade hayk'k'ana. 20 Shin neeni taw ha laa"ubatuwaa ootsa; taani neeppe geemmikke. 21 Taana muriyaawaa agga; ne anggaan taana dagantsoppa. 22 Hewaappe guyyiyaan, taana s'eesa; taani koyana. Woy taani haasayina,

taw zaaraadde haasaya. 23 Barew, taani bayzzeedda bayzzuunne nagaray aappunee? Ta balaanne ta nagaraa ane taana bessa. 24 «Neeni ayaw ne som"uwaa taappe gentsay? K'ay taana ayaw ne morkkiyaadan payday? 25 Taana, c'arkkuu afiyaa bonc'c'iyaa malaa, yashissayii? Woy meleedda suullaa malaa yederssay? 26 Neeni ta bolla s'aafeedda mootuu c'ama; haray attina, taani yalagatetsan de'aadde ootseedda bayzzuwaanne ashshabaakka. 27 Neeni ta gediya gediya birataan k'achchaadda; ta tanggiyaa tangguwaa ubbaa wochchaasa; ta gediya kottiyaa pilgga s'eellaasa. 28 Taani wook'keeddabaadan hanay; bil"ay meedda afileadanka wook'k'ay.

14 «Mac'c'a asaappe yeletteedda asaa laysay k'antsa; hewaa keeshshaakka metuwaan kumi utteedda. 2 I c'iishshaadan c'iishshiide, ellekka k'ok'k'ofetti aggee; k'ay gam"ennan kuwaadan ellekka aad'd'i kichchee. 3 Yaatina neeni, S'oossay, hewaa mala asaakka s'eellay? K'ay Aa pirdanaw ne sintsa shiishshay? 4 Tunabaappe geeshshabaa kessanaw danddayiyaawe oonee? Ooninne baawa. 5 Asay de'ana laysatuu zawati utteeddino; I de'ana aginaakka neeni payda wotsaadda; neeni wotseedda zawaappe aad'd'iyawe baawa. 6 Hewaa diraw, keraa ootsiyaa Asay bare oosuwa poliide shemppiyaawaadan, Asay bare daabura laysaa poliide shemppanaadan, Aa agga. 7 «Mitsawukka hidootay de'ee; mitsay k'ans'sooppe aac'ee; aac'aykka hewaadan haniidde, de'i bashee. 8 He mitsaa s'ap'uu biittaa garssan ec'inttokka, Aa durumaykka biittan wook'k'ooppekkka, 9 haatsaa peenuwaa demmiide aac'ee; puutiyaadan ooratsa lic'uwaa kessee. 10 «Shin Asay hayk'k'ina, Aa wolk'k'ay wuree; Aa shemppuu kesowaappe hini baggan, I hak'an de'ii? 11 Abbaappe haatsay meliyaawaadan, k'ay shaafaa haatsaykka to'iyawaadan, 12 hewaadan asaykka hayk'k'ee; he sa'aappe denddenna. Salotuu aad'd'ana gakkanawukka Asay beegottena; bare gem"ishshuwaappekka denddenna. 13 «Abeet S'oossaw, neeni taana duufo gidon gentsaade, ne hank'k'uu aad'd'ana gakkanaw k'oseeddawaa gidaarikkiishsha! Neeni taw keeruwa immaade, he gallassi taana hassayeeddawaa gidaarikkiishsha! (Sheol h7585) 14 Itti Asay hayk'k'ooppe, simmiide pas'anee? Ta laamii yaana gakkanaw, ha tugga wodiya ubbaa danddayan naagana. 15 Neeni med'd'eedda taanakka be'anaw neeni laamotiyyaa wode, neeni taana s'eesana; taani new koyana. 16 He wodiyaan, neeni tumuwaappe ta tangguwaa wochhana; shin ta nagaraa ta bolla paydakka. 17 Ta bayzzuu k'arc'c'iitaa gidon yiic'ettana; ta nagaraakka neeni kammana. 18 «Derii kunddiyaanne

me"erettiyaawaadan, zaallaykka d'ok'olettiyaawaadan, 19 haatsaykka shuchcha bookkiyaawaadaaninne di'uukka biittaa meec'c'iide afiyaawaadan, hewaadan neenikka asaa hidootaa d'ayissaasa. 20 Neeni Aa med'inaw s'oonasa; yaatoope I bi aggee. Aa malaa laammaadde, ne sintsappe yeddaasa. 21 Aa naanatu bonchchettooppe, hewaa I erenna; untuntu toosheettooppeka be'enna. 22 Shin Aa bolla seelay Aa s'alalaw sisettee; I bare s'alalaw yeekee» yaageedda.

15 Hewaappe Temaana biitaappe yeedda Elifaazi hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Aad'd'eeda eranchcha Asay c'arkkuwaadan oyk'k'ettennawaa haasayii? Woy k'ohiyaa k'ofaan bare uluwaa kuntsanaw bessii? 3 Patsenna k'aalaan woy maaddenna k'aalaan mootuwaa mootettii? 4 Hewaa gidoope, neeni S'oossaw yayyiyaawaa aggaada; haratuukka S'oossaw goyinnennaadan diggaassa. 5 Ne iitatetsay ne haasayan erettee; shin ne c'inc'c'a haasayaan kamanaw baas'etaassa. 6 Ne bolla pirddiyaawe ne doonaappe attina, taana gidikke; ne ins's'arssay ne bolla markkattee. 7 «Koyiro asaappe sintsa yeletteeddawe neenee? Woy neeni deretuu med'ettanaappe kase yellettaaddii? 8 Neeni S'oossaa S'uura shiik'uwaa sisaadii? Woy aad'd'eeda eratetsaa ne s'alalay eriyaawaa new malatii? 9 Nuuni erennawaa neeni eriyaawe ayee? Nuw gelennaan aggiide, new geleeddawe ayee? 10 Ne aawuwaappe bayirattiyaa asatuu, c'imiide puulummeedda asatuu nu giddon de'iino. 11 «S'oossay new immeedda mintsetsuunne nuuni new ashkhetetsan haasayeedda k'aalay guus'eeddee? 12 Ne wozanay neena ayaw wora afii? Ne ayifiikka ayaw s'eelaa derek'k'ii? 13 Yaataade neeni S'oossaa bolla hank'k'ettaadda; hewaa mala k'aalaakka ne doonaappe kessaadda. 14 Asay S'oossaa sintsan geeshsha gidanaw danddayii? Woy mac'c'a asaappe yeletteedda Asay s'illuwaa gidanaw danddayii? 15 Be'a, S'oossay bare kiitanchchatuwaanikka ammanettina; haray atto salotuukka Aa sintsan geeshsha gidikkino. 16 Shin ha sheneyiyaanne tuneedda asay, nagaraakka haatsaadan ganiyaa Asay waan amanetannee! 17 «lyyooabaa, ane sisa! new odana; taani be'eeddawaa ubbaa new odana. 18 Aad'd'eeda eranchcha asatuu barenttu mayzza aawotuwaappe demmeedda eratetsaa gentsennan taana tamarisseeddino. 19 Ha biittay untuntu s'alalaw imetteedda; hara biittaa Asay untuntu wozanaa S'oossaappe wora zaaribeenna. 20 «Asaa uk'k'unniide de'iyaa iita asay, bare de'uwaa laytsaa ubbaan tuggi aappe shaakkettenna. 21 Ubbaa gede dagantsiyaa kooshshay Aa haytsaan sisettee; I saro de'ay giishina, panggatuu Aa bolla yaana. 22 D'umaappe kessi akanawaa I ammanenna; I mashshaw kaac'etteedda.

23 Aa anhay ankkoo k'uma gidanawaa; barew d'uma gallassay matatteeddawaa I eree. 24 Metuunne tuggay Aa yashissana; olaw keseedda kaatiyaadan Aa dagantsana. 25 Ayaw gooppe, I bare kushiyaa S'oossaa bolla dentseedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa bollakka s'aleedda. 26 Minonne orddo gondalliyaa oyk'k'iide, S'oossaa bolla makkaleedda. 27 «Aa som"ii mod'd'eedda diraw, Aa s'eessaykka boborc'c'eedda diraw, 28 I laattiide de'iyaa katamatuukka olan laaletteedda dirawunne I de'iyaa gollatuukka ooninne de'enna ona gideedda diraw, 29 I bare duretetsan daro gam'enna; Aa ak'uukka aanana gam'enna; biittaa bollankka aakena. 30 «D'umaappe I kessi akkena; Aa tashetuwaa lac'uu melissana; Aa c'iishshaakka S'oossaa c'arkkuu pitti d'ayissana. 31 Barekka barena c'immiiide, hadaban ammanettoppa. I akanabaykka hadabaa. 32 Wodii gakkennan shuliyaanne meli simmiide, laa"entso aac'anaw danddayenna mitsaa mala I gidanawaa. 33 Teerennaan wurc'c'uwanaa k'ok'k'ofettiyaa woyniyaa malanne c'iishshay k'ok'k'ofettiyaa wogaraa mala I gidanawaa. 34 S'oossaw yayyena asatoo zarii d'ayana; mattaayiyan kees'etteedda golliyaakka tamay maana. 35 Untuntu metuwaa shahaariide, iitabaa yeliino; untuntu wozanaanka c'imuu kumi utteedda» yaageedda.

16 lyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Hawaa mala haasayaa daruwaa sisaad; hintte mintsetseetto giidde, taana metiyaawantta. 3 Ha go"ay bayinna hintte haasayaw wurssetsi baawee? Taananna hinttena hawaa keeshshaa palumissiyaa gaasuu ayee? 4 Hintte ta sa'aan de'ina, taani hintte sa'aan de'eeddawaa gidintto, taanikka ta huup'iyaa kad'iyaaan k'aatsaadde, ha"i hintte giyaawaa ubbaa hintte bolla loytsaade haasayana shin! 5 Hewaadankka, ta zoriyaan taani hinttena mintsana shin! Ta doonaappe kesiyaa haasayaykka hinttena mintsetsana shin! 6 «Shin taani haasayinttokka, ta sakuu keekenna; taani c'o"u gaade danddayinttokka, taappe kichchenna. 7 Abeet S'oossaw, neeni taana dippi ootsaadda; ta golliyaa asaa ubbaakka d'ayissaadda. 8 Neeni ta galbbaa melissaaddanne gunddisaadda; ta bollaakka gilkk'issaadda. Hewaa diraw, Asay taana be'iide, «Hawe I nagaranchcha gidiyawoo marka» yaagee. 9 S'oossay bare hank'k'uwaaan taana duuseretsi yeggeedda; bare achchaakka ta bolla garc'c'eedda; I ta morkkii taana derek'k'ee. 10 Asatuu ta yuushshuwaan shiik'eeddino; ta bolla k'iliic'iidde, ta k'ins's'alliyaa bak'keeddino. 11 S'oossay iitaa ootsiyaa asatoo taana aatsiide immeedda; geelatuwaa kushiyankka I taana oleedda. 12 «Taani kase woppu gaade de'aaddi; shin S'oossay taana kinchchereetseedda; ta murggaac'iyaa oyk'k'iide, I taana mentsereetseedda. K'ay I taana s'onggi dechchanaw malla ootseedda; 13 Aa wonddaafiyaa pootsay

taana yaana haana mudeeddino. K'areti bayinnan I ta kilahuwaa c'addiide, ta c'ishshiyaa ta tiriyaappe sa'aan gussee. **14** Olanaw wos's'iyyaa olanchchaadan, I taana zaari zaariide madutsee. **15** Taani kayyottaade, maak'aa mayyaad; ta wolk'k'aykka baanan oletteedda. **16** Taani yeekkiyaa yeekuwwa daruwaan ta ayfii galjjeedda; afotsaappe denddowaan ta ayifiikka zo'eedda. **17** Shin ha ubbankka taani bayzzeeddawe baawa; ta woosaykka geeshsha. **18** «Biittaw, biittaw, ta suutsaa kammoppa; taani waassanawaa diggoppa. **19** Ha'ikka ta markkay saluwaana; taw s'abak'atiyaawe bolla d'ok'k'aana. **20** Ta laggetuu taana kad'iide s'eelliino; ta ayifii S'oossaa sintsan afotsaa tige. **21** Asay bare lagetsaw gaanatiyaawaadan, taana S'oossaanna sigetsiyaa Asay de'eedda gideerenneeshsha! **22** Ayaw gooppe, amareeda laytsatuu aad'd'eedawaappe guyyiyaan, taani simmennasaa baana.

17 «Ta shemppatta kesaw; ta laysay k'aammeedda; taw duufuu giigi utteedda. **2** Taana k'ilii'ciyaawanttu tumuwaappe ta yuushshuwaan de'iino; untunttu taw hank'k'etiyaa hank'k'uwwa ubbaa gede taani be'ay. **3** «Abeet S'oossaw, neeppe haray taana maaddiyaawe bayinna diraw, neeni ne huup'iyaan taw waase gida. **4** Untunttoo gelennaadan, neeni ta laggetsatuwaa wozanaa donc'c'ilisaadda. Hewaa diraw, neeni untunttoo s'oonuwwa immoppa. **5** Miishshaa demmana giide, bare laggetuwwa aatsi immiyaa asaa nagaray Aa naanatuwwa kaa'ana. **6** «S'oossay taana asaa ubbaw k'ilii'ciyaawaa kesseedda; Asay som"uwaan c'uchchiyyaa asaa taani gidaaddi. **7** Taani daro kayyotteedda diraw, ta ayifiikka galjjeedda; ta kumentsaa asatetsay laafiidde, s'ink'k'uwwa keeshshaa gideeddino. **8** Keeka asatuu taana be'iide dagammeeddino; suuretuukka S'oossaa kaddiyaawanttu bolla yiloteeddino. **9** Gidooppenne, s'illotuu barenttu ogiyaappe yaakka haakka simmikkino; suuretuu wolk'k'aa guuji guuji biino. **10** Shin ha'i ubbaykka ane taakko haa yiite! Yintokka, taani hintte gidдон iti aad'd'eeda eranchcha asaakka demmikke. **11** «Ta de'uwaa laysay wureedda; ta halchcheedda halchchuukka ta wozanaa amuukka c'oo atteedda. **12** Ta laggetuu k'ammaa gallassaa giino; d'umi utti de'ishshin, «Poo'ana hanee» yaagiino. **13** Taani hidootaan naagiyya ta gollii duufuwaa; ta hiis'aakka yaan d'uman hiis's'ana. (Sheol h7585) **14** Duufuwaa taani, «Neeni ta aawuwaa» yaagana; gus'uniyaakka, «Neeni ta aato» woy «Ta michchato» yaagana. **15** Yaatina, ta hidootay hak'anee? Ooni Aa be'eeddee? **16** Ta hidootay taananna duufuwaa banddee? Nuuni laa"uu ittippe biittan duge wod'd'aneeshsha?» yaageedda. (Sheol h7585)

18 Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Biildaade hawaadan yaagiide zaareedda; **2** «Iyyoobaa, neeni ha haasayaa awude wurssay? Ane akeeka. Yaatooppe nuuni haasayana. **3** Nuuna ayaw miizza kessay? Ayaw nuuna donc'c'illowanta kessay? **4** Neeni ne hank'k'uwaan neena k'ohaasa. Ne hank'k'uwaan biittay mela gidanee? Woy zaallatuu barenttu sa'aappe d'ok'k'olettanee? **5** «Nagaranchchatuwaa de'uu s'omppii to'iyaaawaadan to'anawe geeshsha; I laa"entso mulekka ees's'enna. **6** I s'omppii bayinna golliyya mala; Aa matan de'iyaa s'omppiikka to'ee. **7** I tanggiyaa tangguukka k'aammee; I haratuwaa zoriyya zorii Aa unggee. **8** «Aa hametay Aa afiide, p'iriyaan gelisse; diizzaa gidдон I hamette. **9** P'irii Aa ginddiyya oyk'k'ee; Aa k'aatsuwwa diggee. **10** Aw yurddo wodoruu geeman sa'aan hiis'etti uttee; I hamettiyya ogiyaanka gitii wod'd'i uttee. **11** «Dagamay Aa dooddee; Aa guyyenakka yederssee; **12** Aa wolk'k'ay koshaan daabureedda; bashshay Aa matan naagee. **13** Wod'iyaa harggii Aa bollan ubbaan dooddee; Aa kushiyaanne Aa gediyya duushissee. **14** I hirggi bayinnan de'iyaa bare golliyaappe yedersseettee; untunttu asaa ubbaa mooddiyya Hayk'k'uwwa giyya kaatiyaakko, Aa afiino. **15** Harggiyya yederssanaw diiniyya laalowaappe guyyiyaan, ooninne Aa golliyaan de'ana. **16** I s'ap'uu garssaana meliyaanne k'ankatuukka bollaanna k'ok'k'ofettiyya mitsaa mala gidee. **17** Aa worii biittaappe d'ayee; Aa suntsaykka sa'aan hassayetennan attee. **18** I poo'uwaappe d'umaw yederssettana; Asay de'iyaa biittaappekka I d'ayana. **19** Aw na'ay woy zarii d'ayana; I de'eedda sa'aan itti asayenne pas'a de'enna. **20** Away doliyya bagga Asay Aa gakeeddawaan dagammee; away wulliyaa bagga asaykka yashshan kokkoree. **21** Awudekka iita asatuwaa wurssetsay hewaa mala; S'oossaa erennawanttu kaac'aykka hewaa mala» yaageedda.

19 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda; **2** «Hintte taana awude gakkanaw un'etsiitee? Awude gakkanaw hintte k'aalan taana gaac'c'iitee? **3** Hintte taana tammu gede boreedditta; taana kawushshiiddikka yeellattikkita. **4** Taani tumu baleeddawaa gidintokka, ta balay taana oochchana. **5** Hintte taappe keekkiyaawaa hinttew malatina, «Hawe metuu ubbay Aa gakeeddawe, I bayzzeedda dirassa» yaagiide, ta bolla pirddiita. **6** Shin ha metuwwa ubbaa ta bolla gatseeddawenne gitiyaan taana gelisseeddawe S'oossaa gidiyaawaa erite. **7** «Taani, «Naak'ettaadi» yaagaade waassina, taw alliyaawe baawa; k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, suure pirddaw waassinakka, sisiyaawe baawa. **8** Taani aad'd'enaadan S'oossay ta ogiyya direedda; ta

hamettiyaasaakka d'uman goozeedda. 9 Ta duretetsaa taappe k'aareedda; ta bonchchuwaakka taappe diggeedda. 10 I taana ubbaa baggana mentsereetsi yegeedda; ta hidootaakka s'ap'uwaanna d'ok'k'oletteedda mitsaa mala ootseedda. 11 Aa hank'k'uu ta bolla ees's'i keseedda; I taana bare morkkiyaadan paydee. 12 Ta bolla dooddanaw I bare olanchchatuwaaw kiiitee; untuntu taana olanaw ogiyaa giigisiino; ta dunkkaaniyaa yuushshuwaakka dooddiino. 13 «S'oossay ta ishatuwaaw taappe haasseedda; taana eriyaawantuu ubbaanna taw allaga gideeddino. 14 Ta dabbotuu taappe shaakketteeddino; ta laggetuukka taana dogeeddino. 15 Ta son imatsatetsaan morkkowanuu taana dogeeddino; ta mac'c'a k'oomatuuukka taana imatsaadaanne betiyaadan s'eelliino. 16 Taani ta k'oomaa s'eegina, taw koyenna; taani woossinakka, taw eeno geena. 17 Ta machata ta doonaa peenuwaa is's'aaddu; ta ishatuukka taana shenetiino. 18 Haray attina, guutsa naanatuukka taana kad'iino; taana s'eeliyaa wode, ta bolla k'ilic'iino. 19 Ta mata laggetsatuu ubbay taana shenetiino; taani siik'yaawantukka taw zokkiyaa zaareeddino. 20 Ta mek'etsay ta galbaana oyk'k'etteedda; hayk'kuwaappe laafasan taani ataad. 21 «Hinttenoo ta laggetoo, S'oossaa kushii taana dechcheedda diraw, taw k'arettite. 22 S'oossay taana yederssiyaawaadan, hintte taana ayaw yederssiite? Hanno gakkanaw hintte taana tuggayeeddawe gidennee? 23 «Hanno gakkanaw taani haasayeedda k'aalay, woy hassayetteedda gideerenneeshsha! Mas'aafankka woy s'aafetteedda gideerenneeshsha! 24 Daro gam"ana mala, birataa marssan zaallaa bollan wooc'ettiide s'aafetteerenneeshsha! 25 «Taana Wozeeddawe pas'a de'yaawaanne wurssetsan biittaa bollan I ek'k'anawaa taani eray. 26 Ta galbbay meetetti wurooppenne, taani ta ashuwaappe shaakkettaade, S'oossaa be'anawaa eray. 27 Hara uraa gidennaan, taani ta huup'yaan, ta ayifiyaan Aa be'ana. Hewaa diraw, ta wozanay ayaa laamotii! 28 «Hintte, «Metoo unkuu Aa gideedda diraw, ane haayite! Aa yedersseetto!» gooppe, 29 mashshaw yayyite! S'oossaa hank'k'uu mashshaana yaana; pirdday de'yaawaakka erite» yaageedda.

20 Naa'ima biittaappe yeedda S'oofaari hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Ne haasayay taana hank'k'etteedda diraw, taani ayinne gam"ennan ne haasayaw zaaruwaa immana. 3 Ne shek'k'aa haasayaa taani sisaad; aw bessiyaa zaaruwaa taana imma imma gee. 4 «Asaa biittaa bolla wotseedda wodiyaappe doommiide, benippeka nagaranchcha asatuwaa c'ee'k'uu k'antsa wodiyaassa gidiyaawaa eraasa; 5 S'oossaa erenna asatuwaa nashechchaykka lip'eedda ayifii s'eellanaassa

gidiyaawaa neeni eraasa; 6 lita Asay shaariyaa gakkanaw aduk'kooppeka, Aa huup'p'iikka shaariyaa bochchooppe, 7 I panddaadan pitetti d'ayana. Aa eriyaa ubbay, «I hak'an de'ii?» yaagana. 8 Akumuwaadan I paalli d'ayana; simmiidekka beetena; k'ammaa sas'aadan I d'ayi bashana. 9 Aa be'eedda ayifetuu laa"entsiide, Aa be'ikkino; I bare de'yaasaappekka tippi giide d'ayana. 10 lita aawuu bonk'k'i akkeedda miishshaa Aa naanatu barenttu kushiyan guyye zaariide hiyeesatoo c'iggana. 11 Wolk'k'an kumeedda Aa yalagatetsaa minotay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, biittaa kesana. 12 «lita asaa doonaan iitatetsay k'umaadan mal"inttokka, I bare ins's'arssaappe garssa baggana gentsooppeka, 13 wurennaadan bare doonaan c'oommiide, wotsi bashinttokka, 14 Aa ulo gidon Aa k'umay laamettana; wod'iyaa shooshshaa yishshaa mala aw gidanawaa. 15 lita bitanii bare mitteedda duretetsaa haa c'uchhana; Aa uluwaappe S'oossay c'ooshshiide kessana. 16 lita bitanii mittiyaabay aw yishsha gidanawaa; shooshshaa yishshaa mala gidiide, Aa wod'ana. 17 Eessayenne maatsay haatsaadan goggishina, I be'ennaan hayk'k'ana. 18 Bare daabureedda daaburaa c'awaa meennaan, haraw sheed'd'ana; zal"iide wod'iseedda bare wod'yaankka nashettana. 19 Ayaw gooppe, hiyyeesatuwaa I un"etteedda; untunta sheneko geedda; hara Asay kees's'eedda golliyaakka barew akkeedda. 20 «Aa yoraw zaway baawa; bare dosiyaawaa kallanaw danddayenna; 21 I meeddawaappe guyyiyaan, ayayenne de'enna. Hewaa diraw, Aa duretetsay gam"enna. 22 I daro mas'uwaaw demmiyaa wode, metuu Aa bolla gakkii wod'd'ana. 23 I miide kalliyaa wode, S'oossay Aa muranaw bare suuliyaa hank'kuwaa Aa bolla gussana. 24 Birataa mashshaappe I bak'atana; shin naasiyaa aday Aa c'addanawaa. 25 He aday aw zokkiyaanna kantsi kesana; he p'ooliyaa s'eeray Aa tiriyaa aad'd'iide, c'ishshiyaa gussana. Dagamaan Aa wozanay shabbarettana. 26 «I shiishsheedda ak'uwaa ubbay d'ayana; Asay eetsibeenna tamay Aa maana; Aa golliyaan atteeda Asay ubbaykka taman meetettana. 27 Salotuu ha bitaniyaa nagaraa k'onc'c'issana; biittaykka Aa bolla markattana. 28 S'oossay hank'k'ettiide ahiyaa beetan Aa golliinne aw de'yaabay ubbay shokettiide baana. 29 S'oossay iita asatoo wotseedda kaac'ay; S'oossaappe gisheteedda gishuu hawaa» yaageedda.

21 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Ane ta haasayaa akeekiide hayzzite; sisiyaawe hintte taana mintsetsiyaawaa gidi paydetto. 3 Taani itti gedenne haasayanaw taw kaac'aa immite. Taani haasaya simmina, k'ilic'ite! 4 Taani mootettiyaawe asaana gidenna. Yaatina, taw danddayaw wurooppe, hewe malalissiyaawe?

5 Ane taana s'eellite; malaletite; hintte kushiyanikka hintte doonaa oyk'k'ite. 6 Taana gakkweedawaa taani k'oppiyaa wodekka, taana dagantsee; ta bollayikka kokkoree. 7 «lita asatuu ayaw pas'a de'ino? Untunttu laysay ayaw aduk'k'ii? Untunttu wolk'k'ayikka ayaw dari dari bi? 8 Untunttoo naanatuunne naanatuwaa naanatu de'iino; untunttu dic'c'ishina be'anaw, gam'iide de'iino. 9 Untunttu soyay hirggi bayinnan saro de'ee; S'oossay untuntta bare gatiman shoc'i erenna. 10 Untunttu koruma booratu mac'c'a miizzaana gakketiyya wode, kolenan oytsiino; mac'c'a miizzatuukka sal'eesenan yeliino. 11 Barenttu naanatuwaa dorssaa wudiyaadan kessiino; untunttu naanatuukka yaan haan guppiino. 12 Darbbiyaa bak'k'iidenne diitsaa diis's'iide, yetsaa yes's'iino; lookkuwaa punniiddekkka nashettiino. 13 Untunttu barenttu de'uwaa laysaa ishaluwaan poliide, barenttu duufuwaakka saro biino. (Sheol h7585) 14 Untunttu S'oossaa, «Nuppe haakka! Nuuni ne ogiyaa eranaw koyokko! 15 Nuuni aw ootsanaw Ubbaa Danddayiyaa S'oossay oonee? Nuuni Aa woossiide, go'ettanabay ayee?» yaagiino. 16 Untunttu barenttu ishalo de'uwaa barenttu minotetsan demmeeddo giino; shin taani untunttu k'ofaa akkikke. 17 «lita asatuwaa de'uwaa s'omppii to'i erii? Untunttu bolla bashshay wod'd'i erii? S'oossay bare hank'k'uwaan untuntta muri erii? 18 C'arkkuwaa sintsan untunttu suullaadan haneedda wodii de'ii? Gotuu pitti afiyaa baanaadan untunttu hani erino? 19 «Hintte, «S'oossay aawotu waa bayzzuwaan untunttu naanatuwaa muree» yaagiita. Ane S'oossay nagaranchchatu waa untunttu huup'iyaa muro! Yaatinto untunttu barenttu bayzzu waa erana. 20 Untunttu barenttu muru waa barenttoo akkino. Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa hank'k'u waa s'uu'aakka untunttu barenttu huup'iyaa ushino. 21 Ayaw gooppe, untunttu hayk'k'i kichcheeddawaappe guyyiyaan, untunttu naanatu waa ayay gakkinttonne koyikkino. 22 «Bolla d'ok'k'an de'iyaa wantta pirddiyaa S'oossaa eraa tamaarissanaw danddayiyaa Asay de'ii? 23 Itti Asay kumentsaa wolk'k'ayenne kumentsaa saruu de'ishiina, ishaluwaan de'iiddi hayk'k'ee. 24 Aa bollay orddi de'ishshin, Aa mek'etsaa kolzziikka shic'c'i de'ishiina hayk'k'ee. 25 Shin hara Asay Aa shemppuwaan kayyuu pac'c'ennan, bare de'uwaan mulekka lo'obaa demmennaan hayk'k'ee. 26 Untunttu laa'uukka itti mala biitan moogettiino; untunttu laa'uwaakka gus'unetuu kammiino. 27 «Hintte taana naak'k'anaw k'oppiide, hintte wozanaan halchcheedda halchchu waa muliyaa taani loytsaade eray. 28 Hintte, «He ittaa ootsiyaa, wolk'k'aama bitaniyaa Gollii ha'i hak'ane?» yaagiita. 29 Ogiyaanna hamettiyaa asatu waa oochhibeykkitee? Untunttu odiyaa waa ammanikkitee? 30 Untunttu, «lita

asatuu bayetsaa gallassi boshetenaan attiino; S'oossaa hank'k'uu k'onc'c'iyaa gallassikka untunttu kessi akkana» yaagiino. 31 lita asaa Aa itatetsaw oonee walassanawe? I ootseedda itabawukka Aa muranawe oonee? 32 I hayk'k'ina, Aa anhaa duufuwaa afiyaa wode, Aa duufuu naagetana. 33 Asay ubbay Aa kaallee; Paydu bayinna Asay Aa baliyaan peeshee; Aa duufuwaa biittayikka utulaadan aw kawushee. 34 Yaatina, hintte taana wooti mela oduwaan mintsetsiitee? Hintte ta ooshaw zaareedda zaaruu ubbay wordduwaa!» yaageedda.

22 Hewaappe guyyiyaan, Temaana biittaappe yeedda Elifaazi hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Asay S'oossaa go'anaw danddayii? Haray atto aad'd'eeda eranchcha gidinttokka, I barena go'anaappe attina, S'oossaa go'enna. 3 Neeni s'illuwaa gidooppe, hewe Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa nashechchii? Ne ogii tooshii bayinnawaa gidooppe, hewani ayaa wod'iyaa demmeeddee? 4 «Neeni Aa bonchchiyaa diraw, I neena seeriinne pirdii? 5 Ne itatetsay dara gidennee? Ne nagaraw zaway baawa. 6 Neeni ne ishātu waa gaasuu bayinnan waasiyaa s'eesissaadda; asaa mayuwaakka k'aaraade untuntta kallo ashshaada. 7 Neeni saametteeddawantta haatsaa ushshabaakka; koshatteeddawanttakka k'umaa diggaadda. 8 Neeni ne wolk'k'aaninne ne maatan zemppaade, hara asaa biittaa new c'oo akkaada. 9 Am"etu waa mela kushiya yeddaadda; aawuu bayinnawanttakka uk'kunnaadda. 10 Ne yuushshuwaan gitii dooddi utteeddawe; akeekenan yashshay neena kokkorssiyaawekka hewaassa. 11 Neeni be'ennaadan, new d'umiyaawe; k'ay kuntso haatsay neena muukkiyaawekka hewaassa. 12 «S'oossay bolla d'ok'k'a saluwaan uttiide, d'ok'k'an de'iyaa s'oolintetuwaa duge s'eellee. 13 Shin neeni, «S'oossay ayaa erii? I hewaa mala, d'ip'p'i go d'umaa gidduwaanakka pirdanaw danddayii? 14 Saluwaanne sa'aa dantsu waa bolla I simerettiyaa wode, I be'ennaadan, sikkeedda shaarii Aa goozee» yaagaasa. 15 «Nagaranchchatuu hametteedda beni ogiyaan baanaw k'ofaa k'achchaadi? 16 Untunttu barenttu wodii gakkennan de'ishiina hayk'k'eeddino; untunttu de'u waa baasuukka di'uwaan meec'etti d'ayeedda. 17 Untunttu S'oossaa, «Nuppe haakka! Ubbaa Danddayiyaa S'oossay nuw ayaa ootsanaw danddayii?» yaageeddino. 18 Gidooppenne, untunttu golliyaan lo'obaa kuntseeddawe S'oossaa. Hewaa diraw, iita asatu waa k'ofay taw gelenna. 19 «lita asatu waa bolla gakkiiyaawaa be'iide, s'illotuu nashettiino; suure asatuukka hawaadan yaagiide, untunttu bolla k'ilic'iino; 20 «Tumuwaappe nu morkketuu d'ayeeddino; untunttu duretetsaakka tamay meedda». 21 «Iyyoobaa,

ha"ikka S'oossaw moodeta; aanana saro de'a. Yaatooppe, neeni anijettana. 22 Aa doonaappe timirttiyaa akka; Aa k'aalatuwaakka ne wozanaan wotsa. 23 Neenatsatsaa hokissaade, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaakko, neeni simmooppe; iita oosuwa ubbaa ne sooppe diggooppe; 24 Ne work'kaa sa'aan olooppe; ne berte work'kaakka shaafaa shuchchaan olooppe; 25 Ubbaa Danddayiyaa S'oossay new work'kaanne dooretteedda biraa gidanawaa. 26 «Hewaappe guyyiyaan, neeni Ubbaa Danddayiyaa S'oossan tumu nashettana; yeellatennaan S'oossaakko pude s'eelana. 27 Neeni S'oossaa woosana; I sisana; k'ay neeni ne k'anggiyaa aw gatsana. 28 Neeni zorettaade k'achcheeddawe new polettana; ne hamettiyya ogiyaankka poo'uu poo'ana. 29 Ayaw gooppe, S'oossay otorettiyaawanta kawushshee; shin barentta hokisiyaawanta ashsee. 30 I suure asaa wotsi akkee. Ne kushii naak'uaappe geeshsha gidooppe, I neena ashshana» yaageedda.

23 Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Taani ha"ikka S'oossaa bolla makkalayenne zuuzummay; ayaw gooppe, taani oolinakka Aa kushii ta bolla dees'yaawaa aggibeenna. 3 I de'iyasaa taani eraarikkitaashsha! I utteeddasaakka gakkarikkitaashsha! 4 Yaatinnto, taani ta mootuwa Aa sintsan biddana shin! Ta doonaakka palumiyaan kuntsana shin! 5 I ta mootoo zaariyaawe ayenttokka taani erana shin! I taana giyaawaakka akeekana shin! 6 I bare wolk'kaama wolk'kan taananna ek'ettaneeshsha? Tuytti, tuytti, I taani odiyaawaa sisanaappe attina, hewaa hanenna. 7 Ta wozanay suure gidiyaa diraw, taani S'oossaanna mootettanaw danddayay; I ta daannay taana med'inaw shatintsana. 8 «Shin ayissee, taani away doliyaa bagga booppe, I yaan de'enna; k'ay taani away wulliyaasaa booppekka, Aa demmikke. 9 I huup'issa bagga biittan ootsiyaa wode, taani Aa be'ikke; k'ay gedissa bagga biittaa simmiyaa wodekka, taani Aa demmikke. 10 Shin I ta tangguwaa ubbaa eree; I taana paac'c'ooppe, taani work'kaadan geeshsha gidiaawaa I be'ana. 11 Taani I hametteedda ogiyaa geeshsha oyk'kaade hamettaad; Aa ogiyaappe wora simmabeykke. 12 Aa doonaappe kesiyaa azazuwaappe taani shaakkettabeykke; Aa k'aalaakka ta wozanaan wotsaad. 13 «S'oossay laamettenna. Aanana ek'ettana, woy bare koyeeddawaa I ootsennaadan Aa diggana Asay baawa. 14 I taw halchcheeddawaa polana; hewanttu mala, hara daro halchchotuukka aw de'iino. 15 Hewaa diraw, Aa sintsan ek'kiyaawe loytsi taana yashshee; hewaa ubbabaa k'oppaade, taani kokkoray. 16 Ta wozanay daaburanaadan S'oossay ootseedda; Ubbaa Danddayiyaa

S'oossay taana dagantsee. 17 Bara d'umay ta som"uwaa goozintokka, taana he d'umay haasayaa diggibeenna.

24 «Ubbaa Danddayiyaa S'oossay pirddiyaa wodiyaaw ayaw keerennee? Aa eriyaawanttu he wodiyaaw ayaw be'ikkino? 2 Iita asatuu barenttu gadiyaa aassanaw, zawaan de'iyaa shuchchaa d'ok'oliino. Dorssaakka wuu"i ahiide, barenttu dorssaa wudiyaan gatsiide heemmiino. 3 Aawuu bayinna naanatuwaa haretuwaa laaggiide, akki biino; am"atii booraakka ac'oo oyk'kiide, barenttoo akkiino. 4 Hiyyeesatuwaa bare maataa demenaadan diggiino; biittan de'iyaa hiyyeesatuwaa ubbaa barenttu sintsappe k'osetsiino. 5 Bazzuwaan de'iyaa wora haretuwaadan, hiyyeesatuu miyaawaa koyiide wos'erettiino, barenttu naanatookka bazzuwaappe k'umaa koyiino. 6 Unttuntu dembban hara asaw katsaa c'akkiino; iita asatuwaa woyniyaa teeraa wurc'c'uaakka k'aarimiino. 7 Unttuntu k'ammaa kallo ak'iino; meeguwa wodekka bolla mayiyaawe untunttu baawa. 8 Deretuwaan bukkiiyaa iran untunttu s'irkikkiiino; geliyaasaa d'ayiide, shuchchaa k'oommiino. 9 «Iita asatuu aawuu bayinna na'aa aatti d'antsaa d'ammiyaasaappe dafi akkiino; hiyyeesatuwaa guutsa naanatuwaakka ac'oo oyk'kiino. 10 Hiyyeesatuu mayuwa d'ayiide, kallo hamettiino; Unttuntu tukuwaa keeziide koshshatiino. 11 Unttuntu zayitiyaa kessanaw wogaraa teeraa purs'siino; woyniyaa teeraakka gum"iide saamettiino. 12 Kataman hayk'kana haniyaa asatuu ooliino; deshetteedda asatuukka maaduwa koyiide waassiino; shin S'oossay untunttu metuwa s'eellenna. 13 «Poo'uwa is'siyaa asatuu de'iino; untunttu poo'uu ayentto erikkino; Aa ogiyaappekka wora biino. 14 Shemppuwaa wod'yaawe wontumaatsa denddiide, hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa wod'ee; k'amma k'ay kayisuwaadan wuu"ee. 15 Shaarmus'yaawe sa'ay d'umanawaa naagee; I, «Ooninne taana be'oppo» giide, bare som"uwaa kammee. 16 Kayisatuu k'amma golliyya bookkiide, wuu"anaw geliino; shin gallassi poo'uwa is'siide, k'osetti peeshiino. 17 Unttunta gallassaa poo'uu yashshee; shin k'amma d'umay untunttu dagantsenna. 18 «Iita asatuwa di'uwaa haatsay k'uc'ciide afee; untunttu gakeedda gadii shek'etteeddawaa gidee. Ooninne untunttu woyniyaa turaa sa'aa beenna. 19 Shachchay hombbiyan muushina, away Aa melissi d'ayissiyaawaadan, hewaadanka, nagaranchchatuu hayk'kiide d'ayiino. (Sheol h758) 20 Haray attina, yeleedda aayetuukka untunttu hassaykino. Gus'unii untunttu ashuwaa mal"ina mee. Unttuntu iita oosuukka kunddeedda mitsaadan me"ana. 21 Ayaw gooppe, untunttu na'ay bayinna mayenne mac'c'a asaa naak'keeddino; am"e mac'c'a mishiratiwukka maaddennaan is'seeddino. 22 «S'oossay bare

wolk'k'an minotuwa d'ayissee; untunttoo sa'ay injetowaa malattooppekka de'uwaa hidootay baawa. 23 S'oossay untuntu saro de'anaadan ootsooppekka, untuntu ogiyaa wochchee. 24 lita asatuu guutsa wodiya d'ok'k'u d'ok'k'u giino; shin ellekka sharaaadan shulli d'ayiino; katsaadan c'akettiino. 25 «Hewe hanenna giide, kaddiyaa Asay de'ii? Taani odeedda k'aalaakka wordduwaa giide, ammantsiyaa Asay de'ii?» yaageedda.

25 Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biitaappe yeedda Biddaade hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «S'oossay wolk'k'aama gidiyaa diraw, Asay yayyiide, aw moodettee. I bare saluwaa kawutetsaa saruwaan naagee. 3 Aa olanchchatuwaa paydanaw danddayiyaa Asay de'ii? S'oossaa poo'u gakkenna sa'ay de'ii? 4 Yaatina, Asay S'oossaa sintsan waan s'illuwaa gidanaw danddayii? Mac'c'a asaappe yeletteedda Asay waan geeshsha gidanaw danddayii? 5 S'oossaa sintsan aginayikka wagagga poo'o gidenna; Aa sintsan s'oolinttetuukka geeshsha gidikkino. 6 Yaatina, S'oossaa sintsan gus'uniiyaa gidiyaa Asay ay keeshshaa laafee?» yaageedda.

26 Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Wolk'k'ay bayinna asaa neeni ayaa maaduwa maaddadii! Daaburedda k'esetuwaa neeni ayaa ashuwaa ashshaadii! 3 Aad'd'eeda eratetsay bayinnawaa ayaa zoriyaa zoraaddii! Ay keeshshaa wolk'k'aama eratetsaa k'onc'c'issaadii! 4 Neeni ha k'aalaa haasayanaadan neena oonee maaddeddawe? K'ay hawaadan haasayanaw neena dentsetseedawe O ayyaane?» yaageedda. 5 Biddaade, «Hayk'k'eeddawanntu moyttilletuu biitaappe garssa baggana haatsaa giddon kokkoriino. 6 S'oossaa sintsan S'ooliikka k'onc'c'e; ayaynne Aa gentsanaw danddayenna. (Sheol h7585) 7 S'oossay huup'issa bagga salotuwa mic'c'eedda; sa'aakka ayentto bayinna saan kak'k'eedda. 8 I shaaretuwaan haatsaa kuntsee; haatsaa dees'uwaa shaaretuu daaketikkino. 9 Doyseedda aginaa I bare shaariyaan kammee. 10 Poo'uwa d'umaappe shaakkanaw, saluu sa'aanna dantsettiyaa sa'aan k'ammaynne gallassay laamettiyaawaa S'oossay essee. 11 I seeriyaa wode, salotuwa tuuk'etuu dagamaw kokkoriino. 12 Bare wolk'k'an abbaa c'o'u ootseedda; bare akeekan Ra'aaba giyaa dawiyaa d'ayisseedda. 13 I shemppiyaa shemppuwaan salotuu geeyeeddino; Aa kushiikka s'onggettiyaa shooshshaa wod'eedda. 14 Hawanttu ubbay S'oossay ootseedda oosotuwaappe amareedawannta; nuuni sisiyaawe saasuketsaa s'alala. Yaatina, Aa wolk'k'aa gitatetsaa akeekanaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda.

27 Iyyoobi hawaadan yaageedda; 2 «Ta suure pirdaa taana diggiide, ta de'uwaa c'ama kesseedda, Ubbaa Danddayiyaa de'uwaa S'oossan taani c'aak'k'ay. 3 S'oossay taw de'uwaa shemppuwaa immeedda keenan, 4 ta doonay wordduwaa haasayenna; ta ins's'arssayikka c'imuwaa odenna. 5 Hintte haasayeeddawe likke gaade taani akkikke; hayk'k'ana gakkanawukka taani ta suuretetsaa aggikke. 6 Ta s'illotetsaa minisa oyk'k'anaappe attina, s'illotetsaa aggikke; taani de'eedda laytsaa ubbaan ta wozanay kahay taana k'um'ena. 7 «Ta morkketuunne taananna ek'ettiyaawanttu ubbay iitanne bayzzanchcha asaadan muretino. 8 S'oossay untuntu shemppuwaa untuntu ashuwaappe shaakkiide, untuntu laytsaa k'aamissiyaa wode, iitattoo sintsappe hidootay aye? 9 Untuntu bolla metuu gakkiiyaa wode, S'oossay untuntu waasuwa sisi? 10 Ubbaa Danddayiyaa S'oossan untuntu nashettanee? Untuntu ubbaa wode S'oossaa s'eesanee? 11 «Taani hinttena S'oossaa wolk'k'aabaa tamarissana; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa halchchuwa taani hintteppe k'ossikke. 12 Hintte ubbay hawaa hintte huup'iyaan be'eeddita. Yaatina, ha mela haasayaa ayaw haasayiite? 13 «S'oossay iita asatoo immeedda kaac'aynne uk'k'unniyaa asatuu Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa akkiyaa woytuu hawaappe kaalliyaawaa. 14 Untuntu naanatu ay keeshshaa darooppenne, untuntu olan wuriino; untuntu zaratuukka miyaawaa d'ayiide koshshatiino. 15 Hewaappe atteedawanntu boshan wuriino; untuntu am'etuukka untunttoo yeekkikkino. 16 «lita asatuu, paydina wurena biraa shiishshinakka, untuntu biraa suure asatuu shaakki akkana; k'ay mayuwaa darissiide shiishshinakka, untuntu shiishshiyaawaa s'illotuu mayyana. 18 Untuntu kees's'iyaa golletuu shararootaa golliyyaa mala; naagiyaawanttu kees's'eedda gaabbaa mala. 19 «Untuntu dure gidiide, barenttu hiis'an gisana; shin untuntu gem'ishuwaappe beegottiyaa wode, ayaynne d'ayina mela attanawannta. 20 Dagamay di'uwaadan k'oppennaan untuntu bolla yaana; k'ammankka gotii untuntta dentsiide afana. 21 Away doliyaa bagga c'arkkuu untunta de'iyaaasaappe pittiide afana. 22 Untuntu kessi akanaw bak'atishina, k'areti bayinnan untuntu bolla wod'd'ana. 23 Wolk'k'aama kooshshaa sissiidde, untunta yederssana.

28 «Biraa bookki kessiyaasaynne work'k'aa geeshshanaw muushisiyaa sa'ay de'ee. 2 Biratay Asay biitaappe bookkina kesee; nahaasiikka Aa shuchchaa muushisina kesee. 3 Asay s'omppiyaa ahiide, d'umaa s'oonee; biittaa c'iimmuwaa gakkiiide, d'ip'p'i go d'umaa gidon he shuchchaa koyee. 4 Asay de'iyaaasaappe haakkiide, asaa gedii yed'd'i erennasaa biide, hewana c'iimma ollaa bookkee; hewana

wodoruwaan yaanne haanne kuulumushiidde, asaappe shaakkettiide de'ee. 5 Katsay biittaaappe mokkee; shin he biittaa gidduu taman muushiide, aad'd'i aad'd'i wod'd'ee. 6 He biittaa giddon de'iyaa shuchchaappe samppeeriyaa giyaa al'o shuchchay kesee; Aa baanaa gid doppekk work'k'ay beettee. 7 «He shuchchaa bookkiyaasaa afiyaa ogiyaa s'inggili erenna; gac'iikka be'ibeenna. 8 lita do'atuu barenttu gediyaan he sa'aa yed'd'i erikino; gaammuukka hewaana aad'd'ena. 9 «Asay mino zaallaa mentseeretsee; deriyaakka bookkiide, s'ap'uwaappe aatsi yeggee. 10 Zaallaa lukkiide, aad'd'iyaa ogiyaa kessiide, he al'o shuchchaakka demmee. 11 Haatsaa pultuwaa bookino; geemmeeddabatuwaakka poo'uwa kessee. 12 «Shin aad'd'eeda eratetsay hak'appe beettanaw danddayii? Akeekay beettiyaa sa'ay hak'ee? 13 Asay Aa tumu gatiyaa erenna; ayaw gooppe, aad'd'eeda eratetsay pas'a de'iyaaawantu biitaan beettanaw danddayenna. 14 C'iimmuu, «Aad'd'eeda eratetsay ta gid don baawa» yaagee; Abbayka taananna gidena gee. 15 «Aad'd'eeda eratetsay work'k'aan shamettenna; Aa gatiikka biran geedaretena. 16 Aad'd'eeda eratetsay berte work'k'aan, margidiyaanne samppeeriyaa geetetiyyaa al'o shuchchaan shamettenna. 17 Work'k'ayenne mastootiyyaa oosetteedda miishshatuwaa gatii aanana likkettenna; work'k'aappe oosetteedda al'obanka laamettenna. 18 Aad'd'eeda eratetsaa gatii yeleeluwaappe, almaaziyaappenne ink'k'uwaa ubbaappe aad'd'ee. 19 Toop'aaziyoonyiyyaa giyaa Toop'p'iyaa ink'k'uwaa aanana likkettenna; berte work'k'aanka shamettenna. 20 «Yaatina, aad'd'eeda eratetsay hak'appe yii? Akeekay beettiyaa sa'ay hak'ee? 21 Pas'a de'iyaa med'etaa ubbaappe geemmi utteedda; saluwaa kafotuukka Aa demmikkino. 22 Bashshayinne hayk'kuu, «Nuuni aad'd'eeda eratetsaw odo s'alala nu haytsaan siseeddo» yaagiino. 23 «Aad'd'eeda eratetsaakko afiyaa ogiyaanne I de'iyaa sa'aa eriyaawe S'oossaa s'alala. 24 Ayaw gooppe, S'oossay sa'aa gas'aa ubbaa s'eellee; salotuwaappe garssaana de'iyaaawaa ubbaa be'ee. 25 S'oossay c'arkkoo wolk'k'aa immeedda wodenne shaariyaa haatsaa likkeedda wode, 26 iraykka hak'an bukkantenno, walk'k'antsaykka hak'an wod'd'anento wogaa wotseedda wode, 27 I he wode, aad'd'eeda eratetsaa be'iide paac'c'eedda; lo'a geedda. 28 Hewaappe guyyiyaan, S'oossay asaw odiidde, «S'oossaw yayyiyaawe aad'd'eeda eratetsaa; iitaappe haakkiyaawekka akeeka» yaagee» yaageedda.

29 Iyyoobi k'aykka hawaadan yaageedda; 2 «Ha"i ta de'iyaa de'uu S'oossay beni taana naageedda wodiyaawaa mala gideerenneeshsha! 3 Aa s'omppii ta

bolla poo'ina, taani d'umaan aad'aadde Aa poo'uwaan hamettaad. 4 He wodii S'oossay taananne ta soo asaa naagina, taani ta kumentsaa wolk'k'aanna de'eedda wode. 5 He wode Ubbaa Danddayiyyaa S'oossay taananna de'ee; ta naanatuukka ta yuushshuwaan de'iino. 6 Taani ta kushiyya maatsan meec'ettaad; ta wogaraa gum"iyyaasaappekka zayitii shaafaadan goggeedda. 7 «Taani kataman de'iyaa pirda golliyya beedda wode, daannatuwaana ittippe uttaad. 8 He wode yalagatu taana be'iide, ogiyaa immeeddino; c'imatuukka taana bonchchanaw denddi ek'k'eeddino. 9 Kaappatuu haasayiawaa aggi basheeddino; barenttu doonaanka barenttu kushiyya wotseeddino. 10 He kataman de'iyaa wolk'k'aama asatuukka c'o"u geeddino; untunttu ins's'arssaykka untunttu kookkiyaa bak'k'i oyk'k'eedda. 11 «Tawaa siseeddawantunne taana be'eeddawanttu ubbay taana galatiide haasayeeddino. 12 Ayaw gooppe, maadoo waassiyaa hiyyeesatuwaanne aawuu aata d'ayina, maaddiyaawe bayinnawantta taani ashshaad. 13 Hayk'k'ana haniyaa bitanii taana anjeeedda; am'atakka ta maaduwaan nashetaaddu. 14 Taani s'illotsaa mayuwaadan mayyaad; suure pirddaykka ta afilaa malanne k'umaashsha mala. 15 Taani k'ook'etoo ayifiyaa, wobbatuwaa gediyya gidaaddi. 16 Hiyyeesatoo aawuwaa gidaaddi; taani erenna asatookka abakkaatto gidaaddi. 17 Taani iitatuwaa gappataa mentsaad; untunttu shankkatiide oyk'k'eeddawanttakka untunttu doonaappe wotsa akkaad. 18 «Taani ta k'ofaan, «Taani adussa laytsaa ta soo asaa gidduwaan de'aade hayk'k'ana. 19 Taani bare s'ap'otuwa haatsaa giddo yeddeeddanne ketterssay k'amma ubbaan Aa tashiyaa bolla de'iyaa mitsaa mala. 20 Taani ubbaa wodekka bonchchetaade de'ana; ta wolk'k'aykka ubbaa wode ooras's'ana» gaade k'oppaad. 21 «Taani haasayiawaa Asay sirp'p' gi hayzziide, ta zoriyaa akkeedda. 22 Taani haasayeeddawaappe guyyiyaan, untunttu zaaretsiide haasayibeykkino; ayaw gooppe, ta k'aalay untunttu wozanaan s'okeedda. 23 Goshshanchchay iraa naagiyaawaadan, untunttu taani haasayanawaa sisanaw hanggiide naageeddino. 24 Untunttu hirggi utti de'ishshin, taani ta som"uwaa pashikkissaad; hewan untunttu mintsetsetteeddino. 25 Taani untunttu de'ana ogiyaa dooraad; untunttu kaappuwaadan uttaad. Bare olanchchatuwaa gid don de'iyaa kaatiyaadan, taani untunttu gid don de'aaddi. K'ay kayyottiyaawantta mintsetsiyaa asaa mala gidaaddi.

30 «Shin ha"i taappe yalagiyaa asatuu taana k'ilic'iino. Untunttu ta dorssaa wudiyya heemmiyya kanatuwaa maaddana giinakka taani diggeedda aawotuwa naanatuwaa.

2 Untuntu aawotuu wolk'k'ay is'seeddawantanne bollaa giilk'keeddawantta gideedda diraw, taana ayinne maaddibeykkino. 3 Metuwaanne koshaa gaasuwaan k'amma dendiide, bazuwaa biidde, s'ap'uwaa c'oommeeddino. 4 K'ay sharafaanne bonc'c'iyaa mas'eeddino; mal'enna sankkaaraa s'ap'otuwaakka meeddino. 5 Asay waassiidde, kayisotuwaa yedersseeddawaadan, asaa giddoppe untunta yedersseedda. 6 Untuntu zanggaaraa gidдон, gonggolo gidдонinne zaallaa gonggoluwaa gidдон de'eeddino. 7 Untuntu buuraa gidдон bazzo do'atuwaadan waasseeddino; doobbiyaa garssan shiik'iide, ittippe de'eeddino. 8 Untuntu k'ays'seeriyaan shoc'ettiide, biittaappe yederssetteeddino. Untuntu suntsaanna bayiide, booza gidiide de'eeddino. 9 «Ha"i untuntu naanatu taana yetsan k'ilili'iino; taani untuntu gidдон leemisiide odiyaawaa gidaaddi. 10 Untuntu taana shenetiide, taappe haakiino; ayinne yeellatennaan ta som"uwaan c'uchchaa c'uchchiino. 11 S'oossay ta wolk'kaa laafetsiide, taana kawushsheedda diraw, untuntu taana k'ohanaw, bis'aalaa kessi diggeedda paraadan, yeda gideeddino. 12 Ha seeri bayinnan dic'c'eedda naanatu ta bolla dendiide, taana yederssiino; untuntu taana d'ayissanaw ta bolla doodiino. 13 Untuntu ta hamettiyaa ogiyaa gorddiide, taana d'ayissanaw koyiino; ooninne untuntu hewaa ootsanawaa diggenna. 14 Olanchatuu katamaa dirssaa mentsiide geliyaawaadan, untuntu ta bolla yeeddino. 15 Wolk'k'aama dagamay taana dippi ootseedda; ta bonchchuukka c'arkkuu afiyaawaadan beedda; ta ishaluukka shaariyaadan d'ayeedda. 16 «Ta shemppatta un'etaaddu; tuggaa gallassatuu taana c'irppi oyk'k'eedda. 17 K'amma k'amma sakuu ta mek'etsaa c'oommee; seelaykka shemppi akkennan gede gujee. 18 Ta mayuu gunddiide bayeedda; shamic'c'iyaa k'ood'yaadan, taana c'uulli oyk'k'eedda. 19 S'oossay taana urk'k'aan oleedda; taani biittaappe bidintsaappe keekkenna asaa gidaaddi. 20 «Abeet S'oossaw, taani new waassay; shin neeni taw allabeyikka. Ek'k'aade neena woossaad; shin neeni ta woosaa sisabeykka. 21 Neeni kasewaappe dummataade, taw mek'etsaa iitaada; ne wolk'k'aama wolk'k'an taana yederssaasa. 22 Neeni taana c'arkkuwaan dentsaadda; Aa togissaadda; gotiyanka taana gondorssaadda. 23 Asaw ubbaw wurssetsa gideedda hayk'oo neeni taana aatsaade immiyaawaa taani eray. 24 «Kunddiide me"eedda Asay tuggatiidde, «Taana maaddarikkii giide waassina, aw k'arettena Asay de"ii? 25 Tuggaan de'yaawantoo taani yeekkabeykkita? Hiyyeesatoo taani k'arettabeykkita? 26 Lo"obaa demmana gaade taani amottiyya wode, iitabay taana gakeedda. Taw sa'ay keeke gaade taani naagiyya wode, gallassay taw d'umeedda.

27 Ta wozanay hirgheedda; taani woppaa demmabeykke; gallassaappe gallassan ta tuggay yaa dareedda. 28 Ta bollay aawaa suuluwaan gidennaan kayyuwaan kares's'eedda; taani shiik'inaan ek'k'aade, «Taana maaddite!» gaade waassay. 29 Taani worakanatoo ishaa, sagoniyawukka dabbo gidaaddi. 30 Ta galbbay kares's'iide, pok'etti pok'etti wod'd'ee; ta bollaykka mishuwaan s'uugettee. 31 Hewaa diraw, ta dinkkii zilaassaw punetteedda; ta his'is'ikka yeekoo punetteedda.

31 «Malanchcha mac'c'awunno s'eellaade amottennaadan, taani ta wozanaa ayifiyaana c'aak'uwaa c'aak'k'etaad. 2 Bollan de'iyaa S'oossay taw ayaa kaac'aa immandeeshsha? Saluwaan de'iyaa Ubbaa Danddayiyaa S'oossay asaw immiyaa woytuu ayaa gidanddeeshsha? 3 lituwaa bolla boshay, bayzuwaa ootsiyaawanttu bolla bashshay gakkanawe eretteeddawaa gidenneeye? 4 S'oossay ta hemetaa ubbaa be'ee; ta tangguwaa ubbaakka paydee. 5 «Taani wordduwaa mulekka ootsabeykke; asaakka c'immanaw kajeelabeykke. 6 S'oossay taana likke miizaanan mazzano; yaatiide taani s'illuwaa gidiyaawaa ero. 7 Ta hametay ogiyaappe sher"eedabaa gidoope, ta wozanaykka ta ayifii s'eelleeddawaa amotteeddawaa gidooппenne, k'ay ta kushiikka nagaran tuneeddawaa gidoope, 8 ta c'arshshay ubbay shodetti d'ayo; taani zereeddawaakka haray mo. 9 «Ta wozanay ta shooruwaa mac'c'a asaa amotteeddawaa gidoope, woy taani Izi penggen zuggaade naageeddawaa gidoope, 10 ta machchata hara asaw gaac'c'u; k'ay hara attuma asatuu iinanna gisino. 11 Ayaw gooppe, shaarmus'yaawe loytsi pokkanne pirdan murissiyaa nagaraa. 12 Ha nagaray tamaadan s'uuggiide, ta mas'uwaa ubbaa d'ayissiyaawaa. 13 «Taani ta attuma woy ta mac'c'a k'oomatuu taana mootina, untuntu mootuwaa kad'eeddawaa gidoope, 14 S'oossay taana biddiyaa wode, taani waanane? K'ay I taana oochchiyya wode, taani waaga zaarane? 15 Taana med'd'eedda S'oossay ta k'oomatuwaa I med'd'eedda. Nuuna ubbaakka nu aatti nu aatti uluwaan med'd'eeddawe itti Aa s'alala. 16 «Taani hiyyeesatuu woosseeddawaa diggaadditantto, woy am"etuwaa mintsetsenan aggaaditantto, 17 Aawuu aata bayinna naanatu mela ak'iyaa wode, taani ta k'umaa taarekka mabeykke. 18 Taani untunta ta yalagatetsaappe doommaade, untuntu aawuwadan dichchaad; ta aatti uluwaappe yelettoodeppe doommaade, am"etuwaa maaddaad. 19 Mayuu d'ayina, meeguu wod'iyaa uraa, woy kallo de'iyaa metootanchchaa demmiyya wode, 20 ta dorssatuwaa ikisiyaappe oosetteedda mayuwaa taani

untuntta ho"etseeddawaappe attin, untunttukka barenttu polo wozanaan taana galatanenttoppe attin, 21 Taani mootuwaan untuntta shatimmanawaa eraade, aawuu bayinna naanatuwaa naak'k'eeddawaa gidoope, 22 ta k'eesii kuriyaappe me"o; ta kushiikka hashiyaappe karetti wod'd'o. 23 Hewaa taani ootsennawe S'oossaa muroo yayyiyaa dirassanne Aa anggay taana dagantsiyaa dirassa. 24 «Taani work'k'aan ammanetteeddawaa gidintto, Muruta work'k'aakka, <Taani neenan c'ee'k'ettay> gaadditantto, 25 Ta duretetsaa daruwaan, ta kushii demmeedda wod'iyaa taani nashetaadditantto, 26 Awwa p'ooletsaa woy aginaa lo"otetsaa be'aade, 27 ta wozanaan geeman untuntta bonchchaadditantto, woy ta kushiyaa piddi ootsa yeraade, untuntta bonchchaadditantto, 28 D'ok'k'an de'iyaa S'oossaa kaddaad shin. He nagaraykka pirddan murissiyaa nagaraa gidee shin. 29 «Ta morkkatuwwa gakeedda iita kaac'aan taani nashetabeykke; untuntta gakeedda metuwaankka homboc'abeykke. 30 <Ta morkkii d'ayo> yaaga shek'k'aade, nagaraa ootsabeykke. 31 Taani ubbaa gede imatsaa mokkiyaawaa ta k'oomatuu taw markkattiino. 32 Sa'ay k'ammeedda asaa karen ayissabeykke; taani ta golliiyaa penggiyaa ogiyaanna biyaawoo ubbaw dooyaa wotsaad. 33 Asay k'osiyaawaadan, taani ta nagaraa ta shop'piyaan k'osabeykke. 34 Taani asaa haasayaade dagamabeykke; untunttu boriyaw yayaade, taani c'o'u geedda wodiinne kare kesennan aggeeda wodii baawa. 35 «Taani haasayaawaa sisiyaawe de'eerenneeshsha! Taani haasayeeddawe ubbay tuma gidiyaawo taani paramay; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taw zaaruwaa immo. Ta baaligaaray taana mooteedda paylii de'ina, be'aarikkitaashsha! 36 Woytuwaadan taani ta hashiyaan wotsana shin! Kallachchaadan ta huup'iyaa tookkanashin! 37 Taani kaappuwaadan aakko shiik'aade, ta ootseeddawaa ubbaa aw odana shin! 38 «Ta goshsha biittay, <Taana bonk'k'a akkaada!> giide, ta bolla waasseeddawaa gidoope, ta yafaratuukka ta bolla yeekkeeddawaa gidoope, 39 he biittan mokkeedda miishshaa k'ans's'ennaan c'oo meeddawaa gidoope, woy he biittaa ootsiyaawantta koshaan wod'eeddawaa gidoope, 40 taw zarggaa diraw aguntsay, banggaa dirawukka sharafay he biittan mokko» yaageedda. Iyyooba haasayay hawaan poletteedda.

32 Iyyoobi, «Taani s'illo asaa» geedda diraw, ha heezzu asatuu aw zaaruwaa immiyaawaa aggi basheeddino. 2 Iyyoobi S'oossaa s'illuwwa giyaawaa aggiide, barena s'illuwwa ootseedda diraw, Raama yara gidiyaa Buuziyaa Barkkeela na'ay Eelihi Iyyooba bolla loytsi hank'k'etteedda. 3 Eelihi k'ay Iyyooba heezzu laggetuwaakka hank'k'etteedda; ayaw

gooppe, untunttu Aa c'oo bayzzanchcha geeddinoppe attina, aw suure zaaruwaa zaaranaw danddayibeykkino. 4 Eelihi untunttuppe teefatiyaa diraw, untunttu ubbay haasayaa wurssana gakkanaw naageedda. 5 Ha heezzu asatuu Iyyoobaw gidiyaa zaaruwaa immanaw danddayibeennawaa be'iide, I loytsi hank'k'etteedda. 6 Buuziyaa Barkkeela na'ay Eelihi hawaadan yaagiide, haasayaa doommeedda; «Taani laytsan na'atay; hintte taappe c'imiita. Hewaa diraw, taani ta k'ofaa hinttew odanaw yayaad. 7 Taani, <C'imatuu haasayino; barenttu daro laytsan demmeedda aad'd'eeda eratetsaa tamaarissino> gaade k'oppaad. 8 Shin asaakko yiide, aad'd'eeda eratetsaa asaw immiyaawe Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa Ayaanaa. 9 Asaa aad'd'eeda eranchcha kessiyaawe c'imatetsaa gidenna, woy likkebay geliyaawe daro de'eedda asatuwaassa gidenna. 10 Hewaa diraw, sisite; taanikka ta k'ofaa hinttew odana. 11 «Be'ite, hintte haasayiyaa wode, taani c'o'u gaade hayzzaad; hintte haasayana k'aalaa k'oppaade naagaad. 12 Taani hintte giyaawaa ubbaa wurssa sisaad; shin hintteppe ooninne Iyyoobi bayzzanchcha giide ammantsibeenna; k'ay hintteppe ooninne Aa palamaw bessiyaa zaaruwaa immibeenna. 13 Iyyooba haasayaw kalissiyaa zaaruwaa zaaranawe S'oossaaappe attina, asaa gidenna diraw, hintte, <Nuuni aad'd'eeda eratetsaa demmeeddo> geenaadan naagettiite. 14 Iyyoobi palumetteeddawe hinttenanappe attina, taananna gidenna. Taani hintte haasayeeddawaadan aw zaaruwaa immikke. 15 «Iyyoobaa, untunttu dagammiide, ne haasayaw zaaruwaa immanaw danddayibeykkino; untunttoo haasayiyaawe d'ayeedda. 16 Untunttu haasayiyaawaa d'ayiide, c'o'u giide ek'k'ooppe, taanikka naaganaw koshshii? 17 Tawukka odiyaawe de'ee; taanikka ta k'ofaa odana. 18 Daro haasayiyaawe de'iyaa diraw, ta gidon de'iyaa ayyaanay taana oda giide giddee. 19 Be'ite, taw haasayiyaa kaalay imettennawaa gidoope, taani ho"o woyniyaa eessay kumeedda ogoruwaadan d'uuk'k'ana hanay. 20 Taw hawaappe guutsaa keekkana mala, taani haasayanaw koshshee; ta doonaakka dooyaade, taani ta zaaruwaa immanaw koshshee. 21 Ha yewuwaan taani oonanne maaddikke, woy ay asanne c'oo sabbikke. 22 Ayaw gooppe, asaa c'oo sabbiyaawe taw mulekka erettenna. Taani k'ay hewaa hanooppe, taana Med'd'eeddawe taana murana.

33 «Iyyoobaa, ha"i taani odiyaawaa sisa; ta giyaawaa ubbaa hayza. 2 Haasayanaw giigaad; ta k'aalatuukka ta ins's'arssaa s'eeran de'iino. 3 Ta haasayiyaa k'aalatu ta wozanaa suuretetsaa k'onc'c'issiino; taani eriyaawaa ta ins's'arssay tumatetsan haasayee. 4 Taana S'oossaa Ayyaanay med'd'eedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa

shemppuu taw de'uwaa immeedda. 5 Neeni danddayiawaa gaidoppe, taw zaaruwaa imma; neena giigissaade, taananna gakketa. 6 «Be'a, taani S'oossaa sintsan ne mala; k'ay taanikka urk'k'appe med'ettaad. 7 Neeni taw yayyiya gaasuu baawa; taani neena naak'k'ikke. 8 «Ne haasayaa ubbaa taani hayzzaadde takkaad; neeni hawaadan yaagishin sisaad; 9 «Taani geeshshanne tooshii bayinna asaa; taani s'illuwaanne nagaraa ootsabeenna asaa. 10 Shin S'oossay taana muranaw gaasuwa koyee; I taana bare morkkiyaadan paydee. 11 Ta gediya gediya birataan k'achchee; taani tanggiyaa tangguwaa ubbaakka I wochchee» yaagaadda. 12 «Iyyoobaa, neeni ha haasayan likke gidakka! Ane taani new oday; S'oossay asaappe aad'd'ee. 13 Neeni, «S'oossay taani haasayeedda haasayaw zaaruwaa immenna» gaade, ayaw aanana palumettay? 14 Asay akeekanappe attina, S'oossay ha duma duma ogiyaan haasayee. 15 «Asay k'amma hiis'an gisiide, gem"ishshuwaa pannuro wode, S'oossay akumuwaaninne sas'aan haasayee. 16 He wode Asay sisanaadaan haytsaa dooyee; bare seeranka I untuntta dagantsee. 17 Yaatiide Asay nagaraa ootsennaadan te"ee; otoruwaakka asaappe diggee. 18 S'oossay asaa bashshaappe ashsee; hayk'uwaappekka naagee. 19 «S'oossay asaa sakuwaa hiis'an de'oodekka, bare balaappe simmanaadan seeree. 20 Hewaadan haniide, harggeedda uray katsaa is's'ee; daro mal"o k'umaykka Aa sheneyee. 21 Aa ashuukka giik'k'iide wuree; Aa bollaykka melina, mek'etsay paydetee. 22 Aa shempatta duufuwaakko, Aa de'uwuukka hayk'k'uwaa kiitanchchatuwaakko mateedda. 23 «Asaw suure ogiyaa bessiyaa, sha"an paydetiyaa kiitanchchatuwaappe ittuu aw gaannatanaw yinto, 24 aw k'arettiide, «I duufuwa gelennaadan Aa ashshana. Taani aw woziyaawaa demmaad» yaaginto, 25 Aa bollay yalagana; Aa yalagatetsaa wolk'k'aykka aw simmana. 26 He bitanii S'oossaa woosana; S'oossay Aa woosaa sisana. S'oossay aw Aa s'illotetsaa zaariyaa diraw, I nashshechchan S'oossaw goynnana. 27 He wode asaa sintsan I hawaadan yaagana; «Taani nagaraa ootsaad; suurebaakka geellayaad; shin S'oossay ta bayzzuwaadan taw c'iggiibeenna. 28 Duufuwan gelennaadan taana ashsheeda; hekko, ha"i pas'a de'aade, poo'uwaa be'ay» yaagana. 29 «Be'ite, S'oossay asaw hawaa ubbaa zaari zaariide ootsee; 30 asaa duufuwaan geliyaawaappe ashsee; de'uwaaan I nashshettanaadan ootsee. 31 «Simmi Iyyoobaa, taani odiyaawaa hayzzaadde sisa. Ane neeni c'o"u giina, taani haasayay. 32 Neeni haasayanaw koyiyaawe de'ooppe, taw haasaya. Taani neeni s'illuwaa gidiaawaa bessanaw koyay. 33 Hewe

d'ayooppe, c'o"u gaade, taani haasayiawaa sisa. Neena taani aad'd'eeda eratetsaa tamaarissana» yaageedda.

34 K'aykka Eelihu hawaadan yaageedda, 2 «Hinttenoo, aad'd'eeda eranchchatoo, taani haasayiyya haasayaa sisite. Hinttenoo, eranchchatoo, hintte haytsaa taakko yeggite. 3 Ins's'arssay k'umaa mal"uwaa eriyaawaadan, haytsaykka yewuwaa shaakkiide eree. 4 Ane nuuni likkebaanne lo"obaa shaakkiide eroytte. 5 «Iyyoobi, «Taani s'illuwaa; shin S'oossay ta suure pirddaa taana diggeedda. 6 Taani likke gidaadde, worddanchchaadan paydetaad. Taanan bayzzuu bayinnanka, I taana pas'ennaadan madutseedda» yaageedda. 7 «S'oossaa bolla Iyyoobewaadan k'iliic'iyaa Asay de'ii? 8 I iitabaa ootsiyaawanttuna zuppatee; nagaranchchatuwaannakka hamettee. 9 Ayaw gooppe, I, «Asay S'oossaa nashshechchana giide ootsiyaawe ayinne maaddenna» yaagee. 10 «Hewaa diraw, hinttenoo, akeekanchcha asatoo, taani odiyaawaa ane sisite! Ubbaa Danddayiyaa S'oossay iitabaa mulekka ootsenna. 11 S'oossay asaw Aa oosuwaadan immee; aa ogiyaadan aw c'iggee. 12 S'oossay tumuwaappe iitabaa ootsenna; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay suure pirddaa geellayenna. 13 Sa'aa bolla S'oossaw maataa immeeddawe oonee? K'ay biittaa ubbaa bolla Aa suntseeddawe oonee? 14 S'oossay bare Ayyaanaanne bare de'uwaa shemppuwaa barekko zaariide akkinto, 15 ashuwaa mayyeedda ubbay ittippe d'ayana; Asay biittaw duge simmana. 16 «Hintte akeekanchcha gidooppe, hawaa sisite; ta haasayiawaaakka hayzzite. 17 Suure pirddaa is's'iyawe biittaa mooddanaw danddayii? Yaatina, neeni s'illuwaanne wolk'k'aama gidiyaa S'oossaa pirdday? 18 S'oossay kaatetuwa, «Hintte shufurotuwaa» yaagee; k'ay biittaa mooddiyaawanttakka, «Hintte iita» yaagee. 19 Kaappatuwaa som"uwaa s'eelliide maaddenna; duriyaakka mank'k'uwaaappe aatsiide s'eellenna. Ayaw gooppe, untunttu ubbaykka Aa oosotuwa. 20 Untunttu hekka bilahe akeekenan hayk'k'ana; Asay ubbaykka kokkoriide d'ayana; wolk'k'aamatuukka ay asaa kushiinne bochchennan kichchana. 21 «S'oossay asaa hemetaa s'eellee; Aa tangguwaa ubbaakka wochchee. 22 Iitaa ootsiyaawanta S'oossaappe gentsanaw danddayiyaa d'ip'pi go d'umi baawa. 23 S'oossay asaa bolla pirddanaw, Asay Aa sintsa shiik'anaadan keeruwaa immenna. 24 Wolk'k'aamatuwaa ayinne oochchennan mentsereetsee; yaatiide untunttu sa'aan haratuwaa wotsee. 25 I untunttu oosuwa eriyaa diraw, untuntta itti k'amma maataappe wotsiide d'ayissee. 26 Untunttu iitatetsaa diraw, Asay ubbay be'iyaasan I untuntta muree. 27 Untunttu Aa kaallennaan is's'iide, Aa azazuwaakka aggeeda dirassa. 28

Unttuntu hiyyeesatuwaa uk'kunniide, untutntu S'oossaakko waassanaadan ootseeddino; ikka hiyyeesatuwaa waasuwa siseedda. 29 S'oossay c'o'u gooppe, Aa pirdanawe oonee? I bare som"uwaa wora zaaroppe, asaa maaddiyaawe baawa. I asaappekka c'oraappekka dara. 30 Hewaadanka, S'oossaw yayyena asatuu mooddenaadaaninne asaassikka gite gidennaadan, Asay ubbay digganaw danddayenna. 31 «Iyyoobaa, ne nagaraa S'oossaw paas'adii? K'ay zaaraadde nagaraa ootsennaadan geppaadii? 32 Ne bayzzuwaa new k'onc'c'issana mala, S'oossaa woossaadii? Sintsanaw iita oosuwa ootsenan agganaw eeno gaaddii? 33 «Neeni S'oossay ootsiyaawaa is's'aade, ne gatii neeni dosiyaawaadan hananaw koyay? Simmi k'ofaa k'achchanawe neenappe attina, taana gidikke. Hewaa diraw, neeni k'oppiyaawaa taw oda. 34 Akeekanchcha asatuu taani odiyaawaa eeno giino; taani odiyaawaa sisiyaa aad'd'eeda eranchchatuukka hawaadan yaagiino; 35 «Iyyoobe eray pac'c'ina, hawaa haasayee; I haasayiyaawoo biletaykka baawa» yaagiino. 36 Iyyoobi iita asatuwaadan zaaruwaa immeedda diraw, wurssetsaa gakkanaw paac'etteedda gideerenneeshsha! 37 Ayaw gooppe, I bare nagaraa bolla makkalaa gujee; nu sintsan S'oossaa k'iliic'ee. Bare k'aalaakka darissiide, S'oossaa bolla biddee» yaageedda.

35 Eelihu k'aykka hawaadan yaageedda; 2 «Iyyoobaa, neeni, «Taani S'oossaa sintsan s'illuwaa» giyaawe likkee? 3 K'ay, «Taani nagaraa ootsooppe, neena ay k'ohaytaa? Nagaraa ootsennan aggooppe, taani go'ettiyaawe ayee?» yaagaade neeni S'oossaa oochchaadda. 4 Taani newunne neenanna ne laggetoo zaaruwaa haasayana. 5 «D'ok'k'u gaade salotuwa s'eella; neeppe bollaanna de'iyaa shaaretuwaakka ane akeekaade be'a. 6 Neeni nagaraa ootsooppe, hewe S'oossaa ayinne k'ohenna. Ne bayzzuu darooppekka, neeni S'oossaa ayinne ootsakka. 7 S'illuwaa gidooppe, aw neeni ayaa immay? Woy ne kushiyaappe I ayaa akkanee? 8 Neeni nagaraa ootsooppe, ne mala asaa k'ohaasa; k'ay s'illooppekka, asaa go"aassa. 9 «Uk'k'unnay daroppe Asay waassee; wolk'k'aamatuwaa kushiyaappe kessi akanaw alluwaa s'eegee. 10 Shin ooninne, «S'oossay, taana Med'd'eeddawe, k'amman mazamuriyaa immeeddawe, sa'aa do'atuwaappe aatsiide, nuuna tamarissiyaawenne saluwaa kafotuwaappe aad'd'eeda eranchcha nuuna ootsiyaawe hak'an de'ii?» yaagenna. 12 Iita asatuu waassiino; shin S'oossay untutntu otoruwa gaasuwaan, untutntoo allenna. 13 Hada waasuwa S'oossay tumuwaappe sisenna; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay hewaa hayzzenna. 14 «Iyyoobaa, neeni, «Taani S'oossaa be'anaw danddaykke; ta mootuu Aa sintsan de'ee; taani Aa naagay» yaagaasa. Yaatina,

new I zaaruwaa immanaw, ne gaasuu ay keeshshaa guus's'anddeeshsha! 15 S'oossay asaa murenabaanne nagaraakka sheneko giide aggi aggiyaawaa gaade k'oppay? 16 Hewaa gidooppe, neeni ne doonaa c'oo mela dooyyasa; eray bayinna haasayaa darissaasa» yaageedda.

36 Eelihu gujjiidekka hawaadan yaageedda; 2 «S'oossaa doonaa gidaade taani new odiyaawe biro de'iyaa diraw, guutsaa danddayaade sisa. 3 Taani ta eraa haakuwaappe ahaad; taana Med'd'eeddawe s'illo pirdaa immiyaawaa gidiyaawaa taani neena erissana. 4 Taani wordduwaa haasayikke; kumentsaa eray de'iyaa uray neenanna de'iyawaa ammana. 5 «Be'a, S'oossay wolk'k'aama; shin I oonanne kad'enna. I akeekanka mina. 6 litatuwaa I pas'a wotsenna; shin uk'k'unnetteddawanntu maataa I naagissee. 7 S'oossay bare ayifiyaa s'illotuwaappe dentsenna. I untutnta kaatetuwaanna utissiide, med'inaw d'ok'k'u d'ok'k'u ootsee. 8 Shin Asay sanssalatan k'ashettooppe, woy tuggaa wodoruwaan oyk'k'ettooppe, 9 I untutntu oosuwaanne otoruwaan untutntu ootseedda nagaraa k'onc'c'issee. 10 Seeraa sisanaadaan untutntu haytsaa dooyee; nagaraappe simmanaadanka I untutnta azazee. 11 Untutntu sisiide, aw ootsooppe, barenttu laysaa ishaluwaaninne woppa wurssana. 12 Shin untutntu sisennan is's'ooppe, mashshaan wurana; untutntu eraa d'ayeedda diraw hayk'k'ana. 13 «S'oossaa ammanenna asatuu barenttu wozanaan hank'k'uwaa dagayiino; I untutnta muriyaa wodekka, maadda giide woossikkino. 14 Untutntu barenttu yalagatetsan hayk'k'iino; untutntu de'uukka yeellaan wuree. 15 S'oossay tuggatiyaawantta untutntu tuggaan tamarissee; I untutntu metuwa baggana untutnta sissee. 16 «S'oossay neena metuwaappe kessiide metuu bayinna aako sa'aa afeedda; ne miyaa masoofiyanikka mod'd'uwaa guuppeedda. 17 Shin ha"i iitatuwaa pirdaa akkaada; bessiyaa muraakka akkaade de'aassa. 18 Neena ooninne duretetsaa bessiide c'immennaadan, daro mattaayiyanka baletsennaadan naagetta. 19 Ne mas'uwaa daruu woy ne minotetsay neena metuwaappe ashshane? 20 Asatuu barenttu sa'aappe d'ayiyaa k'ammay yaanaadan amottoppa. 21 Ha metuu ubbay neena gakeeddawe, neena iitaappe ashshanaassa. Hewaa diraw, iitatetsaw guyye simmennaadan neena akeeka. 22 «S'oossay bare wolk'k'an d'ok'k'u d'ok'k'u geedda! Aa mala asttamaarii oonee? 23 «Hawaa ootsa» giide S'oossaa azaziya asay, woy, «Neeni iita oosuwa ootsaadda» yaaganaw danddayiyaa Asay baawa. 24 Asay mazamuriyaan sabbeedda Aa oosuwa neenikka sabbanaw hassaya. 25 Asay ubbay S'oossaa oosuwa be'eedda; shin be'iide, haakuwaan be'eedda. 26 Be'ite, S'oossay

wolk'k'aama! Aa gitatetsaa nuuni akeekibookko; Aa laytsaa c'oratetsaykka paydina gakettena. 27 «S'oossay haatsaa sa'aappe pude saluwaa afee; yaan iraa kessee. 28 He iray shaariyaappe kesiide, asaw daro bukkanaadan ootsee. 29 Shaarii waan yuuyyinto, walk'k'antsaykka S'oossay de'iyaa saluwaan waan guumminto, ooninne erenna. 30 I bare yuushshuwaan walk'k'antsaa poo'uwa laalee; shin abbaa c'immaa I d'uman kammee. 31 Iraa bukissiyaawan bare asaw daro katsaakka mokissee; hawaadan ootsiide S'oossay asaa ubbaa ayissee. 32 I walk'k'antsaa bare kushiyan oyk'k'ee; bare halchcheedda sa'aa shoc'anaw azazee. 33 Guuguntsay guummiyaawe uushuu uushottanawaa awaayyee; mehiikka uushuu yiyaawaa eree.

37 «Uushuu ta wozanaa diddik'issee; bare de'iyaa saankka pirez. 2 Ubbaykka S'oossaa kooshshaa, guuguntsaadan guummiyaa Aa k'aalaa sisite. 3 I saluwaa ubbaappe kiitiyaa walk'k'antsay biittaa gas'aappe gas'aa gakkanaw beettee. 4 Hewaappe guyyiyaan, Aa guntsaa kooshshay sisettee; bare wolk'k'aama kooshshan guummee; Aa kooshshay sisettiyaa wode, bare walk'k'antsaa te"enna. 5 S'oossaa kooshshay malalissiyaa guntsaa guummee; nuuni akeekanaw danddayenna wolk'k'aamabaa I ootsee. 6 Shachchaa I, «Sa'aan wod'd'al» yaagee; wolk'k'aama irakka, «Bukka» yaagiide azazee. 7 «Asay ubbay Aa oosuwa erana mala, he wode bare oosuwa oosuwa agganaadan ootsee. 8 Do'atuukka barenttu geessuwaa geessuwaa geliino; yaan uttiino. 9 Gedissa baggappe gotii yee; huup'issa baggappekka meeguu yee. 10 S'oossay siid'iyanna shemppiyaa shemppuwaappe shachchay med'ettee; hewan aakko haatsatuukka shuchchaadan minnee. 11 Shaarii haatsaa tookkanaadan I ootsee; bare walk'k'antsaakka shaariyaa gidдон laalee. 12 Aa kaaletsuwaan shaaretuu yuuyyi yuuyyi aad'd'iino; I azaziyaawaa ubbaa untunttu sa'aa bolla ootsiino. 13 S'oossay iraa bukissiyaawe biittaa irs's'issanaassa, woy asaa muranaassa, woy bare siik'uwa untunttu bessanaassa. 14 «Iyyoobaa, hawaa sisa; S'oossay ootsiyaa malalissiyaa oosuwa takki gaade akeeka. 15 S'oossay shaaratuwa wooti azazinttonne bare walk'k'antsaakka wooti walk'k'antsinto eray? 16 Shaaratuu saluwaan waan tookettoopenne k'ay Aa eray polo gideedda S'oossay ootsiyaa malalissiyaa oosuwa neeni eray? 17 Gedissa c'arkkuu yiide, biittaa mishissiyaa wode, neeni hombbiyan metootanaappe attina, mulekka hewaa erakka. 18 S'oossay saluwaa masttootiyaadan piddi ootsiide mic'iyaa wode, neeni Aa maaddanaw danddayay? 19 Nuuni eraa pac'a gidiyaa diraw haasayanaw danddayokko; nuuni S'oossaw waagi haasayanentto, neeni nuuna tamarissa. 20

S'oossaanna haasayana gaade taani oochchikke; I taana d'ayissana mala, taani ayaw Aa dentsereetsaytta? 21 C'arkkuu salotuwa pittiide geeshsheeddawaappe guyyiyaan, salotuwaan p'ooliyaa aawaa poo'uwa Asay s'eellana danddayenna. 22 Huup'issa baggana work'k'aa malatiyaa poo'uu beettee; S'oossaykka yashshiyaa anggan k'onc'c'ee. 23 «Nuuni Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa mata shiik'anaw danddayokko; Aa wolk'k'ay wolk'k'aama. I bare tumu pirddaaninne bare wolk'k'aama s'illotetsan gitaa. 24 Hewaa diraw, Asay aw yayyee; barentta aad'd'eeda eranchcha giyaawanta ubbatuwa I s'eelenna» yaageedda.

38 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday gotiyaa gidoppe lyyoobaw hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Eri bayinna haasayan ta zoriyaa toochchiyaawe I hawe oonee? 3 Ane neeni asaadan ne s'eessaa danc'c'a denddaade, taani oochchiyaawaa taw oda. 4 «Taani sa'aa med'd'iyaa wode, neeni hak'an de'ay? Ane new akeekay de'ooppe, taw oda. 5 Ha sa'ay ay keeshshaa gidanaw bessinto, he k'ofaa k'achcheeddawe oonee? Likkiyaa wodoruwaakka sa'aa bolla yeggeeddawe oonee? Hewaa zaaruwa ubbaa eray? 6 Sa'aa tuuk'etuwa kunddenaadan mintsi oyk'k'eeddawe ayee? Sa'aa baasoo koyiro shuchchaa wotseeddawe oonee? 7 He gallassi wonta s'oolintetuu ittippe yes's'eeddawaanne kiitanchchatuu ubbay nashshechchaw illeeddawaa neeni eray? 8 «Abbaa haatsay, biittaa gompapaappe d'uuk'k'iide kesiya gallassi, Aa penggetuwa gorddeeddawe oonee? 9 Abbaa shaariyaa mayzeeddawe, k'ay d'umankka s'aas'a wotseeddawe taana. 10 Abbaw aad'd'ena zawaa med'd'eeddawe, Aa penggiyaanne Aa kulbbuwa sa'aan wotseeddawe taana. 11 Taani, «Hawaa gakka; shin hawaappe aad'd'oppa; ne wolk'k'aama beetaykka hewan ek'k'o» yaagaad. 12 «Iyyoobaa, neeni yelettoodeppe away wonta guuraanna kesanaadan azaza eray? 13 Biittaa gas'aan poo'uwa bessana malanne iita asatuwaakka untunttu k'osetteedda saappe k'onc'c'iyaa kessana mala, neeni wonta azaza eray? 14 Gallassaa poo'uu zoozatuwaanne zanggaaratuwa dakkoyiide wotseedda mayuu ek'k'eeddawaadan beetanaadan ootsee; k'ay urk'k'aa miishshaa bolla wotseedda maatafaadan geeshshiide bessee. 15 litatuu barenttoo poo'o gi wotseedda d'umay d'ayee; untunttu makkalaw dentsiyaa kushiikka me"ee. 16 «C'iimma abbaa giddo gelaade, pultuwa be'aaddi? Woy Asay gakkii erenna abbaa gidduwa paac'c'a s'eella eray? 17 Hayk'uwa penggetuwa neena oonentto besseedee? Woy d'ip'pi go d'umaa penggetuwa be'aaddi? 18 Sa'ay ay keeshshaa wolk'k'aamentto eray? Hewaa ubbaa neeni eriyaawaa gidoppe, taw oda. 19 «Poo'uu de'iyaaasaa afiyaa

ogii hak'an de'ii? K'ay d'umay de'iyaa sa'ay hak'ee? 20 Unttunta neeni untunttu golle golle afanaw danddayay? Unttuntu de'iyaaasa afiyaa ogetuwaa neeni eray? 21 Neeni sa'ay med'ettiyaa wode yeletteedda dirawunne daro laytsaakka de'eedda diraw, hewaa erennan aggakka! 22 «Suuppa shachchay minijettiyaasaa gelaaddii? Orddo shachchay dooretteeddasaakka be'aaddi? 23 Taani unttunta meto wodiyaw, olaa wodiyaawunne tooraa gallassaw minija wotsaad. 24 Walk'k'antsay kesiya sa'aa afiyaa ogii hak'an de'ii? Woy away wulliyaa bagga c'arkkuu hak'appe kesiide c'arkkii? 25 «Wolk'k'aama iray wod'd'iyaa loossuwaa giigisseeddawe, guuguntsaw ogiyaa kesseeddawe oonee? 26 Asi de'enna bazzuwaan iraa bukissiyaawe oonee? 27 Mela bazzuu iraa haatsaan shuggiide, l'o maataa mukkanaadan ootseeddawe oonee? 28 «Iraw woy ketterssaw aawuu de'ii? 29 Orddo shachchawunne burc'c'e shachchaw aata de'ay? 30 Daro iris's'atetsay haatsaa shuchchaadan minisee; abbaa haatsaw bolla baggaakka shachchaa kessee. 31 «Piliyaadisa geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itaa ittippe gatsaade k'achchanaw danddayay? Ooriyoona geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itay k'ashetteedda wodoruwaa billanaw danddayay? 32 C'itan c'itan de'iyaa s'oolinttetuwaa untunttu wodiyaan wodiyaan kessanaw danddayay? Wogga Beeriyaaanne K'eeri Beeriyaa geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itatuwaa ittippe kaaletsanaw danddayay? 33 Salotuu ak'iyaa higgiiya neeni eray? Woy he higgii sa'aan mooddanaadan ootsanaw danddayay? 34 «Di'uu neena muukkanaadan iraa bukissanaw, ne k'aalaa d'ok'ku ootsaade, shaaretuwaa azazayi? 35 Walk'k'antsatuu biide yiide, «Hekko, ha'i ay ootsiino» gaana mala, neeni unttunta azazanaw danddayay? 36 Haatsaa fafoo aad'd'eeda eraa, kuttuwaa awuriyawukka akeekaa immeeddawe oonee? 37 Bare eran shaaretuwaa paydanaw danddayiyaawe oonee? Baanaa munak'kiide, urk'k'aa kessiide, minisanaw saluwaa shaaretuwaa gede ootsiide, haatsaa duge tigiyaawe oonee? 39 «Gaammotuu ubbay barenttu geessuwaan geessuwaan gisi de'ishshin woy zuggiide naagishin, neeni untunttoo miyaawaa shankkataade immanaw danddayay? Woy koshatti utteedda untunttu maratuwaa kalissanaw danddayay? 41 K'uurotuu koshatti bichchaariya wode, untunttu maratuukka miyaawaa demmanaw taw, S'oossaw, waassiyaa wode, untunttoo miyaawaa immiyaawe oonee?

39 «Deriyan de'iyaa gen'etuu awude yeliinontto, neeni eray? Gaaratu bannikkiide, barenttu maratuwaa yeliyaa wode be'aaddi? 2 Unttuntu kuntsiidde, woyissa keeshshaa aginaa gam'iinonttonne k'ay awude yeliinontto eray? 3 Unttuntu gulbbatiide, barenttu maratuwaa

yeliyaawe awudentto eray? 4 Unttuntu maratu bazzuwaan dic'ciide minniino; barenttu aayetuwa mataappe biino; laa"entso guyye simmikkino. 5 «Dembbaa haretuu yeda de'anaadan ootseeddawe oonee? K'ashuwaappe unttunta billi yeddeeddawe oonee? 6 Unttunttoo taani bazzuwa de'iyaaasa ootsaade immaad; Asay baynna ladda biittaa untunttu de'anaadan ootsaad. 7 Katamaa c'abbuwaappe untunttu haakkiide de'ino; laaggiyaawanttu waasuwaakka sissikkino. 8 Unttuntu deretuwaa barenttoo heemettiyaa sa'aa ootsiino; hewan miyaa mul'o maataa k'oriino. 9 «Mentsay new ootsanaw eeno ganddee? Woy ne gaas'aatan k'ammaa ak'anddee? 10 Goshana mala, neeni Aa waas'ay? Woy ginddaa goochchanaadan Aa ootsanaw danddayay? 11 Neeni Aa wolk'k'aa minotetsan ammanettay? Ne daaburssiyaa oosuwa l'ootsanaadan, aw yegga aggay? 12 I simmiide yiide, ne katsaa k'os'siyaa ne uddumaw shiishshee gaade neeni an ammanettay? 13 «Sogonata bare k'efiyaa ellekka k'aatsaw; shin sogonati k'efetuu sanggaanuwaa k'efetuwaanne baalletuwaa mala gidikkino. 14 Sogonata bare k'uuk'ulliyaa biittan k'uuk'ullaw; baanaay ho'etsanaadan aggaw. 15 Gedi mentsana woy, «Bazzuwa do'atuu yed'd'ana» gaade k'oppukku. 16 Maratu barewaa gidennawaadan paydaadde, untunttoo mek'etsaa iitaw. I daaburay ubbay mela attiyaawe iw ayaanne malatenna. 17 Ayaw gooppe, taani S'oossay izo aad'd'eeda eratetsaa diggaad; taani akeekaakka iw immabeykke. 18 Shin denddaade iza wos'siyaa wode, barenanna naasettiyaa paraa bollanne paraw bolla miic'c'aw. 19 «Iyyoobaa, paratoo wolk'k'aa immeeddawe, woy paratuwaa morggiyaa gotosho gammaa mayzeeddawe neenee? 20 Paratuu booliyaadan guppanaadaaninne yashshiyaa daaretsaa untunttu daaranadan ootseeddawe neenee? 21 Paratuu zanggaaraan biittaa booddiino; barenttu wolk'k'ankka nashettiino; yaatiide olaa miishshatuwaa danc'c'eeddawayantuna gakketanaw olaa demmbaa piriis'iino. 22 Yashshaa giyaawaa untunttu mulekka erikkino; untuntta ayayenne dagantsenna; untunttu bolla mashshaa zaaretsooppenne guyye simmikkino. 23 Unttuntu toggiyaa olanchchatuu oyk'k'eedda olaa miishshatu p'ooliidde, ittuu ittuwaanna gakketiide giirettiino. 24 Paratuu paachchuriidde yashissiidde, olaw sintsaw piriis'iino. Malakataa punusaa kooshshaa sisiyaa wode, c'o'u giide ek'k'anaw danddaykino; 25 malakataa punniyaa wode, «Hayyashsho!» yaagiino. Olaa peenuwaa haakuwaan akkiino; olaa gadaawatuu azaziya azazuwaanne olanchchatuwaa c'ee'uwaa sisiino. 26 «Gac'ii bare k'efiyaa gedissa mic'c'ide paallanaw danddayanaadan, aad'd'eeda eratetsaa aw immeeddawe neenee? 27 Arggantsay pude kesiide, bare golliyaa d'ok'k'a

deretuwaan kees's'anaw ne azazuwaa naagii? 28 Arggantsay aafuwaa doonaan bare golliyya kees's'iide de'ee; zaallatuwaa za'otuukka aw geessuwaa gideeddino. 29 Hewan uttiide, barew miyaawaa wochchee; Aa ayifii haakuwaappe demmee. 30 Arggantsaa maratuu suutsaa ushiino; bakkutay de'iyaa saan hak'ankka I shiik'ee» yaageedda.

40 Med'inaa Goday Iyyooba, 2 «Iyyoobaa, Asay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaanna mootettiide, shatimmi erii? Ane S'oossaanna mootettiyya uray aw zaaro» yaageedda. 3 Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi Med'inaa Godaw zaariide, hawaadan yaageedda; 4 «Abeet S'oossaw, taani patsenna laafa asaa; taani new woota zaaranaw danddayayitaa? Taani ta doonaan ta kushiyya wotsaad. 5 Taani itti gede haasayaad; shin taw zaariyaawe baawa. Laa'entsuwaa haasayikke» yaageedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday gotiyaa giddoppe Iyyoobaw hawaadan yaageedda; 7 «Attuma asaadan ne s'eessaa danc'c'a denddaade, taani oochchiyaawaa taw oda. 8 Neeni taana bayzzanchcha kessana hanay? New s'illuwaa gidanaw, taana wordduwaa kessay? 9 S'oossaa wolk'kaa mala wolk'k'ay new de'ii? S'oossay guummiyaawaadan neeni guummanaw danddayay? 10 Hewaa gidoope, ane ne bonchchuwaaninne gitatetsan denda! Ne puulaanne anggaa mayya! 11 Ne hank'kuwaa boshaa ane tiga; otorettiyya asaa ubbaa s'eellaade, ane kawushsha! 12 Ane loyt'sa s'eellaade, otorettiyya ubbaa yeellaya; iitaa ootsiyaawannta ubbaa untunttu de'iyaa saan yed'd'a! 13 Untunttu ubbaa biittan mooga; duufuwaa duge wotsaade, untunttu gordda. 14 Yaatooppe, ne wolk'kan neeni s'oonanawaa taani new markkattana. 15 «Taani neena med'd'eeddawaadan med'd'eedda, Bihemoota giyyaa do'aa ane s'eella! I booraadan maataa mee. 16 Aa s'eessan de'iyaa wolk'k'aynne Aa uluwaa kammeedda shayaa minotetsay loyt'si daro. 17 Aa dufii zigaadan sitti gi utteedda; Aa gediyya s'ap'otuukka minuwaan dook'eteeddawantta. 18 Aa mek'etsatuu naasiyaa bombbaa mala; Aa gediikka birataa zanggetuwaa mala. 19 «S'oossay med'd'eedda med'etatuu ubbaappe I aad'd'i malalissiyaawaa. Aa Med'd'eeddawaappe attina, Aa s'oonanaw danddayiyaawe baawa. 20 Do'ay ubbay kaa'iyaa zoozii aw miyaawaa mokessee. 21 Aguntsay de'iyaa mitsaa garssan gisee; mak'kaa gidдон c'ariyaan k'osettee. 22 Aguntsay de'iyaa mitsatuu barenttu kuwan Aa gentsiino; shaafaa doonaan doliyya mitsatuu Aa kammiino. 23 Shaafay kumiide goggiyaa wodekka dagammenna; Yorddaanoosa Shaafay Aa som'uwaan d'arc'c'ettiyya wodekka I saro de'ee. 24 Aa ayifiyya toyissiide, Aa oyk'kanaw danddayiyaa

Asay de'ii? Aa siid'iyaa kaa p'iriyaa k'aran c'addi oyk'kanaw danddayiyaawe oonee?

41 «Neeni Leewaataana giyyaa dawiyya moliyya oyk'k'iyaa mans's'ak'inaan oyk'kanaw, woy Aa ins's'arssaa wodoruwaan k'achchanaw danddayay? 2 Aa siid'iyaaan dafuwaa gelissanaw danddayay? Woy Aa gac'uwaa mans's'ak'inaan c'addaade oyk'k'ay? 3 I neena, «Hayyanaa taana yeddaarikki» yaagiide woossanee? Woy I new mal'o k'aalan haasayanee? 4 Neeni Aa med'inaw ne k'ooma ootsanaw, I neenanna c'aak'uwaa c'aak'ketannee? 5 Asay kafuwaanna kaa'iyawaadan, neeni aanana kaa'ay? Woy Aa k'achchaade, ne mac'c'a k'oomatoo kaa'anaadan immay? 6 Moliyya oyk'k'iyaawanttu Aa gatiyaan palumettiino? Woy zal'anchchatuu Aa k'ans's'ereetsiide zal'iino? 7 Neeni Aa galbbaa mac'c'aamiyan, Aa huup'iyaa kka goman c'addaade k'ohanaw danddayay? 8 Ane Aa ne kushiyan bochcha; neeni aanana baas'eteedda baas'iyaa hassayaade, laa'entsaade aanana baas'etanaw kajeelakka! 9 «He dawiyya oyk'kanaw kajeeliyaawe mela; haray attina, Aa be'eedda ubbaykka yashshaw kokkoree. 10 I giseeddasaappe Aa dentsetsanaw ooninne s'alenna; yaatina, ta sintsan ek'kanaw danddayiyaawe oonee? 11 Zaara imma gaanaw, taw koyiro immeeddawe oonee? Saluwaappe garssaana de'iyabay ubbay tawaa. 12 «Leewaataana gedetuwaabaa, Aa wolk'kaama wolk'kaabaanne Aa lo'iyaa bollaabaa haasayaawaa taani aggikke. 13 Aa galbbaa k'araanaw danddayiyaawe oonee? Aa doonaa bis'aalana danddayiyaawe oonee? 14 Yashshiyya achchay de'iyaa Aa goggoc'uwaa pook'kanaw danddayiyaawe oonee? 15 Aa zokkiyaa galbbay ittuu ittuwaa bollan dooretteeddanne shuchchaadan minneedda gondalatuwaa malatee. 16 Untunttu ittuu ittoo loyt'si matatteedda diraw, untunttu gidduwaanna, haray atto, c'arkkuukka aad'd'anaw danddayenna. 17 Untunttu ubbaykka ittuu ittuwaanna gakketti utteedda diraw, untunttu ayaynne shaakkenna. 18 «I hed'd'ishiyya wode, p'olk'ku giyya poo'uu kesee; Aa ayifetuukka wonnta s'alk'kiyaadan zo'iino. 19 Aa doonaappe tamaa lac'uu kesee; tamaykka piriide wod'd'ee. 20 Penttiyya disttiyaappe garssa baggana ees's'iyaa mak'kaappe kesiyaa c'uwaaadan, Aa siid'iyaaappe c'uway kesee. 21 Aa siid'iyaa kkesiyaa shempuu s'iis'untsaa bonk'kissee; tamaa lac'uukka Aa doonaappe kesee. 22 «Aa morggiyaan wolk'k'ay de'iyaa diraw, I loyt'si yashshiyaawaa. 23 Aa ashuu ittippe nuketti utteedda diraw, Aa bollay birataadan minnee. 24 Aa wozanay shuchchaadan mina; gaac'c'iyaa wos'aadanka mina. 25 I denddiyya wode, minotuukka yayyiino; untunttu dagammiide bak'atiino. 26 Aakko gakkiiyaa mashshay ayinne

allaalle kessenna; tooray, woy aday, woy gomay Aa ayinne ootsenna. 27 Birataa I dalaadan, nahaasiyaakka museedda mitsaadan paydee. 28 Wonddaafiyaa aday Aa bak'atissena; yambbarshshan oliyaa shuchchaykka aw suullaa mala. 29 Dullay aw itti buus'a mala; tooraa s'onggiyaa wode, k'iliic'iide miic'c'ee. 30 Aa uluwaa bollan de'iyaa galbbay me"eretteedda kon"aadan k'ara; urk'k'aanna I biyaa wode, maarashaadan biittaa p'alk'k'ee. 31 «Abbaa pentteedda haatsaadan bukkee; s'aaruwaa gidдон penttiyaa zayitiyaadankka bulbulissee. 32 Bareppe guyyenna p'ooliyaa ogiyaa kessee; abbaa haatsaakka bootsa hoommoo laammee. 33 Biittaa bollan Aa mala med'eti baawa; I yayyi erenna med'etaa. 34 Loytsi wolk'k'aama gideedda med'etatuwaa ubbaa I zik'k'i ootsiide s'eellee; do'aa ubbatoo I kaate» yaageedda.

42 Hewaappe guyyiyaan, lyyoobi Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide zaareedda; 2 «Neeni ubbabaa ootsanaw danddayiyaawaanne ne halchchuwaakka digganaw danddayiyaawe bayinnawaa taani eray. 3 «Laa ha eray bayinnan ta zoriyaa gentsiyaawe oonee?» yaagaade taana oochchaadda. Tumuppe taani taw gelibeennabaa haasayaad; ta eraappe haakkeedda malalissiyaabaa haasayaad. 4 «Neeni taana, «Taani odiyaa wode hayzza; taani oochchiyaa wode oda» yaagaadda. 5 «Taani kase nebaa ta haytsaan sisaad; shin ha"i ta ayifiyaan neena be'aad. 6 Hewaa diraw, taani haasayeeddawe taana yeellayeedda. Taani bidintsaaninne baanan uttaade paas'ay» yaageedda. 7 Med'inaa Goday hawaa lyyoobaw haasayeeddawaappe guyyiyaan, Temaanaappe yeedda Elifaaza hawaadan yaageedda; «Ta k'oomaa lyyoobewaadan, hintte tawaa likke haasayibeenna diraw, ne bollanne ne laa"u laggetuwaa bolla ta hank'k'uu ees's'i keseedda. 8 Hewaa diraw, ha"i laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa akkiide, ta k'oomaa lyyoobakko biite; s'uuggiyaa yarshshuwaa hintte bayzzoo yarshshite. Ta k'oomay lyyoobi hinttew woosana; taanikka Aa woosaa sisaade, hintte bayzzuwaadan murikke. Hintte ta k'oomaa lyyoobewaadan tabaa likke haasayibeykkita» yaageedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, Temaanaappe yeedda Elifaazi, Shuuhappyee yeedda Bilddaadinne Naa'imappe yeedda S'oofaari biide, Med'inaa Goday untuntta azazeeddawaadan ootseeddino. Med'inaa Godaykka lyyooba woosaa siseedda. 10 lyyoobi bare laggetoo woosseeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday aw zaariide ishalisseeedda; aw kasewaa diraw laa"u kushiya ootsiide immeedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Aa ishatuu, Aa michchetuunne kase Aa eriyaawanttu ubbatuu aakko yeeddino; Aa son aanana gibiraa meeddino. Aw kayyottiide, Med'inaa Goday Aa bolla aheedda meto ubbaappe Aa

mintsetseeddino. K'ay ubbaykka aw work'k'aa migiduwaanne biraa immeeddino. 12 Med'inaa Goday lyyooba wurssetsa laytsaa koyiro laytsaappe aatsiide anjeeedda. lyyoobaw tammanne oyddu sha"u dorssatuu, usuppun sha"u gaalotuu, itti sha"u waatsa booratunne itti sha"u mac'c'a haretuu de'iino. 13 K'ay aw laappun attuma naanatuunne heezzu mac'c'a naanatuu yeletteeddino. 14 Bayira mac'c'a naatto Yimiimo, laa"entsiyaanna K'as'ii'o, heezentsiyaana K'erenihafuuko yaagiide suntseedda. 15 lyyooba mac'c'a naanatuwaadan malaa lo"o mac'c'a Asay biittan sa'aan hak'anne beettana. Untuntu aawuu untunttoo untuntu ishatuwaana laattiyaa biittaa shaakkiide immeedda. 16 Hewaappe simmina, lyyoobi s'eetanne oytamu laytsaa de'eedda; bare naanatuwaanne bare naanatuwaa naanatuwaa oyddentso yeletaa gakkanaw be'eedda. 17 lyyoobi daro wodiya de'iide, lo"o c'imaa c'imiide hayk'keedda.

Mazimuriyaa

1 litatuwaa zoriyaan beennawe, woy nagaranchchatuwaaw ogiyaan ek'k'ennawe, k'iliic'yaawanttu shiik'uuwaan uttennawe, hewe anjetteedawaa. **2** Shin Med'inaa Godaa higgiiyan I nashettee; Aa higgiiyaa gallassinne k'amma k'oppee. **3** Hewe goggiiyaa haatsaa s'ap'uuwaan tokettiide, ayifiyaa aginaan ayifiyaa, bare haytsaakka k'ok'k'ofenna mitsaa mala. I ootsiyaa ubbay aw hanee. **4** Shin iitatu hewaa mala gidikkino; c'arkkuu pittii afiyaa suullaa mala. **5** Hewaa diraw, iitatuwaa bolla S'oossay pirddana; nagaranchchatuukka s'illotuwaaw shiik'uuwaan ek'k'ikkino. **6** Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illotuwaaw ogiyaa eree; shin iitatuwaa ogii d'ayana.

2 Amanenawanttu ayaw denddiinoo? K'ay kawutetsatuu ayaw patsennabaa mak'ettiinoo? **2** Sa'aa kaatetuu denddeeddino; asaa mooddiyaawanttu ittippe shiik'eeddino. Unttuntu Med'inaa Godaa bollanne I okkeeddawaa bolla ittippe shiik'eeddino. **3** Unttuntu, «Nuuni untuntu sanssalataa duutsoyotte; untuntu nuuna k'achchiyaawaakka wora oloyotte» yaagiino. **4** Saluwaan bare araatan utteeddawe untuntu bolla miic'c'ee; Goday untuntu bolla k'iliic'ee. **5** I bare hank'k'uuwaan untuntu seeree; bare wolk'k'aama hank'k'uuwaan untuntu yashissee. **6** Goday, «Taan ta geeshsha deriyaa S'yoone bolla ta kaatiyaa kawutsaad» yaagee. **7** He kaatii, «Taan Med'inaa Godaa higgiiyaa awaayana; I taana, «Neeni ta na'aa; taani hachchi new aawuwaaw gidaaddi. **8** Neeni taana oochcha; Taani kawutetsaa ubbaa new immana; sa'aa ubbay nebaa gidanawaa. **9** Neeni birataa s'am'an untuntu mentsereetsana; Untuntu neeni urk'k'aa miishshaa mentsiyaawaadan liik'issana» yaagee» yaageedda. **10** Hewaa diraw, hinttenoo kaatetoo, eeyattoppite; ha sa'aa mooddiyaawanttoo, hinttena naagite! **11** Med'inaa Godaw yashshatetsan ootsite; kokkorssaan azazettite. **12** S'oossay hank'k'ettina, ogiyaan hintte d'ayennaadan suure wozanaan aw goynnite; ayaw gooppe, Aa hank'k'uu ellekka ees's'i kesana. Bak'ati an k'osetti attiyaa ubbatuu anjetteedawantta.

3 Bare na'aa Abeseloomappe bak'ateedda wode Daawita mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, ta morkketuu ayaa c'oratteeddino! Ta bolla aappunatuu denddiinoo! **2** Darotuu, «S'oossay Aa ashshenna» yaagiide tawaa haasayiino. **3** Shin abeet Med'inaa Godaw, Neeni ta yuushshuwaan gondalle. Taana bonchchissiyaawenne ta suntsaa d'ok'k'u ootsiyaawe neenattee. **4** Taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade Med'inaa Godaakko waassay. Bare geeshsha deriyaappe

taw I zaaree. **5** Med'inaa Goday taana naagiyaa diraw, taani gisaade gem"ishayne beegottay. **6** Taani taana dooddiide denddeedda, tammu sha"aa asatookka yayyikke. **7** Abeet Med'inaa Godaw, dendda! Abeet ta S'oossaw, taana ashsha! Ayaw gooppe, neeni ta morkkatuwaaw ubbaa goggoc'c'uwaa shoc'aadda; iitatuwaaw achchaakka mentsaadda. **8** Ashshuu S'oossaawaa; S'oossaw, ne asaa neeni anja.

4 Zammaaretuwaaw Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa Abeet taana s'illissiyaa S'oossaw, taani neena s'eesiyaa wode, taw koya. Taani un"etteedda wode, taana shempissaadda. Taw neeni k'arettaade ta woosaa sisa. **2** Hinttenoo asatoo, awude gakkanaw ta bonchchuwaaw kawushshiitee? Shori bayinnabaakka awude gakkanaw hintte siik'iitee? Wordduwaaw awude gakkanaw c'addi oyk'k'i kaallitee? **3** Shin Med'inaa Goday S'oossaa asatuwaaw barew dummay wotseeddawaa hintte erite. Taani Med'inaa Godaa s'eesiyaa wode, I taw sisee. **4** Hank'k'ettite, shin hintte hank'k'uuwaan nagaraa ootsoppite. Hiis'an gisiyaa wode, hintte wozanaa biditenne sirp'p'i giite. **5** Likke yarshshuwaaw yarshshitenne Med'inaa Godaan ammanettite. **6** Darotuu, «Nuuna lo"obaa bessanawe oonee?» yaagiino. Abeet Med'inaa Godaw, neeni nuuna keeka ayifiyaan s'eella. **7** Neeni ta wozanaan wolk'k'aama nashshechchaa kuntsaadda. Hewenne, katsaa ayiifinne ooratsa woyniyaa eessay, barenttoo darina nashetiyaa nashechchaappekka dariyaawaa. **8** Abeet Med'inaa Godaw, ne s'alalay taana saruwaan naaga wotsiyaa diraw, taani gisaade sarotetsaan gem"ishshay.

5 Zammaaretuwaaw Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, taani odiyaawaa hayzza; ta ooliyaanne sisa. **2** Ta kaatiyawunne ta S'oossaw, Taana maadda gaade ta neekko waassiyiyaa diraw, ta woosaa sisa. **3** Abeet Med'inaa Godaw, wontta wontta guuran neeni ta k'aalaa sisaasa. Wontta wontta guuran taani ta woosaa ne sintsa shiishshaade, neeni taw immiyaa zaaruwaaw akkana gaade naagay. **4** Neeni iitatetsan nashettina S'oossaa; iitabay neenana de'enna. **5** C'ee'k'ettiyaawanttu ne sintsan ek'k'ikkino; iitabaa ootsiyaa ubbatuwaaw neeni is's'aa. **6** Wordduwaaw haasayiyaawantakka neeni d'ayissaasa. Suutsaa gussiyaawantanne c'immiyaa asatuwaaw, S'oossay shenetee. **7** Shin taani ne maarotaa daruwaan ne golliiyaa gelana. Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade, new yashshatetsan goynnana. **8** Abeet Med'inaa Godaw, Taana ne s'illotetsan kaaletsa; ta morkkatuwaaw diraw gaade, ne ogiyaa ta sintsan suurisa. **9** Untuntu doonaappe kesiyaawe ammantsenna. Untuntu wozanaankka genii

kumeedda; untunttu doonay dooyetteedda duufuwaa mala; Untunttu barenttu ins's'arssan c'immiino. 10 Abeet S'oossaw, untuntta neeni pirdda; untunttu kobay untuntta akki bo. Untunttu nagaray daro gideedda diraw, neeni untuntta yederssa; ayaw gooppe, untunttu ne bolla makkaleeddino. 11 Shin neekko bak'ati k'osetti attiyaa ubbay nashetino; untunttu ubbaa gede nashshechchan yes's'ino. Neenikka untuntta naagana; ne suntsaa siik'iyaa ubbatuu neenan loytsi nashetino. 12 Ayaw gooppe, abeet Med'inaa Godaw, tumukka neeni s'illuwaa anjaasa. Neeni gondallii kammiyaawaadan ne keekkatetsan Aa kammaasa.

6 Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'kuwaan taana seeroppaariikkii; woy ne yiluwaan taana muroppaariikkii. 2 Abeet Med'inaa Godaw, taani labbanneedda diraw, taana maaraariikkii. Abeet Med'inaa Godaw, ta wozanay madus's'o diraw, taana patsa. 3 Ta shemppatta daroppe un'ettaaddu; shin S'oossaw, taana maaddanaw neeni awude gakkanaw gam"ay? 4 Abeet S'oossaw, neeni simmaade, taana ashsha; ne maarotaa daruwaan taana kessa akka. 5 Hayk'keedda uray ooninne neena hassayenna; duufuwaan neena galatiyaawe baawa. (Sheol h7585) 6 Taani ooliyaan daaburaad; K'amma ubbaan taani yeekkaade, ta hiis'aa irs's'issaad; ta borkotsaakka ta afotsaan muusuud'issaad. 7 Ta morkkatuwaa ubbaa gaasuwaan taani afos's'eedda diraw, ta ayifii galjeedda; ta ayifii demmennaan is's'eedda. 8 Med'inaa Goday taani yeekkiyaa yeekuwwa siseedda diraw, Hinttenoo, iitaa ootsiyaa ubbatoo, gede taappe shaakettite. 9 Med'inaa Goday ta watiwatuwwa siseedda; Med'inaa Goday ta woosaanne sisee. 10 Ta morkke ubbatuu yeellatinonne tuggatino. Untunttu k'oppennaan yeellatiide, guyye simmino.

7 Biiniyaama Zariyaa Kuuzawaa Daawite, S'oossaakko Zilaaleedda Zilaassaa. Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani neekko bak'ataade k'osettay. Taana yederssiyaa ubbatuwaappe neeni taana ashsha akka. 2 Neeni taana ashshenabaa gidoope, Untunttu taana gaammuwaadan bonk'kiide, ooninne ashshenan mentsereetsana. 3 Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, Taani asaa naak'keeddawaa gidoope, Hewenne ta laggiyaw lo"uwaa diraw iitaa zaareeddawaa gidooppenne, Woy gaasuu bayinnan ta morkkiyaa bonk'keeddawaa gidoope, Hawaa mala yewotuwaappe ittuwaanne taani ootseeddawaa gidoope, 5 ta morkkii taana yederssiide oyk'k'o. Taana sa'aan yed'ereetso; yaatiide, taana biittaaan oli basho. 6 Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'kuwaan

dendda ek'k'a; ta morkkatuwaa ees's'iyaa hank'kuwaa bolla dendda. Ta S'oossaw Godaw, beegotta; tumuwaa pirdda. 7 Kawutetsatuwaa shiik'uu ne yuushshuwaan shiik'o; neeni untunttuppe bollaanna gidaade haana. 8 Med'inaa Goday kawutetsatuwaa bolla pirddee. Abeet Med'inaa Godaw, taw ta s'illotetsaadan pirdda; Abeet Ubbaappe D'ok'k'aw, ta suuretetsaadan pirddaa. 9 K'ofaanne wozanaa biddaade eriyaa s'illo S'oossaw, iitatuwaa geniyaa neeni d'ayissa. Shin s'illuwaa sarotan minisa wotsa. 10 Wozanaa s'illuwaa ashshiyaa S'oossay taw gondalle. 11 S'oossay s'illuwaa pirddiyaawaa; I hachchi hachchi hank'k'ettiyaa S'oossaa. 12 Asay bare nagaraa paas'iide simmennaan is's'ooppe, S'oossay bare mashshaa leefee; I bare wonddaafiyaa giigissee. 13 I bare wod'iyaa olaa miishshatuwaa giigissee; Tamaa lac'uwaaadan p'ooliyaa bare wonddaafiyaa tooraa giigissee. 14 Iitatetsaa shahaareedda, geniyaa shahaara shahaareeddawe, wordduwaa yele. 15 Hara asatoo ollaa bookkeedda asay bare bookkeedda ollaan barew kunddee. 16 I ahiyaa genii Aa huup'iyaw simmee. Aa makkalayenne Aa huup'iyaw simmee. 17 Med'inaa Godaa s'illotetsaa diraw, taani Aa galatana; K'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Godaa suntsaw, taani galataa yes's'ana.

8 Zammaaretuwaa Kaappoo Suusallatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne suntsay sa'aa ubbaa bollan ayaa bonchchetteeddeeshsha! Neeni ne bonchchuwwa salotuwaappe bollan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsa wotsaadda. 2 Neeni ne morkkatuwaa diraw, Ne baaligaaraanne new manddiyaawaa sirp'p'i ootsanaw, guutsa naanatuwaa doonaan d'ammiyaa naanatuwaa doonaan galataa kuntsaadda. 3 Neeni ne birad'd'etuwaan med'd'eedda ne salotuwwa, Sa'aan sa'aan neeni wotseedda aginaanne s'oolintetuwwa taani be'iyaa wode, 4 neeni asaabaa k'oppnanaw Asay ayee? Woy neeni aw hirgganaw I ayee? 5 Aa neeni S'oossaappe amareedawaa guutsaadda; Bonchchuwaanne gitatetsaa kalachchaa Aa huup'iyaan wotsaadda. 6 Aa neeni ne med'd'eedda med'etetsaa ubbaa bollan mooddiyaawaa ootsaade suntsaadda; ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaadda. 7 Dorssatuwaanne booratuwwa, sa'aa do'atuwaanne, 8 saluwaa kafotuwwa, abbaa moletuwaanne, abbay goggiyaasan wad'd'iyaa wantta ubbaakka Aa moodissaadda. 9 Abeet S'oossaw, nu S'oossaw, ne suntsay sa'aa ubbaan ayaa bonchchetteeddeeshsha!

9 Zammaaretuwaa Kaappoo, «Na'aa Hayk'kuwaan» Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Abeet Med'inaa Godaw, taani neena ta kumentsaa wozanaappe galatana;

Neeni ootseedda maalalissiyaa ne oosuwaa ubbaakka odana. 2 Neenan nashettanne hashshu gaana. Ubbaappe D'ok'kiyaa S'oossaw, taani ne suntsaw galataa yes's'ana. 3 Ta morkketuu guyye simmiyaa wode, ne sintsappe d'ubetti d'ayana. 4 Neeni taw s'illo pirddaa pirddaadda; Neeni s'illotetsan pirddaadde, ne kawutetsaa araatan uttaadda. 5 Neeni kawutetsaa seeraadda; iitatuwaakka d'ayissaadda. Neeni untuntu suntsaa med'i med'inawukka k'uc'c'a diggaadda. 6 Morkketuu med'inaa d'ayuwaa d'ayeeddino; k'ay untuntu katamatuwaa ubbaanna d'ok'olla diggaadda. Untuntu ubbaanna dogetti atteeddino. 7 Shin Med'inaa Goday med'inaw kaatetiide de'ee; I bare kawutetsaa araataa pirddaw giigisseedda. 8 Ha sa'aa s'illotetsan pirddana; asatuwaakka suuretetsaan pirddana. 9 Med'inaa Goday un'etteeddawantoo bak'ati attiyaawaa; meto wodiyaankka geli attiyya geessuwaa. 10 Ne suntsaa eriyaawantuu neenan ammanettiino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaw, neeni neena koyiyaawantta yegga agga beykka. 11 S'iyoone Deriyan kaateti utteedda Med'inaa Godaw galataa yes's'ite. I ootseedda ubbabaakka asaa ubbaw odite. 12 Ayaw gooppe, suutsaa gussiyaawanttoo haluwaa kessiyaa S'oossay naak'etteeddawantuu waasuwwa sheneko geena. 13 Abeet Med'inaa Godaw, S'iyoone asaa kariyaan taani ek'kaade, Ne galataa odana malanne hewan ne atosetsaan loytsi nashettana mala, ta morkketuu taana yederssiyaawaa be'a. Neeni ne maarotaan, hayk'kuwaappe taana ashsha. 15 Kawutetsatuu barentu bookkeedda ollaan barentoo kunddeeddino. Untuntu k'osi wotseedda p'irii untuntu gediyya oyk'keedda. 16 Med'inaa Goday bare s'illo pirddan barew eretteedda; iita Asay bare kushiyan ootseedda oosuwwa p'iriyaan oyk'keetteedda. 17 litatuu duufuwaa baana; S'oossaa dogiyaa kawutetsatuu ubbaykka untuntudan hanana. (Sheol h7585) 18 Hiyyeesay ubbaa gede dogetti attena; woy metootanchchay wotseedda hidootay med'inaw d'ayenna. 19 Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne bolla denddiide, bare wolk'k'aan c'ee'k'etenna mala, neeni dendda! Ne sintsan kawutetsatuwaa bolla neeni pirddaa. 20 Abeet Med'inaa Godaw, untuntta neeni yashissa; untuntu asaa gidiyaawaa neeni untuntta erissa.

10 Abeet Med'inaa Godaw, ayaw haakkaade ek'k'ay? Metuwaa wodiyaan ayaw neeni geemmay? 2 Bare otoruwaan iita Asay hiyyeesaa shankkatee. Untuntu barentu pala mak'kuwaan barenttoo oyk'k'ettino. 3 He iitay bare wozanaa iita amuwaan c'ee'k'etee; yoranchchay Med'inaa Godaa bolla iita k'aalaa haasayeenne kaddee. 4 litay bare otoruwaan S'oossaa koyenna; bare k'ofa ubbankka

S'oossaa ayinne koyenna. 5 Ubbabay aw ubbaa wodekka kumee; I otoruwaa p'ees's'alee. Ne higgii aw gelenna; bare morkkatuwaa bollan I k'iliic'ee. 6 Bare wozanaan I, «Taana ayayenne k'aatsenna. Taana ubbakka metuu gakkenna» yaagiide k'oppee. 7 Aa doonaan shek'ay, wordduunne manddetsay kumeedda. Bare ins's'arssan genebaanne iitabaa haasayanaw elleellee. 8 Heeraan k'osettiyaasan I zuggiide uttee. Bare wod'iyawaa wod'anaw k'osetti naagiide, wolk'k'ay bayinna ashkketuwaa s'eellee. 9 Bare k'osettiyaasan geemmiide, hiyyeesaa oyk'k'anaw gaammuwaadan zuggee. I hiyyeesaa oyk'k'iide, bare p'iriyaan goochchiide afee. 10 Yaatina, wolk'k'ay bayinna hiyyeesay shoc'etee; nippi geenne he minuwaan s'oonettee. 11 I bare wozanaan, «S'oossay taana dogi kichcheedda. Bare som"uwaa taappe gentsi kichcheedda; ubbakka I be'enna» yaagee. 12 Abeet Med'inaa Godaw, dendda. S'oossaw, ne kushiya d'ok'ku ootsaade dentsa; hiyyeesaa dogoppa. 13 Nagaranchcha uray bare wozanaan, S'oossaa ayaw kad'ii? Bare k'ofankka, «S'oossay taana murena» ayaw yaagii? 14 Shin S'oossaw, neeni tumukka be'aasa; metuwaakka waayiyaakka s'eellaasa. Neeni ubbaa wode nuuna maaddanaw giiga uttaadda. Yii'atoo neeni maaduwwa. K'ohetteeddawe neeni maaddanaadan barena new sheed'd'e. 15 Geniyaawantuu wolk'k'aa neeni wurssa; lita asatuwaakka hewaadda ootsa. Laa"entso untuntu gidдон iitatetsay beetena mala untuntta mura. 16 Med'inaa Goday med'i med'inaw kaatetiide de'ee; hara kawutetsatuu Aa biittaappe d'ayana. 17 Abeet Med'inaa Godaw, neeni barentta kawushshiyaawantuu amuwaa sisaasa. Neeni untuntta mintsetsaasa. 18 Yi'atoone un'etteeddawanttoo tumuwaa pirddaa; sa'aan de'iyaa asay, untuntta yashissenna mala, Untuntu waasuwwa sisaasa.

11 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Taani Med'inaa Godaa gidдон bak'ata k'osetta attay. Yaatina, hintte taana ayaw, «Kafuwaadan ne deriyaa bak'ata» yaagiitee? 2 Hekko nagaranchchatuu, wozanaa geeshshatuwaa d'uman c'addanaw, barentu wonddaafiyaa bak'etsaa bollan pootsaa toliino. 3 Baasuu bayiyaa wode, s'illuu ayaa ootsanaw danddayii? 4 Med'inaa Goday bare Geeshsha sa'aan de'ee; bare saluwaa kawutetsaa araatan, Med'inaa Goday asaa s'eellee; S'oossaa ayifii asaa biddee. 5 Med'inaa Goday s'illuwaa biddee. Shin iitatuwaanne kobabaa siik'iyaawantta I loytsi is's'ee. 6 S'oossay iitatuwaa bollan ees's'iyaa tamaa bonk'kuwaanne ees's'iyaa diiniyaa bukissana. D'ayssiyaa gotiyaa c'arkkuwaan untuntta murana. 7 Med'inaa Goday s'illo gideedda diraw, s'illotetsaa dose. Suure asatuu Aa sintsa be'ana.

12 Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Med'inaa Godaw, nuuna maaddaariikii? Ayaw gooppe, S'oossaa Asay ubbakka baawa; asaa gidдон ammanettiyaawe d'ayikichcheedda. 2 Ubbaa wodekka ittuu ittoo wordduwaa haasayiino; ittuu ittuwaa sheleeshshiyaa ins's'arssan baletsuwaan haasayiino. 3 Abeet Med'inaa Godaw, ha sheleeshshiyaa doonaa bara. Otoruwaan c'ee'ettiyaa ins's'arssaa ubbaa neeni c'igga olaa. 4 Untunttu, «Nuuni nu ins's'arssan s'oonana; nu mettershay nuwaa; nu goday oonee?» yaagiino. 5 Med'inaa Goday, «Hiyyeesatuu un'etteedda dirawunne, Metootanchchatuwaa ooliyaa diraw, ha'i taani denddana. Taani untunttu amottiyaa sarotetsaan untuntta wotsana» yaagee. 6 S'oossaa k'aalatuu walakki bayinna geeshshatuwaa; c'ooc'iyaa taman laappun gede tigetteedda biraadan geeyyeeddawantta. 7 Abeet Med'inaa Godaw, neeni untuntta sarotetsaan naaganne hawaa mala asaappe med'inaw untuntta ashsha. 8 Asaa gidduwaan iitay bonchchetteedda wode, iitatu ubbaa saanna simeretteeddino.

13 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw neeni taana dogay? Med'inaw taana dogay? Awude gakkanaw neeni taappe geemmayi? 2 Taani ta k'ofaanna baas'etiyaawe awude gakkanaassee? Ubbaa gallassi kayyuu ta wozanaan de'anawe awude gakkanaassee? Ta morkketuu ta bolla goobanawe awude gakkanaassee? 3 Med'inaa Godaw ta S'oossaw, haa taakko s'eellaade, taw zaara. Ta ayifiyaa poo'issaade, hayk'k'uwaaappe taana ashsha. 4 «Nuuni Aa s'ooneeddo» yaagiide, ta morkketuu c'ee'etennaadan te'a. Ta kunddetsan untunttu nashettenaadan digga. 5 Shin aggena ne maarotaan taani ammanettay; neeni taana ashshiyaa diraw, taani nashettay. 6 Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana; ayaw gooppe, neeni taw keekkaadda.

14 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Eeyyatuu barenttu wozanaan, «S'oossay baawa» yaagiino. Untunttu de'uu bayeedda. Untunttu sheneyiyaawaa ootsiino; lo'iyaaawaa ootsiyaa Asay baawa. 2 S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'inttonne be'anaw, Med'inaa Goday saluwaappe duge asaa s'eellee. 3 Shin ubbaykka wora simmeeddino; ubbaykka ubbaanna go'ennabaa gideeddino. Lo'iyaaawaa ootsiyaa ooninne baawa; haray atto ittuunne baawa. 4 Med'inaa Goday, «Hawanttu ta asaa, asay k'umaa miyaawaadan bonk'ki miino. lita asatuu tumu ayaanne akeekikkino? Untunttu taana woossikkino» yaageedda. 5 Shin S'oossay s'illo asatuwaana de'iyaa diraw, iitatu hewan dagamana. 6

Untunttu hiyyeesatuwaa k'ofaa halissiino; shin Med'inaa Goday hiyyeesatuu bak'atiide, k'osetti attiyaa sa'aa. 7 Israa'eeliyaw atotetsay S'iyooneppe yeerennee! Med'inaa Goday untunttu de'uwaa zaariyaa wode, Yaak'ooba zeretsay nashettana; Israa'eeliyaa Asay nashshechchaa pooc'u gaana.

15 Daawita mazamuriyaa Abeet S'oossaw, ne dunkkaaniyaan gam'anawe oonee? Ne geeshsha deriyaan neenana de'anawe oonee? 2 Suure de'uwaa de'iyaaawaa, S'illobaa ootsiyaawaa, bare wozanaappe tumuwaa haasayiyaawaa, 3 hara asaa suntsaa bayzenawaa, Bare laggiyaa bolla iitabaa ootsennawaa, bare shooruwaa zigirennawaa; 4 Med'inaa Godaan is's'etteedda asatuwaa kad'iyaaawe, Shin S'oossaw yayiyiyaa asatuwaa bonchchiyaawe, bare c'aak'keeddawaa ayaa dees'inakka poliyaawe, 5 bare miishshaa dichchaw immennawee, S'illo asatuwaa k'ohanaw mattaayiyaa akkenawe. Ha yewotuwaa ootsiyaawe, med'inawukka k'aas's'enna.

16 Daawita woosaa Abeet S'oossaw, taani neekko bak'ateedda diraw, taana naaga. 2 Taani Med'inaa Godaw, «Neeni ta Godaa; Neeppa attin, hara lo'uu taw baawa» yaagay. 3 Sa'aan de'iyaa geeshshatuu ay mala galatetteeddino! Ta nashechchay ubbay untunttunna ittippe gidiyaawaa. 4 Worddo s'oossatuwaa kaalliyaawanttu barenttu bolla metuwaa darissiino. Shin taani untunttu worddo s'oossatoo yarshshikke; taani untunttu suntsaa s'eesikke. 5 Ta Med'inaa Godaw, ta de'uwaa laatayenne s'uu'ay neena; taana koshshiyaa ubbaa neeni taw immaasa. Ta de'uwaa saamay neena. 6 Neeni taw wad'd'eedda saamay ay keeshshaa lo'ee! Ee ta laatay tumuwaappe lo'a! 7 Taana zoriyaa Med'inaa Godaa galatay; bilahekka ta wozanay taana seeree. 8 Taani ubbaa gede Med'inaa Godaa taappe sintsayay I taappe ushechcha baggana de'iyaa diraw, taani hirgikke. 9 Hewaa diraw, ta wozanay nashettee; ta shemppuukka hashshu gee. Ta bollaykka hirggi bayinnan de'ee. 10 Taana Si'ooliyaw aatsaade immakka; neeni ne geeshsha musissakka. (Sheol h7585) 11 Neeni taana de'uwaa ogiyaa bessaasa. Taani ne matan de'ina, ta nashechchay polettee; ne ushechcha baggana injii med'inaw de'ee.

17 Daawita woosaa Abeet Med'inaa Godaw, ta s'illo oochchiyaawaa sisa; ta waasuwa hayzza. Taani c'immenna ins's'arssaappe woossiyaa woosaakko, ne haytsaa zaara. 2 Ta shatintsay ne sintsappe yo; ne ayifii likke gidiyaawaa s'eello. 3 Neeni k'amman taana s'omoosaadda; ta wozanaa paac'c'aadda. Shin ta bollappe ayinekka demmakka.

Ta ins's'arssaykka balettibeena. 4 Taani hara asatuwaadan iita k'aalaa haasayikke; taani ne azazuwaa naagiya diraw, gene ogiyya kaallabeykke. 5 Ta gedii d'ubettenna mala, ta tangguu ne ogiyyaappe gas'aa kesibeenna. 6 Abeet S'oossaw, neeni sisiyya diraw, taani neena woossay. Ne haytsaa taakko zaaraadde, taani new odiyaawaa hayzza. 7 Barenttu morkkatuwaappe bak'atiyaawantta ne ushechcha kushiyan k'osaade ashshiyaawoo, ne lo'otetsaa maalalissiyaa ogiyyaan bessa. 8 Ne ayifiyaa c'iruwaadan taana naaga; ne k'efiyya gidдон taana k'osa. 9 Taana un'i wotseedda iitatuwaappenne dooddi wotseedda s'ala morkkatuwa kushiyaappe taana k'osa. 10 Untunttoo k'areti baawa; otoruwaan haasayiino. 11 Taani biyaasa'aa ubbaan untunttu taana dooddiino. Taana biittan aatsi yegganaw s'eelliino. 12 Untunttu barenttoo miyaawaa koyiyya gaammotuwa mala; geeman zuggi naagiyya wodalla gaammotuwa mala. 13 Abeet Med'inaa Godaw, dendda. Ta morkkatuwaanna ek'ettaade s'oona; ne mashshaan iitatuwaappe taana ashsha akka. 14 Abeet Med'inaa Godaw, hawaa mala asaappe, Untunttu kaac'ay ha sa'aa de'uwa s'alala gidiyaa asaappe ne kushiyan taana ashsha. Neeni untunttoo minijeedda boshaan untuntta mura; he boshayenne untunttu naanaatoo gidiide, untunttu naanatuwa naanatoorka palaho. 15 Shin taani s'illotetsan ne som'iyya be'ana. Taani denddiyya wode, ne mala be'aade nashettana.

18 Zammaaretuwa Kaappoo Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa. Med'inaa Goday Aa Morkkiyaappenne Saa'oola Kushiyaappe Ashsheeda Wode Daawite Med'inaa Godaw Ha Yetsaa Yes's'eedda Abeet Med'inaa Godaw, ta wolk'k'aw, taani neena siik'ay. 2 Med'inaa Goday taw wogga zaallaa; Taani olaappe naagettiyaa miis'aa; I taana ashshiyaawaa. Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa. I ta gondalliyya; I taana ashshiyya wolk'k'aa; I taani k'osetta attiyaa sa'aa. 3 Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay; I ta morkkatuwaappe taana ashshee. 4 Hayk'uwa wodoruu taana k'achcheeda; bashshay di'uwaadan taana dagantseedda. 5 Duufuwa wodoruu taana k'achcheeda; hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'eedda. (Sheol h7585) 6 Taana metuu iissina, Med'inaa Godaa s'eesaad; «Taana maadda» gaade ta S'oossaw waassaad. I bare Geeshsha Sa'aan ta kooshshaa siseedda; taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda. 7 Wod'd'ina S'oossay hank'k'etteedda diraw, Biittay yiik'k'iyiik'k'iide k'aas's'eedda; deretuwa s'ap'uu gajj gajjide kokkoreedda. 8 Aa siid'iyaaappe hank'k'uwa c'uway c'uwatteedda; Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu

keseedda. 9 Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda; he wode Aa gediyaappe garssaana sik'imeteedda shaarii de'ee. 10 K'efiyaana de'iyaa kiitanchchaa kiruubiyan uttiide paalleedda; c'arkkuwaa k'efiyya akkiide elleelleedda. 11 Barena d'uman kammeedda; Aa dunkkaanii iraanna sik'imeteedda shaariyaa. 12 Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe shachchayenne tamaa lac'uu keseedda; Kesiide sik'imeteedda shaariyaa aad'd'iide beedda. 13 K'ay Med'inaa Goday guuguntsaadan saluwaappe guummeedda; Ubbaaappe D'ok'k'iyaa S'oossay walk'k'antsaaninne tamaa lac'uwaan k'onc'c'eedda. 14 Bare wondaafiyya c'ubiyaa yeddiide, Bare morkkatuwa laaleedda; walk'k'antsaa poo'uwa kiittiide, untuntta yedersseedda. 15 Abeet Med'inaa Godaw, neeni seereedda wodenne, Hank'k'ettaade peenuk'eedda wode, abbaa haatsay giseedda biittay beetteedda. K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda. 16 S'oossay bollappe kushiyya duge yeddiide, taana oyk'k'eedda; c'iimmo haatsaappe taana kesseedda. 17 I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne, taana is's'iyaa wanttuppe ashsheeda. Ayaw gooppe, untunttu taw loytsi daro wolk'k'aama. 18 Ta waayiyaa gallassi untunttu ta bolla denddeeddino; shin Med'inaa Goday taana zempissiyaawaa. 19 I taana aakko sa'aa kesseedda; taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda. 20 Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda; ta kushiyya geeshshatetsaadan I taw zaareedda. 21 Taani Med'inaa Godaa ogiyya kaalaad; taani ta S'oossaa aggade wora babeykke. 22 Taani Aa higgiiyaa ubbaa naagaad; Aa wogaa poliyaawaa aggabeykke. 23 Taani Aa sintsan suure de'aaddi; taani taana nagaraappe naagaad. 24 Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw ta s'illotetsaadaaninne ta kushii Aa sintsan geeshsha gidiyaawaadan zaareedda. 25 Abeet S'oossaw, ammanettiyaawanttoo neeni ammanettiyaawaa; suuretoo neenikka suure. 26 Geeshshatoo neenikka geeshsha; shin geellatoo neeni c'inc'c'a. 27 Barentta hokisiyaawantta ashshaasa; shin barentta d'ok'k'issiyaawantta neeni zik'k'issaasa. 28 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta s'ompiiyaa poo'issaasa; ta S'oossay poo'issina, ta d'umay kichchee. 29 Ne maaduwaan taani ta morkke wotaadaratuwa olay; ta S'oossan taani untunttu miis'aa s'eeraana guppa aad'd'ay. 30 S'oossaa ogii suure. Med'inaa Godaa k'aalay geeshsha. Aakko bak'atiyaa ubbatoo I gondalle. 31 S'oossaappe attina, hara Med'inaa Goday baawa; nu S'oossaappe attina, hara wogga zaalli baawa. 32 Taw wolk'k'aa immiyaawenne ta ogiyya saro ootsiyaawe S'oossaattennee. 33 I ta gediyya gen'iyya gediyaadan minisee; taana d'ok'k'a sa'atuwaan sarotetsaan wotsee. 34 I ta kushiyya olaa meezeyee; Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan naasiyaa

giyaa birataa wonddaafiyaa dafaade dukkay. **35** Taana ashshiyaa ne gondalliyaa neeni taw immaadda. Ne ushechcha kushii taana zemppissee; ne lo"o oysay taana d'ok'k'isee. **36** Ta hamettiyaasaa aassaasa; hewaa diraw, ta gedii halis'sibeena. **37** Ta morkkatuwaaw taani yederssa oyk'k'aad; taani untuntta d'ayissennan de'aadde guyye simmabeykke. **38** Taani untuntta laa"entso dendennaadan shoc'aad; untunttu ta gediyaan kunddeeddino. **39** Olaw taana wolk'k'aa danc'c'isaadda; taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda. **40** Ta morkkatuwaaw ta sintsappe guyye bak'atissaada; taana is'siyaawantta taani d'ayissaad. **41** Barentta maaddana mala waasseeddino, shin ooninne untuntta ashshibeenna. Med'inaa Godaakka untunttu s'eeseeddino, shin I untunttoo koyibeenna. **42** C'arkkuu pittiide afiyaa baanaadan taani untuntta liik'issaad; ogiyaan de'iyaa urk'k'aadankka untuntta yed'd'aad. **43** Makkala asaappe taana ashshaadda. Taana kawutetsatuwaaw bollan suntsaadda; taani erenna Asay taw moodeteedda. **44** Untunttu ta woriyaa sisiide, taw azazettiino; allaga dere asaykka ta sintsan hokkiino. **45** Untunttu wozanaa kahaa aggiino. Barenttu naagettiyyaa miis'aappe kokkoriidde yiino. **46** Med'inaa Goday de'ee! S'oossay, ta wogga zaallay galatetto! Taana ashshiyaa S'oossay d'ok'k'u d'ok'k'u go! **47** I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa; kawutetsatuwaaw taappe garssaana moodissiyaawaa; **48** ta morkkatuwaappe taana ashshiyaawaa. Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bollan taana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaasa; Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa. **49** Hewaa diraw, taani neena kawutetsatuwaaw gidon galatana; taani Med'inaa Godaa suntsaa sabbana. **50** S'oossay bare kaatiyaw s'oonuwaa bollan s'oonuwaa imme. Bare okkeedda, Daawitewunne Aa zeretsaw, lo"otetsaa med'inaw bessee.

19 Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Salotuu S'oossaa bonchchuwaaw haasayiionne salotuwaaw gufantsuu I bare kushiyan ootseeddawaa awaayee. **2** Itti gallassay yenkko gallassaw hewaa odee; itti k'ammaykka yenkko k'ammaw eratetsaa k'onc'c'issee. **3** Haasayi woy k'aalay baawa; untunttu kooshshaykka sisettena. **4** Gidooppekka, untunttu haasayaa kooshshay sa'aa ubbaan laaetteedda; untunttu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakeedda. S'oossay away de'iyaa sa'aa saluwaan giigisseedda. **5** Nashettiide kare sooppe kesiyaa mishiraadan, Wotsaa naasiyaw giigeedda wotsanchchaadan, away wonnta wonnta kesee. **6** Away itti bagga saluwaa gas'aappe mokkiide, hara bagga saluwaa gas'aa gakkanaassi bee; Aa ho"uwaappe geemmiyaawe

ayayenne baawa. **7** Med'inaa Godaa higgii suure; shemppuwaa zaaree. Med'inaa Goday odiyaawe ammanettiyaawaa; akeekay pac'c'eeddawanttoo eratetsaa imme. **8** Med'inaa Godaa wogay likke; wozanaa nashechchee. Med'inaa Godaa azazuu geeshsha; wozanaa poo'issee. **9** Med'inaa Godaw yayyiyaawe geeshshatetsaa; hewe med'inawukka ek'k'iid de'iyaaawaa. Med'inaa Godaa pirdday tumanne s'illuwaa. **10** Work'k'aappenne walakki bayinna work'k'aappe aad'd'iide dosettee; eessaappenne eessaa ililuwaappe aad'd'i mal"ee. **11** K'ay taana ne k'oomaa naagettanaadan zoree; ne higgiiyaa naaguu daro go"ee. **12** Bare huup'iyaa balaa demmiyaawe oonee? Abeet S'oossaw, geemmeedda nagaraappe taana geeshsha. **13** K'ay taani, ne k'oomay, S'alan nagaraa ootsennaadan, neeni taana naaga. Taana nagaraw moodisoppa; he wode taani suure gidaade, wolk'k'aama bayzuwaappe geeyana. **14** Abeet Med'inaa Godaw, ta wogga zaallaw, taana wozeeddawoo, Ta doonaappe kesiyaa k'aalayenne ta wozanaa k'ofay neena nashechchiyaawaa gido.

20 Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa Neeni metooteedda wode Med'inaa Goday ne woosaa siso; Yaak'ooba S'oossaa suntsay neena miniso. **2** Bare Geeshsha Sa'aappe new maaduwaaw kiitto; S'iyooneppe neena zemppisso. **3** Ne yarshshuwaa ubbaa I new hassayo; ne s'uuggiiyaa yarshshuwaan nashetto. **4** Ne wozanaa amuwaa new immo; ne halchchuwaaw ubbaa polo. **5** Ne s'oonuwaa diraw, nuuni nashshechchaw homboc'ana; nu S'oossaa suntsan nu banddiraa d'ok'k'u ootsana. Neeni woosseeddawaa ubbaa Med'inaa Goday new immo. **6** Med'inaa Goday bare dooreedda kaatiyaw s'oonuwaa immiyaawaa taani biro eray. I bare geeshsha saluwaan sisana; bare ushechcha kushiyan wolk'k'aama s'oonuwaa aw immana. **7** Ittuu ittuu barenttu olaa paray goochchiyaa gaariyan, Haratuu barenttu paran c'ee'ettiino; shin nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa wolk'k'an c'ee'etteetto. **8** Untunttu d'ubettiide kunddana; shin nuuni denddiide, min ek'k'ana. **9** Abeet Med'inaa Godaw, kaatiyaw s'oonuwaa imma; nuuni neena s'eesiyaa wode siso.

21 Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, kaatii ne minotetsan hashshu gee; neeni immeedda s'oonuwaan I ayaa nashetti! **2** Neeni Aa wozanaa amuwaa aw immaadda; k'ay I neena bare ins's'arssan oochcheeddawaa diggabaakka. **3** Neeni lo"o anjuuwaan Aa mokkaasa; geeshsha work'k'aa kallachchaa Aa huup'iyaa wotsaasa. **4** Neeni de'uwaa aw immanaadan neena woosseedda;

Aw c'ora laytsaanne adussa de'uwaa immaadda. 5 Neeni s'oonuwaa immeedda diraw, Aa bonchchuu daree; gitatetsaanne anggaa aw immaadda. 6 Neeni aw med'inaa anjuwaa immaasa; neeni ittippe de'iyaaawaan Aa nashechchaasa. 7 Kaatii Med'inaa Godaan ammanettee. Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa lo"otetsaa diraw, I k'aas'enna. 8 Ne kushii ne morkkatuwaa ubbaa kutuutana; ne ushechchay neena is's'iyaawantta demmana. 9 Neeni k'onc'c'iyaa wode, untuntta c'oo'c'iyaa tamaadan s'uuggana. Med'inaa Goday bare hank'k'uwaa suuluwaan untuntta mittana; Aa tamaykka untuntta mi d'ayissana. 10 Neeni untunttu naanatuwaa biittaaappe, untunttu zeretsaakka asaa giddoppe d'ayissana. 11 Ne morkketuu ne bolla shiik'inonne iitabaa mak'ettiino; shin polikkino. 12 Ayaw gooppe, neeni untuntta ne wonddaafiyaa pootsan dukkanaw baabisana; guyye zaaraadde bak'atissana. 13 Abeet Med'inaa Godaw, ne minotetsan d'ok'k'u d'ok'k'u ga; ne wolk'k'aa diraw new galataa mazimuriyaa yes's'eetto.

22 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Wontta Guuraa «Gen'iyaa» Yetsaadaan Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaadii? Taana maadda gaade taani new watiwatiyaa wode, ayaw taappe haakkay? 2 Abeet ta S'oossaw, gallassan ubbaan taani new waassay; shin neeni taw allakka. K'amman ubbankka new waassay, shin woppaa demmikke. 3 Gidooppenne, neeni geeshsha. Israa'eeliyaa galatay ne araataa yuushshuwaan de'ee. 4 Kase nu aawotuu neenan ammanetteedino; neenan ammanettina, neeni untuntta ashshaada. 5 New waassiide atteeddino; neenan ammanettiide yeellatibeykkino. 6 Shin taani asaa gidikke; taani gus'uniyaa. Taani asan kad'etteeddawaanne k'iliic'etteeddawaa. 7 Taana be'iyaa ubbatuu k'id'iino; untunttu taana s'iti s'eellinonne barenttu huup'iyaa k'aatsiino. 8 Yaatooppe, «I Med'inaa Godaan ammanetteedda; ayaw Aa ashshennee? Med'inaa Goday Aa dosooppe, ane Aa ashsho» yaagiino. 9 Gidooppenne, taana ta aatti uluwaappe suure yeliseeddawe neena; ta aatti d'antsaa d'ammiyaa wodekka taani ammanettanaadan ootsaadda. 10 Taani yelettoodeppe doommaade neenan dic'c'aad; ta aatti uluwaappe doommaadekka, neeni ta S'oossaa. 11 Metuu taakko matiyyaa dirawunne taana maaddiyaawe bayinna diraw, Ha"i neeni taappe haakkoppa. 12 Daro morkketuu koruma booratuwaadan taana dooddiino; k'ayc'c'iyaa Baasaane biittaa booratuwaadan taana dooddiino. 13 Mentseereetsiyaanne gudiyyaa gaammuwaadan barenttu doonaa ta bolla hanggiino. 14 Taani haatsaadan goggaad; ta mek'etsatuu barenttu kuushshaappe koletteeddiino. Ta

wozanay eessaa muk'aaddaa mala, ta giddon seeri wuree. 15 Ta k'ood'i kon'aadan melee; ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'ettee. Neeni taana hayk'k'eedda asaadan baanan yeggaadda. 16 Kanatuu taana te'eeddino; iita asatuu ta yuushshuwaan dooddeeddino. Ta kushetuwaanne ta gedetuwaa c'addiino. 17 Ta mek'etsatuwaa ubbaa taan payday. Ta morkketuu taana s'eellinonne derek'k'iino. 18 Ta mayuwaa shaakki akkiino; ta adussa mayuwaan saamaa yeggiino. 19 Abeet Med'inaa Godaw, neeni taappe haakkoppa. Abeet ta wolk'k'aw, taana maaddanaw ellekka haaya. 20 Taana mashshaappe ashsha; ta uushshuwan de'iyaa kanatuwaa wolk'k'aappe ashsha. 21 Gaammotuwwa doonaappe taana ashsha; k'ayc'c'iyaa bazzuwaa booratuwaa kac'iyaaappe taana naaga. 22 Taani ne suntsaa ta ishatoo odana; maabaraa shiik'uwaanka neena galatana. 23 Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo, Aa galatite. Hinttenoo, Yaak'ooba zeretsatoo, ubbaykka Aa bonchchite. Hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo, ubbatuukka bonchchuwaan aw yayyite. 24 I naak'etteeddawantta kad'enna; untuntta gakeedda k'ohuwaa taw ay metee geena. Bare som"uwaa untuntuppe gentsenna; shin untunttu maadoo aakko waassiyaa wodiyaan, untunttu waasuwwa sisee. 25 Taani neeni ootseedda lo'o oosuwwa diraw, kuntseedda shiik'uwaan galatana. Taani shiik'etteeddawaa new yayyiyyaa asaa sintsan gatsana. 26 Hiyyeesatuu miide kallana. Med'inaa Godaa koyiyaawanttu Aa galatana. Untunttu med'inaw de'ana. 27 Sa'aa gas'aa gakkanaw Asay ubbay hassayiide, Med'inaa Godaakko simmana. Asaa zare ubbay aw goyinnana. 28 Ayaw gooppe, kaatetiyyaa maatay Med'inaa Godaawaa; kawutetsatuwaa I mooddee. 29 Sa'aan de'iyaa dure asatuu ubbay aw goyinnana. Barentta hayk'k'uwaaappe ashshanaw dandayennawanttunne baanaw laamettiyaawanttu ubbatuu aw gulbbatana. 30 Yiyaa zeretsay aw kiitettana; asay Godaa oosuwwa yiyaa yeletaw odana. 31 Biro yelettibeenna asaykka Aa s'illotetsaa odana. «S'oossay bare asaa ashsheedda» yaagiyaawe odettana.

23 Daawita mazamuriyaa Med'inaa Goday ta hentsanchchaa; taw ayayenne pac'c'enna. 2 Taana aac'a k'ooruwaan shemppissee; woppu geedda haatsaakko laaggee. 3 Ta de'uwaa ooras's'isee. Bare suntsaa diraw, taana s'illotetsaa ogiyaan kaaletsee. 4 Neeni ta S'oossay taananna de'iyaa diraw, Taani d'ip'p'i go d'umaa zanggaaraa gidduwaanna booppekka, iitabaw yayyikke. Ne gatimayenne ne guufii taana mintsetsiino. 5 Ta morkkatuwaa sintsan taw gibiraa makkaadda. Taana mokkaad, ta huup'iyaa zayitiyyaa okkaadda. Ta wanc'c'ay palahiide goggana gakkanaw

kuntsaadda. 6 Ne keekkatetsaynne maarotetsay ta de'uwaa laytsaa ubbaan tumuwaappe taana kaallana. Taani Med'inaa Godaa golliyaan med'inaw de'ana.

24 Daawita mazamuriyaa Sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay Med'inaa Godaawaa; biittaynne biittan de'yaabay ubbay aawaa. 2 Ayaw gooppe, sa'aa wolk'k'aama abbaa bollan I hiis'seedita; c'iimmo haatsaa bollan minisiide essee. 3 Med'inaa Godaa deriyaa gi"anawe oonee? Aa geeshsha sa'aan ek'k'anawe oonee? 4 Aa kushii nagaraappe geeyyeeddawaa, Aa wozanay geeshsha gideeddawaa, eek'aw goyinnennawaa, wordduwaan c'aak'k'ennawaa. 5 I Med'inaa Godaappe anjuwaa akkana; ashshiyaa S'oossappe I sillotetsaa pirdddaa akkana. 6 S'oossaakko s'eelliyaa asaynne Yaak'ooba S'oossaa sintsa koyiyaa Asay hawanttu mala. 7 Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala; beni penggatuu Aa nashechchaan mokkite! 8 He bonchcho kaatii oonee? Minuunne wolk'k'aamay Med'inaa Godaatee! Olawukka I wolk'k'aama Med'inaa Godaatee! 9 Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala; beni penggatuu Aa nashechchaan mokkite! 10 Ha bonchcho kaatii oonee? Ha bonchcho kaatii saluwaa med'etetsatuwaa Med'inaa Godaatee!

25 Daawite Mazimuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, ta shemppuwaappe neena woossay. 2 Abeet ta S'oossaw, taani neenan ammanettay; taana yeellayoppa; ta morkkatuwaa haytsaa kessoppa. 3 Neenan hidootaa ootsiyaawanttu yeellatikino; shin gaasuu bayinnan geniyaawanttu yeellatana. 4 Abeet Med'inaa Godaw, taana ne ogiyaa bessa; ne ogiyaa taana tamarissa. 5 Neeni taana ashshiyaa S'oossaa gidiyaa diraw, ne tumatetsan taana kaaletsaanne tamarissa. Gallassaa kumentsan taani neenan hidootaa ootsay. 6 Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne k'aretaanne ne keekatetsaa hassaya. 7 Ta yalagatetsaa nagaraanne bayzzuwaa hassayoppa. Abeet Med'inaa Godaw, ne keekatetsaanne lo"otetsaa hassaya. 8 Med'inaa Goday keekanne suure; hewaa diraw, nagaranchchatuwaa bare ogiyaa tamarissee. 9 Ashkketuwaa suuretetsan kaaletsee; ashkketuwaa bare ogiyaa tamarissee. 10 Med'inaa Godaa c'aak'uwaanne Aa awaayuwaa naagiyaawanttoo Aa ogii ubbay tumatetsaanne keekatetsaa. 11 Abeet Med'inaa Godaw, ta nagaray loytsi dara; gidoopekka, ne suntsaa diraw, atto yaaga. 12 Med'inaa Godaw yayyiyaa Asay oonee? I dooriide kaalana ogiyaa S'oossay Aa tamarissana. 13 I ubbaa gedekka lo"o de'ussaa de'ana; Aa zeretsatuu biittaa laattana. 14 Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo, bare s'uuraa shaakkiyaawaa; I

untunttoo bare c'aak'uwaakka k'onc'c'issee. 15 Med'inaa Goday ta gediyaan p'riyaappe kessiyaa diraw, ta ayifii maadoodubbaa gede aakko s'eellee. 16 S'oossaw, taani taarekka de'iyaa k'ohetteedda asaa gidiyaa diraw, haa taakko simma; ne maarotetsaa taana bessa. 17 Taw hirggay dareedda; ta metuwaappe taana neeni woza. 18 Ta metuwaanne ta tuggaa neeni be'a. Ta nagaraa ubbaa atto ga. 19 Ta morkketuu ay keeshshaa dareeddenttonne be'a; untunttu taana wod'anaadan is'siyaawaa s'eella. 20 Neeni taana naaga; neeni taana ashsha; taani neekko bak'ateedda diraw, taana yeellayoppa. 21 Taani neenan hidootaa ootseedda diraw, suuretetsaynne tumatetsay taana naago. 22 Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa asaa untunttu metuwa ubbaappe neeni ashsha.

26 Daawita mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, taani suuretetsan hametteedda dirawunne, sid'ii bayinnan Med'inaa Godaa ammanetteeda diraw, taw pirdddaa. 2 Abeet Med'inaa Godaw, taana paac'c'a, taana bidda; ta wozanaa s'omoosa. 3 Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu ta sintsan de'ee; taani ne tumatetsaa ogiyaan hamettay. 4 Taani c'immiyaa asatuwaana ittippe uttikke; lo"a malatiyaa iitatuwaa maabaran gelikke. 5 litaa ootsiyaa asatuwaa shiik'uwaa taani is's'ay; makkalanchchatuwaana ittippe uttikke. 6 Abeet Med'inaa Godaw, taani k'ohabeennawaa bessanaw ta kushiyaa meec'c'ay. New yarshshiyaa sa'aa yuuyyay; 7 ne galataa yetsaa yes's'aynne neeni ootseedda ooratsabaa ubbaa oday. 8 Abeet Med'inaa Godaw, neeni de'iyaa golliyaa, ne bonchchuu ak'iyaa sa'aa taani dosay. 9 Taana nagaranchchatuwaana ittippe pittoppa; woy asaa wod'iyaawanttunna ittippe d'ayissoppa. 10 Untunttu kushiyan iita halchchuu de'ee; k'ay untunttu ushechcha kushiyan mattaayii kumi utteedda. 11 Shin taana gidoope, taani suuretetsan hamettay. Taana woza; taw k'aretta. 12 Ta gedii dembba sa'aan ek'k'eedda; taani wolk'k'aama shiik'uwaan Med'inaa Godaa galatana.

27 Daawita mazamuriyaa Med'inaa Goday taw poo'onnee taana ashshiyaawaa; yaatina, taani ow yayyanitaa? Med'inaa Goday ta de'uu naagettiyyaa miis'aa; yaatina, taani ow dagammanitaa? 2 lita asatuu, ta is's'iyaawanttunne ta morkketuu taana wod'anaw taakko wos's'iyaa wode, Untunttu barenttoo d'ubettiide kunddana. 3 Morkkiyaa tooray taana dooddintokka ta wozanay yayyena. Olay ta bolla dooddintokka, taani Med'inaa Godan ammanettay. 4 Taani Med'inaa Godaa ittibaa oochchaad; Taani hewaa koyaad; hewenne, taani ta de'uwaa laytsaa ubbaan, Med'inaa Godaa golliyaan de'anawaa; k'aykka taani Med'inaa Godaa

lo"otetsaa be'anawaanne Aa Golliyaan Aa koyanawaa. 5 Hewaa diraw, metuwaa gallassan I taana bare de'iyaa saan gentsana; bare dunkkaaniyaan I taana k'osi ashshana. I taana d'ok'k'a shuchchaa bollan essana. 6 He wode taani taana dooddeedda ta morkkatuwaappe, gitataade d'ok'k'u d'ok'k'u yaagana. Taani Aa dunkkaaniyaan nashetaade yarshshuwa yarshshana. Taani Med'inaa Godaw diis's'anne yes's'ana. 7 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa wode, Neeni taw koya; taw k'aretta; taana sisa. 8 Neeni, «Ta sintsa koyite» geedda wode, Ta wozanay, «Abeet Med'inaa Godaw, eeno; taani ne sintsa koyana» yaageedda. 9 Ne sintsa taappe gentsoppa. Taana maaddeeddawoo, taana ne k'oomaa hank'k'ettaade guyye zaaroppa. Abeet taana ashshiyaa S'oossaw, taana oloppanne aggoppa. 10 Ta aawuunne ta aata taana aggintonne Med'inaa Goday taana shiishshi akkana. 11 Abeet Med'inaa Godaw, ne ogiyaa taana tamarissa; ta morkkatuwa diraw, taana suure ogiyaa kaaletsa. 12 Taana naassiyaa worddo markkatuu ta bolla iitatetsaan denddeedda diraw, taana ta morkkatuwa amoo aatsaade immoppa. 13 Med'inaa Godaa keekkatetsaa taani pas'a de'aadde be'anawaa ammanay. 14 Med'inaa Godaan hidootaa wotsa; minnaadenne wozanaamaade, Med'inaa Godaan hidootaa wotsa.

28 Daawita mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, ta zaallaw, taani neena s'eesay; taani neena s'eesina, taw sisa is's'oppa. Ne c'o'u gooppe, taani duufuwa beedda asatuwaa mala giday. 2 «Maaddo» gaade taani neena s'eesiyaa wodenne ne Ubbaappe Geeshsha Dunkkaaniyaakko zaaraadde, ta kushiyaa mic'iyaa wode, neeni ta watiwatuwaa sisa. 3 litaa ootsiyaa iita asatuwaana taana gatsaade oyk'k'oppa; Hewanttu barenttu wozanaan kobabaa k'oppi uttiide, barenttu doonaan barenttu shooruwaanna sarobaa haasayiawaanta. 4 Untunttu oosuwaadaanne untunttu oosuwa iitatetsaadan, untunttoo c'igga; untunttu kushii ootseeddabaw untunttoo zaara. Untunttoo bessiyaa iitaa untunttoo zaara. 5 Untunttu S'oossaa oosuwaanne Aa kushii med'd'eeddawaa dosennan is's'eedda diraw, S'oossay untuntta kolana; zaariide untuntta ubbakka kees's'enna. 6 Ta watiwatuwaa siseedda diraw, Med'inaa Goday galatetto. 7 Med'inaa Goday taw wolk'k'anne gondalle; Ta wozanay an ammanettee; hewan taani maadettaad. Hewaa diraw, ta wozanay an nashettee; taani yetsan Aa sabbana. 8 Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa; I bare okkeedda kaatiyaa ashshiyaa miis'aa. 9 S'oossaw, ne asaa ashsha; new gidiyaawantta anja. Untuntta heemmiyaawe neena gida; neeni untuntta med'inawukka tookka.

29 Daawita mazamuriyaa Hinttenoo saluwaan de'iyaa med'etattoo, Med'inaa Godaabaa odite; «Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite. 2 Med'inaa Godaa bonchcho suntsaa galatite; Aa geeshshatetsaa puulaw Med'inaa Godaw goyinnite. 3 Med'inaa Godaa guntsay haatsatuwaa bollan sisetee. Bonchcho S'oossay guuguntsaadan guumme; Med'inaa Goday wolk'k'aama haatsatuwaa bollan guumme. 4 Med'inaa Godaa guntsay wolk'k'aama; Med'inaa Godaa guntsay, «Hoola!» giissiyaawaa. 5 Med'inaa Godaa guntsay zigatuwaa mentsereetsee; Liibaanoosa giyaa biittan de'iyaa zigatuwaakka, Med'inaa Goday mentsereetsee. 6 Liibaanoosa deretuwa galo maraadan buraak'issee; Siriyoona giyaa wolk'k'aama deriyaa Mentsaadan p'is's'illisee. 7 Med'inaa Godaa kooshshay, walk'k'antsaa wolk'k'amissee. 8 Med'inaa Godaa kooshshay bazzuwaa k'aatsee; Med'inaa Goday K'aadeesa Bazzuwaa k'aatsee. 9 Med'inaa Godaa kooshshay wolatuwaa k'aatsee; mitsaa haytsaakka k'ok'k'ofee. Yaatina, I de'iyaa sa'aan de'yaawanttu, «Bonchchuu S'oossaw gido» yaagiino. 10 Med'inaa Goday di'uwaa haatsaa bolla bare kawutetsaa araataa wotsiide utteedda; Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttiide, med'inaw kaateteedda. 11 Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa immee. Med'inaa Goday bare asaa sarotetsaan anjee.

30 Daawita mazimuriyaa, Geeshsha Golliyaa anjissiyaa gallassi yes's'eeddawaa Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana c'iimmuwaappe kesseedda dirawunne ta morkkatuwaan, «Hashshu aw» giissabeenna diraw, Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana. 2 Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, neeni taana maaddanaadan, taani neena s'eesaad; neeni taana patsaadda. 3 Abeet Med'inaa Godaw, taana duufuwa beennaadan naagaadda; Duge c'iimmo ollaan gelennaadan, neeni taana pas'a ashshaada. (Sheol h7585) 4 Hinttenoo S'oossaa asattoo, Med'inaa Godaw yes's'ite; Aa geeshsha suntsaakka galatite. 5 Aa hank'k'uu guutsa wodiyaassa, shin Aa keekkatetsay de'uwaa laytsaa ubbaassa. K'amma yeekiide ak'ooppe, wontta zaway bayinna nashshechchaa gidee. 6 Taani woppa de'iyaa wode, «Simmi taani ubbakka k'aas'ikke» yaagaad. 7 Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw keekkeedda wode, taana wolk'k'aama deriyaadan minisaade essaadda. Shin neeni ne sintsa wora zaareedda wode, taani dagamaad. 8 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesaaddi; taani Med'inaa Godaakko maarotetsaw hawaadan yaagaade woossaaddi; 9 «Taani hayk'k'yaawaappe woy duufuwaan geliyaawaappe

ayaa demmanii? Baanaw laametteedda Asay neena galatii? Neeni ammanettiyaawaa odii? **10** Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni sisa; taw k'aretta. Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw maaduwa gida» yaagaad. **11** Ta yeekuwa yetsaw laammaadda. Kayyuwaa mayuwa taappe k'aaraade, nashshechchaa taana mayzzaadda. **12** Hewaa diraw, taani neena sabbanaappe attina, c'o'u giikke. Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, taani neena med'inawukka galatana.

31 Zammaaretuwa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay; awudenne taana yeellayoppa. Ne s'illotetsan taana ashsha. **2** Ne haytsaa taakko yegga; ellekka taana ashsha. Neeni taani geemmiyaa zaallaanne taana ashshiyaa mino geessuwa taw gida. **3** Ee, neeni taw zaallaanne geessuwa; ne suntsaa diraw, neeni taana kaaletsanne ne ogiyaa bessa. **4** Neeni taw geemmiyaa sa'aa gidiyaa diraw, untuntu taw k'osi wotseedda p'riyaappe taana neeni naaga. **5** Abeet Med'inaa Godaw, tumuwa S'oossaw, Taani ta shemppuwa ne kushiyan wotsay; neeni taana woza. **6** Patsenna eek'atoo goyinniyaawanta taani is's'ay; shin taani Med'inaa Godaan ammanettay. **7** Ta metuwa neeni be'eedda dirawunne ta tuggaa neeni ereedda diraw, Taani aggena ne siik'ukaan nashettananne nashshechchan nooc'u gaana. **8** Neeni taana morkkiyaa kushiyan aatsaade immabaakka; ta gedetookka la"atetsaa immaadda. **9** Abeet Med'inaa Godaw, taani metuwaan geleedda diraw, taw k'aretta. Taani daro mishetteedda diraw, taani metuwaan, ta ashuukka, ta shemppuukka daabureedda. **10** Mishuwa daruwaan ta de'uu c'ireedda; ta laysatuukka oolishin wureeddino. Metuwa daruwaan ta wolk'k'ay is's'ina; ta mek'etsatuukka arggaac'eeddino. **11** Ta morkkatuwa ubbaw k'id'diyaa gidaaddi taani ta shoorotoo yeellaa, Taana eriyaawantookka yashissiyaawaa gidaaddi. Ogiyaan taana be'eeddawatukka taappe bak'atiino. **12** Taani hayk'k'eeddawaadan dogettaad; me"ina oleedda otuwa mala gidaaddi. **13** Taani darotuwa saasuketsaa sisaad; dagamay ubbaa saani de'ee. Untuntu ta bolla shiik'inonne taana wod'anaw mak'ettiino. **14** Shin Med'inaa Godaw, taani neenan ammanettay, Neeni ta S'oossaa yaagay. **15** Ta de'uwaa laysay ne kushiyaanna. Taana yederssiyaa ta morkkatuwa kushiyaappe taana neeni ashsha. **16** Ne k'oomaa bollan ne som'uwaa poo'issa; aggena ne siik'ukaan taana ashsha. **17** Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa diraw taana yeellayoppa. Shin iitatu yeellatino; untuntu duufuwaan geliide, sirp'p'i giino. (Sheol h7585) **18** Otoruwaaninne kad'iaa s'illotuwa bolla s'aliide haasayiyaa diraw, Untuntu worddotiyaa doonaa

c'o'u ootsa. **19** New yayyiyaawanttoo neeni minjjeeddanne neekko bak'atiyaawanttoo asaa sintsan, neeni ootseedda ne keekkatetsay ayaa daree! **20** Neeni untunta ne sintsan geema sa'aan gentsaade, asaa mak'kuwaappe ashshaasa. Neeni untunta ne dunkkaaniyaan k'osaade, iita ins's'arssaappe ashshaasa. **21** Taani morkkii dooddeedda katamaa giddon de'iyaa wode, I taana malalissiyaa bare aggena siik'uwaa besseedda diraw, Med'inaa Goday galatetto. **22** Taani dagamaade, «Taani ne sintsaappe kichchaad» yaagaad. Shin taana maaddana mala, neena s'eeseedda wode, ta wasuwa neeni sisaadda. **23** Hinttenoo, S'oossaa asatoo, Med'inaa Godaa siik'ite. Med'inaa Goday ammanettiyaawanta naagee; shin otoranchchatoo untuntu gatiyaa wurssi c'iggee. **24** Hinttenoo, Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttoo, minnitenne wozanaamite.

32 Daawite Akeekaan S'aafeedda Timirtiyaa Aa bayzzuu atto geetetteeddanne Aa nagaray kameteedda uray anijetteedawaa. **2** Med'inaa Goday Aa iitatetsaa paydenna asayne Aa k'ofaan baletsu bayinna Asay anijetteedawaa. **3** Ta nagaraa paas'ennan de'aadde, Taani gallassaa kumentsaa ooleeddawoo ta asatetsay daabureedda. **4** Gallassinne k'amma ne kushii ta bolla dees'eedda. Haatsay boniyaa awaan meliide wuriyaawaadan, ta wolk'k'ay wureedda. **5** Taani ta nagaraa new paas'aad; Ta iitatetsaakka neeppe gentsabeykke; «Ta bayzzuwa Med'inaa Godaw paas'ana» gaad. Yaatina, neeni taana dees'eedda nagaraa atto yaagaadda. **6** Hewaa diraw, S'oossaa asaa gidiyaa ooninne, neeni beettiyaa wode, neena woosso. Wolk'k'aama haatsay kuntsiyaa wode, tumuwaappe he uraa gakkenna. **7** Neeni taw k'osettiyaa sa'aa; neeni taana metuwaappe naagaasa. Atotetsaa yetsaa yes's'iyaawanta ta yuushshuwaan wotsaadda. **8** S'oossay, «Taani neena erissananne, neeni baanaw bessiyaa ogiyaa neena tamaarissana; Taani neena zorananne naagana. **9** Bis'aalaaninne puuluwaan oyk'k'etennan azazetena, wozanay bayinna bak'uluwaadan woy paraadan hintte hanoppite» yaagee. **10** Iitatoo tuggay darana; shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawanta, aggena siik'uu dooddana. **11** Hinttenoo, s'illotoo, Med'inaa Godaan nashetitenne «Hashshu!» giite; hinttenoo, wozanaa suuretoo, nashshechchaw yes's'ite.

33 Hinttenoo, s'illotoo Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite; suure asatuu Aa galatanaw bessee. **2** Maasink'kuwa diis's'iidde, Med'inaa Godaa galatite; tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaakka aw diis's'ite. **3** Ooratsa yetsaa yes's'ite; loytsi diis's'iidde, k'aalaa d'ok'k'isside yes's'ite. **4** Med'inaa Godaa k'aalay suuriyaa; I ootsiyaa

oosuwa ubbay ammanettiyaawaa. 5 Med'inaa Goday s'illotsaanne tumu pirdaa dose; aggena Aa siik'uu sa'aa kumeedda. 6 Med'inaa Godaa k'aalan salotuu med'etteeddino. Aa doonaappe kesiyaa shemppuwaan untuntun de'iyaa med'etatuukka oosetteeddino. 7 Wolk'k'aama abbaa haatsaa I ittisaan eelisseedda; he c'iimmo haatsaa minjiaa sa'aan zeereedda. 8 Sa'aa ubbay Med'inaa Godaa yayyo; sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa bonchcho. 9 Ayaw gooppe, I haasayina haneedda; I azazina, minniide ek'keedda. 10 Med'inaa Godaa erenna kawutetsatuwaa zoretaa S'oossay laalee; untunttu halchchuwaakka mela kesee. 11 Med'inaa Godaa halchchuu med'inaw ek'kiide de'ee; Aa wozanaa k'ofaykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee. 12 S'oossay Med'inaa Godaa gideedda kawutetsay, I baessa ootsiide dooreedda Asay anjjettedawaa. 13 Med'inaa Goday saluwaana duge s'eelliide, asaa ubbaa be'ee. 14 S'oossay bare de'iyasaappe sa'aan de'iyaa ubbaa s'eellee. 15 I untunttu ubbaa wozanaa med'd'eedda; untunttu ootsiyaawaa ubbaa eree. 16 Kaatii bare wotaadaraa c'oratetsan attena; olanchchay bare wolk'k'aa minotetsan kessi akka. 17 Olaa paray s'oonissana giide naagiyaawe mela; I bare wolk'k'aa minotetsan ashshanaw danddayenna. 18 Med'inaa Godaa ayifetuu aw yayyiyaanne aggena Aa siik'uwaaan hidootaa ootsiyaa asatuwaa bollaanna. 19 Hewenne, untunttu hayk'k'uaappe ashshanaassanne koshaa wodiyaan pas'a wotsanaassa. 20 Nuuni Med'inaa Godaan hidootaa ootseetto; I nuuna maaddiyaawaanne nu gondalliyaa. 21 Nuuni Aa geeshsha suntsan ammanettiyya diraw, nu wozanay an nashettee. 22 Abeet Med'inaa Godaw, nuuni neenan hidootaa ootsiyaawaadan, aggena ne siik'uu nuunanna gido.

34 Barena yedersseedda Abimeleeka sintsappe gooyiyaawaa malatiide beedda wode, Daawita mazamuriyaa Taani Med'inaa Godaa ubbaa wode galatana; Aa galatay ay wodenne ta doonaappe pac'c'enna. 2 Taani Med'inaa Godaan c'ee'ettay; naak'etteeddawanttu hewaa sisiide nashetino. 3 Taananna gidiide, Med'inaa Godaa gitayite. Ane ittippe Aa suntsaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsoyite. 4 Taani Med'inaa Godaa koyaad; I taw zaareedda; taani yayyiyaawaa ubbaappe taana I ashsheedda. 5 Neekko s'eelliyaaawanttu nashettiino; untunttu som"ii ubbakka yeellatenna. 6 Ha hiyyeesaa bitanii waasseedda; Med'inaa Goday Aa waasuwa siseedda; Aa metuwa ubbaappe Aa ashsheedda. 7 Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa yayyiya asatuwaa naagee; I untunttu yuushshuwaan gidiide, untunttu ashshee. 8 Med'inaa Goday keeka gidiyaawaa s'eelli be'ite. Aakko bak'atiyaa Asay anjjettedawaa. 9

Hinttenoo, Aa geeshsha asatoo, Med'inaa Godaw yayyite; ayaw gooppe, aw yayyiya ubbatoo ayayenne pac'c'enna. 10 Gaammotuukka miyaawe d'ayina kosshatiino; shin Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo lo'obay pac'c'enna. 11 Ta tamaaretoo, haa yiite; sisite; Med'inaa Godaa yashshaa taani hinttena tamarissana. 12 Lo'o de'uwaa de'anawunne keekkabaa be'ana mala, bare laysay aduk'k'anaw koyiyaa Asay oonee? 13 Ne ins's'arsay iitabaa haasayennaadan, ne doonaykka c'immeenaadan te'a. 14 litaappe shaaketta; lo'obaa ootsa; sarotetsaa loytsa koyaadde kaala. 15 Med'inaa Godaa ayifii s'illotuwaakko s'eellee; k'ay Aa haytsaykka untunttu waasuwa hayzzee. 16 Untunttu hassayissiyaawaa biitaappe d'ayissana mala, Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta, bare hank'k'uwaa som"uwaan s'eellee. 17 S'illotuu waassiino; Med'inaa Goday untunttu waasuwa sisee. I untunttu metuwa ubbaappe ashshee. 18 Med'inaa Goday wozanay me'eeddawanttoo mataana; k'ay barenttu hidootaa k'ans's'eeddawantta ashshee. 19 S'illo asaa metuu dara; shin Med'inaa Goday Aa he ubbaappe ashshee. 20 S'oossay Aa mintsi naagiya diraw, Aa mek'etsaappe ittuunne me'enna. 21 litatuwaa iitatetsay wod'ana; s'illotuwa is's'iyaaawanttu pirdettana. 22 Med'inaa Goday bare k'oomatuwa ashshee. Aakko bak'atiide ooninne pirdettenna.

35 Daawita Mazimuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, taananna ek'ettiyaawanttuna neeni ek'etta; taananna olettiyaawanttuna neeni oletta. 2 Gondalliyaanne hara olaa miishshaa oyk'k'aade, taana maaddanaw dendda. 3 Taana yederssiyaawanttu bollan ne tooraanne mashshaa dentsa. Taana, «Taani neena ashshiyaawaa» yaaga. 4 Ta shemppuwa wod'anaw koyiyaawanttu, yeellatinnone kawushino; ta bolla iitabaa mak'ettiyaawanttu kawushiide guyye simmino. 5 Med'inaa Godaa kiitanchchay untunttu yederssiyaa wode, untunttu c'arkkuwaa sintsan de'iyaa suullaadan hanino. 6 Med'inaa Goda kiitanchchay, untunttu dechchana haniyaa wode, untunttu ogii d'umaanne halitsaa gido. 7 C'oo taana oyk'k'anaw barenttu p'iriyaa wotseeddino; k'aykka c'oo taana kunddisanaw ollaa bookkeeddino. 8 Erennan de'ishiina, untunttu bollan bashshay puttu go. Untunttu wotseedda p'irii untunttu oyk'k'o; untunttu bashshaa ollaan kunddino. 9 He wode taani Med'inaa Godaan nashettana; I ashsheeda diraw, taani nashshechchaa nooc'u gaana. 10 Ta kumentsaa asatetsay neena, «Abeet Med'inaa Godaw, ne mali oonee? Hiyyeesaa wolk'k'aama kushiyaappe wotsa akkaasa. Hiyyeesaanne metootanchchaa bonk'k'i miyaawanttu kushiyaappe ashshaasa» yaagana. 11 Wordduwaa markkattiyaawanttu ta bolla denddiino. Taani

erennaban taana mootiino. 12 Taani lo"uwaa ootseeddawaa kushiya a itaa zaariino; yaatina, taani taarekka ataad. 13 Shin taani untuntu harggeedda wode, maak'aa mayyaad; ta asatetsaa s'oomaan daaburssaad. Ta woossay zaaruwaa demenan atteedda. 14 Ta huup'iyaa zik'ki ootsaade, ta dabboo, woy ta ishaw yeekkiyaawaadan yeekkaad. Itti Asay bare aattiw kayyottiyaawaadan ta huup'iyaa oyk'kaade, yeekkaade hamettaad. 15 Shin untuntu taani d'ubetteeddawaan nashettiide, ta bolla shiik'eeddino. Taani erenna gaasuwaan taana wad'd'iide, aguwaa is's'eeddino. 16 lita Asay k'iliic'iyaaawaadan untuntu taana k'iliic'ino; untuntu yilottiide, barenttu achchaa garc'c'eeddino. 17 Abeet S'oossaw, neeni awude gakkanaw c'o'u gaade s'eellay? Untuntu iita oosuwaappe taana ashsha; ha gaammotuwa mala asatuwaappe ta al'o shemppuwaa ashshaa. 18 He wode gita shiik'inaan taani new galataa immana; c'ora asaa shiik'inaan taani neena sabbana. 19 Gaasuu baynnaan taana morkkiyaawanttu nashettoppino; taana c'oo is's'iyaaawanttu ta bolla sim'etoppino. 20 Untuntu sarobaa haasayiiaawaa aggiide, Biitan c'o'u giide de'iyaa asatuwaa bolla wordduwaa med'd'iide haasayiino. 21 Untuntu barenttu ins's'arssaa ta bolla k'arayiide, «Ee, ee, neeni ootseeddawaa nuuni nu ayifiyaan be'eeddo» yaagiino. 22 Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa be'aade; c'o'u gooppa. Abeet S'oossaw, neeni taappe haakkoppa. 23 Abeet ta Godaw, ta S'oossaw, Ta diraw dendda; beegota ta doonaa gidaade mootetta. 24 Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ne s'illotetsan taana shatintsaa; ta morkkatuwa nashechoppa. 25 Untuntu barenttoo, «Hashshu, hashshu, nuuni nu wozanaan amotteeddawaa gatseeddo. Nuuni Aa mitteeddo» gaanaadan ootsoppa. 26 Ta waayiyan nashettiyaawanttu ubbay yeellatinonne kawushino. Ta bolla otorettiyaawanttu yeellaanne kawushshaa mayno. 27 Taani shatimmiyaawaa dosiyaawanttu nashettiide, «Hashshu!» giino. Untuntu ubbaa gede, «Bare k'oomaa sarotetsaan nashetiya Med'inaa Goday gitato» yaagiino. 28 Gallassaa kumentsan ta ins's'arssay, ne s'illotetsaabaanne ne galataabaa odana.

36 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Med'inaa Godaa K'oomaa Daawita Mazimuriyaa lita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa kooshshaa hayzzee. S'oossaw yayyiyaawe Aa k'ofaan baawa. 2 Ayaw gooppe, I barena loytsi nashshee; hewoo I bare nagaraa demmanawunne is's'anaw danddayenna. 3 Aa doonaappe kesiya haasayay geniyaanne wordduwaa. Aad'd'eeda eraabaanne lo'obaa ootsiyaawaa I aggeeda. 4 I bare hiis'an de'iiddeka geniyaabaa ootsanaw halchchee. I lo'o gidenna ogiyaan

ek'k'eedda; I iitabaa is's'enna. 5 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu salotuwa gakkee; ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee. 6 Ne s'illotetsay ubbaappe d'ok'k'a deretuwa mala; ne pirddaykka ubbaappe zik'k'a c'iimmaa mala. Abeet Med'inaa Godaw, neeni asaakka do'aakka naagaasa. 7 Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uu ayiba al'obee! Asay ne k'efiyaa giddo bak'ati attee. 8 Untuntu ne soo gidon palaho maaddappe miide kalliino; ne keekkatetsaa shaafaappe neeni untunta ushshaasa. 9 Ayaw gooppe, de'uwaa pulttuu ne matan de'ee; Ne poo'inaan nuuni poo'uwaa be'eetto. 10 Neena eriyaawanttu neeni siik'iyaa siik'uwanne suuretoo keekkiya keekaa aggoppa. 11 Otoranchcha gedii taana yed'd'oppo; nagaranchchatuwaa kushii taana yederssoppo. 12 lita asatuu kunddeeddawanttu be'ite; untuntu kunddeeddino; denddanawukka danddaykino.

37 Daawita Mazimuriyaa lita ootsiyaawanttu diraw yilottoppa. Nagaraa ootsiyaawanttu k'anaattoppa. 2 Ayaw gooppe, untuntu maataadan ellekka melana; shulleedda bonc'c'iyaaadan untuntu k'ok'k'ofetana. 3 Neeni Med'inaa Godaan ammanetta; lo'obaa ootsa. Yaataade biitan palahina de'a. 4 Med'inaa Godaan nashetta; I new ne wozanaa amuwaa immana. 5 Ne ogiyaa hadaraa Med'inaa Godaw imma. An ammanetta; I new ootsana. 6 I ne s'illotetsaa wontta s'alk'k'iyaaadan, k'ay ne yewuwaa pirddaa gallassaa seeta awaadan poo'issana. 7 Med'inaa Godaa sintsan c'o'u gaade, I ootsanaw, danddayan naaga. Untuntu iita halchchuu polettina, duretteedda asatuwaa bolla yilottoppa. 8 Hank'k'uwaa agga; yiluwaappe te'etta. Yilottoppa; ayaw gooppe, hewe metuwaan yeggee. 9 lita ootsiyaawanttu d'ok'ollettiide d'ayana; shin Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttu biittaa laattana. 10 lita ootsiyaawanttu guutsa wodiyaappe guyyiyaan de'ikkino; neeni untunta koyintokka untuntu beettikkino. 11 Shin ashkкетuu biittaa laattana; untuntu gitaa sarotetsaan nashettiide de'ana. 12 lita Asay s'illo asaa bolla mak'etteenne bare achchaa garc'c'ee. 13 Shin Goday iiatuwaa bolla miic'c'ee; ayaw gooppe, untuntu pirddaa gallassay yiyaawaa I eree. 14 lita asatuu hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa ungganawunne suuretetsan hamettiyaawanttu wod'anaw, Barenttu mashshaa shoddeeddinonne barenttu wonddaafiya dafeeddino. 15 Shin untuntu mashshay untuntu wozana ayifiyaan gelana; untuntu wonddaafiikka me'ana. 16 S'illoo de'iyaa guutsabay c'ora iita asatoo de'iyaa darobaappe lo'a. 17 Ayaw gooppe, iiatuwaa wolk'k'ay me'ana; shin s'illotuwa Med'inaa Goday zempisssee. 18 Suure asatuwaa ogiyaa Med'inaa Goday eree; untuntu laataykka med'inaw untuntuwaa

gidana. 19 lita wodiyaan suure asatuu yeellatikkinno; koshaa wodiyaan untunttu kallana. 20 Shin iita asatuu hayk'kana. Med'inaa Godaa morkketuu gam'enna dembbaa c'iishshaa mala; untunttu c'uwaadan d'ayana. 21 lita Asay tal'i akkiide c'iggena; shin s'illo Asay k'arettiide immee. 22 Med'inaa Godaan anijetteedawanttu biittaa laattana; shin shek'k'etteedawanttu d'ok'olletti d'ayana. 23 Asaa ogii Med'inaa Godaa nashechchooppe, Goday Aa tangguwaa kaaletseenne minisee. 24 I d'ubettooppekka kunddenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa kushiyaay oyk'kiide zempisee. 25 Taani kase yalaga; ha"i simmi c'imaad; shin s'illo Asay c'oo attina, woy Aa naanatu miyaawaa d'ayi woosishin, taani ubbakka be'a erikke. 26 I ubbaa wodekka keeka; c'oo tal'ee. Aa naanatuukka haratoo anjo gidanawantta. 27 litaappe haakka; lo"obaa ootsa. Yaatooppe, neeni adussa laytsaa de'ana. 28 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illoobaa dosee. S'oossaa asatuwaa I aggena; s'illotuu med'inaw naagettiino. Shin iitatuwaa zeretsay d'ok'ollettana. 29 S'illotuu biittaa laattananne yaan med'inaw de'ana. 30 S'illu waa doonay aad'd'eeda eraa odee; Aa ins's'arssaykka s'illoobaa haasayee. 31 Aa S'oossaa higgii Aa wozanaan de'ee; Aa gediikka aappe halis's'ena. 32 lita Asay s'illo asaa wochcheenne wod'anaw koyee. 33 Shin Med'inaa Goday s'illo asaa Aa kushiyan aggena; pirddaw ek'kiyaa wodekka Aa bolla pirddisenna. 34 Med'inaa Godaan hidootaa wotsaade, Aa ogiyaa naaga. Neeni biittaa laattana mala, I neena darssana. lita asatuu d'ok'ollettiide d'ayishina, neeni be'ana. 35 Taani itti dagantsiyaa iita bitaniyaa, wolaadan daasheeddawaa be'aad. 36 Shin taani he saanna simmaade aad'd'iyaa wode I d'ayeedda; Koyinakka I beettibeenna. 37 Ane lo"o asaa akeeka; suure asaa be'a; ayaw gooppe, saro asaw poluu lo"ana. 38 Shin bayzzanchchatuu ubbaa d'ayana; iitatuwaa poluukka d'ok'olletti d'ayana. 39 S'illotu waa atosetsay Med'inaa Godaappe yee; metu waa wode I untunttoo naagetti attiyaa sa'aa. 40 Med'inaa Goday s'illotu waa maaddeenne ashshae. Untunttu aakko bak'ateedda diraw, I untuntta iitatuwaappe wotsi akkeenne ashshae.

38 Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'kuwaan taana seeroppa; ne yiluwaan taana muroppa. 2 Ne wondaa fiyaa pootsay taana c'addi diggeeddino; ne kushiikka taana naak'ki oyk'keedda. 3 Neeni lanc'c'eedda diraw, ta bollay pas'a gidena; ta nagaraa diraw, ta asatetsay sara gidenna. 4 Ta iitatetsay di'uwaadan taana muukkeedda; denddenna wolk'k'aama tookuwaadan taw dees'eedda. 5 Taani nagaraa ootseedda eeyyatetsaa diraw, ta madutsay giishshaa oyk'kiide s'ink'keedda. 6 Taan hokkaadinne k'uunnaad. Gallassaa kumentsaa yeekkaade

peeshaad. 7 Ta ashuwaa mishuu s'uuggee; ta bollay pas'a gidena. 8 Taani daaburaaddinne nippi gaad; ta wozanay diddik'iyaa diraw oolay. 9 Abeet S'oossaw, ta amuu ubbay new erettee; taani ooliyaawe neeppe geemmibeenna. 10 Ta wozana ayifiyaan diddik'ee; ta wolk'k'ay is's'ina; Ta ayifiikka s'eelaa is's'eedda. 11 Ta maytsaa diraw, ta shoorotuukka ta laggetuukka haakuwaan ek'keeddino. Ta dabbotuukka taappe haakkeeddino. 12 Taana wod'anaw koyiyaawanttu, barenttu p'iriyaa taw yeggiino. Taana k'ohanaw koyiyaawanttu, «ek'k'ashsha; nuuni neena demmana» yaagiide, manddiinonne gallassaa kumentsaa ta bolla yaa'iino. 13 He wode taani tulle asaa mala, sisikke; taani duude asaa mala, doonaanne pokikke. 14 Ee, taani sisennanne doonay zaarena asaa mala. 15 Shin abeet Med'inaa Godaw, taani neenan hidootaa ootsay. Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni taw zaaruwaa immana. 16 Taani S'oossaa, «Ta gedii d'ubettina, untunttu, <Aw hashshu> gaanaadaaninne ta bolla c'ee'k'ettanaadan ootsoppa» yaagay. 17 Taani kunddana hanay; ta sakuukka taana yeddennan is's'eedda. 18 Taani ta iita oosu waa paas'ay; taani ta nagaraa gaasuwaan kayyotay. 19 Ta morkketuu goobanne wolk'k'aama; taana c'oo is's'iyaawanttu c'ora. 20 Taani lo"obaa ootsina, taw iitaa zaariyaa asatuu, Taani lo"obaa kaaliyaa diraw, taana ek'k'etiino. 21 Abeet Med'inaa Godaw, taana yeggoppa. Abeet ta S'oossaw, taappe neeni haakkoppa. 22 Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaawoo, taana maaddanaw elleella.

39 Daawite Zammaaretu waa Kaappu waa Juddutoo Yes's'eedda Amanu waa K'aalaa (1 Od. 25:3) Taani, «Ta ins's'arssan nagaraa ootsennaadan, ta ogiyaa naagana. lita asatuu ta sintsan de'iyaa wode, ta doonaa barana» yaagaad. 2 Shin taani duudiyaadan c'o'u gaad; taani haray atto lo"obaa haasayiyaawaakka aggina, Ta waayii yaa dareedda. 3 Ta wozanay ta garssan seeleedda; ta k'ofay poddu giide, ees's'i keseedda. Yaatina, ta ins's'arssan hawaadan yaagaad: 4 «Abeet Med'inaa Godaw, ta de'u waa wurssetsaanne ta de'anaw atteedda gallassaa taana bessa. K'ay ta de'u wuranaw ay keeshshaa elleellinto, taana erissa. 5 Neeni ta laytsaa s'ii takkaad'e keeshshaa kessaadda. Ta laytsay ne sintsan bayinnawaa mala; tumuwaappe Asay ubbay itti gede shemppi yaa c'arkku waa mala. 6 Tumuwaappe Asay eeshuwaadan hamettee; tumuwaappe c'oo mela simerettee. I mas'u waa shiishshae; shin akkana asaa erenna. 7 «Abeet Godaw, ha"i simmi, taani naagiyaawe ayee? Taani hidootaa ootsiyaawe neenana. 8 Ta bayzzu waa ubbaappe taana ashsha; eeyyatuwaan taana tooshissoppa. 9 Hawaa ubbaa ootseeddawe neena gidiyaa diraw, taani duudaad;

Doonaanne pogabeykke. 10 Ne boshaa ta bollaappe dentsa. Ne kushiya minotetsaa gaasuwaan taani daaburaad. 11 Neeni asaa Aa nagaraa diraw, seeraasanne muraasa; Aa al'o shemppuwaa bil'aadan wurssaasa. Tumuwaappe Asay ubbay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaa mala. 12 «Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa; taana maaddanaw ta wasuwaa hayzza. Ta afotsaa c'o'u gooppa; ayaw gooppe, taani ta aawotuwa ubbaadan betenne imatsaa gidaade, neenana de'ay. 13 Taani shaakkettanaappenne d'ayanaappe, kasetaade nashettana mala, ha'i taana agga» yaagaad.

40 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa Taani Med'inaa Godaa danddayan naagaad; I taakko simmiide, ta wasuwaa siseedda. 2 Bashshaa ollaappe, halitsiyaa urk'k'appe taana kesseedda. Ta gediya zaallaa bollan esseedda; k'ay ta hametsaakka saruwaa ootseedda. 3 I ta doonaan ooratsa yetsaa wotseedda; he yetsayenne, «Nu S'oossay galatetto» yaagiyaawaa. Darotuu be'iide, yayananne Med'inaa Godan ammanettana. 4 Med'inaa Godaa barew ammanettiyaawaa ootseedda asay, otoranchchatuwaakko s'eelennawenne, worddanchchatuwaakko simmenna Asay anijetteeddawaa. 5 Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni daro malalissiyaabaa ootsaadda; Neenana likkettiyaawe ooninne baawa! Neeni nuw k'oppeedda lo'o k'ofaa ooninne paydanaw danddayenna. Hewe taani odina, wuriyaawaa gidenna. 6 Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyabaakka; shin sisana mala, taw haytsaa dooyaadda. S'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa neeni koyabaakka. 7 Hewaappe guyyiyaan taani, «S'aatsaa mas'aafan tabay s'aafetteeddawaadan, taani yaad. 8 Abeet ta S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw dosay; ne higgii ta wozanaa gidдон de'ee» yaagaad. 9 Wolk'k'aama shiik'uwaan taani, «Ne s'illotetsaa» mishiraachchuwaa odana. Abeet Med'inaa Godaw, neeni eriyaawaadankka, taani ta doonaan odiyaaawaa aggabeykke. 10 Taani ne s'illotetsaa ta wozanaa gidдон k'osabeykke; neeni ammanettiyaawaanne ashshiyaawaa odaad. K'ay aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa, ne wolk'k'aama shiik'uwaappe gentsabeykke. 11 Abeet Med'inaa Godaw, ne maarotetsaa taappe haassoppa. Aggena ne siik'uunne ne tumatetsay taana ubbaa wode naago. 12 Ayaw gooppe, paydu bayinna iitabay taana dooddeedda. Ta iitatetsay taana gakkiiide goozeedda; taani s'eellanaw danddaykke. Ta iita oosuu ta huup'iyaa binnaanaappe dareedda; ta wozanay ta gidдон seereedda. 13 Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshanaw eeno ga; abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella. 14 Taana wod'anaw koyiyaawanttu ubbakka yeellatinonne kawushino. Taani

k'ohettannawaa amottiyaawanttu kawushiide guyye simmino. 15 Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!» geeddawanttu s'oonetteedda diraw, yeellatino. 16 Shin neena koyiyaa ubbatuu, neenan nashetinonne hashshu giino. K'ay ne atotetsaa dosiyaawanttu ubbatuu, «Med'inaa Goday gitato!» yaagino. 17 Taani hiyyeessanne metootanchchaa; tawaa Goday k'oppo. Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena; abeet ta S'oossaw, gam'oppa.

41 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa Hiyyeesaw k'oppiyaa Asay anijetteeddawaa; metuwaa gallassi Med'inaa Goday Aa ashshee. 2 Med'inaa Goday Aa naagiide, pas'a wotsee. Inne biittaa bollan anijetteeddawaa gidee; S'oossay Aa Aa morkkatuwaa amoo aatsiide immenna. 3 Med'inaa Goday Aa harggiyaa hiitsan de'ishiinakka maaddee; I sakkettinakka, Aa patsee. 4 Taana gidooppe, taani, «Abeet Med'inaa Godaw, taani neena naak'keedda diraw, taana maara; Harggiyaappekka taana patsa» yaagaad. 5 Ta morkketuu iitaban taana haasayiide, «I awude hayk'k'anddeeshsha? K'ay Aa sunsaykka awude d'ayanddeeshsha?» yaagiino. 6 Taana be'anaw yiyaa ooninne taw worddobaa odee; bare wozanaan taana zigiriyaawaa biddee. Hewaappe guyyiyaan, kare kesiide, yaanne haanne oduwaa laalee. 7 Taana is'siyaa ubbatuu ittippe ta bollan saasukkiino; «litabay Aa bolla gakkee» giide k'oppiino. 8 Unttuntu «Aa iita harggii oyk'keedda; I he giseeddasaappe ubbakka denddenna» yaagiino. 9 Haray attina, taani ammanettiyaawaa ta siik'o laggii, taani barsseeddawe ta kushiya sa"eedda. 10 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana maara; taani untuntu kushiya kesanaadan, taana harggiyaa hiitsaappe dentsa. 11 Neeni taanan nashettanawaa taani eray; Ayaw gooppe, ta morkkii taana, s'ooniide gayrena. 12 Neeni taana ta suurettsaa diraw zemppisaadda; ne sintsan taana med'inaw wotsaadda. 13 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto. Amen"i. Amen"i.

42 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeekaa Timirttiyaa Gaaray goggiyaa haatsaa laamotiyaawaadan, Abeet S'oossaw, hewaadan taanikka neena laamotay. 2 «Taani baade, S'oossaa sintsa be'anawe awudeeshsha?» gaade, S'oossaa, de'uwa S'oossaa be'anaw saametay. 3 Asatuu ubbaa gede, «Ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagiya wode, taw gallassinne k'amma ta afotsay k'uma gideedda. 4 Taani untuntu baalaa bonchchanaw, shiik'eedda daro asaa gidduwaana salppiyaan hobboc'ishiianne galataa yetsaa yes's'ishin, S'oossaa golle kaaletseeddawaa k'oppiyaa wode, ta wozanay

kayyottiidde, gidдон seereedda. 5 Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa? K'ay ayaw jabbakattaytaa? Taani S'oossan hidootaa wotsana. Ayaw gooppe, taani biro taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana. 6 Ta wozanay kayyotteedda; hewaa diraw, taani Yorddaanoosa biittan, Hermmoone d'ok'k'an, Miizaare Deriyan ek'k'aade neena hassayay. 7 Ne soossuwaа guntsan c'iimmuu c'iimmaw s'eese; K'ay ne beetaynne ne hobbii ubbay ta bollaanna goggeedda. 8 Gallassi Med'inaа Goday aggena bare siik'uwaa taw kiittee. K'ammakka Aa yetsay taananna de'ee; he yetsaykka taani ta de'uwaa S'oossaa woossiyaa woosaa. 9 S'oossaa, ta wogga zaallaa taani, «Ayaw taana dogaadii? Taani ayaw ta morkkiyaan naak'ettaade kayyotaade hamettoo?» yaagay. 10 Ta morkketuu taana, «Ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagiide, ta mek'etsaa mentsiide boriino. 11 Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa? K'ay ayaw jabbakattaytaa? S'oossan hidootaa wotsana. Ayaw gooppe, taani ha"ikka taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

43 Abeet S'oossaw, taana shatintsaa. S'oossaa erenna asatuwaana ta mootuwaа neeni mootetta. C'immiyaa iita asatuwaappe taana neeni ashsha. 2 S'oossaw, taani naagetta attiyaa miis'ay neena. Neeni taana ayaw aggay? Taani ayaw ta morkkiyaan, naak'ettaade kayyotaade hamettoo? 3 Ne poo'uaanne ne tumuwaа taw kiitta; untunttu taana kaaletsino. Ne geeshsha deriyaa neeni de'iyaasaa afino. 4 He wode taani ta S'oossaa yarshshuwaа sa'aa, taana nashechchiyaa S'oossaakko baana. Abeet S'oossaw, ta S'oossaw, taani diitsaa diis's'aade, neena sabbana. 5 Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa? K'ay ayaw jabbakattaytaa? Taani S'oossan hidootaa wotsana. Ayaw gooppe, taani biro taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

44 Zammaaretuwaа Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaа Akeeka Timirtiyaa Abeet S'oossaw, aad'd'eeda wodiyaan, neeni ootseeddawaa nuuni nu haytsaan siseeddo, nu aawotuwaа wodiyaankka ne ootseeddawaa nuw odeeddino. 2 Kawutetsatuwaа neeni ne kushiyan laaggaade kessaadda; nu aawotuwaа untunttu biittan tokkanaw; hara kawutetsatuwaа muraadda; shin ne asatuwaа aasaadda. 3 Untunttu barenttu mashshaan oliide, he biittaa kessibeykkino; Untunttu barenttu kushiyaа minotetsan s'oonibeykkino. Shin neeni untunttu siik'eedda diraw, untunttu ne ushechcha kushiyaа, ne k'esiyaanne ne sintsa poo'uwaa wolk'k'an s'oneeddino. 4 Yaak'ooba asaw s'oonuwaа azaziyaа, ta kaatiinne ta S'oossay neena.

5 Neenan gidiide, nu morkkatuwaа nuuni sugi olana; ne suntsan nu ek'etiyaawantta nuuni yed'd'ana. 6 Taani ta tooraan ammanettikke; ta mashshaykka taana ashshenna. 7 Shin neeni nuuna nu morkkatuwaappe ashshaada; k'ay nuuna is's'iyaawantta neeni kawushshaadda. 8 Nuuni ubbaа wode S'oossan c'ee'k'etteetto; ne suntsaw med'inaw galataа immana. 9 Shin ha"i neeni nuuna aggaada; kawushshaadda; nu tooraa asaana ittippe olaа baakka. 10 Nu morkkatuwaа sintsaappe nuuna bak'k'atissaadda; nu ek'k'etiyaawanttu nubaa bonk'k'eeddino. 11 Neeni nuuna dorssatuwaadan shukaw aatsaade immaadda; k'ay kawutetsatuwaа gidдон nuuna laalaadda. 12 Neeni ne asaa hirayisuwaan zal"aadda; ayaa wod'iyaaanne demmabeykka. 13 Neeni nuuna nu shoortuu boriyaawaa, k'ay nu heeraan de'iyaawanttu k'iliic'iyaaawaanne miic'c'iyaaawaa ootsaadda. 14 Neeni nuuna kawutetsatuwaа gidдон tossaa kessaadda; nuuna untunttu barenttu huup'iyaa k'aatsi k'aatsi k'id'iyaaawaa ootsaadda. 15 Taani gallassaa kumentsan tooshettaad. Ta som"iyaa yeellay kammeedda. 16 Taana shek'k'iyaaawantunne boriyaawanttu gaasuwaan, Taana morkkiyaawantunne manddiyaawanttu gaasuwaana. 17 Nuuni neena dogibeennawaa gidooppekka, woy ne c'aak'uwaa mentsibeenawaa gidooppekka, Hawe ubbay nu bolla haneedda. 18 Nu wozanay neeppe guyye simmibeenna; nu gedii ne ogiyyaappe gas'aa kesibeenna. 19 Shin neeni nuuna mentsereetsaade do'aa gidдон yeggaadda; d'ip'p'i go d'uman kammaadda. 20 Nu S'oossaa suntsaa nuuni dogeeddentto, hara s'oossaa woossanaw nuuni nu kushiyaа mic'c'eeddentto, 21 Wozanaan geemmeedda s'uuraa S'oossay eriyaa diraw, I hawaa biddiide demmennee? 22 Shin ne diraw, gallassaa ubbaan nuuna wod'iino; shukkanaw afiyaa dorssaadan paydeteeddo. 23 Abeet Med'inaа Godaw, dendda! Ayaw gem"ishay? Beegotta! Med'inaw nuuna aggoppa. 24 Ne som"uwaa nuuppe ayaw gentsay? Nu k'ohuwaanne nu un"aa ayaw dogay? 25 Nuuni baanan duge oletteeddo; nu asatetsaykka biittaana oyk'k'etteedda. 26 Abeet S'oossaw, dendda! Nuuna maadda! Aggena ne siik'uwaa diraw, nuuna woza.

45 K'oore Naanatuу Zammaaretuwaа Kaappoo C'iishshaa Waatsa Giyaа Waatsan Yes's'eedda Yetsaa. Akeekan S'aafetteedda Siik'uwaa Yetsaa. Taani ta yetsaa kaatiyaа sisana, ta wozanay lo'o k'ofaa pultee; ta ins's'arssay lo'o s'aafiyaa asaa bi'iriyaa mala. 2 Asaa ubbaappe neeni malanchchanne; ne haasayay nashetsiyaawaa gidana mala, S'oossay neena med'inaw anjeeedda. 3 Wolk'k'aama kaatiyaw, ne mashshaa ne s'eessan danc'c'a; bonchchuunne gitatetsay newaa. 4 Ne tumatetsaa, ashkktetsaanne s'ililotetsaa diraw, ne angгаа mayyaade,

s'oonanaw piriis'a. Ne ushechcha kushii malalissiyaabaa besso. 5 Ne pootsay k'ara; untuntu kaatiyaa morkatuwaa wozana ayifiyaa c'addino. Kawutetsatuu ne gediyaan kunddino. 6 Abeet S'oossaw, ne kawutetsaa araatay med'i med'inaw de'ee; ne kawutetsaa s'am"aykka suuretetsaa s'am"aa. 7 Neeni s'illotetsaa siik'aasa; geelatetsaa is'saa. S'oossay, ne S'oossay, neena ne laggetuwaappe aatsiide, nashshechchaa zayitiyaa okkeeddawe hewaassa. 8 Kawaraan, godare uutsaaninne birggudiyaan, ne mayuu ubbay pushakketteedda. Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda, ne kawutetsaa golliyaan diis's'iyaa wanttu neena nashechchiino. 9 Kaatiyaa golliyaan de'iyaa mac'c'a asatuwaa gidдон, kaatetuwaa mac'c'a naanatu de'iino; kaatata geeshsha work'k'aan alleek'k'ettaade, neeppe ushechcha baggan ek'k'aaddu. 10 Ta naattee, sisa; hayzza; ne haytsaa haa yegga. Ne zariyaanne ne aawuwaa golliyaa dogo. 11 Ne pulaa kaatii amottee; I new goda gidiyaa diraw, aw azazetta. 12 S'iroomsa Asay iziw imotaa akkiide yaana; doretuu neena awuddashana. 13 Kaatiyaa naatta kaatiyaa golliyaa gidдон waata lo"ay! Izi bullachchaa mayuukka work'k'aa k'ac'inan dadetteedda. 14 Bare alleek'k'o mayuwaa mayyaade, kaatiyaakko moyzzetaw; Izi lagge naanatu wodorotuu, izo kaalliide, Aa sintsa aheeddino. 15 Untuntu nashettiiddenne hobboc'iide yiide, kaatiyaa golliyaa geliino. 16 Kaatiyaw, ne aawotuwa kotaa ne naanatu akkana. Neeni untuntta biittaa ubbaa bollan suntsana. 17 Taani ne suntsay yeletaa ubbaan hassayettanaadan ootsana. Hewaa diraw, Asay med'i med'inaw neena galatana.

46 Zammaaretuwaa Kaappoo K'oore Naanatu Immina Yes'etteedda, Wodoro Naanaa Yetsaa Hiilan S'aafetteedda Yetsaa. S'oossay nuuni naagetti attiyaa saanne nuw wolk'k'aa. Nuuna metuu gakkiiyaa wode, maaddanaw I ubbaa gede matan de'ee. 2 Hewaa diraw, biittay k'aas's'inttokka, woy deretuu abban kunddinttokka, Nuuni yayyokko. 3 Abbaa beetay guummiide, hoommuwaa mayninttokka, Aa wolk'k'aama hobbiyan deretuu yik'k'iyiik'k'inttokka, nuuni yayyokko. 4 Itti shaafay de'ee. He shaafay goggiide, S'oossaa katamaa, Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossay de'iyaa geeshsha sa'aa nashechchee. 5 S'oossay Aa gidдон de'iyaa diraw, he katamay k'aas's'enna. Wontta guuran S'oossay Aa maaddana. 6 Gadiyaa Asay shabbaretee; kawutetsatuu k'aas's'iino. S'oossay bare k'aalaa sisseedda wode, sa'ay seeree. 7 Med'etetsaa Ubbaa Goday nuunanna de'ee; Yaak'ooba s'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa. 8 Haa yiite; Med'inaa Goday oosuwa s'eellite; I sa'aan aheedda bashshaa be'ite. 9 I sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa olaa te"ee; wondaafiyaa mentsee; toora mentsee;

gondalliyaakka taman s'uuggee. 10 Woppu giite; taani S'oossaa gidiyaawaa erite. Taani kawutetsatuwaa gidдон d'ok'k'ay. K'ay biittaa bollanka d'ok'k'ay. 11 Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuunanna de'ee; Yaak'ooba S'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.

47 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Mazimuriyaa Kawutetsatuu ubbay hintte kushiya bak'k'ite; k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaw galataa yes's'ite. 2 Ubbappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Goday yayettanaw bessee; sa'aa ubbaa bollan I wolk'k'aama kaatiyaa. 3 Gadiyaa asaa nuuppe garssaana, kawutetsatuwaakka nu gediyaappe garssaana wotsiide, Nuw moodissee. 4 I nuw laattiyaa biittaa dooreedda; he biittay, I siik'iyaa Yaak'ooba zaratuu c'ee'ettiyaawaa. 5 S'oossay pude kawutetsaa arataa keseedda. Med'inaa Goday pude kesiyaa wode, nashshechchaa hobboc'etsayne malakataa punnay sisetteedda. 6 S'oossaa sabbite; ee, Aa sabbite. Nu kaatiyaa sabbite; ee, Aa sabbite. 7 S'oossay sa'aa ubbaa kaatiyaa gidiyaa diraw, galataa sabaa sabbite. 8 S'oossay bare geeshsha kawutetsaa aratan utteedda; S'oossay kawutetsatuwaa ubbaa mooddee. 9 Kawutetsatuwaa kaappatuu, Abrahaama S'oossaa asatuwaana ittippe shiik'iino. Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa wolk'k'aamatuu ubbay S'oossaassa; I loytsi d'ok'k'u geedda.

48 K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa; yetsaa Med'inaa Goday wolk'k'aama. Nu S'oossaa kataman Aa geeshsha deriyaan aad'd'o galatay aw bessee. 2 S'oossaa deriyaa S'iyooone d'ok'k'anne lo"a. Pudehaa baggana de'iyaa He wolk'k'aama kaatiyaa katamay sa'aa ubbaw nashshechchaa. 3 He katamaa gimbbiyaa gidдон, barenan saro Asay de'iyaaawaa S'oossay besseedda. 4 Kaatetuu barenttu tooranchchatuwaana ittippe shiik'eeddino; S'iyooone olanaw yeeddino. 5 Aa be'iide, maalalettiidinne dagammiide, bak'ateeddino. 6 Untuntu hewan de'ishiina, untuntta yashshaa kokkorssay oyk'k'eedda; oysay oyk'k'eedda mishirattiidan un'eteeddino. 7 Away doliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkuwaan, me"iyaa Tarsseese markkabiyaadan untuntu kokkoreeddino. 8 Nuuni siseeddawaadankka, Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa kataman, nu S'oossaa kataman, I ootseeddawaa be'eeddo. S'oossay he katamaa med'inaw minisi essee. 9 Abeet S'oossaw, ne Geeshsha Golliyaa gidдон aggena ne siik'uwaa k'oppeeddo. 10 Abeet S'oossaw, ne suntsaadankka, ne galatay sa'aa gas'aa gakeedda. Ne ushechcha kushii s'illotetsaan kumeeddawaa. 11 Ne pirdaa diraw, S'iyooone Asay nashettee; Yihudaa mootsatuukka nashettiino. 12

S'iyoone yuushshuwaan hamettite; I yuushshuwaan yaanne haanne simerettite. I wochchiyaa sa'aa paydite. **13** Yiyya yeletaw odanaadan, izi gimbbiyaa akeekitenne izi aakko gimbbiyaa s'omoosite. **14** Hintte, «Med'i med'inaw ha S'oossay nu S'oossaa; I nuuna hayk'k'ana gakkanaw kaaletsana» yaagiide odite.

49 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Mazimuriyaa Hinttenoo, asatoo, ubbatuukka hawaa sisite. Hinttenoo, sa'aan de'iyaa wantoo, ubbatuukka hawaa hayzzite. **2** D'ok'k'ay zik'k'aykka, durii man'k'k'uukka sisite. **3** Ta wozanaa k'ofay c'iimma; ta doonay aad'd'eeda eratetsaa haasayee. **4** Ta haytsaa leemisuuwaakko yeggana; diitsaa diis's'aade, Taani Aa bilettaa k'onc'c'issana. **5** Meto gallassay yiyya wodiyaaninne baletsiyaa morkketuu, taana dooddiyaa wode, Taani ayaw yayyaytaa? **6** Ta morkketoo, Barenttu de'iyaa wantu ammanettiyaawanttoon barenttu duretetsaa daruwaan c'ee'k'iyaa wantoo ayaw yayyaytaa? **7** Ay asayinne barena wozanaw, woy bare shemppuwaa gatiyaa S'oossaw c'igganaw danddayenna. **8** Ayaw gooppe, asaa shemppuwaa gatii al'a. Ay gatiyaa c'igginakka gidena. **9** I med'inaw de'anaadan, woy I hayk'k'ennaadan ootsanaw gakkenna. **10** Eeyyatuunne boozatuu hayk'k'iyaa waadan, aad'd'eeda eranchatuukka d'ayiyaa waanne barenttu mas'uwwa haratoo yeggiide biyaawaa asay ubbay be'ee. **11** Untuntuu barenttu biittaa barenttuwaa giinakka, duufuu med'inaw untuntuu gollenne yeletaappe yeletaa gakkanaw untuntuu de'iyaa sa'aa gidanawaa. **12** Asay ay gitatooppekka pas'a attena; I do'aadan hayk'k'ana. **13** Barekka barenttu huup'iyaa ammanettiyaawantuu kaac'ayenne untuntuu k'aalaa tuma giyaawantuu wurssetsay hawaa. **14** Shukaw dooretteedda dorssatuwaadan, untuntuu duufuu dooretteeddino; Hayk'k'uu untuntuu hentsanchaa gidanawaa. Suuretuu wonta untuntuu duufuwaa bolla hamettana; untuntuu barenttu de'iyaa golliyaappe haakkiide, duufuwaan wook'k'ana. (Sheol h7585) **15** Shin S'oossay taana wozana; I ta shemppuwaa hayk'k'uwaa wolk'k'aappe ashshana. (Sheol h7585) **16** Asay durettiyya wodenne, Aa bonchchuu dariyaa wode yayyoppa. **17** Ayaw gooppe, I hayk'k'iidde, Ayinne akkiide beenna; Aa duretay aanana ittippe duufuwaa beenna. **18** Asay pas'a de'iyaa wodiyaan, «Taw kumeedda» gooppenne, ubbabay aw giigeedda diraw galatettooppenne, **19** Simmiide poo'uwwa be'enna bare mayzza aawotuwaana gakkettee. **20** Eri bayinnan gitateedda Asay do'aadan hayk'k'ana.

50 Asaafa mazamuriyaa Wolk'k'aama S'oossay, Med'inaa Goday haasayee. Away doliyaasaappe wulliyaasaa

gakkanaw sa'aan de'iyaa asaa s'eese. **2** Puulay kumentsaa lo" a gidiyaa S'iyooneppe S'oossay poo'ee. **3** Nu S'oossay yaana; c'o"u geena. Ees'siyaa tamay Aa sintsaana; wolk'k'aama gotii Aa yuushshuwaana. **4** S'oossay bare asaa pirddiide, salotuwaanne sa'aa s'eese. **5** «Yarshshuwaa yarshshiyaawaan, taananna c'aak'k'eteedda S'oossaa asatuwaa, taakko shiishshite» yaageedda. **6** S'oossay pirddiyaawaa gidiyaa diraw, salotuu Aa s'illotetsaa odiino. **7** «Ta asaw, sisa! Taani new oday. Israa'eeliyaa asaw, taani ne bolla markkattay. Taani S'oossaa, ne S'oossaa. **8** Ne yarshshuwaa dirawunne neeni ubbaa gede shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa diraw, Taani neena seerikke. **9** Hewaadankka, ne dirssaappe korumatuwaa, woy ne sikkuwaappe deeshshatuwaa akkanaw koyikke. **10** Ayaw gooppe, woraan de'iyaa do'atuu ubbatuu tawannta; sha"u deriyaa bollan de'iyaa mehetuukka tawannta. **11** Taani d'ok'k'a deriyaan de'iyaa kafotuwaa ubbaa eray; dembban de'iyaa med'etetsatuu tawannta. **12** Taana koshinttonne, taani new odikke: ayaw gooppe, sa'ayenne sa'aan kumeeddawe ubbay tawaa. **13** Taani korumatuwaa ashuwaa mayttaa? Woy deeshshatuwaa suutsaa ushaytaa? **14** Hewaa diraw, S'oossaw, neeni immiyaa yarshshuu galataa gido; Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossaw ne k'anggetsaa gatsa. **15** Yaataade, metuwaa gallassi taana s'eesa. Taani neena ashshana; neenikka taana bonchchana» yaagee. **16** Shin S'oossay iita asaa hawaadan yaagee; Ta higgiiyaa neeni zaara zaaraadde ayaw oday? Woy ta c'aak'uwaa ne doonaan ayaw haasayay? **17** Neeni ta timirttiyaa is's'aadda; ta k'aalaakka haytsaa bollaanna aatsaada. **18** Neeni kayisuwaa be'eedda wode, aanana dabbotaadda; Shaarmus'iyaa wantuu maabaran gelaadda. **19** Neeni ne doonaa itabaa haasayanaw billa yeddaasa. Ne ins's'arssaykka wordduwaa haasayaa meezeteedda. **20** Ne utteeddasaan ne ishaa iissaade haasayaadda; ne aatti na'aa zigiraasa. **21** Neeni hawaa ubbaa ootsiyaa wode, taani c'o"u geedda diraw, Taanakka ne mala gaade k'oppaadda. Shin ha"i taani neena seerayenne ne balaa ne sintsan payday. **22** «Hinttenoo, S'oossaa dogiyaawantoo, hawaa akeekite. Hewe d'ayooppe, taani hinttena mentsereetsana; he wode hinttena ashshiyaawe baawa. **23** Taw galataa immiyaa Asay taana bonchchee. Bare ogiyaa suurissiyaa asaa taani S'oossaa atotetsaa bessana» yaagee.

51 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Berssaabina sharmus'eedda Hanotaa Timbbitiyaa Odiyaa Naataani Aw odiide Simmina, Daawita Mazamuriyaa Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uwaa taana maara; ne k'aretaa daruwaadan ta bayzzuwaa k'uc'c'a. **2** Ta iitatetsaappe taana

mule meec'c'a; ta nagaraappe taana geeshsha. 3 Ayaw gooppe, ta bayzzuwaa taani eray; ta nagaray ubbaa gede ta sintsaana. 4 Taani neena, ne s'alala naak'k'aad; ne ayifiyaa sintsan iitabaa ootsaad. Hewaa diraw, haasayaaddekka neeni likke; pirdaaddekka neeni s'illuwaa. 5 Taani yelettoodeppekka tumu nagaranchcha; ta aatti uluwaan biro attiyyaa wodeppe doommaaddekka, taani nagaranchcha. 6 Hekko neeni wozana giddo tumatetsaa koyaasa; hewaa diraw, ne aad'd'eeda eratetsaa ta garssan tamarissa. 7 Hiisoop'p'iyaa giyaa bonc'c'iyaa neeni taana geeshsha; taani geeyana. Taana meec'c'a; taani shachchaappe aad'd'aade boos's'ana. 8 Neeni taana nashshechchaanne hashshu giyaawaa sisa; neeni taana mentereetseeddabaa gidoopeppakka, zaaraadde nashshechchaa. 9 Ta nagaraappe ne sintsa wora zaara; ta iitatetsaa ubbaa k'uc'c'a. 10 Abeet S'oossaw, geeshsha wozanaa ta gidдон med'd'a; minisiyaa ayaanaa ta gidдон ooratsa. 11 Taana ne sintsaappe oloppa; ne Geeshsha Ayaanaa taappe akkoppa. 12 Ne atosetsaa nashshechchaa taw zaaraadde imma; taani new eeno gaade azazzetanaadan, Taana zempissa. 13 He wode taani bayzzanchchatuwaa ne ogiyaa tamarissana; he nagaranchchatuunne neekko simmana. 14 Abeet S'oossaw, taana ashshiyaa S'oossaw, suutsaa gussedda nagaraappe taana ashsha; He wode ta ins's'arssay ne s'illotetsaabaa yes's'ana. 15 Abeet Godaw, ta doonaa dooyaa; yaatooppe, ta ins's'arssay ne galataa awaayana. 16 Neeni yarshshuwaan nashetantto ta new shiishshanashin, neeni yarshshuwaan nashetakka. 17 S'oossaw yarshshiyaa yarshshuu ashkke ayaanaa; abeet S'oossaw, «Nagaraa ootsennan agaarikkitaashaa» giyaa, me'e'edda wozanaa neeni kad'akka. 18 Abeet S'oossaw, ne dosuwaan S'iyooniw keeka; Yersaalame gimbetuwwa gimbba. 19 He wode s'illo yarshshuwaan, S'uuggiyaa yarshshuwaaninne, mehiyaa ashuwaa wurssi s'uuggiyaa yarshshuwaan neeni nashettana. K'ay korumatuu ne yarshshiyaasan yarshshettana.

52 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Eedooma biittaa asaa gidiyaa Doyik'i Saa'oolakko biide, «Daawite Abimeleeka golle beedda» yaagiide odiide simmina Daawita Akeeka Timirttiyaa. Neenoo, wolk'k'aama bitaniyaw, S'oossaa asatuwaa bolla iitabaa ootsiyaawaadan, gallassaa ubbaan ayaw c'ee'ettay? 2 Neenoo, worddobaa haniyaawoo, neeni haratuwaa d'ayissanaw mak'ettaasa. Ne ins's'arssay kuussa mak'k'iliyaa mala. 3 Neeni lo'uwaappe iitaa siik'aasa; k'ay tumuwaa haasayiyaawaappe, wordduwaa haasayiyaawaa dosaasa. 4 Neenoo, worddanchchaw, neeni k'ohiyaa k'aalaa ubbaa siik'aasa. 5 Shin S'oossay neena med'inaw d'ayissana. I neena dafananne ne golliyaappe bonk'k'iide kessana; I

neena pas'a de'iyaa wanttu gidoppe d'ok'ollana. 6 S'illottuu hawaa be'iide yayana. Untuntu hawaadan yaagiide, ne bolla miic'c'ana; 7 «S'oossaa barew geessuwaa ootsibeenna, bare duretetsaa daruwaan ammanetteeda, lita oosuwaan minneedda bitaniyaa hawaa be'ite!» yaagana. 8 Shin taani S'oossaa golliyaan aac'iyaa wogaraa mala. Aggena Aa siik'uwaa taani med'i med'inaw ammanettay. 9 Neeni ootseedda diraw, Ta neena galatana, taani neeni keeka gidiyaa diraw ne sunsaan hidootaa wotsay. Taani S'oossaa asatuwaa sintsan neena sabbana.

53 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Akeekaa Timirttiyaa. Boozatuu barenttu wozanaan, «S'oossay baawa» yaagiino. Untuntu de'uu bayeedda. Untuntu sheneyiyaabaa ootsiino; lo'iyaaabaa ootsiyaa Asay baawa. 2 S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'intonne be'anaw, S'oossay saluwaappe duge asaa s'eellee. 3 Untuntu ubbaykka S'oossaaappe haakkeeddino; ubbaykka ittippe tuneeddino. Lo'uwaa ootsiyaa Asay baawa; haray atto ittuunne baawa. 4 S'oossay, «Hawanttu ta asaa bonk'k'i miyaa iita asatuu tumu ayinne erikkinoo? Untuntu taana woossikkino» yaagee. 5 Untuntu kase dagammi erennawaa keeshshaa dagamana. Ayaw gooppe, S'oossay bare asaa morkkiyaawanttu mek'etsaa laalana. S'oossay untuntta kad'e'edda diraw, untuntu yeellatana. 6 Israa'eeliyaw atosetsay S'iyooneppe yeerennee! S'oossay bare asaa omooduwaa zaariyaa wode, Yaak'ooba zaratuu nashettana; Israa'eeliyaa Asay nashshechchaw pooc'u gaana.

54 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Ziifan de'iyaa asatuu Saa'oolakko biide, «Daawite nu biitan k'osetteedda» yaagiide odiide simmina Daawite Akeekan Diis's'eedda Timirttiyaa. Abeet S'oossaw, ne sunsan taana ashsha; ne wolk'k'an taana shatintsaa. 2 Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa; ta doonaa haasayaa hayzza. 3 Otoranchchatuu ta bolla denddiino; dagantsiyaa asatuu taana wod'anaw koyiino. Untuntu S'oossaa alaalle giikkino. 4 Hekko S'oossay taana maaddiyaawaa; Goday taana zempissiyaawaa. 5 Abeet S'oossaw, ta morkketoo untuntu iitatetsaa zaara. Neeni ammanettiyaawaa gidiyaawaadan, untuntta d'ayissa. 6 Abeet Med'inaa Godaw, taani ta sheniyaa new yarshshana; neeni keeka gidiyaa diraw, Taani ne sunsaa galatana. 7 Ayaw gooppe, neeni taana ta metuwaa ubbaappe ashshaadda; Ta morkketuu s'oonetiyaawaa ta ayifiyaan be'aad.

55 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite Akeekan Diis's'eedda Diitsaa. Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa; ta maganaa ay metee gooppa. 2 Hayzza; ta

woosaa sisa; Ta k'ofay taana waayissina, taani shabbarettaad. 3 Hewenne, ta morkkatuwaaw kooshshaappenne, iitatuwaaw naak'uwaappe denddeeddawaana. Unttuntu ta bolla metuwaaw ahiinonne barenttu hank'k'uwaan taana morkkiino. 4 Ta wozana ayifiyaan diddik'ee; hayk'k'uwaaw hirggay taana maashiseedda. 5 Taana yashshayenne kokkorssay oyk'k'eedda; dagamay taana wod'i diggeedda. 6 Taani, «Taw harap'piyaadan k'efii de'eerenneeshsha. Yaaninto taani paalla baade shemppana shin; 7 taani haakkaade baana shin; Bazuwaan de'ana shin. 8 Taani gotiyaappenne uushuwaappe, attiyaasaa elleellaade gakkana shin» yaagaad. 9 Abeet S'oossaw, taani katamaa gidдон walassanne wad'etaa be'eedda diraw, litatuwaaw haasayaa bulluuk'k'a. 10 litatuwa gallassinne k'amma, gimbbiyaa yuuyyiino; litatetsayenne kobay katamaa gidдон de'ee. 11 Bashshay Aa gidдон de'ee; naak'uukka c'imuukka Aa gutaraappe shaakkettenna. 12 Taana boriyaawe ta morkkiyaa gidenna; gidinto taani danddayana. Ta bolla c'ee'ettiyaawe taana is's'yaawaa gidenna; gidinto taani aappe k'osettana. 13 Shin hawaa ubbaa ootsiyaawe asaa, ta laggiyaa, Ta dabbuwaanne ta siik'uwaaw. 14 Nuuni ittuu ituwaanna ulobaa haasayeeddo; nuuni S'oossaa golliyaan asaana ittippe simeretteeddo. 15 Ta morkketuu wodii gakkennan hayk'k'ino; untunttu pas'a moogettino. Ayaw gooppe, iitatetsay untunttu gidдонinne untunttu de'iyaa saan de'ee. (Sheol h7585) 16 Shin taani S'oossaa s'eesay; Med'inaa Goday taana ashshée. 17 Wontta, gallassinne omarssi taani waassananne ta metuwaaw aw odana; I taana sisana. 18 Darotuu taana morkkooppekka, I taana olaa tooraappe ashshée. 19 Benippe kawutetsaa araatan utteedda S'oossay, ta woosaa sisiide barenttu ogiyaa laammennawantanne barew yayenawantta, I kawushshana. 20 Ta laggi bare dabbotuwaaw k'ohanaw, bare kushiyaaw dentseedda; untunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaaw koleedda. 21 Aa haasayay oyssaappekka aad'd'eeda shuga; shin bare wozanaan morkkeedda. Aa k'aalatuwa zayitiyaappekka aad'd'iide wololatiino; shin kuussa mashshaadan k'ans's'eeddino. 22 Ne tookuwaaw Med'inaa Godaan wotsa; I neena zempissana. S'oossay awudenne s'illotuu shabbarettanaadan ootsenna. 23 Shin Abeet S'oossaw, neeni iita asatuwaaw c'immo ollaan duge olana. Suutsaa gussiyaawantunne c'immiyaawanttu, barenttu de'ana laytsaw baggaanne de'ikkino; Shin taani neenan ammanettana.

56 Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda, Piiliss'eema asatuu Aa Gaate Giyaa Katamaan Omoodeedda Wode, Daawita Mazimuriyaa. Haako Saan Wolaa Bollan

Utteedda Dogomattissi Geetettiide Suusulliyaan Yes'etteedda Mazimuriyaa. Abeet S'oossaw, asatuu taana yederssiyaa dirawunne gallassaa ubbankka ta morkketuu taana un'etseedda diraw, taw k'areta. 2 Ta morkketuu gallassaa ubbaan taana yederssiino; C'oratuwa otoruwaan taana un'etsiino. 3 Taani yayyeedda wode, neenan ammanettay. 4 Taani S'oossan ammanettay; Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossan ammanettayenne yayyikke. Asay taana ayaa ootsanee? 5 Gallassaa ubbaan ta morkketuu, taw metuwaaw med'd'iino; Unttuntu ubbaa gede taw iitabaa k'oppiino. 6 Unttuntu ta bolla mak'ettiino; kuukuliide wochchiinonne ta ogiyaa naagiino; taana wod'anaw koyiino. 7 Unttuntu iitatetsaa diraw, untuntta yeddoppa; ne hank'k'uwaan he asatuwaaw zik'k'i ootsa. 8 Neeni taani toyilakattowaa paydaadda. Taani woyssa afotsaa gussaadditantto, neeni eraasa. Unttuntu ne mazggobiyaan de'ikkino? 9 Taani neena s'eesiyaa wode, ta morkketuu guyye simmana. S'oossay ta bagga gididiyaawaa taani eray. 10 Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossay, taani Aa k'aalaa galatiyaa Med'inaa Godaa, 11 taani he S'oossan ammanettay; yayyikke. Asay taana ay ootsanee? 12 Abeet S'oossaw, taani, new shiik'etteeddawaa ootsana; Hewaa galataa yarshshuwaaw taani new immana. 13 Ayaw gooppe, neeni taana hayk'k'uwaappe, ta gediyaaw kunddetsaappe ashshaada. Hewaa diraw, I pas'a de'iyaawanttu bollan poo'issiyaa poo'uwaan S'oossaa sintsan taani hamettay.

57 Zammaaretuwaaw Kaappoo, Gonggolo gidloppe Saa'oolappe bak'atiide bi simmina Daawita Woosaa. «D'ayssoppa» Geetettiyaaw Woosaan Yes'etteedda Woosaa. Taana maara; abeet S'oossaw, taana maara; taani neekko bak'atay. Bashshay aad'd'ana gakkanaw, ne k'efiyaa gidдон bak'ataade attay. 2 Taani Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw, taw ubbabaa ootsiyaa S'oossaw waassay. 3 S'oossay saluwaappe maaduwaaw kiittiide, taana ashshana; taana naak'k'iyaa wantta kawushshana; S'oossay aggena bare siik'uwaanne bare tumatetsaa taw kiittana. 4 Taani ta morkkatuwaaw gidдон, asaa bonk'k'iide miyaa gaammuwaaw malatuwaaw gidдон de'ay. Unttuntu achchay tooraanne wonddaafiyaaw mala; untunttu ins's'arssay kuussa mashshaa mala. 5 Abeet S'oossaw, neeni salotuwaappe bolaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga; ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla de'o. 6 Unttuntu ta gediyaaw p'iriyaa wotseeddino; taani metootaade hokkaad. Unttuntu ta ogiyaan ollaaw bookkeeddino; shin he ollaan barenttoo kunddeeddino. 7 Ta wozanay minniide de'ee; Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee. Taani new yes's'ananne neena sabbana. 8 Ta shemppattee, beegotta! Diitsawunne maasink'k'oo, beegottite! Taanikka

wontta guuraanna beegottana. 9 Abeet S'oossaw, taani neena asaa gidдон galatana; k'ay kawutetsaa gidдон neena sabbana. 10 Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama; salotuwaa gakkeedda. Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee. 11 Abeet S'oossaw, salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga! Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.

58 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Woossa. «D'ayssoppa» Geetettiyya Mazimuriyaa waas'uwaan Yes'etteedda Woosaa. Hinttenoo deriyaa mooddiyaawanttoo, tumuwaappe likkiyaa haasayitee? Asaa ubbaa gidдон s'lluwa pirdidiitee? 2 Gidena, hintte wozanaan iitabaa halchchiita; biittan hintte kushii makkalabaa ootseedda. 3 lita Asay aatti uluwaappe doommiide balee; yelettoodeppe doommiide, Bayzzeenne wordduwaa haasayee. 4 Untunttu shooshshaadan yishshaana de'iino; Tulle hassuwaadan haytsaa tuc'c'eeddino. 5 Bitiyaawe ay keeshsha hiilanchcha gidoopekka, hasuu Aa saasuketsaa sisenna. 6 Abeet S'oossaw, untunttu achchaa untunttu gappataa gidдон mentsa; abeet Med'inaa Godaw, gaammotuwaas kasiyyaa d'ukka. 7 Untunttu goggi d'ayiyaa haatsaadan d'ayino. Untunttu barenttu wonddaafiyya dukkiyaa wode, pootsaa s'eeran c'addiyaa ayifii d'ayo. 8 Untunttu muushiide saasso kesiyya d'aad'd'iyaa hanino; aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda, poo'uwaas be'enna na'aadan hanino. 9 Untunttu aguntsa gididiide daashanaappe kase, untunttu biro puutiyaan de'ishshin, S'oossay untuntta bare hank'k'uaan d'ayissana. 10 Haluwaa kessiyaawaa be'iyya wode, s'illotuu nashettana. Iitatuwaas suutsan barenttu gediyya meec'ettana. 11 He wode asay, «Tumukka s'illotoo woytuu de'ee; tumukka sa'aa bolla pirdidiyya S'oossay de'ee» yaagana.

59 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita wod'anaw Aa golliyya naagana mala Saa'ooli asatuwaa kiitti simmina Daawita Mazimuriyaa. «D'ayssoppa» Giidde Diitsaa Giigissuwaan Yes'etteedda Woosaa Abeet ta S'oossaw, ta morkkatuwaappe taana ashsha; ta bolla denddiyaawantuppe taana naaga. 2 lita ootsiyaawantuppe taana ashsha akka; suutsaa gussiyaa asatuwaappe taana ashsha. 3 Abeet S'oossaw, untunttu taana wod'anaw kuukuliide naagiyaawaa be'a! He wolk'k'aama iita asatuu ta bolla yaa'iino. Abeet Med'inaa Godaw, ta bayzzuwaas diraw woy ta nagaraa diraw gidenna. 4 Untunttu taana olanaw wotsaa jaamiyaawe, ta balaa diraassa gidenna. Beegotta, taakko haa yaade be'a. 5 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaa S'oossaw, Israa'eeliyya S'oossaw, kawutetsatuwaa ubbaa pirdidanaw beegotta; makkalaa

ootsiyaawantta maaroppa. 6 Untunttu omarssan simmiino; kanatuwaadan boc'c'iidde, katamaa gidдон yuuyyiino. 7 Hekko, untunttu barenttu doonaan haasayiide salikkino; untunttu ins's'arssay mashshaa mala. Untunttu biro, «Oninne sisenna» giide k'oppiino. 8 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni untunttu bolla miic'c'aasa; kawutetsatuwaa ubbaa bolla k'iliic'aasa. 9 S'oossaw, neeni taw k'osetta attiyaa sa'aa gidiyya diraw, taani ne wolk'k'an ammanettay. 10 Ta S'oossay aggena bare siik'uwaan taakko yaana; ta S'oossay ta morkkatuwaas s'ooniyaawaa I taana bessana. 11 Ta asatuu doggenna mala, neeni untuntta wod'oppa. Abeet S'oossaw, nu gondalliyaw, ne wolk'k'an untuntta laalaade s'oona. 12 Untunttu barenttu doonaa nagaraa dirawunne barenttu ins's'arssaa k'aalaa diraw, barenttu otoruwaan oyk'k'ettino. Untunttu shek'aa dirawunne untunttu haasayiyya wordduwaa diraw, 13 ne hank'k'uaan untuntta d'ayissa. S'oossay Yaak'ooba zaratuwaa mooddiyaawaanne sa'aa gas'aa gakkana de'iyya biittaa mooddiyaawaa Asay erana mala, untuntta mule attenaadan d'ayissa. 14 Ta morkketuu omarssan simmiino; kanatuwaadan boc'c'iidde, katamaa gidдон yuuyyiino. 15 Untunttu miyaawaa demanaw toyilakattiino; kallana d'ayoope laawiino. 16 Shin taani ne wolk'k'aa sabbana; wontta aggena ne siik'uwaabaa yes's'ana. Ayaw gooppe, neeni taw ta waayiyya gallassi, taani bak'ata attiyaa saanne k'osetta attiyaasaa gidaadda. 17 Abeet taw wolk'k'aa gideedda S'oossaw, taani neena sabbana. Ayaw gooppe, taani k'osetta attiyaa sa'ayenne aggena siik'uwaas taana bessiyaa S'oossay neena.

60 Zammaaretuwaa Kaappuu, Daawite, Masp'p'es'oomiyaaninne Sobaalan de'eedda Sooriyaa asatuwaana oletteedda wodenne, Yoo'aabi guyye simmiide Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne laa"u sha"u Eedoome asaa wod'eedda wode, Daawite timirttiyaw s'aafeedda woossa. Adilliyaa C'iishshaa Waatsaa. Markkatetsaa Woosaa. Abeet S'oossaw, neeni nuuna aggaada; nuuna mentsaadda. Neeni nuuna hank'k'ettaadda; shin ha"i nuukko simma. 2 Neeni biittaa k'aatsaadanne za'issaadda; biittay kokkoriyya diraw, neeni Aa za'uwaas bara. 3 Neeni ne asaa metuwaas bessaadda; neeni nuuna ganddigaarissiyaa woyniyya ushshaadda. 4 New yayyiyaawanttu, barenttu morkkiyya wonddaafiyaappe attana mala, malaa immaadda. 5 Neeni siik'iyaaawanttu attana mala, ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha; neeni nuw alla. 6 S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda; «Taani s'oonaade Sekeema biittaa shaakkana; k'ay Sukkoota zanggaaraa likkana. 7 Galaade tawaa; Minaasekka taassa; Efireemi ta huup'iyaa naagiyya k'oobiyya; Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa. 8

Moo'aabe taani meec'ettiiyaa kuyis'aaruwaa; Eedoomi tawaa gidiiyaawaa erissanaw ta c'ammaa Aa bolla wotsay; Taani Piliss's'eema s'oonade gereeray» yaageedda. 9 Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe? Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe? 10 Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii? Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka. 11 Asaa maaduu patsenna diraw, morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda. 12 S'oossaa wolk'kan nu morkkatuwaaw nuuni s'oonana; nu morkkatuwaaw yed'd'anawe Aa.

61 Daawite Zammaaretuwaaw Kaappoo Diitsaan Yes's'eedda Mazimuriyaa Abeet S'oossaw, neeni ta waasuwaaw sise; ta woosaa hayzza. 2 Ta wozanay hidootaa k'ans's'o wode, Taani biittaa gas'aappe neena s'esay. Taappe d'ok'iyaa zaallaakko, taana kaaletsa. 3 Ayaw gooppe, neeni taw geessuwaanne taani ta morkkatuwaappe naagettiyyaa gimbbiyyaa dirssaa. 4 Taani ne dunkkaaniyaan med'inaw de'arikkitaa! taani ne k'efiyyaa hap'aa gidдон saro attarikkitaa! 5 Abeet S'oossaw, neeni ta k'anggetsaa sisaadda. Ne suntsaa yayyiyaawanttu laattiiyaa laataa tawukka immaadda. 6 Kaatiyyaa laysaa adussa; I yeletaappe yeletaa gakkanaw de'o. 7 I S'oossaa sintsan med'inaw kaateto; aggena ne siik'uwaaninne ne tumatetsan Aa naaga. 8 Yaatiyaawaa gidooppe, taani ta k'anggetsaa gallassan gallassan gatsaadde, ne suntsaa ubbaa gede sabbana.

62 Daawite Zammaaretuwaaw Kaappuwaaw Juddutoo Yes's'eedda Mazimuriyaa. S'oossaa s'alalan taani shemppuwaaw demmaad; ta atosetsay aappe yee. 2 Aa s'alalay ta zaallaanne ta atosetsaa; I taani k'osetta attiiyaa sa'aa gidiiyaa diraw, ayinne hirggikke. 3 Woddiyyaa godaanne k'aas's'iyaa dirssaa malatiyyaa asaa wod'anaw, hintte awude gakkanaw denddiitee? 4 Untunttu Aa bonchcho sa'aappe Aa wotsanawaa s'alala koyiino; untunttu wordduwaan nashettiino. Barenttu doonaan anjiino; shin barenttu wozanaan shek'iino. 5 Ta shemppatta S'oossaa s'alalan shemppuwaaw demmaaddu; taani hidootan naagiyaawe aappe yee. 6 Aa s'alalay ta zaallaanne ta atosetsaa; I taani k'osetta attiiyaa sa'aa gidiiyaa diraw, ayinne hirggikke. 7 Ta atosetsayne ta bonchchuu S'oossaanna; I ta mino zaallaanne ta geessuwaaw. 8 Asaw, ubbaa wode S'oossan ammanettiite; I nuw geessuwaaw gidiiyaa diraw, hintte wozanaa k'ofaa aw odite. 9 Asay ubbay itti gede shemppiyyaa c'arkkuwaa mala; d'ok'k'ina zik'k'ina, Asay mela. Miizaaniyaan wotsinakka untunttu ayinne dees'ikkino; untunttu itti gede shemppiyyaa c'arkkuwaappekka kawushiino. 10 Makkalan shiishshowaan ammanettoppite; wuu'i shiishshiide durettanaw halchoppite.

Hintte duretetsay darooppekka, hintte wozanaa Aa bolla wotsoppite. 11 S'oossay itti gede odeedda, taani laa'u yewuwaaw sisaad; «Wolk'kay S'oossaassa. 12 Aggena siik'uu Godaawaa» yaageedda. Abeet S'oossaw, neeni asaa ubbaaw Aa oosuwaadan oosuwaadan zaarana.

63 Yihudaa Bazzuwaan de'iyaa wode Daawita mazamuriyaa Abeet S'oossaw, neeni ta S'oossaa; ta wozanay neena laamotee; ta ashuukka neena amottee. Meli za'eedda, haatsi bayinna biittaadan ta kumentsaa asatetsay neena saamettee. 2 Taani neena geeshsha sa'aan be'aad; ne wolk'k'aakka ne bonchchuwaakka taani be'aad. 3 Aggena ne siik'uu de'uwaappe lo'iyaa diraw, ta ins's'arssay neena bonchchana. 4 Ta de'uwaaw laysan taani neena galatana; ne suntsan ta kushiyyaa pude mic'c'ana. 5 Asay lo'o k'umaa kalliyaawaadan, ta shemppatta neenan kallana. Taani ta ins's'arssan nashshechchaa yetsan neena galatana. 6 Taani ta gisuwaan neena hassayay; k'ammaa ubbaan nebbaa k'oppay; 7 ayaw gooppe, neeni taana maadeeddawaa. Taani ne k'efiyyaa kuwaan uttaade, nashshechchaw yes's'ay. 8 Taani ne mata shiik'a uttay; ne ushechcha kushii taana oyk'k'iide naagee. 9 Shin taana wod'ana koyiyaawanttu, biittaa garssa c'iimmo sa'aan moogettana. 10 Untunttu mashshaw aad'd'iide imettana; untunttu babark'iyaa kaate gidana. 11 Shin kaatii S'oossan nashettana. S'oossaa suntsan c'aak'k'iyaa ubbay Aa galatana; shin wordduwaaw haasayiyaawanttu doonay gorddettana.

64 Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa Abeet S'oossaw, taani maganniiyaa maganaa neeni sise. Taani ta morkketoo yayaad; taana ashsha. 2 litatuwaaw mak'k'uwaappenne, iitaa ootsiyaawanttu shiik'uwaappe taana gentsaa. 3 Untunttu barenttu ins's'arssaa mashshaadan leefeeddino; k'ay marzze k'aalatuwaaw, wonddaafiyaa pootsaadan dukkanaw giigisseeddino. 4 Untunttu k'osettiide, barenttu wonddaafiyaa s'illo asaa bolla dafiino; akeekay bayinnan dukkiino; untunttu yayyikkino. 5 Untunttu barenttu iita mak'k'oo ittuu ittuwaaw mintsetsiino; barenttu p'iriyaa k'osiyaasaa zorettiino. Untunttu, «nuuna ooni be'anee?» yaagiino. 6 Untunttu iitabaa mak'ettiide, «Nuuni lo'o mak'k'uwaaw mak'etteeddo» yaagiino. Hewenne, asaw wozanayne kahay c'iimma gidiyaawaa bessee. 7 Shin S'oossay untuntta bare wonddaafiyaan dukkana; untunttu akeekenan madus's'ana. 8 Untunttu mak'k'uwaaw diraw, I untuntta d'ayissana; untuntta be'iyaa ubbay huup'iyaa k'aatsana. 9 He wode Asay ubbay S'oossaw yayana; Aa oosuwaabaa odananne zaari zaariide

k'oppana. 10 S'illotuu Med'inaa Godaan nashetinonne, aakko bak'attiide attiino; wozanaa suuretuu ubbay galatino.

65 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa, Sabaa Abeet S'oossaw, S'iyoonen new galatay bessee; nuuni new shiik'etteeddawaakka gatsana. 2 Abeet woosaa sisiyaawoo, asay ubbay neekko yaana. 3 Nu nagaray nuuna muukkeedda wode, ne nuw atatetsaa immaadda. 4 Neeni dooreeddanne ne chilootan uttanaw mataa shiishshiyaa Asay anijetteeddawaa. Nuuni ne son, Geeshsha Dunkkaaniyaan de'iyaa lo"oban kumeeddo. 5 Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw, maalalissiyaa ne s'illo oosuwaan neeni nuw allaasa. Sa'aa gas'aappe gas'aa gakkanaw, haakko abbatuwaappekka hefintan de'iyaa asaa ubbaw, ammanettiyaawe neena. 6 Neeni neena wolk'kaa danc'c'isaade; wolk'k'aama deretuwaane minotetsan essaadda. 7 Neeni abbaa kooshshaanne, beetaa guntsaa sirp'p'i ootsaasa; k'ay Asay denddiyaa dendduwaa irs's'issaasa. 8 Hewaadan neeni ootseedda malaataa diraw, sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay new, «Hoola!» gee. Away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa nashechchaadda. 9 Neeni biittaa naagaade iraa bukissaasa; yaataade daro tu'eyaasa. Asaw katsay mukkana mala, S'oossaa pulottuu haatsaan kumeeddino; hewaadan ootsaade neeni giigissaadda. 10 Kaachaa wod'ana malanne guulluwa shugissana mala, neeni yafaran haatsaa kuntsaassa; katsay mukkana mala anjaasa. 11 Laytsaa kalo laytsaa ootsaasa; neeni aad'd'iyaa sa'ay ubbay kumi palahee. 12 Neeni hentsaa sa'aa maatan kuntsaassa; zoozetuwaakka nashshechchaa danc'c'isaasa. 13 Neeni hentsaa gadiyaa dorssaa wudiyaa mayzaasa; zanggaaraa biittaaakka katsaa kuntsaa. Untunttu nashshechchaw hombboc'iinne yes's'iino.

66 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda Sabaa, mazamuriyaa Sa'aan asaa ubbaw, hintte k'aalaa d'ok'k'issiide, nashshechchan S'oossaa galatite. 2 «S'oossaa sunsay bonchchetto!» giide yes's'ite; bonchcho galataa aw immite. 3 S'oossaw hawaadan yaagite; «Ne oosotuu waan maalalissiyaawanttee! Ne wolk'k'ay dareedda diraw, ne morkketuu yashshaw ne sintsan kokkoriino. 4 Sa'aan de'iyaa ubbatuu new goyinniino; neena sabbiino; ne sunsaw galataa yes's'iino» yaagite. 5 Haayite; S'oossay ootseeddawaa be'ite; I asaa gidon maalalissiyaa oosuwa ootseedda. 6 I abbaa haatsaa shaakeedda; k'ay beni nu aawotuu yorddaanoosa shaafaa, barenttu gediyaan hamettiide, mela biittaaan pinneeddino. Hewan I ootseeddabaan nuuni nashetteeddo. 7 I bare wolk'kan med'inaw mooddee. Kawutetsatuwaa bare

ayifiyaan s'eellee; hewaa diraw, makkaliyaawanttu Aa bolla denddoppino. 8 Asatoo, nu S'oossaa galatite; hintte Aa galatiyaa galatay sisetto. 9 I nuuna pas'a wotseedda; nuuni kunddennaadan naageedda. 10 Abeet S'oossaw, neeni nuuna paac'c'aadda; biraa geeshshanaw taman paac'iyawaadan, nuuna geeshshaadda. 11 Neeni nuuna p'riyaan gelissaadda. Nu zokkuwaankka dees'obaa toossaadda. 12 Morkketuu nu huup'iyaa togganaadan ootsaadda. Nuuni haatsaa gidduwaananne tamaa gidduwaana aad'd'eedo; shin ha"i nuuna ishaliyaa sa'aa ahaadda. 13 Taani s'uuggiyaa yarshshuwaanna ne golliyya gelaade, ta k'anggiyaa new gatsana. 14 Taani metootseedda wode, ta doonaan shiik'etteedda k'anggiyaa, ta ins's'arssaappe keseeddawaa, taani gatsana. 15 Taani new s'uuggiide yarshshiyaa, dorssaa orggetuwaa shiishshana. Koruma booratuwaanne deeshsha orggetuwaa new yarshshana; he yarshshotuwaa c'uway saluwaa gakkana. 16 Hinttenoo, S'oossaw yayiyaawanttoo, ubbatuu haa yiide, sisite. S'oossay taw ootseeddawaa taani hintew odana. 17 Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade taani S'oossaa woossaad; ta ins's'arssan aw galataa shiishshaad. 18 Taani ta wozanaan nagaraa gentseeddentto, Goday taana sisenna. 19 Shin S'oossay tumuwaappe taana siseedda; ta woosaakka hayzeedda. 20 S'oossay ta woosaa is's'ibeenna diraw, k'ay aggena bare siik'uwaa taw diggibeenna diraw, galateetto.

67 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Diitsaan Waas'eteedda Mazimuriyaa, sabaa S'oossay nuw k'arettonne nuuna anjjo; bare som"iyaa nu bollan poo'isso. 2 Ne ogetuu ha sa'aa bollan, ne ashshiyaa wolk'k'aykka, kawutetsatuwaa ubbaa gidduwaan erettino. 3 Abeet S'oossaw, Asay neena galato; asay ubbay neena galato. 4 Kawutetsatuu ubbay, «Hashshu!» giide, nashshechchaw yiino. Ayaw gooppe, neeni asaa s'illotetsan pirdaasa; k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa kaaletsaasa. 5 Abeet S'oossaw, Asay neena galato; asay ubbay neena galato. 6 Biittay katsaa mokkeedda; S'oossay, nu S'oossay nuuna anjeedda. 7 S'oossay nuuna anjeedda. Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay aw yayyo.

68 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa, yetsaa S'oossay denddo; Aa morkketuu laalettino. Aa is's'iyaawanttu Aa sintsaappe bak'attino. 2 C'uway c'arkkuwaan punettiyaawaadan, neeni untuntta punna d'ayssa. Muk'aadday taman muushiyaawaadan, iitatu S'oossaa sintsaappe d'ayino. 3 Shin s'illotuu hashshu giino; S'oossaa sintsan nashetino; nashshechchan ililino. 4 S'oossaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite. Shaariyaa bollan gaalifiyaawaa d'ok'k'u d'ok'k'u

ootsite kessite; Aa suntsay Med'inaa Godaa; Aa sintsan nashettite. 5 S'oossay bare de'iyaa geeshsha sa'aan, aawuu bayinna naanaatoo aawuwaa; k'ay asinay hayk'keedda mac'c'a asatoo daana. 6 S'oossay barekka de'iyaa wanttoo golle asaa immee. K'asho golliyaan de'iyaa wantta biiliide, untuntta ishaluwaan wotsee. Shin makkalanchatuu meleedda biittan de'iino. 7 Abeet S'oossaw, neeni ne asaa kaaletseedda wode, neeni untuntunna mela bazuwaa beedda wode, 8 Siina Deriyaan k'onc'c'eedda S'oossaa sintsan, Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan biittay k'aas's'eedda; salotuu iraa duge tigeeddino. 9 Abeet S'oossaw, neeni iraa darissaade bukissaadda; mela biittaa zaaraadde ooratsaadda. 10 Ne asaykka yaan utteedda. Abeet S'oossaw, ne keekkatetsan, hiyyeesatoo koshshiyaabaa giigissaade immaadda. 11 Goday kiitaa kiitteedda; he kiitaa afeeda mac'c'a asatuu dara. 12 Untunttu, «Morkke kaatetuunne untunttu tooranchchatuu guyye bak'ateeddino; son atteeda mac'c'a asatuu omooduwaa shaakketteeddino. 13 Untunttu, P'ooliyaa work'k'aa k'efiyaana de'iyaa, biraappe med'etteedda harap'p'iyaa misiliyaa, omooduwaa demmoode, hinttenttu, dorssaa sikuwaa gidдон айaw giseedditee?» yaageeddino. 14 Ubbaa Danddayiyaa S'oossay, kaatetuwaa laaleedda wode, S'almmoona asaa bolla shachchaa bukisseedda. 15 Baasaane deretuu wogga wolk'k'aama deretuwa; baasaane deretuu daro s'eeratuu de'iyaa wantta. 16 Daro s'eeratuu de'iyaa deretoo, S'oossay bareessa ootsanaw dooreedda asaa, hintte ayaw k'anaatiide s'eellitee? Med'inaa Goday aan med'inaw de'anawaa. 17 S'oossaa olaa paraa gaaretuu tammu sha'aaninne sha'u gede sha'an paydetyaawantta; Goday Siinaa deriyaappe bare geeshsha sa'aa yeedda. 18 Omoodetteedda darotuwa akkiide, I pude d'ok'k'aa keseedda. Asaappe, haray atto makkalanchcha asaappekka imuwaa akkeedda. Med'etaa Ubbaa Goday yaan de'ana. 19 Gallasaan gallasaan nu tookuwaa tookkiyaa Goday, nuuna ashiyaa S'oossay galatetto. 20 Ee, nu S'oossay nuuna ashshiyaa S'oossaattee! Hayk'k'uwaappe attiyaawe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ashshinada. 21 S'oossay tumuwaappe bare morkkatuwaa, guuggiyaa kinchhana; nagaraa ogiyaan hamettiyaa, goofaranchchatuwaa huup'iyaa p'alk'k'ana. 22 Goday yaageedda; «Taani hintte morkkatuwaa, Baasaaneppe zaaraadde ahana; taani untuntta c'iimmo abbaa gidoppe kessaade guyye ahana. 23 Hewenne, neeni ne morkkatuwaa, suutsaa gidduwaana c'olbbaa yed'd'aade hamettanaassanne; ne kanatuukka morkkiyaa suutsaappe, barenttu gishuwaa ins's'arssan laac'c'anaassa» yaageedda. 24 Abeet S'oossaw, ne salppii, ta S'oossaa ta kaatiyaa salppii, Geeshsha Golliyaa geliyaa wode ubbaw beettee. 25

Yes's'iyaa wanttu sintsaana; diis's'iyaa wanttu guyyenna; k'ay karabuwa bak'k'iyaa wodorotuu gidduwaana. 26 Untunttu, «S'oossaa kunteedda shiik'uwaan galatite; hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo, Med'inaa Godaa galatite» yaagiino. 27 He salppiyaan ubbaappe teefatiyaa, Biiniyaama zaratuu koyiro beettiino. Kaalliide Yihudaa kaappatuu barenttu c'itaana de'iino; wurssetsan Zaabiloona Kaappatuunne Niftaaleema kaappatuu beettiino. 28 Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aa k'onc'c'issa. Abeet nuw ootseedda S'oossaw, ne minotetsaa bessa. 29 Hewaa diraw, Yersaalamen de'iyaa ne Geeshsha Golliyaa kaatetuu yiide, new imotaa immana. 30 Do'aadan mak'k'aa gidдон de'iyaa Gibs'e asatuwaa neeni seera. Booratuwaanne maratuwaa wudiyaa, malatiyaa kawutetsatuwaa neeni yederssa. Untunttu gulbbatiide, barenttu biraa new immana gakkanaw, neeni untuntta seera. Olettanaw yeemottiyaa asatuwaa laala. 31 Kiitetteedda kaappatuu Gibs'eppe yaana; Top'p'ata bare kushiyaa elle S'oossaakko mic'c'ana. 32 Hinttenoo, sa'aa kawutetsatoo, S'oossaw yes's'ite; 33 salotuwaan, benippe de'iyaa salotuwaan biyaa Godaa sabbite. Sisite! I bare kooshshaa, bare wolk'k'aama guntssaa kiittee. 34 S'oossaa wolk'k'aabaa awaayite; Aa anggay Israa'eeliyaa bollaanna; Aa wolk'k'aykka saluwaana. 35 S'oossay bare Geeshsha Golliyaappe k'onc'c'oode, Maalalisee. Israa'eeliyaa S'oossay bare asaw minotetsaanne wolk'k'aa immee. Med'inaa Goday galatetto.

69 Zammaaretuwaa Kaappoo, C'iishshaa Waatsaa Giyaa Waas's'uwaan Yes'eteedda Daawita Mazimuriyaa Abeet S'oossaw, taana ashsha; ayaw gooppe, haatsay taw k'ood'iyaa gakeedda. 2 Gedii ek'k'iyaa sa'ay bayinna c'ariyaan muukettaad; c'iimmo haatsaa giddo gelaad; haatsaa zuluu ta bolla baana hanee. 3 Maadoo waassaade daaburay; ta kottoniikka meleedda. Ta S'oossay allee gaade s'eellishin, ta ayifii galjeedda. 4 Taana c'oo is's'iyaa wanttu, ta huup'iyaa binnaanaappe dara. Wordduwaan taana morkkiyaawantunne, d'ayissanaw koyiyaawanttu dareeddino. Taani wolk'k'antsa akkabeena miishshaa taana c'iggisiino. 5 Abeet S'oossaw, ta bayzuwaa eeyyatetsaa neeni eraasa; taani ootseedda nagaray neeppe k'osettenna. 6 Abeet Godaw, Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, neena hidootan naagiyaawanttu, ta gaasuwaan yeellatoppino. Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neekko shiik'iyaa wanttu ta gaasuwaan kawushoppino. 7 Taani boriyaa danddayeeddawenne ta som'ii yeellaa mayyeeddawe ne diraassa. 8 Taani ta ishatoo imatsaa, k'ay ta aatti naanaatoo allaga gidaaddi. 9 Taani ne golliyaw seelettiiyaa seelay, taana tamaadan guuddee; neena boriyaawanttu bori

ta bolla wod'd'eedda. 10 Taani s'oomaade, ta huup'iyaa kawushsheeddawe, taw k'iiliic'uwaa gideedda. 11 Taani kanyuwa mayuwa mayyeedda wode, untunttoo tossaw gidaaddi. 12 Katamaa Penggiyaan uttiyaawanttu taana k'iiliic'iino; matsottiyaawanttu tabaa yetsaa kessiino. 13 Shin abeet Med'inaa Godaw, taana gidoope, taani neena woossay. Abeet S'oossaw, ne dosiyaa wodiyaan, aggena ne siik'uwaa daruwaan, neeni ashana geeddawaadan taw zaaruwaa imma. 14 C'ariyaan muuketenaadan taana ashsha. Taana is's'iyaa wanttuppe, c'iimmo haatsatuwaappe neeni kessa akka. 15 Haatsaa di'uwaa taana afissoppa; woy c'iimmo olaan taana mitissoppa; woy duufuwaa doonaa ta bolla gorddisoppa. 16 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa keekkatetsaadan, taw zaaruwaa imma. Ne k'aretaa daruwaadan taakko simma. 17 Taappe ne k'oomaappe ne som'uwaa gentsoppa; taani waayettiyya diraw, taw elle zaaruwaa imma. 18 Neeni taakko shiik'a; taana woza; ta morkkatuwaappe taana la'a kesa. 19 Taani boriyaa, yeellaanne, kawushshaa akkeeddawaa neeni eraasa. Ayaw gooppe, ta morkkatuwa ubbaa neeni be'aasa. 20 Borii ta wozanaa pas'ennaadan mentso diraw; hidoota k'ans'saad. Taw k'arettiyaawaa koyaad. Shin ittuunne baawa; taana mintsetsiyaa asaa s'eellaad; shin demmabeykke. 21 Taani koshateedda wode, taw c'ammiyaa k'umaa aatseeddino. Taani saametteedda wode, taw c'aala woyniyaa eessaa immeeddino. 22 Untunttu miyaa samppay untunttoo p'ire gido. Untunttu yarshshuwaa yarshshiidde, miyaa gibiray untunttoo gitiyaa gido. 23 S'eellennaadan untunttu ayifii goozetto; untunttu gaaduwa ubbaa gede kokkorssa. 24 Ne hank'k'uwaa untunttu bolla tiga; ne suulo hank'k'uu untuntta yederssiide oyk'k'o. 25 Untunttu kambbuu mela de'o; untunttu dunkkaaniyaan ooninne de'oppo. 26 Ayaw gooppe, untunttu, neeni mureeddawantta yederssiino; k'ay neeni dechcheeddawanttu tuggaabaa dentsiide haasayiino. 27 Neeni untunttu nagaraa bolla nagaraa gujjanaadan agga; ne maarotetsaappe untuntta ayayenne gakkoppo. 28 Untunttu de'uwaa mas'aafaappe k'uc'ettino; s'illo asaana mazggabettoppino. 29 Taani sakettaadenne tuggataade de'ay. Abeet S'oossaw, taana ashshaade, saro sa'aan wotsa. 30 Taani S'oossaa suntsaa yetsan galatana; galataa imuwaan Aa darssana. 31 Hewekka, booraa yarshshiyaawaappe woy kac'aama korumaa yarshshiyaawaappe aad'd'iide, Med'inaa Godaa nashshechhana. 32 Naak'etteeddawanttu taana S'oossay, ashsheedawaa be'iide nashetino. Hinttenoo S'oossaakko shiik'iyaa wanttoo, hintte wozanay minetto. 33 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hiyyeesatuwaa sisee; k'asho golliyaan de'iyaa bare asaakka kad'enna. 34 Saluunne

sa'ay, k'ay abbayinne Aa gidдон wos's'i k'aas's'iyaa ubbatuu S'oossaa galatino. 35 Ayaw gooppe, S'oossay S'iyoonne ashshana; Yihudaa katamatuwaa zaariide kees's'ana. Aa Asay yaan de'ananne he biittay untunttussa gidanawaa. 36 Aa k'oomatuwaa naanatuu he biittaa laattana; Aa suntsaa siik'iyaa wanttu yaan de'ana.

70 Zammaaretuwaa Kaappoo Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa. Abeet S'oossaw, taana ashshanaw eeno ga; abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella. 2 Taana wod'anaw koyiyaawanttu yeellatinonne kawushino. Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu, kawushiide guyye simmino. 3 Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!» geeddawanttu s'oonetteedda diraw yeellatino. 4 Shin neena koyiyaa ubbatuu, neenan nashetinonne hashshu giino. K'ay ne atotetsaa dosiyaawanttu ubbatuu, «S'oossay gitato!» yaagino. 5 Taani hiyyeessanne metootanchchaa; abeet S'oossaw, elle taakko haaya. Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena; abeet Med'inaa Godaw, gam'oppa.

71 Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay; awudenne taana yeellayoppa. 2 Ne s'illotetsaan taana wotsa akka; ne haytsaa taakko yeggaade, taana ashsha. 3 Neeni taw ubbaa wode geemmiyaa mino zaallaanne, taana ashshiya mino geessuwaa gida. Ta attana mala ne azaza. Ee, neeni ta zaallaanne ta geessuwaa. 4 Abeet ta S'oossaw, iiatuwaa kushiyaappe, litaa ootsiyaawanttupenne k'areti bayinna asatuwaa wolk'kaappe taana ashsha. 5 Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, neeni taani hidootan naagiyaawaanne ta yalagatsaa wodiyaappe doommaade, taani ammanettiyaawaa gidaadda. 6 Taani yelettiyaa wodiyaappe doommaade neenan zemppaad; ta aatti uluwaappe wod'd'oodeppe doommaade, neeni taana naagaadda. Ubbaa gedekka ta galatay neessa. 7 Neeni taw bak'ata attiyaa wolk'kaama sa'aa gideedda diraw, ta de'uu daro asaw leemiso gideedda. 8 Gallassaa ubbaan ta doonay, ne galataanne ne bonchchuwaan kumeedda. 9 Taani c'imreedda wodiyaan taana oloppa; ta wolk'k'ay is's'eedda wodiyaan taana aggoppa. 10 Ayaw gooppe, ta morkketuu ta bolla haasayiino, Taana wod'anaw koyiyaawanttu ittippe shiik'iide mak'ettiino. 11 Untunttu, «S'oossay Aa aggeedda; yederssiide Aa oyk'k'etto. Ayaw gooppe, Aa ashshanawe ooninne baawa» yaagiino. 12 Abeet S'oossaw, taappe neeni haakkoppa. Abeet ta S'oossaw, taana maaddanaw elleella. 13 Taana mootiyaawanttu yeellatiide d'ayino. Taana k'ohanaw koyiyaawanttu, yeellaanne kawushshaa mayino. 14 Shin taana gidoope, ubbaa gede neena hidootan naagana. Taani gujja gujjaade neena galatana. 15 Woyissentto

likkiyaa erana d'ayooppekka, ta doonay gallassaa ubbaan ne s'illotetsaabaanne ashshiyaa ne oosuwaabaa odana. **16** Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa wolk'kan yaana; ne s'alalay s'illo gidiyaawaa awaayana. **17** Abeet S'oossaw, neeni, ta yalagatetsaappe doommaade taana tamarissaadda. Ha'i gakkanaw taani ne malalissiyaa oosuwaabaa oday. **18** Abeet S'oossaw, ne wolk'kaanne ne minotetsaa, yiyaa yeletaa ubbaw odana gakkanaw, taani c'imaade puulummooppekka taana aggoppa. **19** Abeet S'oossaw, ne s'illotetsay, bolla saluwaa gakkweedda. Abeet wolk'kaamabaa ootseedda S'oossaw, ne mali ooninne baawa. **20** Neeni ta bolla daro metuwaa ahaada; gidooppenne, neeni ta de'uwaa zaaraadde ooras's'isana; neeni taana biittaa gido c'iimmo olaa gelenaadan naagana. **21** Neeni ta bonchchuwaa kasewaappe darissana; neeni taana zaaretsaadekka mintsetsana. **22** Abeet ta S'oossaw, ne tumatetsaa diraw, taani neena diitsaan galatana. Abeet Israa'eeliyaa geeshshaw, taani maasink'kuwaan neena sabbana. **23** Taani diis's'aade, nashshechchaw ta k'aalaa d'ok'ku ootsaade yes's'ana; neeni taana ashsheeda diraw, taani neena sabbana. **24** Ta ins's'arssay ne s'illo oosuwaabaa ubbaa gallassi odana; ayaw gooppe, taana k'ohanaw koyiyaawanttu, yeellateeddinonne kawusheeddino.

72 Solomona Yetsaa Abeet S'oossaw, kaatii ne suuretetsan pirddanaadan, neeni Aa tamarissa; nu kaatiyaw ne s'illotetsaa imma. **2** Yaatooppe, I ne asaw s'illotetsan pirddo; naak'etteeddawanttookka suuretetsaan daannato. **3** Deretuu sarotetsaa ayifiyaa, zoozetuukka s'illotetsaa ayifiyaa ne asaw ayifino. **4** He kaatii asaa gidдон naak'etteeddawanttu diraw mootetto; hiyyeesatuwaa I ashsho; uk'kunniyaawantta I mentsereetso. **5** Awayenne aginay de'iyaa wode ubbaan, yeletaappe yeletaa gakkanaw, Asay aw yayiino. **6** Kaatii shoyk'an bukkiiyaa iraanne gadiyaa kalissiyaa iraa mala gido. **7** I de'iyaa laysaa ubbaan s'illuu daashana; aginay d'ayana gakkanaw sarotetsay darana. **8** Abbaappe abbaa gakkanaw, k'ay Efiraas'iisa Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw I mooddo. **9** Bazzuwaa asatuu aw hokkino; Aa morkketuu baana laac'c'ino. **10** Tarsseesanne haatsaan dooddetteedda biittaa kaatetuu, aw giiraa giirino. Sheebanne Saaba kaatetuu, aw imotaa ayino. **11** Kaatetu ubbay aw gulbbatino; kawutetsatuu ubbay aw kiittetino. **12** Aa s'eesiyaa hiyyeesatuwaa, naak'etteeddawantanne maaddiyaawe bayinnawantta I ashshoo. **13** Hiyyeesatoonne mank'k'otoo I k'arettee; hiyyeesatuwaa shemppuwaa ashshoo. **14** Unttuntta naak'uwaappenne makkalaappe I wozee. Unttunttu suutsay Aa sintsan al'a. **15** Kaatii shemppuwaa gam'o; Sheeba biittaa work'k'ay aw imetto. Pac'c'ennan aw

woosay woosetto; gallassaa ubbaan I anijetto. **16** Biittan daro katsay mokko; deretuu katsaan kamettino. Biittay Liibaanoose derii mokkiyaawaadan katsaa mokko; maataay dembaa kumiyaawaadan Asay katamaa kumo. **17** Kaatiyaa suntsay med'inaw de'o; away de'eedda keeshshaa ubbaan s'eegettiidde, gam'o. Asay ubbay Aa baggana anijettana; kawutetsatuu ubbay Aa, «Anijetta» yaagiide anijana. **18** Malalissiyaabaa barekka ootsiyaa Med'inaa Godaa S'oossaw, Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido. **19** Aa bonchcho suntsay med'inaw galatetto; Aa bonchchuu sa'aa ubbaa kumo. Amen'i. Amen'i. **20** Issey na'aa Daawita woosay hawaan poletteedda.

73 Asaafa Yetsaa S'oossay Israa'eeliyaw tumuwaappe lo'a; wozanaa geeshshatoo I keeka. **2** Shin taana gidoope, ta gedii, d'ubettanaw guutsaa atteedda; ta gedii halis's'anaw mateedda. **3** Ayaw gooppe, iita asatoo sarotetsay de'iyawaa be'aade, he otoranchchatuwaa duretetsaan taani k'anaataad. **4** Unttunttoo tuggi baawa. Unttunttu bollay pas's'anne mina. **5** Unttunttu hara Asay tuggatiyaawaadan tuggatikino; untunttu hara asaawaadan metuwaan shoc'ettibeykino. **6** Hewaa diraw, untunttu otoruwaa, alleek'kuwaadan k'ood'iyaa aatsiino; makkalaa afilee addan mayiino. **7** Unttunttu wozanay iitabaa pultee. Unttunttu k'ofay iita halchchuwaa kumeedda. **8** Unttunttu k'iliic'iinonne iitabaa haasiyiino; untunttu barenttu otoruwaan, haratuwaa un'etsanaw naasiino. **9** Unttunttu saluwaan de'iyaa S'oossaa, barenttu doonaan c'ashiino. Sa'aan de'iyaa asaa bollakka, barenttu ins's'arssan otoruwaa haasiyiino. **10** Haray atto, S'oossaa asaykka untunttukko simmana; untunttu odiyaawaakka elle ammanana. **11** Unttunttu, «S'oossay nubaa ayinne erenna; Ubbaaappe D'ok'k'iyaa S'oossay ayinne be'enna» yaagiino. **12** Simmi iitatu hawaa mala; Unttunttu ubbaa gedekka injjetina de'iino; untunttu gujji gujji duretiino. **13** Yaatooppe, taani ta wozanaa geeshsha ootseeddawenne taani ta s'illotetsaa bessanaw, ta kushiyaa meec'etteeddawe tumuwaappe mela. **14** Gallassaa kumentsan taani metuwaan shoc'ettaad; wonttan wonttan murettaad. **15** Taani iitatuwaadan, untunttu giyaawaa geeddento, taani ne asaw ammanettennawaa gidana. **16** Taani ha ubbaa yewuwaa eranaw k'oppiyaa wode, taw erettenna dees'obaa gideedda. **17** Shin taani S'oossaa geeshsha sa'aa geleeedda wode, iitatuwaa wurssetsa kaac'aa akeekaad. **18** Unttuntta neeni tumuwaappe halis's'iyaa sa'aan utissaasa; neeni untuntta kunddissaasanne bayzaasa. **19** Unttunttu akeekenan d'ayeeddino; dagamaan ittuu attenan mule wureeddino. **20** Itti Asay beegottiyaa wode, I

akumuwaan be'eeddabay dogettiyaawaadan, abeet Godaw, neeni denddiyaa wode, untunttu dogetana. 21 Taani yiloteedda wodenne ta wozanaan seeletteedda wode, 22 ayinne akeekenan donc'c'illaad; taani ne sintsan miizza mala gidaaddi. 23 Shin taani ubbaa gedekka neenana de'ay; ta ushechcha kushiya neeni oyk'k'aadda. 24 Ne zoriyaan taana kaaletsaasa; hewaappe guyyiyaan neeni taana bonchchoo afana. 25 Taw saluwaan neeppe attina, haray ooni de'ii? Taani neeppe attina, sa'aan harabaa ayaanne amottikke. 26 Ta wolk'k'ayenne ta wozanay daaburanaw danddayee; shin S'oossay ta wozanaa minisiyaawaanne, med'inaw taana gakkeedda saamaa. 27 Neepe haakkiyaawanttu d'ayana; neena amanetenawantta ubbaa neeni wurrsana. 28 Shin taana gidoope, taani S'oossaa matan de'yaawe taw lo'a. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa, taw bak'ata attiyyaa sa'aa ootsaad. Hewaa diraw, Aa oosuwa ubbaa taani odana.

74 Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa Abeet S'oossaw, neeni nuuna med'inaw ayaw aggaadii? Ne hank'k'uu ne k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa bolla, ayaw suulleedee? 2 Neeni beni dooreedda asaa, neeni new buzo ootsaade wozeedda zaratuwaa hassaya. Neeni de'eedda S'iyoonne deriyaa k'oppa. 3 Ane ne Geeshsha Gollii koleteedda sa'aa yaade s'eella. Morkketuu aani de'yaabaa ubbaa d'ayseeddino. 4 Ne morkketuu ne Geeshsha Golliyaa gidдон, «Nuuni s'ooneeddo» yaagiide gereereeddino. S'oonuwa malaataa yaagiide, barenttu banddiraa esseeddino. 5 Untunttu mitsaa k'ans's'anaw barenttu kaltaa, d'ok'k'u ootsiide, ek'k'eedda asatuwaadan haneeddino. 6 Untunttu masetteedda sank'k'aa ubbaa, barenttu kaltaaninne madooshaaninne mentsi yeggeeddino. 7 Geeshsha Golliyaa taman s'uuggiide d'ayisseeddino; new goyinniyyaa sa'aa tunisseeddino. 8 Barenttu wozanaan, «Untuntta nuuni, ubbaanna d'ayssana» yaagiide k'oppeeddino. Biittan Asay S'oossaw goyinniyyaa sa'aa ubbaa taman s'uuggeeddino. 9 He wode mallay nuw imettennan is's'eedda; timbbitiyyaa odiyaawe ittuunne baawa. Hawaadan haniide, woyissa wodiyyaa de'anentto, eriyaa Asay nu gidдон ittuunne baawa. 10 Abeet S'oossaw, ne morkketuu, woyissa wodiyyaa ne bolla k'illic'anee? Untunttu ne suntsaa med'inaw borannee? 11 Ne kushiya shiishsha akkaade ayaw gam'ay? Ne ushechcha kushiya ne k'umayuwaappe kessaade untuntta d'ayssa. 12 Gidoopenne, abeet S'oossaw, neeni benippekka ta kaatiyyaa; neeni biittaa bolla atotetsaa ahaada. 13 Ne wolk'k'aama wolk'k'aan neeni abbaa shaakkaadda; Aa gidдон de'iyaa dawiyyaa huup'iyaa neeni

k'os's'aadda. 14 Leewaataana giyaa dawiyyaa huup'iyaa k'os's'aade, Aa ashuwaa bazuwaan de'iyaa med'etattoo, k'uma ootsaade immeeddawe neena. 15 Neeni puluttuwa dooyaa yeddaadda; ubbaa gede goggiyaa shaafatuwaa k'ay melissaadda. 16 Gallassay newaa; k'ammaykka newaa; k'ay awaanne aginaa untunttu sa'aan wotseeddawe neena. 17 Biittaw zawaa wotseeddawe, balguwaanne boniyaa med'eeddawe neena. 18 Shin abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu, neena wooti k'illic'eeddinontto, booza asatuu ne suntsaa wooti boreeddinontto hassaya. 19 New moodettiyaawanttu shemppuwaa iita morkketoo aatsaade immoppa. Metootanchchatuwaa med'inaw dogoppa. 20 Nu biittan de'iyaa d'uma sa'ay ubbay, makkalanchchatuwaan kumeedda diraw, neeni nuw c'aak'k'eedda c'aak'uwa k'oppa. 21 Naak'etteeddawantta yeellayoppa; hiyyeesatuunne metootanchchatuu ne suntsaa galatino. 22 Abeet S'oossaw, dendda; ne yewuwaa mootetta. Gezo asatuu gallassaa ubbaan, ne bolla k'illic'eeddawaa hassaya. 23 Ne morkketuu ne bolla waassiyaa waasuwaanne neena is's'yaawanttu, pac'i bayinnan k'illic'iyaa k'illic'uwa dogoppa.

75 Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi. «D'ayssoppa» Geetettiyya Diitsaa waatsan Yes's'eedda Yetsaa. New galataa immeeto; abeet S'oossaw, neena galateetto; «Ne suntsay woggaa» giide awaayeetonne, malalissiyaa ne oosuwa ubbaa odeetto. 2 S'oossay, «Dooraade keereedda gallassi, suure pirddaa pirdanawe taana. 3 Sa'ayenne an de'yaawanttu ubbay k'aas's'inakka, Aa tuusaa minisa essiyaawe taana. 4 Taani otoranchchatuwaa, Otorettoppite yaagay; iitatuwaakka, Hintte kac'iyaa dentsoppite. 5 Hintte kac'iyaa d'ok'k'issi bessoppite; zaatturiide haasayoppite yaagay» yaagee. 6 Bonchchuu away doliyaasaappe woy wulliyaasaappe woy bazuwaappe yeenna. 7 Shin pirddiyaawe S'oossaa; I ittuwaa bolla pirddee; ittuwaa shatintsee. 8 Med'inaa Godaa kushiyan itti wanc'c'ay de'ee; he wanc'c'ay S'oossaa hank'k'uwa woyniyaa eessan kumi utteedda. I hewaappe ushshaa tigina, sa'aan de'iyaa iita asatuu hewaa ushana; untunttu orc'c'uwaakka ashshenan c'inggiide ushana. 9 Shin taani Yaak'ooba S'oossaabaa odananne med'inaw Aa sabbana. 10 I iita asatuwaa kac'iyaa ubbaa mentsana, shin s'illotuwa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

76 Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaa Waatsan Yes'etteedda, Asaafa mazamuriyya S'oossay Yihudaan eretteeddawaa; Aa suntsay Israa'eeliyaan wolk'k'aama. 2 Aa dunkkaanii Saleemana; I de'iyaasay S'iyoonena. 3 I, hewan s'ongettiyyaa, morkkatuwaa wonddaafiyya c'ubiyya,

gondalliyaa, mashshaanne hara olaa miishshatuwaa mentseereetseedda. 4 Abeet S'oossaw, ne bonchchuu ay keeshshaa gitee! Neeni ne morkkatuwwa s'oonade, deriyaappe simmiyaa wode, ne anggay ayiba yashshiyaawe! 5 Gooba tooranchchatuu, barenttoo de'yaawaa ubbaa bonk'k'etti kichcheeddino. Ha'i simmi untunttu, wolk'k'aama gem"ishshuwaa gem"isheeddino; untuntuppe ituunne bare kushiya dentsibeenna. 6 Abeet Yaak'ooba S'oossaw, neeni seereedda wode, paraa asatuunne paratuu kunddo saan atteeddino. 7 Shin abeet S'oossaw, neeni yashshaasa! Ne hank'k'uu suulleedda wode, ne sintsan oonee ek'kanawe? 8 Neeni pirddaa saluwaappe sisseedda wode, sa'aan de'iyaa Asay yayyiide, c'o'u geedda. 9 Neeni sa'aan k'ohetteeddawannta ashshanaw, pirddaw denddeedda wode, hewe haneedda. 10 Asaa hank'k'uu dareedda keeshshaa neeni galatettaasa. Olaappe atteedda asatuu ubbay, ne baalaa gallassatuwaa bonchchana. 11 Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, shiik'ettite, hewaakka gatsite. Hinttenoo shooro kawutetsatoo, yayettanaw bessiyaawoo immotaa ahite. 12 I kaappotuwwa otoruwwa kawushshee; wolk'k'aama kaatetuwaakka I yashissee.

77 Aasaafi Zammaaretuwwa Kaappoo Juddutoo Yes'seedda, mazamuriyaa Taani S'oossaw magannay; taana siso gaade taani S'oossaa woossay. 2 Taani ta metuwwa gallassi Godaa koyay. K'ammaan taani shemppennan ta kushetuwwa aakko mic'c'ay; gidooppenne, taani minettanaw danddaykke. 3 Taani S'oossaabaa K'oppiyaa wode, oolay; taani aabaa yuushsha K'oppiyaa wode, ta shemppuu daaburee. 4 Neeni K'amma ubbaa taana gem"ishshuwaa diggaade ahissaasa. Taani loytasa hirggiyaa diraw, haasayanaw danddaykke. 5 Taani aad'd'eedda gallassatuwwa k'oppay; kase laysatuwaakka hassayay. 6 Taani k'ofaa sheekkaade ak'ay; ta wozanay yuushshi K'oppiyaa wode, Taani ta huup'iyaa hawaadan yaagaade oochchay; 7 «Goday nuuna med'inaw aggi bashanee? Zaaretsiide I nuuna keekaa bessennee? 8 Aa siik'uu atteeddee? I geeddawe hawaappe sintsanaw sa'aan ootsenee? 9 S'oossay maariyaawaa dogeeddee? Bare k'aretaakka hank'k'uwaan laameeddee?» yaagaade oochchay. 10 K'ayyika taani, «Taana k'oheeddawe, Ubbaaappe D'ok'kiyaa S'oossaa ushechcha kushii, kaseppe maaddiyaa maaduwwa aggeedawaa» yaagay. 11 Med'inaa Godaw, ne oosotuwwa taani K'oppaana. Ee; neeni beni wode, ootseedda malalissiyaabatuwwa ubbaa taani hassayana. 12 Ne ootseeddawaa ubbaa, taani zaara zaaraadde K'oppaana; ne wolk'k'aama oosotuwwa ubbaa taani yuushsha

K'oppaana. 13 Abeet S'oossaw, ne ogii geeshsha; ay s'oossinne nu S'oossaa mala wolk'k'aama gidenna. 14 Neeni malalissiyaabaa ootsiyaa S'oossaa. Asaa gidдон ne wolk'k'aa k'onc'c'issiyaawaa. 15 Ne asaa, Yaak'oobanne Yooseefo zeretsatuwwa, ne k'esiyaan wozaadda. 16 Abeet S'oossaw, haatsatuu neena be'eeddino; haatsatuu neena be'iide yayyeeddino. Abbaa c'iimmatuukka kokkoreeddino. 17 Shaaretuu iraa duge zaariide tigeeddino; guuguntsay saluwaan guummeedda. Ne walk'k'antsay yaan haan walk'k'ammeedda. 18 Ne guuguntsay guntsay gotiyaa gidдон kooshummeedda; ne walk'k'antsaa p'ooletsay sa'aa poo'isseedda. Biittaykka gajj gajjide kokkoreedda. 19 Neeni abbaa gidduwaana hamettaasa; c'iimmo abbaa gidduwaana aad'aassa; gidooppenne, ne gedii yed'd'eedda sa'ay beettena. 20 Musenne Aaroona kushiyan neeni ne asaa dorssaa wudiyaadan kaaletsaadda.

78 Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa Ta asaw, taani hinttena tamarissiyaawaa sise; ta doonaappe kesiya k'aalaa hayzite. 2 Taani untunttoo haasayiyaa wode, leemisuwaan haasayay; beniideppe geemmeedda yewotuwwa k'onc'c'issana. 3 Nuuni siseeddanne ereedda yewotuwwa, K'ay nu aawotuu nuw odeedda yewotuwwa haasayana. 4 He yewotuwwa nuuni untunttu naanatuwaappe k'osokko; Med'inaa Godaw bessiyaa galataa, Aa wolk'k'aanne malalissiyaa Aa oosuwwa, yiyaa yeletawukka nuuni odana. 5 I Yaak'ooba zaretoo azazuwwa, Israa'eeliyaa asaw higgiiyaa immeedda. Kase nu aawotuu barenttu naanatuwwa, he higgetuwwa tamarissana mala azazeedda. 6 Hewenne, kaalliyaa yeletay, he biro yelettana naanatuu eranaadaanne untunttukka barenttu naanaatoo odanaadaana. 7 Yaatina, he naanatuu S'oossan amanetanaadan; I ootseeddabaakka dogennaaddaaninne Aa azazuwwa naaganaadaana. 8 Untunttu kase barenttu aawotuwaadan wozana muumenne makkalanchcha asaa gidennaaddaaninne S'oossan ek'k'ennanne ammanettana yeletaa gidenaaddaana. 9 Efireema asatuu, olaw, wonddaafiyaanna pootsaa giigsiide, olaa gallassi guyye simmeeddino. 10 Untunttu S'oossaa c'aak'uwwa naagibeykino; Aa higgiiyaadan hamettennan is's'eeddino. 11 Untunttu I ootseedda wolk'k'aama oosuwaanne untuntta I besseedda malaataa dogeeddino. 12 I untunttu aawotuwwa sintsan Gibs'e biittan, S'o'aane Dembban malaataa ootseedda. 13 Abbaa shaakkiide, gidduwaana untuntta pintseedda; I haatsaa shaakkiide, yaanne haanne shaakkiide godaadan esseedda. 14 I untuntta gallassi shaariyaan, K'amma tamaa poo'uwaan kaaletseedda. 15 I bazuwaan zaallaa p'alk'k'iide, c'iimmuwaappe daro haatsaa untuntta ushsheedda. 16 Zaallaappe haatsaa

pulttissiide, shaafaadan duge gogisseedda. 17 Shin untunttu Aa bolla nagaraa oosuwaa gede gujjeeddino; Ubbaappe D'ok'kiyaa S'oossaa bolla, bazzuwaan makkaleeddino. 18 Barenttu amotteedda k'umaa oochchiyaawan S'oossaa eriidde paac'c'eeddino. 19 Untunttu S'oossaa bolla hawaadan yaagiide haasayeeddino; «Bazzuwaan S'oossay nuw k'umaa aatsanaw danddayii? 20 Zaallaa shoc'ina, pulttuu kesiide, shaafay goggeedda; shin ukitsaa I nuw immanaw danddayii? Woy bare asaw ashuwaa immanaw danddayii?» yaageeddino. 21 Med'inaa Goday hewaa siseedda wode, untunttu bolla daro hank'k'etteedda. Yaak'ooba zaruwaa bolla tamay ees's'eedda; Israa'eeliyaa bolla Aa hank'k'uu dari dari beedda. 22 Ayaw gooppe, untunttu S'oossan ammanibeykkino; woy I ashshiyaawaan ammanettibeykkino. 23 Gidooppenne, I bolla saluwaa azaziide, saluwaa penggiyaa dooyeedda. 24 Untunttu maanaw, untunttoo mannaa bukisseedda; saluwaa k'umaa untunttoo immeedda. 25 Kiitanchchatuwaa ukitsaa Asay meedda; S'oossay untunttoo k'umaa darissiide immeedda. 26 Away doliyaa bagga c'arkkuu c'arkkanaadan ootseedda; bare wolk'k'an gedissa bagga c'arkkuwaa dentsetseedda. 27 I asaw ashuwaa baanaa keeshshaa kiitseedda; paalliyaa kafotuwaa abbaa doonaa shafiyaa keeshshaa bukisseedda. 28 Untunttu de'iyaa saan, dunkkaaniyaa yuushshuwaan wod'd'eeddino. 29 Untunttu amotteeddawaa untunttoo immeedda; untunttu miide, barenttu ganjiiyaa kuntseeddino. 30 Shin untunttu barenttu amotteedda ashuwaa kallennan de'ishiin, ashuu untunttoo biro doonaan de'ishiin, 31 S'oossaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'eedda; untunttu giddoppe mino asatuwaanne Israa'eeliyaappe yalaga asatuwaa wod'eedda. 32 Hawe ubbay haninakka, untunttu nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkino. Bare malaataa ubbaa ootsinakka, ammanibeykkino. 33 Hewaa diraw, I untunttu gallassatuwaa c'arkkuwaadan, untunttu laysatuwaakka akeenan d'ayisseedda. 34 S'oossay untunttuppe wod'iyaa wode, attedawanttu nagaraa paas'iide, S'oossaa mintsi koyeeddino. 35 Untunttu S'oossay untunttoo zaallaa gideeddawaanne Ubbaappe D'ok'kiyaa S'oossay, untuntta woziyaawaa gideeddawaa hassayeeddino. 36 Shin untunttu barenttu ins's'arssan aw worddotiide, barenttu doonaan c'immeeddino. 37 Untunttu wozanay S'oossan ek'enna; I untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa ammanettikkino. 38 Shin I untuntta maariyaawe; untunttu iitatetsaa atto geedda. Untuntta d'ayisibeenna; daro gede bare hank'k'uwaa te'eedda; bare hank'k'uwaa uullaa ubbaanna untunttu bolla yeddiibeenna. 39 Ayaw gooppe, untunttu ashuwaa s'alala gidiyaawaanne yaa c'arkkeeddasaappe haa simmenna,

c'arkkuwaa mala gidiyaawaa hassayeedda. 40 Untunttu bazzuwaan Aa bolla aappu gede makkaleeddino! Mela bazzuwaan aappu gede lanc'c'isseeddino! 41 Untunttu zaari zaariide, S'oossaa paac'c'eeddino; Israa'eeliyaa Geeshshaa hank'k'etseeddino. 42 Untunttu Aa wolk'k'aabaa dogeeddino; I untunttu morkkatuwaappe wozeedda gallassaa, 43 I Gibs'e biittan malaataa, S'o'aane Dembban malalissiyaabaa, ootseedda wodiya hassayibeykkino. 44 Untunttu shaafaa haatsatuwaa suutsaw laammeedda; hewaa diraw, Gibs'e asatuu, he shaafatuwaappe ushanaw danddayibeykkino. 45 Untuntta waayissiyaa uduns's'etuwaanne untunttu biittaa bayzziyaa shed'd'atuwaa kiitseedda. 46 Untunttoo doleedda katsaa gondoo, untunttu ootsiide daabureeddawaa booliyaw immeedda. 47 Untunttu woyniyaa turaa shachchan, untunttu balasiyaa giyaa mitsaakka c'arkkuwaan d'ayisseedda. 48 Untunttu miizzatuwaa shachchan wod'eedda; untunttu dorssaa wudiya, d'uuk'kiyaa walk'k'antsan mereessi wursseedda. 49 Untunttu bolla bare suuliyaa hank'k'uwaa, lanc'c'iyaaanne is'uwaa, bayzziyaa kiitanchchatuwaa c'uguwan yeddeedda. 50 Bare hank'k'uwaa aatsi yeddeedda. Untuntta iita harggiyaw aatsiide immeeddappe attina, hayk'k'uaappe ashshibeenna. 51 Gibs'en yeletteedda bayira naanatuwaa ubbaa wod'eedda. Kaama dunkkaaniyaan de'iyaa koyro naanatuwaa ubbaa wursseedda. 52 Shin I bare asaa dorssaadan kesseedda; wudiyaadan bazzuwaan heemmeedda. 53 I untuntta saruwaan kaaletseedda; hewaa diraw, untunttu yayibeykkino; shin untunttu morkkatuwaa abbay muukkeedda. 54 Yaatiide I untuntta bare geeshsha biittaa, bare ushechcha kushiyan s'ooneedda deriyaa aheedda. 55 I untunttu sintsaappe kawutetsatuwaa laaggiide, untunttu biittaa shaakkiide, Israa'eeliyaa zaretoo gisheedda. Bare asaa untunttu golliyaan wotseedda. 56 Gidooppenne, Ubbaappe D'ok'kiyaa S'oossaa bolla makkaliide, Aa paac'c'eeddino. Aa azazuwaakka naagibeykkino. 57 Untunttu barenttu aawotuwaadan, makkalanchchatuwaanne kaddanchchatuwaa gideeddino. Geella tooraadan wora wod'd'eeddino. 58 Untunttu barenttu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan Aa yiloyeeddino; barenttu eek'atuwaan Aa k'anaatisseeddino. 59 Yaatina, S'oossay hawaa sisiide hank'k'etteedda; Israa'eeliyaa mulekka kad'eedda. 60 Seelon I de'eedda sa'aa, asaa gidon I de'eedda bare dunkkaaniyaa aggeeda. 61 S'oossaa wolk'k'awunne bonchchoo, malaataa gideedda, Taabootaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide omoodisseedda. 62 I bare asaw hank'k'etteedda; I untuntta mashshaw aatsiide immeedda. 63 Untunttu wodallatuu ubbay olan hayk'k'eeddino; yaatina, untunttu wodorotuu asinaa gelennaan atteeddino. 64 Untunttu k'eesatuu mashshaan

wureeddino. Gidoopenne, untunttu machchetuu, barenttu asinattoo yeekkenaadan digetteeddino. **65** Hewaappe guyyiyaan, Goday gem'ishuwaappe woy woyniyaa eessaa matsuwaappe beegottiyaa asaadan beegotteedda. **66** I bare morkkatuwaaw guyye zaariide shoc'eedda; untunttu med'inaw yeellayeedda. **67** Yooseefo dunkkaaniyaa kad'eedda; Efireema zariyaa dooribeenna. **68** Shin I Yihudaa zariyaanne siik'iyaa S'iyoonne deriyaa dooreedda. **69** Hewan I bare Geeshsha Golliyaa saluwaadan d'ok'k'an kees's'eedda; sa'aadan med'inaw esseedda. **70** Bare k'oomaa Daawita dooriide, dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkeedda. **71** Dorssaa heemmishin, bare asaa Yaak'ooba, bare buzuwaa Israa'eeliyaa hentsanaw akkiide aheedda. **72** Yaatina, Daawite untunttu suure wozanaappe heemmeedda; k'ay bare hiillaa kushiyan kaaletseedda.

79 Asaafa mazamuriyaa Abeet S'oossaw, Ayhuda gidena asatuu ne biittaa bolla laateeddino. Ne Geeshsha Golliyaa tunisseeddino; Yersaalame kolereetseeddino. **2** Untunttu ne k'oomatuwaa anhaa, saluwaa kafoo k'uma ootsiide, immeeddino. K'ay ne geeshshatuwaa ashuwaa sa'aa do'atoo immeeddino. **3** Untunttu suutsaa Yersaalame yuushshuwaan, haatsaadan gusseeddino; untunttu anhaa moogiyaawe d'ayeedda. **4** Nu shoortoo nuuni shek'k'iyawaa gideeddo; nu heeraan de'iyawwantu, miic'c'iyawaaanne k'id'iyawaa gideeddo. **5** Abeet Med'inaa Godaw, hawe awude gakkanaw hananee? Neeni med'inaw hank'k'ettay? Ne k'anaatiyaa hank'k'uu tamaadan ees's'anee? **6** Neena erenna asatuwaa bollanne ne suntsaa s'eesenna kawutetsatuwaa bolla ne hank'k'uwaa gussa. **7** Ayaw gooppe, untunttu Yaak'ooba zeretsatuwaa wod'eeddinonne untunttu de'iyasaa bayzeeddino. **8** Kase nu aawotuwaaw iitatetsaa nu bolla paydoppa. Ellekka ne maarotaa nuw kiitta; ayaw gooppe, nuuni loytisi metooteeddo. **9** Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw, ne suntsaa bonchuwaa diraw, nuuna maadda. Ne suntsaa diraw, nuuna ashsha; nu nagaraa atto yaaga. **10** Asatuu ayaw, «Untunttu S'oossay hak'an de'ii?» yaagane? Ne k'oomatuwaa suutsaa untunttu gusseeddawaa haluwaa, neeni kessiyaawaa nuuni s'eellishin, untunttu gidduwaan k'onc'c'issa. **11** K'ashetteedda asatuwaa oolii ne sintsa gakko. Hayk'oo pirdetteeddawantta ne wolk'k'aa gitatetsaadan ashsha. **12** Abeet S'oossaw, nu shooro kawutetsatuu neena boreeddawaa, haluwaa laappun kushiya untunttu kiwuwaan idintsa. **13** He wode nuuni ne asatuu, ne wudiyaa dorssatuu, med'inaw galataa new immanna; yeletaappe yeleta gakkanaw neena zaari zaariide galatana.

80 Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi Yes's'eedda, C'iishshaa Giyaa waatsan Yes'eteedda mazamuriyaa, markkatetsaa Abeet Israa'eeliyaa hentsanchaw, Yooseefo asaa wudiyaadan kaaletsiyaawoo, Kiruubetuwaaw giyaa kiitanchchatuwaappe, bollaanna de'iyaa araatan utteeddawoo, poo'a, neeni nuuna sisa. **2** Efireema, Biiniyaamane Minaase sintsan k'onc'c'a. Ne wolk'k'aa dentsaade nuuna ashshanaw haaya. **3** Abeet S'oossaw, nuuna zaara; nuuni attanaadan, ne som'uwaaw nuw poo'issa. **4** Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaw, S'oossaw, ne asaa woosaa bolla awude gakkanaw hank'k'ettay? **5** Neeni untunttu yeekuwaaw k'umaadan mizaadda; k'ay afotsaa haatsaadan ushshaadda. **6** Nu shoortuu nu biittaa akkanaw, barenttu gidon walak'ettanaadan ootsaadda; nu morkketuu nu bolla miic'c'eeddino. **7** Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, nuuna zaara; nuuni attanaadan, ne som'uwaaw nuw poo'issa. **8** Neeni Gibs'eppe woyniyaa anuwaa ahaada; ayihuda gidena asatuwaa yederssaadda, untunttu biittaaan Aa tokkaadda. **9** Neeni woraa butsaadda; yaatina, s'ap'uwaa yeddi daashiide, biittaa ubbaa gakeedda. **10** Deretuu Aa kuwan, Libaanoosa zigatuu Aa tashetuwaan kameteeddino. **11** Bare tashetuwaaw Meediteraane Abbaa gakkanaw, k'ay bare s'eeratuwaaw Efraas'iisa Shaafaa gakkanaw yeddeedda. **12** Yaatina, ogiyaanna aad'd'iyaa ubbay, Aa ayifiyaa duutsanaadan, Aa yuushshuwaan de'iyaa gimbbiyaa ayaw kolaadii? **13** Bazuwaa guduntsay Aa bolla duriide bayzee; k'ay gaden wos's'i k'aas's'iyaa med'etatuu ubbay Aa miino. **14** Abeet Med'etaa Ubbaa S'oossaw, neeni nuukko simma. Saluwaana duge s'eellaade be'a; ha woyniyaa naaga. **15** I ne ushechcha kushii tokkeedda s'ap'uwaa; neeni new gaade dichcheedda puutiyaaw. **16** Ne morkketuu ne woyniyaa butseeddino; taman s'uuggeeddino. Hewaa diraw, neeni untunttu ne hank'k'uwaa suuluwaan d'ayissa. **17** Ne kushii, ne ushechchan de'iyaa asaa, neeni new gaade dichcheedda asaa naago. **18** Yaatooppe, nuuni neeppe guyye simmokko. Nuuna pas'a wotsa; ne suntsaa nuuni galatana. **19** Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossaw, nuuna zaara; nuuni attanaadan, ne som'uwaaw nuw poo'issa.

81 Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, Asaafi s'aafeeddawaa Nuw wolk'k'aa gidiyaa S'oossaw, hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite; Yaak'ooba S'oossaa sabbite. **2** Yetsaa doommite; karabuwaaw bak'k'ite; diitsaaninne maasink'k'uuwaan lo'a yetsaa sissite. **3** Aginay s'eeriya wodenne, aginay doyyssiyaaw wode baalaa gallassan malakataa punnite. **4** Hawe Israa'eeliyaa higgiiyaa;

Yaak'ooba S'oossaappe imetteedda woga. 5 Gibs'e biittaa l shoc'eedda wode, Yoosefo asaw ha wogaa awaayeedda. Taani erenna kooshshaa hawaadan yaagiyaawaa sisaad. 6 «Hintte hashiyaappe tookuwa wotsaad; hintte kushiyaa s'uubiyaappe shemppissaad. 7 Hintte metuwa wode taana s'eeseeddita; hinttena ashshaad; taani guumiyaa shaariyaa gidдон geemmeeddasaappe hinttena allaad. Mariiba giyaa pulttuwaa matan taani hinttena paac'c'aad. 8 Ta asaw, taani hinttena seeriyaawaa sisite; ha'i Israa'eelattoo, hayzzerikkite! 9 Hintte gidдон allaga s'oossi de'oppo; hara s'oossaw goynnoppite. 10 Taani, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa, hinttena Gibs'e biittaappe kessaade aheeddawaa. Ne doonaa loytsa hangga; taani neena darssaade barssana. 11 «Shin ta asatuu ta k'aalaa sisibeykkin; Israa'eelattoo taw azazetibeykkin. 12 Hewaa diraw, taani untunttu barenttu k'ofaa kaallana mala, eeno geena wozanaw aatsaade immaad. 13 Ta Asay taana siseedentto, Israa'eelattoo ta ogiyaa kaalleedentto ayee de'ii! 14 Taani untunttu morkkiyaa elle s'oonana shin; untunttu baaligaaraatuwaa bolla ta kushiyaa wotsana shin. 15 Med'inaa Godaa is'siyaawanttu Aa sintsan hokkana, untunttu muruukka med'inaassa gidanawaa. 16 Taani hinttena lo'o zarggaa mizana; k'ay eessaa, shuchchaa gonggoluwaappe kalissana» yaagee.

82 Asaafa mazamuriyaa S'oossay saluwaa shiik'uwaa shiishshee. S'oossatuwaa gidдон hawaadan yaagiide pirddee; 2 «Hintte awude gakanaw geella pirddaa pirddiitee; laa"entso iitatuwaa bagga gidoppite. 3 Hiyyeesatoonne aawuu bayinnawanttoo mootettite; mank'k'onne naak'etteedda asatuwaa maataa naagissite. 4 Daaburanchatuwaanne metootanchatuwaa ashshite; iitatuwaa kushiyaappe untuntta wotsi akkite. 5 «Hintte ayinne erikkitanne ayinne akeekikkita; hintte d'uman hamettiita. S'illotetsay d'ayina, biittay yiiik'iyiik'kee. 6 Taani hinttena, «Hintte s'oossatuwaa; hintte ubbaykka Ubbaappe D'ok'kiyaa S'oossaa naanatuwaa. 7 Gidooppenne, hintte Asay hayk'kiyaawaadan hayk'kana. K'ay hara kaappatuu kundeeddawaadan, hinttekka kunddana» yaagay» yaagee. 8 Abeet S'oossaw, dendda; sa'aa pirddaa; kawutetsay ubbay newaa.

83 Asaafa mazamuriyaa, yetsaa Abeet S'oossaw, c'o'u gooppa; sirp'p'i gooppa; abeet S'oossaw, muumoppa. 2 Be'a! Ne morkketuu ne bolla denddiino; neena is'siyaawanttu ne bolla makkaliino. 3 Untunttu ne asaa bollan geeman yaa'iino; neeni siik'iyaa asatuwaa bolla mak'ettiino. 4 Untunttu, «Haayite, untunttu kawutetsaa d'ayissooytee; Israa'eeliyaa giyaa suntsaa, med'inaw hassayettennaadan ootsoytee» yaagiino. 5 Untunttu itti wozana gidiide,

ittippe mak'ettiinonne, ne bolla c'aak'uwaa c'aak'k'etiino. 6 C'aak'k'etiyaawantunne Eedoomanne Isimaa'eela asatuwaa, Moo'aaba zaratuwaanne Aggaari zaratuwaa; 7 Gebaala asatuwaa, Amoonaa asatuwaa, Amaaleek'a asatuwaa, Piliss's'eema asatuwaanne S'iiroosa asatuwaa. 8 Asoore asatuukka untuntunna ittippe gakketeeddino; Asooratuukka Loos'e zaretoo wolk'k'aama maaduwa gideeddino. 9 Neeni Midiyaama asatuwaa bollanne Sisaaranne Yaabina bolla, K'iishoonaa Shaafaan ootseeddawaadan untunttu bolla ootsa. 10 Untunttu Enddooren d'ayeeddino; untunttu anhay moogettennan biittan wook'keedda. 11 Untunttu kaappotuwa, neeni Oreebanne Za'eeba ootseeddawaadan ootsa; untunttu mooddiyaawanttu neeni Zebaahanne S'almmunaa'a d'ayisseeddawaadan d'ayissa. 12 Hewantunne, «Nuuni S'oossaa asaa biittaa nuw buzotana» yaageeddawanttu. 13 Abeet ta S'oossaw, untunttu baanaadan laala; c'arkkuu afiyaa suullaadan ootsa. 14 S'aragay wora miide wurssiyaawaadan, tamaa lac'uu deriyaa mayiyaawaadan, 15 hewaadankka ne uushuwaan untunttu yederssa; ne gotiyaan untunttu dagantsa. 16 Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne suntsaa koyana mala, neeni untunttu som'uwa yellaa mayzza. 17 Untunttu med'inaw yeellatinonne hirgino; kawushiide d'ayino. 18 Ne suntsaykka Med'inaa Godaa gidiyaawaa, ne s'alalay Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa, sa'aa ubbaa mooddiyaawaa untunttu erino.

84 Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, K'oore Naanatu S'aafeedda Mazimuriyaa Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, neeni de'iyaasay ayya lo'ii! 2 Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa Dabaabaa laamotay; ta kumentsaa asatetsay de'uwa S'oossaw nashshechchan yes's'ee. 3 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, ta kaatiyaw, ta S'oossaw, new yarshshiyaa sa'aa matan, suunniyaa kafatta barew de'iyaasaa demmaaddu. Harapp'attakka barew k'uuk'k'ulliyaa golliyaa yaan kees's'aaddu. 4 Ne Geeshsha Golliyaan de'iyaawantunne med'inaw neena sabbiyaawanttu anjetteedawanttu. 5 Wolk'k'aa neeppe demmiyaawanttu, barenttu wozanaan S'iyoonne afiyaa ogiyaa baanaw amottiyaawanttu anjetteedawanttu. 6 Yeekuwa zanggaaraanna untunttu aad'd'iyaa wode, he sa'ay pulttuwaa kesee. Bad'd'esaa iraykka bukkiide, yaan del'iyaa gisissee. 7 Untunttu biyaa wode, wolk'k'aa gujji gujiide baana. Untunttu S'oossaa sintsan S'iyoonen beettana. 8 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw S'oossaw, ta woosaa neeni sisa. Abeet Yaak'ooba S'oossaw, hayzza. 9 Abeet S'oossaw, nu gondalliyya be'a; neeni dooreedda

kaatiyaa ne keeka ayifiyaan s'eella. **10** Taani hara sa'aan sha'u gallassaa de'anaappe S'oossaa golliyaan itti gallassaa de'iaawe lo"a. lituwaa dunkkaaniyaan de'anawaappe ta S'oossaa golliyaa penggiyaa naagiyaawe taw lo"a. **11** Med'inaa Goday S'oossay nuw gondallenne poo"uwaa; Med'inaa Goday nuw bonchchuwaanne keekkatetsaa immee. Suuretetsan hamettiyaawantta l lo"obaa ubbaa diggenna. **12** Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, neenan ammanettiyaawanttu anijetteedawantta.

85 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne biittaw keekkaadda; Yaak'ooba asaa omooduwaappe zaaraadda. **2** Neeni ne asaa naak'uwaa atto gaadda; untunttu nagaraa ubbaa kamaadda. **3** Neeni ne hank'k'uwaa ubbaa aggaada; ne hank'k'uwaa suuluwaappekka simmaadda. **4** Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw, nuuna guyye zaara. Neeni nuw hank'k'eteeddawaa agga. **5** Neeni nuuna med'inaw hank'k'ettay? Ne hank'k'uwaa yeletaa ubbaa gakkanaw gam"isay? **6** Ne Asay neenan nashettana mala, nuuna ooratsa. **7** Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa nuuna bessa; neeni nuuna ashsha. **8** Taani Med'inaa Goday S'oossay odiyaawaa sisana. Nuuni nu booza ogiyaa guyye baana d'ayooppe, l nuw, bare asaw, «Sarotetsaa immana» giide odee. **9** Tumukka S'oossaw yayyiyaawantta ashshanaw l matan de'ee; hewenne, Aa bonchchuu nu biittan de'anaassa. **10** Aggena siik'uunne tumatetsay ittippe gakkettana. S'illotetsayenne sarotetsay, ittippe yerettana. **11** Tumatetsay sa'aappe pude kesana; S'oossaa s'illotetsay saluwaappe duge s'eelana. **12** Ee, Med'inaa Goday keekkabaa immana; nu biittaykka lo"o katsaa mukkana. **13** S'illotetsay S'oossaappe sintsanna heemettana; aw ogiyaa giigissana.

86 Daawite woosseedda woosaa. Abeet Godaw, taani hiyyeessanne, metootanchchaa asaa gidiyaa diraw, ta waasuwaa sisaade, taw alla. **2** Taani S'oossaa asaa gidiyaa diraw, taana pas'a wotsa. Neenan ammanettiya taana, ne k'oomaa ashsha. Neeni ta S'oossaa. **3** Abeet S'oossaw, taani gallassaa ubbaa neekko waassiyaa diraw, taw k'aretta. **4** Abeet S'oossaw, taani ta shemppuwaappe neena woossiyaa diraw, taana, ne k'oomaa nashshechchaa. **5** Abeet S'oossaw, neeni keekkanne atto giyaawaa; neena s'eesiyaa ubbaw ne siik'uu dara. **6** Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa; taani watiwatiyaa watiwatuwaa hayzza. **7** Neeni taw alliyaa diraw, ta metuwaa gallassan taani neekko waassay. **8** Abeet Godaw, s'oossatuwaa gidдон ne mali baawa; ne oosuwaa mala oosukka baawa. **9** Abeet Godaw,

neeni med'd'eedda kawutetsaa Asay ubbay yiide, ne sintsan gulbbatana; untunttu ne suntsaa bonchchana. **10** Ayaw gooppe, neeni wolk'k'aama; neeni malalissiyaabaa ootsaasa. Ne s'alalay S'oossaa. **11** Abeet Med'inaa Godaw, taani ne tumuwaan hamettana mala, taana ne ogiyaa tamarissa. Taani ne suntsaw yayana mala, taw itti wozanaa imma. **12** Abeet Godaw ta S'oossaw, taani neena, ta kumentsaa wozanaappe galatana. Ne suntsaa med'inaw bonchchana. **13** Ayaw gooppe, ne siik'uu taw dara; neeni taana duufuwaan geliyaawaappe ashshaada. (Sheol h7585) **14** Abeet Godaw, otoranchcha asatuu ta bolla dendeeddino; dagantsiyaa asatuwaa c'uguu taana wod'anaw koyee. Untunttu neena alaalle giikkino. **15** Shin abeet Godaw, neeni k'arettiyaanne maariyaa S'oossaa; hank'k'ettanaw gam"aasa; siik'uunne ammanettussay dariyaawaa. **16** Taakko simmaade taw k'aretta. Ne k'oomaw wolk'k'aa imma; ne k'oomati na'aa taana ashsha. **17** Abeet Med'inaa Godaw, ne keekkatetsaa malaataa taana bessa. Neeni taana maaddeeddawaanne mintsetseeddawaa be'iyaa wode, taana is'siyaawanttu hewan yeellatana.

87 K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa Med'inaa Godaa katamay geeshsha deriyaan kees'etteedda. **2** Med'inaa Goday S'iyoonne penggetuwaa, Yaak'oobi de'iyaa sa'aa ubbaappe aatsiide dosee. **3** Hane S'oossaa katamatee, ne diraw bonchchetteeddabay, hawaadan yaagi odettee: **4** «Taana eriyaa kawutetsatuwaa gidoppe, Gibs'enne Baabloone gatsa mazggobana; Piliss's'eeme, S'iirrosenne Toopp'iyaa asay, yaan yeletteeddino.» **5** S'oossay, «Kawutetsaa ubbay S'iyoonen yeletteeddawaa» yaagana. Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossay izo minisana. **6** Med'inaa Goday asaa s'aafiyaa mazggobiyaan, «Hawe S'iyoonen Yeletteeddawaa» yaagiide s'aafana. **7** Untunttu yes's'iide duriidde, «Nu anijuu ubbay S'iyooneppe pulttee» yaagana.

88 Zammaaretuwaa Kaappoo, K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa, Maaduwa Woossa, Ezirahiyaa Hemaane Akeekan S'aafeedda Timirtiyaa. Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaa S'oossaw, taani gallassi new waassay; k'ammakka ne sintsan yeekkay. **2** Ta woosay ne sintsa gakkoo; ne haytsaa ta waasuwaakko zaara. **3** Ayaw gooppe, ta de'uu metuwaan kumeedda; taani hayk'kana mataad. (Sheol h7585) **4** Taani duufuwaan geliyaa asatuwaana paydetaad; wolk'k'ay bayinna asaa gidaaddi. **5** Taani anhatuwaa gidдон aggeeda asaa mala; wod'iide duufuwaan yeggeedda asatuwaa mala. Taani ne ubbaa dogeedda, ne maaduwaappe haakkeedda asatuwaa mala. **6** Neeni taana c'iimmo ollaan, hirkki d'uma sa'aan yeggaadda. **7**

Ne hank'k'uu taana dees'ee; ne hank'k'uwa beeta taana ubbaanna muukkeedda. 8 Neeni ta dabbotuwa taappe haassaadda; untunttoo taana sheneyiaawaa ootsaadda. Taani dooddettaad; kessa akkanawukka danddaykke. 9 Abeet Med'inaa Godaw, kayyuwaa gaasuwaan ta ayifetuu galjeeddino. Ubbaa gallassi taani neekko waassay; ta kushiyaa neekko mic'c'aad. 10 Neeni hayk'k'eeddawanntoo malalissiyaabaa ootsay? untuntu dendiide neena galatiino? 11 Aggena ne siik'uu duufuwa gidдон haasayettii? neeni ammanettiyaawekka bayetsaa sa'aan odetii? 12 Ne malalissiyyaa oosuukka d'uman erettii? woy ne s'illotetsay dogetteedda asatuwaa biittan de'ii? 13 Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko waassay; wontaan wontaan ta woosay ne sintsa gakkee. 14 Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni ayaw aggay? Ne som'uwa taappe ayaw gentsay? 15 Yalagatetsaappe doommaade, taani tuggataaddinne hayk'k'ana mataad. Taani new dagamaade hiidootaa k'ans'saad. 16 Ne suulliyaa hank'k'uu ta bolla uushoteedda; ne dagamay taana bayzeeedda. 17 Untuntu gallassaa ubbaa di'uwaadan taana doodeeddino; taana muukkeeddino. 18 Neeni ta laggetuwaanne ta siik'otuwa taappe haassaadda; d'umaa s'alalay taw dabbo.

89 Ezirahiyaa Etaana Akeekan S'aafetteedda Timirtiyaa Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaabaa, taani med'inaw yes's'ana. S'oossay ammanettiyaawaa gaade, yeletaa ubbaw ta doonaan awaayana. 2 Taani aggena ne siik'uu med'inaw ek'k'eeddawaanne neeni ne tumatetsaa saluwaadan minisaade esseeddawaa odana. 3 Neeni, «Taani dooreeddawaana c'aak'uwa c'aak'k'etaad. Ta k'ooma Daawitaw hawaadan yaagaade c'aak'k'aad; 4 <Taani ne zeretsaa med'inaw kawutsana; ne kawutetsaa araataa yeletaa ubbaw minisana» » yaagaadda. 5 Abeet Med'inaa Godaw, salotuu, ne malalissiyyaa oosuwa odino; ne ammanettiyaawaa kiitanchchatuwa shiik'uu odino. 6 Saluwaan Med'inaa Godaana likketanaw danddayiawe oonee? Saluwa med'etetsatuwa gidдон k'ay Med'inaa Godaa mali oonee? 7 Geeshshatuwa shiik'uwa gidдон S'oossay yayetteeddawaa. Barena doodeeddawanntu ubbaappe aad'd'iide, loytsi dagantsiyaawaa. 8 Abeet Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, S'oossaw, neenaadan wolk'k'aamay oonee? Abeet Med'inaa Godaw, neeni ubbabanka ammanettiyaawaa. 9 Neeni bul'akettiyaa abbaa wolk'k'aa azazaasa. Denddiyya beetaakka c'o'u ootsaasa. 10 Neeni Ra'aaba giyya abbaa dawiyya, wod'i yegeeddawaadan mentsereetsaadda; ne morkkatuwa ne wolk'k'aama k'esiyaan laalaadda. 11 Salotuu newantta; sa'aykka newaa; biittaanne an kumeedda ubbabaa neeni

med'aadda. 12 Huup'issaanne gedissaa neeni med'd'aadda; Taabooraanne Hermmoone giyya wolk'k'aama deretuu nashshechchan ne suntsaa sabbiino. 13 New wolk'k'aama k'eesii de'ee; ne kushii mina; ne ushechchay wolk'k'aama. 14 S'illotetsayne suure pirdday ne kawutetsaa araataw baaso. Aggena siik'uunne tumatetsay ne sintsaan biino. 15 Abeet Med'inaa Godaw, nashechchaan iiliyaawantunne ne som'uwa poo'uwaan hamettiyaawanttu anjetteeddawantta. 16 Ne suntsan gallassaa ubbaa nashettiino; ne s'illotetsaa diraw, untuntu neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiino. 17 Untuntu c'ee'k'ettiyaa wolk'k'ay neena; ne nashshuwaan nu kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u yaageedda. 18 Nu gondallii, nu Med'inaa Godaassa; nu kaatiikka, Israa'eeliyya geeshsha saa. 19 Beni neeni ne ammanetteeda asatoo, itti gede akumuwaan odaadda; «Asaa gidoppe dooreeddawoo kawutetsaa araataa immaadda. 20 Ta k'ooma Daawita kaate kesaad; ta geeshsha zayitiyaan okaade. 21 Ta kushii aanana de'ana; ta k'esiikka Aa mintsana. 22 Aa ay morkkiinne s'oonenna; ay iita asayne Aa toochchenna. 23 Taani Aa morkkatuwa Aa sintsan kinchchereetsana; Aa is's'yaawantta shoc'a yeggana. 24 Ta tumatetsayne ta aggena siik'uu aanana ittippe gidana. Ta suntsan Aa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana. 25 Taani Aa kawutetsaa Medetiraaniyya Abbaa gakkanaw aassana; Aa zawaakka, Efiiraas'eesenne S'egiroose Shaafaa gakkanaw aassana. 26 Daawite taana, «Neni ta aawuwa, ta S'oossaanne taana ashshiyaa zaallaa» yaagiide s'eesana. 27 Taani Aa bayira na'aa ootsana; sa'aan de'iyaa kaatetuwa ubbaappe Aa darssana. 28 Taani aggena ta siik'uwa aw med'inaw naagana. Taani aanana k'aalaa c'aak'uwa mintsana. 29 Taani Aa zeretsaa med'inaw minisaade essana; Aa kawutetsaa araataakka saluwaadan gam'etsana. 30 «Shin Aa zeretsatuu ta higgiiya aggooppe, k'ay untuntu ta wogaadan hamettennan is's'ooppe, 31 untuntu ta awaayuwa shaaroppe, ta azazuwa naagana d'ayooppe, 32 taani untuntu nagaraa diraw gatiman, untuntu iitatetsaa diraw, lissuwaan, shoc'aade murana. 33 Shin taani aggena ta siik'uwa aappe akkikke; woy taani aw ammanettiyaawaa aggikke. 34 Taani untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kolikke; ta doonaappe keseedda k'aalaa laammikke. 35 «Itti gedekka med'inaw ta geeshshatetsaan c'aak'k'a diggaad; Daawitew worddotikke. 36 Hewenne, Aa zeretsay med'inaw de'ana; Aa kawutetsaa araataykka ta sintsan awaadan gam'ana. 37 Saluwaan ammanettiyya markka gidiyaa aginaadan, he kawutetsay med'inaw min ek'k'i de'ana» yaagaadda. 38 Shin ha'i neeni okkaade kaateyeeddawaa bolla daro hank'k'ettaadda; Aa is's'aaddanne aggaada. 39 Neeni ne k'oomaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kaddaadda;

Aa kallachchaa baanan olaade tunissaadda. **40** Neeni Aa katamaa gimbbiyaa ubbaa laalaadda; I naagettiyaa miis'aa ubbaa bayzaadda. **41** Ogiyaanna aad'd'iyyaa ubbatuu Aa bonk'keeddino; I bare shoorotoo k'iliic'oo gideedda. **42** Neeni Aa morkketoo s'oonuwaaw immaadda; untuntta ubbatuwaaw nashechchaadda. **43** Neeni Aa mashshaa s'eeraa k'alam"aadda; neeni olan Aa maaddabaakka. **44** Neeni Aa kawutaa s'am"aa Aa kushiyaappe wotsa akkaada; k'ay Aa kawutetsaa araataa biittan olaadda. **45** Neeni Aa yalagatetsaa wodiyyaa k'aamisaadda; k'ay Aa yeellaa mayzaadda. **46** Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw k'onc'c'ikkii? Neeni med'inaw geemmay? Ne hank'k'uu tamaadan awude gakkanaw ees's'anee? **47** Ta laysay ay keeshshaa k'antsentto k'oppa; asaa ubbaa c'oo mela med'd'aadii? **48** Asay hayk'k'ennan c'oo de'anaw waan danddayii? K'ay duufuwaan gelennaadan, barena ashshanaw waan danddayii? (Sheol h7585) **49** Abeet Godaw, neeni ne tumatetsan Daawitew c'aak'keedda, aggena beni ne siik'uu hak'an de'ii? **50** Abeet Godaw, ne k'oomay woyssa boretteeddentto neeni hassaya. Taani asaa ubbaa boriyaa woota danddayaadditannto k'oppa. **51** Abeet Med'inaa Godaw, morkketuu k'iliic'eeddino; neeni dooraade okkeedda kaatiyaa, tangguwaan tangguwaan k'iliic'eeddawaa k'oppa. **52** Med'inaa Goday med'i med'inaw galatetto! Amen"i. Amen"i.

90 S'oossaa Asay Muse woosseedda woosaa Godaw, neeni yeletaa ubbaan, nuuni de'iyaa sa'aa gidaadda. **2** Deretuu med'ettanaappe kase, woy neeni sa'aa ootsanaappe kase, med'inaappe med'inaa gakkanawukka neeni S'oossaa. **3** Neeni asaa naanatuwaa, «Asaa naatoo, guyye biittaw simmite» yaagaade, untuntta guyye untunttu med'etteedda biittaw zaaraasa. **4** Sha"u laysay new zini aad'd'o gallassaa mala; woy k'ammaa giddoppe itti saatiyaa mala. **5** Neeni asaa k'oppennaan di'uwaadan afaasa. Untunttu akumuwaaw mala; wontta wontta doliyaa maataa mala. **6** He maataykka wontta wode dic'c'iide c'iishshee; omarssiyaa wode shulli melee. **7** Nuuni ne yiluwaan wureeddo; ne hank'k'uwaa suuluwaan dagammeeddo. **8** Neeni nu iita oosuwaaw ne sintsan wotsaadda; k'ay nu geemmeedda nagaraa ne sintsa poo'uwaakko aatsaada. **9** Nu gallassaa ubbay ne hank'k'uwaaan aad'd'eeda; nu laysaa itti ooliyaadan wuriiseeddo. **10** Nu de'uwaaw laysay laappun tamma; woy minnoope, hospun tamma; hewekka metuwaanne tugga. Nu laysay ellekka aad'd'ee; nuunikka ellekka kichcheetto. **11** Ne hank'k'uwaa wolk'k'aa eriyaawe oonee? ne hank'k'uwaa suuluu yashshiyaawaa. **12** Hewaa diraw, nu laysaa

bessiyaawaadan, go"etana mala aad'd'eeda eraa nuuna tamarissa. **13** Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uu awude gakkanaassee? Hayanaa; ne k'oomatoo k'aretta! **14** Nu laysaa ubbaan nuuni nashettanaadaaninne yes's'anaadan, wontta wontta aggena ne siik'uwaaan nuuna kalissa. **15** Neeni nuuna metoyeedda gallassatuwaaw keeshshaanne nuuni tuggaa be'eedda laysatuwaaw keeshshaa, nuuna nashshechchaa. **16** Nuw ne k'oomatoo ne oosuu k'onc'c'o; ne bonchcho wolk'k'ay untunttu naanaatoo beetto. **17** Godaa nu S'oossaa keekkatetsay nu bollan gido; nu kushiyaaw oosuwaaw nuw suurissa. Ee, nu kushiyaaw oosuwaaw suurissa.

91 Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossan naagettiide de'iyawe, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa kuwaa gidдон ak'ee; **2** Med'inaa Godaw, «Neeni taw geessuwaanne bak'ata attiyaa sa'aa; neeni taani ammanitsiyaa ta S'oossaa» yaagana. **3** I neena shankkanchchatuwaaw gitiyaappekka, wod'i wurssiyaaw iita harggiyaappekka ashshana. **4** I bare baalletuwaan neena kammaana; Aa k'efetuwaaw garssa neeni bak'ataade k'osetta attana. Aa ammanettussay new gondalle. **5** Neeni k'amma dagantsiyaabaw, woy gallassi s'onggettiyaabaw yayakka; **6** woy d'uman oyk'k'iyaa harggiyaw, woy gallassaa seetan wurssiyaaw iita harggiyaaw hirggakka. **7** Sha"ay ne miyyiyaan, k'ay tammu sha"ay neeppe ushechcha baggana kunddana; shin neena ayayanne bochchenna. **8** Neeni ne ayifiyaa s'alalaan s'eelana; iitatuu murettiyaawaakka be'ana. **9** Med'inaa Godaa neeni new bak'ata attiyaa sa'aa ootseedda dirawunne, Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa new, de'iyaa sa'aa ootseedda diraw, **10** iitabay neena bochchenna; boshaykka ne golliyaaw shiik'enna. **11** Ayaw gooppe, ne ogiyaan ubbaan neena naagana mala, S'oossay bare kiitanchchatuwaaw azazana. **12** Ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala, kiitanchchatuu barenttu kushiyan neena dentsana. **13** Neeni gaammuwaanne shooshshaa bollan heemettana; k'ay wodalla gaammuwaanne wod'iyaa shooshshaa neeni yed'd'ana. **14** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I taana siik'eedda diraw, taani Aa ashshana. I ta suntsaa ereedda diraw, taani Aa naagana. **15** I taana s'eegiyaa wode, taani aw koyana. Metuwaan taani aanana ittippe gidana; taani Aa ashshananne bonchchana. **16** Taani Aa laysaa adussaade kalissana; ta atotetsaa Aa bessana» yaagee.

92 Mazimuriyaa, Sambbata Gallassaw yes's'iyawaa. Med'inaa Godaa galatiyaawe lo"a. Abeet Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw, ne suntsaa sabbiyaawe lo"a. **2** Wonttan aggena ne siik'uwaa, k'aman ne ammanettiyaawaa gidiyaawaa awaayiyaawe lo"a. **3** Tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaanne, maasink'k'uwaaan diis's'iyawe

lo" a. 4 Ayaw gooppe, Abeet Med'inaa Godaw, ne wolk'k'aama oosuwaan taana nashechcheedda diraw, ne kushiya oosuwa diraw, taani nashshechchaw yes's'ay. 5 Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa gitee! Ne k'ofay ay keeshshaa c'iimnee! 6 Eeyya Asay eranaw danddayenna; donc'illeedda asaykka akeekanaw danddayenna. 7 Hewenne, iitatu maataadan dic'c'ooppekka, iitaa ootsiyaa ubbatuu daashooppekka, untuntu med'inaw d'ayana. 8 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni med'inaw ubbaappe d'ok'k'a. 9 Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu d'ayanawaanne iitaa ootsiyaa ubbatuu tiskki gaanawaa nuuni eretto. 10 Ta kac'iyaa bazzuwa mentsaa kac'iyadaan d'ok'k'issaadda; lo"o zayitiyaa taana okkaadda. 11 Ta morkketuu s'oonetteeddawaa ta ayifiyaan be'aad; ta iita morketuwa waasuwa ta haytsaan sisaad. 12 S'illotuu zambbaadan daashana; k'ay Liibaanoosa zigaadan dic'c'ana. 13 Untunttukka Med'inaa Godaa dabaaban toketteedda mitsaa mala; untuntu nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan daashana. 14 Untuntu ec'iidekka ayifana; untuntu med'inaw irs's'anne pas'a. 15 Untuntu, «Med'inaa Goday suure; I taw wogga zaallaa; iitatetsi aan baawa» yaagana.

93 Med'inaa Goday kaateteedda! Med'inaa Goday Bonchchuwa mayyeedda; wolk'k'aa danc'c'eedda. Sa'ay minniide ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna. 2 Ne kawutetsaa araatay beniideppe ek'k'eedda; neeni med'inaadeppa de'aassa. 3 Abeet Med'inaa Godaw, c'iimmo shaafatuu guummeedda; c'iimmo shaafatuu bare guntsaa d'ok'k'u ootseedda. 4 Saluwaan de'iyaa Med'inaa Goday daro haatsaa guntsaappekka, abbaa betatuwaappekka aad'd'eeda wolk'k'aama. 5 Abeet Med'inaa Godaw, neeni odeeddabay ammanettiyaawaa; ne golli med'inaw geeshshatetsaan aleek'k'ana.

94 Abeet Med'inaa Godaw, neeni kushiya c'igetiya S'oossaa. Abeet kushiya c'igetiya S'oossaw, ne bonchchuwa bessa. 2 Abeet sa'aa pirdiyaawoo, dendda; otoranchatoo bessiyaa muruwa imma. 3 Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw gam"anee? litatu awude gakkanaw nashettanee? 4 Iitaa ootsiyaa ubbatuu, barenttu oroto k'aalaa haasiyino; untuntu c'ee'k'ettiino. 5 Abeet Med'inaa Godaw, untuntu ne asaa liik'k'issiino; ne laattaa naak'k'iino. 6 Untuntu am"etuwaanne betetuwa wod'iino; aawuu bayinnawantakka wod'iino. 7 Yaatiide untuntu, «Med'inaa Goday nuuna be'enna; Yaak'ooba S'oossay akeekena» yaagiino. 8 Hinttenoo, asaa giddoppe aad'd'eeda dammatoo, akeekite! Hinttenoo eeyyatoo, awude eranchcha gidanitee? 9 Haytsaa med'eedda S'oossay sisennee? Ayifiya

med'd'eeddawe be'ennee? 10 Kawutetsaa seeriyaawe murennee? Asaa eraa tamarissiyaawe barew erennee? 11 Med'inaa Goday asaa k'ofay mela gidiyaawaa eree. 12 Abeet Med'inaa Godaw, neeni seeriyaawenne ne higgiaappe tamarissiyaa Asay anijetteedawaa. 13 litatu kunddiya ollay bookettana gakkanaw, metuu gakkiiyaa gallassan neeni Aa shemppissaasa. 14 Med'inaa Goday bare asaa aggena; I bare laattaa aggena. 15 Pirdday simmiide s'illo pirdaa gidanawaa; wozanaa suuretuu ubbay he s'illo pirdaa maaddana. 16 Makkalanchchatuwa bolla ta diraw denddiyaawe oonee? Iitaa ootsiyaawantuna ta diraw ek'etteeddawe oonee? 17 Med'inaa Goday taana maaddennentto, taani ellekka duufuwaan gelaade sirp'p'i gaana shin. 18 Abeet Med'inaa Godaw, taani, «Ta gedii halis's'ee» yaageedda wode, aggena ne siik'uu taw zemppo gideedda. 19 Taana hirggay wod'iyaa wode, neeni taana woppu ootsaade nashechchaasa. 20 Higgiyaa baletsiyaa geella daannatuwaana neeni zuppetay? 21 S'illotuwa wod'anaw untuntu ittippe tobbetiino; suuretua bolla hayk'kuwa pirdiino. 22 Gidoopenne, Med'inaa Goday taani bak'ata atteeda sa'aa; ta S'oossay taani k'osettiya zaallaa. 23 Untuntu iitatetsaa diraw, I untunta murana; untuntu nagaraa diraw, I untunta d'ayissana; ee, Med'inaa Goday nu S'oossay untunta d'ayissana.

95 Haayite; ane Med'inaa Godaa sabboyte. Nuuna ashshiyaa zaallaw nashshechchaw yes's'oyte. 2 Aa sintsa galataanna shiik'oyte. Galataa yetsaa nashshechchan yes's'oyte. 3 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama S'oossaa, s'oossatuwa ubba bolla wolk'k'aama kaatiyaa. 4 Biittaa c'iimmatuu Aa kushiyaan de'iino; deriyaa huup'etuukka aawaa. 5 Abbaa haatsaykka aawaa; hewaa I med'd'eedda; mela biittaakka Aa kushii ootseedda. 6 Haayite; hokkiide ane aw goyinnoyte; nuuna med'd'eedda Med'inaa Godaa sintsan gulbbatoyte. 7 Ayaw gooppe, I nu S'oossaa. Nuuni Aa k'ooruwaan de'iyaa asatuwa; nuuni I heemmiyaa Aa dorssaa wudetuwa. S'oossay hinttena giyaawaa hachchi sisite! 8 «Kase hintte mayzza aawotuu, Mariiba giya sa'aan haneeddawaadan, he gallassi Maasa Bazzuwaan is's'eeddawaadan, hintteka zoriyaa akkenan is's'oppite. 9 Untuntu ta oosuwa be'iidekka, taana ek'k'eteeddinonne paac'c'eeddino. 10 Taani he yeletaa oytamu laytsaa shaatettaad; <Untuntu ubba wode barenttu wozanaan baliino; untuntu ta ogiyaa eribeykino yaagaad. 11 Hewaadanka k'ay, taani hank'k'etta c'aak'k'aade, Untuntu ta shempuwaasaa ubbakka gelikkino» yaagaad» yaagee.

96 Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite; sa'aan de'iyaa asay, ubbay Med'inaa Godaw yes's'ite. 2 Med'inaa Godaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite; I ashshiyaa mishiraachchuwaalla gallaasaan gallaasaan odite. 3 Kawutetsaa gidдон Aa bonchchuwa, asaa ubbaa gidдон Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite. 4 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'kaama; gita galatay aw bessee. S'oossatuwa ubbaappe aad'd'iide I yayettanaw bessee. 5 Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa; shin Med'inaa Goday salotuwa med'd'eedda S'oossaa. 6 Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee; minotetsayne puulay Aa Geeshsha Golliyaan de'ee. 7 Hinttenoo, asaa zaretoo ubbatoo, Med'inaa Godaabaa odite; «Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaassa» giide odite. 8 «Bonchchuu Aa suntsaassa» giide Med'inaa Godaabaa odite. Yarshshuwa akkiide, Aa dabaabaa gelite. 9 Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goyinnite; biittan de'iyaa asaa ubbaw, Aa sintsan kokkorite. 10 Kawutetsatuwa gidдон, «Med'inaa Goday kaateteedda! Sa'ay min ek'keedda; ubbakka k'aas's'enna. I asaa bolla suuretetsan pirddana» yaagite. 11 Salotuu nashetino; sa'aykka hashshu go; abbayinne Aa gidдон kumeeddawe guummo. 12 Shoyk'ayne shoyk'an de'iyaa ubbay nashetto! Woran de'iyaa mitsaa ubbaykka nashshechchan Aa sintsan yes's'ana. 13 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday yee; I sa'aa bollan pirddanaw yee; I ha sa'aa bolla s'illotetsan, asaa bollakka tumatetsan pirddana.

97 Med'inaa Goday kawuteedda. Sa'aan de'iyaa Asay nashetto; haakko haatsaan dooddetto saan de'iyaa asatuukka nashetino. 2 Shaariinne d'ip'p'i go d'umay Aa doodeedda. S'illotetsayne tumatetsay Aa kawutetsaa araataw baaso. 3 Tamay aappe sintsanna bee; Aa doodeedda morkkatuwa s'uuggee. 4 Aa walk'k'antsay sa'aa poo'issee; biittay hewaa be'iide kokkoree. 5 Med'inaa Godaa sintsan, sa'aa ubbaa Godaa sintsan wogga deretuu eessaa muk'aaddaadan muushiino. 6 Salotuu Aa s'illotetsaa awaayiino; asay ubbay Aa bonchchuwa be'ee. 7 Worddo s'oossatoo goyinniawantunne he go'enna eek'atuwaan c'ee'etiyawantu ubbay yeellatino. S'oossatuu ubbay S'oossaw gulbbatino. 8 Abeet Med'inaa Godaw, S'iyoonne asay, ne s'illo pirddaa sisiide nashettee; Yihudaa katamatuwa asaykka hashshu gee. 9 Abeet Med'inaa Godaw, neeni sa'aa ubbaappe d'ok'k'aasa; s'oossatuwa ubbaappe neeni d'ok'k'u gaasa. 10 Med'inaa Godaa siik'iyawantu iitaa is's'ite. I barew amanetiyya asatuwa shemppuwa naagee; k'ay untuntta iitatuwa kushiyaappe ashshee. 11 S'illotoo poo'uu poo'ee; wozanaa suuretto

nashshechchay de'ee. 12 Hinttenoo s'illotoo, Med'inaa Godaan nashettee; Aa geeshsha suntsaa galatite.

98 Mazimuriyaa Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite; ayaw gooppe, I malalissiyaabaa ootseedda. Aa ushechcha kushiinne Aa geeshsha k'eesii aw s'oonuwa immeedda. 2 Med'inaa Goday bare s'oonuwa erisseedda; I ashshiyaawaa kawutetsatoo k'onc'c'isseedda. 3 I Israa'eeliyaa soo asaa siik'iyawaanne untunttoo ammanettiyaawaa hassayeedda. Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay nu S'oossay ashiyaawaa be'eedda. 4 Sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbay, Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite; k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchaa sabaa sabbite. 5 Diitsaa Med'inaa Godaw diis's'ite; diitsaaninne yetsan S'oossaa sabbite. 6 S'urumbbaanne lookkuwa punniidde, nashshechchan Med'inaa Godaa nu kaatiyaa sintsan hombboc'ite. 7 Abbayinne abbaa gidдон kumeeddawe ubbay guummo. Sa'ayne sa'aa bollan de'iyaa ubbay yes's'o. 8 Shaafatuu ittippe barenttu kushiya bak'k'ino. K'eri deretuu Med'inaa Godaa sintsan ittippe nashshechchan yes's'ino. 9 Ayaw gooppe, I sa'aa bollan daannatanaw yee. I ha sa'aa bolla s'illotetsan, asaa bollakka suuretetsan daannatana.

99 Med'inaa Goday kawuteedda! Hewoo asatuu kokkorino. Kiruubetuwaappe gidduwaan kawutetsaa araataa bolla utteedda; hewoo biittay k'aas's'o; 2 Med'inaa Goday S'iyoonen wolk'kaama; kawutetsaa ubbaappe I d'ok'k'u d'ok'k'u geedda. 3 Daroppe yashshiyaa Aa wolk'kaama suntsaa, untunttu ubbay galatino. I geeshsha! 4 Neeni, wolk'kaama kaatii, likke pirddaa dosaasa. Neeni Yaak'ooba asaw suuretetsaa minisaadda. S'illotetsaanne likke pirddaa essaadda. 5 Med'inaa Godaa nu S'oossaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite; Aa gedii yed'd'iyasaan guufanniide aw goyinnite. I geeshsha! 6 Musenne Aaroone Aa k'esetuwa gidduwaappe laa"atuwaa; Sameelikka Aa sintsan woosseeddawantuppe ittuwa. Untunttu Med'inaa Godaw waasseeddino; ikka untunttoo alleeda. 7 I shaariyaa tuussaa gidduwaana untunttoo haasayeedda; untunttu I immeedda higgiaanne wogaa naageeddino. 8 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, neeni untunttu woosaa sisaadda. Neeni untunttu iitatetsaa diraw mureeddawaa gidoopekka, untunttoo atto geedda S'oossaa. 9 Med'inaa Godaa nu S'oossaa, d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite; Aa geeshsha deriyaa bollan aw goyinnite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu S'oossay geeshsha!

100 Galataa immiyaa mazamuriyaa Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw, Med'inaa Godaw hintte k'aalaa d'ok'k'u

ootsiide yes's'ite. 2 Med'inaa Godaw nashshechchan ootsite; nashshechchaa yetsaanna Aa sintsa shiik'ite. 3 Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa erite; nuuna med'd'eeddawe Aa; nuuni aawantta. Nuuni Aa asatuwaanne Aa k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa. 4 Aa penggiyaa galataana, Aa dabaabaa sabaanna gelite; Aa galatitenne Aa suntsaa sabbite. 5 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday keeka. Aggena Aa siik'uu med'inaassa; I yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.

101 Daawita mazamuriyaa Taani aggena siik'uwaabaanne s'illo pirdaabaaw yes's'ana; abeet Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana. 2 Taani suure ogiyaabaa k'oppaana. Neeni taakko awude yaan? Taani ta golliyaan suuretetsan hamettana. 3 Taani ta ayifiyaan pokkobaaw s'eellikke. S'oossaappe wora simmeedda asatuwaa oosuwaa is's'ay; untunttu mulekka taananna gidikkino. 4 Wozanaa geellatetsay taappe haakko; iitatetsaa taani erikke. 5 Geeman bare shooruwaaw zigiriyaawaa, taani sirp'p'i ootsana. Otorettiyaanne ayyiyaa asaa taani danddaykke. 6 Untunttu taananna de'ana mala, biittaa bolla de'iyaa ammanettiyaawantta, taani keeka ayifiyaan s'eellay. Suuretetsan hamettiyaaw Asay taw kiitettana. 7 C'immiyaawe ta golliyaan de'enna; wordduwaa haasayiyaawe ta sintsan gam'enna. 8 Biittan de'iyaa iita asaa ubbaa, taani gallassi gallassi d'ayissana; iitaa ootsiyaawantta ubbaa, taani Med'inaa Godaa katamaappe d'ok'ollana.

102 Med'inaa Godaa Sintsaan barena Dogiide Bare Kayyuwaa gussiyaa Wode, Tuggateedda Asay woosseedda woosaa. Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa; ta waasuu neekko gakkoo. 2 Ta waayiyyaa gallassi, ne som'uwaaw taappe gentsoppa. Ne haytsaa taakko yegga; taani new waassiyaa wode, taana ellekka alla. 3 Ayaw gooppe, ta laysay c'uwaadan d'ayee; ta mek'etsaykka tamaa bonk'k'uwaadan ees's'ee. 4 Ta wozanay shoc'i yeggeedda mela maataadan hanaad; k'umaykka taw meetettenna. 5 Taani ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade oolay; ta galbbay mek'etsaanna oyk'k'etteedda. 6 Taani bazzuwaan de'iyaa ankkuwaa mala, woy koleteedda golliyaan de'iyaa guttuwaa mala. 7 Taani gisina, gem'ishuu yeenna; taani golliyyaa huup'yaan barekka utteedda kafuwaa mala. 8 Ta morkketuu gallassaa ubbaan taana c'ashiino; taana k'ilii'iaawanttu ta suntsan shek'iino. 9 Taani bidintsaa k'umaadan may; k'ay ta afotsaa ta ushshaanna walakkay. 10 Neeni taana pude dentsaade, ne hank'k'uwaaw diraw wora olaadda. 11 Ta de'uwaaw laysay omarsaa kuwaa mala; taani maataadan shulay. 12 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni kawutetsaa

araatan med'inaw uttaadda; ne suntsaykka yeletaappe yeletaa gakkanaw hassayettana. 13 Neeni denddaade, S'iyoonew k'aretta; ayaw gooppe, neeni izo maariyaa wodii gakkeedda; hawe neeni dooreedda wodiyaaw. 14 Iza koleteeddawaa gidoopekka, ne k'oomatuu izo siik'iino. Iza bayeeddawaa gidoopekka, untunttu iziw k'arettiino. 15 Kawutetsatuu Med'inaa Godaa suntsaw yayana; sa'aa kaatetuu ubbay Aa anggaw dagamana. 16 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday S'iyoonew zaaretsi kees's'iide, I bare gitatetsaa bessana. 17 I puteesatuwaa woosaa sisana; untunttu waasuwaaw kad'enna. 18 Biro yelettana asatuu Med'inaa Godaa galatana mala, hawe yiyaa yeletaw s'aafetto. 19 Med'inaa Goday d'ok'k'an de'iyaa bare geeshsha sa'aappe duge s'eelleedda; I saluwaappe duge sa'aa s'omooseedda. 20 Hewenne, k'ashetteedda asatuwaa ooliyaa sisanaassanne hayk'k'oo pirdetteedda asatuwaa billanaassa. 21 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa suntsay S'iyoonen odettananne Aa galatay Yersaalamen awaayetana. 22 Asayenne kawutetsay ittippe shiik'iide, Med'inaa Godaw he wode goyinnana. 23 I taani yalagatetsan de'iina, ta wolk'kaa wursseedda; ta laysaa k'antsayeedda. 24 Yaatina, taani, «Abeet ta S'oossaw, ta laysay biro giddottiyaaw wode, taana afoppa» yaagay. Abeet S'oossaw, neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw de'aassa. 25 Neeni beni sa'aa med'd'aadda; saluukka ne kushiyaaw oosuwaaw. 26 Hewanttu ubbay d'ayana; shin neeni de'ana; untunttu ubbaykka afilaadan wurana. Neeni untunttu c'urk'k'a afilaadan laammanna; untunttukka aad'd'ana. 27 Shin neeni neenakka; ne laysay ubbaaw wureenna. 28 Nuuni ne k'oomatuwaa; nu naanatuu sarotetsaan de'ana. Untunttu zeretsaykka ne sintsan minniide ek'k'ana.

103 Daawite s'aafeeddawaa Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa! Ta kumentsaa asatetsaw, Aa geeshsha suntsaa galataa. 2 Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa! I new ootseedda keekkatetsaa ubbaaw dogoppa. 3 I ne nagaraaw ubbaaw atto gee; I ne harggiyaa ubbaappe neena patsee. 4 I neena duufuwaan gelennaadan ashsee; aggena siik'uwaaninne maarotaan neena anjee. 5 Arggantsaadan neeni yalagana mala, I ne de'uwaaw ubbaan neena lo'obaa kalissee. 6 Med'inaa Goday naak'etteeddawanttoo s'illobaa ootseenne suuriyaan pirddee. 7 I bare ogiyaa Musa, bare oosuwaaw Israa'eeliyaa asaw erisseedda. 8 Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa; I hank'k'ettanaw elleellennawaanne aggena siik'uu daruwaa. 9 I ubbaaw gede seerenna; med'inaw hank'k'ettenna. 10 I nuuna nu nagaraadan ootsibeenna; nu iitatetsaadan nuw zaaribeenna. 11 Saluu sa'aappe

d'ok'k'yaawaadan, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo aggena Aa siik'uu dara. 12 Away doliyaasaappe away wulliyaasay haakkiyaawaadan, Med'inaa Goday nu bayzzuwaa nuuppe haassee. 13 Aawuu bare naanaatoo k'arettiyaawaadan, Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo k'arettee. 14 Ayaw gooppe, nuuni ayaappe med'etteeddento I eree; nuuni biittaa gidiyaawaa I akeekke. 15 Asaa gidoope, Aa de'uu maataa mala; I bazzuwaa c'iishshaadan c'iishshee; 16 c'arkkuu Aa bolla c'arkkina d'ayeedda; I doleedda sa'ay eretenna. 17 Shin Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo, aggena Aa siik'uu med'inaappe med'inaa gakkanaassa. Aa s'illotetsaykka na'aa na'aw gakkanaassa. 18 Aa c'aak'uwaa naagiyaawantussanne Aa azazuwaa polanaw hassayaawantussa. 19 Med'inaa Goday salotuwaan bare kawutetsaa araataa esseedda; Aa kawutetsay ubbaa mooddee. 20 Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo, Aa azazuwaa poliyaa wolk'kaamatoo, I giyaawaa sisisiyaawantto, Med'inaa Godaa galatite! 21 Hinttenoo saluwaan de'iyaa minotoo, Aa sheniya ootsiyaa k'oomatoo, Med'inaa Godaa galatite! 22 Hinttenoo, I mooddiya sa'aa ubbaa med'etatoo, ubbaykka Med'inaa Godaa galatite! Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!

104 Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa! Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, neeni ay keeshshaa gitee! Neeni bonchchuwaanne anggaa mayyaadda. 2 Poo'uwaa afilaadan gullotaadda. Neeni saluwaa dunkkaaniyaadan tolaadda. 3 Ne golliya saluwaa guufantsuwaa bollan kees's'aasa. Shaariyaa paraa gaariyaa kessaasa; c'arkkuwaa k'efiyaan toggaasa. 4 Neeni c'arkkotuwaa ne kiitanchchaa, tamaa lac'uwaakka ne k'ooma kessaasa. 5 Neeni sa'aa Aa baasuwa bolla essaadda; I med'i med'inawukka k'aas's'enna. 6 Wolk'kaama abbay biittaa bollan afilaadan mic'etteedda; haatsay wolk'kaama deretuwaa kammeedda. 7 Shin ne godetina haatsatuu bak'ateeddino; ne azazuwaa sisiide, elleelleeddino. 8 Untunttu wogga deretuwaappe duge zanggaaraa, neeni untunttoo giigiseedda sa'aa goggeeddino. 9 Haatsatuu simmiide biittaa kammennaadan, untunttu aad'd'anaw danddayenna zawaa essaadda. 10 Neeni puluttuwaa zanggaaraan pulttiisaasa; untunttu haatsay deretuwaa gidduwaana goggee. 11 Goggiyaawaappe bazzuwaa do'atuu ubbay ushiino; denbbaa haretuu barenttu saamuwa aappe aliino. 12 Saluwaa kafotuu he haatsaa matan barenttu golliya kees's'iide, tashiyaa gidдон yes's'iino. 13 Neeni wolk'kaama deretuwaa bollan saluwaappe iraa bukissaasa; biittakka ne kushiya oosuwa ayifiyaan kalissaasa. 14 Neeni mehiyaw maataa, asaw katsaa mokissaasa. Hewenne, Asay

biittaa ootsiide, biittaaappe katsaa demanaassa. 15 Asaa wozanaa nashechchiya woyniyaa, som"uwaa shic'issiyaa zayitiyaanne wolk'kaa kuntsiyaa k'umaa mokissaassa. 16 Med'inaa Godaa mitsatuu, I tokkeedda Liibaanoosa zigatuu, daro iraa ushiino. 17 Untunttun kafotuu barenttu golliya kees's'iino; k'oолletuukka s'iidaa bolla kees's'iide de'iino. 18 D'ok'ka deretuwaa bollan gaaratuu de'iino; k'ay guppalletuu Shuchchaa gonggoluuwan k'osettiino. 19 Wodiya payduwaa erissana mala, neeni aginaa med'd'aadda. Away bare wulliyaa wodiya eree. 20 Neeni k'ammaa med'd'aadda; d'uman do'ay ubbay kesee. 21 Wodalla gaammotuu shankkatiidde gudiino; untunttu barenttoo miyaawaa S'oossaappe koyiino. 22 Away kesiyaa wode, guyye simmiide barenttu geessuwaan gisiino. 23 He wode Asay bare oosoo kesee; sa'ay k'ammana gakkanaw ootsee. 24 Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa daree! Ne aad'd'eeda eratetsan neeni untunttu ubbaa med'd'aadda; sa'ay neeni med'd'eeddawan kumeedda. 25 Abbay hinin hewesh; I wolk'kaamanne aakko; payduu bayinna k'aas's'iyaa med'etatuwaan, gitatuwaaninne guutsatuwaan kumiide de'ee. 26 Hewaa bollan markkabatuu biino; k'ay neeni med'd'eedda Leewaataana giyaaw dawai an kaa'ee. 27 Neeni untuntta koshshiyaa wodiyaan untunttoo k'umaa immana mala, untunttu ubbay neena s'eelliino. 28 Neeni untunttoo immina, untunttu mas'iino; neeni ne kushiyaappe yeggina, untunttu lo"obaa kalliino. 29 Neeni ne som"uwaa gentsiyaa wode dagammiino. Ne shemppuwaa neeni akkiyaa wode hayk'kiide, barenttu biittaw simmiino. 30 Shin neeni ne shemppuwaa kiitiyaa wode, haratuu med'ettiino; biittaakka ooratsaasa. 31 Med'inaa Godaa bonchchuu med'inaw de'o; Med'inaa Goday bare oosuwaan nashetto. 32 I biittaa s'eellina, biittay k'aas's'ee; k'ay I deretuwaa bochchina, deretuu c'uwattiino. 33 Taani ta de'uwaa ubbaan Med'inaa Godaw yes's'ana; taani de'eedda laysaa ubbaan ta S'oossaa sabbana. 34 Taani Med'inaa Godaan nashettiya diraw, ta k'ofay Aa nashechcho. 35 Nagaranchchatuu biittaaappe d'ayino; hawaappe sintsa iitatu de'oppino. Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa! Med'inaa Godaa galatite!

105 Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite. I ootseeddawaa kawutetsatuwaa gidduwaan erissite. 2 Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite. Aa malalissiyaa oosuwa ubbabaa odite. 3 Aa geeshsha suntsan c'ee'ettite; Med'inaa Godaa koyiyaa wozanatuu nashetino. 4 Med'inaa Godaanne Aa wolk'kaa s'omoosite; ubbaa gede Aa sintsa koyite. 5 I ootseedda malalissiyaabaa, Aa malaataanne I pirddeedda pirdaa hassayite. 6 Hinttenoo, Aa k'oomaa Abrahaama zeretsatoo, dooretteedda Yaak'ooba naatoo.

7 I Med'inaa Godaa nu S'oossaa; Aa tumo pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna. 8 I bare c'aak'uwaa med'inaw, bare azazeedda k'aalaa sha'u yeletaa gakkanaw naagee. 9 Hewenne, I, Abrahaamana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa, Yisaak'aw c'aak'keedda c'aak'uwaa, 10 Yaak'oobaw woga, Israa'eeliyawukka med'inaa c'aak'uwaa ootsiide miniseedda. 11 Hawaadan yaageedda; «New Kanaane biittaa immana; I ne zeretsatoo laata gidana» yaageedda. 12 S'oossaa asatuu payduwaan s'ii guutsanne Kanaane biittan bete gidiide de'iyaa wode, 13 itti gadiyaappe hara gadiyaa, itti kawutetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino. 14 S'oossay untuntta ooninne naak'k'anaw immibeenna; untunttu diraw kaatetuwwa seeriidde, 15 «Taani okkeeddawantta bochchoppite; ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda. 16 S'oossay biittan koshaa yeddiide, untunttu katsaa ubbaa d'ayisseedda. 17 Shin I bare asaa ashshanaw, itti bitaniyaa Gibbs'e kiitteedda; he bitanii ayille gidiide zal'eteedda Yooseefa. 18 Aa gedetuu birataan k'ashetteeddino; untunttu Aa sanssalatan k'achcheeddino. 19 I kase odeeddawe polettana gakkanaw, Med'inaa Godaa k'aalay Aa paac'c'eedda. 20 Gibbs'e kaatii kiittiide k'asho golliyaappe keseedda, Gadiyaa mooddiyaawe billeedda. 21 Ikka, Aa bare golliyaw godaa ootseeddanne. Barew de'iyawaa ubbaa bolla suntseedda. 22 Barew waanna kaappotuwwa azazana malanne bare c'imatuwwa zorana mala maatayeedda. 23 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelii Gibbs'e geleedda, Yayk'koobe Kaame biittan bete gidiide de'eedda. 24 Med'inaa Goday bare asaa daro c'orayedda; untunttu morkkatuwaappe untuntta aatsiide mintsetsee. 25 I Gibbs'e Asay bare asaa is'sanaadaaninne bare k'oomatuwwa c'immanaadan ootseedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Musanne bare dooreedda Aaroona untunttukko kiitteedda. 27 Untunttu Gibbs'e asatuwwa sintsan S'oossaa malaataa, Kaame biittan ooratsabaa ootseeddino. 28 S'oossay d'umaa kiittiide, he biittaa d'umisseedda; shin Gibbs'e asatuu Aa azazuwwa is's'eeddino. 29 I Untunttu haatsaa suutsaw laammiide, moletuwwa wod'eedda. 30 Untunttu biittaa ubbaa, kaatiyaa golliyaakka shed'd'ii kumeedda. 31 I azazina, uduns's'iinne biinnii untunttu biittaa ubbaa bolla sham"isham"eedda. 32 Untunttu biittaa bollan iraa diraw shachchaa walk'k'antsaanna bukisseeedda. 33 I untunttu woyniyaa turaanne balasiyaa giyaa mitsaa shoc'eedda; untunttu biittan de'iyaa mitsaakka kinchchereetseeedda. 34 I azazina, booliinne payduu bayinna bumbburetsay keseedda. 35 Untunttu biittan doleedda katsaa ubbaa meedda; sa'aappe irs's'abaa ubbaakka mi d'ayisseedda. 36 S'oossay Gibbs'e asatuwwa golle bayira naanatuwwa ubbaa wod'eedda; koyiro yeletteedda ubbaa d'ayisseedda. 37

Hewaappe guyyiyaan, I Israa'eeliyaa asaa work'k'anne biraa alleek'k'uwana kesseedda; untunttu giddoppe kunddiide atteedawe ooninne baawa. 38 Gibbs'e asatuu untunttoo daro yayyeedda diraw, untunttu keseeddawaan nashetteeddino. 39 S'oossay untuntta kammanaw shaariyaa mic'c'eedda; k'amma untunttoo poo'issanaw tamaa giigisseedda. 40 Untunttu miyaawaa oochchina, akkaa malatiyaa kafotuwwa untunttoo yeddeedda; untuntta saluwwa k'umaa kalisseedda. 41 I shuchchaa p'alk'k'ina, haatsay pultteedda; shaafaadan bazuwwaan goggeedda. 42 I bare k'oomaa Abrahaamaw, geleedda geeshsha k'aalaa hassayeedda. 43 I bare asaa nashshechchan, bare dooreeddawantta iilissan kesseedda. 44 I untunttoo hara asatuwwa biittaa immeedda; untunttu haratuu daabureedda goshshaa laatteeddino. 45 Hewaa I ootseeddawe untunttu Aa wogaa naaganaadaananne Aa higgiiyaa ootsanaadaana. Med'inaa Godaa galatite!

106 Med'inaa Godaa galatite! I keeka gidiyaa dirawunne, aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, Med'inaa Godaa galatite. 2 Med'inaa Goday ootseedda wolk'k'aama oosuwwa odanaw, woy Aa galataa ubbaa k'onc'c'issanaw, danddayiyaawe oonee? 3 Pirddaa naagiyaawantunne, ubbaa gede s'illobaa ootsiyaawanttu anjetteeddawantta. 4 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne asaw keekkiyaa wode, taanakka k'oppa; untuntta neeni ashshiyaa wode, tawukka alla. 5 Hewenne, ne dooreedda asaw, sa'ay lo'ina, taani be'anaadaana; ne asaa nashshechchaa taanikka nashettanaadaaninne newantunna ittippe taanikka galatanaadaana. 6 Nuuni nu aawotuwwaan nagaraa ootseeddo; bayzobaanne iitabaa ootseeddo. 7 Nu aawotuu Gibbs'en de'iyaa wode, ne malalissiyaa oosuwwa k'oppibeykkino. Aggena ne siik'uwaa darotetsaa untunttu hassayibeykkino; Zo'o Abbaa lank'kiyaan ne bolla makkaleeddino. 8 Gidooppekka I bare suntsaa diraw, bare wolk'k'aama wolk'k'aa erissanaw untuntta ashsheeda. 9 I Zo'o Abbaa azazina, abbay meleedda; bazuwwaan kaaletsiyaawaadan, c'iimmaa giduwwaana untuntta kaaletsiide pintseedda. 10 I untuntta is's'yaawanttu kushiyaappe ashsheeda; morkkatuwwa kushiyaappe untuntta wozeedda. 11 Untunttu morkkatuwwa haatsay mitteedda; untunttuppe ittuunne attibeena. 12 He wode Israa'eelatu Aa k'aalaa ammaneeddino; Aa sabbeeddino. 13 Gidooppenne, untunttu I ootseeddawaa ellekka dogeeddino. Aa zoriyaa naagennan barenttu koyeeddawaa ootseeddino. 14 Bazuwwaan de'iiddi, untunttu daroppe amotteeddino; k'ay mela biittaan S'oossaa paac'c'eeddino. 15 Hewaadan I untunttu woosseeddawaa immeedda; shin untunttu shempoop gilk'k'atetsaa kiitteedda. 16 Asatuu bazuwwaan

barenttu dunkkaaniyaan de'iiddi, Musanne Med'inaa Godaw dummateedda, k'ooma Aaroona k'anaateedda wode, 17 biittay dooyetiide Daataana mitteedda; Abiiraam Aa golliyaa asatuwaana moogeedda. 18 K'ay untunttu maabaraa gidдон tamay ees's'ina, lac'uu he iita asatuwaa s'uuggeedda. 19 Koreeba Deriyan de'iiddi, work'kaa muushisiide maraa misiliyaa med'd'eeddino; he misiliyaw goyinneeddino. 20 Untunttu barenttu bonchcho S'oossaa maataa miyaa miizaa misiliyaan laammeeddino. 21 Untunttu barena ashsheeda S'oossaa dogeeddino; I Gibs'en wolk'kaama oosuwaa, 22 Kaame biittan malalissiyaabaanne, Zo'o Abban, «Hoola!» giissiyaabaa ootseedda. 23 Hewaa diraw, S'oossay untuntta d'ayissana geedda; shin d'ayissenna mala, Aa hank'k'uwaa zaaranaw, S'oossay dooreedda Muse gidduwaan ek'keedda. 24 Hewaappe guyyiyaan, untunttu Aa k'aalaa ammanenna diraw, he lo'o biittaa kad'eeddino. 25 Untunttu barenttu dunkkaaniyaa gidдон zuuzummeeddinonne Med'inaa Godaa k'aalaw azazztibeykkino. 26 Hewaa diraw, I untuntta bazzuwaan agganawaa, Bare kushiya dentsiide c'aak'keedda. 27 Untunttu zeretsaa kawutetsatuwaa gidдон agganawunne biittan untuntta laalanaw c'aak'keedda. 28 Hewaappe guyyiyaan, untunttu Pa'ooran de'iyaa Ba'aala eek'aw, goynniyaawantunna ittippe gakketeeddino; shempuu bayinna eek'atoo yarshshetteedda yarshshuwaa meeddino. 29 Untunttu barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino; untunttu gidдон iita harggii wod'd'eedda. 30 Shin Piinhaasi denddiide, untunttu bayzuwaa pirdina, iita harggii untunttu bollaappe kichcheedda. 31 Hewenne, yeletaappe yeletaa gakkanaw, med'inaw aw s'illotetsaa gidiide paydeteedda. 32 Mariiba puluttuwa matan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino; untunttu gaasuwaan Muse bolla metuu gakkedda. 33 Ayaw gooppe, untunttu Aa hank'k'etseeddino; Muse doonaappe bessena k'aalay keseedda. 34 Med'inaa Goday d'ayissite giina, untunttu Kanaane asatuwaa d'ayissibeykkino. 35 Hewaappekka, untunttu he asatuwaana geletti akkettiide, walaketteeddinonne; untunttu de'uwaa wogaa kaalleeddino. 36 S'oossaa asatuu untunttu eek'aw goyinneeddino; hewenne, untunttoo p'ire gideedda. 37 Untunttu barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa s'alahetoo yarshsheeddino. 38 Untunttu, s'illo suutsaa Kanaane eek'atoo yarshsheeddino; barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa suutsaa gusseeddino; he suutsan biittay tuneedda. 39 Hewaadan untunttu barenttu oosuwaan tuneeddinonne, sharmus'aadan untunttu barenttu S'oossaw ammanettennan is's'eeddino. 40 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu, Aa asaa bolla ees's'i keseedda; I barewannta sheneteedda. 41 I untuntta hara gadiyaa asatuwaa

kushiyan aatsiide immeedda; untunttu is's'eeddawanttu untuntta mooddeeddino. 42 Untunttu morkketuu untuntta naak'keeddinonne barenttu sheniyaadan ayisseeddino. 43 I untuntta daro gede ashsheedda; shin untunttu makkalaw danc'c'i denddeeddino; barenttu nagaraa gaasuwaan d'ayeeddino. 44 Gidooppenne, I untunttu waasseedda wasuwaaw sisiide, untunttu waayiyyaa k'oppeedda. 45 I untunttu diraw, bare c'aak'uwaa hassayeedda; aggena bare siik'uwaa daruwaadan untuntta maareedda. 46 Untuntta omoodeedda ubbay untunttoo k'arettanaadan ootseedda. 47 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuna ashsha. Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne ne bonchchuwaan c'ee'k'ettanaadan, kawutetsatuwaa gidдоppe nuuna shiishsha. 48 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto! Asay ubbay, «Amen'!» go. Med'inaa Godaa galatite!

107 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka; aggena Aa siik'uu med'inaassa. 2 Med'inaa Goday ashsheedawantunne, morkkatuwaa kushiyaappe wozeeddawanttu, hewaadan giide haasayino. 3 Untuntta I biittatuwaappe, away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, huup'issanne gedissa baggappe shiishsheeddawantta. 4 Untunttuppe ittuu ittuu bazzuwa biittan yuuyyeeddino. Barenttu de'iyaa katamaa biyaa ogiyaa, demmanaw danddayibeykkino. 5 Untunttu koshateeddinonne saametteeddino; untunttu yibbaateeddino. 6 Untunttu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino; I untuntta untunttu waayiyaappe ashsheeda. 7 Untunttu de'ana katamaa gakkanaw, I untuntta sitta ogiyaanna kaaletseedda. 8 Aggena Aa siik'oonne, I asaw ootseedda malalissiyaabaw, untunttu Med'inaa Godaa galatino. 9 Ayaw gooppe, I saametteeddawantta ale; Koshatteeddawantakka lo'obaa kalissee. 10 Untunttuppe ittuu ittuu d'ip'p'i go d'umaa gidдон utteeddino; Untunttu birataa sanssalatan waayetteeddino. 11 Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa k'aalaw makkaleeddinonne, Ubbaappe D'ok'kiyaa S'oossaa zoriyaa kad'eeddino. 12 I untuntta tugga oosuwaan daabursseedda; untunttu kunddeeddino; shin untuntta maaddiyaawe d'ayeedda. 13 Untunttu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino; I untuntta untunttu waayiyaappe ashsheeda. 14 Bareto d'umaappekka kesseedda; untunttu k'ashetteedda birataa sanssalataakka duutseedda. 15 Aggena Aa siik'oonne I asaw ootseedda malalissiyaawoo untunttu Med'inaa Godaa galatino. 16 Ayaw gooppe, I nahaasiyaappe oosetteedda penggiyaa mentseedda; Birataa kulbuwaakka d'ukkeedda. 17 Untunttuppe ittuu ittuu booza gideeddino; Barenttu ootseedda

nagaraa gaasuwaaninne, barenttu iitatetsaa gaasuwaan tuggateeddino. 18 Unttuntu k'uma ubbaa shenetiide, hayk'k'oo mateeddino. 19 Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino; I untuntta untuntu waayiyaappe ashsheeda. 20 I bare k'aalaa kiittiide, untuntta patseedda; duufuwaan geliyaawaappe ashsheeda. 21 Aggena Aa siik'oonne I asaw ootseedda malalissiyaawoo untunttu Med'inaa Godaa galatino. 22 Unttuntu aw galataa yarshshuua yarshshino; K'ay nashshechchaa yetsan I ootseeddawaa odino. 23 Unttuntuppe ittuu ittuu, markkabiyaan wolk'k'aama abbaa bollan beeddino. Unttuntu he wolk'k'aama abbaa bolla barenttu oosuuaa ootsiyaawantta. 24 Unttuntu Med'inaa Godaa oosuuaa, I c'iimmaa garssan ootseedda malalissiyaabaa be'eeddino. 25 I azaziide, gotiyaa dentseedda; abbaa hobbii k'aas's'eedda. 26 Unttuntu pude saluuaa c'ugudetteeddino; hewaappe duge c'iimmaa wod'd'eeddino. He iita metuu gakkina, untunttu wozanay toyyu geedda. 27 Unttuntu matsotteedda asaadan d'ubettiide ganddigaareeddino; untunttu eraykka jolleedda. 28 Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino; I untuntta untunttu waayiyaappe ashsheeda. 29 I gotiyaa c'o'u ootseedda; abbaa beetaakka sirp'p'i ootseedda. 30 C'o'u geedda diraw, untunttu nashetteeddino; S'oossay untuntta untunttu amotteedda katamaa aheedda. 31 Aggena Aa siik'oonne I asaw ootseedda malalissiyaabaw untunttu Med'inaa Godaa galatino. 32 Unttuntu Aa asatuuaa shiik'uwaan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsino; k'ay c'imatuuaa shiik'uwaan Aa galatino. 33 S'oossay shaafatuuaa melisseedda; puluttuukka goggennaadan te'eedda. 34 Hewan de'iyaa asatuuaa iitatetsaa diraw, Mokkiyaa aradda biittaakka, mokenna mela biittaw laammeedda. 35 I zaariide mela bazuwaan haatsay eellanaadan, k'ay mela biittan pulttuu d'uuk'k'anaadan ootseedda. 36 Kosheteeddawantta he sa'aan wotseedda; untunttu barenttoo de'iyaa katamaa kees's'eeddino. 37 Unttuntu barenttu goshshan zeriide, woyniyaa tokkiide, daro murtaa shiishsheeddino. 38 I untuntta anjjina, untunttu loytsi c'oratteeddino; untunttu mehiyaakka guutsibeenna. 39 Asatuu s'oonettiyaa wodenne untunttu uk'k'unnaa, metuwaanne kyyuuaa gaasuwaan kawushiya wode, 40 S'oossay kaappotuuaa kad'eeddawaa bessee; ogii bayinna bazuwaan toyilakattanaadan I untuntta ootsee. 41 Shin I hiyyeesatuuaa tuggaappe kessiide, untunttu golle asaa dorssaa wudiyaadan c'orayee. 42 Suure asatuu I ootsiyaawaa be'iide nashettiino; shin iita asatuu ubbay c'o'u giino. 43 Aad'd'eeda Eranchcha gidiyaawe ha yewuuaa k'oppo; Med'inaa Godaa aggena siik'uuaa akeeko.

108 Daawita mazamuriyaa, yetsaa Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee. Taani new ta kumentsaa wozanaappe yes's'anne neena sabbana. 2 Diitsawunne maasink'k'oo beegottite! Taanikka wontta guuraanna beegottana. 3 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena asaa gidдон galatana; k'ay kawutetsaa gidдон neena sabbana. 4 Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama; saluwaappe bollow aad'd'ee. Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee. 5 Abeet S'oossaw, salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga! Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido. 6 Neeni siik'iyaa wanttu attana mala, ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha; neeni taw alla. 7 S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda; «Taani s'oonade Sekeema biittaa shaakkana; k'ay Sukkoota zanggaaraa gishana. 8 Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa; Efireemi ta huup'iyaa ashshiyaa k'oobiya; Yihuday ta kawutetsaa s'am'aa. 9 Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aaruuaa; Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw ta c'aammaa Aa bolla wotsay. Taani Piliss's'eema s'oonade gereeray» yaageedda. 10 Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe? Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe? 11 Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii? Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka. 12 Asaa maaduu patsenna diraw, morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda. 13 S'oossaa wolk'k'an nuuni nu morkkatuuaa s'oonana; nu morkkatuuaa yed'd'anawe Aa.

109 Zammaaretuuaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa Abeet taani galatiyaa S'oossaw, neeni taw c'o'u gooppa. 2 Ayaw gooppe, iita worddanchcha asatuu, barenttu doonaa ta bolla dooyeeddino; untunttu worddo ins's'arssan ta bolla haasayiino. 3 Unttuntu is'o k'aalaanna taana dooddiino; gaasuu bayinnan taananna oletiino. 4 Taani untuntta siik'ayenne untunttoo woossay; gidoopeppa, untunttu taana mootiino. 5 Taani lo"uuaa ootsina, untunttu taw iitaa zaariino; taani untuntta siik'ina, untunttu taana is's'iino. 6 Ta morkkiyaa bolla iita daannaa suntsaa; mootanchchay Aa ushechchan ek'k'o. 7 Aa biddiyaa wode, I bayzzanchcha gidiide beetto; Aa woosaykka aw simmiide gometo! 8 Aa laytsay k'aammo; Aa suntsatetsaakka haray akko! 9 Aa naanatu aawuuaa d'ayiide yii"ino; Aa machata am'e gidu! 10 Aa naanatu yuuyyi yuuyyiide woossino; barenttu de'iyaa onappekka yederssettino! 11 Aa mas'uuaa ubbaa ac'oo oyk'k'o; I daaburiide kesseeddabaa ubbaa allagay bonk'k'o! 12 Oninne aw keekkabaa ootsoppo, woy aawuuaa d'ayeedda Aa naanaatoo k'arettoppo! 13 Aa naanatu ubbay wuri d'ayino; kaaliyaa yeletaan Aa suntsay dogetto. 14 Aa aawotuuaa nagaray Med'inaa Godaa

sintsan k'ofetto; Aa aatti nagaray ubbakka k'uc'ettoppo! 15 He nagaray ubbaa gede Med'inaa Godaa sintsan beetto; untuntunna hassayissiyaawe sa'aappe d'ok'olletti kichcho! 16 Ayaw gooppe, I keekkabaa ootsanaw ubbakka k'oppibeenna; hiyyeesatuwaa, metootanchchatuwaanne wozanay madus's'eeddawannta yederssiide wod'eedda. 17 I shek'k'anaw doseedda diraw, ikka shek'k'etteeddawaa gido! I anjanaw dosenna diraw, anjiuu aappe haakko! 18 I shek'k'iide salenna; Aa shek'ay haatsaadan Aa bollaa katso! Zayitiyaadan Aa mek'etsan gelo! 19 Afilaadan Aa kammo; sak'kiyaadan ubbaa gede Aa s'eessan de'o! 20 Hawe taana mootiyaawanttoon ne taana iitan zigiriyaawanttoo, Med'inaa Goday immiyaa woytuwaa gido! 21 Shin abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, ne suntsaa diraw, taana maadda. Aggena ne siik'uwaanne ne keekkatetsaa diraw, taana ashsha. 22 Ayaw gooppe, taani hiyyeessanne metootanchchaa asaa; ta wozanaykka maduns's'eedda. 23 Taani omarsa kuwaadan d'ayana hanay; taani booliyaadan k'ok'k'ofettay. 24 S'oomishin ta gulbbatay is's'eedda; ta bollaykka laafee. 25 Taana mootiyaawanttoo k'ilic'iyaaawaa gidaaddi; untuntunna taana be'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiino. 26 Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, taana maadda; aggena ne siik'uwaadan taana ashsha. 27 Abeet Med'inaa Godaw, hewe ne kushiyaa gideeddawaanne hewaa neeni ootseeddawaa ta morkketuu erino. 28 Untuntunna taana shek'k'ooppenne, neeni taana anjja! Ta bolla dendiyaawanttu yeellatino; shin taana ne k'oomaa nashshechchaa. 29 Taana mootiyaawanttu kawushshaa mayno; barenttu yeellaakka kutaadan k'umayino. 30 Taani ta ins's'arssan Med'inaa Godaa daroppe galatana; daro Asay shiik'eeddasaan Aa galatana. 31 Ayaw gooppe, I hiyyeesaa diraw mootettee; hayk'k'oo pirdidiyaa asaappekka Aa ashshee.

110 S'oossay Dooreedda Kaatiyaa Daawite s'aafeedda mazamuriyaa Med'inaa Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaanne neeni gediyaan yed'd'a ek'kiyaawaa ootsana gakkanaw, hawaan taappe ushechcha baggana utta» yaageedda. 2 Med'inaa Goday ne minotetsaa s'am'aa S'iyooneppe kiittana; yaatina, «Ne morkkatuwaanne moodda!» yaagana. 3 Neeni ne morkkatuwaanne oletiyyaa gallassi, ne Asay eeno gaana. Wontta guura kettessaan, ne wodalla Asay neekko geeshsha deretuwaan shiik'ana. 4 Med'inaa Goday, «Malkka S'edek' k'eesiyaa gideeddawaadan, neenikka med'inaw k'eesiyaa gidana» yaagiide c'aak'keedda; I bare k'ofaa laammenna. 5 Goday ne ushechchan de'ee; bare hank'k'uwa gallassi I kaatetuwa kinchereetsana. 6 Kawutetsaa bolla I pirdidana; olaa dembbatuwaakka

anhaa s'alala ootsana; sa'aan ubbaan de'iyaa kaatetuwa I mentsereetsana. 7 Kaatii ogiyaa matan de'iyaa haatsaa pultuwaappe ushiide, I bare huup'iyaa d'ok'ku ootsana.

111 Med'inaa Godaa galatite! Suuretuu shiik'iyaa shiik'uwaan, taani ta polo wozanaappe Med'inaa Godaa galatana. 2 Med'inaa Godaa oosotuu ay keeshshaa gitee! Untuntunna nashetiyaawanttu ubbay untuntunna k'oppinanaw bessee. 3 Aa oosotuu bonchchuwaaninne anggan kumeeddawannta. Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ee. 4 I bare malalissiyaa oosotuu, hassayettanaadan ootseedda. Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa. 5 Barew yayyiyaawanttoo k'umaa I immee; I bare c'aak'uwa med'inawukka k'oppee. 6 Allagatuwaa biittaa immiyaawan I bare oosuwa wolk'k'aa bare asaa besseedda. 7 Aa kushiyaa oosotuu tumanne likke; Aa wogatuukka ubbay ammanettiyaawanttu. 8 Untuntunne med'i med'inaw ek'k'iide de'iyaaawanttu; tumatetsaaninne suuretetsan imetteeddawannta. 9 I bare asaa woziiide kesseedda; I bare c'aak'uwa untuntunna med'inaw wotseedda. Aa suntsay geeshshanne, «Hoola!» giissiyaawaa. 10 Eratetsaw koyiruu Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; Aa wogaa ootsiyaawanttoo lo'o akeekay de'ee. S'oossay med'inaw galatetto!

112 Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw yayyiyaanne, Aa azazuwaa polanaw daroppe nashetiyyaa asay, anjjettedawaa. 2 Aa naanatu biittan wolk'k'aama gidana; suure asatuwaa yeletay anjettana. 3 Shaluunne duretetsay Aa golliyaan de'ee; Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ana. 4 Suure asaw, keeka, s'illonne k'arettiyyaa asatoo, d'umaa gidon poo'uu poo'ee. 5 Keekkatetsan c'oo tal'iyaa uraw, bare oosuwa suuretetsan ootsiyaa uraw, keekabay yaana. 6 S'illo Asay awudenne kunddenna; med'inaw I hassayettana. 7 litabaa I sisooppekka dagammenna; ayaw gooppe, Aa wozanay k'aas's'ena; Med'inaa Godaan I ammanettee. 8 Aa wozanay s'ala gidiyaa diraw, ubbakka I yayyena; wurssetsan bare morkketuu s'oonettina be'ana. 9 I hiyyeesaa asaw darisside immeedda; k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'ee; Aa kac'ii bonchchuwaan d'ok'ku gee. 10 lita Asay hewaa be'iide yilotee; achchaa garc'c'iide, c'oo d'ayee. lita asaa amuu c'oo attanawaa.

113 Med'inaa Godaa galatite! Hintenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo, Med'inaa Godaa suntsaa galatite! 2 Med'inaa Godaa suntsay hachcheppe med'inaa gakkanaw galatetto! 3 Away doliyaasaappe biide wulliyaasaa gakkanawukka Med'inaa Godaa suntsay galatetto! 4 Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaappe bollaanne mooodiyaawaa; Aa

bonchchuukka salotuwaappe d'ok'k'yaawaa. 5 Med'inaa Godaa nu S'oossaa mali oonee? I bolla d'ok'kan kawutetsaa araatan utteedda. 6 I salotuwaanne sa'aa s'eellanaaw duge hokkee. 7 I hiyyeesaa baanaappe d'ok'ku' ootsee; metootanchchaakka bidintsaa pituwaappe dentsee. 8 Bare asaa mooddiyaawantunna utissee. 9 Maynne mishirato naanatuwaa aato ootside, nashechchiide I golliyaan izo bonchchissee. Med'inaa Godaa galatite!

114 Israa'eeliyaa Asay Gibs'e biittaappe keseedda wode, Yaak'ooba golliyaa asay, allaga k'aalan haasayyaa asaa yeggiide beedda wode, 2 Yihudaa Asay Godaw geeshsha asaa gideedda; Israa'eeliyaa asaykka aw moodeteeddino. 3 Zo'o Abbay hewaa be'iide bak'ateedda; Yorddaanoosa Shaafaykka guyye simmeedda. 4 Deretuu deeshshatuwaadan buraak'eeddino; zoozetuukka dorssaa maraadan guferetteeddino. 5 Abbaw, neena bak'atiseedawe ayee? Yorddaanoosa Shaafaw, ayaw guyye simmaaddii? 6 Hinttenoo deretoo, deeshshatuwaadan ayaw buraak'eedittee? Hinttenoo zoozatoo, dorssaa maraadan, ayaw guferetteedittee? 7 Neenoo biittaw, Godaa sintsan, Yaak'ooba S'oossaa sintsan kokkora. 8 I Shuchchaa zeereeto haatsaa kesseeddawaa; zaallaa, haatsaa pultuwaaw ootseeddawaa.

115 Abeet Med'inaa Godaw, nu gishsha gidenna; nu gishsha gidennaan, aggena ne siik'owunne ne tumatetsaa diraw, ne suntsaa bonchcha. 2 Kawutetsatuu ayaw, «Untuntuu S'oossay hak'an de'ii?» giinoo? 3 Nu S'oossay saluwaana; I bare doseeddawaa ay gidoopekka ootsee. 4 Shin untuntuu eek'atuu biraanne work'k'aa; untuntuu asaa kushiyaan med'etteeddawantta. 5 Untuntuu doonay de'ee; shin haasayyikino; ayifii de'ee; shin s'eellikkino. 6 Untuntuu haytsay de'ee; shin sissikkino; siid'ii de'ee; shin singgikkino. 7 Untuntuu kushii de'ee; shin oyk'k'i erikkino; gediikka de'ee; shin hamettiikkino; untuntuu barenttu pillantiyaanna kooshshaa sissikkino. 8 Untuntta med'd'iyaaawantunne, untuntun ammanettiyaawantuu ubbay untunttu mala gidino. 9 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Godaan ammanettite! I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondhalliyaa. 10 Hinttenoo, Aaroona golliyaa asatoo, Med'inaa Godaan ammanettite! I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondhalliyaa. 11 Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawantuu, Med'inaa Godaan ammanettite! I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondhalliyaa. 12 Med'inaa Goday nuuna k'oppee; I nuuna anjjana. I Israa'eeliyaa asatuwaa anjjana. I Aaroona golliyaa asatuwaa anjjana. 13 Med'inaa Godaw yayyiyaawantta, guutsatuwaakka gitatuwaakka I

gatso anjjana. 14 Med'inaa Goday hinttenakka hintte naanatuwaakka darisso! 15 Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaan anjettite! 16 Bolla d'ok'k'a saluu Med'inaa Godaawaa; shin sa'aa I asaw immeedda. 17 Hayk'k'eeddawantuu, duufuwaan c'o'u geeddawantuu, Med'inaa Godaa galatikkino. 18 Shin nuuni, pas'a de'iyaaawantuu, hachcheppe doommiide med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaa galateetto. Med'inaa Godaa galatite!

116 I ta kooshshaanne ta watiwatuwaa siseedda diraw, taani Med'inaa Godaa siik'ay. 2 I bare haytsaa taakko yeggeedda diraw, taani pas'a de'eedda keenan ubbaan Aa s'eesana. 3 Hayk'k'uu p'riyaadan taana oyk'k'anaw haneedda; moogettana hirggay taana iisseedda. Taana un'ay toleedda. (Sheol h7585) 4 He wode taani, «Abeet Med'inaa Godaw, hadaraa! Taana ashsha» yaagaade Med'inaa Godaa suntsaa s'eesaad. 5 Med'inaa Goday keekkanne s'iluwaa; nu S'oossay k'arettiyaawaa. 6 Med'inaa Goday ashikke wozanay de'iyaaawantta naagee; taani metooteedda wode, I taana ashsheeda. 7 Ta shemppattee, simmi woppu ga; ayaw gooppe, Med'inaa Goday new keekeedda. 8 Med'inaa Goday taana hayk'k'uwaaappe, ta ayifiyaa afotsaappe, ta gediyaakka d'ubiyaappe ashsheedda. 9 Hewaa diraw, taani, pas'a de'iyaaawantuu gidon, Med'inaa Godaa sintsan hamettay. 10 Taani, «Taana un'ay toleedda» giyaa wodekka, ta ammanuwaa aggabeyikke. 11 Taani dagamaade, «Asay ubbay wordduwaa» yaagaad. 12 I taw keekkeedda keekkatetsaa diraw, taani Med'inaa Godaw ay c'igganaw danddayayitaa? 13 Taani s'uu'aa woyniyaa eessaa galataw shiishshaade, I taana asho diraw, Med'inaa Godaa suntsaa s'eesana. 14 Aa asaa ubbaa sintsan taani k'anggiyaa Med'inaa Godaw gatsana. 15 Geeshshatuwaa hayk'k'uu Med'inaa Godaa sintsan, loytsi daroppe bonchchetteeddawaa. 16 Abeet Med'inaa Godaw, taani ne k'oomaa; ee, taani ne k'oomaa, ne k'oomati na'aa. Taana k'ashuwaappe neeni billaada. 17 Abeet Med'inaa Godaw, taani galataa yarshshuwaa new yarshshana; ne suntsaa s'eesana. 18 Asaa ubbaa sintsan, taani k'anggeteedda k'anggetsaa Med'inaa Godaw gatsana. 19 Hewaakka taani gatsanawe, Yerusalaamen de'iyaa Med'inaa Godaa golliyaa dabaabaanna. Med'inaa Godaa galatite!

117 Kawutetsatoo ubbatoo, Med'inaa Godaa galatite! Asay ubbay, Aa gitayite! 2 Ayaw gooppe, aggena Aa siik'uu nuw wolk'k'aama; Med'inaa Goday med'inawukka ammanettiyaawaa. Med'inaa Godaa galatite!

118 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka.

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 2 Israa'eeliyaa asay, «Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago. 3 Aaroona golliyaa asay, «Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago. 4 Med'inaa Godaw yayyiyaawanttu ubbay, «Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagino. 5 Taani un'etteedda wode Med'inaa Godaw waassaad; I ta waasuwa allide, taana la"a kesseedda. 6 Med'inaa Goday taananna de'iyaa diraw, taani yayyikke. Asi taana ay ootsii? 7 Med'inaa Goday taana maaddanaw taananna de'ee; ta morkketuu s'oonetteeddawantta taani be'ana. 8 Asan ammanettiyaawaappe, Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a. 9 Daannatuwaan ammanettiyaawaappe, Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a. 10 Kawutetsatuu ubbay taana dooddi oyk'k'eeddino; shin Med'inaa Godaa suntsan taani untunttu s'oonaad. 11 Untunttu taana doodeeddeeddo; ubba saanna dooddi oyk'k'eeddino; shin Med'inaa Godaa suntsan taani untunttu s'oonaad. 12 Untunttu matsay doodiyaawaadan, ta yuushshuwaan doodeeddeeddo. Shin aguntsay taman ees's'iyaawaadan ees's'i d'ayeeddeeddo. Med'inaa Godaa suntsan taani untunttu s'oonaad. 13 Taana sugi yeggina, kunddana hanay; shin Med'inaa Goday taana maaddeedda. 14 Med'inaa Goday taw wolk'k'anne minotetsaa; I taana ashshiyaawaa gideedda. 15 Olaa s'ooniide simmiyaa asay, s'illotuwa dunkkaaniyaan hombboc'iidde, giyaawaa sisite. Untunttu, «Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda! 16 Med'inaa Godaa ushechcha kushii s'oonuwa immeedda! Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!» yaagiino. 17 Taani hayk'k'ikke; pas'a de'ananne Med'inaa Goday ootseeddawaa awaayana. 18 Med'inaa Goday taana iita muruwa muree; shin hayk'k'oo aatsiide immibeenna. 19 Taani giddo gelaade Med'inaa Godaa galatana mala, Geeshsha Golliyaa penggetuwaane taw dooyite. 20 Hawe Med'inaa Godaa penggiyaa; ha penggiyaanna s'illotuwa s'alalay geliino. 21 Neeni taana siseedda dirawunne s'oonuwa immeedda diraw, taani neena galatay. 22 Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay, godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda. 23 Hawe Med'inaa Goday ootseeddawaa; k'ay nu ayifiyawukka malalissiyaawaa. 24 Hawe gallassay Med'inaa Goday med'eedda gallassaa. Ane nuuni an nashettoyttenne ililoyte. 25 Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuuna ashshaarikii! Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuw injjeyarikii! 26 Med'inaa Godaa suntsan yiyaa Asay anijetteedawaa gido! Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe hinttena anijeetto. 27 Med'inaa Goday S'oossaa; I nu bollan poo'isseedda.

Irs's'a tashiyaa oyk'k'iide, ayaana gallassaa bonchchite; yarshshuwa bollan de'iyaa kac'iyaaakko aad'd'ite. 28 Neeni ta S'oossaa; taani neena galatana. Neeni ta S'oossaa; taani neena gitayana. 29 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka; aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

119 Barenttu ogiyaan tooshii bayinnawantunne,

Med'inaa Godaa higgiaaadan hamettiyaawanttu, anijetteedawantta. 2 I odeeddawaa ootsiyaawantunne barenttu kumentsaa wozanaappe Aa siik'iyaaawanttu, anijetteedawantta. 3 Untunttu balabaa ootsikkino; S'oossaa ogiyaan hamettiino. 4 Ne wogaw ammanettiide naagana mala, neeni nuuna azazaadda. 5 Ne awaayoo azazettiyaawan ta ogii minnanaadan amottay. 6 Yaatooppe, ne azazuwa ubbaa hayzzaadde, taani ubbakka yeellatikke. 7 Ne s'illo pirdaa tamaaraade, taani neena suure wozanaappe galatana. 8 Taani ne awaayuwaadan ootsana; taana ubbakka yeggoppa. 9 Yalagay bare ogiyaa geeshsha ootsiide wooti naaganaw danddayii? Ne k'aalay giyaawaadan de'ooppe danddayee. 10 Taani ta polo wozanaappe neena koyay; ne azazotuwaappe wora hamettennaadan taana naaga. 11 Taani neena naak'k'ennaadan ne k'aalaa ta wozanaan wotsaad. 12 Abeet Med'inaa Godaw, neeni galatetta! Ne awaayuwa taana tamarissa. 13 Ne doonaappe keseedda pirdaa ubbaa, taani ta ins's'arssan oday. 14 Duretetsan nashettiyaawaadan, taani neeni odeedda k'aalan nashetay. 15 Ne wogatuwa zaara zaaraadde k'oppayenne ne ogiyaa loytasa akeekay. 16 Taani ne awaayuwaan nashetay; ne k'aalaakka taani dogikke. 17 Taani pas'a de'ana malanne ne k'aalaw azazettana mala, taw ne k'oomaw keekabaa ootsa. 18 Ne higgiaa gidon de'iyaa malalissiyaa tumatetsaa, taani be'ana mala, ta ayifiyaa dooyaa. 19 Taani ha sa'aan imatsaa; ne azazotuwa taappe gentsoppa. 20 Taani ubbaa wode, ne pirdaa loytasa laamotay. 21 Ootrettiyaawanttu, shek'k'etteeddawantta, ne azazuwaappe wora hamettiyaawantta, neeni seeraasa. 22 Taani neeni odeeddawaa ootseedda diraw, untunttu boriyaanne untunttu kad'iyaa ta bollaappe digga. 23 Haray atto kaappatuu shiik'iide, ta bolla mak'ettooppekka, taani, ne k'oomay, ne awaayuwa zaara zaaraadde k'oppaana. 24 Neeni odeedda k'aalatuu taana nashechchiino; untunttu taana zoriino. 25 Taani hayk'k'ana hanay; neeni geedda k'aalaadan ta shemppuwaa ashsha. 26 Taani ta ogiyaawaa new odina, neeni taana sisaadda; simmi, ne awaayuwa taana tamarissa. 27 Ne wogaa ogiyaa taana akeekissa; malalissiyaa ne oosuwa taani zaara zaaraaddeka k'oppaana. 28 Kayyuu dareeddawaan ta shemppuu daabureedda; neeni geedda k'aalaadan taana minisa. 29 Worddo ogiyaa taappe haassa;

ne aad'd'o keekkatetsan ne higgiiyaa taana tamarissa. 30 Tumuwa ogiyya dooraad; ne pirddaa hayzzaad. 31 Abeet Med'inaa Godaw, taani neeni odeeddawaa minisa oyk'kaad; simmi taana yeellayoppa! 32 Neeni ta wozanaa la" a keseedda diraw, taani ne azazuwaa ogiyyaan wos's'ay. 33 Abeet Med'inaa Godaw, ne awaayuwaa bilettaa taana tamarissa; taani wurssetsay gakkanaw Aa naagana. 34 Taani ne higgiiyaa naagana malanne ta kumentsaa wozanaappe taani aw azazettana mala, neeni taw akeekaa imma. 35 Ne azazuwaa ogiyyaan taana kaaletsa; ayaw gooppe, taani an nashetay. 36 Ta wozanaa amuwaakko gidennaan, neeni odeedda k'aalaakko zaara. 37 Patsennabaa s'eellenna mala, ta ayifetuwa te" a; ne ogiyyaan ta de'uwaa ooratsa. 38 Neeni yayetana mala, neeni gelo k'aalaa taw, ne k'oomaw pola. 39 Yashshiyaa boriyaa taappe digga. Ne pirdday ay mala lo" ee! 40 Taani ne wogaa naaganaw amottay; neeni s'illuwaa gidiiyaa diraw, ta de'uwaa ooratsa. 41 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa taana bessa; neeni geedda k'aalaadan taana ashsha. 42 Taani ne k'aalan ammanettiyya diraw, taana boriyaawantoo zaaranaw danddayay. 43 Taani ne pirddan nashshechchaa ootsiyaa diraw, ta ins's'arssaappe tumatetsaa k'aalaa d'ayissoppa. 44 Taani ubbaa gede, med'i med'inawukka ne higgiiyaw azazettana. 45 Taani ne wogaa poliyya diraw, aakuwaan hamettana. 46 Taani kaatetuwa sintsan ek'k'aade, neeni odeeddabaa odaadde yeellatikke. 47 Taani dosiyya ne azazotuwaan nashettay 48 Taani siik'iyaa ne azazotuwa bonchchay; ne awaayuwakka zaara zaaraadde k'oppaana. 49 Neeni taw, ne k'oomaw, immeedda k'aalaa k'oppa; he k'aalan taani hidootaa ootsay. 50 Neeni, «Taani neena pas'a wotsana» geedda k'aalay ta tuggaa wode taana mintsetseedda. 51 Otoranchchatuu taana likkiyaappe aatsiide shek'iino; shin taani ne higgiiyaappe sher"i giikke. 52 Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne pirddaa taani hassayay; hewan taani minetay. 53 litatuu ne higgiiyaw azazettenawaa be'ina, yiluu taana wod'eedda. 54 Taani de'iyaa allaga biittan, ne awaayuu taw yetsaa gideedda. 55 Abeet Med'inaa Godaw, taani k'amma ne suntsaa k'oppay; ne higgiiyaakka naagay. 56 Ne wogaw azazettiyaawe taw anjo gideedda. 57 Abeet Med'inaa Godaw, taana gakkeedda saamay neena; taani ne k'aalaw azazettana yaagay. 58 Taani ta kumentsaa wozanaappe neena woossay. Neeni geedda k'aalaadan taw k'aretta. 59 Taani ta ogiyya akeeka s'eellaade, neeni odeeddabaakko simmaad. 60 Taani ne azazuwaa naaganaw, elleellanaappe attina takkikke. 61 litatuu taana wodoruwaan k'achchooppekka, taani ne higgiiyaa dogabeykke. 62 Ne s'illo pirddaa diraw, neena galatanaw, taani k'amma bilahe

dendday. 63 Taani new yayyiyaawantuu ubbawunne ne wogaa naagiyaawantoo dabbo. 64 Abeet Med'inaa Godaw, sa'ay aggena ne siik'uwaa kumeedda; ne awaayuwaa taana tamarissa. 65 Abeet Med'inaa Godaw, ne geedda k'aalaadan, taw ne k'oomaw keekkabaa ootsaadda. 66 Taani ne azazotuwaan ammanettiyya diraw, lo"o pirddanne eratetsaa taana tamarissa. 67 Taani murettanaappe kase wora hamettaad; shin ha"i ne k'aalaw azazettay. 68 Neeni keeka; neeni keekkabaa ootsaasa; ne awaayuwaa taana tamarissa. 69 Otoranchchatuu taana wordduwaa okkiino; shin taani ne wogaa ta kumentsaa wozanaappe naagana. 70 Untuntuu wozanay ubbakka donc'c'illowannta; shin taani ne higgiiyan nashetay. 71 Taani muretteeddawe taw lo"eedda; ayaw gooppe, ne awaayuwaa tamaranaw taana maaddeedda. 72 Daro sha"u work'k'aappenne biraappe, ne doonaappe keseedda higgii taw aad'd'ee. 73 Taana ne kushii med'd'eeddanne giigisseedda. Ne azazuwaa taani tamarana mala, taw akeekaa imma. 74 Taani ne k'aalan hidootaa wotsiyaa ootseedda diraw, new yayyiyaawantuu taana be'iide nashetino. 75 Abeet Med'inaa Godaw, ne pirdday s'illa gidiiyaawaanne neeni amaneteedawaa gido diraw taana mureeddawaa eray. 76 Neeni taw ne k'oomaw geedda k'aalaadan, aggena ne siik'uu taana miniso. 77 Taani pas'a de'ana mala, taw k'aretta; ayaw gooppe, ne higgii taana nashechchee. 78 Otoranchchatuu wordduwaan taana mootiyya diraw, yeellatino. Taana gidoope, taani ne wogatuwa zaara zaaraadde k'oppay. 79 New yayyiyaawantunne, neeni odeeddabaa eriyaawantuu ubbay, taakko yiino. 80 Taani yeellatenna mala, ne awaayoo azazettiyaawan tooshii bayinnawaa gidaarikkitaa! 81 Neeni taana ashshana mala, taani naagaadde daaburay; taani ne k'aalan hidootaa ootsay. 82 Neeni geedda k'aalay polettina be'anaw s'eellidde, ta ayifii galjeedda. Taani, «Neeni taana awude mintsetsaniishsha?» yaagay. 83 C'uwaaan kak'keedda ogoruwaa gidaade gunddaad; gidooppenne, ne awaayuwaa balikke. 84 Taani ne k'oomay awude gakkanaw naagoo? Taana yederssiyaawantaa neeni awude pirddanii? 85 Ne higgiiyaa naagenna otoranchchatuu, taana kuddissana giide, taw ollaa bookkiino. 86 Ne azazotuu ubbay ammansiyaawantaa. Taana asatuu wordduwaan yederssiyya diraw, ha"i taana maadda! 87 Untuntuu taana wod'i diggeeddinoshin; taani ne wogaa aggabeyikke. 88 Aggena ne siik'uwaaan ta de'uwaa naaga; hewenne, neeni ne doonaappe odeeddawaa taani naaganaassa. 89 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aalay med'inaassa; ikka saluwaan minniide de'ee. 90 Neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa. Neeni ha sa'aa baasaade essaadda;

ikka minniide de'ee. 91 Neeni geeddawaadan ubbabaykka hachchi gakkanaw minniide de'ee; ayaw gooppe, ubbatuukka ne k'oomatuwaa. 92 Ne higgii taana nashechchiyaabaa gidenento, ta tuggaa wode taani d'ayana shin. 93 Ne wogaa ubbakka dogikke; ayaw gooppe, neeni an taana pas'a wotsaadda. 94 Taani newaattee; taana ashsha; ayaw gooppe, taani ne wogaa naaganaw koyay. 95 lituu taana d'ayissanaw kuukuliide naagiino; shin taani neeni odeeddawaa k'oppay. 96 Polo geetettobaw ubbabaw zaway de'yaawaa taani be'aad; shin ne higgiiyaw zaway baawa. 97 Taani ne higgiiyaa waata dosaytta! Gallassaa kumentsaa taani k'oppiyaawe Aa. 98 Ne azazotuu ubbaa wodekka taananna de'iyaa diraw, untuntu taana ta morkkatuwaappe aad'd'eeda eranchcha kessiino. 99 Taani neeni odeeddawaa k'oppiyaa diraw, taana tamaarisseedda ubbaappekka aad'd'eeda akeekay taw de'ee. 100 Taani ne wogaw azazettiyya diraw, c'imatuwaappe aatsaade akeekay. 101 Taani ne k'aalaw azazettanaw koyiyaa diraw, ta gediyya iita ogiiyaa ubbaappe naagaad. 102 Neeni taana tamaarisseedda diraw, taani ne pirddaappe wora babeykke. 103 Ne k'aalay ayaa mal'ii! Eessaa iiluwaappekka aad'd'iide, ta doonaan mal'ee. 104 Ne wogaappe akeekaa demmaad; hewaa diraw, taani geella ogiiyaa ubbaa is's'ay. 105 Ne k'aalay ta gediyyaw s'ompiyyaa, ta ogiiyawukka poo'uwwaa. 106 Ne s'illo pirddaadan de'anaw, taani c'aak'keedda c'aak'uwwaa mintsana. 107 Taani daro tuggataad; abeet Med'inaa Godaw, neeni geedda k'aalaadan taana pas'a wotsa. 108 Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaappe kesiyaa galataa, yarshshuwwaa akka; taana pirddaa tamaariisa. 109 Ta shemppu metuwwaa bollaa de'inttokka, taani ne higgiiyaa dogikke. 110 lituu taw gitiyya yeggeeddino; shin taani ne wogaappe sher'i gabeykke. 111 Neeni odeeddabay med'inaw tawaa; ee, I ta wozanaw nashshechchaa. 112 Taani med'inaw, wurssetsaa gakkanaw ne awaayuwaadan ootsanaw k'achchaad. 113 Taani laa'u k'ofay de'iyaa asatuwwaa is's'ay; shin ne higgiiyaa siik'ay. 114 Neeni taw k'osetta attiiyaa saanne ta gondalliiyaa; taani ne k'aalan hidoottaa ootsay. 115 Taani ta S'oossaa azazuwwaa naagana mala, hinttenoo, iitabaa ootsiyaawanttoo, taappe haakkite! 116 Neeni geedda k'aalaadan taana minisa; yaatooppe, taani pas'a de'ana. Taani hidootan naagiyaaban taana yeellayoppa. 117 Taana zempissa; yaatooppe, taani saro de'ana; taani ubbaa wode ne awaayuwwaa hayzzana. 118 Ne awaayuwaappe wora biyaawanta ubbaa neeni akkakka; untuntu c'imuu c'oo mela. 119 Sa'aan de'iyaa iitatuwwaa ubbaa neeni pituwaadan paydaasa; hewaa diraw, taani neeni odeeddabaa siik'ay. 120 Ta bollay new yayyiide kokkoreedda; taani ne pirddaw yayyay. 121 Likkebaanne s'illobaa

ootsaad; Taana uk'kunniyaawanttoo oloppa. 122 Taana ne k'oomaa maaddanaw waase gida; Taana otoranchchatuwaan uk'kunniisoppa. 123 Neeni, «neena ashshana» geedda s'illo k'aalaa polo gaade naagishin, ta ayifii galjjeedda. 124 Taw, ne k'oomaw, neeni aggena ne siik'uwaadan ootsa; ne awaayuwaakka taana tamaariisa. 125 Taani ne k'oomaa; neeni odiyaabaa taani erana mala, akeekaa taw imma. 126 Abeet Med'inaa Godaw, asatuu ne higgiiyaa mentseedda diraw, neeni pirddana wodii ha'a. 127 Taani ne azazuwwaa work'k'aappe aatsaade siik'ay; Ee, geeshsha work'k'aappekka aatsaade siik'ay. 128 Hewaa diraw, taani ne wogatuubba giyaawaadan hamettay; geella ogiiyaa ubbaa taani is's'ay. 129 Neeni odeeddabay malalissiyaabaa; hewaa diraw, taani aw azazettay. 130 Ne k'aalaa biletsey poo'uwwaa immee; akeekay pac'c'eeddawanttoo akeekaa immee. 131 Taani ne azazoo, daro saamettaade ta doonaa dooyay. 132 Haa taakko simma; ne suntsaa siik'yaawanttu ubbaa neeni ootsiyaawaadan tawukka k'aretta. 133 Neeni geedda k'aalaadan ta hemetaa suurissa; ay nagarayenne taana mooddoppo. 134 Taani ne wogaw azazettanaw, taana uk'kunneeddawanttu kushiyaappe woza. 135 Ta bolla, ne k'oomaa bolla, ne som'uwwaa poo'issa; ne awaayuwaakka tamaariisa. 136 Ne higgiiyaw Asay azazetibeena diraw, ta ayifiyaappe afotsay shaafaadan goggee. 137 Abeet Med'inaa Godaw, neeni s'illuwwaa; ne pirddaykka likke. 138 Neeni odeeddabay s'illuwaanne ubbaa ammanettiyaawaa. 139 Ta morkketuu ne k'aalaa toochcheedda diraw, ne k'aalaa mishuu ta gomppan ees's'i keseedda. 140 Neeni geedda k'aalay daroppe ammanettiyaawaa; taani, ne k'oomay Aa siik'ay. 141 Taani guutsanne kad'etteedda asaa; gidoopenne, taani ne wogaa dogikke. 142 Ne s'illotetsay med'inaw de'ee; ne higgiiikka tuma. 143 Metuunne tuggay taana gakeedda; shin ne azazotuu taana nashechchiino. 144 Neeni odeeddabay med'inawukka s'illuwwaa; taani pas'a de'ana mala, akeekaa taw imma. 145 Abeet Med'inaa Godaw, kumentsaa wozanaappe, new waassaad; taw alla. Taanikka ne awaayuwwaa azazettana. 146 Taani new waassaad; taana ashsha; taanikka neeni odeeddabaa ootsana. 147 S'alk'k'i dolenna guuran denddaade, «Taana maadda» gaade new waassay. Neeni taw geedda k'aalan hidoottaa ootsay. 148 Ne k'aalaabaa zaara zaaraadde k'oppanaw, k'amma utta ak'ay. 149 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwwaa diraw, tawaa sisa; ne s'illo pirddaadan taana pas'a wotsa. 150 litabaw taana yederssiyaawanttu, taakko mateeddino; untuntu ne higgiiyaappe haakkiino. 151 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni ta matan de'aassa; ne azazotuu ubbaykka tuma. 152 Taani benippe doommaade, neeni odeeddabaa

tamaaraad; Aa neeni med'inaw minisa essaadda. **153** Ta tuggaa be'aade, taana ashsha; ayaw gooppe, taani ne higgiiyaa dogabeykke. **154** Ta diraw mootettaade taana woza; neeni geedda k'aalaadan taana pas'a wotsa. **155** Ne awaayuwa untuntu akka diraw, atatetsay iitatuwaappe haakuwaan de'ee. **156** Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aretay dara; ne s'illo pirdaadan taana pas'a wotsa. **157** Ta morketuunne taana yederssiyaawanttu dara; shin taani neeni odeeddawaappe sher'i giikke. **158** Untuntu ne azazotuwa naagenna diraw, taani kaddiyaawantta be'aade shenetaad. **159** Abeet Med'inaa Godaw, taani ne wogaa siik'iyaa siik'uwa k'oppa; aggena ne siik'uwaadan taana pas'a wotsa. **160** Ne k'aalay koyiroppekka tuma; ne s'illo pirdday ubbaykka med'inaw de'ee. **161** Kaappatu taana c'oo yederssiino; shin ta wozanay ne k'aalaw yayyee. **162** Darobaa omoodeedda Asay nashettiyaawaadan, neeni geedda k'aalan taani nashetay. **163** Taani wordduwaa is'sayne shenetaay; shin ne higgiiyaa siik'ay. **164** Ne s'illo pirdaa diraw, taani neena gallassan laappu gede galatay. **165** Ne higgiiyaa siik'yaawanttoo kumentsaa sarotetsay de'ee; untuntu ubbakka ayayne d'ubbanaw danddayenna. **166** Abeet Med'inaa Godaw, taani ne atatetsaa hidootaan naagay; ne azazotuwaakka ootsay. **167** Taani neeni odeeddabaa naagay; taani daroppe Aa siik'ay. **168** Taani ne wogawunne neeni odeeddawoo azazettana; ayaw gooppe, ta ogiyaa ubbaa neeni be'aasa. **169** Abeet Med'inaa Godaw, ta waasuu, ne sintsa gakkoo; neeni geedda k'aalaadan taw akeekaa imma. **170** Ta watiwatu ne sintsa gakkoo; neeni geedda k'aalaadan taana ashsha. **171** Neeni ne awaayuwa taana tamarissiyaa diraw, ta doonaappe galatay pultana. **172** Ne azazotuu ubbay s'illo gidiyaa diraw, ta ins's'arssay ne k'aalaabaa yes's'ana. **173** Taani ne wogaa dooreedda diraw, ne kushii taana maaddanaw giigeeddawaa gido. **174** Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana ashshana mala laamotay; ne higgiiikka taana nashechchee. **175** Taani neena galatana mala, taana pas'a wotsa; ne pirddaykka taana maaddo. **176** Taani bayeedda dorssaadan bichchaaray; taana ne k'oomaa koya; ayaw gooppe, taani ne azazuwaa dogabeykke.

120 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Ta waayiyaa wode taani Med'inaa Godaa s'eesaad; I taw koyeedda. **2** Abeet Med'inaa Godaw, worddotiyaa doonatuwaappenne, c'immiyaa ins's'arssatuwaappe taana ashsha. **3** Hinttenoo worddanchchatoo, S'oossay hinttena waatanddeeshsha? Simmi harabaa ayaa gujjanddeeshsha? **4** Tooranchchatuwaa pootsaa k'aran I hinttena c'addanawaa; tamaa bonk'k'uaan I hinttena s'uuggana. **5** Aayye taanoo! Hinttenana de'iyaa Mesheka woy K'eedaare asaana

de'iyaa mala iita. **6** Sarotetsaa is's'iyaa asatuwaana taani daro wodiya de'aaddi. **7** Taani saro asaa; shin taani sarotetsaabaa haasayiyaa wode, untuntu olaawaa haasayiino!

121 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Taani d'ok'ku gaade wogga deretuwa s'eellay; taw maaduu hak'appe yanddeeshsha? **2** Taw maaduu saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaappe yee. **3** I ne gediya halis'issenna; neena naagiyaawe gem"ishenna. **4** Israa'eeliyaa naagiyaawe, ubbakka gisennanne gem"ishenna. **5** Med'inaa Goday neena naagiyaawaa. Med'inaa Goday new ushechcha baggana gidiide, neena kuwayiyaawaa. **6** Gallassi neena away meenna; k'ammakka aginay neena k'ohenna. **7** Med'inaa Goday k'ohiyaawaa ubbaappe neena naagana; I ne shempuwa naagana. **8** Med'inaa Goday ne buussaa, ne yuussaa, hachcheppe med'inaa gakkanaw naagana.

122 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeddawaa Untuntu taana, «Ane Med'inaa Godaa golliyaa boytte» yaagina, taani nashetaad. **2** Neenoo Yerusaalame katamatee, nuuni ne penggetuwaanna geliide ek'k'eeddo! **3** Yerusaalame katamay, dantsetiide minni kees'etteedda katamaa. **4** Med'inaa Godaa awaayuwaadan, Israa'eeliyaa zaratuu, Med'inaa Godaa galatanaw yiyaa katamay hawaa. **5** Daawita zeretsaappe kaateteeddawanttu barenttu asaw pirdanaw yaan utteeddino. **6** Yerusaalame sarotetsaw hawaadan yaagiide woossite; «Neena siik'yaawanttoo untuntu ootsiyaawe ubbay suuro! **7** Ne gimbbetuwa giddon saruu de'o! Ne geesatuwaakka bochchiyaabay d'ayo!» yaagiide woossite. **8** Ta ishatawaanne ta dabbotuwa diraw gaade, «Ne giddon saruu de'o!» yaagay. **9** Med'inaa Godaa nu S'oossaa golliyaa diraw gaade, taani Yerusaalame durretanaw woosana.

123 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Neenoo, kawutetsaa araatan saluwaan utteeddawoo, taani pude neekko s'eellay. **2** K'oomay bare godaa kushiyaa s'eelliyawaadaaninne k'oomata bare godatti kushiyaa s'eelliyawaadan, hewaadanka I nuuna maarana gakkanaw, nu ayifii Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, s'eellee. **3** Nuuna maara; abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara. Ayaw gooppe, nuw kad'ii dareedda. **4** Nuuni ishaluwaan de'iyaaawanttu shek'anne otoranchchatuwaa kad'iyaa kalleeddo.

124 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeddawaa Med'inaa Goday nu bagga

gidennentto, nuuni waananeeshsha? Israa'eeliyaa asatuu zaaruwaa hawaadan yaagiide zaariino; 2 «Med'inaa Goday nu bagga gidennentto, nu bolla Asay denddeedda wode, 3 untunttu nu bolla hank'kuwaa suulliide, nuuna pas'a mittana shin. 4 Di'uu nuuna meec'ciide; shaafaa haatsay nuuna muukkana shin; 5 kuntso haatsay nuuna maana shin» yaagino. 6 Nuuna nu morkkatu waa matan, s'oonisibeenna Med'inaa Goday galatetto. 7 Nuuni shankkanchchatu waa p'iriyaappe, kafuu kessi akkiyaawaadan kessi akkeeddo. P'irii me'eedda, nuunikka kessi akki atteedo! 8 Nu maaduu saluwaanne sa'aa med'deedda Med'inaa Godaa sunsaappe yee.

125 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Med'inaa Godaan ammanettiyaawanttu k'aas's'anaw danddayenna, med'inaw de'iyaa S'iyoonne deriyaa mala. 2 Deretuu Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyawaadan, hachcheppe med'inaa gakkanaw, Med'inaa Goday bare asaa yuushshuwaan de'ee. 3 S'illotuu barenttu kushshiyaa iitatetsaw dentsenna mala, iitatuwaa ayissuwaa s'am"ay, s'illotoo imetteedda biittaa bolla gam"enna. 4 Abeet Med'inaa Godaw, keeka asatoonne, wozanaa suure asatoo keekabaa ootsa. 5 Barenttu geella ogiyaa simmiyaawantta, Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawanttuna ittippe mura. Israa'eeliyaw saruu gido!

126 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Med'inaa Goday nuuna omoodetteeddawantta zaariide, S'iyoonne aheedda wode, nuw akumu waa malateedda. 2 He wode nuuni daro nashetti, miic'ciide, nashshechchaa yetsaa yes's'eeddo. Yaatina, hara kawutetsatuu barenttu gidдон, «Hawanttoo Med'inaa Goday wolk'k'aamabaa ootseedda» yaageeddino. 3 Tumukka Med'inaa Goday nuw wolk'k'aamabaa ootseedda; nuunikka loytsi nashetteeddo. 4 Abeet Med'inaa Godaw, Neegeeba Bazzuwaan iraa bukissaade, shaafaa haatsaa zaara kuntsiyaawaadan, nuwukka nu kaac'aa ooratsa. 5 Yeekkiide zereeddawanttu, nashshechchan yes's'iidde c'akkana. 6 Zeretssaa tookkiide, yeekkiide beeddawanttu, nashshechchaa yetsaa yes's'iidde, mirk'kiyaa tookkiide simmana.

127 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Solomon s'aafeeddawaa Med'inaa Goday golliyaa kees's'ana d'ayooppe, kees's'iyaawanttu c'oo mela daaburiino. Med'inaa Goday katamaa naagana d'ayooppe, naagiyaawanttu c'oo mela naagiino. 2 Neeni wontta guuran denddiyaawe, omarssi k'amissaade gisiyaawe, k'umaw hirggaade tuggatiyaawe c'oo mela; ayaw gooppe, S'oossay bare siik'iyaawanttoo

shemppuwaa immee. 3 Naanay Med'inaa Godaappe imetti yaa imotaa; yelotuu tumuwaappe woytuwaa. 4 Itti uray bare yalagatetsan yeleeedda attuma naanatu, olanchchaa kushiyan de'iyaa tooratuwaa mala. 5 He k'arc'ciitan de'iyaa wonddaafi yaa tooratuwaadan, daro naanatu de'iyaa Asay anjjetteddawaa. Ayaw gooppe, I bare morkkatuwaanna, katamaa penggiyaan mootetti yaa wode, ubbakka s'oonettenna.

128 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Med'inaa Godaw yayyiyaawantunne, Aa ogiyaan hamettiyaawanttu ubbay anjjettedawantta. 2 Neeni ne daaburaa ayifiyaa maana; neeni nashettananne new lo'o gidana. 3 Ne machata ne son ayifiyaa dorkkokkeedda, woyniyaa turaa mala gidana. Ne naanatuukka ne gaytaa yuushshuwaan, wogaraa puuti yaa mala gidana. 4 Med'inaa Godaw yayyi yaa asay tumuwaappe hewaadan anjettana. 5 Med'inaa Goday neena S'iyoonneppa anjo! Neeni de'eedda laysaa ubbaan Yerusaalame lo"otetsaa neena besso. 6 Ne naanatuwaa naanatuwaa be'a! Israa'eeliyaw saruu gido!

129 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaago; «Untunttu ta yalagatetsaadeppa doommiide, taana uk'kinneeddino. 2 Ee, untunttu ta yalagatetsaadeppa doommiide, taana uk'kinneeddino; shin untunttu taana d'ayissibeykino. 3 Ta zokkiyaa k'ays's'eeriyaan shoc'i shoc'iide, gosheedda shoyk'aa malatisseddino» yaago. 4 Shin Med'inaa Goday s'illo gideeddawe iitatuwaa k'ashuwaappe taana billi yeddeedda. 5 S'iyoonne is's'iyaa ubbay, yeellatiide guyye simmo. 6 Golliyaa huup'iyaan mokkiide, dic'c'anaappe kasetiide meliyaa maataa mala gido. 7 He maataa buuc'c'anaw kushiyaan dankkiyaawe, woy mirk'kiyaa k'achchiyaawe ooninne baawa. 8 He ogiyaanna aad'd'iyaawanttu, «Med'inaa Goday wolk'k'aa immo» giina, c'akkiyaawanttu, «Med'inaa Goday anjo» giyaawe de'enna.

130 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Abeet Med'inaa Godaw, taani metu waa c'iimman de'aadde, neekko waassay. 2 Abeet Godaw, ta kooshshaa sisa; taani watiwatiyaa watiwatuwaa ne haytsay hayzzo. 3 Abeet Med'inaa Godaw, neeni, nu nagaraa mazggobiyaan s'aafeeddentto, abeet Godaw, won ooni pirdaappe attanaw danddayii? 4 Shin nuuni neena bonchchiidde azazettana mala, nuw atto yaagaasa. 5 Taani Med'inaa Godaa naagay; ee, taani Aa laamotaan naagay; Aa k'aalankka hidootaa ootsay. 6 Sa'ay awude wonttanddeeshsha giide naagi yaa k'amma zabaynyatuwaappe aad'd'aade, taani

untuntuppekka aatsaade, Godaa laamotaan naagay. 7 Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaan hidootaa ootsite; ayaw gooppe, aggena siik'uu Med'inaa Godaana; k'ay I ubbaa gede asaa ashshanaw koyee. 8 Israa'eeliyaa asaa untunttu nagaraa ubbaappe ashshanawe Aa.

131 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa Abeet Med'inaa Godaw, taani wozanaan ayyiyaawaa aggaad; ta ayfiyaan otoruwaan s'eelabeykke. Wolk'kaamabaw woy eranaw danddayenna malalissiyaabaw taani hirggikke. 2 Hewaa aggade d'antsaa duus's'eedda na'ay bare aatti matan c'o'u giyaawaadan, taani c'o'u gaad. Ee, woppu geedda na'aadan taani woppu gaad. 3 Israa'eeliyaa asaw, hachcheppe med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaan hidootaa ootsite.

132 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Abeet Med'inaa Godaw, Daawitanne I danddayeedda metuwaa k'oppa. 2 Med'inaa Godaw I c'aak'keeddawaa, Yaak'ooba s'oossaw, Wolk'kaamaw I hawaadan yaagiide geppeeddawaa hassaya; 3 «Hawaappe guyiyaan taani ta golle gelikke, woy ta hiis'an gisikke. 4 Taani ta ayifiyaa c'iilimmikke, woy gem'ishikke. 5 Hewenne, taani Med'inaa Godaw sa'aa, Yaak'ooba S'oossaw, Wolk'kaamaw de'yaasaa giigissana gakkanaassa» yaageedda. 6 Hekko, nuuni Taabootaabaa, Efiraatan siseeddo; Yi'aariima giyaa biitaan Aa nuuni demmeeddo. 7 Nuuni, «Ane I de'yaasaa boytte; Aa gedii yed'diyaasaan guufanniide, aw goyinneetto» yaageeddo. 8 Abeet Med'inaa Godaw, dendda! Ne minotetsaw mallaa gidiyaa ne Taabootaanna, ne Geeshsha Golliyaa gelaade de'a. 9 Ne k'eesatuu s'illotetsaa mayno; ne asatuu nashshechchaw yes's'ino. 10 Ne k'oomaa Daawita diraw, neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa. 11 Med'inaa Goday Daawitaw laametenna c'aak'uwaa hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Ne gulbbataappe yeletteedda ne naanatuwaappe ittuwaa taani kawutsana. 12 Ne naanatu ta c'aak'uwanne taani tamaarissiyaa timirtiyaa naagooppe, untunttu naanatuukka ne kawutetsaa araatan med'inaw uttana» yaageedda. 13 Med'inaa Goday S'iyoonne dooreedda; barew de'yaasaa ootsanawukka amottiide, hawaadan yaageedda; 14 «Hawe taw med'inaw de'iyaa sa'aa; taani amotteedda diraw, hawaan uttana. 15 Taani daro katsaa immaade S'iyoono anjjana; izin de'iyaa hiyyeesatuwaakka k'umaa kalissana. 16 Izin de'iyaa k'eesetuwaakka taani atosetsaa mayzzana; izin S'oossaa asatuukka nashshechchaw yes's'ana. 17 «Ha sa'aan, Daawita zeretsaappe ittuwaa kawutsana; taani okkeedda kaatiyaa kawutetsaa gam'etsana. 18 Taani Aa morkkatuwaa

yeellaa mayzzana; shin Aa huup'iyaan de'iyaa kawutetsaa kallachchay p'oolana» yaageedda.

133 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa Ishatuu ittippetetsan de'iyaaawe ayiba lo'obeenne nashechchiyaabee! 2 Hewe huup'iyaa okkina, buuchchaanna goggiyaa, Aaroona buuchchaanna goggiide Aa mayuwaa morggiyaa gakkiiyaa al'o zayitiyaa mala. 3 Hewe Hermmoone deriyaa ketterssay, S'iyoonne Deretuwa gakkiiyaawaa mala. Med'inaa Goday hewan anjiuwaa, med'inaa de'uwaa immeedda.

134 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo, Med'inaa Godaa golliyaan k'amma ootsiyaawanttoo, ubbaykka haa yiide, Med'inaa Godaa galatite. 2 Geeshsha Golliyaan hintte kushiya mic'ciide, Med'inaa Godaa galatite. 3 Saluwanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday, hinttena S'iyooneppe anjjo.

135 Med'inaa Godaa galatite! Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo, Med'inaa Godaa suntsaa galatite! 2 Hinttenoo Med'inaa Godaa golliyaa gidдон, nu S'oossaa golliyaa dabaaban ek'keeddawanttoo, S'oossaa galatite! 3 Med'inaa Goday keeka gidiyaa diraw, Med'inaa Godaa galatite! I lo'a gidiyaa diraw, Aa suntsaa sabbite! 4 Med'inaa Goday Yaak'ooba bare huup'ew, Israa'eeliyaa asaakka barew buzo ootside dooreedda. 5 Med'inaa Goday wolk'kaama gidiaawaanne nu Goday s'oossatuwaa ubbaappe d'ok'kiyaawaa, taani eray. 6 Saluwankka saankka, abbatuwaaninne untunttu c'iimmotuwaa ubbaa gidдонkka, Med'inaa Goday bare doseeddawaa ubbaa ootsee. 7 Iraa tooko shaariyaa sa'aa gas'aappe I dentsee; I iraanna walk'k'antsaa kiittee; bare minjiyaa sa'aappe c'arkkuwaa kessee. 8 Gibs'e biittan asaa naanatuwaappenne, mehiyaa maraappe, bayira yeletteeddawantta wod'eedda. 9 Neenoo Gibs'ee, Par'oonanne Aa k'oomatuwaa muranaw, hinttentu gidон ooratsabaanne malalissiyaabaa yeddeedda. 10 I daro kawutetsatuwaa bayzzeedda; wolk'kaama kaatetuwaakka wod'eedda. 11 Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona, Baasaane kaatiyaa Ooganne, Kanaane kaatetuwa ubbaa wod'eedda. 12 Untunttu biittaa bare asatuwaa, Israa'eelatuwaa laatisseedda. 13 Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsay med'inaw de'ana; yeletaappe yeletaa gakkanaw Med'inaa Goday hassayettana. 14 Med'inaa Goday bare asaw pirddana; I bare k'oomatoo k'arettana. 15 Gadiyaa asatuwaa eek'atuu asaa kushii biraappenne work'k'aappe med'd'eeddawantta. 16 Untunttoo doonay de'ee, shin

haasayikkino; ayifii de'ee, shin s'eellikkino. 17 Haytsay de'ee, shin sissikkino; untunttu doonaan shemppuu baawa. 18 Untuntta med'deeddawanntunne, untunttun ammanettiyaawanttu, ubbay untunttudan hanino. 19 Israa'eeliyaa golliyaa asatoo, Med'inaa Godaa galatite; Aaroona golliyaa asatoo, Med'inaa Godaa galatite; 20 Leewiyaa golliyaa asatoo, Med'inaa Godaa galatite; Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo, ubbay Med'inaa Godaa galatite. 21 Yersaalamen de'iyaa Med'inaa Goday S'iyoonen galatetto! Med'inaa Godaa galatite!

136 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 2 S'oossatuwaa S'oossaa galatite! Aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 3 Godatuwaa Godaa galatite! Aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 4 Aa s'alalay wolk'k'aama malalissiyaabaa ootsee; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 5 Bare aad'd'eeda eran I salotuwa med'd'eedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 6 Biittaa haatsaa bollan mic'c'eedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 7 Wolk'k'aama poo'otuwa med'd'eedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 8 Away gallassi mooddanaadan ootseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 9 Aginayinne s'oolinttetuu k'amma mooddanaadan ootseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 10 I Gibs'e biittan bayiratuwaa wod'eedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 11 Israa'eeliyaa asaa, Gibs'eppe kaaletsiide kesseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 12 Bare mino kushiyan, bare wolk'k'aama k'esiyaan hawaa ootseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 13 Zo'o Abbaa shaakki yegeedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 14 Israa'eeliyaa asaa, he abbaa gidduwaana pintseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 15 Gibs'e kaatiyaanne Aa olanchatuwaa Zo'o Abban muukisseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 16 I bare asaa kaaletsiide, bazzuwaana aatseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 17 Wolk'k'aama kaatetuwa shoc'eedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 18 Eretteedda kaatetuwa wod'eedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 19 Amooretuwa kaatiyaa Sihoona wod'eedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 20 K'ay Baasaane kaatiyaa Ooga wod'eedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 21 Yaatiide untunttu biittaa bare asaa laatisseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 22 Bare k'oomaa Israa'eeliyaa laatisseedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 23 I nuuni kawusheedda wodekka nuuna k'oppeedda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 24 Nuuna nu morkkatuwaappe ashsheeda; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 25 Med'etaa ubbaw k'umaa immee; aggena Aa siik'uu med'inaawaa. 26 Saluwa S'oossaa galatite! Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

137 Baabloone shaafatuwaa matan uttiide, nuuni S'iyoone k'oppeedda wode yeekkeeddo. 2 He sa'aan nuuni, nu diitsaa haatsaa matan dic'ciyaa mitsaa bolla kak'keeddo. 3 Nuuna omoodeedda asatuu, nuuni yes's'iide, untuntta nashshechchana mala, «S'iyoone yetsaappe ittuwaa ane nuw yes's'ite» yaageeddino. 4 Med'inaa Godaa yetsaa, nuuni, allaga biittan wooti yes's'anee? 5 Yersaalame katamatee, taani neena dogooppe, ta ushechcha kushii bare oosuwa dogo. 6 Taani neena hassayennan aggooppenne ta nashshechchaa ubbaappe aatsaade Yersaalame dosennan aggooppe, ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etto. 7 Abeet Med'inaa Godaw, Yersaalame omoodettiya gallassi, Eedooma asatuu ootseeddawa hassaya; untunttu, «kolite! kolite! Hirrki s'ap'uwaa gakkanaw laalite!» yaageeddawa dogoppa. 8 Baabloone biittaw, neenikka bayana! Neeni nu bollan ootseedda iita oosuwa, ne bolla ootsiyaawe anjjettedawaa. 9 Ne guutsa naanatuwa oyk'k'iide, zaallaa bolla shoc'iyawe anjjettedawaa.

138 Daawite S'aafeeddawa Abeet Med'inaa Godaw, taani ta kumentsaa wozanaappe neena galatana; s'oossatuwaa sintsan neena sabbana. 2 Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade, new goynaade, aggena ne siik'uwanne ne tumatetsaa diraw, taani ne suntsaa galatay; ayaw gooppe, neeni ne suntsaanne ne k'aalaa, ubbaappe aatsaade d'ok'ku ootsaadda. 3 Taani s'eeseedda gallassi taw koyaadda; ne minotetsan taana minisaadda. 4 Abeet Med'inaa Godaw, sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay, neena galatino; ayaw gooppe, untunttu ne doonaappe keseedda k'aalaa siseeddino. 5 Med'inaa Godaa bonchchuu wolk'k'aama gidiyaa diraw, untunttu Med'inaa Godaa ogiyaawaa yes's'ana. 6 Med'inaa Goday bolla d'ok'k'an de'ooppekka, hiyyeesatuwaa keeka ayifiyaan s'eellee. Shin otoranchchatuwaa I haakuwaan eree. 7 Taani metuwa gidduwaana hamettooppekka, neeni taana de'uwaan naagaasa. Ta morkkatuwa hank'kuwaa bolla ne kushiya mic'c'aasa; ne ushechchan taana ashshaasa. 8 Med'inaa Goday taw giide k'oppeeddawa polana; abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu med'inaawaa. Ne kushiya oosuwa agga aggoppa.

139 Zammaaretuwa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana biddaade eraadda. 2 Taani awude uttinttonne awude ek'k'into, neeni eraasa; neeni ta k'ofaa ubbaa haakuwaan eraasa. 3 Taani biyaasaanne, shemppiyaa sa'aa s'omoosaasa; ta ogetuwa ubbaa neeni eraasa. 4 Abeet Med'inaa Godaw, taani ta ins's'arssan itti k'aalaa

haasayanaappe kasetaade, neeni ta k'ofaa ubbaa eraasa. 5 Neeni ta yuushshuwaan de'aassa; ne kushiyan taana naagaasa. 6 Ne eray taana loytisi malalissee; taani akeekanaw danddayiyaasaappe d'ok'k'a. 7 Taani ne Ayaanappe hak'a baanaw danddayayitaa? Woy ne sintsaappe hak'a bak'atanaw danddayayitaa? 8 Pude saluwaaw kesoope, neeni yaan de'aassa! Duge Si'ooliyaa wod'd'inttokka, neeni yaan de'aassa. (Sheol h7585) 9 Away mokkiyaasaa bagga paallaade boope, woy away wulliyaasaa baggan haakkaade de'ooppe, 10 he saankka ne kushii taana kaaletsee; ne ushechcha kushii taana zempissee. 11 Taani, «D'umaw, taana gentsaa; poo'uwaaw, k'ammaw laametta» yaaginttokka, 12 d'umaa daruu new d'umenna; k'ammay gallassaadan poo'ee; ayaw gooppe, new d'umay poo'uwaaw mala. 13 Neeni ta giddo asatetsaa ubbaa med'd'aadda; ta aatti uluwaan taana neeni waas'a med'aadda. 14 Neeni taana malalissiyaabaanne ooratsabaa ootsaade med'd'eadda diraw, taani neena galatay. Ne oosotuu malalissiyaawantta! Taani k'ay hewaa wurssaade eray. 15 Taani geema sa'aan med'ettiyaa wode, ta mek'etsatuu neeppe geemmibeyikkino. Ta bollay ta aatti uluwaaw c'iimmaa gidдон hiillan alleek'k'ettiide oosettiyaa wode, 16 yelettibeenna ta asatetsaa ne ayifii be'eadda. Biro ittuunne doomettennan de'ishshin, taw neeni giigiseedda gallassatuu ubbatuu ne mazggobiyaan s'aafetteeddino. 17 Abeet S'oossaw, ne k'ofatuu ayaa c'oratteeddino! Untuntta eranawe ayaa waayissii! 18 Taani untuntta paydinto, untuntu shafiyaappe darana shin. Taani beegottiyaa wode, ha'ikka neenana de'ay. 19 Abeet S'oossaw, neeni iitatuwaaw wod'aaddinto ayee de'ii! Suutsaa gussiyaa asatuu taappe haakkino! 20 Untunttu ne bolla iitabaa haasayiino; ne morkketuu ne suntsaa bayzziino. 21 Abeet Med'inaa Godaw, neena is'siyaawantta taani is's'ikkitaa? Ne bolla dendiyaawantta taani shenetikkitaa? 22 Taani untuntta ubbaa is's'ay; untuntta taani ta morkkatuwaadan payday. 23 Abeet S'oossaw, taana biddaade, ta wozanaa era; taana paac'c'aade, ta un'etiyaa k'ofaa era. 24 Ane taanan iitabay de'ooppe s'eella; med'inaa ogiyaan taana kaaletsa.

140 Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaappe taana ashsha; makkalanchcha asatuwaappe taana naaga. 2 Untunttu ubbaa wode, iitabaa ootsanaw mak'ettiino; ubbaa gallassikka, walassaa dentsetsanaw k'oppiino. 3 Untunttu barenttu ins's'arssaa shooshshaawaadan k'arayiino; untunttu doonaappe asaa wod'iyaa hasuwaa shooshshaa yishshaa mala haasayay kesee. 4 Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaaw kushiyaappe, taana ashsha; ta gediyaaw k'as's'anaw k'oppiyaa

makkalanchcha asatuwaappe taana naaga. 5 Otoranchcha asatuu taw diizzaa giigiseeddino; gitiyaa hiis's'eeddino; taana oyk'k'anaw p'iriyaa ogiyaan wotseeddino. 6 Taani Med'inaa Godaw, «Neeni ta S'oossaa» yaagay. Abeet Med'inaa Godaw, taani watiwatiyaa watiwatuwaa sisa. 7 Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, taana ashshiyaa minoo, olaa gallassi taw gondale gidaadda. 8 Abeet Med'inaa Godaw, iitatoo untunttu amuwaa immoppa; untunttu iita mak'k'uwaa polissoppa. 9 Ta morkkatuwaan taana s'oonissoppa; untunttu doonaappe kesiyaa iitabay untunttoo simmo. 10 Untunttu bolla s'uuggiyaa bonk'k'uu k'oletto; untunttu taman olettino; hewaappe laa"ento denddenna olan olettino. 11 Zigiriyaawantta biittay tookkoppo; makkalanchcha asatuwaaw iitabay shankkatiide oyk'k'o. 12 Med'inaa Goday hiyyeesatoo pirddiyaawaanne, metootanchchatuwaaw maataa naagisiyaawaa eray. 13 Tumuppe s'illotuu ne suntsaa galatana; suure asatuu ne sintsan de'ana.

141 Daawite s'aafeedda mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesay; taana maaddanaw elleella. Taani neekko waassiyaa wode, ta kooshshaa sisa! 2 Ta woosay is'aanaa c'uwaadan, ne sintsa shii'k'o; taani ta kushiyaaw mic'c'iyaaawe, new omarsaa yarshshuwaa mala gido. 3 Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaa naagiyaawaa wotsa; ta mettershshatuwaaw penggiyaan zabayinyaa essa. 4 Bayzzuwaa ootsiyaa asatuwaanna, iita oosuwaaw ootsenna mala, ta wozanaa iitabaakko zaaroppa. Untunttu gibiraakka taana muzoppa. 5 S'illo Asay taana aggena siik'uwaan seeranawunne muranaw danddayee; untunttu taana bak'k'ooppe hewe ta huup'iyaan zayitiyaa okkiyaawaa mala; ayaw gooppe, taani ubbaa gedekka iitatuwaaw oosuwaaw bolla woossay. 6 Untunttu daannatuu zaallaa aafuwaana, duge olettiyaa wode, ta k'aalay tuma gidiyaawaa untunttu Asay erana. 7 Biittay goshetiyaawaadaaninne guullu me"eretiyaawaadan untunttu mek'etsaykka duufuwaa doonaan laalettana. (Sheol h7585) 8 Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, ta ayifii neena s'eellee; taani neekko bak'ataade attay; taana hayk'oo aatsaade immoppa. 9 Untunttu taw wotseedda gitiyaappenne, iitaa ootsiyaawanttu p'iriyaaappe taana naaga. 10 Taan saro aad'd'iyaa wode, iitatu barenttu wotseedda gitiyaan oyk'k'ettino.

142 Akeekan S'aafetteedda Daawita Timirttiyaa, Gonggolo gidдон de'iyaa wode Aa woosaa Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, Med'inaa Godaw waassay. Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, Med'inaa Godaw watiwatay. 2 Ta k'ohuwaa ubbaa aw magannay; ta metuwaa ubbaa aw oday. 3 Taani hidoota k'ans's'ana matiyyaa wode, neeni ta ogiyaa eraasa.

Taani hamettiyyaa ogiyaan taw gitiyaa k'osi wotseeddino. 4 Taani ta yuushshuwa s'eelliyaa wode, taana maaddiyaawe ittuunne baawa; taani k'osetta attiyaa sa'ay baawa; taana naagiyaawekka baawa. 5 Abeet Med'inaa Godaw, taani, new hawaadan gaade waassay; «Neeni taani bak'ataade attiyaa sa'aa; taani pas'a de'ishshin, taana gakkeedda saamay neena» yaagay. 6 Taani loytsa metootiyaa diraw, ta waasuwa hayzza. Taana yederssiyaawanttu, taw loytsi wolk'kaameedda diraw, taana untuntuppe ashsha. 7 Taani ne suntsaa galatana mala, taana k'ashuwaappe billa. Neeni taw keekiyya diraw, s'illotuu ta yuushshuwaan shiik'ana.

143 Daawite s'aafeedda mazamuriyaa Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa; ta watiwatuwa hayzza. Neeni s'illuwaanne ammanettiyaawaa gidiyaa diraw, taw zaaruwaa imma. 2 Ne sintsan s'illo gidana Asay baawa; hewaa diraw, taana ne k'oomaa pirddaw shiishshoppa. 3 Taana ta morkkii yederssiide, biitaana gatsi kinchchereetseedda; beni hayk'keedda asatuwaadan taana d'uman wotseedda. 4 Hewaa diraw, taani hidootaa k'ans's'aad; ta wozanaykka yibbaateedda. 5 Taani beni wodetuwa hassayay; neeni ootseedda oosuwa ubbaa zaara zaaraadde k'oppayne ne kushii ootseeddawaa akeekay. 6 Taani ta kushiya neekko mic'c'aad; mela biittay haatsaa koyiyaawaadan, ta shemppuu neena saamettee. 7 Abeet Med'inaa Godaw, taw zaaruwaa immanaw elleella! Taani hidootaa k'ans's'aad. Taani duge duufuwaan geliyaa asatuwaa mala gidennaadan, ne som'uwa taappe gentsoppa. 8 Taani neena ammanettiyya diraw, won'ta won'ta aggena ne siik'uwa taana bessa. Taani ta shemppuwaappe neena woossiyaa diraw, taani baanaw bessiyaa ogiyaa taana tamarissa. 9 Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'ateedda diraw, taana ta morkkatuwaappe ashsha. 10 Neeni ta S'oossaa gidiyaa diraw, taani ne sheniyaa ootsana mala, taana tamarissa; lo'o Ayyaanan taana suure ogiyaa kaaletsa. 11 Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsaa diraw, taana ashsha; ne s'illotetsan taana metuwaappe kessa. 12 Aggena ne siik'uwaan ta morkkatuwa wod'a; ta baaligaaratuwa ubbaa d'ayissa; ayaw gooppe, taani ne k'oomaa.

144 Daawite s'aafeeddawaa Med'inaa Goday, ta zaallay galatetto! I ta kushiya olaw, ta birad'd'etuwaakka tooraw loohissee. 2 I taana siik'iyaa S'oossaanne ta geessuwa; I ta miis'anne taana ashshiyaawaa. I ta gondalliyaanne taani bak'ataade attiyaa sa'aa. Kawutetsatuwaa I taw moodissiyaawaa. 3 Abeet Med'inaa Godaw, neeni aw k'oppiyaa Asay I ayee? Neeni naagetiyaa asaa na'ay ayee? 4 Asay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaa

mala; Aa gallassatukka aad'd'iyaa kuwaa mala. 5 Abeet Med'inaa Godaw, ne saluwa daakaade duge wod'd'a! Wogga deretuwa bochcha; untuntukka c'uwattino! 6 Walk'k'antsaa yeddaade ne morkkatuwa laala! Ne wonddaafiyaa pootsaa yeddaade untuntta yederssa! 7 Bollaanna ne kushiya duge yeddaade, taana c'iimmo haatsuwaappe goochchaade kessa; allaga asatuwa kushiyaappe taana wotsa akka. 8 Untuntu tumuwa haasayikkino, C'aak'k'iiddeka wordduwaa haasayiino. 9 Abeet S'oossaw, taani new ooratsa yetsaa yes's'ana; tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaan new diis's'ana. 10 Kaatetoo s'oonuwa immaasa; ne k'oomaa Daawita ashshaasa. 11 Taana itaa mashshaappe ashshaasa; allaga asatuwa kushiyaappe taana wotsa akka. Untuntu tumuwa haasayana giide c'aak'k'iiddeka, wordduwaa haasayiino. 12 Nu attuma naanatu, barentu yalagatetsan dolk'k'idolk'kiide, dic'c'iyaa mitsaa mala gidino. Nu mac'c'a naanatuukka kaatiyaa golliyaa zooziyaan, alleek'k'oo esseedda tuuk'iyaa mala gidino. 13 Nu diyyetuu, daro duma duma k'ommo kasaan kumino; nu dembbatuwaan de'iyaa dorssatuu sha'aa, tammu sha'aa yelino. 14 Nu miizzatuu birassino; untuntu sal'eesenan yelettiide c'orattino. Nu ogetuwaan dagama waasuu sisettoppo. 15 Ha yewuu tumu haniyaa asatuu, anijetteeddawantta. Untuntu S'oossay Med'inaa Godaa gidiyaa asatuu anijetteeddawantta.

145 Daawite s'aafeedda galataa sabaa Abeet ta S'oossaw, ta kaatiyaw, taani neena gitayananne, ne suntsaa med'i med'inaw galatana. 2 Taani neena ubbaa gallassi sabbana; ne suntsaakka med'i med'inaw galatana. 3 Med'inaa Goday wolk'kaama; d'ok'ka galatay aw bessee. Aa gitatetsay asaa k'ofaappe aad'd'ee. 4 Itti yeletay hara yeletaw neeni ootseeddawaa odana; ne malalissiyaa oosotuwaakka awaayana. 5 Untuntu ne bonchchuwaanne ne angga gitatetsaabaa haasayana; taanikka ne malalissiyaa oosuwa zaara zaaraadde k'oppa. 6 Asay, «Hoola!» giissiyaa ne oosuwa wolk'kaabaa haasayana; taanikka ne gitatetsaa awaayana. 7 Untuntu ne keekkatetsaa daruwa odana; ne s'illotetsaabaakka yes's'ana. 8 Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa; I hank'k'ettanaw elleellennawaanne; danddayanchanne aggena siik'uu dariyaawaa. 9 Med'inaa Goday ubbaw keeka; I bare med'd'eedda ubbaw k'arettiyaawaa. 10 Abeet Med'inaa Godaw, ne med'etaa ubbay neena galatana; ne asatuu ubbaykka neena sabbana. 11 Untuntu ne kawutetsaa bonchchuwaabaa haasayana; ne wolk'kaabaa odana. 12 Hewenne, ne wolk'kaama oosuwaabaanne ne

kawutetsaa bonchchuwaa anggaabaa asaa erissana. 13 Ne kawutetsay med'inaa kawutetsaa; ne maatay yeletaa ubbaa gakkanaassa. Med'inaa Goday bare geedda k'aalaw ubbaw ammanettiyaawaa; I bare oosuwaa ubbaan k'arettiyaawaa. 14 Med'inaa Goday hokkeeddawantta ubbaa zempissee; kunddeeddawantta ubbaa dentsee. 15 Ubbaa ayifii neekko s'eellee; untuntta koshshiya wodiyaan neeni untunttoo k'umaa immaasa. 16 Neeni ne kushiyaappe imma; pas'a de'yaawantta ubbaa amuwaa alaa. 17 Med'inaa Goday bare ogiyaan ubbaan s'illuwaa; I bare oosuwaa ubbaan k'arettiyaawaa. 18 Med'inaa Goday barena s'eesiyaa ubbaw, tumuwaan barena s'eesiyaa ubbaw matan de'ee. 19 I barew yayyiyaawanttu ubbaw, amuwaa kuntsee. K'ay I untunttu waasuwa sisiide, untuntta ashsee. 20 Med'inaa Goday barena siik'yaawantta ubbaa naagee; shin iitatuwaa ubbaa d'ayissana. 21 Taani ta doonaan Med'inaa Godaa galatana. Med'etaa ubbay Aa geeshsha suntsaa med'i med'inaw galato!

146 Med'inaa Godaa galatite! Ta shemppattee Med'inaa Godaa galataa! 2 Ta de'uwaa laysaa ubbaan, taani Med'inaa Godaa galatana; taani de'eedda keenan ubbaan ta S'oossaa sabbana. 3 Asay ashshanaw danddayenna diraw, asaa kaappatuwaan ammanettoppiti. 4 Untunttu shemppuu kesiyaa wode, untunttu biittaw simmiino; untunttu halchchuu ubbay he gallassikka atti aggee. 5 Yaak'ooba S'oossay maaddiyaa urayne Med'inaa Godaa bare S'oossaa barew hidootaa ootsiyaa uray, anjjetteddawaa. 6 Med'inaa Goday saluwaanne sa'aa, wolk'k'aama abbaanne Aa gidдон de'yaawaa ubbaa, med'd'eeddawaa; I med'inawukka ammanettiyaawaa. 7 I naak'etteeddawanttoo pirddiyaawaa; koshateeddawanttoo k'umaa immiyaawaa. Med'inaa Goday k'ashetteeddawantta billee; 8 Med'inaa Goday k'ook'etuwaa s'eelisse. Med'inaa Goday kunddeeddawantta dentsee; Med'inaa Goday s'illotuwa siik'ee. 9 Med'inaa Goday betetuwa naagee. Am'etuwaanne aawuu bayinna naanatuwaa maaddee; shin iitatuwaa ogiyaa baletsee. 10 Med'inaa Goday med'inaw kaatetee. S'iyoonnee, ne S'oossay, yeletaappe yeletaa gakkanaw kaatetana. Med'inaa Godaa galatite!

147 Med'inaa Godaa galatite! Nu S'oossaa sabbiyaawe lo'a; Aa sabbiyaawe nashechchiyaabaanne bessiyaawaa. 2 Med'inaa Goday Yerusaalame ooratsana; Israa'eeliyaa asatuwaappe beteeddawanttakka shiishshana. 3 Wozanay me'eeddawantta I patsee; untunttu madutsaakka I k'achchee. 4 I s'oolintetuwa untunttu payduwaan eree; untuntta ubbaakka untunttu suntsan suntsan

s'eese. 5 Nu Goday wolk'k'aama; Aa wolk'k'ay dara; Aa akeekay likkiyaappe aad'd'iyaawaa. 6 Med'inaa Goday naak'etteeddawantta zempissee; shin iitatuwaa biittan duge ole. 7 Med'inaa Godaw galataa yetsaa yes's'ite; nu S'oossaw diitsaa diis's'ite. 8 I saluwaa shaariyaa kamee; sa'aw iraa bukissee; k'eer deretuwa bolla maataa mokissee. 9 Mehetoonne waassiyaa k'uuruwaa maratoo, miyaawaa I immee. 10 I nashettiyaawe paratuwaa wolk'k'aaninne, tooranchchatu minotetsan gidenna. 11 Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttuninne aggena Aa siik'uwaan, barenttu hidootaa wotseeddawanttu nashettee. 12 Yerusaalame katamatee, Med'inaa Godaa galataa! S'iyoonnee, ne S'oossaa galataa! 13 Ayaw gooppe, I, ne penggiyaa kulbbatuwaa minisee; ne gidдон de'iyaa ne asaakka anjee. 14 I ne zawaa sarotetsaan naagee; neena loytsi lo"iyaa zarggaa kalissee. 15 I bare kiitaa sa'aw kiittee; Aa k'aalaykka elle gakee. 16 I shachchaa bullukkuwaadan mic'c'ee; ketterssaa bidintsadaan laalee. 17 I bare wolk'k'aama shachchaa shuchchaadan duge ole. He meeguwaan ek'k'anaw ooninne danddayenna. 18 I bare k'aalaa kiittiide, shachchaa muushissee. I c'arkkuwaa c'arkkissina, haatsay goggee. 19 I bare k'aalaa Yaak'ooba zeretsaw, bare awaayuwaanne pirddaa Israa'eeliyaa asaw awaayee. 20 I hara kawutetsaa asaw, hawaa ootsibeenna; untunttu Aa pirddaa erikino. Med'inaa Godaa galatite!

148 Med'inaa Godaa galatite! Salotuwaan de'yaawanttoo, Med'inaa Godaa galatite; bolla d'ok'k'an de'yaawanttoo, Aa galatite. 2 Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo, ubbatuu Aa galatite. Saluwaan de'iyaa Aa olanchchatoo, ubbatuu Aa galatite. 3 Awaw, aginaw, Aa galatite; poo'iyaa s'oolintetoo, ubbatoo Aa galatite. 4 Hinttenoo, ubbaappe bolla d'ok'k'an de'iyaa salotoo, Aa galatite. Saluwaappe bollaanna de'iyaa haatsatoo, Aa galatite. 5 Untunttu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino; ayaw gooppe, I azazina, Untunttu ubbaykka med'etteeddino. 6 I untuntta med'i med'inaw untunttu sa'aan sa'aan wotseedda. Untunttu ubbakka is's'anaw danddayenna azazuwaa I untunttoo immeedda. 7 Sa'aan de'yaawanttoo, Med'inaa Godaa galatite! Abban de'iyaa med'etatoo, wolk'k'aama abbaa c'iimmatoo, ubbatuukka Aa galatite. 8 Hinttenoo, walk'k'antsaw, shachchaw, shaariyaw, c'aaganaw, Aa azazuwaa poliyyaa gotiyaw, Ubbatuukka Aa galatite. 9 Hinttenoo, deretoo, zoozetoo, Miyaa ayifiyaa ayifiyaa mitsatoo, zigatoo, ubbatuukka Aa galatite. 10 Mehetoo, do'atoo, sa'aanna gooshettiya med'etatoo, paalliyaa kafotoo, Ubbatuukka Aa galatite. 11 Sa'aa kaatetoo, kawutetsaa asatoo, kaappatoo, asaa mooodiyaawanttoo, Ubbatuukka Aa galatite. 12 Wodallatoo, wodoratoo, c'imatoo,

naanaatoo, Ubbatuukka Aa galatite! 13 Unttuntu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino; Ayaw gooppe, Aa suntsay ubbaappe bollaanna de'iyawaa; Aa bonchchuu salotuwaappekka sa'aappekka bollaanna d'ok'k'an de'ee. 14 Aa bagga gidiyaa, aw matattiyaa Israa'eeliyaa asatuu, Aa galatana mala, I untuntta minisee. Med'inaa Godaa galatite!

149 Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite! Ammaniyaawanttu shiik'ukaan Aa sabbite! 2 Israa'eeliyaa asatuu barentta med'd'eeddawaan nashetino. S'iyoonne asatuu barenttu kaatiyaan loytsi nashetino. 3 Duriidde, karabuwa bak'k'iiddenne, diitsaa diis's'iidde, Aa suntsaa sabbino. 4 Ayaw gooppe, S'oossay bare asan nashettee; Naak'etteeddawanttoo s'oonuwa immiide, I untuntta bonchchee. 5 Asatuu barenttu s'oonuwaan nashetino; k'amman ubbaan nashshechchaw yes's'ino. 6 Unttuntu doonaan S'oossaa galatay, untunttu kushiyanka laa"u bagga kuussa mashshay de'o. 7 Hewekka, untunttu kawutetsatoo, haluwa kessanaassanne asatuwa muranaassa. 8 Unttuntu kaatetuwa sanssalatan, untunttu olaa gadaawatuwaakka birataan k'achchanaassanne, 9 untunttu bolla s'aafetteedda pirdaa polanaassa. Hewe S'oossaa asatuwa ubbaw s'oonuwa. Med'inaa Godaa galatite!

150 Med'inaa Godaa galatite! Aa geeshsha sa'aan S'oossaa galatite; Aa wolk'k'aama saluwaan Aa galatite. 2 Aa wolk'k'aama oosatuwa diraw, Aa galatite; ubbaappe aad'd'iyaa Aa gitatetsaadan Aa galatite. 3 Malakataa punniidde, Aa galatite; Diitsaanne maasink'kuwa diis's'iidde, Aa galatite. 4 Darbbiyaa bak'k'iiddenne duriide, Aa galatite; Diitsaa diis's'iiddinne lookkuwa punniidde, Aa galatite. 5 Dawalaa k'aatsiidde, Aa galatite; dawalaa shoc'iide, Aa galatite. 6 Pas'a shemppatuu ubbatuu, Med'inaa Godaa galatino! Med'inaa Godaa galatite!

Leemisuwaa

1 Hawanttu Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita na'aa Solomona leemisatwaa. **2** Leemisatuu Asay aad'd'eedita eratetsaa, seeraanee era haasayaa akeekanaw maaddiino. **3** Untunttu aad'd'eedita eratetsan, de'ana de'uwwaa, s'illotetsaa, suure pirddaanne suuretetsaa tamarissiyaawantta, **4** boozatoo akeeka, woddallatoo eratetsaanne wozanaamatetsaa immiyaawantta. **5** Aad'd'eedita eranchchatuu ha leemisatwaa sisiide, eraa guujiino; akeekanchcha asatuukka lo'o zoriyaa akkiino. **6** Hewaadan leemisatwaanne untunttu bilettaa, aad'd'eedita eranchchatuwwaa haasayaanne untunttu k'an"ishetuwwaa akeekanaw danddayettee. **7** Aad'd'eedita eratetsaw doometsay Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; shin boozatuu aad'd'eedita eratetsaanne seeraa kad'iino. **8** Ta na'aw, ne aabu zoriyaa sisa; ne daaya tamarissiyaawaakka dogoppa. **9** Hewe ne huup'iyaw bonchcho kallachchaa; ne k'ood'iyawukka habiliyaa gidanawaa. **10** Ta na'aw, neena nagaranchchatuu baletsooppe, eeno gooppa. **11** Untunttu neena, «Nuunana dendda; asaa wod'anaw k'osettiide naagoytte; gaasuu d'ayooppenne s'illotuwwaa wod'anaw k'osetti uttoyte; **12** Si'oolii mittiyaawaadan, nuunikka untunttu pas'a de'ishiina mittoyte; nuuni untunttu c'iimmo ollaan oliyaa asatuwaadan ootsana. (Sheol h7585) **13** Nuuni al'o miishshaa ubbaa demmana; nu golliyaakka omooduwaan kuntsana; **14** nuunanna zuppetuwan demmeeddawaakka ittippe gishettana» yaagana. **15** Ta na'aw, untunttunna ogiyaa hamettoppa; ne gediya untunttu loossuwwaa yed'isoppa. **16** Ayaw gooppe, untunttu iitabaa ootsanaw wos'siino; asaa suutsaa gussanaw elleelliino. **17** Kafuu s'eellishshin, Aa oyk'k'anaw dabbaa yeggiyaawe ayinne maaddenna. **18** Shin untunttu barenttu suutsaa gussanaw barenttoo wos'imadiyaa mic'c'iino; barenttu shemppuwwaa wod'anaw k'osetti uttiino. **19** Bonk'k'iyaan go"aa demmiyaa ubbatuwwaa wurssetsay hewaa mala; hewe izaawu shemppuwwaa akkee. **20** Aad'd'eedita eratetsatta ogiyaan s'eesaw; gutaran bare k'aalaa d'ok'k'u ootsaade sissaw. **21** Aad'd'eedita eratetsatta Asay shiik'iyaa sa'aan ek'k'aade s'eesaw; katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'aade, **22** «Hinttenoo, akeekay pac'c'eeddawanttoo, hintte akeekaa pac'aa awude gakkanaw dosiitee? K'iiliic'iyaa wanttoo, k'iiliic'iyaa awude gakkanaw nashettiitee? Boozatoo, eratetsaa awude gakkanaw is'siitee? **23** Ta seeraakko simmooppe; taani ta eraa hintte bolla gussana; ta k'aalaakka hinttena tamarissana. **24** Taani s'eeseedda wode, hintte koyennan is's'eedita; taani kushiya mic'c'inakka, ooninne akeekibeenna. **25** Ta zoriyaa ubbaa kad'eedita; ta seeraakka akkibeyykita. **26** Hewaa diraw,

hinttena metuu gakkiiyaa wode, taani hintte bolla miic'c'ana; hinttena bashshay gakkiiyaa wode, taani k'iiliic'ana. **27** Dagamay uushuwaadan hintte bolla yiyaa wode, metuu gotiyaadan hintte bolla yiyaa wode, tuggayenne waayii hintte bolla gakkiiyaa wode, taani hinttena k'iiliic'ana. **28** «He wode untunttu taana s'eesana; shin taani koyikke; untunttu taana minisiide koyana; shin demmikkino. **29** Ayaw gooppe, untunttu eratetsaa is's'eedita; Med'inaa Godaw yayyiyaawaa dooribeykkino. **30** Ta zoriyaa akkibeyykkino; ta seera ubbaakka kad'eedita. **31** Hewaa diraw, untunttu barenttu ootseedda oosuwwaa ayifiyaa maana; barenttu k'oppeedita k'ofaa ayifiyaakka kallana. **32** Akeekay pac'c'eeddawantta aad'd'eedita eratetsaappe haakkiyaawe wod'ee; boozatuwwaa sheneko giyaawe d'ayissee. **33** Shin taani odiyaawaa sisiyaawanttu ubbay woppu giide, saro de'ana; metuwwaa hirggaappekka shemppana» yaagaw.

2 Ta na'aw, neeni ta giyaawaa akkooppe, ta azazuwaakka ne gidon minjoooppe, **2** aad'd'eedita eratetsaa hayzoooppe, ne wozanaappe akeekooppe, **3** eratetsaa s'eesooppe, akeekaakka d'ok'k'u ootsaade s'eesa. **4** Asay biraa woy k'oseedita miishshaa koyiyaawaadan, neeni eratetsaa koyya. **5** He wode neeni Med'inaa Godaw yayyee giyaawe ayentto akeekana; S'oossaakka loytsaade erana. **6** Ayaw gooppe, Med'inaa Goday aad'd'eedita eratetsaa immee; aappe eratetsayenne akeekay beettee. **7** I suuretoo maaddiyaa zoriyaa minjee; tooshii bayinnan hamettiyaawanttookka I gondalliyaa. **8** Tumuwwaa pirddaa ogiyaa naagee; barew ammanettiyaawanttu ogiyaakka naagee. **9** He wode neeni s'illotetsaa, suure pirddaa, suuretetsaanne lo'o oosuwwaa ubbaa erana. **10** Ayaw gooppe, aad'd'eedita eratetsay ne wozanaa gelana; eratetsaykka ne shemppoo nashshechcha gidana. **11** Neena adussi k'oppiyaawe naagana; akeekayikka neena naagana. **12** Aad'd'eedita eratetsay neena iita asatuwwaa ogiyaappe naagana; geellabaa haasayaawantuppe ashshana. **13** Untunttu nagaraa d'uman de'anaw, s'illotetsaa ogiyaa aggiino. **14** litaa ootsiyaawaan nashettiino; geellaban hashshu giino. **15** Untunttu ootsiyaawe mirk'k'etsaa; untunttu de'uukka geella. **16** Aad'd'eedita eratetsay woshumiya mishiratipenne sheleeshshiyaa k'aalan haasayaayaa laggetsattippe neena ashshana. **17** Iza bare na'atetsaa asinaa aggaw; bare S'oossaa sintsan c'aak'k'eteedita c'aak'uwaakka dogaw. **18** Izi golle biyaawe hayk'k'anaw biyaawaa; izi ogii hayk'k'oo kaaletsee. **19** likko biyaa oonikka guyye simmenna; de'uwwaa ogiyaakka demmenna. **20** Hewaa aggade, neeni lo'o asatuwwaa leemisuwwaa kaala; s'illo asatuwwaa de'uwaakka k'ulla. **21** Ayaw gooppe, suure asatuunne tooshii bayinna

asatuu biittan gam"iide de'ana. 22 Shin iitatuu biittaappe d'ok'ollettana; ammantennawantukka shodettiide d'ayana.

3 Ta na'aw, taani neena tamarissiyaawaa dogoppa; ta azazotuwaakka ne wozanaan wotsa. 2 Ayaw gooppe, untuntu ne laytsaa adussana; ishalo de'uwaan sarotetsaa new gujjana. 3 Aggena siik'uunne tumatetsay neeppe haakkoppino; untuntta ne k'ood'yaan k'achcha; ne wozanaanka untuntta s'aafa. 4 Yaatooppe, neeni S'oossanne asaa sintsan sabettananne nashettana. 5 Ne polo wozanaan Med'inaa Godaa ammanetta; ne akeekan zempoppa. 6 Neeni ootsiyaa oosuwa ubbaan Aa sintsaya; I neena suure ogiyaa kaaletsana. 7 Neena ne huup'yaan aad'd'eeda eranchcha kessoppa; Med'inaa Godaw yayya; iitaappekka haakka. 8 Hewe ne bollaa pas'a wotsana; ne mek'etsaakka minisana. 9 Med'inaa Godaa ne duretetsan bonchcha; koyiro ayifeedda katsaa ubbaappekka s'eeraa aw immiyaawan Aa bonchcha. 10 Yaatooppe, ne yeeseuwaan katsay kumana; ne baatsaakka ayife woyniyaa eessay kumiide palahana. 11 Ta na'aw, Med'inaa Godaa seeraa kad'oppa; I neena seeriyaa wodekka lanc'c'oppa. 12 Ayaw gooppe, aawuu bare siik'iyaa na'aa seeriyaawaadan, Med'inaa Goday bare dosiyaa uraa seeree. 13 Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaa uray, akeekaakka barewaa ootsiyaa uray anijetteedawaa. 14 Ayaw gooppe, aappe demmiyaa go"ay work'kaapenne biraappe demmiyaa go"aappe aad'd'eenne keekke. 15 Aad'd'eeda eratetsay ink'k'uwaappe loytsi al"ee; neeni demmanaw amottiyaa ubbay aad'd'eeda eratetsaanna likkettenna. 16 Aad'd'eeda eratetsay ne laytsaa adussee; I new duretetsaanne bonchchuwa gujje. 17 Aa ogetuu nashechchiyaa ogetuwaa; Aa loossuwaa ubbaykka saruwaa. 18 I barena oyk'k'yaawantoo de'uwa mitsaa; Aa minisi oyk'k'iyaa ubbatuukka anijetteedawantta. 19 Med'inaa Goday bare aad'd'eeda eratetsan sa'aa med'd'eedda; bare akeekanka salotuwa miniseedda. 20 Aa eratetsan shaafatuu goggiino; shaaratuwaappekka iray bukkee. 21 Ta na'aw, lo"o aad'd'eeda eratetsaanne adussi k'oppiyaawaa naaga; untuntu neeppe shaakkettoppino. 22 Untuntu new de'uwa gidana; untuntu new ishaluwaanne nashshechcha de'uwa immana. 23 He wode neeni ne ogiyaan hirggi bayinnan hamettana; ne gediikka d'ubettenna. 24 Neeni giseedda wode, yayakka; gisaadekka mal"o gem"ishshuwaa gem"ishana. 25 Akeekenan gakkiiyaa bashshaw, woy iitatu d'ayiyaa d'ayoo yayakka. 26 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new ammanettiyaawaa gidana; ne gediikka p'iriyaan oyk'etennaadan, I neena naagana. 27 New wolk'k'ay de'ishiina, metooteeddawoo lo"obaa ootsiyaawaa aggoppa. 28 Ha"i new de'ishiina, ne shooro, «Simmaade ya; taani

new wontti immana» yaagoppa. 29 Neenan ammanettiide, ne matan de'ishiina, ne shooruwa bolla iitabaa ootsanaw k'oppoppa. 30 Neena naak'k'ibeenna asaa, c'oo moottoppa. 31 Sugetsaa ootsiyaa asatuwa k'ulloppa; untuntu iita oosuwaakka kaalloppa. 32 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta is's'ee; shin suuretuwaa I uloppe siik'ee. 33 Med'inaa Godaa shek'ay iitaa ootsiyaawanttu soyina; shin Aa anijuu suurebaa haniyaawanttu soyina. 34 Otorettiide k'ilic'iyaaawantta S'oossaykka k'ilic'ee; shin barentta kawushshiyaawantta nashshee. 35 Aad'd'eeda eranchchatuu bonchchuwa demmana; shin boozatuu kawushshana.

4 Ta naatoo, hintte aabbu zoriyaa sisite; loytsi hayzzite; yaatooppe, hintte akeekana. 2 Taani hintte lo"o timirttiyaa immiyaa diraw, ta timirttiyaa aggoppite. 3 Taani ta huup'iyanka ta aabboo na'aa; ta aatiwukka Aa siik'iyaa mes's'i itti na'aa. 4 Ta aabbu taana tamarissiidde, hawaadan yaageedda; «Taani odiyaawe new gelo; ta azazuwaa naaga; yaatooppe, neeni pas'a de'ana. 5 Aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa demma; taani new odeeddawaa dogoppa; ta k'aalaappe kesoppa. 6 Aad'd'eeda eratetsaw zokkiyaa zaaroppa; ayaw gooppe, I neena ashshana; Aa siik'a; I neena naagana. 7 Aad'd'eeda eratetsay ubbaappe aad'd'iyaa diraw, aad'd'eeda eratetsaa demma. Akeekay ne de'yaawaa ubbaa wurssi akkooppekka Aa demma. 8 Neeni Aa bonchcha; ikka neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana; neeni Aa oyk'k'ooppe, I neena bonchchana. 9 I ne huup'yaan sabaa kalachchaa wotsana; bonchcho kalachchaa immana» yaageedda. 10 Ta na'aw, sisa; taani giyaawaakka akka; ne de'uwa laytsaykka aduk'k'ana. 11 Taani neena aad'd'eeda eratetsaa ogiyaa kaaletsana; suure loossuwaanakka afana. 12 Neeni hamettiyaa wode, ne hamettiyaasan d'ubbiyaawe de'enna; wos's'ooppekka d'ubettakka. 13 Tamaareeddawaa hassaya, yeddoppa; timirtti new de'uwa gideedda diraw, loytsa naaga. 14 Nagaranchchatuwaa ogiyaa yed'd'oppa; iita asatuwa ogiyaanka hamettoppa; 15 aappe haakka; an hamettoppa; aappe guyye simma; yaataade ne ogiyaan ba. 16 Ayaw gooppe, untuntu iitabaa ootsana gakkanaw, gem"ishshanaw danddaykino; untuntu asaa d'ubbennan untuntta gem"ishuu afena. 17 Untuntu nagaraa ukitsaadan miino; sugetsaa oosuwaakka ushshaadan ushiino. 18 S'illotuwa ogii seeta gallassay gakkanaw, gujji gujji poo'iyaa wontta s'alk'k'iyaa mala. 19 Shin nagaranchchatuwaa ogii d'ip'p'i go d'umaa mala; untuntu wooti d'ubettintokka erikkino. 20 Ta na'aw, taani odiyaawaa sisa; taani odiyaawaakka loytsaade hayzza. 21 Taani odeeddabatu

ne ayifiyaappe geemmoppino; untuntnta ne wozanaan wotsa. 22 Ayaw gooppe, untuntnta demiyaa asaw ubbaw de'uwaa immiino; untuntntu bollawukka pas'atetsaa immiino. 23 Ubbabaappekka ne wozanaa minisaade naaga; ayaw gooppe, de'uu aappe pulttee. 24 Ne doonaappe gene haasayaa digga; worddo haasayaa ne doonaappe digga. 25 Sitti gaade sintasaw s'eella; ne ayifii ne sintsan de'iyaa waa tishshi ootsiide s'eello. 26 Ne gediyaaw hamettiyaa ogiyaa suurissa; suure ogiyaa s'alalan hametta. 27 Suure ogiyaappe ushechcha haddirssa gooppa; ne gedii iitasaa beennaadan naaga.

5 Ta na'aw, ta aad'd'eeda eratetsaa hayzza; ne haytsaa ta akeekaakko yegga. 2 Yaatooppe, adussa k'ofay new de'ana; ne haasayaykka ne eratetsaa k'onc'c'issana. 3 Woshumiyaa mac'c'a mishirati ins's'arssaappe eessaa ililluu s'okee; I haasayay oyssaappekka aad'd'i shuggee. 4 Shin iza wurssetsan godare utsaadan c'ammaw; laa"u baggan k'ans's'iyaa mashshaadan k'ans's'iyano; **5** I gedetuu hayk'k'uwaa kko duge biino; I hametay sitti ootsiide, duufuwaaw afee. (Sheol h7585) 6 Iza de'uwaa ogiyaa k'oppukku; I ogetuu geella; shin geella gidiyaawaakka Aa erukku. 7 Ta naatoo, ha"ikka taani odiyaawaa sisite; taani giyaawaappe kesoppite. 8 Woshumiyaa mac'c'a mishirati heeraa booppite; I golliyaaw penggiyaakko shiik'oppite. 9 Hewe d'ayoope, hintte hinttentu bonchchuwaaw haratoo aatsiide immana. Hinttentu hinttentu yalagatetsan mek'etsi bayinna asatuwaaw kushiyaan hayk'k'ana. 10 Hinttentu mas'uwaa allaga asatuwaaw akkana. Hintte daaburiide shiishsheeddawee hara asaw gidanawaa. 11 Wurssetsan hintte ashuunne hintte asatetsay gil'k'ina, hintte olana. 12 K'ay hawaadan yaaganita; «Taan timirttiyaa ayaw is's'aaditaashsha! Ta wozanaykka seeraa ayaw kad'eeddeeshsha! 13 Taani taana tamarissiyaawanttu odeeddawaa akkabeyikke; taana zoriyaawanttu zoriyaakka hayzzabeykke. 14 Hewaa diraw, taani Asay shiik'eeda shiik'uwaa, akeekenan kawushshanaw de'ay» yaagana. 15 Ne machchatiw amaneteedawaa gida; izi s'alala siik'a. 16 Hara mac'c'aanippe yeletteedda ne naanatu, new lo"obaa ootsikkino. 17 Untuntntu neena maaddanaw dic'c'ino; allaga gidoppino. 18 Hewaa diraw ne machchattina nashetta; yalagatetsan neeni akkeedda ne machchatippe nashechchaa koya. 19 Lo"iyaa gaaratidaanne nashechchiyaa gen'atiidan, I d'antsay ubbaaw wodekka neena alo; ubbaaw wode I siik'uu neena omooddoo. 20 Ta na'aw, woshumiyaa mishirata neena ayaw omooddoo? Hara asaa machchato ayaw k'oommay? 21 Ayaw gooppe, Asay ootsiyaawaa ubbaaw Med'inaa Goday be'ee; I hamettiyaa loossuwaaw ubbaaw s'eellee. 22 Nagaranchchaa I ootseedda nagaray oyk'k'ee. Aa

nagaraa gitii Aa k'achchee. 23 I bare boozatetsan haleedda; bare huup'iyaa naagibeenna diraw hayk'k'eedda.

6 Ta na'aw, neeni miishshaa tal"eedda ne shoaroo waase geleeddawaa gidoope, neeni erenna uraw ne kushiyaaw bak'k'aade geppeeddawaa gidoope, 2 neeni geppeedda gefaa gitiyaan geleeddawaa gidoope, ne doonaappe keseedda k'aalan oyk'k'etteeddawaa gidoope, 3 simmi neeni ne shooruwaaw kushiyaan gelaadda. Hewaa diraw, ta na'aw, hewaappe kesanaaw koyooppe, elle ne shooruwaaw golle ba; waasetetsaa I ne bollappe wotsana mala, awuddashaade Aa woossa. 4 Hawaa ootsennan de'aadde gem"ishshoppa; shemppuwaakka shemppoppa. 5 Shankanchchatuwaappe gen"atta kessa akkiyaawaadan, dabaappe kafatta attiyaawaadan, ne huup'iyaa ashsha. 6 Neenoo azallaw, k'aac'otuwaakko ba; untuntntuppe tamaara. Yaatiide aad'd'eeda eranchcha gida. 7 K'aac'otuwaaw oosissanaw, kaappuu woy untuntnta mooddiyaawee baawa; 8 shin barenttoo maanabaa boniyaan minjiino; katsaa c'akkiyaaw wodekka barenttoo koshshiyaa k'umaa shiishshiino. 9 Neenoo azallaw, neeni awude gakanaw gem"ishshay? Ne gem"ishshuwaappekka awude dendday? 10 Neeni k'aykka guutsaa gisaassa; guutsaa gem"ishshaassa; kushiyaaw shiishsha akkaade, guutsaa shemppaasa. 11 Yaatiyaa wode hiyyeesatetsay panggaadan, pac'ay olaa miishshaa oyk'k'eedda asaadan, ne bolla yaana. 12 lita asayenne balaa asay, yuuyyi yuuyyiide wordduwaaw odee; 13 I bare ayifiyaan sim"ee; bare gediyaan bessee; bare birad'd'iyaa s'orssee. 14 Aa wozanaan geellatetsay de'ee; I iitabaa k'oppee; ubbaaw gedekka I walassaa med'd'ee. 15 Hewaa gaasuwaan bashshay akeekenan Aa bolla yaana; I hassayennan me"ana; me"iidekka pas'enna. 16 Med'inaa Goday is's'iyaa usuppun yewotuu de'ino; I laappuntsiyaawaa iissi is's'ee: 17 kad'iide s'eelliyaa ayifiyaa, Worddotiyaa ins's'arssaa, geeshsha asatuwaaw suutsaa gussiyaa kushiyaaw, 18 iitabaa mak'k'iyaa wozanaaw, iitabaakko elleelliide wos's'iyaa gediyaaw, 19 wordduwaaw bolla wordduwaaw guuji guujiide odiyaa worddo markkaa, ishatuwaaw gidon walassaa med'd'iyaa asaa. 20 Ta na'aw, ne aabbu azazuwaaw pola; ne aata neena tamarisseeddawaakka aggoppa; 21 untuntnta ubbaaw gede ne wozanaan oyk'k'a; ne k'ood'iyankka k'achcha. 22 Neeni hamettiyaa wode, untuntntu neena kaaletsana; neeni gisiyaa wode, untuntntu neena naagana; neeni beegottiyaa wodekka, untuntntu neena zorana. 23 Ayaw gooppe, ha azazotuu s'omppiyaaw; timirttetuukka poo'uwaa; k'ay seeraykka de'uwaa kko afiyaa ogiyaa. 24 Ha azazotuunne ha timirttetuu iita mac'c'aanipenne hara mishiratti sheleeshshiyaa ins's'arssaappe neena naagana.

25 I malaa ne wozanaan amottoppa; I ayfiyaa lo"otetsan omoodettoppa. 26 Itti attuma Asay c'aaratto itti ukitsaa gatiyaan demmanaw danddayee; shin asinay de'iyaa mishirattiinna woshummussay shemppuwaa wod'isee. 27 Itti Asay tamaa idimmina, Aa mayuu meetettennaan attanaw danddayii? 28 Itti Asay tamaa bonk'k'uwaa yed'd'i hamettina, Aa gedii s'uugettennan attanee? 29 Asaa machchattikko geliyaa uray hewaakka mala; izo bochchiyaa ubbay murettenan attena. 30 Kayisuu koshatiide, barew maanaw wuu"ooppe, Asay Aa kad'enna. 31 Shin I oyk'c'etteeddawaa gidoope, laappun dakuwaa c'iggana; bare soo miishshaa ubbaakka immana. 32 Shin woshumiyya Asay wozana pac'a; he uray bare shemppuwaa bayzzee. 33 Madus's'annee tooshetana. Ubbaa wodekka I boretiide de'ana. 34 Ayaw gooppe, mac'c'a mishirati asinay mishettiide, hank'k'uwaa suullana; bare haluwaa kessiyaa wode, aw k'arettena. 35 I ayaa ac'aakka akka; ay keeshshaa imuukka Aa hank'k'uwaa doshissenna.

7 Ta na'aw, ta k'aalaa naaga; ta azazuwaakka ne garssan k'osa. 2 New pas'a de'anaw ta azaziyaawaa ootsa; ta timirttiyaakka ne ayifiyaa buluwaadan naaga. 3 Hassayissiyaawaadan untuntta ne birad'd'etuwaan k'achcha; ne wozanaankka s'aafa. 4 Aad'd'eeda eratetsaa ne michchatidan, akeekaakka ne mata dabbuwaadan s'eella. 5 Untunttu neena c'aaratiyaa mishiratipenne bare k'aalan sheleeshshiyaa hara mishiratippe naagana. 6 Itti gallassi taani ta golliyaa maskkootiyaanna kare s'eellaad; 7 wozanaa kuntsibeenna wodalla naanatuwaa be'aad. Untunttu giddoppe ittuu loytsi booza. 8 He wodallay ogiyaanna biide, itti woshummiyaa mac'c'a mishirati golliyaa mataana aad'd'eedita; I golle afiyaa ogiyaakko pinniide, I golliyaa heeraan hamettee. 9 He wode sa'ay k'ammanaw lem"ilem"ee. 10 Hewaappe guyyiyaan, mishirata Aa demmaaddu. Iza c'aaratoo gidiyaawaa izi mayuu erissee. Iza asaa c'immanaw k'oppaade kesaaddu. 11 Iza s'alanne yeellay bayinna mac'c'a asaa; son woppu gaade uttukku. 12 Iza itti gede ogiyaan, itti gede geyaan, dabaabaa ubbaan ek'k'aade naagaw. 13 Aa he na'aa k'oommaade yeraaddu; iza Aa ayifiyaa yeelli baynan tishshi ootsa s'eellaade hawaadan yaagaaddu; 14 «Taani ta yarshshuwaa yarshshaade, ta k'anggetsaa ha"i gatsa simmay. 15 Yaataade neena s'omoosanaw kesaad; neena loytsa koyaad; ha"i simmi demmaad. 16 Taani Gibs'eppe yeedda, alleek'keedita anssoolaa ta hiis'an yeggaad. 17 Taani Kawaraa, almmuniyaanne k'arafaa geetettiyaa k'imaamatuwaappe kesseedda shittuwaa ta hiis'an c'ac'c'afaad. 18 Haaya; ane wonttana gakkanaw siik'uwaa aloytte; k'oomettiidekka nashettoytte; 19 ayaw

gooppe, ta asinay son gidenna; haako sa'aa beedita. 20 Miishshaa k'arc'c'iitaa kuntsi akkiide beedita diraw, agenay doyssana gakkanaw golle simmenna» yaagaaddu. 21 Bare mal'o haasayan Aa sheleeshshaaddu; bare liik'o ins's'arssan c'immaaddu. 22 Yaatina, ellekka I izo kaalliide, bi aggeeda. Booray shukkiyaasaa laagettiyaawaadan, gaaray elleelliide p'iriyaan geliyaawaadan, 23 tooray Aa wozanaa c'addiyaawaadan haneedita. Dabbaa giddo geleetda kafuwaa malateedita. Hawe ubbay Aa shemppuwaa bayzzanaw haniyaawaa eribeenna. 24 Ta naanaw, ane ha"i sisite; ta doonaappe kesiyya k'aalaakka hayzzite. 25 Ne k'ofay he mac'c'a mishirati booppo; I ogiyaan gelaade balettoppa. 26 Aa c'addaade oleeddawanttu unddeneeddawantta; Aa wod'eeddawanttukka loytsi dara. 27 I soyay duufuwaakko afiyaa ogiyaa; he ogii duge hayk'k'uwaa geessuwaa kaaletsee. (Sheol h7585)

8 Tumu aad'd'eeda eratetsatta s'eeseekkee? Akeekayikka bare k'aalaa d'ok'k'u ootsenee? 2 Ogiyaa doonaan de'iyaa zoozetuwaa bollanne ogetuu dantsettiyaasan iza ek'k'aw; 3 dirssaa penggiyaa matan, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'aade, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, hawaadan yaagaw; 4 «Hinttenoo asatoo, taani hinttena s'eesay; taani asaa ubbaa s'eesay. 5 Hinttenoo akeekay pac'c'eeddawanttoo, hiillaa demmanaw tamarite. Hinttenoo boozatoo, akeekaa demmite. 6 Taani daro lo"obaa odiyaa diraw sisite; taani suurebaa odanaw ta metershshaa dooyyay. 7 Ta doonay tumuwaa haasayee; ta metershshay worddobaa is's'ee. 8 Ta doonay haasayiyaawe ubbay tuma; geella woy mirk'k'etsaa gidenna. 9 Akeekay de'iyaa uraw ta haasayay likke; eray de'iyawanttoo ta haasayay k'onc'c'e. 10 «Bira aggide, ta zoriyaa doorite; berte work'k'aakka aggide, eratetsaa doorite. 11 Ayaw gooppe taani, aad'd'eeda eratetsatta, ink'k'uwaa giyaa daro al'o shuchchaappekka aad'd'ay; neeni amottiyaawe ubbaykka taananna laggetanaw danddayenna. 12 «Taw, aad'd'eeda eratetsatiw akeekay de'ee; eratetsaykka adussa k'ofaykka taananna ittippe de'iino. 13 Med'inaa Godaw yayyiyaawe iitatetsaa is's'iyawaa; taani otoruwaanne ayyuwaa is's'ay; iitasaa afiyaa ogiyaanne wordduwaa haasayaa dosikke. 14 Zoriinne lo"o eray tawantta; akeekayinne wolk'k'aynne taw de'iino. 15 Kaatetuu taanan kawutiino; k'ay mooddiyaawanttu suure higgiiyaa taanan kessiino. 16 Kaappatuu taani maaddina, asaa mooddino; sa'aan gadiyaa mooddiyaa wolk'k'aama asatuwaa ubbaakka taani maadday. 17 «Taani taana siik'iyawantta siik'ay; taana minisiide koyiyaawanttukka demmana. 18 Duretetsaynne bonchchuu taananna de'iino; wurena ak'uunne injiii ta mataana.

19 Hintte taappe demmiyaa ayfii bertte work'k'aappenne ta c'arshshay muushissi kesseedda biraappe aad'd'ee. 20 Taani s'illotetsaa ogiyaan hamettay; suure pirddaa loossuwaana aad'ay. 21 Taana siik'iyaaawanttoo taani mas'uwaa immana; untunttu golliyaakka taani miishshan kuntsana. 22 «Med'inaa Goday taana bare oosuwa ubbaappe koyiro med'd'eedda; benippekkaa Aa oosoo doometsay taana. 23 Beni wode, biittay sa'ay med'ettanaappe kase taani suntsettaad. 24 Wolk'k'aama abbatuu bayinna wode, haatsaa pulottuu d'uu"ibeenna wode, he wode taani yelettaad. 25 Deretuunne detsatuu med'ettanaappe kase taani yelettaad. 26 Med'inaa Goday sa'anne sa'aan de'iyaa gadetuwa ubbaa med'd'anaappe kase, woy itti kop'p'e gidiyaa baanay alamiyaan oosettanaappe kase taani yelettaad. 27 «Med'inaa Goday salotuwa mic'eedda wodenne wolk'k'aama abbatuwaappe bollana de'iyaa saluwa giigisseedda wode, taani yaan de'ay. 28 Med'inaa Goday shaaretuwa bollana wotseedda wode, wolk'k'aama abbaa pulottuwa d'uusseedda wode, 29 abbaa haatsatuu barenttoo imetteedda zawaappe pinniide, bollaw aad'd'ennaadan, I untunta azazeedda wode, sa'aa baasuwa I baaseeda wode, taani yaan de'ay. 30 He wode taani Aa matan eretteedda oosanchcha; ubbaa gallassi taani nashechchan kumay; tawukka Aa sintsan nashettay. 31 I med'd'eeddawe ubbay, sa'ayikka asaa naanatuukka taana nashechchiino. 32 «Ha"ikka simmi ta naatoo, sisite; taani odiyaawaadan ootsiyaawanttu anijetteedawantta. 33 Ta timirttiyaa sisite; aad'd'eeda eranchcha gidite; siseeddawaa sheneko gooppite. 34 Taana sisiyaa uray, hachchi hachchi ta penggen beettiiyaa uray, ta golle geliyaasankka naagiyaa uray anijetteedawaa. 35 Taana demmiyaawe de'uwaa demmee; Med'inaa Godaappe I sabaa demmee. 36 Shin taana demmennaan aggiyaa uray barena k'ohée; taana is's'iyaa ubbatuu, hayk'k'uwaa siik'iino» yaagaw.

9 Aad'd'eeda eratetsatta bare golliyaa kees's'aaddu; he golliyaw laappun tuussatuwa essaaddu. 2 Iza bare giigissiyaa shoobi yaw mod'd'o mehiyaa shukkaaddu; woyniyaa eessaakka agaade giigissaaddu. Maaddaa sintsaw aatsaaddu. 3 Yaataade asaa s'eesanaw bare k'oomatuuwa kiittaaddu. K'oomatuu katamaw d'ok'k'a sa'aan ek'k'iide, 4 «Hinttenoo, eray pac'c'eeddawanttoo hawaa gelite!» yaageeddino. Boozatuwaakka Iza hawaadan yaagaaddu; 5 «Haa yiite; ta k'umaa miite; taani ageeda woyniyaa eessaakka ushite! 6 boozatetsaa aggiide, de'uwaa de'ite; akeekaa ogiyaan hamettite» yaagaw. 7 K'ilic'iyaa uraa seeriyaa Asay barew boriyaa akkee; iita uraa zoriyaawekka barew k'ohettee.

8 K'ilic'iyaa uraa zoroppa; I neena is's'ana. Aad'd'eeda eranchcha uraa zora; I neena dosana. 9 Aad'd'eeda eranchcha uraa tamarissa; yaatooppe, I kasewaappekka aad'd'eeda eranchcha gidanawaa. S'illo uraakka tamarissa; yaatooppe I eraa gujjana. 10 Aad'd'eeda eratetsaw doometsay Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; Geeshsha S'oossaa eriyaawe akeekiyaawaa. 11 Taanan ne laysay darana; ne de'uwaa laysayikka aduk'k'ana. 12 Neeni aad'd'eeda eranchcha gidoooppe, ne huup'iyaw go'ettaasa. Neeni k'ilic'iyaaawaa gidoooppe, ne huup'iyaw k'ohettaasa. 13 Booza mishirata walassaa daraw; iza barena naagenawunno. Iza ayinne erukku. 14 Iza bare karen, woy katamaw d'ok'k'a sa'aan oydiyaan utaw. 15 Suure barenttu ogiyaa oyk'k'iide biyaa asaa s'eesaade, 16 «Hinttenoo, eray pac'c'eeddawanttoo, taakko haa yiite» yaagaw. Akeekay bayinnawaakka, 17 «Wuu"iide ushiyaa haatsay mal"ee; geeman miyaa k'umayikka nashechchee» yaagaw. 18 Shin I hayk'k'eedda Asay yaan de'iyaaawaa, iza imatsatuukka duufuwa c'iimmo giddon de'iyaaawaa erenna. (Sheol h7585)

10 Hawanttu Solomona leemisatwaa. Aad'd'eeda eranchcha na'ay bare aawuwa nashechchee; shin booza na'ay bare aato kayyoyee. 2 Nagaran demmeedda miishshay go"enna; shin s'illotetsay hayk'k'uwaaappe ashsee. 3 Med'inaa Goday s'illotuwa kosshayissenna; shin nagaranchchatuwa amuwa polissenna. 4 Azallatetsay mank'k'issee; shin minniide ootsiyaawe dureyee. 5 Aad'd'eeda eranchcha uray katsaa boniyaan shiishshee; shin katsaa c'akkiyaa wode gem'ishshiyaa uray kawushee. 6 S'illo Asay anijettee; shin nagaranchchaa doonaa makkalay kamee. 7 S'illuwa suntsay anijuwaan s'esettiide de'ee; shin nagaranchchatuwa suntsay dogettee. 8 Aad'd'eeda eranchchatuu azazeeddawaa ootsiino; shin boozatetsan c'oo doonatiyaawanttu bashshaw biino. 9 Suure Asay saro de'ee; shin geella uray bare bayzzuwaan oyk'k'ettee. 10 Asaa bolla sim"iyaa uray metuwa ayee. Boozatetsan c'oo doonatiyaawanttu bashshaw biino. 11 S'illuwa haasayay de'uwaa pultiyaa; shin nagaranchchaa haasayay makkalatetsa gentsee. 12 Is'uu palumiya dentssetsee; shin siik'uu bayzzuwa ubbaa paydenna. 13 Wozanaama Asay aad'd'eeda eran haasayee; shin booza uray s'am'an shoc'ettee. 14 Aad'd'eeda eranchchatuu eraa dagayiino; shin booza haasayaa haasayiyaa uray barena bayzzee. 15 Duriyaa miishshay diretteedda katamaa mala, bare godaa naagee; shin hiyyeesatetsay hiyyeesaa d'ayissee. 16 S'illo uraa Aa lo"o oosuu de'oo kaaletsee; shin iita uraa wurssetsay muruwa ahee. 17 Seerina eeno giyaa uray de'uwaa ogiyaan hamettee; shin seerina is's'iyaa uray balee. 18

Is'siidde bare is's'iyaaawaa erissenna uray worddanchcha; zigirssaa laaliyaa uraykka booza. 19 Daro haasayaa gidдон nagaray d'ayenna; shin bare doonaa shiishshi akkiyaa uray aad'd'eeda eranchcha. 20 S'illuwaaw ins's'arssay tigetteedda geeshsha biraa mala; shin iita uraa k'ofaw gatii guutsa. 21 S'illo uraa haasayay daro asaa go"ee; shin boozatuu barenttu wozanaa pac'an hayk'k'iino. 22 Med'inaa Godaa anjiuu dure kessee; I he duretetsan metuuaa walakkenna. 23 Booza uraw iitabaa ootsiyaawe kaassa mala; shin wozanaama uray aad'd'eeda eratetsan nashettee. 24 lita uray hirggeeddabay Aa bolla gakkanaawaa; shin s'illuu amotteeddawe imettanaawaa. 25 Gotuu denddiide aad'd'oode, nagaranchchatuu pitetti d'ayino; shin s'illotuu med'inaw minniide de'ana. 26 C'aalay achchaa zil"issiyaawaadaanne c'uway ayifiyaa poogiyaawaadan, azalla uraa kiittiyaawe yiloyee. 27 Med'inaa Godaw yayyiyaawe laytsaa adussee; shin nagaranchcha uraa laytsay k'aammee. 28 S'illo uray sintsanna nashechchay yaana giide naagee; shin iita uray sintsanna yaana giide naagiyaawe ayayenne baawa. 29 Med'inaa Godaa ogii s'illotoo bak'ati attiyaa sa'aa; shin iitaa ootsiyaawantoo bashshaa. 30 S'illotuu de'iyasaappe shodettikkino; shin iitatu biittaa bolla de'ikkino. 31 S'illo Asay aad'd'eeda eratetsaa haasayee; shin geellabaa haasayiyaa ins's'arssay k'ans's'ettana. 32 S'illo Asay bessiyaa haasayaa eree; shin iita Asay geella haasayee.

11 Med'inaa Goday wordduwaa miizaanan likkiyaawantta is's'ee; shin likke miizaanan likkiyaawantun nashettee. 2 Otoruu yiyaa wode kawushshatetsay yee; shin ashkketetsaana aad'd'eeda eratetsay yee. 3 S'illotuwaaw untunttu suuretetsay kaaletsee; shin ammanetennawantta untunttu geellatetsay d'ayissee. 4 Hank'k'uwaa gallassi duretetsay go"enna; shin s'illotetsay hayk'k'uwaaappe ashshee. 5 Borii bayinna uraa ogiyaa Aa s'illotetsay suurissee; shin iita uray bare iitatetsan kunddee. 6 Suuretuwaa untunttu s'illotetsay ashshee; shin ammanetennawantta untunttu amuu p'ire gidiide oyk'k'ana. 7 lita Asay hayk'k'iyaa wode, I naagiyaaw hidootaykka aanana ittippe hayk'k'ee; I bare wolk'k'an c'ee'k'ettiyaawe ubbaykka d'ayee. 8 S'illuu metuwaappe attee; Aa diraw iitaa bolla metuu yee. 9 S'oossaa erenna bitanii bare doonaan asaa d'ayissee; shin s'illotuu eran attiino. 10 S'illotuu bonchchettiyaa wode, katamay nashettee; k'ay iitatu hayk'k'iyaa wode, hashshu gee. 11 S'illotuwaaw anjiuwaa gaasuwaan katamay dic'c'ee; shin iita uraa haasayay katamaa d'ayissee. 12 Bare shooruwaaw kad'iyaa uraw wozanay baawa; shin akeekanchcha uray c'o"u gee. 13 Zigiriyaa Asay s'uuraaw laalee; shin ammanettiyaa Asay

s'uuraaw gentsee. 14 Kaaletsiyaawe d'ayooppe, kawutetsay kunddee; shin daro zoriyaawanttu de'ooppe, saruu de'ee. 15 Erenna uraw waase gidiyaa Asay tumuwaappe metootana; hewaappe waase gidennaan is's'iyaaawe lo"aa. 16 Uluu keeka mishirata bonchchettaw; shin mek'etsaa iita Asay duretetsaa s'alala durettee. 17 Keeka Asay barew lo"obaa ootsee; shin mek'etsaa iita Asay barena k'ohee. 18 lita Asay demmiyaa miishshay c'imiyaa miishshaa; shin s'illotetsaa zeriyaaw uray tumu woytuwaa c'akkana. 19 S'illotetsan minniide de'iyaa uray pas'a de'ana; shin iitatetsaa kaaliyaa uray hayk'k'ana. 20 Med'inaa Goday iita k'ofay de'iyaa asatuwaa is's'ee; shin suure hamettiyaawantun nashettee. 21 lita Asay murettan attena; shin s'illotuu attanawantta. 22 Adusaa k'ofi bayinna puulanchcha mac'c'a mishirati puulay guduntsaa siid'iyaa aantseedda work'k'aa alleek'k'uwaa mala. 23 S'illotuwaaw amuwaa poluu lo"o s'alala; shin iitatuwaa amuwaa poluu hank'k'uwaa s'alala. 24 Itti itti asatuu barenttu miishshaa asaw c'oo laaliino; shin untunttu ak'uu yaa daree. Hara asatuu k'ay barenttu miishshaw loytsi uuzetiino; shin untunttu ak'uu haa pac'c'ee. 25 Keeka Asay duretana; haratuwaa maaddiyaa Asay maadettana. 26 Katsay al"ina zal"anaw minjiyaa uraa Asay shek'k'ee. Shin bare katsaa Asay koyiyaa wode zil"iyaa asaa anjee. 27 Lo"obaa minisiide koyiyaa uray nashshechchaa demmee; shin iitabaa koyiyaa uraa iitabay demmee. 28 Bare duretetsan ammanettiyaa Asay kunddana; shin s'illotuu balguwaa mitsaadan daashana. 29 Bare soo asaa bolla c'abbuwaaw dentsiyaa uray go'ettanabay ayayenne baawa. Boozatuukka aad'd'eeda eranchchatoo k'ooma gidana. 30 S'illo Asay de'uwaa ayifiyaa ayifiyaa mitsaa mala; shemppuwaa ashshiyaawanttu aad'd'eedda eranchchatuwaaw. 31 S'illotuu sa'aan barenttu oosuwaaw gatiyaa akkiyaawaa gidoope, iitatuunne nagaranchchatuu barenttu oosoo akkana gatii waan darandeeshsa!

12 Seeriyaawaa dosiyaa uray eratetsaa dosee; shin seeraa is's'iyaa uray donc'c'illowaaw. 2 Lo"o Asay Med'inaa Godaappe sabaa demmee; shin Med'inaa Goday iitatuwaaw pirddee. 3 Asaa iitatetsay minisiide essenna; shin s'illotuwaaw ap'uu k'aas's'enna. 4 Wozanaama mishirata bare asinaw kallachchaa mala; shin bare asinaaw kawushshiyaa mishirata Aa mek'etsaa miyaa ajajiyaa mala. 5 S'illotuwaaw k'ofay suure; shin iitatuwaaw zorii c'imuwaa. 6 litatuwaaw haasayay asaa wod'anaassa; shin s'illotuwaaw haasayay untuntta ashshee. 7 lita asatuu kunddana; untunttoo zeretsaykka de'enna; shin s'illotuwaaw zeretsay minniide de'ana. 8 Asay bare aad'd'eeda eratetsaa keeshshaa galatettee; shin geella k'ofay de'iyaa Asay kad'ettee. 9 Dure asaa malatiide, metuwaan de'iyaa asaappe c'oo

asaa malatiide, ootsiidde bare de'uwaa sugiyaa Asay keeka. 10 S'illo Asay bare mehiyaw k'arettee; shin iita asaa keekatetsaw mek'etsi baawa. 11 Bare biittaa minisi ootsiyaa uray katsaa kallee; shin patsennabaa yederssiyaa uraw akeekay pac'c'eeddawaa. 12 Ilatuu nagaranchcha asatuwaa omooduwaa akkanaw amottiino; shin s'illotuwa s'ap'uu daashiide de'ana. 13 Iita asaa Aa doonaappe keseedda haasayay p'ire gidiide oyk'k'ee; shin s'illuu metuwaappe kessi akkee. 14 Asay bare doonaappe kesiya k'aalan lo'obaa kallee; bare ootseedda oosuwa gatiyaakka akkee. 15 Booza Asay biyaa buussay aw Aa huup'yaan likke malatee; shin aad'd'eeda eranchcha Asay zoriyaa sisee. 16 Booza uraa hank'k'uu ellekka eretee; shin c'inc'c'a Asay boriyaa kad'iide aad'd'ee. 17 Tumuwa haasayiyaa Asay suurebaa odee; shin wordduwaa markkay wordduwaan odee. 18 Akeekenan haasayiyaa haasayay c'ubiyaadan c'addee; shin aad'd'eeda eranchchaa ins's'arssay patsee. 19 Worddo haasayay guutsa wodiyaassa; shin tumo haasayay med'inaw de'ana. 20 Iitaa k'oppiyaawanttu wozanaan c'imuu de'ee; shin sarobaa zorettiyaawanttu wozanaan nashechchay kumee. 21 S'illotuwa metuu gakkenna; shin iitattoo metoppe attina, harabay de'enna. 22 Med'inaa Goday worddanchchatuwaa is's'ee; shin tumanchcha asatuwaan I nashettee. 23 C'inc'c'a Asay bare eraa k'osee; shin boozatuu barenttu boozatetsaa odiino. 24 Minniide ootsiyaa uray deriyaa mooddee; shin azallay moodettee. 25 Hirggiyaawe asaa nashshechchaa diggee; shin lo'otetsaanna de'iyaa haasayay Aa nashechchee. 26 S'illo Asay bare shooruwaa zoriidde, suure ogiyaa kaaletsee; shin iitatuwaa ogii tumuwaappe haassee. 27 Azalla Asay shankkatiide aheedda ashuwaa katsenna; shin min ootsiide demeedda uray bare duretaw bonchchuwaa immee. 28 S'illotetsaa ogiyaan de'uu de'ee; he ogiyaan hayk'k'uu baawa.

13 Eranchcha na'ay bare aawuwaa seeraa sisee; shin k'iliic'yaawe seeraa sisenna. 2 Asay bare doonaappe kesiya k'aalan lo'obaa akkee; shin ammantennawanttu makkalabaa amottiino. 3 Bare doonaa naagiya uray bare shemppuwaa naagee; shin ellekka haasayiyaa uray barena d'ayissee. 4 Azallay amottee; shin ayaanne demmenna; shin minniide ootsiyaawanttu kallana. 5 S'illo asatuu wordduwaa haasayaa is'iino. Shin iita asatuwaa haasayay yeellayeenne kawushshee. 6 Suure de'uwaa de'iyaa uraa Aa s'illotetsay naagee; shin nagaranchchaa Aa nagaray kunddissee. 7 Barena dure malatissiyaa Asay de'ee; shin aw ayayenne baawa; haray k'ay barena hiyyeesaa malatissiyaawe de'ee; shin aw daro duretay de'ee. 8 Asay bare shaluwaan bare shemppuwaa wozanaw

danddayee; shin hiyyeesaa yashissiyaawe baawa. 9 S'illotuwa s'omppii pooc'umi poo'ee; shin iitatuwa s'omppii to'ana. 10 Otoruu walassaa yelee; shin zoriyaa akkiyaawanttu aad'd'eeda eranchcha. 11 Daaburi bayinnan demmeedda miishshay ellekka d'ayee; shin min ootsiide demmeedda duretay, dari dariide bee. 12 Koyiyaawe polettennaan gam"iyaawe kayyoyee; shin amotteeddawe polettiyaawe nashechchee. 13 Zoriyaa kad'iyaa uray metuwaan gelee; shin azazuwaa bonchchiya uray saruwaan de'ana. 14 Aad'd'eeda eranchchay immiyaa timirtii de'uwaa pullto; hewe Asay hayk'k'uwaa p'iriyaa kessi akkanaw maaddee. 15 Akeekay de'iyaa uray bonchchete; shin ammanettennan aggiyaawe bashshaw afee. 16 C'inc'c'a Asay ubbay eran ootsee; shin boozay bare boozatetsaa k'onc'c'issee. 17 Asay kiitteedda iita kiitanchchay, metuwaan geliino; shin ammantsiyaa asatuu kiitteeddawe, sarotetsaa ahiino. 18 Seeraa is's'iyaa Asay hiyyeeseenne yeellatee; shin seerina sisiyaa uray bonchchete. 19 Amotteeddawaa demmiyaawe loytsi nashechchee; shin iitatu iitaappe haakkanaw koyikkino. 20 Aad'd'eeda eranchcha asatuwaana hamettiya Asay aad'd'eeda eranchcha gidee; shin booza asatuwaana hamettiya Asay metuwaan gelee. 21 Nagaranchchatuwaa iita kaac'ay kallee; shin s'illotu lo'o oosuwa woytuwaa akkana. 22 Lo'o Asay bare naanatuwaa naanatuwa laatissee; shin nagaranchchaa duretay s'illoo dagattee. 23 Hiyyeesaa goshshay daro katsaa ayifanaw danddayee; shin suure pirdday pac'c'eeddawaa gaasuwaan d'ayee. 24 K'ayis'eeriyaan wad'd'anaw k'arettiya uray bare na'aa is's'ee; shin bare na'aa siik'iyaa uray minniide seeree. 25 S'illuu Aa uluu kallana gakkanaw mee; shin nagaranchchay koshattee.

14 Aad'd'eeda eranchcha mishirata bare golliya kees's'aw; shin boozata bare golliya bare kushiyan kolaw. 2 Suure hamettiya Asay Med'inaa Godaw yayyee; shin bare ogiyaa geellayiyaa asay Med'inaa Godaa kad'ee. 3 Booza haasayay Aa zokkiyaw S'am"aa ayee; shin aad'd'eeda eranchchatuwaa ins's'arssay untuntta naagee. 4 Booratu bayinna saan yeesii mela de'ee; shin new goshiyaa wolk'k'aama booratu de'ooppe, ne yeesiyaan katsay kumee. 5 Ammanettiya markkay ubbaa gede tumuwaa odee; shin wordduwaa markkay wordduwaa s'alala haasayee. 6 K'iliic'yaawe aad'd'eeda eratetsaa koyee; shin demmenna; akeekay de'iyaa Asay eratetsaa demmanawe Aa waayissenna. 7 Booza asaappe haakka; ayaw gooppe, neeni Aa haasayaappe eraa demmakka. 8 C'inc'c'a Asay bare ootsiyaawaa eriyaa diraw, aad'd'eeda eranchcha; shin booza Asay ayinne erennankka eriyaawaa malatiyaa diraw

c'imme. 9 Boozatuu nagaraa ootsiide, kayyottiyaawaa aggiide k'iliic'iino; shin suuretuu barenttu nagaray atto geetettanawaa koyiino. 10 Bare wozanaa kayyuwaa izaawu eree; Aa nashechchaakka ooninne aanana kos's'enna. 11 litatuwaa Gollii kolettenna; shin suuretuwaa gollii minniide de'ana. 12 Asaw likke malatiyaa ogii de'ee; shin biina, Aa wurssetsay hayk'k'uwaan kessi yeggee. 13 Miichchanka wozanay kayyotti eree; nashshechchaa wurssetsaykka kayyuwaa gidanaw danddayee. 14 Iita Asay bare iita oosuwaa gatiyaa akkana; lo'o asaykka bare lo'o oosuwaa gatiyaa akkana. 15 Booza Asay ubbaa ammanee; shin c'inc'c'ay akeekiide tanggee. 16 Aad'd'eeda eranchcha asay Med'inaa Godaa yayyee; iitaappekka haakkee; shin boozay alaalle geenanne elleellee. 17 Elle hank'k'ettiyaa asatuu booza oosuwaa ootsiino. Shin c'inc'c'atuu danddayanchcha. 18 Boozatuu barenttu boozatetsaa gatiyaa akkiino; shin c'inc'c'atuu eratetsaa kallachchaadan wotsanawannta. 19 Iita asatuu lo'o asatuwaa sintsan hokkiide, maarotaa woosana. Nagaranchchatuukka s'illotu waa penggiyaan hokkana. 20 Hiyyeesay bare shooruwanika dosettenna; shin duretoo daro laggetuu de'iino. 21 Bare shooruwaa kad'iyyaa Asay nagaraa ootsee; shin hiyyeesaa maaddiyaawe anijetteedawaa. 22 Iitabaa mak'ettiyaawanttu baliino gidikkino? Shin lo'obaa ootsanaw halchchiyaawanttu tumatetsaanne aggena siik'u waa demmiino. 23 Minniide ootsiyaawaan ubbaan go'ay de'ee; shin c'oo mela haasayay hiyeesatetsaa s'alala ayee. 24 Aad'd'eeda eranchchatoo untuntuu durettsay kallachchaa; shin boozatuu barenttu boozatetsaa guuji guujiide booziiino. 25 Tumu markkay shemppuwaa ashsee; shin wordduwaa markkay baletsee. 26 Med'inaa Godaw yayyiyyaa uraw mino geessuu de'ee. I Aa naanatoocka bak'atiide attiyaa sa'aa gidanawaa. 27 Med'inaa Godaw yayyiyaawe de'u waa pulitto; hewaa diraw, Med'inaa Godaw yayiyaawe hayk'k'u waa p'iriyaappe ashee. 28 Kaatiyaa gitatetsay I mooddiyyaa asaa c'oratetsaana; shin I mooddiyyaa Asay d'ayoopee, ikka patsenna. 29 Danddayanchcha asaw wolk'k'aama akeekay de'ee; shin elle hank'k'ettiyaa Asay bare boozatetsaa k'onc'c'issee. 30 Woppu geedda wozanay bollaa pas'a wotsee; shin k'anaatii bollow ajaajiyaa harggiyaa mala. 31 Hiyyeesatuwaa naak'k'iyyaa Asay untuntuu Med'd'eeddawaa c'ashee; shin metootanchchatoo keekkiyaa Asay S'oossaa bonchchee. 32 Iitatu barenttu iita oosuwaan kunddana; shin s'illottuu barenttu suuretetsan hayk'k'uwaappe naagettana. 33 Akeekanchcha asaa wozanaan aad'd'eeda eratetsay kumeedda; shin boozatuu aad'd'eeda eratetsaa ayaanne erikkino. 34 S'illotetsay itti kawutetsaa asaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsee; shin nagaray ay asanne kawushshee. 35 Kaatii

eranchcha k'ooman nashettee; shin yeellayiyaa oosu waa ootsiyaa k'ooma hank'k'ettee.

15 Liik'o zaaruu hank'k'u waa zarbbissee; shin poddolla k'aalay hank'k'u waa dentsetsee. 2 Aad'd'eeda eranchchaa ins's'arssay eraa loytee; shin boozatu waa doonay boozatetsaa pultee. 3 Med'inaa Godaa ayifetuu ubbasaa s'eelliino; iitaa ootsiyaawantakka lo'u waa ootsiyaawantakka be'iino. 4 Liik'o haasayay de'u waa mitsaa mala; shin c'imiyaa haasayay ayaanaa mentsee. 5 Booza Asay bare aawuwaa seeraa kad'ee; shin bare aawuwaa seeraa akkiyaa Asay c'inc'c'a. 6 S'illo uraa golliyaan daro miishshay de'ee; shin iitaw geliyaa miishshay metu waa ayee. 7 Aad'd'eeda eranchchatu waa doonay eraa zeree; shin boozatu waa wozanay hewaa mala gidenna. 8 Med'inaa Goday iitatu waa yarshshu waa shenetee; shin suuretu waa woosay Aa nashechchee. 9 Med'inaa Goday iita asatu waa hemetaa shenetee; shin s'illotetsaa kaalliyaawantta I siik'ee. 10 Suure ogiyaa aggeeda asaa iita muruu naagee; seeraa is's'iyyaa Asay hayk'k'ee. 11 Duufuunne bashshay Med'inaa Godaa sintsan k'onc'c'iyaan beettiino. Yaatina, asaa wozanaa k'ofay waan aappe geemmanee? (Sheol h7585) 12 K'iliic'iyyaa Asay seeriyaawaa dosenna; aad'd'eeda eranchchatuwaappekka zoriyaa oochchenna. 13 Wozanay nashetina, som'ii poo'ee; shin wozanay kayyotooppe, he aayanay me'ee. 14 Akeekiyyaa wozanay de'iyyaa Asay eratetsaa koyee; shin boozatuu barenttu boozatetsan nashettiino. 15 Hiyyeesatu waa de'uu ubbaa gallassikka baas'e. Shin nashetiyyaa asatuu ubbaa gedekka barenttu de'uaan aliino. 16 Walassay de'iyyaa wolk'k'aama ak'uwaappe Med'inaa Godaa yashshatetsay de'iyyaa guutsabay keeka. 17 Walassay de'iyyaa saan mod'd'o ashu waa maanaappe siik'uu de'iyyaa saan santsaa miyaawe keeka. 18 Hank'k'ettiyaa Asay walassaa kessee; shin hank'k'ettanaw elleellenna Asay walassaa irs's'issee. 19 Azalla uraa metu Aa ogiyaa ubbaan aguntsa dirssaa mala; shin suure uraa ogii dembbaa. 20 C'inc'c'a na'ay bare aawuwaa nashechchee; shin booza na'ay bare aato kad'ee. 21 Wozani bayinna Asay bare boozatetsan nashettee; shin wozanaama Asay likkebaa ootsee. 22 Zoretay d'ayoopee, halchcheeddawe polettenna; daro zoriyaawanttu de'iyyaa saan halchcheeddawe polettee. 23 Ooshetteeddawoo likke zaaru waa zaariyaawe he uraa nashechchee; haasayaa likke wodiyaan haasayaawe ayiba lo'obee! 24 Aad'd'eeda eranchchay bollow kaaletsiyaa de'u waa ogiyaan hametteeppe attina, duge duufu waa wotsiyaa ogiyaan hamettenna. (Sheol h7585) 25 Med'inaa Goday otoranchchatu waa golliyaa kolana; shin am'atii zawaa naagee. 26 Med'inaa Goday iitatu waa

k'ofaa shenetee; shin geeshsha k'aalay Aa nashechchee. 27 Wordduwaan wod'iyaa demmanaw jaamiyaa Asay bare soo asaa bolla metuwaa ayee; shin mattaayiyaa is'siyaa Asay pas'a de'ana. 28 S'illo Asay haasayanaappe kasetiide k'oppee; shin iitatuwaa ins's'arssay palabaa pulttee. 29 Med'inaa Goday iitatuwaappe haakkee; shin s'illotuwa woosaa sisee. 30 Pashikkiide s'eelliyaa s'eelay wozanaa nashechchee; mishiraachchuwa oduukka bolla patsee. 31 De'uwaa immiyaa zoriyaa sisiyaa Asay aad'd'eeda eranchchatuwaana ittippe de'ana. 32 Seeraa is's'iyaa Asay barena k'ohee; shin seeraa akkiyaa Asay akeekaa demmee. 33 Med'inaa Godaw yayyiyaawe asaa aad'd'eeda eratetsaa tamarissee; bonchchettana koyeedda Asay koyiro barena kawushshanaw koshshee.

16 Asay bare wozanaan halchchee; shin likke zaaruu Med'inaa Godaappe beettee. 2 Asay ootsiyaa oosuwa ubbay aw likke malatee; shin Med'inaa Goday koyiro dendduwaa k'ofaa yiggi s'eellee. 3 Ne ootsiyaawaa ubbaa hadaraa Med'inaa Godaw imma; yaatoopee, neeni halchcheeddawe polettana. 4 Med'inaa Goday med'd'eeddawaa ubbaa bare halchchoo med'eedita; haninttokka makkalanchchatuwaa wurssetsay bayetsaa. 5 Med'inaa Goday otorettiya ubbaa shenetee; untunttu murettan attikkino. 6 Aggena siik'uwaaninne ammanettiyaawaan nagaray atto geetettee; Asay Med'inaa Godaw yayyiyaawaan iitabaa ootsennan naagetee. 7 Asaa hametay Med'inaa Godaa nashechchiyaawaa gidoopee, he uraw bare morkkatuwaanakka saro de'anaadan, S'oossay ootsee. 8 S'illotetsan beettiya guutsabay wordduwaan demmiya daro wod'iyappe keeka. 9 Asay bare wozanaan bare ootsanabaa halchchee; shin halchchuu Med'inaa Goday maaddina polettee. 10 Kaatii S'oossaappe akkeedda maatan pirddee; pirddiide l balena. 11 Miizaanatuunne makkiyaa miishshatuu ammantsiyaawantta gidanaadan, Med'inaa Goday koyee; zal'iyawaa ubbaan c'imuu de'ennaadan koyee. 12 Kaatetuu bayzzuwaa oosuwa shenetiino; ayaw gooppe, untunttu kawutetsaa araatay s'illotetsan ek'kee. 13 Kaatetuu s'illo ins's'arssan nashettiino; tumuwaa haasayaawantakka dosiino. 14 Kaatiyaa hank'k'uu hayk'kuwaa kiitanchchaa mala; shin aad'd'eeda eranchcha Asay hank'kuwaa irs's'issanaw awuddashee. 15 Kaatiyaa som"ii pashikkooppe, hewe simmi de'uwaa. I nashshiyaawe bad'd'eesaa iraa ahiyaa shaariyaa mala. 16 Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe work'k'aa demmiyaawaappe keeka; akeekaa demmiyaawe biraa demmiyaawaappekka aad'd'ee. 17 Suuretuu biyaa ogii iitay de'iyasaappe haakuwanaa aatsee; bare hemetaa naagiya uray bare shemppuwa

naagee. 18 Otoruwa geeduwa bashshay kaallee; ayyuwa geeduwaakka kunddetsay kaallee. 19 Ayyiyaawanttuna zuppetiide, omooduwa shaakki akkanaappe ashkke gidiide, hiyyeesiide de'iyawe keeka. 20 Med'inaa Godaa k'aalaa loytsiide hayzziyaa uraw I ootsiyaawe ubbay injetana; S'oossan ammanettiya uray anjjettedawaa. 21 Bare k'ofaan aad'd'eeda eranchcha gideedda Asay akeekanchcha geetettee; lo'o k'aalay eratetsaa gujee. 22 C'inc'c'a uraw eratetsay de'uwaa puluttuwa mala; shin boozatuwa seeriyaawe c'oo wodiya wurssiyaawaa. 23 Aad'd'eeda eranchcha Asay haasayanaappe kasetiide k'oppee; Asay akkiyaa haasayaa haasayee. 24 Lo'o k'aalay eessaa ililuwaadan mal"ee; bollaakka maaddeenne patsee. 25 Asaw suure malatiya ogii de'ee; shin wurssetsan hayk'k'oo gatsee. 26 Koshay Asay minniide ootsanaadan dentssetsee. 27 lita Asay iitabaa halchchee; Aa haasayaykka s'uuggiyaa tamaa mala. 28 Geella Asay walassaa dentsee; zigiriyaa Asay ammanettiya laggetuwaa shaakkee. 29 Makkala Asay bare shooruwa c'imme; lo'o gidenna ogiyaw I Aa kaaletsee. 30 Bare ayifiyaa sim"iyaa Asay geellabaa k'oppee; bare mettershshaa sa"iide manddiya Asay iitabaa polee. 31 Puulummeedda huup"ii bonchcho kallachchaa; hewekka beettiyaawe s'illo de'uwaa de'ina. 32 Wolk'k'aama asaa gidiyaawaappe, hank'k'ettanaw elleellenna asaa gidiyaawe lo"a; daro katamatuwa oliide oyk'k'iyawaappe, Asay bare huup'iyaa mooddiyaawe aad'd'ee. 33 Asay saamaa yeggee; shin Med'inaa Goday ubbabaa wurssetsaa k'achchee.

17 Walassay de'iyaa saan de'iyaa wolk'k'aama gibiraappe saruunne woppay de'iyaa saan mela ukitsaa pok'uwaa miyaawe keeka. 2 C'inc'c'a k'oomay bare godaa na'aa patsenna laafaa mooddee; yaatiide ishatuwaana ittippe laatee. 3 Work'k'ayenne biray taman paac'ettiyaawaadan, Med'inaa Goday asaa wozanaa paac'c'ee. 4 lita Asay iita uraa haasayaa sisee; worddanchchaykka makkalaa oduwaa hayzee. 5 Hiyyeesatuwaa bolla k'ilic'iyaa Asay untuntta med'd'eedita S'oossaa boree; hara asaa gakkiiya metuwaan nashetiya Asay murettan attena. 6 Naanatuwa naanatu c'immedda asatoo kallachchaa; aawotuunne aayetuu barenttu naanaatoo bonchcho. 7 Daro lo'o haasayay booza uraw giigenna; hewaappekka aad'uwa wordduwaa haasayay asaa mooddiyaawoo giigenna. 8 Mattayiyaa immiyaawoo mattaayii bitaa mala; I simmeedda sa'aa ubbay aw injetee. 9 Naak'ettiide bare naak'uwaa gentsiyaa uray siik'uwaa koyee; shin yewuwa zaari zaariide wooc'iyaa uray, ammanettiya laggetuwaa shaakkee. 10 Boozay s'eetu gede lissuwaan shoc'ina eriyaawaappe akeekay de'iyaa Asay c'oo seerina eray aad'd'ee. 11 lita Asay makkalabaa s'alala koyee;

hewaa diraw, mek'etsi bayinna kaappuu Aa bolla kiitettana. 12 Boozatetsay oyk'k'eedita uraanna gakketiyaawaappe maratuwaa bonk'ki akki diggeedda maahattina gakketiyaawe keeka. 13 Lo"uwaa ootseeddawaa kushiya iitaa zaariyaa uraw iitay Aa sooppe ubbakka kichchenna. 14 Walassay doommiidde, zeeruwaaw d'uussiyaa haatsaa mala; hewaa diraw, walassaappe kasetaade palumiyaa agga. 15 Nagaranchchaa s'illissiyaawenne s'illuwaaw bolla pirddiyaawe untunttu laa"uukka Med'inaa Godaa sheneyiyaa oosuwaaw. 16 Akeekaakka demanaw amuu aw bayinnaan de'ishshin, booza kushiyan de'iyaa Miishshay Aa ayaa maadanne? 17 Laggii ubbaaw wodekka siik'ee; ishaykka metuwaaw wode maaddanaw yelettee. 18 Akeekay pac'c'eedita Asay erenna uraa ac'uwaa c'igganaw waasiyaa gelee. 19 Walassaa dosiyaa Asay nagaraaw dose; ubbaaw gede c'ee'ettiyaaw Asay bayetsaa bare bolla s'eese. 20 Geella k'ofay de'iyaa Asay lo"obaa demmenna; c'immiyaawaa haasayiyaa asaykka metuwaan gelee. 21 Booza na'aa yeleeedda aawuu kayyottee; booza na'aa aawoo nashechchay baawa. 22 Wozanay nashettiyaawe asaw lo"o d'ale; shin kayyottiyaa ayaanay asaw wol'k'aa d'ayissee. 23 Iita Asay pirddaa geellayanaw geeman mattaayiyaa akkee. 24 Akeekay de'iyaa uray aad'd'eedita eratetsaa sintsan wotsiide bee; shin booza ayifii biittaa sa'aa yuushshuwaaw yuuyyiide s'eellee. 25 Booza na'ay bare aawuwaaw kayyoyee; barena yeleeedda aatokka zil'issee. 26 S'illo asaa muriyaawe, suure asaakka dechchiyaawe lo"aa gidenna. 27 Amareeda k'aalaa haasayiyaa Asay eranchchaa; woppa ayyaanay de'iyaa asaykka akeekanchchaa. 28 Booza uray c'o"u gooppenne bare doonaa barooppe, eranchchaa malatee.

18 Shaakkettanaw koyiyaa Asay bare amuwaaw kaallee; lo"o era ubbaakka p'alk'k'ee. 2 Boozay bare k'ofaa k'onc'c'issanawaa s'alala dosiyaawaappe attina, hara asaappe era akkanaw dosenna. 3 Iitatetsay yiyaa wode, kad'ii, kawushshayenne yeellay Aa kaalliide yi aggiino. 4 Asaa doonaappe kesiyaa haasayay c'iimmo haatsaa mala; aad'd'eedita eratetsaa pultuuukka goggiyaa haatsaa mala. 5 Bayzzanchchaa maaddiide, s'illuwaaw pirddaa geellayiyaawe lo"aa gidenna. 6 Booza Asay bare haasayan walassaa dentsee; Aa doonaappe kesiyaa k'aalay Aa bolla s'am"aa s'eese. 7 Booza asay, haasayiidde barena k'ohee; Aa haasayay gitiyaa gidiide, Aa oyk'k'ee. 8 Zigirssaa k'aalay mal"o k'umaa mala; nashechchiide duge ganjiyaa gakee. 9 Bare ootsiyaa oosuwaan azalliyaa Asay bayzziyaa uraappe ayinne dummatenna. 10 Med'inaa Godaa suntsay mino gimbbiyaa mala; s'illo Asay yaa

wos's'iide saro attana. 11 Shin dure asatoo untunttu duretetsay yuushshuu gimbbetteedda katamaaw mala; untunttu k'ofaan untunttu duretetsay mino dirssaadan untuntta naagiyaawaa malatee. 12 Asay kunddanaappe kase Aa wozanay otorettee; bonchchettiyaawaappekka bare huup'iyaa zik'ki ootsiyaawe sintsattee. 13 Sisennan de'iiddi zaariyaawe, hewe he uraw boozatetsanne yeella. 14 Asaa ayyaanay harggiyaa danddayanaadan maaddee; shin ayyaanay me"eretti kichchooppe, Aa ooni danddayanee? 15 Akeekanchchaa asatuu tamaanaw loytsi koyiino; aad'd'eedita eray de'iyaaawaakka hayzziino. 16 Immiyaawe immiyaawoo ogiyaa dooyee; wol'k'k'aama asaanakka erissee. 17 Kasetiide daannan mootiyaa uray baaligaaray yiide Aa oochchana gakkanaw, ubbaaw gedekka he uray s'illuwaaw malatee. 18 Saamaaw yeggiyaawe palumiyaa te'ee; laa"u wol'k'k'aama baaligaaruwaakka shaakkee. 19 Naak'etteedda ishay gimbbetteedda katamaappe aad'd'iide minnee; Aa palumiikka birataaw gordduwaaw mala. 20 Bare doonaan haasayeeddawaappe Asay bare ganjiyaa kuntsee; bare ins's'arssaappe keseeddawaan kallee. 21 Neeni haasayeeddawe neena wotsee woy wod'ee; hewaa diraw, neeni ne haasayaa gaasuwaan yiyaawaa akkanaw de'aassa. 22 Machchato demmeedda Asay lo"obaa demmeedda; he uray Med'inaa Godaankka nashettee. 23 Hiyyeesaa Asay awuddashiide haasayee; shin durii peenuk'k'etiide zaaree. 24 Daro laggii de'iyaa Asay d'ayana; shin ishaappe aad'd'iide ammansiyaa laggii de'ee.

19 Worddo haasayaa haasayiyaa boozaappe bare de'uwaaan tooshii bayinna hiyyeesaa Asay keeka. 2 Eri bayinna seelay lo"aa gidenna; hamettiidde elleelliyaa uraykka wora bee. 3 Itti itti Asay bare boozatetsan bare de'uwaa bayzzee; yaatiide k'ay Med'inaa Godaa bolla yilotee. 4 Duretetsay daro laggetuwaaw gujee; shin hiyyeesatetsay de'iyaa laggetuwaakka duutsee. 5 Worddo markkay murettan beenna; wordduwaaw haasayiaawantukka kessi akkikkino. 6 Daro Asay mooddiyaa asaa sintsa koyee; c'oo immiyaa uraanna Asay ubbay dabbotee. 7 Hiyyeesaa asaa Aa ishataw ubbay is's'iino; hewaappekka aad'uwaa Aa laggetuu aappe haakkiino; I untuntta awuddashiide kaallinakka, untunttu Aa gatsi oysikkino. 8 Aad'd'eedita eratetsaa demmiyaawe barena siik'ee; akeekaa karihi ootsi oyk'k'iyaaawe lo"obaa demmee. 9 Worddo markkay murettan attana; wordduwaaw haasayiaawekka d'ayana. 10 Booza uraw ishalo de'uu bessena; hewaappekka ayilii kaappotuwaaw mooddiyaawe iitaa daree. 11 Aad'd'eedita eratetsay asaw danddayaa immee; bayzreedda uraw atto giyaawekka bonchchissee. 12 Kaatiyaa hank'k'uu gaammuwaaw guduwaaw

mala; shin Aa sabay maataa aac'issiya ketterssaa mala. 13 Booza na'ay bare aawuwaa d'ayissee; walassanchcha machchataakka gollii ubba gede s'okiyaa s'okuwaa mala. 14 Itti Asay golliyaanne mas'uwaa bare aawuwaappe laattanaw danddayee; shin akeekanchcha machchato Med'inaa Goday immee. 15 C'oo zolppakkattiyaa uraw gem"ishuu yee; oosuwaa ootsenna Asay koshattee. 16 Azazuwaa naagiide ootsiyaa asay, bare shemppuwaa naagee; shin sheneko giyaa Asay hayk'k'ee. 17 Hiyyeesaw keekkiyaa Asay Med'inaa Godaw tal'ee; I he lo'o oosuwaa ac'uwaa c'iggee. 18 Simmiyaa hidootay de'ishiina, ne naanatuwaa seera; seerana d'ayooppe, neeni untunta bayzzaadda. 19 Hank'kuwaa suulliyaa Asay bare gatiyaa akko; Aa agga; neeni Aa ashshiyaawaa gidooppe, harattuwaakka neeni Aa hewaadan ootsanawe attena. 20 Zoriyaa sisa; timirttiyaakka akka. Yaatooppe, neeni wurssetsan aad'd'eeda eranchcha gidanassa. 21 Asay darobaa halchchee; shin Med'inaa Goday geeddawe polettee. 22 Asaappe koyettiyaawe aggena siik'uwaa; worddanchcha gidanaappe hiyyeesaa gidiyaawe keeka. 23 Med'inaa Godaw yayyiyaawe de'oo kaaletsee; aw yayyiya Asay kalliide de'ee; iitabaykka Aa bochchenna. 24 Itti itti Asay daro azalla; wos'yaan tusheedda sooluwaakka pude baaranaw waayetee. 25 Neeni k'iliic'iaawaa shoc'ooppe, akeekay pac'c'eeddawe c'inc'c'atetsaa tamarana; akeekanchcha asaa neeni seerooppe, I eratetsaa demmana. 26 Bare aawuwaa bonk'kiyaa na'ay, bare aatokka sooppe kessiide yederssiyaa na'ay, he na'ay yeellaanne kawushshaa ahiyaa na'aa. 27 Ta na'aw, neeni zoriyaa sisiyaawaa aggeedawaa gidooppe, eraw zokkiyaa zaaraadda. 28 Worddo markkay suure pirddaa bolla k'iliic'ee; iita asaa doonay iitatetsaa gujiide mittee. 29 K'iliic'iaawanttoo pirdday, boozatookka wad'ay koshshee.

20 Daro matsoiyaa ushshaa ushiyaawe daro bidiseenne walassee; matsottiyaa Asay wozanay pac'c'eedita asaa. 2 Kaatiyaa hank'k'uu gaammuwaa gudetsaa mala; Aa yiloyiyaa Asay bare shemppuwaa bolla pirddee. 3 Palumiyaappe gas'an de'iyaaawe aawoo bonchcho; shin booza Asay ubbay walak'ettanaw elleellee. 4 Azalla goshshanchchay wodiya naagiide goshenna; hewaa diraw, katsaa c'akkiiyaa wode I woossee; shin ayaakka demmenna. 5 Asaa wozanaa halchchuu c'iimmo ollaa gidдон de'iyaa haatsaa mala; shin wozanaama Asay hewaa duuk'kiide kessee. 6 Daro asatuu barenttu keekkatetsaa odiino; shin tumu ammanettiyaa asaa demmanawe oonee? 7 S'illo Asay tooshii bayinna de'uwaa de'ee; Aa kaalliide, Aa naanatuukka anijetteedawannta. 8 Kaatii pirdanaw bare kawutetsaa araatan utteedda wode, iita ubbaa bare

ayifiyaan hark'kiide kessee. 9 «Ta wozanaa geeshshaad; taanan nagarikka baawa» yaaganaw danddayiyaa Asay de'aneeshsha? 10 Med'inaa Goday wordduwaa miizaanan yiggiyaawantanne likke gidennaban makkiiyaawantta is's'ee. 11 Na'ay geeshshanne suure gidiyaawe I ootsiyaa oosuwaan erettee. 12 Sisiyaa haytsaanne s'eelliyaa ayifiyaanne, untunta laa'uwaakka Med'inaa Goday med'd'eedita. 13 Gem"ishuwaan ne wodiya wurssooppa; neeni hiyyeesana. Beegotta; yaatooppe, neeni katsaa kallana. 14 Shammiiyaa asay, «K'ohee! K'ohee!» yaagee; shin beeddawaappe guyyiyaan, «geluwaan shamaad» yaagiide c'ee'ettee. 15 Eray kumeedita haasayay work'k'aappekka ink'k'uwaa giyaa daro al'o shuchchaappekka aad'd'eedita al'obaa. 16 Erenna asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa k'aari akkite; imatsaa asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa oyk'k'ite. 17 Wordduwaan demmeedita katsay asaa mal'ee; shin ak'i kesiidde, doonaa gidдон shafiyaadan hanee. 18 Zoriyaa akkaade ne halchchiyaawaa halchcha; zoriyaa akkenan de'aadde olaw booppa. 19 Zigiriyaa Asay s'uuraa gentsenna; hewaa diraw, odanchcha uraanna gakkettoppa. 20 Asay bare aawuwaa woy bare aato shek'k'ooppe, Aa de'uwaa s'ompiiyaa d'ip'p'i go d'uman to'ana. 21 Koyruwan ellekka shiik'eedita ak'uu wurssetsan anijettenna. 22 New iitaa ootseedda uraw, «taanikka aw iitaa ootsana» gooppa; Med'inaa Godaan ammanettaade naaga; I neena ashshana. 23 Med'inaa Goday laa'u k'ommo miizaanatuwaa shenetee; wordduwaa miizaanatuukka Aa nashechchikkino. 24 Asay baanaw bessiyaa ogiyaa Med'inaa Goday kaaletsee; yaatina, Asay bare de'uwaan baana ogiyaa wootiide akeekanaw danddayii? 25 Ittibaa elleelliide, «Hawaa taani S'oossaw immaad» gi diggiyaawenne guyyeppe zink'k'ottiyaawe, hewe asaa oyk'kiyaa p'ire. 26 Aad'd'eedita eranchcha kaatii makkalanchchatuwaa shaakkiide eree; I untunta k'arettennaan muree. 27 Asaa ayyaanay Med'inaa Godaw s'ompiiyaa; hewaa diraw, I nu gidдо asatetsaa ubbaa pilggi s'eellee. 28 Aggena siik'uunne ammanettiyaawe kaatiyaa naagiino; Aa kawutetsaa araatay aggena siik'uwaa minnee. 29 Yalagatuwaa bonchchuu untunttu wol'k'aa; c'imatookka untunttu puuluntsay untunttoo bonchchuwaa. 30 Mino muruu iitatetsaa shoddee; wad'd'iyaaawe iita wozanaa laammanaw danddayee.

21 Kaatiyaa wozanay Med'inaa Godaa kushiyaanna; I Aa wozanaa goggiyaa haatsaa zaariyaawaadan, bare koyeeddasaa zaaree. 2 Asay ootsiyaawe ubbay izaawoo likke malatee; shin Med'inaa Goday Aa wozanaa k'ofaa paac'c'ee. 3 Yarshshuwaa yarshshiyaawaappekka aatsiide, s'illobaanne suurebaa ootsiyaawaa Med'inaa

Goday dosee. 4 litatuu otorettiyaawaaninne ayyiyaawan erettiino; hewekka nagaraa. 5 Mino oosanchchaa halchchuu dureyee; shin elleelliyaa ubbay hiyyeessana. 6 Worddotiide dagayeedda duretay pentuwaa suuluwaadan d'ayee; hewaa koyiyaawanttu hayk'kuwaa koyiino. 7 litatuu suurebaa ootsanaw is'siyaa diraw, untunttu makkala oosuu untuntta akkiide bee. 8 Bayzzanchchatuu geella ogiyaan hamettiino; shin geeshshatuu suurebaa ootsiino. 9 Walak'ettiyya machchattinna itti golliyaan de'yaawaappe he golliyya kashaan de'yaawe keeka. 10 litatuu iitabaa ootsanaw amottiino; barenttu shoorotoo k'arettikkino. 11 K'ilii'iyaaawe mureteedda wode, wozanay pac'c'eedda uray aad'd'eeda eraa tamaaree; k'ay wozanaama uray tamaariide, eraa demmee. 12 S'illo S'oossay iitatuwaa son oosettiyaawaa ubbaa be'ee; untuntta aatsi yeggiide d'ayissee. 13 Hiyyeesaa waasuwwa sisanaappe giide, bare haytsaa tuc'c'iyaa uray, ikka waassana; alliyaawe d'ayana. 14 Geeman immiyaa imuu hank'kuwaa doshissee. Afilaa gidduwaana immeedda mattaayii suulo hank'kuwaa irs's'issee. 15 Suure pirdday pirdetteedda wode, hewe s'illoo nashshechchaa; shin iitaa ootsiyaawanttoo dagama. 16 Akeeka ogiyaappe haddireedda uraa hayk'kuu naagee. 17 Aad'o injiyyaan de'ana giyaa uray mank'k'ee; woyniyaa eessaanne zayitiyya dosiyaa Asay durettena. 18 Itti itti gedenne S'oossaa asatuwaa ashshanaw iita asatuu muretiino; ammanettena asatuukka suure asatuwaa diraw muretiino. 19 Walak'ettiyaanne yilotiyaa machchattinna de'anaappe bazuwwaan de'yaawe keeka. 20 Wozanaama uraa son mal'o k'umayenne oyssay minjettee; shin booza Asay barew de'yaawaa ubbaa mi diggee. 21 S'illotetsaanne aggena siik'kuwaa koyiyaa uraa laysay aduk'k'ee; k'ay he uray s'illotetsaanne bonchchuwaa demmee. 22 Wozanaama Asay wolk'kaama olanchchatuu de'iyaa katamaa oliide oyk'k'ee; untunttu ammanetteeda mino geessuwaakka laalee. 23 Bare doonaanne bare ins's'arssaa naagiyya Asay barena metuwaappe naagee. 24 Otorettiyaanne ayyiyaa Asay k'ilii'iyaaawaa geetettee; I otoranchcha gideedda diraw, asaw k'oppenna. 25 Azallaa amuu wod'ee; ayaw gooppe, I ootsanaw koyenna. 26 Azallay gallassaa kumentsaa darobaa demmanaw amottee; shin s'illuu barew ashshenan immee. 27 S'oossay iitatuwaa yarshshuwaa shenete; hewaappekka untunttu aw iita k'ofaan shiishshiyaa yarshshuwaa aatsi shenete. 28 Worddo markkay d'ayana; shin k'oppiide akeekan haasayiyaa uraa haasayay akettana. 29 Iita Asay tawaa s'alalay likke gee; shin suure Asay yuushshi k'oppee. 30 Asay bare aad'd'eeda eratetsan, akeekaanne zoriyaan Med'inaa

Godaana ek'ettanaw danddayenna. 31 Olaw paraa kooranaw danddayettee; shin olaa s'oonisyyaawe Med'inaa Godaa.

22 Lo'o sunsay daro duretetsaappe aad'd'ee; sabettiyaawekka biraappenne work'k'aappe aad'd'ee. 2 Duriyaanne mank'kuwaa ubbaakka Med'inaa Goday med'd'eedda; hewan untunttu laa'uukka k'ara. 3 C'inc'c'a Asay iitaa be'iide, k'osetti aatsee; shin akeekay pac'c'eedda Asay metuwaan geliide k'ohettee. 4 Neeni ashkke gidooppenne Med'inaa Godaw yayyoope, duretetsaa, bonchchuwaanne de'uwaa demmana. 5 Iita uraa ogiyaan aguntsayinne p'irii de'ee; shin barena naagiyya Asay untunttuppe haakkee. 6 Na'ay waaniide de'ana bessintto tamarissa; yaatooppe, I c'imiidekka hewaa aggena. 7 Durii hiyyeesaa mooddee; tal'i akkeedawe tal'iyaa immeeddawoo ayile gidee. 8 Nagaraa zeriyya uray waayiyaa c'akkee; haratuwaa I tuggayiyaa tugga s'am'ay me'enna. 9 Keeka Asay bare k'umaappe hiyyeesaw c'oo immiyaa diraw anjettana. 10 K'ilii'iyaa asaa kessa diggooppe, palumii, walassayenne borii kichchana. 11 Neeni wozanaa geeshshatetsaanne keekaa haasayaa dosooppe, kaatii neenana dabbotee. 12 Med'inaa Goday eretetsaa naagee; shin worddanchchatuwaa k'aalaa I aatsi yeggee. 13 Booza asay, «Taani kare kesooppe, gaammuu taana maana; taana ogiyaan Asay wod'ana» yaagee. 14 Woshumiyya mac'c'a mishirati doonay c'iimmo ollaa mala; Med'inaa Goday hank'k'etteedda uray Aa gidдон kunddee. 15 Na'aa wozanaa azallatetsay bak'k'i oyk'k'ee; shin k'ayis'eeriyaan muriyaawe aappe haassee. 16 Barew mas'uwaa gujjana giide, hiyyeesaa naak'kiyaawe duriyaw imuwaa immiyaawe laa'uukka hiyyeessana. 17 Ne haytsaa haa yeggaade, aad'd'eeda eranchchay odiyaawaa sisa; ne wozanaakka ta eraakko zaara. 18 Ayaw gooppe, untuntta ne wozanaan wotsooppenne ne doonaanka untunttu ubbaa hassayoope, neeni nashettana. 19 Ne ammanuu Med'inaa Godaan gidana mala, taani neena hachchi tamarissaad. 20 Taani new zoriinne eratetsay de'iyaa hattamu leemisatwaa s'aafoweshi! 21 Neena kiitteeddawoo neeni likke zaaruwaa zaarana mala, taani neena tumatetsaa tamarissaad. 22 Hiyyeesatoo ayayenne bayinna diraw, untunttuwaa bonk'k'oppa; chilootanka metootanchchatuwaa maataa d'ayissoppa. 23 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttu diraw mootettana; untuntta bonk'k'eeddawanttakka I bonk'k'ana. 24 Hank'k'ettiyya uraanna laggetoppa; hank'k'ettanaw elleelliyaa uraannakka zuppetoppa. 25 Neeni Aa hanuwaa meezetoope, guyyeppe agganaw danddayakka. 26 Asaw ac'uwaa ta k'ans's'ana gaade waasiyya geloppa. 27 Neeni k'ans's'iyaawe d'ayoope,

ne gisiyaa hiis'ay attenan, new de'yaabay ubbay aketana. 28 Ne mayzza aawotuu tokkeedda beni zawaa shoddoppa. 29 Bare oosuwaa loohatetsan ootsiyaa asaa be'aaddi? I kaatetoo ootseepe attina, c'oo asatoo ootsenna.

23 Neeni asaa mooddiyaawaanna itippe k'umaa maanaw utteedda wode, ne sintsan de'yaawaa loytsaade akeeka. 2 Neeni daro yora asaa gidoope, naagetta. 3 I neena paac'c'anaw danddayiyaa diraw, aad'd'eeda mal'o k'umaw yawunettoppa. 4 Durettanaw daabuoppa; hewaa mala keesiyaa agganaw c'inc'c'a gida. 5 Hewaa mala duretetsay neeni s'eellishshin d'ayana; k'efiyaa kessiide arggantsawaadan, saluwaa paallana. 6 Uuziyaa k'umaa mooppa; Aa mal'o k'umaakka maanaw amottoppa. 7 Malatissanaw I neena, «Ma; usha» yaageeppe attina, Aa wozanay neenanna de'enna. 8 Neeni meedda laafa k'umaa c'ooshana; ne galataykka mela gidana. 9 Boozaw lo'obaa haasayoppa; ayaw gooppe, ne aad'd'eeda era haasayaa I kad'ana. 10 Beni zawaa shoddoppa; k'ay aawuu bayinna naanatuwaa gadiyaa zawaa sugoppa; 11 ayaw gooppe, untuntta ashshiyaa S'oossay mino; I untuntu diraw neenana mootettana. 12 Ne asttamaarii new odiyaawaa hayzza; ne haytsaakka eraa k'aalaakko zaara. 13 Na'aa seerennan aggoppa; neeni Aa k'ayis'eeriyaan wad'd'ooppe, I hayk'k'enna. 14 Neeni Aa k'ayis'eeriyaan wad'd'ooppe, Aa shemppuwaa hayk'k'uwaappe ashshaasa. (Sheol h7585) 15 Ta na'aw, neeni ne wozanaan aad'd'eeda eranchcha gidoope, ta wozanaykka nashettana; 16 ne ins's'arssay suurebaa haasayooppe, ta wozanay nashettee. 17 Nagaranchchatuwaa k'anaattoppa; shin ubbaa gede Med'inaa Godaw yayyiyaawaa aggoppa. 18 Yaatooppe new sintsanaw sa'ay keekkana; ne hidootaykka d'ayenna. 19 Ta na'aw, sisa; wozanaama gida; ne wozanaa suure ogiyaan wotsa. 20 Daro woyniyaa eessaa ushiyaawantunanne ashuwaa muussaw yaaretiyaawantuna zuppetoppa; 21 ayaw gooppe, matsottiyaawantunne yoranchchatuu mank'k'ana; gem'ishshuwaa daruu asaa wureedda c'urk'k'aa mayzisee. 22 Neena yeleedda ne aabbu odiyaawaa sisa; ne aataakka ec'eedda wode kad'oppa. 23 Tumuwaa, aad'd'eeda eratetsaa, timirttiyaanne akeekaa shammappe attina, ubbakka zal'oppa. 24 S'illo na'aa aabbu loytsi nashettana; wozanaama na'aa yeleedda uraykka an hashshu gaana. 25 Ne aabbunne ne aata nashetino; neena yeleeddaanakka hashshu gu. 26 Ta na'aw, ta zoriyaa hayzza; taani haniyaawaadan hana. 27 Ayaw gooppe, woshumiya mishirata c'iimmo ollaa mala; c'aaratuwaa oyk'kiyaa machchataakka un'a ollaa mala. 28 Aa paannuwaadan k'osetta uttaade naagaw; ammanettana attuma asaa asaa gidдон darissaw. 29 «Woo!» giyaa

waasuu oossee? Kayyuu oossee? Walassay oossee? Zuuzuntsay oossee? Gaasuu bayinnan madus'siyaawe oossee? Ayifii zo'iyaaawe oossee? 30 Woynniyaa eessaa ushiidde gam'iyaaawantussa gidennee? Walaketteedda woyniyaa eessaa ushi ushi be'iyaaawantussa gidennee? 31 Woynniyaa eessay zo'eedda wode, Aa malay birilliyaa gidдон p'ooliyaa wode, ushishin walalattiidde geliyaa wode, Aa s'eelloppa. 32 Wurssetsan I shooshshaadan dukkee; mulumuk'k'e shooshshaadankka bare yishshaa puukkee. 33 Ne ayifii be'i erennawaa be'ana; ne wozanaykka suure k'oppaawunne haasayanaw danddayenna. 34 Neeni abbaa gidдон hobbii k'aatsiyaa markkabiya s'eeran giseedda uraa mala gidana. 35 Neeni, «Untunttu taana dechcheeddino; shin taani k'o'hettabeykke. Untunttu taana wad'd'eeddino; shin taw eretibeenna. Hara ushshaa ushanaw taani awude denddandditaashsha?» yaagana.

24 Ta na'aw, iita asatuwaa mala gidaarikkitaashsha gooppa; untuntunna dabbotanawukka amottoppa; 2 ayaw gooppe, untunttu ubbaa gede makkalabaa mak'ettiino; barenttu ins's'arssan geniyaabaa haasayiino. 3 Gollii aad'd'eeda eratetsan kees'ettee; akeekankka minnee. 4 Eray de'ooppe, k'ol'uu al'obaaninne lo'oban ubbaan kumee. 5 Wozanaama uraw wolk'k'aama wolk'k'ay de'ee; eranchcha asaykka minotetsaa gujee. 6 Neeni olaw kesanaappe kasetaade halchchuwaa halchchanaw koshshee; daro zoriyaawanttu zoriyaan s'oonuu beettee. 7 Boozay aad'd'eeda eratetsaa akeekanaw danddayenna; hak'a yaa'ankka odiyaawe ayinne baawa. 8 Iitaa ootsanaw halchchiyaa uray genanchcha geetettana. 9 Boozatetsaa k'ofay nagaraa; Asay k'iliic'iyawaa is's'ee. 10 Neeni metuwaa gallassi laafooppe, ne wolk'k'ay guutsa giyaawaa. 11 Hayk'k'anaw bessenaan, hayk'k'oo pirdiide afiyaawantta ashsha; wod'ana haniyaa wode c'o'u gaade s'eelloppa. 12 Neeni, «Nuuni hawaa eribeykko» yaagoope, wozanaa eriyaawe I be'ennee? Ne de'uwaa naagiyaawe erennee? Asaa ubbaw Aa oosuwaa oosuwaadan zaarennee? 13 Ta na'aw, eessaa ma; eessay lo'a. Eessaa ililuu goggoc'c'uwaan mal'ee. 14 Aad'd'eeda eratetsaykka hewaa mala; I ne shemppoo mal'o gidiyaawaa era. Neeni Aa demmiyaawaa gidoope, sintsanna yaana hidootay newaa; neeni akkana gaade hidootan naagiyaawekka d'ayenna. 15 S'illuwaa golliyaanne mas'uwaa bonk'k'anaw k'oppiyaa iita asaadan hanoppa. 16 S'illo Asay laappun gede kunddooppekka denddee; shin iitatuu metuwaan d'ayana. 17 Ne morkkii kunddiyaa wode nashettoppa; I d'ubettiyaa wodekka, «Hashshu!» gooppa. 18 Neeni nashetoope, Med'inaa Goday hewaa be'iide nashettana; Aa hank'k'ettiyaawaakka aggi aggana.

19 litaa ootsiyaawanttu diraw hirggoppa; untunttu mala gidaarikkitaashsha gooppa. 20 Ayaw gooppe, iita uraw sintsanna yaana hidootay baawa; iitatuwaa s'omppiikka to'ana. 21 Ta na'aw, Med'inaa Godawunne kaatiyaw yayya; untunttoo makkaliyaawantunakka zuppetoppa. 22 Ayaw gooppe, hewaa mala asatuwaa k'oppenna metuu gakkee; kaatiyaappenne S'oossaappe yaana metuwaa oonee eriyaawe? 23 Aad'd'eeda eranchchatuu gujiidekka hawaadan yaageeddino: Pirdiidde maaddiyaawe lo" a gidenna. 24 Bayzzanchchaa, «Neeni bayzzabaakka» yaagiya daannaa Asay shek'k'ana; kawutetsatuukka Aa is's'ana. 25 Bayzzanchchaa muriyaawanttu loysi nashettananne anijettana. 26 Suure zaaruwaa zaariyaawe dabbotoo malaataa mala. 27 Kasetaade ne gadiyaa ootsa; katsaakka zera; hewaappe guyyiyaan, ne golliyaa kees's'a. 28 Ne shooruwaa bolla gaasuu bayinnan markkattoppa; ne doonaankka c'imoppa. 29 «I taw ootseeddawaadan, taani aw ootsana; taani aw Aa oosuwaa kushiya zaarana» yaagoppa. 30 Taani itti gallassi, itti azallanne akeekay pac'c'edda bitaniyaa gaden de'iyaa woyniyaa turaa gidduwaana aad'aad. 31 Aad'd'iyaa wode, aguntsayinne sharafay goozi wotseedda; yuushshuwaan Shuchchaa gimbiikka koleti kichcheedda. 32 Taani Aa be'eedda wode, k'oppaad; taani be'eeddawaappe timirtiyaa tamaaraad. 33 Neeni guutsaa lip'p'i ga; guutsaa gem"ishsha; ne kushiyaakka shiishshaade guutsaa shemppa akka. 34 Hewaappe guyyiyaan, hiyyeesatetsay paannuwaadan yaana; pac'aykka olaa miishshaa oyk'k'eedda asaadan puttu gaana.

25 Hawanttukka k'ay, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iaasa asatuu duuk'k'iide s'aafeedda Solomona leemisatwaa. 2 S'uuraa gentsiyaawe S'oossaw bonchcho; s'uuraa pilggiide kessiyaawe k'ay kaatetoo bonchcho. 3 Salotuwa d'ok'k'atetsaanne sa'aa c'iimmatetsaa Asay gakkennawaadan, kaatetuwa k'ofaakka Asay eranaw danddayenna. 4 Biraappe k'itaa digga; hewaappe guyyiyaan, wogaac'ii k'os's'iide, lo"obaa kessana. 5 Kaatiyaa sintsappe iitatuwa digga; yaatoppe, Aa kawutetsaa araatay s'illotetsan min ek'k'ana. 6 Kaatiyaa sintsa aad'd'iyaa wode c'ee'k'ettoppa; wolk'kaama asatuwaappe gidduwaan sa'aa koyoppa. 7 Neeppa gitatiyaa asaw sa'aa immanaw kaappuu neena dentsina kawushiyaawaappe, kaappuu neena, «Hawaakko d'ok'k'u ga» giyaawe new keeka. 8 Ne ayifiyaan be'eeddawa markkattanaw dabaabaa baanaw elleelloppa; ayaw gooppe, neeni markkatta simmina, hara Asay ne markkatetsay balaa gidiyaawaa k'onc'c'issoppe, neeni yeellatana. 9 Neeppen ne shooruwaappe gidduwaan palumii med'ettooppe, aanana haasayaade ne palumiyaa wurssa.

Hara asaa s'uuraa k'onc'c'issoppa. 10 Hewe d'ayooppe, neeni odiyaawaa siseedda Asay neena kawushshana; hewan ne suntsay laa"entso simmennaadan bayana. 11 Koshshiyaa wodiyaan haasayetteedda likke k'aalay biraa bolla tigeedda work'k'aa alleek'k'uwaa mala. 12 Hayzziyaa uraa eranchcha Asay zoriyaa zorii haytsaan wotseedda work'k'aa woy geeshsha work'k'aappe ootseedda alleek'k'uwaa mala. 13 Katsaa c'akkiyaa boniyaan irs's'a haatsay ushina aliyaawaadan, kiittina ammanettiyaa Asay barena kiittiyaawanta nashechchee. 14 Immennabaa «Immana» yaagiidde c'ee'k'ettiyaa Asay iray bayinna shaariyaanne c'arkuwaa mala. 15 Danddayanchcha Asay deriyaa mooddiyaawoo odiide amantsee; liik'o k'aalay mek'etsaa aad'd'iide gelee. 16 Eessaa demmooppe, kallana gakkanaw ma; shin darissoppe, neeni c'ooshana. 17 Neena uufiide is's'ennaadan, ne shooruwaa golle ubbaa gede booppa. 18 Bare shooruwaa bolla wordduwaan markkattiyaa Asay gatimay, mashshayenne k'ara aday asaa k'ohiyaawaa keeshshaa k'ohee. 19 Metuwaa wode ammanettena uran zemppiyaawe k'aas's'iyaa matan c'oommiyaawaanne sileedda gediyaan hamettiyaawaa mala. 20 Kayyotti utteedda asaw yetsaa yes's'iyaaawe meeguwa gallassi mayuwa k'aariyaawaanne madutsaa bolla c'aalabaa tigiyawaa mala. 21 Ne morkkii koshattooppe, miza; saamettooppe, ushsha. 22 Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawe Aa huup'iyaaan tamaa bonk'k'uwaa kaashiide k'oliyaawaa mala. Med'inaa Godaykka new woytana. 23 Dolahaa bagga c'arkkuu iraa ahiyaawaadan, zigirssay hank'k'uwaa ayee. 24 Walak'ettiyaa machchattinna itti golliyaan de'anaappe golliyaa kashaan de'iyaaawe keeka. 25 Daabureedda uray irs's'a haatsaa ushiide aliyaawaadan, haakko biittaappe yiyaa lo"o oduu nashechchee. 26 lita asaa sintsan kunddiya s'illo Asay bulluk'k'eteedda pulituwaanne bayeedda ollaa haatsaa mala. 27 Daro eessaa miyaawe lo" a gidenna; hewaadankka, bare bonchchuwa koyiyaawe bonchchissenna. 28 Bare huup'iyaa naagenna Asay dirssay me"eedda katamaa mala.

26 Boniyaan shachchay, katsaa c'akkiyaa wodiyaankka iray koshshennawaadan, boozaw bonchchuu koshshenna. 2 Kafotuu yaanne haanne paalliide, asaa k'ohennawaadan, gaasuu bayinnan shek'k'iyaa shek'ay asaa gakkenna. 3 Paraw lissuwaa, hariyaw paas'oruwa koshshiyaawaadan, boozaa zokkiyaw wad'aa koshshee. 4 Booza uraw Aa boozatetsaadan zaaroppa; zaaroppe neenikka Aa mala gidana. 5 Booza uraw Aa boozatetsaadan zaara; hewe d'ayooppe, I barena eranchchaadan paydana. 6 Booza asaa bolla kiitaa kiittiyaawe bare gediya k'ans's'iyawaanne wod'iyawaa ushiyaawaa mala. 7 Booza

uraa leemisuu wobba uraa gediya mala maaddenna. 8 Booza uraa bonchchiya Asay shuchchaa yambbarshshaa bolla k'achchi wotsiide yuushshiyaa asaa mala. 9 Booza uraa leemisuu matsotteedda Asay bare kushiya c'addeedda aguntsaa kessanaw baas'etiyaawaa mala. 10 Booza asaa woy barew ogiyaanna aad'd'iyaa asaa oosoo k'as'ariyaa Asay demmeedda asaa ubbaa c'addanaadan wonddaafiyaa dukkiyaa asaa mala. 11 Kanay bare c'ooshshaa guyye simmiide miyaawaadan, boozay bare boozatetsaa oosuwa zaari zaari ootsee. 12 Barekka barena, «Taani aad'd'eeda eranchchaa» giyaa asaa be'aaddi? Aappe booza uraw sintsappe lo'o hidootay de'ee. 13 Azallay, «Ogiyaan gaammuu de'ee; yashshiyaa gaammuu aakko ogiyaan yuuyyee» yaagee. 14 Penggii bare maas'afiyaan yaanne haanne k'aas's'iyawaadan, azallaykka bare hiis'an yaanne haanne aad'd'i wod'd'ee. 15 Itti itti asatuu daro azalla; untunttu haray attina, wos'iyaan tusheedda sooluwaakka pude baaranaw daaburiino. 16 Azalla Asay markkaanna odiyaa laappun eranchchatuwaappekka barena aad'd'eeda eranchcha giide k'oppee. 17 Barena gatsiyaawe bayinna saan palamaw aad'd'iyaa Asay ogiyaanna biyaa kanaa haytsaa oyk'k'iyaa asaa mala. 18 Bare shooruwa, «Taani kaassaw ootsaad» yaagiide c'immiyaa asay, gooyiide tamaa s'iifaa oliyaa, woy wod'iyaa c'ubiyaa dentsiyaa asaa mala. 20 Mitsay wurooppe, tamay to'ee; zigiriyaawe d'ayooppe, walassay attee. 21 S'iis'untsay bonk'k'uwaa darissiyaawaadaaninne mitsay tamaa darissiyaawaadan, palumanchcha Asay walassaa darissee. 22 Zigrissaa k'aalal mal'o k'umaa mala; nashechchiide duge ganjiyaa gakkee. 23 Wozanaan iitabay de'ishiina, bare ins's'arssan c'imuwaa k'aalaa haasayiyaa Asay biran sheeshsheedda urk'k'aa miishshaa mala. 24 Lo'o malatiyaa iita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa bare nashsho haasayan gentsee. 25 Aa wozanaan laappun tunatetsay kumi utteedda diraw, I lo'o k'aalaa haasayooppekka Aa ammanoppa. 26 Bare morkketetsaa I gentsooppekka, I ootsiyaa iitatetsay shiik'uwaan k'onc'c'ana. 27 Haratoo ollaa bookkiyaa uray he ollaan barew kunddana; haratuu bolla shuchchaa gonddorssiyaa uraa bolla he shuchchay simmiide gonddorettana. 28 Worddotiyaa ins's'arssay bare k'oheedda asatuwaa is's'ee; c'imiyaa haasayay bayetsaa aheeppe attin, harabaa ahenna.

27 Wontti hananabaan c'ee'ettoppa; wontti ahanabaa neeni erakka. 2 Neena hara Asay galatoope attina, neeni neena neerekka galatoppa; Asay ne diraw markkattoppe attina, neeni ne keekkatetsaa odoppa. 3 Shuchchay wolk'k'aama tookuwaa; shafetuwa tookkiyaawekka dees'ee; shin booza uray dentsiyaa walassay

untunttu laa"uwaappekka dees'ee. 4 Hank'k'oo k'areti baawa; yiluukka bayzziyaa di'uwaa mala; shin k'anaatiyaan ubbaa gatsoppo. 5 Geemmeedda siik'uwaappe baliyaa wode k'onc'c'iyaan seeriyaawe keeka. 6 Morkkii neena daro gedde yeriyaawaappe siik'uu neena dechchiyaawe keeka. 7 Kalleedda uraa eessaa ililuu iitee; shin koshateedda uraa c'ammiyaabaykka mal'ee. 8 Bare golliyaa aggiide yuuyiyaa asay, bare golliyaappe haakkaade paalliyaa kafatti mala. 9 Shittuunne sawiyaa is'aanay asaa nashechchiyaawaadan, siik'uwaa laggiyaa zoriikka nashechchee. 10 Ne siik'o laggiyaanne ne aawuwaa siik'o laggiyaa aggoppa; neena meteedda wode ne ishaa golle booppa. Haakuwaan de'iyaa ishaappe matan de'iyaa shooruu keeka. 11 Ta na'aw, neeni aad'd'eeda eranchcha gida. Yaatintto taani nashettananne taana boriyaawanttu ooshaakka zaarana. 12 C'inc'c'a Asay metuu yiyaa wode be'iide k'osettee; shin akeekay pac'c'eedda Asay sitti gi biide, metuwaan gelee; yaatiide guyyeppe ayee ana yaagee. 13 Erenna asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa k'aari akkite; imatsaa asaw, waasiyaa geleeedda uraa mayuwaa oyk'k'ite. 14 Wontta guuran bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, bare shooruwa sarotiyaawe Aa shek'k'iyawaa mala. 15 Walak'ettaade duus's'enna machchatanne iray bukkiyaa wode s'okiide aggena gollii itti mala. 16 C'arkkuwaa te"anaw woy zayitiyaa c'uuc'c'uumiide oyk'k'anaw danddayettennawaadan, izo c'o'u ootsanaw danddayettenna. 17 Biratay birataa poshiyaawaadan, Asay ittuu ittuwaappe tamaaree. 18 Balasiyaa giyaa mitsatto ishalissiide naageedda uray I ayifiyaa maana; barena ayisseeddaawaa kabboyiyaa k'oomey bonchchettana. 19 Haatsay masttootiyaadan som"uwaa bessiyaawaadan, asaa wozanay izaaw eeshshaa bessee. 20 Hayk'uunne bashshay kalli erikino; hewaadankka, asaa ayfii kallenna. (Sheol h7585) 21 Birayenne work'k'ay taman paac'ettiide geeyiyaawaadan, asaykka bare akkiyaa galatan paac'ettee. 22 Booza asaa katsanna udulan yeggaade, udula mitsan c'addintto, aappe boozatetsay kichchenna. 23 Ne dorssatuu de'iyaa hanotaa loytsaade era; ne mehiyaa wudiyaakka wozanaappe heemma. 24 Ayaw gooppe, duretetsay med'inaw de'enna; kallachchaykka yeletaappe yeletaw aad'd'ennan agganaw danddayee. 25 Mela maatay buuc'etteeddawaappe, aac'a maatay keseeddawaappenne deriyaa bollan de'iyaa maatay shiik'eeddawaappe guyyiyaan, 26 dorssatuwaa isikiyaappe neeni new mayiyaawaa kessana; amareeda deeshshatuwaa zal"eedda birankka new gadiyaa shammana. 27 Attiyaa deeshshatuwaa maatsay new, ne soo asawunne ne mac'c'a k'oomatoo k'uma gidanawaa.

28 litatuu ooninne yederssennan bak'atiino; shin s'illotuu gaammuwaa mala s'ala. **2** Itti kawutetsay makkalanchcha gidoope, Aa mooodiyaawanttu laametti laametti mooddino. Shin kaaletsiyaawanttu aad'd'eeda eranchchaanne akeekanchcha gidiyaa wode, mino gidiide, daro wodiyaaw takkee. **3** Hiyyeesatuwaa uk'k'unniiya daannay katsaa d'ayissiyaa wolk'k'ama iraa mala. **4** Higgiyaa bonchchenna uray bayzzanchchaa sabbee; shin higgiyaa bonchchiyaawe bayzzanchchatuwaa k'ofaa p'alk'k'ee. **5** lita asatoo suure pirdaabay gelenna; shin Med'inaa Godaw goyinniyaawanttoo ubbabaykka gelee. **6** Geella asaa gidiide, dure gidiyaawaappe suure asaa gidiide, hiyyeesaa gidiyaawe keeka. **7** Higgiyaa naagiyaa wodallay akeekanchcha. Shin patsenna shufurotuwaanna zuppetiyaawe bare aawuwaa yeellayee. **8** Miishshaa dichchaw immiyaawaaninne yeluwaan durettiyyaa Asay he mas'uwaa hiyyeesatoo keekkiyaa asaw shiishshee. **9** Higgiyaa sisanaappe giide, bare haytsaa wora zaariyaa uraa woosay S'oossaa sheneyiyaawaa. **10** Suuretuwaa iita ogiyaa kaaletsiyaa uray bare bookkeedda ollaan barew kunddana; shin geeshsha Asay lo"obaa laattana. **11** Dure Asay barena aad'd'eeda eranchcha giide k'oppee; shin akeekay de'iyaa hiyyeesay Aa paac'k'ee. **12** S'illotuu s'ooneedda wode, Asay ubbay nashettee; shin iitatu maataa oyk'k'eedda wode, Asay k'osettee. **13** Bare nagaraa gentsiyaa uray aac'enna; shin paas'iyaaawenne nagaraa aggiyaawe maaretanawaa. **14** Med'inaa Godaw ubbaa gede yayiyaa Asay anjetteedawaa; shin bare wozanaa guzuntsiyaa Asay metuwaan gelana. **15** Hiyyeesaa asaa mooodiyaa iita daannay gudiyaaw gaammuwaanne koshateedda babark'iyaa mala. **16** Wozani pac'c'eedda daannay bare asaa naak'k'ee; shin asaa naak'k'iyaaawaa is's'iyaaawe daro laytsaa mooddana. **17** Asaa wod'eedda Asay hayk'k'ana gakkanaw bak'atiidde de'ee; Aa ooninne shiishshi akka. **18** Borii bayinnan hamettiyya uray k'ohettennan attanawaa; shin geella Asay itti kutsan kunddana. **19** Bare gadiyaa ootsiyaa uray katsaa kallee. Shin shufurotuwaa kaalliyaa uray ubbaa gede hiyyeesiide de'ee. **20** Ammanetteeda uray daro anjettana; shin durettanaw jaamiyaawe murettan attana. **21** Shaakkiide maaddiyaawe lo'enna; shin Asay guutsa ukitsaa diraw giidekka, balabaa ootsiino. **22** Uuzetiyya uray durettanaw jaamee; barena hiyyeesatetsay oyk'k'anawaakka erenna. **23** Asaa c'oo sabbiyaa uraappe seeriyaa uray guyyeppe galatettee. **24** Bare aawuwaappenne bare aattippe wuu"iide, «Taani ayinne nagaraa ootsabeykke» yaagiyaa urayne bayzziyaa uray itti mala. **25** Uuzetiyya uray walassaa dentsee; shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawe kallee. **26** Barenan ammanettiyya Asay booza; shin aad'd'eeda eratetsan hamettiyaawe saro

de'ee. **27** Hiyyeesaw immiyaa uraw pac'c'enna; shin untuntta be'anaappe giide c'iilimmiyaawe shek'aa akkana. **28** lita asatuu suntsettiyaa wode, Asay k'osettee; shin untunttu d'ayiyaa wode, s'illotuu c'orattiino.

29 Daro gede seerina is's'iide, morggii d'uleedda uray hassayennan me"ana; he uraw pas'uukka baawa. **2** S'illo asatuu suntsettiyaa wode Asay nashettee; shin iitatu biittaa mooodiyaa wode Asay oolee. **3** Aad'd'eeda eraa dosiyaa Asay bare aawuwaa nashechchee; shin woshummiyaa mac'c'a asatuwaa heeraan yuuyiyaa Asay bare miishshaa wurssee. **4** Tumuwaa pirddiyaa kaatii bare kawutetsaa woppu ootsee; shin mattaayiyaa maanaw yoratiyaawe bare kawutetsaa bayzee. **5** Bare shooruwaa sabbiide haasayiyaa uray, Aa gediyaaw gitiyaa yeggee. **6** lita Asay gatii oyk'k'iyaaawaadan, bare nagaran oyk'ettee; shin s'illo Asay nashettanawunne yes's'anaw danddayee. **7** S'illo Asay hiyyeesaa maataa bonchchee; shin iita Asay hewaa mala eraa ubbakka erenna. **8** K'iiliic'iyaaawanttu kataman walassaa dentsiino; shin aad'd'eeda eranchcha asatuu hank'k'uwaa irs's'isiino. **9** Aad'd'eeda eranchcha Asay booza asaa pirda golle afooppe, boozay hank'k'etteenne k'id'ee; aw yaatooppe saruu d'ayee. **10** Suutsaa gussanaw jaamiyaa asatuu suure asaa is's'iino; k'ay s'illo asaakka wod'anaw koyiino. **11** Booza Asay bare hank'k'uwaa yeddi bessee; shin aad'd'eeda era Asay bare hank'k'uwaa mittee. **12** Itti suntsetteedda uray wordduwaa oduwaa akkooppe, Aa oosanchchatuu ubbay iita kesiino. **13** Hiyyeesayenne asaa naak'k'iyaa Asay ittibaa kos's'iino; untunttu laa"ookka ayifiyaa Med'inaa Goday s'eelissee. **14** Itti kaatii hiyyeesaw suure pirdoope, I bare kawutetsan gam"ana. **15** K'ayis'eeriinne seeray naanaatoo aad'd'eeda eraa immee; shin yedan dic'c'eedda na'ay bare aato kawushshee. **16** lita asatuu dariyaa wode, nagaray daree; shin s'illotuu untunttu kunddetsaa be'ana. **17** Ne na'aa seera; yaatooppe, I new saruwaa immana; I neena nashshechchana. **18** S'oossay kaaletsiyaa kaalesuwaa akka derii yeda; shin higgiyaa naagiyaa uray anjetteedawaa. **19** K'oomay c'o odo s'alan seeretti erenna; oduu aw gelinttokka I azazetena. **20** Elleellee elleellee haasayiyaa uraa be'a erayishsha? Aappe booza uraw sintsanaw daro hidoatay de'ee. **21** Ne k'oomaw na'atetsaappee doommuna, I koyiyaawaa ubbaa aw imma meezeyooppe, itti gallassi new de'iyaaawaa ubbaa akkanaw I kajeelanawe attana. **22** Hank'k'etiyya Asay walassaa dentsetsee; elle yilotiyaa Asay daro nagaraa ootsee. **23** Otoruu asaa kawushshee; shin hokkiyaa ayyaanay de'iyaa Asay bonchchete. **24** Kayisuwaanna shaakkiyaa uray barena is's'iyaa asaa; I dabaaban tumuwaa odooppekka

muretee; tumuwaa odana d'ayooppe k'ay, S'oossay Aa murana. 25 Asaw yayyiyaawe he uraw p'ire gidee; shin Med'inaa Godaan ammanettiyyaa Asay saro de'ee. 26 Darotuu suntsatsaysay de'iyaa asatuwaa awuddashiino; shin suure pirdday Med'inaa Godaa mataappe beettee. 27 S'illotuu nagaranchchatuwaa shenetiino; nagaranchchatuukka suure uraa shenetiino.

30 Hawaappe kaalliide s'aafetteeddawe Yaak'a na'ay Aguuri haasayeedda haasayaa. He bitanii lteelassinne Ukaalaw hawaa haasayeedda. 2 Tumu taani ay asaappekka booza daray; asaw de'iyaa akeekay taw baawa. 3 Taani aad'd'eeda eraa tamaarayekke; Geeshsha S'oossaabaakka ayaanne erikke. 4 Saluwaa pude kesiide, duge wod'd'eeddawe oonee? C'arkkuwaa bare kushiyaan oyk'keeddawe, haatsaa bare afilaan yiic'eeddawe, sa'aa gas'aa Aa sa'aan sa'aan wotseeddawe oonee? Ane erooppe Aa suntsaa taw oda. Aa na'aa oona gay? 5 S'oossay odiyaa k'aalay ubbay tuma; barekko bak'atiide biyaa ubbaw l gondalle. 6 Aa k'aalaa bolla ayaanne gujjoppa; gujjooppe l neena seerana; neeni worddanchcha gidiyawaakka l k'onc'c'issana. 7 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena laa"ubatuwaa oochchay; taani hayk'k'ana gakkanaw, untuntta taana diggoppa. 8 Koyiruwaa, taani asaa c'immennaadaaninne wordduwaa haasayennaadan taana naaga; laa"entsuwaan, taw koshshiyaa keeshshaa k'umaa immappe attina, taana dure woy man'k'o kessoppa. 9 Hewe d'ayooppe, dure gidaade, «Med'inaa Goday oonee?» gaade neena kaddana; woy man'k'o gidaade, wuu"ana; yaataade ta S'oossaa suntsaa borisana. 10 Neena shek'k'ena malanne l shek'k'ina new gometenna mala, k'oomaa Aa godaan mootoppa. 11 Barenttu aawotuwaa shek'k'iaanne barenttu aayetuwaa anijenna asatuu de'iino. 12 Daro tunaa tuni uttiide, barentta geeshshaadan paydiya asatuu de'iino. 13 Otoruwaa kumeedda asatuunne asaa kad'iide s'eelliyaa asatuu de'iino. 14 Untunttu achchay mashshaa mala gidina, untunttu goggoc'c'uurka golooduwaa mala gidina, hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa naak'k'iide, untunttuwaa bonk'k'iyaa asatuu de'iino. 15 Ullatsatiw laa"u mac'c'a naanatu de'iino. Untunttu, «Hamma! Hamma!» yaagiide waassiino. Ubbakka kali erenna heezzubatu de'iino; oyddentsuu k'ay ubbaa, «Gidana» gi erenna. 16 Hewantukka: duufuwaa, mayenne mac'c'a asaa, haatsi kalissi erenna mela biittaaanne, «Taw gidana!» gi erenna tamaa. (Sheol h7585) 17 Bare aawuwaa k'iliic'iyaa na'aa ayifiyaa, bare aata c'imina kad'iyaa na'aa ayifiyaa, zanggaaraan de'iyaa k'uurotuu wooc'ana; Aa ashuwaa ankkotuu maana. 18 Taana heezzubatuu maalalissiino; oyddentsuu ubbaa taw

gelenna. 19 Hewantukka: arggantsay saluwaana paalliyaa paaluwaa, shooshshay shuchchaa bollaanna sololiyaa sololetsaa, markkabii abbaa bollan soldidiyaa soldduwaanne wodallayenne gellayatta siik'uwaa doommiiyaa doometsaa. 20 Woshumiyya mishirata haniyaa hanuukka hewaa mala. Aa muussaa maw; shin meeddawaappe guyyiyaan, bare doonaa k'uc'c'a diggaade, «Taani ayinne bayzzabeykke» yaagaw. 21 Heezzu yewotuwaan biittay k'aas's'ee; oyddentsuwaa ubbaa tookkanawukka danddayibeenna. 22 Hewantukka: ayilii kaateteedda wode, boozay katsaa kalleedda wode, 23 asay is's'eedda mishirata asinaa geleedda wodenne, mac'c'a k'oomata bare godatto laatteedda wode med'ettiyya hanotaa. 24 Sa'aa bolla oyddu guutsa med'etatu de'iino; shin untunttu loytsi aad'd'eeda eranchcha. 25 Hewantukka: C'unc'c'alletuwaa, c'unc'c'alletuu wolk'k'ay bayinna med'etaa; shin barenttoo miyaawaa boniyaan shiishshiide, minjiino. 26 Guppalletuwaa, guppalletuu guutsa wolk'k'ay de'iyaaawanta; shin barenttu golliyya shuchchaa kooppuwan kees's'iino. 27 Booletuwaa, booletoo kaatii baawa; shin untunttu ubbayka maaran zattiino. 28 Zaretuwaa, zaratuu kushiyaan oyk'k'inaakka oyk'ettiino; shin untunttu haray attina, kaatiyaa gollenkka de'iino. 29 Barenttu maataa bessiidde hamettiyya heezzu med'etatu de'iino; oyddentsuukka lo'o hemetaa hamettee. 30 Hewantukka: do'aa ubbaappe minniyaanne yayyiide bak'ati erenna gaammuwaa; 31 aayetuwa gidon ayyiide hamettiyya awure kuttuwaa, deeshsha orggiyaanne, bare olanchchatuwaa gidon ek'k'iyaa kaatiyaa. 32 Neeni boozaade otoretteeddawaa gidooppen, iitabaa ootsanaw halchcheeddawaa gidoope, ane takki gaade k'oppa. 33 Maatsaa bukkiyaawe oyssaa kessiyaaawaadan, siid'iyaa yimppiyaawekka suutsaa ahiyaawaadan, hewaadan hank'k'uwaa dentsetsiyaawe walassaa ayee.

31 Hawaappe kaalliide s'aafetteedda haasayay, Kaatiyaa Limu'eela aata Kaatiyaa Limu'eela tamarisseeeddawaa. 2 «Laa ta na'aw, ta uluwaappe wod'd'eeddawoo, taani shiik'ettaade yeleeeddawoo, 3 mac'c'a asan ne wolk'k'aa wurssoppa; he kaatetuwa bayzziyaa mac'c'a asatuwaan ne akataa d'ayissoppa. 4 «Limu'eelaa, hawe kaatetoo bessena; woyniyaa eessaa ushiyaawe kaatetoo bessena; matsoyiyya ushshaa ushiyaawe asaa bolla suntsetteeddawanttoo bessena. 5 Untunttu ushiyaa wode higgiiyaa baliino; naak'etteedda asaa maataa sheneko giino. 6 Matsoyiyya ushshaa hayk'k'ana haniyaa urawunne sa'ay iiteedda uraw immite. 7 Untunttu barenttu man'k'otetsaanne barenttu tugga de'uwaa dogana mala ushino. 8 «Barenttu metuwa odanaw danddayennawanttu diraw neeni oda; maaddiyaawe bayinnawanttu maataa diraw

neeni dendda. 9 Unttunttoo suure pirddaa pirdda; hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa maataa naaga» yaagaade tamarissaaddu. 10 Wozanaama machchato ooni demmanaw danddayii? Ink'k'uwaa giyyaa al"o shuchchaappekka iza al"aw. 11 I asinay izo ubbabanka ammanee; aw de'anaw bessiyaawaappe ayayenne pac'c'enna. 12 Aa bare de'uwaa laytsaa ubbaan aw lo"obaappe attina, iitabaa ootsukku. 13 Suufiyaanne layinuwa Aa koyaadde, nashetaade bare kushiyan ootsaw. 14 Aa zal"anchchatuwaa markkabatuwaa mala; bare k'umaa haakko biittaappe ayaw. 15 Aa bare soo asaw k'umaa katsanawunne bare mac'c'a k'oomatoo oosuwa gishanaw, sa'ay biro k'amma de'ishiina denddaw. 16 Gadiyaa Aa koyaadde shammaw; bare kushiyan ootsaade demmeedda shaluwaan woyniyaa turaa tokkaw. 17 Aa gooba oosanchcha gidiyaawaa s'alala gidennaan, minonne c'inc'c'a asaa. 18 Aa bare wod'iyaa demmanaw minnaade zal"aw; Aa ootsaadde k'amissiyaa diraw, bare s'omppiyyaa elle toyissukku. 19 Aa bare sinddiriitan suk'k'aade, bare afilaa daddaw. 20 Aa hiyyeesatoonne metootanchchatoo barewaappe c'oo immaw. 21 I soo Asay ubbay ho"iyaa mayuwaa mayyeedda diraw, shachchay bukkinto, Aa hirgukku. 22 Arssaa bolla hiis's'iyaa mayuwaa sikkaw; liinuwaappe dadetteedda ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaakka barew mayyaw. 23 Gadiyaa c'imatuu shiik'iyaa dubbushan I asinay bonchchetteedda asaa. 24 Liinuwaappe mayuwaanne sak'k'iyaa ootsa ootsaade, zal"anchchatoo zal"aw. 25 Iza minonne bonchcho asaa; yiyaa laytsatoo iza ubbakka hirgukku. 26 Aad'd'eeda eran Aa haasayaw; ammantsiyaa zorii I ins's'arssaappe kesee. 27 Aa bare soo asaa de'uwaa injjeyanaw ubbaa gede oosuwa ootsaadde de'aw; azalla hanuu I bolla beetti erenna. 28 Izi naanatu denddi ek'k'iide, izo nashshiino; Izi asinaykka izo galatiidde, 29 «Lo"obaa ootseedda daro mac'c'a asatuu de'iino; shin neeni untunttu ubbaappe aad'd'aasa» yaagee. 30 Malaa lo"otetsay allaalle kessenna; puulikka d'ayana; shin Med'inaa Godaw yayyiyaa mishirata, iza galatettanaw bessaw. 31 Aa ootseeddabaw ubbaw iw izi kushiya zaarite; iza ootseedda oosuu ubbay dabaaban izo galatisso.

Eranchchaa

1 Hawe, Daawita na'aa, Yersaalamen kaateteedda eranchchaa k'aalaa. **2** He eranchchay, «Ubbabaykka mela; k'ay ubbabaykka hadaappe aad'd'eeda mela; ubbabaykka ubbaanna mela» yaageedda. **3** Bare de'iyaa saan ubbaan, Asay daaburiide ootsiyaawaan ubbaan aw wod'i ayee? **4** Itti yeletay aad'd'iyaa wode, hara yeletay sa'aa oyk'k'ee. Shin ha biittay med'inawukka laamettennan de'ee. **5** Away doleenne wullee; k'ay laa'entsuwaakka dolanaw yaa doliyaa sa'aakko elleellee. **6** C'arkkuu itti gede gedissa itti gede huup'issa c'arkkee; k'ay yuuyyi yuuyyi aad'd'iide, simerettiide yee. **7** Goggiyaa haatsay ubbay abban gelee; shin abbay kumi erenna. He haatsay k'aykka simmiide gogganaw, guyye bare pulitiyaa sa'aa bee. **8** Ubbabaykka saletsiyaabaa. I woyissa keenaw saletsinttokka odi wurssanaw danddayettenna. Ayifii s'eelliide, kalli erenna; haytsaykka sisiide, taw gideedda gi erenna. **9** Kase haneeddawe sintsanawukka simmiide I hanana; k'ay ha'i haniidde de'iyaaabaykka kase haneeddawaa. Hewaa diraw, saluwaa gufantsan ooratsabaa giyaawe ayayenne baawa. **10** Ooninne, «Be'ite! Hawe ooratsabaa» gooppe, hewe ooratsa gidenna; hewe nuuni yelettanaappe kase baggan haneeddawaa. **11** Kase aad'd'eeda wodetuwaan haneeddabatuwaa zaariide hassayaawe baawa; guyyeppe hananabatuwaakka untuntuppe guyyiyaan ooninne hassayenna. **12** Taani eranchchay, Yersaalamen Israa'eeliyaw kaate gidaade de'aaddi. **13** Taani biittan sa'aan de'iyaaawaa ubbaa k'ora k'oraade eranawunne aad'd'eeda eratetsan pilgga s'eellanaw ta k'ofaa k'achchaad. Yaataade asaa ubbaw S'oossay immeedda de'uu loytsi daaburssiyaabaanne nashechchiyaabaa gidiyaawaa akeekaad. **14** Saluwaappe garssa baggan haneeddawaa ubbaa taani be'aad; shin ubbabaykka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaawaa mala. **15** Geellay sittanaw danddayenna; k'ay bayinnabaakka paydanaw danddayettenna. **16** Taani won ta wozanaan hawaadan yaagaade k'oppaad; «Taappe kase Yersaalam mooddeedda ubbatuwaappe taani wolk'kaamanne aad'd'eeda eranchcha gidaaddi. C'inc'c'atetsaanne eraa giyaawe I ayentto paac'c'aade eraad» yaagaad. **17** K'ay taani aad'd'eeda eratetsaappe, gooshshappenne eeyyatetsaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsay ayentto eranaw loytsi daaburaad. Shin wurssetsan hewekka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala mela gidiyaawaa eraad. **18** Aad'd'eeda eratetsay dariyaa wode kayyoyiyaabay daree; eray dariyaa wodekka k'ay metuu daree.

2 Taani ta wozanaan, «Ane taw wolk'k'aama nashshechchaa immiyaawe ayentto, k'ay de'iyaa de'uwwa giddonkka lo'obay ayentto be'ana» yaagaade k'oppaad; shin hewekka mela. **2** Ubbaa gede miic'c'iyaaawe eeyyatetsaa gidiyaawaa, k'ay daro nashechchaykka ayinne go'ennabaa gidiyaawaa akeekaad. **3** Hewe hewaa gidi utti de'ishshin, aad'd'eeda eratetsaa demmanaw amottaade, ta wozanaa woyniyaa eessan nashshechchaade, hewaa suganaw eeyyatetsan k'ofaa k'achchaad. K'ay Asay ha sa'aa bolla barew de'iyaa k'antsa wodiya aatsiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa lo'o ogiikka hawaa gaade k'oppaad. **4** K'ay hara itti wolk'kaamabaa ootsaad; taw de'iyaa keetsatuwaa kees's'aad; woyniyaa turaakka tokkaad. **5** Dumma dumma atakiltiyaanne ayifiyaa ayifiyaa mitsatuwaa tokkiyaa sa'aanne Asay shemppiyaa sa'aa gannatiyaadan loytsaade giigissaaddi. He sa'aan dumma dumma ayifiyaa ayifiyaa mitsatuwaakka tokkaade, dichchaad. **6** He dic'c'iyaa mitsatuwaa ushshanaw, haatsaa dagaiyaa sa'aa zeeraade giigissaaddi. **7** Attumanne mac'c'a ayiletuwwa shammaad; k'ay ta son yeletteedda hara ayiletuukka taw de'iino. Taappe kase Yersaalamen de'eedda oowaappenne dariyaa mehiyaa, deeshshaanne dorssaa wudiya haaraad. **8** Taani mooddiyaa dumma dumma biittatuwaappe bonchchetteedda kaate golliyaa duretaa ayissaade, daro wolk'kaanne biraa taw dagayaad. K'ay, taana sabbiide yes'siyaa attumanne mac'c'a yetsanchchatuwwa k'as'araad; hewaa bollakka, asaw nashshechchaa immiyaa loytsi daro mac'c'a asaakka shiishshaad. **9** Hewaa diraw, taani taappe kase Yersaalamen de'eedda ooppenne aad'd'eeda wolk'kaama asaa gidaaddi. Ta aad'd'eeda eratetsaykka taananna wurssetsay gakkanaw de'eedda. **10** Ta ayifii s'eelleeddabaanne ta wozanay amotteeddabaa ubbaa demmaad; ta asatetsay koyiyaa nashshechchaa ubbaakka diggabeykke. Taani ootseedda oosuwwa ubbaan nashetay; ta daaburaw wod'iikka hewaa. **11** Gido shin, hewaa ubbaa ootsa simmaade taani akeekiya wode, loytsi taani aw daabureeddawe ubbaykka mela gidiyaawaa be'aad. Saluwaa gufantsan go'iyaaawe ayayenne baawa; ubbaykka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala. **12** Hewaappe guyyiyaan, taani aad'd'eeda eratetsay, eeyyatetsayenne gooshshay ayentto paac'c'aade eranaw k'ofaa doommaad. Kaatiyaa kotoan kaatetiya hara kaatii kase oosetteeddawaappe aad'd'iyaa harabaa ay ootsanee? **13** Taani hawaadan yaagaad; «Tumukka poo'uu d'umaappe keekiyaawaadan, aad'd'eeda eratetsay eeyyatetsaappe keekke. **14** C'inc'c'a asatuu barenttu denddiyaa sa'aanne biide gakkiiyaa sa'aa eriino; shin eeyyatuu hewaa ubbaa erikino» yaagaad. Gidoppe attina, untunttu laa'uwwa wurssetsaykka ituwwa.

15 Taani ta wozanaan, «Eeyyaa gakkiiyaa kaac'ay taan akka gakkée; yaatina, taani aad'd'eeda eranchcha gidiiyaawe taana ayaa maaddii?» yaagaade k'oppaad. K'ay taani ta wozanaan, «Hawe ubbabaykka mela!» yaagaad. 16 Ayaw gooppe, eeyyina aad'd'eeda eranchcha gidina, hayk'k'uaappe hefintsan simmiide, Aa hassayiyaawe baawa; sintsappe yiyaa laysatuwaan nuuni ubbaykka dogetti attana. Eeyyay hayk'k'iaawaadan, aad'd'eeda eranchchaykka hayk'k'ee. 17 Metuwaappe attina, go'iaawe bayinna diraw, ha sa'aa de'uu taana iiteedda. Hewekka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala. 18 Saluwaa gufantsan taani loytsi daaburaade demmeedda ta mas'uwaa ubbaa taappe guyyiyaan yiyaa uraw yeggaade biyaa diraw, taani daabureeddawe ubbay taana iiteedda. 19 Taappe guyyiyaan yiyaa bitanii aad'd'eeda eranchchentto eeyentto ooni erii? Shin I oona gidinakka, taani loytsi daabureeddawaanne ta c'inc'c'atetsan taani demmeeddawaa ubbaa barew akkiide, goda gidanawaa; yaatooppe, hewekka mela. 20 Hewaa diraw, saluwaa gufantsan hawaa keeshshaa ayaw daaburaaditaashsha gaade ta wozanaan kayyotaad. 21 Asi bare de'eedda laysan barew de'eedda aad'd'eeda eratetsan, eraaninne hiillan daaburiide demmeeddawaa ubbaa ayinne daaburibeennawoo yeggiide bee. Hewekka k'ay, hadanne likke gidennawaa. 22 Yaatina, saluwaa gufantsan Asay loytsi daaburiide ootseeddawaappe ubbaappe ayaa go'aa demmeeddee? 23 I bare de'uwaa laysan daaburiyaa daaburay ubbay kayyottooppenne kayyoppe harabaa ayinne aw gujjenna; haray atto k'ammakka Aa huup'ii k'ofaappe shemppenna; gido shin, he ubbaykka mela. 24 Hewaa diraw, asaw go'aa gidiiyaawe ayee gooppe, Asay bare daabureeddabaappe miiddinne ushiide nashettiyaawaa. He nashechchaykka k'ay S'oossaa kushiyaappe imetteeddawaa gidiiyaawaa taani akeekaad. 25 Ayaw gooppe, Aa shene gidanawaa d'ayooppe, min ushshinakka asaw nashechchay hak'an beettii? 26 S'oossaa nashechchiyaa uraw S'oossay c'inc'c'atetsaa, eratetsaanne nashshechchaa immee; nagaranchchaw mata I daaburiide shiishshanaadan, daaburaa immee; shin I shiishsheeddawaa S'oossay akkiide, barew yayyiyaawoo haraw immee. Hewaa diraw, ha ubbaykka hadanne c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

3 Ubbabaw wodii de'ee; saluwaappe garssa baggana oosettiyaabaw ubbaw, Aa laysay laysay de'ee. 2 Hewaa diraw, yelettanaw wodii de'ee; hayk'k'anawukka wodii de'ee. Tokkanaw wodii de'ee; tokkeeddawaa shoddanawukka wodii de'ee. 3 Wod'anaw wodii de'ee; patsanawukka wodii de'ee. Kolanaw wodii de'ee; k'ay kees's'anawukka wodii de'ee. 4 Yeekkanaw wodii de'ee; miic'c'anawukka

wodii de'ee. Kayyottanaw wodii de'ee; k'ay nashettiide yes's'anawukka wodii de'ee. 5 Shuchchaa laalanaw wodii de'ee; shuchchaa shiishshanawukka wodii de'ee. K'oomettanaw wodii de'ee; k'ay shaakkettanawukka wodii de'ee. 6 Koyiide demmanaw wodii de'ee; bayzzanawukka wodii de'ee. Shiishshi oyk'k'anaw wodii de'ee; laalanawukka wodii de'ee. 7 Peed'anaw wodii de'ee; sikkannawukka wodii de'ee. C'o'u gaanaw wodii de'ee; k'ay haasayanawukka wodii de'ee. 8 Dosanaw wodii de'ee; is's'anawukka wodii de'ee. Olaw wodii de'ee; saroo wodii de'ee. 9 Yaatina, oosanchchay bare daaburedda daaburaappe ayaa wodi'iyaa demmeeddee? 10 Taani k'ay, asaa naanatu daaburiide ootsana mala, S'oossay immeedda gedii loytsi dees'o gidiiyaawaa be'aad. 11 S'oossay ubbabaa Aa wodiyaan wodiyaan loytsiide ootseedda. S'oossay asaa wozanaan med'inatetsaa ootseedda; hewaa gidooppenne, S'oossay ootseeddawaa ubbaa koyiruwaappe wurssetsay gakkanaw, Asay wurssiide eranaw danddayenna. 12 Hewaa diraw, Asay bare de'eedda laysan lo'iaawaa ootsiyaawaappenne, nashetiyaawaappe aad'd'iaawe ayayenne bayinnawaa taani akeekaad. 13 K'ay, asaw aw Aa daaburaw waaga gidiiyaawe muussaanne ushshan barena nashechchiyaawaa; hewekka aw S'oossaappe imetteedda imotaa. 14 S'oossay ootseeddawe ubbay med'inaw de'iaawaa gidiiyaawaa taani eraad; I ootseeddawaa bollan gujjanaw woy aappe haa guutsanaw danddayetenna. S'oossay hewaa ootseeddawe, Asay barew yayyiide bonchchanaassa. 15 Ha'i haniidde de'iaabay woy sintsappe hananaw de'iaabay ubbay kase aad'd'eeda wodiyaan haneeddawaa; ayaw gooppe, S'oossay kase haneeddawe zaari zaariidekka hananaadan ootsee. 16 K'ay taani, saluwaa gufantsan geeshsha pirddaa sa'aan iitatetsay, s'illotetsaa saankka nagaray de'iaawaa be'aaddi. 17 Ta wozanaan, «S'oossay s'illuwanne iitaa laa'uwaakka pirdaw shiishshana; ayaw gooppe, S'oossay allaalle ubbawunne oosuwa ubbaw wodiya keeri wotseedda» yaagaade k'oppaaddi. 18 K'ay taani ta wozanaan, «Asay do'atuwaappe keekennawe untuntta bessanaw, S'oossay untuntta paac'cee» yaagaad. 19 Ayaw gooppe, asaa gidina, do'atuwaa gidinakka, untunttu kaac'ay ittuwaa; ittuu hayk'k'iaawaadan, yenkkuukka hayk'k'ee. K'ay laa'uukka itti c'arkkuwaa shemppiino; hewaa diraw, asatuukka do'atuwaappe keekkikkino; hewekka mela. 20 Untunttu laa'uukka itti sa'aa biino; laa'uukka biittaappe med'etteedda diraw, biittaw simmiino. 21 Yaatina, asaa shemppuu saluwaa pude kesiyaawaanne do'atuwaa shemppuu biittaa c'iimmaw duge wod'd'iaawaa shaakkiide eranaw danddayiyaawe oonee? 22 Hewaa diraw, Asay

bare ootseedda oosuwaan nashetiyaawaappe keekiyaawe harabay aw bayinnawaa be'aad. Ayaw gooppe, aw de'iyaa lo'o kaac'ay hewaa s'alala. Asi hayk'ki kichchooppe aappe guyyiyaan haniyaawaa bessanaw, Aa hayk'k'uaawappe guyye ahanaw danddayiyaawe oonee?

4 Taani k'aykka, saluwaa gufantsan Asay asaa ayaa keeshshaa naak'k'intonne s'eellaad. Naak'etteeddawanttu barentta mintsetsiyaawaa d'ayiide yeeekiino. Naak'k'iyaawanttoo wolk'kaama maatay de'iyawaappe attina, naak'ettiyaawantta maaddiyaawe ooninne baawa. **2** Hewaa diraw, taani, «Ha'i pas'a de'iyawantuppe kase hayk'ki kichcheeddawanttu keeka» yaagaad. **3** Gido shin, ha laa"uwaappekka aad'd'iide k'ay, mule yelettibeenawanttu kaac'ay lo"a; ayaw gooppe, untunttu saluwaa gufantsan oosetiyya naak'uwwa muliyaa be'ibeykkino. **4** Asay bare amotteeddabaa demmanaw loysi daaburiide ootsee; shin he daaburay bare laggiyaa bollan k'anaatiyaa k'ofaappe denddeeddawaana gidiyaawaa taani akeekaad. Hewekka k'ay mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala. **5** Bare kushiyya s'aas'iide, utti aggiyaa azallay, koshaan hayk'kee. **6** Daaburaaninne c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala jaaman daaburiide demmiyaa laa"u kushiyaappe, woppa demmiyaa itti kushiyya daree. **7** K'ay taani, saluwaa gufantsan mela gideddawaa itti harabaakka be'aaddi. **8** Hewekka itti barekka de'iyaa bitaniyaabaa; aw attuma na'ay woy ishi baawa. Shin I daaburiyaa daaburaw zaway baawa; k'ay barew de'iyawaan alenna. I barekka barena oochchiide, «I ta hawaa oossi daaburaytaa? Taana ta huup'iyaa ayaw nashshechchaa diggaytaa?» yaagiide oochcheedda. Hewekka k'ay hadabaanne tugga de'uwwa. **9** Ittuwaa gidiyaawaappe laa"a gidiyaawe lo"a; ayaw gooppe, untunttu oosuu ittuwaawaappe aad'd'iide, lo"o ayifiyaa immanaw danddayee. **10** K'ay, laa"uwaappe ittuu kunddooppe ittuu dentsee; shin barekka de'iyaa uray kunddooppenne Aa dentsiyaawe bayinna diraw, aw aayye ana! **11** Meego wodiyaan laa"uu ittippe gisooppe ho'ee; shin barekka gisiyaa uraa hak'appe ho'anaw danddayii? **12** Itti Asay barekka te"anaw danddayenna metuwwa laa"u asatuu ittippe ek'ettiide, te"anaw danddayiino. Heezzu kutsaan dook'etteedda wodoruukka elle duus's'enna. **13** Lo"o zoriyaa akkena c'ima kaatiyaappe hiyyeesaa gidooppenne, aad'd'eeda eranchcha yalagay keeka. **14** Ayaw gooppe, I he hiyyeesaa gidiyaa sa'appe denddiide, woy k'asho golliyaappe kesiide, bare biittan kaate gidiyaa sa'aa gakkanaw danddayee. **15** Saluwaa gufantsan de'iyaanne hamettiyya asaa ubbay kaatiyaa kawutetsaa araataa

laattiyaa yalaga kaalliyaawaa be'aad. **16** Itti kaatii mooddiyaa Asay paydu bayinna c'ora gidanaw danddayee. Shin kawutaappe I kichchiyaa wode, I ootseeddabaw ooninne Aa galatenna. Hewaa diraw, ha ubbaykka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

5 S'oossaa golliyaa geliyaa wode, ne gediyya akeekaade tangga. Sisanaw mataa shiik'iyaaawe, eeyyatuu yarshshuwaa shishshiyawaawappe aad'd'ee; ayaw gooppe, untunttu iita oosuwaa ootsiide de'iyawaa erikkino. **2** Ne doonaan haasayanaw, S'oossaa sintsanka biddanaw elleelloppa. K'ay ittibaa S'oossaw immana gaade ne wozanaan elleellaade geppa kichchoppa; ayaw gooppe, S'oossay saluwaan, neeni k'ay hawaan sa'aan de'aassa; hewaa diraw, ne haasayiyya k'aalay guutsa gido. **3** Hirggay dariyaa wode, k'ammaan akumuukka daree; hewaadanka, biddetsaa daruu eeyyatetsaa k'aalaa kessee. **4** S'oossaw neeni geppeeddawaa polanaw gam"oppa; ayaw gooppe, gam"iyaa eeyyatuuwaan S'oossay nashettena. Hewaa diraw, neeni geppeeddawaa ubbaa pola. **5** Ittibaa S'oossaw geppiide, polennan aggiyaawaappe koyiro geppenaan aggiyaawe lo"a. **6** Neena ne doonay nagaran yeggennaadan, ne doonaa zawaappe aad'd'eeda yeda ootsoppa; k'ay S'oossaw ootsiyaawoo, «Kasekka hawaa taani akeekenan geppaad» gooppa. Ayaw gooppe, hewaa S'oossay loysi hank'k'etsiyaa diraw, neeni daaburaade demmeeddawaa, ne kushiyya oosuwaa ubbaa I bare hank'k'uwaan k'uc'c'iide d'ayissanaw danddayee. **7** Daro akumuwwa akumettooppenne woy k'ay darobaa haasayooppen ne ubbaykka mela; hewaa diraw, neeni hewaa agga agaade S'oossaw yayya. **8** Itti kawutetsay bare biittan de'iyaa hiyyeesatuwaa naak'k'ishiininne pirdaa geellayishin neeni be'ooppe, darina malalettoppa. Itti itti kaappoo aappe bollaanna suntsettiide, Aa s'eelliyaa hara kaappuu de'ee. K'ay untunttu laa"uwaappekka bollaanna suntsettiide, untuntta s'eelliyaa hara kaappatuukka de'iino. **9** Haray attina, kaatiyaa gidooppenne, goshshaappe beettiyya ayifetuu d'ayoooppe, woppa de'anaw danddayenna. **10** Biraa dosiyaa uraw biri gidi erenna; durretanaw siik'iyaa uraykka miishshaa kalli erenna. Shin ha ubbaykka mela. **11** Duretetsay dariyaa wode, miyaabaykka hewaa keeshshaa daree. Yaatina, bare mas'uwwa c'oo ayifiyaan s'eelliide, «Taani dure» gaanaappe attina, harabaa aw ayaa maaddii! **12** Oosuwaa ootsiyaa Asay guutsa min, daro min, saro gem"ishshuwaa gem"ishiide ak'ee; shin durii bare duretetsaw ubbaa wode un"ettiide k'oppiyaa diraw, gem"ishshuwaa d'ayiide de'ee. **13** Saluwaa gufantsan loysi kayyoyiyaawaa harabaakka taani be'aad; iita wodiyaan barena maaddo giide, Asay barew de'eeddawaappe

guyye wotsiide dagayee. 14 K'ay he duretetsay itti iitabay gakketina d'ayi kichchee. I na'aa yelededdawaa gidoopeppa, na'aa laatissiyaawaana d'ayiide, mela attee. 15 Asi ubbay koyiro kallo yeletteeddawaadan, mela kushiyaanna simmiide baana. Ay keeshshaa I daaburiide ootsooppenne, bare daabureeddabaappe akkiide biyaabay ayayenne baawa. 16 Asi kallo yelettiide, kallo guyye simmiyaawekka K'ay loytsi kayyottiyaa iitabaa. Aa daaburay ubbay c'arkuwaa uc'c'iyaaawaadan mela gidowaappe sintsan, I hewan ayaa maaddtii? 17 I bare laysaa ubbaa d'uma de'uwaan, kayyuwaan, yilotiyaawaan, harggiyaaninne hank'k'uwaan wurssee. 18 Hewe hewaa gidooппenne, taani akeekedda itti lo"obay de'ee; hewekka saluwaa gufantsan S'oossay Asay de'anaadan immeedda k'antsa laysaa giddon, Asay daaburaappe miyaawe, ushiyaawenne nashettiyaawe lo"anne bessiyaawaa. Ayaw gooppe, Aa kaac'ay hewaa. 19 S'oossay asaw duretetsaanne mas'uwaa immiyaawe, bare daaburaa gatiyaa demmiide, miiddinne ushiide nashettanaassa. Hewekka k'ay S'oossaappe aw imetteedda imotaa. 20 S'oossay Aa wozanaan ubbaa wode nashshechchaa kuntsi wotsiyaa diraw, I bare de'uwaa laysaaba daro k'oppenna.

6 Saluwaa gufantsan asaa bolla gakkiiyaa loytsi iitabaa taani be'aad. 2 S'oossay asaw mas'uwaa, duretetsaanne bonchchuwaa ubbaa immee; aw koshshiyaabaappe ayaanne pac'issenna. Shin, aw imetteedda mas'uunne duretetsaa ubbaan keetsaw nashettana mala, kumentsaa sheniyaa aw immenna. Hewaa s'alalaakka gidenna; I daaburiide demmeeddawaan hara daaburiibeennawe nashshettanaadan ootsee. Hewekka hadanne loytsi kayyottiyaa iitabaa. 3 Itti Asay s'eetu naanatuwaa gakkanaw yeliide, adussa laysaa de'iide ec'anaw danddayee; shin I barew imetteeddawaan nashettiya kaac'ay aw d'ayooппe, k'ay wurssetsan bonchcho mooguwaakka moogettennan attooppe, aappe bare daay uluwaan hayk'k'iide yeletteedda boshay keeka gay. 4 Ayaw gooppe, he boshay c'oo yeletteedda; simmiide k'ay, Aa ooninne hassayenna d'umaw bee; Aa suntsaykka he d'uman kamettiide attee. 5 I aawaa poo'uwaa be'ibeenna; de'uwaabaykka ayento eribeenna. Hinkko bitaniyaawaappe aad'd'iide shemppiyaawe Aa. 6 Hewaa diraw, nashechchay bayinnan de'ishiina, laa"u sha"u laysaa de'iyaa asaappe he boshaa kaac'ay lo"a. Ayaw gooppe, wurssetsan laa"uukka itti sa'aa biino. 7 Asi daaburiide ootsiyaa ubbay barew miyaawaa demmanaassa; shin Aa uluu awudenne gidanawaa gi erenna. 8 Yaatina, c'inc'c'a Asay eeyyaappe ayaan keekii? Hiyyeesaykka loytsi c'inc'c'iide, haratuu sintsan waan simerettanentto eriyaawe aw ayaa maaddii? 9

Ayifiyaan be'iyaaawe amottiyaawaappe keeka. K'ay hewekka c'arkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaawaa mala mela. 10 Haniyaabay ubbaykka kasetiide kuushetti utteedda. Itti itti Asay waananaw de'into, adussa wodiyaappe kase baggan eretti utteedda; k'ay ay asayenne bareppe minniyaawaanna gaaddatanaw danddayenna. 11 Haasayay c'orattiyaa wode, hadabay c'oratte; hewe yaatina, asaa ayaa maaddii? 12 Hada gidiide, kuwaadan c'oo aad'd'iyaa guutsa laysaa bare Asay wootiide aatsanaw koshshintto eriyaawe oonee? K'aykka Asay hayk'k'iide bi kichchina, saluwaa gufantsan hananaw de'iyaaawaa asaw odanaw danddayiyaawe oonee?

7 Gatii al"o gideedda lo"o shittuwaappe lo"o suntsay aad'd'ee; yelettiyaa gallassaappekka hayk'k'iyaa gallassay lo"a. 2 Gibiraa golliyaa biyaawaappe, yeekko golliyaa biyaawe lo"a; ayaw gooppe, asaa ubbaa wurssetsay hayk'k'o; pas'a de'iyaa asaykka hewaa bare wozanaan wotsanaw koshshee. 3 Miichchaappe kayyuu keeka; ayaw gooppe, kayyuu som"uwaa kares'issooppekka wozanaa poo'issee. 4 Ubbaa gede nashechchiyaawaa s'alalaa k'oppiyaa uray de'ooppe, he uray booza; shin c'inc'c'a Asay hayk'k'uwaabaakka k'opppe. 5 Eeyyatuu sabbiide yes's'iyaa yetsaa sisiyaawaappe, aad'd'eeda eranchcha Asay seeriyaa seeraa sisiyaawe lo"a. 6 Eeyyaa miichchay, suuppa aguntsaa taman yeggina ees's'iide d'uu'iyaaawaa mala. Hewekka k'ay mela. 7 Sugetsaa oosuu aad'd'eeda eranchchaa booza kessee; magans's'aa asaappe akkiyaawekka wozanaa bayzsee. 8 Ay yewoo gidooппenne, doometsaappe wurssetsay keeka; k'ay otoranchcha uraappekka danddayanchcha uray keeka. 9 Hank'k'uu azallatuu haluwaa kesanaw go'ettiyaa miishshaa gidiyaa diraw, elle hank'k'ettoppa. 10 «Ha"i wodiyaappe kase aad'd'eeda wodii ayaw keeka gideedee?» gaade oochchoppa; ayaw gooppe, hewaa mala ooshay aad'd'eeda eranchcha giyaa Asay oochchiyaa ooshaa gidenna. 11 Ha sa'aan Asay ubbay aad'd'eeda eranchcha gidanaw koshshee; ayaw gooppe, aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe mas'uwaa laattiyaawaappe guus's'enna. 12 Miishshay asaa iitaappe kammiide ashshiyaawaadan, aad'd'eeda eratetsaykka ashshee. Shin, aad'd'eeda eratetsay miishshaappe dariyaawe, I asaw de'uwaa immanaw danddayiyaawaana. 13 Ane S'oossay ootseeddawaa akeeka! S'oossay geellayeeddabaa ooni suurissanaw danddayii? 14 New ubbay giigeedda wodiyaan nashetta; k'ay metuu gakkiiyaa wodiyaanka akeeka; ayaw gooppe, nashshechchaa gidina, meto gidina, S'oossay yeddiyaa wodiyaan yee. Shin hak'awe kasetiide yaanentto, neeni erakka. 15 Ha mela gideedda laytsan tawaan darobaa taani be'aad. Hewekka, geellay bare geellatetsaa ootsiide,

adussa laytsaa de'iyaa wode, s'illotetsaa ootsiyaa s'illuu k'antsa laytsan hayk'k'ee. 16 Hewaa diraw, neeni elle d'ayennaadan, loytsi daro s'illuwa woy loytsi daro aad'd'eeda eranchcha gidoppa. 17 K'ay wodii bayinnan neeni hayk'k'ennaadan, ubbaa balaa iitanne gidoppa; ubbaa mojojja eeyyanne gidoppa. 18 Ha ubbankka S'oossaw yayyiya uray, meto ubbaappe s'oonuwaan kesianaw danddayiiaa diraw, neeni daro iita woy daro s'illuwaanne gidennaan giddo asaa gida. 19 Aad'd'eeda eratetsay aad'd'eeda eranchchatoo immiyaa wolk'k'ay tammu katamatuwaa mooddiya asatoo wolk'k'aappe daree. 20 S'illobaa s'alala ootsiidde, nagaraa ootsenna Asay ha sa'aa bolla baawa. 21 Asay haasayiiaa k'aalaa muliyaa hayzzaadde polana gooppa; neeni muliyaa hayzzana gooppe, ne k'oomay neena shek'k'ishshin, neeni sisana. 22 K'ay neenikka ne huup'iyaaan haratuwaa shek'k'eeddawaa ne wozanay eree. 23 Hawaa ubbaa taani aad'd'eeda eratetsan pilggaade s'eellaaddi; yaataade, «Taannikka aad'd'eedita eranchcha gidana» yaagaaddi. Shin taani geeddawaadan hanibeenna. 24 Aad'd'eeda eratetsay ubbaa gedekka haakuwaan de'iyawaanne c'iimmabaa; yaatina, Aa k'oriide demmanaw danddayiiaawe oonee? 25 Taani eranaw, pilgga s'eellanawunne aad'd'eeda eratetsaanne yewuwa ubbaa wurssetsaa eranaw, k'ay nagaray eeyyatetsaa gidiyaawaanne eeyyatetsaykka gooshshaa gidiyaawaa eranaw, ta wozanaan yuushsha yuushshaadde k'oppaad. 26 Taani hayk'k'uwaappe aad'd'iide c'ammiya hara ittibaa pilgga s'eellaade demmaad; hewekka, Izi wozanay p'ire woy iggir birataa gidina, izi kushii sanssalataa mala gideedita itti mac'c'a mishiratibaa. S'oossaa nashechchiya uray iippe kessi akkana; shin nagaranchchaa Aa bare p'iriyaa waas'aade oyk'k'ana. 27 Eranchchay hawaadan yaageedita; «Taani kaala kaalaade, pilgga s'eellaade, haraa demmeeddawe hawaa. 28 Hewekka, taani hachchi gakkanaw koyaadde demmabeennawaa. Sha'u attuma asaa giddoppe bonchchuu bessiyaa itti asaa s'alalaa demmaad; shin mac'c'a asaa giddoppe ittinnonne demmanaw danddayabeykke. 29 Taani k'oraade demmeedita harabay, S'oossay asaa suure k'ofay de'iyawaanta ootsiide med'd'eedita; shin Asay daro hiillaa ogiyaa koyiide beedita» yaageedita.

8 Aad'd'eeda eranchcha asaa mala Asay oonee? Yewotuwa ubbaa biletsaa eriyaawe oonee? Aad'd'eeda eratetsay pashikkisiide, d'umeedita som'uwa poossee. 2 Kaatiyaw azazetta; ayaw gooppe, azazettanaw neeni kase S'oossaa sintsan c'aak'k'a uttaadda. 3 Ubbaa wode iita oosuwa ootsoppa; ayaw gooppe, kaatii bare koyeeddawaa ootsanaw danddayiiaa diraw, neeni Aa

sintsappe elle d'ayana. 4 Ubbabaa ootsanaw kaatiyaw maataw de'ee; yaatina, «Ayaw hawaa ootsaaddii?» yaagiide Aa oochchanaw danddayiiaawe oonee? 5 Aa azazuwaa poliya uray murettena; aad'd'eeda eranchcha Asay likke gidiya wodiyaanne ootsiyaa ogiyaa eree. 6 Itti asaa bolla dees'o metuu gakkinttonne, yewuwa ubbaaw aw Aa wodiinne Aa ogii ogii de'ee. 7 Sintsappe hanana timbbitiya eriyaawe baawa; hewaa diraw, «Hawe hanana» giide odanaw danddayiiaawe oonee? 8 Shemppuu shaakkettiide biya gallassi oyk'k'iide, te"anaw danddayiiaa Asay baawa; woy hayk'k'uu bare gallasan yeennaadan digganaw danddayiiaa asaykka baawa. Hewe ooninne kessi akkanaw danddayenna olaa. Hewaa diraw, hayk'k'uwa sintsan iitatetsi ittaa ootsiyaa uraa ashshi akka. 9 Saluwa gufantsan haniyaawaa ubbaa taani akeekaade k'oppiya wode, itti Asay barew mooddiya maata hara asaa k'ohanaw go'ettiyaawaa be'aad. 10 K'ay iita asatuu bonchchuwaan moogettishina be'aad. Hewaappe aad'd'iyawekka k'ay, mooguwaappe simmiya wode, untuntu he iitatetsaa ootseedda katamaa Asay shiik'iide, untunta sabbishshina sisaad. Hewe ubbaykka mela. 11 Aassi halchchiide itabaa ootsiyaa gaasuu, itabaa ootseedda asatuwa ellekka muriyaabay bayna diraassa. 12 Nagaranchchay s'eetu gede itabaa ootsishina, Aa laytsay aduk'k'ooppekka, S'oossaw yayyiyaawanttoo sa'ay lo"anawaa taani eray. 13 litatuu S'oossaa yayyenna diraw, sarotetsay untunttoo baawa; S'oossaw untuntu yayyenna diraw, untuntu barekka kuwaadan k'aammanna. 14 Ha sa'aan oosettiya itti hadabay de'ee; hewekka, geeshsha asatuu nagaranchchatoo yiya muruwa akkina, nagaranchchatuu k'ay, geeshshatoo yiya lo"obaa akkiino. Ha ubbaykka mela. 15 Hewaa diraw, Asay bare de'uwaan nashetoope lo"a gaade k'ofaa immay; ayaw gooppe, Asay miyaawaappe, ushiyaawaappenne barena nashechchiyaawaappe aad'd'eeda lo"obay aw saluwaappe garssa baggana haray baawa. S'oossay aw immeedita laytsan I daaburiide demmeeddawaan hawaadan ootsooppe, nashetanaw danddayee. 16 Taani aad'd'eeda eratetsay ayentto eranawunne Asay ha sa'aa bolla daaburiya daaburaa akeekanaw halchchaad; wurssetsan Asay gem"ishuwa a'd'iide ootsiyaa duus's'enna oosuu de'iyawaa be'aad. 17 Hewaappe guyiyaan, S'oossay ootseeddawaa ubbaa be'aad. K'ay saluwaappe garssa baggan oosetteedita oosuwa Asay pilggiide eranaw danddayennawaa eraad. Asi ay keeshshaa daaburiide pilggi s'eellooppenne, Aa biletsaa eranaw danddayenna. K'ay aad'd'eeda eranchcha asay, «Taani hawaa eray» gooppenne, I eranaw danddayenna.

9 Ha ubbaa yewotuwaabaa adussa wodiya taani k'oppeeddawaappe guyyiyaan, aad'd'eeda eranchchaanne s'illuwa gideedda asatuunne untuntu oosotuu S'oossaa kushiyan de'iino gaade k'achchaad; shin siik'uu naagiya, is'uu naagiya ooninne barena naagiyaawaa kasetiide erenna. **2** Dummatetsay bayinnan de'ishiina, ubbaa gakkiiya kaac'ay ittuwaa; s'illuwa gidina makkalanchcha gidina, lo'a gidina iita gidina, geeshsha gidina tuna gidina, yarshshuwaa yarshshiyaawaa gidina yarshshenawaa gidina, untuntu ubbaa kaac'ay ittuwaa. Lo'o asaw nagaranchchaawaappe keekkiiya kaac'i baawa; c'aak'uwaa c'aak'k'anaw yayyiyaawekka c'aak'k'anaw s'aliyaawaappe dummatenna. **3** Asaa ubbaa kaac'ay ittuwaa gidiyaawe, ha sa'aan de'iyaa hara iitatetsaakka mala daro iita. Asi de'uwaan de'eedita laytsan ubbaan Aa wozanay iitatetsaaninne gooshshan kumiide de'ee; wurssetsan hayk'ki aggee. **4** Hayk'k'eedita gaammuwaappe pas'a de'iyaa kanay keeka; ayaw gooppe, pas'a de'iyaa wantunna de'iyaa asaw hidoatay de'ee. **5** Pas'a de'iyaa asatuu itti gede hayk'k'anaw de'iyaaawaa eriino; shin hayk'k'eeditawantu ayaanne erikkino. Untuntu mulekka dogetti kichcheeditawantu gidiya diraw, ayinne maaddikkino. **6** Untuntu siik'uu, is'uunne k'anaatii ubbay untuntunna ittippe d'ayikichcheedita. Hewaa diraw, hawaappe hini baggan saluwa gufantsan oosettiya yewuwa ubbaan untunttoo med'inawukka kaac'i baawa. **7** Baade, ne k'umaa nashshechchan ma; ne woyniyaa eessaakka ne wozanay pashikkishina usha. Ayaw gooppe, S'oossay hewaa new kaseppekka immi wotseedda. **8** Ubbaa wode ne mayuu bootsa gido; ne huup'iyanka zayitiyaa oketa. **9** Saluwaappe garssa baggana S'oossay new immeedita ha mela de'uwaan, ne mela de'otuwa ubbaan neeni siik'iyaa ne machchattinna nashetaadde de'a; ayaw gooppe, neeni saluwaappe garssa baggana daaburaade ootseeddawaa ubbaappe neena gakkiiya saamay hewaa. **10** Ne kushii ootsanaw demmeeditawaa ubbaa ne kumentsaa wolk'k'an ootsa; ayaw gooppe, neeni baanasan duufuwaan oosuu, woy halchchuu, woy eray, woy aad'd'eeda eratetsi baawa. (Sheol h7585) **11** Taani saluwaappe garssaana harabaakka be'aad; hewekka, elleelliyaa wotsanchchatuu ubbaa wode s'oonikkino; woy mino olanchchatuukka ubbaa wode olan s'oonikkino; woy aad'd'eeda eranchchatuu ubbaa wode k'umaa demmikkino; woy c'inc'c'atuu ubbaa wode duretikkino; woy tamaareedita asatuu ubbaa wode sabbettikkino. Shin ubbaykka kaac'ayne wodi ootsowaadan hanee. **12** Hewaa bollakka k'ay, sintsappe yaanaw de'iyaa meto wodi awude gakkanentto, eranaw danddayiyaa Asay baawa; kafuu paalliidde p'iriyaan

geliyaawaadan, woy molii maaggan oyk'k'ettiyaawaadan, Asay ubbay k'oppennaan gakkiiya iita wodiyaan oyk'ettee. **13** Saluwa gufantsuwan taani be'eeditabay harabaykka de'ee; hewekka aad'd'eeda eratetsay wolk'k'aama leemiso gidiyaawaa. **14** Itti biittan itti guutsa Asay de'iyaa k'eerii katamatta de'aw; he katamatto itti wolk'k'aama kaatii olanaw denddee. Izo dooddeedita. **15** K'ay, itti hiyyeesaa shin c'inc'c'a gideedita bitanii, he katamatin de'ee; I bare aad'd'eeda eratetsan he katamaa ashsheedita. Shin, he hiyyeesaa bitaniyaa zaaretside hassayeeditabay baawa. **16** Taani, «Aad'd'eeda eratetsay wolk'k'aappe daree» yaagaad. Gido shin, aad'd'eeda eranchcha gidooppen, hiyyeesaa Asay kad'ettee; I haasayiyaawaakka hayzziyaawe baawa. **17** Hewaa gidoopekka, deriyaa mooodiyaawe azallatuwa shiik'uwaan waassiyaa waasuwa sisiyaawaappe, leelan odettiya aad'd'eeda eranchchaa k'aalaa sisiyaawe lo'a. **18** Aad'd'eeda eratetsay olaa miishshaappe lo'a; shin itti nagaranchcha Asay daro lo'obaa bayzee.

10 Hayk'k'eedita uduns's'etuu sawiyaa zayitiyaa shittuwa s'ink'k'etsanaw danddayiino; hewaadanka, guutsa eeyyatetsay aad'd'eeda eratetsaanne wolk'k'aama bonchchuwa bayzee. **2** Aad'd'eeda eranchcha asaa wozanay Aa ushechchaw kaaletsee; shin booza asaa wozanay haddirssaw kaaletsee. **3** Eeyya Asay ogiyaan hamettiya wodekka, aw akeeki baawa; hewaappe denddeeditawaan I booza gidiyaawaa Asay ubbay eree. **4** Ne kaappuu ne bollan hank'k'ettooppenne, ne suntsetteedita sa'aappe kichcha kichchoppa; ayaw gooppe, c'o'u giide danddayiyaawe wolk'k'aama bayzzuwaakka atto giissee. **5** Saluwa gufantsan taani be'eedita hara iitabay de'ee; hewekka deriyaa mooodiyaawantu ootsiyaa naak'uwaa. **6** Eeyyatuu daro d'ok'k'a suntsatetsaa oyk'k'iide de'iyaa wode, doretuu hirkki zik'k'a sa'aan utteedita. **7** Taani, ayiletuu mooodiyaawantudan paraa toggiide biishshiinne k'ay mooodiyaawantu ayiletuwaadan gediyaan hamettishin be'aad. **8** Ollaa bookkiyaa uray he ollaan I kunddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa koliyaa uraa shooshshay dukkana. **9** Shuchchaa Aa sa'aappe aatsi yeggiyaa uray he shuchchaan deshettee; k'ay mitsaa k'oo'iyaa uraykka he mitsan deshettee. **10** Dulddumeedita kaltaa poshennan c'oo k'oo'ooppe, daro wolk'k'aa wurssee; shin aad'd'eeda eran ootsiyaawe oosuwa darssee. **11** Shooshshay dukki diggina, shooshshaa jollissanaw ayantiyaa ayantuu he uraw aynne maaddenna. **12** Aad'd'eeda eranchchaa haasayay aw bonchchuwa imissee; shin eeyyay bare doonaappe kaseedita k'aalan I barew metuwaan gelee. **13** Eeyyay bare haasayaa booza k'aalan doommiide, iitatetsaaninne gooshshan polee.

14 Eeyyay darobaa haasayee. Gidooppenne, sintsappe hananaw de'iyaaawaa ooninne erenna. Asi hayk'k'i kichchina, hananaw de'iyaaawaa aw odanaw danddayiiaawe baawa. 15 Eeyya Asay bare oosuwaan daaburee; I bare golle biyaa ogiyaa erenna. 16 K'eeri na'aa gideedda kawuunne wontta guuraanna gibiraa giigissiide, barenttoo miyaa kaappatuu de'iyaa biittay new aayye ana! 17 Bonchchetteedda kawuunne matsuwaassa gidennaan wolk'kaanne minotetsaa demmanaw maaran miyaanne ushiyaa kaappatuu de'iyaa biittata galatetteeddaano. 18 Bitanii azalla gidooppe, Aa kaaray woddee; Aa kushii oosuwaa billowaa gidooppe, Aa Gollii aatsee. 19 K'umaa miyaawaaninne woyniyaa eessaa ushiyaawan nashechchay beettee; shin miishshay ubbabaa shamme. 20 Sisiyaawe baawa gaade ne wozanaa k'ofaan gidooppenne, kaatiyaa boroppa; woy ne gisiyaa kifiliyaan duriyaa boroppa; ayaw gooppe, ne geeddawaa saluwaaw kafuu woy, k'efiyaana med'etatuu biide, untunttoo odana.

11 Ne ukitsaa haatsaa bollan olaa; daro gallassatuwaappe guyyiyaan, neeni zaaretsaade Aa demmana. 2 New de'iyaa mas'uwaa laappun woy, ubbaa hosppun sa'aan shaakkaade wotsa; ayaw gooppe, sintsappe ha sa'aa bolla ayi iitabay yaanentto, neeni erakka. 3 Shaarii haatsaan kumeeddabaa gidooppe, biittaa bollan iraa tige. Mitsay huup'issa kunddina gedissa kunddina, he bare kunddeedda sa'aan de'ee. 4 C'arkkuwaa hanotaa naagiyaaw ooninne katsaa zerenna; k'ay shaarii denddanaw naagiyaaw ooninne bare katsaa c'akkenna. 5 C'arkkuu hak'anna bintto, Aa ogiyaa erakka; k'ay na'ay aatti uluwaan waan med'ettintokka erakka. Hewaadankka, ubbabaa med'd'iyaa S'oossay bare oosuwaa wooti ootsintto, eranaw danddayakka. 6 Wontta guuran gidinakka omarsaan, ne zeretsaa zeriyaawaa aggoppa; ayaw gooppe, wonttawe lo"anee omarsawe lo"anee neeni erakka. 7 Poo'uu nashechchiyaawaa. Awa ayifiyaa be'iyaaawekka lo"obaa. 8 Asi loytsi adussa laytsaa ha sa'aan de'ooppe, he ubbaa laytsankka nashetto. Shin d'uma wodetuwaaw k'oppa. Ayaw gooppe, he wodetuu aduk'kana. Yaanaw ubbabaykka mela. 9 Neenoo yalagaw, yalagatetsay loytsi lo"obaa gidiyaa diraw, ne yalagatetsaa laytsan nashetta; ne wozanaykka nashetto. Ne ayifii s'eelleeddabaanne ne wozanay amotteeddabaa ubbaa pola. Shin, he neeni ootseeddawaa ubbaa diraw, neena S'oossay pirddanaw de'iyaaawaa dogoppa. 10 Hewaa diraw, simmi ne wozanaappe hirggaa, ne bollaappekka seelaa digga. Ayaw gooppe, na'atetsayne yalagatetsay mela.

12 Ne yalagatetsaa laytsan neena Med'd'eeddawaa k'oppa. Metiyaa gallassatuu yeennan de'ishiina, neeni,

«Taana hawe nashechchena» giyaa wodetuu gakkennan de'ishiina, 2 awayenne poo'uu, aginayinne s'oolinttii d'umennan de'ishiina, iray bukki aad'd'inakka shaarii haa simmennaan de'ishiina, neena Med'd'eeddawaa k'oppa. 3 Ayaw gooppe, hewe golliyaa naagiyaawanttu kokkoriyaa wode, mino Asay k'uunniyaa wode, gaac'c'iyaaawanttu payduwaan guus's'eedda gaasuwaan gaachchaa aggiyaa wode, k'ay maskkootiyaanna s'eelliyaaawanttu galjiyyaa wode gidanawaa. 4 He wode wogga ogiyaakko simmeedda penggetuu gorddettiyaa wode, gaac'c'iyaa wos'atuwaa kooshshay zik'k'i giyaa wode, kafuwaa waasuu asaa gem"ishuwaappe beegotsiyaa wode, shin, yetsanchcha mac'c'a naanatuwaa yetsaa kooshshay leppiyaa wode gidanawaa. 5 He wodii Asay d'ok'k'a sa'atuwaa kesanaawunne aakko ogetuwaanna hemettanaw yayyiyaa wode, ne huup'ii puulummiyaa wode, neeni neena danddayaade hemettiyaawe new is's'iyaa wode, amoyiyaabay aggiyaa wode gidanawaa. He wodii Asay bare med'inaa golliyaa biyaa wode, yeekkiyaawanttukka aakko ogiyaanna yeekkiide yuuyyiyaa wode gidanawaa. 6 Biraa k'ac'inay duus's'ennan, work'k'aa keriikka me'ennan, haatsaa otuukka pulutuwaaw lank'kiyaan me'ennan, haatsaa pude goochchiyaa wodoruukka duus's'ennan de'ishiina, 7 biittay kase bare aketeedda biittaakko simmennaan, shemppuukka barena immeedda S'oossaakko simmiide beenna de'ishiina, neena Med'd'eeddawaa k'oppa. 8 Eranchchay odiidde, «Hada! Hada! Ubbabaykka mela!» yaageedda. 9 Eranchchaw aad'd'eeda eratetsay de'iyaa diraw, eratetsaa deriyaa asaa tamarisseeedda. I daro leemisatwaa pilggi k'oriide, ittuwaa ittuwaa Aa maaran maaran dummayiide ootseedda. 10 Eranchchay likke gideedda k'aalaa demmanaw koyeedda; hewaa diraw, I s'aafeeddawe suurenne tuma. 11 Eranchchatuwaaw k'aalay hentsanchchay wudiyaa laaggiyaa s'eeraa lee'o S'am"aa mala. K'ay ittippe shiishsheedda leemisotuukka gompaa gakkiiide geliyaa misimaaretuwaaw mala. 12 Ta na'aw, ha ubbaappe bollaanna neeni naagettanaw koshshiyaabay de'ee. Mas'aafaa s'aafiide wurssanaw danddayettenna. K'ay darobaa pilggi s'eelliide aggeenaan is's'iyaaawekka asatetsaa daaburssee. 13 Hekko ubabay odetteedda; hewaa diraw, ubbabaw kuushshay hawaa: S'oossaw yayya; Aa azazuwaa naaga. Ayaw gooppe, hewe asaw waanna oosuwaaw. 14 S'oossay oosuwaaw ubbaa bollan, k'ay geemmeedda yewuwaa ubbaa bollan, lo'a gidina, iita gidinakka pirddanaw de'ee.

Siik'uwaa Sabaa

1 Mazamuriyaa ubbaappe aad'd'iyaa Solomona mazamuri hawaa. **2** «Ne siik'uu woyniyaa eessaappe aad'd'i nashechchiyaa diraw, ne mettershshan zaara zaaraadekka taana yera. **3** Ne okettiyaa shittuu wooti sawii! Ne suntsay s'eesettiyaa wodekka ayaa nashechchi! Geelayotuu neena siik'iyaa hewaassa. **4** Taana neenana akkaade ba. Haaya, ane laa"uu ittippe wos's'oytte! Ta kaatiyaw, taana ne siiris'aa gelissa» yaagaaddu. Yersaalame mac'c'a asatuu: Aban nuuni ay keeshshaa nashetteeddo! Nuuni Aa siik'uwaa woyniyaa eessaappekka aatsiide nashetto. Tumukka mac'c'a Asay ubbay neena siik'anaw bessee yaageeddino. **5** Hinttenoo, Yersaalame mac'c'a asatoo, sisite, taani karetsa; gidoopenne, malanchcha. Ta karetsatetsay K'eedaare dunkkaaniyaa mala; shin ta malay Solomona kaatiyaa golliyaa gaariddotuwaaw mala. **6** Ta malaa kares'isseeeddawe s'uuggiyaa aawaa; taani karetsa gideedda diraw, taana kad'oppa. Ta ishatauu, ta aatti naanatu taananna walak'ettiide, taana woyniyaa turaa naaganchcha ootseeddino; yaatina, taani taana naagabeykke. **7** Ta siik'ow, ane taw oda; ne dorssaa wudiyaa neeni heemmiyaawe hak'anee? Gallassi awaappe ne untunta shemppisiyaawe hak'anee? Neena demmanaw ne laggetuwaa wudiyaa kaalaade, ayaw yuushshanchcha mac'c'a asaa gidoo? yaagaaddu. **8** Hanne, mac'c'a asaa ubbaappe aad'd'a lo"iyaa malanchchatee! Sa'aa erana d'ayoope, dorssay beedda sa'aa kaalaade ba; ne deeshsha maratuwaakka hentsanchchatuwaaw dunkkaaniyaa matan heemma. **9** Ta siik'k'atee! Gibs'e kaatiyaa paraa gaariyaa goochchiyaa paratuwaaw gidдон de'iyaa maggaayatiidan lo"aasa. **10** Abeet, ne haytsaan goolakkattiyaa alleek'k'uwaana shiik'iide, ne gac'uu ayaa lo"ii! Ne ziiziiikka ink'k'uwaan alleek'k'etteedawaa. **11** Nuuni new biran alleek'k'etteedda, work'k'aa alleek'k'uwaaw oosissana yaageeddino. **12** Kaatii maaddan utti de'ishshin, ta shittuwaa sawuu golliyaa gidдо ubbaan toshukku geedda. **13** Ta siik'uu ta d'antsatuwaappe gidduwaan shemppiyya wode, Aa peenuu k'arc'c'iitiyaana de'iyaa kawaraadan sawee. **14** Ta siik'uu Enggaade geetettiyaa woyniyaa sa'aan doleedda, bazuwaa c'iishshaa mala yaagaaddu. **15** Ta siik'k'atee, neeni waata lo"ay! Neeni waata lo"ay! Ne ayifetuu harap'p'iyaa ayfiyaadan lo"iino yaageedda. **16** Ta siik'ow, neeni ayaa lo"ay! Ayaa nashechchay; nu arssayikka aac'eedda maataadan nashechchiyaawaa. **17** Nu golliyaa zaaruu zigaa; kaaraykka s'iidan dadetteeddawaa yaagaaddu.

2 Taani, «Saaroonaa giyaa sa'aan doliyaa c'iishshaanne, wombban doliyaa lo'o c'iishshaa mala» yaagaaddu. **2** Ee ta siik'k'atta mac'c'a asaa gidдон s'eelliyaa wode, aguntsaa gidдон beettiyaa lo'o c'iishshaa malataw yaageedda. **3** Ta siik'uu hara wodallatuwaaw gidдон s'eelliyaa wode, woran de'iyaa appiliyaa giyaa mitsaa malatee; taana loytsi nashechchina, Aa kuwaa gidдон uttaad; Aa ayifii miina, taana loytsi mal"ee. **4** I taana k'umaa miyaa aakko wuyggiyaa gelisseedda; bare siik'uwaa banddiraadan ta bolla d'ok'ku d'ok'ku ootseedda. **5** Taani Aa siik'uwaa okettaade harggeedda diraw, zabiibiyaa ayifiyaa taana miziide ministe; appiliyaa taana miziide, ta wolk'k'aa kuntsite. **6** Bare haddirssa kushiya taana borkkottisseedda; bare ushechcha kushiyan taana k'oommeedda. **7** Hinttenoo Yersaalame yalaga mac'c'a asaw, siik'uu barew dosiide denddana gakkanaw, Aa hintte beegotsena mala, taani hinttena gen"etuwaaninne bazuwaa dogetuwaan c'allay. **8** Sisite, hewe ta siik'uwaa kooshshaa! Be'ite deriyaana piriidde, zoozetuwaa bollaanna s'onggettiidde gakeedda! **9** Ta siik'uu wushaa mala; woy gen"iyaa maraa malatee. Be'ite, I nu golliyaa dirssaa matan ek'k'eedda; maskkootiyaana golle s'eellee; gaaridduwaa garssaanakka luus's'ay s'eellee. **10** Ta siik'uu taana hawaadan yaagee; Ta siik'k'atee, dendda! Ta malanchchatee, haaya! Ittippe ane boytte. **11** Be'a, balgguu aad'd'eeda; iraykka ek'k'eedda. **12** Biittan c'iishshay c'iisheedda; yetsaa yes's'iyaa aginayikka gakeedda; harap'p'iyaa yetsay nu biittan sisettee. **13** Balasii ayifiyaa doommeedda; woynnii c'iisheedda; Aa c'iishshaa sawuu biittan toshukku gee. Hewaa diraw, ta siik'k'atee, dendda; ta malanchchatee, haaya; ane ittippe boytte yaagee yaagaaddu. **14** Neeni aafuwaa doonaa zaallaa za'an k'osetteedda harap'p'atti mala; ane itti gede taana ne som"uwaa bessa; ne kooshshaakka sisa. Ayaw gooppe, ne kooshshay taana k'aretee; ne som"uukka daro lo"ee yaageedda. **15** Nu woynnii c'iisheedda; hewaa diraw, nu woyniyaa gidduwaa bayzziyaa worakanatuwaaw, he k'eeeri worakanatuwaaw p'iriyaa wotsiide oyk'k'ite yaageeddino. **16** Ta siik'uu tawaa; taanikka aano; c'iishshaa gidдон I bare wudiyaa heemmee. **17** K'amma d'umay k'aarettanaw, wontta c'arkkuu c'arkkanaw, ta siik'ow, gen"iyaadan woy yalaga doggiyaadan, aafotiya deriyaana wos's'aade haa simma yaagaaddu.

3 K'amma kumentsaa ta hiis'an gisaade, ta siik'uwaa demmanaw amottaad; minisaade koyaad; shin demmanaw danddayabeykke. **2** Katamaa gidдон de'iyaa aakonne s'untsa ogetuwaa ubbaan yuuyyaad; ta siik'uwaa demmanaw koyaad; minisaade koyaad; shin demmanaw danddayabeykke. **3** Katamaa yuuyyi naagiyaawanttu taana

demmeeddino; taanikka, Ta siik'uwaa be'eeditee? yaagaade untuntta oochchaad. 4 Untuntuppe yaa aad'anne ta siik'uwaa demma aggaad. I taappe kessi akkenaadan, minisaade oyk'k'aad; ta daayi golle akka afaad; ta yeletteedda kifiliyaa gelissaad. 5 Hinttenoo Yerusaalame yalaga mac'c'a asaw, siik'uu barew dosiide denddana gakkanaw, Aa hintte beegotsena mala, taani hinttena gen'etuwaaninne bazzuwaa dogetuwaan c'allay yaagaaddu. 6 Hawe bazzuwaana yiyaawe, c'uwaa tuussaa malatiyaawe, peenuukka zal"anchchaa is'aanaadaaninne kawaraadan, sawiyaawe I oonee? 7 Hewaa be'ite, Solomona paraa gaarii yee; he paraa gaarii Israa'eeliyaappe dooretteedda wolk'k'aamatu, usuppun tammu tooranchchatuu ajabeedino. 8 Untuntu ubbaykka mashshaa oyk'k'etsaa meezeteeddawantanne, olanka paac'etteeddawantta. K'amman gakkana metuwaa ek'ettanaw, untuntu ittuu ittuu mashshaa gis's'iide giigeeddawantta. 9 Kaatiyaa Solomon paraa gaariyaa gidдон, barew uttiyaa kawutetsaa araataa giigisseedda. I araataa Liibaanoosa asaappe aheedda mitsaappe oosisseedda. 10 Araataa tuussatuu biran sheeshetteeddino; gedii work'k'aan alleek'k'etteedda; uttiyaasay Yerusaalame wodoratuu ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inan, siik'uwaa daddeedda afaalan kameteedda yaageeddino. 11 Hinttenoo, Siyoone wodoratoo, Kaatiyaa Solomona be'anaw haayite! I loytsi nashetteedda, Aa bullachchaa gallassi Aa aata Aa huup'iyaa, wotseedda kallachchaa wotsiide utteedda yaagaaddu.

4 Ta siik'k'atee, neeni ayaa malanchchati! Neeni woota lo"ay! Ne ayifetuu ne som"uwaa kammiyaa sharbbe gidduwaana be'iyaa wode, harap'piyaadan lo"iino. Ne binnaanay Gala'aade Deriyaappe wod'd'iyaa deeshshaa wudiya mala. 2 Ne achchay meedettiide, haatsaan meec'etteedda ubbaykka manttiyaa yeliyaa, untuntu gidдон maynii bayinna dorssaa wudiya mala. 3 Ne mettershshatuu zo'o k'ac'inaa mala; ne haasayiyaa wode daro nashechchiino. Ne laa"u gac'otuwa sharbbiyaa gidduwaana s'eeliyaa wode, itti roomaaniyaa laa"u kessi p'alk'k'eeddawaa malatiino. 4 Ne k'ood'ii olaa miishshaa kak'k'anaw gimbbeedda, Daawita adussa gimbbiyaa malatee; he gimbbii sha"u mino olanchchatuwaa gondallii kak'ettina, alleek'k'etti utteedda. 5 Ne d'antsatuu manttiyaa yeletteedda, wora c'iishshaa gidдон miyaa gen"iyaa maratuwaa malatiino. 6 K'ammay wonttanaw, kuway kichchanaw, karbbiyaa deriyaanne is'aanaa zooziyaa baade shemppashshana. 7 Ta siik'k'atee, ne asatetsay ubbaykka malanchcha; neenan wotsiyaawe ayayenne baawa. 8 Ta mushuratee, Liibaanoosa Deriyaappe wod'd'a. Gaammuunne maahii

geessuu Amaana Deriyaappe, Saniira Deriyaappenne Hermmoone kiikiyaappe wod'd'a. 9 Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta siik'atee! Ne ayifiyaa s'eeluunne ne k'ood'iyaa alleek'k'uu, ta wozanaa nashshechchan gooshsheedda. 10 Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta mushurate! Ne siik'uu taana ayaa nashechchii! Ne siik'uu woyniyaa eessaappe aad'd'i nashechchee; ne shittuu ubbabaappekka aad'd'iide sawee. 11 Ta mushuratee, ne mettershshaanna eessaa iiluu s'okee. Ne doonaappe eessayenne maatsay pultee; ne mayuu Liibaanoosa s'iidday sawiyaawaadan sawee. 12 Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta mushurati yuushshuu, direttiide naagettiyaa ataakilttiyaa sa'aa mala. Yuushshuu gimbbetteedda pultuwaa, maatafay attameteedda goggiyaa haatsaa mala. 13 Ne ataakilttetuwaa gidдон: roomaani, dooretteedda ataakilttiyaa ayifetuu, heenayinne narddoosiyaa giyaawanttu de'iino. 14 Hewaadanka k'ay narddoosii, laadii, sawuwaa maataynne k'arafay, hewaadanka is'aanaadan sawiyaabatuu de'iino; hewaadanka k'ay karbbii, godare uutsaa c'iishshayenne duma duma k'imaamiyaa ataakilttetuu mokkiino. 15 Neeni ataakilttiyaa sa'aa aliyaa pultuwaa mala; de'uwaa haatsay beettiya olla mala; Liibaanoosa Deriyaappe goggiyaa shaafaa mala yaageedda. 16 Huup'issa bagga c'arkkoo, dendda! Gedissa bagga c'arkkoo, haaya! Ta ataakilttiyaa bolla c'arkka! Aa sawuu hewan toshukku go. Ta siik'uu barew ataakilttiyaa gidдо yo. Daro mal"iyaa teeratuwaa mo yaagaaddu.

5 Ta siik'o michchatto gidiyaa ta mishiratte, be'a; taani ta ataakilttiyaa gidдо gelaad. Ta karbbiyaanne ta shittuwaa c'iishshaa k'oray. Eessaa ukitsaa yolttayaade may. Ta woyniyaa eessaanne ta maatsaa ushay yaageedda. Yerusaalame Wodoratuu: Hinttenoo, Aa laggetoo, siik'uwaa alana gakkanaw ushite yaageeddino. 2 Taani k'amma gem"ishaad; shin ta wozanay beegotti utteedda. Ta akumuwaan ta siik'uu hawaadan yaagiidde, penggiyaa k'os's'iina sisaad; Ta mushuratee, ta siik'k'atee, neenan wotsiyaawe bayinna ta harap'p'atte, taw kariyaa dooyaa; ta huup'ii ketterssaan ka'eedda. Ta binnaanaykka k'amma puusiyaan narkkakkeedda yaagee. 3 Taani, Ta mayuwaa k'aara diggaad; zaaraado urk'k'ayoooye? yaagaad. 4 Ta siik'uu ifitsaa s'oo'iyanna bare kushiya golle yeddeedda; ta wozanay Aa diraw poddi poddee. 5 Yaatina, ta siik'oo kariyaa dooyanaw denddaad. Kariyaa dooyiyaa kulbbuwaa taani oyk'k'iyaa wode, ta kushiyaappe karbbii, ta birad'd'iyaaappe shittuu s'okee. 6 Ta siik'oo kariyaa dooyaad; shin dooyiyaa wode I baawa bi kichcheedda. Aa kooshshaa sisanaw loytsi amottaad. Mintsaa Aa

koyaad; shin demmanaw danddayabeykke. S'eegaad; shin taw koyibeenna. 7 Yuuyiide katamaa naagiyaawanttu taana demmiide, wad'd'eeddinonne madutseeddino; katamaa dirssaa naagiyaawanttu ta k'umayuwa k'aari akkeeddino. 8 Hinttenoo Yerusaalame geelayotoo, ta siik'uwaa demmoope, taani Aa siik'uwaaappe denddeeddawaan harggiyaawaa, hadaraa, aw odite yaagaaddu. 9 Neenoo, mac'c'a asaa ubbaappe aad'd'eeda malanchchatee! Ne siik'uu tumu haratuwaappe waan dummatii? Neeni hawaa keeshshaa nuuna c'alliyaawe, I haratuwaappe dummatiyaawe ayaanee? yaageeddino. 10 Ta siik'uu daro lo'iyawaanne mina; tammu sha"u attuma asaa gidдон Aa mali baawa. 11 Aa huup'ii work'k'aa luliya malatee; Aa binnaanayikka lo"anne k'uuruwaa mala karetsa. 12 Aa ayifii shaafaa lank'k'iyaan ek'k'eeddanne, maatsan meec'etteeddawaa malatiyaa harap'p'etuwa malatee. 13 Aa gac'otuukka sawuwaa maataynne, k'imaamii toketteedda atakiltiyaadan lo'iino; Aa mettershshatuu karbbiyaa shittuu s'okiyaa wora c'iishshaadan lo'iino. 14 Aa kushetuu ink'k'uwaa alleek'k'etteedda work'k'aa s'am"aadan lo'iino; Aa asatetsay sampeeriya giya ink'k'uwaa alleek'k'etteedda, danggarssaa achchaa mala. 15 Aa gedetuu work'k'aa baasuwaan toketteedda, ibinabaradiyaa tuussaa malatiino; Aa malay zigan alleek'k'etteedda Liibaanoosa asaa mala. 16 Aa doonay eessaadan mal"ee. I ubbaannakka lo"iyawaa. Hinttenoo Yerusaalame wodoratoo, ta siik'uunne ta laggii hawaa malatee yaagaaddu.

6 Mac'c'a asaa ubbaappe malanchchatee! Ne laggii hak'a beedee? Nuunikka neenana ittippe koyanaw, I beedda sa'aa nuw oda yaageeddino. 2 Ta siik'uu dorssaa wudiya heemmanawunne, lo"iyaa c'iishshaa shiishshanaw, shittuwaa sawuwaa maataay de'iyaa atakiltiyaa gidдо wod'd'eedda. 3 Taani ta siik'uwaaanno; ta siik'uukka tawaa. I c'iishshaa gidдон wudiya heemmee yaagaaddu. 4 Ta siik'k'atee! Neeni Tirs's'a katamay lo"iyawaadan lo"aasa; Yerusaalamedan daro lo"aasa; banddiraa oyk'k'iide, salppiyaan biyaa olanchchay yashshiyaawaadan yashshaasa. 5 Hayyanaa ne ayifiyaa taappe wora zaaraarikii, ayaw gooppe, untunttu taana waayissiino. Ne binnaanay Gala'aade Deriyaappe wod'd'iyaa deeshshaa wudiya malatee. 6 Ne achchay meec'ettiide kesiya, ubbaykka manttiyaa yeliya, untunttu gidдон maynii bayinna dorssaa wudiya mala. 7 Ne laa"u gac'otuwa sharbbiyaa gidduwaana s'eelliyaa wode, laa"u kesseedda roomaaniyaa teeraa malatiino. 8 Usuppun tammu mac'c'a kaatetuunne usuppun tammu baakkotuu, k'ay payduu bayinna wodorotuu taw de'iino. 9 Shin ta harap'p'atta, ta tooshii bayinnaana, Aa taw dumma. Aa bare aatissikka mes's'i ittinno; izo yeleedda aatakkaa ayaappenne aatsaade

izo siik'aw. Wodorotuu iza s'eellide, Hanna anjetteedaano yaagiino. Mac'c'a kaatetuukka baakkotuukka iza sabbiino. 10 Hanna wontta s'alk'k'iyaadan doliyaana, aginaadan poo'iyanna, awaadan c'addiyaana, banddiraa oyk'k'iide salppiyaan biyaa olanchchaadan, yashshiyaana iza oonee? yaagiino. 11 Taani wombban toketteedda mitsatuu lic'uwaa be'anaw, woyniyaa turay aac'eedentonne k'ay roomaaniikka c'iisheeddentonne s'eellanaw, duge atakiltiyaa sa'aa wod'd'ay. 12 Taani akeekenan de'ishiina, ta amuu taana afiide, ta kaatiyaa matan, paraa gaariyan taana utisseedda yaageedda. 13 Neenoo Shulaame biittaappe yeeddawunne, haaya; haa simma! Neena nu loytsiide s'eelana; haa simma! yaageeddino. Wodoratta: Daro asaa sintsan yes's'iyaa asaadan, taakko ayaw s'eellitee? yaagaaddu.

7 Kaatiyaa naattidan lo"iyaanee! Ne gedetuu neeni nas'alaa c'aammaa wotsi de'ishshin be'iyaa wode, ayaa lo'iino! Ne sheechchii eranchcha wogaac'ii k'os's'iide, loytsi alleek'k'isseedda ink'k'uwaa malatee. 2 Ne gul"ay woyniyaa eessay kumeedda biriliyaa malatee; ne s'eessaa yuushshuu c'iishshan k'ashetteedda zarggaa mirk'k'iyaa malatee. 3 Ne d'antsatuu manttiyaa yeletteedda, gen"ati maratuwa malatiino. 4 Ne k'ood'ii danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda adussa gimbbiyaa mala. Ne ayifii wolk'k'aama Haseboona katamaa penggiyaa matan de'iyaa, zeeruwa haatsaa malatee. Ne siid'ii Damask'k'o s'eelissiide gimbbeedda Liibaanoosa gimbbiyaa malatee. 5 Ne huup'ii K'armeloosa asaa malatee; ne olassa binnaanay k'ac'inaa s'aatsaa malatee; kaatiyaakka ne huup'iyaa datsay nashechcheedda. 6 Ta siik'k'atee, ne ayaa lo"ay! Ne ayaa malanchchati! Ne siik'uu taana ayaa nashechchii! 7 Ne geesay zambbaa geesaa malatee. Ne d'antsay zambbaa ayifiyaa wurc'c'uwaa malatee. 8 Taani, Ha zambbaa gi"ana; Aa maratuwa oyk'k'ana yaagaad. Ne d'antsay woyniyaa teeraa wurc'c'uwaa mala; k'ay ne siid'iyanna kesiya peenuu appiliyaa ayifiyaadan sawee. 9 Ne yeruu mettershshatuwaappenne achchaappe gidduwaana, walalattiidde geliyaa woyniyaa mala. Wodoratta: Ubbaappe aad'd'iide mal"iyaa woyniyaa eessaa mala yaageedda. 10 Taani ta al"o siik'uwaaanno; ikka taana amottee. 11 Ta siik'ow, haaya; laa"uu katamaappe kesiide biide, gas'ariyan ak'oytte; k'ammaa laa"uu hewan aatsana. 12 Wontta guuran ane woyniyaa turaa gidдо boytte; woyniyaa turay c'iisheeddentto, c'iishshiide ayifiyaa dors's'os's'eedentonne, k'ay roomaaniikka ayifeeddentto ane be'oytte. Taani ta siik'uwaa neena hewan bessana. 13 Inkkoyiyaa ayifiyaa sawuunne hara nashechchiyaa atakiltiyaa ayifii, nu karen

besseedda; ta siik'oo! Ha ayifetuwaappe teereeddawantanne ooratsa mas'eeddawantta, new ashsha wotsaad.

8 Ne taw allaga gidennaan ta daayi d'antsaa d'ammeedda ta ishaa gidaarikkiishsha! Yaatinto taani neena ogiyaan demmaade shiishsha akka yerina, taana ooninne borennashin. **2** Taana tamarisseedda ta daay golle taani neena kaaletsaade, ta daayi k'ol'o gelissa aginaa, hewan taana ne siik'uwaabaa tamarisseeddawaa gidaarikkii; roomaaniyaa gum"eedda mal"iyaawaa, lo"iyaa woyniyaa eessaa taani neena hewan ushshaarikkita. **3** Taana hewan ne haddirssa k'eesiyaa borkkotissaade, ne ushechcha kushiyan taana k'oommeeddawaa gidaarikkii. **4** Hinttenoo Yersaalame wodoratoo, Siik'uu bare wodiyaan denddanaw, k'aaseti dentsetsennaadan, ta hintew hadaraa gay yaagaaddu. **5** Bare siik'uwaa hashiyaan zemppaade, bazuwaappe yiyaana hanna oonee? yaageeddino. Wodoratta: Beni ne aata neena bannikka yeleeedda, appiliyaa lank'kiyaan ne gisa de'ishshin, neena ta k'aaseretsaade dentsaad. **6** Med'inaa siik'uwaan taana ne wozanaa bolla attama; ne k'esiyanikka maatafaadan, ta s'alalaa oyk'k'a. Ayaw gooppe, siik'uu hayk'k'uwaa mala mina; mishuukka duufuwa mala mek'etsaa iita; Aa lac'uukka S'oossaa tamaa lac'uwaa mala. (Sheol h7585) **7** Haatsaa daruu siik'uwaa tamaa toyissanaw danddayenna; di'uukka meec'ciide afanaw danddayenna. Asay siik'uwaa shammanaw barew de'iyaa ak'uwaa ubbaa immooppekka, siik'uu shaluwaan shametenna diraw, asay hewaa kad'ee yaagaaddu. **8** Nuw tiraan d'antsay uttibeenna michchata de'aw; asinay izo oochchooppe, nuuni iw ootsanawe ayee? **9** Iza gimbbiyaa dirssaa gidintto, nuuni l bolla wochchiya adussa, biraa gimbbiyaa gimbbana; Aa dirssaa pengge gidintto, zigaa sank'k'aan izo doodissana yaageeddino. **10** Hekko taani dirssaa gimbbiyaa; ta d'antsaykka gimbbiyaa bolla gimbbetteedda wochchiya saa; hewaa diraw, taani ta siik'uwaanna de'iyaa wode, l taanan nashettee. **11** Solomonew Ba'aali-Hamoonan woynnii toketteedda shoyk'ay de'ee; he woyniyaa gidduwaa ootsiyaawanttoo keraa immeedda. Keraa akkeedawanttu teeran go'etteeddawaa diraw, huup'iyaan huup'iyaan sha"u biraa aw ahiino. **12** Shin taw ta buzo woynnii toketteedda shoyk'ay de'ee; Solomona, neeni sha"u biraa akka; ataakiltiyaa ootsiyaawanttu laa"u s'eetu biraa akkino yaagaaddu. **13** Neenoo, ataakiltiyaa gidдон de'iyaa ta siik'k'atee, ne kooshshaa laggetuwaa sissanaw koyiino; ne kooshshaa taana sisa yaageedda. **14** Ta siik'ow, taakko ellekka haaya! Sawiyaa maatay mokkiyaa deretuwaa bollaanna, guppiyaa gen"iyaa woy doggiyaa maratuwaa malataade yaagaaddu.

Isiyaasa

1 Ooziyaane, Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaasi Yihudaa kaatetuwa gideedda wode, Amoos'a na'ay Isiyaasi Yihudaabaanne Yerusaalamebaa be'eedda sas'ay hawaa. **2** Salotuwaan de'iyawanttoo, sisite; sa'aan de'iyawanttoo, sisite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Taani naanatuwa dichcha gatsaad; shin untuntu taw makkaleeddino. **3** Booray bare godaa eree; hariikka barena mooddeeddawaa zadaluwa eree; shin Israa'eelatu erikino; ta asatuu akeekikkino. **4** «Nagaraa ootsiyaa kawutetsaw, hintte naak'uaan dees'etteedda asaw, iitaa ootsiyaa zariyaw, hintte mayzatuwa tunatetsaa kaaliyaa naatoo, hinttentoo aayye ana! Med'inaa Godaa hintte aggeeddita; Israa'eeliyaa Geeshsha sheneyeeddita; aw zokkiyaa zaareeddita. **5** Hintte ayaw makkalaa bolla makkalaa gujji gujji biitee? Ayaw k'aykka murettanaw koyiitee? Hintte kumentsaa huup'ii saketteedda; hintte kumentsaa wozanaykka daabureedda. **6** Gediya birad'd'iyaa hup'iyaa binnaanaa gakkanaw pas'atetsay baawa; madutsay, gaafunne giyyiyaabay de'ee; untuntunne giyyibeykino, woy meec'etti k'ashetiibeykino, woy zayitiyaan okettiide shuggibeykino. **7** «Hintte gaddii dirk'k'aletiide bayana; hintte katamatuukka taman s'uugetteeddino; hintte goshshaa hintte s'eellishin, allagatuu akkiino; imatsaa asatuu, mela ashana. **8** Yerusaalame katamay woyniyaa turaa naagiyaa daasiyaadan, leekiya naagiyaa golliyaadan morkkiyaan diretteedda katamaadan haniide atteeda. **9** Ubbaa Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuw amareeda zaratuwa ashshenentto, nuuni Sodooma katamaadaaninne Gamooraa katamaadan haneeddoshin» yaageedda. **10** Hinttenoo, Sodooma mooddiyaawantto ubbatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Hinttenoo, Gamooraa asaa ubbatoo, nu S'oossaa higgiiyaa sisite! **11** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte yarshshuwa daruu taw ayaa go"ii? Hanno gakkanaw hintte taw shiishsheedda s'uugetteedda orgge dorssatuwaanne d'iiikeedda mehiyaa mod'd'uwa yarshshuwa taani kallaad; korumaa booratuwa, dorssaa maratuunne deeshshatuwa suutsan taani nashettikke. **12** Hintte taw goyinnanaw yiyaa wode, ta Geeshsha Golliyaa dabaabaa hinttena yed'd'ite geeddawe oonee? **13** Simmi hada yarshshuwa ahiyaawaa aggitte! Hintte c'uwissiyaa is'aanay taana sheneyee; aginaa s'eeruwa hintte bonchchiyaa gallassaa, hintte Sambbataanne hintte keereedda yaa'atuwa, ha shiik'atuwa ubbaa iitatetsaana ittippe walaketteeddawanta taani danddaykke. **14** Aginaa s'eeruwa hintte bonchchiyaa gallassaanne keereetteedda hintte baalaa gallassatuwa

taani is's'aad; untuntu taw tookuwa gideeddino; taani untunta tookkaade daaburaad. **15** «Hintte kushiya mic'ciide, hintte woossiyya wode, taani ta ayfiyaa hintteppe gentsana; hintte daro woosaa woossintokka, taani sisikke; ayaw gooppe, hintte kushii suutsan munak'etteedda. **16** Meec'ettite; geeyite; hintte iita oosuwa ta sintsaappe diggite. Iitaa ootsiyaawaa aggitte; **17** lo'obaa ootsanaw tamarite. S'illo pirdaa koyite; un'etteeddawantu morggiyaa oyk'k'ite. Aawuu bayinnawanttoo pirdite; asinay hayk'keedda mac'c'a asatoo mootettite» yaagee. **18** K'aykka Med'inaa Goday, «Haayite; ane zorettoyte. Hintte nagaray baaraadan zo"intokka, shachchaadan boos's'ana; suutsaadan zo"intokka, puuttuwaadan boos's'ana. **19** Hintte eeno giide, taw azazettooppe, gadiyaappe mokkiyaa murutaa maana. **20** Shin hintte is's'aaddi giide makkalooppe, mashshaan meetettana» yaagee. Med'inaa Goday bare doonaappe hawaa haasayeedda. **21** Ammanetteeda wolk'k'aama katamata waanaade sharmus'a gidaadee! Iza kase suure pirdday kumeeddaano; s'illotetsay kase I gidдон de'eedda; shin ha"i asaa wod'iyawanttu izi gidдон de'iino. **22** Ne biray shi'i kichcheedda; ne lo'o woyniyaa eessaykka haatsaana yeeletteedda. **23** Hintte daannatuu makkalanchchatuwaanne kayisotuwa lagetuuwa gideeddino; untuntu ubbatuukka mattaayiyaa dosiionne miishshaa yederssiino; aawuu bayinnawanttoo pirdikkino; asinay hayk'keedda mac'c'a asatuwa mootuu untuntukko shiik'enna. **24** Hewaa diraw, Goday, Ubbaa Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Wolk'k'aamay, hawaadan yaagee; «Ha"i taani taana is'iyawanttupe shemppana; taani ta morkkatuwa bolla ta haluwa kessana. **25** Taani ta kushiya ne bolla wotsana; ne shi'owaa k'uls's'us's'issaade geeshshana; neenana walaketteeddabaa ubbaa geeshshaade yedissana. **26** Taani beniwanttu mala daannatuwa, koyirowanttu mala zoriyaawanta new zaarana. Hewaappe guyyiyaan, neeni S'illotetsaa Katamaa, Ammanetteeda Katamaa geetettana» yaagee. **27** S'iyoonnee suure pirdan, barenttu nagaraa paas'iyawanttukka s'illotetsan wozettana. **28** Shin makkalanchchatuunne nagaranchchatuu laa"uukka me"ana; Med'inaa Godaa aggiyaawanttu d'ayana. **29** Wotsanaw doseedda wolaa diraw, hintte yeellatana; hintte dooreedda kaashshaa gishshawukka hintte kawushshana. **30** Bonc'c'ii k'ok'k'ofettiyya wolaadan, woy dubbi bayinna shoyk'aadan, hintte hanana. **31** Minuu dalaa gidanawaa; Aa oosuukka s'iifa gidanawaa; untuntu ittippe s'uugettanawanta; he tamaa toyissiyaawe d'ayana.

2 Yihudaa biittaabaanne Yerusaalame katamaabaa Amoos'a na'ay Isiyaasi be'eeddawe hawaa. **2**

Wurssetsa gallassatuwaan Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'etteedda derii deretuwa ubbaappe d'ok'kiide beettana; zoozetuwa ubbatuwaappekka bollaanna d'ok'ku d'ok'ku gaana. Kawutetsatuwaan de'iyaa Asay ubbay aakko zattana. 3 Daro Asay yiide, «Haayite! Med'inaa Godaa deriyaa, Yaak'ooba Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa ane pude kesoytte. I koyiyaawaadan nuuni baana mala, I nuuna bare ogiyaa tamaarissana» yaagana. Ayaw gooppe, higgii S'iyooneppe, S'oossaa k'aalaykka Yerusaalameppe kesana. 4 Kawutetsatuwaappenne kawutetsatuwaappe gidduwaan I pirddanne daro asatuwaa palumiyaa shaakkana. Untunttu barenttu mashshaa maraashaa, barenttu tooraakka baac'aa kessanaw k'os's'ana. Kawutetsay kawutetsaa bolla mashshaa dentsenna. Hewaappe guyyiyaan untunttu mulekka olaa timirtiyaa tamaarikkino. 5 Hinttenoo, Yaak'ooba zaretoo, haayite! Ane Med'inaa Godaa poo'uwaan hamettoytte. 6 S'oossaw, ne asaa, Yaak'ooba zaratuwaa aggaada. Untunttu away doliyaa bagga gadiyaa asatuwaa biittaan kumeeddino; Piliss's'eema asatuwaadan kaayiino. Untunttu allaga asatuwaana ittippe zuppetiino. 7 Untunttu gaddii birayenne work'k'ay kumeeddawaa; untunttu shaloo zaway baawa. Untunttu gaddii paray kumeeddawaa; untunttu paraa gaaretoo zaway baawa. 8 Untunttu gaddii eek'atuwaan kumeeddawaa; untunttu barenttu kushii ootseedda oosoo hokkiide goyinniino. 9 Hewaa diraw, Asay ubbay tooshettananne kawushshana. Untunttoo atto gooppa. 10 Med'inaa Godaa dagamaappenne Aa angгаа bonchchuwaappe attanaw zaallaakko biite; biittaa gidдон k'osetite! 11 Asaa otoruu giyyana; Aa kilahuukka siilana; he gallassi Med'inaa Godaa s'alalay d'ok'ku d'ok'ku gaana. 12 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday itti gallassaa keereedda. He gallassi otorettiyaawantta, ayyiyaawantanne d'ok'ku d'ok'ku geeddawaantta kawushshana; 13 adussanne d'ok'k'a gidiyaa Liibaanoosa zigatuwaanne Baasaane wolaa ubbaa d'ayissana; 14 d'ok'k'a deretuwaakka zoozatuwaakka dembbayana; 15 katamaa naagiyaa adussa miis'atuwaa ubbaanne katamaa yuushshuwaan de'iyaa mino gimmbetuwaa zik'k'issana; 16 S'oossay gitanne lo''iyaa markkabatuwaakka haatsaan mitissana. 17 Asaa otoruu zik'ki gaana; Aa ayyuukka d'ayana. He gallassi Med'inaa Godaa s'alalay d'ok'ku d'ok'ku gaana; 18 eek'aa ubbaykka ubbaanna d'ayana. 19 Med'inaa Goday ha gadiyaa k'aatsanaw denddiyaa wode, Aa dagamaappenne Aa angгаа bonchchuwaappe attanaw Asay shuchchaa gonggolonne biittaa ollaw bak'atana. 20 He gallassi Asay goyinnanaw med'd'eedda barenttu biraa misiletuwaanne barenttu work'k'aa misiletuwaa oc'c'otoonne hara kafotoo

olana. 21 Med'inaa Goday ha gadiyaa k'aatsanaw denddiyaa wode, Aa dagamaappenne Aa angгаа bonchchuwaappe attanaw untunttu gonggolo gidдонne shuchchaa kooppo giddo bak'atana. 22 Simmi hayk'k'iyaa asan ammanettiyaawaa aggitte! Asay ay maaddanee?

3 Be'ite, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday minjjaanne maaduwa laa''uwaakka Yerusaalameppenne Yihudaappe diggana hanee. Katsaa minjjaanne haatsaa minjaa ubbaa; 2 minotuwaanne olanchchatuwaa, daannatuwaanne timbbitiyaa odiyaaawantta, kaayiyaawantanne c'imatuwaa, 3 olaa gadaawatuwaanne gadiyaa ayissiyaawantta, zoriyaawantta, hiillatiyaawantanne c'inc'c'a bitanchchatuwaa ubbaa diggana hanee. 4 Taani yalaga attuma naanatuwaa untunttu kaappuwaa kessana; guutsaa naanay untuntta mooddana. 5 Asay asaa bolla, shooruu shooruwaa bolla denddiide, ittuu ittuwaa sugana. Yalagay c'imaa bolla, kad'etteeddawe bonchcheteeddawaa bolla denddana. 6 Itti Asay bare aawuwaa golliyaan bare ishatsuwaappe ittuwaa oyk'kiide, «New mayuu de'ee; neeni nuw suntsaa gida; ha koletteedda sa'aa aawotetsaa akka» yaagana. 7 I he gallassi bare k'aalaa d'ok'k'isside, «Taanan d'alii baawa; ta son k'umi woy mayuu baawa; hintte bolla taana suntsoppite» yaagana. 8 Yerusaalame ganddigaaree; Yihuday kunddee; ayaw gooppe, untunttu barenttu oduwaaninne barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa bolla denddiide, Aa bonchchuwaa toochchiino. 9 Untunttu som''uwaa malay untunttu bolla markkattee; untunttu barenttu nagaraa Sodooma asaadan awaayiino; barenttu nagaraa k'ossikkino. Untunttoo aayye ana! Ayaw gooppe, untunttu barenttu bolla iitabaa aheeddino. 10 S'illotoo, «Hintew lo''a gidanawaa» gaade oda; ayaw gooppe, untunttu barenttu oosuwa ayyiyaa maana. 11 litatoo aayye ana! Untunttoo iitana; ayaw gooppe, untunttu barenttu kushiyaa oosuwa gatiyaa akkana. 12 Yalagatu ta asaa un''etsiino; mac'c'a asatuukka untuntta mooddiino. Ta asaw, hinttena kaaletsiyaawanttu hinttena wora kaaletsiino; hintte biyaa ogiyaakka baletsiino. 13 Med'inaa Goday daannaadan, chilootan uttee; asaa pirddanaw denddee. 14 Asaa c'imatuwaanne kaaletsiyaawantta pirddanaw shiishiide, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta woyniyaa turaa tokkeeddasaa bayzeeddawanttu hinttena; hiyyeesatuwaappe bonk'k'eeddabay hintte golliyaan de'ee. 15 Ta asaa ayaw kinchcheretsiitee? Hiyyeesatuwaa som''uwaa ayaw gaac'c'itee?» yaagee Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday. 16 Med'inaa Goday K'aykka, «S'iyoon mac'c'a asatuu otoretteeddino; barenttu ziiziyaa

essi akkiide, barenttu ayifiyaan sim"ettiidde, barenttu hametsaa makisiidde, barenttu gediya albuwaa giirisiidde hamettiin. 17 Hewaa diraw, taani Goday S'ioone mac'c'a asatuwaa huup'iyaa c'ittuwaan goo'issana. Taani Med'inaa Goday untunttu huup'iyaa bo'ayana» yaagee. 18 He gallassi Goday S'ioone mac'c'a asatuwaa alleek'k'otuwa, hewantunne untunttu gediya albuwaa, shaashiyaa, k'ood'iyaa aleek'k'uwa, 19 haytsaa gutichchaa, kushiya sagaayuwaa, som"uwaa kammiyaa kutaa, 20 huup'iyaan wotsiyaa alleek'k'uwa, k'esiyaan k'achchiya sanssalataa, s'eessan danc'c'iyaa danc'c'uwa, shittuwaa s'aaramusiya, kitaafaa, 21 siid'iyaa migiduwa, birad'd'iyaa 22 minja mayuwaa, adussa mayuwaa, jaanuwa, borssaa, 23 heregaa, liinuwa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda, giddona mayiyaa mayuwaa, binnaan wotsiyaa alleek'k'uwaanne sharbbiyaa ubbaa bonk'k'a akkana. 24 Shittuwaa diraw s'ink'k'uwa gidanawaa; danc'c'uwa diraw wodoruwa, goofariya diraw bo'aa, adussa mayuwaa diraw waaruwa, puulaa diraw bak'k'iyaa s'alalaa gidanawaa. 25 Ne asatuu mashshaan, ne olanchchatuu olan hayk'k'ana. 26 S'ioone penggetuwaan de'iyaa Asay yeekkananne zilaalana; mela atteedda, gadiyaan uttana.

4 He gallassi laappun mac'c'a asatuu itti attumawaa oyk'k'iide, «Nuuni nu k'umaa maana; nu mayuwaa mayyana; ne suntsan s'eetana mala ootsaadde nu kawushshaa nuuppe k'aaraarikii» yaagiide woosana. 2 He gallassi Med'inaa Godaa mitsaa tashii lo"ananne bonchchettana; Israa'eeliyaa asaappe ateedawanttoo he gadiyaa katsay c'ee'k'onne bonchchuwa gidanawaa. 3 S'ioonen attiyaawanttu, Yersaalamen gam"iyaawanttu, Yersaalamen pas'a de'yaawanttunna s'aafettiyaawanttu, «Untunttu geeshshatuwa» geetettana. 4 Goday S'ioone mac'c'a asatuwaa k'itaa meec'c'ana; pirddaa Ayaanaaninne s'uuggiyaa Ayaanan suutsaa gussiyaa bayzuwaa Yersaalameppe I geeshshana. 5 Med'inaa Goday S'ioone Deriyaa ubbaa bollanne yan shiik'yaawanttu bolla gallassi shaariyaanne c'uwa, k'amma ees's'iyaa tamaa poo'uwa med'd'ana; bonchchuu ubbaa bolla kammiyaawaa gidanawaa. 6 I gallassaa aawaa suuluwaappe ashshiyaa kuwaanne gotiyaappenne iraappe bak'ati attiyaasaa gidanawaa.

5 Taani ta siik'yaawoo Aa woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aawaa siik'uwaa yetsaa yes's'ana. Taani siik'yaawoo tu'eteedda zooziyaan woyniyaa turaa tokkiyaa sa'ay de'ee. 2 Biittaa bookkiide, shuchchaa k'ori kessiide, Ubbaappe lo"iyaa woyniyaa turaa tokkeedda. Naagiyaa shakkuwaa Aa giddon

shakkeedda; woyniyaa eessaa gum"iyaasaa wooc'iide giigisseedda. Hewaappe guyyiyaan, lo'o ayfiyaa ayifee, yaagiide naageedda; Shin c'aaliyaa ayfiyaa ayifeedda. 3 Yaatina, ta siik'uu hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, Yersaalamen de'yaawanttoo, Hinttenoo, Yihudaa asatoo, taappenne ta woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aappe gidduwaan, de'iyaa yewuwaa ane ha'i pirdite. 4 Taani ta woyniyaa turaa sa'aw ootseeddawaappe haraa ayaa ootsanawe atteedde? Lo'o ayfiyaa ayifee yaagaade naagishin, ayaw c'aaliyaa ayfiyaa ayifeedde? 5 Ha"i taani ta woyniyaa turaa sa'aa, ootsiyaawaa hinttentoo oday. Taani dirssaa shoddana; he turaykka d'ayanaadan ootsana. Taani gimbbiyaa kolana; he sa'aykka yed'ettana. 6 Taani he sa'aa bayeedda biittaa ootsana. He turay s'unk'k'ettennanne bul'ettenna; yaatina, kinddichchuunne aguntsay yan mokaana. Iray aan bukkennaadan, taani shaaretuwaa azazana» yaageedda. 7 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, woyniyaa turaa sa'ay Israa'eeliyaa asaa. Yihudaa Asay I nashettiya darkkuwaa. Untunttu suure pirdiino giide naageedda; shin suutsaa gusseeddino. S'illotetsaa ootsiino giide naageedda; shin waaso gideedda. 8 Sa'ay d'ayina, hintte s'alalay gadiyaa bolla de'ana gakkanaw, golliyaa golliyaa bolla gujjiyaawanttoo, gadiyaa gadiyaanna gatsiyaawanttoo, hinttentoo aayye ana! 9 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «He wolk'k'aama golletuu onana; he lo'o golletuwaan de'anaw Asay d'ayana. 10 Tammu waatsaa booratuwaan tokkeedda woyniyaa ayifiyaappe itti oto gidiyaa gum"etteedda woyniyaa eessaa s'alalay kesana; tammu k'un"a katsaa zerina, itti k'un"a katsaa s'alalaa ayifana» yaageedda. 11 Matsoyiyaa ushshaa koyanaw wontta guuraana denddiyaawanttoonno woyniyaa eessan s'uugettana gakkanaw, sa'aa k'amissiyawanttoo aayye ana! 12 Untunttu shoobiyaan maasink'k'uu, diitsay, darbbii, his'is'iinne woyniyaa eessay de'ee; shin untunttu Med'inaa Godaa oosuwa gate giikkino; I bare kushiyan ootseeddawa bonchchikkino. 13 Yaatina, ta Asay akeekaa d'ayeedda diraw, omoodettiide baana; untunttu gadiyaa ayissiyaawanttukka koshan hayk'k'ana; untunttu aakko asaykka koppisaa melana. 14 Duufuu bare gomppaa aassee; bare doonaakka zaway bayinnawaa hanggee; Yersaalamen de'iyaa wolk'k'aama asaanne yenkko daro asaa, wac'yaawanttanne nashetiyaawantta mittana.

(Sheol h7585) 15 Asay ubbay tooshettananne kawushana; otorettiyaawanttu ubbaykka kawushana. 16 Shin Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, suure pirdan d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; geeshsha S'oossay geeshsha gidiyaawaa bare s'illotetsan bessana. 17 He wode dorssatuu barenttu

k'ooruwaan heemettiyaawaadan heemettana; dorssaa maratuu koletteedda duretuwaa golliyyaa sa'aa maana. **18** C'imuwaa wodoruwaan nagaraa, gaariyaa wodoruwaan iitatetsaa goochchiyaawanttoo aayye ana! **19** «Ane S'oossay elleello! Nuuni be'ana mala, bare oosuwaa elleelliso! Gatso! Ee, nuuni erana mala, Israa'eeliyaa Geeshshay k'oppeedda k'ofay poletto» yaagiyaawanttoo aayye ana! **20** litaa lo'a lo'uwaa iita yaagiyaawanttoo, d'umaa poo'o poo'uwaa d'uma ootsiyaawanttoonni c'ammiyaawa mal'iyaawaa mal'iyaawaa c'ammiyaawa ootsiyaawanttoo aayye ana! **21** Barena, «Taani aad'd'eeda eranchcha! Taani c'inc'c'a gidikkita!» yaagi k'oppiyaawanttoo aayye ana! **22** Woynniyaa eessaa ushiyaawan eretteeddawanttoonni matsoiyaa ushshaa walakkanaw goobiyaawanttoo aayye ana! **23** Mattaayiyaa akkiide, bayzzeeddawantta s'illissiyaawanttoonni s'illo asatoo suure pirdaa diggiyaawanttoo aayye ana! **24** Tamaa lac'uu dalaa oyk'k'yaawaadaaninne mela maatay ees'si d'ayiyaawaadan, hewaadan untunttu s'ap'uu wook'k'ana; untunttu c'ishshaykka baanaadan laaletti d'ayana; ayaw gooppe, untunttu Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa higgiiyaa is'seeddino; Israa'eeliyaa Geeshsha k'aalaakka kad'eeddino. **25** Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Aa asaa bolla ees'si kesse; I bare kushiya untunttu bolla dentsiide, untuntta shoc'eedda. Deretuu k'aas's'iino; hayk'k'eedda asaa anhay ogiyaan buura mala gidee; yaaninakka Aa hank'k'uu simmenna; Aa kushii ha'ikka dendeeddasaan de'ee. **26** S'oossay haakuwaan de'iyaa kawutetsatoo malaataa d'ok'k'an essee; sa'aa gas'an de'iyaa morkketuukka suyk'k'ee. Untunttukka ellekka jaamiide, puttu giino. **27** Untunttu gidдон daaburiyaabayenne wobbiiyaabay baawa; untunttuppe ittuunne gem'ishenna woy gisenna. S'eessan danc'c'iyaa Sak'k'ikka bilettena; untunttu c'aammaa dafuukka duus's'enna. **28** Untunttu tooray saataanna de'ee; untunttu wonddaafiikka waas'etteedda. Untunttu paratuwaa s'uguntsay zaallaa shuchchaa mala; untunttu paraa gaaretuwaa yinggiresay gotiyaa mala. **29** Untunttu guduukka gaammoo mala; wodalla gaammotuwaadan gudiino; untunttu daariidde, barew miyaawaa oyk'k'iino; tookki akkiide biino; untunttuppe wotsi akkanawe ooninne baawa. **30** He gallassi untunttu wolk'k'aama abbaa guntsaadan, Israa'eeliyaa bolla guummana; itti Asay he gadiyaa s'eellooppe, d'umaanne waayiyaa be'ana; poo'uukka shaariyaan mitettana.

6 Kaatii Ooziyaane hayk'k'eedda laytsi Goday bollaninne d'ok'k'a araan utteeddawaa be'aad; Aa mayuu Geeshsha Golliyyaa kumeedda. **2** Suraafeela geetettiyaa kiitanchchatuu

aappe bollaanna de'iino; itti itti suraafeeliyaw usuppun k'efetuu de'iino; laa'u k'efetuwaan bare som'uwaa kamme; laa'u k'efetuwaan bare gediyya kamme; laa'u k'efetuwaan paallee. **3** Ittuu ituwaanna, «Geeshshay, geeshshay, geeshshay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa! Sa'aa ubbay Aa bonchchuwaan kumeedda» yaagiide s'eetteeddino. **4** Untunttu s'eessaa kooshshaan Geeshsha Golliyyaa baasuu k'aas's'eedda; k'ay Geeshsha Gollii c'uuwaan kumeedda. **5** Yaatina, taani, «Taw aayye ana! Taani bayaad; ayaw gooppe, taani doonay tuneedda asaa; k'ay doonay tuneedda asatuwaa gidдон de'ay; taani Kaatiyaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa ta ayifiyaan be'aad» yaagaad. **6** Suraafeelatuwaappe ittuu yarshshiyaa sa'aappe k'ap'eedda tamaa bonk'k'uwaa akkiide paalliide, taakko yeedda. **7** Tamaa bonk'k'uuwaan ta doonaa bochchiide, «Be'a; ha tamaa bonk'k'uu ne doonaa bochcheedda; Ne bayzzuu neeppe kichcheedda; ne nagaraykka atto geetetteedda» yaageedda. **8** Hewaappe guyyiyaan Goday, «Oona kiitoo? Nuw oonee baanawe?» yaagishin sisaad. Hewekka, «Hekko, taana kiitta» yaagaad. **9** Goday hawaadan yaageedda; «Ba; ha asaw, «Hintte sissaa sisiita; shin hinttenttoo gelenna; s'eeeluwaakka s'eelliita; shin be'ikkita» yaagaade oda. **10** Ha asaa wozanaa donc'c'illissa; untunttu haytsaakka tullissa; untunttu ayfiyaakka k'ook'issa; hewe d'ayooppe, untunttu barenttu ayifiyaan be'ana; barenttu haytsaan sisana; barenttu wozanaanka akeekana; yaatiide untunttu taakko simmananne pas'ana» yaageedda. **11** Yaatina, taani, «Abeet Godaw! Hawe ayide gakkanaasee?» yaagaad. I zaaretsiide, «Katamatuu de'iyaa asaa d'ayiide, kolettana gakkanaasa, golletuukka onana gakkanawunne biittaykka ubbaanna mela gidana gakkanaasa. **12** Taani Med'inaa Goday asaa haassana; biittaakka mela kessana. **13** Tammu asaappe itti Asay gadiyaa bolla attooppe, ikka d'ayana; k'ans's'i diggina atteeda wolaa durumaa mala gidanawaa; he durumay geeshsha zeretsaa gidanawaa» yaageedda.

7 Ooziyaana na'ay Iyo'aataami yeleedda Akaazi Yihudaa gadiyaan kaateteedda wode, Sooriyaa gadiyaa Kaatii Ras'iininne Israa'eeliyaa gadiyaa Kaatii Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Yerusaalame olanaw yeeddino; shin s'oonanaw danddayibeykino. **2** Sooriyaa gaddii Efireema biitaana ittippe olaw c'aak'k'eteeddawaa Daawita zariyaappe kaateteedda kaatii siseedda wode, deriyaan c'arkkuu k'aatsiyaa mitsaadan, Akaaza wozanayenne Aa asaa wozanay dagamaan shabbiretteedda. **3** Yaatina, Med'inaa Goday Isiyyaasa, «Neeni ne na'aa Sha'aari-Yaashuuba akkaade, Akaazana gakkettanaw ba; mayuwaa meec'c'iyaaawanttu goshshaakko afiyaa ogiyaa matan k'ommonna de'iyaa shiik'eedda haatsaa

s'eeran neeni Aa demmana. 4 Aw hawaadan yaagaade oda; «Naagetta; hirggoppa; Sooriyaa asaa, Kaatiyaa Ras'iinanne Ramaaliyaa na'aa hank'k'oo yayyoppa; ne wozanaykka shabbarettoppo; ayaw gooppe, laa'u kaatetuu tamaappe aatsiide c'uwattiyaa laa'u mitsaa durumaa mala. 5 ««Sooriyaa gadiyaa Asay Efireema asaananne Ramaaliyaa na'aanna ne bolla itabaa mak'ettiide, 6 «Ane Yihudaa gadiyaan woraajjiide, mentereetsidinne nu gidдон shaakkiide, S'aabi'eela na'aa kawutseeto» yaagiino» yaaga» yaageedda. 7 Gidooppenne, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He untunttu mak'k'uu minnenna; mulekka hewe poletennawaa. 8 Ayaw gooppe, Damask'k'uu Sooriyaa biittaw huup'iyaa; Kaatii Ras'iinikka Damask'k'o katamaw huup'iyaa. Usuppun tammanne ichcheshu laytsaa gidдон Efireema gaddii bunchchettiide, kawutetsaa gidenaan attana. 9 K'ay Samaarii Efireema biittaw huup'iyaa; Ramaaliyaa na'ay Samaariyaa katamaw huup'iyaa; hintte ammanuwaan minniide ek'k'ennan d'ayooppe, hintteikka ek'k'ikkita» yaagee. 10 K'aykka Med'inaa Goday Akaazaw; 11 «Med'inaa Goday ne S'oossay new bolla saluwaappe, woy garssa sa'aa c'immuwaappe itti malaataa immana mala oochcha» yaageedda. (Sheol h7585) 12 Shin Akaazi, «Oochchikke; Med'inaa Godaakka paac'c'ikke» yaageedda. 13 Yaatina, Isiyaasi, «Hinttenoo, Daawita zaretoo, sisite! Hintte asaa daaburssiyaawe ay guus's'ina, k'ay ta S'oossaa daaburssiitee? 14 Yaatooppe, Goday bare huup'iyaan hinttentoo malaataa immana; gellayatta shahaaraade attuma na'aa yelana; Aa suntsaakka Amaanu'eela yaagaade suntsana. 15 I itaa is's'anawunne lo'uwaa dooranaw eriyaa wode, me"eedda maatsaanne eessaa uttana. 16 Shin na'ay itaa is's'anawunne lo'uwaa dooranaw eranaappe kasetiide, neeni loytsi yayyeedda laa'u kaatetuu biittatuu koletti mela gidana. 17 «Efireema gaddii Yihudaa gadiyaappe shaakettoodeppe doommina hanibeenna meto wodiya Med'inaa Goday ne bolla, ne asaa bollanne ne aawuwaa golliyya bolla ahana; He yaanawekka Asoore gadiyaa kaatiyaa» yaageedda. 18 He gallassay gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday uduns's'etoo, Gibs'en haakko shaafaan de'iyaa asatoo malaatana; I matsatuwaa, Asoore gadiyaa asatuwaa s'eesana. 19 Yaatina, untunttu ubbaykka yiide, zanggaaraa shoobban, shuchchaa gonggoluuwan, aguntsay de'iyaa buuraaninne haatsaa olaan uttana. 20 He gallassi Goday Efiraa's'iisa Shaafaappe hefintsa baggaappe huup'iyaa k'ans'iyaa asaa s'eesana; ikka Asoore gadiyaa kaatiyaa; I yiide, hintte huup'iyaa binnaanaa, hintte asatetsaa binnaanaanne hintte buuchchaa meedana. 21 He gallassi itti Asay mes's'i itti maatsa miizzanne laa'u deeshshatuwaa s'alalaa ashshana. 22 Gidooppekkka, untunttu

maas's'iyaa maatsay loytsi daro gidiyaa diraw, I me"eedda maatsaa uttana; he gadiyaan atteeda Asay ubbaykka me"eedda maatsaanne eessaa uttana. 23 He gallassi itti sha"a biran washettiyyaa sha"a woyniyaa anotuu de'iyaa saan ubbaan kinddichchuunne aguntsa s'alalay mokkana. 24 Biittaa ubbaan kinddichchuunne aguntsay kumeedda diraw, Asay yaa biyaa wode, tooranne wonddaafiyaa oyk'k'iide baana. 25 Kase goman bul'eedda zoozetuwaan ha"i kinddichchuunne aguntsay kumeedda diraw yayyiide, itti asayenne yaa beenna. Mehii yedetiyaasaanne dorssay hemetiyaasaa gidanawaa.

8 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Wolk'k'aama s'aatsa warak'ataa akkaade, «Omoodoo elleella! Bonk'k'iyaw elleella!» yaagaade, nabbabetiyyaa pidoliyaan s'aafa. 2 K'eesiyaa Ooriyoonanne Yibaarakiyaa na'aa Zakkaraasa ammantsiyaa markkatuwaa ootsaade taani suntsana» yaageedda. 3 Hewaappe guyyiyaan, taani timbbitiyyaa odiyaa ta machchattinna gisaad; yaatina, Aa shahaaraade itti na'aa yelaaddu; Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Aa suntsaa, «Mahar-shalaal-Hash-Baaz» yaagaade suntsaa. 4 Na'ay, «Ta aawoo, ta aatee» yaagiide s'eesiyaawaa eranaappe kase, Asoore gadiyaa kaatii Damask'k'o duretetsaanne Samaariyaa omooduwaa akkiide afana» yaageedda. 5 Med'inaa Goday k'aykka taw hawaadan yaagiide haasayeedda; 6 «Ha Asay loddan goggiyaa Salihooma haatsatuwaa is's'iide, Ras'iinanne Ramaaliyaa na'aa nashettiide akkeeddino. 7 Hewaa diraw, taani Goday minonne daro gidiyaa Efiraa's'iisa haatsaa, Asoore kaatiyaa Aa tooranchchatuwaa ubbaanna ahana hanay. I shafiyaa ubbaa kumiide kesana; gas'aa ubbaa mayyiide goggana. 8 Kis's'iide goggiidde, Yihudaa gelana; eelliidde yaana aad'ana; kuntsuu k'ood'iyaa gakkana. Abeet Amaanu'eelaa, kafuu bare k'efiyaa mic'c'iyawaadan, haatsaa kuntsuu ne gadiyaa ubbaa bollann mic'ettana» yaageedda. 9 Hinttenoo kawutetsatto, ittippe shiik'ite! Shin hintte me'ereetana! Haakko biittaa ubbaan de'iyaa asatoo, sisite! Olaw giigite! Shin hintte me'ereetana! Ee, olaw giigite; shin hintte me'ereetana! 10 Olaa olettanaw mak'ettite; shin hintte mak'k'uu laalettana; hintte halchchuwaa haasayite; shin hintte halchchuwaa halana; ayaw gooppe, S'oossay nuunana de'ee. 11 Med'inaa Goday bare mino kushiyyaa ta bolla wotsiide, taw haasayeedda; taani ha asaa ogiyaa kaallenna mala, taana hawaadan yaagiide seereedda; 12 «Ha Asay makkala mak'k'o giyaawaa ubbaa makkala mak'k'o gooppite; untunttu yayyiyaabaw yayyoppite woy dagammoppite. 13 Hintte geeshsha gaanaw bessiyaawe Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa; hintte aw yayyanawunne dagammanaw besse. 14 I geeshsha sa'aa

gidanawaa; shin Yihudaa gadiyaa asawunne Israa'eeliyaa gadiyaa asaw l d'ubbiyaa shuchchaanne kunddissiyaa zaallaa gidanawaa; Yerusaalamen de'iyaa asaw l gitiyaanne p'ire gidanawaa. 15 Untuntuppe daruu d'ubettana; kunddiidekka me"ana; p'iriyaan oyk'ettiidekka omoodettana» yaageedda. 16 Taani odeeddawaa naaga; ta erissiyaa k'oomatuu gidдон higgiiyaa attama. 17 Taani bare som"uwaa Yaak'ooba zaratuwaappe gentsiyaa Med'inaa Godaa naagana; k'ay aan ammanettana. 18 Taananne taw Med'inaa Goday immeedda naanatuwaa be'ite. Nuuni S'iyoon Deriyan de'iyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe Israa'eeliyaw malaatanne markka. 19 «Saasukkiidenne zuuzummiide haasayiyaa shareechotuwaanne moytilliyaa haasayissiyaawantta oochchite» yaagiide hinttana zoriyaa Asay de'ee. Hayk'k'eeddawantta pas'a de'iyaa wantubaa oochchiyaawaappe, Asay barenttu S'oossaa oochchanaw bessennee? 20 Higgiiyaanne S'oossay odiyaawaa sisite! He asatuu ha k'aalaadan haasayana d'ayooppe, untunttoo sa'ay wontenna. 21 Asay waayettiiddinne koshshattiide, gadiyaan toyilakattana; untunttu koshshatteedda wode yilottiide, pude s'eelliide barenttu kaatiyaanne barenttu S'oossaa shek'kana. 22 Sa'aakko duge s'eelliide, waayiyaa, d'umaanne yashshiyaa shoonnuwaa be'ana; untunttu bara d'umaw olettana.

9 Gidooppenne, waayetteeddawanttoo hawaappe sintsaw d'umenna. Beni wode S'oossay Zaabiloona biittaanne Nifttaaleema gadiyaa kawushsheedda; shin sintaappe he Meeditaane Abbaa ogiyaan de'iyaa biittaanne Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan de'iyaa «Ayiuda gidenna Asay de'iyaa Galilaa» giyaa gadiyaa l bonchhana. 2 D'uman hametiyyaa Asay wolk'k'aama poo'uwaa be'eedda; k'ay bara d'uma gadiyaan de'iyaa wanttoo poo'uu poo'eedda. 3 Neeni kawutetsaa asaa darissaadda; untunttoo nashshechchaa gujjaaadda; Asay katsaa c'akkiyaa wode nashettiyaawaadan, woy omooduwaa gishiide akkiyaa wode nashettiyaawaadan, ne sintsan nashettana. 4 Ayaw gooppe, neeni Midiyaama gadiyaa s'oneedda gallasaadan, untuntta dees'iyaa morgge mitsaa, untunttu hashiyaa morgge mitsaanne untuntta naak'kiyaawanttu s'am"aa mentsereetsaadda. 5 Woraajiyaa olanchatuwaa c'aamayanne suutsan munak'etteedda mayuu ubbay taman eetsiyaabaa gidanawaa. 6 Na'ay nuw yeletteedda! Attuma na'i nuw imetteedda! Kawutetsay Aa hashiyaan wod'd'ana; Aa sunsay, «Maalalissiyaa Zoriyaawaa, Wolk'k'aama S'oossaa, Med'inaa Aawuwaa, Sarotetsaa Kaappuwaa» geettetana. 7 Aa kawutetsaa daruwawunne Aa sarotetsaw zaway baawa; hachchippe doommiide, med'inaa gakkanaw, suure pirdaaninne s'ilotetsan minisanawunne essanaw Daawita

kaatetuwaa araataaninne Aa kawutetsan l kaatetana; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mishuu hewaa polana. 8 Goday Yaak'ooba zaratuwaa bolla pirdaa k'aalaa kiitteedda; Israa'eeliyaa bolla kunddeedda. 9 Asay ubbay, Efireema asayanne Samaariyaa kataman de'iyaa wanttu, ayyuwaaninne otoruwaan haasayiyaawanttu, hawaa ootseeddawe Godaa gidiyaawaa erana. 10 Untunttu, «S'uubiyaappe kees'etteeddawanttu koletteeddino; shin nuuni untuntta zaaretsiide, masetteedda shuchchatuwaan kees's'ana; etsatuu k'ans's'etteeddino; shin nuuni untunttu sa'aan zigatuwaa laammana» yaageeddino. 11 Hewaa diraw, Med'inaa Goday, Ra'asoon morkkatuwaa minisana, untunttunna oletteedda morkkatuwaa untunttu bolla dentsetseedda. 12 Away doliyaa baggaappe Sooriyaa gadiyaa asatuunne away wulliyaa baggaappe Piliss's'eema gadiyaa asatuu barenttu doonaa hanggiide, Israa'eeliyaa meeddino. He ubbankka S'oossaa hank'kuu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan de'ee. 13 Gidooppenne, asatuu barena shoc'eeddawaakko simmibeykkino; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaakka koyibeykkino. 14 Hewaa diraw, mes's'i itti gallassi Med'inaa Goday Israa'eeliyaappe huup'iyaa goyinaa, d'ok'k'a zambbaa daashshaanne zik'k'a mak'k'aa k'ans's'ana. 15 C'imatuunne bonchchetteeddawanttu huup'iyaa; wordduwaa tamarissiyaa timbbitiyaa odiyaawanttu goyinaa. 16 Ha asaa kaaletsiyaawanttu, wora kaaletsiino; untuntta kaalliyaawanttukka baliino. 17 Hewaa diraw, Goday untunttu yalaga asatuwaan nashettana; aawuu bayinna naanatoonne am"etoo k'arettenna. Ayaw gooppe, Asay ubbay iitanne S'oossaa erennawaa; Asay ubbay bare doonaan iitabaa haasaye. He ubbankka Godaa hank'kuu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan de'ee. 18 litatetsay tamaadan s'uuggee; kindichchuwaanne aguntsaa mi d'ayissee; sikkeedda woray ees's'ina, c'uway tuussaadan sitti giide, pude kesee. 19 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa hank'kuwaan gaddii s'luugettanawaa; asaykka taman eetsiyaabaa mala gidanawaa; ooninne bare ishah ashshanaw k'oppenna. 20 Untunttu ushechcha baggaappe bonk'k'ana; shin koshattana; haddirssa baggaappe maana; shin kallikkino; untunttu barenttu yeleeedda naanatuwaa maana. 21 Minaase Efireema, Efireemikka Minaasa maana; untunttu ittippe gidiide, Yihudaa biittaa morkkana. He ubbankka S'oossaa hank'kuu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan de'ee.

10 lita higgiiyaa kessiyaawanttoonni uk'kunniyaa s'uufiyaa s'aafiyaawanttoo aayye ana! 2 Hewaan untunttu mank'kotuwaa pirdaa geellayino; hiyyeesatuwaa

maataakka sugiino. Yaatiide am"etuwaa ak'uwaanne aatta awuuy bayinna naanatuwaakka bonk'k'iino. 3 Haakko gadiyaappe yiyaa metuwaan I hinttena muriyaa wode, waaniitee? Maaduwa demmanaw ookko bak'atiitee? Hintte duretetsaa hak'an k'osiitee? 4 Hintte olan hayk'kana; k'achchiide goochchina, hintte baana. Hewe ubbay haninakka, S'oossaa hank'kuu wuribeenna; muranaw I bare kushiya yeddi wotseedda. 5 Goday hawaadan yaagee; «Ta yiloo gatimaa gideeddanne ta ees'siyaa hank'k'oo s'am"aa gideedda Asoore gadiyaa asaw aayye ana! 6 Taani Asooretuwa S'oossaa erenna kawutetsaa bolla kiittana; untunttu duretaa ubbaa omooddanaadaaninne bonk'kanaadan, k'ay ogiyaan de'iyaa urk'kaadan, untuntta yed'danaadan, taana hank'ketseedda asaa bolla taani Asooretuwa azazana» yaageedda. 7 Shin Asoore kaatii hawaa halchhibeenna; Aa wozanaykka hawaadan k'oppiibeenna. I halchcheeddawe kawutetsatuwa ubbaanna d'ayissanaassa. 8 I c'ek'ettiide, hawaadan yaageedda; «Ta gadaawatu ubbatuu kaatiyaa gidikkinooye? 9 Kalno katamay Karkkamiisha katamaa mala gidenneeyye? Hamaata katamay Arifaada katamaa mala gidenneeyye? Samaariyaa katamaykka Damask'k'o katamaa mala gidenneeyye? 10 Yersaalameninne Samaariyaan de'iyaa masetteedda eek'aa misiletuwaappe dariyaa misiletoo goyinniyya kawutetsatuwa muranaw, taani ta kushiya yeddaad. 11 Taani Samaariyaa katamaa bollanne aan de'iyaa eek'aa misiletuwa bolla ootseeddawaadan, Yersaalame katamaa bollanne Aa eek'atuwa bolla ootsikkitaayye?» yaageedda. 12 Goday S'iyoone Deriyaa bollanne Yersaalame bolla bare ootsiyaa oosuwa ubbaa poleeddawaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa kaatiyaa Aa ayyuwaanne Aa oturuwa murana. 13 Ayaw gooppe, Asoore kaatii hawaadan yaagee; «Ta kushiya minotetsan, ta aad'deeda eratetsaaninne taw de'iyaa akeekan taani hawaa udaad. Taani kawutetsatuwa gidon de'iyaa zawatuwa shoddaad; untunttu biittatuwaan de'iyaa asaa ak'uwa bonk'kaad; Ta mino k'esiyaan, kaatetuwa araatuwaan utteeddawantta ubbaa duge wotsaad. 14 Asay kafuwa golliyaan kushiya yeddiyaawaadan, taani kawutetsaa duretetsaa bolla ta kushiya yeddaad. K'ay dogettiide atteeda k'uuk'k'ulletuwa shiishshiyaawaadan, taani biittaa ubbaa shiishshaad. Paallanaw bare k'efiyaa bak'kiyaabay, woy haasayanaw bare doonaa pogiyaabay, woy k'ay waassiyaawe ittuunne baawa» yaageedda. 15 Tumu kalttay barenan k'ans'siyaa bitaniyaappe, «Taani aad'd'ay» gaanaw danddayiyye? Woy magaaizii barena goochchiya bitaniyaappe, «Taani daray» giyye? S'am'ay barena oyk'kiyaa asaa dentsii? Guufii oyk'kiyaa Asay baynan

hametii? 16 Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday, Aa mino tooranchchatuwa bolla laafetsiyaa harggiyaa yeddana; Aa bonchchuwaappe garssana mishuu ees'siyaa tamaadan ees'si kesana. 17 Israa'eeliyaa Poo'uu tamaa gidanawaa; Israa'eeliyaa Geeshshaykka lac'uwa gidanawaa; yaatiide Aa aguntsaanne Aa kinddichchuwa itti gallassi s'uuggananne maana. 18 S'oossay bare wora mitsaa bonchchuwaanne bare aradda gadiyaa bonchchuwa d'ayissana; simmi hewe harggiyaa Asay siliyaawaadan silana. 19 Aa woran attana mitsatuu loytisi guutsaa gidiyaa diraw, itti guutsaa na'aykka paydi wurssanawaa. 20 He gallassan Israa'eeliyaappe atteedawaanttu barena shoc'eeddawanntun zempikkino; shin untunttu tumuwaappe Med'inaa Godaan, Israa'eeliyaa Geeshshan zemppana. 21 Atetsay, Yihudaa asaa atetsay Wolk'kaama S'oossaakko simmana. 22 Neenoo Israa'eeliyaw, ne Asay abbaa matan de'iyaa shafiyaa keeshshaa gidoopekka, untuntuppe amareedawanntu s'alalay simmana. S'illotetsay kumi palaheedda bashshay awaayeteedda. 23 Ee, Goday, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday sa'aa ubbaa bollan ahanaw k'achcheeda bashshaa ahana. 24 Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonen de'iyaa ta asatoo, Gibs'etuu ootseeddawaadan, Asooretuu hinttena s'am"an shoc'iyaa wodenne barenttu gatimaa hintte bolla dentsiyaa wode yayyoppite. 25 S'i'i guutsaa wodiyaappe guyyiyaan, taani hinttena hank'k'ettiyaawaa aggana; hewaappe guyyiyaan, ta hank'kuu untuntta d'ayissanaw baana» yaagee. 26 Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday Oreeba giyaa shuchchaa matan Miidiyaamatuwa shoc'eeddawaadan, untunttu bolla lissuwa dentsana. I Gibs'en ootseeddawaadan, bare gatimaa abbaa bolla dentsana. 27 He gallassi, Aa tookku hintte hashiyaappe wod'd'ana; Aa k'ambbaraykka hintte morggiyaappe kichchana. Hintte orddeedda diraw, k'ambbaray me"ana. 28 Morkkiyaa wotaadaratuu Aata katamaa geleeddino; Migiroonan aad'd'eedino; barenttu olaa miishshaakka Mikimaasa kataman wotseeddino. 29 Untunttu gadiyaa aad'd'iyasaana pinniide, Gebaa'a kataman ak'eedino. Raama kataman de'iyaa Asay ubbay kokkoreedda; kaatiyaa Saa'oola kataman Gib'an de'iyaa asaykka bak'ateedda. 30 Galliima asaw, waasuwa s'ulisite! Layisha asaw, sisite! Anaatoota kataman de'iyaa asaw, oochchiyaawaa odite! 31 Maadimeena giyaa katamaa Asay bak'ateedda; Gebiima asaykka bare shemppoo k'osetteedda. 32 Hachche morkkiyaa wotaadaratuu Nooba kataman de'ino; yan untunttu barenttu kushiya k'aatsiide, S'iyoone Deriyaa, Yersaalame katamaa baabisiino. 33 Be'ite, Goday, Ubbaappe Wolk'kaama

Med'inaa Goday k'ankatuwaa wolk'k'aama wolk'k'an k'ans's'ana; aduk'keedda mitsatuukka k'ans's'ettana; k'ay bonchchetteeddawanttukka kawushshana. **34** S'oossay sikkeedda wora kalttan k'ans's'ana; Liibaanoosikka Wolk'k'aama sintsan kunddana.

11 Issey durumaappe aac'ay kesana; Aa s'ap'p'uwaappe ayfiyaa tashii kesana. **2** Med'inaa Godaa Ayyaanay, aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa Ayyaanay, zoriyaanne wolk'k'aa Ayyaanay, eratetsaanne Med'inaa Godaw yayyiyyaa Ayyaanay Aa bolla shemppana. **3** Med'inaa Godaw yayyiyaawaan I nashetee; bare ayfii be'eeddawaan c'oo pirdenna; woy bare haytsay siseeddawaan c'oo pirdenna. **4** Shin hiyyeesatoo I s'illuwaan pirdana; sa'aan de'iyaa metootanchchatu yewuwaakka I suuretetsan pirdana. I bare ins's'arssaa gatiman sa'aa shoc'ana; bare doonaa shemppuwaan iitatuwaa wod'ana. **5** S'illotetsay Aa s'eessaw danc'c'o gidanawaa; ammanettiyaawekka Aa miyyiyaw sak'k'iyaa gidanawaa. **6** Jeerii dorssaa maraanna ittippe de'ana; maahiikka deeshshaa maraanna ittippe gisana; miizzaa maraanna, gaammuwaa maraananne ittippe heemettana; guutsaa na'i untunta heemmana. **7** Miizzatanne babantsaa geetettiyyaa do'ay ittippe maana; untuntu maratuukka ittippe gisana; gaammuu booraadan utulaa maana. **8** D'antsaa d'ammiyaa na'ay shooshshaa ollaan kaa'ana; d'antsaa duutseedda na'ay wod'iyaa shooshshaa ollaan bare kushiyyaa yeddana. **9** Ta geeshsha deriyaan ooninne k'ohettenna, woy bayenna; ayaw gooppe, abbay haatsaan kumiyaawaadan, sa'ay Med'inaa Godaa eriyaawan kumana. **10** He gallassi Issey s'ap'uu asaw malaataa gidiide ek'k'ana; kawutetsaa ubbay Aa koyana; I de'iyaa sa'ayikka bonchchettana. **11** He gallassi Goday bare asaa atosetsaa Asooreppe, Gibs'eppe, Patiroosappe, Top'p'iyaaappe, Elaamappe, Baablooneppe, Hamaatappenne abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaappe laa"entsuwaa zaari akkanaw bare kushiyyaa yeddana. **12** Kawutetsatoo malaataa I d'ok'k'u ootsiide dentsana; Israa'eeliyaappe laaletteeddawannta ittippe gatsana; Yihudaappe piskki geeddawanntakka sa'aa oyddu miizaanappe I shiishshana. **13** Hewaappe guyyiyaan, Efireema k'anaatii aappe shaakettana; k'ay Yihudaa waayissiyaawanttukka d'ok'k'oletti d'ayana. Efireeme Yihudaa k'anaatenna; Yihudayikka Efireema waayissenna. **14** Untuntu away wulliyaa baggan de'iyaa Piliss's'eema gadiyaa bolla paalliide wod'd'ana; away doliyaa baggan de'iyaa asaakka untuntu ittippe bonk'k'ana. Untuntu Eedooma bollanne Moo'aaba bolla barenttu kushiyyaa wotsana; Amoonatuukka untuntu azazzetana. **15** Med'inaa Goday Gibs'e miyyiyaan de'iyaa Zo'o Abbaa

ubbaanna melissana; bare las'iyaa c'arkkuwaana bare kushiyyaa Efireas'iisa Shaafaa bolla dentsana. Yaatiide Asay mela ellekka pinnana mala, laappun k'eeri shaafaa kessiide shoc'ana. **16** Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesiyyaa wode ogii de'eeddawaadan, Aa asaappe atteedawanttoo Asoore gadiyaappe kesiyyaa ogii de'anawaa.

12 He wode hintte hawaadan yaagana: «Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana hank'k'ettaadda; hank'k'uwaappekka simmaadda; yaataade taana mintsetsaadda. Hewaa diraw, taani neena galatay. **2** «Be'ite, Med'inaa Goday ta atosetsaa; taani aan ammanettaade, yayyikke. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, taw wolk'k'anne yetsaa. I ta atosetsaa gideedda» yaagana. **3** Ashshiyaa pulottuwaappe haatsaa hintte nashshechchan duuk'k'ana. **4** He gallassi k'ay hintte hawaadan yaagana: «Med'inaa Godaa galatite! Aa suntsaakka s'eesite. Aa oosotuwaaw kawutetsatuwaa ubbaa gidon erissite. Aa suntsay d'ok'k'u d'ok'k'u geeddawaa awaayite. **5** Med'inaa Goday wolk'k'aama oosuwaa ootseedda diraw, aw yes's'ite. Hawe sa'aa ubbaan eretto. **6** Israa'eeliyaa Geeshshay hintte gidon d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw, hinttenoo, S'iyoonen de'iyawanttoo, homboc'ite! nashshechchaw yes's'ite!» yaagana.

13 Amoos'a na'aa Isiyaasaw S'oossay Baabloonewaa k'onc'c'issina be'eeddawe hawaa. **2** Mela deriyaa bolla banddiraa essite; hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, untuntu waassite; untuntu kaappatuwaa penggiyaanna gelana mala, wuttiite. **3** Taani hank'k'etteeddawannta murana mala, ta geeshshatuwaa azazaad; taani s'ooniyaawaan nashetiyyaa ta wolk'k'aama tooranchchatuwaakka s'eesaad. **4** C'ora Asay c'abbottiyaawaadan, deriyaa huup'iyaan c'abbottiyyaa walassaa sisite! K'ay kawutetsatuu ittippe shiik'iide shabbirettiyyaa walassaa sisite! Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday tooranchchatuwaaw olaw salppissee. **5** Med'inaa Godayenne I bare hank'k'uwaaw polissanaw go'ettiyyaa miishshatuu biittaa ubbaa d'ayissanaw, haako gadiyaappe, salotuwaaw gas'aappe yiino. **6** Med'inaa Godaa gallassay mateedda diraw yeekkite! He gallassay Ubbaaappe Wolk'k'aama S'oossaa mataappe bashshaadan yaana. **7** Hewaa diraw, kushiyyaa ubbay hilssi gaana; asaa ubbaa wozanayikka siilana. **8** Untuntu dagammana; oytsayenne yeellay untunta oyk'k'ana. Yeluu oyk'k'eedda mishirattiidan, untuntu oyk'etana. Untuntu dagammiide, ittuu ittuwaa s'eelana; untuntu som"iikka dagamaan boos's'ana. **9** Be'ite; mek'etsaa iisiide, yiluwaaninne suulo hank'k'uwaan gadiyaa mela kessanawunne aan de'iyaa nagaranchchatuwaaw d'ayissanaw, Med'inaa Godaa gallassay yee. **10** Saluwaa

s'oolinttetuunne s'oolinttetuuaa c'itatu barenttu poo'uwaaw immennan is's'ana; awa ayfii doliide d'umana; aginayikka poo'ennan aggana. 11 S'oossay hawaadan yaagee, «Taani ha sa'aa Aa iitatetsaa diraw, iitatuwaakka untunttu nagaraa diraw murana. Taani otoranchchatoo otoruwaad diggana; mek'etsaa iitatuwaaw otoruwaakka kawushshana. 12 Atteeda Asay al'o work'k'aappe aad'd'iide al'ana; Ofiira work'k'aappekka aad'd'iide al'ana. 13 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa hank'k'uwaan, Aa hank'k'uwaaw suuluwaaw gallassi taani salotuwaaw kokkorssana; sa'ayikka bare de'iyasaappe kaas's'ana» yaagee. 14 Shankkaappe bak'atiyaa gaaraadan, woy heemmiyaa Asay bayinna dorssaa wudiyaadan, Asay ubbay bare asaakko asaakko simmana; ubbayikka bare biittaa bak'atana. 15 Beetteeddawe ooninne c'adettana; oyk'etteeddawe ooninne mashshaan hayk'k'ana. 16 Untunttu guutsaa naanay untunttu sintsan busakettana; untunttu golletuukka bonk'k'ettanawaa; untunttu mac'c'a asatuwaannakka wolk'k'an hara attuma asatuw gaketana. 17 Be'ite, biraa koyenna, work'k'aankka nashettana Meedoona gadiyaa asatuwaaw taani untunttu bollan dentsana. 18 Untunttu wondaaafetuu wodallatuwaaw wod'iino; guutsa naanatuwaakka yeddi maarikkino; untunttu ayfii purgga"iyaa naanatookka k'arettenna. 19 Kawutetsatoo bonchchuwaaw, k'ay Baabloone asawukka alleek'k'onne aw gideedda Baabloone gadiyaa S'oossay Sodoomadaaninne Gamooradan aatsi yeggana. 20 He gadiyaan mulekka Asay uttenna; woy yeletaappe yeletaa gakkanawukka yan Asay de'enna; Araba asayikka yan bare dunkkaaniyaa tolenna; dorssaa wudiyaa heemmiyaawanttukka yan barenttu wudiyaa allas's'issiino. 21 Shin yan bazzuwaaw do'atuu allas's'ana. Worakanatuu untunttu golliyaa kumana; gutattuu hewana de'ana; bazzuwaaw deeshshatuu hewana guppana. 22 Untunttu golletuwaan babark'k'ii waassana; untunttu bonchcho kaatiyaa golletuwaankka worakanay boc'c'anna. Aa wodii matatteedda; gallassayikka gam"enna.

14 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw k'arettana; Israa'eeliyaakka zaaretsiide doorana. Untunttu untunttu buzo gadiyaan wotsana; imatsatuu yiide untuntunna gaketiiide, Israa'eeliyaa asaana ittippe de'ana. 2 Daro kawutetsay Israa'eeliyaa asaa akkiide, untunttu sa'aa ahana; Israa'eeliyaa Asay kawutetsatuwaaw mac'c'anne attuma k'oomaadan, Med'inaa Godaa gadiyaan mooddana. Untunttu barena omoodeeddawantta omooddana; barena uk'k'unneeddawanttakka mooddana. 3 Med'inaa Goday hinttena hintte tuggaappe, metuwaappenne hintte moodetteedda iita ayiletetsaappe shemppisseedda gallassi, 4 hintte Baabloone kaatiyaa bolla hawaadan yaagiide k'illic'ana;

«Uk'k'unniyaawe waan aggeedee; Aa hank'k'uwaaw suuluukka waan atteedee! 5 Med'inaa Goday Kawutetsatuwaaw s'am'aanne mooddiyaawanttu gatimaa mentseedda. 6 Untunttu asaa wurssetsi bayinna hank'k'uwaan shoc'eeddino. Barentta s'ooneedda asatuwaaw k'ans's'ennan un'etsiide de'eeddino. 7 Biittaa ubbay untunttuppe shemppiide, woppa de'ee; asayikka yetsaa yes's'ee. 8 Haray attina, zigatuukka Liibaanoosa s'idetuukka, kaatiyaa kunddetsan nashettiide; «Neeni kawushaade wod'd'oodeppe, nuuna k'ans's'anaw yiyaawe baawa» yaagiino. 9 «Neeni yiyaaw wode, Si'oolii neena mokkanaw hirkkin giigeedda; I kase gadiyaa kaaletseedda asatuwaaw moytilletuwaaw neena sarotanaadan dentsetsee; k'ay kase kawutetsatoo kaatiyaa gideedda ubbatuwaakka untunttu araataappe dentsi essee. (Sheol h7585) 10 Untunttu ubbayikka hawaadan yaagana; «Hekko neenikka nuwaadan, wolk'k'aa d'ayaadda; neenikka nu mala gidaadda! 11 Kase diitsaa diis's'iidde sabbiyaa ne bonchchuu Si'ooliyaan duge geleedda. Duuchchatuu neeni gisiyaa gisuwaaw; gus'unetuukka neeni mayiyaa afilaa gidana» yaagana. (Sheol h7585) 12 «Neenoo wontta na'aw, bakkaaliyaw, saluwaappe waana kunddaadii! Neenoo kawutetsaa kawushsheeddawoo, waana k'ans's'ettaade sa'aan wod'd'aadii! 13 Neeni ne wozanaan, «Taani saluwaaw kesana; ta kawutetsaa araataakka S'oossaa s'oolinttetuwaappe bollaanna d'ok'k'an wotsana; huup'issa bagga gas'an, yaa'ay shiik'iyaa deriyaa huup'iyaan uttana. 14 Shaaretuu de'iyaa d'ok'k'aappekka huup'iyaw pude aad'd'ana; taani taana Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa mala ootsana» yaagaadda. 15 Shin neeni Si'ooliyaan, hirkki c'iimma ollaan duge yegettaadda. (Sheol h7585) 16 «Neena be'iyaaawanttu, «Biittaa k'aatseeddawe, kawutetsatuwaaw kokkorsseeddawe, 17 sa'aa bazzuwaaw kesseeddawe, sa'aan de'iyaa katamatuwaakka aatsi yeggeeddawe, bare k'asho asatuwaakka golle yeddennan diggeedda bitanii hawe?» yaagiide tishshi ootsi akeekiide s'eelana. 18 «Kawutetsatuwaaw kaatetuu ubbay bare duufuwaan duufuwaan bonchchuwaan gisana. 19 Shin neeni is's'etteedda tashiyaadan, ne duufuwaappe gas'aa olettaadda; ne anhay mashshaan c'adetti hayk'k'eedda anhaan, k'ay ollaan de'iyaa shuchchatuwaakko duge wod'd'iyaaawanttu anhaan kameteedda. Neeni gediyaan yedersseedda anhaa mala gidaadda. 20 Neeni mooguwaakka untuntunna ittippe moogettakka; ayaw gooppe, neeni ne gadiyaa bayzzaadda; ne asaakka wod'aadda. Iitaa ootsiyaawanttu sunsay laa"entso mulekka s'eesettoppo. 21 Untunttu aawotuwaaw nagaraa diraw, naanatuwaaw wod'anaw giigissite; hewe d'ayooppe untunttu denddiide, gadiyaa laattana; sa'aa ubbaakka katamaa sallalaa ootsana» yaagana.

22 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu bollan denddana; untunttu suntsaa, untunttu atotetsaa, untunttu zeretsaanne untunttu yeletaa Baablooneppe d'ayissana. 23 Taani Baabloone Gutatta de'iyasaanne haatsay eelliyasaa ootsana; bashshaa pus'an taani Aa pittana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 24 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Taani halchcheeddawaadan hanana; taani k'oppeeddawaadanka polettana. 25 Taani Asoore gadiyaa bitaniyaa ta gadiyaan mentsereetsana; ta deretuwa hup'iyaa taani Aa yed'dana; Aa k'ambbaray untunttu bollaappe, Aa tookuukka untunttu hashiyaappe kichchana» yaageedda. 26 Sa'aw muliyaw k'ofetteedda k'ofay hawaa; kawutetsatuwaa ubbaa bollan mic'etteedda kushiikka hawaa. 27 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa k'oppeedda diraw, Aa ooni digganaw danddayii? Aa kushiikka mic'etteedda; hewaa ooni guyye zaaranaw danddayii? 28 Kaatii Akaazi hayk'keedda laytsi odetteedda k'aalay hawaadan yaagiyaawaa; 29 «Hinttenoo Piliss's'eema asatoo ubbatuukka, hinttena shoc'eedda s'am"ay me"eedda diraw nashettoppiti; ayaw gooppe, he shooshshaa zariyaappe hasuu kesana; Aa zeretsaykka k'ay paalliyaa shooshshaa gidanawaa. 30 Hiyyeesatuwaa bayira naanay k'umaa maana; metootanchchatuu woppu giide gisana. Shin taani ne zariyaa koshan wurssana; k'ay neeppe attedawaantakka wod'ana. 31 «Neenoo penggiyaw, yeekka! Neenoo katamaw, waassa! Hinttenoo Piliss's'eema asaw ubbaw, hintte ubbaykka hirggan muushite! Ayaw gooppe, huup'issa baggappe c'uway kesiide yee; he c'itaappe duus's'iide guyye attiyaawe baawa. 32 Kawutetsay kiiteeddawanttoo waagiide zaaranee? Med'inaa Goday «S'iyoono kees's'ee; k'ohetteedda Aa Asay I gidдон k'osetti attiyaasaa demmeeda» yaagana» yaagiya k'aalay odetteedda.

15 Moo'aaba biittaw S'oossay odeedda k'aalay hawaa: Moo'aaben de'iyaa Eera giyaa katamay itti k'amma kolettiide d'ayeedda; k'ay Moo'aaben de'iyaa K'iira giyaa katamaykka itti k'amma kolettiide d'ayeedda. 2 Diboona katamaa Asay barenttu eek'aa golliyaan yeekkanaw d'ok'k'a sa'aa keseeddino. Moo'aaba gadiyaa Asay Nabonne Medaaba giyaa katamattoo hewaadan yeekkee. Huup'ii ubbay bo"atikichcheedda; buuchchaa ubbaykka meedetteedda. 3 Ogi de'iyaa saan ubbaan untunttu maak'aa mayyeeddino; golliya bollan dembbayi kees's'osaanine dabaabaa bolla ubbaan untunttu yeekkiinonne afotsaa holssayiino. 4 Haseboona katamaa asayenne El"aale katamaa Asay

waassiino; untunttu waasuwa kooshshaykka Yahaas'a giyaasaa gakkanaw sisettee. Hewaa diraw, olaw danc'c'eedda Moo'aaba wotaadaratuu barenttu kooshshaa d'ok'k'isside waasseeddino; untunttu shempuukka untunttu garssan kokkoreedda. 5 Taani Moo'aabaw wozanaappe yeekkaad; aan de'iyaa Asay S'oo'aaronne Egilaati-Shaliishiyaa giyaa katamattoo bak'ateedda. Untunttu Luhiita ogiyaan yeekkiidde biino; baggatuu k'ay Horonayma biyaa ogiyaan, barenttu bashshaa diraw, waasuwa s'uliino. 6 Nimiriima haatsatuu to'eeddino; maatay meleedda; aac'aykka shulleedda; irs's'abay ubbaykka d'ayeedda. 7 Hewaa diraw, untunttu barenttu shiishsheedda ak'uwaanne minijaa tookki akkiide, Ahaayaa giyaa mitsay de'iyaa wombaappe hefintsa afiino. 8 Moo'aaba yuushshuu ubbay waaso s'alalaa gideedda; untunttu waasuu Egilayimanne Bi'eeri-Eliama gakkanaw sisettee. 9 Dimoona katamaa haatsatuu suutsaa s'alalaa gideeddino; taani Dimoona katamaa bolla hewaappekka dariyaawaa ahana. Moo'aabappe kessi akkiide yiyaawanttu bollanne he gadiyaan pas'a atiide de'iyawanttu bolla gaammuwa yeddaade wurssana.

16 Moo'aaba Asay bazuwaa biyaa ogiyaan de'iyaa Sela'a katamaappe yalaga dorssaa orgetuwaa Yersaalamen de'iyaa biittaa mooddiyaawoo yeddite. 2 Moo'aaba mac'c'a Asay barenttu de'iyaa golliyaappe gas'an laalettiedda kafotuwaadan, Arnnoona Shaafaa pinniyaa sa'aan laalettana. 3 Moo'aaba Asay Yihudaa asaa hawaadan yaagana; «Nuuna zorite; suure pirdдите; seeta gallassan hintte kuwaa k'ammaadan kuwayite. Yederssettiyaawantta k'osite; bak'ati yeeddawantakka aatsi immoppite. 4 Moo'aabappe yedersseeteeddawanttu hintte gidдон de'ino; untuntta d'ayissiyaawanttuppe untunttu k'osetti attiyaasaa gidite. Untuntta uk'kunniyaawanttu wureeddino; bashshay atteeda; untunttu tuggayiyaawanttukka gadiyaappe d'ayeeddino. 5 Hewaappe guyyiyaan, itti kaatetuwa araatay aggena siik'inaan ek'k'ana; he araan, Daawita dunkkaaniyaan itti ammanettiya daannay utana. I suuretetsaa koyana; s'illotetsaa ootsanawukka elleellana» yaagana. 6 Yihudaa Asay hawaadan yaagana; «Moo'aaba gadiyaa Asay ay keenaa otoretintto, nu untunttu otoruwaabaa siseeddo; untunttu ayyuwaanne untunttu shek'aakka siseeddo; shin untunttu otoru hada» yaagana. 7 Hewaa diraw, Moo'aabe yeekko; Asay ubbaykka Moo'aabaw yeekko; K'iirihereesa kataman hintte de'iyaa wode meedda lo'o k'umaa hassayiide yeekkite. 8 Haseboona shooyk'atuunne Siibima woyniyaa tokkiyaa sa'atuu d'ayeeddino; untunttoo tashii Yaa'izeera gakkide, bazzoo zaa'eedda dooretteedda woynnetuwaa kawutetsatuwaa kaappatuu yederssiide d'ayisseeddino;

untunttu aac'aykka zaa'iide, abbaa pinneedda. 9 Taani Yaa'izeera katamaw yeekkiyaawaadan, Siibima katamaa woyynetookka yeekkay. Haseboonanne El'aale katamattoo, taani ta afotsaan hinttena holssayay. Ayaw gooppe, hintte mitsaa ayifiyaanne hintte booteedda katsaa bolla olaa waasuu denddeedda. 10 Katsaa ayifiyaan kumeedda shoyk'aappe nashechchayenne hashshu guussay aketeedda. Woynniyaa tokkiyaa saankka mazimurii yes'etenna. Nashechchan woyniyaa teeraa gum'iyyaa sa'aan gum'iyaabay baawa. Taani gum'iyaawanttu ililiya ilissaakka d'ayissaad. 11 Hewaa diraw, ta wozanay Moo'aabaw, ta garssa asatetsaykka K'iirihereesaw diitsaadan waassee. 12 Moo'aabe bare d'ok'k'a sa'aa booppenne, c'oo barena daaburssee; k'ay I bare eek'aa golliyyaa woossanaw booppekka, hewe Aa ayinne maaddenna. 13 Med'inaa Goday kasetiide, Moo'aabewaa odeedda k'aalay hewaa. 14 Shin ha'i Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kontiraatiyaa oosanchchaa laytsaa payduwaadan, Moo'aaba bonchchuunne Aa c'oratetsay heezzu laysatuwaa gidдон wurana; aan attiyaa asatuukka amareedawantanne wolk'ay bayinnawantta gidanawantta» yaagee.

17 Damask'k'o katamaabaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, hawaappe sintsanaw Damask'k'uu katamaa gidiyaawe attana; I koletsaa dooriyaa gidanawaa. 2 Aruura katamatuu Asay de'enna sa'aa gidanawantta; hewan mehiyaa wudii allas's'ana; untunttu yashissiyaawekka de'enna. 3 Efireemeppe geesatuu, Damask'k'oppekka kawutetsay d'ayana; Sooriyaa asaappe atteeddawanttu Israa'eeliyaa asaa bonchchuwaa mallaa gidanawantta. Taani, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 4 S'oossay hawaadan yaagee; «He gallassi Israa'eeliyaa bonchchuu k'aarettana; Aa mod'd'uukka shoorana. 5 Israa'eelii c'akkiyaawe ek'uaan de'iyaa katsaa shiishshi oyk'k'iide, mak'a zawaappe k'ans's'i k'ans's'i c'akkiyaawaa mala gidanawaa; woy Rafayma zanggaaraan katsaa c'akkiide, pushaleedda sa'aa mala gidanawaa. 6 Wogaraa k'aatsi simmina, s'eeran laa'u woy heezzu k'aarime ayifetuu attiyaawaadan, woy daashshaa gidдон oyddu woy ichcheshu ayifetuu attiyaawaadan, Israa'eeliyaappe k'aarimetuu attana» yaageedda. Hewaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay haasayeedda. 7 He gallassi Asay barena Med'd'eeddawaakko s'eelana; barenttu ayfiyaakka Israa'eeliyaa Geeshshaakko zaarana. 8 Untunttu barenttu kushiyan giigisseedda yarshshiyaa sa'aa s'eelliikino; Asheero giyaa eek'atti misiliyaa gidinakka, is'aanaa c'uwaiyyaa sa'aa gidinakka, untunttu barenttu birad'd'iyaa med'd'eeddawan

ammanettiyaawaa aggana. 9 He gallassi Israa'eeliyaa asaa gaasuwaan Hiiwetuuwaanne Amoooretuwaawaa katamatuu laaletteeddawaadan, untunttu mino katamatuu laalettana; he katamatuu mela gidanawantta. 10 Ayaw gooppe, hintte hinttena Ashshiyaa S'oossaa dogeeddita; hintte bak'ati attiyaa wogga Zaallaakka hassayibeykkita. Hewaa diraw, neeni lo'o mitsatuwaa tokkooppekka, kare gadiyaappe yeedda lo'o ataakiltiyaa tokkooppekka, 11 ne tokkeedda gallassi untunttu dic'c'inttokka, k'ay ne zereedda wontta ne untuntta c'iishshissinttokka, ne kayyuwaanne ne pas'anaw danddayenna sakuwaa gallassi he c'akku gakkeedda katsay bak'ati d'ayana. 12 Be'a, daro Asay guummee; untunttu abbaa beetaadan guummiino. K'ay kawutetsatuu waassiino; untunttu wolk'k'aama haatsaadan waassiino. Untunttoo aayye ana. 13 Kawutetsatuu daro haatsatuwaa guntsaadan guummiino; shin S'oossay untuntta seerana; untunttu deriyaa huup'iyaa de'iyaa suullay c'arkkuwaan denddiyaawaadaninne gotii dentsiyaa baanaadan, yederssetiide, haako sa'aa bak'atana. 14 Sa'ay k'ammiyaa wode, untunttu shabbirettana; sa'ay wonttanaappe kasetiide, untunttu d'ayana; nuwaa wolk'k'an akkiyaawanttu kaac'ayenne nuuna bonk'k'iyaaawanttu saamay hawaa.

18 Top'p'iyaa shaafatuwaappe hefinsa baggana de'iyaa k'efetuu giirettiyyaa biittaw aayye ana! 2 He gaddii kiitettiyyaa asatuwaa Nayle Shaafaa bollaanna kiittee; k'ay shombbok'uwaa woliwoluwaan wotsiide, haatsatuwaa bollaanaakka kiittee. Hinttenoo, dirbbiyaa kiitettiyaawanttoo, itti adussanne liik'o asaakko biite; matay haakuu yayyiyaa asaakko, wolk'k'aamanne s'oonyyaa kawutetsaa gidiyaa, shaafay untunttu gadiyaa gidduwaan shaakkiide goggiyaa gadiyaa asaakko biite. 3 Hinttenoo, sa'aan de'iyaa ubbaa gede, hinttenoo, gadiyaan de'iyaawanttoo, deretuwa bolla malaatay ek'k'iyaa wode, hintte be'ana; k'ay malakataykka punettiyyaa wode, hintte sisana. 4 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Sa'ay seeta gallassaa gidiyaa wode kesiyaa wolk'k'aama mishuwaadan, k'ay katsaa c'akkiyaa aginaan hombbiyaa k'amman shiik'iyaa ketterssaadan, taani c'o'u gaade, ta de'iyaa sa'aappe duge s'eelana» yaageedda. 5 Katsaa c'akkiyaa wodiyaappe kase, c'iishshay koletti simmina, woyniyaa afyii teeriyaa wode, I s'unk'k'iyaa baac'aan Aa s'eeraa s'unk'k'ikichchana; daashiyaa maraa daashshaakka I diggana. 6 Untunttu ubbaykka deriyaa huup'iyaa de'iyaa, miyaawaa wochchiyaa kafotoonne sa'aa do'atoo attana; miyaawaa wochchiyaa kafotuu balgguwaa, sa'aa do'atuu boniyaa untuntta miide shaac'c'ana. 7 He wode

adussanne liik'o asaappe, matay haakuu yayyiyaa asaappe, wolk'kaamanne s'ooniyaa kawutetsaappe, k'ay shaafay untunttu gadiyaa gidduwaan shaakkiide goggiyaa gadiyaa asaappe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw imotay S'iyooone Deriyaa, Med'inaa Godaa suntsay de'iyaa sa'aa yaana.

19 Gibs'e biittaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, Med'inaa Goday dirbbiyaa shaariyaa toggiide, Gibs'e yee. Gibs'e eek'atuu Aa sintsan kokkorana; Gibs'e asaa wozanaykka untunttu gidдон siilana» yaagee. 2 Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Gibs'e gadiyaa asaa Gibs'e asaa bolla dentsana; untunttu barenttu gidдон ishay ishaana, shoорuу shoорuуaanna, katamay katamaanna, kawutetsay kawutetsaanna olettana. 3 Gibs'e asaa ayyaanay gaggatana; taani untunttu halchchuwaа hada ootsana. Untunttu eek'atuwaanne moytilliyaa haasayissiyaa asatuwaa, kaayiyaa wantanne shareechotuwaa zoretaa oochchana. 4 K'ay taani Gibs'e gadiyaa asaa itti mek'etsi bayinna godaa kushiyan aatsaade immana; itti mek'etsi bayinna kaatii untunttu mooddana» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday. 5 Nayle Shaafaa haatsay melana; shaafaykka leelan leelan meli aggana. 6 Zeero haatsatuу s'ink'k'ana; Gibs'e pulottotuу guus's'anne to"ana. Shombbok'otunne c'aretuu shullana; 7 Nayle Shaafaa matan de'iyaa sa'atuу, abbaa matatuу ubbay koletti mela gidana. Nayle Shaafaa matan zereeddabay ubbay melana, laalettananne d'ayana. 8 Moliyaa oyk'k'iyaa wanttu kyyottana. Nayle Shaafaan gitiyaa yeggiyaa ubbatuu yeekkana; haatsaan gitiyaa yeggiyaawanttukka doc'c'ana. 9 Paatetteedda talbbaappe liinuwaа ootsiyaawanttu, k'ay bootsa puuttuwaa mayuwaa daddiyaa shemayinnetuukka yeellatana. 10 Shimaynnetuunne keraа ootsiyaa ubbatuukka kyyotana. 11 S'o'aane katamaа mooddiyaawanttu mulekka eeyya; aad'd'eeda eranchcha giyaa Gibs'e kaatiyaa zoriyaawanttu zoriikka damma. Yaatina, hintte Gibs'e kaatiyaw, «Nuuni aad'd'eeda eranchchatuwaa naanatuwaa; nuuni beni kaatetuу naanatuwaa» gaanaw waaniide danddayiitee? 12 Ne aad'd'eeda eranchcha asatuу yaatina ha"i hak'an de'iino? Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Gibs'e bolla ootsanaw halchcheeddawaa ane untunttu new odinonne neena erissino. 13 S'o'aane katamaа mooddiyaawanttukka eeyyeeddino; Mempoisa katamaа mooddiyaawanttukka c'imetteeddino. Gibs'e asaa zariyaa gidloppe asaa kaaletsiyaawantta giide wotseeddawanttu Gibs'e baletseeddino. 14 Med'inaa Goday untunttu gidдон geella ayaanaа walakkeedda; yaatina, untunttu matsottiide Asay bare c'ooshshan ganddigaariyaawaadan, Gibs'ee

bare ooso ubbaan ganddigaaranaadan ootseeddino. 15 Gibs'ew Aa huup'ii woy Aa goyinay, Aa zambbaа tashii, woy Aa shombbok'uu ootsanabay ayaynne baawa. 16 He gallassi Gibs'e gadiyaa Asay mac'c'a asaa mala gidanawaa. K'ay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunttu bollan wus'akkiyaa Aa kushiyaа be'iide, untunttu yashshan kokkorana. 17 Yihudaa gaddii Gibs'e gadiyaa asaa yashshiyaawaa gidanawaa; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunttu bollan ootsanaw k'oppeedda k'ofaa diraw, Yihudaabaa sisiyaa ubbay yayana. 18 He gallassi Gibs'e gadiyaan de'iyaa ichcheshu katamatuu Kanaane k'aalan haasayiyaawantanne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw ammanettanaw c'aak'k'iyaa wantta gidana. He katamatuwaappe ittuu, «Awaа Katamaа» geetettiide s'eesettana. 19 He gallassi Gibs'e biittaw gidduwaan, Med'inaa Godaw yarshshiyaasay giigana; k'ay Gibs'e gadiyaa zawaankka Med'inaa Godaw tuussay ek'k'ana. 20 Hewe Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw Gibs'e gadiyaan malaatanne markka gidanawaa; untunttu barena uk'k'unniyaawanttuppe denddeeddawaan Med'inaa Godaakko waassiyaa wode, I untunttu ashshiyaawaa kiittana; untunttu ashshana. 21 He wode S'oossay Gibs'e gadiyaan eretteeddawaa gidanawaa; Gibs'e asaykka he gallassi S'oossaa erananne yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa akki yiide, aw goyinana. Untunttu S'oossaw shiik'k'anne barenttu shiik'owaakka gatsana. 22 Med'inaa Goday Gibs'e shoc'ana; shoc'anne patsana. Untunttukka Med'inaa Godaakko simmana; ikka untunttu watiwatuwaa sisiide, untunttu patsana. 23 He gallassi Gibs'eppe Asoore gakkanaw aakko oge kesana; Asoore Asay Gibs'e, Gibs'e asaykka Asoore simerettana; k'ay Gibs'e Asay Asoore asaana ittippe goynnana. 24 He gallassi Israa'eelii Gibs'enne Asoorena heezzentso biittaa gidiide, sa'aa gidдон anjio gidanawaa. 25 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunttu hawaadan yaagiide anjana; «Ta asaw Gibs'ee, ta kushii med'd'eedda Asoorene taani dooreedda Israa'eeliyaw anjetteedawantta gidite» yaagana.

20 Asoore gadiyaa Kaatii Sarggooni kiitteedda olaа gadaaway yiide, Ashddooda giyaa Piliss's'eema katamaа oliide oyk'k'eedda laytsi, 2 he wode Med'inaa Goday Amoos'a na'aa Isiyaasa hawaadan yaageedda; «Ba; ne bollappe maak'aa k'aara; ne gediyaappekka ne c'aammaа kessa» yaageedda; Isiyaasi S'oossay geeddawaadan haniide, kallo s'iiranne mela gediyaan hametteedda. 3 Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ta k'oomay Isiyaasi Gibs'enne Toop'p'iyaa bollan gakkiiyaabaw malaataа gidana mala, heezzu laytsaa kallo s'iiranne

mela gediyaan hametteedda. 4 Hewaadan Asoore kaatii, Gibs'eppe omoodetteeddawantanne Top'piyaappe betiide keseeddawantta kallo s'iiranne mela gediyaana, dulliikka kallo de'ishshin laaggi. Gibs'e yeellaw afana. 5 Toop'piyaan ammanettiyaawantunne Gibs'en c'ee'k'ettiyaawantu yayyiide yeellatana. 6 Abbaa matan de'iyaa Asay he gallassi hawaadan yaagana; <Be'ite, nuuni Asoore kaatiyaappe attanaw maaddiino giide nu hidootaa wotseeddanne untuntutukko bak'ateedda asaa bolla hawe gakteedda; yaatina, nuuni waan attanaw danddayeetoo?> yaagana» yaageedda.

21 Abbaa matan de'iyaa bazzoo odetteedda s'oossaa k'aalay hawaa. Gedissa baggappe gotiyaa c'arkkuu suraggiidde yiyaawaadan, bashshay mela biittaappe, yashshiyaa gadiyaappe yee. 2 Itti yashshiyaa sas'ay taw k'onc'c'eedda. Aatsi immiyaawe aatsi immee; omoodiyaawe omoodde; Elaama biittaw, woraajja! Meedoona biittaw, katamaa doodda! Baabloone gaasuwaan gakteedda ooliyaa taani gidissana. 3 Hewaa diraw, ta s'eessay sakko s'alalaa gideedda; mac'c'a asaa yeluu oyk'k'iyawaadan, taana un'uu oyk'k'eedda; taani sisiyaawaappe dendeeddawaan hokkaad; taani be'eeddawaappe dendeeddawaan dagamaad. 4 Taana yiic'oyee; taana yashshay kokkorsee; taani amotteedda omarsay taw kokkorssaw laametteedda. 5 Taani be'eedda sas'aan untunttu gibiraa giigisseeddino; mins's'aafiyaakka hiis's'eeddino; yaatiide miionne ushiino. Yaatishin, «Hinttenoo kaappatoo, denddite! Hintte gondalatuwa k'uc'cite!» yaagiya azazuu yeedda. 6 Goday taana hawaadan yaageedda; «Ba; s'omoosiyaa asaa wotsa; I bare be'iyawaa odo. 7 Gammaama mehiyaa toggiyaawantta, laa'uwa laa'uwa gidiide biyaa paraa asatuwaa, haretuwa toggiyaawantanne gaalotuwa toggiyaawantta be'iyaa wode, loytsiide s'eello; d'ishi s'eello» yaageedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, wochcheeddawe hawaadan yaagi waasseedda; «Godaw, taani wochchiyaasan gallassi gallassi pac'i bayinnan ek'kaad; ta santariyanka k'ammaa muliyaa tolettaad. 9 Be'ite, gammaama mehiyaa toggiyaa paraa asatuu laa'a laa'a gidiide yiino» yaageedda. I k'aykka hawaadan yaageedda; «Baabloone kunddeedda; Aa s'oossatuwaa misiletuukka kunddeeddino. Untunttu ubbaykka sa'aan duge kunddiide gaac'etteeddino» yaagiide waasseedda. 10 Hinttenoo, ta uddumaan k'os'etteedda ta asatoo, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe, Israa'eeliyaa S'oossaappe siseeddawaa taani hinttentoo erissay. 11 Eedooma biittaa S'oossay hawaadan yaageedda; «Itti bitanii Eedooma woy Duuma baggana taana S'eesiide, <Laa wochchiyaawoo, sa'ay wonttanaw aappunuu atteedde?»

Laa wochchiyaawoo, sa'ay wonttanaw aappunuu atteedde?» yaagee. 12 Wochchiyaawe zaariide, <Sa'ay wonttana hanee; k'ay k'ammana; hintte oochchanaw koyooppe, simmi yiide oochchite» yaagee» yaageedda. 13 Araba giyaa biittaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo Dadaana zal"anchchatoo, hintte hintte c'aaniyaa gaalotuwaanakka Araba gadiyaa bazzuwaan ak'ana. 14 Hinttenoo, Teema giyaa gadiyaan de'iyaa asatoo, saametteeddawanttoo haatsaa ahite; betetoo miyaawaa immite. 15 Ayaw gooppe, untunttu mashshaappe, shookuwaappe shoddeedda mashshaappe, dafeedda wonddaafiyaappenne mino olaappe bak'atiide yeeddino» yaagee. 16 Hewaappe guyyiyaan, Goday taana hawaadan yaageedda; «Kontiraatiyaa oosanchchaa wodiyaadan, mes's'i itti laytsaa gidдон K'eedaare bonchchuu ubbay wurana. 17 K'eedaare gadiyaan de'iyaa wonddaafiyaan dukkiyaa wolk'k'aama olanchchatuwaappe guutsatuu attana; hewaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay odeedda» yaageedda.

22 Sas'aa Wommbaa giyaa sa'aabaw S'oossay odeedda k'aalaa. Hintte ubbay golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aa keseeddawe ayaasee? 2 Neenoo waasuu, dirbbayanne c'abbuu kumeedda katamaw, ne gidдон hayk'k'eedda asatuu mashshaan hayk'k'ibeykkino; woy olankka hayk'k'ibeykkino. 3 Hintte kaappatuu ubbay ittippe bak'ateeddino; untunttu wonddaafii bayinan c'oo omoodetteeddino; untunttu haako sa'aa bak'atooppenne beetteedda ubbatuu oyk'k'etteeddino. 4 Hewaa diraw, taani hawaadan yaagaad; «Taana s'eelloppite; ane taani afos's'aadde misho yeekuwa yeekkay; d'ayeedda ta asaw yeekkiyaa taana mintsetsana giide daabuoppite» yaagaad. 5 Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha gallassaa Sas'aa Zanggaaraan dagama, yedersanne shabbirssaa gallassaa ootseedda; k'ay gimbbetuukka kolettiyaa gallassanne deretuwaakkokka waassiyaa gallassaa. 6 Elaame bare paraa gaaretuwaananne paraa asatuwaana bare wonddaafiya oyk'k'iide yeedda; K'iira gadiyaa wotaadaratuu k'ay barenttu gondalatuwa giigisseeddino. 7 Loytsi lo'iyaa hintte zanggaaratuu paraa gaaretuwaan kumeeddino; paraa asatuu Yersaalame katamaa penggiyaa sintsan ek'k'eeddino. 8 I Yihudaa geessotuwa k'aareedda. He gallassi hintte wora golliyaan de'iyaa kaatiyaa olaa miishshatuwa s'eelleeddita. 9 K'ay hintte Daawita Katamaa gidдон koletteeddasa dareeddawaa be'eeddita; zik'k'a sa'aa shiik'eedda haatsaa dagayi de'iita. 10 Yaatiide hintte Yersaalamen de'iyaa golletuwa paydeeddita; gimbbiyaa mintsanaw golletuwa koleeddita. 11 Kase ec'a dalbbantsan de'iyaa haatsaa zaariide, Aa minjiyaasaa laa'u

gimbbetuwaappe gidduwaan giigisseeddita. Shin hintte hewaa med'd'eeddawe S'oossaa gidiyaawaa akeekibeykita; woy daro wodiyaappe kase hewaa halchcheeddawaa yaynnibeykita. 12 He gallassi Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttena yeekkanawunne zilaalanaw, hintte huup'iyaa meedettanawunne waaruwa mayyanaw hinttena s'eeseedda. 13 Shin be'ite, hintte nashettiitanne pooc'u giita; booraanne dorssaa shukkiita; ashuwaa miita; woyniyaa eessaakka ushiita; «Nuuni wontti hayk'k'iyaa diraw, ane meettonne usheeto» yaagiita. 14 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa taw odeedda; I, «Hintte hayk'k'ana gakkanawukka ha nagaray hinttentoo atto geetettenna. Taani Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda. 15 Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ba; kaatiyaa golliyaan suntsetteedda kaappuwaa Sheebinakko baade hawaadan yaaga; 16 «Hawaan neeni ayaa ootsay? K'ay neeni hawaan new duufuwaa bookkanaw, new hawaan oonee de'yaawe? Neenoo d'ok'k'a sa'aan new duufuwaa massiyaawoo, k'ay shuchchaa gomppan new de'iyaa sa'aa wooc'yaawoo, 17 nenoo mino bitaniyaw, neena Med'inaa Goday wolk'k'an wora zaariide olana. Neena I p'irs's'otsi oyk'k'iide, 18 yuushshi yuushshi aatsiide kuwaadan, itti aakko gadiyaan oli aggana. Neenoo ne godaa golliyaw yeella gideedda bitaniyaw, neeni yan hayk'k'ana; ne bonchcho paraa gaaretuukka yan attana. 19 Taani neena ne oosuwaappe kessana; ne daannatetsaappekka neena shaarana» yaaga. 20 «He gallassi taani Hil'k'iyaa na'aa ta k'ooma Eliyaak'iima s'eesana. 21 Ne mayuwaa Aa mayzzana; ne danc'c'iyaaawanka Aa danc'c'isana; ne suntsatetsaakka aw aatsaade immana. I Yerusaalamen de'iyaa asawunne Yihudaa asaw aawuwaa gidanawaa. 22 Taani Daawita golliyaa k'ulppiyaa Aa hashiyaan wotsana; I dooyana; ooninne gorddenna; k'ay I gorddana; ooninne dooyenna. 23 Taani Aa ammantsiyaa sa'aan shikaaliyaadan d'ogana; I bare aawuwaa golliyaw bonchcho kaatetuwaaraataa gidanawaa. 24 Wanc'c'aappe biide, d'ok'k'abaa gakkanaw koc'aan kak'k'eeddawaadan, untunttu Aa aawuwaa golliyaa bonchchuwa ubbaa, naanatuwaa, na'aa naanatuwaakka, Aa bolla wotsana» yaageedda. 25 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi ammanettiyyaa sa'aan d'ogeedda shikaalii kichchana; k'ans's'ettananne kunddana. Aa bollan kak'k'eedda tookuwaa ubbay duus's'i wod'd'ana» yaagee. Hawaa Med'inaa Goday odeedda.

23 S'iirroosa katamaw odetteedda S'oossaa k'aalay hawaa. Hinttenoo Tarsseesa markkabiya laaggiyaawanttoo

yeekkite! Ayaw gooppe, S'iirroosa katamay gollii woy shemppiyaasay bayinna mela keseedda; he oduu untunttoo K'op'iroosa gadiyaappe yeedda. 2 Hinttenoo, abbaa matan de'iyaa asatoo, hinttenoo Sidoona katamaa zal"anchchatoo, c'o"u giite! Hintte kiittiyaa asatuu abbaa pinneeddino. 3 Hintte woy yiyaa katsay Nayle Shaafaappe c'aketteedda Shihoora gadiyaa katsaa. Hintte kawutetsatuu zal"iyaa zal"iyaa sa'aa gidana. 4 Neenoo Sidoona katamaw, abbaa geessoo, abbay, «Taani na'aa yelabeykke; taani attuma na'aakka mac'c'a na'aakka dichchabeykke» yaagiide haasayeedda diraw yeellata. 5 Oduu Gibs'e gadiyaa gakkiiyaa wode, untunttu S'iirrosabaa sisiide seelettana. 6 Hinttenoo abbaa matan de'iyaa asatoo, zilaalite; hefints Tarsseesa biittaa pinnite. 7 Beni wode kees'etteedda, kare gadiyaa oyk'k'iide mooddanaw Aa gedii Aa haassi afeedanne, hintte aan nashettiyyaa S'iirroosa katamay hawaadan haneedee? 8 Kallachchaa wotsisiyaa katamaa Aa zal"anchchatuu gadiyaa mooddiiyaawantta gideeddanne Aa giddon zal"iyaawanttunne laammiiyaawanttu gadiyaa bollan bonchcheteeddawantta gideedda S'iirroosa katamaa bolla hawaa halchcheeddawe oonee? 9 Otorettiyaawanttu bonchchuwa ubbaa guutsanaw, k'ay gadiyaa bollan bonchcheteeddawantta ubbaa kawushshanaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa halchcheedda. 10 Hinttenoo, Tarsseesa gadiyaa asatoo, hinttena te"iyaabay bayinna diraw, Nayle Shaafaadan, hintte gadiyaa bollan kumiide goggite. 11 Med'inaa Goday abbaa bollan bare kushiyaa mic'c'eedda; I kawutetsaakka k'aatseedda; Kanaane gadiyaa geessotuwa laalana mala, S'oossay azazuwaa immeedda. 12 K'ay I hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, un"etteeddo Sidoona asatoo, hintte nashshechchaa pooc'u giyaa wodii wureedda. Denddite; hefints K'op'iroosa pinnite. Haray atto yankka hinttenttoo shemppuu beettena» yaageedda. 13 Baabloone gadiyaa be'ite; he gadiyaa Asay ha"i patsennabaa gideedda. Asoore gadiyaa asatuu he gadiyaan do'ay siiranaadan ootseeddino. Untunttu hewaan de'iyaa wogga golletuwaa koliide, barenttu geessotuwa gimbeeddino; biittaakka mela ootseeddino. 14 Hinttenoo, Tarsseesa gadiyaa markkabiya asatoo, hintte geessuu laaletteedda diraw, zilaalite. 15 S'iirroosa katamay laappun tammu laysaa dogettiide de'ana wodii yaana; hewenne, itti kaatiyaa laysaa keeshshaa giyaawaa. Laappun tammu laysay wuriyaa wode, sharmus'a mishiratiw yes'ettiyya yetsaa malay, S'iirroosa katamaw yes'ettana. Untunttu, 16 «Hanne, dogetteedda shaarmus'ate, ne diitsaa akka; kataman yuuyya. Neena Asay hassayana mala, mal'o k'aalan daro yetsaa yes's'a» yaagana. 17 Laappun tammu laysay

polettiyaa wode, Med'inaa Goday S'iiroosa s'omoosana. Shin hewaappe guyyiyaan, Aa beni bare shaarmus'aa oosoo simmana; sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaanna shaarmus'ana. 18 Gidooppenne, Izi zal'iinne I dirgguu Med'inaa Godaw dummateeddawaa gidana; izi zal'ii daro k'umaanne lo'o mayuwaa shammanaw, Med'inaa Godaw ootsiyaa asatoo imettanaappe attina, miishshaa golliyaaninne minija golliyaan uttena.

24 Be'ite, Med'inaa Goday gadiyaa koliide mela kessana; I gadiyaa bayzziide, aan de'iyaa asaakka laalana. 2 Hara asaa bollan haniyaawaadan k'eesetuwwa bollankka, k'oomaa bollan haniyaawaadan godaa bollankka, k'oombatti bollan haniyaawaadan godatti bollankka, shammiyaawaa bollan haniyaawaadan zal'iyaawaa bollankka, tal'iyyaa immiyaawaa bollan haniyaawaadan tal'iyyaa akkiyaawaa bollankka, ac'uwaa achchiyaawaa bollan haniyaawaadan, ac'uwaa ashettiyaawaa bollankka hanana. 3 Biittay ubbaanna mela kesana; k'ay ubbaannakka bonk'k'ettanawaa. Ayaw gooppe, ha k'aalaa Med'inaa Goday haasayeedda. 4 Biittay loytsi melina, Aa aac'ay ubbay shullee; gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama asaykka daaburee. 5 Biittay barenan de'iyaa asaappe denddeeddawaan tuneedda. Ayaw gooppe, untunttu higgiiyaa koleeddino; wogaa mentseeddino; med'inaa c'aak'uwaaakka koleeddino. 6 Hewaa diraw, S'oossaa shek'ay gadiyaa mee; k'ay aan de'iyaa asatuukka barenttu bayzzuwaa gaasuwaan mureteeddino. Hewaa diraw, sa'aan de'iyaa asatuu s'uugetteeddino; yaatina payduwaan guutsaa Asay atteeda. 7 Woynniyaa turaa anuu melina, woyniyaa eessaykka wureedda; kase nashetiyyaa ubbay kayyotteedda. 8 Karabuwaa bak'aa nashechchay c'o'u geedda. Nashettiyaawanttu homboc'etsaykka ek'keedda. Lo'iyyaa diitsaa nashechchaykka c'o'u geedda. 9 Hawaappe sintsanaw yetsaa yes's'iid, untunttu woyniyaa eessaa ushikkino; matsoyiyaa ushshay ushiyaawanttoo c'amo gidanawaa. 10 Maaraa mac'araa d'ayeedda katamay laaletteedda; ooninne gelennaadan, golliyyaa ubbay gorddetteedda. 11 Woynniyaa eessay d'ayeeddawoo Asay dabaaban waassee; nashechchaa ubbay kayyoo laametteedda; sa'aa nashechchay ubbay kichcheedda. 12 Katamay koletteedda; katamaa penggetuukka me'eretteeddino. 13 Wogaraa teeraa k'aatside k'ok'k'ofiyaawaadan, woy woyniyaa teeraa mas'i simmiide, k'aarimiyaa mas'iyawaadan, gadiyaa bollan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдон hewaadan hanana. 14 Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootside, nashshechchan yes's'iino; away wulliyaa baggana de'iyaa

ubbay Med'inaa Godaa gitatetsaa odana. 15 Hewaa diraw, away doliyaa baggana de'iyaaawanttoo, Med'inaa Godaw bonchchuwaa immite; abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaan de'iyaaawanttoo, Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa, S'oossaa suntsaw bonchchuwaa immite. 16 Biittaa gas'aappe, «S'illoo bonchchuu gido» yaagiyaa yetsaa nuuni siseetto. Shin taani, «Taani gil'k'ay! Taani gil'k'ay! Taw aayye ana! Ayaw gooppe, kaddiyaawanttuu kaddiino; kaddiyaawanttuu loytsi aatsi immiino» yaagay. 17 Hinttenoo, sa'aa bollan de'iyaa asatoo, dagamay, aafuunne p'irii hinttena naagee. 18 Saluwaa maskkootetuu dooyetteedda dirawunne, gadiyaa baasotuukka k'aas's'iyaa diraw, dagantsiyaa kooshshaappe bak'atiyaawe ollaan kunddana; k'ay ollaappe pude kesiyaawe p'iriyaan oyk'k'ettana. 19 Biittay za'iide p'alk'k'etteedda; nippi giide me'eretteedda; wolk'k'aappe k'aas's'eedda. 20 Biittay matsottiide asaadan ganddigaaree; c'arkkuu sugiyaa daasiyaadan, yonk'k'u gee. Makkalanchchatuu bayzzuu Aa loytsi dees'eedda diraw, laa'entso denddenaadan kunddee. 21 He gallassi Med'inaa Goday saluwaa wolk'k'atuwaa saluwaan, k'ay sa'aa kaatetuwaakka sa'aan murana. 22 Untunttu ollaan de'iyaa k'asho asatuwaadan, ittippe shiik'ana; k'asho golliyaan gorddettiide uttana. K'ay daro gallassaappe guyyiyaan, untunttu murettana. 23 Hewaappe guyyiyaan, aginayikka awaykka yeellatana. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'iyoonne deriyaaninne Yerusaalamen kaatetana; k'ay I Yerusaalame c'imatuwaa sintsan bare bonchchuwaa c'onc'c'issana.

25 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta S'oossaa. Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana; ne suntsaakka galatana. Ayaw gooppe, neeni polo ammanettiyaawaan benippe halchchetiide de'iyaa malalissiyaa oosotuwaa ootsaadda. 2 Neeni katamaa shuchchay oletiyaa sa'aa ootsaadda; minuwaan gimbbetteedda katamaa kolaadda. Allagatuwaa kaatiyaa golliyaakka laa'entso katamaa gidennaadan ootsaadda. Simmiide mulekka kees'ettenna. 3 Hewaa diraw, mino asatuu neena bonchchana; mek'etsi bayinna kawutetsatuwaa katamatuukka new yayana. 4 Neeni hiyyeesaw bak'ati attiyaasaa. Metootanchhawukka bare metuwaa wode bak'ati attiyaasaa, uushuwaappe atiyaa sa'anne aawaa seelaappe atiyaa kuwaa gidaadda. Ayaw gooppe, mek'etsi bayinna asaa hank'k'uu gimbbiyaa shoc'iyaa uushuwa malanne 5 bazzuwaa gadiyaa mishuwaa mala. Awaa mishuu shaariyaa kuwan gabbi giyaawaadan, neeni allagatuwaa walassaa hayzissaadda; yaatina, mek'etsi bayinna asatuwaa yetsay c'o'u geedda. 6 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday asaa ubbaw ha deriyaa bollan wolk'k'aama gibiraa giigissana; hewekka mod'd'otuwaa,

kolzziyaana de'iyaa batuuwaanne lo'o ka'eedda woyniyaa eessaa gibiraa. 7 Ha deriyaan asaa ubbaa c'ammeeddawaa, kawutetsaa ubbaa bollankka mic'etteedda garidduwaa I d'ayissana. 8 Hayk'kuwaa I med'inaw mittana; Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ayfiyaa ubbaappe afotsaa k'uc'c'ana; bare asaa kawushshaakka biittaa ubbaappe diggana. Hawaa Med'inaa Goday odeedda. 9 He gallassi untuntu hawaadan yaagana; «Hawe tumu nu S'oossaa; nuuni I nuuna ashshanaadan naageeddo; I nuuna ashsheeda. Hawe Med'inaa Godaa; nuuni Aa naageeddo. Ane Aa atatetsaan hashshu geettonne nashetteeto» yaagana. 10 Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa kushii ashshanaw ha deriyaa bolla gidanawaa. Shin darc'c'aa pituwwa ollaan yeggiide yed'd'iyaa waadan, Moo'aaba biittaa Asay bare sa'aan yed'ettana. 11 Haatsaa wad'd'iyaa haatsaa wad'd'anaw bare kushiyaa pididi ootsiyaawaadan, untuntu hewaa gidon barenttu kushiyaa pididi ootsana. Shin S'oossay Aa oturuwaa Aa kushiyaa geniyaan akka gatsiide kawushshana. 12 Untuntu d'ok'k'issiide, minuwaan gimbeedda gimbiyaa I duge ahananne kawushshana; duge sa'aan, ubbaa hirkki baanan olana.

26 He gallassi Yihudaa gadiyaan ha yetsay yes'ettana.

Nuw mino katamay de'ee; S'oossay atatetsaa Aa yuushshuwaan gimbiyaadaaninne geessuwaadan essee. 2 Ammanuwwa naagiyaa s'illo kawutetsay gelana mala, penggiyaa dooyite. 3 Bare k'ofaa neenan wotseedda asaa neeni polo sarotetsaan naagaasa; Ayaw gooppe, I neenan ammanettee. 4 Med'inaa Godaan med'inaw ammanettee; ayaw gooppe, Med'inaa Goday, Med'inaa Goday med'inaa Zaallaa. 5 D'ok'kan de'iyaa wantanne, untuntu d'ok'ka katamaa zik'ki ootseedda; I Aa kawushshee. Duge sa'aa gakkanaw zik'ki ootsee; biittaa baanan ole. 6 Mank'kuwaa gedii, metootanchchaa gedii, Aa yed'd'ana. 7 S'illotuwwa ogii salalaa. Abeet S'illoo, neeni s'illotuwwa ogiyaa salallissaasa. 8 Ee Med'inaa Godaw, ne higgiiyaa ogiyaan hamettiide, nuuni neena naageetto. Nu wozanaa amuu, ne suntsaa bonchchanawaa s'alalaa. 9 K'ammaan taani neena laamotay; Wonttan ta gidon de'iyaa ta ayyaanay, tumuwaappe neena minisiide koyee. Ayaw gooppe, ne pirdday sa'aan de'iyaa wode, sa'aan de'iyaa Asay s'illotetsaa tamaaree. 10 Iita asaw keekatetsaa ootsoopekka, I s'illotetsaa tamaareenna. Suure asatuwaa gadiyaan iitabaa ootsee; Med'inaa Godaa gitatetsaakka erenna. 11 Abeet Med'inaa Godaw, neeni, ne kushiyaa d'ok'ku ootsaadda; Shin untuntu be'ikkino. Ne asaw neeni mishettiyaa mishuwwa be'iide yeellatino. Neeni ne morkketoo wotseedda tamay, untunta

mi d'ayisso. 12 Abeet S'oossaw, neeni, nuw sarotetsaa mintsaaadda; Nu ooso ubbaa neeni nuw ootsaadda. 13 Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, neeppe haratuu nuuna mooddeeddino; Shin nuuni ne suntsaa s'alalaa bonchcheetto. 14 Untuntu hayk'keeddino; simmiide pas'a de'ikkino. Neeni d'ayisseedda diraw, simmiide dendikkino. Untuntu hassayettiyaawaa ubbaa k'uc'c'a d'ayissaadda. 15 Abeet Med'inaa Godaw! Neeni asaa darissaadda. Asaa darissaade, neeni bonchchetaadda; biittaa zawaa ubbaakka aassaada. 16 Abeet Med'inaa Godaw! Metuwwa wode untuntu neena koyeeddino. Neeni untunta mureedda wode, untuntu neena saasukki woosseeddino. 17 Abeet Med'inaa Godaw! Shahaareedda mishiratta, yeliyaa wodii gakkina, Yeluwwa un'ettaade waassiyaawaadan, Nuunikka ne sintsan hewaadan haneeddo. 18 Nuuni shahaareeddo; oysaa oyk'keetee; Shin c'arkuwwa yeliyaawaa gideeddo. Nuuni sa'aw atatetsaa ahibeykko; sa'aan de'iyaa asaakka yelibookko. 19 Hayk'keedda ne Asay pas'ana; untuntu anhay denddana. Hinttenoo, biittaa baanaa gidon de'iyaa wantoo, hintte s'aasay wantta kettersaa mala gidiyaa gishshawunne, sa'aykka hayk'keeddawantta zaaretsiide immiyaa diraw, Beegottitenne nashshechchaw yes's'ite. 20 Ta asatoo, haa yiite; hintte golle geliide, penggiyaa hintte bolla gorddite. S'oossaa hank'kuu aad'd'ana gakkanaw, guutsaa wodiya hinttena k'osite. 21 Biittaa bolla de'iyaa asaa, untuntu nagaraa diraw murana, Med'inaa Goday bare de'iyaa saappe kesiide yee. Biittaykka bare bolla gukkeedda suutsaa k'onc'c'issana; wod'eeddawan takka laa'entso gentsenna.

27 He gallassi Med'inaa Goday bare mino, gitanne wolk'kaama mashshaan Leewaataana giyyaa kols'iyaaanne s'aas'ettiya shooshshaa murana; abban de'iyaa dawiyaakka wod'ana. 2 He gallassi hawaadan geettetana; «Hawe dosetteedda woyniyaa turaa saa; aabaa yes's'ite! 3 Taani, Med'inaa Goday Aa naagiyaawaa; taani Aa ha'i ha'i haatsaa ushshay; ooninne Aa k'ohennaadan, taani k'amanne gallassi Aa naagay. 4 Taani hank'k'ettiikke; taananna olettanaw, aguntsayinne gom'orii de'eerikkinooshsha! Taani untuntu bolla kesa ek'kaade, untunta s'uugga wurssana. 5 Woy bak'ati k'osetti attanaw taakko yiino; taananna giigino; ee, taananna giigino» yaagettana. 6 Yaana gallassatuwaan Yaak'oobi s'ap'uwaa yeddana; Israa'eelii aac'anne c'iishshaana; yaatiide ayifeedda ayfii sa'aa ubbaa kumana. 7 Untunta shoc'eeddawannta shoc'eeddawaadan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa shoc'eeddeyye? Woy untunta wod'eeddawanntu hayk'keeddawaadan, untuntu hayk'keeddinooyye? 8 S'oossay bare asaa

omoodoo yeddiyaawaan mureedda; away doliyaa bagga c'arkkuwaa gallassi untuntta bare yashshiyaa gotiyaan laaggi kesseedda. **9** Hewaa diraw, Yaak'ooba bayzzuu atto geetettanawenne Aa nagaray polo k'uc'ettanawe hawaana: hewekka yarshshiyaa sa'aa shuchchaa ubbaa I me'eretteedda book'intsaa shuchchaadan ootsiyaa wodenne, Asheero giyaa mac'c'a s'oossatti misilii, woy is'aanaa c'uwaiide, yarshshiyaa sa'aykka ek'uwaaan attenaadan ootsiyaa wode. **10** Minuwaa diretteedda katamay oneedda; kase Asay de'iyaa sa'ay ha'i bazzuwaadan, mela atteedanne dogetteedda; I mehii heemettiyaa sa'aa gideedda diraw, mitsaa bonc'c'iyaa miidde, maratuu hewan allas's'iino. **11** Mitsaa tashetuu meliyaa wode me'erettiino; mac'c'a asaykka yiide, untuntta eetsanaw afee. Ha Asay akeeki bayinna asaa gidiyaa diraw, untuntta Med'd'eeddawe untunttoo k'arettennanne maarenna. **12** He gallassi Efiraas'iisa Shaafaappe Gibs'e Shaafaa gakkanaw, Med'inaa Goday katsaa bukana; hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintekka hintte taran taran shiik'ana. **13** He gallassi wolk'k'aama malakatay punettana; Asoore gadiyaan d'ayiiaawantunne Gibs'e biittaw yedersseeddawanttu yaana; Yerusaalamen geeshsha deriyaan Med'inaa Godaw goyinnana.

28 Efireeman de'iyaa matsottiyaawanttu kallachawunne, woyniyaa eessay s'ooneeddawanttu aradda zanggaaraan de'iyaa, shulliyaa c'iishshaa mala gideedda Aa bonchchuwaa puulaw aayye anal **2** Be'ite, Godaw wolk'k'aamanne mino gideedda itti Asay de'ee; Goday Aa shachchaa uushuwaadan, bayzziyaa gotiyaadaaninne kuntsiide goggiyaa wolk'k'aama haatsaadan, mino kushiyan duge sa'aa olana. **3** He matsottiyaa Efireema asatuwaa otoruwaa kallachchay gediyaan yed'ettana. **4** Aradda zanggaaraa huup'iyaan de'iyaa k'ok'k'ofettiyaa c'iishshay, Aa bonchchuwaa puulay wodii gakkanaappe kasetiide teereedda balasiyaa mala gidanawaa; itti Asay he balasiyaa be'iyaa wode, bare kushiyan oyk'k'osaana maana. **5** He gallassi Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare asaappe atteedawanttoo bonchchuwaa kallachchaanne puulaw huup'iyaan uttiyaa aleek'k'uwaa gidanawaa. **6** I daannatoo likke pirddiyaa ayaana, olaa miis'aappe zaariyaawanttookka wolk'k'aa gidanawaa. **7** Hawanttukka woyniyaa eessaa ushiide yii'otiiionne matsoyiyaa ushshan ganddigaariino. K'eesiinne timbbitiyaa odiyaawe matsoyiyaa ushshan yii'otiiino; untunttu woyniyaa ushshan shaawetiino; matsoyiyaa ushshankka ganddigaariino. Sas'aa likke be'ikkino; pirdidiiddekk d'ubettiino. **8** Untunttu miyaa maadda ubbay c'ooshsha s'alalaa gidiyaa diraw, baybeena sa'ay mulekka baawa. **9** Untunttu hawaadan yaagana; «Eratetsaa

I oona tamaarissanee? Kiitaakka oossi k'onc'c'issanee? Maatsaa pakuwaa biro aggeedawanttussee, woy d'antsaa biro duutseedawanttussee? **10** Ayaw gooppe, I giyaawe hawaa; azazuwaa bolla azazuwaa, azazuwaa bolla azazuwaa, wogaa bolla wogaa, wogaa bolla wogaa, hawaan guutsaa, hewan guutsaa» yaagana. **11** Shin S'oossay allagatuwaa k'aalaaninne imatsuwa doonaan ha asaw haasayana. **12** I untunttoo hawaadan yaageedda; «Hawe shemppuwaa. S'alaleeddawaa shemppissite. Hawe shemppi akkiyaa saa» yaageedda. Shin untunttu sisennan is's'eeddino. **13** Hewaa diraw, untunttu biide kunddana mala, me"ana malanne gitiyaan oyk'k'ettiide omooduwaa baana mala, Med'inaa Godaa k'aalay untunttoo azazuwaa bolla azazuwaa, azazuwaa bolla azazuwaa, wogaa bolla wogaa, wogaa bolla wogaa gidiide, hawaan guutsay, hewan guutsay gideedda. **14** Hewaa diraw, hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaa asaa mooddiyaa k'iliic'iyaa wanttoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite. **15** Hintte, «Nuuni hayk'k'uwaaan giigeeddo; Si'ooliyaanakka c'aak'k'eteeddo; nuuni wordduwaa nuw de'uwaa ootseedda dirawunne malttiyaa nuw k'osetti attiyaasaa ootseedda diraw, wolk'k'aama boshay yiidekka nuuna bochchennan aad'd'ana» yaagiide c'ee'k'ettiita. (Sheol h7585) **16** Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani S'iyoonen baasuwa shuchchaa, paac'etteedda shuchchaa, godaa s'ap'uwaa minisiyaa, al'o shuchchaa wotsaad; aan ammaniyaa ooninne yeellatenna. **17** Taani suure pirddaa baasuwa likkiyaa wodoruwaa, s'illotetsaakka tumbbiyaa ootsana. K'ay hintte amanetiya wordduwaa geessuwaa, shachchay shoc'ana; hintte k'osetti attiyaasaakka haatsay muukkana» yaagee. **18** Hewaappe guyyiyaan, hintte hayk'k'uwaaan c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu laalettana. Si'ooliyaanakka c'aak'k'eteedda c'aak'uukka minnenna. Wolk'k'aama boshay yiyaa wode, hintte aan shoc'ettana. (Sheol h7585) **19** He boshay wontta wontta, k'amminne gallassi hewaana aad'd'ana; he aad'd'iyaa wode ubbankka, hinttana akki baana. Aa kiitaa akeekiyaawe hinttentoo shabbirssaa dagama gidanawaa. **20** Arssay gediya c'ogottiide gisanaw k'antsaa; afilayikka gatsi mayyanaw guutsaa. **21** Ayaw gooppe, Paraas'iima Deriyaa bolla Med'inaa Goday ootseeddawaadan, bare oosuwa, bare imatsaa oosuwa, hewekka bare ooratsa oosuwa ootsanaw denddana. K'ay Gabaa'oona zanggaaraan hank'k'etteeddawaadan hank'k'ettanawaa. **22** Godaappe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe I boshaa biittaa ubbaa bolla ahanaw k'achcheeddawaa taani siseedda diraw, hintte k'ashuu minnenna mala, k'iliic'iyawaa aggite. **23** Hintte haytsaa haa yeggiide, taani odiyaawaa sisite; ta

haasayaakka akeekiide sisite. 24 Katsaa zeranaw goshiyaa goshshanchchay ubbaa gedekka goshiidde de'ii? K'ay I ubbaa gedekka guulluwa kinchchiidenne liik'issiidde de'ii? 25 Gadiyaa liik'issiiide, anuugaa laalee; karetsa sawuwaakka zeree; zarggaakka Aa yippan, banggaakka Aa k'omuwaan, morgge mitsaakka aw bessiyaa sa'aan zeree gidennee? 26 Ayaw gooppe, ha hiillaa Aa S'oossay Aa erisseenne tamarissee. 27 Karetsa sawuwa uduula mitsan k'os's'enna; aanugaakka c'uguwaan bukkenna. Hewaa aggiide, karetsa sawuwaakka gatiman, anuugaakka s'am'an k'os's'ee. 28 Ukitsaa uukkiyaa katsaa k'os's'iyaaasan k'os's'iyaaawe liik'issiiyye? Giddenna, I Aa k'os's'iidde k'os's'iidde, med'inaw de'enna. K'ay I katsaa bukkiiyaa paraa gaaretuwa Aa bollaanna laaggiiiddekkas kaysay gaac'ettanaadan ootsenna. 29 Hawekka k'ay malalissiyaa zoriyaa zoriyaa, oosuwaakka aad'd'eeda eran ootsiyaa Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe yee.

29 Neenoo Daawite de'eedda Arii'eela giyaa katamaw, new aayye ana! Laytsaa bollan laytsaa gujja; baalatuwaakka zaara zaaraade bonchcha. 2 Taani Arii'eela giyaa katamaa birokka un'etsana; untunttu zilaalananne yeeekkana. He katamay suutsay kammeedda yarshshiyaa sa'aa mala gidanawaa. 3 Taani ne yuushshuwaan dooddananne adussa gimbbiyaan neena dirana; ne bollan olaa maammaa kees's'ana. 4 Hewaappe guyyiyaan, neeni biittaa c'iimmuwaappe haa pude haasayana; hirkki baanaappe ne kooshshay yaana. Ne kooshshay moytilliyaa kooshshaa, biittaa gidloppe kesana; ne haasayaykka baanaa gidloppe saasukettana. 5 Shin ne morkketuu liik'o baana keeshshaa c'oranne ne mek'etsi baynawanttu payduukka c'arkkuu afiyaa suullaa keeshshaa daro gidanawaa. K'oppennaan de'ishshin ellekka, 6 Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday guugunsaan, biittaa k'aatsan, wolk'k'aama kooshshaan, gotiyaan, c'arkkuwaaninne miyaa tamaa lac'uwaan hinttena s'omoosana. 7 Arii'eela katamaa oliyaa c'ora kawutetsaa ubbay, he katamaanne Aa geessuwa oliyaa ubbay, Aa waayissiyaa ubbay akumuwaadan, k'amma sas'aadan hanana. 8 Koshateedda Asay akumuwaan mee; shin beegottiyaa wode Aa koshay aggena; woy saametteedda Asay akumuwaan ushee; shin beegottiyaa wode daaburee; saamuwaakka alibeenna; S'iyoon Deriyaa oliyaa c'ora kawutetsaa ubbay hewaadan hanana. 9 Hintte hintterekka dammettiide, damma asaa gidite; hinttena hintterekka k'ook'issiiide, k'ook'e asaa gidite. Matsottite; shin woyniyaa eessaanna gidoppo. Ganddigaarite; shin matsoyiyaa ushshaanna gidoppo. 10 Ayaw gooppe, Med'inaa

Goday gem"ishshuwa sonnu ootsiyaa ayaanaa hintte bollan gusseedda. Timbbitiyaa odiyaawanttoo, yaatiide hintte ayifetuwa I goozeedda. Sas'aa be'iyaaawanttoo, hintte huup'etuwaakka gulloyeedda. 11 Ha ubbaa sas'ay new attametteedda mas'aafaa mala gideedda. Asay, «Hey, hawaa nabbaba» yaagi, itti nabbabi danddayiyaa uraw immiyaa wode I, «Mas'aafay attametteedda diraw, taani nabbabanaw danddayikke» yaagana. 12 K'ay mas'aafaa nabbabi danddayenna uraw, «Hey, hawaa nabbaba» yaagiide immiyaa wode, I, «Taani nabbabanaw danddayikke» yaagana. 13 Yaatina, Goday hawaadan yaagana; «Hawe Asay bare bolla doonaan taakko shiik'ee; bare ins's'arssan taana bonchchee; shin untunttu wozanay taappe haakuwaan de'ee. Untunttu Asay med'd'eedda wogaa tamaariidde, taw c'oo goyinniino. 14 Hewaa diraw, be'ite, taani ha asaa bolla zaaretsaadekka maalalissiyaabaa ootsana; maalaaliyaabaanne ooratsabaa ootsana. Untunttu eranchchatuwa aad'd'eeda eratetsay daallamana; untunttu akeekanchchatuwa akeekayikka k'osettana» yaageedda. 15 Bare halchchuwa c'iimmayiide, Med'inaa Godaappe k'ossiyaawanttoo, barenttu oosuwa d'uman ootsiidde, «Nuuna ooni be'ii? Nuuna ooni erii?» yaagiyaawanttoo aayye ana! 16 Hintte yewotuwa laamiitta; urk'k'aa med'd'iyaaawe urk'k'aa mala giide k'oppiita! Med'etteeddawe med'd'eeddawaa, «I taana med'd'ibeenna» gaanee? Otuu barena med'd'eeddawaa, «I ayinne erenna» gaanaw danddayii? 17 Liibaanoosa woray aradda gadiyaw laamettanaw, aradda gadii k'ay wora gidanaw, guutsaa wodii atteeda gidenneeyye? 18 He gallassi tulletuu mas'aafaa k'aalaa sisana; lem"ilem"aappenne d'umaappe kesiide, k'ook'etuwa afyii s'eelana. 19 Ashkketuu gujjiidikka Med'inaa Godaan nashettana; asaa gidдон de'iyaa hiyyeesatuukka Israa'eeliyaa Geeshshan hashshu gaana. 20 Mek'etsi bayinnawanttu wurana. K'iliic'iyaaawanttu tim"i gaana. Iitabaa ootsanaw wochchiyaawanttu ubbay d'ayana. 21 Hewanttu yewuwaan asaa bayzzanchcha kessiyaawantta, chilootan asaa seeriyaawanttoo gitiyaa wotsiyaawanttanne wordduwaan s'illo bitaniyaa pirdaa te"iyaawantta. 22 Hewaa diraw, Abrahaama wozeedda Med'inaa Goday Yaak'ooba zariyaw hawaadan yaagee; «Yaak'ooba zarii hawaappe sintsanaw yeellatenna; untunttu som"iikka yeellatiide, sa'aa s'eellenna. 23 Shin untunttu ta kushiyaa ooso gidiyaa barenttu naanatuwa barenttu gidдон be'iyaa wode, ta suntsaa geeshshatetsaan naagana; untunttu Yaak'ooba Geeshsha geeshshatetsaa bayzzikkino. Israa'eeliyaa S'oossaakka yashshatetsan bonchhana. 24 Ayyaanan baleeddawanttu simmiide akeekana; zuuzummiyaawanttukka timirttiyaa akkana» yaagee.

30 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Makkalanchcha naanaatoo aayye ana! Taani halchchabeennabaa ootsiyaawanttoo, ta Ayyaanaappe gidenna es'aa barew giissiyaawanttoo, nagaraa nagaraa bolla gujiyaawanttoo aayye ana. 2 Gibbs'e kaatiyaa geessuwaan attanawunne Gibbs'e kuwan attiyaasaa koyanaw, taana zorettaa bessenaan, duge Gibbs'e wod'd'iyaaawanttoo aayye ana! 3 Hewaa diraw, Gibbs'e kaatiyaa geessuu hinttenttoo yeella, kaatiikka kawushsha gidanawaa. 4 Unttuntu kaappatuu S'o'aanen de'ooppekkka, unttuntu kiiteeddawantu Haneesa giyaa katamaa gakkintokkka, 5 yeellappenne kawushshappe attina, harabaa ayaanne wod'd'enna asaa, ayaanne maaddenna woy go'enna asan ammanetteeda Asay ubbay kawushshana» yaagee. 6 Neegeeban de'iyaa do'atuwaabaa S'oossay giyaawe hawaa; kiitetiyaawantu metuunne tuggay de'iyaa biittaa gidduwaana, gaammuunne gaammatta wod'iyaa shooshshatuunne paalliyyaa dawetu kols'siyaa iita biittaana aad'd'iide baana. Bare duretetsaa haretuwa zokkiyaan, barenttu ak'uwa gaalotuwa zimetsaan c'aani akkiide, untunttoo ayaanne wod'isenna biittaa baana. 7 Ayaw gooppe, Gibbs'e maaduu gatii bayinnabaanne mela. Hewaa diraw, taani Aa, «C'o'u giide utteedda Ra'aaba» yaagaade suntsaad. 8 Ha"i ba; sintsanna yaana wodiyaaw med'inaa malaataa gidana mala, untunttu sintsan shuchchaa masetsan wooc'a; mazggobankka s'aafa. 9 Ayaw gooppe, hawanttu makkalanchcha asatuwaanne wordduwaa naanatuwaa; untunttu Med'inaa Goday odiyaawaa sisanaw koyenna naanatuwaa. 10 Unttuntu sas'aa odiyaawantta, «Sas'aa be'oppite» yaagiino; timbbitiyyaa odiyaawanttakka, «nashechchiyaabaappenne malatiyaabaappe attina, nuw suurebaa odoppite. 11 Ogiyaappe kichchite; loossuwaappekkka iti bagga simmite; nuuni Israa'eeliyaa Geeshshabaa zaaretsiide sisokko» yaagiino. 12 Yaatina, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte ha k'aalaa is's'iide, asaa naak'k'iyawaan ammanetteeda dirawunne c'immiaawaan c'ee'k'etteedda diraw, 13 ha nagaray hinttenttoo za"iide wod'd'iyaa, akeekenan ellekka kunddiyyaa adussa gimbbiyyaa mala gidanawaa. 14 Aa me'uu urk'k'aappe med'd'eeddanne nippi giide me'eedda otuwaa mala gidanawaa; he me'uwaa gidдон tamaa kaashiyaa woy ollaappe haatsaa duuk'k'iide kessiyaa kon'ayenne beettena» yaagee. 15 Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte taakko simmiyaawaaninne shemppiyaawaan attana; c'o"u giyaawenne ammanettiyaawe hinttenttoo wolk'k'aa gidanawaa; shin hintte is's'eeddita. 16 Hawaadan yaageeddita; «Tuytti, nuuni paratuwaan uttiide bak'atana»

yaageeddita; hewaa diraw, hintte bak'atana. K'aykka hintte, «elleelli paratuwaa toggiide bi kichchana» yaageeddita; hewaa diraw, hinttena yederssiyaawanttu elleellana. 17 Itti tooranchchaa be'iide, hintteppe sha"a Asay bak'atana; ichcheshu tooranchchatu hinttena muliyaa yederssana. Deriyaa huup'iyaaan esseedda banddiraa mitsaadan, hintte tooranchchatuwaappe guutsatuu attana» yaagee. 18 Shin Med'inaa Goday hinttenttoo keekanaw naagee; I hinttenttoo k'arettiyaawaa bessanaw denddee. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illo pirdidiyaa S'oossaa; Aa naagiyaawanttu ubbatuu anijetteedawantta. 19 Hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaa S'iyoonne asatoo, hawaappe sintsanaw yeekkikkita; hintte waasuwaan I hinttenttoo tumuwaappe k'arettana; I hintte waasuwaa sisiyaa wode, hinttenttoo zaaruwaa immana. 20 Goday hinttenttoo metuwaa ukitsaanne tuggaa haatsaa immooppekkka, hintte astamaarii hawaappe sintsan barena k'osenna. Shin hintte ayfii hintte astamaariyaa be'ana. 21 Hintte ushechcha woy haddirssa simmiyaa wode, guyyenna hinttena, «Ogii hawaa; aan biite» yaagiyyaa kooshshaa hintte sisana. 22 Hewaappe guyyiyaan, biran alleek'k'etteedda eek'atuwaanne work'k'aan kameteedda misiletuwaa hintte tunissana. K'ita c'urk'k'aadan hintte untuntta, «Nuuppe haakkite» yaagiide wora olana. 23 He wode hintte gadiyaan zereedda katsaw I iraa bukissana; gadiyaappe mokkiyaa katsaykka murutanne daro gidanawaa. He gallassi hintte miizzay aakko dembban hamettana. 24 Gadiyaa goshiyaa booratuunne haretuu laydaaninne gillan punetiide, geeyeedda hark'k'uwa maana. 25 Hintte morkkatuwaa geessotuu omoodettina, Asay goora'ettiide wuriyaa gallassi, wolk'k'aama deretuwaappenne d'ok'k'a deretuwaappe pultto haatsatuu goggana. 26 He gallassi aginatti poo'uu aawaa poo'uwaadan hanana; aawaa poo'uukka kasewaappe laappun kushiyyaa darana; laappun gallassaa poo'uwa keenaa poo'ana. He gallassi Med'inaa Goday me'eedda bare asaa koolana; I dechchina madus'eedda madutsaakka patsana. 27 Be'ite, Med'inaa Godaa suntsay suulliyaa hank'k'uaana, sikkeedda c'uwa shaariyaana haako saappe yaana; Aa doonay hank'k'uu kumeeddawaa; Aa ins's'arssaykka miyaa tamaa. 28 Bare peenuwaan ubbabaa pitti afiyaa di'uaadan, d'ayissiyaa haatsaa kuntsuwaa mala. I kawutetsatuwaa bashshaa zazziriyaan zazzirana; asaa gappataakka wora afiyaa bis'aalaa barssana. 29 Geeshsha baalay bonchchettiyaa k'amma yes's'iyawaadan, hintte yes's'ana; Med'inaa Godaa deriyaa Israa'eeliyaa Zaallaakko biyaa wode, suusuliyyaa punniide yes's'iyaa Asay nashettiyaawaadan, hintte nashettana. 30 K'ay Med'inaa Goday bare yashshiyaa kooshshaa sissana; Aa k'esii

wod'd'iide shoc'iyaa shochchaa bare suulliyaa hank'k'uaan, miyaa tamaa lac'uaan, gotiyaan, uushuwaaninne shachchaa burc'ciyaan k'onc'c'issana. **31** Med'inaa Goday bare kooshshan Asoore dagantsana. Aa s'am"aykka untuntta shoc'ana. **32** Med'inaa Goday untuntta bare muriyaa s'am"an shoc'ana shochchay ubbay darbbiyaaninne diitsaan gidanawaa. Olan I bare k'eesiyaa dentsiide, untuntta olana. **33** Ayaw gooppe, tamaa eetsiyaasa'aa Toofeeti beni giigeedda; he sa'ay giigeeddawe kaatiyaassa. He sa'ay zik'k'anne aakko gidiide, tamayenne daro mitsay dooretti utteedda saa. Med'inaa Godaa shemppuu diiniyaa shaafaadan yiide, he tamaa eetsi kessana.

31 Maaduwa koyanaw duge Gibs'e wod'd'iyaa wanttoonne paran ammanettiyaawanttoo aayye ana! C'ora gidiyaa diraw paraa gaaretuwaan, daroppe mino gidiyaa diraw paraa asatuwaan ammanettiyaawanttoo aayye ana! Untunttu Israa'eeliyaa Geeshshaakko s'eellikino; woy Med'inaa Godaappe maaduwa koyikkino. **2** Shin ikka bashshaa ahanaw danddayiyaa aad'd'eeda eranchcha; bare geeddawaakka aggena; iitatuwaa golliiyaa asaa bollanne iitabaa ootsiyaawantta maaddiyaawanttu bolla denddana. **3** Gibs'e gadiyaa asatuu asaappe attina, s'oossaa gidikkino. Untunttu paratuukka ashoppe attina, ayaana gidikkino. Med'inaa Goday hank'k'uaan bare kushiya mic'c'iyaa wode, maaddiyaawe d'ubettana; maaddettiyaawekka kunddana; untunttu ubbaykka ittippe d'ayana. **4** S'oossay taana hawaadan yaagee; «Gaammuu woy wodalla gaammuu mehiyaa oyk'k'iide gudiya wode, daro hentsanchatuu Aa bolla s'eesetti shiik'ooppekka, I untunttu waasoo dagammenna. Untunttu waasookka yayyena. Hewaadanka, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'iyoonne Deriyaaninne Aa d'ok'k'an olaa gakkettanaw duge wod'd'ana. **5** Kafuu bollaanna awaaliyaawaadan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Yerusaalame gondallananne ashshi akkana; I Aa bollaanna aad'd'iide, Aa wotsi akkana» yaagee. **6** Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, hintte loytsi makkaleeddawaakko simmite. **7** Ayaw gooppe, asaa ubbay barenttu nagaranchcha kushiyan biraappenne work'k'aappe med'd'eedda eek'atuwaa he gallassi olana. **8** Tamay S'iyoonen, c'oo'ci Yerusaalamen de'iyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Asoore asaawaa gidenna mashshaan kunddana; asaawaa gidenna mashshay untuntta maana. Untunttu mashshaa sintsaappe bak'atana; untunttu wodalla asatuu dees'o oosoo azazettana. Dagamaa gaasuwaan, untunttu mino geessuu laalettana; untunttu

ola gadaawatuukka dagamaw olaa banddiraa aggi bashiide baana» yaagee Med'inaa Goday.

32 Be'ite, kaatii s'illotetsan kaatetana; mooddiyaawanttukka suuretetsan mooddana. **2** Asay huup'iyaa huup'iyaaan c'arkkuwaappe geemmiyaa saa, gotiyaappe bak'atiyaa sa'aa gidanawaa; mela sa'aan goggiyaa haatsaanne zoozetiya gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama zaallaa kuwaa mala gidanawaa. **3** S'eeliyaa asatuu ayfii c'iilimmenna; sisiyaawanttu haytsaykka hayzzana. **4** Tafitafiya asatuwaa wozanay erananne akeekana. Deeddotiyaa asatuwaa ins's'arssaykka suure geeshshiide haasayana. **5** Hawaappe sintsanaw eeyyi bonchcho asaa geetettenna. Iita Asay bonchchettenna. **6** Ayaw gooppe, boozay boozatsaa haasaye; Aa wozanaykka nagaraa ootsanaw, Med'inaa Godaa bolla s'alabaa haasayanaw, koshshatteeddawantta kalissennan agganawunne saametteeddawantta ushshennan digganaw, iitabaa mak'ettee. **7** Uzetiyaawaa uuzii iita; metootanchchay suurebaa haasayiide, wordduwaan hiyyeesaa d'ayissanaw I iita k'ofaa k'oppee. **8** Lo'o uray lo'obaa halchchee; he lo'o halchchuwan minniide de'ee. **9** Hinttenoo k'ofay bayinnan de'iyaa mac'c'awanttoo, denddite; ta odiyaawaa sisite; hinttenoo ammanettiide utteedda mac'c'a naatoo, taani hinttenttoo odiyaawaa sisite. **10** Itti laytsaappe guutsaa aad'd'ishshin, hintte ammanettiide utteeddawanttu kokkorana; woyniyaa Aa wodiyaan s'unk'k'iyaa attana. Tookkeeddawaappe hintte ayfiyaa shiishshana wodiikka yeenna. **11** Hinttenoo ishaluwaan de'iyaa mac'c'awanttoo, kokkorite. Hinttenoo ammanettiide utteedda mac'c'a naatoo, gaji gajite. Hintte mayuwaa k'aarite; karyuwaa afilaa hintte s'eessan danc'c'ite. **12** Lo"iyaa shoyk'ayenne ayfiyaa dors's'os's'eedda woynnii d'ayeedda diraw, karyottiidde, hintte tira bak'k'ite. **13** Aguntsaa buurayenne kindichchuu ta asaa gaden mokkeedda. Asay nashettiide de'eedda golletuwaassinne nashshechchan de'eedda ha katamaw yeekkite. **14** Miis'ay attana; daro Asay de'iyaa katamatuukka onana; geessuunne wochchiyaa gimbbetuu med'inaw mela gidanawaa; untunttu wora haretuu nashettiyaasaanne dorssaa wudii hamettiyaasaa gidanawaa. **15** Hewenne, bolla d'ok'k'aappe nu bolla ayyaanay gukkana gakkanaassa, mela bazzuu araddana gakkanaassanne aradda biittaykka wora gideedda geetettiide k'ofettana gakkanaassa. **16** Hewaappe guyyiyaan, suure pirdday mela bazzuwaan, s'illotetsaykka aradda gadiyaan de'ana. **17** S'illotetsaa oosuu sarotetsaa gidanawaa; s'illotetsaa ayifiikka med'inaw woppatetsaanne ammanettiide de'iyawaa gidanawaa. **18** Ta Asay sarotetsay de'iyaa sa'aan, naagettiya golliyaaninne woppu geedda

shemppo sa'atuwaan de'ana. 19 Shachchaan woray diippoopenne, k'ay katamay ubbaanna kolettoopenne, 20 he haatsaa ubbaa matan hintte katsaa zeriide, hintte mehiyaakka hintte haretuwaakka hentsaw billi yeddiide, hintte loytsi anjettana.

33 Neenoo, neena d'ayissennan de'ishshin d'ayissiyaawoo, new aayye ana! Neenoo, neena aatsi immennan de'ishshin, aatsa immiyaawoo, new aayye ana! Neeni d'ayissuwaa aggeeda wode neena d'ayissana; neeni aatsa imuwaa aggeeda wode neena aatsi immana. 2 Abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara; nuuni neena naageetto; wonnta wonnta nuw wolk'k'aa gida; metuwaa wodekka nuuna ashshiyaawaa gida. 3 Ne kooshshay guuguntsaadan guummiyaa wode Asay bak'atee; neeni nuuna maaddanaw dendda ek'iyaa wode, kawutetsatuu laalettiino. 4 Gondduu shiik'iyaaawaadan, hintte omooduu shiik'ana; boolii dirbbiyaawaadan, Asay Aa bolla dirbbana. 5 Med'inaa Goday bollan de'iyaa diraw, d'ok'ku d'ok'ku geedda; I S'iyooone suure pirdaaninne s'illotetsan kuntsana. 6 I hinttenttoo hintte wodiya mintsiyaawaa, hintte kumentsaa atatetsaa, aad'd'eeda eratetsaanne eraa gidanawaa; Med'inaa Godaw yayyiyaawe aw ak'o gidanawaa. 7 Be'ite, untuntu wolk'k'aama asatuu ogiyaan waassiino; sigatetsaw kiiteeddawanttukka mishettiide yeekkiino. 8 Aakko ogetuu oneeddino; ogiyaanna aad'd'iyaaawe aggeeda. I bare c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleedda; katamatuwaakka kad'eedda. Asaakka demibeena. 9 Biittay kayyoteenne labbanee. Liibaanoosi yeellatiide melee; Saaroona giyaa aradda diilbbay mela biittaa gideedda. Baasaane giyaa deriyaaninne K'armeloosa deriyaan de'iyaa mitsatuwaa haytsay k'ok'k'ofettee. 10 Med'inaa Goday kawutetsatoo hawaadan yaagee; «Ha'i taani denddana; ha'i taani bonchchettana; ha'i taani d'ok'ku d'ok'ku gaana. 11 Hintte utulaa shahaariide, suullaa yeleeddita. Hintte shemppiyaa shemppuu hinttena miyaa tamaa. 12 Asay taman s'uugetteedda bidintsaa mala gidanawaa; k'ay k'ans's'ettiide, taman ees's'eedda aguntsa mala gidanawaa. 13 Hinttenoo, haakuwaan de'iyaaawanttoo, taani ootseeddawaa sisite; matan de'iyaaawanttoo, taani wolk'k'aama gidiyaawaa akeekite» yaagee. 14 S'iyoonen de'iyaa nagaranchchatuu yayyeeddino; S'oossaw gidennawantta kokkorssay oyk'k'eedda. Hewaa diraw, untuntu, «Miyaa tamaanna de'anaw danddayiyaa uray nu giddon oonee? Ees's'iidde de'i aggiyaawaana de'anaw danddayiyaa uray nu giddon oonee?» yaagiino. 15 S'illotetsan hamettiyaawe, suurebaa haasayaawe, suure gidenna ogiyaanna beettiyyaa go"aa is's'iyaaawe, mattaayiyaa akkanaw bare kushiyya

yeddennawe, suutsaa gussiyaawaa sisennaadan, bare haytsaa tuc'c'iyaaawe, iitabaa s'eellennaadan, bare ayfiyaa c'iilimmiyaawe, 16 he uray d'ok'k'asaan de'ana. I bak'atiide attana sa'aykka mino zaallaa de'uwaa gidanawaa; Aa ukitsaykka aw imettana; I ushiyaa haatsaykka pac'c'enna. 17 Hintte ayifetuu kaatiyaa Aa puulaana be'ana; haakkiide de'iyaa biittaaakka be'ana. 18 Hintte wozanay, «paydeeddawe hak'an de'ii? Giiraa yiggi s'eelleeddawe hak'an de'ii? Adussa gimbbetuwaa paydeeddawe hak'an de'ii?» yaagiide yashshiyaa beniwaa k'oppaana. 19 Hintte k'areti bayinna asatuwaa, hinttenttoo gelenna haasayaa haasayiyaa asatuwaanne ins's'arssay deeddotiyyaa asatuwaa hawaappe sintsan be'ikkita. 20 Nuuni nu baalaa bonchchiyya S'iyooone katamaa be'ite! Woppu giide de'iyaaasaa, Aa shikaalii shodettenna, Aa wodoruukka duus's'ennanne k'aas's'enna dunkkaaniyaa malaa, Yerusaalame katamaa hintte hintte ayifiyaan be'ana. 21 Shin Med'inaa Goday nuw he sa'aan bare wolk'k'aama wolk'k'aa k'onc'c'issana. He sa'ay aakko shaafatuunne goggiyaa haatsatuwaa mala gidanawaa. Laaggiyaa woluwoluu Aa bollaanna baanaw danddayenna; wolk'k'aama markkabiikka yaana aad'anaw danddayenna. 22 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu daannaa; Med'inaa Goday nuw higgiiyaa immeeddawaa. Med'inaa Goday nu kaatiyaa; I nuuna ashshana. 23 Ne wodoruwa k'ashuu shol'eedda; markkabiyya tuussaa Aa sa'aan minisi oyk'k'anaw woy sharaakka s'agaaganaw danddayenna. He wode daro omoodiide aheeddbabay shaaketana; haray attina, wobbatuukka omooduwaa omooddana. 24 S'iyoonen de'iyaa ooninne, «Taani harggay» yaagenna; yan de'iyaa asaa nagaray atto geetettana.

34 Hinttenoo, kawutetsatto, shiik'iide sisite! Hinttenoo asatoo sisite! Biittayne gadiyaan de'iyaaabay ubbay, sa'ayne sa'aan de'iyaaabay ubbay siso! 2 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaa hank'k'etteedda; Aa yiluukka untuntu tooranchchatuwaa ubbaa bollana. I untuntu ubbaanna d'ayissana; untunta siifiyaawanttoo aatsiide immana. 3 Untuntuppe wod'eeddawanttu oletana; untuntu anhay s'ink'k'ana. Wogga deretuu untuntu suutsan kametana. 4 Saluwaa s'oolinttetuu ubbay siilana; salotuu warak'ataadan s'aas'ettana. Untuntu s'oolinttetuu ubbay woyniyaappe haytsay k'ok'ofettiyaawaadan, balasiyaappe afyii k'ok'ofettiyaawaadan k'ok'k'ofetanna. 5 Ta mashshay salotuwa giddon alana gakkanaw ushsheedda. Be'ite, I Eedooma bolla, taani shek'k'eedda asaa bolla pirdanaw wod'd'ee. 6 Med'inaa Godaw Boos'ira giyaa kataman yarshshuu, Eedooma

gadiyaan wolk'k'aama shukay de'iyaa diraw, Med'inaa Godaa mashshay suutsan meec'ettiide, mod'd'uwaan s'aas'etteedda. Dorssatuwaanne deeshshatuwaa suutsan meec'ettiide, dorssatuwaa kilahotuwaa mod'd'uwaan s'aas'etteedda. 7 K'ay mentsatuu, maratuunne korumaa booratuu untuntunna kunddana. Untuntu biittay suutsaa s'alalaa gidana; untuntu biittaykka mod'd'uwaan munak'ettana. 8 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday haluwaa kessiyaa gallassaa; S'iyoonne oleedda morkketoo kushiyaa zaariyaa laytsaa. 9 Goggiyaa Eedooma haatsatuu shidiyaw, Aa biittaykka diiniyaw laamettanawaa; Aa biittay ees's'iyaa shidiyaa gidanawaa. 10 Tamaykka k'amman gallassan to'enna; Aa c'uwaykka med'inaw c'u wattana. Eedooma biittay yeletaappe yeletaa gakkanaw, mela gidanawaa; ooninne med'inaw hewaana aad'd'ena. 11 Shin s'inggiliinne k'us'arssay Aa laattana; guttotuunne k'uuruu aan de'ana. S'oossay Eedooma bolla koletsaa likkiyaa wodoruwaanne melatetsaa likkiyaa tumbbiyaa piddi ootsiide yeddana. 12 He gadiyaan kaatetiyaawe d'ayana; kaappatuukka hewaappe kichchana. 13 Aa golletuwaan aguntsay, Aa miis'atuwaan okay odooruu mukkana. I worakanatuu allas's'iyaasaanne sogonii de'iyaasaa gidanawaa. 14 Wora do'atuu godaretuwaana gaketkana; tuna ayyaanatuu ittuu ittuwaanna s'eesettana; k'amma s'alahetuu wod'd'iide, yan de'ana. 15 Gutatta yan golliyaa kees's'ana; k'uuk'k'ulleedda k'uuk'k'ulletuwaa hap'p'aade k'os'ana. Bare maratuwaakka bare k'efetuwaa garssan hap'p'ana; k'ay gac'etuu barenttu laggiyaanna laggiyaanna he sa'aa shiik'ana. 16 Med'inaa Godaa mas'aafaappe koyiide nabbabite. S'oossaa doonay azazeedda dirawunne Aa ayyaanay shiishsheedda diraw, hawantuppe ittuunne pac'c'enna; k'ay ittuunne bare laggi bayinnan de'enna. 17 I untunttoo saamaa kesseeedda; Aa kushii untunttoo gadiyaa wordduwaan shaakkeedda; untuntu Aa med'inaw mooddana; yeletaappe yeletaa gakkanaw, untuntu aan de'ana.

35 Biittaa bazuunne mela biittay nashettana; Mela biittay nashshechchaa pooc'u giidde, c'iishshaa c'iishshaana. 2 I daroppe c'iishshaana; pooc'u giide nashshechchan yes's'ana. Liibaanoosa bonchchuunne K'armeloosanne Saaroonaa gitatetsay imettana; untuntu Med'inaa Godaa bonchchuwaanne nu S'oossaa gitatetsaa be'ana. 3 Daabureedda kushetuwaanne arggaac'eedda gulbbataa mintsetsite. 4 Wozanaan yashshay de'iyaa wantta, «Minnite! Yayyoppite! Hekko, hintte S'oossay haluwaa kessanawunne bare s'oossatetsan untuntta muranaw yaana; I hinttena ashshana» yaagite. 5 He wode, k'ook'etuwaa ayfii dooyettana; tulletuwaa haytsaykka

sisana. 6 Wobbatuwaa gen'iyaaan guppana; duudetuukka nashshechchan yes's'ana; bazuwaan haatsay melosaan pultuu d'uuk'k'ana. 7 S'uuggiyaa shafii dagatteedda haatsaa gidanawaa; mela biittay haatsaa pultana; worakanatuu allas's'iyaasan maatay mak'k'aynne c'arii dolana. 8 Yan aakko ogii de'ana; ikka Geeshshatetsaa Ogiyaa geetettana. Geeshsha gidennawanttu he ogiyaanna aad'd'ikkino. Shin I geeshshatuwaassa gidanawaa; iita eeyyatuu aan simerettikkino. 9 Yan gaammuu de'enna; yashshiyaa do'atuukka hewaana aad'd'ikkino; yaanikka beettikkino; shin wozetteeddawanttu s'alalay hamettana. 10 Med'inaa Goday wozeeddawanttu simmana; yes's'iiddi, S'iyoonne yaana; med'inaa nashshechchay untuntu huup'iyaaan wod'd'ana. Untuntu nashshechchaanne hashshu giyaawaa demmana; kayyuunne oolii wora bak'atana.

36 Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasi kaateteedda tammanne oyddentso laytsan, Asoore Kaatii Sanaakireebi gimbbetti utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaa oliide oyk'keedda. 2 Hewaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa Kaatii Laakisha giyaa katamaappe itti waannatiyaa olaa gadaawaa c'ora olanchchatuwaanna Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasakko Yerusaalame yeddeedda. Biide, Mayuwaa Meec'c'iyaaawaa gade afiyaa ogiyaappe k'ommo baggana de'iyaa dagatteedda haatsay goggiyaa haatsaa matan ek'keedda. 3 Yaatina, Hiik'k'iyaa na'ay kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebiniinne Asaafa na'ay taarikiyaa s'aafiyaa Yo'aahi aakko kare keseeddino. 4 Asooretuwaa gadaaway untuntta, «Hizk'k'iyaaasaw hawaadan yaagiide odite; Asoore kaatii, wolk'k'aamay neena hawaadan yaagee; «Neeeni hawaa keeshshaa ayan ammanettaadii? 5 Neeeni c'oo mela, Olaa olettanaw taw aad'd'eeda eraynne wolk'k'ay de'ee yaagaasa. Shin neeni onan ammanettaade ta bolla hawaa makkalaadii? 6 Neeeni Gibs'e kaatii maaddana gaade k'oppeeddawaa gidoope, me"eedda mak'k'aa gatiman guufetiyaa asaa mala. Ayaw gooppe, s'am"ay me"ina, pinc'c'uu kushiyaa c'addeenne madus's'isee. Gibs'e kaatii barenan ammanettiyaa asaa ubbaw hewaa mala.» 7 Shin neeni taw, «Nuuni Med'inaa Godaan, nu S'oossan, ammanetteeto» yaagooppe, Hizk'k'iyaaasi Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa, «Hintte Yerusaalamen de'iyaa yarshshiyaasan goyinnanaw koshshee» giide, aw goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa diggeedda S'oossaa I gidennee? 8 Ane ha"i haaya! Ta godaa Asoore kaatiyaana naasetta. Neeeni togganaw danddayyaa, gidiyaa asaa demmooppe, laa"u sha"a paratuwaa taani new immana. 9 Neeeni, «Gibs'etuu paraa asatuwaanne paraa gaaretuwaa taw yeddana» gaade ammanooppenne, ta

godaa olanchchatuwaa kaappatuwaappe itti laafiyaawaakka zaaranaw danddayakka. 10 Hewaa bollakka k'ay, taani ha'i tumu Med'inaa Godaa azazuu bayinnan ha gadiyaa d'ayissanaw kesaadditaa? Med'inaa Goday bare huup'yaan taana, «neere, he gadiyaa baade, olaade bayzza» yaagiide odeedda yaagee yaagite yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan Eliyaak'iime, Sheebininne Yo'aahi Asooretuwaa gadaawaa hawaadan yaageedдино; «Nuuni bilettaa eriyaa diraw, hayanaa neeni nuw ne k'oomatoo Sooriyaa k'aalan oda. Dirssaa gimbbiyaa huup'yaan de'iyaa Asay sisenna mala, lbrayiss's'e k'aalan odoppa» yaageedдино. 12 Shin gadaaway zaaretsiide, «Ha k'aalatuwaa taani hintewunne hintte godaa s'alalaw odanaw taana ta goday kiiteeddeeyye? Hinttenana ittippe barenttu urk'k'a sheeshaa maanawunne barenttu haatsaa sheeshshaa ushanaw de'iyaa, ha dirssaa gimbbiyaa bolla utteedda asaa ubbaw odanaassa gidenneeyye?» yaageedda. 13 Hewaappe guyyiyaan Asooretuwaa gadaaway denddi ek'kiide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, lbrayiss's'e k'aalan hawaadan yaageedda; «Asoore kaatii wolk'k'aamay hinttena giyaawaa sisite! 14 Kaatii hinttena hawaadan yaagee; «Hizk'k'yaasi hinttena c'immoppo; ayaw gooppe, I hinttena ta kushiyaappe wotsi akkanaw danddayenna. 15 I hinttena, «Med'inaa Goday tuma nuuna ashshana; ha katamaykka Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» giide hintte Med'inaa Godaan ammanetana mala ootsoppo» yaagee. 16 «Ee, hintte Hizk'k'yaasi odiyaawaa sisoppite. Asoore kaatii hinttena, «Taananna sigetite; haa taakko kesite. Yaatooppe, hintte ubbaykka hintte woyniyaa teeraappenne hintte balasiyaa teeraappe maana; hintte bookkeedda ollaappekka haatsaa ushana. 17 Hewaappe guyyiyaan taani yaade, hinttena hintte biittaa malatiyaa biittaa akkaade afana. He biittay katsayenne woyniyaa eessay, ukitsayenne woyniyaa atakilltii kumeedda biittaa» yaagee. 18 «Hizk'k'yaasi hinttena, «Med'inaa Goday nuuna ashshana» yaagiide c'immennaadan naagettite. Gadiyaa asatuwaa s'oossatuwaappe bare biittaa Asoore kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda s'oossi de'iiyye? 19 Hamaata s'oossatuunne Arifaada s'oossatuu hak'an de'iino? Safariwayma giyaa katamaa s'oossatuu hak'an de'iino? Untunttu Samaariyaa ta kushiyaappe wotsi akkeedдино? 20 Ha biittatuwaa s'oossatuwaa ubbaa gidдон bare gadiyaa ta kushiyaappe ay s'oossi ashsheedawaa shin, Med'inaa Goday Yersaalame ta kushiyaappe ashshane?» yaageedda. 21 Shin Asay itti k'aalanne aw zaarennaan c'o'u geedda. Ayaw gooppe, kaatii untuntta, «Aw ayinne zaariide odoppite» yaagi wotseedda. 22 Hewaappe guyyiyaan Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne taarikiyaa s'aafii Asaafa na'ay Yo'aahi barenttu

mayuwaa peed'iide, Hizk'k'iyaaasakko beedдино; Asooretuwaa gadaaway geeddawaa ubbaa aw odeedдино.

37 Kaatii Hizk'k'iyaaasi hewaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'eedda; maak'aa mayyiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleedda. 2 Kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne c'ima k'eesatuu maak'aa mayyiide, Amoos'a na'aa timbbitiyaa odiyaa Isiyaasakko baana mala kiiteedda. 3 Untunttu Isiyaasakko biide, «Hizk'k'iyaaasi hawaadan yaagee; «Hachche gallassay meto gallassaa, seera gallassanne yeella gallassaa. Hewekka na'i yelettanaw wodii gakkina, bannaade yelanaw mishiratiw wolk'k'ay d'ayiyaawaa mala. 4 De'uwaa S'oossaa shek'k'anaadan, Aa goday, Asoore kaatii, kiiteedda gadaawaa k'aalaa Med'inaa Goday ne S'oossay sisennan aggena. K'ay Med'inaa Goday ne S'oossay he siseedda k'aalaa hadan Aa murenan aggena. Hewaa diraw, nu asaa gidдон palahi attanawanttoo woossa!» yaagee» yaageedдино. 5 Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasaa k'oomatuu Isiyaasakko yeedda wode. 6 Isiyaasi untuntta hawaadan yaageedda; «Hintte godaw hawaadan yaagiide odite; Med'inaa Goday neena, «Asoore kaatiyaa k'oomatuu taana shek'ishshin, neeni siseedda boriyaa k'aalaw yayyoppa. 7 Be'a, oduwaa sisiide, I bare biittaa simmana mala, taani Aa gidдон itti ayaanaa wotsana. Yaataade I bare biittaa biide, yan mashshaan hayk'k'anaadan, taani Aa ootsana yaagee» » yaagite yaageedda. 8 Asoore kaatii Laakisha katamaappe denddiide bi kichcheeddawaa Asooretuwaa gadaaway sisiide, guyye simmeedda. Kaatii Liibina kataman olettiyaawaa demmeedda. 9 Kaatii Sanaakireebi, «Toop'p'iyaa Kaatii Tirihaak'i neena olanaw yeedda» yaagiyyaa oduwaa siseedda. Hizk'k'iyaaasaw hawaadan yaagi kiiteedda; 10 «Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasaa, neeni ammanettiyyaa S'oossay neena, «Yersaalame Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagi c'immoppo. 11 Be'a, Asoore kaatetuu biittatuwaa ubbaa ubbaanna d'ayysiide, untunttu ootseeddawaa neeni sisaadda. Yaatina, neeni attanii? 12 Beni ta mayzza aawotuu bayzreedda biittatuwaa s'oossatuu, hewantunne Gozaana, Kaaraanenne Res'eefa biittatuwaa s'oossatuunne Talassaraan de'iyaa Edene asaa s'oossatuu he biittatuwaa bashshaappe ashsheedдино? 13 Hamaata kaatii, Arifaada kaatii, Safariwayma kaatii, Henaa'a kaatiinne liwa kaatii hak'an de'iino?» yaagi kiiteedda. 14 Hizk'k'iyaaasi dabddaabbiyaa kiitetteedda asatuwaappe akkiide nabbabeedda. Dabddaabbiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa akki afiide, Med'inaa Godaa sintsan mic'c'eedda. 15 Yaatiide Med'inaa Godaa hawaadan yaagi woosseedda; 16 «Abeet Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa

Godaw, kiruubetuwaappe gidduwaan uttiyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa bolla ne s'alalay S'oossaa. Saluwaanne sa'aa neeni med'd'aadda. 17 Abeet Med'inaa Godaw, ne haytsaa haa yeggaade sisa. Abeet Med'inaa Godaw, ne ayfiyaa pogaade s'eella. Neena, de'uwaa S'oossaa boranaw Sanaakireebi kiitteedda k'aalaa sisa. 18 «Abeet Med'inaa Godaw, Asoore biittaa kaatetuu kawutetsaa ubbaanne untuntuu gadiyaa bayzeeddawe ee tuma. 19 Untuntuu s'oossatuwaa taman s'uuggi d'ayisseeddino; ayaw gooppe, untuntuu s'oossatuu wonikka asaa kushii massiide Kesseedda mitsaanne shuchchaa gidiyaa diraw, tumu s'oossatuwaa gidikkino; hewaa diraw, untuntuu untuntuu d'ayisseeddino. 20 Ha'i simmi abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne s'alalay S'oossaa gidiyaawaa sa'aa kawutetsatuu ubbay erana mala, neeni nuuna Aa kushiyaappe wotsa akka!» yaagi woosseedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, Amoos'a na'ay Isiyaasi Hizk'kiyaasaw hawaadan yaagi kiitteedda; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni Asoore Kaatiyaa Sanaakireeba gaasuwaan taana woosseedda woosaa sisaad» yaagee. 22 Med'inaa Goday Sanaakireebawaa hawaadan yaagi haasaye: «S'iyoonen de'iyaa Asay neena kad'ee; Yerusaalame Asay bare huup'iyaa k'aatsiide, neena k'iliic'ee. 23 Neeni shek'keeddawenne toochcheeddawe oonee? Neeni O bolla ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade haasayaadii? K'ay otoruwaan oona d'ok'k'u gaade s'eellaadii? Hewaa neeni ootseeddawe ta bollana, Israa'eeliyaa Geeshsha bollana gidennee! 24 Neeni kiitteedda asatuwaa baggana Godaa shek'kaadda. K'ay hawaadan yaagaadda; «Taani taw de'iyaa c'ora paraa gaaretuwaan d'ok'k'a deretuwaa huup'iyaa, Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kesaad. Kesaade ubbaappe aduk'kiyaa zigatuwaanne, ubbaappe lo''iyaa s'iiddatuwaa k'ans'saad. Taani d'ok'k'aw wurssetsa gas'aanne, c'iilimmo woraa gakkad. 25 Taani allaga biittatuwaan haatsaa ollatuwaa bookkaade, Haatsaa untuntuppe ushaad. Gibs'e gadiyaan goggiyaa haatsaa ubbaa taani ta gediyaan gomppan yed'd'aade melissaad» yaagaadda. 26 «Daro wodiyaappe kase, neeni gimbbetteedda katamatuwaa k'ok'k'ofaade, shuchchaa keelaa kessana mala, taani k'ofaa k'achcha wotseeddawaa neeni erabeykkii? Taani ha'i poliyyaa hachchotuwaa, beni hachcha wotsaad. 27 Hewaa diraw, untuntuu asaw wolk'k'ay is's'ina, untuntuu kawushsheeddinonne yeellateeddino. Untuntuu gade maataa mala; goshshan mokkeedda c'arshshaa mala. Untuntuu golliyyaa huup'iyaan mokkiyaa sharafaadaanne ka''ennan de'ishshin, tishaan waagi meedda katsaadan haneeddino. 28 «Shin neeni uttiyaasaa, kesiyaasaa, geliyaasaanne, ta

bolla neeni hank'k'etteedda hank'k'uwaa taani eray. 29 Neeni ta bolla hank'k'etteedda dirawunne, ne otoruwaakka taani siseedda diraw, taani ne siid'iyaa ta maaggaa aatsana; ne doonaankka ta bis'aalaa barssana. Yaataade neeni yeedda ogiyaanna, taani neena guyye zaarana yaagee» yaageedda. 30 Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'kiyaasa hawaadan yaageedda; «Hawoo new malaatay hawaa: Ha laytsi hintte azabbaa mokkeedda katsaa maana; laytsi k'ay ha laytsi mokkeeddawaa azabbaa maana. Shin kaala laytsi hintte hintte huup'iyaan zeritenne c'akkite; woyniyaa turaakka tokkitenne Aa teeraa miite. 31 Yihudaa asaappe atiyaawantuu s'ap'uwaa duge yeddiide, bolla ayfiyaa ayifiyaa mitsaa mala gidanawaa. 32 Ayaw gooppe, wuriidde atteedawaantuu Yerusaalameppe, palaheeddawantukka S'iyooneppe kesana. Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mishuu hewaa ootsiide polana. 33 «Hewaa diraw, Asoore kaatiyaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asoore kaatii ha katamaa gelenna; woy hawaan bare wonddaafiyya dukkenna; woy bare gondalliyaa oyk'kiide, ha katamaa sintsa aad'd'enna; woy k'ay katamaa yuushshuwa biittaa dooriyaan dooddenna. 34 Asoore Kaatii bare yeedda ogiyaanna guyye simmana; I ha katamaa gelenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 35 Taani ta bonchchuwa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha Katamaa boshissenaan ashsha akkana» yaagee» yaageedda. 36 He gallassi k'amma Med'inaa Godaa kiitanchchay kesiide, Asoore Asay dunkkaaneeddasan, itti s'eetanne hospun tammanne ichcheshu sha''a attuma asaa wod'eedda. Yaatina, Asay wontta suuriide be'iyaa wode, hayk'keedda asaa anhay hewan kumeedda. 37 Hewaa diraw, Asoore Kaatii Sanaakireebi denddiide, guyye simmi biide, Nanawe kataman utteedda. 38 Itti gallassi Sanaakireebi bare S'oossaa Nisirooka golliyaan goyinniid de'ishshin, Aa naanay Adiraameleekinne Sar'ees'eri mashshaan Aa wod'eeddino. Araaraate giyyaa biittaa bak'ateeddino. Aa na'ay Asiraadooni Aa sa'aan kaateteedda. 37:38 Asiraadooni: I Ibraawetso k'aalan «Esar-Haddon» geetetee.

38 He wode Kaatii Hizk'kiyaasi harggiide, hayk'kana mateedda. Yaati de'ishshin Amoos'a na'ay timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi aakko biide, «Med'inaa Goday neena, «Neeni hayk'k'aasappe attina pas'akka; hewaa diraw, ne golliyyaa giigissa» yaagee» yaageedda. 2 Hizk'kiyaasi godaakko simmi gisiide, Med'inaa Godaa woosseedda. 3 I «Abeet Med'inaa Godaw, taani ne sintsan tumatetsaaninne kumentsaa wozanaan hemetteeddawaanne k'ay neena nashechchiyaabaa ootseeddawaa taw neeni hassayana mala, taani neena woossay» yaagiide woosseedda; Hizk'kiyaasi loytsi mishettiide yeekkeedda. 4 Hewaappe

guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Isiyaasakko hawaadan yaagiid yeedda. **5** «Baade; Hizk'k'iyaaasa, Med'inaa Goday ne mayzza aawuwaa Daawita S'oossay hawaadan yaagee; «Taani ne woosaa sisaad; ne afotsaakka be'aad. Ne laysaa bolla taani new tammanne ichcheshu laysaa gujjana. **6** Neenanne ha katamaa Asoore gadiyaa kaatiyaa kushiyaappe ashshana; taani ha katamaw oletaade ashshana yaagee» » yaaga yaageedda. **7** Isiyaasi gujiidikka hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday bare geedda k'aalaa polanaw Med'inaa Godaw malaatay hawaa: **8** Be'a, Akaazi pude kesanaw giigisseedda detsaan de'iyaa kuway tammu tangguwaa guyye simmiide baanaadan, taani ootsana» yaageedda. Kuway tammu tangguwaa guyye simmiide beedda. **9** Yihudaa kaatii Hizk'k'iyaaasi harggi pas'eeddawaappe guyyiyaan, s'aafeedda mazimurii hawaa: **10** Taani, «Ta de'o laysaw biro bagga gakkiiyaa wode, hayk'k'uwaa penggiyaanna gelana hanaytaa? Ta atteeda laysaa bonk'k'i diggina, mela attana hanaytaa?» yaagaad. (Sheol h7585) **11** Hewaadanka k'ay, «Taani pas'a de'iyaa wanttu gadiyaan Med'inaa Godaa be'ikke; ha sa'aan de'iyaa wanttu gidдонkka laa"entso Med'inaa Godaa be'ikke. **12** Dorssaa heemmiyaawaa dunkkaaniyaadan, ta de'uu shodetteedda. Sheemayinnii afilaa harbbaan s'aas'iyaa waadaan, taani ta de'uwaa s'aas'aad; ikka taana shemayinniiyaa harbbaappe duutseedda gallasaappe k'amma gakkanaw, neeni taana d'ayissaadda yaagaaddi. **13** Sa'ay wontana gakkanaw taani maaduwaan demmanaw waassaad. Shin gaammuwaadan I ta mek'etsaa ubbaa mentseedda. K'ay gallasaappe k'amma gakkanaw, neeni taana d'ayissaadda. **14** Taani c'iraashuwaadaanne haatsaa kafuwaadan waassaad; harap'p'iyaa danka zuuzummaad. Ta ayifetuu saluwaan pude s'eellidde s'eellidde daabureeddino. Abeet Godaw, taani un"ettaad; neeni taana ha un"uwaappe kessa!» yaagaad. **15** Hawaa ubbaa S'oossay I bare huup'iyaa ootseedda; yaatina, taani ayaa gaanaw danddayayitaa? Ta shemppuu loytsi un"etteedda diraw, ta laysaa ubbaan ashketetsaan hamettana. **16** Abeet Godaw, hawanttu mala yewotuwaan Asay pas'a de'ee. Hay ta pas'atetsaa zaaraade, taana pas'a wotsaarikkii! **17** Be'a, taani ha wolk'k'aama tuggaa tuggateeddawe taw lo"n gideedda. Neeni ta shemppuwaa bashshaa ollaappe guyye zaaraade ashshaada; neeni ta nagaraa ubbaa neeppe guyye zaaraade olaadda. **18** Ayaw gooppe, duufuu neena galatenna; hayk'k'uukka neena sabbenna. C'iimma ollaw duge wod'd'iyaa wanttu neena ammantsee giide hidoottaa ootsikkino. (Sheol h7585) **19** Taani hachchi neena galatiyaawaadan, pas'a de'iyaa wanttu s'alalatu neena galatiino; neeni ammantiyaawaa aawuu

bare naanaatoo odee. **20** Med'inaa Goday taana ashshana; hewaa diraw, nuuni nu de'uwaa laysaa ubbaan, Med'inaa Godaa golliyaan bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaan yes's'ana. **21** Hawaappe kase Isiyaasi, «Balasiyaa teeraa daas's'iide, Aa gaafuwaa bolla wotsite. Yaatooppe, I pas'ana» yaagi wotseedda. **22** Hizk'k'iyaaasikka, «Taani pas'aade Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa pude kewanawoo malaatay ayee» yaagi Isiyaasa oochchi wotseedda.

39 He wode, Baladaana na'ay, Baabloone Kaatii Marodaaki Baladaani, Hizk'k'iyaaasi harggiide pas'eeddawaa siseedda diraw, dabddaabbiyaanne imuwaa Hizk'k'iyaaasaw yeddeedda. **2** Hizk'k'iyaaasi kiitettiide yeedda asatuwaa mokkeedda. Yaatiide bare shaluwaa minjiyaa golliyaan de'iyaa biraa, work'k'aa, sawuwaa, al"o zayitiyaa, bare olaa miishshaanne bare shaluwaa minjiyaa golliyaan de'iyaa ubbaa untuntta besseedda. Bare son woy bare kawutetsaa gidдон de'iyaa ubbaappe Hizk'k'iyaaasi untuntta bessenaan aggeedabay ayayenne baawa. **3** Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasakko yiide, «Ha asatuu waageeddino? Untunttu hak'appe yeeddino?» yaagi oochcheedda. Hizk'k'iyaaasi, «Untunttu taakko haakko gadiyaappe, Baablooneppe yeeddino» yaageedda. **4** Isiyaasi k'aykka, «Untunttu ne son ayaa ayaa be'eeddino?» yaageedda. Hizk'k'iyaaasi, «Untunttu ta son de'iyaa ubbabaa be'eeddino; ta shaluwaa minjiyaa golliyaan de'iyaa baappe taani untuntta bessabeennabay ayayenne baawa» yaageedda. **5** Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Hizk'k'iyaaasa, «Ubaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday giyaawaa sisa. **6** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne kaatiyaa golliyaan de'iyaa bay ubbabayenne ne mayzza aawotuu hachchi gakkanaw shiishsheeddabay ubbabay ubbaanna omoodettiide, Baabloone biittaa baana gallasatuu yaana; aappe ayayenne attana. **7** K'ay new yelettana, ne ashonne ne suutsaa gidiyaa, ne attuma zaratuwaappekka omoodettiide baana; biide Baabloone kaatiyaa golliyaan goyro gidiide ootsana» yaagee» yaageedda. **8** Hizk'k'iyaaasi zaariide, «Neeni odeedda Med'inaa Godaa k'aalay lo"n» yaageedda. Ayaw gooppe, Hizk'k'iyaaasi, «Taani de'eedda laysan saruunne woppay de'ana gidennee» yaagi k'oppeedda.

40 Hintte S'oossay hawaadan yaagee; «Ta asaa mintsetsite! Mintsetsite! **2** Yerusaalamewukka, iza omooduwaan de'eedda wodii poletteeddawaa, Izi nagaray atto geetetteeddawaa odite; Izi nagaraa diraw, Med'inaa Goday izo laa"u dakuwaa mureeddawaa odite» yaagee. **3** Itti hawaadan yaagiya kooshshaa sisettee; «Mela biittaa

Med'inaa Godaa ogiyaa giigissite; nu S'oossaw mela gadiyaan aakko ogiyaa sitti ootsite. 4 Wombbaa ubbay d'ok'k'u gaana; derii ubbayne yewuu ubbay zik'k'i gaana. Bayeedda ogii salallana; korp'p'ukorp'p'a biittaykka dembbattana. 5 He wode, Med'inaa Godaa bonchchuu k'onc'c'ana; ashuwaa mayyeedda ubbay hewaa ittippe be'ana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa doonay hewaa haasayeedda» yaagee. 6 Itti kooshshay, «Waassa!» yaagiyaawaa sisaad. Taani, «Waagaade waassoo?» yaagaad. «Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbaykka dembbaa c'iishshaa mala. 7 Med'inaa Goday bare shemppuwaa Aa bollan shemppiyya wode, maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee. Asay tumu maataa mala. 8 Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee; shin nu S'oossaa k'aalay med'inaw ek'k'iide de'ee» yaaga waassa. 9 Neenoo mishiraachchuwaa odiyaa S'iyoonnee, d'ok'k'a deriyaa pude kesa; nenoo mishiraachchuwaa odiyaa Yersaalame, ne kooshshaa wolk'k'aappe d'ok'k'u ootsa; yayyoppa; d'ok'k'u ootsa; yaataade Yihudaa katamattoo, «Hintte S'oossay haweko» yaaga oda. 10 Be'ite, Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday wolk'k'aanna yee; Aa k'esii aw mooddana. Be'ite, Aa woytay aanana de'ee; Aa oosuwaa gatiikka Aa sintsaana. 11 I bare wudiyaa hentsanchchaadan mizee; bare dorssaa maratuwaakka bare k'esiyaan shiishshiide, bare kiwuwaan idimmana. D'antsiyaawantakka loddan kaaletsana. 12 Haatsuwaawaa bare kushiyya kop'piyaan makkeeddawe, salotuwaawaa takkaad'iyaan likkeeddawe, biittaa baanaa k'un'aan makkeeddawe, k'ay deretuwaanne zozetuwaakka miizaanan likkeeddawe oonee? 13 Med'inaa Godaa Ayaanaa azazeeddawe, woy Aa zoriyaawaa gidiide tamarisseeeddawe oonee? 14 I barew k'onc'c'anaadan, Med'inaa Goday oonana zoretteedee? Woy Aa suure pirdaa ogiyaa tamarisseeeddawe oonee? Woy Aa aad'd'eeda eratetsaa tamarisseeeddawe woy Aa akeekaa ogiyaa besseeeddawe oonee? 15 Be'ite, kawutetsatuu baareetaa gidon de'iyaa itti s'okiyaa haatsaa mala. Untunttu miizaanan de'iyaa guutsaa baanaadan paydeteeddino. Be'ite I dagatteedda haatsaakka liik'o baanaadan mazzanee. 16 Liibaanoosa mitsay aw eetsanaw gidenna; aan de'iyaa do'atuukka s'uuggiyaa yarshshoo gidikkino. 17 Kawutetsatuu ubbay Aa sintsan baynnawaa mala; untunttu Aa sintsan ubbaa baynabaappekka guutsaadan paydettiino. 18 Yaatina, S'oossaa hintte oonana malatissitee? Woy ay misiletuwaanna likkii s'eellitee? 19 Eek'aa misiliyaa gidooppe, kushiyya hiillaa eriyaa Asay Aa massee; hewaa k'ay work'k'aa tigiyaawe work'k'aan sheeshshee; biraa tigiyaawekka Aa bolla biraa sanssalataa med'd'ee. 20 Hewoo shaluu bayinna hiyyeesay yarshshoo wook'k'enna mitsaa dooree;

yaatiide, he misilii k'aas's'ennaadan essanaw kushiyya hiillaa eriyaa asaa koyee. 21 Eribeykkitee? Woy sisibeykkitee? Hawe hinttenttoo koyiroppe odettibeennee? Woy sa'ay med'ettoodeppe hawaa hintte akeekibeykkitee? 22 I biittaa yuushshuwaappe bolla baggan bare araatan uttee; gadiyaan de'iyaaawanttu Aa sintsan bumbburetsaa mala. Salotuwaawaa gaaridduwaadan piddi ootsiyaawe, k'ay de'iyasaa ootsiide, dunkkaaniyaadan toliyaawe, 23 kaappatuwaa bayinnabaadan ootsiyaawe, biittaa kaaletsiyaawantakka hada ootsiyaawe Aa. 24 Biro untunttu tokettosaanne zerettosaanna, k'ay s'ap'uwaa biro gadiyaan yeddosaanna, S'oossay untunttu bolla c'arkkuwaa yeddi aggeeda; untunttukka meleeddino; gotii untunttu suullaadan afeeda. 25 Geeshshay untunttu, «Yaatina, taani aanana likketanaw taana oonana malatissitee?» yaagee. 26 Hintte ayfiyaa d'ok'k'u ootsiide, saluwaa s'eellite; he s'oolintetuwaawaa med'd'eeddawe oonee? I untunttu olanchchaadan kaaletsee; untunttu payduwaakka eree. I untunttu ubbaakka untunttu suntsan suntsan s'eese. Aa anggaa gitatetsaappenne Aa wolk'k'aa minotetsaappe denddeeddawaan, untunttuppe ittuunne d'ayenna. 27 Neenoo Yaak'ooba, nenoo Israa'eeliyaw, «Ta ogii Med'inaa Godaappe geemmeedda; S'oossay ta pirdaa sheneko geedda» yaaga ayaw amaassalay? K'ay ayaw hawaadan haasayay? 28 Erabeykkii? Sisabeykkii? Med'inaa Goday med'inaa S'oossaa; I biittaa ubbaakka med'd'eeddawaa. I daaburena; woy wolk'k'ay aw wurena; ooninne Aa k'ofaa eranaw danddayenna. 29 Daaburanchchaw wolk'k'aa imnee; minotetsay bayinnawookka minotetsaa gujee. 30 Haray atto yalaga naanaykka daaburiino; k'ay wolk'k'aa wuriino. Wodallatuukka ubbaana daaburiide kunddiino. 31 Shin Med'inaa Godaa ammanettiide naagiyaawanttu, barenttu wolk'k'aa ooratsana. Untunttu arggantsatuwaadan, k'efiyaan pude kesana; wos's'iide daaburikkino; hamettiidekka wolk'k'aa wurikkino.

41 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo abbaa doonaan de'iyaa biittattoo, c'o'u giide, taani odiyaaawaa sisite! Asay barenttu minotetsaa ooras's'isino; untunttu haa shiik'iide haasayiino. Ane nuuni pirdettanaw ittippe shiik'oytte. 2 «Biyaasaa ubbaan s'ooniyaa ittuwaa away doliyaa baggappe dentseeeddawe oonee? I kawutetsatuwaa Aa sintsan aatsiide imnee; yaatina, I kaatetuwaawaa gediyaappe garssana yed'd'ee. I untunttu bare mashshaan baanaadan ootsee; k'ay bare wondaafiyaan suullaadan ootsee. 3 I untunttu yederssiide, Aa gedii kase yed'd'ibeenna ogiyaanakka saro aad'd'ee. 4 Hawaa ootseeeddawenne poleeddawe k'ay yeletatuwaakka koyiroppe

s'eeseeddawe oonee? Taani Med'inaa Goday, koyiruu, wurssetsaawantunakka de'iyaaawe, taani Aa» yaagee. 5 Abbaa doonaan de'iyaa biittatuu be'iide yayyeeddino; sa'aa gas'atuukka kokkoreeddino. Unttuntu ittippe shiik'iide, taakko yeeddino. 6 Asaa ubbay bare shooruwaaw shooruwaaw maaddee; k'ay bare ishaa, «Minna» yaagee. 7 Kushiyaa hiillanchay work'kaa tigiyaawaa mintsetsee; Madooshaan lee'issiyaawe baachan birataa seerisiyaawaa, «Minna» yaagee. I birataa ittippe gatsiyaawaa, «Hawe lo'a» yaagee; k'ay he eek'ay k'aas's'ennaadan, unttuntu misimaariyan d'oggiino. 8 S'oossay hawaadan yaagee, «Shin nenoo Israa'eeliyaw, ta k'oomaw, taani dooreedda Yaak'ooba, ta dabbuwaaw Abrahaama zariyaw, 9 taani neena biittaa gas'aappe akkaade, k'ay wurssetsa haako saappe s'eesaade, «Neeni ta k'oomaa» yaageeddawoo, taani neena dooraad; k'ay taani neena olikke. 10 Taani neenana de'iyaa diraw yayyoppa, taani ne S'oossaa gidiyaa diraw dagammoppa. Taani neena minisana; k'ay taani neena maaddana. Taani neena ta s'ooniyaa ushechcha kushiyan zempissaade oyk'k'ana. 11 «Be'a, neena hank'k'ettiyaa ubbay yeellatiide kawushshana; neenana ek'ettiyaawantuu kasekka bayinnawaadan haniide d'ayana. 12 Neenana walak'etiyaawantaa neeni koyana; shin neeni untuntta demmakka. Neenana oletiyaawantuu kasekka bayinnabaadan, shufuro gidiiide d'ayana. 13 Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday, ne S'oossay, ne ushechcha kushiyaaw oyk'k'ana. Neena, «Yayyoppa, taani neena maaddana. 14 Neenoo gus'uniyaw, Yaak'ooba, hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, yayyoppite; taani hinttena maaddana. Med'inaa Goday, hinttena woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshaa» yaagay. 15 Be'a, taani neena ooratsa, k'aranne achchaana de'iyaa, k'os's'anaw go'ettiyaa miishshaa ootsaad. Neeni deretuwaaw k'os's'aade liik'issana; zoozetuwaakka suullaadan ootsana. 16 Neeni untuntta punnana; c'arkkuu untuntta afana; gotiikka untuntta laalana. Shin neeni Med'inaa Godaan nashettana; k'ay Israa'eeliyaa Geeshshan bonchchettana. 17 «Hiyyeesatuunne metootanchchatuu haatsaa koyina untunttoo d'ayiyaa wode, k'ay untunttu kookkiikka saamuwaan meliyaa wode, taani Med'inaa Goday untuntta sisana; taani, Israa'eeliyaa S'oossay untuntta aggikke. 18 Taani mela d'ok'k'a sa'atuwaan shaafaa, k'ay wombbatuwaaw giddonkka pultuwaaw d'uussana. Mela biittay haatsay eeliyaasaa, k'ay mela biittaakka haatsay d'uuk'kiyaasaa ootsana. 19 Bazuwaan zigaanne guugantsaa, barsseenetiyaanne zayitiyaa wogaraa dolissana. K'aykka bazuwaan s'idiyaa, odooruwaanne wogaraa ittippe wotsana yaagee. 20 Israa'eeliyaa Geeshshay hewaa med'd'eeddawaa, k'ay Med'inaa Godaa kushii hewaa

ootseeddawaa Asay be'ananne erana mala, k'ay k'oppananne ittippekka akeekana mala, taani hewaa ootsaad. 21 «Med'inaa Goday, «Ane hintte mootuwaaw haa aatsite» yaagee. Yaak'ooba Kaatii, «Ane hintte gaasuwaakka haa ahite» yaagee. 22 Ane untunttu barenttu misiletuwaaw haa ayina, ayay hananaw de'into, untunttu misiletuu nuw odino. Nuuni akeekana malanne untunttu wurssetsaakka erana mala, kase yewotuu ayentto nuw odite; woy k'ay sintsaappe timbbitiyaa nuw awaayite. 23 Hintte s'oossatuwaaw gidiyaawaa nuuni erana mala, sintsaappe yaanaw de'iyaaawaa nuw odite. Nuuni dagamana malanne yayana mala, lo'o gidina iita gidina, ane ittibaa ootsite. 24 Be'ite, hintte baynnawaa mala; hintte oosuukka hada. Hinttena dooriyaa asaykka barew sheneyiyaawaa. 25 «Taani huup'issa baggappe ittuwaaw dentsaad; I yeedda. K'ay ta suntsaa s'eesiyaa ittuu away doliyaa baggappe yaana. Urk'kaa med'd'iyaaawe urk'kaa yed'd'iyaaawaadan, I kaaletsiyaawantaa yed'd'ana. 26 «Hawaa nuuni erana mala, koyiro nuw awaayeeddawe oonee? Woy nuuni, «I likke» gaana mala, kasetiide nuw odeeddawe oonee? Ooninne hawaa odeeddawe baawa; ooninne timbbitiyaa odibeenna. K'ay hintte k'aalaakka siseeddawe baawa. 27 Taani hawaa kasetaade S'iyooniww awaayaad; k'ay taani Yersaalamewukka mishiraachchuwaaw odiaawaa immaad. 28 Shin taani s'eelleedda wode ittuunne baawa; taani zoriyaa oochchiyaa wode, untunttu misiletuwaaw giddon zaaruwaaw immiyaa ittuunne baawa. 29 Be'ite, untunttu ubbaykka hada; untunttu oosuukka mela; siilissiide med'd'eedda untunttu misiletuu mela c'arkkuwaaw» yaagee.

42 Taani zempissaade oykeedda ta k'oomay, ta shempuuu aan nashetiyaawe, taani dooreeddawe hawoko. Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsaad; I kawutetsatoo suure pirddaa ahana. 2 I waassenna; woy bare k'aalaa d'ok'k'issenna; woy k'ay bare k'aalaa ogiyaan sissenna. 3 Tinc'c'etteedda shombbok'uwaa I mentsenna; k'ay lii'akattiide ees's'iyaa muk'aaddaakka I toyissenna. I ammanettiide, suure pirddaa ahana. 4 I biittaa suure pirddaa essennan de'iide aggena; woy guyye geena. Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay Aa higgiiyaa sisanaw naagee. 5 S'oossay Med'inaa Goday, salotuwaaw med'd'iide mic'c'eeddawe, sa'anne sa'aappe kesiyaawaa ubbaa ootseeddawe, sa'aan de'iyaa asaw shempuwaaw immiyaawe, aan hametiyaaw ubbaaw de'uwaa immiyaawe hawaadan yaagee; 6 «Taani Med'inaa Godaa; taani neena s'illotetsan s'eesaad; taani ne kushiyaaw oyk'k'aade, neena naagana. Taani neena kawutetsatoo poo'o ootsaade, k'ay asawukka c'aak'uwaa ootsaade immana. 7 Neeni k'ook'iyaa ayifiyaa dooyana mala, omoodetteeddawantaa omooduwaaw golliyaappe kessana

mala, d'uman de'yaawanttakka k'asho golliyaappe kessana mala, 8 Taani Med'inaa Godaa; hewe ta suntsaa. Ta bonchchuwaa taani haraw immikke; ta galataakka masettiide giigeedda misileto immikke. 9 Be'ite, kase taani odeeddawantu ubbay poletteeddino. Ha'i k'ay taani ooratsabaa awaayay; untunttu hananaappe kasetaade taani hinttenttoo oday» yaagee. 10 Med'inaa Godaw ooratsa mazimuriyaa yes's'ite; biittaa gas'aappe doomiide, Aa galataa odite. Abbaa bolla biyaawantunne, aan kumeedda ubbaykka ane waassino. Abbaa doonaa biittatuunne untuntun de'iyaa ubbaykka yes's'ino. 11 Mela biittayenne bazuwaan de'iyaa katamatuu, k'ay K'eedaare Asay de'iyaa mootsatuukka, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsino. Sela'a giyaa kataman de'yaawantukka, deriyaa huup'yaappe barenttu ililssaa sissino. 12 Untunttu bonchchuwaa Med'inaa Godaw immino; Aa galataakka gas'aa biittatuwaan awaayyino. 13 Med'inaa Goday mino asaadan kesana; olanchchaa asaadan, I bare hank'k'uwaa dentsana. I waassana; bare k'aalaakka d'ok'k'u ootsiide awaayana. I mino gidiyaawaa bare morkkatuwwa bessana. 14 S'oossay hawaadan yaagee; «Adussa wodiyaappe taani saruwaan takkaad; c'o'u gaade danddayaad. Ha'i yeluu oykeedda mishiratiidan, taani waassana; tookka tookkaade shemppanne peenuk'ana. 15 Taani deretuwaanne zoozetuwwa laalana; untuntun mokkeeddawaa ubbaa melissana. Shaafatuwwa mela kessana; del'etuwaakka melissana. 16 «Taani k'ook'etuwwa untunttu erenna ogiyaanna ahana; untunttu erenna loossuwaanakka kaaletsana. Untunttu sintsan de'iyaa d'umaa poo'oo laammama; korp'p'ukorp'p'a sa'aakka salallissana. Hewanta taani untunttoo ootsana; taani geedda ha yewotuwwa ootsenan aggikke. 17 Shin massiide giigisseedda misiletuwaan ammanettiyaawanttu, k'ay siilissiide giigisseedda misiletuwwa, «Hintte nu s'oossatuwwa yaagiyaawanttu, guyye simmana. Untunttu mule yeellatana» yaagee. 18 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo tulleteo, sisite; hinttenoo k'ook'etoo, hintte be'ana mala s'eellite. 19 Ta k'oomaappe hara k'ook'ii oonee? Taani kiittiyaa uraappe hara tullii oonee? S'oossaw dummateedda uraadan, woy Med'inaa Godaa k'oomaadan k'ook'ay oonee? 20 Darobaa s'eelliita; shin akeekikkita. Hinttenttu haytsatuukka dooyaa; shin sisikkino» yaagee. 21 Med'inaa Goday bare s'illotetsaa diraw, bare higgiaa gitayanawunne bonchchanaw doseedda. 22 Shin hawe Asay bonk'k'etteeddanne wotsi aketeedda. Untunttu ubbaykka diizzan oyk'k'ettiide, k'asho golliyaan k'osetteeddino. Untunttu bonk'k'etteeddino; shin untuntta ashshiyaawe baawa. K'ay omoodetteeddino; shin ooninne, «Zaarite» yaagiyaawe

baawa. 23 Hintte giddoppe hawaa sisanawe oonee? K'ay sintsaappe yaana wodiyaabaa hayzzanawe oonee? 24 Yaak'ooba omooddiyaawoo, Israa'eeliyaa bonk'k'iyaawoo aatsiide immeeddawe oonee? Aa bolla nuuni nagaraa ootseedda, Aa ogiyaan untunttu beennan is's'eeddanne Aa higgiaawukka untunttu azazettenan is's'eedda Med'inaa Godaa gidenneeyye? 25 Hewaa diraw, I untunttu bolla bare hank'k'uwaa suuluwaanne yashshiyaa olaa gusseedda; I untunttu yuushshuwaan tamaa eetseedda, shin untuntta eribeykino; I untunttu s'uuggeedda; shin untunttu akeekibeykino.

43 Shin nenoo Yaak'ooba neena med'eeddawoo, nenoo Israa'eeliyaw, neena giigiseedda Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena wozeedda diraw yayyoppa. Taani neena ne suntsan s'eesaad; neeni tawaa. 2 Neeni haatsaa gidduwaana pinniyaa wode, taani neenana gidana. Neeni shaafatuwwa gidduwaana pinniyaa wodekka untunttu neena muukkikkino. Neeni tamaa giddona aad'd'iyaa wode, s'uugettakka; lac'uukka neena meenna. 3 Ayaw gooppe, taani neena Ashshiyaa Israa'eeliyaa Geeshsha, Med'inaa Godaa ne S'oossaa. Taani Gibs'e new wozo ootsaade, Toop'p'yaanne Saaba ne laamiyaa ootsaade immana. 4 Neeni ta sintsan al"anne bonchcho gidiyaa dirawunne, taanikka neena siik'iyaa diraw, ne laamiyaw asaa, ne shemppuwwa laamiyawukka kawutetsatuwwa immana. 5 «Taani neenana de'iyaa diraw yayyoppa; taani ne zeretsatuwwa wulahaappenne dolahaappe shiishshaade ahana. 6 Taani huup'issa bagga, «Untuntta zaaraade aha!» yaagana. Gedissa baggaakka, «Untuntta te"oppa» yaagana. Ta attuma naanatuwwa haakuwaappe, ta mac'c'a naanatuwaakka sa'aa gas'aappe ahana; 7 ta suntsan s'eegetteedda ubbatuwwa, taani ta bonchchoo med'd'eeddawannta, taani giigisseeddawantanne ootseeddawannta hammite» yaagana. 8 Ayifii de'ishshin k'ook'eedda asatuwwa, haytsaykka de'ishshin tulleeeddawannta kessa; 9 Kawutetsatuu ubbay ittippe shiik'ino; asaykka shiik'uwaa utto. Untunttu giddoppe hawaa odanawunne kase aad'd'eeda yewotuwwa nuuna bessanaw danddayiyaawe oonee? Hara asaykka sisiide, «Hawe tuma» yaagana mala, untunttu likke gidiyaawaa bessanaw barenttu markkatuwwa ayino. 10 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta markkatuwwa; hintte taana erana malanne ammanana mala, k'ay taani S'oossaa gidiyaawaa akeekana mala, taani dooreedda ta k'oomatuu hinttena. Taappe kase hara s'oossi med'etibeenna; woy taappe guyyiyanka hara s'oossi de'enna. 11 «Taanattee; taani Med'inaa Godaa. Taappe attina, hara ashshiyaawe baawa. 12 Taani odaad, ashshaadinne

awaayaad. Hintte gidдон hara allaga s'oossi de'ibeenna. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawoo taw hintte markkatuwaaw. 13 Taani S'oossaa; s'ap'uwaaппe doommaadekka taani taanattee. Ta kushiyaappe ooninne ashshenna; taani ootseeddawaa laammanaw danddayaawe baawa» yaagee. 14 Med'inaa Goday, hinttena Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte diraw, Baabloone bolla olanchchatuwaaw kiittaade Baabloonatuwaaw untunttu c'ee'k'etiyaa Markkabiyaanna betisana. 15 Taani Med'inaa Godaa, hintte Geeshsha, Israa'eeliyaa med'd'eeddawaa, hintte Kaatiyaa» yaagee. 16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee, Abbaa gidдон ogiyaa, wolk'k'aama haatsuwaaw giddoophekka loossuwaaw kessiide, 17 paraa gaaretuwaanne paratuwaaw, olanchchatuwaanne mino asatuwaaw abbaw ahiide, untunttu dendennaadan zak'k'ulsseedda Med'inaa Goday, k'ay untunttu muk'aaddaa lac'uwaadan toysseedda yaagee 18 «Kase yewotuwaaw haasayoppite; beniwaakka k'oppoppite. 19 Be'ite, ha"i taani ooratsabaa ootsay; ikka ha"i mokkee. Hintte hewaa erikiteeyye? Taani bazzuwaan ogiyaa, mela biittanka shaafatuwaaw kessana. 20 Wora do'atuu, worakanatuunne sagonatuu taana bonchchana. Ayaw gooppe, ta galataa awaayana mala, ta giigisseeddanne dooreedda ta asaw taani bazzuwaan haatsaa, mela biittanka shaafatuwaaw immay. 22 «Shin nenoo Yaak'ooba, neeni ta suntsaa s'eesaabaakka; nenoo Israa'eeliyaw, neenikka taana salettaadda. 23 Neeni taw s'uuggiyaa yarshshoo dorssaa ahabaakka; woy hara yarshshotuwaankka taana bonchchabeykka. Taani neena katsaa yarshshuwaaw immay gaade waayissabeykke; woy k'ay is'aanaa immay gaade daaburssabeykke. 24 Neeni taw is'aanaa shaluwaan shammabaakka; woy ne mehiyaa yarshshuwaaw mod'd'uwaan taana kalissabaakka. Shin neeni ne nagaran taana waayissaadda; ne naak'uwaankka taana daaburssaadda. 25 «Taana, ne bayzuwaaw ta diraw gaade k'uc'c'iyaa we taanattee; ne nagaraakka zaaretsaade haassaykke. 26 Taana hassayissa; ane ittippe ha yewuwaaw mootettoyte. Neeni s'illuwaaw gidiyaawaa be'anaw ane ne yewuwaaw bidda. 27 Ne koyiro aawuu nagaraaw ootseedda; neena tamarissiyaawanttukka taana naak'k'eeddino. 28 Hewaa diraw, taani Geeshsha Mak'idasiyaa kaappatuwaaw tunissaad; Yaak'ooba bashshaw, Israa'eeliyaakka shek'aw aatsaade immaad» yaagee.

44 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta k'oomaw Yaak'ooba, taani dooreedda Yishruunaa, ha"ikka sisa. 2 Taani neena med'd'aad; ne daay uluwaan neena giigissaadinne maaddaad. Ta k'oomaa Yaak'ooba, taani dooreeddawoo, yayyoppa. 3 Taani saametteedda gadiyaan

haatsaa gussana; mela biittanka pultuwaaw gogissana. Taani ta Ayaanaa ne naanatu bolla, ta anjuuwaakka ne zeretsatuwaaw bolla gussana. 4 Haatsaa doonaan mokkeedda maataadan, k'ay goggiyaa pultuwaaw matan de'iyaa mitsaadan, untunttu mokkana. 5 Ittuu, «Taani Med'inaa Godaawaa» yaagana; haray k'ay barena Yaak'ooba suntsan s'eesana; haraykka, k'ay bare kushiya bolla, «Taani Med'inaa Godaawaa» yaagiide s'aafana; I k'ay barena Israa'eelii s'eesettiyaa siik'uwaaw suntsan s'eesana» yaagee. 6 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Kaatii, Aa Woziyaawe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiruu taana; wurssetsaykka taana. Taappe hara S'oossay baawa. 7 Ta malay oonee? De'ooppe ane awaayo; k'ay ane ta suntsan ek'k'iide odo. Benippe doommiide, sintsaappe yaanawaa odiyaawe oonee? Ane untunttu sintsaappe timbbitiyaa nuw odino. 8 Yayyoppite; k'ay dagammoppite. Taani hawaa hinttenttoo benippe doommaade odabeykkita? K'ay awaayabeykkita? Hewoo taw hintte markka. Taappe attina, hara S'oossay de'ii? Hara Zaalli baawa; taani oonanne erikke» yaagee. 9 Eek'aa misiletuwaaw massiide med'd'iyaa ubbatuu hada; untunttu aan nashettiyaabatuu untuntta go'ikkino. Untunttu markkatuukka be'ikkinonne erikino. Hewaa diraw, untunttu yeellatana. 10 S'oossaa giigisseeddawe, woy ayawunne go'enna misiliyaa masseeddawe oonee? 11 Be'ite, Aa laggetuu ubbay yeellatana; kushiyaaw hiillanchchatuu ubbay asaa. Ane untunttu ubbaykka ittippe shiik'iide ek'k'ino. Untunttu yayana; k'ay untunttu ubbaykka ittippe yeellatana. 12 Birataa k'os's'iyaa we bare bukkiiyaa birataa taman wotsee; bonk'k'eeddawaa baachan k'os's'iide, bare mino k'esiyaan Aa med'etaa giigissee. Hewaa giigissiide koshatee; Aa minotetsaykka wuree. Haatsaakka ushenna; labbanee. 13 Anaas'ii wodoruwaan likkee; irssaasiyan Aa bolla malaataa wotsee; yaatiide maloogiyaan lil'issee. Likkiide, puulaana de'iyaa asaa misiliyaa malatissi giigissiide, bare son wotsee. 14 I hewaa ootsanaw zigaa k'ans's'ee; woy wolaa woy s'idiyaa wora gidдоппe dooriide dic'c'anaadan ootsee. Woy is's'ooppe, I zigaa tokkina, iray Aa dichchanaw naagee. 15 Hewaappe guyyiyaan, I Asay eetsiyaa mitsaa gidee; ikka aappe bagga akkiide, eetsiide ho"ee; k'ay bagga eetsiide, ukitsaa uukkee. Aappekka s'oossaa med'd'iide, aw goyinnee; k'ay misiliyaa massiide, Aa suntsan gufannee. 16 Aappe bagga taman eetsiide, k'umaa katsee; baggan ashuwaaw s'iis's'iide, kaalliide mee. K'ay tamaa ho"i simmiide, «Hashshu, laa hawe ayaaw ho"iil» yaagee. 17 K'ay atteeda mitsaa massiide, barew goyinniyaa s'oossaa misiliyaa kessee. He misiliyaa suntsan guufanniide, aw goyinnee; yaatiide, «Neeni ta s'oossaa gideedda diraw, taana ashsha» yaagiide woossee.

18 Unttuntu ayinne erikino; ayinekka akeekikkino. Ayaw gooppe, untuntu be'enna mala, untuntu ayfii goozetteedda; k'ay akeekena mala, untuntu wozanaykka gorddetteedda. 19 Eek'aa ootsiyaa Asay bare wozanaan, «Aappe bagga taman eetsaad; Aa bonk'k'uaanka ukitsaa uukkaad; ashuwaakka aan s'iis's'aade maad. Yaatina, aappe atteedawaa sheneyiyaa eek'aa ootsaade med'd'oo? K'ay mitsaa mudoo guufannaade goyinnoo?» yaagiyaa eri woy akeeki oossinne baawa. 20 I bidintsaa mee; Aa c'imetteedda wozanay Aa wora kaaletseedda. I bare shemppuwaa ashshanaw woy, «Ta ushechcha kushiyaan de'iyaaawe wordduwaa gidennee?» gaanaw danddayenna. 21 S'oossay hawaadan yaagee; «Yaak'ooba, nenoo Israa'eeliyaw, neeni ta k'oomaa gidiyaa diraw, ha yewotuwaa hassaya. Taani neena giigissaad; neeni ta k'oomaa. Neenoo Israa'eeliyaw, taani neena dogikke. 22 Taani ne bayzzuwaa shaariyaadan, ne nagaraakka c'aagaanaadan k'uc'c'aad. Taani neena wozeedda diraw, taakko simma» yaagee. 23 Hinttenoo salotoo, Med'inaa Goday hawaa ootseedda diraw, nashshechchan yes's'ite. Hinttenoo biittaa c'iimmatoo, ililite. Hinttenoo deretoo, worawunne Aa gidдон de'iyaa mitsaa ubbaw, mazimuriyaa kinchchite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Yaak'ooba wozeedda; k'ay Israa'eeliyaa gidдонkka I bonchchettana. 24 Neena Woziyaawe, daay uluwaan neena med'eeddawe Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Godaa, ubbaa yewotuwa Med'd'eeddawaa; salotuwa taarekka mic'c'eeddawe; sa'aakka taarekka mic'c'eeddawe taana. 25 Taani wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu malaataa hada ootsay; k'ay shareechchotuwaakka eeyya kessay. Taani aad'd'eeda eranchchatuwa guyye zaaray; untuntu eraakka eeyya ootsay. 26 Taani ta k'oomaa k'aalaa mintsetsay; ta kiitteeddawanttu hanana geeddawaakka polay. Taani Yerusaalame katamaa, «Neeni Asay de'iyasaa gidana» yaagay; Yihudaa katamatuwaakka, «Hintte simmiide kees'ettana; hintte gimbbiyaakka ooras's'isana» yaagay. 27 Taani haatsaa c'iimatuwaakka, «Melite! Hintte goggiyaa haatsuwaakka melissana» yaagay. 28 K'ay K'iiroosa, «Neeni ta asaa heemmiyaawaa; neeni Yerusaalame katamaa, «Ne simmaade kees'ettana» yaagaade, Geeshsha Golliyaakka, «Ne baasuu baasettana» yaagaade ta halchchuwa poliyaawaa» yaagay» yaagee.

45 Med'inaa Goday okkeeddawoo, kawutetsatuwaa aw moodisana mala, kaatetuu danc'c'uwaa billana malanne penggiikka aw Aa sintsan dooyettana mala, Aa ushechcha kushiya oyk'k'eedda K'iiroosaw S'oossay hawaadan yaagee; 2 «Taani ne sintsanna baana; deretuwa dembbayana. Nahaasiyaa birataa sank'k'atuwa mentsana;

birataa kulbbotuwaakka k'ans's'ana. 3 Neena ne suntsan s'eesiyaawe taana Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa gidiyaawaa neeni erana mala, taani new d'uma sa'aan de'iyaa ak'uwaanne geeman k'osettiide duretaa immana. 4 Ta k'oomaa Yaak'ooba dirawunne taani dooreedda Israa'eeliyaa diraw, taani neena ne suntsan s'eesay. Neeni taana erana d'ayooppe, taani neena bonchcho suntsan s'eesay. 5 «Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa; taappe hara S'oossay de'enna. Away mokkiyaasaappe biide, wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa Asay taappe haray bayinnawaa erana mala, taani neena gi's'issa. Gidooppenne, neeni taana erabaakka. Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa. 7 Taani poo'uwaa ootsay; d'umaakka med'd'ay. Sarotetsaa ootsay; bashshaakka ayay. Taani Med'inaa Goday, ha ubbaa yewotuwa ootsiyaawaa. 8 «Hinttenoo salotoo, bollappe duge s'illotetsaa tigite; shaaretuukka Aa bukkino. Biittay dooyetto; atotetsaykka pude mokko. S'illotetsaykka aanana ittippe dic'c'o. Taani Med'inaa Goday hawaa med'd'aad. 9 «Barena Med'd'eeddawaana baas'etiyaawoo aayye ana! Ayaw gooppe, I urk'k'a miishshaappe ittuwaa. Urk'k'ay med'd'iyawaa, «Ay ootsay?» woy k'ay, «New kushii baawa» yaagii? 10 Bare aawuwaa, «Ayaw yelaaddii?» yaagiyaa uraw, woy bare daayo, «Ayaw taana hawaadan yelaaddii?» yaagiyaa uraw aayye ana! 11 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Geeshshay, Aa Med'd'eeddawe, hawaadan yaagee; «Sintsappe timbbitiyaa eranawunne ta naanatuwaabaa taana oochchanaw hintte bessitee? Ta kushiyan taani ootsanabaakka taana azazanaw bessitee? 12 Taani sa'aa ootsaad; asaakka Aa bolla med'd'aad. Salotuwa taani ta kushiyan tolaad; untuntun de'iyaa med'etatuwa ubbaakka azazaad. 13 Taani K'iiroosa s'illotetsan dentsaad; Aa ogiyaa ubbaakka suure ootsana. Shaluwa c'iggenan, woy mattaayiyaa immennan, I ta katamaa kees's'ana; ta asaakka omooduwaappe kessana» yaagee. Taani Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e duretayenne Toop'p'iyaa zal'ii, k'ay geesaa adussa gidiyaa Sabaa'asatuukka neekko yiide, nebaa gidanawaa. Untuntu sanssalatan k'ashettiide, neena kaallana. Untuntu new goyinni, «S'oossay ne s'alalaana de'ee; haray baawa; aappe hara s'oossi baawa» yaagiide new watiwatana» yaagee. 15 Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa Ashshiyaawoo, tumuwaappe neeni neena gentsiyaa S'oossaa. 16 Eek'aa med'd'iyawanttu ubbaykka yeellatananne kawushshana. Eek'aa misiliyaa med'd'iyawanttu ubbay ittippe kawushshaw baana. 17 Shin Israa'eeliyaa Med'inaa Goday med'inaa atotetsaan ashshi diggeedda; hintte med'inawukka yeellatikkitanne

kawushikkita. 18 Salotuwaa med'd'edda Med'inaa Goday, biittaakka giigissiide ootseeddawe, k'ay Asay de'anaadaanappe attina, biittaa c'oo med'd'ibeenna Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa; 19 taani geeman, hak'anentto itti d'uma gadiyaan haasayabekke. Yaak'ooba zeretsawukka, <Taana c'oo koyite> gabekke. Taani Med'inaa Goday tumuwa haasayay; likkebaa oday. 20 «Hinttenoo kawutetsatuwaappe atteedawanttoo, ittippe shiik'iide haayite; mataa shiik'ite. Mitsaappe oosetteedda eek'aa misiliyaa tookki yuuyiyyaawanttoonni, ashshanaw danddayenna s'oossaa woossiyaawanttoo eri baawa. 21 Ane odite; hintte mootuwaa shiishshite; untunttukka ane ittippe zoretino. Adussa wodiyaappe kase hawaa odeeddawe oonee? Benippe hawaa awaayeeddawe oonee? Taana Med'inaa Godaa gidikkitaayye? Taappe attina hara S'oossay baawa. Taani s'illo S'oossanne Ashshiyaawaa. Taappe haray baawa. 22 «Hinttenoo biittaa gas'an de'iyaa ubba asatoo, taakko simmiide, attite. Ayaw gooppe, taani S'oossaa; taappe haray baawa. 23 Taani ta huup'iyaa c'aak'k'aad; guyye simmenna k'aalay ta doonaappe s'illotetsan keseedda: <Asay ubbay taw gulbbatana; ins's'arssa ubbaykka taanan c'aak'kana> yaagaad. 24 «Untunttu tawaa haasayiide, <S'illotetsayenne minotetsay Med'inaa Godaa s'alalan de'ee> yaagana» yaagee. Aa is's'iyaaawanttu ubbay aakko yiide yeellatana. 25 Shin Israa'eeliyaw zeretsay ubbay Med'inaa Godaan, s'oonuwaanne bonchchuwa demmana.

46 Beela giyaa Baabloone eek'ay goyinnee; Naba giyaa eek'aykka hokkee. Kase hintte tookkiyaa eek'atuu ha'i c'aanaa mehiyaa bollan c'aanetiide, untunttoo dees'o tookuwaa gideeddino. 2 C'aanaa mehetuu dees'uwaappe dendeeddawaan, c'aanaana ittippe kundeeddino; eek'atuu barena ashshanaw danddayenna diraw, barenttu huup'iyawukka omoodettiide beeddino. 3 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaappe atteedawanttoo, Yaak'ooba zaretoo, taani odiyaawaa sisite; hintte yeletteedda wodiyaappe doommaade taani hinttena tookkaad. 4 Hintte c'immana gakkanawukka taani taanakka; hintte puulumanna gakkanawukka, taani hinttena maaddana. Taani hinttena med'd'aad; taani hinttena dentsana; taani hinttena tookkananne ashshana. 5 <Taana O mala giite? K'ay oonana likkiitee? Nuuni itti mala gidanaadan, taana oonana gatsi s'eelliitee? 6 Work'k'aa barenttu k'arc'ciitaappe k'oliyaawanttunne biraa miizaanan wotsiide likkiyaawanttu hewaa untunttoo s'oossaa ootsiide med'd'ana mala, work'k'aa tigiyaawaa k'as'ariino. Ikka s'oossaa ootsiide med'd'ee; yaatina, untunttu he eek'aa sintsan hokkiide goynniino.

7 Untunttu Aa dentsiide, barenttu hashiyaan tookkiino; Aa sa'aan Aa wotsiino. Yaatooppe I hewan ek'k'i aggee; hewaappe yaa haa k'aas's'enna. Itti Asay aw waassooppekka, zaaruwaa immenna; k'ay Aa metuwaappekka Aa ashshenna. 8 «Hinttenoo nagaranchatoo, hawaa hassayitenne k'oppite; hintte wozanaan kahan wotsite. 9 Beni wode haneedda yewotuwaa hassayite. Ayaw gooppe, taani S'oossaa; haray baawa. Taani S'oossaa; ta malay ooninne baawa. 10 <Ta k'ofay minnana; k'ay taanikka ta halchchuwa ubbaa polana> yaagay. Wurssetsan timbbitiyaa doometsan, k'ay biro hanibeenna yewotuwaa beni wodiyaappe doommaade awaayay. 11 Away doliyaa baggappe bonk'k'iyaa kafuwaa, haakko gadiyaappe ta k'ofaa poliyya asaa taani s'eesaade, taani geeddawaa taani polana; taani halchcheeddawaakka taani ootsana. 12 «Hinttenoo wozanay muumeeddawanttoo, s'illotetsaappekka haakkeeddawanttoo, taani odiyaawaa sisite; 13 taani ta s'illotetsaa mataa ayay; ikka hasakko gidenna. Ta atotetsay gam'enna; taani ta atotetsaa S'iyooniwi, ta bonchchuwaakka Israa'eeliyaw immana» yaagee.

47 S'oossay hawaadan yaagee; «Hanne Baabloone wodorattee, duge wod'd'a; baanan utta. Hanne Kaladaawetuwa naattee, ne kaatetuwa araataa aggaade sa'aan utta. Ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw neeni otorottiyaanonne shugatoo geetettakka. 2 Wos'aa akkaade katsaa gaac'c'a. Ne gulletsaa k'aara; ne adussa mayuwaakka kessa. Ne s'eppiyaa bessa; yaataade shaafatuwaa pinna. 3 Ne kalluu k'aarettana; ne pokkuukka beettana. Taani haluwaa kesana; oossikka k'arettikke» yaagee. 4 Nuuna Woziyaawe, aw suntsay Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa gidiyaawe, Israa'eeliyaa Geeshsha. 5 S'oossay hawaadan yaagee; «Hanne Kaladaawetuwa naatte, ba; d'uman c'o'u gaade uttashsha. Ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw neeni kawutetsatuwaa kaatato geetettakka. 6 Taani ta asaa hank'k'ettaad; ta laataakka tunissaad; taani untunttu ne kushiyan aatsaade immaad. Neeni untunttoo k'arettabaakka; c'imeeddawanttu bollankka ne morgge mitsaan loytasa dees'ettaadda. 7 Neeni, <Taani med'inaw kaatato gidana> yaagaadda. Hewaa diraw, ha yewotuwaa ne wozanaan k'oppabaakka; untunttu wurssetsaakka hassayabaakka. 8 «Neenoo woppu gaade utteeddanne ishaluwaa dosiyaanne, sisa. Ne wozanaan, <Taana; taappe attina, haray baawa. Taani am'e gidikke; woy yelaade na'i bayinna mayenne gidikke> yaagaadda. 9 Ha laa'u yewotuu itti gallassi ayfii lip'anaw, ne bolla yaana. Ne bitay dara, ne murunuukka wolk'k'aama wolk'k'aama gidooppenne, neeni ne naanatuwaappe mela attiyaawenne am'etetsay ne bolla kumentsan yiyaawe attena. 10 «Neeni ne iitatetsan ammanetta uttaadda;

k'ay, «Taana ooninne be'enna» yaagaadda. Ne aad'd'eeda eratetsayne c'inc'c'atetsay neena wora kaaletsina, neeni ne wozanaan, «Taana, taappe attina, haray baawa» yaagaadda. 11 Shin neeni waata murunuwaan haassanintto erenna iitay ne bolla yaana. Neeni gatiyaa c'igganaw danddayenna boshay ne bollan wod'd'ana; k'ay neeni ayaanne erenna bashshay k'oppennaan ne bolla yaana. 12 «Ane neeni ne na'atetsaadeppe ootsaade de'eedda ne bitaanne ne murunuwaa ha"ikka aggoppa. Ooni erii, ne goowaadan hananentto; woy neeni aan dagantsanintto. 13 Zore s'alalan ne daaburaadda. Saluwaa s'oolinttiyaa paydiyaawanttu, Aa s'eelliide timbbitiyaa odiyaawanttu, k'ay, aginaa s'eeruwaan s'eeruwaan ne bollan yaanawaa odiyaawanttu ane neena ashshino. 14 Be'a, untunttu durc'c'aa mala; tamay untuntta maana. Untunttu tamaa lac'uwaappe barena ashshanaw danddaykkino. Hewe Asay bare bollaa ho'etsanaw ho"iyaa bonk'k'o woy k'ay Asay Aa sintsan uttanaw danddayiyaa tamaa gidenna. 15 Neeni untunttunna daabureeddawanttu, ne na'atetsaadeppe doommiide, neenana zal"eeddawanttu new hewaa mala. Untunttu ubbaykka bare baggana baggana laalettana; neena ashshiyaawekka ittuunne baawa.

48 «Hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, Israa'eeliyaa suntsan s'eesettiyaawanttoo, k'ay Yihudaa zeretsaappe yeeddawanttoo, hawaa sisite. Hintte Med'inaa Godaa suntsan c'aak'k'iita; Israa'eeliyaa S'oossaa s'eesiita; shin tumatetsaaninne s'illotetsan gidenna. 2 Hintte hinttena geeshsha katamaa suntsan s'eesiita; Israa'eeliyaa S'oossan zemppliita; Aa suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa. 3 «Taani kase haneeddawantta daro wodiyaappe kase odaad; ta doonaappe untunttu kaseeddino. Untunttu ellekka polettanaadan, taani ootsaad. 4 Ayaw gooppe, neeni odina sisennawaa, ne morggii birataa mala gidiyaawaa, ne som"iikka nahaasiyaa giyaa birataadan leek'amennawaa taani eraad. 5 Hewaa diraw, neeni, «Hawaa ta eek'ay ootseedda; k'ay ta masetteedda misiletuunne ta siilissiide ootseedda misilii ootseedda» geenaadan, taani hewaa new benippe doommaade odaad. K'ay untunttu hananaappe kasetaade, taani untunttu new awaayaad. 6 «Neeni kase sisaadda; ha"i simmi hawaa ubbaa be'a. Yaatina, neeni hawaa ubbaa tuma giikki? Ha"ippe doommaade sintsaw neeni ooratsabaa sisanaadaan, taani ootsana. 7 Untunttu ha"i med'etteeddinoppe attina, beni med'ettibeykkino. Neeni, «Be'a, taani untunttu eray» geenaadan, hachchippe kase neeni mulekka untunttubaa sisabaakka. 8 Neeni mulekka sisabaakka; k'ay mulekka erabaakka. Ne haytsay benippeka dooyettienna. Ayaw

gooppe, neeni c'immiyaawaa gidiyaawaa taani eray; k'ay yelettoodeppekka neeni makkalanchcha geetettaade s'eesettaadda. 9 «Ta suntsaa diraw, taani ta hank'k'uwaa zaarana; taani neena d'ayissennaadan, ta hank'k'uwaa te"ana. 10 Be'a, taani neena paac'c'aad; shin biraadan gidenna; taani neena metuwaa taman paac'c'aad. 11 Taani ta diraw, hawaa ootsay. Ayaw gooppe, ta suntsay tooshettanaw taani koyikke. Taani ta bonchchuwaa haraw immikke. 12 «Neenoo Yaak'oobaa, taani s'eeseedda Israa'eelew, taani giyaawaa sisa. Taani Aa; koyiruukka taana wurssetsaykka taana. 13 Biittaa baasuwa ta kushii baaseeda. Salotuwaakka ta ushechcha kushii mic'c'eedda. Taani untunttu s'eesiyaa wode, untunttu ittippe ek'k'iino. 14 «Hintte ubbay ittippe shiik'iide sisite; eek'atuwaappe hawe hananawaa kasetiide odeeddawe oonee? Med'inaa Goday dooreeddawe Aa k'ofaa Baabloone bolla polana; Aa k'esiikka Baabloone biittaa asaa bolla gidanawaa. 15 Taani ta huup'iyaw Aa s'eesaaddinne aw odaad; Aa aheeddawe taana. K'ay I ootsiyaabay ubbay aw injetana. 16 «Taakko haa shiik'iide, hawaa sisite; taani koyiroppe doommaadekka geeman haasayabeykke; hewe haneedda wodiyaappekka doommaade taani yan de'ay» yaagee. K'ay Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godayne Aa Ayyaanay ha"i taana kiitteeddino. 17 Med'inaa Goday, neena Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Goday, ne S'oossay, neena maaddiyaawaa tamaarissiyaawaa. Neeni baanaw bessiyaa ogiyaankka neena kaaletsiyaawe taana. 18 Neeni ta azazuwaa siseeddawaa gidinttonne, ne sarotetsay shaafaa haatsaadan goggana shin; ne s'illotetsaykka abbaa beetaadan hanana shin. 19 Ne zarii abbaa shafiyaadan, ne naanaykka paydu bayinna sa'aa baanaadan c'orattana shin; untunttu suntsaykka ta sintsaappe d'ayennan woy kichchennan aggana shin» yaagee. 20 Baabloone gadiyaappe kesite; Baabloone asaappekka bak'atite! K'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchan hawaa haasayite; sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw, hawaa kiittite. «Med'inaa Goday bare k'oomaa Yaak'ooba wozeedda» yaagiide odite. 21 I untunttu mela biittaa giddona kaaletseedda wode, untunttu saametibeykkino. Zaallaappe haatsaakka untunttoo pulttisseedda; zaallaa I p'alk'k'ina, haatsay d'uuk'k'eedda. 22 Med'inaa Goday, «litatoo saruu baawa» yaagee.

49 Hinttenoo, abbaa doonaan de'iyaa biittatoo, taani odiyaawaa sisite. Hinttenoo, haakuwaan de'iyaa kawutetsatto, sisite. Taani yelettanaappe kase Med'inaa Goday taana s'eeseedda; k'ay ta daay uluwaan de'ishshin, ta suntsaa suntseedda. 2 Ta ins's'arssaa saataanna

de'iyaa mashshaadan ootseedda; bare kushiya kuwan taana gentseedda; I taana poshsheedda tooraadan ootseedda; yaatiide bare shookuwa gidдон taana yeggiide k'oseedda. 3 I taana, «Neeni taani neenan bonchchettiiya ta k'oomaa Israa'eeliyaa» yaageedda. 4 Shin taani hawaadan yaagaad; «Taani mela c'oo daaburaad; ta wolk'kaakka go'ennabaaninne hadaban c'oo wurssaad. Ta pirdday S'oossaa mataana; ta gatiikka ta Med'inaa Godaa mataana» yaagaad. 5 Ha'ikka, taani Med'inaa Godaa ayfiyaa sintsan bonchchetteedda dirawunne ta S'oossay taw wolk'kaa gideedda diraw, Yaak'ooba aakko zaaranawunne Israa'eeliyaa aakko shiishshanaw, taani aw k'oomaa gidanaadan, taana ta daay uluwaan med'eeddawe Med'inaa Goday hawaadan yaagee; 6 «Neeni Yaak'ooba zariyaa dentsanawunne Israa'eeliyaappe atteedawantta zaaraade ahanaw, neeni taw k'oomaa gidiyaawe k'eri guutsabaa. Hewaa bolla guujaade, ta atotetsay biittaa gas'aa gakkanaadan, taani neena kawutetsatoo poo'o ootsana» yaagee. 7 Asay kad'eeddawoo, is's'eeddawoonne deriyaa mooddiyaawantto k'oomaw, Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Ammanettiiya Med'inaa Godaa dirawunne neena dooreedda Israa'eeliyaa Geeshsha diraw kaatetuu be'iide, denddi ek'kana. Deriyaa mooddiyaawanttukka be'iide goynnana» yaagee. 8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani dooreedda wodiyaan ne ooshaa zaaraad. Atotetsaa gallassi taani neena maaddaad. Taani neena naagana; neeni biittaa zaaretsaade essana mala, Asay de'enna biittatuwaakka neeni laatissana mala, taani neena asaw c'aak'uwa ootsaade immaad. 9 Omooduwaan de'iyaaawantta, «Kesite!» d'umaa k'ashuwaan de'iyaaawanttakka, «Bilettite!» gaana mala, asaw c'aak'uwa ootsaade neena immana. Untunttu ogiyaa matan heemettana; zoozetiyaa keraa ubbaa bolla allas's'ana. 10 Untunttu koshattikkino woy saamettikkino. Untunttu bazuwaa mishuu s'uuggenna; awaykka untuntta meenna. Untunttoo k'aretsiyaawe untuntta kaaletsana; pulitto haatsaakkokka untuntta laaggana. 11 «Taani ta deretuwaa ubbaa oge kessana; ta wogga ogetuukka zanggaaraappe d'ok'ku gaana. 12 Be'a, ta Asay haako saappe yaana: huup'issa baggaappenne away wulliyaa baggaappe yaana. K'ay Asiwaana biittaaappekka yaana» yaagee. 13 Hinttenoo salotoo, nashshechchan yes's'ite. Neenoo biittaw nashetaa. Hinttenoo deretoo, ililite! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare asaa mintsetseedda; k'ay bare metootanchchatookka k'aretee. 14 Shin S'iyoonna, «Med'inaa Goday taana aggeeda; Goday taana dogeedda» yaagaw. 15 S'oossay

hawaadan yaagiide zaaree; «Aata bare d'antsiyaa na'aa doganaw danddayay? Bare uluwaappe yeleedda na'aw k'arettekkeeyye? Geellaadan Aa dogintokka, taani neena dogikke! 16 Be'a, taani neena ta kushiya gomppan s'aafa wotsaad; ne dirssaa gimbbetuukka ubbaa gede ta sintsan de'iino. 17 «Neena zaaretsiide kees's'iyaaawanttu yaana; neena koleeddawanttu kesiide baana. 18 Ane d'ok'ku gaade, ne yuushshuwa s'eella; ne naanay ubbay ittippe shiik'iide, neekko yaana. Taani Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: neeni untunttu ubbaa alleek'k'uwaan mayyana; bullachchettanaw haniyaa mishiratiidan, neeni untunttu mayyaanna. 19 «Ne bashshaa sa'atuunne mela biittatuu ha'i neenan de'iyaa asaw loytsi un'ana; k'ay neena koleeddawanttukka neeppe haakkana. 20 Neeni kayyottiyaa laysatuwaan new yeletteedda naanay ne haytsaan odiidde, «Hawe sa'ay nuw loytsi un'o; hewaa diraw, nuw de'anaw aakko sa'aa imma» yaagana. 21 Neeni ne wozanaa, «Hawantta naanatuwaa ubbaa taw oonee yeleeddawe? Taani yelaade mantsa ataad shin; taani maynaad shin; taani omoodettaade wora baad shin. Yaatina, hawantta oonee dichcheedawe? Be'a; taani taarekka ataad; yaatina hawanttu naanay ubbay hak'appe yeeddinoo?» yaagana» yaagee. 22 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani kawutetsatoo malaataa bessana; taani asaw ta banddiraa essana. Untunttu ne attuma naanatuwaa idimmi ahana; ne mac'c'a naanatuwaakka barenttu hashiyaan tookkiide ahana. 23 Kaatetuu neena dichchiyaa aawotuwa gidana; untunttu mac'c'a kaatetuukka neena d'antsiyaawantta gidana. Untunttu guufanniide, new goynnana; k'ay ne gediya baanaakka laac'c'ana. Taani Med'inaa Godaa gideeddawaa neeni hewan erana; taanan ammanettiide naagiyaawanttu yeellattikkino» yaagee. 24 Omooduwaan akkeeddawaa wolk'kaama kushiyaappe zaarissana danddayiiteeyye? Woy omoodiide afeeda Asay mek'etsi bayinna iitaa kushiyaappe kessi akkanaw danddayiyye? 25 Shin Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Wolk'kaamay omoodiide afeedabay simmana; mek'etsi bayinna iitatuwaa kushiyan omoodetteedda asikka kessi akkana. Ayaw gooppe, neenana olettiyaawanttuna taani olettana; ne naanatuwaakka taani ashshana. 26 Neena uk'kunniyaawanttu barenttu ashuwaa maanaadan, taani ootsana; k'ay woyniyaa eessaa ushiide matsottiyaawaadan, untunttu barenttu suutsaa ushiide matsottana. Yaatooppe asaa ubbay taani Med'inaa Godaa, neena Ashshiyaawaa, Woziyaawaanne, Yaak'ooba Wolk'kaama gidiyaawaa hewan erana» yaagee.

50 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hintte daayo yeddeedda pirimay hak'an de'ii? Woy oossi hinttena taani zal"aadditaa? Be'ite, hintte nagaraa diraw, hintte zal"eteedditaa; hintte bayzzuuaa diraw, hintte daaya bilettaaddu. 2 Taani yeedda wode, ayaw hewan Asay d'ayeeddee? Taani s'eeseedda wode, «Yee!» gaanaw ayaw Asay hewan de'ibeennee? Taani hinttena wozanaw ta kushii k'antseeyye? Woy hinttena ashshanaw taw wolk'ay baaweeyye? Be'ite, taani seeraade abbaa melissay. Shaafatuwaakka mela biittaa ootsay. Untuntuntu de'iyaa moletuu haatsay d'ayina wolk'k'iino; saamu wod'ina hayk'k'iino. 3 Taani salotuuaa karetsabaa mayzzay; waaruwaakka untuntutu kamettiyaabaa ootsay» yaagee. 4 Daabureeddawaa taani k'aalan waataade mintsetsanentto erana mala, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taw tamaareedda ins's'arssaa immeedda. I taana wontta wontta beegotsiide, taani tamaariyaa asaadan sisanadaan, ta haytsaa dooyee. 5 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta haytsaa dooyeedda; taanikka makkalanchcha gidabeykke; guyyekka simmabeykke. 6 Taani ta zokkiyaa shoc'iyaa wanttoo, ta gac'uwaa buuchchaa shoddiyaawanttoo aatsaade immaad. Ta som"uwaa kawushshaappenne c'uchchaa c'ushettiyaasaappe gentsabeykke. 7 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana maaddiyaa diraw, taani yeellatabeykke; hewaa diraw, taani ta som"uwaa saliyyaa giyyaa shuchchaadan udaad. Taani yeellatennaan attanawaakka eray. 8 Taana shatintsiyaawe matan de'ee; yaatina, taana mootiyaawe oonee? Ane ittippe taananna ek'k'o! Ta morkkii oonee? Ane taananna gakketto! 9 Be'ite, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana maaddee; yaatina, taana bayzzanchcha gaanawe oonee? Be'ite, untuntutu ubbaykka mayuwaadan ec'i wurana; bil"ay untuntutu maana. 10 Hintte gidoppe Med'inaa Godaw yayyiyaawenne Aa k'oomaa k'aalaw azazettiyaawe oonee? D'uman hamettiyaawenne poo'uu bayinnawe I oonee? He uray Med'inaa Godaa suntsan ammanetto; bare S'oossanka zemppo. 11 Be'ite, hinttenoo tamaa eetsiyaa ubbaa gede, yiichcha s'omppiyyaa lac'uwaa hinttentoo shiishshiyaawanttoo, hintte eetseedda tamaa poo'uwaan hemettite! Hintte yiic'eedda s'omppiyyaa lac'uwaa poo'uwaan simerettite! Hintte ta kushiyaappe akkanaw de'iyaa bay hawaa: Hintte wolk'k'aama seelaan gisana.

51 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo s'illotetsaa kaalliyaawanttoo, hinttenoo taana, Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo, sisite. Hintte p'alk'k'ettiide aketeedda shuchchaanne hintte booketteedda keseedda ollaa s'eellite. 2 Hintte aawuuaa Abrahaamakonne hinttena yeleedda Saarikko s'eellite. I barekka de'ishshin, taani Aa s'eesaaddi;

anijaaddinne payduwaan c'orayaaddi. 3 «Med'inaa Goday S'iyooneninne Aa koleteedda sa'atuwaan de'iyaa ubbaa asaa mintsetsana. I bazzuuaa Edene Gennetiyaadan, I mela sa'atuwaakka Med'inaa Godaa ataakiltiyaa sa'aadan ootsana. Nashechchayenne hashshu guussay yan de'ana; galataanne mazimuriyaa kooshshay yan sisettana. 4 «Ta asaw; taani odiyaawaa sisite. Ta kawutetsaw, ne haytsaa taakko yeggaade sisa. Ayaw gooppe, higgii taappe kesee; ta suure pirddaykka kawutetsatoo poo'o gidanawaa. 5 Ta s'illotetsay elleelliide shiik'ana; ta ashshuukka kesiide, ogiyaan de'ee. Ta k'esii asaa mooddana; abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay taanan ammanettiide naagana; k'ay taani untuntutu ta wolk'k'an ashshanawaa, nashechchaa ootsiide naagana. 6 Pude d'ok'k'u giide, salotuuaa s'eellite; duge sa'aakka s'eellite. Ayaw gooppe, salotuu c'uwaadan piskki giide d'ayana; sa'aykka afilaadan wurana; aan de'iyaa Asay ubbay uduns's'etuwaadan hayk'k'ana. Shin ta ashshuu med'inaw de'ana; ta s'illotetsaykka wureenna. 7 «Hinttenoo s'illotetsaa eriyaawanttoo, ta higgiiikka hintte wozanaan de'iyaa wanttoo, sisite. Asaa borinashshoo yayyoppite; untuntutu boriyawukka dagammoppite. 8 Ayaw gooppe, mayuuaa miyaawaadan, bil"ay untuntutu maana; dorssaa ikisiyaa miyaawaadan, gus'unii untuntutu maana. Shin ta s'illotetsay med'inaw de'ana; ta ashshuukka yeletaa ubbaw gakkana» yaagee. 9 Abeet S'oossaw, beegotta! Beegotta! Med'inaa Godaa k'esiyaw, wolk'k'aa mayya; kase aad'd'eeda wodetuwaaninne yeletatuwaan beegotteeddawaadan beegotta. Ra'aaba giyyaa dawiyyaa k'ans's'ereetseeddawe, miiminttiyaakka c'addeeddawe neena gidikkiiyye? 10 Abbaanne wolk'k'aama c'iimmuuaa haatsaa melisseeddawe neena gidikkiiyye? Neeni wozeeddawanttu pinnana mala, c'iimma abbaa oge ootseeddawe neena gidikkiiyye? 11 Med'inaa Goday wozeeddawanttu simmiide, yes's'iid S'iyoonne yaana; yiide med'inaa nashechchay untuntutu bolla de'ana; untuntutu nashshechchaanne hashshu giyaawaa demmana. K'ay kayyuunne yeekku untuntutuppe haakkana. 12 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttena mintsetsiyaawe taana. Yaatina, hayk'k'iyaa asaw yayyanaw, maataadan ellekka meliyaa asaa na'aw yayyanaw hintte oonee? 13 Hintte salotuuaa mic'c'eeddanne sa'aa baasuwaakka baaseeda Med'inaa Godaa, hinttenakka med'd'eeddawaa dogeedditee? Untuntutu hinttena d'ayissanaw giigisseedda, hinttena uk'k'unniyaa asatuuaa hank'k'uwaa gaasuwaan gallassaa kumentsaa yayyeedditaa. Shin hinttena uk'k'unniyaawaa hank'k'uu hak'an de'ii? 14 Omoodetteeddawe ellekka biletana; hayk'k'enna; ollankka gelenna; aw ukitsaykka pac'c'enna.

15 Ayaw gooppe, taani Med'inaa Godaa ne S'oossaatee. Beetay waassanaadan, abbaa k'aatsay. Ta suntsay Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa. 16 Salotuwaa mic'c'anaadan, biittaa baasuwaakka baasanaadan, k'ay S'iyoonne, «Neeni ta asa» gaanaadan, taani ta k'aalaa ne doonaan wotsaad; ta kushiya kuwan taani neena gentsaad» yaagee. 17 Neenoo, Med'inaa Godaa kushiyaappe Aa hank'k'uwaaw s'uu'aa usheedda Yersaalame, beegotta! Dendda! Neeni ganddigaarissiyaa s'uu'aa c'inggirssaade ushaadda. 18 Aa yeleeadda naanatu ubbaappe izo kaaletsiyaabay ittuunne baawa; k'ay Aa dichcheedda naanatu ubbaappekka I kushiyaay oyk'k'iyaaawe ittuunne baawa. 19 Dakko daro bashshay ne bollan gakeedda; yaatina, neena oonee mintsanaw danddayiyaawe? Hewantukka koletsa, koshaanne mashshaa. Yaatina, taani neena waataade mintsetsanee? 20 Ne naanay labbaneeddino; untunttu gitiyaa gidдон geleeadda gen'iyaaadan, oge ubbaa gas'an kunddeeddino. Untunttu Med'inaa Godaa hank'k'uwaaninne ne S'oossaa seeran kumeeddino. 21 Hewaa diraw, nenoo, woyniyaa eessaa ushennaan matsotteedda metootanchchattee, hawaa sisa. 22 Ne S'oossay, bare asaw mootettiyaa Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a; neena ganddigaarissiyaa, ta hank'k'uwaaw s'uu'aa taani ne kushiyaappe akkaad; neeni laa"entsuwaaw Aa mulekka ushakka. 23 Taani hewaa neena tuggayiyaawanttu kushiyan wotsana. Untunttu neena, «Nuuni ne bollaanna hamettiide aad'd'ana mala, zak'k'ulla» yaageeddino. Neeni aad'd'ana gakkanaw, ne zokkiyaa untunttoo biittaadaaninne ogiyaadan ootsaadda» yaagee.

52 Neenoo S'iyoonne katamaw, beegotta; minotetsaa afilaadan mayya. Neenoo, geeshsha katamaw, Yersaalame, ne bonchchuwaaw mayuwaaw mayya; ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw k'as's'aretibeennawenne tunay ne gidдо gelenna. 2 Neenoo, omoodetteedda Yersaalame, ne baanaa k'ok'k'ofa. Denddaade ne kaatetuwaaw araatan utta. Hinttenoo, omoodduwaan de'iyaa S'iyoonne asatoo, hintte k'ood'iyaaan k'ashetteedda sansalataa birshshite. 3 Ayaw gooppe, Ubbaa Mooodiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte kasekka gatiyaa akkenan zal'eteeddita; k'ay ha'ikka miishshaa immennan c'oo wozettana. 4 Ta Asay koyiro bete giddiide, Gibs'e biittaa beedda; shin Asooretuu ta asaa c'oo uk'kunneeddino. 5 Med'inaa Goday, ta Asay gatiyaa c'iggenan c'oo omooduwaan bi kichchina, taw hawaan ayee de'iyaaawe? Untuntta mooodiyaawanttu waassiino; ta suntsaykka ubbaa gede gallassaa kumentsaa boretee yaagee Med'inaa Goday. 6 Hewaa diraw, ta Asay ta suntsaa erana; he gallassi haasayiyaawe taana giddiyaawaa untunttu erana. Ee

hewe taana. Taani S'oossay hawaa oday» yaagee. 7 Lo"o mishiraachchuwaaw ahiyaa, sarotetsaa odiyaa, nashechchiyaa mishiraachchuwaaw odiyaa, atotetsaa odiyaaanne, S'iyoonokka, «Ne S'oossay kaatetee» giidde deretuwaaw bollaanna yiyaa bitaniyaa gedetuu wooti lo"ino! 8 Sisite, hintte katamaa naagiyaawanttu barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, nashshechchaw ittippe yes's'iino; Med'inaa Goday S'iyoonne simmiyaa wode, I simmowaa untunttu barenttu ayifiyaan be'ana. 9 Hinttenoo Yersaalamen koletteedda saatoo, ittippe nashshechchaw yes's'ite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare asaa mintsetseedda; Yersaalame katamaakka wozeedda. 10 Med'inaa Goday bare geeshsha k'esiyaaw kawutetsatuwaaw ubbaa sintsan k'onc'c'isseedda; k'ay biittaa gas'ay ubbaykka nu S'oossaa atotetsaa be'ana. 11 Hinttenoo Med'inaa Godaa golliyaa miishshatuwaaw tookkiyaawanttoo, kichchite, kichchite; yaappe kesite. Tunabaa bochchoppite; Aa gidдоppe kessi kichchite. Hintte huup'iyawukka geeyite. 12 Shin kesiide, ellekka kessikkita; woy betiide biikkita; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintteppe sintsaaw aad'd'iide kaaletsana; Israa'eeliyaa S'oossaykka guyyenna giddiide, hinttena naagana. 13 S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, ta k'oomay akeekan ootsana; I bonchchettiide, d'ok'ku d'ok'ku gaana; I loytsi gitatana. 14 Aa som"ii asaa ubbaawaappe, Aa malaykka asaa naanaa ubbaappe k'oheteedda; Aa be'iide, daro Asay dagammeedda. 15 Shin ha"i daro kawutetsatuu ubbay aban malalettana; aappe denddeeddawaan, kaatetuu barenttu doonaa oyk'k'ana; ayaw gooppe, untunttu barew odettiibeennawaaw be'ana; sisibeennawaakka akeekana» yaagee.

53 Nuuni odeeddawaaw ooni amaneeddee? Med'inaa Goday bare wolk'kaa oona besseedee? 2 I Aa sintsan mela gadiyaan de'iyaa durumaappe s'ap'uwaa yeddiide, aac'iyaa yalaga aac'aadan dic'ceedda. Nuuni Aa loytsi s'eellanaw, aw malay woy puulay baawa; nuuni aakko shiik'anaw aw puuli baawa. 3 I asan kad'etteeddanne is's'etteedda; I harggiyaappenne metuwaappe shaaketti erenna kayyottiyaa asaa gideedda. I Asay Aa be'anaappe giide, bare som"uwaa wora zaariyaa asaadan kad'etteedda; nuunikka Aa bonchchibeykko. 4 I tumu nu harggiyaa barew akkeedda; k'ay nu kayyuwaakka tookkeedda. Shin Aa gakeedda metuu, deshetsayinne waayii S'oossaaappe aw yeeddawaaw giide nuuni k'oppeeddo. 5 Shin I nu bayzzuwaaw diraw, c'adettiide maduns's'eedda; nu nagaraaw dirawukka shoc'ettiide liik'eedda. I muretteeddawaan, nuuni saruwaaw demmeeddo; Aa madutsan nuuni pas'eeddo. 6 Nuuni ubbay ogiyaa baleedda dorssatuwaadan wora beeddo; nuuni ubbaykka nu ogiyaw ogiyaw simmeedda. Med'inaa Goday

nu ubbay naak'k'eedda naak'uwaa Aa bolla wotseedda. 7 I un'etteeddanne k'ohetteedda; shin bare doonaa pokibeenna. Shukkanaw afiyaa dorssaadan laagetteedda; bare isikiyaa meediyaawantu sintsan c'o'u giyaa dorssaa maraadan, ikka bare doonaa pokibeenna. 8 Untuntu Aa uk'k'unnidenne Aa bolla sugetsaa pirdaa pirdiide afeedino. I ta asaa bayzzuwaa diraw shoc'ettiide, pas'a de'iyaaawantu biitaappe I kichcheeddawaa Aa zariyaappe oonee akeekeddawe? 9 I bare hayk'k'uwaaan iita asatuwaana paydeteedda; hayk'k'iidekka dure asaa duufuwaan moogetteedda. Gidoopenne, iitabaa I ootsibeenna; bare doonaanka wordduwaa haasayibeenna. 10 Shin I k'ohettanawe Med'inaa Godaa shene gideedda; k'ay Med'inaa Goday I tuggatanaadan ootseedda. I barena nagaraw yarshshuwaa ootsiyaa wode, bare zeretsaa be'ana. Aa barekka aduk'k'ana; Med'inaa Godaa sheniikka Aa kushiyan polettana. 11 Aa shemppuu waayetteeddawaappe guyyiyaan, I de'uwaa poo'uwaa be'ana; nashettana. Ta s'illo k'oomay bare eratetsan darotuwaa s'illissana; untuntu bayzzuwaakka tookkana. 12 Hewaa diraw, wolk'k'aama asatuu giduwaan taani aw bonchcho sa'aa shaakkaade immana; k'ay minotuwaanna I omooduwaa shaakkana. Ayaw gooppe, I bare shemppuwaa hayk'k'oo aatsiide immeedda; yaatiide bayzzanchchatuwaana paydetteedda. Gidoopenne, I daro asaa nagaraa tookkeedda; bayzzanchchatookka gaannateedda.

54 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanne, yelabeenna maynatee, yes's'a! Neenoo, oytsay oyk'k'i erennaanee, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade ilila! Ayaw gooppe, bare asinaana de'iyaa mac'c'aani naanatuwaappe, barekka de'iyaa mac'c'aani naanay darana. 2 Ne dunkkaaniyaa sa'aa aassa; k'ay neeni de'iyaa sa'aan gaariddotuwaakka pididi ootsaade mic'c'a. Guyye gooppa; wodoruwaakka adussa; shikaaliyaakka minisa. 3 Neeni ushechcha baggananne haddirssa baggana aakkana; ne zaratuu kawutetsatuwaa laattana; untuntu mela katamatuwaan kees's'iide uttana. 4 «Yayyoppa; ayaw gooppe, neeni yeellataakka. Dagammoppa; ayaw gooppe, neeni kawushakka. Neeni ne yalagatetsaa yeellaa dogana; ne am'etetsaa boriyaakka hawaappe sintsan hassayakka. 5 Ayaw gooppe, neena Med'd'eeddawe new asinaa; aw suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa. Israa'eeliyaa Geeshshay neena Wozeeddawaa; I biittaa ubbaa S'oossaa geetettee» yaagee. 6 Ne S'oossay hawaadan yaagee; «Asinay ubbaanna aggi bashina, dogettaade kayyotiyyaa mac'c'a mishirattiidaaninne yalagatetsan asinaa golleppe keseedda mishirattiidan neeni hana de'ishin, taani Med'inaa Goday

neena zaara s'eesaad. 7 «Itti guutsaa wodiyaaw taani neena aggaad; shin wolk'k'aama maarotaan neena taani zaara shiishshana. 8 Suulliyaa hank'k'uwaaan, taani ta deemuwaa neeppe guutsaa wodiyaaw gentsaad; shin med'inaa siik'uwaaan taani new k'arettana» yaagee. Med'inaa Goday, neena Woziyaawe hawaa odee. 9 New k'arettiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe taw Nohe wodiyaaw mala. He wode taani Nohe bashshaa haatsay laa'entsuwaa sa'aa mittennaadan c'aak'k'aad; hewaadankka, neena laa'entso hank'k'ettennaaninne seerennan agganaw taani c'aak'k'aad. 10 Deretuu k'as's'anaw, zoozetuukka barenttu de'iyaaasappe kichchanaw danddayiino; shin ta aggena siik'uu neeppe shaakettenna; ta sarotetsaa c'aak'uukka kichchenna» yaagee. 11 S'oossay hawaadan yaagee; «Neenoo, metooteedda katamatee! Gotii yaanne haanne shoc'eeddanne, mintsetsiyaabi d'ayeeddanne, be'a, taani neena bonchcho shuchchaan alleek'k'issaade kees's'ana; ne baasuwanikka samppeeriyaa giyaa shuchchaa hiis's'ana. 12 Ne adussa shuchchaa gimbbiyaan de'iyaa gumbbuwaa taani ink'k'uwaa giyaa daro al'o zo'o shuchchaan gimbbana; ne penggiyaa p'ooliyaa al'o ink'k'uwaaan, ne dirssaa ubbaakka bonchcho shuchchaan gimbbana. 13 Ne attuma naanatuwaa ubbaa Med'inaa Goday tamaariissana; ne naanatu sarotetsaykka darana. 14 Neeni s'illotetsan minnaade ek'k'ana; sugetsayenne uk'k'unnay neeppe haakkana. Neeni ayawukka yayakka; dagamaykka neekko shiik'enna. 15 Neena olanaw denddiyaawe de'ooppe, hewe ta sheniyaa ootsenna; taani ne bagga gidiyaa diraw, neena olanaw denddiyaa ubbay kunddana. 16 «Be'a, womppiinaan tamaa punniide, bare halchchoo haniyaa olaa miishshaa k'os's'iyaa asatuwaa taani med'd'aad. K'ay bayzzanaadan, bayzziyaawantakka taani med'd'aad. 17 Neena k'ohanaw ootseedda ay miishshayenne neena k'ohiide kantsi kesenna. Neena mootiyaa ins's'arssa ubbaw gidiyaa zaaruwaa neeni immana. Med'inaa Godaa k'oomatuu laatay hawaa; untuntu taani shatintsana» yaagee. Med'inaa Goday hewaa odee.

55 S'oossay hawaadan yaagee; «Hintenoo saametteeddawanttoo, ubbaykka haatsaakko haa yiite; shaluu bayinnawanttoo, haayite. Shammite; miite. Haa yiide, miishshaa c'iggenan c'oo woyniyaa eessaakka maatsaakka shammite. 2 Hintte miishshaa k'uma gidennabaw ayaw kessiitee? Kalissennawaan hintte wolk'k'aa ayaw wurssiitee? Ane loytsiide, taani odiyaawaa sisite; lo'obaa miite; k'ay mod'd'uwaaan hintte asatetsaa nashechchite. 3 «Ta asaw, sisite; taakko haa yiite. Shemppuwaanna pas'a de'ana gooppe, taani odiyaawaa sisite. Taani hinttenana med'inaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana. Taani anjjana gaade Daawita

anjjeedawaadan, hinttenakka anjjana. 4 Be'ite, taani Aa asaw marka, kaaletsiyaawaanne kaappuwaa udaad. 5 Be'a, neeni erenna kawutetsatuwaa s'eesana; k'ay Med'innaa Godaa ne S'oossaa Israa'eeliyaa Geeshsha gaasuwaan, neena erenna kawutetsatuu neekko elleelliide yaana. Ayaw gooppe, S'oossay neena bonchcheedda» yaagee. 6 Med'innaa Goday beettiiyaa wode Aa koyite; matan de'iyaa wode Aa s'eesite. 7 litay bare oosuwaa, nagaranchchaykka bare k'ofaa aggo; S'oossaakko I simmo. I Aa maarana. I nu Med'innaa Godaakko simmo. I aw c'oo atto gaana. 8 Ayaw gooppe, Med'innaa Goday, «Ta k'ofay hintte k'ofaa mala gidenna; hintte ogiikka ta ogiyaa mala gidenna. 9 Salotuu sa'aappe d'ok'k'yaawaadan, ta ogii hintte ogiyaappe d'ok'k'ee; ta k'ofaykka hintte k'ofaappe d'ok'k'ee. 10 Irayne suuppa shachchay saluwaappe wod'd'iide, biittaa aliide, mokaanaadaaninne ayifanaadan ootsiyaawaadan, k'ay zeriyaawoo zeretsaa, miyaawawukka katsaa immennan guyye saluwaaw simmennawaadan, 11 ta doonaappe kesiyaa k'aalaykka hewaa mala. I taani halchcheeddawaa polana; k'ay kiiteeddawaa ootsanaappe attina, taakko c'oo simmenna. 12 «Hintte nashshechchan kesana; saruwaan moyzettana. Deretuunne keratuu hintte sintsan nashettiide yes's'ana; dembban de'iyaa mitsatuu ubbaykka barenttu kushiyya bak'k'ana. 13 Aguntsaa diraw s'iidday, gom"oriyaa dirakka s'aytsay mokaana. Hewe Med'innaa Goday hassayettiyaawaanne med'inaw d'ayenna malaataa gidanawaa» yaagee.

56 Med'innaa Goday hawaadan yaagee; «Tumu pirddaa naagite; s'illobaa hanite; ayaw gooppe, ta ashshuu elleelliide yaana; ta s'illotetsaykka matan k'onc'c'ana. 2 Hawaa ootsiyaa uraa, Sambbataa tunissennaadan bonchchiyya uraanne iitabaa ootsennan is'siyaa uraa taani anjjana» yaagee. 3 Med'innaa Godaakko shiik'eedda betii, «Med'innaa Goday taana bare asaappe tumu shaakkana» gooppo. K'ay muyreessaykka, «Be'a, taani meleedda mitsaa» gooppo. 4 Med'innaa Goday hawaadan yaagee; «Ta Sambbatatuwaa bonchchiyya, taana nashechchiyaabaa dooriyaanne ta c'aak'uwaa minisiide naagiyaa mureessatoo, 5 untunttoo taani ta Geeshsha Golliyya gidduwaaninne ta dirssaa gimbiyyaa gidдон, untunttu hassayettiyaawaa immana. Mac'c'a naanatuwaappenne attuma naanatuwaappe lo"iyaa suntsaa taani untunttoo immana; taani untunttoo med'inaw d'ayenna suntsaa immana. 6 Med'innaa Godaw ootsanaw, Med'innaa Godaa suntsaa dosanawunne Aa k'ooma gidanaw, barentta aakko shiishshiyaa betetuwaaw, k'ay Sambbataa tunissennan bonchchiyaawantanne ta c'aak'uwaa minisiide naagiyaawantta ubbatuwaa 7 taani ta geeshsha deriyaa

ahana; ta woosa golliyaan untuntta nashshechchana. Untunttu ta yarshshiyaa sa'aa bolla shiishshiyaa, s'uuggiyaa yarshshuunne hara yarshshuu aketana; ayaw gooppe, ta gollii Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golliyya geetettana» yaagee. 8 Israa'eeliyaappe laaletteddawantta shiishshiyaa, Ubbaa Moooddiyya Med'innaa Goday, «Shiik'eeddawanttu bolla guujaade, taani haratuwaakka shiishshana» yaagee. 9 Hinttenoo bazzuwaa do'atoo, hinttenoo woran de'iyaa do'atoo, ubbaykka haa yiide miite. 10 Israa'eeliyya asaa naagiyaawanttu k'ook'e; untunttoo ubbawukka eri baawa. Untunttu ubbaykka boc'c'anaw danddayenna duude kanatuwaa mala. Untunttu gisiide akumettiino; untunttu gem"ishuwaa dosiino. 11 Untunttu miide kallenna kanaa mala; kalli erikino. Untunttu akeeki pac'c'eedda hentsanchchaa; untunttu ubbay barenttu ogiyaa ogiyaa simmeeddino; ubbaykka barenttu go'a s'alalaa koyiino. 12 Untunttu ubbaykka, «Haa yiite; woyniyya eessaa ane usheeto. Ane nu matsoyiyya ushshaa kumentsaa gaanetoo! Wonttaykka hachchi mala gidanawaa; woy hachchippekka aad'd'i lo"ana» yaagiino.

57 S'illo Asay hayk'k'ee; shin hewaa akeekiide k'oppiyaawe baawa. Barena S'oossaw immeedda asatuu gadiyaappe d'ayiino; shin s'illo Asay bashshay yaanaappe kasetiide akettiyaawaa ooninne akeekena. 2 I biide sarotetsay de'iyaa sa'aa gelee. Suuretetsan hametiyaawanttu hayk'k'iide shemppuwaa demmiino. 3 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, shareechchatti naatoo, hinttenoo woshumiyaaninne shaarmus'iyaa ni zeretsatoo, haayite. 4 Hintte O bolla k'illic'iitee? Hintte oona hintte doonaan bochchiitee? Hintte ins's'arssaakka O bolla kessiitee? Hintte makkalanchchatuwaa naanatuwaanne worddanchchatuwaa naanatuwaa gidikkitee? 5 Hintte wolaa gidduwaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan amuwaan s'uugettiitanne tunabaa ootsiita; hintte naanatuwaakka zanggaaraa shoobbaaninne shuchchaa kooppuwan shukkiide yarshshiita. 6 Zanggaaraa shoobban de'iyaa liik'o shuchchatuu hintte s'oossatuwaa. Hintte untunttoo ushshaa yarshshuwaa tigeeddita; katsaa yarshshuwaakka immeeddita. Yaatina, taani hawaan ubbaan nashettiyaawaa hinttenttoo malatii? 7 loytsi d'ok'k'anne adussa deriyaa huup'iyaa hintte gisuwaa yeggeeddita; yan yarshshanaw pude keseeddita. 8 Hintte penggiyaappenne k'osiletsaappe soo baggana eek'aa misiletuwaa esseeddita. Taana aggi bashiide, hintte arssaa aassiide, yaa pude keseeddita. Untuntunna c'aak'uwaa c'aak'k'etteeddita; yaatiide untunttu arssaa doseeddita; untunttu kalluwaakka be'eeddita. 9 Zayitiyya akkiide, Molooka giyya eek'aakko beeddita;

hintte shittuwaakka darisseeddita; hinttew kiitettiyaawantta haako sa'aa kiiteeddita; haray attina, Si'ooliyaa gakkanaw wod'd'eeddita. (Sheol h7585) 10 Hintte hara s'oossatuwaa koyiide daabureeddita; shin, «Hidooti baawa» yaagibeykkita. Hintte wolk'k'ay haa ooras's'eedda; hewaa diraw, labbaniide kunddibeykkita. 11 «Hintte oossi yayyiide, taw worddoteedditee? Hintte taana hassayibeykkita; hintte wozanaanka k'oppibeykkita. Taani daro wodiya c'o'u geedda diraw gidennee, hintte taw yayyen an aggeedawe? 12 Taani hintte s'illotetsaanne hintte oosotuwa k'onc'c'issana; shin hinttena ayinne go'ikkino. 13 Hintte waassiyaa wode, hintte shiishsheedda eek'atuu hinttena ashshino! Unttunta ubbaakka c'arkuu akki afana; ittooden shemppiyaa shemppuu unttunta punni d'ayissana. Shin taana barew bak'ati attiyaasaa ootsiyaa Asay biittaa laattana; ta geeshsha deriyaakka I akkana» yaagee. 14 S'oossay hawaadan yaagee; «Gimbbite, Gimbbite! Ogiyaakka giigissite; ta asaa ogiyaappe d'ubbiyaawaa ubbaa diggite» yaagee. 15 Ayaw gooppe, med'inaw de'iyaawe, gitay, d'ok'k'an de'iyaawe, Aa sunsaykka Geeshsha geetettiyaawe, hawaadan yaagee; «Taani d'ok'k'u geeddanne geeshsha sa'aan de'ay; gidoopenne, barenttu ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawantunanne barena zik'k'i ootsiyaawantuna de'ay. Yaataade taani barenttu ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawantuu ayyaanaanne barena zik'k'i ootsiyaawantuu wozanaa ooras's'isay. 16 Taani med'inaw mootikke; ubbaa gedekka hank'k'etikke. Asaa ayyaanay, taani med'd'eedda asaa shemppuu daaburana. 17 Unttuntu nagaraa gaasuwaaninne unttuntu yaariyaa gaasuwaan, taani unttunta hank'k'ettaad. Unttunta shoc'aad; ta sintsaakka untuntuppe gentsaad. Shin unttuntu ha'ikka simmiide, barenttu wozanaa k'ofaan beeddino. 18 Taani unttuntu ogetuwaa be'aad; shin taani unttunta patsana, kaaletsananne yeekkiyaawantta mintsetsana. 19 Israa'eeliyaa gadiyaan yeekkiyaawanttu mettershshaan galataa wotsana. Haakuwaaninne matan de'iyaawanttoo saruu gido. Taani unttunta patsana» yaagee Med'inaa Goday. 20 Shin iitatu bulluuk'kiyaanne urk'k'aa pude pushakkiyaa, woppu gaanawukka danddayenna abbaa beetaa mala. 21 Ta S'oossay, «Iitatoo saruu baawa» yaagee.

58 S'oossay hawaadan yaagee; «Ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade waassa; guyye gooppa. Ne kooshshaa malakkataawaadan d'ok'k'issa. Ta asaw unttuntu makkalaa, Yaak'ooba golliyaa asawukka unttuntu nagaraa oda. 2 Shin unttuntu taana hachchi hachchi koyiino; ta ogiyaakka kaallanaw dosiyaawaa malatiino. S'illobaa ootseedda kaatetetsaadaninne S'oossaa azazuwaa

olibeenna asaadan, unttuntu taana suure pirdaa oochchiino; taakko S'oossaakko shiik'anawukka dosiino» yaagee. 3 Unttuntu shiik'iide S'oossaa, «Nuuni s'oomeeddo; shin neeni ayaw nuuna s'eellabeykkii? Nuuni nuunatetsaa kawushsheeddo; shin neeni nuuna ayaw erabeykkii?» yaagiino. S'oossay zaariide, unttunta hawaadan yaagee; «Be'ite, hintte s'oomiyaa gallassi hinttena nashechchiyaabaa ootsiita; hintte oosanchcha ubbaa uk'kunniita. 4 Be'ite, hintte walassawunne wad'etaw s'oomiita; k'ay mek'etsi bayinna deshetsaa dechchanaw s'oomiita. Hachche hintte s'oomiyaa hawaa mala s'oomay, hintte k'aalay bollan sisettanaadan ootsenna. 5 Taani dooriyaa s'oomay hawaa maleeyye? Itti Asay barenatetsaa kawushshiyaawe hawaa mala gallassaaneeyye? K'ay taani koyiyaa s'oomay Asay bare huup'iyaa c'eecc'aadan duge hokissiyaaweeyye? Bidintsaa k'oliide, maak'aa hiis's'iide gisiyaaweeyye? Yaatina, hewaa s'oomaa giide s'eegiiteeyye? K'ay he s'oomiyaa gallassaykka Med'inaa Goday nashettiya gallassaa geetettiyye? 6 «Taani dooredda s'oomaa hawaa be'ite: pirdaan naak'k'iide k'achcheeddawanttu sanssalataa leppiyaawaa, morgge mitsaa gonniyaa biliyaawaa, uk'kunnetteddawannta uk'kunnuwaappe kessiyaawaanne morgge mitsaa ubbaa mentsiyaawaa. 7 K'ay taani dooredda s'oomay koshshatteeddawoo hintte k'umaa shaakkiyaawaa, gollii bayinna hiyyeesatuwaa golliyaa akkiyaawaa, kallotteeddawannta be'iyaa wode, mayzziyaawaa, maaduwa koyiyaa hintte dabbuwaappe hintte deemuwaa gentsennan aggiyaawaa. 8 «Yaatooppe, hintte poo'uu wontta s'alk'k'iyaadan poo'ana; hintte pas'atetsaykka ellekka yaana. Hintte s'illotetsay hintteppe sintsanna baana; Med'inaa Godaa bonchchuukka hintteppe guyyenna gidiide, hinttena naagana. 9 He wode hintte s'eesana; Med'inaa Goday hinttentoo koyana. Hintte maaduwa akkanaw waassana; Ikka, «Hekko, taani hawaan de'ay!» yaagana. «Hintte giddoppe hintte uk'kunniyaa morgge mitsaa diggooppe, k'ay birad'd'iyaan malaatiyaawaanne iitabaa haasayaawaa aggooppe, 10 koshshaatteeddawaa k'umaa muziide kalissooppe, naak'etteeddawaa I koyiyaawaa kalissooppe, he wode hintte poo'uu d'uman poo'ana; hintte k'amaykka seeta gallassaa gidanawaa. 11 Med'inaa Goday hinttena ubbaa gede kaaletsana; hinttena mela bazuwaan koshshiyaawaakka I hinttew kuntsana. Hintte bollaa s'ap'uwaakka minisana. K'ay hintte haatsaa ushiyaa gennetiya malanne Aa haatsay mulekka to'enna pulutuwa mala gidanawaa. 12 Beni koletteeddawannta hintte zaaretsiide kees's'ana; daro wodiyaappe kase baasetteedda baasotuukka kees'ettiide

d'ok'k'u gaana. Hintteikka koletteedda gimbbetuwaa zaaretsiide gimbbiyaawantanne Asay de'iyaa sa'atuwaan ogiyaa kessiyaawantta geetetti s'eesetana» yaagee. 13 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Sambataa Med'inaa Godaw dumma gallassaadan s'eellooppe, he ta geeshsha gallassi hintte go'aa yederssiyaawantta gidana d'ayooppe, Sambataa nashechiyaanne bonchchetteedda S'oossaa gallassaa bonchchuwaa giide s'eesooppe, k'aykka hintte hintte ogiyaa beennan aggiide, bonchchiyaawaa gidooppe, woy hinttena nashechchiyaabaa ootsennaaninne hadabaa haasayennan aggooppe, 14 he wode hintte Med'inaa Godaan nashettana. K'ay taani hinttena daro bonchchetteeddawantta ootsana; hintte aawuwaa Yaak'ooba gadiyaappe laatetteeddawaa hintte maanaadan, taani hinttena ootsana. Taani Med'inaa Goday hawaa haasayaad» yaagee.

59 Be'ite, Med'inaa Godaa kushii hinttena ashshanaw k'aammibeenna; Aa haytsaykka sisennan is's'anaw tullibeenna. 2 Shin hintte nagaray hintteppen hintte S'oossaappe gidduwaan shaakotetsaa med'd'eedda. K'ay I sisenna mala, hintte nagaray Aa deemuwaa hintteppe gentseedda. 3 Ayaw gooppe, hintte kushii suutsan, hintte birad'd'iikka naak'uwaan tuneedda; hintte doonay wordduwaa haasaye; hintte ins's'arssaykka iitabaa zuuzummee. 4 S'illotetsan mootiyaawe baawa; tumatetsan pirdiiaawekka baawa. Untunttu mela palumiyaan c'ee'ettiino; wordduwaa haasayiino. K'ay metuwaa shahaariide, iitatetsaa yeliino. 5 Untunttu shooshshaa k'uuk'k'ulliyaa k'os'iino; shararootiyaa golliyaakka kees's'iino. Untunttu k'uuk'k'ulletuwaa miyaa Asay hayk'k'ee; k'uuk'k'ulliyappe ituu me'ooppe, shooshshay Aa giddooppe kesee. 6 Untunttu kees's'eedda shararootatti gollii mayyanaw untuntta go'enna. Untunttu barenttu med'd'eeddawan barena kammikkino. Untunttu oosuu iita ooso; makkalaa oosuu untunttu kushiyan de'ee. 7 Untunttu gedetuu iitabaa ootsanaw wos's'iino; s'illuwaa suutsaa gussanawukka jaamiino. Untunttu k'ofay iita k'ofa. Untunttu beedda sa'aa ubbaan k'ohuunne bashshay de'ee. 8 Untunttu sarotetsaa ogiyaa erikkino; untunttu biyaa ogiyaan suure pirdi baawa; untunttu barenttu ogiyaa geellayeeddino; he ogetuwaanna hametiyyaa ooninne sarotetsaa erenna. 9 Hewaa diraw, suure pirdday nuuppe haakkeedda; s'illotetsaykka nuukko gakkenna. Nuuni poo'uwaa koyeetto; shin be'ite, d'uma gideedda; wolk'k'aama poo'uwaa koyeetto; shin d'uman hametteetto. 10 Nuuni ayfii bayinna k'ook'iyaaadan, dirssaa gimbbiyaakko tattaafheetto. Sa'ay lem'ilem'ina hamettiyaawaadan, seeta gallassi d'ubetteetto. K'ay kumentsaa wolk'k'aanna de'iyaa asatuwaa

giddon nuuni hayk'k'eedda asatuwaa mala gideeddo. 11 Nuuni ubbaykka gaammuwaadan gudeeto; harap'p'etuwaadanka kayyottiidde ooleetto. Nuuni suure pirddaa koyeeddo; shin demmibeykko. K'ay atotetsaakka koyeeddo; shin I nuuppe haakkeedda. 12 Ayaw gooppe, nu bayzzuu ne sintsan dareedda; nu nagaraykka nu bolla markkattee. Nu bayzzuu nuunana de'ee; nu naak'uwaakka nuuni ereetto. 13 Nuuni makkaliide, S'oossaa kaddeeddo; nu Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide, guyye simmeeddo; sugetsanne geniyaa haasayeeddo. K'ay nuuni shahaareedda worddo k'aalaa nu wozanaappe yeleeddo. 14 Suure pirdday guyye sugetteedda; s'illotetsaykka nuuppe haakkeedda; ayaw gooppe, tumatetsay gutaran d'ubettee; ammanettiyya hanotaw geliyaa sa'ay d'ayeedda. 15 Tumatetsay hak'aninne beettena; iitatetsaappe haakkiyaa Asay barew omoodettee. Med'inaa Goday be'iide, suure pirdday bayinnawoo kayyotteedda. 16 Uk'k'unnetteeddawantta maaddiyaa Asay bayinnawaa S'oossay be'eedda; gaannatiyaa Asay bayinnawoo garamettee. Hewaa diraw, Aa k'esii aw atotetsaa aheedda. Aa s'illotetsay Aa zemppsiide oyk'k'eedda. 17 S'oossay s'illotetsaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan mayyeedda; bare huup'iyanka atotetsaa k'oobiya wotseedda. Haluwaa kessiyaa mayuwaakka mayyiide, mishuwaa k'umayuwaa k'umayeedda. 18 I untunttu untunttu oosuwaadan oosuwaadan zaarana; bare morkketoo hank'k'uwaa, bare baaligaaratookka muruwaa zaarana. Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaaawanttu untunttu oosoo bessiyaawaa immana. 19 Hewaa diraw, away wulliyaa baggana de'iyaaawanttu Med'inaa Godaa suntsaw yayana; away doliyaa baggana de'iyaaawanttukka Aa bonchchuwaa yayana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa c'arkkuu gaagantsi yeddina, goggiyaa di'uwaaadan I yaana. 20 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani S'iyoonewunne Yaak'ooba zaratuwaan barenttu nagaraappe simmiyaawanttu Woziyaawaa gidaade yaana» yaagee. 21 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taana gidooppe, taani untunttunna c'aak'k'etiyaa c'aak'k'uu hawaa: hintte bollan de'iyaa ta Ayyaanayenne taani hintte doonaan wotseedda ta k'aalay hachchippe doommiide, med'inaa gakkanaw, hintte doonaappe, hintte naanatu doonaappenne hintte naanatu naanatu doonaappe shaakettenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

60 S'oossay hawaadan yaagee: «Dendda! Denddaade poo'issa; ayaw gooppe, ne poo'uu yeedda. Med'inaa Godaa bonchchuukka ne bollan poo'eedda. 2 Be'a, d'umay sa'aa kammana; bara d'umaykka asaa bollan wod'd'ana. Shin Med'inaa Goday ne bolla denddana;

Aa bonchchuukka ne bolla poo'ana. 3 Kawutetsatuu ne poo'uwaakko, kaatetuukka ne wontta wajajjaakko yaana. 4 «D'ok'k'u gaade ne yuushshuwaa s'eella. Untunttu ubbay ittippa shiik'iide, neekko yaana. Ne attuma naanay haakuwaappe yaana; ne mac'c'a naanaykka ba'ettiide, neekko yaana. 5 He wode neeni be'aade nashettana; ne wozanaykka loytsi pocc'u gaana. Ayaw gooppe, abbaa bollar de'iyaa giday neekko simmana; kawutetsatuwaa duretetsaykka neekko yaana. 6 Midiyaama biittaappenne Eefa gadiyaappe yeedda yalaga gaalotuwa wudii ne biittaa kammana. K'ay work'k'aanne is'aanaa c'aaneteedda gaalotuu Med'inaa Godaa galataa awaayiide, Saabappe yaana. 7 K'eedaarenne Nabaayoota dorssaa wudetuu ubbay yarshshoo ta yarshshuwaa sa'aa neekko shiik'ana; k'ay taanikka ta bonchcho Geeshsha Golliyaa bonchchana. 8 «Ha shaariyaadaaninne barenttu golliyaakko paalliyaa harap'p'etuwaadan paalliyaawanttu oonee? 9 Hawanttu Haatsaan dooddetteedda biittatuu taanan hidootaa ootsana. Israa'eeliyaa Geeshshay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena bonchcheedda diraw, Tersseesse markkabatuu sintsat i kesiide ne naanatuwaa haakko biittaappe untunttu biraananne work'k'aanna S'oossaa bonchchoo ahana. 10 «Allaga gadiyaa Asay ne dirssaa gimbbana; untunttu kaatetuu new ootsana. Neena taani ta hank'k'uwaan kase shoc'eeddawaa gidooppekka, ha'i ta k'aretan taani neena maaraad. 11 Ne penggetuu ubbaa gede dooyaa de'ana. Kawutetsatuwaa duretetsaanne omoodetteedda kaatetuwa neekko ahana mala, gallassikka k'ammakka gorddettikino. 12 New ootsenna Asay woy kawutetsay ubbay ubbaanna d'ayana. 13 Ta Geeshsha Golliyaa sa'aa loytsana mala, Liibaanoosa bonchchuu, zigay, s'iiddayne s'aytsay neekko yaana; taani ta gediya wotsiyaa sa'aa bonchchana. 14 Neena uk'kunneeddawanttu attuma naanay new hokkiide, neekko yaana; neena kad'eedda ubbatuu ne sintsan goynnana. Untunttu neena, «Med'inaa Godaa Katamatee S'iyoonnee, Israa'eeliyaa Geeshsha Katamatee» yaagiide s'eesana. 15 «Ooninne ne giddona aad'd'enawaa keenaa neeni kase olettaaddanne is's'ettaadda. Shin ha'i taani neena med'inaw work'k'aama ootsana; k'ay yeletaa ubbay nashettiya sa'aa ootsana. 16 Neeni kawutetsatuwaa maatsaa ushana; kaatetuu d'antsaakka d'amma. Hewaappe guyyiyaan, taani Med'inaa Goday neena Ashshiyaawaa; Woziyaawaanne, Yaak'ooba Wolk'k'aama gidiyaawaa neeni erana. 17 Nahaasiyaa diraw work'k'aa, birataa diraakka biraa, mitsaa diraw nahaasiyaa, shuchchaa diraw birataa taani new ahana. Taani neena mooddiyaawantta saro, ne kaappotuwaakka s'illuwaa ootsana. 18 Hawaappe guyyiyaan, sugetsaa

oosuu ne gadiyaan sisettena; ne zawaankka laaletsayne bashshay sisettena. Neeni ne dirssaa gimbbiyaa, «Atotetsaa» ne penggetuwaakka, «Galataa» yaagaade s'eesana. 19 «Hewaappe guyyiyaan, gallassi new aawaa poo'uwa koshshenna; k'ammakka aginaa poo'uwa koshshenna. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new med'inaa poo'o gidanawaa; ne S'oossay new bonchcho gidanawaa. 20 Ne away laa"entso wullenna; ne aginayikka poo'iyawaa aggena. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new med'inaa poo'o gidanawaa; neeni yeekkeedda gallassatuukka wurana. 21 Ne Asay ubbay s'illuwaa gidanawaa; untunttu biittatookka med'inaw laattana. Untunttu taani ta bonchchuwa k'onc'c'issanaw tokkeedda puutetuwa; untunttu ta kushiya oosotuwa. 22 Hintte gidon itti golliyaan de'iyaa payduwaan guutsaa asatuwa taani sha"issana; ubbaappe payduwaan guus's'iyaawantakka wolk'k'aama kawutetsaa ootsana. Taani Med'inaa Godaa; wodii gakkiiya wode, taani hawaa ellekka polana» yaagee.

61 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bollar de'ee; ayaw gooppe, k'ohetteeddawanttu lo'o mishiraachchuwa odana mala, S'oossay taana okkeedda. I taana wozanay me"eeddawanttu koolettiyaawaanne omoodetteeddawanttu omooduwaappe kesiyaawaa awaayana malanne k'ashetteeddawanttu biletsaa awaayana mala kiitteedda. 2 Med'inaa Goday dooreedda laytsaanne nu S'oossay haluwaa kessiyaa gallassaa awaayana malanne kayyottiyaawantta ubbatuwaa mintsetsana mala, taana kiitteedda. 3 Hewaadankka k'ay, S'iyoonen kayyottiyaawanttu, bidintsaa diraw kalachchaa, kayyuu diraw nashshechchaa yayitiyaa, labbaana ayaanaa diraw galataa k'umayuwaa immana mala, taana kiitteedda. Untunttu Med'inaa Goday bare bonchchoo tokkeedda s'illo mitsaa geetettiide s'eesettana. 4 Untunttu beni koletteeddawantta zaaretsiide kees's'ana; beni kunddeeddawanttakka zaaretsiide essana. Untunttu oneeddawanttanne daro yeletaappe kase koletteedda katamatuwaa zaaretsiide kees's'ana. 5 Allaga biittaa asatuu hintte dorssaa wudiya heemmana; imatsatuukka hintte gadiyaa goshananne hintte woyniyaa turaa naagiyaawantta gidana. 6 Hintte k'ay, «Med'inaa Godaa k'eesetuwa» geetettiide s'eesettana; asaykka hinttena, «Nu S'oossaa oosanchchatuwa» yaagiide s'eesana. Hintte kawutetsatuwaa duretetsaa maana; untunttu duretetsaankka hintte c'ee'k'etana. 7 Hintte yeellaa diraw hintte laa'u kushiya saamaa akkana; kawusheeddawaa dirawukka hintte kaac'aan hintte nashettana. Hewaa diraw, hintte hintte gadiyaan laa'u dakuwaa laattana; hintte nashechchaykka

med'inaa nashechchaa gidanawaa. 8 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Goday suure pirdaa dosay; bonk'kiyaanne bayz'uwa is's'ay. Taani ammanettaade, untunttu oosuwa gatiyaa untunttoo c'igana. Taani untuntunna med'inaa c'aak'uwa c'aak'ketana. 9 Untunttu zaratuu kawutetsatuwa gidon, untunttu naanaykka gade asatuwa gidon erettana; untuntta be'eedda ubbay taani, Med'inaa Goday anjeedda asatuwa untunttu gidiyaawaa geeshshiide erana» yaagee. 10 Taani Med'inaa Godaan loytsa nashetay; ta shempuukka ta S'oossan hashshu gee. Ayaw gooppe, bullachchiyaawe bare huup'yaan K'eesii shaashiyaa wotsiyaawaadan, bullachchettiyaanakka dumma dumma alleek'kuwan alleek'k'ettiyaawaadan, I taana atotetsaa mayuwa mayzeedda; s'illotetsaa k'umayuwaakka bollaanna taw gujeedda. 11 Biittay c'arshshaa mokkiyaawaadaaninne ataakiltiyaa sa'aykka tokkeeddawaa dichchiyaawaadan, hewaadankka, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday s'illotetsaanne galataa kawutetsaa ubbaa sintsan pultissana.

62 S'yoone diraw, taani c'o'u giikke; Yerusaalame s'illotetsay wolk'kaama poo'uwaadan, I atotetsaykka ees's'iyaa s'omppiyaadan poo'ana gakkanaw, taani c'o'u giikke. 2 Kawutetsatuu ne s'illotetsaa, kaatetuu ubbaykka ne bonchchuwa be'ana. Med'inaa Goday bare doonaappe suntsiyaa ooratsa suntsan neeni s'eesettana. 3 Neeni Med'inaa Godaa kushiyan lo"eedda aleek'kuwaanne kawutetsaa kallachchaa mala gidana. 4 Hawaappe sintsanaw neeni, «Dogetta atteedaano» geetettakka. K'ay ne biittatakka, «Mela atteedaano» geetettukku. Shin neeni, «Ta nashechchay in de'iyaanno» ne biittatakka, «Asinaa geleeddaano» geetettana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday neenan nashettana; ne biittatiwukka I asinaa mala gidanawaa. 5 Wodallay wodoratto machchiyaawaadan, ne naanay neena akkana; machchato bullachchiyaawe bullachchettiyaanin nashettiyaawaadan, hewaadankka, ne s'oossay neenan nashettana. 6 Neenoo Yerusaalame, ne dirssaa gimbiyyaa bollan wochchiyaawantaa taani wotsaad; untunttu gallassikka k'ammakka c'o'u giikkino. 7 Hinttenoo, Yerusaalamebaa Med'inaa Godaa hassayissiyaawanttoo, I Yerusaalame kees's'ana gakkanawunne biittaa ubbaa bollan nashetteedda katamaa ootsana gakkanaw, hinttewukka shempoppite; aakka shempissoppite. 8 Med'inaa Goday bare ushechcha kushiyaaninne bare wolk'kaama k'esiyaan hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Taani laa"entso hintte katsaa hintte morkketoo k'uma ootsaade immikke; K'ay hintte daabureedda hintte woyniyaa eessaakka allagatuu ushikkino. 9 Shin c'akkeeddawantuu barenttu katsaa maana;

yaatiide Med'inaa Godaa untunttu galatana; woyniyaa teeraa mas'eeddawanttu ta Geeshsha Golliyya dabaaban ushana» yaagee. 10 Aad'd'ite! Penggiyaanna kesiide biite! Asaw ogiyaa kessite! Kessite, wogga ogiyaa kessite! Shuchchatuwaakka diggite; kawutetsatuu ogiyaa demmana mala, banddiraa essite. 11 Be'ite, Med'inaa Goday biittaa sa'aa gas'aan hawaadan yaagiide awaayeedda; «S'yoone asaw hawaadan yaagite; «Be'ite, hinttana Ashshiyaawe gakeedda! Be'ite, Aa gatii aanana de'ee; oosoo I immiyaa keerisuukka Aa sintsan de'ee» yaagite» yaageedda. 12 Hintte, «Med'inaa Goday Wozeedda Geeshsha Asatuwa» geetettiide s'eesettana; Yerusaalamekka, «Koyetteeddaano, Aggi Bashibeena Katamato» geetettana.

63 Eedooma gadiyaan de'iyaa Boos'ira giyaa katamaappe zo'o mayuwa mayyiide yiyaawe, hewe I oonee? Ha puulaana de'iyaa mayuwa mayyiide, bare wolk'ka minotetsan sintsaw hametiyaawe oonee? S'oossay, «Hewe s'illuwa haasayiyaawenne wolk'ka ashshiyaawe taana gidikkita!» yaagee. 2 Woynniyyaa gum"iyaasan woyniyaa yed'd'iyaa bitaniyyaa mayuwaadan, ne mayuu ayaw zo"eedee? 3 S'oossay hawaadan yaagiide zaarana; «Woynniyyaa gum"iyaasaa taani taarekka yed'd'aad; kawutetsatuwaappe itti asayenne taananna baawa. Taani untuntta ta hank'kuwaan yed'd'aad; ta yiluwaankka untuntta dirs's'eretsaad. Untunttu suutsay ta mayuwa bollan d'ac'ettina, ta mayuu ubbay bayeedda. 4 Taani ta asaa woziyaa gallassayenne untunttu morkketoo haluwa kessiyaa laysay gakeedda. 5 Taani s'eellaad; shin taana maaddiyaa itti asayenne beettibeenna. Maaddiyaawe d'ayeedda diraw, taani maalaalettad. Hewaa diraw, ta k'esii taw s'oonuwa aheedda; ta hank'kuukka taana maaddeedda. 6 Taani ta hank'kuwaan kawutetsatuwa yed'd'aad; ta yiluwaankka untuntta mentsereetsaad; untunttu suutsaakka taani gadiyaan gussaad» yaagana. 7 Med'inaa Goday nuw ootseedda oosuwa ubbaa diraw, Med'inaa Godaa aggena siik'uaanne Aa galataa taani odana; ee, bare maarotaaninne bare keekatetsaa daruwaan Israa'eeliyya asaw I immeedda c'ora lo"obaa taani odana. 8 S'oossay odiidde, «Untunttu tumu ta asatuwaanne ta naanatuwa gidiyaa diraw, taana c'immanaw koyikkino» yaageedda. Hewaa diraw, I untuntta Ashshiyaawaa gideedda. 9 Untunttu waayiyaa ubbaan I waayetteedda. Aa de'ussaa Kiitanchchay untuntta ashsheeda. I untuntta bare siik'uaaninne bare maarotaan wozeedda. Kase aad'd'eeda wodetuwa ubbaan I untuntta detsiide tookkeedda. 10 Shin untunttu makkaleeddino; Aa Geeshsha Ayaanaakka kayyoyeeddino. Hewaa diraw, I simmiide, untunttoo morkke gideedda; untunttunnakka

oletteedda. **11** Hewaappe guyyiyaan Asay beniwaa, I bare k'oomaa Muse wode ootseeddawaa hassayiide, hawaadan yaageedda; «Bare wudiyya hentsanchchatuwaanakka ubbaa abbaa giddona aatsiide kesseeddawe hak'an de'ii? K'ay he wode bare Geeshsha Ayaanaa untunttu giddon wotseeddawe ha'i hak'an de'ii? **12** Bare bonchchuwaa k'esiyya wolk'k'aama wolk'kaa Musew ushechcha kushiyya gidanaadan kiiteeddawe, bare med'inaa haytsaa kessanaw, untunttu sintsan de'iyaa haatsaa shaakkeeddawe, **13** untunttu c'immuwaa giddona pintseeddawe hak'an de'ii?» yaageeddino. Bazzuwaana aad'd'iyaa paraadan, untunttu d'ubettibeykino. **14** Wombbaa duge wod'd'iyaa mehiyaadan, Med'inaa Godaa Ayyaanay untuntta shemppisseedda. Hewaadan neeni ne suntsaa bonchchissanaw ne asaa kaaletsaadda. **15** Abeet S'oossaw, saluwaana duge s'eella; neeni de'iyaa geeshshanne bonchcho gideedda saappe ellekka be'a. Neeni mishettiyya mishuunne ne wolk'k'ay anee? Ne wozanay nuuna laamotiyya laamotaynne ne k'aretay nuuppe haakkeedda. **16** Abrahaame nuuna erana d'ayooppekka, Yaak'oobi nuuna akeekenan d'ayooppekka, abeet Med'inaa Godaw, neeni nu aawuwaa. Beni wodeppekka doommiide, ne suntsay nuuna woziyaawaa. **17** Abeet Med'inaa Godaw, nuuni ne ogiyaappe bayanaadan, ayaw ootsaaddii? K'ay nuuni new yayyenaadan, nu wozanaa ayaw d'uleefayaadee? S'oossaw, ne k'oomatuu diraw, ne biittaa laateedda zaratuwaa diraw, nuukko simma. **18** Ne geeshsha Asay ne Geeshsha Golliyaa guutsaa wodiyyaw laateeddino; shin nu morkketuu Aa duge zaariide yed'd'eeddino. **19** Nuuni benippeka newantta; untuntta neeni mooddabaakka; untunttu ne suntsan s'esettibeykino.

64 Abeet Med'inaa Godaw, neeni salotuwa daakkaade duge wod'd'a! Deretuukka gajj gajjide kokkorino. **2** Tamay k'ayis'eeriyya miide, haatsaa pentissiyaawaadan, duge wod'd'aade, ne suntsaa ne morkketoo erissa; kawutetsatuwaakka ne sintsan kokkorssa. **3** Kasekka neeni nuuni naagibeenna maalalissiyaabaa ootseedda wode wod'd'aadda; deretuu ne sintsan gajj gajjide kokkoreeddino. **4** Benippe doommiide, neenan ammanettiide, naagiyaawantoo maalalissiyaabaa ootseedda neeppe attina, hara S'oossaa asaa haytsay sisibeenna; asaa ayifiikka be'ibeenna. **5** S'illotetsaa nashettiide ootsiyaawantanne ne ogiyaan neena hassayiyaawantta neeni gakkaade maaddaasa. Be'a, neeni hank'k'ettaadda; shin nagaraa ootsiyaawaa aggibeykko. Nuuni nagaraa ootsiidde, adussa wodiyya de'eeddo; yaatina, nuuni waaniide attanee? **6** Nuuni ubbaykka tuna asaa gideeddo; nu s'illotetsaa ooso ubbaykka k'ita c'urk'k'a mala.

Nuuni ubbaykka bonc'c'iyaadan shulleeddo; nu nagaray nuuna c'arkkuwaadan, pittiide afeeda. **7** Ne suntsaa s'eesiyaawe, woy neena minisi oykanaw koyiyaawe baawa. Ayaw gooppe, neeni ne deemuwaa nuuppe gentsaade nagaray d'ayssanaadan; nuuna nu nagaraa diraw, aggaada. **8** Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, neeni nu aawuwaa; nuuni urk'k'a; neeni urk'k'aa med'd'eeddawaa; nuuni ubbaykka ne kushiyan med'etteeddo. **9** Abeet Med'inaa Godaw, loytsa hank'k'ettoppa; nu nagaraakka med'inaw hassayoppa. Nuuna be'a, nuuni ubbaykka ne asaa. **10** Ne geeshsha katamatuu bazzuwa gideeddino; haray attina, s'iyoonne katamaykka bazzuwa gideedda; Yersaalamekka mela sa'aa gideedda. **11** Nu aawotuu neena galateedda geeshshanne lo'o gideedda nu Geeshsha Gollii taman s'uugetteedda; k'ay nu lo'o sa'atuu ubbaykka bayeeddino. **12** Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa ubbaa be'aadekka nuuna agganii? Neeni c'o'u gaade, nuuna zaway bayinna muruwaa muranii?

65 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani taana oochchibeennawantoo k'onc'c'aad; k'ay taana koyibeennawantoo beettaad. Taani ta suntsaa s'eesibeenna kawutetsaw, «Ta hawaana! Ta hawaana!» yaagaade koyaad. **2** Bare k'ofaa kaalliidii, lo'o gidenna ogiyaan hametiyya makkalanchcha asatuwaakko gallassaa ubbaan ta kushiyya mic'c'aad. **3** Ha Asay ataakiltiyya giddon yarshshiidenne s'uubiyaa bollan is'aanaa c'uwayiiddde, taani s'eellishin, taana ubbaa wode hank'k'etsiino. **4** K'ay untunttu duufuwaa giddon uttiyaawantta; geema sa'aan k'ammaa ak'iyaawantta. Guduntsaa ashuwaa miyaawantta; untunttu s'aaruwaan tuna ashuwaa c'abbay de'iyaawantta. **5** Hewaa ootsiidde, untunttu k'ay haratuwaa, «Yan hinttentoo de'ite; nuuni hinteppe geeshsha gidiyya diraw, nuukko shiik'oppite!» yaagiino. Untunttu ta siid'e giddoppe kesiyya c'uwaanne gallassaa ubbaa ees's'iyaa tamaa. **6** «Be'ite, ta sintsan s'aafetti utteedda; taani untunttoo zaaranappe attina, c'o'u giikke; untuntta muranaw k'achchaad. **7** Ee, taani untunttu bayzuwaanne untunttu aawotuwa bayzuwaa ac'uwaa ittippe untunttoo zaarana. Ayaw gooppe, untunttu deriyaa bollan is'aanaa c'uwayeeddino; k'ay zoozetuwaa bollan taana boreeddino. Untunttu kase ootseedda oosuwa ac'uwaa taani untunttoo zaarana» yaagee Med'inaa Goday. **8** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Woynniyya ayfii woyniyya turaan de'iyaa wode asay, «Aa giddon anjuu de'iyaa diraw, Aa d'ayissoppite» giyaawaadan, taani ta k'oomatuu diraw, hewaadan ootsana; taani untunttu ubbaa d'ayissikke. **9** Taani Yaak'oobappe zeretsaa, Yihudaappekka ta deretuwa laattiyaawantta kessana; taani

dooreeddawanttu Aa laattana; ta k'oomatuukka yan de'ana. 10 Taanna koyeeddo ta asaw Saaroona giyaa dembbay dorssaa wudiyya heemmiyaa sa'aa gidanawaa; k'ay Akoora wombbay miizaa wudiyya allas's'issiyaa sa'aa gidanawaa. 11 «Shin hintenoo, Med'inaa Godaa aggeeddawanttoo, ta geeshsha deriyaa dogeeddawanttoo, Kaac'aa giyaa eek'aw maaddaa gigisseeddawanttoo, k'ay hintte wurssetsaa eranaw, Saamaa giyaa eek'aw walaka woyniyaa eessaa wanc'c'an kunteeddawanttoo, 12 taani hintte wurssetsaa mashshaw aatsaade immana; hintte ubbaykka goora'ettanaw hokkana. Ayaw gooppe, taani hinttena s'eesina koyibeykkita; haasayiide sisibeykkita» yaagee. Hintte ta sintsan iitabaa ootseeddita; taani dosennabaakka dooreeddita. 13 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, ta k'oomatuu maana; shin hintte koshshattana. Ta k'oomatuu ushana; shin hintte saamettana. Ta k'oomatuu nashettana; shin hintte yeellatana. 14 Be'ite, ta k'oomatuu wozanaan nashettiide yes's'ana; shin hintte wozanaan kayyottiide waassana. K'ay hintte ayyaanay me"eedda diraw, hintte zilaaliide yeekkana. 15 Hintte hintte suntsaa ta dooretteeddawanttoo shek'aw immana. Ubbaa Mooddiyya Med'inaa Goday hinttena wod'ana; shin I bare k'oomatuwaa dumma suntsan s'eesana. 16 He gadiyaan anjiuwaa koyiyaa ubbay tumatetsaa S'oossay anjanaan woosana. He gadiyaan c'aak'uwaa c'aak'kiyaa ubbaykka tumatetsaa S'oossan c'aak'kana; ayaw gooppe, kase metotuu dogetteeddino; ta ayfiyaa sintaappekka geemmeeddino» yaagee. 17 S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ooratsa salotuwaanne ooratsa sa'aa med'd'ay; kasebay ubbay hassayettennanne k'ofettena. 18 Shin taani med'd'iyaaban med'inaw nashettitenne hashshu giite. Ayaw gooppe, taani med'd'eedda Yersaalame nashshechchan kumeeddaano gidana; Yersaalame asikka hashshutenne giyaawaa gidana. 19 Taani Yersaalamen nashettana; ta asankka hashshu gaana. Hawaappe sintsanaw yeekkiyaawaa kooshshayenne un"ettiide waassiyaawaa kooshshay yan sisettena. 20 «Yersaalame giddon hawaappe sintsanaw, guutsaa wode s'alalaa de'iide hayk'kiyaa k'eeru na'i, woy bare laytsaa wurssennan hayk'kiyaa c'ima Asay de'enna. S'eetu laytsaana hayk'kiyaa uray daro yalagan hayk'keedda geetettana; s'eetu laytsaa gatsennan hayk'kiyaawe sheek'etteeddawaadan paydetana. 21 He wodetuwaan asatuu golletuwaa kees's'iide, untuntun de'ana; woyniyaa turatuwaakka tokkiide, untunttu ayfiyaa maana. 22 Untunttu kees'ina, haray de'enna; haray maanaw tokkiyaawaa tokkikkino. Ta asaa laytsay mitsaa laytsaadan aduk'kana;

k'ay taani dooreeddawanttu barenttu adussa wodiyyaw barenttu kushiyya oosuwaan nashettana. 23 Untunttu c'oo daaburikkino; woy naanatuwaa boshaw yelikkinno; ayaw gooppe, untunttu barenttu naanatuwaannakka Med'inaa Godaan anjetteeda zeretsaa gidanawaa. 24 Untunttu taana s'eesanaappe kasetaade taani untunttoo koyana; k'ay untunttu biro haasayishin, taani untuntta sisana. 25 Okoruunne dorssaa maray ittippe heemettana; gaammuukka booraadan, utulaa maana. K'ay shooshshaw baanay k'uma gidanawaa. He wodetuwaan ta geeshsha deriyaan ubbaan, untunttu k'ohetikkinonne baykkino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

66 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Saluu ta araataa; sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa saa. Yaatina hintte taw kees's'ana gollii ay mala gollee? Taani shemppana sa'ay hak'anne? 2 Hewantta ubbabaakka ta kushii ootseedda gidennee? Hewaa diraw, hawanttu ubbatuukka tawantta. Shin taani barena zik'ki ootsiyaawaakko, bare ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawaakkonne ta k'aalan kokkoriyaawaakko s'eelana yaagee Med'inaa Goday. 3 «Asay ubbay barew barew injetiyya ogiyya dooreedda gaasuwaan, korumaa yarshshiyaawe asaa wod'iyaa uraa mala; dorssaa maraa yarshshiyaawekka kanaa goora'iyaa asaa mala; katsaa yarshshuwaa yarshshiyaawekka guduntsaa suutsaa yarshshiyya asaa mala; k'ay hassayissiyaa is'aanaa c'uwaiyyaa uraykka eek'aw goyniyaa asaa mala. Untunttu shemppuukka untunttu tumatetsan nashetee. 4 Hewaa diraw, taani metuwaa untunttoo doorana; untunttu yayyeeddawaakka taani untunttu bollan ahana. Ayaw gooppe, taani s'eeseedda wode, ooninne koyibeenna; taani haasayeedda wodekka ooninne hayzibeenna. Untunttu ta sintsan iitabaa ootseeddino; taani nashettenawaa doreeddino» yaagee. 5 Hinttenoo, S'oossaa k'aalaw yayyiide kokkoriyaawanttoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite; «Hintte ishathuu, hinttena is's'iyaawanttu, ta suntsaa diraw, hinttena bohiyaawanttu, «Hintte nashshechchaa nuuni be'ana mala, Med'inaa Goday ane bonchchettina be'ana» yaageeddino; shin untunttu yeellatana. 6 Katamaappe yiyya waasuwa sisite; Geeshsha Golliyaappe yiyya kooshshaakka sisite. Hewe kooshshay bare morkketoo untunttu oosuwa mala kushiyya zaariyya Med'inaa Godaa kooshshaa. 7 «Bannikkenan na'aa yeliyya mac'c'a asi de'ii? Oytsay un'etsennan attuma na'aa yeliyya mac'c'a asi de'ii? 8 Hawaa malabaa oonee siseeddawe? K'ay hawaa malabaa oonee be'eeddawe? Itti biittaa Asay pes's'i itti gallassi yelettanaw danddayiyye? Woy kawutetsay itti kutsan

yelettii? Yerusaalama bannikko saan akka, itti kutsan bare naanatuwaa yelaaddu. 9 Yelana wodiyyaa gatsiyaa taani untuntu yelanaadan ootsikkitaayye? Yaagee Med'inaa Goday. K'ay yelanaadan ootsiyaa taani yeliyaa uluwaa gorddaytaayye? Hawaa giyaawe taana, S'oossaa. 10 «Hinttenoo Yerusaalamo siik'iyaa ubbatoo, iinanna nashettite; I dirawukka nashshechchaan poo'u giite. Hinttenoo iissi yeekkiyaa ubbatoo, iinanna loytsi nashettite. 11 Ayaw gooppe, hintte I mintsetsiyaa d'antsaa d'ammiide kallana; K'ay I daro bonchchuwaappe loytsi ushiide, hintte nashettana» yaagee. 12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani iziw sarotetsaa shaafaadan darissana; kawutetsatuwaa daretetsaakka kumiide goggiyaa pulutuwaadan, iziw ahana. Yaatooppe hintte hewaa d'ammana; I hashiyaan hintte tookettana; I kiwuwaan uttiide, hintte ishalettana. 13 Aata bare na'aa mintsetsiyaawaadan, taanikka hinttena mintsetsana; hintte Yerusaalamen minettana. 14 Hintte hewaa be'iyaa wode, hintte wozanay nashettana; hintte mek'etsay akka maataadan aac'ana. K'ay Med'inaa Godaa kushii Aa k'oornatuwaanna de'iyaaawenne Aa hank'k'uu Aa morkkatuwaa bollan de'iyaaawe erettana» yaagee. 15 Be'ite, Med'inaa Goday tamaa akkiide yaana. Bare hank'k'etteeddawanta muranawunne tamaa lac'uuwan seeranaw saragalaa toggiide, I yaana. 16 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ashuwaa mayyeedda ubbaa tamaaninne mashshaan pirdana. K'ay Med'inaa Godaa mashshaan hayk'keeddawantu paydu darana. 17 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ataakiltiyaa sa'aan barenttu eek'aw goyinnanaw, barenttu gidдон de'iyaa ittuwaa kaalliide, barena dummayiide geeshshiyaawantu, k'ay guduntsaa ashuwaa, sheneyiyaawaanne ec'eriya miyaawantu ubbay ittippe d'ayana. 18 «Taani untuntu oosuwaanne untuntu k'ofaa eriya diraw, kawutetsatuwaa ubbaanne duma duma k'aalan haasayiyaawanta ittippe shiishshanaw yay; untuntu shiik'iide, ta bonchchuwaa be'ana. 19 Taani untuntu gidдон malaataa ootsana; untuntuppe attedawaantakka ta gitatetsaa sisibeennanne ta bonchchuwaa be'ibeenna kawutetsatuwaakko, Tarsseesakko, Liibiyaakko, Liidiyaakko, Tubaalakko, Yaawaanakkonne abbaa doonaan de'iyaa haakko biittatuwaakko kiittana; untuntu ta bonchchuwaa kawutetsatuwaa gidдон odana. 66:19 Liibiyaakko: Ibraawetsuwaan Puus'a geetettee. 20 Israa'eeliyaa Asay katsaa yarshshuwaa geeshsha miishshan wotsiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa ahiyaawaadan, untuntu hintte ishatuwaa ubbaa kawutetsatuwaa ubbaa giddoppe paratuwaan, paraa gaaretuwaan, gaalotuwaan, bak'ulotuwaaninne miishshatuwaa c'aaniyaa gaaretuwaan

utissiide, taw imuwaa gidanaadan, Med'inaa Godaa geeshsha deriyaa Yerusaalame ahana. 21 Untuntuppe ittuwaa ittuwaa taani k'eesetuwaanne Leewatuwaa kessana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 22 K'ay akka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani med'd'iyaa ooratsa salotuunne ooratsa sa'ay ta sintsan minniide de'iyaaawaadan, hewaadanka, hintte zeretsayenne hintte sunsay minniide de'ana. 23 Aginaa s'eeruwaappe biide hara s'eeruwaa gakkanawunne itti Sambbataappe biide hara Sambbataa gakkanaw, Asay ubbay ta sintsan goynanaw yaana yaagee Med'inaa Goday. 24 Untuntu kesi biide, ta bolla makkaleedda asatuu anhaa be'ana. Hewanta miyaa gus'unii hayk'k'enna; untunta s'uuggiyaa tamay akka to'enna. Untuntu asaa ubbaw sheneyiyaabaa gidanawaa» yaagee.

Ermaasa

1 Biiniyaama biittan Anatoota kataman de'iyaa K'eesetuwaappe ituuwaa gidiyaa Hilk'k'iyaa na'aa Ermaasa k'aalay hawaa. **2** Amoonaa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda tammanne heezzentso laysan Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw yeedda. **3** K'ay Iyoosiyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda laysatuwaan S'oossaa k'aalay Ermaasaw yeedda. K'ayyaa Iyoosiyaasa na'ay, Sedek'iyaa kaatetina, tammanne itti laysaa gakkanaw, S'oossaa k'aalay daro gede aw yeedda. He laysi ichcheshantasa aginaan Yersaalame Asay omoodettiide beedda. **4** Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **5** «Taani neena ne aatti uluwaan attanaappe kase eraad. Neeni uluwaappe yelettanaappe kase taani neena geeshshaade dummaya wotsaad. K'ay kawutetsatoo timbbitiyaa odiyaawaa ootsaade neena suntsaad» yaageedda. **6** Taani, «Ha'i Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, taani na'aa. Taani wooti haasayintokka erikke» yaagaad. **7** Shin Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «**«** Taani na'aa» gooppa. Taani neena kiittiyaa asaa ubbaakko ba. Taani azaziyaawaa ubbaakka oda. **8** Untunttoo yayyoppa. Ayaw gooppe, taani neena ashshanaw neenana ittippe de'ana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda. **9** Med'inaa Goday bare kushiya yeddiide, ta doonaa bochcheedda. Yaatiide, «Be'a; taani ta k'aalaa ne doonaan wotsaad. **10** Neeni shoddanawunne kolanaw, d'ayissanawunne aatsa yegganaw, kees's'anawunne tokkanaw, deriyaa asaa bollanne kawutetsatuwaa bolla taani hachchi neena suntsaad» yaageedda. **11** Med'inaa Godaa k'aalay taakko yiide, «Ermaasaa, new ayay beettii?» yaageedda. Taani zaaraadde, «Lawuziyaa giya mitsaappe keseedda gatimay beettee» yaagaad. **12** Med'inaa Goday taana, «Neeni likke be'aadda. Ayaw gooppe, taanikka ta k'aalay polettina, hewaadan be'anaw naagay» yaageedda. **13** Laa"entsuwaakka Med'inaa Godaa k'aalay taakko yiide, «Harabay k'ay ayay beettii?» yaageedda. Taani zaaraadde, «Itti penttiyaa s'aaruu huup'issa baggappe haa simmiide, kunddanaw mati utteeddawe beettee» yaagaad. **14** Med'inaa Goday taana, «Huup'issa baggappe bashshay pod'iide, biittan de'iyaa asaa ubbaa bolla gukkana. **15** Taani huup'issa bagga kawutetsatuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eesana hanay. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. Untunttu kaatetuu yiide, Yersaalame geliyaa penggetuwaan, dirssaa yuushshuwaa ubbaaninne Yihudaa katamatuwaa ubbaan barenttu araatuwaa wotsana. **16** Yihudaa Asay taana aggiide, hara s'oossatoo yarshshiidenne barenttu kushiyan

untunttu ootseeddabaw goyinniide, ootseedda untunttu itatetsaa ubbaa diraw, taani ta pirdaa untunttu bolla odana. **17** «Shin neeni ne huup'iyaw giiga! Dendda ek'kaade, taani neena azaziyaawaa ubbaa untunttoo oda. Untunttoo yayyoppa. Neeni untunttoo yayyoppe, taani neena untunttu sintsan guja yashissana. **18** Hachchi taani neena ha biittaa ubbaa bolla, Yihudaa kaatetuu bolla, kaappotuwa bolla, K'eesetuwa bollanne ha biittaa asaa bolla gimbbetteedda katamaadan, birataa tuussaadaanne nahaasiyaa birataan direedda dirssaadan ootsaade minisaad. **19** Untunttu neenana olettana. Shin taani ashshanaw neenana ittippe de'iyaa diraw, neena s'oonikkino. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.

2 Med'inaa Godaa k'aalay taw yiide, **2** «Baade Yersaalame asaa haytsaan hawaadan yaagaade awaaya; <Neeni yalagatetsan taw ay keeshshaa ammanetteedentto, k'ay neeni biro mishiran de'iyaa wode, taana ay keeshshaa siik'eeddentto, taani S'oossay hassayay. Neeni bazzo gidduwaanna, zeretsay zeretti erenna biittaana taana kaalaadda. **3** He wode Israa'eelii Med'inaa Godaw geeshsha. Aw bayira katsaa mala; aappe meedda ubbatuu bayzzanchcha gidiino. Yaatina, untunttu bolla iitabay yeedda. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaaga» yaagee. **4** Hinttenoo, Yaak'ooba asatoo, Israa'eeliyaa zaretoo, ubbayyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! **5** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kase hintte aawotuu taanan ay bayzzuwaa demmiide, taappe haakkiide beeddino? Untunttu patsenna eek'atoo goyinniide, patsennabaa gideeddino. **6** Untunttu, <Nuuna Gibs'eppe kesseeddawe, mela aaf gideedda bazuwaana, koshayne de'ip'p'i go d'umay de'iyaa biittaana, ay asayne aad'd'enna woy de'enna saanna kaaletseedda Med'inaa Goday hak'an de'ii?» yaagibeykkino. **7** Hintte aappe teeraanne lo'obaa maana mala, taani hinttena tu'e biittaw ahaad; shin hintte yiide, ta biittaa tunisseedditanne ta laataa iiseedditta. **8** K'eesetuukka, <Med'inaa Goday hak'an de'ii?» yaagibeykkino. Ta higgii untunttu kushiyan de'iyaa asatuukka taana eribeykkino. Asaa mooodiyaawantukka ta bolla makkaleeddino. Timbbitiyaa odiyaawantukka Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiide, patsenna eek'atoo goyinneeddino» yaagee. **9** K'ayyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani hinttena birookka mootana; hintte naanatuwaa naanatuwaakka mootana. **10** Ane away doliyaa bagga biide, K'op'iroosa giya haatsaan dooddetteedda biittaa s'eellite. Woy away wulliyaa bagga K'eedaare giya biittaa asaa kiittiide s'omoossite. Yaatiide ane hawaa malabay hawaappe kase baggan haneeddenttonne be'ite. **11** Untunttu tumu

s'oossatuwaa gidana d'ayooppenne, derii bare s'oossatuwaa laammibeenna. Shin ta Asay taana bare bonchchuwaa patsenna eek'atuwaan laammeedda» yaagee. 12 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Salotoo, «Poora!» giite; dagammiide kokkorite! 13 Ayaw gooppe, ta Asay laa"u iitabatuwaa ootseedda; hewantunne, de'uwaa haatsaa pultuwaa taana aggeeda; haatsaa oyk'k'anaw danddayenna, s'oo'etti diggeedda ollaa barew bookkeedda. 14 «Israa'eelii k'oomanne gidenna; son yeletteedda ayilenne gidenna. Yaatina, I ayaw do'ay oyk'k'iyawaa gideedee? 15 Aa morkketuu gaammuwaadan, Aa bollan gudeeddino. Untuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide daareeddino; untuntu Aa biittaa mela kesseeddino; Aa katamatuukka laalettide, de'iyawaa d'ayeeddino. 16 Hewaa bollakka Mempoisanne S'aafinaasa asatuu Aa liip'iyaa meedeeddino. 17 Neenoo Israa'eeliyaw, I neena ogiyaan kaaletishin, Med'inaa Godaa ne S'oossaa aggeedawan hawaa ne bolla aheeddawe neena gidikkii? 18 Nayle Shaafaappe haatsaa ushanaw Gibs'e biyaawe neena ayaa maaddanee? Woy Efiraas'iisa Shaafaappe haatsaa ushanaw Asoore biittaa biyaawe neena ayaa go"anee? 19 Simmi ne iitatetsay neena murana; neeni taana aggeedawe ne bolla pirddana» yaagee. Med'inaa Goday, Ubbaaappe Wolk'kaama S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni taana Med'inaa Godaa ne S'oossaa aggeedawe ay keeshshaa iitanne c'ama gidintto, ane eranne be'a. Neeni taw yayyiyya yashshay neenan baawa. 20 «Taani ne morgge mitsaa beni mentsaad; ne k'ashuwaakka duutsaad. Yaatinakka, «Taani new ootsikke» yaagaadda. Deriyaa ubbaa bollanne daashsha mitsaa ubbaa garssan sharmus'aadan gisaadda. 21 Taani neena bertte zeretsaappe akkaade, lo"o woyniyaa turaadan tokkaad. Yaatina, waana guyye simmaade, woran doleedda, bayeedda woyniyaa turaa gidaaddii?» yaagee. 22 K'aykka Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni hanc'c'iic'iyaa meec'ettantokka, saamunaa darissaade gorpettantokka, ne bayzzuwaa k'itay ha"ikka ta sintsaana. 23 Neeni waanaade, «Taani tunabeykke; taani Ba'aala eek'atoo goyinnanaw wos's'abeykke» gaanaw danddayay? Ane neeni wombban haneeddawaa s'eella; neeni ootseeddawaanne akeeka. Neeni yaanne haanne wotsaa jaamiyaa gaalatti mala. 24 Neeni bazzuwaa meezeteedda, bare ziitaa wode c'arkkuwaa singgetsiiyaa harati mala. Aa birassaw ek'k'a kichchina, ooni izo te"anaw danddayii? Izo ziittiyaa ay wodalla hariinne daaburennaa; I izi c'eggenan izo demmi aggee. 25 Neenoo, Israa'eeliyaa, ne c'aammay wurana gakkanaasinne ne kookkii melana gakkanaw, hara s'oossatuwaa geeduwaa hawaadan wos's'oppa. Shin neeni, «Is's'aadda; hewe taana ayinne

maaddenna. Ayaw gooppe, taani imatsaa s'oossatuwaa siik'a diggaad; taani untunttoo goinnana» yaagaadda. 26 «Kayisuu oyk'k'etteedda wode yeellatiyaawaadan, Israa'eeliyaa Asay yeellatee; untunttukka, untuntu kaatetuu, untuntu kaappatuu, untuntu k'eesatuu nne untuntu timbbitiyaa odiyaawanttu ubbay yeellatiino. 27 Untuntu mitsaa, «Neeni ta aawuwaa» yaagiino; k'ay shuchchaa, «Neeni taana yelaadda» yaagiino. Untuntu taw barenttu som"uwaa aggiide, barenttu zokkiyaa zaareeddino. Shin untuntu metootiyaa wode taana, «Dendda! Nuuna ashsha!» yaagiino. 28 Shin ane, hintte hintte med'eedda s'oossatuu hak'an de'ino? Hintte metootiyaa wode hinttena ashshanaw danddayooppe, ane denddino! Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte s'oossatuu hintte katamatuwaa keeshshaa c'ora» yaagee. 29 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taananna ayaw mootettiitee? Hintte ubbaykka taw makkaleedda. 30 Taani hinttena c'oo mela muraad; hintte baayibeykkita. Koshateedda gaammuwaadan, hintte mashshay hintte timbbitiyaa odiyaawantta mi diggeedda» yaagee. 31 Hinttenoo, ha wodiyya yeletatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! I hawaadan yaagee; «Taani hintte, Israa'elato bazzo mala woy d'ip'p'i go d'uma biittaa mala gidaadditayye? Yaatina, ayaw ta asay, «Nuuni nu sheniyaadan baana; laa"entso ubbakka neekko simmokko» yaagii? 32 Wodoratta bare alleek'k'uwaa woy bullachchettiiyaana bare bullachchaa mayuwaa dogay? Shin ta Asay taana paydu bayinna gallassaa dogeedda. 33 Neeni ne laggetsatoo geeduwaa wos's'iyawaa ayaa meezetaadii! Loytsi iita mac'c'a asatuukka ne ogiyaappe tamaaranaw danddayiino. 34 K'ay mentsiide gelishina oyk'k'eedda asaa suutsan gidennaan, s'illo hiyyeesatuwaa suutsaa d'ac'uwaaan ne mayuu bay utteedda. «Neeni hawaa ubbaa ootsaadekka, 35 «Taani s'illo; tumuwaappe S'oossay ta bolla hanc'k'ettenna» yaagaasa. Neeni, «Taani nagaraa ootsabeykke» giyya diraw, taani ne bollan pirddana. 36 Yaatina neeni ne ogiyaa laamanaw ayaw bichchaaray? Kase neena Asoore biittay yeellayeeddawaadan, Gibs'e biittaykka yeellayana. 37 Neeni hawaappekka ne huup'iyaa oyk'k'aade kesana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday neeni ammanettiyaawantta is's'eedda. Neeni untuntun maadettakka» yaagee.

3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Itti Asay bare machchato yeddina, iza baade hara asinaa gelooppe, he bitanii laa"entso izo zaarii? Zaarooppe he biittay aad'd'eeda tunaa tune! Shin neeni sharmus'aadan, c'ora laggetsatuwaanna de'aadda; yaanaadekka ha"i neeni taakko simmanii! 2 Ane d'ok'k'u gaade, ayayenne bayinna deretuwa s'eella. Neeni sharmus'aadan

gisabeennasay hewan de'ii? Arabiyaa Asay bazzuwaan uttiide naagiyaawaadan, neeni laggetsatuwaa naagaadde ogiyaa gas'aan uttaadda. Yaataade ne sharmus'aaninne ne iitatetsan biittaa tunissaadda. 3 Hewaa diraw, bad'd'eessay te'etteedda; balgguwaa iraykka bukkennaan aggeeda. Hewaa hanooppekka, new sharmus'iyaa malay de'ee; neeni yeellatennaan is'saadda. 4 «Ha'i neeni taana, <Ta aawoo, ta na'atetsaadeppa doommina, neeni taana siik'aasa. 5 Neeni ubbaa gede ta bolla yilotay? Ne hank'k'uu med'inawukka aggennee?» yaagaasa. Ee, neeni hawaa yaagaasa; shin neeni ootsanaw danddayiyaa iitaa ubbaa ootsaasa» yaagee. 6 Kaatii lyoosiyaasi kaateteedda laytsi, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Hanna ammanuu bayinna Israa'eelata ootseeddawaa neeni be'aaddi? Aa deriyaa ubbaa bollanne daashsha mitsatuu ubbaa garssa baade, yan sharmus'aaddu. 7 Iza hawaa ubbaa ootsaadekka, taakko simmanaannu gaade k'oppaad, shin simmabeykku. K'ay I michchata, ammanettana Yihudaakka hewaa be'aaddu. 8 Ammanuu bayinna Israa'eelii daro gede sharmus'eedda diraw, paramaa immaade izo yeddaad. Hewaa gidinakka Israa'eelii michchata, ammanettana Yihudaa yayyanaawaa taani be'aad; akka kesaade sharmus'aaddu. 9 Sharmus'iyaaawe iw s'ii laafabaa gidiyaa diraw, mitsaanne shuchchaanna sharmus'aade biittaa tunissaaddu. 10 Hewan ubbankka I michchata, ammanettana Yihudaa, c'oo simmeeddawaa malatawuppe attina, kumentsaa wozanaappe taakko simmabeykku. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda. 11 Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Ammanettana Yihudatippe ammanuu bayinna Israa'eelata s'illa. 12 Ba; huup'issa baggaw hawaadan yaagaade awaaya; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Hanne, ammanuu bayinna Israa'eelatee, simma! Taani maarotay kumeeddawaa gidiyaa diraw, taani neena iita ayifiyaan s'eellikke. Med'inaw hank'k'ettikke. 13 Gidooppenne, neeni, Taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa bolla makkalaad. Allaga s'oossatuwaana daashsha mitsaa ubbaa garssan sharmus'aad. Ne k'aalaw azazettabeykike» gaade ne bayzzuwaa ammananaw koshshee. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga yaageedda. 14 «K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Hinttenoo, ammanettana asatoo, simmite; ayaw gooppe, taani hintte asinaa. Hinttena ittuwaa itti katamaappe, laa"uwaa itti yaraappe dooraade akkana; hinttena S'iyooone ahana. 15 Hewaappe guyyiyaan, taani ta wozanaadan, hinttena heemmiyaa hentsanchchatuwaa hinttew immana. Untunttu hinttena eratetsaaninne akeekan heemmana» » yaagee. 16 K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassatuwaan

hintte he biittan c'orattiyyaa wode, asatuu, «Med'inaa Godaa C'aak'k'uwaa Taabootaa» giide haasayikkino. I untunttoo karhinne geena, woy hassayetenna, woy bayinnawekka untunttoo k'ofettenna; k'ay haray oosettenna. 17 He wodiyaan untunttu Yerusaalame Med'inaa Godaa Kaatetuwaaraataa giide s'eesana. Kawutetsaa ubbaappe asay Med'inaa Godaa suntsaa bonchchanaw Yerusaalame shiik'ana. Hewaappe sintsan untunttu is's'eedda giide, barenttu iita k'ofaa kaallikkino. 18 He gallassatuwaan Yihudaa asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana ittippe gakketiide, huup'issa bagga biitaappe taani kase hintte aawotuwa laatisseedda biittaa ittippe yaana» yaagee. 19 Med'inaa Goday; «Taani hinttena attuma naanatuwaadan woota wotsanenttonne, pas'a biittaa, kawutetsaa ubbaappe aad'd'iide, lo"iyaa biittaa woota laatisanenttonne k'oppaad. K'ay taana, <Ta aaboo» giide s'eesananne taana kaalliyaasaappe guyye simmikkino gaade k'oppaad. 20 Shin Israa'eeliyaa asatoo, hintte bare asinaw ammanettana machchatiidan taw ammanettibeykkita» yaagee. 21 Ayentto bayinna d'ok'k'a deretuwa bolla kooshshay sisettee; hewenne, Israa'eeliyaa asaa yeekuwaanne watiwatuwa. Ayaw gooppe, untunttu barenttu ogiyaa geellayeedinonne Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogeeddino. 22 S'oossay untunttu, «Hinttenoo, ammanuu bayinna asatoo, taakko simmite. Hintte ammanettana mala, taani hinttena patsana» yaageedda. Untunttu, «Eeno, nuuni neekko simmana. Ayaw gooppe, neeni Med'inaa Godaa nu S'oossaa. 23 Nuuni zoozetuwa huup'iyaaaninne deretuwa huup'iyaaan eek'aw goyinniyaawe tumuwaappe c'imuwaa. Tumuppe nuw, Israa'elato atotetsay Med'inaa Godaana, nu S'oossaana. 24 Nu yalagatetsaadeppa doommina, nu aawotuu daaburiide demmeeddawaa, untunttu dorssaanne miizzaa, untunttu mac'c'anne attuma naanatuwa, yeellayiyaa eek'atu mi d'ayisseeddino. 25 Nu yalagatetsaadeppa doommiide, hachchi gakkanaw, nuunikka nu aawotuukka Med'inaa Godaa nu S'oossaa bolla nagaraa ootseeddo. Med'inaa Godaa nu S'oossaa k'aalaw azazettibeykko. Hewaa diraw, ane nuuni yeellaw duge gufanneeto; k'ay kawushshay nuuna afilaadan kammo» yaagiino.

4 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaw, simmooppe, haa taakko simmite. Hintte taani shenetiyya hintte eek'atuwa ta sintsaappe diggooppe, taappe wora baana d'ayooppenne 2 hintte tumuwaan, suuretetsaaninne s'illotetsan, «Med'inaa Goday ero!» giide c'aak'k'ooppe, he wode kawutetsatuu an anjettananne an c'ee'k'ana» yaagee. 3 Med'inaa Goday Yihudaa asawunne Yerusalaamen

de'yaawantoo hawaadan yaagee; «Hintte otsa biittaa goshite; aguntsaa bolla zeroppite. 4 Hinttenoo, Yihudaa asatoo, Yersaalamen de'yaawantoo, hintte hintte huup'iyaa Med'inaa Godaw k'as's'arite; hintte wozanaa shookuwaa diggite. Hewe d'ayooppe, hintte ootseedda iitatetsaa diraw, ta hank'k'uu tamaadan ees's'i kesana. Aa ooninne toyissanaw danddayenna» yaagee. 5 S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaan odite. Yersaalamen, «Biitta ubbaan malakataa punnite!» yaagiide awaayite. Hintte k'aalaa d'ok'k'isside, hawaadan giide waassite! «Ittippe shiik'ite! Ane gimbbii yuuyyi aad'd'eeda katamaa denddite!» yaagite. 6 Asay S'iyoonne baana mala malaatite! Hinttew saro attanaw bak'atite! Gam"oppite! Ayaw gooppe, taani huup'issa bagga biittaaappe iitabaanne wolk'k'aama bashaa ahana hanay. 7 Gaammuu bare de'iyaa buuraappe kesiyaawaadan, kawutetsatuwaa d'ayissiyaawe bare sa'aappe denddee. Hintte biittaa d'ayissanaw yeedda. Hintte katamatu bayiide ona gidanawaa. 8 Hewaa diraw, maak'aa mayyiide, «Aayye! Aayye!» yaagiide zilaalitenne yeekkite. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu suulliyaawe nu bollappe kichchibeenna» yaagee. 9 K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassi, kaatiyaa wozanayenne kaappotuwa wozanay yayyana. K'eesetuukka dagamana. Timbbitiyaa odiyaawantukka, «Pooral» giide doonaa oyk'k'ana» yaagee. 10 Taani, «Ha"i Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, mashshay untunttu k'ood'iyaaan wod'd'iyaa wode, «Hinttew sa'ay saro gidana» yaagaade, ha asaanne Yersaalame loytsi c'imuwaa c'immada» yaagaad. 11 He wodiyaan ha asaassinne Yersaalame, Med'inaa Goday hawaadan yaagee geetettana; «Bazuwaan ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwaappe michchiyaa c'arkkuu ta asaa bolla c'arkkana; shin hewe katsaa ses's'anawunne geeshshanaassa gidenna. 12 Hewaappe loytsi wolk'k'aamiyaa c'arkkuu ta azazuwaan c'arkkana; ha"i taani untunttu bolla pirddana» gee geetettana. 13 Be'ite, morkkii shaariyaadan kesee. Aa paraa gaaretuukka gotiyaa mala; Aa paratuu arggantsaappekka aad'd'i elleelliino. Aayye ana nuunoo! Baawa d'ayeaddo! 14 Neenoo Yersaalame, attana mala, ne wozanaa meec'c'aade iitatetsaappe geeshsha digga! lita k'ofay ne wozanaan awude gakkanaw gam'anee? 15 Daana katamaappenne Efireema Deriyaappe yeeddawanntu iitabaa awaayiino. 16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kawutetsatoo odite; Yersaalamiwukka hawaadan yaagiide awaayite; Yihudaa katamatuwaa bolla, «Haako biittaaappe olaa awaayiyaa olanchchatuu yi de'iino; 17 I ta bolla makkaleedda diraw, gaden de'iyaa katsaa naagiyaawantudan, he olanchchatuu Yihudaa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iino» yaagite» yaagee.

18 Yihudaa asatoo, Hintte hanuunne hintte oosuu hawaa ubbaa hintte bolla aheedda. Hawe hinttew muro. I ay keeshshaa c'ammiyaabee! Hintte wozanaa ay keeshshaa c'addiyaabee! 19 Aayye taanoo! Taani hawaa woota danddayanee! Aayye ta wozanaw! Ta wozanay diddik'ee; taani c'o'u gaanaaw danddaykke. Ayaw gooppe, taani malakataa punuwaanne olaa waasuwa sisaad. 20 litabay iitabaa kaallee; mule biittay bayeedda. Ta dunkkaanetuunne gaaridatuu ellekka d'ayeeddino. 21 Awude gakkanaw olaa malaataa s'eellaneenne malakataa punusaa sisanee? 22 S'oossay hawaadan yaagee; «Ta Asay booza; untunttu taana erikkino. Untunttu k'ofi bayinna naanatuwaa; untunttoo akeeki baawa. Untunttu iitabaa ootsanaw eranchcha; shin lo"obaa ootsanaw erikkino» yaagee. 23 Taani sa'aa s'eellaad; sa'ay giigibeennawaanne ayayenne bayinna mela gidiyaawaa be'aad. K'ay salotuwa s'eellaad; untunttuun poo'uu bayinnawaa be'aad. 24 Deretuwa s'eellaaddi; untunttu k'as's'iyawaanne zoozetuu ubbay guyyenne sintsaw gaji gajiyaawaa be'aaddi. 25 Taani s'eellaad; shin ay asanne be'abeykke; saluwa kafotuukka ubbay paalliide bak'ateeddino. 26 S'eellaad; aradda biittay mela gideeddawaa be'aad; Med'inaa Godaa sintsan, Aa suulo hank'k'uwaa sintsan he biittaa katamatuukka yoodetteeddino. 27 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mule biittay bayana; shin taani Aa wurssa d'ayissikke. 28 Hewaa diraw, sa'ay yeekkana; salotuukka bolla d'umana. Ayaw gooppe, taani ga diggaad; marssetikke. Taani k'ofaa k'achcha kichchaad; aggikke» yaagee. 29 Paraa asatuunne wonddaafiyaa asatuu garmmaamuwan, Asay katamaa ubbaappe bak'atana. Baggatuu wos's'iide wora garssa gelina, baggatuu k'ay zaallaa shibbiino. Katamay ubbay oniide, de'iyaa asaa d'ayeedda. 30 Neenoo, baya kichcheeddaanee, neeni ay ootsay? Ne zo'o mayuwa ayaw mayyay? Work'k'aa alleek'k'uwaa ayaw wotsay? Ne ayifiyaa sip'intsaa ayaw okkayi? Neeni c'oo mela neena loytsaadda. Ne laggetsatuu neena kad'eeddino; untunttu neena wod'anaw koyiino. 31 Taani yeluwa oyk'k'eteedda mishirata waassiyaawaa mala waasuwa sisaad. I waasuu koyiro na'aa yeliyaa mac'c'a mishirati ooliyaa mala. He waasuu, Yersaalama shemppuwaa te'ettaade, bare kushiya mic'aade, «Aayye taanoo! Hekko taana wod'anaw haniino!» yaagaade waassiyaa waasuwa.

5 S'oossay hawaadan yaagee; «Ane Yersaalame ogiyaa pudenne duge hamettite; ane yuuyyi aad'd'iide s'eellitenne akeekite; Aa gutaranka koyite. S'illuwa pirddiyaanne tumuwaa koyiyaa itti asaa Hintte demmooppe, taani Yersaalame maarana. 2 Shin untunttu, «Med'inaa Goday ero» gooppekka, untunttu tumuwaappe wordduwaan

c'aak'k'iino» yaagee. 3 Abeet Med'inaa Godaw, ne ayifetuu tumuwaa s'eellikinooyye? Neeni untunta dechchaadda, shin untunta sakkibeenna. Neeni untunta kinchchereetsaadda, shin untuntu seeraa akkenan is's'eeddino. Untuntu barenttu som"uwaa zaallaappe aatsi minisiide, barenttu nagaraappe simmennaan is's'eeddino. 4 Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaade k'oppaad; «Hawanttu hiyyeesaa s'alala; hawanttu booza. Ayaw gooppe, untuntu Med'inaa Godaa ogiyaa, barenttu S'oossaa higgiiyaa erikkino. 5 Simmi taani wolk'k'aama asatuwaakko baananne untunttoo odana. Ayaw gooppe, untuntu Med'inaa Godaa ogiyaa, barenttu S'oossaa higgiiyaa eriino» yaagaade k'oppaad. Shin untuntu ubbaykka ittippe Aa morgge mitsaa mentseeddionne k'ashuwaakka duutseeddino. 6 Hewaa diraw, gaammuu bare woraappe kesiide, untunta wod'ana. Jeerii bazzuwaappe kesiide, untuntu mi d'ayissana. Maahii untuntu katamatuwaa zuggiide naagana. He katamatuwaappe kesiyyaa ubbay puuzetti wurana. Ayaw gooppe, untuntu makkalay dalggeedda; untuntu tooshiikka dareedda. 7 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte nagaraa ayaw atto goo? Hintte naanatu taana aggiide, worddo S'oossatuwaan c'aak'keeddino. Taani untunta mizaade kalissaad; shin untuntu sharmus'eeddionne sharmus'atuwaa golliyyaa siireeddino. 8 Untuntu d'iiketteedda koruma paraadan ziittiidde, hara asaa machchato woshumanaw amottiino. 9 Tumu taani ha yewotuwa diraw, untunta muranaw bessikkita? Hawaa mala kawutetsaw ta haluwaa kesikkita?» yaagee Med'inaa Goday. 10 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I woyniyaa turaa maaraa gidduwaana biidde bayzzite; shin wurssi d'ayissoppite. I tashetuwa penggii olite; ayaw gooppe, untuntu Med'inaa Godaassa gidikkino. 11 Israa'eeliyyaa asatuunne Yihudaa asatuu mulekka ammanettibeykkino» yaagee. 12 Untuntu hawaadan giide, Med'inaa Godaa bolla wordduwaan haasayeeddino; «I ayinne ootsenna; k'ohiyaabay ayayne nu bolla yeenna. Morkkiyaa mashshaa woy koshaa nuuni mulekka be'okko. 13 Timbbitiyyaa odiyaawanttu c'arkkuwaa mala; untuntun S'oossaa k'aalay baawa. Hewaa diraw, untuntu giyaawe ubbay untunta gakkoo» yaagiino. 14 Hewaa diraw, Med'inaa Goday, Ubbappe Wolk'k'aama S'oossay Israa'eeliyyaa asaa hawaadan yaagee; «Untuntu ha k'aalaa haasayeedda diraw, taani ta k'aalaa ne doonaan tamaa kessana. Ha asaakka mitsaa kessana; he tamay untunta mi d'ayissana» yaagee. 15 Med'inaa Goday hinttena hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyyaa asatoo, taani hintte bolla haakko biittaappe itti kawutetsaa ahana. Inne wolk'k'aamanne

beni kawutetsaa. Untuntu k'aalaa hintte erenna, untuntu haasayaykka hinttew gelenna kawutetsaa. 16 Untuntu c'ubiyaa shookuu dooyaa duufu mala. Untuntu ubbaykka wolk'k'aama asaa. 17 Untuntu hintte kasaanne k'umaa bonk'k'iide maana. Hintte attuma naanatuwaakka mac'c'a naanatuwaakka wod'ana. Hintte dorssaakka miizzaakka bonk'k'iide maana. Hintte woyniyaa turaa teeraakka balasiyaa giyyaa mitsaa teeraakka bonk'k'iide maana. Hintte ammanettiyaa, gimbbetteedda katamatuwaakka untuntu barenttu mashshaan oliide bayzzana» yaagee. 18 Med'inaa Goday Ermaasa hawaadan yaagee; «Shin he gallassatuwaan gidoopekka, taani ta asaa ubbaanna wurssa d'ayissikke. 19 Asay neena, «Med'inaa Goday nu S'oossay nu bolla hawaa ubbaa ayaw ootseedee?» giide oochchiyya wode, neeni untunttoo, «Hintte taana, S'oossaa aggiide, hintte matan imatsaa s'oossatoo ootseeddawaadan, hawaadan hintteka asaa matan imatsaa asatoo ootsana» yaaga» yaageedda. 20 K'aykka S'oossay, «Hawaa Yaak'ooba asatoo oda; Yihudaa biittanka hawaadan yaagaade awaaya; 21 «Hinttenoo, ayifii de'ishiina s'eellennawanttoo, haytsay de'ishiina sisennawanttoo, eeyyanne donc'c'illowanata asatoo, hawaa sisite! 22 Laa hintte taw ayaw yayyikkitee? Yaagee Med'inaa Goday. Hintte ta sintsan ayaw kokkorikkitee? Ayaw gooppe, taani shafetuwa abbaaw zawaa, med'inaw Aa pintsenna dirssaa ootsaad. Beetatuu pushakettoopekka s'oonanaw danddaykkino. Untuntu guummoopekka pinnanaw danddaykkino. 23 Shin ha asatoo muumenne makkala wozanay de'ee. Untuntu itti bagga simmiide, wora beeddino. 24 Untuntu barenttu wozanaan, «Nuw adiliyya iraanne asuuraa iraanna wodiyaan wodiyaan immiyaa, nuuna nu katsaa daaburssissennan shiishissiyaa Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ane yayyeetto» gibeykkino. 25 Hintte iita oosuu hawanta te'eedda. Hintte nagaray hinttena lo"obaappe ashsheeda» yaaga» yaagee. 26 S'oossay hawaadan yaagee; «Ta asaa gidдон iita asatuu de'iino. Kafotuwa oyk'k'anaw naagiyyaa asatuwaadan zuggiide naagiino. Untuntu gitiyya yeggiino; asatuwa oyk'k'iino. 27 Kootsan kafuu kumeeddawaadan, untuntu golliyaan c'imuu kumeedda. Hewaa diraw, untuntu wolk'k'aamanne dure gideeddino. 28 Untuntu ordenne mod'd'o gidiide dic'c'eeddino. Untuntu iita oosoo zaway baawa. Untuntu aawuu bayinna naanatuwa shatintsanaw untuntu diraw mootettikkino; hiyyeesatuwa maataakka naagibeykkino. 29 Yaatina, taani Med'inaa Goday untunta hewaa diraw, muranaw bessikkita? Hawaa mala kawutetsaa bolla ta haluwaa kessanaw bessikkita?» yaagee. 30 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Daro iitabayenne

dagantsiyaabay biittaa bollan haneedda. 31 Timbbitiyaa odiyaawanttu wordduwaa odiino; k'eesatuu kka untunttu zoriyaan ayissiino. Ta asaykka hewaa malabaa dose! Shin wurssetsan waaniitee?» yaagee.

6 K'aykka S'oossay, «Hinttenoo, Biiniyaama asatoo, hintte shemppuwaa ashshanaw bak'atite! Yerusaalameppe kesite! Tak'o'a kataman malakataa punnite! Beeti-Hakkareema giyaa san malaataa bessite! Ayaw gooppe, huup'issa baggappe iitabayne balaa bashshay yaana hanee. 2 Taani lo"iyaanne nashechchiyaa S'iyoonne katamatuwaa d'ayissana. 3 Morkketuu hentsanchchatuwaadan barenttu wudiyaa akkiide, Aa bolla yaana. Aa yuushshuwaan barenttu dunkkaaniyaa essana; barenttu wudiyaanne barenttu sa'aan sa'aan heemmana. 4 Untunttu ittuu ittuwaa, «Yerusaalameppa olettanaw giigite! Denddite! Ane nuuni Aa seeta gallassi oleetto. Shin aayye anal! Sa'ay k'amme; omarssa kuway aduk'ki aduk'ki bee. 5 Hewaa diraw, denddite! ane k'amma oleetto; Aa geessuwaa laaleeddo» yaagiide mak'ettiino» yaagee. 6 Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mitsatuwaa k'ans's'ite. Yerusaalame gimbbiyaa matan biittaa dooriide diddik'ite. He kataman naak'uu kumeedda diraw, I murettanaw bessee. 7 Ollay bare haatsaa pulttiyaawaadan, ikka bare iitatetsaa pulttee. Makkalabayne bashshaabay Aa gidдон sisettee. Ubbaa gede Aa sa'ayne madutsay ta sintsan beettee. 8 Neenoo Yerusaalame, taani neena seeriyaawaa akka. Akkenan is's'ooppe, taani neeppe shaakkettananne ne biittaa itti asayne de'enna baaddinne biittaa kessana» yaagee. 9 Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Woynniyaa teeraa mas'iyawaadan, Israa'eeliyaa asaa atteeddawannta loytsiide mas'ite. Woynniyaa teeraa k'oriyaa asaadan, hintte kushiyaa daashshatuwaa gidдо laa"entsuwaakka yeddite» yaagee. 10 Taani oossi odooshsha? Oona seerooshsha? Ooni sisanddeeshsha? Be'ite, untunttu sisenna mala, untunttu haytsay baretti utteedda. Be'ite, Med'inaa Godaa k'aalay untunttoo k'iliic'iyawaa gideedda; untunttu an nashetikkino. 11 Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu taanan kumi utteedda. Taani ha hank'k'uwaa te"anaw danddaykke. Yaatina, S'oossay taana hawaadan yaagee; «Ta hank'k'uwaa ogiyaan de'iyaa naanatuwaa bollanne shiik'eedda yalaga asaa bolla tiga. Machchatokka asinaakka, c'immii wureedda asaakka I akki baana. 12 Taani he biittan de'iyawanttu bolla ta kushiyaa yeddiyaa wode, untunttu golletuu, untunttu goshshaanakka untunttu machchetuwaanakka ubbay haratoo imettana» yaagee Med'inaa Goday. 13 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Guutsaykka daruukka ubbay

wod'iyaa maanaw yirgettee. Timbbitiyaa odiyaawanttukka k'eesatuu kka ubbay asaa c'immii. 14 Ta asaa madutsaa sakkennabaa giide, guutsa d'aliyaa wotsiino. Saruu bayinnan, «Saro; saro!» yaagiino. 15 Ha sheneyiyaa oosuwa ootsiide, untunttu yeellateeddinoo? Tuytti, untunttu mulekka yeellatibeykkino. Untunttu yeellay ayenttokka erikkino. Hewaa diraw, untunttukka kunddeeddawanttu gidдон kunddana. Taani untuntta muriyaa wode, untuntta kawushshana» yaagee Med'inaa Goday. 16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ogiyaan ek'k'iide s'eellite; beni loossotuu de'iyasaa oochchite. «Lo"o ogii hak'an de'ii?» yaagiide oochchitenne an hamettite. Yaatiide hinttew shemppi akkite. Yaagina hintte, «Nuuni he ogiyaan hamettokko!» yaageedda. 17 Taani naagiyaawantta hintte bolla suntsaade, «Malakatay punettiyya wode sisite!» yaagaade odaad. Shin hintte, «Nuuni sisokko» yaageedda. 18 «Hewaa diraw, kawutetsatoo, sisite! Maabarattoo, taani ta asaa ootsiyaawaa erite! 19 Sa'aan de'iyaa asatoo, hawaa sisite! Taani untunttu iita k'ofaa diraw, iitabaa ha asaa bolla ahaad. Ayaw gooppe, untunttu ta k'aalaa sisennan is's'eeddino; ta higgiaakka oli basheeddino. 20 Saaba giyaa biittaaappe yeedda is'aanay woy haakko biittaaappe yeedda sawiyaa k'imaamii taw ayissee? Hintte s'uuggiyaa yarshshuukka aketena. Hintte yarshshuu taana nashechchena» yaagee. 21 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ha asaa sintsan d'ubetuwa wotsana. Aawotuunne naanatu ittippe untuntun d'ubettana. Shoorotuunne laggetuu d'ayana» yaagee. 22 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, huup'issa bagga biittaaappe olanchchatuu yiino; itti wolk'k'aama kawutetsay sa'aa gas'aappe denddee. 23 Untunttu wonddaafiyaanne tooraa oyk'k'eeddino. Untunttu k'areti bayinnawantanne yeddi maarennawantta. Untunttu barenttu paran priis'iyaa wode, abbay guummiyaawaadan guummiino. Hinttenoo, S'iyoonne katamaa asatoo, untunttu hinttena olanaw itti asaadan salppeeddino» yaagee. 24 Nuuni he oduwaa sisina, nu kushii hilssi geedda. Mishirato oytsay oyk'k'iyawaadan, nuuna metuu un"eedda. 25 Shoyk'aa kesoppite; ogiyaanakka hamettoppote. Ayaw gooppe, morkkii mashshaa oyk'k'eedda; yaana haanakka dagantsiyaabay de'ee. 26 Ha"i ta asaw, maak'aa mayyiide, bidintsaan gondoretite; bare mes's'i itti na'aw yeekkiyaawaadan seela yeekuwa yeekkite. Ayaw gooppe, d'ayissiyaawe akeekenan de'ishiina, nu bolla yaana. 27 S'oossay Ermaasa hawaadan yaagee; «Ermaasaa, neeni untunttu ogiyaa s'omoosana malanne paac'c'ana mala, taani neena birataa paac'c'iyaa asaa kessaad; ta asaakka paac'ettiyya birataa kessaad. 28 Untunttu ubbay zigiri yuuyiyaa, odina akkena makkalanchcha. Untunttu

nahaasiyaanne birataa; untunttu ubbaykka bayzzuwaa ootsiino. 29 Birataa bollan de'iyaa shi'aa s'uuggiide geeshshana mala, wompiinay wolk'kaappe wompiinettee. Shin geeshshanaw waayeteedda waayii ubbaykka mela; ta asaa giddon de'iyaa iitatu kichchibeykkino. 30 Med'inaa Goday untuntta oli aggeeda diraw, untunttu Oletteedda Biraa geetettiino» yaagee.

7 Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa; 2 «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggen ek'k'a. Ha k'aalaa hawaadan yaagaade awaaya; «Hinttenoo, Med'inaa Godaw goyinnanaw ha penggetuwaanna geliyaa Yihudaa asatoo, ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sise! 3 Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte ogiyaanne hintte oosuwaa laammite; taani hinttena ha sa'aan wotsana. 4 C'imo k'aalan, Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa! Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa! Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yaagiide ammanettoppote. 5 Hintte hintte ogiyaanne oosuwaa tumuwaappe laammooppe, ittuu ittoo tumuwaa pirddooppe, 6 betetuwaanne aawuu bayinna naanatuwaa, asinay hayk'k'eedda am'e mac'c'a asaa naak'k'ennan aggooppe, ha sa'aan s'illo asatuwaa suutsaa gussennan aggooppenne, hintte k'ohettennaadan, hara s'oossatoo goyinnennan aggooppe, 7 taani hintte mayzza aawaatoo med'i med'inaw immeedda biittan hinttena wotsana. 8 Be'ite! Hintte ayinne patsenna c'imuwaa k'aalan ammanettiita» yaagee yaaga» yaagee. 9 S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte wuu'iita, wod'iita, shaarmus'iita, c'aak'k'iide wordduwaa markkattiita, Ba'aala giyaa eek'aw yarshshuwaa yarshshiita, hawaappe kase hintte erenna hara s'oossatoo goyinniita. 10 Yaatiide ta suntsan s'eegetteedda Geeshsha Golliyaa yiide, ta suntsan ek'k'iide, «Nuuni saro atteedo!» yaagiita. Shin ha sheneyiyaa oosuwaa ubbaa ootsanaw saro atteeditee? 11 Ta suntsan s'eegetteedda ha Geeshsha Gollii hinttew panggatuu k'osettiyaa gonggolo geedditeeyye? Hintte ootsiyaawaa ubbaa taani ta huup'yaan be'aad» yaagee Med'inaa Goday. 12 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani ta suntsaw de'iyaasaa ootsaade koyiro dooreedda, Seelon ta sa'aa ane biite. Ta asaa Israa'eeliyaa iitatetsaa diraw, taani he sa'aa waateedento be'ite. 13 Hintte ha ubbabaa ootseeddita. Taani hinttew zaara zaaraadde odaad; shin sisennan is'seeddita. Taani hinttena s'eesaad; shin taw koyibeykita Yaagee Med'inaa Goday. 14 Hewaa diraw, taani Seelo bolla ootseeddawaa, hawaan hintte ammanettiyaa, ta suntsan s'eegetteedda ha Geeshsha Golliyaa bollakka ootsana. Hinttewunne kase hintte aawaatoo immeedda sa'aan hawaan, taani Seelo bolla ootseeddawaa

malaa zaaretsaade ootsana. 15 Hintte dabbotuwaa, Efireema zeretsatuwaa taani diggeeddawaadan, ta sintsappe hinttenakka diggana» yaagee. 16 S'oossay hawaadan yaagee; «Ermaasaa, hewaa diraw, ha asatoo woossoppa; untunttu gishshataa oochchoppa woy waassoppa; neeni untunttoo gaannatoppa. Ayaw gooppe, taani new sisikke. 17 Untunttu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ootsiyaawe ayentto be'ikkiyye? 18 Naanay mitsaa mis'iino; aawotuu tamaa eetsiino; mac'c'a asatuu, «Saluwaa kaatato» giyaa s'oossatiw ukitsaa uukkanaw d'iiliyaa munak'k'iino. Untunttu taana k'ohana giide, ushshaa yarshshuwaa hara s'oossatoo gussiino. 19 Hawaan tumu k'ohettiyawe taanee? Hawaan k'ohettiide yeellatiyaawe barenttu huup'iyaw untuntta gidikkinoo?» yaagee Med'inaa Goday. 20 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, ta yiluunne ta hank'k'uu ha sa'aa bolla, asaa bollanne mehiyaa bolla, gaden de'iyaa mitsaa bollanne biittan de'iyaa katsaa bolla gukkana. Gukkiide ees's'ana; to"anawukka danddayenna» yaagee. 21 Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa hara yarshshotuwaanna gujiide, he ashuwaa hinttew miite. 22 Taani untuntta Gibs'e biittaappe kessiyaa gallassi, s'uuggiyaa yarshshuwaabaa gidina, hara yarshshotuwaabaa gidina, hintte mayzza aawaatoo odabeykke woy azazabeykke. 23 Shin taani untunttoo ha azazuwaa immaad; «Taw azazettite. Yaatooppe, taani hintte S'oossaa gidana; hinttekka ta asaa gidana. Hinttew lo'ana mala, taani hinttena azaziya ogiyaa ubbaan hamettite» yaagaad. 24 Shin untunttu taw sisennan woy hayzzennan is'seeddino. Untunttu barenttu iita wozanaa muumetetsaadan hametteeddino; untunttu sintsaw biyaawaa aggiide, guyye beeddino. 25 Hintte mayzza aawotuu Gibs'e biittaappe keseedda gallassaappe doommiide, hachchi gakkanaw, taani ta k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaaawanta wonttina wonttina hinttew kiitaadde takkaad. 26 Shin hintte taw sisennan woy hayzzennan is'seeddita. Hintte morggiyaa d'ulisseedditanne hintte mayzza aawotuwaappekka aad'd'iide, iitabaa ootseeddita. 27 «Hawaa ubbaa neeni untunttoo odana; shin untunttu ne giyaawaa sissikkino. Neeni untuntta s'eesana; shin untunttu new koyikkino. 28 Hewaa diraw, Ermaasaa, neeni untunttoo hawaadan yaaga; Med'inaa Godaw bare S'oossaw azazettena woy seerina simmenna kawutetsay hawaa. Tumuu d'ayeedda; tumay untunttu ins's'arssaappe bayeedda. 29 Hintte huup'iyaa meediide olite. Ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwaa bolla kesiide zilaalite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday barena yiloyeedda yeletaa is'seeddanne aggi

basheedda yaaga» yaagee. 30 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa asatuu ta sintsan iitabaa ootseeddino. Untunttu ta suntsan s'eegetteedda Geeshsha Golliyaa tunissanaw, taana sheneyiyaa eek'atuwaa ahiide, Aa gidдон wotseeddino. 31 Untunttu barenttu attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa taman s'uuggiide yarshshanaw, Hinnooma Zanggaaraa d'ok'kan Toofeeta giyaa yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddino. Shin hewe taani untunttu azazabeenabaanne ta k'ofaan bayinnawaa. 32 Hewaa diraw, he sa'ay Hinnooma Zanggaaraa woy Toofeeta geetettiyaawe attiide, Shukaa Zanggaaraa yaagettiide s'eesettana gallassatuu yiino yaagee Med'inaa Goday. Ayaw gooppe, moogiyaa sa'ay bayinna diraw, Toofeeti untunttu barenttu anhaa moogiyaa sa'aa gidanawaa. 33 He wode he asatuwaa anhay saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidana; untunttu yashissiide yederssiyaawe de'enna. 34 Taani iilissaanne nashshechchaa kooshshay, bullachchiyaawaanne bullachchettiyaan kooshshay Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan sisettennaadan diggana. Ayaw gooppe, biittay mela attana» yaagee.

8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wodiyaan Yihudaa kaatetuwaa mek'etsay, kaappotuwaa mek'etsay, k'eesetuwaa mek'etsay, timbbitiyaa odiyaawanttu mek'etsayne Yerusaalamen de'iyaa asatuwaa mek'etsay ubbay duufuwaappe mas'ettiide kesana. 2 Untunttu siik'eedda, kiitetteedda, kaalleedda, zoriyaa oochcheeddanne goyinneedda awaw, aginawunne saluwaa s'oolinttiyaa ubbay mic'ettana. Untunttu mek'etsay shiik'enna woy moogettenna; shin biittaa bollan pituwaa mala gidanawaa. 3 Laaleedda sa'atuwaan de'iyaa, ha iita kawutetsaappe atteeda asatuu ubbay de'uiwaappe hayk'kuwaa doorana. Taani Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 4 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Asatoo yaaga; S'oossay hawaadan yaagee; Itti Asay kunddooppe, simmiide denddenneeyye? Woy itti Asay wora booppe, guyye simmenneeyye? 5 Yaatina, ha Asay ayaw wora beeddee? Yerusaalame ayaw ubbaa gede wora beeddee? Untunttu c'imuwaa bak'ki oyk'keeddino; haa simmennaan is'seeddino. 6 Taani minisaade hayzzaad; shin untunttu tumuwaa haasayikkino. Ta ayaa ootsaadditaashsha? giide bare iita oosuwaa paas'yaawe ittuunne baawa. Ubbaykka olaw piriis'iyaa paraadan barew barew wos's'ee. 7 Haray atto, shimalaa giyaa kafotuu barenttu wodiyaan eriino; harap'petuu, dagic'etuunne waaliyaa giyaa kafotuu barenttu simmiyaa wodiyaan naagiino; shin ta asay Med'inaa Godaa wogaa erenna. 8 «Yaatina, waaniide, «Nuuni aad'd'eeda eranchcha; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa higgii nuunanna

de'ee» gaanaw danddayettii? Worddanchcha s'aafetuu barenttu biiriyan ta higgiiyaa wordduwaa kesseeddawaa be'ikkiteeyye? 9 Aad'd'eeda eranchchatuu yeellatana; untunttu kawushshananne oyk'kettana. Untunttu Med'inaa Godaa k'aalaa oli aggina, untunttoo ay c'inc'c'atetsay de'ii? 10 Hewaa diraw, taani untunttu machchetuwaa haratoo, untunttu gadiyaakka untunta s'ooneeddawanttoo immana. Ayaw gooppe, guutsaykka daruukka ubbay wod'iyaa maanaw yirgettiino. Timbbitiyaa odiyaawantukka k'eesatuu kka ubbay asaa c'immiiino. 11 Untunttu ta asaa madutsaa sakkennabaa giide, guutsa d'aliyaa wotsiino. Saruu bayinnan, «Saro, sara!» yaagiino. 12 Ha sheneyiyaa oosuwaa ootsiide, untunttu yeellateeddino? Tuytti, untunttu mulekka yeellatibeykkino. Untunttu yeellay ayenttokka erikkino. Hewaa diraw, untunttukka kunddeeddawanttu gidдон kunddana; untunttu k'as's'ayettiyaan wode kawushshana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga yaageedda. 13 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu tumuwaappe dafa akkana. Untunttu woyniyaa turaan ayifii d'ayana; balasiyaa giyaa mitsankka ayifii d'ayana. Aw bonc'c'iikka shullana; taani untunttoo immeeddabay untunttuppe aketti kichchana» yaagee. 14 Asatuu hawaadan yaagiino; «Nuuni c'o'u giide ayaw uttiinoo? Ane ittippe shiik'ite; hini gimbbetteedda katamatuwaa geliide, yaan hayk'k'etto. Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna hayk'k'oo pirdi diggeedda; nuuni Aa bolla nagaraa ootseedda diraw, nuw ushanaw wod'iyaa haatsaa immi diggeedda. 15 «Sa'ay saro gidana» giide nashshechchan naageeddo; shin lo'obay yibeenna. «Nuuni pas'ana» giide naageeddo; shin dagama gideedda. 16 Nu morkketuu paraa daaretsay Daana giyaa kataman sisetee; untunttu wotara paratuwaa c'aagetsan biittay ubbay k'aas's'ee. Biittaaanne biittan de'iyaawaa ubbaa, katamaanne kataman asaa ubbaa mi d'ayissanaw yeeddino» yaagiino. 17 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani shooshshatuwaa hinte giddo yeddana. Muruniyaawanttu murunuu te"anaw danddayenna hasotuwaa hinte giddo yeddana; untunttu hintena dukkana» yaagee. 18 Pas'anaw danddayenna keeshshaa taani kayyootaad; ta wozanaykka ta gidдон seeree. 19 Ta Asay haakko biittan waassiyaa waasuwaan sise. Untunttu, «Med'inaa Goday S'iyoonen baawee? Ha S'iyoonen Kaatii laa"entso yaan de'ennee?» yaagiide waassiino. S'oossay untunttu Kaatii, «Untunttu barenttu masseedda misiletuwaan, barenttu patsenna allaga eek'atuwaan won taana ayaw yiloyeeddino?» yaagee. 20 Asay, «Hekko c'akaa wodiinne aad'd'eeda; boniinne wureedda; nuuninne attibookko» yaagiide waassiino. 21 Simmi ta Asay maduns's'eedda

diraw, ta wozanaykka maduns's'eedda. Taani kayyottay; yashshay taana oyk'k'eedda. 22 Gala'aaden tiggiyaa d'alii baaweeyye? Yaan aakimii de'ennee? Yaatina, ta asaa me'uu ayaw pas'ennee?

9 Ta huup'ii haatsaa ollaa gideerenneeshsha! Ta ayifetuukka afotsa pultto gideerikkinooshsha! Yaatinnto taani ta asatuwaappe morkketuu kushiyan hayk'k'eeddawanttoo k'ammanne gallassi yeekkana shin! 2 ta asaappe shaakkettaade baana mala, taw bazzuwaan siiray ak'iyaa sa'ay de'eerenneeshsha! Ayaw gooppe, untunttu ubbay sharmus'a; untunttu makkaliyaa asaa zata. 3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta asatuu barenttu ins's'arssan odanaw ubbaa wode giigi utteeddino; untunttu biittan tumuwaa diraw wordduu minneedda. Untunttu iitaappe iitaw aad'd'iino; taana erikino» yaagee. 4 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Shooruu shooruwaappe naagetite; hintte ishatsuwaakka ammanettoppiti. Ayaw gooppe, ishay ubbay c'immiyaawaanne shooro ubbay zigiriyaawaa. 5 Shooruu shooruwaa c'imme; ittuunne tumuwaa haasayenna. Untunttu barenttu ins's'arssaa haasayanaw tamaarissi wotseeddino. Untunttu nagaraa ootsiide daaburiino. 6 Neeni c'imuwaa gidдон de'aassa. Untunttu barenttu c'imuwaan taana erennan is's'eeddino» yaagee Med'inaa Goday. 7 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untuntta seerissaade paac'c'ana. Ta asaa diraw, simmi taani harabaa ayaa ootsanaw danddayayitaa? 8 Untunttu ins's'arssay wod'iyaa wonddaafiyaa mala; untunttu an c'imuwaa haasayiino. Barenttu doonaan ittuu ittoo saro k'aalan haasayiino; shin barenttu wozanaan p'iriyaa wotsiino. 9 Yaatina, taani ha yewoo untuntta muranaw bessikkita? Taani ta huup'iyaw hawaa mala kawutetsaa bolla haluwaa kesikkita?» yaagee Med'inaa Goday. 10 Taani d'ok'k'a deretoo yeekkananne waassana; bazzo hentsaa gadetuwwa zilaalana. Ayaw gooppe, untunttu basheeddino; yaana itti asayenne aad'd'ena. Mehiyaa s'aaguunne sisettenna; saluwaa kafotuunne do'atuu bak'atiide bi kichcheeddino. 11 S'oossay hawaadan yaagee; «Yerusaalame katamaa taani kolettedda keelaanne worakanatuu geessuu ona ootsana. Yihudaa katamatuwaakka ooninne de'enna mela sa'aa ootsana» yaagee. 12 Hawaa akeekanaw aad'd'eeda eranchchay oonee? I hara asaw odana mala, Med'inaa Goday bare ins's'arssan oossi odeeddee? Itti asayenne Aa gidduwaana aad'd'ena mala, biittay bayiide, bazzuwaadan oneeddawe ayaasee? 13 Med'inaa Goday yaageedda; «Hawe haneeddawe, untunttoo taani immeedda higgiiyaa untunttu aggeeda diraassa. Untunttu taw azazettanaanne ha

higgiiyaa kaallennaan is's'eedda diraassa. 14 Hewaa aggiide, untunttu barenttu wozanaa muumetetsaa kaalleeddino; untunttu barenttu aawotuwwa tamaarisseeddawaadanka Ba'aala giyaa eek'atoo goyinneeddino» yaageedda. 15 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ha asaa c'ammiyaa k'umaa miizaanne wod'iyaa haatsaa ushshana. 16 Untunttu woy untunttu aawotuu erenna kawutetsatuwwa gidдон taani untuntta laalana. Taani untuntta d'ayissana gakkanaw, mashshaan yederssana» yaagee. 17 K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ane k'oppite. Yeekuwwa yeekkiyaa mac'c'a asatuwwa s'eesiide ayyissite; zilaassaa zilaaliyaa eranchcha mac'c'a asatoo kiittiite. 18 Untunttu ellekka yiide, nu ayifii afotsaa s'illuwaa s'okana gakkanaassinne nu ayifiyaa c'iruu haatsaa pulttana gakkanaw nu bolla zilaalino. 19 S'iyoonen hawaadan giyaa zilaassaa kooshshay sisettee; «Aayyeero! Nuuni bayeeddo! Nuuni mulekka kawushsheeddo! Nu Gollii koleti kichcheedda diraw, nuuni biittaa aggiide baanaw koshshee» yaagiino» yaagee. 20 Hinttenoo, mac'c'a asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Hintte haytsay Aa doonaappe kesiyaa k'aalaa hayzzo. Hintte mac'c'a naanatuwwa zilaassaa tamaarissite; shoorata shoorato koyissuwaa tamaarissu. 21 Ayaw gooppe, hayk'k'uu naanatuwwa ogiyaan, wodalatuwaakka gutaran k'ees'iide yiide, nu maskootetuwwa gakeedda; nu kaate golletuwaanka geleedda. 22 Med'inaa Goday taana hawaadan yaagiide azazeedda; «S'oossay hawaadan yaagee; «Asaa anhay pituwaadan dembban laalettana; untunttu c'akkiyaawanttu c'akkiide oleedda katsaa mala; untuntta ooninne shiishshenna» yaaga» yaagiide azazeedda. 23 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Aad'd'eeda eranchchay bare eran c'ee'k'oppo; wolk'k'aamay bare wolk'k'an c'ee'k'oppo; woy durii bare duretetsan c'ee'k'oppo. 24 Shin c'ee'k'kiyaa uray ooninne taana eriyaawaaninne akeekiyaawan c'ee'k'o. Aggena siik'uwaa, suure pirddanne s'illotetsaa sa'aa bollan ootsiyaa Med'inaa Godaa, taana eriyaawan c'ee'k'o. Ayaw gooppe, taani hawantun nashetay. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee. 25 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, barenttu ashuwaa s'alala k'as's'arettedda asatuwwa taani murana gallassatuu yiino. 26 Hewantukka Gibbs'e, Yihudaa, Eedooma, Amoonanne Moo'aaba biittaa asatuwaanne barenttu huup'iyaa shufeeriya meediide, bazzuwaan de'iyaa asatuwwa ubbatuwaa. Ayaw gooppe, ha kawutetsatuwwa ubbaa Asay tumuwaappe k'as's'arettibeenna; Israa'eeliyaa Asay ubbaykka bare wozanaan k'as's'arettibeenna» yaagee.

10 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Goday hintew odiiyaa k'aalaa sisite! **2** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Deretuwaa ogiyaa hintte tamaaroppite. Deretuu saluwaa bolla malaataa be'iide dagammoopekka, hintte dagammoppite. **3** Ayaw gooppe, deretuwaa wogay mela. Unttuntu mitsaa woraappe k'ans's'iino; massiyaawe kaltan massee. **4** Unttuntu biraaninne work'k'aan alleek'k'issiino; k'aas's'ennaadan madooshaan misimaariyaa d'ishiide oytisiino. **5** Unttuntu eek'atuu untunttu leekiyyaa garssan kafuwaa dagantsanaw essiyaa misiliyaa mala. Haasayanaw danddaykino. Hamettanaw danddayenna diraw, Asay untuntta tookkee. Unttunttoo mulekka yayyoppite. Ayaw gooppe, untunttu hinttena k'ohanaw danddaykino; k'ay maaddanawukka danddaykino» yaagee. **6** Abeet Med'inaa Godaw, ne malay ooninne baawa. Neeni wolk'k'aama; ne suntsaykka wolk'k'aamanne wolk'k'aama. **7** Abeet kawutetsatuwaa Kaatiyaw, neena bonchchennaan agganawe oonee? Neena bonchchanaw bessee; ayaw gooppe, aad'd'eeda eranchcha asaa giddoninne untunttu kawutetsaa ubbaa giddon ne mali baawa. **8** Unttuntu eeyyanne donc'c'illowantta; untunttu mitsaappe masseedda, patsenna eek'atuwaappe ayaa tamaariino? **9** He eek'atuu Tarsseesappe yeedda biraaninne Ufaazeppe yeedda work'k'aan alleek'k'etteedino. Untunttu woyniyaa eessaanne saluwaa malatiyaa med'uwaana mayuwaan kameteedidino. Untunttu ubbay kushiyyaa oosuwaa hiillatuwaan oosetteedidino. **10** Shin Med'inaa Goday tumu S'oossaa; I de'uwaa S'oossaanne med'inaa Kaatiyaa. Aa hank'k'ukaan biittay k'aas's'ee; kawutetsatuukka Aa hank'k'uwaa danddaykino. **11** S'oossay hawaadan yaagee; «untunttoo hawaadan yaagaade oda; «Hewanttu saluwaanne sa'aa med'd'ibeenna s'oossatuu sa'aappenne saluwaa garssaappe d'ayana» yaaga» yaagee. **12** Bare wolk'k'an sa'aa med'd'eeddawe, bare aad'd'eeda eran sa'aa esseeddawe, bare akeekan salotuwaaw mic'c'eeddawe Aa. **13** I wolk'k'aamiyaa wode, salotuwaan de'iyaa haatsatuu guummiino. I shaaretuwaaw sa'aa gas'aappe pude dentsee. I iraa bukiissidde, walk'k'antsaa wolk'k'amissee. C'arkkuwaakka bare minja saappe kessee. **14** Asi ubbay era d'ayiide dammeedda; work'k'aa tigiyya Asay ubbay bare eek'atuwaan yeellateedda. Ayaw gooppe, he eek'atuu c'imuwaa; untunttun shemppuu baawa. **15** Unttuntu patsennabaa; untunttu k'id'e oosuwaa. Unttuntu murettiyyaa wodiyaan d'ayana. **16** Shin Yaak'ooba Saamaa gidiyaawe hewanttu mala gidenna. Ayaw gooppe, I ubbabaa med'd'eeddawaa; Israa'eelii I barew dooreedda kawutetsaa. Aa suntsaykka Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa. **17**

Hinttenoo, morkkii doodeeddawanttoo, biittaappe kesanaaw hintew de'iyaaawaa k'oriide shiishshite. **18** Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha wodiyaan ha biittan de'iyaa asatuwaa kessaade yambbarana. Hintte omoodettana mala, taani hintte bolla iitabaa ahana» yaagee. **19** Aayye ta madutsaw! Ta madutsay pas'ennawaa. Shin taani, «Hawe ta harggiyaa; taani danddayanaw bessee» yaagaad. **20** Ta dunkkaanii koletti d'ayeedda; Aa wodoruu ubbay duus'eretteedda. Ta naanatuub bay taappe shaakkettiide bi kichcheeddino; untunttu baawa. Ta dunkkaaniyaa zaariide tolanaw woy ta gaaridduwaa kak'k'anaw ha"i itti asayenne attibeena. **21** Hentsanchchatuu dammeeddino; untunttu Med'inaa Godaa oochchibeykino. Hewaa diraw, untunttoo injetennan is's'eeddanne untunttu wudii ubbay laaletteedda. **22** Sisite! Ooratsa oduu yeedda; hewenne, «Huup'issa baggana de'iyaa kawutetsan wolk'k'aama dirbbay denddee» yaagiyaawaa. Aa olanchchatuu yiide, Yihudaa katamatuwaa bazuwaanne worakanatuu geessoyiyaasaa kessana. **23** Abeet Med'inaa Godaw, asaa de'uu he aawoo buzo gidennawaanne bare hemetaa suurissanawe aawuu shene gidennawaa taani eray. **24** Abeet Med'inaa Godaw, taana seera; shin likkiyaan gido. Ne hank'k'ukaan gidoppo; hewe d'ayooppe neeni taana guutsaade d'ayissana. **25** Ne hank'k'uwaa neena erenna kawutetsatuwaa bollanne ne suntsaa s'eesenna asatuwaa bolla tiga. Ayaw gooppe, untunttu Yaak'ooba asaa meeddino; untunttu untuntta ashshenan mi diggeeddinonne untunttu aawuwaa biittaa d'ayisseeddino.

11 Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa; **2** «Ha c'aak'uwaa k'aalatuwaa sisa; Yihudaa asawunne Yersaalame kataman de'iyaaawanttoo oda. **3** Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee gaade oda. Ha c'aak'uwaa k'aalaw azazettenawe shek'k'etteeddawaa gido. **4** Taani kase hintte aawotuwaaw Gibs'e biittaappe, birataa seerissiyaa c'ooc'iyaaappe kessiyaa wode, Taw eeno giite; ta hinttena azaziyaawaa ubbaa ootsite. Yaatooppe, hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana yaagaad. **5** Hewaadankka, maatsaanne eessaa goggiyaa biittaa kase hintte aawaatoo immanaw, taani c'aak'k'eedda c'aak'uwaa polana yaagaad. Hewenne, hachchi hintte laatteedda biittaa yaaga» yaagee. Taani, «Eeno, Med'inaa Godaw, amen"i» yaagaad. **6** Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Hawaa ta k'aalaa ubbaa Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan hawaadan yaagaade awaaya; «Ha c'aak'uwaa k'aalaa sisite; Aa kaallite. **7** Kase hintte aawotuwaaw taani Gibs'e biittaappe kessoodeppe hachchi gakkanaw, zaara zaaraadde, «Taw azazetite!» gaade seeraad. **8**

Shin untunttu ta k'aalaa sisibeykkino woy hayzzibeykkino. Hewaa aggiide, untunttu barenttu iita wozanaa muumetetsaa kaalleeddino. Taani ta c'aak'uwaa k'aalaa untunttu naagana mala azazaad; shin untunttu is'seeddino. Hewaa diraw, he c'aak'uwaa gidдон s'aafettedda shek'aa ubbaa untunttu bolla ahaad» yaaga» yaageedda. 9 Zaariidekka Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Yihudaa asaa gidдонinne Yerusaalamen de'iyaawanttu gidдон mak'k'uu de'ee. 10 Untunttu kase ta k'aalaa sisennan is'seedita barenttu mayzza aawotuwwa nagaraw guyye simmeeddino. Untunttu hara s'oossatoo goynneeddinonne untunttoo ootseeddino. Israa'eeliyaa asatuukka Yihudaa asatuukka taani kase untunttu mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kantseeddino. 11 Hewaa diraw, Med'inaa Goday untunttu hawaadan yaagee; «Untunttu bak'atiide attanaw danddayenna metuwwa taani untunttu bolla ahana. Untunttu taw waassinakka, taani untunttoo sisikke. 12 He wode Yihudaa katamatuwwa asatuunne Yerusaalame asatuu biide, barenttu is'aanaa c'awayiyaa s'oossatoo waassana. Shin metuwwa wode he s'oossatuu mulekka untunttu maaddikkino. 13 Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte s'oossatuu hintte katamatuwwa keeshshaa c'ora. K'ay Ba'aala giyaa he yeella s'oossaw is'aanaa c'awayanaw hintte esseedda yarshshiyaa sa'atuu Yerusaalame ogetuwwa keeshshaa c'ora» yaagee. 14 «Ermaasaa, ha asatoo taana ayinne woossoppa; untunttu diraw gaannatoppa woy oochchoppa. Ayaw gooppe, untunttu barenttu metuwwa gallassi taana s'eesiyaa wode taani untunttoo sisikke. 15 «Darotuwaana bare iita mak'k'uwaa mak'k'ettiide ta siik'iyaa Asay ta Geeshsha Golliyaan beettanaw bessii? Hintte hintte iita oosuwwa ootsishin, yarshshetteedda mehiyaa ashuu hinttena muruwaappe ashshanee? Ashshintto hintte nashettana shin» yaageedda. 16 Med'inaa Goday neena, Dic'c'iyaa, Lo'o Ayifiyaa Ayifiyaa Wogaraa yaagiide suntseedda. Shin I ha wogaraa wolk'k'aama dadaa guntsan, taman s'uuggana; Aa k'ankatuukka me'ereetana. 17 Taani, hinttena tokkeedda Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hintte bolla iitabaa ahanaw awaayaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa asatuunne Yihudaa asatuu Ba'aalaw is'aanaa c'awayiide, taana yiloyeeddino. 18 Med'inaa Goday untunttu mak'k'uwaa taw k'onc'c'isseedda diraw, taani eraad. He wode untunttu iitaa ootsiyaawaa I taana besseedda. 19 Taani shukaw kaaletsiide afiyaa aada dorssaa maraa mala gidaaddi. Untunttu ta bolla, «Ane nuuni mitsaakka Aa ayifiyaakka d'ayisseetto. Aa sunsay mulekka hassayettenna mala, ane nuuni Aa pas'a de'iyaawanttu giddonpe d'ok'olliide d'ayisseetto» yaagiide mak'etteeddawaa taani erabeykke.

20 Shin abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, s'illuwwa pirddiyaawoo, asaa wozanaa kahaa k'oriyaawoo, neeni untunttu bolla ne haluwwa kesiyaawaa taana bessa. Ayaw gooppe, taani ta k'ohuwwa new maganaad. 21 Hewaa diraw, «Med'inaa Godaa sunsan timbbitiyaa odoppa; neeni nu kushiyan hayk'k'ana» yaagiide, neena wod'anaw koyiyaa Anatoota asaw Med'inaa Goday giyaawe hawaa. 22 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu murana. Untunttu wodallatuu mashshaan hayk'k'ana; untunttu mac'c'a naanatuunne attuma naanatuu koshan hayk'k'ana; 23 untuntuppe ituunne de'enna. Ayaw gooppe, taani muriyaa laytsi Anatoota asaa bolla iitabaa ahana» yaagee.

12 Abeet Med'inaa Godaw, taani neenanna mootettiyaa wode, ubbabankka neeni s'illuwwa. Gidooppenne, taani s'illo pirddaabaa neenanna haasayanaw koshshee. Iita asatuu ootsiyaawe untunttoo ayaw injetii? Ammanetennawanttu ayaw ishaliide de'ino? 2 Neeni untunttu tokkina; s'ap'uwaa yeddeeddino; dic'ciide ayifiyaa ayifeeddino. Untunttu neena doonaappe yeggikkino; shin untunttu wozanaappe neeni haakuwaan de'aassa. 3 Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana eraasa. Taana be'aasa; taani new ayaa k'oppinto paac'c'aasa. Shukkiyaa dorsatsuwaadan, neeni he iita asatuwwa goochchaade kessa! Shukaa gallassaw untunttu dummayaade wotsa! 4 Biitay melanawenne dembbaa ubbaan doleedda maatay shullanawe awude gakkanaassee? Biitan de'iyaa asaa iitatetsaa diraw, do'ayenne kafuu wureedda. Hewaa bollakka asatuu, «S'oossay nuuni ootsiyaawaa demmenna» yaagiino. 5 S'oossay Ermaasaw hawaadan giide zaareedda; «Neeni gediyaan wos'siyaa asatuwaana wotsaa naasettaade daaburooppe, paraana waana naasettay? Neeni saro biitan d'ubettooppe, Yorddaanoosa wora garssan waana hamettay? 6 Ne ishatuu, hintte soo asatuu neena aatsiide immeeddino; untunttu ne bolla denddeeddino. Hewaa diraw, untunttu new lo'obaa haasayooppenne, untunttu ammanettoppa. 7 «Taani Israa'eeliyaa aggaad; taani ta dooretteedda kawutetsaa olaad. Taani ta siik'iyaa asaa Aa morkketuu kushiyan aatsaade immaad. 8 Ta dooretteedda Asay taw bazuwaan gaammuwaa mala gideedda. I ta bolla gudeedda; hewaa diraw, taani Aa is'saad. 9 Ta dooretteedda Asay taw hara gac'etuu dooddiide dukkiyaa shachchaa gac'ati mala gideedee? Biite; do'atuwwa ubbaa shiishshite; Aa maana mala ahite. 10 «Daro allaga kaatetuu ta woyniyaa turaa sa'aa bayzeeddino; ta gadiyaa yed'deeddino; ta lo'o biittaa bazzo ootseeddino. 11 He biitay bayiide os'seedita; ta sintsan melanne ayinne baynawaa gideedda. K'arettiyaawe

bayinna diraw, mule biittaykka bayeedda. 12 Bazzuwaan ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwaa ubbaa aad'd'iide, bonk'k'yaawanttu yeeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa mashshay biittaa ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw meedda. Hewaa diraw, ooninne saro attanaw danddayenna. 13 Untunttu zarggaa zeriide, aguntsaa c'akkeeddino. Untunttu daro daabureeddino; shin ayinne wod'issibeykino. Med'inaa Godaa hank'k'uwaa boshanne gaasuwaan untunttu katsay d'ayeedda» yaageedda. 14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta asatoo Israa'elato immeedda biittaa oyk'k'eedda, ta iita shooro kawutetsatuwaa gidoope, taani untunttu untunttu biittappe d'ok'ollana. K'ay Yihudaa asatuwaakka untunttu giddoppe ashana. 15 Shin untunttu biittaappe d'ok'olleddawaappe guyyiyaan, zaaretsaade taani untunttoo k'arettana; taani untunttu huup'iyaan huup'iyaan untunttu laata gadiyaa, untunttu kawutetsaa biittaa zaaraadde ahana. 16 Kase ta asaa Ba'aala suntsan c'aak'k'anaadan tamaarisseeddawaadan, untunttu ta asaa ogiyaa loysi tamaarooppenne ta suntsan, «Med'inaa Goday ero!» yaagiide c'aak'k'ooppe, untunttu ta asaa gidдон minniide de'ana. 17 Shin ay kawutetsayenne azazettenan is's'ooppe, taani Aa ubbaanna d'ok'olaade d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

13 Med'inaa Goday taana, «Ba; baade layinuwaa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda danc'c'uwaa shammaade, ne s'eessan danc'c'a; shin haatsaan boshissoppa» yaageedda. 2 Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday azazeeddawaadan danc'c'uwaa shammaade, ta s'eessan danc'c'aad. 3 Med'inaa Godaa k'aalay laa"entso taakko yeedda; yiide, 4 «Neeni shammeedda danc'c'uwaa, ne s'eessan neeni danc'c'eeddawaa akkaade, Efiraas'iisa Shaafaa afa. Shuchchaa kooppuwan k'osa» yaageedda. 5 Taani Med'inaa Goday taw odeeddawaadan afaade, Efiraas'iisa Shaafaa matan k'osaad. 6 Daro gallasaappe guyyiyaan Med'inaa Goday, «Dendda; Efiraas'iisa Shaafaa baade, taani neena, «Yaan k'osa» geedda danc'c'uwaa akka» yaageedda. 7 Taani Efiraas'iisa Shaafaa baade, bookkaade, danc'c'uwaa ta k'oseeddasaappe kessaade akkaad. Shin he danc'c'uu ha'i bayiide, ubbaanna ayinne go'ennabaa gideedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda; 9 «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hewaadan Yihudaa asaa ayyuwaanne Yerusaalame wolk'kaama otoruwa giihshana. 10 Ta k'aalaa sisennan is's'iide, barenttu wozanaa muumetetsaa kaalliide, hara s'oossatoo ootsanawunne goyyinnanaw biyaa ha iita asatuu, ha danc'c'uwaaadan mulekka go'ennabaa gidanawaa. 11 Danc'c'uu asaa s'eessaa bak'ki oyk'k'yaawaadan, Yihudaa

Asay ubbayenne Israa'eeliyaa Asay ubbay ta asaa gidana malanne ta suntsaw galataanne bonchcho gidana mala, untunttu taana bak'ki oyk'k'anaadan ootsaad. Shin untunttu sisennan is's'eeddino» yaagee Med'inaa Goday» yaageedda. 12 K'aykka I, «Ermaasaa, asaw hawaadan yaaga; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Itti itti s'uggan woyniyaa eessay kumana» yaageedda yaaga. Untunttu neena, «Won nuuni itti itti s'uggan woyniyaa eessay kumanawaa erokkooyye?» yaagoope, 13 neeni untunttoo yaagaade oda, Med'inaa Goday yaagee; «Taani ha biittan de'iyaa asaa ubbaa, haray atto Daawita kaatetuwaaraatan uttiyaa kaatetuwa, k'easetuwa, timbbitiyaa odiyaaawantanne Yerusaalamen de'iyaa asaa ubbaa, untunttu matsottana gakkanaw, woyniyaa eessan kuntsana. 14 Taani untunttu, asaa asaana, aawuwaa na'aanna dom'issana. Taani untunttu d'ayissanaappe attina, untunttoo keekikke, k'arettikkenne maarikke» yaagee Med'inaa Goday yaaga» yaageedda. 15 Sisitenne hayzzite; aggite otorettoppote. Ayaw gooppe, hawaa Med'inaa Goday odeedda. 16 Med'inaa Goday hintte S'oossay d'umissanaappe kasetiide, hintte gediiikka d'umiyaa deriyaan d'ubettanaappe kasetiide, Aa bonchchite. Hintte, «Poo'uu yaana» giide naagiita; shin I d'ip'pi go d'umaw laammana. 17 Shin hintte sisennan is's'ooppe, hintte otoruwa diraw, taani geeman yeekay. Med'inaa Godaa wudii omoodettiide bi kichcheedda diraw, taani yeekay; ta ayifiikka afotsaa holssayee. 18 S'oossay taana, «Kaatiyawunne kaatiyaa aattiw, kaatatiw hawaadan yaagaade oda; «Hintte bonchcho alleek'ko kallachchay hintte huup'yaappe kunddeedda diraw, hintte kaatetuwaaraataappe duge wod'd'ite. 19 Neegeeba biittan de'iyaa katamatuu ubbay gorddetti kichcheeddino. Untunttu dooyanaw itti asaykka yaan baawa. Yihudaa Asay ubbaanna betiide bi kichcheedda» yaaga» yaageedda. 20 K'aykka S'oossay, «Ane d'ok'k'u gaade, huup'issa baggaappe yiyaawantta s'eella. New imetteedda wudii, neeni c'ee'etteedda dorssatuu hak'an de'ino? 21 Neeni new lage gidana mala, koyeeddawanntu neena s'ooniide mooddiyaa wode waagay? yeluwa oytay neena oyk'k'ennee? 22 Neenoo Yerusaalame, ne wozanaan, «Hawe ubbay ta bolla ayaw gakeeddee?» gooppe, ne mayuu k'aareteeddawenne Asay neena bonk'k'eeddawekka ne nagaray dareedda diraassa. 23 Tumu Toop'piyaa Asay bare bollaa malaa, woy maahii bare shachchatetsaa laammanaw danddayii? Danddayenna! Hewaadankka, iita oosuwa ootsi meezeteeddawanntu hintte, lo'o oosuwa ootsanaw mulekka danddaykita» yaageedda. 24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena bazzo c'arkkuu afiyaa suullaadan laalana. 25 «Hintte saamay, taani hinttew

immiyaa gishuu hawaa. Hintte taana dogeedda dirawunne worddo s'oossatuwaan ammanetteedda dirassa. 26 Hintte kalluu beettana mala, taani hintte bollaappe mayuwaaw k'aara yeggana. 27 Neeni woshumiyaawaa, neeni wotara paraadan, ziitaw c'aaggiyaawaanne ne yeellay bayinna sharmus'atetsaa, neeni deriyaaninne dembban ootsiyaa sheneyiyaa oosuuaa taani be'aad. Yerusaalame, new aayye! Neeni awude gakkanaw geeyyennan de'ay?» yaagee.

14 Koshaabaa Med'inaa Goday Ermaasaw odeedda k'aalay hawaa; 2 «Yihudaa biittay kayyottee; Aa katamatu labbaniino. An de'iyaa asatuu biittan uttiide yeeekiino; Yerusaalame Asay waasuwaaw s'ulisee. 3 Dure asatuu haatsaa tikkanaw barenttu k'oomatuwaaw kiittiino. Untunttu haatsaa ollaa biino; shin haatsaa demmikkino. Barenttu otuwaaw mela tookki akkiide simmiino. Haniyaawaa d'ayi yeellatiide, barenttu huup'iyaa gullettiino. 4 Iray bukkenna diraw, biittay meliide za'ee. Goshshanchchatuu yeellatiide, barenttu huup'iyaa gullettiino. 5 Maatay bayinna diraw, dogatta bare yeleeedda galo maratto dembban olaade baw. 6 Wora haretuu ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwaan ek'kiide, worakanatuwaadan yaaretiino. Untunttoo miyaabay d'ayina, untunttu ayifii s'eellanaw daabureedda» yaageedda. 7 Asay hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, nu nagaray nu bollan markattooppenne, ne suntsaa diraw, nuw itibaa ootsa. Nuuni neeppe daro gede guyye simmeeddo; ne bollan nagaraa ootseeddo. 8 Abeet Israa'eelii naagiyaa nashshechchaw, metuwaaw wodiyaan Aa ashshiyaawoo, neeni biittan imatsaadan, itti k'amma ak'anaw geleeedda ogiyaa asaadan ayaw hanay? 9 Neeni dagammeedda asaadan, ashshanaw danddayenna mino asaadan ayaw hanay? Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu gidduwaan de'aassa! Nuuni ne suntsan s'eesetteedda; nuuna neeni aggoppa!» yaageedda. 10 Ha asatuwaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Untunttu toyilakattiyaawaa loytsi siik'iino; barenttu gediyaaw te'ikkino. Hewaa diraw, Med'inaa Goday untuntun nashettana. I untuntta iita oosuwaaw hassayiide, untunttu nagaraa diraw, untuntta murana» yaagee. 11 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana; «Ha asatuwaaw sarotetsaw taana woossoppa. 12 Untunttu s'oomooppekka, taani untunttu waasuwaaw sisikke. S'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaaw untunttu yarshshooppekka, taani untunttu yarshshuwaaw akkikke. Taani untunttu olan, koshaaninne iita harggiyaan d'ayissana» yaageedda. 13 Taani hawaadan yaagaad; «Abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, timbbitiyaa odiyaawanttu untunttoo, «Hintte olaa be'ikkita woy koshay

hinttena oyk'enna. Taani hintte woy ha biittan pac'c'enna sarotetsaa immana» yaagee yaagiino» yaagaad. 14 Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Timbbitiyaa odiyaawanttu ta suntsan wordduwaaw odiino. Taani untunttu kiitabayekke, woy azazabeyekke, woy untunttoo odabeyekke. Untunttu hintte woy timbbitiyaa giide odiyaawe wordduwaaw sas'aa, patsenna kaayuwaanne k'oppi akkiide odiyaaw worddobaa. 15 Hewaa diraw, Ta suntsan timbbitiyaa odiyaawanttubaa gidoope, taani untunttu kiitabayekke. Shin untunttu, «Olay woy koshay ha biittaa bochchenna» yaagiino. He timbbitiyaa odiyaawanttu barenttu huup'iyaw olaaninne koshan d'ayana yaagee med'inaa Goday! 16 K'ay untunttu timbbitiyaa odiyaaw Asay koshaanne olaa gaasuwaan hayk'k'ana; untunttu anhay karen Yerusaalame ogiyaan olettana. Untunttu woy untunttu mac'c'a asaa, untunttu attuma naanatuwaaw woy untunttu mac'c'a naanatuwaaw moogiyaawe d'ayana. Taani untunttoo bessiyaa waayiyaa untunttu bolla tigana» yaageedda. 17 Ta kaggiyuwaabaa taani asaw hawaadan yaagaade odana mala, S'oossay taana azazeedda; «<Ta Asay daro deshettiide, loytsi maduns's'eedda diraw, ta ayifetuu k'ammenne gallassi shemppennan afos's'ino. 18 Taani dembbaa boope, mashshaan siifetteeddawantta be'ay. Katamaa geloophe, k'ay koshan gil'k'eeddawantta be'ay. Timbbitiyaa odiyaawanttunne k'eesatuu, «Nuuni pac'i bayinnan ootseetto» giino; shin untunttu barenttu ootsiyaawaa erikkino» yaaga» yaageedda. 19 Abeet S'oossaw, neeni Yihudaa mule aggaadii? S'iyoonne asaa is's'aadii? Neeni nuuna pas'ennaadan ootsaade ayaw dechchaadii? «Saro gidanawaa» giide naageeddo; shin ayayenne lo'obay nuw gakkibeenna. «Pas'ana wodii yaana» giide naageeddo; shin dagama s'alalay yeedda. 20 Abeet Med'inaa Godaw, nuuni nu iitatetsaa ereeddo; nu aawotuwaaw bayzuwaakka akeekeddo; nuuni tumuwaappe ne bolla nagaraa ootseeddo. 21 Nuuna ne suntsaa diraw kad'oppa; ne bonchcho araataw de'iyaa Yerusaalame kawushshoppa. Neeni nuunanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaaw hassaya; ne c'aak'uwaaw kantsoppa. 22 Won kawutetsatuwaaw eek'atuwaappe ittuu iraa bukissanaw danddayii? Saluu bare sheniyaan puusiyaa duge kiittanaw danddayii? Danddayenna! Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hewaa danddayiyaawe neena! Hawaa ubbaa ootsiyaawe neena gidiyaaw diraw, nuuni neenan nashshechchaa ootseetto.

15 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Haray atto Musenne Sameeli ta sintsan ek'k'inttonne, ta wozanay ha asatuwaakko simmenna. Untunttu ta sintsappe digga; untunttu biino. 2 K'ay untunttu neena, «Nuuni hak'a baanee?» giide

oochchooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee gaade untunttoo oda; «Hayk'k'oo pirdetteeddawanttu, hayk'k'oo biino. Mashshaw pirdetteeddawanttu, mashshaw biino. Koshaw pirdetteeddawanttu, koshaw biino. Omoodettanaw pirdetteeddawanttu, omoodoo biino» yaagee» yaageedda. 3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani oyddu k'ommo bayetsaa untunttu bolla ahana; hewantunne, untuntta wod'anaw mashshaa, untunttu anhaa goochchanaw kanatuwaa, untunttu ashuwaa miide d'ayissanaw saluwaa kafotuwaanne sa'aa do'atuwaa. 4 Hizk'k'yaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Minaase Yerusaalamen ootseedda palaa diraw, taani untuntta sa'aa kawutetsaa ubbaw dagama ootsana. 5 «Yerusaalame asatoo, hinttew oonee k'arettanawe? Hinttew kayyotanawe oonee? «Hintte ay malee?» giide hinttena oochchanaw ek'k'anawe oonee?» yaagee. 6 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taana aggeeddita; ha"i ha"ikka hintte guyye simmeeddita. Hewaa diraw, taani hintte bolla ta kushiya yeddaade hinttena d'ayissaad; taani hintte w k'arettaade daaburaad. 7 Taani untuntta he biittaa katamatuwaa penggiyaan laydaa akkaade ses's'aad. Untunttu naanatuwaakka wod'a wurssaad; taani ta asaa d'ayissaad. Ayaw gooppe, untunttu barenttu iita ogiyaappe simmennaan is's'eeddino. 8 Taani untunttu am"etuwaa payduwaa abbaa shafiyaappekka darissaad. Taani gallassaa seetan untunttu wodallatuwaa wod'i d'ayissiyaawantta untunttu aayetuwaa bolla ahaad. K'oppennaan de'ishiina, mishuwaanne dagamaa taani untunttu bolla duge yeddaad. 9 Laappun naanatu hayk'k'eedda aata shemppuwaa labbanaaddu. Iziw gallassay k'ammeedda; Aa kawushshaaddunne yeellataaddu. Biro pas'a de'iyaawantakka taani untunttu morkkatuwaa sintsan mashshaan siifissaad. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee. 10 Taw aayye ta aatee! Taana yelennaan aggaarkkiishsha! Taani biittaa ubbaan de'iyaa asaana walak'ettiyaanne baas'etiyyaa asaa gidaaddi. Taani oossinne tal"abeykke, woy ooppenne tal'aade akkabeyikke; gidooppenne, Asay ubbay taana shek'k'ee. 11 Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Tumuppe taani neena lo"obaw ashsha akkana. Tumuppe ne morkketuu metuwaa wodenne waayiyaa wode new watiwatanaadan, taani ootsana. 12 «Won Asay birataa, huup'issa baggana yiyaa birataa woy naasiyaa mentsanaw danddayii? 13 Biittaa ubbaan hintte ootseedda nagaraa diraw, taani hintte ak'uwaa peeshshaa, c'oo bonk'k'yaawanttoo immana. 14 Taani hinttena hintte erenna biittan hintte morkketoo ayileyana; ayaw gooppe, ta hank'k'uu miyaa tamaa gidiide, med'inaw ees's'ana» yaageedda. 15 Abeet Med'inaa

Godaw, neeni eraasa. Taana hassayaade maadda; taana yederssiyaawanttu bolla ta haluwaa kessa. Neeni untunttoo danddayaade, taana wora yeggoppa. Taani ne diraw shek'ettiyaawaa k'oppa. 16 Abeet Med'inaa Godaw, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw, taani ne suntsan s'eesetteedda diraw, ne k'aalay taakko yiina maad. Taana pashikkiseeddanne ta wozanaa nashechcheedda. 17 C'oo pood'ummiyaawanttu c'uguwaan uttabeykke; untunttunna nashetabeykke. Neeni ne kushiya ta bolla wotseedda dirawunne taw yilotiide diraw, taani taarekka dumma uttaad. 18 Sakuu taappe duus's'ennan is's'iyaawenne ta madutsay pas'ennan is's'iyaawe ayaasee? Neeni taw meliyaa shaafaadan, to'iyaa pulutuwaadan, hanana hanayiyee? 19 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni taakko simmooppe, taani zaaraadde neena akkana; neeni taw ootsana. Hada yewuwaa aggade, bonchcho k'aalaa s'alala odooppe, neeni ta doonaa gidanaassa. Hawanttu asatuu neekko simmana; shin neeni untunttukko simmakka. 20 Taani neena ha asaw naasiyaa giyya birataana gimbbetteedda gimbbiyaa ootsana. Untunttu neenanna olettana; shin neena s'oonikkino. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday neena ashshanawunne wotsa akkanaw neenanna de'ay. 21 litatuwaa kushiyaappe taani neena ashshana; k'areti bayinnawantuppekka taani neena wozana» yaagee.

16 Med'inaa Godaa k'aalay, hawaadan yaagiidde, taakko yeedda; 2 «Neeni machchato akkoppa; mac'c'awaa attumawaakka ha sa'aan yeloppa. 3 Ha sa'aan yeletteedda mac'c'a naanatuunne attuma naanatu, untuntta yeleedda aayetuunne aawotuu timbbitiyyaa taani Med'inaa Goday new hawaa oday. 4 Untunttu iita harggiyaan hayk'k'ana; untunttoo yeekettenna, woy untunttu mogettikkino; untunttu anhay biittaa bollan pituwaa mala gidanawaa. Untunttu mashshaaninne koshan wurana; untunttu ashuu saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidanawaa» yaageedda. 5 Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Yeekko golliyya geloppa; yeekkanaw woy k'arettanaw booppa. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday ha asaa bollappe ta sarotetsaa, aggena ta siik'uwaaanne ta maarotaa digga kichchaad. 6 Woggaatuukka guutsatuukka ha biittan hayk'k'ana; untunttu mogettikkino. Ay asayenne untunttoo yeekkena; ay asayenne untunttoo gom'orenna woy huup'iyaa meedissiide kayyottenna. 7 Yeekkiyyaa asaw haatsaa ushshaw afiide, k'umaa aanana ittippe miiddinne ushiide, kayyuwaa baletsiyaawe ituunne de'enna. Haray atto aata woy aawuu hayk'k'eedda uraakka baletsiyaabay baawa. 8 «Gibiray de'iyaa golliyaakka geloppa; maanawunne ushanaw untunttunna ittippe uttoppa. 9 Ubbaaappe Wolk'k'aama

Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaa oday. Be'a, taani nashshechchaanne ilissaa kooshshaa, machchato bullachchiyaawaanne bullachchettiiyaan kooshshaa ha sa'aappe diggana. Hewaa Asay bare laytsan bare ayifiyaan be'ana. 10 «Neeni ha k'aalaa ubbaa ha asaw odiiyaa wode, untunttu neena, Med'inaa Goday ayaw hawaa mala wolk'k'aama iitabaa nu bolla awaayeedee? Nuuni ayaa bayzzeddo? Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, «nuuni ootseedda nagaray ayee?» yaagana. 11 He wode neeni untunttoo yaaga; < «Taani Med'inaa Goday hawaa ootseeddawe kase hintte aawotuu taana aggeeda diraassa, untunttu hara s'oossatuwaa kaalleedda diraassa, untunttoo ootseeddanne goyinneedda diraassa, taana aggeedanne ta higgiiyaa naagennan is'seedda diraassanne 12 hintte kase hintte aawotuwaappekka aad'd'i iiteedda diraassa. Be'ite, hintte huup'iiyaan huup'iiyaan hintte iita wozanaa muumetetsaa kaalleeddita; taw azazettenan is'seeddita. 13 Hewaa diraw, taani hinttena ha biittaappe dentsaade, hintte woy hintte aawotuu erenna biittaa olana. Yaan hintte hara s'oossatoo gallassinne k'amma haggazana. Mulekka hinttew k'arettikke» yaagee yaaga» yaageedda. 14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «<Israa'eeliyaa asaa Gibs'e biittaappe kesseedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'enna wodii yaana. 15 «Israa'eeliyaa asaa huup'issa bagga biittaappenne untunttu I laaleedda biittatuwaa ubbaappe zaariide aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'ana. Ayaw gooppe, taani untunttu kase untunttu aawaatoo immeedda buzo biittaa zaaraadde ahana» yaagee. 16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani moliyaa oyk'k'iyaa daro asatoo kiittay; untunttu untuntta oyk'k'ana. Hewaappe guyyiyaan, taani daro shankkanchatoo kiittana; shankkanchatuu deriyaa ubbaappe, zooziyaa ubbaappenne shuchchaa kooppotuwaappe untuntta shankkatiide kessana. 17 Ayaw gooppe, taani untunttu ogiiyaa ubbaa be'ay. Untunttu taappe k'osettibeykino; untunttu nagaraykka ta ayifiyaappe geemmibeenna. 18 Taani untunttu iitatetsaanne untunttu nagaraa diraw untunttoo laa"u kushiya zaarana. Ayaw gooppe, untunttu barenttu is's'etteedda eek'atuwaan, he anhaa malatiyaawantun ta biittaa tunisseeddinonne barenttu sheneyiyaa misiletuwaan ta laataa kuntseeddino» yaagee. 19 Abeet Med'inaa Godaw, ta wolk'kaw, ta wolk'k'aama miis'aw, metuwaa gallassan taani bak'ata attiyaa sa'aw, kawutetsatuu sa'aa gas'aappe neekko yaana. Yiide hawaadan yaagana; «Nu aawotuu patsenmanne maaddenna worddo s'oossatuwaa s'alala laatteeddino. 20 Won Asay barew s'oossatuwaa med'd'anaw danddayiyye? Danddayenna! I med'd'inttokka

untunttu tumu s'oossatuwaa gidikkino!» yaagana. 21 S'oossay hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani untuntta erissana. Itti gedenne ta wolk'k'anne ta minotetsaa untuntta erissana; yaatoope untunttu ta suntsay Med'inaa Godaa gidiiyaawaa erana» yaagee.

17 S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaa nagaray birataa biiriyan s'aafetteedda; untunttu wozanaa bollanne untunttu yarshshiyaasan de'iyaa kac'iyaa bolla almaaziya giyaa shuchchaa s'eeran k'aac'ettiide s'aafetteedda. 2 Untunttu naanatuu irs's'a mitsaa ubbaa garssan, d'ok'ka zoozetuwaa bollaninne biittan de'iyaa deretuwaa bollan, giigisseedda yarshshiya sa'atuwaan Asheero giyaa s'oossatiw esseedda misiliyaw goynniino. 3 Hintte biittaa ubbaa bollan ootseedda nagaraa ac'oo c'iga ootsaade, hintte miishshaanne hintte ak'otuwaa ubbaa taani hintte morkketoo immana. 4 Taani hinttena laatisseedda biittaappe hintte baana; taani hinttena hintte erenna biittan hintte morkketoo ayileyana. Ayaw gooppe, hintte ta hank'k'uwaa oysetseeddita; I med'inaw ees's'ana» yaagee. 5 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asan, hayk'k'iyaa asaa wolk'k'an ammanettiyaawenne bare wozana Med'inaa Godaappe wora zaariyaawe shek'k'etteeddawaa. 6 He Asay bazuwaan doleedda suuppa mitsaa mala. Keekabay yiyaa wode be'enna. I bazuwaan, mela sa'aan, Asay de'enna mas'ine biittan de'ana. 7 «Med'inaa Godaan ammanettiyaay asay, I ammanettiyaawe S'oossaa gidiiyaa Asay anjjettedawaa. 8 I haatsaa matan tokettiide, bare s'ap'uwaa goggiyaa haatsaw yeddeedda mitsaa mala. Awaa suulookka I yayyena. Ayaw gooppe, he mitsaa haytsay irs's'i irs's'aashin de'ee. Iray bukkenna laytsankka hirggenna; ayifiyaa ayifiyaawaakka k'ans's'enna. 9 «Asaa wozanay ubbabaappe aad'd'i c'immiyaawaanne loytsi iita. Aa ooni eranaw danddayii? 10 Med'inaa Goday asaw ubbaw Aa ogiyaadaaninne Aa oosuwaadan zaaranaw, asaa wozanaa biddayinne Aa kahaa paac'c'ay» yaagee. 11 S'illenna ogiyaanna durettiyaay Asay barewaa gidenna k'uuk'ulliyaa k'os'iyaa akkati mala. I bare laytsaa biro baggayiide, Aa aggiide d'ayana; wurssetsan I booza gidanawaa. 12 Nu Geeshsha Gollii koyiroppe doommiide, bonchcho kaatetuwaa araataadan, d'ok'ka deriyaa huup'iiyaan beettee. 13 Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eelii hidoatan naagiyaawoo, neena aggeeda ubbatuu yeellatana. Neena aggiide wora biyaawanttu, neena Med'inaa Godaa, de'uwaa haatsaa pulutuwa aggeeda diraw, untunttu baana bolla s'aafettana. 14 Abeet Med'inaa Godaw, taana patsa; taani pas'ana. Taana ashsha; taani attana. Ayaw gooppe, neeni taani galatiyaawaa. 15 Asatuu taana, «Med'inaa Goday nuuna naasseedda naasii

hak'an de'ii? Ane polo!» yaagiino. 16 Hentsaanchchaa gidaadde New ootsiyaawaa aggabeykke; untunttu metootana gallassaa taani amottabeykke. Ta doonaappe kaseedda k'aalaa neeni eraasa. 17 Taana dagantsoppa. Neeni metuwaa gallassi taw bak'ata attiyaa sa'aa. 18 Taana yederssiyaawanta yeellaya; shin taana yeellayoppa. Untunttu dagantsa; shin taana dagantsoppa. Untunttu bolla meto gallassaa ayaa; untunttu laa'u kushiya muruwaa mura. 19 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ba, Yihudaa kaatetuu katamaa geliyaanne kesiyaa Asay geliyaa penggiyaanne hara Yersaalame penggetuwaa ubbaan baade ek'k'a. 20 Untunttu hawaadan yaaga; «Hinttenoo Yihudaa kaatetoo, hinttenoo Yihudaa asatoo, hinttenoo Yersaalame asatoo, hinttenoo ha penggetuwaanna geliyaa asatoo, ubbayka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! 21 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sambbata gallassan tooquwaa tookkenna malanne ayaanne tookkiide, Yersaalame penggiyaanna gelenna mala, hinttew naagettite! 22 Sambbata gallassan hintte golliyaappe tooquwaa tookkiide kessoppite, woy ay oosuwaanne ootsoppite. Kase hintte aawotuwa taani azazeeddawaadan, Sambbata gallassaa dummayiide bonchchite. 23 Gidoopenne, untunttu sisibeykkino; barenttu haytsaakka taakko yeggibeykkino. Untunttu sisennaanne taappe tamaarennan is'seeddino. 24 « < «Shin hintte taani Med'inaa Goday odiyaawaa sisoope, Sambbata gallassan ay tooquwaanne tookkiide, ha katamaa penggetuwaanna gelennaan aggoope, Sambbata gallassaa dummayiide, an ay oosuwaanne ootsennan bonchchoope, 25 Daawita kaatetuwa araatan uttiyaa kaatetuu barenttu moodiyaawantunna paratuwaanne paraa gaaretuwaa toggiide, he penggetuwaanna gelana. Untunttu Yihudaa asaananne Yersaalame kataman de'iyaa asaana gelana; ha katamay med'inaw Asay de'iyaa katamaa gidanawaa. 26 « < «Asay s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwa, katsaa yarshshuwa, is'aanaanne galataa yarshshuwa akkiide, Yihudaa katamatuwaappe, Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaappe, Biiniyaama biittaappe, gad'aappe, gezziyaappenne Neegeebappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yaana. 27 « < «Shin hintte Sambbata gallassatuwa dummayiide bonchchanaadaaninne Sambbata gallassatuwaan tooquwaa tookkiide, Yersaalame penggetuwaanna gelennaadan, taani odeeddawaa sisennan is'sooppe, taani he penggetuwaan tamaa oysana. Yersaalame kaatiyaa golletuwaa maana. He tamay to'enna» yaagee» yaaga» yaageedda.

18 Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa; 2 «Dendda; urk'k'aa med'd'iyaa bitaniyaa golle ba.

Yaan taani neena ta k'aalaa sissana» yaageedda. 3 Taani duge urk'k'aa med'd'iyaa bitaniyaa golle baade, I bare med'd'iyaa yinggiyaawaan urk'k'aa med'd'iyawaa be'aad. 4 I med'd'ishina, miishshay Aa kushiyan bayeedda. I he urk'k'aa zaariide munak'kiide, barena lo'iyaa hara miishshaa kessiide med'd'eedda. 5 He wodiyaan Med'inaa Godaa K'aalay, hawaadan yaagiidde, taakko yeedda; 6 «Israa'eeliyaa asatoo, ha urk'k'aa med'd'iyaa bitanii ootsiyaawaadan, taani hinttena ootsanaw danddaykkita? Yaagee Med'inaa Goday. Israa'eeliyaa asatoo, be'ite; urk'k'ay barena med'd'iyawaa kushiyan de'iyawaadan, hinttekka ta kushiyan de'iita. 7 Ay wode gidoopenne, taani itti biittaabaa woy itti kawutetsaabaa, «Taani hinttena d'ok'ollana, yooddananne d'ayissana» gaade odina, 8 he taani odeedda kawutetsay bare iitatetsaappe aggiide simmooppe, taani untunttu bolla ahana geedda iitabaa ahenan agga bashana. 9 K'ay ay wode gidoopenne, taani itti biittaabaa woy itti kawutetsaabaa, Taani hinttena kees's'anne tokkana gaade odina, 10 he kawutetsay taani odiyaawaa sisennan is'sooppe ta sintsan iitabaa ootsoope, taani ootsana geedda lo'obaa ootsennan aggaashana. 11 «Hewaa diraw, ha'i Yihudaa asatoonne Yersaalamen de'iyawantuu hawaadan yaaga; Med'inaa Goday yaagee; Be'ite, taani hintte bolla iitabaa med'd'ayenne halchchaad. Hintte ubbayka hintte iita ogiyaappe simmite; hintte ogiyaanne hintte oosuwaa laammite yaagee yaaga. 12 Shin untunttu, «Hewe ayinne maaddenna! Nuuni nu halchcheeddawaadan hanana; nuuni huup'iyaan huup'iyaan nu iita wozanaa muumetetsaadan ootsana» yaagana» yaageedda. 13 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawaa malabaa sisi eritee? yaagiide ane kawutetsatuwaa gidдон lal'ite. Wodoratta Israa'eeliyaa loytsi sheneyiyaawaa ootsaaddu. 14 I barew, Liibaanoosa deriyaa bollan de'iyaa shachchay, zaallaa s'eeraappe d'ayi erii? He deriyaappe goggiyaa irs's'a haatsay meli erii? 15 Shin ta asatuu taana dogeeddino; untunttu patsenna s'oossatoo is'aanaa c'uwayiino. Barenttu ogiyaappe, barenttu beni loossuwaappe d'ubetteeddino; untunttu ogiyaa aggiide, gas'aana beeddino. 16 Untunttu barenttu biittaa dagantsiyaabaanne, med'inaw kad'etteeddawaa kesseeddino. Yaana aad'd'iyaa ooninne sheneteenne bare huup'iyaa k'aatsee. 17 Away wulliyaa bagga c'arkkuwaadan, taani untunttu untunttu morkkatuwaa sintsan laalana. Untunttu metuwaa gallassi taani untunttoo zokkiyaa zaaranaappe attina, ta som'uwwaa haasayikke» yaagee. 18 Asatuu hawaadan yaageeddino; «Haa yiite; ane Ermaasa bolla mak'etteetto. Ayaw gooppe, k'eesatuu tamarissiyaa higgii, aad'd'eeda eranchchatuu immiyaa

zorii, timbbitiyaa odiyaawanttu odiyaa k'aalay d'ayenna. Haa yiite; ane Aa nu ins's'arssan p'iroytte. I odiyaa k'aalaa sisennan aggeeto» yaageeddino. 19 Abeet Med'inaa Godaw, ta odiyaawaa sisa; ta morkketuu ta bolla haasayiiaawaa hayzza. 20 Lo'o ootseedda asaw iitaa zaarii? Shin untunttu taw ollaa bookkiino. Taani ne hank'k'uu untuntuppe simmana mala, untunttu diraw lo'obaa haasayanaw ne sintsan ek'keeddawaa k'oppa. 21 Hewaa diraw, untunttu naanatuwaa koshaw aatsaade imma; untunttakka mashshaw aatsaade imma. Untunttu mac'c'a asatuukka na'ay bayinnawantanne an'e gidino. Untunttu attuma asatuukka wod'iyaa harggiyaan gakketino; untunttu wodallatuukka olan siifetiino. 22 Untunttu k'oppennaan neeni untunttu bolla bonk'k'iyaa wantta yeddina, untunttu golliyaan waasuu keso. Ayaw gooppe, untunttu taana kunddisanaw ollaa bookkeeddino; ta gediyaawukka p'iriyaa wotseeddino. 23 Shin abeet Med'inaa Godaw, untunttu taana wod'anaw mak'etteeddawaa ubbaa neeni eraasa. Neeni untunttu iitatetsaa atto gooppa, woy untunttu nagaraa ne sintsappe k'uc'c'oppa. Untunttu ne sintsan s'oonettiide kunddino. Ne hank'k'uwaa wode neeni untuntta hawaadan ootsa.

19 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ba; urk'kaa med'd'iyaa waappe baareetaa shamma. Neenanna amareedda gadiyaa c'imatuwaanne amareedda k'eesiyaa c'imatuwaa akkaade, 2 Kon'aa Me'uwwaa Penggiyaa giyaa penggiyaa lank'k'iyaa aad'd'aade, Hinnooma Zanggaaraa ba; yaan taani new odiyaa k'aalaa awaaya. 3 Hawaadan yaaga; «Hinttenoo Yihudaa kaatetoo, hinttenoo Yersaalame katamaa asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, sisiyaa ubbaw haytsaw iitiyaa palabaa ha biittaa bolla taani ahana. 4 Ayaw gooppe, asatuu taana aggeeddino; untunttu woy untunttu aawotuu, woy Yihudaa kaatetuu erenna hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiide yarshshiyaawaan ha sa'aa tunisseeddino. Untunttu s'illo asatuwaa suutsaa ha sa'aan kunteeddino. 5 K'ay taani untuntta azazabeenabaa, woy odabeennabaa, woy ta wozanaan k'oppabeennabaa ootseeddino; untunttu barenttu attuma naanatuwaa Ba'alaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshanaw, goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan yarshshiyaa sa'aa gimbeeddino. 6 Hewaa diraw, ha sa'ay Toofeeta woy Hinnooma Zanggaaraa geetettiyaaawe attiide, Shukaa Zanggaaraa yaagettiide s'eegettana gallassatuu yiino yaagee Med'inaa Goday. 7 < < «Yihudaanne Yersaalame asaa halchchuwaa taani ha sa'aan polettenaadan ootsana. Untunttu barenttu morkkatuwaa mashshaaninne barentta

wod'anaw koyiyaawanttu kushiyan hayk'k'anaadan taani ootsana. Untunttu anhaa saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma ootsaade immana. 8 Ha katamaa bazuwaanne k'ilic'iyaa waa kessana. Hewaana aad'd'iyaa ubbay Aa bashshaan malaletiide, Poora! yaagana. 9 Untunttu barenttu mac'c'a naanatuunne attuma naanatuwaa ashuwaa maanaadan taani ootsana. Untunttu wod'anaw koyiyaa morkketuu untuntta waayissiyaa waayiyaninne dooddiyaa dooddan, untunttu ubbay ituu ituuwaa ashuwaa maana» yaagee» yaaga. 10 «Hewaappe guyyiyaan, neenanna ittippe beedda asatuwaa sintsan he baaretaa mentsa. 11 Untuntta hawaadan yaaga; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Zaariide koolina oyk'k'ennaadan ootsiide, itti Asay baaretaa mentsiyaawaadan, taani ha kawutetsaanne ha katamaa mentsereetsana. Asatuu anhaa moogiyaa sa'ay bayinna diraw, Toofeetan moogana. 12 Taani ha sa'anne an de'iyaa asaa ootsanawe hawaa; taani Med'inaa Goday ha katamaa Toofeetadan ootsana. 13 Yersaalame asaa golletuunne Yihudaa kaatetuwaa golletuu, golliyaa bollan dembbayiide ootseeddino saluwaa s'oolintetoo is'aanaa c'uwayeeddanne hara s'oossatoo ushshaa yarshshuwaa gusseedda golletuu ubbay Toofeeta giyaa sa'aadan tuneeddawantta gidana» yaagee» yaaga» yaagee. 14 Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Med'inaa Goday timbbitiyaa odanaw kiiteedda Toofeetappe simmiide yiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidon de'iyaa dabaaban ek'keedda. Asaa ubbaw hawaadan yaageedda; 15 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Sisite, taani ha katamaa bollanne Aa heeraan de'iyaa mootsatuu ubbaa bolla ahana geedda iitabaa ubbaa untunttu bolla ahana hanay. Ayaw gooppe, untunttu morggii makkalaa gidiide, taani odeeddabaa sisennan is's'eeddino» yaagee» yaageedda.

20 He wode Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan kaappuwaa gidiyaa, Imeera na'aa Paashihuura giyaa k'eesii, Ermaasi ha yewotuu timbbitiyaa odishin siseedda. 2 Paashihuuri timbbitiyaa odiyaa Ermaasa deshisseedda; K'ommo Biiniyaama Penggiyaa giyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaasan de'iyaa dutsaa lukuwaan k'ashisseedda. 3 Wonttetsa gallassi Paashihuuri Ermaasa k'ashuwaappe bilina, Ermaasi aw hawaadan yaageedda; «Hachchippe doommina, Med'inaa Goday ne suntsaa Paashihuura yaagenna; I ne suntsaa Yaan Haan Dagama yaagana. 4 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena ne huup'iyawunne ne laggetuwaa ubbaw dagama kessana. Untunttu neeni s'eellishshin, barenttu morkkatuwaa mashshaan wurana. Yihudaa asaa

ubbaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana. I untuntta omoodiide, Baabloone afana; afiide yaan mashshaan untuntta wod'ana. 5 Hewaadankka, ha katamaa ak'uwaa peeshshaa ubbaa, ootsi kesseeddabaa ubbaa, duretetsaa ubbaanne Yihudaa kaatetuwwa miishshaa ubbaa taani untunttu morkketoo aatsaade immana. Untunttu untuntta bonk'ki oyk'kiide, Baabloone afana. 6 K'ay neeni Paashihuurikka ne son de'iyaa Asay ubbay omoodettiide, Baabloone baana. Neeni timbbitiyaa odeedda ne laggetuwaa ubbaannakka yaan hayk'k'anne yaan moogettana» yaagee» yaageedda. 7 Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana c'immaada; taanikka c'imettaad. Neeni taappe minnaade, taana s'oonaaadda. Gallassaa kumentsaa taani Asay miic'c'iyaaawaa kesaad; ubbay taana k'iliic'ee. 8 Taani haasayiyaa wodiyaan ubbaan d'ok'k'issaade, «Makkalabayanne bashshay gakeedda» yaagaade waassay. Med'inaa Godaa k'aalay taw gallassaa kumentsan kad'yaanne k'iliic'uwaa aheedda. 9 Taani, «Taani S'oossaabaa dentsaade haasayikke» woy, «Aa suntsan laa'entso odikke» gooppe, S'oossaa k'aalay ta mek'etsaa gidдон k'um'ettiide, ees's'iyaa tamaa mala gidiide, ta wozanaan michchee. Taani gidдон oyk'k'aade ashshana gaade daaburaad; shin te"anaw danddayabeykke. 10 Taani daro saasuketsaa sisaad; «Yaan haan dagamay de'ee! Ane Aa mootite! Nuunikka Aa mootoytte» yaagiino. Taw mata laggetuu ubbay ta kunddetsaa naagiide, «Oni erii, nuuni Aa oyk'k'ana malanne nu haluwaa kessana mala, I c'imettanaw danddayee» yaagiino. 11 Shin Med'inaa Goday yashissiyaa tooranchchaadan taananna de'ee. Hewaa diraw, taana yederssiyaawanttu d'ubettana; untunttu taana s'oonikkino. Untunttoo giigenna diraw, untunttu wolk'k'aama yeellaa yeellatana. Untunttu kawushshay mulekka dogettenna. 12 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, s'illotuwwa paac'c'iyaaawoo, wozanaa kahaa be'iyaaawoo, neeni ta morkkatuwaa bollan ta haluwaa kessaade taana bessa. Ayaw gooppe, taani ta mootuwaa new aatsaad. 13 Med'inaa Godaw Yes's'ite! Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I hiyyeesatuwwa iitatuwwa kushiyaappe ashshaa. 14 Taani yeletteedda gallassay shek'k'etteeddawaa gido! Ta aata taana yeleeedda gallassay anjettoppo! 15 Ta aawoo, «New mishiraachcho; new attuma na'ay yeletteedda!» yaagi odiide, daro nashechcheedda bitaniikka shek'k'etteeddawaa gido! 16 He bitanii Med'inaa Goday k'arettennaan aatsi yeggiide d'ayisseedda katamatuwaadan hano. He bitanii wontta waasuwwa, gallassaa seetan, «Olay gakeedda!» giyaa oduwwa siso. 17 Ayaw gooppe, ta aata taw duufo gidana malanne I uluukka taana wogaa oyk'k'i uttana mala, taana

uluwaan wod'ibeenna. 18 Taani metuwaanne kayyuwaa be'anawunne laytsaa ubbaa yeellataade wurrsanaw, ayaw ta aatti uluwaappe kesaadditaashsha?

21 Kaatii Sedek'iyaaasi Malkkiyaa na'aa Paashihuuranne Ma'iseeya na'aa K'eesiyaa Soofonaasa ha ooshaa oochchana mala, Med'inaa Goday Ermaasakko kiitteedda. 2 Untunttu, «Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori bare olanchchatuwaanna ha katamaa yuuyyi aad'd'iide dooddeedda diraw, ane nuw Med'inaa Godaa oochcha. Oni erii, Med'inaa Goday beniwaadan, malalissiyaa oosuwwa nu diraw ootsiide, Aa guyye zaaranenttonne» yaageeddino. 3 Ermaasi untunttoo zaariide, hawaadan yaageedda; «Biide Sedek'iyaaasaw yaagite; 4 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni Baabloone kaatiyaanne gimbbiyaappe karenna ne katamaa dooddiyaa Aa olanchchatuwaanna olettiiyaa, ne kushiyan de'iyaa olaa miishshaa taani guyye ne bolla zaarana. K'ay untuntta ubbaakka ha katamatiw gidдо gelissana. 5 Taani ta huup'yaan yeddeedda kushiyan, wolk'k'aama k'esiyaan, yiluwaan, hank'k'uwaaaninne wolk'k'aama seeran neena olana. 6 Taani ha kataman de'iyaaawantta, asaakka mehiyaakka shoc'ana. Untunttu iita harggiyaan wurana. 7 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaaasa, Aa oosanchchatuwaanne iita harggiyaappe, mashshaappenne koshaappe palaheedda, ha katamaa asaa ubbaa, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oorawunne untuntta wod'anaw koyiyaa morkketoo taani Med'inaa Goday aatsaade immana. I untunttu k'ara mashshaan siifana. I untunttoo k'arettenna, woy saaliide aggena, woy maarennaa yaagee yaagite» yaageedda. 8 Med'inaa Goday Ermaasa, «Gujaadekka asaw hawaadan yaagaade oda; S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hintte sintsan de'uwaa ogiyaanne hayk'k'uwaa ogiyaa wotsaad. 9 Ha katamaa gidдон takkiyaa Asay ooninne mashshaan, koshan woy iita harggiyaan hayk'k'ana. Shin katamaappe kesiide biide, katamaa dooddiide oyk'k'eedda Baabloonetoo bare kushiya immiyaa Asay ooninne pas'a attanawaa; he uray bare shemppuwaa s'alala ashshana. 10 Ayaw gooppe, taani ha katamaw keekanaw gidennaan iitanaw ta k'ofaa k'achchaad. Baabloone kaatiyaw Aa aatsaade immana; ikka ha katamaa taman s'uuggana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga. 11 K'aykka Yihudaa kaatiyaa golliyaa asaw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! 12 Hinttenoo, Daawita zaretoo, Med'inaa Goday hinttena hawaadan yaagee; «Wonttina wonttina suure pirdite; bonk'k'etteeddawantta uk'k'unniyaawanttu kushiyaappe ashshite. Hewe d'ayooppe, hintte iita oosuwwa

gaasuwaan ta hank'k'uu tamaadan ees's'i kesana; ooninne Aa toyissenna yaagee yaaga» yaageedda. **13** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Yersaalame, neeni dembban de'iyaa zaallaadan, zanggaaraappe pude d'ok'k'u gaade beettaasa; shin taani neenanna olettana. Neeni, «Ooninne ta bolla s'alenna woy ta de'iyasaa gelenna» yaagaasa; **14** shin taani Med'inaa Goday neena ne oosuwaadan murana. Taani ne kaate golliyaan tamaa oysana; ne yuushshuwaan de'iyawaa ubbaa mi d'ayissana» yaagee.

22 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ba; duge Yihudaa kaatiyaa golle baade, yan ha k'aalaa oda. **2** «Neenoo Yihudaa kaatiyaw, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaawoo, neenikka ne k'oomatuukka ha penggiyaanna geliyaa ne Asay ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! **3** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suure pirddaanne s'illobaa ootsite. Bonk'etteeddawantta uk'unnnyaawanttu kushiyaappe ashshite. Betetuwaa bolla, aawuu bayinna naanatuwaa bollanne asinatuu hayk'keedda mac'c'a asatuwaa bolla geniyaabaa woy makkalabaa ootsoppite. K'ay s'illo asaa suutsaa ha sa'an gussoppite. **4** Hintte taani geeddawaadan tumu azazettoppe, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa kaatetuu paraanne paraa gaariyaa toggide, barenttu oosanchchatuwaananne barenttu asaana ha kaatiyaa golliyaa penggetuwaanna gelana. **5** Shin hintte azazettenan is's'ooppe, ha kaatiyaa Gollii ona gidana yaagaade taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan c'aak'k'ay» yaagee» yaaga» yaagee. **6** Med'inaa Goday Yihudaa kaatiyaa golliyaabaa hawaadan yaagee; «Neeni taw Gala'aade biittaaanne Liibaanoosa asaa s'eeraa mala gidoopekka, taani neena bazuwaanne Asay de'enna katamaa ootsana. **7** Taani neena koliyaawantta huup'iyaan huup'iyaan olaa miishshaa oysaade, new kiittana. Untunttu zigaappe masetteedda ne tuuk'etuwaa k'ans's'ereetside, taman olana. **8** «C'ora kawutetsaappe Asay he katamaa lank'k'yaana aad'd'ana. Ittuu ittuwaa, «Med'inaa Goday ayaw ha wolk'k'aama katamaa hawaadan ootseedee?» yaagiide oochchana. **9** Untunttu, «Untunttu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa aggeeda gishshaassanne hara s'oossatoo goyinneeddanne ootseedda gishshaassa» yaagana» yaagee. **10** Hayk'keedda Kaatiyaa Iyoosiyaasaw yeekkoppite woy kayyottoppite. Hewaa aggiide, omoodettiide beedda Shaalumaw seelettiide yeekkite. Ayaw gooppe, I ubbakka guyye simmenna; bare yeletteedda biittaa laa"entso be'enna. **11** Bare aawuwaa diraw Yihudaan kaatetiide de'iiddi, ha sa'aappe beedda Iyoosiyaasa na'aa Shaalumabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I ubbakka guyye simmenna. **12** I omoodettiide beedda biittan hayk'k'ana.

Ubbakka ha biittaa be'enna» yaagee. **13** Bare golliyaa naak'uwaaan kees's'iyawoo, s'illo gidenna ogiyaan pook'iyaa bolla pook'iyaa gujjiyaawoo, bare gadiyaa asaw ayinne immennaaninne wolk'k'aa gatiyaa c'iggenan oosissiyaawoo, aw aayye! **14** I, «Taani taw aakko pook'iyaa de'iyaa wolk'k'aama golliyaa kees's'ana» yaagee. Bare golliyaw wolk'k'aama maskkootetuwa; kessiide zigaa masetsan bolla kammiide, zo'o k'alamiyaa okkee. **15** Barew neeni daro zigan kees's'eeddawe neena lo'o kaatiyaa kessee gaade k'oppaadii? Ne aawuwaa Iyoosiyaasaw miyaawenne ushiyaawe d'ayeeddee? I suure pirddaanne s'illobaa ootseedda. Hewaa diraw, aw ubbabaykka injeteedda. **16** I hiyyesatoonne metootanchchatoo suure pirddiyaa diraw, aw ubbabaykka haneedda. Med'inaa Godaa eree yaagiyaawe hawaa. **17** Shin harabaa aggiide, ne ayifiinne ne wozanay jaamiyaawe ne go"aa demmanaassanne s'illo suutsaa gussanaassa, asaa naak'k'anaassanne uk'unnanaassa. **18** Hewaa diraw, Med'inaa Goday Iyoosiyaasa na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eemabaa hawaadan yaagee; «I hayk'k'iyaa wode untunttu aw, «Aayye! Aayye! Ta ishaw!» yaagiide yeekkikkino. K'ay, «Ta godaw, aayye! Ta kaatiyaw, aayye!» yaagiide zilaalikkino. **19** Aa mooguukka hariyaa mooguwa mala gidanawaa. Aa anhay gooshettiide, Yersaalame penggetuwaappe ya baggan olettana» yaagee. **20** S'oossay Yersaalamebaa hawaadan yaagee; «Ba; pude Liibaanoosa baade, yaan waassa. Baasaane biittan waasuwa s'ulisa. Abaarima Deriyaanka waassa. Ayaw gooppe, olaw neenana zuppetiyaawanttu ubbay s'oonetteeddino. **21** Neeni saro de'ishiina, taani new odaad; shin neeni, «Taani sisikke» yaagaadda. Ne yalagatsaadeeppe doommiidekka ne hanuu hawaa; neeni taw azazettenan is's'aadda. **22** Ne hentsanchchatuwa ubbaa c'arkkuu afana; olaw neenana zuppetiyaawanttukka omoodettiide baana. He wode ne iitatetsaa ubbaa diraw, yeellatananne kawushshana. **23** Hinttenoo, Liibaanoosa zigan kees'etteedda golliyaan de'iyaawanttoo, oysay oyk'keedda mac'c'a mishiratiwaa mala un"uu hintte bolla puttu ginto, waan oolandditeeshsha!» yaagee. **24** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta de'uu ero! Neeni Iyo'ak'eema na'ay, Yihudaa Kaatii Yo'aakiini, ta ushechcha kushiyan de'iyaa ta attamiyaa migiduwa gidintokka ta neena kessa yeggana. **25** Neena wod'anaw koyiyaawanttoo, neeni yayiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oorawunne Aa olanchchatoo taani neena aatsaade immana. **26** Taani neenakka neena yeleeedda ne aatokka hintte yeletaa biittaa gidenna hara biittaw olana; hintte laa"uukka yaan hayk'k'ana. **27** Hintte simmanaw laamotiyyaa biittaa ubbakka simmikkita» yaagee. **28** Barew

ha bitanii Yo'aakiini, kad'eeddanne me"eedda baaretee? I ooninne koyenna miishshee? Ayaw inne Aa naanatu yederssetiide, barentu erenna biittan oletiide atteeddino? 29 Hanne biittatee, biittatee, biittatee! Med'inaa Godaa k'aalaa sisa! 30 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha bitaniyaa, «Na'ay bayinna asaa, bare laysaa ubbaan de'uu injjetenna asaa» gaade s'aafa. Ayaw gooppe, Aa zeretsaappe ittoonni injjetenna; Daawita kawutetsaa araatan uttiyaawe woy Yihudaan kaatetiyaawe untuntuppe ittuunne de'enna» yaagee.

23 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta hentsaa gaden de'iyaa dorssatuwaa bayzziyaanne laaliyaa hentsanchatoo aayye anal!» yaagee. 2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa heemmiyaa hentsanchatuwaabaa hawaadan yaagee; «Hintte ta dorssatuwaa laaliide, wora yedersseeddita. Hintte untunta s'omoosibeenna diraw, taani hintte ootseedda iitatetsaw ubbaw hinttena muruwaan s'omoosana yaagee Med'inaa Goday. 3 Hewaappe guyyiyaan, ta wudiyaappe atteedawantta kase laaleedda biittaa ubbaappe taani ta huup'yaan shiishshana. Untunta guyye untunta hentsaa gadiyaa zaarana. Untuntukka hawaan yelettiide c'orattana. 4 Taani untunta loytsi heemmiyaa hentsanchatuwaa untunttoo wotsana. Untuntu laa"entso yayyikkinonne dagammikino; untuntuppe ittuunne bayenna. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee. 5 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Daawitew s'illo aac'aa dentsana gallassatuu yaana. I kaatiyaadan kawutananne aad'd'eeda eratetsan mooddana; biittan I suurebaanne s'illobaa ootsana. 6 I kaatetiya laytsan Yihuday attana; Israa'eeliikka saro de'ana. I s'eeseetana suntsay Med'inaa Godaa, nu S'illotetsaa geetettana» yaagee. 7 Hewaa diraw, S'oossay hawaadan yaagee; «Asay, «Israa'eeliyaa asaa Gibs'e biittaappe kessiide aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'yaawaa aggana. 8 Shin, «Israa'eeliyaa zeretsaa huup'issa bagga biittaappenne I laaleedda biittatuwaa ubbaappe aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'ana gallassatuu yaana. Hewaappe guyyiyaan untuntu barentu buzo biittan de'ana» yaagee. 9 Timbbitiyaa odiyaawantubaa taani k'oppiyaa wode, ta wozanay kayyuwaan me"ee; ta mek'etsatuu ubbaykka kokkoriino. Med'inaa Godaa dirawunne Aa geeshsha k'aalaa diraw, taani matsotteedda asaa mala, woyniyaa eessay wolk'ka diggeedda asaa mala gidaaddi. 10 Ayaw gooppe, biittay sharmus'atuwaan kumeedda. Shek'ka diraw, biittay yeekkee; bazzo hentsaa gadetuukka meleeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttu iita ogiyaa hamettiino; barenttu wolk'kaakka likke gidennasan go'ettiino. 11 Med'inaa

Goday, «Timbbitiyaa odiyaawenne k'eesiinne laa"uukka tuneeddino; haray attina, ta Geeshsha Golliyaanka untunttu iitatetsaa taani demmaad» yaagee. 12 K'aykka Med'inaa Goday, «Hewaa diraw, untuntu ogii halis's'ana; untuntu d'umaw laagettiide, an kunddana. Untuntu k'as's'ayettiya laytsi taani untuntu bollaani itabaa ahana» yaagee. 13 K'aykka I hawaadan yaagee; «Samaariyaan de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu gidдон sheneyiyaawaa be'aad. Untuntu Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiinonne ta asaa Israa'eeliyaa wora kaaletsiino. 14 K'ay Yersaalamen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu gidдонka dagantsiyaabaa be'aad. Untuntu sharmus'iinonne worddotiidde hamettiino. Ooninne bare iita oosuwaappe simmennaadan, untuntu iitaa ootsiyaawantta gede mintsetsiino. Untuntu ubbaykka taw Sodooma mala; Yersaalame asaykka Gamoora mala» yaagee. 15 Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaawantubaa hawaadan yaagee; «Yersaalamen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawantuppe tunabay kesiide, biittaa ubbaan laaletteedda diraw, taani untunta c'ammiyaa k'umaa mizana; taani untunta wod'iyaa haatsaa ushshana» yaagee. 16 Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Timbbitiyaa odiyaawanttu odiyaabaa sisoppite. Untuntu hanennabaa, hanana giide, wordduwaa odiino. Med'inaa Goday bare doonaappe odina gidennaan, untuntu bareppe k'oppi akkiide, sas'aa odiino. 17 Taana kad'iyawantta untuntu, «Med'inaa Goday, hintte saro de'ana» yaagee yaagiino. K'ay barenttu wozanaa muumetetsaa kaaletsiyaawantta ubbaa untuntu, «Hintte bolla ayaa iitabayenne yeenna» yaagiino» yaagee. 18 Shin be'anaw woy Aa k'aalaa sisanaw Med'inaa Goday zoriyaasan untuntuppe ooninne ek'k'ibeenna. Aa k'aalaa hayzeeddawe woy siseeddawe ooninne baawa. 19 Med'inaa Godaa gotii, aatsi yeggiyaa beetay hank'kuu hawesho keseedda! I iita asatuwaa huup'yaan ek'k'ana. 20 Aa wozanaa k'ofaa ootsiide polennan de'iiddi, Med'inaa Godaa hank'kuu simmenna. Wurssetsa gallassatuwaan hawaa hintte akeekana. 21 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani timbbitiyaa odiyaawantta kiitabaykke; shin untuntu wos's'iino. Taani untunttoo odabaykke; shin untuntu timbbitiyaa odiino. 22 Untuntu taani zoriyaasan ek'k'eeddawaa gidintto, ta k'aalaa ta asaw odana shin! Untuntu untuntu iita ogiyaappenne untuntu iita oosuwaappe zaarana shin!» yaagee. 23 K'aykka Med'inaa Goday, «Taani mata s'alala S'oossee? Haako san S'oossaa gidikkita? 24 Taani be'ennaadan, geema sa'aan barena k'osanaw Asay danddayii? Saluwaaninne sa'aan kumeeddawe taana Med'inaa Godaa gidikkita?» yaagee Med'inaa Goday. 25 S'oossay hawaadan yaagee;

«Ta suntsan wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu giyaawaa sisaad. Unttuntu, «Taani akumetaad; taani akumetaad!» yaagiino. 26 Ha yewuu bare wozana c'imuwaa timbbitiyaa odiyaa worddo nabetuwaa wozanaan awude gakkanaw gam"annee? 27 Unttuntu aawotuu Ba'aala giyaa eek'aa gaasuwaan ta suntsaa dogeeddawaadan, untntuntu ittuu ittoo odiyaa akumuwaan ta Asay ta suntsaa doganaadan ootsanaw k'oppiino. 28 Akumuwaa akumettiide timbbitiyaa odiyaawe bare akumuwaa odo. Shin ta k'aalaa siseeddawe he k'aalaa ashshenan gujjennan odo. Dalaynne zarggay hak'an gakketi? yaagee Med'inaa Goday. 29 Ta k'aalay tamaa mala gidennee? Zaallaa mentsereetsiyaa madooshaa mala gidennee?» yaagee Med'inaa Goday. 30 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani ta k'aalaa ittuu ittuwaappe wuu"iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu bolla de'ay. 31 Hewaadankka, barenttu ins's'arssan haasayiide, Med'inaa Goday yaagee yaagiyya timbbitiyaa odiyaawanttu bolla de'ay yaagee Med'inaa Goday. 32 Taani Med'inaa Goday hawaa oday! Wordduwaa akumetiide, timbbitiyaa odiyaawanttu bolla taani gidana. Unttuntu he akumuwaa odiide, barenttu wordduwaaninne barenttu c'ee'k'inaan ta asaa wora kaaletsiino. Taani untntunta kiitabaykke woy, odite gabeykke. Unttuntu ha asaa ayinne maaddikkino. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee. 33 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ermaasaa, ha asaappe ittuu, woy timbbitiyaa odiyaawe, woy k'eesii, «Med'inaa Godaa kiitay ayee?» giide oochchooppe, neeni untntunta, «Med'inaa Godaa kiitay hinttena; hewaa diraw, ta hinttena agga bashana» yaagee yaaga. 34 Timbbitiyaa odiyaawe, woy k'eesii, woy asaappe ittuu, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» yaagiide haasayooppe, taani he bitaniyaanne Aa soo asaa murana. 35 Hewaa aggiide asay, «Med'inaa Goday waageedee?» woy, «Med'inaa Goday odeeddabay ayee?» yaagiide bare laggetuwaanne bare dabbotuwwa oochchanaw bessee. 36 Hewaa diraw, ooninne, «Med'inaa Godaa kiitaa» yaagiide laa"entso haasayanaw bessena. Ayaw gooppe, aawuu doonaappe kesiyaa k'aalay aawoo kiitaa gidee. Hewan de'uwaa S'oossaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa, nu S'oossaa k'aalaa hintte mirk'k'iita. 37 «Neenikka timbbitiyaa odiyaawantta, «Med'inaa Goday hinttena waageedee? woy, Med'inaa Goday Ayaa odeeddee?» yaagaade oochchanaw bessee. 38 Shin hintte, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena, Hawe Med'inaa Godaa kiitaa gooppite» yaaginakka hintte, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» geeddita. 39 Hewaa diraw, tumuwaappe taani hinttena dogana; hinttewunne hintte aawoo immeedda katamaa ta sintsappe wora olana. 40 Taani

hintte bolla med'inaa kawushshaanne med'inaw dogettenna yeellaa ahana yaagee» yaageedda.

24 Iyo'ak'eema na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina Yihudaa mooodiyaawanttunna, kushiyya oosuwwa hiillatuwaananne birataa k'os's'iyawanttuna Yersaalameppe Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori omoodiide, Baabloone afa simmina, Med'inaa Goday taana sas'aa besseedda; taani Med'inaa Godaa Geeshsha golliyaw sintsa baggana balasiyaa teeraa oykeedda laa"u keeshshatuwwa be'aad. 2 Itti keeshshan koyiro teereeddawaa malatiyaa daro lo"o balasiyaa teeray de'ee. Laa"entso keeshshan k'ay maanaw giigenna daroppe iita balasiyaa teeray de'ee. 3 Med'inaa Goday taana, «Ermaasaa, hewe neeni be'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda. Taani, «Balasiyaa teeraa be'ay. Lo"o teeray loytsi lo"aa; iita teeray k'ay maanaw giigenna loytsi iita» yaagaade odaad. 4 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda; 5 «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Yihudaa biitaappe omooduwaan Baabloone biittaa yeddeedda asatuwaa, ha lo"o balasiyaa teeraadan lo"aa gaana. 6 Taani keeka ayifiyaan untntunta s'eelana; k'ay taani untntunta zaaraadde ha biittaa ahana. Taani untntunta kees's'anappe attina kolikke. Taani untntunta tokkanaappe attina shoddikke. 7 Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untntuntu eranaadan, taani untntuntu wozanaa immana. Untntuntu barenttu kumentsaa wozanaappe taakko simmanaw de'iyaa diraw, untntuntu ta asaa gidana; taanikka untntuntu S'oossaa gidana» yaagee. 8 «K'ay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasa, Aa kaappatuwaa, ha biittan atteeda Yersaalame asaa atteeddawantanne Gibs'e biittan de'iyawantta, maanaw giigenna he loytsi iita balasiyaa teeraadan iita gaana. 9 Laalaade yeddiyaa biittaa ubbaan taani untntunta ha sa'aa kawutetsatuwaan untntunta be'iyaa ubbaw dagamaanne shek'aa, boriyaanne leemisuwaa, k'ilii'c'uwaaanne bohetteeddawaa ootsana. 10 Taani untntoonne untntuntu mayzza aawaatoo immeedda biitaappe untntuntu ubbaanna d'ayana gakkanaw, mashshaa, koshanne iita harggiyaa untntuntu bolla yeddana» yaagee» yaageedda.

25 Iyoosiyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda oyddentso laytsan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori kaateteedda koyiro laytsan, Yihudaa asaa ubbaa s'eelliyawaan Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa. 2 Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi Yihudaa asaa ubbawunne Yersaalamen de'iyaa ubbatoo hawaadan yaageedda; 3

«Amoos'a na'ay, Yihudaa Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda tammanne heezzentso laytsaappe doommiide, hachchi gakkanaw, laatamanne heezzu laytsaa Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda. Taanikka zaara zaaraadde hintew odaad; shin hintte sisennan is's'eeddita. 4 «Med'inaa Goday bare k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa zaari zaariidekka hintew kiiteedda; shin hintte hayziide sisennan is's'eeddita. 5 Untuntu hawaadan yaageeddino; «Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappenne hintte iita oosuwaappe ha'i simmite. Simmooppe, Med'inaa Goday hintewunne hintte mayzza aawaatoo med'i med'inaw immeedda biittan hintte de'ana. 6 Hara s'oossatoo ootsanawunne goyinnanaw kaaloppite. K'ay hintte kushii ootseeddabaan S'oossaa yiloyoppite. Yaatooppe S'oossay hinttena k'ohenna» yaageeddino. 7 «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taani odiyaawaa sisanawaa aggiide, hintte kushii ootseeddabaan taana yiloyeeddita; yaatiide hinttena k'ohiyaawaa hintte huup'iyaa aheeddita» yaagee. 8 «Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta k'aalaw azazettenan is's'eedda diraw, 9 taani huup'issa bagga asaa ubbaanne ta k'oomaa, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oora s'eesana. Untuntta ha biittaa bolla, ha biittan de'iyaa asaa bollanne hawaa heeraan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa bolla ahana. Taani ha biittatuwaa ubbaanna d'ayissana; k'ay be'eeddawe dagammiaabaa, «Poora!» giyaabaanne med'inaw ayinne baynawaa ootsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. 10 Taani untuntuppe ililssaanne nashshechchaa kooshshaa, bullachchiyaawaanne bullachchettiyaan kooshshaa, wos'aan gaac'c'iyaa kooshshaanne s'ompiiyaa poo'uwaa d'ayissana. 11 Ha biittay ubbaanna bashshaa ayinne baynna biittaa gidanawaa; ha kawutetsatuukka Baabloone kaatiyaw laappun tammu laytsaa moodetana. 12 « «Laappun tammu laytsay poletti simmina, taani Med'inaa Goday Baabloone kaatiyaanne Aa kawutetsaa asaa untuntu bayzzuwaan diraw murana; untuntu biittaakka med'inaw ayinne baynawaa ootsana. 13 Taani he biittaa bollan haasayeeddawaa ubbaa, Ermaasi kawutetsatuwaa ubbaa bolla, «Hanana» giide odeedda, ha mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa he biittaa bollan ahana. 14 Daro kawutetsatuunne wolk'k'aama kaatetu Baabloonetuwaa ayileyiide mooddana. Taani untunttoo untuntu hanuwaadaaninne untuntu kushiyaa oosuwaadan k'ans's'ana» yaagee» yaageedda. 15 Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay taw hawaadan yaageedda; «Hawaa ta hank'kuwaa woyniyaa eessay kumeedda wanc'c'aa hey. Afaade taani neena kiittiyaa kawutetsatuwaa ubbaa ushsha. 16 Untuntu ushiide, taani untuntu

giddo yeddiyaa mashshaa gaasuwaan ganddigaarananne gooyana» yaageedda. 17 Taani Med'inaa Godaa kushiyaappe wanc'c'aa akkaade, I taana kiiteedda kawutetsatuwaa ubbaa ushshaad. 18 Hachchi haneeddawaadankka untuntu ubbaa bashshaanne dagama, c'ashshaanne k'anggetsaa ootsana mala, Yerusaalammenne Yihudaa katamatuwaa, Aa kaatetuwaanne Aa kaappatuwaa ubbaa ushshaad. 19 Gibs'e biittaa kaatiyaa, Aa k'oomatuwaa, Aa kaappatuwaa, Aa biittaa asaa ubbaanne 20 yaan de'iyaa allaga asatuwaa ubbaa ushshaad. Uus'a biittaa kaatetuwaa ubbaa ushshaad. Piliss's'eema biittan de'iyaa Ask'k'aloona, Gaaza, Ek'iroonanne Ashddoodappe atteeda bagga kaatetuwaa ubbaa ushshaad. 21 Eedooma, Moo'aabanne Amoona ushshaad. 22 S'iirroosa kaatetuwaa ubbaa, Sidoona kaatetuwaa ubbaanne Meediteraane Abbaappe hefintsa gas'an de'iyaa biittaa kaatetuwaakka ushshaad. 23 Dadaana, Temaana, Buuzanne barenttu huup'iyaa shufeeriya meediyaa asatuwaa ubbatuwaan ushshaad. 24 Araba biittaa kaatetuwaa ubbaanne bazzuwaan de'iyaa zaratuwaa kaatetuwaa ubbaa ushshaad. 25 Zimira, Elaamanne Meedoona kaatetuwaa ubbaa ushshaad. 26 Huup'issa bagga biittaa kaatetuwaa ubbaa, haakuwaaninne matan de'iyaa kaatetuwaa ubbaa untuntu kaali kaali, sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa ushshaad. Untuntu ubbaappe guyyiyaan, Baabloone kawuukka ushana. 27 S'oossay; «Hewaa diraw, untunttoo oda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hinttena, «Ushittenne matsottiite. C'ooshittenne kunddite. Taani hintte giddo yeddiyaa mashshaa gaasuwaan laa'entso denddoppite» yaagee» yaaga. 28 Shin untuntu ne kushiyaappe wanc'c'aa akkenaaninne ushennaan is's'ooppe, untunttoo hawaadan yaagaade oda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttena, «Hintte ushanaw koshshee! 29 Be'ite, taani ta suntsan s'eesetteedda katamaa bolla iitabaa ootsanaw doommay. Yaanina hintte murettennaan attiide biitee? Hintte murettennaan attiide biikkita! Ayaw gooppe, taani sa'aan ubbaa bolla mashshaa s'eesay. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga. 30 «Hewaa diraw, Ermaasaa, ha k'aalay ubbay untuntu bolla hananawaa untunttoo oda. S'oossay bolla d'ok'an guummana. Med'inaa Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aappe bare guntsaa sissana. I bare hentsaa gadiyaa bollan wolk'k'aappe guummana. I woyniyaa teeraa yed'd'iide, gum'iyaaawanttu waassiyaawaadan, sa'aan de'iyaa ubbaa bolla waassana. 31 Aa c'abbuu sa'aa gas'aa gakkiiide sisettee. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw kawutetsatuwaanna mootuu de'ee. S'oossay asaa ubbaanna pirdettana; I iitatuwaa mashshaw

aatsiide immana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad yaaga» yaageedda. 32 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Be'a, iitabay kawutetsaappe kawutetsaw laalettée; sa'aa gas'aappe gotiyaa c'arkkuu denddee» yaagee. 33 He wodiyaan S'oossay wod'eeddawantu anhay, biittaa bollan ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw laalettana. Untunttoo yeekettenna, untunttu anhay shiik'enna woy moogettenna. Untunttu biittan pituwaa mala gidanawaa. 34 Hinttenoo, hentsanchatoo, yeekkittenne waassite. Hinttenoo, wudiyya kaaletsiyaawanttu, bidintsaan gondoretite. Ayaw gooppe, hintte shukettiyaa wodii gakeedda; hintte kunddananne lo'o urk'k'aa miishshaadan me"erettana. 35 Hentsanchatuu bak'atiide biyaasa'ay baawa; wudiyya kaaletsiyaawantukka kessi akkiyaa sa'ay baawa. 36 Med'inaa Goday untunttu hentsaa gadiyaa d'ayissiyaa diraw, hentsanchatuu waassiyaa waasuwaanne wudiyya kaaletsiyaawanttu yeekkiyaa yeekuwaasite. 37 Med'inaa Godaa suulo hank'kuwaa gaasuwaan saro de'iyaa hentsaa gadii onana. 38 Gaammuu bare de'iyaa woraappe kesiyaawaadan, S'oossaykka bare de'yaasaappe kesana. Untunttu biittaykka naak'k'yaawanttu mashshaanine Med'inaa Godaa suulo hank'kuwaan ayinne baynawaa biittaa gidanawaa.

26 Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi koyiro kaateteedda wode, ha k'aalay Med'inaa Godaappe yeedda. 2 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa Golliyya dabaaban ek'k'a. Med'inaa Godaa Golliyaan goyinnanaw Yihudaa katamatuwaappe yiyaa ubbaw oda. Taani, «Oda» gaade azazeedda k'aalaa ubbaappe ittuwaanne ashshoppa. 3 Ooni erii, untunttu sisiide, barenttu iita ogiyaappe simmanenttonne. Yaatintto taanikka untunttu oosuwaasite, untunttu d'ayissanaw k'oppeeddawaa agga bashana. 4 «Untunttoo oda; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taani odiyaawaa sisennan is'sooppe, taani hinttew immeedda higgiiyan beennan is'sooppe, 5 (hintte sisennan is'sinakka) taani zaara zaaraadde hinttekkoo kiiteedda, timbbitiyya odiyaa ta k'oomatuwaa k'aalaa sisennan is'sooppe, 6 yaatooppe taani ha Geeshsha Golliyya Seelodan ootsana. Ha katamaakka sa'aan de'iyaa kawutetsatoo ubbaw k'anggetsaa ootsana» yaagee» yaaga yaageedda. 7 Ermaasi Med'inaa Godaa Golliyaan ha k'aalaa odishin, k'eesatuu, timbbitiyya odiyaawantunne Asay ubbay siseeddino. 8 K'ay Ermaasi Med'inaa Goday, «Asaa ubbaw oda» giide Aa azazeedda k'aalaa ubbaa odiide poleedda wode, k'eesatuu, timbbitiyya odiyaawantunne Asay ubbay Aa oyk'keeddino. Oy'k'keide, «Neeni hayk'k'anaw bessasa! 9 Neeni, «Ha Gollii Seelodan hanana; k'ay ha katamaykka bazuwaanne

ona gidana» yaagaade, Med'inaa Godaa suntsan ayaw timbbitiyya odaaddii?» yaageeddino. Med'inaa Godaa Golliyaan shiik'eedda asatuu ubbay Ermaasa doodeeddino. 10 Yihudaa kaappatuu hewaa siseedda wode, kaatiyya golliyaappe kesiide, Med'inaa Godaa Golliyya yeeddino. Yiide Med'inaa Godaa Golliyya yuushshuwaasite gimbbiyaw Ooratsa Penggiyya giyya penggiyaan utteeddino. 11 K'eesetunne timbbitiyya odiyaawanttu kaappatoonne asaa ubbaw hawaadan yaageeddino; «Hintte hintte haytsaan siseeddawaadan, ha bitanii ha katamaa bollan timbbitiyya odeedda diraw, I hayk'k'anaw bessee!» yaageeddino. 12 Ermaasi kaappatoonne asaa ubbaw hawaadan yaagiide haasayeedda; «Ha hintte siseedda k'aalay ubbay ha Golliyya bollanne ha katamaa bolla, «Hanana» gaade taani odana mala, Med'inaa Goday taana kiiteedda. 13 Hewaa diraw, ha'i hintte ogiyaakka hintte oosuwaakka laammite; Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettite. Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte bolla ahana geedda iitabaa agga bashana. 14 Taana gidoope, taani hintte kushiyan de'ay. Hintte w lo"anne suure maleteeddabaa ta bolla ootsite. 15 Hintte mata sid'ii bayinnan ittibaa erite. Hintte taana wod'ooppe, hintte hintte bolla, ha katamaa bollanne Aa gidon asaa bolla s'illo suutsaa ac'uwaa ahana. Ayaw gooppe, taani ha k'aalaa ubbaa hintte haytsaan yeggana mala, tumuwaappe Med'inaa Goday taana kiiteedda» yaageedda. 16 Kaappatunne Asay ubbay k'eesatoo nne timbbitiyya odiyaawanttu hawaadan yaageeddino; «Ha bitanii hayk'k'anaw bessana! Ayaw gooppe, I Med'inaa Godaa nu S'oossaa suntsan nuw odeedda» yaageeddino. 17 Gadiyaa c'imatuwaappekka ittuu ittuu ek'k'iide, shiik'eedda asaw ubbaw hawaadan yaagiide odeeddino; 18 «Hizk'k'yaasi Yihudaan kaateteedda laytsan Mooreshetappe yeedda Mikiyaasi Yihudaa asaw ubbaw hawaadan yaagiide, timbbitiyya odeedda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonnee shoyk'aadan goshettana. Yerusaalame katamaykka koleetiide, shuchchaa dooriyaa gidanawaa. Geeshsha Gollii kees'etteedda derii wora mayyana» yaagee» yaageedda. 19 Yaatina, Yihudaa Kaatii Hizk'k'yaasinne Yihudaa Asay ubbay Aa wod'eeddee? Tuutti, Hizk'k'yaasi Med'inaa Godaw yayyiide, S'oossaw watiwateedda. Med'inaa Goday bare ootsana geedda iitabaa agga basheedda. Shin nuuni nuurekka nu bolla loytsi iitabaa ahana haneetto» yaageedda. 20 (K'iriyaati-Yi'aariima giyya saan de'iyaa Shamaa'iyaa na'aa Ooriyoona giyya itti hara bitanii de'ee; ikka Ermaasi odeeddawaadan, ha katamaa bollanne ha biittaa bolla Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyya odeedda. 21 Kaatii Iyo'ak'eemi, Aa olanchchatuu,

Aa oosanchchatuu Ooriyoon odeeddawaa siseedda wode, kaatii Aa wod'anaw koyeedda. Ooriyoon hewaa sisiide yayyiide, Gibs'e biittaa bak'ateedda. 22 Gido shin, Kaatii Iyo'ak'eemi Akiboora na'aa Elinnaatananne hara asatuwaa Gibs'e kiitteedda. 23 Untunttu Ooriyoona Gibs'eppa kessiide, Kaatiyaa Yo'ak'emaw afeedino. Mashshaan I Aa wod'isiide, Aa anhaa gadiyaa makkaan olisseedda.) 24 Shin Saafaana na'aa Ahik'aami Ermaasa maaddeedda diraw, Asay Aa wod'anaw aatsiide immibeenna.

27 Iyoosiyaasa na'ay Sedek'iyaasi, Yihudaan kawutetsaa doommeedda heeraan, ha k'aalay Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda. 2 Med'inaa Goday taw odeeddawe hawaa; «New morgge mitsaanne gonniyaa dafuwaa wodoruwaana de'iyaa k'ink'k'iriitiyaa med'd'a; ne morggiyaan wotsa. 3 Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyasakko Yersaalame kiitteedda asatuwaa bolla, Eedooma kaatiyaw, Moo'aaba kaatiyaw, Amoonaa asatuwaa kaatiyaw, S'iirsoosa kaatiyawunne Sidoona kaatiyaw kiitta. 4 Untunttu barenttu godatoo hawaadan yaagiide odana mala, untuntta azaza; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; 5 «Ta wolk'k'aama wolk'k'aaninne ta yeddeedda kushiyan ha sa'aa, sa'aan de'iyaa asaa, mehiyaanne do'aa taani med'd'aad. Aa taani ta koyiyaa uraw immay. 6 Simmi ha'i taani biittaa ubbaa ta k'oomaw, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immaad. K'ay taani bazzo do'atuukka aw moodetana mala ootsaad. 7 Aa biittay moodettiyya wodii gakkanaw, kawutetsatuu ubbay aw, Aa na'awunne Aa na'aa na'aw moodetana. Hewaappe guyyiyaan, daro kawutetsatuunne wolk'k'aama kaatetuu Aa mooddana. 8 << «Shin ay biittayanne woy ay kawutetsayanne ha Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw azazettenan is's'ooppe Aa morgge mitsaan gelennaan is's'ooppe, taani Med'inaa Goday he kawutetsaa Aa kushiyan d'ayissana gakkanaw, mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan murana. 9 Hewaa diraw, hinttena, Baabloone kaatiyaw haarettikkita yaagiyya hintte timbbitiyaa odiyaaawantta, hinttew kaayiiaawanttu, hintte akumuwwa biliyaawantta, hintte shareechchotuunne maliyaawanttu odiyaaawaa sisoppite. 10 Ayaw gooppe, untunttu hinttew wordduwaa odiino; hewaa hinttena hintte biittaappe haassiino. Hinttena laaggaade kessana; hintteikka d'ayana. 11 Shin ay kawutetsayanne Baabloone kaatiyaa morgge mitsaan geliide, aw moodetoope, taani Med'inaa Goday he kawutetsaa Aa biittan ashshana; untunttu he biittaa goshananne yaan de'ana» yaagee» yaaga» yaageedda. 12 Taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyasawukka hawaa malatiyaa k'aalaa odaad; «Baabloone kaatiyaa

morgge mitsaan hokkaade gela. Awunne Aa asaw moodeta. Yaatooppe, neeni pas'a de'ana. 13 Med'inaa Goday Baabloone kaatiyaw moodettenaan is's'iyaa kawutetsaw geeddawaadan mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan neeninne ne Asay ayaw hayk'k'iitee? 14 «Hintte Baabloone kaatiyaw haarettikkita» giyaa timbbitiyaa odiyaaawanttu k'aalaa sisoppite. Ayaw gooppe, hewe untunttu hinttew odiyaaawe wordduwaa. 15 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu kiitabeykke; shin untunttu ta suntsan, «Timbbitiyaa» giide odiino. Hewaa diraw, taani hinttena laaggaade kessana; hintteikka hinttew timbbitiyaa odiyaaawantukka d'ayana» yaagee» yaagaad. 16 Hewaappe guyyiyaan, taani k'eesatoo nne ha asaa ubbay hawaadan yaagaade haasayaad; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Med'inaa Godaa Golliyaa miishshay Baablooneppe ha'i mataana simmiide yaana» yaagiide odiyaa hintte timbbitiyaa odiyaaawanttu k'aalaa sisoppite. Ayaw gooppe, untunttu hinttew odiyaaawe wordduwaa. 17 Untunttu giyaawaa sisoppite; Baabloone kaatiyaw moodettenne pas'a de'ite! Ha katamayanne ayaw koleti kichcheedda sa'aa gidanee? 18 Untunttu timbbitiyaa odiyaaawantta gidooppenne Med'inaa Godaa k'aalay untunttu de'ooppe, Med'inaa Godaa Golliyaan, Yihudaa kaatiyaa golliyaaninne Yersaalamen atteeda keeshshaa miishshay Baabloone beennaadan taana, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa woossino yaagee. 19 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Geeshsha golliyaappe sintsa baggan ek'k'eedda laa'u naasiyaa tuusatuwaabaa, Aako-Keriyaabaa, C'aanaa gaaretuwaabaanne hara miishshatuwaa ubbatuwaabaa hawaadan yaagee, 20 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Iyo'ak'eema na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiinanne Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa wolk'k'aama asaa ubbaa omoodiide afeeda wode, 21 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay Med'inaa Godaa Golliyaan, Yihudaa kaatiyaa golliyaaninne Yersaalamen atteeda miishshatuwaabaa hawaadan yaagee; 22 «Untunttu Baabloone biittaw keezettana; taani untunttu diraw yaana gallassay gakkanaw, untunttu yaan de'ana. He wode taani untunttu guyye zaaraadde untunttu sa'aan wotsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaagaad.

28 He laytsi, Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi kawutetsaa doommeedda heeraan, oyddentso laytsan, ichcheshentso aginaan Gabaa'oonappe yeedda Azuura na'ay timbbitiyaa odiyaa Hanaani, Med'inaa Godaa Golliyaan k'eesetuwaanne asatuwaa ubbaa sintsan taw hawaadan yaagiide haasayeedda; 2 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani

Baabloone kaatiyaa morgge mitsaa mentsana. 3 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori hawaappe dentsiide, Baabloone afeeda, Med'inaa Godaa Golliyaa miishshaa ubbaa taani laa"u laytsaa gidдон заараадде, ha sa'aa ahana. 4 K'ay taani Iyo'ak'eema na'aa Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aakiinakka, Yihudaappe omoodettiide, Baabloone beedda asaa ubbaa zaaraadde ha sa'aa ahana. Ayaw gooppe, taani Baabloone kaatiyaa morgge mitsaa mentsana. Med'inaa Goday hawaa odaad' yaagee» yaageedda. 5 Med'inaa Godaa Golliyaa gidдон ek'k'eedda k'eesetuwaanne asatuwaa ubbatuwaa sintsan timbbitiyaa odiyaa Ermaasi timbbitiyaa odiyaa Hanaaniyaw 6 hawaadan yaageedda; «Amen"i! Med'inaa Goday yaato! Med'inaa Godaa Golliyaa miishshatuwaanne omoodettiide beedda asaa ubbaa Baablooneppe zaariide, ha sa'aa ahiide, neeni odeedda k'aalaa Med'inaa Goday polo! 7 Gidooppenne, ane taani newukka ha asaa ubbawukka odiyaaawaa sisa. 8 Beni neeppenne taappe kase de'eedda timbbitiyaa odiyaaawanttu olay, iitabayenne iita harggiyaa daro biittatuwaa bollanne wolk'k'aama kawutetsatuwaa bolla hananawaa odeeddino. 9 Shin, «Sarobay hanana» giide odiyaa timbbitiyaa odiyaaawaabaa gidoope, he odiyaaawaa k'aalay polettiyaa wode, he wode tumuwaappe Med'inaa Goday Aa kiiteeddawaa ertana» yaageedda. 10 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Hanaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasa morggiyaappe morgge mitsaa akkiide mentseedda. 11 Hanaanii asaa ubbaa sintsan hawaadan yaagiide haasayeedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani laa"u laytsatu gidдон Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oori morgge mitsaa kawutetsatuwaa ubbaa morggiyaappe dentsaa hawaadan mentsana» yaagee» yaageedda. Yaatina, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi denddiide, bare biyaasaa beedda. 12 Timbbitiyaa odiyaa Hanaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasa morggiyaappe morgge mitsaa mentseeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw yeedda; 13 «Ba; baade Hanaaniyaw oda; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Neeni mitsaa morgge mitsaa mentsaadda; shin neeni Aa diraw birataa morgge mitsaa med'd'ana» yaagee. 14 K'aykka Ubbaa Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; <Untuntu Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oori moodetana mala, taani ha kawutetsatuwaa ubbaa morggiyaan birataa morgge mitsaa wotsana; untuntukka aw moodetana. Haray attina, bazzo do'atuwaakka aw immaad» yaagee yaaga» yaageedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi timbbitiyaa odiyaa Hanaaniyaw hawaadan yaageedda; «Hanaaniyaw, sisa! Med'inaa Goday neena

kiitibeenna; shin neeni ha Asay worddobaan ammanettana mala ootsaadda. 16 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani neena ha sa'aa bollaappe diggana. Neeni ha Asay ta bolla makkalanaadan zoreedda diraw, neeni ha laytsi hayk'k'ana» yaagee» yaageedda Med'inaa Goday. 17 He laytsikka laappuntsa aginaan timbbitiyaa odiyaa Hanaanii hayk'k'eedda.

29 Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi omoodetteeddawanttu gidдон de'iyaa atteeda c'imatoo, k'eesatoo, timbbitiyaa odiyaaawanttoon ne Naabukadanas'oori Yersaalameppe omoodiide, Baabloone afeeda hara asatoo ubbaw Yersaalameppe yeddeedda dabddaabbii hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. 2 Hawe haneeddawe, Kaatii Yo'aakiini, kaatata Aa aata, Aa oosanchchatuu, Yihudaanne Yersaalame kaappatuu, kushiya oosuwa hiillanchchatuunne birataa k'os's'iyaaawanttu Yersaalameppe kesi simmina. 3 Ermaasi Yihudaa Kaatii Sedek'iyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oori kiitiyaa Saafaana na'aa El'aasanne Hilk'k'iyaa na'aa Gamaariyaa bolla he dabddaabbii kiiteedda. Dabddaabbii hawaadan yaageedda; 4 «Ubbaa Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, taani Yersaalameppe Baabloone omoodissaade yeddeedda asaw ubbaw hawaadan yaagay; 5 golletuwaa kees's'iide, untuntun de'ite. Katsaa zeriide, ayifiyaa miite. 6 Mac'c'a asaa akkite; akkiide mac'c'awaa attumawaa yelite. Hintte naanatookka mac'c'a asaa giigissiide immite; hintte mac'c'a naanatuwaakka asinaw immite. Untuntukka mac'c'awaa attumawaa yelino. Yaan payduwaa c'orattite; guus's'oppite. 7 K'ay taani hinttena omoodoo yeddeedda katamaw saruu de'anaadan koyite. He katamaw Med'inaa Godaa woossite. Ayaw gooppe, <Aw saruu de'ooppe, hintewukka saruu de'ana» yaagay. 8 «Ubbaa Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; <Hintte gidдон hintte timbbitiyaa odiyaaawantunne shareechotuu odiyaaan c'imettoppite. Untuntu akumetiyyaa akumuwaakka sisoppite. 9 Ayaw gooppe, untuntu ta suntsan «Timbbitiyaa» giide worddoba odiino; taani untuntta kiitabaykke» yaagee Med'inaa Goday. 10 «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Baabloone laytsay laappun tammuu polettiyaa wode, taani hintte diraw yaana; Taani hinttena hintte biittaa zaaraadde ahana geedda lo'o k'aalaa polana. 11 Ayaw gooppe, taani hintte walchchiyaa walchchuwa taani Med'inaa Goday eray; hewekka, hintte sintsa hidootaanne nashshechchaa immana mala, saro walchchuwaappe attina, iita walchchuwa gidenna. 12 Hewaappe guyyiyaan, hintte taana s'eesana; taakko yaananne taana woosana; taanikka hintte sisana.

13 Hintte taana koyana; hintte taana hintte polo wozanaappe koyeedda wode demmana. 14 Taani hinttew beettana. Taani hinttena omooduwaappe zaarana. Taani hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaappenne sa'aa ubbaappe shiishshana yaagee Med'inaa Goday. Taani hinttena omoodoo yeddanaappe kase hintte de'eedda sa'aa guyye zaaraadde ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad' yaagee.» 15 Hintte, «Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaabaa nuw Baabloonen dentseedda yaageeddit. 16 Hewaa diraw, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa kaatiyaabaa, ha kataman de'iyaa asaa ubbabaanne hinttenana omooduwaan kesibeenna hintte dabbotuwaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee. 17 Ee, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu bolla mashshaa, koshaanne iita harggiyaa ahana. K'ay taani untunttu maanaw giigenna wook'keedda balasiyaa teeraa mala ootsana. 18 Taani untunttu mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan yederssana; taani untunttu sa'aan de'iyaa kawutetsaa ubbaw dagamaa ootsana. K'ay taani untunttu kessaade yeddeedda biittaa ubbaan k'anggetsaa, dagama, boriyaanne shek'k'aa ootsana. 19 Ayaw gooppe, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa bolla taani untunttoo zaara zaaraadde kiitteenne ta k'aalaa untunttu sisennan is's'eeddino yaagee Med'inaa Goday. Hintte akka omoodetti beeddawanttu sisennan is's'eeddita yaagee Med'inaa Goday. 20 Taani Yersaalameppe Baabloone omoodissaade yeddeedda asatoo, hintte ubbaykka ta k'aalaa, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite' yaagee. 21 «Hananawaa giide hinttew ta suntsan worddobaa odiyaa K'olaaya na'aa Akaababaanne Ma'iseeya na'aa S'idik'yaabaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani untunttu Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana. Hintte s'eellishshin, I untunttu wod'ana. 22 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe omoodettiide, Baabloone beedda Asay itti uraa shek'k'anaw koyooppe, «Med'inaa Goday neena Baabloone kaatii taman s'uuggeedda S'idik'yaadaanne Akaabadan ootso» yaagana. 23 Ayaw gooppe, untunttu Israa'eeliyaan loytisi nagaraa ootseeddino. Untunttu barenttu shoorotuwaa mac'c'a asaa woshumeeddino; yaatiide taani untunttu azazabeena worddobaa ta suntsan haasayiino. Hewaa eriyaawe taana; hewoo taani markka. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad' yaagee» yaageedda. 24 S'oossay Nehelaamiyaa Shamaa'iyaw ha kiitaa kiittana mala, Ermaasaw odeedda. 25 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni ne suntsan dabddaabbiyaa Yersaalamen de'iyaa

asaw ubbaw, Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa S'afaaniyaawunne hara k'eesetuwaa ubbaw yeddaadda. Neeni S'afaaniyaa hawaadan yaagaadda; 26 «Med'inaa Godaa Golliyaan kaappuwaa gidana mala, neena Med'inaa Goday Yoodaah diraw k'eesiyaa ootsiide suntseedda. Timbbitiyaa odeetto giyaa gooyiyaa asatuwaa, k'ap'iyaaninne tollan gelissanaw bessee. 27 Hewaa diraw, hintte giddon timbbitiyaa odiyaa Anatootappe yeedda Ermaasa ayaw hawaadan ootsabeykkii?» 28 Nuuni Baabloonen de'ishiina, Ermaasi S'aafiide, nuw hawaadan yaagiide kiitteenne; Yaan hintte gam'ana. Golletuwaa kees's'iide, de'ite. Katsaa zeriide, ayifiyaa miite» yaageedda.» 29 K'eesiyaa S'afaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw ha dabddaabbiyaa nabbabeedda. 30 Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw hawaadan yaagiide yeedda; 31 «Kiitaa omooduwaan asaw ubbaw hawaadan yaagaade kiitaa; «Nehelaamiyaa Shamaa'iyabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani kiittennan Shamaa'ii hinttew, Hananawaa giide odeedda dirawunne hinttena wordduwaa ammantseedda diraw, 32 taani Med'inaa Goday Nehelaamiyaa Shamaa'iyanne Aa soo asaa murana. Ta bolla I makkalabaa haasayeedda diraw, ha asaa giddon aw itti urayenne pas'a de'enna. K'ay I bare huup'iyankka taani ta asaw ootsana keekkatetsaa be'enna. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad' yaagee» yaaga» yaageedda.

30 Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa. 2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ermaasaa, taani new odeedda k'aalaa ubbaa s'aatsa mas'aafan s'aafa. 3 Ta asaa Israa'eeliyaanne Yihudaa omooduwaappe guyye zaaraadde ishalissiyaa gallassatuu yaana; taani untunttu mayzza aawaatoo immeedda biittaw untunttu zaarana yaagee Med'inaa Goday; untunttukka laattanawanta. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 4 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaabaanne Yihudaa asaawaa odeedda k'aalay hawaa. 5 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Asay yashshaw waassiyaa waasuwaa sisaad; dagama waasoppe attina, hawe saro waaso gidenna. 6 Ane lal'itenne wochchite! Attuma asi bannikkiide, na'aa yelanaw danddayii? Yaatina, attuma Asay ubbay oytsey oyk'keedda mac'c'a asaadan, bare kushiyan bare uluwaa oyk'k'a de'ishshin taani be'iyaawe ayee? Asaa ubbaa som'ii ayaw tossu geeddee? 7 Aayye ana! He gallassay iita gallassaa; hewaa mala gallassi ubbakka baawa. He gallassay Yaak'ooba zarettoo meto wode gidanawaa. Gidoopenne untunttu hewaappe attana» yaagee. 8 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani untunttu morggiyaappe morgge mitsaa mentsana; untunttu k'ashetteedda sanssalataakka

duutsana. Hawaappe sintsanaw allaga biittaa Asay untunttu ayleyena. 9 Hewaa aggiide untunttu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsana; taani untunttoo dentsiyaa Kaatiyaa Daawitew untunttu moodetana. 10 «Hewaa diraw, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, yayyoppite! Hinttenoo, Israa'eelato, dagammoppite! Hintte haako san de'ishiina, taani hinttena ashshana; hintte zaratuwaakka untunttu omoodettiide biittaaappe yedissana. Yaak'ooba zaaretsi simmiide, ayentto bochchennan saro de'ana; untunttu ay asayenne yashissenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 11 Taani hinttena ashshanaw hinttenanna de'ay. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Taani hinttena laaleeddawaa ubbaa ubbaanna d'ayissana; shin hinttena ubbaanna d'ayissikke. Taani hinttena likke pirddan murana; muruwa bayinnan hinttena ubbaanna c'oo yeddikke» yaagee. 12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte deshetsyas pas'ennawaa; hintte madutsaykka iita. 13 Hintte yewuwaan hinttena maaddiyaawe baawa; hintte madutsaykka d'alii baawa; hintte pas'uu baawa. 14 Hintte siik'otuu ubbatuu hinttena dogeeddino; untunttu hinttebaa giddikkino. Hinttena morkkiyaadan shoc'aad; mek'etsi bayinna Asay muriyaawaadan muraaddi. Ayaw gooppe, hintte bayzzuu dalggeedda; hintte nagaraykka dareedda. 15 Ha pas'enna hintte deshetsyas ayaw waassiitee? Hintte bayzzuu dalggiide dirawunne hintte nagaray dariide diraw, hawaa hintte bolla taani ootsay. 16 «Shin hinttena biittaa kessi meedda ubbatuu meetettana; hintte morkketuu ubbatuukka omoodoo baana. Hinttena bonk'k'eeddawanntu bonk'k'ettana; hinttebaa olan akkeedawantubaakka olan akkana. 17 Taani hintte w keekissana; hintte madutsaakka patsana. Ayaw gooppe, untunttu hinttena, «Hawanttu oletteeddawannta; S'iyoono giide koyiyaawe baawa» yaagiino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 18 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Taani Yaak'ooba zaratuwaa golliyya omoodettoodeppe guyye zaaraadde, ishalissana; untunttu de'iyaa sa'awukka k'arettana. Yerusaalame katamaykka kase bare koletteeddino, kaatiyaa golliikka kase bare sa'aan simmiide kees'ettana. 19 Yaan de'iyaa Asay ubbay galataa mazimuriyaanne nashshechchaa yetsaa yes's'ana. Taani untunttu payduwaa darissana; untunttu payduu laa'entso guus's'enna. Taani untunttu bonchchetteedda deriyaa ootsana; untunttu kad'etikino. 20 Untunttu zeretsay beni wode de'uwaadan de'ana; untunttu maabaraykka ta sintsan min ek'k'ana. Untunttu un'etsiyaawannta ubbaakka taani murana. 21 Untunttu kaappuu untunttu asaappe ittuwaa gidanawaa; untunttu mooddiyaawe untunttu giddoppe kesana. Taani Aa ta mata

ahana; I taakko shiik'ana. Taani shiishshennan de'ishiina, s'aliide taakko shiik'anaw danddayiyaawe oonee? Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 22 Hewaa diraw, hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidanawaa» yaagee. 23 Be'ite, Med'inaa Godaa hank'k'uu gotiyaadan hanee; ikka sirimettiide, iitatuwaa huup'iyaan yaana. 24 Med'inaa Goday bare wozanaa halchchuwaa wurssiide polana gakkanaw, Aa ees's'iyaa hank'k'uu guyye simmenna. Hewaa guyyeppe yiyaa wodetuwaan hintte akeekana.

31 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode taani Israa'eeliyaa yarattoo ubbaw S'oossaa gidana; untunttukka ta asaa gidanawaa» yaagee. 2 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Adaappe palaheedda Asay taappe aad'd'o keekkatetsaa Mela biittaa demmeedda. Israa'eeliyaa Asay shemppi akkanaw koyeedda wode, 3 taani Med'inaa Goday untunttoo haako saappe hawaadan yaagaade k'onc'c'aad; «Israa'eeliyaa asaw, taani hinttena med'inaa siik'uwaan siik'ay; ta aggena siik'uwaan taani hinttena taakko shiishshaad. 4 Israa'eeliyaa asaw, taani hinttena zaaretsaade kees's'ana; hinttekkka kees'ettana. Zaaretsiidekka karabuwaa oyk'k'iide, nashettiyaawantunna yes's'ananne durana. 5 Hintte zaaretsiidekka Samaariyaa zoozetuwaa bolla woyniyaa turatuwaa tokkana; tokkeeddawanntu Aa teeran nashettana. 6 Efireema gezziyaan naagiyaawanttu, «Haayite; Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, pude S'iyoono ane boyttele!» yaagiide s'eesiyaa wodii yaana» yaagaad» yaagee. 7 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yaak'ooba asaw nashshechchan yes's'ite; kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'iyaa Israa'eeliyaw homboc'ite. Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaappe atteedawannta ashsheeda yaagiide galataa mazamuriyaa yes's'ite. 8 Be'ite, taani untunttu huup'issa bagga biittaaappe ahana; sa'aa gas'aappekka taani untunttu shiishshana. K'ook'etuu, wobbatuu, shahaara mac'c'a asatuunne oytasay oyk'k'eedda mac'c'a asatuu untunttunna ittippe yaana; loytisi daro Asay bare biittaa simmana. 9 Taani untunttu zaaraadde ahiyaa wode, untunttu nashshechchaa daruwaan yeekiiddenne woossiide yaana. Taani untunttu shaafaa lank'k'iyaana, untunttu d'ubbenna sitta ogiyaanna kaaletsana. Ayaw gooppe, taani Israa'eeliyaa asaw aawuwaa; Efireemikka taw bayira na'aa. 10 «Hinttenoo, kawutetsatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa siseite! haako san, abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaan hawaadan yaagiide awaayite; «Israa'eelatuwaa laaleeddawe I untunttu shiishshana; k'ay hentsanchchay bare wudiyaa dorssaa heemmiyaawaadan, I untunttu heemmana» yaagite. 11 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Yaak'ooba zaratuwaa wozeedda; I untunttu untunttuppe

minniyaawantuppe kushiyaappe ashsheeda. 12 Unttuntu yiide S'iyoon Deriyan nashshechaw yes's'ana; untuntu Med'inaa Goday immiyaa keekkatetsan, kasaan, woyniyaa eessan, zayitiyaan, dorssaa maratuwaaninne miizzaa maratuwaan nashettana. Untuntu haatsaa loytsi ushsheedda ataakiltiyaa sa'aa mala gidanawaa; untuntu laa"entso shullikkino. 13 He wode geelayotuu nashettiide durana; wodallatuukka c'imatuukka nashettana. Taani untuntu yeekuwa nashshechaw laammana; taani untunta mintsetsana; untuntu kayyuwaa diraw taani untunta nashshechana. 14 Taani k'eesatoo daro k'umaa immana; ta asaykka ta keekkatetsan kaallana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 15 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yeekuunne zilaassay Raama giyaa kataman sisetteedda; Raaheela bare naanaatoo yeekkaw; untuntu d'ayeedda diraw, agga giina, aggenaan is's'aaddu» yaagee. 16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yeekkiyaawaa aggiide, hintte ayifiyaa afotsaa k'uc'c'ite. Ayaw gooppe, hintte ootseedda oosoo woytuwaa hintte akkana; morkkiyaa biitaappe hintte naanatuukka simmana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 17 Hintte naanatu barenttu biittaa simmanaw de'iyaa diraw, hintte sintsanaw hidoatay de'ee. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 18 «Efireema zaaretsi kayyottiide, hawaadan yaagiide odiyaawaa tumuwaappe taani sisaad; «Neeni nuuna wad'ettibeenna korumaadan wad'd'aadda; nuunikka azazetibookko. Neeni Med'inaa Godaa nu S'oossaa gidiyaa diraw, ane nuuna zaara; nuuni neekko simmana. 19 Nuuni kase neeppe wora simmiide beeddo; shin ha'i paas'eeddo. Neeni nuuna mura simmina yeellatiide, nu tiraa bak'keeddo; nuuni nu yalagatetsaa laytsaa nagaraa diraw, kawusheeddonne yeellateeddo» yaageeddino. 20 «Tumu Efireeme taw al'o na'aa gidene? I taani siik'iyaa na'aa gidene? Ee! Taani daro gede Aa suntsaa dentseedda wode ubbaan, Aa hassayiyaawaa aggabeyikke. Hewaa diraw, ta wozanay Aa laamotee; taani aw loytsi k'arettay. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 21 «Ogiyaan mallaa wotsite; mallaa mitsatuwaakka essite. Yaatiide hintte beedda ogiyaa akeekite. Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte katamatuwaakko simmite. 22 Hinttenoo, ammanuu bayinna Israa'eelato, awude gakkanaw toyilakattanite? Med'inaa Goday sa'aa bollan itti ooratsabaa med'd'ana; hewenne, mac'c'a Asay attuma asaa yuushshuwaan ek'k'ana.» 23 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaa omooduwaappe zaaraadde ahiyaa wode, Yihudaa biitaaninne Aa katamatuwaan untuntu laa"entsuwaa, «Neenoo s'illotetsay de'iyaa sa'aw,

nenoo geeshsha deriyaw, Med'inaa Goday neena anjo» yaagana. 24 Yihudaanne Yihudaan de'iyaa katamatuwaan ubbaan Asay de'ana; goshshanchchatuukka wudiyaanna yuuyiyaa hentsanchchatuukka yaan de'ana. 25 Taani daaburanchchatuwwa wolk'k'aa ooratsana; k'ay koshatiide gilk'k'eeddawan takka kalissana» yaagee. 26 Hewan beegottaade ta yuushshuwwa s'eellaad; ta gem"ishuukka taw mal'o gem"ishuwwa gideedda. 27 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa biitaaninne Yihudaa biitan asaanne mehiyaa kuntsiyaa wodii yaana. 28 Untuntu d'ok'ollanaw, kolanaw, aatsa aatsa yegganaw, d'ayissanawunne bayetsaa ahanaw dosaade naageeddawaa keeshshaa, untunta zaaraadde gimbbanawunne tokkanaw dosaade naagana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 29 «He wode asay, «Aawotuu gam"e woyniyaa teeraa miina, naanatuwaa achchay zil"eedda» yaagiide haasayiyaawaa aggana. 30 Shin Asay Ittuu Ittuu bare nagaran nagaran hayk'k'ana; gam"e woyniyaa teeraa miyaa asaa ubbaw Aa achchay achchay zil"ana» yaagee. 31 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaana ooratsa c'aak'uwwa c'aak'k'etiyya gallassatuu yaana. 32 He c'aak'k'uu taani untunta Gibs'eppe kessanaw untuntu kushiya oyk'k'eedda wode, untuntu mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwwa mala gidenna; taani untunttoo asinaa mala gida uttinakka untuntu ta c'aak'uwwa mentseeddino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 33 Shin taani Med'inaa Goday he gallassatuwaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa asaanne c'aak'k'etana c'aak'k'uu hawaa: taani ta higgiiyaa untuntu giddon wotsana; k'ay untuntu wozanaankka s'aafana. Taani untuntu S'oossaa gidana; k'ay untuntukka ta asaa gidana. 34 Asay bare shooruwwa woy bare ishaa, «Med'inaa Godaa era» yaagiide tamarissiyaawaa aggana; ayaw gooppe, guutsaappe doommiide, wogaa gakkanaw, untuntu ubbay taana erana. Taani untuntu naak'uwwa atto gaana; untuntu nagaraakka laa"entso hassaykke. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 35 Med'inaa Goday, aawaa gallasan poo'isseeddawe, aginayinne s'oolinttetuu k'amman poo'anaadan higgiiyaa wotseeddawe, abbaakka k'aatsiide, beetay guummanaadan ootsiyaawe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe, hawaadan yaagee; 36 «Ha ek'k'iide de'iyaa med'etaa higgii ta sintsappe kichchooppe, he wode Israa'eeliyaa zeretsatuu ta sintsan med'inaw ta asaa gidiide de'iyawe attanawaa. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 37 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Bolla salotuu likkettanaw, woy garssa sa'aa baasuukka erettanaw danddayooppe, he wode taani Israa'eeliyaa

zeretsatuwaa ubbaa, untunttu ootseedda bayzzuwaa ubbaa diraw, ta sintsappe diggana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 38 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaappe doomiide, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw, Yerusaalame katamay taw, S'oossaw, katamaa gidiide, simmiide kees'ettiyaa gallassatuu yaana. 39 He katamaa zawaykka away wulliyaa baggaappe kaalli biide, Gaareeba zooziyaanne Go'a yuushshuwaa gakkanaw aakkana. 40 Anhaa moogiyaanne bidintaa oliyaa zanggaarayenne K'ediroona Zanggaaraappe k'ommonna away doliyaa bagga baggana biide, Paraa Penggiyaa zooziyaa gakkanaw de'iyaa gadiyaa ubbay Med'inaa Godaw dummatiide, geeshsha gidanawaa. Hawaappe sintsanaw katamay med'inaw shodettenanne kolettenna» yaagee.

32 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi kaateteedda tammantsa laytsan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori kaateteedda tammanne hospputsa laytsan Med'inaa Godaappe Ermaasaw kaalay yeedda. 2 He wode Baabloone kaatiyaa olanchchatuu Yerusaalame dooddeeddino; timbbitiyaa odiyaa Ermaasi Yihudaa kaatiyaa golliyaan de'iyaa, naagiyaawanttu dabaaban gorddetti utteedda. 3 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi Aa hewan k'achchiide, hawaadan yaageedda; «Neeni ayaw hawaadan yaagaade timbbitiyaa oday? Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ha katamaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana hanay; immina I omooddana. 4 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasaw Baabloonatuwaa kushiyaappe kessi akkena; I tumuwaappe Baabloone kaatiyaa kushiyan gelana. I Aa sintsan ek'kiide, aanana haasayana; I Aa bare ayifiyaan be'ana. 5 Hewaappe guyyiyaan, Naabukadanas'oori Sedek'iyaasa Baabloone afana; taani aabaa be'ana gakkanaw, I yaan de'ana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Neeni Baabloonetuwaana olettiaawaa gidoope, hewe neena kessenna yaagee» yaagaadda» yaageedda. 6 Ermaasi, «Med'inaa Godaa k'aalay he wode taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 7 «Ne aawuwaa ishaa Shaaluuma na'ay, Hanaami'eeli neekko yiide, «Anatoota kataman de'iyaa ta gadiyaa shamma; ayaw gooppe, wozanaw dabbotay gatsiyaawe neena» yaaganawaa» yaageedda. 8 «Med'inaa Goday geeddawaadan, ta aawuwaa ishaa na'ay Hanaami'eeli taakko naagiyaawanttu dabaabaa yiide, «Biiniyaama biittan Anatootan de'iyaa ta gadiyaa shamma; gadiyaa wozanawunne buzotanaw bessiyaawe neena» yaageedda. Taani hewan Med'inaa Godaa k'aalaa gidiyaawaa eraad. 9 Yaataade Anatoota kataman de'iyaa gadiyaa ta aawuwaa ishaa na'aa Hanaami'eelappe; shammaade I akkiyaa gatiyaa aw miizaanan likkaad; tammanne laappun s'agaraa biraa gideedda. 10 Shamaa paramaa markkatuu

de'iyaa saan paramaade, ashagaade maatafaa an wotsaad; miishshaakka miizaanan likkaade immaad. 11 «Hewaappe guyyiyaan, taani ashagetiide attametteedda shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa paramaanne attamettibeena shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa paramaa akkaad. 12 Ta aawuwaa ishaa na'ay Hanaami'eeli, shamaa paramaa parameedda markkatuunne naagiyaawanttu dabaaban utteedda Ayihudatuu ubbay s'eellishshin, he shamaa paramaa Mahiseeya na'aa na'aa, Neeriyaa na'aa Baarookkaw immaad. 13 Untuntta sintsan taani Baaroka hawaadan yaagaade azazaad; 14 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Daro wodiyaan gam"ana mala, ha shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa ashagetiide attametteedda paramaanne shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa attamettibeena paramaa akka afaade, urk'k'aappe med'etteedda otuwaan wotsa» yaagee. 15 Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Ha biittan Asay zaariidekka golliyaa, gadiyaanne woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aa shammana» yaagee» yaagaad» yaageedda. 16 Taani Neeriyaa na'aa Baarookkaw shamaa paramaa warak'ataa immeeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa hawaadan yaagaade woossaad; 17 «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni salotuwaanne sa'aa ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mic'eteedda kushiyan med'd'aadda! New danddayetennawe ubbakka baawa. 18 Neeni sha"atoo aggena siik'uwaa bessaasa; shin aawotuwwa bayzzuwaa untunttu naanatuwaa bolla zaaraasa. Abeet d'ok'k'anne wolk'k'aama S'oossaw, ne suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettee. 19 Ne zorii wolk'k'aama; ne ootsiyaa oosuukka wolk'k'aama. Asaa ogiyaa ubbaa neeni be'aasa; asaw ubbawukka Aa ogiyaadaaninne Aa oosuwaadan zaaraasa. 20 «Neeni Gibs'en malaataanne ooratsabaa ootsaadda; hachchi gakkanawukka ha ooratsa oosotuwwa Israa'eeliyaa asaa giddoninne hara kawutetsatuwaa ubbaa giddon ootsiyaawaa agga beyikka. Hewaappe denddeeddawaan ne suntsay ubba saan eretteedda. 21 Neeni ne asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe malaataaninne ooratsaban, ne mino k'esiyaaninne ne yeddeedda kushiyan, k'ay wolk'k'aama dagamaan kessaadda. 22 Untunttu mayzza aawaatoo neeni immanaw c'aak'keedda biittaa, maatsayenne eessay goggiyaa ha biittaa untunttoo immaadda; 23 untunttu ha biittaa geliide laatteeddino. Shin untunttu new azazettibeykkino; ne higgiaakka kaallibeykkino; untunttu ootsanaadan neeni azazeeddawaa ubbaakka ootsibeykkino. Hewaa diraw, neeni untunttu bolla ha bashshaa ubbaa ahaada. 24 «Be'a, Baabloonetuu katamaa oyk'k'anaw gimbbiyaa

yuushshuwaan biittaa dooriide dooddi de'iino; olaappe, koshappenne iita harggiyaappe dendeeddawaan, katamay untuntunna oletiyaa Baabloonatuwaa kushiyan aad'd'iide imetti de'ee. Neeni ha'i be'iyaaawaadan, ne geeddawe ubbay poletteedda. 25 Abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, katamay Baabloonetoo imettanaw hanooodekka, neeni taana, «Markkatuwaaw s'eesaade, shaluwaan ha gadiyaa shamma» yaagaadda» yaagaade woossaad. 26 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw hawaadan yaagiidde yeedda; 27 «Taani Med'inaa Godaa, asaa ubbaa S'oossaa. Taw danddayettennawe de'ii?» yaageedda. 28 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha katamaa Baabloonetoonne Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana; untunttu Aa oyk'kana. 29 Ha katamaa bolla olaw keseedda Baabloonetuu yiide, katamaa taman s'uuggana; golliyya bollan dembbayiide ootseeddino Ba'aalaw is'aanaa c'uwaysiidinne hara s'oossatoo ushshaa yarshshuwaaw gussiide, taana hank'k'etseedda asatuu de'eedda golletuwaakka s'uuggana. 30 «Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay barenttu yalagatetsaappe doomiide, ta sintsan iitabaa ootseeddinoppe attina, harabaa ootsibeykkino; untunttu barenttu kushiyan ootseedda oosuwaan taana hank'k'etseeddino yaagee Med'inaa Goday. 31 Kees'etteedda wodiyaappe hachchi gakkanaw, ha katamaa asatuu taana hank'k'etseeddinonne yiloyeeddino; hewaa diraw, taani ha katamaa ta sintsappe d'ayissana. 32 Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa asay, untunttu kaatetuunne kaappatuu, untunttu k'eesatuu nne timbbitiyaa odiyaawanttu ootseedda iita oosuwaaw ubbaan taana hank'k'etseeddino. 33 Untunttu barenttu som"uwaa aggiide, barenttu zokkiyaa taw zaareeddino. Taani untuntta zaara zaaraadde tamarissinttokka, untunttu sisibeykkinonne seeraakka akkibeykkino. 34 Untunttu sheneyiyaa barenttu eek'atuwaa ta suntsan s'eesetteedda Geeshsha Golliyya gidдон essiide tunisseeddino. 35 Untunttu barenttu attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa Molooka eek'aw yarshshanaw Hinnooma Zanggaaraan Ba'aalaw yarshshiyaa d'ok'k'a sa'atuwaa giigisseeddino. Untunttu hewaa ootsana mala, taani untuntta azazabeykke; Yihudaa asaa untunttu nagaraa oosissanaw hewaa mala sheneyiyaawaa ootsanawe ta wozanaan ubbakka aad'd'ibeenna» yaageedda. 36 Hintte Yerusaalame asay, «Ha katamay olan, koshaaninne iita harggiyaan Baabloone kaatiyaa kushiyan aad'd'iide imettana» yaageedda ha katamaabaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; 37 «Be'ite, taani ta suulo hank'k'uwaaaninne ta wolk'k'aama yiluwaan untuntta laaleedda biittaa ubbaappe shiishshana; ha

sa'aa zaaraadde ahaade, untunttu sarotetsaan de'anaadan ootsana. 38 Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana. 39 Untunttu taw med'inaw yayana mala, taani untunttoo itti wozanaanne itti ogiyaa immana; hewe untunttoonne untunttuppe guyyiyaan, untunttu naanaatoo lo"a gidanawaa. 40 Taani untuntunna med'inaw k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana. He c'aak'uwaa taani untunttoo lo"obaa ootsiyaawaa aggikke; untunttu taappe wora simmenna mala, taani untunttu taw yayanaadan ootsana. 41 Taani untunttoo lo"obaa ootsiyaawaadan nashettana; k'ay taani ta kumentsaa wozanaappenne ta kumentsaa shemppuwaappe ha biittan untuntta tumuwaappe tokkana» yaagee. 42 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha asaa bolla ha iita bayetsaa ubbaa aheeddawaadan, hewaadanikka taani untunttoo immana geedda lo"obaa ubbaa immana. 43 Hintte, «Ha biittay asaykka mehiikka de'enna, ayinne bayinna biittaa gidanawaa; I Baabloonetoo imetti kichcheedda» yaageedda biittan Asay zaaretsiide, gadiyaa shammana. 44 Asay gadiyaa shaluwaan shammana; markkaa sintsan paramaa paramiide, maatafaa wotsana. Hawe ubbay Biiniyaama biittan, Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaan, Yihudaa katamatuwaan, gezziyaan de'iyaa katamatuwaan, zooziyaappe garssaana de'iyaa katamatuwaaninne Neegeeba mela biittaa katamatuwaaw ubbaan hanana. Ayaw gooppe, taani untunttu zaaraadde ishalissana. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

33 Ermaasi biro naagiyaawanttu dabaaban de'ishiina, Med'inaa Godaa k'aalay laa'entsuwaakka yeedda. 2 Sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday, giigissiide Aa sa'aan wotseedda Med'inaa Goday, Aa suntsaykka Med'inaa Godaa geetettiyaawe taana hawaadan yaagee; 3 «Neeni taana S'eesa; taani new koyana; neeni erenna woggabaanne wolk'k'aamabaa taani new odana. 4 Baabloonatuwaa biittaa dooriita, dooddetsaanne mashshaa diggana mala, dirssaa gimbbiyaa minisanaw koleedda ha katamaa golletuwaabaanne Yihudaa kaatetuwaaw golletuwaabaa taani Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay oday. 5 Hinttenana olettanawunne taani ta hank'k'uwaaaninne yiluwaan shoc'ana asatuwaa anhaa he sa'atuwaan kuntsanaw Baabloonetuu geliino. Ayaw gooppe, untunttu iitatetsaa ubbaa diraw, taani ha katamaappe ta som"uwaa gentsaad. 6 «Gidooppenne, taani ha katamaanne an de'iyaa asaa zaaraadde patsana; untunttu pas'atetsaakka zaarana; loytsi daro saruwaanne woppa de'uwaa taani untunttoo immana. 7 Yihudaa asaanne Israa'eeliyaa asaa omooduwaappe zaaraadde ishalissana; untunttu kase de'eeddawaadan ootsaade taani untuntta gimbbana. 8 Untunttu taana naak'k'eedda

nagaraa ubbaappe taani untuntta geeshshana; geeshshaade untunttu taana naak'keedda naak'uwaanne makkaleedda makkala ubbaa atto yaagana. 9 Hewaappe guyyiyaan, Yersaalame katamay taw nashshechchaa, bonchchuwaanne galataa sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa sintsan ahana. Taani Yersaalame asaw ootsiyaa lo'obaanne he katamaw ahiyaa duretetsaanne sarotetsaa sisiide, kawutetsatuu ubbay yashshan kokkorana» yaagee. 10 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte, «Asayinne mehii bayinna mela biittaa» geedda ha sa'atuwaan, asayinne mehii bayinna Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan, nashshechchaanne ililssaa kooshshay, 11 bullachchiyaawaanne bullachchettiyaan kooshshayenne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa galataa yarshshuwaa ahiidde, hawaadan yaagiide yes'siyaa asaa kooshshay sisettana. «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa galatite; ayaw gooppe, I keeka. Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiino. Ayaw gooppe, «Taani untuntta omooduwaappe zaaraadde untunttu biittaa ahana; untuntta kase de'eddawaadan ootsaade, taani ishalissaade wotsana» yaagee Med'inaa Goday. 12 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asayinne mehii bayinna ayinne bayinna biitaaninne an de'iyaa katamatuwaan hentsanchchatuu barenttu dorssaa wudiyaa allas'sissiyaa gadii de'ana. 13 Gezziyaan de'iyaa katamatuwaan, zooziyaappe garssaana de'iyaa katamatuwaan, Neegeeba mela biitaan de'iyaa katamatuwaan, Biiniyaama biittan, Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaaninne Yihudaa katamatuwaan hentsanchchatuu barenttu dorssaa zaaretsiide payduwaan. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 14 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asawunne Yihudaa asaw ootsana geedda lo'o k'aalaa poliyaa gallassatuu yaana; 15 he gallassatwaaninne he wodetuwaan taani Daawita zariyaappe itti s'illo Aac'aa dentsana; I he biittan suure pirddaanne s'illotetsaa ootsana. 16 He wode Yihudaa Asay attana; Yersaalame asaykka woppu giide de'ana; ha katamaykka Med'inaa Godaa, Nu S'illotetsaa yaagetti s'esettana. 17 Daawita zeretsaappe Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa Asay ubbakka d'ayenna. 18 Hewaadanka, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshoonne hara yarshshuwaa ubbaa gede yarshshanaw Leewiyaa zariyaappe k'eesiyaa gidiyaa Asay med'inawukka ta sintsan d'ayenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 19 Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda. 20 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani gallassaananne k'ammaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etaad; he c'aak'uwaan untunttu barenttoo keerettedda wodiyaan simeretteeddino.

He gallassaanne k'ammaa c'aak'uwaa hintte laammanaw danddayooppe, 21 taani Aa zariyaappe kawutetsaa araatan uttana Asay ubbakka d'ayennaadan, ta k'oomaa Daawitenna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa laammana; k'ay ubbatoo taw ootsiyaa, Leewiyaa zare gidiyaa k'eesetuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka laammana. 22 Taani ta k'oomaa Daawita zeretsatuwaanne ta sintsan ootsiyaa Leewiyaa zare k'eesetuwa paydanaw danddayettenna saluwa s'oolinttetuwaadaaninne makkina wurennaa abbaa shafiyaadan c'orayana» yaagee. 23 Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka Ermaasakko hawaadan yaagiide yeedda; 24 «Ha asay, «Med'inaa Goday bare dooreedda laa'u kawutetsatuwaa, Israa'eeliyaanne Yihudaa agga basheedda» yaagiide haasayiawaa neeni akeekabeyikkii? Untunttu ta asaa kad'iide, barena danddayeedda kawutetsaa kesikkino giide k'oppiino. 25 Taani Med'inaa Goday gallassaananne k'ammaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaanne saluwaanne sa'aa higgiyaa mintsabeennabaa gidintto, 26 taani Yaak'ooba zeretsatuwaanne ta k'oomaa Daawita zeretsatuwaa agga bashana; yaatabeennawaa gidintto, Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba zaratuwaa bolla kaateyanaw Daawita zeretsaa doorennan aggana. Taani ta asaa maarana; taani untuntta zaaraadde ishalissana» yaageedda.

34 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori, Aa olanchchatuu ubbayenne I mooddiyaa kawutetsatuwaan Asay ubbay, Yersaalamenne Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa oliyaa wode, ha k'aalay Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda; 2 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaageedda; «Ba; baade Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ha katamaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana; I ha katamaa taman s'uuggana. 3 Neeni Aa kushiyaappe kessa akkakka; neeni omoodettananne aw aad'd'a imettana. Neeni ne ayifiyaan Baabloone kaatiyaa be'ana; ikka neenana haasayana. Hewaappe guyyiyaan, neeni Baabloone biittaa baana yaagee. 4 «<Gidoopenne, Yihudaa Kaatiyaw Sedek'iyaasaa, Med'inaa Goday giyaawaa sisal! Newaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni olan hayk'k'akka; 5 neeni saro hayk'k'uwaa hayk'k'ana. Neeppe kase de'eedda kaatetuwa bonchchoo, ne mayzza aawaatoo is'aanaa c'uwayeeddawaadan, Asay ne bonchchookka is'aanaa c'uwissana. Yaatiide, Aayyee nu kaatiyaw yaagiide new yeekkana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee yaagaade oda» yaageedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi ha timbbitiyaa ubbaa Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasaw

Yerusaalamen odeedda. 7 He wode Baabloone kaatiyaa olanchchatuu Yerusaalame katamaanne Yihudaan atteeda katamatuwaa oleeddino. Laakishanne Azeek'a geetettiyaa katamatuwaa s'alalay Yihudaan atteeda gimbbetteedda katamatuwaa. 8 Kaatii Sedek'iyaasi ayiletuwwa ayiletetsaappe kessiyaa awaayuwaa awaayanaw Yerusaalamen asaa ubbaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawaappe guyyiyaan, Ermaasaw Med'inaa Godaappe k'aalay yeedda. He awaayuu, 9 «Asay ubbay bare Ibraawe attuma asatuwaanne mac'c'a asatuwaa ayiletetsaappe kesso; ooninne Ayihuda asaa gideedda bare ishaa ayile ootsoppo» yaagee. 10 Hewaa diraw, Asay ubbayanne kaappatuu ubbay c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan, barenttu attumanne mac'c'a ayiletuwwa ayiletetsaappe kessanawunne laa"entso zaariide ayileyenan agganaw mayyeeddino; untuntta ayiletetsaappe kesseeddino. 11 Shin barenttu k'ofaa laammiide, ayiletetsaappe kesseedda barenttu attumanne mac'c'a ayiletuwwa zaariide ayileyeeddino. 12 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda. 13 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte mayzza aawotuwwa Gibs'eppe, ayiletetsaa biittaaappe kesseedda wode, untuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a uttaad. 14 He k'aalaa c'aak'uwaa maaran, «Ibraawe ayilii de'iyaa Asay ubbay, ayiletuwwa usuppun laysaa oosissi simmiide, laappuntsa laytsi ayiletetsaappe kessi yeddite» yaagaade azazaad. Shin hintte mayzza aawotuu taani odiyaawaa sisennan is's'eeddino taw azazettibeykkino. 15 Hinttekkata mata wodiyaappe kase hintte nagaraa aggiide, ayiletuwwa ayiletetsaappe kessanaw awaayeeddita; ta sintsan likkebaa ootseeddita. K'ay hewaa ootsanaw ta sintsan, ta suntsay s'eessettiyaa ta Geeshsha Golliyaan c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddita. 16 Shin ha"ikka hintte hintte k'ofaa laammiide, ta suntsaa tunisseeddita. Wootiide gooppe, untunttu koyeeddawaadan, ayiletetsaappe kesseedda hintte attumanne mac'c'a ayiletuwwa zaariide ayileyeedita. 17 «Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday odiyaawe hawaa: hintte taw azazettenan is's'iide, hintte ishaa woy hintte shooruwwa ayiletetsaappe kessiyaa awaayuwaa awaayibeykkita. Be'ite, hintte bolla olay iita harggiinne koshay kesana mala, taani awaayay. Taani hinttena sa'aa bolla de'iyaa kawutetsatoo dagama ootsana. 18 Ta k'aalaa c'aak'uwaa mentseedda asaa, ta sintsan k'aalaa c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa k'aalatuwwa naagennan is's'eedda asaa, untunttu c'aak'k'oo shukkiide, bagga bagga kessi maaran wotsiide, laa"u baggaappe gidduwaana aad'd'iide, he maraadan taani untuntta ootsana. 19 He asatuukka Yihudaa kaappatuwwa, Yerusaalame kaappatuwwa, biittaa mooddiyaawantta,

k'eetsuwaanne maaran wotseedda maraa ashuwaa gidduwaana mentseedda asaa ubbaa. 20 Taani untuntta untunttu morkkatuwwa kushiyaaninne untuntta wod'anaw koyiyaa asatuwwa kushiyan aatsaade immana; untunttu anhay saluwwa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidanawaa. 21 «Taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasanne Aa kaappatuwaakka untunttu morkkatuwwa kushiyan, untuntta wod'anaw koyiyaawanttu kushiyaaninne hinttena oliyaawaa aggeeda Baabloone kaatiyaa olanchchatuwwa kushiyan aatsaade immana. 22 Taani Med'inaa Goday Baabloone olanchchatuwwa azazana; untunttu ha katamaa simmana. Untunttu ha katamaa olana, omooddananne taman s'uuggana. Yihudaan de'iyaa katamatuwaakka Asay de'enna ayinne bayinna sa'aa ootsana» yaagee.

35 Iyoosiyaasa na'aa Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eema laysan, Ermaasaw Med'inaa Godaappe k'aalay hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Rekaaba yara gidiyaa asaakko baade, untuntunna haasaya. Geeshsha Golliyaa kifiletuwaappe ituwwa giddo gelissaade woyniyaa eessaa untunttoo imma» yaageedda. 3 Baade, Habaadiiniyaa na'aa na'aa, Ermaasa na'aa Ya'azaaniyaa, Aa ishatuwaanne Aa attuma naanatuwwa ubbaa, hewaa giyaawe Rekaaba yaraa muliyaa akkaade, 4 Med'inaa Godaa Golliyaa ahaad. Yigidaaliyaa na'aa, timbbitiyaa odiyaa Hanaana erissiyaa k'oomatuwwa kifiliyaa untuntta gelissaad. He kifilii penggiyaa naagiya Shaaaluuma na'aa Ma'iseeya kifiliyaappe bolla baggana, kaappotuwwa kifiliyaa matan de'ee. 5 Hewaappe guyyiyaan, taani Rekaaba yaratuwwa sintsan woyniyaa eessay kumeedda s'uggatuwaanne s'uu'atuwwa wotsaade, «Woynniyaa eessaa ushite» yaagaad. 6 Shin untunttu zaariide, «Nuuni woyniyaa eessaa ushokko; ayaw gooppe, nu mayzza aawuwaa Rekaaba na'ay Yonadaabi nuuna, «Hinttekkata hintte naanatuukka woyniyaa eessaa med'inaw ushoppite. 7 K'ay golliyaa kees's'oppite; zeretsaa zeroppite; woyniyaa turaakka tokkoppite. Hewaa aggiide, dunkkaane gidдон de'ite. Yaatooppe hintte adussa laysaa ha biittan de'ana» yaageedda. 8 Nu mayzza aawuwaa Rekaaba na'ay Yonadaabi nuuna azazeedda ubbaw nuuni azazetteeddo. Nuuni, woy nu mac'c'a asatu, woy nu attuma naanatu, woy nu mac'c'a naanatu nu de'uwaa laysaa ubbaan woyniyaa eessaa ushibeykko; 9 de'iyaa golliyaakka kees's'ibeykko; woyniyaa turaa sa'ay, woy goshshay, woy zeretsaykka nuw baawa. 10 Nuuni dunkkaane gidдон de'eeddo; nu mayzza aawuu Yonadaabi azazeedda ubbawukka azazetteeddo. 11 Shin Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori nu biittaa bolla woraajjeedda wode, «Baabloonetuwaanne Sooretuwwa olanchchatuwaappe attanaw, haa Yerusaalame ane boytte»

yaageedda. Ha'i nuuni Yersaalamen de'iyaa hewaassa» yaageeddino. **12** Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw yeedda. **13** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ba; baade Yihudaa asaanne Yersaalame asaa hawaadan yaaga; «Ta k'aalaa sisiyaawaanne taani tamarisseeddawoo azazettiyaawaa ayaw is'seedittee? Taani Med'inaa Goday hawaa oday. **14** Rekaaba na'ay Yonadaabi bare attuma naanatuwaa woyniyaa eessaa ushennaadan azazeedda azazuwaa untuntu naageeddino; untuntu barenttu mayzza aawuwaa azazoo azazetteedda diraw, hachchi gakkanaw woyniyaa eessaa ushokko. Hintew zaara zaaraadde oday; shin hintte taani odiyaa waa sisibeykita. **15** K'ay taani zaara zaaraadde timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa ubbaa hinttekkoo yeddaad; untuntu, «Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappe ha'i simmite; hintte oosuwaakka loytsite; hara s'oossatoo goyinnoppitenne ootsoppite. Yaatooppe, taani S'oossay hintewunne hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana» yaageeddino. Shin hintte taani odiyaa waa sisanaw hintte haytsaa taakko yeggikita. **16** Rekaaba na'aa Yonadaaba zeretsatuu untuntu mayzza aawuu untunta azazeedda azazuwaa poleeddino; shin ha Asay taw azazettiibeenna» yaaga» yaagee. **17** Hewaa diraw, Med'inaa Goday S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aamay, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Sisite, taani Yihudaa asaa bollanne Yersaalamen de'iyaa wantuu bolla ahana geedda iitabaa ahana. Ayaw gooppe, taani untuntu odaad; untuntu sisennan is'seedittee. Taani untunta s'eesaad; s'eesina untuntu koyennan is'seedittee» yaagee. **18** Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Rekaaba yaratuwaa hawaadan yaageedda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hinttena hawaadan yaagee; «Hintte hintte mayzza aawuwaa Yonadaabaw azazetteedda diraw, Aa wogaa kaalleedda dirawunne I azazeeddawaa ubbaakka poleedda diraw, **19** Rekaaba na'ay Yonadaabi taw Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw ootsiyaa attuma asaa awudenne d'ayenna» yaagee» yaageedda.

36 Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda oydentso laytsan, Med'inaa Goday Ermaasa hawaadan yaageedda; **2** «Itti s'aatsa mas'aafaa akkaade, taani Iyoosiyaasa wodiyaan koyiro new odeedda gallasaappe doommaade, hachchi gakkanaw Israa'eeliyaa bolla, Yihudaa bollanne hara kawutetsatuwaa ubbaa bolla haasayeedda k'aalaa ubbaa s'aafa. **3** Taani Yihudaa asaa bolla ahana gaade hachcheedda boshaa ubbaa sisiide, ooni erii, untuntu barenttu iita oosuwaappe simmanenttonne.

Taani untuntu naak'uwaanne untuntu nagaraa atto gaana» yaageedda. **4** Hewaa diraw, Ermaasi Neeriyaa na'aa Baaroka s'eeseedda; Med'inaa Goday aw odeeddabaa ubbaa Baarookkaw odina, I s'aatsa mas'aafan s'aafeedda. **5** Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Baaroka, «Taani k'asho golliyaan de'iyaa diraw, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danddaykke. **6** Hewaa diraw, neeni Asay s'oomiyaa gallassi Med'inaa Godaa Golliyaa baade, taani odina, neeni s'aatsa mas'aafan s'aafeedda Med'inaa Godaa k'aalaa untuntu nabbaba; barenttu katamatuwaappe yeedda Yihudaa asaw ubbawukka nabbaba. **7** Ha asaa bolla Med'inaa Goday awaayeedda hank'k'unnne yiluu iita gidiyaa diraw, ooni erii, untuntu barenttu iita oosuwaappe simmiide, Med'inaa Godaa woossanenttonne» yaageedda. **8** Neeriyaa na'ay Baaruki timbbitiyaa odiyaa Ermaasi azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa Golliyaan Med'inaa Godaa k'aalaa ubbaa nabbabeedda. **9** Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda ichcheshentso laytsan, udduppuntsa aginaan, Yersaalamen de'iyaa asawunne Yihudaa katamatuwaappe yeedda asaw ubbaw Med'inaa Godaa sintsan s'oomanaadan awaayeeddino. **10** Baaruki Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan, k'ommo bagga dabaaban, Ooratsa Penggiyaa giyaasan de'iyaa, s'aafiyaa Saafaana na'aa, Gamaariyaa kifiliyaan ek'kiide, Ermaasa k'aalay s'aafettiide s'aatsa mas'aafaa asaw ubbaw nabbabeedda. **11** Saafaana na'aa na'ay, Gamaariyaa na'ay Mikaayi mas'aafaappe Med'inaa Godaa k'aalaa Baaruki nabbabishina siseedda wode, **12** kaatiyaa golliyaan s'aafii uttiyaa kifiliyaa beedda. I biyaa wode, s'aafii Elishamaa'i, Shamaa'iyaa na'ay Dalaayi, Akiboora na'ay Elnaataani, Saafaana na'ay Gamaarii, Hanaaniyaa na'ay S'idik'eenne hara kaappatuu hewaan utteeddino. **13** Baaruki asaw mas'aafaappe nabbabishina siseedda k'aalaa ubbaa Mikaayi untuntu odeedda. **14** Kaappatuu Nataaniyaa na'aa Yihuda Baaruukakko kiittiide, «Asaw neeni nabbabeedda mas'aafaa akkaade haaya» yaageeddino. Nataanii Sheleemiyaa na'aa; Sheleemi Kuusha na'aa. Yaagina Baaruki mas'aafaa akkiide, untuntukko yeedda. **15** Untuntukka Aa, «Ane uttaade, nuw mas'aafaa nabbaba» yaageeddino. Baaruki mas'aafaa nabbabeedda. **16** I nabbabeedda k'aalaa ubbaa siseeddino; ubbaykka yayyiide, Ittuu ittuwaa s'eelliide, Baaroka, «Ha k'aalaa ubbaa nuuni kaatiyaw odanaw koshshee» yaageeddino. **17** K'aykka zaariide Baaruka, «Neeeni ha k'aalaa ubbaa wootaa s'aafeddentoo nuw oda. Hawaa new Ermaasi bare doonaappe odina s'aafaadii?» yaageeddino. **18** Baaruki, «Ee, ha k'aalaa ubbaa Ermaasi bare doonaappe taw odeedda; taani k'alamiyaan ha s'aatsa mas'aafan s'aafaad» yaageedda.

19 Unttuntu Baaroka, «Neeninne Ermaasi biide k'osettite; hintte de'iyaa sa'aakka ooninne eroppo» yaageeddino. 20 Kaappatuu mas'aafaa s'aafiyyaa Elishamaa'a kifiliyaan wotsowaappe guyyiyaan, kaatii de'iyaa dabaabaa biide, haneeddawaa ubbaa kaatiyaw odeeddino. 21 He mas'aafaa ahana mala, kaatii Yihudaa kiitteedda; Yihuday s'aatsa mas'aafaa Elishamaa'a kifiliyaappe ahiide, kaatiyawunne Aa yuushshuwaan ek'k'eedda kaappatoo nabbabeedda. 22 Udduppuntsa aginaan sa'ay balguuwa gidiyaa diraw, kaatii balguuwa aatsiyaa golliyaan utteedda. He wode kaatiyaa sintsan de'iyaa c'oo'ciyaan tamay ees's'ee. 23 Yihuday heezzu woy oyddu sa'atuwaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan, kaatii he sa'atuwaa s'aatsa mas'aafaappe sans's'iyaa k'ans's'i k'ans's'iide, taman oleedda; hewaadan ootsiide, he mas'aafaa mulennakka s'uuggi aggeeda. 24 Ha k'aalaa ubbaa sisiidekka kawuunne aanana ootsiyaa kaappatuu ayinne yayibeykkino; woy kayyotiide, barenttu mayuwaa peed'ibeykkino. 25 Haray atto Elnaataani, Dalaayinne Gamaarii kaatii he mas'aafaa s'uuggennaadan woossinakka, untuntu woosaa sisennan is's'eedda. 26 Kaatiyaa na'aa Yiraahima'eela, Aziri'eela na'aa Saraayanne Abddi'eela na'aa Sheleemiyaa, s'aafiyyaa Baarokanne timbbitiyaa odiyaa Ermaasa oyk'kana mala kaatii azazeedda. Shin Med'inaa Goday untunta k'oseedda. 27 Ermaasi odina, Baaruki s'aafeedda k'aalay de'iyaa mas'aafaa kaatii s'uuggi simmina, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda; 28 «Ha"ikka hara s'aatsa mas'aafaa akkaade, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kase s'uuggeedda s'aatsa mas'aafaa gidдон de'iyaa k'aalaa ubbaa s'aafa. 29 K'ay Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eema hawaadan yaaga: «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni, Baabloone kaatii tumuwaappe yiide, ha biittaa bayzzana; k'ay izi gidдон de'iyaa asaanne mehiyaakka wurssana» gaade ayaw s'aafaadii?» yaagaade mas'aafaa s'uuggaadda. 30 Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday new Yihudaa Kaatiyaa Yo'ak'eemaw hawaa oday: Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa zarii new ubbakka de'enna. Ne anhayikka c'oo oletiide, gallassi awaa suuluwaaninne k'amma meeguwaan shoc'ettana. 31 Hintte nagaraa diraw neena, ne zariyaanne neenana ootsiyaa ubbaa taani murana. Hintte taani odeeddawaa sisennan is's'eedda diraw, taani odeedda iitabaa ubbaa hintte bollanne Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa asaa bolla ahana yaagee yaaga» yaageedda. 32 Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi hara s'aatsa mas'aafaa akkiide, Neeriyaa na'aa s'aafiyyaa Baarookkaw immeedda. Baaruki Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi taman s'uuggeedda s'aatsa mas'aafaa k'aalaa ubbaa Ermaasi aw

doonaan odina s'aafeedda. K'ay Ermaasi hewaa malatiyaa hara k'aalaakka gujjiin, ubbaakka Baaruki s'aafeedda.

37 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Iyo'ak'eema na'aa Yo'aakiina sa'aan Iyoosiyaasa na'aa Sedek'iyaaasa Yihudaa biittan kawutseedda. 2 Sedek'iyaaasi, aanana ootsiyaa Kaappatuunne he biittan de'iyaa Asay ubbaykka Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa Ermaasa baggana odeedda k'aalaw azazettibeykkino. 3 Shin Kaatii Sedek'iyaaasi Sheleemiyaa na'aa Yehukaalanne Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa S'afaaniyaa hawaadan yaagiide, Ermaasakko kiitteedda; «Hayana nu diraw Med'inaa Godaa nu S'oossaa woossa» yaageedda. 4 He wode Ermaasi biro k'ashetti beenna diraw, asaa gidдон simerettee. 5 Gibe' kaatiyaa olanchchatuu, Gibe'eppe kesiide yiyaawaa Yersaalame dooddeedda Baabloone olanchchatuu siseedda wode, untuntu Yersaalameppe aggiide, guyye simmeeddino. 6 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Ermaasakko yeedda. 7 Med'inaa Goday Israa'eliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taana hintte oochchana mala, hinttena kiitteedda Yihudaa kaatiyaw hawaadan yaagite; «Be'ite, hinttena maaddanaw keseedda Gibe' kaatiyaa olanchchatuu barenttu biittaa simmiide baana. 8 K'ay Baabloone olanchchatuu simmiide yaana; oletiide, ha katamaa oyk'kana; tamankka Aa s'uuggana» yaagite» yaagee. 9 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; « «Baabloone olanchchatuu laa"entso simmiide yiikkino» yaagiide hinttena hintterekka c'immoppite. Ayaw gooppe, untuntu simmiide yaanawe de'enna! 10 Hintte Baabloone olanchchatuwaa muliyaa s'oonintonne untuntuppe attiide, olan madus's'iide, dunkkaaniyaa gidдон giseeddawanttukka denddiide, ha katamaa taman s'uuggana» yaagee. 11 Gibe' kaatiyaa olanchchatuu mateedda diraw, Baabloone olanchchatuu Yersaalame aggiide, barenttu de'iyaa sa'aappe guyye simmeeddino. 12 He wode Ermaasi barena gakkiiyaa gadiyaa akkanaw Biiniyaama biittaa baanaw Yersaalameppe denddee. 13 Gido shin, I biide, Biiniyaama Penggiyaa giyaa penggiyaa gakkishina, penggiyaa naagiyaawantuppe ittuu, Hanaaniyaa na'aa Sheleemiyaa na'ay, Yiiriyaa giyaawe Aa, «Ne nuuna kadaade Baabloone baasa gidikkii?» yaagiide oyk'keedda. 14 Ermaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Neeni giyaawe wordduwaa; taani Baabloone biyaa asaa gidikke» yaageedda. Shin Yiirii I giyaawaa sisennan is's'eedda; Ermaasa oyk'ki akkiide, kaappatuwaakko afeeda. 15 Kaappatuukka loytsi hank'k'ettiide, Ermaasa wad'd'eeddino; untuntu k'asho golliyaa kesseedda, s'aafiyya Yoonataana golliyaan afiide wotseeddino. 16 Ermaasi hewaan biittaa gidдон de'iyaa kifiliyaan daro wodiya

gam"eedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Sedek'iyaasi asaa kiittiide, Ermaasa bare de'yaasaa kaatiyaa golliyaa s'eesisseedda; Asay erennan Aa, «Med'inaa Goday new odeeddawe ayentto de'ii?» yaagiide oochcheedda. Ermaasi zaariide, «Ee de'ee; neeni Baabloone kaatiyaa kushiyan aad'd'aade imettana» yaageedda. 18 K'aykka Ermaasi Kaatiyaa Sedek'iyaasa hawaadan yaagiide oochcheedda; «Taana hintte k'asho golliyaan yegganaw taani ne bollan, new ootsiyaa kaappotuwa bollan woy ha asaa bollan ayaa bayzzuwa ootsaadditaa? 19 K'ay, «Baabloone kaatii hintte bollaninne ha biittaa bollan yiide olenaa» yaagiide new timbbitiyaa odeedda ne nabatuu ha'i hak'an de'ino? 20 Hewaa diraw, ta godaw kaatiyaw, sisa! Taani oochchiyaawaa neeni polana mala, neena woossay. Taani he sa'aan hayk'k'ennaadan, k'asho golliyaa gidiyaa s'aafiya Yoonataana golliyaw taana guyye zaaroppa» yaageedda. 21 Hewaa diraw, Kaatii Sedek'iyaasi naagiyaawanttu dabaaban Ermaasa wotsana mala azazeedda. Hewan Aa wotsi de'ishshin, katamaappe daabbuu d'ayana gakkanaw, hachchi hachchi itti itti daabbuwa uukkiyaasaappe ayi ahiide, aw immeeddino. Hewaa diraw Ermaasi kaatiyaa zabban naaguwaan gam"eedda.

38 Mataana na'ay Shafaas'e, Paashihuura na'ay Gadaalee, Sheleemiyaa na'ay Yehukaalinne Malkkiyaa na'ay Paashihuuri Ermaasi asaa ubbaw odeedda k'aalatuwa siseeddino. 2 Ermaasi giidde, «med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha kataman attiyaa ooninne olan, koshaaninne iita harggiyaan hayk'k'ana. Shin Baabloonetuwaakko biyaa ooninne hayk'k'enna. Bare huup'iyaa ashshana; pas'akka de'ana» yaagee. 3 K'aykka Med'inaa Goday, «Hawe Yersaalame katamay tumuppe Baabloone kaatiyaa olanchchatuwa kushiyan aad'd'iide imettana; untunttukka Aa omooddana» yaagee» yaageedda. 4 Hewaappe guyyiyaan, kaappatuu kaatiyaakko biide, hawaadan yaageeddino; «Ha bitanii hayk'k'anaw koshshee; hawaa mala s'ala k'aalaa haasayiide, ha kataman de'iyaa olanchchatuunne Asay ubbay shugganaadan ootseedda. I asaa k'ohiyaawaa amotteeppe attina, sarobaa amottenna» yaageeddino. 5 Kaatii Sedek'iyaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Hintte Aa bolla ootsana geeddawaa ayaanne taani hinttena digganaw danddaykke» yaageedda. 6 Untunttu Ermaasa kaatiyaa golliyaa dabaaban de'iyaa, kaatiyaa na'aa Malkkiyaa haatsaa ollaan yegeeddino; untunttu wodoruwaan Aa duge wotseeddino. He wode he ollaan silimuwaappe attina, haatsi baawa; Ermaasi he silimuwa giddo geleedda. 7 Shin Toop'p'iyaa asaa gidiyaa, kaatiyaa golliyaan ootsiyaa, Abedmeleeka giyaawe Ermaasi ollaan oletteeddawaa

siseedda. He wode kaatii Biiniyaama Penggiyaan pirdda chilootan utteedda. 8 Abedmeleeki kaatiyaakko biide, hawaadan yaageedda; 9 «Ta godaw kaatiyaw, ha asatuu wolk'k'aama iitabaa ootseeddino; hewekka ayee gooppe, timbbitiyaa odiyaa Ermaasa haatsaa ollaan yeggeeddino. K'ay kataman k'umi bayinna diraw, I hewan koshaan hayk'k'ee» yaageedda. 10 Kaatii zaariide, Toop'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleeka, «Hawaappe hattamu asaa neenana akkaade baade, Ermaasi hayk'k'ennan de'ishiina, haatsaa ollaappe kessite» yaageedda. 11 Abedmeleeki asaa akkiide beedda; kaatiyaa golliyaan duretaa minjiyaa kifiliyaappe garssa baggana de'iyaa kifiliyaa geliide, ec'a mayuwa c'urk'k'aa akkeedda. He c'urk'k'aa wodoruwa s'eeran k'achchiide, Ermaasaw duge ollaa giddo yeddeedda. 12 Toop'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleeki Ermaasa ollaa giddo duge s'eegiide, «Hawaa mayuwa c'urk'k'aa wodoruwaappe garssa baggana ne shop'p'iyaan wotsa» yaageedda. Ermaasikka I geeddawaadan ootseedda. 13 Yaatina, he wodoruwaan goochchiide, Ermaasa ollaappe kesseeddino. Naagiyaawanttu dabaabaa gelissiide gorddeeddino. 14 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasakko kiitti ahiide, Med'inaa Goday Geeshsha Golliyaa geliyaa heezzentso penggiyaa matan Aa, «Taani ittibaa neena oochchana. Neeni taappe ayaanne k'osoppa» yaageedda. 15 Ermaasi zaariide Sedek'iyaasaw, «Taani odooppe, neeni taana wod'ikkii? Taani zorinakka, neeni sisakka» yaageedda. 16 Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasaw k'osuuwaan hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Taani neena wod'ennawaanne k'ay neena wod'anaw koyiyaawanttoo aatsaade immennawaa nuw de'uwaa immeedda Med'inaa Godaa suntsan c'aak'k'ay» yaageedda. 17 Ermaasi Sedek'iyaasaw zaariide, «Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Baabloone kaatiyaa kaappotoo kushiya immooppe, neeni pas'a attana; ha katamaykka taman s'uugettenna; neenikka ne golliyaa asaykka pas'a de'ana. 18 Shin neeni untunttoo kushiya immennan is'sooppe, ha katamaa Baabloonetu omooddana; untunttu Aa s'uuggana; neenikka untuntuppe kessa akkakka» yaagee» yaageedda. 19 K'aykka Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasa, «Taani yayyiyaawe ha biittaappe kaddiide, Baabloonetuwaakko beedda Ayihudatuwaassa. Ayaw gooppe, Baabloonetuu taana untunttu kushiyan aatsiide immooppe, Ayihudatuu taana tuggayana» yaageedda. 20 Ermaasi zaariide, «Ayentto baawa! Untunttu neena untunttoo aatsiide immikkino. Odiyaa Med'inaa Godaa k'aalaw hayyanaa azazetta. Hewe new lo'o gidanawaa; neenikka pas'a attanaassa. 21 Shin neeni kushiya

immennan is'sooppe, Med'inaa Goday taana besseedda sas'ay de'ee. 22 Hewekka ayee gooppe, Yihudaa kaatiyaa golliyaan atteeda mac'c'a asatuu ubbay omoodettiide, Baabloone kaappatuwaakko baana. Unttuntu neena hawaadan yaagana; «New mata lagge gidiaawanttu neena baletseeddino; untntuntu neena s'oonseeddino. Shin ha'i ne gedii silimuwaa giddo gelina, he laggetuu neena yeggiide beeddino» yaagana. 23 K'ay ne machchetuunne ne naanatu ubbay Baabloonetuwaan omoodettiide baana. Neenikka untntuntu kushiyaappe kessa akkakka; Baabloone kaatii neena oyk'k'ana. Ha katamaykka taman s'uugettana» yaageedda. 24 Sedek'iyaasi Ermaasaw zaariide, hawaadan yaageedda; «Hawaa neeni taw odeeddawaa asaw odana d'ayooppe, neeni hayk'k'akka. 25 Kaappatuu taani neenana haasayeeddawaa sisiide yiide, «Neenana kaatiyaanna ayaa haasayeeddentto, nuw oda. Neeni nuw k'osennan odooppe, nuuni neena wod'okko» yaagiide neena oochchana. 26 Neeni, «Taani he sa'aan hayk'k'ennaadan, taana zaaraadde k'asho golliyaa gidiyaa Yoonataana golliyaa yeddennaadan, kaatiyaa woossaad» yaagaade zaara» yaageedda. 27 Hewaappe guyyiyaan, kaappatuu ubbay Ermaasakko yiide, he ooshaa oochcheeddino. Kaatii Aa azazeeddawaadan, ikka untntuntu odeedda. Untntuntukka c'o'u giide bashi aggeeddino; ayaw gooppe, Ermaasi kaatiyaanna haasayishin siseeddawe ooninne baawa. 28 Yersaalame oyk'k'ettana wodii gakkanaw, Ermaasi naagiyaawanttu dabaaban gorddettiide gam"eedda.

39 Sedek'iyaasi Yihudaan kaateteedda udduppuntsa laytsan, tammantsa aginaan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oorinne Aa olanchchatuu ubbay yiide, Yersaalame dooddeeddino. 2 Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsa laytsan, oyddentso aginaan, udduppuntsa gallassan Baabloone olanchchatuu katamaa gimbbiyaa mentseeddino. 3 He wode Baabloone kaatiyaa kaappatuu, Nerggaali-Sharees'era, Samggari-Neba, Sarssekiimanne hara Nerggaali-Sharees'era geetettiyaawanttu, hara c'ora mooddiyaawantunna ittippe yeeddino; Giddo Penggiyaa giyaa penggiyaan utteeddino. 4 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasinne Aa olanchchatuu ubbay Baabloone olanchchatuwaa be'eedda wode, k'ammen katamaappe kessiide, kaatiyaa ataakiltiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa'u dirssaa gimbbetuwaa ittippe gatsiyaa penggiyaanna bak'ateeddino. Untntuntu Yorddaanoosa Dilbbuwaakko simmiide beeddino. 5 Shin Baabloone olanchchatuu untntutta guyyenna yederssiide, Iyaarikko dembbaa gatsiidde, Sedek'iyaasa oyk'k'eeddino. Hamaata biittan, Ribila kataman de'iyaa Kaatiyaa Naabukadanas'oorakko afeeddino. Kaatii Naabukadanas'oori yaan Sedek'iyaasa

bolla pirddeedda. 6 K'ay Sedek'iyaasa attuma naanatuwaa Sedek'iyaasi s'eellishshin, yaan Ribila kataman wod'eedda; Yihudaa kaappatuwaa ubbaakka wod'eedda. 7 Hewaappe guyyiyaan, Sedek'iyaasa ayifetuwaa wooc'i kessiide, Aa Baabloone biittaa afanaw sanssalatan k'achcheeda. 8 He wode Baabloone olanchchatuu kaatiyaa golliyaanne Asay de'iyaa keetsatuwaa ubbaa taman s'uuggeeddino; Yersaalame gimbbiyaakka koleeddino. 9 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani kataman atteeda asatuwaanne kaddiide barenan gakketeedda asatuwaa ubbaa ittippe omooduwaan Baabloone biittaa afeeda. 10 Shin kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani ayayenne untntuntu bayinna hiyyeesatuwaappe amareedawantta Yihudaan aggiide, untntuntu woyniyaa turaa sa'atuwaanne goshiyaa gadetuwaa immeedda. 11 Naabukadanas'oori kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa Naabuzaradaana hawaadan yaagiide azazeedda; 12 «Baade Ermaasa koya demmaade, aw koshshiyaabaa ubbaa ootsa; Aa bolla hara iitabaa ayaanne ootsoppa» yaageedda. 13 Hewaa diraw, Naabuzaradaani, Naabushaazibaani, Nerggaali-Sharees'erinne Baabloone kaatiyaa kaappatuu ubbay ittippe gididi kiittiide, 14 Ermaasi k'ashetti utteedda, naagiyaawanttu dabaabaappe kesseeddino. Bare golle afiide wotsana mala, Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaw hadaraa immeeddino. Hewaappe denddeeddawaan Ermaasi bare biittaa asaana ittippe de'eedda. 15 Ermaasi naagiyaawanttu dabaaban gorddetti utti de'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalay aakko hawaadan yaagiidde yeedda; 16 «Baade Top'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleekaw hawaadan yaaga; «Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Hawaappe kase taani odeeddawaadanka ha katamaa bolla lo'obaa gidennaan, bayetsaa ahana. Hewe ubbay haniyaa wode, neenikka ha kataman uttaade, ne ayifiyaan be'ana. 17 Gido shin, he gallassan taani Med'inaa Goday neena wotsa akkana; neeni yayiyaa ne morkkatuwaa kushiyanka aad'd'aade imettakka. 18 Taani neena ashshana; neeni olan hayk'k'akka; neeni taanan ammanetteeda diraw, hayk'k'uwaaappe attanaassa. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaageedda.

40 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Ermaasa Raaman billi simmina, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda. Ermaasi kase Naabuzaradaani Yersaalameppenne Yihudaappe omoodiide, Baabloone biittaa afanaw sanssalatan k'achcheeda asaa giddon de'ee. 2 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Ermaasa dumma kessiide, hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday ne

S'oossay ha bayetsaa ha biittaa bollan ahana geedda. 3 Geeddawaadan ha'i Med'inaa Goday aheedda; Med'inaa Godaa bollan hintte nagaraa ootseedda dirawunne aw azazettenan is's'eedda diraw, hawe ubbay haneedda. 4 Be'a, ha'i taani ne kushiyan de'iyaa sanssalataa billaade neena yeddaad. Taananna Baabloone biittaa baana gooppe dendda; taani new kosshiyaabaa ubbaa kuntsana. Baabloone biittaa baanaw koyana d'ayooppe booppa. Biittay ubbay ne sintsan de'ee; neena lo'eedda sa'aa hak'anne ba» yaageedda. 5 Ermaasi Aa matappe beennan de'ishiina, Naabuzaradaani gujiidekka yaageedda; «Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko ba; ayaw gooppe, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Aa Yihudaa katamatuwaa mooddiyaawaa ootsiide suntseedda. Hewaa diraw, aanana ittippe gidaade, hewan asaana de'a. Woy neena lo'eedda sa'aa hak'anne ba» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu aw k'umaanne hara shink'kaa immiide yeddeedda. 6 Ermaasi Mis'ip'p'an de'iyaa Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko beedda. I hewan atteeda asaana ittippe de'eedda. 7 Yihudaa olaa gadaawatuwaappenne olanchchatuwaappe amareedawanttu barenttu kushiya Baabloone kaatiyaw biro immibeykkino. Untunttu Baabloone kaatii Gadaaliyaa he biittaa mooddiyaawaa ootsiide suntseeddawaanne Baabloone biittaa omoodettiide beennan Yihudaan atteeda hiyyeesatoo kaappuwaa ootseeddawaa siseeddino. 8 Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli, K'aareeha naanatu Yohanaaninne Yoonataani, Taanihumeeta na'ay Saraayi, Nas'oofa katamaappe yeedda Efaaya naanatuunne Maa'ika katamaappe yeedda itti bitaniyaa na'ay Yazaanii barenttu olanchchatuwaa ubbaanna Gadaaliyaakko Mis'ip'p'a yeeddino. 9 Saafaana na'aa na'ay, Ahik'aama na'ay Gadaalii untunttoo hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Baabloonetoo kushiya immanaw yayyoppite; ha biittan uttiide de'ite; Baabloone kaatiyawukka moodettite. Yaatooppe, ubbay hintte lo'a gidanawaa. 10 Taani Mis'ip'p'an uttaade, Baabloone biittaappe hinttenana gakketanaw yiyaa ubbaanna hintte doonaa gidaade haasayana. Shin hintte hintte de'iyaa heeraan heeraan woyniyaa, wogaraa zayitiyaanne hara ofintsaa katsaa ayifiyaa ubbaa shiishshiide dagayite» yaageedda. 11 He wode Moo'aaba biittan, Amoona biittan, Eedooma biittaaninne hara biittatuwaan Ayihuda ubbay Baabloone kaatii amareeda Yihudaa asatuu Yihudaan attana mala ootseeddawaanne untuntta mooddiyaawaa ootsiide, Shaafaana na'aa Ahik'aama na'aa Gadaaliyaa suntseeddawaa siseeddino. 12 Barenttu laalettide de'iyaa biittatuwaappe Yihudaa simmiide, Gadaalii de'iyaasaa Mis'ip'p'a yeeddino. Hewan untunttu daro woyniyaanne

hara ofintsaa katsaa ayifiyaa shiishshiide dagayeeddino. 13 Hewaappe guyyiyaan, K'aareeha na'ay Yohanaaninne kushiya immibeenna olaa gadaawatuubbay Gadaaliyaakko Mis'ip'p'a yiide, 14 «Amoona Kaatii Ba'aliisi Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela neena wod'ana mala yeddeeddawaa eray?» yaageeddino. Shin I untunttu giyaawaa ammanennan is's'eedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, K'aareeha na'ay Yohanaani Mis'ip'p'an de'iyaa Gadaaliyaakko yiide, s'uuran hawaadan yaageedda; «Ooninne erennan de'ishiina baade, Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela taani wod'ana. Ayaw gooppe, I neena wod'iyawaa gidoooppe, ne matan shiik'eedda Ayihuda ubbay laalettana; k'ay Yihudaan atteeda Asay ubbaykka wurana» yaageedda. 16 Shin Ahik'aama na'ay Gadaalee zaariide, hawaadan yaageedda; «Isima'eelabaa neeni odiyaabay ubbay wordduwaa gidiyaa diraw, hewaa malabaa ootsoppa» yaageedda.

41 Laappuntsa aginaan kaatiyaa zare gidiide, kaatiyaanna ootsiyaa kaappatuwaappe ittuu, Elishamaa'a na'aa na'ay, Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli tammu asatuwaana ittippe biittaa mooddiyaa Gadaaliyaana gakketanaw Mis'ip'p'a beedda. Ubbaykka ittippe uttiide k'umaa miishshin, 2 Nataaniyaa na'ay Isimaa'eelinne aanana de'iyaa tammu asatuu barenttu mashshaa mashshaa kessiide, Baabloone kaatii Yihudaa mooddiyaawaa ootsiide suntseedda Ahikaama na'aa Gadaaliyaa wod'eeddino. 3 Hewaa bollakka k'ay Isimaa'eeli Mis'ip'p'an Gadaaliyaana de'iyaa Ayhudatuwaanne Baabloone olanchchatuwaa ubbaa wod'eedda. 4 Gadaalii hayk'k'eedda wonttetsa gallassi, Aa hayk'k'uwaa ooninne eranaappe kasetiide, 5 Sekeemappe, Seeloppenne Samaariyaappe hosppun tammu asatuu kayyottiide, barenttu buuchchaa meediide, barenttu mayuwaa peed'iidenne barenttu bollaakka puuziide yeeddino. Untunttu Med'inaa Godaa Golliyaw immiyaa katsaa yarshshuwaanne is'aanaa imotaa aheeddino. 6 Isimaa'eeli Mis'ip'p'appe kesiide, yeekkiide untuntunna gakketanaw beedda; untuntunna gakketteedda wode, «Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko haa yiite; Aa be'ite» yaageedda. 7 Untunttu katamaa giddo geliyaanin, Isimaa'eelinne aanana de'iyaa asatuu he asatuwaa wod'iide, haatsaa dagayiyaa ollaan oli aggeeddino. 8 Shin he hosppun tammu asatuwaappe tammattuu Isimaa'eela hawaadan yaagiide woosseeddino; «Ha'i nuuna wod'oppa! Nuuni nu shoyk'an k'oseedda daro zarggay, banggay, wogaraa zayitiinne eessay de'ee» yaageeddino. I untunttu wod'enaan yeddi aggeeda. 9 Isimaa'eeli wod'eedda asaa ubbaa oleedda haatsaa dagayiyaa ollay, Israa'eeliyaa kaatii Baa'ishi olanaw yeedda wode, Kaatii Asaa bookisseedda wolk'k'aama

haatsaa dagayanaw gimbeedda ollaa. Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli he ollaa anhaan kuntseedda. 10 Isimaa'eeli kaatiyaa mac'c'a naanatuwaanne Mis'ip'p'an atteeda asaa ubbaa omoodeedda. Hewantu kaatiyaa naagiyaawantu kaappuu Naabuzaradaani Ahik'aama na'aa Gadaaliyaana ittippe Mis'ip'p'an wotseeddawantta. I untuntta omoodiide, barenanna akkiide, Amoonaa biittaa baanaw denddee. 11 K'aareeha na'ay Yohanaaninne aanana ittippe de'iyaa olaa gadaawatuu Isimaa'eeli ootseedda iitabaa ubbaa siseeddino. 12 Barenttu asaa akkiide, aanana olettanaw beeddino; Isimaa'eelakka Gabaa'oonan de'iyaa wolk'k'aama del'iyaa matan gakkiiide oyk'k'eeddino. 13 Isimaa'eeli omoodiide barenanna afeeda Asay ubbay K'aareeha na'aa Yohanaananne aanana de'iyaa olaa gadaawatuwaa be'eedda wode, loytsi nashetteeddino. 14 He omoodetteeddawantu ubbay guyye simmiide biide, K'aareeha na'aa Yohanaan gakketeeddino. 15 Shin Isimaa'eelinne hara hospun asatuu ittippe Yohanaanappe kessi akkiide, Amoonaa biittaa bak'ateeddino. 16 Hewaappe guyyiyaan, Isimaa'eeli Gadaaliyaa wod'i simmiide, Mis'ip'p'appe omoodiide aheedda olanchchatuu, mac'c'a asatuu, naanatuunne mureessatuu ubbay K'aareeha na'aa Yohanaananne hara olaa gadaawatuwaana denddiide beeddino. 17 Untunttu yaappe denddiide, Gibs'e baanaw Beeteleeme matan de'iyaa Geeruuta-Kimhaama giyaa sa'aan shemppeeddino. 18 Untunttu Gibs'e beeddawe Baabloonaa kaatii suntseedda Akik'aama na'aa Godooliyaa Isma'eelii wod'eedda diraw Baabloonatoo yayyiide Baabloonappe bak'atiide, Gibs'e baanaw danddayeeddino.

42 Olaa gadaawatuu ubbay, K'aareeha na'ay Yohanaani, Hoshaya na'ay Azaariyaasinne Asay ubbay, guutsaappe wogaa gakkanaw yiide, 2 timbbitiyaa odiyaa Ermaasa hawaadan yaageeddino; «Nuuni neena oochchiyaawaa nuw ootsaariikkii! Ha atteeda nu diraw Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossaariikkii! Nuuni kase dara; shin ha'i neeni be'iyawaadan, guutsatuwaa s'alalay atteedo. 3 Nuuni biyaa ogiyaanne nuuni ootsanabaa I nuuna bessanaadan, Med'inaa Godaa ne S'oossaa nu diraw woossa» yaageeddino. 4 Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi zaariide, «Lo'a. Hintte geeddawaadankka, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa taani woosana; k'ay hintteppe ayaanne k'osennan, Med'inaa Goday odiaabaa ubbaakka hintew odana» yaageedda. 5 Untunttu zaariide, Ermaasaw hawaadan yaageeddino; «Med'inaa Goday ne S'oossay ne baggana nuw kiittiyaawaa ubbaa nuuni polana d'ayooppe, S'oossay bare huup'iyaan nu bolla tumunne ammanetteeda markka gido. 6 Nuuni dosiyaawaa gidina,

is'siyaawaa gidinakka, nuuni neena aakko kiittiyaa Med'inaa Goday nu S'oossay azaziyaawaa nuuni ootsana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw azazettooppe, nuw ubbabay lo'a gidanawaa» yaageeddino. 7 Tammu gallassaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda. 8 Yaatina, I K'aareeha na'aa Yohanaana, aanana de'iyaa olaa gadaawatuwaanne asaa ubbaa, guutsaappe wogaa gakkanaw s'eegiide, 9 hawaadan yaageedda; «Hintte woosaa taani aakko shiishshana mala, hintte taana kiitteedda Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; 10 «Hintte ha'i ha biittan uttooppe, taani hinttena kees's'anappe attina kolikke; tokkanappe attina, shoddikke. Ayaw gooppe, taani kase hintte bollan aheedda iitabay taana kayyoyeedda. 11 Hintte ha'i yayyiya Baabloone kaatiyaw ayinne yayyoppite! Hinttena Aa kushiyaappe ashshanaw taani hinttenanna de'iyaa diraw yayyoppite! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 12 Taani hintew k'arettana; yaataade I hintew k'arettiide, hinttena hintte biittaw zaaranaadan ootsana» yaagee. 13 «Shin hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettenan is's'iide, «Ha biittan uttokko» gooppe, 14 k'ay hintte, «Olaa woriyaanne olaw punniyaa malakataa sisennasaaninne koshay bayinnasaa Gibs'e biide, yaan de'ana» gooppe, 15 hinttenoo Yihudaan atteedawanttoo, Med'inaa Goday hinttena giyaawaa sisite. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte Gibs'e biide, yaan de'anaw k'ofaa k'achchooppe, 16 he hintte yayyeedda olay Gibs'en hinttena oyk'k'ana; hintte hirggeedda koshaykka hinttena kaalliide baana; hinttekka yaan Gibs'en hayk'k'ana. 17 Gibs'e biittaa biide de'anaw k'ofaa k'achcheeda Asay ubbay olan, woy koshan woy iita harggiyaan hayk'k'ana. Taani untunttu bollan ahiyaa iitabaappe ittuunne kessi akkena; ittuunne attena» yaagee. 18 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Yerusaalamen de'iyawaanttu bollan ta hank'k'uunne ta yiluu gukkeeddawaadan, hintte Gibs'e geliyaa wode hintte bollankka ta hank'k'uu hawaadan gukkana. Hintte dagama, shek'k'aa, tooshiyaanne k'iliiciyaawaa gidanita; ha sa'aa laa'entso ubbakka be'ikkita» yaagee. 19 «Yihudaan atteedawanttoo, Med'inaa Goday hinttena, «Gibs'e booppite!» yaageedda. Taani hachchi hinttena, «Ye'e!» geeddawaa erite. 20 Hintte taana, «Nu diraw Med'inaa Godaa nu S'oossaa woossa; I new odiaabaa ubbaakka nuw oda; nuuni ootsana» yaagiide, taana Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaaakko, kiitteeddita; hewan wolk'k'aama balaa baleeddita. 21 I geeddawaa ubbaa hachchi hintew odaad. Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay ta baggana hintew kiitteedda k'aalaw hintte azazettenan is's'eeddita. 22 Simmi hawaa erite: hintte

biide de'anaw koyiyaa biittan hintte olan, koshaaninne iita harggiyaan hayk'kiide wurana» yaageedda.

43 Med'inaa Goday untunttu S'oossay kiitteedda k'aalaa ubbaa Ermaasi untunttoo odiide wursseeddawaappe guyyiyaan, 2 Hoshaya na'ay Azaariyaasi, K'aareeha na'aa Yohanaaninne otorancha Asay ubbay Ermaasa hawaadan yaageeddino; «Neeni wordduwaa odaasa! Med'inaa Goday nu S'oossay nuuni Gibs'e biide uttena mala odanaw, neena nuukko mule kiittiibeenna. 3 Shin Baabloone biittaa Asay nuuna wod'anaadan woy omoodiide barenttu biittaa afanaadan, neeni nuuna untunttu kushiyan aatsaade immana mala, neena nu bollan dentseeddawe Neeriyaa na'aa Baaroka» yaageeddino. 4 Hewaa diraw, K'aareeha na'ay Yohanaani, olaa gadaawatuu ubbayne Asay ubbay Yihudaa biittan de'anaw, Med'inaa Goday untunttu azazeedda azazuwaa polennan is's'eeddino. 5 K'aareeha na'ay Yohanaaninne olaa gadaawatuu ubbay barenttu laaletteedda kawutetsatuwaa ubbaappe Yihudaan de'anaw simmeedda Yihudaa asaa barenttuna akkiide, Gibs'e beeddino. 6 K'ay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Saafaana na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaana ittippe de'ana mala ashsheeda attuma asatuwaa, mac'c'a asatuwaa, naanatuwaanne kaatiyaa mac'c'a naanatuwaa ubbaa afeedino. K'aykka timbbitiyaa odiyaa Ermaasanne Neeriyaa na'aa Baarokakka afeedino. 7 Hewaadan haniide, Med'inaa Goday azazeeddawaa is's'iide, Gibs'e biittaa geliide, S'aafinaasa giyaa katamaa gakkanaw beeddino. 8 S'aafinaasan Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda; 9 «Wolk'k'aama shuchchatuwaa ne kushiyan oyk'k'a akkaade, Yihudaa Asay be'ishina, s'aafinaasan de'iyaa Gibs'e kaatiyaa golliiyaa geliyaa saappe sintsa baggana de'iyaa baasuwaan mooga. 10 Untunttu hawaadan yaaga; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani kiittaade, ta k'oomaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oora ahissana; ha moogetteedda shuchchatuwaa bollan Aa kawutetsaa araataa wotsana. Yaatooppe I bare kawutetsaa dunkkaaniyaa Aa bollan essana. 11 I yiide Gibs'e biittaa olana. Hayk'k'oo de'iyaaawanttu hayk'k'ana; omoodoo de'iyaaawanttukka omoodettana; k'ay olan hayk'k'anaw de'iyaaawanttukka olan hayk'k'ana. 12 Gibs'e s'oossatuwaa keetsatuwaa I taman oytsana; eek'atuwaakka s'uuggana, woy omoodoo akkiide afana. Hentsanchay bare c'alaa mayiyaawaadan, I Gibs'e biittaa mayyana. Yaatiide hewaappe saro baana. 13 Gibs'e biittan Heliyooopoolisa giyaa kataman de'iyaa hawultiyaa I mentsereetsana; Gibs'e s'oossatuwaa golletuwaakka taman s'uuggana» yaagee; yaaga» yaageedda.

44 Gibs'e biittan Migidoola, S'aafinaasanne Memppiisa geetettiyyaa katamatuwaaninne gedissa baggana de'iyaa Patiroosa biittan de'iyaa Ayihudatuwaa s'eelliyaaawaan S'oossaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Yerusaalame bollaninne Yihudaa katamatuwaa ubbaa bollan taani aheedda bayetsaa ubbaa hintte hintte huup'iyaa be'eeddita. Untunttu hachchi gakkanaw, koletti utteeddino; ooninne yaan de'enna. 3 Hewe haneeddawe untunttu iita oosuwaa ootsiide, taana hank'ketsissiide diraassa. Untunttu gidina, hinttena gidina, woy hintte mayzza aawotuwwaa gidina, ooninne erenna hara s'oossaw is'aanaa c'uwayiide, aw goyinneeddino. 4 «Hawaa malaa taani S'oossay is's'iyaa sheneyiyaabatuwaa ootsoppite!» yaagiide odana mala, zaara zaaraadde ta k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiaawantta, kiittaad. 5 Shin odiaawaa untunttu sisennan woy hayzzennan is's'eeddino. Untunttu hara s'oossatoo is'aanaa c'uwaiyyaa iita oosuwaa aggenaan is's'eeddino. 6 Hewaa gaasuwaan ta suulliyaa hank'kuunne yiluu tigetteedda; Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ees's'eedda. Untunttukka hachchi hintte be'iyaaawaadan, koletteeddawanttanne ayinne baynawantta gideeddino» yaagee. 7 «Ha"ikka Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Hintew zeretsay de'enna mala, mac'c'a asaa, attuma asaa, naanatuwaanne zeretsaa Yihudaa biittaaappe d'ayissanaadan, ha loytsi iitabaa hintte hintte bolla ayaw ootsiitee? 8 Hintte de'anaw geleedda ha Gibs'e biittan hara s'oossatoo is'aanaa c'uwaiyyaawaan taana ayaw hank'ketsiitee? Woy sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa giddon shek'anne bore gidiide, hintte huup'iyaa bayzzanaw ayaw koyiitee? 9 Kase hintte aawotuu, Yihudaa kaatetuunne untunttu machchetuu, k'ay hinttenne hintte machchetuu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ootseedda iitatetsaa ubbaa dogeedditeeyye? 10 Hintte hachchi gakkanaw, hinttenatetsaa hokisibeykita; tawukka yayibeykita. K'ay taani hinttewunne hintte mayzza aawaatoo immeedda higgiaayaninne wogaan bibeykita» yaagee. 11 «Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; taani hinttena yihudaa zeretsaa ubbaa, d'ayissanaw k'ofaa k'achchaad. 12 Yihudaan atteedawanttu giddoppe, Gibs'e biide, yaan de'anaw k'ofaa k'achcheeddawantta taani d'ayissana. Untunttu ubbay Gibs'en wurana; olaaninne koshan hayk'k'ana. Wogaappe guutsaa gakkanaw de'iyaa ubbay olaaninne koshan wurana. Untunttu dagama, shek'k'aa, tooshiyaanne k'illiic'iyaaawaa gidanawantta. 13

Taani Yersaalame olan, koshaaninne iita harggiyaan mureeddawaadan, Gibs'e biittan de'iyaa wanttakka murana. **14** Atteedda Yihudaa asatuwaappe Gibs'en de'anaw yeeddawanttu Gibs'etuwwa kushiyaappe kessi akkikkino. Untunttu simmi yiide de'ana giide amottiyyaa Yihudaa biittaa ay asayenne simmenna; hayk'k'uaappe palaheedda itti amara asaappe attina, simmiide yaana hara Asay de'enna yaagee» yaageedda. **15** Barenttu mac'c'a asatuu hara s'oossatoo is'aanaa c'uwaiyaawaa eriyaa attuma asatuu ubbayenne hewan ek'k'eedda mac'c'a asatuu ubbay wolk'k'aama maabaraa gidiiide, Gibs'en gedissa baggana Patiroosa giya saan de'iyaa Asay ubbay Ermaasa hawaadan yaageeddino; **16** «Neeni Med'inaa Godaa suntsan nuw odiyaaabaa ubbaa nuuni sisokko. **17** Nuuni ootsana geeddawaa ubbaa ootsana. Nuuni, nu mayzza aawotuu, nu kaatetuunne nu kaappatuu Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan kase ootseeddawaadan, Saluwaa Kaatatto geetettiyya nu s'oossattiw is'aanaa c'uwissana; ushshaa yarshshuwaakka iw gussana. Ayaw gooppe, nuuni kase hewaa ootsiyaa wode, nuw daro k'umay de'ee; he wode nuw sa'ay keeka; nuuna ayayenne metibeenna. **18** Shin Saluwaa Kaatatiw is'aanaa c'uwaiyaawaanne ushshaa yarshshuwwa gussiyaawaa aggoodeppe haa simmina, nuw ubbabaykka pac'c'eedda; nuuni olaaninne koshan wureeddo» yaageeddino. **19** Mac'c'a asatuu gujiidekka hawaadan yaageeddino; «Nuuni Saluwaa Kaatatto malatiyya ukitsaa uukkiyya wode, is'aanaa c'uwaiyya wodenne ushshaa yarshshuwwa iw gussiyaa wode ubbaan, nu asinatu erennan de'ishiina, nuuni ootseeddawe ayayenne baawa» yaageeddino. **20** Aw hawaadan giide zaareedda asaw ubbaw, mac'c'anne attumawoo, Ermaasi hawaadan yaageedda; **21** «Hinttenne hintte mayzza aawotuu, hintte kaatetuunne hintte kaappatuu, k'ay biittan de'iyaa Asay ubbay Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan is'aanaa c'uwayeeddawaa Med'inaa Goday erenna woy dogeedda giide k'oppiitee? **22** Hintte ootsiyaa iitanne sheneyiyaa oosuwwa Med'inaa Goday c'o'u gaanaw danddayibeenna diraw, hintte biittay bayeedda, bazuwaanne shek'etteedda biittaa ootseedda. Hachchi hintte be'iyawaadan, hintte biittay Asay de'enna biittaa gideedda. **23** Ha bashshay ubbay hinttena gakeeddawe hintte hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeedda diraassa, Med'inaa Godaa naak'k'eedda diraassa, Med'inaa Godaa k'aalaa sisennan is's'eedda gishshaassanne Aa higgiiyawunne Aa wogaw azazettenan is's'eedda diraassa» yaageedda. **24** Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi asaw ubbaw, mac'c'anne attumawoo hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, Yihudaappe yiide, Gibs'e biittan

de'iyaa asatoo, ubbaykka Med'inaa Goday giyaawaa sisite! **25** Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyya S'oossay, hawaadan yaagee; «Hinttenne hintte machchetuu, «Nuuni Saluwaa Kaatatiw is'aanaa c'uwissana; ushshaa yarshshuwaakka iw gussana» giide c'aak'k'eedda c'aak'uwwa poliide, oosuwaan besseedita. Ha'ikka gidoope, hintte c'aak'uwwa minisittenne polite» yaagee. **26** «Gidoopenne, hinttenoo, Gibs'e biittan de'iyaa Yihudaa asatoo, Med'inaa Goday giyaawaa sisite! Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawaappe hini baggan Gibs'e biittan de'iyaa Yihudaa asaappe iituunne ta suntsan, «Ubbaa Mooodiyya Med'inaa Goday ero!» giide c'aak'k'enna mala, taani ta wolk'k'aama suntsan c'aak'k'aad. **27** Taani untunttu bolla lo'obaa ahanaw gidennaan, iitabaa ahanaw s'eellay. Gibs'en de'iyaa Yihudaa Asay ubbaanna wurana gakkanaw, olaaninne koshan hayk'k'ana. **28** Shin olaappe atteeda itti amareedawanttu Gibs'eppe Yihudaa simmana. He wode Gibs'en de'iyaa Yihudaa Asay ta k'aalaappenne untunttu k'aalaappe oogi tumatteeddenttonne akeekiide erana. **29** «Taani hinttena ha sa'aan murananne, «Taani hintte bolla iitabaa ahana» geeddawe tumattanawoo, taani Med'inaa Goday hintte mallaa immay: **30** taani Yihudaa Kaatiyya Sedek'iyaasa aw morkke gidiiide, Aa wod'anaw koyiyaa Baabloone Kaatiyya Naabukadanas'ooraw aatsaade immeeddawaadan, Gibs'e Kaatiyya Hofirakka Aa wod'anaw koyiyaa Aa morkketoo aatsaade immana. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaageedda.

45 Iyoosiyaasa na'ay Iyo'ak'eemi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsan, Neeriyya na'ay Baaruki ha k'aalatuwwa Ermaasi odina sisiide, mas'aafan s'aafeedda. He wode Ermaasi aw odeedda k'aalay hawaa. **2** «Baaroka, neena Med'inaa Goday, Israa'eeliyya S'oossay hawaadan yaagee; **3** «Neeni, «Med'inaa Goday ta sakuwwa bollan kayyuu gujjeedda diraw, aayye taanoo! ooliyaan daaburaade shempuwaakka d'ayaad» yaagaadda» yaagee. **4** «Baaroka, neena Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani kees's'eeddawaa taani kolana; taani tokkeeddawaakka taani shoddana. Hewaakka k'ay taani biittan sa'aan ubbaan ootsana. **5** Yaatina, neeni new wolk'k'aamabaa koyayiyye? Hewaa koyoppa. Ayaw gooppe, asaa ubbaa bollan taani iitabaa ahana. Taani S'oossay hawaa oday. Shin neeni beeddasaan ubbaan taani neena hayk'k'uaappe ashshana» yaagee» yaageedda.

46 Kawutetsatuwaabaa odanaw Med'inaa Goday Ermaasaw kiiteedda k'aalay hawaa. **2** Iyoosiyaasa na'ay Iyo'ak'eemi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsan,

Efiraas'iisa Shaafaa matan, Karkkamiisha giyaa sa'aan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori s'ooneedda Gibs'e Kaatiyaa Nako olanchchatuwaabaa S'oossay hawaadan yaagee; 3 «Hintte wogga gondalliyaanne k'eeri gondalliyya giigissite; olaw salppite! 4 Hintte paraa bis'aaliide toggitte; hintte huup'iyaaan birataa k'oobiyya wotsiide, hintte sa'aa sa'aa oyk'k'ite! Hintte tooraa leefite; hintte olaa mayuwaakka mayyite! yaagiino. 5 «Shin hawe taani be'iyaaawe ayee? Gibs'e olanchchatuu yayyiide, guyye simmeeddino. Wolk'kaamatuu s'oonetteeddino; guyyenne s'eellennan elleelliide bak'ateeddino. Untunttu yuushsho ubbaan dagamay de'ee! Med'inaa Goday hawaa oday. 6 Elleelliide wos's'iyaaawanttu kessi akkanaw danddaykino; mino olanchchatuukka attanaw danddaykino. Huup'issa bagga biittan, Efiraas'iisa Shaafaa matan ubbaykka d'ubettiide kunddi aggiino. 7 «Hewe Nayle Shaafay kumiide, yuushshuwa ubbaa kumiyaawaadan, biittaa ubbaa kumeeddawe oonee? 8 Hewe Nayle Shaafay kumiide, yuushshuwa ubbaa kumiyaawaadan, biittaa ubbaa kumeeddawe Gibs'e! Gibs'e hawaadan yaagee; «Taani kis's'aade, biittan sa'aan eellana; katamatuwaanne katamatuwaan asaa ubbaa bayzzana. 9 Paratoo, piriis'ite! Paraa gaaretuwa laaggiyaawanttoo, ellekka laaggite! Gondalliyya oyk'k'eedda Top'p'iyaaappenne Liibiyaappe yeedda olanchchatoo, kesite! Liidiyaappe yeedda wondaafiyya duketsan looheeda olanchchatoo, woraajjite!» yaagee» yaageedda. 10 He gallassay Goday, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa gallassaa, S'oossay bare morkkatuwa bolla haluwa kesiyya gallassaa. Aa mashshay kallana gakkanaw, untunttu maana; alana gakkanaasikka untunttu suutsaa ushana. Ayaw gooppe, Goday, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday huup'issa bagga biittan, Efiraas'iisa Shaafaa matan untunttu yarshshuwa ootsiide akkana. 11 Hinttenoo, Gibs'e asatoo, Gala'aade biittaa biide, hinttew okettiyya d'aliyaa demmite. Gido shin, hintte c'oo mela d'aliyaa darissiitappe attina, hinttew pas'uu mule baawa. 12 Hintte yeellaa kawutetsatuu siseeddino; Hintte yeekkiyya yeekuwa biittay sa'ay siseedda. Ayaw gooppe, hintte olanchchatuu ittuu ittuwaan d'ubettiide, ubbay ittippe kunddeeddino. 13 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Gibs'e biittaa olanaw yiyaa wode, Med'inaa Goday timbbitiyya odiyaa Ermaasaw odeedda k'aalay hawaa: 14 «Hawaa Gibs'en oda; k'ay Gibs'e katamatuwaan Migidoolan, Mempoosinaanne S'aafinaasan awaaya. «Olay hintte yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa wurssiid de'iyaa diraw, denddi ek'k'iide giigettite!» yaaga. 15 Hintte wolk'kaama olanchchatuu ayaw kunddeeddino?

Med'inaa Goday untunttu sugeedda diraw kunddeeddino. 16 Hintte olanchchatuu d'ubettiide kunddeeddino. Ittuu ittuwa, «Denddite! ha morkkiyaa mashshaappe attanaw, nu asaakko, nu biittaa ane simmeetto» yaagiino. 17 Untunttu yaan Gibs'e kaatiyaa paroona, «Bare kaac'aan go'etenan c'oo aatsiyaa odanchchaa» giide suntsana» yaageedda. 18 Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa geetettiyya Kaatii hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: deretuwa gidduwaan Taaboora Derii, woy abbaa lank'kiyaan de'iyaa K'armeloosa Derii aduk'kiyaawaadan aduk'kiyaa morkkii hintte bolla yaana. 19 Hinttenoo, Gibs'e biittan de'iyaaawanttoo, omooduwaan baanaw giigite. Ayaw gooppe, Mempoosa katamay kolettiide, ooninne de'enna bazzo gidanawaa. 20 «Gibs'e biittay lo'iyaa ussatti mala; shin huup'issa bagga biittaappe yiyaa dukkiyaa uduns'iyaaan Aa sa'ettana. 21 Gibs'en miishshay c'igetiyya olanchchatuu mod'd'eedda korumatuwa mala. Ee, untunttukka ittippe guyye simmiide bak'ateeddino; untunttu barenttu sa'aan ek'k'ibeykino. Ayaw gooppe, untunttu bayetsaa gallassay, untunttu murettana wodii gakkii kichcheedda. 22 «Morkketuu wolk'k'an geliyaa wode, Gibs'e Asay bak'atiyaa shooshshaadan soldana; he morkketuu mitsaa k'an's'iyaa asatuwaadan, kaltaa akkiide, Aa bolla yaana. 23 Asay sis'ima wora butsiide d'ayissiyaawaadan, Gibs'e asaa siifi wurssana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Morkketuwa payduu booliyaappekka c'orattee; untunttu paydanaw danddayettenna. 24 Gibs'e Asay kawushshana; huup'issa baggappe yiyaa asatuwa kushiyanikka aad'd'iide imettana» yaagee. 25 Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Teebisa katamaa s'oossaa Amoonaa, Gibs'e kaatiyaa, Gibs'e biittanne Gibs'e s'oossatuwa, Gibs'e kaatetuwaanne Gibs'e kaatiyaan zemppiyaawantta ubbaa murana. 26 Untunttu wod'anaw koyiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oori kushiyaaninne Aa olanchchatuwa kushiyaan aatsaade immana. «Hewaappe simmina, Gibs'e biittay kasewaadan Asay de'iyaa biittaa gidanawaa. Med'inaa Goday hawaa oday. 27 «Hinttenoo, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, yayyoppite! Hinttenoo, Israa'eelattoo, dagammoppite! Hintte haako san de'ishiina, taani hinttena ashshana; hintte zaratuwaakka untunttu omoodettiide biittaappe yedissana. Yaak'ooba zaratuu simmiide, ayentto bochchennan saro de'ana. Untunttu ay asayenne yashissenna. 28 Hinttenoo, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, taani Med'inaa Goday hinttenanna de'iyaa diraw, yayyoppite! Taani hinttena laaleedda kawutetsatuwa ubbaa ubbaanna d'ayissana; shin hinttena ubbaanna d'ayissikke. Taani hinttena likke pirdan

murana; muray bayinnan hinttena ubbaanna c'oo yeddikke. S'oossay hawaa oday» yaagee.

47 Gibbs'e kaatii Gaaza oliide s'oonanaappe kasetiide, Piliss's'eema biittaa s'eelliyawaan Med'inaa Godaappe timbbitiyaa odiyaa Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa. 2 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, huup'issa bagga biittappe haatsay d'uuk'k'anne d'uu geleedda kunto haatsaadan goggana. Biittaaanne biittaa bollan de'iyawaa ubbaa, katamatuwaanne katamatuwaa gidдон de'iyaa asaa ubbaakka muukkana. Yaatooppe Asay waassana; he biittan de'iyaa ubbay yeekkana. 3 Ayaw gooppe, untuntu paratuwaa kottiyaa, paraa gaaretuwaa giiretsaanne gaaretuwaa yinggiriyaawaan gondorssaa sisana; aawotuu barenttu kushii arggaac'eedda diraw, barenttu naanatuwaa maaddanaw guyye simmikino. 4 Piliss's'eema asaa d'ayissanawunne S'iirsoosanne Sidoona Asay piliss's'eematuwaan maaddetenaadan, atteedawantta biittaappe wod'anaw wodii gakteedda. Med'inaa Goday Piliss's'eema asatuwaa, hewanttukka Meediteraane Abbaa haatsaan dooddetteedda sa'an atteedawantta Kaftoorappe yeeddawannta d'ayissana hanee. 5 Gaaza Asay wolk'k'aama kayyuwaa kayyotteedda; Ask'k'aloona asay akka sirp'p'i geedda. Hinttenoo, abbaa zanggaaraan bashshaappe atteedawanttoo, hintte awude gakkanaw, hintte bollaa k'ans's'eretsiide kayyottiitee? 6 «Hintte, «Neenoo Med'inaa Godaa mashshaw, neeni c'o'u geenan is's'iyawe awude gakkanaasee? Ne shookuwaan simma gela! C'o'u gaade shemppa!» yaagiita. 7 Shin Med'inaa Goday Aa azazina, I waan c'o'u go giitee? Ask'k'aloona bollanne abbaa zanggaaraan biittan de'iyaa asaa bolla I Aa suntsidiggeedda» yaagee.

48 Moo'aaba biittaa s'eelliyawaan Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Nabo katamaw aayye ana! Ayaw gooppe, I bayana. K'iriyaatayima katamay kawushshanne omoodettana; untuntu geessuukka kawushshanne me'ereetana. 2 Hawaappe hini baggan Moo'aaba c'ee'uu d'ayana. Ayaw gooppe, Haseboona kataman de'iyaa Asay Moo'aaba bolla, «Haayite! He biittaa ane ubbaanna d'ayisseeto» yaagiide iitabaa mak'etteedda. Neenoo, Maadimeena katamatiw, neenakka sirp'p'i ootsana; ne geeduwaa olay kaallana. 3 «Horonayma asay, «Laaletsayenne wolk'k'aama bashshay gakteedda» yaagiide waassiyaa waasuwaa sisite! 4 Moo'aabe me'ereetana; Aa naanatu yeekkiiyaa yeekuwa sisite! 5 Untuntu yeekkiide, Luhiita pudetsaa kesana; Horonayma dugetsakka bashshaw

waassiyawaanttu waasuwa sisiide wod'd'ana. 6 Untuntu ittuu ittuwaa, «Bak'atite! hintte shemppuwaa ashshite!» Mela dembbaan de'iyaa Aaro'eera katamaa mala gidite. 7 Neenoo, Moo'aaba biittaw, neeni ne wolk'k'aaninne ne duretetsan c'ee'k'etteedda diraw, neenikka omoodettana. K'ay Kaamoosha giyaa s'oossay akka bare k'eesetuwaanne bare mooddiyaawantunna ittippe omoodettiide, harasaa baana. 8 Med'inaa Goday odeeddawaadan, katamatuwaa ubbaa d'ayissiyawe yaana; itti kataminne de'enna; wombbayenne dembbay ubbay ittippe d'ayana. 9 Moo'aabaw I paalliide attiyaa k'efiyaa immite. Aa katamatu ubbay ayinne baynnawaa gidana; itti asayenne untuntun de'enna. 10 «Med'inaa Godaa oosuwa sheneko giide ootsiyaa uray shek'k'etteeddawaa gido! S'oossay azazi wotsina, suutsaa gussennaadan bare mashshaa te'iyaa uray akka shek'k'etteeddawaa gido! 11 «Moo'aabe yalagatetsaappe doommiide, ishaluwaan de'eedda asaa mala; I hara biittaw omoodettiibeenna. Moo'aabe baatsaappe baatsaw tigettennaaninne k'aas's'ennan, mal'uu laamettennaaninne sawuu aggenaana, uttiide de'iyaa woyniyaa eessaa mala. 12 Moo'aaba aatsi yeggiyaawantta taani Med'inaa Goday kiittiyaa gallassatu yaana. Untuntu Aa aatsi yeggiide, baatsaappe c'inggirssana; Aa baatsaa mentsereetsana. 13 Yaatina, Israa'eeliyaa Asay bare ammanetteeda, Beeteelen de'iyaa eek'an kawusheeddawaadan, Moo'aaba asay akka bare s'oossan Kaamooshan kawushshana. 14 «Hintte, «Nuuni wolk'k'aama asanne mino olanchchaa» giide ayaw c'ee'k'ettiitee? 15 Be'ite, Moo'aaba biittayenne yaan de'iyaa katamatu bayeeddino. Aa yalaga attuma asatuukka shukettanaw duge beeddino. Taani Kaatii, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe hawaa oday. 16 Moo'aaba bashshay matatteedda; tuggay Aa bollan yiyaa wodiikka elleelliide gakteedda. 17 «Aa yuushshuwaan de'iyaa asaw, Aa woggatetsaakka eriyaa ubbaw, «Mino gideedda kawutetsaa s'am"ay waan me"eeddee! Bonchchetteedda s'am"ay waan kinchchetteedeel!» yaagiide zilaalite. 18 «Hinttenoo, Diboona kataman de'iyawaanttoo, hintte bonchcho sa'aappe wod'd'iide, mela biittan uttite. Ayaw gooppe, Moo'aaba d'ayissiyawe hintte bollankka yaana; hintte geessuwaa ubbaakka laalana. 19 «Aaro'eera kataman de'iyawaanttoo, ogiyaa doonaan ek'k'iide s'eellite; kessi akkiide bak'atiyaa attuma asaanne mac'c'a asaa, «Aye kesseeddawe?» yaagiide oochchite. 20 «Untuntu, «Moo'aabe me"eedda diraw kawusheedda; aw yeekkitten zilaalite! Moo'aabe bayeeddawaa Arnoona Shaafaa lank'kiyaan awaayite!» yaagiide zaarana. 21 «Gezziyaan de'iyaa Holoona, Yaahis'a, Mefa'aata, 22 Diboona, Nabo, Beeti-Dibilaatayima,

23 K'iriyaatayima, Beeti-Gamuula, Beeti-Ma'oonaa, 24 K'iriyaatanne, Boos'ira geetettiyyaa katamatuwaa bollaninne mataaninne haakuwaan de'iyaa Moo'aaba katamatuwaa bollan pirdday yeedda. 25 Moo'aaba kac'ii k'ans's'etteedda; Aa k'esiiikka me"eedda. 26 «Med'inaa Godaa bollan otoretteedda diraw, Moo'aaba ushshiide matsoyite. Bare c'oosheedda c'ooshshaa bollan gondoretto; Asay ubbaykka Aa bollan k'iliic'o. 27 Kase neeni Israa'eeliyaa bollan k'iliic'abeykkii? Aabaa haasayiyaa wode, neeni kad'aade huup'iyaa k'aatseeddawe Israa'eelii kayisotuwwa giddoppe oyk'k'ettiineeyye? 28 «Hinttenoo, Moo'aaban de'iyaaawantoo, katamaappe kesi biide, Shuchchaa gonggoluwwa gidдон de'ite. Aafuwwa doonaan bare golliyyaa kees's'iyaa harap'p'atti mala gidite. 29 Moo'aabe loytsi otoretteedda; Moo'aaba Asay ay keeshshaa ayyinto, aleek'intonne otoretintto, k'ay barentta untunttu ay keeshshaa d'ok'k'issi wotseeddento, taani sisaad. 30 Taani Med'inaa Goday untunttu aleek'k'uwaa eray; shin ayinne maaddenna; untunttu c'ee'kuukka ayaakka ootsenna. 31 Hewaa diraw, taani Moo'aabaw waassay; K'irihereesa asawukka kayyottaade yeekkay. 32 «Hinttenoo, Siibima asaw, Yaa'izeera asaw yeekkiyaawaappe aatsaade taani hinttew yeekkay. Hintte tashii daashiide, Mas'iyaa Abbaa pinniide, Yaa'izeera gakeedda woyniyaa turaa mala; shin hintte ofintsaa teeraanne hintte woyniyaa wurc'c'uwaa bonk'k'iyaaawanttu yiide d'ayissidiggeeddino. 33 Lo'o katsay ayifiyaa Moo'aaba biittaappe pashikkayenne nashechchay aketti kichcheedda. Woynniyaa teeraa gum"iyaa sa'atuwaappekka woyniyaa eessay goggennaadan te"aa diggaad. Ooninne laa"entso Aa ililiiddi gum"enna. Asaa kooshshay sisettooppekka, nashshechchaa kooshsha gidenna. 34 «Untunttu Haseboonaaninne El"aalen waassiyaa waasuu Yahaas'a gakkanaw sisettee. K'ay S'oo'aaroppe biide, Horonaymanne Egilaati-Shaliishiyaa gakkanaw sisettee. Haray atto Nimiriima haatsaykka meleedda. 35 «Taani Moo'aaban Asay goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan yarshshiyaaawantta barenttu s'oossatoo is'aanaa c'uwaiyaawantta d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 36 Untunttu kase demmeedda duretetsay ubbay ha"i d'ayikichcheedda diraw, ta wozanay Moo'aabawunne K'irihereesa asaw baliyaan his'is'iyaaan yeekkiyaawaadan yeekkee. 37 Untunttu ubbay barenttu huup'iyaaanne barenttu buuchchaa meedeeddino; barenttu kushiyaakka k'ans's'iide madutseeddino; k'ay barenttu s'eessankka maak'aa danc'c'eeddino. 38 Moo'aaban de'iyaa golliyyaa huup'iyaa ubbaaninne dabaaban yeekuwaappe attina, harabay baawa. Ayaw gooppe, Moo'aaba taani ooninne koyenna otuwaadan mentsaad. Taani Med'inaa Goday

hawaa oday. 39 «Moo'aabe ay me'uwaa me"eeddee! Aa asayenne ay waasuwwa waassi! Moo'aabe yeellatiide, bare zokkiyaa wora ay zaaruwwa zaarii! Hewaa diraw, Moo'aabe bare yuushshuwaan de'iyaa ubbatoo miic'c'iyaaawaanne dagammiaabaa gideedda» yaagee. 40 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Arggantsay bare k'efiyaa pididi ootsi paalliidde yiyaawaadan, morkkii Moo'aaba bollan yaana. 41 Aa katamatuu oyk'k'ettana; Aa geesatuukka aketana. He gallassi Moo'aaba mino olanchchatuwwa wozanaykka oytsey oyk'k'eedda mac'c'a mishirati wozanaa mala gidanawaa. 42 Moo'aabe ta bollan, Med'inaa Godaa bollan makkaleedda diraw d'ayana; hawaappe sintsaw I kawutetsaa gidenna. 43 «Hinttenoo, Moo'aaban de'iyaaawanttoo, yashshiyaawe, ollayenne p'irii hinttana naagee. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 44 Yashshiyaawaappe bak'atiide wos's'iyaa ooninne ollaan kunddana; k'ay ollaappe pude kesiyaa ooninne p'iriyaan oyk'k'ettana. Ayaw gooppe, taani Moo'aaba muriyaa wodiyaan hewaa ootsana. Med'inaa Goday hawaa oday. 45 «Bak'atiide beeddawanttu wolk'k'aa d'ayiiide, Haseboona katamaa kuwan ek'k'eeddino. Ayaw gooppe, Haseboona katamaappe tamay, k'ay Kaatii Sihooni beni de'eedda golliyaappe lac'uu kesiide, Moo'aaba biittaa ubbaanne an de'iyaa makkalanchcha asaa maana. 46 Moo'aaba asaw, hinttew aayye ana! Kaamoosha giyaa s'oossaw goyinniyaaawanttu d'ayeeddino; untunttu attuma naanatuunne mac'c'a naanatu oomoodettiide beeddino. 47 «Gidooppenne, wurssetsa wodetuwaan taani Moo'aaba asaw zaaraadde sa'aa ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. Moo'aaba bolla odetteedda timbbitii hawaan wureedda.

49 Amoonaa asaa s'eelliyawaan Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaw attuma na'ay baawee? Woy laattiyaawe baawee? Yaatina, Molooka giyaa s'oossaw goyinniyaa asatuu Gaada biittaa ayaw oyk'k'eeddino? Untunttu katamankka ayaw utteeddino? 2 Amoonaa Asay de'iyaa Raaba katamaa bollan olaa waasuu sisetanaadan, taani Med'inaa Goday ootsana gallassatuu yaana. He katamay koletiide, mela attanawaa. Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eerii katamatuuukka taman s'uugettana. Israa'eeliyaa asaykka barena bare laataappe yederseeddawantta yederssana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 3 «Hinttenoo, Haseboona asatoo, Aata katamay koletti kichcheedda diraw zilaalite! Hinttenoo, Raaba asatoo, yeekkite! Maak'aa mayyiide kayyottite! K'ay wozanaa bayiide, katamaa gimbbiyaa gidдон wos'erettite! Ayaw gooppe, hintte s'oossay Molooki bare k'eesetuwaanne bare

mooddiyaawanttunna omoodettana. 4 Hinttenoo, ammanuu bayinna asatoo, hintte, «Nu bollan ooni woraajjii?» yaagiide hintte duretetsaaninne hintte aradda wombbatuwaan ayaw c'EEK'ettiitee? 5 Taani ne yuushshuwaan de'iyaaawanttu ubbay neena dagantsanaadan ootsana. Taani Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. Hintte ubbaykka kesiide bak'atana; k'ay bak'atiide beeddawanta shiishshiyaawe d'ayana. 6 «Gidoopenne, wurssetsa wodetuwaan taani Amoonaa asaw zaaraadde ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 7 Eedooma biittaa s'eelliyaaawaan Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Temaana asaw aad'd'eeda eratetsay baawee? C'inc'c'a asatuwaappe zorii d'ayi kichcheeddee? Untunttu aad'd'eeda eratetsay untuntuppe goozeti kichcheeddee? 8 Hinttenoo, Dadaanan de'iyaaawanttoo, bak'atiide c'iimma gonggoluwaan k'osetti! Ayaw gooppe, taani Eesaa zeretsaa muriyaa wodiyaan, Aa bolla bayetsaa ahana. 9 Woynniyaa mas'iyaaawanttu yooppe, mas'iide k'aarimiyaa ashshikkino? Kayisatuu k'amma gelooppekka, barentta koshshiyaawaa s'alala akkikkino? 10 Shin taani Eesaa zeretsaa k'aaraade kallo ashshana; untunttu k'osettanaw danddayenna mala, untunttu k'osettiyaa sa'atuwaakka taani k'aaraade, k'onc'e sa'aa ootsana. Eesaa zeretsay, Aa dabbotuunne Aa shoorotuu ubbay d'ayana. 11 Hintte gidдон de'iyaa aawuu hayi diggeedda naanatuwaa taw aggi bashite; untunttu taani dichchana. K'ay hintte am'etuukka taanan ammanettino» yaagee. 12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Simmi murettanaw bessena asatuu muruwa s'uu'aa ushiyaawantta gidowaappe attina, hintte waan murettanaw attana giide k'oppiitee? Tuma hinttekkka muruwa s'uu'aappe ushiitappe attina, c'oo attikkita. 13 Boos'ira katamay mela gidiide attana; Aa be'eedda asaw ubbay dagantsiyaabaa, k'iliic'iyaaabanne boriyaabaa gidanawaa. K'ay Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eerii katamatuu ubbaykka med'inaw kolettiide attanawaa. Hawaa taani Med'inaa Goday ta suntsan c'aak'k'ay» yaagee. 14 Taani Med'inaa Godaappe yeedda itti kiitaa sisaad. Kawutetsatuwaa giddo kiitetteeddawe, «Eedooma bolla dooddanaw shiik'ite! Aanana olettanaw denddite!» yaageedda. 15 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Simmi taani hinttena kawutetsatuwaa gidдон guutsana; asaa gidдонkka kad'etteeddawantta ootsana. 16 Hinttenoo, shuchchaa gonggoluwaaninne deriyaa bollan de'iyaaawanttoo, hintte yashissiyaa yashshayenne hintte otoruu hinttena c'immeedda. Hintte hintte golliiyaa arggantsawaadan d'ok'k'an kees's'ooppekka, taani hinttena hewaappekka duge wotsana. 17 «Eedooma biittay asaa dagantsiyaa biittaa gidanawaa.

Yaana aad'd'iyaa Asay ubbay Aa bayetsaa be'iide, dagamananne, «Poora!» gaana. 18 Sodoominne Gamoori barenttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna bayiyaa wode haneeddawaadan, ooninne yaan de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 19 «Yorddaanoosa Shaafaa lank'kiyaan de'iyaa woraappe lo'o k'ooruu de'iyaaasaa k'oppennaan kesiyaa gaammuwaadan, taani yaade, Eedooma asatuwaa k'oppennaan untunttu biittaaappe yedersana. Hewaappe guyyiyaan, ta dooreedda asaa Aa bollan suntsana. Ta malay baawa; taani ootsana geeddawaakka te'anaw danddayiyaa Asay baawa. Ay hentsanchchay taananna ek'ettanaw danddayii? 20 «Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday Eedooma bollaninne Temaana katamaa asaa bollan ootsanaw halchcheeddawaanne k'oppeeddawaa sisite! Untunttu naanatuwaa wolk'k'an goochchiide afana; hewaa gaasuwaan untunttu soo Asay ubbay dagamana. 21 Eedooma kunddetsaa giiretsay biittaa k'aatsana; Eedoomatuwaa waasuukka Zo'o Abbaa gakkanaw sisettana. 22 Arggantsay bare k'efiyaa pididi ootsiide, bollappe duge ellekka paalliide yiyaawaadan, morkkii Boos'ira bollan yaana. He gallassi Eedooma olanchchatuu oytsay oyk'k'eedda mishirattiidan hirggana» yaagee. 23 Damask'k'o s'eelliyaaawaan S'oossay hawaadan yaagee; «Iita oduwaa siseedda diraw, Hamaatanne Arifaada katamatuwaan de'iyaa Asay yeellateeddanne yayyeedda. Beetay shoc'iyaa abbaadan, untunttu wozanay shemppuwaa demmanaw danddayibeenna. 24 Damask'k'o Asay daabureedda; untunttu dagamaan shabbaretiide bak'ateeddino; mishirato oytsay oyk'k'iyaaawaadan, metuunne tuggay untunttu oyk'k'eedda. 25 Nashechchay kumeedda he eretteedda katamay Asay de'enna sa'aa gidanawaa! 26 Hewaa diraw, he gallassan he kataman de'iyaa yalaga attuma asaa ubbay katamaa giddo ogetuwaan hayk'k'ana; olanchchatuu ubbaykka wurana. Taani, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. 27 Taani Damask'k'o katamaa dirssaa gimbbiyaan tamaa yeddana; he tamay Benihadaada kawutetsaa golliiyaa ubbaa maana» yaagee. 28 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori oliide s'ooneedda K'eedaarenne Has'ooraa kawutetsatuwaa s'eelliyaaawaan Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Denddite; K'eedaare asaa olite! He away doliyaa baggana de'iyaa asaa wurssite! 29 Untunttu dunkkaanetuwaanne untunttu wudetuwaa akkile! Untunttu gariddotuwaa, untunttu mas'uwaa ubbaanne untunttu gaalotuwaa akkile! Yaatiide untunttoo, «Hintte yuushsho ubbaan shabbirssay denddeedda!» yaagiide odite. 30 «Hinttenoo, Has'ooran de'iyaaawanttoo, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori hintte bollan iitabaa ootsanaw mak'etti

utteedda diraw, bak'atite; haako sa'aa biide, c'iimma gonggoluwaan k'osetite! Med'inaa Goday hawaa odaad. 31 «Naabukadanas'ooraa, dendda! Higgii bayinnan saro de'iyaa kawutetsatuwaa bolla woraajja! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Untuntu katamaa gimbbiyaw ifitsay woy kulubbuu baawa. Untuntu barekka de'iino. 32 «Untuntu gaalotuu bonk'k'ettana; untuntu wudiikka omoodettana. Barenttu huup'iyaa shufeeriyaa meedissiyaawanta ubbaa taani c'arkkuwaan laalana; taani ubba saanna untuntu bolla bayetsaa ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 33 Has'oori med'inawukka worakanatuu de'iyaa bazzo gidiide attanawaa. Ooninne yaan de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna» yaagee. 34 Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi koyiro kaateteedda wode, Elaama biittaa s'eelliaawaan Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa. 35 Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Elaamaw waanna wolk'k'aa gidiyaa untuntu wonddaafiyaa asatuwaa taani wod'ana. 36 Ubb saanna taani Elaama bollan c'arkkuwaa ahana; untuntakka he c'arkkuwaan ubbasaa laalana. Hewaa diraw, Elaama Asay laalettide gakkenna biittay de'enna. 37 Untuntu morkkatu waa sintsaaninne untunta wod'anaw koyiyaawantu sintsan taani Elaama dagantsana. Taani ta wolk'k'aama hank'k'uuwaan untuntu bolla bayetsaa ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Taani untunta d'ayissana gakkanaw, mashshaan yederssana. 38 Taani Elaama kaatiyaanne untuntu kaappotu waa d'ayissaade, ta kawutetsaa araataa yaan wotsana yaagee Med'inaa Goday. 39 «Gidoopenne, wurssetsa wodetuwaan taani Elaama asaa zaaraadde ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

50 Baabloone biittaaanne Baabloone asaa s'eelliaawaan timbbitiyaa odiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday odeedda k'aalay hawaa: 2 «Kawutetsatuwaa gidдон oditenne awaayite. Banddiraa d'ok'ku ootsi oyk'k'iide, ayaanne k'osennan, hawaadan yaagiide odite; <Baabloone kunddeedda! Beelanne Mardduuka geetettiyaa Aa s'oossatuukka yeellateeddinonne me"eretteeddino. K'ay Aa misiletuunne Aa eek'atuu me"eretteeddino. 3 Huup'issa bagga biittaappe itti kawutetsay yaana; Baabloone biittaa bayzzana. Yaatooppe asay akka mehiikka ubbay bak'atana; ooninne yaan de'enna yaagite» yaageedda. 4 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wodiyaanne he gallassatuwaan Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay ittippe gidiide, yeekkiide yaana; Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa koyana. 5 Untuntu S'iyoonne afiyaa ogiyaa oochchiide, barenttu sintsa yaa zaariide, <Haayite!» Nuuni ubbakka

dogettenna med'inaa c'aak'uwaa Med'inaa Godaana ane c'aak'k'eteetto yaagana. 6 «Ta Asay bayeedda dorssatuwaa mala gideedda; untuntu hentsanchchatuu untunta baletsiiide, deriyaan wora yeddeeddino. Itti saappe hara deriyaa toyilakattiidde, barenttu ak'iyaa sa'aa dogeeddino. 7 Demmeedda ubbay untunta shankkateedda. Untuntu morkketuu, <Nuuni ayinne bayzzibeykko; hawe metuu ubbay untunta gakeeddawe, untuntu Med'inaa Godaa, barenttu shemppuwaa sa'aa, Med'inaa Godaa barenttu mayzza aawotu waa hidootaa naak'k'eedda gishshaassa» yaageeddino. 8 «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, ha'i simmi Baabloone asaa gidoppe kesiide bak'atite! Baabloonatu waa biittaappe biite! Yaatiide wudiyaa kaaletsiyaa deeshsha orggiyaa mala gidite. 9 Ayaw gooppe, taani huup'issa bagga biittaappe wolk'k'aama wolk'k'aama kawutetsatuwaa c'itatuwaa dentsaade, Baabloone bolla ahaade de'ay. Untuntu Aa oliidekka oyk'k'ana; untuntu wonddaafii dukkiide yeedda hiilanchcha olanchchaa mala. 10 Baabloone biittay bonk'k'ettana; Aa bonk'k'iyaa ubbay kallana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 11 «Hinttenoo, Baabloone asatoo, ta asaa bonk'k'iyaa wantoo, hintte nashettiide, poo'u geedda. K'ooru waa kalleedda ussattiidan, hintte pi's'illeedda; wotara paraadan c'aaggeedda. 12 Shin ha"i hintte waanna katamay yeellatananne kawushshana. K'ay kawutetsatuwaa gidдонkka Baabloone ubbaappe wurssetsa gidanawaa; haatsi bayinna mela biittaa gidanawaa. 13 Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gaasuwaan, Baabloone Asay de'ennasaa gidanawaa; I ubbaanna kolettenna. Aa lank'k'iyaa aad'd'iyaa ubbay Aa bollan gakeedda boshaa be'iide, dagamananne, <Poora!» gaana. 14 «Hinttenoo, wonddaafiyaa dukkiyaawanto, Baabloone olanaw Aa yuushshuwaan salppite; I Med'inaa Godaa bollan nagaraa ootseedda diraw, hintte pootsatuwaan ubbaan Aa dukkite. 15 Ubbaa bagganakka Baabloone bollan olaa waasu waa waassite! Baabloone kushiya immeedda; Aa adussa gimbbetuu kunddeeddino; Aa gimbbiyaa dirsay akka koletteedda. Med'inaa Goday Aa bollan halu waa kesiidde de'iyaa diraw, hintte kka Aa bollan halu waa kesite! I haratuu bollan ootseeddawaa hintte kka Aa bollan ootsite! 16 Zeretsaa zeriyaawaanne c'akaa wode shiishshanaw kesiyaawaa ubbaa Baablooneppe d'ayissite. Un"etsiyaawantu mashshaw yayyeedda diraw, he biittan de'iyaa Asay ubbay bare yaraakko yaraakko simmiide, bare biittaa biittaa bak'atana. 17 «Israa'eelii gaammuu yederssiide laaleedda dorssaa mala. Koyiro Asoore kaatii Aa ashu waa meedda; wurssetsan k'ay Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Aa mek'etsaa d'ogeedda. 18 Hewaa diraw, Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa

Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, taani hawaa oday: Asoore kaatiyaa taani mureeddawaadan, Baabloone kaatiyaakka Aa biittaakka murana. 19 Shin Israa'eeliyaa I heemettiyyaa sa'aa zaarana; K'armeloosanne Baasaane Deretuwaan I heemettana. K'ay untunttu Efireema gezziyaaninne Gala'aade gezziyaan kaliide maana. 20 He wodiyaaninne he gallassatuwaan Asay Israa'eeliyaan bayzzuwaa koyana; shin bayzzuu d'ayana; Yihudaan nagaraa koyana; shin beettena. Ayaw gooppe, hayk'k'uwaaappe taani ashsheeda Israa'eeliyaa asaa atteeddawanttu nagaraa taani atto yaagana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 21 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Miraatayima biittaanne Pik'ooda biittan de'iyaa asaa bollan denddite; untuntta olite, wod'itenne untuntta mule d'ayissite. Taani hinttena azazeeddawaadan ubbabaa ootsite. 22 He biittan olaa waasuu sisettee; wolk'k'aama bashshayikka gakteedda. 23 Biittaa sa'aa ubbaa liik'issiyaa dijinuu ay me'uwaa me'eeddee! Ayiba liik'uwaa liik'eedee! Kawutetsatuwaa ubbaa giddon Baabloone ayiba dagantsiyaabaa gideedee! 24 Neenoo, Baabloone, taani neena oyk'k'anaw p'iriyaa wotsaad; neeni erennan de'aadde gelaade oyk'k'ettaadda. Neeni taananna, Med'inaa Godaana gaaddateedda diraw oyk'k'ettaadda. 25 Taani Med'inaa Goday ta olaa miishshaa wotsiyaa golliyyaa dooyaad; ta hank'k'uwaa olaa miishshaa aappe kessaad. Ayaw gooppe, taani Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Baabloone biittan ootsiyaa oosuu de'ee. 26 Yaana haana Aa bolla dooddite! Katsay de'iyaa Aa gootartuwaa pogite; omooduwaakka katsaadan itti diiran guuppite! Ayaanne ashshenan wurssi d'ayissite! 27 Booratuwaa shukkiyaawaadan, untunttu olanchchatuwaa siifite! Baabloone asaw aayye ana! Ayaw gooppe, untunttu gallassay, untunttu muretiyaa wodii gakteedda. 28 «Omoodetteedda asatuu Baablooneppe kessi akkiide, Yerusaalame bak'atana. Baabloone biittaa Asay Geeshsha Golliyyaa bollan ootseeddabaw Med'inaa Goday untunttu S'oossay haluwaa kesiyaawaa untunttu S'iyoonen haasayana. 29 «Baabloone olanaw wondaaifiyaa dukkiyaawantta ubbaa s'eegite; ittuunne kessi akkenaadan, untunttu Aa yuushshuwaan dooddino. Med'inaa Godaa bolla, Israa'eeliyaa Geeshsha bolla, I otoretteedda diraw, aw Aa oosuwaadan zaarite. I haratuu bollan ootseeddawaadan, Aa bollankka ootsite. 30 Hewaa diraw, Aa yalaga attuma asatuu katamaa giddo ogiyaan hayk'k'ana; he gallassi Aa olanchchatuu ubbay d'ayana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 31 Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, otoranchchaw, taani ne bolla denddaad. Ayaw gooppe, ne gallassay, neeni muretiyaa wodii gakteedda. 32 Otoranchchaw

d'ubettiide kunddana; Aa pude dentsiyaawekka de'enna. Taani Aa katamatuwaa giddon tamaa eetsana; he tamay yuushshuwaan de'iyaa ubbaa mi diggana» yaagee. 33 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay ittippe naak'etteedda. Untuntta omooddiide afeeddawanttu untuntta wolk'k'appe minissi oyk'k'eeddino; yeddennan diggeeddino. 34 Shin untuntta Woziyaawe mina; Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa. I untunttu biittaw shemppuwaa immanaw, untunttu diraw mootettee. Shin Baabloone biittan de'iyaaawanttu shabbirssaa immana. 35 «Baabloone asayenne Baabloone biittan de'iyaaawanttu mashshaan hayk'k'ino! «Aa Kaappatuunne Aa aad'd'eeda eranchchatuu mashshaan hayk'k'ino! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 36 «Aa wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu, eeyyatuu mashshaan hayk'k'ino! «Aa wolk'k'aama olanchchatuu, dagammeeddawanttu mashshaan hayk'k'ino! 37 «Aa paratuwaa bollanne Aa paratuwaa gaaretuwaa bolla, k'ay mac'c'a asaa mala gideedda Aa allaga olanchchatuwaa bolla mashshay yo! «Aa duretaa minjiyyaa golliyyaa bolla mashshay yo! Yaatooppe Aa duretay ubbay bonk'k'ettana. 38 «Aa bolla koshay yo! Yaatooppe Aa haatsay melana. Ayaw gooppe, Baabloone biittay eek'aa misiletuu kumeedda biittaa; he misiletuu asaa dagantsiionne eeyyayiino. 39 «Hewaa diraw, Baabloone bazzo do'atuunne worakanatuu de'iyaa sa'aa gidanawaa; k'ay sogonetuukka an de'ana. An med'inawukka Asay de'enna; yeletaa ubbankka Asay an uttenna. 40 S'oossay beni Sodoomaanne Gamoora untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna ittippe d'ayisseeddawaadan, Baabloonon ooninne de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 41 «Be'ite, Asay huup'issa bagga biittaappe yee; mino kawutetsatuunne daro kaatetuu sa'aa gas'aappe yaanaw denddiino. 42 Untunttu barenttu wondaaafiyaanne tooraa oyk'k'eeddino; untunttu mek'etsaa iitanne yeddi maarennaa asaa. Untunttu barenttu paraa toggide biyaa wode, beetay shoc'iyaa abbaa guntsaadan hanee. Neenoo, Baabloone, untunttu ubbaykka olaw giigeedda asaa gidiide, ne bollan salppeeddino. 43 «Baabloone kaatii untunttu oduwaa siseedda; Aa kushii daaburiide, hilssi geedda; oysay oyk'k'eedda mishirattiidan, un'uu Aa oyk'k'eedda. 44 «Yorddaanoosa Shaafaa lank'kiyaan de'iyaa woraappe lo'o k'ooruu de'iyasaa k'oppennaan kesiyyaa gaammuwaadan, taani yaade, Baabloone asaa untunttu biittaappe yederssana. Hewaappe guyyiyaan, ta dooreedda asaa Aa bollan suntsana. Ayaw gooppe, ta mali baawa; taani ootsana geeddawaakka te'anaw danddayiyaa Asay

baawa. Ay hentsanchchay taananna ek'ettanaw danddayii? 45 Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday Baabloone asaa bollanine Baabloone biittaa bollan halchcheeddawaanne k'oppeeddawaa sisite! Untuntu naanatuwaa wolk'kan goochchiide afana; hewaa gaasuwaan untuntu soo Asay ubbay dagamana. 46 Baabloone kunddetsaa giiretsay biittaa k'aatsana; Baabloonatuwaa waasuukka kawutetsatuwaa ubbaan sisettana» yaagee.

51 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone asaanne Baabloone biittaa d'ayissiyaa c'arkkuwaa taani kiittana. 2 Taani Baabloone bolla allagatuwaa, c'arkkuwaadan punniyaawanta kiittana; Aa biittaa ayinne baynawaa ootsana. Aa bayetsaa gallassi untuntu ubba saanna Aa dooddana. 3 Aa olanchchatuu wonddaafiyaa dukkanaw woy barenttu olaa miishshaa danc'c'anaw naagoppite. Aa yalagatuwaa ashshoppite; Aa olanchchatuwaa muliyaa d'ayissite. 4 Untuntu Baabloone biittan siifetti wurana; untuntu katamatuwaa ogetuwaanka c'adetti kunddana. 5 Israa'eeliyaa biittayenne Yihudaa biittay Israa'eeliyaa Geeshsha, taana, naak'keedda nagaran kumeeddawaa gidoopenne, Israa'eeliyaa gidina, Yihudaa gidina, laa"uwaakka taani untuntu S'oossay, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday am"atiidan yeggabeykke. 6 «Baablooneppe bak'atite! Asay ubbay bare shemppuwaa shemppuwaa ashsho! I ootseedda nagaraa gaasuwaan hintte wod'oppite! Hawe wodii taani Med'inaa Goday ta haluwaa kesiyaa wode. 7 Baabloone sa'aan de'iyaa Asay ubbay ushiide matsottiyaa woyniyaa eessay tigettiyyaa, Med'inaa Godaa kushiyan de'iyaa work'kaa wanc'caa mala. Kawutetsatuu ubbatuu he woyniyaa eessaa ushiide gooyeeddino. 8 Baabloone k'oppennaan kunddiide me"eedda. Hewaa diraw, aw yeekkite! Aa madutsaw d'aliyaa immite. Ooni erii, I pas'anenttonne. 9 Baabloonon de'iyaa allaga asatuu, «Nuuni Baabloone patsanaw koyeeddo; shin pas'anaw danddayibeenna. Ane Aa aggi bashiide, nu biittaa biittaa simmeetto. Ayaw gooppe, Aa pirdday haakkiide, saluwaa gakeedda; bolla shaariyaa gakkanaw pude d'ok'keedda» yaageeddino» yaagee. 10 Israa'eeliyaa asay, «Med'inaa Goday nuuna shatintseedda! Ane S'iyooone biide, Med'inaa Goday nu S'oossay ootseeddawaa asaw odoytte!» yaagana. 11 Med'inaa Goday Baabloone d'ayissanaw k'ofaa k'achcheeda diraw, Meedoonatuwaa kaatetuwwa olaw dentseedda; Med'inaa Goday bare Geeshsha Golliyaa haluwaa hawaadan ootsiide c'igetana. Meedoonatuwaa gadaawatuu hawaadan yaageeddino; «Wonddaafiyaa leefite; gondalletuwaa oyk'kite! 12

Baabloone bolla olaa banddiraa dentsite; naagiyaawantakka mintsetsite! Wochchiyaawantakka untuntu sa'aan sa'aan wotsite; zuggiide naagiya olanchchatuwaakka giigissite!» yaageeddino. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Baabloonon de'iyaa asaa bolla haasayeeddawaanne k'oppeeddawaa ootsana. 13 Baabloone, neeni daro shaafatuunne daro mas'uu kumeedda biittaa; shin ne wurssetsay gakeedda; neeni bessena ogiyaan demiyaa go'aykka duus'seedda. 14 Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday, «Boolii biittaa kumiyaawaadan, taani asatuwaa ne biittan kuntsana; untuntukka neena s'ooneedda nashshechchaa barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, ne bollan gayrana» yaagiide bare sunsan c'aak'keedda. 15 S'oossay bare wolk'kan sa'aa med'd'eedda; bare aad'd'eeda eratetsan biittaa baaseeda; salotuwaakka bare akeekan mic'c'eedda. 16 I haasayiyaa wode, saluwaan de'iyaa haatsatuu guummiino. Shaaratuwaa I sa'aa gas'aappe ayee. K'ay iray bukkiiyaa wodekka, walk'k'antsaa wolk'k'amissee. Bare minjiyaa sa'aappekka c'arkkuwaa kessee. 17 Asay ubbay akeekayinne eray bayinnawaa. K'ay work'kaa tigiide, eek'aa misiletuwaa med'd'iyaaawantu ubbatuu yeellateeddino. Ayaw gooppe, untuntu misiletuu worrdonne shemppuu bayinnawanta. 18 He misiletuu patsennawantanne, kad'etteeddawantta. Untuntu bollan pirdday yiyaa wode, untuntu d'ayana. 19 Shin Yaak'ooba S'oossay, hewaa mala gidenna. Ayaw gooppe, I ubbabaa med'd'eeddawaa. Israa'eeliyaa Asay I barew dooreedda zare. Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa. 20 S'oossay hawaadan yaagee; «Baabloone, neeni ta dijinuwaanne ta olaa miishshaa. Neenan go'ettaade taani biittatuwaa mentsereetsaad; kawutetsatuwaakka d'ayissaad. 21 Neenan go'etaade paratuwaanne paraa toggiyaawanta, paraa gaaretuwaanne untuntta laaggiyaawanta mentsereetsaad. 22 Neenan mac'c'awaanne attumawaa, c'imaanne naanatuwaa, wodallatuwaanne geelayotuwaa mentsereetsaad. 23 Neenan hentsanchchaanne Aa wudiyaa, goshiyaawaanne Aa waatsa booratuwaa, deriyaa mooddiyaawantanne kaappotuwaa mentsereetsaad» yaagee. 24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone asayenne Baabloonon de'iyaaawantu S'iyooone bolla ootseedda iitaa haluwaa taani hintte s'eellishshin kessana. 25 «Neenoo, Baabloone, neeni biittaa sa'aa bayzziyaa wogga deriyaa mala; shin taani Med'inaa Goday neena morkkay. Taani ta kushiya yeddaade, neena deriyaa bollappe duge gondorssana; hewaappe guyyiyaan, neeni s'uugeteedda deriyaa gidaade attana. 26 Laa"entso neeppe baasuwaan

yeggiyaa woy gimbbiyaw akkiyaa shuchchay de'enna; neeni med'inawukka ayinne baynawaa gidanawaa. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 27 «Baabloone bolla olaa banddiraa dentsite; asaa ubbaa gidдон malakataa punnite. Aa olanaw asaa ubbaa giigissite; Araaraate, Miinanne Ashkkanaza kawutetsatuwaa s'eesite. Olaa gadaawaakka sunsite; booliyaa keeshshaa daro paratuwaakka ahite. 28 Baabloone olanaw kawutetsatuwaa ubbaa giigissite; Meedoona kaatetuwaa, untuntu kaappotuwaa, deriyaa mooddiyaawantanne untuntu mooddiyaa biittaa asaa ubbaa dentsite. 29 «Baabloone ooninne de'enna bazzo ootsanaw Med'inaa Goday halchchedda halchchuwaa poliyya diraw, biittay ubbay kokkorene pork'kakatee. 30 Baabloone olanchchatuu olaa olettiyaawaa aggeeddino; barenttu geesuwaan utti basheeddino. Untuntu wolk'k'ay is's'ina; untuntu mac'c'a asaa mala gideeddino. Untuntu gollatuukka s'uugetteeddino; untuntu katamaa yuushshuwaa gimbbiyaa penggetuwaa kulbbuukka me"eeddino. 31 Ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw, katamay morkkiyaan oyk'k'etteeddawaa Baabloone kaatiyaw odanaw, wos's'iyaawe wos's'iyaawaa kaalliide, kiitetteeddawekka kiitetteeddawaa kaalliide biino. 32 K'ay shaafaanna pinniyaa sa'atuu oyk'k'etteeddawaa, shaafaa yuushshuwaan de'iyaa woray s'uugetteeddawaanne olanchchatuu dagammeeddawaa untuntu kaatiyaw odanaw biino» yaagee. 33 Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Baabloone biittay katsaa k'os's'iyaa uddumaa mala; guutsa wodiyaappe guyyiyaan, I c'akettiyaa wodii yaana» yaagee. 34 Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori nuuna wurssiide meedda; nu katamaakka mela de'iyaa otuwaa mala kesseedda. Dawii mittiyaawaadan, Aa mitteedda; mal'obaa miide kunteeddawaadan, I nu ak'uwaa bare ganjiyyaa kunteedda; yaatiide atteedawaa muc'iide c'uchcheedda. 35 Hewaa diraw, S'iyoonne asay, «Baabloone nu bollanne nu asaa bolla ootseedda iitabay ubbay Aa bolla simmo.» Yersaalame asay, «Nu suutsaa ac'uu Baabloonon de'iyaa asaa achcho» yaagee. 36 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Yersaalame asaw hawaadan yaagee; «Ne diraw taani mootettana; ne haluwaakka taani kessana. Taani Baabloone haatsaa melissana; Aa puluttuwaakka toyissana. 37 Baabloone shuchchaa keelaanne worakanatuu de'iyaa geesso gidanawaa. K'ay Aa be'eedda ubbay dagamananne, «Poora!» gaana. An itti asayenne laa"entso de'enna. 38 Baabloone Asay ubbay gaammuwaadan gudana; K'ay gaammuwaa maraadan daarana. 39 Untunttoo bollay ho"iyaa wode, taani untunttoo nashechchiyya ushshaa gibiraa giigissana; untuntu hewaappe ushiide, barentta dogana

gakkanaw, taani untuntta matsoyana. Untuntu laa"entso dendenneadan, med'inaw gem"ishana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 40 Shukkanaw afiyaa dorratsuwaadan, dorrassaa orggetuwaadaaninne deeshsha orggetuwaadan, taani untuntta shukaw afana. 41 «Asay ubbay sabbiyya Baabloone oyk'k'etteedda! Baabloone kawutetsatuwaa ubbaa gidдон ayiba dagantsiyaabaa gideedee! 42 Baabloone morkketuu abbaa beetay denddiyaawaadan denddiide, kataman eelleeddino. 43 Aa katamatuu kolettiide, dagantsiyaabaa gideeddino; iray bukkenna bazzo biittaa, ay asayenne de'enna biittanne asaa na'ay gidduwaana aad'd'ena biittaa gideeddino. 44 Beela giyya Baabloone s'oossaa taani murana; I mitteeddawaakka taani Aa uluwaappe kesissana. Hewaappe guyyiyaan, kawutetsatuu aakko zuliyaawaa aggana; Baabloone gimbbiikka kunddana. 45 «Ta asaw, Aa gidloppe kesite! Hintte ubbaykka Med'inaa Godaa hank'k'uwaa suuluwaappe hintte huup'iyaa huup'iyaa ashshite! 46 Biittan odettiyaa oduwaa sisiyaa wode, hirgoppitenne yayyoppite! Laytsan laytsan oduu oduwaa kaalli kaalliide yaana. He wode kaatii kaatiyya bolla denddiyya makkala oduu biittan sisettana. 47 «Hewaa diraw, taani Baabloone eek'aa misiletuwaa muriyaa gallassatuu yaana. He biittay ubbaykka yeellatana; siifetteeddawantuu ubbay katamaa gidдон kunddana. 48 Huup'issa baggappe yiyaa bayzziyaawantuu kushiyan Baabloone oyk'k'ettiyaa diraw, saluunne sa'ay k'ay untuntu gidдон de'iyaa ubbay ililana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 49 Baabloone Israa'eeliyaa asaanne hara biittan de'iyaa asaa ubbaa wod'eeddawaadan, Baabloone asaykka hayk'k'anaw koshshee. 50 «Ta asaw, hintte olaappe kessi akkeeddita. Hewaa diraw, biite! Hawaan ek'k'oppite! Hintte de'iyaa haakko biittanka taana Med'inaa Godaa hassayite; Yersaalamekka K'oppite. 51 Hintte, «Nuuni boreteedda diraw kawushsheeddo; allagatuu Med'inaa Godaa Golliyaan geeshsha sa'atuwaa geleedda diraw, nuuni yeellaa mayeedo» yaageeddita. 52 «Shin taani Med'inaa Goday Baabloone eek'atuwaa muriyaa wodii yaana. Deshettedawaantuu biittaa ubbaan olana. 53 Baabloone saluwaa pude kesiide, yan geessuwaa med'd'anaw danddayintonne, yaa gakkanaw kesiide, Aa yaan bayzziyaa asaa taani kiittana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 54 «Baablooneppe asaa wasuwaa kooshshay, Baabloone biittaappe wolk'k'aama bayetsaa kooshunchay sisettana! 55 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Baabloone bayzzana; Aa wolk'k'aama kooshshaakka c'o"u ootsana. Abbaa beetaadan guummiyya morkketuu woraajjiide gammamaana. 56 Bayzziyaawantuu Baabloone bolla yaana; Aa olanchchatuu oyk'k'ettana; untuntu

wonddaafiikka me"ana. Taani Med'inaa Goday haluwaaw kessiyaa S'oossaa gidiyaa diraw, untunttu oosuwaadan taani untunttoo zaarana. 57 Taani Aa kaappotuwaaw, Aa aad'd'eeda eranchchatuwaaw, Aa deriyaa mooddiyaawantta, Aa olaa gadaawatuwaanne Aa olanchchatuwaaw matsoyana; untunttu laa"entso dendennaadan, med'inaw gem"ishana. Taani Kaatii, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe hawaa oday» yaagee. 58 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Orddiyaan gimbbetteedda Baabloone yuushshuwaaw gimbbii sa'aan walakettana; Aa adussa penggetuukka taman s'uuggettana. Asay ootseeddawe ubbay mela; kawutetsatuukka tamay maanabaw c'oo daaburiino» yaagee. 59 Mahiseeya na'aa Neeriyaa na'ay Saraayi Kaatiyaa Sedek'iyaasaw ootsiyaa kaappuwaaw. Sedek'iyaasi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsi, Saraayi aanana Baabloone biyaa wode Ermaasi Saraaya bolla kiitaa yeddeedda. 60 Baabloone bollan gakkanaw de'iyaa iitabaa ubbaanne Baabloone s'eelliyaa harabaa ubbaa Ermaasi itti s'aatsa mas'aafan s'aafeedda. 61 Saraaya hawaadan yaageedda; «Neeni Baabloone biittaa gakkweedda wode, ne k'aalaa d'ok'ku ootsaade, asaw ha mas'aafaa nabbaba. 62 K'ay hawaadan yaagaade woossa; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani ha sa'aa bayzzana; ha sa'aan pas'a k'aas's'iyaa med'eti, asaykka, mehiikka de'enna; ha sa'ay med'inaw bazzo gidanawaaw» yaagaadda yaaga. 63 Ha s'aatsa mas'aafaa nabbabaade wursseeddawaappe guyyiyaan, shuchchaa he mas'aafaanna gatsa k'achchaade, Efiraas'iisa Shaafaan olaa. 64 < «Taani S'oossay Aa bollan ahiyaa iitaa gaasuwaan, Baabloonekka hawaadan laa"entso dendennaadan muukettana» yaagay» yaaga» yaageedda. Ermaasi haasayeedda k'aalay hawaan poletteedda.

52 Sedek'iyaasi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; Yersaalamen I tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa aatti suntsay Hamus'aalo; Aa Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto. 2 Iyo'ak'eemi ootseeddawaadan, Sedek'iyaasikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. 3 Med'inaa Goday Yersaalame asaa bollanne Yihudaa asaa bolla hank'k'etteedda diraw, wurssetsan untuntta bare sintsappe diggeedda. Sedek'iyaasi Baabloone kaatiyaa bolla makkaliide dendee. 4 Sedek'iyaasi kaateteedda udduppuntsa laytsi, tammantsa aginaan, tammantsa gallassi Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori bare olanchchatuwaaw ubbaa akki yiide, Yersaalame dooddeedda. Untunttu Aa yuushshuwankka biittaa keelaa keeleeddino. 5 Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsa laytsaa gakkanaw, Yersaalame katamay dooddettiide gam"eedda. 6 Hewaa gaasuwaan biittan koshay suullina, he laytsi

oyddentso aginaan, udduppuntsa gallassan, he biittaa asaw miyaabay d'ayeedda. 7 Yaan de'ishshin katamaa yuushshuwaaw gimbbii itti baggana koleteedda. Baabloone Asay katamaa yuuyyi aad'd'iide naagoopekka, Yihudaa kaatiyaa olanchchatuu mule ubbay k'amma kaatiyaa ataakiltiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwaaw ittippe gatsiyaa penggiyaanna kesiide bak'ateeddino. Untunttu Yorddaanoosa Dilbbuwaakko simmiide beeddino. 8 Shin Baabloone olanchchatuu Kaatiyaa Sedek'iyaasa yederssiide, Iyaarikko dembbaa gatsiide oyk'k'eeddino. Aa olanchchatuu ubbay aappe shaakkettiide laaletteeddino. 9 Hewaappe guyyiyaan, untunttu Aa Hamaata biittan, Ribila kataman de'iyaa Baabloone kaatiyaakko afeedino. Yaan Naabukadanas'oori Sedek'iyaasa bolla pirddeedda. 10 K'ay Sedek'iyaasa naanatuwaaw Sedek'iyaasi s'eellishshin, Baabloone kaatii wod'eedda. Yihudaa kaappotuwaaw ubbaakka untunttu yaan Ribila kataman wod'eeddino. 11 Hewaappe guyyiyaan, Sedek'iyaasa ayifetuwaaw wooc'i kessiide, sanssalatan Aa k'achchiide, Baabloone biittaa akkiide afeedino. I hayk'k'ana gakkanaw, yaan k'asho golliyaan Aa wotseeddino. 12 Naabukadanas'oori Baabloonon kaateteedda tammanne udduppuntsa laytsan, ichcheshentso aginaan, tammantso gallassan, kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Yersaalame geleeedda. 13 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaanne Yersaalamen de'iyaa keetsatuwaaw ubbaa taman s'uuggeedda; wolk'k'aama golliyaa giyaa golliyaa ubbaa s'uuggeedda. 14 Baabloone olanchchatuu ubbay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaaw azazuwaan, Yersaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaa gimbbiyaa ubbaa k'oleeddino. 15 Naabuzaradaani amareeda hiyyeesatuwaaw, kataman atteeda asatuwaanne kaddiide Baabloone olanchchatuwaan gakketeedda asatuwaaw kushiyaaw hiillaa eriyaa asatuwaanakka gujjiide, omoodoo afeeda. 16 Shin Naabuzaradaani hiyyeesatuwaappe amareedawantta woyniyaa turaa tokkanaadaaninne gadiyaa goshanaadan, Yihudaan ashsheeda. 17 Baabloone asatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsaan de'iyaa nahaasiyaappe med'd'eedda tuussatuwaaw, miishshatuwaaw wotsiyaa gaaretuwaanne Aako-Keriyaa mentsereetseeddino; naasiyaa ubbaa Baabloone afeedino. 18 Hewaadankka, k'ay keretuwaaw, akaafatuwaaw, s'omppiyaa shaluwaaw s'eeraa pittiyaabatuuwaaw, kuyis'aarotuwaaw, is'aanaa saanetuwaanne yarshshiyaa wode go'ettiyaa nahaasiyaa miishshatuwaaw ubbaa akki afeedino. 19 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'aykka

work'k'aappenne biraappe oosetteedda disttetuwaa, tamaa akkiyaa miishshatuwaa, kuyis'aarotuwaa, keretuwaa, s'omppiyyaa wotsiyaa ballatuwaa, is'aanaa saanetuwaanne ushshaa yarshshoo go'ettiiyaa ototuwaa akki beedda. 20 Kaatii Solomon Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oosettiyaabatoo med'd'eedda laa"u tuussatuu, Abbaa Gap'atii, aappe garssaana de'iyaa tammanne laa"u korumatuwaa misiletuunne miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuu med'etteedda nahaasiyaa biratatuu miizaanan likkanaw danddayettennawaa keeshshaa dara. 21 Laa"u tuussatuukka itti mala gidiide, ittuu ittuu tammanne hosppun wad'aa adussa. Unttuntu s'eessaa yuushshuu tammanne laa"u wad'aa. Unttuntu gidduu kofa gidiide, biratay oyddu birad'd'iyaa keeshshaa orddo. 22 Laa"u tuussatuwaa huup'iyankka nahaasiyaappe oosetteedda gumbbotuu de'iino. Itti gumbbuwaa geesay ichcheshu wad'aa gidiide, yuushshuu gitiyaa misiliyaaninne roomaniyaa teeraa misiliyaan alleek'k'etti utteedda. Laa"entso gumbbuukka Aa mala. 23 Gumbbotoo miyyiyaan miyyiyaan de'iyaa roomaanetuwa misiletuu udduppun tammanne usuppuna; yuushshuwaan de'iyaa gitiyaa malatiyaa misiletuwaappe bolla baggana de'iyaa roomaniyaa misiletuu ubbaanna itti s'eeta. 24 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Saraaya, aappe kaalliyaa k'eesiyaa S'afaaniyaanne penggiyaa naagiya hara heezzu asatuwaa oyk'k'eedda. 25 K'ay he wode gakkanaw, kataman de'iyaa asaappe olaa gadaawaa, kaatiyaa zoriyaawantuppe laappun asatuwaa afeeda. Olaa gadaawaa s'aafiyaa, hewenne olanchchatuwaa asaa giddoppe k'oriide kessiyaawaanne hara usuppun tammu wolk'k'aama asatuwaa afeeda. 26 Kaappuu Naabuzaradaani untuntta ubbaa akkiide, Baabloone kaatiyaakko, Ribila katamaa afeeda. 27 Yaan Ribila kataman, Hamaata biittan Baabloone kaatii untuntta ubbaa wod'eedda. Hewaadan haniide, Yihudaa Asay bare biitaappe dendiide, omoodoo beedda. 28 Naabukadanas'oori kaateteedda laappuntsa laytsan heezzu sha"anne laatamanne heezzu asaa Yihudaappe omoodeedda. 29 K'ay tammanne hosppuntsa laytsan hosppun s'eetanne hattamanne laa"u asaa Yerusaalameppe omoodeedda. 30 Naabukadanas'oori kaateteedda laatamanne heezzentso laytsan kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani laappun s'eetanne oytamanne ichcheshu asaa omoodeedda. Asaa payduu ubbaanna oyddu sha"anne usuppun s'eeta. 31 Ewili-Marodaaki kaateteedda laytsi Yihudaa kaatiyaa Yo'aakiina bonchchiidde, k'ashuwaappe billeedda. Hewe haneeddawe Yo'aakiini omoodetti k'ashettiide beedda hattamanne laappuntsa laytsi, tammanne laa"entso aginaan,

laatamanne ichcheshentso gallassaana. 32 Ewili-Marodaaki Yo'aakiinaanna mal"o k'aalaa haasayiide, Baabloonen omooduwaan de'iyaa hara kaatetuwa ubbaappe aatsiide, Aa bonchcheedda. 33 Hewaa diraw, Yo'aakiini k'asho golliyaan mayyeedda mayuwaa laammeedda. I atteeda bare de'uwa laytsaa ubbaan kaatiyaa maaddaappe meedda. 34 Yo'aakiini hayk'k'ana gakkanaw, hachchi hachchi aw kosshiyaabaa ubbaa Baabloone kaatii immeedda.

Ermaasa Seelaa

1 Kase Asay kumeedda Yersaalame katamata ha"i waanaade mela attadee! Kase kawutetsatuwaa gidдон wolk'k'aama gideeddaana ha"i asinay hayk'k'eedda mishirattiidan, waanaade barekka attadee! Katamatuwaa ubbaa gidдон kaatato gideeddaana ha"i waanaade ayile gidaadee! **2** K'amma ubbaan afotsay I gac'uwaana holssakkattishin, yeekkaade ak'aadu. Kase izo dosiyaawantuppe ha"i izo mintsetsiyaawe ittuunne baawa. I laggetuu izo aatsi immiide, iw morkke gideeddino. **3** Yihudata naak'ettaadenne ayiletaade omoodettaade baaddu. Iza ha"i kawutetsatuwaa gidдон de'aw; shin shemppiyaa sa'aa demmabeykku. Izo yedersseeddawanttu iza metoota de'ishshin gakkiiide demmeeddino. **4** Laysaa gidдон bonchchiyaa baalatuwaa yiyaawe bayinna diraw, S'iyoono ogetuu kayyottiino. Katamaa penggetuu mela atteeddino; I k'eesatuu kka ooliino. I wodoro naanatuukka tuggateeddino; k'ay iza bare huup'iyawukka iita tuggaa tuggataaddu. **5** I morkketuu iw goda gideeddino; untunttuu injina de'eeddino. Ayaw gooppe, I nagaraa daruwaa gaasuwaan Med'inaa Goday izo tuggayeedda; I guutsa naanatu morkkiyaan omoodettiide beeddino. **6** S'iyoon bonchchuu ubbay iippe k'aaretti kichcheedda; I kaappatuukka maataa miyaa sa'aa d'ayeedda gaaraa mala gideeddino. Untunttu wolk'k'aa d'ayiide, barentta yederssiyaawanttu sintsaappe bak'ateeddino. **7** Yersaalama ha"i bare tuggaanne bare un'aa gallassatuwaan beni bare bonchcho duretaa hassayaw. I Asay ubbay morkkatu waa kushiyan aad'd'iide imetteedda wode, izo maaddiyaawe ittuunne attibeena. I morkketuu izo s'eelliide, I bashshaan miic'c'eeddino. **8** Yersaalama wolk'k'aama nagaraa ootsaaddu; hewaa diraw, iza tunabaa gidaw. Kase izo bonchcheedda ubbay ha"i I kalluwaa be'eedda diraw, izo kad'ee. Akka oolawunne guyye simmaw. **9** I tunatetsay I afilaa s'eeraa bak'ki oyk'k'eedda. Sintsaappe bare bolla yaanabaa iza k'oppabeykku. Hewaa diraw, izi kunddetsay dagantsiyaawaa. Iza, «Abeet Med'inaa Godaw, ta tuggaa be'a! Ta morkketuu taana s'oonneeddino» giinakka, izo mintsetsiyaawe ittuunne baawa. **10** Morkketuu izi bonchcho duretaa ubbaa bollan barenttu kushiya yeddeeddino. Gadiyaa kawutetsatuu, kase neeni S'oossaa maabaraa gidдо gelissennan diggeedda asatuu, I Geeshsha Golliiyaa gelishin be'aaddu. **11** Izi asatuu koshatiide, k'umaa demmanaw ooliino. Untunttu pas'a de'ana diraw giide, barenttu bonchcho duretaa ubbaa k'uman laammiino. Yersaalama hawaadan yaagaw; «Abeet Med'inaa Godaw, s'eella; taani kad'etteeddawaa be'a! **12** Hinttenoo, hawaana

aad'd'iyawanttoo, hawe hintte w ubbaw ayaanne gidennee? Metuu ubbay Med'inaa Goday bare ees's'iyaa hank'k'u waa gallassi ta bolla aheedda metu waa malee? **13** S'oossay bolla d'ok'k'aappe tamaa duge yeddeedda; he tamay ta mek'etsaa gidдо geleedda. Ta gediya oyk'k'anaw p'iriyaa wotseedda; taana guyye zaareedda. I taana gallassaa ubbaan labbantsiide, yeggi basheedda. **14** Taani ootseedda nagaraa ubbaa shiishshi k'achchiide, morgge mitsaadan ta morggiyaan wotseedda. Yaatiide ta wolk'k'aa wursseedda. Taani ek'ettanaw danddayennawanttoo Goday taana aatsi immeedda. **15** Goday ta gidдон wolk'k'aama olanchchatu waa ubbaa is's'eedda. Ta yalagatuwaakka d'ayissanaw wodiya keereedda. Woynniyaa teeraa gum"iyaa sa'aan yed'd'iyawaadan, Goday Yihudaa asaa yed'd'eedda. **16** Taani yeekkiyaawenne ta ayifii afotsaa holssayiyaawe hewaassa. Taana mintsetsanawunne ta wolk'k'aa minisiyaawe itti asayenne baawa. Morkkii goobeedda; ta naanatuunne mela atteeddino» yaagaw. **17** S'iyoono bare kushiya mic'c'aaddu; shin izo mintsetsiyaawe baawa. I yuushshuwaan de'iyawanttu izo morkkanaadan, Med'inaa Goday ootseedda. Yersaalama untunttu gidдон tunabaa gidaaddu. **18** Iza hawaadan yaagaw; «Med'inaa Goday s'illuwaa; Aa k'aalaw azazettenan makkaleeddaana taana. Hinttenoo, asatoo ubbaykka sisite! Ta metuwaakka be'ite. Ta wodallatuunne ta geelayotuu omoodettiide beeddino. **19** Taani taana dosiyaawantta s'eesaad; shin untunttu taana c'immeeddino. Ta k'eesatuu nne ta c'imatuu barenttu akataa minisanaw k'umaa koyiide, katamaa gidдон hayk'k'eeddino. **20** Abeet Med'inaa Godaw, ta waayiyaa be'a! Ta garssay shabbiretteedda. Taani loytza makkaleedda diraw, ta wozanay me"eedda. Karen mashshay wurssee; soonikka hayk'k'o s'alalay de'ee. **21** Asay taani zilaaliyaawaa siseedda; shin taana mintsetsiyaa itti asayenne baawa. Ta morkketuu ubbay taani metootiyaawaa siseeddino; neeni ootseeddabaan nashetteeddino. Untunttukka taanaadan hanana mala, untunttu bolla neeni awaayeedda gallassaa ayaa! **22** Untunttu iitatetsay ubbay ne sintsa gakko; ta nagaraa ubbaa diraw, neeni taana mureeddawaadan, untunttakka mura! Ayaw gooppe, ta zilaassay dareedda; ta wozanaykka me"eedda» yaagaw.

2 Goday bare hank'k'uwaan shaariyaappe garssana S'iyoono wooti wotseeddee! I Israa'eeliya puulaa saluwaappe duge sa'aa oleedda. I bare hank'k'u waa gallassan bare Geeshsha Golliyaakka k'oppibeenna. **2** Goday Yihudaan de'iyaa keetsatu waa ubbaa k'arettenaan d'ayisseedda. K'ay bare hank'k'uwaan he biittaa geessu waa ubbaa koleedda. He kawutetsaanne Aa kaappotu waa

sa'aa'n duge wotsiide kawushshiseedda. **3** Bare suulliyaa hank'k'uaan Israa'eeliyaa wolk'k'aa ubbaa mentseretseeedda. Morkkii Aa olanaw yiyaa wode, Goday bare ushechcha kushiya untunttu bollappe diggeedda. Bare yuushshuwaan de'iyaa'waa ubbaa miyaa lac'ottiyaa tamaadan, Yaak'ooba bolla ees's'i keseedda. **4** Morkkiyaadan I bare wonddaafiyaa untunttu bolla dafeedda. Uk'k'unniyaawantuwaadan I bare ushechcha kushiya minisiide, s'eellina lo"iyaa asaa ubbaa wod'eedda. S'iyoon golletuwaa bolla bare hank'k'uwaa suuluwaa tamaadan gusseedda. **5** Goday morkkiyaadan haniide, Israa'eeliyaa d'ayisseedda. I kaatiyaa golletuwaanne geessotuwa ubbaa koleedda. Yihudaa asaa bollan kattuwaanne yeekuwa gujjeedda. **6** I bare Geeshsha Golliyaa ataakiltiyaa gidдон de'iyaa daasiyaadan, shod oleedda. Laytsaa gidдон bonchchiyaa baalatuunne Sambbatatu mule dogettanaadan, Med'inaa Goday ootseeedda. Bare wolk'k'aama hank'k'uaan kaatiyaanne k'eesiyaa kad'eedda. **7** Goday barew yarshshuwa yarshshiyaa sa'aa is's'eedda; bare Geeshsha Golliyaakka basheedda. Kaatiyaa golletuwaa gimbbiyaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide immeedda. Asay laytsaa baalaa bonchchiidde waassiyaawaadan, morkketuu Med'inaa Godaa Golliyaan waasseeddino. **8** Med'inaa Goday S'iyoon gimbbiyaa kolanaw k'achcheeda; izo likkiyaa wodoruwaa mic'c'eedda; izo d'ayissennan de'iiddi, bare kushiya zaarena. Hewaa diraw, gimbbiinne geessuu ittippe kundanaadan ootseeedda. **9** Yersaalame penggiyaa sank'k'atuu biittan duge moogetteeddino; untunttu kulbbotuwaakka I mentseretsiide d'ayisseedda. I kaatiinne kaappatuu omoodettiide, kawutetsatuwaa gidдо beeddino. Higgiyaa tamarissiyaawekka baawa; Izi timbbitiyaa odiyaawantookka Med'inaa Godaappe sas'ay yiyaawaa aggeeda. **10** S'iyoon c'imatuu c'o'u giide, biittan utti aggeeddino; barenttu huup'iyaa baanaa k'oliide, maak'aakka mayyeeddino. Yersaalame wodorotuu sa'aw duge hokkeeddino. **11** Ta ayifii afos's'i afos's'iidde jolleedda; ta wozanaykka kattuwaan shabbiretteedda. Ayaw gooppe, ta Asay d'ayeedda; guutsa naanatuunne yii'o naanatu katamaa ogiyaan labbaniide kundeeddino. **12** Untunttu barenttu aayetuwa, «K'umaa imma! Woynniyaa eessaa imma!» yaagiide waassiino. Katamaa ogiyaan deshettiide labbaniyaa asatuwaadan untunttu labbanina, untunttu aayetuwa kiwuwaan untunttu shemppuu kesee. **13** Neenoo, Yersaalame, taani nebaa ay gaanaw danddayayitaa? Woy k'ay ne k'ohuwa taani ayaana likkanaw danddayayitaa? Neenoo, dosetteedda S'iyoonnee, k'ay taani neena woota mintsetsanaw danddayayitaa? Ne madutsay

abbaa keeshshaa c'iimma. Yaatina, neena ooni patsanaw danddayi? **14** Ne timbbitiyaa odiyaawantuu new worddonne patsenna sas'aa be'eeddino; untunttu neeni omoodoo beenna mala, ne nagaraa k'onc'c'issiide odibeykino. Untunttu baletsiyaa worddo sas'aa new be'eeddino. **15** Ne mataana aad'd'iyaa ubbay bare birad'd'iyaa ne bollan dukkee. K'ay, «Biittan sa'aa'n ubbaappe aad'd'aade lo"iyaa katamata hannii? Kumentsaa biittaw nashshechchaa geetetteedda katamata hannii?» yaagiide neena k'iliic'eeddino; barenttu huup'iyaaakka k'aatsiino. **16** Ne morkketuu ubbay barenttu doonaa ne bolla dooyeeddino; k'iliic'iiddinne yiluwaan barenttu achchaa garc'c'iidde, «Nuuni izo d'ayisseeddo! Nuuni naageedda gallassaykka hawaa; ha'i gakkide be'eedda!» yaagiino. **17** Med'inaa Goday bare halchcheeddawaa ootseeedda; beni wode I awaayeedda bare k'aalaakka poleedda. Yersaalamiw k'arettennaan izo koleedda. I morkkatuwaakka nashechcheedda; izo uk'k'unneeddawantuu wolk'k'aakka d'ok'k'u d'ok'k'u ootseeedda. **18** Neenoo, S'iyoonnee, Godaakko ne dirssaa gimbbii waasso! Ne afotsayikka k'ammenne gallassi shaafaadan goggo! Neeni neena shemppissoppa; ne ayifiyawukka shemppuwaa immoppa! **19** Dendda; k'amma denddaade waassa. Godaa sintsan ne wozanaa haatsaadan gussa. Ogiyaa doonaan ubbaan koshatiide, labbaneedda ne naanatuwa shemppoo ne kushiya aakko pude dentsaade woossa! **20** Abeet Med'inaa Godaw, be'a! Neeni O bolla kase hawaadan ootsaaddintto, ane k'oppa. Aayetuu barenttu kiwuwaan ishalissiide dichcheedda barenttu naanatuwa miino gay? K'ay k'eesatuu nne nabetuu Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон hayk'k'ino gay? **21** C'imayenne naanay katamaa gidдо ogiyaa baanan giseedda; ta wodorotuunne ta wodalatuu mashshaan wureeddino. Neeni ne hank'k'uwaa gallassi untuntta wod'aadda; untunttoo k'arettennaan untuntta siifaadda. **22** Gibiraa gallassaw asaa s'eesiyaawaadan, neeni taana dagantsiyaawantta ubba saappe s'eesaadda. Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassan kessi akki pas'a atteedawe ittuunne baawa. Taani ta kiwuwaan ishalissaade dichcheedda naanatuwa ubbaa morkkii wod'i d'ayisseedda.

3 S'oossaa hank'k'uwaa gatiman metuwa be'eedda Asay taana. **2** I taana laaggi kessiide, poo'uu bayinna d'umaw afeeda. **3** I zaari zaariidekka gallassaa muliyaa taana shoc'anaw bare kushiya ta bollan dentseeedda. **4** I ta galbbaanne ta ashuwaa ec'iseedda; ta mek'etsaakka mentseeedda. **5** I taana direedda; metuwaaninne daaburan I taana dooddeedda. **6** Beni ayidentto hayk'k'eedda asaadan, taana d'umaa gidдон wotseeedda. **7** Taani kesennaadan, ta yuushshuwa direedda; dees'o sanssalatankka taana

k'achcheeda. 8 Taani Aa s'eesaad; aakko waassinakka, I ta woosaa sisennan is's'eedda. 9 Ta ogiyaan masetteedda shuchchaa wotsiide gorddeedda; ta ogiyaakka geellayeedda. 10 I taw muggiyaa Babantsaa mala, woy k'osettiide naagiya gaammuwaa mala gideedda. 11 I taana ta ogiyaappe kessi oliide, duuseretseedda. Yaatiide taana Asay bayinna saan yeggi basheedda. 12 Bare wonddaafiyaa dafiide, taana dukkanaw maleedda. 13 I bare wonddaafiyaa dafiide, ta wozanaa ayifiyaa c'addeedda. 14 Taani asaa ubbaw miichchaanne gallassaa kumentsaa boriidde yes's'iyawaa gidaaddi. 15 I taana c'amuwaan kuntseedda; k'ay godare uutsaadan c'ammiyaa s'uu'aa ushshiide, taana kalisseedda. 16 I ta achchaa anc'c'uwaan mentseedda; baana gidдон I taana yed'd'eedda. 17 Saruu taappe haakkeedda; taani injje de'uwaaw dogaad. 18 Hewaa diraw, taani, «Ta wolk'k'ay taappe kichcheedda; taani Med'inaa Godaan hidootaa wotseeddawe ubbaykka d'ayeedda» yaagaad. 19 Ta metuwaanne taani toyilakattiyaawaa hassayina, de'uu taana c'ammeedda. 20 Hewe taani ubbakka dogennabaanne ta shemppuukka kayyottiyaawaa. 21 Gidooppenne, taani ha ittibaa ta wozanaan k'oppiyaa wode, taw sintsanaw hidootay de'ee. 22 Hewenne, Med'inaa Godaa aggena siik'uwaappe dendeeddawaan nuuni d'ayibookko. Aa k'aretaykka mule wuri erenna; 23 untuntu wontta wontta ooratsa. Neeni loytasa ammanettiyaawaa. 24 Taani taw, «Med'inaa Goday taana gakeedda saamaa; hewaa diraw, taani aan hidootaa wotsay» yaagaad. 25 Barenttu hidootaa an wotsiyaawanttoonni Aa koyiyaawanttoo Med'inaa Goday lo'o. 26 Hewaa diraw, Asay Med'inaa Goday ashshiyaa ashshuwaa danddayan naagooppe lo'a. 27 K'ay Asay bare yalagatsan de'iiddi, danddayaa tamarooppe lo'a. 28 Med'inaa Goday metuwaa ahiyaa wode, I c'o'u giide, barekka utti aggo. 29 I bare som'uwaaw biittaa gatsiide hayzzo. Ooni erii, aw sintsanaw hidootay de'anenttonne. 30 I bare shaiyyaa bak'k'iyawoo besso; bare morkketuu shek'k'iyaa shek'aakka kallo. 31 Ayaw gooppe, Goday asaa med'inaw olenaa; 32 itti wode kayyuwaa ahooppenne, I bare aggena siik'uwaaw daruwaadan k'arettee. 33 Ayaw gooppe, I asaa tuggaiyaawaaninne metoyiyaawan nashetena. 34 Aa asaa kaaletsiyaawanttu k'ashetteeddawantta barenttu gediyaappe garssa baggana yed'd'eeddino; 35 k'ay Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossaa sintsan asaw de'iyaa maataa diggiino; 36 k'aykka chilootan pirddaa geellayiino. Untuntu Goday hewaa ubbaa be'enna giide k'oppiinoyye? 37 Goday azazibeenawaa azaziide, polissanaw danddayiyaawe oonee? 38 litabaa gidina lo'obaa gidinakka, haasayiide poliyaawe Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossaa gidenneeyye? 39 Yaatina, nuuni

asaa gidiyaawanttu nu nagaraa diraw, I nuuna muriyaa wode, ayaw zuuzummeettoo? 40 Hewaa aggiide, ane nu ogiyaa paac'c'oytenne k'oroytte; Med'inaa Godaakkokka ane simmoytte. 41 Ane nu wozanaanne nu kushiya saluwaan de'iyaa S'oossaakko dentsiide, hawaadan yaagoytte; 42 «Nuuni neena naak'k'eeddo; new makkaleeddo; neenikka nuw atto gabaakka. 43 Ne hank'k'uwaan nuuna yederssaadda; k'ay neeni nuw k'arettennaan nuuna siifaadda. 44 Nu woosay neekko aad'd'enaadan, ne huup'iyaa shaariyaan kammaadda. 45 Asaa gidдон nuuna pittonne buuraa ootsaadda. 46 Nu morkketuu ubbay nu bolla haasayeeddino. 47 Nuuni dagammeeddonne gitiyaan geleeddo; bayeeddonne d'ayeeddo» yaageetto. 48 Ta Asay metuwaan d'ayeedda diraw, ta ayifii shaafaadan afotsaa goggee. 49 Ta ayifii mule wode aggenaan afotsaa tige. 50 Med'inaa Goday saluwaappe duge s'eelliide be'ana gakkanaw hewe hanee. 51 Ta kataman de'iyaa mac'c'a asatuwaa ubbaa bolla gakeeddawaa ta ayifii be'eedda wode, ta wozanay kayyotteedda. 52 C'oo taana morkkiyaawanttu taana kafuwaa shankkatiyaawaadan shankkateeddino. 53 Untuntu taana pas'a de'ishiina ollaan yeggiide, olla doonaa shuchchaan gorddeeddino. 54 Haatsay kumiide, ta huup'iyaa goggiyaa wode, taani d'ayaad gaade k'oppaad. 55 Abeet Med'inaa Godaw, taani c'iimma olla gidдон de'aadde ne suntsaa s'eesaad. 56 Ta wasuwaa sisanaadaan taani neena woossiyaa wode, neeni taw sisaadda. 57 Taani neena s'eeseedda wode, taakko shiik'aade, «Yayyoppa» yaagaadda. 58 Abeet Godaw, neeni ta mootuwaa mootettaade, taana wozaadda. 59 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta tuggaa be'aadda. Hewaa diraw, ta mootuwaa neeni pirdda. 60 Untuntu haluwaa kessanaw ta bolla mak'ettiya mak'k'uwaaw ubbaa be'aadda. 61 Abeet Med'inaa Godaw, untuntu taana shek'k'iyaa shek'aanne ta bolla mak'ettiya mak'k'uwaaw ubbaa sisaadda. 62 K'ay ta morkketuu gallassaa kumentsaa ta bolla zuuzummiyaawaanne saasukkiyaawaa sisaadda. 63 Be'a, untuntu uttiidinne ek'k'iide, taana bori boriidde yes's'iino. 64 Abeet Med'inaa Godaw, untuntu ootseedda oosoo bessiya gatiyaa untunttoo c'igga! 65 Untuntu wozanaa dammissa! Ne shek'ay untuntta gakkoo! 66 Abeet Med'inaa Godaw, neeni untuntta ne hank'k'uwaan yederssa, salotuwaappe garssaana untuntu de'iyaaappe untuntta d'ayissa!

4 P'ooliyaa work'k'ay bare malaa waaniide taseeddee.

Geeshsha work'k'ay waaniide malaa d'ayeedde. Geeshsha Gollii kees'etteedda shuchchay katamatuwaa ogiyaa ubbaa doonaan laaletti utteedda. 2 Kase bonchchetteedda work'k'aa lagge gideedda S'iyoonne

naanatu ha"i kushiya hiillay urk'k'aappe med'd'edda miishshaa mala gideeddino. 3 Haray atto worakanatuwaan bare maraa d'antsaw; shin ta Asay bazzuwaan de'iyaa sogoniyaadan, bare naanaato mek'etsaa iiteedda. 4 Saamuwaa gaasuwaan d'ammiyaa naanatuwaa ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etteedda; naanatu k'umaa woosseeddino; shin untunttoo immiyaawe ittuunne baawa. 5 Kase mal"iyaa k'uma s'alala meeddawantu ha"i ogiyaa doonaan koshaan wuriino; k'ay kase ishaluwaan dic'c'eeddawantu ha"i bidintsaa bolla zak'k'ulleeddino. 6 Ta asaa nagaray O kushiinne bochchennaaninne k'oppennaan aad'd'i wod'd'edda Sodooma katamaa asaa nagaraappekka dareedda. 7 Yihudaa kaappatuu kase shachchaappe aad'd'eeda geeshshanne maatsaappe aad'd'eeda bootsa. Untunttu bollay zo'o ink'k'uaappe aad'd'eeda arssa; untunttu malaykka samppeeriyaa giyaal'lo ink'k'uwaa mala. 8 Shin ha"i untunttu som"ii shaalaappe aad'd'iide kares's'eedda; Asay ogiyaan be'iide untuntta erenna. Untunttu galbbaykka untunttu mek'etsaana oyk'k'ettiide, mitsaadan meleedda. 9 Miyaabaa d'ayiide, loddu giide, koshaan hayk'k'eeddawantuppe olan hayk'k'eeddawantu keeka. 10 Ta asaa bollan yeedda bayetsaa gaasuwaan, k'aretiyaa aayetuu barenttu yeleedda naanatuwaa doyyiide, barenttoo k'uma kessiide meeddino. 11 Med'inaa Godaa hank'k'uwaa s'uu'ay kumeedda; I bare suulliyaa hank'k'uwaa tigeedda. Yersaalame katamaa baasuwaana meedda tamaa eetsi kesseedda. 12 Ha sa'aan de'iyaa kaatetuwaappe woy kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa asaappe ooninne morkkii Yersaalame penggiyaanna gelana giide ammanibeenna. 13 Shin hawe haneeddawe Aa nabetuunne Aa k'eesatuu ootseedda nagaraa diraassa; k'ay untunttu s'illotuwaasutsaa Aa gidдон gusseedda diraassa. 14 Untunttu k'ook'e asaadan, ogiyaan tattaafiino; k'ay untunttu suutsan tuneedda diraw, untunttu mayuwa ooninne bochchanaw koyenna. 15 Hewaa diraw, Asay untuntta, «Kichchite! Hintte tuna! Kichchite! Nuuna bochchoppite!» yaagiide untunttu bolla waasseedda. Yaatina, untunttu bak'atiide toyilakatteedda wode, kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa Asay untuntta, «Hintte nuunanna hawaan de'anaw danddayikkita» yaageeddino. 16 Med'inaa Goday bare huup'iyaa untuntta laaleedda; I untunttoo laa'entso k'oppenna. Untunttu k'eesatuu kka bonchchettibeykino; untunttu c'imatuukka nashettibeykino. 17 Nu ayifii maaduwa demmanaw s'eelliidde, c'oo mela daabureedda. Nuuna ashshanaw danddayenna kawutetsatuwaa, untunttu yaana giide wochcheeddo. 18 Asatuu nu k'atamaa kaalliyaa diraw, nu katamaa ogiyaan hemettanaw danddayibeykko. Nu

wurssetsay matatteedda; nu laytsay wureedda; nu d'ayiyaa wodiikka gakeedda. 19 Nuuna yederssiyaawantu saluwaana paalliyaa arggantsaappekka aad'd'iide elleelliino. Untunttu nuuna deriyaa huup'iyaa yedersseeddino; k'ay bazzuwaan zuggiide, nuuna naageeddino. 20 Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa, nuuni siid'iyaa shemppiyaa nu shemppuwaa, untunttu barenttu p'iriyaa oyk'k'eeddino. Nuuni Aa kuwaa garssan uttiide, kawutetsatuwaa gidдон de'ana giide k'oppeeddo. 21 Hinttenoo, Uus'a biittan de'iyaa Eedooma asatoo, nashetittenne pooc'u giite. Shin hank'k'uwaa s'uu'ay hinttekkokka gakkanawaa; hinttekkatsottiide, kallo attana. 22 Hinttenoo, S'iyoonne asatoo, hintte bayzuwaa muruu poletteedda. Hawaappe sintsan I hinttena omooduwaan wotsenna. Shin Eedooma asatoo, hintte bayzuwaa I murana; hintte nagaraakka k'onc'c'issana.

5 Abeet Med'inaa Godaw, nu bolla gakeeddawaa ubbaa hassaya; nuuna s'eella; nu kawushshaakka be'a! 2 Nu laata biittay allagatoo, nu golliikka betetoo imetteedda. 3 Nuuni aawuu hayk'k'eedda naanatuwaa gideeddo; nu aayetuukka am'e mac'c'a asaa gideeddino. 4 Nu ushiyaa haatsaw miishshaa c'iggeeto; eetsiyaa mitsaakka shammi akkeetto. 5 Nuuna yederssiyaawantu nu ginddiyaa s'ap'uwaa gakeeddino. Nuuni daabureeddo, shin shemppanaw danddayibeykko. 6 Nuuni k'uma kallana giide, Gibs'e asatoonne Asoore asatoo kushiya immeeddo. 7 Nagaraa ootseeddawantu nu mayzza aawotuwa; shin untunttu ha"i de'ikkino. Untunttu akkanaw bessiyaa muruwa akkiyaawantu nuuna. 8 Ayiletuu nuuna mooddiyaawanta gideeddino; untunttu kushiyaappekka nuuna wotsi akkiyaawe ittuunne baawa. 9 Mashshaan wod'iyaaawantu bazzuwaan de'iyaa diraw, nuuni nu shemppuwaa sheneko giide, nu k'umaa demmeeddo. 10 Koshay suulleedda gaasuwaan harggina, nu galbbay tamaa c'oo'c'yaadan michchee. 11 S'iyoonen mac'c'a asatuwaa, Yihudaa katamatuwaanka wodorotuwa wol'k'an oyk'k'iide bayzeeddino. 12 Kaappatuwaa afiide kak'k'eeddino; c'imatuukka bonchchettibeykino. 13 Yalaga attuma asatuu wos'aan gaac'c'eeddino; attuma naanatuukka dees'o mitsaa tookkiide ganddigaareeddino. 14 C'ima asatuu katamaa penggen pirdanaw uttiyaawaa aggeeddino; yalaga attuma asatuu yetsaa yes's'iyawaa aggeeddino. 15 Nu wozanaappe nashechchay bi kichcheedda; nu durussaykka yeekoo laametteedda; 16 kallachchay nu huup'iyaaappe kunddi kichcheedda. Nuuni nagaraa ootseedda diraw, nuw aayye ana! 17 Hewaa diraw, nu wozanay daabureedda; nu ayifiikka galjjeedda. 18 Ayaw gooppe, S'iyoonne Deri mela gideedda; worakanatuukka an simeretiino. 19 Shin abeet

Med'inaa Godaw, neeni med'inaw kawutaasa; ne kawutetsaa
araataykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee. 20 Neeni nuuna
ayaw ubbaa wode dogay? K'ay hawaa keeshshaa adussa
wodiyaa nuuna ayaw aggay? 21 Abeet Med'inaa Godaw,
nuuna neekko zaara; nuunikka simmana! Nu wodiyaakka
beniwaadan zaaraadde ooratsa! 22 Neeni nuuna ubbaa
mule aggaadiiyye? Ne hank'k'ookka zaway baaweeyye?

Hizik'k'eela

1 Hattamantsa laytsan, Oyddentsiyaa aginaan, ichcheshentsiyaa gallassan, taani Kabaara Shaafaan omoodetti beeddawantu gidдон de'ishshin, salotuu dooyettina, S'oossaa sas'aa be'aad. **2** Kaatii Yo'aakiini omoodettoodeppe ichcheshantsiyaa laytsan, he aginaappe ichcheshentsiyaa gallassaan, **3** Baabloone biittan Kabaara Shaafaa matan de'iyaa taakko, Buuza na'aa, k'eesiyaa Hizk'keelakko Med'inaa Godaa k'aalay yeedda; hewan Med'inaa Godaa kushii taana mooddeedda. **4** Taani s'eelliyaa wode, gotii huup'issana yiaawaa be'aad; wolk'kaama poo'uu wolk'kaama shaariyaa dooddi wotseedda; he shaariyaa gidduwaan walk'k'antsay pozhzhu gee. Walk'k'antsaw giddo wozanay p'ooliyaa naasiyaa malatee. **5** Hewaa gidдон oyddu pas'a med'etatu de'iino. Untunttu asaa malatiino; **6** shin untunttoo ittoo ittoo oyddu oyddu som'uunne oyddu oyddu k'efii de'ee. **7** Untunttu gedii sitti geeddawaa; untunttu gediyya yachchay maraa gediyya malanne k'uc'ciide geeshsheedda naasiyaa birataadan p'oollee. **8** Untunttu k'efiyaappe garssaana oyddu bagganakka asaa kushiyya malatiyya kushii de'ee. He oyddatookka deemuunne k'efii de'ee. **9** Untunttu k'efii ittuu ituwaa bochchee; untunttu ubbaykka yaanne haanne simmennaan sitti giide sintsaw biino. **10** Untunttoo ittoo ittoo sintsa baggana asaa som'ii de'ee; ushechcha baggana gaammuwaa som'ii de'ee; k'ay haddirssa baggana booraa som'ii de'ee; k'ay guyye baggana arggantsaa som'ii de'ee; **11** untunttu som'ii hewaa malatee. Untunttu k'efii bollaw mic'etti utteedda; untunttu ittoo ittoo laa"u k'efii laa"u bagganakka hinkko med'etaa k'efiyaa bochchee; k'ay laa"u k'efii untunttu bollaa bollaa kammee. **12** Untunttu ubbaykka sitti giide sintsaw beeddino; yaanne haanne simmennaan, S'oossaa Ayyaanay biyaasaa hak'anne biino. **13** Ha pas'a de'iyaa med'etatu gidдон itti ees'siyaa tamaa bonk'kuwaa malatiyaawenne sintsawunne guyye k'aas'siyaa, ees'siyaa s'omppiyya malatiyaawe de'ee; he tamay p'oolenne Aa giddoppekka walk'k'antsay kesee. **14** Ha pas'a med'etatu walk'k'antsaadan, sintsawunne guyye elleelli simerettiino. **15** Ha oyddu med'etatuwaa taani s'eellishin, untunttu miyye bagga sa'aan de'iyaa yinggiretiyaawantta be'aad; itti itti med'etaa miyye bagga itti itti yinggiretiyaawe de'ee. **16** Ha yinggiretiyaawanttu al'o shuchchaadan p'ooliino; untunttu oydduukka med'aaninne malaan ittuu ituwaa malatiino. Itti yinggiretsay laa"u yinggiretsaa gidiide med'etteedda; ittuu ituwaa gidduwana kantsi aad'd'owaa malatee. **17** Untunttu biyaa wode barenttu sintsa zaari wotseedda oyddu

baggaappe ituwaakko hak'awaa gidooppenne biino; ha med'etatu biyaa wode yinggiretiyaawe wora simmenna. **18** Wogganne yashshiyaa oyddu yinggiretsatu de'iino; he yinggiretsatuwaa gas'aa yuushshuwa ubbaan s'eelliyaa ayifii kumeedda. **19** Ha med'etatu biyaa wode, untunttu miyyiyaan ha yinggiretsatu gonddoretiino; he med'etatu biittaappe pude denddiyya wode, ha yinggiretsatuukka denddiino. **20** De'uwaaw Ayyaanay biyaa hak'anne ha yinggiretsatuukka denddiide biino; ayaw gooppe, ha de'uwaaw ayyaanay yinggiretsatuwaa gidдон de'iyaa diraassa. **21** Ha med'etatu biyaa wode, yinggiretsatuukka biino; med'etatu ek'kiyya wode, yinggiretsatuukka ek'kiino; k'ay med'etatu biittaappe pude denddiyya wode, yinggiretsatu untuntunna ittippe denddiino. Ayaw gooppe, De'uwaaw Ayyaanay yinggiretsatuwaa gidдон de'ee. **22** Ha pas'a med'etatuwaa huup'iyaappe bolla baggana mastootiyaadan p'ooliide ayfiyaa c'addiyaa mic'eteedda saluwaaw guufantsuwaaw malatiyaabay de'ee. **23** He guufantsuwaappe garssa baggana untunttu k'efii sitti giide, ituwaawe ituwaakko mic'etti utteedda; k'ay untunttu ubbawukka untunttu bollaa kammiyya laa"u laa"u k'efii de'ee. **24** Ha med'etatu paaliyya wode, untunttu k'efiyaa giiretsay haatsaa kuntuwaa guntsaadan, k'ay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa kooshshaadaaninne c'ora olanchchatuwaaw c'abbuwaadan haniyaawaa sisaad. Untunttu paaluwaaw aggiyaa wode, barenttu k'efiyaa shiishshi akkiino. **25** Untunttu barenttu k'efiyaa shiishshi akkiide, he sa'aan ek'k'ide'ishshin, untunttu huup'iyaappe bolla baggana de'iyaa he guufantsuwaaw malatiyaawaa bolla baggaappe kooshshay yeedda. **26** He guufantsuwaaw malatiyaawaappe bolla baggana sampeeriyaa giyaa ink'kuwaappe med'etteedda kawutetsaa araataa malatiyaawe de'ee; he kawutetsaa araataa malatiyaawaa bolla asaa malatiyaawe utteedda. **27** Taani Aa be'iyaa wode, Aa s'eessaa malatiyaassaappe bolla baggay taman bonk'keedda naasiyaa birataadan p'oollee; k'ay s'eessaappe garssa baggay tamaa malatee; Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu de'ee. **28** Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu iraa gallassi shaariyaan ek'keedda zuluwaa malatee. Hawe Med'inaa Godaa bonchchuwaaw k'onc'c'etsaa malatee. Hewaa be'eedda wode, biittan duge gufannaade, ittuu haasayiyaa kooshshaa sisaad.

2 I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, denddaade ne gediyaan ek'ka. New odana» yaageedda. **2** I haasayeedda wode S'oossaa Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan esseedda. I taw odiyaawaakka sisaad. **3** Hawaadan yaageedda; «Nenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyya asaakko, ta bolla makkaleedda makkalanchcha

kawutetsaakko kiittay; untuntunne untuntu aawotuu hachchi gakkanawukka ta bolla makkaliidde de'iino. 4 Untuntu wozana muumenne yeellay baynnawantta gidiyaa diraw, taani neena untunttukko kiittay. Baade, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaaga. 5 Untuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untuntu sisinakka is'sinakka, nabii untuntu gidдон de'yaawaa untuntu erana. 6 Neenoo asaa na'aw, untunttookka untuntu k'aalawukka yayyoppa! Konay de'yaanne aguntsay ne yuushshuwaan de'yaawaa gidoopeppa, k'ay soggotuwaa gidduwaan neeni uttoopeppa, yayyoppa. Untuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untuntu k'aalaw yayyoppa; woy untunttoo shabbirettoppa. 7 Untuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, sisinakka is'sinakka, ta k'aalaa untunttoo oda. 8 «Shin, asaa na'aw, taani new odiyaawaa sisa! He makkalanchchatuwaadan, neenikka makkalanchcha gidoppa; ne doonaa dooyaade, taani new immiyaawaa ma» yaageedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, taani s'eelliyaa wode, kushii taakko mic'eti utteeddawaa be'aad; he kushiyan s'aatsa mas'aafay de'ee. 10 I ta sintsan he s'aatsa mas'aafaa billeedda; he s'aatsa mas'aafan laa'u bagganakka yeekuu, kayyuu ne seela waasuu s'aafetti utteedda.

3 K'ay I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, he ne sintsan de'yaawaa ma; ha s'aatsa mas'aafaa ma. Baade, Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda. 2 Taani hanggaad; taani maanaadan, s'aatsa mas'aafaa I taana barsseedda. 3 Taana, «Laa asaa na'aw, ha taani neena barssiyaa s'aatsa mas'aafaa ma; ne uluwaa an kuntsa» yaageedda. Taani miyaa wode, ta doonaan eessaadan mal'eedda. 4 Hewaappe simmiide, I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, ha'i Israa'eeliyaa asaakko ba; ta k'aalaa untunttoo oda. 5 Neeni kiitetteeddawe Israa'eeliyaa asaassappe attina, doonay eretennanne k'aalay gelenna haasayay akeeketena asaakko gidenna. 6 K'ay taanikka neena untuntu k'aalay gelenna, untuntu haasayaykka eretenna untuntu k'aalaa neeni eranaw danddayenna daro asaakko kiitabaykke allaga biittaa k'aalaa dees'uwaa haasayiyaa daro asaakko kiitabaykke. Tumu taani neena hewanttukko kiitaadditanto, untuntu neeni giyaawaa sisana shin! 7 Israa'eeliyaa Asay taani odiyaawaa sisanaw koyenna diraw, untuntu neeni odiyaawaakka sissikkino. Ayaw gooppe, kumentsaa Israa'eeliyaa Asay morggii zozanne yeellay baynnawantta gidiyaa diraw, ne odiyaawaa sissikkino. 8 Shin taani neenakka untuntuwaadan wozana minonne yeellay baynnawaa ootsana. 9 Taani neena yashshay baynna asaa ootsana; zaallaappekka aad'd'o mino kesana. Untuntu makkalanchcha asaa gidoopeppa, untunttoo

yayyoppa; woy untunttoo dagamoppa» yaageedda. 10 K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani new odiyaa k'aalaa ubbaa minisaade hayzzanne ne wozanaan wotsa. 11 Ha'i dendda baade, omooduwaan de'iyaa ne asaw oda. Untuntu sisina is'sinakka untunttoo, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagaade oda» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, taana Ayyaanay pude dentseedda; «Med'inaa Godaa bonchchuu de'yaasaappe denddiyaa wode» taappe guyyenna, wolk'k'aama kooshshaa sisaaddi. 13 K'ay pas'a med'etattoo k'efii ittuu ituuwaanna shoc'ettiyaa kooshshay, untuntu miyyiyaan de'iyaa yinggiriyawaa kooshshaanna gaketiiide, guuguntsaa kooshshaadan haniyaa kooshshaa sisaad. 14 Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana pude dentsiide, hara sa'aa afeeda. Yaatina, taani Med'inaa Godaa Wolk'k'ay taana mooddi de'ishshin, ta ayyaanay c'amettaaddenne yilotaade baad. 15 Kebaara Shaafaa matan, Tel-Abiiban omoodetteeddawanttukko gakkad. Taani hewan dagamaade, untuntunna laappun gallassaa gam'aad. 16 Laappuntsa gallassaa wurssetsan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 17 «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad. Ta doonaappe kesiyaa k'aalaa siseedda payduwaa ubbaan, untunttukka naagettanaadan seera. 18 Taani nagaranchchaa, «Tumuwa neeni hayk'kana» yaagiyaa wode, neeni baade Aa seerana d'ayooppe, Aa shemppuukka attana mala, I bare nagaraa ogiyaappe simmanaadan neeni Aa, «Neena ye'e!» gaana d'ayooppe, he nagaranchchay bare nagaran hayk'kana; shin Aa suutsaa taani neeppe c'igetana. 19 Shin neeni nagaranchchaa seerina, I bare nagaraappe woy bare iita ogiyaappe simmennaan is'sooppe, I bare nagaran hayk'kana; shin neeni ne huup'iyaa ashshana. 20 «K'ay s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, iitaa ootsiyaa wode, taani Aa sintsan d'ubiyaa wotsina, I hayk'kana. I simmanaadan neeni Aa, «Neena ye'e!» gabeenna diraw, I bare nagaran hayk'kana; I kase ootseedda s'illo oosuu zaariide k'ofettenna; shin taani Aa suutsaakka neeppe c'igetana. 21 K'ay neeni s'illo Asay nagaraa ootsennaadan seerina, ikka nagaraappe barena naagooppe, tuma I pas'a de'ana. Ayaw gooppe, I neeni seereeddawaa siseedda; neenikka ne huup'iyaa ashshana» yaagiidde yeedda. 22 He sa'aan Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda; k'ay I taana, «Dendda; zanggaaraa ba. New yaan odana» yaageedda. 23 Taani denddaade, zanggaaraa baad. He sa'aan kase Kabaara Shaafaa matan taani be'eeddawaadan, hewan Med'inaa Godaa bonchchuu ek'keeddawaa be'aad; taani ta som'uwaa biittaa

gatsaade gufannaad. 24 Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan essiide, taana hawaadan yaageedda; «Ba; ne golle baade, ne bolla kariyaa gorddaade uttashsha. 25 Neenoo asaa na'aw, neeni wodoruwaan k'ashettana; neeni asaakko kesanaaw danddayakka. 26 K'ay neeni duude gidanaadaaninne untuntta seerennaadan, taani ne ins's'arssaa ne kookkiyaana gatsa oytsana. Ayaw gooppe, untunttu makkalanchcha asaa. 27 Shin taani new odiyaa wode, taani ne doonaa dooyina, neenikka untunttoo, «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagana. Sisiyaa ooninne siso; sisennan is's'iyaa ooninne is's'o. Ayaw gooppe, untunttu makkalanchcha asaa.

4 «Neenoo asaa na'aw, urk'kaappe med'd'eedda S'uubiyaa akkaade, ne sintsan wotsa; yaataade Yerusaalame katamaa misiliyaa Aa bolla med'd'a. 2 Aa doodda; dirssaa ooninne kesi akkaanaada diraa, katamaa gimbbiyaa yuushshuwaan biittaa doora; olanchchatuu ek'k'iyaaasaa giigissa; gimbbiyaa laaliyaa olaa miishshaa yuushshuwaan giigisaa. 3 K'ay birataa bashiyaa akkaade, birataa godaadan neepenne katamaappe gidduwaan essa. Ne som"uwaakka hank'k'uwaan aakko zaara. He katamay doodettana; K'ay doodeeddawekka neena. Hawe Israa'eeliyaa asaw mallaa gidanawaa. 4 «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaw muruwaa mallaa gidana mala ne haddirssa miyyiyaan gisa. Neeni ne haddirssa miyyiyaan giseedda gallassatuwaa payduwaa keeshshaa Israa'eeliyaa asaa untunttu waan murettanentto bessanaa. 5 K'ay neeni gisaade Israa'eelii wooti murettanentto bessanaadan 390 gallassaa new immaad. He itti itti gallassay untunttu muretiyaa itti itti laytsaana k'ara. 6 «He gallassaa ne wursseeddawaappe guyyiyaan, K'ay zaaraade ne ushechcha miyyiyaan Yihudaa Asay wooti murettanentto bessanaaw gisa; Itti itti gallassay itti itti laytsaa muruwaanna k'ara gidiyaa diraw, hewaadan untunttu ootseedda nagaraa muruwaa oytamu gallassaa neeni gisanaadan, taani new immaad. 7 Ne som"uwa Yerusaalame dooddetsaakko hank'k'uwaan zaaraade, ne kushiya dentsa manddaade, Yerusaalame bolla timbbiyaa oda. 8 He dooddetsan neeni gam"iyaa gallassay wuranaw, itti miyyiyaappe hara miyyiyaw aad'd'a wod'd'ennaadan, taani neena wodoruwaan k'achchana. 9 «Ha"i neeni, zarggaanne banggaa, baa"eelaanne missiriyaa, maldduwaanne morgge mitsaa akkaade, katsaa wotsiyaa itti baatsan k'olaade, aappe new K'umaa katsaade; hewaa neeni miyyiyaan gisiyaa 390 gallassaa maana. 10 Hachchi hachchi neeni miyaa ukitsaa likka; ikka 230 giraamiyaa dees'iyawaa gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan ma. 11 K'ay neeni hachchi hachchi

ushiya haatsaakka likka; ikka laa"u burc'c'ukko gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan usha. 12 He walakkeedda katsaa banggaa ukitsaa uukeyyaawaadan uukeyya; Asay s'eellishshin, asaa wora sheeshsha mela eetsaade uukeyya; yaataade ma. 13 Hewe Israa'eeliyaa Asay taani untuntta laaliyaa kawutetsatuwaa gidдон de'iiddi, tuneedda k'umaa maanawoo malaataa» yaageedda Med'inaa Goday. 14 Yaatina, taani zaaraade hawaadan yaagaad; «Hay! Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, hewe hanoppo! Taani taana tunissa erikke. Ta na'atetsaappe doommaade hachchi gakkanaw, bakkutaa woy bazzo do'ay puuziide wod'eeddawaa ma erikke; tuneedda ashuu ta doonaakko shiik'i erenna» yaagaad. 15 I zaariide, taana hawaadan yaageedda; «Daro lo"a, yaatooppe, asaa wora sheeshshaa melan uukeyyaawaa aggade, miizaa oshaa kewiyaan ne ukitsaa uukeyya» yaageedda. 16 I k'aykka hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, be'a; Yerusaalame katamaa katsi gelennaadan, taani diggana hanay. Asay katsaa hirggiidde, makkiide maana; K'ay haatsaakka yayyiide, likkiide ushana. 17 Hewoo untunttoo de'iyaa katsayenne haatsay wurana; untunttu ittuu ittuwaa, «Poora!» giidde s'eelana; untunttu barenttu nagaraa muruwaan gil'k'ana.

5 «Neenoo asaa na'aw, k'ara mashshaa akkaade, ne huup'yaanne ne buuchchaa huup'iyaa giigisiyaawanttu milaac'c'iyaaadan an meedda. Yaataade miizaanan likkaade, ne binnaanaa heezzu kessaade shaakka. 2 Neeni dooddiyaa wodii wuriyaa wode, ne shaakkeedda binnaanaw itti kushiya Yerusaalame katamaa misiliyaw gidduwaan tamaan s'uugga. Laa"entso kushiya katamaa yuushshuwaan ubbaan mashshaan k'ans's'ereetsaa. Heezzentso kushiya k'ay c'arkkoo laala; ayaw gooppe, taani untuntta mashshaan yederssana. 3 K'ay hewaappe guutsa binnaanaa akkaade, ne mayuwaa s'eeran k'achcha. 4 He neeni k'achcheeddawaappe guutsaa akkaade, taman olaade s'uugga. Hewan doommeedda tamay Israa'eeliyaa asaa ubbaa gakkanawaa» yaageedda. 5 Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe Yerusaalame katamaa; taani biittatuwaa izi yuushshuwaan wotsaade, kawutetsatuwaa ubbaw giddo gul'an izo wotsaad. 6 Shin iza bare iita oosuwaan, bare yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaappenne kawutetsatuwaappe yaa iitaade, ta higgiiyaanne ta wogaa naagennan is's'aaddu; tumukka iza ta higgiiyaw makkalaaddu; ta wogaakka kaallennaan is's'aaddu» yaagee. 7 Hewaa diraw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttentu hintte yuushshuwaan kawutetsaappe aatsiide metuwaa med'eeddita; ta azazuwaa kaallennaaninne ta wogaa naagennan is's'eeddita. Haray

atto shin hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaakka naagibeykita» yaagee. 8 Hewaa diraw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Yerusaalame, taani new morkke; hara kawutetsatuu ubbay be'ishina, ne bolla ta pirddaa ahana. 9 Neeni taani is'siyaa eek'aa goynaa ubbaa ootseedda diraw, taani hawaappe kase hanibeennawaa, k'ay hawaappe sintsawukka hanenna pirddaa ne bolla ahana. 10 Hewaappe denddeeddawaan, hintte gidдон aawotuu barenttu naanatuwaa maana; k'ay naanatuukka barenttu aawotuwwa maana. Taani hintte bolla pirddaa ahana; hintteppe atteedawantakka oyddu c'arkkuwaa miizaanaa ubbaw laalana. 11 «Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Hintte hintte sheneyiyaa eek'atuwaaninne tuna oosotuwaan ta Geeshsha Golliyyaa tunisseedda diraw, taanikka hinttena butsa d'ayissana. Hintte k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. 12 Ne asaappe itti kushii katamaa gidдон iita harggiyaan woy koshan hayk'k'ana; laa"entso kushii katamaappe karenna olan wurana; k'ay heezzentso kushiyaa taani oyddu c'arkkuwaa miizaanaw ubbaw laalaade, untuntta mashshaan yederssana. 13 «Ta yiluu wurana; taani untunttu bolla hank'k'etteedda hank'k'uukka ek'k'ana; yaatooppe ta hank'k'uu dochchana. Taani untunttu bolla hank'k'etteedda hank'k'uwaa wurssiyya wode, taani Med'inaa Goday k'anaatiyaan haasayeeddawaa untunttu erana. 14 «Hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдонinne hintte mataana aad'd'iyaa ubbaa sintsan taani hinttena bazuwaanne k'ilic'iyawaa ootsana. 15 Taani hinttena ta hank'k'uwaan, ta yiluwaaninne k'areta baynna seeran pirddiyya wode, hintte hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatoo k'ilic'oonne shek'aw, hinttena be'eedda asaw naagettiyaabaanne dagamiyaabaa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. 16 Taani hintte bolla wod'iyaa d'ayissiyaa koshaa wondaafiyaa dukkiyya wode, hinttena d'ayissanaw dukkana. Hintte koshaa yaa yaa darissana; Yerusaalame katamaa katsay gelennaadan, taani diggana. 17 Taani koshaanne bazzo do'aa hintte bolla yeddina, untunttu hintte naanatuwaa d'ayissana. Taani iita harggiyya, suutsaa gussiyaawaanne olaa hintte bolla ahana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

6 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Neenoo asaa na'aw, Israa'eeliyya zoozetuwaakko ne som"uwaa derek'k'aan zaaraadde, untunttu bolla timbbitiyya oda. 3 Hawaadan yaaga, «Hinttenoo, Israa'eeliyya zoozetoo, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyya zoozetoonne keratoo, bubuhatoonne

zanggaaratoo hawaadan yaagee; Be'ite, taani, ta mashshaa hintte bolla yeddana; k'ay hintte eek'aa goyinniyya sa'aakka d'ayissana. 4 Hintte yarshshiyaa sa'atuu kolettenna; k'ay hintte is'aanaa c'uwaiyya miishshatuukka me"erettana. Taani hintte asaa hintte eek'atuwaa sintsan wod'ana. 5 Taani Israa'eeliyya asaa anhaa untunttu eek'atuwaa sintsan gisisana; hintte mek'etsaakka hintte yarshshiyaa sa'atuwaa yuushshuwaan laalana. 6 Hintte de'iyaa saan ubbaan, hintte katamatuunne hintte goyinniyya sa'atuu kolettenna. Hewaadankka hintte yarshshiyaa sa'atuu tunananne laalettana; hintte eek'atuu me'erettananne d'ayana; hintte is'aanaa c'uwaiyya sa'atuukka me'eretti wod'd'ana; hintte ootseedda oosuu ubbay pitetti d'ayana. 7 Hintte Asay shukettiide, hintte gidдон kunddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. 8 « «Taani hintteppe amareedawannta pas'a ashshana; mashshaappe atteedawanttu biittaanne kawutetsaa gidдон laalettana. 9 Mashshaappe atteedawanttu yaan omooduwaan de'ana. Yaan de'iyaa wode, untunttu taana hassayana; k'ay woshumiyya wozanaaninne barenttu ayfiyaan eek'aa goynnanaw guyye simmiyaawaan, untunttu ta wozana mentseeddawaa hassayana. Untunttu barenttu ootseedda iita oosuwaappenne untunttu yeellaiyya hanotaappe denddeeddawaan, barena bare huup'iyaw shaataanna. 10 K'ay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani untunttu bolla iitabaa ahana geeddawe c'oo mela baabisuwaa gidenna» yaagee. 11 Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday taana hawaadan yaagee; «Ne birad'd'iyaa hank'k'uwaan s'orssa! yiluwaan ne gediyanikka biittaa k'akka! K'ay hawaadan yaaga; «Israa'eeliyya asaa sheneyiyaa oosoo aayye ana!» yaaga. Ayaw gooppe, untunttu olan, koshaaninne iita harggiyaan wurana. 12 Haakuwaan de'iyaa iita harggiyaan hayk'k'ana; matan de'iyaa olan hayk'k'ana; k'ay pas'a atteedawe koshan hayk'k'ana. Hewaadan ootsaade, taani ta hank'k'uwaa untunttu bolla wurssana. 13 Untunttu asaa anhay untunttu eek'atuwaa giduwaa ubbaan, untunttu yarshshiyaa sa'aa yuushshuwa ubbaan, d'ok'k'a zoozetuwa bolla deretuwa kiikiyya ubbaa bolla, irs's'a mitsaa garssaa ubbaan, daro bonc'c'ii de'iyaa etsaa garssaa ubbaan, barenttu eek'atoo sawiyya yarshshuwa s'uggeedda sa'aa ubbaan kunddeedda wode, untunttu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana. 14 K'ay taani ta kushiyaa untunttu bolla mic'aade, untunttu de'iyaa biittaa ubbaa, gedissa bagga bazuwaappe biide huup'issa bagga Ribila giyya katamaa gakkanaw, mela ootsana. Taan Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana yaagee yaaga» yaagiidde yeedda.

7 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **2** «Neenoo asaa na'aw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittaw hawaadan yaagee; «Wurssetsaa be'ite! Ubbaa baggaana biittaa bolla wurssetsay gakteedda. **3** Hekko, wurssetsay hintte bolla gakteedda! Taani ta hank'kuwaa hintte bolla yeddana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirdana; hintte tuna hanotaadan, taani hinttena murana. **4** Taani hinttew k'arettikenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita oosuwaa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa is's'eteedda eek'aa goynnuwaakka k'onc'c'isana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee. **5** «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Bashshaa! Bashshaa bolla bashshay yee. **6** Wurssetsay gakteedda! Wurssetsay gakteedda! I hintte bolla denddeedda. Be'ite, I gakteedda! **7** Ha biittan de'yaawanttoo, hintte pirdday gakteedda; wodii gakteedda; gallassay matatteedda! Hewe shabbirssaa gallassaappe attina, zooziyaa bolla nashshechchan iiliya gallassaa gidenna. **8** Ha"i matan taani ta hank'kuwaa hintte bolla gussana; ta yiluwaakka hintte bolla wurssana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirdana; hintte tuna hanotaadan, hinttena murana. **9** Taani hinttew k'arettikenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita oosuwaa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa eek'aa goynnuwaakka k'onc'c'isana. Yaatooppe hintte hinttena shoc'eeddawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana. **10** ««Hekko gallassay! hawesh gakteedda! Hintte bayetsay hintte penggiyaa gakteedda! Hintte iitatetsay kuukumeedda; hintte otoruukka c'iisheedda. **11** Makkalaa gaasuwaan iita oosuu dareedda; untuntuppe ittuunne attena; untuntu c'oratetsaappe, woy untuntu duretetsaappe, woy untuntu bonchchuwaappe ayinne attena. **12** Wodii gakteedda; gallassayyaa matatteedda! Hank'kuu asaa ubbaa bollaanna gidiyaa diraw, shammiyaawe nashettoppo; woy zal'iyaawekka kayyottoppo. **13** Untuntu laa"uu pas'a de'iyaa wodiyaan, zal'eeddawe bare zal'eeddawoo guyye simmenna. Iraa'eliyaa asaa ubbaa bolla odeteedda ha sas'ay laamettana; untuntu nagaraappe denddeeddawaan untuntuppe ittuunne bare shemppuwaashshenna. **14** Ta hank'kuu asaa ubbaa bolla de'iyaa diraw, untuntu olaw ultuwaaw punniide, ubbabaa giigissooppekka, ooninne olaw kesenna. **15** ««Kareenna olay, soonna iita harggiinne koshay de'ee. Katamaappe gas'an de'yaawe olan hayk'kana; katamaa gidдон de'yaawanttu koshaaninne iita harggiyaan wurana. **16** Untuntuppe atteedawanttu, demba gadiyaappe yashshan bak'ateedda harap'p'etuwaadan barenttu nagaraa gaasuwaan deriyaa

bolla olana. **17** Kushiya ubbay donc'cilana; gulbbatay ubbay kolddina yashshan muushana. **18** Untuntu maak'aa mayyana; k'ay yashshan kokkorana. Untuntu ubbaa som"iikka yeellaa mayyana; untuntu ubbaa huup'iikka meedettana. **19** Untuntu barenttu biraa ogiyaan olana; untuntu work'k'aykka tunabaa gidanawaa. Ees'siyaa Med'inaa Godaa hank'kuwaa gallassi, untuntu biraynne untuntu work'k'ay untunta ashshanaw danddayenna. Untuntu d'ube gidiide, nagaran gelisseedda biraynne work'k'ay untuntu uluwaa kumiide, untunta koshaappe ashshenna. **20** ««Untuntu barenttu lo"o alleek'kuwan otoretteeddino; hewanta barenttu is's'eteedda tuna eek'anne yeellayiyaa misiliyaa med'd'anaw go'etteeddino. Hewaa diraw, taani he lo"o alleek'kuwaa untuntu tunabaa kessaad. **21** Taani untuntu alleek'kuwaa omooduwaaw ootsaade, allagawunne biittaa ubbaan de'iyaa iitattoo aatsaade immina, untuntu Aa tunabaa kessana. **22** He wode taani ta som"uwaa wora zaarana; k'ay ta bonchcho Geeshsha Golliyaa panggatuu geliide tunissana. **23** ««Suure pirdaa d'ayusaan, biittay ubbay suutsaan kumeedda dirawunne katamaykka makkala oosuwaan kumeedda diraw, sanssalataa giigissa. **24** Untuntu golletuwaaw baressa ootsana mala, taani ubbaappe iita kawutetsaa ahana. Wolk'k'aamatuwaaw otoruwaakka taani d'ayissana; untuntu geeshsha sa'atuukka tunana. **25** Dagamay yiyaa wode, untuntu saruwaaw koyana; shin demmikkino. **26** Bashshay bashshaa bolla, k'ay iita oduu iita oduwaaw bolla yaana. Untuntu timbbitiyaa odiyaawaa, «Ne sas'aa oda» yaagana. K'esetoo tamaariissiyaa timirtii d'ayana; c'imatookka zoriyaawe d'ayana. **27** Kaatii yeekkana; kaappuu hidootaa k'ans's'ana; he biittaa asaa kushii yashshan kokkorana. Taani untuntu oosuwaadan ootsana; untuntu pirdaadan, untuntu bolla pirdana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu hewan erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

8 Nuuni omoodetteedda usuppuntsa laytsan, usuppuntsa aginaan, ichcheshantsa gallassan, taani ta son utti de'ishshin, Yihudaa c'imatuukka ta sintsan utti de'ishshin, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda. **2** Taani tishshi udaade s'eelliyaa wode, asaa malatiyaawaa be'aad; aw s'eessaappe garssa bagga malatiyaa sa'ay tamaa malatee; k'ay s'eessaappe bolla bagga malatiyaa sa'ay p'ooliyaa naasiyaa birataa malatee. **3** I kushiya malatiyaawaa taakko yeddiide, ta huup'iyaa binnaanaa oyk'keedda. Ayyaanay taana sa'aappenne saluwaappe gidoo pude dentsiide, S'oossaa sas'aan taana Yersaalame afeeda. Huup'issa baggana Geeshsha

Golliyaa giddo dabaabaa geliyaa penggiyaanna gelissiide, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetsiyaa eek'ay ek'keeddawaa besseedda. 4 Kase taani kabaara shaafaa matan sas'aan be'eddawaadan, Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuwaa hewan be'aad. 5 Hewan I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, huup'issa bagga s'eella» yaageedda. Taani s'eelliyaa wode, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetsiyaa eek'aa misiliyaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan de'iyawaa be'aad. 6 K'aykka I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, untuntu ootsiyaawaa be'ay? Taana ta Geeshsha Golliyaappe haassanaw Israa'eeliyaa Asay ootsiyaa wolk'k'aama is's'etiyaa eek'aa goynnuwaabaa be'ay? Hewaappekka aad'd'iyaa iitiyaa eek'aa s'oossatuwaa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda. 7 Hewaappe guyyiyaan, taana Geeshsha Golliyaa dabaabaa pengge aheedda; hekko taani s'eelliyaa wode, godan s'oo'ii de'iyawaa be'aad. 8 I taana, «Laa asaa na'aw, godaa bookka» yaageedda; taani bookkiyaa wode, itti penggii hewan de'iyawaa be'aad. 9 K'ay I taana, «Gela; untuntu hawaan ootsiyaa iitanne sheneyiyaa eek'aa s'oossatuwaa goynnuwaa be'a» yaageedda. 10 Taani giddo gelaade s'eelliyaa wode, godaa bolla yuuyi aad'd'iide biittaana gooshetiyaa med'etatu misilii, geeshsha gidenna do'atuwaa misilii ubbayne Israa'eeliyaa asaa eek'atuwaa ubbaa misilii kumeeddawaa be'aad. 11 Untuntuppe sintsa baggana Israa'eeliyaa asaappe laappun tammu c'imatuu ek'keeddino; k'ay Shaafaanna na'aa Yazaaniikka untuntu giddon ek'keedda. Ubbaykka is'aanaa c'awayyaawaa barenttu kushiyan oyk'keeddino; is'aanaa c'awaykka tullu gee. 12 K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawaa Israa'eeliyaa asaa c'imatuu ubbaykka d'uman barenttu eek'aa misiliyaa golliyaan untuntu ootsiyaawaa be'ay? Ayaw gooppe, untuntu, Med'inaa Goday nuuna be'enna; Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda yaagiino» yaageedda. 13 K'aykka I taana, «Hewaappekka aad'd'iyaa is's'eteedda ek'kaa goynnuwaa neeni biro be'ana» yaageedda. 14 Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa huup'issa bagga penggiyaakko afina, hewan Tamuuza giyaa barenttu s'oossaw uttiide yeekkiyaa mac'c'a asatuwaa be'aad. 15 I taana, «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'ay? Hewaappe aad'd'iyaa is's'eteedda ek'kaa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, I taana Med'inaa Godaa Golliyaa giddo dabaabaa afeeda; hewan Geeshsha Golliyaa penggen baranddaappenne yarshshiyaa saappe gidduwaan laatanne ichcheshu attuma asaa gidiyaawaa be'aad. Untuntu barenttu zokkiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaakko, barenttu som"uwaa away doliyaa bagga zaariide, away doliyaa baggana awaaw goynniino.

17 I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'aaddi? Yihudaa asaw ha is's'eteedda ek'kaa goynnuwaa hawaan ootsiyaawe ubbay laafabaa gideedee? Untuntu biittaa makkala oosuwaan kuntsiide, zaari zaariide taana hank'k'etissanaw bessii? Be'a, untuntu barenttu danddayeedda keenan taana iissiide c'ashiino. 18 Hewaa diraw, taani untuntunna hank'kuwaan gakkettana. Taani untunttoo k'arettikkenne untuntuppe ituwaanne ashshikke. Untuntu barenttu kooshshaa d'ok'ku ootsiide, ta haytsaan waassinakka, taani untunttoo sisikke» yaageedda.

9 Hewaappe guyyiyaan, d'ok'ka kooshshaan, taani sisishshin, «Hawanttu, katamato muranaw kiitetteeddawanttu, ubbaykka barenttu wod'iyaa olaa miishshaa barenttu kushiyaan kushiyaan oyk'kiide, haa yiino» yaageedda. 2 Hewaappe, huup'issa s'eelliyaa k'ommo bagga penggiyaanna wod'iyaa olaa miishshaa oyk'kiide, yiyaa usuppun asatuwaa be'aad. Untuntunna ittipe liinuwaappe dadetteedda mayuwa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojiuwaan oyk'keedda itti bitanii de'ee. Untuntu giddo geliide, nahaasiyaappe oosetteedda yarshshiyaa sa'aa matan ek'keeddino. 3 Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuu kase bare de'iyaa kiruubetuwaappe denddiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'keedda. Hewan Med'inaa Goday layinuwa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korujiuwaan oyk'keedda bitaniyaa s'eeseedda. 4 Aa hawaadan yaageedda; «Yerusaalame katamaa gidduwaa baade, yaan oosettiyyaa is's'eteedda eek'aa goynnuwaa diraw, ooliiddinne kayyottiide de'iyaa asaa som"uwaan mallaa wotsa» yaageedda. 5 Taani sisishshin, I haratuwaakka hawaadan yaageedda; «Aa geeddo kaalliide, katamaa gidduwaa aad'd'iide wod'ite! Ittuwaanne ashshoppite; oossinne k'arettoppite. 6 C'imatuwaa, wodallatuwaanne wodorotuwa, mac'c'a asatuwaanne naanatuwaa ubbaakka shukkite; shin som"uwaan malay de'iyaa asaa oonanne bochchoppite. Wod'uwaa ta Geeshsha Golliyaan doommite» yaageedda. Untunta wod'uwaa Geeshsha Golliyaa sintsaan ek'keedda c'imatuwaan doommeeddino. 7 Hewaappe guyyiyaan, I untunta hawaadan yaageedda; «Geeshsha Golliyaa tunissite; dabaabatuwaakka anhaan kuntsite; kesite» yaageedda. Untuntu kesiide, katamaa giddon ubbaan wod'uwaa doommeeddino. 8 Untuntu wod'i de'ishshin, taani taarekka ataade, ta som"uwaa biittaa gatsa gufannaade, ta k'aalaa d'ok'ku ootsaade, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, ha neeni Yerusaalame bolla gussiyaa ne hank'kuwaan, Israa'eeliyaappe atteeda muliyaakka wurssaayye?» yaagaad. 9 I zaariide, taw

hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaanne Yihudaa nagaray loytsi dareedda; biittaa ubbay suutsan kumeedda; k'ay katamaa ubbaan suure pirdday baawa. Ayaw gooppe, «Asay, Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda; Med'inaa Goday be'enna» yaagiino. 10 Hewaa diraw, taani untunttoo k'arettikenne untuntuppe ittuwaanne ashshikke. Taani untunttoo untunttu ogiyaada ootsana» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, layinuwa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojuwaan oyk'k'eedda bitanii guyye simmiide, «Neeni taana azazeeddawaadan ootsaad» yaageedda.

10 Taani s'eelliyaa wode sampeeriyaa giyaa ink'k'uwaappe oosetteedda kawutetsaa araataa malatiyaa kiruubetuwa hup'iyaaappe bolla baggana de'iyaa mic'etteedda saluwa guufantsuwa malatiyaawaan de'iyaa be'aad. 2 Liinuwa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Kiruubetuwaappe garssa baggana yinggiriyaawaan gidduwana aad'a ba; hewaappe s'iis'untsaa bonk'k'uwa ne kushiyan kop'p'eta akkaade, katamaa bolla laala» yaageedda. Taani s'eellishshin, tamaa akkanaw geleedda. 3 Bitanii geliyaa wode, kiruubetuu Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana ek'k'eeddino; giddo dabaabaakka shaarii kumeedda. 4 Med'inaa Godaa bonchchuu kiruubetuwa bollaappe dendiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'k'eedda. Shaarii Geeshsha Golliyaa kumeedda; dabaabaykka Med'inaa Godaa bonchchuwa p'ooletsan kumeedda. 5 Kiruubetuwa k'efiyaa giiretsay Ubbaa Mooodiyaa S'oossay haasayoodde sisetiyaa kooshshaadan, kare dabaaban sisetee. 6 Liinuwa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday, «Kiruubetuwa garssa bagga yinggiriyaawaa giddoppe tamaa akka» yaagiide azazina, I geliide itti yinggiriyaawaa miyyiyaan ek'k'eedda. 7 Kiruubetuwaappe ittuu barenttu gidдон de'iyaa tamaakko bare kushiya yeddiide, aappe guutsaa akkiide, layinuwa mayyeedda bitaniyaa kushiyan wotsina, ikka akkiide keseedda. 8 Kiruubetuwa k'efiyaappe garssa baggana asaa kushiya malatiyaawe de'ee. 9 Taani s'eelliyaa wode, kiruubetuwa miyye bagga oydu yinggirotuu de'iino; itti kiruubiyaa miyyiyaan itti itti yinggiir de'iyaa be'aad; he yinggiretsatu ink'k'uaadan p'ooliino. 10 Untunttu oyduukka ittuu ittuwa malatiino; itti irzzuu laa'u irzzuwa gidiide med'etteedda; ittuu ittuwa gidduwana kantsi utteedda. 11 Kiruubetuu biyaa wode, oydu baggawukka yaanne haanne simmennaan biino; itti yinggiiretsay beedda geeduwa yenkko yinggiriyaawanttu yaanne haanne simmennaan oyduwaappe ittuwa hup'ii simmo sa'aa sitti giide biino. 12 Untunttu kumentsaa bollan,

hewenne untunttu zokkuwaan, untunttu kushiyan, untunttu k'efiyaaninne untunttu oydu yinggiriyaawanttu ayifii kumeedda. 13 Taani sisishshin, yinggiriyaawanttu elleelliyaa Yinggiriyaawantta geetetti s'esetteeddino. 14 Itti itti kiruubiyaw oydu som"ii de'ee. Itti som"ii kiruubiyaa som"uwaa, laa"entsuu asaa som"uwaa, heezentsuu gaammuwa som"uwaanne, oyddentsuu arggantsaa som"uwaa. 15 Hewaappe guyyiyaan, kiruubetuu pude denddeeddino. Hawanttu taani Kabaara Shaafaa matan be'eedda pas'a de'iyaa med'etatuwa. 16 K'ay kiruubetuu biyaa wode, untunttu miyye baggan de'iyaa irzzotuukka buluuliino; k'ay kiruubetuu biittaappe pude denddanaw barenttu k'efiyaa mic'c'iyaa wodekka yinggiriyaawanttu untunttu miyyiyaappe shaakketikkinno. 17 Untunttu ek'k'iyaa wode, yinggiiretsatuukka ek'k'iino; k'ay untunttu biittaappe pude denddiyaa wode, untunttukka denddiino. Hewekka pas'a de'iyaa med'etatu ayyaanatuu untuntun de'iyaa diraassa. 18 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliyaa penggiyaappe dendiide, kiruubetuwaappe bolla baggan ek'k'eedda. 19 Taani s'eellishshin, kiruubetuu barenttu k'efiyaa mic'c'iide, yinggiriyaawaannakka ittippe biittaappe pude denddeeddino. Untunttu Med'inaa Godaa Golliyaa away doliyaa baggan de'iyaa dirssaa penggiyaanna ek'k'eeddino; Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka untuntuppe bolla baggana de'ee. 20 Hawanttu Kabaara Shaafaan taani Israa'eeliyaa S'oossaaappe garssa baggana be'eedda pas'a med'etatuwa; k'ay untunttu kiruubetuwa gidiyaawaa taani eraad. 21 Untunttoo ubbawukka oydu oydu som"otuuinne, oydu oydu k'efetuu de'iino; untunttu k'efetuwaappe garssa baggana asaa kushetuwa malatiyaawe de'ee. 22 Untunttu som"otuu Kabaara Shaafaa matan taani be'eedda som"otuu malatiino. Untunttu ubbaykka sitti giide, sintaw biino.

11 Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana dentsiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa Med'inaa Godaa Golliyaa dirssaa pengge afeeda. Hewan he penggiyaa geliyaasan laatanne ichcheshu attuma Asay de'ee; untunttu gidдон asaa kaaletsiyaa Azuura na'aa Azaaniyaanne Banaaya na'aa Palaas'iyaa be'aad. 2 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha attuma asatuu ha kataman iita halchchuwa halchchiyaawantanne iita zoriyaa zoriyaawantta. 3 Untunttu hawaadan yaagiino; «Nuuni golliyaa zaaretsi kees's'ana wodii ha" a gidena. Ha katamay ashuwa s'aaruwa; k'ay nuuni asho» yaagiino. 4 Hewaa diraw, asaa na'aw, timbbitiyaa oda! Untunttu bolla timbbitiyaa

oda!» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bolla wod'diide, taana hawaadan yaageedda; «Untuntta yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaw, hintte hewaadan giita; taani hintte ayaa k'oppintto eray. 6 Ha kataman hintte daro asaa wod'iide, ogiyaa ubbaan anhaa kuntseeddita yaagee. 7 ««Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte wod'iide hewan oleedda anhay ashuwaa; k'ay ha katamaykka ashuwaa doyyissiyaa s'aaruwaa; shin taani hinttena ha katamaappe yederssaade kessana. 8 Hintte olaw yayyeeddita; taani he hintte yayyeedda olaa hintte bolla ahana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 9 Taani hinttena ha katamaappe kessaade, allagatuwaa kushiyaan aatsa immana; taani hintte bolla pirddana. 10 Hintte olan wurana; taani hinttena hintte biittan pirddana. Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. 11 Ha katamay hinttew ashuwaa s'aaruwaa gidenna; hinttekka Aa gidдон ashuwaa gidikkita. Hintte bolla Israa'eeliyaa biittan pirddana. 12 Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. Ayaw gooppe, hintte ta azazuwaa kaallennaan is'seeddita; ta wogaakka naagennan is's'iide, hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaadan de'eeddita» yaagee» yaaga» yaageedda. 13 Taani timbbitiyaa odishin, Banaaya na'aa Palaas'ee hayk'keedda; taani duge gufannaade, ta k'aalaa d'ok'ku ootsaade, hawaadan yaagaade waassaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaappe atteedawannta ubbaanna wurssana hanayiyee?» yaagaad. 14 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 15 «Laa asaa na'aw, Yerusaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ne ishatuwaabaanne ne dabbotuwaabaa, omooduwaan de'iyaa Israa'eelatuwaabaa «Untunttu Med'inaa Godaappe haakkeeddino; ha biittaykka nuw laata gidiide imetteedda» yaagiide haasayiino. 16 «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Untuntta haakko kawutetsatuwaa giddo yeddooppekka, k'ay biittatuwaan laalooppekka, beedda biittatuwaan guutsa wodiyaw taani untuntunna gidana» yaagee» yaaga. 17 «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena kawutetsatuwaappenne hintte laaetteedda biittatuwaappe shiishshana; k'ay Israa'eeliyaa biittaa taani zaaraadde hinttew immana» yaagee» yaaga. 18 «Untunttu guyye simmiide yiide, sheneyiyaa misiliyaanne tuna eek'aa biittaappe d'ayissana. 19 Taanikka untunttoo itti wozanaa immana; k'ay ooratsa ayaanaakka untunttu gidдон wotsana. Untunttuppe shuchchaa wozanaa diggaade,

ashuwaa wozanaa untunttoo immana. 20 He wodiyaan untunttu ta higgiiyaa kaallana; ta azazuwaakka naagana. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana. 21 Shin he sheneyiyaa misiliyawunne tuna eek'aw goyinnanaw doseeddawannta gidoope, taani untunttu oosuwaadan untunttoo ootsana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, untunttu miyyiyaan yinggiretiyaawanttu de'iyaa kiruubetuu, barenttu k'efiyaa mic'ceeddino; Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka untunttuppe bollaanna de'ee. 23 Med'inaa Godaa bonchchuu katamaa gidoppe denddiide, away doliyaa bagga deriyaa bolla ek'keedda. 24 S'oossaa Ayyaanay taw immeedda sas'aan Ayyaanay taana biittaappe pude dentsiide, Baabloonon omoodetteeddawantukko afeeda. Hewaappe guyyiyaan, sas'ay taappe shaakketteedda. 25 Taanikka Med'inaa Goday taana besseeddawaa ubbaa omoodduwaan de'iyaaawanttoo odaadi.

12 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, neeni makkalanchcha asaa gidдон de'aassa. Untunttu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untunttoo ayifii de'ee, shin demmikkino; untunttoo haytsay de'ee, shin sissikkino. 3 Hewaa diraw, asaa na'aw, omooduwaan biyaa asaadan, neeni afanaw danddayiyaawaa ubbaa shiishsha k'achchaade, gallassi untunttu s'eellishshin kesaade, ne de'iyasaappe hara sa'aa ba. Untunttu makkalanchcha asaa gidooppenne, ooni erii, untunttu akeekana. 4 Gallassi untunttu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan, neeni k'achcheeddawaa kare kessa; k'ay omarssi untunttu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan kesa. 5 Untunttu s'eellishshin, ne golliiyaa godaa mentsaade; he me'o sa'aanna mulutsaade kessa. 6 Neeni kesseedda miishshaa untunttu s'eellishshin, ne hashiyaan tookkaade, lem"i lem"ishin kessa. Biittaa be'ennaadan, ne som"uwaa kamma. Ha neeni haniyaawe Israa'eeliyaa asaw malaataa gidanaadan, taani ootsaad» yaageedda. 7 Taanikka I taana azazeeddawaadan ootsaad. Omoodoo biyaa asaadan, gallassi taani k'achcheeddawaa kare kessaad. Omarssan k'ay ta golliiyaa godaa ta kushiyan mentsaade kesaad; taani kesseedda miishshaa untunttu s'eellishshin, ta hashiyaan tookkaade, lem"i lem"ishina baad. 8 Wonttetsa Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 9 «Laa asaa na'aw, he makkalanchcha zaratuu, Israa'eeliyaa asatuu neena, «Neeni ootsiyaawe ayee?» giide oochcheeddino gidikkino? 10 Neeni untuntta hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha timbbitii Yerusaalamen kaappuwaabaanne

Israa'eeliyaa asaa kumentsabaa» yaaga» yaagee. 11 Neeni untuntta, <Taani hintew malaataa. Taani ootseeddawaadan, untuntu bolla hanana; untuntu omoodetiide, hara biittaa baana» yaaga. 12 «Untuntu gidдон de'iyaa kaappuu godaa lukki kesiide, bare miishshaa bare hashiyaan tookkiide, lem"i lem"ishina baana; I biittaa be'ennaadan, bare som"uwaa kammama. 13 Taani gitiyaa Aa sintsan yeggana ta p'iriyaankka oyk'k'ana. Taani Aa Baabloone katamaa ahana; shin I Kaladaawetuwaa biittaa Baabloone katamaa be'ennaan hayk'k'ana. 14 Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa maaddiyaawantanne Aa olanchatuwaa ubbaa taani ubbaa sa'aa piskki ootsana; taani untuntta mashshaan yederssana. 15 «Untunttaa taani hara biittatuunne kawutetsatuwaa gidдо laaliyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu erana. 16 Untuntu barenttu biyaa kawutetsatuwaa gidдон barenttu tuna oosuwaa paas'ana mala, taani untuntuppe amareedawantta olaappe, koshaappenne iita harggiyaappe kessi akkanaadan ootsana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu hewan erana» yaagiidde yeedda. 17 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 18 «Laa asaa na'aw, ne ukitsaa dagaman ma; k'ay ne haatsaakka yashshaan kokkoraadde usha. 19 Biittan de'iyaa asaw hawaadan yaaga; <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittan de'iyaa Yerusaalame asaabaa hawaadan yaagee; «Untuntu barenttu ukitsaa hirgган maana; barenttu haatsaakka shabbirssan ushana. Ayaw gooppe, yaan Asay ubbay genanchchanne makkalanchcha gideedda diraw, untuntu biittay ona gidanawaa. 20 Ha"i Asay kumeedda katamatuu d'ayana; k'ay biittaykka ona gidanawaa. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda. 21 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 22 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittabaw, <Gallassay aad'd'eeda; sas'ay ubbaykka mela gideeda» yaagiide hinttentu leemisiyaawe I ayee? 23 Hewaa diraw, untunttoo neeni, <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha leemisuu laa"entso hassayettennaadan ootsana; untuntu zaaretsiide, hewaa Israa'eeliyaa biittan leemisikkino» yaagee» yaaga. K'ay untunttoo, <Gallassay matatteedda; sas'ay ubbaykka polettana hanee» yaaga. 24 Hawaappe sintsa Israa'eeliyaa asaa gidдон wordduwaa sas'ayenne murunu ubbay de'enna. 25 Taani Med'inaa Goday, odana koyowaa oday; hewekka gam"ennan polettana. Hinttenoo, makkalanchcha asatoo, taani odiyaabaa ubbaa hintte laytsan taani polana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda. 26 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 27 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay

hawaadan yaagee; <I be'eedda sas'ay sintsanaw darо laytsaassa; k'ay I adussa wodiyaan hananawaa odee» yaagee. 28 Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaaga; <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani odiyaa k'aalay polettanaappe attina, ittuukka gam"enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

13 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaan ha"i timbbitiyaa odiyaawantu bolla timbbitiyaa oda. Barenttu k'ofaappe denddiide, timbbitiyaa odiyaawantta hawaadan yaaga; <Med'inaa Godaa k'alaa sisite! 3 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Ayaanne be'ennaan c'oo barenttoo denddiyaa booza timbbitiyaa odiyaawanttoo aayye ana! 4 Israa'eeliyaa asaw, hintte timbbitiyaa odiyaawanttu koleteedda katamaa gidдон de'iyaa worakanatuwaa mala. 5 Med'inaa Godaa gallassi dirssay olan min ek'k'anaadan, Israa'eeliyaa Asay dirssaa gimbbiyaa zaari gimbbi minisanaw, gimbbii koleteeddasaa pude bibeykkino. 6 Untuntu sas'ay wordduwaa, k'ay untuntu murunuukka wordduwaa. Untuntu Med'inaa Goday kiittennan, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiino. Yaatiide untuntu odeeddawaa S'oossay polana yaagiide naagiino. 7 Taani odennan de'ishiina, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiide odiyaa hintte wordduwaa sas'aanne wordduwaa murunuwaa be'ibeykkitee?» » yaagee. 8 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte worddobaa haasayeedda dirawunne hintte be'eedda sas'ay worddo gido diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hintew morkke. 9 Ta kushii, worddo sas'aa be'iide, wordduwaa muruniyaawanttu bolla pirddanaw denddeedda. Untuntu ta asaa zoriyaa gidон k'ofaa k'achchanaw gelikkino, woy Israa'eeliyaa Asay s'aafetteedda mazggobiyaan s'aafettikkino, woy untuntu Israa'eeliyaa biittaakka gelikkino. He wode Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. 10 «Saruu bayinnan de'ishiina, untuntu ta asaa, <Sa'ay sara!» yaagiide wora kaaletseeddino. K'ay Asay shuchchaa c'oo keeliide dirina, untuntu booshunchchaa okkiino. 11 Hewaa diraw, he booshunchchaa okkiyaawantta, <He hintte okkeedda gimbbii kunddana! Wolk'k'aama iray bukkana; k'ay taani S'oossay orddo shachchaa duge yeggana; iita gotiikka denddana» yaagiide odite. 12 He gimbbii kunddeedda wode, Asay hinttena, hintte Aa okkeedda booshunchchay ane?» giide oochchennan agganee? yaagee. 13 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta hank'kuwaan iita gotiyaa yeddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa kolanaw ta yiluwaan orddo shachchaanne

wolk'k'aama iraa suulliyaa hank'k'uwaana kiittana. 14 Hintte booshunchchaa okkeedda gimbbiyaa taani mentsereetsana, biittan laalananne baasuwa mela ashshana. I kunddiyaa wode hintte Aa giddon hayk'k'ana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. 15 Hewaadan haniide, ta hank'k'uu gimbbiyaa bollanne gimbbiyaa booshunchchaa okkeedda asatuwa bolla wod'd'ana. Taani hinttena, «Ha"i gimbbii baawa; gimbbiyaa booshunchchaa okkeeddawantukka de'ikkino. 16 Israa'eeliyaan de'iyaa, Yerusaalamebaa timbbitiyaa odeeddawanttu, saruu bayinnan aw saruwa sas'aa be'eddawanttu, untunttu de'ikkino» yaagay. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee yaaga. 17 «Laa asaa na'aw, barenttu k'ofaappe dendiide, timbbitiyaa odiyaa ne asaa mac'c'a asatuwaakko ha"i ne som"uwa derek'k'aan zaara; untunttu bolla timbbitiyaa oda. 18 Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hara asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, untunttu kushiyan ubbaan murunuwaabaa sikkiide wotsiyaanne asaa ubbaw huup'piyaa shaashiyaa giigissiyaa mac'c'a asatoo, hintte aayye anal Hintte ta asaa shemppuwa p'riide hintte hintte shemppuwa ashanitee? 19 Itti kop'piyaa bangga woy itti baso ukitsaa demmanaw, yeellayiaawaa ootsiide, ta asaa sintsan taana kawushshiita. Hewaa giyaawe hintte hayk'k'anaw bessenawantta wod'iide, attanaw bessenawantta ashshiita giyaawaa. Yaatiide ta asaw wordduwa odiita; untuntukka hintte wordduwa sisiin» yaagee. 20 ««Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte hara asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, hintte kushiyan wotseedda murunuwa taani dentsana. Taani Aa hintte kushiyaappe duutsa olana; p'riyaappe kessi akkiyaa kafuwaadan, taani untunta hintte wolk'k'aappe ashsha akkana. 21 Taani hintte biittaa shaashiyaakka dafa akkaade, ta asaa med'inaw hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. 22 Taani kayyoyyabeena s'illo asaa wozanaa hintte wordduwaan kayyoyiita; nagaranchchatuukka barenttu iita oosuwaappe simmiide, barenttu shemppuwa ashshenaadan, hintte untunta mintsetseeddita. 23 Hewaa diraw, laa"entso worddo sas'aa be'ikkita; murunuwaabaakka ootsikkita. Taani ta asaa hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

14 Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu taakko yiide, ta sintsan utteeddino. 2 Yaatina Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 3

«Laa asaa na'aw, ha asatuu barenttu wozanaan eek'aa esseeddino; k'ay untunttu nagaray untunttoo d'ubbiyaa shuchchaa mala gideedda. Yaatina, taani untunttu taana oochchanaadan ootsooyye? 4 Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaappe ooninne eek'aa bare wozanaan wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidoope, k'ay timbbitiyaa odiyaawaakko I booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan Aa eek'atuwa c'oratetsaadan aw zaarana. 5 He eek'atuu ubbatuu Israa'eeliyaa asaa taappe wora zaareeddino; shin ha"i taani untunttoo immiyaa zaaruwaan untunttu wozanaa taakko zaarana» yaagee» yaaga. 6 «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nagaraa paas'ite! Hintte eek'aappe simmite! Hintte tuna oosuwa ubbaappekka simmite! 7 «««Israa'eeliyaa asaa gidina, woy Israa'eeliyaa biittan de'iyaa allaga asaa gidinakka, taappe shaakketiide, bare wozanaan eek'aa wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidoope, k'ay I ta zoriyaa oochchanaw timbbitiyaa odiyaawaakko booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan aw zaaruwa immana. 8 Taani he uraanna ek'ettana; taani Aa leemisonne malaataa ootsana; taani Aa ta asaa gidoope d'ayissana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. 9 «««Timbbitiyaa odiyaawe c'imettiide, timbbitiyaa odooppe, he timbbitiyaa odiyaawaa c'immeeddawe taana Med'inaa Godaa. Taani Aa bolla ta kushiya yeddaade, ta asaa gidoope Aa d'ayissana. 10 Untunttu laa"uukka barenttu nagaraa nagaraa muruwa tookkana; timbbitiyaa odiyaawaa muruunne timbbitiyaa oochchiyaawaa muruukka itti mala gidanawaa. 11 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu taappe wora biikkino; barenttu nagaran ubbaan barentta tunissikkino. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana. He wode taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda. 12 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 13 «Laa asaa na'aw, itti biittaa Asay nagaraa ootsiide, taw ammanettennan is'sooppe, taani ta kushiya yeddaade, untunttoo k'umaa d'ayissaade, koshaa ahana; he biittaa asaanne mehiyaa wod'ana. 14 Haray atto ha heezzu asatuu, Nohe, Daaneelinne lyyoobi he biittan de'inttokka, untunttu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwa s'alala ashshana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 15 «Woy taani untunttu biittaa bollan bazuwa do'atuwa yeddina, he do'atuu an de'iyaa asaa d'ayssina, he do'atuwa gaasuwaan ooninne gidduwaana aad'd'enaadan, he biittay ona gidoope, 16

taani Ubbaa Mooodiyaa S'oossay ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, ha heezzu asatuu he biittan de'intokka, untunttu barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa ashshanaw danddaykkino. Untunttu s'alalay attanawaa; shin biittay ona gidanawaa. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 17 «Woy taani he biittaa bollan mashshaa ahaade, Ha biittaana mashshay aad'd'o gaade, an asaanne mehiyaa wod'ooppe, 18 taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ha heezzu asatuu he biittan de'intokka, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa ashshanaw danddaykkino. Untunttu s'alalay attanawaa. Taani S'oossay hawaa oday. 19 «Woy taani he biittaa bollan iita harggiyaa yeddaade, ta hank'k'uwaan Asay suutsaa gussana mala ootsooppe, an de'iyaa asaanne mehiyaa wod'ooppe, 20 taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, Nohe, Daaneelinne lyyoobi he biittan de'intokka, untunttu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwaa s'alala ashshanaappe attina, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaakka ashshikkino. Taani Ubbaa Mooodiyaa S'oossay hawaa oday» yaagiidde yeedda. 21 Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani asaanne mehiyaa wod'anaw Yerusaalame bolla ta oyddu iita murotuwaa, mashshaa, koshaa, bazzo do'anne iita harggiyaa yeddiyaa wode, I ay keeshshaa aad'd'o iitabaa gidanddeeshsha! 22 Gido shin attiide keseedda amareeda asatuu de'ana; attumanne mac'c'a naanatuwaakka yaappe kesana. Untunttu hinttekkko yiyaa wode, untunttu hanotaanne untunttu oosuwa hintte be'iide, taani Yerusaalame bolla aheedda bashshay ubbay bessiyaawaa gidiyaawaa akeekana. 23 Hintte untunttu hanotaanne untunttu oosuwa be'iide, taani untunttu bolla c'oo pirdabeennawaa erana. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa hawaa oday» yaagee.

15 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, woyniyaa anuu bazuwaan de'iyaa hara mitsaappe ayaayaani keeki? 3 Go'ay de'iyabaa ootsanaw Aa anuwaappe k'ans's'etti erii? Ayentto kak'k'iyaa koc'aa aappe kessa eray? 4 Aa oysetsuwaadan taman yeggina, ya baggayanne ha baggay taman meetettina, gidduwaan atteeda s'iis'untsay ay maaddanee? 5 S'uugettennan de'iiddi, kase ayentto maaddibeennawe, tamay miina ees's'i kichchiide ayentto maaddenna. 6 «Hewaa diraw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani bazzo mitsaa gidдон de'iyaa woyniyaa anuwaa tamaw oysetso ootsaade immeeddawaadan, Yerusaalamen de'iyaa asaakka hawaadan ootsana. 7 Taani ta som'uwaaw untunttu bollan zaarana. Untunttu itti tamaappe kesoopeppikka, hara

tamay untunttu maana. Taani ta som'uwaaw untunttu bolla zaariyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttenttu erana. 8 Untunttu taanan ammanettennan aggeeda diraw, taani untunttu biittaa ona kesana. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday: yaagee» yaagiidde yeedda.

16 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, Yerusaalamo I tuna oosotuwaaw erissa. 3 Hawaadan yaaga; <Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday Yerusaalamo hawaadan yaagee; «Ne mayzayanne ne sheeshshay Kanaane biittaana; ne aawuu Amooore biittaa asaa; ne aataakka Hiite biittaa asaa. 4 Ne yeletay gallassi ne gul'ay k'ans's'etibeenna; woy neena geeshshanaw haatsaan meec'ettabaakka; woy mas'iniyaan gorppeetaade c'ark'k'iyaa s'aas'ettabaakka. 5 Ha geeteteeddawantuppe ittuwaanne ootsanaw new kayyotteeddawe baawa. Neeni yeletteedda gallassi kad'etteedda diraw, dembban olettaaddappe attina, new ooninne k'areetibeenna. 6 << «Hewaana taani kantsaade, neeni ne suutsaa gidдон murk'k'uk'k'aade zohettishina be'aad; neeni ne suutsaa gidдон gisa de'ishiina, Pas'a de'a yaagaad. 7 Taani neena shoyk'an de'iyaa katsaadan dichchaad. Neeni dic'c'a aduk'k'aade, gamma gakk'aadda. Ne d'antsay utteedda; ne binnaanaykka dic'c'eedda; shin neeni s'iira kallo attada. 8 << «Laa'entsuwaaw taani hewaana aad'aadde, neena s'eelliyaa wode, neeni wodoro gakk'aade borsseedda asaa gidaadda. Yaatina, ta mayuwaaw ne bolla yeggaade, ne kalluwaaw kammaad. Taani new c'aak'k'aade neenana c'aak'k'uwaa c'aak'k'etina, neeni taanno gidaadda. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 9 << «Taani ne bollay suutsan bayeeddawaa haatsaan meec'c'a geeshshaade, zayitiyaan okkaad. 10 Taani neena s'ibabiyaa k'amishiyaa mayzzaad; k'ay lo'o galbbaappe oosetteedda c'aammaakka wosissaad; k'ay layinuwaaw shaashiyaa neena goozisaad; k'ay al'o kutaakka k'umayissaad. 11 Neena ta alleek'k'uwaa alleek'k'aad; ne kushiyan sagaayuwaa wotsaad; ne k'ood'iyanka k'ood'iyaa aleek'k'uwaa wotsaad. 12 K'ay ne siid'iyaaan gutichchaa, ne haytsanka gutichchaa, ne huup'iyanka lo'o kallachchaa wotsaad. 13 Neeni work'k'aaninne biran alleek'k'ettaadda; ne mayuu ubbay pas'a layinuwaaw, al'o kutaanne alleek'k'o k'amishiyaa. Ne miyaa k'umay bertte d'iiliyaa, eessaanne zayitiyaa. Neeni loytsa darii puulanchcha gidaade, kaatato ksanaw denddaadda. 14 Neeni puulanchcha gidiyaa diraw, kawutetsatuwaan erettaadda. Ayaw gooppe, taani new immeedda bonchchuu neena hawaadan polo ootseedda. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 15 << «Shin neeni ne puulan ammanettaada; haratuwaan

eretteeddawaappe denddeeddawaan sharmus'a gidaadda; ogiyaanna aad'diyaa ubbaw neena aatsa immaadda. 16 Ne mayuwaappe amareedawaa akkaade, goyniyaa sa'aa med'aade alleek'k'issaada; yaataade yaan sharmus'aadda. Hewaa mala hanotay hawaappe kase haniibeenna; hawaappe sintsanawukka hananaw bessena. 17 New immeedda work'k'aappenne biraappe oosetteedda lo'o alleek'kuwaa, attuma misiletuwaa ootsaade med'd'aadda; yaataade untuntunna sharmus'aadda. 18 Taani immeedda alleek'k'o mayuwa he misiletuwaa mayzzaadda. K'ay ta zayitiyaanne ta is'aanaa untunttoo shiishshaadda. 19 K'ay taani new immeedda k'umaa, bertte d'iliyaa, zayitiyaanne eessaa untuntu sintsan sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsaade shiishshaadda. Hawekka haneedda. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 20 « < «K'aykka, neeni taw yeleeedda attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa afaade, eek'atuu maana mala k'umaa ootsaade yarshshaadda. Neeni sharmus'a keseeddawe new guus's'eeddee? 21 Neeni ta naanatuwaa shukkaade, eek'aw taman yarshshaadda. 22 Neeni tunatetsaaninne ne sharmus'an ubbaan de'aade, kase ne yalagatetsaa laysaa, s'iira kallo ne suutsan murk'k'uk'k'aade, zohetteedda wodiyya dogaadda. 23 « < «Aayye ana! New aayye ana! Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Ha ne iitatetsaa ubbaa bolla k'ay, 24 dabaabaa ubbaan d'ok'k'a sa'aa gimbaade eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa new giigissaadda. 25 Oge doonaan ubbaan sharmus'iyaa sa'atuwaa kees's'aadda, ne puulaa tunissaadda; ogiyaanna kantsiyaa ubbaw ne asatetsaa aatsa immaade, sharmus'uwaa darissaadda. 26 Neeni amo s'alalan kumeedda, ne shooro Gibs'etuwaana sharmus'aadda; ne sharmus'uwaa daruwankka taana hank'k'etsaadda. 27 Hewaa diraw, taani ta kushiyya ne bolla yeddaad; neena gakkiiyaa ne shaakuwaakka guutsaad. Taani neena ne pokko hanotan yeellatiyaa, koyowaa ootsanaadan ne morkkatuwaa Piliss's'eema mac'c'a asatuwaa sheniyaw aatsaade immaad. 28 Neeni alenna asaa gidiyaa diraw, Asoore biittaa asaanakka sharmus'aadda. He ubbankka hawe taw gidana gabaakka. 29 Hewaappe k'ay, zal''iyaan ak'eeda Baabloonetuwaanakka sharmus'iyaw darssaadda; hewankka gidanawaa gabaakka. 30 « < «Neeni ha yeellay bayinna sharmus'atiidan haniyaana, ne ayiba laafa asee! Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 31 Neeni ogiyaa doonaan sharmus'iyaa sa'atuwaa new kees's'aadanne dabaabaa ubbaan eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa giigissaadda. Shin hara sharmus'atuwaadan, sharmus'atuu akkiyaa miishshaakka akkabaakka. 32 «

< «Hane ha sharmus'a mac'c'a mishiratee, neeni ne asinaa c'imaade, allagatuwaana gisaadda! 33 Attuma Asay sharmus'atoo miishshaa c'iggee; shin neeni neenana gisiyaawanttoo imotaa immaasaa; untuntu ubbaa saappe neekko yaanaadan, magans's'aa untunttoo immaasa. 34 Hewan ne sharmus'atetsay hara mac'c'a asatuwaappe dumma; neenana sharmus'anaw neena kaalliyaawe ittuunne baawa. Haray new c'iggenan, yaa c'iggaade sharmus'iyaw, haratuwaappe neeni dumma» yaagee. 35 « < «Hewaa diraw, hane sharmus'atee, Med'inaa Godaa k'aalaa sisa! 36 Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ne sharmus'atetsaa amuwaan ne laggetsatoo ne bolla k'aareedda diraw, ne tuna eek'atuwaa ubbaa dirawunne ne naanatuwaa suutsaa neeni untunttoo gusseedda diraw, 37 neeni untuntun nashetteedda ne laggetsatuwaa ubbaa, neeni siik'iyawantanne neeni is's'iyawantta taani new morkke ootsaade shiishshana. Taani untuntta ne bolla ubba saanna shiishshaade, untuntu sintsan neena muls's'u ootsaade k'aarana; untuntu ne kalluwaa be'ana. 38 Taani sharmus'eedda mac'c'a asatuwaa bollanne suutsaa gusseedda mac'c'a asatuwaa bolla pirddiyaawaadan, ne bolla pirddana; taani ta hank'k'uwaaanne ta mishuwaan ne bolla hayk'k'uwaa ahana. 39 Taani neena ne laggetsatoo aatsa immana; untuntu ne sharmus'iyaa sa'atuwaanne eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa koli d'ayissana. Untuntu ne mayuwa muls's'u ootsi k'aariide, ne lo'o alleek'kuwaakka wotsi akkiide, neena kallo s'iira ashshana. 40 Untuntu neena shuchchaan c'addi wod'iyaa barenttu mashshaan k'ans's'ereetsiyaa guytte asaa ne bolla untuntu ahana. 41 Untuntu ne golliyya s'uuggiide, daro mac'c'a asaa sintsan ne bolla pirddana. Taani ne sharmus'atetsaa agissana; neenikka ne laggetsatoo laa''entso yaa miishshaa c'iggakka. 42 Hewaadan ootsina, taani ne bolla hank'k'etteedda hank'k'uu zarbbana; taani ne hanotan mishetteedda mishuukka hewan aad'd'ana. Taani hewan woppu gaade, laa''entso hank'k'ettikke. 43 « < «Neeni ne yalagatetsaa laysaa dogaade, ha ita oosuwa ubbaan taana hank'k'etsaadda. Hewaa diraw, tumuwaappe ne ootseeddawaa ubbaa taani ne bolla zaarana. Neeni ne tuna oosotuwa ubbaa bolla sharmus'atetsaa ayaw guujiadii? Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 44 « < «Hane Yerusaalame, Asay ne bolla, Naattakka aatti mala giide leemisuwa odana. 45 Tumu neeni bare asinaanne bare naanatuwaa sheneteedda ne aatti mala; k'ay barenttu asinaa asinaanne barenttu naanatuwaa naanatuwaa sheneteedda ne michchetuwaa mala. Ne aata Hiite biittaa asaa; ne aawuu k'ay Amooore biittaa asaa. 46 Ne bayira michchata bare

mac'c'a naanatuwaanna neeppe huup'issa baggana de'iyaa Samaariyaa; k'ay neeppe teefa michchata bare mac'c'a naanatuwaanna neeppe gedissa baggana de'iyaa Sodooma. 47 Neeni untunttu ogiyaa kaalleeddawenne untunttu tuna oosotuwa ootseeddawe neena alibeenna. Shin neeni guutsa wodiyaan ootseedda oosuu untunttuwaappe iitaa daree. 48 « < «Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uaan c'aak'k'ay: Neeninne ne mac'c'a naanatu ootseeddawaadan, ne michchata Sodoomaanne I mac'c'a naanatu ootsibeykkino. 49 Ne michchata Sodooma ootseedda nagaray hawaa: aane I mac'c'a naanatu otoranchcha, kalleeddawantanne ishaluwaan de'iyaa wantta gidooппenne, untunttu naak'eteeddawantanne hiyyeesaa maaddibeykkino. 50 Untunttu otoranchcha gidiide, ta sintsan tuna oosotuwa ootseeddino. Hewaa diraw, hintte be'eeddawaadan, taani untunttu d'ayissaad. 51 « < «Samaaratta neeni ootseedda nagaraw baggaakka ootsabeykku; neeni untunttuwaappe aad'd'eeda tuna oosotuwa ootsaadda. Yaataade he ne ootseedda tuna oosotuwa ubbaa gaasuwaan, ne michchetuu s'illuwa malatanaadan ootsaadda. 52 Neeni ne michchetuwa suure asaa kesseedda diraw, kawushshaa mayya. Ayaw gooppe, ne nagaray untunttuwaappe aad'd'i iitina, hewan untunttu neeppe s'illo malateeddino. Hewaa diraw, yeellataade, kawushshaa mayya. 53 « < «Gidooppenne, Sodoomonne I mac'c'a naanatuwa, k'ay Samaariyaanne I mac'c'a naanatuwa taani zaaraade ishalissiyaa wode, neenakka ishalissana. 54 Nebaan neeni loytasa yeellatana; neeni kawusheeddawaan, ne michchetuu neeppe keekiyaawaa eriide minetana. 55 Ne michchetuu, Sodooma bare mac'c'a naanatuwaanna, k'ay Samaarattakka bare mac'c'a naanatuwaanna barenttu kase ishaloo simmana; neenikka ne mac'c'a naanatuwaanna hintte kase ishaloo simmana. 56 Ne iitatetsay k'onc'c'anaappe kase, ne otoruwa wode, neeni haray atto, ne michchati Sodoomi bolla k'iliic'abeykkii? 57 Gidooppenne, ha'i neeni Eedooma mac'c'a naanatuunne Aa shoora ubbay, k'ay Piliss's'eema mac'c'a naanatuunne ne yuushshuwaan de'iyaa, neena is's'iyaa ubbay k'id'iyabaa kesaadda. 58 Ne sharmus'atetsaaninne ne tuna oosotuwa gaasuwaan murettana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 59 « < «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neni k'aalaa c'aak'uwa kad'o dirawunne hidootaa k'aalaa koleedda diraw, neeni ootseedda oosuwaadan, taani new ootsana. 60 Gidooppenne, Taani ne yalagatetsaa wodiyaan neenana c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwa hassayana; k'ay med'inaa c'aak'uwaakka neenana c'aak'k'etanawaa. 61 Hewaappe guyyiyaan, taani

ne bayiranne ne teefa michchetuwa neekko ahiyaa wode, neeni ne hemetaa hassayaade yeellatana. Taani untunttu new mac'c'a naanatuwa ootsaade immana; shin hewe taani neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan gidenna. 62 Hewoo taani ta c'aak'uwa neenana wotsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana. 63 Taani neeni ootseedda nagaraa ubbaa atto yaagiyaa wode, neeni ne ootseeddawa hassayaade, yeellaw ne doonaa oyk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

17 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaa k'an'ishiyaa k'an'isha; untunttu leemisuwaan oda. 3 Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Duma duma malaana de'iyaa baalletuunne wolk'k'aama wolk'k'aama k'efetuu de'iyaa itti arggantsay de'ee. He arggantsay Liibaanoosa yiide zigaa s'eeraa oyk'k'eedda. 4 He zigaa lic'uwa mentseedda; he mentseedda lic'uwa akkiide, zal"ii dariyaa biittaa, zal"anchchatuwa katamaa afeeda. 5 « < «I Israa'eeliyaa biittaaappe zeretsaa afiide, tu'e biittan, daro haatsay de'yaasaa matan tokkeedda. 6 Pude aac'eedda turay darii aduk'k'enan daasheedda. Aa daashshay arggantsaakko simmiide daasheedda; shin Aa s'ap'uu biittaa giddo geleedda. He turay maraa yeleedda; haytsaakka kesseedda. 7 « < «Hewaadankka, c'ora k'efetuunne wolk'k'aama wolk'k'aama baalletuu de'iyaa hara itti arggantsay de'ee. Haatsaa demmana giide, he turay bare toketteedda saappe he arggantsay de'yaasaakko, bare s'ap'uwaanne bare daashshaa yeddeedda. 8 Shin koyro arggantsay toketteeddawe aac'anaw, ayifanawunne loytisi lo"o woyniyaa gidanaw danddayiyaasan, tu'e biittan, daro haatsay de'yaasaana» yaagee» yaaga. 9 «Untunttu neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He turay dic'c'anee? Koyiro Aa tokkeedda arggantsay Aa shoddennee? Aa ayifetuwa k'ok'k'ofiide, Aa irs's'a haytsatuwa melissennee? Aa he sa'aappe s'ap'uwaanna pude shoddanaw wolk'k'aama wolk'k'aa, woy daro asaa koshshenna. 10 Aa shoddiide, hara sa'aan tokkinto, I dic'c'anee? Away doliyaa bagga bazzo c'arkkuu shoc'ina, bare toketteeddasan ubbaanna melennee?» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 12 «Ha makkalanchcha asaw hawaadan yaaga; «He leemisuwa bilet say ayentto erikkitee? Hewe ayee gooppe, Baabloone kaatii Yersaalame yiide, untunttu kaatiyaanne untunttu kaappotuwa omoodiide,

Baabloone afeeda. 13 K'ay kaatiyaa golliiyaa asaappekka ittuwaa akkiide, aanana ittippe c'aak'k'iide c'aak'k'eteedda; yaatiide asaa gidдон ereteeddawannta omoodiide afeeda. 14 Hewaa ootseeddawe untunttu kawutetsay wolk'k'aa d'ayiide, laa'entso denddennaan, barenttu c'aak'uwaa s'alala naagiide de'anaadaana. 15 Shin Yihudaa kaatii makkali dendiide, paratuwaanne daro olanchchatuwaa yeddanaadan, Gibs'e kiiteedda. Aw hewe hanandeesha? Hawaa malabaa ootseeddawe I barew kessi akkandee? K'ay c'aak'uwaa aad'd'iide, I barew kessi akkandee? 16 « <Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Barena kaateyedda kaatiyaanna mayetteedda k'aalaa dirawunne c'aak'uwaa kad'eedda diraw, he kaatiyaa biittan, Baabloonon I hayk'k'ana. 17 Baabloone olanchchatuu daro asaa wod'anaw gimbbiyaa matan biittaa didd'k'iide giigissooppenne diroopekka, Gibs'e kaatii bare olanchchatuwaananne bare daro asaana yiinakka, ayinne maaddenna. 18 I c'aak'uwaa kad'eedda; c'aak'uwaa mentseedda. I bare kushiyaakka immiide, bare geeddawaa polibeenna. Hewaa diraw, aw kessi akkiyaa sa'ay baawa. 19 « <Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; I kad'eedda ta c'aak'uwaanne I mentseedda ta c'aak'uwaa taani Aa huup'iyaa bolla zaaraadde ahana. 20 Taani ta p'iriyaa Aa bolla yeggana, I ta p'iriyaan oyk'k'ettana. I taw ammanettennan is'seedda diraw, taani Aa Baabloone afaade, hewan Aa bolla pirddana. 21 Dooretteedda Aa olanchchatuu ubbay mashshaan hayk'k'ana; pas'a atteedawanttu duma duma sa'aa laalettana. He wode hawaa haasayeeddawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinte erana. 22 « <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani ta huup'iyaw adussa zigaa s'eeraa lic'uwaappe s'unk'k'a akkaade, d'ok'k'anne adussa deriyaa huup'iyaan tokkana. 23 Taani Aa Israa'eeliyaa deriyaa huup'iyaan tokkana; hewan maraa yeliide, ayifiyaakka ayifananne lo'o zigaa gidanawaa. Kafo zarii ubbay an kees's'ana; untunttu Aa k'ankkaa kuwan shemppana. 24 D'ok'k'a mitsaa zik'k'i ootsiyaawe, zik'k'a mitsaa d'ok'k'u ootsiyaawe, irs's'a mitsaa melissiyaawenne mela mitsaakka aac'issiyaawe, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa bazzo mitsaa ubbay erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

18 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «<Israa'eeliyaa biittaabaa hinte, <Aawotuu gam'e woyniyaa miina, naanatuwaa achchay zil'eedda» giide hinte leemisiyaawe ayee? 3 Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Hawaappe sintsaw

hinte Israa'eeliyaa biittan ha leemisuwaa leemisikkita. 4 Asaa ubbaa shemppuu tawaa; aawuwaa shemppuukka na'aa shemppuukka tawaa. Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana. 5 «<Itti Asay s'illo gidoope, tumu pirdaanne suuretetsaa ootsoope, 6 I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyyaa sa'atuwaan maana d'ayoope, I Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayoope, bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana d'ayoope, k'ay piilay yeedda mac'c'aasaanna gisana d'ayoope, 7 oonanne uk'k'unnana d'ayoope, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaaroope, itti uraanne bonk'k'ana d'ayoope, barew de'iyawaappe koshateedda asaa mizoope, kallotteeddawaa mayzoope, 8 I wod'iyaa akkanaw dichchaw tal'ana d'ayoope, bare kushiya balaappe shiishshi akkoope, asaa gidдон tumuwaa pirdoope, 9 ta higgiiyan hemettoope, ta wogaakka ammanetiide naagoope, yaatoope, I s'illo asaa, I tumu pas'a de'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 10 «<Ha bitaniyaw shemppuwaa wod'iyaa, woy hawaappe kaaliide de'iyawaantuppe hak'awaa gidinakka ootsiyaa itti iita na'ay de'oope, 11 bare aawuu ootsibeennawaa ubbabaa ootsee. I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyyaa sa'atuwaan mee; I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissee; 12 I hiyyeesaanne mank'k'uwaa uk'k'unnee; I asaabaa bonk'k'ee; ac'oo oyk'k'eeddawaa zaarena; eek'awukka goyinnee; tunabaakka ootsee; 13 I dichchaw tal'iide, wod'iyaa akkee. Hewaa mala Asay pas'a de'anee? Tuytti, I pas'a de'enna! I hewaa mala tunabaa ootseedda diraw, I tuma hayk'k'ana; Aa suutsaa ac'uukka Aa bollaanna gidanawaa. 14 «<Ha iita bitaniyaw na'ay de'oope he na'ay bare aawuu ootsiyaa ha nagaraa ubbaa be'iide, I hewaa malabaa ootsana d'ayoope, 15 I deriyaa bolla eek'aw goyinniyyaa sa'atuwaan maana d'ayoope, Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayoope, I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana d'ayoope, 16 I oonanne uk'k'unnana d'ayoope, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaaroope, I asaawaa bonk'k'ana d'ayoope, barew de'iyawaappe koshateeddawannta mizoope, kallotteeddawanntakka mayzoope, 17 I balaappe kushiya shiishshi akkoope, wod'iyaa akkanaw dichchaw tal'ana d'ayoope, I ta higgiiyaa naagoope, ta wogankka hamettoope, yaatoope, I pas'a de'anappe attina, bare aawuwaa nagaran hayk'k'enna. 18 Shin Aa aawuu asaa maataa bonchchibeenna diraw, bare ishatsuwaakka wolk'k'an bonk'k'eedda dirawunne bare asaa gidдон ittaa ootseedda diraw, bare nagaran hayk'k'ana. 19 «<Shin hinte, <Na'ay bare aawuwaa nagaran ayaw muretennee yaagiita. Na'ay tumu pirdaanne suuretetsaa ootsiide, ta higgiiyaa minisiide

naagooppe, I tumu pas'a de'ana. 20 Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana. Na'ay aawuwaa nagaran murettena; hewaadanka, aawuu na'aa nagaran murettana. S'illo asaa s'illotetsay he aawuwaassa gidanawaa; iita asaa iitatetsaykka he aawuwaassa gidanawaa. 21 «<Shin nagaranchchay bare ootseedda nagaraa ubbaappe simmiide, ta azazuwaa naagooppenne tumu pirddaanne suuretetsaa ootsooppe, I tumu pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna. 22 I ootseedda nagaraappe ittuunne k'ofettenna. Bare ootseedda s'illo oosuwaa diraw, I pas'a de'ana. 23 Nagaranchchay bare ogiyaappe simmiide, pas'a de'iyaa nashettayippe attina, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Aa hayk'k'uwaan nashetikke. 24 «<Shin s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaranchcha Asay ootsiyaa nagaraanne tuna oosuwaa ootsooppe, I pas'a de'anee? Tuytti, I ootseedda s'illo oosuwaappe ittuunne k'ofettenna; I ammanettennan is'seedda dirawunne I ootseedda nagaraa ubbaa diraw, I hayk'k'ana. 25 «<Shin hintte, S'oossaa ogii suure gidenna» yaagiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, ha'i sisite! Suure gidennawe ta ogee? suure gidennawe hintte ogiyaa gidennee? 26 S'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaraa ootsiyaa wode, bare nagaraan hayk'k'ee. I bare ootseedda nagaraa diraw de'uwaan de'enna. 27 Shin iita Asay bare iitatetsaappe guyye simmiide, tumu pirddaanne suuretetsaa ootsiyaa wode, I bare shemppuwaa ashshana. 28 I bare ootseedda nagaraa ubbaa akeekiide simmeedda diraw, I tumu pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna. 29 Shin Israa'eeliyaa asatuu, S'oossaa ogii suure gidenna yaageeddino. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, suure gidennawe ta ogee? suure gidennawe hintte ogiyaa gidennee? 30 «Hewaa diraw, hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena ubbaakka hintte ogiyaadan ogiyaadan pirdana. Nagaray hintte d'ayoo gaaso gidennaadan paas'ite; hintte bayzzuwaa ubbaappekka simmite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 31 Hintte naak'k'eedda naak'uwaa ubbaa hintteppe haasiide, ooratsa wozanaanne ooratsa ayaanaa akkite. Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, yaw hayk'k'iitee? 32 Taani itti asaa hayk'k'uwaaninne nashetikke. Hewaa diraw, hintte nagaraa paas'i simmiide, pas'a de'ite! Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

19 S'oossay Hizk'keela, «Israa'eeliyaa kaappatoo hawaadan yaagaade zilaala; 2 «Hintte aata gaammotuwa giddon, iza ayiba gaammatii! Yalaga gaammotuwa giddon gisaade, bare maratuwaa dichchaaddu. 3 Iza bare maratuwaappe ittuwaa dichchina, wodalla gaammuwa kaseedda. I shankkaa tamaariide,

asaa meedda. 4 Kawutetsatuu ubbay aabaa sisiide, ollaan geliide oyk'k'eteedda. Untunttu Aa maaggan goochchiide, Gibs'e biittaa afeeddino. 5 «Aa aata naagowe polettennaan is's'ina, hidootay d'ayeeddawaa be'aade, bare maratuwaappe laa'entsuwaa dichchaade, wodalla gaammuwa kessaaddu. 6 I wodalla gaammuwa gidiide, hara gaammotuwa giddon, yaanne haanne simeretteedda. I shankkaa tamaariide, asaa meedda. 7 I untunttu wolk'k'aama geessuwaa mentsereetsiide, katamaakka bayzzeedda. Biittayne biittan de'iyaa Asay ubbay, Aa gudetsan shabbiretteedda. 8 Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay, Aa oyk'k'anaw p'iriyaa yeggeeddino. Barenttu gitiyaakka mic'c'eeddino; barenttu ollaan Aa oyk'k'eeddino. 9 Untunttu barenttu maaggaan Aa goochchiide, kootsaadan giigeedda guutsa golliyaan yeggiide, Baabloone kaatiyaakko afeeddino. Laa'entso Aa gudetsay Israa'eeliyaa deretuwaan sisettennaadan, untunttu Aa k'asho golliyaa gelisseeddino. 10 «<Ne aata haatsaa doonaan, toketteedda woyniyaa turaa mala. Daro haatsay de'iyaa diraw, he woyniyaa turay ayifiyaa dars's'as's'i utteedda; k'ay daro daashana de'ee. 11 Aa maratuwaappe minniyaawe, mooddiyaawanttu s'am"aa gideedda. Aa maray wolk'k'aama maratuwaappe aduk'k'iide, bollaw aad'd'eeda. Bare maratuwaa c'oratetsaaninne d'ok'k'atetsan bollaanna beetteedda. 12 Shin he turay hank'k'uwaan shodetiide, biittan oletteedda. Away doliyaa c'arkkuu Aa ayifiyaa melissina k'ok'ofetteedda; Aa mino tashii melina, tamay meedda. 13 Ha'i k'ay I haatsi bayinna, mela biittan toketteedda. 14 Tamay Aa maratuwaappe ittuwaa oyk'k'iide, Aa ayifiyaanakka dippi ootsiide meedda. Yaatina, kawutetsaa s'am"aa gidiyaa, ay mino maraykka Aa bollan attibeena. «<Hawe yeekuwa zilaassaa; hawaa zilaassaadan go'ettanaw bessee» yaaga» yaageedda.

20 Nuuni omoodetteedda laappuntsa laytsan, ichcheshantsa aginaan, tammantsa gallasan, Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu Med'inaa Godaa oochchanaw yiide, ta sintsan utteeddino. 2 Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 3 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa c'imatoo hawaadan yaagaade oda; <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Hintte yeeddawe taana oochchanaassee? Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshetikke» yaagee» yaaga. 4 «Untunttu bolla pirdiitee? Laa asaa na'aw, tumu untunttu bolla pirdiitee? Hewaa gidoope, untunttu mayzza aawotuwa tuna oosuwa untuntta erissa. 5 Untunttoo hawaadan yaaga; <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani Israa'eeliyaa dooreedda wode ta

kushiya dentsaade c'aak'k'aad, Yaak'ooba zaretoo Gibs'en de'ishiina, taanatetsaa erissaade, ta kushiyaakka dentsaade c'aak'k'aadde, Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» gaade odaad. 6 Taani hinttena Gibs'eppe kessaade, hintte dooredda biittaa, maatsayne eessay goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe aad'd'eeda lo'o biittaa ahana gaade c'aak'k'aad. 7 K'ay taani untuntta; «Hintteppe ituu ituu bare siik'yaa tuna eek'atuwaa diggo; Gibs'e eek'atuwaan tunoppite. Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» yaagaad. 8 «<Shin untunttu taw makkaliide, ta odiyaawaa sisennan is's'eeddino. Untunttu barenttu amotteedda tuna eek'atuwaa diggibeykino; Gibs'e eek'awukka goyinniaawaa aggibeykino. Hewaa diraw, untunttu Gibs'en de'ishiina, ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussanaw, ta yiluwaakka untunttu bolla wurssanaw k'oppaad. 9 Shin untunttu de'iyaa kawutetsatuwaa giddoninne Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe kessiyaawaan, taani taanatetsaa erisseedda asaa sintsan ta suntsay tunennaadan ootsaad. 10 Hewaa diraw, taani untuntta Gibs'eppe kessaade, mela biittaa ahaad. 11 Azazettiyaa ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaa taani untunttoo immaad; ta higgiaakka untunttu tamarissaad. 12 K'ay untuntta geeshshiyaa taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana mala, taani ta Sambbataa taappenne untuntuppe gidduwaan mallaa ootsaade immaad. 13 «<Shin Israa'eeliyaa Asay ha mela biittaanka ta bolla makkaleeddino. Azazetteedda ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykino; ta higgiaakka mentseeddino; ta Sambbataakka daro tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaa ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussaade, untuntta wurssanaw k'oppaad. 14 Shin taani untuntta Gibs'eppe kessiyaawoo be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta suntsay tunennaadan, untuntta d'ayissabeykke. 15 K'ay untunttoo immeedda biittaa, maatsayne eessay goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe lo'iyaa biittaa untuntta gelissennaadan mela biittan de'ishshin c'aak'k'aad. 16 Ayaw gooppe, untunttu eek'aw goyinniide, ta higgiaa is's'eedda diraassa, ta wogaadan hamettibeenna diraassanne ta Sambbataakka tunisseedda diraassa. 17 Gidoopenne, taani untunttoo k'aretteedda diraw, mela biittan untuntta wurssa d'ayissabeykke. 18 «<Untunttu mela biittan de'ishiina, taani untunttu naanatuwaa hawaadan yaagaad; «Hintte aawotuwwa wogaadan hamettoppite; untunttu higgiaakka naagoppite; woy untunttu eek'atuwaan tunoppite. 19 Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Ta wogaadan hamettite; ta higgiaakka naagite. 20 Taappenne hintteppe gidduwaan mallaa gidana malanne taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, Sambbataa

hara gallassaappe dummayite» yaagaad. 21 «<Shin he naanatuukka ta bolla makkaleeddino; azazettiyaa asaa ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykino; ta higgiaakka untunttu naagibeykino; ta Sambbataakka tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaa ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussanaw, ta yiluwaakka untunttu bolla wurssanaw koyaad. 22 Shin taani ta kushiya shiishsha akkaad. Taani untuntta Gibs'eppe kessiyaawaa be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta suntsay tunennaadan, untuntta d'ayissabeykke. 23 K'ay untuntta hara kawutetsatoonne hara biittatoo laalanaw mela biittaa c'aak'k'aad. 24 Ayaw gooppe, untunttu ta wogaw azazettenan is's'eeddino; ta higgiaakka mentseeddino; ta Sambbataa tunisseeddinonne barenttu aawotuwwa eek'aa amotteeddino. 25 Hewaadanka, k'ay untunttoo lo'o gidenna wogatuwaanne de'uwaa immenna higgetuwaa immaad. 26 Untunttu barenttu yarshshuwaan tunanaadan, barenttu bayira naanatuwaa yarshshanaadan, taani untuntta yedda bessaad. Taani hewaa ootseeddawe untuntta dagantsanaassanne taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntta erissanaassa yaagee» yaaga. 27 «Hewaa diraw, asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte aawotuukka taanan ammanettennan is's'iide, he yewotuwaan taana boreeddino. 28 Untunttoo immanaw ta kushiya dentsa c'aak'k'eedda biittaa untuntta aheedda wode, Untunttukka d'ok'k'a deriyaa ubbaanne irs's'a mitsaa ubbaa be'eeddino. Untunttu ubbaan barenttu yarshshuwwa yarshsheeddino. Barenttu c'uwaiyaa is'aanaanne barenttu gussiyaa ushshaa yarshshuwaan taana hank'k'etseeddino. 29 Yaatina, taani untuntta, Hawe hintte biyaa d'ok'k'a sa'ay ayee? yaagaade oochchaad. Hachchi gakkanaw he sa'ay Baama geetettee; hewaa guusaykka goyinniyaa d'ok'k'a sa'aa guusaa» yaagee yaaga. 30 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte mayzza aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa ootsiide, ayaw hinttena tunissiite? Untunttu tuna eek'aa goynanaw amottiide ayaw kaaliite? 31 Hachchikka hewaa mala imuwaa shiishshiyaa wodenne hintte attuma naanatuwaa taman s'uuggiide yarshshiyaa wode, hintte eek'an ubbaan hinttena tunissiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttenan ooshetto? Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaaan c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshettikke. 32 Hintte, «Nuuni mitsawunne shuchchaw goyinniyaa hara kawutetsatuwaa malanne S'oossaa amanena asaa mala gidana» yaagiide k'oppiita. Shin hintte k'ofay ubbakka hanenna. 33 «<Taani Ubbaa

Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani ta mino k'esiyaan, ta muranaw dentseedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan hintte bolla kaatetana. **34** Kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena kessana; hintte laaetteedda biittaa ubbaappe ta mino k'esiyaan, ta mic'eteedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan taani hinttena shiishshana. **35** Taani hinttena kawutetsatuwaa mela biittaa giyaa bazzuwaahana; hinttena ta sintsan essaade, hintte bolla pirdana. **36** Gibs'e biittaa bazzuwaan hintte mayzza aawotuwa bolla pirdeddawaadan, hewaadanka hintte bolla pirdana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. **37** Taani hinttena ta kawutetsaa s'am'aa garssaan wotsana; ta c'aak'uwa hintte naaganaadan, taani hinttena ootsana. **38** Makkalanchchatuwaanne nagaranchchatuwa taani hintte giddoppe diggana; ha'i untunttu de'iyaa imatsatsaa biittaappe taani untuntta kessana; shin untunttu Israa'eeliyaa biittaa gelennaadan diggana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana yaagee. **39** «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ha'i taani odiyaawaa sisennan is'sooppe, biide ubbaykka hintte eek'aw goyinnite. Shin hewaappe guyyiyaan, hintte imuwaaninne hintte eek'an ta geeshsha suntsaa tunisikkita. **40** Ta geeshsha deriyaan, d'ok'k'u geedda Israa'eeliyaa deriyaa bollan hintte Israa'eeliyaa Asay kumentsay taw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw he biittan goyinnana. Taanikka hinttena mokka akkana; hintte yarshshuwaa, hintte dooreteedda imuwaanne hintte geeshsha imuwaa taani hintteppe koyay. **41** Hintte laaetteedda kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena ahiyaa wodenne hara biittatuwaappe taani hinttena shiishshiyaa wode, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa akkiyaawaadan, taani hinttena akkana. Kawutetsatuu s'eellishshin, taani hintte gidдон geeshsha gidiyaawaa erissana. **42** Taani kase hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda Israa'eeliyaa biittaa hinttena zaaraadde aheedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana. **43** Hintte hintte iita hametaanne hintte tuna oosuwa hintte he sa'aan hassayana; hintte ootseedda iita oosuwa ubbaa hintte shenetana. **44** Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte iita hametaadaaninne hintte tuna oosuwaadan gidennaan, ta suntsaa diraw taani ootsiyaa wode, taani S'oossaa gidiyaawaa hintte erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee yaaga» yaagiidde yeedda. **45** Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **46** «Laa asaa na'aw, gedissa bagga simmaade s'eella; gedissa baggaw oda; gedissa wora

bolla timbbitiyaa oda. **47** Gedissa woraw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani ne gidдон tamaa oysana; he tamay ne irs's'a mitsaakka ne mela mitsaakka ubbaa maana. He ees'siyaa tamay to'enna; gedissappe biide, huup'issa gakkanaw de'iyaa asaa som"uwaa ubbaa he lac'uu labbana. **48** Taani Med'inaa Goday oytseedda tamaa gidiyaawaa Asay ubbay be'ana. He tamay to'enna yaagee yaaga» yaagiidde yeedda. **49** Taani zaaraadde, «Ha'i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa ta odanaw taana azazoppa. Untunttu taana, <l ubbatoo leemisuwaa odee gidennee?» yaagiidde haasayiino» yaagaad.

21 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **2** «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Yerusaalamekko zaaraadde, Asay goyinniyyaa sa'atuwaa bolla k'aalaa oda; Israa'eeliyaa biittaa bollan timbbitiyaa oda. **3** Hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani new morkke. Taani ta mashshaa shookuwaappe shoddaade, s'illo asaanne iita asaa ubbaa ne giduwaappe wurssana. **4** S'illuwaanne nagaranchchaa ubbaa d'ayssanaw huup'issappe gedissa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa bolla ta mashshaa shodana. **5** Hewan taani Med'inaa Goday ta mashshaa Aa shookuwaappe shoddeeddawaanne guyye zaarennawaa Asay ubbay erana yaagee» yaaga. **6** Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Asay ubbay s'eellishshin, ne wozanay me"ina oola, c'amo un"an oola. **7** Untunttu neena, <Ayaw oolay?» giide oochchiyaa wode, hawaadan yaaga; <Sintsanna yiyaa iita odoo oolay. Wozani ubbay yashshan muushana; kushiyyaa ubbay arggaac'ana; untunttu goobatetsay ubbay untuntuppe kichchana; gulbbatay ubbaykka kokkorana. He wodii gakkedda! I elle polettana! Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaaga» yaagiidde yeedda. **8** Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **9** «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; S'oossay hawaadan yaagee; <Mashshaa! leefetteeddanne k'uc'etteedda mashshaa! **10** Shukkanaw leefetteedda. Walk'k'antsaadan pol'k'k'u gaanaw k'uc'etteedda. Ta Asay imetteedda seeraanne muruwaa ubbaa is's'eedda diraw, hawaappe guyyiyaan, ooninne nashetena. **11** Go'ettanaw mashshay k'uc'etteedda; leefettiidenne k'uc'ettiide, shukkiyaawoo imetteedda. **12** « <Laa asaa na'aw, yeekkanne zilaala! Ayaw gooppe, he mashshay giigetteeddawe ta asaa bollaanne Israa'eeliyaa kaappotuwa ubbaa bollaanna. Kaappatuukka ta asaana ittippe mashshaan hayk'k'ana. Hewaa diraw, ne tiraa bak'k'a. **13** Taani ta asaa paac'c'ana; untunttu nagaraa

paas'ennan is's'ooppe, ha metuu ubbay untunttu bolla gakkanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee yaaga. 14 « <Ha''ikka asaa na'aw, timbbitiyaa oda; ne kushiyaakka bak'k'a. He wode mashshay laa''u heezzu zaariide shoc'ana; hewekka yuushshuwaa ubbaanna yuuyyiide, dagantsiyaa, wod'iyaanne shukkiyaa mashshaa. 15 Hewe untunttu wozanay muushanaadaninne untuntuppe darotuu d'ubettanaadan ootsana. Aayye ana! Mashshay ubbay geliyaa gimbbiyaa penggetuwaan walk'k'antsaadan p'olk'k'u gee; shookuwaappe shodetiide shukkanaw k'uc'etteedda. 16 Neenoo, k'ara mashshaw, ushechhawunne haddirssaw, ne simmeedda bagga ubbaa busakka. 17 Taanikka k'ay ta kushiya bak'k'ana; ta hank'kuukka dochchana.> Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagiidde yeedda. 18 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 19 «Laa asaa na'aw, Baabloone kaatiyaa mashshay yiyaa laa''u ogetuwaan mallaa wotsa. Laa''u ogetuukka itti biittaappe denddiino. Laa''u ogetuu gakketiyya dantsuwaan katamaakko afiyaa sa'aan malla gidiyaa tuussaa essa. 20 Itti ogiyaan de'iyaa mallay Raaba giyaa Amoonatuwaa katamaa biyaasaa mallee; hinkkuu k'ay Yihudaan gimbbetteedda Yersaalame katamaa biyaasaa mallee. 21 Baabloone kaatii ogetuu gakketiyya dantsuwaan, mallaa tuussatuwaa matan ek'kee. I hak'a ogiyaa baanento eranaw, wonddaafiyaa mashshatuwaa saamaa yeggana; bare eek'atuwaanna zorettana; mehiyaa marac'c'iyaa s'eelana. 22 Dirssaa gimbbetuwaa penggiyaa laaliyaa durumaa ahana mala, wod'anaw azazuwaa aatsana mala, c'ee'k'uwa c'ee'k'ettana mala, dirssaa gimbbetuwaa penggiyaa laaliyaa durumatuwaa katamaa penggiyaan essana malanne biittaa keelaana mala, gimbbiyaana gatsiide miis'aa giigissana mala, yersaalame saamay Aa ushechcha kushiyaan wod'eedda. 23 Yersaalame Asay Baabloone kaatiyaanna c'aak'k'eteedda diraw, hawe barenttu bolla gakkee giide k'oppibeykkino. Shin Baabloone kaatii untuntta untunttu nagaraa hassayissiide, omoodo afana. 24 «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Hintte nagaray k'onc'c'eedda; hintte bayzanchcha asaa gidiyaawaa Asay ubbay eree; hintte oosuu hintte nagaranchcha gidiyaawaa bessee. Hewaa diraw, hintte bayzzuu hassayettana; hintteka hintte morkkiyaw aad'd'iide imettana» yaagee. 25 «Neenoo iitanne tuna gideedda Israa'eeliyaa kaappoo, ne wurssetsa pirddaa gallassay gakeedda. 26 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Ne huup'iyappe kallachchaa dentsa; ne huup'iyaan s'aas'eeddawaakka k'aara. Hawaappe sintsanaw kasewaadan hananawe baawa; zik'k'i geeddawe d'ok'k'u gaana; d'ok'k'u geeddawekka

zik'k'i gaana. 27 Bashshaa! Bashshaa! Taani ha katamaa bayzzana! Pirddiyaa maatay de'iyaa we yaana gakkanaw, ha katamay laa''entso kees'ettenna. I yiyaa wode taani aw aatsaade immana» yaagee. 28 «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; <Israa'eeliyaa boriyaa Amoonatoo Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Mashshaa! mashshay wod'anaw shookuwaappe shodetteedda; wurssanawunne walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaaw k'uc'etteedda. 29 Hintte be'iyaa sas'ay wordduwaa; hintte odiyaa timbbitiikka wordduwaa. Hintte iitanne tuna asaa; hintte wurssetsa pirddaa gallassay gakeedda. Hintte k'ood'iyaan mashshay wod'd'ana hanee. 30 Mashshaa shookuwaan zaarite. Hintte med'etteedda sa'aan, hintte yeletteedda biittan taani hintte bolla pirddana. 31 Ta hank'k'uwa hintte bolla gussana; ta hank'k'uwa tamay hintte bolla ees's'i kesana. Hinttena bayzziyaawan looheedda, mek'etsi bayinna asatoo aatsa immana. 32 Hintte tamaw eetsiyaa mitsaa gidana; hintte suutsay hintte biittan gukkana; hintte laa''entso hassayettikkita. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga» yaagiidde yeedda.

22 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, suutsaa gussiyaawanttu kumeedda katamaa bolla pirddanaw giigaadii? Yaatooppe, I ootseedda tuna oosuwa ubbaa aw oda. 3 Hawaadan yaaga; <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Neeni daro asaa suutsaa gusseedda dirawunne eek'aw goyinniyaawan neena tunisseedda diraw, ne wodii yeedda. 4 Neeni gusseedda suutsan bayzanchcha gidaadda; ne med'd'eedda eek'ankka tunaadda. Yaatina, ne pirddaa gallassay matatteedda; ne wurssetsaa laysayikka gakeedda. Hewaa diraw, taani neena kawutetsatoo kad'iyawaanne hara biittatookka k'ilii'c'iyawaa kessana. 5 Neenoo, suntsi bayeeddanne shabbiretteedda katamatiw, mataaninne haakuwaan de'iyawanttu neena k'ilii'c'ana. 6 « <«Ne giddon de'iyaa Israa'eeliyaa kaappatuu ubbatuu suutsaa gussanaw barenttu wolk'k'aa ay keeshshaa go'ettintto be'a. 7 Ne giddon de'iyawanttu barenttu aawuwaanne barenttu aato bonchchikkino; untunttu betetuwaakka uk'kunneeddino; am''etuwaanne aawuu aata bayinna naanatuwaa naak'kiino. 8 Untunttu ta geeshsha yewotuwaa kad'iionne ta Sambbataakka tunissiino. 9 Ne giddon de'iyawanttuppe ittuu ittuu haratuwaa wod'isanaw wordduwaa odiino; haratuu deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniya sa'atuwaan miino; k'ay haratuu ubbabaan tuniyaawanttu ne gidon de'ino. 10 Ne giddon de'iyawanttuppe ittuu ittuu bare aawuwa machchattinna gisiino; haratuu k'ay piilay yeedda mac'c'a mishiratina wolk'k'an gakkettiino. 11 Ne giddon

de'yaawantuppe ittuu ittuu bare shooruwa machchattinna gisiino; bare na'aa machchattinna gisiino; bare aawuwa naatti, bare michchatina wolk'an gisiino. 12 Ne gidдон de'yaawantuppe ittuu ittuu miishshaa akkiide, shemppuwaa wod'iino; haratuu barenttu miishshaa dichchaw immiinonne, barenttu shooruwa miishshaa yashissiide akkiino. K'ay hintte taana ubbakka dogeeddita. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 13 « < «Ne gidдон de'iyaa Asay bessena miishshaa akkiyaa dirawunne shemppuwaa wod'iyaa diraw, taani hank'k'uwaa ta kushiya bak'k'ana. 14 Taani neena muriyaa gallassi ne goobatsay neenana de'anee? Woy ne kushii mino gidanee? Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana. 15 Taani ne asaa kawutetsatuwaa gidдонinne hara biittatuwaa gidдон laalana; ne tunatetsaakka taani ne bollappe d'ayissana. 16 Hara kawutetsatuwaa sintsan neeni kawushshana; shin he wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 18 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay ayinne patsenna birataa shi'aa mala; untunttu ubbaykka biraa muushisiide geeshshiyaa wode, shi'aa gididi attiyaa nahaasiyaa, k'ork'k'oruwa, birataanne irssaasiyaa mala. 19 Hewaa diraw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Hintte ubbaykka birataa shi'aa mala gideedda diraw, taani hinttena ubbaakka Yersaalame giddo shiishshana. 20 Asay biraa, naasiyaa, birataa, irssaasiyaanne k'ork'k'oruwaamaa c'ooc'yaakko shiishshiide womppiinaan punniide muushissiyaawaadan, taani ta hank'k'uwaaanne ta yiluwaan hinttena shiishshaade, katamaa gidдон muushisanna. 21 Taani hinttena shiishshaade, ta hank'k'uwaa tamaa hintte bolla womppiinaa punnina, hintte hewan muushana. 22 Biray c'ooc'yaan muushiyaawaadan, hintte Yersaalamen muushana. He wode taani Med'inaa Goday ta hank'k'uwaa hintte bolla gusseeddawaa hintte erana» yaagee» yaagiidde yeedda. 23 Med'inaa Godaa k'aalay taakko zaariidekka hawaadan yaagiidde yeedda; 24 «Laa asaa na'aw, untunttu biittay tuneedda diraw, ta hank'k'uwaa iray bukkennaadan diggaade, taani Israa'eeliyaa asaa muruwa doommowaa untunttoo oda. 25 Untunttu kaappatuu bare wod'eeddawaa gudiidde mentereetsiyaa gaammuwa mala; untunttu asaa wod'iino; al'o miishshaa gidina, hara duretaa gidina, ubbaa barenttoo akkiino; untunttu he biittaan daro mac'c'a asaa am'e kesseeddino. 26 K'esetuu ta higgiiyaa mentseeddino; ta geeshshabaakka tunisseeddino. Geeshshaanne tunaa shaakkikkino; k'ay tunaappenne tuna gidenawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa

tamaarissikkino; ta Sambataw gatiyaa immibeykkino. Hewaappe denddeeddawaan, taani Israa'eeliyaa asaa gidдон bonchchettabeykke. 27 Aa gidдон de'iyaa kaappatuu barenttu wod'eeddawaa duuseretsiyaa okorotuwaa mala; untunttu barenttoo bessenna duretetsaa demanaw shemppuwaa wod'iino. 28 Yersaalame kataman timbbitiyaa odiyaawanttu godaa booshunchchaa okkiyaa asaadan, wordduwaa sas'aa be'yaawaaninne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawan, untunttu nagaraa gentsiino. Med'inaa Goday odennan de'ishiina, <Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagiino. 29 He biittaa asatuu bonk'k'iino; zaraafino; hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa uk'k'unniino; untunttu tetetuwaakka un'etsiide suure pirdaa geelayiino. 30 «Taani biittaa d'ayissennaadan, dirssaa gimbbiyaa kees's'iyaa, koletteedda dirssaa penggiyaa baggana ek'k'iide naagiyaa itti asaa koyaad; shin oonanne demmabeykke. 31 Hewaa diraw, ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussana; taani ta hank'k'uwaa taman untunttu d'ayissana; taani untunttu ootseedda oosuwa untunttu bolla zaarana. Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

23 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, itti aatiippe yeletteedda laa'u mac'c'a asatuu de'iino. 3 Untunttu Gibs'en de'iiddi, barenttu yalagatetsaappekka doommiide, sharmus'a gideeddino. He biittan untunttu d'antsan attuma Asay kaa'eedda; untunttu wodorotetsaykka aketeedda. 4 Untuntuppe bayirati suntsay Ohoolo k'ay I michchati teefati suntsay Ohoolibo Untunttu laa'uwaakka taani akkina, taw attumanne mac'c'a naanatuwaa yeleeeddino. Ohoola Samaaratto; Ohooliba k'ay Yersaalamo. 5 «Ohoola taw machchato gidaade de'aadekka sharmus'aaddu; iza bare laggetsati Asoore wotaadaratuwaa amuwaan s'uugettaade kaalaaddu. 6 Untunttu saluwa malatiyaa mayuwa mayyeedda olanchchatuwaa, biittaa mooodiyaawantanne olaa gadaawatuwaa; untunttu ubbaykka malssassaa, yalaga attuma asatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwa. 7 Iza barena sharmus'a ootsaade, ubbaappe lo'iyaa Asoore attuma asatoo immaaddu. I sharmus'atetsay Asoore biittaa eek'atoo goyinnaade, tunanaadan iza ootseedda. 8 Aa Gibs'en doommeedda sharmus'atetsaa ha'ikka agga beyikku; I yalagatetsaappe doommiide, attuma asatuu I d'antsaa kaa'iinonne iinanna sharmus'iino. 9 «Hewaa diraw, iza minisaade amuwaan siik'iyaa Asoore biittaa laggetsatoo taani iza aatsaade immaad. 10 Untunttu iza k'aariide kalloyeeddino; iza attumanne mac'c'a naanatuwaa omooddi oyk'k'eeddino; izokka mashshaan wod'eeddino. Barena gakkedda pirdaa gaasuwaan, mac'c'a asatuwaa gidдон

k'iliic'yaawaa gidaaddu. 11 «I michchata Ohooliba hawaa be'aaddu; iza bare amuwaaninne bare sharmus'an bare michchatippe tunaa daraaddu. 12 Akka k'ay Asoore biittaa mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, lo'o mayuwwa mayyeedda olanchchatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa, ubbatuukka amoyiyaa, yalaga asatuwaa minisaade siik'aaddu. 13 Akka barena tunisseeddawaa be'aaddu; untunttu laa'uukka itti ogiyaa biino. 14 «Iza bare sharmus'atetsaa yaa darissaaddu; iza attuma asatuwaa misilii godaa bollan wooc'etti med'eteeddawaa, zo'o k'alamiyaan oketti utteeddawaa be'aaddu. 15 Untunttu barenttu s'eessan zinnaariyaa danc'c'eeddawantanne barenttu huup'iyanka lo''iyaa c'ark'k'iyaa s'aas'eeddawantta. Untunttu ubbaykka Kaladaawanatuwaa biittaaappe yeedda Baabloone kaappotuwwa malatiino. 16 Iza untunttu misiletuwwa be'osaan akka daro amuwaa s'uugetaade, untunttu s'eesanaw Baabloone biittaa asaa kiittaaddu. 17 Yaatina, Baabloonetuu iikko yiide, iinanna sharmus'iide, iza untunttakka shenetaade, wora simmaaddu. 18 Iza bare sharmus'atetsaa k'onc'c'iyaaan ootseedda wodenne bare kalluwaa k'aara besseedda wode, taani I michchatippe wora simmeeddawaadan, iippekka shenetaade wora simmaad. 19 Shin iza Gibs'en sharmus'a gidaade de'iyaa, bare yalagatetsaa wodiyyaa hassayaade, bare sharmus'aa kasewaappe yaa darissaaddu. 20 Untunttu attumatetsay hariyaawaa mala, untunttuppe kesiyaa zeretsaykka paraawaa mala gideedda bare laggetsatuwaa amuwaan kaalaaddu. 21 (Neenoo, Ohoolibee, ne yalagatetsaa wode, attumawanttu ne d'antsan kaa'ishina, ne wodorotetsa akka akkishina, neeni poleedda sharmus'atetsaa zaaraadekka ha''i ootsanaw amottaasa.) 22 «Hewaa diraw, Ohoolibee, Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani ne laggetsatuwaa, he neeni shenetaade wora simmeeddawantta ne bolla dentsana; taani untunttu ne bolla ubba saanna ahana. 23 Untunttukka Baabloonetuwaanne Kaladaawetuwwa ubbaa, Pak'ooda, Shoo'anne K'o'aana attuma asatuwaa, Asooretuwwa ubbaa, amoyiyaa yalaga asatuwaa, biittaa mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, olanchchatuwwa, kaappatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa. 24 Untunttu olaa paraa gaaretuwaana, c'aanaa gaaretuwaanne daro olanchchatuwaanna huup'issa baggaappe hintte bolla yaana. Untunttu wogga gondalliyaanne k'eeri gondalliyya oyk'k'iide, birataa k'oobiyyaa wotsiide, ne yuushshuwaan salppana. Taani neena untunttun pirdissana; untunttukka neena barenttu wogaadan pirdana. 25 Hank'k'uwaa ne bolla

yeddana; untunttukka neenana hank'k'uwaa suuluwaan gakkettana. Untunttu ne siid'yaanne ne haytsaa k'ans's'ana; neeppe atteedawanttukka mashshaan busakettana. Untunttu ne attuma naanatuwaanne ne mac'c'a naanatuwaa oyk'k'ana; neeppe atteedawanttakka taman s'uuggana. 26 Untunttu ne mayuwwa ubbaa neeppe k'aari akkana; ne alleek'k'o ubbaakka neeppe kessi akkana. 27 Hewaadan ootsaade, neeni Gibs'eppe aheedda sharmus'atetsaa k'aak'k'aanne ne sharmus'atetsaa ubbaa taani neena agissana. Neeni laa'entso Gibs'etuwwa eek'aa misiletuwwa d'ok'k'u gaade s'eellennaadan, woy untunttu hassayennaadan, taani neena ootsana» yaagee. 28 «Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani neena neeni is's'yaawanttoo, neeni shenetaade, untunttuppe wora simmeeddawanttoo aatsaade immana. 29 Untunttu neena is's'ananne neeni daaburaade demmeeddawaa bonk'k'i diggiide, neena kallo s'iira ashshana. Ne sharmus'atetsaa pokkuu k'onc'c'anaadan ootsana. Ne ziitayne ne sharmus'atetsaa amuu, 30 hawaa ne bolla aheedda. Ayaw gooppe, neeni kawutetsatuwaanna sharmus'aadda; untunttu eek'atuwaan neena tunissaadda. 31 Ne michchata beedda ogiyaa neenikka baada. Hewaa diraw, neenakka taani I s'uu'aa ushshana» yaagee. 32 «Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Neeni ne michchati s'uu'aappe ushana; he s'uu'ayykka wolk'k'aamane c'in''a. I tigina, daruwwa akkiyya diraw, ne bolla k'id'yaanne miichchaa ahana. 33 Neeni matsuwwa jollananne kayyotana. Hewe he ne michchati Samaariyya s'uu'ay dagamaanne bayetsaa s'uu'aa. 34 Ne Aa c'inggirssaade ushana; s'uu'aakka mentsana; mentseedda kon''anka ne d'antsaa gaarana. Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 35 «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Neeni taana dogeedda dirawunne taw zokkiyya zaareedda diraw, neeni ne amuwaanne ne sharmus'uwaa gatiyya akkana» yaagee» yaagiidde yeedda. 36 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ohooli bollanne Ohoolibi bolla pirdiitee? Pirddooppe, untunttu ootseedda tuna oosuwwa untunttoo oda. 37 Untunttu laa'uukka sharmus'eedinne shemppuwwa wod'eeddino. Untunttu barenttu eek'aw goyinneeddino. Haray attina, untunttu taw yeleeedda barenttu attuma naanatuwaakka barenttu eek'atoo k'uma ootsiide yarshsheeddino. 38 Hewaappekka harabaa untunttu ta bolla ootseeddino; untunttu ta Geeshsha Golliyya tunisseeddino; Eek'atoo yarshsheedda gallassi ta Sambataakka shaareeddino. 39 Untunttu barenttu naanatuwaa eek'atoo yarshsheedda gallassi, he gallassi untunttu ta Geeshsha Golliyya geliide tunisseeddino.

Untunttu ta golliyaan ootseeddawe hawaa. **40** «Hewaadanka k'ay, untunttu haako saappe attuma asatuu yaanaadan, asaa kiiteeddino; untunttukka yeeddino. Hintte laa"u michchetuu hintte bollaa meec'etteeddita; hintte ayifiyaakka k'alamiyaa okkeeddita; alleek'k'uwaa wotseeddita. **41** S'arp'p'eezay sintsan de'iyaa lo"o arssaa bolla utteeddita; hintte he s'arp'p'eeza bollan ta is'aanaanne ta wogaraa zayitiyaa wotseeddita. **42** Hirggi bayinna asaa kooshshay hintte matan sisettee; matsotteeddawanttukka maaray bayinna asaana bazzuwaappe yeeddino. Hintte kushiyan sagaayetuwa wotseeddino; k'ay lo"iyaa kallachchatuwaakka hintte huup'iyaa wotseeddino. **43** «Taani ta wozanaan, <Hawanttu attuma asatuu ha bollay sharmus'saan wuri kichchedda mac'c'a asatuwaana de'uukka Aa gideeddawanttuna sharmus'ana giide haniino?» yaagaad. **44** Attuma Asay sharmus'attinna sharmus'iyawaadan, untunttu untuntunna sharmus'eeddino. Ee, untunttu he sharmus'anaw k'aak'k'atiyaa Ohooliianne Ohoolibina sharmus'eeddino. **45** Untunttu sharmus's'a gidiyaa dirawunne shemppuwa wod'iyaa diraw, s'illo asatuu sharmus'atuwa bollanne shemppuwa wod'iyawaanttu bolla pirddiyaa pirddaa untunttu bolla pirddiino» yaageedda. **46** Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Untunttu bolla daro asatuwa dentsetsa akkaade ya. Untuntta shabbirissiyaanne untuntta bonk'k'iyaa asatoo aatsaade imma. **47** Ha shabbiriyaa asatuu yiide, untuntta shuchchaan c'addinonne mashshaan busakkino; untunttu untunttu attumanne mac'c'a naanatuwa wod'ana; untunttu golliyaakka taman s'uuggino. **48** Mac'c'a Asay ubbay hinttena k'ullennaadan duutsanaw, taani biittaa ubbaappe sharmus'atetsaa essana. **49** Hintte laa"u michchetuu hintte sharmus'atetsaa muruwaanne eek'atoo hintte goyinneedda nagaraa gatiyaa akkana. He wode taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

24 Nuuni omoodetteedda udduppuntsa laytsan, tammantsa aginaan, tammantsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **2** «Laa asaa na'aw, hawaa hachchi gallassaa mazggobiyaan s'aafa. Ayaw gooppe, Baabloone kaatii Yerusaalame doodeeddawe hachcha. **3** Ha makkalancha asaw ha leemisuwa oda; <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Madaabiyaa distiyaa taman wotsaade, haatsaa an tige. **4** Yaataade gediyaanne anggoosuwa malatiyaa lo"o ashuwa ubbaa mus'aade, an yegga; lo"o mek'etsaakka k'ans's'ereetsaade, an kuntsa. **5** Hewoo neeni akkana dorssaayenne deeshshay wudiyaappe dooretteeddawaa gido.

Mitsaa distiiyaappe garssaana maaraade, ashuwaakka mek'etsaakka ka"ana gakkanaw doyissa» yaagee» yaagaade oda. **6** «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Suutsaa gussiyaawanttu katamatiw aayye ana! Shi'iide ubbakka geeyennan is's'eedda madaabiyaa distiiyaa mala iza gidaaddu. I giddon de'iyaa mus'etteedda ashuwa ubbaa saamaa yeggeenaa kushiyaan gaketteeddawaa, ittuwaa ittuwaa kessaade akka. **7** « <Ayaw gooppe, he katamata wod'eedda asaa suutsay hanno gakkanaasikka iinan de'ee; suutsaa gussaade, baanan kammanaw biitan gussennan, ayayenne kammenna zaallaa bollan gussaaddu. **8** Haluwa kesianaw, ta hank'k'uwaa dentsetsanaadan, I kametenna mala, iza gussedda suutsaa taani zaallaa bollan wotsaad» yaagee. **9** «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Suutsaa gussiyaa katamatiw aayye ana! Taanikka mitsaa loytsa guuppana. **10** Hewaa diraw, daro mitsaa wotsa; tamaakka eetsa. Ashuwa loytsaade doyissa; c'abbaakka mal'etsa; mek'etsay s'uugetto. **11** I suulliide penttina, Aa bollan de'iyaa madaabiikka bonk'k'ina, Aa bollan de'iyaa k'itay seeranaadaaninne Aa bollan de'iyaa shi'ay s'uugetti d'ayanaadan, mela distiiyaa tamaa bonk'k'uwaa bolla wotsa. **12** He daaburay ubbay c'oo mela gideedda; Aa bollan de'iyaa daro shi'ay haray atto, tamanka kichchienna. **13** Hanne Yerusaalame, neeni tuneeddawe ne iita oosuwaana. Taani neena geeshshanaw daaburinakka, neeni ne tunatetsaappenne ne iita oosuwaappe geeyennan is's'eedda diraw, ne bollan ta hank'k'uu wurana gakkanaw, neeni laa"entso geeyakka. **14** Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; hawe hanana. Taani guyye simmikke; k'arettikke; ta k'ofaa laammikke. Ne ogiyaadaaninne ne oosuwaadan, taani neena pirddana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda. **15** Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **16** «Laa asaa na'aw, neeni siik'iyaaanne ne ayifiyaw lo"iyaa ne machchato taani itti kutsan wod'a aggana. Hewan kayyottoppa, yeekkoppanne afos's'oppa. **17** Oola, shin ne ooliyaa Asay sisoppo; hayk'keeddawoo kayyottoppa. Neeni ne huup'iyaa s'aas'iyawaa s'aas'a; ne gediyanakka c'aammaa wotsa. Ne doonaa kammoppa; shochchaakka mooppa» yaagiidde yeedda. **18** Wontta taani asaw odaad; he gallassi omarssi ta machchata hayk'k'aaddu. Wonttetsa gallassi wontta S'oossay taana azazeeddawaadan ootsaad. **19** Yaatina, Asay taana, «Ha neeni ootsiyaawoo biletsay ayentto nuw ayaw odikkii?» yaagiidde oochcheedda. **20** Taani untunttoo hawaadan yaagaade zaaraad; «Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **21** «Israa'eeliyaa asaa

hawaadan yaaga; Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte c'ee'ettiyya, hintte ayifiyaw lo"iyaanne hintte shemppuu amottiyya ta Geeshsha Golliyya taani tunissana hanay. Hintte guyye ashsheeda hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanatu mashshaan wurana. **22** He wode taani ootseeddawaadan, hintte akka ootsana. Hintte doonaa kammikkita; shochchaakka miikkita. **23** Hintte huup'iyaa s'aas'iita; hintte gediyaan c'aammaa wotsiita. Kayyottikkita woy yeekkikkita. Shin hintte hintte nagaraa gaasuwaan gilk'k'ananne ittuu ittoo olana. **24** He wodiyaan Hizk'keeli hinttew malaataa gidanawaa; ubbabaakka I ootseeddawaadan, hintte ootsana. Hawe haniyaa wode, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana» yaagee» yaaga. **25** S'oossay taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani untunttu nashshechchaanne bonchchuwaa, untunttu ayifiyaw lo"iyaabaanne untunttu wozanay amottiyaabaa, k'ay mino gideedda Geeshsha Golliyya, untunttu attuma naanatuwaanne untunttu mac'c'a naanatuwaa untunttuppe wotsa akkana. **26** He gallassi new woriyaa odanaw itti kessi akkiide atteeda Asay yaana. **27** He gallassi ne doonay dooyettana; neenikka aanana haasayana; laa"entso duude kesakka. Hewaadan hanaade, neeni asaw malaataa gidanaassa. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana yaageedda yaagiidde yeedda» yaagaad.

25 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **2** «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Amoonaa biittaakko zaaraadde, Amoonatuwaa bolla timbbitiyya oda. **3** Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta Geeshsha Gollii tuniyaa wode, Israa'eeliyaa biittay mela attiyaa wodenne Yihudaa Asay omoodoo biyaa wode, Hashshu! geedda diraw, **4** taani hinttena away doliyaa bagga biittaa asaw laata ootsaade immana. Yaatooppe untunttu hintte gidдон kambbiyaa kees's'ana; de'ana. Hintte maana teeraa untunttu maana; hintte maatsaakka untunttu ushana. **5** Taani Raaba katamaa gaalotuu heemettiyya sa'aa kessana; Amoonatuwaa gadiyaakka dorssaa wudii allas's'iya sa'aa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee. **6** « «Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte Israa'eeliyaa bashshaan kushiyya bak'k'eedda diraw, guppeedda dirawunne nashettiide k'iliic'eedda diraw, **7** taani hintte bolla ta kushiyya yeddaad. Hinttena kawutetsatoo omooduwaa ootsaade immana. Taani hinttena

asaa giddoppe shoddana; kawutetsatuwaa giddoppekka d'ayissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee. **8** « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aabinne Se'iiri, be'ite, Yihuday hara kawutetsatuwaa mala yaageedda diraw, **9** taani Moo'aaba biittaa bollan gelaade; woraajjaade Aa zawaa naagiyya, Beeti-Yashimoota, Ba'aali-Ma'oonanne K'iriyaatayima geetettiyya, eretteedda katamatuwaa d'ayissana. **10** Hawaappe sintsanaw Amoonatuwaanakka gujjaade, untunttu kawutetsatuwaa gidдон hassayettennaadan, taani untuntta away doliyaa bagga biittaappe yeedda asatoo duretaadan aatsaade immana. **11** Taani Moo'aaba pirdana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee. **12** « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedoomatuu Yihudaa bolla haluwaa keseedda dirawunne daro bayzzanchcha gideedda diraw, **13** taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta kushiyya Eedooma bolla yeddana. An de'iyaa asaanne mehiyaa mule d'ayissana; d'ayissaade mela kessana. Temaana katamaappe biide, Dadaana katamaa gakkanaw, untunttu mashshaan busakettana. **14** Taani Eedoomaw ta asaa Israa'eeliyaa baggana haluwaa kesana. Israa'eelatu untunttu bolla ta hank'kuwaanne ta hank'kuwaa keeshshaa ootsana. Taani haluwaa keseeddawaa untunttu erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. **15** « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Piliss's'eematu barentu wozanaa iitatetsan haluwaa keseedda dirawunne gam"eedda morkketetsaan Yihudaa kad'iide d'ayissanaw koyeedda, **16** hewaa diraw Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; taani ta kushiyya Piliss's'eematuwaa bolla yeddaade Kelitaawetuwwa K'ans's'ana. Taani untuntanne abbaa doonaan atteedawanta ubbaa d'ayissana. **17** Taani untunttoo wolk'k'ama haluwaa kesana; ta hank'kuwaan untuntta murana. Taani untunttoo haluwaa kesiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

26 Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, aginaw koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **2** «Laa asaa na'aw, S'iirroosa katamaa Asay nashettiide, «Hashshu! Yerusaalame kunddaaddu; Iza laaettaade d'ayeeddanne, izi penggii wagaggi giide dooyetteedda diraw hawaappe sintsan nuuni daretana» yaagiino. **3** Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, S'iirroosa katamatee, taani new morkke. Abbaa beetay yiyaawaadan, taani daro kawutetsatuwaa ne bollan ahana. **4** Untunttu ne dirssaa gimbiyyaa kolana; ne miis'aakka laalana. Taani

neena biittaa ubbaa k'uc'c'i afi diggina, kallo de'iyaa zaallaa ootsana. 5 Yaatooppe neeni abbaa gidon asatuu Barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hara kawutetsatuu S'iiroosa katamaa bonk'k'anawantta. 6 He biittan huup'etiyaa katamatuwaan de'iyaa k'eeeri katamatuu abbaappe guutsa haakkiyaawanttu mashshaan wurssana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee. 7 «Ubbaa Mooodiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «S'iiroosa bolla olaa dentsana mala, kaatetoo kaatiyaa gidiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa taani huup'issa baggappe ahana; Aa taani paratuwaana, paraa gaaretuwaana, paraa asatuwaananne daro olanchchatuwaanna ahana. 8 Untunttu huup'etiyaa biittan k'eeeri katamatuwaa mashshaan wurssana; untunttu neena dooddiide, ne dirssaa gimbbiyaana gatsiide, biittaa kaafana. Yaatiide barenttu gondalliyaa ne bolla dentsana. 9 Dirssaa gimbbetuwaa dom'iide laaliyaa miishshaan dirssaa gimbbiyaa mentsereetsana; barenttu olaa miishshankka ne miis'aa laalana. 10 Aa paratuu daro gidiyaa diraw, untunttu dentsiyaa baanay neena kammanna. Paratuunne paratuwaa gaaretuu laalettettedda katamaa dirssaa penggiyaa geliyaawaadan, geliyaa wode, untunttu sissiyaa garmaassunne giiretsay ne dirssaa gimbbiyaa k'aatsana. 11 Untunttu paratuu ne gidon de'iyaa ogetuwaa ubbaa yed'd'ana. Ne asaakka mashshaan wurssana; ne wolk'k'aama tuussatuukka sa'aan kunddana. 12 Baabloonetuu ne akuwaanne ne zal'iyyaa miishshatuwaa bonk'k'anawantta. Ne dirssaa gimbbetuwaanne ne lo'o keetsatuwaa ubbaa kolana; he shuchchaa, he mitsaanne he laalettettedda burc'c'e ubbaa afiide, abban olana. 13 Ne mal'o yetsaa taani diggina; ne diitsaa kooshshaykka laa'entso sisettenna. 14 Taani neena kallo de'iyaa zaallaa ootsana; k'ay neeni asatuu barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odeedda diraw, neeni laa'entso kees'ettakka. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 15 «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday S'iiroosa katamaw hawaadan yaagee; «Ne morkketuu ne bollan geliyaa wode, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa ne Asay siifettiid giirimmiyaa giirintsaa sisiide, yashshaw kokkorana. 16 Hewaappe guyyiyaan, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa mooodiyaawanttu barenttu oydiyaappe wod'd'ana. Barenttu k'umayuwaanne kushiyan sikkiide alleek'k'isseeda barenttu mayuwaa k'aarana; yashshaw kokkoriide, biittan uttana. Ne bolla gakkeedda metuwaa k'oppiide, untunttu daro shabbirettana; kokkorssaykka untuntta aggenaan is's'ana.

17 ««Hewaappe guyyiyaan, untunttu new hawaadan yaagiide zilaalana; ««Aayye, eretteedda katamatee, abbaa gidon wolk'k'aamiyaa asatuu de'iyaa katamatee, neeni waana laalettettedda S'iiroosa bolla olaa dentsana mala, kaatetoo kaatiyaa gidiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa taani huup'issa baggappe ahana; Aa taani paratuwaana, paraa gaaretuwaana, paraa asatuwaananne daro olanchchatuwaanna ahana. 8 Untunttu huup'etiyaa biittan k'eeeri katamatuwaa mashshaan wurssana; untunttu neena dooddiide, ne dirssaa gimbbiyaana gatsiide, biittaa kaafana. Yaatiide barenttu gondalliyaa ne bolla dentsana. 9 Dirssaa gimbbetuwaa dom'iide laaliyaa miishshaan dirssaa gimbbiyaa mentsereetsana; barenttu olaa miishshankka ne miis'aa laalana. 10 Aa paratuu daro gidiyaa diraw, untunttu dentsiyaa baanay neena kammanna. Paratuunne paratuwaa gaaretuu laalettettedda katamaa dirssaa penggiyaa geliyaawaadan, geliyaa wode, untunttu sissiyaa garmaassunne giiretsay ne dirssaa gimbbiyaa k'aatsana. 11 Untunttu paratuu ne gidon de'iyaa ogetuwaa ubbaa yed'd'ana. Ne asaakka mashshaan wurssana; ne wolk'k'aama tuussatuukka sa'aan kunddana. 12 Baabloonetuu ne akuwaanne ne zal'iyyaa miishshatuwaa bonk'k'anawantta. Ne dirssaa gimbbetuwaanne ne lo'o keetsatuwaa ubbaa kolana; he shuchchaa, he mitsaanne he laalettettedda burc'c'e ubbaa afiide, abban olana. 13 Ne mal'o yetsaa taani diggina; ne diitsaa kooshshaykka laa'entso sisettenna. 14 Taani neena kallo de'iyaa zaallaa ootsana; k'ay neeni asatuu barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odeedda diraw, neeni laa'entso kees'ettakka. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

27 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, S'iiroosaw zilaala. 3 Abbaa doonaan de'iyaa abbaa doonaa daro biittatuwaan de'iyaa asaana zal'iyyaa, he katamaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo S'iiroosaa, neeni, taani puulan likketiyaawe bayinna kumentsa yaagaade otorettaadda. 4 Ne zaway abbaa gul'aana; neena kees's'iyaaawanttu neena loytsiide kees's'eeddino. 5 Ne sank'k'aa Saniira giyaa sa'aappe k'ans's'eedda s'iidan ootseeddino; ne markkabiyya tuussaa Liibaanoosappe yeedda zigaappe giigisseeddino. 6 Markkabiyya soldissanaw haatsaa guyye pushakkiyaa ne mook'etuwaa Baasaane etsaappe ootseeddino; ne wuyggiyaa K'op'irosappe yeedda dumma s'iidaa sank'k'aa ootseeddino; he wuyggiyaa danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda. 7 Ne sharay banddiraadan haakuwaan beettana mala, kushiyan sikkiide alleek'k'isseeda Gibs'etuwaa liinuwaappe oosetteeddawaa; neena kamiyaa gaariddotuukka Eliisha wombaappe yeedda, saluwaa malatiyaanne ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe oosetteeddawantta. 8 Ne markkabiyya soldissiyaawanttu Sidoonanne Ariwaada geetettiyya katamatuwaappe yeeddawannta; ne markkabiyya laaggiyaawanttu looheedda ne asatuwaa. 9 Markkabiyya gidon za'edasa shiddiyaawanttu Gebaalappe yeedda

c'imatuwaanne eranchcha asatuwaa; abban biyaa markkabiyya ubbaan de'iyaa oosanchchatuu ne gidon wod'a woy gujja giide palumetiide zal"iino. 10 « < «Paareesappe, Liidiyaappenne Liibiyaappe yeedda olanchchatuu ne olanchchatuwaa maaddiide oletteeddino; barenttu gondalliyaanne barenttu olaa k'oobiyya ne giddon kak'keeddino; untunttu neena bonchchisseeddawantta. 11 Ariwaadepenne Heleekappe yeedda olanchchatuu ne dirssaa gimbbiyaan naagiino; Gamaadappe yeedda asatuu ne adussa gimbbiyaan naagiino. Untunttu barenttu gondalliyaa ne gimbbiyaa yuushshuwaan kak'keeddino; ne puulaana likketiyaawe bayinna kumentsaa gidanaadan ootseeddawanttu untuntta. 12 « < «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan Tarsseesi neenana zal"eedda; I biraa, birataa, k'ork'oruwaanne irssaasiyya immiide, ne miishshaanna laammeedda. 13 Giriikii, Tubaalinne Mesheki neenana zal"eeddino; ayiletuwaanne naasiyya birataappe oosetteedda miishshaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino. 14 Beeti-Togarmmi toggiyaa paratuwaa, olaa paratuwaanne baluk'otuwaa immiide, ne miishshaanna laammeedda. 15 Rooda biittaa Asay neenana zal"eedda; k'ay abbaa doonaa biittatuwaan Asay danggarssaa zaaliyaanne zop'piyaa giyaa mitsaa ahiide, new k'ans's'eedda. 16 « < «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan, Sooriyaa asatuukka neenana zal"eeddino; untunttu maata malatiyaa ink'kuwaa, zo'o ink'kuwaa, yelelluwaappe oosetteedda alleek'kuwaa, ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'kiyaa, lee'o liinuwaanne alleek'kuwaa sikkeedda mayuwaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino. 17 Yihudaanne Israa'eeliyaa asatuu neenana zal"eeddino; untunttu Minitte gade zarggaa, maldduwaa, eessaa, zayitiyaanne balasaame giyaa d'aliyaa zayitiyaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino. 18 Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaaninne ne shiishsheedda dumma dumma miishshatuwaa gaasuwaan Damask'ko asatuu neenana zal"eeddino; untunttu Helboona woyniyaa eessaanne Saahooraa dorssaa isikiyaa immiino. 19 Uzaalan de'iyaa Daanaawetuunne Giriike Amoonatuu ne miishshaanna laammeeddino. Hewaadanka k'ay, k'os's'eedda birataanne dumma dumma k'imaametuwaa new immiide laammeeddino. 20 « < «Dadaana asatuu kooraa gilaasiyaa ahiide zal"eeddino. 21 Arabatuunne K'eedaare biittaa kaappatuu ubbay ne zal"iyaa miishshaw dorssaa maratuwaa, dorssaa orggetuwaanne deeshshatuwaa ahiide zal"eeddino. 22 Saabanne Raa'ima zal"anchchatuu ink'kuwaa, work'kaanne lo'o dooretteedda k'imaametuwaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino. 23 Kaaraane, Kaneeha, Edene, Saaba, Asooreenne Kilimmaada geetettiyaa katamatuu ubbay

neenana zal"eeddino. 24 Untunttu lo'o mayotuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, alleek'kuwaa sikkeedda mayuwaa, gazza mins's'aafetuwaa, loytsi dook'keedda bak'etsaanne wodoruwaa immiide, ne geyaan miishshaanna laammeeddino. 25 « < «Ne miishshatuu Tersseesse zal"anchchatuwaa wol'k'kaama markkabatuwaan c'aanetiide beeddino. Neenikka darobay c'aanetina kumaade, abbaa bolla biyaa markkabiyya mala gidaadda. 26 Ne markkabiyya soldissiyaawanttu neena akkiide, abbaw giddo gishachchaa afeedino; shin away wulliyaa bagga c'arkkuu neena abbaw giddo gishechchan mentsereetseedda. 27 Neeni me'eretteedda gallassi ne duretetsayenne ne zal"iyaa miishshay ubbay, ne markkabiyya soldissiyaawanttu, ne markkabiyya laaggiyaawanttu, ne markkabiyya giddon za'edasaa shiddiyaawanttu, ne zal"anchchatuunne ne giddon olanchchatuu ubbay abbaa giddo muuketteeddino. 28 Markkabiyaan biyaa asatuwaa waasuwaa kooshshay abbaa gas'aa gakkanaw sisettee. 29 « < «Markkabiyya soldissiyaawanttunne laaggiyaawanttu ubbay barenttu markkabatuwaappe kesiide, abbaa gas'an ek'keeddino. 30 Untunttu ubbaykka barenttu huup'iyaa baanaa k'oliide, bidintsaan gondoretitiide, ne bayetsaa diraw, iita yeekuwa yeekkeeddino. 31 New kayyottiide, barenttu huup'iyaa meediide, maak'aa mayyeeddino; untunttu daro seeletiide, new yeekkeeddino. 32 New untunttu hawaadan yaagiide zilaaleeddino; « < «Ha'i abbaa giddon sirp'pi geedda, S'iirrosana likketiyaawe oonee? 33 Ne zal"iyaa miishshay abbaa pinniide yiyya wode, biittan de'iyaa daro asaa kalissaadda; ne mas'uwaan kaatetuu duretteeddino. 34 Shin ha'i abbaa c'iimman me'erettaadda. Ne zal"iyaa miishshaykka, new ootsiyaa asatuu ubbatuukka, neenana abbaa giddon muukettiide d'ayeeddino. 35 Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay, ne bolla gakteeddawaa be'iide dagammeeddino. Untunttu kaatetuukka daro yayyeeddino; untunttu som"ii yashshaa erissee. 36 Ne wurssetsay dagantsiyaawaa gideedda; neeni laa"entso ubbakka de'akka. Hewaa diraw, biittaa ubbaan de'iyaa, zal"anchchatuu, Pooral geeddino yaagiide zilaaleeddino» yaagee yaaga» yaagiide yeedda.

28 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiide yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, S'iirrosaa kaappuwaa hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne wozanay otoretteedda diraw, Taani s'oossaa; taani abbaa giddo gishechchan, s'oossatuwaa araatan uttaad yaagaadda. Neeni, taani s'oossaadan, aad'deeda eranchcha kesaad gaade

k'oppooppenne, neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka. 3 Neeni Daaneelappekka aad'd'eeda eranchchee? Ay s'uuraykka neeppe geemmennee? 4 Tumukka neeni ne aad'd'eeda eraaninne ne akeekan dure gidaadda; biraanne work'kaa ne duretaa minjiyaa golliyaa shiishshaadda. 5 Ne zal''iyaa eran daro wod'iyaa demmaadda; ne duretaappe denddeeddawaan ne wozanay otoretteedda» yaagee. 6 «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni, taani s'oossaa, aad'd'eeda eranchcha gaade k'oppiyaa diraw, 7 taani ne bolla kawutetsatuwaa ubbaappe mek'etsi bayinna, iita morkkatuwaahana; neeni ne aad'd'eeda eran shiishsheedda mas'uwaa ubbaa untunttu barenttu mashshaan d'ayissana; ne bonchchuwaakka untunttu tunissana. 8 Neena untunttu wod'iide, abbaa c'iimman olana. 9 Yaatina, neena wod'ana haniyaawaa sintsan neeni, tumu taani s'oossaa gaanii? Neena wod'iaawanttu kushiyan neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka. 10 Neeni allagatuwaa kushiyan ammanenna Asay hayk'k'iyaa hayk'k'uwaahayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga» yaagiidde yeedda. 11 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 12 «Laa asaa na'aw, S'iioosa kaatiyaw hawaadan yaagaade zilaala; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni kase aad'd'eeda eran kumeeddawaa; neeni Asay leemisiide odiyaa aad'd'eeda puulanchcha gidaadda. 13 Neeni Edenen, S'oossaa gennetiyaan kase de'aadda; sarddiyoone, toop'aaziyoone, almaaze, biralle, margide, yasp'p'iide, samppeerenne baluura geetetiyyaa al'o shuchchaan alleek'k'ettaade, lo'o work'kaa alleek'k'uwaahaykase mayyaadda; neeni med'etteedda gallassi hawe ubbay new giigeedda. 14 Taani neena naagiyya kiruube ootsaade suntsaad; yaataade neena okkaad. Ta geeshsha deriyaa bollan neeni de'aadda; k'ay tamaadan p'ooliyaa al'o shuchchatuwaahaygiddon simerettaadda. 15 «< «Neeni med'etteedda gallassaappe doommaade, iitabay ne bolla beetteedda gallassay gakkanaw, ne ogiyaa ubbaan tooshii bayinnan de'aadda. 16 Ne daro zal''iyaappe denddeeddawaan, makkalan kumaade, nagaraa ootsaadda. Hewaa diraw, ta geeshsha deriyaappe tunabaadan, neena work'k'an kessaad. Neenoo, naagiyya kiruubiyaw, he tamaadan p'ooliyaa al'o shuchchatuwaahaygiddoppe taani neena yederssaad. 17 Neeni puulanchcha gidiyaa diraw, daro otorettaadda; ne bonchchuwaahaygaasuwaan, ne aad'd'eeda eraa tunissaadda. Hewaa diraw, taani neena sa'aan olaad; hara kaatetu neena be'iide seeretanaadan ootsaad. 18 Ne nagaraa daruwaaninne ne c'imuwaa zal''iyaan, ne goyinniyya sa'atuwaa ubbaa tunissaadda. Hewaa diraw, taani tamay

ne giddoppe kesanaadan ootsaad; ikka neena meedda. Ubbatu s'eellishshin, taani neena sa'aa bollan bidintsaa kessaad. 19 Neena kase eriyaa kawutetsatuubbay nebaan dagameeddino. Ne wurssetsay yashshiyaawaa gideedda; neeni laa''entso ubbakka de'akka» yaagee yaagaade zilaala» yaagiidde yeedda. 20 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 21 «Laa asaa na'aw, ne som''uwaa Sidoona katamaakko zaaraadde, Aa bolla timbbitiyyaa oda. 22 Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Sidoonaa, taani new morkke! ne bolla ootsiyaawaan ta bonchchuu k'onc'c'ana. Ne giddon de'iaawanttu pirdiyaawaan taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu ubbay erana. 23 Taani ne giddon iita harggiyaa yeddana; ne ogiyaan suutsay gukkanaadan ootsana. Ubbaa baggana yiya olaa gaasuwaan ne Asay mashshaan hayk'k'ana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana. 24 «< «Hawaappe sintsanaw Israa'eeliyaa yuushshuwaan de'iyaa, Aa kad'iide s'eelliyaa biittaa ubbaappe, aguntsa malanne kashiyaa mala gidiide k'ohiyaabay ooninne de'enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee yaaga» yaagiidde yeedda. 25 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa untunttu laaletteedda kawutetsaa ubbaappe shiishshaade, taani ahiyaa wodenne untunttu he kawutetsatuwaa ubbaa sintsan taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeedda barentu biittan untunttu de'ana. 26 Hewan untunttu saruwaan de'ana; golliyaa kees's'ana; woyniyaa turaakka tokkana. Untunttu kad'iide s'eelliyaa untunttu shoortuwaa ubbaakka taani pirdiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay saruwaan de'ana. He wode taani Med'inaa Goday untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee.

29 Nuuni omoodetteedda tammantsa laytsan, tammantsa aginaan, tammanne Laa''entsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, ne som''uwaa Gibbs'e kaatiyaakko zaaraadde, Aa bollanne Gibbs'e biittaa ubbaa bolla timbbitiyyaa oda. 3 Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, par''oona; Nayle Shaafaa giddon giseedda, loytsa work'k'aamanne yashshiya do'aw, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaagiyya Gibbs'e kaatiyaw, taani new morkke! 4 Taani ne goggoc'c'uwaan hinggitsaa gelissana; ne shaafaan de'iyaa moletuu ne galbbaa pok'uwaanna oyk'k'ettanaadan

ootsana; moletuu ne galbbaana oyk'k'etti utti de'ishshin, taani neena haatsuwaappe goochchaade gas'aa kessana. 5 Taani neenanne ne shaafaan de'iyaa moletuwaa ubbaa mela biittan olana; ne anhay dembban oleti attanawaa; ne anhaa shiishshiide moogiyaawe d'ayana. Taani neena saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma ootsana. 6 Gibbs'en de'iyaa Asay ubbay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hewan erana. « < «Neeni Israa'eeliyaa asaw mak'k'aa guufiyaa gidaadda; 7 untunttu neena oyk'k'eedda wode me'ade, untunttu hashiyaa c'addaadda; untunttu neenan zemppeedda wode me'ade, untunttu zokkiyaa duutsaadda. 8 Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ne bollan mashshaa dentsiyaawantta ahana; untunttu ne asaanne ne mehiyaa ubbaa wurssana. 9 Gibbs'e biittay Asay bayinna melanne ona biittaa gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana. « < «Hewekka neeni, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaageedda diraw, 10 taani ne bollanne ne shaafaa bolla denddaad. Taani huup'issa baggana Migidoolappe doommaade, gedissa baggana Asiwaane katamaa, hewaappekka Toop'piyaa zawaa gakkanaw Gibbs'e ubbaa Asay bayinna melanne ona sa'aa kessana. 11 Asaa gidina mehiyaa gidina, hewaana aad'd'ena; oytamu laysay wurana gakkanaw, ayayenne hewan de'enna. 12 Taani Gibbs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda melanne ona biittaa ootsana; Aa katamatuukka oytamu laysay wurana, hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwa kolettiide de'ana. Gibbs'e asaa taani kawutetsatuwaa giddoninne hara asaa giddon laalana» yaagee. 13 « < «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Oytamu laysaappe guyyiyaan, taani Gibbs'etuwa laaleedda kawutetsatuwaa giddoppe shiishshana. 14 Taani untunttu zaaraade ishalssana; untunttu yeletteedda gedissa Gibbs'en de'iyaa Patiroosa biittaa zaarana; hewan untunttu laafa kawutetsaa gidiide de'ana. 15 Gibbs'e hara kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'eeda laafa kawutetsaa gidana. Laa"entso hara kawutetsatuwaa bolla barena d'ok'ku d'ok'ku ootsenna. Laa"entso I hara kawutetsaa mooddenaadan, taani izo guutsana. 16 Israa'eeliyaa Asay laa"entso maaduwa demmanaw untunttu ammanetenna; Gibbs'en ammanetteedawe ay keeshshaa bayzzento Israa'eeliyaa Asay akeekana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee yaaga» yaagiidde yeedda. 17 Nuuni omooddettedda laatamanne laappunsa laysan, koyiro aginaan, koyiro gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 18 «Laa asaa na'aw, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori S'iirrosa bolla olaa dentsetsanaw giigeedda; untunttu

huup'ii bo"atana gakkanaasinne hashiikka madus'sana gakkanaw, olanchchatuu dees'o tookuwaa tookkanaadan ootseeddino; gido shin, kawuukka olanchchatuukka ha daabura ubbaan untunttu S'iirsoosappe demmeeddawe baawa. 19 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Gibbs'e biittaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana; ikka bare olanchchatuwaa dirguwaa gidana mala, omooduwaaninne bonk'k'iyaan akkeeddawaa ubbaa akkiide baana. 20 Inne Aa olanchchatuu taw ootseedda diraw, taani aw Gibbs'e biittaa untunttu daaburaw dirguwaa ootsaade immana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 21 «He gallassi taani Israa'eeliyaa asaa mintsana. Hizk'k'eelaa, neenikka asaw odanaadan, taani neena mintsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagiidde yeedda.

30 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassaw, Aayye anal yaagiide zilaalite! 3 Ayaw gooppe, he gallassay mateedda! Med'inaa Godaa gallassay gakeedda! He gallassay shaarii sikkeedda gallassanne kawutetsatuwaa ubbaw meto gallassaa gidanawaa. 4 Gibbs'e bolla olay yaana; Toop'piyaa bollanka tuggay yaana. Darotuu Gibbs'e biittan hayk'kana; he biittaa duretetsay bonk'k'ettana; Aa baasuukka bayana. 5 He olay Toop'piyaa, Liidiyaa, Liibiyaa, Arabaanne ta c'aak'k'o biittaa asaa ubbaa Gibbs'ena gatsiide wurssana» yaagee. 6 « < «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e maaddiyaawanttu kunddana; Aa otorettiyya wolk'k'ay wurana. Migidoolappe biide Asiwaane gakkanaw, untunttu mashshaan hayk'kana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 7 Gibbs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda mela biittaa gidanawaa; Aa katamatuukka hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwa kolettiide de'ana. 8 Taani Gibbs'e taman oytsiyaa wodenne Aa maaddiyaawanttu ubbay hayk'ki wuriyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. 9 « < «He gallassi taani saro de'iyaa Toop'piyaa asaa dagantsanaw asatuwaa markkabiyaan kiittana. Gibbs'e muretiyaa gallassi Toop'piyaa asaa bolla tuggay yaana. Be'ite, he gallassay gakeedda!» yaagee. 10 « < «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooru kushiyan taani Gibbs'e duretetsaa d'ayissana. 11 Kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuwaa kaaletsiide yiide, I biittaa d'ayissana; untunttu Gibbs'e asaa bollan mashshaa shoddiide, biittan anhaa kuntsana. 12 Nayle

Shaafaa taani melissana; taani Gibs'e iita asatuwaa kushiyan aatsaade immana; untunttu, he biittaanne an de'iyawaa ubbaa allagatuwaa kushiyaan d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee. 13 « <Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Memppiisa kataman de'iyaa eek'atuwaanne misiletuwaa ubbaa taani d'ayissana; Gibs'e biittan laa'entso kaappo gidiyaawe de'enna; biittaa ubbaa taani yashissana. 14 Taani Patiroosa giyaa gedissa bagga Gibs'e mela kessana; huup'issa baggana de'iyaa S'o'aane kataman tamaa yeddana; Teebisa katamaakka murana. 15 Gibs'ew geesso gideedda Pelusiyaaman ta hank'kuwaa gussana; Teebisa asaa ubbaa wurssana. 16 Taani Gibs'en tamaa oytsana; Pelusiyaamikka loytsi tuggatana; Teebisa dirssaa gimbbii kolettana; Memppiisa kataman duus's'enna metuu gakkanawaa. 17 Oona katamaa yalaga asatuunne Bibaasita kataman de'iyaa yalagay ubbay mashshaan wurana; he katamatuukka omoodettiide baana. 18 Gibs'e wolk'kaa taani mentsereetsiyaa wode, S'aafinaasan gallassay k'ammana; I otorettiyyaa wolk'k'ay wurana; Gibs'a shaarii kammana; S'aafinaasa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa Asay omooduwaan baana. 19 Taani Gibs'a hewaadan murana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda. 20 Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, koyiro aginaan, laappunsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 21 «Laa asaa na'aw, taani Gibs'e kaatiyaa k'esiyyaa mentsaad; Aa wooshshaaninne c'urk'k'aan s'aas'i kooliide patsiyaa hiillay akka baawa; hawaappe sintsanaw I minotetsaa ahiide, mashshaa oyk'k'anaw danddayenna. 22 Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani Gibs'e kaatiyaw morkke. Aw kase me'o k'esiyaanne pas'a de'iyaa k'esiyyaa laa'uwaakka taani mentsana; Aa mashshay akka Aa kushiyaappe sa'aan wod'd'anaadan ootsana. 23 Gibs'etuwaa kawutetsatuwaa gidдонinne hara biittatuwaan laalana. 24 « <Taani Baabloone kaatiyaa laa'u k'esiyyaa minisaade, ta mashshaa Aa oytsana. Shin Gibs'e kaatiyaa k'esiyyaa mentsana; bare morkkiyaa sintsan I hayk'k'ana haniyaawe ooliyaawaadan olana. 25 Ee, taani Gibs'e kaatiyaa laa'u k'esiyyaa daaburssaade, Baabloone kaatiyaa k'esiyyaa mintsana. Taani Baabloone kaatiyaa ta mashshaa oytsiyaa wodenne I Gibs'e bolla Aa dentsiyaa wode, Gibs'etuu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana. 26 Gibs'etuwaa taani kawutetsatuwaa gidдонinne biittaa ubbaan laalana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

31 Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, heezentsa aginaan, koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, Gibs'e kaatiyawunne asaa ubbaa hawaadan yaagaade oda; <Ne gitatetsan neena taani oonana likkoo? 3 « <Neeni lo'o daashsha kuway de'iyaa Liibaanoosa zigaa mala. I aduk'kiide dic'c'eedda; Aa s'eeray akka shaariyaa gakteedda. 4 Hewan Aa dichchiyaa haatsay de'ee; c'iimmuwaappe kesiyyaa pulottotuukka I toketteedda sa'aan yuushshuwaan ubbaan goggiino; he pulottotuu mitsay mokkiyaasaa ubbaa gakkiiide ushshiino. 5 He mitsay haatsay dareedda diraw, woran de'iyaa hara mitsaa ubbaappe geesaa aduk'k'ee; Aa daashshatuukka orddenne adussa. 6 Saluwaa kafotuu ubbay Aa daashshan barenttu golliyyaa kees's'eeddino; bazuwaa do'atuukka Aa daashshaa garssan maraa yeleeeddino; wolk'k'aama kawutetsatuu ubbay Aa kuwan uttiino. 7 He mitsay bare gitatetsaananne bare daashshaa adussatetsaana ayaa lo"ii! Bare s'ap'uwaakka haatsaa c'iimmaw duge yeddi wotseedda. 8 Haray atto S'oossaa gannatiyanka he zigaanna likkettiyyaa zigi baawa; aawaa mala daashshay de'iyaa s'iiday akka baawa; hewaa mala boo'iyaa mitsikka baawa. S'oossaa gannatiyanka hewaa mala lo'o mitsay baawa. 9 « <Taani Aa daro daashshan puulanchcha ootsaad. Edene giyyaa S'oossaa gennetiyaan de'iyaa mitsatuu ubbay Aa k'anaateeddino. 10 « <Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay aduk'kiide dic'c'eedda diraw, Aa s'eeray akka shaariyaa gakteedda dirawunne I bare geesan otoretteedda diraw, 11 taani Aa agga aggaad; yaataade wolk'k'aama, allaga kawutetsaw aatsaade immaad. He kawutetsay aw Aa iitatetsaadan ootsana. 12 Mek'etsaa iita allagatuu he mitsaa k'ans's'i olana; k'ans's'eedda tashetuu deretuwaan, wombbatuwaaninne zanggaaratuwaan oletti attana. Aa kuwan uttiyya hara kawutetsatuu ubbay he sa'aa aggiide baana. 13 Saluwaa kafotuu yiide kunddeedda mitsaa bolla uttana; bazuwaa do'atuukka Aa tashetuwwa yed'd'ana. 14 Haatsaa matan dic'c'iyaa mitsatuu gidдон aawaadan aduk'kiide, s'eeray shaariyaa gakkiiyya mitsay de'enna. Hayk'k'iyaa asaa bolla gakkiiyya hayk'k'uwaa pirdday he mitsaa bolla gakkanawaa; he pirdday I hayk'k'iiide, duufuwaan geliyaawanttuna Si'ooliyaan gelanaassa» yaagee. 15 « <Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay Si'ooliyaan geliyaa gallassi c'iimmuwaappe kesiyyaa pulottotuu aw kayyottanaadan taani ootsana; he pulottotuwwa haatsay goggennaadan taani ootsana; Liibaanoosikka Aa diraw kayyottanaadan ootsana. K'ay wora mitsay ubbay shullana. (Sheol h7585) 16 Taani he mitsaa Si'ooliyaan oliyaa wode,

Aa kunddetsaa kooshshaan kawutetsay ubbay k'aas's'ana. Kunddiide Si'ooliyaan geleedda Edene mitsatuunne haatsaa ushiyaa dooretteeddanne lo'o Liibaanoosa mitsatuu ubbay Aa kunddetsan minetana. (Sheol h7585) 17 Kawutetsatuwaa gidдон aanana maadetteeddanne Aa kuwan utteedda ubbay kase mashshaan hayk'keeddawanttuna gakketanaw aanana ittippe Si'ooliyaan gelana. (Sheol h7585) 18 Edene gannatiyaa gidдо mitsatuwaankka hewaa keeshshaa gitayenne lo'uu baawa; shin ha'i Edene mitsatuwaadan, ikka hayk'ki Si'ooliyaan gelee; hewan I mashshaan hayk'keedda ammanibeennawanttu ubbaan gakkettana. « < «He mitsay Gibbs'e kaatiyaanne Aa asaa ubbaa leemiso. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

32 Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, tammanne laa"entso aginaan, koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'alay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, Gibbs'e kaatiyaw zilaala! Hawaadan yaaga; «Neeni kawutetsatuwaa gidдон neena gaammuwaa kessaadda; shin neeni abbaa gidдон de'iyaa S'adiyaa mala. Neeni haatsatuwaappe kesaadda; ne gedetuwaan purchchakkaade, haatsaa bulluuk'kaadda. 3 « <«Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Daro Asay shiik'iyaa wode, taani ta gitiyaan neena oyk'k'ana; he Asay neena goochchiide, haatsaappe gas'aa kessana. 4 Taani neena biittan olaa aggana; dembbaa bollakka mic'ana; yaataade saluwaa kafotuwaa ubbay ne bolla utissana; biittaa ubbaan de'iyaa bazzuwaa do'atuwaakka ne ashuwaa kalissana. 5 Taani ne ashuwaa deretuwaa bollan laalana; ne wombbatuwaakka ne anhaan kuntsana. 6 Deretuwaa kammiide, shaafatuwaa kumana gakkanaw, ne suutsay gukkanaadan ootsana. 7 Taani neena d'ayissiyaa wode, saluwaa goozana; s'oolintetuwaakka d'umissana; awaakka shaariyaan kammana; aginayikka bare poo'uwa diggana. 8 Neepe bollaanna de'iyaa saluwaa poo'otuwa ubbaa d'ayissaade, new biittaa d'umissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 9 « < «Taani ne bolla gakteedda bayetsaa oduwaa neeni erenna kawutetsatuwaa ubbaa sisiyaa wode, c'ora asaa wozanay shabbirettana. 10 Taani ne bolla gatsiyaawe kawutetsatuwaa ubbaa dagantsana. Taani ta mashshaa untunttu sintsan lellesiyaa wode, kaatetuu yashshan kokkorana; neeni kunddiyaa gallassi untunttu ubbaykka barenttu shempoo shempoo yayana» yaagee. 11 « <«Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Gibbs'e kaatiyaw hawaadan yaagee; «Baabloone kaatiyaa mashshay ne bollan yaana. 12 Hara kawutetsaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuu barenttu mashshaan ne

c'ora asaa wurssanaadan taani ootsana. Untunttu Gibbs'e otoruwaa d'ayissana; Aa c'ora asaykka wurana. 13 Daro haatsaa matan de'iyaa mehiyaa ubbaakka taani d'ayissana; hewaappe guyyiyaan, haatsaa bulluk'kiyaa asaa gidina mehiyaa gidina, ubbakka de'enna. 14 He wode taani ne haatsatuwaa s'illissana; ne shaafatuwaakka woppu ootsaade gogissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 15 Taani Gibbs'e mela kessiyaa wode, an de'iyaawaa ubbaa k'uc'c'aade d'ayissiyaa wodenne an de'iyaa asaa ubbaa shoc'iyaa wode, taani Med'inaa Godaa gididiyaawaa untunttu erana. 16 « < «Hewe ubbay untunttu zilaaliyaa zilaassaa gidanawaa. Kawutetsatuwaa mac'c'a asatuu Gibbs'essinne Aa c'ora asaw zilaalana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda. 17 Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, he aginaan, tammanne ichcheshentso gallassan, Med'inaa Godaa k'alay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 18 «Laa asaa na'aw, Gibbs'e c'ora olanchchatuwaa diraw yeekka! Gibbs'enne wolk'k'aama kawutetsatuwaa mac'c'a naanatuwaa, hara hayk'kiide duufuwaan geleeeddawanttuna ittippe Si'ooliyaa moyzza. 19 Untunttu, «Hinttenoo Gibbs'etoo, hintte haratuwaappe aad'd'i lo"iittee? Hintte Si'ooliyaan gelana; hewan hintte S'oossaa ammanibeennawanttuna ittippe moogettana.» 20 «Gibs'e biittaw mashshay shodetti utteedda diraw, untunttu mashshaan hayk'keeddawanttu gidдо kunddana; Gibbs'e bare c'ora asaa ubbaanna duge gooshettana. 21 Si'ooliyaan de'iyaa wolk'k'aama kaappatuu Gibbs'ebaanne Gibbs'e maaddeeddawanttubaa haasayiidde, «Untunttu haa duge yeeddino; S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'keeddawanttuna untunttu giseeddino» yaagiino. (Sheol h7585) 22 «Asoore Si'ooliyaan de'ee. Olan hayk'keedda Asoore olanchchatuwaa duufotuu Aa yuushshuwaan dooddi utteeddino. 23 He duufotuu c'iimma ollatuwaappe wursetsaan de'iino. Aa olanchchatuu, kase kawutetsatuwaa ubbaa yashshan kokkorseeddawanttu, ha'i Aa olanchchatuu duufuwaa yuushshuwaan shiik'keeddino. De'uwaan de'iyaawanttu biittaan shabiretsaa med'eeddawanttu ubbatuu mashshaan wureeddino. 24 «Elaamikka Si'ooliyaan de'ee. Elaama olanchchatuu ubbay Aa duufuwaa yuushshuwaan dooddi utteeddino. Ubbatuu shuketteeddino, mashshaan kunddeeddino; de'uwaan de'iyaa asaa biittaan shabbarssa dentseedda ubbay ammanenawantta gidlide yeellaan biittaa garssaa aad'd'eedino; duufuwaa garssa geliide giseeddino. 25 Hayk'keeddawanttu gidduwaan Elaamaw sa'ay giigi utteedda. Elaama olanchchatuwaa ubbaa duufotuu Aa yuushshuwaan de'iino; untunttu

ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino. Unttuntu ubbaykka S'oossaa ammanibeennawantta. Unttuntu de'uwaan de'yaawanttu gidon shabiretsaa dentseedda diraw duufuwaalegeeddawanttuna ittippe giseeddino. 26 «Meshekinne Tubaali olanchchatuwaasatuwaaduufuu ittippe hewaan de'iino; untutuntu kase de'uwaan de'yaawanttu biittaaan kawutetsatuwa ubbaa yashshan shabbarseeddawantta gidoopekka, untutuntu ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino. Untutuntu ubbaykka S'oossaa ammanennawantta. 27 Kase olanchchatuu moogettiyaawe barenttu kumentsaa olaa miishshaanna; untutuntu gondalletuwa untutuntu tiraan wotsina, untutuntu mashshatuwa untutuntu huup'isaan wotsina, moogetteeddino. Shin hawanttu hewaa mala kumentsaa bonchchuu imettina moogettibeykkino. Untutuntu kase de'uwaan de'yaawanttu kawutetsatuwa shabbarseeddino. (Sheol h7585) 28 «Hintte Gibbs'e asatuukka s'oonettananne mashshaan hayk'k'eedita, ammanenna asatuwaana ittippe gisana. 29 «Eedoomi bare kaatetuwaannanne bare mooddiyaawanttunna ittippe Si'ooliyaan de'ee; untututukka kase mino olanchchatuwa; shin ha'i olan hayk'k'eedita, ammanenna asatuwaana ciimma ollaan geleeeddino. 30 «Huup'issa bagga kaappatuunne Sidoona asatu ubbay duufuwaan de'iino. Untutuntu kase barenttu wol'k'an asaa yashisseeddino; shin ha'i untututukka shuketeeddawanttunna barenttu yeellaana yaa geleeeddino. S'oossaa ammanennawantta gidiide, mashshaan hayk'k'eedita asatuwaana ittippe gakketiide, yeellatiide duufuwa geliino. 31 «Gibs'e kawuunne Aa olanchchatuu mashshaan hayk'k'eedita olanchchatuwa yaan be'iide minetana. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 32 Taani hawaappe kase kawutetsatu ubbay Gibbs'e kaatiyaw de'uwaan de'yaawanttu biittaa yayanaadan ootseeddawaa gidoopekka, inne Aa olanchchatuu S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'k'eedita asatuwaana ittippe gisana. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedita.

33 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Taani itti biittaa bolla olaa ahiyaa wode, he biittaa Asay barenttu bolla yiyaawaa wochchiyaa asaa dooro. 3 He wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'inne Asay naagetanaadan, malakataa punnoope; 4 ay asayenne he malakataa kooshshaa sisiide, naagetennan is's'ina, olay yiide Aa wod'ooppe, suutsaa ac'uu aawaa. 5 I malakataa kooshshaa sisiide, naagetennan is's'eedda diraw, Aa suutsaa ac'uu Aa bollaanna. I sisiide naagetteddentto, hayk'kuwaappe attiyaawaa shin! 6 Shin

he wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'iide, malakataa punnennan aggooppenne asaa erissana d'ayooppe, olaykka yiide, he asaappe itti uraa wod'ooppe, he uray bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa wochchiyaawaa achchana» yaaga. 7 «Laa asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad; taani new odiyaaawaa sisaade asaakka erissa. 8 Itti iita asaa taani, <Laa neeni tumu hayk'k'ana» yaagiyaa wode, I bare nagaraappe simmana mala, neeni aw odana d'ayooppe, he nagaranchchay bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa neeppe c'igetana. 9 Shin nagaranchchay bare nagaraappe simmanaadan neeni odina, I is's'ooppe, bare nagaran hayk'k'ee; shin neeni ne shemppuwaa ashshaada. 10 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; <Hintte, «Nuuni ootseedda nagarayenne naak'uu nu bolla de'ee; hewaappe dendeeddawaan nuuni gil'k'i wureeddo. Yaatina, nuuni waaniide pas'a de'anaw danddayeetto?» yaagiita. 11 Taani Med'inaa Goday de'uwaan hawaadan yaagaade c'aak'k'ay; <Nagaranchchay bare nagaraa aggiide, pas'a de'ana mala koyayippe attina, nagaranchchaa hayk'kuwaan nashetikke. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte iita oosuwaappe guyye simmite! Ayaw hayk'k'anaw koyiitee?» yaagay» yaaga. 12 «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; <S'illo Asay nagaraa ootsooppe, Aa s'illotetsay Aa ashshenna; k'ay nagaranchchay bare nagaraappe simmi kichchooppe, kase nagaran I muretenna. S'illo asaykka nagaraa ootsooppe, kase s'illotetsaa diraw de'uwaan de'anaw danddayenna. 13 Taani s'illo asaa, «Neeni tumu pas'a de'ana» yaageedita wode, I bare s'illotetsan ammanettiide nagaraa ootsooppe, bare ootseedda nagaran I hayk'k'anaappe attina, kase s'illotetsay aw k'ofettenna. 14 K'ay taani nagaranchcha asaa, «Neeni tuma hayk'k'ana» yaageedita wode, I bare nagaraappe simmiide, pirdaanne suure oosuwa ootsooppe, 15 miishshaa tal'anaw oyteeddawaa zaaroppe, wuu"eeddabaakka guyye zaaroppe, nagaraa ootsiyaawaa aggiide, de'uwa immiyaa higgiiyaa kaallooppe, yaatooppe, I tuma pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna. 16 I kase ootseedda nagaray ittuunne k'ofettenna; ha'i pirdaanne suure oosuwa ootseedda diraw, I tuma pas'a de'ana. 17 «<Shin ne biittaa asay, «Godaa ogii likke gidenna» yaagiino; shin likke gidennawe untutuntu ogiyaa. 18 S'illo Asay bare s'illotetsaa aggiide, nagaraa ootsooppe, I bare nagaran hayk'k'ana. 19 K'ay nagaranchcha Asay bare nagaraappe simmiide, pirdaanne suure oosuwa ootsooppe, he oosuwaan I pas'a de'ana. 20 Shin hintte, «Godaa ogii likke gidenna»

yaagiita. Israa'eeliyaa asaw, taani ittuwaa ittuwaa bolla hintte oosuwaadan oosuwaadan pirdana» yaaga» yaagiidde yeedda. 21 Nuuni omoodettiide tammanne laa'entso laytsan, tammantso aginaan, ichcheshentso gallassan, Yerusaalameppe kessi akki yeedda itti Asay katamay kundeeddawaa taw odeedda. 22 He bitanii yaanaappe itti gallassaa kasetiide de'iyaa omarssi Med'inaa Godaa kushii ta bollan shemppeedda; ta doonaykka dooyetteedda; wonttetsa gallassi he bitanii taakko gakkanaappe kasetaade, taanikka haasayaanaw danddayaad. 23 Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 24 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittan koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatuu hawaadan yaagiino; «Abrahaame barekka de'iyaa itti asaa; ha biittaa laatteedda; shin nuuni c'ora; biittaykka tuma nuw laataa gadiyaa gidliide imetteedda» yaagiino. 25 «Hewaa diraw, untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ha"ikka shukkiide, suutsay kesibeenna ashuwaa miita; k'ay eek'aw goyinniita; shempuwaaw wodiita. Hawaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee? 26 Hintte hintte mashshaan ammanettiita; hintte tuna oosuwaa ootsiita; hintte ubbaykka hintte shooruwaaw shooruwaaw mac'c'a asaa tunissiita. Hewaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee?» yaagee» yaaga. 27 «Untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatuu mashshaan hayk'k'ana; katamaappe gas'an de'iyaa asatuwaa taani bazzuwaaw do'aw k'uma ootsaade immana; deretuwaaw bolla gonggolotuwaan de'iyaa asatuu iita harggiyaan hayk'k'ana. 28 Taani he biittaa bayeeddanne mela biittaa kessana; untunttu otorettiyaaw wolk'k'ay wurana; Israa'eeliyaa deretuu ay asayenne aad'd'ena mela sa'aa gidana. 29 Untunttu ootseedda tunabaa gaasuwaan taani biittaa bayeeddanne mela biittaa kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana» yaagee» yaaga. 30 «Laa asaa na'aw, Asay katamaaw dirssaa miyiyaaninne barenttu golletuwaaw penggiyaan ek'kiide, ittuu ittuwaanna hawaadan yaagiidde, nebaa haasayee; «Haayite; Med'inaa Godaa mataappe yeedda k'aalay ayentto ane siseetto» yaagiino. 31 Untunttu kase Asay yiyaawaadan neekko yiino; ta asaadan ne sintsan uttiino; neeni odiyaaawaakka sisiino; shin ootsikkino. Untunttu siik'uwaabaa haasayiino; shin untunttu wozanay go'aa s'alalaw yaaretee. 32 Be'a, neeni untunttoo itti siik'uwaaw mazamuriyaa lo'o kooshshan yes's'iyaaanne diitsaa loytsiide diis's'iyaa asaa mala. Ayaw gooppe, untunttu neeni odiyaaawaa sisiino; shin ittuwaakka ootsikkino. 33 «Shin neeni odeeddawe tumu polettana;

polettiyaa wode, timbbitiyaa odiyaaawe untunttu gidдон de'iyaaawaa untunttu erana» yaagiidde yeedda.

34 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa hentsanchatuwaaw bollan hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, hinttena heemmiyaa Israa'eeliyaa hentsanchatoo, hinttew aayye ana! Hintte wudiyaa heemmanaw bessennee? 3 Untunttu maatsaa ushiita; untunttu isikiyaappe dadetteedda suufiyaa mayiita; untunttuppe mod'd'eeddawannta shukkiide miita; shin wudiyaa suure heemmikkita. 4 Daabureddawannta minisibeykita; harggeeddawannta patsibeykita; me'eeddawannta koolibeykita; wora beeddawannta zaaribeykita; bayeeddawannta koyibeykita. Hintte untuntta wolk'k'an mek'etsaa iitiide mooddeeddita. 5 Wudii ubbay heemmiyaawe d'ayina laaletteeddino; bazzuwaaw do'atoo ubbaw k'uma gideeddino. 6 Ta wudetuu laaletteeddino; untunttu zoozetuwaaw ubbaa bollanne d'ok'k'a deretuwaaw ubbaa bolla bichchaareedino. Biittaa ubbaa gas'aa gakkanaw laaletteeddino; shin untuntta s'omoosiyaawe woy koyiyaawe baawa» yaagee. 7 ««Hewaa diraw, hinttenoo, hentsanchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! 8 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ta wudiyaa heemmiyaawe d'ayina, ta dorssatuu oyk'k'ettiide, bazzuwaaw do'atoo ubbaw k'uma gideeddino. Ta hentsanchatuu ta wudetuuwaaw koyibeenna dirawunne untunttu ta wudetuuwaaw heemmennan aggiide, barentta heemmedda diraw, 9 hinttenoo, hentsanchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! 10 Taani hintte hentsanchatoo morkke; ta wudetuuwaaw taani hintteppe akkana; taani hinttena laa'entso untunttoo hentsanchchaa kessikke. Hawaappe sintsaaw hintte hintte s'alalaa heemmiide de'ikkita. Ta wudetuuwaaw taani hintteppe wotsa akkana; hawaappe sintsan untunttu hinttew k'uma kesikkino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 11 ««Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta huup'iyaan ta wudetuuwaaw s'omoosananne koyana. 12 Hentsanchchay bare wudetuuwaappe bayina koyiyaawaadan, taanikka ta wudetuuwaaw koyana; shaarii goozeeddanne d'umay sikkeedda gallassi untunttu laaletteedda sa'aa ubbaappe taani untuntta shiishshana. 13 K'ay taani kawutetsatuwaaw giddoopenne hara biittaa ubbaappe kessaade shiishshana; untunttu biittaa ahana. Israa'eeliyaa deretuwaan, pulottotuwaaninne Asay de'iyaa sa'atuwaaw ubbaan taani untuntta heemmana. 14 Taani untuntta

lo"o k'ooruwaan heemmana; k'ay Israa'eeliyaa d'ok'ka deretuu untunttu heemettiyyaa sa'aa gidanawaa. Hewan untunttu lo"o k'ooruu de'iyaa Israa'eeliyaa zoozetuwaa bolla heemettanne allas's'ana. 15 Taani ta huup'iyaan ta wudetuwaa heemmananne allas's'issana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 16 Bayeeddawaa koyana; wora beeddawaa zaarana; me"eeddawaa koolana; harggeeddawaakka patsana. Shin mod'd'eeddawaanne minneeddawaa d'ayissana; ayaw gooppe, taani suure pirddiyaa hentsanchchaa» yaagee. 17 « <Hinttenoo, ta wudiyaa dorssatoo, hinttebaa gidoope, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Hinttena ubbaakka taani pirddana; keekaa iitaappe, dorssaa deeshshaappe taani shaakkana. 18 Hintte lo"o k'ooruwaan heemettiyaawe gidana d'ayinee, atteeda maataa hintte gediyaan yed'ereetsiyaawe? K'ay hintte s'illo haatsaa ushiyaawe gidana d'ayinee, atteeda haatsaa gediyaan bulluk'kiyaawe? 19 Ta wudetuu hintte hintte gediyaan yed'ereetseedda maataa maanawunne hintte hintte gediyaan bulluuk'k'oyeedda haatsaa ushanaw bessii?» yaagee. 20 « <Hewaa diraw, untunttoo, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Be'ite, mod'd'o mehiyaa gidonne gil'k'ka mehiyaa gidduwaan taani ta huup'iyaw pirddana. 21 Laafatuwaa hintte hintte miyyiyaaninne hintte morggiyaan sugiyaa dirawunne gas'aa kessana gakkanaw, hintte untuntta hintte kac'iyaaan k'ayc'iyaa diraw, 22 taani ta wudetuwaa ashshana. Hawaappe sintsaw ooninne untuntta oyk'k'enna; ta keeka mehiyaappenne ta iita mehetuwaappe gidduwaan taani pirddana. 23 Taani untunttu bollan itti hentsanchchaa, ta k'oomaa Daawita suntsana; I untuntta heemmananne untunttoo hentsanchchaa gidanawaa. 24 Hewaappe sintsan taani Med'inaa Goday untunttu S'oossaa gidana; ta k'oomay Daawite untunttu gidon kaappuwa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. 25 « <«Taani untuntunna sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'etana; iita do'atuwaakka taani biitaappe diggana; yaatooppe ta wudii bazuwaan saro de'ana; wora garssanka hirggi bayinnan allas's'ana. 26 Untuntanne ta deriyaa yuushshuwaan de'iyaa sa'atuwaa anjana. Untunttoo koshshiyaa irakka wodiyaan immana; he iray untunttoo anjo gidana. 27 Gaden de'iyaa mitsatuu ayifana; biittaykka katsaa mukkana. Asay ubbay barenttu biittan saro de'ana. Taani untunttu morgge mitsaa mentsaade, untuntta ayileeyedawanttu kushiyaappe kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. 28 Hewaappe guyyiyaan, untunttu hara kawutetsatoo bonk'kiyaabaa gidikkino; biittan de'iyaa do'atuukka untuntta miikkino. Ayayenne dagantsennan, untunttu saro de'ana. 29 Taani

untunttoo aradda gadiyaa immana; untunttu laa"entso koshan wurikkino; woy k'ay hara kawutetsatoo shek'kiyaabaa kesikkino. 30 He wode untunttu taani Med'inaa Goday, untunttu S'oossay untuntunna de'iyaaawanne Israa'eeliyaa Asay ta asaa gidiyaawaa erana. Ubbaa Moooddiyaa S'oossay hawaa oday. 31 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ta wudetuwaa; ta k'ooruwaan miyaa wudetuwaa; hintte ta asaa; taanikka hintte S'oossaa. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

35 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, Eedooma biittan de'iyaa Se'iira deriyaa bolla ne som"iyaa zaaraade timbbitiyaa oda. 3 Hawaadan yaaga; <Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Neenoo, Se'iira Deriyaw, taani new morkke; taani ta kushiyaa ne bolla yeddaade, neena bayeeddanne mela sa'aa kessana. 4 Taani ne katamatuwaa kolana; neenikka mela gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana. 5 « <«New Israa'eeliyaana wurenna morkketetsay de'iyaa diraw, untunttu metuwaa wode, untunttu wurssetsa muruwa wode, untuntta neeni mashshaw aatsaade immeedda diraw, 6 taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; taani neena hayk'k'uwaaan murana; neeni hayk'k'uwaaappe kessa akkanaw ubbakka danddayakka! Neeni asaa wod'iyaaawaa is's'enna diraw, neena wod'iyaa Asay neena kaallana! 7 Taani Se'iira deriyaa bayeedda mela kessana; k'ay hewaana yaanne haanne aad'd'iyaa ubbaakka diggana. 8 Taani ne deretuwa ubbaa anhaan kuntsana; ne zooziyaa, ne wombbatuunne ne zanggaaratuu mashshaan hayk'k'eeddawanntu anhaan kametana. 9 Taani neena med'inaw mela ootsana; ne katamatuu ona gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte he wode erana. 10 « <«Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaanne Yihudaa biittatuwaan de'ishiina hintte, ha laa"u kawutetsatuwaanne ha laa"u biittatuwaa nuuni oyk'k'ana; untunttu nuussa gidana geedda diraw, 11 taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; hintte untuntta morkkiide, untunttu bolla yiloteedda yiluwaadaanne k'anaateedda k'anaatiyaadan, taani hintte zaarana. Taani hinttena pirddiyaa wode, Taani taanatetsaa hinttena erissana. 12 K'ay hintte, Israa'eeliyaa deretuu mela atteeddino; nuuni untuntta maana mala, nuw imetteeddino» giide, haasayeedda boriyaa ubbaa taani Med'inaa Goday siseeddawaa hintte he wode erana. 13 Neeni ta bolla otorettaaddanne darissaade haasayaadda; taanikka hewaa sisaad» yaagee. 14 Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <«Biittay sa'ay nashettana mala, taani hinttena mela kessana. 15 Israa'eeliyaa asaa

laatay mela gideeddawaan hintte nashetteedda diraw, Se'iira Deriyaanne Eedooma biittaa ubbaa taani mela ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana yaagee yaaga.»

36 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa deretoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! **2** Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hintte morkketuu, hashshu! «Beni d'ok'k'a deretuu ubbay nuw laataa gideeddino!» yaageeddino. Hewaa diraw yaagi timbbitiyaa odite, untunttu hinttena ubbaa sa'aanna mentsereetsiide mela ootseedda diraw, hintte c'ora kawutetsatuwaan moodetanaadan ootseedda diraw, hintte daro boretiyaabaanne k'illic'ettiyaabaa oosetteeddita yaagee Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday. **4** Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday deretoonne zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo, yuushshuwaan de'iyaa hara kawutetsatuu oyk'k'eeddanne k'illic'eedda sa'atoonne bayeeddanne mela gideedda katamatoo hawaadan yaagee. **5** Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday tumuwaappe hawaadan yaagee; «Taani ta ees'siyaa hank'k'uuwaan hara kawutetsatuwaa bollanne Eedooma ubbaa bolla haasayaad. Untunttu wozanaappe nashettiidenne kad'iidde, ta biittaa barenttoo akkeeddino; hentsaa gadetuwaakka laatteeddino. **6** Hewaa diraw, Israa'eeliyaa biittaabaa timbbitiyaa oda. Kawutetsatuwaa boriyaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hank'k'uuwaan mishettaade giyaawaa ubbaa deretoo zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo oda. **7** Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay borettanawaa taani Ubbaa Mooddiyaa Med'ina Goday tumuwaappe c'aak'k'aade oday. **8** « < «Shin hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, hintte daashana; ta asaw Israa'eeliyaw ayifana. Ayaw gooppe, untunttu ellekka barenttu biittaa simmana. **9** Taani hinttenanna de'ay; taani hinttekkoo simmana; hintte biittay goshettananne zerettana. **10** Taani Israa'eeliyaa asaa payduwaa ha biittan darissana; katamatuwaan Asay de'ana; laaletteedda sa'atuu simmiide gimbbettana. **11** Taani asaakka mehiyaakka hintte bolla darissana; untunttu yelettananne c'orattana. Beniwaadankka hintte bolla Asay de'anaadan taani ootsana. Taani hintteew kasewaappe aad'd'iyaa lo"obaa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. **12** Taani ta Asay Israa'eelii hintte bollaani zaari de'anaadan ootsana. Laa"entso he biittay hintte naanatuwaa d'ayissenna. Untunttu hinttena laattana; hintteikka untunttoo laata gidana» yaagee. **13** « <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Asay he biittaa, hintte kawutetsaykka na'ay bayinnawaa

ootseedda hintte biittaykka asaa miyaawaa yaagiyaawe tuma. **14** Hewaa diraw, hawaappe sintsanaw ha biittatuu asaa miikkitanne hintte kawutetsaa na'ay bayinnawaa kessikkita. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. **15** K'ay kawutetsatuwaa boriyaa hawaappe sintsanaw taani hinttena sissikke; hintte asaa yeellaakka hawaappe sintsanaw tookkikkita; k'ay he biittay hintteew d'ube gidana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda. **16** K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; **17** «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asatuu barenttu biittan de'iyaa wode, untunttu barenttu ogiyaaninne barenttu oosuwaan biittaa tunisseeddino; ta sintsan untunttu eeshshay mac'c'a asaa piilaa tunatetsaa mala. **18** Untunttu biittan suutsaa gusseedda dirawunne barenttu eek'an biittaa tunisseedda diraw, ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussaad. **19** Taani untunttu kawutetsatuwaa giddon laalaad; untunttukka biittaa ubbaan laaletteeddino. Taani untunttu untunttu eeshshaadaaninne untunttu oosuwaadan pirddaad. **20** Untunttu beedda sa'aa ubbaan Asay untunttu, «Hawanttu Med'inaa Godaa asatuwaa; shin untunttu Aa biittaappe keseeddawantta» yaagee; hewan untunttu ta geeshsha suntsaa tunisseeddino. **21** Shin Israa'eeliyaa Asay beedda kawutetsatuwaa ubbaa giddon tunisseedda ta geeshsha suntsaabay taana michchee. **22** «Hewaa diraw, neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hawaa ootsiyaawe, hintte beedda kawutetsatuwaa ubbaa giddon tunisseedda ta geeshsha suntsaa diraassappe attina, hintte diraassa giddenna. **23** Hintte tunissina, kawutetsatuwaa giddon tuneedda ta wolk'k'aama suntsaa geeshshatetsaa taani bessana. Untunttu s'eellishshin, hintte baggana taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. **24** « < «Ayaw gooppe, taani hinttena kawutetsatuwaa giddoppe kessana; biittaa ubbaappekka shiishshana. Hintte biittaa zaaraadde ahana. **25** Taani hinttena s'illo haatsaan pushakkana; hintteikka geeyana; yaataade hinttena hintte tunatetsaa ubbaappenne hintte eek'aa ubbaappe geeshshana. **26** « < «Taani hintteew ooratsa wozanaa immana; ooratsa ayaanaakka hintte giddon wotsana; k'ay shuchchaa wozanaa hintteppe kessaade, ashuwaa wozanaa immana. **27** Taani ta Ayaanaa hintte giddon wotsana; yaataade hintte ta wogaa kaallanaadaaninne ta higgiiyaa minisiide naaganaadan ootsana. **28** Taani hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana; hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana. **29** Hintte

tunatetsaa ubbaappe taani hinttena ashshana; katsay hinttew daranaadan ootsana; koshaakka laa'entso hintte bolla ahikke. 30 Koshaa gaasuwaan hintte kawutetsatuwaa gidдон kawushshennaadan, taani hintte mitsaa ayifiyaanne hintte shoyk'aa katsaa darissana. 31 He wode hintte hintte iita ogiyaanne hintte lo'o gidenna oosuwaa hassayana; hintte nagaraanne hintte tuna oosuwaa diraw, hintte hinttena shenetana. 32 Taani hawaa ubbaa ootsiyaawe hintte diraassa gidennawaa erite. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte hintte hanotan yeellatitenne kawushshite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. 33 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena hintte nagaraa ubbaappe geeshshiyaa gallassi, hintte katamatuwaan zaaretsiide Asay de'anaadan ootsana; koletteeddawantukka simmiide gimbbettana. 34 Aa mataana aad'diyaa asaa sintsan mela gidiide de'iyaa biittay mela gidiyaawaa aggiide goshettana. 35 Asay haasayiide, hawe kase mela gideedda biittay ha"i Edene Gennetiyya mala gideedda; kase koleteedda, Asay de'ennanne mela katamatuukka ha"i yuushshuu gimbbetteedanne Asay de'iyaa katamatuwaa gideedino yaagana. 36 He wode hintte yuushshuwaan de'iyaa atteeda kawutetsatuu, taani Med'inaa Goday koleteedda katamatuwaa zaaraadde kees's'eeddawaanne mela biittay simmiide katsaa mukkanaadan ootseeddawaa erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee. 37 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay k'aykka itti gedenne taana maaduwa oochchanaadan ootsana; yaataade untunttu payduwaa wudiyaadan c'orissana. 38 Yarshshiyaa mehiyaa wudiyaadan, Yersaalamen baalaa gallasan yarshshoo shiishsheedda wudiyaadan, untunttu koleteedda katamatuwaan asaa wudii kumana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu he wode erana» yaageedda» yaaga» yaagiidde yeedda.

37 Med'inaa Godaa kushii ta bolla wod'd'eedda; I taana Med'inaa Godaa Ayyaanan kessiide, mek'etsay kumi utteedda wombban wotseedda. 2 I taana untunttu gidдон yaanne haanne kaaletseedda; taanikka kinchchilli meleedda daro mek'etsatuu kumeeddawannta wombbaa gidдон be'aad. 3 I taana, «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu simmiide, pas'a shemppuwaanna de'anaw danddayiino?» yaageedda. Taani, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa neeni eraasa» yaagaad. 4 I taana hawaadan yaageedda; «Ha mek'etsatoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Hinttenoo, mela mek'etsatoo Med'inaa Godaa k'aalaa sisite, 5 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ha mek'etsatoo

hawaadan yaagee; «Taani shemppuwaa hintte gidдо gelissana; yaatoope hintte pas'a de'ana. 6 Taani hintte bolla gildayiyaa (s'ap'otuwa) wotsaade, ashuukka hintte bolla simmanaadan ootsaade, hinttena galbbaa mayzzana. Hintte pas'a shemppuwaanna de'ana mala, taani hintte gidдо shemppuwaa gelissana. He wode hintte taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaagee» yaaga» yaageedda. 7 I taana azazeeddawaadan timbbitiyaa odaad; taani timbbitiyaa odishin, k'alc'c'ik'alc'c'iyaa kooshshay sisetteedda; k'ay mek'etsatuu shiik'iide, bare sa'aan sa'aan oyk'k'etteeddino. 8 Taani s'eeliyaa wode, untunttu bollan s'ap'otuu de'iino; ashuukka untunttu bollan simmeedda; galbbaakka mayyeeddino; shin shemppuu untuntun de'enna. 9 Yaatina, I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, c'arkkoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, c'arkkoo, oyduu zooziyaannakka haaya; untunttu shemppuwaanna de'anaadan, ha hayk'keeddawantu gidдо zaaraadde punna» yaagee» yaaga» yaageedda. 10 I taana azazeeddawaadanka, taani timbbitiyaa odaadi; shemppuu untunttu gidдо gelina pas'iide, loytsi daro olanchchatuwaa gidiide ek'k'eeddino. 11 Hewaappe guyyiyaan, I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu kumentsaa Israa'eeliyaa asaa leemiso; Israa'eeliyaa asaykka, «Nu mek'etsatuu meleeddino; nu sintsa nashechchaykka kichcheedda; nuuni ubbaanna d'ayeeddo» yaagiino. 12 Hewaa diraw, untunttoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyana; hinttena hewaappe kessana; taani hinttena zaaraadde, Israa'eeliyaa biittaa ahana. 13 Ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyiyaa wodenne hinttena kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana. 14 Taani ta Ayaanaa hintte gidдон wotsana; hintte pas'a de'ana. K'ay taani hinttena hintte biittan wotsana. He wode taani Med'inaa Goday odiyawaanne odaade ootseeddawaa hintte erana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaageedda. 15 Zaariidekka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 16 «Laa asaa na'aw, itti mitsaa S'am'aa akkaade, Aa bolla, «Hawe Yihudaawaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa» yaagiyaawaa s'aafa. K'ay hara S'am'aa akkaade, Aa bolla, «Hawe Efireemawaa; ikka k'ay Yooseefowaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa» yaagiyaawaa s'aafa. 17 Hewaappe guyyiyaan, untunttu ne kushiyan itti gatimaa gidanaadan, untunttu laa"uwaa ittippe gatsa. 18 «Ne biittaa Asay neena, «Hawe neeni ootsiyaawe ayee? Nuw biletsaa oda» yaagiide oochchiyaa

wode, 19 untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Efireema kushiyan de'iyaa Yooseefo gatimaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa zaratuwaa akkanaw hanay; akkaade untunttu laa"uwaa itti gatimaa ootsanaw, Yihudaa gatimaana gatsana. Yaatooppe untunttu laa"uu ta kushiyan ittuwaa gidana» yaagee» yaaga. 20 «He neeni untunttu bolla s'aafeedda laa"u gatimuwaa untunttu sintsan oyk'k'aade, 21 untuntta hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa untunttu beedda kawutetsatuwaa giddoppe kessana; taani untuntta ubba saappe shiishshaade, untunttu biittaa zaaraadde ahana. 22 Israa'eeliyaa deretuwaa bolla, untunttu biittan taani untuntta itti kawutetsaa ootsana; untunttu ubbaa bolla itti kaatii kaatetana. K'ay untunttu laa"entso laa"u biittaa kesikkino; woy laa"u kawutetsaa gidiide shaakkettikkino. 23 Hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttu eek'atuwaaninne barenttu sheneyiyaabatuwaan, woy barenttu naak'inaan barentta tunissikkino. Waaniide gooppe, taani untuntta untunttu guyye simmeedda nagaraa ubbaappe ashshana; k'ay taani untuntta geeshshana. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana. 24 « < Ta k'oomay Daawite untunttoo kaatiyaa gidana; untunttoo ubbaw itti hentsanchchaa s'alalay de'ana. Untunttu ta higgiiyaa kaallana; ta wogaakka minisiide naagana. 25 Taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeeddanne hintte mayzza aawotuu de'eedda biittan untunttu de'ana. He biittan untunttu, untunttu naanatuunne untunttu naanatuwaa naanatu med'inaw de'ana; ta k'oomay Daawite untunttu bollan med'inaw kaappuwaa gidana. 26 Taani untuntunna Sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana; he c'aak'uukka untuntunna med'inaa c'aak'uwaa gidanawaa. Taani untuntta minisaade essana; untunttu payduwaakka c'orissana; ta Geeshsha Golliyaakka med'inaw untunttu gidдон wotsana. 27 Yaataade taani hewan untuntunna de'ana. Taani untunttu S'oossaa gidana; untunttukka ta asaa gidana. 28 Ta Geeshsha Gollii untunttu gidдон med'inaw de'iyaa wode, Israa'eelatuwaa geeshshiyaawe taana, Med'inaa Godaa gidiyaawaa kawutetsatuu erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

38 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda; 2 «Laa asaa na'aw, Maagooga biittan de'iyaa Googakko, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappuwaakko simmaade, Aa bolla timbbitiyaa oda. 3 Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Laa Googaa, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo, taani new morkke. 4 Taani

neena guyye zaarana; ne goggoc'c'inaan maaggaa gelissaade, neena ne kumentsaa olanchchatuwaanna, ne paratuwaana, kumentsaa olaa miishshaa mayyeedda ne paraa asatuwaananne barenttu mashshaa lellesiyyaa, wolk'k'aamanne guutsa gondalliyyaa oyk'k'eedda guyye asaana neena goochchaade kessana. 5 Paariseppe, Top'p'iyaaapenne Liibiyaappe yeedda Asay gondalliyyaa oyk'k'iide, huup'iyaaan birataa k'oobiyyaa wotsiide, untuntunna gidana. 6 K'ay Goomerinne Aa olanchchatuu ubbay, huup'issa gas'an Beeti-Togarmminne Aa olanchchatuu guytii, he c'ora asatuu neenana gidana. 7 « < Neeninne neekko shiik'eedda Asay ubbay giigite; hinttena makkite. Yaataade neeni untuntta azaziyaawaa gida. 8 Daro wodiyaappe guyyiyaan, neeni koyettana; sintsappe yaana laysatuwaan neeni daro wodiyya mela gidiide de'eedda biittaa, olaappe shempeedda biittaa, an Asay daro kawutetsatuwaappe Israa'eeliyaa deretuwaakko shiik'eedda biittaa geleedda. Untunttu daro kawutetsatuwaappe shiik'eeddawanntanne ubbaykka ha"i saruwaan de'iyaaawanta. 9 Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa daro kawutetsatuu gotiyaadan denddana; hintte shaariyaadan, biittaa kammana» » yaagee. 10 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode k'ofay ne wozana gidдо yiina, neeni iitabaa halchchana. 11 Neeni hawaadan yaagana; «Taani he direttiibeenna k'eerii katamatuu de'iyaa biittaa gelaade; he woppu giide, hirggi bayinnan de'iyaa asatuwaa, untunttoo ubbawukka dirssaa, penggii woy kulubbuu bayinnawanta taani olana. 12 Taani untuntta omooddananne bonk'k'ana; kase mela gideedda biittaa simmiide utteedda, kawutetsatuwaa giddoppe shiik'eedda, miizzaanne miishshaa mooddeedda, biittaw gul'an utteedda asaa bollan ta kushiyya dentsana yaagana. 13 Saaba asay, Dadaana asayenne Tarsseese katamatuwaa zal"anchchatuu yalaga olanchchatuu ubbay, Neeni bonk'k'anaw yaad? Neeni ne olanchchatuwaa omooduwaa toossanaw, biraanne work'k'aa afissanaw, miizzaanne miishshaa akkanawunne loytsi daro omooduwaa oyk'k'anaw shiishshaaddii? yaagana» yaagee» yaaga. 14 Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Googa bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; he wode, ta Asay Israa'eelii hirggi bayinnan de'iyaa wode, neeni akeekana. 15 Neeni de'iyaa huup'issa gas'aa biittaaappe yaana. Neeninne neenana c'ora kawutetsatuu paraa toggiide, mino olanchchaa gidiide, guytii yaana. 16 Biittaa kammiyaa shaariyaadan, neeni ta asaa Israa'eeliyaa bolla olana. Laa Googaa, sintsappe yaana wode, taani neena ta biittaa bolla woraajjissana. Hewaa taani ootsiyaawe kawutetsatuu taana eranaassanne taani

ne baggana ootsiyaawaan ta geeshshatetsay untunttu sintsan beettanaassa» » yaagee. 17 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta k'oomatuuwa baggana, Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawanttu baggana kase aad'd'eeda wode odeeddawe neena. Untunttu he wode daro laytsaa taani neena untunttu bolla ahanawaa odeeddino» yaagee. 18 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Googi Israa'eeliyaa bolla geliyaa wode, ta hank'k'uu suullana. 19 He wode Israa'eeliyaa biittan wolk'k'aama biittaa k'aatsay hanana; hewaa taani ta mishuwaaninne ta ees's'iyya hank'k'uwaan awaayay. 20 Abbaa molii, saluwaa kafuu, deriyaan de'iyaa mehiinne do'ay, sa'aa bollan wos's'i k'aas's'iyya med'etaa ubbayne sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsan kokkorana. Deretuu kunddana; aafotuukka woddana; k'ay dirssaa gimbii ubbaykka kolettenna. 21 Taani ta deretuwaa ubbaan Googa bolla mashshay denddanaadan ootsana; olanchchatuu barenttu mashshaa barenttu bolla zaariide, ittuu ittuwaa siifana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 22 Taani iita harggiyaaninne hayk'k'uwaan Aa murana; k'ay wolk'k'aama iraa, shachchaa, ees's'iyya diiniyaa taani Aa bolla, Aa olanchchatuwaa bollanne aanana de'iyaa c'ora kawutetsatuwaa bolla bukissana. 23 Hewaadan ootsaade, taani ta gitatetsaanne ta geeshshatetsaa bessana. K'ay daro kawutetsatuwaa taani taanatetsaa erissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee yaaga.

39 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Laa asaa na'aw, Google bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo Googaa, taani new morkke. 2 Taani neena guyye zaarana; huup'issa haakko biittaappe goochha kessaade, Israa'eeliyaa deretuwaa bolla taani neena ahana. 3 Hewaappe guyyiyaan, taani ne haddirssa kushiyaappe wonddaafiyaa, ne ushechcha kushiyaappe wonddaafiyaa pootsaa shoc'aade olissana. 4 Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa kawutetsatuu ubbay Israa'eeliyaa deriyaa bollan kunddi attana. Taani hintte ashuwaa miyaa kafotoonne bazzuwaa do'atoo k'uma ootsaade immana. 5 Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday odeedda diraw, hintte mils's'i geedda dembban kunddi attana. 6 Maagooga biittaaninne abbaa doonaan, hirggi bayinnan utteedda asaa bollan taani ees's'iyya tamaa yeddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana. 7 Taani ta geeshsha suntsay ta asaa Israa'eeliyaa gidдон urretanaadan ootsana. Hawaappe sintsanaw ta geeshsha suntsay shek'k'ettenna. Hewaappe guyyiyaan, kawutetsatuu taani Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa Geeshsha gidiyaawaa erana»

yaaga» yaagee. 8 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassay yaana; attena» yaagaade taani odeedda gallassay hawaa. 9 He wode Israa'eeliyaa katamatuwaan de'iyaa Asay kesiide, olaa miishshatuwaa ubbaa taman eetsana; hewantukka wolk'k'aamanne guutsa gondalletuwaa, wonddaafetuwaanne mashshatuwaa, tooratuwaanne dullatuwaa. Laappun laytsaa kumentsaa untunttu hewantta eetsiyaa mitsaa kessiide go'ettana. 10 Untunttu mitsaa mis'anaw woy woraappe eetsiyaa mitsaa k'ans's'anaw koshshenna. Ayaw gooppe, untunttu shiishsheedda olaa miishshatuwaa eetsiyaa mitsaa ootsiide go'ettana. Barentta bonk'keeddawantta untunttu bonk'k'ana; barenttubaa akkeedawantuppe untunttuwaa akkana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 11 ««He gallassi Googi moogettiyaa sa'aa taani aw Israa'eeliyaa biittan immana. He sa'ay abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa Ogiyaa Asatuwaa Wombbaa giyaa wombbaa giddona gidanawaa. Googinne Aa olanchchatuu ubbay hewan moogettiyaa diraw, untunttu duufuu hewaana hamettiyyaa asaw ogiyaa gorddana. He sa'aykka k'ay, «Googa Olanchchatuwaa Wombbaa» geetettiide s'eegettana. 12 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay biittaa geeshshanaw, laappun aginaa kumentsaa he anhaa moogiidde gam'ana. 13 He biittan de'iyaa Asay ubbay anhaa moogiyaawaan maadettana; hewaa diraw, taani ta bonchchuwaa k'onc'issiyaa wode untunttoo bonchcho suntsaa gidanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 14 Laappun aginaappe guyyiyaan, atteeda anhay de'ooppe, biittay geeyanaadan, yuuyyi yuuyyiide atteeda anhaa koyi mooganaw, Asay doorettana. 15 Untunttu biittan yuuyyishina, asaa mek'etsay beettooppe, he mek'etsaa miyyiyaan malaataa wotsana. Moogiyaawanttu yiide, Googa Olanchchatuwaa Wombban moogana. 16 Hewaadan ootsina biittay simmiide geeyana. Hewaa heeraan, «Olanchchatuwaa Katamaa» geetetti s'eegettiyaa katamay de'ana» yaagee. 17 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Laa asaa na'aw, kafuwaa zare ubbaanne sa'aa do'atuwaa ubbaa hawaadan yaagaade s'eesa; «Taani hintew Israa'eeliyaa deretuwaa huup'iyaan giigisseedda wolk'k'aama yarshshuwaa ubba saappe shiik'iide, ittippe haayite. Hewan hintte ashuwaa maana; suutsaakka ushana. 18 Hintte mino asatuwaa ashuwaa maana; biittaa kaappotuwaa suutsaakka ushana. Untunttu hintew dorssaa galssaa, ank'k'ara dorssaa, deeshsha koliyaanne orddo booraa mala gidana. Untunttu ubbaykka d'iiketteedda Baasaane mehetuwaa mala. 19 Taani hintew giigissiyaa yarshshuwaappe kallana gakkanaaw, mod'd'uwaa

hintte maana; k'ay matsottana gakkanaw, suutsaa hintte ushana. 20 Taani hintte w aatsiyaa maaddaappe paratuwaa, paraa asatuwaa, mino asatuwaanne duma duma k'ommo wotaadaratuwaa hintte ganjii kallana gakkanaw hintte maana» yaagaade s'eesa. Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 21 « Taani kawutetsatuwaa gidдон ta bonchchuwaa k'onc'c'issana. K'ay taani muriyaa muruwaanne taani untunttu bolla dentsseedda ta kushiyaa kawutetsatu ubbay be'ana. 22 He gallassaappe doommiide, Israa'eeliyaa Asay taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaawaa erana. 23 K'ay Israa'eeliyaa Asay omooduwaanne beeddawe barenttu nagaraa gaasuwaana gidiyaawaa hara kawutetsatu erana. Untunttu taw ammanettennan is's'eedda diraw, taani ta som"uwaa untuntuppe gentsaade, untunttu untunttu morkketoo aatsaade immaad; untunttu ubbayka olan hayk'ki wureeddino. 24 Untunttu tunatetsaanne untunttu iitatetsaa keeshshaa untunttu bessiyaa muruwa muraad; ta som"uwaakka untuntuppe gentsaad» yaagee. 25 «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha"i taani Yaak'ooba zaratuwaa omooduwaappe zaaraadde dureyana; k'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaw k'arettana. Taani ta geeshsha suntsay shek'k'etennaadan ootsana. 26 Untunttu untunttu yashshiyaawe ittuunne bayinna saan, barenttu biittan saro de'ussaa doommiyaa wode, kase barenttu yeellaanne taw untunttu ammanettennan is's'eeddawaa dogana. 27 Taani untunttu kawutetsatuwaa ubbaa gidoppe zaaraadde ahana; k'ay untunttu morkkatuwaa biittaappekka untunttu shiishshana. Hewaadan ootsaade, taani geeshsha gidiyaawaa untunttu baggana kawutetsatuwaa ubbaa bessana. 28 Taani untunttu kawutetsatuwaa giddo omoodoo yeddeedda dirawunne untunttu shiishshaade, untunttu biittaa zaareedda diraw, taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani untuntuppe ittuwaanne kawutetsatuwaa gidдон aggikke. 29 Taani ta Ayaanaa Israa'eeliyaa asaa bolla gussana; laa"entso ta som"uwaa untuntuppe ubbakka gentsikke. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

40 Nuuni omoodetteedda laatamanne ichcheshentsa laytsan, Yerusaalame s'onetteedda tammanne oyddentso laytsan, ooratsa laytsay geleedda koyro aginaan tammanntsa gallassan, Med'inaa Godaa wolk'ay ta bolla de'ee. I taana dentsiide Yerusaalame afeedda. 2 S'oossaa sas'aan I taana Israa'eeliyaa biittaa afiide, itti daro d'ok'k'a deriyaa huup'yaan esseedda. He deriyaappe gedissa baggana katamaa malatiyaa gimbiyaa golletuwaa be'aad. 3 I taana yaa akkiide afeeda; taani naasiyaa birataadan p'ooliyaa

itti bitaniyaa be'aad. He bitanii liinuwaappe oosetteedda meetiriyaanne likkiyaa S'am"aa oyk'k'iide, dirssaa penggen ek'k'eedda. 4 I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, neena taani ha sa'aa aheeddaawe taani neena bessiyaawaa ubbaa neeni minisa akeekanaassa. Hewaa diraw, ne ayifiyaan s'eella; ne haytsaan sisa; ne wozanaan wotsa. Neeni be'iyawaa ubbaa Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda. 5 Taani Geeshsha Golliyaa ubbaanna yuuyyi aad'd'eeda dirssaa gimbiyaa be'aad. He bitaniyaa kushiyaa likkiyaa usuppun adussa wad'aa s'am"ay de'ee. Itti adussa wad'ay itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwaa gujjeeddawaa. I gimbiyaa likkeedda; gimbiyaw geesay 6 wad'aa; gompaykka 6 wad'aa gideedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, away doliyaa baggana de'iyaa dirssaa penggiyaakko beedda. Detsatuwaa pude kesiide, penggiyaa goc'c'illaa likkina 6 wad'aa gideedda. 7 Hewaappe aad'd'ina, loossuunne ushechchannanne haddirssana penggiyaa naagiyaawanttu ek'k'iyaa heezzu heezzu kifiletuu de'iino; itti itti kifilii 6 wad'aa adussanne 6 wad'aa aaka. Untunttu gidдон de'iyaa godatuu 5 wad'aa ordduwaa. Penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuwaappe ya baggana, Geeshsha Golliyaa s'eeliyaa baranddaa goc'c'illay 6 wad'aa. 8 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii geliyaasaa baranddaa likkeedda; 8 wad'aa gideedda. 9 Hewe Geeshsha Golliyaa s'eeliyaa penggiyaa wurssetsan de'ee. He baranddaa k'osiletsatuwaa orddotetsay laa"u laa"u wad'aa. 10 Away doliyaa bagga penggiyaan soo baggana, geliyaa loossuwaa penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuu, ha baggana heezzu ya baggana heezzu de'iino. Untunttu gompay ubbaawekka k'ara; untunttu shaakkiyaa dirssaa gimbiyaa orddotetsaykka k'ara. 11 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii dirssaa penggiyaa aad'd'iyaa sa'aa gompaa likkeedda; ubbaanna 10 wad'aa gideedda. Penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa loossuu 13 wad'aa. 12 Itti itti penggiyaa naagiyaawanttu kifiliyaa sintsan de'iyaa gimbiyaa geesay itti wad'aa, gompaykka itti wad'aa gideedda goday de'ee; naagiyaawanttu kifiletuu laa"u bagganakka usuppun usuppun wad'aa. 13 Hafintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aappe hefintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa likkina 25 wad'aa gideedda. 14 He bitanii dabaabaa s'eeliyaa wurssetsa kifiliyaa likkina 20 wad'aa gideedda. 15 Penggiyaa geliyaa saappe biide, hini wurssetsan de'iyaa Aa baranddaa gakkanaw de'iyaa adusatetsay 50 wad'aa. 16 Kifiletuwaa ubbaan kare bagga s'eeliyaa guutsa guutsa maskkootetuu de'iino; k'ay kifiletuwaappe gidduwaan de'iyaa godawukka maskkootetuu de'iino. Yanne haanne shaakkiyaa godatuwaa bolla zambbaa misilii

med'etti utteedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare dabaabaakko afeeda. Hewan taani dabaabaa yuushshuwaan shuchchaa hiis's'etteedda baasuwaanne he baasuwa yuushshuwaan kees'etteedda hattamu kifiletuwaa be'aad. 18 Shuchchay hiis'etteedda baasuu dabaabaa yuushshuwa ubbaa gakteedda; hewe kare dabaabay giddo dabaabaappe zik'k'ee. 19 Giddo dabaabaakko gatsiyaa, d'ok'kan oosetteedda, dirssaa penggii de'ee. He bitanii laa'u penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina huup'issa baggaanne gedissa bagga gomppay 100 wad'aa gideedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga afeeda. Huup'issa bagga s'eelliyaa dirssaa penggiyaa gutaraanne gomppaa l likkeedda. He dirssaa penggii kare dabaabaakko gatsiyaawaa. 21 Loossuwaappe ushechchanne haddirssa baggana de'iyaa heezzu heezzu naagiyaawanttu kifiletuu, untuntuppe gidduwaan de'iyaa godatuunne Aa barandday koyiro Away doliyaa Penggiyaa baggan likkeeddawanttuna bis'e lagge gideeddino. Dirssaa penggiyaa gutaray ubbaanna 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa. 22 Barandday, maskkootetuunne med'etteedda zambbaa misilii kase Away doliyaa Penggiyaa baggan be'eeddawanttuna itti mala. Yaa gatsiyaa laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee. 23 Away doliyaa baggaadan, ha huup'issa bagganikka giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa'u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda. 24 Hewaappe simmiide, he bitanii taana gedissa bagga dirssaa pengge kaaletsina baade, hewan hara dirssaa penggiyaa be'aad. I Aa likkiyaa wode, gido gimbbetuwaanne haratuwaa likkina ikka haratuwaa keeshshaa gideedda. 25 Likkiyaa haratuwaadan, ha dirssaa penggiyaa matan de'iyaa kifiletoo ubbaw maskkootetuu de'iino. Dirssaa penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa. 26 Yaa gatsiyaa laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. 27 Giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa'u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda. 28 He bitanii taana gedissa dirssaa penggiyaa baggana hini giddo dabaabaakko afeeda. I dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda. 29 Hewoo naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne baranddatuu ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan kifiletuwaa ubbaw maskkootetuu de'iino. Ha penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa. 30 Aa yuushshuwaan baranddatuu de'iino; untunttu adusatetsay 25 wad'aa; gomppaykka

5 wad'aa. 31 He baranddatuu kare bagga dabaabaa s'eelliino. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospupun detsatuu de'iino. 32 He bitanii taana away doliyaa bagga dirssaa penggiyaanna hini giddo dabaabaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda. 33 Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuwaa ubbaw maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa. 34 Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospupun detsatuu de'iino. 35 He bitanii taana huup'issa bagga dirssaa penggiyaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa likkina, ikka hara penggetuwaanna likke gideedda. 36 Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa. 37 Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospupun detsatuu de'iino. 38 Kare dabaabaw huup'issa baggana, giddo dirssaa penggiyaa baranddaana oyk'k'eteedda, hara kifiliikka de'ee. S'uuggiyaa yarshshoo ahiyaa mehiyaa ashuu meec'ettiyaawe he kifiliyaana. 39 He baranddan ha baggana laa'u s'arp'p'eezatuu, ya bagganakka laa'u s'arp'p'eezatuu de'iino; s'uuggiyaa yarshshoo, nagaraa yarshshoonne naak'uwaa yarshshoo shukkiyaa mehiyaa ubbay shukettiyaawe he s'arp'p'eezatuwaa bollaanna. 40 Baranddaappe kare baggana huup'issa dirssaa penggiyaa matan laa'u s'arp'p'eezatuu ha baggana, laa'u s'arp'p'eezatuu ya baggana de'iino. 41 Hewaa diraw, yarshshoo shiik'eedda mehii shukettiya ubbaanna hospupun s'arp'p'eezatuu de'iino; untuntuppe oyddatuu baranddan de'iino; oyddatuu k'ay kare dabaaban de'iino. 42 K'ay s'uuggiyaa yarshshuwa wotsanaw giigisseedda, shuchchaappe masettiide oosetteedda oyddu s'arp'p'eezatuu de'iino. Untunttoo geesay itti wad'aa; adusatetsay itti wad'anne takkaad'e; k'ay gomppaykka itti wad'anne takkaad'e. S'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshotuwaa ubbaa shukkiyaa miishshatuu he s'arp'p'eezatuwaa bollan uttiino. 43 Oyddu birad'd'iyaa aduk'kiyaa kak'kiyaa maaggatuu godaa bolla yuuyyi aad'd'iide d'ishetti utteeddino. Yarshshoo shiishshiyaa ashuu ubbay he s'arp'p'eezatuwaa bolla wod'd'ee. 44 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana giddo dabaabaa gelisseedda. Hewan penggetuu giddo dabaabaakko dooyettiya laa'u

kifiletuu de'iino. Unttuntuppe itti kifilii huup'issa dirssaa penggiyaa mataana gedissa bagga s'eellee; laa'entsuu k'ay gedissa dirssaa penggiyaa mataana huup'issa bagga s'eellee. 45 He bitanii taana hawaadan yaageedda; «Gedissa bagga s'eelliyaa kifilii Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwa. 46 Huup'issa bagga s'eelliyaa kifilii k'ay yarshshiyaasan ootsiyaa k'eesetuwa. K'eesetu ubbay S'aadook'a yaraappe yelleteedda Leewatuwaa; Med'inaa Godaakko shiik'iide, aassi ootsanaw bessiiino geetetteeddawe untuntu s'alala» yaageedda. 47 He bitanii dabaabaa likkina adusatetsay 100 wad'aa, gomppaykka 100 wad'aa gideedda. Dabaaban Geeshsha Golliyaappe sintsa baggana itti yarshshiyaasay de'ee. 48 Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa baranddaa afeeda. Baranddaa geliyaa k'osiletsaa likkina geesay 5 wad'aa; gomppaykka 14 wad'aa. Haddirssanne ushechchanna de'iyaa godatuwaa orddotetsay heezzu heezzu wad'aa gideedda. 49 Baranddaa adusatetsay 20 wad'aa; gomppaykka 12 wad'aa. Yaa gatsiyaa 10 detsatuu de'iino. Geliyaasan ushechchannanne haddirssana ek'keedda laa'u tuuk'etuu de'iino.

41 Hewaappe simmiide, he bitanii taana Geeshsha Golliyaan de'iyaa Geeshsha Sa'aa gelisseedda. He Geeshsha Sa'aa godaa orddotetsaa likkina 6 wad'aa gideedda. 2 Penggiyaa gomppay k'ay 10 wad'aa gideedda. Haddirssanne ushechchanna de'iyaa godatuwaa gomppay ichcheshu ichcheshu wad'aa. K'ay I Geeshsha Sa'aa likkina 40 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda. 3 Hewaappe guyyiyaan, k'ol'o geleedda. He geliyaa penggiyaa godaa orddotetsaa likkina 2 wad'aa gideedda. Penggiyaa gomppay 6 wad'aa gideedda; haddirssanne ushechchanna de'iyaa godatuwaa aakotetsay laappun laappun wad'aa. 4 K'ay I k'ol'uwaan likkina adusatetsay 20 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda. Hewaappe guyyiyaan I taana, «Hawe Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa» yaageedda. 5 He bitanii Geeshsha Golliyaa godaa likkina orddotetsay 6 wad'aa gideedda. He godaana oyk'ettiide, Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan kees'etteedda oydu oydu wad'aa aakkiyaa daro kifiletuu de'iino. 6 He kifiletuu ittuu ittuwaa bolla kees'etteedda heezzu pook'e gidishina, itti itti pook'iyaw hattamu kifiletuu de'iino. Zonggolissi yeggiyaa mitsay Geeshsha Sa'aa giddo gelenna mala, koyiro godaana oysetsiide, hara shuchchaa wotseeddino. 7 He shuchchay garssa wurssetsa pook'iyaan orddeedda dirawunne pude shiik'iidde lee'iyaa diraw, kifiletuukka pude shiik'iyaa wode, aakki aakkiide biino. Koyiro wuyggiyaappe giddo pook'iyaanna aad'd'iidde, killi wurssetsa pook'iyaa gakkanaw afiyaa detsatuu de'iino. 8 Taani Geeshsha

Golliyaa yuushshuwaan d'ok'k'u geedda baasuu de'iyaa be'aad. Aa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuu he baasuwa bolla kees'etteeddino; he baasuu giddo dabaabaappe 6 wad'aa d'ok'k'ee. 9 He kifiletuwa kare bagga godaa orddotetsay 5 wad'aa. Kifiletuwa geliyaa laa'u penggetuu, ittuu huup'issa baggana, ittuu k'ay gedissa baggana de'iino; k'ay he kifiletuwa yuushshuwaan de'iyaa baasuwa aakotetsay 5 wad'aa. Geeshsha Golliyaa baasuwaappenne giddo dabaaban de'iyaa kifiletuwaappe gidduwaan de'iyaa mela sa'ay 20 wad'aa. 12 Geeshsha Golliyaappe away wulliyaa baggana de'iyaa mela sa'aappe hefintsaa baggana itti Gollii de'ee. He golliyaa 90 wad'aa; gomppaykka 70 wad'aa. He golliyaa goday 5 wad'aa ordda. 13 He bitanii Geeshsha Golliyaa kare bagga likkina adusatetsay 100 wad'aa. Geeshsha Golliyaa zokkissaappe biide, hini away wulliyaa bagga golliyaa zokkissaa gakkanaw sa'aa likkina, 100 wad'aa gideedda. 14 Away doliyaa baggana de'iyaa Geeshsha Golliyaa gomppay laa'u mela sa'atuwaa gujjiide likkina, 100 wad'aa aakkee. 15 Laa'u bagganakka de'iyaa aad'd'iyaa sa'atuwaa gujjiide, away wulliyaa baggana de'iyaa golliyaa likkina 100 wad'aa gideedda. Geeshsha Golliyaa Geeshsha Sa'ay, Aa k'ol'uunne Aa barandday 16 wuyggiyaappe biide, maskkootetuwa gakkanaw, mitsan lees'etti utteedda; maskkootetuukka mitsan lees'etti utteeddino. 17 Geeshsha golliyaw soo bagga kifiletuwa goday penggetuwaappe bollaw aad'd'ana gakkanaw, zambbatuwaanne kirubetuwa misiletuwaan alleek'k'etti utteedda; kifiliyaan yuuyyi aad'd'anawukka zambbaa misiliinne kirubiyaa misilii walakan med'etti utteedda. Kirubetoo ubbaw laa'u laa'u som'ii de'ee. 19 Itti baggana asaa som'uwaan malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee; k'ay hara baggana gaammuwa som'uwaan malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee. 20 Wuyggiyaappe denddi biide, penggetuwaappe bolla baggan de'iyaa sa'aa gakkanaw, godaa yuushshuwa ubbay hewaadan alleek'k'etteedda. 21 Geeshsha Golliyaa pengge k'osiletsatuu ubbay oydu mare gidiide masetteeddawannta; untuntu ubbaykka itti likke. Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliyaasaa sintsan 22 mitsaappe med'etteedda yarshshiya sa'aa malatiyaawe beettee. Ikka oydu mare gidiide, adusatetsay gomppaykka k'ara; untuntu laa'uukka laa'u laa'u wad'aa; aw geesay k'ay heezzu wad'aa. Maazanatuwa tuussatuu, gedetuunne miyyiyaanna de'iyaa sank'atuu ubbaykka mitsaappe oosetteeddawannta. He bitanii taana, «Hawe Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa s'arp'p'eezaa» yaageedda. 23 Geeshsha Sa'aw itti penggii de'ee; k'ay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha sa'aw itti penggii

de'ee. 24 Itti itti penggiyaw gidduwaan dakkotiide dooyettiyya laa"u sank'katuu de'iino. 25 Geeshsha Sa'aa godatuwaa bolla med'etteeddawaadan, penggetuwaa sank'katuwaa bollakka kiruubetuwaanne zambbatuwaa misilii med'etti utteedda. Baranddaappe bolla baggana sintsanna de'iyaa sank'kaa kaaray mitsaappe oosetteeddawaa. 26 He baranddaa godatuwaa miyyiyaan maskkootetuu de'iino. Laa"u bagga godatuukka zambbaa misiliyaan alleek'k'etteedino. Haddirssa baggananne ushechcha baggana de'iyaa detsaa kifiletoo kameedda kaaray de'ee.

42 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga penggiyaanna kare dabaabaa kaaletsiiide Geeshsha Golliyya giddo dabaabaa gimbbiyaana oyk'k'etteedda golliyaakko, taana aheedda. 2 He golliyya penggii pude bagga simiide, he Gollii 100 wad'aa adussanne 50 wad'aa aakko. 3 Gido dabaabaappe laatamu wad'aa haakkiide, k'ay sintsa baggana kare dabaabaan de'iyaa hiis's'etteedda shuchchaappe sintsa baggana ittuu ittuwaanna s'eeletiyaa heezu detsay de'iyaa pook'ii de'ee. 4 He kifiletuwaa penggetuu huup'issa s'elliino. Untuntuppe sintsa baggana 10 wad'aa aakonne 100 wad'aa adussa gideedda, giduwaana aatsiyaa ogii de'ee. 5 He golliyya bolla heezzentso pook'ii laa"entsuwaappe s'uumee; laa"entsuu k'ay koyiruwaaappe s'uumee. Gaasotaykka untuntuu ittuu ittuwaappe guyye shiik'i shiik'iide gimbbetteedda diraassa. 6 K'ay untuntuu heezzu pook'iyaan de'iyaa kifiletuu k'omowantuppe garssawantunne gido zawaan de'iyaa kifiletuu s'uumiyya diraw kare dabaabaan de'iyaa hara golletuwaadan, untunttoo tuussay baawa. 7 He kifiletuwaappe sintsa baggana, 50 wad'aa aduk'k'iyaa kare dabaabaa baggana de'iyaa itti gimbbii de'ee. 8 Kare dabaabaa baggana de'iyaa kifiletuwaa adusatetsay 50 wad'aa aduk'k'iyaaawaa gidishin Geeshsha golliyya sintsan de'iyaa kifiliyya adusatetsay 100 wad'aa. 9 Kare dabaabaappe soo geliyya wode away doliyya baggana garssa kifiletuwaa geliyya penggii de'ee. 10 Hewaadankka, Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana kare dabaabaa gimbbiyya kaaliide Geeshsha Golliyya dabaabaanna oyk'k'eteeddanne kare dabaabaakko s'eeliyya hara kifiletuu de'iino. 11 He golliyya kifiletuwaa sintsan Asay hamettiyya ogii de'ee. He Gollii huup'issa baggan de'iyaa golliyaana itti mala; adussatetsay, aakotetsay, kifiletuunne penggetuu ubbay itti mala. 12 Dirssaa gimbbii wuriyya away doliyya bagga gas'aappe doomiide gimbbi doommiyya gedissa baggana de'iyaa kifiletuwaa geliyya penggii de'ee. 13 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana hawaadan yaageedda; «Hawantuu kifiletuu, huup'issananne gedissanna Geeshsha Golliyya kare dabaabaakko s'eeliyaawantuu

k'eesetuwaa kifiletuwaa. Untuntuu gidдон Med'inaa Godaa sintsan ootsiyaa k'eesatuu ubbaappe aad'd'eeda geeshsha k'umaa maana. He kifiletuu geeshsha gideedda diraw, ubbaappe aad'd'eeda geeshsha imotaa, hewantunne katsaa yarshshuwaa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa ubbaa, untuntuu hewan wotsana. 14 Geeshsha Golliyya geleedda k'eesatuu kare dabaabaa kesiyya wode, S'oossaw ootsiyaa wode mayyeedda geeshsha mayuwa kessiide, he kifiletuwaan wotsennan kesikkino. Ayaw gooppe, mayotuu geeshsha. Untuntuu kare asaakko kesiide, kase mayiyya hara mayotuwaa mayyiide kesanaw koshshee» yaageedda. 15 He bitanii Geeshsha Golliyya garssa dabaaban de'iyaa keetsatuwaa likkii wurssiide, away doliyya bagga s'eeliyya dirssaa penggiyaanna taana kare kesseedda. Geeshsha Golliyya yuushshi aatsiide likkeedda. 16 S'am"aa akkiide, away doliyya bagga likkina, 500 wad'aa gideedda. 17 Simmiide huup'issa bagga he gatiman likkina 500 wad'aa gideedda. 18 Simmiide gedissa bagga likkina 500 wad'aa gideedda. 19 Simmiidekka away wulliyaa bagga likkeedda; ikka 500 wad'aa gideedda. 20 Hewaadan ootsiide, I oyddu baggatuwaakka likkeedda. Aa yuushshuwaan 500 wad'aa aduk'k'iide, 500 wad'aa aakkiyya dirssaa gimbbii de'ee. He gimbbii geeshsha sa'aa yenkko c'oo sa'aappe shaakkanaassa.

43 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana away doliyya bagga s'eeliyya penggiyaakko aheedda. 2 Taani Israa'eeliyya S'oossaa bonchchuu away doliyya baggappe yiyaawaa be'aad. Aa yuussaa kooshshay daro haatsaa kuntsuwaa guntsaa mala; k'ay biittaykka Aa bonchchuwaan poo'eedda. 3 Be'eedda sas'ay kase S'oossay Yerusaalame katamaa d'ayissanaw yeedda wode be'eedda sas'aa malatee; k'ay Kobaara Shaafaa matan taani be'eedda sas'aakka malatee. Hewaa be'aade, taani ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad. 4 Med'inaa Godaa bonchchuu away doliyya bagga s'eeliyya penggiyaanna Geeshsha Golliyya giddo geleedda. 5 He wode S'oossaa Ayyaanay taana pude dentsiide, giddo dabaabaa gelisseedda; Be'al Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliyya kumeedda. 6 Hewan he bitanii ta miyyiyaan ek'k'ide'ishshin, ittuu Geeshsha Golliyya giddoppe taw haasayishin sisaad. 7 I hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawe ta araataa saanne ta gedii yed'd'iyaa sa'aa. Taani Israa'eeliyya asaa gidдон med'inaw de'ana. Hawaappe sintsaw Israa'eeliyya asaa gidina, untuntuu kaatetuwa gidina, hara s'oossatoo goyinniyaawan, woy shemppuu bayinna barenttu kaatetuwa hawultiyyaw goyniyaawaan ta geeshsha suntsaa tunissikkino. 8 Waatiide gooppe, itti godaa s'alalay taananne untuntanne

shaakkina, barenttu penggiyaa tawaa miyyiyaan, barenttu pengge mitsaakka tawaa miyyiyaan esseeddino. Barenttu sheneyiyaa oosuwaan ta geeshsha suntsaa tunisseeddino. Hewaa diraw, taani ta hank'kuwaan untuntta d'ayissaad. 9 Ha"i simmi hara s'oossatoo goyinniyaawaa agginno; barenttu kaatetuwwa hawultiyaa goynniyaawaa ta mataappe diggino. Yaatooppe, taani untunttu gidдон med'inaw de'ana. 10 «Laa asaa na'aw, taani neena besseedda Geeshsha Golliyaabaa Israa'eeliyaa asaw oda; untunttu barenttu ootseedda nagaran yeellatana mala, Aa med'aabaanne I kees'etteedda maaraa untunttoo oda. 11 Untunttu barenttu ootseeddabaan yeellatiyaawantta gidooппe, Geeshsha Golliyaa malaa, I kees'etteedda maaraa, kesiyyaa sa'atuwaa, geliyaa sa'atuwaanne Aa kumentsaa misiliyaa untunttoo k'onc'c'issa. Hewaadanka k'ay, Aa wogaa ubbaanne Aa higgiiyaa ubbaa untuntta erissa. K'aykka he gollii wooti kees'eteeddentonne untunttu Aa woga ubbaanne higgiiyaa ubbaa naaganawunne polanaw danddayana mala, neeni untunttu s'eellishshin s'aafa. 12 «Geeshsha Golliyaa higgii hawaa: Geeshsha Gollii kees'etteedda deriyaa huup'iinne Aa yuushshuwaan de'iyaa heeray ubbay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha gidanawaa. Ee, Geeshsha Golliyaa higgii hawaa. 13 «Yarshshiyaasay kase Geeshsha Golliyaa likkiyaadanka, itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwwa gujjeedda, adussa wad'aan likketteedda. Yarshshiyaa sa'aa baasuwwa yuushshuwaan itti wad'aa zik'kiyaanne itti wad'aa aakkiyaa ollay de'ee; he ollaw kare bagga detsay itti takkaad'iyaa d'ok'k'ee. Yarshshiyaa sa'aa geesay hawaa mala: 14 Baasuwaappe biide, koyiro detsaa gakanaw 2 wad'aa; laa"entso detsay itti wad'aa yarshshiyaa sa'aakko shiik'i doommiide, 4 wad'aa d'ok'k'ee; k'aykka itti wad'aa yarshshiyaa saakko shiik'iide, 15 yarshshuu s'uugettiiyaa s'ooc'ii de'iyaa heezzentso detsay 4 wad'aa d'ok'k'ee. I oyddu mizana gidiide, oyddu mariyanka itti itti kac'ii de'ee. 16 Yarshshuwwa s'uuggiiyaa s'ooc'ii oyddu miizaanan gidiide, 12 wad'aa, gomppaykka 12 wad'aa. 17 Laa"entso detsaykka hewaa mala oyddu mizana gidiide, 14 wad'aa, gomppaykka 14 wad'aa. He detsaw kare bagga gas'ay itti takkaad'e d'ok'k'ee. Yuushshuwwa ubbaan itti wad'aa gideedda ollay de'ee. Yarshshiyaa sa'aa pude afiyaa detsatuu away doliyaa baggan de'iino» yaageedda. 18 K'aykka I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Yarshshiyaa sa'aa wogay hawaa. S'uuggiiyaa yarshshuwwa yarshshanawunne suutsaa pushakkaw, yarshshiyaa sa'aa gimbiide poliyaa gallassi, 19 taakko shiik'iide, taw ootsiyaa S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewiyaa zare k'eesatoo nagaraa yarshshuwwa ootsaade, itti Korumaa imma. Ubbaa

Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 20 Neeni he suutsaappe akkaade, oyddu kac'etuwwa, laa"entso detsaa oyddu miizaananne he detsaw gas'aa okka. Hewaadан ootsaade, yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe geeshsha. 21 K'ay nagaraa yarshshoo imetteedda he korumaa akkaade, Geeshsha Golliyaawaa gidiide, geeshsha sa'aappe kare baggana aw azazetteedda sa'aan s'uugga. 22 «<Wonttetsa gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti deeshsha orggiyaa akkaade, nagaraa yarshshoo yarshsha. Kase korumaa suutsan geeshsheeddawaadan, he deeshsha orggiyaa suutsan yarshshiyaa sa'aa geeshsha. 23 Geeshshiyaawaa polaade, tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa akkaade, 24 laa"uwaakka Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Yaatooppe k'eesatuu untunttu bolla mas'iniyaa k'oliide, Med'inaa Godaw s'uuggiiyaa yarshshuwwa ootsiide yarshshino. 25 «<Laappun gallassaa kumentsaa, hachchi hachchi itti deeshshaa koliyaa nagaraa yarshshoo, k'ay tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa shiishsha. 26 K'eesetuu laappun gallassaa kumentsaa yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe geeshshino. Yaatiide S'oossaw Aa dummayino. 27 Ha gallassatuu wuriyaa wode, hospputsa gallassaappe doommiide, k'eesatuu hintte s'uuggiiyaa yarshshuwaanne hintte ittippetetsaa yarshshuwwa yarshshiyaa sa'aa bollan yarshshino. He wode taani hinttenan nashettana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaageedda.

44 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana guyye zaariide, Geeshsha golliyaw away doliyaa baggana de'iyaa kare bagga dirssaa penggiyaakko ahiyaa wode, dirssaa penggii gorddetti utteedda. 2 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ha penggii gordduwan de'i bashanaappe attina, laa"entso dooyettenna. Asaykka aanana gelenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay aanana geleedda. Hewaa diraw, he penggii gordduwan de'ana. 3 Gidooppenne, Israa'eeliyaa K'eesiyaa s'alalay Med'inaa Godaa sintsan ukitsaa maanaw hewan uttana danddayee. Penggiyaa baranddaana I gelanawunne kesanaw danddayee» yaageedda. 4 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana Huup'issa Penggiyaakko afiyaa ogiyaanna afiide, Geeshsha Golliyaa sintsa bagga gatseedda. Hewan taani s'eelliyaa wode, Med'inaa Godaa bonchchuu Med'inaa Godaa Golliyaa kumi utteeddawaa be'aad; hekko, ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad. 5 Yaatina, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa wogatuwwa ubbaanne Aa higgetuwwa ubbaa s'eelliyawaan taani new odiyaaawaa ne haytsaan

loytsaade sisa; ne ayifiyaankka loytsaade s'eella. Geeshsha Golliyya gelanawunne kesianaw bessiyaa asatuunne bessena asatuu hak'awanttentto loytsaade akeeka. 6 Makkalanchcha Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ootsiyaa tuna oosuu ek'k'o. 7 Hintte taw ta k'umaa, mod'd'uwaanne suutsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshiyaa wode, wozanayenne ashuu k'as's'arettiibeenna allaga asatuwaa ta Geeshsha Golliyya gelissiide, untunttu Aa tunissanaadan ootseeddita. Hintte tunatetsaa ubbaa bollankka gujiide, ta k'aalaa c'aak'uwaa koleeddita. 8 K'ay ta geeshsha miishshatuwaa bolla aawotennan is's'iide, ta Geeshsha Golliyaan allagatuwaa aawoyeedita» yaagee. 9 ««Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iyaa allaga asay, bare wozanaanne bare ashuwaan k'as's'arettiibeennawe, ooninne ta Geeshsha Golliyya geloppo. 10 «««Taappe haakkeedda Leewatuu, Israa'eeliyaa Asay taana aggiide wora simmina, barenttu eek'atoo goyinnanaw wora simmeeddawanttu, barenttu muruwa akkino. 11 Gidoopenne, untunttu ta Geeshsha Golliyaan oosanchcha gidino; ta Geeshsha Golliyya dirssaa penggetuwaa naagino; Geeshsha Golliyya oosuwaakka ootsino. Untunttu s'uuggiyaa yarshshuwaanne Asay ahiyaa hara yarshshuwaa shukkino; k'ay asaw ootsanaw, untunttu asaakko shiik'ino. 12 Shin untunttu kase Israa'eeliyaa asaa eek'atoo goyinniseedda dirawunne asaa nagaran kunddisiyaa d'ube gideedda diraw, untunttu barenttu nagaraa muruwa akkanaadan, taani kushiya dentsaade c'aak'k'aad. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 13 Untunttu k'eesiyaa gidiide ootsanaw taakko shiik'oppino; woy taw dummateedda geeshshabaakkonne ubbaappe aad'd'eeda geeshshabaakko shiik'oppino. Untunttu barenttu ootseedda tuna oosuwa diraw, yeellaa mayno. 14 Gidoopenne, untunttu Geeshsha Golliyaan aawotanaadaanne Aa gidдон ootsanaw de'iyaa oosuwa ubbaakka ootsanaadan, taani untunta suntsana. 15 ««««Shin Israa'eeliyaa Asay taana aggiide, wora simmeedda wode, ta Geeshsha Golliyya wogaa ammanettiide poleedda, Leewiyaa zare k'eesatuu, S'aadook'a yaratu, untunttu taw ootsanaw taakko shiik'ino. Mod'd'uwaanne suutsaa shiishshiide, untunttu ta sintsan ootsino. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 16 Ta Geeshsha Golliyya untunttu gelino; taw ootsanaw ta yarshshiyaa sa'aa untunttu shiik'ino; aawotetsaakka untunttu oyk'k'ino. 17 Untunttu Geeshsha Golliyaw gidдо dabaabaa geliyaa wode, liinuwaappe dadetteedda mayuwa mayno; gidдо dabaabaa penggen woy

Geeshsha Golliyya gidдон ootsiyaa wode, suufiyaa mayuwa mayyoppino. 18 Untunttu barenttu huup'iyaa layinuwa shaashiyaa saas'ino; barenttu s'eessankka layinuwa k'antsa suriyaa danc'c'ino. Barentta c'awayiaawaa ayaanne mayyoppino. 19 Asay de'iyaa kare dabaabaa untunttu kesiyaa wode, Geeshsha Golliyaan ootsiide mayyeedda mayuwa k'aariide, geeshsha kifiletuwaan wotsino. Hewe d'ayooppe, untunttu barenttu geeshsha mayuwaan asaa S'oossaw geeshshana. 20 ««««K'eesetuu barenttu huup'iyaa meedettoppino, woy barenttu binnaanaa adussoppino; barenttu huup'iyaa likkiyaan k'ans's'issino. 21 Ay k'eesinne gido dabaabaa geliyaa wode, woyniyaa eessaa ushoppo. 22 Untunttu asinay hayk'k'eedda, woy yedeteedda mac'c'a asaa akkoppino. Israa'eeliyaa asaappe geelayatto akkino; woy asinay k'eesiyaa gidiide de'iiddi hayk'k'eedda mac'c'a asaa akkino. 23 ««««K'eesetuu S'oossaw dummateeddawaappenne dummatennan c'oo de'iyawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa ta asaa tamarissino. K'ay geeshshaappenne tunaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa untunttu bessino. 24 Ay mootuu denddoopekka, k'eesatuu ta higgii odiyaawaadan pirddino. Ta higgiiyaanne ta wogaa naagiide, ta baalatuwa bonchchino; ta Sambbataakka dummayiide bonchchino. 25 ««««K'eesii hayk'k'eedda anhaakko shiik'iide, barena tunissoppo. Gidoopenne, hayk'k'eeddawe aawuwa, woy aato, woy yeleeedda attuma na'aa, woy mac'c'a na'aa, woy ishaa, woy asinaa gelabeenna michchato gidooppe, anhaa bochchanaw danddayee. 26 I bare tunatetsaappe geeyeeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa paydiide takko. Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidana. 27 Hewaappe simmiide, Geeshsha Sa'aan ootsanaw gidдо dabaabaa biyaa gallassi, bare nagaraa yarshshuwaa shiishsho. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 28 ««««K'eesetoo laatay baawa; taani untunttoo laata. Israa'eeliyaa biittan untunttoo ay laataanne immoppite; untunttu laatay Taana. 29 Untunttu katsaa yarshshuwaa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa miino. Israa'eeliyaa biittan Med'inaa Godaw dummayeeddawe ubbay untunttussa. 30 Koyiro gakkiiyaa dumma dumma katsaw koyiro ayifiinne hintte S'oossaw immiyaa imotaa ubbay k'eesetuwaassa. Hintte golliyaan anjuu shemppana mala, hintte d'iilliyappe koyiro kushiya untunttoo immite. 31 K'eesetuu bakkuteedawaa woy do'ay wod'eeddawaa kafuwaa ashuwa gidina, mehiyaa ashuwa gidina, ayaanne mooppino.

45 ««««Biittaa hintte laattanaw saaman shaakkiyaa wode, he biittaappe itti saamaa Med'inaa Godaw dummayiide wotsite. Hewekka tammanne laa'u kilo meetirene bagga

aduk'k'yaanne tammu kilo meetire aakkiyaa sa'aa gido. He sa'ay ubbaykka geeshsha sa'aa gido. 2 He sa'aappe oyddu maazani k'ara gideedda adusatetsay 500 wad'aa, gomppaykka 500 wad'aa gideedda sa'ay Geeshsha Golliyaassa gido; Aa yuushshuwaan 50 wad'aa gideedda mela sa'ay de'o. 3 He S'oossaw dummayeedda sa'aappe adusatetsay tammanne laa'u kilo meetirene bagga, gomppay k'ay ichcheshu kilo meetire gideedda sa'aa likkaade shaakka. Hewan Geeshsha Gollii, ikka, ubbaappe aad'd'eeda geeshshay de'iyaa Geeshsha Golliyaw sa'aa gidiide de'o. 4 Hewe Geeshsha Golliyaa gidдон Med'inaa Godaw ootsanaw, aakko shiik'iyaa k'eesatoo dummateedda geeshsha sa'aa gido; k'ay untunttu barenttu golliyaa kees's'iyaa saanne Geeshsha Golliyawukka geeshsha sa'aa gido. 5 K'ay attiyaa tammanne laa'u kilo meetire bagga aduk'k'yaanne ichcheshu kilo meetire bagga aakkiyaa sa'ay Geeshsha Golliyaan ootsiyaa Leewatuwaassa laata gido; untunttu barenttoo de'iyaa katamatuwaa hewan kees's'ino. 6 « < «He Med'inaa Godaw dummayeedda sa'aa miyyiyaan tammanne laa'u kilo meetirene bagga aduk'k'yaanne laa'u kilo meetirene bagga aakkiyaa sa'ay katamaa kees's'anaw de'uwaa; he sa'ay Israa'eeliyaa asaw ubbaw gido. 7 « < «Israa'eeliyaa kaappoo imetteedda saamay laa'u bagganakka S'oossaw dummayeedda sa'aaninne katamaa sa'aan zawatee. I away wulliyaa baggana Meediteraane Abbaa gakkee; away doliyaa baggana Israa'eeliyaa biittaa zawaa gakkee. Aw Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa saamaadan, away wulliyaa bagga zawaappe biide, away doliyaa bagga zawaa gakkee. 8 He saamay Israa'eeliyaa biittaa kaappoo laata gadiyaa gido. Hawaappe sintsan ta kaappatuu ta asaa uk'k'unnoppino; untunttu Israa'eeliyaa Asay ubbay bare zariyaan zariyaan gadiyaa akkanaadan ootsino» yaagee. 9 « < «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa kaappatoo, hinttew ha'i gidana! Hintte shabbiretsaanne asaa uk'k'unniyaawaa aggitte; suure pirdaanne s'illotetsaa ootsite. Ta asaa untunttu laata biittaappe d'ok'olliide yederssiyaawaa aggitte. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 10 « < «Hintte ubbawukka likke miizaanayenne k'araa gideedda makkiyaabay de'o. 11 Likkiyaabatuu ubbaw giddo gidiyaa gomoore yaagiyaa likkiyaa miishshaa gido. Melabaa makkiyaa Efaa giyaa miishshay Gomoore oyk'k'yaawoo tammuwaappe itti kushiya gido; k'ay gukkiyaawaa makkiyaa Baatiyaa giyaa miishshaykka gomooriyaw tammuwaappe itti kushiya gido. Hewaa giyaawe Afayinne Baatii bis'e lagge giyaawaa. 12 Guutsabaa likkiyaa wode, hintte likkiyaa miishshay Sak'ile gido. Laatamu Geeray itti Sak'ile gido; k'ay usuppun tammu Sak'ilii itti Minaane gido. 13

« < «Hintte imuwaa immiidde, hawaadan immite. Hintte k'os'si shiishshiyaa zarggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiya, banggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiya, 14 k'ay wogaraa zayitiyaappe s'eetuwaappe itti kushiya immite. Hawantta likkiyaa wode, neeni makkiyaa miishshay Baate gido. Tammu Baatii itti gomoore woy itti Koore gidee. 15 Israa'eeliyaa Asay heemmiyaa laa'u laa'u s'eetu mehiyaa wudii de'yaawaappe itti wudiyaappe itti itti dorssaa immite. Hewanttu asaa nagaraa atto giissanaw, katsaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshoo gidino. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 16 Biittan de'iyaa Asay ubbay hawaa ubbaa Israa'eeliyaa kaappoo immo. 17 Kaappuu ootsanaw bessiyaa oosuu, Israa'eeliyaa Asay bonchchiyaa baalatuwaan, aginay s'eeriya gallassatwaaninne Sambbatatuwaan s'uuggiyaa yarshshotoo, katsaa yarshshotoonne ushshaa yarshshotoo koshiyaawaa immo. Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissanaw, nagaraa yarshshotuwaa, katsaa yarshshotoo, s'uuggiyaa yarshshotoonne ittipetetsaa yarshshotoo ubbaw koshiyaawaa I immo» yaagee. 18 « < «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiro aginaan, koyiro gallassi tilla bollaanna itti korumaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw shiishsha. 19 K'eesii ha nagaraa yarshshuwaa suutsaappe akkiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa k'osiletsatuwaa, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa detsaw oyddu mizaanawunne giddo dabaabaa afiyaa dirssaa penggiyaa k'osiletsatuwaa okko. 20 Ooninne k'oppennaan woy erana d'ayiide ootseedda nagaraa atto giissanaw, aginaw laappuntsa gallassan hewaadankka ootsa. Yaataade Geeshsha Golliyaa tunatetsaappe geeshsha. 21 « < «Koyiro aginaan, tammanne oyddentso gallassan Paasigaa Baalaa bonchchite; k'ay laappun gallassi gakkanaw, irshshuu gelibeenna ukitsaa miite. 22 He koyiro gallassan kaappuu bare gishshaanne bare asaa diraw nagaraa yarshshuwaa ootside koshiyaawaa, itti korumaa immo. 23 He baalay bonchchettiyaa laappun gallassatuwaan hachchi hachchi laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orgetuwaa ubbaykka tilla bollaanna de'yaawantta s'uuggiyaa yarshshuwaa ootside, Med'inaa Godaw koshiyaawaa immo. Hewaanakka ittippe nagaraa yarshshoo hachchi hachchi itti deeshsha orggiyaa immo. 24 Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo 17 kilo giraame zarggaanne heezzu liitiro zayitiyaa immo. 25 « < «Laappuntsa aginaan, tammanne ichcheshantsa gallassan doommiiyaa laappun gallassaa baalaa wodiyaan ubbaan, nagaraa yarshshuwaa,

s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne zayitiyaa kasewaappe dummayennan kaappuu immo» yaagee.

46 « «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Giddo dabaabaa gelissiyaa away doliyaa bagga dirssaa penggii oosuwa gallasatuwaan usuppunatuwaanka gorddettiide gam"o; shin Sambbata gallassinne aginay s'eeriya gallassi dooyetto. 2 Israa'eeliyaa asaa kaappuu dirssaw pengge bagga dabaabaappe geliyaa barandaa baggana geliide, dirssaa pengge mitsaa matan ek'k'o. K'eesetuu I immeedda s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaa yarshshino. I hewan dirssaa penggen goyinniide, simmiide kare keso. Shin dirssaa penggii omarsanaasikka gorddettoppo. 3 He biittaa asaykka Sambbataanne aginay s'eeriya wodiyaan giddo dabaabaa dirssaa penggiyaa geliyaasan, Med'inaa Godaa sintsan goyinnino. 4 « «Kaappuu Sambbata gallassi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'yaawantta immo. 5 Itti dorssaa orggiyaana 17 kilo giraame katsaa yarshshuwaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido. K'ay itti itti 17 kilo giraame katsanna heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo. 6 « «Aginay s'eeriya gallassi gallassi k'ay itti korumaa, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'yaawantta immo. 7 Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido. 8 Kaappuu geliidde, dirssaa penggiyaa barandaaana aad'd'iide gelo; kesiiddeikka hewaana keso. 9 « «Shin he biittaa Asay baala gallassi Med'inaa Godaa sintsan goyinnanaw yiyaa wode, goyinoo huup'issa penggiyaana geleeddawanttu gedissa penggiyaana kesino; k'ay gedissa penggiyaana geleeddawanttu huup'issa penggiyaana kesino. Ay asayne bare sintsan de'iyaa penggiyaana sitti giide kesoope attina, bare geleedda saana kesoppo. 10 Untunttu geliyaa wode, kaappuu untuntunna gelo; untunttu kesiyaa wodekka, untuntunna keso. 11 « «Nashechchaa gallasatwaanne laytsaa baalatuwaan itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaana shiik'iyaa katsaa yarshshuu itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayite gido. K'ay dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido. 12 Kaappuu bare dosuwaan immiyaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy ittipetetsaa yarshshuwaa

Med'inaa Godaw ahiyaa wode, away doliyaa bagga giddo dabaabaa dirssaa penggii aw dooyetto. Bare s'uuggiyaa yarshshuwaa woy ittipetetsaa yarshshuwaa Sambbata gallassi I immiyaawaadan immo. Yaatiide I kesiide biina, dirssaa penggii gorddetto. 13 « «Kaappuu hachchi hachchi tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa gideedda itti dorssaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw immo; I hewaa wontta wontta pac'c'ennan aho. 14 Hewaanakka laa"u kilo giraame d'iilii itti liitiro zayitiyaan munak'ettiide, wontta wontta katsaa yarshshuwaa gidiide shiik'o. Hawe hintte Med'inaa Godaw hachchi hachchi shiishshiyaa yarshshuwaa wogaa. 15 Hawe simmi orgge dorssay, katsaa yarshshuunne zayitii pac' bayinnan wontta wontta shiik'anaw bessiyaa s'uugetiyyaa yarshshuwaa» yaagee. 16 « «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare attuma naanatuwaappe ittoo immooppe, hewe he na'aassanne Aa naanatuwaassi laataa gidee. 17 Shin kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare k'oomatuwaappe ittoo immooppe, Ishatamantsa Laytsaa baalay gakkanaw, he gadii aawaa. Hewaappe guyyiyaan, kaappoo simmo; hewe kaappoo gidiyaa diraw, med'inaw aassanne Aa naanaatoo laataa gidee. 18 Kaappuu asaa sugiide, asaa laata gadiyaa wol'k'an akkoppo. Ta Asay bare laata gadiyaappe d'ok'k'olettenna mala, I bare attuma naanaatoo bare gadiyaappe immo» yaagee yaaga» yaageedda. 19 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa s'eeliyaa, k'eesetuwa geshsha kifiletuwaakko geliyaasaa aheedda. Hewantukka giddo dabaabaw gatsiyaa duge bagga dirssaa penggiyaa matan de'yaawantta. Untuntuppe away wulliyaa bagganna taani itti sa'aa be'aaddi. I taana hawaadan yaageedda; 20 «Ha sa'ay K'eesatuu nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa doyissiyaa saanne katsaa yarshshuwaa uukkiyaa sa'aa. Ha sa'aan go'ettiyaa gaasuu he geeshsha yarshshotuwaa asaakko kare dabaabaa kessina, Asay geeshshabaa bochchiide geeyennaadan naaganaassa» yaageedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare bagga dabaabaw afiide, he dabaabaw oydu mazzaniyaa taana yuushsheedda. He dabaabaa mariyaan ubbankka k'eri dabaabatuu de'yaawantta be'aad. 22 Untunttoo ubbawukka 40 wad'aa; gompaykka 30 wad'aa; oydu mariyaan de'iyaa dabaabatuukka itti lagge. 23 He oydu dabaabatuwaa yuushshuwanka shuchchaa gimbbii de'ee; k'ay gimbbiyaa lank'iyaa aakko shiik'iide oosetteedda, tamaa eetsiyaa sa'atuu de'iino. 24 He bitanii taana, «Hawanttu ubbay Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttu ahiyaa yarshshuwaa doyissiyaa sa'atuwaa» yaageedda.

47 He bitanii zaariide, taana Geeshsha Golliiyaa geliyaasaa afeeda. Geeshsha Golliiyaa geliyaa penggiyaappe garssaana haatsay pultiide, Geeshsha Golliyaappe away doliyaa bagga goggee. Gaasuukka Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa penggii away doliyaa baggappe sintsanna de'ee. Geeshsha golliyaw gedissa baggana duge goggiide, yarshshiyaa saappe gedissa baggana aad'd'ee. 2 I taana huup'issa penggiyaa baggana kessiide, away doliyaa bagga s'eeliyaa penggiyaa yuushshuwaana kaaletsiide afeeda. He penggiyaappe gedissa baggana haatsay goggee. 3 He bitanii likkiyaa meetiriyaa bare kushiyan oyk'k'iide, away doliyaa bagga biide, goggiyaa haatsaa kaalliide, 1,000 wad'aa likkeedda. Taana haatsaa gidduwaana kaaletseedda; haatsay taw meeshi mek'etsaa gakkee. 4 Laa'entsuwaakka 1,000 wad'aa likkiide, haatsaa gidduwaana taana kaaletseedda. Haatsay taw gulbbataa gakkeedda. K'ay 1,000 wad'aa likkiide, taana haatsaa gidduwaana kaaletseedda. He wode haatsay taw s'eessaa gakkeedda. 5 I k'aykka 1,000 wad'aa likkeedda. Shin he haatsay daro c'iimma gideedda diraw, taani pinnanaw danddayabeykke; I Asay wad'd'ennan pinnanaw danddayenna shaafaa gideedda. 6 He bitanii taana, «Laa asaa na'aw, hawaa be'aaddi?» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, I taana shaafaa gas'aw guyye zaareedda. 7 Taani simmaade yaa gakkiiyaa wode, shaafaa doonaan ha baggananne ya baggana loytsi daro mitsay de'iyawaa be'aad. 8 I taana hawaadan yaageedda; «Ha haatsay away doliyaa bagga biittaw goggiide, Aaraba Wombban gelee. I hewan goggenna Mas'iniyaa Abban geliyaa wode, he haatsay ooras's'iide, s'illo haatsaa kesee. 9 Ha shaafay goggiide biyaa sa'aan de'iyaa, sham'i giyaa med'etatu ubbay pas'a de'ana; k'ay he shaafay yaa goggiide, abbaa haatsaa ooras's'isiide s'illissiyaa diraw, payduwaan daro c'oratteedda moletuu yaan de'ana. Hewaappe dendeeddawaan, he shaafay goggiyaasan de'iyaaabay ubbay pas'a de'ana. 10 Moliyaa oyk'k'iyawwantu abbaa doonaan ek'k'ana; Enggaadappe biide En-Egilayima gakkanaw de'iyaa sa'ay gitiyaa mic'c'iyaa sa'aa gidana. Meediteraane Abban de'iyaa moletuwaadan, hewankka daro dumma dumma k'ommo moletuu de'ana. 11 Shin abbaa doonaan de'iyaa c'ariinne haatsay kumo ollay mas'ine gidiide attanappe attina, ooras's'ikkino. 12 He shaafaa doonaan ha baggananne ya baggana miyaa ayifiyaa ayifiyaa, daro dumma dumma k'ommo mitsatuu de'ana. Untunttu haytsay k'ok'k'ofetenna; ayifiyawaakka aggikkino. Geeshsha Golliyaappe kesiyyaa haatsay untunttukko goggiyaa diraw, untunttu aginaan aginaan ooratsa ayifiyaa ayifana. Untunttu ayifeedda ayifii k'uma gidanawaa; untunttu haytsaykka d'ale gidanawaa» yaagee. 13 Ubbaa Mooddiyaa

Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa zaretoo tammanne laa'atoo biittaa laata gadiyaa ootsaade, neeni shaakana zaway hawaa. Yooseefo zaretoo laa'u saamay imetto. 14 Taani kase hintte mayzza aawaatoo ha biittaa laatissanaw ta kushiyya dentsaade c'aak'k'aad; ha'i hintte ubbaykka likkiyaan shaakkiide laattite. 15 «Biittaw huup'issa bagga zaway hawaa: Meediteraane Abbaappe dendiide, Hetiloona katamaanne Hamaata Pinuwaa aad'd'iide, S'edaade katamaa gakkee. 16 Hewaappe k'ay Damask'k'oppenne Hamaatappe giddo zawaan de'iyaa Berootanne Sibrayima katamatuwaa aad'd'iide, Hawuraana zawaan de'iyaa Tiikona katamaa gakkee. 17 Hewoo Israa'eeliyaa biittaw zaway Hamaata biittaa huup'issa baggaw aggiide, Meediteraane Abbaappe away doliyaa bagga biide, Damask'k'o biittaa zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana katamaa gakkee. 18 «Away doliyaa bagga zaway Has'aari-Enaanappe dendiide, Damask'k'oppenne Hawuraanappe gidduwaana aad'd'ee. Hewaappe k'ay Israa'eeliyaappenne Gala'aadeppe gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan zawatiide, Mas'iniyaa Abbaa aad'd'iide biide, Taamaara katamaa gakkee. 19 «Gedissa bagga zaway Taamaarappe dendiide biide, Mariiba-K'aadeesan de'iyaa pultuwaa gakkee. Hewaappe huup'issana away wulliyaa bagga oyk'k'iide, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkee. 20 «Away wulliyaa bagga zaway Meediteraane Abbaa gidiide, huup'issa baggana aad'd'iide Hamaaten zawatee. 21 «Hewaa diraw, ha biittaa Israa'eeliyaa zaruwaa payduwaa likkiyaan shaakki akkite. 22 Hinttewunne hintte gidon naanatuwaa yeliide de'iyaa betetoo biittaa laata ootsiide shaakkite. Untunttu hintte hintte biittan yeletteedda Israa'eeliyaa asaadan s'eellite. Untunttu hinttenanna ittippe Israa'eeliyaa zaruwaanna gadiyaa saaman akkino. 23 Betii Israa'eeliyaan ay zariyaana de'ooppekka, he I de'iyaa zariyaa gidon aw laata biittaa immite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

48 «Biittaa shaakkanaw mazggabetteedda zaruwaa sunsay hawaa: Huup'issa baggana itti saamay Daana zariyaw imetto. Hewekka Hetiloona Hamaataw afiyaa ogiyaa kaalliide, hewaappekka Damask'k'o zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana mata katamaa aad'd'iide Hamaate matan zawatee. Hewe away doliyaa baggappe biide away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa sa'aw huup'issa bagga zawaa gidana. 2 Daana zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Aaseera zariyaw imetto. 3 Aaseera zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Nifttaaleema zariyaw imetto. 4 Nifttaaleema

zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Minaase zariyaw imetto. 5 Minaase zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw itti saamay Efireema zariyaw imetto. 6 Efireema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw itti saamay Roobeela zariyaw imetto. 7 Roobeela zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw itti saamay Yihudaa zariyaw imetto. 8 «Yihudaa zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamaa dummaya wotsa. Aw gomppay tammanne laa"u kilo meetirenne bagga gidee. Away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti zariyaa shaakkina gakkiiyaa saamaana k'ara. Aw giddo gishechchan Geeshsha Gollii de'ee. 9 «He saamaappe neeni Med'inaa Godaw dummayaade wotsiyaa sa'ay tammanne laa"u kilo meetirenne bagga adussanne tammu kilo meetire aakko gido. 10 He sa'ay k'eesatoo dummayeedda sa'aa gido; I huup'issa baggana tammanne laa"u kilo meetirenne bagga adussa; away wulliyaa baggana ichcheshu kilo meetire aakonne away doliyaa bagganakka ichcheshu kilo meetire aakko; k'ay gedissa baggana tammanne laa"u kilo meetirenne bagga adussa. Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii aw giddo gishechchan de'ee. 11 Ha dummay wotseedda sa'ay Israa'eeliyaa Asay ta ogiyaappe wora simmiyaa wode, untuntunna wora simmeedda Leewatuwaadan gidennaan, ammanettiide taw ootsiidde gam'eedda, geeshsha k'eesatoo, S'aadook'a yarattoo imetto. 12 Hewe Med'inaa Godaw dummayeedda biittaappe untunttoo dumma saamaa; I ubbaappe aad'd'eeda geeshsha. Untunttu saamay Leewatoo saaman zawato. 13 «K'eesetuwaa zawaanna oyk'k'ettiide, Leewatookka adusatetsaa tammanne laa"u kilo meetirenne bagga, gomppaykka ichcheshu kilo meetire gideedda itti saamay imetto. 14 Untunttu he gadiyaappe ayaanne bayizzoppino woy laammoppino. Hewe biittaa ubbaan dummateeddawaa gidiyaa diraw, hara asaa kushiyan gelanaw bessena; Med'inaa Godaw I geeshsha sa'aa. 15 «Atteeda laa"u kilo meetirenne bagga aakonne tammanne laa"u kilo meetirenne bagga adussa sa'ay katamaa Asay ubbay kotsaan go'etiyaa golliyaa kees's'iyaa mehiyaa heemmiyaa sa'aa gido; katamay he biittaw giddo gishechchan de'o. 16 He katamay oyddu miizaanan de'ee. Huup'issa baggay 4 kilo meetirenne bagga; gedissa baggay 4 kilo meetirenne bagga; away doliyaa baggay 4 kilo meetirenne bagga; away wulliyaa baggaykka 4 kilo meetirenne bagga. 17 Katamaw hentsaa gadii de'o; he gadii huup'issa baggana, gedissa baggana, away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana 250 wad'aa

aakko gido. 18 Geeshsha sa'aa baggana atteeda sa'ay away doliyaa bagga wad'd'iyaa wode, adusatetsay ichcheshu kilo meetire; away wulliyaa bagga wad'd'iyaa wode, adusatetsay ichcheshu kilo meetire. He sa'aan mokkeeddawe ubbay he kataman ootsiyaawanttoo k'uma gidana. 19 Israa'eeliyaa zare ubbaappe he kataman ootsanaw yiyaawanttu he biittaa goshino. 20 Hintte dummayiyaa sa'ay ubbaanna oyddu mariyaanakka tammanne laa"u kilo meetirenne bagga aduk'k'ee. He sa'ay katamay kees'etteedda sa'anne geeshsha sa'aa barenan gujee. 21 «Geeshsha Golliyaappe, k'eesetuwaa saamaappe, Leewatuwaa saamaappenne katamaa sa'aappe away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana de'iyaa atteeda biittay kaappoo gido. He biittaw gomppay tammanne laa"u kilo meetirenne bagga. He kaappuwaa biittay huup'issa baggana Yihudaa gakeedda saaman, gedissa baggana Biiniyaama gakeedda saaman zawatee. 23 Atteeda zaretoo biittay hawaadan shaakkettee. Away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw, itti saamay Biiniyaama zariyaw imetto. 24 Biiniyaama zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Simoona zariyaw imetto. 25 Simoona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Yisaakooraa zariyaw imetto. 26 Yisaakooraa zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Zaabiloona zariyaw imetto. 27 Zaabiloona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Gaada zariyaw imetto. 28 Gaada gedissa zaway Taamaara katamaappe denddiide, Mariiba-K'aadeesan de'iyaa pulttuwaanna aad'd'iide, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meediteraane Abbaa gakkee. 29 «Hintte Israa'eeliyaa asaw laata ootsaade shaakkana biittay hawaa; hawanttu untuntta gakkana saamatuwaa. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. 30 «Katamaappe kesiyaa penggetuu hawantta. Untunttu Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsan s'eegettana. Huup'issa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; 31 Katamaa penggetuu Israa'eeliyaa Zeretsaa suntsaan s'eegetana. Huup'isa baggana; Roobeela penggiyaa, Yihudaa penggiyaanne Leewiyaa penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana. 32 Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Yooseefo penggiyaa, Biiniyaama penggiyaanne Daana penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana. 33 Gedissa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Simoona penggiyaa, Yisaakooraa penggiyaanne Zaabiloona penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana. 34 Away

wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Gaada penggiyaa, Aaseera penggiyaanne Nifttaaleema penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana. 35 «Katamaa yuushshuu ubbaanna likkina, 18,000 wad'aa gidanawaa. He wodiyaappe doommiide he katamay, «Med'inaa Goday Hewan De'ee» yaageettiide s'eesettana» yaagee.

Daaneela

1 Yihudaa Kaatii Yo'ak'eemi kaateteedda heezzentso laytsi, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Yerusaalame katamaa bolla denddiide, he katamaa dooddeedda. **2** Goday Yihudaa Kaatiyaa Yo'ak'eemanne S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshatuwaappe unddenneeddawaa Aa kushiyan aatsiide immeedda. Ikka he miishshatuwaa Baabloone gadiyaan de'iyaa bare s'oossatuwaa eek'aa golliyaa aheedda; bare s'oossaa miishshaa minjiyaa golliyaan wotseedda. **3** Hewaappe guyyiyaan, kaatii Ashifanaaza giyaa bare oosanchchatuwaa kaappuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Israa'eeliyaa asaa giddoppe kaatiyaa zare gidiyaawantanne wolk'kaama asatuwaa zare gidiyaawantta doora. **4** Yalagatuu asatetsan pac'ay bayinnawantta, malanchchatuwaa, ayaa tamarissoopekka eranaw danddayiyaawantta, akeekiyaawantta, eratetsay kumeeddawantanne kaatiyaa golliyaan ootsanaw danddayiyaawantta. Untuntta Baabloonetuwaa k'aalaanne s'ifatiyaa tamarissa» yaageedda. **5** K'ay untunttu hachchi hachchi maana k'umayenne ushana woyniyaa eessay kaatiyaw ka"eedda k'umaappenne ushshaappe gidanaadan, kaatii azazeedda. Hewaadankka, heezzu laytsaa looheeddawaappe guyyiyaan, kaatiyaa sintsa shiik'iide, oosuwaa doomanaadan k'achcheedda. **6** Dooretteeddawanttu giddoppe Yihudaa zare gidiyaawanttu Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa giyaawanttu de'iino. **7** Oosanchchatuwaa kaappuu untunttu suntsaa laammiide, Daaneela Bils's'aasoorra, Hanaaniyaa Sidiraak'a, Mishaa'eela Misaak'a, Azaariyaa Abddanaago giide suntseedda. **8** Daaneeli kaatiyaa k'umaa miyaawaaninne woyniyaa eessaa ushiyaawan barena tunissenna mala, bare wozanaan k'ofaa k'achcheedda; he k'ofaan mayyanaadan, oosanchchatuwaa kaappuwaa woosseedda. **9** He kaappuu Daaneela sabbana malanne aw k'arettana mala, S'oossay ootseedda. **10** Gido shin, oosanchchatuwaa kaappuu Daaneelaw odiidde, «Taani hinttenttoo ha k'umaanne ushshaa azazeedda ta godaa kaatiyaw yayyay. Hinttenana laggetiyaa yalagatuu som"uwaappe hintte som"ii gil'k'i beettooppe, hintte gaasuwaan kaatii taana wod'ana» yaageedda. **11** Hewaappe guyyiyaan, oosanchchatuwaa kaappuu suntsina Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa hadaraa akkeedda bitaniyaa Daaneeli hawaadan yaageedda, **12** «Nuw maanaw ataakiltiyaa, ushanawukka haatsaa s'alalaa immaade, nuuna ne k'oomatuwaa tammu gallassatuwaan paac'ca. **13** Hewaappe guyyiyaan, nu som"uwaanne

kaatiyaa k'umaa miyaa yalaga asatuwaa som"uwaa geedara s'eellaade, nuuna ne k'oomatuwaa new malati beetteeddawaadan ootsa» yaageedda. **14** I hewaa mayyiide, tammu gallassaa untuntta paac'c'eedda. **15** Tammu gallassaappe guyyiyaan untunttu, kaatiyaa k'umaa meedda yalagatuwaa ubbaappe pas'iidenne ank'k'ariide beetteeddino. **16** Yaatina, untunttoo giigeedda k'umaanne woyniyaa eessaa diggiide, ataakiltiyaa immeedda. **17** Ha oyddu yalagatoo S'oossay eraanne ubbaa k'ommo s'ifatiinne timirtii geliyaa akeekaa immeedda. Daaneeli k'ay sas'aanne akumuwaa ubbaa biletsaa eree. **18** Kaatii yalagatuu barekko gelanaaddan azazeedda wodii poletina, oosanchchatuwaa kaappuu untuntta Naabukadanas'oore sintsa aatseedda. **19** Kaatii untuntta haasayisseedda wode, Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa mala Asay untunttu gidon beettiibeenaa. Yaatina, untunttu kaatiyaw ootsanaw geleeddino. **20** Kaatii untuntta oochcheedda ay aad'd'eeda eratetsaanne akeeka ooshaan, Aa kawutetsan de'iyaa shareechchotuwaappenne muruniyaawanttu ubbaappe untunttu tammu kushiya aad'd'iide beetteeddino. **21** Daaneeli Kaatii K'iiroose kaateteedda koyiro laysay gakkanaw gam"eedda.

2 Naabukadanas'oori bare kaateteedda laa"entso laytsi akumuwaa akumetteedda. He akumuu Aa loytsi shabbirina, gem"ishuu Aa afeenan is's'eedda. **2** Yaatina, I akumetteedda akumuwaa aw odana mala, shareechchotuu, muruniyaawanttu, bitiyaawantunne s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu s'eegetti yaanaadan kaatii azazeedda. Yiide, Aa sintsan ek'k'eeddino. **3** Kaatii untuntta, «Taani taana shabbirissiyaa akumuwaa akumetaad; he akumuu ayentto eranaw koyay» yaageedda. **4** S'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu kaatiyaa Sooratuwaa k'aalan, «Kaatiyaw, med'inaw de'a! Ne akumuwaa nuw ne k'oomatoo oda; nuuni new Aa biletsaa odana» yaageeddino. **5** Kaatii s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawantta hawaadan yaageedda; «Taani loytsaade k'achcheeda k'ofay hawaa. Hintte ha akumuwaanne Aa biletsaa taana erissana d'ayooppe, taani hinttena k'ans's'a yeggana; hintte golletuukka buuraa oliyaa sa'aa kesana. **6** Shin hintte akumuwaanne Aa biletsaa taw odooppe, imuwaa, woytuwaanne daro bonchchuwaa taappe hintte akkana. Hewaa diraw, ane akumuwaanne Aa biletsaa taana erissite» yaageedda. **7** Laa"entsuwaakka untunttu zaariide, «Kaatii akumuwaa nuw bare k'oomatoo odo; nuuni Aa biletsaa erissana» yaageeddino. **8** Kaatii untunttoo zaariide, «Taani hintte halchchuwaa eray; taani loytsaade k'achcheeda k'ofaa hinttekka ereedda diraw, hawaa sugana giide haniita yaageedda. **9** Hintte

akumuwaa taw odana d'ayooppe, itti k'ec'uu hinttena naagee. Hanotay laamettanawaa giide hintte hidootaa ootsiyaa diraw, taw worddonne geniyyaa k'aalaa odanaw mak'etteeddita. Hewaa diraw, akumuwaa taw odite; yaatoope, hintte Aa biletsaa erissanaw danddayiyaawaa taani eray» yaageedda. 10 S'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu kaatiyaw zaariide, «Kaatii oochchiyya ooshaa zaaranaw danddayiyaa itti asaynne gadiyaan baawa. Ay gitateddanne wolk'kaameedda kawuukka hawaa malabaa shareechotuwaa, muruniyaawantta woy s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawantta oochchi erenna. 11 Kaatii oochcheedda ooshay dees'a; asaana ittippe de'enna s'oossatuwaappe attina, hawaa kaatiyaw k'onc'c'issanaw danddayiyaawe mulekka baawa» yaageeddino. 12 Hewaa diraw, kaatii loytsi hank'k'ettiide Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta ubbaa wurssanaadan azazeedda. 13 Kaatiyaa zoriyaawantta wod'anaw awaayuu keseedda. Wod'iyaaawanttu Daaneelanne Aa laggetuwaa wod'anaw koyeeddino. 14 Kaatiyaa naagiyya olanchchatuwaa kaappuu Ariyooki, Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta wod'anaw kesiyya wode, Daaneeli Aa akeekaaniinne hiillan haasayisseeedda. 15 I kaatiyaa naagiyya olanchchatuwaa kaappuwaa Ariyooka, «Kaatiyaa awaayuu ayaw hawaadan palatteeddee?» giide oochcheedda. Ariyooki hanotaa Daaneelaw odeedda. 16 Hewaan Daaneeli kaatiyaakko geliide, akumuwaa biletsaa erissanaw, barew wodii imettana mala woosseeedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Daaneeli bare golle simmiide, bare heezzu laggetoo, Hanaaniyaw, Mishaa'eelawunne Azaariyaw hanotaa odeedda. 18 Unttuntu Baabloonon de'iyaa yenkko kaatiyaa zoriyaawanttunna ittippe hayk'k'ennaadan, saluwaa S'oossay maarotaa untunttoo ootsiide, ha s'uuraa untunttoo k'onc'c'issanaw woosana mala, untunttoo odeedda. 19 He k'amman s'uurray Daaneelaw sas'aan k'onc'c'eedda. Yaatina, Daaneeli saluwaa S'oossaa hawaadan yaagiide galateedda; 20 «Aad'd'eeda eratetsaynne wolk'k'ay, S'oossaassa gidiyaa diraw, Aa suntsay med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetteeddawaa gido. 21 Wodetuwaanne aginatuwaa I laammee. Kaatetuwwa kawutetsaappe diggee; k'ay kaatetuwwa kawutetsan utissee. Aad'd'eeda eranchchatoo aad'd'eeda eraa, akeekiyaawanttookka eraa I immee. 22 C'iimma s'uuraanne geemmeedda yewuwaa, I k'onc'c'issee. D'uman de'iyawaakka I eree; poo'uukka aanana de'ee. 23 Abeet ta mayzza aawotuwaa S'oossaw, taani neena galataynne sabbay. Ayaw gooppe, neeni taw, aad'd'eeda eraanne wolk'k'aa immaadda. Nuuni neena oochcheeddawaa, taana ha"i erissaadda.

Kaatiyaa akumuwaa nuuna erissaadda» yaageedda. 24 Hewaappe guyyiyaan, Daaneeli Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta wurssanaw kaatiyaappe azazuwaa akkeedda Ariyookakko biide, «Kaatiyaa zoriyaawantta wod'oppa. Taanna kaatiyaakko gelissa; yaatoope taani Aa akumuwaa biletsaa Aa erissana» yaageedda. 25 Ariyooki ellekka Daaneela kaatiyaakko gelissiide, kaatiyaw, «Yihudaappe omoodettiide yeedda asaappe kaatiyaa akumuwaa biletsaa erissanaw danddayiyaa asaa demmaad» yaageedda. 26 Kaatii Bils's'aasoora geetettiyya Daaneela, «Taani akumetteedda akumuwaanne Aa biletsaa taana erissanaw danddayay?» giide oochcheedda. 27 Daaneeli hawaadan yaagiide zaareedda; «Kaatiyaw, neeni oochcheedda s'uuraa k'onc'c'issanaw danddayiyaa aad'd'eeda eranchchay, shareechchuu, muruniyaawe, woy ayanttiyawee baawa. 28 Shin s'uuruwaa k'onc'c'issiyaa itti S'oossay saluwaan de'ee. Wurssetsa gallassatuwaan hananabaa I neena besseeedda. Ne arssaan zak'k'ullaade, neeni akumetteedda akumuunne sas'ay hawaa. 29 «Kaatiyaw, neeni arssaan zak'k'ullaade, sintsaappe hananabaa k'oppaadda. He wode s'uuraa k'onc'c'issiyaa S'oossay sintsaappe hananawaa neena besseeedda. 30 Ha s'uurray taw k'onc'c'eeddawe taani hara asaappe aad'd'eeda eranchcha gidina gidennaan, neeni kaatii akumuwaa biletsaa eranaadaanne ne huup'iyaa gidon simeretteedda k'ofaa akeekanaadaana. 31 «Kaatiyaw, neeni loytsi wolk'k'aama, p'ooliyaanne s'eellanaw yashshiyaa misilii ne sintsan ek'k'eeddawaa be'aadda. 32 Ha misiliyya huup'ii geeshsha work'k'aappe, Aa tiraynne kushetuu biraappe, uluunne wodiretuu nahaasiyya giyya birataappe, 33 suyilii birataappenne gediyyaw yachchay baggay birataappe baggay urk'k'aappe med'etteedda. 34 Neeni ha misiliyya s'eellishin, itti shuchchay asaa kushii bochchennan deriyaappe d'ok'olettiide, birataappenne urk'k'aappe med'etteedda misiliyya gediyya yachchatuwaa bolla wod'd'iide gaac'c'eedda. 35 He wode biratay, urk'k'ay, nahaase giyya biratay, biraynne work'k'ay ubbay gaac'ettiide, boniyaan uddumaan de'iyaa suullaa mala gideedda; ayaanne ashshenan c'arkkuu pittiiide afeeda. Shin misiliyya bolla wod'd'eedda shuchchay wogga deriyaa kesiide, biittaa sa'aa kumeedda. 36 «Hawe ne akumuwaa; k'ay ha"i biletsaa nuuni new odana. 37 Kaatiyaw, neeni kaatetoo kaatiyaa. Saluwaa S'oossay new kawutetsaanne wolk'k'aa, minotetsaanne bonchchuwwa immeedda. 38 Biittaa ubbaa bolla neena mooddiyaawaa ootseeedda; asaa, bazzuwaa do'anne saluwaa kafuwaa ne kushiyan wotseeedda. Hewaa diraw, work'k'aa huup'ii neena. 39 «Neepe guyyiyaan, minotetsan neena gakkenna

hara kawutetsay denddana. Kaalliide, biittaa ubbaa mooddiyaa, nahaase birataa gidiyaa, heezzentso kawutetsay denddana. **40** Wurssetsan ubbabaa gaac'ereetsi liik'issiyaa birataadan minneedda oyddentso kawutetsay denddana. Biratay ubbabaa gaac'ereetsiide liik'issiyaawaadan, ikka bareppe kase denddeedda kawutetsatuwaa gaac'ereetsiide liik'issana. **41** «Gedetuunne gediya birad'd'etuu baggay birataappe, baggay urk'k'aappe med'etteeddawantta neeni be'eeddawaadankka, he kawutetsay shaakettiide kawutetsaa gidanawaa. Biratay urk'k'aanna walaketteeddawaa ne be'eeddawaadankka, baggay birataadan minneeddawaa gidana. **42** Gediya birad'd'etuu baggay birataa, baggay urk'k'a gideeddawaadan, hewaadankka ha kawutetsaw baggay mino, baggay laafa gidanawaa. **43** Biratay urk'k'aanna walaketteeddawaa ne be'eeddawaadan, he laa'u bagga Asay geluwaan akuwaan walakettana; shin biratay urk'k'aanna walakettanaw danddayennawaadankka, untunttu ittuwaa gidiide gam'anaw danddaykino. **44** «He kaatetuwaa laytsan, saluwaa S'oossay mulekka kunddena, hara asawukka imettena kawutetsaa essana. He ek'keedda kawutetsay he kawutetsatuwaa ubbaa gaac'ereetsi d'ayissana; shin I med'inaw ek'kiide de'ana. **45** Asaa kushii bochchennan deriyaappe d'ok'k'oletti wod'd'iide, birataappe, nahaasiyaappe, urk'k'aappe, biraappenne work'k'aappe med'etteedda misiliyaa gaac'ereetseedda shuchchaa biletsay he kawutetsaa. «Wolk'kaama S'oossay sintsanaw hananabaa kaatiyaa besseedda. Akumuukka tuma; biletsaykka ammanetteedawaa» yaagiide zaareedda. **46** Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oori Daaneela bonchchiidde, som'uwaa biittaa gatsiide guufanneedda; yaatiide Asay Aa sintsan yarshshuwaa yarshshanaadaaninne is'aanaa c'awayanaadan azazeedda. **47** Kaatii Daaneela, «Tumuwaappe ne S'oossay s'oossatuwaa S'oossaa, kaatetuu Godaanne s'uuraa k'onc'c'issiyaawaa. Neeni ha s'uuraa k'onc'c'issanaw danddayiyaawe hewaassa» yaageedda. **48** Hewaappe guyyiyaan, kaatii Daaneela loytsi bonchcheedda; daronne al'o imotatuwaakka aw immeedda; Baabloone biittaa mooddiyaawaa ootseedda. K'ay Baabloonan de'iyaa aad'd'eeda eranchchatuwaa ubbaa bolla kaappuwaa ootsiide, Aa suntseedda. **49** Daaneeli oochchina, kaatii Sidiraak'a, Misaak'anne Abbdanaaga Baabloone biittaa ayissiyaawantta ootsiide suntseedda; shin Daaneeli kaatiyaa golliyaan gam'eedda.

3 Kaatii Naabukadanas'oori geesay usuppun tammu wad'aa, gomppay usuppun wad'aa gidiyaa misiliyaa work'k'aappe med'd'iide, Baabloone gadiyaan Duura Dembban esseedda.

2 He misiliyaa anjijisanaw yaanaadan, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawantta, suntsatuwaa, awuraajjaa mooddiyaawantta, kaatiyaa zoriyaawantta, miishshaa golliyaan ootsiyaawantta, pirddaa daannatuwaa, higge eranchchatuwaanne awuraajjaan awuraajjaan de'iyaa hara kaappotuwwa s'eegeedda. **3** Yaatina, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawanttu, suntsatu, awuraajjaa mooddiyaawanttu, kaatiyaa zoriyaawanttu, miishshaa golliyaan ootsiyaawanttu, pirddaa daannatuu, higge eranchchatuunne awuraajjaan awuraajjaan de'iyaa hara kaappatuu ittippe he misiliyaa anjijisanaw shiik'iide, Kaatii Naabukadanas'oori esseedda misiliyaa sintsan ek'keeddino. **4** He wode awaayuwaa awaayiyaawe bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, asaw, kawutetsatto, duma duma k'aalan haasayiyaa zaretoo, **5** ubbaykka malakataa, suusuliyyaa, zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaanne hara muuziik'aa miishshatuwaa ittippe kaa'iyaa wode siso saannakka, Kaatii Naabukadanas'ore esseedda work'k'aa misiliyaw guufanniide goyinnite. **6** Misiliyaa sintsan guufanniide goynnena ooninne he saatiyaan ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo olettana» yaageedda. **7** Asay ubbay, kawutetsatu ubbayanne duma duma k'aalan haasayiyaa zaratuu ubbay malakataa, suusuliyyaa zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaa ittippe kaa'iyaa wode siso saannakka, sa'aan guufanniide, Kaatii Naabukadanas'oori esseedda work'k'aa misiliyaw goyinneeddino. **8** Hewaa diraw, he wode itti itti Baabloone asatuu sintsaw aad'd'iide, Ayihudatuwaa mootteeddino. **9** Untunttu Kaatiyaa Naabukadanas'oori hawaadan yaageeddino; «Kaatiyaw, med'inaw de'a. **10** Kaatiyaw, neeni malakataa, suusuliyyaa, zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaa ittippe kaa'iyaa wode, sisiyaa ooninne sa'aan guufanniide, work'k'aa misiliyaw goyinnanaadan, **11** k'ay sa'aan guufanniide goynnena Asay de'ooppe, ees's'iyaa itoone tamaa giddo olettanaadan awaayuwaa kessaadde. **12** Shin kaatiyaw, neeni Baabloone biittaa bolla suntseedda Ayihudatuu, Sidiraak'i, Misaak'anne Abbdanaaguu ne azazuwaa is's'eeddino; ne s'oossatoo ootsikkino; k'ay ne esseedda work'k'aa misiliyaawukka goyinnikkino» yaageeddino. **13** Naabukadanas'oori hewaa siseedda wode, hank'k'uwaa ees's'i kesiide, Sidiraak'a, Misaak'anne Abbdanaaga ahanaadan azazeedda. Untuntta kaatiyaa sintsa aheeddino. **14** Naabukadanas'oori untuntta hawaadan yaageedda; «Sidiraak'aa, Misaak'aa, Abbdanaagoo, ha hintte ta s'oossatoo ootsennawenne ta esseedda work'k'aa

misiliyaw goyinnennawe tumee? 15 Ha'i malakataa, suusuliya, zayyiya maasink'kuwaa, diitsanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsanne hara muuziik'aa miishshatuwaa kaa'iyawaa siso wode, taani esseedda misiliyaw guufanniide goyinooppe, daro lo'a. Shin hintte goyinnennan is'sooppe, ellekka ees'siyaa itooniyaa tamaa giddon olettana. Ay s'oossatuu hinttena ta kushiyaappe ashshanawe?» yaageedda. 16 Shidiraak'i, Mishaak'inne Abddanaaguu kaatiyaw zaariide, «Kaatiyaw, Naabukadanas'ooraa, ha yewuwaa nuuni new zaaruwaa immanaw bessena. 17 Kaatiyaw, nuuni ees'siyaa itoone tamaa giddo olettintokka, nuuni aw ootsiyaa S'oossay he tamaappe ashshanaw danddayee. K'ay kaatiyaw, I nuuna ne kushiyaappekka ashshana. 18 Shin kaatiyaw, ubbaa I nuuna ashshenan is'sintokka, nuuni ne s'oossatoo ootsennawaanne neeni esseedda work'kaa misiliyaw goyinnennawaa era» yaageeddino. 19 He wode Naabukadanas'oori Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaago bolla hank'kuwaa suulleedda; Aa som'ii untunttoo kasewaappe dummateedda. Tamay kase ees'siyaawaappe laappun kushiya aad'd'iide ees'sanaadan azazeedda. 20 Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaaga k'achchiide, ees'siyaa itooniyaa tamaa giddo olanaadan, bare olanchchatuwaa giddoppe mino asatuwaa azazeedda. 21 Yaatina, ha asatuwaa, untunttu mayuwaanna, suriyaanna, huup'iyaan s'aas'eedda s'aatsaanne hara mayuwaa ubbaanna gatsi k'achchiide, ees'siyaa itooniyaa tamaa giddo oleeddino. 22 Kaatiyaa azazuu loytsi elleellisyaawaa gideedda dirawunne itooniyaa tamaykka kasewaappe aad'd'i ees'siyaa diraw, Sidiraak'a, Misaak'anne, Abddanaaga taman oleedda he mino asatuwaa tamaa lac'uu labiide wod'eedda. 23 Ha heezzu k'ashetteedda asatuu, Shidiraak'i, Mishaak'inne Abddanaaguu, ees'siyaa itoone tamaa giddo wod'd'eeddino. 24 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oori barena maalalissina ellekka denddi ek'kiide, «Nuuni k'achchiide ees'siyaa itooniyaa tamaa giddo oleedda asatuu heezza gidikkinoooye?» yaagiide barena zoriyaawantta oochcheedda. Untunttu, «Kaatiyaw, ee heezza» yaagiide zaareeddino. 25 Kaatii zaariide, «Be'ite, taani k'ashuwaappekka biletteedda, tamaa giddon yaa, haa hametiyyaa, tamaykka ayinne bochchenna oyddu asatuwaa be'ay! Oyddentsuu k'ay s'oossatuwaa na'aa malatee» yaageedda. 26 Yaatina, Naabukadanas'oori ees'siyaa itoone tamaa mata shiik'iide, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Ubbaappe d'ok'kiyaa S'oossaa k'oomatoo, Shidiraak'aa, Mishaak'aa, Abddanaagoo, kesite! haayite!» yaagiide s'eegeedda. Yaatina, Shidiraak'i,

Mishaak'inne Abddanaaguu tamaa giddoppe keseeddino. 27 Kaatiyaappe garssana biittaa mooddiyaawanttu, suntsatuu, awuraajjaa mooddiyaawanttu, kaatiyaw ootsiyaa hara kaappatuu ubbay untunttukko shiik'eeddino. Tamay untunttu bollaa bochchibeennawaa, untunttu huup'iyaa binnaanaappe ittuukka malaatettebeennawaa, untunttu mayuukka boshetibeennawaanne tamaa peenuukka untuntun bayinnawaa be'eeddino. 28 Hewaappe guyyiyaan, Naabukadanas'oori hawaadan yaageedda; «Sidiraak'a, Misaak'anne Abddanaago S'oossay galatetto! I bare kiitanchchaa kiittiide, barenan ammanetteeda bare k'oomatuwaa ashsheeda. Untunttu kaatiyaa azazuwaa is's'eeddino; barentu S'oossaaappe attina, hara s'oossaw ootsanaappenne goyinnanaappe hayk'kanawaa doseeddino. 29 Hewaa diraw, Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaago S'oossaa toochchiide haasayiyyaa ay asikka, woy ay kawutetsaykka, woy duma duma k'aalan haasayiyyaa ay zariikka k'ans'settananne mus'ettana mala, untunttu golliikka laalettide, pituu oletiyaa sa'aa gidana mala, taani awaayaad. Ayaw gooppe, hara ay s'oossinne hawaadan ootsiide, asaa ashshenna» yaageedda. 30 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaaga Baabloone gadiyaan d'ok'ku d'ok'ku ootsiide suntseedda.

4 Kaatii Naabukadanas'oori asaa ubbaw, kawutetsatuwaa ubbawunne duma duma k'aalan haasayiyyaa zaruwaa ubbaw hawaadan yaagi, dabddaabbiiyaa kiiteedda. «Saro de'iteel! 2 «Ubbaappe d'ok'kiyaa S'oossay taw ootseedda malalissiyaanne ooratsabaa taani hinttenttoo odanaw koyay. 3 «Aa malaatay wooti giteel! I ootsiyaa ooratsabay wooti mineel! Aa kawutetsay med'inaa kawutetsaa; Aa maataykka yeletaappe yeletaa gakkanaasa. 4 «Taani Naabukadanas'oori, ta golliyya injiyaan, ta kawutetsaa golliyaan miikkuwaan de'ay. 5 Itti gallassi taani yashshiyaa akumuwa akumetaad. Taani ta arsaan zak'ullaade, be'eedda akumuunne sas'ay taana dagantseedda. 6 Hewaa diraw, ha akumuwa bilettaa taana erissana mala, Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta ubbaa taakko ahanaadan azazaad. 7 He wode shareechchotuu, muruniyaawanttu, ayantiyaawantunne s'oolintiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu taakko yiina, ta akumuwa untunttoo odaad; shin untunttu bilettaa taana erissanaw danddayibeykino. 8 Wurssetsan ta s'oossaa suntsan Bils's'aasoora geetetti s'eegettiyaa, geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay aan de'iyaa Daaneeli taakko gelina, aw ta akumuwa hawaadan gaade odaad. 9 «Aad'd'eeda eranchchatuwaa kaappuwaa Bils's'aasoora, geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iyawaanne ayaa s'uurinne neeppe geemmennawaa

taani eray. Taani akumetteedda akumuu hawaa; ane taw Aa biletsaa oda. 10 «Taani ta arssaan zak'k'ullaade, biittaw giddo likkiyaan itti mitsay ek'keeddawaa sas'aan be'aad; he mitsaw geesay daro adussa. 11 He mitsay dic'c'iide gitateeddanne minneedda; aw s'eeray saluwaa gakkee; sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw beettee. 12 He mitsaa haytsay s'eellanaw lo'iyaaawaa; Aa ayifiikka loytsi dara; ubbawukka miyaabay aan de'ee. Wora do'atuu Aa kuwan shempeeddino; saluwaa kafotuukka Aa daashshaa gidдон kees's'iide de'eeddino. Pas'a de'iyaa ubbay aappe meedda. 13 «Ta arssaan zak'k'ullaade, geeshsha kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin sas'aan be'aad. 14 Ikka bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Ha mitsaa k'ans's'ite; Aa tashiyaa karite; Aa haytsaakka piriis's'ite; Aa ayfiyaakka laalite. Aa garssan de'iyaa do'atuunne Aa daashshan de'iyaa kafotuu ubbay bak'atino. 15 Shin durumaanne Aa s'ap'uwaa, birataappenne nahaasiyaappe k'os's'eedda sanssalatan k'achchiide, sa'aan, maataa gidдон aggi bashite. Saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kallo; K'ay bazzuwaan maataa gidдон do'aana de'o. 16 Aa wozanay kahay asaawaappe do'aaw laametto. Hewaadan hani de'ishin, Aa bolla laappun laytsay wuro. 17 Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaa, kawutetsaa I bare koyiyaa uraw immiyaawaanne haray atto, asaa ubbaappe kad'etteeddawantakka I suntsiyaawaa pas'a de'iyaa Asay ubbay erana mala, k'ashetteedda k'ofaa kiitanchchatuu awaayeeddino. Pirddaakka geeshshatuu odeeddino» yaageedda. 18 «Taani Kaatii Naabukadanas'oori akumetteedda akumuu hawaa. Ha'i simmi Bils's'aasoora, taw Aa biletsaa oda. Ayaw gooppe, ta kawutetsaa gidдон de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantuppe ittuunne taana biletsaa erissanaw danddayibeenna; shin geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iyaa diraw, neeni danddayaasa» yaagaad. 19 He wodiyaan Bils's'aasoora geetettiyaa Daaneeli dagammiide, haniyaawaa d'ayeedda. I bare k'ofaan shabbareteedda diraw, guutsaa wodiya c'o'u giide takkeedda. Yaatina, kaatii, «Bils's'aasoora, ha akumuunne Aa biletsay neena dagantsoppo» yaageedda. Bils's'aasoori zaariide, «Ta godaw, ha akumuu neena is's'iyaaawantoo, Aa biletsaykka k'ay ne morkketoo gideerenneeshsha! 20 Neeni akumuwaan be'eedda mitsay, dic'c'iide minneeddawe, s'eeray saluwaa gakkeeddawe, sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw beetteeddawe, 21 haytsay s'eellanaw lo'eeddawe, ayifiikka loytsi dareeddawe, ubbaw miyaabay aan de'iyawe, bazzuwaa do'atuu Aa kuwan shempeeddawenne saluwaa kafotuukka Aa daashshaa gidдон kees's'iide de'eeddawe, 22 kaatiyaw, he mitsay neena! Neeni gitataaddanne minnaadda;

ne gitatetsay dic'c'iide, saluwaa gakkeedda; ne kaatetetsaa maataykka sa'aa gas'aa gakkeedda. 23 «Kaatiyaw, neeni geeshsha kiitanchchay saluwaappe wod'd'iide, «Ha mitsaa k'ans's'iide d'ayissite; shin Aa durumaanne Aa s'ap'uwaa birataappenne nahaasiyaappe k'os's'eedda sanssalatan k'achchiide, sa'aan, maataa gidдон aggi bashite. Saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan I kallo; laappun laytsay wurana gakkanaw, bazzuwaa do'aadan de'ol» giyaa wode be'aadda. 24 «Kaatiyaw, Aa biletsay hawaa. Hawe Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay ta godaa kaatiyaa bolla polanaw kiiteedda pirddaa. 25 Neeni asaa giddonpe yedersseetaade, bazzuwaa do'atuwaana ittipe de'ana. Neeni booraadan maataa maananne saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kallana. K'ay Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne kawutetsaa bare koyeedda uraw immiyaawaa neeni erana gakkanaw, laappun laytsay ne bollan aad'd'ana. 26 «Durumay bare s'ap'uwaa gadiyaan attanaada azazetteeddawe, neeni saluwaa S'oossay biittaa ubbaa mooddiyaawaa eriyaa wode, ne kawutetsay new simmanawaa besse. 27 Hewaa diraw, kawoo, ta zoriyaa akka. Nagaraa ootsiyaawaa aggaade, s'illobaa ootsa; metuwaan uk'kunnetteeddawantta naak'kiyaawaa aggaade, untunttoo k'aretta. Yaatooppe, neeni saro de'ana wodii aduk'k'enan aggena» yaageedda. 28 Hawe ubbay Kaatiyaa Naabukadanas'oore bolla gakkeedda. 29 Tammanne laa'u aginaappe guyyiyaan, kaatii Baabloonon de'iyaa kaatiyaa golliya bolla dembbayi kees's'eeddasan hamettiide 30 hawaadan yaageedda; Hawe ta kawutetsaa gollii aan de'ana mala, taani ta wolk'k'aama wolk'k'an, ta gitatetsaa bonchchoo gimbbisseedda Baabloone katamaa gitaa gidennee? yaageedda. 31 I haasayiide wurssennan de'ishshin, saluwaappe hawaadan giyaa k'aalay puttu geedda; Kaatiyaa Naabukadanas'oora, ne bollan pirdetteedda pirdday hawaa: ne kawutetsay neeppe aketeedda. 32 Neeni asaa giddonpe yederssetaade, bazzuwaa do'aana de'ana; neeni booraadan maataa maana. Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne kawutetsaa I bare koyeedda uraw immiyaawaa neeni erana gakkanaw, laappun laytsay ne bolla aad'd'ana yaageedda. 33 Naabukadanas'oore bolla geeddawe baasuwaanakka poletteedda. Asaa giddonpe goodettiide, booraadan maataa meedda. Aa bollaykka saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kalleedda. Aa binnaanay ankuwaa baalliyaadan, Aa s'uguntsaykka kafuwaa s'uguntsaadan dic'c'eedda. 34 He laappun laytsay wureedda wode, taani Naabukadanas'oore d'ok'k'u gaade saluwaa s'eellaad; ta wozanay kahaykka simmeedda. Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa galataad;

med'inaw de'iyawaakka bonchchaaddinne sabbaad. Aa maataay med'inaa maataa; Aa kawutetsaykka yeletaappe yeletaa gakkanaasa. 35 Sa'aan de'iyaa Asay ubbay aw ayaanne gidenna. Saluwaan de'iyaa med'etatuwaa bollanne sa'aan de'iyaa asaa bolla I bare dosowaa ootsee. Aa kushiyya te'anaw danddayiyaawe baawa, woy Aa Ayaa ootsay? yaagiide oochchiyaawe baawa. 36 Ta wozanay simmina, ta kawutetsaa bonchchuwa diraw, ta anggayinne ta puulay taw simmi aggeeda. Kase taana zoriyaawantunne ta kaappatuu taana koyeeddino. Taani ta kawutetsan minnaad; kasewaappekka aad'd'iyaa gitatetsay taw gujetteedda. 37 Ha"i simmi taani Naabukadanas'oori saluwaa Kaatiyaa galatay; Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsayinne bonchchay. Ayaw gooppe, I ootsiyaabay ubbay likke; Aa ogetuu ubbaykka s'illuwaa; k'ay otoruwaan biyaawantta I kawushshanaw danddayee yaageedda.

5 Itti gallassi Kaatii Belshshaas'aari bare oosanchchatuwaappe itti sha'atoo gibiraa giigissiide untuntunna ittippe woyniyaa eessaa ushsheedda. 2 Belshshaas'aari woyniyaa eessaa ushiide matsoteedda wode, bare aawuu Naabukadanas'oori Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaappe aheedda work'k'aappenne biraappe oosetteedda ushshaa miishshatuwaa ahana mala azazeedda. Ayaw gooppe, inne Aa oosanchchatuu, Aa machchetuunne Aa baakkotuu ubbay he ushshaa miishshatuwaan eessaa ushana mala, I koyeedda. 3 Yaatina, untunttu he Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaappe aheedda work'k'aappe oosetteedda ushshaa miishshatuwaa kaatiyaw aheeddino. Kaatii, Aa oosanchchatuu, Aa machchetuunne Aa baakkotuu he miishshatuwaan tigetteedda woyniyaa eessaa usheeddino. 4 Untunttu he woyniyaa eessaa ushiidde, work'k'aappe biraappe, nahaasiyaappe, birataappe, mitsaappenne shuchchaappe oosetteedda s'oossatuwaa galateeddino. 5 He wode k'oppennaan de'ishshin, asaa kushiyya birad'd'etuu hak'appentto kesiide yiide, kaatiyaa golliyaan lasanetteedda godaa bollan, s'omppiyya wotsiyaa ballaa sintsan s'aafeedda. He kushii s'aafiyaa wode, kaatii bare huup'iyaa be'eedda. 6 Aa som"ii laametiide, bidintsaa malateedda; k'ay yashshan Aa gadii kokkoreedda; Aa gulbataykka is'seedda. 7 Kaatii bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, muruniyaawantta, s'oolinttiyaa s'eeliide kaayaawantanne shareechchotuwa ahaanaadan azazeedda. Untunttu yiina Baabloone aad'd'eeda eranchchatuwa hawaadan yaageedda; «Ha s'ifatiyaa nabbabiide, Aa biletsaa taw odiyaa uray ooninne, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa mayyana; Aa k'ood'iyaaan work'k'aa habiliyaa aatsana; k'ay I ta kawutetsaa mooddiyaa

heezzentso asaa gidanawaa» yaageedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa zoriyaawanttu ubbay Aa sintsa aad'd'eedino; shin untuntuppe ooninne he s'ifatiyaa nabbabanaw, woy Aa biletsaa odanaw danddayibeenna. 9 Hewaan Kaatii Belshshaas'aari kasewaappe aad'd'i dagamina, Aa som"iikka kasewaappe aad'd'i bidintsaa malateedda. Aa kaappatuukka haniyaawaa d'ayeeddino. 10 Kaatiinne Aa kaappatuu c'abbuwaa Aa daaya kaatata sisaade, untunttu gibiraa miyaa aakko golliyaa gelaade, hawaadan yaagaaddu; «Kaatiyaw, med'inaw de'a! Ha k'ofaan loytsa shabbarettoppa; ne som"iikka laamettoppo. 11 Geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay aan de'iyaa itti Asay ne kawutetsaa gidon de'ee. Eray, akeekayinne s'oossatuwaa mala aad'd'eeda eratetsay aan de'ee. Kase ne aawuu Kaatii Naabukadanas'oori Aa shareechchotoo, muruniyaawanttoo, s'oolinttiyaa s'eeliide kaayaawanttoonne ayanttiyaawanttoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. 12 Ayaw gooppe, aw lo'o ayyaanay, erayne akeekay de'ee; akumuwa billanaw, k'an"ishiyaa odanawunne s'uuraa k'onc'c'issanaw I danddayee. Hewaa diraw, kaatii Bils's'aasoora giide suntseedda Daaneela s'eesa. I new s'ifatiyaa biletsaa odana» yaagaaddu. 13 He wode Daaneela kaatiyaakko ahina, kaatii Aa hawaadan yaageedda; «Neeni Daaneelle? Ta aawuu kaatii Yihudaappe omoodiide aheedawantuppe ituwaa giyaawe neenee? 14 S'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iyawaanne eray, akeekayinne loytsi aad'd'eeda eratetsay new de'iyawaa taani sisaad. 15 Ha s'ifatiyaa nabbabanawunne Aa biletsaa taw odanaw muruniyaawantunne kaatiyaa zoriyaawanttu yeeddino; shin untunttu biletsaa taw odanaw danddayibeykkino. 16 Neeni biletsaa odanawunne dees'o ooshatuwaa zaaruwaa immanaw danddayiyaawaa taani sisaad. Ha"i simmi neeni ha s'ifatiyaa nabbabanawunne Aa biletsaa taw odanaw danddayooppe, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa mayyana; ne k'ood'iyaaan work'k'aa habiliil aad'd'ana; k'ay neeni kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanaassa» yaageedda. 17 Daaneeli kaatiyaw zaariide, «Neeni immiyaa imuu neessa gido; ne woytuwaakka hara uraw imma. Hanooppenne taani s'ifatiyaa kaatiyaw nabbabana; biletsaakka odana. 18 «Kaatiyaw, Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay ne aawuwaa Naabukadanas'ooraw kaatetuwa, gitatetsaa, bonchchuwaanne anggaa immeedda. 19 I aw immeedda gitatetsaa gaasuwaan he asatuunne dumma dumma k'aalaa haasayiyaa zaratuu aw yayyeeddinonne kokkoreeddino. Bare wod'anaw koyiyaawaa wod'eedda; ashshanaw koyiyaawaakka ashsheeda; bare d'ok'k'issanaw koyeeddawaakka d'ok'k'isseedda;

kawushshanaw koyeeddawaakka kawushsheedda. 20 Shin I otoretteedda wodenne Aa wozanay muumeedda wode, bare kawutetsaa araataappe wod'd'eedda; Aa bonchchuukka k'aaretteedda. 21 Asaa giddoppe yedersseteedda; Aa wozanay kahaykka laamettina, do'aa mala gideedda. Booraadan maataa miidde, dembbaa haretuwaana ittippe de'eedda. Aa bollaykka saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaas s'irkkikkeedda. Hewekka Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne I bare koyeedda uraw immiyaawaa I erana gakkanaassa. 22 «Shin nenoo, Belshshaas'aara, neeni Aa na'ay he ubbaa eraaddekkka, ne huup'iyaa zik'ki ootsabaakka. 23 K'ay Saluwaa Godaa bollan otorettaade, ne huup'iyaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaadda. Aa Geeshsha Golliyaappe bonk'k'iyaaan yeedda work'k'aa miishshatuwaa neeni ahissina, ne oosanchchatuu, ne machchetuunne ne baakkotuu woyniyaa eessaa untuntun usheeddino. K'ay s'eellanaw, sisanawunne eranaw danddayenna s'oossatuwaa, biraappe, work'k'aappe, nahaasiyaappe, birataappe, mitsaappenne shuchchaappe oosetteeddawantta galataadda. Ne shemppuwaanne ne gelaa kessaa bare kushiyan oyk'k'eedda S'oossaa bonchchabeykka. 24 Hewaa diraw, ha kushiya birad'd'etuu aappe kiitettina, ha s'ifatii s'aafetteedda. 25 «S'aafuukka, «Maanne, Maanne, Tek'el, Paarees» yaagiyaawaa. 26 Aa biletsaykka hawaa: «Maanne giyaawe, S'oossay ne kaatetetsaa laysaa paydiide, wuranaadan ootseedda giyaawaa. 27 Tek'el giyaawe miizaanaan likketaade, kawushaade beettaadda giyaawaa. 28 Paarees giyaawe ne kawutetsay shaakteidi, Meedoonatoonne Parssetoo imetteedda giyaawaa» yaageedda. 29 Hewaappe guyyiyaan, Belshshaas'aari azazina, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa Daaneela mayzeeddino; Aa k'ood'iyankka work'k'aa habiliyaa aatseeddino; K'ay kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanaadan awaayeeddino. 30 He gallassi k'amma morkketuu geliide, Baabloone Kaatiyaa Belshshaas'aara wod'eeddino. 31 Aa kawutetsaa Meedooniyaa Daariyoose akkeedda. He wode Daariyoose laytsay usuppun tammanne laa"a.

6 Kaatii Daariyoose bare kawutetsaa ubbaa gidдон bareppe garssana biittaa mooddiyaa s'eetanne laatamu asatuwaa suntsiyaawe lo'a giide k'oppeedda. 2 K'ay kaatiyaw ayaanne pac'issennaadan, he biittaa mooddiyaawantta s'eelana mala, heezzu asatuwaa kaappuwaa ootsiide dooreedda; dooretteeddawanttuppe ittuu Daaneela. 3 Daaneeli oosuwa ootsanaw barew de'iyaa dumma eran hara

kaappatuwaappenne biittaa mooddiyaawanttuppe aad'd'iide beetteedda. Hewaa diraw, kaatii Aa bare kumentsaa kawutetsaa bolla d'ok'k'a ootsiide suntsanaw halchcheedda. 4 Yaatina, biittaa mooddiyaawanttunne kaappatuu Daaneela mootanaw, I ayissiyaa ayissuwaa bolla balaa demmana giide koyeeddino. Shin I loytsi suurenne ammanettiyaa asaa; K'ay geellabaa ootsenna asaa gideedda diraw, Aa mootanaw Aa bolla ay balanne demmibeykkino. 5 Wurssetsan untuntu giidde, «Aa S'oossaa higgiaa baggana gidooppeppe attina, hara baggana Daaneela mootiyaabaa demmokko» yaageeddino. 6 Hewaappe guyyiyaan, biittaa mooddiyaawanttunne kaappatuu ittippe kaatiyaakko biide, hawaadan yaageeddino; «Kaatiyaw Daariyoose, med'inaw de'a! 7 Nuuni ne kawutetsaa oosuwa ootsiyaa kaappatuu, biittaa mooddiyaawanttu, olaa gadaawatuu, zoriyaawanttunne awuraajjaa mooddiyaawanttu ubbay mayyeedda itti zoretay de'ee. Hewekka hachchippe biide hattamu gallassay gakkanaw, ay asayenne neena kaatiyaa woossanaappe attina, hara ay asaakka woy ay s'oossakka woossennaadan, neeni awaayuwaa kessanaadan is's'eedda woossiyaawe de'ooppe, gaammotuwa oolla olettanaadan neeni azazanaassa. 8 Simmi kaatiyaw, ha awaayuu shaarettena Meedoonatuwaanne Parssetuwaa higgiaadan, minonne laamettennawaa gidana mala parama» yaageeddino. 9 Hewaa diraw, Kaatii Daariyoose awaayuwaa s'aafiide parameedda. 10 Daaneeli awaayuu parametti keseeddawaa ereedda wode, bare golle beedda; pook'iyaaan de'iyaa kifiliyaa geleedda. He kifiliyaa maskkootii Yerusaalame bagga simmiide dooyetti de'ishin, bare kase woossiyaawaadankka gulbbatiide, bare S'oossaa galatiidde, hachchi hachchi heezzu gede woosseedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, ha asatuu ittippe biide, Daaneeli bare S'oossaa woossishiinanne maaduwaa oochchishin demmeeddino. 12 Kaatiyaakko beeddino; kaatiyaa, «Kaatiyaw, ha hattamu gallassatuwaa gidдон neena woossanaappe attina, hara ay asaakka woy ay s'oossakka woossiyaawe gaammotuwa oolla olettanaadan awaayabeykkiiyye?» yaagiide awaayuwabaa haasayeeddino. Kaatii zaariide, «Awaayaad; awaayuu shaarettena Meedoonatuwaanne Parssetuwaa higgiaadan minneeddawaa» yaageedda. 13 Untunttu, «Kaatiyaw, yaatina hekko Yihudaappe omoodetiide, yeeddawanttuppe ittuwaa gidiyaa Daaneeli, newukka neeni paramaade kesseedda ne awaayookka azazetenna. I ha"ikka hachchi hachchi heezzu gede bare S'oossaa woossee» yaageeddino. 14 Kaatii hewaa siseedda wode loytsi kayyotteedda; Daaneela ashshanaw k'ofaa k'achchiide, away wullana gakkanaw, ashshiyaa ogiyaa ubbaa koyeedda. 15 He wode asatuu

ittippe kaatiyaakko biide, «Kaatiyaw, Meedoonatuwaanne Parssetuwa higgijaadan gidoope, kaatii awaayeedda awaayuu woy azazeedda azazuu laametennawaa new era» yaageeddino. 16 Hewaa diraw, kaatii azazina, Daaneela ahiide, gaammotuwa ollaan oleeddino. Kaatii Daaneela, «Neeni ubbaa gede goyinniyaa S'oossay neena ashsho» yaageedda. 17 Unttuntu shuchchaa ahiide, ollaa doonaa bareedino; Daaneela bolla oosetteeddabay laamettana mala, kaatii bare maatafaanne bare kawutetsaa kaappatuwaa maatafaa gorddeedda shuchchaa bolla wotseedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare golliyaa simmiide, k'uma meennaaninne pashikkisiyaawaa ayaakka barekko shiishshennan, gem'ishuwaana d'ayiide ak'eeda. 19 Wontta guuran kaatii dendiide, elleelliide gaammotuwa ollaakko beedda. 20 Ollaakko gakkiide kayyuwaan, «De'uwa S'oossaa k'oomaw Daaneelaa, neeni ubbaa gede goynniiya ne S'oossay neena gaammotuwaappe ashshanaw danddayeeddee?» yaagiide s'eeseedda. 21 Daaneeli zaariide, «Kaatiyaw, med'inaw de'a! 22 Ta S'oossay bare kiitanchchaa kiittiide, gaammotuwa doonaa gorddeedda; untunttu taana bochchibeykkino. Ayaw gooppe, taani Aa sintsan s'illuwa. K'ay kawoo, taani ne sintsanka itabaa ootsabeykke» yaageedda. 23 Kaatii loytsi nashetteedda; Daaneela ollaappe kessanaadan azazeedda. Daaneeli ollaappe keseedda; bare S'oossan I ammanetteeda diraw, Aa bollan ayaa desheteedda sa'aykka beettiibeenna. 24 Hewaappe guyyiyaan, Daaneela mooteedda asatuwaa ahanaadan kaatii azazeedda. Unttuntu oyk'ettiide, barenttu mac'c'a asaananne barenttu naanatuwaanna ittippe yiide, ubbaykka gaammuwa ollaan oletteeddino. Unttuntu ollaa wurssetsaa gakkennan de'ishshin, gaammotuu sop'i akkiide, untunttu mek'etsaa mentsereetseeddino. 25 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daariyoose asaa ubbaw, kawutetsatoo ubbawunne duma duma k'aalan haasayiyaa zaretoo ubbaw hawaadan yaagiide s'aafeedda: «Saro de'itee! 26 «Ta kawutetsan de'iyaa Asay ubbay Daaneela S'oossaw yayana malanne kokkorana mala, taani awaayuwaa kessaad. «Ayaw gooppe, I de'uwa S'oossaa; k'ay I med'inaw de'iyawaa. Aa kawutetsay mulekka d'ayenna; Aa kaatetuwa maataykka mule attena. 27 I ashsheenne, metuwaappe kessi akkee. Saluwanka saanka, malaataanne ooratsabaa ootsee. Daaneela gaammotuwa doonaappe, ashsheeddawe Aa!» yaageedda. 28 Hewaa diraw, ha Daaneeli Daariyoosa kawutetsaa wodenne Parssiya K'iroosa kawutetsaa wode ubbaan ishaliide de'eedda.

7 Baabloone Kaatii Belshshaas'aari kaateteedda koyiro laysi, Daaneeli bare arsaan zak'k'ulliide, akumuwaanne

sas'aa be'eedda. I bare akumuwaan be'eedda ayfe yewotuwa s'aafeedda. 2 Daaneeli hawaadan yaagiide s'aafeedda; «K'amma taani ta sas'aan saluwaappe yeedda oydu c'arkotuu wogga abbaa bul'akkishin be'aad. 3 K'ay ittuu ittuwaappe dummatiyaa oydu wolk'k'aama do'atuu abbaappe keseeddino. 4 «Koyro do'ay gaammuwa malatee; k'ay aw ankuwaadan k'efii de'ee. Ta s'eellishin, Aa k'efii shodettina, sa'aappe dendiide, asaadan laa'u gediyaan ek'k'anaadan oosetteedda; k'ay asaa wozanaykka aw imetteedda. 5 «K'ay laa'entso do'ay itti bagga d'ok'k'u giide ek'k'eedda babantsaa giyaa iita do'aa malatee. He do'ay heezzu gaylliya mek'etsaa bare doonaan baariide, bare matan sa'i oyk'k'eedda. Yaateeddawe, «Dendaade daro ashuwa ma» geetteedda. 6 «Hewaappe simmina k'ay, maahiyaa malatiya hara do'aa be'aad. Aa zokkiyaan kafuwaa k'efiyaa malatiya oydu k'efetuu de'iino. K'ay aw oydu huup'etuu de'iino. Ha do'aw mooddiya maatay imetteedda. 7 «Hewaappe simmina, k'amma sas'aan yashshiyaa, dagantsiyaanne loytsi minniya oyddentso do'aa be'aad. Aw wolk'k'aama birataa achchatuu de'iino. I barenan gakketeeddawaa ubbaa untuntun mentsereetsiide meenne atteeddawaa bare gediyaan yed'ereetsee. Kase ta be'eedda do'atuwa ubbaappe I dummatee; aw tammu kac'ii de'ee. 8 Taani ha kac'etuwaabaa k'oppishina, he kac'etuwa giddoppe hara itti guutsaa kac'ii kesishshin be'aad; he kac'ii yenkko kac'etuwaappe heezzatuu d'ok'k'oliide oleedda. Ha kac'iyaw asaa ayfiya malatiya ayiifinne otoruwan haasayiyaa ins's'arssay de'ee. 9 «Taani hewaa s'eellishin, kaatetuwa araatauu utetsaw giigeeddino. Med'inaappe De'iyawe bare araatan utteedda. Aa mayuu shachchaadan, Aa huup'iyaa binnaanaykka puuttuwaadan bootsa. Aa araataynne araataa yinggiretsatuu tamaadan lac'ottiino. 10 Tamaa shaafay Aa sintsaappe pulitiide kesee. Sha'a gede sha'atuu aw ootsiino; k'ay daro miiloonetuu Aa sintsan ek'k'eeddino. Yaati de'ishin pirdaa pirdiyaawe doometteedda; mas'aafatuukka dooyetteeddino. 11 «Ha guutsaa kac'ii haasayiyaa ooro k'aalay taw sissetiyaa diraw, taani ha'ikka d'iishisaade s'eellaad. Taani s'eelishin ha do'ay hayk'k'iide, ees's'iyaa taman oletiide d'ayeedda. 12 Yenkkoo heezzu do'atuwaappe, untunttu maataykka aketeedda; shin untunttu keereettedda wodiya pas'a de'ino geetteeddino. 13 «K'aykka taani he k'amma sas'aan, asaa na'aa malatiyaawe saluwaa shaariyaanna yiyaawaa be'aad. Med'inaappe De'iyawaakko shiik'ina, untunttu Aa Aa sintsa aatseeddino. 14 Aw maatay, bonchchuunne kawutetsay imetteedda. Asay ubbay, kawutetsatuu ubbayne duma duma k'aalan haasayiyaa zaratuu ubbay aw

moodeteeddino. Aa maatay med'inaw shaarettena maataa; Aa kawutetsay mulekka d'ayennawaa. 15 «Taanna Daaneela gidoope, ta be'eeddawaan ubbaan dagamaad; ta sas'aykka taana shabbarseedda. 16 Taani hewaa ek'keeddawantuppe ittuwaakko shiik'aade, ha ubbaw tumu biletsay ayentto oochchaad. I taw Aa biletsaa ubbaa hawaadan yaagiide odeedda; 17 «Ha oyddu wolk'k'aama do'atuu ha sa'aan sintsappe denddana oyddu kawutetsatuwaa. 18 Shin Ubbappe d'ok'kiyaa S'oossaa geeshshatuu Aa kawutetsaa akkiide, med'inaw baressa ootsana; med'inaa kawutetsaa untunttu laattana» yaageedda. 19 «Hewappe guyyiyaan, taani hara do'atuwaa ubbaappe dummatiide yashshiyaa oyddentso do'aw de'iyaa tumu biletsaa eranaw koyaad. He do'aw birataa achchayinne nahaase birataa s'uguntsay de'ee; I barenan gakketeeddawaa ubbaa mentsereetsiide meenne miishshin atteedawaa bare gediyaan yed'ereetsee. 20 K'ay ha do'aa huup'iyaan de'iyaa tammu kac'etuwaabaanne k'ay guyyeppe kesiide, untuntuppe heezzatuuwaa d'ok'olli oleedda k'eeri kac'iyaaabaakka eranaw koyaad. He k'eeri kac'iyaw ayifetuunne otoro k'aalaa haasayiyaa ins's'arssay de'ee. He kac'ii yenkkotuwa ubbaappe aad'd'i yashshiyaawaa. 21 Taani s'eellishin, ha kac'ii geeshshatuwaanna olaa gakketiide, untunttu s'ooneedda. 22 Hewe haneeddawe, Med'inaappe De'iyaaawe yaana gakkanawunne, Ubbappe d'ok'kiyaa S'oossaa geeshshatoo pirdday pirdettana gakkanaassa; untunttu kawutetsaa laattiyaa wodiikka gakkedda. 23 «I taw biletsaa hawaadan yaagi odeedda; <Oydentso do'ay ha sa'aan sintsappe denddana oyddentso kawutetsaa. He kawutetsay hara kawutetsaa ubbaappe dumma; biittaa sa'aa I maana, yed'd'anne mentsereetsana. 24 K'ay tammu kac'etuu ha kawutetsatuwaappe denddana tammu kaatetuwa. Hewappe guyyiyaan, kase tammu kaatetuwaappe dummatiyaa hara kaatii denddana. I untuntuppe heezzu kaatetuwa s'ooniide mooddana. 25 I Ubbappe d'ok'kiyaa S'oossaa bolla s'aliide haasayana; Aa geeshshatuwaakka uk'k'unnana. K'ay wodetuwaanne wogaa laammanaw k'aak'k'atanawaa. Wodii, wodetuunne wodiya baggay gakkanaw geeshshatuu Aa maataappe garssana moodetana. 26 «<Shin hewappe guyyiyaan, pirddaa pirdiyaawe doomettana; Aa maatay mulii aketana; I med'inaw d'ayana. 27 Saluwaappe garssana de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa maatay, wolk'k'ayenne gitatetsay Ubbappe d'ok'kiyaa S'oossaa geeshsha asatoo imettana. Aa kawutetsaykka med'inaa kawutetsaa gidanawaa; sa'aa mooddiyaawanttu ubbatuu aw azazettanne aw ootsana» yaageedda. 28 «Ta sas'aabay hawaan wureedda. Taani Daaneeli, ta k'o'faan daro shabbarettaad; ta som"iikka hewaa

erissee. Shin ubbabaakka taani ta wozanaan wotsaad» yaagiide s'aafeedda.

8 Belshshaas'aari kaateteedda heezzentso laytsi, taani Daaneeli hawaappe kase be'eedda sas'aappe hara sas'aa be'aad. 2 He sas'aan ayaa be'aaddita gooppe, Elaama gadiyaan Suusa giyaa kataman, Uulaaya giyaa shaafaa matan ek'keedda taana be'aad. 3 He shaafaa matan laa"u adussa kac'etuu de'iyaa dorssaa orggii ek'keedda. Laa"u kac'etuwaappe ittuu guyyeppe doleedda; shin koyiro doleedawaappe aduk'ke. 4 He dorssaa orggii bare kac'iyaan k'ayc'c'anaw, away wulliyaa bagga, huup'issa baggananne gedissa bagga d'engginshin be'aad. Aanana ek'ettanawunne Aa wolk'k'aappe kessi akkanaw ay mehiikka danddayibeenna. I bare koyeeddawaa ootseedda; yaatiide barena gitayeedda. 5 Taani ha sas'aabaa k'oppishin, itti deeshshaa orggii away wulliyaa baggappe kesiide, biittaa sa'aa aad'd'iidde, gedii sa'aa yed'd'ennaan yeedda; aw laa"u ayifetuwaappe giduwaan itti wogga kac'ii de'ee. 6 Ikka daro hank'kuwaana diisiide, shaafaa matan taani be'eedda laa"u kac'iyaanna de'iyaa dorssaakko, wad'etaw d'enggiidde yeedda. 7 Gakkiide, daro yilotiide, taani s'eellishin, dorssaa orggiyaa kac'etuu laa"uukka me"ana gakkanaw, iita dom"etsaa dom"eedda. Dorssaa orggiyaw aanana ek'ettanaw wolk'k'ay baawa; hewaa diraw, deeshshaa orggii Aa kunddiisiidde, yed'd'i ek'keedda. Deeshsha orggiyaa wolk'k'aappe he dorssaa orggiyaa ashshiyaawe baawa. 8 He deeshshaa orggii loytsi gitateedda; shin Aa wolk'k'ay dari dari biyaa wode, Aa wogga kac'ii me"eedda; ellekka, oyddu wogga kac'etuu biittaw oyddu bagga simmiide dic'c'eeddino. 9 Ha oyddu kac'etuwaappe ittuwaa bolla hara guutsaa kac'ii doliide, wolk'k'an gedissakko, away doliyaa bagga Israa'eeliyaa gadiyaakko simmiide dic'c'eedda. 10 I biide saluwaan de'iyaa olanchchatuwa gakkanaw dic'c'eedda; saluwa s'oolinttetuwaappe unddennawantta sa'aan duge oliide, untunttu yed'd'eedda. 11 K'ay I barena d'ok'k'u ootsiide, olanchchatuwa Gadaawuwa S'oossaanna likkisseedda. Hachche hachchi Asay yarshshiyaa s'uugetiyaa yarshshuwaakka te"eedda. K'ay Aa Geeshsha Golliyaakka tunisseedda. 12 Makkalaa gaasuwaan geeshshatuwa olanchchatuunne hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuu he kac'iyaw imetteedda. Tumuukka sa'aan oletteedda; he kac'ii ootsiyaabay ubbay aw injetteedda. 13 Hewappe guyyiyaan, itti geeshsha kiitanchchay haasayishin taani sisaad. Yenkkoo geeshsha kiitanchchay ha kiitanchchaa, «Ha hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuwaabaa, Ha makkalay ahiyaa bashshaabaanne saluwa olanchchatuunne geeshsha sa'ay yed'ettiidde de'anabbaa odiiyaa sas'ay awude

polettanee?» yaagiide oochcheedda. 14 I zaariide, «Laa"u sha"aane heezzu s'eetu wonttaynne omarsay gakkanaw gam"ana; hewaappe guyyiyaan, Geeshsha Gollii geeyana» yaagiide odishin sisaad. 15 Taani, Daaneeli, ha sas'aa be'aaddenne Aa biletsaa eranaw k'oppaadde de'ishshin, itti asaa malatiyaawe ta sintsan ek'keeddawaa be'aad. 16 K'ay taani Uulaaya Shaafaappe, «Gabreelaa, ha bitaniyaw ha sas'aa biletsaa oda» yaagiya kooshshaa sisaad. 17 I yiide taani ek'keedda sa'aa mateedda wode, taani dagamaade, ta som"uwaa biittaw duge zaaraade kunddaad. I taana, «Asaa na'aw, ha sas'ay wurssetsaa wodiyaabaa bessiyaawaa gidiyaawaa akeeka» yaageedda. 18 I taananna haasayiyya wode, taani sa'aan gufannaade, gem"ishshuwa kayerotaad. Yaatina, I taana sa'aappe pude dentsiide, ta gediyaan esseedda. 19 Taana, «Sisa, taani S'oossaa hank'k'uwaa wurssetsan hananaw de'iaawaa oday; ayaw gooppe, ha sas'ay S'oossay keeri wotseedda wurssetsaa wodiyaan hananabaa odee. 20 «Neeni be'eedda laa"u kac'iaanna de'iyaa dorssaa orggii Meedoonanne Paarise kaatetuu leemisuwaa. 21 Deeshshaa orggii k'ay Giriike kaatiyaa leemisuwaa; Aa laa"u ayifetuwaappe gidduwaan de'iyaa wogga kac'ii koyiro kaatiyaa. 22 Kac'ii me"i wod'd'ina, Aa sa'aan doleedda oyduu kac'etuu Aa kawutetsaappe shaakettiide kesana oyduu kawutetsatuwaa leemisuwaa; shin untunttu wolk'k'ay koyirowaa wolk'k'aa gakkenna. 23 «Untunttu kawutetsaa wurssetsay gakkiiyaa wodenne untunttu makkalay zawaa gakkiiyaa wode, itti mek'etsaa iitanne c'immiyaa c'inc'c'a kaatii denddana. 24 I loytsi mino gidana; shin bare wolk'k'aanna gidenna. Dagantsiyaa bashshaa I bayyazana; I ootsiyaabay ubbabay aw injjetana. I mino asatuwaanne geeshsha asatuwaa d'ayissana. 25 I c'immiyaa diraw, aw injjetana; k'ay I barena ubbaappe d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana. Untunttu sa'ay sara gi de'ishin, untuntuppe darotuwa wod'ana; k'ay kaappatuwaa Kaappuwaanna ek'ettana. Shin Asay bochchennan I barew d'ayana. 26 «New odetteedda laa"u sha"anne heezzu s'eetu wonttaanne omarsa s'eelliyaa sas'ay tuma; shin daro wodiyaappe guyyiyaan polettanaw de'iyaa diraw, gorddaade maatafaa Aa bolla wotsaade naaga» yaageedda. 27 Taani Daaneeli, loytsi daabureedda diraw, sakettaade daro gallassaa gisaad. Hewaappe guyyiyaan denddaade, kaatiyaa oosuwa baad. Ha sas'aan taani loytsi shabbirettaad; akeekanawukka danddayabeykke.

9 Meedoona biittaa asaa gidiyaa Ars's'ekissisa na'ay Daariyoose Baabloonon kaateteedda. 2 I kaateteedda koyiro laytsi, taani Daaneeli, Geeshsha Mas'aafatuwaa

nabbabaad; timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw Med'inaa Goday odeeddawaadan Yerusaalame laappun tammu laytsaa kolettiide gam"anaw de'iaawaa akeekaa. 3 Hewaa diraw, taani Godaa S'oossaakko simmaade; maak'aa mayyaade, bidintsaa ta huup'iyaa bolla k'olaade, s'oomaadde, Aa woossaynne aw watiwatay. 4 Taani nagaraa paas'aadde, Med'inaa Godaa ta S'oossaa hawaadan yaagaade woossaadde; «Abeet Godaw, wolk'k'aamanne yashshiyaa S'oossaw, neena siik'iyawanttoon ne azazoo eeno giyaawanttoo ne aggenna siik'uwaanne c'aak'uwaa naagiyaawoo, 5 nuuni nagaraa ootseeddonne baleeddo; nuuni iitabaa ootseeddonne makkaleeddo; ne azazuwaappenne ne wogaappe wora simmeeddo. 6 Nu kaatetoo, nu kaappatoo, nu aawaatoonne sa'aan de'iyaa asaa ubbaw ne suntsan timbbitiyaa odeedda ne k'oomatuu odeeddawaa sisennan is'seedom. 7 «Abeet Godaw, neeni s'illuwa; shin nuuni hachchi yeellaa mayyeeddo. Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay, nuuni new ammanettennan is's'ina, neeni haako biitaaninne mata gadiyaan laaleedda Israa'eeliyaa Asay ubbay yeellateeddo. 8 Abeet Med'inaa Godaw, nuuni, nu kaatetuu, nu kaappatuunne nu aawotuu neena naak'keedda gaasuwaan yeellaa mayyeeddo. 9 Shin nuuni aw makkaleeddabaa gidooppekka, Goday nu S'oossay maariyaawaanne atto yaagiyaawaa. 10 Nuuni Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, azazetiibookko; k'ay timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuu baggana I immeedda Aa higgiiyaa naagibeykko. 11 Israa'eeliyaa Asay ubbay ne higgiiyaa mentsiide, wora simmeeddino; ne azazookka eeno gibeykkino. «Nuuni ne bolla nagaraa ootseedda diraw, S'oossaa k'oomaa Muse Higgiiyaa Mas'aafan s'aafetteedda shek'k'aynne pirdday nu bolla tigetteedda. 12 K'ay nu bollanne nuuna kaaletsiyaawanttu bolla wolk'k'aama bashshaa ahanaw neeni haasayeedda k'aalaa nu bolla polaadda. Ayaw gooppe, Yerusaalame bolla gakeeddawaa malay saluwaappe garssan hara gadiyaa bolla mulekka gakkibeenna. 13 Muse Higgiiyan s'aafetteeddawaadan, ha bashshay ubbay nu bolla gakeedda. Nu nagaraappe simmibeykko; ne tumuwaa sissibeykko; neena, Med'inaa Godaa nu S'oossaakka maarotaa oochchibeykko. 14 Med'inaa Goday ha bashshaa nu bollan ahanaw guyye gibeenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu S'oossay bare ootsiyaaban ubbaan s'illuwa; shin nuuni aw azazettenan is's'eeddo. 15 «Abeet Godaw, nu S'oossaw, kase ne asaa ne mino kushiyan Gibs'eppe kessaade, hachchewaadanka ne suntsaa s'eesisseeddawo, nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni baleeddo. 16 Abeet Godaw, neeni kase ne s'illo oosuwa ubbaa ootseeddawaadan, ha"i ne hank'k'uwaanne ne boshanne ne katamaappe,

Yerusaalameppe, ne geeshsha deriyaappe, wora zaara. Nuuni ootseedda nagarayenne nu aawotuu ootseedda bayzzuu Yerusaalamenne ne asaanne nu yuushshuwaan de'iyaa ubbaw k'iiliic'uwaa kesseedda. 17 «Simmi ha"i nu S'oossaw, taani ne k'oomay woossiyaa woosaanne watiwatuwaa sisa. S'oossaw, ne suntsaa diraw gaade, ha koletteedda ne Geeshsha Golliiyaa ne keeka ayifiyaan s'eella. 18 Abeet ta S'oossaw, ne haytsaa nuukko yeggaade sisa; ne ayifiyaakka dooyaade, ne suntsan s'eesetteedda katamaa bayetsaa s'eella. Nuuni new watiwatiyaawe, nu s'illotetsaa diraw gidennaan, ne wolk'k'aama maarotetsaa dirassa. 19 «Abeet S'oossaw, sisa! Abeet S'oossaw, atto ga! Abeet S'oossaw, hayzzanne ootsa! Ne katamayenne ne Asay ne suntsan s'eesetteedda diraw, abeet ta S'oossaw, ne suntsaa diraw gam"oppa» yaagaad. 20 Taani woossaade, ta nagaraanne ta asaa Israa'eeliyaa nagaraa paas'aaddenne ta S'oossaa geeshsha asaabaa, Yerusaalamebaa Med'inaa Godaw ta S'oossaw watiwataadde takkaad. 21 Hewaadan hanaadde taani de'ishiina, kase sas'aan taani be'eedda Gabreeli, taakko ellekka paallidde, omarssa yarshshuwaa yarshshiyaa saatiyaan puttu geedda. 22 I hawaadan yaagiide, taw odeedda; «Daaneela, taani eraanne akeekaa new immanaw ha"i yaad. 23 Neeni biro woosaa doommoode ne woosaa zaaruu imetteedda; taanikka hewaa new odanaw yaad. Ayaw gooppe, S'oossay neena loytsi dosee. Hewaa diraw, taani odiyaawaa k'oppa; sas'aakka akeeka. 24 «Laappu gede laappun tammu laytsay S'oossay ne asawunne ne geeshsha katamaw keereedda wodiya. He woduwaan naak'uu wurana; nagaraa oosuu attana; bayzzuu maarettana; med'inaa s'illotetsay gelana; sas'ayenne timbbitii polettananne Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'ay oketana. 25 «Hewaa diraw, hawaa eranne akeeka. Yerusaalame katamay ooraa s'anaadaninne kees'ettanaadan azazuu keseedda gallassaappe biide Kaappuu Okettowe yaana gakkanaw, laappun gede laappunuunne usuppun tammanne laa"u gede laappun laytsay aad'd'ana. Hewan Yerusaalame katamay ooraa s'ana; ogetuukka yuushshuwaa gimbbetuukka oosettana. Shin gimbbettiyaa wodii meto wode gidanawaa. 26 «Usuppun tammanne laa"u gede laappun laytsaappe guyyiyaan, Okeetteeddawaa Asay wod'ana. Aa matan ayayenne baawa. Yiyaa kaappuwaa asay, katamaanne Geeshsha Golliiyaa laalana. He katamaa wurssetsay di'uwadaan akeekenan yaana. He wodiyaappe biide wurssetsay gakkanaw, olaanne bashshaa awaayeedda. 27 He kaappuu laappun laytsay gidon asaana mino c'aak'uwaa c'aak'k'etanawaa. He laappun laysatuwaa gido gishechchan I yarshshuwaa yarshshiyaawaanne imotaa immiyaawaa

diggana. Geeshsha golliyaw giddo gishechchan bayetsaa tunatetsaa I essana. Wurssetsan awaayeteedda boshay Aa bolla tigettanawaa» yaageedda.

10 Paarise Kaatii K'iiroosi kaateteedda heezzentso laytsi, Bils's'aasoore giyaa Daaneelaw hara sas'ay k'onc'c'eedda. He sas'aan k'onc'c'eeddawe tuma; k'onc'c'eeddawekka wolk'k'aama olaabaa. He akeekay aw imetteeddawe sas'aanna. 2 He wode taani, Daaneeli, heezzu saaminttaa yeekkaad. 3 Heezzu saaminttay wurana gakkanaw lo'o k'uma mabeykke; ashuu woy woyniyaa eessay ta doonaakko shiik'ibeenna. Ta huup'iyaa ayaanne okettabeykke. 4 Koyiro aginaan laatamanne oyddentso gallassan, S'egiroosa giyaa wolk'k'aama shaafaa matan taani ek'k'aade s'eellaad; 5 layinuwaa giyaa mayuwaa mayyeedda itti bitaniyaa be'aad. I bare s'eessan bertte work'k'aappe oosetteedda sak'kiyaa danc'c'eedda. 6 Aa bollay p'ooliyaa ink'k'uwaa malatee; Aa som"ii walk'k'antsaadan p'olk'k'u gee; Aa ayifetuukka tamaa lac'uwaa malatiino; Aa kushiinne Aa gedii k'uc'etteedda naasiyaa birataadan poo'issee; Aa k'aalaykka daro Asay haasayiyaa k'aalaadan hanee. 7 Ha sas'aa taani Daaneeli taarekka be'aad. Taananna de'iyaa asatuu be'ibeykkino; untuntu loytsi dagammeedda diraw, bak'ati k'osetteeddino. 8 Taani ha wolk'k'aama sas'aa s'eellaade, taarekka ataad; taw wolk'k'ay is's'ina daaburaad; ta som"ii loytsi bullatteedda. 9 He wode taani I haasayiyaawaa sisaad; biittan duge ta som"uwaan gufannaad; gem"ishshuwaa tayrottaad. 10 Hewaappe guyyiyaan, itti kushii taana bochcheedda; taani kokkoraadde de'ishiina, taana ta kushiyaaninne ta gulbbatan dentsiide esseedda. 11 I taana, «Laa, S'oossay loytsi siik'eedda Daaneela, taani new odiyaa k'aalaa loytsaade akeeka; dendda ek'k'a. Ayaw gooppe, taani neekko kiitettaade yaad» yaageedda. I taana hawaadan yaagina, taani kokkoraadde dendda ek'k'aad. 12 K'aykka I hawaadan yaageedda; «Daaneela, ayinne yayyoppa! Ayaw gooppe, neeni akeekaa demmanaw k'ofaa k'achcheeddanne ne S'oossaa sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda koyiro gallassaappe doommiide, ne woosay sisetteedda; taanikka hewoo zaaruwaa akkaade yaad. 13 Shin Paarise kawutetsaa kaappuwaa gidiyaa ayyaanay laatamanne itti gallassaa taana te"eedda. Taani taarekka Paarise kawutetsaa kaappuwaanna yaan ataad. Hewaa diraw kiitanchchatuwaa kaappatuwaappe ittuu, Mikaa'eeli taana maaddanaw yeedda. 14 Taani ha"i neekko yeeddawe, wurssetsa gallassatuwaan ne asaa bolla hananaw de'iyaaawaa new k'onc'c'issanaassa; ayaw gooppe, ha sas'ay sintsappe hananaw de'iyaaawaa» yaageedda. 15 I hewaa taw

odiyaa wode, taani ta som"uwaan s'uggunnaade, giyaawaa d'ayaad. 16 Hewaappe guyyiyaan, asaa malatiyaa ittuu ta mettershshaa bochcheedda; ta doonay dooyettina, haasayaa doommaad. Ta sintsan ek'keeddawaa hawaadan yaagaad; «Ta godaw, ha sas'aan taani loytsi dagammeedda diraw, daro daaburaad. 17 Taani ne k'oomay neenanna ta godaana haasayanaw woota danddayayitaa? Ta wolk'k'ay wureedda; shemppanawukka taw is's'etteedda» yaagaad. 18 He asaa malatiyaa ittuu laa'entsuwaakka taana bochchiide, taw wolk'k'aa immeedda. 19 Yaatiide taana, «Laa, S'oossay loytsi siik'eedda bitaniyaw, ayinne yayyoppa! Saruu new gido. Ha"i simmi minna; ee minna» yaageedda. I hewaadan giina, taani minnaad; «Ta godaw, neeni taana miniso diraw, ha"i oda» yaagaad. 20 I zaariide, «Taani neekko ayaw yaadditantto eray? Ha"i taani simmaade baade, Parisse kaappuwaa gidiyaa ayaanaana olettana; k'ay taani biina, Giriike kaappuwaa gidiyaa ayyaanay yaana. 21 Shin taani new Tumuwa Mas'aafan s'aafetteeddawaa odana. Taani untuntunna olettiiyaa wode, hintte kaappuwaa Mikaa'eeleppa attina, taana maaddiyaa haray ittuunne baawa.

11 «Meedoona biittaa asaa gidiyaa Daariyoosi kaateteedda koyiro laytsan, taani Aa maaddanawunne minisanaw Aa miyyiyaan ek'k'aad. 2 «Ha"i simmi taani new tumuwaa oday. Hara heezzu kaatetuu Parisse biittan kaatetana; k'ay untuntuppe guyyiyaan kaatetiyya oyddentso kaatii, kasewanntu ubbatuwaappe aad'd'eeda dure gidanawaa. I bare duretetsaa gaasuwaan wolk'k'aa demmiyaa wode, Asay ubbay Giriike kawutetsaanna olettana mala dentsetsana. 3 «Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'an moooddiyaa mino kaatii denddanawaa; bare koyeeddawaa ubbaa ootsana. 4 I denddeeddawaappe guyyiyaan, Aa kawutetsay duus'ereettiide, oyddu sa'aan shaakettana. Aa zaaretsi Aa kawutetsaa laattikkino; I ayissiyaa wodewaadan kawutetsaw wolk'k'ay de'enna. Ayaw gooppe, Aa kawutetsay aappe aketiide, haratoo imettana. 5 «Gedissa biittaa kaatii mino gidanawaa; shin Aa kaappatuwaappe ittuu aappe aad'd'i minniide, he wolk'k'aama kawutetsaa mooddana. 6 «Guutsa laytsaappe guyyiyaan, gedissa biittaa kaatiinne huup'issa biittaa kaatii barenttu gidon dabbotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanawantta. Gedissa biittaa kaatiyaa naatta huup'issa biittaa kaatiyaa gelanaanu; shin izi wolk'k'aykka minnenna; k'ay ikka Aa wolk'k'aykka daro wodiyya gam"enna. He wode izo, izo ajabiyaawanttu, izi na'ayenne izi asinay ubbay aad'd'iide imettana. 7 «Hewaappe simmina, izi dabbotuwaappe ittuu gedissa biittan kaatetana. Huup'issa biittaa kaatiyaa bollan geliide; Aa geessuwaa mentsi geliide, Aa s'oonana. 8 K'ay untunttu s'oossatuwaa, misiletuwaanne biraappenne

work'k'aappe oosetteedda miishshatuwaa akkiide, Gibs'e afana. Yaatiide amareeda wodiyyaw huup'issa biittaa kaatiyaa bochchennan aggana. 9 Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii gedissa biittaa kawutetsaa bolla gelana; shin diggina, guyye bare biittaa simmana. 10 «Huup'issa biittaa kaatiyaa attuma naanatu olaw giigiide, daro olanchchatuwaa shiishshana; sintsan gakketiyaawaa ubbaa meec'ciyaa wolk'k'aama di'uaadan, aad'd'iide oliide, gedissa kaatiyaa geessuwaa olanawantta. 11 He wodiyaan gedissa biittaa kaatii loytsi hank'k'ettiide, huup'issa biittaa kaatiyaa olanaw denddanawaa. Huup'issa biittaa kaatii shiishsheedda daro olanchchatuwaanna oletiide, untunttu s'oonana. 12 Daro olanchchatuwaa omoodeeddawaappe guyyiyaan, gedissa biittaa kaatii otoruwaan pugettana. Yaatiide daro sha"aa wod'ana; shin Aa s'oonuu aanana gam"enna. 13 «Waaniiide gooppe, huup'issa biittaa kaatii kasewaappe aad'd'iyaa hara olanchchatuwaa giigissana; amareeda laysatuwaa gam"iide, kumentsaa olaa miishshaa oyk'k'eedda ha olanchchatuwaa akkiide, olaw kesana. 14 He wodiyaan daruu gedissa biittaa kaatiyaa bolla denddanawaa. Sas'ay polettana mala, ne asaappekka itti itti makkalanchcha asatuu denddanawantta; shin s'oonikkino. 15 «Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii gedissa biittaa yiide, yuushshuu gimbbetti utteedda itti katamaa oliide oyk'k'ana. Gedissa biittaa kaatiyaa olanchchatuu wolk'k'aa d'ayana; haray atto untuntuppe mino olanchchatuukka untuntunna ek'ettanaw danddaykino. 16 Aanana ek'ettiyaawe mulekka bayinna diraw, huup'issa biittaa kaatii bare koyiyaawaa ubbaa ootsana. I Israa'eliyaa giyaa lo"o biittan barew min ek'k'iide, Aa d'ayissiyaa wolk'k'aa demmana. 17 I bare kawutetsaw de'iyaa wolk'k'aa ubbaa akkiide yaanaw k'ofaa k'achhana; yiide, gedissa biittaa kaatiyaanna dabbotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanawaa. He kawutetsaa ungganaw halchchiide, bare naatto aw immana; shin Aa halchchuu polettenna. 18 «Hewaappe guyyiyaan, I bare k'ofaa abbaa gas'aan de'iyaa biittatuwaakko zaariide, untuntuppe darotuwa oliide, barew akkana. Shin itti olaa gadawuu Aa otoruwa giishshana; yaatiide Aa otoruwa Aa bolla zaarana. 19 Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii bare biittaa bare geessuwaa simmana. Shin I hewan d'ubettiide kunddana; Aa laa"entso ooninne be'enna. 20 «Aa sa'aan kaateteeddawe bare kawutetsaa bonchchuwa naaganaw giiraa giirissiyaa asaa kawutetsaa giddo kiittana. Gidooppenne, k'antsa wodiyaappe guyyiyaan, k'onc'ciyaan woy olan gidennaan I c'oo hayk'k'i d'ayana. 21 «Aa sa'aan k'ay itti kad'etteedda Asay denddanawaa; shin untunttu kawutetsaa bonchchuwa aw immikkino. Asay sa'ay sara giide de'ishshin, c'immi

geliide, kawutetsaa I oyk'kana. 22 Hewaappe guyyiyaan, daro olanchchatuu Aa sintsappe pitettiide d'ayana; c'aak'uwaa kaappuukka hayk'kana. 23 Aanana c'aak'uwaa c'aak'k'etti simmiide, bare ootsiyaawaa c'imuwaan ootsana; amareeda asatuwaa s'alalana I minnana. 24 Asay sa'ay saro giide de'ishshin, he biittan daro durettiyyaa itti bagga I gelana. Kase bare aawuu woy bare mayzza aawotuu ootsibeennawaa ootsana; bare omooodi shiishsheedda duretetsaanne ak'uwaa barena kaalliyaawanttoo gishana. Geessotuwaakka laalanaw I halchchanawaa; shin hewaa I ootsiyaawe guutsa wodiyaassa. 25 «Hewaappe guyyiyaan s'aliide, bare wolk'k'aakka minisiide, daro olanchchatuwaanna gedissa biittaa kaatiyyaa bolla denddanawaa. K'ay gedissa biittaa kaatii loytsi daronne wolk'k'aama olanchchatuwaanna olaw denddiide, aanana olettana. Shin Aa bolla untunttu kasetiide mak'k'eedda mak'k'uwaa gaasuwaan, I untuntunna ek'ettanaw danddayenna. 26 Kaatiyaanna itti maaddan miyaawanttu Aa d'ayssana; Aa olanchchatuu pitettana; Aa olanchchatuwaappe darotuu olan hayk'kana. 27 Ha laa"u kaatetuukka barenttu wozanaan iitaa k'oppiyaa diraw, untunttu ittippe itti oydiyaan uttiide haasayiide, ittuu ittoo worddotana. Shin untunttu ootsana giyaawe untunttoo injjetenna; ayaw gooppe, S'oossay keereedda wodii biro gakkibeenna. 28 «Huup'issa biittaa kaatii daro duretetsaana bare biittaa simmana. Shin I bare wozanaan geeshsha c'aak'uwaa is'sana. Aa k'ohanaw ittibaa Aa bolla ootsiide, bare biittaa simmana. 29 «S'oossay keereedda wodii gakkina, I zaariide gedissa biittaa bolla gelana; shin aw kasewaadan injjetenna. 30 Ayaw gooppe, away wulliyaa bagga biittaaappe yiyaa olaa markkabatuu Aa dagantsana. Yaatooppe I guyye simmiide, geeshsha c'aak'uwaa bolla hank'k'ettana. K'ay hewaappe simmiide, geeshsha c'aak'uwaa aggiyaawanttuna dabbotana. 31 «Aa olanchchatuu Geeshsha Golliyaakka Aa yuushshuwaa gimbbiyaakka tunissananne hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuwaakka diggana. Yaatiide untunttu bayetsaa tunatetsaa yan essana. 32 C'aak'k'uwaa koliyaawantta I bare c'imuwaa k'aalan bare bagga ootsana; shin barenttu S'oossaa eriyaa Asay minnananne aanana ek'ettana. 33 «Asaa gidдон de'iyaa aad'd'eeda eranchchatuu daro asaa tamarissana; shin guutsa wodiya garssan ha tamarissiyaawanttu mashshaan busakettana, taman s'uugettana, omoodettana woy bonk'k'ettana. 34 He metotuwaa gidдон de'iiddi, untunttu guutsa maaduwa demmana; daro asaykka untunttu bagga malatiide, untunttukko shiik'ana; shin wozanaappe gidenna. 35 Aad'd'eeda eranchchatuwaappe unddennawanttu d'ubettana. Hewaadan haniide, wurssetsaa

wodii gakkanaw, untunttu paac'ettiide kesana, geeyananne tooshii bayinnawantta gidana. Ayaw gooppe, S'oossay keereedda wodii biro gakkibeenna. 36 «Kaatii barena koshshowaa ootsana; s'oossatuwaa ubbaappe bolla barena d'ok'ku ootsiide darssana; k'ay s'oossatuwaa S'oossaa bolla kase siseti erenna iita k'aalaa haasayana. Hananaw k'ofaan k'ashetti utteeddawe hananaw de'iyaa diraw, S'oossaa hank'kuu polettana gakkanaw, I ootsiyaawe ubbay aw injjetana. 37 I kase bare mayzza aawotuwa s'oossatuwaa, woy mac'c'a Asay siik'iyaa s'oossaa kad'ana; I bare s'alala hara ubbaappe aatsiide d'ok'ku ootsanaappe attina, hara ay s'oossaanne koyenna. 38 I untunttu bonchchanawaa aggiide geessuwaa s'oossaa bonchchana; Aa mayzza aawotuu erenna s'oossaw work'k'aa, biraa, al"o shuchchaanne lo"o imuwaa immiide bonchchana. 39 Imatsaa s'oossaa maaduwaan mino geessuwaa bolla I denddana. K'ay bare maataa eriyaawantta I daro bonchchana. I untunttu daro asaa mooodiyaawantta ootsiide suntsana; k'ay biittaaakka woytuwaa ootsiide, untunttoo shaakki shaakkiide immana. 40 «Wurssetsaa wodii gakkina, gedissa biittaa kaatii denddiide, huup'issa biittaa kaatiyyaa olana. Shin huup'issa biittaa kaatii paraa gaaretuwaa, paraa asatuwaanne daro markkabatuwaa akkiide, Aa bolla gotiyaadan yaana. Daro biittaa bolla geliide; di'uwaaдан untunttu meec'c'iidde aad'ana. 41 K'ay I Israa'eeliyaa giyaa lo"o biittaa bollanka gelana. Daro biittatuu Aa kushiyan kunddana; shin Eedooma, Moo'aabanne Amoon biittatuu Aa kushiyaappe attana. 42 I daro biittatuwaa bolla geliyaa wode, Gibs'ekka aappe kessi akkena. 43 Gibs'e biittaa work'k'aa, biraanne duretetsaa ubbaa I bare kushiya aatsana. Liibiinne Toop'p'ii aw moodetana. 44 «Shin away doliyaa baggaappenne huup'issa baggaappe yiyaa oduu Aa dagantsana; hank'k'uwaa ees's'i kesiide, darotuwaa wod'anawunne mule d'ayissanaw denddanawaa. 45 I bare kaatetuwa dunkkaaniyaa abbaappenne puulanchcha geeshsha asaappe gidduwaan tokkana. Shin Aa wurssetsay gakkanawaa; Aa maaddiyaawekka d'ayana.

12 «He wodiyaan, ne asaa heemmiyaa wolk'k'aama kaappuu Mikaa'eeli denddanawaa. Kawutetsay doommoodeppe doommuna, he wode gakkanaw, be'i erenna meto wodii hanana. Gidooppenne, Aa suntsay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda ne Asay ubbay he wode attanawaa. 2 Kase hayk'k'iide moogetteedda asaappe darotuu denddana. Untunttuppe baggatuu med'inaa de'oo, baggatuu k'ay yeellawunne med'inaa kawushshaw denddana. 3 Aad'd'eedda eranchchatuu, saluwaa poo'uwaadan, k'ay darotuwaa s'illotetsaa ogiyaa kaaleetseeddawatuu med'i med'inaw s'oolinttiyaadan poo'ana. 4 «Shin nenoo Daaneela,

neeni wurssetsaa wodii gakkanaw, ha mas'aafaa k'aalaa gorddaade, maatafaa wotsa. Darotuu yaanne haanne binkkottana; eraykka darana» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, taani Daaneeli, hara laa"atuwaa, ittuu shaafaappe hafintsa lank'kiyaan, ittuu shaafaappe hefintsa lank'kiyaan ek'keeddawantta be'aad. 6 Untuntuppe ittuu layinuwaa mayyiide, shaafaa haatsaappe bolla baggana ek'keeddawaa oochchiidde, «Ha malalissiyaawanttu polettanaw woyssa wodiya gam"anddeeshsha?» yaageedda. 7 He layinuwaa mayyiide, shaafaa haatsaappe bolla baggana de'iyaawe bare ushechcha kushiyaanne bare haddirssa kushiya saluwaa zaari dentsiide, med'inaw de'iyawaa suntsan hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Hawe wodii, wodetuunne wodiya baggay gakkanaw gam"ana; k'ay geeshsha asatuu wolk'k'ay kinchchettiide wuriyaa wode, ha ubbabaykka polettana» yaageedda. 8 Hawaa ubbaa taani sisaad; shin taw gelibeenna. Yaatina, taani, «Ta godaw, ha yewoo ubbaw wurssetsay ayaa gidanee?» gaade oochchaad. 9 I zaariide, hawaadan yaageedda; «Daaneela, ba. Ayaw gooppe, hawe mas'aafay wurssetsaa wodii gakkanaw gorddetteddawaanne maatafay Aa bolla wod'd'eeddawaa. 10 Darotuu paac'ettiide kesana, geeyananne tooshii bayinnawantta gidana; shin iitatu iitabaa ootsana. litatuwaappe itti uraynne akeekena; shin aad'd'eeda eranchchatuu akeekana. 11 «Hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuu diggettoodeppenne bayetsaa tunatetsay he sa'aan ek'k'oodeppe 1,290 gallassaa. 12 Genc'ciide 1,335 gallassatuu wuranaw gatsiyaa uray anjjettedawaa. 13 «Neena gidoope, neeni wurssetsay gakkanaw ba. Neeni shemppana; gallassatuwaa wurssetsan neena gakkiiyaa laataa akkanaw denddanaassa» yaageedda.

Hoose

1 Ooziyaane, Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'kiyaasi kaalli kaallide Yihudaan kaateteedda wode, K'ay Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaan kaateteedda wode, Bi'eera na'aa Hoosekko yeedda Med'inaa Godaa K'aalay hawaa. **2** Med'inaa Goday koyiro Hoose'a baggana haasayeedda wode, Med'inaa Goday Hoose'a, «Ba; sharmus'a mishirato new akka; sharmus'attippe naanatuwaa yela. Ayaw gooppe, shaarmus'iyaa mishiratta bare asinaappe shaakkettiyaawaadan, ta Asay taappe shaakketteedda» yaagee Med'inaa Goday. **3** Biide, Dibilayima naatto Gomeero akkeedda; shahaaraade, attuma na'aa aw yelaaddu. **4** Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «Na'aa suntsaa «Izraa'eela» yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, Izraa'eelen gukkeedda suutsaa ac'uwaa taani Yeehu zaratuwaa K'antsaa wodiyaan achhana; Israa'eeliyaa kawutetsaakka d'ayissana. **5** He gallassi taani Izraa'eela zanggaaraan Israa'eeliyaa olanchchatuwaa mentsereetsana» yaageedda. **6** Gomeera laa"entsuwaa shahaaraade, mac'c'a naatto yelaaddu. Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «I suntsaa «Loruhaamo» yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw taani Israa'eeliyaa asaw K'arettikke; untunttoo mulekka atto giikke. 1:6 Loruhaamo: Loruhaamo giyaawe K'arettennaano giyaawaa. **7** Shin taani Yihudaa asaw K'arettana; taani Med'inaa Godaan, untunttu S'oossan, untuntta ashshanaappe attina, wonddaafiyaan woy mashshaan woy olan woy paratuwaan woy paraa asatuwaan ashshikke» yaageedda. **8** Gomeera Loruhaamo d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, hara shahaaraade, attuma na'aa yelaaddu. **9** Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «Aa suntsaa «Lo'aama» yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, hintte ta asaa gidikkita; taanikka hintte S'oossaa gidikke» giyaawaa. **10** Gidooppenne «Israa'eeliyaa Asay likkanawunne paydanaw danddayettenna abbaa shafiyya keeshshaa gidanawaa. Untunttoo, «Hintte ta asaa gidikkita» geetetti odetteeddasan, «Hintte de'uwaa S'oossaa naanatuwaa» geetettana. **11** Yihudaa asayenne Israa'eeliyaa Asay ittippe shiik'ana; barew itti kaappuwaa doorana; oomoduwaa gadiyaappe simmananne ishaliide de'ana. Ayaw gooppe, Izraa'eela gallassay wolk'k'aama gallassaa gidanawaa.

2 «Hintte ishatuwaa, S'oossay hinttena, «Aami (ta asaa giyaawaa) yaagee» yaagite. K'ay hintte michchetuwaa, S'oossay hinttena, «Ruhaamaata (hinttentoo K'aretay giyaawaa) yaagee» yaagite. **2** «Hintte daayo seerite; izo seerite. Ayaw gooppe, Aa ta machche gidukku; taanikka

I asinaa gidikke. Iza bare som"uwaa sharmus'aadan bessiyaawaa aggu; bare sharmus'a oosuwaakka bare d'antsatuwaa gidduwaappe diggu. **3** Hewe d'ayooppe, iza yeletteedda gallassaadan, taani izo s'iira kallo ashshana. K'ay meeledda biittaadan izo ootsana; taani izo saamuwaan wod'ana. **4** Untunttu sharmus'attippe yeletteedda naanatuwaa gideedda diraw, taani I naanaatoo K'arettikke. **5** Untunttu daaya sharmus'aaddu; untuntta bare uluwaan tookkeeddaana kawushshabaa hanaaddu. Waanaade gooppe, iza, «Taani ta K'umaanne ta haatsaa, ta suufiyaanne ta liinuwwa, ta zayitiyaanne ta ushshaa taw immiyaa ta laggetsatuwaa kaalaade baana» yaagaaddu. **6** «Hewaa diraw, taani I ogiyaa aguntsan gorddana; iza bare loossuwaa demmenna mala, taani gimbbiyaa gimbbana. **7** Iza bare laggetsatuwaa geeduwwa wos's'ana, shin gakkukku; untuntta koyana, shin demmukku. Hewaappe guyyiyaan iza, «Taw ha'i de'ussaappe beniwe keekiyya diraw, simmaade ta koyiro asinaakko baana» yaagana. **8** «Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyya iziw immeeddawenne untunttu Ba'aala giyya eek'aw shiishshiyaa biraanne work'k'aa iziw darisseeddawe taana gidiyaawaa iza erennan is's'aaddu. **9** Hewaa diraw, ka"iyaa wode ta katsaa, K'ay teeriyaa wode ta woyniyaa taani iippe zaaraade akkana. Hewaadankka, izi kalluwaa mayzzanaw, suufiyaappenne liinuwaappe dadetteedda mayuwaakka iippe K'aara akkana. **10** K'ay izi siik'atuwaa sintsan taani izi kalluwaa bessana; ta kushiyaappe ooninne izo ashshenna. **11** Taani izi nashechchay ubbay, izi baalay, izi aginay s'eeriyaa gallassatu, izi Sambbata gallassatu, laytsan laytsan bonchchettiyaa izi baalatuu ubbay attanaadan, ootsana. **12** Izakka, «Ta siik'atuw taw immeedda yewuu hawaa» yaageedda izi woyniyaa turatuwaanne balasiyya geetettiyaa mitsatuwaa taani d'ayissana; taani untuntta wora ootsana; bazuwwa do'atuu untuntta maana. **13** Iza taana dogaa, bare siik'atuwaa kaalaadde, gutuchchatuwaaninne alleek'k'otuwaan barew alleek'k'ettaade, Ba'aala giyya eek'aw is'aanaa c'uwayeedda baala gallassatuwaa diraw, taani izo murana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. **14** «Hewaa diraw, taani izo labaade mela biittaa ahana; taani iziw siik'uwaa K'aalan odana. **15** Yan taani izi woyniyaa turaa sa'aa iziw zaaraade immana; Metuwaa zanggaaraa iza hidootaan naagiyaabay geliyya penggiyya ootsana. Gibs'e gadiyaappe keseedda wodiyaadan, yes's'eeddawaada bare wodorotetsaa laytsaadan, iza yan yes's'ana» yaagee. **16** K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi iza taana, «Ta asinaa» yaaga s'eesanappe attina, hawaappe sintsanaw, «Ta Ba'aala» yaaga s'eesukku. **17** Ayaw gooppe, taani izi doonaappe

Ba'aala suntsaa diggana; hawaappe sintsanaw taani izo Ba'aala suntsaa s'eesissikke. 18 He gallassi taani ta asaa diraw sa'aa do'atuwaana, saluwaa kafotuwaanne biittaana gooshettiyyaa med'etatuwaanna c'aak'uwaa c'aak'k'etana. Taani gadiyaappe wonddaafiyyaa, mashshaanne olaa d'ayissana; yaatoope untunttu woppu giide, saro de'ana. 19 «Taani neena med'inaw taw giigissana; s'illotetsaaninne suure pirddan, aggena siik'uwaaaninne maarotaan taw giigissana; 20 taani ammanettaade neena taw giigissana. Neenikka Med'inaa Godaa erana» yaagee. 21 K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassi taani zaaruwaa immana; taani salotoo zaaruwaa immiina, untunttu sa'aw zaaruwaa immana. 22 Sa'aykka katsaw, woyniyaa eessawunne zayitiyaw zaaruwaa immana; untunttu Iziraa'eeliyaw zaaruwaa immana. 23 Taani izo gadiyaan taw tokkana. Kase taani «Looruhaama gooniw» (k'arettabeennaniw) ha'i k'arettana. K'ay «Loo'aami» goowaw (ta asaa gidennawanta), «Aami» (Ta asaa) gaana; untunttukka taana, «Neeni nu S'oossaa» yaagana» yaagee.

3 Med'inaa Goday taana, «Israa'eeliyaa Asay hara s'oossatuwaakko simmiide, woyniyaa teeraa mela ukitsaa siik'ishinkka Med'inaa Goday untuntta siik'iyawaadaan, ba; baade laggetsatuwaa siik'aade, sharmus'aade de'iyaa beni ne machchato neenikka zaaretsaade siik'a» yaageedda. 2 Taani izo tammanne ichcheshu s'agaraa biraaninne s'eetanne ishatamu kiilo giraame dees'iyaa zarggan shammaad. 3 Izo, «Neeni sharmus'ennaaninne hara asaana de'ennaan taananna daro wodiyyaa de'anaw koshshee. Taanikka neenana de'ana» yaagaad. 4 Hewaadankka, Israa'eeliyaa Asay kaatii woy kaappuu bayinnan, yarshshuu woy eek'aa tuussi baynnaanne eefuudiyyaa giyaa mayuu woy soo giddo eek'aa misilii bayinnan daro wodiyyaa de'ana. 5 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay simmiide, Med'inaa Godaa barenttu S'oossanne Daawita barenttu kaatiyaa koyana; wurssetsa gallassatuwaan untunttu kokkoriidde, Med'inaa Godaakkonne Aa anjuwaakko yaana.

4 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ayaw gooppe, ha gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa Med'inaa Goday mootiyaabay de'ee. Hewekka, ha gadiyaan ammanuu, siik'uunne S'oossaa eriyaawe baawa. 2 Ha gadiyaan de'iyabay shek'aa, wordduwaa, asaa wod'iyawaa, wuu"etsaanne sharmus'a s'alalaa. Untunttu c'aak'uwaa ubbaa koleeddinno; asaa wod'uu wod'uwaa kaallee. 3 Hewaa gaasuwaan biittay melana; gadiyaan de'iyaa ubbay daaburana. Sa'aa do'atuukka, saluwaa kafotuukka, haray attina, abbaa moletuukka hayk'kana. 4 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, k'eesatoo, taani hinttena mootiyaabay

de'ee. Hewaa diraw, ooninne hara asaana palumettoppo; k'ay ooninne hara asaa mootoppo. 5 Hintte gallassi d'ubettana; timbbitiyaa odiyaawantukka hinttenana k'amma d'ubettana. Hewaa diraw, taani hintte daayo d'ayissana. 6 Ta Asay eratetsay d'ayina bayeedda. Hintte eratetsaa is's'eedda diraw, taanikka hintte taw k'eesiyaa gidanawaa is's'ay. Hintte S'oossaa higgiiyaa hintte dogeedda diraw, taanikka hintte naanatuwaa dogana. 7 «K'eesetuu dari dari beedda keenaa, taana darssi naak'keeddino; taanikka untunttu bonchchuwaa yeellaw laammana. 8 Ta asaa nagaray untunttoo k'uma gideedda; hewaa diraw, untunttu ta asaa iitabaa oosissanaw jaamiino. 9 K'eesetuukka Asay haniyaawaadan hanana. Taani untunttu hanotaa diraw, untuntta murana; k'ay untunttu oosuwaadan, untunttoo zaarana. 10 Untunttu Med'inaa Godaa aggeeda diraw, maana, shin kallikkino; shaarmus'ana, shin naanatuwaa c'orissikkino. 11 «Sharmus'atetsay, gam"eedda woyniyaa eessayinne yalaga woyniyaa eessay ta asaa wozanaa bayzzee. 12 Ta Asay mitsaappe oosetteedda eek'aa misiliyaa zoriyaa oochchee; untunttu s'am"ay untunttu ooshaa zaaree. Shaarmus'a ayyaanay untuntta baletsee; untunttu barenttu S'oossappe shaakettiide sharmus'eeddino. 13 Deretuwaa huup'iyaa yarshshuwaa yarshshiino; zoozetuwaa bollanka kuway lo"o gidiyaa adussanne daashsha mitsatuwaa garssanka is'aanaa c'uwaiyino. «Hewaa diraw, hintte mac'c'a naanay sharmus'a gidiino; hintte naanatuwaa mac'c'a asatuukka sharmus'iino. 14 Hintte mac'c'a naanay sharmus'iyaa wodenne hintte naanatu mac'c'a asatuu sharmus'iyaa wode, taani k'as's'aykke; ayaw gooppe, attuma asatuu barenttu huup'iyaaan sharmus'iyawantunna zuppetiino; sharmus'iyawantunna yarshshuwaa yarshshiino. Hewaa diraw, akeekay bayinna Asay aad'd'i wod'd'ana. 15 «Israa'eeliyaa asatoo, hintte sharmus'a kesooppekka, Yihudaa Asay hinttewaadan, bayzzanchcha gidoppo. Gelgala booppite; Beeti-Aweenekka pude kesoppite; De'uwaan de'iyaa Med'inaa Goday ero! yaagiide c'aak'k'oppite. 16 Israa'eeliyaa Asay makkalanchcha ussattiwaadan makkaleedda. Yaatina, Med'inaa Goday untuntta aakko dembban dorssaa maratuwaadan wootiide heemmanee? 17 Efireema Asay eek'atuwaan gakketeedda; untuntta aggi bashite. 18 Untunttu daro woyniyaa ushi simmiide, sharmus'iyawaa aggikkino; untuntta mooddiyaawantukka yeellayiawaa loytsi dosiino. 19 C'arkkuu untuntta afana; barenttu eek'aw yarshsheedda yarshshotuu gaasuwaan untunttu yeellatana.

5 «Hinttenoo, k'eesatoo, hawaa sisite! Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, sisite! Kaatiyaa golliyyaa asatoo, akeekite! Ha pirdday hintte bolla pirddetteedda. Hintte

Mis'ip'p'an p'iriyaadan haneeddita; Taaboora Deriyaa bollakka mic'c'eedda gitiyaadan haneeddita. 2 Makkalanchchatuu wod'iyaa diizzaadan haneeddino; hewaa diraw, taani untuntta ubbaa murana. 3 Efireemawaa taani eray; Israa'eelikka taappe geemmibeenna. Efireemaa, neeni ha'i sharmus'a kesaadda; Israa'eelikka tuneedda» yaagee. 4 Israa'eeliyaa Asay barenttu S'oossaakko simmennaan, untuntu iita oosuu untuntta te'eedda; sharmus'a ayyaanay untuntu gidдон de'ee. Hewaa diraw, untuntu Med'inaa Godaa erikkino. 5 Israa'eeliyaa asaa otoruu untuntu bolla markkattee; hewaa diraw, Israa'eeliyaa asayne Efireema Asay barenttu nagaran d'ubettiino; Yihudaa asaykka untuntunna d'ubettee. 6 Untuntu Med'inaa Godaw yarshshanaw barenttu dorssatuwaa wudiyaanne mehiyaa wudiyaa laaggi akkiide baana; shin untuntu Aa demmikkino. Ayaw gooppe, I untuntuppe shaakketteedda. 7 Untuntu Med'inaa Godaw ammanettiibeykkino; untuntu yeleedda naanaykka sharmus's'aa naanaa. Hewaa diraw, ha aginay s'eeranaw, untuntukka untuntu biittaykka d'ayana. 8 Gib'aa kataman malakataa, Raama kataman s'urumbbaa punnite. «Biiniyaama asaw, hintte guyyiyaan de'iyaaaba s'eelite; hewaa erite!» yaagiide, Beeti-Aweenan waasuwwa s'ulisite. 9 K'as's'ayettiyyaa gallassi Efireeme mela attana; Israa'eeliyaa zaratuu gidдон tumu timbbitiyaa taani oday. 10 S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaa kaappatuu zawaa shuchchaa sugiyaawanttu mala gideeddino; taani ta hank'k'uwaa untuntu bolla haatsaadan gussana. 11 Efireema Asay maaddanaw danddayenna kawutetsatuwaappe maaduwwa oochchanaw k'achcheeda diraw, naak'etteeddanne pirdan k'ohetteedda. 12 Hewaa diraw, taani Efireema asaw bil'aa mala, Yihudaa asawukka k'unuwwa mala. 13 «Efireeme bare harggiyaa, Yihudaykka bare madutsaa be'eedda wode, Efireeme Asoore biittaa beedda; he biittaa mooddiyaa wolk'kaama kaatiyaa maaduwwa oochcheedda. Shin I untuntu harggiyaa d'allanaw woy untuntu madutsaa patsanaw danddayibeenna. 14 Hewaa diraw, taani Efireemaw gaammuwaadan hanana; Yihudawukka wodalla gaammuwaadan hanana. Taani untunta mentsereetsaadde, tookka akkaade baana; ooninne untunta taappe wotsi akka. 15 Untuntu barenttu bayzzuwwa akekana gakkanawunne taana koyana gakkanaw, taani guyye ta sa'aa simmashshana. Untuntu barenttu tuggaw taana minisiide koyana» yaagee.

6 Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «Haayite! Ane Med'inaa Godaakko simmoyte. I nuuna mentsereetseedda, shin I nuuna patsana; I nuuna

madutseedda, shin I nu madutsaa k'achchanawaa. 2 Laa'u gallassaappe guyyiyaan, I nuuna patsana; heezzentso gallassi nuuni Aa sintsan de'ana mala, I nuuna dentsana. 3 Med'inaa Godaa ane eroytte; Aa erana mala, minisiide ane Aa kaalloyyte. Away mokkiyaawe tuma gidiyaawaadan, ikka tumu beettana. Bad'd'eesaa iraaдан, biittaa aliyaa balgguuwaa iraaдан, I nuukko yaana» yaagee. 4 S'oossay hawaadan yaagee; «Efireema asaw, taani hinttena waatooshsha! Yihudaa asaw, taani hinttena waatooshsha! Ayaw gooppe, hintte siik'uu wontta shaariyaa mala; ellekka d'ayiyaa guura ketterssaa mala. 5 Hewaa diraw, taani timbbitiyaa odiyaaawanttu baggana hinttena k'ans's'ereetsaad; ta doonaappe kaseedda k'aalan taani hinttena wod'aad. Ta pirddaykka hintte bolla walk'k'antsaadan walk'k'ammana. 6 Ayaw gooppe, taani aggena siik'uwaa koyayippe attina, yarshshuwwa koyikke; S'oossaa eriyaawaa koyayippe attina, s'uuggiyaa yarshshuwwa koyikke. 7 «Shin untuntu Addaamewaadan, c'aak'uwaa koleeddinno; yan taw ammanettennan is's'eeddino. 8 Gala'aade katamay iita oosuwwa ootsiyaa asatuu de'iyaa katamaa; he katamay asaa suutsan bayi utteedda. 9 Panggatuu asaa wod'anaw k'oosetti uttiide naagiyaawaadan, k'eesetuwwa c'itaykka hewaadan naagee; Sekeema katamaa afiyaa ogiyaan asaa wod'ee. Ee, untuntu yeellayiyaa kobabaa ootsiino. 10 Taani Israa'eeliyaa asan dagantsiyaabaa be'aad. Efireema gidдон sharmus'atetsay de'ee; Israa'eelikka tuneedda. 11 «Yihudaa biittaa asatoo, hinttenakka murana gallassaa taani keera wotsaad.

7 «Taani Israa'eeliyaa patsanawunne zaaretsaade ishalissanaw koyiyaa wode, Efireema nagarayenne Samaariyaa asaa iita oosuu k'onc'c'i beettee. Ayaw gooppe, untuntu worddotiino; kayisatuu son golliyya mentsi geliide wuu"iino; panggatuukka karen bonk'k'iino. 2 Shin taani untuntu iita oosuwwa ubbaa hassayiyaawaa untuntu akeekikkino. Untuntu iita oosotu untunta dooddi wotseeddino; he iita oosotuu ubbaa wodekka ta sintsan de'iino. 3 «Untuntu kaatiyaa barenttu iitatetsan, kaappatuwaakka barena wordduwaan nashechchiino. 4 Untuntu ubbaykka sharmus's'atuwwa; daabbuwwa uukkiyaawe c'ooc'iyaaan eetseedda tamaadan, untuntu hank'k'uwaaan ees's'i kesiino. He uukkiyaawe munak'k'iyaaawaa poliide, munak'ay denddana gakkanaw, tamaa eetsenna. 5 Nu kaatiyaa baalaa bonchchiyya gallassi, makkalanchchatuu kaappatuwwa woyniyaa eessan matsoyiide harggisseeddino; uukkiyaawe bare kushiyya dentsiide, k'iliic'iyaaawanttoo mic'c'ee. 6 Untuntu wozanay tamaa c'ooc'e mala; untuntu shiik'iide mak'etteeddino.

Uukkiyaawe k'amma ubbaa gem"ishiidde ak'ee; sa'ay wonttiyaa wode tamaa lac'uwaadan, Aa hank'kuu ees'si kesee. 7 Untuntu ubbayka tamaa c'oc'iyaaan michchiino; barena mooddiyaawanta miino. Untuntu kaatetuu ubbayka kunddeeddino; untuntutuppe ooninne taana s'eesiyaawe baawa. 8 «Efireema Asay hara kawutetsatuwaa asaana walaketteedda; Efireema Asay aatsi yeggibeenna ukitsaa mala gideedda. 9 Allagatuu Aa wolk'kaa meeddino, shin I hewaa eribeenna; Aa huup'iikka puulummeedda, shin I hewaa eribeenna. 10 Israa'eeliyaa asaa otoruu untuntu bollan markkattee. Hewe ubbay haninakka untuntu Med'inaa Godaakko, barenttu S'oossaakko, simmibeykkino woy Aa koyibeykkino. 11 «Efireema Asay k'ofay bayinna eeyya harap'piyaa mala. Maaduwa demmanaw ittooden Gibs'e s'eesee; ittooden k'ay Asoorekko simmee. 12 Untuntu biyaa wode, taani untuntu bollan gitiyaa yeggana; taani untuntu saluwaa kafotuwaadan, duge goochchaade wotsana. Untuntu iita oosuwa diraw, taani untunta murana. 13 «Untuntu aayye ana! Ayaw gooppe, untuntu taappe wora simmeeddino. Untunta bayzziyaabay yo! Ayaw gooppe, untuntu ta bolla makkaleeddino. Taani untuntu wozanaw koyaad; shin untuntu ta bolla wordduwaa haasayiino. 14 Bare hiis'an gisiide zilaaliinoppe attina, barenttu wozanaappe taana woossikkino. Katsawunne woyniyaa eessaw barenttu bollaa mashshaan k'ans'siide, hara s'oossatuwaa woossiino; shin untuntu ta bolla makkaleeddino. 15 «Taani untunta loohissaadinne minisaad; yaatinakka taw iitabaa mak'ettiino. 16 Untuntu simmiino, shin taakko simmikkino. Untuntu wora s'onggiyaa wonddaafiyaa mala. Untuntu kaappatuu iitabaa haasayaawaa hadan, mashshaan wurana; hewan untuntu Gibs'e asan k'illic'ettana.

8 «Malakataa punna! Ayaw gooppe, untuntu ta c'aak'uwaa aad'diidde, ta higgiiyaa mentseedda diraw, Med'inaa Godaa asaa bolla morkkii arggantsaadan kuweedda. 2 Untuntu, «Abeet nu S'oossaw, nuuni Israa'eeliyaa Asay neena ereetto» yaagiide taw waassiino. 3 Shin Israa'eeliyaa Asay lo'obaa is'seedda diraw, morkkii untunta yederssana. 4 «Untuntu taana oochchennan barew kaatetuwa kaateyeeddino; taani odenaan de'ishshin, kaappatuwaa doreeddino. Bare d'ayoo gaasuwa gidiyaa eek'aa misiletuwa barenttu biraappenne work'kaappe med'd'eeddino. 5 Samaariyaa asaw, mara malatissiide hintte med'd'eedda eek'aa taani is'saad; ta hank'kuu hintte bolla ees'si keseedda. Untuntu geeshsha gidennaan awude gakkanaw de'anee? 6 Kushiya hiillanchchay Israa'eeliyaappe Aa med'd'eeddappe attina, I S'oossaa

gidenna. Samaariyaa eek'aa misilii me"erettana. 7 «Untuntu c'arkkuwaa zeriino; gotiyaa k'oyc'ciino. Ek'uwaa de'iyaa untuntu katsaw ayfii baawa; hewaa diraw, d'iilii baawa; d'iilii de'intokka allagatuu maana. 8 Israa'eeliyaa Asay mitetteedda; ha'i untuntu allaga asatuwaa giddon de'iino; untuntu me"eedda miishshaadan, patsenna asaa gideeddino. 9 Untuntu baddo harddiiday barekka yuuyyiyaawaadan yuuyyiide, Asoore biittaa beeddino; Efireema Asay barena maaddiyaa asaa shaluwaan shammeedda. 10 Taani untunta shiishshana. Kare gadiyaa kaatetuunne kaappatuu untunta uk'kunnoope, untuntu ellekka gil'k'ana. 11 «Efireema Asay nagaraa yarshshuwaa yarshshiyaa daro sa'aa kees's'ee; shin he yarshshuwaa sa'atuu nagaraa ootsiyaa sa'aa gideeddino. 12 Taani untuntu ta higgiiyan darobaa s'aafaad; shin untuntu he higgiiyaa allagabaadan s'eelleeddino. 13 Untuntu yarshshanaw dosiino; yarshshuwaa ashuwaakka miino; shin Med'inaa Goday untuntun nashettibeena. I ha'i untuntu bayzzuwaa hassayana; k'ay untuntu nagaraa gishshawukka untunta murana; untuntu Gibs'e biittaa baana. 14 Israa'eeliyaa Asay barena Med'd'eeddawaa dogiide, kaatiyaa golletuwaa kees's'ee; Yihudaa asaykka gimbbetteedda daro katamatuwaa kees's'ee. Shin taani he katamatuwaa tamaa yeddana; untuntu geessotuwa maana» yaagee.

9 Israa'eeliyaa asatoo, nashettoppite! Hara kawutetsatuwaadan, pooc'u gooppite! Ayaw gooppe, hintte hintte S'oossaappe shaakettiide, sharmus'eeddita; katsaa bukkiiyaa uddumaa ubbaan sharmus'ata immiyaa gatiyaa doseeddita. 2 Hewaa hadan hintte uddumaappe katsaa, woyniyaa gum"iyaasaappekka eessaa demmikkita; k'ay woyniyaa turaykka untuntu ayifena. 3 Untuntu Med'inaa Godaa biittanka gam"ikkino. Shin Efireeme Gibs'e biittaa simmana; k'ay Asoore gadiyaan tuna k'umaa maana. 4 Untuntu Med'inaa Godaw woyniyaa eessaa yarshshuwaa gussikkino; untuntu yarshshuukka Aa nashechchena. He yarshshuu untuntu shochchaa mala gidanawaa; hewaa miyaa ubbay tunana. He ukitsay untuntu maanaassappe attina, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelenna. 5 Keereedda baala gallassinne Med'inaa Godaa bonchchiyaa baala gallassi, hintte ayaa udanitee? 6 Untuntu bashshaappe kessi akkooppekkka, Gibs'ee untunta shiishshana; Mempoisa giyya katamay untunta moogana. Untuntu shiishsheedda biraa miishshaa ubbay sharaafa mayyi attana; untuntu dunkkaaniyaa giddonkka buluu buuzzuu mukkana. 7 Muruwa gallassay

yeedda; S'oossay asaw Aa oosuwaadan oosuwaadan zaariyaa wodii gakteedda. Israa'eeliyaa Asay hewaa ero! Hintte iita nagaraa dirawunne hintte morkketetsaa diraw hintte, «Timbbitiyaa odiyaaawanttu eeyya; sas'aa be'iyaaawantukka gooyiyaawantta» yaageeddit. 8 Timbbitiyaa odiyaaawe ta S'oossaanna ittippe gidide, Efireema naagiyaawaa. Shin hamettiyyaa oge ubbaan Efireemaw kafuwaa oyk'k'iyaaawaadan, p'irii wod'd'i utteedda; Aa S'oossaa golliyaanka morkketetsay de'ee. 9 Beni Gib'aa kataman haneeddawaadan, untunttu loytsi tuneeddino. S'oossay untunttu bayzzuwaa hassayana; untunttu nagaraa murana. 10 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaa mela biittaan woyniyaa teeraa demmiyaawaadan demmaad. Taani hintte aawotuwwa balasiyaa giyaa mitsan de'iyaa koyiro ayfiyaa be'iyaaawaadan be'aad. Shin untunttu Ba'aali-Pa'ooraa giyaasaa yiide, Ba'aala giyaa eek'aw goyinneeddino; yaatiide barenttu doseedda eek'aadanka tuneeddino. 11 Efireema bonchchuu kafuwaadan paalli d'ayana; hawaappe sintsanaw yeliyaabay baawa; shahaaraykka baawa; shahaariyaabay baawa. 12 Untunttu naanatuwwa yeliide dichchoopekka, ittuunne attenan wod'a diggaade, untunttu yeluu bayinna asaa kessana. Taani untunttuppe haakkeedda wode, untunttoo aayye ana. 13 Efireema Asay loytsi lo'iyaa Tayere biittaa matiyaawaa be'aad; Efireema Asay barenttu naanatuwwa shukkiyaawanttoo kessiide immanaw koshshee» yaagee. 14 Abeet Med'inaa Godaw, untunttoo imma! Neeni untunttoo ayaa immanii? Neeni untunttoo boshettiyyaa k'antsaanne meleedda d'antsaa imma. 15 S'oossay hawaadan yaagee; «Untunttu iitatetsaa ubbay Gelggala giyaa saana; taani untuntta is's'iyaaawaa yan doommaad. Untunttu oosuwwa iitatetsaa diraw, taani untuntta ta golliyaappe yedersana; hawaappe sintsanaw taani untuntta siik'ikke; untuntta mooddiyaawantukka makkalanchcha. 16 Efireema Asay deshettina, untunttu s'ap'uu meleedda; ayfiyaakka ayfikkino. Untunttu naanatuwwa yelooppekka, taani untunttu siik'iyaa naanatuwwa wod'ana» yaagee. 17 Untunttu taan S'oossay giyaawaa sisenna diraw, I untuntta pis's'i olana; untunttu kawutetsatuwwa gididon toyilakattiyaawantta gidana.

10 Israa'eeliyaa Asay daasheedda woyniyaa turaa mala; untunttu barew ayfiyaa ayifiino. Untunttu ayfiyaa ayfi dareedda keenaa yarshshiyaa sa'aa darssi kees's'eeddino. Untunttu biittay duretteedda keenaa, goyinniyaa eek'aa tuussatuwwa alleek'k'issiide med'd'eeddino. 2 Untunttu wozanaan genii kumeedda; ha'i untunttu barenttu bayzzuwaa muruwaa akkanaw koshshee. Med'inaa Goday untunttu

yarshshiyaa sa'aa laalana; untunttu eek'aa tuussatuwwa d'ayissana. 3 He wode untunttu, «Nuuni Med'inaa Godaw yayyibeenna diraw, nuw kaatii baawa; shin nuw won kaatii de'intonne ayaa ootsanee?» yaagana. 4 Untunttu hadabaa haasiyino; c'aak'uwaa c'aak'etiiddeekka wordduwaan c'aak'k'iino. Hewaa diraw, wod'iyaa sharafay shoyk'aan doliyaawaadan, untunttu bollan pirdday dolana. 5 Samaariyaa kataman de'iyaa Asay Beeti-Aweenan de'iyaa maraa misiliyaw yayyiino. Aa bonchchuu aappe shaaketti kichcheedda diraw, Asay aw yeekkana; he eek'aa misiliyaw ootsiyaa k'eesatuu kka waassana. 6 He eek'aa misilii Asoore biittaa tooketti biide, wolk'k'aama kaatiyaw giiraadan imettana. Efireema Asay yeellatana; Israa'eeliyaa asaykka bare eek'aa misiletuwwa hadan kawushshana. 7 Samaariyaa kaatii haatsaa bollan k'ayis'eerii tookettiyaawaadan, tooketti d'ayana. 8 K'ay Israa'eeliyaa Asay Aweena giyaa kataman eek'aw goyinniide, nagaraa ootsiyaa d'ok'k'a sa'atuukka kolettana; untunttu yarshshiyaasan aguntsayinne gom'orii mukkana. Yaatina, untunttu deretuwwa, «Nuuna gentsite!» yaagana. Keratuwaakka, «Nu bolla kunddite!» yaagana. 9 S'oossay hawaadan yaagee; «Israa'eelatoo, hintte Gib'an nagaraa ootseedda gallasaappe doomiide, nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkita. Hewaa diraw, Gib'aa kataman hintte bolla olay denddana. 10 Taani koyiyaa wode, he makkalanchchatuwwa murana. Untunttu ootseedda laa'u nagaraa gaasuwaan taani untuntta muriyaa wode, kawutetsatuu untunttu bollan shiik'ana. 11 «Efireeme katsaa yed'etsaa dosiyaa, wad'd'iide kesseedda korumaa mala; shin taani Aa puula morggiyaan morgge mitsaa wotsaade waas'ana. Yihudaa Asay goshshanaw koshshee; Yaak'ooba asaykka gadiyaa p'alk'k'anaw koshshee. 12 Med'inaa Goday yiide, s'illotetsaa hintte bolla iraadana bukissana gakkana, hintte Aa koyiyaa wode gidiyaa diraw, hintte s'illotetsaa zerite; aggena siik'uwaa c'akkite; otsa biittaakka p'alk'k'ite. 13 «Hintte iitatetsaa zeriide, nagaraa c'akkeeddit; hintte wordduwwa ayfiyaakka meeddit. «Hintte hintte wolk'k'aaninne hintte daro olanchchatuwaan ammanetteeda diraw, 14 hintte asaa bolla olaa dirbbay denddana; beni olaa wode Kaatii Shalmmaani Beeti-Arbbeela katamaa oliide bayzeedawaadaaninne aayetuwaananne naanatuwaanna gatso mentseereetseeddawaadan, hintte geesotuu hewaadan olina bayana. 15 Hinttenoo, Beetelee katamaa asatoo, hintte wolk'k'aama iitatetsaa hadan hintte bollakka hawaa malabay gakkana. He gallassi sa'ay wonttiyaa wode, Israa'eeliyaa kaatii ubbaana d'ayana.

11 «Israa'eelii na'atetsaan de'iyaa wode, taani Aa siik'aad; taani ta na'aa Gibs'e gadiyaappe s'eesaad. 2

Taani untuntta darissaade s'eesina, untunttu taappe daro haakkiide beeddino. Ba'aala geetettiyaa eek'atoo yarshshuwaa yarshsheeddino; k'ay eek'aa misiletoo is'aanaa c'uwayeeddino. 3 Efireema asaa harak'iyaa oyk'k'aade hametsaa tamarisheeddawe taana; shin untunttu patseeddawe taana gidiaawaa untunttu erikino. 4 Taani untunttu k'aretaaninne siik'uwaa wodoruwaan goochchaad; untunttu morggiyaappe morgge mitsaa dentsaad; hokkaade untuntta muzaad. 5 «Untunttu taakko simmennaan is'seedda diraw, Gibs'e biittaa simmana; k'ay Asoore biittaa kaatii untunttu bolla kaatetana. 6 Untunttu morkkiyaa mashshay untunttu katamatuwaa olana. Untunttu katamatuwaa penggetuwaakka mentsereetsana; untunttu zoretaykka laalettana. 7 Ta Asay taappe haakkiide baanaw k'ofaa k'achcheedda. Huk'k'unnaa morgge mitsaa gaasuwaan untunttu waassana; shin ooninne he morgge mitsaa untunttu morggiyaappe dentsenna. 8 «Efireemaa, taani neena waataade aggoo? Israa'eeliyaw, taani neena waataade aatsa immoo? Taani neena waataade Adaama giyaa katamaadan ootsoo? Taani neena waataade S'aboyma giyaa katamaadan ootsoo? Taani neena loytisi siik'iyaa diraw, ta wozanay hewaa eeno geena. 9 Taani ta suulliyaa hank'k'uwaan untuntta ayinne ootsikke; k'ay Efireema laa"entsuwaa d'ayissikke. Ayaw gooppe, taani S'oossappe attina, asaa gidikke. Taani Geeshsha S'oossay hintte gidдон de'ay; hinttekkoo suulo hank'k'uwaan yiikke. 10 «Untunttu Med'inaa Godaa kaallana; ikka gaammuwaadan gudana. I gudiyya wode, Aa naanay away wulliyaa baggappe yaana; 11 Gibs'e gadiyaappe kafotuwaadan, Asoore biittaaappekka harap'p'etuwaadan, paalliide yaana. Taani untunttu untunttu golliyaan golliyaan wotsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee. 12 Efireema Asay wordduwaan, Israa'eeliyya asaykka c'imuwaan taana dooddeeddino. Yihudaa asaykka ammantsiyaa Geeshsha S'oossaa bolla s'altaameedda.

12 Efireema Asay wonttappe omarssi gakkanaw ootsiyaabay ubbay, away wulliyaa baggappe yiyya c'arkkuwaa kuuc'c'iyaaawaadan woy yederssiyaawaa mala go"enna. Untunttu wordduwaanne makkalaa oosuwaa darissiino; Asoore biittaana c'aak'uwaa c'aak'k'etiino; wogaraa zayitiyya Gibs'e biittaa yeddiino. 2 Med'inaa Godaw Yihudaa asaana mootuu de'ee; I Yaak'ooba asaa untunttu ogiyaadan murana; untunttu oosuwaadanka aw zaarana. 3 Yaak'oobi bare daay uluwaan de'iide, bare ishaa ginddiyya oyk'k'eedda. K'ay gamma gakkiiide, S'oossaanna baas'eteedda; 4 kiitanchaannakka baas'eteedda s'ooneedda. Barena keeka ayifiyaan s'eelanaadan, yeekkiide

woosseedda. Yaak'oobi S'oossaa Beeteelen demmeedda; S'oossay yan aanana haasayeedda. 5 Hewe Med'inaa Godaa, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa. I eretteedda sunsaykka Med'inaa Godaa geetettee. 6 Hewaa diraw, hintte S'oossaakko simmite; siik'uwaanne suure pirddaa minisi oyk'k'ite; hintte S'oossay ootsanaw naagite. 7 Zal"anchchaa kushiyan worddo miizaanay de'ee; asaa I c'immiyaawaa dosee. 8 Efireeme, «Taani daro dure; taani taw duretaa demmaad. Ta ak'uwaa ubbaa gidдон taanan untunttu balaa woy nagaraa gidiaabaa demmikkino» yaageedda. 9 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa; Daasiyya Baalaa gallassaadan, taani hinttena laa"entsuwaakka dunkkaaniyaan wotsana. 10 Taani timbbitiyya odiyaawanttoo haasayaad. Daro sas'aakka untunttoo immaad; k'ay untunttu baggana daro leemisatwaa odaad» yaagee. 11 Gala'aaden nagaray de'ee; Gala'aade asatuu tumuwaappe patsennawantta. Untunttu Gelggalan korumatuwaa yarshshiino. Hewaa diraw, untunttu yarshshiyaa sa'atuu goshsha gidдон keeleedda shuchchaa mala gidanawaa. 12 Yaak'oobi Sooriyya biittaa bak'ateedda; Israa'eelii mac'c'a asaa akkanaw keraa ootseedda. Mac'c'a asaa akkana diraw, I yan dorssaa heemmeedda. 13 Med'inaa Goday Israa'eeliyya asaa timbbitiyya odiyaawaa baggana Gibs'e gadiyaappe kesseedda; he timbbitiyya odiyaawaa baggana untuntta naageedda. 14 Shin Efireeme S'oossaa loytisi hank'k'etsisseedda; suutsaa I gusseeddawaa ac'uwaa Aa Goday Aa achchana; k'ay Aa c'ashshaa aw zaarana.

13 Efireema Asay haasayeedda wode, siseedda Asay yashshaw kokkoreedda; Israa'eeliyya gadiyaan untunttu bonchchetteedda asaa. Shin Ba'aala giyya eek'aw goyinneeddino; he bayzzuwaa gaasuwaan hayk'k'eeddino. 2 Ha"ikka nagaraa bolla nagaraa ootsiino; k'ay barew goyinnanaw, siilissiide misiletuwaa med'd'iino. He misiletuu hiillan biraappe med'etteeddawantta; untunttu ubbaykka kushiyya hiillay med'd'eeddawantta. Untunttuwaa Asay haasayiide; «Asaa yarshshuwaa yarshshite; ha maraa misiliyaakka yerite» yaagino. 3 Hewaa hadan untunttu wontta shaariyya mala, woy guuran k'olettiiyya wontta ketterssaa mala woy c'arkkuu uddumaappe dentsiide afiyya suullaa mala woy maskkootiyaanna kesiyya peenuwaa mala gidanawaa. 4 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Hintte taappe attina, hara s'oossaa erikkita; ashshiyaawekka taappe attina, haray baawa. 5 Mela Biittaaan, mela gadiyaan taani hinttena naagaad. 6 Taani hinttena mizina, miide kalleeddita; kaalliide

otoretteeddit; hewaappe guyyiyaan, taana dogeeddit. 7 Hewaa diraw, taani hintte bolla gaammuwa mala gidanawaa; k'ay maahiyaadan, ogiyaa doonaan zuggana. 8 Maratuwaa wotsi akkeedda maahattiidan, taani hinttenana gaketana; hinttena daakereetsana. K'ay taani hinttena gaammuwaadan yan maana; bazzuwa do'aadan, hinttena poosheretsana. 9 «Israa'eeliyaa asatoo, hintte ta bolla, hinttena maaddiyaawaa bolla morkketetsaan denddiyaa diraw, taani hinttena d'ayissana. 10 Hintte taana, «Nuw kaatiyaanne gadiyaa mooddiyaawantta imma» yaagiide oochcheeddit. Hinttena ashshanaw hintte kaatii anee? Hintte gadiyaa mooddiyaawantuu hintte katamatuwaa gidдон hak'an de'iino? 11 Taani ta hank'kuwaan hinttentoo kaatiyaa immaad; ta yiluwaan Aa diggaad. 12 «Efireema bayzzuunne nagaray s'aafettiide, mazggoba golliyaan utteedda. 13 Yeluu oyk'keedda mishiratta tuggatiyaawaa mala tuggay Aa bolla yaana. Shin I eri bayinna na'aa; ayaw gooppe, I yelettiyaa wodii gakkina, bare daay uluwaappe wod'd'ennaan is'siyaa na'aa mala. 14 Untuntta taani duufuwaappe ashshana; hayk'kuwaa wol'k'aappekka wozana. Hayk'k'oo, ne iita harggetuu hak'anne? Duufoo, ne bashshay hak'anne? «Taani ta asaw k'arettikke. (Sheol h7585) 15 Efireeme bare ishatuwaa gidдон minnintokka, Med'inaa Goday yeddeedda away doliyaa bagga c'arkkuu mela biittaaappe c'arkkiidde yaana. Aa pulttotuu to'ana; Aa haatsaa ollatuukka melana. I minjiyaa golletuwaan de'iyaa al'o miishshaa ubbay bonk'k'ettanawaa. 16 Samaariyaa Asay barenttu S'oossaa bolla makkaleedda diraw, barenttu bayzzuwa muraa akkanaw besse. Untunttu mashshaan busakettana; untunttu guutsaa naanaykka kinchchettana; untunttu shahaara mac'c'a asatuwaa uluukka p'alk'k'ettana» yaagee.

14 Israa'eeliyaa asaw, hintte nagaraa gaasuwaan d'ubettiide kunddeeddit. Hintte ha'i Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko simmite. 2 Med'inaa Godaakko simmiide, hawaadan yaagiide woossite; «Nu nagaraa ubbaappe nuuna maara; neeni nuuna ne keekatetsan shiishsha akka; yaatina nuuni nu ins's'arssan neena galatana. 3 Asoore gaddii nuuna ashshenna; nuuni olaa paratuwaakka toggokko. Nuuni nu kushiyaan med'd'eedda eek'aa misiletuwa mulekka, «Hawanttu nu s'oossatuwaa» gookko. Aawuu bayinnawanttoo k'aretsiyaawe neena» yaagite. 4 S'oossay hawaadan yaagee; «Ta hank'kuu untunttuppe simmeedda; hewaa diraw, taani untunttu makkalaa hanuwaappe untuntta patsana; untuntta wozanaappe siik'ana. 5 Taani Israa'eeliyaa asaw c'okkuwaa mala gidana; untunttu c'iishshaadan c'iishiide, Liibaanoosa zigaadan, s'ap'uwaa yeddana. 6

Untunttu yalaga maratuu daashana; wogaraadan untunttu lo"ana. Untunttu sawuukka Liibaanoosa zigaadan toshukku gaana. 7 Asay simmiide, ta kuwaa garssan de'ana; katsaa c'arshshaadan, untunttu salkkisalkkana; k'ay untunttu woyniyaa turaadan c'iishshaana; Liibaanoosa woyniyaa eessaadan, derii eriyaawaa gidanawaa. 8 Hawaappe sintsan Efireema Asay eek'aa misilatinna gakkettenna; taani hintte woosaa sisananne hinttena naagana. Taani irs's'a zigaa mala; hinttentoo anjjo ubbay taappe beettana» yaagee. 9 Aad'd'eeda eray de'iyaa ooninne hawaa akeeko; wozani de'iyaa ooninne hawaa ero. Med'inaa Godaa ogii suure; s'illotuu he ogiyaanna hamettiino. Shin nagaranchchatuu aan d'ubettiino.

Iyyu'eela

1 Putu'eela na'aa Iyu'eelakko Med'inaa Goday kiiteedda k'aalay hawaa. **2** Hinttenoo c'imatoo, hawaa sisite! Yihudaa gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw, sisite! Hawaa malabay hintte wode woy hintte aawotuwwa wode hani erii? **3** Hewaa hintte naanaatoo odite; hintte naanay barenttu naanaatoo odino; k'ay untunttu naanaykka kaaliyaa yeletaw odino. **4** Gondduwaappe atteeda katsaa wude boolii meedda; wude booliyaappe atteeda katsaa bumburetsay meedda; k'ay bumburetsaappekka atteeda katsaa kukubbay meedda. **5** Hinttenoo matsottiyaawanttoo, beegottiide yeekkite! Hinttenoo, woyniyaa eessaa ushiyaawanttoo ubbaa gede, zilaalite! Ayaw gooppe, mal"iyaa woyniyaa eessay hintte doonaappe atteeda. **6** Payduu bayinna olanchchay ta gadiyaa mayyeedda. Untunttu achchay gaammuwaa achchaa mala; k'ay untunttu kasiliikka gaammatti kasiliyaa mala. **7** Untunttu ta woyniyaa turaa bayzzeeddino; ta balasiyaa mitsaakka c'oommeeddino. Untunttu pok'uwaa ubbaa mi diggeedda diraw, woyniyaanne balasiyaa tashetuu ubbay boos's'eeddino. **8** Attumawoo, bare yalagatetsan Aa giigeedda asinay hayk'k'ina, waaruwa mayyaade yeekkiyaa geelayattiidan, ubbaykka yeekkite! **9** Katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa biyaawaa aggeeda; hewaa diraw, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu yeekkiino. **10** Shoyk'ay mela atteeda; biittaykka yeekkee. Ayaw gooppe, katsay d'ayeedda; woyniyaa turay meleedda; zayitiikka laafeedda. **11** Hinttenoo goshshanchchatoo, kayyottite! Hinttenoo, woyniyaa turaa tokkiyaawanttoo, zilaalite! Ayaw gooppe, c'akku gakkeedda zarggayanne banggay gaden d'ayikichcheedda. **12** Woyniyaa turay meleedda; balasiyaa mitsaykka shulleedda; roomaaniyaa giyaa mitsay, temiriyaa giyaa mitsay, appiliyaa giyaa mitsayne k'ay shoyk'aa de'iyaa hara mitsaa ubbaykka meleedda. Hewaa diraw, asaappe nashechchay haakkeedda. **13** Hinttenoo k'eesatoo, waaruwa mayyiide yeekkite! Hinttenoo, yarshshiyaasan ootsiyaa k'eesatoo, ayee! ayee! giite; Hinttenoo, ta S'oossaa sintsan ootsiyaawanttoo, Geeshsha Golliyaa gelite; waaruwa mayyiide ak'ite. Ayaw gooppe, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwa S'oossaa Geeshsha Golliyaan yarshshiyaawe baawa. **14** S'oomaa awaayite; geeshsha yaa'aw asaa s'eesiide shiishshite; c'imatuwaanne gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa Geeshsha Golliyaa shiishshite; yaatiide yan Med'inaa Godaakko waassite! **15** Med'inaa Godaa gallassay mateedda; he gallassaw aayye ana! He gallassay Ubbaa

Danddayiyaa S'oossaappe bashshaa gallassaa gidiide yee. **16** Nu ayifiyaa sintsaappe katsay, nu S'oossaa Geeshsha Golliyaappe nashechchayne ililssay d'ayeedda gidennee? **17** Zereteedda zeretsay biittaa gidдон buuk'k'eedda; katsay meli kichcheedda diraw, Yeeksiikka ubbay mela gideedda; diyetuukka koletteeddino. **18** Mehetuu loytsi waassiino; miizaa wudiyawukka maatay bayinna diraw, yaanne haanne bichchaariino. Haray atto, dorssaa wudetuukka tuggatiino. **19** Abeet Med'inaa Godaw, tamay bazzuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa mi diggeedda dirawunne dembban de'iyaa mitsaa ubbaa lac'uu s'uuggi diggeedda diraw, taani neekko waassay. **20** Goggiyaa haatsay meleedda dirawunne tamay bazzuwaan de'iyaa maataa mi diggeedda diraw, haray atto, bazzuwa do'atuukka neekko waassiino.

2 Si'yoonen malakataa punnite; ta geeshsha deriyaankka malakataa sissite! Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbay yashshaw kokkoro; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa gallassay yee; matatteedda. **2** He gallassay d'umanne shaannochchaa gallassaa; shaariyaanne bara d'uma gallassaa! C'oranne mino olanchchatuu deretuwa bollan s'alk'k'ii kesiyaawaadan kessi wod'd'eeddino. Untunttu malay benippe doommina de'ibeenna; hawaappe sintsanaw daro yeletaa gakkanawukka untunttu malay de'enna. **3** Untunttu bareppe sintsanna de'iyaa c'arshshaa ubbaa tamaadan miino; k'ay untunttuppe guyyenna de'iyaabaa lac'uwaadan s'uuggiino; untunttuppe sintsanna de'iyaa sa'ay Edene Gennetiyya mala; shin untunttuppe guyyi mela bazzuwa mala; untunttuppe ayayne attena. **4** Untunttu malay paraa malaa mala; untunttu olaa paratuwaadan, ellekka wos's'iino. **5** Paray goochchiyaa gaaretuwa kooshshaa giiriino; untunttu deretuwa s'eeraana guppiino; dalaa miyaa tamaa lac'uwaadan s'aragiino; olaa baanaw salppeedda wolk'k'aama olanchchatuwaadan maaran hametiino. **6** Untunttuppe sintsanna Asay kokkoree; untunttu yashshaw ubbaa som"ii laametteedda. **7** Untunttu olanchchatuwaadan wos's'iino; dirssaa gimbbiyaakka gi"iino. Untunttu ubbaykka bare maaran salppiino; barenttu salppiyaappe gas'aa kesikkino. **8** Untunttu ittuu ituwaanna sugettikkino; ubbaykka bare salppiyaan salppiyaan sitti giide, sintsaw hametiino. Untunttu barennana olettiyaawanttu gidduwaana d'uussiide aad'd'iino; he wode untuntta te"iyaabay baawa. **9** Untunttu katamaa ellekka woraajjiino; dirssaa gimbbiyaa bollankka wos's'iino. Untunttu golliyaa bollakka kesiino; k'ay kayisuwaadan, maskkootiyaanna geliino. **10** Untunttuppe sintsanna gaddii k'aas's'ee; salotuukka kokkoriino. Awayne aginay d'umiino; k'ay s'oolinttetuukka barenttu poo'uwaa gentsiino. **11** Med'inaa Goday bare olanchchatuwa sintsan guumme; aw

azazettiyaa olanchchatuu c'oranne wolk'k'aama. Med'inaa Godaa gallassay gitanne daroppe yashshiyaawaa. He gallassaa danddayanawe oonee? 12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha"ikka s'oomiidde, yeekiiddinne kayyottiidde polo wozanaappe taakko simmite. 13 Hintte wozanaappe attina, hintte mayuwaa peed'oppite» yaagee. Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmite; ayaw gooppe, I k'aretayenne maarotay kumeeddawaa; hank'k'oo elleellennawaanne siik'uu dareeddawaa; I hinttena muranaw koyennawaa. 14 Ooni erii, S'oossay hintte S'oossay, bare hank'k'uwaappe simmiide, hinttenttoo daro katsaa anjiuwaa immanenttonne. He wode Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa hintte yarshshana. 15 S'iyoonen malakataa punnite; yaa'aw asaa shiishshite! S'oomaa awaayite; 16 Shiik'uwaa geeshshite; c'imatuwaa ittippe ahite; guutsaa naanatuwaanne d'ammiyaawantakka ashshoppite. Akkiyaawe Bullachchaa golliyaappe keso; bullachchettiyaanakka bare siiris'aappe kesu. 17 Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu Geeshsha Golliyaa barandaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan ek'k'iide yeekkino. Untunttu hawaadan yaagiide woossino; «Abeet Med'inaa Godaw, ne asaw k'aretta; ne asaa kawutetsatuwaa gidдон boriyaabaanne k'ilii'c'isiyaawaa kessoppa. Asay bare gidдон ayaw, «Untunttu S'oossay hak'an de'ii?» yaagane?» yaagino. 18 Yaatina, Med'inaa Goday bare biittaw seelettana; k'ay bare asawukka k'arettana. 19 Med'inaa Goday zaariide bare asaa hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hinttenttoo katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa hinttena adda kalissiyaawaa yeddana; taani hinttena mulekka kawutetsatuwaa gidдон boriyaa kessikke. 20 «Huup'issa baggana yeedda booliyaadan gideedda morkkatuwaa taani yederssaade, hintteppe haassana; bazuwaanne mela biittaa taani untuntta yederssana. Away doliyaa bagganna de'iyaa wantta Mas'ine Abbaw, Away wulliyaa bagganna de'iyaa wantta k'ay Meediteraane Abbaw zaaraade yeddana; untunttu anhay s'ink'k'uwaa s'o"u gaana. Hewe ubbay untunttu hintte bolla wolk'k'aama iitabaa ootseedda gishshaassa» yaagee. 21 Biittaw, simmi yayyoppa; Med'inaa Goday gitabaa ootseedda diraw, nashettanne hashshu ga! 22 Hinttenoo sa'aa mehetoo, yayyoppite; ayaw gooppe, bazuwaan de'iyaa hentsaa gadii aac'eedda; mitsaykka bare ayfiyaa ayifee; Etsaa mitsayenne woyniyaa turaykka ayfiyaa dors'sos'see. 23 Hinttenoo S'iyoone asatoo, nashetite; Med'inaa Godaan, hintte S'oossan, hashshu giite! Ayaw gooppe, I balguwaa iraa hinttenttoo darissiide immeedda; k'ay I kasewaadan, hinttenttoo balguwaa iraanne adilliyaa iraa gidissiide immeedda. 24

Katsaa bukkiiyaa uddumatuwaan katsay kumana; woyniyaa eessayenne wogaraa zayitii gum"iyaa ollatuwaa kumiide palahana. 25 Med'inaa Goday hintte S'oossay hawaadan yaagee; «Kase taani hintte gidдо yeddeedda, ta wolk'k'aama olanchchatuwaa, gonddotuu, booletuu, bumbburotuunne kukkubbotu meedda laysatuwaa ac'uwaa taani hinttenttoo c'iggana. 26 Maanaw hinttenttoo daro k'umay de'ana. Hewaa diraw, hintte kallananne maalalissiyaabaa hinttenttoo ootseedda taana Med'inaa Godaa hintte S'oossaa suntsaa galatana. K'ay ta Asay laa"entso mulekka yeellatenna. 27 He wode taani Israa'eeliyaa gidдон de'iyaaawaa, taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa gidiyaawaanne taappe attina, hara s'oossi bayinnawaa hintte erana. K'ay ta Asay laa"entso mulekka yeellatenna. 28 «Hewaappe guyyiyaan hawaadan hanana; Taani asaa ubbaa bolla ta Ayaanaa gussana. Hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanay timbbitiyaa odana; hintte c'imatuukka akumuwa akumetana; hintte wodalla naanaykka sas'aa be'ana. 29 He gallassatuwaan ta attuma k'oomatuu bollanne ta mac'c'a k'oomatuu bolla taani ta Ayaanaa gussana. 30 «K'ay taani bolla saluwaan maalalissiyaabaa, garssa saankka suutsaa, tamaanne sitti giide pude denddiyaa c'uwaa bessana. 31 Gitanne daroppe yashshiyaa Med'inaa Godaa gallassay gakkanaappe kase away d'umana; aginayikka suutsaa malatana. 32 He wode hawaadan hanana; Med'inaa Godaa suntsaa s'eesiyaa ubbay attana. Med'inaa Goday geeddawaadan, S'iyoone Deriyaaninne Yersaalamen attiyaawantu de'ana. Hewantuppekka Med'inaa Goday s'eeseeddawantu pas'a de'ana.»

3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee, «He gallassatuwaaninne he wodiyaan taani Yihudaanne Yersaalame asaa omooduwaa zaarananne ishalissaade wotsana. 2 Taani kawutetsatuwaa ubbaan de'iyaa asaa shiishshaade, duge Iyoosaafes'a Wombbaa wotsana; untunttu ta asaa Israa'eeliyaa bolla ootseedda bayzuwaa ubbaa diraw, taani untuntta yan pirdana. Ayaw gooppe, untunttu ta asaa kawutetsatuwaa gidдон laaleeddino; k'ay ta biittaakka barew gishi akkeeddino; 3 omoodeteedda ta asaa bollann saamaa yeggeeddino; sharmus'a mac'c'a asaa demmanaw, attuma na'aa immeeddino; k'ay woyniyaa eessaa ushanaw, mac'c'a naatto bayzeeddino. 4 «Hewaadanka, Hinttenoo, S'iiroosa, Sidoonanne Piliss's'eema gadiyaa asatoo, hintte ta bolla ay ootsanaw k'oppeeditee? Taani ootseeddawaa haluwaa kessanaw koyiitee? Hewaa hintte koyooppe, taani elleellaadde hintte ootseedda oosuwa hintte bolla zaarana. 5 Ayaw gooppe, hintte ta biraanne ta work'k'aa akkeeddita; ta al"o miishshaakka hintte eek'aa

golletuwaa gelisseeddita. 6 Yihudaa gadiyaa asaanne Yersaalame katamaa asaa untunttu gadiyaappe haassi afiide, Giriike gadiyaa asaw zal"eeddita. 7 Be'ite, hintte zal"eedda sa'aappe taani untuntta ha"i dentsetsana; hintte ootseeddawaa ubbaa hintte huup'iyaa zaarana. 8 Taani hintte attuma naanatuwaanne hintte mac'c'a naanatuwaa Yihudaa gadiyaa asaw zal"etanaadan ootsana; k'ay untunttukka haako gadiyaan de'iyaa Saaba gadiyaa asaw untuntta zal'ana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. 9 «Hawaadan yaagiide Ayihuda gidena asatuwaa gidдон awaayite; «Olaw giigite; mino asatuwaa dentsetsite! Olanchchatuu ubbay shiik'inonne kesino. 10 Hintte maraashaa mashshaa, hintte baac'aakka tooraa kessanaw k'os's'ite! Daaburanchchay, Taani mina! yaago. 11 Hinttenoo, yuushshuwaan de'iyaa kawutetsaa ubbatoo, ellekka haa yiite; hewan shiik'ite» yaagite» yaagee. Abeet Med'inaa Godaw, ne olanchchatuwaa yaa duge wotsa! 12 K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Kawutetsatuu denddiide, lyoosaafes'a Wombbaa biino; ayaw gooppe, yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa bolla pirddanaw taani yan uttana. 13 Untunttu iitatetsay loytsi dareedda. Hewaa diraw, c'akaa wodii gakkina baac'aan c'akkiyaawaadan, untuntta c'akkite; woyniyaa ayfii gum"iyaa ollaan kumina yed'd'iyawaadanka, untuntta yed'd'ite.» 14 Pirddaa zanggaaraan Med'inaa Godaa gallassay gakkreedda; hewaa diraw, daro daro Asay pirddaa zanggaaraan de'ee. 15 He gallassi awaynne aginay d'umana; s'oolinttetuukka barenttu poo'uwaa gentsana. 16 Med'inaa Goday S'iyoonen gidiide guummana; Yersaalamenkka bare kooshshaa sissana; saluunne sa'ay kokkorana. Shin Med'inaa Goday bare asaw Israa'eelaw bak'ati attiyaa sa'anne de'uwaa gidanawaa. 17 Med'inaa Goday, «Taani ta geeshsha deriyaan S'iyoonen de'iyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte he wode erana. Yersaalame katamay geeshsha gidanawaa; k'ay allagatuwaa olanchchatuu laa"entso Yersaalame woraajikkino. 18 «He gallassi deretuu ayfiyaa woyniyaa turaan kametana; deretuwaa bollanka daro maatsaa immiyaa miizay heemettana. Yihudaa gadiyaan de'iyaa shaafaa ubbaanna haatsay pulttana. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe pulttuu goggana; Shiis'ima Zanggaaraa ushshana. 19 «Gibs'e gaddii mela gidanawaa; Eedooma biittaykka ayinne dolenna biittaa gidanawaa. Ayaw gooppe, untunttu Yihudaa asaa bolla iitabaa ootseeddino; k'ay Yihudaa gadiyaan s'illo asaa suutsaakka gusseeddino. 20 Shin Yihudaa gaddii med'inaw, Yersaalamekka yeletaa ubbaa gakkanaw, Asay de'iyasaa gidanawaa. 21 Taani haluwaa c'gettennaan aggeedda untunttu suutsaa haluwaa

biro kessana; ayaw gooppe, S'oossay S'iyoonen de'ee» yaagee.

Amoos'a

1 Ooziyaane Yihudaa gadiyaan kaatiyaa, k'ay Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa gadiyaan kaatiyaa gidiide de'eedda laysan Tak'o'a gadiyaan dorssaa heemmiyaawantuppe ittuu Amoos'i, biittay k'aas's'anaappe laa'u laysaappe kase Israa'eeliyaabaa be'eedda sas'ay hawaa. **2** I hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday S'iyooone Deriyan gudee; Yerusaalame katamankka bare kooshshaa sissee. Hentsanchchatuu mehiyaa heemmiyaa hentsaa gadetuu meliino; K'armeloosa Deriyaa huup'iyaan de'iyaa irs's'aykka shullee» yaageedda. **3** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Damask'k'o Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu Gala'aade biittaa asaa birataa achchaana de'iyaa gaariyan yed'isiide k'os's'eeddino. **4** Hewaa diraw, taani Kaatiyaa Hazaa'eela golliyaan tamaa yeddana; yeddina he tamay Kaatiyaa Benihadaada geessuwaakka maana. **5** Taani Damask'k'o katamaa penggiyaa kulbuwaa mentsana; Aweena zanggaaraan de'iyaa asaa yederssanne kaatetuwa s'am"aa oyk'k'eeddawaakka Beeti-Edeenappe d'ayissana; k'ay Sooriyaa gadiyaa asaykka omoodettiide, K'iira giyaasaa baana» yaagee Med'inaa Goday. **6** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gaaza katamaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa omoodiide, Eedooma gadiyaa asaw bayzzeeddino. **7** Hewaa diraw, taani Gaaza katamaa dirsaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessuwaakka maana. **8** Ashddoodan de'iyaa asaa taani yederssanne kaatetuwa s'am"aa oyk'k'eeddawaakka Ask'k'elonappe d'ayissana. Ek'iroona kataman de'iyaa asaakka murana; k'ay Piliss's'eema gadiyaa asaappe atteedawantukka hayk'kana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee. **9** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iiroosa katamaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu c'aak'k'eteedda ishatetsaa c'aak'uwaa aad'd'iide, omoodetteedda asaa ubbaa Eedooma asaw bayzzeeddino. **10** Hewaa diraw, taani S'iiroosa katamaa dirsaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessuwaakka maana» yaagee. **11** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedooma gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenann aggikke. Ayaw gooppe, untunttu barenttu ishatuwaa Israa'eelatuwa mashshaan yedersseeddino; untunttu untunttoo k'aretibeykino. Untunttu ubbaa gede hank'k'ettiino; untunttu yiluu med'inawukka simmenna.

12 Hewaa diraw, taani Teemaana katamaa bolla tamaa yeddana; he tamay Boos'ira katamaa geessotuwa maana» yaagee. **13** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Amoona gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu barenttu zawaa aassanaw Gala'aade gadiyaan de'iyaa shahaara mac'c'a asatuu uluwaa daakkeeddino. **14** Hewaa diraw, taani Raaba katamaa dirsaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessotuwa maana. Hewaappe guyyiyaan, olaa gallassi waasuu darana; k'ay olanchchatuu gotiyaadan wolk'k'aamana. **15** Untunttu kaatiinne aanana ootsiyaa kaappatuu ubbay omoodettiide ittippe baana» yaagee Med'inaa Goday.

2 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aaba gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu Eedooma gadiyaa kaatiyaa mek'etsaa bidintsaa kesana gakkanaw s'uuggeeddino. **2** Hewaa diraw, taani Moo'aaba gadiyaan tamaa yeddana; he tamay K'iriyoota katamaa geessotuwa maana. Moo'aaba gadiyaa Asay shabbirssaa gidon, olaa waasuwa gidduwaaninne malakataa punuwa gidon hayk'k'i wurana. **3** Taani Moo'aaba gadiyaa mooddiyaawaa d'ayissana; k'ay kaappatuwa ubbaakka aanana ittippe wod'ana» yaagee Med'inaa Goday. **4** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaa higgiiyaa is's'eeddino; Aa azazuwaakka naagibeykino. Untunttu aawotuu kaalleedda worddo s'oossatuu untunttakka baletseeddino. **5** Hewaa diraw, taani Yihudaa gadiyaa bolla tamaa yeddana; he tamay Yerusaalame geessotuwa maana» yaagee. **6** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu miishshaa akkana diraw, s'illuwaa zal'iino; k'ay c'aammaa ac'uwaa akkana gishshawukka hiyyeesaa zal'iino. **7** Mank'k'otuwa gadiyaa baanan kunddissiide, untunttu huup'iyaa yed'd'iino; naak'etteeddawanttu pirdaakka geellayiino. K'ay aawunne na'ay laa'u itti mishirato woshumiyaawaan ta geeshsha suntsaa loytsi tunissiino. **8** Untunttu asaappe ac'oo oyk'k'eedda mayuwaa yarshshiyaa sa'aan ubbaa matan hiis's'iide, aan gisiino; k'ay asaappe mak'k'ac'o ootsiide akkeedda woyniyaa eessaa barenttu S'oossaa golliyaan ushiino. **9** «Gidooppenne, zigaadan aduk'k'iide, wolaadan minneedda Amooore gadiyaa asatuwa untunttu sintsaappe d'ayisseeddawe taana. Taani untunttoo bolla ayifiyaanakka garssa s'ap'uwaaanakka ubbaa d'ayissaad.

10 Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade, bazzuwaan oytamu laytsaa kaaletsaad; k'ay Amooretuu biittaakka hinttentoo laata ootsaade immaad. 11 «Hintte attuma naanatu giddoppe timbbitiyaa odiyaawantta, hintte yalaga asaa giddoppekka barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawetuwaa dentsaad. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hawe tuma gidennee? Hawaa taani S'oossay odaad. 12 Shin hintte he Naaziraawetuwaa c'aak'uwaa kolissiide, woyniyaa eessaa ushsheeddita; timbbitiyaa odiyaawanttakka, <Timbbitiyaa odoppite> yaagiide azazeeddita. 13 «Be'ite, katsaa darissiide c'aaneedda gaarii me"iyaawaadan, taani hinttena mentsana. 14 Pala wos's'iyaawe bak'atiide kessi akkena; minoo wolk'k'ay is's'ana; olanchchaykka bare shemppuwaa ashshenna. 15 Wonddaafiyaan dukkiyaawe bare sa'aan ek'k'anaw danddayenna; gediya eesukka kessi akkena; paraawukka bare shemppuwaa ashshenna. 16 He gallassi haray atto olanchchatuwaa gidдон loytsi s'alanchcha giyaawanttukka kallo s'iira bak'atana» yaagee Med'inaa Goday.

3 Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Goday hintte bolla, Gibs'e gadiyaappe I Kesseedda asaa ubbaa bolla haasayeeddawaa sisite. 2 «Sa'aan de'iyaa asaa ubbaappe taani hintte s'alalaa dooraad. Hewaa diraw, hintte ootseedda nagaraa ubbaw taani hinttena murana» yaagee. 3 Laa"u asatuu k'ofay itta gidenaan de'iidde ittippe hamettiino? 4 Gaammuu oyk'k'iyawaa demmennaan woran c'oo gudiyye? Woy wodalla gaammuu ayentto yederssiide oyk'k'ennan bare geessuwaan daariyye? 5 Oy'k'k'anaw yeggeedda gitiyaa gidдон katsay d'ayooppe, kafuu c'oo oyk'k'ettii? Woy p'irii ayentto oyk'k'iyabay bayinnan c'oo piri? 6 Katamaa gidдон olaa malakatay punettiyyaa wode, Asay yashshan kokkorenneeyye? Woy Med'inaa Goday kiittennan de'ishshin, bashshay itti katamaa bollan yiyye? 7 Tumuwaappe Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday bare s'uuraa timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatoo kasetiide k'onc'c'issennaan de'iidde, ayaanne ootsenna. 8 Gaammuu gudina, yayyenawe oonee? Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday odina, timbbitiyaa odenawe oonee? 9 Ashddooda katamaaninne Gibs'e kaatiyaa golletuwaan de'iyaa ubbatoo hawaadan yaagiide awaayite; «Samaariyaa deretuwaa bolla shiik'ite; shiik'iide yan haniyaa wolk'k'aama wac'etsaanne sugetsaa oosuwaa be'ite» yaagite. 10 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asatuu suurebaa ootsiyaawaa erikkino; sugetsaaninne bonk'k'iide aheedda shaluwaan barenttu golliyaa kuntsi wotseeddino» yaagee. 11 Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Morkkii hintte biittaa dooddana; hintte geesuwaa laalana;

hintte duretuwaa golliyaakka bonk'k'ana» yaagee. 12 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hentsanchchay gaammuwaa doonaappe dorssaa wotsi akkiyaa wode, dorssaw laa"u gedetuwaa woy duus'a haytsaa wotsi akkiyaawaadan, hewaadankka Samaariyaa gadiyaan ishaluwaan utteedda Israa'eeliyaa asaappe amareedawanttu s'alalay attana» yaagee. 13 Med'inaa Goday, Ubbaaappe Wolk'k'aama S'oossay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawaa sisite; Yaak'ooba zaratuwaa bolla markkattite. 14 Taani Israa'eeliyaa asaa untunttu nagaraa diraw muriyaa gallassi, Beetelele kataman de'iyaa yarshshiyaa sa'aa kolana; yarshshiyaa sa'aan de'iyaa kac'etuukka me"iide, sa'aan wod'd'ana. 15 Balguwaan untunttu de'iyaa golliyaanne boniyaan untunttu de'iyaa golliyaa ubbaa taani d'ayissana. Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'issiide, untunttu kees's'eedda golliikka kolettana; k'ay wolk'k'aama wolk'k'aama golletuu ubbaykka d'ayana» yaagee Med'inaa Goday.

4 Hinttenoo, Samaariyaa mac'c'awanttoo, Baasaane gadiyaa mac'c'a miizzatuwaadan mod'd'eeddawanttoo, hawaa sisite! Hintte hiyyeesatuwaa uk'k'unniita; mank'k'otuwaakka tuggayiita. Hintte asinatuwaakka, «Nuw ushshaa hammite» yaagiita. 2 Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagiide, bare geeshshatetsaan c'ak'k'a; «Hintte maaggan oyk'k'iide gooshettana gallassayenne hintteppe atteeda amareedawanttukka maaggan oyk'k'iide biyaa moletuwaadan hanana gallassay yaana. 3 Hintte ubbaykka dirssaa s'oo'yaanna goochchina kesiide, Hermmoonen olettana» yaagiide c'aak'k'eedda Med'inaa Goday. 4 Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, biite; Beetelele biide, nagaraa ootsite; Galgalakka biide, nagaraa gujiide ootsite. Wontta wontta hintte yarshshuwaa yarshshite; heezzentso gallassi gallassi hintte asiraataa ahite. Irshshuwaa yeggiide uukkeedda ukitsaa s'uugiide, galataa yarshshuwaa yarshshite. Hintte hintte dosuwaan immiyaawaa diraw, otorettiide awaayite. Ayaw gooppe, hintte ootsanaw dosiyaawe hewaa» yaagee. 6 K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte katamaa ubbaan taani koshaa yeddaade, haray atto hintte matan das'yaabaakka d'ayissaad; shin hintte hewaankka taakko simmibeykita. 7 Katsaa c'akkiyaa wodii gakkanaw biro heezzu aginay de'ishshin, taani hinttentoo iraa te"aad. Taani itti kataman iraa bukissaade hara kataman bukkennaadan diggaad; itti shoyk'aan bukkeedda; hara bukkibeenna shoyk'ay k'ay meleedda. 8 Hewaa diraw, laa"u woy heezzu katamatuwaa Asay haatsaa ushanaw itti katamaa

beeddino; shin alibeykkino. Hewankka k'ay hintte taakko simmibeykkita» yaagee Med'inaa Goday. 9 Med'inaa Goday, «Taani hintte katsaa bollan harggiyaa yeddaad; hintte ataakiltiyyanne hintte woyniyaa turaa, hintte balasiyaa mitsaanne hintte wogaraa ubbaa boolii meedda; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee. 10 Med'inaa Goday, «Taani Gibs'e asatuwaa bolla iita harggiyaa yeddeeddawaadan, hintte bollanka boshaa yeddaad; hintte wodalla naanatuwaa mashshaan wod'aad; hintte paratuukka omoodettanaadan udaad. Hintte mootsan hayk'keedda asaa anhaa s'ink'k'uwaa hinttena ulaad; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee. 11 Med'inaa Goday, «Sodoomanne Gamoora katamatuwaa d'ayseeddawaadan, hinttepekka darotuwaa d'ayissaad; ha atteeda hintteka tamaappe ees's'iidde atteeda s'iifa mala; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee. 12 S'oossay, «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena hewaadan ootsaade murana hanay. Taani hinttena hawaadan ootsaade murana haniyaa diraw, Israa'eeliyaa asaw, hintte S'oossaanna gakkettanaw giigite» yaagee. 13 Deretuwaa giigisseeddawe, c'arkkuwaakka med'd'eeddawe, bare wozanaa k'ofaa asaw k'onc'c'issiyaawe, wontta poo'uwaa d'umaw laammiyaawe, gadiyaan de'iyaa d'ok'k'a deretuwaa yed'd'iyaawe, aw suntsay Med'inaa Godaa, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa.

5 Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla zilaaliyaa zilaassaa sisite! 2 «Wodoro Israa'eelatta kunddaaddu; simmi laa"entso denddukku. Sa'aan olettaaddu; izo dentsiyaawekka baawa!» yaagaad. 3 Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sha'u olanchatuwaa olaw yeddiyaa Israa'eeliyaa katamaw s'eetu olanchatuwaa s'alalay attana; s'eetu olanchatuwaa olaw yeddiyaa Israa'eeliyaa katamaw k'ay tammu olanchatuwaa s'alalay attana» yaagee. 4 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagee; «Taanna koyite; yaatooppe, hintte de'uwaa de'ana. 5 Shin Beetelee koyoppite. Gelgala geloppite. Berssaabehe pinnoppite. Ayaw gooppe, Gelgali omoodettana; Beeteelikka d'ayana» yaagee. 6 Med'inaa Godaa koyite; yaatooppe, hintte de'uwaa de'ana. Hewe d'ayooppe, I Yooseefo zariyaa tamaadan s'uuggana; Beeteelen de'iyaa asaakka tamay maana. He tamaa untunttoo ooninne toyissenna. 7 Hinttenoo, suure pirddaa geellayeeddawanattoo, s'illotetsaakka sa'aan oliyaawanttoo, hawaa sisite. 8 Piliyaadisa geetettiyaa laappun s'oolinttetuwaanne Ooriyoona geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itaa med'd'eeddawe, bara d'umaa wonttaw, gallassaa poo'uwaakka k'ammaw laammiyaawenne abban de'iyaa

haatsuwaawaa pude saluwaa s'eesiide, sa'aa mic'etsaa bolla duge tigiyaawe, aw suntsay Med'inaa Godaa. 9 I geessotuwaawaa laalanaw wolk'k'aamatuwaa bolla bashshaa ayee. 10 Hintte pirddaa gutaran seeriyaawaa is's'iita; tumuwaa odiyaawaakka shenetita. 11 Hintte hiyyeesatuwaa yed'd'iide, untunttu katsaakka untuntuppe bonk'k'iide akkeeddita. Yaatiide masetteedda shuchchaan golletuwaa gimbeeddita; shin hintte he golletuwaan de'ikkita. Lo"iyaa woyniyaa turatuwaakka tokkeeddita; shin hintte he woyniyaa eessaa ushikkita. 12 Ayaw gooppe, hintte naak'uu aappunenttonne hintte nagaraykka ay keeshshaa wolk'k'aamentto taani eray. Hintte s'illotuwaawaa naak'k'iita; mattaayiyaakka akkiita; k'ay gutaran hiyyeesatuwaa pirddaa geellayiita. 13 Hewaa diraw, hawaa mala wodiyaan c'inc'c'a Asay c'o"u gee; ayaw gooppe, wodii iita. 14 De'uwaa de'anaw lo"obaappe attina, iitabaa ootsoppite; yaatooppe, hintte giyaawaadan, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttenana gidanawaa. 15 Iitabaa is's'ite. Lo"obaa dosite. Pirddaa gutaranka suure pirddaa pirdдите. Yaatooppe, ooni erii, S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Yooseefo zeretsatuwaappe atteeda amareedawanttoo k'arettanenttonne. 16 Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Dabaabaa ubbaan waasuu kesana; oge ubbankka asay, «Aayye, aayye!» gaana. Goshshanchchatuu yeekoo, zilaaliyaawanttukka zilaassaw s'eessetana. 17 Woynniyaa turaa sa'aa ubbaan yeekku de'ana; ayaw gooppe, taani hinttena muranaw hintte giddona aad'ana» yaagee Med'inaa Goday. 18 Hinttenoo, Med'inaa Godaa gallassay yaanaadan amottiyaawanttoo, hinttenttoo aayye ana! Med'inaa Godaa gallassaa ayaw amottiitee? He gallassay d'umaappe attina, poo'o gallassaa gidenna. 19 He gallassi hintte gaammuwaappe bak'ati attiyaa wode, maahii gaketiyaa asaa mala, hewaappekka k'ay bak'ati bare golle geliide, bare kushiyyaa godan zemmissiyaa wode, shooshshay dukkiyaa asaa mala gidanawaa. 20 Med'inaa Godaa gallassay d'umaappe attina, poo'o gidenna; bara d'umaappe attina, poo'o shoray mulekka baawa! 21 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte bonchchiyyaa baalatuwaa is's'aaddinne shenetaad; hintte geeshsha shiik'uukka taana nashechchikkino. 22 Hintte taw s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaakka yarshshiita; shin taani hewaa akkikke. K'ay hintte taw galataw ahiyaa ittippetetsaa yarshshuwaawaa mod'd'o mehetuwaakka s'eellikke. 23 Hintte mazimuriyaa c'anc'c'etsaa ta mataappe haassite; hintte diis's'iyaa diitsaakka sisikke. 24 Shin suure pirdday pulatto haatsaadan, s'illotetsaykka to"enna shaafaa haatsaadan goggo. 25 «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo,

taani hinttena bazzuwaan oytamu laysaa kaaletsiyaa wode, taw yarshshuwaa yarshsheedditee? Woy imotaa immeedditee? 26 He wode hintte hintte kushiyan med'd'edda Kaatiyaa Sakkuuta giyaa eek'anne Keewaana giyaa hintte s'oolinttiyaa s'oossaa eek'aa tookkeeddita. 27 Hewaa diraw, taani hinttena omoodissaade Damask'k'o katamaappe aatsaade haako sa'aa yeddana» yaagee. Hawaa giyaawe aw suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa geetettiyaa Med'inaa Godaattee.

6 Hinttenoo, Israa'eeliyaa Asay maaduwa oochchiyaa bonchchetteedda Israa'eeliyaa gadiyaa kaappatoo, hinttenoo, Si'yoonen ishaluwaan de'iyaawantoo, Samaariyaa katamanka hirggi bayinnan utteeddawantoo, hinttentoo aayye ana! 2 Ane Kalnne giyaa katamaa biide be'ite. Hewaappe k'ay Hamaata giyaa wolk'k'aama katamaa biide, yaana k'ay duge Piliss's'eematuwa katamaa Gaate wod'd'ite. Untuntu hintte laa'u kawutetsatuwaappe keekkiino? Untuntu gaddii hintte gadiyaappe aakki? 3 Hinttenoo, iita gallassay ellekka yeenna giide, sugetsaa oosuwa ootsiyaawantoo, 4 danggarssaa zaaliyaappe ootseedda arssaan gisiyaawantoo, mins's'aafiyanikka injjetiide uttiyaawantoo, k'ay dorsaa wudiyaappe bolti boltatuwaanne miizaa zadaluaappe mod'd'o maraa ashuwa miyaawantoo, 5 Daawitedan yetsaa miishshaa hinttentoo giigissiide, maasink'kuwaan dumma dumma yetsaa yes's'iyaawantoo, 6 woyniyaa eessaa keriyaanna ganiyaawantoo, loytsi al'o shiituwaakka okettiyaawantoo, Yoosefo zaratuwa bayzzaad ayinne kayyottenawantoo, hinttentoo aayye ana! 7 Hewaa diraw, omoodettiide baanawantuppe koyrotuu hinttena gidana; he wode hintte injje de'ussayenne hintte ishaliyaawe attana. 8 Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'oossay hawaadan yaagiide, barekka barenan c'aak'keedda; «Taani Yaak'ooba otoruwa is's'ay; untuntu geessuwaakka shenetaad; taani katamaanne kataman de'iyaa ubbaa untuntu morkketoo aatsaade immana» yaageedda. 9 Itti golliyaan tammu Asay attooppe, untuntukka hayk'kana. 10 Untuntu dabbotuwaappe ittuu anhaa mooganaw golleppe kessiide afana; he golliyaa k'ol'on de'iyaa bitaniyaa, «Neenana atteeda hara Asay de'ii?» yaagiide oochchana. I zaariide, «Baawa» yaagana. Oochchiyaawe, «Hayzza, hayzza! Med'inaa Godaa suntsaa nuuni s'eesanaw koshshenna» yaagana. 11 Med'inaa Goday azazina, wogga golletuu kolettana; k'eeri golletuukka me'ereetana. 12 Paratuu zaallaa bollan gaalifanaw danddayiino? Woy k'ay goshshanchchay booraa waas'iide, abbaa goshshanaw danddayii? Shin hintte tumu pirdaa marzziyaw, s'illotetsaa

ayfiyaakka c'amoo laammeeddita. 13 Hintte Lodabaara katamaa s'ooneedda diraw nashettiita; k'ay, «Nuuni K'arnnayima katamaakka nu minotetsan oyk'keeddo» yaagiita. 14 Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla itti kawutetsaa dentsana; untuntu hinttena Hamaata Pinuwaappe doommiide, Araba Wombbaa gakkanaw tuggayana» yaagee.

7 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana sas'aa besseedda. He sas'aan taani kaatiyaa gakkiiyaa katsay c'aketteeddawaappe guyyiyaan, laa'entsuwa c'aareeda c'arshshaa bolla I booliyaa wudiya med'd'ishin be'aad. 2 Untuntu irs's'abaa ubbaa miide wursseedda wode taani, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hayyanaa atto gaarikkii! Yaak'ooba zaratuu waaniide attanaw danddayiino? Untuntu k'eeri guutsattuwaattee!» yaagaad. 3 Hewaa diraw, Med'inaa Goday k'aretteedda, bare k'ofaa laammeedda; laammiide hawaadan yaageedda; «Ha neeni be'eeddabay polettennawaa» yaageedda Med'inaa Goday. 4 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana hara sas'aa besseedda. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday bare asaa pirdanaw tamaa s'eeseedda; he tamay wolk'k'aama c'iimma abbaa mi diggiide, biitaakka s'uugganaw doommeedda. 5 Yaatina taani hawaadan yaagaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hayyanaa ha tamaa toyissaarikii! Yaak'ooba zaratuu waaniide attanaw danddayiino? Untuntu k'eeri guutsattuwaattee!» yaagaad. 6 Hewaa diraw, Med'inaa Goday k'aretteedda, bare k'ofaa laammeedda; laammiide Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Hawekka k'ay polettennawaa» yaageedda. 7 K'aykka I taana hara sas'aa besseedda. Taani he sas'aan be'iyaa wode, Goday gimbbiyaa sittatetsaa likkiyaa tumbbiyaa oyk'kiide, tumbbiyaan likkettiide gimbbetteedda gimbbiyaa matan ek'keedda. 8 Med'inaa Goday taana, «Amoos'aa, ha neeni s'eelliyaaawe ayee?» yaagiide oochcheedda. Taani, «Tumbbiyaa» yaagaad. Med'inaa Goday taana, «Be'a, taani ta asaa Israa'eeliyaa gidдон tumbbiyaa yeggay; taani untuntta murenan aad'd'ikke. 9 Yisaak'a zaratuu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuu kolettana; Israa'eeliyaa geeshsha sa'atuukka d'ayana; k'ay lyorbbaama kawutetsaa bollakka taani mashshaanna denddana» yaageedda. 10 Beetele kataman k'eesiyaa gidiide de'iyaa Ameesiyaasee Israa'eeliyaa Kaatiyaa lyorbbaamekko hawaadan yaagiide kiitteedda; «Amoos'i Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iidde, ne bolla mak'k'eteedda; I bare oduwaan gadiyaa bayzzee. 11 Ayaw gooppe, I hawaadan yaagee; I lyorbbaami mashshaan

hayk'k'ana; Israa'eeliyaa asaykka barenttu gadiyaappe omoodettiide baana» yaagee» yaageedda. 12 Yaatina Ameesiyaasee Amoos'a hawaadan yaageedda; «Neenoo timbbitiyaa odiyaawoo, ba; hini Yihudaa biittaa bak'ata baade, yan k'uma ma; timbbitiyaa yan oda. 13 Shin hawe Beetele kaatii goyinniyyaa sa'aanne kawutetsaa geeshsha sa'aa gidiyaa diraw, laa'entso ha sa'aan timbbitiyaa odoppa» yaageedda. 14 Amoos'i zaariide, Ameesiyaasassi hawaadan yaageedda; «Taani mehiyaa heemmiyaawaanne untuntu ayfiyaa mas'iyaaawaappe attina, timbbitiyaa odiyaawaa woy timbbitiyaa odiyaawaa na'aa gidikke. 15 Shin Med'inaa Goday taana dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkiide, «Baade ta asaw Israa'eeliyaw timbbitiyaa oda» yaageedda. 16 Ha'i simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Neeni, «Israa'eeliyaa bolla timbbitiyaa odoppa; Yisaak'a zaratuwaa bollakka markkattoppa» yaagaadda. 17 Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne machchata katamaa gidon sharmus'a gidanawaa; ne attuma naanatuunne ne mac'c'a naanay mashshaan hayk'k'ana; ne biittaykka wodoruwaan shaakettana; k'ay neeni ne huup'iyawukka allaga gadiyaan hayk'k'ana. Israa'eeliyaa asaykka barenttu gadiyaappe omoodettiide tuma baana» yaagee» yaageedda.

8 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana hara sas'aa besseedda; hewekka, teeray kumeedda keeshshaa. 2 I taana, «Amoos'aa, ha neeni be'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda. Taani, «Teeray kumeedda keeshshaa be'ay» yaagaad. Yaatina Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Ta asaa Israa'eelaw wurssetsay gakeedda; hawaappe sintsanaw taani untunta murenan aad'd'ikke» yaageedda. 3 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi kaatiyaa golliyaan yes's'iyaa yetsay yeekoo laamettanawaa; hayk'k'eedda asaa anhay mule sa'aan darana; k'ay c'o"u giina, yan haan olettana» yaagee. 4 Hinttenoo, metootanchatuwaa yed'd'iyaaawantoo, gadiyaan de'iyaa hiyyeesatuwaakka d'ayissanaw koyiyaawantoo, hawaa sisite! 5 Hintte hawaadan yaagiita; «Nuuni katsaa zal'anaw aginay s'eeriya baalay awude aad'd'anee! K'ay nuuni nu zal"iyaa doommanaw Sambbatay awude aad'd'anddeeshsha! Yaatinnto nuuni katsaa guutsaban makki makkiide, daro miishshaa akkiide bayizzana. K'ay worddo miizaanan likki likkiide, asaa c'immana. 6 Nuuni hiyyeesaa biran, metootanchchaakka mes's'i laa"u gediya c'aamman shammana; k'ay zarggaa hark'k'uwaa muruta zarggaa gatiyaan bayizzana» yaagiita. 7 Med'inaa Goday Yaak'oobi c'ee'k'ettiyyaa bare suntsan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani untuntu ootseedda iita oosuwa mulekka dogikke. 8 Biittay k'aas's'iyaaawenne gadiyaan de'iyaa

Asay ubbay yeekkiyaawe hewaa gaasuwaana gidenneeyye? Ee Nayle Shaafay kuntsiide k'aas's'iyaaawaadan, biittaa ubbay k'aas's'iide balbuk'ettana; k'ay he kuntsuu wod'd'iyaaawaadan wod'd'ana» yaageedda. 9 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani aawaa seeta gallassi wulissana; sa'aakka gallassi d'umissana. 10 Taani hintte baalaa nashshechchaa kayyoo, hintte yetsaakka yeekoo laammana. Mes's'i itti na'ay hayk'k'ina yeekkiyaa asaadan, hintte hintte huup'iyaa meedettiide waaruwaa mayyanaadan, taani hinttena ootsana. He gallassaa wurssetsay daro c'amo gidanawaa» yaagee. 11 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani biittaa ubbaa bollan koshaa yeddiyaa gallassatuu yiino. Taani koshaa yeddiyaa gallassi, Asay sisanaw Med'inaa Godaa k'aalaa d'ayiide koshatanappe attina, katsaa d'ayiide koshattenna woy haatsaa d'ayiide saametenna. 12 Asay away wulliyaa bagga abbaappe away doliyaa bagga abbaa gakkanawunne huup'issappe gedissa gakkanaw bichchaarana. Untuntu Med'inaa Godaa k'aalaa koyanaw yaanne haanne wos's'ana, shin demmikkino. 13 He gallassi malaa lo"o wodoratuunne wodallatuu saamuwaan ziili aggana. 14 Samaariyaa eek'atuwaan c'aak'k'iyaaawanttu, «Daana s'oossay erol» yaagiyaawantunne, «Berssaabeeha s'oossay ero» yaagiyaawanttu kunddana. Untuntu laa'entso mulekka dendiikkino» yaagee.

9 Yarshshiyaa sa'aa matan Goday ek'k'a de'ishin, taani be'aad. I taana hawaadan yaageedda; «Baasuu k'aas's'anaadan, Geeshsha Mak'idasiyaa gumbbuwaa shoc'a; asaa ubbaa huup'iyaan mentsereetsa. Hewaappe attiyaa asaa taani mashshaan wod'ana. Bak'atiyaa Asay kessi akkena; kessi akkeedda asikka pas'a attena. 2 Untuntu gadiyaa bookkiide, Si'ooliyaw duge wod'd'ooppekka, taani untunta hewaappe kessana. Saluwaa pude kesoopekka, taani untunta hewaappe duge wotsana. (Sheol h7585) 3 Untuntu K'armeloosa Deriyaa s'eeran k'osettoopekka, taani untunta koyaade hewaappe kessana. Abbaa c'immuwaa giddo geliide, ta sintsaappe geemmoopekka, taani dawiyaa azazina, I untunta dukkana. 4 K'ay barenttu morkkatuwaan omoodettiide, untuntu booppekka, yan untuntu mashshaan hayk'k'anaadan, taani azazana; taani untunta iita ayifiyaan s'eellanaappe attina, lo"o ayifiyaan s'eellikke» yaageedda. 5 Goday, Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday sa'aa bochchee; sa'ay seeree; k'ay sa'aan de'iyaaabay ubbaykka yeekkee. Nayle Shaafay kuntsiide balbuk'ettiyaawaadan, biittaa ubbay balbuk'ettee; k'ay he kuntsuu wod'd'iyaaawaadanka wod'd'ee. 6 I barew de'iyaa sa'aa saluwaan giigissee; Aa baasuwaakka sa'aan baasee. K'ay I abbaa haatsatuwaa s'eesiide, gadiyaa bollan duge

gussee; aw suntsay Med'inaa Godaa. 7 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte taw Toop'p'iyaa asaa mala gidikkiteeyye? Taani hinttena Gibbs'e gadiyaappe kesseeddawaadan, Piliss's'eema asaa Kafttoorappe, k'ay Sooriyaa asaakka K'iirappe kessaad» yaagee. 8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa ayfii nagaranchcha kawutetsaa bollan de'ee. Taani Aa gadiyaa bollappe d'ayssana; shin taani Yaak'ooba zariyaa ubbaanna d'ayissikke. 9 «Be'ite, katsaa zazziriyaan zazziriyaawaadan, Israa'eeliyaa asaa kawutetsatuwaa ubbaa gidдон zazziranaadan, taani azazana; shin untunttu gidдон ammanettiyaawantuppe ittuunne sa'aan wod'd'iide d'ayenna. 10 «Nuuna ayaa iitabaynne gakkenna woy demmenna» yaagiyaa ta asaa gidдон de'iyaa nagaranchchatuu ubbay mashshaan wurana» yaagee. 11 K'aykka S'oossay, «He gallassi taani kolettiide kunddeedda golliyaadan haneedda Daawita kawutetsaa dentsana; s'oo'eteedda sa'atuwaakka barana; k'ay koletteeddasaakka ooratsana; taani Aa beniwaadan ootsaade kees's'ana. 12 Hewenne Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaappe atteedawanttanne ta suntsan s'eesetteedda kawutetsatuwaa ubbaa laattanaassa» yaagee. Hawaa ootsiyaawe taana Med'inaa Godaa. 13 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, katsaa c'akkiyaawanttu c'akkiide wurssennan de'ishshin, gadiyaa goshiyaawanttu gakkiiyaa wodii, woyniyaa teeraa gum"iyaawanttukka gum"iide wurssennan de'ishshin, woyniyaa zeriyaawanttu gakkiiyaa gallassatuu yaana. He wode deretuu mal"o woyniyaa eessaa s'okana; zoozetuwaa ubbaappekka woyniyaa eessay goggana. 14 Omooduwaan beedda ta asaa Israa'eeliyaa zaaraade ishalissana. Untunttu koletteedda katamatuwaa zaaretsi kees's'iide, untuntun de'ana. Woynniyaa turaakka tokkiide, aappe woyniyaa eessaa ushana. K'ay ataakiltetuwaakka tokkiide, untunttu ayfiyaa maana. 15 Taani Israa'eeliyaa untunttu gadiyaan tokkana; untunttu taani untunttoo immeedda gadiyaappe laa"entso mulekka shodettikkino» yaagee. Hawaa odiyaawe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa.

Abddiyyu

1 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Eedooma asaabaa Abddiyyussi k'onc'c'isseedda sas'ay hawaa. Eedoomabaa Med'ina Goday hawaadan yaagiide, bare kiittiyaa uraa bollan kawutetsatuwaakko kiitteeddawaa nuuni siseeddo; «Denddite! Eedooma biittaa oleetto» yaagiide kiitteedda. **2** Med'ina Goday Eedooma hawaadan yaagee; «Be'a, kawutetsatuwaa gidдон taani neena laafa kessana; neeni loytsi kad'ettana. **3** Neenoo, Mino zaallaan geessuu kees'eteedda katamaa gidдон de'iyaa woo, ne golliiyaa d'ok'k'a deretuwaa bollan kees's'eeddawoo, k'ay ne wozanaan, «Taana hawaappe duge ooni wotsii?» yaagiyaawoo, neena ne wozanaa otoruu c'immeedda. **4** Neeni arggantsaa golliyaadan, ne golliiyaa d'ok'k'asaan kees'ooppekka, ne de'iyasaa s'oolintetuwaa gidдон ootsooppekka, taani neena hewaappe duge wotsana» yaagee Med'ina Goday. **5** «Kayisatuu woy bonk'k'iyaa wanttu k'amma yoope, barenttoo koshiyaawaa keeshshaa s'alala wuu''iino; woyniyaa teeraa mas'iyaa wanttukka mas'iidde, k'aarimiyyaa ashshiino; shin neekko yiyya bayzzanchchatuu neena ubbaanna d'ayissana. **6** Hintten Eedooma asatoo Eesaa zeretsatoo, waan bonk'k'ettanditeesha! K'osuwaan de'iyaa hinttentu ak'uukka waan k'oc'irettandeeshsa! **7** Neenana c'aak'uuwaan de'iyaa wanttu ubbay neena ne biittaaappe gas'aa yederssana; k'ay ne laggetsatuukka c'immiidde neena s'oonana. Neenana miyaawanttukka new p'iriyaa p'irana; shin neeni hewaa akeekakka» yaagee. **8** Med'ina Goday k'aykka hawaadan yaagee; «Edomiyaase muretiyaa He gallassi taani Eedoomappe aad'd'eeda eranchchatuwaanne Eesaa Deriyaappekka eraa d'ayissana. **9** Hinttenoo, Temaana asatoo, hintte olanchchatuu dagamana; Eesaa asaa bolla de'iyaa Asay ubbaykka shuketana. **10** «Yaak'ooba zare giddiyaa ne ishatuwaa neeni wod'eeddanne bonk'k'eedda diraw, neeni yeellaa mayyana; neeni med'inaw d'ayana. **11** Morkketuu yiide untunttu ak'uwaa bonk'k'iyaa wode, he gallassi neeni gas'aa shiik'aade ek'k'a s'eellaadda. K'ay penggiyaanna geliide, Yerusaalame katamaa saamaa yeggiide shaakkeedda allagatuwaappe neeni ituwaa malataassa. **12** Neeni ne ishay metootiyaa gallassi Aa metuwaan nashetanaw bessena; k'ay Yihudaa gadiyaan de'iyaa ne ishatuwaa bolla bashshay gakkiiyaa gallassi hashshu gaanaw bessena. Ee, untunttu un''aa gallassi untunttu bolla miic'c'anawunne otorettanaw bessena! **13** Untunttu tuggaa gallassi ta Asay de'iyaa katamaa gelanawunne untunttu waayiyaa gallassi neeni nashetanaw bessena shin! K'ay untunttu bashshaa gallassi neeni

untunttu duretaa bonk'k'anaw bessena; **14** untuntuppe bak'atiyaawantta wod'anaw neeni balla ogiyaan k'osetta uttaade naaganawunne atteedawantakka untunttu un''aa gallassi morkketoo aatsaade immanaw bessena shin! **15** «Ayihuda gidenna asatuwaa ubbaa bolla Med'inaa Godaa gallassay gakeedda. Neenoo Eedoomaa, neeni haratuu bolla ootseeddawe ne bolla oosettana; ne kobaykka ne huup'iyaa simmana. **16** Ta geeshsha deriyaa bollan usheeddawaadan, hewaadanka untunttu yuushshuwaan kawutetsatuu zaari zaariidekka metuwaa s'uu'aa ushana; ushiide untunttu ubbaykka kase hani erennawaa hanana. **17** «Shin S'iyoonne Deriyaan bashshaappe kessi akkiyaawanttu de'ana; S'iyoonikka geeshsha gidanawaa; Yaak'ooba zaratuukka barenttu biittaa laattana. **18** Yaak'ooba zeretsay tamaa gidana; Yooseefo zaratuukka lac'o gidana; Eesaa zaratuu utulaa gidanawantta. Tamay utulaa miyaawaadan, Yaak'ooba zaratuunne Yooseefo zaratuu Eesaa zaratuwaa miide ubbaannakka d'ayissana» yaagee Med'ina Goday. **19** Yihudaappe gedissa baggan de'iyaa Asay Eesaa asaa laattana; gad'atiyaa biittan de'iyaa Asay Piliss's'eematuwaa biittaa laattana. Untunttu Efireema biittaaanne Samaariyaa biittaa laattana. K'ay Biiniyaama zaratuukka Gala'aade biittaa laattana. **20** Omoodettiide de'eedda Israa'eeliyaa Asay simmiide, Kanaane biittaa Siraafita giyya katamaa gakkanaw laattana; k'ay Yerusaalameppe omoodettiide, Safaraada giyya sa'aan de'iyaa asatuu Yihudaappe gedissa baggan de'iyaa katamatuwaa laattanawantta. **21** Ashshiyaa Israa'eeliyaa asatuu Eesaa biittaa mooddanaw S'iyoonne biittaa bolla kesana; kawutetsaykka Med'ina Godaawaa gidanawaa.

Yoonasa

1 Med'inaa Godaa k'aalay Amiitaaya na'aa Yoonasakko hawaadan yaagiidde yeedda; **2** «Dendda! He wolk'k'aama katamaa Nanawe ba; baade he katamaa asaa iitatetsay ta sintsa gakeedda gishaw, untunttoo markkatta» yaageedda. **3** Shin Yoonasi Med'inaa Godaa sintsaappe bak'atiide, Tarsseese giya gadiyaa baanaw denddeedda; I Yoop'pe katamaa wod'd'iide, Tarsseese biyaa markkabiya demmeedda. Med'inaa Godaa sintsaappe bak'atiide, untunttuna Tarsseese baanaw miishshaa c'iggiide, markkabiyaan geleedda. **4** Shin markkabii biishshin, Med'inaa Goday abbaa bolla wolk'k'aama c'arkkuwaa dentseedda; dentsina abbaa beetay loytsi dareedda gishaw, markkabii me"ana haneedda. **5** Yaatina, markkabiya laaggiyaawanttu yayyiide, ubbayka barenttu s'oossaakko s'oossaakko waasseeddino. K'ay markkabii kawushana mala, Aa gidдон de'iyaa c'aanaa dentsiide, abban oleeddino. Shin Yoonasi markkabiya gidдо kifiliyaa geliide, yan gisiide, gem"ishuwa pannureedda. **6** Markkabiya kaappuu gem"ishaad biide, «Ayaw gem"ishaaddii? Dendda, ne s'oossaa woossa! Ooni erii, I bare lo"o ayfiyaan s'eelliide, nuuna ashshanaawenttone» yaageedda. **7** Markkabiya laaggiyaawanttu ittuu ittoo hawaadan yaageeddino; «Haayite; ha iitabay nuuna O gaasuwaan gakeddenttone eranaw saamaa yeggoytte» yaageeddino. Saamaa yeggina, saamay Yoonasa bollan wod'd'eedda. **8** Untunttu Yoonasa hawaadan yaagiide oochcheeddino; «Ha iitabay O gaasuwaan nu bolla gakeddenttone, ane nuw oda. Ne kiitay ayee? Hak'appe yaad? Ne gadii hak'ee? Neeni O zare?» yaageeddino. **9** Yoonasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Taani Ibraawe asaa; abbaanne gadiyaa med'd'eedda Med'inaa Godaw, saluwaa S'oossaw goynnay» yaageedda. **10** Med'inaa Godaa sintsaappe I bak'atiyaawaa I untunttoo odeeddabaappe asatuu ereedda gishaw yayyeeddino. Aa, «Laa ayba palabaa ootsaaddii?» yaageeddino. **11** K'ay abbaa beetay kasewaappe haa dareedda gishaw, asatuu Yoonasa, «Nuw abbay woppana mala, neena nuuni waatane?» yaagiide oochcheeddino. **12** I untunttoo, «Ha wolk'k'aama beetay hinttentu bollan denddiide ta gaasuwaana gidiyaawaa taani eray. Hewaa gishaw, taana dentsiide, abban olite. Yaatooppe, abbay hinttenttoo woppu gaanawaa» yaageedda. **13** Shin markkabiya laaggiyaawanttu markkabiya guyye abbaa doonaw kessanaw wolk'k'appe baas'eteeddino; giddoppenne, abbaa beetay loytsi dareedda gishaw, kessanaw danddayibeykkino. **14** Hewaa gishaw, untunttu hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaakko waasseeddino;

«Abeet Med'inaa Godaw, ha bitaniyaa shemppuwaa gishaw, neeni nuuna d'ayssennaadaaninne ha geeshsha suutsaa ac'uwaa neeni nuuppe achchenaadan, nuuni neena minisiidde woosseetto. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw, neeni ne koyyowaadan ootsaadda» yaageeddino. **15** Hewaappe guyye, Yoonasa dentsiide, abban oleeddino; olina abbaa beetay woppu geedda. **16** Yaatina, asatuu Med'inaa Godaw loytsi yayyeeddino; Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheeddino; shiik'uwaakka shiik'keeddino. **17** Yoonasa mittana mala, itti wolk'k'aama moliyaa Med'inaa Goday giigisseedda; he moliyaa uluwaan Yoonasi heezzu gallassanne heezzu k'ammaa de'eedda.

2 Yoonasi moliyaa uluwaan de'iidde, hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaakko, bare S'oossaakko, woosseedda; **2** «Taani ta tuggaa gidдон de'aadde Med'inaa Godaa s'eesaad; s'eesima I taw koyeedda. Taani Si'ooliyaa ulo gidдон de'aadde waassaad; neenikka ta waasuwaa sisaadda. (Sheol h7585) **3** Neeni taana c'iimma abbaa garissan duge olaadda; haatsay ta yuushshuwaa dooddeedda; ne umbuletiyaa ne beetay ta bollaanna aad'd'eedino. **4** Hewaa gishaw, taani hawaadan yaagaaddi; «Taani ne sintsaappe wora olettaad; giddoppenne, taani ne Geeshsha Golliyaa zaaraade be'ana» yaagaaddi. **5** «Haatsay taw k'ood'iyaa gakkanaw mitteedda; c'iimma abbay taana muukkeedda; abban de'iyaa maataykka ta huup'iyaan s'aas'etteedda. **6** Taani deri baasetteedda sa'aa duge wod'd'aad; biittaaninne Aa kubuwan med'inaw gorddetad. Shin abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni ta shemppuwaa c'iimma ollaappe kessaadda. **7** «Taani wode, neena Med'inaa Godaa hassayaadi. Ta woosaykka neekko, ne geeshsha Golliyaa Mak'idasiyaa gakeedda. **8** Hada eek'atoo goynniyaawaanttu GODAN ammanettiyaawaa aggeeddino. **9** Shin taani galataana new yarshshana; taani shiik'keeddawaa ubbaakka gatsana. Ayaw gooppe, atotetsay Med'inaa Godaappe yee» yaageedda. **10** Hewaappe guyye, Med'inaa Goday moliyaa azazina, molii Yoonasa biittaa bollan c'oosheedda.

3 Med'inaa Godaa k'aalay laa'entsuwaa Yoonasakko hawaadan yaagiidde yeedda; **2** «Dendda! He wolk'k'aama katamaa Nanawe ba; taani new odiyaa k'aalaa untunttoo markkatta» yaageedda. **3** Yoonasi denddiide, Med'inaa Godaa k'aalaadan Nanawe beedda. Nanawe loytsi wolk'k'aama katamaa; ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw heezzu gallassaa hametisee. **4** Yoonasi katamaa bi gakkiiide, itti gallassaa ogiyaa katamaa giduwaakko hametteedda; hamettiide, «Oytamu gallassaappe guyye, Nanawe d'ayana» yaagiide awaayeedda. **5** Yaatina, Nanawe

Asay S'oossaa ammaneedda; s'oomaa awaayeedda. Wogaappe k'eera gakkanaw, ubbaykka maak'iyaa mayyeeddino. 6 Oduu Nanawe kaatiyaakko gakkeedda; I bare kawutetsaa araataappe wod'd'iide, kawutetsaa mayuwa mayyeeddawaakka k'aariide, maak'iyaa mayyiide, bidintsaan utteedda. 7 Yaatide Nanawe asaw hawaadan yaagiide awaayiseedda; «Kaatiyaappene kaatiyaa oosanchatuwaappe imetteedda azazuwaa maaran, hachcheppe doommiide, asaynne mehii, miizzaynne dorssaykka ubbay ayaanne ins's'arssaani laac'c'oppino; haatsaakka gans's'oppino. 8 Asaykka mehiikka maak'iyaa mayyo; Asay ubbay minisiidde S'oossaakko waasso; barenttu iita ogiyaappenne naak'o oosuwaappekka simmino. 9 Yaatintto ooni erii, S'oossay nuw k'arettiide, nuuni d'ayennaadan, bare wolk'k'aama hank'k'uwaappe simmanenttonne» yaageedda. 10 Untunttu barenttu iita ogiyaappe simmeeddawaa S'oossay be'eedda wode, untunttoo k'arettiide, untunttu bolla ahana geedda iitabaa aggi basheedda.

4 Shin hewe Yoonaasa ubbakka nashechibeenna. Hewaa gishaw, I loytsi hank'k'etteedda; 2 Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, taani biro ta gaden de'aadde geeddawe hawaa gidennee? Taani ne sintsappe bak'ataade Tarsseese baanaw elleelleeddawe hawaassa. Neeni k'aretaynne maarotetsay kumeedda S'oossaa gidiyaawaa, hank'k'oo elleellenawaanne aggena siik'uuwan kumeeddawaa, k'ay ahana geedda iitabaakka aggiyaa S'oossaa gidiyaawaa taani kasekka eraad. 3 Abeet Med'inaa Godaw, ha'i simmi hay hayyanaa taana wod'a; pas'a de'iyawaappe hayk'k'iyaaawe taw lo"a» yaageedda. 4 Med'inaa Goday Aa hawaadan yaageedda; «Tumu neeni hawoo hank'k'ettanaw bessii?» yaageedda. 5 Yoonaasi katamaappe kesiide beedda; biide katamaappe away doliyaa baggan utteedda. Hewan barew daasiyaa daaseedda, Aa kuwan uttiide, katamaa bolla gakkiaawaa be'anaw naageedda. 6 Awa suuluwaappe Yoonaasa ashshana mala, Med'inaa Goday S'oossay itti gosiyaa doliisiide giigisseedda; he gosiyaa haytsaykka Yoonaasa huup'iyaaappe bolla baggana kuwaa gidanaadan ootseedda. Yoonaasi he gosiyaa gaasuwaan loytsi nashetteedda. 7 Shin wonttetsa gallassi wontta S'oossay gus'uniyaa giigisseedda; he gus'unii gosiyaa moowaan, gosii meli aggeeda. 8 Away kesso wode, S'oossay michchiyaa c'arkkuwaa away doliyaa baggappe yeddeedda; hewaappe dendeddawaan Yoonaasi labbanana gakkanaw, away Yoonaasa huup'iyaa s'uuggeedda. Yaatina I, «Pas'a de'iyawaappe hayk'k'iyaaawe taw lo"a» yaagiide hayk'k'anaw woosseedda. 9 S'oossay

Yoonaasa hawaadan yaageedda; «Tumu neeni ha gosiyaa gishaw hank'k'ettanaw bessii?» yaageedda. Yoonaasi, «Ee besse; ubbaa hayk'k'ana gakkanaw hank'k'ettanaw besse» yaageedda. 10 Med'inaa Goday Yoonaasa hawaadan yaageedda; «Itti k'ammen dolaade, laa"entso k'amma meleedda gosiyaw, neeni an daaburabeenabawunne dichchabeenabaw hawaa keeshshaa k'arettaadda. 11 Ushechchaanne haddirssaa shaakki eribeenna s'eetanne laatamu sha"a asaynne daro mehii Nanawen de'ee. Yaatina taani ha wolk'k'aama katamaw k'arettanaw bessenne?» yaageedda.

Mikiyaasa

1 Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'yaasi kaalli kaalliide Yihudaan kaateteedda wode, Moresheta katamaa asaa gidiyaa Mikiyaasakko yeedda Med'ina Godaa k'aalay hawaa; I be'eedda sas'ay Samaariyaawaanne Yersaalamebaa. **2** Hinttenoo, asaw ubbaw, sisite! K'ay sa'awunne sa'aan de'iyaa ubbaa gede, hawaa sisite! Ubbaa Mooddiiyaa Med'ina Goday hintte bolla markkattee; I bare geeshsha Geeshsha Golliyaan hinttewaa haasaye. **3** Be'ite, Med'ina Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aappe yee; duge yiide, deretuwa hup'iyaaan hamettee. **4** Eessaa muk'aadday taman seeriyaawaadan, deretuu Aa gediyaappe garssana siilana; untunttu deriyaappe zanggaaray duge goggiyaa haatsaadan goggana. **5** Hawe ubbay haniyaawe Yaak'ooba zaratuwaa bayzzuwaa gishshaassanne Israa'eeliyaa asaa nagaraa gishshaassa. Yaak'ooba zaratuwaa bayzoo gaasuwa gideeddawe oonee? Untunttu katamaa Samaariyaa gidennee? Yihudaa Asay goyinniyyaa d'ok'k'a sa'ay hak'ee? Yersaalame gidenneeyye? **6** Hewaa diraw, S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Samaariyaa, dembban keeleteedda burc'c'e shuchchaanne woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aa ootsana. K'ay taani Aa shuchchaa burc'c'iyaa duge zanggaaraw olana; Aa baasuwaakka kalloyana. **7** Aa eek'aa misiletuu ubbay kinchchettana; Aa eek'aa golliyaan ootsiyaa sharmus'atoo imetteedda shaarmus'aa yewuu ubbay taman s'uugettanaawaa; taani Aa eek'atuwaa ubbaa d'ayissana. Ayaw gooppe, he yewuu ubbaykka sharmus'iide demmeeddawaa gidiyaa diraw, ikka K'ay simmiide, hara sharmus'aw imettana» yaagee. **8** Hewaa diraw, taani yeekkananne waassana; kallo s'iiranne mela gediyaan hamettana; worakanaadan waassana; k'ay sogoniyaadanka aayye gaana. **9** Ayaw gooppe, Samaariyaa madutsay pas'anaw danddayennawaa. He tuggay Yihudaa gadiyaa gakeedda; K'ay ta Asay de'iyaa Yersaalame katamaa penggiyaakka mateedda. **10** Gaate kataman de'iyaa nu morkketoo hewaa odoppite; untunttu sintsan mule yeekkoppite. Beeti-Ofira kataman baanan gondoretite. **11** Hinttenoo, Shafiira kataman de'iyaa wanttoo, kallottiide yeellatiide, omoodoo biite. S'aa'inaana kataman de'iyaa wanttu yaappe kesianaw s'alikkino. Beeti-Es'eela katamay yeekku de'iyasaa gidiyaa diraw, I hinttenttoo attiyaasaa gidanaw danddayenna. **12** Metuu Med'ina Godaappe Yersaalame pengge gakkanaw yeedda diraw, Marootan de'iyaa asay, «Lo'obay yanddeeshsha!» giide naaggiidde daabureedda. **13** Hinttenoo, Laakisha kataman de'iyaa wanttoo, gaariyaa goochchiyaa paratuwaa waas'ite. Yersaalame Asay nagaraa

ootsanaadan gaasuwa gideeddawe hinttena; ayaw gooppe, S'iyooone asaa nagaray koyiro hintte bolla beetteedda. **14** Hewaa diraw, hinttenoo Yihudaa asatoo, hintte biide, Moresheta-Gaate katamaa asaw imotaa immana. Akiziiba katamaa asaykka Israa'eeliyaa kaatetuwa c'immiyaawantta gidana. **15** Hinttenoo, Mareesha kataman de'iyaa wanttoo, Med'ina Goday hinttena s'ooniyaawaa hintte bolla ahana; bonchcheteedda Israa'eeliyaa kaaletsiyaawanttu Adulaama gonggoluwaan k'osettana. **16** Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte siik'iyaa naanay hintteppe omoodettiide baanaw de'iyaa diraw, hintte hup'iyaa meedetite; hintte hup'iyaaakka ankkuwaa hup'iyaaadan bo"ayite.

2 litabaa halchchiyaawanttoo, k'ay barenttu hiis'an de'iide, iitabaa wooti ootsanentto k'oppiyaawantto aayye anal! Wolk'k'ay untunttu kushiyan de'iyaa diraw, sa'ay wonttiyaa wode, barenttu halchchuwa poliino. **2** Untunttu goshsha gadiyaa amottooppe, asaawaa wolk'k'an akki aggiino; golletuwaa koyooppekka akki aggiino. Asaa maataa yed'd'iide, Aa laataa c'oo bonk'k'iino. **3** Hewaa diraw, Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hintte bollan iitabaa ahanaw halchchay; hewaappe hintte kessi akkanaw danddaykkita. Hewe iita wode gidiyaa diraw, hintte otorettiide simerettanaw danddaykkita. **4** He gallassi untunttu hintte bollan leemisi leemisiide k'iliic'ana; k'ay hawaadan yaagi zilaaliidde, hinttena hidoota k'ans'sissana; «Nuuni ubbaykka ubbaanna d'ayeeddo. Med'ina Goday nu gadiyaa akkiide, makkalanchchatoo gishi gishiide, immi digeedda yaagana» yaagee. **5** Hewaa diraw, gadiyaa es's'an gishiyaa wode, Med'ina Godaa shiik'uwaa gidдон ne saamaa kessiyaa itti asayenne de'enna. **6** Asay taana hawaadan yaagee; «Nu bolla timbbitiyaa odoppa. «Hawe hawe hintte bolla hanana» giide ooninne haasayanaw koshshenna. Hewaa mala kawushshay nu bolla mulekka yeenna» yaagiino. **7** Taani untunttu, «Hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, «Med'ina Godaa Ayyaanay danddayanchchaa gidenneeyye? I hewaa malabaa ootsiyye?» yaagiide hintte oochchanaw bessii?» yaagaad. S'oossay hawaadan yaagee; «Suure ogiyaan biyaawanttoo ta k'aalay lo"obaa ootsee gidennee? **8** Shin mata wodiyaappe doommiide, ta Asay ittuu ituwaa bolla morkkiyaadan denddeedda. Hintte saro asatuwaa mayuwaa, olaa k'ofay mulekka bayinnan ammanettiide aad'd'iyaa asatuwaa mayuwaa k'aari akkiita; **9** ta asaa gidдон de'iyaa mac'c'a asatuwaa untunttu lo"o golliyaappe laaggi kessiita; ta anjuwaakka untunttu naanatu bollappe med'inaw akki diggiita. **10** Denddiide biite! Hawe hinttenttoo shemppiyyaa sa'aa gidenna. Ayaw gooppe, ha

sa'ay tunatetsaappe dendeeddawaan daro bayeedda. 11 «Itti c'immiyaa worddanchay yiide, «Hintew sintsaappe woyniyaa eessayne matsoyiyaa ushshay guufettana» yaagiide wordduwaa timbbitiyaa odintto, I hinttenttoo timbbitiyaa odiyaawaa gidana. 12 «Hinttenoo, Yaak'ooba zaretoo, taani hinttena ubbaakka shiishshana; taani Israa'eeliyaa asaappe attedawantta tumuwaappe ubbaakka shiishshana. Dorssatuu kaaluwaan shiik'yaawaadaninne dorssaa wudii hentsaa gaden shiik'yaawaadan, taani untuntta ittippe shiishshaade wotsana. He sa'ay daro asaa shabbaretussan kumana. 13 Untuntta kessiyaawe untuntuppe sintsaatiide kesana; untunttukka penggiyaa mentsiide, hewaana kesiide baana. Med'ina Goday bare huup'yaan untunttoo kaatiyaa gidiide, untuntta sintsaw aad'd'iide, untuntta kaaletsana» yaagee.

3 Taani hawaadan yaagaad; «Hinttenoo, Yaak'ooba zaratuwaa kaappatoonne Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaawanttoo, sisite! Hintte suure pirddaa eranaw hinttenttoo bessenneeyye? 2 Hintte lo'uwaa is's'iide, iitaa dosiita. Ta asaappe untunttu galbbaa k'aariita; untunttu ashuwaakka untunttu mek'etsaappe shaakkiita. 3 Hintte ta asaa ashuwaa miita; untunttu galbaakka untuntuppe k'aariita; untunttu mek'etsaa mentsereetsiide, untunttu ashuwaakka s'aaruwaan yegganaw mus'yaawaadan mus'eretiita» yaagaad. 4 He wode untunttu Med'ina Godaakko waassana, shin I untunttoo zaarena; I bare deemuwaa he wode untuntuppe k'osana; ayaw gooppe, untunttu iita oosuwaa ootseeddino. 5 Bare asaa wora kaaletsiyaa timbbitiyaa odiyaawanttubaa Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Hintew miyaawaa immiyaa wode, «New sa'ay sar» yaagiita; shin hinttena k'uma mizenawaa bolla olaa awaayiita. 6 Hewaa diraw, hinttenttoo gallassay k'amma gidanappe attina, sas'aa be'ikkita; sa'aykka d'umanappe attina, laa"entso murunikkitta. Timbbitiyaa odiyaawanttoo away wullina, gallassay d'umana. 7 Sas'aa be'yaawanttu yeellatana; muruniyaawanttukka kawushshana. S'oossaa mataappe untunttoo zaaruu bayinna diraw, untunttu yeellatiide, ubbaykka barenttu doonaa oyk'kana» yaagee. 8 Shin taana gidooppe, taani Yaak'ooba zaretoo untuntta bayzuwaa, Israa'eeliyaa asaassikka untunttu nagaraa odana mala, wolk'k'an, Med'ina Godaa Ayyaan, suure pirddaanne minotetsan kumaad. 9 Hinttenoo, suure pirddaa is's'yaanne sitta yewuwaakka dook'k'yaawanttoo Yaak'ooba zaratuwaa kaappatoonne Israa'eeliyaa asaa moodiyaawanttoo, hawaa sisite. 10 Hintte S'iyone katamaa suutsaa guusiide kees's'iita; Yersaalame katamaakka makkalan kees's'iita. 11 Aa kaappatuu mattaayiyaan

pirddiino; Aa k'eesatuu dirguwaan tamarisiino; k'ay Aa timbbitiyaa odiyaawanttukka miishshaa k'ans's'ina muruniino. Shin yaatiidekka, «Med'ina Goday nu giddon de'ee gidennee? Nu bolla ayaa iitabaykka yeenna» yaagiide Med'inaa Godaan ammanettiino. 12 Hewaa diraw, hintte gaasuwaan S'iyone deriyaa shoyk'aadan goshettana; Yersaalame katamaykka kolettiide ittisaan dooretteedda suuppa shuchchaa gidanawaa. Geeshsha Golliyaa kees'etteedda sa'aykka wora gidanawaa.

4 Wurssetsaa gallassatuwaan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa kees'etteedda derii deretuwaa ubbaappe d'ok'k'iide beettana; keraa ubbatuwaappekka bollana d'ok'k'u d'ok'k'u gaana. Gadiyaa Asay aakko zattana. 2 Daro kawutetsatuwaa Asay yiide, «Haayite; Med'ina Godaa deriyaa, Yaak'ooba S'oossaa Geeshsha Golliyaa ane pude kesoytte. I koyiyaawaadan nuuni baana mala, I nuuna bare ogiyaa tamarissana» yaagana. Ayaw gooppe, higgii S'iyoneppe, Med'inaa Godaa k'aalaykka Yersaalameppe kesana. 3 I daro asatuu gidduwaan pirddana; haakuwaan de'iyaa mino kawutetsatuwaa palumiyaakka shaakkana. Untunttu barenttu mashshaa maraashaa, barenttu tooraakka baac'aa kessanaw k'os's'ana; kaatetetsay kawutetsaa bolla mashshaa dentsenna. Hawaappe guyyiyaan, untunttu ubbaanna olaa timirtiyyaa tamarikkino. 4 Shin Asay ubbay bare woyniyaa turaa kuwaaninne balasiyaa kuwan woppu giide uttana; ay asayne untuntta yashissenna. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa haasayeedda. 5 Asay ubbay bare Med'inaa Godaa S'oossaa suntsan hamettana; shin nuuni Med'ina Godaa nu S'oossaa suntsan med'ippe med'inaw hamettana. 6 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani wobbatuwaa shiishshana; k'ay omooduwaan haako sa'aa beeddawanttanne taani tuggayeeddawanttakka shiishshana. 7 Taani wobbatuwaa wuriidde atteeda atowantta ootsana; k'ay omooduwaan haako sa'aa beeddawanttakka mino kawutetsaa kessana. He wodiyaappe doommaade med'inaa gakkanaw, taani Med'ina Goday S'iyone Deriyan untunttu bolla kaatetana» yaagee. 8 Neenoo, Med'ina Godaa asaa wochchiyaa Yersaalame d'ok'k'a gimbbiyaw, new kase ne mooddiyaa maatay, k'ay Yersaalame kawutetsaa zaway ubbaykka simmana. 9 Ha"i neeni kooshshaa d'ok'k'u ootsaade waassiyaawenne yeluu oyk'k'eedda mishiratiidan un"etsiyaawe ayaasee? New kaatii bayinna gishshaasseeyye? Woy neena zoriyaawe d'ayeedda diraassee? 10 Hinttenoo, S'iyone asatoo, yeluu oyk'k'eedda mishiratiidan ooliidde gondoretitte. Ayaw gooppe, hintte katamaappe kesiyaawe attena; kesiide dembban de'ana;

hewaappekka Baabloone baana. Gidooppenne, yan hintte attana; Med'inaa Goday hinttena hintte morkkatuwaaw kushiyaappe wozana. **11** Shin ha'i daro kawutetsatuu ne bolla shiik'eeddino; shiik'iide, «Yerusaalame tuno; nu ayifiikka S'iyoonne derek'k'o» yaagiino. **12** Shin untunttu Med'ina Godaa k'ofaa erikkino; Aa halchchuwaakka akeekikkino. Katsaa bukkiiyaa uddumaw shiishsheedda mirk'k'iyaaadan, Med'ina Goday untuntta muranaw shiishsheedda. **13** Hinttenoo, Yerusaalame asatoo, denddite; denddiide, hintte morkkatuwaaw k'os's'ite. Taani hintte kac'iyaa birataa, hintte k'inc'c'afiliyaakka nahaase ootsana. Hintte daro kawutetsatuwaaw kinchchereetsana; untunttu sugetsan shiishsheeddabaa ubbaa hintte Med'ina Godaw dummayana; hintte, untunttu ak'uwaakka sa'aa ubbaa Godaw immana yaagee.

5 Hinttenoo, Yerusaalame asatoo, hintte olanchchatuwaaw shiishshite! Ayaw gooppe, nuuni morkkatuwaan dadetteedda; untunttukka Israa'eeliyaa kaaletsiyaawaa gappataa gatiman shoc'anaw haniino. **2** Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Neenoo Efiraataa, Beeteleeme katamaw, neeni Yihudaa katamatuwaaw gidдон guutsaa; shin aw dendduu benippe doommiide, med'inaappe gideeddawe, Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawe taw neeppe kesana» yaagee. **3** Hewaa diraw, yeluwaaw oyk'k'ettiiyaa mishiratta he na'aa yelana gakkanaw, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa morkkatuwaaw kushiyaan aatsiide immana. Hewaappe guyyiyaan, oomoduwaan de'iyaa Aa ishatuu simmiide, barenttu asaana walakettana. **4** I yaana; Med'ina Godaa minotetsan, Med'ina Godaa bare S'oossaa suntsaa gitatetsan bare asaa heemmana. I sa'aa gas'aa gakkanaw wolk'k'aama gidiyaa diraw, untunttu sarotetsaan de'ana. **5** I untunttoo sarotetsaa gidanawaa. Asoore gadiyaa asatuu nu gadiyaa woraajjiyaa wodenne nu geessuwaakka yederssiide geliyaa wode, nuuni asaa heemmanawunne kaaletsanaw gidiyaanne gidiide palahiyyaa asaa dentsiide, untunttunna olaa gakettana. **6** Untunttu Asoore gadiyaa olan s'oonana; k'ay he gadiyaan de'iyaa Naamiruudi kees's'eedda gadiyaa mooddana. Asoore gadiyaa asatuu nu gadiyaa woraajjiyaa wodenne nu zawaakka yed'd'iyaa wode, nu gadiyaa mooddiyaawe nuuna untunttuppe ashshana. **7** Yaak'ooba zaratuu atiyaawanttu daro gade asaa gidдон Med'ina Goday kiiteedda c'okkuwaa malanne maataa bollan wod'd'iyaa puusiyaa mala gidanawaa. C'okkuunne puusi yaanaw asaa azazuwaa naagennawaadan, Israa'eeliyaa asayikka Med'ina Godaappe attina, asaa naagenna. **8** Yaak'ooba zaratuu atiyaawanttu kawutetsatuwaaw gidдон, daro asaa gidдон, bazzuwaa do'atuwaa gidдон de'iyaa

gaammuwaa malanne dorssaa wudiyyaa gidдон de'iyaa wodalla gaammuwaa mala gidanawaa. I hewaana kantsiyyaa wode yereretteenne mentsereetsee; ooninne ashshanaw danddayenna. **9** Ne kushii neenana ek'ettiiyaawanttu bolla denddana; ne morkketuu ubbayikka d'ayana. **10** Med'ina Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani ne paratuwaa ne gidдoppe d'ayissana; ne paraa gaaretuwaakka mentsereetsana. **11** Taani ne gadiyaa katamatuwaaw d'ayissana; ne geessuwaakka ubbaa laalana. **12** K'ay ne kaayuwaa taani d'ayissana; muruniyaawantukka hawaappe sintsanaw ne gidдон de'ikkino. **13** Taani ne eek'aa misiletuwaanne ne goyinnanaw esseedda shuchchatuwaaw ne gidдoppe d'ayissana; hawaappe sintsanaw neeni ne kushiyaan med'd'eeddabaw goyinnakka. **14** Taani Asheero giyyaa s'oossatti misiliyyaa ne gidдoppe d'ok'ollana; ne katamatuwaakka d'ayissana. **15** Taw azazettibeena kawutetsatuwaaw bolla yiluwaaninne hank'k'ukaan taani haluwaa kesana» yaagee.

6 Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaana mootettiyaawaa sisite. «Dendda! Denddaade d'ok'k'a deretuwaaw sintsan pirdetta; neeni giyaawaa deretuukka sisino. **2** Hinttenoo deretoo, hinttenoo, sa'ay ek'k'eedda mino baasotoo, Med'ina Goday mootiiyaa mootuwaa sisite. Med'ina Goday bare asaana mootettee; Israa'eeliyaa asaana I palumettee.» **3** Med'ina Goday untuntta hawaadan yaagee; «Ta asaw, taani hinttena waataadditaa? Taani hinttenttoo waanaade tookuwaa gidaadditaa? Ane taw odite! **4** Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaad; k'ay hinttena ayiletetsaappe wozaad. Hinttena kaaletsana mala Musa, Aaroonanne Miiriyaamo hinttew kiittaad. **5** Ta asaw, Moo'aaba Kaatiyaa Baalaak'i halchcheeddawaanne Bi'oora na'ay Balaami aw zaareeddawaa hassaya. Shiis'ima giyyaa saappe Gelggali neeni biyaa wode, ogiyaan haneeddawaa ane hassaya. Hewaa hassayooppe, taani Med'inaa Goday neena ashshanaw ootseedda oosuwaa neeni akeekana» yaagee. **6** Med'inaa Godaa, d'ok'k'a sa'aan de'iyaa S'oossaa sintsan goyinnanaw yaadde taani ayaa akkaade shiik'oo? Aw s'uugettiiyaa yarshshuwaa gidana mala, itti laytsaa gideedda korumatuwaaw akkaade, Aa sintsa yooshsha? **7** Med'inaa Goday sha"a dorssaa orggetuwaan woy tammu sha"a shaafatuwaan de'iyaa haatsaa keeshshaa wogaraa zayitiyaan nashettanddee? Ta naak'uwaa diraw, ta bayira na'aa, ta shemppuwaa nagaraa gishshawukka ta yeluwaaw immooshsha? **8** Hay asaw, Med'ina Goday new lo'obaa odi wotseeddattee. Med'ina Goday neeppe koyiyaawe ayee gooppe, neeni suurebaa ootsanawaa, aggena siik'uwaa bessanawaanne ashketetsan ne S'oossaanna

hamettanawaa. 9 Med'ina Godaw yayyiyaawe aad'd'eeda eratetsaa. Yersaalame katamaa asaa S'oossay hawaadan yaagee; «Murana gatiimaanne he gatiimaa giigisseeddawekka oonentto akeekite. 10 Nagaranchchaa golliyaan de'iyaa nagaran shiishsheedda shaluwaanne ta is's'iyaa worddo makkiiyaa miishshatuwaa taani doganeeyye? 11 Yaatina, ha worddo miizaanan likkiyaawaanne worddo miishshan makkiiyaa asaa nagaraa taani waataade atto gaanaw danddayayitaa? 12 He katamaa duretuu makkalan kumeeddawannta; aan de'iyaa Asay ubbay wordduwaa. Untunttu doonaa gidдон de'iyaa untunttu ins's'arssaykka bare huup'iyaw geella. 13 «Hewaa diraw, taani hintte nagaraa gaasuwaan hinttena d'ayissanawunne digganaw denddaad. 14 Hintte maana, shin kallikkita; nafisaykka hintteppe duus's'enna. Hintte buuriide shiishshana, shin hinttenttoo dagattenna; hintte dagayeeddawaakka taani olaa yeddaade d'ayissana. 15 Hintte katsaa zerana, shin gakkina c'akkikkita; wogaraa teeraa gum"ana, shin he zayitiyaa okettikkita; woyniyaa teeraakka hintte gum"ana, shin Aa eessaa ushikkita. 16 Hintte Kaatiyaa Omira wogaa, Aa na'aa Kaatiyaa Akaaba golle iita oosuwaanne untunttu zoriyaa kaalleedda diraw, taani hinttena d'ayissana; taani hinttena Asay ubbay boriyaabaa ootsana. Asay ubbay hinttena shek'kiyaa shek'aakka hintte tookkana» yaagee.

7 Aayye ana taanoo! Taani teeray mas'etti wuri kichchina yiide, woyniyaa turaappenne balasiyaa mitsaappe bare amotteeddawaa demmanaw danddayibeenna koshatteedda bitaniyaa mala gida kichchaad. 2 S'oossaa dosiyaa keeka Asay gadiyaan mulekka baawa; asaa garssan suure Asay d'ayeedda. Asay ubbay asaa suutsaa gussanaw zuggiid naagee; k'ay ubbaykka bare ishaa gitiyaan oyk'kanaw kaallee. 3 Untunttu kushetuu laa"uukka iitabaa ootsanaw loohi utteeddino. Kaappuunne daannay mattaayiyaa oochchiino; wolk'k'aama asatuu barenttu amotteeddawaa odiino; untunttu ubbaykka ittippe iitaa ootsiino. 4 Untunttu garssan ebelo keeka giyaawe aguntsa mala; k'ay ebelo suure giyaawe gom"oriyaa mala. S'oossay timbbitiyaa odiyaawanttu baggana odeeddawaadan, I bare asaa muriyaa gallassay gakkeedda; untunttu shabbirettiyyaa wodiikka ha"na. 5 Ne shooruwaa ammanoppa; ne laggiyaakka ammanettoppa. Neeni k'oommaade ak'iyaa ne machchattiwukka odiyaawaakka akeekaade oda. 6 Ayaw gooppe, na'ay bare aawuwaa kad'ee; naatta bare daay bolla, na'aa machchatakka bare bollotatti bolla denddino; aawoo aawuu soo Asay morkke gidee. 7 Shin taana gidoope, taani hidootaan Med'ina Godaa s'eellashshana; taana ashshiyaa S'oossaa taani naagashshana; ta S'oossay

tawaa sisana. 8 Ta morkkiyaw, ta metuwaan nashettoppa. Taani kunddoopekka denddana; taani d'uman uttoopekka, Med'ina Goday taw poo'ana. 9 Taani S'oossaa naak'k'aad; hewaa diraw, I taw mootetiide, ta pirddaa kessana gakkanaw, taani Aa hank'k'uwaa danddayana. I taana poo'uwaa kessana; taanikka I ashshiyaa ashshuwaa be'ana. 10 He wode ta morkkiikka be'ana; k'ay taana, «Med'ina Goday ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagi yaagi k'iliic'iyaaawe yeellaa mayyana; I ogiyaan de'iyaa urk'k'aadan yed'ettishinkka taani ta ayifiyaan be'ana. 11 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte katamaa gimbbiyaa dirssatuu direttiyyaa gallassay yaana; he gallassi hintte zawaykka aakkana. 12 He gallassi hintte Asay hinttekkoo simmana. Untunttu Asoore gadiyaappe, Gibs'e katamatuwaappe, Efiraas'iisa Shaafaa heeraan de'iyaa sa'atuwaappenne k'ay haako san de'iyaa abbatuwaa doonaappenne d'ok'k'a deretuwaappe hinttekkoo simmana. 13 Shin biittay aan de'iyaa asaa iitatetsaa gaasuwaan Asay bayinna mela gidana. 14 Neeni ne asaa, aradda biittay yuushshuwaan de'iyaa bazuwaan barekka de'iyaa ne buzo dorssaa wudiyya ne gatiman heemma. Untunttu kasewaadanka Baasaaneninne Gala'aaden heemetino. 15 Med'ina Goday, «Hintte Gibs'e gadiyaappe keseedda wodiyaadan, taani hinttena maalalissiyaabaa bessana» yaagee. 16 Kawutetsatuu ubbay hewaa be'iide yeellatana; untunttu wolk'k'aykka hada gidiyaa diraw, untunttu yeellatiide, barenttu doonaa oyk'k'ana; untunttu haytsaykka tullana. 17 Untunttu shooshshaadan, biittaa laac'c'ana; sa'aanna tiraan gooshettiyyaa med'etatuwaadan kokkoriidde, barenttu geessuwaappe kesana. Wolk'k'aama dagamaan Med'ina Godaakko, nu S'oossaakko, simmana; untunttu neena yayyiidde de'ana. 18 Naak'uwaa atto yaagiyaawe, bare asaa atteedawanttu makkalaa paydennawe ne mala S'oossay oonee? Neeni hank'k'uu hank'k'oshin, med'inaw de'a aggakka; ayaw gooppe, neeni ne asaw ne aggena siik'uwaa bessiyaawan nashettaasa. 19 Neeni nuw k'aykka k'arettana; nu naak'uwaa ne gediyaan yed'd'ana; ee nu nagaraakka abbaa c'iimmuwaan olana. 20 Neeni benippeka doommaade nu mayzza aawaatoo geppaade c'aak'keeddawaadan, Abrahaamanne Yaak'ooba zare gideedda ne asaw ne ammanettiyaawaanne ne aggena siik'uwaa bessana.

Naahooma

1 Elk'k'oosha geetettiyaa saan de'iyaa Nahooma Nanawe bolla S'oossaappe akkeedda kiitayne be'eedda sas'aa mas'aafay hawaa. **2** Med'inaa Goday k'anaatiyaanne haluwaa kessiyaa S'oossaa; Med'inaa Goday haluwaa kessiyawaanne hank'k'ukaan kumeeddawaa; Med'inaa Goday barenanna ek'ettiyaawanttoo haluwaa kese; k'ay bare morkkatuwaa muranaw bare hank'k'uwaa giigissi wotseedda. **3** Med'inaa Goday hank'k'ettanaw elleellenna; wolk'k'ayka aawe wolk'k'aama; I bayzzanchchaa ayaa gidooppenne, murenaan aggena. Med'inaa Godaw gotuwaaninne beetaa gidдон ogii de'ee; shaariikka Aa gedii yed'd'ina denddiyya baana. **4** I abbaa seeriide melissee; shaafatuwaa ubbaakka toyissee. Baasaaneninne K'armmeloosan de'iyaa mitsuunne maatatuu shulliino. Liibaanoosa c'iishshaykka k'ok'k'ofetee. **5** Aa sintsan deretuu k'aas's'iino; zoozetuukka siliino. I k'onc'c'iyaa wode biittay sa'ay k'aas's'ana; sa'aan de'iyaa ubbaykka kokkorana. **6** Aa hank'k'uwaa sintsan ek'k'anawe oonee? Aa hank'k'uwaa suuluwaakka dandayanawe oonee? Aa hank'k'uu tamaadan bukkiiyaa wode, zaallatuu za'iide p'alk'k'ettiino. **7** Med'inaa Goday keeka; metuwaa gallassikka bak'ati attiyaasaa; I barekko bak'ati attanaw koyyiyaawantta eree. **8** Shin I bare morkkatuwaa di'ukaan muukissiide d'ayissana; barenana ek'ettiyaawanttakka d'umaw yederssana. **9** Hintte Med'inaa Godaa bolla mak'k'ettiyaawe I ayee? I hinttena ubbaanna d'ayissana; laa'entsuwaa d'ayissanaw denddenna. **10** Hinttenttu, bas's'iballetteedda aguntsa malatuu, k'ay ushiide matsotteeddawaadan ganddigariyaawanttuu, mela utulaadan taman s'uugetti d'ayana. **11** Nanawee, Med'inaa Godaa bolla iitabaa k'oppiyaawe, iita zoriyaa zoriyaawe ne gidloppe keseedda. **12** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nanawetuu minonne c'ora gidooppekka, d'ok'olettiide d'ayana. Yihudaa asaw, taani hinttena kase tuggayaad; shin hawaappe sintsanaw tuggayikke. **13** Ha'i taani Asooretuwaa morgge mitsaa hintte mogggiyaappe mentsana; hintte uk'k'unna k'ashuwaakka taani duuseretsana» yaagee. **14** Nanawee, Med'inaa Goday ne bolla pirddeedda pirdday hawaadan yaagiyaawaa; «Hawaappe sintsanaw ne suntsaa s'eesissiyaa zeretsay new de'enna. Ne s'oossatuwaa golliyaan de'iyaa misiletuwaanne eek'atuwaa taani d'ayissana. Neeni dambennawaa gideedda diraw, taani ne duufuwaa bookkana» yaagiyaawaa. **15** Be'ite, itti kiitetteeddawe lo'o mishiraachchuwaa oodiidinne sarotetsaa awaayiide, d'ok'k'a deretuwaa bollana gakkeedda. Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hinttena d'ayissiyaa morkketuu

ubbaanna d'ayeeddino; untunttu laa'entso hintte biittaa woraajikkino. Hewaa diraw, hintte baalatuwaa bonchchite; hintte shiik'k'eeddawaakka gatsite.

2 Neenoo Nanawe katamaw, d'ayssiyaabay yeedda! Hewaa diraw, ne geessuwaa naaga; ne ogiyaakka wochcha; ne danc'c'uwaa minisa; ne wolk'k'aakka loytasa minisa. **2** D'ayssiyaawanttu, Israa'eeliyaa asaanne woyniyaa turaa d'ayissooppekka, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bonchchuwaanne Yaak'ooba bonchchuwaa zaarana. **3** Olanchchatuwaa gondallatuu zo'o; olanchchatuukka zo'o mayuwaa mayyeeddino. Untunttu olaw giigiyaa wode, paraa gaaretuwaa biratay tamaa lac'uwaaan p'olk'ku giino; untunttu barenttu tooraa toomaakka giigiseeddino. **4** Paraa gaaretuu ogiyaan andaraasuwaa kinchchiino; untunttu yaanne haanne jaamiide, katamaa ogiyaan yuuyyiino. K'ay untunttu lac'uu poddu giyaa s'omppiyaa malatiino; walk'k'antsaadanka elleeliino. **5** I bare olaa kaappatuwaa s'eesiide shiishshee; shin Aa kaappatuu hamettiide d'ubettiino. Untunttu katamaa gimbbiyaa dirssaakko elleeliino; untunttu morkkatuwaa k'ohuwaappe naagiyaa wolk'k'aama gondallii giigeedda. **6** Shaafaa baggana de'iyaa katamaa dirssaa penggetuu dooyetteeddino; kaatiyaa golliikka shabbiretteedda. **7** Katamata omoodettaade baaddu; izi mac'c'a k'oomatuuukka kayyottiide, harap'petuwaadan waassiino; barenttu tiraakka bak'kiino. **8** Dagatti utteedda haatsay poki bessina goggiaawaadan, Nanawe Asay katamaappe bak'atana. Asay untunttu bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Ek'k'ite; ek'k'ite!» yaagiide s'eesana; shin ooninne guyye s'eellenna. **9** He katamaa ak'oo, aan minijetteedda bonchcho miishshaassikka paydu baawa. Hewaa diraw, he biraa bonk'k'ite! He work'k'aakka k'ay bonk'k'ite! **10** Nanawe katamay mela gideedda; k'ay oniide bayeedda! Asaa wozanay yashshan siileedda; gaaduukka kokkoreedda; asaa ubbaa s'eessay gajj gajeedda; som'iikka bullatteedda! **11** Gaammatuwaa geessuwaa mala, wodalla gaammatuu de'iyasaa malanne attumanne mac'c'a gaammatuu barenttu maratuwaana untunttu yashissiyaawe bayinnan, yuuyyiya wora mala gideedda Nanawe katamay ha'i hak'an de'ii? **12** Gaammuu bare maratoo gidiyaabaa oyk'k'eedda; mac'c'a gaammattissikka mentsereetsiide immeedda. Bare geessuwaa haassi oyk'k'eeddawan, bare gonggoluwaaakka haassi aheedda ashuwaan kuntseedda. **13** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ne bollan denddaad! Taani ne paraa gaaretuwaa taman s'uuggana; ne wodalla gaammatuwaakka mashshay maana. Neeni haasayiawaa taani biittaa ubbaappe d'ayissana; new

kiitettiyawanttu k'aalaykka laa"entso mulekka sisettenna» yaagee.

3 Daro asaa suutsaa gussedda Nanawe katamatiw aayyeero! Wordduu izin kumi utteedda. Iza wolk'k'aan akkeeddanne bonk'k'eedda duretaw paydu baawa. **2** Nanawe katamatin lissuwaa arpeelluu, paraa gaariyaa gediya guntsay, paratuwaa anddaraasuunne paraa gaaretuwaa gufay sisettee. **3** Paraa asatuu ne bolla yeeddino; mashshay p'oolup'oollee; tooratuukka p'ooliino. Daro Asay hayk'k'eedda! Anhay anhaa bolla dooretteedda! Hayk'k'eeddabaw payduu baawa! Hewaanna aad'd'iidde biyaa asaykka anhaan d'ubettee. **4** Hawe ubbay haneeddawe zaway baynna Nanawe c'aaratetsaa gaasuwaana. Iza c'ora murunoo aatto; kawutetsatuwaa bare c'aaratetsaan, asaakka bare murunuwaan ayileyaaddu. **5** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Be'a, taani ne bollan denddaad! Taani ne mayuwaa ne bollappe k'aarana; ne kalluwaa gade asaa, ne pokkuwaakka kawutetsatuwaa bessana. **6** Taani neena pituwaa oliyaa sa'aa kessana; taani neena kad'ana; k'ay Asay ubbay neenan k'illic'iyawaa ootsana. **7** Neena be'iyaa ubbay neeppe shel"i giide, «Be'ite, Nanawe katamata mela gidaaddu. Iziw kayyottiyaawe oonee? Izo mintsetsiyaawekka hak'appe beettanddeeshshal» yaagana» yaagee. **8** Neenoo Nanawe katamatee, neeni Teebiso giyaa Gibs'e katamattippe daray? Izo Nayle Shaafay dooddi wotseedda. Shaafay iziw te"iyaa gimbbiyaa; haatsuukka iziw dirssaa. **9** Top'p'iinne Gibs'e iziw zaway bayinna wolk'k'aa; Puus'enne Liibii izo maaddiyaawantta. **10** Gidooppenne, iza omoodettaade baaddu; izin de'iyaa guutsaa naanaykka daras'ettiide, ogiyaa gas'an ubbaan kunddeeddino. Izi bonchchetteedda asatuwaa bollan saamay yegetteedda; izi wolk'k'aama asatuu ubbaykka santsalatan k'ashetteeddino. **11** Neenoo Nanawe katamatee, neeni k'ay matsottiide ganddigaariyaa asaadan hanana. Ne morkkatuwaa sintsaappe k'osettaade attiyaasaa neeni koyana. **12** Ne geesatuu ubbay koyiro teereedda teeray gawuc'eteedda balasiyaa mitsatuwaa mala; he balasiyaa mitsaa k'aatsiyaa wode, teeray miyaawoo doonaan wod'd'ee. **13** Be'a, ne olanchchatuu ubbay mac'c'a asaa mala. Ne zawaa penggetuukka ne morkketoo aakkiide dooyetteeddino; gorddiyaa mitsaakka tamay mi diggeedda. **14** Ne morkketuu neena dooddiide un"etsiyaa wode ushanaw haatsaa tikka. Ne geessuwaakka minisa; urk'k'aa yed'd'a; aappe s'uubiyaa med'd'iyaa miishshan s'uubiyaa giigissa. **15** Neena yaan tamay maana; boolii katsaa miyaawaadan, neena mashshaan k'ans's'ereetsana. Neeni booliyaadan dara; booliyaawaadankka c'oratta. **16** Neeni ne zal"anchchatuwaa saluwaa s'oolinttetuwaappe aatsaade

c'orayaadda. Shin hewanttu ubbay booliyaadan ubbabaa mi diggiide, paalli d'ayana. **17** Ne kaappatuunne maataw de'iyawanttu, meego gallassi dirssaa bollan uttiide, away kesiya wode paalli d'ayiyaa booletuwaa mala; untunttu beedda saakka eriyaawe baawa. **18** Neenoo Asoore kaatew, ne hentsanchchatuu gem"isheddino; ne bonchchetteedda asatuukka geerotteeddino. Ne Asay deretuwaa bollan laalettseedda; untunta shiishshiyaawekka baawa. **19** Ne me'uu koolettenna; ne madutsaykka pas'enna. Nebaa siseedda ubbay nashettiide, kushiya bak'k'ana. Ayaw gooppe, ne zaway bayinna iitatetsaappe kessi akkeedda Asay mulekka baawa.

Imbbaak'ooma

1 Timbbitiyaa odiyaa Imbbaak'oomaw Med'ina Goday sas'aan immeedda kiitay hawaa. **2** Imbbaak'ooma, «Abeet Med'ina Godaw, neeni maaddanaadan taani s'eesiyaa wode, awude gakkanaw sisennan is's'ay? K'ay taani makkalaw new waassiyaa wode, awude gakkanaw ashshenan is's'ay? **3** Ha naak'uwaanne bayzzuwaa taana ayaw bessay? Makkalaanne bashshaa s'eellaadde neeni ayaw c'o'u gaade danddayay? Wad'etayne ooshay biittaa ubbaan dareedda. **4** Hewaa diraw, higgii leppeedda; tumuu kesi erenna. K'ay nagaranchchatuu s'illo asatuwaa dooddi oyk'k'eedda diraw, pirdday geellattee» yaageedda. **5** S'oossay zaariide, «Hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsaa s'eellide maalaalettite! Ayaw gooppe, hintew odintokka hinte ammanenna oosuwa taani hinte wodiyaan ootsana hanay. **6** Taani Baabloonawetuwaa, he mek'etsi bayinna dirbbiyaa asatuwaa dentsay. Untunttu barentubaa gidenna biittaa oliide oyk'k'anaw biittaa ubbaan yuuyyiino. **7** Untunttu yashissiyaawantanne dagantsiyaawantta. Untunttu pirddayne bonchchuu untuntuppe kesee. **8** Untunttu paratuu maahetuwaappekka aad'd'eedda dirbbiyaanne omarsa okoratuwaappekka aad'd'eedda iita. Untunttu paraa asatuu piriis'iidde, haako saappe yiino; untunttu arggantsay ayentto oyk'k'anaw paalliyaawaadan paalliino. **9** Untunttu olanchchatuu ubbay makkalaabaa ootsanaw bazzo c'arkkuwaadan c'arkkiide yiino. Asaa omoodiide, shafiyaadan shiishshiino. **10** Untunttu kaatetuwa bolla k'iliic'iino; mooddiyaawantakka miichchaa kessiino; k'ay shuchchaan dretteedda geessatuwaa ubbaan untunttu miic'c'iino. He geessotuwa omooddanaw untunttu lank'k'iyaan biittaa keeliino. **11** Hewaappe guyyiyaan, untunttu c'arkkuwaadan aad'ana. He naak'k'iyaawanttoo untunttu wolk'k'ay untunttu s'oossaa» yaageedda. **12** Abeet Med'ina Godaw, ta S'oossaw, ta Geeshshaw, neeni med'inaappe doommaade de'iyaa Med'ina Godaa gidikkii? Neeni nu Zaallaa gidiyaa diraw, nuuni hayk'k'okko. Abeet S'oossaw, Baabloonawetuwa nu bolla pirdaa polanaadan, neeni dentsaade wolk'k'aakka untunttoo immaadda. **13** Ne ayifetuu daro geeshsha gidiyaa diraw, iitabaa s'eellanaw dosikkino; iitabay oosettiyyaa wode be'aadde c'o'u gaanaw danddayakka. Yaatina, ha c'immiyaawantta ayaw c'o'u gaade s'eellay? Nagaranchchatuu bareppe s'illiyaa asatuwaa mittiyaa wode ayaw c'o'u gay? **14** Neeni asaa abbaa moletuwaadan, kaaletsiyaawe untunttoo bayinna tiraan gooshettiyya med'etatuwaadan ootsaadda. **15** Baabloonawetu gadiyaa asaa ubbaa k'ap'iyaan k'oriide

kessana; untunttu untuntta barenttu k'eeri gitiyaan oyk'k'ana; k'aykka untunttu untuntta barenttu wogga gitiyaan buuriide shiishshana; yaatiide untunttu nashettanne hashshu gaana. **16** Hewaa diraw, untunttu barenttu k'eera gitiyaw yarshshiino; barenttu wogga gitiyaw is'aanaa c'awayiino. Ayaw gooppe, untunttu ishaluwaan de'iyaaawenne mal'uwa miyaawe he gitetuwa wolk'k'aanna. **17** Yaatina, untunttu barenttu gitiyaa k'ok'k'ofiide kawutetsatuwaa ubbaa wode k'areti bayinnan wod'iide de'anee?

2 Wochchiyaa adussa gimbbiyaa bolla kesa ek'k'aade taani naagana. He sa'aan S'oossay taana giyaabaanne ta maganaw I immiyaa zaaruwaa sisanaw s'eellashshana. **2** Med'ina Goday taw zaariide, «Wos's'iyaa uraykka nabbabana mala, masetteedda shuchchaa bolla taani new k'onc'c'issiyaa sas'aa ordduwaan s'aafa. **3** Ayaw gooppe, sas'aan beetteeddawe bare keerettedda wodiya naagee. He sas'ay polettiyaa wodi ellekka gakkanawaa; wordduwaa gidiide de'enna. Takkiyaabaa malatintokka naaga; ayaw gooppe, I tumuwaappe yaana; gam'enna. **4** «Be'a, I otoretteedda; Aa k'ofa ubbaykka suure gidenna; shin s'illuu bare ammanuwaan de'ana.» **5** Durettsay asaa c'imme; otoranchcha asaw shemppo baawa. I duufuwaadan yora gidiyaa dirawunne hayk'k'uaadan kalli erenna asaa gidiyaa diraw, kawutetsatuwaa ubbaa barew shiishshee; asaa ubbaakka barew omoodee. (Sheol h7585) **6** «Asay barentta omoodeeddawantta, «Barewaa gidenna miishshaa shiishshiide dagayiawoonne ac'uwa asaappe wolk'k'an akkeedda mas'uwaan durettiyaawoo aayyero! Hawe hawaadan haniidde, awude gakkanaw de'anee?» yaagi k'iliic'anne toochchana. **7** Neeni untunttoo tal"eedda asatuu ne akeekenan ne bolla denddiide, neena kokkorssana. Hewaappe guyyiyaan, untunttu ne mas'uwa ubbaa bonk'k'anawantta. **8** Neeni c'ora yaraa mas'uwa bonk'k'eedda diraw, untuntuppe atteeddawanttu ne mas'uwa bonk'k'anawantta. Ayaw gooppe, ne daro asaa suutsaa gussaadda; k'ay sa'aa ubbaan, katamatuwa bollanne untuntun asaa bollakka sugetsaa oosuwa ootsaadda. **9** «Metuu neena gakkennaadan, ne golliyaa d'ok'k'asaan kees's'anaw naak'uwaan miishshaa shiishshiyaawoo, new aayyero! **10** Daro asaa ne genaade d'ayisseeddawaa gaasuwaan ne soo asaa kawushshaadda; neeni ne bolla bayetsaa ahaada. **11** Haray atto ne golliyaa gimbbiyaa shuchchaykka ne bolla waassana; tuusatuukka waasuwa allanawantta. **12** «Katamaa makkalan baasiide, asaa suutsan kees's'iyaawanttoo, hintew aayye ana! **13** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday Asay ootsiyaawe ubbay tamaa kaate gidanaadan, k'ay

kawutetsatuu ubbay daaburiyaawe c'oo mela gidanaadan, k'ofaa k'achchi wotseedda. 14 Ayaw gooppe, haatsay abbaa kammiyaawaadan, Med'ina Godaa bonchchuwaaw eratetsay sa'aa kumana. 15 «Bare shooro Asay kallottina be'ana giide, iitabaa gujaanine unttunta ushshiide matsoyiyaa uraw aayye ana! 16 Neeni bonchchuwaaw diraw kawushshaa mayyana. Ha"i simmi laa neenoo, usha! Ushaade ganddigaara! Med'ina Godaw ushechcha kushiyan de'iyaa s'uu'ay neekko yaana; ne bonchchuu kawushshaw laamettana. 17 Neeni Liibaanoosa d'ayisseeddawaadan, neenikka d'ayana. Neeni do'atuwaa wora wurssaadda; ha"i k'ay untunttu neena yashissana. Ayaw gooppe, ne daro asaa suutsaa gussaadda; k'ay sa'aa ubbaan, katamatuwaa bollanne untunttun de'iyaa asaa bollakka sugetsaa oosuwaaw ootsaadda. 18 «I barew eek'ay ayaa maaddii? Aa Asay giigisseedda gidennee? Wordduwaappe attina, aan harabay ayayenne beettena. Yaatina, Aa med'd'eedda bitanii ha ayinne haasayenna eek'aa ammaniyaawe Aa ayaa maaddanaassee? 19 Mitsaappe masetteeddawaa «Beegotta!» giyaawoo, k'ay shuchchaappe masetteedda duudiyaa, «Dendda ek'ka!» giyaawoo, new aayye ana! I won new ayentto k'onc'c'issanaw danddayii? Be'a, I work'kaanine biran sheeshsheeddawaa; aw shemppuu baawa. 20 «Shin Med'ina Goday bare geeshsha Geeshsha Golliyaana. Hewaa diraw, biittan sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa sintsan c'o'u go» yaageedda.

3 Timbbitiyaa odiyaa Imbbaak'oomi mazimuriyaadan yes's'iidde, woosseedda woosay hawaa: 2 Abeet Med'ina Godaw, neeni kase ootseeddawaa taani sisaade yayaad. Abeet Med'ina Godaw, nu wodiyaankka he oosotuwaaw zaaretsaade ootsa; untunttu nu wodiyaankka erettino. Neeni hank'k'etsiyaa wode ne maarotaa k'oppa. 3 S'oossay Temaana giyaa sa'aappe yee; He Geeshshay Paaraana Deriyaappe yee. Aa bonchchuu saluwaaw kammeedda; Aa galataykka sa'aa kumeedda. 4 Aa p'ooletsaykka aawaa poo'uwaaw mala; Aa wolk'k'ay k'osetti utteedda Aa kushiyaappe pozhzhu giyaa poo'uu kesee. 5 S'oossay iita harggiyaa bareppe sintsaw kiittee; hayk'kuwaakka bare geeduwaaw kaaletsee. 6 I ek'kiide biittaa k'aatseedda. K'ay I s'eelliide kawutetsatuwaaw kokkorseedda. Med'inaadeppede'eedda deretuu me"eretteeddino; k'ay I untunttu bollan hamettiyaa beniideppe de'eedda deretuukka laaletteeddino. 7 Taani Toop'p'iyaa Asay tuggatishin be'aad; Midiyaama biittaa asaykka kokkorishiina be'aad. 8 Abeet Med'ina Godaw, neeni ayaw hank'k'ettaadii? Shaafatuu neena hank'k'etsisseeddino? Woy abbaa bolla hank'k'uwaa ees's'a kesaadii? Tuytti, neeni ne paratuwaanne ne paraa gaaretuwaaw

toggeeddawe ne asaw s'oonuwaaw immanaassa. 9 Neeni ne wonddaafiyaa giigissaadda; pootsatuwaaw dukkanaw dafaadda. Biittaa p'alk'k'aade haatsaa kessaadda. 10 Deretuu neena be'iide, yashshaw kokkoreeddino; haatsaa kis'aykka aad'd'eedda. K'ay haatsaa c'iimatuukka waassiino; waassiidde barenttu dambalaa haa haa darisseeddino. 11 I s'onggiide yeddeedda pootsatuu poo'uwaaninne ne tooratuwaaw p'ooletsan awayenne aginay barenttu de'iyaa saan de'iyaa saan ek'k'eeddino. 12 Neeni hank'k'ettaade biittaa ubbaan yuuyyaadda; kawutetsatuwaakka hank'k'uwaaan yed'd'aadda. 13 Neeni ne asaa ashshanawunne ne oketteeddawaa ashshanaw kesaadda; iitatuwaaw kaappuwaaw shoc'aadda; Aa mayuwaaw k'aaraade Aa kallo s'iira ashshaada. 14 Aa olanchchatuwaaw gadaawaa neeni Aa tooraan Aa c'addaadda. Untunttu nuuna laalanaw gotiyaadan yiino; metootanchchaakka geeman mittanaw dosiino. 15 Neeni ne paratuwaan abbaa yed'd'aade aad'd'iyaa wode, daro haatsay hoommuwaaw goppu gee. 16 Taani hawaa ubbaa sisina, ta bollay gaji gajeedda; ta mettershshay kokkoreedda; ta mek'etsaykka wook'k'eedda; ta gedetuukka k'ay gunddeeddino. Nuuna tuggayiyaawantta S'oossay murana gakkanaw, metuwaaw gallassaa taani danddayan naagana. 17 Balasiyaa giyaa mitsay ayifana d'ayooppekka, woyniyaa turaan ayifii d'ayooppekka, wogaray ayifenan is's'ooppekka, gadii katsaa mokennan is's'ooppekka, sikkuwan dorssi d'ayooppekka, k'ay ak'uwaaan mehii d'ayooppekka, 18 hewe ubbay d'ayooppekka, taani Med'ina Godaan nashettana; taana ashshiyaa Med'ina Godaan taani nashshechchaa pooc'u gaana. 19 Ubbaa Mooddiyaa Med'ina Goday taw wolk'k'aa; ta gediyaaw gaaraa gediyaadan minisee; taani d'ok'k'a sa'atuwaan hemettanaw taana danddayissee. (Yes's'iyaaawantta kaaletsyaawaa hassayissiyaawaa: ha mazamurii diis's'iyaaawaa diis's'iidde yes's'iyaa mazimuriyaa.)

Sofonaasa

1 Amoonaa na'ay Iyoosiyaasi Yihudaan kaateteedda wode Sofonaasakko yeedda Med'inaa Godaa k'aalay hawaa. Sofonaasi Kuusha na'aa; Kuushi Gadaaliyaa na'aa; Gadaalii Amaariyaa na'aa; Amaari kaatiyaa Hizk'k'iyaa na'aa. **2** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani gadiyaa bollan de'iyaaawaa ubbaa mul's'su uotsaade d'ayissana. **3** Taani asaanne mehiyaa, saluwaaw kafotuwaanne abbaa moletuwaakka d'ayissana. K'ay taani iita asatuwaaw aatsa yeggana; asaa zariyaakka biittaa bollappe d'ayissana» yaagee Med'inaa Goday. **4** K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa ubbaa muranaw ta kushiya dentsana; Ba'aala giyaa eek'aw goyinniyyaa atteeddawantanne aw ootsiyaa k'eesetuwaaw he sa'aappe mul's'su uotsaade d'ayissana. **5** Golliyaa huup'iyaa dembbayiide ootseeddino; hewaa bolla kesiide, awaaw, aginaassinne s'oolintetoo goyinniyaawantta taani d'ayissana. Med'inaa Godaw goyinniiddinne Aa suntsan c'aak'k'iide, k'ay Molooka giyaa eek'aa suntsan c'aak'k'iyaaawantta taani d'ayissana. **6** Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide guyye simmeeddawantta, Med'inaa Godaa koyibeennawantanne untuntta kaaletsanaadan oochchibeennawantakka taani d'ayissana» yaagee. **7** Med'inaa Godaa gallassay mateedda diraw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa sintsan c'o'u giite! Med'inaa Goday bare asaa yarshshoo giigeedda mehiyaadan aatsi immanaw giigisseedda; k'ay Yihudaa bonk'k'iyaa morkkatuwaakka dummayiide giigiseedda. **8** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta asaa aatsa immiyaa gallassi kaappatuwaaw, kaatiyaa naanatuwaanne allaga biittaa wogaa kaaliyaawantta ubbatuwaaw taani murana. **9** He gallassi allaga biittaa asatuwaadan, eek'aw goyinniyaawantanne barenttu godaa golliyaa makkalaaninne c'imuwaan kuntsiyaawantta taani murana» yaagee. **10** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi Yerusaalame dirsaan Moliyaa Penggiyaa matan de'iyaa ooratsa katamaa shaakuwaan waasuunne yeekuu sissetana, zoozetuwaaw bollanka d'ok'k'u geedda dom'etsaa kooshshay giirumana. **11** Hinttenoo, katamaw hirkki baggana de'iyaaawanttoo, yeekkite; ayaw gooppe, hewan zal'iyaa ubbatuu d'ayeeddino; aleek'k'oo haniyaa biraa zal'iyaaawanttukka hayk'k'i wureeddino. **12** He gallassi taani Yerusaalame gidduwaaw s'omppiyaan koyana; hirggi bayinnan woppu gi uttiide, barenttu wozanaan, «med'inaa Goday lo'obaanne ootsenna; iitabaanne ootsenna» yaagiyaawantta taani murana. **13** Untunttu mas'uu bonk'k'ettanawaa; untunttu golliikka kolettana. Untunttu golliyaa kees's'ana, shin he golliyaan de'ikkino; k'ay woyniyaa

turatuwaakka tokkana, shin he woyniyaa eessaa ushiikino» yaagee. **14** Med'inaa Godaa wolk'k'aama gallassay mateedda; k'ay loysiti elleelliide yee. Med'inaa Godaa gallassay c'amo gallassaa. He gallassi mino olanchchatuukka waasuwaaw s'ulisana. **15** He gallassay hank'k'uwaa gallassaa, metonne un'o gallassaa, bashshaanne koletsaa gallassaa, d'umanne shaannochchaa gallassanne shaariyaanne bara d'uma gallassaa gidanawaa. **16** He gallassay yuushshuwaaw diretteedda katamatuwaaw bollanne adussa gimbbetuwaaw bolla olaa malakatay punettiyyaa gallassanne olanchchatuu olaa kooshshay sisetiyaa gallassaa gidanawaa. **17** Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Untunttu S'oossaa naak'k'eedda diraw, k'ook'iyaaadan tattaafana gakkanaw, asatuwaaw bollan taani metuwaaw ahana. Untunttu suutsay di'uuwaadan goggana; untunttu anhay pituwaadan olettana. **18** Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassi untunttu biraa gidina, untunttu work'k'aykka untuntta ashshanaw danddayenna. I sa'aan de'iyaa ubbaa akeekenan de'ishshin, wurssi d'ayissana; biittaa ubbaykka Aa hank'k'uwaa taman meetettana» yaagee.

2 Hinttenoo, yeellay bayinna asatoo, ane ittippe shiik'ite; **2** C'arkkuu punniide afiyaa suullaadan beennan de'iide, yashshiyaa Med'inaa Godaa hank'k'uu hintte bolla wod'd'ennaan de'ishshin, Med'inaa Godaa hank'k'uwaa suuluwaaw gallassaykka hintte bollan gakkennan de'ishshin, med'inaa Godaakko simmite. **3** Hinttenoo, gadiyaan de'iyaa ashkketoonne Aa azazuwaaw ootsiyaa ubbaa gede, Med'inaa Godaa koyite; s'illotetsaa koyite; k'ay ashkketetsaakka koyite. Yaatooppe, ooni erii, Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassi hinttena k'osiide ashshanenttonne. **4** Gaaza katamay onana; Ask'k'aloona katamaykka mela gidanawaa; Ashddooda katamaa Asay seeta gallassi goodettana; Ek'iroona katamaykka d'ok'k'olettanawaa. **5** Hinttenoo, abbaa doonaan de'iyaa Piliss's'eema asatoo, hinttenttoo aayye anal Neenoo, Piliss's'eematu de'iyaa Kanaane biittaw, Med'inaa Godaa pirdday ne bollan yee. Taani neena d'ayissana; neenan itti asayenne attena. **6** Abbaa doonaan de'iyaa hintte biittay mehiyaa heemmiyaa saa, hentsanchchatuu de'iyaaasaanne mehiyaa wudiyaa balluwaaw gidanawaa. **7** Abbaa doonay Yihudaa asaappe atteeddawanttoo laata gidanawaa; hewan untunttu heemettana. Sa'ay k'ammiyaa wode untunttu Ask'k'aloona kataman de'iyaa golletuwaan ak'ana; ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttu S'oossay untuntuwaaw k'oppaana; I untuntta zaariide ishalissana. **8** Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Taani Moo'aaba asaa k'ilic'uuwaanne Amoonaa asaa boriyaa sisaad. Untunttu ta asaa k'illic'c'eeddino; untunttu biittaa bollanka

otoretteeddino. 9 Hewaa diraw, ta de'uwaa suntsan c'aak'k'ay, Moo'aabe Sodoomadan hanana; Amoonaa asaykka Gamooraa asaadan hanana. Untuntu med'inaw mas'iniyaa bookkiyaa ollaanne aguntsay mayyeedda bazzuwa gidanawaa. Ta asaappe atteedawaanttu untuntu duretaa bonk'k'anawantta; untuntu biitaakka laattanawantta» yaagee. 10 Amoonanne Moo'aabe Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa asaa bolla k'iliic'iiddinne otorettiide haasayeedda diraw, untuntu bolla ha metuu gakkanawaa. 11 Med'inaa Goday untuntun yayetteeddawaa gidanawaa; biittan de'iyaa s'oossatuwa ubbaa I d'ayissana; k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaan de'iyaa Asay ubbay bare de'iyaa saan de'iyaa saan aw goyinnana. 12 Hinttenoo, Toop'p'iyaa asatoo, hinttekka ta mashshaan hayk'k'ana. 13 Med'inaa Goday bare kushiya hup'issa bagga zaariide yeddana; Asoore biittaa d'ayissana. K'ay Nanawe katamaakka mela bazzuwaadan, mela sa'aa ootsana. 14 Wudiinne do'atuu ubbay Aa gidдон allas's'ana; guttuunne k'us'arssay Aa koletteedda gimbbetuwa gidдон de'ana; untuntu kooshshay maskkootiyaanne penggiyaanna sissetana. Golletuu kees'etteedda zigay kallottana. 15 Ha katamay, «Taana! Taappe attina, haray baawa» yaagiide otorettiide de'eeddawaa; shin I ha"i do'atuu geessuu mela sa'aa gideedda. Aa miyiyaanna aad'd'iyaa ubbay daroppe maalalettiide, barenttu kushiya s'orssiide, «barchche!» gaana.

3 Makkalanchchatiw, tuneeddaaniwunne bare asaa tuggayeedda Yersaalame katamatiw aayye ana! 2 Iza oonanne sisukku; seerina simmukku; Med'inaa Godaan ammanettukku; bare S'oossaakkokka shiik'ukku. 3 Izi gidдон de'iyaa kaappatuu gudiya gaammotuwa mala; daannatuukka wonttiw ashshenan demmeeddawaa ubbaa wurssi mi diggiya omarsa wanggireellotuwa mala. 4 Izin nabatuu otoranchchanne genanchcha. Izi k'eesatuu kka geeshshabaa tunissiyaawantta; k'ay untuntu S'oossaa higgiya barenttoo injjetiyaawaadan, mirk'k'iide biliino. 5 Shin izi gidдон de'iyaa Med'inaa Goday s'illuwa; I balabaa ootsenna; wonttina wonttinakka I bare s'illo pirdaa pirddee; ay wonttanikka aggi erenna. Gidooppenne, izin de'iyaa makkalanchchay ayinne yeella erenna. 6 S'oossay hawaadan yaagee; «Taani kawutetsatuwa d'ayissaad; untuntu gimbbetteedda sa'atuukka koletti kichcheeddino. Untuntu katamatuwa itti asayne de'enna ona biittaa ootsaad; ogetuukka ooninne hewaana aad'd'enawaa gideeddino. 7 Taani hawaa ubbaa Yersaalame ootsaade, «Simmi ta Asay taana bonchchana; taani seeriyaa seeraakka akkana; taani azazeeddawaakka dogenna» yaagaad. Shin

untuntu kasewaappekka yaa yaa barenttu oosuwaan tuniide beeddino» yaagee. 8 Med'inaa Goday hawaadan yaagee, «Ane taani pirddiya gallassay gakkanaw, takki giite. Ayaw gooppe, taani asatuwaanne kawutetsatuwa shiishshanaw k'achchaad; shiishshaade ta hank'k'uwaa suuluwa untuntu bolla gussana. Sa'ay mulennakka ta hank'k'uwaa taman s'uugettana. 9 «He wode taani asaa ubbay geeshsha haasayaa haasayana mala ootsana; yaatina, untuntu ubbaykka Med'inaa Godaa suntsaa s'eegananne ittippe aw ootsana. 10 Laaletteedda ta asatuu, taw tumu goyinniyaawanttu Toop'p'iyaa shaafatuwaappe hefintsa baggappe taw imotaa ahana. 11 He wode hintte ta bolla makkaliide ootseedda oosotuwa gaasuwaan yeellatikita; ayaw gooppe, otorettiyaanne ayyiyaawantta taani hintte gidoppe digga diggana. K'ay hinttekka hawaappe sintsan ta geeshsha deriyan otorettikita. 12 Taani hintte gidoppe barenttu hup'iyaa kawushshiyaawantanne zik'k'i ootsiyaa asatuwa ashshana; untuntukka Med'inaa Godaa suntsan ammanettiyaawantanne taappe maaduwa koyiyaawantta gidana. 13 Israa'eeliya asaappe atteedawaanttu O bollanne iitabaa ootsikkino; wordduwa haasayikkino; untuntu ins's'arssanka c'immu beetena. Hewaa gishshaw, untuntu heemettananne allas's'ana; untunta yashissiyaabaykka de'enna» yaagee. 14 S'iyoonne naatee, mazamuriyaa yes's'a! Israa'eeliya asaw, illile! Yersaalame naatee, ne polo wozanaappe nashetta; hashshukka ga! 15 Med'inaa Goday hintte bolla pirddeedda pirdaa aggeeda; hintte morkkatuwaakka diggeedda. Med'inaa Goday, Israa'eeliya Kaatii, hintte gidдон de'ee; hawaappe sintsanaw hinttena yashissiyaawe baawa. 16 He gallassi Yersaalamebay hawaadan yaagettana; «S'iyoonne, yayyoppa! Ne kushetuukka arggaac'oppino. 17 Med'inaa Goday ne S'oossay ne gidдон de'ee; I new s'oonuwa immiyaa olanchchaa. I neenan nashettana; I bare siik'uwaa neena ooras's'isana; Asay baala gallassi yes's'iyawaadan, I neenan nashetteedawaa mazamuriyaa yes's'iide bessana» yaagana. 18 S'oossay hawaadan yaagee; «Hawaappe sintsanaw ne bolla bashshay gakkennaadan taani ootsana; ne yeellaakka k'uc'c'ana. 19 Be'a, he wode taani neena uk'kunneeddawantta ubbaa murana. Taani wobbatuwa ashshana; laaletteeddawanttakka shiishshana. Taani untuntu kawushshaa bonchchoo laammana; yaatooppe sa'aan de'iyaa asaa ubbaa matan untuntu suntsay eretteeddawaa gidanawaa. 20 He wode taani hinttena shiishshana; taani hinttena ittippe shiishshaade zaarana; yaataade taani hintte ayii be'ishin hinttena ishalissiyaa wode, hintte ha sa'aan de'iyaa asaa ubbaa matan

bonchchetteeddawantanne eretteeddawantta gidanita»
yaagee Med'inaa Goday.

Haage

1 Kaatii Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsi, usuppuntsa aginaan koyiro gallassi Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana Salaatiyaala na'aa, Yihudaa gadiyaa mooddiyaa Zarubaabeelakkonne lyos'edeek'a na'aa, k'eese ubbatuu kaappuwaa lyyaasukko yeedda; **2** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Hawe asay, «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa zaaretsiide kees'siyaa wodii biro gakkibeenna» yaagee.» **3** Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana, **4** «Ta asaw, ta Geeshsha Gollii koletti de'ishin, hintte hintte alleek'etteedda golletuwaan de'anaw hawe hinttenttoo wodeeyye?» yaagiid yeedda. **5** Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Ane hintte hinttena gakkidde de'yaawaa k'oppite. **6** Hintte daruwaa zereeddita; shin guutsaa shiishsheeddita. Miita, shin kallikkita; ushiita, shin alikkita. Mayyiita, shin hinttena ho"enna; dirguwaa akkiyaawe daaketto k'arc'c'iitiyaan yegganaw akkee» yaagee. **7** K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Ane hintte hinttena gakkidde de'yaawaa k'oppite. **8** Simmi deriyaa pude kesiide, mitsaa k'ans's'iide ahite; Geeshsha Golliyaa zaaretsiide kees's'ite. Yaatooppe taani aan nashettananne bonchchettana» yaagee Med'inaa Goday. **9** K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Hintte daro katsaa shiishshanaw halchcheeddita; shin guutsaa gideedda; aakka hintte golle gelisseedda wode, taani punniyaawaan d'ay aggeedda. Hawe ayaw haneeddee? Taani hawaa ootseeddawe, hintte ubbaykka hintte golliyaa golliyaa oosoo wos's'ishin, ta gollii kolettiide atteedda gishshaassa. **10** Hewaa diraw, bolla saluu iraa immennan, biittaykka katsaa mokennan is's'eeddino. **11** K'ay biittaanne deretuwa bolla, katsaa bolla, woyniyaa turaanne zayitiyaa wogaratuu bolla, biittay pude mokkiyaawaa bolla, asaanne mehiyaa bollanne hintte daaburiide ootseeddawaa ubbaa bolla taani iraa d'ayssaad» yaagee. **12** Hewaappe guyyiyaan, Salaatiyaala na'ay Zarubaabeeli, lyos'edeek'a na'ay, k'eesiyaa ubbatuu kaappuu lyyaasunne hara Asay ubbay Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa k'aalawunne Med'inaa Goday untunttu S'oossay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana kiitteedda k'aalaw azazetteeddino; asaykka Med'inaa Godaw yayyeeddino. **13** Yaatina, Med'inaa Goday kiitteedda Haggii asaa, «Asaw, Med'inaa Goday hinttena, «Taani hinttenana de'ay» yaagee» yaagi Med'inaa Godaa kiitaa asaw odeedda. **14** Yaatina, Med'inaa Goday Salaatiyaala na'aa, Yihudaa biittaa mooddiyaa Zarubaabeela, lyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa lyyaasanne hara

asaa ubbaa dentssetseedda; untunttu yiide, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa, barenttu S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees'uwa doommeeddino. **15** Hawe haneeddawe Kaatii Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, usuppuntsa aginaan laatamanne oyddentso gallassaana.

2 He laytsan laappuntsa aginaan laatamanne ittentsa gallassan Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana hawaadan yaagiid yeedda; **2** «Salaatiyaala na'aa, Yihudaa mooddiyaa Zarubaabeelaw, lyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa lyyaasuwnne hara asaw hawaadan yaagaade oda; **3** «Ha Geeshsha Golliyaa bonchchuu kase ayaa malentto be'eedda asaappe atteedawe hintte gidдон de'ii? Hachche hintte Aa s'eelliyaa wode, waan utteeddee? Hintte ayifiyaan I baynnawaa malatee gidennee? **4** « «Zarubaabeelaa, ha'i minna! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. lyos'edeek'a na'aw, k'eesiyaa ubbatuu kaappoo lyyaasuu, neenikka minna! Biittan de'iyaa asaa ubbaw, hintteikka minnite! Minniide ootsite; ayaw gooppe, taani hinttenana de'ay. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. **5** Hintte Gibs'eppe kesiyaa wode, taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan, ta Ayyaanay hinttenana de'iyaa diraw yayyoppite! **6** « «K'aykka taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. Taani mata wodiyaan itti gede gujjaade, salotuwaanne sa'aa, abbaanne mela biittaakka k'aatsana. **7** Kawutetsatuwaa ubbaakka k'aatsana; kawutetsatuwaa ubbaan de'iyaa duretay haa yaanaadan ootsana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha Geeshsha Golliyaa bonchchuwaan kuntsana. **8** Biray tawaa; work'k'aykka tawaa. **9** Koyirowaa bonchchuwaappe ha laa"entso Geeshsha Golliyaa bonchchuu darana; taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha sa'aan sarotetsaakka immana» yaagaade oda» yaageedda Med'inaa Goday. **10** Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, udduppuntsa aginaan laatamanne oyddentso gallassan Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana hawaadan yaagiid yeedda; **11** «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Higgii waagintto eranaw ane k'eesetuwa hawaa oochcha: **12** Itti uray yarshshoo geeshshi wotseedda ashuwaa bare afilaa s'eeran s'aas'i akkiide afishshin, he afilaa s'eeray ukitsaa, woy wos'iyaa, woy woyniyaa eessaanne zayitiyaa, woy hara ayaa k'ommo k'umanne bochchooppe, he bosheteedda k'umay tumu geeshsha gidanaw danddayii?» yaaga» yaageedda. K'eesetuu, «Gidanaw danddayenna» yaagiide zaareeddino. **13** Haggii k'aykka, «Anhaa bochchiide tuneedda itti uray hawanttuppe itti k'ommo k'umaanne bochchooppe, he k'umay

tumu tunanee?» yaagiide oochcheedda. K'eesatuu, «Ee tunana» yaagiide zaareeddino. 14 Yaatina, Haggii zaaretsiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Ha asaynne ha kawutetsay ta sintsan hewaakka mala; untunttu ootsiyaa oosuunne untunttu shiishshiyaa yarshshuu ubbaykka hewaakka mala tuna» yaagee» yaageedda. 15 S'oossay, «Hachcheppe doommiide, hintte bollan gakeeddawaaa akeekite! Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa gimbbetuwaa doommanaappe kase, 16 hintte laa"u kunttaale katsaa akkana giide, katsaa wotsosaa beeddita; shin itti kunttaale s'alalaa demmeeddita. K'ay itti s'eetu liitiro woyniyaa eessaa akkanaw woyniyaa gum"iyaa ollaakko beeddita; shin hintte mes's'i oytamu liitiro s'alalaa woyniyaa eessaa demmeeddita. 17 Taani hintte kushii ootseedda oosuwaa ubbaa bollan melissiyaa c'arkkuwaa, katsaa harggiyaanne shachchaa yeddaade d'ayissaad. Shin hintte ha ubbankka taakko simmibeykkita» yaagee Med'inaa Goday. 18 «Hachche gallassaappe, ha udduppuntsa agenaan laatamanne oyddentsa gallassaappe doommiide, ane akeekite; K'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa baasuu baasetteedda gallassaappe doommiide k'oppite. 19 Ha"i zeretsaw haniyaa katsay hintte yeesiyaan d'ayooppe, K'ay woyniyaa turay, balasiyaa geetettiyaa mitsaa, roomaaniyaa geetettiyaa mitsaanne wogaraa zayitiyaa mitsaykka hachche gakkanaw ayfiyaa ayifana d'ayooppe, hachcheppe doommaade taani hinttena anjjana» yaagee. 20 He agenaan laatamanne oyddentso gallasan Med'inaa Godaa k'aalay laa"entsuwaa Haagekko hawaadan yaagiid yeedda; 21 «Yihudaa mooddiyaa Zarubaabeelaw hawaadan yaagaade oda; <Taani salotuwaanne sa'aa k'aatsana; 22 kawutetsatuwaa araatatuwaa aatsa yeggana; untunttu wolk'kaa d'ayissana. Paraa gaaretuwaa untunttu laaggiyaawantunna aatsa yeggana; paratuunne paraa asatuukka ubbay barenttu gidдон hayk'k'ettana. 23 Ta k'oomaw, Salaatiyaala na'aw Zerubaabeelaa, taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena he gallassi akkaade ta maatafaa migiduwaa mala ootsana. Ayaw gooppe, taani neena dooraaddi» yaagaade oda» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday.

Zakkaraasa

1 Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, hosppuntsa aginaan Med'inaa Godaa k'aalay Iddo na'aa Berekiyaa na'aa timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasakko yeedda. **2** «Med'inaa Goday hintte mayzza aawotuwwa bollan loytsi hank'k'etteedda. **3** Shin ha"i asaw hawaadan yaagaade oda; <Taakko simmite; k'ay taanikka hinttekkko simmana.> Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. **4** Kase timbbitiyaa odiyaawanttu, <Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, hintte iita ogiyaappenne iita oosuwaappe simmite> yaagee» yaagiide odina sisennan is's'eeddinonne taanakka sisennan is's'eedda hintte mayzza aawotuwwaadan hanoppite. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. **5** Hintte mayzza aawotuu ha"i hak'an de'iino? He timbbitiyaa odeeddawanttu med'inaw pas'a de'iino? **6** Gido shin, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuu baggana taani odeedda k'aalatuunne higgetuu ubbay hintte mayzza aawotuwwa bollan gakkibeykkinoo? Yaatina, untuntukka kayyotiide, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nu ogiyaadaanne nu oosuwaadan nuw immanna geeddawaadan, bare geeddawaa ootseedda yaageeddino yaaga yaageedda. **7** Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, Shabaas'a giyaa tammanne ittentsa aginaan, laatamanne oyddentso gallassi Med'inaa Goday k'aalay Iddo na'aa Berekiyaa na'aa timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasakko yeedda. **8** Taani k'amma sas'aan zo'o paraa toggeedda itti bitaniyaa be'aad; ikka zanggaaraan de'iyaa barsseenetiyya giyaa mitsatuwwa garssan ek'k'eedda; k'ay aappe guyye baggana daama, zo'onne bootsa paratuu de'iino. **9** Yaatina, taani, Ta godaw, hawanttu ayee? yaagaad. Taananna haasayiyya kiitanchchay zaariide taana, «Hawanttu ayentto taani neena bessana yaageedda. **10** «Yaatina, barsseenetiyya garssan ek'k'eedda bitanii, Hawanttu sa'aa ubbaa yuuyyi yuuyyiide s'omoosana mala, Med'inaa Goday kiitteeddawantta yaageedda. **11** «Untunttu barsseenetiyya garssan ek'k'eedda Med'inaa Godaa kiitanchchaw hawaadan yaageeddino; <Nuuni sa'aa ubbaa yuuyyi yuuyyiide s'omoosiide; biittay sa'ay woppu giide, saro de'ee> yaageeddino. **12** «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay hawaadan yaageedda; <Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, neeni hank'k'ettoodeppe laappun tammu laytsaa gideedda ha Yersaalamenne Yihudaa katamatuwwa maarennan awude gakkanaw gam"ay?> yaageedda.» **13** Med'inaa Goday taananna haasayiyya kiitanchchaw lo'onne mintsetsiyaa k'aalan zaaruwaa immeedda. **14** Hewaa diraw, taananna haasayiyya kiitanchchay taana, «Ha k'aalaa awaaya;

Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani Yersaalamewunne S'iyooniw daro mishettay. **15** Nuuni saro de'eetto giyaa kawutetsatuwwa bolla taan daro hank'k'etaad, taan ta asaa bolla guutsaa hank'k'ettaad shin untunttu ta asaa bolla daro tuggaa gatseeddino. **16** Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday hawaa oday; taani Yersaalame maarotaan simmaad. Ta Geeshsha Gollii yan kees'ettana; Yersaalame katamaykka wodoruwaan likkettana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday> yaagee» yaagaade awaaya. **17** «Zaaretsadekka hawaadan yaagaade awaaya; <Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ta katamatuwwa duretetsay kumi goggana k'ay taani Med'inaa Goday S'iyoone zaaretsaade mintsetsana; Yersaalamekka zaaretsaade doorana yaagee> yaagaade awaaya» yaageedda. **18** K'aykka taani sas'aan oyddu kac'etuwwa be'aad. **19** Taananna haasayiyya kiitanchchaa, «Hawanttu ayee?» yaagaade oochchaad. Ikka taw zaariide, «Ha kac'etuu Yihudaa, Israa'eelanne Yersaalame laaleedda kawutetsatuwwa» kawutetsatuwwa leemisatwaa yaageedda. **20** Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana birataa k'os's'iyaa oyddu hiillatuwwa besseedda. **21** Taani, «Hawanttu ayaa ootsanaw yeeddino?» yaagaade oochchaad. I zaariide, «Hawanttu ooninne d'ok'k'u giide s'eellennaadan, Yihudaa biittaa laaleedda kac'etuwwa yashissanaw yeeddino; k'ay Yihudaa biittaa laalanaw barenttu kac'iyaa dentseedda Ayihuda gidenna kawutetsatuwwa kac'iyaa k'os's'iide, sa'aan yegganaw yeeddino» yaageedda.

2 K'aykka hara sas'aan bare kushiyan likkiyaa wodoruwwa oyk'k'eedda itti bitaniyaa be'aad. **2** Taani, «Neeni hak'a bay?» yaagaade Aa oochchaad. I, «Taani Yersaalame gompayenne geesay ay keeshshentto be'anaw, likkanaw bay» yaageedda. **3** Hewaappe guyyiyaan, taananna haasayiyya kiitanchchay kesiide beedda; k'ay aanana gakkettanaw hara kiitanchchaykka yeedda. **4** Aa hawaadan yaageedda; «Wos's'a; baade he yalaga bitaniyaa, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Asaanne mehiyaa darotetsaappe denddeeddawaan Yersaalame katamaa yuushshuu dirssaa gimbbii bayinna katamaadan de'ana. **5** Taani Aa yuushshuwaan tamaa dirssaa gidana; taani Aa gidдон bonchchuwwa gidana yaagee> yaaga» yaageedda med'inaa Goday. **6** Med'inaa Goday bare asaa hawaadan yaagee; <Taani hinttena ubba saan laalaad. Shin ha"i huup'issa bagga gadiyaappe bak'atiide kichchite!> yaagee Med'inaa Goday. **7** K'aykka S'oossay, «Neenoo, s'iyoonee, Baabloone mac'c'a naanatuwaanna de'iyaa kessa akkaade haaya!» yaagee. **8** Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare bonchchuwwa k'onc'c'issana mala, bare asaa

bonk'keedda kawutetsatuwaakko taana kiittiidde, hawaadan yaageedda; «Hinttena bochchiyaawe ta ayfiyaa buluwa bochchee. 9 Be'ite, taani ta kushiya untuntu bollan dentsana; k'ay untuntukka kase barentu k'oomatuwaan omoodettana» yaageedda. He wode hintte Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana kiiteeddawaa erana. 10 Med'ina Goday hawaadan yaagee; «S'iyoone asaw, yes's'itenne nashetite! Ayaw gooppe, taani yaade hintte gidдон de'ana» yaagee. 11 He wode daro Ayihuda gidenna kawutetsatuu Med'inaa Godaana gaketiiide, Aa asaa gidana; ikka untuntu gidдон de'ana. K'ay hinttekkа Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hinttekkо kiiteeddawaa he wode erana. 12 Geeshsha biittaan Med'inaa Goday Yihudaa barena gakeedda gishuwaa ootsiide laattana; Yersaalamekka I zaaretsiide doorana. 13 Med'inaa Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aan denddeedda; hewaa diraw, ashuwaa mayyeedda ubbay Aa sintsan c'o'u go!

3 Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa ubbatuu kaappuu Iyyaasu Med'inaa Godaa kiitanchchaa sintsan ek'keeddawaanne Sees'aanaykka Iyyaasa mootanaw aappe ushechcha baggana ek'keeddawaa Med'inaa Goday sas'aan taana besseedda. 2 Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Sees'aanaw, Med'inaa Goday neena seero; Yersaalame dooreedda Med'inaa Goday neena seero! Ha bitanii tamaappe kesiide atteeda s'iifaa mala gidennee?» yaageedda. 3 Iyyaasu kiitanchchaa sintsan ek'keedda wode, k'ita mayuwaa mayyi utteedda. 4 Kiitanchchay bare sintsan ek'keeddawantta, «Aappe ha k'ita mayuwaa k'aarite» yaageedda. K'ay I Iyyaasa, «Be'a, taani ne bayzzuwaa neeppe diggaad; bonchuwaa mayuwaakka neena mayzzana» yaageedda. 5 K'aykka Taan, «Geeshsha shaashiyaa Aa huup'iyaa s'aas'ite» yaagaad. Untuntukka I azazeeddawaadan ootseeddino; mayuwaakka Aa mayzzeeddino. Med'inaa Godaa kiitanchchay he wode Aa miyyiyaan ek'keedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Iyyaasu hawaadan yaagiide d'iishisseedda; 7 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ta ogiyaan hamettooppenne ta azazuwaa naagooppe, neeni ta Geeshsha Golliiyaa ayissana; ta dabaabankka aawotana. K'ay hawaan ek'keeddawantuna ittippe neeni geliyaa maataa taani new immana. 8 « «Nenoo k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Iyyaasu, hawaa sisal! Sintsanna yaana keekabaw malaataa gidiyaa neenana ootsiyaawantukka hawaa sisino! Taani Tashiyaa geetettiyaa ta k'oomaa ahana. 9 Be'a, taani Iyyaasu sintsan shuchchaa wotsana; he shuchchaa bollaa laappun ayifetuu de'iino; taani Aa bollan wooc'aade s'uufiyaa s'aafana. Taani Ubbaappe

Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. He gadiyaa nagaraakka taani itti gallassi diggana» yaagee. 10 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi hintte ubbaykka hintte woyniyaa turaanne hintte balasiyaa mitsaa garssan uttiide, hintte shoortuwaa shoobbana» yaagee» yaageedda.

4 Hewaappe guyyiyaan, taananna haasayeedda kiitanchchay simmi yiide, gem"ishsheedda asaa beegotsiyaawaadan, taana beegotseedda. 2 I taana, «Neeni be'iyaaawe ayee?» yaageedda. Taani, «Taani work'k'aa s'alaalappe oosetteedda s'omppiyaa wotsiyaa ballaa be'ay; Aa s'eeran zayitiyaa s'aaruu de'ee; k'ay Aa bollan laappun s'omppetuu de'iino; he laappun s'omppetookka laappun laappun lukotuu de'iino. 3 He s'omppiyaa wotsiyaa ballaa matan laa"u wogaratuu de'iino; untuntu zayitiyaa s'aaruwaappe ushechcha baggananne haddirssa baggana de'iino» yaagaad. 4 Taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa k'aykka, «Ta godaw, hawantuu ayee?» yaagaade oochchaad. 5 Taananna haasayiyaa kiitanchchay zaariide, «Hawantuu ayentto erikii?» yaageedda. Taani, «Ta godaw, taani erikke» yaagaad. 6 K'aykka I, «Zarubaabeelaw Med'inaa Goday odeedda k'aalay hawaa; «Ta Ayyaanaanappe attina, wolk'k'an woy minotetsan gidenna. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. 7 Wolk'k'aama deriyaw, neeni ayee? Neeni Zarubaabeela sintsan lip'i geedda dembba gidana. K'ay Zarubaabeeli Geeshsha Golliiyaa kees's'i poliide, wurssetsa shuchchaa pude kessiyaa wode asay, «Hashshu! Hashshu polettee!» yaagana» yaageedda.» 8 K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay Zakkaraasakko yeedda. 9 Zakkaraasi hawaadan yaageedda; «Ha Geeshsha Golliiyaa baasuwaawaa Zarubaabeela kushetuu baaseeddino; k'ay poluwaakka Aa kushetuu kees's'iide polana. Hewaappe guyyiyaan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hinttekkо kiiteeddawaa hintte erana. 10 Ha guutsaa doometsaa kad'iyaa oonanne gidoope Zarubaabeela kushiyan tumbbiyaa be'eedda wode nashettana; Hawantuu laappun s'omppetuu biittaa ubbaa yuuyyiide s'eelliyaa Med'inaa Godaa ayifetuwaa» yaageedda. 11 Taani kiitanchchaa zaaraade, «Ha s'omppiyaa wotsiyaa ballaappe ushechcha baggananne haddirssa baggana de'iyaa ha laa"u wogaratuu ayee?» yaagaade oochchaad. 12 Taani laa"entsuwaakka, «Ha zayitii untuntuppe goggiyaa laa"u work'k'aa bombbatuwaa matan de'iyaa laa"u wogaraa tashetuukka ayee?» yaagaade oochchaad. 13 Ikka zaariide, «Hawantuu ayentto neeni erikii?» yaageedda. Taanikka, «Ta godaw, taani erikke» yaagaad. 14 I zaariide, «Hawantuu

sa'aa ubbaa Godaw ootsiyaa, laa'u oketteedda asatuwaa» yaageedda.

5 K'aykka taani d'ok'ku gaade s'eelliyaa wode, itti s'aas'etti utteedda mas'aafay bollana paalliyaawaa be'aad. 2 Kiitanchchay taana, «Ha neeni be'iyaaawe ayee?» yaagiide oochcheedda. Taani, «Taani itti s'aas'etti utteedda paalliyaa mas'aafaa be'ay; aw geesay laatamu wad'aa; gomppaykka tammu wad'aa» yaagaad. 3 I taana hawaadan yaageedda; «Ha s'aatsa mas'aafaa gidдон de'iyaaawe biittaa ubbaa bollaа yiya shek'kaa. He mas'aafan itti baggana, «Wuu'iyaa ubbay gadiyaappe d'ayana» yaagiyaawe s'aafetteedda; k'ay yenkko baggana, «Wordduwaan c'aak'kiyaa ubbay d'ayana» yaagiyaawe s'aafetteedda. 4 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani he shek'kaa kiittana; I biide, kaysuwaa soonne ta suntsan wordduwaan c'aak'kiyaawaa golle gelana; yan de'iidde, he golliyaa I kees'etteedda mitsaananne shuchchaanna gatsiide, mi d'ayisana» yaagee» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, he taananna haasayiyaa kiitanchchay taakko yiide, «Ane d'ok'ku gaade, ha yiyaawe ayentto be'a» yaageedda. 6 Taani, «I ayee?» yaagaade oochchaad. I zaariide, «Hawe makkiyaa k'un'aa» yaageedda. K'aykka gujiide, «Hawe Asay ha biittaa ubbaan ootseedda naak'uwaa malaataa» yaageedda. 7 Irssaasiyaa giyaa birataappe oosetteedda k'un'aa k'um'ii poketteedda wode itti mishiratta k'un'aa gidдон utteeddaano be'aad. 8 Kiitanchchay taw odiidde, «Hanna litatetsatto geetettaw» yaageedda. Izo guyye k'un'aa gidдо sugi gelissiide, irssaasiyaa k'um'iyaa akka duge naak'kiide, k'un'aa k'um'eedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, taani d'ok'ku gaade s'eelliyaa wode, untunttu k'efiyaan c'arkkuu de'iyaa laa'u mac'c'a asatuу yiyaawantta be'aad; untunttu k'efii shortiyaa k'efiyaa mala. Untunttu he keeshshaa sa'aappenne saluwaappe gidдоо pude dentseeddino. 10 Yaatina, taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Hawanttu k'un'aa hak'a afiino?» yaagaade oochchaad. 11 I, «Untunttu k'un'aa golliyaa kees's'anaw Baabloone biittaa afiino; gollii kees'etteedda wode, untunttu he k'un'aa aw giigeedda sa'aan wotsana» yaageedda.

6 K'aykka taani d'ok'ku gaade s'eellaad; s'eelliyaa wode oyddu paraa gaaretuu laa'u deretuwaappe gidduwanaа yiyaawantta be'aad; deretuukka k'ay nahaase giyaa birataa deretuwaа. 2 Koyro paraa gaariyaa karetsa paratuu goochchiino; laa'entso paraa gaariyaa karetsa paratuu goochchiino; 3 heezzentso paraa gaariyaa bootsa paratuu goochchiino; oyddentso paraa gaariyaa wanc'c'o paratuu goochchiino; untunttu ubbatuukka wolk'k'aama. 4 Taani taananna

haasayiyaa kiitanchchaa, «Ta godaw, hawanttu ayee?» yaagaade oochchaad. 5 Kiitanchchay, «Hawanttu sa'aa ubbaa Godaa sintsan barena shiishshiide kesiyaа oyddu saluwaa c'arkkotuwaa. 6 Karetsa paratuu goochchiyaa gaarii huup'issa bagga biittaa bee; bootsa paratuu goochchiyaa gaarii away doliyaa bagga bee; wanc'c'o paratuu goochchiyaa gaarii k'ay gedissa bagga bee» yaagiide zaareedda. 7 He paratuu keseedda wode, biittaa ubbaa yuuyyiide s'omoosanaw paachchuriino. Kiitanchchay untunttu, «Biite, biittaa ubbaa yuuyyiide s'omoosite» yaageedda. Untunttu biittaa ubbaa yuuyyiide wochcheeddino. 8 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'ku ootsi taakko waassiide, «Be'a, huup'issa bagga biittaa beedda paratuu barenttu beedda huup'issa bagga gadiyaan S'oossaa Ayaanaа shemppisseeddino» yaageedda. 9 Med'inaa Godaa k'aalay taakko, k'aykka hawaadan yaagiid yeedda; 10 «Baabloone omooduwaappe simmeedda Helddaayi, S'oobbiinne Yadaayi immiyaa imotaa akka; he gallassikka S'afaaniyaa na'aa Iyoosiyaasa golle ba. 11 Untunttuppe akkeedda biraappenne work'k'aappe kallachchaa med'd'a; Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasu huup'iyaan wotsa. 12 Aw, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, Aa suntsay Tashiyaa geetettiyaа itti bitanii bare de'iyaa saan dic'c'ana; I Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa zaari kees's'ana. 13 Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'anawe Aa; I kaatiyaadan bonchchuwaа mayyiide, bare kaatetuwaа araatan uttananne mooddana. K'ay I bare araataan uttiide k'eesetetsan ootsana; untunttu laa'u barenttu k'ofaan ittuwaа gidana» yaagee» yaaga. 14 He kallachchay Helddaaya, S'oobbiyaa, Yadaayanne S'afaaniyaa na'aa Iyoosiyaasa hassayissiyaawaa gidiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'ana» yaageedda. 15 He wode haako san de'iyaaawantu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'iide maaddanaw yaana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaykka taana hinttekkо kiitteeddawaa hintte hewan erana. Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, hintte polo azazettooppe, hewe hanana.

7 Daariyoose kaateteedda oyddentso laytsan, Kisileewa giyaa udduppuntsa aginaan, oyddentso gallassan Med'inaa Godaa k'aalay Zakkaraasakko yeedda. 2 Beetele katamaа Asay Sars's'es'ena, Regeemi-Melekanne untuntunna ittippe de'iyaa asatuwaа Med'inaa Godaappe anjuu yaana mala woossanaw kiitteeddino. 3 K'ay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwaanne timbbitiyaa odiyaawantta, «Daro laytsaappe ootsaade gam'eeddawaadan, taani

ha"ikka aggenaana ichcheshentso aginaan yeekkanawunne s'oomanaw bessii?» yaagiide oochchanaadan kiitteeddino. 4 Hewaappe guyyiyaan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay hawaadan yaagiid taakko yeedda; 5 «Biittan de'iyaa asaa ubbaanne k'eesetuwa hawaadan yaagaade oochcha; «Hintte he aad'd'eeda laappun tammu laytsaa gidдон ichcheshentso aginaaninne laappuntsa aginaan s'oomeddawaanne yeekkeeddawaa taw s'oomedditee? 6 Hintte miyaa wodenne ushiyaa wode, hinttentoo miitanne ushiita gidennee. 7 Yersaalame katamaaninne Aa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaan Asay de'eedda wode, untunttu ishaliide de'eedda wodenne Neegeebeninne away doliyaa bagga zik'k'a gadiyaan Asay de'eedda wode, Med'inaa Goday bare timbbitiyaa odiyaaawanttu baggana odeedda k'aalay hawaa gidennee?» yaaga» yaageedda. 8 Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka Zakkaraasakko hawaadan yaagiid yeedda; 9 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday kase hawaadan yaageedda; «Tumu pirddaa pirddite. Hintte gidдон ittuu ittoo keekatetsaanne maarotetsaa ootsite. 10 Am'etuwa, aata aawuu bayinna naanatuwa, betetuwaanne hiyyeesatuwa naak'k'oppite. K'ay hintteppe ooninne bare ishaa bollan iitabaa ootsanaw bare wozanaan k'oppoppo» yaageedda» yaagiid yeedda. 11 Shin untunttu sisennan is'seeddino; k'ay zokkiyaa zaareeddinonne sisennaadan, barenttu haytsaakka tuc'c'eeddino. 12 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare Ayyaanan kase bare timbbitiyaa odiyaaawanttu baggana kiitteedda higgiaanne k'aalaa sisenna mala, untunttu barenttu wozanaa zaallaadan miniseeddino. Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mataappe wolk'k'aama hank'k'uu untunttu bolla yeedda. 13 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani s'eeseedda wode, untunttu sisennan is'seeddawaadan, untunttu s'eeseedda wode, taanikka sisikke. 14 Taani gotiyaa ahaade, untunttu untunttu eribeenna kawutetsatuwa gidдон laalaad; biittay Asay yaanne haanne simerettenna mela biittaa gideedda; hewaadan haniide, ha lo'o biittay mela gideedda» yaagee.

8 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko, hawaadan yaagiid yeedda; 2 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Taani S'iyooniw loytsa mishettay; taana I mishuu s'uuggee» yaagee. 3 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani S'iyoone simmana; Yersaalame gidдон de'ana. K'ay Yersaalamekka Ammanettiyya Katamaa geetettana; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa derii k'ay Geeshsha Deriyaa geetettiide s'eesettana» yaagee. 4 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «C'imiide guufiyan biyaa

attuma asayenne mac'c'a Asay kasewanttuwaadan k'aykka Yersaalame dabaaban uttana. 5 Yersaalame katamaa ogetuu kaassaa kaa'iyaa attuma naanatuwaaninne mac'c'a naanatuwaan kumana» yaagee. 6 Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday, «Hawe hak'a asaappe atteedawanttoo maalalissiyaabaa gidooppenne, taw maalalissiyaabaa gidenna» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday. 7 Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ta asaa away wulliyaa bagga biittaappenne away doliyaa bagga gadiyaappe ashshana. 8 Untunttu Yersaalame gidдон de'anaadan ahana. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa, ammanettiyaanne s'illo S'oossaa gidana» yaagee» yaagiid yeedda. 9 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baasuwa baasiya gallassappe doommiide, timbbitiyaa odiyaaawanttu odeedda k'aalaa siseeddawanttoo, hintte kushiya minisiide polite. 10 Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe kase baggan asaw dirguu baawa; mehiyawukka keraa c'iggay baawa; k'ay taani asaa ubbaa ittuwa ittuwa bolla morkketetsaan dentsa wotseedda diraw, geliyaawawunne kesiyaawoo saruu baawa. 11 Shin ha"i taani ha asaappe atteedawantta kase ootseeddawaadan ootsikke. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. 12 «Untunttu barenttu zeretsaa saruwaan zerana; untunttu woyniyaa turaykka bare ayfiyaa ayifana; biittaykka katsaa darissiide mukkana; salotuukka iraa bukkana. Ha asaappe atteedawanttoo taani ha ubbaa anjuwaa immana. 13 Hinttenoo Yihudaa asatoo, hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, kawutetsatuwa gidдон hintte shek'etteeddawaantta gidiide de'eeddita; shin ha"i taani hinttena ashshana; hinttekkka anjjettedawantta gidana. Yayyoppite! Hintte kushiyaakka minisiite!» yaagee. 14 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte mayzza aawotuu taana hank'k'etseedda wode, untunttu bollan iitabaa ahana gaade k'achcheeda k'ofaa laammennan ootseeddawaadan, 15 hewaadanka ha"i taani Yersaalamewunne Yihudaw lo'obaa ootsanaw k'ofaa k'achchaad. Simmi yayyoppite! 16 Hintte ootsanaw koshshiyaawe hawantta: ittuu ittuwaanna tumuwa haasayite; hintte pirddaa golliaankka tumuwaanne saruwa ahiyaa pirddaa pirddite; 17 ittuu ittuwa k'ohanaw iitabaa hintte wozanaan mak'ettoppite; wordduwaan c'aak'k'iyawaa dosoppite. Hewantta ubbaa taani Med'inaa Goday is'say» yaagee. 18 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko, hawaadan yaagiid yeedda; 19 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee;

«Oyddentso, ichcheshentso, laappuntsonne tammantso aginatuwaan hintte s'oomeedda s'oomatuu Yihudaa asaw pashikkissiyaa wodenne nashechchiyaa gibiraa gidanawaa. Hewaa diraw, hintte tumatetsaanne sarotetsaa dosite» yaagee. 20 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asay, ubbaa k'ay daro katamatuwaan de'iyaa Asay biro Yerusaalame yaana. 21 Itti kataman de'iyaa Asay hara kataman de'iyaa asaakko biide, «Med'inaa Goda anjjuu yaana mala woossanawunne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa koyanaw ane beeto; taanikka bay» yaagana. 22 K'ay daro asayenne wolk'k'aama kawutetsatuu Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa koyanawunne woossanaw Yerusaalame yaana» yaagee. 23 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassatuwaan dumma dumma k'aalan haasayiyaa kawutetsatuwaa ubbaappe tammu asatuu yiide, itti Ayihuda bitaniyaa mayuwaa mac'araa oyk'k'iide, «S'oossay hinttenana de'iyawaa nuuni siseedda diraw, ane nuunikka neenana beeto» yaagana» yaagee» yaagiid yeedda.

9 Hadiraaka giyaa biittayenne Damask'k'o katamay murettanawaa S'oossay odeedda pirddaa k'aalay hawaa. Sooriyaa waanna katamay Damask'k'uukka Med'inaa Godaassa gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa zaratuwaa s'alalaa gidennaan asaa ubbaa ayfii pude Med'inaa Godaakko s'eellee. 2 K'ay he pirdday Hadiraakana zawatiyaa Hamaata katamaa bollakka gakkana; untunttu aad'd'eeda eranchcha gidoppenne, S'iioosanne Sidoona katamatuwaakka ha pirdday gakkana. 3 S'iioosa katamay daro mino geessuwaa gimbeedda. K'ay biraa biittaadan dooreedda; work'k'aakka ogiyaa urk'k'aadan guuppeedda. 4 Shin iza shiishsheeddawaa ubbaa Goday wurssi akkana; izi abbaa wolk'k'aa d'ayssana; katamaykka taman meetettana. 5 Ask'k'aloona katamay hewaa be'iide yayana; Gaaza katamaykka be'iide un'etsana; k'ay Ek'iroona katamaykka hidoota d'ayana. Gaaza bare kaatiyaa d'ayana; Ask'k'aloona katamaykka mela gidanawaa. 6 Ashddooda kataman walaka Asay de'ana. Taani, «Piliss's'ematuwaa otoruwaakka d'ayssana. 7 Taani suutsaa untunttu doonaappe, diggetteedda k'umaa untunttu achchaappe diggana. Untunttuppe atteedawaanttu nu S'oossaa asaa gidana. K'ay Yihudaa yara mala gidana. Ek'iroona Asay Yaabuusa asaadan, ta asaa gidana. 8 Hewaappe guyyiyaan, olanchchatuu kantsennaadan, taani ta gadiyaa naagana. Taani ta huup'iyaan naagiya diraw, laa"entso ooninne ta asaa uk'k'unnenna» yaagee. 9 Neenoo S'iyoonne katamateenne Yerusaalame katamatee, ilila! Be'a, s'oonneedda ne s'illo kaatii neekko yee. Ne kaatii ashkke gidiide, hariyaa bolla, hariyaa maraa bolla uttiide,

neekko yee. 10 Taani, «paraa gaaretuwaa Israa'eeliyaappe, olaa paratuwaakka Yerusaalameppe d'ayissana; olaa wonddaafiikka me"erettana. K'ay ne kaatii kawutetsatoo saruwaa awaayana; I ha abbaa gas'aappe hini abbaa gas'aa gakkanawunne Efiraas'iisa Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw mooddana yaagee. 11 «Neena gidooappe, k'ay taani neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa suutsaa diraw, ne asatuwaa untunttu k'ashetteedda haatsay bayinna ollaappe taani kessaade yeddana. 12 Hinttenoo hidootan de'iyaa k'ashetto asatoo, hintte geessuwaakko simmite; kasewaa diraw dakuwaa ak'uwaa hinttenttoo immanawaa hachchi taani hinttenttoo awaayay. 13 Ayaw gooppe, taani Yihudaa wonddaafiyaadan, Israa'eeliyaakka wonddaafiya pootsaadan go'ettana. S'iyoonnee, taani ne naanatuwaa Giriike gadiyaa naanatu bolla dentsana; neenakka wolk'k'aama olanchchaa mashshaa mala ootsana» yaagee. 14 He wode Med'inaa Goday untunttu bolla k'onc'c'ana; Aa wonddaafiikka walk'k'antsaadan walk'k'ammana. Ubbaa Maariyaa Med'inaa Goday malakataa punnana; gedissa bagga gotii aad'd'iyawaadankka aad'd'ana. 15 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunttu naagana. Untunttukka barenttu morkkatuwaa wurssana; yambbarshshan oliyaawanttakka yed'd'ana. Untunttu barenttu morkkatuwaa suutsaa woyniyaa eessaadan ushana; suutsay keriyaan kumiyaawaadan kumana; k'ay yarshshiyaa sa'an gukkiyaawaadan gukkana. 16 He gallassi Med'inaa Goday untunttu S'oossay untunttu ashshana; ayaw gooppe, untunttu Aa asaa wudetuwaa. Kallachchaa bolla de'iyaa alleek'k'uwaaadan, S'oossaa gadiyaa bollan untunttu p'oolana. 17 Untunttu waaniide lo"anne malaa puula gidanddinooshsha! Wodalla naanatuwaa katsay, wodoro naanatuwaakka woyniyaa eessay aac'issana.

10 Balgguu gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday iraa immanaadan woossite. Med'inaa Goday iraa tookkeedda shaariyaa kiittee; k'ay I asaw iraa immee; ataakilttiyaakka shoyk'aan mokissee. 2 Soo eek'aa misiletuu odiyaawe hada; kaayiyaawanttu worddo sas'aa be'iino; akumetiyaawanttukka worddo akumuwaawiino; hada mintsetsuwaakka mintsetsiino. Hewaa diraw, Asay duus's'eedda dorssaadan toylakatee; untunttu heemmiyaawe bayinna diraw, untunttu k'ohettiino. 3 Ta hank'k'uu hentsanchchatuwaa bolla ees's'i keseedda; he kaaletsiyaawanta taani murana. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare dorssaa wude gidiyaa Yihudaa asaa I heemmee; I untunttu olaw salppeedda bare wolk'k'aama paraa mala ootsana. 4 Yihudaa asaa giddoppe kaaletsiyaawanttu kesana; untunttu golliyaw

godaa s'ap'uwaa minisiyaa shuchchaadan, dunkkaaniyaa d'ogeeddawaadaaninne olaa miishshaadan mino gidanawaa. 5 Untunttu ogiyaa urk'kaa yed'd'iyaa mino olanchchatuwaa mala gidanawantta; Med'inaa Goday untuntunna de'iyaa diraw, untunttu olettana; paraa asatuwaakka s'oonana. 6 «Taani Yihudaa asaa mintsetsana; Yooseefo asaakka ashshana; taani untunttoo k'arettiyya diraw, untunttu zaaraade ahana; k'ay untunttukka taani untuntta kasekka aggabeennabaa mala gidanawaa. Taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaa diraw, untunttu woosaa sisana. 7 Efireemaa Asay mino olanchchaa mala gidanawaa; woyniyaa eessaa usheedda asaadan, untunttu wozanay nashettana. Untunttu naanaykka hewaa be'iide, hashshu gaana; untunttu wozanay Med'inaa Godaan nashettana. 8 «Taani ta asaa suyk'k'aade s'eesana; yaataade, untuntta ittippe shiishshana. Ayaw gooppe, taani untuntta wozaad; untunttu kasewaadankka c'ora gidanawantta. 9 Taani untuntta Ayihuda gidenna kawutetsatuwaa gidon laalintokka, untunttu barenttu de'iyaa haako gadiyaan taana hassayana; k'ay untunttukka untunttu naanaykka pas'a attananne barenttu biittaa simmana. 10 Taani untuntta Gibs'e gadiyaappe zaarana; Asoore biittaaappekka taani untuntta shiishshana. Untunttoo uttiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, taani untuntta Gala'aade biittaaanne Liibaanoosa gadiyaan kuntsana. 11 Untunttu meto abbaa gidonna aad'd'ishshin, taani S'oossay abbaa beetaa shoc'ana; c'iimma gideedda Nayle Shaafaykka melana. Asoore biittaa otoruu giyyana; Gibs'e kaatetuwwaa s'am'aykka me'ana. 12 Taani untuntta Med'inaa Godaan minisana; untunttukka Aa suntsan hamettana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

11 Neenoo, Libaanoosaa, tamay ne zigatuwaa maana mala, ne penggetuwaa dooyaa! 2 Neenoo s'idiyay, zigay kunddi kichcheedda diraw, k'ay he bonchchuwwaa mitsatuukka d'ayikichcheedda diraw, aayye gaade yeekka! Hinttenoo Baasaane gadiyaa wolatoo, he konssoseedda woray k'ans's'etti kichcheedda diraw, aayye giide yeekkite. 3 Hentsanchchatuu zilaassaa sisite; ayaw gooppe, untunttu bonchchuu d'ayeedda! Gaammotuu gudiyaawaakka sisite; ayaw gooppe, Yorddaanoosa woray d'ayikichcheedda. 4 Med'inaa Goday ta S'oossay taana hawaadan yaageedda; «He shukettanaw de'iyaa dorssatuwaa wudiyya heemma. 5 Untuntta shammiyaawanttu shukkino; murettanan attino. K'ay zal'iyaawanttukka, «Nuuni duretteeddo; Med'inaa Goday galatetto» yaagiino; haray attina, untunttu hentsanchchatuukka untunttoo k'arettikino» yaageedda. 6 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taanikka hawaappe

sintsanaw ha gadiyaan de'iyaa asaw k'arettikke; taani asaa ubbaa ittuwaa ittuwaa kushiyaaninne kaatiyaa kushiyan aatsaade immana. Untunttu gadiyaa bayizzana; taanikka itti asanne untunttu kushiyaappe ashshikke» yaagee. 7 Hewaa diraw, taani shukettanaw de'iyaa dorssatuwaa, ubbaa k'ay wudiyya gidon tuggateeddawantta heemmiyaawaa gidaad. K'ay laa"u gatimatuwaa akkaade untunttuppe ittuwaa Keekkatetsaa gaade suntsaad; laa"entsuwaakka Ittippetetsaa gaade suntsaad. Yaataade dorssaa wudiyya heemmaal. 8 Hewaappe guyyiyaan, taani itti aginaa gidon heezzu hentsanchchatuwaa diggaad. Ayaw gooppe, untunttu hanotetsay taw danddayettiibeenna; yaatina, untunttukka taana is's'eeddino. 9 Yaata simmaade taani dorssatuwaa, «Taani hinttana laa"ento heemmikke; hayk'k'iyaaawe hayk'k'o; bayiyaawe bayo; attiyaawekka ittuu ittuwaanna meetettiide wuro» yaagaad. 10 Simmaade taani kawutetsatuwaa ubbaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mentseeddawaa bessanaw Keekkatetsaa giyaa ta gatimaa akkaade mentsaad. 11 Hewaa diraw, he gallassikka c'aak'uwaa mentsi aggeeda; yaatina, he wode un'etti utteedda taana s'eeliyaa dorssatuu be'iide, hawe Med'inaa Godaa k'aalaa gidiyaawaa ereeddino. 12 Taani untunttu, «Immanaw besse gooppe, ta dirguuwwaa hammite; koshshenna goopekka, aggi bashite» yaagaad. Untunttu ta dirguuwwaa hattamu s'agaraa biraa taw immeeddino. 13 Yaatina, Med'inaa Goday taana, «Untunttu hewaa kessana gi mayettiide immeedda he kad'eteedda biraa Med'inaa Godaa Golliyya shaluwaa minijiyaa golliyya gidduwaa ola» yaageedda. Taani he hattamu s'agaraa biraa afaade, Med'inaa Godaa Golliyya shaluwaa minijiyaa golliyya giddo olaad. 14 Hewaappe guyyiyaan, taani Yihudaappenne Israa'eeliyaappe gidduwaan de'iyaa ishatetsay me'eeddawaa bessanaw Ittippetetsaa giyaa ta laa"ento s'am"aa mentsaad. 15 K'aykka Med'inaa Goday taana, «Laa"entsuwaakka azalla hentsanchchaa miishshatuwaa akka. 16 Ayaw gooppe, taani ha gadiyaan itti hentsanchchaa dentsana. Shin I waayettiyya dorssatuwaa maaddenna; laaletteeddawantta shiishshenna; wobbiyaawaa koolenna; pas'aakka mizenna. I hewaa aggiide, mod'd'eeddawantta shukki shukkiide mee; untunttu shuk'uliyaakka k'ans's'ee. 17 Dorssaa wudiyya yeggi basheedda he laafa patsenna hentsanchchaw aayye ana! Aa k'esiyaanne Aa ushechcha ayfiyaa bollan mashshay wod'd'o. Aa k'esii silo; Aa ushechcha ayifiikka tippi giide to'o» yaageedda.

12 Hawe Israa'eeliyaabaa odiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa. Salotuwwa mic'c'eeddawe, sa'aakka med'd'eeddawe, asaa gidonkka ayaanaa med'd'eedda Med'inaa Goday

hawaadan yaagee; 2 «Be'a, taani Yersaalame katamaa Aa yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa ushina ganddigaarissiyaa woyniyaa eessaa tigiyaa wanc'c'aa mala ootsana; Yersaalame doodettiyyaa wode, Yihudaa katamatuukka doodettana. 3 He gallassi taani Yersaalame Katamaa asaa ubbaw dees'o shuchchaa mala ootsana; Aa dentsiyaa ubbay barew deshettana. K'ay sa'aa kawutetsatuu ubbay Aa olettanaw ittippe shiik'ana. 4 He gallassi taani paraa ubbaa dagantsana; paraa toggiyaawantakka gooshshana. Hewaa taani Med'inaa Goday oday. Yihudaa asaa taani ta keeka ayifiyaan s'eelana; shin morkkatuwaaw paratuwaaw ubbaakka k'ook'issana. 5 He wode Yihudaan kaaletsiyaawantuu barenttu wozanaan, «Yersaalame Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaan, barenttu S'oossan, minotetsaa demmeeddino» yaagana. 6 «He gallassi taani Yihudaan kaletsiyaawantaa mitsaa dooriyaa gidдон de'iyaa s'iifaaanne mirk'etuwaaw gidдон lac'ottiyaa s'omppiyyaa ootsana. Untuntuu barenttu ushechchan haddirssaaninne barenttu yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa maana; shin Yersaalame katamay Asay saro de'iyasaa gidanawaa. 7 «Daawita golliyyaa bonchchuunne Yersaalamen de'iyaa wantuu bonchchuu Yihudaa asaa bonchchuwaappe aad'd'enna mala, taani Med'inaa Goday kasetaade Yihudaa asaw s'oonuwaaw immana. 8 He gallassi untuntuu gidдон daro laafa giyyaa asikka Daawita mala mino gidanaadan, taani Med'inaa Goday Yersaalamen de'iyaa wantuu gonddalle gidana. Daawita golletuukka S'oossaa mala, untuntuu kaaletsiyyaa Med'inaa Godaa kiitanchchaa mala gidana. 9 He gallassi taani Yersaalame olanaw denddiyyaa kawutetsatuwaaw ubbaa d'ayissanaw denddana. 10 «Taani Daawita golletuwaaw bollanne Yersaalamen de'iyaa asaa bolla aad'd'o keekatetsaanne woosaa ayaanaa gussana; hewaa diraw, untuntuu barenttu c'addeeddawaa be'iyaa wode, Asay bare mes's'i itti na'aw yeekkiyaawaadan yeekkana; k'ay bare bayira na'awukka kayyottiyaa asaadan kayyottana. 11 He gallassi Yersaalamen yeekettiyyaa yeekku Magido Dembban Hadaadi-Rimmoonassi yeeketteedda yeekuwaaw keeshshaa wolk'k'aama gidanawaa. 12 Biittan de'iyaa itti itti zarii barew barew yeekkana; Daawita zaratuu barew, untuntuu machchetuukka barew, Naataana zaratuu barew, untuntuu machchetuukka k'ay barew yeekkana. 13 K'aykka Leewiyaa zaratuu barew, untuntuu machchetuukka barew, Shin"na zaratuu barew, untuntuu machchetuukka barew yeekkana. 14 K'ay atteeda zarii ubbaykka barew barew yeekkana; untuntuu machchetuukka barew barew yeekkana» yaagee.

13 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi Daawita golletuwaanne Yersaalamen de'iyaa wantaa nagaraappenne tunatetsaappe geeshshanaw pultuu pulttana. 2 He gallassi taani untuntuu laa"entso hassayettennaadan, eek'atuwaaw suntsaa gadiyaappe d'ayissana. K'ay timbbitiyyaa odiyaawantanne tuna ayaanaa gadiyaappe d'ayissana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. 3 K'aykka ooninne, Taani timbbitiyyaa odiyaawaa gooppe, Aa yeleedda aawunne aata Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan wordduwaaw odiyaa diraw, pas'a de'akka» yaagana; yaagiide I timbbitiyyaa odishin, Aa yeleedda aawunne aata Aa c'addiide wod'ana. 4 He gallassi worddo timbbitiyyaa odiyaa wode, bare be'eedda sas'aa gaasuwaan yeellatana; k'ay c'immanaw isikiyaana de'iyaa waaruwaakka mayyenna. 5 Shin I, «Taani na'atetsaadeppekka doommaade biittaa ootsiyaa goshshanchchaappe attina, timbbitiyyaa odiyaawaa gidikke» yaagana. 6 Itti Asay Aa, «Yaatina, ha ne bollan de'iyaa madutsay ayee?» yaagiide oochchooppe, I, «Hawe taani ta laggetuwaaw son madus's'eeddawaa» yaagana» yaagee. 7 Ubbaappe Wolk'k'aama Goday hawaadan yaagee; «Mashshaw, taw mata gidiyaa ta dorssaa heemmiyaawaa bolla beegotta! dorssatuu laalettanaadan, dorssaa heemmiyaawaa shoc'a. Taanikka he guutsaa dorssatuwaaw bollan ta kushiyyaa dentsana. 8 Biittaa ubbaan de'iyaa heezzu kushe asaappe laa"u kushii shoc'ettiide hayk'k'ana; itti kushe s'alalay pas'a attana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. 9 Ha atteeda heezzentso kushe asaa taani taman yeggana; biray taman geeyiyaawaadan, untuntuu geeshshana; k'ay work'k'ay paac'ettiyaawaadanka paac'c'ana. Hewaappe guyyiyaan, untuntuu ta suntsan woosana; taanikka untuntuu sisana. Taani, «Hawantuu ta asatuwaaw» yaagana. Untuntukka, «Med'inaa Goday nu S'oossaa» yaagana» yaagee.

14 Be'ite, Med'inaa Godaa gallassay yee; he wode hintteppe bonk'keeddawaa hintte s'eellishin, untuntuu shaakki akkana. 2 S'oossay kawutetsatuwaaw ubbaa Yersaalame bollan olaw shiishshana; katamay oyk'k'ettana; golletuukka bonk'k'ettanawaa; mac'c'a asaanakka Asay wolk'k'an gaketana. Katamaa asaappe baggay omoodettiide baana; shin atteeda Asay katamaappe kesenna. 3 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday kesiide, kasekka olaa gallassi olettiaawaadan, he kawutetsatuwaanna olettana. 4 He gallassi Aa gedetuu Yersaalameppe away wulliyaa baggana de'iyaa Dabire Zayite Deriyaa bolla ek'k'ana. Dabire Zayite Deriikka away wulliyaa baggappe away doliyaa bagga

gakkanaw, laa"u kesiide p'alk'k'ettana; loytsi aakko wombbay med'ettana; yaatooppe deriyaw baggay huup'issa bagga, k'ay baggaykka gedissa bagga sher"i gaana. 5 He wombbay biide As'eela gakkana; hintte he wombbaanna aad'd'iide bak'atana. Beni Yihudaa Kaatiyaa Ooziiyaana laytsaa biittay k'aas's'ina, hintte mayzza aawotuu bak'ateeddawaadan, hinttekkka bak'atana. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday ta S'oossay yaana; k'ay geeshshatuu ubbaykka aanana ittippe yaana. 6 He gallassi meeguu, shachchaynne d'umay de'enna; 7 he gallassay k'amminne gallassi bayinna, Med'inaa Goday eriyaa dumma gallassaa gidanawaa; he gallassi k'amaykka poo'o gidanawaa. 8 He gallassi de'uwaa haatsay Yerusaalameppe goggana; aappe baggay Mas'iniyaa Abban gelana; k'ay baggay Meeditaane Abban gelana. He haatsay balgguwaan boniyaan goggiidde de'ana. 9 K'ay Med'inaa Goday sa'aa ubbaa bolla kaatetana; he gallassi itti Med'inaa Godaa s'alalay de'ana; Aa suntsaykka mes's'i ittuwaa gidanawaa. 10 Gebaa'appe doommiide, Yerusaalameppe gedissa baggana de'iyaa Rimoonaa giyaa katamaa gakkanaw de'iyaa biittay ubbay dembbattana. Shin Yerusaalame Biiniyaama Penggiyaappe biide, beni penggiyaa baggana Zooziyaa Penggiyaa gakkanawunne, k'ay Hanaani'eela Adussa Gimbiyaappe biide, kaatiyaa woyniyaa gum"iyaasaa gakkanaw, bare sa'aan d'ok'k'u giide de'ana. 11 Yerusaalame, Asay de'iyasaa gidana; hewaappe guyyiyaan iza d'ayukku; izin de'iyaa asaykka hirggi bayinnan saro de'ana. 12 Med'inaa Goday Yerusaalamenna oletteedda asaa ubbaa shoc'ana boshay hawaa: untunttu ek'uwaaan de'ishshin, untunttu ashuu wook'k'ana; untunttu ayfii c'ooc'iyaan, untunttu ins's'arssaykka untunttu kookkiyaan wook'k'ana. 13 He gallassi Med'inaa Goday untunttu wolk'k'aama dagamaa dagantsana; Asay ubbay ittuu ittuwaa kushiyaan oyk'k'iide, ittuu ittuwaanna olettana. 14 Yihudaa Asay Yerusaalame bagga gidiide olettana. K'ay yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbatuwaa ak'uwaa, work'k'aa, biraanne mayuwaa paydu bayinnawaa omoodiide shiishshana. 15 Ha boshaa mala boshay paratuwaa bolla, bak'ulotuwaa bolla, gaalotuwaa bolla, haretuwaa bollanne morkketuu dunkkaaneeddasan de'iyaa mehiyaa ubbaa bolla yaana. 16 Hewaappe guyyiyaan, Yerusaalamenna oletteedda kawutetsatuwaa ubbaappe pas'a atteeda ubbay Kaatiyaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goyinnanawunne Daasiyaa Ba'alaa bonchchanaw laytsan laytsan Yerusaalame baana. 17 K'ay ha sa'aan de'iyaa asaappe ooninne Kaatiyaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goyinnanaw Yerusaalame beennan d'ayooppe, he asaw iray bukkenna. 18 Gibs'e biittaa asaykka biide goyinnennan is's'ooppe iray bukkenna,

Daasiyaa Baalaa bonchchanaw beennan is's'iyaa asaa Med'inaa Goday shoc'iyaa boshay untunttu bollankka yaana. 19 Daasiyaa Baalaa bonchchanaw beennan is's'iyaa Gibs'enne hara kawutetsatuu ubbay murettana muruu hawaa gidanawaa. 20 He gallassi paratuwaa k'ood'iyaan aatsiya daalatuwaa bollankka, «Med'inaa Godaw Geeyeeddawaa» geetettiide s'aafettana. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa katsiyaa ototuukka yarshshiyaa sa'aa sintsan de'iyaa geeshsha keretuwaa mala gidanawaa. 21 Yerusaalameninne Yihudaan de'iyaa oto ubbay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw geeshsha gidanawaa; yaatooppe yarshshuwaa yarshshiyaa Asay ubbay yiide, he ototuwaa akkiide, yarshshuwaa ashuwaa untuntun katsanna. He gallassi Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan giddon ay zal"anchchaynne de'enna.

Milkkiyaasa

1 Med'ina Goday Milkkiyaasa baggana Israa'eeliyaa asaa bolla odeedda timbbitiyaa kiitay hawaa. **2** Med'ina Goday bare asaa, «Taani hinttena siik'aaddi?» yaagee. Shin hintte, «Neeni nuuna ayan siik'aaddi?» yaagiita. Med'ina Goday, «Eesay Yaak'ooba ishaa gidenneeyee? Gidoopenne taani Yaak'ooba siik'aaddi; **3** shin Eesaa is's'aaddi. Taani Eesaa deretuwaa mela udaad; Aa gadiyaakka worakanatuu de'iyaa bazzuwwa udaad» yaagee. **4** Eesaa zeretsaa gidiyaa Eedoomatuu, «Nu katamatuu koletteeddino; shin nuuni untuntta zaaretsiide kees's'ana» yaagana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Untunttu zaaretsiide kees's'anawantta; shin taani kolana. Asay untuntta, «Ha biittay, iita biittaa; ha biittaa asay akka Med'ina Goday med'inaw hank'k'etteedda asaa» yaagana» yaagee. **5** Hewaa hintte hintte ayifiyaan be'iide, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa biittaa zawaappe karennakka wolk'k'aama» yaagana. **6** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hinttenoo, ta suntsaa kawushshiyaa k'eesatoo, na'ay bare aawuwaa, k'oomay akka bare godaa bonchchee. Yaatina, taani hinttenttoo aawuwaa gidoope, hintte taana bonchchiyaa bonchchuu ane? K'ay taani hinttenttoo goda gidoope, hintte taw yayyiyaa yashshay anee? yaatiide k'ay, «Nuuni ne suntsaa wootiide kawushsheeddoo?» yaagiita. **7** Hintte taw yarshshiyaa sa'aa bollan tuneedda yarshshuwaa shiishshiyaa waan ta suntsaa kawushsheeddita. «K'ay akka hintte, «Nuuni neena wootiide tunisseeddoo?» yaagiita. «Hintte Med'ina Godaw shiishshiyaa Gaytay kad'etteeddawaa gidennee yaagiide k'oppiyaawan taana tunisseeddita. **8** Hintte yarshshuwaa yarshshiyaa wode, k'ook'aa woy hargganchchaa woy wobba gideedda mehiyaa yarshshooppe, hewe iitabaa gidennee? Hintte hewaa mala mehiyaa hintte kaappo imotaa ootsiide immintto, I hewaa nashechchaan akkanawaa hinttenttoo malatii?» yaagee Med'inaa Goday. **9** K'ay akka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «S'oossay hinttenttoo k'arettana mala, ha"i Aa woossite. Won hintte hewaa malabaa ootsina, I hintte zaaranawaa malatii?» yaagee. **10** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hintte taw yarshshiyaa sa'aa bollan c'oo tamaa eetsiyaawaappe, hintteppe itti uray Geeshsha Golliyaa penggiyaa gorddiyaawaa gideerenneeshsha! Taani hinttenan nashettikke; hintte yarshshiyaa yarshshuwaakka akkikke» yaagee. **11** K'ay akka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Away doliyaasaappe biide wulliyaasaa gakkanaw, ta suntsay kawutetsatuwaa gidдон wolk'k'aama. Sa'aa ubbaan asatuu taw is'anaa c'uwissiino; geeshsha

yarshshuwaakka yarshshiino; ayaw gooppe, ta suntsay kawutetsatuwaa gidдон wolk'k'aama» yaagee. **12** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Shin hintte, «Med'ina Godaw shiishshiyaa Gaytay tuna; aan wotsiyaa yarshshuukka kad'etteeddawaa» yaagiide Aa kawushsheeddita. **13** K'ay hintte, «Hawe daaburssiyaawaa» yaagi k'ilic'iide, hintte siid'iyaan sim"iita. «Hintte bonk'k'i akkeeddawaa woy wobbaw woy hargganchcha imotaa ootsiide shiishshiita. Yaatina, taani hintte kushiyaappe hewaa akkoo? **14** Taw yarshshana giide shiik'etteedda attuma dorssay Aa wudiya gidдон de'ishshin, sheneyiyaabay de'iyaa dorssaa yarshshiyaa he c'immiaawe shek'etteeddawaa gido! Ayaw gooppe, taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaanne Wolk'k'aama Kaatiyaa; ta suntsay akka kawutetsatuwaa gidдон yayetteeddawaa» yaagee.

2 K'ay akka Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «K'eesetoo, ha"i ha azazuu hinttessa. **2** Ta suntsaa bonchchanaw hintte sisennaan is's'ooppenne hintte wozanaan k'oppennaan is's'ooppe, taani hintte bolla shek'k'aa kiittana; hintte anjuwaakka taani shek'k'ana. Hintte hintte wozanaan taana bonchchanaw k'oppienna diraw, taani ha"ikka hinttena shek'k'aa diggaad. **3** Be'ite, taani hintte zeretsatuwaa murana. Hintte yarshshoo aheedda mehiyaa toc'iyaa hintte som"iyaan laalana; hintte akka he toc'iyanna ittippe Aa oliyaa sa'aa baana. **4** He wode ta c'aak'k'uu Leewiyaanna minniide de'anaadan, taani hinttenttoo ha azazuwaa kiiteeddawaa hintte erana» yaagee. **5** «Taani Leewiyaanna c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu de'uaanne sarotetsaa c'aak'uwwa; I taw yayanaadan, taani untuntta aw immaaddi; akka taw yayeeddanne ta suntsaakka bonchcheedda. **6** Tumuwwa higgii Aa doonaan de'eedda; Aa ins's'arssankka wordduu beettibeenna. I taananna sarotetsaaninne suuretetsaan hametteedda; k'ay c'oratuwaakka nagaraappe zaareedda. **7** K'eesay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday kiiteeddawaa gideedda diraw, Aa doonay eratetsaan kumanaw koshshee; asay akka higgiiyaa Aa doonaappe tamaanaw bessee» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday. **8** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Shin k'eesatoo, hintte ogiyaappe wora simmeeddita; hintte timirttiyanka c'oratuwaa d'ubbeeddita; taani Leewiyaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka koleeddita. **9** Hewaa diraw, hintte ta ogiyaan hamettennan is's'eeddaanidan, hintte tamarissiyaa higgiiyanka asaa ubbaa itti likke s'eellennan is's'eeddaanidan, taani hinttena asaa ubbaa sintsan kad'etteeddawantanne kawusheeddawantta udaad» yaagee. **10** Nuw ubbaw itti aawuu de'ee gidenneeyye?

Nuuna itti S'oossay med'd'eedda gidenneeyye? Yaatina, nuuni nu mayzza aawotuwwa c'aak'uwaa koliyaawan ittuu ittoo ayaw ammanettennan is's'eettoo? **11** Yihudaa Asay ammanettiibeenna; k'ay Israa'eeliyaaninne Yerusaalamen Asay tunatetsaa ootseedda; ayaw gooppe, Yihudaa Asay S'oossay dosiyaa Geeshsha Golliyya tunisseedda; k'ay allaga s'oossaw goyinniyaa mac'c'a naanatuwaakka akkeedda. **12** Hawaa ootsiyaawe oona gidoopekka, Med'ina Goday Aa Yaak'ooba maabaraappe d'ayisso; he Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaw yarshshuwaa ahiyaawaa gidoopekka, Med'ina Goday Aa shoddo. **13** K'ay hintte ootsiyaa harabay ayee gooppe, Med'ina Goday hintte yarshshuwaakko s'eellenna diraw, woy Aa akka diraw, yarshshiyaa sa'aa yeekuwaan, afotsaaninne zilaassan kuntsiita. **14** Hintte, «I ayaw nu yarshshuwaa akkenee?» yaagiide oochchooppe, gaasuu hawaa: hintte hintte yalagatetsan akkina itta gideedda machchattinna machchattinna he wode c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleeddita; Hewoo Med'ina Goday markka. **15** Med'ina Goday hinttewunne hintte machatiwukka machatiwukka itti bollaynne itti ayyaanay de'anaadan ootsibeenneeye? Hewaa ayaw ootseedee? Geeshsha zeretsay de'anaadaana gidennee? Hewaa diraw, hintteppe ooninne bare yalagatetsan akkeedda machchattinna c'aak'k'eteedda c'aak'oo ammanettennawaa gidennaadan naagetto. **16** Ayaw gooppe, «Taani Med'ina Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, asinaynne machchata bilettiyaawaa is's'ay; hewe iitabaa» yaagee. Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hintte machchattinna machchattinna c'aak'k'eteedda c'aak'oo ammanettennawantta gidennaadan naagettite» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday. **17** Hintte hintte haasayan Med'ina Godaa daabursseeddita. Shin hintte, «Nuuni Aa wootiide daabursseeddoo?» yaagiita. Hintte Aa daabursseeddawe, «lita ootsiyaawanttu ubbay Med'ina Godaa sintsan lo'a; k'ay akka untuntun nashettee» yaagiyaawaan woy, «Tumuwwa pirddiyaa S'oossay hak'an de'ii?» yaagiyaawaana.

3 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Be'ite, ta biyaa ogiyaa giigissanaadan, taani kiittiyaa asaa kasetaade yeddana; k'ay hintte koyiyaa Godaykka hintte k'oppennaan de'ishshin, bare Geeshsha Golliyya puttu gaana. Hintte nashettiyaa, k'aalaa c'aak'uwaa kiitanchchay yaana» yaagee. **2** Shin I biraanne work'k'aa siilissiide geeshshiyaa tamaa malanne mayuwaa meec'c'iyaa saamona mala gidiyaa diraw, I yiyaa gallassi danddayanawe oonee? K'ay I k'onc'c'iyaa wode Aa sintsan ek'kanaw danddayiyaawe oonee? **3** I biraanne work'k'aa geeshshiyaawaadaaninne

tigiyaawaadan uttiide, Leewiyaa zaratuwwa geeshshana; untunttu Med'ina Godaw likke yarshshuwaa yarshshana gakkanaw, I untuntta geeshshana. **4** Yaatooppe beni woduwaadaninne aad'd'eedda laytsatuwaadan, Yihudaa asaynne Yerusaalame Asay yarshshiyaa yarshshuu Med'ina Godaa nashechchiyaawaa gidanawaa. **5** Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hewaappe guyyiyaan, taani pirddaa pirdanaw hinttekkoo yaade, muruniyaawanttu bolla, woshummiyaawanttu bolla, wordduwaan c'aak'k'iyawanttu bolla, oosanchchatoo bessiyaa dirguwwa immennan diggiyaawanttu bolla, asinay hayk'k'eedda am'attonne aata aawuu hayk'k'eedda naanatuwwa tuggayiyaawanttu bolla, betiyaa pirddaa geellayiyaawanttu bollanne taw yayyenawanttu bolla ellekka markkattana» yaagee. **6** K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Taani Med'ina Goday laamettkike; hewaa diraw, hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, hintte d'aykkita. **7** Hintte mayzza aawotuwwa wodiyaappe doommiide, hintte ta wogaappe wora simmeeddita; akka naagibeykkita. Ha'i taakko simmite; taanikka hinttekkoo simmana» yaagee. Shin hintte, «Nuuni waan simmanne?» yaagiide oochchiita. **8** Med'ina Goday, «Asay Med'ina Godaa wuu'ii? Shin hintte taana wuu'ii» yaagee. K'aykka hintte, «Nuuni neena wooti wuu'eettoo? yaagiita» yaagee. Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, «Hintte asiraataaninne imotaan taana wuu'ii» yaagee. **9** Hintte Israa'eeliyaa Asay ubbay taana wuu'iyaa diraw, hintte shek'etteeddawantta. **10** Ta Geeshsha Golliyaan k'umay de'anaadan, asiraataa ubbaa yeesiyaan yeggite. Yaatiide taani saluwaa maskkootiyaa dooyaade anjuwaa hinttenttoo palahissaade gussana d'ayooppe, taana hewaan paac'c'ite. **11** Hintte biittay mokkiyaa katsaa bayzzenaadan, taani hintte diraw katsaa bayizziyaabaa ubbaa seerana; gaden de'iyaa woyniyaa turaykka ayifiyaa diggenna. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa oday. **12** Hintte biittay de'anaw nashechchiyaa biittaa gidiyaa diraw, kawutetsatuu ubbay hinttena, «Anjjetteddawantta» yaagana» yaagee. **13** Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta bolla s'ala k'aalaa haasayeeddita. «Yaatiide k'ay, «Nuuni ne bolla waagi haasayeeddo?» yaagiide oochchiita. **14** «K'aykka hintte, «S'oossaw ootsiyaawe hada. Aa azazuwwa naagiyaawaaninne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaa sintsan kayyottiide hamettiyaawan nuuni ayaa go'etteettoo? **15** Nuuni otorettiyaawanttu anjjettiina be'etto; iitaa ootsiyaawantukka ishalide de'iyawaa s'alalaa gidennaan, S'oossaa paac'c'iiddeka kessi akkiino» yaagiita» yaagee. **16** He wode Med'ina Godaw yayyiyaawanttu ittuu ittuwaanna haasayeeddino; Med'ina Godaykka

hayzziide siseedda. Med'ina Godaw yayyeeddawantunne Aa suntsaakka bonchcheeddawantta hassayissiyaa mas'aafay Aa sintsan s'aafetteedda. 17 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Unttuntu tawaa gidanawantta; taani ootsiyaa gallassi untuntu taw dummateedda asaa gidanawantta; aawuu barew ootsiyaa bare na'aa maariyaawaadan, taani untunta maarana. 18 He wode hintte zaaretsiidekka s'illuwaappenne nagaranchaappe gidduwaan de'iyaa zawaanne S'oossaw azazettiyaawantupenne azazettenawantuppe gidduwaan de'iyaa zawaa be'ana» yaagee.

4 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, c'ooc'iyaa tamaadan ees'siyaa gallassay matatteedda; otorettiyaawantunne iitaa ootsiyaawanttu ubbay utulaa mala gidanawaa. He yiyaa gallassay untunta s'uuggana; untunttoo s'ap'uwaa s'eeraakka ashshenna. 2 Shin hinttentoo, ta suntsaw yayyiyaawanttoo Aa k'efiyaa gidдон patsiyaabay de'iyaa s'illotetsaa away mukkana. Hinttekka ak'uwaaappe biletteedda galo maraadan buraak'ana. 3 Taani ootsiyaa gallassi, nagaranchatuu hintte gediyaappe garssa baggana bidintsaa mala gidanawantta; hinttekka untunta yed'd'anita. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa oday. 4 «Israa'eeliyaa asaa ubbaw Siinaa Deriyaa bolla taani ta k'oomaa Muse baggana azazeedda azazuwaanne higgiiyaa hassayite. 5 «Be'ite, gitanne bonchchetteedda s'oossaa gallassay yaanaappe kasetaade, taani hinttew timbbitiyaa odiiyaa Eelaasa kiittana. 6 I yiide, taani yaade biittaa shek'an shoc'ennaadan, aawotuwwa wozanaa naanatuwaakko, naanatuwwa wozanaakka aawotuwaakko zaarana» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

NEW TESTAMENT

Yesuusi, «Ta Aabboo, untuntu barenttu ootsiyaawaa erenna diraw, untuntu nagaraa atto ga»
yaageedda. Untuntukka Aa mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino.
Luuk'aasa 23:34

Maatoossa

1 Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristoosa yeletaa odiiyaa mas'aafaa. **2** Abraahaame, Yisaak'a yeleeedda; Yisaak'i, Yaak'ooba yeleeedda; Yaak'oobi, Yihudaanne Aa ishatuwaaw yeleeedda. **3** Yihuday Ti'imaarippe Paareesanne Zaraaha yeleeedda; Paareese, Hes'iroona yeleeedda; Hes'iroone, Raama yeleeedda. **4** Raame Aminaadaaba yeleeedda; Aminaadaabe, Na'asoona yeleeedda; Na'asoone, Selimoona yeleeedda. **5** Selimoone, Ra'aabo geetettiiyaa mishirattippe Boo'eeza yeleeedda; Boo'eezi, Uruuto geetettiiyaa mishirattippe lyyoobeedda yeleeedda; lyyoobeede, Issey yeleeedda. **6** Issey Kaatiyaa Daawita yeleeedda. Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleeedda. **7** Solomone, Robi'aama yeleeedda; Robi'aame, Aabiyaa yeleeedda; Abii, Asaafa yeleeedda. **8** Aasaafe, Yoosaafes'a yeleeedda; Yoosaafes'e, lyyooraama yeleeedda; lyyooraame, Ooziyaana yeleeedda. **9** Ooziyaane, lyyoo'aataama yeleeedda; lyyoo'aataame, Akaaza yeleeedda; Akaazi, Hizk'k'yaasa yeleeedda. **10** Hizk'k'yaase Minaasa yeleeedda; Minaase, Amos'a yeleeedda; Amos'e, lyyoosiyaasa yeleeedda. **11** Israa'eeliyaa Asay omoddettiide, Baabloone gadiyaa beedda wode, lyyoosiyaase lkkoniyaananne Aa ishatuwaaw yeleeedda. **12** Baabloone omooduwaappe guyyiyaan, lkkoniyaananne Salaatiyaala yeleeedda; Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleeedda. **13** Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleeedda; Eeliyaak'eema yeleeedda; Eeliyaak'eemi, Azoor yeleeedda. **14** Azoor Saadook'a yeleeedda; Saadook'e, Akiima yeleeedda; Akiime Eliyuuda yeleeedda. **15** Eliyuude, Ali'aazara yeleeedda; Ali'aazare, Maataana yeleeedda; Maataane, Yaak'ooba yeleeedda. **16** Yaak'oobi, Kiristoosa geetettiiyaa Yesuusa yeleeedda Mayraamo oochcheedda Yooseefa yeleeedda. **17** Simmi yeletay ubbay Abrahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oydu yeletaa; Daawiteppe doommiide, Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiya gakkanaw tammanne oydu yeletaa; Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiyaappe Kiristoosi yeletteedda wodiya gakkanaw tammanne oydu yeletaa. **18** Yesuusi Kiristoosa yeletay hawaa mala; Aa daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta k'ashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna gaketennaan de'aadde, Geeshsha Ayyaanan shahaaraaddu. **19** Izo giigissi wotseedda Yooseefo s'illo asaa gideedda diraw, izo kawushshanaw koyyibeenna; iibaa k'onc'c'issennaan izo agganaw k'oppeedda. **20** Shin I hewaa k'oppishin, Godaa kiitanchchay akumuwaan aanana gakettiide, «Daawite na'aa Yooseefoo, Mayraama

Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw izo akkanaw yayyoppa. **21** Iza attuma na'aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyaa diraw Aa suntsaa Yesuusa gaade s'eesanaassa» yaageedda. **22** K'ay Goday nabiyaa baggana, «Wodoratta shahaaranawunnu; na'aakka yelanawunnu; Aa suntsaykka Ammaneela geetettanawaa» yaageeddawe polettana mala, hawe ubbay haaneedda; «Ammaneela» yaagiyaawe, «S'oossay nuunanna de'ee» yaagiyaawaa. **24** Yooseefo gem'ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena azazowaadan, Mayraamo bare golle afeedda. **25** Shin na'ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiik'ibeenna; k'ay na'aakka Yesuusa giide suntseedda.

2 Yesuusi Yihudaa gadiyaan Beeteleeme geetettiiyaa katamaan Heroodise kawutiide de'iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyaan, s'oolinttiyaa paydiyaa asay awayifii doliyaa baggappe Yersaalame yiide, **2** «Ayihuda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na'ay hak'an de'ii? Nuuni awayifii doliyaa baggana keseedda Aa s'oolinttiyaa be'iide, aw goyinnanaw yeeddo» yaagiide oochcheeddino. **3** Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammeedda; Yersaalamen de'iyaa Asay ubbaykka wozanaa bayeeddino. **4** Heroodise k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantaa s'eesiide, «Kiristtoosi hak'an yelettanddeeshsha?» yaagiide oochcheedda. **5** Untunttu zaariide, «Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan yelettanawaa. Nabii, < «Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme, neeni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'kaama katamatuwaappe laafakka. Israa'eeliyaa mooddiyaawe neeppe kesanaawaa» giide s'aafeedda» yaageeddino. **7** Hewaappe kaala, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman s'eesiide, s'oolinttii untunttoo beetteedda wodiya untuntuppe geeshshiide ereedda. **8** Yaatiide Beeteleeme untuntta yeddiide, «Biide na'aa loytisi koyyite; Aa demmeedda wode taanikka baade aw goyinnanaadan, taan akka erissite» yaageedda. **9** Untunttu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan awayifii doliyaa baggana untunttu kase be'eedda s'oolinttiyaa be'eeddino; na'ay de'iyaasaa gakkiiide ek'kana gakkanaw, s'oolinttii untuntta kaaletseedda. **10** Untunttu he s'oolinttiyaa be'eedda wode, zaway bayinna daro nashechchaa nashetteeddino. **11** Golle geliide, na'ay bare daay Mayraaminna de'iyaawaa be'eeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino; hewaappe kaala, barenttu saas'iniyaa dooyyiide, work'k'aa, is'aanaanne kawaraa aw imotaa shiishsheeddino. **12** Untunttu Heroodisakko simmenna mala, S'oossay akumuwaan untuntta, «Hinttena erite» giina

hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino. **13** Unttuntu beeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay akumuwaan Yooseefoo beettiide, «Heroodise na'aa wod'anaw koyyiya diraw, denddaade na'anne Aa daayo akkaade Gibs'e gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaan de'ashsha» yaageedda. **14** Yooseefo k'amma denddiide, na'anne Aa daayo akkiide, Gibs'e gadiyaa beedda; Goday nabiya baggana, «Taani ta na'aa Gibs'e gadiyaappe s'eesaad» yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayk'k'ana gakkanaw I yaan de'eedda. **16** Hewaappe guyyiyaan, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeeddawantu barena c'immeeddawaa ereedda wode, daro hank'k'ettiide, s'oolintii kase beetteedda wodiya untuntuppe siseeddawaadan, wotaadaratuwaa yeddiide, Beeteleemeninne yuushshuwaan de'iyaa laa"u laytsaa attuma naanaanne laa"u laytsaappe garssanna de'iyaa attuma naanaa ubbaa wod'iseedda. **17** Nabiya Ermaasi, «Yeekuunne zilaassay Raama geetettiyaa katamaan sisettedda; Raaheela bare naanaw yeekkaw. Unttuntu hayk'k'idiggo diraw, agga giina, aggenaani is's'aaddu» giide odeeddawe poletteedda. **19** Heroodise hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay Gibs'en Yooseefoo akumuwaan beettiide **20** Aa, «Dendda; na'anne Aa daayo akkaade, Israa'eeliyaa gadiyaa simma. Na'aa wod'anaw koyyiyaawantu hayk'k'i diggeeddino» yaageedda. **21** Yooseefo denddiide, na'anne Aa daayo akkiide, Israa'eeliyaa simmeedda. **22** Shin Yooseefo Arkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyaan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; S'oossay aw akumuwaan hinttana erite giina, Galilaa gadiyaa beedda. **23** Nabatuu, «Asay Aa, «Naazireetiyaa asaa» giide s'eesana» yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de'eedda.

3 He wode S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa, «Saluwaa kawutetsay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite» yaagiidde, Yihudaa mela biittaan odiidde yeedda. **3** Ayaw gooppe, nabiya Isiyaase, Yohaannisabaa odiidde, «Ittuu mela biittaan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaa ogiyaa giigissite. I hemettana loossuwaakka aw sitti ootsite» geedda» yaageedda. **4** Yohaannisaw gaaluwaa isikiyaa dadetteedda mayuu de'ee; k'ay bare s'eesan dafuwaa danc'c'eedda; I miyaa k'umaykka booliyaanne bazzuwaa eessaa. **5** Asay he wode Yersaalameppe, Yihudaa gadiyaa ubbaa saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaappe aakko yiino. **6** Barenttu nagaraa paas'ina, Yorddaanoosa Shaafaan asaa s'ammak'eedda. **7** Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne Saduk'aawanatuu s'ammak'ettanaw barekko yiyaawanta

be'iide, «Ha shooshshatoo, S'oossaa hank'k'uu yaana haniyaawaappe attana mala, hinttew oonee odeeddawe? **8** Simmi hintte, hinttentu nagaraappe simmeeddawaa erissiyaa oosuwaa, ootsite. **9** Hintte hinttentu wozanaan, «Abraahaame nu aabba» giide k'oppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayaw gooppe, taani hinttentoo oday; S'oossay ha shuchchatuwaappe Abraahaamoo naanaa ootsi dentsanaw danddayee. **10** Bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; lo'o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana. **11** «Hintte hinttentu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttana haatsaan s'ammak'ay; shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaanne tamaan s'ammak'ana. I taappe daro minnee; Aa c'aammaa tookkanawukka taani bessiyaa asaa gidikke. **12** Aa kushiyan katsaa ses's'iyaa layday de'ee. Uddumaan de'iyaa katsaa loytsi geeshshee; bare zarggaa diyiyaan k'olana; shin dalaa to'enna tamaan guuddana» yaageedda. **13** Yesuusi he wode Yohaannisan s'ammak'ettanaw, Galilaappe Yorddaanoosa geetettiyaa shaafaa aakko beedda. **14** Shin Yohaannisi, «Taani neenan s'ammak'ettanaw bessiyaa wode, neeni taakko yay?» yaagiide, Aa digganaw koyyeedda. **15** Shin Yesuusi zaariide Aa, «Nuuni s'illoetsaa oosuwaa ubbaa hawaadan polanaw bessiyaa diraw, ha"i taw eeno ga» yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda. **16** Yesuusi s'ammak'ettowaappe guyyiyaan, ellekka haatsaappe keseedda; saluu dooyettina, S'oossaa Ayyaanay harap'piyaadan saluwaappe wod'd'iide bare bolla yiyaa wode be'eedda; **17** k'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa, taana nashechchiyaa, ta Na'ay hawaa» yaagiya k'aalay yeedda.

4 Hewaappe guyyiyaan, s'alahiyaan paac'ettana mala, Geeshsha Ayyaanay Asay de'enna sa'aa Yesuusa afeedda. **2** Yesuusi oytamu gallaasanne oytamu k'amma s'oomowaappe guyyiyaan koshatteedda. **3** S'alahii yiide Aa, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane ha shuchchatuwa ukitsaa gidana mala ga» yaageedda. **4** Shin Yesuusi zaariide, «S'oossaa mas'aafaan, «Asay S'oossay haasayiyaa k'aalaa ubbaan de'anaappe attin, ukitsaa s'alalaan de'enna» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda. **5** Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliyaa s'eeraan essiide, **6** «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane duge kundda. Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan, «**7** S'oossay bare kiitanchchatuwa new azazanawaa» k'ay «Unttuntu ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala, barenttu kushiyan neena dentsanawanta» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda. **7** Yesuusi zaariide Aa, «K'aykka S'oossaa mas'aafaan,

«Godaa ne S'oossaa paac'c'oppa» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda. 8 K'ay s'alahii Yesuusa itti daro wolk'k'aama deriyaa s'eeraa kessiide, ha alamiyaan de'iyaa kawutetsaa ubbaanne untunttu bonchchuwaa 9 bessiide Aa, «Neeni taw gulbataade goyinnoope, taani hawaa ubbaa new immana» yaageedda. 10 He wode Yesuusi zaariide Aa, «Laa ha Sees'aanaw haakka; ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan, «Godaw, ne S'oossaw goyinna; Aa s'alalaa gosheta» geetetti s'aafetteedda» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw ootseeddino. 12 Yohaannisi k'ashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galilaa geetettiyyaa gadiyaa beedda. 13 Naazireeteppe kesiide, K'ifirinaahooma katamaa biide, yaan de'eedda; K'ifirinaahoomi Zaabiloonaninne Nifttaaleeme gadiyaan de'iyaa Galilaa abbaa mataan de'ee. 14 Hawe haneeddawe nabiyya Isiyaasi, 15 «Zaabiloone gadiyaaninne Nifttaaleeme gadiyaan, abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan, Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galilaan, 16 d'umaan de'iyaa asay, wolk'k'aama poo'uwwaa be'eedda. K'ay hayk'uwaa kuway de'iyaa gadiyaan utteeddawanttoo poo'uu keseedda» yaageeddawe polettana malaasa. 17 He wodiyaappe doommiide Yesuusi, «Hintte nagaraa paas'ite; ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay matatteedda diraassa» giide k'aalaa oduwaa doommeedda. 18 Yesuusi Galilaa Abbaa mataanna aad'd'iidde, laa'u ishatuu P'es'iroosa geetettiyyaa Simooninne Aa ishaa Inddiraasi, moliyaa oyk'k'iyaaawanta gido diraw, dabbaa abbaan yeggiyaawanta be'eedda. 19 Untuntta, «Taana kaallite; taani hinttena moliyaa oyk'k'iyaaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiya tamarissana» yaageedda. 20 Untunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino. 21 Yesuusi hewaappe sintsakko biidde, hara laa'u ishatuwaa, Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne Aa ishaa Yohaannisa be'eedda; untunttu barenttu aawuwaa Zabddiyoosanna haatsaa bollan biyaa wonggiriyyaa giddon barenttu dabbaa giigissiyaawanta be'iide, s'eeseedda. 22 Untunttu ellekka haatsaan biyaa wonggiriyaanne barenttu aawuwaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino. 23 Yesuusi Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiidde, kawutetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiiddinne k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, Galilaa gadiyaa ubbaan yuuyyeedda. 24 Aa waarii Sooriyaa gadiyaa ubbaa gakeedda; dumma dumma harggiyaan oyk'ettiide hargeedda asaa ubbaa, s'alahuuwaan oyk'etteeddawanta, yii'uwaa sakuu de'iyaaawanta, k'ay gunddeeddawanta Asay Yesuusakko aheedda; I untuntta patseedda. 25 C'ora Asay Galilaappe, tammu katamatuwaappe, Yersaalameppe, Yihudaappenne

Yorddaanoosappe hefintsa de'iyaa gadiyaappe Yesuusa kaalleeddino.

5 Yesuusi c'ora asaa be'iide, pude deriyaa kesiide utteedda. Aa kaalliyaawanttu aakko shiik'eeddino. 2 Untunttu hawaadan yaagi tamarissuwaa doommeedda. 3 «Barenttu ayaanaa de'uwaan, hiyyeesaa gideeddawaa eriyaawanttu anjetteeddawanta; ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untuntussa. 4 Kayyottiyaawanttu anjetteeddawanta; ayaw gooppe, S'oossay untuntta minisana. 5 Ashikke gideeddawanttu anjetteeddawanta; ayaw gooppe, untunttu sa'aa laattana. 6 S'illotetsaa koshattiyaawantunne saamettiyaawanttu, anjetteeddawanta; ayaw gooppe, S'oossay untuntta kalissana. 7 Maariyaawanttu anjetteeddawanta; ayaw gooppe, S'oossay untuntta maarana. 8 Wozanaa geeshshatuu anjetteeddawanta; ayaw gooppe, untunttu S'oossaa be'ana. 9 Asaa sigetsiyaawanttu anjetteeddawanta; ayaw gooppe, S'oossay untuntta, bare naanaa giide s'eesana. 10 S'illotetsaa diraw, yederssettiyaawanttu anjetteeddawanta; ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untuntussa. 11 «Hintte taana kaaliyaa diraw, Asay hinttena boriyaa wodenne waayissiyaa wode, k'ay hintte bolla iitabaa ubbaa wordduwaan haasayiyaa wode, hintte anjetteeddawanta. 12 Hintew saluwaan wolk'k'aama woytay de'iyaa diraw, nashettite; hashshu giite; ayaw gooppe, Asay hintteppe kase de'eedda nabatuwaa hewaadan yedersseeddino. 13 «Asaa ubbaw hintte mas'ine mala; shin mas'inii mal'ana d'ayooppe, zaariide Aa wooti mal'etsanee? Kare olina, Asay Aa yed'd'i hamettanaappe attin, sintsaw ayinne maaddenna. 14 «Ha alamew hintte poo'o; deriyaa huup'iyaaan kees'etteedda katamay geemmana danddayenna. 15 S'omppiyyaa s'omppiide, soyin de'iyaa asaa ubbaw poo'ana mala, d'ok'kiyaa saan wotseeppe attin, kammiyaa miishshaa giddon k'um'i wotsiyaa Asay ooninne baawa. 16 Hewaadankka, Asay hintte ootsiyaa lo'o oosuwwaa be'iide, saluwaan de'iyaa hintte Aawuwaa bonchchana mala, hintte poo'uu asaa sintaasan poo'o. 17 «Taani Muse higgiiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa d'ayissanaw yeeddawaa hintew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, d'ayissanaw yabeykke. 18 Ayaw gooppe, taani hintew tumuwaa oday; saluunne sa'ay aad'd'ana gakkanaw, k'ay ubbabaykka polettana gakkanaw, higgiiyaappe itti c'achchaykka woy k'eri pidoliikka aad'd'enna. 19 Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guus'siyaa itti azazuwaa mentsiyaa uray ooninne, k'ay haratuukka barewaadan hananaadan tamarissiyaa uray ooninne, saluwaa kawutetsaan ubbaappe guutsa gidana; shin azazuwaa ootsiyaawenne harantukka ootsanaadan tamarissiyaawe ooninne saluwaa kawutetsaan d'ok'k'a

gidana. 20 Ayaw gooppe, hintte s'illotetsay Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu s'illotetsaappenne Parisaawatuwaa s'illotetsaappe darana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa hintte mule gelennawaa taani oday. 21 «Beni asaw, «Asaa wod'oppa; asaa wod'edda ooninne pirdettana» geeddawaa siseeddita. 22 Shin taani hinttew oday; bare ishaa hank'k'ettiyya ubbay pirdettana; bare ishaa boriyaa ubbay shangguwaa pirdaw shiik'ana; k'ay bare ishaa, «D'ullowe» giyaa ubbay Gaannamiyaa tamaa pirdaw shiik'ana. (Geenna g1067) 23 Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naak'keeddabay new hewaan hassayettooppe, 24 ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga; hewaappe kaala yaade, ne yarshshuwaa yarshsha. 25 «Neena mootiyaawaanna wodii de'ishshin elle aanana sigetta digga; hewe d'ayooppe, I neena daannaa sintsa aatsana; k'ay daannay neena polisew aatsi immina, polisii neena k'asho gollen yeggana. 26 Taani new tumuwaa oday; neeni itti santimii attenaan, ne maggac'c'uwaa wurssaade c'iggana gakkanaw, mulekka k'asho gollepe kesakka. 27 « «Woshummoppa» geeddawaa siseeddita. 28 Shin taani hinttew yaagay; «Mac'c'awuno s'eellide amottiyya ubbay, bare wozanaa gidдон he wode iinanna woshummeedda.» 29 Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe wooc'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a. (Geenna g1067) 30 K'ay ne ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe k'ans's'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a. (Geenna g1067) 31 « «K'ay bare machchatto yeddiyya ooninne izo yeddiyya paramaa immo» geetetteedda. 32 Shin taani hinttew yaagay; «Bare machchata woshummennaan de'ishshin yeddiyya ooninne izo woshumma kessee; k'ay asinay yeddeedda mishiratto akkiyaawe ooninne woshumme.» 33 «K'ay beni asaw, «Wordduwaan c'aak'k'oppa; shin ne Godaw c'aak'k'eeddawaa pola» geeddawaa siseeddita. 34 Shin taani hinttew yaagay; «Ubbakka c'aak'k'oppite»; saluu S'oossaa kawutetsaa oydiyya gidiyaa diraw, «Saluwaan c'aak'k'oppite» 35 k'ay sa'ay Aa gedii yed'd'iyaa sa'aa gidiyaa diraw, «Sa'aan c'aak'k'oppite»; k'aykka, Yerusaalame wolk'k'aama kaatiyaa katamaa gidiyaa diraw, «Yerusaalamenikka c'aak'k'oppite.» 36 Neeni itti binnanaakka bootsa woy karetsa kessanaw danddayenna diraw, «Ne huup'iyankka c'aak'k'oppa.» 37 Shin hintte, «Ee» woy, «Gidenna» giite; hawantuppe haray Sees'aanaappe yee. 38 « «Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa» geeddawaa siseeddita. 39 Shin taani hinttew yaagay;

«Hinttew iitabaa ootsiyaa uraw iitan zaaroppite; ooninne ne ushechcha bagga shayiyaa bak'k'ooppe, ne haddirssa bagga shayiyaakka Aa bessa; 40 ne shaamic'c'iyaa akkanaw itti uray neena mootooppe, he uraw ne kootiyaakka gujja imma. 41 Ooninne neena itti saatiyaa ogiyaa barenanna baanaadan wolk'k'antsooppe, aanana laa"u saatiyaa ogiyaa ba. 42 Neena woossiyaa uraw imma; k'ay neeppe tal"ana koyiyaa urawukka diggoppa.» 43 « «Ne laggetsatuwaa siik'a; ne morkkiyaa morkka» geeddawaa siseeddita. 44 Shin taani hinttew yaagay; saluwaan de'iyaa hintte Aawoo naanaa gidana mala, hintte morkkatuwaa siik'ite; hinttena shek'k'iyaa wantta anijite; hinttena is's'iyaa wanttoo lo"obaa ootsite; hinttena yederssiyaawanttoo, S'oossaa woossite; ayaw gooppe, iita asawukka lo"o asawukka S'oossay bare aawaa awas's'issee; k'ay s'illatookka nagaranchchatookka bare iraa bukissee. 46 Hintte hinttena siik'iyaa wanttu s'alalaa siik'ooppe, hinttew ay woytay de'ii? Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan ootsiino. 47 Hintte hinttenttu ishaturwaa s'alalaa sarotooppe, haratuu ootsiyaawaappe aad'd'iyabaa ayaa ootseeditee? Haray atto, Ayihude gidenna asaykka hewaadan ootsee. 48 Hewaa diraw, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hinttekkka polo gidite.

6 «Hintte lo"o oosuuaa asaa bessaanaw asaa sintsaan ootsenna mala naagettite; hewe d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna. 2 «Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo"a malatiyaa iitatu barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be'ettanaw ootsiyaawaadan ootsoppite; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akki diggeeddino. 3 Shin neeni hiyyeesaw immiyaa wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii ootsiyaawaa haddirssa kushii eroppo. Geeman ootseeddawaa be'iyaa ne Aabbu, ne lo"o oosuuaa gatiyaa zaaranawaa. 5 «S'oossaa woossidde, lo"a malatiyaa iitatuwaadan hanoppite; ayaw gooppe, barentta Asay be'ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doonaan ek'k'iide, S'oossaa woossiyaawaa dosiino; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa ubbaakka akkeeddino. 6 Shin neeni S'oossaa woossiyaa wode, ne golle gela; ifitsaa k'achchaade, beettena ne Aawuwaa woosa; geeman oosettowaa be'iyaa ne Aabbu new immanawaa. 7 «S'oossaa hintte woossiyaa wode, S'oossaa ammanenna asaadan, c'oo mela zaaretsuwaa darissoppite; untunttu haasayaa daruwaan sisettee giide k'oppiino. 8 Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayaw gooppe, hintte Aabbu hinttena koshshiyaawaa hinttenttu woossanaappe kasetiide eree. 9 «Simmi hinttenttu hawaa mala woosaa woossite; «

«Saluwaan de'iyaa nu Aabboo, ne geeshsha suntsay anjetto. 10 Ne Kawutetsay yo; ne shenii saluwaan haneeddawaadan, saanka hano. 11 Gallasaan gallassan koshshiya k'umaa nuw hachche imma. 12 Nuuni nuuna naak'k'owanttoo atto yaagiyaawaadan, neenikka nu naak'uwaa atto ga. 13 Nuuna iitabaappe ashshappe attin, paac'iyaan gelissoppa. Kawutetsay, wolk'k'ayne bonchchuu med'inawukka neessa. Amen"i.» 14 «Hinttentu hinttena naak'keedda hara asaa naak'uwaa atto gooppe, saluwaan de'iyaa hinttentu Aawuukka hintteatto gaana. 15 «Shin hinttentu hinttena naak'keedda hara asaa naak'uwaa atto gaana d'ayooppe, hinttentu Aawuukka hintte naak'uwaa atto geena. 16 «K'ay hinttentu s'oomiyaa wode, lo" a malatiyaa iitatuwaadan, kayyottiyaawaa malatoppite; ayaw gooppe, untunttu s'oomiyaawaa Asay be'ana mala, barenttu som"iyaa bullaalissiino; taani hinttentoo tumuwa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkeeddino. 17 «Shin hinttentu s'oomiyaa wode, hinttentu Aabbu hintte s'oomiyaawaa erooppe attin, Asay erenna mala, hintte som"iyaa meec'ettite; hintte huup'iyaa akka okettite; yaatooppe, beettena hintte Aawuu hinttentu ootsiyaawaa geeman be'iide, hintte gatiyaa immanawaa. 19 «Miishshaa bil"ay miyasaaninne biratay shi'iide bayizziyaasan, kayisuukka bookkiide wuu"iyaasan, ha sa'aan hinttentu huup'iyaw dagayoppite. 20 Shin bil"ay meennasaaninne shi'enna saan, kayisuukka bookkiide wuu"enna saan hinttentu huup'iyaw saluwaan miishshaa dagayite. 21 Ayaw gooppe, ne wozanay ne miishshay de'iyaa saan de'ana. 22 «Bollaa poo'uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii pas'a gidooppe, ne bollaa ubbay poo'o gidana. 23 Shin ne ayfii pas'a gidana d'ayooppe, ne bollaa ubbay d'umana; simmi neenan de'iyaa poo'uu d'umooppe, d'umay ay keenaa daranee! 24 «Laa"u godatoo moodettanaw danddayaawe ooninne baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is'siide, yekkuwaa siik'ee; woy ittuwaa bonchchiidde, yekkuwaa kad'ee; itti Asay S'oossawunne shaloo moodettanaw danddayenna. 25 «Hewaa diraw, taani hinttentoo oday; hintte de'oo maanabawunne ushanabaw, woy hintte bollaw mayyanabaw hirgoppite; shemppuu k'umaappe aad'd'ennee? K'ay bollay mayuwaappe aad'd'ennee? 26 Paalliyaa kafatuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; diyyiyankka k'olikkino; shin saluwaan de'iyaa hinttentu Aawuu untuntta mizee; hinttentu untunttuppe loytsi darikkitee? 27 Hinttentu gidдон darssi hirggiide, bare geesaa bolla itti wad'aa guujanaw danddayaawe oonee? 28 «Ayaw mayoo hirggiitee? Dembban de'iyaa c'iishshatuu wooti dic'c'iinontto, akeeki s'eellite; untunttu daaburikkino woy puuttuwaasuk'k'ikkino. 29 Shin taani hinttentoo oday; haray atto,

Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa gidiidde, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaakka mayyibeenna. 30 Shin laafa ammanuu de'yaawanttoo, S'oossay, hachche de'iide, wontti tamaan ees'siyaa dembbaa maataa mayzziyaawe, hinttena untuwaappe aatsiide wooti mayzzennee? 31 Simmi, «Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyane?» yaagiide hirgoppite. 32 Ayaw gooppe, he ubbabaa S'oossaa ammanennawantu darissiide koyyiino; he ubbay hinttena koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttentu Aawuu eree. 33 Shin kasetiide, S'oossaa kawutetsaanne Aa s'illotetsaa koyyite; I hinttentoo he ubbabaa immana. 34 Hewaa diraw, wonttibaw hirgoppite; ayaw gooppe, wontti gallassay barew hirggana; gallassaa ubbawukka Aa huup'ew gidiyaa waayyii de'ee.

7 «S'oossay hinttentu bolla pirdenna mala, hinttekka haratuwaa bolla pirdoppite. 2 Ayaw gooppe, hinttentu haratuwaa bolla pirdiyaawaadan, S'oossay hinttentu bolla pirdana; k'ay hinttentu haratoo immanaw makiyaabaan I hintte makkana. 3 Ne ayfiyaan de'iyaa tuussaa be'akka; shin ne ishaa ayfiyaan de'iyaa suullaa ayaw s'eellay? 4 Woy ne ayfiyaan tuussay de'ishshin, neeni ne ishaa, «Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo» waanaade gaanaw danddayay? 5 Laa ha lo"uwaa malatiyaa iitaw! Kasetaade ne ayfiyaappe tuussaa kessa digga; hewaappe guyyiyaan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa. 6 «Geeshshabaa kanatoo immoppite; untunttu guyye simmiide, hinttena sa"ana. K'ay ink'k'uwaa geetettiya hinttentu al"o shuchchaa guduntsatuwaa sintsan oloppite; untunttu barenttu gediyaan yed'd'ana. 7 «Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide s'eesite; hintte penggii dooyettana. 8 Ayaw gooppe, woossiyaa ubbay akkana; koyyiyaa uray demmana; k'ay kariyaakko yiide s'eesiya uraw penggii dooyettana. 9 Woy hinttentu gidдон bare na'ay, «Ukitsaa imma» gooppe, shuchchaa immiyaa aawuu de'ii? 10 K'ay, «Moliyaa imma» gooppe, aw shooshshaa immanawee? 11 Hinttentu iita gidiidde, hinttentu naanaatoo lo"obaa immiyaawaa erooppe, yaatina, saluwaan de'iyaa hinttentu Aawuu barena woossiyaawanttoo lo"obaa wooti darssi immennee! 12 «Hewaa diraw, hara Asay hintte ootsanaw koyyiyaa ubbabaa hinttekka asaw ootsite; ayaw gooppe, Muse higgiyaa biletseyne nabatuu tamarissiyaawe hawaa. 13 «Un" a penggiyaanna gelite. Ayaw gooppe, bayetsaw afiyaa penggii aakuwaa; ogiikka wogaa. Hewaanna geliyaa asaykka c'ora. 14 «Shin, de'oo afiyaa penggii un" a; ogiikka s'untsaa. K'ay hewaa demmiyaawanttukka guutsa. 15 «Bolla baggana dorssaa malatiide, hinttekko yiyaa worddo nabatuwaappe nagettite; shin untunttu

garssa baggana wallatuwaa mala. 16 Unttuntu ayfiyaa ayfiyaawaan hintte untunta erana; aguntsay woddentsaa ayfiyaa ayfena; gomi"oriikka kookkiyaa ayfiyaa ayfena. 17 Hewaadanka, lo"o mitsaa ubbay lo"o ayfiyaa ayfee; shin iita mitsay iita ayfiyaa ayfee. 18 Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfanaw danddayenna; k'ay iita mitsaykka lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna. 19 Lo"o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana. 20 Hewaa diraw, hintte untuntu ayfiyaa ayfiyaawaan untunta eranita. 21 «Saluwaan de'iyaa Ta Aabbu geeddawaa ootsiyaa uray saluwaa kawutetsaa gelanaappe attin, <Godaw, Godaw> giyaa ubbay gelenna. 22 Pirdaa gallassi daro Asay taana, <Godaw, Godaw, nuuni ne suntsan S'oossay kiittowaa odibeykko? Ne suntsan s'alahatuwaa kessibeykko? K'ay nuuni S'oossay ootsiyaa maalalissiyaabaa ne suntsaan ootsibeykko?» yaaganawanta. 23 Taani he wode untunta, <Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa ootsiyaawanttu hintte ta matappe haakkite> yaagana. 24 «Hewaa diraw, hawaa ta k'aalaa sisiide ootsiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare golliyaa kees's'eedda wozanaama asaa mala. 25 Iray bukkiide, di'uu di'e'edda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugeedda. Shin gollii mino zaallaa bolla kees'etteedda diraw, kunddibeenna. 26 «Hawaa ta k'aalaa sisiide ootsenna Asay ubbay, bare golliyaa shafiyaa bolla kees's'eedda booza asaa mala. 27 Iray bukkiide, di'uu di'e'edda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugina, gollii ellekka kunddeedda. He gollii wolk'k'aama kunddetsaa kunddeedda.» 28 Yesuusi bare haasayaawaa wursseedda wode, Asay I tamarissiyaawaan maalaletteeddino. 29 Ayaw gooppe, I untunta tamarissiidde, Muse higgiiyaa tamarissiyaawantudan gidennaan, maatay de'iyaa asaadan tamarisso diraassa.

8 Yesuusi deriyaappe wod'd'eedda wode, c'ora Asay Aa kaalleedda. 2 He wode oolluu oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Godaw, ne shene gidoope, taana patsaade geeshshanaw danddayaa» yaageedda. 3 Yesuusi bare kushiya yeddi Aa bochiide, «Taani koyyay; pas'aade geeyya!» yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda. 4 Yesuusi Aa, «Simmi hawaa oossinne odoppa; shin k'eesaakko baade ne pas'aade geeyyeeddawaa Aa bessa; ne pas'aade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse azazeedda yarshshuwaa S'oossaw yarshsha» yaageedda. 5 Yesuusi K'ifirinaahooma katamaa geleedda wode, itti Roomaa gade S'eetuwa Kaappuu aakko yiide, «Ta Godaw, ta k'oomaa bollay gunddina, daro sakettiide, soyin giseedda; hayya godo taw patsaariikki» yaagi woosseedda. 7 Yesuusi, «Taani baade Aa patsana» yaageedda. 8 Shin s'eetuwa kaappuu zaariide, «Ta

Godaw, neena ta soy gelissanaw taw bessena; shin neeni k'aalaa s'alalaa haasaya; ta k'oomay pas'anawaa. 9 Ayaw gooppe, taani taappe bollanna de'iyawanttoo eeno giyaa asaa; k'ay taappe garssaanna wotaadaratuu de'iino. Taani ittuwaa, <Ba!> gooppe bee; k'ay yekkuwaa, <Haaya!> gooppe yee; ta k'oomaa, <Hawaa ootsa!> gooppe ootsee» yaageedda. 10 Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide, barena kaaliyaa asaa, «Taani hinttew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa gadiyanka be'abeykke. 11 C'ora Asay awayifii doliyaa baggappenne wulliyaa baggappe yiide, Abraahaamona, Yisaak'ananne Yak'oobanna saluwaa kawutetsaa gaytaan ittippe uttanawantta yaagay. 12 Shin kawutetsaan de'anaw bessiyaa Asay wolk'k'aama d'umaa garssa kare olettana; hewaan untuntu yeekkananne barenttu achchaa d'ak'anawantta» yaageedda. 13 Hewaappe kaala Yesuusi s'eetuwa kaappuwaa, «Ne soy ba; neeni ammaneeddawaadan new hano» yaageedda; s'eetuwa kaappuwaa k'oomay he saatiyanka pas'i aggeedda. 14 Yesuusi P'es'iroosa soy biide, Aa bollotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunno be'eedda. 15 Izi kushiya Yesuusi bochchina, k'os'uu izo bashi aggeedda; izakka denddaade aw miyaabaa giigissaaddu. 16 Sa'ay omarsseedda wode, Asay iita ayyaanatuu oyk'k'eedda c'ora asaa Yesuusakko aheedda; nabiyaa Isiyaasi, «I nu daaburaa barew akkeedda; k'ay nu harggiyaakka tookkeedda» yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwa bare k'aalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakka patseedda. 18 Yesuusi c'ora Asay bare yuushshuwaan de'iyawantta be'iide, abbaappe hefintsa pinnana mala, barena kaaliyaawantta azazeedda. 19 Hewaappe guyyiyaan Muse higgiiyaa tamarissiyaa ittuu aakko yiide, «Tamarissiyaawoo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda. 20 Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay de'ee; kafatuwaassikka keetsay de'ee; shin Taw, Asaa Na'aw, shemppa akkiyaasaykka baawa» yaageedda. 21 K'ay kaaliyaawantuppe ittuu Yesuusa, «Godaw, taani sintsata baade ta aabba mooganaw ba yaagaariikki» yaageedda. 22 Shin Yesuusi Aa, «Neeni taana kaala; hayk'k'eeddawanntu barenttu anhaa moogino» yaageedda. 23 Yesuusi wonggiriyaan geloode, Aa kaaliyaawanttu aanana beeddino. 24 Beetay wonggiriya mittana gakkanaw, abbaan wolk'k'aama hobbii denddeedda; shin Yesuusi gem"ishheedda. 25 Aa kaaliyaawanttu aakko biide, gem"ishuwaappe dentseeddino; hewaappe simmiide Aa, «Godaw, nuuni d'ayeetto; nuuna ashshaariikki» yaageeddino. 26 Yesuusi untunta, «Ha ammanuu pac'c'eeddawanntoo, ayaw yayyiite?» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan dendiide, gotuwaanne beetaa aggitte giina, gotuunne beetay c'o'u geedda. 27 Asay maalalettiide, «Hawe laa haray atto, gotuunne beetay azazettiyaawe ayba asee?» yaageeddino. 28 Yesuusi Galiilaa abbaappe hefintsan de'iyaa Gergesenoona geetettiya gadiyaa pinneedda; iita ayyaanatuu oyk'keedda laa'u asatuu he gadiyaan de'yaawanttu duufuwaappe kesiide, aanana gaketteddino. Untunttu daro iita gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aad'd'anaw danddayibeenna. 29 Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «S'oossaa Na'aw, nuunanna new ayi allaalii de'ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?» yaageeddino. 30 Untuntuppe laafaa haakkiyaasan guduntsaa wudii heemettee. 31 lita ayyaanatuu Yesuusa, «Neeni nuuna kessiyaawaa gidooappe, hini guduntsaa wudiyaa giddo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino. 32 Yesuusi untunttu, «Biite!» giina untunttu bitanatuwaappe kesi biide, guduntsatuwaan geleeddino. Guduntsaa wudii ubbay kakaa lank'kiyaanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeeddino. 33 Guduntsaa wudiyaa heemmiyaawanttu bak'atiide katamaa bi aggeeddino; beeddasaan iita ayyaanatuu oyk'keedda asatuu haneeddabaa ubbaa odeeddino. 34 Hewaa siseedda katamaan de'iyaa Asay ubbay Yesuusanna gaketanaw keseeddino; Aa be'eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9 Hawaappe kaala Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa yeedda. 2 Amareeda Asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesuusakko aheeddino; Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, «Ta na'aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda. 3 Higgiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu ittuu barenttu wozanaan, «Laa ha bitanii S'oossaa bolla iitabaa haasayeette!» yaagi k'oppeeddino. 4 Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untunttu hawaadan yaageedda; «Hinttentu hintte wozanaan hawaa mala iitabaa ayaw k'oppiitee? 5 «Ne nagaray atto geetetteedda» yaagiyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'kaade hametta» yaagiyaawe matee? 6 Shin sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na'aw, maataay de'yaawaa taani hinttena erissana» yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ek'ka; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba» yaageedda. 7 Gunddeedda bitaniikka denddi ek'kiide, bare golle beedda. 8 Shin daro Asay hewaa be'iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda S'oossaa galateeddino. 9 Yesuusi hewaanna aad'd'iide, Maatoossa yaagiyaawe

k'aras'aa k'ans's'iyaa saan utteeddawaa demmiide Aa, «Taana kaala» yaageedda. Maatoossikka denddi ek'kiide, Aa kaalleedda. 10 Yesuusi Maatoossa gollen k'umaa maanaw utti de'ishshin, k'aras'aa akkiyaa c'ora asayenne nagaranchchatuu yiide, aanananne Aa kaalliyaawantunna ittippe gaytaan utteeddino. 11 Itti itti Parisaawatuu hewaa be'iide, Yesuusa kaalliyaawantta, «Hinttena tamarissiyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaaawantunne nagaranchchatuwaanna k'umaa ayaw ittippe mii?» yaageeddino. 12 Shin Yesuusi untunttu yaagiyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'atoo aakimii kosshenna. 13 Shin hinttentu biide, S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayaw gooppe, taani nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaageedda. 14 He wode Yohaannisa kaalliyaawanttu Yesuusakko yiide, «Nuuninne Parisaawatuu ubbaa wode s'oometto; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkinoo?» yaagiide Aa oochcheeddino. 15 Yesuusi untunttu, «Bullachchaa yeedda Asay machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, kayyottanaw danddayiinoo? Danddayikkino; shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaana; untunttu he wode s'oomanawantta» yaageedda. 16 «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsiide sikkiyaa Asay baawa; ayaw gooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsana; peed'etsaykka kasewaappe daranawaa. 17 Ho'o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa. Shin naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho'o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa"anaw bessee; laa"uukka baykkino» yaageedda. 18 Yesuusi untunttoo hewaa odishin, Ayihude Woosa Golle kaappatuwaappe ittuu aakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Ta naatta ha'i hayk'kaaddu; shin neeni yaade ne kushiya izi bolla wotsaariikkii; iza de'uwaan de'anawunnu» yaageedda. 19 Yesuusi denddiide, barena kaalliyaawantunna ittippe bitaniyaa kaalliide beedda. 20 He wode tammanne laa'u laysaa kumentsaa, izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiik'aade, Yesuusa mayuwaa mac'araa bochchaaddu. 21 Hawaa iza ootsowe, iza bare wozanaan, «Taani Aa mayuwaa s'alalaa bochchannto pas'ana» yaagaade k'oppaaddu. 22 Shin Yesuusi yuuyyi izo s'eelliide, «Ta naattee, yayyoppa; neena ne ammanuu patseedda» yaageedda. He man"iyaan mishiratta pas'aa aggaaddu. 23 Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakkedda wode, yeekuwaan dinkkaa punniyaa asaanne yeekkiyaa asaa be'iide, 24 «Kare kesite; guutsa naatta gem"ishshaadduppe

attin, hayk'k'abeykku» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Asay Aa bolla darii miic'c'eedda. 25 Shin c'ora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyaan, golle geliide, naatti kushiyaay oyk'k'eedda; naattakka dendda aggaaddu. 26 He waarii, he man"iyyaan he gadiyaan ubbaan sisetteedda. 27 Yesuusi hewaanna aad'd'iide biyaa wode, laa"u k'ook'atuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, nuuna maaraarikki» yaagiidde Aa kaalleeddino. 28 Yesuusi golle geleedda wode, k'ook'atuu aakko yeeddino; Yesuusi untunttu, «Taani hawaa ootsanaw danddayiawaa ammaniitee?» yaageedda. Untunttu, «Ee Godaw» yaagi zaareeddino. 29 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide untunttu, «Hintew hinttentu ammanuwaadan hano» yaageedda. 30 Untunttu ayfii dooyetti aggeedda; Yesuusi untunttu, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide minisiide odeedda. 31 Shin untunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino. 32 Untunttu kesiide biyaa wode, amareeda Asay iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino. 33 Yesuusi iita ayaanaa kesseeddawaappe guyyiyaan, duude bitanii haasayeedda. Asay, «Hawe ooratsabaa; hawaa malabay Israa'eeliyaa gadiyaan ubbakka hanibeenna» yaagi maalaletteeddino. 34 Shin Parisaawatuu, «I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wol'k'kaan s'alahatuwaa kessee» yaageeddino. 35 Yesuusi untunttu Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiidenne kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiide, wogga katamatuwaaninne k'eerii katamatuwaa ubbaan yuuyyeedda. 36 C'ora asaa be'iide, heemmiyaa Asay baynna dorssaadan Asay hirgettiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay baynna diraw, asaw k'aretteedda. 37 Yaatiide barena kaalliyaawantta, «K'oychaw g akka katsay dara; shin c'akkiyaa Asay guutsa. 38 Simmi katsaa Goday katsaa c'akkanaw oosanchchatuwaa yeddana mala, Aa woossite» yaageedda.

10 Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta s'eesiide, untunttu iita ayaanaa kessana mala, k'ay harggiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa patsana mala, untunttu maataa immeedda. 2 Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuwaa suntsay, koyrowe P'es'iroosa geetettiyaa Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, Zabddiyoosa naanaa, Yaak'oobanne Yohaannisa, 3 Pilip'p'oosa, Bartalamoosa, Toomaasa, k'aras'aa akkiyaa Maatoossa, Ilpiyoosa na'aa Yaak'oobanne Taadoosa; 4 bare gadew k'arettiyyaa Simoonanne Yesuusa aatsi immeedda Ask'k'orootu Yihudaa. 5 Yesuusi ha tammanne laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite;

k'ay Samaaretuwaa katamaakka geloppite; 6 hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Israa'eeliyaa asaakko 7 biide, «Saluwaa kawutetsay mateedda» yaagiide odite. 8 Hargganchchatuwaa patsite; anhaa hayk'uwaappe dentsite; oolluu oyk'k'eeddawannta patsite; iita ayyaanatuwaakka kessite. Hinttentu c'oo akkeeddita; c'oo immite. 9 Work'k'aa woy biraa woy santtimiyaa hinttentu kiisiyaan oyk'k'oppite; 10 woy ogew k'arc'c'iitiyaa, woy laa'entsiyaa mayuwaa, woy c'aammaa woy s'am"aa oyk'k'oppite. Ayaw gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay k'umaa. 11 «Hinttentu geliyaa katamaan woy k'eerii katamaa ubbaan hinttena mokkanaw nashettiyaawe oonentto akeekan s'omoosite; hinttentu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite. 12 K'ay golle geliidde sarotite. 13 He gollen de'iyyaa Asay hinttena mokkooppe, hinttentu saroteedda sarotay untunttu gakkko. Shin untunttu hinttena mokennaan is'sooppe, hinttentu saroteedda sarotay hintte guyye simmo. 14 K'ay itti itti gollii woy katamay hinttena mokennaan woy hinttentu odiyaawaa sisennaan is'sooppe, he gollepppe woy he katamaappe kesiidde, hinttentu gediyaappe baanaa shoc'ite. 15 Taani hinttew tumuwaa oday; S'oossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamooraa katamaa asaw pirddaa kawushissana. 16 «Be'ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan c'inc'c'a gidite; k'ay harap'piyaadan, ashikke gidite. 17 Shin asaappe naagetite. Ayaw gooppe, Asay hinttena pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwaankka hinttena lissuwaan peeddana. 18 Gadiyaa ayissiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsaan ta diraw hinttentu ek'k'iide, untunttoonni Ayihuda gidenna asaa sintsaan taw marka gidanita. 19 Shin untunttu hinttena pirddaw aatsiyaa wode, hinttentu haasayanabaa he saatiyaan S'oossay hinttew immiyaa diraw, hinttentu gaanabawunne woy waagiide haasayanenttonne hirgoppite. 20 Ayaw gooppe, hinttentu ak'iide haasayiyaawe hinttentu Aawuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentu gidikkita. 21 «Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa bolla denddana; naanay barenttu aattinne aawuwaa bolla denddiide, untunttu wod'isana. 22 K'ay Asay ubbay hinttentu ta suntsaa diraw is'sana; shin wursetsay gakkanaw genc'c'iyaaawe attanawaa. 23 Untunttu hinttena itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa biite. Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, yaana gakkanaw, hinttentu hintte oosuwaaw Israa'eeliyaa katamaa ubbaan ootsiide wurssikkita. 24 «Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe dareenna; k'oomaykka bare godaappe

dareenna. 25 Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaa keena gidiyaawe, k'oomaykka bare godaa keena gidiyaawe aw gidana; untuntu golle godaa Bi'eel-Zebuula giide s'eesooppe, Aa golle asaa waagi s'eesaneeshsha! 26 «Simmi asaw yayyoppite; ayaw gooppe, gentsi wotseeddabay k'onc'i'iyaa kesennaan attena; k'oseeddabaykka erettennaan attena. 27 Taani hinttentoo d'umaan odiyaabaa poo'uwaan haasayite; hinttew haytsaan saasukkiide odeeddawaa, d'ok'c'asaan awaayite. 28 Ashuwaa wod'iaawanttoo yayyoppite; untuntu, shemppuwaa wod'anaw danddaykino. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaannamiyan d'ayissanaw danddayi'iyaa S'oossaw yayyite. (Geenna g1067) 29 Laa'u suunniyaa kafatuu santimiyaan zal'ettiikino? Hinttentu Aawuwaa sheni'iyaa gidana d'ayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe itinnakka sa'aan wod'd'aade bayukku. 30 Shin haray atto, hinttentu huup'iyaa de'iyaa binnaanay ubbaykka payduwaan de'ee. 31 Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttentu aad'd'iita. 32 «Hewaa diraw, asaa sintsaan tabaa markatti'iyaa oossi gidoopenne, taanikka saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsan markattana; 33 shin asaa sintsaan taana kaddi'iyaa oonanne taanikka k'ay saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan Aa kaddana. 34 «Taani sa'aw sarotetsaa ahanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani tooraa ahanaw yeeddawaappe attin, sarotetsaa ahanaw yabeykke. 35 Ayaw gooppe, taani na'aa Aa aabbuppe, naatto izi daayippe, na'aa machchattokka izi bollotattippe shaakkanaw yaad; 36 asaw morkketuu Aa golle asatuwaa gidanawantta. 37 «Bare aabba woy bare daayo taappe aatsiide siik'iaawe tawaa gidanaw bessena; bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taappe aatsiide siik'iaawe tawaa gidanaw bessena. 38 Bare mask'k'ali'iyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennawe tawaa gidanaw bessena. 39 Bare shemppuwaa ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ashshanawaa. 40 «Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; k'ay taana mokkiyaawe taana kiiteeddawaa mokkee. 41 Nabi'iyaa, nabi'iyaa sunsaan mokkiyaawe, nabi'iyaa gati'iyaa aanana gishettanawaa; k'ay s'illuwaa, s'illuwaa sunsaan mokkiyaawe, s'illuwaa gati'iyaa aanana gishettanawaa. 42 Ooninne ha taana kaalliyaawantuppe guus's'iyaa ittoo, haray atto buli'iyaa haatsaa s'alalaa ushanaw immooppekka, taani hinttentoo tumuwaa gay; I bare gati'iyaa akkana» yaageedda.

11 Yesuusi bare tammanne laa'u kaalliyaawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe dendiide, katamatuwaan tamarissanawunne odanaw beedda. 2

S'ammak'iyaa Yohaannis k'asho gollen de'iidde, Kiristtoosi ootseeddawaa sisiide, barena kaalliyaawantta aakko kiittiide, 3 «Yaanawe neeneeyye? Woy haraa naagane?» yaagi oochchanaadan ootseedda. 4 Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Biide hinttentu be'iaawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite; 5 k'ook'atuu s'eelliino; wobbatuu hamettiino; oolluu oyk'keeddawanttu pas'iide geeyyiino; tullatuu sisiino; hayk'keeddawanttu dendiino; hiyyeesatuu wonggalaa mishiraachchuwaa sisiino. 6 Tabaa sid'enna uray anjetteeddaawaa» yaageedda. 7 Yohaannis kaalliyaawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannisabaa shiik'eedda asaw hawaadan yaagi haasayeedda; «Ayya be'anaw Asay de'enna mela biittaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa mak'kaa be'anaw keseedditee? 8 Yaatina, ayya be'anaw keseedditee? Lo'iyaa mayuwaa mayyeedda bitani'iyaa be'anaw keseedditee? Lo'iyaa mayuwaa mayyeeddawanttu kaatatuwaa gollen de'iino. 9 Yaatina, ayya be'anaw keseedditee? Nabi'iyaa be'anaw keseedditee? Ee, Taani hinttew oday; nabiyaappekka aad'd'iaawaa be'eeddita. 10 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafan, «<S'oossay, «Be'a, taani kiittiyaawaa neeppe sintsaw yeddana.» I new ogi'iyaa giigissanawaa» yaageedda geetettiide Yohaannisabay s'aafetteedda.» 11 Taani hinttentoo tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan S'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iaawe ooninne dendiibeenna; shin saluwaa kawutetsaan ubbaappe laafiyaawe aappe aad'd'ana. 12 S'ammak'iyaa Yohaannis wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, saluwaa kawutetsatta daro naak'ettaw; min baas'etiyaawanttu izo demmiino. 13 Ayaw gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse higgii Yohaannis wodii gakkanaw, timbbiti'iyaa haasayeeddino; 14 simmi hinttentu untuntu haasayowaa ammananawaa gidoope, yaanawaa geetetteedda Eelaas ha Yohaannis. 15 Sisi'iyaa haytsay de'iaawe siso! 16 «Shin taani ha wodi'iyaa asaa ayaanna leemisoo? Untuntu k'oc'aan utti'iyaa naanaa malatiino; untuntu barenttu laggetsatuwaa s'eesiide, 17 «Nuuni hinttentoo his'is'iyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwa yetsaakka kesseeddo; shin yeekibeykkita» yaagiino. 18 Ayaw gooppe, Yohaannis s'oomiidenne woyni'iyaa eessaa ushennaan yiina untuntu, «Aa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageeddino. 19 Taani, Asaa Na'ay, maaddenne ushaadde yiina, untuntu taana, «Ha nafisaamaanne woyni'iyaa eessaa ushiyaawaa be'ite; k'aras'aa k'ans's'iaawantunanne nagarachchatuwaanna siik'ettee» yaagiino; shin S'oossaa aad'd'eedda eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beettee» yaageedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare malaataappe dari'iyaa bagga

ootseedda katamatuwaan de'iyaa Asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untuntta hawaadan yaagiide, tooshiyaa doommeedda; **21** «Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayaw gooppe, hinttentu bolla S'oossay ootseedda malaatay S'iirsoosa katamaaninne Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, untunttu maak'iyaa mayyiide, bidintsaa okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawantashshin. **22** Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay hintteppe S'iirsoosa katamawunne Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana. **23** K'ay K'ifirinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude d'ok'ku gaanaw koyaad? Neeni Si'ooliyaa duge yegettana; ayaw gooppe, ne bolla S'oossay ootseedda malaatay Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche gakkanaassikka de'anawaashshin. (Hades g86) **24** Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay neeppe Sodoomaw pirddaa kawushissana» yaageedda. **25** Yesuusi he wode zaariide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, saluwaa sa'aa Godaw, neeni hawaa aad'd'eedda eranchchatuwaappenne akeekanchchatuwaappe gentsaade, erenna naanaatoo k'onc'c'isseedda diraw, neena galatay; **26** Ee ta Aabboo, ayaw gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda. **27** «Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na'aa erenna; Na'aappenne Na'ay Aawuwaa k'onc'c'issanaw koyiyaa asaappe attin, haray Aawuwaa erenna. **28** «Daaburanchchatoo, dees'uwaa tookkowanttoo ubbatoo, taakko haa yiite; taani hinttentta shemppissana. **29** Taani garanne ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge mitsaan waas'ettite; taappe tamarite; hinttentu sheempookka hintte shemppuwaa demmana. **30** Ayaw gooppe, ta morgge mitsay giigaa; k'ay taani hinttentta toosseeddawekka kawushsha» yaageedda.

12 Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha banggaa gidonna aad'd'ishshin Aa kaalliyaawanttu koshattiide, tisha banggaa duutsiide, muussaa doommeeddino. **2** Shin Parisaawatuu hewaa be'iide Yesuusa, «Be'a, neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi ootsanaw woga gidennabaa ootsiino» yaageeddino. **3** Shin Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Daawitenne aanana de'iyaaawanttu koshatteedda wode, Daawite ootseeddawaa nabbabi beykkitee? **4** Daawite S'oossaa golle geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, inne aanana de'iyaaawanttu maanaw woga gidenna S'oossaw yarshsheedda k'umaa meedda. **5** Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Golliyaan de'iyaa k'eesatuu Sambbataa wogaa mentsiyaawaa, k'ay untunttoo hewe bayizzo gidennawaa Muse higgayan nabbabi beykkitee? **6** Shin taani hinttew oday; Geeshsha Golliyaappe

aad'd'iyaaawe hawaan de'ee. **7** S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto hinttentu eritentto, bayizzuu bayinna asaa bolla pirdikkita. **8** Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, Sambbataa Godaa» yaageedda. **9** Yesuusi hewaappe denddiide, Ayihuda woosa golle beedda. **10** Hewaan kushii gunddeedda itti bitanii de'ee; Yesuusa mootanaw gaasuwa koyiyaa asatuu, «Sambbataan, hargganchchaa patsiyaawe wogee?» yaagiide Aa oochcheeddino. **11** Yesuusi untuntta, «Hinttentu gidon itti dorssay de'iyaa uray, he dorssay Sambbata gallassi ollaan kunddoope, oyk'kiide kessennawe oonee? **12** Yaatina, Asay dorssaappe wooti loytsiide darennee! Hewaa diraw, Sambbata gallassi lo'obaa ootsiyaawe woga» yaageedda. **13** Hewaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiya piddi ootsa» yaagina bitanii piddi ootsowaappe guyyiyaan, Aa kushii yekko kushiyaawaadanka pas'i aggeedda. **14** Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto mak'k'eteeddino. **15** Shin Yesuusi untunttu zoretaa eriide, hewaappe aggiide biyaa wode, daro Asay Aa kaalleedda; hargeedda ubbaa patseedda. **16** S'oossay nabiya Isiyaasa baggana odeeddawe polettana mala, Yesuusi asatoo, «Tabaa hara asaw odoppite» yaageedda. **18** S'oossay Isiyaasa baggana hawaadan yaageedda; «Taani dooreedda ta ayilii, taani siik'iyaa, taana nashechchiyaawe haweku. Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsana. I suure pirddaa asaw ubbaw odanawaa. **19** I palumettenna; woy waassenna. Bare k'aalaakka ogiyaan sissenna. **20** Suure pirdday s'ooni kesana gakkanaw, tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna; k'ay c'uwattiya muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna. **21** Ayihuda gidenna Asay ubbay, Aa bolla barenttu hidootaa wotsana» yaageedda. **22** Hewaappe guyyiyaan, amareeda asatuu iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda itti k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patseedda; bitaniikka haasayaanne s'eelaa doommeedda. **23** Asay ubbay maalalettiide, «Laa hawe Daawite na'aa gidanddeeshsha?» yaageeddino. **24** Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, «Ha bitanii iita ayyaanatuwaa kaappuu <Bi'eel-Zebuuli> barew wolk'k'aa immina, s'alahatuwaa kessee» yaageeddino. **25** Shin Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Bare gidon shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayana; k'ay bare gidon shaakettiyaa katamay woy gollen de'iyaa asaykka minnenna. **26** K'ay Sees'aanay Sees'aanaa kessiyaawaa gidoope, bare gidon shaakettee; yaatina, Aa kawutetsay waaniide min ek'k'anawee? **27** Taw Bi'eel-Zebuuli wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidoope, hinttentu asaw

wolk'k'aa ooni immina s'alahatuwaa kessanee? Hewaa diraw, untuntu hintte bolla pirddana. 28 Shin S'oossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidoope, simmi S'oossaa kawutetsay hintte bolla yi diggeedda. 29 «Woy Asay kasetiide, wolk'k'aama asaa k'achchennaan de'iidde, Aa golle geliide, Aa miishshaa bonk'k'anaw waaniide danddayii? K'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayee. 30 «Ta bagga gidenna uray tawaa is's'ee; k'ay taananna ittippe shiishshennawe laalee. 31 Hewaa diraw, taani hinttew oday; S'oossay asaw ay nagaraa gidinakka, k'ay ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa boriyaawaa atto geena. 32 Ta bolla, Asaa Na'aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne S'oossay atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa'aan gidina, saluwankka S'oossay atto geena. (aiōn g165) 33 «Lo'o ayfiyaa demmanaw lo'o mitsaa dichchanaw bessee; iita mitsaa hinttenttu dichchoope, iita ayfiyaa demmanita; ayaw gooppe, mitsay erettiyaawe bare ayfiyaa ayfiyaawaana. 34 Shooshshatoo, hinttenttu iita gidiidde, wooti lo'obaa haasayanaw danddayitee? Ayaw gooppe, doonay wozanaa gidдон kumeeddawaa haasayee. 35 Lo'o Asay bare lo'o minjiuwaappe lo'obaa kessee; k'ay iita Asay bare iita minjiuwaappe iitabaa kessee. 36 Taani hinttenttoo oday; Asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa ubbaw pirddaa gallassi zaaruwaa immanawaa. 37 Ayaw gooppe, ne haasayay neena s'ilissana; woy ne haasayay ne bolla pirdiddisana» yaageedda. 38 Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, neeni malaataa ootsishshin, nuuni be'anaw koyyeetto» yaageeddino. 39 Shin I zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Ha wodiya Asay iitanne S'oossaa ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiya Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay immettena. 40 Yoonasi wogga moliyaa uluwaan heezzu gallassanne heezzu k'ammaa de'eeddawaadan, Asaa Na'aykka, biittaa gidдон heezzu gallassanne heezzu k'ammaa de'anawaa. 41 Nanawe Asay Yoonasi odeeddawaan barenttu nagaraappe simmeedda diraw, pirddaa gallassi denddiide, hinttentta mootanawannta; beyte, Yoonasappe aad'd'iaawe hawaan de'ee. 42 Duge bagga gadiyaa kaatatta Solomone de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw sa'aa gas'aappe yeedda diraw, pirddaa gallassi denddaade, hinttentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppekka aad'd'iaawe hawaan de'ee. 43 «Iita ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyya sa'aa koyyiide, haatsay baynna melasaanna yuuyyee; shin demmenna. 44 He wode, <Taani aggaade yeedda ta

golle simmana» yaagee; simmiide yiyaa wode, gollii mela de'iyawaanne pitetti geeyyiide, giigi utteeddawaa demmee. 45 Hewaappe guyyiyaan, biide bareppe iitiyaa laappu hara ayyaanatuwaa akkiide yee; he ayyaanatuu geliide, hawaan de'iino. He bitaniyaa de'uu kasewaappe darii iitee. Ha wodiya iita asawukka k'ay hewaadan hanana» yaageedda. 46 Yesuusi daro asaw haasayishshin, Aa daayanne Aa ishatuu aanana haasayanaw koyyiide, karen ek'keeddino. 47 Hewaan de'iyaa asaappe ittuu Aa, «Ne daayanne ne ishatuu neenana haasayanaw koyyiide, karen ek'keeddino» yaageedda. 48 Shin Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? Ta ishatuu oonee?» yaageedda. 49 Bare kushiyan barena kaalliyaawantukko s'orssiide, «Beyte, ta daayanne ta ishatuu hawantushi. 50 Ayaw gooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sheniya ootsiyaa ubbay, ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

13 Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gas'aan utteedda. 2 Daro c'ora Asay bare yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide shiik'ina, wonggiriya gidдо geliide utteedda; Asay ubbay abbaa gas'aan ek'keedda. 3 Asaw leemisuwaan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; «Itti bitanii zeretsaa zeranaw keseedda. 4 I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; yaatina kafuu yiide meedda. 5 K'ay itti itti zeretsay anc'c'o gideedda biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay baynna diraw, he zeretsay ellekka doleedda. 6 Shin away keseedda wode c'arshshay shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddiibeenna diraw meli aggeedda. 7 Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hawaan doleeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uulleedda. 8 Itti itti zeretsay tu'e biittaa wod'd'iide doleedda; ittuu s'eetu ayfiyaa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfeedda. 9 Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!» yaageedda. 10 Yesuusa kaalliyaawantuu aakko shiik'iide, «Neeni ayaw asaw leemisuwaan oday?» yaageeddino. 11 Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo saluwaa kawutetsaa s'uuraa erussay imetteedda; shin untunttoo imettiibeenna. 12 Ayaw gooppe, de'iyawoo gujettana; aw daranawaa; shin baynnawaappe haray atto, he de'iyawekka aketanawaa. 13 Taani untuntu s'eelliiide s'eellennawaadan, sisiide sisennawaadan haniyaa diraw, woy k'ay akeekena diraw untunttoo leemisuwaan oday. 14 «Isiyaasi untuntubaa hawaadan odowe polettanawaa; «<Hinttenttu sissaa sisana; shin hinttenttoo gelenna; hinttenttu s'eelaa s'eelana; shin be'ikkita. 15 Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda; barenttu haytsaa tullisseeddino; barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino. Hawe baawentto, untuntu barenttu ayfiyaan be'ana; barenttu haytsaan

sisana; barenttu wozanaanka akeekaana; untunttu taakko, S'oossaakko simmana; taanikka untuntta patsana» yaagee.

16 «Shin hinttentu ayfii s'eeliyaa dirawunne hinttentu haytsaykka sisiyaa diraw, hinttentu anjjetteddawanta.

17 Taani hinttentoo tumuwa oday; daro nabatuunne s'illatuu hinttentu be'iyaa waa be'anaw amotteeddino; shin be'ibeykkino. Hinttentu sisiyaawaa sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino.

18 «Simmi katsaa zeriyaawaa leemisuwaa biletsay giyaawaa sisite.

19 Kawutetsaa k'aalaa sisiide, akeekena ooninne ogiyaa doonaan wod'd'edda zeretsaa mala; s'alahiyaa kaappuu yiide, untunttu wozanaan zeretteeddawaa mas'i diggee.

20 Anc'c'o biitaan wod'd'edda zeretsay k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiyaawanta malatee.

21 Shin he asatuu ha"issappe attin, untunttu s'ap'uu baawa; k'aalaa gaasuwaan metuu woy yedesay yiyaa wode, ellekka d'ubetti aggiino.

22 K'ay aguntsaa gidon wod'd'eeddawe k'aalaa sisiyaawaa bessee; shin ha sa'aa de'oo hirgussayenne duretetsaa siik'ussay k'aalaa c'uullee; ha gaasuwaan he zeretsaykka ayfenaan atti aggee. (aiñ g165)

23 Tu'e biitaan zeretteeddawe, k'aalaa sisiide, akeekiyaasaa bessee; ikka ayfee; ittuu s'eetuwa, ittuu usuppun tammuwa, ittuu hattamuwa ayfee» yaageedda.

24 Yesuusi untunttu hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay bare goshshan lo'o zeretsaa zereedda bitaniyaa malatee.

25 Shin k'amma Asay gem"ishidiggina, Aa morkkii yiide, zarggaa zereeddawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda.

26 Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgii he wode beetteedda.

27 «Aa k'oomatuu aakko yiide, «Godaw, neeni ne goshshan lo'o zeretsaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgii hak'appe yeeddee?» yaageeddino.

28 «Hewaappe guyyiyaan goday, «Hewaa morkkii ootseedda» yaageedda. K'oomatuu, «Nuuni biide shoddanaadan dosay?» yaageeddino.

29 «Shin I, «Aggite, zaaringgiyaa hinttentu shoddidde, zarggaanna shoddanite.

30 Bochchoppite; k'oyc'iyaa wodii gakkanaw, ittippe dic'c'ino. K'oyc'iyaa wodii gakkoo, taani k'oyc'iyaa wanta, kasetiide zaaringgiyaa mas'ite; tamaan guddanaw pochchiyaan pochchiyaan k'achchite; shin zarggaa shiishsiide diyiyaan k'olite» gaana» yaageedda.

31 Yesuusi untunttu hara leemisuwaa yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa malatee; he mitsatti ayfiyaa Asay akkiide, bare goshshan zereedda.

32 He zeretsata hara zeretsaa ubbaappe guus's'aw; shin dic'c'eedda wode, hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi k'ankkaan kees's'iyaa waa keena wogga mitsaa gidaaddu» yaageedda.

33 K'ay Yesuusi hara leemisuwaa untunttu yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay itti mishiratta heezzu

keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'keedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

34 Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwaan odeedda; leemisuu baynnaan I itibaakka odenna; nabii, «Taani untunttu haasayiyaa wode, leemisuwaan haasayay. Alamii med'ettoodeppe doommiide geemmeedda yewatuwaa oday» yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

36 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa aggiide, soy geledde; Aa kaalliyaawantu aakko biide, «Goshshan de'iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa biletsaa nuw oda» yaageeddino.

37 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Lo'o zeretsaa zeriyaawe Asaa Na'aa; 38 goshshay ha alamiyaa; lo'o zeretsay S'oossaa kawutetsaa asaa; zaaringgii s'alahiyaa kaappuwa naanaa.

39 Zaaringgiyaa zereeddawe morkkiyaa s'alahiyaa; k'oychchaa wodii, wodiya wurssetsaa; k'ay k'oyc'iyaa wantu kiitanchchatuwaa. (aiñ g165)

40 «Hewaa diraw, zaaringgiyaa mas'iide, tamaan guddiyaawaadan, wodiya wurssetsaan hewaa mala gidanawaa. (aiñ g165)

41 Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa kiitanawaa; untunttu Aa kawutetsaa gidon nagaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa ootsiyaawanta mas'iide kessanawanta.

42 Yaatiide to'enna tamaan olanawanta; hewaan untunttu yeekkanawantanne achchaa d'ak'anawanta.

43 He wode s'illatuu barenttu aabbu kawutetsaan awaadan poo'ana. Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!

44 «Saluwaa kawutetsay goshshaan moogetteedda miishshaa bessee; itti bitanii he miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashettiide biide, barew de'iyaa ubbaa zal"iide, he goshshaa shammeedda.

45 «K'ay saluwaa kawutetsay ink'kuwaa geetettiyaa daro al"o shuchchaa shammanaw koyiyaa zal"anchchaa malatee.

46 He zal"anchchay daro al"o ink'kuwaa demmiide, biide barew de'iyaa ubbaa zal"iide, Aa shammeedda.

47 «K'ay saluwaa kawutetsay ubbaa k'ommo moliyaa oyk'kiyaa, abbaan yegetteedda dabbaa malatee.

48 Molii dabbaa kumeedda wode, moliyaa oyk'kiyaa asatuu abbaappe gas'aa kesiide utteeddino; yaatiide lo'o moliyaa k'oriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino; shin iita moliyaa wora oleeddino.

49 Wodiya wurssetsaan hawaadan hanana; kiitanchchatuu yiide, nagaranchchatuwaa s'illatuwa gidoope k'oriide, (aiñ g165)

50 to'enna tamaan olanawanta; hewaan untunttu yeekkanawantanne achchaa d'ak'anawanta.

51 «Hawe ubbay hinttentoo geleeedde?» yaagiide untunttu oochcheedda. Untunttu, «Ee» yaageeddino.

52 I, «Hewaa diraw, saluwaa kawutetsaa s'uura loytsi eriyaa, higgiiyaa tamarissiyaa ubbay, bare miishshaa shiishshi wotseedda golliyaappe ooratsa miishshaanne ec'a miishshaa shaakki

kessiyaa izaawa malatee» yaagi zaareedda. 53 Yesuusi ha leemisatuwaa odi wurssowaappe guyyiyaan, hewaappe dendiide, 54 bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamarissiyaawaa siseedda Asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; «Hawe ha aad'd'o eratetsaanne S'oossay ootsiyaa malaataa ootsanaw wolk'kaa hak'appe akkeeddee? 55 Hawe anaas'iyaa na'aa gidennee? Aa daaya Mayraamo gidekke? Aa ishatuu Yaak'ooba, Yooseefo, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo? 56 Aa michchatuu ubbay nuunanna de'ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa hak'appe demmeeddee?» yaageeddino. 57 Untunttu I giyaabaa akkenaan is'seeddino. Shin Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaaninne bare soy asaan bonchchettenna; shin harasaa ubbaan bonchchete» yaageedda. 58 Untunttu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan ootsibeenna.

14 He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda; 2 yaatiide bare k'oomatoo, «Hawe hayk'uwaappe denddeedda S'ammak'iyaa Yohaannisa; S'oossay ootsiyaa wolk'kaama malaataa I ootsiyaawe hewaassa» yaageedda. 3 Ayaw gooppe, Heroodisi bare ishaa Pilip'poosa machchatti Heeroodiyaadi gaasotaan Yohaannisa oytsi k'ashissiide, k'asho gollen yeggi wotseedda. 4 Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee» yaageedda. 5 Heroodisi Yohaannisa wod'anaw koyyeedda; shin Yihudaa Asay nabiyaadan Yohaannisa s'eelleedda diraw, asaw yayyeedda. 6 Shin Heroodisi yeletteedda gallasaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sintsaan duraadde Heroodisa nashechchaw. 7 Heroodisi naatto, «Neena lo'eeddawaa ayaanne gidoope, taana oochcha; taani new immana» yaagiide iziw c'aak'keedda. 8 Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa ha woc'iitiyaan wotsaade taw imma» yaagaaddu. 9 Kaatii aw k'aretteedda; shin bare c'aak'uwa dirawunne barenanna maaddaan utteedda imatsaa diraw, iziw Yohaannisa huup'ii imettana mala azazeedda. 10 Kaatii kiittiide, Yohaannisa k'ood'iyaa k'asho gollen muuc'isseedda. 11 Huup'iyaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeeddino; naatta he huup'iyaa bare aattikko afaaddu. 12 Yohaannisa kaaliyaawanttu yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino; hewaappe simmiide ha yewuwa Yesuusaw biide odeeddino. 13 Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka Asay baynnasaa beedda; Asay hewaa sisiide, katamaappe dendiide, gediyaan Aa kaalleeddino. 14 Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be'iide, he asaw k'aretteedda; yaatiide untuntunna de'iyaa

hargganchchatuwaa patseedda. 15 Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaaliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynnasaa; ha'i sa'ay k'ammi diggeedda; Asay ubbay k'eer katamatuwaa biide, barenttoo k'umaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino. 16 Shin Yesuusi untunttu, «Asay baanaw koshshenna; asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda. 17 Untunttu zaariide Aa, «Nuw hawaan ichcheshu ukitsaappenne laa'u moliyaappe attin, haray baawa» yaageeddino. 18 Yesuusi untunttu, «Hewannta, haa taakko ahite» yaageedda. 19 Asay maattaani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu ukitsaanne laa'u moliyaa oyk'kiide, saluwaa pude s'eelliide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsiide, barena kaaliyaawanttoo immina, untunttu c'ora asaw gisheeddino. 20 Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa'u zambbeeliyaa kumeeddawaa dentseeddino. 21 Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, ichcheshu sha"aa gidiyaawaa keena. 22 Yesuusi c'ora asaa moyzziide, barena kaaliyaawanttu wonggiriyaan geliide, bareppe sintsatiide, abbaappe hefintsa pinnana mala azazeedda. 23 Asaa moyzziide, S'oossaa woossanaw deriyaa huup'iyaa barekka keseedda; sa'ay k'ammi digginakka hawaan barekka de'ee. 24 Shin wonggiri he wode, abbaa bolla de'ishshin, sintsa baggana c'arkkuu c'arkkiyaa diraw, beetay wonggiriya yaanne haanne sugée. 25 Bayira kuttuu waassi simmina, Yesuusi abbaa bolla hamettiide, untuntukko yeedda. 26 Aa kaaliyaawanttu abbaa bolla I hamettishshin be'i dagammiide, «Hawe moytilliyaa gidennee!» gi yayyiide waasseeddino. 27 Shin Yesuusi ellekka untunttu, «Ayyinne baawa; taanatte; yayyoppite!» yaageedda. 28 P'es'iroosi zaariide Aa, «Ta Godaw, hawe neena gidoope, taani haatsaa bollanna neekko baana mala, taana azazaarikii» yaageedda. 29 Yesuusi P'es'iroosa, «Haaya!» yaageedda. P'es'iroosi wonggiriyaappe wod'd'iide, haatsaa bollanna hamettiide, Yesuusakko buussaa doommeedda. 30 Shin c'arkkuwaa wolk'kaa be'iide, yayyeedda; haatsay barena mituwaa doommeedda wode, bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Ta Godaw taana ashshaarikii!» yaagi waasseedda. 31 He man"iyaan Yesuusi bare kushiya yeddi P'es'iroosa oyk'kiide, «Laa ha ammanuu laafeeddawoo! Ayaw sid'aaddii?» yaageedda. 32 Untunttu laa"uu wonggiriyaan geleedda wode, c'arkkuu woppu geedda. 33 Wonggiriya giddon de'iyaa Aa kaaliyaawanttu Yesuusa, «Neeni S'oossaa Na'aa gideeddawe tuma» yaagiide aw goyinneeddino. 34 Untunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a geetettiya gadiyaa gakeeddino. 35 He gadiyaa Asay Yesuusa gidiyaawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa kiittiide,

harggiyaa asaa ubbaa aakko aheeddino. 36 Harggiyaa Asay Aa mayuwa mac'araa s'alalaa bochchana mala, Aa woosseeddino; Aa mayuwa mac'araa bochcheedda ubbaykka pas'eedda.

15 Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamaariissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu Yerusaalameppe Yesuusakko yiide, 2 «Neena kaalliyaawantuu ayaw nu aawotuwa wogaa bayzziinoo? Ayaw gooppe, untuntuu k'umaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiya meec'ettikino» yaageeddino. 3 Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentu hintte wogaa diraw, S'oossaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is'siitee? 4 Ayaw gooppe S'oossay, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» k'ay, Bare aabba woy bare daayo boriyaawe hayk'ko yaageedda. 5 Shin hinttentu, «Itti Asay bare aabba woy bare daayo maaddiyaabay barew de'iina, Hewe S'oossaa waa gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw bessena» yaagiita; yaatiide hinttentu hinttentu wogaa polanaw S'oossaa k'aalaw azazettikkita. 7 Ha lo'a malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balenaan hinttentubaw timbbitiyaa odiidde, 8 «S'oossay hawaadan yaageedda; «Hawe Asay taana, bare bolla doonaan bonchchee; shin untuntuu wozanay, taappe haakuwaan de'ee. 9 Asay taw mela goyinnee; ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa, S'oossaa higgiiyaa malatiisiide, tamaariiseeddino» geedda » yaageedda. 10 Yesuusi daro asaa barekko s'eesiide, «Sisitenne akeekite; 11 asaa tunissiyaawe doonaa giddo geliyaawaa gidenna; shin asaa tunissiyaawe doonaappe kesiyaawaa» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawantuu aakko yiide, «Parisaawatuu neeni haasayeeddawa sidiide, hank'k'etteeddawa akeekay?» yaageeddino. 13 Shin Yesuusi zaariide, «Saluwaan de'iyaa ta Aabbu tokkibeenna mitsaa ubbay shodettanawaa. 14 Untunttuu hirgoppite; untuntuu k'ook'aa kaaletsiyaa k'ook'atuwaa; k'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe, laa'uukka ollaan kunddee» yaageedda. 15 P'es'iroosi zaariide, «Ha leemisuwaa bilettaa nuw odaarikkii» yaageedda. 16 Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentoo k'ay ha'i gakkanawukka gelibeennee? 17 Doonaana geliyaa ubbay uluwaa giddo biide, k'ay uluwaappe kare kesiyaawaa erikkitee? 18 Shin doonaappe kesiyaawe wozanaappe kesee; asaa tunissiyaawe hewaa malaa. 19 Ayaw gooppe, wozanaa giddoppe iita k'ofay, wod'iyaaawe, woshummiyaawe, k'ay woshummanaw kajeeliyaawe ubbay, wuu'iyaaawe, wordduwaan markattiyaawe, borii kesee. 20 Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meec'c'ibeenna kushiyaan miyaawe asaa tunissenna» yaageedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaappe

aggiide, S'iirrosanne Sidoonaa geetettiiyaa katamatuu de'iyaa gadiyaa beedda. 22 Kanaane geetettiiyaa gadiyaa mac'c'awunna ittinna hewaappe Yesuusakko yaade, bare kooshshaa d'ok'ku ootsaade, «Ta Godaw, Daawita na'aw, taw k'arettarikkii; ta naatto iita ayyaanay lo'enna oytsaa oyk'keedda» yaagaaddu. 23 Shin Yesuusi iziway ay k'aalaanne k'aattibeenna; Aa kaalliyaawantuu aakko yiide, «Ha mishiratta nu geeduwaa kaala kaalaade, bare kooshshaa d'ok'ku ootsaade odaw; hewaa diraw, neeni izo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino. 24 Yesuusi zaariide, «Taani bayeedda dorssaw, Israa'eeliyaa asaa s'alalaw kiitettaad» yaageedda. 25 Shin iza yaade, «Ta Godaw, taana maaddaarikkii!» yaagaade aw goyinnaaddu. 26 K'ay I zaariide, «Naanaa k'umaa akkiide, kanaa maraw oliyaawe lo'a gidenna» yaageedda. 27 Mishiratta, «Ee ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kanaa maratuu barenttu godatuu miina, samppaappe laaletteedda suuppaa miinottennee» yaagaaddu. 28 Yesuusi zaariide izo, «Ha mishiratte, ne ammanuu wolk'kaama; neeni kooyyeeddawaadan new hano» yaageedda. Izi naatta ellekka pas'a aggaaddu. 29 Yesuusi hewaappe denddiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; k'ay itti deriyaa bolla kesiide, hewaan utteedda. 30 Daro Asay wobbatuwaa, k'ook'atuwaa, k'uunatuwaanne duudetuwa, k'ay hara c'oratuwaa aakko ahiide, Aa mataan wotseedda. Yesuusi untuntta patseedda. 31 Hewaa diraw, Asay duudatuu haasayishshin, k'uunatuu suurishshin wobbatuu hamettishshin, k'ook'atuu s'eellishshin be'i maalalettiide, Israa'eeliyaa S'oossaa galateeddino. 32 Yesuusi barena kaalliyaawantaa barekko s'eesiide, «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam'eedda diraw, taani ha asaw k'arettay; untunttuu ha'i miyaawe baawa. K'ay untuntuu ogiyaan daaburiide kunddenna mala, k'umaa mizennaan untuntta mela yeddanaawukka kooyyikke» yaageedda. 33 Aa kaalliyaawantuu zaariide Yesuusa, «Nuuni ha bazzuwaan hawaa keena asaa kalissiyaa k'umaa hak'appe demmanee?» yaageeddino. 34 K'ay Yesuusi untuntta, «Hinttentoo aappun ukitsay de'ii?» yaagiide oochcheedda. Untunttu, «Laappu ukitsayenne moletuwaappe amareedawantuu de'iino» yaageeddino. 35 Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaageedda. 36 He laappu ukitsaanne moliyaa oyk'k'iide, S'oossaa galateedda; mentsereetsiide barena kaalliyaawanttuu immeedda; k'ay untunttu c'ora asaw immeeddino. 37 Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda suuppaa Aa kaalliyaawantuu dentseeddino. 38 Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, oyddu sha'a attuma asaa. 39 Yesuusi asaa

yeddowaappe guyyiyaan, wonggiriyaan geliide, Megedoone geetettiyaa gadiyaa beedda.

16 Itti itti Parisaawatuunne Saduk'aawanatuu Yesuusakko yiide, Aa paac'c'anaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaataa bessana mala woosseeddino. 2 Shin Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Sa'ay k'ammiyaa wode hinttentu, «Saluu zo'eedda diraw, sa'ay shammanawaa» yaagiita; 3 wontumaatsaan k'ay, «Saluu zo'iiide gubbaneedda diraw, hachche iray bukkanaawaa» yaagiita; saluwaa s'eelliide, sa'ay hananawaa eranaw danddayiita; shin ta yuussaa wodiyyaa malaataa shaakki eranaw danddaykitee? 4 Ha wodiyyaa Asay iitayenne woshummiyaawe, S'oossaw ammanetennawe, malaataa koyyee; nabiyyaa Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay aw imettenna» yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda. 5 Aa kaalliyaawanttu abbaa pinneedda wode, k'umaa afanawaa dogeeddino. 6 Yesuusi untuntta, «Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite» yaageedda. 7 Untunttu barentu gidon, «I hawaa yaagiyaawe nuuni k'umaa ahibeena diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino. 8 Shin untunttu giyaawaa Yesuusi eriide, «Ha ammanuu pac'c'eeddawanattoo, k'umay baynna diraw, ayaw hinttentu gidon haasayiitee? 9 Ha"ikka hinttentoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukitsaa ichcheshu sha"a asaa mizaade kalisseeddawaa, k'ay hinttentu aappun zambbeeliyya kuntsiide atteedda suuppaa dentseedditentto wozanaa aatsikkitee? 10 Woy taani laappu ukitsaa oyddu sha"a asaa miza kalisseeddawaa, k'ay hinttentu aappun zambbeeliyya kuntsiide atteedda suuppaa dentseedditentto wozanaa aatsikkitee? 11 Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe naagettite giyaawaappe attin, ukitsaabaa hinttentoo haasayabeennaawaa hinttentu waaniide akeekikkitee?» yaageedda. 12 Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentoo odeeddawaa, Parisaawatuwaa timirttiyaappenne Saduk'aawanatuwaa timirttiyaappe untunttu naagettana mala odettoowaappe attin, munak'aan tigiyya irshshuwaappe naagettana mala gidennawaa he wode akeekkeeddino. 13 Yesuusi K'iisaariyaa Piliip'p'oosa geetettiyaa gadiyaa gakteedda wode, barena kaalliyaawantta, «Asay taana, Asaa Na'aa oona gii?» yaagiide oochcheedda. 14 Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Neena itti itti asay, S'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; haranttu k'ay Eelaasa yaagiino; k'ay haranttu Ermaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino» yaageeddino. 15 Yesuusi untuntta, «Yaatina hinttentu taana oona giitee?» yaageedda. 16 Simooni P'es'iroosi

zaariide, «Neeni de'uwaa S'oossaa Na'aa Kiristtoosa» yaageedda. 17 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Yoonaa na'aa Simoonaa, hawaa new saluwaan de'iyaa ta Aabbu erisseeddawaappe attin, Asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anijetteeddaawaa. 18 P'es'iroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa golliyya kees's'ana; ta woosa golliyya haray atto, Si'ooliyya wol'k'aykka s'oonanaw danddayenna. (Hadēs 986) 19 Taani new saluwaa kawutetsaa k'ulppiyya immana; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwanka hanenna» yaageedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, I Kiristtoosa gideeddawaa Aa kaalliyaawanttu oossinne odenna mala, untuntta azazeedda. 21 He wodiyaappe doommiide Yesuusi, «Taani Yerusaalame biina, taana c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyya tamaarissiyaawanttu darii waayissanaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaagiide, barena kaalliyaawanttoo geeshshiide oduwaa doommeedda. 22 P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, «Ta Godaw, S'oossay neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka yeenna» yaagiide Aa zoranaw doommeedda. 23 Shin Yesuusi guyye simmiide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni Asay dosiyaawaa k'oppiyaawaappe attin, S'oossay dosiyaawaa k'oppenna diraw, taw d'ubo gidaadda» yaageedda. 24 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta hawaadan yaageedda; «Taana kaallanaw koyyiyya uray de'ooppe, barena kaado; yaatiide bare mask'k'aliyya tookkiide, taana kaallo. 25 Ayaw gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyya uray bayizzanawaa; shin bare shemppuwaa ta diraw bayizziyya uray ashshanawaa. 26 Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayii? 27 Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, ta Aabbu bonchchuwaan ta kiitanchchatuwaanna yaana hanay; asaa ubbaw he wode Aa oosuwwa gatiyya immana. 28 Taani hinttentoo tumuwaa gay; amareeda asatuu, taani, Asaa Na'ay, kaatiyya gidaade yiyaawaa be'ana gakkanaw, hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

17 Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne, Yaak'ooba ishaa Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wogga deriyaa huup'iyaa kesseedda. 2 K'ay untunttu s'eellishshin, untunttu sintsaan laametteedda; Aa deemuu awayfiyaadaan poo'eedda; Aa mayuukka poo'uwaadan poo'oleedda. 3

Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu Aa kaalliyaawanttu be'eeddino. 4 P'es'iroosi Yesuusa, «Ta Godaw, nuuni hawaan de'iyaaawe nuw lo'a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda. 5 I haasayishshin, poo'iyaa shaarii yinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa giddoppe, «Hawe taani siik'iyaa taana nashechchiyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda. 6 Aa kaalliyaawanttu he k'aalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni aggeeddino. 7 Yesuusi untuntukko yiide, untuntta bochchiide, «Denddite; yayyoppite» yaageedda. 8 Untunttu d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, Yesuusa s'alalaappe attin, hara asaa oonanne be'ibeykkino. 9 Untunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi untuntta, «Taani Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, ha hinttentu be'eeddawa oossinne odoppite» yaagiide azazeedda. 10 Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Yaatina, higgiiyaa tamarissiyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddino. 11 I zaariide yaageedda; «Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissanawaa. 12 Shin taani hinttentoo oday; Eelaas hawaappe kase yi diggeedda. He wode Asay Aa, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa ootseeddawaappe attin Aa eribeykkino; hewaadanka, k'ay taana, Asaa Na'aa, Asay waayissanawaa» yaageedda. 13 Aa kaalliyaawanttu he wode barenttoo Yesuusi S'ammak'iyaa Yohaannisabaa odiyaawaa akeekeeddino. 14 Untunttu daro asaakko yeedda wode, itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsaan gulbbatiide, 15 «Ta Godaw, ta na'aa wozanaa bayizziyaa harggii oyk'k'ina, I daro wode tamaan, k'ay daro wode haatsaan kunddiyaa diraw, I darii sakettee; Aa patsaarikkii. 16 Neena kaalliyaawanttukokka Aa ahaad; shin patsanaw danddayibeykkino» yaageedda. 17 Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiya geella asaw! Taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akkiide yiite» yaageedda. 18 Yesuusi iita ayaana, «Aappe kesa» giide azazina, iita ayyaanay na'aappe kesi aggeedda; ellekka na'ay pas'i aggeedda. 19 Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alala Yesuusakko yiide, «Nuuni iita ayaana kessanaw ayaw danddayibeykkoo?» yaageeddino. 20 Yesuusi untuntta yaageedda; «Hewe hinttentu ammanuu guus's'eedda diraassa; taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttentoo sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa keena ammanuu de'into, hinttentu ha deriyaa, «Hawaappe yaa shiik'a» yaagintto I shiik'ana; hinttentu ayaanne ootsanawukka danddayanita. 21 Shin hawaa

malaawoosaappenne s'oomaappe harabay kessanaw danddayenna» yaageedda. 22 Aa kaalliyaawanttu Galilaan, ittippe shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi untuntta, «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immana. 23 Asay taana wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan taani heezzeentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddana» yaageedda. Aa kaalliyaawanttu daro k'aretteddino. 24 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu K'ifirinaahooma katamaa yeedda wode, Geeshsha Golliyaassi k'aras'aa akkiyaawanttu P'es'iroosakko yiide, «Hinttentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyaa giiraa giirenee?» yaageeddino. 25 I zaariide, «Giiree» yaageedda. P'es'iroosi soy geleedda wode, Yesuusi kasetiide Aa, «Simoonaa, ne k'ofay ayee? Ha sa'aa kaatatuu k'aras'aa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu gadiyaa asaappe akkiino woy hara gadiyaa asaappe akkiinoo?» yaageedda. 26 P'es'iroosi, «Hara gadiyaa asaappe akkiino» yaageedda. Yesuusi P'es'iroosa, «Yaatooppe, gadiyaa Asay giiranaw bessena. 27 Shin nuuni ha asatuwaa hank'ketsanaw koyyokko; neeni abbaa baade aan dabbaa yegga; yaataade koyro kesiyaa moliyaa oyk'k'aade, Aa doonaa pook'iyaa wode, giiraw gidiyaa miishshaa neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne giiraa untunttoo imma» yaageedda.

18 Aa kaalliyaawanttu Yesuusakko he wode yiide, «Saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyaaawe oonee?» yaageeddino. 2 Yesuusi itti guutsa na'aa s'eesi untunttu gidдон essiide, hawaadan yaageedda; 3 «Taani hinttentoo tumuwaa oday; S'oossaakko hinttentu simmiide, guutsa naanaadan hanana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa ubbakka gelanaw danddaykkita. 4 Simmi ha guutsa na'aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyaaawaa. 5 K'ay hawaa mala na'aa ta suntsaan mokkiyaa ooninne taana mokkee. 6 Shin taana ammaniyaa ha guutsa naanaappe ittuwaa baletsiyaa ooninne, gaac'c'iyaa wogga wos'aa bare k'ood'iyaaan k'achchiide, abbaa c'immuwaan mitettiyaawe aw lo'a. 7 «Alamii asaa d'ubbiyaa diraw, sa'aw aayyero; ayaw gooppe, d'ubbiyaabay yuussaa aggena; shin d'ubuu Aa gaasotaan yiyaa uraw aayyero. 8 «Neena kushii woy ne gedii neena baletsooppe, neeppe k'ans's'a ola; neeni laa'u kushiyaannanne laa'u gediyaanna med'inaa tamaan olettiaawaappe wobba woy duus'a kushiyaanna med'inaa de'uwaa geliyaawe new lo'a. (aiōnios g166) 9 K'ay ne ayfii neena baletsooppe, neeppe wooc'a kessa ola; neeni laa'u ayifiyaana Gaannamiyaa tamaan olettiaawaappe itti ayifiyaana med'inaa de'uwaa geliyaawe new lo'a. (Geenna g1067) 10 «Hinttentu ha guutsatuwaappe ittuwaanne kad'enna mala, hinttentta naagite; ayaw gooppe,

taani hinttentoo oday; saluwaan untunttu kiitanchchatuu ubbaa wode, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan de'iino. 11 Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, bayeeddawaa ashshanaw yaad. 12 «Itti asaw s'eetu dorssatuu de'iyaa wanttuppe ittuu bayooppe, udduppu tammanne udduppunuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee? Hinttentu waagiitee? 13 Taani hinttentoo tumuwa gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu tammanne udduppu dorssatuwaappe aatsiide, he itti dorssaan nashettee. 14 Hewaadanka, saluwaan de'iyaa hinttentu Aabbu ha guutsatuwaappe ittuu bayanawaakka koyyenna. 15 «Ne ishay neena naak'kooppe, neereka aakko baade, Aa naak'uwaa aw oda; I newaa sisooppe, ne ishaa balaappe zaaraadda. 16 Shin I newaa sisennaan is'sooppe, laa"u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu ubbay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa"u asaa neenanna ittippe afa. 17 I untunttubaa sisennaan is'sooppe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; K'ay ammaniyaa Asay giyaawaakka I sisennaan is'sooppe, ammanenna asaadaanine k'aras'aa shiishshiyaa asaadan Aa payda. 18 «Taani hinttentoo tumuwa gay; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsaan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwanka hanenna. 19 «K'ayka taani hinttentoo oday; hintteppe laa"u uray sa'aan S'oossaa woossiyaawaan ay yewuwaaninne itti wozanaa gidoooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu hewaa hinttentoo immana. 20 Ayaw gooppe, laa"u uray woy heezzu uray ta suntsaan shiik'yaasaan, taani hewaan untunttu gidduwaan de'ay» yaageedda. 21 P'es'iroosi; he wode Yesuusakko yiide, «Godaw, ta ishay taana aappu kaala naak'kooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw naak'k'ineeyee?» yaagiide Aa oochcheedda. 22 Yesuusi zaariide Aa, «Gidenna, taani neena laappun tammu kaala laappunuwaa gayippe attin, laappunuwaa s'alalaa giikke. 23 «Ayaw gooppe, saluwaaw kawutetsay bare k'oomatuwaanna miishshaa heetettanaw k'oppeedda kaatiyaa bessee. 24 He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro miiloone biraa ac'uu de'iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino. 25 Shin he k'oomaw ac'uwaa c'iggiyaawe d'ayina, Aa goday he ac'uwaa c'igganaw, Aa machchattaninne Aa naanay, k'ay aw de'iyaa ubbabay zal'ettana mala, Aa azazeedda. 26 Hewaa diraw, k'oomay bare godaa sintsaan gulbbatiide, «Ta godaw, hayya godo guutsa wodiya naagaarikii; taani new ubbabaakka c'iggana yaagiide Aa woosseedda.» 27 Aa goday aw k'arettiide, Aa yeddi aggeedda; Aa ac'uwaakka aw maari aggeedda. 28 «Shin he k'oomay kesiide, bare laggetsaa k'oomatuwaappe ittuu bareppe s'eetu biraa santimiyaa tal'eeddawaanna gakettiide,

«Ne bolla de'iyaa ta miishshaa c'igga» yaagi oyk'kiide, Aa c'uulleedda. 29 «Yaatina he Aa laggetsaa k'oomay Aa sintsaan gulbbatiide, «Ha"i tayishay guutsa wodiya naagaarikii; taani new ubbabaakka c'iggana» yaagiide Aa woosseedda. 30 «Shin is's'i akki biide, Aa laggetsay he ac'uwaa k'ans's'ana gakkanaw, k'asho golle gelisseedda. 31 Hewaa diraw, Aa laggetsaa k'oomatuu hewaa be'iide, daro yiloteeddino; barenttu godaakko biide, I ootseedda ubbabaa aw odeeddino. 32 «Hewaappe guyyiyaan, goday he k'oomaa s'eesiide, «Ha itta k'oomaw, neeni taana woosseedda diraw, taani he ac'uwaa ubbaa new maaraa aggaad. 33 Taani new he ac'uwaa maareeddawaadan, neenikka ne laggetsaa k'oomaw maaranaw bessennee?» yaageedda. 34 Hewaappe simmiide aw daro hank'k'ettiide, bare ac'uwaa ubbaa I c'iggi wurssana gakkanaw, pas'a kaa'ettana mala, k'asho golle gelisseedda. 35 «Hinttentu huup'iyaa huup'iyaa hinttentu ishaw wozanaappe atto gaana d'ayooppe, he goday bare k'oomaa ootseeddawaadan, saluwaan de'iyaa ta Aabbukka hinttentta hewaadan ootsana» yaageedda.

19 Yesuusi he haasayaa wurssowaappe guyyiyaan, Galiilaappe dendiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintan de'iyaa Yihudaa gadiyaa beedda. 2 Daro Asay Aa kaalliide beeddawaa hewaan patseedda. 3 Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay ay gaasuwaaninne, bare machchatto yeddana nu higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino. 4 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossay koyro untuntta med'd'iide, attumawaanne mac'c'awuno ootseedda. 5 Hewaa diraw, «Itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ee; untunttu laa"uu itti asaa gidino» yaagiya k'aalaa nabbabibeykkitee? 6 Hewaa diraw, untunttu itti asaa gidyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino; hewaa diraw, S'oossay ittippe de'anaadan gatsowaa Asay shaakkoppo» yaageedda. 7 Parisaawatuu Yesuusa, «Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peed'iide yeddana mala azazeeddee?» yaageeddino. 8 Yesuusi zaariide, «Hinttentu hinttentu machchatuwa yeddana mala, Muse hinttentta azazeeddawe, hinttentu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, koyro hewaa mala gidenna. 9 Taani hinttentoo oday; bare machchatto woshummennaan de'ishshin yeddiide, hararo akkiyaa ooninne woshummee; haray yeddeeddawunno akkiyaawekka woshummee» yaageedda. 10 Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asinaa gidduwaaninne machchatti gidduwaan de'iyaa wogay hewaa mala gidoooppe, akkenaaninne gelenaan de'iyaa lo'a» yaageeddino. 11 Shin Yesuusi untuntta yaageedda; «Hewaa mala timirtti S'oossay immowantussappe attin, asaa ubbaassa gidenna;

12 ayaw gooppe, barenttu daay uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa gideeddawanttu de'iino; k'ay Asay k'aaratina mureesa gideeddawanttu de'iino; k'ay saluwaa kawutetsaa diraw, barentta shuufa ootseeddawanttu de'iino; ha timirttiyaa akkanaw danddayiiaawe ooninne akko» yaageedda. 13 Yesuusi he wode bare kushiya guutsa naanaa bolla wotsiide, S'oossaa woosana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa ahenna mala hank'k'etteeddino. 14 Shin Yesuusi, «K'eeri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay hewanttu malaasa» yaageedda. 15 Hewaappe simmiide bare kushiya untunttu bolla wotseeddawaappe guyyiyaan, hewaappe bashi beedda. 16 Itti bitanii Yesuusakko yiide, «Tamaariissiyaawoo, taani med'inaa de'uwa demmanaw lo'obaa ayaa ootsoo?» yaageedda. (aiōnios g166) 17 Yesuusi Aa, «Lo'obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaa s'alalay lo'a; shin neeni med'inaw de'anaw koyyooppe, azazatuwaa naaga» yaageedda. 18 Bitanii, «Hak'awantta?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu'oppa; wordduwaa markkattoppa; 19 ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huup'iyaadaan siik'a» yaageedda. 20 He yalaga bitanii Yesuusa, «Taani hewaa ubbaakka guutsatsaappe doommaade naagaad; yaatina, taw pac'c'iyaaawe ayee?» yaageedda. 21 Yesuusi bitaniyaa, «Neeni polo asaa gidanaw koyyooppe, baade new de'iyaaawaa zal'aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan durettana; yaataade yaade taana kaala» yaageedda. 22 Shin he yalaga bitanii hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw, k'arettiide bashi beedda. 23 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; dure Asay saluwaa kawutetsaa gelanawe daro meto gidanawaa. 24 Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaappe, gaalu marpiyaa lukuwaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda. 25 Aa kaalliyaawanttu hewaa sisi maalalettiide, «Yaatina, ooni attanaw danddayii?» yaageeddino. 26 Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Hawe asaw danddayettenna; shin S'oossaw ubbabay danddayettee» yaageedda. 27 P'es'iroosi he wode zaariide Yesuusa, «Be'a, nuuni nuw de'iyaa ubbabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demmaneeshsha?» yaageedda. 28 Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, ooratsa gadiyaan ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda hinttenttukka tammanne laa'u Israa'eeliyaa zaratuwaa bolla pirddanaw, tammanne laa'u kawutetsaa oydiyaan uttanita. 29 Ta suntsaa diraw, golliyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto

woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeedda ooninne, s'eetu dakuwaappe daruwaa akkana; k'ay med'inaa de'uwaakka laattana. (aiōnios g166) 30 Shin c'oratu ha"i sintsateeddawanttu guyyetanawantta; k'ay c'oratu ha"i guyyen de'iyaaawanttu sintsatanawantta.

20 «Saluwaa kawutetsay woyniyaa geetettiya turaa gidduwaa ootsiyaawantta uniyaa oosissanaw, wontta guuraan keseedda woyniyaa turaa godaa bessee. 2 I he oosanchchato hachche hachche ootseeddawaa wolk'kaa gatiyaa c'igganaw untuntunna giigiide, bare woyniyaa turaa gidduwaa oosissanaw untuntta yeddeedda. 3 «K'ay heezzu saatiyaa gidoode kesiide, oosuu baynnaan k'oc'aan ek'keedda hara asatuwaa be'iide, 4 untuntta, «Hinttenttukka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite; taani hinttenttoo bessiyaa gatiyaa c'igganaw yaageedda; hewaappe guyyiyaan untunttu beeddino. 5 Laa'entsuwaakka usuppun saatiyaaninne udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan ootseedda. 6 Tammanne itti saatiyaa heeraan I kesiya wode, haranttu hewaan ek'keeddawantta demmiide, «Oosuwa ootsennaan kumentsaa gallassaa hawaan ayaw ek'k'i peesheedditee?» yaageedda. 7 «Untunttu, «Nuuna oosissiyaa Asay d'ayeedda diraw ek'k'i peesheeddo» yaageeddino. «I, «Untunttakka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite» yaageedda. 8 «Sa'ay omarssiyaa wode, woyniyaa turaa goday ootsiyaawanttu kaappuwaa, «Oosanchchatuwaa s'eesaade, wurssetsaan oosuwaan geleeddawantuppe doommaade koyro geleeddawantta gakkanaw, untunttu oosuwa dirguwaa c'igga» yaageedda. 9 «Tammanne itti saatiyaa heeraan oosuwa doommeeddawanttu yiide, huup'iyaan huup'iyaan ootsiide peesheedda wolk'kaa gatiyaa akkeeddino. 10 Koyro oosuwa doommeedda Asay yeedda wode, daruwaa akkanaw k'oppeeddino; shin untunttukka huup'iyaan huup'iyaan barenttu oosuwa wolk'kaa gatiyaa akkeeddino. 11 Hewaappe guyyiyaan, «Ha guyyeppe yeeddawanttu itti saatiyaa s'alalaa ootseeddino; kumentsaa gallassaa daaburiide c'awotteedda nuwaanna untunttu oosuwa dirguwaa k'araa ootsaadda» yaagiide barentta oosuwaan gelisseeddawaa bolla zuuzummeeddino. 13 «Shin I untunttuppe ittuwaa hawaadan yaageedda; «Ta laggew, taani neena naak'k'abeykke; ootsaade peesheedda wolk'kaa gatiyaa taananna giigabeykkiyee? 14 Newaa akkaade ba; taani ha"i wurssetsaan oosuwaan geleeddawookka newaa keenaa immanaw koyyay. 15 Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan ootsanaw taw maatay baawee? Woy taani lo'a gideedda diraw, neeni k'anaatay?» yaageedda. 16 «Hewaadankka, k'ay guyyeteeddawanttu sintsatanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta; ayaw gooppe,

s'eesetteeddawanttu c'ora; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda. 17 Yesuusi Yerusaalame biidde, ogiyaan barenanna biyaa tammanne laa'u barena kaalliyaawantta gas'aa kessiide, dumma untunttoo yaageedda. 18 «Be'ite, nuuni Yerusaalame ha"i keseetto. Yaan taana, Asaa Na'aa k'eesatuwaa kaappatoonne higgiiyaa tamaarissiyaawanttoo aatsiide immanawantta; untunttu ta bolla hayk'uwaa pirddaa pirdanawantta. 19 K'ay Ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immanawantta; he Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'iliic'anawantanne taana lissuwaan shoc'anawantta; yaatiide mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, taana kak'k'anawantta; taani heezentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddana» yaageedda. 20 He wode Zabddiyoosa naanaa daaya bare naanaanna Yesuusakko yaaddu; Aa sintsaan gulbataade itibaa Aa woossaaddu. 21 Yesuusi izo, «Ayaa koyyay?» yaagiide oochcheedda. Iza zaaraade, «Ha ta laa'u naanay ne kawutetsaan ittuu neeppe ushechcha baggana, k'ay ittuu neeppe haddirssa baggana uttino yaagaarikki» yaagaade woossaaddu. 22 Shin Yesuusi zaariide naanaa, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessintto erikkita. Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa metootanitee? Taani s'ammak'ettana s'ink'k'ataa s'ammak'ettanaw danddayitee?» yaageedda. Untunttu, «Ee danddayana» yaageeddino. 23 Yesuusi, «Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa tumakka hinttenttu metootanitee; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta dooranaw taw maatay baawa; shin he sa'ay ta Aabbu immanaw giigissi wotseeddawanttussa» yaageedda. 24 Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, he laa'u ishato hank'k'etteeddino. 25 Shin Yesuusi untunttu ubbatuwaakka barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawantta kaaletsiyaa asatuu barenttu asaa ayissiyaawaa eriita. 26 Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan d'ok'k'atetsaa koyyiyaa ooninne hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee. 27 K'ay hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyaa ooninne hinttenttoo ayile gidanaw bessee. 28 Hewaadan taani, Asaa Na'ay, asaw ootsanawunne daro asaa wozanaw ta shemppuwaa immanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda. 29 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu lyyarkkoppe kesishshin, daro Asay untuntta kaalleedda. 30 Laa'u k'ook'a asatuu ogiyaa doonaan utteeddawanttu Yesuusi hewaanna aad'd'iyaaawaa sisiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuw k'arettaarikki» yaageeddino. 31 Daro Asay untuntta, «Hayzzite» giide hank'k'etteedda; shin untunttu barenttu kooshshaa darii d'ok'k'u ootsiide, «Godaw,

Daawita na'aw, nuuna maaraarikki!» yaageeddino. 32 Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, untuntta s'eesiide, «Taani hinttenttoo ayaa ootsana mala koyyitee?» yaageedda. 33 K'ook'atu, «Godaw, nu ayfiyaa patsaarikkii» yaageeddino. 34 Yesuusi untunttoo k'arettiide, untunttu ayfiyaa bochcheedda; ellekka untunttu ayfi s'eelli aggina, Aa kaalli aggeeddino.

21 Untunttu Yerusaalame matiide, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa lank'k'iyaan de'iyaa Beetefaage geetettiyaa k'eerii katamaa gakeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa'u waa sintsaaw kiittiide, 2 untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentuppe sintsaan de'iyaa k'eerii katamaa biite; hewaan itti haratta k'ashuwaan de'ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo sankka demmanita; untuntta billiide, taw akki yiite. 3 Ooninne hinttentta oochchooppe, «Goday hawantta koyyee» yaagite; ellekka 1 untuntta yeddi agganawaa.» 4 Timbbitiyaa odiyaa nabii, «S'iyoonne katamaa asaw, «Be'a, ne kaatii ashikke gidiide, hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide, neekko yee» yaagite» yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda. 6 Aa kaalliyaawanttu biide, Yesuusi barentta azazowaadan ootseeddino. 7 Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa untunttu zokkiyaan wotseeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda. 8 He c'ora asaappe dariyaa baggay bare mayuwaa ogiyaan hii's'eedda; k'ay haranttu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino. 9 Yesuusappe sintsanna hamettiyaa c'ora asayanne k'ay Aa geeduwaa kaalliyyaa c'ora asay, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto! Godaa suntsaan yiyaawe anjetteeddawaa! S'oossay galatetto!» yaageedda. 10 Yesuusi Yerusaalame katamaa geleedda wode, katamaan de'iyaa Asay ubbay, «Hawe oonee?» yaagiide shabbiretteeddino. 11 Asay, «Hawe Galiilaan de'iyaa Naazireete geetettiyaa katamaappe yeedda nabiyyaa Yesuusa» yaageedda. 12 Yesuusi Geeshsha Golliyyaa geliide, hewaan zal'iyaaawantanne shammiyaawantta ubbaa kare yedersseedda; k'ay miishshaa laammiyaawanttu s'arap'peezaanne dogommuwaa zal'iyaaawanttu oydiyyaa gup'pi yeggiide, 13 untuntta, «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyyaa geetettana» yaagettiide s'aafetti utteedda; shin hinttenttu Aa bonk'k'iyaaawanttu k'osettiyaa gonggoluwaa kesseeddita» yaageedda. 14 K'ook'atuunne gedii sileeddawanttu Yesuusakko Geeshsha Golliyyaa yiina, 1 untuntta patseedda. 15 Shin k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamaarissiyaawanttu Yesuusi ootsiyaa ooratsabaa be'eedda wodenne, guutsa naanay Geeshsha Golliyaan barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto» yaagiyaawaa be'eedda wode hank'k'etteeddino. 16

Yaatiide Yesuusa, «Hawanttu giyaawaa sisay?» yaageeddino. Yesuusi, «Ee sisay; S'oossaa Mas'aafay, «Guutsa naanayne d'ammiyaa naanay neena galatana mala, untuntta erissaadda» yaagiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee?» yaageedda. 17 Yesuusi untuntta aggiide, he katamaappe Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa biide, yaan ak'eeda. 18 Yesuusi wontta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda. 19 Ogiyaa doonaan itti balasiyaa geetettiyaa mitsatto be'iide, iikko beedda; bi gakkiiyaa wode he mitsattin haytsaa s'alalaappe attin, ayfiyaa ayinne demmibeenna; izo, «Laa'entsuwwaa med'inawukka ayfoppa» yaagina, he balasatta elekka mela aggaaddu. (aiōn g165) 20 Aa kaalliyaawanttu hewaa be'iide maalalettiide, «Ha balasatta waanaade itti kutsaan mela aggaaddee?» yaageeddino. 21 Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; hinttenttu ammanuu de'yaawantanne sid'ennawantta gidooppe, ha balasatto taani ootseeddawaa mala s'alalaa ootsikkita; shin haray atto hinttenttu ha deriyaa, «Denddaade abbaan kundda» gintokka hanana; 22 hinttenttu ammaniide S'oossaa woossiyaawaa ayaa gidinttokka akkana» yaageedda. 23 Yesuusi Geeshsha Golliyaa yiide tamarissishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu aakko yiide, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? New ha maataa oonee immeeddawee?» yaageeddino. 24 Yesuusi zaariide untuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttenttu taw hewaa odooppe, taani hawaa ay maattaani ootsaytanno, hinttenttoo odana; 25 Yohaannisi s'ammak'iyaa maatay hak'appe yeeddee? S'oossaaappe yeeddeyye asaappe yeeddee?» yaageedda. Untunttu barenttu gidduwaan palumaa doommiide, «Nuuni, «S'oossaaappe yeedda» yaagooppe I nuuna, «Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» yaaganawaa. 26 Shin nuuni, «Asaappe yeedda» yaagooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyyaa gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeetto» yaageeddino. 27 Untunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino. Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maattaani ootsaytanno, hinttenttoo odikke» yaageedda. 28 «Shin hinttenttu ayaa k'oppiitee? Laa'u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee; he bitanii bayira na'aakko biide, «Ta na'aw, hachche baade ta woyniyaa turaa ootsa» yaageedda. 29 Na'ay zaariide, «Biiikke» geedda; shin guyyeppe bare wozanaan k'oppi akkiide, woyniyaa turaa ootsanaw beedda. 30 Aawuu yekko na'aakko biide, bayiraw geeddawaadanka aw geedda; teefa na'ay zaariide, «Lo'a ta godaw» yaageedda; shin bibeena. 31 Ha laa'u naanaappe bare aawuu koyyeeddawaa ootseeddawe hak'awee?» yaageedda. Untunttu, «Bayiraa» yaageeddino. Yesuusi

untuntta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; k'aras'aa akkiyaawantunne woshummiyaawanttu hintteppe sintsatiide, S'oossaa kawutetsaa gelana. 32 Ayaw gooppe, S'ammak'iyaa Yohaannisi s'illotetsaa ogiyaa tamarissiidde, hinttekkoo yiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin k'aras'aa akkiyaawantunne woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttenttu haray atto hewaa be'iidekka, hinttenttu nagaraappe simmiide, I giyiyaawaa ammanibeykkita» yaageedda. 33 K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Hara leemisuwaakka sisite; woyniyaa geetettiyaa turaa tokkeedda itti bitanii de'ee; woyniyaa turaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyyaa asaw adussa shuchchaa gimbeedda. Hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda. 34 Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiiyaawaa akkiide yaana mala, bare k'oomatuwaa bare kotsaawatuwaakko kiiteedda. 35 Kotsaawatuu Aa k'oomatuwaa oyk'kiide, ittuwaa wod'eeddino; k'ay yekkuwaa shuchchaan p'alk'k'eeddino. 36 K'aykka he bitanii kasewantuppe dariyaa hara k'oomatuwaa kiiteedda; kotsaawatuu he k'oomatuwaakka kasewanttuwaadan ootseeddino. 37 «Shin wurssetsaan I, «Ta na'aa untunttu bonchchanawantta» yaagiide bare na'aa untuntukko kiiteedda. 38 «Shin kotsaawatuu na'aa be'iide, barenttu gidduwaan, «Gadiyaa laattanawe hawaa; biide Aa wod'iide, gadiyaa nuuni laattana» yaageeddino. 39 Na'aa oyk'k'kiide, woyniyaa turaa gidoppe gas'aa kessiide wod'eeddino. 40 «Simmi woyniyaa turaa goday yiyyaa wode, he kotsaawatuwaa wootanee?» yaagiide oochcheedda. 41 Untunttu, «I he iita asatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turay ayfiyaa wode barena gakkiiyaawaa wodiyaan sheed'd'iyaa hara kotsaawatoo immana» yaageeddino. 42 Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; « «Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay, godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda. Hawe Goday ootseeddawaa; k'ay nu s'eelawukka maalalissiyaawaa» yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe ubbakka nabbabi beykkitee? 43 «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; S'oossaa kawutetsay hintteppe aketiide, lo'o ayfiyaa immiyaa asaw imettanawaa. 44 He shuchchaa bolla kunddiyyaa ubbay me'erettana; k'ay he shuchchay asaa bolla kunddooppe, he kunddeedda uraa liik'issana» yaageedda. 45 K'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda wode, barenttuwaa haasayiyaawaa ereeddino. 46 Untunttu Yesuusa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Yesuusa daro Asay nabiyyaa giide k'oppi utteedda diraw, he asaw yayyeeddino.

22 Yesuusi asaw laa'entsuwaa leemisuwaan hawaadan yaagiide haasayeedda; 2 «Saluwaa kawutetsay bare na'aw machchiyaa immanaw ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala. 3 He kaatii bullachchaw odi wotseedda asatuwaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa kiiteedda; shin asatuu yaanaw koyyibeykino. 4 «K'ay hara k'oomatuwaa, «S'esetteeddawantta, «Taani k'umaa giigissaaddi; ta sanggatuunne ta mod'd'o miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda. Bullachchaa haa yiite» yaagite» yaagiide kiiteedda. 5 Shin s'esetteeddawanttu koyyennaan is'siide, barenttu oosoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yekkuu bare zal'ew beedda. 6 Atteeddawanttu k'ay kaatiyaa k'oomatuwaa oyk'k'i wad'd'iide wod'eeddino. 7 «Kaatii daro hank'k'etteedda; k'ay bare wotaadaratuwaa yeddiide, he shemppuwaa wod'eeddawantta wod'isiide, untunttu katamaa guudisseedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomatuwaa, «Bullachchay maketteedda; shin s'esetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asaa gidikkino. 9 Hewaa diraw, wogga k'ad'd'aa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw s'esite» yaageedda. 10 He k'oomatuu k'ad'd'aa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo"uwaa iitaa shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntseeddino. 11 «Shin kaatii k'umaa maanaw utteedda asaa be'anaw geleedda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be'iide, 12 «Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?» yaagina bitanii c'o"u geedda. 13 «Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare k'oomatuwaa, «Ha bitaniyaa kushiyaanne gediya k'achchiide, kare d'umaa kessi olite; I hewaan yeeakkananne achchaa d'ak'ana» yaageedda. 14 «Ayaw gooppe, s'esetteeddawanttu dara; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, Parisaawatuu biide, Aa haasayaappe balaa demmiide, Aa oyk'k'ana mala mak'k'eteeddino. 16 K'ay barentta kaalliyaawantupenne Heroodisa baggatuwaappe amareedawantta aakko kiiteeddino. Untunttu, «Tamaariissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamarissiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka. 17 Ne k'ofay ayentto nuw oda; nuuni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyye woga gidennee?» yaageeddino. 18 Shin Yesuusi untunttu iita k'ofaa eriide, «Ha lo"aa malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paac'c'iitee? 19 Giiraa giiriya miishshaa taana bessite» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu biraa santtimiyya aw aheeddino. 20 I, «Ha malayenne suntsay oowee?» yaageedda. 21 Hewaappe simmiide untunttu oochchina,

untunttu, «Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarewaa» yaageeddino. Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untunttu, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaw S'oossaw immite» yaageedda. 22 Untunttu hewaa siseedda wode, maalalettiide Aa aggiide beeddino. 23 Hayk'k'eedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino; 24 «Tamaariissiyaawoo, Muse, «Itti Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee» yaageedda. 25 Nuunanna laappu ishatuu de'iino; bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda; hewaappe guyyiyaan Aa machchatto Aa ishay akkeedda. 26 K'ay laa'entsiyaawekka hayk'k'eedda; heezetsiyaawekka, laappunsa gakkanawukka hewaadan haneeddino. 27 Ubbaappe guyyiyaan, he mishiratta hayk'k'aaddu. 28 Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi he mishiratta laappunatuwaappe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuu ubbaykka izo akkeeddino» yaageeddino. 29 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossaa Mas'aafatuwaa woy Aa wolk'k'aa hinttenttu erenna diraw baliita. 30 Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asayenne akkena; mac'c'a asayenne gelenna. 31 Shin hayk'k'eeddawanttu dendduwaabaa gidoooppe, S'oossay, «Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide hintew odeeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee? S'oossay pas'a de'iyaaawanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawanttu S'oossaa gidenna» yaageedda. 33 Daro Asay hewaa sisiide, Aa timirttiyaan maalaletteeddino. 34 Shin Yesuusi Saduk'aawanatuwaa c'o"u ootseeddawaa Parisaawatuu siseedda wode, ittisaa shiik'eeddino. 35 Untunttu gidoppe higgiiyaa tamarissiyaa ittuu, Yesuusa paac'c'anaw ittibaa oochcheedda. 36 «Tamaariissiyaawoo, higgiiyaa gidduwaan ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Aa oochcheedda. 37 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; ««Neeni Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappe, ne kumentsaa k'ofaappe siik'a» yaageedda. 38 Hewe ubbaappe dariyaa azazuwaanne k'ay ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa. 39 K'ay laa'entsiyaa azazuukka Aa mala; hewe, «Neeni ne shooruwaa ne huup'iyadaan siik'a» giyaawaa. 40 Muse higgiiyaa ubbayenne nabatuwaa timirtii ha laa"u azazatuwaan k'ashettee» yaageedda. 41 Parisaawatuu ittisaa shiik'eeddasaan Yesuusi untunttu, «Kirsttoosabaa waagiide k'oppiitee? I

O na'ee?» yaagiide oochcheedda. Unttuntu, «Kirstoosi Daawita na'aa» yaageeddino. 43 Yesuusi untuntta, «Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kirstoosa waagiide, <Godaa> giide s'eesii? 44 K'aykka Daawite, «Goday ta Godaa, Taani, <Ne morkkatuwa, neeni yed'd'a ek'kiyaawaa ootsana gakkanaw, hawaan taappe ushechcha baggana uttaade taananna ittippe daannata geedda» yaageedda. 45 Daawite Kirstoosa, <Godaa> giide s'eesooppe, yaatina, Kirstoosi waaniide Daawita na'aa gidii?» yaageedda. 46 Yesuusaw itti k'aalaa zaaranaw danddayeedda itti asayinne baawa; k'ay he gallassaappe doommina, hara ooshaa Aa oochchanaw s'aleeddawe ooninne baawa.

23 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shiik'eedda asawunne barena kaalliyaa wantto hawaadan yaagiide haasayeedda; 2 «Higgiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawatuu Muse higgiyaa tamarissiyaa maataanna de'iino. 3 Hewaa diraw, hinttenttu ootsana mala, untunttu hinttentta azaziyya ubbabaa ootsitenne k'ay naagite; shin untunttu ootsiyaawaadan ootsoppite; ayaw gooppe, untunttu barenttu oodiyaawaa ootsikkino. 4 Tookkanaw dees'iyaa tookuwa untunttu k'achchiide, asaa toossiino; shin barenttu huup'iyaan haray atto, he tookuwa birad'd'iyaa boochchanawukka koyyikkino. 5 «Shin untunttu barenttu oosuwa ubbaa Asay be'anaadan ootsiino; ayaw gooppe, barenttu som'iyaaninne barenttu kushiyya k'esiyaan k'achchiyya s'ik'isiyaanna de'iyaa kitaafaa aassiinonne barenttu mayuwa mac'araakka adussiino. 6 Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwa dosiino; k'ay Ayihuda woosa golletuwaankka daro lo'iyaa oydiyya dosiino. 7 Asay gewaan barentta bonchchiide sarotana malanne <Tamarissiyaawoo> giide barentta s'eesanaadan koyyiino. 8 «Shin hinttentta tamarissiyaawe ittuwa s'alalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwa gideedda diraw, ittuu ittuwa, <Tamarissiyaawoo> giide s'eesoppite. 9 Ha sa'aan oonanne <Aawuwa> giide s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo saluwaan de'iyaa itti Aawuu de'ee. 10 Ittuu ittuwa, <Tamarissiyaawoo> giidekka s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo itti Goday, Kirstoosa s'alalay de'ee. 11 Hinttenttu gidдон ubbaappe dariyaawe hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee. 12 Barena darissiyaawe ooninne tooshettana; k'ay barena toochchiyaawe ooninne d'ok'ku gaana. 13 «Lo'a malatiyya iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, asaw saluwaaw kawutetsaa hinttenttu gorddiyya diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu huup'ewunne gelikkita; k'ay gelanaw koyyiyaawantakka gelissikkita. 14 «Lo'a malatiyya iitattoo,

higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo am'etuwaaw golliyya hinttenttu bonk'kiide, hinttenttoo lo'a malatanaw S'oossaa woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo aayyero; ubbaappe aad'd'iyaa pirddaa hinttenttu akkana. 15 «Lo'a malatiyya iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo hinttenttu itti uraa ammantsanaw abbaaninne sa'aan yuuyiyya dirawunne k'ay hinttenttu Aa ammantsiyaa wode, he uraa hinttenttuwaappe laa'u kushiyya iiteedda Gaannamew na'aa ootsiyaa diraw, hinttenttoo aayyero. (Geenna g1067) 16 « <Ooninne Geeshsha Golliyaan c'aak'kooppe, ayinne baawa; shin Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aan c'aak'kooppe, he c'aak'uu Aa gakkee> giyya hinttenttoo k'ook'i uttiide asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero. 17 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, work'k'ay aad'd'iyyee? Work'k'aa geeshsha ootsiyaa Geeshsha Gollii aad'd'ii? 18 K'ay hinttenttu, <Ooninne yarshshuwaaw yarshshiyaaban c'aak'kooppe, ayinneekka baawa; shin ooninne Aa bolla de'iyaa yarshshuwaan c'aak'kooppe, he c'aak'uu Aa gakkee> yaagiide tamarissiita. 19 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, yarshshuu aad'd'iyyee? Woy yarshshuwaaw geeshsha ootsiyaa Aa yarshshiyaabay aad'd'ii? 20 Hewaa diraw, yarshshuwaaw yarshshiyaaban c'aak'kiyya uray he yarshshiyaawaanikka c'aak'kee; k'ay Aa bolla de'iyaa ubbabankka c'aak'kee. 21 Geeshsha Golliyaan c'aak'kiyya uray, he Geeshsha Golliyaaninne Aa gidдон de'iyaa S'oossaan c'aak'kee. 22 Saluwaan c'aak'kiyya uray, S'oossaa kawutetsaa oydiyaaninne he oydiyaan uttiyaawaan c'aak'kee. 23 «Lo'a malatiyya iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, karetsa anugaappe, shillaariyaappenne okashiyaappe asiraataa hinttenttu immiita; shin higgiyaan de'iyaa darii koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirddaa, maarotetsaanne s'illotetsaa. Harantakka aggeenaan, hinttenttu ootsanaw bessiyaa yewatuu hawantta. 24 Hinttenttoo k'ook'i uttiide, asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe uduns'siyaa gac'ciide, gaaluwaaw mittiita. 25 «Lo'a malatiyya iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, hinttenttu shaataanne keriyaa bolla bagga geeshshiita; shin Aa gidduwaan bonk'kiyaaninne uuzetetsaan kuntseeddita. 26 Ha k'ook'a Parisaawew, shaataanne keriyaa garssaa kasetaade geeshsha digga; hewaappe guyyiyaan, bolla baggaykka geeshsha gidanawaaw. 27 «Lo'a malatiyya iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, kare baggana booshinchchaan okettiide, lo'o uttiide, k'ay garssa baggana hayk'keedda asaa mek'etsayinne wook'keeddabay

ubbabay kumeedda duufotuwaa malatiita. **28** Hewaadanka, k'ay bolla baggana asaa ubbaw s'illuwaa malatiita; shin hinttentoo garssa baggana lo'a malatiyaa iitatetsayenne makkalay kumi utteedda. **29** «Lo'a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawantoonne Parisaawattoo, hinttentoo aayyero. Ayaw gooppe, nabatuwaa duufuwaa bolla golliiyaa kees'siita; k'ay s'illatuwaa duufuwaakka loytsiita. **30** K'ay hinttentu, «Nuuni beni nu aawotuwa wode de'eeddawantta gidintto, untuntunna ittippe nabatuwaa wod'okko shin» yaagiita. **31** Hewaa gidoope, nabatuwaa wod'eeddawanttu naanaa hinttenttu gideeddawaa hinttenttu huup'iyaan markkatiita. **32** Simmi hinttentu aawotuu doommeeddawaa polikkitee! **33** «Ha shooshshattoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirdaappe waaniide attanitee? (Geenna g1067) **34** Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaa aad'd'o eranchchatuwaanne higgiiyaa tamarissiyaawantta hintteko kiittana. Untuntuppe ittuwaa ittuwaa hinttenttu wod'ananne mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anita; k'ay ittuwaa ittuwaa hinttenttu woosa golletun lissuwaan shoc'anitanne katamaappe katamaa yederssanita. **35** Hewaa diraw, s'illuwaa Aabeela wod'odeppe doomiide, Geeshsha Golliaaappenne yarshshiyaa saappe gidduwaan hinttenttu wod'edda Baraakiyaa na'aa Zakkaraasa wodiya gakkanaaw, hayk'k'eedda s'illatuwaa ubbatuwaa suutsaa diraw, hinttenttu murettanita. **36** Taani hinttentoo tumuwa oday; ha ubbabay ha wodiya asaa bolla gakkanaaw. **37** «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu wod'iita; S'oossay hinttenttukko kiiteeddawantakka shuchchaan c'addiita; kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaan hap'p'yaawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa shiishshanaw aappu kaala koyaadditaa! Shin taana diggeeddita. **38** Be'ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawaa. **39** Ayaw gooppe, taani hinttentoo oday; hinttenttu, «Godaa sunsaan yiyaawe anijetteeddawaa gaana gakkanaaw, laa'entsuwa taana be'ikkita» gay» yaageedda.

24 Yesuusi Geeshsha Golliaaappe kesiide biyaa wode, Geeshsha Golliaa dirssaa gidдон de'iyaa golliaa bessanaaw Aa kaaliyaawanttu aakko yeeddino. **2** Yesuusi zaariide untuntta, «Hewaa ubbaa be'iitee? Taani hinttentoo tumuwa oday; ha golletuwaan de'iyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda. **3** Yesuusi Debre Zayite geetettiya deriyaa bollan utti de'ishshin, Aa kaaliyaawanttu barenttu s'alalaa aakko yiide Aa, «Hewe awude hananentto, nuw odaarikii; k'ay ne yuussawunne wodiya wurssetsaw mallay ayaa gidanee?» yaageeddino. (aiṡon g165) **4** Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite. **5** Ayaw

gooppe, daro Asay ta sunsaan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde yaana; yaatiide daro asaa baletsana. **6** Matan de'iyaa olaa waasuwaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa sisanaw hinttenttu de'iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; higgoppite; shin wurssetsay biraa. **7** Ayaw gooppe, itti gadiyaa Asay hara gadiyaa asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaanna olettana; koshayenne biittaa k'aatsay ubba saan de'anawaa. **8** Hewe ubbaykka koyro oyttaa mala. **9** «Asay he wode hinttentta waayissananne wod'anawaa; ta suntaa diraw, gade ubbay hinttentta is's'anawaa. **10** He wode c'ora Asay ammanuwaa agganawantta; barenttu gidдон ittuu ittuwaa aatsiide immananne ittuu ittuwaa is's'anawaa. **11** K'ay worddo nabatuu c'oratu dendiide, daro asaa c'immanawantta. **12** Makkalay dariyaa diraw, c'ora asaa siik'uu irs's'anawaa. **13** Shin wurssetsay gakkanaaw genc'c'iyaa uray attanawaa. **14** Asaw ubbaw markka gidana mala, kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuu sa'aa ubbaan odettanawaa; hewaappe guyyiyaan, wurssetsay gakkanaawaa.» **15** «Hewaa diraw, nabiya Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay geeshsha saan ek'k'eeddawaa hinttenttu be'ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko. **16** «Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaaawanttu deriyaakko kesino. **17** Golliaa huup'iyaan de'iyaa uraykka bare soyin de'iyaaawaa akkanaaw wod'd'oppo. **18** Gaden de'iyaaawe bare mayuwaa akkanaaw guyye simmoppo. **19** He wode shahaara mac'c'awanttoon d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyero. **20** Balguuwaan woy Sambataan hinttenttu betenna mala, S'oossaa woossite; **21** ayaw gooppe, alamii med'ettoodeppe hachche gakkanaaw de'ibeennabayenne k'ay hawaappe sintsaawukka ubbaa de'enna iita waayyii he wode de'anawaa. **22** S'oossay he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutsanawaa. **23** «He wode ooninne hinttentta, «Be'ite. Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Hewaan de'ee» yaagooppe aawaa ammanoppite. **24** Ayaw gooppe, worddo Kiristtoosatuunne worddo nabatuu dēndana; yaatiide barentto danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawantakka baletsanaw wolk'k'aama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa. **25** Be'ite, taani hintte wewaa kasetaade odaaddi. **26** «Hewaa diraw, Asay hinttentta, «Be'ite, Kiristtoosi bazuwaan de'ee» gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, «Be'ite, k'ol'on de'ee» ginttokka, untuntubaa ammanoppite. **27** Ayaw gooppe, walk'k'antsay awayifii doliyaa baggappe walk'k'ammide, awayifii wulliyaa bagga gakkanaaw pol'k'k'u giyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, hewaadan hananawaa. **28** «Bakkutay

de'iyaaasaa shorttii shiik'ana.» 29 «He wode waayiyaappe guyyiyaan, elekka away d'umaana; agenay poo'iyawaa agganawaa; s'oolintatuu saluwaappe kunddanawannta; k'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettanawannta. 30 He wode ta mallay, Asaa Na'aa mallay, saluwaan beettanawaa; sa'aan he wode de'iyaa asaa zarii ubbay yeekkanawannta. K'ay taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aannanne wolk'k'aama bonchchuwaanna saluwaappe shaariyaa gidonna yiishshin, untuntuu be'ana. 31 I bare kiitanchchatu wolk'k'aama malakataanna kiittana; kiitanchchatuu alamew ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ay sa'aan oydu baggappe aw dooretteedda asaa shiishshanawaa. 32 «Leemisuwaa balasatto geetettiyaa mitsattippe akeekite; balasatta aac'iyaa wodenne izi haytsay k'olettiiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttentu eranita. 33 Hewaadankka, hinttentu he ubbabaa be'iyaa wode, I matiide penggiyaa shiik'eeddawaa erite. 34 Taani hinttentoo tumu waa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodi yaa Asay hayk'k'idiggenna. 35 Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna. 36 «Shin he gallassaanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatu waa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaawe baawa. 37 Ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawaa. 38 Ayaw gooppe, bashshaa haatsaa yuussaappe kase wode, Nohe markkabiyaan geleedda gallassay gakkanaw, Asay meenne usheenne; k'ay attuma Asay akkeenne mac'c'a Asay asinaa gelee. 39 Bashshaa haatsay yiide, untuntta ubbaa afana gakkanaw, untunttu akeekibeykkino; taani, Asaa Na'ay, yiyaa wodii, hewaa mala gidanawaa. 40 «He wode laa'u asatuu gaden ootsiyaawantuppe ittu waa afana; ittuu attanawaa. 41 Laa'u mac'c'awanttu wos'aan gaac'c'iyawantuppe ittinno afana; ittinna attana. 42 «Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttentu erenna diraw, naagi uttite. 43 Shin kayisuu k'ammaappe woyssa wodiyaan yaanentto golli yaa goday ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite. 44 Hewaa diraw, hinttentukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, hinttentu k'oppenna saatiyaan yaana. 45 «Yaatina, bare soy asaw k'umaa koshshiyaa wodiyaan immana mala, Aa goday suntseedda ammanetteeda wozanaama k'oomay oonee? 46 I hewaadan ootsishshin, Aa goday yiide demmiyaa k'oomay anijetteeddaawaa. 47 Taani hinttentoo tumu waa oday; goday he k'oomaa bare waa ubbaa bolla suntsana. 48 Shin k'oomay iita gidoooppe, «Ta goday gam'iide yaanawaa» yaagiide bare wozanaan k'oppiide, 49 bare laggetsaa k'oomatu waa wad'aa doommooppe, matsottiyaawantunna mooppenne ushooppe,

50 he k'oomaa goday I k'oppibeenna gallassaaninne I eribeenna saatiyaan yaana. 51 Hewaappe guyyiyaan Aa k'ans's'ereetsiide, lo'a malatiyaa iita asatuu de'iyaa saan wotsina; hewaan I yeekkananne achchaa d'ak'ana.

25 «He wode salu waa kawutetsay barenttu kuraaziyaa oyk'kiide, machchatto akkiyaawaa mokkanaw kare keseedda tammu wodoratu waa malatana. 2 Untuntuppe ichcheshatuu boozaatu waa; k'ay ichcheshatuu c'inc'c'a. 3 Boozaatuu barenttu kuraaziyaa oyk'keeddino; shin lambbaa oyk'k'ibeykkino. 4 Shin c'inc'c'atu barenttu kuraaziyaanne s'aaramusiyaan lambbaa oyk'keeddino. 5 Machchatto akkiyaawe yeennaan gam'ina, he wodoratuu barenta gem'ishissina gisi aggeeddino. 6 «Bilahe gideedda wode, <Be'ite, machchatto akkiyaawe gakeedda; Aa mokkanaw kare kesite> yaagiyaa wolk'k'aama c'abbuu denddeedda. 7 «He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziyaa giigisseeddino. 8 Boozaatuu c'inc'c'atu waa, <Nu kuraazi to'ana haniyaa diraw, hinttentu lambbaappe nuw immerikkitee> yaageeddino. 9 «Shin c'inc'c'atu zaariide untuntta, <Aggite, nuwunne hinttentoo gidenna; hewaa diraa hintew zal'iyaawanttukko biide shammi akkite> yaageeddino. 10 Hewaappe guyye booza wodoratuu lambbaa shammanaw bidiggina, machchatto akkiyaawe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aanana ittippe bullachchaa golli yaa geleeddino; ifitsaykka gorddetti aggeedda. 11 «Guyyeppe k'ay yekko wodoratuu yiide, <Godaw, godaw, nuw dooyariikkii> yaageeddino. 12 «Shin machchatto akkiyaawe zaariide, <Taani hinttentoo tumu waa oday; taani hinttentta erikke> yaageedda. 13 «Simmi taani, Asaa Na'ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttentu erenna diraw, naagi uttite. 14 «Ayaw gooppe, salu waa kawutetsay bare k'oomatu waa s'eesiide, barew de'iyawaa untunttoo sheed'd'iide, ogiyaa baana haniyaa bitaniyaa bessee. 15 Untunttu huup'iyaan huup'iyaan untunttu wolk'k'aa keenaa ittoo ichcheshu sha'a biraa, ittoo laa'u sha'a biraa, k'ay ittoo itti sha'a biraa immiide, bare ogiyaa beedda. 16 Ichcheshu sha'a biraa akkeedda k'oomay ellekka biide zal'iide, hara ichcheshu sha'a biraa wod'iseedda. 17 Hewaadankka, k'ay laa'u sha'a biraa akkeedda k'oomay hara laa'u sha'a biraa wod'iseedda. 18 Shin itti sha'a biraa akkeeddawe biide, ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa moogi aggeedda. 19 «Daro wodiyaappe guyyiyaan, he k'oomatu waa goday yiide, bare miishshaa untuntunna heettetteedda. 20 Ichcheshu sha'a biraa akkeedda k'oomay yiide, hara ichcheshu sha'a biraa sheed'd'iide, <Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha'a biraa immaadda; be'a, hara ichcheshu sha'a biraa wod'isaad> yaageedda. 21 Aa goday Aa, <Hayeriyaashsho! Neeni lo'anne

ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta> yaageedda. 22 «K'ay laa"u sha"a biraa akkeeddawekka yiide, <Ta godaw, neeni taw laa"u sha"a biraa immaadda; be'a, taani hara laa"u sha"a biraa wod'isaad> yaageedda. 23 Aa goday Aa, <Hayyanaashsho! Nene lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta> yaageedda. 24 «Itti sha"a biraa akkeeddawe k'ay yiide, <Ta godaw, neeni zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaawaa taani eray. 25 Taani yayaad; yaataade baade ne biraa biittaan moogaad; be'a, ne biray haweku> yaageedda. 26 «Aa goday zaariide, Aa hawaadan yaageedda; <Ha iita azalla k'oomaw, taani zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa asaa gidiyaawaa eraaddii? 27 Yaatina, neeni ta miishshaa wod'isiyaawanttu matan wotseeddawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta miishshaa wod'yaanna akkanawaashshin atteedda. 28 Hewaa diraw, he miishshaa aappe wotsi akkiide, tammu sha"a biray de'iyawoo immite. 29 Ayaw gooppe, de'iyaa ubbaw haray gujjetana; I barew gidiyaawaappe darissiide akkana; shin baynawoo haray atto, he aw de'iyaa guutsaykka aappe aketanawaa. 30 Go"enna k'oomaa kare d'umaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa d'ak'ana> yaageedda. 31 «Taani, Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa ubbatuwanna bonchchuwaan yiyaa wode, ta bonchcho kawutetsaa oydiyaan uttana. 32 Sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsa shiik'anawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkiyaawaadan, taani he asaa laa"u kessaade shaakkana. 33 K'ay dorssatuwaa taappe ushechcha baggana essaade, deeshshatuwaa taappe haddirssa baggana essana. 34 «Hewaappe guyyiyaan, taani kaatii taappe ushechcha baggana de'iyaawantta hawaadan yaagana; <Ta Aabbu anjeeeddawantto, haa yiide sa'ay med'ettoodeppe hachche gakkanaw, hinttentoo giigeedda kawutetsaa laattiite. 35 Ayaw gooppe, taani koshattina mizeeddita; saametina ushsheeddita; imatsaa gidaade biinakka mokkeeddita. 36 Taani kallottina mayzzeeddita; harggina be'eeddita; k'ashettina taakko gakkiiide oochcheeddita> yaagana. 37 «Hewaappe guyyiyaan, s'illatuu zaariide, Aa hawaadan yaagana; <Godaw, neeni koshattina, awude be'iide mizeeddoo? Woy neeni saametina, awude be'iide ushsheeddoo? 38 Nene imatsaa gidaade yiina awude be'iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina awude mayzzeeddo? 39 K'ay neeni harggina, woy k'ashettina

neekko biide awude neena be'eeddoo?> yaaganawantta. 40 Taani kaatii zaaraade, <Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ta ishatuwaa ubbaappe haray atto, laafiyya ittoo ootseeddawaa gidinttokka, hewaa taw ootseeddita> yaagana. 41 «He wode, taappe haddirssa baggana de'iyaawantta taani yaagana; <Ha shek'etteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide s'alahiyya kaappoonne Aa kiitanchchatoo giigeedda med'inaa tamaan gelite. (aiōnios g166) 42 Ayaw gooppe, taani koshattina, taana mizibeykkita; saametina ushshebeykkita. 43 Taani imatsaa gidaade biina, taana mokiibeykkita; kallottina mayzibeykkita; k'ay harggina, k'ashettinakka taana be'ibeykkita> yaagana. 44 «He wode untunttu k'ay hawaadan yaagiide zaaranawantta; <Godaw, neeni koshattina woy saametina, woy imatsaa gidaade biina woy kallottina, woy harggina woy k'ashettina, awude be'iide, neena maaddennaan is's'eeddoo?> yaaganawantta. 45 «He wode taani kaatii zaaraade untunttu, <Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ubbaappe laafiyya ittuwaa maaddennaan is's'eeddawe, taana maaddennaan is's'eeddawaa> yaagana. 46 Hewanttu med'inaa muraw baana; shin s'illatuu med'inaa de'oo baana> yaageedda. (aiōnios g166)

26 Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyaawantta, 2 «Laa"u gallassaappe guyyiyaan, Paasigaa Baalaa bonchchiyya gallassaa gidiyaawaa eriita. He gallassi Taana, Asaa Na'aa, Asay mask'k'aliyya bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw aatsiide immana» yaageedda. 3 He wode k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu K'ayaafaa geetettiyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyaan shiik'iide, 4 asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide, wod'anaw mak'k'eteeddino. 5 Shin untunttu, «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyya gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino. 6 Yesuusi Biitaaniyya katamaan oolluwaa harggiyaa Simoonaa soyin de'ishshin, 7 itti mishiratta albass's'iroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda albass's'iroosa baareeta kumeedda darii al'o shittuwaa akkaade yeeddawunna k'umaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huup'iyaaan c'ac'c'afaaddu. 8 Shin Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa be'iide, «Ha shittuwaa c'oo bayyizzussay ayaasee? 9 Ayaw gooppe, ha shittuwaa al'o gatiyaan zal'iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee» yaageeddino. 10 Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, untunttu hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayaw waayissiitee? Iza taw lo"obaa ootsaaddu. 11 Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'iino; shin taani hinttenanna ubbaa wode de'ikke; 12 Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana mooganaw giigissanaassa. 13 Taani hinttenttoo tumuwaa

oday; sa'aa ubbaan ha wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan hak'anne, Asay izo wozanaa aatsana mala, iza ootseeddawe odettanawaa» yaageedda. 14 He wode tammanne laa'u Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu yaagettiyaawe k'eesatuwaa kaappatuwaakko 15 biide, «Taani hinttentoo Yesuusa oytsooppe, taw ayaa immanitee?» yaagina untunttu aw hattamu biraa k'oppiide immeeddino. 16 Hewaappe guyyiyaan, Yihuday Yesuusa aatsi immanaw injetiyaa wodiya wochchee. 17 Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiya koyo gallassi, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Paasigaa bonchchiya gallassi neeni maana k'umaa hak'an giigissanee?» yaageeddino. 18 Hewaappe guyye Yesuusi untunttu, «Katamaa biide, itti bitaniyaa, «Tamaarissiyaawe neena, «Taw wodii gakkedda; taani taana kaalliyaawantunna Paasigaa bonchchiya gallassaa ne soyin aatsana» geedda» giite» yaageedda. 19 Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta azazowaadan ootsiide, Paasigaa bonchchiya gallassi maana k'umaa giigisseeddino. 20 Sa'ay omarseedda wode, Yesuusi tammanne laa'u Aa kaalliyaawantunna k'umaa maanaw utteedda. 21 Untunttu miishshin, Yesuusi untunttu, «Taani hinttentoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana aatsiide immanawaa» yaageedda. 22 Untunttu darii dagammiide, huup'iyaan huup'iyaan, «Godaw, tumu taaneeshsha?» guussaa doommeeddino. 23 Yesuusi zaariide, «Bare kushiya taananna ittippe woc'iitiyaappe yeddiide tushiyaawe taana aatsi immana. 24 Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa Mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin Taana, Asaa Na'aa, aatsi immiyaa uraw aayyero; he uray yelettennaan atteeddentto aw lo'a shshin» yaageedda. 25 Aa aatsi immiyaa Yihuday zaariide, «Tamaarissiyaawoo, neeni giyaawe taanee?» yaageedda. Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ne huup'iyaan gaadda» yaageedda. 26 Untunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsereetsiide, barena kaalliyaawanttoo immiidde, «Heytte; miite; hawe ta ashuwaa» yaageedda. 27 S'uu'aa akkiide, S'oossaa galateedda. Untunttoo immiidde, «Ubbay hawaappe ushite; 28 ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta suutsaa; ta suutsay ooratsa c'aak'uwaa. 29 Shin taani hinttentoo oday; taani ta Aabbu kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa hinttentunna ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda. 30 Mazimuriyaa yes's'owaappe guyyiyaan, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa beeddino. 31 Yesuusi he wode untunttu, «Hachche k'amma hinttentu ubbay taana aggiide kichchana; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «

S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan dorssaa wudii laalettanawaa» yaagee. 32 Shin taani hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, hintteppe kasetaade Galiilaa baana» yaageedda. 33 P'es'iroosi zaariide, «Untunttu ubbatuu neena aggiide kichchanawanta; taani neena ubbakka yeggaade kichchikke» yaageedda. 34 Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu waassanaappe kase, neeni taana heezzu kaala kaadanaassa» yaageedda. 35 P'es'iroosi zaariide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena ubbakka kaddikke» yaageedda. K'ay Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuukka hewaadan geeddino. 36 Yesuusi he wode barena kaalliyaawantunna Geetesemaaniyaa geetettiyaasaa biide untunttu, «Taani hini baade S'oossaa woossishin, hinttentu hawaan uttishshite» yaageedda. 37 Hewaappe guyye P'es'iroosanne Zabddiyoosa naanaa laa'uwaa barenanna afiide, daro karryuwaanne ugaa doommeedda. 38 K'ay untunttu, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka karryottay; hawaan beegottiide, taananna naagite» yaageedda. 39 Laafaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, «Ta Aabboo, danddayettiyaawaa gidoope, ha s'uu'aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawaadan hanoppe attin, taani koyyiyaawaadan hanoppo» yaagiide S'oossaa woosseedda. 40 Yesuusi barena kaalliyaawantukko simmiide yeedda; gem"ishowannta demmiide P'es'iroosa, «Hinttentu itti saatenttonnekka gem"ishennaan taananna naaganaw danddayibeykkittee? 41 Paac'iyaan hinttentu gelenna mala, minnitenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin asatetsaa eeshshay daaburanchchaa» yaageedda. 42 Yesuusi k'ay laa'entsuwaa biide, «Ta Aabboo, taani ha wolk'k'aama metuwaa akkenaan de'ishshin s'uu'aa dentsanaw danddayettenawaa gidoope, neeni giyaawe hano» yaagiide S'oossaa woosseedda. 43 K'aykka simmi yiide, Aa kaalliyaawanttu ayfiyaa gem"ishuu goozi wotseedda diraw, gem"ishowannta demmeedda. 44 K'aykka untunttu yeggi biide, hezentsuwaa kase k'aalaa zaariide, S'oossaa woosseedda. 45 Hewaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawanttoo yiide, «Ha'i gakkanawukka gem"ishiiteenne shemppiitee? Be'ite, Taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatoo aatsiide immiyaa wodii gakkedda. 46 Denddina boytte; be'ite, taana aatsi immiyaawe haweku gakkedda» yaageedda. 47 Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa'u Aa kaalliyaawantuppe ittuu, Yihuday, gakkii wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda. 48 Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaa, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'ite» yaagiide

mallaa odi wotseedda. **49** Ellekka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaarissiyaawoo, saro de'ay» yaagiide Aa yeri akkeedda. **50** Yesuusi Yihudaa, «Ta laggew, neeni ootsanabaa ootsa agga» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, he c'ora Asay shiik'iide, Yesuusa loytsi oyk'keedda. **51** Yesuusanna de'yaawantuppe ittuu bare mashshaa kessiide k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa haytsaa k'ans'si oleedda. **52** Yesuusi he wode Aa hawaadan yaageedda; «Ne mashshaa akkeeddasaani zaaraade wotsa; ayaw gooppe, mashshaa dentsiyaa ubbay mashshaan hayk'kana. **53** Ta Aabbu daro sha"aa kiitanchchatuwaa itti kutsaan yeddiide, taana maaddana mala, taani Aa woossanaw danddayaawaa erikii? **54** Yaatina, S'oossaa k'aalay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide polettanaw danddayi?» yaageedda. **55** Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaan shiik'eedda c'ora asaa hawaadan yaageedda; «Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyk'k'iaawaadan oyk'kanaw mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee? Taani Geeshsha Golliyaan tamarissaadde, gallassan gallassan hinttentunna ootsiyaa wode taana oyk'k'ibeykkita; **56** shin hawe ubbay haneeddawe nabatuu S'oossaa k'aalaan s'aafeddawe polettanaassa» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawanttu he wode ubbatuu Aa yeggi beeddino. **57** Yesuusa oyk'keeddawanttu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa K'ayaafaakko, higgiaa tamarissiyaawantunne c'imatuu shiik'eeddasaa aakkiide beeddino. **58** Shin P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkanaw, haakuwaan Aa kaalleedda; yewuwaa wurssetsaa be'anaw dirssaa giddo geliide, naagiyaawantunna utti aggeedda. **59** K'eesatuwaa kaappatuunne shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla wordduwaa markkaa demmanaw koyyeeddino. **60** Shin haray atto c'ora Asay yiide, Aa bolla wordduwaan markkattinakka aappe ayinne demmibeykkino. Guyyeppe laa"atuu yiide, **61** «Ha bitanii, «Taani S'oossaa Geeshsha Golliyaan kolaade, heezzu gallasaan zaaraade kees's'anaw danddayay» geedda» yaageeddino. **62** K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaageedda. **63** Shin Yesuusi c'o"u geedda; k'aykka k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Taani neena de'uwaa S'oossaa suntsaan c'allay; neeni S'oossaa Na'aa Kiristtoosa gidooppe nuw oda» yaageedda. **64** Yesuusi zaariide, «Neeni ne huup'ewukka gaadda; shin taani hinttentoo oday; hawaappe sintsaan, hinttentu taana, Asaa Na'aa, wolk'kaama S'oossaappe ushechcha baggana uteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda. **65** Hewaappe guyyiyaan,

k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, «Hawe boreedda; nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshsii? I ha"i boriyaawaa hinttentu siseeddita. **66** Hinttentu k'ofay ayee?» yaageedda. Unttuntu, «Aw hayk'uu bessee» yaagiide zaareeddino. **67** Hewaappe guyyiyaan, untuntu Aa deemuwaan c'uchchiide, Aa dechcheeddino; haranttu k'ay Aa bak'k'iide, **68** «Kiristtoosaa! Neeni neena nabe gaasashshin, neena shoc'eeddawe oonentto ane nuw oda!» yaageeddino. **69** P'es'iroosi golliyaappe karenna dirssaa gidдон utti de'ishshin, itti k'oomata aakko yaade, «Neenikka Galiilaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu. **70** Shin I untuntu ubbaa sintsaan he k'oomato, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaagiide kaadeedda. **71** K'ay biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara k'oomata Aa be'aade, hewaan de'iyaa asatoo, «Ha bitanii Naazireetiyya Yesuusanna de'ee» yaagaaddu. **72** P'es'iroosi laa'entsuwaa c'aak'k'iide, «Taani hewaa bitaniya erikke» yaageedda. **73** Laafaa gam"ishin, hewaan ek'keedda Asay P'es'iroosakko yiide, «Neenikka tuma untuntunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni haasayiyya haasayaykka neena erissee» yaageeddino. **74** Hewaappe guyyiyaan P'es'iroosi, «Taani hewaa bitaniya erikke!» yaagiide, barena shek'anne c'aak'uwaa doommeedda. He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda. **75** P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaala taana kaadanaassa» geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeekkeedda.

27 Wontta guuraan k'eesatuwaa kaappatu ubbatuunne gadiyaa c'imatuu Yesuusa wod'anaw mak'k'eteeddino; **2** untuntu Yesuusa k'achchi afiide, gadiyaa ayissiyaa P'ilaas'oosaw aatsi immeeddino. **3** Yesuusa he wode oytseedda Yihuday P'ilaas'oosi Yesuusa bolla pirddeeddawaa be'iide, «Aayyeero! Oytseennaan aggaarikita!» yaagiide, he man"iyaan hattamu biraa k'eesatuwaa kaappatoonne gadiyaa c'imatoo guyye zaariide, **4** «Taani geeshsha asaa oyttaade nagaraa ootsaad» yaageedda. Shin untuntu Aa, «Hewe nuw ayaa metee? Hewe ne shene» yaageeddino. **5** Yihuday biraa Geeshsha Golliyaan oli aggeedda; untuntu matappe biide, suletti hayk'keedda. **6** K'eesatuwaa kaappatu biraa akkiide, «Ha biray suutsaa miishshaa gidishin, nuuni Geeshsha Golliyaan miishshaanna gatsiyaawe woga gidenna» yaageeddino. **7** Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imatsaa asaw moogo gadiyaa ootsanaw urk'kaappe miishshaa med'd'iaawanttu gadiyaa shammeeddino. **8** Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suutsaa gadiyaa geetettiide s'eesettee. **9** Nabiyaa Ermaasi, «Untuntu aw immanaw k'oppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide, **10** Goday taana azazowaadan, urk'kaappe miishshaa med'd'iaawanttu

gadiyaa shammanaw immeeddino» geetettowe he wode poletteedda geedda. 11 Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintsa shiik'ina, gadiyaa ayissiyaawe Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi Aa, «Neenikka gade'aa» yaageedda. 12 K'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu Aa mootina, untunttoo ayinne zaaruwaa immibeenna. 13 He wode, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?» yaageedda. 14 Yesuusi haray atto, itti k'aalaakka zaarennaan is's'ina, gadiyaa ayissiyaawanttu darii maalaletteedda. 15 Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiyaa gallasaan, Asay koyiyaa itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee. 16 He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitanii k'asho gollen de'ee. 17 Hewaa diraw, c'ora Asay ittisaa shiik'eeddasaan P'ilaas'oosi, «Taani hinttenttoo Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?» yaagiide asaa oochcheedda. 18 Ayaw gooppe, untunttu k'anaatiide Yesuusa ootseeddawaa I eree. 19 P'ilaas'oosi pirddaa gollen utti de'ishshin, Aa machchata aw, «He s'illo bitaniyaa ayinne ootsoppa; ayaw gooppe, taani hachche k'amma akumuwaan aabaan daro metootaad» yaagaade kiitaaddu. 20 Shin K'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu P'ilaas'oosi Barbbaana billiide, Yesuusa wod'anaadan, shiik'eedda Asay Aa woosana mala, asaa c'immeeddino. 21 P'ilaas'oosi zaariide untuntta, «Taani untunttu laa'atuwaappe hinttew oona billanaadan koyyieeto?» yaagina untunttu, «Barbbaana billanaadan koyyieeto» yaageeddino. 22 P'ilaas'oosi, «Yaatina, Kiristoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?» yaagiide untuntta oochchina ubbay, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etto» yaageeddino. 23 P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? Ay iitabaa ootseedee?» yaageedda. Shin Asay kasewaappekka barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etto» yaageeddino. 24 Walassay denddanawaappe attin, ayinne hanennawaa P'ilaas'oosi be'iide, haatsaa akkiide, «Ha bitanii hayk'kiyaawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite» yaagiide shiik'eedda asaa sintsaan bare kushiya meec'etteedda. 25 Shiik'eedda Asay ubbay zaariide, «Aa suutsaa gomii nuunanne nu naanaa gakko» yaageedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Barbbaana untunttoo billeedda; lissuwaan Yesuusa shoc'iide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw untunttoo aatsiide immeedda. 27 Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosa wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa beeruwaa afina, wotaadaratuu ubbay Aa miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino. 28 Aa mayuwaa

k'aari akkiide, zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino. 29 K'ay aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaaan wotseeddino; Aa ushechcha kushiyan mak'k'aa s'am'aa oytsiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Ayihudatuwaa kaatew, saro de'ay!» yaagiide, Aa bolla k'iliic'eeddino. 30 Aa bolla c'uchcheeddino; he mak'k'aa s'am'aa akkiide, Aa huup'iyaa shoc'eeddino. 31 Untunttu Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'anaw afeeddino. 32 Untunttu kare kesiide, itti Simoona geetettiyaa K'reena gade asaa demmiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wol'k'k'aan toosseeddino. 33 Golggootaa geetettiyaasaa gakeeddino. «Golggootaa» yaagettiyaawe «Huup'iyaasaa» giyaawaa. 34 Hewaan untunttu c'ammeedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; I hewaa gans's'i s'eelliide, ushennaan is's'eedda. 35 Untunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'owaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino. 36 Hewaappe guyyiyaan, Aa naaganaw hewaan utti aggeeddino. 37 K'ay, «Hawe Ayihudatuu Kaatiyaa Yesuusa» yaagiide mootuu s'aafettowaa Aa huup'e baggana wotseeddino. 38 Yesuusanna he wode laa'u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirssa baggana, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino. 39 Ogiiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiide boreeddino. 40 «Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassaa gidдон kees's'iyaaawoo, ne huup'iyaa ashsha; neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'a» yaageeddino. 41 Hewaadankka, k'eesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamaarissiyaawantunanne c'imatuwaanna ittippe Yesuusa bolla k'iliic'iide, hawaadan yaageeddino; 42 «Haranta ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna. I Israa'eeliyaa kaatiyaa; ane mask'k'aliyaa bollappe ha'i wod'd'o; nuunikka k'ay aan ammanana. 43 S'oossaan I ammanettee; S'oossay Aa ashshanaw koyyooppe ane ashsho; ayaw gooppe, I barena, «Taani S'oossaa Na'aa gee» yaageeddino. 44 K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda kayisatuukka hewaadan giide, Aa bolla k'iliic'eeddino. 45 Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay d'umeedda. 46 Udduppu saate gidiyaa heeraan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. Hewaa guussay, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw c'o'u gaad?» guussaa. 47 Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu hewaa sisiide, «Ha bitanii Eelaasa s'eese» yaageedda. 48 He man'iyaaan untuntuppe

ittuu wos's'iidde, ispponjiyaa akkiide, c'aala woyniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa mak'k'aa s'am"aa s'eeraan wotsiide, ushshanaw Aa doonaakko shiishsheedda. **49** Shin yekkонтu, «Ane de'ashsha, Eelaas Aa ashshanaw yaanawentto be'ana» yaageeddino. **50** Yesuusi laa'entsuwwa bare k'aalaa d'ok'ku ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda. **51** Akeekite; Geeshsha Golliyaan kak'etteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u kesiide, pooshetti wod'd'eedda; sa'ay k'aas's'eedda. K'ay zaallaykka p'alk'k'etteedda; **52** c'ora duufuu dooyetteedda. S'oossaa asaappe c'oratu hayk'k'eeddawanntu, hayk'uwaappe denddeeddino. **53** Untunttu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan untuntta c'ora Asay be'eedda. **54** S'eetuwwa kaappuunne aanana Yesuusa naagiyaa wotaadaratu sa'ay k'aas's'iyawaanne hewaan haneeddawaa ubbaa be'eedda wode daro yayyeeddino; yashshaa gaasuwaan, «Tumu hawe S'oossaa Na'aa» yaageeddino. **55** Hewaan c'ora mac'c'awanttu, Galilaappe doommiide, Yesuusa maaddiidde kaalliyaawanttu, haakuwaan ek'k'iide s'eelliino. **56** Untunttu gidдон Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'oobanne Yoosefo daaya Mayraamanne Zabddiyoosa naanaa daaya de'iino. **57** Sa'ay omarssiyaa wode, Yoosefo geetettiyaa itti dure bitanii, Armmaatiyaasa katamaa bitanii yeedda; I bare huup'ewukka Yesuusa kaalliyaawaa. **58** Yoosefo P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; P'ilaas'oosi Yoosefo imettana mala azazeedda. **59** Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwwa mayuwaan **60** s'aas'iide barew moogettanaw shuchchaa wooc'eedda ooratsa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wogga shuchchaa gondдорssi wotsiide, bashi beedda. **61** Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama hewaan gonggoluwaaakko simmiide utteeddino. **62** Sambataw giigettiyaa gallasaappe wonttetsa gallassi, k'eesatuwwa kaappatuunne Parisaawatu P'ilaas'oosanna gaketiiide, hawaadan yaageeddino; **63** «Godaw, he wordduu pas'a de'iyaa wode, «Taani heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagowaa nuuni hassayeeddo. **64** Hewaa diraw, Aa moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassaa gakkanaw, loysi naagana mala azazaarikii; hewe d'ayooppe Aa kaalliyaawanttu biide, Aa anhaa wuu"iide asaw, «Hayk'uwaappe denddeedda» yaaganawantta; laa'entsiyaa balay kase balaappe ubbaa yaa iitana» yaageeddino. **65** P'ilaas'oosi untunttu, «Hinttentoo naagiyaawanttu de'iino; biide hinttentoo danddayettiyaa keenaa naagishshite» yaageedda. **66** Hewaappe guyye untunttu biide, shuchchaa

bolla maatafaa attamiide, k'ay naagiyaawaa yaan wotsiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagisseeddino.

28 Sambbatay aad'd'ina Wogaa gallassi wontta bakkaaliyan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa be'anaw beeddino. **2** Godaa kiitanchchay saluwaappe wod'd'eedda diraw, sa'ay daro k'aas's'eedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gondдорssi oliide, Aa bolla kesi utteedda. **3** Aa malay walk'k'antsaa malatee; Aa mayuukka shachchaadan bootsaa. **4** Naagiyaawanttu kiitanchchay yashshaa kokkoriide, hayk'k'eedda asaadan haneeddino. **5** Kiitanchchay mac'c'awantta hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; ayaw gooppe, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa hinttentu koyiyaawaa taani eray. **6** I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadankka hayk'uwaappe denddi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisooa be'ite. **7** Hinttentu ha"i ellekka biide, Yesuusa kaalliyaawanttoo, «Yesuusi hayk'uwaappe denddi diggeedda. K'ay I hintteppe kasetiide, Galiilaa bee; hinttentu Aa yaan be'ana» yaagiide odite. Be'ite, taani hinttentoo odaaddi» yaageedda. **8** Untunttu yayyiiddinne k'ay daro nashettiide, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyaawanttoo odanaw wos's'eeddino. **9** He man"iyaan Yesuusi untuntunna gaketiiide untunttu, «Saro de'iitee» yaagi aggeedda; untunttu aakko shiik'i Aa gediya oyk'k'iide, aw goyinneeddino. **10** Yesuusi he wode untunttu, «Yayyoppite; ta ishatuu Galiilaa baana mala, biide untunttoo odite; untunttu taana yaan be'anawantta» yaageedda. **11** He mac'c'awanttu biyaa wode, gonggoluwaa naagiyaa wotaadaratuwaappe amareedawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa k'eesatuwwa kaappatoo odeeddino. **12** K'eesatuwwa kaappatuu c'imatuwaanna ittippe shiik'i zorettiide, wotaadaratoo daro miishshaa immiide, **13** « «Nuuni gem"ishuwaan de'ishshin Aa kaalliyaawanttu k'amma yiide, Aa anhaa wuu"eeddino» yaagite. **14** Ha yewuwwa gadiyaa ayissiyaawe sisoooppe, nuuni aw odi ammansana; k'ay hinttentta ayinne hirgissennaadan ootsana» yaageeddino. **15** Wotaadaratuu miishshaa akkiide, barenttoo odeeddawaadan ootseeddino. Ha yewuu Ayihudatuwwa mataan hachche gakkanaw, odettiide de'ee. **16** Shin tammanne itti Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galiilaa gadiyaa biide Aa be'eedda wode, aw goyinneeddino; shin untuntuppe ittuu ittuu sid'eeddino. **18** Yesuusi untunttukko shiik'iide, untunttu hawaadan yaageedda; «Maatay ubbay saluwaaninne sa'aan taw imetteedda. **19** Hewaa diraw, hinttentu biide, asaa ubbaa taana kaalliyaawantta ootsite; Aawuwwa sunsaan,

Na'aa suntsaaninne Geeshsha Ayaanaa suntsaan untunta
s'ammak'ite. 20 Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa
untuntu naagana mala, untunta tamarissite; taani wodiya
wurssetsay gakkanawukka ubbaa wode hinttentunna
de'iyawaa akeekite» yaageedda. (aiṭṭ g165)

Mark'k'oossa

1 S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristoosa wonggalaa mishiraachchuwaa doometsaa. **2** Nabiyya Isiyaasi s'aafeedda Mas'aafan S'oossay, «Be'a; ta kiittiyaawaa taani neeppe sintaw yeddana. I new ogiyaa kessanawaa. **3** Itti bitanii biittaa bazzuwaan bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaa ogiyaa giigissite. I hamettana loossuwaakka, aw suurissite» geeddawaadan» haneedda. **4** S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa s'ammak'iiddinne, «S'oossay hintte nagaraa atto gaana mala, hinttentu nagaraappe simmiide s'ammak'ettiite» yaagi k'aalaa odiidde biittaa bazzuwaan kesi wod'd'eedda. **5** Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbayne Yerusaalame katamaa Asay ubbay Yohaannisakko yeeddino. Barenttu nagaraakka paas'ina, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa Shaafaan s'ammak'eedda. **6** Yohaannisi gaaluwaa isikiyaappe dadetteedda mayuwa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; k'ay booliyaanne wora eessaa meedda. **7** Yohaannisi k'aalaa odiidde, «Taappe guyyenna daro minniyaawe yee; haray atto, Aa c'aammaakka gediyaappe kessa tookkanaw taani bessikke. **8** Taani hinttentta haatsaan s'ammak'ay; shin I hinttentta Geeshsha Ayyaanay s'ammak'anawaa» yaageedda. **9** Yesuusi he wode Galilaa gadiyaan de'iyaa Naazireete katamaappe yiina, Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaan Aa s'ammak'eedda. **10** Yesuusi haatsaappe kesosaana saluu dooyettihiinne Geeshsha Ayyaanay bare bolla harap'p'yaadan wod'd'ishin be'eedda. **11** K'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa ta Na'ay neena; taana nebay nashechchee» yaagiya k'aalay sisettedda. **12** Ellekka Geeshsha Ayyaanay Asay bayinna mela sa'aa Aa yeddeedda. **13** Yesuusi Asay bayinna saan barena Sees'aanay paac'c'ishshin, oytamu gallassaa gatseedda; du'aannakka de'eedda; kiitanchchatuukka yiide, aw ootseeddino. **14** Yohaannisi k'ashettowaappe guyyiyaan, Yesuusi S'oossaa kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Galilaa gadiyaa biide, **15** «Wodii gakteedda; S'oossaa kawutetsaykka matatteedda. Hinttentu nagaraappe simmiide, wonggalaa mishiraachchuwaa ammanite» yaageedda. **16** Yesuusi Galilaa Abbaa lank'k'yaanna aad'd'iidde, moliyaa oyk'k'yaawantta, Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, barenttu dabbaa abbaan yeggiyaawantta be'eedda. **17** Yaatiide untuntta, «Taana kaallite; taani hinttentta moliyaa oyk'k'yaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamarissana» yaageedda. **18** Hewaappe guyyiyaan untunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino. **19** Yesuusi guutsaa sintawukko biide, Zabddiyoosa naanaa laa'u

ishatuwaa, Yaak'oobanne Yohaannisa wonggiriya giddon barenttu dabbaa giigissiyaawantta be'eedda. **20** I be'osankka untuntta s'eesina, barenttu aawuwaa, Zabddiyoosa, Aa oosanchchatuwanna wonggiriya giddon aggiide, Yesuusa kaalliide beeddino. **21** Untunttu K'ifirinaahooma geetettiyaa katamaa yiide geleeddino; Yesuusi Sambbata gallassay gakkoo wode, Ayihuda woosa golle geliide, tamarissuwaa doommi aggeedda. **22** Barew maatay de'iyaa asaadan, asaa I tamarissiyaawaappe attin, higgiiya tamarissiyaawantudan tamarissenna diraw, Asay Aa timirttiyaan maalaletteedda. **23** He wode iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii Ayihuda woosa golle gelosaannakka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, **24** «Naazireetiyaa Yesuusaa, Neeni nuuppe ayaa koyyay? Nuuna d'ayissanaw yaad? Neeni oonentto eray; neeni S'oossaaappe kiitetteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda. **25** Yesuusi he iita ayaanaa, «Hayza; bitaniyaappe kesa» yaagiide azazeedda. **26** Iita ayyaanay bitaniyaa bu'ereetsi, darii waasissiiide, aappe kesi aggeedda. **27** Asay ubbay maalalettiide, «Hawe ayee? Ha bitanii bare maattaani haray atto, iita ayyaanatuwaakka azazeedda; untunttukka k'ay aw azazettiino; hawe aybe ooratsa timirttee?» yaagiide, bare giddon ittuu ittuwaa oochcheedda. **28** Galilaa gadiyaan de'iyaa heeray ubbay ellekka Yesuusa waariyaa siiseeddino. **29** Yesuusi Ayihuda woosa golliyaappe kesosaan, Yaak'oobannanne Yohaannisanna ittippe Simoonanne Inddiraasa soy bi aggeedda. **30** Simoon bolotatta k'os'uwa harggaade giseeddawunnibaa I yaa gakkosaannakka aw odi aggeeddino. **31** I izikko shiik'iide, izi kushiya oyk'k'iide, izo dentsi esseedda; k'os'uu izo aggina, iza untunttoo ootsaaddu. **32** Harggeedda asaa ubbaanne iita ayyaanatuu oyk'k'eedda asaa ubbaa omarssi away wulleeddawaappe guyyiyaan, Asay aakko aheeddino. **33** Katamaan de'iyaa Asay ubbay he kariyaa shiik'eedda. **34** Yesuusi dumma dumma harggiyaan oyk'etteedda c'ora asaa patsiide, c'ora s'alahatuwaakka kesseedda. I Kiristoosa gidiiyaawaa iita ayyaanatuu ereedda diraw, untuntta haasayissennaan diggeedda. **35** Yesuusi guura wontumaatsaan dendiide, soyippe kesiide, Asay baynnasaa biide yaan S'oossaa woosseedda. **36** Simooninne aanana de'yaawanttu Aa koyyiide beeddino. **37** Untunttu Aa demmiide, «Asay ubbay neena koyyee» yaageeddino. **38** Hewaappe guyye Yesuusi k'ay untuntta, «Hewaa heeraan de'iyaa hara katamatuwaa boytte; taani hewaan k'aalaa odanaw bessee; ayaw gooppe, taani yeeddawe hewaassa» yaageedda. **39** Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odiiddinne iita ayyaanatuwaa kesiide, Galilaa gadiyaa ubbaa yuuyeedda. **40** Oolluu oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Neeni

koyyoope, taana geeshsha patsanaw danddayaa» yaagiide woosseedda. 41 Yesuusi aw k'arettedda; bare kushiyyaa yeddi, Aa bochchiide, «Taani koyyay; geeyya; pas'a!» yaageedda. 42 Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggina, bitanii geeyyi pas'i aggeedda. 43 Yesuusi darii hank'k'ettiide, ellekka Aa kessi yeddeedda. 44 I bitaniyaa, «Neena era! Hawaa oossinne odoppa; shin baade ne bollaa k'eesaa bessa; k'ay neeni ha"i geeshsha gideeddawaa asaa erissanaw, Muse azazeedda yarshshuwaa yarshsha» yaageedda. 45 Shin bitanii biide, yewuwaa ubba saan asaa ubbaw oduwaanne laaletsaa doommeedda; hewaa diraw, Yesuusi k'onc'c'iyyaa kesiide, katamaa gelanaw danddayibeenna; shin Asay bayinnasaa gas'aan de'eedda; k'ay Asay ubba saappe aakko yeeddino.

2 Amareeda gallasaappe guyyiyaan, «Yesuusi K'ifirinaahooma guyye simmiide, soyin de'ee» giyaa haasayay sisetteedda. 2 Gollii akkenaan is's'ina, haray atto, kariikka un"ana gakkanaw c'ora Asay shiik'eedda; hewanttoo Yesuusi k'aalaa odee. 3 Oyddu asatuu bollay sileedda itti bitaniyaa tookkiide, aakko aheeddino. 4 Asay c'oreedda diraw, bitaniyaa Yesuusakko afanaw untunttoo danddayettennan is's'ina, Yesuusi de'iyaa baggana golliyaa k'aariide, kaaraa lukkeeddino; he lukkeeddasaanna bitaniyaa I giseedda shanchchamaanna duge wotseeddino. 5 Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, he bollay sileedda bitaniyaa, «Ta na'aw, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda. 6 Higgiiyaa tamarissiyaawantuppe hewaan utteedda ittuu ittuu barenttu wozanaan, 7 «Laa ha bitanii hawaa mala iitabaa S'oossaa bolla ayaw haasayii? S'oossaa s'alalaappe attin, haray oonee nagaraa atto gaanaw danddayiyaawe?» yaagiide k'oppeeddino. 8 Untunttu barenttu wozanaan hewaadan k'oppowaa Yesuusi ellekka bare ayyaanan eriide, untuntta «Hinttenttu hintte wozanaan ayaw hewaadan k'oppiitee? 9 Bollay sileedda bitaniyaa, «Ne nagaray atto geetetteedda» giyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'k'aade ne shanchchamaa tookkaade hametta» giyaawe matee? 10 Shin taani, Asaa Na'aw, sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw maataay de'iyawaa taani hinttentta erissana» yaagiide he bollay sileedda bitaniyaa, 11 «Neena gay; dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade ne soy ba» yaageedda. 12 Bitanii ellekka denddi ek'k'iide, bare shanchchamaa tookkiide, Asay ubbay s'eellishshin biina Asay ubbay maalaettiide, «Nuuni hawaa malabaa ubbakka be'i erokko» yaagiide S'oossaa galateeddino. 13 Yesuusi gujjikka Galiilaa Abbaa doonaa beedda; Asay ubbay aakko yeeddawannta tamarisseedda. 14 Hewaanna aad'd'iide, lllpiyoosa na'aa Leewiyaa, giyaawe k'aras'aa k'ans'siyaa

saan utteeddawaa demmiide, «Taana kaala» yaageedda. Hewaappe guyye Leewii denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda. 15 Yesuusi k'umaa maanaw Leewiyaa soyin utteedda wode, k'aras'aa akkiyaa c'ora asayenne nagaranchchatuu aanananne Aa kaalliyaawantunna ittippe utteeddino. Aa kaalliyaawanttu gidдон hewanttu mala asatuu dareeddino. 16 Higgiiyaa tamarissiyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusi nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawantunna k'umaa miishshin be'iide, «I ayaw nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawantunna k'umaa mii?» yaagiide, Aa kaalliyaawanttu oochcheeddino. 17 Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'a asaw aakimii koshshenna; taani nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagiide untunttoo zaareedda. 18 S'ammak'kiyaa Yohaannisa kaalliyaawantunne Parisaawatuu s'oomiino; amareeda asatuu Yesuusakko yiide, «Yohaannisa kaalliyaawantunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu s'oomiino; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkinoo?» yaageeddino. 19 Yesuusi untuntta «Bullachchaa yeedda asatuu machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, s'oomanaw danddayiino? Machchatto akkiyaawe untuntunna de'ishshin, s'oomanaw danddaykino. 20 Shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaanawaa; untunttu he wode s'oomanawannta. 21 «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsi sikkiyaa Asay baawa; ec'aa wotsi sikkooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsee; peed'etsaykka koyrowaappe darana. 22 K'ay ho'o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa; shin naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa daakkee; barewukka woofettee; ogoruukka bayee; shin ho'o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa'ettee» yaageedda. 23 Yesuusi itti Sambbata gallassi tisha banggaa gidдонna aad'd'ishshin, Aa kaalliyaawantunna aanana biidde, banggaa tishaappe duusaa doommeeddino. 24 Parisaawatuu Yesuusa, «Be'a; neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi higge gidennabaa ayaw ootsiino?» yaageeddino. 25 Yesuusi untuntta, «Daawite koshattiide, miyaabaa koyyeedda wode, barenanna de'iyawantunna ootseeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee? 26 Abiyaataari k'eesatoo ubbatoo kaappo gideedda wode, Daawite S'oossaa golliyaa geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, ooninne maanaw higge gidennawaa Godaa sintsan wotseedda k'umaa miide, barenanna de'iyawanttookka immeedda» yaageedda. 27 K'aykka Yesuusi untuntta, «Sambbatay asaw med'etteeddawaappe attin, Asay

Sambbataw med'ettiibeenna. 28 Hewaa diraw, taani, Asaa Na'ay, haray atto, Sambbatawukka Godaa» yaageedda.

3 Yesuusi Ayihuda woosa golliyyaa shirettikka geleeedda; hewaan kushii sileedda itti bitanii de'ee. 2 Itti itti Asay Yesuusa mootanaw koyyiide, kushii sileedda bitaniyaa Sambbataan I patsooppe be'anaw naagee. 3 Yesuusi he kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'aade sintasaw haaya» yaageedda. 4 Hewaappe guyyiyaan asaa, «Sambbataan lo'obaa ootsiyaawe wogeeyye iitabaa ootsiyaawe wogee? Asaa shemppuwaa ashshiyaawe wogeeyye wod'iyaaawe wogee?» yaagiide oochcheedda. Shin Asay c'o'u geedda. 5 Yesuusi hank'k'ettiide, untuntta yuushshi aatsi s'eelliide, untunttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, untunttoo darii kayyotteedda; he bitaniyaa, «Ne kushiyaa piddi ootsa» yaageedda; bitanii piddi ootsina, Aa kushii pas'i aggeedda. 6 Parisaawatuu Ayihuda woosa golliyaappe kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto Heroodisanna de'iyaaawantunna mak'k'eteeddino. 7 Yesuusi barena kaalliyaawantunna Galiilaa Abbaa beedda; Galiilaappe c'ora Asay Aa kaalleedda. 8 K'aykka c'ora Asay Yihudaappe, Yersaalameppe, Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggappe, S'iirroosa katamaappenne Sidoonaa katamaappe Yesuusi ootseeddawaa sisiide, aakko yeedda. 9 Yesuusi c'ora Asay barena sugi un'etsenna mala, barena kaalliyaawantta wonggiriyyaa barew gam'etsana mala azazeedda. 10 Daro asaa I patseedda diraw, harggiyaa Asay ubbay Aa bochchanaw sugerettee. 11 lita ayyaanay de'iyaa asatuukka Aa be'eedda wode ubbaan Aa sintsan guufanniide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni S'oossaa Na'aa gidikkil» yaageeddino. 12 Yesuusi he iita ayyaanatuu barebaa asaw odiide, barena k'onc'iyaa kessenna mala, untuntta minisiide azazeedda. 13 Yesuusi deriyaa bolla kesiide, bare koyyeedda asatuwaa barekko s'eseedda; hewaappe guyye aakko beeddino. 14 Untunttu barenanna de'ana malanne k'aalaa odanaw untuntta kiittana mala, iita ayyaanatuwaa asaappe kessanaw untunttoo maatay de'ana mala, tammanne laa'u asatuwaa dooreedda. 16 I dooreedda tammanne laa'atuu hawantta: P'es'iirroosa yaagiide suntseedda Simoon, 17 Bo'aanerggeessa yaagiide suntseedda Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne Yaak'ooba ishaa Yohaannisa. «Bo'aanerggeessa» giyaawe «Wolk'k'aama asatuwaa» giyaawaa. 18 Iddiraasanne Pilip'p'oosa, Bartalamoosanne Maatoossa, Toomaasanne Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, Taadoosanne bare biittaw seelettiiyaa Simoon, 19 Yesuusa aatsi immeedda Yihudaa Ask'k'oroota. 20 Yesuusi soy beedda; laa'entsuwaakka k'ay c'ora Asay shiik'ina, inne Aa kaalliyaawantunna haray atto, k'umaa maanawukka

danddaybeykkino; 21 asay Aa, «Gooyee» giyaa diraw, Aa dabbattuu hewaa sisiide, Aa akkanaw beeddino. 22 Higgiyaa tamarissiyaa itti itti asatuu Yersaalameppe yiide, «Yesuusa bolla Bi'eel-Zebuuli de'ee» yaageeddino; k'ay, «S'alahuwaa kaappuu barew wolk'k'aa immiina, iita ayyaanatuwaa kessee» yaagiide haasayeeddino. 23 Yesuusi asaa barekko s'eesiide, leemisuwaa odiidde, «Sees'aanay Sees'aanaa wooti kessanaw danddayi? 24 Itti kawutetsay bare gidдон shaakettooppe, he kawutetsay ek'k'anaw danddayenna; 25 k'ay itti golle asaykka bare gidдон shaakettooppe, he golle asaykka ek'k'anaw danddayenna. 26 Sees'aanay barenanna walak'ettiide shaakettooppe, bayanaappe attin, de'ana danddayenna. 27 «Shin wolk'k'aama asaa golle geliide kasetiide Aa k'achchennaan de'iidde, Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayiyaa Asay baawa; k'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa golliyyaa bonk'k'anaw danddayee. 28 «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossay asaa naanaw nagaraa ubbaanne untunttu boriyaa boriyaa ubbaa atto gaana; 29 shin Geeshsha Ayaanaa bolla iita boriyaa haasayiyaa oossinne med'inaw nagaraa gidanaappe attin, S'oossay ubbakka atto geena» yaageedda. (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Yesuusi hewaa geeddawe, itti itti asatuu, «Yesuusa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageedda diraassa. 31 Yesuusa daayanne Aa ishatuu yiide, karen ek'k'i aakko asaa kiittiide, Aa s'eesisseeddino. 32 C'ora Asay Aa matan utteeddino; he kiitetteeddawe Aa, «Be'a; ne daayanne ne ishatuu karen ek'k'iide, neenanna gaketanaw koyyiino» yaageedda. 33 Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? K'ay ta ishatuu oonee?» yaageedda. 34 Bare matan utteedda asaa yuushshi aatsi s'eelliide, «Be'ite; ta daayanne ta ishatuu hawanttushi. 35 S'oossay koyyiyaawaa ootsiyaa ubbay ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

4 Yesuusi shirettikka Galiilaa Abbaa mataan tamarissuwaa doommeedda; c'ora Asay bare miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide shiik'i uttina, abbaan de'iyaa wonggiriyyaa giddo geliide, aan utteeddino; k'ay he Asay ubbay abbaa miyyiyaan de'ee. 2 I untuntta darobaa leemisuwaan tamarissiidde, 3 «Sisite; itti bitanii zeretsaa zeranaw keseedda. 4 I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; hewaa kafuu yiide meedda. 5 Itti itti zeretsay anc'c'o biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay baynna diraw, he zeretsay ellekka mokkeedda. 6 Away keseedda wode shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw, meli aggeedda. 7 Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hewaan mokkeeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uullina, ayfenaan atteedda. 8 Itti itti zeretsay tu'e biittaan zerettiide mokkeedda; dic'c'iide ittuu hattamuwaa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu

s'eetuwaay ayfeedda.» 9 K'aykka Yesuusi, «Sisanaw haytsay de'iyaa uray siso» yaageedda. 10 Tammanne laa'u Yesuusa kaaliyaawantunne I odeeddawaa siseedda hara asatuu I barekka de'ishshin aakko shiik'iide, he leemisuwaa biletsaa Aa oochcheeddino. 11 Yesuusi untunttoo, «Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa yewuwaa eray imetteedda; shin haratuu kawutetsaappe karenna de'iyaaawanttu, s'eelaa s'eellidde be'enna mala, k'ay sissaa sisiiddikka akeekena mala, untunttu shirettiide S'oossaakko simmina, I untunttu nagaraa atto geena mala, untunttoo ubbabay leemisuwaan odettee» yaageedda. 13 Yesuusi untuntta, «Ha leemisuwaa erikkitee? Yaatina, leemisuwaa ubbaa wooti eranitee? 14 Zeriyaawe S'oossaa k'aalaa zeree. 15 K'aalay zerettiiyaa ogiyaa doonaan de'iyaaawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiyaa wode, Sees'aanay ellekka yiide, untunttu wozanaan zeretteedda k'aalaa afi diggeedda. 16 Hawaadankka k'ay anc'c'otiyaa biittaan zeretteeddawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiino. 17 Untunttu ha'iw de'iinoppe attin, untunttoo mino s'ap'uu baawa; guyyeppe k'aalaa gaasuwaan waayyii woy yederssuu yiyaa wode, untunttu ellekka d'ubetti aggiino. 18 K'ay aguntsaa giddon zeretteeddawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiyaawantta. 19 Shin ha sa'aa de'oo hirggiyaawe duretetsaa dosiyaawenne harabaa amottiyaawe untunttu wozanaan geliide, k'aalaa c'uullina ayfenaan atti aggeedda. (aion 9165) 20 Shin tu'e biittaan zeretteeddawanttu k'aalaa sisiide akkiyaawantta; ittuu hattamuwaa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwaay ayfeedda» yaageedda. 21 Yesuusi gujiide, «S'omppiyyaa ahiide, gillaappe woy arssaappe garssanna wotsiyaa Asay de'ii? D'ok'k'asaan wotsennee? 22 Ayaw gooppe, k'oseeddabay ubbay k'onc'c'iyaa kesanaawaa; k'ay geeman wotseeddabay ubbay beettenaan attena. 23 Sisanaw haytsay de'iyaa uray de'ooppe siso» yaageedda. 24 K'aykka untuntta, «Hinttenttu sisiyaawaa akeekiide sisite; S'oossay hintte makkeedda k'un"aan hinttenttoo makkanaawaa. I hinttenttoo darissiide immana; 25 de'iyaa uraw gujii immana; baynnawaappe haray atto, aw de'iyaa he guutsattokka akki diggana» yaageedda. 26 Yesuusi k'aykka, «S'oossaa kawutetsay gaden katsaa zeriya asaa mala. 27 He bitanii k'amma gem'ishee; guura denddee; I bare huup'ew waanintto erennaan, he zeretsay mokkeenne dic'c'ee. 28 Biittay katsaa barekka mokkeenne ayfee; koyro c'arshshay c'aaree; guyyeppe ayfanaw kuukumee; k'ay wurssetsaan kumentsaa ayfiyaa ayfee. 29 Shin katsay gakkiiyaa wode, katsaa shiishshiyaa wodii gakeedda diraw, bitanii ellekka baac'aan c'akuwaa geli aggeedda» yaageedda. 30 Yesuusi, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa ayaa malatee gaanee? Woy

ayaanna leemisanee? 31 S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa ayfatto malatee. He ayfatta zeriya wode, sa'aan de'iyaa mitsaa ayfiyaa ubbaappekka guus's'aw; 32 henno zerina mokkaade hara atakiltiyaa ubbaappe daraw; daro daashshaa daashaw. Kafuu izi k'ankkaa kuwaan golliyaa kees's'ana danddayee» yaageedda. 33 Yesuusi hawaa mala daro leemisuwaan Asay sisanaw danddayiawaa keenaa, bare k'aalaa odeedda. 34 Asaw leemisu baynnaan odenna; shin Yesuusi barena kaaliyaawanttu s'alalaanna de'iyaa wode, untunttoo ubbabaa billiide ode. 35 He gallassi sa'ay omarsina, Yesuusi barena kaaliyaawantta «Abbaappe hefints pinnoytte» yaageedda. 36 Aa kaaliyaawanttu asaa aggiide, Yesuusi kase geli utteedda wonggiriyaan geliide, Yesuusa barenttuna afeeddino; hara wonggiratuukka hewaan de'iino. 37 Wolk'k'aama gotuu denddina, beetay wonggiriya shoc'ina, haatsay kumana gakkanaw wonggiriya giddo geleedda. 38 He wode Yesuusi wonggiriyaan guyye baggana borkkotsaa borkkotiide gem'isheedda. Yesuusa kaaliyaawanttu Aa dentsiide, «Tamaarissiyaawoo, nuuni d'ayiyaa wode c'o'u gaade s'eellay?» yaageeddino. 39 I beegottiide gotuwaa, «C'o'u ga» giide, abbaakka, «Woppu ga» geedda; gotuukka c'o'u giina, ubbaykka woppu geedda. 40 Yesuusi barena kaaliyaawantta «Ayaw hawaadan yayyiitee? Hinttenttu waan ammanikkitee?» yaageedda. 41 Untunttu daro yayyiide barenttu giddon, «Hawe laa haray atto, gotuunne abbay azazettiyaawe oonee?» yaageeddino.

5 Yesuusinne Aa kaaliyaawanttu abbaappe hefintsaw pinniide, Gergesenoonaa geetettiiyaa gadiyaa gakeeddino. 2 Asaa moogiyaa duufuu de'iyasaappe iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii kesiide, Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, Yesuusanna gakettedda. 3 Bitanii he duufuu de'iyaa saan ak'i peeshiide, yaan de'ee; Aa ooninne haray atto, santsalataan k'achchanawukka danddaybbeenna. 4 Ayaw gooppe, I daro wode uk'k'unaanne santsalataan k'ashettiide de'ee; shin santsalataa duseretseedda; uk'k'unnaakka mentsereetseedda; Aa s'oonanaw danddayeeddawe ooninne baawa. 5 I ubbaa wode gallassinne k'amma, he duufuu de'iyasaanne deriyaa bolla waassee; bare bollaakka shuchchaan gaaree. 6 Yesuusa haakuwaan be'eedda wode, aakko wos's'i yiide aw goyinneedda. 7 He bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe Bolla S'oossaa Na'aw, Yesuusaa, neenanne taana ayee gatsii? Taana murena mala, taani neena S'oossaa suntsan woossay» yaageedda. 8 I hewaa ayaw geeddee gooppe, Yesuusi Aa, «Laa ha iita ayyaanaw, ha bitaniyaappe kesa» yaageeddawaassa. 9 Yesuusi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda. I, «Nuuni

c'ora gidiyaa diraw, ta sunsay Leegiyoona» yaageedda. 10 lita ayyaanatuwaa he gadiyaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minisiide woosseedda. 11 He deriyaa bollan c'ora guduntsaa wudii heemettee; 12 iita ayyaanatuu Yesuusa, «Nuuna hini guduntsaa wudiyaakko yeddaarikii; untunttuu biide gelana» yaagiide woossina, 13 Yesuusi, «Biite» yaageedda. lita ayyaanatuu bitaniyaappe kesiide, guduntsatuwaan geleeddino; laa"u sha" a gidiyaa guduntsaa wudii kakaa huup'yaanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeedda. 14 Guduntsaa wudiya heemmiyaawantuu bak'atiide, haneeddawaa katamaaninne katamaappe gas'aa gadiyaan odeeddino; hewaa be'anaw Asay yeedda. 15 Asay Yesuusakko yiide, c'ora iita ayyaanatuu beni oyk'k'eedda bitanii bare wozanay simmina, mayuwaa mayyiide, hewaan utteeddawaa be'iide, ubbay yayyeedda. 16 Hewaa be'eedda asatuu iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii haneeddawaanne k'ay guduntsaa wudiyaabaa he asaw odeeddino. 17 Hewaa diraw, Asay barenttu gadiyaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommeedda. 18 Yesuusi wonggiriyaan gelishshin, iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii Yesuusanna de'ana mala, Yesuusa woosseedda. 19 Shin Yesuusi is's'iide Aa, «Ne soy simmaade, Goday new ay mala wolk'kaamabaa ootseeddentonne k'ay I new ay mala keekentto ne soy asaw oda» yaageedda. 20 Bitanii biide, Tammu Katamaa giyaa saan yuuyyiide, Yesuusi barew ay mala wolk'kaamabaa ootseeddentto, oduwaa doommeedda; I odeeddawaa siseedda Asay ubbay maalaletteedda. 21 Yesuusi simmiide, wonggiriyaan geliide, abbaa pinneeddawaappe guyyiyaan, c'ora Asay abbaa mataan Aakko yuuyyi aad'd'iide shiik'eeddino. 22 Yaa'iroosa giyaawe, Ayihuda woosa golliyaa kaappatuwaappe ittuu, Yesuusa be'eedda wode aakko yi Aa gadiyaan kunddiide, 23 «Ta naatta harggaade hayk'k'anaw; iza pas'iide lo"o de'ana mala, yaade ne kushiya iza bolla wotsaarikkii» yaagiide Yesuusa minisiide woosseedda. 24 Yesuusi Yaa'iroosanna beedda; I biishshin c'ora Asay Aa kaalliide metootseeddino. 25 Tammanne laa"u laytsaa ubbaa iza bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta de'aw. 26 C'ora aakimatu izo aakimishshinka, iza pas'a kaa'ettaaddu; bare miishshaa ubbaa wurssinakka iziww haa iiteeddawaappe attin, ayinne izo maaddibeenna. 27 He mishiratta Yesuusabaa sisaade, asaa gidonna Yesuusappe guyyenna yaade, Aa mayuwaa bochchaaddu. 28 Ayaw gooppe iza, «Taani haray atto, Aa mayuwaa bochchooppekka pas'ana» yaagaade k'oppaaddu. 29 lippe goggiyaa suutsay ellekka ek'k'i aggeedda; iza bare waayiyaappe pas'eeddawaa bare bollaana eraa aggaaddu. 30 Yesuusi bareppe wolk'k'ay kesseeddawaa bare huup'ew

eriide, ellekka c'ora asaa gidonna guyye simmiide, «Ta mayuwaa bochcheeddawe oonee?» yaageedda. 31 Yesuusa kaalliyaawantuu Aa, «Asay neena sugiyaa wode be'aadde, <Taana oonee bochcheeddawe?» yaagay?» geeddino. 32 Yesuusi hewaa oonee ootseeddentonne be'anaw yuushshi aatsiide s'eelleedda; 33 shin mishiratta barew haneeddawaa eraade, yashshaa kokkoraadde yaade Yesuusa sintsan guufannaaddu; k'ay tumatetsaan haneeddawaa ubbaa aw odaaddu. 34 Yesuusi izo, «Ta naattee, neena ne ammanuu patseedda; saruwaan ba; ne waayiyaappenne pas'a» yaageedda. 35 Yesuusi biro hewaa giishshin, Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa soyippe kiitetteedda asatuu yiide, «Ne naatta hayk'k'adiggaaddu; simmi tamarissiyaawaa ayaw daaburssay?» yaageeddino. 36 Shin Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa, «Ammano s'alalaa ammanappe attin, yayyoppa» yaageedda. 37 Yesuusi P'es'iroosappe, Yaak'oobappenne Yaak'ooba ishaa Yohaannisappe haray ooninne barena kaallenna mala diggeedda. 38 Untunttu Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa soy gakeedda wode, Yesuusi Asay loytsi yeekkiyaawaanne zilaaliyaawaa be'eedda. 39 Geliide asaa, «Ayaw loytsi yeekkiitee? Naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku» yaageedda. 40 Hewaappe guyye Asay Aa bolla miic'c'eedda; shin asaa ubbaa kare kessiide, naatti aawuwaanne aatto hewaan barenanna de'iyaa Aa kaalliyaawantanne akkiide, naatta de'iyasaa geleedda. 41 Yesuusi naatti kushiya oyk'k'iide, «S'aalita, k'uumii» yaageedda; hewaa biletsay, «Guutsa naattee, taani neena dendda gay» giyaawaa. 42 Naatta ellekka dendda ek'k'aade hamettaaddu; iza tammanne laa"u laytsaa naatto; hewe haniyaawaan Asay daro maalaletteedda. 43 Yesuusi hewaa untunttu oossinne odenna mala, untuntta minisi azaziide, «Iziw miyaabaa immite» yaageedda.

6 Yesuusi hewaappe kesiide, bare gadiyaa Naazireete katamaa beedda; Aa kaalliyaawantukka Aa kaalliide beeddino. 2 Sambbataa gallassi Ayihuda woosa golliyaan tamarissuwaa doommeedda; I tamarissiyaawaa siseedda c'ora Asay maalalettiide, «Hawe ha ubbabaa hak'appe demmeeddee? Ha aw imetteedda aad'd'o eratetsay ayee? S'oossay ootsiyaa malaataa I wooti ootsii? 3 Hawe anaas'iyaa gidennee? Mayraami na'aa, Yaak'ooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoonaa ishaa gidennee? Aa michchatuu nuunanna hawaan de'iyaawantta gidikkinoo?» yaagiide, I giyaawaa akkenaan is's'eeddino. 4 Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaan, bare dabbatuwaaninne barenttu soy asaan bonchchettennawaappe attin, ubba saan bonchchete» yaageedda. 5 I hewaan bare kushiya amareeda asatuwaa

bolla wotsiide, untuntta patseeddawaappe attin, c'ora malaataa ootsanaw ayinne danddaybbeenna. 6 Asay ammanibeenna diraw maalaletteedda. Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaa heeraan de'iyaa k'eer katamatuwaan yuuyi yuuyiide, asaa tamaarisseedda. 7 Yesuusi tammanne laa'u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, laa'uwaa laa'uwaa kiitteedda; k'ay untunttoo iita ayyaanatuwaa kessiyaa maataa immeedda. 8 Untuntta, «Ogiyaa s'am'aappe attin, k'umaa, k'arc'c'iitiyaa, hintew miishshaa ayaanneekka oyk'k'oppite. 9 Hinttenttu gediyaan c'aammaakka wotsite; shin laa'u mayuwaa mayyoppite» yaageedda. 10 K'aykka untuntta, «Hinttentta Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, he golliyaan utti aggite. 11 Hinttentta Asay mokennasaa woy hintte odiyaaaba sisennasaa hak'a gidoopekka, he gadiyaan de'iyaa asaw hewe markka gidana mala, hewaappe kesiidde, hintte gediyaappe baanaa shoc'ite» yaageedda. 12 Tammanne laa'u Aa kaalliyaawanttu biide, Asay barenttu nagaraappe simmanaadan, k'aalaa odeeddino. 13 Untunttu asaappe daro iita ayyaanatuwaa kessiide, harggiyaa asaa c'ora zayitiyaa okkiide patseeddino. 14 Asay Yesuusa suntsaa dentsiyaa diraw, Kaatiyaa Heroodise hewaa ubbaa siseedda; itti itti asay, «S'ammak'iyaa Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda; hewoo aw wolk'k'aama malaataa ootsiyaa wolk'k'ay de'ee» yaageedda. 15 Shin haranttu Aa, «Hawe Eelaasa» yaageeddino. Haranttu k'ay, «Hawe beni wode nabatuwaa malatiyaa nabiyaa» yaageeddino. 16 Shin Heroodise hewaa siseedda wode, «Hewe taani k'ood'iyaa muuc'isseedda s'ammak'iyaa Yohaannisa. I hayk'uwaappe pas'eedda» yaageedda. 17 Ayaw gooppe, Heroodise bare ishaa Pilip'p'ooa machchatto Heroodiyaado akki wotseedda; Heroodise izi diraw, bare huup'ew asaa kiitiide, Yohaannisa oysiide, k'ashissi wotseedda. 18 Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni ne ishaa machchatto akkanaw bessena» yaagi wotseedda. 19 Heroodiyaada Yohaannisaw uluwaan morkkiyaa oyk'k'aade Aa wod'isanaw koyaaddu; shin danddayabeykku. 20 Yohaannisi s'illo asanne geeshsha asaa gideeddawaa Heroodise ereedda diraw, aw yayyiide, loytsi naagi wotseedda; Yohaannisi giyaawaa sisiide, bare wozanaan darssi metootiiddekkaa aabaa nashechchaan siseedda. 21 Heroodise bare yeletteedda gallassi, gadiyaa ayissiyaawanttoo, shaalak'atoonne Galiilaan de'iyaa wolk'k'aama asaw shoobiya gijisseedda wode, wurssetsaan Heroodiyaada injje gallassaa demmaaddu. 22 Heroodiyaadi naatta imatsaa mokkiyaasaa gela duraadde, Heroodisanne Aa imatsatuwaa nashechchaaddu; Hewaappe guyye kaatii naattiw, «Neena lo'eeddawaa ayaa gidooppenne taana oochcha; taani new immana» yaageedda. 23 K'ay izi w

darii c'aak'k'iide, «Neeni oochcheeddawaa ayaa gidoopekka, taani new immana; haray atto, ta kawutetsaappe bagga gidoopekka, taani new immana» yaageedda. 24 Naatta kare kesaade bare daayo, «Ayaa imma goo?» yaagaade oochchaaddu. I daaya, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa imma ga» yaagaaddu. 25 Naatta ellekka kaatiyaakko baade Aa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa woc'iitiyaan wotsaade, neeni ha'i taw immanaadan koyyay» yaagaaddu. 26 Hewaappe guyye kaatii darii k'arettedda; shin bare c'aak'uwa dirawunne bare imatsatuwaa diraw izi w c'aak'k'eedda c'aak'uwa kolanaw koyyibeenna. 27 Hewaa diraw, ellekka naagiyaawaa kiitiide, Yohaannisa huup'iyaa ahana mala azazeedda; naagiyaawe k'asho golle biide, Yohaannisa k'ood'iyaa muuc'eedda. 28 He muuc'eeddawaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeedda; naatta k'ay bare aattiw immaaddu. 29 Yohaannisa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino. 30 Yesuusi kiitteeddawanttu simmiide, Yesuusanna gaketiiide, barenttu ootseeddabaanne barenttu tamaarisseeddabaa ubbaa Yesuusaw odeeddino. 31 Biyaa asayanne yiyaa Asay darina, haray atto k'umaa maanawukka untuntta gatsennaan is'seedda diraw, Yesuusi untuntta, «Nuurekka guutsaa shemppi akkanaw Asay baynnasaa boytte» yaageedda. 32 Yesuusinne untunttu barenttu s'alalaa wonggiriyaan uttiide, Asay baynnasaa beeddino. 33 Untunttu biishshin, c'ora Asay untuntta be'iide ereedda; katamaa ubbaappe gediyaan wos's'iidde, untunttu biyaasaa untuntuppe kasetiide gakeeddino. 34 Yesuusi wonggiriyaappe kesiide, c'ora asaa be'eedda; Asay heemmiyaa Asay baynna dorssaa mala gideedda diraw, k'arettiide asaa darobaa tamarissuwaa doommeedda. 35 Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynna sa'aa; ha'i sa'aykka k'ammi diggeedda; 36 asay heeraanne k'eer katamatuwaa giddo biide, barenttoo miyaabaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino. 37 Shin Yesuusi zaariide untuntta, «Asaw miyaabaa hintte immite» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu, «Nuuni biide, laa'u s'eetu biraa santtimiyaa k'umaa shammiide, Asay maanaw immanee?» yaagiide Aa oochcheeddino. 38 Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii? Biide be'ite» yaageedda. Untunttu be'iide, «Ichcheshu daabbuwaanne laa'u moliyaa» yaageeddino. 39 Yesuusi barena kaalliyaawantta asaa ubbaa c'itan c'itan shaakki shaakkiide, maataan utissana mala azazeedda. 40 Asay s'eetuu s'eetuunne ishatamuu ishatamuu c'itan c'itan utteeddino. 41 Yesuusi ichcheshu daabbuwaanne laa'u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa s'eelliide, S'oossaa

galateedda; daabbotuwa mentsiide asaw gishana mala, barena kaaliyaawantoo immeedda; k'ay laa"u moliyaakka untunttu ubbaw shaakkeedda. 42 Asay ubbay miide kalleeddino. 43 Hewaappe guyye atteedda daabbotuwa dokkayenne moliya dokkay tammanna laa"u zambbeeliya kumeeddawaa Yesuusa kaaliyaawanttu dentseeddino. 44 Daabbuwa meedda attuma Asay ichcheshu sha"a. 45 Ellekka Yesuusi he c'ora asaa moyzziide, barena kaaliyaawanttu wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintan de'iyaa Beetesayda giya katamaa bareppe sintatiide baanaadan azazeedda. 46 Untunttu moyzzeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa woossanaw zooziyaa keseedda. 47 Sa'ay k'ammiyaa wode wonggiri wombbaa gidduwaan de'ishshin, Yesuusi wombaappe gas'aan barekka de'ee. 48 C'arkkuu Aa kaaliyaawanttukko c'arkkiyaa diraw, barena kaaliyaawantta wombbaa beetay metootsiyaawaa Yesuusi be'iide, kuttuu waassana haniyaa wode wombbaa bollan hamettiide, untunttukko yeedda; untunttu yeggi aad'd'anaw koyyeedda. 49 Shin wombbaa bollan I hamettishshin, untunttu Aa be'iide, barenttoo moytilliyaa malatina waasseeddino. 50 Ayaw gooppe, untunttu ubbay Aa be'iide, yashshaa kokkoreeddino; shin ellekka Yesuusi untunttu, «Ayinne baawa; taanattennee yayyoppite» yaageedda. 51 Yesuusi untuntunna ittippe wonggiriyaan gelina, c'arkkuu woppu geedda; untunttu daro maalaletteeddino. 52 Ayaw gooppe, untunttu wozanay jolleedda diraw, untunttu ukitsaabaa akeekibeykino. 53 Untunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a giya biittaa gakeeddino; yaan wonggiriya gas'aa shiishshi k'achcheeddino. 54 Untunttu wonggiriyaappe wod'd'yaawaan, Asay ellekka Yesuusa erinne 55 hewaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaan wos'erettiide, hargganchchatuwa shanchchamaan tookkiide, «Yesuusi de'ee» giina siseeddasaa ahuwa doommeedda. 56 Yesuusi beedda sa'aa ubbaan k'eer katamaan gidina, wolk'k'ama katamaan gidina, heeraa gidon gidinakka, geyaa denbbaan Asay hargganchchatuwa aakko afee. Yesuusi bare mayuwa mac'araa gidooppenne hargganchchatuwa boshissana mala, Asay Aa woosseedda; bochcheedda ubbay pas'eedda.

7 Parisaawatuunne Yerusaalameppe yiide, Muse higgiiyaa tamarissiyaa amareeda asatuu Yesuusakko shiik'eeddino. 2 Yesuusa kaaliyaawantuppe ittuu ittuu tuna kushiyan, hewaa giyaawe meec'ettennaan k'umaa miyaawantta be'eeddino. 3 Ayaw gooppe, Parisaawatuunne Ayihuda Asay ubbay barenttu aawotuwa wogaa naagiide, barenttu kushiya loytsi meec'ettennaan miikkino. 4 K'ay geyaappe yiidekka meec'ettennaan de'iide miikkino. K'ay untunttu barenttu aawotuwaappe akkeedda hara c'ora wogay

de'ee; hewekka wanc'c'aa, keriya, birataappe med'd'eedda miishshaanne arssaa meec'c'iyaa wogaa. 5 Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaaawanttu Yesuusa, «Neena kaaliyaawanttu ayaw nu aawotuwa wogaa kaallennaan is'siide, barenttu kushiya meec'ettennaan k'umaa miino?» yaagiide oochcheeddino. 6 Yesuusi untunttu hawaadan yaageedda; «Isiyaasi timbbitiyaa odeedda wode, hinttentubaa, lo"u malatiyaa iitatabaa s'aafeddawaadanka, «<S'oossay, «Hawe Asay taana, bare bolla doonaan bonchchee. Shin untunttu wozanay taappe haakuwaan de'ee; asay taw mela goyinnee. Ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa, S'oossaa higgiiyaa malatiissiide tamarissee» geedda» yaagiide timbbitiyaa tumuwa odeedda. 8 «S'oossaa azazuwaa hintte aggiide, asaa wogaa minisiide naagiita» yaageedda. 9 K'aykka Yesuusi, «Hinttenttu hintte wogaa naaganaw S'oossaa azazuwaa aggiita. 10 Ayaw gooppe Muse, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» K'ay, «Bare aabbanne bare aatto boriyaawe hayk'uwaan muretto» yaageedda. 11 Shin itti uraw bare aawuwa woy bare aatto maaddiyaabay de'ishshin I, «Hawe k'urbbaaniyaa; hawaa guussay S'oossaabaa giyaawaa» gooppe, 12 I bare aawuwa woy bare aatto wodeppe maaddanawaa ayinne koyyikkita. 13 Ha hanotaan hintte hinttentu wogaa naaganaw, S'oossaa k'alaa koliide, hewaa mala darobaa ootsiita» yaageedda. 14 Yesuusi c'ora asaa k'aykka barekko s'eesiide, «Ubbay taani giyaawaa sisitenne akeekite. 15 Asaappe kesiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, kareppe asaa giddo geliide, asaa tunissiyaabay ayinne baawa; 16 sisanaw haytsay de'iyaa uray ooninne siso» yaageedda. 17 Yesuusi c'ora asaa aggiide soy geleedda wode, Aa kaaliyaawanttu he leemisuwabaa Aa oochcheeddino. 18 I untunttu, «Hinttenttookka k'ay gelibeennee? Kareppe asaa wozanaan geliyaabay ayinne asaa tunissanaw danddayennawaa akeekiite? 19 Ayaw gooppe, k'umay asaa uluwa giddo geliide, karew kesiyaawaappe attin, asaa wozanaa giddo gelenna» yaageedda. Hawaadanka Yesuusi k'umaa ubbay tuna gidennawaa erisseedda. 20 K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Asaa tunissiyaabay asaa wozanaa gidoppe kesiyaabaa. 21 Ayaw gooppe, asaa wozanaa gidoppe kesiyaawe iita k'ofaa; woshummiyaawaa; wuu"iyaawaa; wod'yaawaa; c'aaratetsaa; 22 yoratetsaa; uuziyaa woy barena dosiyaawaa; iitatetsaa woy c'immiyaawaa; geniyaa; mac'c'awaa amottiyaawaa; k'anaatiyaawaa; boriyaawaa woy zigiriyaawaa; ayyuwaa; eeyatetsaa. 23 Ha iitabay ubbay asaa wozanaa gidoppe kesiide, asaa tunissee» yaageedda. 24 Yesuusi hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa giya

katamatuwaa matan de'iyaa gadiyaa biide, itti golliyaa geleedda; k'ay I yaan de'iyaawaa ooninne eranawaa koyyibeenna; shin k'osettiide gam'anaw danddayibeenna. 25 Shin bare guutsa naatti bolla iita ayyaanay de'iyaa itti mishiratta Yesuusabaa sisaade, ellekka aakko yaanne Aa gediyaan guufanna aggaaddu. 26 He mishiratta Ayihuda asaa gidukku; Aa yeletteeddawekka Sooriyaa giyaa gadiyaanna; Aa bare naattippe s'alahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaaddu. 27 Shin Yesuusi zaariide, «Naanay kasetiide k'umaa kallino; ayaw gooppe, naanaa k'umaa akkiide, kanatoo oliyaawe lo'a gidenna» yaageedda. 28 Mishiratta zaaraade, «Tumakka ta Godaw, haray atto sampkaa miyyiyaan de'iyaa kanatuukka naanatuwaappe atteedda suuppaa miino» yaagaaddu. 29 Yesuusi k'ay izo, «Ha neeni haasayeedda k'aalaa diraw, s'alahii ne naattippe keseedda; simmi ne soy ba» yaageedda. 30 Mishiratta bare soy biyaa wode, izi naattippe s'alahii kesina, hiis'an giseeddawunno demmaaddu. 31 Yesuusi S'iirroosa gadiyaappe kesiide, Sidoonaannanne Tammu Katamaa giyaa gadiyaanna kantsiide, Galiilaa Abbaakko beedda. 32 Asay tullenne duude gideedda bitaniyaa Yesuusakko ahiide, bare kushiya Aa bollan wotsana mala, Yesuusa woosseeddino. 33 Yesuusi barekka he bitaniyaa c'ora asaappe gas'aa kessiide, bare birad'd'iyaa Aa haytsaan yeddeedda; k'ay c'uchchaa c'uchchiide, Aa ins's'arssaa bochcheedda. 34 Saluwaa pude s'eelliide, tookki shemppiide, «Eftahi» yaageedda; hewaa giyaawe dooyetta giyaawaa. 35 Bitaniyaa haytsay ellekka dooyetti aggeedda; k'ay Aa haasayenna ins's'arssayikka biletti aggeedda; bitanii ayinne waayettennan haasayii aggeedda. 36 Yesuusi asaw, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide odeedda; shin I darssi minisi odina, Asay k'ay oduwaa yaa darisseedda. 37 Hewaa siseedda Asay ubbay daro maalalettiide, «Ubbabaakka I loytsi ootsee. Haray atto tulliyaakka sissee; k'ay duudiyaakka haasayissee» yaageeddino.

8 He wode, c'ora Asay k'ay Yesuusakko shiik'eedda; asaw miyaabay d'ayina, Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, 2 «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam'iide, miyaabaa ayinne demmibeenna diraw, taani untunttoo k'arettay. 3 Taani untuntta koshaanna soy yeddooppe, biidde ogiyaan daaburiide kunddana; ayaw gooppe, ittuu ittuu haako saappe yeedda» yaageedda. 4 Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Ha Asay bayinna saan ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa demmanaw danddayiyaawe oonee?» yaageeddino. 5 Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii?» yaagiide oochcheedda. Untunttu, «Laappu daabbuu de'ee»

yaageeddino. 6 Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaagiide azazeedda; k'ay laappu daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawanttoo immeedda. Yesuusa kaalliyaawanttu he c'ora asaw gisheeddino. 7 Untunttoo k'aykka amareeda suuppaa moletuu de'iino; Yesuusi hewanttookka S'oossaa galatiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda. 8 Asay ubbay miide kallina atteedda dokkay laappu zambbeeliyaa kumeeddawaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino. 9 K'umaa meedda Asay oydu sha'a gidana; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa yeddeedda. 10 I k'ay barena kaalliyaawanttunna ellekka wonggiriyaan geliide, Dalmmanutaa giyaa gadiyaa beedda. 11 Parisaawatuu yiide, Yesuusanna palumaa doommeeddino. Yesuusa paac'c'anaw koyyiide, saluwaappe malaataa barentta bessana mala oochcheeddino. 12 Yesuusi darssi tookki shemppiide, «Ha wodiya Asay ayaw malaataa koyyii? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha wodiya asaw malaatay ubbaakka imettenna» yaageedda. 13 K'ay untuntta hewaan aggiide, zaari wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsa pinneedda. 14 Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa afanawaa dogeeddino; untunttoo wonggiriyaan gidon itti ukitsaappe haray baawa. 15 Yesuusi untuntta, «Hinttentta erite; Parsaawatuwaa irshshuwaappenne Heroodisa irshshuwaappe naagettite» yaagiide azazeedda. 16 Untunttu barenttu gidon, «I hawaa giyaawe nuw k'umay bayinna diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino. 17 Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, «Hinttenttoo daabbuu bayinnawaa ayaw haasayitsee? Ha'i gakkanaw hinttew gelennee? Woy akeekikkitee? Hintte wozanay jolleeddee? 18 Hinttenttoo ayfii de'ee; be'ikkitee? K'ay haytsay de'ee; sisikkitee? Hinttenttoo hassayettennee? 19 Taani ichcheshu daabbuwaa ichcheshu sha'a asaw mentsa immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseedditee?» yaageedda. Untunttu, «Tammanne laa'u zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddo» yaageeddino. 20 «Taani k'aykka laappu daabbuwaa oydu sha'a asaw mentsaade immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseedditee?» yaageedda. Untunttu, «Laappu zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddo» yaageeddino. 21 I k'ay, «Ha'ikka akeekibeykkitee?» yaageedda. 22 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Beetesayda giyaa katamaa beeddino; asatuu k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko ahiide, he bitaniyaa bochchana mala, Aa woosseeddino. 23 Yesuusi k'ook'a bitaniyaa kushiya oyk'iide, heeraappe gas'aa kesseeedda; Aa ayfiyaan c'uchchiide, bare kushiya Aa bolla wotsiide, «New ayento beettii?» yaagiide oochcheedda. 24 Bitanii d'ok'k'iide,

«Taani asaa be'ay; shin Asay hamettiidde, mitsaa malatee» yaageedda. 25 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shirettiide bitaniyaa ayfiyaan bare kushiya wotseedda. Aa ayfii pas'eedda; bitaniikka loytsi s'eelleedda; k'ay ubbabaakka geeshshiide be'eedda. 26 Yesuusi bitaniyaa, «Heeraa geloppa» yaagi Aa soy yeddeedda. 27 Yesuusi barena kaalliyaawantunna K'iisaariyaa Piliip'p'oosa de'iyaa k'eerii heeratuwaa beedda; I biishshin ogiyaan Yesuusi, «Taana Asay oona gii?» yaagiide barena kaalliyaawantta oochcheedda. 28 Aa kaalliyaawanttu, «Itti itti Asay neena, «S'ammak'iyaa Yohaannisa» gee; haranttu, «Eelaasa» giino; k'ay haranttu, «Nabatuwaappe ittuwaa» giino» yaageeddino. 29 Yesuusi untunttu, «Hinttेशi taana oona giitee?» yaagiide oochcheedda. P'es'iroosi, «Neeni Dooretteedda Kiristoosa» yaagiide zaareedda. 30 Yesuusi, «Tabaa oossinne odoppite» yaagiide untunttu azazeedda. 31 Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Taani, Asaa Na'ay, darii waayettanaw bessee; c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu taana is's'anaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezentsiyaa gallassaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaagiide tamarissuwaa doommeedda. 32 Hewaa I untunttoo geeshshiide odeedda; P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, zorettaa doommeedda. 33 Shin Yesuusi guyye simmiide, barena kaalliyaawantta s'eelliide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, kichcha ta matappe! Neeni Asay k'oppiyaawaa k'oppaasappe attin, S'oossay k'oppiyaawaa gidenna» yaageedda. 34 Yesuusi c'ora asaanne barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Taana kaallana koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaddo; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana kaallo. 35 Ayaw gooppe, bare shemppuwaa ashshana koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw bare shemppuwaa bayizziyaa uray ashshanawaa. 36 Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee? 37 Itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayi? 38 S'oossaa ammanenna ha nagaranchcha yeletaa wodiyaan, itti uray taananinne ta k'aalaan yeellatoope, taanikka, Asaa Na'ay, k'ay ta Aawuwaa bonchchuwaan geeshsha kiitanchchatuwaanna yiyaa wodekka, aan yeellatana» yaageedda.

9 Yesuusi untunttu, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu S'oossaa kawutetsay wolk'k'aanna yiyawaa be'ennaan hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda. 2 Yesuusi usuppun gallassaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wolk'k'aama deriyaa bolla kesseedda;

untunttu sintsaan laametteedda; 3 Aa mayuukka p'oolleedda; sa'aan mayuwaa meec'c'iyaa ooninne geeshshanaw danddayennawaa keenaa darii boos's'eedda. 4 He heezzu Yesuusa kaalliyaawanttu, Eelaasinne Muse Yesuusanna haasayiyaawantta be'eeddino. 5 P'es'iroosi Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, nuuni hawaan de'iyawe nuw lo"aa; nuuni heezzu daasatuwaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, k'ay ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda. 6 I waaganenttonne eribeenna; ayaw gooppe, akka yekkonttukka darii yayyeeddino. 7 Hewaappe guyyiyaan, shaarii yiide untunttu kammina shaariyaappe, «Hawe taani siik'iyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda. 8 Ellekka untunttu yuushshi aatsi s'eelliyaa wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne barenttu matan be'ibeykkino. 9 Untunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi untunttu, «Taani, Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, hintte be'eeddabaa oossinne odoppite» yaagiide azazeedda. 10 I azazeeddawaa untunttu, « «Eeno» giide, ha hayk'uwaappe denddiyaawaa giyaawe waagiyaawee» yaagiide, barenttu gidon haasayetteeddino. 11 Untunttu Yesuusa, «Higgiiyaa tamarissiyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddino. 12 I zaariide yaageedda; «Tumakka, Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissee; yaatina, ayaw S'oossaa Mas'aafay, «Asaa Na'ay darii waayettananne is's'ettana» yaagii? 13 Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas yeedda; k'ay aabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaadanka, Asay Aa bare koyyeeddabaa ootseedda» yaageedda. 14 Yesuusi, P'es'iroosi, Yaak'oobinne Yohaannisi yekko Yesuusa kaalliyaawanttukko simmiide yiyaa wode, c'ora Asay he kaalliyaawanttu yuushshuwaan ek'keeddawaanne higgiiyaa tamarissiyaa amareeda asatuu untunttunna palumettiyaawantta be'eeddino. 15 He c'ora Asay Yesuusa be'eedda wode maalaletti dagammiide, ellekka aakko wos's'i yiide, Aa saroteedda. 16 Yesuusi barena kaalliyaawantta «Untuntunna ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda. 17 He c'ora asaa gidoppe itti bitanii zaariide, «Tamarissiyaawoo, ta na'aa bolla haasayaa diggiyaa iita ayyaanay de'iyaa diraw, Aa neekko akkaade yaad. 18 Ha iita ayyaanay Aa oyk'k'iyaa wode ubbaan, Aa olee; Aa doonaannakka hoommuu paarottee; k'ay achchaa garc'issee; bollaakka zoolissee. Aappe ha iita ayaanaa kessana mala, neena kaalliyaawanttoo odaaddi, shin kessanaw danddaybeykkino» yaageedda. 19 Yesuusi zaariide untunttu, «Ammanenna ha wodiyaan asaw! Taani hinttenttunna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akki yiite» yaageedda. 20 Untunttu na'aa aakko

aheeddino; he iita ayyaanay Yesuusa be'iide elekka na'aa kokkorssii aggeedda; na'ay sa'aan kunddiide, doonaana hoommuu goppu giishshin gondoretteedda. 21 Yesuusi he na'aa aawuwaa, «Hawe ne na'aa oyk'k'oodeppe woyssa wode gidanee?» yaagiide oochcheedda. Na'aa aabbu, «I na'atetsaan de'iyya wodiyaappe doommeedda. 22 Aa wod'anaw daro wode tamaaninne haatsaan oleedda; shin neeni danddayooppe, nuw k'aretaade nuuna maaddaarikkii» yaageedda. 23 Yesuusi Aa, «Neeni danddayooppe gay? Ammaniyya asaw ubbabay danddayettee» yaageedda. 24 Ellekka na'aa aabbu bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Taani ammanay; shin gujja ammananaadan, taana maaddaarikkii» yaageedda. 25 Yesuusi Asay dari dari biyaawaa be'iide, iita ayaanaa, «Na'aa tullenne duude ootseedda ayyaanaw, ha na'aappe kesa gaade neena ta azazay; k'ay zaaretsaade aan geloppa» yaageedda. 26 He iita ayyaanay waassiide, na'aa darssi kokkorssiide, aappe keseedda. Na'ay hayk'keeddawaa malatina, daro asay, «Na'ay hayk'keedda» yaageedda. 27 Shin Yesuusi na'aa kushiya oyk'k'iide dentsina, na'ay denddi ek'keedda. 28 Yesuusi soy geleeddawaappe guyyiyaan, Aa kaaliyaawanttu Yesuusa dumma, «Nuuni he iita ayaanaa kessanaw ayaw danddaybeykko?» yaagiide oochcheeddino. 29 Yesuusi zaariide, «Hewaa malay woossappenne s'oomaappe attin, harabaan kesanaw danddayenna» yaageedda. 30 Untunttu hewaappe denddiide, Galiilaana aad'd'iide beeddino; Yesuusi bare de'iyaasaa ooninne erana mala koyyibeenna. 31 Ayaw gooppe, I barena kaaliyaawantta «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immananne wod'ana; taani k'ay heezzu gallassaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagiide tamaarissee. 32 Shin untunttoo I giyaawe gelibeenna; k'ay Aa oochchanawukka yayyeeddino. 33 Untunttu K'ifirinaahooma giya katamaa beeddino; soy geleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi untuntta, «Ogiyaan ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda. 34 Shin untunttu biidde ogiyaan, «Nu gidдон nu ubbaappe aad'd'iyaawe oonee?» yaagiide palumetteedda diraw, c'o'u geeddino. 35 Yesuusi uttiide, tammanne laa'u barena kaaliyaawantta s'eesiide untuntta, «Ooninne sintsaw aad'd'ana koyyooppe, ubbaappe guyye aad'd'iide, he ubbaw k'ooma gidanaw bessee» yaageedda. 36 Itti guutsa na'aa oyk'k'iide, untunttu gidдон esseedda; he guutsa na'aa idimmiide untuntta, 37 «Hawanttu mala guutsa naanaappe ituwaa ta suntsan mokkiyaa ooninne taana mokkee; k'ay taana mokkiyaa ooninne taana kiitteeddawaa mokkiyaawaappe attin, ta s'alalaa mokenna» yaageedda. 38 Yohaannis Aa, «Tamaarissiyaawoo, itti Asay ne suntsan iita ayyaanatuwaa

kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda. 39 Shin Yesuusi yaageedda; «Ooninne ta suntsan malaataa ootsiide, ellekka ta bolla itabaa haasayanaw danddayiyaawe bayinna diraw diggoppite; 40 ayaw gooppe, nubaa ek'etenna uray nu bagga. 41 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintte tawantta Kiristoosawantta gidiya diraw, ooninne hinttenttoo ta suntsan buliyya haatsaa ushanaw immooppekka, bare gatiyya akkanawaa. 42 «Taana ammaniyya ha guutsatuwaappe ituwaa baletsiyya oonanne, gaac'c'iyya wogga wos'aa Aa k'ood'iyaan k'achchiide, abbaan Aa oliyaawe aw lo'a. 43 Ne kushii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa'u kushiyaana k'ay ubbakka to'enna Gaannamiyya tamaan geliyaawaappe, duus'a kushiyaana de'uwaa geliyaawe new lo'a. (Geenna g1067) 45 Ne gedii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa'u gediyaana ubbakka to'enna Gaannamiyya tamaan yegettiyaawaappe, dooma gidaade de'uwaa geliyaawe new lo'a. (Geenna g1067) 47 Ne ayfii neena baletsooppe, wooc'a ola; neeni laa'u ayfiyaana ubbakka to'enna Gaannamiyya tamaan yegettiyaawaappe, itti ayfiyaana S'oossaa kawutetsaa geliyaawe new lo'a. (Geenna g1067) 49 «K'umaan mas'iniyya yeggiyaawaadan, tamay asaa ubbaa bolla yegettana. 50 Mas'inii lo'a; shin I mal'ana d'ayooppe, zaariide Aa wooti mal'etsanitee? Hinttentun mas'inii de'o; yaatiide ittuu ituwaana sarotetsaan de'ite» yaageedda.

10 Yesuusi hewaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsaa baggana Yihudaa gadiyaa beedda. C'ora Asay shirettiide aakko shiik'ina, kase I ootsiyaawaadankka he asaa tamarissuwaa doommeedda. 2 Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay bare machchatto yeddanaw nuw higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino. 3 I zaariide, «Muse hinttentta waagi azazeeddee?» yaageedda. 4 Untunttu, «Muse, «Itti Asay bare machchatto paramaa immiide yeddo» geedda» yaageeddino. 5 Yesuusi zaariide untuntta, «Hinttenttu odina sisennawantta gidiya diraw, Muse ha azazuwaa hinttenttoo s'aafeedda. 6 Shin S'oossay koyro med'd'iyya wode, attuma asanne mac'c'a asaa ootsiide, untuntta med'd'eedda. 7 Hewaa diraw, itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchatinna ituwaa gidee; 8 untunttu laa'atuu itti asho gidiino; hewaa diraw, untunttu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa'u asaa gidikkino. 9 Hewaa diraw, S'oossay ittippe gatseeddawaa Asay shaakkoppo» yaageedda. 10 Untunttu soy simmeedda wode, Yesuusa kaaliyaawanttu ha yewuwaabaa Yesuusa zaari oochcheeddino. 11 Yesuusi untuntta, «Bare machchatto yeddiide, hararo akkiyaa uray

ooninne izinna woshummee. 12 K'ay mac'c'awunakka bare asinaappe kesaade hara asinaa gelooppe woshummaw» yaageedda. 13 Yesuusi guutsa naanaa bochchana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa seereeddino. 14 Yesuusi hewaa be'iide, barena kaalliyaawantta hank'k'etteedda; untuntta, «Guutsa naanay taakko yiyaawantta diggoppite; ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa. 15 Taani hinttentoo tumuwaa gay; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akka uray ooninne he kawutetsaa ubbakka gelenna» yaageedda. 16 Guutsa naanaa idimmiide, bare kushiya untunttu bolla huup'iyaa huup'iyaa wotsiide, untuntta anijeedda. 17 Yesuusi baanaw kaseedda wode, itti bitanii wos's'iidde yi Aa sintsan gulbbatiide, «Lo'o tamarissiyaawoo, med'inaa de'uwaa laattanaw taani ayaa ootsoo?» yaagiide Aa oochcheedda. (aiōnios g166) 18 Yesuusi, «Ayaw taana lo'oo gay? S'oossaa s'alalaappe attin, hara lo'uu ooninne baawa. 19 S'oossaa azazuwaa, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu'oppa; wordduwaa markkattoppa; c'immoppa; ne aabbanne ne daayo bonchcha» yaagiyaawaa eraasa» yaageedda. 20 Bitanii Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, taani hewaa ubbaa na'atetsaappe doommaade ha'i gakkanawukka naagay» yaageedda. 21 Yesuusi bitaniyaa doseedda; Aa c'addi s'eelliide, «New ittibay pac'c'eedda; baade new de'iyaabaa ubbaa zal'aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan durretana. Yaatowaappe guyyiyaan yaade taana kaala» yaageedda. 22 Shin bitanii hewaa sisiide, I daro dure gidiyaa diraw, bare som'iyaa d'umissiide, nashettennan aggiide beedda. 23 Yesuusi barena kaalliyaawantta yuushshi aatsi s'eelliide, «Daro dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw waan metanddeeshsha!» yaageedda. 24 Aa kaalliyaawanttu Aa haasayaa sisiide maalaletteeddino; shin Yesuusi k'aykka untuntta, «Naatoo, S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha! 25 Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe, gaaluu marppiyaa s'oo'iyanna aad'd'anawe matattee» yaageedda. 26 Yesuusa kaalliyaawanttu maalalettiide, «Yaatina, oonee attanaw danddayiyaawe?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino. 27 Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Hawe S'oossaw danddayettiyaawaappe attin, asaw danddayettenna; ayaw gooppe, S'oossaw ubbabaykka danddayettee» yaageedda. 28 P'es'iroosi Yesuusa, «Be'a; nuuni nubaa ubbaa aggiide, neena kaalleeddo» yaageedda. 29 Yesuusi, «Taani hinttentoo tumuwaa gay; ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw, golliyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeeda Asay ooninne, 30

ha'i ha wodiyaan s'eetu dakuwaappe dariyaa golletuwaa, ishatuwaa, michchatuwaa, aatto, naanaa, gadiyaa, k'ay metuwaakka akkanawaa. Sintsappe yaana wodiyaankka med'inaa de'uwaa akkanawaa. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Shin c'oratu ha'i sintsan de'iyaawanttu guyye aad'd'ana; k'ay c'oratu ha'i guyyen de'iyaawanttu sintsaw aad'd'ana» yaageedda. 32 Untunttu Yerusaalame biidde, ogiyaan de'iino; Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe sintsanna hamettee. Untunttu maalaletteeddino; Aa kaalliyaawanttu yayyeeddino. Zaariide tammanne laa'u barena kaalliyaawantta gas'aa kessiide, barena gakkanabaa dummayiide untunttoo hawaadan yaagiide odeedda; 33 «Be'ite; nuuni Yerusaalame ha'i kesoytte; yaan taana, Asaa Na'aa, K'eesatuwaa kaappatoonne Muse higgityaa tamarissiyaawanttoo aatsiide immana. Untunttu ta bollan hayk'uwaa pirddaa pirddana; k'ay ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immana. 34 He Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'ilic'ananne c'uchchana; taana lissuwaan shoc'ananne wod'ana; taani k'ay heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaaappe denddana.» 35 Zabddiyoosa naanay Yaak'oobinne Yohaannisi Yesuusakko yiide, «Tamarissiyaawoo, nuuni neena woossiyaabaa ubbabaa nuw ootsaarikii» yaageeddino. 36 Yesuusi untuntta, «Taani hinttentoo ayaa ootsoo?» yaageedda. 37 Untunttu Aa, «Ne bonchcho kawutetsaan neeni uttiyaa wode, nuuppe ittuwaa neeppe ushechcha baggana k'ay ittuwaa haddirssa baggana utissaarikii» yaageeddino. 38 Shin Yesuusi untuntta, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessintokka erikkita; taani ushanaw bessiyaa metuwaa s'uu'aa ushanaw danddayiitee? K'ay taani s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'kataa s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda. 39 Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Ee danddayetto» yaageeddino. Yesuusi k'ay, «Taani ushanaw bessiyaa metuwaa s'uu'aa hintte ushana; taani s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'kataakka hintte s'ammak'ettana. 40 Shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta dooriyaawe taana gidikke; shin he sa'ay S'oossay immanaw giigissi wotseeddawantussa» yaageedda. 41 Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, Yaak'oobanne Yohaannisa hank'k'etteeddino. 42 Yesuusi untuntta ubbaa barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ayihuda gidennawantta mooddiyaawantta» giide k'oppiyaawanttunne hewantta kaaletsiyaa asatuu barenttu asaa mooddiyaawaa eriita. 43 Shin hintte gidon hewaa mala gidenna; hintte gidon woggatana koyiyaa ooninne hinttenttoo k'oomaa gidanaw bessee. 44 K'ay hintte gidon ubbaappe bolla gidana koyiyaa ooninne hintte ubbaw ayile gidanaw

bessee. 45 Ayaw gooppe, haray atto taani, Asaa Na'aykka, asaw ootsanawunne c'oratuwaa wozanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda. 46 Unttuntu Iyarkko giyaa katamaa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaa wantunne c'ora asaana Iyarkkoppe kesishshin, S'imoosa na'ay k'ook'ay, Bars's'amoosa giyaawe, ogiyaa doonaan woossiide utteedda. 47 Bars's'amoos Naazireetiyya Yesuusa gideeddawaa sisiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aa Yesuusaa, taana maaraarikki!» yaagussaa doommeedda. 48 C'ora Asay Aa, «Hayzza!» giide hank'k'etteedda. Shin, I bare kooshshaa kasewaappekka darssi d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, taana maaraarikki!» yaageedda. 49 Yesuusi ogiyaan ek'kiide, «Aa haa s'eesite» yaageedda. Unttuntu k'ook'aa, «Ayinne baawa; dendda ek'k'a; neena s'eese» yaagiide s'eeseeddino. 50 K'ook'ay bare mayuwaa oli aggiide, guppi denddi ek'kiide, Yesuusakko beedda. 51 Yesuusi Aa, «Taani new ayaa ootsanaw koyyay?» yaageedda. K'ook'ay, «Tamaariissiyaawoo, taani s'ellanawaa koyyay» yaageedda. 52 Yesuusi Aa, «Ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda. Ellekka Aa ayfii s'eelli aggina, ogiyaan Yesuusa kaalli aggeedda.

11 Unttuntu Yersaalame matiide, Debre Zayite Deriyaa matan de'iyaa Beetefaagenne Biitaaniyaa gakeeddino; Yesuusi barena kaalliyaa wantuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide, 2 «Hinttentuppe sintsan de'iyaa heeraa biite; yaa gelosaanna ooninne ubbaa toggibeenna k'ashuwaan de'iyaa hare maraa hintte demmana; Aa billi haa akkiide yiite. 3 Ooninne hinttentta, «Hewaa ayaw ootsite?» yaagiide oochchooppe, «Godaw hawe koshshee; ellekka zaari haa yeddanaawaa» yaagite» yaageedda. 4 Unttuntu biide, hare maraa penggiyaa matan ogiyaan k'achchi wotseeddawaa demmiide billeeddino. 5 Hewaan ek'k'eedda itti itti asatuu untuntta, «Hare maraa wootanaw billiitee?» yaageeddino. 6 Yesuusa kaalliyaa wanttu Yesuusi barentta azazeeddawaa odina, asatuu yeddi aggeeddino. 7 Unttuntu hare maraa Yesuusakko ahiide, barenttu mayuwaa Aa zokkiyaan wotseeddino; Yesuusi he hare maraa toggeedda. 8 C'ora Asay barenttu mayuwaa ogiyaan hiis'eedda; k'ay harantuu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan hiis's'eeddino. 9 Yesuusappe sintsanna hamettiyya asayenne Aa geeduwaa kaalliyaa Asay barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossay galatetto! Godaa suntsan yiyaawe anijetteeddawaa. 10 Godaa suntsan yiya nu aawuwaa Daawite kawutetsay anijetteeddawaa. Saluwaa ubbaappe bolla saluwaan de'iyaa S'oossay galatetto» yaageeddino. 11 Yesuusi Yersaalame biide, Geeshsha Golliyya geleedda; k'ay ubbabaa yuuyyi

yuuyyi s'eelleeddawaappe guyyiyaan, sa'ay k'ammiyaa diraw, tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaa wantunna Biitaaniyaa beedda. 12 Wonttetsa gallassi untunttu Biitaaniyaappe kesiide biishshin, Yesuusi koshatteedda. 13 Haakuwaan itti balasiyaa giyaa mitsatto haytsaa mayya utteeddawunno be'iide, ooni eri I bolla ayfii beettooppenne giide, be'anaw izikko beedda; shin izikko I biyaa wode, haytsaa s'alalaappe attin, ayinne ayfiyaa demmibeenna; ayaw gooppe, balasii ayfiyaa wodii gakkibeenna. 14 Yesuusi he balasatto, «Neepe shirettiide med'inaw ooninne ayfiyaa mooppo» yaageedda. Yesuusa kaalliyaa wanttu I giyaawaa siseeddino. (aiṓn g165) 15 Unttuntu Yersaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyya geliide, hewaan zal"iyaawantanne shammiyaawantta kare yederssuwaa doommeedda; k'ay miishshaa laammiyaawanttu s'arap'p'eezaanne dogommuwaa zal"iyaawanttu oydiyaa aatsi yeggiide, 16 ooninne ayentto tookkiide, Geeshsha Golliyya gibbiyaa gidonna aad'd'anawaa diggeedda. 17 Yesuusi asaa hawaadan yaagiide tamaariisseedda: «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii Ayihuda gidenna Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golle geetettana» yaagettiide s'aafeetti utteedda; shin hintte Aa bonk'k'anchchatuu k'oosettiyya gonggoluwaa kesseeddita.» 18 K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamaariissiyaawanttu hewaa sisiide, Aa wod'ana ogiyaa koshshaa doommeeddino; shin c'ora Asay I tamaariissiyaawaan maalalettiyaa diraw, aw yayyeeddino. 19 Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusinne Aa kaalliyaa wanttu katamaappe gas'aa keseeeddino. 20 Unttuntu wonttetsa gallassi guura ogiyaanna aad'd'iide, he balasatta s'ap'uwuanna mela diggeeddawunno be'eeddino. 21 P'es'iroosi hassayiide, «Tamaariissiyaawoo, be'a; neeni shek'k'eedda balasatta mela diggaaddu» yaageedda. 22 Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «S'oossaa ammanite. 23 Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ooninne bare wozanaan sid'ennaan bare geeddabay hananawaa ammaniide, ha deriyaa, «Denddaade abbaan kundda» gooppe hanana. 24 Hewaa diraw, S'oossaa hintte woossiyabaanne oochchiyaabaa ubbaa akki diggowaadan ammanite; hintte akkana. 25 S'oossaa woossanaw hintte ek'kiyaa wode, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hintte nagaraa atto gaana mala, ooninne hinttentta naak'k'eeddabay de'ooppe, aw atto giite. 26 Shin asaa nagaraa hintte atto gaana d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuukka hintte nagaraa hinttenttoo atto geena.» 27 Unttuntu k'aykka Yersaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaan hamettishshin, k'eesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyaa tamaariissiyaawantunne c'imatuu Yesuusakko yeeddino. 28 Aa, «Neeni hawaa ootsanaw new

ay maata de'ii? Woy new ha maataa immeeddawe oonee?» yaageeddino. **29** Yesuusi zaariide untunttu, «Taanikka hinttentta ittibiaa oochchana; taw odite; taani k'ay hawaa ay maataan ootsaytanto, hinttenttoo odana. **30** Yohaannisi s'ammak'iyaa maataa akkeeddawe S'oossaappeeyye woy asaappee? Taw odite» yaageedda. **31** Untunttu barenttu gidдон palumaa doommiide, «Nuuni, <S'oossaappe yeedda> yaagoppe, I nuuna, <Yaatina, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» yaagana. **32** Shin, <Asaappe yeedda gaanee?» » yaageeddino; k'ay Asay ubbay Yohaannisi nabiyya gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeeddino. **33** Hewaa diraw, untunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino. Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maataan ootsaytanto, hinttenttoo odikke» yaageedda.

12 Yesuusi untunttoo oduwaa leemisuwaan yaagiide doommeedda; «Itti bitanii woyniyaa giyaa turaa tokkiide, dirssaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyya asaw naagiyaasaa kees's'eedda; hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda. **2** Woynniyya ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiaawaa akkiide yaana mala, itti k'oomaa bare kotsaawatuwaakko kiiteedda. **3** Kotsaa ootsiyaawanttu Aa k'oomaa oyk'k'i wad'd'iide, kushe mela yeddeeddino. **4** Laa'entsuwaa hara k'oomaa untunttukko kiiteedda; untunttu he k'oomaa huup'iyaa p'alk'k'iide pokkissi yeddeeddino. **5** Woynniyya turaa goday k'aykka hara k'oomaa kiiteedda; he k'oomaa wod'eeddino; k'ay hara c'oratuwaakka hewaadan ootseeddino; ittuwaa ittuwaa wad'd'iide, haratuwaa wod'eeddino. **6** «Woynniyya turaa godaw kiittanaw ubbaappe wurssetsaan I darii siik'iyaa Aa na'aa s'alalay atteedda; I, <Untunttu ta na'aa bonchchennaan aggikkino> giide, bare na'aa untunttukko kiiteedda. **7** «Shin kotsaa ootsiyaawanttu barenttu gidдон, <Laattanawe hawaa; biide Aa wod'oytte; aw de'iyawe nuwaa gidana> yaageeddino. **8** Na'aa oyk'k'i wod'iide, Aa anhaa woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessi oleeddino. **9** «Simmi woyniyaa turaa goday wootanee? Yiide he kotsaawatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turaa kotsaa ootsiyaa hara asaw immanawaa. **10** «<Gimbbiyaawanttu kad'i is's'eedda shuchchay godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda. Hawe Goday ootseeddawaa; k'ay nuunakka maalalissiyaawaa> yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe nabbabi beykkitee?» yaageedda. **12** K'eesatuwaa kaappatuu, higgiiyaa tamarissiyaawantunne c'imatuu Yesuusi he leemisuwaa barenttun leemiseeddawaa ereedda diraw, Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin asaw yayyiide, bashi beeddino. **13** K'ay Aa haasayaappe

balaa demmana mala, Parisaawatuwaappenne Heroodisa baggatuwaappe amareedawanttu aakko kiittina yiide, **14** «Tamarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne asaappe asaa shaakkennawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaa dummayakka; k'ay S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamarissaa. Nuuni Roomaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyye woga gidennee? Giiraa giiraneeyee digganee?» yaageeddino. **15** Shin untunttu lo"o malatiyaa iita asaa gideeddawaa Yesuusi eriide, «Taana ayaw paac'c'iitee? Itti santtimiyaa haa taakko ahite; taani ane be'ana» yaageedda. **16** Untunttu aw aheeddino; «Ha malayenne sunsay oowee?» yaagiide untunttu oochcheedda. Untunttu, «K'eesaarewaa» yaageeddino. **17** Yesuusi zaariide untunttu, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaawaa S'oossaw immite» yaagina untunttu aabaa maalaletteeddino. **18** Hayk'k'eedda Asay denddena giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino; **19** «Tamarissiyaawoo, Muse nuw higgiiyaa s'aafiidde, <Machchatto akkeedda Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee> yaagiyaawaa s'aafeedda. **20** Itti wode laappu ishatuu de'iyaa wantuppe bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda. **21** Laa'entsiyaa ishay izo akkeedda; ikka na'aa yelennaan hayk'k'eedda; heezentsiyaawekka hewaadan haneedda. **22** Laappunatuukka izo akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eeddino; ubbaappe guyyiyaan, k'ay he mishiratta hayk'k'aaddu. **23** Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, iza untunttuppe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuukka izo akkeeddino». **24** Yesuusi zaariide untunttu, «Hinttenttu balettiyaawe, S'oossaa Mas'aafatuwaanne Aa wolk'kaa erenna diraassa! **25** Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asayenne akka; mac'c'a asayenne gelenna. **26** Shin hayk'k'eeddawatuu dendduwaabaa gidoppe, Muse mas'aafan s'aafetteedda s'aragay miyaa buuraabaa odiyaa sa'aan, S'oossay Musa, <Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa> gidiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee? **27** I pas'a de'iyaa wantuu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawatuu S'oossaa gidenna; hintte darssi baleeddiita» yaageedda. **28** Higgiiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu untunttu palumettiyaawaa shiik'iide siseedda; k'ay Yesuusi untunttoo lo"o zaareeddawaa sisiide, «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Yesuusa

oochcheedda. 29 Yesuusi zaariide, Aa «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyyaa azazuwaa, «Israa'eeliyyaa Asay sisite, Goday nu S'oossay itti Godaa. 30 Hinttenttu Godaa hintte S'oossaa hintte kumentsaa wozanaappe, hintte kumentsaa shemppuwaappe, hintte kumentsaa k'ofaappe, hintte kumentsaa wolk'k'aappe siik'ite» yaagee. 31 K'ay azazuwaa ubbaappe aad'd'iyyaa laa'entso azazuu hawaa; «Neeni ne shooruwa ne huup'iyaaadan siik'a» giyaawaa; hawantuppe aad'd'iyyaa hara azazuu baawa» yaageedda. 32 Higgiyaa tamarissiyaawe Yesuusa yaageedda; «Tamarissiyaawoo, tumuwa gaadda; neeni <S'oossay itti S'oossaa s'alala. Appe attin, haray baawa» geeddawe tuma. 33 S'oossaa kumentsaa wozanaappe, kumentsaa k'ofaappenne kumentsaa wolk'k'aappe dosiyaawenne k'ay bare shooruwaakka bare huup'iyaaadan siik'iyaaawe, guuddiyaa yarshshuwaappenne hara yarshshuwa ubbaappe aad'd'ee» yaageedda. 34 Yesuusi higgiyaa tamarissiyaawaa zaaruu aad'd'o eranchcha asaa zaaruwaa gideeddawaa be'iide, «Neeni S'oossaa kawutetsaappe haakkabeykka» yaageedda; hewaappe guyyiyaan, Yesuusa harabaa oochchanaw ooninne s'alibeenna. 35 Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamarissiidde, «Higgiyaa tamarissiyaawanttu Kiristoosa wooti Daawite na'aa giinoo? 36 Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina, «<Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwa, neeni yed'd'a ek'kiyaabaa ootsana gakkanaw, hawaan taappe ushechcha baggana, bonchchettaade utta» geedda» yaageedda. 37 Daawite bare huup'ew Kiristoosa, «Godaa» giide s'eessoppe, yaatina, Kiristoosi waaniide, Daawite na'aa gidii?» yaageedda. C'ora Asay Yesuusi giyaawaa nashechchaan siseedda. 38 Yesuusi tamarissiidde, «Higgiyaa tamarissiyaawantuppe naagettite; untunttu adussa mayuwa mayyiide yuuyiyaawaanne geyaa heerankka Asay untuntta bonchchiide sarotiyaawaa dosiino. 39 Untunttu Ayihuda woosa golletuwaan darii lo"iyyaa oydiyyaa dosiino; k'ay Asay barentta imatsatetsaan mokkiyaasankka bonchcho sa'aa dosiino. 40 Untunttu am"etuu golliyyaa bonk'kiidde, barenttoo lo"a malatanaw S'oossaa woosaa adussiino; untunttu ubbaappe aad'd'iyyaa mura akkanawantta» yaageedda. 41 Yesuusi Geeshsha Golliyaan imotaa yeggiyaa saas'iniyyaa matan uttiide, Asay bare miishshaa he saas'iniyaan yeggiyaawaa be'eedda; c'ora dure Asay daro miishshaa he saas'iniyaan yeggeeddino. 42 Itti hiyyeesaa am"atta yaade, itti santimiyaan laamettiyyaa laa"u semberatuwa he saas'iniyaan yeggaaddu. 43 Yesuusi barena kaalliyaawantta s'eesiide, «Taani hinttenttoo tumuwa gay; imotaa saas'iniyaan yeggeedda asaa ubbaappe ha hiyyeesaa am"atta darissaade yeggaaddu. 44 Ayaw

gooppe, haratuu ubbay barenttoo palaheedda miishshaappe yeggeeddino; shin iza bare pac'aappe, barew de'iyyaa de'uwaa mulekka imma aggaaddu» yaageedda.

13 Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesishshin, Aa kaalliyaawantuppe ittuu Aa, «Tamarissiyaawoo, hawe aybe lo"o shuchchatenttonne k'ay aybe lo"o shuchchaa gollatuwaa be'ay!» yaageedda. 2 Yesuusi zaariide, «Ha wolk'k'aama shuchchaa gollatuwaa be'ay? Ha gollatuwaan de'iyyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda. 3 Yesuusi Geeshsha Golliyaappe hini baggana Debre Zayite Deriyaa bollan utteedda wode, P'es'iroosi, Yaak'oobi, Yohaannisinne Indiraasi barenttu s'alala aakko yiide Aa, 4 «Hewe awude hananentto, nuw odaarikii; k'ay hewe ubbay polettana wodiyyaa erissiyaa mallatuu ayaa gidanee?» yaagiide oochcheeddino. 5 Yesuusi k'ay untunttoo hawaadan yaagiide, oduwaa doommeeedda; Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite. 6 C'ora asatuu ta suntsan, «Taani Kiristoosa» yaagiide yaanawaa; c'ora asaa baletsana. 7 Matan de'iyyaa olaa kooshshaanne haakuwaan de'iyyaa olaa oduwaa hintte sisiyyaa wode, hirgoppite; hewaa malabay hananaw bessee; shin wurssetsay biraa. 8 Ayaw gooppe, itti gade Asay hara gade asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaanna olettana; biittaa k'aatsay ubba saan de'ana; koshaykka de'ana; shin hewe koyro yeluwa oyttaa mala. 9 Shin hintte hinttenttu huup'ew naagettite; ayaw gooppe, Asay hinttentta oyk'kiide, pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwankka hinttentta lissuwaan shoc'ana; gadiyyaa mooddiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsan ta diraw hintte markkattanaw ek'kana. 10 Mishiraachchuwa k'aalay koyronna asaw ubbaw odetti digganaw bessee. 11 Untunttu hinttentta pirddaa golle ahiyyaa wodenne aatsiide immiyyaa wode, wooti haasayanitentto koyronna hirgoppite; he saatiyaan S'oossay hinttenttoo immiyaabaa haasayite. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay haasayanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita. 12 Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa wod'isana; k'ay naanay barenttu aawotuwa bollaninne barentu aayetuwa bolla denddiide, untuntta wod'isana. 13 Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaw genc'ciyaawe attana. 14 Shin nabiyya Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay ek'kanaw bessenasan ek'kishshin hintte be'iyaa wode, hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko; Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaaawanttu deriyaakko betino. 15 Golliyya huup'iyaan de'iyaa uraykka ittibaa akkanaw duge wod'd'iide, bare soy geloppo. 16 Gaden

de'iyaaawekka bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo. 17 He wode shahaara mac'c'awanttoon d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyeero. 18 Shin hawe ubbay haniyaa wodi balgguwaa gidenna mala, S'oossaa woossite; 19 ayaw gooppe, S'oossay sa'aa koyro med'd'eeddawaappe doommiide, ha'i gakkanaw, ubbakka de'ibeenna metuu, k'ay hawaappe sintsawukka ubbaa de'enna metuu asaa bolla he wode de'ana. 20 Goday he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutseedda. 21 He wode ooninne hinttentta, «Be'ite; Kiristoosi hawaan de'ee» woy, «Be'ite; Kiristoosi, hawaan de'ee» yaagooppe, hewaa ammanoppite. 22 Ayaw gooppe, worddanchcha Kiristoosatuunne worddo nabatuu denddiide barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawanttakka baletsanaw malaataanne maalalissiyaabaa bessana. 23 Shin hintte naagetite; taani hinttenttoo ubbabaa kasetaade odaaddi. 24 Shin he wode he waayaiaappe guyyiyaan, away d'umana; agenay poo'yaawaa aggana; 25 S'oolintatuu saluwaappe kunddana. K'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettana. 26 He wode taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aama wolk'k'aannanne bonchchuwaanna shaariyaa gidonna yiishshin, untunttu be'ana. 27 He wode taani kiitanchchatuwaa sa'aa oyddu bagga kiittana; sa'aa gas'aappe saluwaa gas'aa gakkanaw, S'oossay dooreedda asaa shiishshana. 28 Leemisuwaa balasatto giyaa mitsattippe tamarite; balasatta aac'iyaa wodenne izi haytsay haytiyaa wode, bonii mateeddawaa hintte eriita. 29 Hawaadankka hintte he ubbabay haniyaawaa be'iyaa wode, I matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa erite. 30 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiya yeletay hayk'k'idiggenna. 31 Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna. 32 Shin he gallassaanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaabay baawa. 33 He wodi awude gidanentto, hintte erenna diraw, naagetite; minnite; S'oossaa woossite. 34 Ta yuussay bare golliyaa aggiide, ogiyaa biyaa bitaniyaa mala; bitanii bare k'oomatoo huup'iyaan huup'iyaan oosuwaa immiide, untuntta bare oosoo kaappo ootseedda; k'ay kariyaa naagiyaawekka minisiide naagana mala azazeedda. 35 Hewaa diraw, minnite; ayaw gooppe, golliyaw omarsa gidina, woy k'amma bilahe gidina, woy kuttuu waassiyaa wode gidina, woy guura wontumaatsaan gidina awude yaanentto, hintte erikita. 36 Hinttenttu akeekenaan I yooppe, hinttentta

gem"i sheeddawantta demmenna mala minnite. 37 Taani hinttenttoo odiyaawaa asaa ubbaw oday; minnite.

14 Paasigaa Baalaa giyaawaa bonchchiyaa gallassayne C'aalibeenna ukitsaa muussaa bonchchiyaa baalaa gallassay gakkanaw laa'u gallassay atteedda; k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu Asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide wod'ana ogiyaa koyyiino. 2 «Asay walassaa kessenaa mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino. 3 Yesuusi Biitaaniyaa gadiyaan oolluwaa harggiyaa Simoona soyin k'umaa maanaw utteedda wode, itti mishiratta albass's'iroosa baaretaa kumeedda narddoosa giyaa darii al'o shittuwaa akkaade yaaddu; he albass's'iroosa baareeta mentsaade shittuwaa Yesuusa huup'iyaan tigaaddu. 4 Hewaan de'iyaa asaappe ittuu ittuu hank'k'ettiide, «Ha shittuwaa c'oo ayaw bayizzay? Ha shittuwaa heezzu s'eetu biraa santtimiyaan zal'iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee» yaagiide barenttu gidon haasayiino; yaatiide he mishiratto darssi hank'k'etteeddino. 6 Shin Yesuusi hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayinne gooppite; izo ayaw metootsiitee? Iza taw lo'obaa ootsaaddu. 7 Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttentunna de'iino; hintte koyyeedda wode awudenne untuntta maaddanaw danddayiita; shin taani ubbaa wode hinttentunna de'ikke. 8 Iza barew danddayetteeddawaa ootsaaddu; k'ay ta asatetsay moogettanaappe kasetaade moogoo giigissanaw shittuwaa okkaaddu. 9 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan hak'aninneekka, Asay izo k'oppaana mala, ha iza ootseeddawe odettana» yaageedda. 10 Tammanne laa'u Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu giyaawe, Yesuusa k'eesatuwaa kaappatoo aatsiide immanaw untunttukko beedda. 11 Untunttu hewaa siseedda wode nashettiide, «Nuuni new miishshaa immana» yaageeddino; Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsiide immanaw injetiyaa wodiya wochchee. 12 C'aalibeenna ukitsaa miyaa baalaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Paasigaa k'umaa maanaw dorssaa shukkiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa nuuni hak'a biide giigissanee?» yaagiide oochcheeddino. 13 Yesuusi barena kaalliyaawantuppe laa'atuwaa hawaadan yaagiide kiiteedda; «Katamaa biite; hintte biishshin, otuwaan haatsaa tookeeedda itti bitanii hinttentunna gaketanawaa; Aa kaallite. 14 I biide geliyaa golliyaawuwaa, «Tamarissiyaawe neena, «Taani taana kaalliyaawantunna Paasigaa k'umaa maanaw ta imatsaa kifilii hak'anee?» yaagee» yaagite. 15 Golliyaawuu hinttentta pook'iyaa bolla de'iyaa giigi utteedda aako kifiliyaa bessana; hewaan nuw giigissite» yaageedda. 16

He laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu kesiide, katamaa beeddino; Yesuusi barenttoo odeeddawaadanka ubbabaa demmiide, Paasigaa k'umaa giigisseeddino. 17 Sa'ay omarrsiyaa wode Yesuusi tammanne laa"u barena kaalliyaawantunna yaa beedda. 18 Untunttu uttiide sampappa k'umaa miishshin, Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttuppe ittuu taananna miyaawe, taana aatsiide immanawaa» yaageedda. 19 Aa kaalliyaawanttu loytsi sisettina, huup'iyaa huup'iyaa Aa, «Tumu taaneeshsha?» giyaawaa doommeeddino. 20 Yesuusi zaariide, «I ha hinttenttu tammanne laa"atuwaappe ituwaa; I taananna ittippe tushanaw bare daabbuwaa shaataan yeddiyaawaa. 21 Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin taana, Asaa Na'aa, aatsiide immiyaa uraw aayyeero; he uray yelettennaan atteeddentto, aw lo"a shin» yaageedda. 22 Untunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immiide, «Heytte; hawe ta ashuwaa» yaageedda. 23 S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, untunttoo immeedda; ubbay he s'uu'aappe usheeddino. 24 Yesuusi, «Hawe ooratsa c'aak'uuwan c'ora asaa diraw gukkiyaa ta suutsaa. 25 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani S'oossaa kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda. 26 Mazimuriyaa yes's'eeddawaappe guyyiyaan, Debre Zayite Deriyaa beeddino. 27 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Hinttenttu ubbay taana yeggiide wos's'anita; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'ana; hewaappe guyyiyaan dorssay ubbay laalettana gee» yaageedda. 28 Shin taani hayk'uuwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, hinttenttuppe kasetaade Galiilaa baana» yaageedda. 29 P'es'iroosi zaariide, «Untunttu ubbatuu neena yeggiide booppekka, taani neena mulekka yeggikke» yaageedda. 30 Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu laa'entsuwaa waassanaappe kase, neeni taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda. 31 Shin P'es'iroosi kasewaappekka minisiide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena mulekka kaddikke» yaageedda. K'ay haratuu ubbatuukka hewaadan geeddino. 32 Geetesemaane giyaa sa'aa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantta «Taani S'oossaa woossanaw, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda. 33 Yesuusi P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa barenanna afeedda; darii kayyotteeddanne metooteedda. 34 K'ay untuntta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan takkishshite; gem'ishoppite» yaageedda. 35 Guutsaa sintsakko shiik'iide,

sa'aan guufanniide, danddayettiyaawaa gidoope, he wodii bareppe aad'd'ana mala, S'oossaa woosseedda. 36 K'aykka, «Abbabboo, ta Aabbboo, ubbabay new danddayettee; ha s'uu'aa taappe digga; shin ne sheniyaadan hanoppe attin, ta sheniyaadan hanoppo» yaageedda. 37 Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi yiide, gem'isheeddawantta demmiide P'es'iroosa, «Simoona, gem'ishshaaddii? Neeni itti saatenttonne naaganaw danddayabeykkii? 38 Paac'iyaa hintte gelenna mala, naagettitenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin ashuu daaburanchcha» yaageedda. 39 K'aykka biide kasewaadanka S'oossaa woosseedda. 40 Aa kaalliyaawanttukko guyye simmiide I yiyaa wode, gem'isheeddawantta demmeedda; untunttu ayfiyaa gem'ishuu goozi wotseedda diraw, aw ayaa haasayiinontokka eribeykkino. 41 Heezentsuwaa untunttukko yiide, «Ha'i gakkanawukka gem'ishiiteenne shemppiitee? Gidana; wodii gakeedda; be'ite, taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatuwaa kushiyaan aatsiide immiyaa wodii gakeedda. 42 Denddina boytte; be'ite, taana aatsiide immiyaawe haweku gakeedda» yaageedda. 43 Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yihudaa Ask'k'orootu, ellekka gakkii wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda. 44 Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaw, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'iide loytsi naagiide, afite» yaagiide mallaa odi wotseedda. 45 Yihudaa Ask'k'orootu gakkosaannakka Yesuusakko shiik'iide, «Tamarissiyaawoo» yaagiide Yesuusa yeri akkeedda. 46 He c'ora Asay Yesuusa minisi oyk'k'eedda. 47 Shin matan ek'k'eeddawatntuppe ittuu bare c'ubiyaa shoddinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa haytsaa k'ans's'i oleedda. 48 Yesuusi zaariide, he shiik'eedda c'ora asaa, «Taana bonk'k'anchcha kessiide, bonk'k'anchchaa oyk'k'iyawaadan oyk'k'anaw c'ubiyaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee? 49 Taani Geeshsha Golliyaan tamarissaadde, gallassan gallassan hinttenttunna de'iyaa wode taana oyk'k'ibeykkita; shin S'oossaa Mas'aafatuu geeddawe polettanaw bessee» yaageedda. 50 Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuu Aa yeggiide bi aggeeddino. 51 Nas'alaa s'alalaa mayyeedda itti yalaga bitanii Yesuusa kaalliyaawaa Asay oyk'k'eedda. 52 Shin he bitanii nas'alaa oliide, kallo s'iira wos's'eedda. 53 Asay Yesuusa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa soy, k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuu, c'imatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu shiik'eeddasaa afeeddino. 54 P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa

gidduwaa gakkanaw haakuwaan Aa kaalleedda; yaan naagiyaawaanna tamaa kashiidde, utti aggeedda. 55 K'eesatuwaa kaappatuunne hewaan shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla markkaa koyyeeddino; shin ayinne demmibeykino. 56 Ayaw gooppe, c'ora asatuu Aa bollan wordduwaa markkatteeddino; shin untuntu markkatetsay itti mala gidenna. 57 Itti itti asatuu denddi ek'k'iide Yesuusa bolla, «I, «Taani Asay kees's'eedda ha Geeshsha Golliyya kolaade, Asay kees's'ibeenna hara Geeshsha Golliyya heezzu gallassaa gidдон kees's'ana» giishshin, nuuni siseeddo» yaagiide wordduwaa markkatteeddino. 59 Shin haray atto untuntu markkatetsay hewaan itti mala gidibeenna. 60 K'eesatuwaa ubbatu waa kaappuu asaa ubbaa sintsan denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaagiide oochcheedda. 61 Shin Yesuusi c'o"u giide, ayinne zaaribeenna; k'eesatuwaa ubbatu waa kaappuu Aa, «Anjjettedda S'oossaa Na'ay Kiristoosi neenee?» yaagiide laa'entsu waa oochcheedda. 62 Yesuusi zaariide, «Ee, taana; hintte taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe ushechcha baggana uttide'ishshinanne salu waa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda. 63 K'eesatuwaa ubbatu waa kaappuu bare mayu waa peed'i oliide, «Nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii? 64 Hinttenttu Aa boriyaa siseeddita; hintte k'ofay ayee?» yaageedda; untuntu ubbay, «I hayk'k'ana bessee» yaagiide Aa bolla pirddeeddino. 65 Untuntuppe ittuu ittuu Aa bolla c'ushetsaa doommeeddino; Aa ayfiyaa kammi dechchiide, «Neena dechcheeddawe oonee? Ane timbbitiyaa oda!» yaageeddino; k'ay naagiyaawantukka Aa k'ins's'alliyaa bak'k'iidde afeeddino. 66 P'es'iroosi dirssaa gidдон hirkkinna de'ishshin, k'eesatuwaa ubbatu waa kaappu waa mac'c'a k'oomatuwaappe itinna yaaddu. 67 P'es'iroosi tamaa kashiyaawaa be'aade, c'adda s'eellaade, «Neenikka Naazireetiyaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu. 68 Shin P'es'iroosi, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke; taw akeeketenna» yaagiide kaddeedda; yaatiide dirssaa penggiyaakko keseedda; kuttuukka waasseedda. 69 He k'oomata P'es'iroosa be'aade, Aa matan ek'k'eedda asatu waa, «Ha bitaniikka untuntunna de'ee» gaade gujjaade odu waa doommaaddu. 70 Shin P'es'iroosi k'ayyaka kaddeedda. Guutsaa gam"ishin, matan ek'k'eedda asatuu laa'entsu waa P'es'iroosa, «Neeni tuma untuntunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni Galiilaa gadiyaa asaa» yaageeddino. 71 Shin P'es'iroosi, «Taani hewaa hintte giyaa bitaniyaa erikke!» yaagiide barena shek'aanne c'aak'u waa doommeedda. 72 Ellekka kuttuu laa'entsu waa waassi aggeedda; P'es'iroosi

barena Yesuusi, «Neeni kuttuu laa'entsu waa waassanaappe kase heezzu gede taana kaddanaassa» geeddawaa hassayiide, darii yeekkeedda.

15 Wontta guuran ellekka k'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaannannee Muse higgiiyaa tamarissiyaawaanttunna hewaan shiik'eedda Ayihuda shanggatuwaa ubbaanna mak'k'ettiide, Yesuusa k'achchi afiide, P'ilaas'oosaw aatsiide immeeddino. 2 P'ilaas'oosi Aa, «Neeni Ayihudatu waa kaatee?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide Aa, «Ne giyaawaadana» yaageedda. 3 K'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa daroban mooteeddino. 4 P'ilaas'oosi shirettiide Yesuusa, «New zaariyaabay baawee? Untuntu ne bolla woyissa mootu waa ahinto be'ikkii?» yaagiide oochcheedda. 5 Shin Yesuusi harabaa zaarennaan is's'ina, P'ilaas'oosi maalaletteedda. 6 P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchiyaa gallasaan Asay koyyi yaa itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee. 7 He wode itti Barbaana giyaa bitanii walassaa kessiide shemppu waa wod'eedda asatuwaana ittippe k'asho golliyaan de'ee. 8 Shiik'eedda c'ora Asay P'ilaas'oosi kase erettowaadankka barenttoo maarotaa ootsana mala, Aa oochcheeddino. 9 P'ilaas'oosi asaa zaariide, «Taani hinttentoo Ayihudatu waa kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda. 10 Ayaw gooppe, k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa k'anaatiide aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi ereedda. 11 Shin k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa kotaa Barbaana billanaadan, he shiik'eedda Asay P'ilaas'oosa woosana mala, asaa mak'k'eeddino. 12 P'ilaas'oosi laa'entsu waa zaariide, «Yaatina, ha Ayihuda kaatiyaa hinttentu giyaawaa wootoo?» yaageedda. 13 Asay P'ilaas'oosaw zaari zaari barentu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» yaageeddino. 14 P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? I ay iitabaa ootseedee?» yaageedda. Shin Asay kasewaappekka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» yaageeddino. 15 P'ilaas'oosi asaa nashechchanaw koyyiide, Barbaana asaw billeedda; yaatiide lissuwaan Yesuusa wotaadaratuwaan shoc'issiide, kak'k'ana mala untunttoo aatsi immeedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa mooddiyaawaa gibbiyaa afiide, hara wotaadaratu waa ubbaa ittippe s'eeseeddino. 17 K'ay zo'o mayu waa Aa mayzeeddino; aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaan wotseeddino. 18 Hewaappe guyyiyaan Aa, «Ayihudatu waa kaatew, sarotay new gido» yaagi sarotiide, Aa k'iliic'u waa doommeeddino. 19 Yesuusa huup'iyaa mak'k'aa s'am'aan shoc'eeddino; k'ay Aa bollan c'uchcheeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino. 20 Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayu waa

aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; yaatiide mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide, Aa kak'k'anaw afeeddino. 21 Unttuntu biide, Iskkindiranne Rufoosa yeleedda aawuwaa, itti Simoona giyaa K'reena gadiyaa asay, gas'aappe katamaa yiyaawaanna gaketiiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan toosseeddino. 22 Yaatiide Golggootaa geetettiyaasaa Yesuusa afeeddino. «Golggootaa» giyaawe «Huup'iyaa Gosiyaasaa» giyaawaa. 23 Kawaraa giyaa d'ali walaketteedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; shin I ushennaan is'seedda. 24 Unttuntu Aa kak'k'eeddino; k'ay oona oona gakkanentto eranaw Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggeeddino. 25 Unttuntu Aa kak'k'iyaa wode, wonttaappe heezzu saate. 26 «Ayihudatuwaa kaatiyaa» yaagi Aa mootiyaa s'aafuu s'aafeetti utteedda. 27 Yesuusanna laa'u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirsa baggana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino. 28 S'oossaa Mas'aafay, «litabaa ootseedda asatuwaana I paydetteedda» yaagiyaawe poletteedda. 29 Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiide boreeddino; «Simmi, Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassaa gidдон kees's'iyawoo, 30 ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'aade, ne huup'iyaa ashsha» yaageeddino. 31 Hawaadankka k'eesatuwaa kaappatuu Muse higgiiyaa tamarissiyaawaantunna ittippe Yesuusa bolla, «Hara asatuwaa ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna; 32 nuuni be'iide ammanana mala, Kiristoosi Israa'eliyaa kaatii, ane mask'k'aliyaa bollappe ha'i wod'd'o» giide k'iliic'eeddino. K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawantukka Aa bolla k'iliic'eeddino. 33 Usuppuun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, gadiyaa ubbay d'umeedda. 34 Udduppu saatiyaan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. Hewaa giyaawe, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaaddii?» giyaawaa. 35 Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu ittuu hewaa sisiide, «Be'ite; Eelaasa s'eese» yaageedda. 36 He asaappe ittuu wos's'i yiide, zanzzaa malatiyaawaan c'aala woyniyaa eessaa kunteedda; hewaa mak'k'aa gatimaa s'eeraan wotsiide, «De'ishshite ane; Eelaas mask'k'aliyaappe Aa wotsanaw yaanenttonne ane be'oytte» yaagiidde Yesuusa doonaakko ushshanaw shiishsheedda. 37 Yesuusi k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda. 38 Geeshsha Golliyaan k'ashetteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa'u kesiide pooschetti wod'd'eedda. 39 Mask'k'aliyaappe sintsa baggana hewaan ek'k'eedda itti

s'eetuwaa Kaappuu, hewaa keenaa Yesuusi waassiide hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumu S'oossaa Na'aa» yaageedda. 40 Hewaan haakuwaan ek'k'iide s'eelliyaa amareeda mac'c'awantu de'iino; untunttu gidдон Magdala giyaa katamaappe yeedda Mayraama, teefa Yaak'oobanne Yoosa daaya Mayraamanne Salooma de'iino. 41 He mac'c'a asatuu Yesuusi Galiilaan de'iyaa wode, Aa kaalleeddawantanne Aa maaddeeddawantta; k'ay Yesuusanna ittippe Yersaalame beedda hara c'ora mac'c'a asatuu hewaan de'iino. 42 Sa'ay omarsseedda wode, hewaan shiik'eedda asaan bonchchetteedda itti Yoosefo giyaa bitanii, S'oossaa kawutetsay yaanawaa naagi utteeddawe, Armmaatiyaasa giyaa katamaa Asay yeedda; he gallassay wonttetsa Sambataw giigettiyya gallassaa gideedda diraw, Yoosefo s'aliide P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda. 44 P'ilaas'oosi, Yesuusi elekka hayk'k'i diggeeddawaa siseedda wode maalaletteedda; s'eetuwaa kaappuwaa s'eessiide, «I hayk'k'oodeppe gam'eeddee?» yaagiide oochcheedda. 45 P'ilaas'oosi Yesuusi hayk'k'eeddawaa s'eetuwaa kaappuwaappe sisiide, Aa anhaa Yoosefo akkanaadan ootseedda. 46 Yoosefo mooguwa mayuwaa shammeedda; Yesuusa anhaa mask'k'aliyaappe wotsi mayuwaan s'aas'iide, shuchchaa wooc'eedda asaa moogiyaa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wolk'k'aama shuchchaa gondorssiide wotseedda. 47 Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne Yoosa daaya Mayraama Yesuusa anhaa untunttu hak'an wotsinto be'iino.

16 Sambatay aad'd'eeddawaappe guyyiyaan, Magdala katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'ooba daaya Mayraamanne Salooma biide, Yesuusa anhaa okkanaw shittuwaa shammeeddino. 2 Wogaa gallassi wontumaatsa daro guuran s'alk'k'ii kesishshin, he gonggoluwaa beeddino. 3 Unttuntu barenttu gidдон ittuu ittuwaanna, «Gonggoluwaa doonaappe nuw shuchchaa oonee gondorssiide digganaweeshsha?» yaagiide haasayiino. 4 Unttuntu s'eelliyaa wode, he daro wolk'k'aama shuchchaa gondorssidiggeeddawaa be'eeddino. 5 Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa gidдо geliyaa wode, itti wodalla bitanii bootsa mayuwaa mayyiide, ushechcha baggana utteeddawaa be'iide dagammeeddino. 6 Shin I untuntta, «Dagammoppite. Mask'k'aliyaa bolla kak'etteedda Naazireetiyaa Yesuusa hinttentu koyyiyaawaa eray. I hawaan baawa; denddi diggeedda. Unttuntu Aa wotseeddasaa hawaa be'ite. 7 Shin biide Yesuusi barena kaaliyaawanttoonne P'es'iroosaw, <Yesuusi hinttentuppe kasetiide Galiilaa bee; I hinttentoo odeeddawaadankka

hinttenttu Aa yaan be'ana» yaagiide hawaa odite» yaageedda. 8 Mac'c'a asatuu yashshaan kokkoriidde, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaappe kesiide bak'ati aggeeddino; k'ay untuntu yayyeedda diraw, asaw hewaa oossinne ayinne odibeykkino. Mac'c'a asatuu biide, barenttoo odetteeddabaa ubbaa P'es'iroosawunne aanana de'iyaaawanttoo k'antsaan odeeddino; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare huup'ew barena kaalliyaawanttu bolla, med'inaw ashshiyaa laamettenna geeshsha mishiraachchuwaa k'aalaa, away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw kiitteedda. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, Wogaa gallassi guura, laappu iita ayyaanatuwaa kesseedda Magdala katamaappe yeedda Mayraamiw kasetiide beetteedda. 10 Iza baade kase aanana de'iyaaawanttoo, k'arettiiddinne yeekkiidde utteeddawanttoo odaaddu; 11 shin Yesuusi pas'a de'iyaaawaanne iziw beetteeddawaa untunttu siseedda wode, Izi oduwaa tuma gibeykkino. 12 Hewaappe guyyiyaan, untunttuppe laa'atuu katamaappe kesiide biishshin, ogiyaan Yesuusi koyrowaappe dummatiide, untunttoo beetteedda. 13 Untunttu guyye simmiide, haratoo odeeddino; shin hewanttu untunttu oduwaa tuma gibeykkino. 14 Guyyeppe tammanne itti Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa miishshin, Yesuusi untunttoo beetteedda. Untunttoo ammanuu baynna diraw, I untuntta seereedda; k'ay hayk'uwaappe I denddeeddawaa be'eeddawanttu untunttoo odina, untunttu ammanennaan is'seedda dirawunne odina sisennawantta gidiyaa diraw, I untuntta seereedda. 15 I untuntta hawaadan yaageedda; «Alamiyaa ubbaa biide, asaa ubbaw wonggalaa mishiraachchuwaa k'aalaa odite. 16 Ammanowenne s'ammak'ettowe attana; shin ammanennawaa bolla S'oossay pirdana. 17 Taanan ammaniyaawanttu ha malaatatuwaa ootsanawantta: untunttu ta suntsan iita ayyaanatuwaa kessanawantta; k'ay untunttu dumma dumma ooratsa k'aalaan haasayanawantta. 18 Untunttu shooshshaa oyk'k'oopekka, woy ayaanne wod'iyaa marzziyaa ushintokka untuntta k'ohenna. K'ay untunttu barenttu kushiyaa hargganchchatuwaa bolla wotsana; he hargganchchatuu pas'ana» yaageedda. 19 Godaa Yesuusi barena kaalliyaawanttunna haasayeeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa pude saluwaa afina, S'oossaappe ushechcha baggana utteedda. 20 Aa kaalliyaawanttu biide, ubba saan wonggalaa mishiraachchuwaa odeeddino. Godaykka untunttunna ittippe ootsee; untunttu odiyaa k'aalaykka tuma gideeddawaa untunttu ootsiyaa malaatatuwaan erisseedda.

Luuk'aasa

1 Bonchchetteedda Toofiiloosa, koyro barenttu ayfiyaan be'eeddawanntunne barenttu k'aalaan markkatteeddawanttu nuw odeeddino. S'aafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa S'ap'uwaappe bidda s'eellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new s'aafanaw lo" a gideeddawe taw beetteedda. **5** Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan, Aabiyaa k'eesatetsaa oosuwaa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyaa itti k'eesay de'ee. Machchattakka Elssaabees'o geetettiyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno. **6** Laa'atuukka Godaa azazuwaanne seeraa darissiide naagiyaawantanne kad'ee banttaan S'oossaa sintsan de'iyaa s'illatuwaa. **7** Gidoppe attin Elssaabees'a mantisa gido diraw, yeluu untunttoo baawa. Laa'atuukka laytsaa sugeeddawantta. **8** Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan S'oossaa sintsan K'eesatetsan ootsiyaa wode, **9** bare K'eesatetsaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliiyaa geliide is'aanaa c'uwissuwaa saamay Aa gakeedda. **10** Is'aanay c'uwiyaa wode Asay ubbay karen ek'k'iide woossi de'ee. **11** Godaa kiitanchchay is'aanaa yarshshuwaa saappe ushechchanna ek'k'iide aw beetteedda. **12** Zakkaraasikka be'eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda. **13** Kiitanchchaykka k'ay yaageedda, «Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisetteedda, ne machchata Elssaabees'a attuma na'aa yelanawunnu. **14** Aa yeletaan nashetayenne ishaluu new hananawaa; c'oratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta; **15** Ikka Godaa sintsan dara gidanawaa. Matsoiyaa woyniyaa ushshaa gido haraa matsoiyaa ushshaa ayinne ushenna; bare daay uluwaan de'ishshin Ayaanaa Geeshshay aan kumanawaa. **16** «Israa'eeliyaa asatuwaappekka c'oratuwaa untunttu Godaa S'oossaakko, I zaaranawaa. **17** Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawotuwaa wozanaa naanatuwaakko, azazettenawanttakka s'illotetsaa eraakko zaaranaw, Eelaasa ayyaanaaninne wolk'kaan Godaappe sintsanna bee.» **18** Zakkaraasikka kiitanchchaa, «Taani c'imaad, tamachchattakka bare laytsaan sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?» geedda. **19** Kiitanchchaykka zaariide, «Taani S'oossaa sintsan ek'k'iyya Gabreela; hawaa mishiraachchuwaa new odanaw neekko kiitettaad; **20** Hekko he wodiyaan hanana ta k'aalaa ne ammanabeenna diraw, ha yewuu hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka» geedda. **21** He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gam'eeddentto maalalettiidde naagiino. **22** Keseedda wodiyaankka haasayanaw danddaybbeenna;

Geeshsha Golliyaan sas'aa I be'eeddawaa akeekkeeddino; ikka haasayanaw danddayibeennawaa s'orssi bessiide, duude gidiide de'eedda. **23** Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiya wursso wode, bare golle simmeedda. **24** Hewaappe guyyiyaan Aa machchata Elssaabees'a shahaaraade ichcheshu agenaa barena gentsaaddu. **25** Elssaabees'akka, «Ta tooshiyaa asaa gidoppe digganaw Goday bare maarotetsaan taana s'eello wode, hawaadan taw ootseedda» gaaddu. **26** Usuppuntsa agenaan S'oossaa kiitanchchaa Gabreel Galilaa gadiyaan Naazireete Katamaa **27** Daawita yaraappe gideedda Yooseefo geetettiyaa bitanew ooshetta k'ashetteedda wodorattiikko S'oossaa matappe kiitetteedda; wodoratti suntsaykka Mayraamo geetettee. **28** Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, «Darissaade dosettawunnee, sarotetsay new gido; Godaykka neenanna gatso de'ee; Neenikka mac'c'awanttu gidдон anjjetteeddawunno» yaageedda. **29** Mayraamakka Aa haasayaappe denddowaan darissa dagamaade, «Hawe ayaa mala sarotaa gidanee» gaade yewuwaa k'oppaaddu. **30** Kiitanchchay izo, «Hanne Mayraamee, S'oossaa matan sabaa demmaadda yayyoppa. **31** Neeni shahaaraade, attuma na'aa yelanaassa; Aa suntsaakka Yesuusa gaanaassa. **32** Ikka dara gidanawaa; Ubbappe D'ok'k'a S'oossaa Na'aa geetettana; Godaa S'oossay Aa aabbu Daawita kawutetsaa oydiyaa aw immanawaa. **33** Ikka Yaak'ooba gollen med'inaw kawutanawaa; Aa kawutetsawukka wurssetsay baawa» yaageedda. (aiññ g165) **34** Mayraamakka kiitanchchaa, «Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti hananawee?» yaagaaddu. **35** Kiitanchchaykka zaariide iziwi, «Ayaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; D'ok'k'a S'oossaa wolk'k'ay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha S'oossaa Na'aa geetettana. **36** Ne dabbatta Elssaabees'a bare c'imatetsaa wodiyaan attuma na'aa shahaaraaddu. Mantisa geetetteeddawunna Elssaabees'a shahaaroodeppe usuppuntsa agenaa oyk'k'aaddu. **37** S'oossaa s'ooniyaa yewuu baawa» yaageedda. **38** Mayraamakka, «Taani Godaa ayilatto; neeni goowaadan hano» gaaddu. Hewaappe guyyiyaan kiitanchchay izi matappe beedda. **39** Mayraamakka he agenaa gidдон denddaade killi zoozetiyya Yihudaa gaden de'iyaa itti katamaa elleella kesaaddu. **40** Zakkaraasa golle gelaade Elssaabees'o sarotaaddu. **41** Elssaabees'akka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de'iyaa shahaaray guppeedda; Elssaabees'akka Ayaanaa Geeshshaan kumaaddu. **42** Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsaade, «Neeni mac'c'awanttu gidoppe anjjetteeddawunno. Neeppe yelettiyaawekka anjjettowaa. **43** Neeni ta Godaa daaya

taakko yaanaw taani oonee? **44** Hekko ne sarotaa kooshshay ta haytsaan sisetteedda wode, ta uluwaan de'iyaa shahaaray nashechchaan guppeedda. **45** Goday polettee giide iziw odeeddawaa ammaneeddawunna iza anijetteeddawunno» yaagaaddu. **46** Mayraamakka, «Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw, **47** Ta ayyaanaykka ta S'oossaa, ta d'aliyaan, loytza nashettaw. **48** Ikka bare ayilatti tooshiyaa s'eelleedda. Hachcheppe doommiide yeletay ubbay anijetteeddawunnee giino. **49** Wolk'k'aama gideedda I, daro yewuuaa taw ootseedda; Aa suntsaykka geeshsha. **50** Aa maarotay yayyiyaawantoo, yeletaappe yeletay gakkanaw de'ee. **51** Bare wolk'k'aan mino kiitaa kiitetteedda; barenttu wozanaa k'ofaan otorettiyaawantta, laaleedda. **52** Mooddiyaawantta kawutetsaa maataa oydiyaappe wotseedda; ashikkatuwaakka k'ay d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda. **53** Koshatteeddawantta lo'o yewuwaan kalisseedda; duratuwaa k'ay mela yedersseedda. **54** Bare maarotetsaa k'oppiide, bare ayiliyaa Israa'eeliyaa maadeedda. **55** Nu aawaatoo I odeeddawaadan, Abrahaamewunne Aa yaraw geeddawaa, med'inaw naagana diraassa» yaagaaddu. (aiōn **g165**) **56** Mayraamakka heezzu agenaa keena Elssaabees'i matan gam"owaappe guyyiyaan bare golle simmaaddu. **57** Elssaabees'iwukka yeliyaa wodii gakkina, attuma na'aa yelaaddu. **58** Izi shooratuunne izi dabbo gideeddawanttu, Goday maarotetsaa iziw ootseeddawaa sisiide izinna ittippe nashetteeddino. **59** Hospunntsa gallasaan na'aa k'as's'aranaw yeeddino; Aa, aawuuaa suntsaan Zakkaraasa giide suntsanaw koyyeeddino. **60** Aa daaya k'ay, «Hanenna, Yohaannisa geetettanaw koshshee» yaagaaddu. **61** Untuntukka izo, «Ne dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka ha suntsaan s'eessetibeenna» yaageeddino. **62** Aa aabba, oona giyaa suntsan s'eegettanaw koyyinto s'orssi oochcheeddino. **63** Aa aabbukka s'aafiyaabaa oochchi akkiide, «Na'aa suntsay Yohaannisa» giide s'aafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino. **64** Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, Aa ins's'arssaykka bilettina haasayaa doommeedda, S'oossaakka galateedda. **65** Aa shooratuukka de'iyaaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha yewuukka zoozetiyyaa Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda. **66** Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, «Ha na'ay ayaa gidaneeshsha?» yaagiide yewuuaa barenttu wozanaan oyk'keeddino; S'oossaykka aanana de'iyaaawaa ereeddino. **67** Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayaanaa Geeshshaan kumiide timbbitiyaa yaagi odeedda: **68** «Israa'eeliyaa Goday S'oossay anijetto; yiide bare asaa s'omooseeddanne wozeedda. **69** Bare ayiliyaa Daawite golliyaan; wolk'k'aama ashshiyaawaa nuw giigisseedda.

70 Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa doonaan odettowaadan, (aiōn **g165**) **71** I nuuna, nu morkkatuwaappenne, nuunanna ek'ettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa. **72** Hawaakka I ootseeddawe, nu aawaatoo, maarotetsaa bessanaassanne, bare geeshsha c'aak'uwa wozanaa aatsanaassa. **73** Nu aawuuaa Abrahaamoo, c'aak'keedda c'aak'uwa k'oppanaw, **74** nu morkkatuwa kushiyaappe kesiide, yashshay banttaan aw ootsanaadan, maataa nuw immeedda. **75** Hawenneekka, nuuna nu wodiya ubbaan, geeshshatetsaaninne s'illotetsaan, bare sintsaan essana diraassa. **76** Zaariidekka, neenoo, ta na'aw, D'ok'k'a S'oossaa nabiya geetettanaassa; ogiyaa giigissanaw Godaappe sintsanna, baanaassa. **77** Asaa nagaraa maariyaa atotetsaa eraa, untunttoo immanaassa. **78** Hewekka killippe yeedda poo'uu, nuuna s'omooseeddawe, nu S'oossaa maarotetsaanne k'aretaa gaasuwaana. **79** Aa poo'uukka d'umaaninne hayk'uwa kuwaan, utteeddawanttoo poo'issee; nu gediyaakka sarotetsaa ogiyaan suurissee.» **80** Na'aykka dic'c'iide, ayaanaan minneedda; Israa'eeliyaa asaw beetteedda gallassay gakkanaw mela biittaan de'eedda.

2 He wode Roomaa kawutetsaa garssan de'iyaa Asay ubbay suntsaa s'aafettanaadaninne paydettanaadan Awugiss's'oose K'eesareppe azazuu keseedda. **2** Hewenneekka, K'ereneyoose Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa wode haneedda koyro asaa payduwaa. **3** Hawaa diraw itti itti Asay s'aafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda. **4** Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galiilaa Awuraajjaan de'iyaa Naazireete katamaappe dendiide Daawita katamaa gideeddawunnikko Yihudaan de'iyaa Beeteleeme geetettiyya katamaa keseedda. **5** He wode yeliyaa wodi mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka aanana ittippe baaddu. **6** Untunttu hewaan de'ishshin iziw yeliyaa wodi gakkii aggeedda. **7** Izakka Bayira Na'aa gideedda attuma Na'aa yelaaddu; imatsay shemppiyya sa'aa demmabeenna diraw, na'aa mayuwaan s'aas'aade Gap'atiyaan k'eraaddu. **8** He gadiyaan k'amma barenttu wudiya heemmiide dembban ak'iyaawanttu de'iino. **9** S'oossaa kiitanchchay k'oppennaan yiide untunttu miyyiyaan ek'keedda; Godaa bonchchuu untunttu yuushshuwaan poo'eedda wode, wolk'k'aama yashshay untuntta oyk'keedda. **10** Kiitanchchay untuntta, «Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishraachchuwa taani hinttenttoo ahaad. **11** Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa. **12** Hawe hinttenttoo malla gido: Gac'ino na'ay mayuwaan s'aas'ettiide gap'atiyaa gidon giseeddawaa demmanita» yaageedda. **13** K'oppennaan c'ora S'oossaa kiitanchchatuu

koyro kiitanchchaanna ittippe k'onc'c'eeddino. 14 S'oossaakka galatiide, hawaadan geeddino: «Bonchchuu S'oossaw bolla saluwaan gido. Sa'aan I dosiyaa asaw sarotetsay gido» yaageeddino. 15 Kiitanchchatuu untuntuppe shaakettiide saluwa kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawanttu, «Goday nuw k'onc'c'isseeddawaa, hawaa haneedda yewuwa be'anaw Beeteleeme boytte» geetetteeddino. 16 Untuntukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yoosefo demmiide, gacino na'aykka gap'atiyaan giseeddawaa be'eeddino. 17 Hewaappe guyyiyaan guutsa na'aa diraw odetteeddawaa k'onc'c'issiide odeeddino. 18 Hawaa siseedda ubbay untunttu odeedda yewuwaan maalaletteeddino. 19 Mayraama k'ay hawaa ubbaa bare wozanaan oyk'k'aade k'oppaadde gam"aaddu. 20 Wudiyaa heemmiyaawanttukka ubbaa yewuu untunttoo odetteeddawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be'eeddawoo ubbaw S'oossaa bonchchiiddinne galatiide simmeeddino. 21 Na'aw hospun gallassaa gidina k'as's'arettiyyaa wodii gakkoo wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso suntsaan, Yesuusa geetetteedda. 22 Muse wogaa maaraadan geeyiyaa wodii poletteedda wode Yoosefonne Mayraama gac'ino na'aa S'oossaw sheed'd'anaw Yersaalame akki beeddino. 23 Hewenneekka Godaa wogaan, «Attuma na'aa gideedda bayira na'ay ubbay S'oossaw dummateeddawaa gidanawaa» geetetti s'afetteeddawaadaaninne, 24 k'aykka Godaa wogaan, «Laa'u dogommatuwaa woy laa'u harap'p'e maratuwaa» geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino. 25 He wode s'illonne genc'c'a gideedda Simoon geetettiyya itti bitanii Yersaalamen de'ee. Ikka, Israa'eeliyya asaw atotetsaa hidootaa naagiyaawaanne Ayaanaa Geeshshay Aa bolla shemppedda asaa. 26 Godan oketteedda Kiristoosa be'ennaan hayk'k'ennawaa Ayaanaa Geeshshaan aw k'onc'c'isseedda. 27 Ikka he wode Ayaanaa Geeshshay kaaletsina, Geeshsha Golliyya geledda. Na'aa yelawanttu eriyaa wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw polanaw guutsa na'aa Yesuusa oyk'k'iide gelo wode, 28 Simoon mokki akki na'aa idimmiide S'oossaa galatiide hawaa yaageedda: 29 «Godaw, Neeni k'aalaa gelo maaraadan, ha'i taana ne ayiliyya saruwaan neekko afa. 30 Gaasuukka, ta ayfatu, asaa ubbaa sintsan Neeni giigisseedda, ashshiyya hidootaa be'eeddino. 32 Hewekka Israa'eeliyya gidenna asaw, k'onc'c'etsaa immiyya poo'uwa. K'ay Ne asaw Israa'eelew bonchchuwa.» 33 Yoosefonne Aa daaya Aa diraw haasayetteedda yewoo maalaletteeddino. 34 Simoonikka anjiide Mayraamo, «Hawe Na'ay Israa'eeliyan c'orattoo dendduwaassinne kunddetsaw gaaso gidanaw, k'aykka itaa haasayiyaawanttoo

malla gidanaw dooretteedda. 35 C'orattookka wozanaa k'ofay k'onc'c'owaa gidanaw, ne shempuukka mashshaan k'ans's'owaadan seelettanawaa» yaageedda. 36 K'aykka Aaseera yaraappe gideedda Paanu'eela naatta Haanno geetettiyya nabatta de'aw; Izakka loytza c'imaaddu. Bare wodorotetsaan geledda asinaana laappu laytsaa de'eeddawunno. 37 Izi laytsaykka hospun tammanne oyduwaa gidana gakkanaw gallassaanne k'ammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan s'oomaaninne woosaan kiitettaadde am'e gidaade gam"aaddu. 38 He wodekka shiik'aade S'oossaa galataaddu; K'aykka Yersaalame Asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gac'ino Na'aa Yesuusabaa odaaddu. 39 Yoosefonne Mayraama Godaa higgian azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye Galilaa Awuraajaan de'iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino. 40 Guutsa na'aykka dic'c'iiddenne minniide beedda; aad'd'o eraanka kumeedda; S'oossaa aad'd'o keekatetsay Aa bolla shemppedda. 41 Yoosefonne Mayraama laytsaan laytsaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yersaalame katamaa biino. 42 Na'awukka tammanne laa'u laytsaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yersaalame keseeddino. 43 Baalaa polowaappe kaala barenttu gollu untunttu simmoode guutsa na'aa Yesuusi Yoosefonne Mayraama erennaan Yersaalamen atti aggeedda. 44 Untuntunna ittippe de'iyawaa malatina itti gallassaa ogiyya hametteeddino. Guyyeppe k'aykka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siik'ettiyaawanttu matan koshshaa doommeeddino. 45 D'ayo wode koyyiide hini Yersaalame simmeeddino. 46 Heezzu gallasaappe guyye, tamarissiyaawanttu gidon Yesuusi uttiide untunttu giyaawaa sisiiddenne untunta oochchiide Geeshsha Golliyya garssan de'iyawaa be'eeddino. 47 Sisiyaawanttu ubbatuukka, Aa akeekaaninne Aa zaaruwaan maalaletteeddino. 48 Yoosefonne Aa daaya Aa be'o wode maalaletteeddino. Aa daayakka, «Ta Na'aw, ayaw nuuna hawadan ootsay? Ne aabbunne tanne Neena koyyiide, daro metooteeddo» yaagaaddu. 49 Yesuusikka untunttoo, «Ayaw taana koyyiite? Ta aabbu gollen de'anaw taw koshshiyaawaa eribeykkitee?» yaagi zaareedda. 50 Hewaa yaagi odooppe attin, untunttoo I odeedda yewuu ayaa gintto gelibeenna. 51 Hewaappe simmiide, untuntunna ittippe hini Naazireete beedda; hewankka untunttoo azazettee. Aa daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wotsaaddu. 52 Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka S'oossaanne asaa sintsan dic'c'eedda.

3 S'ibaariyoosa geetettiyya kaatii kawuteedda tammanne ichcheshetsiyya laytsaan P'ens's'enaawiyya P'ilaas'oosi

Yihudaa mooddiyaa wode, Heroodise Galiilaan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Aa ishay Pilip'p'oosikka Is'uuriyaaninne S'irkkonddoosan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Lisaaniyoosikka Abileen en oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaawaa gidiide mooddi de'ishshin, 2 Haanninne K'eyyaafay k'eesatuwaa kaappatuwaa gidiide de'ishshin, S'oossaa k'aalay Zakaraasa na'aa Yohaannisakko mela biittaan yeedda. 3 Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, «Hintte nagaray atto geetettana mala nagaraa paas'iide s'ammak'ettite» yaagi tamarisseedda. 4 Nabiyya Isiyaasa mas'aafan s'aafettedda k'aalaadan, «Mela biittaan waassiyaa bitaniyaa kooshshay, «Godaw ogiyaa giigissite; Aa ogiyaakka suurissite. 5 Ollay ubbay kumo; deriinne zoosii denbbaa gido, giigenna ogii ubbay giigo, hanchchiro ogii ubbay liik'o. 6 Hewaa gidoppe, Asay ubbay S'oossay ashshiyaawaa be'ana» yaageedda. 7 Hawaa diraw Yohaannisi Aa kushiyan s'ammak'ettanaw keseedda asaw hawaadan oduwaa doommeedda, «Henttenoo, shooshshaa naatoo; yiyaa hank'kuwaappe attana mala hinttentta ooni mak'keeddee? 8 Simmi hinttenttu nagaraappe simmeeddawanttoo bessiyaa ayfiyaa ayfite. Hinttenttu wozanaan Abraahaamo nu aabbu de'ee gooppite. S'oossay Abraahaamoo naanaa ha shuchchatuwaappe dentsanaw danddayee yaagaade taani hinttenttoo oday. 9 Ha'i ubbaa bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; simmi lo'o ayfiyaa ayfena mitsay ubbay k'ans's'ettiide tamaan olettanawaa.» 10 «Yaatina ha'i nu ayaa udanee?» yaagiide Aa c'ora Asay oochcheedda. 11 Yohaannisikka, «Laa'u mayuu de'iyaa baynnawoo immo; k'umay de'iyaa wekka baynnawoo gisho» yaagi zaareedda. 12 K'aras'aa shiishshiyaawantukka s'ammak'ettanaw yiide, «Tamarisshiyaawoo, nu ayaa udanee?» yaagi oochcheeddino. 13 I untunttoo, «Geetettowaappe aad'd'o k'aras'aa aatsi shiishshoppite» yaagi odeedda. 14 Hewaappe kaala wotaadaratuu, «Nuunishi, ayaa udanee?» yaagi Aa oochcheeddino. Yohaannisikka, «Asaa shaluwaa naak'uwaan bonk'ki akkoppite, oonanne wordduwaan mootoppite, hinttenttu dirgguu hinttenttoo gidana» yaagi zaareedda. 15 He wode Asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de'iyaa diraw Yohaannisa, «Hawekka Kiristtoosa gidennaan attena» yaagiide barenttu wozanaan maleeddino. 16 Yohaannisi ubbatuwaakka, «Taani haatsaan s'ammak'ay; gidoppe attin taappe wol'k'kaamayenne taanikka Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe biro yaanawaa; ikka Ayaanaa Geeshshaaninne tamaan s'ammak'anawaa; 17 Aa kushiyan katsaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de'ee. Katsaa uddumaan bukkowaa geeshshi punniide

ayfiyaa diyiyaan k'olee; shin dala to'enna tamaan guuddee.» 18 Yohaannisikka hara c'ora k'aalaan c'ora asaa mak'kiidde mishiraachchuwaa k'aalaa odeedda. 19 Galiilaa mooddiyaa Heroodisa k'ay bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka c'ora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda. 20 Hawaa diraw ha ubbaa gujiide Heroodise Yohaannisa k'asho golle gelisseedda. 21 Asay ubbay s'ammak'etti simmowaappe guyyiyaan Yesuusi s'ammak'etteedda. I woossi de'ishshinkka saluu dooyetti aggeedda. 22 Geeshsha Ayyaanaykka harapp'iyaa malatiide Aa bollaana wod'd'eedda. Saluwaappekka, «Ta dosiyaa na'ay neena; neenan Taani nashettay» yaagiyyaa k'aalay yeedda. 23 Yesuusi tamarisshuwaa doommoode aw hattamu laytsaa gideedda; c'ora asaykka barenttoo malatowaadan Aa Yooseefo na'aa yaagiino; Yooseefo Eele na'aa; 24 Eele Maate na'aa; Maate Leewiyaa na'aa; Leewii Milkke na'aa; Milkke Yoonaa na'aa; Yooni Yooseefo na'aa; 25 Yooseefo Maataatiyaa na'aa; Maataati Amos'e na'aa; Amos'e Naahooma na'aa; Naahooma Esiliime na'aa; Esiliime Naage na'aa; 26 Naage Maa'aate na'aa; Maa'aate Maataatiyyu na'aa; Maataatiyyu Seemeye na'aa; Seemeyi Yooseefo na'aa; Yooseefo Yooda na'aa; 27 Yoodi Yoonana na'aa; Yoonani Reese na'aa; Reese Zerubaabeela na'aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na'aa; Salaatiyaale Neele na'aa; 28 Neeli Milkke na'aa; Milkke Haadde na'aa; Haadde Yoosaase na'aa; Yoosaase K'ooasaama na'aa; K'ooasaami Elmaadoome na'aa; Elmaadoome Eere na'aa; 29 Eere Yoosee'e na'aa; Yoosee'e, Eli'ezeera na'aa; Eli'ezeera, Yooraame na'aa; Yooraami Maas'aate na'aa; Maas'aate Leewiyaa na'aa; 30 Leewii Simoonaa na'aa; Simooni Yihudaa na'aa; Yihuday Yooseefo na'aa; Yooseefo Yoonana na'aa; Yoonani Eliyaak'eema na'aa; 31 Eliyaak'eemi Meeliya na'aa; Meeliye Mayinaana na'aa; Mayinaani Maas'aate na'aa; Maas'aate Naataane na'aa; Naataane Daawite na'aa; 32 Daawite Issey na'aa; Issey Iyyoobeedda na'aa; Iyyoobeedi Boo'eeza Na'aa; Boo'eezi Salmoonaa na'aa; Salmoonii Nahishoonaa na'aa; 33 Nahishooni Aminaadaaba na'aa; Aminaadaabi Raama na'aa; Raami Ariina na'aa; Ariinay Hezroona na'aa; Hezrooni Pereeza na'aa; Pereezi Yihudaa na'aa; 34 Yihuday Yaak'ooba na'aa; Yaak'oobi Yisaak'a na'aa; Yisaak'i Abraahaamo na'aa; Abraahaamo Taara na'aa; Taari Naakoora na'aa; 35 Naakoori Seeroohe na'aa; Seeroohi Ragawa na'aa; Ragawi Pelega na'aa; Pelegi Abeera na'aa; Abeeri Saalla na'aa; 36 Saalli K'aynaana na'aa; K'aynaani Arfaakisiide na'aa; Arfaakisiide Seeme na'aa; Seemi Nohe na'aa; Nohe Laameehe na'aa; 37 Laameehi Maatusaala na'aa; Maatusaali Heenooke na'aa;

Heenooki Yaareedda na'aa; Yaareed Malaali'eela na'aa; Malaali'eeli K'aynaana na'aa; 38 K'aynaani Heenoosa na'aa; Heenoosi Seete na'aa; Seeti Addaama na'aa; Addaami S'oossaa na'aa.

4 Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan mela sa'aa kaalesettiide beedda. 2 Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paac'etteedda. He gallassatuwaan ayaanne mibeenna diraw wurssetsaa poluwaa heeraan I koshatteedda. 3 Daabiloosikka, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoppe ha shuchchaa, «Ukitsaa gida» gaade azaza» yaageedda. 4 Yesuusikka, «Asay S'oossaa K'aalaa ubbaappe attin ukitsaa s'alalaan de'enna» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaagi zaareedda. 5 Daabiloosikka d'ok'k'a gideedda deriyaa Yesuusa kessiide alamiyaa kawutetsaa ubbaa lip'o ayfii simmanaw besseedda. 6 Daabiloosikka, «Ha kawutetsaa maataynne bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana. 7 Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sintsaan taw goyinnoope ha ubbay neessa gidanawaa» yaageedda. 8 Yesuusikka zaariide, «Godaa S'oossaw goyinna, Aa s'alalaa Godaya» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaageedda. 9 Daabiloosikka Yesuusa Yersaalame afiide Geeshsha Golliyaa huup'iyaa kessiide, «S'oossay neena naagana mala, kiitanchatuwaa kiitanawaa, untuntukka ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala, barenttu kushiyaan neena dentsanawantta» yaagettiide, Geeshsha Mas'aafaan s'aafetteedda; ane Neeni S'oossaa Na'aa gidoppe, hawaappe duge neena ola» yaageedda. 12 Yesuusikka zaariide, «Ne Godaa S'oossaa paac'c'oppa» geetetteedda» yaageedda. 13 Daabiloosikka paac'iyaa ubbaa wurssowaappe guyye guutsa wodew Yesuusappe shaaketteedda. 14 Yesuusikka Ayaanaa wolk'kaan Galiilaa gadiyaa simmeedda. Aa waariikka yuushshuwaan de'iyaa ubbaa gakkeedda. 15 Yesuusikka Ayihudatuwaa Woosa Golliyaan tamarissiide asaan ubbaan galatetteedda. 16 I bare dic'c'o katamaa Naazireete yeedda; kase ootsiyaawaadankka sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw dendiide ek'keedda. 17 Nabiyya Isiyaasan s'aafettiide s'aas'etteedda mas'aafaa aw immeeddino. He mas'aafaa billiide: «Taani hiyyesatoo mishiraachchuwa odanaw oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bolla de'ee. K'ashetteeddawanttoo biletsaa, k'ook'atoo s'eelana mala odanaw, k'aykka naak'etteeddawantta naak'uwaappe kessana mala dosetteedda Godaa laysaa odana mala, Taana kiitteedda» geetetti s'aafetteeddasa demmeedda. 20 Mas'aafaakka s'aas'iide Ayihudatuwaa woosa golliyaan

ootsiyaawoo immiide utteedda. Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa Asay ubbay Aa c'addi s'eelleedda. 21 Yesuusikka, «Hachche hintew nabbabettina hinttenttu siseedda k'aalay poletteedda» yaageedda. 22 Ubbay aw markkatteeddino. Aa doonaappe kesiyaa aad'd'o keekatetsaa k'aalaappe denddeeddawaan maalalettiide, «Hawe Yooseefo na'aa gidennee?» geeddino. 23 Yesuusikka sid'e banttan ha leemisuwaan, «Hinttenttu taw D'aliyaa Godaw, ne huup'iyaa patsa, neeni K'ifirinaahooman ootsina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaankka k'ay ootsa» yaagiide odiita» yaageedda. 24 K'aykka, «Tumuwa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchchettenna. 25 «Yewuwaan k'ay tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laysanne usuppun agenaa iray bukkennaan is's'ina sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay geleedda wode, Israa'eelen c'ora am'atuu de'iino. 26 Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de'iyaa Seraafta heeraa itti am'atikko kiitteeddappe attin ookkonne kiittetiibeenaa. 27 Nabiyya Elssaa'a wodiyaankka Israa'eeliyaan c'ora oolluwaa harggiyaan oyk'etteeddawanttu de'iino; Sooriyaa biittaa de'iyaa Ni'imaaneppe attin untuntuppe ooninne pas'i beenna» yaageedda. 28 Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyawanttu ubbatuu hawaa sisiide darissiide hank'etteeddino. 29 Untuntu dendiide Yesuusa katamaappe gas'aa kessiide duge olanaw katamay kees'etteedda deriyaa huup'iyaa afeeddino. 30 Shin Yesuusi untuntu gidduwaana aad'd'iide beedda. 31 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de'iyaa K'ifirinaahooma katamaa beedda. Sambbata gallassaankka asaa tamarissiideedda. 32 I tamarissiyya timirtii maataan gidiyaa diraw siseedda Asay ubbay maalaletteeddino. 33 Ayihudatuwaa woosa golliyaan iita ayyaanay oyk'keedda bitanii de'ee; bare kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiide, 34 «Hayya godo aggaarikkii Naazireetiyya Yesuusa; nuw neenanna ay ittipetetsay de'ii? Nuuna bayizzanaw yaad? Neeni oonento eraad; Neeni S'oossaa Aawuu kiitteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda. 35 Yesuusikka, «C'o'u ga, aappekka kesa» yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa untuntu gidduwaan kundissiide ayinne k'ohennaan aappe keseedda. 36 Asay ubbay maalalettiide ittuu ittoo, «Hawe ayaa k'aalee? Barew de'iyaa maataaninne wolk'kaan iita ayyaanatuwaa seeree; k'ay iita ayyaanaykka kese» yaagiide haasayeeddino. 37 Aa waariikka he yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaa gakkeedda. 38 Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyaappe dendiide Simoona golliyaa geleedda, Simoona bollotatta wolk'k'aama k'os'uwaa harggiyaan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo patsanaadan Asay Aa woosseedda. 39 I matan ek'k'iide k'os'uwaa harggiyaa

seerina, harggii yeddiisheedda; he wodiyaanka dendaade untunttoo kiitettaaddu. 40 Away wullo wodiyaan duma duma harggiyaan oyk'k'etteedda harganchatuwaa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwaa ittuwaa bolla bare kushiya wotsiide patseedda. 41 lita ayyaanatuukka, «Neeni Kiristoosa S'oossaa Na'aa» yaagi waassiidde c'ora asaappe keseeddino. I Kiristoosa gidowaa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda. 42 Sa'ay wantto wode Asay baynnasaa beedda; Asay ubbay Aa koyyiidde I de'iyasaa yeeddino. Barentuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino. 43 I k'ay, «Hini hara katamattoo baade S'oossaa Kawutetsaa mishiraachchuwa K'aalaa odanaw koshsee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa» yaageedda. 44 Galiilaan de'iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen K'aalaa tamarissiidde gam'eedda.

5 Itti gallassi Yesuusi Gensaarees'e Abbaa gas'aan ek'k'iide de'ishshin c'ora Asay aakko shiik'iide S'oossaa k'aalaa sisanaw sugetti de'iino. 2 He wode laa'u wonggiratuu Abbaa gas'aan ek'k'owaa I be'eedda; moliyaa p'iriyaawanttu k'ay wonggiratuwaappe wod'd'iide barenttu dabbaa meec'c'i de'iino. 3 Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoonawunno gideeddawunni geliide sa'aappe yaa abbaakko guutsaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriya bollan uttiide asaa tamarissuwaa doommeedda. 4 Tamarissuwaa betsowaappe guyyiyaan Simoon, «Wonggiriya yaa abbaa c'iimmuwaakko shiishshite; hinttentu dabbaakka moliyaa p'iranaw olite» yaageedda. 5 Simoonikka, «Godaw, k'ammaa kummentsaa daaburi ak'iide ayinekka oyk'k'ibeykko; shin ha'i Neeni goowaadan dabbaa oleetto» yaagi zaareedda. 6 Hewaadanka ootseedda wode, daro c'ora moliyaa oyk'k'eeddino. Untunttu dabbatuukka duus'ereetanaw haneeddino. 7 Hara wonggiriyaan de'iyaa laggetsatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; untunttu laa'u wonggiratuwaanka moliyaa kuntsina wonggiratuu mitettussaa doommeeddino. 8 Simooni P'es'iroosikka hawaa be'eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, «Godaw, taani nagarachcha asaa gido diraw taappe shaaketta» yaageedda. 9 Hawaa geeddawe inne aanana ittippe de'iyaaawanttu ubbay barenttu oyk'k'eedda moliyaa c'oratetsaan maalaletteeddino. 10 Hewaadanka k'ay Simoon laggetsaa gideeddawanttu Zabddiyoosa naanatu Yaak'oobinne Yohaannisi maalaletteeddino. Yesuusikka Simoon, «Yayoppa hawaappe guyyiyaan asaa p'iriyaawaa gidanaassa» geedda. 11 Untunttukka wonggiratuwaa haatsaappe gas'aa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino. 12 Yesuusi katamatuwaappe ittuwaan de'ishshin oolluu bollaa ubbaa meedda bitanii de'iyaa

Yesuusa be'iide Aa sintsanka kunddiide, «Godaw, neeni koyyoope taana patsanaw danddayaa» yaagiide woosseedda. 13 Yesuusikka bare kushiya yeddi bochchiide, «Dosay geeyya!» geedda. Heman"iyanka oolluu Aa yeddeedda. 14 Yesuusi Aa, «Hawaa oossinne odoppa. Shin k'eesaakko baade neena bessa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe pas'eeddawoo markka gidanaadan Muse higgian azazetteedda yarshshuwaa shiishsha» geedda. 15 Gido shin Aa waarii loytsi aakkiide beedda; daro c'ora asaykka Yesuusi odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw shiik'eeddino. 16 Yesuusi c'ora wode geemasaa biide woossee. 17 Itti gallassi Yesuusi tamarissiidde de'ishshin Galiilaappenne Yihudaa heeraa ubbaappe, Yersaalame yeedda Parisaawatuunne higgiaa tamarissiyaawanttu utti de'ishshin hargganchatuwaa patsana mala S'oossaa Aawuwaa wolk'k'ay aw imetteedda. 18 He wode bollay sileedda itti bitaniya amareeda Asay shanchchamaan tookki ahi golle gelissiidde Yesuusa sintsan wotsanaw koyyeeddino. 19 Asaa c'oratetsaappe dendeeddawaan Yesuusakko shiik'anaw danddayibeykino. Hewaa diraw bollaw gi'i golliya kaaraa k'aariide Aa, shanchchamaanna asaa gidon Yesuusa sintsan wotseeddino. 20 Yesuusikka untunttu ammanuwaa be'iide, «Ha bitanew, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda. 21 Muse higgiaa tamarissiyaawantunne Parisaawatu, «Hawe S'oossaa boriyaawe oonee? Itti S'oossaaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?» yaagi k'ofaa doommeeddino. 22 Yesuusikka untunttu k'ofaa ero diraw hawaadan geedda, «Ayaw hinttentu wozanaan hawaadan k'oppiitee? 23 «Ne nagaray atto geetetteedda» gaanawaappenne «Dendaade ba» gaanawaappe hak'awe matee? 24 Yewuwaan k'ay hawaa taani geeddawe, Asaa Na'ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maatay de'iyawaa hinttentu eranaadana.» Hewaappekka gunddeedda bitaniya, «Denda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay» yaageedda. 25 Gunddaykka asaa sintsan denddowaashshin bare shanchchamaa tookkiide S'oossaa galatiidde bare soy beedda. 26 Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; S'oossaa galatiidde, «Hachche malabaa be'eeddo» yaagiide yashshaan kumeeddino. 27 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiya k'aras'aa shiishshiyaawe, k'aras'aa shiishshiyaasan uttowaa be'iide, «Taana kaala» geedda. 28 Ikka dendiide ubbabaa aggiide Aa kaalleedda. 29 Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiya giigisseedda; c'ora k'aras'aa shiishshiyaawantunne hara c'ora asaykka untuntunna

uttiide mi de'iino. 30 Parisaawatuunne higgiiyaa tamaarissiyaa, untuntunna ootsiyaawanttu, Yesuusa kaalliyaawanttu bolla, «Ayaw k'aras'aa k'ans's'iyaawanttunne nagaranchchatuwaanna miiteennee ushiitee?» yaagiide zuuzummeeddino. 31 Yesuusikka, «Hargganchcha asaappe attin pas'a asaw aakimiyaa koshsheenna. 32 Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paas'iide simmanaadaanappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagi zaareedda. 33 Hawaappe guyyiyaan Yesuusa, «Yohaannisa kaalliyaawantunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu ubbaa wode s'oomiinonne woossiino; shin Neena kaalliyaawanttu k'ay ubbaa gallassi miinonne ushiino» yaagiide oochcheeddino. 34 Yesuusikka, «Mishiray untuntunna de'ishshin miyaatatuu s'oomanaw danddayiino? 35 Yewuwaan k'ay mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode s'oomanawanta» yaagi zaareedda. 36 Yesuusikka kaalliyyaa leemisuwaa odeedda: «Ooratsa mayuwaappe peed'i akkiide ec'a mayuwaa bolla d'eppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada ootsooppe ooratsa mayuwaa peed'ee; ooratsa d'efiikka ec'a mayuwaan giigenna. 37 Hawaadanka ec'eedda c'ilggiyaan ooratsa woyniyaa eessaa wotsiyaawe baawa; wotsooppe k'ay ooratsa woyniyaa eessay c'ilggiyaa d'uussee; eessaykka gukkee; c'ilggaykka bayee. 38 Ooratsa woyniyaa eessaa, ooratsa c'ilggiyaan wotsanaw bessee. 39 Ec'a woyniyaa eessaa ushiide ooratsa koyyiyaawe ooninne baawa; gaasuukka ec'ay mal'ee giyaa diraw.»

6 Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyaawantunna ittippe itti goshshaa gidduwaanna aad'd'iyya wode Aa kaalliyaawanttu zarggaappe tishaa duutsiide barenttu kushiyan shigechchiide muussaa doommeeddino. 2 Parisaawatuwaa giddoppe, «Sambbata gallasaan ootsanaw woga gidennawaa ayaw ootsiitee?» yaageeddino. 3 Yesuusi, «Kaatiyaa Daawitenne ittippe de'iyawanttu koshatteedda wode ootseeddawaa nabbabi beykkitee? 4 Daawite S'oossaa golliyyaa geliide k'eesatuwaappe attin hara Asay meennaadan digetteedda, S'oossaw yarshshetteedda k'umaa meedda. Ittippe de'iyawanttukka I imminaa de'eddino» yaagi zaareedda. 5 Hawaappe kaalliide Yesuusi, «Asaa na'ay sambbataw Godaa!» geedda. 6 Hara sambbata gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyyaa golliyyaa geliide tamaarissi de'ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitanii de'ee. 7 Higgiiyaa tamaarissiyaawantunne Parisaawatuwaa Yesuusa mootiyaa gaasuwaa demmanaw I sambbataan asaa patsooppe be'ana giide naagi de'iino. 8 Ikka untunttu k'ofaa eriide kushii sileedda bitaniyyaa, «Dendda asaa gidduwaan ek'k'a» yaageedda. Bitaniikka

denddi ek'keedda. 9 Hewaappe simmiide Yesuusi, «Haninttonne sambbata gallasaan lo'obaa ootsanaw bessiiyee iitabaa ootsanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiiyee wod'anaw bessii?» yaageedda. 10 Yesuusi bare yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eellowaappe guyyiyaan bitaniyyaa, «Ne kushiyya mic'c'a!» yaageedda. Ikka mic'c'iide pas'eedda. 11 Untunttu loytsi hank'keettiide Yesuusa bolla ootsanawaa barenttu gidдон mak'k'eteeddino. 12 He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka k'ammaa kumentsaa S'oossaakko woossiidae ak'eeda. 13 Sa'ay wonttowaan barena kaalliyaawanta s'eeseedda. Hewantuppekka tammanne laa"atuwaa dooriide, «Kiitetteeddawanta» yaagiide suntseedda. 14 Untunttu suntsaykka: P'es'iroosa giide I suntseedda Simoona, Aa ishaa Inddiraasa, Yaak'ooba, Yohaannisa, Pilip'p'oosanne Barttalamoosa, 15 Maatoossa, Toomaasa, Ippiyooosa na'aa Yaak'ooba, bare gadew seelettiyaa Simoona, 16 Yaak'ooba na'aa Yihudaanne Yesuusa aatsi immeedda ask'k'orootu Yihudaa. 17 Yesuusikka untuntunna ittippe deriyaappe wod'd'iide dembbasaan ek'keedda. Aa kaalliyaawantuppekka c'ora Asay hewaan de'ee. K'aykka Aappe sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw Yihudaa gadiyaappe, Yerusaalame katamaappe, abbaa matan de'iyaa S'iirrosappenne Sidonaappe yeedda c'ora Asay hewaan de'iino. 18 Ha asaykka Aa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw yeeddino. Tuna ayyaanan oyk'ettiide metootiyaawanttukka pas'eeddino. 19 Wolk'k'ay aappe kesiide ubbaa patsiyaa diraw Asay ubbay Aa bochchanaw koyyee. 20 Barena kaalliyaawanta s'eelliide yaageedda: «Hinttentu man'k'atuu anjetteeddawanta; Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hinttentuwaa. 21 Hinttentu ha"i koshattiyaawanttu anjetteeddawanta; gidini kaallanita; hinttentu ha"i yeekkiyaawanttu anjetteeddawanta; gidini miic'c'anita. 22 «Asaa na'aa diraw hinttentta Asay is's'iyaa wodenne toochchiyya wode, hinttentu suntsaakka iitaan dentsiyaa wode, anjetteeddita. 23 Saluwaan hinttentu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan guppite; gaasuukka kase hinttentu aawotuu nabatuwaa bolla hawaadan ootsiidae de'eddino. 24 «Yewuwaan k'ay, dure asatoo hinttentoo aayye; hinttentu ishala de'uwaan de'eddita. 25 Hinttentoo ha"i kalleeddawanttoo aayye; gidini koshattanita; hinttentoo ha"i miic'c'iyawanttoo aayye; gidini kayyottanitanne yeekkanita. 26 Asay ubbay hinttentu lo"otetsaabaa haasayiyaa wode, hinttentoo aayye; kase hinttentu aawotuu worddo nabatoo, hawaadan ootseeddino. 27 «Shin Taani odiyaawaa sisiyaawanttoo yaagay: hinttentu morkkatuwaa dosite; hinttena is's'iyawanttoo, lo"uwaa

ootsite; 28 hinttena shek'k'iyaawantta anjiite, hinttena naak'k'iyaawanttoo, woossite. 29 Itti bagga shayiyaa bak'k'iyaaawoo, laa'entsuwaakka bessa; ooninne ne kootiyaa akkiyaawoo, ne shaamic'c'iyaaakka diggoppa. 30 «New de'iyaaawaa neena woossiiaawoo, imma; newaa akkeeddawaa, zaara gaade oochchoppa. 31 Asay hinttenttoo ootsana mala hinttenttu dosiyaawaadan, hinttenttukka haraw hawaadan ootsite. 32 «Hinttentta dosiyaawantta s'alalaa dosooppe ay galatay de'ii? Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino. 33 Hinttenttoo lo'obaa ootsiyaawanttu s'alalaw hinttenttu lo'obaa ootsooppe hewoo ay galatay de'ii? Nagaranchchatuukka hawaadan ootsiino. 34 Tal'iide hinttew zaaranaw danddayiyaawanttu s'alalaw tal'ooppe ay galatay de'ii? Bare tal'eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal'ettiino. 35 Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo'obaa ootsite; hinttenttuppe tal'owaa zaariid akkanaw k'oppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa. K'ay hinttenttu Ubbaappe Bolla S'oossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka. 36 Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta gidite. 37 «O bollankka pirdoppite, hinttenttu bollankka pirddetenna; haraa bolla kunaaniyaa ootsoppite; hinttenttu bollankka kunaani oosettenna. Atto giite; S'oossay hinttenttoo atto gaana. 38 Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeedda makaan hinttenttoo makettana. Bak'k'i naak'k'ina siilli kumi palah laalettiiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idintsana» geedda. 39 K'aykka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; «K'ook'ay k'ook'aa kaaletsanaw danddayii? K'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe laa'atuukka oyk'ettiide ollaan kunddikkinoo? 40 Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aad'd'enna; tamaariyaawe min tamarooppe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee. 41 «Ne ayfiyaa giddon de'iyaa tuussaa kessennaan de'aadde hara ne laggiyaa ayfiyaa giddon de'iyaa suullaa ayaw s'eellay? 42 Ne ayfiyaa garssan de'iyaa tuussaa be'ennaan hara asaakko shiik'aade, <Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?> yaaganaw woota danddayay? Ha lo'uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa giddon de'iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyaan ne ishaa ayfiyaa giddon de'iyaa suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa. 43 «Lo'o mitsay iita ayfiyaa ayfena; hewaadankka iita mitsay lo'o ayfiyaa ayfanaw danddayenna. 44 Mitsay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawaan erettee. Aguntsaappe woddentsaa ayfii mas'ettenna; hawaadankka, s'undduk'kiyaappe laadiyaa

ayfiyaa mas'anaw danddayettenna. 45 Lo'o Asay bare lo'o wozanaappe lo'o yewuwaa haasayee. K'ay iita Asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayaw gooppe, Asay bare doonaan haasayiyaawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyya diraassa. 46 «Taani odowaa ootsikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana s'eegiitee? 47 Taakko yiyaa ubbay ta k'aalaakka sisiide oosuwaan peeshshiyaawe oona malatintto ta hinttentta bessana; 48 ikka golliyaa kees's'iide daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide kees's'eedda asaa malatee; di'uu di'iide he golliyaa suginakka, mino zaallaa bolla kees'etto diraw k'aatsanaw danddaybbeenna. 49 K'ay Ta k'aalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyya bollan golliyaa kees's'eeddawaa malatee. Di'uu di'iide he golliyaa sugo wode elekka kunddeedda; he golliikka iita wodaa woddiide bayeedda» yaageedda.

7 Yesuusikka hawaa ubbaa asaa sintsan haasay wurssowaappe guyyiyaan hini K'ifirinaahooma beedda. 2 Hewankka itti s'eetuwaaw kaappuu de'ee. I daroppe dosiyaa Aa k'oomay harggiide hayyanaw mateedda. 3 Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare k'oomaa woossiide patsana mala Yihudaa c'imatuwaa hini aakko kiitteedda. 4 Untunttukka Yesuusakko yiide, «Ha bitanii, Neeni Aa maaddanaadan daroppe koyyeedda; 5 gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwaa woossiyya golliyaa kees'sissowekka Aa» yaagiide daroppe woosseeddino. 6 Yesuusikka untuntunna ittippe beedda. Ikka hini golliyaa heeraa gakeedda wode s'eetuwaaw kaappuu bare laggetsatuwaa barekko s'eesiide, «Ta Godaw, daaburoppa; ayaw gooppe, neena ta golliyaa kaaraappe garssa baggana gelissanaw taw bessena. 7 Hawaa diraw ne sintsaan ek'kanawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni k'aalaa s'alalaa oda; ta k'oomaykka pas'anawaa. 8 Taani taappe bollanna maatay de'iyaaawanttoo eeno gaade de'iyaa asaa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wotaadaratuu de'iino. Ittuwaa, <Ba> yaagiyya wode, bee; haraakka k'ay, <Haaya> gooppe yee. Ta k'oomaykka, hawaa <Ootsa> giyya wode azazettee; ootsee» yaageedda. 9 Yesuusikka hawaa sisiide Aa yewuwaan maalaletteedda; guyye simmiide Aa kaalliyaa daro asaa, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eliyya garssankka be'abeykke» yaageedda. 10 Kase kiitetteedda asatuukka s'eetuwaaw kaappuwaa golle guyye simmiyya wode, Aa k'oomay pas'owaa be'eeddino. 11 Wontisa gallassi Yesuusi barena kaalliyaawantunne c'ora asanaa ittippe Nayno geetettiiyaa katamato beeddino. 12 Yesuusi katamaa gakkana s'eetuwaaw wode, Asay hayk'keedda anhaa

tookkiide keseeddino. Hayk'k'owekka bare daayiw mes's'i itti na'aa; aatakkaa asinay baynna am'atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino. 13 Yesuusikka izo be'eedda wode k'arettiide, «Yeekkoppa!» yaageedda. 14 Shiik'iide shanchchamaa bochcheedda; tookkowantukka ek'keeddino. Yesuusi, «Neenoo yalagaw, dendda gay!» yaagina, 15 bitanii suuri utteedda. Haasayaakka doommeedda. Yesuusikka Aa, Aa daayiw immeedda. 16 Ubbaykka yashshaan kumiide, «Wolk'k'aama nabii nu garssan denddeedda; S'oossaykka bare asaa ashshanaw yeedda!» yaagiide S'oossaa galateeddino. 17 Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaan sisetteedda. 18 Yohaannisa kaalliyaawantu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyaawantuppe laa'atuwaa s'eesiide, 19 «Yaanawe neeneeyye? Woy nuuni haraa naagane?» yaagi, untuntu oochchana mala hini Yesuusakko kiitteedda. 20 Asatuukka Yesuusakko yiide, «S'ammak'iyaa Yohaannisi, yaana geetetteeddawe neeneeyye? Woy haraa naagane? Yaagiide oochchana mala neekko kiitteedda» yaageeddino. 21 He wodiyaan Yesuusi c'ora asaa dumma dumma harggiyaappe patseedda; tuna ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; c'ora k'ook'atuwaa ayfiyaa dooyeedda. 22 Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, «Biide hinttentu be'eeddawaanne siseeddawaa Yohaannisaw odite; k'ook'atuu s'eellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; oolluu oyk'k'owantu geeyyanawantta; tulleeeddawantu sisanawantta; hayk'keeddawantu denddanawantta; hiyyeesatookka mishiraachchuwaa k'aalay odettanawaa. 23 Taanan d'ubettenna Asay ubbay anijetteeddawantta» yaageedda. 24 Yohaannisi kiitteeddawantu bidiggowaappe guyyiyaan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: «Ayaa be'anaw biittaa bazzuwaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa uusuntsaa? 25 Woy ayaa be'anaw keseedditee? Lo'o mayuwaa mayyeedda asaa de'uwaa? Lo'o mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigissiyaawantu kaatiyaa gollen de'iino. 26 Woy ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyya be'anaw keseedditee? Ee; taani hinttentoo yaagay; hinttentu be'anaw kesowe nabiyaappekka aad'uwaa. 27 S'oossaa Mas'aafan, «Ne ogiyaa neeppe sintsanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe sintsayaade kiitana» geetetti Yohaannisabay s'aafetteeddawe hawaa. 28 Mac'c'awantuppe yelletteddawanttu garssan s'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaa ooninne baawa. S'oossaa kawutetsaan k'ay ubbaappe laafa geetettiyaawekka aappe aad'd'anawaa» yaageedda. 29 Haray atto shin k'aras'aa kessiyaawanttu attenaan hawaa Yesuusi haasayowaa

siseedda ubbay Yohaannisa kushiyan s'ammak'ettowanttu S'oossaw bessiyaa bonchchuwaa immeeddino. 30 Shin higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan s'ammak'etibeenna diraw, S'oossay untunttoo k'oppeeddawaa is's'eeddino. 31 Yesuusi, «Simmi Taani ha wodiyya asaa ayaanna leemisoo? Untuntu ayaa malatiinoo? 32 Untuntu geyaasan uttiide ittuu ittuwaa s'eesiide, «Suusulliyaa hinttentoo punninakka kaa'ibeykita; yeekuwa yetsaa kesseeddoshshinkka yeekkibeykita yaagettiyaa naanaa malatiino» geedda. 33 S'ammak'iyaa Yohaannisi k'umaa meennaan woyniyaa eessaakka ushennaan yiina, «Aa bollaana gaaleenay de'ee» yaageeddita. 34 Taani Asaa Na'ay maaddenne ushaadde yiina, «Hawe nafisaamaa; woyniyaa eessaakka ushiyaawaa; k'aras'iyaawanttoonne nagaranchchattoo dabbuwaa» yaagiita. 35 Gidoppe attin S'oossaa aad'd'o eratetsay bare oosuwaan tuma gidlide beettedda» yaageedda. 36 Parisaawatuwaappe ittuu barenanna k'umaa maana mala shoobbina, Yesuusi Aa soy biide maanaw utteedda. 37 He katamaan nagaranchchaa geettedda itti mishiratta de'ewunna, Yesuusi Aa soyin utteeddawaa sisaade, albass's'iroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda albass's'iroosa baareeta kumeedda shittuwaa akka yaaddu. 38 Guyyenna Aa gediyya mataan ek'k'aade, yeekkaade Aa gediyaakka bare afotsaan okaa doommaaddu; izi afotsay bayizzeedda Aa gediyaakka bare huup'iyaa binnanaan k'uc'c'aaddenne Aa gediyya yeraade gediyaan shittuwaakka c'ac'c'afaaddu. 39 Yesuusa bare soy s'eseedda Parisaawikka hawaa be'iide, «Hawe nabiyya gideeddento, hanna Aa bochchiyya mishiratta oonenttonne k'aykka iza nagaranchchaa gidiyaawaa I erana shin» yaageedda. 40 Yesuusikka zaariide, «Simoonaa, taani new odiyaa yewuu de'ee» yaagina, Simoonikka, «Tamarissiyaawoo, oda» yaageedda. 41 Yesuusi, «Itti bitaniyaappe miishshaa tal'eedda laa'u asatuu de'iino. Ittuwaa matan ichcheshu s'eetu diinaari, k'ay yekkuwaa matan ishatamuu de'ee. 42 Laa'atookka c'iggiyaawe d'ayina, laa'atuwaa ac'uwaakka maari aggeedda. Hawantuppe hak'awe loytsi dosiyaawaa malatii?» yaageedda. 43 Simoonikka zaariide, «Daruwaa aggowaa malatee» yaageedda. Yesuusikka, «Tumuwaa zaaraadda» yaageedda. 44 Yesuusi mishirattikko s'eelliide, Simoonaa hawaadan yaageedda; «Hanno mishiratto be'aaddii? Taani ne golle yiina haray atto shin haatsaakka ta gediyaaw immma beykka; shin iza bare afotsaan ta gediyya irs's'issaaddu; bare huup'iyaa binnanaankka k'uc'c'aaddu. 45 Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade ta gediyya yeriyaawaa agga beykku. 46 Neeni ta huup'iyaan

zayitiyaa okka beykka; shin iza ta gediyaan shittuwaaw c'ac'c'afaaddu. 47 Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray izi w de'iyaaawe maaretteedda; guutsay maarettiyaawe guutsaa dosee» yaageedda. 48 Yesuusi mishiratto, «Ne nagaray k'uc'etteedda» yaageedda. 49 Yesuusanna ittippe k'umaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, «Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oonee?» yaageeddino. 50 Yesuusi mishiratto, «Ne ammanuu neena ashsheeda, sarotetsaan ne golle ba» yaageedda.

8 Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne S'oossaa kawutetsaa mishiraachchuwaaw k'aalaa katamaaninne heeraan odiidde aad'd'eedda. Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantukka aanana ittippe de'iino. 2 Iita ayyaanaappenne wolk'kaama harggiyaappe pas'eeddawanttu itti itti mac'c'awantukka de'iino. Hewantukka: Laappu s'alahii keseedda Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamonne, 3 Heroodisa golliyaan suntsaa gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina geetettewunanne hara c'oratuwaanna ittippe gidiiide, Yesuusanne Aa kaalliyaawantta miishshaan maaddeeddino. 4 C'ora Asay daro katamatuwaappe shiik'iide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwaan, 5 «Zeriyaawe zeretsaa zeranaw keseedda. Zeriya wode itti itti zeretsay, ogiyaa doonaan wod'd'iide yed'etteedda. Yaatina saluwaa kafuu hewaa meedda. 6 Haray k'ay zaallaa bolla wod'd'iide doleedda wode koshshiyaa haatsaa demmenna diraw meleedda. 7 Hara zeretsay aguntsaa garssan wod'd'eedda. Aguntsay ittippe dic'c'iide mitteedda. 8 Haray lo"iyaa tu'e biittaaan wod'd'eedda. Dolowaappe guyyiyaan, zerettowaappe s'eetu kushiyaa dakuwaa mokkeedda» yaageedda. Yesuusi hawaa haasayiiddde, «Haytsay de'iyaa ubbay siso» yaagi k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda. 9 Aa kaalliyaawanttu, «Ha leemisu ayaa guussee?» yaagi Aa oochcheeddino. 10 Ikka zaariide, «Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uura eray imetteedda; shin haratoo, s'eelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekena mala leemisuwaan oday» yaageedda. 11 Yesuusi, «Zeretsaa leemisu hawaa: Zeretsay S'oossaa k'aalaa. 12 Ogiyaa gas'aan wod'd'eedda zeretsay, guutsa wodew k'aalaa sisiyaa asaa; ellekka s'alahii yinne, untunttu sisowaan ammani attena malanne k'aalay wozanaappe dogettana mala ootsee. 13 Zaallaa bollan wod'd'eedda zeretsay, koyro k'aalaa nashechchaan sisiyaawantta. Hewantukka guutsa wodiyaan ammaninne paac"ii gakkiiyaa wodiyaan s'ap'uu bantta diraw ellekka ammanuwaaw kaddiino. 14 Aguntsaa garssan wod'd'eedda zeretsay, k'aalaa sisiyaawantta; shin de'uwaaw hirgayenne durettsaa

ishaluu c'uulleeddawantta. Hewanttu lo"o ayfiyaa immanaw danddaykkinno. 15 Lo"o tu'e biittaaan wod'eedda zeretsay bessiyaawe, lo"anne s'illo wozanaan k'aalaa sisiide naagiyaaw asaanne he k'aalaan min ek'k'iide lo"o ayfiyaa ayfiyaawantta. 16 «S'omppiyya satsiide ittibaan k'um"i aggiyaawe woy arssaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa. 17 K'onc'c'ennaan k'osuwaan attiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan attanabay ayinne baawa. 18 Hewaa gidiyaa diraw loytsi akeekaan sisisite. Wozanaappe sisiyaawoo ubbaw gujji akeekay imettana; akeekenawaappe he aw de'iyaaawaa malatiyaa akeekayikka aketanawaa» yaageedda. 19 He wodiyaan aatanne ishathuu Yesuusanna gaketanaw aakko yeeddino; shin asaa c'oratetsaappe dendo gaasuwaan Aa demmanaw danddaybeykkinno. 20 Itti bitanii, «Ne daayanne ne ishathuu neenanna gaketanaw koyyo diraw karen yiide ek'k'eeddino» yaagi odeedda. 21 Ikka, «Ta daayanne ta ishathuu, S'oossaa k'aalaa sisiide oosuwaaw bollan peeshshiyaawantta» yaagi zaareedda. 22 Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyaawantunna ittippe wonggiriyaaw geliide, «Abbaappe hefintsaa boytte» geedda. Untuntukka dendiide hametaa doommeeddino. 23 Pinni de'iyaa wode, Yesuusi gem"iisheedda. Abbaan gotuwaaw c'arkkuu dendo diraw, wonggiriyaaw garssan haatsay kumina daro metooteeddino. 24 Untunttu Yesuusakko shiik'iide, «Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttettee!» yaagiide Aa beegotseeddino. Ikka beegottiide gotuwaanne haatsaa beetaa seerina, gotuunne haatsaa beetay ek'k'eedda; ubbabaykka c'o"u geedda. 25 Ikka, «Hinttenttoo ammanuu hak'an de"i?» yaageedda. Untunttukka yayyi maalalettiide ittuu ittuwaaw, «Hawaadan c'arkkuunne haatsay c'o"u giite giina azazettiyaawe hawe oonee?» yaagetteeddino. 26 Galiilaa Abbaappe hefintsanna de'iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakeeddino. 27 He haatsaappe pinni sa'aa wod'd'o wode, iita ayyaanay oyk'etteedda itti bitanii, katamaappe kesiide aanana gakettedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaaw mayyennaan kallo golliyaa aggiide duufuwaan de'ee. 28 Yesuusa demmowaappe guyyiyaan, waassi Aa sintsaan guufanniide wolk'kaama kooshshaan, «Wolk'kaama S'oossaa na'aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetetsay de"i?» Taana waayissoppaariikkii; ta neena woossay» yaageedda. 29 I hewaa ayaw geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi Aa azazo diraassa. Iita ayyaanay bitaniyaa oyk'k'oodeppe daro wode gido diraw, birataa santsalataan gediyaanne kushiyaa k'ashettiide naagettee. Santsalataa duutsi akkiide iita ayyaanay kaaletsina bazzuwaaw bee. 30

Yesuusikka, «Ne suntsay oonee?» yaagi oochcheedda. Ikka c'ora iita ayyaanay geli utto diraw, «Leegiyoona» yaageedda. **31** Barentta Yesuusi, «Hini c'iimmo ollaa biite» yaagenna mala woosseeddino. (*Abyssos g12*) **32** Hewaan de'iyaa zooziyaa gas'aan hemettiyaa c'ora guduntsatuu de'iino. C'ora tuna ayyaanatuu, he guduntsatuwaa garssa, «Gelite» gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, «Biide gelite» geedda. **33** Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide guduntsatuwaa garssa geleeddino. Guduntsaa wudiikka lank'k'iyaaappe kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddino. **34** Guduntsaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be'o wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino. **35** Ayee haneeddento be'anaw kesiide, Asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay keseedda bitanii, Aa wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediya mataan uttowaa be'iide yayyeeddino. **36** Iita ayyaanay oyk'etteedda bitanii wooti pas'eeddento be'eedda asay, hara asaw odeeddino. **37** Gergesenoonaa gadiyaaninne he heeraan de'iyaa Asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda. **38** Iita ayyaanay keseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, Aa woosseedda; shin Yesuusi, **39** «Ne golle simmaade S'oossay new ootso wolk'k'aamabay ayentto markkatta» yaagi yeddeedda. **40** Yesuusi simmeedda wode Asay ubbay naagi de'iyaa diraw, Aa mokki akkeeddino. **41** He wode, Ayihude asaa woosa gollew suntsaa gideedda Yaa'iroosa yaagettiya bitanii aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediya sintsaan kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda. **42** Gaasotetsaykka tammanne laa'u laytsay kumeedda aw de'iyaa itti naatta hayk'k'anaw mata utto diraassa. Yesuusi biyaa wode c'ora Asay Aa yuushshuwaan sugettiidde metootseeddino. **43** He asaa gidon he wodiyaan tammanne laa'u laytsaa ubbaa suutsay goggiyaa mishiratta de'aw. Bare de'iyaa shaluwaa ubbaa d'aliyaa eriyaawanttoo wurssinakka patsanaw danddayowe ooninne baawa. **44** Guyenna yaade Aa mayuwaa mac'araa bochchaaddu; he man'iyaan iippe goggiyaa suutsay ek'k'i aggeedda. **45** Yesuusi, «Oonee taana bochchowe?» yaageedda. Ubbay kaddina P'es'iroosi, «Godaw, Asay sugettiidde metootiyaa wode, «Oonee taana bochchowe» yaagay?» geedda. **46** Shin Yesuusi, «Itti Asay taana bochcheedda; wolk'k'aykka taappe kesowaa taani eray» yaageedda. **47** Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeenawaa eraade, kokkoraadde yoonna Yesuusa sintsan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwaan Yesuusa bochchaaddento iza pas'owaa ubbaa asaa sintsan odaaddu. **48** Ikka iziw, «Ha mishiratte! Ne ammanuu

neena patseedda; saro ba» yaageedda. **49** Yesuusi haasay de'ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu suntsaa soyippe itti bitanii yeeddawe, «Ne naatta hayyaaddu; simmi tamarissiyaawaa metootsoppa» yaageedda. **50** Yesuusi hawaa sisiide, «Yaa'iroosaa, ammanappe attin, yayyoppa! Iza pas'anawunnu» yaagi zaareedda. **51** Soy geliide: P'es'iroosappe, Yaak'oobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaaddan eeno gibeenna. **52** Ubbay he naattiw yeekkiidenne kayyottiid de'iino. Shin Yesuusi, «Yeekkoppite, gisaadduppe attin hayyabeykku» yaageedda. **53** Iza hayk'k'eeddawaa eriide Aa bolla miic'c'eeddino. **54** Gidoppe attin Yesuusi izi kushiya oyk'k'iide, «Ha naattee, beegotta!» yaageedda. **55** Izi shemppuukka simmina ellekka dendda ek'k'ina maanabaa immana mala, Yesuusi azazeedda. **56** Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi untuntta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9 Yesuusi tammanne laa'u Aa kaalliyaawanttu ittippe barekko s'eesiide, s'alahiyaa ubbaa asaappe kessanawunne harggiyaawanttu patsana mala wolk'k'anne maataa immeedda. **2** S'oossaa kawutetsaabaa odanawunne hargganchchatuwaa patsana mala untuntta kiitteedda. **3** I untuntta kiittiidde, «Ogiyaa biidde, s'am"aa gidinakka, woy k'arc'c'iitiyaa, woy k'umaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyk'k'oppite; laa'entsiyaa mayuwaakka oyk'k'oppite. **4** Hinttena Asay hak'an mokooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttentu geleedda golliyaan gam"ite. **5** He katamaa Asay hinttena mokennaan is'sooppe, hewaappe kesiidde, untunttu hinttena mokennaan is's'owoo markka gidana mala, hinttentu gediyaappe baanaa shoc'i diggiide biite» yaageedda. **6** Aa kaalliyaawanttu biide, k'eri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa k'alaa odiidenne hargganchchaa patsiidde yuuyeeddino. **7** Ha'i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasotetsaynekka itti itti asay, «Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda» yaagee. **8** Hara asay, «Eelaasi kesiide beetteedda» yaagiya wode, haranttu k'ay, «Beni nabatuwaappe ittuu hayk'uwaappe denddeedda» yaagiino. **9** Heroodisekka, «Taani Yohaannisa k'ood'iyaa k'ans's'issa diggaaddishshin, hawaadan Asay haasayiyaa bitanii oonee?» yaagiide, Yesuusa be'anaw koyyeedda. **10** Yesuusi kiittowanttu simmiide, untunttu ootseeddawaa ubbabaa Yesuusaw odeeddino. Ikka untuntta akkiide, Beetesayda yaagettiya katamaa matan de'iyaa takkasaa beedda. **11** Asay I de'iyaasaa eriide kaallina, untuntta mokki akkiide S'oossaa kawutetsaabaa odeedda; harggiyaappe pas'anaw

bessiyaawantakka patseedda. 12 Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaaliyaa tammanne laa'atuu aakko yiide, «Ha Asay ubbay nu yuushshuwaan de'iyaa heeraa gidдонне k'eeri katamatuwaa gidдо biide, ak'iyaasaanne k'umaa demmana mala moyzza; ayaw gooppe nuuni hawaan Asay baynnasaan de'eetto» yaageeddino. 13 Shin Yesuusi untuntta, «Asaw meetettiyaabaa hinttentu immite» yaageedda. Untunttu zaariide, «Ane biide, ha ubbaa asaw k'umaa shammanaan d'ayooppe nuw ichcheshu sooluwaappenne laa'u moliyaappe haray baawa; hewoo nuuni ha c'ora asaw k'umaa shammana mala koyyay?» yaageeddino. 14 (Gaasuukka, hewaan de'iyaa Asay ichcheshu sha"aa keena.) Yesuusi barena kaaliyaawantta, «Ishatamu ishatamu asaa c'itan c'itan shaakki shaakki utissite» yaageedda. 15 Untunttukka I goowaadan ubbaa asaakka utisseeddino. 16 Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa'u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa bonggotti s'eelliidde S'oossaa galateedda; duutsiide, asaw gishana mala Aa kaaliyaawanttoo immeedda. 17 Asay ubbaykka miide kalleeddino. Untunttuppe atteedda dokkaa, tammanne laa'u sampkaa kumeeddawaa dentseeddino. 18 Itti gallassi Yesuusi barekka woossiyaa wode, Aa kaaliyaawanttukka aanana ittippe de'ishshin, «Asay taana oona giinoo?» giide untuntta oochcheedda. 19 Untunttu zaariide, «Asay neena s'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; hara Asay k'ay Eelaasa yaagee; haray k'ay beni nabatuwaappe ittuu denddeedda yaagee» yaageeddino. 20 Yesuusi untuntta, «Hinttेशi, taana oona giitee?» yaageedda. P'es'iroosikka zaariide, «Neeni S'oossay okkeedda Kiristoosa» yaageedda. 21 Yesuusikka untuntta, «Hawaa oossinne odoppite» yaagi minisi azaziidde, 22 «Taani, Asaa Na'ay, daro metuwaa akkanaw bessee; c'imatuwaan, k'eesatuwaa kaappatuwaaninne Muse higgiyaa tamarissiyaawantun is's'ettanaw koshshee; untunttu taana wod'anawantta; taanikka heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaageedda. 23 Yesuusikka asaa ubbaa, «Taana kaallanaw dosiyaawe de'ooppe, bare huup'iyaa kaddo; bare mask'k'aliyaa gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo. 24 Bare shemppuwaa ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ubbay ashshee. 25 Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayizzooppe woy barew pac'issooppe, ayaa maaddii? 26 Asay taananinne ta k'aalaan yeellatoope, taani Asaa Na'ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwaa bonchchuwaanna yiyaa wode aan yeellatanawaa. 27 Taani hinttenttoo tumuwaa yaagay; hawaan de'iyaa asaappe, S'oossaa kawutetsaa

be'ana gakkanaw hayk'uwaa hayk'k'ennawanttu ittuu ittuu de'iino» yaageedda. 28 Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyaan, itti saaminttaa keena gam'iide, P'es'iroosanne Yohaannisa, Yaak'oobakka akkiide, woossanaw deriyaa huup'iyaa keseedda. 29 I woossishin, Aa deemuwaa malay laametteedda; Aa mayuukka boos's'iide p'olk'k'eedda. 30 K'oppennaan laa'u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de'iino. 31 Untunttu bonchchuwaan k'onc'c'i beettiide, Yesuusi S'oossaa k'ofaa polanaw Yersaalamen hayk'k'anawaa aanana haasayeeddino. 32 P'es'iroosanne aanana ittippe de'iyaaawantta gem"ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide Aa bonchchuwaanne aanana gatso ek'k'eedda laa'u asatuwaa be'eeddino. 33 He laa'u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiya wode, P'es'iroosi Yesuusa, «Godaw, hawaan de'iyaaawe nuw lo"a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda. 34 P'es'iroosi hewaa haasay de'ishshin, shaarii yiide untuntta kammi aggina Yesuusa kaaliyaawanttu yayyeeddino. 35 Shaariyaappekka, «Taani dooreedda ta Na'ay hawaa; I giyaawaa sisite» yaagiya k'aalay yeedda. 36 K'aalay sisettowaappe guyyiyaan, Yesuusi bare s'alalaa gidiide beetteedda; untunttukka yewuwaa barenttu wozanaan oyk'k'iide he wodiyaan ooninnekkka ayaanne odibeenna. 37 Wonttetsa gallassi, Yesuusinne heezzu Aa kaaliyaawanttu deriyaappe duge wod'd'iyaa wode, c'ora Asay Yesuusanna gaketteedda. 38 He wode asaappe itti bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Tamarissiyaawoo, taw de'iyaaawe itti na'aa gido diraw, neeni Aa be'ana mala neena woossay; 39 k'ay iita ayyaanay wozanaa aatsenan denddiide Aa waasissee; doonaana paaroyana gakkanaw Aa kokkorssiide, ubbaa gallassi metootsiyaawaappe attin, Aa elle yeddenna. 40 Neena kaaliyaawanttu he iita ayaanaa kessana mala, taani untuntta woossaad; shin danddaybeykkino» yaageedda. 41 Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiya desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na'aa haa akkaaya» yaageedda. 42 Na'ay yiide de'ishshin, iita ayyaanay Aa sa'aan oliide kokkorsseedda; Yesuusi iita ayaanaa agga gi na'aa patsiide Aa aabboo zaariide immeedda. 43 Asay ubbaykka S'oossaa wolk'k'aama wolk'k'aappe denddowaan maalaletteeddino. 44 «Taana Asaa Na'aa, Asay asaa kushiyaan aatsiide immanawaa; hinttentu ha yewuwaa dogoppite» yaageedda. 45 Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykkino. Untunttoo gelenna mala untunttuppe geemmedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino. 46 Aa kaaliyaawanttu, «Nu

giddoppe dariyaawe oonee?» yaagiide palumetteeddino. **47** Yesuusi untunttu wozanaa k'ofaa eriide, guutsa na'aa ahiide, bare matan essiide, **48** «Ha guutsa na'aa ta suntsaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; k'ay taana mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe guus'siyaawe ubbaappe dara» yaageedda. **49** Yohaannisikka zaariide, «Godaw, itti Asay ne suntsaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda. **50** Shin Yesuusi Aa, «Hinttenttu giyaawaa p'alk'k'ennawe hinttenttu bagga gidiyaa diraw, Aa diggoppite» yaageedda. **51** Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa k'ofaa Yersaalamekko zaareedda. **52** Bareppe sintsaw ubbaa yewuwaa giigissana mala, kiitettiyyaa asaa Sammaariyaa katamaa kiitteedda. **53** Shin I Yersaalame baanaw denddeedda diraw, Asay Aa mokkibeykino. **54** Aa kaalliyaawantu Yaak'oobinne Yohaannis hewaa be'iide, «Godaw, nuuni Eelaasi ootsowaadan, tamay saluwaappe yiide untuntta maanaadan s'eesana mala koyyay?» yaageeddino. **55** Shin Yesuusi guyye simmiide, untuntta seereedda. **56** «Taani, Asaa Na'ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke» yaageedda. Untunttu harasaan de'iyaa k'eerii katamaa beeddino. **57** Untunttu ogiyaanna biishshin, itti bitanii Yesuusa, «Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda. **58** Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay, saluwaa kafatookka gollii de'ee; shin taani, Asaa Na'ay, gela shemppa akkiyaa sa'ay taw baawa» yaageedda. **59** Yesuusi hara uraa, «Taana kaala» yaageedda. Shin, bitanii, «Godaw, taani kasiyaan baade ta aabba moogana» yaageedda. **60** Yesuusi, «Hayk'k'owanta barenttu hayk'k'owantu moogino; neeni baade, S'oossaa kawutetsaabaa oda» yaageedda. **61** K'ay hara bitanii, «Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana» yaageedda. **62** Shin Yesuusi Aa, «Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye s'eellooppe S'oossaa kawutetsaw bessena» yaageedda.

10 Hawaappe kaala Goday hara laappun tammu asaa suntsiide laa"uwaa laa"uwaa ootsiide I baanaw de'iyaa katamaa ubbaa kiitteedda. **2** Yesuusi untuntta, «K'oychaw gakkeedda katsay dara; kiitettiyyaa Asay guutsa. Simmi k'oyc'ettiyyaa katsaa Goday, k'oychaw kiitettiyaawanta yeddana mala woossite. **3** Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hinttena kiittay, biite. **4** Hinttenttu ogew ayaanne oyk'k'oppite: borssaa, k'arc'ciitiyyaa, c'aammaa, gidinakka oyk'k'oppite; asaana sarotettiide ogiyaan wodiyya wurssoppite. **5** «Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyaan, <Sarotetsay ha gollew gido> yaagite. **6** He golliyaan

sarotetsaa dosiyaa Asay de'ooppe, hinttenttu sarotay he golliyaan ak'anawaa; koyyennawaa gidooppe, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa. **7** He golliyaan untunttoo de'iyawaappe miiddinne ushiidde de'ishshite; oosanchchaw Aa dirgguwaa c'iggay koshshee; itti golliyaappe hara geliyaa yuuyyoppite. **8** «Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, Asay hinttena mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite. **9** He katamatin de'iyaa hargganchchatuwaa patsiide asaw, <S'oossaa Kawutetsay hinttekkoo mateedda> yaagiide odite. **10** Yewuwaan k'ay ay katamaanne geloode, Asay hinttentta mokki akkenawanta gidooppe he katamaa k'ad'd'aakko kesinnee, **11** «Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto nu gediyya bollan de'iyaa hinttenttu katamaa baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto; yewuwaan k'ay, S'oossaa Kawutetsay hinttenttukko mateeddawaa erite» yaagite. **12** Pirddaa gallassi ha katamattippe Sodoomaa katamaa gakkeedda muray kawushanawaa yaagaade taani hinttew oday. **13** «Aayye new Koraaizine; aayye new Beetesayde; hinttentun haneedda malaatatu S'iiroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan haneeddentto, hewaan de'iyaa asatu kayyuwaa mayuwaa mayyiide, bidintsaa bollan uttiide, benippe barenttu nagaraappe simmanawantashshin. **14** Hawaa diraw, murettiyya gallassi hinttenttuppe aatsiide S'iiroosa katamawunne Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa. **15** Hanne K'ifirinaahoomme, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Duge Si'ooliyya wod'd'anaassa. (Had'es 986) **16** «Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta is'siyaa uray taana is's'ee; taana is'siyaa uray taana kiitteeddawaakka is's'ee» yaageedda. **17** Laappun tammu asatuukka, «Godaw, iita ayyaanatuukka ne suntsaan nuw azazetteeddino» yaagiidde nashechchaan simmeeddino. **18** Yesuusikka untunttoo, «Sees'aanay walk'k'antsaadan saluwaappe wod'd'ishin be'aaddi. **19** Simmi shooshshaanne sogguwaa yed'd'anaadan hinttenttu morkkiyaa s'alahiyya wolk'k'aa s'oonana mala maataa immaaddi. Hinttentta k'ohanawe ayinneekka de'enna. **20** Gidoppe attin hinttenttu suntsay saluwaa maziggobiyaan s'aafetto diraw, nashettiteppe attin iita ayyaanatu azazetto diraw nashettoppite» yaageedda. **21** He wodiyaan Yesuusi Ayaanaa Geeshshaan daro nashettiide, «Saluwaanne sa'aa Godaw, neeni ha yewuwaa tamarowanattupenne aad'd'o eranchchatuwaappe gentsaade, k'eerii naanaw k'onc'c'isso diraw, neena galatay; Ee, ta Aabboo, ayaw gooppe, hawaa ootsanaw ne lo"o shene gideedda. **22** «Ubbaa yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na'ay oonento Aawuwaappe attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonento Na'aappenne I k'onc'c'issanaw koyyo uraappe attin,

haray ooninne eriyaawe baawa» yaageedda. **23** Kaalliddekkā Yesuusi barena kaalliyāawantukko simmi wod'd'iide, untuntu s'alalaa, «Hinttentu be'iyāawaa s'eelliyāa ayfatuu anjetteeddawantta. **24** Ta hintew odiyaawe ayee gooppe, c'ora nabatuunne kaatatuu hinttentu be'iyāawaa be'anaw amotteeddinoshshin be'ibeykkino; hinttentu sisiyaawaakka sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino» yaageedda. **25** Itti gallassi higgīyaa eriyaawe ittuu Yesuusa paac'c'anaw aakko yiide, «Tamaarissiyāawoo, med'inaa de'uwaa laattanaw, taani ayaa ootsoo?» yaagi oochcheedda. (aiōnios g166) **26** Yesuusi zaariide, «Muse higgīyaa mas'aafan s'aafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?» yaageedda. **27** Bitaniikka, «Muse higgīyaa mas'aafay, <S'oossaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, polo ne wol'k'aappenne polo ne k'ofaappe siik'a; hewaadanka ne laggetsakka ne huup'iyāadan dosa> gee» yaageedda. **28** Yesuusi Aa, «Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootsa; de'uwaa de'anaassa» yaageedda. **29** Muse higgīyaa tamaarissiyāa bitanii k'ay barena s'illo ootsanaw koyyiide Yesuusa, «Hanoshshin, ta laggetsay oonee?» yaagiide oochcheedda. **30** Yesuusi zaariide, «Itti bitanii Yersaalameppe Iyyarkko biide de'ishshin, ogiyaa bollan paannatuu Aa demmiide, Aa mayuwaa k'aarowaappe guyye shoc'iide, hayk'k'anaw pollu goode oliide beeddino. **31** K'oppennaan itti k'eesay he ogiyaanna bide'iyāawe, shoc'ettiide kunddeedda bitaniyaa be'eedda wode, ayaanne ootsenaan miyyiyaanna aad'd'iide beedda. **32** Hewaadanka itti Leewii he ogiyaanna bide'ee. Ikka bitaniyaa be'lide, miyyeti aad'd'eedda. **33** Shin Sammaariyaa asaa gideedda itti bitanii, he baggana aad'd'iide, ha bitaniyaakko yeedda. Aa be'eedda wode aw k'aretteedda. **34** Aakkokka shiik'iide, zayitiyaanne woyniyaa eessaa Aa maytsaan tigiide, k'achcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imatsay ak'iyaa golliyaa akki beedda; hewaan bid'ayiide naageedda. **35** Wonttetsa gallassi guutsa biraa bare kiisiyaappe kessiide, imatsay ak'iyaa golliyaa godaw immiide, «Ha bitaniyaa taw loytsa bid'ayaa; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new c'iggana» yaageedda. **36** «Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shoc'ettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe hak'awaa malatii?» yaageedda. **37** Higgīyaa tamaarissiyāawekka, «He aw k'arettowaa» yaageedda. Yesuusikka Aa, «Simmi baade neenikka hewaadan ootsa» yaageedda. **38** Yesuusi barena kaalliyāawantunna ogiyaa biide, itti heeraa garssa gakteedda. Hewaan Martto geetettiyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu. **39** Iziwukka Mayraamo geetettiyaa michchata de'aw; hennakka Yesuusa gediya mataan

uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de'aw. **40** Martta k'ay soybaa giigissaadde daabura de'aw; hewaa diraw Yesuusakko shiik'aade, «Hanna ta michchata, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanoodde s'eellaadde c'o'u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda» yaagaaddu. **41** Yesuusikka zaariide izo, «Marttee, Marttee, neeni c'ora yewuwaa k'oppaadde hirggaa; k'aykka metootaa. **42** Shin koshshiyāawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akka lo'obaa dooraaddu» yaageedda.

11 Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de'ee. Woosaa wurssowaappe guyye Aa kaalliyāawantuppe ittuu, «Godaw! Yohaannisi barena kaalliyāawantta woosaa tamaarissowaadan, nuunakka neeni waagi woossanentto tamaarissa» yaageedda. **2** Ikka untuntu, «S'oossaa woossiide yaagi woossite: «<Saluwaan de'iyaa nu aabboo, ne suntsay anjetto; ne kawutetsay yo; ne shenii saluwaan hanowaadan saankka hano; **3** Gallassaan gallassaan koshshiyaa k'umaa, nuw hachche imma; **4** Nuuni nuuna naak'eeddawantuwaa, ubbaa atto goowaadan, neenikka nu naak'uwaa atto yaaga; nuuna iitaappe naagappe attin, paac'iyāan gelissoppa» yaagite» yaageedda. **5** K'aykka Yesuusi barena kaalliyāawantta, «Hinttentuppe ittoo siik'o laggii de'into giddo bilahiyaan aakko yiide, «Ta siik'o laggew, taw heezzu sooluwaa tal'a; **6** Ayaw gooppe, itti ta laggetsay yiina Aa miziyaawaa d'ayaa» yaagi woosseedda goytte. **7** Bare gollen de'iyaa Aa siik'o laggii soyippe haasayiide, «Taana metootsoppa; penggii k'ashetteedda; tanaanaykka taananna giseeddino; hewaa diraw taani denddaade new ayinne immanaw danddaykke» gaanawee? **8** Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, I aw siik'o laggīyaa gido diraw, immennenttonneekka un'etso diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee. **9** Hawaa diraw, «Woossite, hinttenttookka imettanawaa; koyyite, demmanita; kariyaa yiide s'eesite, hinttenttoo dooyettanawaa» yaagay. **10** Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa; koyyiya uraykka demmanawaa; kariyaa yiide s'eesiyaa uraw, penggii dooyettanawaa. **11** «Hinttentu gidoppe bare na'aw, moliyaa woossina shooshshaa, k'umaa imma giina shuchchaa immiyaa aawuu de'ii? **12** Woy k'uuk'ulliyaa woossina sogguwaa immiye? **13** Hinttentu iita gidi de'iide hinttentu naanaw lo'obaa immiyaawaa erooppe, yaatina saluwaan de'iyaa hinttentu aawuu barena woossiyāawanttoo Ayaanaa Geeshsha wooti darissiide immanddeeshsha?» yaageedda. **14** Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudissiyaa ayaanaa kessowaappe guyye duude bitanii haasayaa doommina, Asay maalaletteedda. **15** Shin untuntuppe ittuu ittuu, «Gaaleenatuwaa kaappuwaa Bi'eel-

Zebuuli aw wolk'kaa immina gaaleenatuwaa kessee» yaageeddino. 16 Ittuu ittuu k'ay Yesuusa paac'c'anaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyyeeddino. 17 Shin Yesuusikka untuntu k'ofaa eriide untunta hawaa yaagedda: «Bare giddon shaaketiyyaa kawutetsay ubbay d'ayanawaa; shaaketiyyaa golliikka kunddee. 18 Yaatina Sees'aanaa kawutetsay bare giddon shaakettoope Aa kawutetsay wooti ek'kanawee? Hinttentu taana, «S'alahiyya kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli new wolk'kaa immina kessaa» yaagi haasayiita. 19 Simmi taani bi'eel-zebuula wolk'kaan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoope hinttentu naanay O wolk'kaan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untuntu hinttentu bollan pirdiyaawanta gidanawanta. 20 Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe S'oossaa wolk'kaana gidoope, simmi S'oossaa kawutetsay hinttentukko yeeddawaa erite. 21 «Wolk'kaama Asay bessiyaawaadan minniide bare golliyya naagooppe, Aa shaluu loytsi naagetanawaa. 22 Yewuwaan k'ay aappe minuwa d'ariyaawe yiide Aa k'ohooppenne s'oonooppe I ammanetteeda tooraanne gondalliyaa aappe wotsi akkiide, aw de'iyaa miishshaa gishetti akkee. 23 «Ta bagga gidennawe taananna ek'ettee; taananna shiishshi beennawekka laalee. 24 «Tuna ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyya sa'aa koyyiide, haatsay bantasaanna aad'd'i bee. Shemppiyya sa'aa demmennaan attooppe, «Taani kase yegga keseedda ta golliyya simmana» yaagee; 25 simmiyya wodekka gollii pitettiide giigowaa demmee. 26 Hewaappe kaala, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa akki yaa geliide, hewaan de'iino; he bitaniyya de'uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee» yaageedda. 27 Yesuusi hawaa haasay de'ishshin, itti mishiratta c'ora asaa gidoope bare kooshshaa d'ok'ku ootsaade, «Neena yeleeddawunanne d'antseedda ne daaya anjetteeddawunno» yaagaaddu. 28 Yesuusi k'ay, «Anjetteeddawantu S'oossaa k'aalaa sisiide azazettiyaawanta» yaagi zaareedda. 29 C'ora Asay shiik'o wode Yesuusi, «Ha yeletay iita; ooratsa malaataa koyyee; shin nabiyya Yoonaasa malaataappe haray imettenna. 30 Gaasuukka Yoonaasi Nanawe katamaa asaw malaataa gidowaadan, Taani, Asaa Na'aykka, ha yeletaw malaataa gidana. 31 Away mokkiyaasaa s'elliyya wode, ushechcha duge bagganna de'iyaa gadiyya kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw biittaa gas'aappe yeedda diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pirddanawunnu; be'ite, Solomoneppekka aad'd'iyaaawe hawaan de'ee. 32 Nanawe Asay pirddaa wode hinttentu bolla denddiide pirdanawanta; ayaw gooppe, untuntu Yoonaasi odowaa sisiide barenttu nagaraa paas'i simmeedda diraassa;

be'ite, Yoonaasappe aad'd'iyaaawe hawaan de'ee. 33 «Soy geliyaa asaw poo'anaadan, S'omppiyya s'omppiide d'ok'k'asaan wotsanaappe attin, geemasaan woy poo'uwa kammiyya yewuwaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa. 34 Ne asatetsaw ne ayfi s'omppiyya mala; ne ayfi pas'a gidoope ne kumentsaa asatetsaykka poo'uwa demmee; shin ne ayfi harggooppe ne kumentsaa asatetsaykka d'umaa. 35 Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de'iyaa poo'uu d'umennaadan naagetta. 36 Simmi ne asatetsay ubbay poo'uwaan kumeeddawaa gidooppenne, d'umeedda asatetsay neenan baynnawaa gidoope, ne asatetsay ubbay, s'ompii bare poo'uwa ne bollan poo'issiyaawaadan, ne bollan wagagga poo'uwa gidanawaa» yaageedda. 37 Yesuusi haasayaa wurssowaappe kaala, itti Parisaawe bitanii bare gollen k'umaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gaytaan utteedda. 38 Parisaawikka Yesuusa k'umaa maanaappe kasiyaan kushiyya meec'etti beennawaa be'iide maalalettina, 39 Godaykka, «Hinttentoo Parisaawatoo, s'uu'aanne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttentu garssay uuziyaaninne iitatetsaan kumeedda. 40 Hinttentoo eeyatoo! Bolla bagga med'd'eeddawe garssaa med'd'ibeennee? 41 Shin hinttentu s'uu'aaninne shaataa garssan de'iyaaawaa hiyyeesatoo immite; he wode ubbaykka hintte geeshsha gidanawaa. 42 «Shin hinttentoo Parisaawatoo, hintte aayye! Ayaw gooppe, anuugaappenne s'alotiyaappe, aguppiyaa do'uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiyya S'oossaw immiita; shin tumu pirdaanne S'oossaa siik'iyaaawaa hinttentu aggiita. Yewuwaan k'ay hewaa aggena hawaa ootsanaw bessee. 43 «Hinttentoo Parisaawatoo, hintte aayye! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonkka bonchcho sarotaa koyyiita. 44 «Asay erennaan bollanna hamettiyya beetena duufuwaa malatiyya diraw hintte aayye!» yaageedda. 45 Muse higgiiyya tamarissiyaawantuppe ittuu, «Tamarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda» yaagi zaareedda. 46 Yesuusi, «Hinttenoo higgiiyya eriyaawanttoo, hintte aayye! Ayaw gooppe, Asay tookkiide danddayenna dees'o tookuwaa haraa toossiita; shin hinttentu hintte huup'ew birad'd'iyankka bochchikita. 47 «Hinttentu aawotuu wod'eedda nabatuwaa duufuwaa loytsiyya diraw hintte aayye! 48 Simmi hinttentu aawotuu nabatuwaa wod'ina, hinttentu untuntu duufuwaa bollan golliyya kees's'iyaa diraw, Nabatuwaa oosuu lo'a yaagiide, untuntuwaa markkattiita. 49 Hawaa diraw, S'oossaa aad'd'o eratetsay, Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowanta untuntukko kiittana; untuntukka

hewanttuppe ittuwaa ittuwaa wod'anawannta; ittuwaa ittuwaa metootsanawannta yaageedda. 50 Hawaa gidiyaa diraw, ha alamii med'ettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suutsaw ha yeletay ooshettee. 51 Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha golliyaappe gidduwaan gukkeedda Zakkaraasa suutsaa gakkanaw koyettee. Ee! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa. 52 «Hinttentoo Muse higgiiyaa eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe eraa penggiyaa dooyiyaa k'ulppiyaa akkeedda. Hinttenttu hintte huup'ewukka gelibeykita; k'ay gelanaw koyiyyaawantakka diggeedda» yaageedda. 53 Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamaariissiyaawantunne Parisaawatu Aa ooshaan urgguntsusaanne ek'ettussaa doommeeddino. 54 Aa doonaappe lo'ennabay kesooppe oyk'k'anaw geeddiino; shin demmibeykino.

12 He wodiyaan c'ora sha'aan paydettiiyaa Asay ittuw ittuwaa yed'd'ana gakkanaw shiik'i de'ishshin, Yesuusi barena kaalliyaawanttoo koyro odanaw doommiide, «Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettiite; hawekka lo'a malatiyaa untunttu immiyaa iita timirttiyaa. 2 Shin ayaaninne kameteedda yewuu k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'aykka geemmeedda yewuu erettennaan attena. 3 Hewaa diraw hintte d'umaan haasayowe ubbay, gallassi poo'uwaan sissetanawaa; hinttenttu Asay baynnasaan hini giso golliyaan haytsaan saasukkowe ubbay d'ok'k'u geedda sisetiiyaa k'onc'c'esaan awaayetanaawaa. 4 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha'i ashuwaa wod'iyaaawantta, hewaappe kaala k'ay ayaanne ootsanaw danddayennawannta yayyoppite. 5 Yewuwaan k'ay hinttenttu oossi yayyanaw bessinto taani hinttentta erissana; hawekka wod'owaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de'iyaa S'oossaa s'alalaw yayyite; Ee, aw yayyite yaagay. (Geenna g1067) 6 «Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikinooyye? Hewanttuppe ittinnonne usa S'oossay dogenna. 7 Shin haray atto hinttenttu huup'iyaan de'iyaa binnaanay ubbaykka paydetteeddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu c'ora suunniyaa kafatuwaappe dariita. 8 «Taani hinttew oday; tabaa asaa sintsan markkatiyaawoo oossinne Taanikka Asaa Na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan markkattana; 9 shin asaa sintsan taana kaddiyaawantta taanikka asaa na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan kaddana. 10 «Ta bolla, asaa na'aa bolla, boriyaa k'aalaa haasayiaawe de'ooppe Aa naak'uu atto geetettana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiaawe de'ooppe k'ay Aa naak'uu atto geetettenna.

11 «Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa ayissiyaawanttukonne maatay de'iyaaawanttu sintsan pirddaw shiishshiyaa wode, «Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?» yaagiide hirggoppite; 12 ayaw gooppe, hinttena Ayaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamaariissanawaa» yaageedda. 13 Asaa garssappe itti bitanii Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, nu aabbu hayk'k'ina nuuni laattana mala atteeddbaa, taw gishana mala hayya godo ta ishaw oda» yaageedda. 14 Yesuusi k'ay, «Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oonee suntseeddawe?» yaageedda. 15 Gujjiidekka ubbatuwaa, «Asaa shemppoo shaluwaa duretetsay de'uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettiite; duretetsaa amuwaa ubbaappekka hinttena naagite» yaageedda. 16 Kaalliidekka hawaadan yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda: «Aw de'iyaa biittay darissiide katsaa mokkeedda itti dure bitanii de'ee. 17 Ha bitanii, «Taw ta katsaa wotsanaw gidiyaa sa'ay banttawaa diraw ayaa ootsooshsha?» yaagiide, bare wozanaan k'oppeedda; 18 hawaadan yaagi maleedda; «Taani wootane gooppe, taw de'iyaa yeesiyaa kolaade, hara aakkiyaa yeesiyaa med'd'ana yaagiide maleedda; hewaan ta katsaanne taw de'iyaa miishshaa ubbaa wotsana. 19 Yaataade taana, «Ne kaac'ay daro lo'a; new daro wodiyaaw gidiyaa mas'uwaa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta» gaana» yaageedda. 20 «Shin S'oossay Aa, «Ha boozaw, hachche k'amma neeni hayk'k'a. Yaatina ha neeni shiishsheedda mas'uu ubbay oossi gidanawee?» yaageedda. 21 «Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaawe, S'oossaa sintsan k'ay man'k'o gideedda Asay ha bitaniyaa mala» yaageedda. 22 Hawaappe kaala Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hawaa diraw, ta hinttew oday: hinttenttu pas'a de'anaw ayaa maanee? Hinttenttu bolla ayaa mayyanee? yaagiide hirggoppite. 23 «Gaasuukka, shemppuu k'umaappe, k'ay asatetsay mayuwaappe aad'd'ennee? 24 Ane k'uuratuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; untunttoo katsaa shiishshiyaa sa'ay woy yeesii baawa; hanoppe attin, untuntta S'oossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee? 25 Hinttenttuppe darii k'oppiide daro wodiyaaw de'anaw danddayiaawe oonee? 26 «Simmi hinttenttu ha laafabaa ootsanaw danddayennawannta gidoppe ayaw harabaw hirgettiitee? 27 C'iishshatuu wooti dic'c'iinontto ane s'eellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puuttuwaa suk'k'ikkino; gido shin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena bonchcheteeddawaa gidiide, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyibeenna. 28 Hinttenttoo laafa ammanuu

de'yaawantoo, yaatooppe S'oossay hachche beettiide, wontti tamaan ees's'anaw oletiyaa, denbbaan doliyaa maataa hawaadan mayzziyaawaa gidoope, hinttentu wootiide untuntuppe aatsiide mayzzennee? 29 «Hawaa diraw, «Ayya maanee? Ayya ushanee?» yaagiide ubbaa wode koyyoppitenne hirgoppite. 30 Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de'iyaa S'oossaan ammanettena Asay hirgettiino. Hinttentoo hawe ubbay koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttentu aawuu eree. 31 Hewaa haniyaawaa aggiide, S'oossaa kawutetsaa koyyite; I hinttentu koshshiyaawaa ubbaa immanawaa. 32 «Hinttentu guutsa gidintonne, saluwaa hinttentu aawuu bare kawutetsaa hinttentoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite. 33 «Hinttew de'yaawaa zal'iide man'k'oo immite; kayisuu shiik'ennasaan, bil'aykka meennasaan, saluwaan wurena miishshaa dagayiidde, ec'enna k'arc'c'itatuwaa hinttentu huup'ew wotsite. 34 Ayaw gooppe, hinttentu wozanay hintte miishshay de'iyaa saan de'anawaa. 35 «Hintte s'eessay danc'c'ettowaa, hintte s'omppiikka poo'eeddawaa gido. 36 Hinttentukka, barenttu Goday yiide penggiyaa k'os's'iyaa wode, ellekka dooyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw naagiyaa oosanchchatuwaa malatite. 37 Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de'ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjetteeddawantta. Taani tumuwaa gay; I untuntta, «Uttiite» giide, bare danc'c'uwaa minisiide untunttoo k'umaa aatsiide shoobanawaa. 38 Goday hekka bilahiyaan woy hekka bilahiyaappe kaala yeedda wode, beegottiide genc'c'i naagiidde beettiyaa k'oomatuu anjetteeddawantta. 39 Hawaa k'ay erite; kayisuu ay saatiyaan yinto golliyaawuu erinto, gollii bookettiyaa wode c'o'u giide s'eellennashshin. 40 Asaa na'ay k'oppenna saatiyaan yaanawaa; hinttentu gigetti naagite» yaageedda. 41 P'es'iroosikka «Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaaawe nu s'alalaassee haraa ubbawukka ittippe oday?» yaageedda. 42 Godaykka, «Simmi untunttu bare soy asaw k'umaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, Aa goday suntsiyaa ammanetteedanne eranchcha miziya k'oomay oonee?» yaageedda. 43 Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiina demmiyaa k'oomay I anjetteeddawaa. 44 Taani hinttew tumuwaa oday; de'iyaa mas'uwaa ubbaa bollan Aa sunsanawaa. 45 Yewuwaan k'ay he k'oomay, «Ta goday elle yeenna; gam'anawaa» yaagi bare wozanaan k'oppoopenne attumanne mac'c'a k'oomatuwaa shochchaa doommooppe, k'aykka koyyowaadan muusaaanne ushshaa, matsottussaakka doommooppe, 46 he k'oomaa goday, I k'oppenna gallassinne sid'ibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyaan Aa k'ans's'ereetsiide, Aa gishuwaa kaac'aakka

ammanennawanttunna ittisaa udanawaa. 47 Bare godaa sheniya eride giigennawenne Aa sheniyaadan kiitettenna k'oomay, I iita d'oobaa d'oobettanawaa. 48 Eribeennawe k'ay d'oobettanaw bessiyaawaa ootseeddawe, guutsaa d'oobettee. Darobay imetteedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolk'k'aama hadaray imettowaappe, aappe darissiide koyettee. 49 Yesuusi, «Taani yeeddawe, ha sa'aa bolla tamaa satsanaassa; ha'ikka ees's'eeddentto, taana ay keena nashechchanaweeshsha. 50 Taani s'ammak'ettana metuwaa s'ink'k'atay polettana gakkanaw waanaade un'ettaytaa! 51 Ha sa'aa taani yeeddawe, sarotetsaa ahanaassa malatiyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaw gidennaan shaakkanaassappe attin. 52 Ayaw gooppe, ha'ippe doommuna itti golliyaan de'iyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa'atuwaa bolla, laa'atuukka heezzatuuwaa bolla denddiide walak'ettanawantta. 53 Aawuu na'aa bolla, na'aykka aawuwaa bolla, aata naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na'aa machchi bolla, na'aa machchakka bollotatti bolla, walassaan denddiide shaakettanawantta» yaageedda. 54 K'aykka Yesuusi asaw, «Away wulliyaa baggana hintte shaariyaa be'ooppe, «Ha'i ha saatiyaan hekko wolk'k'aama iray bukkana hanee» yaagiita; tumukka k'ay bukkee. 55 Duge baggana c'arkkuu c'arkkoode, «Hachche shammanawaa» yaagiita; geetettowaadanka k'ay hanee. 56 Hinttenoo lo'a malatiyaa iitattoo, sa'anne saluwaa s'eelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee? 57 «Wode hinttentu s'illo gideedda yewuwaa hinttentoo ayaw pirdikkitee? 58 Ne morkkiyaanna ittippe pirdidiyaa daannaa sintsan shiik'anaw boode, biro ogiyaa bolla de'ishshin sigetta digga. Hewe d'ayooppe neena goochchiide pirdidiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aatsi immanawaa; polisii k'asho gollen yegganawaa. 59 Taani new odiyaaawe, wurssetsaa ac'uwaa c'iggana gakkanaw hewaappe kesakka» yaageedda.

13 He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide P'ilaas'oosi Galiilaa asaa wod'iide untunttu suutsaa jaarshshuwaanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino. 2 Yesuusikka zaariide, «Hawantu Galiilaa asatuu hayk'k'eedda diraw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aad'd'iide nagaranchchatuwaa gidowannta malatiinoo? 3 Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan k'ay hintte nagaraa paas'iide nagaraappe simmennaan is's'ooppe, hinttentu ubbatuukka hawaadan hayk'k'iita. 4 Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wod'eedda tammanne hospun asatuwaa Yerusaalamen de'yaawanttu ubbaappe aad'd'iide naak'k'owannta malatiinoo? 5 Hawaadan gidenna

yaagay; yewuwaan k'ay nagaraa paas'ana d'ayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita» yaageedda. 6 Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, «Itti bitanew woyniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfii meetettiyaa mitsatta de'aw; he bitaniikka mitsatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, ayinneekka ayfiyaa demmibeenna. 7 Woynniyaa turaa naagiyaawaa I, «Taani ha balasiyaa geetettiyaa mitsattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laysaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka dentsa digga; ayaw biittaa c'oo melissay?» yaageedda. 8 Naagiyaawekka zaariide, «Godaw, taani I yuushshuwa harumanawunne pituwa olaanaw, ha laysaa s'alalaw basha. 9 Sintsaw ayfooppe lo'a; shin ayfenaan is'sooppe dekettu» geedda» yaageedda. 10 Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihuda woosa gollatuwaappe ittuwaan tamarissi de'ee. 11 Hewaanikka tammanne hosppun laysaa kumentsaa tuna ayyaanay k'uunisseedda mishiratta de'aw. Izakka suuraade ek'k'anaw ayinne danddayabeykku. 12 Yesuusikka izo be'eedda wode s'eesiide, «Ha mishiratee, ne harggiyaappe pas'aadda» yaageedda. 13 Yesuusi bare kushiya izi bolla wotsina, he wode suura sitti ga ek'k'aade bare S'oossaa galataaddu. 14 Shin Ayihuda woosa golle kaappuu k'ay Yesuusi Sambbataan patseeddawaa diraw hank'k'etti zaarowaashshin asatuwaa, «Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de'iino; he gallassatun yiide pas'iteppe attin Sambbataan gidenna» yaageedda. 15 Godaykka zaariide, «Ha lo'a malatiyaa iita asatoo, hinttentuppe ittuukka Sambbata gallassi booraa magaduwaappe woy hariyaa gaas'aataappe billiide haatsaa ushshanaw afennee? 16 Hanna Abraahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laysaa kumentsaa s'alahii k'achcheeddawunna sambbata gallassi he k'ashuwaappe biletanaw bessekee?» yaageedda. 17 Hawaa odeedda wode ek'ettiyaawantuu ubbay yeellateeddino; Asay ubbay k'ay I ootseedda maalalissiyaa oosuwaan ubbaan nashetteeddino. 18 Yesuusikka, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo? 19 S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa k'eri mitsatti ayfiyaa malatee. He mitsatti ayfiyaa Asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna dic'c'aade wogga mitsaa gidaaddu; yaatina saluwaaf kafatuukka izi aac'aa bolla barenttoo golliiyaa kees'seeddino» yaageedda. 20 Yesuusikka zaariide, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo? 21 Itti mishiratta heezzu keriya d'iiliyaa akkaade, munak'keedda munak'ay ubbay dandana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaaf malatee» yaageedda. 22 Hewaappe kaala Yesuusi Yerusaalame biide, wogga katamaaninne k'eri

katamaan de'iyaa asaa tamarissiide aad'd'eedda. 23 He wode itti bitanii shiik'iide Aa, «Godaw, S'oossaa pirddaappe attiyaawantuu guutsa asaa s'alalee?» yaageedda. Hewaappe guyye Yesuusi untuntta, 24 «Taani hinttenttoo oday; un'a penggiyaanna gelanaw baas'etite. C'ora Asay gelanaw kooyiino; shin danddaybeykino. 25 Golliyaawuu dendiide, ifitsaa k'achchowaappe guyye hinttenttu karen ek'k'iide, «Godaw, Godaw, nuw dooyaarikki» yaagiide s'eessaa doommiiyaa wode, ikka zaariide, «Hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke» yaaganawaa. 26 «He wode hinttenttu, «Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheeddo; neeni nu heerankka tamarissaadda» yaaganawantta. 27 «Yesuusi k'ay, «Taani hinttenttoo oday; hinttenttu hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu ta mataappe haakkite» yaaganawaa. 28 «Abraahaamo, Yisaaki, Yaak'oobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen ek'k'ishshin, S'oossaa kawutetsaan de'iyaaawantta hinttenttu be'iyaa wode, hinttenttoo yeekonne achchaa d'ak'uwaa gidanawaa. 29 «Asay away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, k'ay killibaggappenne hirkibaggappe yiide, S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiino. 30 Be'ite; guyyeteeddawanttu, sintsanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta» yaageedda. 31 He wode Parisaawatuwaappe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, «Heroodise neena wod'anaw kooyiyaaf diraw, hawaappe ba digga» yaageeddino. 32 Yesuusi zaariide, «Biide he worakanaw, «Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwaakka patsana; heezzentso gallassi ta oosuwaaf wurssana» yaagite. 33 Hanoppe attin nabii Yerusaalameppe harasaan hayk'k'anaw bessena diraw, taani hachche, wontinne wontipeeshi ogiyaa bolla de'anaw bessee. 34 «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, Nabatuwaa wod'iyaaawanttoo, hinttentukko kiitettowantta shuchchaan c'addiyaawanttoo, kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaappe garssanna shiishsha hap'p'iyaaawaadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyaadditaa! Shin taana diggeeddita. 35 Be'ite; S'oossay hinttenttu golliyaa ayinne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu, «Godaa sunsaan yiyaawe anjetteeddawaa» gaana gakkanaw, taana be'ikkita» yaageedda.

14 Sambbata gallassi Parisaawatuwaa suntsatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi k'umaa maanaw geleedda wode, ayaa kiitettintto be'anaw asatuu naagi de'iino. 2 Bollay gaafina metootiyaa itti bitanii Yesuusappe sintsanna de'ee. 3 Yesuusi higgiiyaa tamarissiyaawantanne Parisaawatuwaa, «Sambbataan patsanaw danddayetti danddayettennee?» giide oochcheedda. 4 Untunttukka c'o'u geeddino. I he

bitaniyaa bollaa bochchi patsiide Aa moyzzeedda. 5 Yesuusi untuntnta, «Hinttentuppe harii woy booray ollaan kunddinto, Sambbataa giide elleelli kessennawe oonee?» geedda. 6 Untuntntukka ha yewoo itti zaaruwaanne immanaw danddayibeykino. 7 Yesuusi shoobettowantu bonchchosaa dooriyaa wode s'eeliide, 8 «Oninne bullachchaa s'eesooppe, bonchchetteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe aatsiide bonchchettowe s'esetteeddawaa gidanawaa. 9 Neenanne aanne s'eesawe yiide, «Hawo, utuwaa aw yeedda» yaagina; he wodiyaan yeellataade s'adenna de'iyaa saan utuwaa doommaasa; 10 Yewuwaan k'ay neeni s'eseetto wode neena s'eesowe yiide, «Ta laggew, killi d'ok'k'asaan utta» gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittippe utteeddawantu ubbatuwaa sintsan new bonchchuu imettanawaa; 11 Bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huup'iyaa toochchiyaawantu d'ok'k'u giino» yaagi leemisuwaa untuntntoo odeedda. 12 Yesuusi barena s'eseeddawaa zaariide, «Neeni laas'aa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggetsatuwaa woy ne ishatuwaa woy dure ne shooratuwaa s'eesoppa; ayaw gooppe, untuntntu neena barenttu taraan s'eesiide kushiya c'iggana danddayiino. 13 Shin ataalliyaabaa giigisseedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa s'eesa. 14 Untuntntu new kushiya zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anijettanaassa. S'illatuu hayk'uwappe denddiyaa wode S'oossay new kushiya zaaranawaa» yaageedda. 15 Yesuusi haasayaa wurssiyaa wode, k'umaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, «S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiyaawe anijetteeddawaa» geedda. 16 Yesuusikka hawaadan geedda; «Itti bitanii daro lo'o kawuwaa giigissiide, c'ora asatuwaa s'eseedda. 17 Kawuwaa wodii gakkina, kase s'eesettowantta, «Ha'i kawuu giigeedda, haayite» giide s'eesana mala bare gollen kiitettiyaa k'oomaa untuntntukko kiitteedda. 18 Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitanii k'oomaw odiiide, «Taani biittaa shammeedda diraw baade be'anaw koshshee; hewaa diraw hayya godo taw hank'k'ettoppaariikki» geedda. 19 «Laa'entsiyaawe k'ay, «Taani ichcheshu waatsa booratuwaa shammeeddawantta waas'a be'anaw biyaa diraw, hayya godo taw hank'k'ettoppaariikki» geedda. 20 «Haray k'ay, «Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daanddayabeykke» geedda. 21 «K'oomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hank'k'ettiide, bare golliyaan kiitettiyaa k'oomaa, «Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; man'k'atuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa haa akkaade ya» geedda.

22 «Aa k'oomaykka, «Godaw, neeni taana azazowaadan ootsaad; shin ha"ikka hara asaa akkiyaa sa'ay de'ee» geedda. 23 Godaykka bare k'oomaa, «Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gas'aa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya. 24 Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteeddawantuppe itti asayenne ta k'umaa meenna» geedda» yaageedda. 25 C'ora Asay Yesuusanna ittippe bide'iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide, 26 «Oninne taakko yiyaawe de'ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishatuwaanne michchatuwaa, bare de'uwaa ashshenaan taappe aatsi dosooppe, taana kaalliyaawaa geetettanaw danddayenna. 27 Oninne bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan d'ayooppe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna. 28 «Hinttentuppe ittuu shuchchaa golliyaa kees's'anaw koyyoooppe, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee? 29 Hewe d'ayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolk'k'ay is's'ooppe, 30 be'eeddawantu ubbay, «Ha bitanii kees's'anaw doommeedda; shin kiitaa wurssanaw danddaybbeena» giide k'illic'iino. 31 «Woy tammu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eedda itti kaatii, hara laatamu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eeddawantunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani s'oonanee s'oonikkitaashsha giide utti k'oppennee? 32 Barew danddayettennaan d'ayooppe, olaw yiya yekko kaatii haakuwaan de'ishshin kiitiide sigettanaw woossee. 33 Simmi hawaadankka hinttentuppe ooninne barew de'iyawaa ubbaa aggenawe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna. 34 «Mas'inii lo'a; shin lok'ilok'ennaan d'ayooppe, laa'entso Aa wooti lok'ilok'issanaw danddayettii? 35 Biittawukka lo'enna; tu'eyanawukka maaddennawaa gido diraw, Asay Aa oli aggee. Sisiyaa haysay de'iyawe hawaa siso» yaageedda.

15 Itti gallassi, k'aras'aa shiishshiyaawantunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiik'eeddino. 2 Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, «Ha bitanii, nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne untuntntunna k'umaa miyaawaa» yaagiide zuuzummeeddino. 3 Yesuusikka leemisuwaan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda: 4 «S'eetu dorssay de'iyaa uray hinttenttu gidloppe de'into hewaappe ittuu bayinto udduppu tammanne udduppunuwaa denbbaan aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee? 5 Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bolla dorssaa tookki, 6 bare golle simmiide, bare dosiyaawantanne shooratuwaa ittippe s'eesiide, «Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite» yaagiide ode. 7 Hewaadankka nagaraa paas'etsaa

koshshenna udduppu tammanne udduppu s'illatuwaappe aatsiide nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaan saluwaan daro nashechchay gidanawaa. 8 «K'aykka tammu nahaasiyaa santtimii de'iyaa mishiratta tammuwaappe ittuu bayintto demmana gakkanaw s'omppiyya s'omppaade, golliyaa pittaade loytza koyyennawunna iza oonee? 9 Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawantanne bare shooratuwaa ittippe s'eesaade, «Taappe bayeedda santtimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite» yaagaade odaw. 10 Hewaadanka nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaa gaasotetsaan S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan nashechchay hananawaa» yaageedda. 11 Gujiide Yesuusi, «Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee; 12 untuntuppekka teefa na'ay, «Ne mas'uwaappe taana gakkiiyaaawaa imma» geedda. Aawuukka bare mas'uwaappe naanaatoo gisheedda. 13 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan teefa na'ay barena gakeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda. 14 Ikka de'iyaaawaa ubbaa wursseeddawaappe guyyiyaan he gaden wolk'k'aama koshay geleedda; ikka metuwaan un"ettussaa doommeedda. 15 Hawaa diraw he gaden de'iyaaawantuppe ituwaakko shiik'iide, «Taana new k'oomaa ootsaariikkii?» yaagina, bitaniikka bare guduntsaa wudiya heemmana mala Aa dembbaa yeddeedda. 16 Guduntsaa wudii miyaa hal"uwaa maanaw amotteedda; shin hewentokka aw immiyaawe beetiibeenna. 17 «Bare bayizzuwaa ero wode, «K'umay s'ooniide sa'aan attiyaa ta aabboo ootsiyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayk'k'ana mataytaa? 18 Denddaade ta aabbukko baanee» hawaadan yaagana; «Ta aabboo, S'oossaakka neenakka naak'k'aad; 19 Hannippe guyye ne na'aa yaagettaade s'eesettanaw bessikke; new kiitettiyaawantuppe ituwaadan taana wotsaariikkii gaana» geedda. 20 He man"iyaan denddiide bare aabbukko yeedda. «I biro haakuwaan de'ishshin, aawuu be'iide, aw k'arettedda; aakko wos's'i biide, Aa idimmi yereedda. 21 «Na'aykka, «Ta aabboo, taani S'oossaakka neenakka naak'k'aad; hannippe guyye ne na'aa geetettaade s'eesettanaw bessikke» yaageedda. 22 «Shin aawuu bare oosanchchatuwaa, «Elleelli biide, ubbaappe dooretteedda lo"o mayuwaa ahiide, Aa mayzite; Aa birad'd'iyaa migiduwwaa, Aa gediyanakka c'aammaa wotsite. 23 Mod'd'eedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte. 24 Ayaw gooppe, hawe ta na'ay hayk'k'eedda; shin ha"i pas'eedda; bayeedda; shin ha"i beetteedda» yaagina, nashechchaa doommeeddino. 25 «He wodiyaan, bayira na'ay gaden de'iyaaawe yiide gollekko matiyaa

wode, yetsaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda. 26 Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, k'oomatuwaappe ituwaa s'eesiide, «Hawe ayee?» giide oochcheedda. 27 K'oomatuukka, «Ne ishaya saro yeedda diraw, ne aabboo mod'd'o korumaa aw shukkeedda» yaagi odeeddino. 28 «Bayira na'ay hank'k'ettiide golle gelikke yaagi is's'ina, aawuu karew kesiide, gelanaadaa woosseedda. 29 Shin I laariide bare aabba, «Hekko hawaa keena wodiya k'oomaadan new kiitettaad; ne azazowaappe ituwaanekka pac'issa beykke; ta laggetsatuwaanna ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul"uwaanne taw imma beykka; 30 shin hawe ne na'ay ne miishshaa c'aaratuwaanna ittippe diiffissiide yiina, d'iiko booraa shukkaadda» yaageedda. 31 «Aawuukka Aa, «Ta na'aw, neeni ubbaa gallassaa taananna ittippe de'aa; taassa gideeddabay ubbaykka newaa. 32 Shin hawe ne ishaya, hayk'k'eeddawe pas'o dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miiddinne ushiidde nashettanaw bessee» yaageedda» giide odeedda.

16 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Itti dure bitanii, bare golliyaa ubbaa bolla suntseedda itti bitanii de'ee; shin ha bitanii Aa miishshaa bayizzee yaagiyaa zigirssay Aa gakeedda; 2 hewaa diraw bare suntseedda bitaniyaa s'eesiide, «Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna suntsettaade kiitettanaw danddayabeenna diraw, hachche gakkanaw kiitetteeddawaa heettaade sheed'd'a» yaageedda. 3 «Suntsetteeddawe bare wozanaan, «Ta goday taana suntsatetsaappe kolana hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolk'k'ay taw baawa; woossanaw k'ay taw pokkee. 4 Ta ootsanabaa ta eray; I taana suntsatetsaappe kessoope, barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggetsatuwaa taani demmana» yaageedda. 5 «Bare godaappe shaluwaa tal"eedda asatuwaa huup'iyaan huup'iyaan s'eesiide, koyro bitaniyaa, «Neni ta godaappe woyssa keena shaluwaa tal"aaddii?» yaageedda. 6 «Ikka, «Taani s'eetu baareetaa kumeedda zayitiyaa tal"aad» yaageedda. «Suntsetteedda bitaniikka, Neni paramana warak'ataa hey; uttaade ellekka «Ishatama» gaade s'aafa yaageedda. 7 «Hewaappe hara bitaniyaa, «Neni aappunuwaa tal"aaddii?» yaageedda. «S'eetu k'un"aa zarggaa» yaageedda. «Suntsaykka, «Warak'ataa hey; hospun tamma gaade s'aafa» yaageedda. 8 «He suntsay c'inc'c'atetsaan ootseedda diraw, Aa goday Aa galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa Asay barenttuwoo poo'uwaa asaappe aad'd'eedda c'inc'c'atuwaa. (aiōn g165) 9 «Taani hinttenttoo yaagay, «Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, med'inaw wurena golliyaan hinttentta mukkana

mala, ha miishshaan hinttentoo laggiyaa demmite. (aiñonīs g166) 10 Laafa yewuwaan ammanetteedawe, woggabaanka ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanettiibeennawe, woggabaanka ammanettena. 11 Simmi hinttentu ha alamiyaa shaluwaan ammanettenawaa gidoope, tumatetsaa shaluwaa hinttentoo oonee hadaraa giide immanawe? 12 Hinttentu hara asaa shaluwaan ammanettenawaa gidoope, hinttentu miishshaa oonee hinttentoo immanawe?) geedda. 13 «Itti kaala laa'u godatoo k'oomatanaw danddayiyaawe ay k'oomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, haraa dose; woy ittuwaa bonchchiidde, haraa kad'ee; S'oossawunne shaloo moodettanaw danddayikita» yaageedda. 14 Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ubbaa sisiide, Yesuusa bolla k'iliic'eeddino. 15 Shin Yesuusi untuntta, «Hinttentu asaa sintsan hinttentta s'illo asaa ootsiyaawantta; shin S'oossay hinttentu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sintsan bonchchetteedawe S'oossaa sintsan tuna gidee. 16 «Muse higgiaanne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa Yohaannisa wodiya gakkanaw Asay azazettiide de'eeddino; hewaappe kaala k'ay S'oossaa kawutetsay odetteedda; Asay ubbay yaa gelanaw keesetee. 17 Shin higgiaappe ittibay attiyaawaappe saluunne sa'ay aad'd'iyaaawe matatee. 18 «Bare machchatto billiide hararo akkiyaawe ubbay woshumnee; k'ay asinaappe biletteedda mac'c'awuno akkiyaawe ooninneka woshumnee. 19 «Gatii loytsiide al'o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwaan nashettiide de'iyaa itti dure bitanii de'ee. 20 K'aykka kumentsaa asatetsan maytsay de'iyaa itti Ali'aazara geettiiyaa hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyaan giseedda. 21 Ha dure bitaniyaa sampapaappe laaletteedda suuppaa maanaw amotte; haray atto kanatuukka yiide Aa maytsaa laac'c'iino. 22 «Ha hiyyeesaa bitanii hayk'ina, kiitanchatuu Aa Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka k'ay hayk'k'iide moogetteedda. 23 Si'ooliyaan daro seelettiide de'ishshin, d'ok'k'u giide haakuwaan Ali'aazara, Abraahaamo baggan de'iyawaa be'eedda. (Hadēs g86) 24 «Ikka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abraahaamo, ta aabboo, taw k'aretta. Ha tamaa seelaan metoota de'iyaa diraw, Ali'aazar bare birad'd'iyaa s'eeraa haatsaan bochchiide, ta ins's'arssaa irs's'issanaadan hayyanaa taakko kiitaarikii» yaageedda. 25 «Abraahaamo k'ay, «Ta na'aw, neeni pas'a de'aadde, lo'o de'uwaa de'ina, Ali'aazar lo'enna meto de'uwaa de'eddawaa k'oppa. Ha'i k'ay I hawaan nashettiiyaa wode, neeni metuwa bolla de'aa. 26 « «Hawaappe haray k'ay, hawaappe yaa hinttentukko aad'd'anaw koyyiyaawanttu aad'd'ennaadan, yaan de'iyaawanttukka k'ay haa nuukko

pinnennaadan, nu giddoninne hinttentu gidon wogga aafuu med'etteedda» yaageedda. 27 «Dure bitaniikka, «Abraahaamo, simmi hewaa gidoope, neeni Ali'aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena woossay. 28 Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishata de'iyaa diraw, untunttu k'ay ha metuwaasaa yeenna mala, untunttu Ali'aazar biide markatto» yaageedda. 29 «Abraahaamo k'ay, «Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafay untunttu de'ee; he mas'aafay giyaawaa untunttu sisiino» yaageedda. 30 «Dure bitanii, «Hi'ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitanii hayk'uwaappe dendiide, untunttukko binto, untunttu barentu nagaraa paas'iide, simmanawantta» yaageedda. 31 «Abraahaamokka, «Untunttu Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa sisennawaa gidoope, haray atto itti uray hayk'uwaappe dendi yinttokka ammanikkino» geedda» yaageedda.

17 Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asaa baletsiyaawe yeennaan attena; shin baletsiyaawaa ahiyaa uraw aw aayye; 2 He bitanii ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaawaappe, gaac'c'iyaa wos'aa bare k'ood'iyaaan k'ashettiide abbaan mitettiiyaaawe aw lo'a. 3 Hintte huup'ew naagetite. «Ne ishay neena naak'k'oope, Aa zora. K'ay nagaraappe I simmooppe, aw atto yaaga. 4 Itti gallassi I neena laappu gede naak'k'iide, laappu gedekka, «Neena ta naak'k'aad, taana maara: giidde neekko yooppe, aw atto ga» yaageedda. 5 Kiitetteeddawanttukka Godaa, «Nuw ammanuwaa guuja» yaagiide oochcheeddino. 6 Godaykka, «Hintte sannaafic'iyaa ayfiyaa keena ammanuu de'into, hinttentu ha boo'iyaa, «Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta» ginto hintte eeno gaana» yaageedda. 7 K'aykka Yesuusi, «Hinttepe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa k'oomay de'iyaa Asay hak'et de'ooppe, goshsha gadeppe woy miyaa gadeppe simmo wode ellekka, «Haaya shemppa akka, k'umaa maanaw utta: yaagiyaawe oonee? 8 Yewuwaan k'ay, «Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana ek'k'aade miza. Hewaappe guyye new ma, usha» yaagiyaawaa gidennee? 9 He k'oomay kiitetteeddabaa ootseedda diraw, he bitanii galatanaw bessennee? 10 Hewaadanka hintte k'ay Asay hinttena kiitto oosuwa ootseedda wode, «Nuuni maaddenna k'oomatuwaa; nu ooso s'alalaa ootseeddo» yaagite» yaageedda. 11 Yesuusi Yersaalame biidde, Galilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe gidduwaanna aad'd'eedda. 12 I itti guutsa katamato geliyaa wodiyaan, haakuwaan ek'k'eedda tammu oolluwaan oyk'etteeddawanttu Aa be'eeddino. Untunttukka haakuwaan ek'k'iide, 13 barentu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna patsaariikii!»

yaageeddino. 14 Yesuusi untuntta be'iide, «Biide, hinttentu bollaa k'eesatuwaa bessite» yaageedda. Untunttukka k'eesatuwaakko bide'iidde oolluwaappe pas'eeddino. 15 Untunttuppe ittuu bare harggiyaappe pas'eeddawaa be'iide, bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, S'oossaa bonchchiidde simmeedda. 16 Galatiiddeikka Yesuusa gediya matan gulbbateedda. He bitanii Sammaariyaa asaa. 17 Yesuusi zaariide, «Tammuu pas'ibeykkinoo? Yaatina udduppunatu hak'an de'iinoo? 18 Ayihuda asaa gidenna Sammaariyaa bitaniyaappe attin, S'oossaa bonchchanaw simmeeddawantu baawa guussee?» yaageedda. 19 Yesuusi Aa, «Dendda ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda. 20 Parisaawatuu itti gallassi, «S'oossaa kawutetsay awude yaanee?» giide oochchina Yesuusi, «S'oossaa kawutetsay hinttentu naagiya ogiyaan yeenna» yaagi zaareedda. 21 K'aykka, «Ooninne, <S'oossaa Kawutetsay hawaan de'ee>, woy <Hewaan de'ee> gaanaw danddayenna; S'oossaa Kawutetsay hinttentu wozanaa gidon de'ee» yaageedda. 22 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Asaa Na'ay K'onc'ciyaa gallassatuwaappe ittuwaa be'anaw hinttentu amottiya wodii yaana; shin be'ikkita. 23 K'ay untuntu hinttena, <Haweku hawaana> woy <Hewaana> yaaganawanta. Shin untunta kaalliide, untuntunna booppite. 24 Walk'k'antsay saluwaan wolk'k'aamiyaa wode, ha gas'aappe hini gas'aa poo'uu poo'yaawaadan, asaa na'aa yuussaykka hewaadan hananawaa. 25 Shin koyrottiide Asaa Na'ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyaan de'iyaa yeleatan is'settanaw bessee. 26 «Nohe wodiyaan hanowaadanka, Asaa Na'ay K'onc'ciyaa gallassanka hewaadan hananawaa. 27 Nohe markkabiya gela gallassay gakanaw untuntu, miiddinne ushiidde, akkiiddinne akettiidde de'ishshin, bashshaa haatsay yiide ubbaa asaakka bayizzeedda. 28 «Hewaadanka, Loos'e wodiyaan, Asay miiddinne ushiidde, zal'iidde, tokkiiddinne golliya kees's'iide de'eeddino. 29 Shin Loos'e, Sodoomaappe keso gallasaan k'ay saluwaappe tamayne ees's'iyaa bonk'k'o shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda. 30 «Asaa na'ay K'onc'ciyaa gallassaanka hawaadan hananawaa. 31 He gallasaan, golliya huup'yaan de'iyaa, gelle garssan de'iyaa miishshaa akkanaw wod'd'oppo; hawaadanka goshsha gaden de'iyaa, guyye simmoppo. 32 Ane Loos'e machchattibaa k'oppite! 33 Bare shemppuwaa ashshanaw koyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa bayizziyaa ubbay, de'uwaan naagee. 34 Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, he k'amaan laa"u asatuu itti gisuwaan gisanawanta; untunttuppe ittuu akettina laa'entsiyaawe attanawaa. 35 Laa"u mac'c'a asatuu itti wos'aan gaac'anawanta; itinna akettina, itinna

attanawunnu. 36 Laa"u asatuu goshsha garssan de'iino; ittuu aketanawaa, laa'entsiyaawe attanawaa» yaageedda. 37 Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Godaw, hewe hak'an hananawee?» yaageeddino. Ikka zaariide, «Bakkutay de'iyasaa shortii shiik'anawaa» yaageedda.

18 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, salettenaan ubbaa gallassi woossanaadan leemisuwaan odeedda. 2 Ikka, «Itti katamaan S'oossaw yayyenawe, asaakka bonchchenna itti daannay de'ee. 3 He katamaan am'e mishiratta de'aw. Izakka he daannaakko yaade, <Ta morkkewunne taw de'iyaa yewuwaa pirddaa> yaagaaddu. 4 «Daro wodiyaan iziw pirddenaan is's'eedda. Shin bare wozanaan k'oppiide, <Taani, ubbaa S'oossaw yayana d'ayooppeka, asaakka k'ay bonchchana d'ayooppe, 5 ha am'e mishiratta taana labbantsiyaa dirawunne ubbaa wode taakko yaade taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana> geedda. 6 «He makkalanchcha daannay goowaa akeekite. 7 S'oossay gallassinne k'amma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa doorettawanttoo pirddenneeyye? I untunttoo ellekka zaarennee? 8 Taani hinttenttoo yaagay; untunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na'ay yiyaa wode ha biittaan ammanuwaa demmaneeshsha?» yaageedda. 9 Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoon haraa ubbaa darii kad'iyawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda: 10 «Laa"u asatuu woossanaw geeshsha golliya geleeddino. Hewanttuppe ittuu Parisaawiyaa; ittuu k'ay K'aras'aa k'ans's'iyawaa. 11 Parisaawii denddi ek'k'iide bare wozanaan woossiide, <S'oossaw, taani hara asaadan: bonk'k'iyawanttudan, makkaliyaawanttudan, woshummiyaawanttudan, woy hawaadan k'aras'aa shiishshenna diraw neena galatay. 12 Saaminttaan laa"u kaala s'oomay; taani demmiya ubbaappe tammuu kushiyaappe ittuwaa immay> yaageedda. 13 «Shin K'aras'iyaa bitanii haakuwaan ek'k'iide, bare ayfiyaan pude saluwaa d'ok'ku giide s'eellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa bak'k'iide, <S'oossaw, taani nagaranchchaa; taana maara> yaageedda. 14 Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aad'd'iide ha bitanii s'illo gidiide bare gelle simmeedda; barena d'ok'ku ootsiyaa ubbay kawushana; barena k'ay kawushissiyaa uray d'ok'ku gaana» yaageedda. 15 Yesuusi bare kushiya wotsiide anjana mala Asay guutsa naanaa akkiide aakko yeeddino. Aa kaalliyaawanttukka be'iide, asaa ahenna mala geeddino. 16 Yesuusi k'ay guutsa naanaa barekko s'eesiide, «Guutsa naanay taakko yaana mala aggite, diggoppite; S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa. 17 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan

akkenawanttu ubbay he kawutetsaa mulekka gelenna» yaageedda. **18** Yihudaa biittaa Mooodiyaawantuppe ittuu, «Lo'o tamarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwaa laattanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheedda. (aiōnios g166) **19** Yesuusikka aw, «Ayaw taana lo'oo, yaagay? Itti S'oossaappe attin, lo'uu ooninne baawa; **20** S'oossaa azazatuwaa, «Woshummoppa, wod'oppa, wuu'oppa, wordduwaa markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa » yaagiide zaareedda. **21** Bitanii zaariide, «Hawaa ubbaa, na'atetsaappe doommaade naagaad» yaageedda. **22** Yesuusikka hawaa sisiide, «Ittibay neeni biroon ootsennaan attowe de'ee; hewenneekka, new de'iyaaubaa ubbaa zal'aade mank'k'atoo imma; hawaa ootsooppe saluwankka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaala» yaageedda. **23** He bitanii k'ay hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda. **24** Yesuusikka ha bitanii daro kayyottowaa be'iide, «Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha! **25** Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa s'oo'yaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda. **26** Hewaa siseedda asay, «Simmi ooni attanaw danddayii?» yaageeddino. **27** Ikka k'ay zaariide, «Asaw danddayettennawe S'oossaw danddayettee» yaageedda. **28** P'es'iroosi zaariide, «Simmi nuuni nuw de'iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo» yaageedda. **29** Ikka, «Tumuwa gay, S'oossaa kawutetsaa diraw bare golliyyaa, woy barena yelawantta, woy bare machchiyyaa, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddawe, **30** ha wodiyaan daro dakuwaa, sintsa yiyaa kawutetsaanka med'inaa de'uwaa akkenawe ooninne baawa» yaageedda. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Yesuusikka tammanne laa'u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Simmi Yerusaalame baana; Asaa Na'aabaykka nabatuu mas'aafan s'aafetteeddabay ubbay yaan polettana. **32** Ayihude gidennawanttoo Aa aatsi immana, k'ilic'ana, daro metootsana, Aa bollan c'uchchana; **33** shoc'owaappe guyyiyaan wod'ana, heezzeetsiyaa gallassi I denddana» yaageedda. **34** Unttuntukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykino; hayk'uukka untunttoo akeekettibeenna diraw I haasayobaakka eribeykino. **35** Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti k'ook'a bitanii woossiidde ogiyaa gas'aan utteedda. **36** C'ora Asay aad'd'iyaaubaa sisiide, «Hawe ayeeshsha?» yaagi oochcheedda. **37** Asaykka aw, «Naazireetiyyaa Yesuusi hawaanna aad'd'i de'ee» yaagi zaareeddino. **38** Ikka, «Daawite na'aa Yesuusaa, taana maaraarikii» giide waasseedda. **39** Aappe sintsanna biidde de'iyaawantukka, c'o'u gaanaadan hank'etteeddino. I k'ay, «Daawite na'aw, taana maaraarikii» giide darii

waasseedda. **40** Yesuusikka ek'k'iide, barekko ahanaadan asaw odeedda. **41** Yesuusakko I s'eetuwaaw wodiyaan, Yesuusi, «Taani new ayaa ootsanaadan koyyay?» yaagiide Aa oochcheedda. Ikka zaariide, «Godaw, s'eellanaw koyyay» geedda. **42** Yesuusikka, «S'eella, ne ammanuu neena patseedda» yaageedda. **43** He wodiyaankka s'eelli aggeedda; S'oossaakka bonchchiidde Aa geeduwaa kaalleedda. Asay ubbay bitaniyyaa s'eelliide, S'oossaa galateeddino.

19 Yesuusi hini Iyarkko katamaa geliide, hewaanna aad'd'i de'ee. **2** Suntsay Zakkiyoosa geetetiyyaa itti dure bitanii hewaan de'ee. Ikka k'aras'iyaaawanttoo kaappuwaa. **3** Zakkiyoosi Yesuusa geetetiyyaawe hak'awentto be'anaw koyyishshin k'antsa gideeddawaa diraw, asaa c'oratetsaappe denddowaan be'anaw danddayibeenna. **4** Yesuusi he ogiyaanna aad'd'iyaa diraw, sintsaw aad'd'iide itti boo'iyaa bolla keseedda. **5** Yesuusi he sa'aa gakkide, d'ok'k'u gi pude s'eelliide, «Zakkiyoosa, hachche ne gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wod'd'a» yaageedda. **6** Ikka elleelli boo'iyaaappe wod'd'iide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda. **7** Hewaan de'iyaa asaa ubbay hawaa be'iide, «Hawe nagaranchchaa gollen geliide imatsaa gidiide shoobettana hane» giide ubbatuukka zuuzuntsaa doommeeddino. **8** Zakkiyoosikka k'ay ek'k'iide Godaa, «Godaw, simmi taw de'iyaaubaa ubbaappe bagga hiyyesatoo immana; ooppennekka wordduwaan akkeeddawaa gidooppe, oyddu dakuwaa udaade zaarana» yaageedda. **9** Yesuusikka Zakkiyoosaw odiidde, «Neenikka Abrahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atatetsay ha golle asaw yeedda. **10** Ayaw gooppe, Asaa Na'ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda» yaageedda. **11** Asay hawaa sisiide de'ishshin Yesuusi, hini Yerusaalame s'eetuwaaw dirawunne untunttoo S'oossaa kawutetsay ha''ikka k'onc'c'iyaaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda. **12** Hawaadan yaagi doommeedda; «Itti wolk'k'aama bitanii barew kawutetsaa bonchchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda. **13** Bare k'oomatuwaa giddoppe tammuwaa s'eesiide, untunttoo tammu miinaa geetetiyyaa miishshaa immowaashshin, «Taani simmaade yaana gakkanaw, ha miishshaan zal'ishshite» yaageedda. **14** «Shin Aa gadiyaa Asay Aa is's'o diraw, «Ha bitanii nu bolla kaatetanaadan nuuni koyyokko» yaagiide, guyyenna I de'iyaaasaa asaa kiitteeddino. **15** Gidoppe attin, ha bitanii kaate gidiide hini bare gade simmeedda. He k'oomatuu huup'iyaan huup'iyaan I immo miishshaan zal'iide ay keena wod'iseeddinonto eranaw s'eesisseedda. **16** «Koyro k'oomay shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda tammu

miinaa wod'iyaa tammuwaaw demmaad» yaageedda. 17 Aa Goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo'o k'oomaa; neeni guutsa yewuwaan ammanetteedawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaaw bollan maataay new imetteedda» yaageedda. 18 «Laa'entsiyaawekka shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa geetettiyaa miishshay ichcheshuwaaw wod'd'eedda» yaageedda. 19 Aa Godaykka Aa, «New ichcheshu katamatuwaaw bollan maataay imetteedda» yaageedda. 20 Hara heezentsiyaa k'oomay shiik'iide, «Godaw, c'urk'k'aan s'aas'a wotseedda ne miishshaa hawaa be'a. 21 Ayaw gooppe, neeni wotsabeennasaappe akkiyaawaa; zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaa diraw, new yayaad» yaageedda. 22 «Godaykka, «Ha iita k'oomay; neeni haasayo k'aalaan ne bolla taani pirdana. Wotsabeennawaa akkiyaawaa, zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaaawaa erooppe, 23 taani yaade ta miishshaa wod'iyaaanna akkana mala, ayaw wod'isiyaawanttoo immabeykkii?» yaageedda. 24 «Godaykka, hewaan ek'k'owantta, «Ha miishshaa aappe wotsi akkiide tammu miinay de'iyaaawoo immite» yaageedda. 25 Untunttukka, «Godaw, aw tammu miinay de'ee» yaageeddino. 26 «Ikka, «Taani hinttenttoo odiyaawe, de'iyaaawoo ubbaw gujettanawaa; baynnawaappe k'ay he de'iyaaawekka aketanawaa. 27 Yewuwaan k'ay taani untuntu bollan kawutennaadan koyyeedda ta morkatuwaaw taakko ahiide ta sintsaan shukkite» geedda» yaageedda. 28 Yesuusi hawaa goowaappe kaala hini Yerusaalame kesianaw barena kaaliyaawantuppe sintsaatiide beedda. 29 Debre Zayite geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa geetettiyaa heeraa katamatuwaakko shiik'eedda wode barena kaaliyaawantuppe laa'atuwaa, 30 «Hinttentuppe sintsaan de'iyaa k'eerii katamatuwaaw biite; yaa hinttenttu geliyaa wode, ooninne biro uttiibeenna hare maray k'ashetti utteeddawaa demmanita; Aa billiide haa akki yiite. 31 Ooninne hinttentta, «Hawaa ayaw billiitee?» giide oochchooppe, «I bare godaw koshsheyaa diraassa» yaagite» yaageedda. 32 Kiitetteeddawantukka biide, Yesuusi untunttoo odowaadan hanina demmeeddino. 33 Untuntu hare maraa billiyaa wode be'iide hariyaa Goday, «Hare maraa ayaw billiitee?» yaageedda. 34 Untunttukka, «Godaw hawe koshshee» yaagiide, 35 hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa Aa bollan wotsiide Yesuusa hariyaa togisseeddino. 36 Asaykka Yesuusi biyaa ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiis's'eeddino. 37 I Debre Zayite geetettiyaa deriyaa dugetsaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro c'ora gideedda Aa kaaliyaawanttu be'eedda S'oossay ootseedda malaataw ubbaw nashettiide, barenttu

kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, 38 «Godaa suntsaan yiyya kaatii, anjetteeddawaa; saluwaan sarotay gido. K'ay killi d'ok'k'a saluwaan de'iyaa, S'oossay bonchchetto» yaageeddino. 39 Asaa garssan de'iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, neena kaaliyaawantta c'o'u ootsaariikkii» yaageeddino. 40 Ikka zaariide, «Taani hinttenttoo oday, untuntu c'o'u gooppe, shuchchaykka waassanawaa» yaageedda. 41 Yesuusi Yerusaalame mateedda wode, katamato be'iide, yeekkiide, 42 «Ne sarotaw gidiyaaawaa neeni hachche eraaddintto lo'a; shin ha"i hewe ne ayfiyaappe geemmeedda. 43 Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodi de'ee; he wode neena is's'iyaaawanttu ne yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne doodiide, neena un'etsiyaa wodi yaanawaa. 44 Neenanne ne dirssaa garssan de'iyaa ne asaa mentsereetsana. S'oossay neena be'anaw yeedda wodiyaaw neeni erabeenna diraw, neena is's'iyaaawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe dentsiide laalanawaa» yaageedda. 45 Hawaappe kaala Yesuusi geeshsha golliyya geliide, zal'iyaaawantta hewaappe kesseedda. 46 Yesuusi zaariide, « «Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyya gidanawaa» geetettiide S'oossaa k'aalaan s'aafetteedda. Shin hinttenttu Aa paannuwaa gonggoluwaa ootseeddita» yaageedda. 47 Yesuusi ubbaa wode geeshsha golliyaan tamarissi de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu Aa wod'anaw koyyiino. 48 Shin Asay ubbay Aa haasayaappe ittuunne attenaan sisi utto diraw, Aa wod'iyaa ogiyaa untuntu d'ayeeddino.

20 Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyaan tamarissiiddenne mishiraachchuwaaw k'aalaa odiidde de'iyaa wode, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu gadiyaa c'imatuwaanna ittippe Yesuusakko yeeddino. 2 Untunttukka, «Ha yewuwaa neeni ootsiyaawe ay maataanentto oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?» yaagiide oochcheeddino. 3 Ikka, «Ta hinttena itti ooshaa oochchiyaawe de'iyaaawaa ane zaarite. 4 Yohaannisa s'ink'k'atay S'oossaaappe woy asaappee?» yaagi oochcheedda. 5 Untuntu bare gidon mak'k'ettiide, «S'oossaaappe gooppe, hewaa gidoope «Ayaw ammanibeykkitee» nuuna yaaganawaa; 6 «Asaappe» gooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyya gidiyaaawaa ammaniyaa diraw shuchchaan nuuna dechchanawantta» yaageeddino. 7 Hawaassi, «Hak'appe yeeddentto erokko» giide aw zaareeddino. 8 Yesuusikka, «Hawaa gidoope taanikka, taani O maataan ha yewuwaa ootsaytantto hinttenttoo odikke» yaageedda. 9 Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaaw yaagi oduwaa doommeedda: «Itti bitanii

daru woyniyaa turatuwaa tokkeedda. Goshshanchchatoo kotsaw immiide, I hini hara gadiyaa biide c'ora wodiyaan gam'eedda. 10 Woynnii ayfiyaa ayfo wode, woyniyaa goshshaa Goday barena gakkiaawaa ahanaadan itti k'oomaa kotsaawatuwaakko kiiteedda. Kiitetti beeddawaakka d'oobiide, mela kushiyaan yeddeeddino. 11 Hewaappe hara k'oomaa kiiteedda. Untuntu hewaakka k'ay d'oobiide, toochchiide, mela kushiyaan yeddeeddino. 12 Ha'ikka haraa heezentsiyaa k'oomaa kiiteedda. Untuntukka k'ay Aa masuntsiide, hini kare oleeddino. 13 «He woyniyaa turaa Godaykka, «Simmi ayaa ootsoo? Ane ha'i ta dosiyaa na'aa kiittana; ooni eri Aa bonchchoopenne» geedda. 14 Goshshanchchatuu k'ay na'aa be'eedda wode, «Hawe Aa laattiyaawaa gido diraw, hayite wod'oytte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa» giide zoretteeddino. 15 Woynniyaa turaa sa'aappe, hini karew kessiide Aa wod'eeddino. «Woynniyaa turaa Godaykka untunta ayaa ootsandeehsha? 16 Yoope he goshshanchchatuwa, wod'anawaa; woyniyaa turaa sa'aakka harantoo immanawaa» yaageeddino. Asatuukka hawaa siso wode, «Hawaa malabaa ahoppo» yaageeddino. 17 Yesuusikka hini untuntukko s'eelliide, « «Simmi shuchchaa golliyyaa kees'siyaawantu kad'eedda shuchchay, I waanna golliyyaa minisiyaa huup'e shuchchaa gideedda» geetettiide s'aafetteeddawaa biletsay ayee? 18 Ha shuchchaa bollan kunddiyyaa ubbay me'erettee; shuchchaykka Aa bollan kunddiyyaa ubbay bunchchettanawaa» yaageedda. 19 Muse higgiiyaa s'aafiyaawantunne k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda leemisuu, untuntu bollan geetettowaa ero diraw, he saatiyankka Aa oyk'k'anaw koyyeeddino. Shin asaw yayyeeddino. 20 Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawoonne Aa maataw aatsiide immanaw Aa doonaappe kesiyyaa k'aalaan oyk'k'anaw injetiyaa wodiyaan naagiino. Hewaa diraw geeshsha malatiide oytsanaw wochchiyaawantta kiiteeddino. 21 He kiittettowantukka Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa haasayiyaawaanne tamaariissiyaawaa, hewaadankka k'ay S'oossaa ogiiyaa tumatetsaan tamaariissiyaawaanne oossinne dummayennawaa nuuni ereetto. 22 K'aykka untuntu, Roomaa kaatiyaa K'eesaarew giiraa c'igganaw koshshii woy koshshennee?» yaagi oochcheeddino. 23 I k'ay untuntu deshatsaa eriide, 24 «Ane taana itti diinaariyaa bessite; hewaa bollan de'iyaa misiliinne s'aafettowe oona bessii?» geedda. 25 Untuntukka, «K'eesaarewaa» giide zaareeddino. Inneekka, «Hewaa gidoope: K'eesaarewaa, K'eesaarew immite; S'oossaawaa, S'oossaw immite» yaageedda. 26 Untuntukka, I haasayeedda K'aalaan asaa sintsan

oyk'k'anaw danddayibeykkino. Aa zaaruwaan maalalettiide c'o'u geeddino. 27 Saduk'aawanatuppe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shiishsheeddino. 28 Untuntukka Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, itti bitanii machchatto akkiide na'aa yelennaan hayyiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa ishay laataa akki na'aa yeliide bare ishaw zeretsaa wotsana mala Muse nuw s'aafeedda. 29 Itti wodiyaan laappu ishatuu de'iyaaawantuppe, bayiray machchatto akkiide yelennaan hayk'k'i aggeedda. 30 Laa'entsiyaawekka izo laatteedda. 31 Heezentsiyaawekka k'ay izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na'aa yelennaan hayk'k'eeddino. 32 Wurssetsaan mishirattakka hayk'k'a aggaaddu. 33 Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw, hayk'uwaappe denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?» yaagi oochcheeddino. 34 Yesuusikka, «Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino. (aiñ g165) 35 Shin hayk'uwaappe denddiide, sintsappe yiyaa wodiyaan de'anaw bessiyaawantu akkikkinonne akettikkino. (aiñ g165) 36 Untuntu S'oossaa kiitanchchaa malatiide de'iyaa diraw, hewaappe simmiide hayk'k'ikkino. Hayk'uwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw untuntu S'oossaa naanaa. 37 Muse, S'oossay aw k'onc'c'eedda woraabaa s'aafeedda taariiyaa garssan, Godaa S'oossaa, «Abraahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide s'eesussay, hayk'k'awantu denddiyaawaa bessee. 38 Ubbaykka aw hayk'k'i beennawantta gidiyaa diraw, I hayk'k'ibeennawantu S'oossaaappe attin, hayk'k'owanttuwaa gidenna» yaageedda. 39 Itti itti Muse higgiiyaa s'aafeeddawantukka, «Tamaariissiyaawoo, lo'uwaan haasayaadda» yaageeddino. 40 Hawaappe simmiide, ittuukka Aa oochchanaw s'alowe baawa. 41 Hawaappe kaala Yesuusi untunta, «Asay Kiristoosa wooti «Daawite na'aa» yaagiinoo? 42 Gaasotetsayenneekka, Daawite bare huup'ew Mazimure Mas'aafaa garssan, « «Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwa, ne gediyaappe garssanna de'anaadan ootsana gakkanaw, ta ushechchaan utta» geedda» yaageedda. 44 «Simmi Daawite Kiristoosa, «Godaa», giide s'eesiyaawaa gidoope, wooti aw na'aa gidana danddayii?» yaageedda. 45 Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaawanttoo, 46 «Muse higgiiyaa tamaariissiyaawantuppe naagetite; untuntukka, adussa k'amishiyyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay de'iyaa saan bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyaa gollen bonchcho oydiyaan uttanaw, shoobetteeddasan bonchchosaa koyyiyaawantta. 47 Hewantukka am"atuwaa golliyyaa kalloiyiawantta; barentta bessanaw woosaa adussiyaawantta; untunta ita pirdday naage» yaageedda.

21 Yesuusi d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, dure Asay geeshsha golliyaan imotaa shiishshiyaa miishshaa

giddon barenttoo de'yaawaappe untunttu yeggiyaa wode be'eedda. 2 K'aykka itti hiyyeesaa am'e mishiratta laa"u sembbieriyaa hewaan yeggiyaa wode be'iide, 3 «Ta hintew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am'e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu. 4 Ha Asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesateshaa wolk'kaan barew de'yaawaa ubbaa immaaddu» yaageedda. 5 Aa kaalliyaawantuppe ittuu ittuu, «Geesha gollii lo"o shuchchaaninne baalaa shiik'uwaa imotaan lo"eeddawaa» yaagi haasayiyaa wode Yesuusi, 6 «Hawe hinttenttu be'yaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiide attena wodii yaanawaa» yaageedda. 7 Untunttukka, «Tamaariissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? K'aykka hawe hananaw mallay ayee?» yaagiid oochcheeddino. 8 Ikka, «Ooninne baletsennaadan naagettite; c'ora asay, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde k'aykka, «Wodii mateedda» yaagiidde ta sunsaan yaanawantta; hinttenttu k'ay untuntta kaaloppite. 9 Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wurssetsay biraa» yaageedda. 10 Hewaappe kaalliide asaw, «Asay asaa bolla, kawutetsaykka kawutetsaa bolla, denddanawaa; 11 wolk'k'aama biittaa k'aatsay hananawaa; koshayenne harggii, dumma dummasaan med'ettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolk'k'aama malaatay saluwaappe hananawaa. 12 «Hawe ubbay hananaappe kasiyaan k'ay Asay hinttentta oyk'k'anawantta, metootsanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aatsi immanawantta; k'asho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sintsaninne mooddiyaawanttu sintsan shiishshanawantta; hawe ubbay ta suntsaa gaasuwaan hinttentta gakkanawaa. 13 Hawekka markkattanaw hintew lo"o kaac'aa gidanawaa. 14 Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un"ettenna mala hawaa wozanaa aatsite. 15 Ek'ettiyaawanttu ubbay, ek'ettanawunne lakanaw danddayenna k'aalaanne aad'd'o c'inc'c'atetsaa taani hinttenttoo immana. 16 Hinttentta yeleddawantunne hinttenttu ishatuu, hinttenttu dabbatuunne hinttenttu laggetsatuukka attenaan hinttentta aatsi immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wod'anawantta. 17 Ta suntsaa diraw asaa ubbaa matan is's'etteeddawantta gidaniti. 18 Yewuwaan k'ay hinttenttu huup'iyaa binnanaappekka ittinnanne bayukku. 19 Min ek'k'iide hinttenttu shemppuwaa ashshiita. 20 «Yerusaalame olaa asaan dooddetteedda wode, iza bayetsay mateeddawaa erite. 21 He wode Yihudaan de'yaawanttu deriyaakko bak'atino; katamaan de'yaawanttu k'ay hewaappe kesino; baalaagariyan de'yaawanttukka yaa

katamaakko geloppino; 22 S'oossaa k'aalaan s'aafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyyaa wodiyyaa. 23 Biittaa bollan wolk'k'aama metuu hananawaa; ha'i de'iyaa asaa bollan hank'k'uu yaanawaa; hewaa diraw he wodiyaan shahaarowanttoonne d'antsiyawanttoo aayye! 24 Asay ubbay mashshaan hayk'k'anawantta; S'oossaa erenna gadiyaa ubbatuukka omooduwaan baanawantta; Yerusaalamekka Ayihuda gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yed'etteeddawunno gidanawunnu. 25 «Awa, agenaaninne s'oolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa kooshshaappe dendo gaasuwaan biittaa bollan de'iyaa Asay ubbay un"ettanawantta; hirgganawantta. 26 Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'iyaa diraw Asay yashshaaninne alamiyaa bolla ayee yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta. 27 He wode Asaa Na'ay wolk'k'aaninne wolk'k'aama bonchchuwaan shaariyaan yiyaa wode be'anawantta. 28 Hinttenttukka, ha yewuu polettussaa doommiiyaa wode, wozuu s'eetuwwa diraw sitti giide ek'k'ite; pude d'ok'k'u giide s'eellite» geedda. 29 Kaalliddeekka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, «Woddentsaappenne hara mitsaa ubbaappe s'eellite; 30 Haytsay aac'ina be'iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu erita. 31 Hewaadanka k'ay yewatuu polettiyaawaa be'iyaa wode, S'oossaa Kawutetsatta mateeddawunno erite. 32 «Taani hintew tumuwaa gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay aad'd'enna. 33 Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay aad'd'enna. 34 Simmi zaway bayinna de'uwaan, ushshaa daruwaanne de'uwaaban un"ettishshin hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay p'iriyaadan k'oppennaan hinttena gakkennaadan naagettite; 35 Hawe biittaa ubbaan de'yaawanttu ubbatuwaa bollan gakkanawaa. 36 Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttenttu attanaadaaninne asaa na'aa sintsanka ek'k'anaw danddayana mala, ubbaa wode min woossite» yaageedda. 37 Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyaan tamaariisside, k'amma k'amma Debre Zayite yaagettiyya deriyaakko kesiide ak'ee. 38 Asay ubbay Aa sisanaw guuran yaa geeshsha golliyaa aakko yiino.

22 Paasigaa geetettiyya magaage Ukitsaa Miyaa Baalay mateedda. 2 K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa s'aafiyaawanttu Yesuusa wooti wod'anentto, wod'iyaa ogiyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino. 3 S'alahiikka tammanne laa"u kaalliyaawantuppe ittuwaa gideedda Ask'k'orootu Yihudaan geleedda. 4 Ikka biide, Yesuusa wooti aatsi immanentto k'eesatuwaa kaappatuwaannanne geeshsha golliyaa naagiyaawanttu kaappatuwaanna ittippe haasayeedda. 5 Untunttukka nashettiide, miishshaakka

Yihudaw immanaw wuletteeddino. 6 Ikka eeno geedda; Asay bayinna saan Yesuusa aatsi immanaw injetiyya wodiyya koyyee. 7 Magaage Ukitsaa Miyaa Baalaa bonchchiyya wodi gakeedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyaa wodiyya. 8 Yesuusi P'es'iroosanne Yohaannisa, «Paasigaa k'umaa nuuni maanaadan biide giigissite» giide kiitteedda. 9 Untuntukka zaariide, «Hak'an giigissanaadan koyyay?» yaagi oochcheeddino. 10 Ikka, «Hinttenttu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haatsaa tookkeedda bitanii hinttentunna gaketanawaa; I geliyaa golliyya Aa kaalliide gelite; 11 He golliyaawaakka, «Tamaarissiyaawe neena, «Taani, taana kaalliyaawantunna ittippe Paasigaa k'umaa miyaa imatsaa kifilii hak'a baggana de'ii?» yaagee» giite. 12 He bitaniikka pook'iyaa bollan de'iyaa hiis'etti utteedda aako kifiliyya hinttentta bessanawaa; hewaaniikka sa'aa giigissite» yaageedda. 13 Untunttu biide, Yesuusi goowaadanka bitaniyya demmiide Paasigaa k'umaa giigisseeddino. 14 Paasigaa k'umay meetetiyya saatii gakkoo wode, tammanne laa'u kiitettowantunna ittippe k'umaa maanaw utteedda. 15 Ikka, «Taana metuu gakkanaappe kasiyaan hinttentunna ha Paasigaa k'umaa maanaw daro amottaadde de'ay. 16 Ayaw gooppe, ta hinttew odiyaawe, hawe S'oossaa kawutetsaan polettana gakkanaw, taani laa'entsuwaa hawaappe miikka» yaageedda. 17 S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, «Hawaa heyte, hinttenttu gidduwaan gishetti ushite. 18 Ayaw gooppe, ta hinttentoo yaagay, S'oossaa Kawutetsay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyniyya eessaa ushikke» yaageedda. 19 K'ay magaage ukitsaa akkiide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsi untunttoo immiide, «Hawe hinttenttoo imetiyaawe ta ashuwaa; hawaan taana k'oppaana mala hawaa miite» yaageedda. 20 Kawuwaa moowaappe guyyiyaan, kasewaadan s'uu'aa dentsi untunttoo immiide, hawaadan yaageedda: «Ha s'uu'ay, ta hinttenttu diraw gussiyaa ta suutsaa k'ofetsiyaa ooratsa c'aak'uwaa. 21 Shin be'ite, taana aatsi immanaw de'iyaa bitanii gaytaan taananna ittippe mee. 22 Ayaw gooppe, taani Asaa Na'ay S'oossay goowaadan bay; shin taana aatsiide immiyya uraw aw aayye» yaageedda. 23 Untunttu giddoppe hewaa ootsanaw de'iyaaawe oona gidanentto, barenttu giddon ooshaa doommeeddino. 24 K'ay barenttu giddoppe ooni aad'd'into yaagetiyya palumay untunttu giddon keseedda. 25 Yesuusi untuntta yaageedda: «Ha alamiyya mooodiyaawanttu barenttu asaa bolla godattiino; untuntta mooodiyaawanttu keekatuwaa geetettiino. 26 Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan k'ay hinttentuppe d'ok'ka gideeddawe hintte ubbaappe guus's'iyaawaa; hinttentta mooodiyaawekka, hinttenttoo k'oomaadan hano. 27 «K'umaa maanaw

utteeddawaappenne k'umaa asaw aatsiyaawaappenne ooni bonchchettii? K'umaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani k'ay hinttenttu giddon k'umaa aatsiyaa k'oomaala mala. 28 K'ay taani paac'ettiyya wodiyaan hinttenttu taananna ittippe min ek'keeddawantta. 29 Aa kawutetsaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana suntsowaadan, Taani k'ay Ta kawutetsaan ta gaytaappe maanaadaanne ushanaadan, tammanne laa'u Israa'eeliyya yaratuwaa bolla pirdiidde, kawutetsaa oydiyaan uttana mala hinttentta suntsaad» yaageedda. 31 Goday, «Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaawaa sisa; s'alahii hinttentta Asay zarggaa hal'iyawaadan, hal'anaw S'oossaa woosseedda. 32 Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko simmiyya wode ne ishatuwaa minisa» yaageedda. 33 Simooni zaariide, «Godaw, taani neenanna k'ashettanawunne neenanna ittippe hayk'k'anaw giiga uttaad» yaageedda. 34 Yesuusi k'ay, «P'es'iroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyaan, kuttuu waassanaw heezzu gede taana neeni, «Aa taani erikke» gaade kaadanaassa» yaageedda. 35 Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Korojuu, k'arc'c'iitiinne c'aammay banttaan taani hinttentta kiitto wode, hinttenttoo ittibay pac'c'owe de'ii?» yaageedda. Untuntukka, «Ittibayne nuw pac'c'ibeenna» yaageeddino. 36 Ikka zaariide, «Ha'i k'ay korojuu de'iyaaawe akki bo; k'arc'c'iiti de'iyaaawekka hewaadan ootso; baynnawe k'ay bare mayuwaa zal'iide mashshaa shammo. 37 Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, «Hawe makkalanchchatunna ittippe paydetteedda» yaagetti S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawe, taanan polettannaan attena. Ee, taw geetetteeddawe ha'i polettanawaa» yaageedda. 38 Aa kaalliyaawanttu, «Godaw, hawaan laa'u mashshay de'ee» yaagina ikka, «Hewe gidanawaa» yaageedda. 39 Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadanka Debre Zayite beedda. K'ay Aa kaalliyaawanttukka Aa geeduwaa beeddino. 40 He sa'aa gakkiiide, «Paac'iyaan hinttenttu gelennaan attana mala, woossite» yaageedda. 41 Shuchchaa olina gakkiiyaasaa keena untuntuppe haakki beedda. Gulbbatiide, 42 «Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidoope, ha metuwaa s'uu'aa taappe digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin» yaagiide woosseedda. 43 Saluwaappe yiide minisiyya kiitanchchay aw beetteedda. 44 Bare wozanaa giddon seelettiide, darii woosseedda. I c'awottiyya c'awuukka sa'aa bollan s'okiyaa suutsaa malateedda. 45 Woosaappe dendiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, untunttu daroppe k'aretteedda diraw, daaburiide gem'ishowannta s'eelliide, 46 «Ayaw gem'ishiite? Paac'iyaan gelennaadan dendi woossite» yaageedda. 47 Yesuusi hewaa haasay de'ishshin, c'ora Asay yeeddino. Tammanne laa'u Aa

kaaliyaawanttuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaaletsiide yeranaw Yesuusakko shiik'eedda. 48 Yesuusi k'ay, «Yihudaw, neeni taana Asaa Na'aa yeraade aatsa immay?» yaageedda. 49 Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa kaaliyaawantu hanettiyaaw yewuwa be'o wode Aa, «Godaw, ha asaa nuuni mashshaan k'ans's'anee?» yaageeddino. 50 Unttuntuppe ittuu, K'eesatuwaa ubbatuwa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa ushechcha haytsaa k'ans's'i oleedda. 51 Yesuusi k'ay zaariide, «Aggite, bashite» yaageedda. Bitaniyaa haytsaakka bochchiide patseedda. 52 Yesuusikka barekko yeedda k'eesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa naagiyaawanttoo, suntsatoonne gadiyaa c'imatoo, «Paannuwaa oyk'kiyaawaadan mashshaanne s'am'aa oyk'kiide yiitee? 53 Geeshsha golliyaan taani gallasaan, gallasaan hinttentunna de'iyaa wode, taana oyk'k'ibeykkita; shin ha'i hawe hinttentu wodenne d'umaa wolk'kaa wode» yaageedda. 54 Yesuusa oyk'k'i k'achchiide, K'eesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. P'es'iroosikka untuntuppe guyye haakuwaan untuntu geeduwa kaallee. 55 Dirssaa gidдон tamaa eetsiide, ittippe utti de'ishshin, P'es'iroosi untuntu gidдон yiide utti aggeedda. 56 Tamay poo'iyaa baggana P'es'iroosi uttiide de'ishshin, itti k'oomata loytsa s'eellaade, «Hawekka aanana ittippe de'ee» yaagaaddu. 57 P'es'iroosi k'ay, «Hanne mishiratee, taani Aa erikke» yaagi kaddeedda. 58 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hara bitanii P'es'iroosa be'iide, «Neeni untuntunna gatso de'aa» yaagina: P'es'iroosi k'ay, «Hawo bitanew, taani aanana gatso de'ikke» yaageedda. 59 Itti saate gididiyaawaa gam'iide hara bitanii k'onc'c'issiide, «I Galilaa gade asaa gididiya diraw, ha bitanii aanana ittippe de'yaawe tuma» yaageedda. 60 P'es'iroosi k'ay, «Ha bitanew, neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaageedda. He wodiyaan I birokka haasay de'ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda. 61 Goday guyye simmiide, P'es'iroosa s'eelleedda. P'es'iroosi Goday barena, «Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa» geedda Godaa k'aalay aw k'ofetti aggeedda. 62 P'es'iroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda. 63 Yesuusa oyk'k'eedda Asay k'iliic'iiinonne shoc'iino. 64 Aa ayfiyaa goozii bak'kiide, «Neena bak'k'eeddawe oonee? Nabiya gidoope neena dechchawaa ane oda» yaagiide Aa oochcheeddino. 65 K'ay Aa hara c'ora boriyaa boreeddino. 66 Sa'ay wonttina gadiyaa c'ima asatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgityaa tamarissiyaawanttu, Yesuusa barenttu shiik'eeddasaafide, 67 «Kiristoosi neenee? Ane nu oda» yaageeddino. Shin I, «Taani hinttentoo odooppe taana ammanikkita; 68 K'ay hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy k'ashuwaappe

taana billikkita. 69 Shin ha saatiyaappe doommina taani Asaa Na'ay, ha"ippe doommaade, wolk'k'aama S'oossaa ushechcha baggana uttana» yaageedda. 70 Unttuntu ubbay Yesuusa, «Yaatina neeni S'oossaa Na'ee?» yaageeddino. Ikka zaariide, «Taani S'oossaa Na'aa gidowaa hinttenttu haasayeedda» yaageedda. 71 Unttuntukka, «Nuuni nu huup'ew Aa doonaappe siseeddo; hawaappe sintsaw ay markkaa koshshii?» yaageeddino.

23 Hewaan shiik'eedda ubbatuukka ittippe denddiide, Yesuusa P'ilaas'oosakko afeeddino. 2 Unttuntukka, «Ha bitanii nu asaa baletsiide, Asay Roome biittaa kaatiyaa K'eesaraw giiraa immenna mala diggiide, k'ay, «Taani Kiristoosa» yaagishin demmeeddo» yaagiide mootuwaa doommeeddino. 3 P'ilaas'oosikka Yesuusa, «Hawo, Ayihudatuwaa kaatii neenee?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ga de'aassa» yaageedda. 4 P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatoonne asaw odiidde, «Taani ha bitaniyaa bollan ayinne iita oosuwa demmabeykke» yaageedda. 5 Gidoppe attin untuntu, «Ha bitanii Galilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan k'aatsiidde de'ee» yaagiide minisi odeeddino. 6 P'ilaas'oosikka hawaa sisiide, «I Galilaa asee?» yaagiide eranaw oochcheedda. 7 P'ilaas'oosi Heroodise mooodiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka k'ay he wodiyaan Yerusaalamen de'iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda. 8 Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be'anaw amotti de'iyaa diraw, Aa be'eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, I ooratsabaa ootsishshin be'anaw hidootaan gam'eedda. 9 Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna. 10 K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgityaa tamarissiyaawanttu hewaan ek'kiide, Yesuusa loytsi mootiidde de'iino. 11 Heroodisenne Aa wotaadaratuu Yesuusa kad'iide, Aa bolla k'iliic'eeddino. Bonchcheteedda mayuwa Aa mayzziide, P'ilaas'oosakko zaariide yeddeeddino. 12 Heroodisenne P'ilaas'oosi hawaappe kasenna morkkiyaan de'iino; shin he gallassi sigetteeddino. 13 P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatuwaa, ayissiyaawantanne hara c'ora asaa ittippe s'eesiide, 14 Hawaadan yaageedda, «Ha bitanii asaa makkalatetsaw dentsetsee», yaagiide taakko aheeddita; taanikka hinttentu sintsaan bidda s'eellaade, hinttentu shiishsheedda mootuwaan itti balaanne Aa bollan demmabeykke. 15 K'ay Heroodisekka Aa bollan ayinne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yeddeedda; hinttentu be'iyawaadankka, ha bitanii Aa

hayk'oo gatsiyaabaa ayinne ootsibeenna. 16 Hawaa diraw taani Aa muraade billana» yaageedda. 18 Asay ubbay ittippe gidiide, «Ha bitaniyaa yaa digga! Barbaana giyaa Yesuusa nuw billa!» yaagiide c'abboteeddino. 19 Barbaan katamaan walassaa dentsiide, asaa wod'eedda diraw, k'ashetteeddawaa. 20 P'ilaas'oosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa'entsuwaa gujjiide haasayeedda. 21 Shin untuntu, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'a! Kak'k'a!» yaagi waasseeddino. 22 P'ilaas'oosikka heezentsuwaa untuntu, «Ayaw? Ha bitanii ootseedda iita oosuu ayee? Taani Aa hayk'oo gatsiyaa naak'uwaa ayinne aappe demmabeykke; hawaa diraw, Aa muraade billa yeddana» yaageedda. 23 Shin untuntu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, kak'ettanaadaan darii waasseeddino. Untuntu waasuukka P'ilaas'oosa k'ofaa laammeedda. 24 Hawaa diraw, P'ilaas'oosikka untuntu ooshay simmanaadan Yesuusa bollan pirddeedda. 25 Asaa makkalaw dentsetsiidenne shemppuwaa wod'iide, k'ashetteedda bitaniyaa bilettanaadan untuntu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa ootsana mala, aatsi immeedda. 26 Yesuusa oyk'k'i afiidde de'ishshin, Simoonaa geetetiyyaa K'ereena bitanii heeraappe yiide de'ishshin demmiide, mask'k'aliyaa toossiide Yesuusanna baana mala ootseeddino. 27 Daro c'ora asayenne yeekkiyaa mac'c'awanttu guyyenna kaalliino. 28 Yesuusi guyye simmiide untuntu, «Hinttenoo, Yersaalame mac'c'awanttoo, hinttentu huup'ewunne hinttentu naanaw yeekkiteppe attin, taw yeekoppite; 29 «Mantsa gideeddawantunne yelibeenna uluu, d'antsibeenna d'antsay, anjjetteddawantta» geetetiyyaa wodii yaanawaa. 30 He wodiyaan, «Zoozattoo, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna k'osite» yaaganita. 31 Simmi k'ayye mitsaan hawaadan hanoope, mela mitsaan waananawee?» yaageedda. 32 Yesuusanna ittippe kak'k'etana mala, iita oosuwaa ootseedda hara laa"u asatuwaakka afeeddino. 33 K'eeraanew geetetiyaasaa gakteedda wodiyaan, Yesuusa kak'k'eeddino. Iitaa ootsowantakka, ittuwaa ushechchanna, yekkuwaa haddirssanna kak'k'eeddino. 34 Yesuusi, «Ta Aabboo, untuntu barenttu ootsiyaawaa erenna diraw, untuntu nagaraa atto ga» yaageedda. Untuntukka Aa mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino. 35 Asay ek'k'i s'eellishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, «Harantta ashsee; S'oossaan dooretteedda Kiristtoosi Aa gidoope, ane bare huup'iyaa ashshennee?» yaagiide k'ilic'eeddino. 36 K'ay wotaadaratuukka shiik'iide k'ilic'eeddino; c'ammeedda woyniyaa eessaa aw ahi immiide, 37 «Hawo, neeni Ayihuda kaatiyaa gidoope, ne huup'iyaa ashsha!»

yaageeddino. 38 Huup'issannakka, «Hawe Ayihuda kaatiyaa» yaagiyyaa s'aafuwaa s'aafeeddino. 39 Iitaa ootsiide kak'etteeddawantuppe ittuu, boriiddinne toochchiidde, «Hawo neeni Kiristtoosa gidikkii? Ane Aa gidoope, ne huup'iyaaanne nuuna ashsha» yaageedda. 40 Yekkuu k'ay Aa, «Neeni hawaa malatiyaa pirddaa bolla de'aaddekka S'oossaw yayyikkii? 41 Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de'etto; nuw bessiyaa muraa bollan de'etto; shin ha bitanii itti iitabaanne ootsibeenna» yaagi zaareedda. 42 I Yesuusa, «Neeni ne kawutetsaa wolk'k'aan yiyaa wode, taana k'oppa» yaageedda. 43 Yesuusikka, «Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan de'anaassa» yaageedda. 44 He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan d'uma gideedda. 45 Awaykka bare poo'uwaa diggeedda; geeshsha golliyaa gaaridduukka peed'ettiide laa"uwaa keseedda. 46 Yesuusikka daro d'ok'k'u geedda k'aalaan waassiide, «Ta Aabboo, taani ta shemppuwaa ne kushiyaan aatsa immay!» yaagi simmowaappe guyyiyaan I hayk'keedda. 47 S'eetuwwaa kaappuu haneedda yewuwaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumakka s'illo asaa» yaagiide S'oossaa galateedda. 48 Hawaa be'anaw ittisaa shiik'eedda Asay ubbay haneedda yewuwaa be'iide, barenttu tiraa bak'kiide simmeeddino. 49 Yesuusa eriyaa Asay ubbayenne Galiilaappe doommiide Aa kaalleedda mac'c'awanttu hawaa s'eelliide, haakuwaan ek'k'eeddino. 50 Ayihuda shanggatuwaa gideeddawantuppe ittuu, Yooseefo geetetiyyaa lo"anne s'illo bitanii de'ee. 51 Ha bitanii shanggatuwaa mak'k'uwaanne untuntu oosuwaan ittippetetsaa ootsibeenna. S'oossaa kawutetsaa yuussaa hidootaan naagiidde de'ee. 52 Yooseefokka P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda. 53 Akkanaadan geetettowaappe guyye, anhaa bollappe wotsiide, lo"o mooguwwaa mayuwaan s'aas'iide, shuchchaappe wooc'ettiide med'etteedda, ooninne kase moogettibeenna ollaa gidдон wotseedda. 54 Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyaa gallassaa; sambbataykka gelana hanee. 55 Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda mac'c'awanttu kaalliidde, duufuwaan Aa anhaa wootiide wotseeddinonto be'eeddino. 56 Untuntu hawaappe soy simmiide, shittuwaanne okkiyaawaa anhaw giigisseeddino. Higgiyaa maaraadan sambbata gallassi shempeeddino.

24 Saamintaappe koyro gallassaa, mac'c'awanttu giigisseedda shittuwaa oyk'k'iide darii guuriide duufuwaakko beeddino. 2 Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gondoretina be'eeddino. 3 Untuntu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa

anhaa demmibeykkino. 4 Mac'c'awanttu sid'iidde de'ishshin, wac'iwac'iyaa mayuwaa mayyeedda laa'u asatuu, k'oppennaan untunttu miyyiyaan ek'keeddino. 5 Mac'c'awanttukka yashshaappe denddowaan sa'aa s'eelliidde de'ishshin, laa'u asatuu, «De'uwaan de'iyaaawaa, Aa ayaw hayk'k'owanttu giddoppe koyyiitee? 6 I denddeedda; hawaan baawa. K'aykka Galiilaan de'iyaa wodiyaan, «Asaa na'ay nagaranchchatuwaa kushiyan aad'd'i imettanawaa; mask'k'aliyaa bollan kak'ettanawaa, heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanawaa» yaagettowaa k'oppite» yaageeddino. 8 Mac'c'awanttukka he wode k'aalaa akeekeddino. 9 Untunttukka duufuwaappe simmiide ha ubbaa yewuwaa tammanne itti kiitettowanttoon ne untuntta kaalliyaawanttoo ubbatoo odeeddino. 10 Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeeddawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yaak'ooba daayo Mayraamon ne untunttunna ittippe de'iyaa hara Mac'c'awantta. 11 Untunttoo mac'c'awanttu odiyaa k'aalay k'aajjiyaawaa malatina ammanibeykkino. 12 Shin he wode P'es'iroosi denddiide duufuwaakko wos's'eedda. Yaa gakkii de hokki s'eelliyaa wode, garssan mooguwa mayyo s'alalay de'iyaaawaa be'edda. Hano yewuwaanka maalalettiide, golle simmeedda. 13 He gallassi Yesuusa kaalliyaawantuppe laa'u asatuu Yersaalameppe laa'u saatiyaa haakkiyaa Emaahuusa geetettiya heeraa biidde; 14 ittuu ituwaanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de'iino. 15 Untunttu haasayiidinne zorettiide de'ishshin, Yesuusi bare huup'ew yiide untunttu miyyiyaa shiik'iide untunttunna biidde de'ee. 16 Shin untunttu bare ayfiyaan s'eelliidde Aa gidiyaawaa shaakki eranaw danddaybeykkino. 17 Yesuusi, «Hinttentu ogiyaa bollan ittuu ituwaanna haasayaawe ayee?» yaagi oochcheedda. Untunttukka dagamaan lechchummiide ek'keeddino. 18 Untunttuppe ittuu K'eliyoop'aa geetettiyaawe, «Ha gidduwaan Yersaalamen hano yewuwaa erennawe ne s'alalay ha gadew imatsee?» yaagi zaareedda. 19 Yesuusi, «I ayee?» yaagina, untunttukka, «S'oossaa sintsaninne asaa ubbaa sintsan k'aalaaninne kiitaan mino nabiya gideedda Naazireetiyaa Yesuusabaa haasayetto. 20 Aakka k'eesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayk'uwa pirddaw aatsi immeeddino; mask'k'aliyaa bollan wod'eeddino. 21 Nuuni kasenna, «Israa'eeliyaa asaa wozanawaa» yaagi hidootowe Aa; shin ha yewuu hanettiide aad'd'oodeppe heezzu k'amma gideedda. 22 Nu giddoppe itti itti mac'c'awanttu nuuna maalalisseeddino. Untunttu guuraan hini duufuwaa beeddino, 23 shin Yesuusa anhaa untunttu d'ayo wode shiretti simmiide, I denddeedda; yaagiyaawaa

kiitanchchatuu odishin be'eeddo yaagi odeeddino. 24 Nu giddoppekka itti itti Asay duufuwaa biide untunttu goowaadan hanina be'eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino» yaageeddino. 25 Yesuusi untunttoo, «Hinttenoo, akeekena asatoo, hinttentu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawanttoo; 26 Kiristoosi ha metuwa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?» yaageedda. 27 Hewaappe simmiide Yesuusi Muse mas'aafatuwaappenne Nabatuu s'aafeedda mas'aafatuwaappe doommiide, S'oossaa Mas'aafatuwaa ubbaan s'aafetteedda barebaa untunttoo billiide odeedda. 28 Untunttu bide'iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda. 29 He wode untunttu Aa, «Gallassay k'ammiide de'iyaa diraw, omarsay mateedda; nuunanna ittippe ak'a!» yaagi minisi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka untunttunna ittippe ak'anaw geleedda. 30 Untunttu ittippe gaytaan utteedda wode, daabbuwaa dentsiide anjeeedda; mentsiide untunttoo immeedda. 31 Untunttu ayfiikka Aa akeekaana mala dooyettina, Yesuusa gidiyaawaa ereeddino. Ikka untunttu sintsaappe geemmeedda. 32 Untunttukka ittuu ituwaa, «K'ad'd'aan ittippe nu de'ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaanne S'oossaa mas'aafatuwaakka nuw k'onc'i'isside I odiyaa wodiyaan, nu wozanaa gidдон tamaadan seellee gidennee?» geetetteeddino. 33 He wodiyaanka denddiide Yersaalame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne ittatoon ne untunttunna ittippe de'iyaaawanttoo, «Goday tumuwaakka denddeedda, Simoonawukka beetteedda» yaagiide hawaan ittippe shiik'i utteeddawantta demmeeddino. 35 He laa'atu, k'ad'd'aan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa mentsiyaa wode wooti Aa ereeddinontto untunttoo odeeddino. 36 Hawaa untunttu haasay de'ishshin, Yesuusi untunttu gidдон ek'k'iide, «Sarotetsay hinttew gido» yaageedda. 37 Untunttoo moytilliyaa be'owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino. 38 Ikka untuntta, «Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttentu wozanay sid'ii? 39 Taani Yesuusa gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be'ite; taanan hinttentu be'iyaaawaadan, moytillew ashuunne mek'etsay baawa. Ane taana hinttentu kushiyaan oyk'k'i be'ite» yaageedda. 40 Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda. 41 Untunttukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti de'ishshin I, «Hawaan meetettiyaawe hinttentoo de'ii?» yaagi untuntta oochcheedda. 42 Untunttukka, s'iis'etteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino. 43 Ikka akkiide untunttu sintsaan meedda. 44 Ikka, «Taani hinttentunna ittippe de'aadde, «Muse mas'aafaan, nabatuwaa mas'aafaanne k'aalaan s'aafetto mazimuretuwaan ta

diraw s'aafetteedda ubbay polettanaw bessee» yaagaade
hinttentoo odeedda yewuu hawaa» yaageedda. 45
He wodiyaanka S'oossaa Mas'aafatuwan geetettowaa
akeekaana mala, untuntu wozanaa dooyyeedda. 46
Untuntuu, « «Kiristtoosa metuu gakkanawaa; heezentsiyaa
gallassi hayk'uaappe dendanawaa. 47 Aa Aa
suntsan nagaraa paas'etsayne maarotaa demussay
Yerusaalameppe doommiide asaw ubbaw odettanawaa»
yaagettiide s'aafetteedda. 48 «Hinttentukka hawoo
markkatuuaa. 49 Ta hinttentoo, Ta aabbu k'aalaa geleedda
hidootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttentoo wolk'k'ay
saluwaappe imettana gakkanaw, Yerusaalame katamaan
naagishshite» yaageedda. 50 Hawaappe guyyiyaan,
Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa gakkanaw, untunta
afeedda; bare kushiya mic'c'iide untunta anjeeedda. 51
Untuntuppe shaakettiide, saluwaa beedda. 52 Untuntu aw
goyinniide, daro nashechchaan Yerusaalame simmeeddino.
53 K'ay pac'c'ennan S'oossaa galatiidde, Geeshsha Golliyaan
de'eeddino.

Yohaannisa

1 K'aalay koyro de'ee; k'aalaykka S'oossaanna ittippe de'ee; k'aalaykka S'oossaa. **2** I koyroppekka S'oossaanna de'ee. **3** Ubbabay k'aalaa baggana med'etteedda. Med'etteeddabaan ubbabaan I baynnaan ittibayenne med'ettibeenna. **4** Aan de'uu de'ee; de'uu asaw poo'uwa. **5** Poo'uu d'umaan poo'ee; d'umay poo'uwa s'oonibeenna. **6** S'oossaappe kiitetti yeedda Aa suntsay Yohaannisa geetettiyaa itti bitanii de'ee. **7** Asay ubbay Aa baggana ammanana mala, poo'uwaabaa markkattanaw yeedda. **8** Poo'uwaabaa markkattanaw yeeddappe attin, I bare huup'ew poo'uwa gidenna. **9** Ikka tumu poo'uwa gideeddawe asaw poo'issanaw ha sa'aa yiyaawaa. **10** K'aalay alamiyaan de'ee; S'oossay K'aalaan alamiyaa med'd'eedda; shin alamii Aa eribeenna. **11** I bare baggatuwaakko yeedda; shin untunttu Aa shiishshi akkibeykkino. **12** Gidoppe attin I barena shiishshi akkeedda ubbatoo, bare suntsaan ammaneeddawanntoo, S'oossaa naanaa gidana mala, maataa immeedda. **13** Untunttu S'oossaappe yeletteeddinoppe attin, Asay yeliyaa maaraan woy ashuwaa sheniyaan woy attuma asaa sheniya s'alalaan yeletibeykkino. **14** K'aalay asaa gidiide, aad'd'o keekatetsaaninne tumatetsaan kumiide nu gidduwaan de'eedda. Nuuni, I bare aabboo itti Na'aa gidiide akkeedda aw de'iyaa bare Aawuwa bonchchuwa be'eeddo. **15** Yohaannisi aabaa bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Taani, <Taappe kaala yiyaawe taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yeletanaappe kasenna I de'iyawaa> gaade hinttentoo odowe hawaa» yaagi markkatteedda. **16** Nuuni ubbay Aa kumentsaa aad'd'o keekatetsaan palaheedda anjiuwa akkeeddo. **17** S'oossay higgiiyaa Muse baggana immeedda; shin aad'd'o keekatetsayenne tumatetsay Yesuusi Kiristoosa baggana yeedda. **18** S'oossaa be'eedda Asay ooninne baawa; bare Aawuwa matan de'iyaa bare huup'ew S'oossaa gideeddawe itti Na'aa s'alalay aabaa markkatteedda. **19** Yersaalamen de'iyaa Ayyihudatuwa ayissiyaawanttu k'eesatuwaanne Leewatuwa Yohaannisakko, «Neeni oonee?» giide Aa oochchana mala kiittina, Yohaannisi untunttoo markkatteedda markkatetsay hawaa. **20** Yohaannisi, «Taani Kiristoosa gidikke» yaagiide geeshshi markkatteeddawaappe attin, markkattussaa is'sibeenna. **21** Untunttu, «Yaatina, neeni oonee? Neeni Eelaasee?» yaagiide oochcheeddino. Yohaannisi, «Aa gidikke» yaageedda. K'aykka untunttu, «Neeni nabee?» yaagiide oochcheeddino. Yohaannisi, «Gidikke» yaagi zaareedda. **22** Untunttu, «Yaatina neeni oonee? Nuuni nuuna kiiteeddawanntoo odana mala, neeni neena oona gay?» yaageeddino. **23** Yohaannisi

zaariide, «Nabiyya Isiyaasi geeddawaadan, woraan bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, « <Godaa ogiyaa sitti ootsite!> giyaa kooshshay tawaa» yaageedda. **24** K'ay Parisaawatuu kiiteedda asatuu **25** Yohaannisa, «Neeni Kiristoosa woy, Eelaasa woy nabiyya gidana d'ayooppe, yaatina ayaw s'ammak'ay?» yaagiide oochcheeddino. **26** Yohaannisi, «Taani haatsaan s'ammak'ay; shin hinttentu erennawe ittuu hawaan hinttentu gidduwaan de'ee. **27** I taappe kaala yee. Taani Aa c'aammaa k'ashuwa billanawukka bessikke» yaagi zaareedda. **28** Hawe ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa bagga Yohaannisi s'ammak'iyasaa Biitaaniyaan haneedda. **29** Yohaannisi wonttetsa gallassi Yesuusi barekko yiyaawaa be'iide, «S'oossaa orgge dorssaa, Alamiyaa asaa nagaraa d'ayissiyaawe, hawesh! **30** Taani, <Taappe kaala ittuu yaanawaa; I taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yeletanaappe kasenna I de'iyawaa> gaade odeeddawe hawaa. **31** I oonentto taani erikke; shin Israa'eeliyaa asaw Aa k'onc'c'issanaw haatsaan s'ammak'aadde yaad» yaageedda. **32** Yohaannisi markkattiidde, «Geeshsha Ayyaanay saluwaappe harap'p'yaadan wod'd'ishiinne Aa bolla uttishshin, taani be'aaddi. **33** Taani Aa erikke; shin haatsaani s'ammak'ana mala taana kiiteedda S'oossay, <Geeshsha Ayyaanay wod'iide, itti asaa bolla shemppishshin, neeni be'ana; ikka Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ee» yaagiide taw odeedda. **34** Taani hewaa be'aaddi; I S'oossaa Na'aa gidiyaawaakka markkattay» yaageedda. **35** Wonttetsa gallassi Yohaannisi shirettiidekka barena kaalliyaawantuppe laa'atuwaanna ittippe ek'keedda; **36** I Yesuusi aad'd'ishshin be'iide, «S'oossaa dorssay hawesh!» yaageedda. **37** Yohaannisa kaalliyya laa'atuu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa kaalleeddino. **38** Yesuusi barena kaalliyaawantta guyye simmi be'iide, «Ayaa koyyitee?» yaagi oochcheedda. Untunttu zaariide, «Rebii, neeni hak'an de'ay?» yaageeddino. «Rebii» guussay «Tamaariissiyaawoo» giyaawaa. **39** Yesuusi untuntta, «Haa yiide be'ite» yaageedda. Untunttu biide, I de'iyasaa be'eeddino; he gallassi sa'ay tammu saate heera gidiyaa diraw, untunttu aanana peesheeddino. **40** Yohaannisi geeddawaa sisiide, Yesuusa kaalleedda laa'u asatuwaappe ittuu, Simoona P'es'iroosa ishaa Inddiraasa. **41** Inddiraase koyro bare ishaa Simoona demmiide, «Nuuni S'oossay kiiteeddawaanna gaketteeddo» yaageedda. Hewaa guussay «Kiristoosa» giyaawaa. **42** Inddiraase Simoona Yesuusakko aheedda. Yesuusi Simoona be'iide, «Neeni Yohaannisa na'aa Simoona; ne suntsay Keefaa geettetanaawaa» yaageedda. «Keefaa» giyaawaa biletay «P'es'iroosa» woy «Zaallaa» giyaawaa. **43** Wonttetsa gallassi Yesuusi Galiilaa baanaw k'ofaa k'achcheedda; I Pilip'p'oosanna gakettiide, «Taana

kaala!» yaageedda. **44** Pilip'oosi, Inddiraasinne P'es'iroose de'eedda Beetesayda geetettiyaa katamaappe yeedda asaa. **45** Pilip'oosi Naatinaa'eelanna gaketiiide, «Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa mas'aafatuwaan aabay s'afetteeddawaadan, Yoosefo na'aa Yesuusi Naazireete katamaan de'iyawaanna nuuni gaketteddo» yaagi odeedda. **46** Naatinaa'eeli zaariide, «Naazireete katamaappe lo'obay kesianaw danddayii?» yaageedda. Pilip'oosi, «Yaade be'a» yaageedda. **47** Naatinaa'eeli barekko yiyaawaa Yesuusi be'iide, «Makkalay baynna tumu Israa'eeliyaa Asay hawaa!» yaageedda. **48** Naatinaa'eeli Yesuusa, «Neeni taana hak'an eray?» yaagi oochcheedda. Yesuusi zaariide, «Pilip'oosi neena s'eesanaappe kase, neeni balasiyaa geetettiyaa mitsaappe hirkkinna de'ishshin, taani neena be'aaddi» yaageedda. **49** Naatinaa'eeli zaariide, «Tamaarissiyaawoo, neeni S'oossaa Na'aa! Neeni Israa'eeliyaa kaatiyaa!» yaageedda. **50** Yesuusi, «Taani neena balasiyaa geetettiyaa mitsaappe hirkkinna be'aaddi geedda diraw ammanay? Neeni hawaappe aad'd'iyawaa be'ana!» yaageedda. **51** K'aykka Yesuusi, «Taani hinttentoo tumu waa oday; saluu dooyettina, S'oossaa kiitanchchatuu ta bolla, Asaa Na'aa bolla, pude kesishshiinne duge wod'd'ishiin, hinttentu be'ana» yaageedda.

2 Heezzentso gallassi Galiilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa katamaan bullachchay bullachchetteedda; Yesuusa daaya he bullachchaan de'aw. **2** Yesuusikka barena kaalliyaawantunna ittippe he bullachchaa s'eesetteedda. **3** Woynniyaa ushshay wuri diggina, Yesuusa daaya Aa, «Untunttoo woyniyaa ushshay wuri diggeedda» yaaga oochchaaddu. **4** Yesuusi zaariide, «Ta daayee, hawe ta oosu waa gidiyaa diraw, ne yayana koshshenna. Ta wodii biro gakkibeenna» yaageedda. **5** Yesuusa daaya kiitettiyaawantoo, «I hinttentoo odiyaawaa ayaa gidoppenne ootsite» yaaga odaaddu. **6** Ayihudatuu kase ootsiyaa dooyaadan, meechchaa wogaw ittuu ittuu s'eetu s'aaramusiyaa oyk'kiyaa usuppun shuchchaa baatsatuu hewan de'iino. **7** Yesuusi kiitettiyaawantaa, «Baatsatuwaan haatsaa kuntsite» yaageedda; geetettowaadanka untunttu baatsatuwaan doonaa gakkanaw haatsaa kuntseeddino. **8** Yesuusi untuntta, «Ha'i duuk'kiide, bullachchaa kaappoo immite» yaageedda; untunttu aw afiide immeeddino. **9** Bullachchaa kaappuu woyniyaa ushshaa gideedda haatsaa gans'si s'eelliide, hak'appe yeeddentto eribeenna; shin haatsaa kuntseedda oosanchchatuu eriino. Bullachchaa kaappuu machchatto akkiyaawaa s'eesiide, **10** «Ooninne ayife gideedda woyniyaa ushshaa imatsaa asaa kasetiide ushshae; yaatiide Asay darssi usheeddawaappe guyyiyaan, k'iraariyaa

ushshae. Shin neeni ayife gideedda woyniyaa ushshaa hanno gakkanaw naagaadda!» yaageedda. **11** Yesuusi bare ootseedda wolk'k'aama malaatatuwaappe hawaa koyruwaa Galiilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa heeraan ootseedda; hewan bare bonchchu waa I k'onc'cissina, Aa kaalliyaawanttu aan ammaneeddino. **12** Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare daayinna, bare ishatuwaannanne barena kaalliyaawantunna ittippe K'ifirinaahooma geetettiyaa katamaa biide amareeda gallassaa takkeeddino. **13** Ayihudatuu bonchchiyaa Paasigaa Baalaa gallassay matattina, Yesuusi Yersaalame beedda. **14** Geeshsha Golliyaa gibbiyaan miizaa, dorssaanne dogommatu waa zal'iyyaa asaa demmeedda; k'ay haratuu barenttu oydiyaan uttiide, miishshaa laammiyaawantta demmeedda. **15** I golaa jiraafiyaa dook'kiide, asaa ubbaa dorssaannanne miyaanna Geeshsha Golliyaa gibbiyaappe karew kessiide yederisseedda. Miishshaa laammiyaawanttu oydiyaakka aatsi yeggiide, untunttu miishshaa laaleedda. **16** Dogommu waa zal'iyaawantaa I, «Ha dogommatu waa hawaappe kessite; Ta Aabbu golliyaa geyaa ootsoppite!» yaageedda. **17** Yesuusa kaalliyaawanttu S'oossaa mas'aafan, «Taani ne gollew seelettiiyaa seelay taana tamaadan guuddee» geetettiiide s'afetteeddawaa hassayeeddino. **18** Hewaappe guyyee, Ayihude asaa ayissiyaawanttu zaariide, «New hawaa ootsanaw danddayiyaa maatay de'iyawaa nuuna ayaa malaataa bessanii?» yaageeddino. **19** Yesuusi, «Ha Geeshsha Golliyaa kolite; taani heezzu gallasaan zaaraade kees's'ana» yaageedda. **20** K'aykka Ayihude asaa ayissiyaawanttu, «Ha Geeshsha Golliyaa kees's'anaw oytamanne usuppun laysaa akkeedda; shin neeni heezzu gallasaan kees's'anii?» yaageeddino. **21** Shin I haasayeedda Geeshsha Gollii bare asatetsaabaa. **22** Hewaa diraw, Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu I hewaa geeddawaa hassayeeddino. K'ay untunttu S'oossaa Mas'aafay geeddawaanne Yesuusi haasayeeddawaa ammaneeddino. **23** Paasigaa baalaa bonchchiyaa wode, Yesuusi Yersaalamen de'ishshin, I ootseedda malaataa be'iide, c'ora Asay Aa ammaneeddino. **24** Shin Yesuusi asaa ubbaa eriyaa diraw, hewantta ammanibeenna. **25** Asaabaa ooninne aw markattana mala koyyibeenna; ayaw gooppe, asaa wozanaan ayee de'into, I bare huup'ew eriyaa diraassa.

3 Parisaawatuwaappe gideedda kaappuwaa Nik'oodimoosa geetettiyaa itti bitanii de'ee. **2** Nik'oodimoosi k'amma Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, neeni nuuna tamaarissana mala S'oossay kiiteedda gidiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, S'oossay aanana de'iyaa asaappe attin, ha neeni ootsiyaa wolk'k'aama malaatatu waa ootsanaw

danddayiyaa Asay baawa» yaageedda. 3 Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay laa'entsuwaa yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa be'anaw danddayenna» yaageedda. 4 Nik'oodimoosi, «C'ima Asay waaniide laa'entsuwaa yelettana danddayii? Bare daay uluwaa simmi geliide, laa'entsuwaa yelettana Asay danddayii?» yaageedda. 5 Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay haatsaappenne Geeshsha Ayyaanaappe yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa gelanaw danddayenna. 6 Asay ashuwaan asaappe yelettee; shin Asay ayyaanaan Geeshsha Ayyaanaappe yelettee; 7 «Hinttentu laa'entsuwaa yelettana bessee» gaade taani odeedda diraw, maalalettoppa. 8 C'arkkuu bare koyyeeddasa c'arkkee. Neeni Aa kooshunchaa sisaasa; shin I hak'appe yintto woy hak'a bintto erakka. Geeshsha Ayyaanaappe yeletteedda ubbay hewaa mala» yaageedda. 9 Nik'oodimoosi, «Hawe waaniide hananaw danddayii?» yaagiide oochcheedda. 10 Yesuusi zaariide, «Neeni Israa'eelatuwaa tamaarissiyaawaa gidaadde hawaa erikii? 11 Taani new tumuwaa oday; nuuni eriyaawaa haasayeetonne be'eeddawaa markkatteetto; shin nuuni markkattiyaawaa hinttentu akkikkita. 12 Taani hinttentoo sa'aabaa odina, ammanennawantta gidoope, saluwaabaa odina waan ammananitee? 13 Saluwaappe wod'd'eedda taappe attin, saluwaa kaseeddawe ooninne baawa; saluwaan de'iyaa Asaa Na'ay taana. 14 «Muse woraan s'ank'k'imaaluwaa shooshshaa sulleeddawaadan, taana ammaneedda ubbay med'inaa de'uwaa akkana mala, taani Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla pude denddana bessee. (aiōnios g166) 16 «S'oossaa Na'aa ammaniyaa ubbay med'inaa de'uwaa akkanaappe attin, d'ayenna mala, S'oossay ha alamiyaa asaa loytsi siik'eedda diraw, bare mes'si itti Na'aa immeedda. (aiōnios g166) 17 Ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aa ha alamiyaa asaa pirddanaw kiitibeenna; shin untuntta Aa baggana ashshanaw kiitteedda. 18 «Aa Na'aa ammaniyaa ooninne pirddettena; shin Na'aan ammanenna ooninne, S'oossaa Na'aa ittuwaa ammaniibeenna diraw, ha''ikka pirddetti utteedda. 19 Asaa bolla yiya pirdday hawaa: Poo'uu ha alamiyaa yeedda; shin asaa kiitay iita gidiyaa diraw, poo'uwaappe aatsiide, d'umaa siik'eedda. 20 litabaa ootsiyaa ooninne poo'uwaa is's'ee; ayaw gooppe, bare kiitay k'onc'c'enna mala, poo'uwaakko shiik'enna. 21 Shin tumuwaa ootsiyaa ooninne S'oossay azazeeddawaadan, I ootseeddawaa poo'uu k'onc'c'issana mala, poo'uwaakko shiik'ee» yaageedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Yihudaa gadiyaa beeddino; Yesuusi he gadiyaan untuntunna amareeda wodiyaattiide, asaa s'ammak'iidde de'ee. 23 K'ay Yohaannisi Saaleeme mataan

de'iyaa Henoona giya saan wogga haatsay de'iyaa diraw, Asay aakko yiina s'ammak'ee. 24 Hewe haneeddawe Yohaannisi k'ashettanaappe kasenna. 25 Hewaappe guyyiyaan, Yohaannisa kaalliyaawantunna amareeda Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa palumetteeddino. 26 Untunttu Yohaannisaakko biide, «Tamaarissiyaawoo, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan neenanna de'iyaa, neeni aabaa markkattowe, be'a ha''i s'ammak'ee; Asay ubbayka aakko bee» yaageeddino. 27 Yohaannisi zaariide, «S'oossay immana d'ayooppe, Asay ayinne akkanaw danddayenna. 28 «Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani aappe sintsaaw kiitettaad» geeddawoo hintte hinttentu huup'ew markka. 29 Mishira mac'c'awunna de'iyaa uray akka mishiraa; he mishiraa miyaatay ek'k'iide, I giyaawaa sisiyaawe Aa haasayaan daro nashettee. Hewaa diraw, hawe ta nashechchay poletteedda. 30 I darina ta guus's'ana bessee» yaageedda. 31 Bollappe yiyaawe ubbaappe bollaa. Sa'aappe beetteeddawe sa'aassa. Ikka sa'aabaa haasayee. Saluwaappe yiyaawe ubbaappe bollaa. 32 I bare be'eeddabaanne siseeddabaa markkattee; shin Aa markkatetsaa akkiyaawe baawa. 33 Aa markkatetsaa akkiyaa ooninne S'oossay tumanchcha gidiyaawaa hewaan markkattee. 34 S'oossay kiiteeddawe S'oossaa k'aalaa odee; ayaw gooppe, S'oossay bare Geeshsha Ayaanaa palahissiiide immee. 35 S'oossay bare Na'aa siik'iide ubbabaa Aa kushiyaan wotseedda. 36 Na'aa ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee; shin Na'aa ammanennaawaa bolla S'oossaa hank'k'uu de'anawaappe attin, I de'uwaa be'enna. (aiōnios g166)

4 Yesuusi Yohaannisaawaappe dariyaa barena kaalliyaawantta barekko shiishsheenne s'ammak'ee giyaawaa Parisaawatu siseeddawaa Yesuusi ereedda wode, Yihudaa aggiide, Galilaa beedda; gidooppenne, Yesuusa kaalliyaawanttu s'ammak'eeddawaappe attin, Yesuusi bare huup'ew oonanne s'ammak'ibeenna. 4 Galilaa biidde, Sammaariyaana aad'd'anawe Aa ashshenabaa gideedda. 5 Hewaa diraw, Yaak'oobi bare na'aa Yooseefoo immeedda gadiyaa matan de'iyaa Sikaaro geetettiyaa Sammaariyaa katamaa beedda. 6 He sa'aan Yaak'ooba haatsaa ollay de'ee; Yesuusi hametan daaburiide, he haatsaa ollaa matan utteedda. He wode sa'ay usuppun saatiyaa heera. 7 Sammaariyaa mishiratta haatsaa duuk'k'anaw yeeddawunno Yesuusi, «Taana haatsaa ushshaarikii!» yaageedda. 8 Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa shammanaw katamaa beeddino. 9 He Mishiratta zaaraade Aa, «Neeni Ayihuda asaa gidaadde, Sammaariyaa mac'c'a asaa gideedda taana, woota de'uwaa immiyaa haatsaa

ushsha gay?» yaagaaddu; ayaw gooppe, Ayihudatoonne Sammaariyaa asaw ittipetetsay baynna diraassa. 10 Yesuusi zaariide izo, «Neeni S'oossaa imotaanne k'ay neena «Taana haatsaa ushsha» giyaawe oonento eriyaawaa gidintto, Aa woossanaassa; ikka new de'uwaa immiyaa haatsaa immana» yaageedda. 11 Mishiratta zaaraade, «Godaw, new duuk'k'iyaa bay baawa; ollaykka c'iimmuwa. Yaatina, de'uwaa immiyaa haatsaa hak'appe akkanii? 12 Nuw ha haatsaa ollaa immeedda nu aawuwaa Yaak'oobappe neeni daray? I, Aa naanaynne Aa mehii hawaappe usheeddino» yaagaaddu. 13 Yesuusi zaariide, «Ha haatsaappe ushiyaa ooninne laa'entsuwaa saamettanawaa. 14 Shin taani immiyaa haatsaa ushiyaa ooninne laa'entsuwaa saamettenna. Taani immiyaa haatsay he Aa giddon med'inaa de'uwaassi pulttiyyaa pultuwaa gidanawaa» yaageedda. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Mishiratta, «Godaw, taani saamettenna malanne haatsaa tikkanawukka haa yeenna mala, taw he haatsaa imma!» yaagaaddu. 16 Yesuusi izo, «Baade ne asinaa s'eesaade haa simma» yaageedda. 17 Mishiratta zaaraade, «Taw asinay baawa» yaagaaddu. Yesuusi, «Taw asinay baawa giyaawaan tumuwaa gaadda. 18 Neeni ichcheshu asinaa gelaadda; ha"i neenanna de'iyaa bitanii ne asinaa gidenna. Neeni ha"i taw odeeddawe tuma» yaageedda. 19 Mishiratta k'ay, «Godaw, neeni nabiyaa gidiyaawaa ta ha"i eraad; 20 nu Sammaariyaa asaa aawotuu ha deriyaan goyinneeddino; shin Ayihudatuu hinttentu Asay S'oossaw goyinnanaw bessiyaa sa'ay Yerusalaamenna yaagiita» yaagaaddu. 21 Yesuusi, «Ha mishiratee, taana ammana; ha deriyaan woy Yersaalamen Aawuwaa S'oossaw hinttentu goyinnenna wodii yaanawaa. 22 Hinttentu Sammaariyaa Asay hintte erennabaw goyinniita; S'oossay nuuna Ayihudatuwaa go'ettiide atotetsaa ahiyaa diraw, nuuni nu eriyaawoo goyinneetto. 23 Shin Aawuwaa S'oossaw tumuwaappe goyinniyaawanttu Aa, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaninne S'oossaa S'oossatetsaadan goyinniyaa wodii matatteedda; ubbaa ha"ikka gakteedda. Ayaw gooppe, asaa barew goyinnana mala, Aawuu S'oossaykka ha ogiyaan goyinniyaawantta koyyee. 24 S'oossay Ayaanaa; aw goyinniyaawanttukka Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan S'oossaa S'oossatetsaadan goyinnanaw bessee» yaageedda. 25 Mishiratta, «Masihiyaa geetettiyyaa Kiristoosi yaanawaa taani eray. I yiyaa wode nuw ubbabaa odanawaa» yaagaaddu. 26 Yesuusi, «Ha neenanna haasayiyaawe taani Aa» yaageedda. 27 Hawaa untunttu haasayishshin, Yesuusa kaalliyaawanttu beeddasaappe simmeeddino. Yesuusi mishirattinna haasayishshin untunttu be'iide darssi maalaletteeddino; shin mishiratto, «Ayya koyyay?» woy

Yesuusa, «linanna ayaw haasayay?» giide oochchowe ooninne baawa. 28 Hewaappe guyyiyaan, Mishiratta bare haatsaa otuwaa agga basha guyye katamaa baade asaw, 29 «Taani ootseeddawaa ubbaa taw odeedda bitaniyaa be'anaw denddite; hewe Kiristoosa gidaandeeshsa?» yaagaaddu. 30 Asay katamaappe kesiide, Yesuusakko beedda. 31 Hewe hanishin, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Guutsabaa maarikkii!» yaagiide woosseeddino. 32 Shin I, «Taw hinttentu erenna k'umay taani miyaawe de'ee» yaageedda. 33 Hewaa diraw, Aa kaalliyaawanttu barenttu giddon, «Aw miyaabaa aheedda Asay de'andeeshsa?» yaageeddino. 34 Yesuusi untunttu, «Ta k'umay taana kiitteeddawaa sheniyaa oosussaanne Aa oosuwaa polussaa. 35 Hinttentu, «Oyddu agenaappe guyyiyaan, katsay c'akettanawaa» giikkiteeyee? Taani hinttentuu oday; goshshaa loytsi s'eellite; katsay c'aka besseedda. 36 Zeriyaawenne c'akkiyaawe ittippe nashettana mala, c'akkiyaawe dirguwaa akkeenne katsaa med'inaa de'oo shiishshee. (aiōnios g166) 37 Ha gaasuwaan, «lttuu zeree; k'ay ittuu c'akkee: giyaa haasayay tuma. 38 Hinttentu daaburibeennawaa c'akkana mala, taani hinttentta kiittaad; haratuu ootsi daabureeddino; hinttentu haratuwaa daaburan geleeddita» yaageedda. 39 Mishiratta, «I taani ootseedda ubbabaa odeedda» gaade markkatteedda diraw, he katamaan de'iyaa Sammaariyaa asaappe c'oray Yesuusa ammaneedda. 40 Sammaariyaa Asay Yesuusakko yeedda wode, barenttu mataan gam"ana mala, Yesuusa woossina I yaan laa"u gallassaa utteedda. 41 I odiyaa k'aalaa diraw, kasewaappe c'ora Asay ammaneedda; 42 k'ay untunttu mishiratto, «Nuuni nu huup'ew I giyaawaa sisiide ammaneeddawaappe attin, neeni markkatteedda diraassa gidenna; I tumu alamiyaa asaa ashshiyaawaa gidiyaawaakka nuuni ereeddo» yaageeddino. 43 Laa"u gallasaappe guyyiyaan, Yesuusi Sammaariyaappe kesiide, Galiilaa gadiyaa beedda. 44 Ayaw gooppe, I bare huup'ew, «Nabii bare gadiyaan bonchchettenna» yaagi odeedda. 45 Yesuusi Galiilaa gakteedda wode, Galiilaa Asay Aa mokkeedda; Paasigaa bonchchiyyaa gallassi untunttu Yersaalamen de'iyaa diraw, I ootseedda ubbabaa be'eeddino. 46 Yesuusi haatsaa woyniyaa ushshaa kesseedda, Galiilaan de'iyaa K'aanaa katamaa beedda. K'ifirinaahooman Aa na'ay sakettiyyaa, kaatiyaa gollen ootsiyaa itti kaappuu de'ee. 47 Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yeeddawaa he kaappuu sisiide, aakko yiide hayk'k'anaw mateedda bare na'aa biide patsana mala, Yesuusa woosseedda. 48 Yesuusi he kaappuwaa, «S'oossay ootsiyaa malaataanne hechcho giissiyaabaa be'ennaan de'iide, hinttentu ayinne ammanikkita» yaageedda. 49 He kaappuu zaariide, «Godaw,

ta na'ay hayk'k'ennan de'ishshin, taananna baarikii» yaageedda. 50 Yesuusi, «Ba; ne na'ay pas'a de'anawaa!» yaageedda. He kaappuu Yesuusi geeddawaa ammaniide beedda. 51 I bare golle biishshin, Aa k'oomatuu aanana ogiyaan gaketiiide Aa, «Ne na'ay pas'a de'ee» geeddino. 52 I bare k'oomatuwaa bare na'aw ay saatiyaan keekeeddentto oochchina untunttu, «Zino laappu saatiyaan k'oos'uu Aa aggeedda» yaageeddino. 53 Na'aa aawuu Yesuusi barew, «Ne na'ay pas'a de'anawaa» geeddawe he saatiyaana gideeddawaa hassayeedda. Hewaa diraw, inne Aa soy Asay ubbay ammaneeddino. 54 Hawe Yesuusi Yihudaappe Galilaa yiide ootseedda laa'entso malaataa.

5 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Ayihudatuu bonchchiyaa baalaw Yersaalame beedda. 2 Yersaalamen dorssaa penggiyaa matan Ibraayiss's'e k'aalaan Beetesayda geetettiyaa dagatti utteedda haatsay de'ee; he dagatti utteedda haatsaa yuuyyi aad'd'eedda ichcheshu kashay de'ee. 3 Hewaan c'ora hargganchchatuu, k'ook'atuu, wobbatuunne sileeddawanttu giseeddino. [Haatsay k'aas's'iyawaa naagiino. 4 Ayaw gooppe, itti itti gede Godaa kiitanchchay he dagatteedda haatsaakko geliide, haatsaa k'aatsee; haatsay k'aas's'eeddawaappe guyyiyaan, koyro geleedda uray barena oyk'k'eedda ay harggiyaappekka pas'ee.] 5 Hewaan hattamanne hospun laytsaa saketteedda itti bitanii de'ee. 6 He bitanii hewaan giseeddawaa Yesuusi be'iide, daro wodiya saketteeddawaakka eriide bitaniyaa, «Pas'anaw koyyay?» yaageedda. 7 Sakettiyaa bitanii zaariide, «Godaw, haatsay k'aas's'iyaa wode, taana haatsaan yeggiyaa Asay d'ayeedda; taani gelana haniyaa wode, hara uray taappe kasetiide geli aggee» yaageedda. 8 Yesuusi Aa, «Dendda ek'k'a; neeni gisowaa tookkaade ba» yaageedda. 9 Bitanii ellekka pas'i aggeedda; bare gisuwaa tookkiide beedda. Hewe haneeddawe Sambbata gallassaana. 10 Hewaa diraw, Ayihudatuu pas'eedda bitaniyaa, «Hachche sa'ay Sambbataa; neeni ne gisuwaa tookka biyaawe woga gidenna» yaageeddino. 11 Shin bitanii, «Taana patseeddawe, «Ne gisuwaa tookkaade ba» yaageedda» giide untunttoo zaareedda. 12 Untunttu Aa, «Neena, «Ne gisuwaa tookkaade ba» geeddawe I oonee?» giide oochcheeddino. 13 Shin hewaan c'ora Asay de'iyaa dirawunne, Yesuusikka geemetteedda diraw, bitanii barena patseeddawe oonentto erenna. 14 Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Geeshsha Golliyaan demmiide, «Be'a, neeni ha'i pas'aadda; hawaappekka iitabay neena gakkenna mala, laa'entso nagaraa ootsoppa» yaageedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, bitanii biide, barena patseeddawe Yesuusa

gidiyaawaa Ayihuda asaa kaappatoo odeedda. 16 Yesuusi hawaa Sambbataan ootseedda diraw, untunttu Yesuusa yedesaan waayissuwaa doommeeddino. 17 Yesuusi zaariide untunttoo, «Ta Aabbu ubbaa wode ootsee; taanikka ootsanaw bessee» yaageedda. 18 Hewaa diraw, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna diraa s'alalaassa gidennaan, barena S'oossaana k'arayiide, «S'oossay ta Aabba» geedda diraw, Ayihuda asaa kaappatuu Aa wod'anaw kasewaappe minisiide koyyiino. 19 Yesuusi zaariide untunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Na'ay barekka ayinne ootsenna. I bare Aabbu ootsishshin be'iyawaa s'alalaa ootsee; Aawuu ootsiyaawaa Na'aykka ootsee. 20 Ayaw gooppe, Aawuu bare Na'aa siik'ee; k'ay I ootsiyaa oosuwa ubbabaa bare Na'aa bessee. Ubbaa hinttenttu maalalettana gakkanaw, I hawaappe aad'd'iyaa oosuwaakka bare Na'aa bessanawaa. 21 Gaasuunnee, Aawuu hayk'k'eeddawannta hayk'uwaappe dentsiide shemppuwaanna wotsiyaawaadan, Na'aykka k'ay bare koyyowannta shemppuwaanna wotsee. 22 Asay ubbay Aawuwaa bonchchiyaawaadan, Na'aakka bonchchana mala, Aawuu pirddaa ubbaa Na'aw immeeddawaappe attin, I oonanne pirddena; Na'aa bonchchenna uray, Aa kiitteedda Aawuwaakka bonchchenna. 24 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta k'aalaa sisiyaawoonne taana kiitteeddawaan ammaniyaawoo med'inaa de'uu de'ee. Hayk'uwaappe de'oo I pinneeddawaappe attin, pirddettena. (aiōnios g166) 25 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hayk'k'eedda Asay S'oossaa Na'aa kooshshaa sisiyaa wodi yaaanawaa; hewenneekka ha'a. He kooshshaa sisiyaawanttu shemppuwaanna de'ana. 26 Ayaw gooppe, Aawoo de'uwa immiyaa wolk'k'ay de'iyawaadan, de'uwa immiyaa he wolk'k'aa bare Na'awukka immeedda. 27 S'oossaa Aawuu bare Na'aw pirddiyaa maataa immeedda; ayaw gooppe, Na'ay Asaa Na'aa. 28 «Hawaan malalettoppiti; ayaw gooppe, duufuwaan de'iyawanttu Aa kooshshaa sisiyaa wodi yee. 29 Sisiide untunttu duufuwaappe gas'aa kesana; lo'obaa ootseeddawanntu de'uwaan de'anaw denddana; k'ay iitabaa ootseeddaawanttu pirddettanaw denddanawannta. 30 «Taani taappe ayinne ootsanaw danddaykke; S'oossay taw odeeddawaadan pirdday. Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniya poliyaawaappe attin, taani dosiyaawaa ootsikke. 31 «Taani ta huup'ew tabaa markkattooppe, ta markkatetsay tuma gidenna. 32 Tabaa markkattiyaawe haray de'ee; I tabaa markkattiyaawe tuma gidiyaawaa taani eray. 33 «Hinttenttu Yohaannisakko asaa kiittina, I untunttoo tumuwaa markkatteedda. 34 Taani hewaa hinttentta attino gaade giyaawaappe attin, asaa markkatetsay taw koshshina gidenna. 35 Yohaannis

muk'aaddaadan, ees's'eeddanne poo'isseedda; hinttentukka amareeda wodiya Aa poo'uwaan nashettanaw koyyeeddita. 36 «Shin taw Yohaannisawaappe aad'd'iyya markkatetsay de'ee; ayaw gooppe, taani wurssanaw Ta Aabbu taw immeedda kiitay, ha taani ootsiyaawe, I taana kiitteeddawaa gidiyaawaa markkattee. 37 «K'ay taana kiitteedda Ta Aabbu bare huup'ew tabaa markkattee. Hinttentu Aa kooshshaa ayinne sisibeykita; Aa malaakka be'ibeykita. 38 I kiitteeddawaa ammanenna diraw, Aa k'aalay hinttentu wozanaan baawa. 39 «S'oossaa Mas'aafatuwaappe med'inaa de'uwwa demmiyaawaa hintew malatina, untuntta biddiita; untunttukka tabaa markkattiyaawantta. (aiōnios g166) 40 Shin de'uwwa demmanaw taakko yiyaawaa hinttentu koyyikkita. 41 «Taani asaappe bonchchuwa koyyikke. 42 Shin taani hinttentu wozanaan S'oossaa siik'uu baynnawaa eray. 43 Taani ta Aabbu suntsan yaad; shin taana akkibeykita. Shin hara Asay bare suntsan yiya wode, Aa akkiita. 44 Hinttentu ituu ittuwaa bonchchiita; shin itti S'oossaappe yiya bonchchuwa koyyikkita. Yaatina, waaniide ammananaw danddayite? 45 «Taani Ta Aabbu sintsan hinttentu mootiyaawaa hintew malatoppo; hinttentu mootiyaawe, hintte hidootaa wotsiyaa Musa. 46 Hinttentu Musa ammaneeddabaa gidintto, taanakka ammananite; ayaw gooppe, tabaa s'aafeeddawe Aa. 47 Shin hinttentu I s'aafeeddawaa ammanennaan is's'ooppe, taani giyaawaa wooti ammananitee?» yaageedda.

6 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Galiilaa Abbaappe woy S'ibiriyaadoosa Abbaappe hefintsa pinneedda. 2 I hargganchchatuwaa bolla ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda diraw, c'ora Asay Aa kaalleedda. 3 Yesuusi deriyaa kesiide, yaan barena kaalliyaawantunna ittippe utteedda. 4 Ayihudatuu bonchchiyya Paasigaa gallassay gakkedda. 5 Yesuusi sintsakko s'eelliide, c'ora Asay barekko yiyaawaa be'iide Pilip'p'oosa, «Ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa hak'appe shammanee?» yaageedda. 6 I hewaa Pilip'p'oosa paac'c'anaw geedda; ayaw gooppe, I bare huup'ew ayaa ootsana bessintto ootsanabaa eree. 7 Pilip'p'oosi zaariide Yesuusa, «Huup'iyaa huup'iyaa, haray atto itti itti barssuwa gatsanaw, laa'u s'eetu dinaariyaan shammeedda ukitsaykka gidenna» yaageedda. 8 K'ay Yesuusa kaalliyaawantuppe ituu, Simooni P'es'iroosa ishay Inddiraasi, 9 «Banggaa ukitsaa ichcheshuunne laa'u molii de'iyaa itti na'ay hawaan de'ee; shin ha asaa ubbaw hewe wooti gidanee?» yaageedda. 10 Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asay uttanaadan ootsite» yaageedda. He sa'aan daro maatay de'ee. Asay ubbay utteedda; attuma Asay ichcheshu sha"aa gidiyaawaa. 11 Yesuusi ukitsaa akkeedda;

S'oossaa galatiide, hewan utteedda asaw gisheedda. Moliyaakka hewaadan ootsina Asay bare koyyeeddawaa keenaa meedda. 12 Untunttu ubbay kalleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Ittibaykka c'oo bayenna mala, atteedda dokkaa shiishshite» yaageedda. 13 Hewaa diraw, untunttu ubbaakka shiishsheeddino; Asay kallina atteedda banggaa ukitsaa dokkaa shiishshiide, tammanne laa'u zambbeeliyaa kuntseeddino. 14 Asay Yesuusi ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda wode, «Hawe tumuwaappe ha sa'aa yaana geedda nabiyya» yaageeddino. 15 Untunttu yiide barena wolk'k'an oyk'k'i kaatiyaa ootsanaw haniyaawaa Yesuusi eriide, barekka deriyaa bolla shirettiide keseedda. 16 Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu abbaakko beeddino; 17 Sa'ay k'ammeedda; shin Yesuusi untunttukko he saatii gakkanaw yibeenna; hewoo untunttu wonggiriyaan geliide, abbaa pinni hefintsa K'ifirinaahooma beeddino. 18 Wolk'k'aama c'arkkuu c'arkkeedda diraw, abbay k'aas's'eedda; 19 itti saatiyaa keenaa untunttu abbaa shaagowaappe guyyiyaan, Yesuusi abbaa bollanna hamettiide yiyaawaa be'iide yayyeeddino. 20 Shin I, «Yayyoppite; taanatte!» yaageedda. 21 Untunttu wonggiriyaan Aa gelissanaw koyyeeddino; wonggirii untunttu biyaasaa abbaa gas'aa ellekka gakkii aggeedda. 22 Wonttetsa gallassi, abbaappe hefintsanna atteedda c'ora Asay abbaa bolla itti wonggiriyya s'alalay de'iyawaa be'eeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantunna wonggiriyaan geliide, untuntunna beennaan, untunttu barekka beeddawaa akeekeddino. 23 Shin S'ibiriyaadoosappe hara wonggiratuu Yesuusi S'oossaa galatina, Asay ukitsaa meeddasaa mataa yeeddino. 24 Asay Yesuusi woy Aa kaalliyaawanttu hawaan baynnawaa be'iide, Yesuusa koyyanaw wonggiriyaan geliide, K'ifirinaahooma beeddino. 25 Asay Yesuusa abbaappe hefintsa demmeedda wode, «Tamaarissiyaawoo, hawaa awude yaaddii?» yaageeddino. 26 Yesuusi zaariide, «Taani hinttentoo tumuwa oday; hinttentu taana koyyiyaawe ukitsaa meedda diraassanne kalleedda diraassa gidiyaawaappe attin, wolk'k'aama malaataa be'eedda diraassa gidenna. 27 Med'inaa de'uwwa k'umaw, taani Asaa Na'ay hinttentoo immanawoo, ootsiteppe attin, samiyaa k'umaw ootsoppite; ayaw gooppe, Aawuu S'oossay hewaa d'iishissanaw maatafaa attami wotseedda» yaageedda. (aiōnios g166) 28 Hewaappe guyyiyaan untunttu, «Nuuni S'oossaa oosuwa ootsanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino. 29 Yesuusi zaariide, «Hinttentu ootsana mala, S'oossay koyyiyya kiitay hawaa; I kiitteeddawaan ammanite» yaageedda. 30 Untunttu zaariide, «Nuuni be'iide, neenan ammanana mala, ay

wolk'aama malaataa ootsanii? Ayaa kiitettanii? 31 S'oossaa mas'aafaan, «Untuntu mannaa mala saluwaappe ukitsaa immeedda» yaageetti s'aafettowaadan, nu aawotuu mela biittaan mannaa meeddino» yaageeddino. 32 Yesuusi, «Taani hinttentoo tumuwa oday; hinttentoo saluwaappe tumu ukitsaa immiyaawe ta Aabbappe attin, hinttentoo saluwaappe ukitsaa immeeddawe Musa gidenna. 33 Ayaw gooppe, tuma gideedda S'oossaa ukitsay, saluwaappe wod'd'iyaaawe ha alamiyaa asaw de'uwaa immee» yaageedda. 34 Untuntu zaariide, «Godaw, nukka he ukitsaa ubbaa wode imma» yaageeddino. 35 Yesuusi, «Taani de'uwaa ukitsaa; taakko yiyaa uray ubbakka koshattenna. K'ay taana ammaniyaa uray ayinne saametenna. 36 Shin taani hinttentoo odeeddawaadan, hinttentu taana be'eeddita; shin ammanikkita. 37 Ta Aabbu taw immiyaa ubbay taakko yaanawaa; k'ay taakko yiyaa oonanne ubbakka taani kare yedikke. 38 Ayaw gooppe, taani taana kiiteeddawaa sheniyaa polanaw saluwaappe yaaddippe attin, ta sheniyaa polanaw yabeykke. 39 Taana kiiteeddawe koyyiyaawe hawaa; taani I taw immeedda ubbatuwaakka wurssetsaa gallassi dentsanaappe attin, ittuwaakka bayizzana mala koyyenna. 40 Ayaw gooppe, ta Aabbu koyyiyaawe hawaa; taana Na'aa be'iide, ammaniyaa ubbatuu med'inaa de'uwaa akkanawantta; taanikka he ubbatuwa wurssetsaa gallassi dentsana» yaageedda. (aiōnios g166) 41 Yesuusi, «Taani saluwaappe wod'd'eedda ukitsaa» geedda diraw, Ayihudatuu Aa bolla zuuzummeeddino. 42 Untuntu, «Hawe nuuni Aa aawuwaanne Aa aatto eriyaa Yooseefo na'aa Yesuusa gidennee? Yaatina, I waagiide, «Taani saluwaappe wod'd'aaddi» gaanaw danddayii?» yaageeddino. 43 Yesuusi zaariide, «Ittuu ittuwaanna zuuzummiyaawaa aggite. 44 Taana kiiteedda ta Aabbu taakko aheedda asaappe attin, taakko yaanaw danddayiyaa Asay baawa; taanikka wurssetsaa gallassi Aa dentsana. 45 Nabatuu «S'oossay asaa ubbaa tamarissana» yaagiide s'aafeeddino; Aawuu giyaawaa sisiyaawenne Aawuwaappe tamaariyaawe ooninne taakko yee. 46 S'oossaa matappe yeeddawaappe attin, S'oossaa be'eedda Asay baawa; Aa s'alalay S'oossaa be'eedda. 47 «Taani hinttentoo tumuwa oday; taana ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee. (aiōnios g166) 48 Taani de'uwaa ukitsaa. 49 Hinttentu aawotuu mela biittaan mannaa meeddino; shin hayk'keeddino. 50 Asay aappe miide hayk'kenaa ukitsay saluwaappe yiyaawe hawaa. 51 Saluwaappe wod'd'eedda de'uwaa ukitsay taana; ooninne ha Ukitsaappe mooppe, med'inaw de'anawaa; k'ay ha alamiyaa asaw de'o gidana mala, taani immana ukitsay ta ashuwaa» yaageedda. (aiōn g165) 52 Ayihudatuu, «Ha bitanii bare ashuwaa nuuni maana

mala, nuw wootiide immanaw danddayii?» yaagiide barenttu gidduwaan palumetteeddino. 53 Hewaa diraw, Yesuusi untuntu, «Taani hinttentoo tumuwa oday; ta ashuwaa, Asaa Na'aa ashuwaa, hinttentu maana d'ayooppe, k'ay ta suutsaakka ushana d'ayooppe, hinttew de'uu baawa. 54 Ta ashuwaa miyaa urawunne, ta suutsaa ushiyaa uraw med'inaa de'uu de'ee. Taani wurssetsa gallassi untunta dentsana. (aiōnios g166) 55 Ayaw gooppe, ta ashuu tumu k'umaa; ta suutsaykka tumu ushshaa. 56 Ta ashuwaa miyaa urayenne ta suutsaa ushiyaa uray taanan de'ee; taanikka aanani de'ay. 57 De'uwaa Aawuu taana kiittina, taani Aa gaasuwaan de'iyaaawaadan, taana miyaa uraykka ta gaasuwaan de'ana. 58 Saluwaappe wod'd'eedda ukitsay hawaa; hinttentu aawotuu miide hayk'keedda mannaa mala gidenna; ha ukitsaa miyaa uray med'inaw de'ana» yaageedda. (aiōn g165) 59 Yesuusi K'ifirinaahooma katamaan Ayihuda woosa gollen tamarissidde, hawaa odeedda. 60 Yesuusa kaalliyaawantuppe dariyaa baggay hewaa siseedda wode, «Hawe gelenna timirtiyaa; hawaa ooni akkanawee?» yaageeddino. 61 Shin Yesuusi barena kaalliyaawanttu hewoo zuuzummeeddawaa eriide, «Hawe hinttentu d'ubbii? 62 Simmi taani, Asaa Na'ay, kase de'iyaaasaa pude kesishshin be'into ayaa gaanitee? 63 Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immee; asaa minotay ayinne go'enna. Taani hinttentoo odeedda k'alalay ayyaanaanne de'uwaa. 64 Shin hinttentu gidduwaan ammanennawanttu de'iino» yaageedda; ayaw gooppe, ammanennawanttu hak'awanttentonne barena aatsi immanawe oonento Yesuusi koyroppe doommiide ereedda. 65 K'aykka Yesuusi, «Ta Aabbuppe gidana d'ayooppe ooninne taakko yaanaw danddayenna yaagaade ta odeeddawe hewaa diraassa» yaageedda. 66 Hewaa gaasuwaan, Yesuusa kaalliyaawantuppe c'oratu Aa aggiide, guyye simmeeddino; laa'entso Aa kaallibeykkino. 67 Yesuusi k'ay tammanne laa'u barena kaalliyaawantta «Hintteka aggiide baanaw koyyiitee?» yaageedda. 68 Simooni P'es'iroose zaariide, «Godaw, nuuni ookko baanee? New med'inaa de'uwaa k'alalay de'ee. (aiōnios g166) 69 Neeni S'oossaa Geeshsha gidiyaawaa nuuni ammaneeettonne ereetto» yaageedda. 70 Yesuusi untuntu, «Taani hinttentu tammanne laa'atuwaa doorabeykkita? K'ay hintteppe ittuu s'alahiyya» yaageedda. 71 Yesuusi hewaa Simooni na'aa Yihudaa Ask'k'oroota gee; ayaw gooppe, Yihuday Yesuusa kaalliyya tammanne laa'atuwaappe ittuwaa; I Yesuusa aatsi immanawaa.

7 Hewaappe guyye, Yesuusi Galiilaan yaa haa yuuyyeedda; Ayihudatuu Aa wod'anaw koyyiyya diraw, Yihudaan yuuyyana koyyibeenna. 2 Ayihudatuu bonchchiyya Daasiyaa

Baalay gakkii utteedda. 3 Hewaa diraw, Yesuusa ishatuu Aa, «Neena kaalliyaawanttu neeni ootsiyaawaa be'ana mala, hawaappe dendaade Yihudaa gadiyaa ba. 4 Ayaw gooppe, barew erettanaw koyyiya Asay ooninne bare oosuwaa gentsenna. Neeni hawantta ootsina, nebaa alamiyaa ubbay ero!» yaageeddino. 5 Ayaw gooppe, haray atto Aa ishatuukka Aa ammanibeykino. 6 Yesuusi untuntta, «Taw injjetiyya wodii gakkibeenna; shin hinttentoo ay wodekka injjetee. 7 Alamii hinttentta is's'anaw danddayenna; shin taani sa'aa kiittay iita gidiyaawaa markkatiyaa diraw, taana is's'eedda. 8 Baalaa bonchchiyaasaa hinttenttu biite; taw injjetiyya wodii gakkibeenna diraw, taani baalaa bonchchiyaasaa baanawe biraa» yaageedda. 9 I hawaa giide, Galiilaan atteedda. 10 Shin Aa ishatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasaa beeddawaappe guyyiyaan, ikka Asay be'ennaan geeman yaa beedda. 11 Ayihudatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasan Aa koyyiinonne, «I hak'an de'ii?» yaagiidde, Aa labiino. 12 Asaa gidduwaan daro zuuzuntsay denddeedda. Amareeda asay, «I lo'o asaa» yaagee; haratuu k'ay, «Aa, I asaa baletsee» yaagiino. 13 Shin Ayihudatuu yayyeedda diraw, ooninne aabaa k'onc'c'iyaan haasayenna. 14 Baalaa bonchchiyaa gallassaa baggan, Yesuusi Geeshsha Golliyya biide, tamarissuwaa doommeedda. 15 Ayihudatuu maalalettiide, «Ha bitanii ayinne tamaarenaan hawaa keena waan ereeddee?» yaageeddino. 16 Hewaa diraw, Yesuusi zaariide, «Taana tamarissiyaawe taana kiitteedda S'oossaa matappe yiyaawaappe attin, tawaa gidenna. 17 S'oossaa sheniyya ootsanaw dosiyaa ooninne ha taani tamarissiyaawe S'oossaa matappe yintto woy k'ay taani taappe haasayayintto erana. 18 Barewaa haasayiyaa uray bare huup'iyaw bonchchuwaa koyyee; shin barena kiitteeddawe bonchchettana mala koyyiya uray tumanchchaa; aan worddobay baawa. 19 Muse hinttentoo higgiiyaa immibeennee? Shin hintteppe ittuunne higgiiyaa naagenna. Taana ayaw wod'anaw koyyiitee?» yaageedda. 20 Asay zaariide, «Neenan s'alahii de'ee; neena wod'anaw oonee koyyeeddawe?» yaageedda. 21 Yesuusi, «Taani itti wolk'a'amabaa ootsina, hinttenttu ubbay maalaletteeddit. 22 Hinttenttu naanaa hinttenttu dookaalana mala, Muse hinttentta azazeedda. Shin dookaalussay hinttenttu aawotuwaana yeeddawaappe attin, Musenna yiibeenna; hewoo hinttenttu Sambbataan attuma naanaa dookaaliita. 23 Muse higgii azazeedda diraw, hinttenttu Sambbataan dookaaliyaawaa gidoope, yaatina taani itti asaw kumentsaa bollaa patseedda diraw, taana ayaw hank'k'ettiitee? 24 Tumu pirddada pirdditteppe attin, asaa deemuwaa s'eelliide pirddoppite» yaageedda. 25 Hewaa

diraw, Yersaalame asaappe ittuu ittuu, «Unttuntu wod'anaw koyyiya bitanii hawaa gidennee? 26 Be'ite, k'onc'c'iyaan I haasayee; unttuntu Aa ayinne giikkino. Hawe Kiristtoosa gidiyaawaa nu kaappatuu tumu eriinoossha? 27 Shin nuuni Aa hak'appe yeeddentto eroytte; Kiristtoosi yiyya wode, I hak'appe yinttonne ooninne erenna» yaageeddino. 28 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamarissiidde, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Hinttenttu taana eriita; k'ay taani hak'appe yeeddentokka eriita. Taani ta sheniyaan yabeykke; shin taana kiitteeddawe tumanchchaa; hinttenttu Aa erikkita. 29 Shin taani Aa eray; ayaw gooppe, I taana kiittina, taani Aa matappe yaad» yaageedda. 30 Hewaa diraw, untunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Aa wodii biro gakkibeenna diraw, ooninne Aa bolla kushiya wotsibeenna. 31 Shin daro Asay Yesuusa ammaniide, «Kiristtoosi yiyya wode, ha bitanii ootseedda malaataappe dariyaawaa ootsaneeyee?» yaageeddino. 32 Parisaawatuu daro Asay Yesuusabaa zuuzummiyaawaa siseeddino; k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Aa oyk'ki k'ashissanaw amareeda wotaadaratuwaa kiitteeddino. 33 Yesuusi, «Taani hinttenanna laafaa gam'ana; hewaappe guyyiyaan, taana kiitteeddawaakko baana. 34 Hinttenttu taana koyyana; shin demmikkita; ayaw gooppe, taani de'iyaa sa'aa hinttenttu baanaw danddaykita» yaageedda. 35 Ayihudatuu ittuu ituwaana, «Hawe nuuni Aa demmennassaa hak'a baana hani? Ayihudatuu de'iyaa Giriike katamaa biide, Giriike asatuwaa tamarissana hani? 36 I, <Hintte taana koyyana; shin demmikkita> k'ay, <Taani de'iyaasaa hinttenttu baanaw danddaykita> yaagee; hewaa giyaawe waagiyaawee?» yaageeddino. 37 He baalaa gallassaa bonchchiyaa gallasaappe waannatiyaa wurssetsa gallasaan Yesuusi dendi ek'kiide, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Saametteedda uray ooninne taakko yiide usho. 38 Taanan ammaniyaawoo, S'oossaa Mas'aafay giyaawaadan, Aa uluwaappe de'uwaa immiyaa haatsaa pultuu gogganawaa» yaageedda. 39 I hewaa Aa ammaneeddawanntu akkana Geeshsha Ayaanaabaa haasayeedda. Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna diraw, he wode Geeshsha Ayyaanay untunttoo imettiibeenna. 40 He asaappe dariyaa baggay I giyaawaa sisiide, «Tumu hawe naagettiyya Nabiyya» yaageeddino. 41 Haranttu, «Hawe Kiristtoosa» yaageeddino. Shin haranttu k'ay, «Kiristtoosi Galiilaappe yeenna. 42 S'oossaa Mas'aafay, <Kiristtoosi Daawite zariyaappe, Daawite de'eedda Beeteleeme katamaappe yaana> geenneyee?» yaageeddino. 43 Yesuusa gaasuwaan Asay bare gidduwaan shaaketteedda. 44 He asaappe ittuu ittuu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino;

shin kushiyaaninne Aa bochchibeykkino. 45 Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne Parisaawatuwaakko simmi yeedda wode untunttu naagiyaawantta, «Ayaw Aa ahibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino. 46 Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu untunttoo, «Ha bitanii haasayeeddawaadan, ubbakka ooninne haasayibeenna!» yaagiide zaareeddino. 47 Parisaawatuu zaariide, «I hinttenakka baletsuwa? 48 Kaappatuwaappe woy Parisaawatuwaappe Aa ammaneedda Asay de'ii? 49 Shin higgiiyaa erenna ha Asay shek'etteeddawaa» yaageeddino. 50 Untuntuppe ittuu kasenna Yesuusakko beedda Nik'oodimoosi untuntta, 51 «Itti uray giyaabaa sisennaan woy I ayaa ootseeddentto erennaan de'iidde, kasetiide Aa bolla pirddiyaawe nu higgiiyan de'ii?» yaageedda. 52 Untunttu zaariide Aa, «Neenikka k'ay Galiilaa gadiyaa asee? Galiilaa gadiyaappe Nabii beettenawaa S'oossaa Mas'aafatuwaa biddaade era» yaageeddino. 53 Asay ubbay aggiide, bare soy bare soy beedda.

8 Shin Yesuusi Wogaraa Mitsaan eretteedda Deriyaakko beedda. 2 Wonttetsa gallassi guuran Geeshsha Golliyaa simmeedda; ubbaa Asay aakko yiina, uttiide untuntta tamarissuwaa doommeedda. 3 Muse higgiiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawatuu woshummishshin oyk'etteedda itti mishiratto aakko aheeddino. Untunttu asaa ubbaa sintsan izo essiide Yesuusa, 4 «Tamarissiyaawoo, ha mishiratta woshummaadde oyk'ettaaddu. 5 Higgiiyaa bollan Muse hanni mala mac'c'a asaa shuchchaan c'addana mala, nuuna azazeedda. Yaatina neeni waagay?» yaageeddino. 6 Untunttu hewaa geeddawe Yesuusa mootiyaawaa demmiide Aa paac'c'anaassa; shin Yesuusi hokkiide, bare birad'diyan biittaa bolla s'aafeedda. 7 Untunttu Aa oochchiide aggenaana is'sina, pude d'ok'k'u giide, «Hinttenttu gidduwaan nagaraa ootsibeenna Asay kasetiide, izo shuchchaan c'addo» yaageedda. 8 K'aykka hokkiide, biittaa bolla s'aafeedda. 9 Untunttu hewaa siseedda wode, kasetiide c'imatuu kesina, ittuu ittuu kesiidde wureeddino; Aa sintsaan mishiratta ek'k'a de'ishshin, Yesuusi bare s'alalaa atteedda. 10 I pude d'ok'k'u giide mishiratto, «Mishirattee, asatuu hak'an de'iino? Ooninne ne bolla pirddibeennee?» yaageedda. 11 Mishiratta, «Godaw, ooninne ta bolla pirddibeenna» yaagaaddu. Yesuusi izo, «Taanikka ne bolla pirddikke; ba; laa'entsaade nagaraa ootsoppa» yaageedda. 12 K'aykka Yesuusi asaw, «Taani alamew poo'uwaa; Taana kaalliyaa ooninne de'uwaa immiyaa poo'uwaa demmanaappe attin, d'umaan ubbaakka hametenna» yaagiide haasayeedda. 13 Hewaappe guyye Parisaawatuu, «Neeni nebbaa markkattaasa; ne markkatetsay tuma gidenna» yaageeddino. 14 Yesuusi zaariide, «Taani

Tabaa markkattooppekka, Ta markkatetsay tuma; ayaw gooppe, Taani hak'appe yaadditantonne k'ay hak'a baytantto eray; shin hinttenttu erikkita. 15 Asay pirddiyaa ogiyaan hinttenttu pirddiita; Taani itti uraa bollaakka pirddikke. 16 Shin Taani pirddiyaawaa gidooppenne, Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, Taana kiiteedda Ta Aabbu Taananna de'eeppe attin, Taani Taarekka de'ikke. 17 Laa'u asaa markkatetsay tuma gidiyaawe hinttenttu higgiiyaan s'aafetti utteedda. 18 Taani Tabaa Ta huup'ew markkattaaddi; k'ay Taana kiiteedda Ta Aabbukka Tabaa markkattee» yaageedda. 19 Untunttu, «Ne aabbu hak'an de'ii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino. Yesuusi zaariide, «Hinttenttu Taanakka woy Ta Aabbakka erikkita; Taana ereeddawaa gidintto, Ta Aabbakka eranita» yaageedda. 20 Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamarissiidde, imotaa miishshay uttiyaa saas'iniyaa matan hewaa haasayeedda. Aa ooninne oyk'k'ibeenna; ayaw gooppe, Aa wodii biro gakkibenna. 21 K'aykka Yesuusi untunttu, «Taani baana hinttenttu Taana koyyana; shin hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayk'k'anita. Taani biyaasaakka baanaw hinttenttu danddaykkita» yaageedda. 22 Ayihudatuu, «I, <Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita» yaagee; I barena barekka wod'aneeyye?» yaageeddino. 23 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu garssa asaa; Taani bolla asaa. Hinttenttu ha alamiyaa asaa; Taani ha alamiyaa asaa gidikke. 24 Hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayk'k'anawaa Taani hinttenttoo odeeddawe hawaassa; Taani Taana gidiyaawaa hinttenttu ammanana d'ayooppe, hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayyanita» yaageedda. 25 Untunttu, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheeddino. Yesuusi zaariide, «Taani Taana. 26 Taani hinttebaa haasayiyaabayne pirddiyaabay darobay de'ee. Shin Taana kiiteeddawe tumanchchaa; k'ay Taani aappe siseeddawaa alamiyaa asaw oday» yaageedda. 27 I bare Aawuwabaa haasayiyaawaa untunttu akeekibeykkino. 28 Hewaa diraw, Yesuusi untunttu, «Taana Asaa Na'aa hinttenttu mask'k'aliyaa bolla pude dentsiyaa wode, Taani Taana gidiyaawaanne k'ay Taani Ta Aabbu Taana tamarisseeddawaadan haasayiyaawaappe attin, Ta sheniyaan ayinne ootsennawaa hinttenttu eranita. 29 K'ay taana kiiteeddawe Taananna de'ee; Taani ubbaa wode Aa nashechchiyaawaa ootsiyaa diraw, I Ta s'alalaa aggabeenna» yaageedda. 30 Yesuusi hewaa haasayishshin siseedda daro Asay Aa ammaneeddino. 31 Yesuusi barena ammaneedda Ayihudatuwaa, «Hinttenttu Taani tamarissiyaawoo azazettoppe, tumu Taana kaalliyaaawantta. 32 Hinttenttu tumatetsaakka eranita; k'ay tumatetsay hinttentta ayiletetsaappe kessanawaa» yaageedda. 33 Untunttu zaariide, «Nuuni Abraahaamo

zare; nuuni oossinneka ayiletibeykko. Yaatina neeni waagaade, «Ayiletetsaappe hinttentu kesanita» gay?» yaageeddino. **34** Yesuusi, «Taani hinttentoo tumuwaa oday; nagaraa ootsiyaa ooninne nagaraa ayiliya. **35** Ayilii ubbaa wode soyin de'enna; shin na'ay med'inaw gollen de'ee. (aiñ g165) **36** Na'ay hinttentu ayiletetsaappe kesoope, hinttentu ayiletetsaappe tumu kessanita. **37** Hinttentu Abrahaamo zare gidiyaawaa Taani eray; shin Ta tamarissiyaawaa hinttentu akka diraw, Taana wod'anaw koyyiita. **38** Taani Ta Aabbu Taana besseeddawaa haasayay; k'ay hinttentukka hinttentu aawuwaappe siseeddawaa ootsiita» yaageedda. **39** Unttuntu zaariide, «Nu aabbu Abrahaama» yaageeddino. Yesuusi untuntta, «Hinttentu Abrahaamo naanaa gideeddentto, I ootseedda oosuwa malaa ootsanita. **40** Shin S'oossaa siseedda tumuwaa odeedda Taana hinttentu wod'anaw koyyiita; Abrahaame hewaadan ootsibeenna. **41** Hinttentu, hinttentu aawuu ootseeddawaa ootsiita» yaageedda. Unttuntu zaariide, «Nuuni woshumaan dik'aalatetsaa yelettibeykko; nuw itti Aawuu, S'oossaa s'alalay de'ee» yaageeddino. **42** Yesuusi untuntta, «Hinttentu S'oossaa naanaa tumu gideeddentto, Taana siik'ana; ayaw gooppe, Taani S'oossaa matappe yaade hawaan de'ay. Taana I kiitteeddawaappe attin, Taani Ta sheniyaan yabeykke. **43** Taani tamarissiyaawaa hinttentu akekenawe ayaasee? Taani tamarissiyaawaa hinttentu akka diraassa. **44** Hinttentu, hinttentu aawuwaa iita ayaanaa naanaa; k'ay hinttentu, hinttentu aawuu amottiyaawaa ootsanaw koyyiita. I kaseppe doommiide, shemppuwaa wod'eeddawaa; tumatetsay aan bayna diraw, tumatetsaakko shiik'i erenna. I wordduwaa haasayiyaa wode, bareppe haasayee; ayaw gooppe, I worddanchchaanne k'ay worddookka aawuwaa. **45** Shin Taani tumuwaa haasayiyaa diraw, hinttentu Taana ammanikkita. **46** Hintteppe Taana nagaraa ootsishshin be'aaddi gaanaw danddayiyaawe oonee? Taani tumuwaa haasayiyaawaa gidoppe, Taana ayaw ammanikkitee? **47** S'oossaa asaa gideedda uray S'oossay giyaawaa sisee; hinttentu S'oossaa asaa gidenna diraw, S'oossay giyaawaa sisikkita» yaageedda. **48** Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena, «Neni Sammaariyaa asaa; neenan iita ayyaanay de'ee» giidde bayizzeeddoo?» yaageeddino. **49** Yesuusi untuntta, «Ta bolla iita ayyaanay baawa. Taani Ta Aabba bonchchay; shin hinttentu Taana kawushshiita. **50** Taani Ta huup'iyaw bonchchuwa koyyikke; hewaa Taw koyyiyaawenne pirddiyaawe de'ee. **51** Taani hinttentoo tumuwaa oday; Taani tamarissiyaawaa naagiya ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaageedda. (aiñ g165) **52** Ayihudatuu zaariide, «Ne bolla iita ayyaanay

de'iyawaa nuuni ha'i ereeddo. Abrahaame hayk'k'eedda; nabatuu hayk'k'eeddino; shin neeni, «Ta k'aalaa naagiya ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaaga. (aiñ g165) **53** Neeni hayk'k'eedda nu aawuwaa Abrahaamoppe daray? Nabatuu k'ay hayk'k'eeddino. Neeni neena oona gaade k'oppay?» yaageeddino. **54** Yesuusi, «Taani Taana bonchchooppe, Ta bonchchuu mela; hinttentu nu S'oossaa giyaa Ta Aabbu Taana bonchchee. **55** Hinttentu Aa erana d'ayoopekka, Taani Aa eray. Taani Aa erikke gooppe, hinttentuwaadan worddo giday; shin Taani Aa eray; k'ay Aa k'aalaakka naagay. **56** Hinttentu aawuu Abrahaame, Ta yuussaa wodiya be'anaw laamoteedda; be'iidekka nashetteedda» yaageedda. **57** Ayihudatuu zaariide Aa, «New haray atto ishatamu laysaa kumibeennawe Abrahaama be'aaddii?» yaageeddino. **58** Yesuusi untuntta, «Taani hinttentoo tumuwaa oday; Abrahaamo yelettanaappekka kase Taani Taana» yaageedda. **59** Hewaa diraw, untunttu Yesuusa c'addanaw shuchchaa akkeeddino; shin Yesuusi untuntuppe geemettiide, Geeshsha Golliyaappe beedda.

9 Yesuusi biidde, yelettoodeppe k'ook'a gidiide de'iyaa itti bitaniyaa be'eedda. **2** Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, ha bitanii k'ook'a gidiide yelettanaadan, nagaraa ootseeddawe oonee? I ootseedeeyye? Woy Aa yeleddawanttu ootseeddino?» yaagiide oochcheeddino. **3** Yesuusi, «S'oossaa kiitay Aa bolla k'onc'c'ana mala k'ook'eeddappe attin, I woy Aa daayanne Aa aabbu nagaraa ootsibeykkino. **4** Nuuni sa'ay k'ammennaan de'ishshin, Taana kiitteeddawaa oosuwa ootsanaw bessee. Ooninne ootsanaw danddayenna k'ammay yee. **5** Taani alamiyaan de'aadde alamew poo'o» yaageedda. **6** Yesuusi hewaa giide, sa'aan c'uchcheedda; bare c'uchchaan guutsa urk'k'aa shugissiide, he urk'k'aa k'ook'a bitaniyaa ayfiyaa okkiide, **7** «Baade Salihooma giyaa dagatteedda haatsaan ne ayfiyaa meec'c'a» yaageedda. «Salihooma» giyaawe «Kiitetteeddawaa» guussaa. Hewaa diraw, bitanii biide, bare ayfiyaa meec'ettiide, s'eellidde simmeedda. **8** Bitaniyaa shooratuunne bitanii kase woossishin be'eedda asay, «Hawe uttiide woossiyaa bitaniyaa gidenneeyee?» yaageeddino. **9** K'ay amareedawanttu, «Hawe aattennee» yaageeddino. Haranttu k'ay, «Tuytti, hawe Aa malatiyaawaappe attin, Aa gidenna» yaageeddino. Shin bitanii, «Taani aattee» yaageedda. **10** Unttuntu bitaniyaa, «Yaatina, ne ayfi waan s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddino. **11** I zaariide, «Yesuusa geetettiyaa bitanii guutsa urk'k'aa shugissiide, ta ayfiyaa okkiide, «Salihooma geetettiyaa dagatteedda haatsaani baade ne ayfiyaa meec'etta» yaageedda. Taani baade meec'ettaade s'eellaad» yaageedda. **12** Unttuntu

Aa, «I hak'an de'ii?» yaagiide oochcheeddino. Bitanii, «Taani erikke» yaageedda. 13 Untunttu kase k'ook'iide s'eelleedda bitaniyaa Parisaawatuwaakko afeeddino. 14 Yesuusi urk'k'aa shugissiide, bitaniyaa ayfiyaa patseedda gallassay Sambbata gallassaa. 15 Hewaa diraw, bitanii waan s'eelleeddentonne Parisaawatuu Aa gujiide oochcheeddino. Bitanii untunttu, «I ta ayfiyaan guutsa urk'k'aa wotseedda. Ta ayfiyaa meec'ettaade ha'i s'eellaad» yaageedda. 16 Parisaawatuwaappe ittuu ittuu, «Hawaa ootseedda bitanii Sambbataa higgiiyaa naagenna diraw, S'oossaa mataappe yibeenna» yaageeddino. Shin haranttu, «Nagaranchcha Asay hawaa mala wolk'k'aama malaataa waan ootsanaw danddayi?» yaagiide untunttu barenttu gidduwaan shaaketteeddino. 17 Hewaa diraw, Parisaawatuu bitaniyaa itti kaala gujiide, «I ne ayfiyaa dooyeedda diraw, aabaa waagay?» yaageeddino. Bitanii, «I nabiyyaa» yaageedda. 18 Ayihudatuu he s'eelleedda bitaniyaa aattonne aawuwaa s'eesiide oochchana gakkanaw, bitanii k'ook'a gideeddawaanne ha'i I s'eelliaawaa ammanibeykkino. 19 Ayihudatuu Aa aattonne aawuwaa, «Hinttenttu, «K'ook'a gidiide yeletteedda» giyaa hinttenttu na'ay hawe? Yaatina, ha'i waaniide s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddino. 20 Bitaniyaa daayanne aawuu, «Hawe nu na'aa gideeddawaanne k'ook'a gidiide yeletteeddawaa nuuni ereetto. 21 Shin ha'i I waan s'eelleeddentto, nuuni erokko; woy Aa ayfiyaa ooni patseeddentto, nuuni erokko. Aa oochchite; I donzza asaa; barebaa haasayanaw danddayee!» yaageeddino. 22 Bitaniyaa daayanne aawuu Ayihudatuu yayyeedda diraw, hewaa geeddino; ayaw gooppe, Ayihudatuu Yesuusi Kiristtoosa yaagiide markkattiyaa uray de'ooppe, he uraa Ayihuda woosa golliaappe kessanaw kaseti k'ofaa k'achchi wotseeddino. 23 Aa daayanne aawuu, «I donzza asaa; Aa oochchite!» geeddawe hawaassa. 24 Hewaa diraw, k'ook'a gidiide yeletteedda bitaniyaa untunttu laa'entsuwaa s'eesiide, «S'oossaa galataa; ha bitanii nagaranchcha gidiyaawaa nuuni ereetto» yaageeddino. 25 Bitanii, «I nagaranchcha gidiyaawaanne, gidennawaa erikke; taani k'ook'a gidiyaawaanne ha'i s'eelliaawaa he ittibaa eray» yaageedda. 26 Untunttu zaariide bitaniyaa, «I new ayaa ootseedee? I ne ayfiyaa wooti patseedee?» yaageeddino. 27 I untuntta, «Taani hinttenttoo odaaddi; sisibeykkita. Ayaw laa'entsuwaa sisanaw koyiitee? Hinttekkka Yesuusa kaalliaawantta gidanaw koyiitee?» yaageedda. 28 Untunttu Aa boriidde, «Neeni he bitaniyaa kaalliaawaa; nuuni Musa kaalliaawantta. 29 S'oossay Musew haasayeeddawaa nuuni ereetto; shin ha bitaniyaa gidoope, I hak'appe yeeddentonne nuuni erokko» yaageeddino. 30 Bitanii, «I hak'appe

yeeddentonne hinttenttu erennawe maalalissiyaawaa; shin I ta ayfiyaa patseedda! 31 S'oossaw yayyiya urayne S'oossay koyiyaawaa ootsiyaa uray de'ooppe, he uraabaa S'oossay sisiyaawaappe attin, nagaranchchatuwaabaa sisenna. 32 K'ook'a gidiide yeletteedda asaa ayfiyaa ooninne patsina, sa'ay med'ettoodeppe doommina, siseti erenna. (aiōn g165)

33 Ha bitanii S'oossaappe yibeennawaa gidintto, ittibaanne ootsanawukka danddayenna» yaageedda. 34 Untunttu zaariide aw, «Neeni nagaraan yelettaade dic'ceeddawe nuuna tamarissanaw koyyay?» yaageeddino; Ayihuda woosa golliaappe kare Aa kesseeddino. 35 Untunttu bitaniyaa kare kesseeddawaa Yesuusi siseedda; Yesuusi bitaniyaa demmiide, «Asaa Na'aa ammanay?» yaageedda. 36 Bitanii Yesuusa, «Godaw, taani Aa ammananaadan I oonee? Taw odaarikii!» yaageedda. 37 Yesuusi bitaniyaa, «Neeni Aa be'aadda; ha neenanna haasayiyaawekka Aa» yaageedda. 38 Bitanii zaariide, «Godaw, ammanay» yaagiide Yesuusaw goyinneedda. 39 Yesuusi, «K'ook'atuu s'eelana malanne s'eelliaawanttu k'ook'ana mala, taani pirddanaw ha sa'aa yaad» yaageedda. 40 Aanana de'iyaa amareeda Parisaawatuu hewaa sisiide, «Nuunikka k'ook'eyee?» yaagiide oochcheeddino. 41 Yesuusi, «Hinttenttu k'ook'a gideeddentto, hinttenttoo nagaraa gidenna; shin ha'i hinttenttu, «Nuuni s'eelleetto» yaagiita; hinttenttu nagaraanna de'iita» yaageedda.

10 Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; dorssaa sikuwaa penggiyaanna gelennaan harasaanna geliyaa ooninne kaysuwaanne paannuwaa. 2 Shin penggiyanna geliyaawe dorssaa heemmiyaa asaa. 3 Penggiyaa naagiyaawe aw penggiyaa dooyee; dorssatuukka Aa kooshshaa sisana; I bare dorssatuwaa untunttu suntsan suntsan s'eesiide, kare kaaletsana. 4 I barewantta kare kesseeddawaappe guyyiyaan, untuntuppe sintsanna hamettee; untunttukka Aa kooshshaa eriyaa diraw, Aa kaalliino. 5 Hara uraa kooshshaa untunttu erenna diraw, aappe bak'atanaappe attin, Aa geeduwaa kaallikkino» yaageedda. 6 Yesuusi untunttoo ha leemisuwaa odeedda; shin I untunttoo ay odinttonekka untunttu akeekibeykkino. 7 Yesuusi k'aykka untunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani dorssatoo geliyaa penggiyaa. 8 Taappe kase yeedda ubbay kayisuwaanne paannuwaa; shin dorssatuu untunttu giyaawaa sisibeykkino. 9 Penggii taana; taanan geliyaa ooninne attanawaa. I gelanne kesana; k'ay lo'o maatay de'iyaa saakka demmanawaa. 10 Kayisuu wuu'anaw, wod'anawunne d'ayissanaw yiyaawaappe attin, harabaw yeenna; taani untunttoo de'uu de'ana

malanne kumiide palahana mala yaad. **11** «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; dorssaa loytsi heemmiyaawe he dorssatuwaa diraw hayk'k'ee. **12** Miishshaa akkiide heemmiyaa uray walliyaa yiyaa wode be'iide, dorssatuwaa yeggi bashiide bak'atee. Ayaw gooppe, dorssatuu aawantta gidikkino; k'ay ikka dorssatuwaa heemmiyaawaa gidenna. Hewaa diraw, dorssatuwaa oyk'keen laalee. **13** Shaluwaa akkiide heemmiyaawe bare shaloo heemmiyaa dirawunne dorssaabay Aa k'ofetsenna diraw, dorssatuwaa aggiide bak'atee. **14** «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; Ta Aabbu Taana eriyaawaadan, Taanikka k'ay Ta Aabba eray. Hewaadanka, Taani Ta dorssatuwaa eray; Ta dorssatuukka Taana eriino. K'ay Taani Ta dorssatuwaa diraw, hayk'k'anaw koyaad. **16** Ha sikkuwaan baynna hara dorssatuukka Taw de'iino. Taani untunttakka ahanaw bessee. K'ay untunttu Ta kooshshaa sisana; itti wudii de'ana; heemmiyaawekka ittuwaa gidanawaa. **17** «Taani Ta shemppuwaa zaaraadde akkana mala, aatsaade immanaw koyiyaa diraw, Ta Aabbu Taana siik'ee. **18** Taani dosaade Ta shemppuwaa aatsa immiyaawaappe attin, Taappe ooninne akka. Taw Ta shemppuwaa aatsa immiyaa maatay de'ee; k'ay zaaraadde akkanawukka maatay de'ee. Taani ha azazuwaa Ta Aawuwaappe akkaad» yaageedda. **19** He haasayaa diraw, Ayihudatuwaa gidduwaan k'aykka shaakuu med'etteedda. **20** Untuntuppe dariyaa baggay, «Aan s'alahii de'ee! I gooyee! Aa haasayaa ayaw sisiitee?» yaageeddino. **21** Haratuu k'ay «S'alahii oyk'keedda Asay hawaadan haasayenna; s'alahii k'ook'a asaa ayfiyaa s'eelissanaw danddayiinee?» yaageeddino. **22** Yerusaalamen Geeshsha Golliyaa anjijiseedda gallassaa hassayissiyaa Baalay gakteedda; sa'ay he wode balguwaa. **23** Yesuusi Geeshsha Golliyaan Solomona baranddaan, yanne haanne hamettee. **24** Ayihudatuu Yesuusa matan yuuyyi aad'd'iide, «Neeni nuuna awude gakkanaw sid'issaadde wotsanii? Neeni Kiristoosa giddoppe, nuw geeshshaade oda» yaageeddino. **25** Yesuusi untunttoo zaariide, «Taani hinttentoo odaaddi; shin Taana ammanikkita; Taani Ta Aabbu suntsan ootsiyaa kiitay Tabaa markkattee. **26** Shin hinttentu Ta dorssaa gidenna diraw ammanikkita. **27** Ta dorssatuu Ta kooshshaa sisiino; Taani untuntta eray; untunttukka Taana kaalliino. **28** Taani untunttoo med'inaa de'uwa immay; k'ay untunttu ubbakka hayk'k'ikkino. Ooninne Ta kushiyaappe untuntta wotsi akkanaw danddayenna. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Untuntta Taw immeedda Ta Aabbu ooppenne aad'd'ee; ooninne Ta Aabbu kushiyaappe untuntta wotsi akkanaw danddayenna. **30** Tanne Ta Aabbu ittuwaa» yaageedda. **31** Ayihudatuu Yesuusa c'addanaw

k'aykka shuchchaa dentseeddino. **32** Yesuusi untuntta, «Taani ootsanaw Ta Aabbu Taw immeedda daro lo'o oosuwa hinttentta bessaaddi; hewantuppe hak'awanttu diraw, Taana shuchchaan c'addanaw koyyitee?» yaageedda. **33** Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena lo'o oosuwa diraw, shuchchaan c'addanaw koyyokko; shin neeni S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaa dirawunne k'ay asaa gidaadde ne huup'iyaa S'oossaa ootseedda diraw, c'addanaw koyyeetto!» yaageeddino. **34** Yesuusi zaariide, «Hinttentu higgayan S'oossay, «Hintte s'oossatuwaa» geeddawe s'aafetibeennee? **35** S'oossaa Mas'aafatuwaa laamanaw danddayettenna; S'oossay bare k'aalay yeedda asatuu, «s'oossatuwaa» giide s'eeseeddawaa gidoppe, **36** Taani, «Taani S'oossaa Na'aa» geedda diraw, Ta Aabbu anjiide, sa'aa kiiteedda Taana, «S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayaa» yaagiitee? **37** Taani Ta Aabbu ootsiyaawaa ootsana d'ayooppe, Taana ammanoppite. **38** Shin Taani ootsiyaawaa gidoppe, haray atto hinttentu Taana ammanana d'ayooppekka, Ta Aabbu Taanan de'yaawaanne Taanikka Ta Aabbun de'yaawaa eranaadaanne akeekanaadan, Ta oosuwa ammanite» yaageedda. **39** K'aykka untunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin I untuntuppe kessi akkiide beedda. **40** Yohaannisi kase s'ammak'iyaaasa Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa Yesuusi pinniide, yaan de'eedda. **41** Daro Asay Yesuusakko yiide, «Yohaannisi wolk'k'aama malaataa ootsibeenna; shin I ha bitaniyaabaa haasayeeddabay ubbay tuma» yaageeddino. **42** Yaan daro Asay Yesuusa ammaneedda.

11 Biitaaniyaa giyaa k'eri katamaan Ali'aazara giyaa itti bitanii harggeedda; he katamay Mayraamanne izi michchata Marita de'eedda katamaa. **2** Godaa gediya shittuwaa okkaade, bare binnanaan Aa gediya k'uc'c'eeddawunna he Mayraamo; harggeeddawe k'ay izi ishaa Ali'aazara. **3** Hewaa diraw, michchatuu, «Godaw, neeni siik'yaawe harggeedda» giide Yesuusaw kiiteeddino. **4** Yesuusi hewaa siseedda wode, «Taani S'oossaa Na'ay harggiyaa gaasuwaan bonchchettana mala, S'oossaa bonchchoo ha harggii Ali'aazara oyk'k'eeddappe attin, wod'iyaa harggiyaa gidenna» yaageedda. **5** Yesuusi Martto, izi michchatonne Ali'aazara siik'ee; **6** Ali'aazar harggeeddawaa Yesuusi siseedda wode, bare de'iyaa sa'aan laa"u gallassaa peesheedda. **7** Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Laa'entsuwaa Yihudaa gadiyaa boytte» yaageedda. **8** Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Tamaarissiyaawoo, guutsa wodiyaappe kase Ayihudatuu neena shuchchaan c'addanaw koyyeeddino; k'aykka yaa baanii?» yaageeddino. **9** Yesuusi, «Itti gallassan tammanne laa"u saatii de'enneeeyye? Gallassi hamettiyaa

Asay d'ubettenna; ayaw gooppe, I ha sa'aa poo'uwa be'ee. 10 Shin k'amma hamettiyaa uray de'ooppe, poo'uu aan baynna diraw, d'ubettee» yaageedda. 11 Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, k'aykka untunttoo, «Nu dabbuu Ali'aazar gem'isheedda; shin gem'ishuwaappe Aa dentsanaw Taani bay» yaageedda. 12 Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Godaw, I gem'isheeddawaa gidoope, aw lo'anawaa» yaageeddino. 13 Ali'aazar hayk'keeddawaa Yesuusi odeedda; shin Ali'aazar gem'ishiide giseeddawaa odeedda giide, untunttu k'oppeeddino. 14 Hewaa diraw, Yesuusi geeshshiide untunttu, «Ali'aazar hayk'keedda. 15 Hinttenttu ammanana mala, taani he sa'aan de'ennawoo, hinttenttu diraw nashettay. Shin denddite; aakko boytte» yaageedda. 16 Hewaappe guyyiyaan, manttiyaa geetettiyaa Toomaasi bare laggetsatuwaa Yesuusa kaalliyaawanttu, «Yesuusanna hayk'k'anaw nuunikka k'ay boytte!» yaageedda. 17 Yesuusi gakkiiyaa wode, Ali'aazaraw moogettoodeppe oyddu gallassaa gideeddawaa demmeedda. 18 Biitaaniyaa katamay Yerusaalameppe heezzu kiilo miitiriyaa keenaa haakkee. 19 Daro Ayihudatu Marttonne Mayraamo untunttu ishay hayk'keeddawoo mentsetsanaw yeeddino. 20 Martta Yesuusi yeeddawaa sisaadde, Aa mokkanaw kessaaddu; shin Mayraama gollen ataadu. 21 Martta Yesuusa, «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gidintto, ta ishay hayk'k'enna. 22 Shin neeni woossiyaawaa ay gidoopenne, S'oossay new haray atto ha'ikka immanawaa taani eray» yaagaaddu. 23 Yesuusi, «Ne ishay hayk'uwaappe denddana» yaageedda. 24 Martta, «Wodiya wurssetsaan dendduwaa gallassi, I hayk'uwaappe denddanawaa taani eray» yaagaaddu. 25 Yesuusi iziwi, «Taani dendduwaanne de'uwa; Taana ammaniyaa uray haray atto, hayk'k'oopekka de'uwaan de'anawaa. 26 K'ay de'uwaan de'iyaa urayne Taana ammaniyaa uray ubbay ubbaakka hayk'k'enna; hewaa neeni ammanay?» yaageedda. (aiōn g165) 27 Martta zaaraadde, «Godaw, Ee taani ammanay; neeni S'oossaa Na'aa, sa'aa yaanaw de'iyaa Kiristoosa gidiyaawaa taani ammanay» yaagaaddu. 28 Martta hewaa geeddawaappe guyyiyaan, baade bare michchatiw geeman s'eesaade, «Tamaariissiyaawe yiide, neena koyyee» yaagaaddu. 29 Mayraama hewaa siseedda wode, elleella dendda ek'k'aade Yesuusakko baaddu. 30 Yesuusi Martta Aa mokkeedda sa'aan de'eeppe attin, biro k'eerii katamaa gakkibeenna. 31 Mayraamo mentsetsiidde, gollen izinna de'iyaa Ayihudatu, iza ellekka dendda ek'k'aade kare kesiyaawaa be'iide, Ali'aazar moogetteedda duufuwa baade yaan yeekkanaw hanaw yaagiide, izo kaalliide keseeddino. 32 Mayraama Yesuusi de'iyasaa baade Yesuusa be'eedda wode, Aa gediya bollan kunddaaddu; «Godaw, neeni

hawaan de'eeddawaa gidintto, ta ishay hayk'k'enna shin!» yaagaaddu. 33 Yesuusi iza yeekkiyaawaanne k'ay izinna yeedda Ayihudatuukka yeekkiyaawaa be'iide, bare wozanaan daro seeletteedda; k'ay tookki shempeedda. 34 Untunttu, «Hak'an moogeedditee?» yaagiide oochchina, «Godaw, yaade be'a» yaagiide zaareeddino. 35 Yesuusi afos's'eedda. 36 Hewaa diraw, Ayihudatu, «Ali'aazara I ay keenaa siik'into be'ite!» yaageeddino. 37 Shin untuntuppe ittuu ittuu, «Hawe k'ook'a bitaniyaa s'eelisseeddawe ha bitanii hayk'k'ennaadan udanaw danddayennee?» yaageeddino. 38 Yesuusi k'aykka wozanaappe k'arettiide, Ali'aazar moogetteedda duufuwaakko beedda; he duufuu gonggoluwaa gidiide shuchchaan k'um"etti utteedda. 39 Yesuusi, «Shuchchaa diggite!» yaagiide azazeedda. Hayk'k'eedda bitaniyaa michchata Martta, «Godaw, I hayk'k'ooeppe oyddu gallassaa gideedda diraw, ha'i s'ink'k'anawaa!» yaagaaddu. 40 Yesuusi Martto, «Ammaniyaawaa gidooppe, neeni S'oossaa bonchchuwa be'anawaa Taani new odabeykkita?» yaageedda. 41 Untunttu shuchchaa dentseeddino; Yesuusi saluwaa pude s'eelliide, «Aawoo, Taani giyaawaa neeni siseedda diraw, neena galatay. 42 Neeni ubbaa wode sisiyaawaa Taani eray; shin hawaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eedda Asay neeni Taana kiitteeddawaa ammanana mala, hawaa Taani untunttu diraw gay» yaageedda. 43 Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Ali'aazaraa, haa kessa!» yaageedda. 44 Hayk'k'eedda Ali'aazara kushiinne gedii shaluwaan k'ashetti uttiide Aa deemuukka aflaan kametti utteeddawe kesina Yesuusi untunttu, «Billi aggite! Bo!» yaageedda. 45 Hewaa diraw, Mayraamikko yeedda Ayihudatuwaappe c'oratu Yesuusi ootseeddawaa be'iide, Aa ammaneeddino. 46 Shin untuntuppe ittuu ittuu Parisaawatuwaakko biide, Yesuusi ootseeddawaa untunttoo odeeddino. 47 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatu shiik'uwa shiishshiide, «Ha bitanii daro wolk'k'aama malaataa ootsiyaa diraw, ayaa ootsanee? 48 Nuuni Aa c'o'u giide, aggooppe, Asay ubbay Aa ammananawaa; k'ay Roome gadiyaa asatuu yiide, nu Geeshsha Golliyaanne nu asaa d'ayissana» yaageeddino. 49 Untuntuppe ittuu K'ayaafaa giya, he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo gideeddawe, «Hinttenttu ayinne erikkita! 50 Asay ubbay d'ayiyaawaappe asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'iyaaawe lo'a gidiyaawaa hinttenttu akeekite?» yaageedda. 51 I hewaa bareppe gibeenna; shin he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo gidiyaa diraw, Yesuusi Ayihuda asaa diraw hayk'k'anaw bessiyaawaa Nabii odeedda. 52 K'ay Yesuusi Ayihuda asaa s'alalaw

hayk'k'enna; shin laaletti de'iyaa S'oossaa naanaa ittuwaa ootsi shiishshanaw hayk'k'anawaa. **53** He gallassaappe doommiide, untunttu Aa wod'anaw mak'k'eteeddino. **54** Hewaa diraw, Yesuusi Ayihudatuu gidduwaan k'onc'c'iyaan yaa haa hamettiibeenna; shin mela biittaa gas'aan de'iyaa gadiyaa, Efireema geetettiyaa katamaa beedda. Barena kaalliyaawantunna hewaan takkeedda. **55** Ayihudatuu Paasigaa bonchchiyaa gallassay mateedda; k'ay daro Asay barena geeshshanaw, Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kase duma duma saappe Yersaalame beedda. **56** Untunttu Yesuusa koyyiino; Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, «Ayaa k'oppiitee? Paasigaa bonchchiyaasaa Yesuusi yeennee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino. **57** K'ay k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusa k'achchanaw, I de'iyasaa eriyaawe ooninne barenttoo odana mala azazeeddino.

12 Paasigaa bonchchiyaa gallassaappe usuppun gallassaa kasetiide, Yesuusi I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazar de'iyaa Biitaaniyaa giyaa katamaa beedda. **2** He sa'aan untunttu aw kawuwaa katseeddino; Ali'aazar aanana uttiide ittippe miyaawanttu gidдон utti de'ishshin, Marta kawuwaa gisha mizaaddu. **3** Mayraama daro shaluwaan zal'ettiyyaa itti s'aaramusiyyaa gidiyaa narddoosa geetettiyaa geeshsha shittuwaa ahaade, Yesuusa gediyyaa okkaade bare binnanaan Aa gediyyaa k'uc'c'aaddu; golliyyaa ubbay shittuwaa sawuwaan toshikku gee. **4** Shin Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu, Yesuusa aatsi immanawe, Yihudaa Ask'k'orootu, **5** «Ha shittuu heezzu s'eetu diinaariyaani zal'ettina, ayaw hewe hiyyeesaw imettennee?» yaageedda. **6** I kayisuwaa gideedda diraw, hewaa geeddappe attin, hiyyeesaw k'arettiide gibeenna; I miishshaa k'arc'c'iitiyyaa oyk'k'iyawaa gidiyaa diraw, ubbaa wode aappe barew akkeedda. **7** Yesuusi, «Ha shittuwaa Taani moogettiyaa gallassay gakkanaw iza ayaw minjane? Izo aggite. **8** Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'ana; shin Taani ubbaa wode hinttenana de'ikke» yaageedda. **9** Ayihudatuwaappe daro Asay Yesuusi Biitaaniyaan de'iyawaa sisiide, yaa beedda; untunttu Yesuusa be'ana gishsha s'alalaw gidennaan, I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazarakka be'anaw beeddino. **10** Hewaa diraw, k'eesatuwaa kaappatuu Ali'aazarakka k'ay wod'anaw mak'k'eteeddino. **11** Ayaw gooppe, Ali'aazara gaasuwaan daro Ayihudatuu barena kaaletsiyaawanta aggiide, Yesuusa ammaniino. **12** Wonttetsa gallassi Paasigaa bonchchiyaasaa yeedda daro Asay Yesuusi Yersaalame biyaawaa siseedda. **13** Yaatiide zambbaa haytsaa oyk'k'iide, Aa mokkanaw keseeddino. Barenttu kooshshaa d'ok'k'u

ootsiide, «S'oossay galatetto! S'oossaa suntsan yiyyaa Israa'eeliyaa kaatii anijetteeddawaa!» yaageeddino. **14** S'oossaa Mas'aafay, «S'iyoonne katamaw, yayyoppa! Be'a, ne kaatii hare maraa bolla uttiide yee» giyaawaadan, Yesuusi hare maraa demmiide, Aa toggeedda. **16** Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa kase akeekibeykkinno; shin Yesuusi bonchcheteeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Mas'aafay hewaa ubbaa geeddawaanne k'ay untunttukka hewaa ubbaa Yesuusaw ootseeddawaa hassayeeddino. **17** Ali'aazar moogetteedda gonggoluwaappe Yesuusi Aa s'eesiide, hayk'uwaappe dentseedda wode, Yesuusanna de'iyaa daro Asay Yesuusaw markkatteedda. **18** Daro Asay Aa mokkanaw kesseeddawe, I he wolk'k'aama maalaliyaawaa ootseedda diraassa. **19** Hewaa diraw, Parisaawatuu ittuu ittuwaa, «Hinttenttu ayinne ootsanaw danddayennawaa be'iitee! Be'ite, gade ubbay Aa geeduwaa kaalleedda» yaageeddino. **20** Paasigaa bonchchiyaa gallassi goyinnanaw Yersaalame beeddawanttu gidдон itti itti Giriike asatuu de'iino. **21** Untunttu Galilaa gadiyaan Beetesayda geetettiyaa katamaappe yeedda Pilip'p'oosakko biide, «Godaw, nuuni Yesuusa be'anaw koyeetto» yaagiide woosseeddino. **22** Pilip'p'oosi biide, Inddiraasaw odina laa'atuukka biide, Yesuusaw odeeddino. **23** Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Taani, Asaa Na'ay, bonchchettiyaa saatii gakteedda. **24** Taani hinttenttoo tumuwaa oday; itti zarggaa ayfatta biittaaan wod'd'aade wook'k'ana d'ayooppe, barekka attaw. Shin he zarggaa ayfatta wook'k'ooppe, daro ayfiyaa ayfaw. **25** Bare shemppuwaa siik'iyaa ooninne bayizzee; k'ay bare shemppuwaa ha sa'aan is'siyaa ooninne med'inaa de'oo ashshee. (aiōnios g166) **26** Ooninne Taw ootsooppe, Taana kaallanaw bessee; k'ay Taani de'iyaa sa'aan Taw ootsiyaawekka de'anawaa. Taw ootsiyaa oonanne, Ta Aabbukka Aa bonchchanawaa. **27** «Ha'i Ta shemppuu daro un'etteedda; yaatina waagoo? Taani, «Ta Aabboo, Taana ha saatattippe ashsharikki» yaagoo? Tuytti, Taani ha saatiyaan yeeddawe hawaa diraassa. **28** Ta Aabboo, ne suntsaa bonchcha» yaageedda. He wode saluwaappe, «Taani Ta suntsaa bonchchaad; k'aykka gujjaade bonchchana» yaagiyya k'aalay yeedda. **29** He sa'aan ek'keedda c'ora Asay he k'alaa sisiide, «Hewe guuguntsaa» yaageedda. Haranttu k'ay, «Kiitanchchay aw haasayeedda» yaageeddino. **30** Yesuusi zaariide untunttu, «Ha k'aalay hinttenttu diraw yeeddawaappe attin, Ta diraassa gidenna. **31** Ha sa'ay pirddeettiyya wodii ha'a; ha sa'aa mooddiyaawe ha'i kare olettanawaa. **32** K'ay Taani mask'k'aliyaa bolla kak'ettiyya wode, asaa ubbaa Taakko goochchana» yaageedda. **33** I hewaa geeddawe ay mala hayk'uwwa I hayk'k'anenttonne

untuntta erissanaassa. **34** Daro Asay zaariide Yesuusa, «Nu higgii Kiristoosi med'inaw de'iyaa waa odee. Yaatina, neeni waagaade, «Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla kak'k'etana» gay? He Asaa Na'ay oonee?» yaageeddino. (aiōn g165) **35** Yesuusi, «Poo'uu hinttenanna guutsa wodiyaan gam"anawaa. Hinttenttoo d'umenna mala, poo'uu de'ishshin, poo'uwaan hamettite. D'umaan hamettiyaan uray hak'a binttonne erenna. **36** Poo'uwaan asaa gidana mala, hinttenttoo poo'uu de'ishshin, poo'uwaan ammanite» yaageedda. Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, biide untuntuppe geemetteedda. **37** I hewaa keena wolk'k'aama malaataa untunttu sintsan ootsooppekka, nabiyaa Isiyaasi, «Godaw, nu markkatsaa ooni ammaneeddee? Goday bare wolk'k'aa oona besseedee?» geeddawe tuma gidana mala, untunttu Aa ammanibeykino. **39** Isiyaasi k'aykka, «Untunttu ayfii s'eellenna mala, untunttu wozanaykka akeekena mala, untunttu S'oossaakko simmina, I untuntta patsenna mala, S'oossay untunttu ayfiyaa k'ook'isseedda. Untunttu wozanaa dammisseedda» geedda diraw, untunttu ammananaw danddayibeykino. **41** Isiyaasi Yesuusa bonchuwaa be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda diraw, hewaa geedda. **42** Hewaa gidinakka, haray atto Ayihudatuu kaappatuwaappekka c'oratu Yesuusa ammaneeddino. Shin Parisaawatuu barena Ayihudatuu woosa golliyaappe kessiino giide yayyeedda diraw, ammaneedda giide markkattibeykino. **43** Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa sabaappe aatsiide, asaa sabaa siik'eeddino. **44** Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yaageedda; «Taana ammaniyaa ooninne Taana kiiteeddawaakka ammaniyaawaappe attin, Ta s'alalaa ammanenna. **45** Taana be'iyaa ooninne Taana kiiteeddawaakka be'ee. **46** Taana ammaniyaa ubbay d'umaan de'enna mala, Taani poo'uwaan gidaade sa'aa yaad. **47** Ta k'aalaa sisiide azazetena uraa oonanne Taani pirdikke; ayaw gooppe, Taani alamiyaa ashshanaw yeeddawaappe attin, pirdanaw yabeykke. **48** Taana is's'iyaa oonanne k'ay Ta k'aalaa akka oonanne pirdiyaawe de'ee. Taani odeedda k'aalay wurssetsaa gallassi he uraa pirdana. **49** Ayaw gooppe, Taani hawaa Taappe haasabayekke; shin Taana kiiteedda Ta Aabbu Taani gaanawaanne haasayanawaa Taana azazeedda. **50** K'ay Aa azazu med'inaa de'uwaan ahiyaawaa Taani eray; hewaa diraw, Taani odiyaawe Ta Aabbu Taana oda giide odeeddawaa» yaageedda. (aiōnios g166)

13 Paasigaa bonchchiyaan gallassay gakkanaappe kasetiide, ha sa'aappe shaaketiide, Aawuwaakko biyaa wodii gakeeddawaa Yesuusi ereedda; ha sa'aan

de'iyaa barewantta ubbaa wode siik'eedda; wurssetsay gakkanaw untuntta siik'eedda. **2** Yesuusinne kaalliyaawanttu kawuwaa miishshin, Simoonna na'aa Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsi immanaadan, s'alahii Aa k'ofissi wotseedda. **3** Yesuusi bare Aawuu ubbabaa Aa kushiyaan wotseeddawaa, k'ay S'oossaa matappe I yeeddawaanne, simmiide aakko baanawaa ereedda. **4** Yesuusi miyasaappe dendi ek'kiide, bolla bagga mayuwaa k'aari wotsiide, poos'aa bare s'eessan danc'c'eedda. **5** Hewaappe guyyiyaan, haatsaa meechchaa miishshaan tigiide, barena kaalliyaawanttu gediyaan meechchaanne bare s'eessan danc'c'eedda poos'an k'uc'ussaa doommeedda. **6** Yesuusi Simooni P'es'iroosakko yiina P'es'iroose, «Godaw, neeni ta gediyaan meec'c'anaw hanayiyee?» yaageedda. **7** Yesuusi zaariide Aa, «Taani ootsiyaawaa neeni ha'i erakka; shin guyyeppe eranaassa» yaageedda. **8** P'es'iroose, «Neeni ta gediyaan ubbakka meec'c'akka!» yaageedda. Yesuusi Aa, «Taani ne gediyaan meec'c'ana d'ayooppe, newunne Tawunne ittipetetsay baawa» yaagiide zaareedda. (aiōn g165) **9** Simoonna P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, yaatooppe, ta gediyaan s'alalaa meec'c'oppa; ta kushiyaakka ta huup'iyakka meec'c'al» yaageedda. **10** Yesuusi zaariide, «Bollaa meec'etti diggeedda uray ooninne gediyaappe harabaa meec'ettanaw koshshenna; aw ubbasaykka geeshsha. K'ay hinttentukka geeshsha; shin ubbay geeshsha gidikkita» yaageedda. **11** Ayaw gooppe, Yesuusi barena aatsi immana uray oonentonne ereedda; I, «Hinttenttu ubbay geeshsha gidikkita» geeddawe hawaassa. **12** Untunttu gediyaan meec'c'eeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi bare mayuwaa mayyiide, baresaa guyye simmi bi uttiide untuntta yaageedda; «Taani hinttenttoo ootseeddawaa akeekiitee? **13** Hinttenttu Taana, tamarissiyaawoonne Godaw giita; Taani he hinttenttu giyaawaa gidiyaan diraw, loytseeddita. **14** Taani hinttenttoo Godaanne hinttentta tamarissiyaawaa gidaade, hinttenttu gediyaan meec'c'iyaawaa gidoooppe, hinttenttukka ittuu ittuwaa gediyaan meec'c'anaw bessee. **15** Ayaw gooppe, Taani hinttenttoo ootseeddawaadan, hinttenttukka ootsana mala, hinttenttoo leemisuwaa gidaaddi. **16** Taani hinttenttoo tumuwaa oday; k'oomay bare godaappe aad'd'enna. K'ay kiiteteedda uraykka barena kiiteeddawaappe aad'd'enna. **17** Hinttenttu hewaa eriide ootsiyaawaa gidoooppe anijeteeddawannta. **18** «Taani hinttenttoo ubbabaa haasayikke. Taani dooreeddawannta eray; shin S'oossaa Mas'aafay, «Taani barsseeddawe Ta kushiyaan sa"eedda» geeddawe tuma gidanaw bessee. **19** Hewe haniyaa wode Taani Taana gidiyaawaa hinttenttu ammanana mala, hewe hananaappe kasetaade hinttenttoo

hananawaa oday. 20 Taani hinttentoo tumuwaa oday; Taani kiittiyaa oonanne mokkiyaa uray taanakka mokkee; k'ay Taana mokkiyaa ooninne Taana kiitteeddawaa mokkee» yaageedda. 21 Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, bare wozanaan daro metootiide, «Taani hinttentoo tumuwaa oday; Taana hintteppe ittuu aatsi immanawaa» giide k'onc'c'yaan odeedda. 22 I oona haasayinttonne, kaalliyaawantoo ubbaakka eretennaan is's'ina, ittuu ituwaa s'eelleeddino. 23 Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu, Yesuusi siik'iyaaawe, Yesuusa matan utteedda. 24 Hewaa diraw, Simoona P'es'iroose he kaalliyaawaa simi'iide, «I oona ginto, ane Aa oochcha» yaageedda. 25 Hewaa diraw, he kaalliyaawe Yesuusa haytsaakko shiik'iide, «Godaw, I oonee?» yaageedda. 26 Yesuusi zaariide, «Taani ukitsaan c'abbaa tushaade immiyaawe Aa» yaageedda. K'ay ukitsaa mentsi akkiide, c'abbaa tushiide, Simoona na'aa, Yihudaa Ask'k'orootaw immeedda. 27 Yihuday ukitsaa mentsowaa akkowaappe guyyiyaan, Sees'aanay ellekka Yihudaan geleedda. Yesuusi Aa, «Neeni ootsanawaa elleella ootsa!» yaageedda. 28 Shin he sa'aan utteeddawantuppe ooninne Yesuusi hewaa Aa ayaw geeddenttonne eribeenna. 29 Yihuday miishshaa k'arc'c'iitiyaa oyk'k'iyaa diraw, kaalliyaawantuppe ittuu ittuu Yesuusi Yihudaa, «Paasigaa bonchchiyaa gallassaw barena koshschiyaawaa baade shamma woy hiyyeesaw mis'uwaataa imma geedda» yaagiide k'oppeeddino. 30 Yihuday ukitsaa mentsowaa akkiide, ellekka kare kesseedda; he wode sa'ay k'amma. 31 Yihuday kare keseeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi yaageedda; «Ha'i Taani Asaa Na'ay bonchchettaaddi: S'oossaykka Ta baggana bonchchetteedda. 32 S'oossay Ta baggana, Asaa Na'aa baggana bonchchettooppe, I bare huup'ew Taana Asaa Na'aa bonchchanawaa; k'ay I Taana ellekka bonchchanawaa. 33 Ta naatoo, Taani hinttenanna daro wodiyaaw gam''ikke. Hinttenttu Taana koyyana; shin Taani Ayihudatuwaa, «Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita» geeddawaadan, hintewukka ha'i oday. 34 Taani hinttentta ooratsa azazuwaa azazay; ittuu ituwaa siik'ite. Taani hinttentta siik'eeddawaadankka, hinttenttu ittuu ituwaa siik'ana bessee. 35 Hinttenttu ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, Taana kaalliyaawantta gidiyaawaa Asay ubbay erana» yaageedda. 36 Simooni P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, neeni hak'a bay?» yaageedda. Yesuusi zaariide, «Taani biyaasaa neeni ha'i Taana kaallanaw danddayakka; shin guyyeppe kaallana» yaageedda. 37 P'es'iroose, «Godaw, taani neena ha'i kaallanaw ayaw danddaykkitaa? Taani ne diraw, hayk'k'anawukka giiga uttaad!» yaageedda. 38 Yesuusi zaariide, «Ta diraw hayk'k'anaw ha'i tumu giiga

uttaaddii? Taani new tumuwaa oday; kuttuu waassanaappe kase, neeni Taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda.

14 Yesuusi kaalliyaawantta «Hinttenttu wozanay hirgoppo; S'oossaan ammanite; Taananka ammanite. 2 Ta Aabbu gollen daro sa'ay de'ee. Hewaa gidennento, Taani hinttenttoo hewaa odikke; Taani hinttenttoo sa'aa giigissanaw bay. 3 Taani baade sa'aa giigisseeddawaappe guyyiyaan, Taani de'iyaa sa'aan hinttenttukka de'ana mala, simma yaade hinttentta Taakko afana. 4 K'ay hinttenttu Taani biyaa ogiyaa eriita» yaageedda. 5 Toomaasi, «Godaw, neeni biyaasaa nuuni erokko; ogiyaa waaniide eranaw danddayeetto?» yaageedda. 6 Yesuusi zaariide, «Ogii, tumuunne de'uu Taana; Ta baggannappe attin, ooninne Ta Aabbukko baanaw danddayenna. 7 Hinttenttu Taana eriyaawaa gidintto, Ta Aabbakka erana; ha'ippe doommiide, hinttenttu Aa eritanne k'ay Aa be'eeddita» yaageedda. 8 Pilip'p'oosi Yesuusa, «Godaw, Aawuwaa nuuna bessa; hewe nuw gidanawaa» yaageedda. 9 Yesuusi zaariide yaageedda; «Pilip'p'oosaa, Taani hawaa keena wodiyaaw hinttenanna de'inakka Taana erikkii? Taana be'eedda uray Aawuwaakka be'eedda; yaatina, neeni waagaade, «Aawuwaa nuuna bessa» gay?» 10 Taani Aawuwaa giddon de'iyaaawaa k'ay Aawukka Ta giddon de'iyaaawaa neeni ammanikkii? Taani hinttenttoo odiyaa k'aalaa Taani Taappe odikke; shin Ta giddon de'iyaa Aawuu bare oosuwaa ootsee. 11 Taani Aawuwaa giddon de'iyaaawaanne k'ay Aawukka Ta giddon de'iyaaawaa Taana ammanite; hewe d'ayooppe, Ta oosuwaabaw Taana ammanite. 12 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana ammaniyaa uray Taani ootsiyaa oosuwaa ootsana. Taani Aawuwaakko biyaa diraw, he uray hawaappe aad'd'iyaa oosuwaa ootsana. 13 Aawuu Na'aa gaasuwaan, Ta baggana bonchchettana mala, Ta suntsan hinttenttu woossiyaa ubbabaa Taani hinttenttoo polana. 14 Hinttenttu Ta suntsan Taana ayaanne oochchooppekka, Taani polana. 15 «Hinttenttu Taana siik'iyaaawaa gidooppe, Ta azazuwaa naagana. 16 Taani Aawuwaa woosana; hinttenanna med'inaw de'ana mala, tumatetsaa Ayaanaa, hara mentsetsiyaawaa hinttenttoo I immana. Ha sa'ay he tumatetsaa Ayaana be'ennawaanne erennawaa gidiyaa diraw, Aa akkanaw danddayenna; shin I hinttenanna de'iyaa dirawunne hinttenttu giddon de'ana diraw, hinttenttu Aa eriita. (aiōn g165) 18 «Taani hinttentta aawuunne aata bayinna yii'o naanaadan hintterekka aggabashikke; Taani simmaade hinttenttukko yaana. 19 Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, alamii Taana laa'entsuwaa be'enna; shin hinttenttu Taana be'ana; Taani de'uwaan de'iyaa diraw, hinttenttukka k'ay de'uwaan de'ana. 20 Taani Ta Aawuwaa giddon de'iyaaawaanne

hinttentu Ta gidдон de'iyaaawaa, k'ay Taani hinttentu gidдон de'iyaaawanne hinttentu he gallassi erana. 21 «Ta azazuu Aa matan de'iyaa asay, k'ay he azazuwaakka naagiyaawe, I Taana siik'iyaa asaa. Taana siik'iyaa asaa Ta Aabbukka siik'ee; Taanikka Aa siik'ay. Taani aw k'onc'c'ana» yaageedda. 22 Yihudaa Ask'oroota gidenna Yihuday Yesuusa, «Godaw, neeni ne huup'iyaa alamiyaa bessenaan, nuuna bessana giyaawaa waagaade gay?» yaageedda. 23 Yesuusi, «Taana siik'iyaa ooninne Ta k'aalaa naagee; Ta Aabbu Aa siik'anawaa; k'ay Ta Aabbunne Taaninne aakko yiide, aanana de'ana. 24 Taana siik'en'na uray ooninne Ta k'aalaw azazetena; hinttentu sisiyaa k'aalay Taana kiiteedda Aawuwaappe attin, Tawaa gidenna. 25 «Taani hinttenanna ittippe de'aadde hawaa hinttentoo odaaddi; 26 shin Geeshsha Ayyaanay, mentsetsiyaawe, Aawuu Ta suntsan kiittanawe, hinttentta ubbabaa tamarissanawaa. Taani hinttenttoo odeedda ubbabaakka hinttentta hassayissanawaa. 27 «Taani sarotetsaa hinttenanna wotsay; Ta sarotetsaa hinttenttoo immay. Taani alamii immiyaa sarotetsaa malaa immikke. Hinttentu hirgoppitenne yayyoppite. 28 Taani hinttenttoo, «Taani bay; shin simmaade hinttenttukko yaana» geeddawaa siseeddita; hinttentu Taana siik'eeddawaa gidintto, Taappe Aawuu dariyaa diraw, Taani Aawuwaakko biyaawan hinttentu nashettanita. 29 Hewe haniyaa wode hinttentu ammanana mala, hewe hanennaan de'ishshin, haananna kasetaade Taani hinttenttoo odaaddi. 30 «Ha alamiyaa mooddiyaawe yiyaa diraw, Taani hawaappe sintsan hinttenanna loytasa haasayikke. Taana I ayinne ootsanaw danddayenna. 31 Shin Taani Aawuwaa siik'iyaaawaa alamii eranaw bessee; k'ay Taanikka Aawuu Taana azazeeddawaadan ootsay. Denddi ek'k'ite; hawaappe boyyte.

15 «Taani woyniyaa geetettiyya turaw tumu ano; goshshanchay Ta Aabba. 2 Ta gidдон de'iyaa ayfiyaa ayfena turaa maraa ubbaa I karee; ayfiyaa turaa maraa ubbay kasewaappe loytisi ayfanaadan, he maraa s'eeraa I c'iggiide geeshshana. 3 Taani hinttenttoo ha"i odeedda k'aalaa gaasuwaan, hinttentu geeshsha. 4 Ta gidдон de'ite; Taanikka hinttentu gidдон de'ana. Woynniyaa turaa maray anuwaanna ittippe de'ennaan d'ayooppe, he maray barekka ayfiyaa ayfanaw danddayennawaadan, hinttenttukka Ta gidдон de'ennaan d'ayooppe, ayfiyaa ayfanaw danddayekkita. 5 «Taani woyniyaa turaw ano; hinttentu he turaa maratuwaa. Ta gidдон de'iyaa uray, Taanikka Aa gidдон de'iyaa uray, daro ayfiyaa ayfana; ayaw gooppe, Taani baynnaan hintterekka ayinne ootsanaw danddayekkita. 6 Ta gidдон de'enna uray turaa maraadan, karen yeggina meleeddawaa shiishshiide tamaan wotsina, I ees's'anawaa. 7 Hinttenttu

Ta gidдон de'ooppe, k'ay Ta k'aalaykka hinttentu gidдон de'ooppe, hinttentu koyyeeddawaa ayaa gidinakka woossite; hinttentu akkanita. 8 Hinttentu daro ayfiyaa ayfooppenne k'ay Taana kaalliyaawannta gidoope, hewan Ta Aabbu bonchchettanawaa. 9 Aawuu Taana siik'eeddawaadan, Taanikka hinttentta siik'aaddi; Ta siik'uwaan de'ite. 10 Taani Ta Aabbu azazuwaa naagaade Aa siik'uwaan de'eeddawaadan, hinttenttukka Ta azazuwaa naagooppe, Ta siik'uwaan de'anita. 11 «Ta nashechchay hinttenanna de'ana malanne, hinttentu nashechchay kumentsaa gidana mala, Taani hawaa hinttenttoo odaaddi. 12 Ta azazuu hawaa; Taani hinttentta siik'iyaaawaadan, hinttenttukka ittuu ituwaanna siik'ettite. 13 Bare shemppuwaa bare laggew aatsiide immiyaawaappe aad'd'iyaa siik'uu oossinnekkka baawa. 14 Taani hinttentta azazeeddawaa ubbaa ootsooppe, hinttenttu Ta laggetuwaa. 15 «Ayilii bare goday ootsiyaawaa erenna diraw, Taani hinttentta hawaappe sintsaw ayilatuwaa giikke; shin Taani hinttentta Ta laggetuwaa gaad. Ayaw gooppe, Ta Aawuwaappe siseedda ubbabaa Taani hinttenttoo odaaddi. 16 Taani hinttentta dooreeddawaappe attin, hinttentu Taana dooribeykita. Hinttentu biide ayfiyaa ayfana malanne de'ana mala, Taani hinttentta suntsaad. K'ay Aawuukka hinttentu Ta suntsan woosseeddawaa ubbaa immana. 17 Taani hinttentta azaziyaawe hawaa; ittuu ituwaanna siik'ettite. 18 «Alamii hinttentta is'sooppe, kasetiide Taana is's'eeddawaa akekite. 19 Hinttentu alamiyaassa gideeddentto, alamii barewaadan hinttentta siik'ana; shin Taani hinttentta alamiyaappe dooreeddawaappe attin, hinttentu alamiyaassa gidikkita; alamii hinttentta is's'iyaaawe hawaassa. 20 «Ayilii bare godaappe darennaa» gaade Taani hinttenttoo odeeddawaa hassayite. Unttuntu Taana yedersseeddawaa gidoope, hinttenakka yederssana. Unttuntu Ta k'aalaa naageeddawaa gidoope, hinttentu k'aalaakka naaganawannta. 21 Shin unttuntu Taana kiiteeddawaa erenna diraw, ha ubbaa Ta gaasuwaan unttuntu hinttentu bolla ootsanawannta. 22 Taani yaade unttunttoo odennawaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidenna; shin ha"i unttuntu ootsiyaa nagaraa gaasoyiyaawe baawa. 23 Taana is's'iyaaawe Ta Aawuwaakka is's'eedda. Ooninne ootsibeenna oosuwaa unttuntu gidдон Taani ootsabeennabaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidennaan attanawaa; shin ha"i unttuntu Taani ootseedda oosuwaa be'iide, Taanakka Ta Aawuwaakka is's'eeddino. 25 Shin unttuntu higgayan, «Taana c'oo is's'eeddino» geetettide s'aafetteeddawe polettana mala, hawe haneedda. 26 «Shin Aawuwaappe yiyaa tumatetsaa Ayyaanay mentsetsiyaawe yaanawaa. Taani Aawuwaappe hinttenttoo Aa yeddana;

k'ay I Tabaa markkattanawaa. 27 Hinttekka k'ay kaseppe doommiide, Taananna de'iyaa diraw, Tabaa markkattana.

16 «Taani hawaa hinttentu d'ubettenna mala, hinttentoo odaaddi. 2 Unttuntu hinttentta barenttu Ayihuda woosa golliaappe kessi yeddananawanta. Hewaa bolla k'ay hinttentta wod'iyaa uray S'oossaw ootsiyaawaa aw malatiyaa wodii yaanawaa. 3 Unttuntu hewaa hinttentu bolla ootsiyaawe Taananne Aawuwaa erenna diraassa. 4 Shin untunttu hewaa hinttentu bolla ootsiyaa wodii gakkiiyaa wode, Taani hinttenttoo odeeddawaa hinttentu hassayana mala, Taani hinttenttoo hawaa odaaddi. «Taani hinttenanna de'iyaa diraw, koyro hewaa hinttenttoo odabeykke. 5 Shin ha"i Taani Taana kiiteeddawaakko bay; shin hintteppe ooninne, <Ha'ka bay?» giide Taana oochchiyaawe baawa. 6 Shin Taani hawaa odeedda diraw, hinttentu wozanaan daro kayyuu de'ee. 7 Shin Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani biyaawe hinttenttoo lo"aa. Ayaw gooppe, Taani baana d'ayooppe, mentsetsiyaawe hinttentukko yeenna; shin Taani booppe, Aa hinttentukko yeddana. 8 K'ay mentsetsiyaawe yiide, untunttu nagaraabaa, S'oossaa s'illotetsaabaanne pirdaabaa ha sa'aa Asay bayizzeeddawaa bessanawaa. 9 Nagaraabay Asay Taana ammanenna diraassa. 10 S'illotetsaabay k'ay Taani Aawuwaakko biyaa diraw, hinttentu Taana laa'entsuwaa be'ikkita. 11 S'oossaa pirdaabay k'ay alamiyaa mooddiyaawe pirdetteedda diraassa. 12 «Taani hinttenttoo odiyaabay darobay de'ee; shin ha"i hinttenttoo gelenna. 13 Tumatetsaa Ayyaanay yiyaa wode, hinttentta tumatetsaa ubbaakko kaalletsanawaa. Ayaw gooppe, I bare siseeddawaa odanaappe attin, bareppe ayinne odenna. K'ay sintsappe yaanabaa hinttenttoo I odanawaa. 14 I Taana bonchchanawaa; ayaw gooppe, I Taw de'iyawaappe akkiide, hinttenttoo odanawaa. 15 Aawoo de'iyabaay ubbay Tawaa; mentsetsiyaawe Taw de'iyabaappe akkiide, hinttenttoo odanawaa Taani geeddawe hawaassa. 16 «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttentu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttentu Taana be'ana» yaageedda. 17 Yesuusa kaaliyaawantuppe ittuu ittuu barenttu gidдон, « <Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttentu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttentu Taana be'anita; ayaw gooppe, Taani Aawuwaakko bay> giyaawe hewe waagiyaawee?» yaageeddino. 18 « <Guutsa wodiyaappe guyyiyaan> giyaawe waagiyaawee? I ayaw haasayintonne nuw erettenna» yaageeddino. 19 Untunttu barena oochchanaw koyyiyaawaa Yesuusi eriide, untuntta yaageedda; «Taani, <Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttentu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttentu Taana be'ana> geeddawoo hinttentu

ittuu ittuwaa oochchiitee? 20 Taani hinttenttoo tumuwaa oday. Hinttentu yeekkananne kayyottana; shin ha alamii nashettana. K'ay hinttentu kayyottana; shin hinttentu kayyottowe nashechchaa gidanawaa. 21 Itti mishiratta na'aa yelana haniyaa wode, bare yeliyaa wodii gakkieedda diraw, oyk'ettaw; shin na'ay yeletteeddawaappe guyyiyaan, na'ay ha sa'aan yeletteedda nashechchaa diraw, bare oysaa hassayukku. 22 Hewaa diraw, hinttentukka hinttentu wozanaan kayyottiita; shin Taani laa'entsuwaa hinttentta be'ana; k'ay hinttentu wozanay loysi nashettana; hinttentu nashechchaa ooninne hintteppe akka. 23 «He gallassi hinttentu Taana ayinne woossikkita. Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttentu Ta suntsan woossiyaawaa ubbaa Aawuu hinttenttoo immanawaa. 24 Ha"i gakkanaw Ta suntsan ayinne woossibeykkita; hinttentu nashechchay polettana mala, S'oossaa woossite; hinttentu akkana. 25 «Hawaa Taani hinttenttoo leemisuwaan odaaddi; shin Taani leemisuwaan odenna wodii yaanawaa; shin Aawuwaabaa Taani hinttenttoo k'onc'ciyaan odana. 26 Taani he gallassi, hinttentu Ta suntsan Aawuwaa woosana; k'ay hinttentu diraw, Taani Aawuwaa woosana giikke. 27 Ayaw gooppe, Aawuu bare huup'ew hinttentta siik'ee; hinttentu Taana siik'iyaa dirawunne Taani Aawuwaa matappe yeeddawaa ammano diraw, I hinttentta siik'ee. 28 Taani Aawuwaa matappe ha alamiyaa yaad; k'ay ha alamiyaa aggaade Aawuwaakko baana» yaageedda. 29 Yesuusa kaaliyaawantuu zaariide Yesuusa, «Be'a, ha"i neeni k'onc'ciyaan haasayaasa; leemisuwaan ayinne haasayakka. 30 Neeni ubbabaa eriyaawaa nuuni ha"i ereetto; k'ay neena ooninne oochchana mala, neeni koyyennawaa ereetto. Hewe nuuna neeni S'oossaappe yeeddawaa ammantsee» yaageeddino. 31 Yesuusi zaariide untuntta, «Ha"i ammaniitee? 32 Be'ite, hinttentu hinttentu golle golle laalettiyaa wodiinne Ta s'alalaa yeggi bashiyaa wodii yaanawaa; ha"ikka yi diggeedda. Shin Aawuu Taananna de'iyaa diraw, Ta s'alalaa gidikke. 33 Hinttentu Ta gidдон de'iidde, saro de'ana mala, Taani hawaa hinttenttoo odaaddi. Alamiyaan hinttentu waayettana. Shin minnite; Taani alamiyaa s'oonaad» yaageedda.

17 Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, pude saluwaa s'eelliide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, wodii gakkieedda; ne Na'ay neena bonchchana mala, neenikka ne Na'aa bonchcha. 2 Ayaw gooppe, neeni aw immeedda ubbaw med'inaa de'uwwa I immana mala, asaa ubbaa bolla aw maataa immaadda. (aiōnios g166) 3 Asay neena itti tumu S'oossaa gideeddawaa erana malanne, k'ay neeni kiiteedda Yesuusi Kiristoosa erana mala, hawe med'inaa de'uwwa. (aiōnios g166) 4 Neeni Taw ootsanaw

immeedda oosuwa polaa, neena sa'aan bonchchaad. 5 Ha"ikka k'ay Aawoo, alarii med'ettanaappe kase ne matan Taw de'iyaa bonchchuwaan ne sintsan Taana bonchcha. 6 «Alamiyaa asaappe neeni Taw immeeddawanttoo ne suntsaa erissaad; untunttu newantta; k'ay neeni untuntta Taw immaadda. Untunttu ne k'aalawukka azazetteeddino. 7 Ha"i neeni Taw immeedda ubbabay neeppe yeeddawaa untunttu eriino. 8 Ayaw gooppe, neeni Taw immeedda k'aalaa Taani untunttoo immaaddi; untunttukka he k'aalaa akkeeddino. Taani ne matappe yeeddawe tuma gidiyaawaa eriide Neeni Taana kiitteeddawaakka ammaneeddino. 9 «Taani untunttoo woossay; alamew neena woossikke. Shin Neeni Taw immeedda asaw woossay; ayaw gooppe, untunttu newantta. 10 Taw de'iyaa ubbabay nebaa; k'ay New de'iyaa ubbabaykka Tabaa. Taani untunttu baggana bonchchettaaddi. 11 Taani hawaappe guyyiyaan, alamiyaan de'ikke; untunttu alamiyaan de'iino; Taani ha"i neekko bay. Geeshsha Aawoo, ha Neeni Taw immeeddawanttu Neeninne Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, untuntta ne suntsan naaga. 12 Taani untunttunna alamiyaan de'aadde, neeni Taw immeedda ne suntsaa wolk'k'an untuntta naagaad. Taani untuntta naagaad; S'oossaa Mas'aafay geeddawe polettana mala, bashshay bessiyaa uraappe attin, untunttuppe haray ooninne baybeena. 13 «Ha"i Taani Neekko bay; untunttu wozanaan Ta nashechchay polettana mala, hawaa Taani alamiyaan haasayay. 14 Taani untunttoo ne k'aalaa immaaddi; Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidenna diraw, alarii untuntta is's'eedda. 15 Neeni s'alahiyaappe untuntta naagana mala woossiyaawaappe attin, alamiyaappe kessana mala woossikke. 16 Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidikkino. 17 Neeni tumatetsaan untuntta newantta ootsa; ne k'aalaykka tumatetsaa. 18 Neeni Taana alamiyaa kiitteeddawaadan, Taanikka untuntta alamiyaa kiittaad; 19 k'ay untunttu tumatetsaan new dummatana mala, untunttu diraw, Taani Ta huup'iyaa new dummayaad. 20 «Taani untunttu s'alalaw woossikke; shin untunttu k'aalaa odina, Taana ammaneeddawatookka woossay. 21 Untunttu ubbay ittuwaa gidana mala, Taani woossay. Aawoo, Neeni Ta giddon de'iyawaadan, k'ay Taanikka Ne giddon de'iyawaadan, untunttu nu giddon de'iino. K'ay neeni Taana kiitteeddawaa alarii ammanana mala, untunttu ittuwaa gidino. 22 Neeninne Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, neeni Taana bonchcheeddawaadan, Taanikka untuntta bonchchaad. 23 Taani untunttu giddon de'ina, Neeni Ta giddon de'ina, k'ay Neeni Taana siisiyaawaadan, untunttakka

siik'owaanne Neeni Taana ha alamiyaa kiitteeddawaa alarii eranaadan, untunttu ubbaa ittuwaa gidino. 24 «Aawoo, sa'ay med'ettanaappe kase Neeni Taana siik'eedda diraw, Taw immeedda Ta bonchchuwaa untunttu be'ana mala, Neeni Taw immeeddawanttu Taani de'iyaa sa'aan Taananna de'ana mala koyaad. 25 «S'illo Aawoo, alamiyaa Asay Neena erenna; shin Taani neena eray. K'ay Neeni Taana kiitteeddawaa hawanttu eriino. 26 Neeni Taana siik'eedda siik'uu untunttu giddon de'ana mala, k'ay Taanikka untunttu giddon de'ana mala, Taani Ne suntsaa untuntta erissaad; sintsawukka erissana» yaageedda.

18 Yesuusi hewaa giide, S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawantunna K'ediroona giyaa zanggaaraa pinneedda. He sa'aan atikiltiyaa sa'ay de'ee; Yesuusinne Yesuusa kaalliyaawanttu geleeddino. 2 Yesuusa aatsi immeedda Yihuday he sa'aa ereedda; ayaw gooppe, Yesuusi ubbaa wode barena kaalliyaawantunna hewan shiik'ee. 3 Hewaa diraw, kaaletsiyaa k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yihudaanna baanaadan immeedda Roomaa wotaadaratuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu kuraaziyaa, yabbiyaanne tooraa oyk'k'iide he sa'aa beeddino. 4 Yesuusi barena gakkanaw haniyaa ubbabaa eriide, gas'aa kesiide, «Oona koyyiitee?» yaageedda. 5 Untunttu zaariide, «Naazireetiyaa Yesuusa koyyeetto» yaageeddino. Yesuusi zaariide, «Taani Aa» yaageedda. Yesuusa aatsi immeedda Yihudaykka hewan untunttunna ek'k'eedda; 6 Yesuusi, «Taani Aa» geedda wode, untunttu guyyekko shiik'iide, sa'aan kunddeeddino. 7 Yesuusi k'aykka, «Oona koyyiitee?» Yaagi oochchina untunttu, «Naazireetiyaa Yesuusa» yaageeddino. 8 Yesuusi zaariide, «Taani Aa gidiyaawaa hintenttoo odaaddi; simmi hintenttu Taana koyyiyaawaa gidoope, hawantta yeddite» yaageedda. 9 I, «Ta Aabboo, neeni Taw immeeddawanttuppe haray atto, ittuwaakka bayizzabeykke» geeddawe polettana mala, hewaa geedda. 10 Simooni P'es'iroosaw mashshay de'ee; I he mashshaa shoddinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa ushechcha haytsaa shoc'iide, k'ans'si yeggeedda. He k'oomaa suntsay Malkkoosa. 11 Yesuusi P'es'iroosa, «Ne mashshaa shookuwaan zaaraade wotsa! Ta Aabbu Taw immeedda metuwaa s'uu'aa Taani ushikkita?» yaageedda. 12 Shaalak'ay, daro wotaadaratuunne k'ay Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu Yesuusa oyk'k'iide k'achcheeddino. 13 Koyro Yesuusa Haannakko afeeddino; Haanni he laytsi k'eesatuwaa kaappatuwaa gideedda K'ayaafaa bollarwaa. 14 «Asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'into lo'a» giide Ayihudatuwaa zoreeddawe K'ayaafaa. 15 Simooni P'es'iroosinne hara itti kaalliyaawe Yesuusa kaalliide

beeddino. He hara kaalliyaawaa k'eesatuwaa kaappuu ereedda; hewe Yesuusanna k'eesatuwaa kaappuwaa dirssaa garssa geleeedda. 16 Shin P'es'iroose karenna dirssaa penggiyaan ek'k'eedda. K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu eriyya hara kaalliyaawe kare kesiide, penggiyaa naagiyya naattiw oodiide, P'es'iroosa dirssaa garssa gelisseedda. 17 Penggiyaa naagiyya naatta P'es'iroosa, «Neeni ha bitaniyaa kaalliyaawantuppe ittuwaa gidikkiyee?» yaagaaddu. 1, «Tuytti, taani gidikke» yaageedda. 18 Sa'ay meeggiyaa diraw, ayilatuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu tamaa ees'siidde, bonk'keeddawaa yuuyyi aad'd'i ek'k'iide kashiino; P'es'iroosikka untuntunna ek'k'iide, he tamaa kashee. 19 K'eesatuwaa ubbatuwaa Kaappuu, Yesuusa kaalliyaawantubaane Aa timirttiyaabaa oochcheedda. 20 Yesuusi aw zaariide, «Taani asaa ubbaw k'onc'ciyaan odaaddi. Taani Ayihuda ubbay shiik'iyaa Ayihuda woosa golleninne Geeshsha Golliyaan ubbaa wode tamarissaad; geeman ayinne haasayabeykke. 21 Yaatina, neeni Taana ayaw oochchay? Taani odeeddawaa siseedda asaa oochcha; he Asay Taani odeeddawaa ereedda» yaageedda. 22 Yesuusi hewaa geedda wode, hewaan ek'k'eedda wotaadaratuwaappe ittuu Yesuusa bak'k'iide, «K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa bolla hawaadan zaaray?» yaageedda. 23 Yesuusi zaariide, «Taani balabaa haasayeeddawaa gidoope, hawaan de'iyaa asaa ubbaw oda; shin Taani tumuwaa haasayeeddawaa gidoope, Taana ayaw bak'k'ay?» yaageedda. 24 Hewaa diraw, Haanni, k'ashetti utteedda Yesuusa, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, K'ayaafaakko yeddeedda. 25 P'es'iroosi hewan ek'k'iide, tamaa kashee; haranttu Aa, «Neeni ha bitaniyaa kaalliyaawantuppe ittuwaa gidikkiyee?» yaageedda. P'es'iroose, «Tuytti; taani gidikke» yaagiide kaddeedda. 26 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomatuwaappe ittuwaa, P'es'iroose haytsaa k'ans's'eedda bitaniyaa dabuu P'es'iroosa, «Taani neena aanana daro ataakiltiyaa gidдон be'abeykkitayee?» yaagiide oochcheedda. 27 P'es'iroose k'aykka kaddeedda; ellekka kuttuu waassi aggeedda. 28 Untunttu Yesuusa K'ayaafaa golleppe Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa afeeddino. Sa'ay wontta guura; Ayihudatu Paasigaa bonchchiyaa gallassaa k'umaa maanaw, barenttu huup'iyaw tunenna mala, Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa gelibeykkino. 29 Hewaa diraw, P'ilaas'oosi untuntukko kare kesiide, «Ha bitaniyaa hinttentu ayaan mootiitee?» yaageedda. 30 Untunttu, «I itabaa ootsibeennawaa gidintto, nuuni Aa neekko ahokko» yaageeddino. 31 P'ilaas'oosi zaariide untunttoo, «Hinttentu Aa afiide, hinttentu higgii giyaawaadan, Aa bolla pirddite» yaageedda. Ayihudatu,

«Oonanne wod'iyaa maatat nuw baawa» yaageeddino. 32 Hawe haneeddawe Yesuusi ay mala hayk'uwaa hayk'k'anentto erissanaw haasayeeddawe polettanaassa. 33 P'ilaas'oosi bare oosuwaa golle laa'entsuwaa geliide, Yesuusa s'eesiide, «Neeni Ayihuda kaatee?» yaagiide Aa oochcheedda. 34 Yesuusi P'ilaas'oosa, «Ha ooshaa neeni neeppe oochchayiyee woy hara Asay new tabaa odeeddee?» yaageedda. 35 P'ilaas'oosi zaariide, «Taana Ayihuda asaa gay? Ne zaratuunne k'eesatuwaa kaappatu neena taw aatsi immeeddino; neeni ayaa ootsaaddii?» yaageedda. 36 Yesuusi, «Ta kawutetsay ha alamiyaanna gidenna. Ta kawutetsay ha alamiyaanna gideeddentto, Taana Ayihudatoo aatsi immennaadan, Taw ootsiyaawanttu Taw olettana; shin Ta kawutetsay ha alamiyaana gidenna» yaageedda. 37 Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Yaatina, neeni kaateeyee?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide, «Neeni Taana kaatiyaa gaadda. Taani tumuwaa markkattana diraw yelettaad; k'ay hewaa diraw, ha alamiyaa yaad. Tumuwaa bagga gideedda ooninne Taani giyaawaa siseedda» yaageedda. 38 P'ilaas'oosi, «Tumuu aye?» yaageedda. P'ilaas'oosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuwaakko kare kesiide, «Taani aan ay balaanne demmabeykke. 39 Shin Paasigaa bonchchiyaa gallassi, itti asaa taani hinttenttoo k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee; taani hinttenttoo Ayihudatu kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?» yaageedda. 40 Untunttu zaariide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Barbaana billappe attin, Aa gidenna!» yaageeddino. Shin Barbaani paannuwaa.

19 Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Yesuusa oyk'k'iide, lissuwaan shoc'eedda. 2 Wotaadaratuu aguntsaappe kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaan wotseeddino; k'ay zo'o mayuwaakka Aa mayzeeeddino. 3 Aakko shiik'iide, «Ayihuda kaatew, shemppuwaa gam'a!» yaagiide Aa shayiyaa bak'k'eeddino. 4 P'ilaas'oosi k'aykka kare kesiide Ayihudatuwaa, «Be'ite, taani aan ay balaanne demmabeennawaa hinttentu erana mala, Aa hinttentukko kare kessana» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi aguntsaa kalachchaa bare huup'iyaan wotsiide, zo'o mayuwaa mayyiide, kare kesseedda; P'ilaas'oosi Ayihudatuwaa, «Bitaniyaa hawaa be'ite» yaageedda. 6 K'eesatuwaa kaappatuunne wotaadaratuu Aa be'eedda wode, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade Aa sulla! Sulla!» yaageeddino. P'ilaas'oosi untuntta, «Hinttentu Aa afiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide sullite; ayaw gooppe, taani ay balaanne demmabeykke» yaageedda. 7 Ayihudatu zaariide, «Nuw higgii de'ee; nu higgii giyaawaadan, I

hayk'k'anaw bessee; ayaw gooppe, I barena S'oossaa Na'aa ootseedda» yaageeddino. 8 P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, kasewaappe loytsi yayyeedda. 9 K'aykka P'ilaas'oosi bare oosuwaa golle simmi geliide Yesuusa, «Neeni hak'appe yaaddii?» yaagiide oochcheedda; shin Yesuusi aw aynne zaaribeenna. 10 Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Aa, «Taw odikkii? Neena billanaw woy mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'anaw taw maatay de'yaawaa erikkiyye?» yaageedda. 11 Yesuusi, «S'oossay new bollappe maataa immibeennabaa gidintto, new Ta bolla maatay de'enna shin. Hewaa diraw, Taana new aatsi immeeddawe aad'd'iyaa nagaraa ootseedda» yaageedda. 12 P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, Yesuusa billanaw ogiyaa koyyeedda; shin Ayihudatuu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni Aa billiyaawaa gidooppe, Kaatiyaa K'eesaare dabbo gidakka! Barena kaatiyaa giyaa ooninne K'eesaare morkke!» yaageeddino. 13 P'ilaas'oosi hewaa sisiide, Yesuusa kare kesseedda. Yaatiide shuchchaa baasuwwa giyaa sa'aan pirddaa oydiyaan utteedda; Ibraayiss's'e k'aalaan he sa'ay gaytaa giyaawaa. 14 He gallassay Paasigaa bonchchiyaa gallassaw giigissiyaa gallassaa; sa'ay usuppun saatiyaa heera gidanawaa. P'ilaas'oosi Ayihudatuwaa, «Hinttentu kaatiyaa hawaa be'ite!» yaageedda. 15 Ayihudatuu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Digga! Digga! Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulla!» yaageeddino. P'ilaas'oosi zaariide, «Hinttentu kaatiyaa taani mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulliyaawaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda. K'eesatuwaa kaappatuu, «K'eesaareppe hara kaatii nuw baawa!» yaageeddino. 16 Hewaappe guyyiyaan, untunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'ana mala, P'ilaas'oosi untunttoo aatsi immeedda. Untunttu Yesuusa oyk'k'iide, afeeddino. 17 Yesuusi bare mask'k'aliyaa tookkiide, Guuggiyaasaa geetettiyaasaa beedda. «Guuggiyaasaa» giyaawe Ibraayiss's'e k'aalaan «Golgootaa» giyaawaa. 18 Untunttu he sa'aan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'eeddino; k'ay aanana hara laa"u asatuu, ittuwaa ya baggana k'ay ittuwaa ha baggana Yesuusa gidduwaan wotsiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino. 19 P'ilaas'oosi s'ifatiyaa s'aafiide, mask'k'aliyaa bolla wotseedda. I s'aafeeddawe, «Ayihudatuu Kaatiyaa, Naazireetiyaa Yesuusa» yaagee. 20 Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'ay katamaa matan de'iyaa diraw, daro Ayihudatuu he s'ifatiyaa nabbabeeddino. S'ifatii Ibraayiss's'e k'aalaan, Roomayss's'e k'aalaaninne Giriike k'aalaan s'aafetteedda. 21 Hewaa diraw, Ayihuda k'eesatuwaa

kaappatuu P'ilaas'oosa, «Ha bitanii barena Ayihuda kaatiyaa yaageedda» gaade s'aafappe attin, «Ayihuda kaatiyaa» gaade s'aafoppa» yaageeddino. 22 P'ilaas'oosi, «Taani s'aafeeddawaa s'aafa diggaad» yaagiide zaareedda. 23 Wotaadaratuu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa akkiide, oyddu kessi shaakkeeddino; itti itti wotaadaraa itti shaakuu gakeedda. Aa adussa mayuwaakka akkeeddino; adussa mayuu hashiyaappe doommiide, duge gakkanaw yeddi mayettiyaawaappe attin, k'ans's'ettiide sikettibeenna. 24 Wotaadaratuu ittuu ittuwaa, «Oona gakkanentto, saamaa woy es'aa yegganaappe attin, mayuwaa peed'okko» yaageeddino. Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Ta mayuwaa shaakki akkeeddino; ta adussa mayuwaan saamaa yeggeeddino» giyaawe polettanaassa. Hewaa diraw, wotaadaratuu hewaa ootseeddino. 25 Shin Yesuusa mask'k'aliyaa matan Aa daaya, Aa aatti michchata, K'aliyooop'aa machchata Mayraamane Magdala geetettiya katamaappe yeedda Mayraama ek'k'eeddino. 26 Yesuusi bare daayanne I siik'iyaa kaalliyaawe hewana ek'k'eeddawannta be'iide, bare daayo, «Ha mishirattee, ne na'aa hawaa be'al» yaageedda. 27 Hewaappe guyyiyaan, he kaalliyaawaa «Ne daayo hanno be'al!» yaageedda. He kaalliyaawe izo he saatiyaappe doommiide, bare soy afeedda. 28 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi ubbabay hak'i poletteeddawaa eriide, S'oossaa Mas'aafay geeddawe polettana mala, «Taana saammee» yaageedda. 29 He sa'aan itti s'uggaa kumeedda c'aala woyniyaa eessay de'ee. Untunttu isponjiyaa he woyniyaa eessaan yeggiide, hisoop'piyaa geetettiya mitsaa s'eeraan wotsiide, Yesuusa doonaakko shiishsheeddino. 30 Yesuusi woyniyaa eessaa gans's'i be'eeddawaappe guyyiyaan, «Poletteedda» yaageedda. K'ay hewaappe guyyiyaan, bare huup'iyaa toochchiide, bare shemppuwaa immeedda. 31 He gallassay Ayihudatoo giigettiya gallassaa gidiyaa dirawunne k'ay he Sambbatay daro bonchcho gidiyaa diraw, Sambbataan asatuwaa anhay mask'k'aliyaa bolla peeshenna mala, suletteedda asatuwaa suyliiyaa mentsiide, mask'k'aliyaappe wotsana mala, Ayihudatuu P'ilaas'oosa woosseeddino. 32 Hewaa diraw, wotaadaratuu yiide, Yesuusanna suletteedda koyro bitaniyaa suyliiyaa mentseeddino; k'ay aanana suletteedda laa'entso bitaniyaa suyliyaakka mentseeddino. 33 Shin Yesuusakko yeedda wode I hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Aa suyliiyaa mentsibeykkino. 34 Gidoopenne, wotaadaratuwaappe ittuu Aa miyyiyaa tooraan c'addeedda. Ellekka suutsayenne haatsay goggi aggeedda. 35 Hinttentu ammanana mala, hawaa be'eeddawe markkatteedda; I markkatiyaawekka

tumuwaa; k'ay bare haasayay tuma gidiyaawaa I ereedda. 36 Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Aa mek'etsatuwaappe ittuunne me"enna» geeddawe polettanaassa. 37 K'aykka S'oossaa Mas'aafay haray, «Asay bare c'addeeddawaa be'ana» yaagee. 38 Hewaappe guyyiyaan, Armmaatiyaasa geetettiyaa katamaappe yeedda Yoosefo Yesuusa anhaa akkiide afanaw P'ilaas'oota woossedda; Yoosefo Ayihudatoo yayyeedda diraw, Asay erennaan Yesuusa kaalliyaawaa. Yoosefo woossina P'ilaas'ooti, «Afa» yaageedda. Hewaa diraw, Yoosefo biide, Yesuusa anhaa afeedda. 39 K'ay Nik'oodimoosi hewaappe kase Yesuusakko k'amma yeeddawe, kawaraannanne godare uutsaanna walaketteedda oytamanne ichcheshu kiilo giraame gidiyaawaa keena shittuwaa oyk'k'i akkiide, Yoosefonna yeedda. 40 He laa"u asatuu Yesuusa anhaa akkiide, Ayihudatuu anhaa s'aas'iyaa wogaadan, shittuwaanna gatsiide, mooguwaafilaan s'aas'eeddino. 41 Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'aan daro atikiltiyaa sa'ay de'ee; he atikiltiyaa sa'aa gidдон shuchchaa wooc'i kesseeedda biro ooninne moogettibeenna ooratsa duufuu de'ee. 42 He duufuu matan de'iyaa dirawunne k'ay Ayihudatuu Sambataw giigettiyaa gallassaa gidiyaa diraw, Yesuusa yaan wotseeddino.

20 Wogaa gallassi guuran, biro daabidaabiyaawaan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Yesuusi moogetteedda duufuwaakko baade shuchchay he gonggoluwaa doonaappe denddikichcheeddawaa be'aaddu. 2 Simooni P'es'iroosakkonne Yesuusi siik'iyaa yekko kaalliyaawaakko, iza wos's'aadde baade, «Duufuwaappe Godaa afi diggeeddino; hak'an Aa wotseeddinonttonne nuuni erokko» yaagaaddu. 3 Hewaa diraw, P'es'iroosinne yekko kaalliyaawe aggiide, duufuwaakko beeddino. 4 Laa"uukka ittippe wos's'eeddino; shin yekko kaalliyaawe P'es'iroosappe aad'd'i kasetiide, he duufuwaakko gakeedda. 5 He kaalliyaawe hokkiide, mooguwaafila be'eedda; shin giddo gelibeenna. 6 Simooni P'es'iroose Aa kaalli yiide, duufuwa giddo geleedda. Yaatiide mooguwaafila hewan de'iyawaa be'eedda; 7 k'ay Yesuusa huup'iyaaan s'aas'etti utteedda afilay he s'aas'etteeddawaadanka dumma itti sa'aan de'iyawaa be'eedda; he afilay dumma de'eeppe attin, mooguwaafilaanna ittippe de'enna. 8 He wode, kasetiide gonggoluwaaakko gakeedda yekko kaalliyaawe geli be'iide ammaneedda. 9 Yesuusi hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa odiyaa S'oossaa mas'aafaa untunttu biro akeekibeykino. 10 Hewaappe guyyiyaan, kaalliyaawanttu barenttu golle simmiide beeddino. 11 Shin Mayraama he duufuwa doonaan ek'k'aade yeeckaadde

hokkaade duufuwa giddo s'eellaaddu. 12 Bootsaa mayuwa mayyeedda laa"u kiitanchchatuu Yesuusa anhay giseedda sa'aan ittuu huup'issanna ittuu gedissanna utteeddawantta be'aaddu. 13 Untunttu izo, «Mishiratee, ayaw yeekay?» yaagiide oochcheeddino. Iza, «Asatuu ta Godaa afi diggeeddino; untunttu hak'an wotseeddinonttonne taani erikke» yaagaaddu. 14 Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, guyye simma s'eellaade, Yesuusi ek'keeddawaa be'aaddu. Shin I Yesuusa gideeddawaa akeekabeyikku. 15 Yesuusi izo, «Mishiratee, ayaw yeekay? Oona koyyay?» yaagiide oochcheedda. Mayraama atikiltiyaa naagiyaawaa gaade, «Godaw, neeni akkeeddawaa gidoope, Aa hak'an wotsaaddintto, taw odaarikii; taani Aa akkana» yaagaaddu. 16 Yesuusi izo, «Mayraamee» yaageedda. Aa aakko simmaade, Ibraayiss's'e k'aalaan «Rabunii» yaagaaddu; hewaa biletsey «Tamaariissiyaawoo» giyaawaa. 17 Yesuusi izo, «Taani biro Ta Aawuwaakko babeena diraw, Taana bochchoppa; shin Ta ishatuwaakko baade, «Taani Ta Aawuwaakkonne hinttenttu Aawuwaakko, Ta S'oossaakkonne hinttenttu S'oossaakko, pude bay geedda» gaade untunttoo oda» yaageedda. 18 Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Godaa be'eeddawaanne iziw I hewaa odeeddawaa baade kaalliyaawanttoo odaaddu. 19 He Wogaa gallassi omarssi, kaalliyaawanttu Ayihudatoo yayyeedda diraw, penggiyaa gorddiide, shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi yiide, untunttu gidduwaan ek'kiide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda. 20 Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaanne bare miyyiyaa untuntta besseeedda; kaalliyaawanttu Godaa be'eedda wode loytisi nashetteeddino. 21 Yesuusi laa'entsuwaa untunttoo, «Sarotetsay hinttenttoo gido; Ta Aabbu Taana kiitteeddawaadan, Taanikka hinttentta kiittay» yaageedda. 22 Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untunttu bolla ufu giide shempeedda; k'ay, «Geeshsa Ayaanaa akkite. 23 Hinttenttu atto geedda asaa nagaray atto geetettanawaa; hinttenttu atto geenawanttu nagaray atto geetettenna» yaageedda. 24 Shin tammanne laa"u kaalliyaawanttuppe ittuu, Manttiyaa giyaa Toomaasi, Yesuusi yeedda wode untuntunna baawa. 25 Hewaa diraw, yekko kaalliyaawanttu Toomaasaw, «Nuuni Godaa be'eeddo!» yaageeddino. Shin Toomaasi untunttoo, «Misimaariyan I c'adetteedda Aa kushiyan de'iyaa mallaa be'ennaaninne he mallaa ta birad'd'iyaa bochchennan, k'ay ta kushiya Aa miyyiyaan yeedda be'ennaan taani ammanikke» yaageedda. 26 Saaminttaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu k'aykka gollen shiik'i utteeddino; Toomaasikka untuntunna de'ee. Penggii k'ashetti utti de'ishshin, Yesuusi yiide, untunttu gidduwaan ek'kiide,

«Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda. 27 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Toomaasa, «Ne kushiya haa ahaade, Ta kushiya be'a, k'ay ne kushiya haa ahaade, Ta miyyiyaan yeedda be'a, neeni ammaniyaawaa gidappe attin, ammanennawaa gidoppa!» yaageedda. 28 Toomaasi zaariide, «Ta Godaw, ta S'oossaw!» yaageedda. 29 Yesuusi, «Neeni Taana be'eedda diraw ammanaadda; be'ennaan ammaneeddawanntu anijetteeddawannta» yaageedda. 30 Yesuusi ha mas'aafan s'aafettiibeenna hara daro malaatatuwaa barena kaalliyaawanttu sintsan ootseedda. 31 Shin Yesuusi, I Kiristtoosa, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa hinttenttu ammanana malanne, k'ay Aa ammaniide Aa suntsan de'uwaa hinttenttu demmana mala, hawe s'aafetteedda.

21 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi S'ibiriyaadoosa geetettiyaa abbaa gas'aan bare kaalliyaawanttoo laa'entsuwaa beetteedda. I untunttoo hawaadan beetteedda. 2 Simooni P'es'iroosinne manttiyaa geetettiyaa Toomaasi, K'aanaa Galiilaappe yeedda Naatinaa'eeli, Zabddiyoosa naanayne Yesuusa kaalliyaawantuppe hara laa'atuu itippe de'iino. 3 Simooni P'es'iroose untunttoo, «Taani moliyaa oyk'k'anaw bay» yaageedda. Untunttu, «Nuunikka neenanna baana» yaagiide, kesiide wonggiriya giddo geleeddino; shin untunttu he gallassi k'amma moliyaa ayinne oyk'k'ibeykkino. 4 Wonttiyaa wode away kessanaappe kase, Yesuusi abbaa gas'aan ek'k'eedda; shin Aa kaalliyaawanttu Yesuusa gideeddawaa eribeykkino. 5 Yesuusi untuntta, «Naatoo, moliyaa oyk'k'ibeykkiteeyye?» yaageedda. Untunttu zaariide, «Ayinne oyk'k'ibeykko» yaageeddino. 6 I zaariide, «Hinttenttu dabbaa wonggiriyaappe ushechcha baggakkoo yeggite; amareedawaa hinttenttu oyk'k'ana» yaageedda. Hewaa diraw, dabbaa ushechcha baggakkoo yeggina, molii dareedda diraw, goochchi kessanawe untuntta s'oonseedda. 7 Yesuusi siik'iyaa Aa kaalliyaawe P'es'iroosa, «Hawe Godaattennee!» yaageedda. Simooni P'es'iroose Godaa I gideeddawaa siseedda wode, kallo de'iyaa diraw, bare mayuwaa mayyiide, abbaa giddo guppi geleedda. 8 Shin yekko kaalliyaawanttu molii kumi utteedda dabbaa goochchiide, wonggiriyaan abbaappe gas'aa kesseeddino; untunttu abbaappe laa'u s'eetu wad'aa keenaa haakkiide de'iinoppe attin, loytsi haakkiide de'ikkino. 9 Untunttu abbaappe gas'aa kesseedda wode, s'iis'untsaa bonk'k'uwaaan molii de'iyawaanne ukitsaa be'eeddino. 10 Yesuusi untuntta, «Ha"i hinttenttu oyk'k'eedda moliyaappe amareedawaa haammite» yaageedda. 11 Simooni P'es'iroose wonggiriyaan geliide, s'eetanne ishatamanne heezzu wogga moletuu kumi utteedda dabbaa goochchiide, abbaappe gas'aa

kesseedda; molii hewaa keena daro gidinakka dabbay daakettiibeenna. 12 Yesuusi untuntta, «Ha yiide, k'an"iyaa k'an"ite» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuunne, «Neeni oonee?» giide Aa oochchanaw s'alibeenna; ayaw gooppe, Godaa I gideeddawaa untunttu ereeddino. 13 Yesuusi yiide, ukitsaa akkiide, untunttoo immeedda; moliyaakka hewaadan immeedda. 14 Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, bare kaalliyaawanttoo beettishshin hawe heezzeentsuwaa. 15 Untunttu k'umaa meeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi Simooni P'es'iroosa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana hawantuppe aatsaade siik'ay?» yaageedda. Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda. Yesuusi Aa, «Ta dorssaa maratuwaa heemma» yaageedda. 16 Yesuusi k'aykka, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana siik'ay?» yaageedda. Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda. Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma» yaageedda. 17 Yesuusi heezzeentsuwaa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana dosay?» yaageedda. Yesuusi heezzeentsuwaa Simooni P'es'iroosa, «Taana dosay?» yaagiide oochcheedda diraw, P'es'iroose kayyottiide, «Godaw, neeni ubbabaa eraasa; taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda. Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma. 18 Taani new tumuwaa oday; neeni wodallatetsaan de'iyaa wode, ne s'eessan sak'kiyaa neerekk danc'c'aade, neeni koyyeeddasa baasa. Shin c'imeddawaappe guyyiyaan, ne kushiya mic'c'a bessaasa. Neena hara uray danc'c'issanawaa; neeni dosennasaakka afee» yaageedda. 19 Yesuusi hewaa P'es'iroose ay mala hayk'uwaa hayk'kiide, S'oossaa bonchchissanenttonne erissanaw geedda; k'ay hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi P'es'iroosa, «Taana kaala» yaageedda. 20 P'es'iroose guyye simmiide, Yesuusi siik'iyaa kaalliyaawe bareppe guyyenna yiyaawaa be'eedda; he kaalliyaawe kawuwaa miyaa sa'aan Yesuusakko shiik'ide Aa, «Godaw, neena aatsi immanawe oonee?» yaageeddawaa. 21 P'es'iroose he kaalliyaawaa be'ide Yesuusa, «Godaw, ha bitanii k'ay waanane?» yaageedda. 22 Yesuusi Aa, «Taani yaana gakkanaw I de'ana mala Taani koyyoooppe, hewe neena ayaa metii? Neeni Taana kaala» yaageedda. 23 Hewaa diraw, he kaalliyaawe hayk'k'enna giyaa haasayay ishatuwaa ubbaakko gakeedda; shin Yesuusi, «Taani yaana gakkanaw, I de'ana mala, Taani koyyoooppe, neena ayaa metii?» geeddawaappe attin, «Hayk'k'enna» gibeenna. 24 He yewuwaabaa markkatteeddawenne k'ay hewaa s'aafeddawe he kaalliyaawaa Aa markkatetsay tuma gidiyaawaa nuuni ereetto. 25 Yesuusi ootseedda hara darobaykka de'ee;

ubbabay huup'iyaan huup'iyaan s'aafettintto, s'aafettiyyaa
mas'aafatoo ha mule alamii gidanawaa taw malatenna.

Kiitaa

1 Toofiloosaa, Yesuusi saluwaa beedda gallassay gakkanaw, ootsanawunne tamarissanaw doommeeddawaa ubbabaa taani ta koyro mas'aafaan s'aafaad. Saluwaa baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha Ayyaanaan azazeedda. **3** I bare kiitteeddawanttoo oytamu gallassaa beettiiddinne k'ay S'oossaa kawutetsaabaa untunttoo odiiide, bare waayiyaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddeeddawaa sid'e baynnaan loytsi ammansiiide, barena untuntta besseedda. **4** Untunttunna ittippe de'iide, untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Yerusaalameppe kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttenttoo immana giide hidooteeddawaa naagite. **5** Ayaw gooppe, Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin guutsa wodiyaappe guyyiyaan, Geeshsha Ayyaanaan hinttenttu s'ammak'ettanita» yaageedda. **6** Yesuusi kiitteeddawanttu Yesuusanna gakettedda wode Aa, «Godaw, ha wodiyaan Israa'eelattoo kawutetsaa zaaranii?» yaagiide oochcheeddino. **7** Yesuusi untuntta, «Ta Aabbu bare godatetsaan keereedda agenaanne wodiya hinttenttu eranaassa gidenna. **8** Shin Geeshsha Ayyaanay hinttenttu bolla wod'diyaa wode, wolk'kaa hinttenttu akkanita; yaatiide Yerusaalameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gas'aa ubbaa gakkanaw Taw markattiyaawantta gidanita» yaageedda. **9** Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untunttu s'eellishshin, d'ok'ku d'ok'ku giidde, saluwaa biina, untunttu ayfiyaappe shaarii Aa gentseedda. **10** Yesuusi bollaw denddiyaa wode, untunttu saluwaa c'addi s'eellishshin, bootsa mayuwaa mayyeedda laa"u asatuu ellekka untunttu matan ek'kiide, **11** «Galilaa asatoo, saluwaa s'eelliiide, hinttenttu ayaw ek'k'eedittee? Ha hinttenttuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyaawaa hinttenttu be'eeddawaadankka, simmiide yaanawaa» yaageeddino. **12** Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttu Debre Zayite geetettiyaa Wogaraa mitsaa deriyaappe Yerusaalame simmeeddino. Wogaraa mitsaa derii Yerusaalameppe itti kiilo mitiriyaa keena. **13** Yesuusi kiitteeddawanttu Yerusaalame geliide, barenttu de'iyaa sa'aa d'ok'kaa pude keseeddino; yaa keseeddawanttu suntsay P'es'iroosa, Yohaannisa, Yaak'ooba, Iddiraasa, Pilip'p'oosa, Toomaasa, Bartalamoosa, Maatoossa, Ilippiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadiyaw seelettiiyaa Simoonanne Yaak'ooba na'aa Yihudaa. **14** Hawanttu ubbatuu mac'c'awanttunna, Yesuusa daayi Mayraaminanne Yesuusa ishatuwaanna ubbay itti wozanaa gidiide, ubbaa wode ittipetetsaan

woossaw shiik'iino. **15** He wode, P'es'iroosi s'eetanne laatama gidiyaa ammaniyaa asaa shiik'uwaan ittippe de'iyaa bare ishatuwaa giddon denddi ek'kiide, hawaadan yaageedda; **16** «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Yesuusa oyk'k'eeddawantta kaaletseedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda S'oossaa mas'aafaa k'aalay polettanaw bessee. **17** Ayaw gooppe, Yihudaa Ask'k'orootu nuunanna de'ee; k'ay nuunanna ittuwaa gidi paydettiide oosuwa baggay de'ana mala dooretteedda» yaageedda. **18** Yihudaa Ask'k'orootu bare iita oosuwaan demmeedda miishshaan gadiyaa shammeedda; sintsay guufanniide kunddina, Aa uluu gidduwaappe daaketteedda; Aa marac'c'ii ubbaykka karew p'uls's'etti kesi aggeedda. **19** Yihudaa bolla haneeddawaa Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa barenttu k'aalaan Akelddaamaa giide suntseeddino; hewaa biletsay suutsaa gadiyaa giyaawaa. **20** P'es'iroosi odiiide, Ayaw gooppe, Mazimuriyaa Mas'aafaan, Aa gollii mela atto; ooninne hewaan de'oppo k'ay Aa suntsatetsaakka haray akko geetettiide s'aafetteedda. **21** Hewaa diraw, itti Asay Godaa Yesuusa dendduwaa markattanaw, nuunanna gakettanaw bessee; Yohaannisi s'ammak'eedda wodiyaappe doommiide, Yesuusi nuuppe saluwaa beedda wodi'ii gakkanaw, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiya ubbaan I nuunanna de'iyaaawanttuppe ittuwaa gidi suntsettanaw bessee. **23** Hewaappe guyye ammaniyaa Asay dooroo Yoss's'oosa giyaa Barssaabaa geetettiyaa Yooseefonni Maatiyaasa laa"uwaa esseeddino. **24** Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa woossiide, «Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw, Yihudaa Ask'k'orootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi kiitteedda oosuwa hadaraa akkanaadan, ha laa"u asatuwaappe ittuwaa neeni dooreeddawaa nuuna bessa» yaageeddino. **26** Untuntun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wod'd'ina, Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiittawanttunna paydetteedda.

2 P'ens'ek'ostte giyaa gallassay gakeedda wode, ammaniyaawanttu ubbatuu ittippe gidiide, ittisaa shiik'i de'ishshin, **2** wolk'kaama gotuwaadan guummiyaa guntsay wozanaa aatsenan saluwaappe yiide, untunttu utteedda golliyaa ubbaa kumeedda. **3** K'ay tamaa lac'uwaadan poddugiyaawe untunttoo beettiide, shaaketti shaaketti, untunttu ubbaa bolla wod'd'eedda. **4** Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma k'aalaan haasayana mala, untuntta danddayissina, haasayaa doommeeddino. **5** Sa'aan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaappe yiide, S'oossaw yayyiyaa ittippe de'iyaa Ayihudatuu Yerusaalamen de'iino. **6** Ha guntsaa siseedda wode, Asay

ubbay shiik'eedda; untunttu barenttu k'aalaan k'aalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa d'ayeeddino. 7 Asay ubbay maalalettiidenne hawe ooratsabaa giidde, «Be'ite; ha haasayiyaawantu ubbatuu Galiilaa asatuwaa gidikkino? 8 Yaatina, nuuni nu yelteeedda gade k'aalaan untunttu haasayishshin waaniide siseettoo? 9 Nuuni P'arte asatuu, Meedoone asatuu, Elaamees'e asatuu, laa"u shaafatuwaappe gidduwaan de'iyaaawantu, Yihudaan, K'ap'p'adook'iyān, P'ans's'oossan, lisiyaan, 10 Pirggiyaan, P'inifiliyaan, Gibs'en, K'ereena baggan de'iyaa Liibiya woradatuwaan de'iyaaawantu, Roomeppe yeedda imatsatuu, Ayihudatuu, Ayihudatetsaw laametteedda nuuppe amareedawantu, K'aris's'eese asatuunne, Arabiyaa asatuu, S'oossay ootseedda wolk'k'aama oosuwaan nu k'aalaan untunttu haasayishshin siseeddo» yaageeddino. 12 Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttoo gelennaan is's'ina barenttu gidдон, «Laa hawe waagiyaawee?» yaageeddino. 13 Shin hara asatuu ammaniyaawantu bollan K'iliic'iidde, «Hawantu ushiide matsotteeddino» yaageeddino. 14 Shin P'es'iroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiitettowantunna denddi ek'k'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, untunttoo hawaadan yaagi odeedda; «Ayihudatoo, k'ay Yerusaalamen de'iyaa ubbatoo, taani odiyaawaa sisite. Hawe hinttentoo eretto; hinttentu k'oppiyaawaadan, hawantu matsottibeykkino. 15 Ayaw gooppe, wontaappe biro heezzu saate gidee. 16 Shin hawe Nabiya l'yu'el haasayeeddawaa. 17 «I haasayiide, «S'oossay hawaadan yaageedda; wodiyaawursetsaan hawaadan hananawaa. Taani asaa ubbaa bollan ta Ayaanaa gussana. Hinttentu attuma naanaynne hinttentu mac'c'a naanay timbbitiyaa odanawantta. Hinttentu wodalla naanaykka sas'aa be'anawantta; hinttentu c'imatuukka akumuwaan akumettanawantta. 18 He gallassatun ta attuma k'oomatuwaa bollaninne ta mac'c'a k'oomatuwaa bollan Taani Ta Ayaanaa gussana. Hewaappe guyye untunttu timbbitiyaa odanawantta. 19 K'ay Taani bolla saluwaan ooratsabaa, garssa saanka malaataa bessana. Suutsay, tamaynne shaariyaadan, kammeedda c'uway de'ana. 20 Wolk'kaamanne bonchcho gideedda Godaa gallassay, gakkanaappe kase away d'umaana; agenaykka suutsaa malatana. 21 He wode hawaadan hananawaa; Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana» yaageedda. 22 «Israa'eeliyaa asatoo, ha k'aalaa sisite; Naazireetiyaa Yesuusi hinttentu gidдон S'oossay barenan ootseedda wolk'k'aama oosuwaan, ooratsabaaninne malaatan hinttentoo d'iishisseedda asaa; hewaa hinttentukka eriita. 23 Yesuusi hinttentoo imettana mala, S'oossay kase bare sheniyaaninne bare

eraan bare k'ofaa k'achchi wotseedda; yaatina, Aa hinttentu nagaranchchatuwaa kushiyan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishisiiide, kak'issi wod'iseeddita. 24 Shin hayk'uu Yesuusa oyk'k'anaw danddayibeenna diraw, S'oossay hayk'uwaa seelaa aappe d'ayisiiide, Aa dentseedda. 25 Ayaw gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda; ««Taani metootennaadan, Goday ta ushechchaan de'iyaa diraw, taani ubbaa wode Godaa ta matan be'ay. 26 Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda; ta ins's'arssanka nashechchay kumeedda. K'ay ta bollaykka lo'o de'ana giide, nashechchaan naagee. 27 Ayaw gooppe, ta shemppuwaa, Si'ooliyaan aggakka. K'ay ne Geeshsha Na'aa anhaakka wook'etsakka. (Hadēs g86) 28 Neeni taana de'uwaa ogiyaa erissaadda. Neeni taananna de'iyaaawaan, taani darii nashettay» yaageedda. 29 «Ishatoo, nu aawotuwaan kaappuwaa Daawitebaa taani hinttentoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayk'k'iide moogetteedda; Aa duufuu hachche gakkanawukka nu matan de'ee. 30 Daawite Nabiya gideedda dirawunne S'oossay Aa naanaa zeretsaappe ittuwaa Aa kawutetsaa oydiyaan utissanaw aw c'aak'k'eeddawaa ereedda diraw, 31 Kiristoosa dendduwaa sintsaw s'eelliide, «Aa shemppuu Si'ooliyaan attibeena; Aa bollaykka wook'k'ibeenna» giide odeedda. (Hadēs g86) 32 «S'oossay Yesuusa hayk'uwaaappe dentseeddawoo nuuni ubbay markka. 33 Hewaa diraw, S'oossay bareppe ushechcha baggan Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide, aw Geeshsha Ayaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha Ayaanaa akkiide, hawaa hinttentu ha'i be'iyaaawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseedda. 34 «Ayaw gooppe, Daawite bare huup'ew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda; ««Goday ta Godaa; «Taani ne morkkatuwaa, neeni gediyaan yed'd'a ek'k'iyawaa ootsana gakkanaw hawaan taappe ushechcha baggana utta» geedda» yaageedda. 36 «Hewaa diraw, S'oossay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan ha hinttentu d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa Godanne Kiristoosa ootseeddawaa Israa'eeliyaa asaa zeretsay ubbay tumuppe ero» yaageedda. 37 Asay P'es'iroosi geeddawaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boshettina, P'es'iroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa, «Nu ishato, yaatina nuuni ayaa udanee?» yaageeddino. 38 P'es'iroosi untuntta, «Hinttentu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttentu huup'iyaan huup'iyaan Yesuusi Kiristoosa suntsan s'ammak'ettite. S'oossay immiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttentu akkana. 39 Ayaw gooppe, S'oossay immana geedda k'aalay hinttentussa, hinttentu naanatuwaassanne Goday nu S'oossay barekko s'eesiyaa haakuwaan de'iyaaawantu ubbaassa» yaageedda. 40 P'es'iroosi untunttoo k'aalaa haraakka guji markkattiide, «Ha wodiyaan

geella asaappe hinttentu huup'iyaa ashshite» yaagiide zoredda. **41** P'es'iroosi odeeddawaa akkeeddawantu s'ammak'etteeddino; he gallassi heezzu sha'a gidiyaa Asay ammaneeddino. **42** Untuntu Yesuusi kiiteeddawantu timirttiyaan, ittipetetsaan ukitsaa mentsi miyaawaaninne S'oossaa woosan genc'i'ino. **43** Yesuusi kiiteeddawantu kushiyan daro ooratsabayenne malaatatu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyk'k'eedda. **44** Ammaneedda ubbatuu ittippe de'i'ino; k'ay barenttoo de'yaabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino. **45** Untuntu barenttu gadiyaanne barenttoo de'yaabaa zal'i zal'i'ide, oonanne koshsheeda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino. **46** K'ay ubbaa gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyaan pac'c'ennan gaketiiide, barenttu golle golle s'eesettiide nashechchaaninne pashikka wozanaa k'umaa miino. **47** S'oossaa galatiide, asaa ubbaan sabetteeddino. K'ay Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka untuntu bolla gujjee.

3 Itti gallassi, P'es'iroossinne Yohaannisi S'oossaa woossanaw udduppu saatiyaan Geeshsha Golliyaa beeddino. **2** Yellettoodeppe doommiide, gundda gidiide de'iyaa itti bitanii Geeshsha Golliyaa geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubbaa gallassi darii lo'a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan Asay afiide wotsiyaawe de'ee. **3** He wobba bitanii, P'es'iroossinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishin be'iide, miishshaa untuntta woosseedda. **4** P'es'iroosi Yohaannisanna Aa c'addi s'eelliide, «Nuukko haa s'eella» yaageedda. **5** Wobba bitanii untuntuppe itibaa akkanaw koyyiide, untuntukko s'eelleedda. **6** Shin P'es'iroosi Aa, «Taw miishshay baawa; shin taw de'yaabaa taani new immana; Naazireetiyaa Yesuusi Kiristoosa suntsan denddaade hametta» yaageedda. **7** Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyk'k'iide, pude dentseedda; ellekka Aa gediinne meeshi mek'etsay min aggeedda. **8** Bitanii pude guppiide, denddi ek'k'eedda; yaanne haanne hametaa doommeedda. Hewaappe guyyiyaan hamettiide, guppiiddinne S'oossaa galatiide, untuntunna ittippe Geeshsha Golliyaa geleedda. **9** I hamettishshiinanne S'oossaa galatishshin, Asay ubbay Aa be'eedda. **10** Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo'a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan utteeddawe Aa gideeddawaa akeekkeeddino; I haneeddawaa be'iide maalaletteeddino. **11** Bitanii P'es'iroosanne Yohaannisa oyk'k'i utteedda wode, Asay ubbay maalalettiide, Solomone baranddaa giyaa saan ittippe untuntukko wos's'eeddino. **12** P'es'iroosi asaa be'eedda wode untunttoo yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hawoo maalalettiitee? Woy

ayaw nuuna c'addi s'eelliitee? Nuuni nu wolk'k'aan woy S'oossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametseeddawaa hinttenttoo malatii? **13** Abraahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, nu aawotuwwa S'oossay, hinttentu aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi billanaw k'oppi utteedda wode, hinttentu Aa sintsan, «Nuuni Aa erokko» geedda bare Na'aa Yesuusa bonchcheedda. **14** Shin hinttentu geeshshaanne s'illuwaa, «Nuuni Aa erokko» giide, shemppuwaa wod'eeddawaa Aa diraa hinttenttoo billanaw P'ilaas'oosa woosseeddita. **15** De'uwwa immiyaawaa hinttentu wod'eeddita; shin S'oossay hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo nuuni markka. **16** Ha wobba bitaniyaa Yesuusa suntsaa wolk'k'ay miniseedda; hinttentu be'yaawenne eriyaawekka I Aa suntsan ammaniyaawaan oosetteedda; ha hinttentu ubbaa sintsan Aa hawaadan loytseeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa. **17** «Ha"ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttentukka hinttentta kaalliyaawanttudan, erennaan ootseeddawaa taani eray. **18** Shin S'oossay beni, nabatuwaa ubbatuwaa doonaan, «Kiristoosi waayettana bessee» yaagiide odeedda; bare odeeddawaakka hewaadan poleedda. **19** Simmi S'oossay hinttentu nagaraa maaranaadan, Godaa matappe ayaanaa minotetsaa wodii hinttenttoo yaanaadaaninne S'oossay Yesuusi Kiristoosa kase hinttenttoo odettowaadan yeddanaadan, hinttentu nagaraa paas'iide S'oossaakko simmite. **21** S'oossay geeshsha gideedda bare nabatuwaa doonaan benippe doommiide haasayeeddawaadan, ubbabay ooras'siyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwaan gam'anaw bessee. (aïñ g165) **22** Muse, «Goday S'oossay, hinttentu zariyaa giddoppe hinttenttoo taanaadan nabiyya dentsana; hinttentu I giyaawaa ubbaa sisite. **23** He nabii odiyaawaa sisenna Asay ooninne asaa giddoppe shaaketti d'ayo» yaageedda. **24** «K'ay Saameelappe doommiide, aappe kaala denddeedda nabatu ubbatuu, ha wodiyaabaa odeeddino. **25** Hinttentu nabatuwaa naanaa; k'ay S'oossay Abraahaamoo, «Sa'aan de'iyaa asaa ubbaa taani ne zeretsaa baggana anjana» yaagiide nu aawotuwaana c'aak'k'eedda c'aak'uwwa laattiyaa naanaa. **26** S'oossay hinttentta ubbatuwaa hinttentu iita oosuwaappe zaariide anjana mala, bare K'oomaa dentsiide, hinttenttoo koyro yeddeedda» yaageedda.

4 P'es'iroossinne Yohaannisi asaw odishin, K'eesatuwaa kaappatuu, Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawenne Saduk'aawanatuu, **2** untuntu asaa tamarissiyaa dirawunne hara asatuu hayk'uwaappe denddanawoo markka gidana mala, Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaa odeedda diraw, darii yilotiide, untuntukko yeeddino. **3** Untuntta oyk'k'iide, sa'ay omarsidiggo diraw

wonttanaw k'asho golle gelisseeddino. 4 Shin k'aalaa siseeddawantuppe c'oratuu ammaneeddino; attuma asaa payduu ichcheshu sha" a keena gideedda. 5 Wonttetsa gallassi, untuntta mooddiyaawanttu, Ayihuda asaa c'imatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu Haanni, K'ayaafi, Yohaannisi Iskkindirinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaa dabbattuu ubbay Yerusaalamen shiik'eeddino. 7 Yesuusi kiiteeddawantta barenttu gidduwaan essiide, «Ayaa wolk'k'aan woy O suntsan hawaa hinttentu ootseedditee?» yaagiide oochcheeddino. 8 He wode P'es'iroosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, untuntta hawaadan yaageedda; «Asaa kaaletsiyaawanttoo, Ayihuda asaa c'imatoo, 9 hachche ha hargganchcha bitaniyaw oosetteedda lo" oosuwaabaanne I waan pas'eeddento, hinttentu nuuna oochchooppe, 10 mask'k'aliyaa bolla misimaariyan hinttentu d'ishiide kak'k'ina, S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Naazireetiyyaa Yesuusi Kiristoosa suntsan ha bitanii pas'iide, hinttentu sintsaan ek'k'eeddawe hinttentu ubbawunne Israa'eeliyaa asaa ubbaw eretto. 11 Golliyaa kees'siyaawanttu hinttentu kad'iide is's'eedda tuussay golliyaa ubbaa tookkiyaa kosshiyaa tuussaa gideedda. 12 Asay atosetsaa Yesuusa baggana demmanaappe attin, hara O baggannanne demmenna; nuuni Aa suntsan ootsanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay saluwaappe garssan asaw immeedda hara suntsay baawa» yaageedda. 13 Shiik'uwaasay P'es'iroossinne Yohaannisi s'aleedda s'alaa be'eedda wode, untunttu tamaribeenna c'oo asaa gideeddawaa akeekiide maalaletteeddino; untunttu Yesuusanna de'iyaaawaakka ereeddino. 14 K'ay pas'eedda bitanii P'es'iroossannanne Yohaannisanna ek'k'eeddawaa Asay be'iide, giyaawaa d'ayeeddino. 15 Shin P'es'iroossinne Yohaannisi shiik'uwaappe kare kesana mala Asay azaziide, bare giddon zorettiide, 16 «Ha asatuwaa ayaa udanee? Ayaw gooppe, untunttu kushiyan oosetteedda wolk'k'aama malaatatuu Yerusaalamen de'iyaa ubbaw beetteedda. Nuuni hewaa erokko gaanaw danddayokko. 17 Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sintsaw ha asatuu Yesuusa suntsaa oossinne odennaadan, minisiide untuntta, «Hinttena erite» goyite» yaageeddino. 18 Untunttu s'eesiide, Yesuusa suntsaa mulekka dentsenaadaaninne aabaa tamarissennaadan azazeeddino. 19 Shin P'es'iroossinne Yohaannisi zaariide, «S'oossaw eeno giyaawaa aggiide, hinttentoo eeno giyaawe S'oossaa sintsan lo"enttonne ane hintte pirdidite. 20 Ayaw gooppe, nuuni be'eeddabaanne siseeddabaa odennaan agganaw danddayokko» yaagiide shiik'eedda asaw odeeddino. 21 Shiik'eedda Asay untuntta muranaw gaasottiyaabay d'ayina, laa'entsuwaa darssi

palumettiide, haneeddabaw Asay ubbay S'oossaa galatiyaa diraw, untuntta billiide yeddeeddino. 22 He harggiyaappe patsiyaa malaatatuu aw oosetteedda bitanii yeletteodeppe laysay aw oytamuwaappe aad'd'eedda. 23 P'es'iroossinne Yohaannisi bilettiide, barenttu dabbatuwaakko biide, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu barentta geeddabaa ubbaa untunttoo odeeddino. 24 Untunttu hewaa siseedda wode, itti wozana gidiide, S'oossaa hawaadan yaagiide woosseeddino; «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwaa, sa'aa, abbaanne untunttu giddon de'iyaa ubbabaa med'd'eeddawoo, 25 Neeni New ootsiyaa nu aawuwaa Daawite doonaan Geeshsha Ayyaanay haasayaadde, «*«Ayihuda gidenna Asay ayaw yiloteeddee? K'ay Asay ayaw danbbennabaw mak'k'eteeddee? 26 Sa'aa kaatatuu giigetteddino; gadiyaa mooddiyaawanttu Godaa bollanne I okkeedda Kiristoosa bolla ittippe denddeeddino»* yaagaade haasayaadde. 27 «Ayaw gooppe, Heeroodisinne P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Ayihuda gidenna asaananne Israa'eeliyaa asaana, neeni okkeedda Kiristoosa ne Geeshsha Na'aa Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiik'eeddawe tuma. 28 K'ay neeni ne wolk'k'aaninne ne sheniyaan hanana gaade k'oppa utteeddabaa ubbaa ootsanaw shiik'eeddino. 29 Ha"ikka Godaw, untunttu naasiyaa s'eella; nuuni neena kaalliyaawanttu, ne k'aalaa kumentsaa k'onc'c'etetsaan odanaadan, nuuna danddayissa. 30 Patsanaw ne wolk'k'aa bessa; k'ay ne Geeshsha Na'aa Yesuusa suntsan ooratsabaanne malaataa oosissa» giide woosseeddino. 31 Untunttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, he untunttu shiik'eeddasay k'aas's'eedda. Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, S'oossaa k'aalaa k'onc'c'etetsaan odeeddino. 32 Ammaniyaawanttu ubbatuu k'ofaaninne wozanaan ituwaa gideeddino. Untunttu mehii ubbay ittippe de'iyaaawaappe attin, barew de'eeddabaa ooninne barenttubaa gibeenna. 33 Yesuusi kiiteeddawanttu Godaa Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaa wolk'k'aama wolk'k'aan markkattiino; k'ay S'oossay untunttoo ubbaw aad'd'o keekatetsaa darissiide immeedda. 34 Ammaniyaawanttu giddon metootanchchay ituunne baawa; ayaw gooppe, biittay woy golli de'iyaaawanttu ubbatuu zal"iide, akkeedda miishshaa ahiide, 35 Yesuusi kiiteeddawanttoo immiino; he miishshay asaw kosshiyaawaadan shaaketti, huup'iyaaan huup'iyaaan imettee. 36 K'op'iroosa geetettiyyaa saan yeletteedda Yooseefo giyaa Leewiyaa zarii ittuu de'ee; Aa suntsaa Yesuusi kiiteeddawanttu Barnaabaasa geeddino. Hewaa biletsay «Mentsetsiyaa Na'aa» giyaawaa. 37 Barnaabaasi

barew de'iyaa gadiyaa zal'eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda.

5 Itti Hanaaniyaa geetettiyaa bitanii bare machchatti Sap'p'iirinna gadiyaa zal'eedda. **2** He zal'eedda miishshaappe bare machchata erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda. **3** Shin P'es'iroosi Hanaaniyaa, «Neeni Geeshsha Ayaanaa c'immaade ne gadiyaa zal'eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, s'alahii ne wozanaan ayaw geleeddee? **4** Neeni zal'anaappe kase gadii newaa gidennee? K'ay neeni zal'a simminakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa ootsanaw ayaw ne wozanaan k'oppaaddii? Neeni S'oossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka» yaageedda. **5** Hanaanii he k'aalaa siseedda elekka kunddiide hayk'k'i aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda. **6** Wodalla asatuu soy geliide, Aa anhaa s'aas'iide, karew kesi Aa moogeeddino. **7** Heezzu saate gidowaappe guyyiyaan, Hanaaniyaa machchata hewaa erennaan de'aadde gelaaddu. **8** P'es'iroosi izo, «Hinttentu gadiyaa hanni keena miishshaan zal'eedditee? Ane taw oda» yaageedda. Iza, «Ee hanni keena miishshaan zal'eeddo» yaagaaddu. **9** P'es'iroosi mishiratto, «Neeninne ne asinay Godaa Ayaanaa paac'c'anaw ayaw zoretteedditee? Be'a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de'iino; ne anhaakka untunttu kare kessana» yaageedda. **10** Mishiratta he man'iyaa P'es'iroosa gediya matan kunddaade hayk'k'a aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayk'k'eeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino. **11** Ammaniyaa asaa ubbayne hewaa siseedda hara Asay ubbay darii yayyeedda. **12** Yesuusi kiitteeddawanttu daro malaataanne ooratsabaa asaa gidдон ootsiino; ammaniyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittippe shiik'iino. **13** Hara asaappe untuntunna gaketanaw haray atto ittuunne s'alibeenna; shin Asay untuntta bonchchee. **14** Ammaniyaa attuma asayenne mac'c'a Asay kasewaappe c'oray Godaw gujettee. **15** Hewaa diraw, Asay hargganchchatuwaa shanchchamaaninne saleenan k'eri tookkiide, P'es'iroosi hewaanaa aad'd'iyaa wode haray atto, aw kuwenttonne untuntuppe ittuwaa ittuwaa bollanna aad'd'ana mala, katamaa ogiyaa doonaa kessiide wotsee. **16** K'ay c'ora Asay Yerusaalame matan de'iyaa katamatuwaappe hargganchchatuwaanne iita ayyaanan oyk'etteedda asatuwaa akki yeeddino; ubbatuukka pas'eeddino. **17** Hewaappe simmina K'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaa Saduk'aawanatuu ubbatuu Yesuusi kiitteeddawantta daro k'anaatiide, untunttu bolla dendeeddino. **18** K'ay Yesuusi kiitteeddawantta oyk'k'iide,

ubbaa asaa k'achchiyaa golliyaan yeggeeddino. **19** Shin Godaa kiitanchchay k'amma k'asho golle penggiyaa dooyyiide, Yesuusi kiitteeddawantta kare kessiide, **20** «Hinttentu biide, Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, ha ooratsa de'uwaa k'aalaa ubbaa asaw odite» yaageedda. **21** Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa siseedda wode, wonttumaatsaan Geeshsha Golliyaa geliide, tamaarissanaw doommeeddino. K'ay K'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaaawanttu yiide, shiik'eedda asaana Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbatuwaa ittippe s'eesiide, Yesuusi kiitteeddawantta barenttu sintsa ahana mala, wotaadaratuwaa k'asho golle kiitteeddino. **22** Shin wotaadaratuu k'asho golle biide, Yesuusi kiitteeddawantta demmibeykino; guyye simmiide shiik'eedda asaw, «Nuuni biyaa wode k'asho golle kariyaa daro minisi k'achchina, naagiyaawanttukka penggiyaan ek'k'eeddawantta demmeeddo; shin nuuni k'asho golliyaa dooyyiya wode, golle garssan haray atto itti asayenne baawa» yaageeddino. **24** Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa kiittiyaawenne K'eesatuwaa kaappatuu hewaa siseedda wode, «Hawe waanuwaashsha? K'ay gidini ayee hananddeeshsha?» yaagiide hirggeeddino. **25** Hewaappe guyyiyaan, itti bitanii untunttukko yiide, «Be'ite; k'asho golliyaan hintte k'achcheedda asatuu Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, asaa tamarissiino» yaagiide untunttoo odeedda. **26** Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawe wotaadaratuwaanna biide, Yesuusi kiitteeddawantta aheedda; shin untunttu barentta Asay shuchchaan c'addanawantta giide yayyeedda diraw, untuntta loddan aheeddino. **27** Untunttu Yesuusi kiitteeddawantta ahiide, hewaa shiik'eedda shangguwaa sintsan essina, K'eesatuwaa kaappuu untuntta, **28** «Hinttentu nuuni he bitaniyaa suntsan tamarissenna mala minisiide azazibeykoo? Be'ite; hintte timirttiyaa Yerusaalame katamaa ubbaa gatseeddita; k'ay he bitaniyaa shemppuwaan nuuna oytsanaw k'oppiita!» yaagiide oochcheedda. **29** P'es'iroossinne Yesuusi kiitteedda haranttu zaariide yaageeddino; «Nuuni asaw azazettanaappe S'oossaw azazettanaw bessee. **30** Mask'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, hintte wod'eedda Yesuusa nu aawotuwwa S'oossay hayk'uwaappe dentseedda; **31** Israa'eelattoo nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala, S'oossay mooodiyaawaanne ashshiyaawaa Aa ootsiide, bareppe ushechcha baggan d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda. **32** Hewoo nuuni markka; k'ay S'oossay barew azazettiyaawanttoo immeedda Geeshsha Ayyaanaykka markka» yaageeddino. **33** Shiik'eedda Asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitteeddawantta wod'anaw k'oppeeddino. **34** Shin asaa ubbaan daro

bonchchetteedda Gamaaliyaala geetettiyyaa, higgiiyaa tamarissiyaa itti Parisaawii, shiik'inaan dendi ek'kiide, Yesuusi kiiteeddawanttu guutsa wodiyyaa kare kesana mala 35 azaziide hewaan shiik'eedda asaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyyaa asatoo, hintte ha asatuwaa ootsana k'oppiyaawaan hinttentta naagite. 36 Ayaw gooppe, hawaappe kase wodiyaan Tewodaasa geetettiyaawe barena wolk'k'aama giide dendeedda; denddina oydu s'eetu gidiyaa asatuu aanana gakteededdino; shin Aa wod'ina, Aa kaalleedda ubbatuukka laalettiide, maaddenna asaa gidiide atteeddino. 37 Hewaappe guyyiyaan, Asay paydettiyyaa wode, Galiilaa Yihuday dendiide, daro asaa paannuwaa ootsiide kaaleetseedda; shin aakka wod'ina, Aa kaalleedda Asay ubbay laaletteedda. 38 «Ha"ikka taani hinttenttoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; untuntta bochchoppite. Ayaw gooppe, ha k'ofayenne ha oosuu Asay ootseeddawaa gidoppe d'ayana. 39 Shin ha k'ofayenne ha oosuu S'oossaaappe yeeddawaa gidoppe, hintte untuntta d'ayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa haniide S'oossanna hintte iitettennaadan» yaageedda. 40 Hewaappe guyye shiik'eedda Asay Gamaaliyaala zoriyyaa akkiide, Yesuusi kiiteeddawantta s'eesiide, lissuwaan shoc'isseeddino; hewaappe guyyiyaan untuntta, «Yesuusa suntsaa laa'entsuwaa ubbakka dentsoppite» gi billiide yeddeeddino. 41 Yesuusa suntsaa diraw, untunttu ugatiidde yeellatanaw bessiyaabaa k'oppeedda diraw, shangguwaa sintsaappe nashettiide keseeddino. 42 Untunttu ubbaa gallassi Geeshsha Golliyaanne asaa soyin Yesuusi, Kiristoosa gideeddawaa tamarissiyaawaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6 He wode, kaalliyaawanttu payduu dari dari biishshin, Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuunne Yihudaan de'iyaa Ayihudatu walak'etteeddino; ayaw gooppe, Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatu, «Ubbaa gallassi gishettiyyaa k'umaan nu asinay hayk'k'o mac'c'awanttu naak'ettiino» yaageeddino. 2 Yesuusi kiiteedda tammanne laa'atuu woosa golle asaa ubbaa s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni S'oossaa k'aalaa odiyaawaa aggiide, k'umaa gishanaw nuw bessena. 3 Ishatoo, lo"aa geetettiyaawantta Geeshsha Ayyaanayenne aad'd'o eratetsay kumeedda laappu asatuwaa hintte gidoppe doorite; nuuni k'ay untuntta ha oosoo suntsana. 4 Shin nuuni S'oossaa woosaanne k'aalaa oduwaan minnana» yaageeddino. 5 Yesuusi kiiteeddawanttu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Iss's'ifaanoosa, Pilip'p'oosa, P'irookoroosa,

Nik'aaroonaa, S'imoonaa, P'arimeenanne Ayihudatuwaa ammanuwaan geleeedda Ans's'ookiyaa Niik'olaawoosa dooreeddino. 6 Yaatiide Yesuusi kiiteeddawanttu sintsaan untuntta essina, Yesuusi kiiteeddawanttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyya untunttu bolla wotseeddino. 7 S'oossaa k'aalay aakki aakki beedda; kaalliyaawanttu payduwaan Yersaalamen darssi dari dari beedda; k'ay c'ora k'eesatuukka ammaneeddino. 8 Aad'o keekatetsayenne wolk'k'ay kumeedda Iss's'ifaanoosi, asaa gidon ooratsabaanne wolk'k'aama malaataa ootsee. 9 Ayiletetsaappe keseedda asaa giyyaa Ayihuda ammaniyaawanttuppe, K'ereenappe, Iskkindiriyyaa asatuwaappe, Kil'k'iyaaapenne lisiyaappe yeedda itti itti asatuu dendiide, Iss's'ifaanoosanna palumetteeddino. 10 Shin Iss's'ifaanoosi aad'd'o eratetsaaninne Ayyaanaan haasayiyaawaa digganaw danddaybeyykino. 11 He wode untunttu, «Muse bollanne S'oossaa bolla I boriyyaa k'aalaa haasayishshin siseeddo» giyyaa worddo asatuwaa shammeeddino. 12 Asaa ubbaa, c'imatuwaanne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantta hank'k'etseeddino; Iss's'ifaanoosakko yiide Aa oyk'kiide, shiik'eedda asaakko ahina, 13 Aa bolla s'eseedda worddo markkatuu, «Ha bitanii ha Geeshsha Golliyaanne Muse higgiiyaa boriyaawaa awudenne aggena. 14 Ayaw gooppe I, «Hawe Naazireetiyyaa Yesuusi ha Geeshsha Golliyyaa kolana; Muse nuw immeedda higgiiyaakka laammana» yaagishin, nuuni siseeddo» yaageeddino. 15 Shiik'inaan utteedda Asay ubbay Iss's'ifaanoosa akeekiide s'eeliyyaa wode, Aa som"i kiitanchchaa som"iyaa malatee.

7 K'eesatuwaa ubbatuwa kaappuu Iss's'ifaanoosa, «Hawe tumee?» yaagiide oochcheedda. 2 Iss's'ifaanoosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, sisite! Nu aawuwaa Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase Masip'p'es'oomiyan de'ishshin, bonchcho S'oossay aw beettiide, 3 «Ne biitaapenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyya ba» yaageedda. 4 He wode Abraahaamo Kaladaawatu gadiyaappe kesiide, Kaaraan de'anaw beedda. Aa aabbu hayk'keeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa ha gade hintte ha"i de'iyaaasaa aheedda. 5 I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yed'd'iyaa sa'aakka Abraahaamoo immibeenna; shin aw na'ay d'ayoopekka, S'oossay Aa, «Taani newunne neeppe guyyiyaan, ne zeretsaw ha gadiyya laata ootsaade immana» yaageedda. 6 S'oossay Abraahaamoo, «Ne zaratu hara gadiyaan de'ana; yaan oydu s'eetu laytsaw untunttu ayiletanne naak'ettana. 7 Shin taani ne zeretsaa mooddiyyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyaan, untunttu he

gadiyaappe kesiide, hawaan taw goyinnana» yaageedda. 8 S'oossay Abraahaame zeretsay k'as's'arettana mala aanana c'aak'k'ina, Yisaak'a I yeliide, hospunnata gallassi k'as's'areedda; Yisaak'i Yaak'ooba k'as's'arina, k'ay Yaak'oobi tammanne laa"u aawotuwwa kaappatuwwa k'as's'areedda. 9 «Aawotuwwa kaappatuu Yooseefo k'anaatiide, Gibs'e gadiyaw ayiletaanaadan, Aa zal"eeddino; shin S'oossay aanana ittippe de'ee. 10 S'oossay waayiyaa ubbaappekka Aa kesseedda; k'ay Gibs'e kaatiyaa sintsan nashshuwaanne aad'd'o eratetsaa aw immeedda; Gibs'e kaatii Yooseefow Gibs'e gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, suntsatetsaa immeedda. 11 «Gibs'e gadiyaaninne Kanaane gadiyaan ubbaan koshay geliide, c'ora asaa metootseedda; he gaasuwaan nu aawotuu k'umaa demmibeykkino. 12 Yaak'oobi Gibs'e gadiyaan katsay de'iyaaawaa sisiide, nu aawotuwwa koyro yaa yeddeedda. 13 Laa'entsuwwa buussan Yooseefo bare ishato eretteedda; k'ay Gibs'e kaatiikka Yooseefo zariyaa ereedda. 14 Yooseefo bare aawuwwa Yaak'oobinne bare dabbuu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu Asay barekko yaana mala, kiittiide s'eegisseedda. 15 Yaak'oobi Gibs'e gadiyaa wod'd'iide hayk'keedda; nu aawotuukka yaan hayk'keeddino. 16 Untuntuu anhay hewaappe Sekeema geetettiyaa gadiyaa tookettiide, yaan Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan shammeedda duufuwaan moogetteedda. 17 «Shin S'oossay Abraahaamoo immana geeddawe polettiiyaa wodii gakkana matina, Yooseefo erenna hara kaatii Gibs'e gadiyaan denddana gakkanaw, Asay dari dari beedda. 19 He kaatii nu zariyaa c'immiide, guutsa naanay hayk'k'ana mala, kare untuntta kessi olanaadan, nu aawotuwwa un"etseedda. 20 «Muse yeletteeddawe he wode; S'oossaa sintsan I daro lo"o na'aa gideedda; bare aawuwwa golliyaan heezzu agenaa gakkanaw dic'ceedda. 21 Muse wora oletteedda wode, Gibs'e kaatiyaa naatta demmaade bare na'aadan Aa dichchaaddu. 22 Muse Gibs'atuwwa aad'd'o eratetsaa ubbaa tamaariide, k'aalaaninne oosuwaan wolk'kaama asaa gideedda. 23 «Shin Musew yelettoodeppe laytsay oytamuwwa kumeedda wode, bare ishatuwwa, Israa'eeliyaa asatuwwa be'anaw bare wozanaan k'oppeedda. 24 Israa'eelatuwaappe ittuwwa Gibs'eppe ittuu naak'k'ishshin be'iide, he Israa'eeliyaa maaddeedda; he naak'keedda Gibs'e bitaniyaa wod'iide, Aa haluwwa kesseedda. 25 Muse bare ishatuwwa bare baggana S'oossay ashshana haniyaawaa untuntuu akeekeddino giide k'oppeedda; shin untuntuu akeekibeykkino. 26 «Wonttetsa gallassi laa"u Israa'eeliyaa asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiyaawantta demmiide, untuntta sigetsanaw koyyiide, «Asatoo, ishato

hinttenttu ayaw ittuu ittuwwa naak'k'iitee?» yaageedda. 27 «Shin he bare shooruwwa naak'k'iyawe Musa, «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daannaa ootsiide, suntseeddawe oonee? 28 Neeni zino Gibs'e bitaniyaa wod'eddawaadan, taan akka wod'anaw koyyay?» yaagiide, Musa karew sugi yegeedda. 29 Muse hewaa siseedda wode Gibs'eppe kesiide, Midiyaama gadiyaan bete gidi de'iide, laa"u attuma naanaa yaan yeleeedda. 30 «Godaa kiitanchchay oytamu laytsaappe guyyiyaan, Siinaa Deriyaa matan de'iyaa bazuwwa buuran ees's'iyaa tamaa lac'uwaa gidдон Musew beetteedda. 31 Muse bare be'eddawoo maalalettiide, akeeki s'eellanaw buuraa mataan I shiik'i de'ishshin, Godaa k'aalay, «Taani ne aawotuwwa S'oossaa, Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa kokkoriide, s'eellanaw s'alibeenna. 33 «Goday Musa, «Neeni ek'keedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan de'iyaa c'aammaakka kessa. 34 Taani Gibs'en de'iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be'aade, k'ay untuntuu ooliyaakka sisaade, untuntta ashshanaw wod'd'aad. Ha"i haaya. Taani neena Gibs'e kiittana» yaageedda. 35 «He Musa Israa'eelatu; «Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa ootsiide suntseeddawe oonee?» yaagiide is's'eeddino; buuraa gidдон aw beetteedda kiitanchchan mooddiyaawaanne ashshiyaawaa gidana mala, S'oossay Aa kiitteedda. 36 He Muse Israa'eelatuwwa Gibs'e gadiyaan Zo'o Abbaaninne mela biittaan, oytamu laytsaw ooratsabaanne malaataa ootsiide, Gibs'eppe kaaletseedda. 37 «Israa'eeliyaa asaw, «S'oossay taana dentseeddawaadan, hintte zariyaa gid-doppe ta mala nabiyaa hinttenttoo dentsanawaa» yaageeddawe he Musa. 38 I Israa'eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaan de'eeddawaa; I nu aawotuwaanne Siinaa Deriyaa bolla barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de'eedda. Yaatiide S'oossaaappe de'uwaa k'aalaa nuw immanaw akkeedda. 39 «Musew nu aawotuu azazettanaw dosibeykkino; shin gede Aa sugi oliide, guyye Gibs'e simmanaw amotteeddino. 40 K'ay Aaroona, «Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwwa nuw med'd'a; ayaw gooppe, ha nuuna Gibs'eppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko» yaageeddino. 41 Miizaa Maraa malattiide, he wode eek'aa ootseeddino; he eek'aw yarshshuwwa yarshshiide, barenttu kushii ootseedda oosuwaan nashetteeddino. 42 Shin S'oossay untunttoo zokkiyaa zaareedda; untunttu saluwwa s'oolinttiyaw goyinnanaadan, untuntta aggeedda; nabatuwwa mas'aafan, « «Israa'eeliyaa asatoo, oytamu laysaa, asay baynna saan shukkeedda mehiyaanne yarshshuwwa, taw yarshsheedditee? 43 Hinttenttu hinttenttoo goyinnanaw ootseedda eek'atuwwa, Molooka dunkkaaniyaanne Refaana

giyaa hintte s'oossaa s'oolinttiyaa tookkeeddiita. Taani hinttentta Baablooneppe hini bagga yeddana» geetettiide s'aafetteedda. 44 «Muse bare be'eeddawaa malatissiide, Goday aw odeeddawaadan med'd'eedda markkaa dunkkaanii nu aawaatoo mela biittaa de'ee. 45 K'ay nu aawotuu dunkkaanii barenttu aawotuwaappe kaallaan akkiide, S'oossay kase yedersseedda Ayihuda gidenna asaa biittaa oyk'k'eedda wode, Iyyaasunna gelisseeddino; he dunkkaanii Daawite de'iyaa wodii gakkanawukka hewaan de'eedda. 46 Daawite S'oossaan sabetteedda; k'ay Yaak'ooba, Goday de'ana golliyaa kees's'anaw S'oossaa woosseedda. 47 Shin aw golliyaa kees's'eeddawe Solomona. 48 «Shin nabii, «Goday, «Saluu ta kawutetsaa oydiyaa; sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa saa. Yaatina, taw ayaa mala golliyaa kees's'anitee? Woy taani shemppanasay hak'anee? Ha ubbabaa ta kushiyan med'd'abeykkita?» yaagee» geeddawaadan, Ubbappe Bolla S'oossay Asay kees's'eedda golliyaan de'enna. 51 «Hinttenttu aybe morggii mino asee? Hinttenttu wozanay S'oossaa k'aalaa akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttenttu haytsaykka waan tulleeeddee? Ubbaa wode Geeshsha Ayyaanaw azazettenan is's'iita. 52 Nabatuwaan hinttenttu aawotuu yederssibeenname oonee? S'oossaa Na'ay S'illuu yaanawaa kasetiide odeeddawantakka wod'eeddino. Ha"i hinttentukka kiitanchchatuwa kushiyaappe S'oossaa higgiiyaa akkiide azazettibeenawanttu, S'illuwa aatsi imiide wod'eeddiita» yaageedda. 54 Untunttu hewaa siseedda wode, barenttu wozanaan Iss's'ifaanoosaw daro yilotiide, barenttu mettershshaa sa"iide naasseeddino. 55 Shin Iss's'ifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaaw pude c'addi s'eelliide, S'oossaa bonchchuwaanne Yesuusi S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'eedda. 56 Yaatiide, «S'eellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na'ay S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'ay» yaageedda. 57 Kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiide, barenttu haytsaa tuc'c'iide, ittippe gidi aakko wos's'eeddino. 58 Katamaappe gas'aa Aa kessiide, shuchchaan c'addeeddino. Markkatuukka barenttu mayuwaaw kessiide, itti Saa'oola geetettiiyaa wodallaa matan wotseeddino. 59 Iss's'ifaanoosi, «Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa akka» yaagiide s'eegishshin, untunttu shuchchaan Aa dechchiino. 60 He wode I gulbbatiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw, ha nagaraa untunttoo atto ga» yaageedda. Hewaa giinne hayk'k'i aggeedda.

8 Saa'ooli Iss's'ifaanoose hayk'uu lo"aa gi akkeedda. He gallassi Yerusalaamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aama yederssuu denddeedda; Yesuusi

kiiteeddawantuppe attin, ammaniyaawanttu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne Sammaariyaa gadiyaan laaletteeddino. 2 S'oossaa asatuu Iss's'ifaanoosa moogeeddino; k'ay aw daro yeekeeddino. 3 Shin Saa'ooli ammaniyaaw asaa d'ayissanaw baas'etee; ubbaa golliyaa geli geliide, attuma asaanne mac'c'a asaa goochchi goochchiide, k'asho golle yeddee. 4 Laaletteedda ammaniyaawanttu k'aalaa odiide, ubbasaa beeddino. 5 Pilip'p'oosi Sammaariyaa katamaa wod'd'iide, Kiristtoosabaa asaw odeedda. 6 C'ora Asay Pilip'p'oosi geeddawaa darssi akeekiide siseedda; I ootsiyaa malaataakka be'eedda. 7 Ayaw gooppe, iita ayyaanatuu kooshshaa d'ok'k'u ootsi haasayiide, c'ora asaappe keseeddino; k'ay c'ora sileeddawanttunne wobbatuu pas'eeddino. 8 He katamaan Asay daro nashetteedda. 9 Shin Simoona geetettiiyaa itti bitanii kase, barena wolk'k'aama gi kaayiid, Sammaariyaa asaa, «Laa hawe aybe ooratsabee» giissiide he katamaan de'eedda. 10 Guutsatetsaappe doommiide, woggatetsaa gakkanaw, Asay ubbay, «S'oossaa wolk'k'ay daro wolk'k'aamay hawaa» giide aabaa sisee. 11 Daro wodiyaappe doommiide, kaayuwaan Sammaariyaa asaa «Laa hawe ayba ooratsabee» giisseedda diraw, Asay aabaa sisee. 12 Shin Pilip'p'oosi S'oossaa kawutetsaabaanne Yesuusi Kiristtoosa suntsaabaa attumawanttoonne mac'c'awanttoo mishiraachchuwaaw odiide, untunttu aabaa ammaniide s'ammak'etteeddino. 13 K'ay Simoonikka bare huup'ew ammaniide s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan, Pilip'p'oosanna ittippe de'iide, oosettiiyaa malaataanne S'oossay ootseedda wolk'k'aama malaataa be'iide maalaletteedda. 14 Yesuusi kiiteedda Yerusalaamen de'iyawanttu, Sammaariyaa Asay S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseedda wode, P'es'iroosanne Yohaannisa untunttukko yeddeeddino. 15 P'es'iroossinne Yohaannisi wod'd'iide, ammaniyaawanttu Geeshsha Ayaanaa akkana mala, untunttoo S'oossaa woosseeddino; 16 ayaw gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa suntsan s'ink'k'ataa s'alalaa s'ammak'etteeddawaappe attin, untuntuppe ituwaaw bollanne Geeshsha Ayyaanay wod'd'ibeenna. 17 He wode P'es'iroossinne Yohaannisi barenttu kushiyaaw untunttu bolla wotsowaappe guyyiyaan untunttu Geeshsha Ayaanaa akkeeddino. 18 Yesuusi kiiteeddawanttu barenttu kushiyaaw untunttu bolla wotsina, untunttoo Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be'eedda wode, P'es'iroosassinne Yohaannisaw miishshaa ahiide, 19 «Taanikka ta kushiyaaw wotsiyaa ubbay Geeshsha Ayaanaa akkana mala, ha maataa tawukka immeerikkitee» yaageedda. 20 Shin P'es'iroosi aw hawaadan yaageedda; «Neeni S'oossaa

imotaa miishshaan shammanaw k'oppeedda diraw, ne miishshay neenanna c'oo d'ayo. 21 Ne wozanay S'oossaa sintsan suure gidenna diraw, new hawaan gishuu baawa. 22 Yaatawaappe guyyiyaan ha ne wozanaa iita k'ofaa diraw, nagaraappe simma; ooni eri ne wozanaan de'iyaa iita k'ofaa S'oossay atto gaanenttonne S'oossaa woossa. 23 Ayaw gooppe, neeni daro k'anaatiyaa oyk'k'aade nagaraa k'ashuwaan de'yaawaa taani be'ay» yaageedda. 24 Hewaappe guyye Simooni P'es'iroosassinne Yohaannisaw zaariide, «Hinttentu geeddawaappe ittibayenne taana gakkenna mala, hintte taw S'oossaa woossite» yaageedda. 25 P'es'iroossinne Yohaannisi markkatteeddawaappenne Godaa k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, guyye Yersaalame simmeeddino; yaatiide Sammaariyaan de'iyaa daro k'eri katamatuwaan mishiraachchuwaa k'aalaa odeeddino. 26 Godaa kiitanchchay Pilip'p'oosa, «Denddaade Yersaalameppe Gaaza afiyaa asi bayinna mela sa'aa ogiyaakko ba; he ogii away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa baggana de'ee» yaageedda. 27 Pilip'p'oosi denddiide beedda. Hinddekkko geetettiyaa Top'p'iyaa kaatattiw biittaa mooddiyaa I miishshaa ubbaakka naagiya Top'p'iyaa asaa gideedda itti shuufay de'yaawe goyinnanaw Yersaalame beedda. 28 Paray goochchiyaa gaariyaan uttiide, Yersaalameppe guyye simmiide, nabiya Isiyaasa mas'aafaa nabbabee. 29 Geeshsha Ayyaanay Pilip'p'oosa, «He gaariyaakko shiik'aade ittippe gida» yaageedda. 30 Pilip'p'oosi wos's'i yiide, nabiya Isiyaasa mas'aafaa shuufay nabbabishshin sisiide Aa, «Neeni nabbabiyaawaa akeekay?» yaageedda. 31 Shuufay, «Taw odiide akeekissiyaa Asay baynnaan waaniide akeekettii?» yaageedda; k'ay barenanna gaariyaan kesiide uttana mala, Pilip'p'oosa woosseedda. 32 Shuufay nabbabiya mas'aafay, «Dorssaadan I shuketanaw lagettee. Dorssaa maray bare isikiyaa k'ans's'iyawaa sintsan c'o'u giyaawaadan, ikka bare doonaa pokibeenna. 33 I kawusheeddawaadan aw s'illo pirdday d'ayeedda. Yesuusa de'uu ha sa'appe pude aketti diggeedda diraw, Aa zariyaabaa oonee odanawe?» yaageedda. 34 Shuufay zaariide Pilip'p'oosaw, «Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa odii? Taw odaarikii» yaageedda. 35 Pilip'p'oosi zaariide, S'oossaa mas'aafaa I nabbabiyaasappe doommiide, Yesuusabaa mishiraachchuwaa k'aalaa aw odeedda. 36 Untunttu ogiyaa oyk'k'i biidde, haatsay de'yaasaa gakeeddino; shuufay, «Haatsaa hawaa be'a; s'ammak'ettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?» yaageedda. 37 Pilip'p'oosi Aa, «Neeni ne kumentsaa wozanaappe ammanooppe, danddayaa» yaageedda. I zaariide, «Yesuusi Kiristoosi

S'oossaa Na'aa gidiyaawaa taani ammanay» yaageedda. 38 Gaari ek'k'ana mala shuufay azazina, inne Pilip'p'oosi laa"atuu duge wod'd'iide, haatsaan gelina Pilip'p'oosi Aa s'ammak'eedda. 39 Untunttu haatsaappe gas'aa keseedda wode, Godaa Ayyaanay Pilip'p'oosa lip'p'i ootsiide, afi aggeedda; laa'entsuwaa shuufay Pilip'p'oosa be'ibeenna; shin bare ogiyaa nashettiide beedda. 40 Pilip'p'oosi bare huup'ew Azos's'oosan de'yaawaa ereedda; k'ay K'iisaariyaa yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuyyiide mishiraachchuwaa k'aalaa odee.

9 Shin Saa'ooli Godaa kaalliyaawannta wod'anaw manddiide, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaakko beedda. 2 Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliya asatuwaa mac'c'awantanne attumawannta demmooppe, k'achchiide Yersaalame ahanaw, Damask'k'on de'iyaa Ayihuda woosa golleto dabbdaabbiyaa s'aafanaw Aa woosseedda. 3 I biidde, Damask'k'o katamaa gakkana matoode, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu Aa yuushshuwaa ubbaan poo'eedda. 4 Saa'ooli sa'aan kunddi uttina, «Saa'oolaa Saa'oolaa, ayaw Taana waayissay?» giyaa k'aalaa siseedda. 5 Saa'ooli, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda. Yesuusikka, «Taani neeni yederssaadde de'iyaa Yesuusa» yaageedda. 6 Shin Saa'ooli kokkoriiddinne maalalettiide, «Ta Godaw, taani ayaa ootsanaadan koyyay?» yaageedda. Goday Aa, «Denddaade katamaa gela; neeni ootsanaw bessiyaabay new yaan odettanawaa» yaageedda. 7 Saa'oolanna ogiyaan biyaa asatu ayinne haasayennan ek'k'i aggiide, kooshshaa sisiino; shin oonanne be'ibeykkino. 8 Saa'ooli sa'appe denddina, Aa ayfii doyettedda wode, ayinne s'eellanaw danddayibeenna; hewaa diraw, untunttu Aa kushiya oyk'k'i goochchiide, Damask'k'o gelisseeddino. 9 Heezzu gallassaa gakkanawukka I s'eellibeenna; ayinne mibeenna; ayaanneekka ushibeenna. 10 Damask'k'on itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyaawe de'ee; Goday sas'aan Aa, «Hanaanew» yaageedda. Hanaanii, «Ta Godaw, hawaan de'ay» yaageedda. 11 Goday Aa, «Denddaade Suure geetettiyaa ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti Saa'oola giyaa S'ersseeseppe yeedda bitaniyaa koya; ayaw gooppe, I woossee. 12 K'ay Hanaaniyaa giyaa bitanii geliide, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelanaadan, bare kushiya Aa bolla wotsiyaawaa sas'aan be'eedda» yaageedda. 13 Hanaanii zaariide, «Ta Godaw, Yersaalamen ne geeshsha asaa bolla he bitanii ay keena iitabaa ootseeddentto, taani daro asaappe sisaad. 14 K'ay Damask'k'on ne suntsaa s'eesiyaawantta ubbaa k'achchanaw, k'eesatuwaa kaappatu aw maataa immeeddino» yaageedda. 15 Shin Goday Aa, «Saa'ooli Ayihuda gidenna asaa sintsan, kaatatuwaa sintsaaninne

Israa'eeliyaa asaa sintsan, Ta suntsaa erissanawunne Taw ootsanaadan dooretteedda miishshaa gidiyaa diraw, neeni ba. 16 Ayaw gooppe, Ta suntsaa diraw, I ay keenaa waayettanaw bessintto, Taani Aa bessana» yaageedda. 17 Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiya Saa'oola bolla wotsiide, «Ta ishaw Saa'oolaa, neeni yiyaa ogiyaan new beetteedda Yesuusi, neeni s'eelana malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiitteedda» yaageedda. 18 Ellekka, ayentto pok'uwaa malay Saa'oola ayfiyaappe wod'd'ina, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelleedda; k'ay denddiide s'ammak'etteedda. 19 K'umaa miide minetti, Damask'k'on de'iyaa kaalliyaawantunna amareeda gallassaa gam"eedda. 20 Ellekka, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa» yaagiide, Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odeedda. 21 Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, «Hawe Yersaalamen Yesuusa suntsaa s'eesiyaawantta d'ayissiyaawaa gidennee? K'ay untuntta k'achchiide, k'eesatuwaa kaappatuwaa sintsa afanaw yibeenneeyye?» yaageeddino. 22 Shin Saa'ooli k'aalaa odiyaa oduu min min beedda; Yesuusi k'ay Kiristtoosa gidyaawaakka I akeekissiide odeedda diraw, Damask'k'on de'iyaa Ayihudatu aw zaariyaawaa d'ayeeddino. 23 C'ora gallasaappe guyyiyaan, Ayihudatu shiik'iide, Saa'oola wod'anaw zoretteeddino. 24 Shin Ayihudatu barena wod'anaw k'oppowaa Saa'ooli siseedda; untunttu Aa wod'anaw k'ammenne gallassi katamaa penggiyaa naagiino. 25 Shin kaalliyaawantta Aa k'amma afiide, dirssaa huup'yaanna k'un"aan duge wotseeddino. 26 Saa'ooli Yersaalame gakkeedda wode, kaalliyaawantunna ittippe gakettanaw shiik'i be'eedda; shin kaalliyaawaa I gideeddawaa ubbay ammanennaan is's'iide, aw yayyeeddino. 27 Shin Barnaabaasi Saa'oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa I waaniide be'eddentto, aw Goday wooti haasayeeddenttonne k'ay Saa'ooli Damask'k'on Yesuusa suntsan yayyenaan wooti k'aalaa odeeddentto, untunttoo geeshshiide odeedda. 28 Saa'ooli Yersaalamen yuuyyiidenne Godaa Yesuusa suntsan yayyenaan k'aalaa odiide, Yesuusi kiitteeddawantunna ittippe de'eedda. 29 K'ay Saa'ooli Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuwaana haasayeenne palumettee; shin untunttu Aa wod'anaw koyyeeddino. 30 Ishatuu hewaa sisiide, Saa'oola duge K'iisaariyaa afiide, S'ersseese yeddeeddino. 31 Yihudaan, Galiilaaninne Sammaariyaan ubbaan de'iyaa ammaniyaa asatuu sarotetsaan de'eddino; k'ay minneeddino; Godaw yayyiyaawaaninne Geeshsha Ayaanaa maaduwaan geemettiide, payduwaankka dari dari beeddino. 32 P'es'iroosi ubba saan yuuyyiide, Liidaan de'iyaa geeshsha asatuwaakko k'ay wod'd'eedda. 33 Yaatiide

hewaan hospun laytsaa siliide, arssaan gisiide de'iyaa itti Eeniyyaa giyaa bitaniyaa demmeedda. 34 P'es'iroosi Eeniyyaa, «Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena patsee; denddaade ne hiis'aa yegga» yaageedda. Hewaappe guyye ellekka denddi ek'keedda. 35 Liidaaninne Saaronan de'iyaa Asay ubbay Eeniyyaa be'iide, Godaakko simmeeddino. 36 Yoop'p'e katamaan itti S'aabbito geetettiyaa ammanewunna de'aw; S'aabbito guussay Giriike k'aalaan Dork'k'o giyaawaa. Iza bare de'eedda wodiyya ubbaan lo"obaa ootsaaddenne hiyyeesaa maaddaadde de'aw. 37 He wode iza harggaade hayk'k'ina, Asay izi anhaa meec'c'iide, poo'iyaa pude kessiide gisisseedda. 38 Liiday Yoop'p'ew mata; kaalliyaawanttu P'es'iroosi Liidiyaan de'iyawaa Yoop'p'en sisiide, «Hayyanaa nuukko ellekka yaarikki» yaagiya kiitaa laa"u asatuwaa bolla aakko kiitteeddino. 39 Hewaappe guyye P'es'iroosi denddiide, untuntunna bi gakkina, pook'iyaa pude Aa kessiide, kifiliyaa gelisseeddino. Asini baynna am"e mac'c'awanttu ubbay yeekkiidenne Dork'k'a untuntunna de'iyaa wode ootseedda k'amishatuwaanne mayatuwaa ubbaa P'es'iroosa bessiide, Aa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide ek'keeddino. 40 P'es'iroosi untunttu ubbaa kare kessiide, gulbbati S'oossaa woosseedda; k'ay anhaakko simmiide, «S'aabbitee, dendda» yaageedda; S'aabbitakka bare ayfiyaa dooya P'es'iroosa be'aade, d'ok'k'a uttaaddu. 41 P'es'iroosi izo bare kushiyan maadiide, dentsi esseedda; hewaappe guyyiyaan, ammaniyaawantanne asini baynna am"e mac'c'awantta s'eesiide, pas'eeddawunno untunttoo immeedda. 42 Ha yewuu Yoop'p'e katamaa ubbaan laalettina c'ora Asay Godaa ammaneeddino. 43 P'es'iroosi Yoop'p'en itti Simoona giyaa galbbaa k'aac'iyawaanna daro wodiyya gam"eedda.

10 K'iisaariyaan «S'aalatuwaa Olaa asatuwaa» geetettiyaa olanchchatoo itti s'eetatuwaa kaappuu K'ornneliyooosa giyaawe de'ee. 2 K'ornneliyooosi S'oossaa loytsiide ammaniyaa asanne, bare soy asaa ubbaanna ittippe S'oossaw goyinniyaa asaa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; k'ay S'oossaa ubbaa wode woossee. 3 Itti gallassi udduppu saatiyaa heeraan, «K'ornneliyooosa» giide s'eesiyaa S'oossaa kiitanchchay barekko gelishshin, K'ornneliyooosi sas'aan geeshshiide be'eedda. 4 K'ornneliyooosi yayyiide, kiitanchchaa c'addi s'eelliide, «Ta Godaw, I ayee?» yaageedda. Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaageedda; «Ne woosayenne neeni hiyyeesaa maadiyaawe S'oossaa sintsan hassayettanaw saluwaa beedda. 5 Ha"i Yoop'p'e asaa kiitaade, P'es'iroosa geetettiyaa Simoona ahissa. 6 P'es'iroosi abbaa doonaan de'iyaa galbbaa k'aac'iyaa Simoona gollen imatsatetsaan utteedda; neeni ootsanaw

bessiyaawaa I new odanawaa» yaageedda. 7 K'ornneliyoosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare k'oomatuwaappe laa"atuwaanne S'oossaw goyinniyya bareppe shaakettena wotaadaratuwaappe ittuwaa s'eesiide, 8 untuntntoo ubbabaa odiide, untuntnta Yoop'p'e kiitteedda. 9 Wonttetsa gallassi untuntntu biide, Yoop'p'e katamaakko matishshin, P'es'iroosi usuppun saatiyaa heeraan golliyya bollan dembbayiide ootseeddasaa S'oossaa woossanaw keseedda. 10 K'ay koshattiide, k'umaa maanaw koyyeedda; shin k'umay ka'ishshin, sas'aa be'eedda. 11 Saluu dooyettina, wolk'k'aama mayuwaa malatiyaabay oyddu baggana oyk'ettiide, sa'aan wod'd'ishin, P'es'iroosi be'eedda. 12 Hewaan oyddu gediyaanna de'iyaa mehii, do'ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de'ee. 13 «P'es'iroosaa, dendda ek'k'aade shukka ma» giyaa k'aalay aakko yeedda. 14 Shin P'es'iroosi, «Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke» yaageedda. 15 K'ay laa'entsuwaa, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunissoppa» giyaa k'aalay aakko yeedda. 16 Heezzu gede hewaadan geedda; hewaappe guyyiyaan, ellekka he wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe pude saluwaa aketti aggeedda. 17 P'es'iroosi bare be'eedda sas'aa biletsay ayaa gidandeeshsa? Yaagiide, bare wozanaa gidдон, «Laa hawe ayee?» giishshin, K'ornneliyoosi kiitteedda asatuu Simoonaa gollii de'iyaaasaa koyyiide, Aa penggiyaan ek'k'eeddino. 18 Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «P'es'iroosa geetettiyaa Simoonaa giyaa imatsay hewaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino. 19 P'es'iroosi sas'aan be'eeddabaa akeekanaw k'ofaan sheekkide'ishshin, Geeshsha Ayyaanay Aa, «Be'a, heezzu asatuu neena koyyiino; 20 denddaade wod'd'a; Taani untuntnta kiitteedda diraw, sid'ennaan untuntntunna ba» yaageedda. 21 P'es'iroosi asatuwaakko wod'd'iide, «Hinttentu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana yeedditee?» yaageedda. 22 Untuntntu, «S'oossaw yayyiyyaa s'illuu Ayihuda asaa ubbaan daro bonchchetteedda s'eetatuwaa kaappuwaa K'ornneliyoosi, neena bare soy afissiide, k'aalaa neeppe sisana mala, S'oossaa geeshsha kiitanchchay aw odeedda» yaageeddino. 23 P'es'iroosi asatuwaa imatsa ootsi shoobbanaw soy mokkeedda. Wonttetsa gallassi, denddiide untuntntunna beedda; Yoop'p'e katamaan de'iyaa ishatuwaappe ittuu ittuu aanana ittippe beeddino. 24 Wonttetsa gallassi, K'iisaariyya gakeeddino; K'ornneliyoosi bare dabbatuwaanne bare laggetsatuwaa ittippe s'eesi shiishshiide, P'es'iroosa naagee. 25 P'es'iroosi gelana hanishin, K'ornneliyoosi aanana gakettiide, Aa sintsan kunddiide, aw goyinneedda. 26 Shin P'es'iroosi, «Dendda! Taanikka ta huup'ew asaa» yaagiide Aa dentseedda. 27 P'es'iroosi K'ornneliyoosanna haasayiide, soy geleedda; I

geliyaa wode c'ora Asay shiik'eeddawaa demmiide, 28 asaa, «Ayihuda Asay hara zariyaanna ittippetetsaan de'anaw, woy gakettanaw woga gidennawaa hintte huup'ew eriita; shin taani oonanne tunaa woy sheneyiyaabaa geena mala, S'oossay taana besseedda. 29 Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaad. Ha'i, «Taana ayaw ahisseedditee?» yaagaade hinttentta oochchay» yaageedda. 30 K'ornneliyoosi hawaadan yaageedda; «Taani hachche oyddu gallassaappe kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin S'oossaa woossishin, p'olk'k'iyaa mayuwaa mayyeedda Asay ta sintsan ek'k'iide, 31 taana, «K'ornneliyoosa, S'oossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa maaddiyaawaakka hassayeedda. 32 Simmi asaa Yoop'p'e kiittaade, Simooni P'es'iroosa giyaawaa s'eesissa; Simooni P'es'iroosi Simoonaa giyaa galbbaa k'aac'c'iyaaawaa gollen abbaa doonaan imatsatetsaa utteedda» yaageedda. 33 Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiittaad; neeninne yaadde loytsaadda; simmi neeni nuw odanaw S'oossay neena azazeeddawaa ubbaa sisanaw ha'i nuuni ubbay hawaan S'oossaa sintsan de'eetto» yaageedda. 34 P'es'iroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; «S'oossay asaa som'iyyaa s'eellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne s'illo oosuwaa ootsiyaawaa galatiyaawaa taani tumu akeekaad. 36 S'oossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristoosa baggana, sarotetsaa odiidde, ha wonggalaa mishiraachchuwaa Israa'eeliyaa asaw kiitteeddawaa hinttentu eriita. 37 Yohaannis k'aalaa odeedda s'ink'k'ataappe guyyiyaan, Galiilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte eriita. 38 S'oossay Naazireetiyya Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolk'k'aan kuntseedda; S'oossay aanana de'iyaa diraw, lo'obaa I ootsiiddinne s'alahiyaa kaappoo moodetteedda ubbaa patsiide yuuyyeedda. 39 «Ayihuda gadiyaaninne Yerusaalamen I ootseedda ubbabaw nuuni markka. Untuntntu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, Aa wod'eeddino. 40 Shin S'oossay heezzeentsiyaa gallassan hayk'uwaappe Aa dentsiide besseedda. 41 S'oossay koyro dooreedda markkatuwaa nuuna, Aa besseeddappe attin, asaa ubbaa gidenna; hayk'uwaappe I denddeeddawaappe guyyiyaan, nuuni aanana meeddonne usheeddo. 42 S'oossay wonggalaa mishiraachchuwaa asaw nuuni odanawunne, pas'a de'iyaa wanttu bollaninne hayk'k'eeddawayntu bollan pirdanaw I suntseeddawe Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda. 43 S'oossay aan ammaniyyaa ubbaa nagaraa Aa suntsan atto gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino» yaageedda. 44 P'es'iroosi biro he yewuwaa odishin, k'aalaa sisiyaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wod'd'i aggeedda. 45 P'es'iroosanna Yoop'p'eppe

yeedda, ammaniya k'as's'aretteedda Ayihuda ubbatuu Ayihuda gidennawanttu bollanka Geeshsha Ayaanaa imotay gukkeedda diraw maalaletteeddino. 46 Ayaw gooppe, untunttu dumma dumma k'aalaan haasayishshiinne S'oossaa darotetsaa sabbishshin siseeddino. He wode P'es'iroosi zaariide, 47 «Hawanttu k'ay nuunaadan Geeshsha Ayaanaa akkeeddawanttu s'ammak'ettennaadan, haatsaa untuntta digganaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda. 48 Untunttu Yesuusi Kiristtoosa sunsan s'ammak'ettana mala, untuntta azazeedda; hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttuna amareeda gallassaa uttana mala, Aa woosseeddino.

11 Yesuusi kiitteeddawantunne Yihudaa ubbaan de'iyaa ishatuu, Ayihuda gidennawanttukka S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseeddino. 2 P'es'iroosi Yerusaalame beedda wode, k'as's'aretteedda asatuu aanana palumettiide, 3 Aa, «Neeni k'as's'arettiibeennawanttukko gelaade, untuntunna k'umaa maada» yaageeddino. 4 Shin P'es'iroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda; 5 «Taani Yoop'p'e katamaan S'oossaa woossishin, taani Ayyaanaan gidaade sas'aa be'aaddi; wolk'k'aama mayuwa malatiyaawe oydu baggana oyk'ettiide, saluwaappe wod'd'iide, taakko yeedda. 6 Hewaa gidduwaa taani c'adda s'eelliyaa wode, oydu gedii de'iyaa mehiyaa, du'aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be'aaddi. 7 K'ay, <P'es'iroosaa, dendda; shukka ma> giyaa k'aalaa taani sisaad. 8 «Shin taani, <Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta doonaakko shiik'i erenna> gaad. 9 «K'aalay saluwaappe laa'entsuwaakka, <S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunaa gooppa> yaagiide taw zaareedda. 10 «Hewe heezzu gede hanina, wurssetsaan ubbabay saluwaa pude gooshetteedda. 11 He man"iyaan heezzu asatuu K'iisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de'iyaa golliyya gakkii aggeeddino. 12 Taanikka sid'ennaan untuntunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. K'ay ha usuppun ishatuu Yoop'p'eppe taananna K'iisaariyaa biina, nuuni K'ornneliyoosa soy geleeddo. 13 Kiitanchchay bare soyin ek'k'iide barena, <P'es'iroosa geetettiyya Simoon s'eesanaw asaa Yoop'p'e kiitta; neeninne ne golle Asay ubbay attiyaa k'aalaa I new odanawaa> geeddawaa K'ornneliyoosi wooti siseeddentto, nuw odeedda. 15 «Taani haasayanaw doommiyaawaan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla wod'd'eeddawaadan, untunttu bollaakka wod'd'i aggeedda. 16 Goday, <Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin hinttenttu Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ettanita> yaageedda k'aalaa taani

hassayaaddi. 17 S'oossay nuw Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawanttoo immeedda imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka k'ay immooppe, simmi S'oossaa digganaw taani oonee?» yaageedda. 18 Untunttu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, «Yaatina, S'oossay Ayihuda gidennawanttukka k'ay nagaraappe simmiide de'anaadan, untuntta kaac'eedda» yaagiide S'oossaa galateeddino. 19 Iss's'ifaanoosa bolla gakkedda waayiyaa geeduwaan laalettettedda ammaniyaawanttu k'aalaa Ayihudatuwaa s'alalaappe attin, haraw ittoonne odennaan, Pink'k'e, K'op'iroosanne Ans's'ookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino. 20 Shin K'op'iroosappenne K'ereenappe yeedda itti itti ammaniya asatuu Ans's'ookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Giriike asawukka odeeddino. 21 Godaa wolk'k'ay untuntunna de'ee; k'ay c'ora Asay ammaniide, Godaakko simmeeddino. 22 Ha yewuu Yerusaalamen de'iyaa ammaniya asaw sisetina, ammaniya Asay Barnaabaasa Ans's'ookiyaa kiitteedda. 23 Barnaabaasi Ans's'ookiyaa beedda wode, S'oossaa aad'd'o keekatetsaa oosuwa be'iide nashetteedda; untunttu ubbay Godan barenttu kumentsaa wozanaappe min de'anaadan, untuntta zoreedda. 24 Ayaw gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanayne ammanuu kumeedda lo'o asaa; he gaasuwaan c'ora Asay Godaakko yeeddino. 25 Hewaappe guyyiyaan, Barnaabaasi Saa'oola koyyanaw S'ersseese beedda. 26 Yaatiide Saa'oola demmeedda wode, Ans's'ookiyaa aheedda. Barnaabaasinne Saa'ooli ammaniya asana itti laytsaa kumentsaa uttiide, c'ora asaa tamarisseeddino; kaalliyaawanttu Ans's'ookiyaan Ammaniya asaa geetettiide, koyro s'eesetteeddino. 27 Nabatuu Yerusaalameppe Ans's'ookiyaa he wode wod'd'eeddino. 28 Untunttu giddoppe Agaaboosa giyaawe denddiide, sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay denddanawaa Ayaanaa wolk'k'aan timbbitiyaa odeedda; hewe haneeddawe K'alawudeyoosa kawutetsaa wodiyaanna. 29 Kaalliyaawanttu huup'iyaan huup'iyaan barenttu wolk'k'aa keena miishshaa kessiide, Yihudaan de'iyaa barenttu ishatoo maaduwa yeddananw k'ofaa k'achcheeddino. 30 Untunttu hewaadan ootsiide, miishshaa Barnaabaasa bollaninne Saa'oola bolla woosa golle c'imatoo yeddeeddino.

12 Kaatiyaa Heroodise he wode woosa golle asaappe amareedawantta waayissuwaa doommeedda. 2 Yohaannisa ishaa Yaak'ooba mashshaan wod'iseedda. 3 Hewe Ayihudatuwaa nashechcheeddawaa be'iide, gujji P'es'iroosakka oyk'k'eedda; hewe Maagage Ukitsaa Baalaa bonchchiyaa gallassatuwaanna. 4 P'es'iroosa oyk'k'iide k'achcheedda. Paasigaa Baalaa Bonchchiyaa

gallassatuwaappe guyyiyaan, gade asaa sintsa aatsanaw k'oppiide, oydu oydu wotaadaratu Aa naaganaadan, tammanne usuppun wotaadaratoo aatsiide immeedda. 5 Hewaa diraw, P'es'iroosi k'asho golliyaan naagetee; shin woosa golle Asay aw minisiide S'oossaa woossee. 6 Heroodise P'es'iroosa asaa sintsa aatsanaw k'oppaanaappe kase k'amma, P'es'iroosi laa'u santsalataan k'ashettiide, laa'u wotaadaratuwaappe gidduwaan gem"ishheedda; naagiyaawantukka k'asho golle penggiyaan ek'kiide naagiino. 7 Akeekenaan de'ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan ek'ki aggeedda; k'asho gollenkka poo'uu poo'ii aggeedda. Kiitanchchay P'es'iroosa miyyiyaa dechchi beegotsiide Aa, «Elle dendda» yaageedda; he man"iyaan santsalatay Aa kushiyaappe wod'd'i aggeedda. 8 Kiitanchchay Aa, «Ne suriyaa danc'c'a; ne c'aammaakka wotsa» yaagina, P'es'iroosi hewaadan ootseedda; kiitanchchay, «Ne mayuwaa mayyaade taana kaala» yaageedda. 9 P'es'iroosi k'asho golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw sas'aa be'iaawaa malateeddappe attin, kiitanchchay ootsiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna. 10 Kiitanchchayenne P'es'iroosi koyro wotaadaraappenne laa'entso wotaadaraappe aad'd'iide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakkeeddino; penggiikka untunttoo barekka dooyetti aggeedda; untuntu kesiide itti ogiyaanna biishshin, kiitanchchay ellekka P'es'iroosappe shaaketti aggeedda. 11 P'es'iroosi barena gakkeeddabaa akeekiide, «Taana Goday bare kiitanchchaa kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda Asay naagi utteedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha"i tumu eraad» yaageedda. 12 I hewaa akeekkeedda wode, c'ora Asay ittippe shiik'kiide S'oossaa woossiyaasaa, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa daayi Mayraami soy 13 biide penggiyaan s'eesina, itti Roodo giyaa k'oomata dooyanaw yaaddu. 14 Rooda P'es'iroosa k'aalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggiyaa dooyennan guyye wos's'aadde, P'es'iroosi karen ek'k'eeddawaa asaw odaaddu. 15 Asay izo, «Hanne, neeni gooyaa» yaageedda. Rooda P'es'iroosa gideeddawaa geeshshaade odaaddu. Untuntu, «Hewe Aa kiitanchchaa» yaageeddino. 16 Shin P'es'iroosi karen s'eesiide aggenaana is's'ina, Asay kariyaa dooyi, Aa be'iiide maalaletteeddino. 17 Shin untuntu c'o'u gaana mala, P'es'iroosi bare kushiyan s'orssiide, Goday k'asho golliyaappe Aa wooti kesseeddentto, untunttoo k'onc'c'issi odiide, «Hawaa Yaak'oobawunne ishato oodite» giide, kesi harasaa beedda. 18 Sa'ay wontteedda wode, P'es'iroosi hak'a bidiggeeddentto giina wotaadaratuwaa gidдон daro walassay keseedda. 19 Heroodise P'es'iroosa koyishshin, I d'ayeedda wode, naagiyaawantta k'oriide, untuntta

wod'ana mala azazeedda; hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe K'iisaariyaa wod'd'iide, hewaan amareeda wodiya utteedda. 20 Heroodise S'i'iroosa asawunne Sidoonaa asaw loytsi hank'k'etteedda; untuntu gade Asay katsaa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, untuntu ittippe giidiide, Aa golliyaa kaappuwaa Bilass's'oosa barenttu bagga ootsiide, sigettana mala woossanaw Heeroodisakko beeddino. 21 Heroodise suntsetteedda gallassi, bare kawutetsaa mayuwaa mayyiide, kawutetsaa oydiyaan uttiide, asaw haasayeedda. 22 Asay, «Hawe S'oossaa k'aalaa; asaa k'aalaa gidenna» yaagiide kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeedda. 23 Heroodise S'oossaa bonchchibeenna diraw, he man"iyaan Godaa kiitanchchay Aa dechchina, gus'uniyaan meetettiide, hayk'ki aggeedda. 24 Shin S'oossaa k'aalay dic'c'eenne dari dari bee. 25 Barnnaabaasinne Saa'ooli barenttu oosuwaa poliide, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa barenttuna akkiide, Yersaalameppe simmeeddino.

13 Ans's'ookiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa gidдон nabatuunne tamarissiyaawanttu de'iino; untunttukka Barnaabaasa, Karetsa giyaa Simoonaa, K'ereenappe yeedda Luuk'iyooosa, gadiyaa mooddiyaa Heroodisanna dic'c'eedda Minaahanne Saa'oola. 2 Untuntu Godaw goyinnishshinanne s'oomishshin, Geeshsha Ayyaanay, «Taani s'eeseedda oosoo Barnnaabaasanne Saa'oola taw dummayite» yaageedda. 3 Untuntu s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiya Barnaabaasa bollaninne Saa'oola bollan wotsiide, untunta yeddeeddino. 4 Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay untunta kiittina, Seeluuk'iyaa wod'd'eeddino; hewaappe wonggiriyaan geliide, K'op'iroosa haatsaani dooddetteeddasa beeddino. 5 Untuntu Silmaana gakkiiide, Ayihuda woosa golletuwaan S'oossaa k'aalaa odeeddino; untunta maaddanaw Yohaannisi untuntunna de'ee. 6 Untuntu K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda sa'aa ubbaa P'aafu gakanaw yuuyyiide, nabiya itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa giyaa shareechchuwa demmeeddino. 7 He shareechchuu gadiyaa mooddiyaa Sarggiyoosa P'awuloosa giyaa akeekanchcha bitaniyaanna de'ee. Sarggiyoosa P'awuloosa Barnnaabaasanne Saa'oola barekko s'eesiide, S'oossaa k'aalaa sisanaw koyyeedda. 8 Shin shareechchuwa Elimaasi (Giriike k'aalaan hewe Aa suntsaa) gadiyaa mooddiyaawaa ammanuwaa digganaw koyyiide, untuntu haasayaa p'alk'k'eedda. 9 Shin P'awuloosa giyaa Saa'ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwa c'addi s'eelliide, 10 Aa, «Laa ha s'alahiya kaappuwaa na'aw, genetetsay ubbayenne iitatetsay ubbay kumeeddawoo,

s'illotetsaa ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiaawaa aggikkii? 11 Be'a; ha'i Godaa kushii ne bolla de'ee; neeni k'ook'a gidana; amareeda wodii gakkanaw, aawaa poo'uwaa be'akka» yaageedda. He man'iyaan shaannochchayenne d'umay Aa ayfiyaa goozina, bare kushiyaay oyk'kiide, kaaletsiyaa uraa koyyiide yuuyyeedda. 12 He wode gadiyaa mooddiyaawe hewaa be'eedda wode, Goday tamarissiyaawaan maalalettiide ammaneedda. 13 P'awuloosinne aanana de'yaawanttu P'aafuppe denddiide, P'inifiliyaan de'iyaa P'ergge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi untuntuppe shaaketti, Yersaalame simmeedda. 14 Shin untunttu P'erggeppe aad'd'iide, P'iisiidiyaan de'iyaa Ans's'ookiyaa gakeeddino; Sambbata gallassan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino. 15 Muse higginne nabatuwaa mas'aafay nabbabetteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda woosa golle kaappatuu, «Nu ishato asaa minisiyaa k'aalay hinttenttoo de'ooppe, asaw haasayeerikkitee» yaagiide untunttoo kiitteeddino. 16 P'awuloosi denddi ek'kiide, bare kushiyaan s'orssiide, hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo sisite. 17 Ha Israa'eeliyaa asaa S'oossay nu aawotuwa dooriide, Gibs'e gadiyaan imatsatetsaan untunttu de'ishshin, untuntta c'orisseedda; bare wolk'k'aama wolk'k'aankka Gibs'e gadiyaappe untuntta kesseedda. 18 Bazuwaan oytamu laysaa keenaa nu aawotuwa I danddayeedda. 19 Kanaane giyaa gadiyaan Ayihuda gidenna laappu kawutetsaa d'ayissiide, untunttu gadiyaa bare asaa laatisseedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, nabiya Saameela wodiya gakkanaw, oyddu s'eetanne ishatamu laysaa keenaa daannatuwa untunttoo immeedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttoo kaatiyaa immana mala woossina, S'oossay Biiniyaama zariyaappe K'iisa na'aa Saa'oola oytamu laysaw kaatetana mala, untunttoo immeedda. 22 S'oossay Saa'oola shaareeddawaappe guyyiyaan, untunttu bolla Daawite kaatetana mala, Aa dentseedda; Daawitebaa markkattiide, «Taani koyyiya ubbabaa ta wozanaadan ootsiyaa Issey na'aa Daawita demmaad» yaageedda. 23 «S'oossay, «Taani Daawita zariyaappe Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa ahana» k'aalaa geleeddawaadanka, Yesuusa aheedda. 24 Yesuusi yaanaappe kase Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettana mala, Yohaannisi k'aalaa odeedda. 25 K'ay Yohaannisi bare oosuwa wurssana haniide asaa, «Taana oona giide k'oppiitee? Taani hintte naagiyaawaa gidikke; shin be'ite, Aa gediya c'aammaa k'ashuwaakka gediyaappe billanaw taw bessenawe taappe guyyenna yee» yaageedda. 26 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zeretsatoo, k'ay hawaan

Ayihuda gidennawanttoo S'oossaw yayyiyaawanttoo, ha atotetsaa k'aalay nuw kiitetteedda. 27 Ayaw gooppe, Yersaalamen de'iyaa asayenne untunttu kaappatuu Yesuusanne Sambbata gallassaa ubbaan nabbabettiya nabatuwaa k'aalaa akeekibeenna diraw, Aa bolla pirddiide, nabatuwaa k'aalaa poleeddino. 28 Yesuusa wod'isanaw itti gaasuukka untunttoo beetenaan is's'ina, P'ilaas'oosi Aa wod'ana mala woosseeddino. 29 «Untunttu Yesuusabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa poleedda wode, mask'k'aliyaappe Aa wotsiide moogeeddino. 30 Shin S'oossay hayk'uwaappe Yesuusa dentseedda. 31 Hewaappe guyyiyaan I barenanna Galiilaappe Yersaalame yeedda asatoo c'ora gallassaa beeteedda untunttu ha'i abaa asaw markkattiino. 32 «S'oossay nu aawaatoo immana geedda wonggalaa mishiraachchuwa nuuni hinttenttoo odeetto. 33 Daawite Mazimuriyaa Mas'aafaan laa'entso shemppuwaan, « «Neeni Ta Na'aa. Hachche Taani ne Aawuwa gidaaddi» geetettiide s'aafetteeddawaadan, S'oossay Yesuusa dentsiide, nu aawaatoo immana geeddawaa nuw untunttu naanaw poleedda. 34 Laa'entsuwa I hayk'k'enna mala, hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo S'oossay, «Taani Daawitew immana geedda ammanetteeda geeshsha anijuwa hinttenttoo immana» yaagiide haasayeedda. 35 Hewaa diraw, Mazimuriyaa Mas'aafaan harasaan k'ay, «Ne Geeshsha Na'aa anhaakka musissakka» yaageedda. 36 Ayaw gooppe, Daawite bare wodiyaan S'oossaa k'ofaa ootseeddawaappe guyyiyaan hayk'k'iide, bare aawotuwaana hayk'k'i museedda. 37 Shin S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe musibeenna. 38 «Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nagaraa atto geetetteeddawe hinttenttoo Yesuusa baggana odetteeddawenne, Muse higgayan s'illanaw hinttenttoo danddayettenna ubbabaappe aan ammaniya ubbay s'illanawe hinttenttoo eretto. 40 Hewaa diraw, nabatu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite; 41 « «S'oossay geeddabaa k'illic'yaawanttoo, be'ite; haray atto itti uray hinttenttoo odintokka, hintte ammanenna oosuwa taani hinttenttu wodiyaan, ootsiyaa diraw, poora giite; hayk'k'ite» geeddino» yaageedda. 42 P'awuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, Asay untunttu laa'entsuwa Sambbatanka hewaa gujiide odana mala woosseeddino. 43 Shiik'uu laaletteeddawaappe guyyiyaan, c'ora Ayihudatuunne Ayihudatuwa ammanuwaan geliide S'oossaw yayyiya c'oratu, P'awuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa aad'd'o keekatetsaan min de'ana mala, untunttoo odiide miniseeddino. 44 Laa'entsuwa Sambbataan amareeda asatuwaappe attin, katamaa

Asay ubbay S'oossaa k'aalaa sisanaw shiik'eedda. 45 Shin Ayihudatuu c'ora asaa be'eedda wode, P'awuloosa k'anaateeddino; Aa haasayaa p'alk'k'iide, Aa boreeddino. 46 P'awuloosinne Barnaabaasi s'aliide, «S'oossaa k'aalay kasetiide hinttenttoo odettanaw koshshee; shin k'aalaa hintte is's'eedda dirawunne med'inaa de'uwaa akkanaw hinttenttoo bessena giide, hintte hinttenttu huup'yaan pirddedda diraw, be'ite, nuuni Ayihuda gidennawantukko simmeetto. (aiōnios g166) 47 Ayaw gooppe, Goday nuuna, «Asay ubbay hintte baggana attana mala, hinttentta taani, Ayihuda gidennawanttoo poo'uwaa ootsaad» yaagi azazeedda» yaageeddino. 48 Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda wode, nashettiide S'oossaa k'aalaa bonchcheeddino; k'ay med'inaa de'oo dooretteedda ubbay ammaneeddino. (aiōnios g166) 49 Godaa k'aalay he gadiyaa ubbaa gakkeedda. 50 Shin Ayihudatuu S'oossaw goyinniyyaa bonchchetteedda mac'c'awantanne katamaan de'iyaa wolk'kaama asatuwaa P'awuloosa bollaninne Barnaabaasa bolla dentsetsina, asatuu untuntta yederssuwaa doommiide, barenttu gadiyaappe keseeddino. 51 Shin Yesuusi kiitteeddawanttu untuntta is's'yaawanttoo malaataa gidana mala, barenttu gediyaappe baanaa shoc'iide, Ik'ooniyoone katamaa beeddino. 52 K'ay Ans's'ookiyaan de'iyaa kaalliyaawanttunkka Geeshsha Ayyaanayenne nashechchay kumeedda.

14 Kasewaadankka P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'ooniyoone Ayihudatuwaa woosa golle geliide, k'aalaa odeeddino; hewaappe guyyiyaan c'ora Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ammaneeddino. 2 Shin ammanibeenna Ayihudatuu Ayihuda gidennawanttu wozanaa laammiide, ishatuwaa bolla hank'k'etseeddino. 3 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaan daro wodiyyaa gam'eeddino; untunttu Godaabaa yayyenaan odeeddino; Goday malaataanne ooratsabaa untunttu ootsana mala, untunttoo wolk'kaa immeeddawaan bare aad'd'o keekatetsaa k'aalaabay tuma gideeddawaa markkatteedda. 4 Shin katamaa Asay shaaketti, baggay Ayihudatuwaakko, baggay Yesuusi kiitteeddawanttukko simmeeddino. 5 Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatuu barenttu kaappatuwaanna ittippe Yesuusi kiitteeddawantta K'ohanawunne shuchchaan c'addanaw K'oppeedda wode, 6 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa eride, Liss's'iraanne Derbbe geetettiyaa Lik'aa'ooniyyaa katamatuwaanne untunttu heeraan de'iyaa gadiyaa bi aggeeddino; 7 hewaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiino. 8 Bare daayi uluwaappe yeletoodeppe doommiide, laa'u gedii

silina, ubbakka hamettenna itti bitanii Liss's'iraan de'ee. 9 He bitanii P'awuloosi odishin sisee; P'awuloosi Aa c'addi s'eelliyaa wode, pas'anaw aw ammanuu de'iyawaa be'iide, 10 kooshshaa d'ok'k'isside Aa, «Sitti gaade ne gediyaan ek'k'a» yaageedda; guppi denddiide, hametaa doommeedda. 11 P'awuloosi ootseeddawaa Asay be'iide, bare kooshshaa Lik'aa'ooniyyaa k'aalaan d'ok'k'u ootside, «S'oossatuu asaa malatiide nuukko wod'd'eeddino» yaageedda. 12 Asay Barnaabaasa, «Diyaa» giide, P'awuloosi haasayaw waannatiyyaa diraw, Aa, «Hermeesa» giide suntseedda. 13 Geeshsha Gollii katamaa matan de'iyaa Diyaa k'eesayenne Asay korumatuwaanne darii lo"iyyaa c'iishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawanttoo yarshshuwaa yarshshanaw koyyiide, penggiyaa aheeddino. 14 Shin Yesuusi kiitteedda Barnaabaasinne P'awuloosi hewaa siseedda wode barenttu mayuwaa peed'iide, asaa giddo wos's'iidde, 15 barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootside, hawaadan yaageeddino; «Asaw, hawaa ayaw ootsiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan med'etteedda asaa; ha patsenna yewuwaappe saluwaanne sa'aa, abbaanne untunttu gidon de'iyaa ubbabaa med'd'eedda de'uwaa S'oossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwaa odeetto. 16 I beni asaa zeretsay ubbay barenttu ogiyaa baana mala yeddi aggeedda. 17 Hinttenttoo iraa saluwaappe bukisseedda; katsaakka I wodiyaan immeedda; k'ay k'umaa immiide, hinttentta loytsi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo"obaa ootside, ubbaa wodekka barew markkaa d'ayibeenna» yaageeddino. 18 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo Asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino. 19 Ans's'ookiyaappenne Ik'ooniyooneppe yeedda Ayihudatuu asaa barenttu bagga zaariide, shuchchaan P'awuloosa c'addeeddino; untunttoo hayk'k'eeddawaa malatina, katamaappe karew Aa goochchi kesseeddino. 20 Shin kaalliyaawanttu Aa matan yuuyyi aad'd'iide ek'k'ishshin, I denddiide, katamaa geleedda. Wontetsa gallassi Barinabaasanna ittippe Derbbe beedda. 21 Untunttu Derbbe katamaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiide, c'ora Asay Yesuusa ammanana mala ootseeddawaappe guyyiyaan, Liss's'iraa, Ik'ooniyooneenne Piisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyaawantta minisiidenne untunttu ammanuwaan min de'ana mala zoriidde, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa gelanaw loytsi waayettana bessee» yaageeddino. 23 K'ay ammaniyaawanttoo de'iyaa saan de'iyaa saan c'imatuwaa dooriide, s'omeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, untunttu ammaneedda Godaw untuntta hadaraa immeeddino. 24 P'iisiidiyaa gadiyaappe aad'd'iide, P'inifiliyaa yeeddino; 25 P'erggen

k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, As'aaliyaa beeddino. 26 Hewaappe untuntu barenttu poleedda oosuwaa diraw, Asay untuntu hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeedda Ans's'ookiyaa Markkabiyaan simmeeddino. 27 Ans's'ookiyaa gakteedda wode ammaniyaa asaa shiishshiide, S'oossay barenttuna ittippe ootseedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna Asay ammanana mala, untunttoo penggiyaa dooyeeddawaa, asaw odeeddino. 28 Yaatiide hewaan kaaliyaawantunna daro wodiyaan gam"eeddino.

15 Itti itti asatuu Yihudaappe Ans's'ookiyaa wod'd'iide, «Muse wogaadan, hintte k'as's'arettenawaa gidoope, attanaw danddaykita» yaagiide ishatawaa tamarissuwaa doommeeddino. 2 P'awuloosinne Barnaabaasi untuntunna darssi walak'ettiide palumettina, Ans's'ookiyaan de'iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, P'awuloosannanne Barinabaasanna Yersaalame biide, Yesuusi kiiteeddawantunne c'imatuwaana gaketanaw k'ofay k'ashetteedda. 3 Ammaniyaa asatuu untuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda gidennawantu S'oossaakko simmeeddawaa odiidde, Pink'k'iyannanne Sammaariyaana aad'd'eeddino; hewe ishatawaa ubbaa loytsi nashechcheedda. 4 Untuntu Yersaalame gakteedda wode, ammaniyaawantu, Yesuusi kiiteeddawantunne c'imatuu untuntta mokkeeddino; S'oossay barenttun ootseeddawaa ubbaa odeeddino. 5 Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu dendi ek'k'iide, «Hinttenttu untuntta k'as's'aranawunne Muse higgiiyaa naagana mala azazanaw bessee» yaageeddino. 6 Yesuusi kiiteeddawantunne c'imatuu hewaa zoretanaw shiik'eeddino. 7 Loytsi haasayeeddawaappe guyyiyaan, P'es'iroosi dendi ek'k'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawantoo, Ayihuda gidennawantu wonggalaa mishiraachchuwaa k'aalaa ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana S'oossay hintte giddoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita. 8 Asaa wozanaa eriyaa S'oossay Geeshsha Ayaanaa nuw immeeddawaadan, untunttookka immiide tumayeedda. 9 Untuntu ammaneedda diraw, I untuntu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne untuntu gidduwaan dummatetsaa wotsibeenna. 10 Hewaa diraw, nu aawotuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wol'k'aama tookuwaa kaaliyaawantuu morggiyaan wotsiide, ha"i hintte ayaw S'oossaa paac"iitee? 11 Shin Godaa Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsaan untuntu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa ammaneeetto» yaageedda. 12 Asay ubbay c'o"u giide, Barnaabaasinne P'awuloosi Ayihuda gidenna asaa gidon barenttu baggana S'oossay ootseedda malaataanne ooratsabaa ubbaa

odishin sisee. 13 Untuntu haasayaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Yaak'oobi hawaadan yaagiide zaareedda; «Ishatoo, taani giyaawaa sisite. 14 S'oossay Ayihuda gidennawantu giddoppe barew haniyaa asaa akkanaw Ayihuda gidennawantoo koyro wooti k'oppeeddentto Simooni odeedda. 15 Nabiyyaa k'aalay hawaana giigee; Goday daro wodiyaappe doomiide, asaa hawaa erissiide, S'oossaa Mas'aafan hawaadan yaageedda; « «Hawaappe guyyiyaan, sa'aan de'iyaa hara Asay ubbay, tawaa gidanaw, taani s'eeseedda Ayihuda gidenna Asay ubbay, Godaa koyyana mala, taani simmana. Taani kolettiide kunddeedda golliyaadan, haneedda Daawite kawutetsaa dentsana. Koletteeddawaakka zaaraade kees's'ana; taani laa'entsuwaa Aa essana» yaageedda. (aiōn g165) 19 «Hewaa diraw, ta k'ofaa gidoope, Ayihuda gidennawantuppe S'oossaakko simmiyaawantta nuuni metootsanaw koshshenna. 20 Shin untuntu eek'aani tuneeddawaa meenna mala, woshummenna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, untunttoo nuuni dabddaabbiiyaa s'aafanaw koshshee. 21 Ayaw gooppe, Muse higgiiyaa kase yeletaappe doomiide Sambbataan Sambbataan Ayihuda woosa golletuwaan nabbabiidde, Aa k'aalaa katamaa ubbaan odiyaawantu de'iino» yaageedda. 22 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiiteeddawantunne c'imatuu woosa golle asaa ubbaana ittippe barenttu giddoppe amareeda asatuwaa dooriide, P'awuloosannanne Barinabaasanna Ans's'ookiyaa yeddanaw k'ofaa k'achcheeddino; untuntu daro bonchchetteedda laa"u asatuwaa Barssaabaa geetettiiyaa Yihudaanne Sillaasa dooreeddino. 23 Yaatiide hawaadan giyaa dabddaabbiiyaa s'aafiide, untuntu bolla kiiteeddino; «Nuuni Yesuusi kiiteeddawantunne c'imatuu hintte ishataw, Ans's'ookiyaan, Sooriyaaninne Kilk'k'iyaa de'iyaa Ayihuda bagga gidenna ishataw nu sarotaa kiiteetto. 24 «Nuuni azazibeena asatuu nu giddoppe biide, «Hinttenttu k'as's'aretanawunne Muse higgiiyaa naaganaw bessee» giide, hinttentta metootseeddawaanne yiloyeeddawaa sisiide, 25 nu Godaa Yesuusi Kiristoosa suntsaa diraw, barenttu shemppuwaa oleedda nuuni siik'iyaa Barnaabaasannanne P'awuloosanna dooretteedda asatuwaa hinttenttukko kiitanaw itti wozanaan nu k'ofaa k'achcheeddo. 27 Hewaa diraw, nuuni s'aafeeddawaa untuntu barenttu huup'ew barenttu doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiiteeddo. 28 «Ayaw gooppe, eek'aw yarshsheeddawaa mooppite; suutsaa ushoppite; bakkuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. Ha koshshiyaawantuppe atin, hara

dees'iyaa yewuwa hinttentta toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanay yewuwa eeno giide akkeeddo; ha ubbabaappe hintte huup'iyaa naagooppe, hinttentu lo'obaa ootsiita. Simmi saro de'ite» yaageeddino. 30 Hewaa diraw, kiitetteeddawantu moyzzetti, Ans'sookiyaa wod'd'iide, ammaniyaa asaa shiishshiide, dabddaabbiyaa asaw immeeddino. 31 Untuntu he minisiyaa dabddaabbiyaa nabbabeedda wode, nashetteeddino. 32 K'ay Yihudayenne Sillaase barenttu huup'ew nabatuwaa gidiyaa diraw, ishatuwa loytsi mak'k'iide miniseeddino. 33 Untuntu Ans'sookiyaan amareeda gallassaa utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuu sarotetsaan moyzzina, barentta kiitetteeddawantukko simmeeddino. 34 Shin Sillaase yaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda. 35 K'ay P'awuloosinne Barnaabaasi hara c'ora asatuwaana ittippe Godaa k'aalaa tamarissiiddenne wonggalaa mishiraachchuwa odiidde, Ans'sookiyaan utteeddino. 36 Amareeda gallasaappe guyyiyaan, P'awuloosi Barnaabaasa, «Nuuni Godaa k'aalaa odeedda katamaa ubbaan nu ishatuu wooti de'iinontto, guyye simmiide, s'omoos be'oytte» yaageedda. 37 Hewaappe guyye Barnaabaasi Mark'koossa geetettiya Yohaannisa barenttuna afanaw koyyeedda. 38 Shin P'awuloosi Mark'koossa barenttuna afanaw koyyibeenna; ayaw gooppe, I untuntuppe P'inifiliyaan shaaketteedda; k'ay untuntunna oosoo bibeena. 39 Untuntu gidduwaan lo'enna walassay kesina, ittuu ituwaappe shaaketteedda; Barnaabaasi Mark'koossa akkiide, markkabiyaan K'op'iroosa beedda. 40 Shin P'awuloosi Sillaasa akkina, ishatuu Aa hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatsesaw immeeddawaappe guyyiyaan beedda. 41 Yaatiide ammaniyaa asatuwaa minisiide, Sooriyaannanne Kil'k'iyanna aad'd'eedda.

16 P'awuloosi k'ay Derbbenne Liss's'iraa beedda; hewaan S'imootoosa geetettiya kaalliyaawe, itti ammaniyaa Ayihuda mishiratti na'ay de'ee; Aa aabbu Giriike asaa. 2 Liss's'iraaninne Ik'ooniyoonen de'iyaa ishatuu S'imootoosabaa loytsi markkatteeddino. 3 P'awuloosi Aa S'imootoosa barenanna afanaw koyyiide, Aa aabbu Giriike asaa gideeddawaa hewaan de'iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, Aa oyk'k'iide k'as's'areedda. 4 Untuntu katamatuwaana biidde, Yesuusi kiitteedda Yersaalamen de'iyaa wantunne c'imatu wotseedda higgiiyaa ammaniyaawanttu naagana mala, untunttoo odiidde aad'd'eeddino. 5 Hewaa diraw, ammaniyaawanttu ammanuwaan min, payduwaanka gallasaappe gallasan dari dari beeddino. 6 Iisiyaan k'aalaa odenna mala, Geeshsha Ayyaanay untuntta diggeedda diraw, Pirggiyaa gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aad'd'eeddino. 7

Untuntu Miisiyaa zawaa gakkedda wode, Biitaniyaa baanaw koyyeeddino; shin Yesuusa Ayyaanay untuntta diggeedda. 8 Hewaa diraw, untuntu Miisiyaa mataanna aad'd'iide, S'iro'adaa wod'd'eeddino. 9 P'awuloosi k'amma sas'aan itti Mak'idooniyaa bitanii barena, «Mak'idooniyaa pinnaade nuuna maaddaarikkii» yaagiidde ek'k'i woossishin be'eedda. 10 Sas'aa I be'eeddawaappe guyyiyaan, nuuni ellekka Mak'idooniyaa baanaw koyyeeddo; ayaw gooppe, wonggalaa mishiraachchuwa yaan de'iyaa asaw odanaw, S'oossay nuuna s'eeseeddawaa nuw malateedda. 11 Hewaa diraw, S'iro'aadappe denddiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraak'e beeddo; wonttetsa gallassi Naap'p'ule beeddo. 12 Hewaappe Pilip'p'isiyoosa beeddo; Pilip'p'isiyoosi Mak'idooniyaa biittaw huup'e katamaa; k'ay Roome Asay de'iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareeda gallassaa utteeddo. 13 Sambbata gallassi, katamaappe gas'aan shaafaa doonaan Ayihudatu S'oossaa woossiyaa sa'ay de'iyawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiik'eedda mac'c'a asaw k'aalaa odeeddo. 14 Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaas'iroona katamaappe yaade S'oossaa ammanewunna, zo'o mayuwaa zal''iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu; P'awuloosi odiyaawaakka iza sisana mala S'oossay I wozanaa dooyeedda. 15 Liidiyaa bare soy asaana ittippe s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan nuuna, «Hinttentu taana Godaa tumatetsaan ammanaw giide k'oppooppe, ta soyin de'ishshite» gaade woossaaddu; minisaade shoobbaaddu. 16 Nuuni S'oossaa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla ak'ina kaayiyaa itti k'ooma naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare godatoo demmaaddu. 17 Gakettaade P'awuloosanne nuuna kaalaadde, «Hawanttu hinttenttoo attana ogiyaa odiyaawanttu, Ubbaaappe Bolla S'oossaa ayiletuwaa» gaade kooshshaa d'ok'k'u ootsaade haasayaw. 18 Ubbaa gallassi hewaadan gaw; shin P'awuloosi yilotiide guyye simmi, he iita ayaanaa, «Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristoosa sunsan neena azazay» yaageedda; he man''iyaan iita ayyaanay iippe kesi aggeedda. 19 Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmana ogii d'ayeeddawaa be'iide, P'awuloosanne Sillaasa oyk'k'iide, geyaa sa'aan de'iyaa daannatuwaa sintsa goochchi kesseeddino. 20 Daannatuwaa sintsa untuntta afiide, «Hawanttu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loytsi metootsiino. 21 Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne ootsanaw woga gidennabaa tamarissiino» yaageeddino. 22 Asay itti bagga gidiide, P'awuloosa bollaninne Sillaasa bolla denddeedda; daannatuukka untuntu mayuwaa k'aari akkiide, s'am''aan untuntta shoc'ana mala azazeeddino.

23 Unttuntu darssi wad'd'eeddawaappe guyyiyaan, k'asho golliyaan yeggeeddino. K'asho golliyaa naagiyaawekka untuntta minisi naaganaadan azazeeddino. 24 K'asho golliyaa naagiyaawe he azazuwaa akkiide, P'awuloosanne Sillaasa k'asho golliyaa k'ol'o gelissedda; untunttu gediyaakka mitsaanna gatsi daras'iide k'achchedda. 25 Shin k'amma bilahe gidiyaa heeraan P'awuloosinne Sillaase S'oossaa woossiide, mazimuriyaa yes's'iide S'oossaa galatiino; k'ashetto Asay untunttu giyaawaa sisee. 26 K'asho golliyaa s'ap'uu k'aas's'ana gakkanaw wozanaa aatsenan biittay darssi k'aas's'eedda; he man'iyaan penggiikka ubbay dooyetti aggina, k'ashettedda asaa ubbaa santsalatay biletti wod'd'eedda. 27 K'asho golliyaa naagiyaawe gem'ishuwaappe beegottiyaa wode, k'asho golliyaa penggiikka ubbay dooyetteeddawaa be'iide, k'ashetto Asay kessi akkiide bidiggeeddawaa aw malatina, barena wod'anaw k'oppiide, c'ubiyaa akkeedda. 28 Shin P'awuloosi kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Neeni neena ayaanne ootsoppa; ayaw gooppe, nuuni ubbay hawaan de'eetto» yaageedda. 29 K'asho golliyaa naagiyaawe s'omppiyya woossi akkiide, ellekka k'ol'o wos's'eedda; kokkoriide P'awuloosa sintsaaninne Sillaase sintsan guufanneedda; 30 untuntta kare kessiide, «Ta godatoo, taani attanaw ayaa ootsana bessii?» yaageedda. 31 P'awuloosinne Sillaase Aa, «Godaa Yesuusi Kiristoosa ammana; neeni attana; ne soy asaykka» yaageeddino. 32 Untunttu awunne Aa soyin de'iyaa ubbaw Godaa k'aalaa odeeddino. 33 K'amma he saatiyanka k'asho golliyaa naagiyaawe untuntta afiide untunttu maytsaa meec'c'eedda; he man'iyaan bare soy asaa ubbaanna s'ammak'etti aggeedda. 34 P'awuloosanne Sillaasa pude bare soy afiide, untunttoo k'umaa aatseedda; I bare soy asaa ubbaanna S'oossaa ammaneedda diraw, nashettedda. 35 Wonttina daannatuu, «He asatuwaa billa» yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa aakko kiiteeddino. 36 Hewaappe guyye k'asho golliyaa naagiyaawe, «Hinttentu bilettana mala, daannatuu taw kiiteeddino; simmi ha'i kesiide sarotetsaan biite» yaagiide he kiitaa P'awuloosaw odeedda. 37 Shin P'awuloosi he polisiyaa kaappatuwaa, «Nuuni Roome gade asaa gidishin, untunttu nuuna pirdday baynnaan asaa sintsan wad'd'iide, k'asho golliyaan yeggeeddino. Ha'i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hanenna; untunttu barenttu huup'ew yiide, nuuna kessino» yaageedda. 38 Polisiyaa kaappatuu daannatoo hewaa odina, P'awuloosinne Sillaase Roome gade asaa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino. 39 Hewaa diraw, daannatuu yiide untuntta, «Nuuni hinttentta naak'k'eeddo» geeddino. K'asho golliyaappe kare untuntta kessiide, katamaappe kesiide baana mala woosseeddino. 40

P'awuloosinne Sillaase k'asho golliyaappe kesiide, Liidiyaa soy beeddino; yaan ishatuwaanna gaketiiide, untuntta minisiide hewaappe beeddino.

17 P'awuloosinne Sillaase, Ampip'oliisaannanne Ap'olooniyanna aad'd'iide, Teselonk'k'e yeeddino; Teselonk'k'en Ayihuda woosa golli de'ee. 2 P'awuloosi bare dooyaadanka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata gallassatuwaan S'oossaa Mas'aafatuwaappe asaana haasayeedda; 3 Kiristoosi waayiyaa akkanawunne hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa untunttoo billiide odiiddinne tuma gideeddawaakka untuntta erissiide, «Yesuusi ha taani hinttentoo odiyaawe Kiristoosa» yaagee. 4 Unttuntuppe ittuu ittuu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino; hawaadanka, S'oossaw goyinniyaa c'ora Giriike asaynne c'ora bonchchetteedda mac'c'awanttu, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino. 5 Shin Ayihudatuu k'anaatiide, itti itti oosuu bayinna ita asatuwaa k'oc'aappe shiishshiide katamaa asaa walasseeddino; P'awuloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoonna golliyaa dooddeeddino. 6 P'awuloosinne Sillaase untunttoo beettenaan is's'ina, Yaasoonanne itti itti ishatuwa katamaa kaappatuwaakko afiide, «Hawanttu gadiyaa ubbaa metootseeddawanntu, hawaakka yeeddino. 7 Yaatina Yaasooni untuntta bare soyin wotseedda; hawanttu ubbay, «Yesuusa giyaa hara kaatii de'ee» giide K'eesaare azazuwaa minisiino» yaagiide, kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeeddino. 8 Shiik'eedda asaynne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metootteeddino. 9 Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyaan billeeddino. 10 Ammaniyaawanttu P'awuloosanne Sillaasa sa'ay k'ammiyaawaan ellekka Beeriyaa yeddeeddino. Yaa gakkiiide, Ayihuda woosa golle geleeddino. 11 Beeriyaa asatuu Teselonk'k'en de'iyaa asatuwaappekka aad'd'i dooyetto wozanay de'iyaa diraw, «P'awuloosi geeddawe tumenttonne» yaagiide, ubbaa gallassi S'oossaa Mas'aafatuwaa tamaariidde, k'aalaa kumentsaa laamotaan akkeeddino. 12 Hewaa diraw, untunttuppe c'oratu, Giriikatuwaappe bonchchetteedda c'ora mac'c'awantunne c'ora attuma asatuu ammaneeddino. 13 Shin Teselonk'k'en de'iyaa Ayihudatuu P'awuloosi S'oossaa k'aalaa Beeriyanka odeeddawaa siseedda wode, Beeriyaa yiide, asaa aanana walasseeddino. 14 Hewaappe guyyiyaan, ishatuu ellekka P'awuloosa abbaa mataan yeddi aggeeddino; shin Sillaasenne S'imootoose Beeriyaa atteeddino. 15 P'awuloosa moyzzeedda asatuu Ateenaa gatseeddino; he asatuu Sillaasenne S'imootoose

barenttoo danddayetteeddawaadan, ellekka barekko yaana mala, P'awuloosi kiiteedda kiitaa akkiide, Beeriyaasimmeeddino. **16** P'awuloosi Ateenaan Sillaasanne S'imootoosa naagiidde, katamaan eek'ay kumeeddawaa be'iide yiloteedda. **17** Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan Ayihudatuwaananne S'oossaw goyinniyaa Ayihuda gidenna asatuwaana palumettee; k'ay ubbaa gallassi geyaan barenanna gaketiyaa asaanakka palumettee. **18** K'ay Eppik'oroosapenne Iss's'o'ikiyaappe yeedda itti itti eranchchatuu P'awuloosanna palumetteeddino; untuntuppe ittuu ittuu, «Ha toofiinay ayaa haasayanaw koyyii?» yaageeddino. Haratuu P'awuloosa Yesuusabaanne hayk'uwaappe I denddeeddawaa barenttoo odiyaa diraw, «Ooratsa s'oossatubaa odiyaawaa malatee» yaageeddino. **19** P'awuloosa oyk'k'iide, «Ha neeni tamarissiyaa ooratsa yewuu ayentto nuuna erissaarikkii? Ayaw gooppe, neeni nuw ooratsabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto» yaagiide P'awuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa afeeddino. **21** Ateenaa Asay ubbayne hewaan de'iyaa imatsatuu ooratsabaa haasayiiddinne sisiide peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino. **22** P'awuloosi Ariyosppaagoosan de'iyaa shiik'uwaa sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ateenaa asatoo, s'oossatoo ubbabaan hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be'ay. **23** Ayaw gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa s'eellaadde aad'd'ishshin, «Erettena S'oossaw» geetetiide s'aafetteedda yarshshuwaa sa'aa k'ay demmaad; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday. **24** «Alamiyaanne alamiyaan de'iyaa ubbabaa med'd'eedda S'oossay saluwaanne sa'aa Goday, Asay kees's'eedda Geeshsha Golliyaan de'enna. **25** Ayentto pac'c'eedda asaadan, asaa kushiya I s'eellenna; ayaw gooppe, I bare huup'ew de'uwaa shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbaw immeedda. **26** S'oossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe med'd'iide, gadiyaa ubbaan wotseedda; I bare huup'ew untunttu de'ana wodiyaanne sa'aa kase zawayeedda. **27** «I hewaa ootseeddawe untunttu oyk'k'i oyk'k'i s'eelliide, barena koyyiidde, ooni eri demmanawantteeshsha giyaawaana; gidoppenne, S'oossay nuuppe oossinne haako gidenna. **28** Ayaw gooppe, hinttentuppe itti itti eranchchatuu, «Nuuni Aa naanaa» geeddawaadan, nuuni aan pas'a de'eettonne k'aas'etteetto. **29** Simmi nuuni S'oossaa naanaa gideedda diraw, S'oossay asaa c'inc'c'atetsaaninne k'ofaan work'k'aappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa malatee yaagiide, k'oppanaw bessena. **30** Hewaa diraw, S'oossay Asay eribeenna wodiya aatseedda; shin ha"i ubba saan Asay ubbay nagaraappe simmana

mala azazeedda. **31** Ayaw gooppe, S'oossay wodiya keeri wotseedda; he wodiyaan bare dooreedda uraan sa'aa de'iyaa asaa ubbaa bolla s'illo pirdaa I pirdana; asaa ubbaw hayk'uwaappe Yesuusa dentseeddawaan hewaa tumayeedda» yaageedda. **32** Untuntuppe itti itti asatuu hayk'uwaappe dendduwaabaa P'awuloosappe sisiide, Aa bolla k'ilic'eeddino; shin hara asatuu Aa, «Nuuni hawaa neeppe gujiide sisana koyyeetto» geeddino. **33** Hewaa diraw, P'awuloosi untunttu gidoppe keseedda. **34** Shin itti itti attuma asatuu P'awuloosanna gaketiiide amaneeddino; untunttu gidduwaan Ariyosppaagoosan de'iyaa pirdaa golle daannay Diyoonaasiyoosi, Damaariiso geetettiya itti mishirattinna hara asatuu de'iino.

18 Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ateenaa kesiide, K'oronttoosa beedda. **2** Hewaan Ak'iilaa giyaa itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Ak'iilay P'ans's'oossan yeletteedda; Ayihuda Asay ubbay Roomeppe kesana mala, K'alawudeyoosi azazeedda diraw, amareeda wodiyaappe kase, I bare machchatti P'irisk'killanna S'aaliyaappe yeedda; P'awuloosi untuntunna gaketanaw beedda. **3** Aa oosuunne untunttu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw, untuntunna uttiide, ittippe ootseedda. **4** P'awuloosi Sambataa ubbaan Ayihudatuwaana Giriikatuwa ammansanaw Ayihuda woosa golliyaan palumettee. **5** Sillaasenne S'imootoose Mak'idooniyaappe yeedda wode, P'awuloosi Ayihudatoo Yesuusi bare huup'ew Kiristoosa gideeddawoo k'aalaa oduwaa toleedda. **6** Shin untunttu P'awuloosa haasayaa p'alk'k'ianne Aa borina, P'awuloosi bare mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiide, «Hinttenttu iitatsay hinttentta oyk'k'o; taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay» yaageedda. **7** Hewaappe kesiide, S'oossaw goyinniyaa Yoss's'oosa giyaa bitaniyaa soy beedda; Yoss's'oosa gollii Ayihuda woosa golliyaa matan de'ee. **8** Ayihuda woosa golle kaappuu K'arisip'p'oosi bare soy asaa ubbaanna Godaa amaneedda; K'oronttoosa asatuwaappekka c'oratu S'oossaa k'aalaa siseedda wode, ammaniide s'ammak'etteeddino. **9** Goday itti k'amma sas'aa P'awuloosa, «Yayyoppa; oda; c'o'u gooppa. Taani neenanna de'iyaa diraw, neena k'ohanaw iitabaan yeggana Asay ooninne baawa; ayaw gooppe, taw ha katamaan c'ora Asay de'ee» yaageedda. **11** P'awuloosi S'oossaa k'aalaa asaa tamarissiidde, itti laytsanne usuppun agenaa untuntunna utteedda. **12** Gaaliyoose Akaayiyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatuu ittippe P'awuloosa bolla denddiide, pirdaa golle Aa afiide, **13** «Ha bitanii Muse higgiiyaa is's'iide, Asay S'oossaw goyinnana mala c'immee» yaageeddino. **14** P'awuloosi haasayana hanishin, Gaaliyoose

Ayihudatuwaa, «Ayihudatoo, hewe balaa oosuwaa woy iita naak'o gidoope, taani hinttentubaa danddayaade sisanaw bessee. 15 Shin k'aalaw suntsawunne hintte huup'e higgiyaw hinttentu palumettoope, hintte huup'ew erite; hawaa taani pirdikke» yaageedda. 16 Pirdaa golliyaappe karew untunta kesseedda. 17 Hewaappe guyyiyaan, Giriike Asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa Sostteniisa oyk'k'iide, pirdaa golliyaa sintsan shoc'eeddino; shin Gaaliyoosa hewe ayinne metibeenna. 18 P'awuloosi daro wodiya K'orontoosan utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuwa sarotiide, P'irisk'killinanne Ak'iilaana markkabiyaan Sooriyaa beedda; barew shiik'keedda gaasuu de'iyaa diraw, Kinkkiriya katamaan bare huup'iyaa meedetteedda. 19 Untuntu Efesoone gakeedda wode, P'awuloosi P'irisk'killonne Ak'iilaa yaan yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwaana palumetteedda. 20 Untuntu barenttuna daro wodiya uttana mala P'awuloosa woossina I is'seedda. 21 Shin untuntuppe shaaketiide, «S'oossay goope, laa'entsuwaa hinttentukko simmana» yaagiide Efesoonaappe markkabiyaan beedda. 22 K'iisaariyaa gakeedda wode Yersaalame biide, ammaniya asaa saroteeddawaappe guyyiyaan, Ans's'ookiyaa wod'd'eedda. 23 Yaan amareeda wodiya gam'iide beedda; kaalliyaawantta ubbaa minisiide, Galaatiyaannanne P'iriggiyaanna aad'd'eedda. 24 Iskkindiriyaan yeletteedda Ayihuda asaa itti Ap'iiloosa giyaa lo"o haasayiyaawe Efesoone beedda; S'oossaa Mas'aafatuwaa I darssi eriyaa asaa. 25 Godaa ogiyaakka tamaareedda asaa; Yohaannisa s'ink'k'ataa s'alalaa eriide, ayyaanan bare garssan ees'ettiide, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne tamarisseedda. 26 Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyenaan haasayaa doommeedda. P'irisk'killayne Ak'iilay I odiyaa waa siseedda wode, barenttuna soy Aa afiide, S'oossaa ogiyaa kaseppe suurissiide, aw geeshshi odeeddino. 27 Ap'iiloosi Akaayiyaa pinnana koyyina, ishatuu Aa minisiide, Akaayiyaan de'iyaa kaalliyaawanttu Aa mokaana mala, untunttoo dabddaabbiyaa s'aafeeddino; I yaa gakiide, S'oossaa aad'd'o keekatetsaan ammaniyaawantta daro maaddeedda. 28 Ayaw goope, Yesuusi bare huup'ew Kiristoosa gideeddawaa Ayihudatoo S'oossaa Mas'aafatuwaappe k'onc'c'issiide, asaa sintsan minisiide odeedda.

19 Ap'iiloosi K'orontoosan de'ishshin, P'awuloosi k'ommo baggana aad'd'iide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyaawantta demmeedda. 2 P'awuloosi untunta, «Hinttentu ammaneedda wode Geeshsha Ayaanaa akkeedditee?» yaagiide oochcheedda. Untuntu, «Tuytti,

akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de'iyawaakka sisibeykko» yaageeddino. 3 P'awuloosi untunta, «Yaatina, Ayaan s'ammak'etteedditee?» yaageedda. Untuntu, «Nuuni Yohaannisa s'ink'k'ataani s'ammak'etteeddo» yaagiide zaareeddino. 4 P'awuloosi, «Yohaannisi bareppe guyyiyaan yiyaa Yesuusi Kiristoosan Asay ammanana mala, asaw odiide, nagaraappe simmiyaa s'ink'k'ataani s'ammak'eedda» yaageedda. 5 Untuntu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristoossaw gidanaw s'ammak'etteeddino. 6 P'awuloosi bare kushiya untuntu bolla wotseedda wode Geeshsha Ayyaanay untuntu bolla wod'd'ina, duma duma k'aalaan haasayeeddino; k'ay timbbitiyaakka odeeddino. 7 Hewaan tammanne laa"u asatuwaa gidiyaawanttu de'iino. 8 P'awuloosi Ayihuda woosa golle geliide, S'oossaa kawutetsaabaa palumettiiddinne akeekissiide, asaana heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyenaan haasayee. 9 Shin untuntuppe ittuu ittuu makkaliide, c'ora asaa sintsan Godaa ogiyaa boriide ammanennaan is's'ina, P'awuloosi untuntuppe shaaketti, barena kaalliyaawantta barenanna afeedda; S'iraanoosa giyaa timirte golliyaan ubbaa gallassi palumettee. 10 P'awuloosi laa"u laytsaa gakkanaw k'aalaa odeedda; hewaa diraw, lisiyaan de'iyaa Asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawantukka Godaa k'aalaa siseeddino. 11 S'oossay P'awuloosa baggana duma malaataa ootseedda. 12 Hewaa diraw, Asay Aa bollay bochcheedda maarabiyaa woy mayuwaa hargganchchatoo afee; hargganchchatuukka pas'iino; iita ayyaanatuukka untuntuppe kesiino. 13 Iita ayyaanatuwaa kesiide yuuyiyaa Ayihudatuwaappe ittuu ittuu, «P'awuloosi k'aalaa odiyaa Yesuusa suntsan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto» yaagiide, iita ayyaanatuu de'iyaa asatuwaa bolla Godaa Yesuusa suntsaa s'eesi be'eeddino. 14 K'eesatuwaa kaappuwaa Ask'k'eewa giyaa itti Ayihuda bitaniyaw hewaa ootseedda laappu naanay de'iino. 15 Iita ayyaanay untunttoo zaariide, «Taani Yesuusa eray; P'awuloosakka eray. Shin hinttentu oonee?» yaageedda. 16 Iita ayyaanay de'iyaa bitanii untuntu bolla guppi wod'd'ina, untuntu masuns'iide, he golliyaappe kallo wos's'ana gakkanaw, wolk'k'aamiide s'ooneedda. 17 Efesoonen de'iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide ubbay daro yayyeeddino; Godaa Yesuusa suntsaykka daro bonchcheteedda. 18 Ammaniyaawantuppe c'ora asatuu barenttu ootseeddawaa paas'iiddinne k'onc'c'iyaan odiide yiino. 19 Bitiyaawantuppe c'oratu barenttu mas'aafatuwaa shiishshiide, asaa ubbaa sintsan guuddeeddino; he mas'aafatuwaa gatiyaa heetiyaa wode, ishatamu sha"a Biraa santimiya gideedda. 20 Hewaa

mala wolk'k'aama ogiyaan S'oossaa k'aalay dic'c'eenne aakkee. 21 Hewe poletteeddawaappe guyyiyaan P'awuloosi, «Taani Yersaalame baade Roomekka k'ay be'anaw bessee» yaagiide, Mak'idooniyaannanne Akaayiyaana aad'd'iide, Yersaalame baanaw k'ofaa k'achchedda. 22 K'ay barena maaddiyaawantuppe laa'atuwaa S'imootoosanne Erass's'ooosa Mak'idooniya kiittiide, barew lisiyaan amareeda wodiya gam'eedda. 23 Godaa ogiyaa diraw, he wode daro walassay keseedda. 24 Ayaw gooppe, s'agaraa biraa muushissiide tigi med'd'iyaa Dimes'iroosa giyaa itti bitanii Ars's'emiisi Geeshsha Golliyya misiliyaa biraappe tigi tigiide, oosanchchatoo daro wod'iyaa demmee. 25 Hewantanne untuntuwaa mala oosuwa ootsiyaawantta ittippe shiishshiide, hawaadan yaageedda; «Asaw, nu duretetsay ha oosuwaanna gidiyaawaa hintte erii. 26 Hewe P'awuloosi, «Asaa kushii med'd'eeddawanttu s'oossatuwaa gidikkino» yaagiide, Efesoone s'alalaan gidennaan amareeda gadatuwaappe attin, lisiyaan ubbaan c'ora asaw odi ammantseeddawaa hinttentu be'eedditanne siseeddita. 27 Lo'ennabay, nu oosuu kad'ettanawaa s'alalaa gidenna; shin lisiyaan de'iyaa ubbatuunne sa'aa ubbaan de'iyaaawanttu goyinniyaa wolk'k'aama s'oossatto geetetiyyaa Ars's'emiisi geeshsha gollii bonchchettennan attanawaanne, izi darotetsay kunddanawaa» yaageedda. 28 Asay hewaa siseedda wode loytsi hank'k'ettiide «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino. 29 Katamaa ubbaan walassay denddeedda; P'awuloosanna hamettiyyaa Mak'idooniyya asatuwaa Gaayoosanne Ariss's'irokoosa barenttuna oyk'ki akkiide, ittippe kaassaa sa'aa wos's'eeddino. 30 P'awuloosikka Asay shiik'eeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin kaalliyaawanttu Aa diggeeddino. 31 lisiyaa gadiyaa kaappatuwaappe P'awuloosa laggetsatuwaappe ittuu ittuu P'awuloosaw kiittiide, kaassaa sa'aan k'onc'c'iyaa kesiide I beettana mala, Aa woosseeddino. 32 Shiik'uwaan walassay denddina, dariyaa bagga Asay haray atto ayaw shiik'eeddentto erenna diraw, ittuu ittibaw walak'ettiyya wode, yekkuu k'ay harabaw walak'ettee. 33 Ayihudatuu Iskkindira aatsi bessina, itti itti Asay I haasayana mala, asaa giddoppe sintsaw Aa aatseedda; Asay c'o'u gaana mala, I bare kushiyan s'orssi bessiide, asaw mootettanaw koyyeedda. 34 Shin Iskkindire Ayihuda asaa gideeddawaa Asay ereedda wode, laa'u saate gidiyaawaa keenaa ubbay itti k'aalaan, «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino. 35 Katamaw s'aafe gideeddawe asaa c'o'u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Efesoone asaw, Efesoone katamay wolk'k'aama Ars's'emisinne

saluwaappe wod'd'eedda eek'aa shuchchaw eek'aa golliyya naagiyaawaa gideeddawaa erenna Asay oonee? 36 Hawaa kaddiyaa Asay bayinna diraw, hinttentu woppu gaanawunne dirbennan agganaw bessee. 37 Ayaw gooppe, hawanttu Geeshsha Golliyya miishshaa wuu'ibeennawantta nu s'oossatuwaakka boribeennawantta aheedda. 38 Hewaa diraw, Dimes'iroosinne aanana de'iyaa oosanchchatuu asaa mootanaw koyyooppe, pirdaa gollii dooyaa de'ee; k'ay gadiyaa mooddiyaawanttukka de'iino; untunttu barenttu giddon mootetiino. 39 Shin hintte hara yewuwaa koyyooppe, higgiiyaa shiik'uwaan yewuwaa k'achchana. 40 Ayaw gooppe, hachche haneeddawaa shabbiretsaa giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna mootana; ha shiik'ookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwa odanaw danddayokko» 41 yaagiide shiik'uwa laaleedda.

20 Walassay irs's'eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi kaalliyaawantta ahissiide zoreedda; untuntta, «Saruwaan de'ite» giide, Mak'idooniyya baanaw keseedda. 2 He gadiyaanna aad'd'iide, k'aalaa odiide, asaa loytsi miniseeddawaappe guyyiyaan, Giriike gade yeedda. 3 I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriyaa baanaw k'oppishin, Ayihudatuu barena wod'anaw koyyiyaawaa be'iide, Mak'idooniyaanna guyye simmanaw bare k'ofaa k'achchedda. 4 P'awuloosa moyzeeddawanttu, Beeriyaappe P'arihaasa na'aa Sosiip'aas'iroosa, Teselonk'keppe Ariss's'irokoosanne Sikonddisa, Derbbeppe Gaayoosanne lisiyaappe Tikik'oosanne S'irofimoosa, k'ay S'imootoosa. 5 Hewanttu sintsaw biide, nuuna S'iro'aadan naagiino. 6 Nuuni Ukitsaa Baalaa gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, Pilip'p'isiyoosa giyaa gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu gallassan S'iro'aadan untuntta gakkiiide, yaan laappu gallassaa utteeddo. 7 Nuuni Wogaa gallassi ukitsaa mentsanaw shiik'i de'ishshin, P'awuloosi wonttina baanaw k'oppeedda diraw, untunttoo k'aalaa odiide, k'amma bilahii gakkanaw yewuwaa adusseedda. 8 Nuuni shiik'i utteedda pook'iyaa c'ora s'omppii de'ee. 9 Ewus'ikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide, darssi gem"isheedda. P'awuloosi haasayaa adusseedda wode, Ewus'ikoosi gem"ishuwaan hayreeddawe heezzensiyaa pook'iyaaappe sa'aan kunddiide hayk'k'eeddawaa Asay dentseedda. 10 Shin P'awuloosi wod'd'iide, Aa bolla guufanneedda. Aa idimmiide, «Aa shemppuu kesibeenna diraw hircgoppite» yaageedda. 11 Yaatiide pude pook'iyaa kesiide, ukitsaa mentsiide meedda; sa'ay wonttana gakkanaw, daro wodiya haasayeeddawaappe guyyiyaan beedda. 12 Wodallay pas'ina, soy afiide, darssi nashetteeddino. 13 Shin P'awuloosi

barena yaappe nuuni mukkana mala, nuw odeedda diraw, kasetiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayaw gooppe, gediyaan baanaw I k'oppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda. 14 I nuunanna Asoosan gaketina, markkabiyaan Aa akkiide Mis'iliine yeeddo. 15 Wonttetsa gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kiyooosa heeraa gakeeddo; k'ay wonttetsa gallassi Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyoomen ak'iide, wonttina Miliis'e yeeddo. 16 Ayaw gooppe, P'awuloosi lisiyaan darii gam"ennaan Efesoone lank'k'iyaanna aad'd'anaw bare k'ofaa k'achcheedda; barew danddayettoope, P'ens's'ek'ostte geetetiyyaa gallassi Yerusaalame gakkanaw elleellee. 17 P'awuloosi Miliis'eppe Efesoone kiitiide, ammaniyyaa asaa kaaletsiyaawantta s'egisseedda. 18 Woosa golle c'imatuu P'awuloosakko yiina, untuntta I hawaadan yaageedda; «Taani lisiyyaa geleedda koyro gallassaappe doommina, kawushshatetsaaninne daro afotsaan Godaw ootsaadde, Ayihudatuwaa shiik'uwaappe taana gakeedda paac'e gideedda wodiyyaa ubbaan hinttentunna waanaade de'aadditanto hinttenttu eriita. 20 Nagaraappe S'oossaakko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kiristoosa ammaniyaawaa Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo markkattaadde, shiik'uwaankka hinttenttu gollen gollenkka hinttenttoo odaadde tamarisseeddawaappe attin, hinttentta go"iyaabaappe itibaanne pac'issa beykke. 22 «Be'ite; ha"ikka taani Geeshsha Ayyaanaw azazettaade, Yerusaalamebay; yaan taw ayee kesanenttonne erikke. 23 Geeshsha Ayyaanay k'ashuunne waayyii taana naagiyaawaa katamaa ubbaan taw odee. 24 Shin ta wotsaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristoosappe taani akkeedda oosuuaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa markkattiyaawaa polanaw, ta shemppuuaa maaddennawaadan payday. 25 «Be'ite; taani ha"ikka S'oossaa kawutetsaabaa odaadde, hinttenttu ubbaa gidon yuuyyaad; simmi hawaappe sintsaaw hinttentuppe ooninne taana be'ennawaa eray. 26 Hewaa diraw, hinttentuppe itti uray bayooppekka taani hawaan gelennawaa hachche hinttenttoo geeshshaade oday. 27 Ayaw gooppe, S'oossay ootsanaw k'oppeeddawaa ubbaa hinttenttoo ayinne ashshenaan odaadde. 28 «Yesuusi bare suutsaan wozeedda S'oossaa ammaniyaawantta naagite; k'ay Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa ootsiide suntseedda wudiyyaa ubbaanne hinttenttu huup'iyaa naagite. 29 Taani beeddawaappe guyyiyaan, wudiyaw k'arettenna iita worakanatuu hinttenttu giddo gelanawantanne, kaalliyaawantta barenttu geeduwaa kaaletsanaw wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu gidoppe denddanawaa eray.

31 Hewaa diraw, taani heezzu laytsaa k'ammanne gallassaa afotsaan hinttentta huup'iyaan huup'iyaan minisiyaawaa aggabeennawaa k'oppiide genc'cite. 32 «Ha"ikka hinttentta minisanawunne geeshsha asaa ubbaa gidon laatissanaw danddayiyaa S'oossawunne Aa aad'd'o keekatetsaa k'aalaw hinttentta hadaraa immay. 33 «Taani ooppenne biraa woy work'k'aa woy mayuuaa amottabeykke; 34 taani ha ta kushiyan taananne taananna ittippe de'iyaawantta koshsheeddawaa ootseeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita. 35 Hinttenttu hawaadan daaburi ootsiide, daaburanchchatuwaa maaddanawunne Godaa Yesuusi bare huup'ew, «Akkiyaawaappe immiyaawe anijetteeddawaa» geeddawaadan, Aa k'aalaa hinttenttu wozanaa aatsanaw bessiyaawaa taani c'ora ogiyaan hinttentta bessaaddi» yaageedda. 36 P'awuloosi hewaa haasay wurssiide, untunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide, S'oossaa woosseedda. 37 Untunttu ubbay P'awuloosa idimmiide, yeekkiidde yereeddino. 38 Ubbaappe I, «Taana laa'entsuuaa ubbakka be'ikkita» yaageedda k'aalay untuntta daro k'aretsina markkabiyyaa gakkanaw Aa moyzeeddino.

21 Nuuni Efesoone c'imatuwaappe shaakettiide, K'oosa geetetiyyaa haatsaan doodetto sa'aa yii aggeeddo; wonttiisa gallassi Rooda gakeeddo; hewaappe P'aas'ira beeddo. 2 Pink'k'e pinniyaa markkabiyyaa demmiide, aan geliide baanaw denddeeddo. 3 Nuuni K'op'iroosappe be'anaw danddayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode K'op'iroosa haddirsa bagga yeggiide, Sooriyaa beeddo; hewaappe guyyiyaan S'iirroosa gakeeddo; ayaw gooppe, markkabii bare c'aanaa S'iirroosan wotsee. 4 Yaan kaalliyaawantta demmiide, untuntunna laappu gallassaa utteeddo; P'awuloosi Yerusaalame beenna mala, untunttu aw Ayyaanaan odeeddino. 5 Nuuni untuntunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; untunttu ubbatuu barenttu mac'c'awantunanne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew kessana gakkanaw, nuuna moyzeeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, S'oossaa woosseeddo. 6 Hewaappe guyyiyaan, ittuu ittuwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; untunttu barenttu soy simmeeddino. 7 Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, S'iirroosappe P'es'elemayse gakeeddo; ishatuwaa sarotiide, untunttu matan itti gallassaa peesheeddo. 8 Wonttiisa gallassi kesiide, K'iisaariyaa beeddo; wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa Pilip'p'oosa soy gakkiiide, Aa matan utteeddo; Yerusalaamen dooretteedda laappunatuwaappe I ittuwaa. 9 Pilip'p'oosaw nabatuwaa gideedda oyddu wodoro mac'c'a naanatuu de'iino. 10 Nuuni unddenneedda gallassaa utteedda wode, nabiyaa Agaaboosa giyyaa bitanii Yihudaappe

K'iisaariyaa yeedda. 11 Nuukko yiide, P'awuloosa sak'iyaa akkiide bare kushiyaanne bare gediya k'achchiide, «Geeshsa Ayyaanay giyaawe hawaa; ha sak'iyaa godaa Yersaalamen Ayihudatu hawaadan k'achchiide, Ayihuda gidenna asatoo aatsiide immana» yaageedda. 12 Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaan de'iyaa asatuu P'awuloosi Yersaalame beenna mala woosseeddo. 13 Shin P'awuloosi zaariide, «Hinttentu yeekkiidenne ta wozanaa k'aretissiide waaniitee? Taani Godaa Yesuusa suntsaa diraw k'ashettanawaa s'alalaa gidennaan, haray atto Yersaalamen hayk'kanawukka giiga uttaad» yaageedda. 14 Zoriyaa I akkaanaa is's'ina, «Goday geeddawe hano» yaagiide c'o'u geeddo. 15 Yaan amareeda wodiya gam"eeddawaappe guyyiyaan, giigettiide Yersaalame baanaaw keseedda. 16 K'iisaariyaan de'iyaa kaalliyaawantuppe amareedawantu k'ay nuunanna beeddino; untunttu nuuni ak'anasaa Minaasoonaa giya K'op'iroosa bitaniyaa soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyaawaa. 17 Nuuni Yersaalame gakeedda wode, ishata nuuna nashechchaan mokkeeddino. 18 Wonttisa gallassi, P'awuloosinne nuuni Yak'oobanna gaketanaw beeddo. Woosa golle c'imatu ubbatuukka de'iino. 19 P'awuloosi untuntta saroteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidenna asaa gidon bare baggana S'oossay ootseeddawaa untunttoo wurssiide odeedda. 20 Untunttu hewaa siseedda wode S'oossaa galatiide, P'awuloosa hawaadan yaageeddino; «Nu ishaw, Ayihudatu hawaadan gidon S'oossaa ammaneeddawantuppe aappun sha"ay de'ionnto be'aasa; untunttu ubbay higgiaa minisi naagiino. 21 Yersaalame Ayihudatu, Ayihuda gidennawanttu gadiyaan de'iyaa Ayihuda ubbatuu barenttu naanaa k'as's'arena mala, woy Ayihudatu ootsiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiaakka bayizzana mala neeni tamarissiyaawaa siseeddino. 22 Yaatina, ayee lo"uu? Neeni yeeddawaa c'oratu sisiyaa diraw, shiik'ennaan aggikkino. 23 «Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyaaawaa ootsa; ittippe shiik'uu de'iyaa oyddu asatuu nu matan de'iino. 24 Untuntta akkaade untunttunna geeyya; k'ay untunttu barenttu huup'iyaa meedettana mala, untunttoo miishshaa imma; untunttu ubbay newaa siiseeddawe tuma gidennawaanne neeni ne huup'ewukka k'ay Muse higgiaa naagaadde maaran de'iyaawaa erana. 25 «Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidoppe, untunttu eek'aw yarshsheeddawaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne woshummenna mala, nuuni yewuwa k'achchiide, untunttoo dabddaabbiyaa s'aafeeddo» yaageeddino. 26 Hewaappe guyyiyaan,

P'awuloosi wonttisa gallassi asatuwaa akkiide, untunttunna geeyyeedda; I barentta geeshshussaa awude polintto erissanawunne k'ay yarshshuwaa huup'iyaan huup'iyaan awude immanentto erissanaw Geeshsha Golliyaa geleedda. 27 Laappu gallassay wurana hanooode, lisiyaappe yeedda Ayihudatu Geeshsha Golliyaan P'awuloosa be'iide, asaa ubbaa hank'k'etsiide, «Israa'eeliyaa asaw, nuuna maaddite; Israa'eeliyaa asaa, Muse higgiaanne ha Geeshsha Golliyaa is's'iide, ubba saan asaa ubbaa tamarissiyaawe ha bitaniyaa; gujiide k'ay Giriike asaakka Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa'aa tunisseedda» yaagi waassiide, P'awuloosa oyk'keeddino. 29 Untunttu kase Efesoonen de'iyaa S'irofimoosa P'awuloosanna katamaan be'eedda diraw, Geeshsha Golliyaa P'awuloosi Aa gelisseeddawaa untunttoo malateedda. 30 Katamaa ubbay shabbiretteedda; Asay ubbay shiik'iide P'awuloosa oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaappe karew goochchi kesseedda; he man"iyaan Geeshsha Golliyaa penggetuu k'ashetti aggeeddino. 31 Asay P'awuloosa wod'ana hanishin, «Yersaalame katamay mulekka shabbiretti diggeedda» giya haasayay Roome gadiyaa olaa kaappoo gakeedda. 32 He olaa kaappuu wotaadaratuwaanne s'eetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide, wos's'iide asaa bolla kesi wod'd'eedda; Asay olaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa be'eedda wode, P'awuloosa shoc'iyawaa bashi aggeedda. 33 He wode, he olaa kaappuu shiik'i, P'awuloosa oyk'k'iide, laa"u santsalataan k'ashettana mala azaziide, I onenttonne k'ay ayaa ootseeddenttonne asaa oochcheedda. 34 Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay harabaw waassee; waasuu c'oreedda diraw, olaa kaappoo tumuwaa eranaw danddayettannan is's'ina, wotaadaratu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana mala, untuntta azazeedda. 35 Yed'd'iide kesiyaa detsaa P'awuloosi gakeedda wode, asaa sugetsaa diraw, wotaadaratu Aa tookkeeddino. 36 Ayaw gooppe, c'ora asay, «Aa wod'al!» yaagiiddinne waassiide kaallee. 37 Wotaadaratu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana hanishin P'awuloosi olaa kaappuwaa, «Taani new ittibaa odoo?» yaageedda. He olaa kaappuu P'awuloosa, «Neeni Giriike k'alalaa eray? 38 Neeni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shempuwa wode'eeddawantuppe oyddu sha"asatuwaa Asay bayinna mela sa'aa kaaletseedda Gibs'e bitaniyaa gidikkii?» yaageedda. 39 Shin P'awuloosi, «Taani Ayihuda asaa; k'ay Kil'k'iyaa de'iyaa S'ersseesen yeletteedda huup'e katamaan de'iyaa asaa. Hayyanaa taana asaw haasayissaarikii?» yaageedda. 40 Olaa kaappuu Aa, «Haasaya» yaagina, P'awuloosi yed'd'iide kesiyaa detsaan ek'k'iide, Asay c'o'u gaana mala, bare kushiyan

asaakko s'orsseedda. Asay c'o'u giina, Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiide, hawaadan yaageedda.

22 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, taani ha'i hinttenttoo odiyaa yewuwaa sisisite!» 2 P'awuloosi untunttoo Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiiaawaa sisiide, kaseppe loytsi c'o'u giina I hawaadan yaageedda. 3 «Taani Kilk'k'yaan de'iyaa S'ersseesen yelettaade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamaarissina dic'c'aade, nu aawotuwwa higgiiyaakka minisa tamaaraade, hachche hintte ubbay haniyaawaadanka, taani S'oossaa yewoo seelettiyaa Ayihuda asaa. 4 Taani mac'c'a asaanne attuma asaa oyk'k'a oyk'k'aade k'asho gollen yeggeedda asaanne, ha ogiyaa kaaliyaa asaa wod'isana gakkanaw metootseedda asaa. 5 Hawaadanka, k'ay, k'eesatuwwa ubbatuwwa kaappuunne c'imaa ubbaa shiik'uu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damask'k'on de'iyaa untunttu ishatuwwa Ayihudatoo, untunttuppe dabddaabbiiyaa akkaade, hewaan de'iyaa asatuu k'ohettiide muretanaadan, Yersaalame untuntta ahanaw yaa baad. 6 «Taani baade Damask'k'o mateedda wode, seeta gallassaa gidishin, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu ta matan yuuyyi aad'd'iide poo'eedda. 7 Taani sa'aan kundda uttaade, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yederssay?» giyaa k'aalaa sisaad. 8 «Taani zaaraade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad. «Hewaappe guyye, «Taani neeni yederssiyaa Naazireetiyyaa Yesuusa» yaageedda. 9 Taananna ittippe de'iyaa wanttu poo'uwwa be'iide yayyeeddino; shin taw haasayiiaawaa k'aalaa sisibeykkino. 10 ««Ta Godaw, taani ayaa ootsoo?» yaagaad. «Goday taana, «Denddaade Damask'k'o ba. Neeni ootsanaw S'oossay k'oppeedda ubbabay new yaan odettanawaa» yaageedda. 11 He wolk'k'aama poo'uwwa diraw, ta ayfi k'ook'ina, taananna de'iyaa asatuu ta kushiya oyk'k'iide, taana goochchina, Damask'k'o g akkaaddi. 12 «Damask'k'on de'iyaa Ayihuda ubbay loytsi bonchchiyaa itti Hanaaniyaa giyaa bitanii, nu higgiiyaw azazettiide, S'oossaw imetteedda asaa. 13 Hanaanii taakko yiide, ta matan ek'k'iide taana, «Ta ishaw Saa'oolaa, s'eella» yaageedda. Taani he wode he man'iyaan aakko s'eella aggaad. 14 «I taana hawaadan yaageedda; «Nu aawotuwwa S'oossay neeni Aa k'ofaa eranaw, Aa s'illo Na'aa be'anawunne Aa doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna dooreedda. 15 Ayaw gooppe, neeni be'eeddabaanne siseeddabaa asaa ubbaa sintsan aw markkattanaassa. 16 Ha'ikka ayaw gam'ay? Denddaade s'ammak'etta; Aa suntsaa s'eesaadde, ne nagaraappekka meec'etta» yaageedda. 17 «Taani guyye Yersaalame simmaade Geeshsha Golliyaan woossishin, ta ayaanaan gidaaddi. 18 Goday taana, «Elleellaade,

Yersaalame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan markkattiyaawaa Asay akkena» yaagishin taani Aa be'aaddi. 19 «Taani, «Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyaa ubbaan neena ammaniyaawantta oyk'k'aade wad'd'eeddawaanne k'asho golliyaan yeggeeddawaa untunttu eriino. 20 Untunttu ne markkaa Iss's'ifaanoosa wod'iyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaad. K'ay untunttu miyyiyaan ek'k'aade, Aa wod'iyaa wanttu mayuwwa naagay» yaageedda. 21 «Goday taana, «Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haako sa'aa kiittiyaa diraw ba» geedda» yaageedda. 22 P'awuloosi he k'aalaa haasayana gakkanaw Asay I giyaawaa sisee; hewaappe guyyiyaan, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Hawaa gadiyaappe d'ayissa; I de'anaw bessena» yaageeddino. 23 Untunttu waassishshin, barenttu mayuwwa bollaw olishshiininne baanaa c'arkkuwaan laalishshin, olaa kaappuu wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyaa asaa afana mala azazeedda. K'ay Asay ayaw hewaadan Aa bolla waasseeddinontto eranaw, P'awuloosa lissuwaan shoc'ana mala, untuntta azazeedda. 25 Shin wotaadaratuu P'awuloosa dafuwaan minisi k'achcheedda wode, P'awuloosi bare matan ek'k'eedda s'eetatuwwa kaappuwwa, «Roome gadiyaa asaa pirdday baynnaa shoc'iyawe hinttenttoo wogee?» yaageedda. 26 Hewaa s'eetatuwwa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko biide, «Ha bitanii Roome asaa. Neeni ayaa ootsana k'oppay?» yaagiide oochcheedda. 27 Olaa kaappuu P'awuloosakko shiik'iide, «Neeeni Roome asee? Taw oda» yaageedda. P'awuloosi, «Ee» yaageedda. 28 Olaa kaappuu P'awuloosaw zaariide, «Taani ha zaretetsaa daro miishshaan shammaad» yaageedda. Shin P'awuloosi, «Taani he zeretsaappe yelettaad» yaageedda. 29 Hewaa diraw, P'awuloosa biddanaw k'oppeeddawanttu elekka aappe shaaketti aggeeddino. Olaa kaappuukka P'awuloosi Roome asaa gideeddawaa ereedda wode yayyeedda; ayaw gooppe, santsalataan Aa k'ashissi wotseedda. 30 Wonttetsa gallassi olaa kaappuu, Ayihudatuu P'awuloosa ayaw mooteeddinonttonne geeshshiide eranaw koyyiide, P'awuloosa billeedda. Yaatiide k'eesatuwwa kaappatuunne Asay ubbay shiik'ana mala azazeedda; k'ay P'awuloosa duge wotsiide, untunttu sintsan esseedda.

23 P'awuloosi hewaan shiik'eedda asaa c'addi s'eelliide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hachche gakkanawukka S'oossaa sintsan ta de'uwwa ubbaan tilla wozanaan de'aaddi» yaageedda. 2 K'eesatuwwa ubbatuwwa kaappuu Hanaanii, P'awuloosa doonaa bak'k'ana mala, Aa matan ek'k'eeddawannta azazeedda. 3 P'awuloosi he wode Aa, «Laa ha booshinchchaan

okkeedda godaw, S'oossay neena bak'k'ana. Neeni ta bolla higgiiyan pirddanaw uttaade, wogay baynnaan taana bak'k'ana mala azazay?» yaageedda. 4 P'awuloosa matan ek'keeddawantu Aa, «Neeni S'oossaa k'eesatuwaa ubbatu waa kaappu waa boray?» yaageeddino. 5 Hewaappe guyye P'awuloosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, I k'eesatuwaa ubbatu waa kaappu waa gideeddawaa taani erabeykke; ayaw gooppe, «Ne gadiyaa mooddiyaawaa bolla iita k'aalaa haasayoppa» geetettiide S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda» yaageedda. 6 Shin P'awuloosi baggatuu Saduk'aawanatuwaa; baggatuu Parisaawatuwaa gideeddawaa be'iide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyaa Parisaawiyaa na'aa; «Hayk'k'eeddawantu hayk'uwaappe denddanawantta» gaade taani nashechchaan naagiya diraw, untunttu ta bolla pirddiino» yaagiide, d'ok'k'u ootsiide haasayeedda. 7 P'awuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa gidдонinne Saduk'aawanatuwaa gidдон walassay kesina, shiik'eedda Asay laalettettedda. 8 Ayaw gooppe, Saduk'aawanatuu, «Hayk'k'eedda Asay denddena; kiitanchchaykka ayyaanaykka baawa» yaageeddino; Parisaawatuu k'ay laa'uukka de'iyawaa ammaniino. 9 Wolk'kaama walassay denddeedda; Parisaawatuwaa baggappe Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu denddi ek'k'iide, «Ha bitaniyaa bolla ayinne balaa demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayennan aggena» yaagiide palumetteeddino. 10 Walassay darina, olaa kaappuu P'awuloosa untunttu mentsereetsanenttonne gi yayyiide, bare wotaadaratuu wod'd'iide, untunttu gidoppe Aa ellekka kesiide, barenttu de'iyasaa afana mala azazeedda. 11 He k'amma Goday P'awuloosa matan ek'k'iide, «P'awuloosaa, neeni taw Yerusalaamen markatteeddawaadan, Roomenkka markattanaw bessee; minna; ayinne baawa» yaageedda. 12 Wonttisa gallassi, Ayihudatuu P'awuloosa wod'ana gakkanaw, meennaadaaninne ushennaadan, c'aak'k'etiide giigetteeddino. 13 P'awuloosa bolla hewaa mak'k'eteedda asatuu oytamuwaappe dariino. 14 Untunttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne c'imatuwaakko yiide, «Nuuni P'awuloosa wod'ana gakkanaw, ayinne baarennaadan, giigetti utteeddo. 15 Hewaa diraw, hinttentunne shiik'eedda Asay P'awuloosabaa geeshshiide biddiyaawaa malatiide, olaa kaappuu Aa hinttentukko duge wotsana mala oochchite; nuuni I haa shiik'anaappe kasenna Aa wod'anaw giigi utteeddo» yaageeddino. 16 Shin P'awuloosa michchati na'ay he mak'k'uwaa siseedda wode, biide wotaadaratuu de'iyasaa geliide, P'awuloosaw odeedda. 17 P'awuloosi s'eetatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ha na'aa olaa kaappuwaakko afa; ayaw gooppe, olaa kaappoo I

odiyaawe de'ee» yaageedda. 18 Hewaa diraw, s'eetatuwaa kaappuu na'aa olaa kaappuwaakko afiide, «K'asho gollen de'iyaa P'awuloosi, ha na'ay new ayentto odiyaaabay de'iyaa diraw, taana barekko s'eesiide, Aa neekko ahanaadan, taana woosseedda» yaageedda. 19 Olaa kaappuu na'aa kushiyaay oyk'k'iide, dumma gas'aa kessiide, «Neeni taw odanabay ayee?» yaagiide oochcheedda. 20 Na'ay olaa kaappoo, «Ayihudatuu P'awuloosabaa kaseppe minisi oochchiyaawaa malatiide, neeni shiik'uwaa Aa utissanaadan, neena wontti woossanaw zorettaa k'achcheeddino. 21 Shin neeni untunttu giyaawaa sisoppa; ayaw gooppe, oytamuwaappe dariyaa asatuu p'awuloosa wod'ana gakkanaw, k'umaa meennaadaaninne haatsaa ushennaadan, c'aak'k'etiide geemetti uttiide Aa naagiino; neeni giyaawaa sisanaw ha'ikka giigetti uttiide naagiino» yaageedda. 22 Hewaa diraw, olaa kaappuu na'aa, «Ha yewuwaa neeni taana erisseeddawaa oossinne odoppa» yaagiide azazeeddawaappe guyyiyaan, Aa yeddeedda. 23 Olaa kaappuu s'eetatuwaa kaappatuwaappe laa'uwaa s'eesiide, «K'iisaariyaa baanaw, laa'u s'eetu wotaadaratuwaa, laappun tammu paraa oyk'k'eedda asatuwaanne laa'u s'eetu tooranchchatuwaa k'ammaappe heezzu saatiyaan giigissite; 24 gadiyaa mooddiyaa Filiikisakko P'awuloosa sarotetsaan gatsanaw togissiyaa mehiyaanne giigissite» yaagiide, untuntta azazeedda. 25 Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafeedda. 26 «K'alawudeyoosa Luusiyoosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filiikisaa! Sarotetsay new gido. 27 Ayihudatuu ha bitaniyaa oyk'k'iide wod'ana hanishin, Roome katamaa asaa I gideeddawaa eraade, wotaadaratuwaanna g akkaade Aa ashshaad. 28 Untunttu Aa ayaw mooteeddinontto eranaw koyaade, duge untunttu shiik'oo Aa afaad. 29 Untunttu barenttu higgiiyaabaa I oochcheeddawoo Aa mooteeddawaappe attin, Aa wod'isiyaa woy k'ashissiyaa mooto gidenna. 30 Untunttu ha bitaniyaa bolla mak'k'etti utteedda zigerissay taana gakkina, taani he man"iyaan Aa neekko yedda aggaad; Aa mootiyaawanttukka biide, ne sintsan mootana mala odaaddi; saro de'a» yaageedda. 31 Hewaa diraw, wotaadaratuu azazetteeddawaadankka P'awuloosa akkiide, k'amma Anttip'aa's'iriisa gatseeddino. 32 Wonttisa gallassi aanana baana mala paraa toggo asatuwaa wotsiide, gediyaan biyaawanttu guyye wotaadaratuu de'iyasaa simmeeddino. 33 Paraawanttu K'iisaariyaa geliide, dabddaabbiyaa gadiyaa mooddiyaawoo immiide, P'awuloosa Aa sintsa aatseeddino. 34 Gadiyaa mooddiyaawe dabddaabbiyaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi hak'a awuraajjaa asentto Aa oochcheedda; Kilk'kiyaa asaa

I gideeddawaa ereedda wode, **35** «Taani nebaa neena mootiyaawanttu yiyaa wode sisana» yaagiide, wotaadaratuu Heroodisa kawutetsaa gollen Aa naagana mala azazeedda.

24 Ichcheshu gallassaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatu waa kaappuu, Hanaaniyaa, c'imatuwaannanee S'ars's'aluusa giyaa itti s'abak'aanna duge K'iisaariyaa wod'd'eedda; untunttu gadiyaa mooddiyaawaa bolla P'awuloosa mooteeddino. **2** P'awuloosi s'eesetteedda wode, S'ars's'aluuse Aa hawaadan yaagiide, mootu waa doommeedda. «Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne baggana daro sarotetsaa demmeeddoshshin, ne k'ofaan ha gadiyaw ubbabaan ubbasanka lo'o laamii beettiyaawoo neena loytsi galatiide, hawaa akkeetto. **4** Shin taani neena gam"etsennaan, dooyaa gideedda ne keekatetsaan nubaa neeni k'antsaan sisana mala, neena woossay. **5** Ayaw gooppe, ha bitanii d'ubo gidiide, sa'aa ubbaan de'iyaa Ayihudatu waa gidдон walassaa dentseedda, Naaziraawatu bagga asaa kaaletsiyaawaa gideeddawaa ereeddo. **6** Haray atto Geeshsha Golliyaakka tunissanaw koyyishshin Aa oyk'k'iide, nu higgiaadan, Aa bolla pirdanaw k'oppeeddo; **7** shin olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiide, wolk'k'aan nu kushiyaappe Aa wotsi akkeedda. **8** Aa mootiyaawantukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huup'ew ha bitaniyaa biddaade, nuuni Aa mootiyaa yewu waa ubbaa eranaw danddayaa» yaageedda. **9** Ayihudatuukka k'ay, «Ha yewuu tuma» giide, Aa k'ofaa akkeeddino. **10** Gadiyaa mooddiyaawe P'awuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide zaareedda; «Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaw pirddaadde de'yaawaa taani eraade, ta yewu waa nashechchaan zaaray. **11** Taani Yersaalame goyinnanaw kesodeppe tammanne laa"u gallassaappe darennawaa neeni ne huup'ew erana danddayaa. **12** Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shiishshaade mak'k'ishshin, itti uraannanne be'ibeykkino. **13** Untunttu ha"ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino. **14** «Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgia de'yaawaanne nabatuu s'aafeedda ubbaba ammananaadan, nu aawotu waa S'oossaw untunttu worddo giyaa ogiyaan goshetay. **15** Hawanttu barenttu huup'ew, «Asay ubbay, wordduukka s'illuukka hayk'uwaappe denddanawantta» giyaawaadan, taanikka untunttu denddiyaawaa S'oossaan hidootaa wotsaade amuwaan naagay. **16** Hewaa diraw, taani k'ay, S'oossaa sintsaninne asaa sintsan ubbaa wode, pokkuu baynna tilla wozanay taw de'ana mala minnay. **17** «Taani Yersaalameppe kesodeppe c'ora laytsaappe guyyiyaan,

ta gade hiyyeesaw miishshaa immanawunne yarshshu waa yarshshanaw Yersaalame baad. **18** Hewaa ootsishshin, Asay shiik'ennaan, walassay denddenaan, taani Geeshsha Golliyaan geeyyishshin, untunttu taana demmeeddino. **19** Shin lisiyaappe yeedda itti itti Ayihudatuu hewaan de'iino; untunttu ta bolla yewu waa koyyooppe, yiide taana ne bolla mootanaw bessee. **20** Woy taani untunttu gidдон ek'k'aade, «Hayk'keeddawanttu denddanawaa ammaniyaa diraw, hachche hintte sintsaan ta bolla pirdiino» gaade haa d'ok'k'issaade haasayeedda itti k'aalaappe attin, shiik'u waa sintsan ek'k'ishshin, ta bolla itti bayizzu waa demmeeddawaa gidoope, hawanttu barenttu huup'ew hawaan odanawantta» yaageedda. **22** Shin Filikise S'oossaa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, «Taani hintte yewu waa olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiyaa wode ogiyaa oysana» yaagiide, pirddiyaa wodiya sintsa keereedda. **23** Filikise k'ay P'awuloosa k'achchennaan naagana malanne Aa dabbatuwaappe ooninne aw ootsishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala, s'eatatu waa kaappuwaa azazeedda. **24** Amareeda gallassaappe guyyiyaan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, P'awuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristoosan ammaniyaa ogiyaa I haasayishshin siseedda. **25** P'awuloosi s'illotetsaabaa, bare huup'iyaa naaguwaabanne yaana pirddaabaa haasayishshin, Filikise yayyiide, «Neeni ha"iw ba; taw miikkeedda wode, neena kiittaade s'eegissana» yaageedda. **26** He wode k'ay P'awuloosi biletanaw, barew magans's'aa immandeeshsha giide k'oppeedda; hewaa diraw, daro wode Aa ahissi ahissiide, aanana haasayee. **27** Laa"u laytsaa kumeeddawaappe guyyiyaan, Filikisa kotaa P'ork'k'iyooosa Piss's'oosi akkeedda. Filikise Ayihudatu waa nashechchanaw koyyiide, k'asho gollen P'awuloosa bashi aggeedda.

25 Piss's'oosi awuraajjaa geleedda heezzeentsiyaa gallassaappe guyyiyaan, K'iisaariyaappe Yersaalame beedda. **2** Yaan k'eesatu waa kaappatuunne Ayihudatu waa kaaletsiyaawanttu P'awuloosa mooteeddino. **3** Untunttu P'awuloosa wod'anaw ogiyaan k'osetti uttanaw, barenttoo lo"obaa ootsiide Aa Yersaalame ahana mala, Piss's'oosa woosseeddino. **4** Piss's'oosi untunttoo, «P'awuloosi K'iisaariyaan k'ashetti utteedda; taani ta huup'ewukka ellekka yaa guyye simmanaw k'oppa uttaad. **5** Hewaa diraw, I ayentto bayizeeddawe de'ooppe, hinttenttu gidдон aawotiyaawanttu taananna K'iisaariyaa biide, Aa mootino» yaagiide zaareedda. **6** Piss's'oosi Yersaalamen hosppun woy tammu gallassaappe aatsenan uttiide, K'iisaariyaa beedda; wonttisa gallassi pirddiyaasan uttiide, P'awuloosa ahana mala azazeedda. **7** I gakkeedda wode, Yersaalameppe

yeedda Ayihudatu Aa matan yuuyyi aad'd'i ek'k'iide, barenttoo shatimmanaw danddayetenna daro dees'o mootuwaa Aa bolla wotseeddino. 8 P'awuloosi mootettiide, «Taani Ayihudatuwaa higgiaakka Geeshsha Golliaakka Roome Kaatiyaa K'eesaarakka ayinne naak'k'abeykke» yaageedda. 9 Piss's'oosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide P'awuloosa, «Pude Yersaalame kesaade, ha yewuwaabaa yaan ta sintsan ooshettanaw koyyay?» yaagiide oochcheedda. 10 Shin P'awuloosi, «Taani ooshettanaw bessiyaa K'eesaara pirdaa gollen ek'k'aad. Neenikka loytasa eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaa ayinne naak'k'abeykke. 11 Simmi taani naak'k'eeddawaa woy hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa gidoope, hayk'uwaappe attana giikke; shin untunttu taana mootiyaa mootuu mela gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana untunttoo aatsiide immanaw danddayenna; K'eesaare tabaa pirdoo gaade oochchay» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyaan, Piss's'oosi barenanna zorettiyaawanttunna zoretti simmiide Aa, «Neeni K'eesaare tabaa pirdoo gaade oochchaadda; K'eesaarakko baanaassa» yaagiide zaareedda. 13 Amareeda gallasaappe guyyiyaan, Kaatiyaa Agriip'p'ayne Bariniik'e Piss's'oosa sarotanaw K'iisaariyaa beeddino. 14 Yaan untunttu c'ora gallassaa utti de'ishshin, Piss's'oosi kaatiyaw P'awuloosabaa hawaadan yaagiide odeedda; «Hawaan Filikise k'achchiide bashi beedda itti bitanii de'ee. 15 Taani Yersaalamen de'ishshin, K'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatu Aa bolla pirdana mala, taana woossiide, aabaa taw odeeddino. 16 Taani, «Mootetteedda uray barena mootiyaawanttunna ittipe ek'k'ennaaninne barena mooteedda yewoo zaaruwaa immennaan, oona gidooppen aatsiide immiyaawe Roome asaw woga gidenna» yaagaade untunttoo zaaraad. 17 «Hewaa diraw, untunttu hawaan shiik'eedda wode, taani gam"ennaan wonttisa gallassi, pirdaa golle gelaade P'awuloosa ahana mala azazaad. 18 Aa mootiyaawantu ek'k'iide, iitabaan Aa mootennaan aggikkino gaade taani k'oppeeddawaadan, ayinne Aa mootibeykkino. 19 Shin untunttu barenttu ammaneaddabantubaanne P'awuloosi, «Pas'a de'ee» giyaa hayk'k'eedda itti Yesuusa geetettiyaa bitaniyaabaa aanana palumetteeddino. 20 Taani ha yewuwaa wootaa bidda demmanitantto, k'ofaa k'achchennaan de'aadde, P'awuloosi Yersaalame biide, ha yewuwaa yaan ooshettanaw koyyinttonne gaade Aa oochchaad; 21 shin P'awuloosi bare yewuwaa Awugiss's'oose K'eesaare ogiyaa oytana gakkanaw naagettanaadan oochchina, taani Aa K'eesaarakko yeddana gakkanaw, I k'ashettana mala azazaad» yaageedda. 22 Hewaappe guyye Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Taani ta huup'ewukka

k'ay he bitanii giyaawaa sisana koyyay» yaageedda. Piss's'oosi Aa, «Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa» yaageedda. 23 Wonttisa gallassi, Agriip'p'ayne Bariniik'e daro bonchchuwaan olaa kaappatuwaannanne katamaan de'iyaa wol'k'kaama asaana yiide, pirdaa golle geleeddino; Piss's'oosi P'awuloosa ahana mala azazina aheeddino. 24 Piss's'oosi hawaadan yaageedda; «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hawaan nuunanna de'iyaa asaa ubbaw, Ayihuda Asay ubbay Yersaalamenikka hawankka waassiide, «I hawaappe sintsaw pas'a de'anaw bessena» yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa hawaa be'iita. 25 Shin I ayinne hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa taani demmabeykke; I bare huup'ew, «Awugiss's'oose K'eesaare tabaa pirdoo yaagaade oochchaad» geedda diraw, K'eesaarakko Aa yeddana taani k'oppaad. 26 Taani aabaa ta godaa Awugiss's'oose K'eesaarew s'afanaw tumu yewuu taw ayinne baawa; hewaa diraw, I loytisi ooshettowaappe guyyiyaan, taani s'aaftiyaabaa demmana mala, hinttenttu sintsa, Kaatiyaa Agriip'p'aa, ubbaa ne sintsa Aa ahaad. 27 Ayaw gooppe, k'ashetteedda uraa kiittiyaa wode, Aa ayaw mooteeddentto, erissennan c'o'u gi bashiyaawe taw eeyatetsaa malatee» yaageedda.

26 Agriip'p'ay P'awuloosa, «Neeni nebaa haasayanaw danddayaa» yaageedda. He wode P'awuloosi bare kushiya mic'c'iide hawaadan yaagi zaareedda. 2 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuwaa wogaanne palumaa ubbaa neeni loytasaade eriyaa diraw, taana Ayihudatu mootiyaa yewuwaa ubbaa hachche taani ne sintsan zaariyaawoo ta kaac'ay darssi lo'a yaagaade k'oppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettenaan sisana mala, neena woossay. 4 «Taani na'atetsaappe doommaade ta asaa giddoninne Yersaalamen de'eedda ta de'uwa Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino. 5 Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiaa oopenne minisiide naagiya Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de'iyawaa, untunttu markkattanaw koyyooppe eriino. 6 Taani ha"ikka S'oossay nu aawaatoo immana geeddawaa nashechchaan naagiya diraw, pirdettanaw hawaan ek'k'ay. 7 K'ay tammanne laa"u nu aawotuwa zaratuu S'oossaw k'ammanne gallassi ubbaade minisi goyinniide, S'oossay immana geeddawaa akkanaw nashechchaan naagiino; Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatu taana mootiyaawe taani hewaa nashechchaan naagiya diraassa. 8 Ayihudatoo, S'oossay hayk'k'eeddawannta dentsiyaawaa ayaw ammanikkitee? 9 «Taani ta huup'ewukka Naazireetiyaa Yesuusa ek'ettanaw bessee gaade kase k'oppaad. 10 Taani Yersaalamen ootseeddawe hawaa;

k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, S'oossaa asatuwaappe c'oratuwaa k'ashissaad; untuntta wod'iyyaa wodekka untunttu hayk'k'iyaa waa dosaad. **11** Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode untuntta muraadde, barenttu ammanuwaa untunttu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynawaa untunttoo hank'k'ettaade, haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkanawukka untuntta metootsay. **12** «Taani ha yewoo k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade Damask'k'o baad. **13** Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de'ishshin, aawaa poo'uwaappe loytsi aad'd'iyya poo'uu taananne taananna beeddawantta yuuyi aad'd'iide, saluwaappe poo'ishshin be'aaddi. **14** Nuuni ubbay sa'aan kunddeedda wode, Ibraayiss's'e k'aalaan, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yedesaan metootsay? Neeni taana is'ussaane neena k'o'haasa» yaagiide taw odishin sisaad. **15** «Yaataade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad. «Goday, «Taani neeni yedesaan metootsiyaa Yesuusa. **16** Shin dendda ek'k'a; ayaw gooppe, hachche neeni taana bee'eeddawaanne taani neena sintsappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw ootsiyaawaa udaade neena suntsanaw new k'onc'c'aad. **17** Untunttu taana ammanina, untunttu nagaray atto geetettanaadan, S'oossay dooreedda asaa gidдон untunttu barenttu de'iyaaasaa demmanaadan, k'ay d'umaappe poo'uwa simmanaadaaninne s'alahiyya godatetsaappekka S'oossaakko simmanaadan, untunttu ayfiyaa neeni dooyana mala, Israa'eeliyaa asaappenne taani neena untunttukko kiittiyaa Ayihuda gidennawantuppe neena ashshana» yaageedda. **19** «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hewaa diraw, taw saluwaappe beetteedda sas'aw taani azazettanawaa is's'abeykke. **20** Shin taani kasetaade, Damask'oninne Yersaalamen hewaappe guyyiyaan, Yihudaa gadiyaa ubbaan de'iyaaawantussinne Ayihuda gidennawanttoo barenttu nagaraappe simmana mala, k'ay nagaraappe simmanaw bessiyaawaa ootsiidde, S'oossaakko simmana mala k'aalaa odaaddi. **21** Hewaa diraw, Ayihudatu taana Geeshsha Golliyaan oyk'k'iide wod'anaw koyyeeddino. **22** Hewaa diraw, taani S'oossaa maaduwa akkaade, daronne guutsaw hachche gakkanawukka ek'k'aade markkattay. Nabatuunne Muse, «Kirisstoosi metootanaw bessee; k'ay hayk'uwaappe koyro denddiide, Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo atosetsaa poo'uwa odanaw bessee» geeddawaadan, taanikka untunttu haasayeeddawaappe haraa itibaanne haasayeeddabay baawa» yaageedda. **24** P'awuloosi barentubaa hawaadan yaagiide zaarishshin, Piss's'oosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide Aa haasayaa d'ubbanaw, «P'awuloosaa, neeni gooyaa; neeni darii tamaareeddawe neena gooshshana hanee» yaageedda. **25**

Shin P'awuloosi hawaadan yaageedda; «Bonchcheteedda Piss's'oosaa, taani tumatetsaan lo'o yewuwaanne wozanaa k'ofaa haasayiyaawaappe attin gooyikke. **26** Taani Kaatiyaa Agriip'p'aw ha yewuwa k'onc'c'iyaaan odiyaawaa l eree; ayaw gooppe, ha yewuu geeman oosetibeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa taani geeshshaade eray. **27** «Kaatiyaa Agriip'p'aa, neeni nabatuu geeddawaa ammanay? Neeni untunttu geeddawaa ammaniyaawaa taani eray» yaageedda. **28** Kaatiyaa Agriip'p'ay P'awuloosa, «Ha'i ha k'antsa wodattinkka taana ammansanaw koyyay?» yaageedda. **29** Hewaappe guyye P'awuloosi, «Daro wode gidina, guutsa wode gidina, ne s'alalaa gidakka; shin hachche taani odiyaawaa sisiyaa ubbay k'ay tawaadan k'ashettoppino attin, ta mala gidanaadan S'oossaa woossay» yaageedda. **30** Hewaappe guyyiyaan kaatii, mooddiyaa Piss's'oose, Bariniik'enne, untunttunna de'iyaa ubbay denddi, **31** itti bagga simmiide, ittuu ittuwaanna, «Ha bitanii hayk'ussay atto shin, k'ashuwaassikka bessiyaabaa ootsibeenna» yaagi haasayeeddino. **32** Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Ha bitanii, «K'eesarii tabaa pirdo» gibeennentto, biletanaw danddayee shin» yaageedda.

27 Nuuni markkabiyaan S'aaliyaa baanaw k'oppi utteedda wode, P'awuloosanne hara amareeda k'ashetteedda asatuwaa Awugiss's'oosa wotaadaratuwaa giyaawantuppe itti Yuuliyooosa giyaa s'eetatuwaa kaappoo aatsiide immeeddino. **2** lisiyaa gas'aan de'iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamis'yoona markkabiyaan geliide beeddo; Mak'idooniyaa asaa gidiyaa Teselonk'e Ariss's'irokoosi nuunanna de'ee. **3** Wontisa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyooosi P'awuloosaw daroppe Aa, «Ne dabbattuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untunttukko baanaw danddayaa» yaageedda. **4** Hewaappe denddiide, sintsaana nu bolla c'arkkiyaa diraw, K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda sa'aan c'arkkenna bagga beeddo. **5** Kil'k'iyaa mataaninne P'inifiliyaa matan de'iyaa abbaa pinniide, Lik'iyaa de'iyaa Muura gakeeddo. **6** Hewaan s'eetatuwaa kaappuu S'aaliyaa biyaa Iskkindiriyaa markkabiya demmiide, aan nuuna gelisseedda. **7** Nuuni c'ora wodiya loddan biidde, daro metuwaan K'enidoosa katamaa gakeeddo; hewaanna baanaw nuuna c'arkkuu diggina Salmoonanna aad'd'iide, haatsaan dooddetteedda K'ars's'eesan c'arkkuwaappe te'ettiide beeddo. **8** K'aykka daro metuwaan gas'anna gas'anna aad'd'iide, Laasiya katamaa matan de'iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemppiyaa sa'aa geetettiyaasaa yeeddo. **9** Nuuni hewaan c'ora wodiya gam"eeddawaappe guyyiyaan,

S'oomay biletti diggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirgishshin P'awuloosi untuntta zoriidde, 10 «Asaw, nu buissan wolk'kaama boshayenne daro bashshay de'anawe taw beettee; bashshay yiyaawe c'aanaa bollanne markkabiya bolla s'alalaan gidenna; nu shemppuwaa bollaakka yaanawaa» yaageedda. 11 Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosi geeddawaappe aatsiide, markkabiyaan de'yaawantta azaziyaawenne markkabiya goday giyaawaa ammanee. 12 He abbaa mataa katamay balguwaa shaac'c'anaw untunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, c'ora asatuu barenttoo danddayettooppe, Pink'k'e giyaa katamaa gakkiiide, balguwaa yaan shaac'c'ana mala, yaappe denddanaw zoretteeddino; Pink'k'en de'iyaa markkabii shemppiyyaa miikko sa'ay doyetteeddawe, away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe gidduwaan, k'ay wulliyaasaappenne haddirssappe gidduwaanna. 13 Away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu loddan c'arkkeedda wode, barenttu k'oppeeddawaadan haneeddawaa untunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyk'k'iyaa birataa pude dafiide, K'ars's'eesa matattiide, lank'k'iyanna aad'd'eeddino. 14 Shin darii gam'ennaan, «Awuraak'iis» giyaa daro wolk'kaama gotuu haatsaa gidдон de'iyaa sa'aappe duge untunttu bolla denddeedda. 15 He gotuu markkabiya dechchiide aatsenan diggina, baanaw nuw danddayettennan is's'eedda diraw, markkabiya l'afiyaasaa aggiide beeddo. 16 Nuuni K'eeda giyaa haatsaan dooddetteedda c'arkkuwaappe geemmeedda saanna aad'd'iyaa wode, darssi metootiide markkabiya wonggiriyaan naagi ashshanaw danddayeeddo. 17 Untunttu wonggiriya pude kesseeddawaappe guyyiyaan, gaadiyaan markkabiya s'aas'iide, minisi k'achcheeddino; Sirs's'isa giyaa shafii kumeedda saan barentta kundissanenttonne giide hirggiide, markkabiya afiyaa sharaa wotsiide, c'arkkuwaan markkabiya c'oo yeddi aggeeddino. 18 Gotuu wolk'kaamiide nu bollan wolk'kaameedda diraw, wonttisa gallassi c'aanaappe abbaan oluwaa doommeeddino. 19 Heezentsiyaa gallassikka markkabiyaan de'iyaa miishshaa untunttu barenttu kushiyan oleeddino. 20 Nuuni daro wodiya awaanne s'oolinttiya be'ennaan, wolk'kaama uushuu nu bolla bukkishshin, sintsappe d'ayenaan attokko giide k'oppeeddo. 21 Untunttu daro wodiya k'umaa meennaan gam'eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi he wode untunttu gidдон denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Asaw, hinttenttu ta zoriya akkeeddenttonne K'ars's'eesappe denddennaan atteeddento, hawaa mala bayetsayenne k'ohuu nuuna gakkenna. 22 Shin ha'ikka taani hinttentta yayyoppite

gaade zoray; ayaw gooppe, ha markkabii bayanaappe attin, hinttentuppe itti uraa shemppuukka bayenna. 23 Ayaw gooppe, S'oossaa kiitanchchay, taana mooddeedda taani goyinniyya S'oossaawe, zino k'amma ta matan ek'k'iide, 24 «P'awuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaara sintsan ek'k'anaw bessee; be'a, S'oossay bare keekatetsaan neenanna biyaa asaa ubbaa shemppuwaa ashshana» yaageedda. 25 Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayaw gooppe, he kiitanchchay taw odeeddawaadan hananawaa taani S'oossaa ammanay; 26 shin c'arkkuu nuuna itti haatsaan dooddetteedda sa'aan abbaa doonaan dom"issana» yaageedda. 27 Tammanne oyddentso gallassi Meeditiraaniyaa Abbaan nuuna c'arkkuu yaanne haanne sugishshin, markkabiyaan ootsiyaawanttoo k'amma bilahii biittaakko mateeddawaa malateedda. 28 Untunttu likkiyaa gaadiyaa s'eeraan dees's'iyabaa k'achchiide, haatsaan yeggina, haatsay oytamu mitiriya c'iimmateeddawaa ereeddino. Guutsaa gam"iide, laa'entsuwaa yeggiide, hattamu mitiriya c'iimmateeddawaa ereeddino. 29 Untunttu shuchchattiyaasan kundenna mala yayyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa oyddu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa'ay wonttana mala, barenttu s'oossatuwaa woossiino. 30 Markkabiyaan ootsiyaawanttu markkabiyaappe kichchanaw koyyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa amareeda biratatuwaa markkabiyaappe sintsa baggana abbaan yeggiyaawaa malatiide, wonggiriya abbaan wotseedda wode, 31 P'awuloosi s'eetatuwaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa, «Hawanttu markkabiya gidдон de'ana d'ayooppe, hinttenttu attanaw danddaykita» yaageedda. 32 Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu wonggirii k'ashetteedda gaadiyaa k'ans's'iide, yeddi aggeeddino. 33 Sa'ay wonttana hanishin, P'awuloosi ubbay k'umaa maana mala, hawaadan yaagiide woosseedda; «Hinttenttu hachchenna tammanne oyddu gallassaa naageeddita; k'ay he ubbankka k'umaa mibeyykita. 34 Hewaa diraw, guutsa k'umaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woossay; ayaw gooppe, hinttenttu pas'a de'anaw guutsa k'umaa maana koshshee; haray atto hinttenttu huup'iyaa binnanaappe ituukka bayenna» yaageedda. 35 P'awuloosi hawaa giide, ukitsaa akkiide, ubbaa sintsan S'oossaa galateedda; mentsi Muussaa doommeedda. 36 Hewaappe guyyiyaan ubbay loytsi, barenttoo k'ay k'umaa meeddino. 37 Nuuni markkabiyaan de'yaawanttu laa'u s'eetanne laappun tammanne usuppuna. 38 Untunttu miide kaalleedda wode, c'aanaa zarggaa abbaan oliide markkabiya dees'uwaa kawushisseeddino. 39 Sa'ay wontteedda wode, markkabiyaan ootsiyaawanttu gadiyaa eribeykino; shin haatsay goggiide abbaan geleeddasa

miyyiyaan de'iyaa shafiyaa akeekaan s'eelleeddino. Barenttoo danddayettinto, markkabiyyaa he shafiyaakko laagganaw barenttu k'ofaa k'achcheeddino. **40** Yaatiide markkabii beenna mala oyk'k'iyaa biratatuwaa billiide, abbaa giddo yeggeeddino; he wode, markkabiyyaa koyyeeddasaa zaariide laaggiyaa mitsaa k'achcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyaan, c'arkkuu markkabiyyaa sintaw sugana mala, markkabiyyaa afiyaa sharaa sintsa baggana d'ok'k'u ootsiide, buussaa doommeeddino. **41** Shin markkabii c'iimmuu de'iyasaappe aad'd'iide haatsaan dooddetteedda sa'aa matan de'iyaa detsasaan dom'etti ek'keedda; markkabiyyaw guyye baggay beetaa sugetsaa me'erettishshin, sintsa baggay duge d'ishettiide, k'aas's'ennaan is's'i aggeedda. **42** Wotaadaratuu k'ashetteedda asaappe ittuunne haatsaa wad'd'iide kessi akkibeenna mala, untuntta wod'anaw zoretteeddino. **43** Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosa ashshanaw koyyiide, wotaadaratuwaa mak'k'uwaa is's'eedda; haatsaa wad'aa eriyaa ubbay markkabiyaappe haatsaan guppi guppiide kasetiide gas'aa kesana mala azazeedda. **44** Atteeddawantuppe amareedawanttu sank'kaan, amareedawanttu k'ay markkabiyyaa me'uwaan kesana mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gas'aa sarotetsaan keseeddino.

28 Nuuni gas'aa sarotetsaan keseedda wode, he haatsaan dooddetteedda sa'ay Malttaa geetettiyaawaa ereeddo. **2** Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu nuw daro keekatetsaa keekeeddino; iray bukkanaaw doommeedda dirawunne meeguwaaw diraw, tamaa eetsiide, nuuna ubbaa mokkeeddino. **3** P'awuloosi daro k'ays's'eeriyaa mitsaa mis'iide tamaan yeggishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, Aa kushiyan s'aas'ettiide, Aa dukkeedda. **4** Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu k'irc'c'antiyyaa shooshshay P'awuloosa kushiyan s'aas'etteeddawaa be'eedda wode ittuu ittoo, «Tumu ha bitanii shemppuwaa wod'iyaa asaa; haray atto abbaappe I attinakka nu S'oossaa pirdday Aa pas'a de'o gibeenna» yaageeddino. **5** Shin P'awuloosi bare kushiyaappe k'irc'c'antiyyaa shooshshaa wus'akkiide, tamaan oleedda; Aa ayinne ootsibeenna. **6** Untunttu, «Aa bollayyaa gaafee; woy akeekenaan kunddiide hayyee» yaagiide Aa naagiino; shin c'ora wodiyyaa naagiide, Aa bolla ayinne dummateeddabay d'ayina, «Hawe s'oossaa» yaagiide barenttu k'ofaa bashi aggeeddino. **7** Hewaa heeraan haatsaan dooddetti utteedda sa'aa kaappuwaa Pupiliyoosa giyaawoo gadii de'ee; I nuuna imatsatetsaa, heezzu gallassaa siik'uwaan mokki moyzeedda. **8** Pupiliyoosa aabbu k'os'uwaa, seelaanne uluwaa kad'aa saketti gisiide de'ee; P'awuloosi Aa soy geliide, aw S'oossaa woosseedda;

bare kushiyyaa Aa bolla wotsiide, Aa patseedda. **9** Hewaappe guyyiyaan, he haatsaan dooddetteedda sa'aan harggiyaa hara ubbaa asayyaa k'ay yiide pas'eedda. **10** Hewaappe simmina nuuna daro bonchchuwaa bonchcheeddino; nuuni markkabiyaan baanaw denddeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuw immeeddino. **11** Heezzu agenaappe guyyiyaan, haatsaan dooddetteedda sa'aan balgguwaa aatsiide, «mantte s'oossaa» giyaa Iskkindiriyyaa markkabiyaan baanaw denddeeddo. **12** Nuuni Siraakuse giyaa katamaa geliide, yaan heezzu gallassaa utteeddo. **13** Hewaappe yuuyyiide, Regiyyume giyaa katamaa gakkeddo. Itti gallasaappe guyyiyaan, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu c'arkkina, wonttisa gallassi Putiyaaluusa giyaa katamaa yeeddo. **14** Hewaan nuuni itti itti ammaniyaawantta demmina, barenttuna laappu gallassaa uttana mala, nuuna woosseeddino; hewaappe k'ay Roome yeeddo. **15** Roomen de'iyaa ammaniyaawanttu nubaa sisiide, Afiyaasaa Geyaanne «Heezzu Ak'iyasaa geetettiyaasaa» gakkanaw nuuna mokkanaw yeeddino; P'awuloosi untuntta be'eedda wode S'oossaa galatiide, wozanaan miniseedda. **16** Nuuni Roome geleedda wode, P'awuloosi barena naagiyyaa wotaadaraanna barekka de'anaadan ooseteedda. **17** Heezzu gallasaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ayihudatuwaa kaappatuwaa barekko s'eeseedda; untunttu shiik'eedda wode, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawotuwaaw wogaa iitabaa ayinne ootsennaan, taana Yersaalamen k'achchiide, Roome asaw aatsiide immeeddino. **18** Untunttu taana biddeeddawaappe guyye, hayk'kanaw bessiyaabay ta bolla ayinne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino. **19** Shin hewaa Ayihudatuu eeno geenaan is's'eedda wode, «Tabaa K'eesaare pirddo» gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyyaa mootiyaabay taw de'ina gidenna. **20** Taani hinttentunna gaketanawunne haasayanaw hinttentta s'eeseeddawe hewaassa; ayaw gooppe, Israa'eeliyyaa Asay nashechchaan naagiyaawaa diraw taani ha santsalataan k'ashettaad» yaageedda. **21** Ayihuda c'imatuu P'awuloosa, «Nuuni Yihudaappe nebaw dabddaabbiiyaa akkibeykko. Nu ishatawaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaa odibeenna; woy ne suntsaa bayizziide, nuw odibeenna. **22** Shin he asaa suntsaa ubba saan Asay bayizziide haasayaawaa nuuni eriyaa diraw, ne k'ofaa sisanaw koyyeetto» yaageeddino. **23** Untunttu barenttu yaana gallassaa P'awuloosaw keeriide, he gallassi c'oriide I de'iyasaa yeeddino; ikka untunttoo S'oossaa kawutetsaabaa markkatteedda. K'ay untunttu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiiyaappenne

nabatuu s'aafeeddawaappe akkiide untuntta tamarissiidde, wonttappe omarssi gakkanaw loytsi odeedda. **24** Baggatuu P'awuloosi geeddawaa ammaneeddino; shin baggatuu ammanibeykkino. **25** Untunttu barenttu gidдон yewuwaa eeno geenaan is'seedda wode, P'awuloosi ittibaa geeddawaappe guyyiyaan beeddino; I hawaadan yaageedda; «Geeshsa Ayyaanay nu aawaatoo nabiyaasiyaasa mas'aafaan, **26** « «Neeni he asaakko baade hawaadan ga; «Hinttenttu sissaa sisana, shin hinttenttoo gelenna; hinttenttu s'eelaa s'eelana, shin be'ikkita. **27** Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda; barenttu haytsaa tullisseeddino; barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino. Hewe baawentto, barenttu ayfiyaan be'ana; untunttu haytsaykka sisana; untunttu wozanaykka akeekana; untunttu taakko S'oossaakko simmana. K'ay taanikka untuntta patsana» yaaga» yaageedda. **28** «Simmi hawe S'oossaa atatetsay, Ayihuda gidennawanttoo kiitetteeddawe hinttenttoo eretto. K'ay untunttukka sisana» yaageedda. **29** [P'awuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuu barenttu gidдон daro palummettiide beeddino.] **30** P'awuloosi kiraa golliyaan laa"u laytsaa kumentsaa de'iidde, barekko yiyaa ubbaa mokkee. **31** Barena ooninne diggennan S'oossaa kawutetsaabaanne Godaa Yesuusi Kiristoosabaa odiidde, yayyenaan darii k'onc'c'issiiide tamarisseedda.

Roome

1 Bare mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw S'oossay dooriide s'eeseedda Kiristoosa Yesuusa k'oomay, Yesuusi Kiristoosi kiitteedda P'awuloosi, taani ha dabddaabbiyaa s'aafay. **2** S'oossay daro wodeppe kase bare nabatuwaa baggana mishiraachchuwaa k'aalaa immana yaageeddawe S'oossaa Geeshsha Mas'aafatuwan s'aafetteedda; **3** he mishiraachchuwaa k'aalay asaa gidiide Daawite zariyaappe yeletteedda S'oossaa Na'aa, nu Godaa Yesuusi Kiristoosabaa. **4** K'ay I bare Geeshsha Ayyaanaan hayk'uaappe dendeeddawaan, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa wolk'kaama wolk'kaan besseedda. **5** Ayihuda gidenna Asay ubbay ammananaadaaninne azazettanaadan, nuuni untuntta kaaletsana mala, S'oossay Kiristoosa suntsaa diraw, Kiristoosa baggana aad'd'o keekatetsaanne Yesuusi kiitteeddawantta gidiyaa maataa nuw immeedda. **6** Yesuusi Kiristoosawaa gidanaadan, S'oossay s'eeseedda hinttentukka hewanttu gidдон de'iita. **7** S'oossay siik'yaawanttoonне geeshshabaa ootsanaw s'eeseedda Roome gadiyaan de'iyaa ubbatoo S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttentoo gido. **8** Kasetaade taani hinttentu ammanuu sa'aa ubbaan sisetteedda diraw, Yesuusi Kiristoosa baggana hinttentoo taani S'oossaa galatay. **9** Ayaw gooppe, taani ubbaa wode ta woosaan hinttentta hassayissiyaawoo, S'oossay, taani Aa Na'aa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaan ta ayyaanan aw ootsiyaawe marka. S'oossay, bare sheniyaan, taani ha"i hinttentukko baanaw ta ogiyaa miikkoyanaadaan, ubbaa wode woossay. **11** Ayaw gooppe, taani hinttentta minisanaw, hinttentunna ittippe Ayaanaa imotaa shaakkana mala, hinttentta be'anaw laamotay. **12** Taani giyaawe, hinttentukka takka itti wode minettana. Hinttentu ta ammanuwaan, k'ay taanikka hintte ammanuwaan minettana. **13** Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ubbaa wode hinttentukko baanaw k'oppaad. Shin taana diggiyaabay de'iyawaa hintte eranaw bessee; taani haray atto Ayihuda gidenna hara asaappekka ayfiyaa demmeeddawaadan, hinttentuppekka ayfiyaa demmanaw koyyay. **14** Taani asaa ubbaw, Giriike asawunne tamaribeenna asaw k'ay aad'd'o eranchchatoonne eeyatoo k'ans's'ana ac'uu de'ee. **15** Hewaa diraw, taw danddayetteedda keenaan Roomen de'iyaa hinttentookka mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw amottay. **16** Mishiraachchuwaa k'aalay taana yeellayenna; I ammaniya ubbaa, kasetiide Ayihuda asaa k'ay Ayihuda gidenna asaa ashshanaw S'oossappe yiyaa

wolk'kaa. **17** Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'illuu S'oossaan ammanettiide de'ana» yaaggiyaawaadan, S'oossay asaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw, ammanuwaan s'illissiyaawaa mishiraachchuwaa k'aalay k'onc'c'issee. **18** Tumatetsay eretanawaa barenttu iita hanotaan diggiyaa nagaraa oosuwa ubbaa bollaninne asaa iita oosuwa ubbaa bolla, S'oossaa hank'k'uu saluwaappe wod'd'iide k'onc'c'ana. **19** Untunttu S'oossaabaa erana danddayaawe untunttoo k'onc'c'ee; ayaw gooppe, S'oossay untunttoo k'onc'c'isseedda. **20** Beetena Aa hanotay, hewekka Aa med'inaa wolk'k'ayenne Aa S'oossatetsay ittippe S'oossay ha alamiyaa med'd'eeddawaappe doommiide, untunttoo k'onc'c'iide beeteedda; untunttu hewaa S'oossay med'd'eeddabaappe be'anaw danddayiyaa diraw, untunttoo gaasoyiyaabay baawa. (aldios g126) **21** Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa erooppekka, aw bessiyaa bonchchuwaa immibeykino; k'ay Aa galatikino. Shin untunttu allaalle kessennabaa k'ooppiino; k'ay untunttu akeekena wozanay d'umeedda. **22** Untunttu barentta aad'd'edda eranchcha giino; shin untunttu eeyaa. **23** Untunttu hayk'k'enna S'oossaw goyinniyaawaa is's'iide, hayk'k'iyaa asaa med'etaa, kafatuwaa med'etaa, do'atuwaa med'etaanne tiraan gooshettiyaawanttu med'etaa med'etteeddawanttoo goyinneeddino. **24** Hewaa diraw, untunttu ittuu ituwaanna pokkoba ootsana mala, S'oossay untunttu wozanay amottiya tunabaa ootsanaadan untuntta aggeedda. **25** Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa tumatetsaa wordduwaan laameeddino; k'ay med'd'eedda S'oossaa aggiide, I med'eeddabaw goyinneeddinonne ootseeddino. S'oossay med'inaw galatetteeddawaa. Amen". (aiōn g165) **26** Hewaa diraw, S'oossay untunttu pokkobaa amottana mala, untuntta aggeedda; haray atto untunttu mac'c'awanttu barenttoo bessiyaawaa aggiide, bessenawaa haneeddino. **27** Hawaadankka, attuma Asay k'ay barenttoo bessiyaawaadan mac'c'awantunna gaketiyaawaa aggiide, ittuu ituwaanna gaketanaw koyyeeddino; attuma Asay ittuu ituwaanna pokkoba ootsiide, barenttu ootseedda balaan barenttoo bessiyaa pirdaa akkeeddino. **28** Untunttu S'oossaa eranaw dosennaan is's'eeddawaa keenaa S'oossay untunttu bessenawaa ootsana mala, untunttoo patsenna k'ofaa immeedda. **29** Untunttun tunatetsay, iitatetsay, yoratetsayenne iita hanotay kumeedda; k'ay untunttun k'anaatii, shemppuwaa wod'iyaa k'ofay, palumay, c'immussayenne iita k'ofay kumeedda; k'ay untunttu sok'yaawantta, **30** zigiriyaawantta, S'oossaa is's'yaawantta, boriyaawantta, otorettiyaawantta, c'ee'ettiyaawantta, iitabaa ootsanaw koyyiyaawantanne barenttu aawoonne aatiw azazettenawantta, **31**

k'ofay baynnawantta, ammanuu baynnawantta, haranttoo k'arettennawanttanne maarennawantta. **32** Unttuntu hawanttu malaa ootsiyaawanttoo hayk'uu bessee giyaa S'oossaa higgiiyaa eriidde, hawantta ootsiino; hewaa s'alalaa gidennaan, hawantta ootsiyaawanttakka ootsite giide minisiino.

2 Hewaa diraw, neenoo haranttu bolla pirddiyaawoo, new gaasoyiyaabay baawa; ayaw gooppe, neeni haranttu bolla pirddaadde, he neeni untntuntu bolla pirddiyaawaa malaa ootsooppe, ne bolla pirddaasa. **2** Nuuni hawaa mala oosuuaa ootsiyaawanttu bolla S'oossay s'illo pirddaa pirddiyaawaa ereetto. **3** Neenoo, hawaa mala oosuuaa ootsiyaawanttu bolla pirddiyaawoo, k'ay he neeni pirddiyaawaa malaa ootsiyaawoo, neeni S'oossaa pirddaappe attiyaawaa malatii? **4** Woy S'oossaa wolk'k'aama keekatetsaa, genc'c'uwaanne danddayaa kad'ayishsha? S'oossay neena nagaraappe zaaranaw koyiyiia diraw, I keeka gidiyaawaa neeni eraasa. **5** Shin hinttentoo guzuma wozanayne nagaraappe simmenna wozanay de'ee; hewaa diraw, S'oossaa hank'k'uunne s'illo pirdday k'onc'c'iyaa gallassi, neeni ne bolla hank'k'uuaa kasewaappe darissaasa. **6** S'oossay asaa ubbaw Aa oosuuaa malaa immanawaa. **7** Itti itti asatuu lo'obaa danddayan ootsiino; k'ay galataa, bonchchuwaanne bayenna de'uuaa koyyiino; untntuntu S'oossay med'inaa de'uuaa immana. (aiōnios g166) **8** Shin haranttu iitabaa ootsanaw yaaretiinonne tumatetsaa is'siino; S'oossay untntuntu bolla bashshaanne hank'k'uuaa yeddana. **9** Iitabaa ootsiyaa Asay ubbay metootananne waayettana; hewe kasetiide, Ayihuda asaa gakkana; hewaappe k'ay Ayihuda gidenna asaa gakkana. **10** Shin S'oossay lo'o oosuuaa ootsiyaa ubbatoo galataa, bonchchuwaanne sarotetsaa immana. Kasetiide Ayihudatoo immana; hewaappe k'ay Ayihuda gidennawanttoo immana. **11** Ayaw gooppe, S'oossaa Ayifiyaan Asay ubbay itti mala. **12** Muse higgii baynnaan nagaraa ootseedda ubbay higgii baynnaan d'ayana. Muse higgii de'ishshin, nagaraa ootseedda ubbay higgiiyan pirdgettana. **13** Ayaw gooppe, S'oossaa sintsan higgiiyaa naagiyaawanttu s'illiinoppe attin, higgiiyaa sisiyaawanttu s'illikino. **14** Ayihuda gidenna asaw higgii baawa; shin barenttu tilla k'ofaan higgii azaziyaawaa ootsiino; untntuntu higgii d'ayoopekka, untntuntu barenttu huup'ew higge. **15** Higgii azaziyaawe untntuntu wozanaa giddon s'aafetteeddawaa untntuntu hanotay bessee; itti itti kaala untntuntu tilla k'ofay untntuntu markkattiyaa dirawunne k'ay itti itti kaala untntuntu k'ofay untntunta mootiyaa diraw, woy k'ay untntuntunna gaaddatiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa erissee. **16** Taani tamarisseedda mishiraachchuuaa k'aalaadan, asaa wozanaan geemmeedda k'ofaa S'oossay

Yesuusi Kiristtoosa baggana hawaadan pirddana. **17** Shin neeni neena Ayihuda gaasa; higgiiyan zemppaade S'oossaan c'ee'ettaasa. **18** Neeni ootsana mala, S'oossay koyiyiiaawe ayentto eraa; k'ay tuma gidiyaawaa dooranaw higgiiyaappe tamaaraadda. **19** Neeni k'ook'atuwaa kaaletsiyaawaa, k'ay d'umaan de'iyaawanttookka poo'issiyaawaa, erennawantta erissiyaawaanne naanatuwaa tamarissiyaawaa gidiyaawaa eraad; higgiiyaappe neeni kumentsaa eratetsaanne tumatetsaa demmiyaawaa eraasa. **21** Yaatina, neeni haratuwaa tamarissiyaawe neena ne huup'ew ayaw tamarisikkii? Neeni, «Wuu'oppa» yaagaade k'aalaa odaasa. Shin neeni ne huup'ew wuu'ayiyee? **22** Neeni, «Woshummoppa» yaaga. Shin neeni ne huup'ew woshummay? Neeni eek'aa sheneta. Shin eek'ay de'iyaa golliyaa bonk'k'ay? **23** S'oossaa higgii new de'iyaa diraw, neeni c'ee'ettaasa; shin he higgiiyaa mentsaade S'oossaa yeellayay? **24** Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Ayihuda asatoo, hintte gaasuwaan Ayihuda gidenna asatuwaa giddon S'oossaa sunsay bayee» yaagee. **25** Neeni higgew azazettooppe, ne k'as's'aray maaduwaanna de'ee; shin neeni higgiiyaa mentsooppe, neeni k'as's'aretteeddawe k'as's'arettibeennawaadan paydettee. **26** Ayihuda gidenna Asay k'as's'arettennan higgii azaziyaawaa naagooppe, S'oossay Aa k'as's'aretteeddawaadan paydennee? **27** Hinttentu, Ayihuda asatuu, hinttentoo s'aafetteedda higgii de'ooppekka k'ay hintte k'as's'aretooppekka, higgiiyaa hintte mentsiyaa diraw, Ayihuda gidenna Asay bollaa k'as's'aretana d'ayoopekka, higgew azazettiide, hintte bolla pirddana. **28** Ayaw gooppe, Ayihuda asaa malatiyaa ubbay tumu Ayihuda asaa gidenna; k'ay Asay bare ashuwaa asatetsaa k'as's'aretteedda diraw, tumu Ayihuda asaa gidenna. **29** Shin tumu Ayihuda asaa giyaa uray garssa baggana Ayihuda asaa gideeddawaa; k'as's'arettiyaawaa S'oossaa Ayyaan oosettiyaa wozanaa k'as's'araappe attin, s'aafetteedda higgiiyanna gidenna; he uray bare galataa S'oossaaappe akkiyaawaappe attin, asaappe akkibeenna.

3 Yaatina, Ayihuda asatuu ayaan Ayihuda gidenna asaappe aad'diino? Woy k'as's'arettiyaawaan ay maaduu de'ii? **2** Hawe Ayihudatuwaa ubbabaan loytsi maaddee; ubbabaappe kase S'oossay bare kiitaa hadaraa Ayihudatoo immeedda. **3** Yaatina untntuntuppe ittuu ittuu ammanetennawaa gidoooppe, waanii? Hewaa diraw, S'oossay ammanettana yaagiyaawe? **4** Hewaa gidenna; Asay ubbay worddanchchaa gidoopekka, S'oossay giyaawe tuma gidanaw bessee. S'oossaa Mas'aafay, «Neeni haasayiyaa wode, neeni s'illo gidiyaawaa erissanaw koshshee; neeni mootettiyaa wode, shatimmanaw bessee» yaagee. **5** Shin nu bayizzuu

S'oossaa s'illo oosuwaa erissintto, nuuni waagane? Nu bolla hank'k'uwaa ahiyaa S'oossay bayizzanchchee? Taani Asay giyaawaadan gay. 6 Hewe waayyii hanana. Ayaw gooppe, hewaadan gidoope, S'oossay ha alamiyaa bolla wooti pirddane? 7 Shin ta wordduwaan S'oossaa tumatetsay Aa bonchchoo darooppe, yaatina, hawaa gakkanaaw ayaw ta bolla nagaranchchaadan pirdii? 8 Yaatina nuuni, «Lo'uu yaanaadan, ane itabaa ootsoytte» ayaw gookkoo? Itti itti Asay hawaa taana mootiidde boreeddino; untunttu S'oossappe bessiyaa pirddaa akkana. 9 Hewaa diraw, nuuni waagane? Nuuni Ayihudatu, Ayihuda gidenna asaappe dareetoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, Ayihudatuukka Ayihuda gidenna asatuukka ubbay ittippe nagaraappe garssan de'iyawaa taani kase hinttentoo odaaddi. 10 S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee; «S'illo Asay ittuunne baawa. 11 Akeekiyyaa asaykka baawa; woy S'oossaa koyyiyaawekka baawa. 12 Asay ubbay ogiyaappe kare keseeddino; ubbay mulekka maaddennawaa gideedda. Lo'obaa ootsiyaa ooninne baawa; haray atto ittuunne baawa. 13 Untunttu doonay dooyaa de'iyaa duufuwaa mala. Barenttu ins's'arssan worddoteeddino. Untunttu doonaappe asaa wod'iyaa shooshshaa yishsha mala haasayay kesee. 14 Untunttu doonaan shek'ayenne c'amobay kumeedda. 15 Untunttu suutsaa gussanaw, darii elleelliino. 16 Bayzzuunne koletsay, untunttu beeddasaan hak'aninne d'ayenna. 17 Untunttu sarotetsaa ogiyaakka erikkino. 18 K'ay S'oossaw yayyiyaabay, untunttu k'ofaan baawa» yaagee. 19 Asaa ubbaa haasayaa diggana malanne kumentsaa sa'aa S'oossaa pirddaappe garssaw aatsana mala, higgiiyaa gidon odetteedda ubbabay higgiiyaappe garssan de'iyaa asaw haasayiawaa nuuni ereetto. 20 S'oossaa sintsan ooninne higgii azaziyaawaa ootsiyaawaan s'illenna; higgii itti Asay nagaraa ootseeddawaa eranaadan ootsee. 21 Shin S'oossay asaa s'illissiyaa ogii higgii baynnaan ha'i k'onc'ceedda; higgiiinne nabatuu he s'illotetsaabaa markkatteeddino. 22 S'oossay asaa Yesuusi Kiristoosa ammaniyaawaan s'illisse; S'oossay hewaa Aa ammaniya ubbaw ootsee; ay shaakotetsayenne baawa. 23 Ayaw gooppe, Asay ubbay nagaraa ootseedda; S'oossaa bonchchuukka untunttoo guus'seedda. 24 Shin untunttu S'oossay immiyaa Aa aad'd'o keekatetsaan, barentta woziyaa Kiristoosi Yesuusa baggana c'oo s'illeeddino. 25 Yesuusa suutsaan Asay Aa ammaniide, bare nagaraw maarotetsaa demmanaw, S'oossay Aa immeedda; S'oossay hewaa bare s'illotetsaa bessanaw ootseedda; I beni wodiyaan asaa nagaraa danddayiide, kad'i bashi aggeedda; shin 26 ha wodiyaan bare s'illotetsaa bessanaw asaa nagaraa aggena; S'oossay hewaa

ootsiyaawaan I bare huup'ew s'illo gidiyaawaanne Yesuusa ammaniya ubbaa s'illissiyaawaa bessee. 27 Yaatina, nuuni ayaw c'ee'ettanee? Ayinne baawa. Ayaa gaasuwaanee? Nuuni higgew eeno giyaawaanee? Gidenna; ammanuwaa higgiiyaanappe attin. 28 Ayaw gooppe, Asay ammanuwaan s'illanaappe attin, higgii azaziyaawaa ootsiyaawaana gidenna yaagiide k'oppeetto. 29 Woy S'oossay Ayihudatuwaa s'alalaw S'oossee? Ayihuda gidenna asaw S'oossaa gidennee? Tuma, Ayihuda gidennawantookka I k'ay S'oossaa. 30 Itti S'oossaa s'alalay de'ee; Ayihudatuwaa untunttu ammanuwaan I s'illissana; k'ay Ayihuda gidennawantakka untunttu ammanuwaan s'illissana. 31 Yaatina, nuuni higgiiyaa ammanuwaan gas'aa suganee? Gidenna; higgiiyaa minisoytteppe attin.

4 Yaatina, nuuni nuw ashuwaan zare gidiyaa Abraahaamo ayaa demmeedda gaanee? 2 Ayaw gooppe, Abraahaamo oosuwaan s'illeeddawaa gidoope, aw c'ee'ettiyaabay de'ee; shin S'oossaa sintsan c'ee'ettana danddayenna. 3 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay waagii? «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee. 4 Ootsiyaa uray akkiyaa miishshaa barew bessina akkeeppe attin, aw c'oo imettiyaawaadan paydettenna. 5 Shin oosuwaa ootsennaan, nagaranchchaa s'illissiyaa S'oossaa ammaniya uraa, S'oossay Aa ammanuwaan Aa s'illisse. 6 Hawaadankka, ay oosuunne baynnaan, S'oossay s'illuwaadan paydeedda asaa nashechchiyaabaa Daawite haasayeedda wode geeddawe hawaa. 7 «S'oossay untunttu bayizzuwaa atto geeddawantunne untunttu nagaraa kammeeddawanttu anijetteeddawannta. 8 Goday Aa nagaraa paydenna asay anijetteeddawaa» yaagee. 9 Yaatina, ha Daawite haasayeedda anjiuu k'as's'arettedda asaa s'alalaassee? Woy k'ay k'as's'arettibeenna asatuwaassee? Ayaw gooppe nuuni, «S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee» goytte. 10 Yaatina, hawe awude haneeddee? Abraahaamo k'as's'aretti simmineyye? Woy k'as's'arettanaappe kasennee? K'as's'arettanaappe kasennappe attin, k'as's'arettina gidenna. 11 Guyyeppe I k'as's'arettedda; S'oossay Aa ammanuwaa diraw, I k'as's'arettanaappe kase Aa s'illo ootseeddawaa erissanaw, Aa k'as's'aray malla gideedda. Hewekka k'ay k'as's'arettennan S'oossaa ammaniya ubbatuwaa S'oossay s'illo ootsiide paydanaadan, untunttoo Abraahaamo aawuwaa gidanaassa. 12 I k'as's'aretteddawantookka aawuwaa; gidoopekka, untunttu k'as's'arettedda diraassa gidenna; shin nu aawuwaa Abraahaamo k'as's'arettanaappe kase ammaniya ammanuwaa malaa kaalliyaawantookka aawuwaa. 13

Abraahaamossinne Aa zeretsaw S'oossay, «Ha sa'aa taani hinttenttoo immana» yaageeddawe, Abraahaamo S'oossaa ammaniide s'illeedda diraassappe attin, higgew I azazetteedda diraassa gidenna. 14 Ayaw gooppe, higgew azazettiyaawantu S'oossay immana geeddawaa laattiyaawantta gidoope, asaa ammanuu maaddennabaa gideedda; S'oossay geeddawekka mela gideedda; 15 higgii S'oossaa boshaa ahee; shin higgii baynnasaan higgiiya mentsiyaabay baawa. 16 Hewaa diraw, higgiiya naagiyaawantu s'alalaw gidennaan, k'ay Abraahaamo ammaneeddawaadan, ammaniyaa Abraahaame zeretsaa ubbaw S'oossay immana geeddawe, woytaadan tumattanawe ammanuwaana. Abraahaamo nuw ubbaw aawuwaa. S'oossaa Mas'aafay, «Taani neena c'ora kawutetsatoo aawo ootsaad» giyaawaadan, hayk'keeddawanttoo de'uwaa immiyaa, bare azazuwaan baynnabaa de'yaabaadan ootsiide s'eesiyaa, I ammaneedda S'oossaa sintsan Abraahaamo nuw ubbaw aawuwaa. 18 S'oossaa Mas'aafay Abraahaamoo, «Ne zeretsay hawaa keena gidana» yaageeddawaadan, hawaa keena gidana giide, nashechchaan naaganaw danddayenna wode, Abraahaamo ammaniidenne sintsappe demmana giide, nashechchaan naagiide, c'ora zeretsaw aawuwaa gideedda. 19 He wode, Abraahaamo yelettoodeppe s'eetu laytsaa kumana haniyaa c'ima; shin bare daaburanchcha asatetsaanne Saara na'aa yelanaw danddayennawaa k'oppeedda wode, I bare ammanuwaan daaburibeenna. 20 S'oossaa I bonchchiidde, aw immana geedda S'oossay k'ay polanaw danddayiyaawaa loytsi eriide bare ammanuwaan minneeddawaappe attin, ammanennaan is's'iide, S'oossay immana geeddawaa sid'ibeenna. 22 Hewaa diraw, S'oossay k'ay Aa ammanuwaa s'illotetsaan paydeedda. 23 «Aw s'illotetsaan paydeedda» giyaa k'aalay Aa s'alalaw s'aafettiibeenna. 24 He k'aalay nu Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa ammaniyaa nuwukka s'illotetsaan paydettana mala s'aafetteedda. 25 S'oossay Aa nu nagaraa diraw, hayk'oo aatsiide immina, I nuuna s'illissanaw hayk'uwaappe denddeedda.

5 Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan S'illeeddawaan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuw S'oossaanna sarotetsay de'ee; 2 k'ay I nuuna ha'i nuuni de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa giddo ammanuwaan aheedda; yaatina, nuuni S'oossaa bonchchuwaa shaakkanaw nuw de'iyaa hidootaan c'ee'etteetto. 3 Hewaa s'alalaa gidenna; nuuni nu waayiyanikka nashetteetto; ayaw gooppe, waayiyaappe danddayay, k'ay danddayaappe paac'yaan minniyaawe, paac'yaan minotaappe hidootay yiyaawaa nuuni ereetto. 5 S'oossay nuw immeedda Geeshsha Ayaanaa baggana

bare siik'uwaa nu wozanaan gusseedda diraw, he nuuni demmanaw nashechchaan naagi utteeddawe nuuna yeellayenna. 6 Ayaw gooppe, nuuni biro wolk'k'ay baynnawantta gidiide de'ishshin, S'oossay dooreedda wodii gakkina, Kiristtoosi nagaranchchatuwaa diraw hayk'keedda. 7 S'illo uraa diraw, itti uray hayk'k'anawe daro metobaa; shin lo'o asaa diraw hayk'k'anaw, «Eeno» giyaa uray ooni eri beettenaan aggena. 8 Shin nuuni biro nagaranchcha gidiide de'ishshin, Kiristtoosi nu diraw hayk'keedda; hewe S'oossay nuuna ay keenaa siik'inttonne Aa siik'uwaa erissee. 9 Simmi nuuni ha'i Aa suutsaan s'illeeddawaa gidoope, Aa baggana S'oossaa hank'k'uwaappe attana. 10 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaanna kase morkke; shin Aa Na'aa hayk'uwaan aanana sigetteeddo. Hewaappe aatsiide, ha'i nuuni S'oossaanna sigetteeddawaappe guyyiyaan, I pas'a gidiyaa diraw nuuna ashshana. 11 Shin hewaa s'alalaa gidenna; ha'i nuuna S'oossaanna sigetseedda nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna S'oossaabay nashechchee. 12 Hewaa diraw, nagaray ha sa'aa itti asaa baggana geleedda; he nagaray barenanna hayk'uwaa aheedda; hewaa gaasuwaan, Asay ubbay Addaama baggana nagaraa ootseedda diraw, hayk'uu asaa zariyaa ubbaa gakkeedda. 13 Higgii imettanaappe kase, ha alamiyaan nagaray de'ee; shin higgii baynna wode nagaray paydettana. 14 Shin Addaama wodiyaappe, Muse wodiya gakkanaw, hayk'uu asaa ubbaa mooddeedda; haray atto Addaami S'oossaa higgew azazettenan is's'eeddawaadan, nagaraa ootsibeennawanttakka hayk'uu mooddeedda. Ayaw gooppe, Addaami yaanawoo leemisuwaa. 15 Shin S'oossaa imotay Addaama nagaraa keena gidenna diraw, untunttu itti mala gidikkino; itti bitaniyaa nagaraa diraw, c'ora Asay hayk'keeddawe tuma; shin S'oossaa aad'd'o keekatetsayenne Aa imotay itti asaa aad'd'o keekatetsaa baggana, Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa baggana c'ora asaw dareedda. 16 S'oossaa imotay nagaraa ootseedda bitaniyaa baggana yeeddawaa mala gidenna; ayaw gooppe, Addaami itti nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa bayizzeeddawaadan pirddeedda; shin Asay daro nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan S'oossay, «Hinttenttu bayizzibeykkita» giide, bare aad'd'o keekatetsaa untuntta bessee. 17 Ayaw gooppe, itti bitaniyaa nagaraa gaasuwaan, Aa nagaraa baggana, hayk'uu kawuteeddawe tuma; shin itti uray, Yesuusi Kiristtoosi ootseeddabay ay keena daree; S'oossaa daro aad'd'o keekatetsaanne s'illotetsaa imotaa akkiyaa ubbay Kiristtoosa baggana s'ooniide de'ana. 18 Simmi itti uray nagaraa ootseedda gaasuwaan asaa ubbaa bolla bayizzeeddawaadan pirdday yeedda. Hewaadankka itti uray s'illobaa ootseedda gaasuwaan, S'oossay asaa ubbaa,

«Bayzzibeykita» giide untunttoo de'uwaa immeedda. 19 Ayaw gooppe, itti uray azazettenan is's'eedda gaasuwaan, daro Asay nagaranchcha gideedda, hawaadanka k'ay ittuu eeno geeddawaan c'ora Asay s'illana. 20 Nagaraa darissanaw, higgii yeedda; shin nagaray dariyaa wode S'oossaa aad'd'o keekatetsay loytsi dareedda. 21 Nagaray hayk'uwaa wolk'k'aan kawuteeddawaadan, hawaadanka k'ay S'oossaa aad'd'o keekatetsay s'illotetsaa wolk'k'aan kawutiide, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana, nuuna med'inaa de'oo kaaleetsee. (aiōnios g166)

6 Yaatina, nuuni waagane? S'oossaa aad'd'o keekatetsay daranaadan, nagaraan minniide de'anee? 2 Gidenna; nuuni nagaraa ootsenna mala hayk'k'idiggeeddo. Yaatina, nuuni hawaappe sintsaw wooti Aa giddon de'anee? 3 Woy nuuni ubbatuu Kiristoosa Yesuusanna ittippe gidanaw, s'ammak'etteedda wode, Aa hayk'uwaanka aanana ittippe gidanaw s'ammak'etteeddawaa erikkitee? 4 Hewaa diraw, Kiristoosi bare Aawuuaa bonchcho wolk'k'aan hayk'uwaappe denddowaadan, nuunikka ooratsa de'uwaa de'anaw, Aa hayk'uwaa aanana shaakkanaw s'ink'k'ataani aanana ittippe moogetteeddo. 5 Ayaw gooppe, nuuni I hayk'k'eeddawaadan hayk'k'iide, aanana ittuwaa gidoope, hawaadanka, hayk'uwaappe I denddowaadan nuunikka dendiide, aanana ittuwaa gidana. 6 Nuuni hawaappe sintsaw nagaraw ayile gidenna mala, k'ay nu nagaranchcha asatetsaa wolk'k'ay d'ayana mala, nu ec'a asatetsaa Kiristoosanna mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishetti kak'etteeddawaa ereetto. 7 Ayaw gooppe, itti uray hayk'k'iyaa wode nagaraa wolk'k'ay Aa mooddena; shin 8 nuuni Kiristoosanna hayk'k'eeddawaa gidoope, aanana k'ay de'anawaa ammaneeetto. 9 Ayaw gooppe, Kiristoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa, k'ay laa'entsuuaa I hayk'k'ennawaanne hayk'uu sintsappe Aa mooddennawaa nuuni ereetto. 10 I itti kaallakka hayk'k'eedda; nagaraw Aa bolla wolk'k'ay baawa; shin I ha de'iyaa de'uwaa S'oossaw de'ee. 11 Hawaadan k'ay hintte nagaraa ootsennaadan, hinttentta hayk'k'eeddawaadan k'oppite; shin Godaa Kiristoosa Yesuusa baggana S'oossaw hintte pas'a de'iyawaadan, hinttentta k'oppite. 12 Hewaa diraw, hintte hinttenttu asatetsaa amoo azazettana mala, nagaray hayk'k'iyaa hintte asatetsaa mooddoppo. 13 K'ay hintte asatetsaappe itti saanne iita oosuuaa ootsanaw nagaraw immoppite; shin hayk'uwaappe denddeedda asaadan hinttentta S'oossaw immite; k'ay hintte kumentsaa asatetsaakka s'illo oosuuaa ootsanaw S'oossaw immite; 14 ayaw gooppe, nagaray hinttentta mooddanaw danddayenna; hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iitappe attin, higgiaappe garssanna de'ikkita. 15 Yaatina, waanane?

S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iinoppe attin, higgiaappe garssanna de'enna diraw, nagaraa ootsanee? Gidenna; 16 hintte hinttentta itti uraw azazettanaw, ayiliyaadan ootside immiyaa wode, he hinttentta azaziyaawoo ayiletuwaa gidiyaawaa eriita; woy hintte hinttenttoo hayk'uwaa ahiyaa nagaraw eeno giita; woy hintte hinttentta s'illo ootsiyaa azazoo eeno giita. 17 Shin S'oossaw galatay gido; ayaw gooppe, nagaraw kase hintte ayile; shin guyyeppe hintte akkeedda timirtiyaa giddon de'iyaa tumatetsaw hintte kumentsaa wozanaappe azazetteedda. 18 Hinttenttu nagaraa ayiletetsaappe kesiide, s'illotetsaw ayile gideedda. 19 Hinttenttu med'etaan daaburanchcha gidiyaa diraw, taani oossikka geliyaa haasayaa haasayay; hintte kase hintte kumentsaa asatetsaa naak'uwaa ootsanaw, tunatetsawunne naak'oo ayile ootside immeedda; ha'i hewaadanka hintte kumentsaa asatetsaa geeshshabaa ootsanaw, s'illotetsaw ayile ootside immite. 20 Hinttenttu nagaraw ayiletiide de'iyaa wode, s'illotetsay hinttenttoo godaa gidenna. 21 Hinttentta ha'i yeellayiyaa yewatuwaa he wode ootseeddawaappe ay maaduuaa demmeeddittee? Ayaw gooppe, he yewatuwaa wurssetsay hayk'uwaa. 22 Shin nagaraa ayiletetsaappe hintte kesiide, S'oossaw eeno geedda; k'ay hintte ootsiyaa ubbabaan hinttentta ubbakka aw aatside immeedda. Hewe hinttenttoo wore; hewaa wurssetsay med'inaa de'uwaa. (aiōnios g166) 23 Ayaw gooppe, nagaraa gatii hayk'uwaa. Shin S'oossay nu Godaa Kiristoosa Yesuusa baggana immiyaa imotay med'inaa de'uwaa. (aiōnios g166)

7 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttu ubbay higgiaay eriyaa diraw, taani giyaawaa loytsi eriita; higgii itti Asay pas'a de'eedda wode s'alalaan Aa mooddee. 2 Ayaw gooppe, asinaa geleedda mishiratta izi asinay pas'a de'eedda keenan, higgian aanana k'ashetta uttaaddu; shin izi asinay hayk'k'ooppe, aanana c'aak'k'eedda higgii izo mooddenna. 3 Hewaa diraw, iza bare asinay pas'a de'ishshin, hara attumawaa gelooppe, Asay izo, «Woshummewunno» gaana. Shin izi asinay hayk'k'ooppe, higgii izo mooddenna; iza hara asinaa geloopenne izo ooninne, «Woshummewunno» geena. 4 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaadan hinttenttu k'ay Kiristoosa asatetsaappe itti bagga gidiyaa diraw, hinttenttu Aa bagganna hayk'k'eedda. K'ay nuuni S'oossaa maaddiyaa oosuuaa ootsana mala, hinttenttu S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Kiristoosawantta. 5 Ayaw gooppe, nuuni nu asatetsay koyyeeddawaadan de'iyaa wode, higgii nuuni nagaraa ootsanaadan, nuuna dentsetsee; nu asatetsaa giddon iita amuu de'iyaa diraw, nuuni hayk'oo ayfiyaa ayfeeddo. 6 Shin ha'i nuuni nuuna k'achcheeddawoo hayk'k'eedda diraw, S'oossay

nuuna higgiiyaa k'ashuwaappe billeedda. Hewaa diraw, nuuni Geeshsha Ayyaanay giigisseedda ooratsa ogiyaan S'oossaw eeno gaanawaappe attin, s'aafetteedda higgii nuw giigisseedda ec'a ogiyaan eeno gookko. 7 Yaatina, nuuni waagane? Higgii bare huup'ew nagaree? Hewaa gidenna; shin higgii nagaray ayentto taana erisseedda. Ayaw gooppe, taani higgii, «Asaabaa amottoppa» gibeennentto, asaabaa amottiyaawe ayentto erikke. 8 Shin nagaray taani ubbabaa amottana mala, azazuwaa baggana ta bolla ogiyaa demmeedda; ayaw gooppe, higgii baawentto, nagaraw wolk'ay baawa. 9 Kase higgii baynna wode taani pas'a; shin azazuu yeedda wode nagaray de'oo simmina, 10 taani k'ay hayk'k'aaddi; taana pas'a wotsanaw S'oossay k'oppeedda azazuu, taw hayk'uwwa aheedda. 11 Ayaw gooppe, nagaray azazuwaa baggana taana c'immiiyaa ogiyaa demmiide, he azazuwaan taana wod'eedda. 12 Hewaa diraw, higgii geeshsha; azazuukka geeshsha, s'llanne lo'a. 13 Yaatina, lo'obay taw hayk'uwwa aheeddee? Hewaa gidenna; shin taw hewaa nagaray aheedda; Asay nagaray ayentto shaakkiide erana mala, nagaray lo'obaa baggana, taw hayk'uwwa aheedda. K'ay azazuu, «Oninne nagaraa ootsanaw bessena» yaagiyya diraw, nagaray kasewaappe aad'd'i iiteedda. 14 Nuuni higgii S'oossawaa gidiyaawaa ereetto; shin taani taana nagaraw zal'eedda hayk'k'iyaa asaa; 15 taani ootsiyaawaa wozanaa aatsikke; ayaw gooppe, taani is's'iyaa ootsayppe attin, taani ootsanaw dosiyaawaa ootsikke. 16 Taani is's'iyaa ootsiyaawaa gidoope, higgii lo'a gidiyaawaa markkattay. 17 Hewaa gidoope, he yewuwwa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin, ha'i taani ootsikke. 18 Taanan, hewenne ta asatetsaan lo'obay de'ennawaa taani eray; ayaw gooppe, lo'obaa ootsiyaa amuu ta bolla de'ooppekka, taani he lo'obaa ootsanaw danddaykke. 19 Taani is's'iyaa iitabaa ootsayppe attin, taani dosiyaa lo'obaa ootsikke. 20 Shin taani is's'iyaa ootsiyaawaa gidoope, hewaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin, ha'i hewaa ootsiyaawe taana gidikke. 21 Simmi taani lo'obaa ootsanaw dosishshin, iitabaa ootsiyaawe taw higge gidiyaawaa demmaad. 22 Ayaw gooppe, taani ta wozanaa gidдон S'oossaa higgiiyan nashettay; 23 shin ta bollaa gidдон de'iyaa ta wozanaa k'ofaa higgiiyaanna wad'ettiiyaa duma higgiiyaa be'ay. He higgii ta bollaa gidдон de'iyaa nagaraa oosissiyaa higgiiyan taana k'ashissee. 24 Taani ayba nashechchi baynna asee! Taana hayk'oo afiyaa ha asatetsaappe ashshanawe oonee? 25 Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana S'oossaw galatay gido. Simmi taani ta wozanaa k'ofaan S'oossaa higgew eeno gay. Shin ta asatetsaan taana nagaraa oosissiyaa higgew eeno gay.

8 Hewaa diraw, Kiristoosa Yesuusanna de'iyaa wanttu bolla pirdday ha'i baawa; 2 ayaw gooppe, Kiristoosa Yesuusa baggana nuw de'uwwa immiiyaa Geeshsha Ayaanaa higgii taana nagaraa higgiiyaa ayiletetsaappenne hayk'uwwa higgiiyaa ayiletetsaappe kesseedda. 3 Asaa asatetsay daaburanchcha gidiyaa diraw, higgii ootsanaw danddayibeennawaa S'oossay ootseedda; nagaranchchatuwwa asatetsaa mala asatetsaana de'iyaa bare Na'aa, Asay ootseedda nagaraw yarshshuwwa gidanaw S'oossay kiittiide, asaa asatetsaa gidдон de'iyaa nagaraa pirddeedda. 4 Geeshsha Ayyaanay koyiyyaawaadan de'iyaa wanttuppe attin, nu asatetsay koyiyyaawaadan de'anawanttu bolla, nu bolla, higgiiyaa s'illo azazuu polettana mala, S'oossay hawaa ootseedda. 5 Barenttu asatetsay koyiyyaawaadan de'iyaa wanttu barenttu asatetsaabaa k'oppiino; shin Geeshsha Ayyaanay koyiyyaawaadan de'iyaa wanttu Geeshsha Ayaanaabaa k'oppiino. 6 Asatetsaabaa k'ofussay hayk'uwwa ahee; shin Geeshsha Ayaanaabaa k'ofussay de'uwaanne sarotetsaa ahee. 7 Asatetsaabaa k'ofussay S'oossaw is'o; ayaw gooppe, asatetsay S'oossaa higgew eeno geena; k'ay eeno gaanawukka aw danddayettenna. 8 Barenttu asatetsaw eeno giyaawanttu S'oossaa nashechchanaw danddaykino. 9 Shin S'oossaa Ayyaanay hinttentun de'ooppe, Geeshsha Ayyaanay giyaawaadan de'iitappe attin, hintte asatetsay koyiyyaawaadan de'ikkita. Shin ooninne Kiristoosa Ayyaanay baynnawaa gidoope, he uray Kiristoosawaa gidenna. 10 Shin Kiristoosi hinttentun de'ooppe, hintte asatetsay nagaraa gaasuwaan hayk'k'eeddawaa; shin hintte ayyaanay s'illotetsaa gaasuwaan hinttentun pas'a de'ee. 11 Shin Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa Ayyaanay hintte gidдон de'ooppe, hayk'uwaappe Kiristoosa dentseedda S'oossay k'ay hinttentun de'iyaa bare Geeshsha Ayaanaan, hayk'k'iyaa hintte asatetsawukka de'uwwa immana. 12 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni ac'uwaana de'eetto; nu asatetsay koyiyyaawaadan de'anaw nuw bessena. 13 Ayaw gooppe, hintte hintte asatetsay giyaawaadan de'ooppe, hintte hayk'k'ana; shin hintte hintte nagaraa oosuwwa Geeshsha Ayaanaan wod'ooppe, pas'a de'ana. 14 S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa ubbatuu S'oossaa naanaa. 15 Ayaw gooppe, nuuni nu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abbaa! Ta Aabboo» yaagiide s'eesiyaa, nuuna S'oossaa naanaa kessiyaa Geeshsha Ayaanaa S'oossaaappe akkeeddoppe attin, laa'entsuwwa yayyanaw ayile kessiyaa ayaanaa akkibeykko. 16 S'oossaa Ayyaanay bare huup'ew nu ayyaanaanna gidide, nuuni S'oossaa naanaa gidiyaawaa markkattee. 17 Nuuni Aa naanaa gidoope, I bare asaw minjeedda anjiuwwa laattana;

k'ay nuuni S'oossay Kiristtoosaw minjeeeddawaakka aanana laattana; nuuni Kiristtoosa waayiyyaa aanana shaakkooppe, Aa bonchchuwaakka aanana shaakkana. 18 Ayaw gooppe, nuuni ha'i waayettiyyaa waayiyyaa nuw sintsappe k'onc'c'ana bonchchuwaanna gatsanaw, ubbakka danddayettenna gaade taani k'oppay. 19 S'oossay med'd'eedda med'etaa ubbay S'oossaa naanay k'onc'c'anawaa loytsi laamoti utteedda. 20 Ayaw gooppe, med'etaa ubbay maaduu baynnabaa gidanaadan, S'oossay Aa bolla pirddeedda; sintsappe demmana giide nashechchaan naagi uttanaadan ootseedda S'oossay koyyeedda diraw haneeddappe attin, med'etaa ubbay bare huup'ew koyyeeddawaan gidenna. 21 Med'etaa ubbay bare huup'ew bashshaa ayiletetsappe itti gallassi kesanawaa; k'ay he med'etatuu S'oossaa naanay ayiletetsappe keseedda bonchcho kessaa shaakkana. 22 Ayaw gooppe, med'etaa ubbay ittippe hawaa gakkanaw, mac'c'a asaa yeluu oyk'k'ina ooliyaawaadan, sakuwaan ooliyaawaa nuuni ereetto. 23 K'ay hewaa s'alalaa gidenna; nuuni, Geeshsha Ayaanaa S'oossaa bayira imotaadan ootsiide akkeeddawanttu, nu huup'ew S'oossay nuuna bare naanaa ootsanaadaninne nu kumentsaa asatetsaa wozanaadan naagiidde, nu giddon ooleetto. 24 Ayaw gooppe, nuuni S'oossay immana geeddawaan atteeddo. Shin nuuni S'oossay immana geeddawaa be'ooppe, yaatina, hewe nashechchaan naagiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, bare be'iyawaa demmana giidde, nashechchaan naagiyaawe oonee? 25 Shin nuuni be'ennawaa demmana giide, nashechchaan naagooppe, hewaa danddayiide naageetto. 26 Hawaadan k'ay Geeshsha Ayyaanay nu daaburaa maaddanaw yee; ayaw gooppe, nuuni S'oossaa wooti woossanaw bessintto erokko; shin Geeshsha Ayyaanay bare huup'ew k'aalaan k'onc'c'issanaw danddayettenna ooliyaan nuw gaannatee. 27 K'ay asaa wozanaa biddiyaa S'oossay, Geeshsha Ayyaanay I koyyiyaawaadan, S'oossaa naatoo gaannatiyyaa diraw, Geeshsha Ayaanaa k'ofay ayentto eree. 28 S'oossay barena siik'iyawanttoo, bare k'ofaadan s'eeseeddawanttoo, ubbaa yewuwaa lo'otetsaw ootsiyaawaa nuuni ereetto. 29 S'oossay bare Na'ay c'ora ishaturaa giddon bayira gidanaadan, I kase ereeddawantta k'ay bare Na'aa malatanaadan, kasetiide k'ofaa k'achcheedda. 30 S'oossay kasetiide k'oppeeddawantta, untuntta k'ay s'eeseedda; he s'eeseeddawanttakka geeshsheedda; he geeshsheeddawanttakka k'ay bonchcheedda. 31 Yaatina, nuuni hawaa ubbaa waagane? S'oossay nu bagga gidooppe, nuuna ooni ek'ettanawe? 32 I haray atto bare Na'aakka waayiyaappe guyye ashshibeenna; shin Aa nuw ubbaw aatsiide immi aggeedda. I bare Na'aa

immeeddawe k'ay nuw ubbabaa c'oo immennee? 33 S'oossay dooreeddawantta oonee mootanawe? S'oossay bare huup'ew untuntta s'illisseedda. 34 Yaatina, untunttu bolla pirddanaw danddayiyyawe oonee? Hewaa gooppe, hayk'uwaappe dendiide, S'oossaa ushechcha baggana utteedda, Kiristtoosi Yesuusa; I k'ay nuw gaannatee. 35 Simmi nuuna Kiristtoosa siik'uwaappe shaakkanawe oonee? Waayyii woy metuu woy yederssuu woy koshay woy kalluu woy yashshay woy olay nuuna shaakkanee? 36 S'oossaa Mas'aafay, «Nuuni ne diraw, ubbaa gallassi hayk'k'etto; shukaw afiyaa dorssaadan paydetteetto» yaagee. 37 Shin nuuni nuuna siik'eedda aan ha yewuwaa ubbaan nuuna s'ooniyaawanttuppe aad'd'etto. 38 Ayaw gooppe, hayk'uwa gidina, de'uwa, kiitanchchatuwa gidina, mooddiyaawantta, ha'i de'iyawantta gidina, sintsappe yaanawaa, wolk'k'aamatuwa gidina, bolla saluwa gidina, garssa sa'aa, ay med'etaa gidinakka, nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa S'oossaa siik'uwaappe nuuna shaakkanaw danddayennawaa taani eraad.

9 Taani tumuwaa haasayay; taani Kiristtoosassa; k'ay worddotikke. Geeshsha Ayyaanay mooddiyyaa ta tilla wozanay taani worddotennawaa taw markkattee. 2 Taw ashuwaan zare gidiyya taanaadan ammaniyaawanttoo, ta wozanaan daro k'aretayenne aggena k'ofay de'ee. Ayaw gooppe, taani ta huup'ew untunttu diraw, S'oossaa shek'aappe garssanna de'aarikkitaashsha! K'ay Kiristtoosappekka shaakettaarikkitaashsha! 4 Untunttu Israa'eeliyya asatuwaa; S'oossay untuntta bare naanaa ootsiide, bare bonchchuwa untunttunna shaakkeedda. Untunttunna k'aalaa geliide, higgiiya untunttoo immeedda. Untunttu S'oossaw bessiiya ogiyaan goyinniino; k'ay S'oossay immana geeddawaakka akkeeddino. 5 Untunttu zeretsaan kase aawotuwa zare; k'ay Kiristtoosikka ashuwaan untunttu zare. I, ubbaappe bolla gidiide mooddiyya, med'inaw galatteeeddawe S'oossaa. Amen"i. (aiōn g165) 6 Shin taani, «S'oossay immana geeddawe attana» yaagikke. Ayaw gooppe, Israa'eeliyya asaa ubbatuu S'oossay dooreeddawantta gidikkino. 7 K'ay Abraahaame zeretsatuu ubbatuu S'oossaa naanaa gidikkino. S'oossay Abraahaamoo, «Ne zeretsay Yisaak'a baggana s'eessetanawaa» yaageedda. 8 Hewaa guussay untunttu S'oossay immana geedda ogiyaan yeletteedda naanay zariyaadan paydettana; shin asaa k'ofaadan yeletteeddawanttu S'oossaa naanaa gidikkino guussaa. 9 Ayaw gooppe, S'oossay immana giide haasayeeddawe hawaa; «Taani ha geetteeddawaadan he wode yaana; Saarakka attuma na'aa yelana» yaageedda. 10 Hewaa s'alalaakka gidenna; Irbbi'k'a yeleedda mantte

naanaa aawuu ittuwaa; ikka nu aawuwaa Yisaak'a. 11 Shin itti na'aa dooreedda S'oossay bare huup'ew k'oppeeddawaa gidanaadan, S'oossay Irbik'iw, «Bayiray teefaw azazzetana» yaageedda; I hewaa untuntu yelettanaappenne iitabaa woy lo'obaa ayinne ootsanaappe kasenna geedda. Hewaa diraw, S'oossaa dooruu Aa s'eeseeddawaadanippe attin, untuntu ootseeddawaanna gidenna. 13 S'oossaa Mas'aafay, «Yaak'ooba siik'aaddi; shin Eesaa is's'aaddi» yaagee. 14 Yaatina, nuuni waagane? S'oossay deshissiide pirdii? Hewaa gidenna. 15 Ayaw gooppe, Musew I, «Taani maaranaw koyyiyaawantta maarana; k'ay k'arettanaw koyyiyaawanttookka k'arettana» yaageedda. 16 Simmi S'oossay asaa maariyaawe I maaranaw koyyiya diraassappe attin, Asay koyyiya woy ootsiyaa diraassa gidenna. 17 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay Gibs'e kaatiyaw, «Taani ta wolk'k'aa neenan bessanawunne ta suntsay alamiyaa ubbaan odettanaw, hewoo taani neena kawutsaad» yaagee. 18 Simmi S'oossay maarana koyyiyaawaa maaree; k'ay wozanaa gorddana koyyiyaawaa wozanaa gorddee. 19 Simmi hintte taana, «Hewe tuma gidoope, S'oossay asaa bayizzoo ayaw tooshii? S'oossay geeddawaa is's'aaddi gaanawe oonee?» yaaganaw danddayiita. 20 Shin ta laggew, S'oossaw zaaranaw neeni oonee? Urk'k'aappe med'etteedda miishshay guyye zaariide barena med'd'eddawaa, «Taana hawaadan ayaw med'd'aaddii?» giide oochchanaw danddayii? 21 Woy urk'k'aa med'd'iyaa bare med'd'iyaa urk'k'aa bare koyyiyaawaadan ootsanawunne itti mala urk'k'aappe ittuwaa bonchcho miishshaa ootsiide, k'ay ittuwaa tooshetteedda oosuwa ootsiyaa miishshaa ootsiide med'd'anaw aw maati baawee? 22 S'oossay ootseeddawe hawaanna ittuwaa. I bare hank'kuwaa bessanawunne bare wolk'k'aa erissanaw koyyeedda; I bare hank'kuwaan pirdanawantta, bayizzanaw giigi utteeddawantta, daro genc'cuwaan danddayeedda. 23 K'ay I maareeddawanttoo, bare bonchchuwaa akkanaw giigissi wotseeddawanttoo I ay keenaa bonchchettintonne bessanaw koyyeedda. 24 Nuuni I s'eeseeddawantta; shin Ayihuda asaa s'alalaappe gidennaan, Ayihuda gidenna asaa gidoppekka s'eeseedda. 25 Hoose'a mas'aafan I giyaawe hawaa; «Ta asaa gidennawantta, «Ta asaa» gaade s'eesana. Taani siik'abeenna zariyaakka, «Ta siik'k'aatoo» gaade s'eesana. 26 «Hinttentu ta asaa gidikkita» giyaawaa, untuntu siseedda he sa'aan, untuntu, «De'uwaa S'oossaa naanaa» geetettiide s'eessetanawantta» yaagee. 27 Isiyaasi Israa'eeliyaa asaabaa yaagiide haasayeedda; «Israa'eeliyaa Asay abbaa matan de'iyaa shafiyaa keena gidoppekka, untuntuppe amareedawanttu s'alalay attana. 28 Ayaw gooppe, Goday sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbaa bolla,

ellekka pirddana» yaageedda. 29 Isiyaasi kasetiide, «Ubbappe Wolk'k'aama Goday, nuw amareedda zeretsaa ashshenentto, nuuni, Sodoomaa katamaadaaninne, Gamooraa katamaadan haneeddoshshin» yaagi haasayeedda. 30 Yaatina, nuuni waagane? S'illotetsaa koyyibeenna Ayihuda gidenna Asay ammanuwaan s'illeetda; 31 shin Israa'eeliyaa Asay barentta s'illissiyaa higgiiya koyyeeddawanttu he higgiiya demmibeykkino. 32 Ayaw demmibeykkino? Untuntu oosuwaanappe attin, ammanuwaan s'illotetsaa koyyibeenna diraassa. Untuntu S'oossaa Mas'aafay, «Akeekite; taani S'iyoonen asaa d'ubbiyaa shuchchaa, untuntu ogiyaan zaallaa wotsana. Shin aan ammaniyaa ooninne yeellatenna» yaagiide s'aafettowaadan d'ubbiyaa shuchchaan d'ubetteeddo.

10 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Israa'eeliyaa asaw ta kumentsaa wozanaappe amottiyaawenne S'oossaa woossiyaawe untuntu attanaassa; 2 ayaw gooppe, untuntu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiyaawaa taani markkattay; shin untuntu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiya koshshay tumu eratetsaappe gidenna. 3 Ayaw gooppe, S'oossay asaa s'illissiyaa ogiyaa untuntu erennaan, barenttu huup'e s'illotetsaa essanaw koyyeeddino; k'ay barenttu huup'ew S'oossay asaa s'illissiyaa ogew eeno gibeykkino. 4 Ayaw gooppe, ammaneedda ubbay s'illanaadan, Kiristtoosi higgiiya k'ofaa poleedda. 5 Asay higgew azazettiide s'illiyaabaw Muse, «Higgii azaziyaawaa ootsiyaa ooninne he higgiiyan pas'a de'ana» yaagi s'aafeedda; 6 shin ammanuwaan s'illiyaabaw geetetteeddawe hawaa; «Ne wozanaan, «Ooni saluwaa pude baanee?» gooppa. Hewe Kiristtoosa duge wotsanaassa; 7 woy «Duge sa'aa garssa wod'd'anawe oonee?» gooppa. Hewe Kiristtoosa hayk'uwaa dentsanaassa. (Abyssos g12) 8 Shin I giyaawe hawaa; «S'oossaa k'aalay ne mataana; ne doonaaninne ne wozanaan de'ee» geetetteedda» yaagee. Hewekka nuuni hinttentoo odiyaa ammanuwaa k'aalaa. 9 Neeni, «Yesuusi Godaa» gaade ne doonaan markkattooppe, k'ay S'oossay hayk'uwaa Aa dentseeddawaa ne wozanaan ammanoope, neeni attana. 10 Ayaw gooppe, Asay bare wozanaan ammaniide s'illee; bare doonaankka markkattiide attee. 11 S'oossaa Mas'aafay, «Aan ammaniyaa ooninne yeellatenna» yaagee. 12 Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa gidon dummatetsay baawa. Itti S'oossay ubbaa Godaa; I barena s'eesiyaa ubbatoo daro keeka. 13 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana» yaagee. 14 Yaatina, untuntu Aa ammanibeennawantta gidoope, wooti Aa s'eesanaw danddayiino? K'ay k'aalaa sisibeennawanttu

waan ammananaw danddayiino? K'aalaa odiyaawe d'ayooppe, untuntu waan sisanaw danddayiino? 15 K'ay k'aalaa odiyaawantu kiitettennan aggooppe, oosuu wooti odettanaw danddayii? Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Nashechchiyaa mishiraachchuwaa odiyaawantu yuussay wooti lo"ii!» yaagee. 16 Shin untuntu ubbay wonggalaw azazettibeykino; ayaw gooppe Isiyaasi, «Ta Godaw, nuuni markkatteeddawaa ooni ammaneeddee?» yaageedda. 17 Simmi Asay k'aalaa sisiide ammanee; k'ay itti uray Kiristtoosa k'aalaa, odina sisee. 18 Shin untuntu k'aalaa sisibeennawe tumee gaade taani oochchay. Tuma untuntu siseeddino; S'oossaa Mas'aafay, «Untuntu haasayaa kooshshay sa'aa ubbaan laalettettedda; untuntu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakteedda» yaageedda. 19 Shin Israa'eeliyaa asatuu eribeykinoyee gaade taani oochchay. Muse kase, «Taani hinttentta asaa gidenna asatuwaan seelissana; k'ay eeyaa asatuwaan taani hinttentta hank'etsissana» yaageedda. 20 K'ay Isiyaasi daro s'aliide, «Taana koyyibeennawanttoo beettaad; taana oochchibeennawanttookka k'onc'c'aad» yaagee. 21 Shin Israa'eelatuwaabaa I haasayiide, «Gallassaa ubbaa azazettenawanttoonne tawaa is'siyaawanttoo ta kushiya mic'c'aad» yaagee.

11 Yaatina, S'oossay bare asaa is'seedde gaade oochchoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, taani ta huup'ew Israa'eeliyaa asaa; Abraahaame zare; Biiniyaama yaraa. 2 S'oossay koyro dooreedda bare asatuwaa is'senna; S'oossaa Mas'aafay, Eelaasa taarikiyaa gidдон, Eelaasi Israa'eelatuwaa S'oossaa sintsan wooti mootinto, hintte eriita. 3 «Godaw, untuntu he suntsan nabatuwaa wod'eeddino; ne yarshshiyaa saakka koleeddino. Yaatina, taani ta s'alalay ataad. K'ay untuntu taanakka wod'anaw koyyiino» yaageedda. 4 S'oossay aw waagi zaareeddee? «Taani Eek'aa Ba'aalaw gulbbatibeenna laappu sha'a asaa taw ashshaad» yaageedda. 5 Hawaadankka k'ay ha wodiyaan, S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan dooreedda amareeda asatuu de'iino. 6 Shin I bare aad'd'o keekatetsaan dooreeddappe attin, untuntu oosuwaan untunta dooribeenna; hewe d'ayooppe, Aa aad'd'o keekatetsay tumu aad'd'o keekatetsaa gidenna. 7 Yaatina, ayee? Israa'eeliyaa asatuu barenttu koyyiyaawaa demmibeykino; shin S'oossay dooreedda amareedawanttu demmeeddino. Yekkonttu wozanay minneedda. 8 Hawaadankka, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay untuntu barenttu ayfiyaan be'ennaadaaninne barenttu haytsaan sisennaadan, hawaa gakkanaw untunttoo, azalla ayaanaa immeedda» yaageedda. 9 K'ay Daawite yaageedda; «Untuntu miyaa gaytay untunta p'iriyaadan oyk'ko;

untunta guufantso; untunttoo kushiya shiri c'iggo. 10 Untuntu s'eellennaadan, untuntu ayfii goozetto; ubbaa wode barenttu metuwaan k'uunniide de'iino» yaageedda. 11 Yaatina, Ayihudatuu d'ubetteedda wode, dendennaadan kunddeeddino? Hewaa gidenna; untuntu nagaraa ootseedda diraw, atatetsay untuntu Ayihuda gidenna asatuwaa k'anaatanaadan, Ayihuda gidenna asaw yeedda. 12 Shin Ayihudatuu nagaraa ootseedda diraw, alamew daro anjiuu yeedda; k'ay untuntu kunddetsaykka Ayihuda gidenna asaw daro anjiuwaa aheedda. Yaatina, Ayihudatuu ubbay gujettiyaa wode, anjiuu woyssa keena darandeeshsa! 13 Shin taani ha"i hinttenttoo, Ayihuda gidenna asaw haasayay; taani Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaa diraw, ta oosuwaa bonchchana. 14 Taani ta zare gidiyaa asatuwaa k'anaatanchchatuwaa ootsooppe, ooni eri untuntuppe amareedawantta ashshenaan aggikke. 15 Ayaw gooppe, S'oossay untunta is'seedda wode, ha alamii S'oossaanna sigetteedda. Yaatina S'oossay untunta shiishshi akkiyaa wode, hayk'keeddawe de'uwaa demmanaappe attin, ayee hananee? 16 Koyro ayfe bagga munak'ay anijetteeddawaa gidoope, muume munak'aykka k'ay anijetteeddawaa gidana; itti mitsaa s'ap'uu anijetteeddawaa gidoope, haytsay ubbaykka k'ay anijetteeddawaa gidana. 17 Shin woraan doleedda wogaraa mitsaa k'ankkaappe ituwaa ituwaa kareeddasaan, neena woraan doleedda wogaraa mitsaa mallaa he wogaraanna gatsi k'achcheeddo; neeni k'ay zayitii kesiyaa wogaraa mitsaa s'ap'uwaa ittippe de'aa. 18 Simmi neeni he karetti wod'd'eedda k'ankatuwaa bollan otoretanaw bessena; shin neeni otorettiyaawaa gidoopeppa, s'ap'uu neena tookkeeppe attin, neeni s'ap'uwaa tookkennawaa akeeka. 19 Hewaa diraw neeni, «Ee; shin k'ankatuu taani untuntu sa'aan gelanaaddan karetteddino» yaagana. 20 Hewe tuma; untuntu ammanibeenna diraw, karetteddino; neeni ammaneedda diraw, he sa'aan ek'kaadda. Shin yayyappe attin, otori k'ofaa k'oppoppa. 21 Ayaw gooppe, S'oossay med'etaa k'ankaa malatiyaawanttoo, Ayihudatoo k'arettiibeennawaa gidoope, new k'arettiyaawaa malatii? 22 Simmi S'oossaa keekatetsaanne s'alatetsaa be'a. Kunddeeddawanttoo I s'alaa; shin neeni Aa keekatetsaani minnaade de'ooppe, I new keeka; hewe d'ayooppe, neenikka k'ay k'ans's'ettana. 23 Ayihudatuukka k'ay ammanennaan is'siyaawaa aggooppe, S'oossay kase untuntu de'iyaa saan zaariide wotsana; ayaw gooppe, I untunta zaariide wotsanaw danddayee. 24 Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta woraan de'iyaa koyro med'etaa wogaraa mitsaappe k'ans's'iide, hinttenttu med'etaan woraan dolowantudan gidennaan gaden tokkeedda wogaraa mitsaanna gatsi oytseeddawaa

gidooppe, yaatina, he karetti wod'd'eedda koyro med'etaa k'ankatuwaa zaaretsiide, untuntta koyro med'etaan doledda barenttu wogaraa mitsaanna gatsi k'achchanaw, Aa ayee s'oonanawe? 25 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte eranaadan koyyiya tumu s'uuraa yewuu de'ee; hewe hintte hinttentta hintterekka, nuuni aad'd'eedda eranchcha yaagiide k'oppiyaawaa diggee; Israa'eeliyaa asaappe baggay sissenaa is's'eedda; shin he sissenaa is's'iyaa Ayihuda gidenna asaa kumentsaa payduu S'oossaakko gakkanaw gam"ana. 26 Hawaadankka, Israa'eeliyaa Asay ubbay attana; S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee; «Ashshiyaawe S'iyoonne geetettiyaa katamaappe yiide, nagaraa oosuwa ubbaa Yaak'ooba zariyaappe diggana. 27 Taani untunttu nagaraa atto yaagiya wode, untuntunna gelana k'aalaa c'aak'uu hawaa» yaagee. 28 Ayihuda gidenna asatoo, Ayihudatu wonggalaa mishiraachchuwa baggana hintte diraw, S'oossaa morkke; shin S'oossaa dooruwa baggana aawotuwa diraw, untunttu I siik'iyaa wantta. 29 Ayaw gooppe, S'oossay bare immeeddawaa guyye akka; k'ay bare s'eeseeddawaa is's'aaddi geena. 30 Ayihuda gidennawanttoo, S'oossaw hintte kasenna azazettibeykkita; shin Ayihudatu azazettenan is's'eedda diraw, S'oossaa maarotetsaa ha"i hintte akkeeddita. 31 Hawaadana, hintte akkedda maarotetsaa diraw, Ayihudatu k'ay S'oossaa maarotetsaa ha"i akkanaadan, S'oossaw azazettenan is's'eeddino. 32 Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa maarana mala, Asay ubbay aw azazettenan is's'iyaa hanotaan k'achchedda. (elese g1653) 33 S'oossaa duretetsay woyssa keena daree? Aa aad'd'o eratetsayne Aa eratetsay woyssa keena c'iimnee? Aa pirdaa odanawe oonee? I bare ootsiyaawaa ayaw ootsinto, oonee akeekiyaawe? 34 Hewaa S'oossaa Mas'aafay, «Godaa wozanaa eriyaawe oonee? Aa zoranaw danddayaawe oonee? 35 Woy bare kushiya zaarana mala, aw ittibaa immeeddawe de'ii?» yaagee. 36 Ayaw gooppe, ubbabaa I med'd'eedda; k'ay ubbabaykka Aa maataaninne awunne de'ee; S'oossaw med'inaw bonchchuu gido. Amen"i. (aiōn g165)

12 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte oonatetsaa S'oossaa nashechchiya de'onne geeshsha yarshshuwa ootsiide, S'oossaw shiishshanaadan, taani hinttentta S'oossaa maarotetsaan woossay; S'oossaw hintte goyinnanaw bessiyaa tumu ogii hewaa. 2 S'oossay hintte k'ofaa ubbaanna dummayiide, hinttentta laammooppe attin, ha alamiyaa asaa malatoppite. He wode hintte, S'oossaa shenii, lo'obay, Aa nashechchiyaabayne k'ay polo gideeddabay ayentto eranita. (aiōn g165) 3 S'oossay taw immedda aad'd'o keekatetsaan taani hinttenttoo oday.

Hinttenttu k'oppnanaw bessiyaawaappe aatsiide, otoruwaan k'oppoppite; hewaa aggiide, wozanaama asaadan k'oppite; S'oossay hinttenttoo huup'iyaa huup'iyaa immedda ammanuwa keenan hintte bolla pirdite. 4 Nu itti bolla gidon, c'ora bolla k'ommotuu de'iino; he k'ommotuwa ubbawukka dumma dumma oosuu de'ee. 5 Hawaadana, nuuni c'ora asaa gidooppekka, Kiristtoosa baggana itti asaa. K'ay nuuni itti asatetsaa k'ommotuwaadan, ittuu ituwaanna oyk'etti utteeddo. 6 S'oossay nuw immedda aad'd'o keekatetsaan dumma dumma imotay de'ee. Nu imotay nabetetsaa gidooppe, nuw de'iyaa ammanuwa keenaa odanaw bessee. 7 Haratuwa maaddussaa gidooppe, he oosuwaan minnanaw bessee; tamarissussaa gidooppe, he tamarissuwaan minnanaw bessee. 8 Hara asatuwa minisussaa gidooppe, he oosuwaan minnanaw bessee. Bare huup'ew de'iyaa baappe haratoo immiyaa ooninne wozanaappe immo. Maatay de'iyaa uray minisi ootsanaw bessee; haratoo keekiya uray nashechchaan keekanaw bessee. 9 Hinttenttu siik'uu asaa bessanaw siik'ettiyawaa gidanaw bessena. Iitabaa is's'ite; lo'obaa minisiide oyk'ite. 10 Iituu ituwaanna ishātuwaadan siik'ettite; ittuu ituwaa bonchchiyaawan nashettite. 11 Minniide ootsite; azaloppite; hintte kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite. 12 S'oossay hinttenttoo immana geeddawaan nashettite; waayiyan genc'ite. Ubbaa wode S'oossaa woossite; 13 S'oossaa asatuwa koshshiyaaban maaddite; imatsaa morkite. 14 Hinttentta yederssiyaawantta anjite; untuntta anjiteppe attin, shek'k'oppite. 15 Nashettiyawantunna nashettite; yeekkiyaawantunnakka yeekkite. 16 Asaa ubbaw itti mala k'ofaa k'oppite; ootsiyaaban ubbaan hinttentta toochchiide de'iteppe attin, otorettoppite; hinttentta hintterekka aad'd'o eranchcha giide k'oppoppite. 17 Ooninne hinttenttoo iitabaa ootsooppe, he uraw iitabaa ootsi zaaroppite; asaa ubbaw lo'obaa ootsanaw k'oppite. 18 Asaa ubbaanna sarotetsaan de'anaw, hintte baggana, hinttenttoo danddayetteeddabaa ubbaa ootsite. 19 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte huup'ew asaw haluwa kesoppite. S'oossay haluwa kesanaadan, Aa bolla olite. Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Goday, «Taani haluwa kesana; taani kushiya c'iggana» gee» yaagee. 20 Shin S'oossaa Mas'aafay, «Ne morkkii koshattooppe, miza. Saamettooppe, ushsha. Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawaan, Aa darissa yeellayaasa» yaagee. 21 Iitabaa lo'obaan s'oonappe attin, iitabay neena s'oonoppo.

13 Asay ubbay gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno gaanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay geenaan de'ishshin, gadiyaa ayissiyaawe de'anaw danddayenna. Ha"i de'iyaa

ayissiyaawantukka S'oossay wotseeddawantta. 2 Hewaa diraw, ha"i de'iyaa ayissiyaawantta is's'iyaa ooninne S'oossaa azazuwaa is's'ee; bare bolla pirdaa ahee. 3 Ayaw gooppe, ayissiyaawantu iitabaa ootsiyaawantta yashshanawaappe attin, lo"obaa ootsiyaawantta yashshikkino. Ayissiyaawoo yayyenaan agganaw koyyay? Yaatooppe lo"obaa ootsa; I neena galatana. 4 Ayaw gooppe, I new lo"obaa ootsanaw, S'oossaw k'ooma. Shin neeni iitabaa ootsooppe, iitabaa ootseeddawaa I seeriyaa diraw, aw yayya; I S'oossaa k'oomaa. K'ay iitabaa ootsiyaawanttu bolla S'oossaa hank'k'uwaa I ahee. 5 Hewaa diraw, gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno giyaawe S'oossaa muraa s'alalaassa gidennaan, hinttentu wozanaa k'ofaa dirawukka eeno gaanaw bessee. 6 Ayaw gooppe, gadiyaa ayissiyaawanttu barenttu oosuwaa ootsiyaa wode, S'oossaw ootsiyaa diraw, hintte k'aras'aa k'ans's'iyaa hewaassa. 7 Ubbaa asawukka bessiyaawaa immite. Giiraa giiranaw bessiyaawoo giirite; k'aras'aa k'ans's'anaw bessiyaawoo k'ans's'ite; yayyanaw bessiyaawoo yayyite; bonchchuu bessiyaawaa bonchchite. 8 Hinttentu ittuu ituwaanna siik'ettanaappe attin, hara ac'uu O bollanine de'oppo. Ayaw gooppe, haraa siik'iyaa ooninne higgii giyaawaa poleedda. 9 «Woshummoppa; wod'oppa; wuu'oppa; asaabaa amottoppa» giyaa azazatuunne hara azazatuu ubbatuu, «Ne shooruwaa ne huup'iyaaan siik'a» giyaa azazuwaan kumiino. 10 Bare shooruwaa siik'iyaa ooninne aw iitabaa ootsenna; hewaa diraw, shooruwaa siik'iyaa higgiiyaa ubbaw eeno giyaawaa. 11 Gem'ishuwaappe hintte beegottiyaa saatii ha"i gakeedda diraw, ha wodiya akeekite. Ayaw gooppe, nuuni koyro ammaneedda wodiyaappe, nuuni attiyaa wodii ha"i nuukko matatteedda. 12 K'ammay aad'd'anaw hanee; gallassay matatteedda. Simmi nuuni d'umaa oosuwaa aggiide, poo'uwaan olettanaw, olaa miishshaa mayyoytte; 13 gallassi poo'uwaan de'iyaa asaadan, ane maara de'oytte. Yetsaaninne matsuwaan gidoppo; woshummusaaninne woshummanaw kajeelussaana gidoppo; palumaaninne k'anaatiyaan gidoppo. 14 Shin Godaa Yesuusi Kiristoosa, olaa miishshaa Aa mayyite; hintte nagaranchcha asatetsay bare wozanaa amuwaa polanaadan, aw k'oppoppite.

14 Ammanuwaan azalliyaa uraa shiishshi akkite. Shin I bare huup'ew k'oppiyaabaan aanana palumettoppite. 2 Itti uraa ammanuu I ayaa miinanne diggenna. Shin ammanuwaan azalliyaa uray gaden mokkeeddabaa s'alalaa mee. 3 Ubbabaa miyaa uray ubbabaa meenna uraa kad'oppo; ubbabaa meenna uraykka ubbabaa miyaa uraa bolla pirdoppo. Ayaw gooppe, S'oossay Aa shiishshi

akkeedda. 4 Hara asaa k'oomaa bolla pirddiyaawe neeni oonee? I kunddina woy denddina bare Godaassa; shin Goday Aa dentsanaw danddayiyaa diraw, I ek'k'ana. 5 Itti uray, «Hik'k'a gallassay hara gallassatuwaappe aad'd'ee» yaagiide k'oppiyaa wode, haray, «Ubbaa gallassatuukka itti mala» giide k'oppee. Asay ubbay huup'iyaaan huup'iyaaan hewaadan ayaw k'oppinto akeeko. 6 Itti gallassaa hara gallassatuwaappe aatsiide bonchchiyyaa uray Godaa bonchchoo bonchchee; k'umaa miyaa uraykka Godaa bonchchoo mee. Ayaw gooppe, I he k'umaa diraw, S'oossaa galatee. K'umaa meennawekka Godaa bonchchoo meennaan aggeedda; k'ay S'oossaa galatee. 7 Ayaw gooppe, nuuppe ooninne bare huup'e s'alalaw de'enna; k'ay ooninne bare huup'e s'alalaw hayk'k'enna. 8 Nuuni pas'a de'ooppe, Godaw de'etto; k'ay hayk'k'ooppeekka, Godaw hayk'k'etto. Simmi nuuni pas'a de'ooppe woy hayk'k'ooppeekka Godaassa. 9 Hewaa diraw, Kiristoosi pas'a de'iyaaawanttoonne hayk'k'eeddawattoo Godaa gidanaw hayk'k'iide, hayk'uwaappe denddeedda. 10 Yaatina, neeni ne ishaa bolla ayaw pirdday? Woy neeni ne ishaa ayaw kad'ay? Nuuni ubbaykka S'oossaa pirdaa oydiyaa sintsan ek'k'ana. 11 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «*<Taani Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; asay ubbay ta sintsan gulbbatana. K'ay taani S'oossaa gidiyaawaa, asay ubbay markkattana> yaagay>*» yaagee. 12 Simmi nuuni huup'iyaaan huup'iyaaan nubaa S'oossaw odana. 13 Hewaa diraw, nuuni ittuu ituwaa bolla pirddiyaawaa hawaappe sintsaw ane aggoytte. Shin ubbaappe aatsiide, hintte ishaa d'ubbiyaabaa woy nagaraan oliyaabaa ootsennaadan k'ofaa k'achchite. 14 Taani Godaa Yesuusi Kiristoosanna de'iyaaawaan, bare huup'ew tuna gidiyaabay baynnawaa erayenne akeekay. Shin itti uray ittibaa tuna giide k'oppooppe, hewe aw tuna gidee. 15 Neeni miyaabaa diraw, ne ishaa k'ohooppe, simmi neeni siik'uwaan de'akka. Kiristoosi Aa diraw hayk'k'eedda asaa ne miyaa k'umaan bayizzoppa. 16 Simmi neeni lo"obaa giyaawaa Asay kad'oppo. 17 Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay Geeshsha Ayyaanay immiyaa s'illotetsaa, sarotetsaanne nashechchaa gidiyaawaappe attin, muussaanne ushshaa gidenna. 18 Ayaw gooppe, Kiristoosaw hawaadan ootsiyaa uray ooninne S'oossaa nashechchee; asaykka Aa galatee. 19 Yaatooppe, ane nuuni sarotetsaa ahiyaabaanne nuuna ituwaa ituwaanna minisiyaabaa ubbaa koyyeetto. 20 S'oossaa oosuwaa k'umaa diraw bayizzoppa. K'umay ubbay geeshsha; shin hara uraa nagaraan yeggiyaawaa muussay iita. 21 Hewoo asuwaa meennaan woy ushshaa ushennaan aggiyaawe woy ne ishaa d'ubbiyaabaa ayaanne ootsennaan aggiyaawe lo"a. 22 Ha yewuwaan ne ammanuwaa neepenne S'oossaappe

gidduwaan naaga. Itti uray lo" a giide I ammanetteedawaa ootsiyaa wode, «Taani lo" uwaaw ootsaad» giide bare wozanaan ammanettooppe, he uray tumu anjetteeddawaa. 23 Shin I he miyaabaan sid'ooppe, Aa muussay ammanuwaana gidenna diraw, S'oossay Aa bolla pirddee; k'ay ammanuu baynnaan ootseeddawe ayayneekka nagaraa.

15 Nuuni ammanuwaan minneeddawanttu daaburanchatuwaa tookuwaa tookkanaw bessee; nuuni nu s'alalaa nashechchanaw bessena. 2 Nuuni huup'iyaaan huup'iyaaan nu ishaa maaddanaw, ammanuwaan Aa minisanawunne nashechchanaw bessee. 3 Ayaw gooppe, haray atto Kiristoosikka barena nashechchibeenna. Shin S'oossaa Mas'aafay, «Neena boreeddawanttu boreedda borii ta bolla wod'd'eedda» geeddawaadan haneedda. 4 S'oossaa Mas'aafay nuw immiyaa genc'c'aaninne minotaan nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe de'ana mala, S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda ubbabay nuuna tamarissanaw s'aafetteedda. 5 Hinttenttu ubbay itti wozana gidiide, itti k'aalaan S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa Aawuwaa, bonchhana mala, genc'c'uwaanne minotetsaa immiyaa S'oossay, hinttenttoo Kiristoosi Yesuusi ootseeddawaadan, ittuu ittuwaana ittippe de'iyaa itti k'ofaa immo. 7 Hewaa diraw, Kiristoosi hinttentta mokkeeddawaadan, S'oossaa bonchchoo ittuu ittuwaa mukkite. 8 Ayaw gooppe, S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawaa erissanaw, S'oossay aawaatoo immana geeddawaa tumayanawunne Ayihuda gidenna Asay S'oossaa Aa maarotetsaa diraw bonchchanaw Kiristoosi Ayihudatoo k'ooma gideeddawaa hinttenttoo oday. Hewaa S'oossaa Mas'aafay, «Hewaa diraw, taani neena, Ayihuda gidenna asaa gidдон galatana; ne suntsaakka sabbana» yaagee. 10 K'aykka, «Ayihuda gidenna asatoo, S'oossaa asatuwaana nashettite» yaagee. 11 K'aykka gujiide, «Hinttenttoo, Ayihuda gidenna asatoo ubbatoo, Godaa galatite; asaw ubbaw, Aa galatite» yaagee. 12 K'aykka Isiyaasi, «Issey zeretsay yiide, Ayihuda gidenna asaa mooddanaw denddana. K'ay untunttu Aa baggana demmana giide, nashechchaan naagana» yaagee. 13 Hinttenttu akkana giide nashechchaan naagiyaawe Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan dic'c'anaadan, hinttenttoo immana geedda S'oossay, hintte Aa ammaniyaa diraw, hinttenttoo nashechchaanne sarotetsaa kuntsiide immo. 14 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttun lo" otetsayenne eratetsay ubbay kumeeddawaanne k'ay ittuu ittuwaa zoranaw danddayiyaawaa taani ta huup'ew eraad. 15 Shin taani hinttentta itibaa itibaa gujja k'ofissanaw, ha dabddaabbiiyaa gidдон ayinne yayyenaan hinttenttoo

s'aafaad. Taani Kiristoosa Yesuusa k'ooma gidaade, Ayihuda gidenna asaw ootsanaadan, S'oossay taw aad'd'o keekatetsaa immeedda diraw, taani ayinne yayabeykke; Ayihuda gidenna Asay Geeshsha Ayaanaa baggana S'oossaw geeshsha gidiide, Aa nashechchiyaa yarshshuwaa gidanaadan, S'oossaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiyawaan geeshshatetsaan ootsay. 17 Hewaa diraw, taani Kiristoosa Yesuusan gidaade S'oossaw ootsiyaaban c'ee'ettanaw danddayay. 18 Ayihuda gidenna Asay S'oossaw azazettanaadan, Kiristoosi ta baggana k'aalaan, oosuwaan, mallaan, malaataa wolk'k'aaninne Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan ootseeddawaa s'alalaa taani odanaappe attin, harabaa odanaw s'alikke. Hewaa diraw, Yersaalameppe doommaade, Iliwaarik'oona geetettiyaa gadiyaa gakkanaw yuuyyaade, Kiristoosa wonggalaa mishiraachchuwaa wurssa odaaddi. 20 Hawaadankka, taani hara Asay doommeeddawaa bollan doommennaadan, Kiristoosa suntsay s'eesettebeennasan wonggalaa mishiraachchuwaa odanaw amottaad. 21 Shin S'oossaa Mas'aafay, «Aabay hawaa gakkanaw odettebeennawanttu Aa be'anawantta; k'ay aabaa sisibeennawanttu akeekanawantta» yaagee. 22 Hewaa diraw, taani c'ora wode hinttenttukko yaanaw koyyay; shin yaanaw danddayabeykke. 23 Shin taani ha"i ha heeraan ta oosuwaa wursseedda dirawunne c'ora laytsaappe doommaade hinttentta baade be'anaw laamoteedda diraw 24 ha"ikka hinttenttukko baana gaade k'oppay; taani Isippeene geetettiyaa gadiyaa baadde hinttentta be'anaw koyyay; k'ay amareeda wodiya hinttentta be'aade nashettowaappe guyyiyaan, Isippeene biishshin, hintte taana maaddana mala koyyay. 25 Shin ha"i taani S'oossaa asatuwaa maaddanaw, Yersaalamebay. 26 Ayaw gooppe, Mak'idooniyaanne Akaayiyaa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa woosa golle asatuu Yersaalamen de'iyaa hiyyeesatoo miishshaa immanaw koyyeeddino. 27 Untunttu barenttu huup'ew hawaa ootsanaw k'ofaa k'achcheeddino. Untunttu he hiyyeesatuwaa maaddanawe untunttoo ac'uu de'ee; ayaw gooppe, Ayihudatuu barenttu ayaanaa anjiuwaa Ayihuda gidenna asatuwaana shaakkeeddawaa gidooppe, Ayihuda gidenna asatuukka k'ay barenttoo de'eeddabaan Ayihudatuwaa maaddanaw bessee. 28 Hewaa diraw, taani ha oosuwaa wursseeddawaappe guyyiyaaninne untunttoo shiik'eedda miishshaa ubbaa immeeddawaappe guyyiyaan, Isippeene baadde hintte mataanna aad'd'ana. 29 Taani hinttenttukko biyaa wode, Kiristoosa anjiuu taanan kumina baanawaa eray. 30 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taw S'oossaa hintte woossiide, woosan hintte taananna minnanaadan, Godaa Yesuusi Kiristoosa baggannanne

Geeshsha Ayyaanay immiyaa siik'otetsan taani hinttentta woossay. 31 Taani Yihudaan de'iyaa ammanennawantuppe attanaadaaninne k'ay taani Yerusaalamen ootsiyaa oosuu yaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa nashechchiyaawaa gidanaadan, S'oossaa woossite. 32 K'ay S'oossay gooppe, taani hinttentukko nashechchaan baade, hintte matan shemppana. 33 Sarotetsaa S'oossay hinttentunna ubbaanna gido. Amen"i.

16 Kinkkiriyyaa geetettiyaa katamaan de'iyaa ammaniyaa asaana ootsiyaa nu michchata Peeba lo"o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani hinttentta erissay. 2 Hinttentu izo geeshshatuu Godaa suntsan mokkiyaawaadan mokkite; k'ay iza hinttentuppe koyyiyaawe ayaa gidooppekka, izo maaddite; ayaw gooppe, iza bare huup'ew c'ora asaa maaddaw; k'ay taana ta huup'ewukka darissa maaddaw. 3 Kiristoosa Yesuusa oosuwa taananna ittippe ootsiyaa P'irisk'k'illiwunne izi asinaa Ak'iilassi ta sarotowaa odite. 4 Untuntu ta shemppuwaa diraw, barenttu shemppuwaa aatsi immeeddino. Untunta ta s'alalaa gidennaan, Ayihuda gidenna asaa ammaniyaa Asay ubbaykka galatee. 5 K'ay untuntu golliyyaa ammaniyaa Asay shiik'iyaaasaa ootsiide gaketiyaa asaa ubbaa saro giite. Iisiyyaa gadiyaan Kiristoosa koyro ammaneedda ta siik'iyaa Eppanetoosaw, ta sarotowaa odite. 6 Hinttentoo loytza daabureedda Mayraamo sarotite. 7 Taananna k'asho gollen de'eedda ta dabbo gideedda Ayihudatuwaa, Anddironik'oosanne Yuuniyaasa sarotite. Yesuusi kiiteeddawanttu gidon untuntu loytzi eretteeddawantta. K'ay untuntu Kiristoosa taappe kasenna ammaneeddino. 8 Godaanna ittippetetsaan de'iyaa ta siik'o laggiyyaa Ampiliyaatoosaw ta sarotowaa odite. 9 Kiristoosa oosuwa nuunanna ittippe ootsiyaa Urbbaanoosanne taani siik'iyaa Iss's'aakusa sarotite. 10 Kiristoosanna I de'iyaaawe ertina paac'iyaa s'ooneedda Ap'eliisaw ta sarotowaa odite; Ariss's'obiloosa soy asawukka ta sarotowaa odite. 11 Ta dabbo gideedda Ayihudawiyya Heeroodiyoosanne Kiristoosa ammaniyaa Narssiisesa soy asaa sarotite. 12 Godaa oosuwaan daaburiyya Tirufaynanne Tirufooso geetettiyaa mac'c'awantta sarotite; k'ay Godaw daro daaburaade ootsiyaa siik'iyaa Perssiiso sarotite. 13 Godaa oosuwaan loytzi eretteedda Rufoosayewunne taana bare na'aadan maaddeedda Aa daayiw ta sarotowaa odite. 14 Ta sarotowaa Asinkkiriitoosaw, Pileegoonaw, Hermeesaw, Patirobaasawunne untuntunna de'iyaa ammaniyaa ishatuwaa ubbaw odite. 15 Pileegoona, Yuulo, Neeriyya, Aa michchato, Olumppoosanne untuntunna de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbaa sarotite. 16 Geeshsha

asaw bessiyaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite; Kiristoosan ammaniyaawanttu ubbatuu hinttentta saro yaageeddino. 17 Taanaadan ammaniyaawanttoo, asaa gidon shaakotetsaa med'd'iyaaawantta, asaa ammanoo d'ubo gidiyaawantanne hintte tamaareedda timirtiyaanna gaketennawaa tamaarissiyaawantta akeekanaadan, taani hinttentta woossay. Untuntukko shiik'oppite. 18 Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaawanttu barenttu uloo ootsiinoppe attin, nu Godaa Yesuusi Kiristoosaw ootsikkino; barenttu labiyaa haasayaaninne k'id'iyaaan iitabaa k'oppenna asaa wozanaa baletsino. 19 Wonggalaw hintte azazetteeddawaa Asay ubbay siseedda. Hewaa diraw, taani hinttebaan nashettay; shin lo"otetsaw hintte aad'd'eedda eranchcha gidanaadaaninne k'ay iitabaw ashikke gidanaadan koyyay. 20 Sarotetsaa S'oossay Sees'aanaa hintte gediyaappe garssanna haakkenna mata wode gaac'c'ana. Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsay hinttentunna gido. 21 Taananna ootsiyaa S'imootoose hinttentta saro yaagee; k'ay hawaadankka, ta dabbattuu Luuk'iyooosi, Yaasooninne Sosiip'aas'iroosi hinttentta saro yaagiino. 22 Taani, S'ars's'iyooosi, ha dabddaabbiyyaa s'aafeeddawe, hinttentoo Godaa suntsan sarotaa kiittay. 23 Ammaniyaa Asay ubbay Aa soyin shiik'iyaa ta siiraa Gaayoosi hinttentta saro yaagee; katamaa miishshaa oyk'k'iyaa Erass's'oosinne nu ishaya K'uwar's'oosi hinttentta saro yaagiino. 24 Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsay hinttentunna ubbaanna gido. Amen"i. 25 Nuuni S'oossaa galateetto. Taani wonggalaa baggana Yesuusi Kiristoosabaa odeeddawaadaninne daro wodiyaappe geemmiide, ha"i k'onc'c'eedda tumatetsaadan, hintte ammanuwaan hinttentta S'oossay minisanaw danddayee. (aiōnios g166) 26 Shin ha"i nabatuu s'aafeeddawaa baggana tumatetsay k'onc'c'iyaaan erttanaadan ootseedda; k'ay asaa ubbay S'oossaa ammaniide azazettanaadan, Med'inaa S'oossaa azazuwaan, ha alamiyaan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaw k'onc'c'eedda. (aiōnios g166) 27 Aad'd'eedda eratetsay Aa s'alalaw de'iyaa itti S'oossaw Yesuusi Kiristoosa baggana med'inaw bonchchuu gido. Amen"i. (aiōn g165)

1 K'oronttoosa

1 Taani, S'oossaa sheniyaan Yesuusi Kiristoosi kiiteeddawaa gidanaw s'eessetteedda P'awuloosinne, nu ishaa Sostteniisi, **2** K'oronttoosan de'iyaa S'oossaa ammaniyaas atattoo, Yesuusi Kiristoos geeyyeeddawantussinne, nuw Godaa gidiyaa nu Godaa Yesuusi Kiristoosa suntsaa ubbaa sa'aan s'eesiya ubbatuwaanna geeshsha gidanaw s'eessetteeddawantoo ha dabddaabbiiyaa s'aafeetto. **3** S'oossay, nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristoosi hinttentoo aad'd'o keekatetsaanne sarotetsaa immo. **4** S'oossay Kiristoosa Yesuusa baggana hinttentoo immeedda aad'd'o keekatetsaa diraw, taani ubbaa wode hinttentoo S'oossaa galatay. **5** Taani Kiristoosaw markattiyaawe hinttentun minneedda diraw, hintte ubbabaan, haasayaa ubbaan eratetsaa ubbaan, aan duretteeddita. **7** Hawaadan hintte nu Godaa Yesuusi Kiristoosa yuussaa naagishin, ayaanaa imotaappe haray atto ittuunne hinttentoo pac'c'enna. **8** K'ay nu Godaa Yesuusi Kiristoosa gallassan hintte kad'ee baynnawanta gidanaadan, wurssetsay gakkanaw I hinttentta minisanawaa. **9** Bare Na'aa nu Godaa Yesuusi Kiristoosa ittippetetsaw hinttentta s'eeseedda S'oossay ammanetteeddawaa. **10** Shin taanaadan ammaniyaawantoo, itti wozanaanne itti k'ofaan ittipe gidanaappe attin, shaakotetsay hintte gidдон de'enna mala, hintte ubbay itti haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa suntsan taani hinttentta woossay. **11** Ayaw gooppe, taanaadan ammaniyaawantoo, K'aloo'a soy Asay hinttentubaa, hintte gidдон walassay de'iyaaawaa, taw odeeddino. **12** Taani giyaawe hawaa; hinttentu huup'iyaa huup'iyaa, «Taani P'awuloosawaa. Taani Ap'iloosawaa. Taani Keefawaa. Taani Kiristoosawaa» yaagiita. **13** Kiristoosi shaaketteeddee? Hinttentu diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawe P'awuloosi? Woy hintte P'awuloosaw gidanaw s'ammak'etteedditee? **14** Taani K'arisip'p'oosappenne Gaayoosappe attin, hinttentuppe oonanne s'ammak'abeenna diraw, S'oossaa galatay. **15** Hewaa diraw, ooninne hinttentta taw gidanaadan s'ammak'etteeddita gaanaw danddayenna. **16** K'ay, Ee, Iss's'ifaanoosa soy asaakka taani s'ammak'aad. Shin haraa gujaade s'ammak'aadditantonne wozanaa aatsikke. **17** Ayaw gooppe, Kiristoosi taana mishiraachchuwaa K'aalaa odana mala kiiteeddappe attin, s'ammak'ana mala kiittiibeenna; k'ay Kiristoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'keeddawe mela gidenna mala, taani asaa aad'd'eedda eratetsaa k'aalaan tamarissikke. **18** Ayaw gooppe, Kiristoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'keeddawaa odiyaa k'aalay d'ayiyaawantoo

eeyatetsaa. Shin nuw attiyaawantoo S'oossaa wolk'kaa. **19** S'oossaa Mas'aafay, «Taani eranchchatuwaa aad'd'eedda eratetsaa, bayizzana; k'ay akeekanchchatuwaa akeekaakka d'ayissana» yaagee. **20** Aad'd'eedda eranchchay hak'an de'ii? Higgiyaa tamarissiyaawe hak'an de'ii? Woy ha alamiyaa s'oonanaw palumettiyaawanttu waanaddinooshsha? S'oossay ha sa'aa aad'd'o eratetsay eeyatetsaa gidiyaawaa besseedda! (aion g165) **21** Ayaw gooppe, Asay bare huup'e aad'd'o eratetsaan barena S'oossaa erenna mala, S'oossay bare aad'd'o eratetsaan diggiide, nuuni odiyaa eeyaa k'aalaan ammaniyaawantta ashshanaw k'oppeedda. **22** Ayihudatu malaataa oochchiino. K'ay Giriike asatuu aad'd'o eratetsaa wolk'k'aama koshshaa koyyiino. **23** Shin nuuni mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda Kiristoosabaa odeetto. Hewe Ayihudatoo d'ubo; k'ay Ayihuda gidennawantoo eeyatetsaa. **24** Shin S'oossay s'eeseeddawantoo Ayihudatookka Giriikatookka nuuni odiyaa S'oossaa wolk'k'aynne Aa aad'd'o eratetsay Kiristoosa. **25** Ayaw gooppe, S'oossaa eeyatetsay asaa aad'd'eedda eratetsaappe aad'd'ee; k'ay Aa laafatetsaa geetettiyaawekka asaa minotetsaappe minnee. **26** Simmi taanaadan ammaniyaawantoo, S'oossay hinttentta s'eesiya wode hintte woysaa mala asento k'oppite. Asaa k'ofaan hintte gidдон aad'd'o eranchchatuu, wolk'k'aamatuunne d'ok'k'a sheeshshatuu dara gidikkino. **27** Shin S'oossay aad'd'eedda eranchchatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa eeyatuwaa dooreedda; k'ay minatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa laafatuwaa dooreedda. **28** S'oossay ha alamiyaan wolk'k'aamabaa giide k'oppiyaawaa d'ayissanaw, ha alamiyaa maaddennabaa kad'ettobanne hanibeennabaa dooreedda. **29** Hewaa diraw, ooninne S'oossaa sintsan c'ee'ettanaw bessena. **30** Shin S'oossay hinttentoo Kiristoosi Yesuusa de'uwaa ootsi immeedda. Kiristoosi nuw aad'd'o eratetsaa, s'illotetsaa, geeshshatetsaanne atotetsaa gideedda. **31** Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «C'ee'ettiyaa uray ooninne, Goday ootseeddawaan c'ee'etto» yaagee.

2 Taanaadan ammaniyaawantoo, taani S'oossaa tumatetsaa s'uuraa hinttentoo odanaw hinttentukko yeedda wode, d'ok'k'a k'aalaanne aad'd'eedda eratetsaan odanaw yabeykke. **2** Ayaw gooppe, taani hinttentunna de'aadde, Yesuusi Kiristoosappenne k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etteeddawaappe attin, harabaa erennaadan, ta k'ofaa k'achchaad. **3** Taani daaburaanne yashshaan daro kokkorssaan hinttentunna de'aaddi. **4** Taani tamarissiyaawaanne odiyaawaa S'oossaa Ayyaanaanne wolk'k'aan k'onc'c'issayppe attin, c'iimma

gidiide aad'd'eedda eratetsaa k'aalaanna gidenna. 5 Hewaa diraw, hintte ammanuu S'oossaa wolk'k'aanappe attin, asaa aad'd'o eratetsaan zemppebeenna. 6 Nuuni ayyaanan wozanaamatuwaa giddon aad'd'o eratetsaa haasayeetto. Shin hewekka ha alamiyaa aad'd'o eratetsaa gidenna; woy ha alamiyaa mooddiyaa d'ayiyaawanttu aad'd'o eratetsaa gidenna. (aiñ g165) 7 Shin nuuni odiyaa aad'd'o eratetsay, S'oossay kasetiide, c'ora wodiyaappe kase nu bonchchoo dooreedda asaappe geemmeedda Aa s'uuraa aad'd'o eratetsaa. (aiñ g165) 8 Ha alamiyaa mooddiyaawantuppe ooninne ha aad'd'o eratetsaa eribeenna. Untunttu ereeddawaa gidintto, bonchcho Godaa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'ikino. (aiñ g165) 9 Shin S'oossaa Mas'aafay, «Oninne ayfiyaan be'ibeennawe, haytsanka sisibeennawe, k'ay ooninne bare wozanaan k'oppibeennawe S'oossay barena siik'yaawanttoo giigisseeddawaa» giyaawaadan nuuni haasayeetto. 10 S'oossay bare S'uura yewuwaa bare Ayyaanaan nuuna erisseedda; ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay S'oossaabaa haray atto geemmeedda yewuwaa ubbaa biddee. 11 Ayaw gooppe, asaan de'iyaa asaa ayyaanaappe attin, asaabaa eriyaawe oonee? Hawaadanka, k'ay S'oossaabaa S'oossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna. 12 Nuuni S'oossay nuw immeeddabaa ubbaa eranaw I nuw yeddeedda Ayaanaa akkeeddoppe attin, alamiyaa ayaanaa akkibeykko. 13 Nuuni ayaanaa yewuwaa ayaanaa yewuwaanna gatsiide, Geeshsha Ayyaanay nuuna tamarisseedda k'aalaan hawaa haasayeettoppe attin, asaa aad'd'o eratetsay nuuna tamarisseedda k'aalaan haasayokko. 14 Shin Geeshsha Ayyaanay bayna Asay S'oossaa Ayaanaa yewuwaa akkena; ayaw gooppe, hewe aw eeyatetsaa. Yewuu Geeshsha Ayyaanan paac'ettiyyaa diraw, I eranaw danddayenna. 15 Shin Geeshsha Ayyaanay de'iyaa Asay ubbabaa shaakkee; shin I bare huup'ew oonaninne shaakettenna. 16 Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay, «Godaa wozanaa eriyaawe oonee? Aa zoranaw danddayiyaawe oonee?» yaagee. Shin nuw Kiristtoosa wozanay de'ee.

3 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Geeshsha Ayyaanay de'iyaa asaw haasayaawaadan, hinttenttoo haasayanaw danddayabeykke. Shin ha alamiyaa asaw haasayaawaadaaninne ammanuwaan minnibeenna Kiristtoosan de'iyaa guutsa naanaa mala asaw haasayaawaadan haasayaaddi. 2 Hinttenttu biro mino k'umaa maanaw danddaybbeenna diraw, taani hinttentta maatsaa pakaad; haray atto, ha'ikka danddaybeykita. 3 Ayaw gooppe, hintte ha'ikka ha alamiyaa asaadan de'iita. Hinttenttu ha alamiyaa asaa gidiyaawaa hintte

giddon de'iyaa k'anaatiinne palumay erissennee? K'ay ha alamiyaa asaadan simerettiita. 4 Ayaw gooppe, hinttentuppe ittuu, «Taani P'awuloosawaa» gooppe, haray k'ay, «Taani Ap'iloosawaa» gooppe, ha alamiyaa asaa mala gidikkitee? 5 Yaatina, Ap'iloosi oonee? P'awuloosi oonee? Nuuni hinttentta ammantseedda S'oossaa kaalliyaawantta. S'oossay nuw huup'yaan huup'yaan immeedda oosuwa ootseetto. 6 Taani puutiyya tokkaad; Ap'iloosi haatsaa ushsheedda; shin S'oossay puutiyya dichcheedda. 7 Hewaa diraw, dichchiyya S'oossaappe attin, tokkiyaawekka haatsaa ushshiyaawekka ayaanne gidenna. 8 Tokkiyaawenne haatsaa ushshiyaawe itti mala; shin S'oossay huup'yaan huup'yaan Aa daaburaa keenaa aw woytana. 9 Nuuni S'oossaw ittippe ootsiyaa Aa oosanchchatuwaa gidiyaa diraw, hintte Aa oosuwa sa'aa. K'aykka hintte S'oossaa golliyya. 10 S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan eranchcha anaas'yaadan, golliyya baasuwa baasaad. Hara uray Aa bolla kees's'ee. Shin Aa bolla kees's'iyaa ooninne wooti kees's'into, bare huup'ew naagetto. 11 Ayaw gooppe, S'oossay Yesuusi Kiristtoosa S'alalaa baaso ootsiide wotseedda. Aappe hara baasuwa baasanaw ooninne danddayenna. 12 Shin ha baasuwa bolla ooninne work'k'aan gidina, biraan gidina, al'o shuchchaan gidina, mitsaan gidina, gattan woy mak'aan kees's'ooppe, 13 asaa ubbaa oosuu k'onc'c'iyaa kesanaawaa. Ayaw gooppe, tamaan k'onc'c'ana diraw, he gallassay asaa ubbaa oosuwa bessana. Asay ubbay bare oosuwa wooti ootseeddentonne tamay paac'c'ana. 14 Oninne baasuwa bolla kees's'eedda oosuu minniide attooppe, I woytaa akkanaawaa. 15 O oosuunne guudettoppe, he uray k'ohettana. I bare huup'ew attana; shin tamaa giddoppe kessi akkowaadan attana. 16 Hinttenttu S'oossay ak'iyaa geeshsha golliyya gidiyaawaanne S'oossaa Ayyaanay hinttentun de'iyaawaa erikkitee? 17 Oninne S'oossaa geeshsha golliyya kolooppe, S'oossay Aa kolana. Ayaw gooppe, S'oossay ak'iyaa geeshsha gollii geeshsha; he geeshsha golliikka hinttentta. 18 Oninne bare huup'iyaa c'immoppo. Hinttentuppe ooninne barena ha alamiyaan aad'd'o eranchcha yaagiide k'oppooppe, aad'd'o eranchcha gidanaw, eeyaa gido. (aiñ g165) 19 Ayaw gooppe, ha alamiyaa aad'd'o eratetsay S'oossaa sintsan eeyatetsaa. S'oossaa mas'aafay, «S'oossay aad'd'o eranchchatuwaa, untunttu untunttu geniyaan oyk'kee» yaagee. 20 K'ay, «Aad'd'eedda eranchchatuwaa k'ofaykka, maaduu baynnawaa gidiyaawaa Goday eree» yaagee. 21 Hewaa diraw, ooninne asaan c'ee'ettoppo. Ayaw gooppe, ubbayaykka hinttewaa. 22 P'awuloosikka, Ap'iloosikka, Keefaykka, ha alamiikka, de'uukka, hayk'uukka, ha'i

de'yaawekka, sintsappe yaanawekka, ubbaykka hintewaa. 23 Hinttenttu Kiristoosawantta; Kiristoosikka S'oossawaa.

4 Asay nuuna Kiristoosaw ootsiyaawanttudaninne S'oossaa gollen de'iyaa S'uuraa naagiya asaadan k'oppo. 2 Yaatiide he asatuu barenttu Godaw ammanetteedawantta gidiide, beettanaw koshshee. 3 Shin hintte woy haray ta bolla pirddooppe, ayinne gidenna. Haray atto, taanikka ta huup'iyaan pirddikke. 4 Ayaw gooppe, taani ta huup'iyaan ayaanneekka eriyaabay baawa; shin taana hewe s'illissenna. Taana pirddiyaawe Godaa. 5 Hewaa diraw, Goday d'umaan geemmeeddabaa poo'uwaa kessiyaawe, wozanaa k'ofaa k'onc'c'issiyaawe yaana wodii gakkanaw O bollaninne oonanne pirddoppite. He wode, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan S'oossappe sabaa demmanawaa. 6 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttuppe ooninne ittuu tamarissiyaawaa sabbiide, haray tamarissiyaawaa borena mala, «S'oossaa mas'aafan s'aafetteeddawaa bonchcha» yaagiyaawaa hintte nuunanna tamarana mala, hintte diraw, tabaanne Ap'iloosabaa leemisuwaan odaaddi. 7 Ayaw gooppe, haratuwaappe neena oonee d'ok'k'isseeddawe? Neeni S'oossappe akkabeenabay new ayee de'yaawe? Yaatina, neeni akkeeddawaa gidoope, ayaw akkabeenawaadan c'ee'ettay? 8 Ha"i hintte kalleeddita. Ha"i duretteeddita. Nuuni baynnaan hintterekka kawuteeddita. Nuunikka hinttentunna kaatetanaadan, hintte kawuteeditentto lo"a shin. 9 Ayaw gooppe, taw malatiyaawaadan, nuuni ha sa'aw, kiitanchatoonne asaw kaassaa gideedda diraw, S'oossay nuuna Yesuusi kiitteeddawantta hayk'oo pirdetteedda asaadan, ubbaappe wurssetsaa ootseedda. 10 Nuuni Kiristoosa diraw eeyaa, shin hintte Kiristoosan aad'd'eedda eranchcha. Nuuni daaburanchcha, shin hintte mina. Hinttenttu bonchhetteeddawantta, shin nuuni toshetteeddawantta. 11 Ha wodii gakkanaw, nuuni koshatteetto; saametteetto; kallotteetto; deshetteetto. K'ay de'iyaa sa'aa d'ayiide yuuyyeetto. 12 Nuuni nu kushiyan ootsiide daabureetto. Nuuna Asay shek'k'iyaa wode, anjeetto. Nuuna yederssi yuuyiyaa wodekka danddayeetto. 13 Nu bolla iitabaa haasayiyaa wode, nuuni lo'o k'aalaa zaareetto. Nuuni hawaa gakkanaassikka, ha sa'aa pituwaanne ubbabaa buuraa gideeddo. 14 Taani ta siik'iyaa naanaadan, hinttentta seeranaw hawaa s'aafaaddippe attin, yeellayanaw s'aafabeykke. 15 Ayaw gooppe, Kiristoosan hinttentta dichchiyaa tammu sha"a Asay hinttenttoo de'ooppekka, hinttenttoo itti aawuwaappe haray baawa. Ayaw gooppe, taani mishiraachchuwa k'aalaa hinttenttoo aheeddawaadan, Kiristoosa Yesuusan hinttenttoo aawuwa gidaaddi. 16 Simmi

taanaadan hanite yaagaade hinttentta woossay. 17 Hewaa diraw, Godan ammanetteeda ta siik'iyaa ta na'aa S'imootoosa hinttenttukko kiittaad. I ubbaa sa'aan de'iyaa ammaniya asaa ubbaw taani tamarissiyaa Kiristoosa Yesuusan de'iyaa ta ogiyaa hinttentta hassayissanawaa. 18 Taani hinttentta be'anaw hinttenttukko yeennabaa malatina, otorettiyyaa itti itti asatuu de'iino. 19 Shin Goday gooppe, taani hinttenttukko ellekka baade he otorettiyyaa asatoo haasayaa gidennaan, untunttu wolk'kaa erana. 20 Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay S'oossaa wolk'k'aanappe attin, haasayaana gidenna. 21 Taani hinttenttukko muriyaa s'am"aanna yooyye woy siik'uaannanne ashikke ayyaanaanna yoo? Hak'awaa dooriitee?

5 Hinttenttu gidon pokko woshumma oosuu de'yaawe zigirettee; hewaa mala pokko woshumma oosuu haray atto, S'oossaa ammanenna asaa giddoninne baawa. Ayaw gooppe, bare aawuwaa machchatto akkeedda Asay de'ee. 2 Hinttenttukka otoretteeddita. Hewaappe hintte kayyottanaw bessennee? Hewaa mala pokko oosuwaa ootseedda bitanii hintte giddoppe kichchanaw bessee. 3 Ayaa gidinakka taani ta asatetsaan hinttentunna de'ennaan d'ayooppekka, ayyaanan hinttentunna de'ay. Ha"i hinttentunna de'yaawaadan hanaade, hewaa mala oosuwaa ootseedda bitaniyaa bolla nu Godaa Yesuusi Kiristoosa suntsan pirddadiggaaddi. Hinttentunne ta ayyaanay nu Godaa Yesuusi Kiristoosa wolk'k'aanna ittippe shiik'iide, 5 he bitaniyaa ayyaanay Godaa Yesuusi pirddaw yiyaa gallasan attana mala, nagaraan kumeedda Aa bollaa kolanaadan Sees'aanaw hintte immanaadan, taani pirddaaddi. 6 Hinttenttu c'ee'ku lo"a gidenna. Guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsiyaawaa erikkitee? 7 Hinttenttu ooratsa gidana mala, nagaraa irshshuu c'aaleeddawaa kessite. Hinttenttu irshshuu baynna munak'aa mala. Ayaw gooppe, nu Paasigaa dorssay, Kiristoosi yarshshetteedda. 8 Hewaa diraw, nuuni Ukitsaa Baalaa suuretetsaaninne tumatetsaan bonchchanaappe attin, c'aala irshshuwaan, iitatetsaa irshshuwaaninne geellatetsaa irshshuwaan bonchchokko. 9 Woshummanaw k'oppiyaawantunna hintte ittippe gaytenna mala, hinttenttoo dabddaabbiyaa s'aafaad. 10 Taani giyaawe ha alamiyaan de'iyaa woshummanaw k'oppiyaawantuppe woy yorattiyaawantuppe, kayisotiyaawantupenne woy eek'aw goyinniyaawantuppe ubbakka shaakettana mala gidenna. Hewaa gidoope, ha alamiyaappe hintte shaaketti baanaw bessee guussaa. 11 Shin ishatuwaa ha"i geetettiyaawantuppe ittuunne woshummanaw k'oppiyaawanttu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy eek'aw goyinniyaawanttu woy asaa suntsaa bayzziyaawanttu

woy matsottiyaawantu woy wuu"iyaawanttunna hinttentu ittipetetsaa ootsenna mala, taani hinttentoo s'aafaad. Hewantu malaanna haray atto, k'umaakka ittippe mooppite. 12 Ayaw gooppe, woosa golleppe karenna de'yaawantu bolla pirddanaw taana ayee gatsii? Hinttentu giddon woosa gollen de'yaawantu bollan hintte pirdikkiteeyye? 13 Shin karenna de'yaawantu bollan S'oossay pirddana. He itabaa ootsiyaa uraa hintte giddoppe kessi diggite.

6 Hinttentuppe itti uraw bare ishaanna mootuu de'yaabaa gidoppe, ammaniyaawantu bolla pirddeetanawaa bashiide, ammanennawantu bolla pirddeetanaw waan s'aliide beedda? 2 Ammaniyaawantu alamiyaa bolla pirddanawaa erikkitee? Yaatina, alamiyaa bolla hintte pirddanawanta gidoppe, ubbabaappe guus's'yaawaa pirddanaw danddaykikitee? 3 Ha de'uwaabay atto shin, ammaniyaawantu kiitanchchatuwaa bolla pirddanawaa erikkitee? 4 Yaatina, hinttentta ha alamiyaa de'uwaabay pirddaa golle buussay koshshooppe, ammaniyaay Asay kad'eedda asaan pirdissanaw afiitee? 5 Taani hinttentta yeellayanaw hawaa gay; hawaa gidanaw bessii? Hinttentu giddon ishatuwaa sigetsanaw danddayiyaa lo'o eranchcha Asay ittuunne baawee? 6 Shin itti ishay yekko ishaa pirddaa gollen mootiide, he yewuwaa ammanenna asaan pirddissii? 7 Simmi ittuu ittuwaa mootiyaawe hintte giddon de'ooppe, hewe hintte kunddeeddawaa bessee. Hewaappe hintte naak'ettiyaawenne c'imettiyaawe lo'ennee? 8 Shin hintte hintte huup'ew ittuu ittuwaa haray atto, hintte ishatuwaakka naak'k'itanne c'immiitta. 9 Woy makkalanchchatuu S'oossaa kawutetsaa laattennawaa erikkitee? Baloppite. Woshummanaw k'oppiyaawantu woy eek'aw goyinniyaawantu woy woshummiyaawantu woy attumawaa gidiide, attumawaana gisiyaawantu, 10 woy kayisatuu woy miishshaw yorattiyaawantu woy matsottiyaawantu woy asaa suntsaa bayzziyaawantu woy bonk'k'yaawantu S'oossaa kawutetsaa laattikkino. 11 Hinttenttuppekka itti itti Asay hewantu mala. Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaaninne nu S'oossaa Ayyaanaan hintte meec'etiide geeyeeddita; k'ay s'illeeddita. 12 Itti uray, «Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay» gaana danddayee. Shin ubbaykka taana maaddenna. Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay. Shin ayeenneekka taana mooddenna. 13 K'ay haraykka, «K'umay uluwaassa; uluukka k'umaassa» gee. Shin S'oossay uluwaakka k'umaakka d'ayissana. Asaa asatetsay Godaa Yesuusassappe attin, woshummaassa gidenna. Godaa Yesuusikka asaa asatetsaassa. 14 S'oossay Godaa Yesuusa

hayk'uwaappe dentseedda; k'ay nuunakka hayk'uwaappe bare wolk'kaan dentsana. 15 Hinttentu asatetsay Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gidiyaawaa hintte erikkitee? Yaatina, taani Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gideeddawaa afaade, c'aaratti asatetsaana ittuwaa ootsanaw bessii? Bessena! 16 Woy c'aarattinna ittipetetsaa med'd'iyaa uray izinna itti asatetsaa gidiyaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay, «Untuntu laa'atuu itti asho gidana» yaagee. 17 Shin Godaanna ittipetetsaa med'd'iyaa uray ayyaanan aanana ittuwaa gidee. 18 Woshummaappe haakkite. Itti uray ootsiyaa hara nagaraa ubbay Aa asatetsaappe karenna de'ee; shin woshummiyaawe bare bollan nagaraa ootsee. 19 Woy hintte bollay S'oossay hinttentoo immeedda hinttentun de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ak'iyaa geeshsha golliyaa gidiyaawaa erikkitee? K'ay hintte hintte huup'iyaaasaa gidikkita. 20 Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Hewaa diraw, hintte asatetsaan Aa bonchchite.

7 Hinttentu taw s'aafeedda yewoo attuma Asay mac'c'awuno bochchennento lo'a. 2 Shin woshumma gaasuwwa diraw, attuma asaw huup'iyaan huup'iyaan machchata de'uu. K'ay mac'c'a asawukka huup'iyaan huup'iyaan asinay de'o. 3 Asinay bare machchattiw asinatetsaan bessiyaabaa ootso; k'ay hewaadan, machchattakka bare asinaw machchetetsaan bessiyaabaa ootsu. 4 Machchata bare asatetsaw goda gidukku; shin izi asinay goda. Hawaadankka, k'ay asinay bare asatetsaw godaa gidenna; shin Aa machchata goda. 5 Hinttentu hintte giddon S'oossaa woosaan genc'c'anaw he wodiyaaw zoretan digettanaappe attin, ittuu ittuwaa diggoppite. Hinttentu hinttentta naagenna diraw, Sees'aanay hinttentta paac'c'ennaadan, ittippe de'ite. 6 Shin taani hinttentta hewaa hintte dosowaadan hanite gayippe attin, azazikke. 7 Taani Asay ubbay taanaadan hanintto dosay. Shin S'oossay asaw huup'iyaan huup'iyaan dumma dumma imotaa immi wotseedda; ittoo hawaadan, k'ay yekkoo hewaadan immi wotseedda. 8 Hewaa diraw, taani machchatto akkibeennawantunne asinay hayk'k'o mac'c'awantu taanaadan c'oo de'linontto, untuntu lo'a gay. 9 Shin amuwaan guudettiyaawaappe akkiyaawenne geliyaawe lo'a gidiyaa diraw, untuntu barentta naaganaw danddayana d'ayooppe, akkinonne gelino. 10 Machchata bare asinaappe shaakettuppu. Shin shaakettoopenne gelennaan de'uu; woy bare asinaana sigettu. Asinaykka bare machchatto yeddoppo yaagaade, akkeeddawantanne geleeddawanta azazay. Shin hawaa azaziyaawe Godaappe attin, taana gidikke. 12 Taani haratuwaa hawaadan gay;

Godaa gidenna. Ammanenna machchata de'iyaa ammaniyaaw Asay ooninne de'ooppe, Aa machchata aanana ittippe de'iyaaawaa I dosooppe, izo yeddoppo. 13 K'ay ammanenna asinay de'iyaa ammaniyaaw machchata de'ooppe, izi asinay izinna ittippe de'iyaaawaa iza dosooppe, aappe shaakettuppu. 14 Ayaw gooppe, ammanenna asinay bare ammaniyaaw machchattinna de'iide geeyyeedda. K'ay ammanenna machchata bare ammaniyaaw asinaana de'aade geeyyaaddu. Hewe baawentto, hinttenttu naanay tunaa; shin ha"i untunttu geeshsha. 15 Shin ammanennawe shaakettana koyyoope shaaketto. Ammaniyaaw machchatto gidina, woy asinaa gidina, hawaa mala yewuwaan k'ashettikkino. Ayaw gooppe, S'oossay nuuna sarotetsaan de'anaw s'eeseedda. 16 Ammaniyaaw machchattee, neeni ne asinaa ashshaninttonne O eri? Woy ammaniyaaw asinaw neeni ne machchatto ashshaninttonne O eri? 17 Gidooppenne, Asay huup'iyaan huup'iyaan Goday aw immeeddawaadaaninne k'ay S'oossay barena s'eeseeddawaadan de'o. Hewe ammaniyaaw asaa ubbaa taani tamarisseedda higgiiyaa. 18 Ooninne k'as'saretti uttiide, S'oossaa ammaneeddawaaw gidooppe, bare k'as'saraa mallaa diggoppo. K'ay ooninne k'as'sarettennan de'iidde, s'oossaa ammaneeddawaaw gidooppe k'as'sarettoppo. 19 Ayaw gooppe, S'oossaa azazuwaa naaganaappe attin, k'as'sarettina k'as'sarettana d'ayina allaallii baawa. 20 Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay barena s'eesiyaa wode de'iyaaawaadan de'o. 21 S'oossay neena s'eesiyaa wode neeni ayile? Ayinne baawa; shin neeni ayiletetsaappe kesanaaw danddayooppe kesa. 22 Ayaw gooppe, ayile gidi utteedda asaa Goday s'eesooppe, I Goday ayiletetsaappe kesseedda asaa. Hawaadanka, ayile gidenna asaa Kiristoosi s'eesooppe, I Kiristoosa ayile. 23 S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Asaa ayile gidoppite. 24 Taanaadan ammaniyaawanttoo, Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay Aa s'eesiyaa wode de'iyaa de'uwaadan, S'oossaanna de'o. 25 Wodoratoo Goday taana azazeeddabay baawa. Shin taani Godaw ammanetteedawaaw gideedda diraw, aappe maarotetsaa akkeeddawaadan, hinttentta zoray. 26 Simmi ha"i metoo taw hawe lo"a malatee; Asay hawaadan haniide de'ooppe lo"a. 27 Neeni machchatto akka diggeeddawaaw gidooppe, izo yeddanaaw koyyoppa. Machchatto akkabeenawaaw gidooppe, akkanaaw koyyoppa. 28 Shin neeni machchatto akkooppe, nagaraa ootsabeykka. Wodorattaakka asinaa gelooppe, nagaraa ootsabeykku. Shin akettiyaawanttoonni gelettiyaawanttoo untunttu de'uwaan wolk'kaama metuu de'ee. Taani hinttentta he metuwaappe ashshanaw koyyay. 29 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe

hawaa; wodii wureedda. Hawaappe sintsaaw akkeedda asatuu, akkibeenna asaadan hanino. 30 Yeekkiyaawanttu yeekkennawaadan, nashettiyaawanttu nashetennawaadan, shammiyaawanttukka shammiide ayinne baynnawaadan, 31 ha alamiyaa de'uwaan maadettiyaawanttu ubbakka maadettennawaadan hanino. Ayaw gooppe, ha alamiyaa de'uu attiyaawaa. 32 Hinttenttu hirgennan de'anawaa taani dosay. Akkibeennawe Godaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, Aa oosuwaabaa k'oppee. 33 Shin akkeeddawe bare machchatto nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa'aabaa k'oppee. 34 Aa k'ofay shaaketteedda. Asinaa gelabeenna gellayatta bare ashuwaaninne bare shemppuwaan geeyyanaw koyyiyaa diraw, Godaa oosuwaabaa k'oppaw. Shin asinaa geleeddawunna bare asinaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa'aabaa k'oppaw. 35 Taani hawaa hinttentta maaddana mala gayippe attin, hinttentta d'ubbanaw giikka. Shin hintte bessiyaawaadan de'iidde, Godaa oosuwaa hinttena immiide ootsana mala koyyay. 36 Ooninne bare giigisseedda wodoratto akkiyaa wodii gakkina, barena naaganaw aw danddayettennaan is'sooppe, izo akko. I izo akkooppe, hewaan nagaray baawa. 37 Shin I bare wozanaan minnooppe, akkenaan gam"ana danddayee. K'ay barena naagiide, bare giigisseedda wodoratto akkenaan gam"ana gooppe, ooninne wolk'k'antsennaan bare wozanaan k'ofaa k'acheeddawaaw gidooppe loytseedda. 38 Hewaa diraw, wodoratto akkiyaa uray loytseedda; k'ay akkenawe ubbaa aatsi loytseedda. 39 Asinaa geleedda mishiratta bare asinay de'eedda keenan aanana ittippe de'anaadan k'ashetta uttaaddu. Shin I hayk'kooppe, Godaa ammaniyaaw asaa oonanne gidooppe, bare doseedda asinaa gelanaw danddayaw. 40 Ta k'ofaa gidooppe, gelennaan de'antto, iza nashechchaan de'ana. K'ay taanan S'oossaa Ayyaanay de'iyaaawaa taani eray.

8 Eek'aw yarshsheedda k'umaabaa gidooppe, nuuni ubbaykka ereetto. Eray otorssee; shin siik'uu ammanuwaan dichchee. 2 Ooninne barew ittibaa eriyaawaa malatooppe, I biro eranaw bessiyaawaa eribeenna. 3 Shin ooninne S'oossaa siik'ooppe, S'oossay Aa eree. 4 Hewaa diraw, eek'aw yarshsheedda k'umaa muussaabaa gidooppe, eek'aa ubbay alamiyaan ayaanne gidennawaanne, itti S'oossaaappe attin, haray baynnawaa nuuni ereetto. 5 Ayaw gooppe, c'ora s'oossatuunne c'ora godatuu de'iino. Shin haray atto, saluwaan gidina sa'aan gidina, s'oossatuwaa geetettiyaawanttu de'ooppe, 6 ubbaabaa med'deeddawe nuuni aw de'iyaaawe, itti S'oossay, Aawuu, nuw de'ee. K'ay ubbabay aan med'etteeddawenne nuuni aan de'iyaaawe itti Goday, Yesuusi Kiristoosikka nuw de'ee. 7 Shin ha eray asaa

ubbaw de'enna. Itti itti asatuu eek'aa dooyeedda diraw, ha"i gakkanawukka, «Eek'aw yarshsheedda k'umaa» yaagiidde miino. K'ay untunttu wozanay shuga gideeddawaan, untunttoo ha k'umaan tuneeddawaa malatee. **8** Shin k'umay nuuna S'oossaakko shiik'anaadan maaddenna. Nuuni maana d'ayintokka nuw ayinne pac'c'enna; mooppenne nuw ayinne gujettenna. **9** Shin hawe hintte hintte dosowaadan haniyaawe shugo ammanuwaanna de'iyaa wantta nagaraan yeggenna mala naagettite. **10** Ayaw gooppe, neeni eranchchay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaw eek'aa golliyaan utteedda wode, shugo ammanuwaanna de'iyaa itti Asay neena be'ooppe, eek'aw yarshsheedda k'umaa I maanaw Aa wozanay k'oppenneeyee? **11** Hewaa gidoope ha shugo ammanuwaanna de'iyaa ne ishay, Kiristtoosi Aa diraw hayk'keeddawe, ne eraan bayee. **12** Hawaadanka, hintte hintte ishatawaa naak'k'iyaa wantta nagaraan yeggenna wozanaa maytsiyaawaan Kiristtoosa naak'k'iita. **13** Hewaa diraw, k'umay ammaniyaa ta ishaa d'ubbiyaawaa gidoope, Aa d'ubbenna mala, ta de'iyaa laytsaan mulekka ashuwaa miikke. (aiōn g165)

9 Taani ayiletetsay bayna asaa gidikkitaa? Yesuusi kiiteeddawaa gidikkitaa? Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa be'abeykkitaa? Hinttentu taani Godaw ootseedda ta oosuwaappe beetteeddawantta gidikkiteeyee? **2** Taani haranttoo Yesuusi kiiteeddawaa gidana d'ayoopekka, hinttenttoo Yesuusi kiiteeddawaa gidiyaawe eretteeddawaa; ayaw gooppe, taani Godan Yesuusi kiiteeddawaa gidiyaawoo hintte markka. **3** Taana boriyaawanttoo taani immiyaa zaaruu hawaa. **4** Maanawunne ushanaw nuw maati baawee? **5** Yesuusi kiiteedda haratuwaadaaninne Godaa ishatawaadan, P'es'iroosawaadan, eeno giyaa machchatto ittippe akkiide baanaw nuw maatay baawee? **6** Woy nu de'oo ootsiidde baas'etanaw bessiyaawe taananne Barnaabaasa s'alalee? **7** Ay wodenne bare miishshaa miidde, wotaadaratetsaa ootsiyaawe oonee? Woy woyniyaa turaa tokkiide, Aa ayfiyaa meennawe oonee? Woy miizza wudiyaawee heemmiidde, he miizza wudiyaappe maatsaa ushennawe oonee? **8** Taani hawaa asaa k'ofaa s'alalaan gaytaa? Woy higgii k'ay hawaa geennee? **9** Ayaw gooppe, Muse Higgiyan, «Katsaa yed'd'iyaa mehiyaa doonaa k'achchoppa» geetettiide s'aafetteedda. S'oossay mehiyaabaa k'oppiide hawaa gi? **10** Woy I hewaa giyaawe mulekka nu diraassa gidennee? Tumakka nu diraw s'aafetteedda; goshiyaa bitaniikka katsaa bukkiiyaa bitaniikka, «Taana gakkiiyaawaa akkana» yaagiidde ootsanaw bessee. **11** Nuuni hintte gidдон ayaanaa yewuwaa zereeddawantta giidiide, nu ashoo maado gidiyaawaa hinttentuppe c'akkooppe darobee? **12** Haratuu hewaa hinttentuppe akkanaw

untunttoo maatay de'ooppe, nuw untunttuwaappe aad'd'iyaa maatay baawee? Shin nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw d'ubo gidennaadan, ubbabaa genc'c'iyaa waappe attin, he maataan go"ettibeykko. **13** Geeshsha Golliyaan ootsiyaa asatuu barenttu k'umaa Geeshsha Golliyaappe akkiyaawaa erikkitee? K'ay yarshshiyaasaan ootsiyaawanttu yarshshuwaappe akkiyaawaa erikkitee? **14** Hawaadanka, K'ay mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawanttu barenttu de'oo koshshiyaabaa aappe demmanaadan, Goday azazeedda. **15** Shin taani ha maataa ubbaan ayinne go"ettibeykke. Taani hawaa s'aafeeddawe hewaa mala maatay taw de'anaw bessee yaagiyaawaana gidenna. Ayaw gooppe, ta c'ee'k'uwa ooninne mela kessiyaawaappe hayk'k'iyaa taw lo"a. **16** Mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw taani azazetta utteedda diraw, Aa odooppekka taw c'ee'k'ettiyaabay baawa. Mishiraachchuwaa k'aalaa odennaan aggooppe, taw aayyero. **17** Ayaw gooppe, taani hawaa dosaade ootsooppe, taw woytay de'ee. Shin taani dosennaan is's'ooppekka, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw hadaraa S'oossay taw immeedda. **18** Yaatina, ta woytay ayee? Mishiraachchuwaa k'aalaa odaadde, taw wonggalaan de'iyaa kumentsaa maataan go"ettennan, mishiraachchuwaa k'aalaa c'oo odiyaawaa. **19** Taani oossinne ayile gidikke shin, c'oratuwaa zaaranaw taana ubbaw ayile kessaad. **20** Taani Ayihudatuwaa zaaranaw untuntunna untuntta gidaade de'aaddi. Ta huup'ew higgiiyaappe garssanna de'ikke. Shin higgiiyaappe garssanna de'iyaa wantta zaaranaw higgiiyaappe garssanna de'iyaa asaa mala gidaaddi. **21** Taani higgii bayna asatuwaana de'aadde, higgii bayna asaadan hanaad. S'oossaa higgii d'ayina gidenna. Shin higgii baynnawantta zaaranaw, Kiristtoosa higgiiyaappe garssanna de'aaddi. **22** Taani ammanuwaan daaburiyaawantta zaaranaw, untunttu mala gidaaddi. Taani ay ogiyaaninne amareeda asatuwaa ashshanaw, ubbaa asatuwaana ubbabaan untunttu mala gidaaddi. **23** Taani mishiraachchuwaa k'aalaa anjiwaa shaakkanaw, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw, ubbabaa ootsay. **24** Wotsaan s'oonana giide wos's'iyaa ubbay ittippe wos's'ee. Shin ittuwaa s'alalay woytaa akkiyaawaa erikkitee? Hawaadan hinttentukka woytaa akkanaw wos's'ite. **25** Kaassaw barena giigissiyaa ooninne ubbabaan barena naagee. Asay hewaa daaburiyaawe s'ooneeddawoo imettiyaa bayiyyaa kalachchaa demmanaassa. Shin nuuni daaburiyaawe med'inaw de'iyaa wantta bayenna kalachchaa demmanaassa. **26** Hewaa diraw, taani k'ofi baynnaan wos's'iyaa wantta wos's'ikke. C'arkkuwaa yimppiyaa asaadanka c'oo olettikke. **27** Shin taani haranttoo

odeeddawaappe guyyiyaan, ta huup'ew woytaappe attena mala, ta asatetsaa naagettanaadan ootsay.

10 Hewaa bolla taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte hawaa erana mala koyyay. Nu aawotuu ubbay shaariyaappe garssanna de'eeddino; ubbaykka abbaa gidonna pinneeddino. 2 Untunttu ubbay Mussenna ittippe gidanaw, shaariyaaninne abbaan s'ammak'etteeddino. 3 Untunttu ubbay he itti ayaanaa k'umaa meeddino. 4 K'ay ubbaykka he itti ayaanaa ushshaa usheeddino. Ayaw gooppe, untunttu barentta kaaletsiyaa ayaanaa zaallaappe pultowaa usheeddino; he zaallaykka Kiristoosa. 5 Shin S'oossay untuntuppe dariyaa baggatuwaan nashetteenna diraw, untunttu anhay Asay bayinna saan laaletteedda. 6 Untunttu iitabaa amotteeddawaadan, nu wozanay k'ay iitabaa amuwaappe naagettanaadan, hewe ubbay nuw timirtte gideedda. 7 S'oossaa mas'aafay, «Asay maanawunne ushanaw utteeddino; k'ay duroo dendi ek'k'eeddino» yaagiyaawaadan, untuntuppe ittuu ittuu eek'aw goyinneeddawaadan, hintte goyinnoppite. 8 Untuntuppe ittuu ittuu woshummeeddawaadan, nuuni woshummanaw bessena. Hewaa gaasuwaan untuntuppe itti gallassi laatamanne heezzu sha"ay hayk'k'eedda. 9 Untuntuppe ittuu ittuu Godaa paac'ciide, shooshshaan duketti hayk'k'eeddawaadan, nuuni Kiristoosa paac'c'anaw bessena. 10 Untuntuppe ittuu ittuu zuuzummina, wodi'iyaa kiitanchchaan untuntta d'ayisseeddawaadan zuuzummoppite. 11 Hawe ubbay haratoo timirtte gidanaadan untunttu bolla gakeedda. K'ay nuuna wodi'iyaa wurssetsay gakkana mateeddawantta seeranaw s'aafetteedda. (aiñ g165) 12 Hewaa diraw, minna ek'k'aad giide k'oppiyaa uray ooninne kunddenaadan, barena naago. 13 Hinttentta gakkiiyaa paac'ii, asaa ubbaa gakkiiyaa paac'iyaa malappe attin, ayinne dummatenna. Hinttenttu wolk'k'ay danddayiyaawaappe aad'd'iyaa paac'iyaan hintte paac'ettanaw koyyenna S'oossay ammanetteedawaa. Shin hinttentta paac'ii gakkiiyaa wode, he paac'iyaa I hinttentta danddayissana. K'ay he paac'iyaa hinttenttu kesiyaa ogiyaakka I immana. 14 Hewaa diraw, ta dosiyaawanttoo, eek'aw goyinnoppite. 15 Hinttenttu wozanaama asaa gideedda diraw, taani hinttenttoo oday. Taani giyaawaa hintte pirdite. 16 Nuuni S'oossaa galatiide shaakkiyaa anjiuwaa s'uu'ay Kiristoosa suutsaanaa ittipetetsay de'iyawaa gidennee? K'ay nuuni mentsiyaa ukitsay Kiristoosa ashuwaana ittipetetsay de'iyawaa gidennee? 17 Itti ukitsay de'iyaa diraw, nuuni c'ora gidoppekka, itti asatetsaa. Ayaw gooppe, nuuni ubbaykka he itti ukitsaa shaaketteetto. 18 Israa'eeliyaa asaa s'eellite. Yarshshuwaa miyaawanttu yarshshiyaasaanaa ittipetetsay

de'iyawantta gidikkinoo? 19 Simmi taani waagaytaa? Eek'aw yarshshetteedda k'umay maaddii woy eek'ay maaddii? 20 Maaddenna; shin taani giyaawe S'oossaa ammanenna asatuu iita ayyaanatoo yarshshiyaawaappe attin, S'oossaw yarshshikkino. Iita ayyaanatuwaana hintte ittippe zuppetana mala, taani koyyikke. 21 Godaa s'uu'aappe ushiidde k'ay iita ayyaanatuwaa s'uu'aappe ushanaw hintte danddaykkita. Godaa gaytaappe hintte gishettiidde k'ay iita ayyaanatuwaa gaytaappe maanaw danddaykkita. 22 Hewaa ootsiide nuuni Godaana s'iinottanaw koshshii? Nuuni aappe minneetoo? 23 Hintteppe ittuu ittuu, «Ubbabaa ootsanaw taana diggiyaabay baawa»; shin ubbabay maaddenna. «Ubbabaa ootsanaw diggiyaabay baawa; shin ubbabay geeshshenna» yaagiino. 24 Ooninne hara asaa maaddiyaabaa k'oppooppe attin, haray atto ittuunne barena maaddiyaabaa k'oppoppo. 25 Geyaan as'aare taraan zal"ettiiyaa ashuwaa hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan miite. 26 Ayaw gooppe, alamiinne aan de'iyaa ubbay Godaabaa. 27 Itti ammanenna Asay hinttentta imatsa ootsi shoobbanaw s'eesima baanaw koyyoope, hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan hintte sintsa I aatsiyaabaa ubbaa miite. 28 Shin itti uray hinttenttoo, «Hawe eek'aw yarshsheeddawaa» gooppe, he hinttenttoo odeedda bitaniyaa dirawunne k'ay hintte wozanaa k'ofaa diraw, he k'umaa mooppite. 29 Taani giyaawe ne wozanaa k'ofaa diraassa gidenna; shin yekko bitaniyaa wozanaa k'ofaa diraassa. Taani ta hananaw danddayiyaa ta hanotaa hara asaa wozanay ayaw pirdii? 30 Taani S'oossaa galataade k'umaa mooppe, S'oossaa galataade meedda k'umaw ayaw borettaytaa? 31 Simmi hintte ayaanne mooppe, woy ayaanne ushoope, woy hintte ayaanne ootsooppe, ubbabaa S'oossaa bonchchoo ootsite. 32 Hinttenttu Ayihuda asatoo woy Giriike asatoo woy S'oossaa ammaniyaawanttoo d'ubo gidoppite. 33 Taani k'ay c'oratu attana mala, untunttu ubbaa maaddanaadaanippe attin, ta huup'ew maaduwa koyyennaan, asaa ubbaa ubbaan nashechchiyaawaadan, hinttentukka hewaada ootsite.

11 Taani Kiristoosa leemisuwaa kaaliyaawaadan, hinttentukka tawaa kaallite. 2 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte ubbaan taana hassaiyaa dirawunne, wogaa taani hinttenttoo immeeddawaadan, hintte minisiide naagiya diraw, hinttentta galatay. 3 Shin Kiristoosi attumawaa ubbaw huup'e gidiyaawaa, attuma Asay mac'c'a asaw huup'e gidiyaawaanne k'ay S'oossay Kiristoosaw huup'e gidiyaawaa hintte erana mala koyyay. 4 S'oossaa woossiidde, woy timbbiiyaa odiiidde, bare huup'iyaa goziyaa attuma Asay ubbay Kiristoosa

toochchee. 5 K'ay S'oossaa woossaade woy timbbitiyaa odaadde, bare huup'iyaa goozenna mac'c'awunna bare asinaa toochchaw; ayaw gooppe, iza bare huup'iyaa meedetta diggooninna itti mala. 6 Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozana d'ayooppe, k'ans's'issu. Shin iza bare huup'iyaa k'ans's'issanawe woy meedissanawe pokkooppe, bare huup'iyaa goozu. 7 Attumawe S'oossaa leemisuwaanne bonchchuwaa gidiyaa diraw, bare huup'iyaa goozanaw bessena; shin mac'c'awunna attumawoo bonchcho. 8 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe beettaadduppe attin, attumawe mac'c'awunippe beettibeenna. 9 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaa diraw med'ettaadduppe attin, attumawe mac'c'awuni diraw med'ettibeenna. 10 Hewaa diraw, mac'c'awunna bare asinaa ayissuwaappe garssanna de'yaawaa erissanawunne kiitanchchatuwaa diraw, izi huup'iyaan gooziyaabay de'anaw bessee. 11 Shin Godaan mac'c'awunna attumawe baynnaan de'ukku; attumawekka mac'c'awunna baynnaan de'enna. 12 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe med'etteeddawaadan, k'ay attumawekka mac'c'awunippe yeletteedda. K'ay ubbabaykka S'oossaaappe yee. 13 Hinttentu hintte huup'ew pirddite. Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozennaan S'oossaa woossanaw bessii? 14 Attumawe bare huup'iyaa dichchooppe, aw pokko. Shin mac'c'awunna bare huup'iyaa dichchooppe, iziw bonchcho gidiyaawaa haray atto, med'etenttonne hinttentta tamarissennee? Ayaw gooppe, mac'c'awuni huup'ii izo kammanaw iziw imetteedda. 16 Shin ooninne ha yewuwaan palumettanaw koyyooppe, nuw gidina woy S'oossaa ammaniyaawanttoo gidinakka, hawaappe hara wogay baawa. 17 Hintte shiik'iyaaawe itibaassappe attin, lo'obaassa gidenna diraw, taani ha azazuwaa immaadde hinttentta galatikke. 18 Shin hintte woosa gollen shiik'iyaa wode, hintte gidдон p'alk'etsay de'iyaaawaa taani sisay. K'ay hewe itti baggana tuma gidiyaawaa ammanay. 19 Ayaw gooppe, hintte matan ammanetteedawanntu k'onc'c'i erettana mala, hintte gidдонkka k'ay shaakuu de'anaw bessee. 20 Hewaa diraw, hintte ittippe shiik'iyaa wode, hintte shiik'uu Godaa kawuwaa maanaassa gidenna. 21 Ayaw gooppe, hintte k'umaa miyaa wode, ubbay huup'iyaan huup'iyaan barewaa barewaa miyaa diraw, ittuu koshattee; ittuu k'ay matsottee. 22 Maanawunne ushanaw hinttenttoo gollii baawee? Woy S'oossaa woosa golliyaa kad'itee? K'ay ayinne baynnawannta yeellayitee? Taani hinttentta waagoo? Ha yewuwaan taani hinttentta galatoo? Galatikke. 23 Ayaw gooppe, taani k'ay hinttenttoo immeedda timirttiyaa Godaappe akkaad. Godaa Yesuusi untunttu Aa aatsiide immeedda k'amma daabbuwaa akkiide, 24 S'oossaa

galateedda; daabbuwaa mentsiide, «Heytte; miite. Hawe hintte gishshataw barena immeedda ta ashuwaa. Hawaan taana k'oppite» yaageedda. 25 Hawaadankka, kawuwaa miide simmina, s'uu'aa k'ay akkiide, «Hawe s'uu'ay ta suutsaan taani c'aak'keedda ooratsa c'aak'uwaa. Hinttenttu aappe usheedda wode ubbaan hewaan taana k'oppite» yaageedda. 26 Ayaw gooppe, hintte ha daabbuwaa meedda wode ubbaaninne ha s'uu'aappe usheedda wode ubbaan Goday yaana gakkanawukka, Aa hayk'uwaa odiita. 27 Hewaa diraw, bessenaan de'iidde Godaa daabbuwaa miyaawe, woy Godaa s'uu'aappe ushiyaawe ooninne Aa ashuwaan Aa suutsaa ac'otee. 28 Shin Asay bare huup'iyaa paac'c'o. Yaatiide daabbuwaa mo. S'uu'aappekka usho. 29 Ayaw gooppe, Godaa ashuwaa shaakkiide erennaan daabbuwaa miyaawenne s'uu'aappekka ushiyaawe bare huup'ewaa pirddaa meennee ushee. 30 Hewaa diraw, hintte gidдон c'oratuu daaburanchchanne hargganchcha gideeddino; k'ay unddenneeddawanntu hayk'keeddino. 31 Shin nuuni nu huup'iyaa tumu paac'c'eeddentto, S'oossay nuuna pirdenna. 32 Nuuni pirddettiyaa wode, ha alamiyaanna ittippe pirddettenna mala, Goday nuuna seeree. 33 Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, Godaa kawuwaa maanaw hintte shiik'iyaa wode, ittuu ittuwaa naagite. 34 Ooninne koshatteeddawaa gidoooppe, ittippe shiik'iyaa wode S'oossaa pirdan hintte gelenna mala, bare soyin mo. Atteeddawaa taani yaa baade giiggisana.

12 Taanaadan ammaniyaawanttoo, Geeshsha Ayaanaa imotaabaa hintte eranaw koyyay. 2 Hinttentu S'oossaa ammanenna wode, ubbaa wode kaalliyaawaadankka, haasayenna eek'atuwaakko hintte beeddawaa eriita. 3 Hewaa diraw, S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa Asay ooninne, «Yesuusi shek'etto» yaagiide haasayennawaanne k'ay Geeshsha Ayyaanay kaaletsooppeppe attin, haray atto itti asayenne, «Yesuusi Godaa» gaanaw danddayennawaa taani hinttentta erissay. 4 Ayaanaa imotay duma duma; shin immiyaa Ayyaanay ittuwaa. 5 K'ay ootsiyaa oosuu duma duma; shin Goday ittuwaa. 6 Oosuwaa ootsanaw duma duma ogii de'ishshin, he ootsiyaa ogiyaa ubbaa asaa ubbaw k'onc'c'issiyaa S'oossay ittuwaa. 7 Shin asaa ubbaa maaddanaw, Geeshsha Ayaanaa k'onc'c'issiyaa wolk'k'ay ubbaw huup'iyaan huup'iyaan imetteedda. 8 Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay ittoo aad'o eratetsaa haasayaa immeedda; k'ay ittoo eratetsaa haasayaa immeedda. 9 He Geeshsha Ayyaanay ittoo ammanuwaa immiide, yekkoo hargganchchaa patsiyaa wolk'k'aa immeedda. 10 Geeshsha Ayyaanay ittoo malaataa ootsiyaa wolk'k'aa immiide, ittoo timbbitiyaa odiyaa wolk'k'aa immeedda. Ittoo

ayyaanatuwaa gidduwaan de'iyaa dummatetsaa eriyaa wolk'kaa immiide, ittoo duma duma k'aalaan haasayyaa wolk'kaa immeedda. K'ay ittoo duma duma k'aalaan haasayeeddawaa billiyaa wolk'kaa immeedda. **11** Shin ha ubbabaa ootsiyaawe he itti Geeshsha Ayaanaa. Asaa ubbaw I bare koyyiyaawaadan, duma duma imotaa shaakki shaakkiide immeedda. **12** Kiristoosi c'ora asatetsatuu de'iyaa itti bollaa mala. Bollay c'ora asatetsatuwaappe med'etteeddawaa gidoopekka, itti bollaa. **13** Ayaw gooppe, nuuni Ayihuda asaa gidoopenne woy Giriike asaa gidooppe, woy ayile gidoopenne woy womaanno gidooppe, ubbay itti Geeshsha Ayyaanaa itti bollaa gidanaw s'ammak'etteeddo. K'ay nuuni ubbay itti Geeshsha Ayaanaa usheeddo. **14** Ayaw gooppe, bollaw asatetsay c'ora gidiyaawaappe attin, ittuwaa gidenna. **15** Gedi, «Taani kushiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee? **16** Haytsaykka, «Taani ayfiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee? **17** Bollay ubbay ayfiyaa s'alalaa gidintto, wootiide sisanaw danddayii? K'ay bollay ubbay haytsaa s'alalaa gidintto, wootiide singganaw danddayii? **18** Shin S'oossay bare koyyeeddawaadan, bollaa asatetsatuwaa ittuwaa ittuwaa bollan wotseedda. **19** Ubbay itti k'ommo gidintto, bollay hak'an de'anee? **20** Shin asatetsatuu c'ora gidooppekka, bollay ittuwaa. **21** Ayifii kushiyaa, «Neeni taana koshshakka» gaanaw danddayenna. Woy k'ay huup'ii gedatuwaa, «Hinttenttu taana koshshikkita» gaanaw danddayenna. **22** Shin laafa malatiyaa bollaa asatetsatuu loytsi koshshiyaawantta. **23** Bollaa asatetsatuwaappe bonchchettennawannta nuw malatiyaawantta nuuni loytsi bonchcheetto. K'ay nuuna yeellayiyaa bollaa asatetsatuwaakka loytsi bonchcheetto. **24** Nu bollaappe beettiyaa baggaw mayuu koshshenna; shin pokkiyaa bagga asatetsatuwaa loytsi mayzzanaadan, S'oossay asatetsaa ittippe gatseedda. **25** Bollaa asatetsatuu ittuu ittoo itti mala k'ofaa k'oppaanaappe attin, bollaana dummatetsay de'anaw bessena. **26** Bollaa asatetsatuwaappe ittuu seelettooppe, bollaa asatetsatuu ubbaykka aanana seelettiino; bollaa asatetsatuwaappe ittuu bonchchettooppe, bollaa asatetsatuu ubbay aanana nashettiino. **27** Hinttenttu ubbay Kiristoosa bollaa; k'ay huup'iyaa huup'iyaa hintte ubbaykka Aa bollaa asatetsatuwaa. **28** S'oossay woosa gollen itti itti asatuwaa, koyruwaan Yesuusi kiiteeddawantta, laa'entsuwaan nabatuwaa, heezentsuwaan tamarissiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, malaataa ootsiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, patsiyaa wolk'k'ay de'iyaaawantta, maaddiyaawantta, woosa golliyaa

ayissiyaawantta duma duma k'aalaan haasayiyaawantta ootseedda. **29** Ubbatuu Yesuusi kiiteeddawanttee? Ubbatuu nabatee? Ubbatuu tamarissiyaawanttee? Ubbatuu malaataa ootsiino? **30** Ubbaw patsiyaa wolk'k'ay de'ii? Ubbatuu duma duma k'aalaan haasayiiino? K'ay duma duma k'aalaan haasayeeddawaa ubbatuu billiino? **31** Shin ubbaappe aad'd'iyaa imotaa loytsi koyyite. K'ay ubbaappe loytsi aad'd'iyaa ogiyaa taani hinttentta bessana.

13 Taani asaa k'aalaaninne kiitanchchaa k'aalaan haasayoopekka taw siik'uu d'ayoope, ta haasayay c'oo waassiyaa dawalaa mala; woy k'olc'akattiyaa s'inaas'iliyaa mala. **2** Nabetetsaa imotay taw de'oopekka, taani geemmeedda yewuwaa ubbaanne eratetsaa ubbaa erinttokka, k'ay deriyaa dentsi diggiyaa ammanuu taw de'oopekka, siik'uu d'ayoope, taani ayaanne gidikke. **3** Taw de'iyaaawaa ubbaa hiyyeesatuwaa mizanaw imminttokka haray atto, ta bollaa tamaan guddanaw aatsa imminttokka siik'uu d'ayoope, taana ayinne maaddenna. **4** Siik'uu danddayanchchaa. Siik'uu keekke. Siik'uu k'anaatenna. C'ee'ettenna; k'ay otorettena. **5** Siik'uu barew bessenawaa ootsenna; Uuzeitenna; Yilotenna; Siik'uu naak'etteeddawaakka paydena. **6** Siik'uu tumatetsaan nashettiyaawaappe attin, wordduwaan nashettena. **7** Siik'uu ubbabaa danddayee. Ubbabaykka hananawaa giide, nashechchaan naagee. Ubbabaan genc'cee. **8** Siik'uu mulekka d'ayenna. Shin nabetetsaykka attana. Duma duma k'aalaan haasayiyaawekka attana. Eratetsaykka d'ayana. **9** Ayaw gooppe, nuuni eratetsaappe pac'aa ereetto; timbbitiyaappekka pac'aa odeetto. **10** Shin kumentsaa gideeddawe yiyaa wode, pac'ay d'ayana. **11** Taani na'atetsaan de'iyaa wode, na'aadan haasayay. Na'aadan k'oppay. K'ay na'aadanka akeekay. Wodalla gideedda wode, na'atetsaa hanuwaa aggaad. **12** Nuuni ha'i be'iyaaawe masttootiyaa be'iyaa lem"i lem"iyaa malaa mala; shin he wode nuuni nu ayfiyaan k'onc'c'iyaaan be'ana. Ha"i taani eratetsaappe pac'aa eray; shin S'oossay taana wurssiide eriyaawaadan, he wode taanikka wurssa erana. **13** Shin hewaa gidooppe, ammanuu, hananawaa giide nashechchaan naagiyaawenne siik'uu, hawanttu heezzatuu minniide de'iino. Hawanttuppe aad'd'iyaaawe siik'uwaa.

14 Siik'uwaa kaallite. Ayaanaa imotaakka loytsi koyyite. Shin ubbaappe aatsiide, nabetetsaa koyyite. **2** Ayaw gooppe, duma duma k'aalaan haasayiyaa uray S'oossaw haasayeeppa attin, asaw haasayenna. Ayaw gooppe, I haasayiyaawaa ooninne akeekena. Shin asaw k'onc'c'ibeenna yewuwaa Ayaanaa wolk'k'aaan haasayee.

3 Shin nabii asaa maaddanaw, zoranawunne minisanaw asaw haasayee. 4 Dumma dumma k'aalaan haasayiyyaa uray barena maadddee. Shin nabii woosa golliyyaa maadddee. 5 Hinttenttu ubbay dumma dumma k'aalaan hasayaanawaa taani dosay. Shin nabetetsaa hewaappe aatsaade dosay. Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe he haasayeeddawaa woosa golliyyaa maaddanaw billiyaa Asay d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaappe nabetetsay aad'd'ee. 6 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, ha'i taani hinttenttukko baade, dumma dumma k'aalaan haasayaadde, sas'aan woy eratetsaan woy nabetetsaan woy tamarissiyaawaan hinttenttoo odana d'ayooppe, taani hinttentta ayaa maaddaytaa? 7 Haray atto, shemppuu baynnabay suusulliyaa gidina woy diitsaa gidina kaa'iidde, bare kaassaa dummatetsaa erissana d'ayooppe, suusulliyaa punnooppenne, woy diitsaa diis's'ooppe, Asay wootiide eranee? 8 K'ay s'urumbbaa waasuu loytsi erettana d'ayooppe, olaw oonee giigettanawee? 9 Hawaadankka, k'ay dumma dumma k'aalaan hintte haasaayiyaawe k'onc'c'e gidennaan d'ayooppe, hintte haasayiyaawaa Asay wooti akeekanee? Ayaw gooppe, c'arkoo hintte haasayiita. 10 Ha alamiyaan c'ora k'aalay de'ee; shin biletsey baynna k'aalay ittuunne baawa. 11 Shin itti Asay haasayiyyaa k'aalaa taani erana d'ayooppe, he haasayiyaawe taw imatsaa gidee; taanikka aw imatsaa giday. 12 Hawaadankka, k'ay Geeshsha Ayaanaa imotaa hintte akanaw loytsi koyyiyaawanta gidiyaa diraw, woosa golliyyaa dichchanaw maaddawaa ubbabaappe aatsiide koyyite. 13 Hewaa diraw, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe bare haasayeeddawaa billanaw danddayana mala, S'oossaa woosso. 14 Ayaw gooppe, taani dumma dumma k'aalaan S'oossaa woossooppe, ta ayyaanaykka woossee; shin ta garssa k'ofay ayinne go'etenna. 15 Yaatina, taani wootoo? Taani ta ayyaanan S'oossaa woosana; k'ay ta k'ofankka S'oossaa woosana. Ta ayyaanan yes's'ana; k'ay ta k'ofankka yes's'ana. 16 Hewaa gidana d'ayooppe, neeni ne ayaanaa s'alalaan S'oossaa galatiyaawaa gidooppe, he sa'aan neeni giyaawaa erenna Asay neeni S'oossaa galatiyaawaa erennaan, neeni galateeddawaan wootiide, «Amen'i» gaanee? 17 Neeni S'oossaa galatiyaawe lo'a; shin hewe yekko bitaniyaa maaddenna. 18 Taani dumma dumma k'aalaan hintte ubbaappe aatsaade haasayiyyaa diraw, S'oossaa galatay. 19 Shin taani woosa gollen haratuwaa tamarissanaw dumma dumma k'aalaan tammu sha'a k'aalatuwaa haasayiyaawaappe ichcheshu k'aalatuwaa ta wozanaa k'ofaan haasayanaw dosay. 20 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte iita yewuwaan guutsa naanaa mala gidanaappe attin, k'ofaan guutsa naanaa mala gidoppite;

hintte garssa k'ofaan wozanaamatuwaa gidite. 21 S'oossaa Mas'aafan, «Goday, «Taani ha asaw, dumma dumma k'aalaan haasayiyyaa asaaninne, imatsatuwaa doonaan haasayana. Shin hewankka, taani giyaawaa untuntu sisikkino» yaagee» geetetiide s'aafettedda. 22 Simmi dumma dumma k'aalaan haasaayiyaawe ammanennawanttoo malaataa gidiyaawaappe attin, ammaniyaawanttoo malaataa gidenna. K'ay nabatuwaappe haasayettiyaawe ammaniyaawanttoo malaataa gidiyaawaappe attin, ammanennawanttoo malaataa gidenna. 23 Hewaa diraw, ammaniyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, k'ay ubbaykka dumma dumma k'aalaan haasayooppe, tamaribeenna Asay woy ammanenna Asay geliide, hinttentta ubbaa, «Gooyiita» geennee? 24 Shin tamaribeenna Asay woy ammanenna Asay woosa golle geliyaa wode, Asay ubbay timbbitiyaa odooppe, I bare sisiyaawaan bare nagaraa akeekke. K'ay he siseeddabaa ubbankka I pirdettana. 25 Aa wozanaan geemmeedda k'ofaykka k'onc'c'ana. Hawaadankka k'ay, «S'oossay tumu hintte gidon de'ee» yaagiide markattiide, guufanniide S'oossaw goynnana. 26 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, ayee? Hinttenttu ittippe shiik'iyaa wode, huup'iyaa huup'iyaa, ittoo mazimurii de'ee; ittoo tamarissiyaawe de'ee; ittoo sas'ay de'ee; k'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasaayiyaawe de'ee; ittoo billiyaawe de'ee. Ubbaykka woosa golliyyaa maaddiyaawaa gidanaw bessee. 27 Ooninne dumma dumma k'aalaan haasayooppe, laa"u gidiide, woy darooppe heezzu gidiide, kaallaan kaallaan haasayanaw bessee. K'ay hara ittuu untunttu haasayeeddawaa billo. 28 Shin billiyaa Asay d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe woosa golliyaan c'o"u go. Bare huup'ewunne S'oossaw haasayo. 29 Nabatuukka laa"u gidiide woy heezzu gidiide haasayino. K'ay haranttu untunttu giyaawaa shaakkino. 30 Shin S'oossay he sa'aan utteedda haraw itibaa k'onc'c'issooppe, kasenna haasayiyaawe c'o"u go. 31 Ayaw gooppe, ubbay tamarana malanne ubbay minnana mala, kaallaan kaallaan timbbitiyaa odanaw danddayiita. 32 Timbbitiyaa odiyaawanttu imotay untunttoo azazettee. 33 Ayaw gooppe, S'oossay sarotetsaa S'oossaappe attin, c'abbuwaa S'oossaa gidenna. Geeshshatuu woosa golletuwaa ubbaan, 34 Mac'c'awanttu shiik'uwaa garssan c'o"u giino. Ayaw gooppe, Ayihudatuwaa higgii giyaawaadankka untunttu moodettanaappe attin, shiik'uwaa garssan haasayanaw untunttoo maati baawa. 35 Mac'c'awanttu shiik'uwaa garssan haasaayiyaawe pokko gidiyaa diraw, ayentto eranaw koyyooppenne soyin barenttu asinaa oochchino. 36 S'oossaa k'aalay koyro hintteppe yeeddee? Woy hintte s'alalaakko yeeddee? 37 Ooninne

barena nabiyaawoy S'oossaa Ayyaanay de'iyaa asaa yaagiide k'oppooppe, taani hinttenttoo s'aafiyaawe Godaa azazuwaa gidiyaawaa akeeko. 38 Shin ooninne akekana d'ayooppe, akeekoppo bashi aggo. 39 Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, timbbitiyaa odanaw loytsi amottite. K'ay dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaakka diggoppite. 40 Shin ubbaykka wogaaninne maaran hano.

15 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalaa hintte akkeeddawaanne k'ay hintte ammanuu aan ek'keeddawaa hinttenta k'ofetsay. 2 Hinttenttu ammanuu mela gidana d'ayooppe, k'ay taani hinttenttoo odeedda k'aalaa loytsi oyk'kooppe, hintte he mishiraachchuwaa k'aalaan atteeddita. 3 Ayaw gooppe, taani k'ay akkeeddawaa ubbabaappe aad'd'iide koshsiiyaawaa kasetaade hinttenttoo immaaddi. Hewe ayee gooppe, S'oossaa mas'aafay giyaawaadan, Kiristoosi nu nagaraa diraw 4 hayk'kiide moogetteedda. S'oossaa Mas'aafay giyaawaadanka, heezentsiyaa gallassi hayk'uwaappe 5 denddiide, P'es'iroosaw k'onc'c'eedda. Hewaappe guyyiyaan, bare kiitteedda tammanne laa'atoo k'onc'c'eedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu s'eetuwaappe dariyaa barena kaalliyaa asaw itti kaala k'onc'c'eedda. Untuntuppe dariyaa baggay hanno gakkanaassikka pas'a de'iino; shin amareedawanttu hayk'keeddino. 7 Hewaappe guyyiyaan, Yaak'oobaw k'onc'c'eedda; guyyeppe bare kiitteedda ubbatoo k'onc'c'eedda. 8 K'ay ubbaappe wurssetsaan, wodii gakkennaan yelletteedda tawukka k'onc'c'eedda. 9 Ayaw gooppe, Yesuusi kiitteedda ubbaappe taani laafa; taani S'oossaa woosa golliyaawayisseedda diraw, Yesuusi kiitteeddawaa geetettaade s'esettanawukka bessikke. 10 Shin S'oossaa aad'd'o keekatetsaan taani taanakka. K'ay taw I immeedda aad'd'o keekatetsay mela gidibeenna; shin taani untuntta ubbaappe aatsaade ootsaad. Shin taananna de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay ootseeddappe attin, taana gidikke. 11 Simmi taana gidoopeppa, woy untuntta gidoopeppa, nuuni ubbay odiyaawe hawaa; hinttentukka hawaa ammaneeddita. 12 Kiristoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa odiyaawaa gidoope, hinttentuppe itti itti asatuu yaatina wootiide, «Hayk'keedda Asay hayk'uwaappe denddenna» yaagiinoo? 13 Hayk'keedda uray hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, yaatina hekko Kiristoosikka hayk'uwaappe denddibeenna giyaawaa. 14 Kiristoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, yaatina nuuni odiyaawekka mela; k'ay hintte ammanuukka mela. 15 K'ay nuuni, «Kiristoosa hayk'uwaappe dentseedda» yaagiide S'oossaabaa markkattedda

diraw, Aa worddo markkatuwaa gidiide beetteeddo. Shin hayk'keeddawantta hayk'uwaappe I dentsibeennawaa gidoope, Kiristoosakka dentsibeenna. 16 Ayaw gooppe, hayk'keeddawanttu hayk'uwaappe denddennawaa gidoope, simmi Kiristoosikka denddibeenna. 17 Kiristoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, hintte ammanuukka mela; k'ay hintte hawaa gakkanawukka nagaraanna de'ita. 18 Simmi Kiristoosa ammaniide hayk'keeddawantukka k'ay d'ayeeddino giyaawaa. 19 Nuuni ha de'uwaa s'alalaw Kiristoosan hidooteedda gidoope, ha alamiyaan de'iyaa asaa ubbaappekka nubay lo'enna. 20 Shin Kiristoosi hayk'keeddawanttu denddoo bayira gidiide, hayk'uwaappe denddeeddawe tuma. 21 Ayaw gooppe, hayk'uu itti asaa baggana ha alamiyaa yeedda, hayk'keeddawanttu dendduukka k'ay itti asaa baggana yeedda. 22 Ayaw gooppe, Asay ubbay Addaamana ittipetetsaa med'd'eedda diraw hayk'keeddawaadan, Kiristoosanna ittipetetsaa med'd'eedda diraw, ubbay de'oo denddana. 23 Shin ubbaykka bare kaallaan kaallaan denddana. Kiristoosi ubbaappe kasetiide denddeedda; hewaappe guyyiyaan, Kiristoosawanttu Kiristoosi yiya wode denddana. 24 Hewaappe guyyiyaan, Kiristoosi maataa ubbaa, godatetsaa ubbaanne wolk'kaa ubbaa d'ayissiide, S'oossaw bare Aabboo kawutetsaa immiyaa wode, wodiyaawurssetsay yaanawaa. 25 Ayaw gooppe, S'oossay Aa morkkatuwaa ubbaa Aa gediyaappe garssanna wotsana gakkanaw, Kiristoosi mooddanaw bessee. 26 Ubbaaappe wurssetsaan d'ayiidde de'iyaa morkkii hayk'uwaa. 27 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsiide moodisseedda» yaagee. Shin ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsiide moodisseedda giyaawode, ubbabaa ootseedda S'oossaappe attin, yekko ubbay moodetteedda giyaawe k'onc'c'e. 28 Shin ubbay Kiristoosaw moodetteeddawaappe guyyiyaan, Kiristoosi k'ay bare huup'ew ubbabaa barena moodisseedda S'oossaw moodetana. S'oossay k'ay ubbabaa wurssiide moodana. 29 Hewaa gidana d'ayooppe, hayk'keeddawanttu kotaa s'ammak'ettiyaawanttu ayaa ootsiinoo? Hayk'keeddawanttu ubbakka denddennawaa gidoope, Asay hayk'keeddawanttu kotaa ayaw s'ammak'ettii? 30 Yaatina, nuuni ubbaa wode ayaw hassayenna metuwaan geleettoo? 31 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu Godaa Kiristoosa Yesuusan taw de'iyaa hinttenan c'ee'ettaadde, gallasaan gallasaan hayk'k'ay. 32 Taani Efesoonen asaa k'ofaadan du'aanna baas'eteeddawe taana ayaa maaddii? Shin hayk'keeddawanttu hayk'uwaappe denddennawaa gidoope,

«Simmi moyttenne ushoytte; ayaw gooppe, nuuni wontti hayk'k'ana» giyaawaa mala. 33 C'imettoppite; iita laggetetsay lo'o hanotaa bayizzee. 34 S'illotetsaakko simmite. Nagaraa ootsoppite. Hinttentuppe itti itti Asay S'oossaa erenna; taani hawaa hinttentta yeellayanaw gay. 35 Shin itti asay, «Hayk'k'eedda Asay waaniide denddane? Untuntu ayaa mala bollaana yaannee?» yaagennaan aggena. 36 Neenoo eeyaw, neeni gadiyaan zeriya zeretsay hayk'k'ennan mokenna. 37 Neeni zeriyaawe zarggaa gidina woy hara k'ommo katsaa gidina, ayfiyaa s'alalaappe attin, lammi doliide kesiyaawaa gidenna. 38 Shin S'oossay zeretsaw bare dosedda bollaa immee; k'ay zeretsaa ubbawukka huup'iyaan huup'iyaan untuntu bollaa immee. 39 Med'etaa ubbaa ashuu ittuwaa gidenna. Shin asaa ashuu ittuwaa; mehiyaa ashuu dumma; kafatuwaa ashuukka dumma; k'ay moliyaa ashuukka dumma. 40 K'ay saluwaa asatetsatuunne sa'aa asatetsatuu de'iino. Shin saluwaa bollaa bonchchuu dumma; k'ay sa'aa bollaa bonchchuu dumma. 41 Awayfiyaw Aa huup'e bonchchuu de'ee. Agenawukka Aa huup'e bonchchuu de'ee. K'ay s'oolintatookka dumma bonchchuu de'ee; ayaw gooppe, itti s'oolintii yekko s'oolintiiyappe bonchchuwaan dummatee. 42 K'ay hayk'k'eeddawanntu hayk'uwaappe denddiyaa wode hewaadan hanana; hayk'k'iyaa bollay moogettiide, hayk'k'enna bollaa gidiide denddana. 43 Bollay tooshiyaan moogettiide, bonchchuwaan denddana. K'ay daaburaan moogettiide, wolk'k'aan denddana. 44 Med'etaa bollay moogettiide, Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaa gidiide denddana. Med'etaa bollay de'ooppe, k'ay Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaykka de'ee. 45 Hawaadanka, k'ay S'oossaa Mas'aafan, «Koyro bitanii, Addaami, pas'a de'iyaa asaa gidiide med'etteedda» yaagee. Shin wurssetsaa Addaami de'uwaa immiyaa asaa gideedda. 46 Shin med'etaa Asay koyro yiina, geeddoppe ayaanaa Asay yeeddappe attin, ayyaanaawe koyro yibeenna. 47 Koyro Addaami biittaappe med'etteedda; I biittaappe med'etteeddawaa. Laa'entsuwaa Addaami saluwaappe yeedda. 48 Ha sa'aa asatuu biittaappe med'etteeddawaa malatiino. K'ay saluwaa asatuu saluwaappe yeeddawaa malatiino. 49 Nuuni biittaappe med'etteeddawaa malaa mayyeeddawaadan, saluwaappe yeeddawaa malaakka k'ay mayyana. 50 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; ashuunne suutsay S'oossaa kawutetsaa laattana danddayenna. K'ay wook'k'iyawe wook'k'ennawaa laattenna. 51 Sisite! Taani hinttenttoo ittibaa s'uuray. Nuuni ubbay hayk'k'okko. Shin wurssetsaa s'urumbbay punettiyaa wode, lip'eedda ayfii s'eellana wozanaa aatsenan laamettana. Ayaw gooppe,

s'urumbbay punettiyaa wode, hayk'k'eedda Asay wook'k'enna asaa gidiide denddana; nuunikka laamettana. 53 Ayaw gooppe, hawe wook'k'iyawe wook'k'ennawaa mayyanaw bessee; k'ay hawe hayk'k'iyawe hayk'k'ennawaa mayyanaw bessee. 54 Shin hawe wook'k'iyawe wook'k'ennawaa mayiyaa wode, k'ay hawe hayk'k'iyawe hayk'k'ennawaa mayiyaa wode, he wode, S'oossaa Mas'aafay, «Hayk'uu s'oonettiide mitetteedda. 55 Hayk'oo, ne yishshay hak'anee? Hayk'oo, ne s'oonuu hak'anee?» geedda k'aalay polettana. (Hadēs 986) 56 Hayk'uu dukkiyaa wolk'k'aa nagaraappe demmee; k'ay nagaray wolk'k'aa higgiaappe demmee. 57 Shin nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana nuuna s'oonissiyaa S'oossaa galatay gakkko. 58 Taani siik'iyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaa diraw, k'aas's'ennaan min ek'kite. Hinttenttu daaburay Godaa baggana mela gidennawaa eride, ubbaa wode Godaa oosuwa azallenan ootsite.

16 S'oossaa asatoo miishshaa shiishshanaw Galaatiyaan de'iyaa ammaniyaa asatoo taani k'aalaa geleeddawaadan, hinttenttukka k'ay hewaadan ootsite. 2 Hinttenttu taani yaa biyaa wode, miishshaa shiishshenna mala, hintte ubbay Wogaa gallassi gallassi, hintte demmiyaa keenaappe hintte gollen dagayite. 3 Taani yaa gakkiiyaa wode, hintte ammaniyaa asaa oona gidooppenne, hintte immeeddawaa gatsana mala, dabddaabbiyaanna untuntta Yersaalame kiittana. 4 K'ay taani untunttunna baanaw koshshooppe, untunttu taananna ittippe baanawanta. 5 Taani Mak'idooniyaanna aad'd'aadde, hinttenttukko baana; ayaw gooppe, taani Mak'idooniyaanna aad'd'ay. 6 Taani biyaasaa hak'a gidooppenne, ta buusan hintte taana maaddana mala, hintte matan amareeda wodiya gam"ennaan aggikke. Woy balguwaakka hintte matan shaac'c'ennan waayya aggana. 7 Ayaw gooppe, taani ha'i yaanna aad'd'aadde he ogiyaanna hinttentta be'anaw koyyikke. Goday gooppe, hintte matan amareeda wodiya takkanaw k'oppay. 8 Shin taani P'ens's'ek'ostte giyaa gallassay gakkanaw Efesoonen gam"ana. 9 Taw oosuu kumeedda aako penggiikka yaan dooyetteedda. K'ay taw c'ora morkketuu de'iino. 10 S'imootoose hinttenttukko yooppe, hintte matan I yayyenaan de'anaadan, Aa loytsi oyk'kite. Ayaw gooppe, ikka k'ay Godaa oosuwa ootsee. 11 Hewaa diraw, ooninne Aa kad'oppo. Shin I taakko saro simmana mala, Aa maaddiide sarotetsaan moyzzite. Ayaw gooppe, taani I ishatuwaanna simmanawaa naaga uttaad. 12 Shin nu ishaa Ap'iloosi yekko ishatuwaanna hinttenttukko baana mala, taani Aa minisa woossaad. Shin ha'i hinttenttukko

baanaw koyyibeenna; I barew miikkiyaa wode hinttentukko baanawaa. **13** Beegottite. Ammanuwaan min ek'k'ite. S'alite. Goobite. **14** Oosuwa ubbaa siik'uuwaan ootsite. **15** Taanaadan ammaniyaawanttoo, Iss's'ifaanoosinne Aa soy Asay Giriiken koyro ammaneeddawannta gidiyaawaanne S'oossaa asatoo ootsanaw barentta immeeddawaa hintte eriita. Hinttentukka untunttu mala asawunne, untuntunna ootsiyaa ubbaw daaburiyaa ubbaw eeno gaanaadan, taani hinttentta woossay. **17** Iss's'ifaanoosi, Parddonaas'isinne Akayk'oosi hintte baynnasaan taana boorasissibeenna diraw, untunttu yuussaan taani nashettay. **18** Untunttu hinttentta ayyaanan miniseeddawaadan, taanakka ayyaanan miniseedda diraw, hewanttu mala asatuwaa dogoppite. **19** Iisiyaan de'iyaa ammaniyaa Asay hinttentta, «Saree, lo"ee» giino. Ak'iilaynne P'irisk'k'illa barenttu soyin shiik'iyaa woosa golle asaanakka hinttenttoo Godaa sarotaa wozanaappe kiittiino. **20** Ishatuu ubbay hinttenttoo sarotaa kiittiino. Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite. **21** Taani P'awuloosi ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad. **22** Godaa Yesuusi Kiristoosa siik'enna Asay de'ooppe, I shek'etteeddawaa gido. Nu Godaw, haaya. **23** Godaa Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido. **24** Kiristoosa Yesuusan de'iyaa hinttenttu ubbaanna ta siik'uu gido. Amen"i.

2 K'oronttoosa

1 Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan, Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawenne nu ishay S'imootoosi S'oossaw goyinniyyaa K'oronttoosa katamaan de'iyaa ammaniyaawanttoonni Akaayiyyaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo ha dabddaabbiyaa s'aafheetto. **2** S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttentoo gido. **3** S'oossaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, maarotetsaa Aawuwaanne mentsetsuwaa ubbaa S'oossaa galatay gakkoo; **4** S'oossay nuuna nu huup'ew mentsetseedda mentsetsuwaadan, daro waayiyyaa waayettiyaawantta nuunikka mentsetsanaadan, nu waayiyyaa ubbaan I nuuna mentsetsee. **5** Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosa baggana daro waayiyyaa waayettiyaawaadan, hewaadanikka, k'ay nuuna Aa baggana daro mentsetsuwaan mentsetsee. **6** Nuuni waayettooppe, hewe hinttena mentsetsanaassanne hinttena ashshanaassa; k'ay nuuni minettooppe, nuuni danddayeedda waayiyyaa malaa hintteikka genc'i'ide danddayana mala, S'oossay hinttewukka k'ay mentsetsuwaanne danddayaa immanaassa. **7** Hintte demmana giide, hidootaan naagi utteeddawe daro mina; ayaw gooppe, hintte nuunanna waayetteeddawaadan, hewaadan mentsetsuwaakka nuunanna akkanawaa nuuni ereetto. **8** Nu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni lisiyaa gadiyaan waayetteedda waayiyyaa hinttena hassayissanaw koyyheetto; nu waayyii nu wolk'kaappe darina, nuuna wod'ee giide, hirggana gakkanaw, nuuna wogay bayinnawaa dees's'eedda. **9** Nuuni nu bolla hayk'uwaa pirdday pirdetteedda yaagiide k'oppeeddo; shin hewe haneeddawe hayk'k'eedda asaa hayk'uwaappe dentsiyaa S'oossaan nuuni ammanettanappe attin, nu huup'iyaan ammanettennaadaana. **10** S'oossay hawaa mala iita hayk'uwaappe nuuna ashsheeda; I nuuna ashshana; sintsappekka I nuuna ashshanawaa giide, hidootaan naagi utteeddo. **11** Hintte woosseedda daro woosan nuw anjuu simmeedda diraw, daro Asay nu diraw S'oossaa galatana mala, hintteikka k'ay nuuna woosan maaddana koshshee. **12** Nuuni c'ee'ettiyaawe hawaa; ha sa'aan nuuni de'iyaa de'uu, ubbaa k'ay hinttenanna nuw de'iyaa ittipetetsay S'oossaa aad'd'o keekatetsaanappe attin, asaa aad'd'eedda eratetsaanna gidennawaa, k'ay S'oossay immeedda geeshshatetsaaninne suuretetsaan nuuni de'iyaawaa wozanaa k'ofay nuw markkattee. **13** Ayaw gooppe, hintte nabbabanawunne akeekanaw danddayiawaa s'alalaa hinttentoo s'aafiyaawappe attin, nuuni harabaa hinttentoo s'aafokko. Nu Godaa Yesuusa

gallassi nuuni hinttenan c'ee'ettanawaadan, hintteikka nuunan c'ee'ettana mala, hintte ha'i wurssi akeekena yewuwaa gidini wurssi akeekana gaade k'oppay. **15** Hewaa taani loytza ereedda diraw, hintte laa'u gede go'ettana mala, ubbaappe kasetaade hintteikka baanaw k'ofaa k'achchaad. **16** Taani Mak'idooniyyaa baadde hinttenanna gaketanawaanne k'ay yaappe simmaadde hintte mataanna Yihudaa aad'd'ishshin, hintte taana maaddanawaa k'oppa uttaad. **17** Hewaa diraw, taani hewaa k'oppaadde taanan ammanettibeykkita? Taani ta k'ofaa k'achchiyaa wode, sa'aa asaadan itti kutsaan, «Ee, Ee» woy, «Gidenna, gidenna» gaanaw giiga uttaadditaa? **18** Shin S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawe tuma gidiyaawaadan, nuuni hinttentoo odiyaa k'aalay «Ee» giyaawaanne «Gidenna» giyaawaa gidenna. **19** Ayaw gooppe, taani, Sillaasenne S'imootoosi hintte gidon odeedda S'oossaa Na'ay, Yesuusi Kiristtoosi «Ee» giyaawaappe attin, «Gidenna» giyaawaa gidenna. Shin S'oossaa baggana I ubbaa wodekka «Ee». **20** Ayaw gooppe, S'oossay immana geeddabaw ubbaw eeno geeddawe Kiristtoosa baggana polettana; hewaa diraw, nuuni Kiristtoosa baggana S'oossaa bonchchoo, amen'i' geetto. **21** S'oossay Kiristtoosa baggana nuunanne hinttena mentsetseenne okkee. **22** Nuuni aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa I nu bolla wotsiide, bare Geeshsha Ayaanaa waasiyaadan, nu wozanaa gidon wotseedda. **23** K'ay taani K'oronttoosa beennaan aggeeddawe hinttena K'ohennaadaana. Hewe worddo gidoope taana muranaw ta shemppuwaan S'oossay markka. **24** Nuuni hinttena nashechchanaw hinttenanna ittippe ootsiyaawantappe attin, hintte ammaniyaawaan hinttena godetanaw koyyiyaawantta gidokko; ayaw gooppe, hinttentu hintte ammanussan minniide de'iita.

2 Taani laa'entsuwaa hinttena kayyoyenna mala, hintteikka beennaadan, ta k'ofaa k'achchaad. **2** Ayaw gooppe, taani hinttena kayyoyiyaawaa gidoope, ha taani kayyoyeedda hintte taana nashechchanaappe attin, oonee taana nashechchanawe? **3** Taani hinttentoo he dabddaabbiyaa s'aafeeddawe, taana nashechchanaw bessiyaa asatuwaan taani kayyottanaw hintteikka baanaw koyabeennawaassa; taani nashettiyyaa wode, hintte ubbaykka k'ay nashettanawaa hintte ubbaan ammanettay. **4** Ayaw gooppe, taani hinttentoo daro waayiyaaninne tuggaan k'ay daro afotsaana s'aafeeddawe, hinttena kayyoyanaassa gidenna; shin taani hinttena ubbatuwaa ay keenaa siik'aytantto hintte eranaadaana. **5** Shin itti uray haraa kayyoyeeddawaa gidoope, taani Aa yewuwaa darissanaw koyyikke; I hinttena ubbatuwaa kayyoyeeddappe attin, ta s'alalaa kayyoyibeenna.

6 Hintteppe dariyaa bagga Asay he bitaniyaa mala asaa hewaadan murooppe, he muray aw gidanawaa. 7 Hewaa diraw, he bitanii loytsi kayyottenna mala, hintte aw atto gaanawunne Aa mentsetsanaw bessee. 8 Hewaa diraw, hintte Aa minisiide siik'iyawaa I erana mala, taani hinttena woossay. 9 Ayaw gooppe, hintte taw azazettanaw ubbaa wode giigi utteedditenttonne k'ay paac'iyaa hintte danddayintto eranaw, he dabddaabbiiyaa hinttenttoo s'aafaad. 10 Itti uray naak'keeddawaa hintte atto giyaa wode, taanikka k'ay atto gay; taani atto geeddawaa gidoope, atto geeddawaa ayaanne Kiristtoosa sintsan hintte diraw, atto gaad. 11 Sees'aanay nuukko yiide, nuuna c'immenna mala, taani aatto gaad; ayaw gooppe, nuuni Aa k'ofaa ereetto. 12 Taani Kiristtoosa mishiraachchuwa k'aalaa odanaw S'iro'aadaa beedda wode, Goday yaan taw penggiyaa dooyi wotseedda. 13 Taani ta ishaa Tiita yaan demmabeenna diraw, taw ayyaanay shemppiibeenna. Hewaa diraw, yaan de'iyaa asaa, «Saro de'ite» gaade Mak'idooniyaa baad. 14 Shin Kiristtoosa baggana ubbaa wode nuuna s'oonoo kaaletsiyaa S'oossaa, k'ay Kiristtoosa timirtiyaa nu baggana shittuwaadan, ubbasaa gatsiyaawaa galatay gakko. 15 Ayaw gooppe, nuuni attiyaa asaa gidduwaaninne d'ayiyaa asaa gidдон Kiristtoosi S'oossaw yarshshiyaa sawuwaa toshikku giyaa shittuwaa mala. 16 Nuuni d'ayiaawanttoo zee"iyaa hayk'uwaa; k'ay attiyaawanttoo de'uwaa immiyaa sawiyaa shittuwaa; yaatina, hewaa ootsanaw danddayiyaawe oonee? 17 Nuuni S'oossaa k'aalaa gelobaadan, walakkiide zal"iyaa hara c'ora asatuwaa mala gidokko; shin S'oossay nuuna kiittina, ammanettiide S'oossaa sintsan Kiristtoosa baggana k'aalaa odeetto.

3 Nuuni shirettiide, nu huup'iyaa sabbanaw doommeeddoyee? Woy hara asatuwaawaadan, sabaa dabddaabbiiyaa hinttenttoo yeddanaw woy hintteppe akkanaw koyyeettoo? 2 Hinttenttu hintte huup'iyaan Asay ubbay eranaadaaninne nabbabanaadan, nu wozanaan s'aafetti utteedda nu dabddaabbiiyaa. 3 Ha dabddaabbiiyaa Kiristtoosi bare huup'iyaan s'aafiide, nu bolla kiitteeddawe tuma; ha dabddaabbii de'uwaa S'oossaa Geeshsha Ayyaanay asaa wozanaan s'aafetteeddawaappe attin, shuchchaa bolla k'alamiyaan s'aafettiibeenna. 4 Nuw Kiristtoosa baggana S'oossaan hawaa mala ammanuu de'ee. 5 Nu danddayay S'oossaaappe yiyaawaappe attin, ha oosuwa nuuni nu huup'iyaan ootsanaw danddayeetto giyaawe nuw ayayenne baawa. 6 Nuuni Ooratsa C'aak'k'oo ootsana mala, S'oossay nuuna danddayisseedda; he Ooratsa C'aak'uu Geeshsha Ayyaanawaappe attin, s'aafetteedda higgiaawaa gidenna. S'aafetteedda higgii hayk'uwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanay de'uwaa ahee. 7 Shuchchaa

wooc'iide s'aafeedda higgii imettiyaa wode, S'oossaa bonchchuu beetteedda; Muse som"iyaan de'iyaa p'ooletsay d'ayiaawaa gidoopeekka, he p'ooletsay daro wolk'kaama gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay Aa som"iyaa tishshi ootsi s'eellanaw danddayibeenna. Hayk'uwaa ahiyaa higgii ootsiyaa oosuu hawaa mala bonchchuwaanna yiyaawaa gidoope, 8 Geeshsha Ayyaanay ootsiyaa oosuwa bonchchuu ay keenaa daranee? 9 Ayaw gooppe, Asay pirdaa akkiyaa oosuu bonchcho gidoope, Asay s'illiyaa oosuwa bonchchuu waaniide darandeeshsa? 10 Ayaw gooppe, kase bonchchuu ha"i bareppe loytsi aad'd'iyaa bonchchuwa gaasuwaan bonchchuwa d'ayeeddawe tuma. 11 Ayaw gooppe, he d'ayeeddawan bonchchuu de'iyawaa gidoope, med'inaw de'iyawaan ay keenaa wolk'kaama bonchchuu de'andeeshsa? 12 Nuuni hidootaan naagiya hawaa malabay nuw de'iyaa diraw, k'onc'c'iyaan s'aliide haasayeetto. 13 Israa'eeliyaa Asay d'ayiyaa bonchchuwa wurssetsaa be'enna mala, bare som"iyaa nas'alaan kammeedda Muse mala gidokko. 14 Shin untunttu wozanay donc'c'illeedda; ayaw gooppe, untunttu Ec'a C'aak'uwaa nabbabiyaa wode, hachche gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi wotseedda; ooninne Kiristtoosanna gakettiyaa wode s'alalaan he nas'alay kichchee. 15 Shin untunttu Muse mas'aafaa nabbabiyaa wode ubbaan hachche gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi wotseedda. 16 Shin S'oossaa Mas'aafay, «Ooninne Godaakko simmiyaa wode, awudenne he nas'alay k'aarettee» yaagee. 17 Goday Geeshsha Ayaana. Godaa Ayyaanay de'iyaa saan ayiletetsay baawa. 18 Nuuni ubbaykka nas'alaan kamettiibeenna som"iyaan Godaa bonchchuwa be'ana k'ay Geeshsha Ayaana gidiyaa Godaappe yiya he bonchchuu nuuna barena malattiiside, bonchchuwaappe bonchchoo laammana.

4 Simmi S'oossay nuw ha oosuwa bare maarotetsaan ootsanaadan immeedda diraw, nuuni salettokko. 2 Nuuni geeman ootsiyaa yeellayiyaa oosuwa ubbaa aggoytte; k'ay geniyaa oosuwaakka ootsokko; woy S'oossaa k'aalaa wordduwaanna walakkokko. Hewaadanka, tumuwaa k'onc'c'iyaan haasayiide, S'oossaa sintsan suure wozanaw nuuna shiishshoytte. 3 Nuuni odiyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gidoopeekka, d'ayiyaa asatuwaa s'alalaw geemmeedda. 4 Ha sa'aa s'oossay ammanenna asatuwaa k'ofaa jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwa, wonggalaa mishiraachchuwa poo'uwaa barenttoo poo'iyawaa, S'oossaa malatiyaawaa untunttu be'enna mala, untuntta diggeedda. (aiōn 165) 5 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanne Aa diraw nuuni

nu huup'iyaa hinttenttoo k'ooma gidiyaawaa odettooppe attin, nubaa odokko. 6 Ayaw gooppe, «D'umaappe poo'uu poo'ana» geedda S'oossay nu wozanaan bare poo'uwaawoo'isseedda; k'ay I bare bonchcho eratetsaa poo'uwaawoo'isseedda. Kiristoosa sintsan poo'iyaaawaa nuw immanaw poo'isseedda. 7 Shin ubbaappe aad'd'iyaa wolk'k'ay S'oossawaappe attin, nuussa gidennawaa bessanaw nuw ha minijay urk'k'aappe med'etteedda miishshaa gideedda nu giddon de'ee. 8 Nuuni ubbaa bagganakka un'etteeddo; shin me'ereetibeykko; k'ay itti itti wode sid'eetto; shin nu ubbaannakka aggibeykko. 9 Nuuni yederssetteeddo; shin S'oossay nuuna olibeenna; k'ay nu morkketuu nuuna oli aggeeddino; shin nuuni d'ayibeykko. 10 K'ay Yesuusa de'uu nu asatetsan beettana mala, nuuni ubbaa wode Aa hayk'uwaawoo nu asatetsan tookki yuuyyeetto. 11 Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa nu asatetsaa bolla Yesuusa de'uu beettana mala, pas'a de'iyaa nuuni Aa diraw, ubbaa wode hayk'k'eetto. 12 Hewaa diraw, hayk'uu nu giddon ootsee; shin de'uu k'ay hintte giddon ootsee. 13 S'oossaa Mas'aafay, «Taani ammaneedda diraw haasayaaddi» yaagee; he ammanuwaawaa ayyaanay nuwukka de'iyaa diraw, nuunikka ammaneetto; hewaa diraw, haasayeetto. 14 S'oossay, Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawe, nuunakka k'ay Yesuusanna hayk'uwaappe dentsiide, hinttenanna ittippe bare sintsa shiishshanawaa ereetto. 15 Hawe ubbay hintte diraassa; S'oossaa aad'd'o keekatetsay daro asaa gakkiiyaa wode, Asay S'oossaa bonchchoo daro galataa immana. 16 Hewaa diraw, nuuni salettokko; nuw haray atto, bolla bagga asatetsay wook'k'inttokka, garssa bagga asatetsay gallassan gallassan ooras's'ee. 17 Ayaw gooppe, ha"iw waayettiyyaa ha guutsa waayyii, ubbaappe loytsi dariyaa med'inaa bonchchuwaawoo nuw beetissana. (aiōnios g166) 18 Nuuni beettenawaa s'elleettooppe attin, beettiyaawaa s'ellokko; ayaw gooppe, beettiyaabay ha"issa; shin beettenawe med'inaw de'iyaaawaa. (aiōnios g166)

5 Ayaw gooppe, nuuni de'iyaa ha sa'aa dunkkaanii kolettooppe, nuw Asay kees's'ibeenna gollii, S'oossay kees's'eeddawe, saluwaan med'inaw de'iyaaawaa nuuni ereetto. (aiōnios g166) 2 Nuuni ha alamiyaan de'iidde daro ooleettonne saluwaan de'ana nu golliyaa mayyanaw loytsi amotteetto. 3 Nuuni hewaa mayyiide, kallottokko; 4 nuuni ha sa'aa dunkkaaniyaan de'iidde, dees'ettiide ooleetto; ayaw gooppe, hayk'k'iyaa asatetsay de'uwaan mitettana mala, nuuni mayyanaw koyeettooppe attin, kallottanaw koyyokko. 5 Nuuna hawoo giigisseeddawe S'oossaa; k'ay I bare Geeshsha Ayaanaa waase ootsiide, immeeddawe Aa. 6 Hewaa diraw, nuuni ubbaa wode ammanetteeto; k'ay

nuuni nu gollen ha asatetsan de'eedda keenan, Godaappe shaakettiide de'iyaaawaakka ereetto. 7 Ayaw gooppe, nuuni ammanuwaan de'eettooppe attin, be'iyaaawaan de'okko. 8 Nuuna ammantsee; k'ay ha asatetsan nu golliyaa aggi golle biide Godaanna ittippe de'iyaaawe nuuna nashechchee. 9 Hewaa diraw, nuuni k'ay ashuwaan de'ina de'ana d'ayina, nu k'ofay Aa nashechchanaassa. 10 Ayaw gooppe, nuuni huup'iyaa huup'iyaaan ootseedda oosuu lo"a gidina, woy iita gidina, nuw bessiyaawaa akkanaw, Kiristoosa pirddaa oydiyaa sintsan ubbaykka shiik'anaw bessee. 11 Hewaa diraw, nuuni S'oossaw yayyussay ayentto eriide, hewaadan k'ay asaakka ammantseetto; S'oossay nuuna ubbaanna eree; k'ay hintteikka hintte wozanaa k'ofaan nuuna eriita yaagaade k'oppay. 12 Beettiyaaban c'ee'ettiyaawantuppe attin, wozanaan de'iyaaawan c'ee'ettenna asatoo hintte odi zaariyaabay de'ana mala, hintte nuunan c'ee'ettanaadan, nuuni hinttenttoo gaasuwaawoo gidanaw koyyiyaawaappe attin, nuuna galatanaw koyyokko. 13 Nuuni gooyiyaawaa gidoooppe, S'oossaa bonchchuwaassa; woy k'ay wozanaanna de'iyaaawaa gidoooppekka, hinttena go"anaassa. 14 Kiristoosa siik'uu nuuna giddee; ayaw gooppe, itti Asay asaa ubbay hayk'k'eeddawaa nuuni akeekeddo; hewaa gidoooppe Asay ubbay aanana hayk'k'eedda. 15 Pas'a de'iyaaawantu barenttu diraw hayk'k'eeddawoonne k'ay hayk'uwaappe denddeeddawoo de'anaappe attin, sintsappe barenttu huup'ew de'enna mala, I asaa ubbaa diraw hayk'k'eedda. 16 Hewaa diraw, nuuni hawaappe sintsaw oonanne asaa k'ofaan pirddokko; haray atto, nuuni Kiristoosa kase asaa k'ofaan pirddeeddawaa gidoooppekka, simmi sintsappe hewaadan pirddokko. 17 Hewaa diraw, ooninne Kiristoosanna de'ooppe, ooratsa med'etaa; c'imay aad'd'eedda; be'ite, ubbabaykka ooras's'eedda. 18 Kiristoosa baggana nuuna barenanna sigetseedda S'oossay ubbabaakka ootseedda; k'ay I nuw haratuwaawoo barenanna sigetsiyaa oosuwaawoo immeedda. 19 S'oossay Kiristoosa baggana asaa ubbaa barenanna sigetsee; asaa nagaraakka asaa bolla paydenna; k'ay asaa barenanna sigetsiyaa kiitaakka nuw immeedda. 20 Simmi S'oossay nu baggana hinttenttoo haasayiyaawaadan, nuunikka Kiristoosa diraw haasayiyyaa I kiiteeddawantta; k'ay nuuni hinttena, «S'oossaanna sigettite» giide, Kiristoosa diraw woosseetto. 21 Nuuni S'oossaa s'illotetsaa Kiristoosa baggana akkana mala, nagaraa erenna Kiristoosa nu diraw, S'oossay nagaranchcha ootseedda.

6 Hintte nuunanna S'oossaa oosuwaawoo ootsiidde, Aa aad'd'o keekatetsaa akkiide hanenna ogiyaan go"ettenna mala, nuuni hinttena woosseetto. 2 Ayaw gooppe S'oossay,

«Taani injje wodiyaan, neeni giyaawaa sisaad; k'ay atotetsaa gallassi, neena maaddaaddi» yaagee. Be'ite, injje wodii ha'a. Be'ite, atotetsaa gallassay hachcha. 3 Nuuni nu oosuwaa ooninne boranawaa koyyokko; k'ay oonanne d'ubbanawaa koyyokko. 4 Shin ubbabaan nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huup'iyaan besseeddo; daro genc'c'an, waayiyaan, metuwaan, wolk'k'aama tuggaan, 5 lissuwaan shoc'ettiyaawaan, k'ashuwaan, shabbirettusaan, daaburaan, gem'ishuwa d'ayiyaawan, s'oomaan, 6 geeshshatetsaan, eratetsan, danddayan, keekatetsan, Geeshsha Ayyaanan, tumu siik'uwaan, 7 tumuwaa haasayiyaawan, S'oossaa wolk'k'an nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huup'iyaan besseeddo; k'ay s'illotetsaa tooraa ushechcha kushiyan, gondalliyaa haddirssa kushiyan oyk'kana. 8 Nuuni bonchchetteeddonne tooshetteeddo; boretteeddonne galatetteeddo. K'ay tumuwaa haasayeetto; shin Asay nuuna wordduwaa giide k'oppee. 9 Nuuni Asay erenna asaa mala; shin Asay ubbay nuuna eree; nuuni hayk'k'eedda asaa mala; shin hintte be'iyaawaadanka de'eetto; muretteedda asaa mala; shin hayk'k'ibeykko. 10 Nuuni kayyottiyaawantta gidoopekka, ubbaa wode nashetteetto. Hiyyeesaa malateetto; shin daro asaa dureyeetto; k'ay ayayenne baynna asaa malateetto; shin ubbabaykka nuwaa. 11 K'orontoosan de'iyaa asaw, nuuni hinttentoo k'onc'c'iyaan odeeddo; nu uluwaakka hinttena besseeddo; 12 Nuuni hinttentoo d'ibibeykko; d'ibeeddawanttu hinttena. Nuuni nu uluwaa hinttentoo gentsibeykko; shin hintte uluwaa nuw gentseeddawanttu hinttena. 13 Ha'i taani ta naanaw haasayiyaawaadan, hinttentoo haasayay; nuuni hinttena nu uluwaa besseeddawaadan, hinttekka nuuna hintte uluwaa aassi dooyyiide bessite. 14 Ammanenna asatuwaana zuppetiide, giigenna oosuwaa ootsoppite. Ayaw gooppe, s'illotetsawunne nagaraw ayaan gaketsay de'ii? Poo'oonne d'umaw ayaan ittipetetsay de'ii? 15 Kiristoosanne Daabiloosa ittippe gatsiyaabay ayee? K'ay ammaniyaawenne ammanennawe kos'siyaawe ayee de'ii? 16 S'oossaa Geeshsha Gollewunne eek'aw aybe zuppetetsay de'ii? Ayaw gooppe S'oossay, «Taani untunttu gidдон de'ananne untunttu gidдон hamettana. Taani untunttu S'oossaa gidana; k'ay untunttukka ta asatuwaa gidana» geeddawaadan, nuuni de'uwaa S'oossaa geeshsha golliyya. 17 Hewaadanka, k'ay Goday, «Untunttu gidoppe kesite; untunttuppe shaaketite. Tunabaakka bochchoppite. Taani hinttena mokka akkana. 18 K'ay taani hinttentoo aawuwaa gidana; hinttekka taw attuma naanatuwaanne, mac'c'a naanatuwaa gidanita. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Goday, hawaa oday» yaageedda.

7 Hewaa diraw, ta siik'atoo, S'oossay ha ubbabaa nuw immana geeddawaappe hini baggan, nu ashuwaanne nu shemppuwaa tunissiyaa ubbabaappe nu huup'iyaa ane geeshshoytte; k'ay S'oossaw yayyiyaawaan ubbaanna geeyyiide de'eetto. 2 Hintte uluwaa nuuna bessite; nuuni oonanne naak'k'ibeykko; oonanne k'ohibeykko; k'ay oonanne c'imibeykko. 3 Taani hewaa hintte bolla pirddanaw giikke; ayaw gooppe, taani kase hinttentoo geeddawaadanka, hinttentu nu wozanaan de'iita; nuuni de'inakka hayk'k'inakka, ittippe de'eetto. 4 Taani haasayiyaawaa hintteppe k'osikke; taani hinttenan c'ee'ettay; nu waayiyya ubbaan taani loytsa minnayenne nashettay. 5 Ayaw gooppe, haray atto nuuni Mak'idooniyaa beedda wode, ubbaa bagganka waayetteeddope attin, shemppibeykko; hara asaana walassay de'ee; nu wozanaanka yashshay de'ee. 6 Shin kawusheeddawantta mentsetsiyaa S'oossay, Tiito yuussaan nuuna mentsetseedda. 7 Nuuna kasewaappe aatsi nashechchiyaawe, Tiito yuussaa s'alalaa gidenna; shin hintte Aa mentsetseeddawe, hintte taana be'anaw amotteeddawaanne taw k'aretteddawaa k'ay hintte taana maaddanaw giigetteeddawaa l nuw odeedda. 8 Ayaw gooppe, ta dabddaabbii hinttena kayyoyeeddawaa gidoopekka, ayaw s'aafaadditaashsha giikke; ayaw s'aafaadditaashsha gooppekka, ta dabddaabbii hinttena guutsaa wodiya kayyoyeeddawaa be'ay. 9 Ha'i taana nashechchiyaawe taani hinttena kayyoyeedda diraassa gidenna; shin hintte kayyuu hinttena nagaraappe zaareeddawaa diraassa; ayaw gooppe, nuuni hinttena ayaaninne k'ohennaadan, S'oossay bare koyyeeddawaadan, hinttena kayyoyeedda. 10 Ayaw gooppe, S'oossay koyiyaa kayyuu nagaraappe zaariide atotetsaakko ahee; hewekka taani bayizzaaddi geena wozanaa; shin alamiyaa kayyuu hayk'uwaa ahee. 11 S'oossay he hintte kayyuwaan ay ayifiyaa immeeddento be'ite. Hinttena ay keenaa dentsetseeddentonne hintte geeshshatetsaa tumayanaw hinttena ay keenaa zaaruwaa imisseeddento, ay keenaa hank'k'etseeddentonne ay keenaa taw yashisseeddento, ay keenaa seelisseeddento, ayaa keenaa taana laamotisseeddentonne naak'o oosuwa ootsawantta muranaw ay keenaa giigisseeddento paac'c'i be'ite; hintte hintte huup'iyaan geeshsha gideeddawaa ubbabanka erisseedda. 12 Hewaa diraw, taani he dabddaabbii hinttentoo s'aafeeddawaa gidoopekka, naak'k'eedda uraa woy naak'etteedda uraa diraassa gidenna; shin hintte nuw woyissaa k'oppintonne S'oossaa sintsan hinttentoo k'onc'c'issanaw taani s'aafaad. 13 Nuuni minneeddawe hewaa diraassa; he nu minotaa bolla, Tiito nashetteeddawoo nuuni ubbaappe dariyaa nashechchaa

nashetteeddo. Ayaw gooppe, hintte ubbay Aa hirggaappe shempisseeddita. 14 Taani hinttewaa sabbaade aw odina, hintte taana yeellayibeykkita; shin nuuni hinttentoo ubbaa wode tumuwaa haasayeeddo; hewaadankka, nuuni Tiito sintsan hinttewaa sabbeeddawe tuma gideedda. 15 Hewaa diraw, hintte ubbay aw yayyiide kokkoriidde, Aa wooti mokkeedditenttonne k'ay aw ay keenaa azazetteedditentto I hassayiiaa wode, hinttena loytsi siik'ee. 16 Taani ubbabaan hinttena ammaniyaan diraw nashettay.

8 Nuwaadan S'oossaa asatoo, S'oossaa aad'd'o keekatetsay Mak'idooniyaan ammaniyaawanttu gidдон ootseeddawaa hinttena erissanaw koyyeetto. 2 Unttuntu aad'd'eedda waayiyaan wolk'k'aama paac'iyaa paac'etteeddino; shin unttuntu hiyyeesaa gidoopekka, barenttu immiyaawan daro keekinonne k'ay wolk'k'aama nashechchaa nashettiino. 3 Ayaw gooppe, unttuntu barenttu wolk'k'aa keenaa k'ay haray atto barenttu wolk'k'aappekka dariyaawaa dosiide immeeddawoo taani markka. 4 Unttuntu S'oossaa asatuwaa maaddiyaa lo'o oosuwaan nuunanna ootsanaw nuuna daro woosseeddino. 5 Unttuntu nuuni k'oppeeddawaappe aatsiide ootseeddino; kasetiide unttuntu barenttu huup'iyaa Godaw immeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa sheniyaadan, nuwukka barenttu huup'iyaa immeeddino. 6 Hewaa diraw, nuuni ha lo'o oosuwaan doommeedda Tiito gujji ootsanaadaninne hinttena maaddiide, he oosuwaan polissanaadan Aa woosseeddo. 7 Shin hintte ubbabaan, ammanuwaan, haasayan, eratetsan, wolk'k'aama lo'o amuwaan, nuuna siik'iyaaawankka duretteeddawaadan, ha lo'o oosuwaankka hinttenttu keeka gidanawaa nuuni koyyeetto. 8 Taani hewaa azazanaw giikke; shin haratuwaa wolk'k'aama lo'o amuwaa baggana hintte siik'uu ay keenaa tumentto eranaw gay. 9 Ayaw gooppe, hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa eriita; Kiristtoosi dure gidi de'iide, hintte Aa hiyyeesatetsan durettanaadan, hintte diraw hiyyeeseedda. 10 Taani ha yewuwaa hinttena zoriyaawe hawaa; zillaytsi hintte doommeeddawaa ha'i wurssiyaawe hinttentoo lo'a; hintte ooso s'alalaw gidennaan, ootsana k'ofawukka kaseteeddawanta. 11 Hintte ootsanaw loytsi amotteeddawe ootsiide poleeddawaanna giiga gidana mala, hinttentoo danddayetteeddawaadankka oosuwaan polite. 12 Ayaw gooppe, itti uray immanaw loytsi koyyooppe, I barew de'eedda keenaa immanaappe attin, aw baynnawaa aappe akkena. 13 Ayaw gooppe, taani haranttu waayiyaappe shemppina, hintte waayettite giikke; hintte ubbaykka k'araa de'anaadanappe attin. 14 Unttuntu palahay hintte pac'aa kuntsana mala, hinttentoo ha wodiyaan de'iyaa palahay untunttu pac'aa kuntsana

koshshee; laa"uukka hewan k'araan go"ettiino. 15 S'oossaa Mas'aafan, «Darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; k'ay guutsaa shiishsheeddawookka pac'c'ibeenna» geetettiide s'aafetteedda. 16 Shin nuuni hinttentoo k'oppiyaawaa mala, wolk'k'aama k'ofaa Tiita k'ofisseedda S'oossaa galatay gakko. 17 Tiito hinttekkoo baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawe, bare huup'iyaan hinttena maaddanaw daro amotteedda gishshaappe attin, nu zoriyaa s'alalaa akkeeddawaana gidenna. 18 Mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa bare oosuwaan ammanettiyaan ammaniyaawanttu sintsa ubbaan daro bonchchetteedda ishaa nuuni aanana ittippe kiitteetto. 19 Hewaa bollan k'ay, ha nuuni ootsiyaa lo'o oosuwaan I nuunanna ittippe ootsanawunne Godaa bonchchoo nuuni haratuwaa maaddanaw loytsi amottiyaawaa bessanaw ammaniyaan asatuu Aa dooriide suntseeddino. 20 Nuuni ootsiyaa ha keeka imotaa diraw, ooninne nuuna zigirennaa mala naagetteetto. 21 Ayaw gooppe, nuuni Godaa sintsaan lo'obaa ootsanawaa s'alalaa gidenna; shin asaa sintsankka lo'obaa ootsanaw k'oppeetto. 22 Nuuni daro gede paac'c'i be'eedda nu ishaa, ubbaa wode hinttena maaddanaw daro amottiyaawaa, ha asatuwaana hinttekkoo kiitteetto; k'ay ha'i I hinttena daro ammaniyaan diraw, hinttena maaddanaw kasewaappe aatsiide loytsi amottee. 23 Tiitowaa gidoope, I hinttena maaddanaw taananna ittippe ootsiyaa ta laggiyaa; yekko ishatuwaabaa gidoope, unttuntu ammaniyaan asatuu kiitteeddawantanne untunttu de'uu Kiristtoosa bonchchissiyaawaa. 24 Simmi ammaniyaawanttu ubbatuu hintte siik'uu tuma gidiyaawaa erana mala, k'ay nuuni hinttewaa sabbiyaawe likke gidiyaawaa erana mala, hintte siik'uwaa untuntta bessite.

9 Yihudaan de'iyaa geeshsha asatuwaa maaddanaw yeddiyaabaw taani hinttentoo s'aafanaw koshshenna. 2 Hintte maaddanaw loytsi amottiyaawaa taani eriyaa diraw, Mak'idooniyaan de'iyaa asaw hinttewaa sabbaad. Taani untunttoo, «Akaayiyan de'iyaa ishatuu zillaytsippe doommiide, maaddanaw giigteeddino» yaagaade odaaddi; k'ay hintte wolk'k'aama amuurka untuntuppe dariyaa bagga dentsetseedda. 3 Shin taani untunttoo geeddawaadankka nuuni ha yewuwaa hinttenan c'ee'ettiyaawe mela gidenna mala, hintte giigteeddawanta gidanaadan, ha ishatuwaan hinttekkoo kiittay. 4 Mak'idooniyaan asatuu taananna yiide, hintte giigetennan de'ishshin, hinttena demmooppe, nu s'alalaa gidennaadan, hintte nuuppe aad'uwaa yeellatanita; shin nuuni hinttena loytsi ammaniide c'ee'etteeddawaassa. 5 Hewaa diraw, taani ha ishatuu taappe sintsatii hinttekkoo biide, hintte immana geedda imotaa kasetiide giigissana

mala, untuntta woossanaw koshshiyaawaa akeekaad. Hewaappe guyyiyaan, he imotay taani gakkiiyaa wode giigi uttanawaa; hewe k'ay wolk'k'aan hintte immiyaawaa gidennaan, dosiide immiyaawaa erissee. 6 Hawaa akeekite; guutsa zeretsaa zeriyaay uray guutsa katsaa c'akkana; daro zeretsaa zeriyaay uray k'ay daro katsaa c'akkana. 7 S'oossay nashechchan immiyaa uraa siik'iyaa diraw, k'arettiide woy dosennan immiyaawaa gidennaan, immiyaa uray huup'iyaan huup'iyaan bare wozanaan k'oppeeddawaa immo. 8 S'oossay hinttenttoo gidiyaawe ubbaa wode de'anaadaaninne k'ay haratookka hintte immanaw gidiyaawe de'anaadan hinttena koshshiyaay ubbabaa hinttenttoo immanaw danddayee. 9 S'oossaa Mas'aafay, «I hiyyeesaa asaw darissiide immee; k'ay Aa s'iilotetsay med'inaw de'anawaa» yaagee. (aiōn 9165) 10 S'oossay, zeriyaawoo zeretsaanne maanaw k'umaa immiyaawe, hinttena koshshiyaay zeretsaa ubbaa hinttenttoo immana; k'ay hintte s'iilotetsaappe daro ayfiyaa ayifissanaw he zeretsaa dichchanawaa. 11 Daro Asay hintte immiyaa imotaa nuuppe akkiide, S'oossaa galatanaadan, hintte ubbaa wode darissiide immiyaawanta gidana mala, S'oossay hinttena ubbaa baggana dureyana. 12 Ayaw gooppe, ha hintte ootsiyaa oosuu S'oossaa naanaw koshshiyaawaa kuntsi immiyaawaa s'alalaa gidenna; shin S'oossaw daro galataa immiyaawan kumiide goggee. 13 Ha hintte oosuu hintte ammanuwaa erissiyaa diraw, daro Asay Kiristoosa wonggalaa hintte ammaniide markattiyaawoonne hintte maaduwa untuntunanne haraa ubbatuwaanna shaakkiide, darssi immiyaawoo S'oossaa bonchchana. 14 Untunttu hinttenttoo S'oossaa woossiide, hinttenan de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay zaway bayinnawaa diraw, hinttena laamoteetto. 15 Zaway bayinna S'oossaa aad'd'o keekatetsaa diraw, S'oossaa galatay gakkoo.

10 Taani P'awuloosi, hintte, «I nuunanna de'iyaa wode ashikke» giyaawe, k'ay, «Nuuppe haakki de'iyaa wode nu bolla s'alee» giyaawe, lo"anne ashikke gideedda Kiristoosa baggana hinttena woossay. 2 Nuuna ha sa'aa dooyaadan de'iino giide k'oppiyaa itti itti asatuwaa bolla taani s'alanaawaa eray; shin taani hinttekkoo biyaa wode hintte taana s'alissenna mala, hinttena woossay. 3 Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aan de'oppekka, ha sa'aa asaadan olettokko. 4 Ayaw gooppe, nuuni olettiiyaa tooray ha sa'aawaa gidenna. Shin geessuwaa laalanaw wolk'k'aanna de'iyaa S'oossaa tooraa. Nuuni asaa k'ofaa d'ayisseetto; k'ay S'oossaa eratetsaa bolla denddiide d'ubbiyaa ooro k'ofaa ubbaa laaleetto. He k'ofaa ubbay Kiristoosaw azazettana mala omoodeetto. 6 Hintte azazettiyaawaa poleeddawaappe guyyiyaan, azazettenan is'siyaawaa ubbaa nuuni muranaw

giigettana. 7 Hintte sintsan de'iyaaawaa s'eellite; ooninne barena Kiristoosawaa giide k'oppoophe, hewaa gujji k'oppo; Kiristoosawaa I gideeddawaadan, nuunikka k'ay aawaa. 8 Ayaw gooppe, Goday nuw immeedda nu aawotetsaan taani loytsa otorettiyaawaa gidooppekka, hewan yeellatikke; he nuw immeedda aawotetsay hinttena kees's'anaassappe attin, kolanaassa gidenna. 9 Taani ta dabddaabbiyaan hinttena yashissanaw s'aafaa asaa malaataade beettanaw kooyyikke. 10 Ayaw gooppe, itti itti asay, «P'awuloosa dabddaabbii dees'onne wolk'k'aama; shin s'eelliyaa wode I daaburanchcha; Aa haasayaykka patsenna» yaagee. 11 Hewaa mala Asay nuuni haakuwaan de'iidde s'aafiyaa dabddaabbiyaaninne yaan hinttenanna de'iidde ootsiyaa oosuwaan dummatetsi bayinnawaa akeekana koshshee. 12 Nuuni barena nashshiyaay itti itti asatuwaana nuuna paydanaw woy likkissanaw kooyyokko; shin untunttu barena ittuu ittuwaanna likkissiidinne k'ay barena ittuu ittuwaanna k'arayiidde, ubbaanna eeyeeddino. 13 Shin nuuni S'oossay nuw esseedda zawaa gidon c'ee'ettiiyaawaaappe attin, he zawaappe pinniide c'ee'ettokko; he zaway hinttekkokka gakkoo. 14 Nuuni hinttekkoo gakkibeennawaa malatiide, zawaa pinnokko; ayaw gooppe, nuuni Kiristoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde, hinttekkoo kase gakkeddo. 15 Nuuni S'oossay esseedda zawaa pinniide, hara Asay ootseedda oosuwaan c'ee'ettokko; shin hintte ammanuu dic'ci dic'ci biyaa wode, nuuni hintte gidon ootsiyaa oosuwaa zaway kasewaappe loytsi aakki aakki baanawaa giide k'oppeetto. 16 Nuuni mishiraachchuwaa k'aalaa hintte de'iyasaappe hini baggan odana; k'ay hara zawaan oosetti diggeedda oosuwaanka c'ee'ettokko. 17 Shin S'oossaa Mas'aafay, «C'ee'ettiiyaa uray ooninne Godaa lo"otetsaabaan c'ee'etto» yaagee. 18 Ayaw gooppe, Goday nashshiyaay uraappe attin, barena nashshiyaay uray galatettenna.

11 Hintte ta eeyatetsaa guutsaa danddayinto lo"a. Hayyanaa danddayite. 2 S'oossay k'anaattiyaawaadan, taanikka hintte k'anaatay; ayaw gooppe, taani hinttena itti attumawoo, Kiristoosaw immana gaade, attumawaa erenna geeshsha wodorattiidan giigissa wotsaad. 3 Shin shooshshay bare makkalaan Hewaano baletseeddawaadan, Kiristoosaw hintte immeedda hintte suure k'ofay bayibeennawe wora banddeeshsha gaade hirggay. 4 Ayaw gooppe, itti uray yiide, nuuni hinttenttoo odeedda Yesuusappe hara Yesuusa hinttenttoo odooppe, woy hintte akkeedda Ayyaanaappenne wonggalaappe duma ayyaanaanne wonggalaa hintte akkooppe, hintte eeno giide akkeeddita guussa. 5 Yesuusi kiitteedda ha waannatuwaappe taani ayanka laafiyaawaa taw malatenna. 6 Taani haasayiyaa haasayan

tamaaraabeenna asaa gidoopeekka, eratetsan gidikke; shin nuuni hinttentoo ha yewuwaa asaa ubbaa gidдон ubbaa baggana k'onc'c'isseeddo. 7 Woy taani hinttena miishshaa oochchennan, S'oossaa mishiraachchuwaa k'aalaa hinttentoo c'oo odeeddawenne hinttena d'ok'k'u ootsanaw ta huup'iyaa toochcheeddawe taw nagaraa gidanddeeshsha? 8 Taani hinttentoo ootsanaw hara ammaniyaasaa asaa miishshaa akkeeddawoo, hewantta bonk'k'aad. 9 K'ay taani hinttenanna de'ishshin, taana metina, hintteppe itti uraakka waayissabeykke. Ayaw gooppe, Mak'idooniyaappe yeedda ishathuu taana koshsheedda ubbabaa taw immeeddino; taani hinttena waayissenna mala, kase tooko gidabeenawaadanka sintsawukka tooko gidikke. 10 Kiristtoosa tumatetsay taanan de'ishshin, ha ta c'ee'k'uu Akaayiyaa gadiyaan hak'anne attena. 11 Taani hawaa ayaw gaytaa? Hinttena siik'enna diraassee? Taani hinttena siik'iyaaawaa S'oossay eree. 12 Shin he barenttu c'ee'k'ettiyaawaan nuuni ootsiyaawaadan ootsanaw gaasottiyaawanttu gaasuwa digganaw, ha"i taani ootsiyaa oosuwa gujjaade ootsana. 13 Ayaw gooppe, untunttu Yesuusi kiittiibeenna worddo asatuwaa; hewanttu mala asathuu Kiristtoosi kiiteeddawantta malatanaw barenttu malaa laameretsiyaa kiitettiibeenna worddanchachuwaanne labanchchaa oosanchchathuwa. 14 Hewe maalalissiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, Sees'aanay bare huup'ew poo'uwa k'iitanchchaa malatanaw bare malaa laammee. 15 Hewa diraw, Sees'aanaa oosanchchathuu s'illotetsaa oosanchchathuwa malatanaw barenttu malaa laammooppe, hewe wol'k'kaamaa gidenna; untunttu wurssetsaan barenttu oosuwa malaa akkana. 16 Taani laa"entsuwaakka gay; taana ooninne eeyaa giide k'oppoppo; shin hintte taana, I eeyaa gooppeekka, taani guutsaa c'ee'k'ettanaadan, taana eeyaa giite. 17 Taani hawaadan s'alaade c'ee'k'ettaadde haasayiyaawe, eeyatetsaa haasayaappe attin, taana Goday azazina gidenna. 18 Daro Asay ha sa'aaban c'ee'k'ettiya diraw, taanikka c'ee'k'ettana. 19 Hintte aad'd'eedda eranchcha gidiyaa diraw, eeyaa asaawaa nashechchan danddayiita. 20 Ayaw gooppe, ooninne hinttena ayileyooppe, woy hintewaa mooppe, woy hintewaa bonk'k'ooppe, hintte bolla otorettooppe, woy hintte shayiyaa bak'k'ooppe, danddayiita. 21 Nuuni hewaa ootsanaw daro daaburanchcha gideeddawaa taani yeellataadde oday. Shin ooninne ittibaan s'aliide c'ee'k'ettooppe, taanikka c'ee'k'ettanaw s'alay; taani eeyaa asaadan haasayay. 22 Untunttu Ibraawee? Taanikka Ibraawe. Untunttu Israa'eeliyaa asee? Taanikka Israa'eeliyaa asaa. Untunttu Abraahaame zare? Taanikka K'ay Abraahaama zare. 23 Untunttu Kiristtoosa k'oomatee?

Taanikka untuntuppe aad'd'iyaa k'oomaa; taani gooyiyaa asaadan haasayay; taani daro ootsa daaburaad; daro wodiya k'ashettaaddinne lissuwaan shoc'ettaad; k'ay daro wodiya hayk'k'aadde ataad. 24 Ayihudathuu taana ichcheshu gede, hattamanne udduppunuwa lissuwaan shoc'eeddino. 25 Roome Asay taana heezzu gede s'am"aan shoc'eedda; itti gallassi shuchchaan c'addi c'addiide aggeedda; markkabii heezzu gede me"ina, abbaa gidдон itti k'ammanne itti gallassaa ak'aade peeshaad. 26 Taani daro ogiyaa hamettaaddi; taana kuntso haatsayenne bonk'k'anchchathuu bonk'k'i diggiide ashsheeda; k'ay ta biittaa asayenne Ayihuda gidenna Asay bonk'k'i diggiide ashsheeddino. K'aykka katamay, bazzuu, abbay, taana yashisseedda; wordduwa dabbathuukka taana bonk'k'i diggiide ashsheeddino. 27 Taani daaburaaddinne metootaad. Daro gede gem"ishuwa d'ayaad; koshattaad; saamettaaddi. Daro gede s'oomaad; k'ay meegettaaddinne kallottaad. 28 Harabaa ubbaappekka ubbaa gallassi taw tookuwa gideeddabay, woosa golliya ubbaw hirggiyaawaa. 29 Daaburiyaawe oonee? Taani daaburikkitaayee? Nagaraan geliyaawe oonee? Taani un"ettaade aw k'arettikkitaayee? 30 Taani c'ee'k'ettanaw koshshiyaawaa gidoope, taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaawan c'ee'k'ettana. 31 Med'inaw anijetteedda S'oossay, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuu, taani worddotennawaa eree. (aiōn g165) 32 Damask'k'o katamaan Aretaasa giya kaatiyaappe garssanna gadiya mooddiyaawe, taana oytsanaw Damask'k'o Katamaa naagissee. 33 Shin Katamaa gimbbiyaa dirssaa maskkootiyaanna taana k'un"aan duge wotsina, aappe kessa akkaad.

12 C'ee'k'ettiyaawe taw ayinne go"ennawaa gidoopeekka, taani c'ee'k'ettanaw bessee. Shin taani sas'aabaanne Godaappe k'onc'c'eeddawaa haasayana. 2 Tammanne oyddu laytsaappe kase, heezzentso saluwa pude beedda itti bitaniya, Kiristtoosa ammaniyaawaa, taani eray; he bitanii bare asatetsaan beedee woy sas'aan beeddentto, taani erikke; S'oossay eree. 3 He bitaniya, heezzentso saluwa pude beeddawaa, eray; I bare asatetsaan beeddenttonne woy sas'aan beeddentto, taani erikke; S'oossay eree. 4 Hewan he bitanii Asay haasayanaw danddayennawaa, asaa ins's'arssaykka haasayanaw danddayennawaa siseedda. 5 Taani he bitaniyaaban c'ee'k'ettana; shin taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaa diraw, ta huup'iyaan c'ee'k'etikke. 6 Taani c'ee'k'ettanaw koyiyaawaa gidoopeekka eeyaa gidikke; ayaw gooppe, taani tumuwa haasayay. Shin Asay tawaa taanan

be'yaawaappenne taappe sisiyaawaappe aatsiide k'oppenna mala naagettay. 7 K'ay S'oossay taw daro k'onc'c'eedda wolk'k'aama yewuwaappe dendeeddawaan otorettennaadan digganaw taana c'addi oyk'k'iyaa, Sees'aanaa kiitanchchay, taana metootsanawunne taani otorettenna mala, taana naaganaw taw imetteedda. 8 Hewaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzu gede woossaad. 9 Goday taana, «Ta aad'd'o keekatetsay new gidanawaa; ayaw gooppe, ta wolk'k'ay ne daaburan polettee» yaageedda; hewaa diraw, Kiristtoosa wolk'k'ay taanan de'ana mala, ta daaburan c'ee'k'ettanaw taani daro nashettay. 10 Taani Kiristtoosa diraw daaburiyaawaan, asaan borettiyaawan, waayettiyaawaan, yederssettiyaawaan, metootiyaawan nashettay; ayaw gooppe, taani daaburiyaa wode, he wode minnay. 11 Taani c'ee'k'etteeddawaan eeyaad; shin hewaa hintte taana wolk'k'an oosisseeddita; ayaw gooppe, hintte taana galatanaw bessee; taani ayaaninne erettennaan d'ayooppekka, Yesuusi kiitteedda d'ok'k'a geetetteedda ubbatuwaappe laafikke. 12 Taana Yesuusi kiitteeddawe tuma gidiyaawaa erissiyaa mallay, oorasabayenne wolk'k'aama oosuu hintte gidдон daro genc'c'an oosetteedda. 13 Taani ta huup'iyaa hinttena waayissabeennawaappe attin, hara ammaniyaa asatuwaappe hintte ayaan laafiitee? Hayyanaa taani hinttena naak'k'eeddawaa taw atto giite. 14 Taani hinttekkoo baanaw giigoodeppe, hawe taw heezzentso wode; taani hinttena waayissikke. Taani hinttena koyiyaawaappe attin, hintte miishshaa koyyikke; ayaw gooppe, aawuunne aata barenttu naanaw miishshaa minjiyaawaappe attin, naanay barenttu aawoonne aatiw minjikkino. 15 Taani hintte shemppoo taw de'yaawaa taananna gatsaade nashechchaan immana; yaatina, taani hinttena loytasa siik'iyaa diraw, hintte taana laafaa siik'itee? 16 Gidooppekka, taani hinttena waayissabeykke; shin hintte taana, «Neeni nuuna c'immaade makkalaan oyk'k'aadda» yaaganita. 17 Taani haray atto, hinttekkoo kiitteedda itti asaa bagganakka hintteppe go'ettaadditaa? 18 Tiito hinttekkoo baana mala, taani woossaad; k'ay ammaniyaa ishaakka aanana yeddaad. Tiito hintteppe go'etteeddee? Nuuni nu oosuwa itti k'ofaan ootsibeykkoo? K'ay nu hanuukka ittuwaa gidenneeyee? 19 Nuuni ubbaa wodekka hintte sintsaan nu huup'ew mootettiyaawaa hinttenttoo malatii? Nuuni Kiristtoosan de'yaawantudan, S'oossaa sintsan ha'i gakkanaassikka haasayeetto. Nu siik'atoo, nuuni ootsiyaa ubbabaykka hinttena maaddanaassa. 20 Ayaw gooppe, taani hinttekkoo biyaa wode, ooni eri taani koyiyaawaa mala hintte gidennaan agganenttonne; k'ay taanikka hintte koyiyaawaa mala gidennaan agganenttonne. K'ay ooni eri hewan palumii,

k'anaatii, hank'k'uu, yoray, zigirssay, sarotetsaa digussay, otoruu, metuu de'ennaan waayyii aggana; taana yashshee. 21 Taani hinttekkoo laa'entsuwaa biyaa wode, ta S'oossay hintte sintsan taana kawushshanenttonne yayyay; taani nagaraa kase ootsiide, barenttu ootseedda tunatetsaappe, woshummiyaawaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatoo yeekkenaan aggikke gaade yayyay.

13 Hawe taw hinttekkoo yuussay heezzentso wode. Ay mootuukka laa"u woy heezzu markkay markkattina pirdettanaw koshshee. 2 Taani laa'entsuwaa hinttenanna gakettedda wode, hinttena naagettite gaad; ha"ikka haakuwaan de'ooppekka, hinttena naagettite gay. Taani k'aykka hinttekkoo biyaa wode, nagaraa kase ootseeddawanntakka k'ay haratuwaa ubbatuwaakka murenan aggikke. 3 Ayaw gooppe, Kiristtoosi ta baggana haasayiyaawaa erissiyaawaa hintte koyyiita. I hinttenanna haasayiyaa wode Aa wolk'k'aappe attin beettiyaawe Aa daaburaa gidenna. 4 Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide, daaburan kak'etteedda; shin S'oossaa wolk'k'an pas'a de'ee. Ayaw gooppe, I daaburanchcha gideeddawaadan, nuunikka daaburanchcha; shin hinttenanna haasayiyaawan nuuni S'oossaa wolk'k'aan aanana de'ana. 5 Ammanuwaan hintte min de'into ane hinttena paac'c'ite; hinttena biddite. Kiristtoosi hinttenan de'yaawaa hintte erikkitee? Hewe d'ayooppe paac'iyaaan kunddeeddita guussa. 6 Nuuni paac'iyaaan kunddibeennawaa hintte eriyaawaa ammanay. 7 Hintte iitabaa mulekka ootsenna mala, nuuni S'oossaa woosseetto. Nuuni paac'iyaa danddayiawantaa gidiide beettanaassa gidenna; shin nuuni paac'iyaa danddayennawannta malatiide beettooppekka, lo"obaa hintte ootsanaassa. 8 Ayaw gooppe, nuuni tumuwa s'alalaw ootsanaappe attin, tumuwaappe haraa ayinne ootsanaw danddayokko; 9 nuuni daaburanchcha shin hintte wolk'k'aama gidoode nashetteetto. Hintte polo gidana mala nuuni S'oossaa woosseetto. 10 Taani hintteppe haakuwaan de'aadde s'afeeddawe hewaa diraassa; taani hinttekkoo biyaa wode, Goday taw immeedda maattaani zemppaade, hinttena metootsanaw taana waayyii koshshana. He maataay taani hinttena kees's'anaw taw imetteeddawaappe attin, hinttena kolanaw imettibeenna. 11 Wurssetsaan taanaadan S'oossaa kaalliyaaawanttoo, saro de'ite; bali baynnaan de'ite; ta zoriyaa sisite; itti wozana gidiide de'ite; sarotetsaan de'ite. Siik'uwaanne sarotetsaa S'oossay, hinttenanna ittippe de'ana. 12 Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiide sarotettite. 13 S'oossaa asaa ubbatuu hinttena saro saro giino. 14 Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, S'oossaa siik'uu,

Geeshsha Ayaanaa ittippetetsay hinttenanna ubbaanna gido.
Amen"i.

Galaatiyaa

1 Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosinne k'ay hayk'uwaappe Aa dentseedda S'oossay Aawuu kiiteeddawaappe attin, asaappe woy asaa baggana kiitetteeddawaa gidikke. **2** Ha taaninne taananna de'iyaa ammaniyaa ishatuu ubbay, Galaatiyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa ubbaw sarotaa kiitheetto. **3** S'oossay nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatetsaanne sarotetsaa immo. **4** Nu S'oossaa, nu Aawuwaa sheniyaan Kiristtoosi ha iita oosuu oosettiyaa wodiyaappe nuuna ashshana mala, nu nagaraa diraw, bare huup'iyaa immeedda. (aiñ g165) **5** S'oossaw med'ippe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen". (aiñ g165) **6** Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan hinttentta s'eeseedda S'oossaa aggiide, hara wonggalaakko, hintte elleelliide, wooti simmeedditentto taw ooratsabaa gideedda. **7** Hinttentta bul"akkiyaawantunne Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa geellayanaw koyiyaa amareeda asatuu de'iinoppe attin, tumuppe hara mishiraachchuwaa k'aalay baawa. **8** Shin haray atto nuuna gidina, woy saluwaappe kiitanchchaa gidina, nuuni hinttenttoo kase odeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa hinttenttoo odiyaaawaa gidooappe, I med'inaw shek'etteeddawaa gido. **9** Kase nuuni geeddawaadan, ha"ikka laa'entsuwaa taani oday; hintte akkeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa ooninne hinttenttoo odooppe, he uray med'inaw shek'etteeddawaa gido. **10** Hawe taana asaappe sabaa koyiyaawaa malatissii? Malatissenna! Taani S'oossay lo"a giyaawaa koyyay. Woy taani asaa nashechchanaw koyyaytaa? Taani ha"ikka asaa nashechchanaw koyiyaawaa gidooappe, Kiristtoosa ayile gidikke. **11** Ta ishatoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalay asaappe gidennawaa hinttenttoo oday. **12** Ayaw gooppe, taw Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'isseeddappe attin, taani mishiraachchuwaa k'aalaa asaappe akkabeyikke; Asay taana tamarissibeenna. **13** Kase taani Ayihuda ammanuwaan de'iyaa wode, waanaade de'aadditantto, hintte siseeddita; taani Kiristtoosa ammaniyaawantta k'aretay baynnaan yederssaaddinne d'ayissanaw baas'etaaddi. **14** Ta wode de'eedda asatuwaappe c'oratuwaa Ayihuda ammanuwaa higgiiyaa naaguwaan aad'd'ay; nu aawotuwwa wogaa ooppenne aad'd'aade siik'aaddi. **15** Shin S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan, taani biro ta daayi uluwaan de'ishshin, barew ootsanaw taana s'eeseedda; aabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa Ayihuda gidenna asaw taani odana mala, S'oossay bare Na'aa taw k'onc'c'issanaw koyyeedda wode, zoretanaw

ookkonne babeykke. **17** Woy taappe kase Yesuusi kiiteeddawantunna gaketanaw Yerusaalame babeykke; shin taani ellekka Arabiyaa geetettiyaa gadiyaa baad. Hewaappe Damask'k'o giyaa katamaa simmaaddi. **18** Heezzu laytsaappe guyyiyaan, P'es'iroosanna gaketanaw Yerusaalame baade, aanana tammanne ichcheshu gallassaa uttaad. **19** Shin Yesuusi kiiteeddawantuppe Godaa ishaa Yaak'oobappe attin, haratuwaanna gakettabeykki. **20** Taani hinttenttoo s'aafiyaawaan worii baawa; taani hinttenttoo wordduwaa odennawaa S'oossay marka! **21** Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa geetettiyaa gadiyaanne Kilk'kiyaa geetettiyaa gadiyaa baad. **22** Yihudaan de'iyaa Kiristtoosan ammaniyaawanttu taananna eretaa gidikkino. **23** Shin hara asay, «Nuuna yederssi yuuyiyaa bitanii hawaappe kase I d'ayissanaw koyiyaa ammanuwaabaa ha"i odee» giyaawaa untunttu **24** sisiide tabaan S'oossaa galateeddino.

2 Hewaappe simmaade taani tammanne oyddu laytsaappe guyyiyaan, Barinabaasanna laa'entsuwaa Yerusaalame baadde, Tiitakka taananna akkaade baad. **2** S'oossay taw sas'aan k'onc'c'isseedda diraw baade taani ha"i ootsiyaa oosuu woy kase ootseeddawe mela attena mala, Kiristtoosan ammaniyaawantta kaaletsiyaawantta duma shiishshaade, Ayihuda gidenna asaw taani odiyaa mishiraachchuwaa k'aalay ay malentto untunttoo odaaddi. **3** Shin haray atto taananna de'iyaa Tiita I Giriike gadiyaa asaa gidishin, k'as's'aretto giide godetibeykkino. **4** Gidooppennekka, wordduwaan nuw ishatuwaa malati yiide, nuunanna walaketteedda c'ora asatuu Aa k'as's'aranaw koyyeeddino. He asatuu Kiristtoosa Yesuusan nuw de'iyaa nuuni koyyeeddawaadan hanana danddayiyaa la"atetsaa wochchiide d'iishanaw, wuu'ettiide nu giddo geliide nuuna ayile ootsanaw koyyeeddino. **5** Shin mishiraachchuwaa k'aalaa tumatetsay hinttentunna min de'ana mala, nuuni haray atto guutsa wodiyaakka untunttoo moodetibeykko. **6** Shin kaappatuwaa malatiyaawanttu taw ayinne ooratsa k'ofaa immibeykkino; hawaa ayaw gaytaa gooppe, hawaappe kase untunttu oona gidinakka taana metiyaabaa gidenna; S'oossay asaa som"iyaa s'eelliide pirdenna. **7** Shin guyyeppe S'oossay P'es'iroosaw, Ayihudatoo mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa hadaraa immeeddawaadan, tawukka Ayihuda gidenna asaw mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa hadaraa immeeddawaa untunttu be'eeddino. **8** Ayaw gooppe, P'es'iroosi Ayihudatoo Yesuusi kiiteeddawaa gideeddawaadan, taanikka S'oossaa wolk'k'aan Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiiteeddawaa gidaaddi. **9** K'ay kaaletsiyaawantta malatiide beettiyaawanttu, Yaak'oobi, P'es'iroosinne Yohaannis, taw imetteedda aad'd'o keekatetsaa eriide, taananne

Barnaabaasa nu kushiya oyk'k'iide saroteeddino. Taaninne Barnaabaasi Ayihuda gidenna asaa giddon ootsanaadan, k'ay untuntu Ayihudatuwaa giddon ootsanaadan k'achchiide denddeeddo. 10 Untuntu nuuna kaseppekka taani ootsanaw k'oppaadde de'iyaa hiyyeesatuwaa maaddanawaa s'alalaa k'ofisseeddino. 11 Shin P'es'iroosi Ans'sookiyaa giya katamaa yeedda wode, I bayizzeedda diraw, k'onc'c'iyaa taani Aa, «Neeni bayizzanchchaa» yaagaad. 12 Ayaw gooppe, Yaak'ooba matappe kiitetteedda amareeda Asay yaanaappe kase Ayihuda gidenna asatuwaana k'umaa mee; shin untuntu yeeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidennawanttu ammaniyaawantta gidanaw k'as's'aretanaw koshshee giyaawanttoo yayyeedda diraw, miyaawaa essiide, Ayihuda gidennawanttuppe shaakettedda. 13 K'ay yekko ammaneedda Ayihudatu P'es'iroosanna yashshaa doommeeddino; haray atto Barnaabaasikka untuntunna yashshanchcha gideedda. 14 Shin untuntu mishiraachchuwa k'aalaa tumatetsaadan, suure hametennawaa be'aade, P'es'iroosa he ubbaa asaa sintsan, «Neeni S'oossaa asaa Ayihuda gidaadde, untuntuudan gidennaan S'oossaa asaa gidenna Ayihuda gidennawanttudan de'aa; shin yaatina, wootaade Ayihuda gidennawantta, «Ayihudatuwaadan de'ite» gaade gidday?» yaagaad. 15 Nuuni yeletaan Ayihuda; «Nagaranchcha gideedda Ayihuda gidenna asatuwaa» gidokko. 16 Hewaa gidoopeppa, Asay Yesuusi Kiristoosa ammaniide S'oossaa sintsan s'illanaappe attin, Muse higgiiya naaguwaan s'illennawaa ereeddo; ashuwaa mayyeedda Asay ubbay Muse higgiiya naaguwaan s'illenna diraw, nuuni nu huup'ewukka Muse higgiiya naaguwaan gidennaan, Kiristoosan ammaniide s'illana mala, Kiristoosi Yesuusan ammaneeddo. 17 Shin nuw Kiristoosan de'iyaa ittippetetsaan s'illanaw koyiyaawantta gidiide, nu huup'ew nagaranchcha gidiide beettooppe, yaatina Kiristoosi nagaraa tamarissiyaawe? Hewe mulekka worddo! 18 Ayaw gooppe, itti kaallakka agga diggeeddawaa taani laa'entsuwaa ootsiyaawaa gidoope, taani ta huup'ew higgiiya mentsiyaawaa gidiyaawaa erissay. 19 Taani Kiristoosaw pas'a de'ana mala, higgiiya baggana higgew hayk'k'aaddi. 20 Taani Kiristoosanna Aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettaade kak'k'etaad; simmi, ha'i pas'a de'iyaa taana gidikke. Shin Kiristoosi ta giddon de'ee; taani ha'i de'iyaa de'uu, taana siik'iide, ta diraw, bare huup'iyaa immeedda S'oossaa Na'aan de'iyaa ammanuwaana. 21 Taani S'oossaa aad'd'o keekatetsaa is's'ikke; Asay higgiiya baggana s'illotetsaa demmiyaawaa gidoope, Kiristoosi c'oo mela hayk'k'eedda guussaa.

3 Akeekay bayinna Galaatiyaa asatoo, taani hinttena Kiristoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawaa k'onc'c'issaade tamarissaad. Yaatina, tumoo hintte eeno geena mala, hinttentta biteeddawe oonee? 2 Ane taw ha itti yewuwaa s'alalaa odite: S'oossaa Ayaanaa, higgii giyaawaa naagiide akkeedditee woy ammanuwaan sisiide akkeedditee? 3 Hinttenttu hewaa keena eeyee? S'oossaa Ayaanan de'uwa doommiide, ha'i hintte wolk'k'aan poliitee? 4 Hinttenttu daaburaa ubbay ayinne maaduu baawee? Tuma maaduu de'ee. 5 Yaatina, S'oossay hinttenttoo Geeshsha Ayaanaa immiyaawenne hintte giddon malaataa ootsiyaawe, Muse higgiiya hintte ootseedda dirassee? Woy mishiraachchuwa k'aalaa sisiide, hintte ammaneedda dirassee? 6 Hawaadankka, Abraahaamo S'oossaa ammaneedda diraw, S'oossay Aa s'illuwaadan s'eelleedda. 7 Hewaa diraw, ammaniyaawanttu Abraahaame zare gidiyaawaa erite. 8 S'oossay Ayihuda gidenna asaa ammanuwaan s'illissanawaa S'oossaa Mas'aafay kaseti be'iide, «Ha alamiyaan de'iyaa Asay ubbay neenan anjettana» yaagiide, mishiraachchuwa k'aalaa Abraahaamoo kasetiide odeedda. 9 Hewaa diraw, Abraahaamo ammaniide anjetteeddawaadan, ammaniyaawanttu aawaadakka anjettana. 10 Higgiiya oosuwaan ammanettiide de'iyaaawanttu ubbay shek'aa giddon de'iino; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Higgiiya mas'aafan s'aafetteedda ubbaaban de'ennawenne polennawe ooninne shek'etteeddawaa» yaagee. 11 S'oossaa Mas'aafay, «S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan de'ana» giya diraw, ooninne S'oossaa sintsan higgiiya naagiyaawaan s'illennawe eretteeddawaa. 12 Higgii ammanuwaan baasetti ek'k'ibeenna; shin S'oossaa Mas'aafay, «Higgii giyaawaa poliyaawe aan de'uwaan de'ana» yaagee. 13 S'oossaa Mas'aafan, «Mitsaa bolla kak'etti hayk'k'iyaa ooninne shek'etteeddawaa» geetetti s'aafetteedda diraw, Kiristoosi nu diraw shek'etteeddawaa gidiide, nuuna higgiiya shek'aappe wozi akkeedda. 14 Kiristoosi hewaa ayaw ootseedee gooppe, S'oossay immana gooppe, Geeshsha Ayaanaa nuuni ammanuwaan akkanaaddaaninne Abraahaame anjuu bare baggana Ayihuda gidenna asaa gakkana mala giide ootseedda. 15 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Asay giyaawaadan hinttenttoo gay; haray atto laa'u asatuu itti yewuwaa haasayiide, c'aak'uwaa wotseeddawaappe hini baggan, ooninne he c'aak'uwaa billanaw woy harabaa he c'aak'uwaa bolla guujanaw danddayenna. 16 Abraahaamonne Aa zarii S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa siseeddino. S'oossaa Mas'aafay c'ora asaw haasayiyaawaadan, «Ne

zeretsatoo» geena; waagii gooppe, «Ne zarew» yaagee. Hewenne, itti asaa s'alalaa gee; ikka Kiristtoosa. 17 Taani giyaawe hawaa; S'oossay Abrahaamoo c'aak'kiidde, ha c'aak'uwaa taani naagana yaageedda. Oyduu S'eetanne hattamu laysaappe guyyiyaan yeedda Muse higgii S'oossay wotseedda ha c'aak'uwaa d'ayissanawunne sintsappe immana giide haasayeeddawaa digganaw danddayenna. 18 Ayaw gooppe, S'oossay immiyaa laatay higgiiyan beettiyaawaa gidoope, yaatina S'oossay sintsappe immana giide, k'aalaa geleeddawaana gidenna giyaawaa; shin S'oossay immana giide k'aalaa geleeddawaana laataa Abrahaamoo immeedda. 19 Yaatina, higgii ayaw de'ii? Higgii bayizzo oosuwa gidiyaabay ayentto bessanaw S'oossay immana giide haasayeedda Abrahaame zarii yaana gakkanaw gujetteedda; kiitanchchaa baggana Muse gaannatiyaawaan imetteedda. 20 Gaannay itti uraa s'alalaassa gidenna; shin S'oossay ittuwaa. 21 Yaatina, S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa, itti higgii, «Hanenna» yaagii? A"al! Hewaa geena. Ayaw gooppe, higgii asaw de'uwa immanaw danddayiyaabaa gidoope, s'illotetsaykka tumu higgiiya azazettiyaawaappe beettee giyaawaa. 22 Shin Yesuusi Kiristtoosa ammanina, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleedda la'atetsay, ammaniyaawanttoo imettana mala, Asay ubbay nagaraw moodettiide de'iyawaa, S'oossaa Mas'aafay odee. 23 Shin kase ha ammanuu yaanaw, sintsappe k'onc'c'ana ammanoo higgii nuuna k'ashetteedda asaadan gorddi wotseedda. 24 Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan s'illana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaw higgii nuuna naagiyaawaa gideedda. 25 Shin ha'i simmi ammanuu yeedda diraw, higgii hawaappe sintsaw nuuna naagiyaawaa gidenna. 26 Hinttentu ubbay ammanuwa baggana Kiristtoosa Yesuusan ittuwaa gideedda S'oossaa naanaa. 27 Ayaw gooppe, hintte Kiristtoosanna ittuwaa gidana mala s'ammak'etteedda ubbatuu Kiristtoosa mayyeeddita. 28 Hewaa diraw, Ayihuda asaa giddoninne Giriike asaa giddon dummatetsay baawa; ayiliyaa woy womaannuwa giddon dummatetsay baawa; attumawaa woy mac'c'a asaa giddon dummatetsay baawa. Ayaw gooppe, hinttentu ubbaykka Kiristtoosa Yesuusan itti asaa. 29 Hinttentu Kiristtoosawaa gidoope, simmi hinttentu Abrahaame zare; k'ay S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaa laattiyaawantta.

4 Shin akeekite; bare aabbuwa laattiya na'ay na'atetsaan de'iidde, de'iyawaa ubbaw godaa gidoopekka, ayilatuwaappe aw dummatiyaasay baawa. 2 Shin bare aabbu geedda wodii wurana gakkanaw, Aa hadaraa akkeeddawanttu kushiyaaninne Aa miishshaa naagiyaawanttu kushiyan

de'ee. 3 Hawaadan nuunikka k'ay na'atetsaan de'iyaa wode, ha alamiyaa mooddiya ayyaanatoo ayileteeddo. 4 Shin yaanaw bessiyaa wodii gakeedda wode, S'oossay mac'c'awunippe yelettowaa, Muse higgew moodettiya asaa garssan yeletteeddawaa, bare Na'aa kiitteedda. 5 Ayaw kiitteeddee gooppe, higgiiyan moodettiide de'iyaa wantta wozanawunne nuuna bare naanaa ootsanaw kiitteedda. 6 S'oossay hintte Aa naanaa gidiyaa diraw, «Abbabboo, ta Aabboo» giide waassiyaa bare Na'aa Ayaanaa, nu wozanaa giddo kiitteedda. 7 Hewaa diraw, hawaappe sintsaw neeni S'oossaa na'aa gidiyaawaappe attin, ayile gidakka; k'ay neeni Aa na'aa gidoope, Kiristtoosa baggana S'oossay k'aalaa geleeddabaa laattiyaawaa. 8 Shin hintte hawaappe kase S'oossaa erennaan de'iidde, tuma gidenna s'oossatoo ayile gidiide eeno geeddita. 9 Shin ha'i S'oossaa eriide, ubbaakka S'oossaan erettiide, laafanne k'ay kad'etteedda ha ayyaanatuwaakko waaniide simmiitee? Shiretti simmi, ayile gidiide, laa'entsuwa untunttoo eeno gaanaw koyyiitee? 10 Dummateedda gallassattuwa, agenatuwa, wodetuwaanne laysatuwa hintte loysi naaguwaan ayileteeddita. 11 Taana hinttebay yashshee; taani hinttentoo c'oo gaade mela daaburaadditaashsha? 12 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttentuudan haneedda diraw, «Hinttentukka taanaadan hanite» gaade, hinttentta woossay; hintte taana ayinne naak'k'ibeykkita. 13 Taani koyro hinttenttoo mishiraachchuwa k'aalaa odeeddawe taana harggissishshiina gidiyaawaa hintte eriita. 14 Taw pas'atetsay d'ayiide, hinttenttoo paac'e gidinakka, taana kad'ibeykkita; shenetikkabeykkita. Hewaa diraa ubbaa taana S'oossaa kiitanchchaa mokkiyaawaadan, woy Kiristtoosa Yesuusa mokkiyaawaadan mokkeeddita. 15 Yaatina, hekko hintte nashettiyaawe beettana! Taana gidoope, hinttenttoo danddayettiyaabaa gidina, taw hintte hinttenttu ayfiyaa wooc'i imminttonne is's'ennawaa markkattay. 16 Yaatina taani hinttenttoo tumuwa odiyaa diraw, hintte morkke gidaytaa? 17 Hara asatuu hinttenttoo k'arettiyaawaa malatiino; shin untunttu k'ofay lo'enna; ayaw gooppe, hintte untunttoo k'arettana mala, taappe hinttentta shaakkanaw koyyiino. 18 Shin taani hintte matan de'iyaa wode s'alalaan gidennaan, ubbaa wodekka lo'obaan hintte koyettiyaawantta gidoope lo"aa. 19 Ta siik'o naatoo, Kiristtoosa med'etay hinttentun beettana gakkanaw, mac'c'awuno oysay sakkiyaa keenaa, taani hintte diraw sakettay. 20 Shin taani hinttenttoo hirggiyaa diraw, ha"i hintte mata baade hinttentunna doonaan haasayantto, darii dosay. 21 Muse higgiiyan moodettiide de'anaw koyiyaawanttoo, higgii giyaawaa sisikkitee? Ane taw odite. 22 Ayaw gooppe,

S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamoo danggaas'irattipenne godattippe yeletteedda laa'u naanay de'iino» yaagee. 23 Shin danggaas'iratti na'ay Asay na'aa yeliyaa maaraadanka yeletteedda; k'ay godatti na'ay, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaan yeletteedda. 24 Ha laa'u mac'c'awanttu laa'u c'aak'k'oo gidiyaa leemiso. Untuntuppe itinna, Musew higgii imetteedda Siinaa Deriyaappe c'aak'uu yeeddawunna, bare naanaa ayiletetsaw yelaaddu; izakka Aggaaro. 25 Ha Aggaara Arabiyaa geetettiyya gadiyaan de'iyaa Siinaa Deriyaan leemisettaw; k'ayyika ha'i de'iyaa Yersaalame leemisettaw; ayaw gooppe, Yersaalame katamay bare gidдон de'iyaa asaa ubbaanna Muse higgiiyaa ayiletetsaan de'ee. 26 Shin saluwaan de'iyaa Yersaalame ayiletetsaan de'ukku; iza nuw aatto gideedda Saaro. 27 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Hannee, yelabeenna mantsattee, nashetta; yeluwaa oysay oyk'k'i erennawunnee, ne kooshshaa d'ok'k'u ootsaade ilila! Ayaw gooppe, bare asinaana de'iyaa mac'c'awunippe, barekka de'iyaa mac'c'awuniw c'ora naanay de'ana» yaagee. 28 Taanaadan ammaniyaawanttoo, nuunikka Saari na'aa Yisaak'aadan, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleedda naanaa. 29 Shin he wode asaa maaraadan yeletteeddawe, S'oossaa Ayyaanay geeddawaadan yeletteeddawaa yederssi diggowaadan, ha'ikka hewaa mala. 30 Shin S'oossaa Mas'aafay waagii? «Danggaas'iratti na'ay godatti na'aanna ittippe laattenna diraw, danggaas'iratto izi na'aanna ittippe kessa yedda» yaagee. 31 Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni godatti naanaa gidiyaawaappe attin, danggaas'iratti naanaa gidokko.

5 Nuuni ayiletetsay baynnaan, de'ana mala, Kiristoosi nuuna ayiletetsaappe kesseeedda; simmi minniide ek'k'ite; laa'entsuwwaa ayiletetsaa morgge mitsaan waas'ettoppite. 2 Sisite, taani P'awuloosi, hinttentta yaagay; hintte k'as's'arettiyaawaa gidoope, Kiristoosi hinttentta ayinne maaddenna. 3 K'as's'arettiyya ubbatuu higgii giyaawaa ubbaa poliide naaganaw bessiyaawaa guujaade k'ofetsay. 4 Higgiiyaa naagiide s'illanaw koyyiyaawanttoo, Kiristoosappe shaaketteeddita; S'oossaa aad'd'o keekatetsaappekka kundeeddita. 5 Nuuna gidoope, nuuni S'oossaa Ayaanaa baggana ammanuwaan s'illanaw nashechchaan naageetto. 6 Ayaw gooppe, nuuni Kiristoosi Yesuusanna ittippe de'ooppe, siik'uuwaan ootsiyaa ammanuwaappe attin, k'as's'arettinakka, k'as's'arettinnaan agginakka nuuna ayinne maaddenna. 7 Kase lo'o wos's'iita; shin tumatetsaw hintte eeno geena mala, oonee hinttentta diggeeddawe? 8 Ha c'imuu hinttentta s'eeseedda S'oossaappe yibeenna. 9 Asay giyaawaadan, guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsee. 10 Hinttenttu

harabaa k'oppennawaa taani S'oossaan ammanettay; shin hinttentta metiyaa uray oona gidooppenne, S'oossaappe bare pirdaa akkanawaa. 11 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hawaa gakkanaw k'as's'aray koshshiyaawaa odiyaawaa gidoope, taana ayaw yederssiinoo? Hewe tuma gidoope, taani Kiristoosa mask'k'aliyaabaa tamarissina ayinne metiyaabay baawa. 12 Hinttentta metootsiyaawanttu barentta barenttookka goyreerikkinooshsha! 13 Hinttentta gidoope, taanaadan ammaniyaawanttoo, ayiletetsaappe kesanaw s'eesetteeddita. Gidooppennekka ayiletetsaappe hintte keseeddawaan, hintte asatetsaa amuu hinttentta mooddoppo. Hewaa diraa siik'uuwaan ittuu ittoo moodettite. 14 Ayaw gooppe, higgii ubbay itti haasayan k'ashetteedda; ikka, «Ne shooruwwa ne huup'iyaaadan siik'a» yaagiyaawaa. 15 Shin hintte ittuu ituwaanna sa'ettiyaawaanne meetettiyaawaa gidoope, hintte hintte gidдон wureenna mala naagettite. 16 Shin sisite; S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidoope, hintte ashuwaa amuwaa mulekka polikkita. 17 Ayaw gooppe, nu ashuu amottiyaawaa Geeshsha Ayyaanay is's'ee; k'ay Geeshsha Ayyaanay amottiyaawaa nu ashuu is's'ee; hawanttu ittuu ituwaanna is'ettiino. Hewaa diraw, hintte dosiyaawaa ootsanaw danddaykita. 18 Shin S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidoope, Muse higgii hinttentta mooddenna. 19 Ashuwaa oosuu eretteeddawaa; ikka ayee gooppe, woshummiyaawaa, tunatetsaa, aad'd'eedda tunatetsaa oosuwwa, 20 eek'aw goyinniyaawaa, bitiyaawaa, morkketetsaa, palumaa, k'anaatiyaawaa, hank'k'uwaa, barena dosiyaawaa, walak'ettiyaawaa, ittuu ituwaappe shaakettiyaawaa, 21 asaawaa amottiyaawaa, matsottiyaawaa, yetsanchchaa gidiyaawaanne hawantta malatiyaawantta. Kasekka taani hinttenttoo odeeddawaadan, hawantta malatiyaawantta ootsiyaawanttoo S'oossaa kawutetsaan geliyaasay baawa. 22 Shin Geeshsha Ayaanaa ayfii, siik'uwaa, nashechchaa, sarotetsaa, danddayaa, keekatetsaa, lo'otetsaa, ammanettiyaawaa, 23 ashikketetsaa, bare huup'iyaa naagiyaawaa. Hewantta malatiyaawantta diggiyaa higgii baawa. 24 Kiristoosa Yesuusabaa gidiyaawanttu barenttu asatetsaa Aa iita k'ofaannanne Aa amuwaanna ittippe mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino. 25 Nuw Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immowaappe guyyiyaan, nuuna k'ay I kaaletso. 26 Ane otorettiyaawaa, woy ittuu ituwaa hank'k'etsiyaawaa, woy ittuu ituwaa k'anaatiyaawaa aggoytte.

6 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenan Geeshsha Ayyaanay de'iyaaawanttu itti uray ay bayizzuwwa ootsiide, beettoopekka, ashikketetsaa ayyaanan Aa suurissite;

k'ay hintte paac'etenna mala, hintte huup'iyaa naagite. 2 Ittuu ittuwaa tookuwa tookkite; hewaa ootsiyaawaan Kiristoosa higgew azazettiita. 3 Ayaw gooppe, itti uray ayinne hanennaan de'iidde, ittibaa I haneeddawaa aw malatoope, bare huup'iyaa c'immee. 4 Shin Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bare oosuwa paac'c'o; hewaappe guyyiyaan, hara asaawaana likkenaan, bare huup'e oosuwa s'alalaan ammanettiyaawaa demmana. 5 Ayaw gooppe, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bareppe naagettiyaawaa ootsana bessee. 6 Shin S'oossaa k'aalaa tamarayaawe barew de'iyaa lo"obaa ubbaa barena tamarissiyaawaana shaakko. 7 Hinttentta hintterekka c'immoppite. Ooninne S'oossaa bolla k'iliic'anaw danddayenna; ayaw gooppe, Asay bare zeriyaawaa zaaretsiide k'oyc'ana. 8 Bare ashuwaa amuwaan zeriyaawaa gidoope, ashuwaa amuwaappe hayk'uwaa k'oyc'ana. Shin S'oossaa Ayyaanan zeriyaawaa gidoope, S'oossaa Ayyaanaappe med'inaa de'uwa k'oyc'ana. (aiōnios g166) 9 Ane lo"o oosuwa ootsanaw minnoytte. Ayaw gooppe, nuuni min ootsooppe, k'oyc'iyaa wodii sintsappe yaanawaa. 10 Hewaa gidoope ha ootsanaw nuuni danddayiyaawaan, asaa ubbaw lo"obaa ootsoytte; shin ubbaappe aatsiide, nuunanna ammanuwaan de'iyawanttoo lo"obaa ootsoytte. 11 Taani ta kushiyan, ay mala wolk'k'aama pidolatuwaan, hawaa hinttenttoo s'aafaadditantto be'ite. 12 Asaa sintsan lo"iide beettanaw koyiyaa ubbatuu, hintte k'as's'arettana mala koyiino; shin hewaa untunttu ootsiyaawe barenttoo Kiristoosa mask'k'aliyaa diraw yederssettenaan attana s'alalaassa. 13 Ayaw gooppe, untunttu hintte k'as's'areteeddawaan c'ee'ettanaw hinttentta k'as's'arettino giinoppe attin, haray atto k'as's'areteeddawanttukka barenttu huup'ew Muse higgiyaa naagikkino. 14 Shin alamii taw kak'ettina, taanikka alamew kak'etteedda Yesuusi Kiristoosa mask'k'aliyaappe attin, taani c'ee'ettiyaabay harabay taappe haakko. 15 Ayaw gooppe, Kiristoosi Yesuusan ooratsa med'etaa gidiyaawe maaddeeppe attin, k'as's'arettinakka k'as's'arettennaan agginakka ayinne maaddenna. 16 Ha wogaan hamettiyya ubbatuwaa bollaninne S'oossaa asaa ubbaa bolla, sarotetsayne maarotetsay gido. 17 Taani Yesuusaw mayteedda mallaa ta bolla tokkeedda diraw, hawaappe sintsaw itti asaykka taana metootsoppo. 18 Taanaadan ammaniyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido. Amen".

Efesoona

1 Taani S'oossaa sheniyaan Kiristoosi Yesuusi kiiteedda P'awuloosi, Efesoonaan de'iyaa S'oossaa naanaw k'ay Kiristoosa Yesuusaw ammanettiide de'iyaa wantoo ha dabddaabbiiyaa s'aafay. **2** S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttentoo gido. **3** Ayaanaa anjiuwa ubbaan Kiristoosa baggana bolla saluwaan nuuna anjeeedda S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa Aawuwa, nuuni galateetto. **4** Nuuni Aa sintsan geeshshatuwaanne pokkuu bayinnawanta gidana mala, S'oossay nuuna sa'ay med'ettanaappe kase, Kiristoosa baggana bare siik'uaan dooreedda. **5** S'oossay bare sheniyaan bare doseeddawaadan, Yesuusi Kiristoosa baggana nuuna bare naanatuwaa ootsanaw kasetiide k'oppi wotseedda. **6** S'oossay bare siik'iyaa Na'aa baggana nuw c'oo immeedda aad'd'o keekatetsaa bonchchuwaa diraw, nuuppe galataa akkanaw hewaa ootseedda. **7** Nuuni S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daruwaadan, Kiristoosa suutsan wozetteeddo; hewan S'oossay nu nagaraa atto geedda. **8** S'oossay bare aad'd'eedda eratetsaa ubbaaninne bare wozanaa k'ofaa ubbaan bare aad'd'o keekatetsaa nuw darissiide immeedda. **9** Ayaw gooppe, S'oossay bare k'oppeeddawaa ootseedda; k'ay Kiristoosa baggana polanaw k'oppi wotseedda S'uura yewuwa nuuna erisseedda. **10** S'oossay wodiya wurssetsay gakkiiyaa wode polanaw k'oppeedda k'ofay Kiristoosa waanna ootsiide, saluwaaninne sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa ittippe aan shiishshanawaa. **11** Ubbabay S'oossaa k'ofaadaanne I geeddawaadan haneedda; S'oossay kasetiide k'oppi wotseeddawaadan, Kiristoosa baggana nuuni aawannta gidanaadan, nuuna dooreedda. **12** Nuuni kasetiide, Kiristoosa baggana akkana giide nashechchan naagiyaawantu, S'oossaa bonchchuwaa galateetto. **13** Hinttewukka k'ay hewaadan haneedda; tumu kiitaa, hinttenttoo atatetsaa aheedda mishiraachchuwaa k'aalaa, hintte siseedda wode Kiristoosa ammaneeddita; S'oossay hinttenttoo immana geedda Geeshsha Ayaanaa baggana, hintte Aawaa gidiaawaa erissiyaa maatafaa hintte bolla wotseedda. **14** S'oossay bare asaw immana geeddawaa nuuni laattana gakkanaw, Geeshsha Ayaanaa waasetetsaa oyk'eeddo. Hewe k'ay Aa bonchchoo, galataa gidanawaa. **15** Hewaa diraw, Godaa Yesuusa hintte ammaniyaawaanne geeshshatuwaa ubbaa hintte siik'yaawaa taani sisodeppe doommaade, **16** hinttenttoo S'oossaa galatiyaawaa aggabeyikke; S'oossaa woossaade hinttewukka woossay. **17** K'ay Godaa Yesuusi Kiristoosa

S'oossay, bonchchuwaa Aawuu, S'oossaa hintte eranaadan, hinttana aad'd'eedda eranchcha ootsiyaa k'ay S'oossaa hinttenttoo k'onc'c'issiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttoo immanaadan, taani woossay. **18** S'oossay hintte akkana giide, nashechchan naagi utteeddawoo hinttana s'eeseeddawaanne I bare asaw immana giyaa anjiuu ay keenaa durentto hintte eranaadan, S'oossay hintte wozanaa dooyina, Aa poo'uwa hintte be'anaadan, taani S'oossaa woossay. **19** K'ay Aa ammaniya nuunan Aa wolk'k'ay loytsi ootsee. Ha nuunan de'iyaa wolk'k'ayne hayk'uwaappe Kiristoosa dentsiide, saluwa sa'aan S'oosappe ushechcha baggana utisseedda wolk'k'aama wolk'k'ay ittuwaa. **21** Kiristoosi saluwa suntsatuwaappe, godatetsay de'iyaa wantuppe, wolk'k'aamatuwaappenne godatuwa ubbaappe bolla gidide mooddee; I ha'i de'iyaa yeletaa s'alalaan gidennaan, sintsaappe yaana yeletaanikka hara suntsatetsaa ubbaappe d'ok'k'ee. (aiñon g165) **22** S'oossay ubbabaa Kiristoosa gediyaappe garssan moodissiide, k'ay S'oossay I ubbabaan ubbaappe bollanna Godaa gidanaadan, woosa gollew Aa immeedda. **23** Woosa gollii Kiristoosa asatetsaa; woosa gollii Kiristoosi ubba saan ubbabaa kuntsiyaa Aa poluwa.

2 Hintte azazettenan is's'eedda dirawunne hintte nagaraa diraw, kase wodiyaan ayaana hayk'uwa hayk'k'eeddita. **2** He wode hintte ha alamiyaa yeletaa iita ogiyaa hametteeddita; c'arkkuwaa gidon de'iyaa wolk'k'aama ayyaanatuwaa kaappoo k'ay S'oossaw azazettena asaa ha'i mooddiyaa ayyaanaw azazetteeddita. (aiñon g165) **3** Nuunikka k'ay ubbay he asaa mala; k'ay nuuni nu ashuwaa amuwaadan de'eeddo; nu ashuunne nu wozanay koyyeeddawaa ootseeddo. Nuunikka haratuwaadan, nu med'etaan S'oossaa hank'k'uwa akkanaw de'etto. **4** Shin S'oossaa maarotetsay dara gidiyaa diraw, bare siik'uwa daruwaadan, **5** Nuuni aw azazettenan is's'iide, haray atto ayyaan hayk'k'eeddawannta gidinakka, I Kiristoosanna nuw de'uwa immeedda. S'oossaa aad'd'o keekatetsan hintte atteeddita. **6** Nuuni Kiristoosi Yesuusanna saluwaanne sa'anne mooddanaadan, S'oossay nuuna aanana ittippe hayk'uwaappe dentseedda. **7** I sintsaappe yaana wodiyaan, nuw Kiristoosi Yesuusan de'iyaa keekatetsan, ubbaappe aad'd'iyaa bare aad'd'o keekatetsaa d'ok'k'atetsaa bessanaw hewaa ootseedda. (aiñon g165) **8** Ayaw gooppe, hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsan, ammanuwaan atteeddita; hawe S'oossaa imuwaappe attin, hintte oosuwaanna gidenna. **9** Hintte daaburan beettibeenna diraw, hintte c'ee'ettiyaabay ayayne baawa. **10** Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa med'etaa; I nuw kasetiide giigissi wotseedda lo'o oosuwa nuuni ootsanaadan, Kiristoosi Yesuusa baggana

nuuna med'd'eedda. **11** Hewaa diraw, hinttenoo zariyaan Ayihuda gidenna asatoo, barenttu asatetsaa bolla kushiyan oosetteeddawan, barena k'as's'aretteeddawannta giyaa Ayihudatuu, k'as's'arettibeennawantta giide s'eesiyaawanttoo, hintte kase oonentto akeekite. **12** He wode hintte Kiristoosappe shaaketteeddita; imatsaa gidiide, Israa'eeliyaa asaappe haakkiide de'eeddita; S'oossay bare asaw immana giide c'aak'k'eedda c'aak'uwaappe ayinne demmibeykkita; ha sa'aa bolla hintte demmana giide, nashechchan naagi utteeddawaa demmennaaninne k'ay S'oossay bayinnaan de'eeddita. **13** Shin hintte kase haakkiide de'iyaa wanttu ha'i Kiristoosa Yesuusanna de'iide, Kiristoosa hayk'uwaan mataa shiik'eeddita. **14** Ayaw gooppe, Kiristoosi Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa ittuwaa ootsiide, nuw sarotetsaa aheedda. Untuntu laa"uwaa shaakkiide, morkke ootsi wotseedda morkketetsaa godaa bare asatetsan koli yeggeedda. **15** I bare huup'ew ha laa"u zaratuwaappe itti ooratsa asaa med'd'iide sarotetsaa wotsanaw, Ayihuda asatuwaa higgiiyaa Aa azazatuwaanne wogatuwaanna ittippe d'ayiseedda. **16** Kiristoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eedda bare hayk'uwaan morkketetsaa d'ayiseedda; k'ay mask'k'aliyaa baggana laa"u zaratuwaakka itti asaa ootsi sigetsiide, S'oossaakko aheedda. **17** Kiristoosi yiide, S'oossaappe haakkiide de'iyaa hinttentoo Ayihuda gidennawanttoonni, Aa matan de'iyaa Ayihudatoo ubbaw, mishiraachchuwaa k'aalaa sarotetsaa odeedda. **18** Ayaw gooppe, nuuni ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka, itti Geeshsha Ayyaanan Kiristoosa baggana Aawuwaa sintsa shiik'anaw danddayeetto. **19** Simmi hintte Ayihuda gidenna asatuu hawaappe sintsaw allaga woy imatsaa gidikkita; ha'i hinttenne geeshshatuu itti biittaa asaa; k'ay S'oossaw hintte soy asaa. **20** Yesuusi kiitteeddawantunne timbbitiyaa odiyaawanttu baaseeda baasuwwa bolla hinttekka kees'etteeddita; godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchay Kiristoosi Yesuusa. **21** I golliyaa ubbaa ittippe shiishshi oyk'k'iide, S'oossaa baggana Geeshsha, S'oossaa Geeshsha golle gidana mala dichchee. **22** Hintte k'ay S'oossay bare Ayyaanan de'iyaa golliyaa gidanaw, haratuwaa ubbaanna ittippe Kiristoosan kees'ettiita.

3 Hewaa diraw, hinttenoo Ayihuda gidenna asatoo, taani P'awuloosi hintte diraw Kiristoosi Yesuusa k'asho asaa gideeddawe, S'oossaa woossay. **2** S'oossay bare aad'd'o keekatetsan, taani hinttena maaddanaadan, ha oosuwwa taw immeeddawaa hintte loytsi siseeddita. **3** S'oossay bare S'uura k'ofaa taw k'onc'c'issiide, taana erisseedda; taani hewaa k'antsaan s'aafaad. **4** K'ay taani s'aafeddawaa

hintte nabbabiyaa wode, Kiristoosa s'uuraa taani woota akeekaadditanntonne eranaw danddayiita. **5** Beni wode Asay he S'uura yewuwaa sisibeenna; shin S'oossay hewaa Yesuusi kiitteedda S'oossaa naanatoonne timbbitiyaa odiyaawanttoo, Geeshsha Ayyaanan ha'i k'onc'c'isseedda. **6** S'uura yewuu hawaa; Ayihuda gidenna Asay wonggalaa baggana, S'oossaa anjuwaa Ayihudatuwaana ittippe laattiino; untuntu itti asatetsan shaakettennaan de'iino; k'ay Kiristoosi Yesuusa baggana S'oossay immana geeddawaa Ayihudatuwaana shaakkiino. **7** S'oossay bare oosuwwa wolk'k'aa baggana taw immeedda aad'd'o keekatetsan taani ha wonggalaw k'ooma gidaaddi. **8** Taani geeshshatuwaa ubbaa gidдон laafiyaawaa gidoopekka, Ayihuda gidenna asaw zaway bayinna Kiristoosa duretetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa ha kaac'aa S'oossay taw immeedda. **9** K'ay taani hewaan S'oossaa S'uura k'ofaa asaa ubbaw k'onc'c'issa odana; ubbabaa med'd'eedda S'oossay bare S'uura yewuwaa beni wode gentsi wotseedda. S'oossay ha'i hewaa woosa golliyaa baggana saluwaa sa'aan de'iyaa kaappatoonne godatetsay de'iyaa wanttoo zaway bayinna bare aad'd'eedda eratetsaa k'onc'c'issanaw ootseedda. (aiōn g165) **11** S'oossay hewaa nu Godaa Kiristoosi Yesuusa baggana I poleedda bare med'inaa k'ofaadan ootseedda. (aiōn g165) **12** Nuuni Kiristoosi Yesuusanna ittippe gidiide, Aa ammaniyaa ammanuwaan ammanettiide, ayinne yayyenaan S'oossaa sintsa shiik'anaw danddayeetto. **13** Hewaa diraw, taani hintte waan metootiyaawan hintte hirggenna mala, hinttena woossay; ayaw gooppe, taani hintte bonchchoo metootay. **14** Hewaa diraw, taani saluwaaninne sa'aan de'iyaa ammaniyaa golliyaa Asay ubbay aappe yeedda S'oossaa sintsan gulbbatay. **16** S'oossay bare bonchchuwwa daruwaadan, bare Geeshsha Ayyaanan, hinttenttoo hintte garssa asatetsan hintte minniyaa wolk'k'aa immanaadaaninne, k'ay ammanuwwa baggana Kiristoosi hintte wozanaa bare golliyaa med'd'anaadan, taani S'oossaa woossay; k'aykka hintte s'ap'uwaa yeddiide, tokettiide siik'uwaan minnanaadan, S'oossaa woossay. **18** K'ay geeshshatuwaa ubbaanna Kiristoosa siik'uu ay keenaa aakento, adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto eriyaa wolk'k'aa hinttenttu demmanaadan, taani S'oossaa woossay. **19** Eratetsaappe aad'd'iyaa Kiristoosa siik'uwwa hintte eranaadaaninne k'ay S'oossawaa gidiyaa ubbabaan hintte poli kumanaadan, taani S'oossaa woossay. **20** Simmi nu gidдон ootsiyaa bare wolk'k'aa baggana nuuni woossiyaawaa woy k'oppiyaawaa ubbaappe loytsi darssi ootsanaw danddayiyaa S'oossaw, woosa golliyaaninne Kiristoosi Yesuusan ubbaa wode

med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen"i.

(aiñon g165)

4 Hewaa diraw, taani Godaw ootsiyaa diraw k'ashetteeddawe S'oossay hinttena s'eeseedda s'essaw bessiyaa de'uwaaw hintte de'anaadan, taani hinttena woossay. **2** Ubbaa wode hintte hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta, ashikketuwaanne danddayanchchatuwaa gidite; ittuu ittuwaa maaddiyaawaan hintte siik'uwaaw bessite. **3** Hinttena ittippe gatsi k'achchiyaa sarotetsaan, Geeshsha Ayyaanay hinttenttoo immiyaa ittippetetsaa naaganaw minnite. **4** S'oossay hinttena s'eeseedda hidootay, hintte demmana giide naagi utteeddawe mes's'i ittuwaa gidowaadan, itti asatetsayenne itti Geeshsha Ayyaanay de'ee. **5** Itti Goday, itti ammanuunne itti s'ink'k'atay de'ee. **6** Ubbaa Goday, ubbaa baggana ootsiyaawe, ubbaa giddon de'iyaaawe, itti S'oossay, ubbaa Aawuu de'ee. **7** Shin Kiristoosi immeedda imuwaadan, nuuni huup'iyaan huup'iyaan dumma imuwaa akkeeddo. **8** Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «I pude d'ok'k'asaa keseedda wode, omoodetteeddawantta afeedda; asawukka imotaa immeedda» yaagee. **9** Yaatina, «Pude keseedda» giyaawe waagiyaawee? I koyiro duge wod'd'eedda; hewe sa'aw hirkki wurssetsasaa wod'd'eedda giyaawaa. **10** Ha duge wod'd'eeddawe bare huup'ew Aa; he I ubbabaa kumanaadan, saluwaa ubbaappe d'ok'k'iyasaa pude keseedda. **11** Asaw imotaa immeeddawe Aa; I ittuwaa ittuwaa Yesuusi kiitteeddawantta, haratuwaa timbbitiyaa odiyaawantta, k'ay haratuwaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawantta, k'aykka haratuwaa woosa golliyaa kaaletsiyaawantanne tamarissiyaawantta ootsi suntseedda. **12** I hewaa geeshshatuu ubbay ammaniyaa asaa oosuwaaw ootsanaadaninne Kiristoosa bollan kees'ettanaadan giigissanaw ootseedda. **13** K'ay nuuni ubbay S'oossaa Na'aa ammaninanne erina beettiyaa ittippetetsaakko gakkana; nuuni Kiristoosa polo dichchaa keenaa dic'c'iide, donzza asaa gidanaadaana. **14** Nuuni beetan yaanne haanne shoc'ettiide, barenttu c'immiyaa hanotaan asaa balaa ogiyaa kaaletsiyaa geniyaa asaa timirttiyaa c'arkkuwaa ubbaan sugettiide, hawaappe sintsaw na'aa gidanaw bessena. **15** Shin nuuni siik'otetsan tumuwaa haasayiide, huup'e gidiyaa Kiristoosakko ubbabaan dic'c'anaw bessee. **16** Bollaa giddon de'iyaa dumma dumma shaakotay aan ittippe oyk'etteeddino; k'ay kumentsaa bollay barew imetteeddasaa ubbaan ittuu ittuwaana gaketiiide, ittippe oyk'k'etti utteedda; he dumma dumma shaakotay ootsanaw bessiyaawaa ootsiyaa wode, kumentsaa bollay siik'uwaan dic'c'eenne barena kees's'ee. **17** Hewaa diraw, taani hawaa hinttenttoo Godaa suntsan odayenne markkattay. Hintte go"i bayinna

k'ofaa k'oppiyaa Ayihuda gidenna asatuwaadan de'oppite. **18** Unttuntu wozanay d'umaan de'ee; untntuntu ayinne erennawantanne azazettena diraw, S'oossay immiyaa de'uwaappe haakkeeddino. **19** Unttuntu matan yeella giyaawe baawa; untntuntu woshummaw kajjeelanaw barenttu huup'iyaa aatsi immiino; k'ay tunabaa ubbaa pac'i bayinnaan ootsanaw loytsi yorattiyaawantta. **20** Shin hintte Kiristoosawaa hewaadan tamaribeykkita. **21** Aabaa tumu siseeddita; k'ay tumatetsaykka Yesuusan de'iyawaa, aappe tamarareeddita. **22** Hintte kase de'iyaa de'uwaaw aggitte; k'ay bare c'immiyaa amuwaan d'ayiyaa hintte ec'a asatetsaa d'ayissite. **23** Hintte wozanayenne k'ofay ubbaana oorass'anaw bessee. **24** Tumu s'illotetsaaninne geeshshatetsaan S'oossaa leemisuwaaan med'etteedda ooratsa asatetsaa mayyite. **25** Simmi worddotoppite. Nuuni ubbay Kiristoosa asatetsan itti asaa gidiyaa diraw, Asay ubbay bare ishaw tumuwaa haasayanaw bessee. **26** Hank'k'ettite; shin hintte hank'k'uaan nagaraa ootsoppite. Hintte hank'k'uaan de'ishshin, away wulloppo. **27** S'alaweh s'oo'iyaa immoppite. **28** Wuu"iyaa uray hawaappe sintsaw wuu"oppo; shin hewaa aggitte, hiyyeesatuwaa maaddanaw, bare kushiyan lo"obaa ootsiide daaburo. **29** Hintte haasayay sisiyaawantta go"ana mala, koshshiyaawaadan mentsetsiyaa lo"o k'aalay hintte doonaappe kesoppe attin, iita k'aalay mulekka kesoppe. **30** S'oossay hinttena woziyaa gallassaw hintte attametti utteedda S'oossaa Geeshsha Ayaanaa kayyoyoppite. **31** Is'siyaa hanotaa, yiluwaaw, hank'k'uwaa, waasuwaanne c'ashshaa ubbaa iitatetsaa ubbaana hintteppe d'ayissite. **32** Ittuu ittoo keekitenne k'arettite; k'ay S'oossay Kiristoosa baggana hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekkka ittuu ittuwaa atto giite.

5 Simmi S'oossay siik'iyaa naanatuwaadan, Aa malatite. **2** K'ay Kiristoosi nuuna siik'iide, bare huup'iyaa S'oossaw nashechchiyaa yarshshuwaadaaninne imotaa ootsiide immeeddawaadan, hinttekkka siik'uwaan de'anaw bessee. **3** Shin S'oossaa naanaw bessiyaawaadan, hintte giddon woshummiyaawenne tunatetsaa ubbay, woy miishshaa amottiyaawe mulekka sisettoppo. **4** Yeellayiyaawenne eeyaa haasayay woy patsenna k'id'ii hinttenttoo bessenawaa gidiyaa diraw, hintte matan ubbakka de'oppo; hintte hewaa ubbaa aggitte, S'oossaa galatanaw bessee. **5** Hawaa erite; ooninne woshummiyaawaa woy tunabaa ootsiyaawaa, woy miishshaa amottiyaawaa gidoope, Kiristoosa kawutetsaanne S'oossaa kawutetsaa laattanaw danddayenna; miishshaa amottiyaawe eek'aw goyinniyaawaappe dummattenna. **6** Hinttena ooninne patsenna haasayan c'immoppo; ayaw gooppe, hawaa gaasuwaan S'oossaa hank'k'uu azazettena asaa bolla

yaana. 7 Simmi hewaa mala asaana zuppetoppite. 8 Ayaw gooppe, kase hintte d'umaan de'eeddita; shin Godaa baggana ha'i poo'uwaan de'iita; poo'uwaan de'iyaa asaadan poo'uwaan hamettite. 9 Ayaw gooppe, poo'uu lo'otetsaa, s'illotetsaanne tumatetsaa ubbaa ayifee. 10 Godaa nashechchiyaabay ayentto tamarite. 11 Go'i bayinna d'umaa oosuwaa k'onc'c'issi bessiteppe attin aanana walakettoppite. 12 Untunttu geeman ootsiyaawe haray atto haasayaaweekka pokkee. 13 Shin ubbabay poo'uwaa kesiyaa wode, k'onc'c'iyaan beettana; ayaw gooppe, k'onc'c'iyaan beettiyaa ubbabay poo'uwaa. 14 Hewaa diraw, «Gem"ishiyaawoo, beegotta; hayk'uwaappekka dendda; Kiristoosi new poo'issanawaa» yaagee. 15 Simmi hintte waan de'into akeekite; aad'd'eedda eratetsaanna de'iyaa asaadan de'iteppe attin, aad'd'eedda eratetsay bayinna asaadan de'oppite. 16 Wodii iita gidiyaa diraw, hintte wodiya hintte danddayettowaadan lo'otetsaw go'ettite. 17 Hewaa diraw, Goday koyiyaawe ayentto akeekiteppe attin, eeyaa gidoppite. 18 K'ay hinttenan Geeshsha Ayyaanay k'ans's'enna kumoope attin, hinttena bayizziyaa woyniyaa giyaa eessaa ushiide matsottoppite. 19 Mazimuriyaa yetsaan, galatiidde yes's'iyawaaninne ayaana yetsaan ittuu ituwaanna haasayite; k'ay galatiyaa yetsaaninne mazimuriyaa yes's'iyawaan hintte wozanaan Godaa galatiidde yes's'ite. 20 Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa sunsan, Aawuwaa S'oossaa ubbabaw ubbaa wode galatite. 21 Kiristoosaw yayyiidde, ittuu ittoo moodettiite. 22 Machchetoo, Godaw moodettiyaawaadan, hintte asinaw moodettiite. 23 Ayaw gooppe, Kiristoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaadan, asinaykka bare machchattiw huup'e; k'ay Kiristoosi bare huup'yaan, bare bollaa gidiyaa woosa golliyaa ashshiyaawaa. 24 Shin woosa gollii Kiristoosaw moodettiyaawaadan, machchetuu k'ay barenttu asinaw ubbabaan moodettanaw bessee. 25 Asinattoo, Kiristoosi woosa golliyaa siik'iide, bare huup'iyaa iziw immeeddawaadan, hinttekkka hintte machchatuwaa siik'ite. 26 I woosa golliyaa bare k'aalaaninne haatsaan meec'c'i geeshshiide, S'oossaw dummayanaw hawaa ootseedda. 27 Kiristoosi woosa golliyaa k'itay woy deemuwaa c'id'd'issiyaawe woy hewaa malatiyaawe bayinnaan, Aa kumentsaa bonchchuwaanna geeshshaanne borettenawaa ootsiide, bare huup'ew shiishshanaw koyeedda. 28 Simmi k'ay asinay bare machchatto bare bollaadan siik'anaw bessee; bare machchatto siik'yaawe barena siik'ee. 29 Ayaw gooppe, bare bollaa is's'iyaa Asay mulekka baawa; shin Kiristoosi woosa golliyaa muziyaawaadaaninne naagiyaawaadan ooninne bare bollaa muzeenne naagee. 30 Ayaw gooppe,

nuuni Aa bollaa dumma dumma asatetsaa. 31 S'oossaa Mas'aafay; «Hewaa diraw, attumawe bare aawuwaanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; untunttu laa"uukka itti ashuwaa gidana» yaagee. 32 Ha s'uuray wolk'k'aama tumatetsaa; shin taani hawe Kiristoosabaanne woosa golliyaabaa odee yaagay. 33 Gidooppekka, k'ay asinay huup'yaan huup'yaan machchiyaa bare huup'yaadan siik'anaw bessee; machchattakka bare asinaa bonchchanaw bessee.

6 Naattoo, hinttena yeleeeddawanttoo Godaa bonchchiyaawaadan azzettite; ayaw gooppe, hawe ootsanaw bessiyaawaa. 2 «New ubbabay lo"anaadaaninne sa'aan ne laytsay aduk'k'anaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha» giyaa azazuu S'oossay immana geedda hidootaana de'iyaa koyiro azazuwaa. 4 Aawotoo, hintte hintte naanatuwaa Godaa seeraaninne zoriyaan dichchiteppe attin, untuntta hank'k'etsoppite. 5 Ayilatoo, Kiristoosaw ootsiyaawaadan, hintte godattoo yashshatetsaaninne kokkorssaan suure wozanaappe azzettite. 6 S'oossay geeddawaa ootsiyaawanttudan, Kiristoosa ayilatuwaadan, wozanaappe ootsiteppe attin, asaa nashechchanaw ootsiyaawaadan, Asay be'o giide ootsoppite. 7 Asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, d'ibennaan wozanaappe ootsite. 8 Ayile gidina woy womaannuwaa gidina, I ootsiyaa lo'o ooso ubbaw Goday huup'yaan huup'yaan woytanawaa eriita. 9 Godattoo, hintte ayiletuwaa naassiyaawaa aggiide, untunttoo hewaadan ootsite; hinttenanne untuntta gatsi mooddiyaa Goday, oonanne maaddi pirdennawe, saluwaan de'iyawaa eriita. 10 Wurssetsaan, Godaaninne Aa wolk'k'aama wolk'k'an ubbaa wode minnite. 11 S'alahiyaa iita c'imuwaa te"anaw hintte danddayana mala, S'oossay hinttenttoo immiyaa ollaa mayuwaa ubbaa mayyite. 12 Ayaw gooppe, nuuni bolla saluwaa de'iyaa iita ayaana wolk'k'atuwaanna, mooddiyaawantunna, godatetsay de'iyawantunna ha d'uma biittaa mooddiyaawantunna olettiaawaappe attin, asaana olettokko. (aion g165) 13 Hewaa diraw, iita gallaasaan te"anawunne k'ay wurssetsay gakkanaw wad'ettowaappe guyyiyaan, min ek'k'anaw hintte danddayana mala, S'oossaa olaa miishshaa ubbaa oyk'k'ite. 14 Hewaa diraw, s'eessan sak'k'iyaa danc'c'iyawaadan tumatetsaa danc'c'iide, tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan s'illotetsaa mayyiide, hintte gediyaan c'aammaa wotsiyaawaadan sarotetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw giigiide, min ek'k'ite. 16 He ubbaappe aatsiide, s'alahii yeddiyaa wonddaafiyaa tamaa ubbaa toyissanaw, ammanuwaa ubbaa wode gondalliyaadan oyk'k'ite. 17 Atotetsaa huup'yaan wotsiyaa birataa k'oobiyaadan wotsite; k'ay Geeshsha

Ayaanaa mashshaa gideedda S'oossaa k'aalaa oyk'k'ite. **18** S'oossaa woossiiddenne Aa maaduwa oochchiidde, ubbaa wode Geeshsha Ayyaanan S'oossaa woossite. Hewaa diraw, minnite; salettoppate; geeshshatuwa ubbaw S'oossaa ubbaa wode woossite. **19** K'ay taani yayyenaan wonggalaa s'uura odanaw, S'oossay ta doonaa dooyyiide, haasayiyaawaa immanaadan, tawukka S'oossaa woossite. **20** Taani ha"i k'ashuwaan de'ooppekka, ha wonggalaa diraw taani kiitetteeddawaa; taani aabaa taw bessiyaawaadan yayyenaan odana mala, taw S'oossaa woossite. **21** Shin taani waana de'inttonne ayaa ootsaytantto hinttekka eranaadan, nu siik'o ishay, Godaa oosuwaan ammanetteeda k'oomay Tikik'oosi, tawaa ubbaa hinttenttoo odanawaa. **22** Nuuni ubbay waan de'into hinttenttoo odiide, hinttena minisana mala, taani Aa hinttekko kiittaad. **23** S'oossaa Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe sarotetsayne siik'otetsay ammanuwaana ittippe ishathuwa ubbaw gido; **24** Dochchenna siik'uwaan nu Godaa Yesuusi Kiristoosa siik'iyaa ubbatuwaanna S'oossaa aad'd'o keekatetsay gido. Amen"i.

Pilip'p'isiyoosa

1 Nuuni Yesuusi Kiristoosa oosanchchatuu P'awuloosinne S'imootoosi, Kiristoosa Yesuusan de'iyaaawanttoo, Pilip'p'isiyoosa giyaa katamaan de'iyaa geeshshatoo ubbatoo, ammaniyaawantta kaaletsiyaawanttoonni maaddiyaawanttoo ha dabddaabbiiyaa s'aafeetto. **2** Nu Aawuwaa S'oossaapenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttentoo gido. **3** Taani hinttena hassayiyaa wode ubbaan ta S'oossaa galatay. **4** Hintte koyiro gallassaappe hanno gakkanaw, mishiraachchuwaa k'aalaa odiaawaan taana maaddeedda diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo ubbaw nashechchan S'oossaa woossay. **6** K'ay hinttenttu gidдон lo'o oosuwaa doommeedda S'oossay, Kiristoosi Yesuusi simmiyaa gallassay gakkanaw polanawaa eray. **7** Taani hinttenttoo ubbaw hewaadan k'oppaanaw bessee; ayaw gooppe, taani hinttena ubbaa wode hassayay. Ha'i taani k'ashuwaan de'iyawaaninne wonggalaw mootettiyaawan, k'ay wonggalaa minisa essiyaawaaninne, S'oossay taw kaac'eedda kaac'aa hintteikka taananna gishi akkeeddita. **8** Ayaw gooppe, taani hinttena ubbatuwaa Kiristoosi Yesuusappe yiyyaa siik'uwaan ay keenaa siik'into, S'oossay taw markka. **9** K'ay taani hinttenttoo S'oossaa woossiyaawe hawaa; lo'obaa ayaanneekka dooranaw hinttenttu danddayanaadaaninne, k'ay hinttenttu siik'uu tumu eratetsaananne akeeka ubbaanna ittippe gujji gujji dic'c'anaadan, S'oossaa woossay; yaatiide Kiristoosi simmiyaa gallassan hinttenttu suurenne pokkuu baynnawantta gidana. **11** K'ay hinttenttu shemppuukka S'oossaa bonchchoonne galataw Yesuusi Kiristoosa baggana beettiyyaa s'illotetsaa ayfiyaa ayifana. **12** Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha taana gakkweeddawe mishiraachchuwaa k'aalay aakkanaadan tumu maaddeeddawaa hinttenttu erana mala koyyay. **13** Taani Kiristoosa diraw k'ashetteeddawaa, kaatiyaa golliyyaa naagiyyaa ubbatuunne hawaan de'iyaa haratuu ubbatuu eriino. **14** K'ay taani k'ashetteeddawe nu ishatuwaappe dariyaawanttu Godan loytsi ammanettiide, S'oossaa k'aalaa yashshi baynnaan kasewaappe s'aliide odanaadan maaddeedda. **15** Tumuppe ittuu ittuu k'anaatiyaa dirawunne palumiyaa diraw, Kiristoosawaa odiino; shin haranttu lo'o amuwaan odiino. **16** Hawanttu S'oossay taw wonggalaa naagiyyaa oosuwaa immeedda diraw, siik'iide k'aalaa odiino. **17** Shin yekkonttu taani k'ashuwaan de'ishshin, ta bolla waayiyyaa ahanawaa untunttoo malatina, barena siik'iyaa wolk'k'aama amuwaan Kiristoosawaa

odinoppe attin, wozanaappe odikkino. **18** Ayinne baawa; malatissiyaa odonne gido woy tumu odonne gido, ay ogiyaaninne Kiristoosawaa odooppe, taani hewan nashettay. Sintsanawukka k'ay taani nashettana. **19** Ayaw gooppe, taani hinttenttu woosaaninne Yesuusi Kiristoosa Ayyaanaappe yiyyaa maaduwaan attanawaa eray. **20** Ta wolk'k'aama amuunne S'oossaappe akkana gaade taani nashechchan naagiyyaa naagu ayee gooppe, taani pas'a de'inakka woy hayk'k'inakka yayyenaan, kasewaadan ha'ikka ta kumentsaa asatetsan Kiristoosi bonchchettanawaappe attin, taani haray atto ittibankka yeellatennaan attanaassa. **21** Ayaw gooppe, taw de'uu Kiristoosa; k'ay hayk'uukka taw go'a. **22** Shin taani pas'a de'iyawaan daro go'iyawaa ootsanawaa gidooppe, hak'awaa dooranentto taw eretenna. **23** Taani ha laa'u yewatuwaan metootay; ha de'uwaappe shaakettanawunne k'ay Kiristoosanna ittippe de'anaw amottay; Kiristoosanna ittippe de'iyawe ubbaappe aad'd'eedda daro lo'obaa. **24** Shin taani hayk'k'iyawaappe hinttenttu diraw pas'a de'iyawe hinttena daro koshshiyaawaa. **25** Hawe tuma gidiyaawaa taani geeshshaade eray; k'ay ammanuwaan hinttenttu dic'c'anaadaaninne nashettanaadan, taani hinttenanna ubbaanna pas'a de'ana. **26** Hewaa diraw, taani hinttenanna laa'entsuwaa yiyyaa wode, Kiristoosa Yesuusanna hintte de'iyaa de'uwaan, tabaan c'ee'ettiyaabay hinttenttoo darana. **27** Gidooppekka, hinttenttu hinttenttu huup'ew Kiristoosa wonggalaw bessiyaa de'uwa de'ite; taani hinttena baade woy be'ana d'ayina, hinttenttu itti k'ofaan minniide ek'k'eeddawaanne, k'ay wonggalaa ammanoo itti wozanaa gidide ittippe baas'etiyaawaa sisana. **28** Hintte morkketoo ayanka yayyoppite; hewe untunttoo untunttu bashaa d'iishissee; shin S'oossay hinttena s'o'onissiyaa diraw, hinttenttoo atotetsaa d'iishissee. **29** Ayaw gooppe, Kiristoosaw ootsiyaa kaac'ay hinttena gakkweeddawe hinttenttu aan ammanana s'alalaassa gidennaan Aa diraw waayiyaakka akkanaassa. **30** Taani kase baas'etishshin hinttenttu be'eeddawaa mala baas'iinne k'ay ha'ikka taani baas'etiyaawaa hinttenttu sisiyaawaa malay hinttena gakkweedda.

2 Kiristoosan hinttenttu de'iyaa de'uu hinttena wozantsii? Aa siik'uu hinttena mentsetsii? Geeshsha Ayyaana hinttenttoo ittippetetsay de'ii? Hintte ittuu ittoo keekiiteennee k'arettiitee? **2** Yaatooppe, hinttenttu k'ofaan, siik'uwaan, wozanaaninne k'ofaa poluwaan ittuwaa gidide, taana polo nashechchite. **3** Hinttena siik'iyawaan woy c'ee'ettanaw koyiyaa mela amuwaan ittibaanne ootsoppite; shin ittuu ittuwaappe d'ok'k'ay yaagiide k'oppennaan, ittuu ittoo hinttenttu huup'iyaa kawushshite. **4** K'ay ittuu ittuwaa

go"iyaawaa koyyanaappe attin, hinttenttu huup'e s'alalaa go"iyaawaa koyyoppite. 5 Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ha ashikketetsaa k'ofay k'ay hinttenanka de'anaw bessee. 6 I ubbaa wode S'oossaa gidiide de'eedda; shin I wolk'kaan S'oossaa keena gidiyaa maatay de'iyawaa bessiyaawaadan paydibeenna. 7 Shin I bare sheniyaan ubbabaa aggiide, ayiliyaa med'etaa akkeedda; k'ay asaa malatiide k'onc'c'eedda. 8 I barena kawushsheedda; hayk'oo, ubbaa haray atto, mask'k'aliyaa bolla hayk'k'anawukka azazetteedda. 9 Hewaa diraw, S'oossay Aa loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda; k'ay suntsaa ubbaappekka aad'd'iyaa d'ok'k'a suntsaa aw immeedda. 10 Hewaa diraw, saluwaaninne sa'aan, sa'aappe garssan de'iyaa ubbay, Yesuusa suntsaa bonchchanaw gulbbatana. 11 K'ay Asay ubbay Yesuusi Kiristtoosi Godaa yaagiide, S'oossaa Aawuwaa bonchchoo markkattana. 12 Hewaa diraw, ta dabbatoo, taani hinttenanna de'iyaa wode ubbaan hinttenttu taw azazetteeddawaadan, ha"i taani hinttenttu matan de'enna wodekka, hinttenttu kasewaappe aatsiide taw azazettanaw bessee; yashshatetsaaninne kokkorssaan hinttenttu atotetsaa polanaw ootsite. 13 Ayaw gooppe, S'oossay hinttena barew eeno giissanaadaanne k'ay I k'oppeeddawaa hinttenttu ootsanaadan hinttenttu giddon ubbaa wode ootsee. 14 Geellanne nagaranchcha asaa giddon pokkuu baynnawanta, geeshshatuwaa, S'oossaa naanatuwaadanka pokkuu baynnawanta gidite; k'ay zuuzummennan woy iitabaa k'oppennaan ubbabaa ootsite. He asaa giddonkka saluwaan poo'iyaa s'oolinttiyaadan poo'iidde, 16 de'uwa mishiraachchuwaa k'alaa untunttoo odite; he wode ta daaburayne ta oosuu mela d'ayibeennawe eretiyya diraw, Kiristtoosi simmiyaa gallassi taani hinttenan c'ee'ettana. 17 Haray atto hinttenttu ammanuu S'oossaw yarshshiyaa yarshshuwaa bolla ta suutsay ushshaa yarshshuwaadan gukkooppekka, taani nashettay; hinttenanna ubbaanna ittippe nashettay. 18 Hewaadan hintteka k'ay nashettanaw bessee; taananna ittippe nashettite. 19 Shin taani hinttenttu de'uwaabaa sisaade nashettanaadan, S'imootoosa hintteko ellekka yeddanaawaa Godaa Yesuusan ammanettay. 20 Ayaw gooppe, hinttenttu de'uwaabaw wozanaappe hirggiyaa Aa mala Asay haray ooninne taw baawa. 21 Ayaw gooppe, haratuu ubbatuu barenttu huup'e go"aa koyyiino; Yesuusi Kiristtoosawaa koyyikkino. 22 Shin na'ay bare aabbu ootsiyaawaadan, S'imootoosi taananna ittippe gidiide, wonggalaa oosuwa ootseeddawaan, ammanettiyya asaa gidiyaawaa erisseeddawaa hinttenttu eriita. 23 Hewaa diraw, taani yewuu haniyaawaa be'aade, ellekka Aa hintteko yeddana gaade k'oppay. 24 Taani ta huup'ew

mata wodiyaan hintteko baanawaa Godan ammanettay. 25 Shin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, taananna ittippe ta bagga gidiide ootseeddawaa, oletteeddawaanne, k'ay taana maaddiyaawaan hinttenttoo kiittiide ootseeddawaa hintteko kiittanaw koshsiiyaawaa k'oppaad. 26 Ayaw gooppe, I hinttena ubbaa be'anaw laamotee; k'ay I saketteeddawaa hinttenttu siseedda diraw, bare wozanaan daro metootee. 27 I tumu sakettiide, hayk'k'i atteedda; shin S'oossay aw k'aretteedda; Aa s'alalaw gidennaan kayyuu kayyuwaa bolla gujettennaadan, tawukka k'aretteedda. 28 Simmi hinttenttu laa'entsuwaa Aa be'iide nashettanaadan, tawukka ta wozanaa kayyuu irs's'anaadan, taani ellekka Aa hintteko yeddana. 29 Hewaa diraw, Godan de'iyaa ishaadan, kumentsaa nashechchan Aa mokiite; k'ay Aa malatiyaa asaa ubbaakka bonchchite. 30 Ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'ew taana maaddana danddayenna maaduwa maaddanaw, Kiristtoosa oosuwa diraw, bare shemppuwaa sheneko giide, hayk'k'i atteedda.

3 Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaaliyaawanttoo, Goday hinttenttoo nashechchaa immo. Taani kase s'aafeeddawaa zaaretsaade s'aafiyaawe taana waayissenna; k'ay he s'aafiyaawe hinttena naagana. 2 Iitabaa ootsiyaawantuppe, he kanatuwaa eeshshay de'iyawantuppe, k'as's'aray koshshee giyaa asatuwaappe naagettiite. 3 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa Geeshsha Ayyaanan S'oossaw goyinniyya dirawunne nu de'uwaan Godaa Kiristtoosa Yesuusan nashettiyya diraw, tumu k'as's'araa k'as's'aretteeddawantta; asatetsaa bolla oosettiyaawan ammanokko. 4 K'ay taw ta huup'iyanka ta asatetsan ammanettiyaawe de'ee. Ay asayne bare asatetsan ammanettiyaawe barew de'ee giide k'oppooppe, taani aappe loytsa aad'd'ay. 5 Taani yelettoodeppe hosppuntsa gallasaan k'as's'arettaad. Taani yeletaan Israa'eeliyaa; Biiniyaama zare; walakay bayinna Ayihuda asaa. Ayihuda higgiiyaa naagiyaawaan gidoope, taani Parisaawe; 6 Ayihuda ammanoo seelaa gidoope, taani ammaniyaawantta waayissaaddi; itti uray Muse higgew azazettiide s'illiyaawaa bagga gidoope, taanan pokkobay beettibeenna. 7 Shin taana go"iyaa he ubbabaa Kiristtoosa diraw bayeeddawaadan payday. 8 Tumakka, hewanttu s'alalaa gidenna; taani ta Godaa Kiristtoosi Yesuusa eriyaawe ubbabaappe loytsi aad'd'iyaa diraw, ubbabaa taana mulekka go"ennawaadan payday; taani Aa diraw ubbabaa yegga bashaaddi. Kiristtoosa demmanawunne aanana de'anaw ubbabaa wora oleeddawaadan payday; taani Muse higgew azazettaade demmiyaa ta huup'e s'illotetsay taw baawa. Kiristtoosa ammanina, S'oossay

immiyaa s'illotetsay, ammanuwaan S'oossaa matappe yiyaa s'illotetsay taw ha'i de'ee. 10 Taani Kiristoosanne Aa dendduwaa wolk'kaa eranaw koyyay; yaataade taani ta huup'ew hayk'uwaappe denddana yaagiyaawaan, Aa waayiyyaa aanana waayettanawunne Aa hayk'uwaan Aa malatanaw amottay. 12 Taani ha'i demma diggaad woy taanan bali baawa giikke. Shin Kiristoosi Yesuusi taana barew ootseedda woytaa demmana gaade elleellay. 13 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani hewaa demma diggaad gaade k'oppikke; shin taani ittibaa ootsay; taappe guyyenna de'iyawaa dogaade sintsan de'iyawaa oyk'kanaw wad'ettay. 14 S'oossay Kiristoosi Yesuusa baggana bolla de'oo s'eesiyyaa woytaa akkanaw, ta gakkanaw wos'ay. 15 Simmi nuuni Ayyaanan minneeddawantuu ubbatuu hawaa k'oppanaw bessee; k'ay hintteppe amareedawanttoo ayaaninne dumma k'ofay de'ooppe, hewaakka S'oossay hinttenttoo k'onc'c'issana. 16 Gidooppekka, nuuni hanno gakkanaw de'eedda maaraadan, ane sintsaw he maaraa kaalloyyte. 17 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani haniyaawaadan hanite. Nuuni hinttenttoo leemisuwaa gideeddo; hewaadan hintteikka nuuni hinttenttoo leemisuwaa gideedda maaraa kaalliyaawantta akeekite. 18 Ayaw gooppe, taani hewaa hinttenttoo kase c'orattoo odaaddi; k'ay ha'i laa'entsuwaakka afos's'aadde hinttenttoo oday; Kiristoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'keeddawoo barenttu shemppuu barena morkke ootseedda daro asatuu de'iino. 19 Untunttu wurssetsay bashshaa; untunttu uluu untunttoo S'oossaa; yeellatanaw bessiyaawan untunttu otorettiino; k'ay ha sa'aabaa s'alalaa k'oppiino. 20 Ayaw gooppe, nu biittay saluwaana; nuuni k'ay saluwaappe yaana nuuna ashshiyaa Godaa Yesuusi Kiristoosa naageetto. 21 Kiristoosi ubbabaa bareppe garssan wotsanaw danddayyaa bare wolk'kan, nu daaburanchcha asatetsaa laammiide, bare bonchcho asatetsaa malatissiide ootsana.

4 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani siik'iyawanttoo, laamotiyaawanttoo, taana nashechchiyaawaanttoo, taana d'ok'ku ootsiyaawanttoo, ta dabbatoo, simmi Godan hinttenttu min ek'kanaw bessee. 2 Ewoodenne Sins'iikee, hinttenttu laa'uukka k'ofaan ituwaa gidiide, Godan de'anaadan, taani hinttena zoray. 3 K'ay taananna ootsiyaa ammanetteedawoo, neeni ha mac'c'a asatuwaa maaddanaadan, taani neena woossay; ayaw gooppe, untunttu taanannanne untunttu suntsay S'oossaa de'uwaa mas'aafan s'aafetteedda K'alemins's'oosanna k'ay taananna ittippe ootsiyaa haratuwaa ubbaanna wonggalaa ubbasaa gatsanaw daabureeddino. 4 Godaanna hinttenttu

de'iyaa de'uwaan ubbaa wode nashettite; taani hawaa gujaadekka gay; nashettite. 5 Asay ubbay hinttenttu ashikketetsaa ero; Goday matan yaana. 6 S'oossaa hinttenttu woossiyyaa woosaa ubbaan Aa loytsi galatiidde, hinttena koshshiyaawaa ubbaw woossiteppe attin, ittibawukka hirgoppite. 7 K'ay asaa eratetsaa ubbaappe aad'd'iyaa S'oossaa sarotetsay hinttenttu wozanaanne hinttenttu k'ofaa Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana naagana. 8 Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu wozanaan lo'obaanne galatissiyaawaa k'oppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaawaa ubbaa, bayizzuwaa gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siik'uwaa ubbaa, suure gidiyaabaa ubbaa k'oppite. 9 Hinttenttu taappe tamaareeddawaa, akkeeddawaa, siseeddawaanne be'eeddawaa ubbaa ootsite; k'ay nuw sarotetsaa immiyaa S'oossay hinttenanna ittippe gidanawaa. 10 Shin daro wodiyaappe guyyiyaan, ha'i hinttenttu tawaa laa'entsuwaa k'oppanaw doommeedda diraw, taani Godan loytsa nashettay; taw k'oppanaw hinttenttoo injjetennan is's'eeddawaappe attin, taw k'ofaa k'oppiita. 11 Taani hawaa taana meteedda diraw giikke; ayaw gooppe, taw de'iyababay taw gidana giyaawaa taani tamaaraad. 12 Taani metootiide wooti de'anentto eray; k'ay durettiide de'iyaweekka ayentto eray; hak'an gidinakka awude gidinakka, taani kaluwaanne koshshaa k'ay pac'aanne palahaa tamaaraad. 13 Kiristoosi taw immeedda wolk'kan, ubbabaa ootsanaw taani danddayay. 14 Gidooppekka, hinttenttu ta metuwaa taananna metootiide daro loytseeddita; 15 Pilip'p'isiyoosa asaw, wonggalaa mishiraachchuu koyro hintte gidon odetteedda; shin taani Mak'idooniyaappe keseedda wode, taana ammaniyyaa hinttentuppe attin, haray maaddibeennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita; k'ay immiyaabankka akkiyaabankka hintteppe attin, haray taana maaddibeenna. 16 Ayaw gooppe, taana metuu oyk'keedda wode, haray atto taani Teselonk'k'en de'ishshinkka taana zaari zaariide maaddeeddita. 17 Taani hintteewaa bolla harabay gujettanawaa koyyiyaawaappe attin, woytaa s'alalaa akkanaw koyyikke. 18 Shin taani hinttenttu immeeddawaa ubbaa akkaad; k'ay taw palahiide gidiyaawe de'ee. Hintte kiitteedda ubbabaa Eppafiroditoosappe akkaad; koshshiyyaa ubbay taw de'ee. Hintte taw kiitteedda imuu S'oossaw sawuwaa toshikku giyaanne l dosiyaa, Aa nashechchiyya yarshshuwaa mala. 19 K'ay ta S'oossay bare bonchcho duretetsaa daruwaan Kiristoosi Yesuusa baggana hinttena koshshiyaawaa ubbaa hinttenttoo immana. 20 Nu S'oossaw, nu Aawoo med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen*"i.* (aiōn g165) 21 Kiristoosi Yesuusawaa gidiyaa

S'oossaa asatuwaa ubbatuwaa saro giite. Taananna hawaan de'iyaa ishatuu hinttena saro giino. ²² Hawaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuu, ubbaappekka aatsiide Kaatiyaa K'eesaare golliyaan de'iyaawanttu hinttena saro giino. ²³ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna gido.

K'olaasiyaasa

1 Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiiteeddawaa gideeddawenne nu ishay S'imootoosi, 2 K'olaasiyaasa giyaa katamaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo, Kiristtoosan ammanetteeda ishato ha dabddaabbiiyaa s'aafeetto. S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttentoo gido. 3 Nuuni hinttentoo woossiidde, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, S'oossaa ubbaa wode galateetto. 4 Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusa hinttentu ammaniyaawaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa siik'iyawaa siseeddo. 5 Tumu kiitay wonggalay koyiro hinttekko yeedda wode, S'oossay sintsaappe immana geeddawaa siseeddita. Simmi hinttentu ammanuunne siik'uu saluwaan giigiide naagiyaa, S'oossay sintsaappe immana geeddawan doometteedda. 6 He wonggelii hinttekko kakkeedda; hinttentu Aa sisoodeppenne S'oossaa aad'd'o keekatetsaa tumatetsaan eroodeppe doommiide, hinttentu gidдон de'iyawaadanka, biittaa ubbaan anjuwaa aheenne ubbasaa aakkee. 7 Hinttentu hewaa nuunanna ittippe k'ooma gideedda siik'o Eppaafiraappe tamaareddita; I nu diraw Kiristtoosaw ammanettiide ootsiyaawe, 8 S'oossaa Ayyaanan haratuwaa hinttentu siik'iyawaa nuw odeedda. 9 Hewaa diraw, nuuni k'ay hewaa siseedda gallasaappe doommiide, S'oossay hinttentoo bare sheniya eiyaa eratetsaa, S'oossaa Ayyaanay immiyaa aad'd'eedda eratetsaannanne akeekaana ittippe kuntsiide immanaadan, ubbaa wode balenaan S'oossaa woosseetto. 10 Hewaappe guyyiyaan, Goday koyyiyaawaadan hinttentu de'anawunne, ubbaa wode Aa nashechchiyaabaa ootsanaw danddayana; hinttentu ootsiyaa lo"o oosuwaa ubbaan hinttentu de'uu go"ana de'iyawaa gidanawaa; k'ay S'oossaa eriyaawan dic'ci dic'ci baanita. 11 Hinttentu ubbaan nashechchan genc'c'anaadaaninne danddayanaadan, S'oossay bare bonchchuwaa gitatetsaadan immiyaa wolk'k'aa ubbaan minnite. 12 K'ay S'oossaa naanaatoo giigeedda poo'o kawutetsaa laattanaw, nuuna danddayisseedda S'oossaa Aawuwaa galatite. 13 I nuuna d'umaa wolk'k'aaappe ashshiide, bare siik'iyaa Na'aa kawutetsaakko pintseedda. 14 K'ay I bare Na'aan nuuna woziide, nu nagaraa atto geedda. 15 Kiristtoosi beettana S'oossaa k'onc'c'issiyawaa; I med'etteeddawaa ubbaappe aad'd'iyaa bayira Na'aa. 16 Ayaw gooppe, ubbabaykka aan med'etteedda; beettiyaawanttu, beettenawanttu, ayyaanatuwaappe beettiya wolk'k'ayenne godatetsay, d'ok'k'atetsayenne maatay, saluwaaninne sa'aan de'iyaa

ubbabaykka Aaninne Aw med'etteedda. 17 I ubbabaappe kase de'eedda; ubbabaykka Aan bare sa'aa sa'aa oyk'k'iide de'ee. 18 I bare huup'ew, woosa gollew huup'enne de'o; I ubbaappe bolla gidana mala, kasetiide hayk'uwaappe dendeedda Bayira Na'aa gideedda. 19 Ayaw gooppe, S'oossay koyyeeddawaadan, Aan S'oossatetsaa kumentsay de'ee. 20 Yaatina S'oossay Kiristtoosa baggana ubbabaa barenanna sigetsanaw yewuwaa k'achcheedda; bare Na'ay mask'k'aliyaa bollan gusseedda suutsan saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabaa barenanna sigetseedda. 21 Hawaappe kase, hinttentu iitabaa k'opeedda dirawunne ootseedda diraw, S'oossaappe shaaketiide, Aanana morkketteeddita. 22 Shin S'oossay ha"i hinttentu pokkobay bayinnawantanne k'ay geeshshatuwaa ootsiide, bare sintsa shiishshanaw, bare Na'aa hayk'k'eeddawaa asatetsan barenanna hinttentu sigetseedda. 23 Hewe hinttentu tumu ammanuwaan min ek'k'iide, mishiraachchuwaa k'aalaa sisiide, sintsaappe akkana geeddawaappe k'aas's'ennan minniide de'ooppe hanana; he wonggalaa mishiraachchuu sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa matan odetteedda. Taani P'awuloosikka mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaa gidaaddi. 24 Taani hinttentoo waayetteedda diraw, ha"i nashettay; Kiristtoosi bare huup'ew, hewaa giyaawe woosa gollew, waayettishin pac'c'eeddawaa taani ta bollaa sakuwaan kuntsay. 25 S'oossay taana hinttentu maaddiyaawaanne Aa k'aalaa polaade odiyaa k'oomatetsaa kiitaa taw immeedda. 26 Ha k'aalay hawaappe kase bagga ubbaan, asaa ubbaw erettennaa geemmiide de'ee; shin barena ammaniyaawanttoo S'oossay ha"i k'onc'c'isseedda. (aiōn g165) 27 S'oossay Ayihuda gidenna asaw wotseedda ha asaw k'onc'c'ibeenna bonchchuwaanne dure yewuu ayentto geeshshatuwaa erissanaw koyyeedda; ha asaw ha"i k'onc'c'eeddawe ayee gooppe, Kiristtoosi hinttentun de'iyawaa; hewaa giyaawe S'oossaa bonchchuwaa aanana hinttentu akkanawaa. 28 Hewaa diraw, nuuni asaa ubbaw Kiristtoosawaa odeetto; asaa ubbaa Kiristtoosan kumentsaa asaa ootsiide, S'oossaakko shiishshana mala, nuw aad'd'eedda eratetsaa ubbaan hinttentu seerettonne tamarisseeddo. 29 Taani hawaa polanaw, taanan ootsiyaa Kiristtoosi taw immiyaa wolk'k'an baas'etayenne daaburay.

2 Taani hinttentoonne Lodook'iyaa giyaa katamaan de'iyaa asatoonne k'ay taana be'ibeenna ammaniyaawanttoo ubbatoo ay keenaa baas'etaadditantto hinttentu erana mala koyyay. 2 untunttu wozanay minnana mala, siik'uwaan ittippe gidiide, tumu akeekan beettiya duretetsaa ubbaa untunttu akkana malanne k'ay untunttu S'oossay asaw k'onc'c'issibeennawaa, Kiristtoosa Aa huup'ew erana

mala, taani daaburay. 3 Geeman S'oossay minjjeedda erayenne aad'd'edda eratetsay ubbay Aan de'ee. 4 Ooninne hinttentta c'immiyaa k'aalaan baletsena mala, taani hinttentta hassayissay. 5 Ayaw gooppe, taani hinttenttu matappe haakkaade de'ooppekk, ayyaanan hinttentunna de'ay; hinttenttu de'iyaa maaraanne Kiristoosa hinttenttu minniide ammaniyaawaa be'aade nashettay. 6 Simmi hinttenttu Godaa Kiristoosi Yesuusa akkeeddawaadan, Aan de'ite. 7 Aan s'ap'uwaa yeddiide dic'c'ite; hinttenttu tamaareeddawaadan ammanuwaan minnite; S'oossaa ubbaa wode galatite. 8 Kiristoosappe gidenna timirttiyaan, ha sa'aa mooddiyaa ayyaanatuwaa timirttiyaaninne, asaappe yeedda eratetsan, k'ay mela c'imuwaan hinttentta ooninne omoodenna mala naagettite. 9 Ayaw gooppe, Kiristoosa asatetsaa bollan S'oossatetsaa med'etaa kumentsay de'ee. 10 K'ay ubbaa ayyaanatuwaa kaappotetsawunne godatetsaw ubbaw huup'e gidiyaa Kiristoosappe kumentsaa de'uwaa demmeeddita. 11 Hinttenttu Kiristoosanna itti asaa mala gidiide, asaa k'as's'araa mala gidennaan, hinttenttu nagaranchcha med'etaa diggiyaa k'as's'araa, hawekka ashuwaa k'as's'araa gidennaan Kiristoosi ootseeddawaa. 12 Hinttenttu s'ammak'etteedda wode, Kiristoosanna moogettiide, Kiristoosa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa wolk'k'aa ammaneedda diraw, ooratsa de'oo s'ink'k'atan Kiristoosanna ittippe denddeeddita. 13 Hinttenttu hinttenttu naak'uuwaaninne hinttenttu ec'a asatetsaa k'as's'arettennan aggeeddawan hayk'k'iide de'iyaa wode, S'oossay hinttenttu naak'uwaa atto giide, Kiristoosanna hinttentta pas'a wotseedda. 14 Nuuna is's'iyaa, ac'uwaa paramaa Aa c'aak'uwaaanna ittippe S'oossay daakkeedda; mask'k'aliyaa bollan d'ishiide, ogiyaappe diggeedda. 15 Kiristoosi he mask'k'aliyan kaappatuwaappenne godatuwaappe wolk'k'aa wotsi akkiide, bare s'oonuwaanne omoodetteeddawantta k'onc'c'iyaan besseedda. 16 Hewaa diraw, muusaaan woy ushshaan, baalaa gallassaa woy agenay s'eeriyaa wodiya banchchiyaawan, woy Sambbataa banchchiyaawan, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo. 17 Hawanttu sintsaappe yaana yewatoo eeshuwaa; shin tumatetsay Kiristoosawaa. 18 Wordduwaa ashikke malatanawunne kiitanchchaw goyinnanaw koyiyaawe, be'ibeennawaa sas'aan be'aaddi giide otorettiyaawe, asatetsaa k'ofaan c'oo ayyiyaawe, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo. 19 Hewaa mala Asay huup'e gidiyaa Kiristoosa minisi oyk'k'eeddawaa leppisse. Bollaa ubbay he huup'yaappe wolk'k'aa demmiide, bollan de'iyaa kuriyaannanne s'ap'uwaaanna ittippe oyk'k'ettiide, S'oossay dichchiyaa dishuwaadan dic'c'ee. 20 Hinttenttu ha sa'aa mooddiyaa ayyaanatuwaappe haakkiide,

Kiristoosanna hayk'k'eeddita; yaatina, ayaw ha sa'aa wogaan de'iyaa asaadan de'itee? «Oyk'k'oppa; baara be'oppa; bochchoppa» yaagiya higgetoo ayaw azazettiite? 22 Ha ubbabaykka Asay med'd'edda higgenne timirtte gidiyaa diraw, wodiyaappe guyyiyaan d'ayana. 23 Unttuntu kiitanchchaw goyinniyaawaaninne wordduwaa ashikke malatiyaawaan k'ay barenttu asatetsaa gil'k'issiyaawan aad'd'edda eranchcha malatiino; shin ashuwaa amuwaa digganaw go'enna.

3 Simmi hinttenttu Kiristoosanna hayk'uwaappe denddeeddawaa gidoope, S'oossappe ushechcha baggana utteedda Kiristoosi de'iyaa saan saluwaan de'iyawaa minisi koyyite. 2 Saluwaan de'iyawaa hinttenttu k'oppaanaappe attin, sa'aan de'iyawaa k'oppoppite. 3 Ayaw gooppe, hinttenttu hayk'k'eeddita; k'ay hinttenttu shemppuu S'oossaan Kiristoosanna geemmeedda. 4 Hinttew de'o gideedda Kiristoosi k'onc'c'iyaa wode, he wode hinttekka aanana bonchchuwaan k'onc'c'ana. 5 Hewaa diraw, hinttentun de'iyaa ha sa'aa amotuwwa wod'ite; hewanttukka woshummiyaawaa, tunatetsaa, woshummanaw koyiyaawaa, iita amuwaa, miishshaa amottiyaawaa. Yoranchchaa gidussay eek'aw goyinniyaawaappe dummatenna. 6 Hawanttu gaasuwaan, S'oossay azazettena asatuwaa hank'k'ettanawaa. 7 Kase hinttenttu ha iita k'ofatuwaan de'iyaa wode untuntun moodetteeddita. 8 Shin ha"i hinttenttu k'ay hank'k'uwaa, yiluwaa, is'uwaa, hinttenttu doonaappe kesiyaa c'ashshaanne yeellayiyaa haasayaa hawantta ubbaa hintteppe d'ayissite. 9 Ittuu ittoo worddotoppite; ayaw gooppe, nagaranchcha med'etaa Aa oosuwaanna hintteppe d'ayissi diggiide, 10 S'oossay, Aa med'd'eeddawe, barena malatissanawunne barew de'iyaa eratetsaa ubbaa immanaw, ubbaa wode ooratsiyaa ooratsa med'etaa mayyeeddita. 11 Ha ooratsa med'etaan, Giriike asaa woy Ayihuda asaa, k'as's'aretteeddawaa woy k'as's'arettibeennawaa, imatsatuwaanne ayinne tamaribeennawaa, ayiliyaa woy womaannuwaa giide shaakkiyaabay baawa; huup'e allaalli Kiristoosa; I ubbankka de'ee. 12 Hewaa diraw, S'oossay dooreeddawantudan, geeshshanne siik'yaawantta gidiide, maarotetsaa, k'aretaa, keekatetsaa, hinttenttu huup'iyaa kawushshiyaawaa, ashikketetsaanne danddayaa mayyite. 13 Ittuu ittuwaawaa danddayite; ooninne bare laggiyaa bolla hank'k'etteeddawe de'ooppe, ittuu ittoo atto yaago. Kiristoosi hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekka atto giite. 14 Hewaa ubbaa bolla, ubbabaa ittippe shiishshi k'achchiyaa siik'uwaa mayyite. 15 Kiristoosi immiyaa sarotetsay hinttentta mooddo; ayaw gooppe, S'oossay hinttentta itti asaa ootsiide, he sarotetsaw s'eeseedda S'oossaa galatite.

16 Kiristtoosa k'aalay hinttentu wozanaan kumiide de'o; hinttentoo de'iyaa aad'deedda eratetsaa ubbaan ittuu ittuaa tamarissitenne zorite; hinttentu wozanaan S'oossaa galatiidde, woosaanne mazimuriyaa, S'oossaa suntsaa d'ok'ku ootsiyaa yetsaa yes's'ite. 17 Hintte ay haasayaawaa woy ay ootsiyaawaa gidoopekka, Aawuwaa S'oossaa Yesuusa baggana galatiidde, ootsiyaawaa ubbaa Godaa Yesuusa suntsan ootsite. 18 Machchetoo, ammaniyaa asaw bessiyaawaadan, hinttentu asinaw moodettite. 19 Attuma asatoo, hinttentu mac'c'a asaa siik'ite; untuntunna woppu giide de'ite. 20 Naatoo, hinttentta yeleeeddawantoo ubbabaan azazettite. Ayaw gooppe, hinttentu untuntoo azazettiyaawe S'oossaa daro nashechchee. 21 Aawotoo, hinttentu naanay wozanaa bayenna mala, untuntta yiloyoppite. 22 Ayiletoo, sa'aan hinttentoo godaa gidiyaawantoo ubbabaan azazettite; Godaw yayyiide, suure wozanaan ootsiteppe attin, asaa nashechchanawunne Asay be'o giyaawaan azazettiyaawantaa gidoppite. 23 Hintte ootsiyaa oosuu ubbaa asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, wozanaappe ootsite. 24 Godaa Kiristtoosaw hinttentu ootsiyaa diraw, I barewantoo immanaw giigissi wotseeddawaa hinttentu laattanawaa akeekite. 25 Balabaa ootseedda uray ooninne, bare ootseedda balaadan woytaa akkana; ayaw gooppe, S'oossay pirdiidde, oonanne maaddenna.

4 Godatoo, hinttewukka saluwaan Goday de'iyawaa eriide, hinttentu ayiletoo s'illotetsaaninne suuretetsaan koshshiyaawaa ootsite. 2 S'oossaa aggenaan woossite; k'ay woossiidda azallenan, Aa galatiidde woossite. 3 K'ay hinttentu woossiyaa wode ubbaan, kaseedeppe asaw k'onc'c'ibeennawaa, Kiristtoosawaa nuuni odana mala, S'oossay nuw injeyanaadan, nuwukka S'oossaa woossite; ayaw gooppe, ha'i taani k'asho golliyaan de'iyawe hewaassa. 4 K'aykka taani bessiyaawaa keenaa k'onc'c'issaade ha yewuwaa odana mala, taw S'oossaa woossite. 5 Hinttew de'iyaa wodiya go'i bayinnasaan d'ayissennan, ammanennawantu matan c'inc'c'atetsaan de'ite. 6 Hinttentu asaa ubbaw wooti zaaranaw bessintto erana mala, hinttentu haasayay ubbaa wode, sisanaw lo'iyawaanne nashechchiyaawaa gidanaw bessee. 7 Nu siik'o ishay Tikik'oosi, taananna ittippe Godaa oosuwaan k'oomaa gideedda ammanettiyaa oosanchchay, ta de'uwaabaa hinttentta erissana. 8 Taani Aa hinttekko kiittiyaawe, nuuni waan de'into hinttentoo I odiide, hinttentta mentsetsana diraassa. 9 Anaasimoosi, ammanettiyaa siik'o ishay, hinttentu gadewe, aanana ittippe hinttekko bee; untunttu hawaan haniyaa ubbabaa hinttentta erissana. 10 Taananna

k'ashuwaan de'iyaa Ariss's'irokoosinne Barnnaabaasaw aawuwaa gideedda Mark'k'oossi hinttentta sarotiino; taani hinttentta kase azazeeddawaadan, Mark'k'oossi hinttekko booppe, wozanaappe Aa mokiite. 11 Yoss's'oosa giyaa Yesuusikka hinttentta saro saro gee; Ayihuda asatuwaappe taananna S'oossaa kawutetsaw ootsiyaawe, ha heezzu asatuwaappe haray baawa; hawanttu taana daro maaddeeddino. 12 Eppaafiri, hinttentu gadewe, Kiristtoosi Yesuusa k'oomay, hinttentta saro saro gee. I hinttentu S'oossaan minniide ek'k'anaadaaninne S'oossay koyiyaawe ubbay ayentto eriide, poli ammananaadan, ubbaa wode S'oossaa minisi woossee. 13 Ayaw gooppe, I hinttentoo, Lodook'iyaa asawunne Hirapoliisa giyaa katamaa asaw daro daaburiyaawaa taani markkattay. 14 Nu siik'o dottorii Luk'aasinne Deemaasi hinttentta saro de'itee yaagiino. 15 Lodook'iyaa de'iyaa nu ishatoonne Nimppiw k'ay izi golliyaan shiik'iyaa ammaniyaa asatoo nu sarotaa odite. 16 Ha dabddaabbiiyaa hinttentu nabbabeeddawaappe guyyiyaan, Lodook'iyaa ammaniyaawantookka nabbabissite; hinttekka Lodook'iyaa ammaniyaawantukka hinttentoo yeddiya dabddaabbiiyaa nabbabite. 17 K'ay Arkkipoosaw, «Goday new immeedda oosuwaa polanawaa dogoppa» yaagiide odite. 18 Taani P'awuloosi, ta kushiyan sarotaa s'aafeeddawaa hawaa be'ite; taani k'ashuwaan de'iyawaa dogoppite. S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttentunna gido.

1 Teselonk'k'e

1 Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaas asatoo ha dabddaabbiiyaa s'aafeetto; hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttoonni Godaa Yesuusi Kiristoosawanttoo, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay gido. **2** Nuuni woosaan S'oossaa galatiidde, ubbaa wode hinttena ubbatuwaas hassayeetto. **3** Nuuni nu S'oossaa, nu Aawuwaas sintsan ammanuwaan hinttenttu ootseedda oosuwaanne, siik'uwaan hinttenttu daabureedda daaburaa, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristoosaa hintte'w de'iyaa hidootaan genc'c'iyaa genc'c'uwaas ubbaa wode hassayeetto. **4** Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hinttena siik'iyaa'waanne hinttena barew naanaa ootsanaw dooreeddawaa nuuni ereetto. **5** Ayaw gooppe, nuuni wonggalaa, wolk'k'aan, Geeshsha Ayyaanaanne he wonggelii tuma gideeddawaa wurssi ammaniyaawaan hinttenttoo aheeddawaappe attin, asaa k'aalaa s'alalaan ahibeykko. Nuuni hinttenanna de'iyaa wode, hinttenttu diraw waan de'eeddentto, hinttenttu eriita. **6** K'ay hinttenttu daro waayetoopeekka, Geeshsha Ayyaanay immeedda nashechchaan kiitaa akkeeddita; hewan nu leemisuwaanne Godaawaa kaalleeddita. **7** Hewaa diraw, Mak'idooniyaanne Akaayiyaa giyaas gadiyaan de'iyaa ammaniyaas ubbatoo leemisuwaas gideeddita. **8** Ayaw gooppe, Godaa k'aalay hintteppe kesiide, Mak'idooniyaanne Akaayiyaa s'alalaan sisettebeenna; shin S'oossaa hinttenttu ammaniyaawe ubba saan sisetteedda. Simmi nuuni haasayanaw koshshishshin attowe ayinne baawa. **9** Ayaw gooppe, nuuni hinttekkoo beedda wode, hinttenttu nuuna wooti mokkeeddenttonne k'ay hinttenttu hinttenttu eek'aw ootsiyaawaa aggiide, worddotenna de'uwaas S'oossaw ootsanaw waan S'oossaakko simmeedditentto, untunttu barenttu huup'iyaa haasayiino. **10** K'ay S'oossaa Na'ay Yesuusi, S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe, nuuna sintsaappe yaana S'oossaa hank'k'uwaappe ashshiyaawe saluwaappe yaanawaa hinttenttu naagiyaawaa untunttu haasayiino.

2 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttekkoo beeddawe mela gidennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita. **2** Shin nuuni hinttekkoo yaanaappe kase Pilip'p'isiyoosa giyaas katamaan waayetteeddawaanne boretteeddawaa hinttenttu eriita; daro p'alk'k'etsay de'ooppeekka, hinttenttoo Aa mishiraachchuwaas k'aalaa odana mala, S'oossay nuw minotetsaa immeedda. **3** Nuuni hinttena woossiyaawe baliide woy tunatetsaan woy geniyaan gidenna. **4** Shin S'oossay wonggalaa hadaraa akkanaw nuuni ammanettiyaawantta

gidina, nuw he hadaraa immeedda; he immeeddawaadankka nuuni haasayeetto. K'ay nuuni nu wozanaa s'omoosiyaa S'oossaa nashechchiyaawaadan haasayeettoppe attin, asaa nashechchiyaawaadan haasayokko. **5** Nuuni hinttekkoo c'immiyaa haasayaanna, woy nuuni yoraa gentsiyaa hanotaan yibeenawaa hinttenttu loytsi eriita; S'oossaykka nuw markka. **6** Nuuni asaappe, woy hintteppe, woy haranttu ooppenekka bonchchuwaas akkanaw koyyibeykko. **7** Nuuni Kiristoosi kiitteeddawantta gididde, bonchchuwaas hinttenttuppe oochchanaw danddayeetto. Shin aata bare naanatuwaas siik'uwaan dichchiyaawaadan, hinttenttu giddon ashikke gideeddo. **8** Hinttenttu nuw daro al'o gideedda diraw, S'oossaa wonggalaa hinttenttoo immanawaa s'alalaa gidennaan, nu de'uwaakka hinttenttoo immanaw giigi utteeddo; ayaw gooppe, hinttena nuuni loytsi siik'eeddo. **9** Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu oosuwaanne nu daaburaa hinttenttu akeekiita; hinttenttoo S'oossaa mishiraachchuwaas k'aalaa odiidde, hinttena ayinne waayissenna mala, k'ammanne gallassi nuuni ootseeddo. **10** Nu de'uu hinttenttu matan, ammaniyaawanttu matan, geeshsha, s'ilonne boretennawaa gidiyaawoo hinttenne S'oossay markka. **11** Nuuni hinttenttoo huup'iyaa huup'iyaa aawuu bare naanaw haniyaawaadan haneeddawaa eriita. **12** Nuuni hinttena zoreeddo; mentsetseeddonne hinttenttoo markatteeddo. Hewenneekka hinttena s'eeseedda S'oossaa nashechchiyaas de'uwaas hinttenttu de'anaadananne Aa kawutetsaanne Aa bonchchuwaas gelanaaddaana. **13** Hintte nuuppe S'oossaa k'aalaa tuma gideeddawaadan akkeedda wode, S'oossaa kiitaadan akkeeddawaappe attin, asaa kiitaadan akkibeenna diraw, S'oossaa k'aalay ammaniyaas hinttenan ootsee; he gaasuwaan nuuni S'oossaa ubbaa wode galateetto. **14** Ayaw gooppe, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Kiristoosi Yesuusan ituwaas gideedda Yihudaa giyaas gadiyaan de'iyaa ammaniyaawantta, hinttenttu leemissettiita; hewanttu S'oossaa ammaniyaawantta. Ayihudatuu untuntta waayisseeddawaadan, hinttenttu biittaa asaykka hinttena waayisseedda. **15** He Ayihudatuu Godaa Yesuusanne nabatuwaas wod'eeddino; k'ay nuuna yedersseeddino. Untunttu S'oossaa nashechchikkino; asaa ubbaakka is's'iino. **16** Ayihuda gidenna Asay attana mala, nuuni untunttoo k'aalaa odiyaawaa diggiino. K'ay untunttu nagaraykka ubbaa wode dari dari bee. Shin wurssetsaan S'oossaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'eedda. **17** Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni nu k'ofaan gidennaadan, asatetsaa s'alalaan hintteppe guutsaa wodew shaaketteedda wode, hinttena daro laamotiide, ayfiyaan be'anaw loytsi koyyeeddo. **18** Ayaw gooppe, nuuni hinttekkoo

simmiide baanaw koyyeeddo. Ubbaa taani P'awuloosi zaara zaaraade hintteekko baanaw mala be'aaddi; shin Sees'aanay nuuna diggeedda. 19 Ayaw gooppe, nu Godaa Yesuusi Kiristoosi yiyaa wode, nuuni be'ana giide nashechchan naagiyaawe, woy nu nashechchay, woy nuuni c'ee'ettiyyaa kalachchay oonee? Hinttena gidikkiteeyee? 20 Ayaw gooppe, hinttentu nu bonchchuwaanne nu nashechchaa.

3 Hewaa diraw, nuw genc'c'anaw danddayettennan is's'eedda wode, Ateenaa giyaa katamaan nuurekka attanaw k'ofaa k'achcheeddo. 2 Hinttena zoranaadaaninne hinttentu ammanuwaan hinttena minisanaadan, S'oossaw ootsiyaa nu ishaa, nuunanna ittippe Kiristoosa mishiraachchuwa k'aalaa odiyaa S'imootoosa hintteekko kiiteeddo. 3 Ha waayiyaa gaasuwaan hintteppe ooninne guyye simmenna mala, Aa kiiteeddo. Nuuni hewoo dooreteeddawaa hinttentu hinttentu huup'ew eriita. 4 Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iidde, nuuni waayetanawaa kasetiide hinttentoo odeeddo; k'ay hinttentu eriyaawaadankka kase hewaadan haneedda. 5 Hewaa diraw, k'ay genc'c'anaw taw danddayettennan is's'eedda wode, «Ooni eri s'alahiyaa kaappuu hinttena paac'c'ennan aggena. Nu daaburaykka mela gidennaan aggena» yaagaade hinttentu ammanuwaa eranaw S'imootoosa hintteekko kiittaad. 6 Shin ha'i S'imootoosi hinttentu matappe nuukko yiide, hinttentu ammanuwaabaanne hinttentu siik'uwaabaa hinttentoo mishiraachchu giide nuw odeedda. K'ay nuuni hinttena be'anaw laamotiyaawaadan hintteekka nuuna be'anaw laamotiidde, ubbaa wode nuw lo'obaa k'oppiyaawaa I odeedda. 7 Hewaa diraw, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu waayiyaaninne nu tuggaan ubbaan hinttentu ammanuwaa baggana hinttewaan nu minetteeddo. 8 Godan minniide hinttentu de'ooppe, nuunikka ha'i de'eetto. 9 Ayaw gooppe, nuuni hinttebaw S'oossaa galateetto. Nuuni nu S'oossaa sintsan hinttentu diraw de'iyaa nashechchaa ubbaw Aa daro galateetto. 10 Nuuni hinttena be'anawunne hinttentu ammanoo pac'c'eeddawaa kuntsanaw, k'ammenne gallassi nu kumentsaa wozanaappe S'oossaa woosseetto. 11 Nu Aawuu, nu S'oossay bare huup'ew, k'ay nu Goday Yesuusi Kiristoosi nuuni hintteekko biyaa ogiyaa nuw giigisso. 12 Nuuni hinttena loytsi siik'iyawaadan, Goday hinttentu ittuu ittuwaa siik'iyaa siik'uwaanne k'ay asaa ubbaa siik'iyaa siik'uwaa hinttentoo darissonne gujjo. 13 Nu Goday Yesuusi bare geeshshatuwaa ubbaanna yiyaa wode, nu S'oossaa, nu aawuwaa sintsan hintte wozanay geeshshanne pokkuu baynnawaa ootsiide, hinttena I mentsetso.

4 Simmi wurssetsaan, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossaa nashechchanaw hinttentu waan de'anaw bessintto, nuuppe tamaareeddita. Hewe hinttentu kaseeedeppe de'iyaa maaraa; shin ha'i hinttentu kasewaappe loytsiide ootsanaadan, Godaa Yesuusa suntsan hinttena woosseettonne zoreetto. 2 Ayaw gooppe, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggana hinttentoo immeedda azazuu hak'awentto, hinttentu eriita. 3 Ayaw gooppe, S'oossay hintteppe koyyiyaawe ayee gooppe, hinttentu geeshsha gidanawaanne woshummiyaawaa ubbaanna agganawaa koyyee. 4 Hinttentu huup'iyaan huup'iyaan geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttentu machchiyaanna wooti de'anentto eranaw besseepppe attin, 5 S'oossaa erenna ammanenna asatuwaadan, loytsi amottiyaawaan akkanaw bessena. 6 Nuuni k'ay kase hinttentoo odeeddawaadaninne hinttena minisi zoreeddawaadan, Goday hawaa malaban ubbaan haluwaa kesiyaawaa gidiyaa diraw, ooninne ha yewuwaan bare ishaa naak'k'anawunne c'immanaw bessena. 7 Ayaw gooppe, S'oossay nuuna geeshshatetsaan de'anaw s'eeseddawaappe attin, tunatetsaan de'anaw s'eesibeenna. 8 Hewaa diraw, ha timirttiyaa is's'iyaa ooninne hinttentoo bare Geeshsha Ayaanaa immiyaa S'oossaa is's'eeppe attin, asaa is's'enna. 9 Hintte hinttentu huup'iyaan ittuu ittuwaa siik'anaadan, S'oossay hinttena tamaarisseedda diraw, hinttentu hinttentu ishatuwaa wooti siik'anaw bessintto, nuuni s'aafanaw koshshenna. 10 K'ay Mak'idooniyaa biittaa ubbaan de'iyaa ishatuwaa ubbatuwaa tumu hinttentu siik'liita. Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttentu hewaappe gujji gujjiide untuntta siik'ana mala, hinttena woosseetto. 11 Nuuni kase hinttentoo odeeddawaadan, woppu geedda de'uwaa de'ite. K'ay hinttena koshshiyaawaa demmanaw, hintte kushiyan ootsite. 12 Hewaa gidooeppe, ammanennawantu matan hinttentu bonchchettananne k'ay hinttena koshshiyaabaw oonanne awuddashikkita. 13 Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttentu hidootay baynna asatuwaadan kayyottenna mala, hayk'k'eedda asatuwaabaa hinttentu erana mala koyeetto. 14 Nuuni Yesuusi hayk'k'eeddawaanne k'ay hayk'uwaappe I denddeeddawaa ammaneetto; hewaadankka, S'oossay Yesuusa ammaniide hayk'k'eeddawantta Yesuusanna ahanawaa ammaneetto. 15 Ayaw gooppe, nuuni hinttentoo odiyaa Godaa k'aalay hawaa; nuuni, Godaa laa'entsuwaa yuussaa gallassay gakkanaw hawaan pas'a de'iyawanttu, hayk'k'eeddawantuppe kasetokko. 16 Ayaw gooppe, Goday bare huup'iyaan azazuwaana, kiitanchchatuwaa kaappuwaa kooshshaanna, S'oossaa

malakataa giiretsaanna saluwaappe wod'd'ana. Kiristtoosa ammaniide hayk'k'eeddawanttu kasetiide hayk'uwaappe denddana. 17 Hewaappe guyyiyaan, nuuni he wode pas'a de'yaawanttu, Godaanna c'arkkuwaa gidдон gakkettanaw untuntunna ittippe shaariyaan denddana. Hewaa diraw nuuni Godaanna ittippe ubbaa wode de'ana. 18 Hewoo, ha k'aalaan ittuu ittuwaa mentsetsite.

5 Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha yewatuu awude hananentto, wodiyaanne agenaar hinttenttoo s'aafanaw koshshenna. 2 Ayaw gooppe, Godaa gallassay kayisuu k'amma yiyaawaadan yaanawaa hinttenttu loytsi eriita. 3 Asay, «Ubbabay sara; ayaykka hanenna» giishshin, mac'c'a asaa yeluu oyk'k'yaawaadan, bashshay untunttu k'oppennaan untunttu bolla yaana. Untunttu mulekka kessi akkikkino. 4 Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, he gallassay hinttenttoo kayisuu yiyaawaadan yaanaw hinttenttu d'umaan de'ikkita. 5 Hintte ubbay poo'uwaa asanne gallassaa asaa; nuuni k'amma asaa woy d'umaa asaa gidokko. 6 Hewaa diraw, nuuni haratuu gem"ishiyaawaadan gem"ishshanaw bessena. Nuuni beegottanawunne wogaan de'anaw bessee. 7 Ayaw gooppe, gem"ishiyaawanttu k'amma gem"ishiino; matsottiyaawanttukka k'amma matsottiino. 8 Shin nuuni gallassaa asaa gididiyaawanttu wogaan de'anaw bessee. Nuuni ammanuwaanne siik'uwaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan oyk'k'iide, nuuni hidootaan naagiyaa atosetsaa, birataa k'oobiyaadan, huup'iyaan wotsanaw bessee. 9 Ayaw gooppe, S'oossay nuuna nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana atosetsaa demmanaw dooreeddawaappe attin, Aa hank'k'uwaa akkanaw dooribeenna. 10 Nuuni pas'a gidina woy hayk'k'eeddawantta gidina, Kiristtoosanna ittippe de'ana mala, Kiristtoosi nu diraw hayk'k'eedda. 11 Hewaa diraw, hinttenttu k'ay ha'i ootsiyaawaadan, haratuwaa mentsetsitenne ittuu ittuwaa dichchite. 12 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu gidдон ootsiyaawantta, hinttena ammanuwaa ogiyaan kaaletsiyaawantanne zoriyaawantta, hinttenttu bonchchana mala, hinttena woosseetto. 13 Untunttu ootsiyaa oosuwaa diraw, untuntta loytsi bonchchitenne siik'ite. Ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'ite. 14 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttena zoreetto; maaray bayinna de'uwaa de'yaawantta seerite. Yayyiyaawantta mentsetsite. Wolk'k'i baynnawantta maaddite. Asaa ubbaa danddayite. 15 Ooninne iitaa diraw iitaa zaarena mala naagetite; shin ubbaa wode, ittuu ittoonni k'ay asaa ubbaw lo"obaa ootsanaw minnite. 16 Ubbaa wode nashettite. 17 Ubbaa wode k'ans's'ennaan S'oossaa woossite. 18 Ubbabaan galatite. Ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossay hintteppe koyyiyaawe

hewaa. 19 Geeshsha Ayaanaa tamaa toyissoppite. 20 Timbbitiyaa k'aalaa kad'oppite. 21 Ubbabaakka paac'c'ite. Lo"obaa oyk'k'ite. 22 lita oosuwaa ubbaappe haakkite. 23 Sarotetsaa S'oossay bare huup'ew hinttena ubbabaan polo geeshsho; k'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi yiya wode, S'oossay hinttenttu ayaanaa, shemppuwaanne asatetsaa ittippe borettennawaanne polo ootsiide naago. 24 Hinttena s'eesiyaawe ammanetteedawaa; k'ay hewaa l polana. 25 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuw S'oossaa woossite. 26 Ishatuwaa ubbaa geeshsha yeruwaa yeriide sarotite. 27 Hintte ha dabddaabbiyaa geeshsha ishatuwaa ubbaw nabbabanaadan, Godaa suntsan hinttena woossay. 28 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ittippe gido.

2 Teselonk'k'e

1 Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi, Teselonk'ken de'iyaa ammaniyaa asatoo ha dabddaabbiyaa s'aafeetto. Hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttanne Godaa Yesuusi Kiristoosawantta. **2** S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttentoo gido. **3** Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttentu ammanuu loytsi dic'c'iyaa dirawunne, hinttentu ittuu ituwaa siik'iyaa siik'uu dariyaa diraw, nuuni hinttentoo bessiyaawaadan, S'oossaa ubbaa wode galatanaw bessee. **4** Hewaa diraw, hinttentta yedesayenne waayiyaa ubbay gakkinakka hinttenttu genc'c'iyawaanne ammaniyaawaa nuuni nu huup'ew S'oossaa ammaniyaawanttoo odiidde, hinttewaan c'ee'etteetto. **5** Hinttentu waayetiyyaa S'oossaa kawutetsaw bessiyaawantta gidide paydettana mala, S'oossay pirddiyaa s'illo pirddaa bessiyaa mallaa. **6** S'oossay tumu pirddaa pirddana. Goday Yesuusi bare wolk'k'aama kiitanchchatuwaanna tamaa lac'uwaa giddon saluwaappe yiyaa wode, S'oossay hinttentta waayissiyaawanttu bolla waayiyaa ahana. K'ay waayetiyyaa hinttenanne nuuna shempissana. **8** K'ay S'oossay barena erennawanttanne nu Godaa Yesuusi Kiristoosa wonggalaa mishiraachchoo azazettenawantta murana. **9** He gallassi I bare geeshshatuwaan bonchchettanawunne k'ay barena ammaniyaa ubbatuwaan sabettanaw yiyaa wode, untunttu Godaa sintsappenne Aa wolk'kaa bonchchuwaappe shaakettiide, med'inaa bashshaan murettana. Gaasuunekka, nuuni hinttenttoo odeedda kiitay ammanetteeda. (aiōnios g166) **11** Nuuni hinttenttoo ubbaa wode S'oossaa woossiyaawe hewaassa. Nu S'oossay s'eeseedda de'oo hinttentta bessiyaawantta giide paydanaadan, nuuni Aa woosseetto; hinttentu lo'obaa ubbaa amottiyaawaanne hinttentu ammanuwaa oosuwa I bare wolk'kan polo. **12** Hewaan nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaaninne k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsan, Godaa Yesuusa suntsaa hinttenttu bonchchana; hinttenakka I bonchchana.

2 Ha"i nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa yuussaabawunne nuuni aanana de'anaw aakko shiik'anabaw, **2** timbbitiyaa Asay hinttenttoo odiyaawaan woy hara asaappe siseedda k'aalaan, woy ooninne nuuppe yeedda kiitaadan haasayiyaawan, «Godaa gallassay gakeedda» giide hinttenttu ellekka dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni hinttentta woosseetto. **3** Hinttentta ooninne ay ogiyaaninne baletsoppo. Ayaw gooppe, kasetiide makkaliyaawenne k'ay

nagaranchchay, bashshaa na'ay k'onc'c'ennaan de'ishshin, he gallassay gakkenna. **4** Asay goyinniyya ubbabaanne Asay S'oossaa giyaa ubbabaa I is's'ana. I barena untunttu ubbaappe d'ok'k'u ootsana. K'ay haray atto S'oossaa Geeshsha Golliyya geli uttiidekka, «Taani S'oossaa» gaana. **5** Hinttenttu hassaykkitee? Taani hewaa hinttenttoo hinttenanna de'aadde odaaddi. **6** I bare wodiyaan yaanaappe attin, ha"i yaanawaa ayay Aa tek'k'into, hinttenttu erita. **7** Ayaw gooppe, s'uuraa gideedda makkalay ha"i ootsee; shin he te"iyyaawe ogiyaappe kichchana gakkanaw, I k'onc'c'enna. **8** Hewaappe guyyiyaan, he makkalanchchay k'onc'c'ina, Goday Yesuusi bare doonaa peenuwaan Aa wod'ana. K'ay Yesuusi bare laa'entso bonchcho yuussaana Aa mulekka d'ayissana. **9** He makkalanchchay Sees'aanaa oosuwaan yiide, daro wolk'kaan worddo malaataanne maalalissiyaawaa ootsana. **10** Hewaadankka, k'ay d'ayiyaa asatuwaa duma duma iita c'imuwaan baletsana. D'ayiyaawanttu attanaw tumatetsaa siik'iide akkibeenna diraw d'ayana. **11** Hewaa diraw, tumatetsaa ammanibeenna ubbaa asatuu, nagaraa ootsiyaawaan nashettiyaawanttu ubbay pirdettanaadaaninne worddo gidiyaabaa ammananaadan, S'oossay wolk'k'aama balaa untunttu giddo yeddana. **13** Shin Goday siik'iyaa nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni S'oossaa hinttenttu diraw, ubbaa wode galatanaw bessee. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaninne tumatetsaa hinttentu ammaniyaawaan hinttentta ashshanaw, S'oossay hinttena bayiraadan dooreedda. **14** S'oossay hinttentta nuuni hinttenttoo odeedda nu mishiraachchuwa k'aalaa baggana s'eeseeddawe, hinttenttu nu Godaa Yesuusi Kiristoosanna ittippe bonchchettanaassa. **15** Simmi nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, minniide ek'k'ite; nuuni hinttena nu doonaan gidina, woy nu dabddaabbiyaan gidina, tamarisseedda wogaa oyk'k'ite. **16** Nu Godaa Yesuusi Kiristoosi bare huup'iyaan k'ay S'oossay, nu Aawuu nuuna siik'iide, bare aad'd'o keekatetsan nuw med'inaa danddayaanne lo'o hidootaa immeeddawe, k'ay hinttenttu lo'obaa ubbaa ootsanaadaninne haasayanaadan, hinttenttu wozanaa minisonne mentsetso. (aiōnios g166)

3 Wurssetsaan nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Godaa K'aalay hinttenttu giddon, ellekka aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuw S'oossaa woossite. **2** K'ay Asay ubbay ammanenna diraw, S'oossay nuuna nagaranchcha asatuwaappenne iita asatuwaappe ashshana mala, nuw woossite. **3** Shin Goday amantsiyaawaa; I hinttena mentsetsananne k'ay iitaappekka naagana. **4** Nuuni hinttena azaziyaawaa hinttenttu ha"i ootsiyaawaanne k'ay sintsappekka ootsanawaa Goday

nuuna hinttewaan ammantsee. 5 Goday hinttenttu wozanaa S'oossaa siik'uwaakkonne Kiristtoosi immiyaa danddayaakko kaaletso. 6 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu nuuppe akkeedda wogaa kaallennaan azalla de'uwaa de'iyaa ishaa ubbaappe hinttenttu shaakettanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan hinttena azazeetto. 7 Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iyaa wode azallibeenaa diraw, hinttenttu nuwaadan haniide de'anaw bessiyaawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaan eriita. 8 Nuuni hintteppe oossinne tookuwaa gidenna mala, k'ammanne gallassi daaburiiddenne jaamiidde ootsiide de'eeddawaappe attin, ooppenne k'umaa c'oo mibookko. 9 Nuuni hewaa ootseeddawe hinttenttu nuwaadan haniide de'anaadan, nuuni hinttenttoo leemisuwaa gidanaadappe attin, hewaa hinttena oochchanaw nuw maatay d'ayina gidenna. 10 Ayaw gooppe, nuuni haray atto hinttenanna de'iidekka, «Ootsanaw koyyenna uray ooninne mooppo» yaagiide hinttena azazeeddo. 11 Ayaw gooppe, asaa yewuwaan geliyaawaappe attin, ayinne ootsenawanttu, azalla de'uwaa de'iyaa amareeda asatuu hinttenttu gidдон de'iyawaa nuuni siseeddo. 12 Nuuni hewanttu mala asatuu maara de'uwaa de'anaadaaninne ootsiide k'umaa maanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan azazeettonne zoreetto. 13 Shin hinttenttu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, lo'o oosuwaa ootsanaw azalloppite. 14 K'ay nuuni ha dabddaabbiyaan kiitteenaa kiitaw azazettena uray ooninne de'ooppe, he uraa akeekite. I yeellatana mala, aappe shaakettite. 15 Shin ishaadan Aa seeriteppe attin, morkkiyaadan s'eelloppite. 16 Sarotetsaa Goday bare huup'iyaan hinttenttoo ubbaa wodenne ubbaa baggana sarotetsaa immo. Goday hinttenanna ubbaanna gido. 17 Taani P'awuloosi, ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad; ta dabddaabbiyaa ubbaw hawe ta firmaa. Hawe taani s'aafiyaa ogiyaa. 18 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

1 S'imootoosa

1 Nuuna ashshiyaa S'oossayne nuuni be'ana giide nashechchan naagiya Yesuusi Kiristoosi azazeedda azazuwaadan, Yesuusi Kiristoosi kiiteeddawaa gideedda taani P'awuloosi, 2 ammanuwaa baggana ta tumu na'aw, S'imootoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay. S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosa Yesuusappe aad'd'o keekatetsay, maarotetsayne sarotetsay new gido. 3 Taani Mak'idooniyaa baade new geeddawaadan, neeni Efesooneen gam"ana mala koyaad. Itti itti asatuu wordduwaa timirttiyaa tamarissiino; hewantu tamarissenna mala, aggite gaade oda. 4 Untuntu tossaa odiyaawaanne barenttu zariyaa gayriyaawaa agganaadan oda. Ayaw gooppe, hewaa malabay palumaa kaaletsee; k'ay S'oossaa k'ofaa ammanuwaan erettiyaawaa ootsikkino. 5 Ha azazoo waanna k'ofay geeshsha wozanaappe, lo'o suure wozanaappe, Asay be'o giyaabay bayinna ammanuwaappe beettiya siik'uwaa dentsetsanaassa. 6 Itti itti asatuu hawaa aggiide, maaddenna haasayaakko simmeeddino. 7 Untuntu ayaa haasayintonne woy barenttun ammanettiide odiyaabay ayentto erikkino; shin S'oossaa higgiiyaa tamarissiyaawantta gidanaw koyyiino. 8 Asay bessiyaawaadan higgiiyan go'ettooppe, higgii lo"o gidiyaawaa nuuni ereetto. 9 Ittibaa akeekanaw koshshee. Higgii lo"o asaw med'etibeenna. Shin higgiiyaa mentsiyaawanttoo, azazettenawanttoo, makkalanchattoo, nagaranchattoo, geeshshatetsay baynnawanttoo, tunatoo, barenttu daayo woy aabba wod'yaawanttoo, shemppuwaa wod'yaawanttoo, 10 woshummanaw kajeeliyaawanttoo, attuma Asay attuma asaana woshummiyaawanttoo, asaa zal"iyaawanttoo, worddanchchatoonne wordduwaan c'aak'kiyaawanttoo, woy tumu timirttiyaanna gaketenna ay oosuwa gidinakka ootsiyaawanttoo keseedda. 11 He tumo timirttii anjetteedda S'oossay taani awaayana mala, taw hadaraa immeedda bonchcho wonggalaa gidduwaan de'ee. 12 Taani ootsiyaa kiitaan taw wolk'k'aa immeedda nu Godaa Kiristoosa Yesuusa galatay. Taana bare oosanchchaa suntsiide, taana he oosoo bessiyaa ammanettowaa giide paydeedda dirawukka Aa galatay. 13 Taani hawaappe kase Aa boriyaawaa, Aa yederssiyaawaanne tuggayiyaawaa gidooppenne, taw hawaa I ootseedda. Shin taani erennaan ootseedda dirawunne ammanabeenna diraw, S'oossay taana maareedda. 14 K'ay nu Goday zaway bayinna bare aad'd'o keekatetsaa ta bolla gussiide, Kiristoosa Yesuusa baggana nubaa gideedda ammanuwaanne siik'uwaa taw immeedda. 15 Kiristoosa Yesuusi nagaranchchatuwaa ashshanaw ha sa'aa yeedda giyaa haasayay ammanetteedawaanne

Asay ubbay tuma giide akkanaw bessiyaawaa. Ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchay taana. 16 Shin med'inaa de'uwa akkanaw Aan ammananaw bessiyaa asaw taani leemisuwaa gidanaadan, ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchaw taw Yesuusi Kiristoosa daro danddayaadan, S'oossay taana maareedda. (aiōnios g166) 17 Ayfiyaan beettena med'inaa S'oossaw Ittoo, med'inaa Kaatew, med'inaappe med'inaa gakkanaw galatayne bonchchuu gido. Amen"! (aiōn g165) 18 Ta na'aa S'imootoosaa, kase nebaa timbbitiyaa odeeddawaadan, he odeeddawaadan lo'o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaa new hadaraa immay. 19 Ammanuunne lo'o suure wozanay new de'o. Ittuu ittuu barenttu suure wozanaa yeggi aggiide, laaggiyaawe bayinna markkabii bayiyaawaadan, barenttu ammanuwaa bayizzeeddinno. 20 S'oossaa boriyaawaa aggana mala, hewaa tamaranaw taani Sees'aanaw aatsa immeedda Hemeneyoosinne Iskkindiri untuntu gidon de'iino.

2 Nuuni S'oossaa malatiyaawaan, geeshshatetsaa ubbaan, sarotetsaaninne ashikketetsan de'ana mala, asaa ubbaw, kaatatoonne suntsatetsay de'iyaa ubbattoo, S'oossaa oochchanaw, woossanaw, gaannatanawunne galatanaw bessiyaawaa ubbabaappe kasetaade taani neena erissay. 3 Asay ubbay attanaadaaninne tumatetsaa eranaadan koyyiya nuuna ashshiyaa S'oossaa sintsan have lo'iyabaanne nashechchiyaawaa. 5 Ayaw gooppe, itti S'oossay de'ee; S'oossaappenne asaappe gidduwaan gidiide gaannatiyaa ittuu de'ee. Hewekka Kiristoosi Yesuusa giyaa asaa. 6 I asaa ubbaa wozanaw barena ubbaw immeedda. S'oossay bare wodiyaan asaa ubbaa wozanaw koyiyaawaa bessiyaa markkay hawaa. 7 Taani S'oossaa k'aalaa odiyaawaa, Yesuusi kiiteeddawaanne k'ay ammanuwaaninne tumatetsaan Ayihuda gidenna asaa tamarissiyaawaa gidaade suntseteeddawe hawaassa. Taani worddotikke; tumuwaa haasayay. 8 Hewaa diraw, ubba saan de'iyaa attuma Asay hank'k'uunne palumii baynnaan, bare geeshsha kushiyaa pude dentsiide, S'oossaa woossanaadan, taani koyyay. 9 Hewaadan k'ay mac'c'awanttukka bessiyaa mayuwaa yashshatetsaaninne barentta mooddiyaawaan mayyino. S'oossaw yayyay giyaa mac'c'a asaa bessiyaawaadan, lo'obaa ootsiyaawaanappe attin, huup'iyaa shurubbaa daddiyaawaan, work'k'aan woy ink'kuwaan, woy daro al'o afilaan barena alleek'k'issoppino. 11 Mac'c'awunna ubbaan moodettaadde, c'o'u gaade tamaru. 12 Taani mac'c'awunna c'o'u gaade de'uu gayippe attin, attuma asaa tamarissunne woy untuntu bolla aawotuu giikke. 13 Ayaw gooppe, Addaami koyro

med'etteedda; Hewaana guyyeppe med'ettaaddu. 14 Hewaana c'imettaade S'oossaa higgiiyaa mentsaadduppe attin, Addaami c'imettibeenna. 15 Shin mac'c'awunna ammanuwaan, siik'uwaan, geeshshatetsaaninne barena mooddaade de'ooppe, naanaa yeliyaawaan attana.

3 Ooninne woosa golliiyaa kaaletsiyaawaa gidanaw kooyyooppe, lo'obaa amotteedda giyaa haasayay tuma.

2 Woosa golliiyaa kaaletsiyaa uray borissennawaa, itti machchatti s'alalay de'yaawaa, barena mooodiyaawaa, barena naagiyaawaa, barew bessiyaawaa ootsiyaawaa, imatsaa mokkiyaawaa, tamaarissanaw danddayiyaawaa, 3 matsottennawaa, ashikketetsaappe attin walak'ettenawaa, palumettenawaa, shaluwaa siik'ennawaa, 4 naanay aw azazettiyaawaanne bonchchiyaawaa, k'ay bare golliiyaa ayissanaw danddayiyaawaa gidanaw bessee. 5 Ayaw gooppe, itti uray bare golliiyaa ayissanaw danddayennawaa gidoooppe, S'oossaa ammaniyaawantta wooti ayissanaw danddayii? 6 Otoruwaan sugettiid, s'alahiyaa kaappuu S'oossaa pirddan kunddeeddawaadan kunddenna mala, ooratsa ammaneedda asaa gidanaw bessena. 7 S'alahiyaa kaappuwa boriyaaninne p'iriyaan gelenna mala, he uray woosa golliaaappe karenna de'iyaa asaan nashettiyaawaa gidanaw bessee. 8 Hewaadan k'ay woosa golliiyaa maaddiyaawanttu Asay bonchchiyaawantta, laa'u doonaa haasayennawantta, daro woyniyaa eessaa ushennawantta, miishshaw yaaretnawantta, 9 ammanuwa s'uuraa geeshsha wozanaa k'ofaan naagiyaawantta gidanaw bessee. 10 Hewanttu kasetiide paac'ettanaw koshshee. Paac'iyaa aad'd'owaappe guyyiyaan, woosa gollen ootsiyaawantta gidiide ootsino. 11 Hewaadanka k'ay untunttu machchatuu Asay bonchchiyaawantta, zigirennawantta, barena mooodiyaawantta, ubbabaan ammanettiyaawantta gidanaw bessee. 12 Woosa golliiyaa maaddiyaawe itti machchatti s'alalay de'yaawaanne k'ay bare naanaanne bare golliiyaa loytsi ayissiyaawaa gidanaw bessee. 13 Ayaw gooppe, woosa golliiyaa maaddiyaawantta gidiide, lo'o oosuwa ootsiyaawanttu barenttu huup'ew wolk'kaama bonchchuwa demmiino; k'ay Kiristoosa Yesuusan barenttoo de'iyaa ammanuwa loytsi s'aliide haasayanaw danddayiino. 14 Taani neekko ellekka baana gaade hawaa new s'aafay. 15 Shin taani beennaan gam'ooppe, S'oossaa gollen neeni woota de'anaw bessintto erana mala s'aafay. He gollii tumatetsaw tuussaanne baaso gidiyaa de'uwa S'oossaa woosa golliiyaa. 16 Nu ammanuwa s'uurray wolk'kaama gidiyaawaa ooninne sid'anaw danddayenna. Kiristoosi ashuwaan k'onc'c'eedda; I s'illuwa gidiyaawaa Geeshsha Ayyaanay markkatteedda. Kiitanchatuukka Aa be'eeddino;

Ayihuda gidenna Asay aabaa odina siseedda. Sa'aan de'iyaa Asay Aa ammaneedda; bonchchuwaan I saluwa beedda.

4 Itti itti Asay wurssetsaa wodiyaan ammanuwa agganawaa Geeshsha Ayyaanay k'onc'c'iyaan odeedda. Untunttu worddo ayyaanatoo azazettana; k'ay s'alahatuwa timirttiyaa kaallana. 2 Hawaa mala timirttii, tilla wozanaa tamaan bonk'k'eedda birataan guuddeeddawaadan donc'c'illeedda worddo asatuwa baggana yeedda. 3 Hawanttu mala asatuu akkiyaawaanne geliyaawaa k'ay itti itti k'ommo katsaa miyaawaa diggiino. Shin ammaniyaawantunne tumatetsaa eriyaawanttu S'oossaa galateeddawaappe guyyiyaan maana mala, S'oossay katsaa med'd'eedda. 4 Ayaw gooppe, S'oossay med'd'eeddabay ubbabaykka lo'a. S'oossaa galatiide akkooppe, olettiiyaawe ayaynne baawa. 5 Ayaw gooppe, he ubbabay S'oossaa k'aalaaninne woosan anijetteeddawaa. 6 Hewaa diraw, neeni ishatuwa hewaa hassayissiyaawaa gidoooppe, ammanuwaanne neeni kaalleedda lo'o timirttiyaa k'aalaan ek'ooppe neeni Kiristoosi Yesuusaw lo'o oosanchcha gidanaassa. 7 Shin ammaniyaaw asaw lo'enna haasayaappenne k'ay c'ima mac'c'a asaa tossaappe bak'ata. K'ay S'oossaa malatiyaawaan neena loohissa. 8 Ayaw gooppe, Asay bare bollaa minisiyaawe laafa go'ee. Shin S'oossaa malatiyaawaan loohissiyaawe ha'ikka sintsappekka de'uwa immana giyaa diraw, ubbabawukka go'ee. 9 Ha haasayay Asay ubbay akkanaw bessiyaa tumu haasaya. 10 Nuuni hewaa demmanaw daabureettonne loytsi ootseetto; hewoo nuuni hidoottaa wotseeddawe asaa ubbaa, ubbaappe aatsiide, ammaniyaawantta ashshiyaa de'uwa S'oossaa. 11 Hawaa azazanne tamaarissa. 12 Neeni yalaga gidiyaa diraw, neena ooninne kad'oppo. Shin ammaniyaawanttoo ne haasayan, hanotetsan, siik'uwaan, ammanuwaaninne geeshshatetsaan leemisuwa gida. 13 Taani yaana gakkanaw asaw S'oossaa mas'aafaa nabbabiyaawaani, S'oossaa k'aalaa odiyaawaaninne tamaarissiyaawaan minna. 14 Timbbitiyaa odiyaawanttu haasayinanne c'imatuu barenttu kushiyaa ne bolla wotsina, neeni akkeedda, neenan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa imuwa toochchoppa. 15 Ne dichchay asaa ubbaw k'onc'c'ana mala, hewaa minisa k'oppa. Hawaa ubbaa wode ootsa. 16 Ne huup'yaanne ne timirttiyaa naaga. Neeni hewaa ootsooppe, neenanne neeni giyaawaa sisiyaawantta ashshiyaa diraw, aggenaan ootsa.

5 C'ima asaa ne aabba bonchchiyaawaadan bonchchappe attin, toochchoppa. Yalagatuwa ne ishaadan, 2 k'ay c'ima mac'c'a asaa ne aattiidan, yalaga mac'c'a asaa ne michchatiidan, kumentsaa geeshshatetsaan bonchcha. 3

Bare s'alalaa gideedda tumu am"etuwaa bonchcha. 4 Shin am"attiw naanay woy naanaa naanay de'ooppe, he naanay S'oossaa malatiyaawaa barenttu soy asaa bessiyaawaaninne k'ay hewaa ootsiyaawaan barentta yeleeeddawanttu kushiya zaariyaawaa tamaarino. Ayaw gooppe, hewe S'oossaa nashechchiyaawaa. 5 Ayaa maaduukka bayinna bare de'iyaa tumu am"atta S'oossay immana gaade nashechchan naaga uttaaddu. K'ay gallassinne k'amma S'oossay izo maaddana mala, woossawunne oochchaw. 6 Shin barena ishalissiyaa am"atta pas'a de'ooppekka, iza hayk'k'adiggaaddu. 7 K'ay ooninne untuntta borena mala, ha azazuwaa imma. 8 Shin barenttuwoo k'ay ubbaappe aatsiide, bare soy asaw k'oppenna uray oonanne gidoope, hewe bare ammanuwaa kaddeeddawaa. Ammanenna asaappekka aad'd'iide aw iita. 9 Usuppun tammu laytsay kumibeenna am"atti suntsaa maziggobiyaan s'aafoppa. Hewaa bollan k'ay iza itti asinaappe haraa gelabeennawunno gidanaw koshshee. 10 Naanaa dichchiyaawan, imatsaa mokkiyaawaan, geeshshatuwaa gediya meec'c'iyawaan, waayetteedda asaa maaddiyaawaan, lo'o oosuwaa ubbaa kaaliyaawan, ha lo'o kiitaa kiitettiyaawaan eretteeddawunno gidanaw bessee. 11 Shin yalaga am"etuwaa yekkонтu suntsaanna gatsa s'aafoppa. Ayaw gooppe, untunttu barentta, asinaa gela gela giyaa wode, Kiristoosa agganawantta. 12 Koyro ammanuwaa kad'eedda diraw, untunttu pirdettana. 13 Hewe baynnaan oosuwaa d'ayiide itti golliyaappe hara golliyya yuuyyiide, hamettiyaawaa salalaa gidennaan, barenttoo bessenabaa haasayiide, zigirssaanne yewuwaan c'oo geliyaawaa tamaariino. 14 Hewaa diraw, nu morkketuu nu bolla haasayiyyaa iitabaa demmenna mala, yalaga am"atuu asinaa geliide, na'aa yeliide, barenttu golliyya ayissana mala zoray. 15 Ayaw gooppe, hawaappe kase amareeda am"atuu Sees'aanaa kaallanaw aggiide guyye simmeeddino. 16 Ammaniyaa mishirattiw hak'ankka dabbo am"atuu de'ooppe, iza untuntta maaddanaw bessee. Ammaniyaa asatuu maaduu bessiyaa tumu am"etuwaa maaddana mala, untunttu ammaniyaawanttoo tooko gidoppino. 17 Loytsi heemmiyya c'imatuu, k'ay ubbaappe aatsiide, k'aalaa odiyaawaaninne tamarissiyaawaan daaburiyaawanttu, dakko bonchchuwaa akkanaw bessino. 18 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Uddumaan katsaa yed'd'iyaa booraa doonaa k'achchoppa» k'ay, «Oosanchchay bare dirguwaa akkanaw bessee» yaagee. 19 Laa"u woy heezzu markkay baynnaan, woosa golliyya c'ima moottiyaawaa sisoppa. 20 Haratuu yayana mala, nagaraa ootsiyaa ubbatuwaa asaa ubbaa sintsan seera. 21 Neeni ayinne asaa deemuwaa s'eellennan,

ittuwaa ittuwaappe dummayennan ha azazuwaa naagana mala, S'oossaaninne Yesuusi Kiristoosan dooretteedda kiitanchchatuwaa sintsan neena taani zoray. 22 O bollaanne elleellaade ne kushiya wotsoppa. Haratuwaa nagaraan geloppa. Neena geeshshatetsaan naaga. 23 Neeni ubbaa wode sakettiya dirawunne ne uluwaa diraw, guutsa woyniyaa eessaa ushappe attin, haatsaa s'alalaa ushoppa. 24 Itti itti asatuwaa nagaray be'anaw k'onc'c'e; untunttu nagaray untuntta pirdanaw untunttuppe sintsaw aad'd'ee. Shin haratuu nagaray guyyeppe k'onc'c'ee. 25 Hewaadanka, lo'o oosuukka k'onc'c'ee. K'onc'c'ibeennabaa gidooopenne, geemmanaw danddayenna.

6 S'oossaa suntsayenne nu timirttii borettenna mala, ayiletsaa morgge mitsaa giddon de'iyaawanttu barena mooddiya godatoo bonchchuu bessiyaawaa erino. 2 Ammaniyaa asaa ayiliya gideeddawanttoo untunttu godatuu untunttoo ishaa gidiya diraw, untuntta kad'oppino. Shin barenttu kiitaan go'ettiyaawanttu untunttu siik'iyaa ammaniyaawantta gidiya diraw, untunttu kasewaappe aatsiide ootsanaw bessee. Neeni ha yewatuwaa tamarissanawunne odanaw bessee. 3 Ooninne duma timirttiya tamarissiyaawaa gidoope, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristoosa tumu k'aalaananne nu ammanuwaa timirttiyaanna gakettena uray daro otorettee; ayinne erenna. K'ay k'aalaa bollan palumettanawunne walak'ettanaw untunttoo giigenna k'ofay de'ee. Hewe k'anaatiya, palumaa, boriya, iita sid'iyaa kaaletsee. 5 K'ay untunttu huup'ii ootsenna. Tumatetsay bayinna asatuwaanakka palumaa kaaletsee. Untunttu S'oossaa malatiyaawaan durretana giide k'oppiino. Neeni he asatuwaappe shaaketta. 6 Shin taw de'iyaabay taw gidana giyaa uraa S'oossaa malatiyaawe dureyee. 7 Ayaw gooppe, nuuni ha alamiya ayinne ahibeykko; k'ay aappe ayinne afokko. 8 Shin miyaabayenne mayiyaabay de'ooppe, hewe nuw gidanawaa. 9 Shin durretanaw koyiyaawanttu paac'iyaaninne p'iriyaan geliino; k'ay daro asaa bashshawunne d'ayoo goochchi afiyya daro eeyanne k'ohiyya amuwaan kunddiino. 10 Ayaw gooppe, shaluwaa siik'iyawe iitatetsaa ubbaw pulutuwwa. Ittuu ittuu hewaa amottiide, ammanuwaappe balettiide, daro metuwaan barentta k'oheeddino. 11 Shin neenoo, S'oossaa asaw, hewaappe bak'ata. S'illotetsaa, S'oossaa malatiyaawaa, ammanuwaa, siik'uwaa, danddayaanne ashiketetsaa kaala. 12 Ammanuwaa baas'iyaa loytsa baas'eta. Daro asaa sintsan lo'o markkaa markkattaade, neena S'oossay s'eeseedda med'inaa de'uwwa oyk'k'a. (aiōnios g166) 13 Ubbabaw de'uwwa immiyaa S'oossaa sintsaaninne, k'ay P'ens's'eenaawiyaa

P'ilaas'oosa geetettiyaa gadiyaa mooddiyaawaa sintsan lo'o markkaa markkatteedda Kiristtoosi Yesuusa sintsan taani neena hawaa azazay. **14** Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'ana gakkanaw, k'itay bayinnaaninne borii baynnaan he azazuwaa naaga. **15** Aa k'onc'c'etsaa, Itti sunsay de'iyaa anjjetteedda S'oossay, kaatatuwaa Kaatii, godatuwaa Goday, bare bessiyaa wodiyaan bessana. **16** Hayk'k'ennawe itti Aa s'alalaa. Ooninne Aakko shiik'anaw danddayenna poo'uwaan de'ee. Ooninne Aa be'ibeenna; k'ay be'anawukka danddayenna. Bonchchuunne med'inaa wolk'k'ay aw gido. Amen'i. (aiōnios g166) **17** Ha'i ha wodiyaan dure gidiyaawanttu otorettennaadaaninne k'ay nuuni nashettanaadan, ubbabaa palahissiide Nuw immiyaa de'uwwaa S'oossaan ammanettanawaappe attin, aad'd'iyaa duretetsaan untunttu ammanettennaadan, untuntta azaza. (aiōn g165) **18** Untunttu lo'obaa ootsanaadan, lo'o kiitaan durretanaadan, keekiyaawanttanne haratuwaanna shaakki akkiyaawantta gidanaadan azaza. **19** Hewaa yaatiyaawaan untunttu sintsaw barenttoo mino baaso gidiyaa shaluwaa barenttoo shiishshino. Hewaappe guyyiyaan, untunttu tumu de'uwwaa akkana. **20** S'imootoosaa, itti itti Asay balaan eratetsaa giyaa eeyaa palumiyaappenne mela haasayaappe bak'ataadde, new imetteedda hadaraa naaga. **21** Ayaw gooppe, ittuu ittuu nuw eratetsay de'ee yaagiidde, ammanuwaa baleeddino. S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

2 S'imootoosa

1 Taani P'awuloosi, S'oossay immana geedda Kiristoosi Yesuusanna nuw de'iyaa de'uwaabaa odanaw, S'oossay geeddawaadan, Kiristoosi Yesuusi kiitteeddawe, 2 ta siik'o na'aa S'imootoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay. S'oossaa Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosi Yesuusappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsayne sarotetsay new gido. 3 Ta zaratuu ootseeddawaadan, taanikka taana zoriyaa geeshsha wozanaappe ootsiyaa S'oossaa k'amanne gallassi woossiyaa woosaan ubbaa wode neena hassayiyaa diraw, Aa galatay. 4 Taani ne afotsaa hassaya hassayaade nashettana mala, neena be'anaw daro laamotay. 5 Neenan de'iyaa worddo baynna ammanuwaa hassayay. He ammanuu beni ne daay daay Loydininne ne daay Ewuniik'in de'iyaa ammanuwaa mala; K'ay neenanka hewe de'iyawaa eraad. 6 Hewaa diraw, taani ta kushiya laa'uwaa ne bolla wotseedda wode, S'oossay new immeedda imuwaa neeni doshissenna mala, neena hassayissay. 7 Ayaw gooppe, S'oossay nuw wolk'kaa, siik'uaanne nu huup'iyaa naagiyaawaa immiyaa Geeshsha Ayaanaa immeeddappe attin, yashshaa ayaanaa immibeenna. 8 Simmi, nu Godaw markattiyaawaan woy Aa diraw k'ashuwaan de'iyaa tawaanka yeellatoppa. Shin S'oossay new immiyaa wolk'kaa keenaan taananna mishiraachchuwa k'aalaw waayetta. 9 S'oossay bare k'ofaaninne bare aad'd'o keekatetsan nuuna ashshiide, bare asaa ootsanaw s'eesowaappe attin, nuuni ootseedda oosuwa diraw gidenna. I ha aad'd'o keekatetsaa Kiristoosi Yesuusa baggana wodii doomettanaappe kase nuw immeedda. (aiñios g166) 10 Shin ha'i ha aad'd'o keekatetsay nuuna ashshiyaa Kiristoosi Yesuusa yuussaan nuw k'onc'ceedda. K'ay hayk'uwaa wolk'kaakka I d'ayisseedda. Wonggalaa mishiraachchuwa baggana bayenna de'uwa nuw k'onc'c'isseedda. 11 Taani Yesuusi kiitteeddawaanne Ayihuda gidenna asaa tamarissiyaawaa gidaade, wonggalaa mishiraachchuwa odana mala, S'oossay taana dooreedda. 12 K'ay taani ha metuwa akkiyaawe hewaa diraassa. Shin taani ammaneeddawaa eriyaa diraw, yeellatikke. K'ay I taw immeedda hadaraa he gallassay gakkanaw, I naaganaw danddayiyaawaa eray. 13 Taani neena tamarisseedda tumu k'aalaa leemisuwa uda oyk'kaade, Kiristoosi Yesuusan nuw de'iyaa ammanuwaaninne siik'uaan de'a. 14 Nu gidon de'iyaa Geeshsha Ayaanaa baggana new hadaraa immeedda lo'obaa naaga. 15 lisiyaa giyaa biittaa de'iyaa ubbatuu taappe bak'ateeddawaa eraasa; untunttu gidon Pigeluusinne Hermogeneesi de'iino. 16 Henesifooru taana daro wode mentsetseedda diraw, Goday

Aa soy asaw maarotetsaa immo. K'ay taani k'asho gollen de'iyawaa I yeellatibeenna. 17 Shin Roome giyaa katamaa gakeeddasaanna taana loytsi koyyiide demmeedda. 18 He gallassi Godaappe maarotetsaa demmanaadan, Goday aw immo. K'ay Efesoona giyaa katamaan I taana ay keenaa maaddeeddentonne neeni loytsa eraasa.

2 Simmi ta na'aw, Kiristoosi Yesuusan de'iyaa aad'd'o keekatetsan minna. 2 K'ay daro markkatuu de'iyaa saan taappe neeni siseedda yewatuwa haratuwa tamarissanaw danddayiyaa ammanetteeda asatoo hadaraa imma. 3 Kiristoosa Yesuusaw ammanetteeda wotaadaraadan, taananna waayetta. 4 Olaa biyaa wotaadaray bare kaappuwaa nashechchanaw, wotaadara gidenna Asay ootsiyaa kiitaan walakettenna. 5 K'ay wotsaan keesetiya uraykka wogaadan wos's'ana d'ayooppe, woytaa akka. 6 Daro daaburiide ootseedda biittaa goshiyaa bitanii shiik'eedda katsaappe barena gakkiaawaa koyro akkanaw bessee. 7 Neeni ubbabaa akeekanaadan, Goday neena danddayissana diraw, taani giyaawaa k'oppa. 8 Taani wonggalaa mishiraachchuwa odiyawaadan, hayk'uwaaappe denddeedda Daawite zariyaa Yesuusi Kiristoosa k'oppa. 9 Taani wonggalaa mishiraachchuwa odiyaa diraw, iitabaa ootseeddawaadan, haray atto k'ashettana gakkanaw waayettay. Shin S'oossaa k'aalay k'ashettenna. 10 Hewaa diraw, taani S'oossay dooreedda asatuukka Kiristoosi Yesuusan de'iyaa atotetsaa med'inaa bonchchuwaanna demmanaadan, untunttu diraw, taani ubbabaan waayettay. (aiñios g166) 11 Hawe, «Nuuni aanana ittippe hayk'k'eeddawaa gidooppe, aanana ittippe de'ana. 12 Nuuni genc'c'ooppe, aanana ittippe kaatetana. Nuuni Aa kaddooppe, ikka nuuna kaddana. 13 Nuuni ammanettennaan aggooppekka, I ammanettiyaawaa gidiide de'anawaa. Ayaw gooppe, I barena bare huup'ew erikke gaanaw danddayenna» giyaawe tumu haasaya. 14 Neeni ne asaa hawaa hassayissa; untunttu k'aalaan palumettenna mala, S'oossaa sintsan zora. Hewe sisiyaa asaa bayizziyaawaappe attin, ayinne go'enna. 15 Neeni S'oossaa tumatetsaa k'aalaa suuretetsaan odiyawaanne k'ay Aa oosoo yeellatenna oosanchcha gidaade, S'oossay sabbiyaa asaadan, ne huup'iyaa S'oossaw immanaw minna. 16 Shin ha sa'aw injetiyaa maaddenna haasayaappe neena naaga. Ayaw gooppe, hewe S'oossaaappe asaa haassee. 17 K'ay untunttu tamarissiyaawe bollaa c'ittuwaadan ubbasaa gakkanaassa. He tamarissiyaawantuppe laa'atu Hemeneyoosanne Piliis'oo. 18 Untunttu tumuwaa ogiyaa aggiide, «Hayk'uwaaappe denddiyaawe kase aad'd'idiggeedda» yaagiide amareeda ammaniyaa asatuwa ammanuwaa

bayizziino. 19 Gidooppekka, S'oossay esseedda mino tuussay k'aas's'ana danddayenna. K'ay Aa bollan, «Goday barewantta eree»; k'ay «Godaawaa gidiyaa ooninne iita oosuwaa aggo» yaagiyaa K'aalatuu s'aafetteeddino. 20 Itti wolk'kaama gollen work'kaappenne biraappe med'etteedda miishshaa s'alalaa gidennaan, mitsaappenne urk'kaappe med'etteedda miishshatuukka de'iino. Hewantuppe baggatuu bonchcho oosuwaa untuntun ootsanaw, k'ay baggatuu tooshettiyaabaa untuntun ootsanaw med'etteeddino. 21 Hewaa diraw, ooninne ha iitabaa ubbaappe barena geeshshooppo, I bare Godaa go"iyaa oosuwaa ootsanaw barena immeedda diraw, bonchcho oosuwaa ootsiyaa miishshaa gidanawaa. K'ay lo"o oosuwaa ubbaa ootsanaw giigetteeddawaa gidanawaa. 22 Shin neeni iita wodallatetsaa amuwaappe bak'ata. Barentta maaddanaw geeshsha wozanaappe Godaa s'esisiyaawantunna ittippe, s'illotetsaa, ammanuwaa, siik'otetsaanne sarotetsaa minisaade kaala. 23 Shin eeyatuwaa palumiinne ayinne erennawanttu palumii walassaa kaaletsiyaawaa eraade aappe bak'ata. 24 Godaa k'oomay ubbaw keekiyaawaa, loytsi tamaarissiyaawaanne danddayanchcha gidanaw besseeppe attin, walak'ettanaw bessena. 25 K'ay I barena is's'iyaawantta ashikketetsan seeriyaawaa gidanaw bessee. Untunttu barenttu nagaraappe simmiide, tumatetsaa eranaadan S'oossay ootsanentto, ooni eri. 26 K'ay untunttu barenttu wozanaa k'ofaw simmiide, untuntta bare koyyeeddabaw azazettana mala oyk'keedda s'alahiyyaa kaappuwaa dabaappe kessi akkana.

3 Shin wurssetsa gallassi waayissiyyaa wodii yaanawaa akeeka. 2 Ayaw gooppe, Asay barena siik'iyaawantta, shaluwaa siik'iyaawantta, c'ee'ettiyaawantta, ayyiyaawantta, boriyaawantta, barena yeleeddawanttoo azazettenawantta, galatennawantta, geeshshatetsay baynnawantta, 3 siik'uu baynnawantta, sigettennawantta, zigirssanchchatuwaa, barena naagennawantta, keekennawantta, lo"obaa dosennawantta, 4 ubbaa erikke giyaawantta, dirbbiyaawantta, otoruwaan sugettiyaawantta, k'ay S'oossaaappe aatsiide, ishaluwaa dosiyaawantta gidana. 5 Untunttu S'oossaw goyinniyaawaa malatiino; shin Aa wolk'kaa kaddeeddino. Hewanttu mala asatuwaakko shiik'oppa. 6 Ayaw gooppe, untuntuppe ittuu ittuu asaa golliyyaa geliide, nagaray dees'eeddawantta, dumma dumma amuwaan sugettiyaawantta, ubbaa wode tamaariide, tumatetsaa era akkanaw mule danddayibeenna daaburanchcha mac'c'awantta baletsiino. 8 Yaaneesinne Yambbareesi Muse yewuwaa p'alk'k'owaadan, hewaadan k'ay hawanttu, suure k'ofay baynnawantta ammanuwaan kunddeeddawanttu, tumatetsaabaa p'alk'kiino. 9 Shin Yaaneesa eeyatetsayenne

Yambbareesa eeyatetsay k'ay k'onc'c'eeddawaadan, untunttu eeyatetsaykka asaa ubbaw k'onc'c'ana diraw, untunttu kasewaappe aad'd'iide dic'c'ikkino. 10 Shin neeni ta timirttiyyaa, ta hanotaanne ta k'ofaa, ta ammanuwaanne ta danddayaa, ta siik'uwaanne ta genc'c'uwaa, 11 ta yedesaanne ta waayiyaa be'aadda. Ans's'ookiyaanne, Ik'ooniyoonne Liss's'iraa giyaa katamatuwaan taana gakeeddabaanne taani danddayeedda yedesaa eraasa. Goday taana he ubbaappe ashsheeda. 12 Tumatetsaan Kiristtoosi Yesuusan S'oossaa malatiide de'anaw dosiyaa ubbay yederssettana. 13 Shin iita asatuunne baletsiyaawanttu haratuwaa baletsiidenne barenttu huup'ew balliide, kaseppe iiti iiti biino. 14 Shin neeni he tumatetsaa ooppe tamaareeddenttonne eraade, neeni tamaareeddawaanne ereeddawaan minnaade de'a. 15 Neeni guutsa na'atetsaappe doommaade Kiristtoosi Yesuusa ammanaade, atotetsay beettiyyaa aad'd'eedda eraa immanaw danddayiyaa Geeshsha Mas'aafatuwaa eraadda. 16 S'oossaa Mas'aafaa ubbaan S'oossaa Ayyaanay de'ee. K'ay he mas'aafatu S'oossaw ootsiyaa Asay kumentsanne lo"o oosuwaa ubbaw giigeeeddawaa gidana mala, tumatetsaa tamaarissanaw, balaa seeranaw, bayizzuwaa suurissanawunne s'illotetsaa de'oo zoriyyaa immanaw maaddiino.

4 Taani neena S'oossaa sintsaaninne, de'uwaan de'iyaa asaanne hayk'keedda asaa pirdanaw de'iyaa Kiristtoosi Yesuusa sintsan, k'ay Aa yuussaanne Aa kawutetsaan neena zoray. 2 K'aalaa oda. Wodii injetina injetana d'ayina, minnaade oda. Daro danddayan asaa tamaarissaadde suurissa, seeranne zora. 3 Ayaw gooppe, Asay tumu timirttiyyaa sisennaan is's'iyaa wodii yaanawaa. Shin Asay barenttu amuwaa kaalliide, sisanaw nashechchiyaawaa odiyaa tamaarissiyaawantta gujji gujji shiishshana. 4 Untunttu tumu yewuwaa sisiyaawaa aggiide, tossaa sisanaw barenttu haytsaa wora zaarana. 5 Shin neeni ubbabaan ne huup'iyaa naaganaw bessee. Waayiyaa danddaya. Wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawe ootsiyaa oosuwaa ootsa. S'oossaa k'oomaadan, ne ootsiyaa oosuwaa ubbaa pola. 6 Taana gidooppe, ta suutsay gukkiide yarshshettiyyaa wodiinne k'ay ha de'uwaa aggaade biyaa wodii gakeedda. 7 Taani lo"o baas'iyaa baas'etaaddi; wotsaa wos's'aadde wurssaad; ammanuwaakka naagaad. 8 Sintsaappe taw s'illotetsaa kalachchay giigi utteedda. Hewaa s'illo pirddaa pirddiyyaa Goday he gallassi taw immana. K'ay Kiristtoosi k'onc'c'anawaa dosiyaa ubba saappe attin, ta s'alalaassa gidenna. 9 Taakko ellekka yaanaw minna. 10 Ayaw gooppe, Deemaasi ha alamiyyaa dosiide, taana aggiide, Teselonk'ke giyaa katamaa beedda. K'erk'k'isi Galaatiyyaa giyaa gadiyaa

biina, k'ay Tiito Dilmaas'iyaa giyaa gadiyaa beedda. (aiṭṇ g165) **11** Luk'aasa s'alalay taananna de'ee. Mark'k'oossi taana kiitaan loytsi maaddanaw danddayiyaa diraw, Aa demmaade neenanna akkaade ya. **12** Shin taani Tikik'oosa Efesoona giyaa katamaa kiittaad. **13** Neeni yaadde, S'iro'aadaa giyaa katamaan Karppoosawan taani yeggaade yeedda ta gaabiyaanne k'ay mas'aafatuwaa taw akkaade ya. Shin dummayaade galbbaan s'aafetteedda mas'aafatuwaa ayaa giddoppenne, akkaanaan yooppa. **14** Birataa k'os's'iyaa Iskkindiri taana daro k'oheedda; Goday aw Aa oosuwaadan zaarana. **15** I nuuni odiyaawaa loytsi p'alk'k'iyaa diraw, neeni aappe neena naaga. **16** Koyro taana mootiyaa wode, ubbaykka aggeeddawaappe attin, taana ooninne maaddibeenna. S'oossay hewaa untunttoo paydoppo. **17** Shin taani kumentsaa kiitaa Ayihuda gidenna Asay ubbay sisanaw odana mala, Goday ta matan ek'k'iide, taw wolk'k'aa immeedda. K'ay gaammuwaa doonaappekka taana ashsheeda. **18** Goday taana iitabaa ubbaappe ashshiide, bare saluwaa kawutetsaa sarotetsaan afana; aw med'i med'inaw bonchchuu gido. Amen"i. (aiṭṇ g165) **19** P'irisk'k'illiw, Ak'iilassinne Henesifooru soy asaw ta sarotaa oda. **20** Erass's'oosi K'oronttoosa giyaa katamaan atteedda. Shin S'irofiimoosi saketteedda diraw, Milliis'e giyaa katamaan Aa wotsaad. **21** Balgguu wod'd'anaappe kase yaanaw minna. Ewubuluusi, P'uudeesi, Liinoosinne K'ilawude k'ay hara ishatuu ubbaykka neena saro saro giino. **22** Goday ne ayyaanaanna gido. Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen"i.

Tiitoo

1 Yesuusi Kiristoosi kiittedda taani P'awuloosi, S'oossaa ayili, ha dabddaabbiyaa s'aafay. S'oossay dooreedda asaw ammanuu de'anaadaaninne S'oossaa tumatetsaa eraakko untuntta kaaletsanaadan taani doorettaade kiitettaad. **2** Worddotenna S'oossay nuw ha med'inaa de'uwwa daro wodiyaappe kase immana geedda. (aiōnios g166) **3** S'oossay nuuna ashshiyaawe likke wodiyaan bare k'aalaan hawaa k'onc'c'isseedda; I hadariide taana azazeeddawaadan, taani Aa k'aalaa oday. **4** Ammanuwaa ittippetetsaan ta tumu na'aa new Tiitoo, S'oossaa Aawuwaappenne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristoosappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsayne sarotetsay gido. **5** Taani neena K'ars's'eesan aggaade yeeddawe, neeni attowaa giigissanaassanne, taani azazeeddawaadan, katamaa ubbaan woosa golliyaa c'imatuwaa dooranaassa. **6** C'imay borettennawaanne itti machchatti s'alalay de'iyawaanne ammaniyaa naanay de'iyawaa gidanaw bessee; Aa naanay shaluwaa bayizziyaabaaninne woy azazettenaan is's'iyaban Asay amaassalenawantta gidanaw bessee. **7** Ayaw gooppe, he c'imay S'oossaa oosuwaa azaziya kaappuwaa gidiidde, pokkissennawaa, oorettennawaanne elle hank'k'ettennawaa gidanaw bessee; k'ay matsottennawaa, sugennawaanne yorattennawaa gidanaw bessee. **8** Shin imatsaa mokkiyaawaanne lo"obaa dosiyaawaa gidanaw bessee; k'ay akeekanchchaa, s'illuwaa, geeshshaanne barena naagiyaawaa gidanaw bessee. **9** Ammanetiyyaa de'uu beettiyya timirttiyaanna giigiyaa k'aalaa I loytsi oyk'k'o. Yaatooppe haratuwaa tumu ammanuwaa tamarissiyaawaan mentsetsanawunne k'ay hewaa is's'iyawanttakka zoranaw danddayanawaa. **10** Ayaw gooppe, azazettenawanttu, maaddennawaa haasayiawanttu, haratuwaa c'immiyaawantunne k'as's'aretteedda Ayihuda ammaniyaawanttu bagga gideedda daro asatuu de'iino. **11** Untunttu tamarissanaw bessena pokkiyaa ogiyaan miishshaa demmanaw tamarissiyaawaan golliyaa ubbaa bayzziyaa diraw, untunttu haasayaa te"ana bessee. **12** Untunttu giddoppe ittuu, timbbitiyaa odiyaawe untunttoo, «K'aris's'eese Asay ubbaa wode, worddatuwaa, iita du'atuwaanne yoranchchaa; k'ay azalla asaa» yaageedda. **13** I markkattowe tuma; hewaa diraw, neeni untunttoo mino ammanuu de'anaadaaninne k'ay Ayihudatuwaa tossaanne tumuwaa is's'eedda asatuwaa azazuwaa untunttu sisennaadan, untuntta minisaade seeranaw bessee. **15** Barenttu huup'ew geeshsha gideeddawanttoo ubbabaykka geeshsha; shin tunatoonne

ammanennawanttoo untunttu wozanaa k'ofayenne untuntta suure wozanay tuneedda diraw, untunttoo ayayenne geeshsha gidenna. **16** Untunttu barenttu S'oossaa eriyaawaa k'onc'c'iyaaan odiino; shin untunttu sheneyiyaawantta, azazettenawantanne oosuwaa ubbawukka giigennawantta gidiyaa diraw, barenttu kiitaan Aa erokko giino.

2 Shin neeni de'uwwa demmanaw giigiyaa timirttiyaa tamarissanaw bessee. **2** C'ima attuma Asay ammanuwaan, siik'uwaaninne danddayan mino gidanaadan, k'ay matsottennawaa, bonchchettiyaawaanne barenakka naagiyaawaa gidanaadan zora. **3** Hewaadankka c'ima mac'c'a Asay geeshsha de'uwwa de'iyawantta, zigirennawantta, woyniyaa eessaw moodettenawantanne lo"obaa tamarissiyaawantta gidanaw bessee. **4** Untunttu S'oossaa k'aalay borettenna mala, barenttu asinatuwaanne barenttu naanaa siik'iyawantta, barenttakka naagiyaawantta, geeshshatuwaa, barenttu gollen ootsiyaawantta, keekatuwaanne barenttu asinatookka azazettiyaawantta gidana mala, yalaga mac'c'awantta tamarissa. **6** Hewaadankka yalaga attuma asatuu barentta naagana mala zora. **7** Neeni ne huup'ewukka lo"o oosuwaa ubbaan untunttoo leemiso gida; neeni tamarissiyaawankka ammanettiyaawaanne bonchchettiyaawaa gida. **8** Ne morkketuu nuuna zigiriyaabay untunttoo d'ayiyaa wode untunttu yeellatana mala, neeni borettenna lo"o haasayaa haasaya. **9** Ayiletuu barenttu godatoo azazettana malanne, untunttunna palumettennan ubbabaan untuntta nashechchana mala zora. **10** Untunttu barenttu godatuwaappe wuu"enna mala, k'ay nuuna ashshiyaa S'oossawaa tamarissiyaawaa ubbabaan galatissanaw, barenttu ootsiyaa kiitaan ubbaa wode lo"anne ammanettiyaawantta gidiyaawaa bessana mala, untuntta zora. **11** Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa ashshiyaa bare aad'd'o keekatetsaa k'onc'c'isseedda. **12** He aad'd'o keekatetsay nagaraa oosuwaanne ha alamiyaa amuwaa nuuni agganaadaaninne nu huup'iyaa naagiide, S'oossaa malatiide, s'illotetsan de'anaadan, nuuna tamarissee. (aiōn g165) **13** Nuuni nu wolk'k'aama S'oossay, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristoosi beettana geedda anijetteedda bonchcho gallassaa naageetto. **14** Iita oosuwaa ubbaappe I nuuna wozanawunne lo"obaa ootsanaw amottiyya bare geeshsha asaa kessanaw, nu diraw, bare huup'iyaa immeedda. **15** Neeni hawaa tamarissa, ne kumentsaa maattaani zoranne seera; ooninne neena kad'oppo.

3 Untunttu mooddiyaawanttoonne maatay de'iyawanttoo moodettanaw, azazettanawunne lo"o oosuwaa ubbaa

ootsanaw giigettanaadan untunta hassayissa; k'ay untuntu
 O bollanine iita k'aalaa haasayenna mala, oonannanne
 walak'etenna mala, asaa ubbaa ashikketetsaanne
 sigatetsaa bessiyaawantta gidanaadan zora. 3 Ayaw
 gooppe, nuuni kase nu huup'ewukka eeyatuwaa,
 azazettenawantta, baliyaawantanne amoonne dumma
 dumma nashechchaw ayiliyaadan moodettiyaawantta;
 k'ay iitatetsaaninne k'anaatiyaan de'yaawantta; asaan
 is'ettiyaawantanne ituu ituwaakka is's'yaawantta. 4 Shin
 nuuna ashshiyaa S'oossaa keekatetsayenne asaa I siik'iyaa
 siik'uu k'onc'c'eedda wode, 5 I bare maarotetsaadanka,
 ooratsa yelettusaan haneedda geeyyussaanne Geeshsha
 Ayyaanan ooras's'eeddawan nuuna ashsheeddawaappe
 attin, nuuni s'illo oosuwaa ootseeddawaanna gidenna. 6
 S'oossay bare aad'd'o keekatetsan nuuni s'illanaadaanne,
 I immana geedda med'inaa de'uwaa laattanaadan,
 nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa baggana Geeshsha
 Ayaanaa nu bolla darissiide tigeedda. (aiōnios g166)
 8 Ha haasayay ammanetteedawaa; S'oossaa asatuu
 lo"o oosuwaa ootsanaw giiganaadan, ha yewuwaa
 untuntu neeni minisaade odanaw koyyay; hawantu asaw
 lo"anne go"iyaawantta. 9 Shin eeyatetsaa palumaappe,
 zariyaa paydiyaawaappe, walassaappenne higgiaaban
 walak'ettiyaawaappe naagetta. Ayaw gooppe, hewantu
 go"ennawantanne maaddennawantta. 10 Shaakotetsaa
 med'd'iyaa uray geella asaa gidiyaawaanne bare huup'iyaa
 pirdiide nagaraa ootsiyaawaa eraade, itti gede woy laa"u
 gede Aa seereeddawaappe guyyiyaan, hewaa malatiyaa
 asaappe shaaketta. 12 Taani Ars's'emaasa woy Tikik'oosa
 neekko kiittiyaa wode, neeni taakko Nik'oop'iliyoona yaanaw
 minna. Ayaw gooppe, taani balguwaa yaan shaac'c'anaw
 k'ofaa k'achchaad. 13 Higgiaa eriyaa Zeenaasinne Ap'iloosi
 ogiyaa biyaa wode, untuntu ayayenne pac'c'enna mala,
 untunta loytsa maadda. 14 Nu asaykka maaddenna
 asaa gidiide attena mala, barentta loytsi koshshiyaawaa
 demmanaw, lo"o oosuwaa minniide ootsiyaawaa tamarino.
 15 Taananna de'iyaa ubbatuu neena saro saro geeddino.
 Nuuna ammanuwaan siik'yaawantta saro saro ga. S'oossaa
 aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna ittippe gido.
 Amen"i.

Pilimoona

1 Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosa diraw k'ashuwaan de'iyaaenne nu ishaa S'imootoosi, nuunanna ootsiyaa nuuni siik'iyaa Pilimoonaw, **2** ne gollen shiik'iyaa ammaniyaawanttoo, nu michchatu Afibissinne nuunanna ittippe de'iyaa Kiristtoosa wotaadaraa Arkkiposaw ha dabddaabbiyaa s'aafetto. **3** S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttenttoo gido. **4** Neeni S'oossaa asatuwaa siik'iyawaanne Godaa Yesuusa ammaniyaawaa taani sisiyaa diraw, S'oossaa woossaade neena hassayiyaa wode ubbaan, ta S'oossaa galatay. **6** Neeni ne ammanuwaa haratuwaanna shaakkiyaawe nuw Kiristtoosi Yesuusa baggana yiyaa lo'obaa ubbaa erissana mala, taani S'oossaa woossay. **7** Ayaw gooppe, S'oossaa asatuwaa wozanay ne kiitaan minneedda diraw, ta ishaw, taani ne siik'uwaan daro nashechchaanne mentsetsuwaa demmaad. **8** Hewaa diraw, neeni ootsanaw bessiyaawaa ootsana mala, taani neena azazanaw Kiristtoosa baggana s'aloopekka, **9** Taani P'awuloosi c'imeeddawe, Kiristtoosi Yesuusaw ha'ikka k'ashuwaan de'iyaaawe, siik'uwaa diraw, neena woossay. **10** Taani k'ashuwaan de'aadde aw aawuwaa gideedda ta na'aa Anaasimoosa diraw, neena woossay. **11** I kase neena go'enna; shin ha'i neenakka taanakka tumu go'ee. **12** Taani wozanaappe dosiyaa Anaasimoosa neekko yeddowe ta wozanaa yeddowaa. Taani wonggalaa diraw k'ashetta utta de'ishshin, neena kochchiide, taana maaddana mala, ta matan Aa ashshanaw koyyay. **14** Shin neeni ne sheniyaadan ootsanaawaa koyyayippe attin, neenanna zorettennan wolk'k'an ayinne ootsanaw koyyikke. **15** Anaasimoosi guutsa wodiya neeppe shaaketteeddawe, ooni eri simmiide, ubbaa wodekka neenanna de'anaassenttonne. (aiōnios g166) **16** Simmi hawaappe sintsaw Anaasimoosi ayiliyaa gidenna; shin ayiliyaappe I loytsi aad'd'ee; I taw ay keena siik'o ishee! K'ay I new asaa baggaanakka Godaa baggaanakka ay keena aad'd'eedda ishaa gidanddeeshsha! **17** Simmi neeni taana ne laggetsaa giyaawaa gidoope, taana mokkiyaawaadan, Aa mokka. **18** I new bayizzeeddabay woy Aa bolla new ac'uu de'ooppe, taappe c'igaa akka. **19** He ac'uwaa taani c'iggana gaade, taani P'awuloosi ta kushiyan s'aafay. Neeni taw ne shemppuwaa ac'ota utteeddawaa taani neena hassayissanaw koshshenna. **20** Ee, ta ishaw, Godaa baggana neeppe maaduwa demmanaw koyyay. Kiristtoosa baggana taana mentsetsa. **21** Taani geeddawaappe daruwaa neeni ootsanaawaa eraade, k'ay ne taw azazettanawaakka ammanaade, hawaa new s'aafay.

22 K'ay hinttenttu ellekka taw imatsay shemppiyaa golliyaa giigissite. Ayaw gooppe, S'oossay hinttenttu woosan taana hinttenttoo guyye zaariide immana gaade k'oppay. **23** Kiristtoosi Yesuusa diraw, taananna k'ashuwaan de'iyaa Eppaafiri neena saro saro gee. **24** K'ay taananna ittippe ootsiyaa Mark'k'oossi, Ariss's'irokoosi, Deemaasinne Luk'aasi neena saro saro giino. **25** Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttu ayyaanaanna gido.

Ibraawe

1 S'oossay beni wode, nu aawotuu nabatuwaa baggana dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyaan haasayeedda.

2 Shin ha wurssetsa wodiyaan, ubbabaa Aa laatissiide, yeletaa Aa baggana med'd'eedda bare Na'aa baggana nuw haasayeedda. (aiōn g165)

3 Na'ay S'oossaa bonchcho poo'uwwa p'oolee; k'ay kumentsaa S'oossaa eeshshaa akkiide, bare wolk'k'aama k'aalaan ha sa'aa naagee; yaatiide asaa nagaraappe geeshshiide, Ubbaappe Bolla S'oossaaappe ushechcha baggana saluwaan utteedda. **4** S'oossay aw immeedda suntsatetsay kiitanchchatuwaappe d'ok'k'a gidiyaawaadankka, untuntuppe Aa loytsi d'ok'k'u ootseedda.

5 Ayaw gooppe, S'oossay bare kiitanchchatuwaappe oona, «Neeni ta Na'aa; taani hachche new aawuwwa gidaaddi» geeddee? Woy k'ay oona, «Taani aw aawuwwa gidana; ikka taw na'aa gidana» geeddee?

6 K'ay S'oossay bare bayira Na'aa ha sa'aa yeddana haniidde, «Ta kiitanchchatuwwa ubbatuukka aw goyinnino» yaageedda. **7** S'essay kiitanchchatuwaabaa haasayiide, «Taani ta kiitanchchatuwwa c'arkkuwaa kessay; k'ay ta oosanchchatuwaakka tamaa lac'uwwa kessay» yaagee. **8** Shin bare Na'aawaa haasayiide, «S'oossaw, ne kawutetsaa oydi, med'i med'inaw de'ee. Ne kawutetsaa s'illotetsaan ahaassa. (aiōn g165)

9 Neeni s'illotetsaa siik'aade; naak'uwwa is's'aadda. S'oossay, ne S'oossay neena, ne laggetuwaappe aatsiide, nashechchaan ililissiyaa zayitiyaa okkeeddawe hawaassa» yaagee. **10** S'oossay hawaadan yaagee; «Godaw, koyro neeni sa'aa med'd'aadda; saluwaakka ne kushiyan med'd'aadda. **11** Hewanttu ubbay d'ayana; shin neeni de'ana. Untunttu ubbaykka afilaadan wurana. **12** Neeni untuntta gaabiyaadan dakkoyana; k'ay untunttu afilaadan laamettanawantta. Shin neeni neenakka; ne laytsay ubbaakka wurenn» yaagee. **13** Shin S'oossay bare kiitanchchatuwaappe ituwaanne, «Taani ne morkkatuwwa neeni gediyaan yed'd'yaawaa ootsana gakkanaw, hawaan taappe ushechcha baggan utta» gibeenna. **14** Kiitanchchatuu ubbay S'oossaw ootsanawunne atosetsaa demmana asatuwwa maaddanaw S'oossay kiitteedda ayyaanatuwwa gidikkinooyee?

2 Hewaa diraw, nuuni siseedda tumu yewuwaappe sugetti wora beenna mala, he yewuwwa loytsi oyk'k'anaw bessee.

2 Ayaw gooppe, kiitanchchatuu odeedda k'aalay tuma gidiyaa diraw, naak'k'iyaa woy azazettana Asay ubbay muretteeddawaa gidoooppe, **3** Yaatina, nuuni ha wolk'k'aama atosetsaa sheneko gooppe, waaniide attanee? Goday koyro

bare huup'ew ha atosetsaa odeedda; k'ay I odeeddawaa siseeddawanttu nuw geeshshiide odeeddino. **4** He siseeddawanttu markkatteeddawe bolla S'oossaykka mallaa, ooratsabaanne dumma dumma malaataa kiitettiyaawaan gujji markkatteedda; k'ay Geeshsha Ayaanaa imuwaakka bare koyyeeddawaadan, gishi gatseedda. **5** Ayaw gooppe, S'oossay nuuni haasayiyya sintsaappe yaana alamiyaa, kiitanchchatuwwa moodissibeenna. **6** Shin S'oossaa Mas'aafay ittisaan hawaadan yaagee; «S'oossaw, neeni asaawaa k'oppnanaw Asay ayee? Woy neeni aw hirgganaw I ayee? **7** Neeni kiitanchchatuwaappe, amareeda wodiyya Aa guutsaadda. Aa huup'iyanka bonchchuwaanne, sabaa kalachchaa wotsaadda. **8** K'ay ubbabaa Aa gediyaappe garssana wotsaade moodissaadda» yaagee. Ayaw gooppe, S'oossay ubbabaakka Aa moodisseeddawaadan aan moodettiibeennawe ayayenne baawa; shin ha'i ubbabay aw moodettiyaawe nuw beettena. **9** Shin nuuni Yesuusa be'etto; Yesuusi S'oossaa aad'd'o keekatetsaa baggana asaa ubbaw hayk'k'ana mala, amareeda wodiyya kiitanchchatuwaappe garssa gideedda. K'ay hayk'uwwa waayiyaa I waayetteedda diraw, poo'iyaa bonchchuwaanne sabaa kalachchaa wotseeddawaa ha'i nuuni be'etto. **10** S'oossay ubbabaa med'd'eeddawe, ubbabaakka naagiyawe, Yesuusi daro naanaa ahiide, barenanna bonchchissana mala, waayiyaa baggana Yesuusa balay baynnawaa ootseeddawaa bessee; ayaw gooppe, he naanaa atosetsaw kaaletsiyaawe Yesuusa. **11** Ayaw gooppe, asaa geeshshiyaa Yesuusawukka k'ay he geeyyeedda asaa ubbawukka Aawuu ituwwa. Yesuusi untuntta, «Ta ishaturuwwa» giide yeellatennaan s'eesiyaawe hawaassa. **12** Yesuusi, «Taani ne suntsaa ta ishato awaayana. Maabaraa shiik'uwaaanka neena galatana» yaagee. **13** K'ay I, «Taani ta ammanuwwa S'oossaan wotsana» k'aykka, «S'oossay taw immeedda naanatuwaanna taani hawaan de'ay» yaagee. **14** Naanaa giide I s'eesiyaawanttu, ashuwaappenne suutsaappe med'etteedda asatuwwa gidiyaa diraw, Yesuusi bare huup'ew untuntta malatiide, untunttu med'etaa akkeedda; k'ay I hewaa ootseeddawe, s'alahiyaa kaappuwwa hayk'uwwa bolla maatay de'yaawaa bare hayk'uwaaan d'ayissanaassa. **15** K'ay barenttu de'uwaa ubbaan hayk'oo yayyiide, hayk'oo ayiletiide de'yaawantta ubbatuwwa ayiletetsaappe kesseedda. **16** Ayaw gooppe, Abraahaama zariyaa I maaddiyaawaappe attin, kiitanchchatuwwa maaddennawe eretteedda. **17** Hewaa diraw, asaa nagaray atto geetettana mala, S'oossaa kiitaan ammanetteeda maariyaa k'eesatuwwa ubbatuwwa kaappuwwa gidana mala, ubbabaan I bare ishaturuwwa malatanaw bessee. **18** Ayaw gooppe, I bare

huup'ew paac'etteedda dirawunne waayetteedda diraw, paac'ettiyaawanta maaddanaw danddayee.

3 Hewaa diraw, S'oossay s'eeseedda geeshsha ishatoo, nu markkatetsaa S'oossay kiiteeddawaa k'eesatuwaa ubbatuwwaa kaappuwaa, Yesuusi Kiristoosa k'oppite. **2** Muse bare kiitaan S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteedawaa gideeddawaadan, Yesuusikka barena dooriide, ha oosoo yeddeedda S'oossaw ammanetteedawaa. **3** Ayaw gooppe, kees'ettiyyaa golliyaappe kees'siyaa bitanii bonchchettiyaawaadan, Musewaappe aad'diyaa bonchchuwwa I akkanaw bessiyaawe eretteeddawaa. **4** Ayaw gooppe, golliyaa ubbaa kees's'eeddawe itti asaa; shin ubbabaa kees's'eeddawe S'oossaa. **5** Muse S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteeda oosanchchaa gidiide, S'oossay sintsaappe gaanawaa markkatteedda. **6** Shin Kiristtoosi S'oossaa gollen na'aadan ammanetteedawaa; nuuni akkana giide nashechchaan naagiyaawaa s'alatetsaaninne ammanuwaan naagooppe, S'oossaw golliyaa gideetto. **7** Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay hawaadan yaagee; «S'oossaa k'aalaa hinttentu hachche sisiyaabaa gidoope, **8** hinttentu aawotuu taw is's'i makkaliide, oytamu laysaa ta oosuwwa be'eedda bazuwwa paac'iyaa gallassaadan, hinttentukka zoriyaa akkenaan is's'oppite. **10** Hewaa diraw, taani, he asaa hank'k'ettaade, «Untunttu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino. Ta ogiyaakka eribeykkino» yaagaad. **11** Hewaadanka k'ay, taani hank'k'etta c'aak'k'aade, «Taani shemppiyaa sa'aa untunttu, ubbakka gelikkino» yaagaad» yaagee. **12** Taanaadan ammaniyaawanttoo, de'uwwa S'oossaappe hinttentta shaakkiiyaa iita ammanenna wozanay hinttenan oonaninne de'enna mala naagettite. **13** Shin S'oossay hinttentta ubbaa gallassi hachche giide s'eesishin, hintteppe oonanne nagaray baletsina, zoriyaa akkenaan is's'enna mala, ittuu ittuwwa zorite. **14** Ayaw gooppe, nuuni koyro nuw de'iyaa ammanuwwa wurssetsay gakkanaw loytsi naagooppe, Kiristtoosanna ittippe shaakkana. **15** S'oossaa Mas'aafay, «S'oossaa k'aalaa hinttentu, hachche sisiyaawaa gidoope, he wode untunttu is's'i makkaleeddawaadan, zoriyaa akkenaan is's'oppite» yaageedda. **16** S'oossay giyaawaa sisiide, aw makkaleedda asatuu oonee? Muse Gibs'eppa kaaletsina keseedda ubbatuwwa gidikkinooyee? **17** S'oossay oytamu laysaa oonan hank'k'etteeddee? Anhay woraan atteedda asatuwwa, nagaraa ootseeddawantta gidikkinooyee? **18** K'ay S'oossay barew azazettenan is's'eeddawanttu I shemppiyaa sa'aa ubbaakka gelenna mala, untunttoo c'aak'k'eeddawaappe attin, oossi c'aak'k'eeddee? **19** Untunttu ammanibeenna diraw, shemppiyaa sa'aa gelanaw danddayibeennawaa nuuni be'etto.

4 Simmi S'oossay nuuna bare shemppiyaa saa, «Gelissana» geeddawe biraa gidoope, hintteppe ooninne he shemppiyaa sa'aa gelennaan attena mala naagetto. **2** Ayaw gooppe, untunttu wonggalaa mishiraachchuwwa siseeddawaadan, nuunikka siseeddo; untunttu siseeddino, shin ammaniide akkibeenna diraw, ayinne untuntta go"ibeenna. **3** Gidooppekka, S'oossaa kiitay sa'ay med'ettoodeppe doommina poletteeddawaa gidooппenne, S'oossay, «Taani hank'k'etta c'aak'k'aade, «Untunttu taani shemppiyaa saa ubbaakka gelikkino» yaagaad» geeddawaadan, nuuni ammaneeddawanttu I shemppiyaa sa'aa gelana. **4** Ayaw gooppe, laappuntsa gallassaabaa ittisaan S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay laappuntsa gallassan bare oosuwwa ubbaappe shempeedda» yaageedda. **5** K'ay he sa'aan, «Untunttu taani shemppiyaa sa'aa ubbakka gelikkino» yaageedda. **6** Wonggalaa mishiraachchuwwa koyro siseeddawanttu azazetibeenna diraw, shemppuwaa sa'aa gelibeykkino; itti itti asatuu yaa gelanawanttu de'iino. **7** S'oossay daro wodiyaappe guyyiyaan, Daawita baggana laa'entsuwwa itti gallassaa, «Hachche» giyaa k'aalaan keeriide, «S'oossaa k'aalaa hinttentu hachche sisiyaawaa gidoope, zoriyaa akkenaan is's'oppite» yaageedda. **8** S'oossay shemppiyaa sa'aa asaa afiide lyyaasu shemppisseeddawaa gidintto, S'oossay hara gallassaawaa guyye keerenna. **9** Hewaa diraw, S'oossaa asaw Sambbataa shemppuu naagetti utteedda. **10** Ayaw gooppe, S'oossay shemppiyaa sa'aa geliyaa ooninne, S'oossay bare oosuwaappe shempeeddawaadan, ikka bare oosuwaappe shemppana. **11** Simmi Israa'eeliyaa Asay azazettenan is's'iide, S'oossaanna ittippe shemppiyaa sa'aa gelennaan atteeddawaadan, nuuppe ooninne hewaa mala eeno geenan is'uwaaan yaa gelennaan attena mala minnoyite. **12** Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay med'inaw de'iyawaannee ootsiyaawaa; laa"u baggana leefetteedda mashshaappekka aad'd'iide kuusee. He k'aalay shemppuunne ayyaanay, kuriinne kolzii ittippe gakettiyaasaa shaakkana gakkanaw c'addee. K'ay asaa wozanaan de'iyaa koshaanne k'ofaa I shaakkee. **13** Nuuni ootsiyaawaa wochchiyaa S'oossaa sintsan ubbabaykka beettiyaawaappenne k'onc'c'iyaaan de'iyawaappe attin, Aa ayfiyaan geemmiyaa med'etay ayayenne baawa. **14** Simmi saluwwa beedda, k'eesatuwwa ubbatuwwa wolk'k'aama kaappuu, S'oossaa Na'ay Yesuusi, nuw de'iyaa diraw, nu ammanuwwa loytsi naageetto. **15** Ayaw gooppe, nu k'eesatuwwa ubbatuwwa kaappuu nuuni daaburiyaa wode nuw k'arettanaw danddayee; nagaraa I ootsibeennaawaappe attin, nuunaadan ubbabankka paac'etteedda. **16** Simmi nuuna koshshiyaa wode maaddiyaa

maaretetsaa akkanawunne aad'd'o keekatetsaa demmanaw, aad'd'o keekatetsay de'iyaa sa'aa S'oossaa araataakko, yayyenaan shiik'oytte.

5 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu huup'iyaan huup'iyaan bare asaa giddoppe doorettiide, he asaa gishshataw S'oossaw ootsanaw, imuwaa immanawunne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaw suntsetteeddino. **2** I bare huup'ew daaburanchcha gidiyaa diraw, tamaaribeennawanttoonni baliyaawanttoo k'arettanaw danddayee. **3** Hewaa diraw, he k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaadan, bare huup'e nagaraa dirawukka yarshshanaw bessee. **4** S'oossay Aaroona k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala s'eeseeddawaadan, S'oossay s'eesanaappe attin, ooninne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkanaw danddayenna. **5** Hewaadankka, Kiristoosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkibeenna; shin S'oossay Aa, «Neeni ta Na'aa. Taani hachche new Aawuwaa gidaaddi» yaageedda. **6** Hewaadankka k'ay harasaan, «Malki-S'edek'k'i k'eesa gideeddawaadan, neenikka med'inaw k'eesa gidana» yaageedda. (aiōn g165) **7** Yesuusi sa'aan de'iyaa wode, barena hayk'uwaappe ashshanaw danddayiyaa S'oossaa loytsi yeekiiddenne afos's'iidde woosseeddanne oochcheedda; S'oossay Aa woosaa siseeddawe, I barena toochcheeddawaassanne aw yayyeeddawaassa. **8** Yesuusi S'oossaa Na'aa gidooppenne, bare waayetteedda waayiyaan azazettiyaawaa tamaareedda. **9** Yesuusi bare oosuwaawaa poleedda wode, barew azazettiyaaw ubbaw med'inaw atatetsaa demmanaw gaaso gideedda. (aiōnios g166) **10** K'ay S'oossay Malki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, Aa suntseedda. **11** Nuuni ha yewuwaan haasayanabay darobay de'ee; shin hinttentu akeekanaw azalla gidiyaa diraw, hinttentoo odi gelissanaw waayissee. **12** Ayaw gooppe, hinttentu ha wodiyaan tamarissiyaawantta gidanaw bessooppekka, S'oossaa k'aalaa koyro timirttiyaa hinttentta zaari tamarissiyaa itti uraa koshshee; hinttentta ushiyaa maatsaa koshsheeppe attin, c'oommiiyaa k'umaa koshshenna. **13** Maatsaa pakettiide de'iyaa ooninne gac'ino na'aa gidiyaa diraw, s'illotetsaa timirttiyaawaa erenna. **14** Shin mino k'umay iitanne keeka de'uwaa daruwaan shaakki ereedda wozanaama asaassa.

6 Hewaa diraw, Kiristoosa timirttiyaa biro doommiaawaa aggiide, wozanaama asaa timirttew sintsaw boytte; koyro nuuni tamaanaw koshshiyaa timirttiyaa wod'd'i

ek'kiide tamaanaw nuw bessena; he timirttii ayee gooppe, maaddenna oosuwaappe simmiyaawaa, S'oossaa ammaniyaawaa, s'ink'k'atatuwaabaa, kushiyaa wotsuwaabaa, hayk'uwaappe dendduwaabaanne med'inaw pirddaabaa. (aiōnios g166) **3** S'oossay ootsite gooppe, hewaa nuuni ootsana. **4** Ayaw gooppe, ittoodekka poo'uu poo'eeddawatanne saluwaa imuwaa baari be'eeddawantta, k'ay Geeshsha Ayaanaakka shaakki akkeeddawatanne S'oossaa k'aalay lo'a gideeddawaa sisi ereeddawantta, sintsaappe yaana sa'aa wolk'k'aakka bochchi s'eelleeddawantta, (aiōn g165) **6** hewaappe guyye simmiide kaddeeddawantta nagaraappe laa'entsuwaa zaaranawe danddayettenna. Ayaw gooppe, hewanttu S'oossaa Na'aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'kiyaawantanne asaa sintsan kawushshiyaawanttu mala. **7** Ubbaa wode bukkiiyaa iraa ushina, gosheedda uraa go'iyaa katsaa mokkiyaa biittaa S'oossay anjee. **8** Shin buluwaanne buuzzuwaa mokooppe, ayinne go'enna; shek'aw shiik'i utteedda. K'ay wurssetsaan guudettana. **9** Shin nu siik'atoo, nuuni hawaadan haasayaawaa gidooppenne, hinttentu atatetsaw gidiyaa lo'obay hinttentoo de'iyaawaa ereetto. **10** Ayaw gooppe, hinttentu ootseedda oosuwaanne k'ay ammaniyaawantta maaddeeddawaaninne ha'ikka maaddiyaawaan S'oossaa siik'eedda siik'uwaa S'oossay doganaw makkala gidenna. **11** Hinttentu huup'iyaan huup'iyaan demmana giide, hidootaan naagi utteedda kumentsaa tumatetsaa wurssetsay gakkanaw, kasewaadan minisiide ootsana mala amotteetto. **12** S'oossay immana geeddawaa ammanuwaaninne genc'c'an laattiyaawaanttu mala hinttentu gidanawaa nuuni koyyiyaawaappe attin, azalla gidanawaa koyyokko. **13** S'oossay Abraahaamoo immana giide c'aak'k'eedda wode, bareppe aad'd'iyaa wolk'k'aamay bayinna diraw, bare huup'iyaan c'aak'k'eedda. **14** S'oossay Aa, «Taani neena anjjana; ne zeretsaakka c'orissana» yaagiide c'aak'k'eedda. **15** Hewaadankka, Abraahaamo genc'c'i naagiide, S'oossay immana geeddawaa akkeedda. **16** Ayaw gooppe, Asay bareppe d'ok'kiyaa uraan c'aak'k'ee; k'ay he c'aak'uu palumiyaa ubbaakka te'ee. **17** Hewaa diraw, S'oossay bare immana geeddawaa laattanawanttoo bare k'ofaa ubbaakka laammennawaa geeshshi odanaw loytsi koyyiide, hewe tuma gideeddawoo c'aak'k'eedda. **18** S'oossay worddotanaw danddayenna ha laa'u laamettenna yewatuwaan, I immana geedda nu sintsan de'iyaawaa oyk'k'anaw aakko bak'ateedda nuw wolk'k'aama mentsetsuu de'ee. **19** Ha nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe, nu shemppoo markkabiyaaw oyk'k'iyaa k'aas's'enna birataa mala; he

nuuni demmana giide, nashechchaan naagi utteeddawe erteedda mino gidiide, Gaaridduwaa giddo geeshsha sa'aa gelee. 20 K'ay Yesuusi Malkki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, med'inaw k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiide, nu gishshataw nuuppe kasetiide, he sa'aa geleedda. (aiṓn g165)

7 Ha Malkki-S'edek'k'i, Saleema kaatii, Ubbaappe Bolla S'oossaa k'eesay, Abraahaamo kaatetuwaa wod'iide olaappe simmishshin, aanana gakettiide, Aa anjeedda. 2 Abraahaamo bare omoodeedda ubbaappe asiraataa kessiide, aw immeedda; Malkki-S'edek'k'a suntsaw koyro biletsay s'illotetsaa kaatiyaa giyaawaa; k'ay Saleema kaatiyaa I gidiyaa diraw, laa'entso biletsay sarotetsaa kaatiyaa giyaawaa. 3 Malkki-S'edek'k'aw daaya woy aawuu, woy aw zariyaa payduu baawa; k'ay Aa yeletaw doometsay woy Aa hayk'oo wurssetsay baawa; shin S'oossaa Na'aa malatiide, med'inaw k'eesa gideedda. 4 Nu aawotuwwa kaappuu Abraahaamo olaan omoodiide, aheeddawaappe asiraataa immeedda Malkki-S'edek'k'i ay keena d'ok'k'u giyaawentto be'ite. 5 K'eesaa gidiyaa Leewiyaa zaratu Israa'eeliyaa asaappe, hewenne barenttu gade asaappe haray atto untunttu Abraahaamo zare gidoppenne, asiraataa akkana mala, higgiiyan azazetteeddino. 6 Malkki-S'edek'k'i Leewiyaa zare gidenna; shin Abraahaamoppe asiraataa akkiide, S'oossay immanna geeddawaa naagiyaa Abraahaama anjeedda. 7 K'ay anjiyaawe anijettiyawaappe d'ok'k'u giyaawe paluntsenna. 8 Itti baggana, hayk'k'iyaa Asay asiraataa kessee; shin hara baggana k'ay, hayk'k'enna giide markkattiyaa uray asiraataa kessee. 9 Hawaadan haasayanaw haray atto, asiraataa kessiyaa Leewiikka Abraahaamo baggana asiraataa immeedda. 10 Ayaw gooppe, Malkki-S'edek'k'i Abraahaamona gakettiyaa wode, Leewii biro yelettibeenna; shin bare zariyaa Abraahaama gulbbatan de'ee. 11 Israa'eeliyaa asaw higgii Leewiyaa zeretsatuwaa k'eesetetsaa baggana imetteedda. He k'eesetetsaa kiitay balay baynnawaa gidoope, Aaroonawaa mala gidennaan Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay suntsettanaw ayaw koshshii? 12 Ayaw gooppe, k'eesetetsay laamettiyaa wode, higgiiikka k'ay laamettanaw koshshee. 13 Ha yewuu haasayetteedda uray hara zarii; Aa zariyaappe ooninne yarshshiyaasaan k'eesaadan ootsibeenna. 14 Nu Goday Yihudaa zariyaappe yeeddawe erteeddawaa gidiyaa diraw, Muse k'eesatuwaabaa haasayiidde, he zariyaabaa ayinne haasayibeenna. 15 Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay yeeddawaa gidintto, hawe aad'd'iide ertetanawaa. 16 I asaa higgiiyaaninne wogaan k'eesa gidibeenna; shin wureenna de'uwaa wolk'k'aan k'eesa gideedda. 17 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Malkki-S'edek'k'i k'eesa

gideeddawaadan, neenikka med'inaw k'eesa gidanawaa» yaagiide markkattee. (aiṓn g165) 18 Beni de'iyaa higgii laafanne maaddennawaa gidiyaa diraw atteedda. 19 Ayaw gooppe, Muse higgii ayaanne balay baynnawaa ootsanaw danddayenna; k'ay nuuni Aa baggana S'oossaakko shiik'ana giide nashechchaan naagi utteedda ubbaappe aad'd'iyaa we yeedda. 20 Hewaa bolla k'ay S'oossaa c'aak'uukka de'ee; haratuu k'eesa gideedda wode, hewaa mala c'aak'uu baawa. 21 Shin Yesuusi c'aak'uwaaan k'eesa gideedda; S'oossay Aa, «Goday c'aak'keedda; I bare k'ofaa laammenna. «Neeni med'inaw k'eesa gidana» geedda» yaageedda. (aiṓn g165) 22 Hewaa diraw, Yesuusi ubbaappe aad'd'iyaa c'aak'k'oo waase gideedda. 23 Kase k'eesatuwaa payduu c'ora; ayaw gooppe, untunttu ootsana oosuwwa hayk'uu diggeedda. 24 Shin Yesuusi med'inaw de'iyaa diraw, Aa k'eesetetsay laamettenna. (aiṓn g165) 25 Hewaa diraw, I untunttu gishshataw gaannatanaw med'inaw de'iyaa diraw, S'oossaakko bare baggana yiyaawantta ubbatuwwa ashshanaw danddayee. 26 Nuw giigiyaa hawaa mala, k'eesatuwaa ubbatuwwa kaappuu de'anaw koshshee; I geeshsha; aan geniinne kad'etsiyaabay baawa; nagaranchchatuwaanna I gakettenna; k'ay d'ok'k'a saluwankka I bonchchetteedda. 27 Hara k'eesatuwaa ubbatuwwa kaappatuwaadan, I koyro bare huup'e nagaraw yarshshiide, k'ay guyyeppe asaa nagaraw hachche hachche yarshshanaw koshshenna; I barena yarshsheedda wode, laa'entsennaan itti gede yarshsheedda. 28 Ayaw gooppe, Muse higgii daaburanchcha asaa k'eesatuwaa ubbatuwwa kaappuwaa ootsiide suntsee; shin S'oossay immanna giide c'aak'keedda higgiiyaappe guyye yeedda k'aalay med'inaw balay baynnawaa, S'oossaa Na'aa suntsee. (aiṓn g165)

8 Nuuni haasayiyaa wolk'k'aamabay hawaa; saluwaan Ubbaappe Bolla S'oossay uttiyaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda k'eesatuwaa ubbatuwwa kaappuu, hawaa malay nuw de'ee. 2 Geeshsha Sa'aaninne tumu Dunkkaaniyaan I ootsee; he Dunkkaanii Asay esseeddawaa gidennaan, S'oossay esseeddawaa. 3 K'eesatuwaa ubbatuwwa kaappuu ubbay imuwaanne yarshshuwaa S'oossaw immanaw suntsetteedda diraw, ha k'eesatuwaa ubbatuwwa kaappookka yarshshanaw ittibay de'anaw koshshee. 4 Simmi sa'aan I de'iyawaa gidoope, ubbakka k'eesa gidenna; ayaw gooppe, higgii azaziyaawaadan, imuwaa immiyaa k'eesatuu de'iino. 5 Untunttu k'eesatuwaadan ootsiyaa kiitay saluwaan de'iyaa oosoo tumu leemisuwaanne eeshuwaa; ayaw gooppe, Muse Dunkkaaniyaa essana hanishin, S'oossay Aa, «Akeeka; ubbabaakka taani neena deriyaa huup'iyaa besseedda

leemisuwaa kaalaade ootsa» yaageedda. **6** Shin Yesuusi gaannatiyaa c'aak'uu kasewaappe aad'd'iyaawaadanka, aw imetteedda oosuukka untunttuwaappe aad'd'ee; ayaw gooppe, he c'aak'uu S'oossay immana geedda ubbaappe aad'd'iyya kiitaan oosetteedda. **7** Ayaw gooppe, koyro c'aak'uwaan balay baynnawaa gidintto, laa'entso c'aak'uwaa koshsenna. **8** Shin untuntta boriidde, Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaana, ooratsa c'aak'uwaa c'aak'k'etiyyaa gallassatuu yaanawaa. **9** He c'aak'uu taani Gibe'e gadiyaappe, untunttu aawotuwwa kushiyya oyk'k'aade, goochcha kesseedda wode, untunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mala gidenna. Untunttu ta c'aak'uwaan ammanetibeenna diraw, taanikka untuntta aggaad. Taani, Goday, hawaa oday. **10** Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe guyyiyaan, taani Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'etana c'aak'uu hawaa: Taani ta higgiiyaa untunttu k'ofaan wotsana; k'ay untunttu wozanaanka s'aafana. Taani untunttu S'oossaa gidana; untunttukka ta asaa gidana. **11** Untunttuppe ooninne bare shooruwwa, woy bare ishaa, «Godaa era» yaagiide tamarissenna. Ayaw gooppe, untunttu na'aappe c'ima gakkana ubbay taana eriino. **12** Taani untunttu naak'uwwa maana; untunttu nagaraakka laa'entso hassaykke» yaagee. **13** S'oossay ooratsa c'aak'uwaa giide haasayiyaawan koyrowaa ec'iseedda; k'ay ec'iyaabayne wuriyaabay ellekka d'ayana.

9 Koyro c'aak'k'oo S'oossaw goyinniyya wogayne Asay ootseedda Geeshsha Gollii de'ee. **2** Ayaw gooppe, koyro Dunkkaanii ek'keedda; Aa gidduwaan muk'aaddaa wotsiyaawe, s'arap'p'eezayne Godaa sintsan wotsiyaa ukitsay de'ee; he sa'ay Geeshsha sa'aa giide s'eseettee. **3** Laa'entso gaariduwwa guyye baggana Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha Sa'aa geetettiyya Dunkkaanii de'ee. **4** Aa gidduwaan is'aanaa c'uwayanaw work'k'aappe ootseedda saas'iniinne ubba saanna work'k'aan sheeshsheedda K'aalaa c'aak'uwwa Taabootay de'ee. He K'aalaa c'aak'uwwa Taabootan mannay de'iyya work'k'aa s'aaruu, Aaroona s'am'ay aac'eeddawenne k'ay Muse higgii s'aafetteedda laa'u masetteedda shuchchatuu de'iino. **5** He K'aalaa c'aak'uwwa Taabootaappe bolla baggana atto giyya sa'aa k'um'iyya barenttu k'efiyaan gentsiyaa bonchcho kirubetuu de'iino; shin ha ubbaa ha'i wurssi odanaw dandayokko. **6** Hewe hawaadan giigi de'ishshin, k'eesatuu ubbaa wode, barenttu oosuwwa ootsanaw koyro Dunkkaaniyya geliino. **7** Shin k'eesatuwwa ubbatuwwa kaappuwwa s'alalay laa'entso Dunkkaaniyya laytsaappe itti gede geliidde bare dirawunne erennaan Asay ootseedda nagaraa diraw,

S'oossaw yarshshiyaa suutsaa akkiide gelee. **8** Koyro Dunkkaanii ek'k'ide'ishshin, ubbaappe aad'd'iyya geeshsha sa'aa afiyya ogii biro dooyetibeennawaa Geeshsha Ayyaanay hewan erissee. **9** He Dunkkaanii ha wodew leemisuwaa; hewaa giyaawe S'oossaw immiyya imuunne yarshshuu goyinniyaawaa suure wozanaa balay baynnawaa ootsanaw danddaykino. **10** Hewantu muussaaba, ushsaabaanne duma duma meechchaabaa odiyaa kare bagga wogatuwwa; untunttu ooras's'iyya wodii gakkana oosettiyya wogatuwwa. **11** Shin Kiristoosi hawaan de'iyya lo'obaw k'eesatuwwa ubbatuwwa kaappuwwa giidiide yi diggeedda. I geliide ootsiyaa Dunkkaanii ubbaappe aad'd'iyaawaanne balay baynnawaa; k'ay he Dunkkaaniyya Asay ootsibeenna; ha med'etteedda sa'abaakka gidenna. **12** Kiristoosi Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha sa'aa geliyya wode, deeshshaa suutsaanne galo maraa suutsaa oyk'k'iide gelibeenna; shin bare suutsaa oyk'k'iide, nuw med'inaa atotetsaa immiide, laa'etsennaan itti gede geleedda. (aiōnios g166) **13** Tuneedda asaa bolla korumaa suutsaanne deeshshaa suutsaa c'ac'c'afiide, guudetteedda ussatti bidintsaa k'olina, he uraa tunatetsaappe geeshshanaw danddayooppe, **14** Med'inaa Geeshsha Ayaanaa baggana balay bayna yarshshuwaadan, S'oossaw barena immeedda Kiristoosa suutsay, nuuni de'uwwa S'oossaw ootsana mala, kase nu hayk'keedda oosuwaappe nu suure wozanaa wooti geeshshandeeshsa! (aiōnios g166) **15** Hewaa diraw, S'oossay s'eseeddawantu I immana geedda med'inaa anjuwwa laattana mala, Kiristoosi ooratsa c'aak'k'oo gaannateedda; hewe hanana danddayaawe, Asay koyro c'aak'uwaappe garssan de'iidde ootseedda balaa ayiletsaappe kessiyaa hayk'uu de'iyya diraassa. (aiōnios g166) **16** Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa uray woyteeddawe de'ooppe, he uray hayk'k'owe erettanaw koshshee. **17** Ayaw gooppe, woyteedda uray hayk'k'eedda wode, I woyteeddawe poletteedda; he woyteeddawe pas'a de'ishshin, ayinne polettenna. **18** Haray atto, koyro c'aak'uukka suutsay baynnaan injetibeennawe hawaassa. **19** Ayaw gooppe, higgiiyaa de'iyya azazuwwa ubbaa Muse asaa ubbaa odeedda; hewaappe guyyiyaan, galo maraa suutsaanne deeshshaa suutsaa, haatsaana, zo'o dorssaa isikiyaannanne hisoop'p'iyaa giyya mitsaa bonc'c'iaanna ittippe akkiide, «Hawe hinttentta S'oossay azazeedda c'aak'uwwa suutsaa» yaagiide, higgiiyaa mas'aafaa bollanne asaa ubbaa bolla c'ac'c'afeedda. **21** Hewaadanka, Dunkkaaniyya bollanne ootsiyaa miishshaa ubbaa bolla suutsaa Muse c'ac'c'afeedda. **22** Higgii giyaawaadan, tumukka amareedawaappe attin, ubbaykka suutsan

geeyyee; suutsay gukkana d'ayooppe, atatetsay baawa. 23 Hewaa diraw, saluwaan de'iyaa wantta malatiyaawanttu he yarshshuwaan geeyyanaw koshshee; shin saluwaan de'iyaa wanttukka barenttu huup'ew geeyyanaw aad'd'iyaa yarshshuwaaw untuntta koshshee. 24 Ayaw gooppe, Kiristtoosi tumu geeshsha san leemisetiyyaa Asay ootseedda geeshsha sa'aa gelibeenna; shin I ha"i nu gishshataw S'oossaa sintsan beettanaw yaa saluwaa geleedda. 25 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu laytsaan laytsaan bare suutsaa gidennawaa oyk'k'iide, Geeshsha sa'aa geliyaawaadan, Kiristtoosi barena ubbaade yarshshanaw gelibeenna. 26 Hewaa gidintto, Kiristtoosi sa'ay med'ettoodeppe doommiide daro gede waayettanaw koshshee; shin ha"i wodiyya wurssetsaan nagaraa d'ayissanaw barena yarshshiide, laa'etsennaan itti gede beetteedda. (aiñon g165) 27 Asay ubbay itti gede hayk'kanaw bessee; hewaappe guyyiyaan S'oossay asaa pirddana. 28 Hewaadankka, k'ay Kiristtoosi daro asaa nagaraa d'ayissanaw itti gede yarshshetteedda; k'ay I barena loysi naagiyaawantta ashshanaw beettanaappe attin, laa'entso nagaraa tookkanaw beettana.

10 Ayaw gooppe, higgew yaana lo'obaa eeshuwaaw s'alalay de'ee; aw tumu leemisuu baawa. Ubbaa wode laytsan laytsan itti mala yarshshuu yarshshettee; hewaa diraw, higgii S'oossaakko shiik'iyaa asaa he yarshshuwaan balay baynna asaa ootsanaw ubbaakka danddayenna. 2 S'oossaw goyinniyyaa Asay bare nagaraappe ubbaanna geeyyeeddabaa gidintto, suure wozanaan laa'entsuwaa nagaraa k'oppenna; k'ay yarshshiyaawaakka aggana. 3 Shin Asay laytsan laytsan he yarshshuwaan bare nagaraa hassayee. 4 Ayaw gooppe, korumaa suutsayenne deeshshaa suutsay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna. 5 Hewaa diraw, Kiristtoosi ha alamiyya yaana haniidde, hawaadan yaageedda; «Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyyabeykka; shin taw bollaa giigissaadda. 6 Neeni s'uuggiyyaa yarshshuwaanne, nagaraa yarshshuwaan ubbaakka nashetakka. 7 Taani he wode, <S'aatsa mas'aafan tabay s'aafetteeddawaadankka, S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad> yaagaad» yaageedda. 8 Yarshshuu yarshshettana mala, higgii azaziyaawaa gidoppenne, Kiristtoosi koyro, «Neeni yarshshuwaaw, imotaa, s'uuggiyyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaaw ubbaakka koyyabeykka; hewaantun nashetakka» yaageedda. 9 Hewaappe guyyiyaan Kiristtoosi, «S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad» yaageedda. Hewaa diraw, Kiristtoosi laa'entsuwaa essanaw koyrowaa d'ayissee. 10 Yesuusi Kiristtoosi S'oossay koyyeeddawaa ootseedda diraw, bare ashuwaa laa'entsennaan itti gede yarshsheeddawaan

nuuni nu nagaraappe geeyyi aggeeddo. 11 K'eesatuwaa ubbatuu hachche hachche ek'k'iide, bare oosuwaaw ootsiino; k'ay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna itti mala yarshshuwaaw zaari zaariide yarshshiino. 12 Shin Kiristtoosi nagaraa diraw, ubbaa wode wode gideedda itti yarshshuwaaw yarshshiide, S'oossaappe ushechcha baggana utti aggeedda. 13 S'oossay sintsappe Kiristtoosa morkkatuwaa Kiristtoosaw gediyaan yed'd'iyaa ootsana gakkanaw, yaan naagee. 14 Ayaw gooppe, I itti gede yarshsheeddawaan, nagaraappe geeyyeeddawantta med'inaw balay baynnawantta ootseedda. 15 K'ay Geeshsha Ayyaanay nuw markkattiidde, hawaadan yaagee; 16 «Taani he gallassatuwaappe guyyiyaan, untuntunna c'aak'k'etiyya c'aak'uu hawaa: Taani ta higgiiyya untunttu k'ofaan wotsana; k'ay untunttu wozanaankka s'aafana» yaagee. 17 K'ay hewaappe guyyenna, «Taani untunttu nagaraanne, untunttu makkala oosuwaaw laa'entso hassaykke» yaagee. 18 S'oossay he nagaraa atto geedda wode, nagaraa d'ayissanaw hawaappe sintsap yarshshuwaaw koshshenna. 19 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni Yesuusa suutsaa baggana Ubbaa Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa gelanaw nuw s'alatetsay de'ee. 20 Kiristtoosi nuw ooratsa ogiyaanne de'uwaa ogiyya gaaridduwaa baggana, hewaa guussay bare bollaa baggana dooyyeedda. 21 Nuw S'oossaa gollen suntsetteedda wolk'k'aama k'eesay de'iyaa diraw, 22 Nuuni suure wozanaanna, tumu ammanuwaanna, iita wozanaappe geeyyeedda wozanaannanne k'ay s'illo haatsaan meec'etteedda bollaanna S'oossaakko shiik'oytte. 23 Nuw immana geedda S'oossay ammansiyaa diraw, nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawaa loysi oyk'k'oytte. 24 Ittuu ittuwaanna waan siik'ettanenttonne k'ay lo'o oosuwaaw wooti ootsanentto, ittuu ittoo k'oppeetto. 25 Ittuu ittuu shiik'uwaa dooyaa ootsiide shiik'iyaaawaadan, nuunikka ittippe shiik'iyaaawaa aggokko; shin Godaa gallassay matattiyaawaa hinttentu be'iyaa diraw, ittuu ittuwaa mentsetseetto. 26 Nuuni tumatetsaa era akki diggiide, eriide nagaraa ootsiyaawaa gidopppe, hawaappe sintsap nagaraa d'ayissiyaa yarshshuu ittibayenne baawa. 27 Shin yarshshiyaa pirddaa naagiyaawenne S'oossaa is's'iyaa ubbaa maanaw wolk'k'aama tamay de'ee. 28 Muse higgew azazettana uray, laa"u uray woy heezzu uray Aa bolla markkattooppe, k'areti baynnaan hayk'k'ee. 29 S'oossaa Na'aa kad'eedda uray, barena nagaraappe geeshsheedda S'oossaa c'aak'uwaa suutsaa tunabaadan k'oppeedda uray, k'ay aad'd'o keekatetsaa Geeshsha Ayaanaa boriyya uray, ay keena iita pirddaa akkanaw bessinttonne ane k'oppite. 30 Ayaw gooppe, «Taani haluwaa kesanne kushiyya zaarana» geeddawaa nuuni ereetto; k'aykka, «Goday bare

asaa pirddana» yaageedda. **31** De'uwaa S'oossaa kushiyan kunddanawe daro yashshiyaawaa. **32** Hinttentoo S'oossaa poo'uu poo'eeddawaappe guyyiyaan, hinttentu daroban waayettiide, wolk'k'aama wad'etaan genc'c'eedda beni wodiya haassayite. **33** Itti itti gede hinttentta asaa sintsan boreeddinonne pas'a kaa'eeddino; k'ay hara wode hewaadan ootseeddawantunne ittippe de'eeddita. **34** Ayaw gooppe, k'ashuwaan de'iyaa asatoo hinttentu k'areteeddita; yaatiide hinttentoo med'inaw wurena ubbaappe aad'd'iyaa shaluu saluwaan de'iyaa hinttentu huup'ew ereedda diraw, hinttebaa ubbaa akki diggooppe hidootaan genc'c'eeddita. **35** Hewaa diraw, wolk'k'aama woytana de'iyaa hinttentu s'alatetsaa oloppite. **36** S'oossay koyyiyaawaa ootsiide, I hinttentoo immana geeddawaa akkanaw genc'c'ana koshshee. **37** Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Amareeda wodii atteedda. Yiyaawe yaanawaa; gam"enna. **38** Ta s'illuu ammanettiide de'anawaa. Shin ooninne guyye simmooppe, taana nashechchenna» yaagee. **39** Nuuni ammanettiide atteeddawantu bagga gidiyaawaappe attin, guyye simmiide d'ayeeddawantu bagga gidokko.

11 Ammanuwaa giyaawe, demmana giide nashechchaan naagi utteeddabay ammantsiyaawaanne be'anaw danddayennabaa erissiyaawaa. **2** S'oossay beni c'ima asaw markkattawe, untunttu ammaneeddawaana. **3** Saluunne sa'ayenne S'oossaa k'aalaan med'etteeddawaa ammanuwaan nuuni ereetto; hewaa diraw, beettiyaabay beettenabaappe med'etteedda. (aiññ g165) **4** Aabeeli K'aayelawaappe aad'd'iyaa yarshshuwa S'oossaw yarshsheeddawe ammanuwaana. S'oossay Aa imuwaabaa markkattiide, I s'illuwa gideeddawaakka markkatteedda; Aabeeli haray atto hayk'k'eeddashshinka, bare ammanuwaan ha'i gakkanaw haasayee. **5** Heenooki hayk'k'ennan saluwa beeddawe ammanuwaana; S'oossay afeedda diraw, ooninne Aa be'anaw danddayibeenna. S'oossaa Mas'aafay, «Heenooki saluwa baanaappe kase S'oossaa nashechcheedda» yaagee. **6** Ammanuu baynnaan ooninne S'oossaa nashechchanaw danddayenna; ayaw gooppe, S'oossaa k'iyaa ooninne S'oossay de'iyawaanne barena koyyiyaawantoo woytaa immiyaawaa ammananaw koshshee. **7** Nohe be'anaw danddayenna sintaappe hananabaw S'oossay, «Neena naaga» giina, S'oossaw yayyiide, barenanne bare soy asaa ashshanaw markkabiya med'd'eeddawe ammanuwaana; yaatiide hewaan ha sa'aa bolla pirdiide, ammanuwaan beettiya s'illotetsaakka S'oossaaappe akkeedda. **8** Abraahaamo laattanaadan, S'oossay barew immana geedda gadiyaa baana mala, S'oossay barena s'eeseedda wode, azazetteeddawe ammanuwaana; I bare gadiyaappe kesiide

biyaa wode, hak'a binttonne erennaan kesseedda. **9** Abraahaamo S'oossay barew immana geedda gadiyaan hara biittaa asaadan de'eeddawe ammanuwaana; S'oossay he immana geeddawaa barenanna ittippe laattana Yisaak'anne Yak'oobanna Dunkkaaniyaan de'eedda. **10** Ayaw gooppe, Abraahaamo S'oossay lo'o baasuwaan k'oppiide kees's'eedda katamaa naagee. **11** Saara bare huup'ew haray atto ec'aadekka, immana geedda S'oossay ammanetteeddawaa gideeddawaa ereedda diraw, na'aa shahaaranaw wolk'k'aa demmeeddawe ammanuwaana. **12** Hewaa diraw, hayk'k'eedda asaa malatiyaa itti bitaniyaappe saluwaan de'iyaa s'oolintiyaa keena, abbaa gas'aan de'iyaa payduu baynna shafiyaa keena zaratu yelletteeddino. **13** He asatuu ubbatuu ammanuwaan hayk'k'eeddino; barenttoo S'oossay immana geeddawaakka akkibeykkino; shin haakuwaan hewaa be'iide, saroteeddino. K'ay untunttu sa'aan imatsanne yederissettiide keseedda asatuwa gideeddawaa ereeddino. **14** Ayaw gooppe, hewaadan giya asatuu barenttu huup'e gadiyaa koyiyaawaa erissiino. **15** Untunttu he yeggiide kesseedda gadiyaa simmanaw k'oppeeddawaa gidintto, guyye simmiyaa kaac'aa demmennaan aggikkino; shin **16** untunttu hewaa aggiide, lo'iyyaa gadiyaa laamotiino; hewe saluwa gadiyaa. Hewaa diraw, S'oossay untunttu S'oossaa geetetanaw yeellatenna. Ayaw gooppe, I untunttu katamaa giigissi wotseedda. **17** Abraahaamo Yisaak'a yarshshanentto woy yarshshenentto, S'oossay eranaw s'omooseedda wode, Abraahaamo ammanuwaan Aa yarshsheedda. S'oossay Abraahaama, «Ne zarii Yisaak'a baggana s'eessetanawaa» geeddashshinka, Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshanaw giigeedda. **19** Abraahaamo S'oossay Yisaak'a haray atto, hayk'uwaappekka patsanaw danddayiyaawaa ereedda; hewaa diraw, hayk'uwaappe guyye Aa zaariide akkeedda. **20** Yisaak'i sintaappe hananabaw Yaak'oobanne Eesaa anjeeeddawe ammanuwaana. **21** Yaak'oobi hayk'k'ana haniidde, Yoosefo naanaa huup'iyaan huup'iyaan anjeeeddawenne gatiman gufetiide, S'oossaw goyinneeddawe ammanuwaana. **22** Yoosefo hayk'k'anaw matiide, Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppa kesanawaa haasayeeddawenne bare mek'etsaa ootsanabaa untuntta azazeeddawe ammanuwaana. **23** Muse yelletteeddawaappe guyyiyaan, aawuunne aata malaa lo'o na'aa gideeddawaa be'iide, heezzu agenaa k'oseeddawe ammanuwaana; untunttu kaatiyaa awaayookka yayibeykkino. **24** Muse dic'c'eeddawaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatiyaa naatti na'aa geetetanawaa is's'eeddawe ammanuwaana. **25** Nagaraan Muse guutsa wodiya nashettanawaappe, S'oossaa asaana waayettanawaa

dooredda. 26 Wodeppe demmana woytaa I tishshi ootsiide s'eello diraw, Gibs'e gadiyaa shaluwaa ubbaappe Kiristoosa diraw borettiyaawe daro aad'd'iyya duretetsaa gideeddawaa k'oppeedda. 27 Kaatiyaa hank'k'oo Muse yayyenaan, Gibs'e gadiyaappe keseeddawe ammanuwaana; ayaw gooppe, beettena S'oossaa be'eeddawaadan, genc'c'iide sintsaw beedda. 28 Hayk'uwaa kiitanchchay Israa'eeliyaa asaw bayira naanaa bochchennaadan, Muse Paasigaa bonchcheeddawenne gubaniyan suutsaa c'ac'c'afisseeddawe ammanuwaana. 29 Israa'eeliyaa Asay mela biittan hamettiyaawaadan, Zo'o Abbaa pinneeddawe ammanuwaana; shin Gibs'e asatuu paac'ew gelishshin, haatsay untuntta mitti aggeedda. 30 Israa'eeliyaa Asay lyyarkko giyaa katamaa shuchchaa dirssaa laappu gallassaa yuuyyi yuuyyi aad'd'owaappe guyyiyaan, he shuchchaa dirssay kunddeeddawe ammanuwaana. 31 C'aaratta Ra'aaba yewuwa k'oriyaawantta loytza mokkeedda diraw, S'oossaw azazettenan is's'eedda asaana hayk'k'ennan atteeddawe ammanuwaana. 32 Simmi harabaa gujjaade ayaa odo? Geedoonabaa, Baaraak'abaa, Samisoonaabaa, Yofittaahabaa, Daawitebaanne Saameelabaa, k'ay nabatuwaabaa odanaw taw wodii gidenna. 33 Untunttu kaatiyaa ubbaanna olettiide s'oonneeddawenne s'illobaa ootseeddawe ammanuwaana; yaatiide S'oossay immana geeddawaa akkeeddino; gaammotuwa doonaakka gorddeeddino. 34 Wolk'k'aama tamaa toysisseeddino; kuussa mashshaappe atteeddino; untunttu daaburanchcha; shin minneeddino; k'ay olaan minniide, hara gadiyaa olaa asaa yedersseeddino. 35 Mac'c'awanttu barenttu hayk'k'eeddawannta hayk'uwaappe denddina akkeeddino. K'ay haranttu k'ashuwaappe biletanawaa is's'iide, keekkiyaa de'oo hayk'uwaappe denddanaw, ugatiide hayk'k'eeddino. 36 Haratuwaa bolla Asay k'iliic'i kaa'eedda; lissuwaan shoc'etteeddinonne santsalataan k'ashettiide, k'asho golliyaa geleeddino. 37 Shuchchaan c'adetteeddino; magaaziyan laa"u kesiide p'alk'k'etteeddino; paac'etteeddino; mashshaan hayk'k'eeddino; untunttoo ubbabaykka d'ayina, waayettiide tuggattiide, dorssaa c'alaanne deeshshaa c'alaa mayyiide yuuyyeeddino. 38 Untunttoo ha alamii giigennaan is's'ina, woraan, deriyaan, gonggoluwaa giddoninne ollaa gidduwaan yuuyyeeddino. 39 S'oossay untunttu ammanuwa markattooppekka, hewanttu ubbatuu I, immana geeddawaa akkibeykkino. 40 S'oossay nuw itti lo"o k'ofaa k'oppi wotseedda diraw, untunttu nuuni baynnaan balay baynnawantta gidikkino.

12 Simmi nuw hawaa keena daro asay, shaariyaadan nu matan yuuyyi aad'd'iide markattiyaawe de'ishshin, nuuna d'ubbiyaa ubbaanne bak'k'i oyk'k'iyya nagaraa

diggiide nu sintsan de'iyya nuuni wos's'ana wotsaa genc'c'iide wos's'oytte. 2 Nuuni nu ammanoo ogiyya dooyyeeddawaanne polissiyaawaa gideedda Yesuusa s'eelloyte. Yesuusi yeellaa kad'iide, sintsappe aw de'iyya nashechchaa diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'anawaa genc'c'iide, S'oossaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda. 3 Hinttenttu hinttenttu wozanaa bayizziide daabureenna mala, nagaranchchatuu barena daro is's'inakka genc'c'eedda Yesuusa k'oppite. 4 Nagaraanna hinttenttu baas'etiidde, suutsaa gussana gakkanaw biro oletti diggibeykkita. 5 S'oossay bare naanaadan, hinttentta zoriyaawaa dogeedditee? S'oossay hinttentta, «Ta na'aw, S'oossay neena muriyaa wode, laafabaadan k'oppoppa. I neena seeriyaa wodekka yayyoppa. 6 Ayaw gooppe, I bare siik'iyya uraa muree; k'ay bare na'aadan akkiyaa ubbaakka lissuwaan shoc'ee» yaageedda. 7 S'oossay hinttentta muriyaa wode genc'c'ite. Ayaw gooppe, I hinttentta naanaadan ootsee. Aawuu seerenna na'ay de'ii? 8 Naanaa ubbaa seeriyaawaadan, hinttentta murenaan aggooppe, karen yeletteeddawannta giditappe attin, tumu naanaa gidikkita. 9 Hewaa bollan k'ay, nuuna yeledda nu aawotuu nuuna muredda wode, nuuni untuntta bonchcheeddo. Yaatina, nuuni waaniide ayaanaa Aabboo loytzi darssi moodettiide de'okkoo? 10 Ayaw gooppe, nuuna yeledda nu aawotuu barentta lo'owaadan, amareeda wodiyya nuuna mureeddino; shin S'oossay nuuni Aa geeshshatetsaa akkana mala, nuuna maaddanaw muree. 11 Nuuni murettiyya wode, ha"iw yiloyee; nashechchenna. Shin mureeddawanttoo guyyeppe he muray s'ililotetsaa de'uwaa sarotetsaa woytaa immana. 12 Hewaa diraw, hinttenttu arggaac'eedda kushiyaanne hinttenttu daabureedda gulbataa mentsetsite. 13 Wobbiyaa gedii pas'anaappe attin, burk'k'enna mala, suure ogiyaan hamettite. 14 Asaa ubbaanna saro de'anaw minnite; k'ay geeshsha de'uwaa de'ite. Ayaw gooppe, geeshshatetsay baynnaan ooninne Godaa be'anaw danddayenna. 15 S'oossaa aad'd'o keekatetsaa ooninne akkenaan attena mala naagettite; k'ay dolaade, bare marzziyaan asaa waayissiyaa c'amo mitsaadan haniide, ooninne daro asaa tunissenna mala naagettite. 16 Woshummanaw kajeeliyya Asay ooninne de'enna mala, woy k'ay itti gede miyaabaw bare bayiratetsaa zal"eedda, ayaanaabaa kawushissiyaa Eesaa mala asaykka de'enna mala naagettite. 17 Hewaappe guyyiyaan, Eesay bare aabbu anjuwaa akkanaw koyyeeddawaa eriita; shin Aa aabbu Aa anjjenan is's'eedda; ayaw gooppe, nagaraappe simmiyaa ogiyya I haray atto, afos's'i koyyiidekka demmanaw danddayibeenna. 18 Hinttenttu bochanaw danddayiyya deriyaakkonne ees's'iyya

tamaakko, d'umaakko, shaariyaakkonne gotuwaakko, 19 k'ay malakataa waasuwaakkonne k'aalaa kooshshaakko yibeykkita. Asay he kooshshaa siseedda wode, haraa guji sisenna mala woosseedda. 20 Ayaw gooppe, S'oossay untuntu, «Haray atto, do'aykka he deriyaa bochchooppe, shuchchaan c'adettiide hayk'k'o» yaageedda azazuwaa untuntu genc'c'anaw danddayibeykkino. 21 Ayfiyaan beettiyaawe daro dagantsiyaawaa gidiyaa diraw Muse, «Taani yashshaan kokkoray» yaageedda. 22 Shin hinttentu S'yoone Deriyaa, de'o S'oossay de'iyaa katamaa, ittippe shiik'iide nashettiya daro sha'a kiitanchchatuwaakko saluwaa Yersaalame yeeddita. 23 S'oossaa bayira naanatuwaakko, ittippe shiik'eeddawantukko, untuntu suntsay saluwaan s'aafetteeddawantukko yeeddita; k'ay asaa ubbaa pirddiyaa S'oossaakkonne, balay baynnawantta ootseedda s'illo asatuwaa ayyaanatuwaakko yeeddita. 24 Ooratsa c'aak'k'oo gaannatiyaa Yesuusanne Aabeela suutsaappe aad'd'iyawaa odiyaa gukkeedda suutsaakko yeeddita. 25 Hinttentoo odiyaa uraa yewuwaa sisiyaawaa hinttentu is'senna mala, hinttentta naagite. S'oossaa kiitaa sa'aan barenttoo odiyaawe odiyaawaa sisenna is's'eeddawantu attana d'ayooppe, saluwaan, «Hinttena naagite» giyaa S'oossaappe nuuni waaniide attanee? 26 He wode Aa kooshshay sa'aa k'aatseedda; shin I ha'i, «Taani sa'aa s'alalaa gidennaan, itti gede gujiyaade saluwaakka k'aatsana» yaageedda. 27 «Itti gede gujiyaade» giyaa k'alay k'aas's'ennabay minniide de'ana mala, med'etteeddabay k'aas's'anawaanne kichchanawaa geeshshiide bessee. 28 Nuuni k'aas's'anaw danddayenna kawutetsaa akkiyaa diraw, ane S'oossaa galatoyttenne Aa nashechchoyite; aw bessiyaawaadan bonchchuwaaninne yashshatetsaan aw goyinnoyite. 29 Ayaw gooppe, nu S'oossay tumu bayizziyaa tamaa.

13 Hinttentu ishatuwaa siik'iyawaa aggoppite. 2 Imatsaa mokkiyaawaakka dogoppite. Ayaw gooppe, yaatiyaawaan itti itti Asay erennaan kiitanchchatuwaa mokkeedda. 3 K'asho gollen de'iyawantubaa hinttentukka untuntunna ittippe k'asho gollen de'iyawaaadan k'oppite; k'ay hinttentu hinttentu huup'ew waayettiyaawaadan, waayettiyaawantubaa k'oppite. 4 Akkiyaawaanne geliyaawaa Asay ubbay bonchchanaw bessee; k'ay asinayenne machchata ittuu ittoo ammanettanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay woshummanaw kajeeliyaawantanne woshummiyaawantta pirddana. 5 Miishshaa siik'uwaappe hinttentta naagite; hinttentoo de'iyawe hinttentoo gido. Ayaw gooppe, S'oossay bare huup'ew, «Taani neena ubbaakka yeggikke woy aggikke» yaageedda. 6 Hewaa diraw, nuuni s'aliide, «Goday taana maaddiyaawaa; taani

yaayikke. Asay taana ay ootsii?» yaageetto. 7 S'oossaa k'aalaa hinttentoo odeedda hinttentta kaaletseeddaawantta hassayite; untuntu waan de'eeddinonttonne hassayite; k'ay untuntuwaadan ammanite. 8 Yesuusi Kiristoosi zinokka hachchekka med'inawukka laamettenna. (aiññ g165) 9 Dumma dumma ooratsa timirttiyaan wora booppite. Nu wozanay S'oossaa aad'd'o keekatetsan minnooppe lo'o gidiyaawaappe attin, k'umaa wogaroo azazettiyaawaa gidenna; hewoo azazetteeddawantukka maaddibeykkino. 10 Nuw yarshshiyaasay de'ee; Dunkkaaniyaa giddon ootsiyaawantu he yarshshiya saappe maanaw untuntu maatay baawa. 11 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nagaraa diraw, mehiyaa suutsaa yarshshanaw Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa afee; shin he mehiyaa ashuwaa k'ay dirssaappe karenna guuddee. 12 Hewaa diraw, Yesuusikka k'ay nagaraappe asaa bare suutsan geeshshanaw, katamaa penggiyaappe karenna waayetteedda. 13 Simmi nuuni I boretteedda boriyaa akkiide, dirssaappe kare aakko kesoyite. 14 Ayaw gooppe, nuw hawaan med'inaw de'iyaa katamay baawa; shin nuuni yaana katamaa naageetto. 15 Simmi S'oossaw Yesuusa baggana ubbaa wode galataa yarshshuwaa immoyite; hewaa giyaawe mettershshay Aa suntsaw immiyaa galataa giyaawaa. 16 Lo'obaa ootsiyaawaanne ittuu ittuwaa maaddiyaawaa dogoppite. Ayaw gooppe, S'oossaa nashechchiyaawe hewaa mala yarshshuwaa. 17 Hinttena kaaletsiyaawanttoo azazetteite; k'ay untuntu azaziyaawaakka ootsite. Untuntu barentu ootseeddawaa S'oossaw odana diraw, hinttentu shemppuwaa loytsi naagiino; hinttentu untuntu azazettooppe, barentu oosuwaa nashettiide ootsana; hewe d'ayooppe, untuntu yilotiide ootsana; hewe hinttentta ayinne maaddenna. 18 Nuw S'oossaa woossite. Nuuni ubbaa wode lo'obaa ootsanaw koyiyaa diraw, nuuna zoriyaa lo'o wozanay nuw de'ee. 19 S'oossay taana hinttentukko ellekka zaarana mala, S'oossaa hinttentu loytsi woossanaadan, taani hinttentta loytsa woossay. 20 Sarotetsaa S'oossay, nu Godaa Yesuusa, dorssatuwaa hentsanchchaa wolk'k'aama, med'inaa c'aak'uwaa suutsan hayk'uwaappe dentseedda. (aiñños g166) 21 S'oossay Yesuusi Kiristoosa baggana bare sintsan barena nashechchiyaawaa hinttentta oosissiide, hinttentukka I koyyeeddawaa ootsana mala, lo'o oosuwaa ubbaan hinttentta I giigisso; S'oossay med'i med'inaw bonchchetto. Amen". (aiññ g165) 22 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ha dabddaabbiyaa hinttentoo k'antsaan s'aafeedda diraw, hinttentu ha zoriyaa salettanaan sisana mala, taani hinttentta woossay. 23 Nu ishay, S'imootoosi k'ashuwaappe biletteeddawaa erite. Elleelli I haa

yooppe, taani aanana baade hinttentta be'ana. 24 Hinttena
kaaletsiiyaa ubbatuwaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa saro
saro giite. S'aaliyaappe yeedda ammaniyaawanttu hinttentta
saro saro giino. 25 Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna
ittippe gido. Amen"i.

Yaak'ooba

1 Taani Yaak'oobi S'oossaa ayiliinne Godaa Yesuusi Kiristoosa ayilii, biittaa ubbaan laalettettedda tammanne laa"u zeretsatoo sarotaa kiittay. **2** Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte ammanuu paac'ettiyaawe hinttenttoo danddayaa immanawaa eriide, dumma dumma paac'ii hinttena gakkiiyaa wode, hewaa kumentsaa nashechchaadan paydite. **4** Hintte danddayay ayinne bali baynnaan hinttena minneeddawantanne pac'i bayinnawantta ootsiide, bare oosuwaa polo. **5** Shin hintteppe ooninne barew aad'd'eedda eratetsay d'ayooppe, kad'ennaan ubbaw keekatetsan immiyaa S'oossaa woosso. I aw immana. **6** Shin I ayaaninne sid'ennaan ammanuwaan S'oossaa woosso. Ayaw gooppe, sid'iyaa uray c'arkkuu sugina k'aas's'iyaa abbaa beetaa mala. **7** Ayaw gooppe, laa"u k'ofay de'iyaa uray, bare ogiyaa ubbaan bare k'ofaa k'achchennawe, he uray Godaappe ayinne demmanaw k'oppoppo. **9** Shin hiyyeesaa ishay S'oossay Aa d'ok'k'u ootseedda wode nashetto. **10** K'ay dure ishaykka S'oossay Aa kawushisseedda wode nashetto. Ayaw gooppe, dure bitanii maataa gidдон dic'c'iyaa c'iishshaadan d'ayana. **11** Ayaw gooppe, away bare seelaanna kesiide, maataa melissina, c'iishshay d'ayee; k'ay Aa malaa lo"otetsaykka d'ayee; hewaadankka k'ay dure bitanii barewaa ootsiide d'ayana. **12** Waayiyaan genc'c'iyaa uray anijetteeddawaa; ayaw gooppe, he waayiyya s'oneeddawaappe guyyiyaan, S'oossay barena siik'yaawanttoo immana geedda de'uwwa kalachchaa I akkana. **13** Ooninne paac'etteedda wode, «Taana S'oossay paac'c'ee» gooppo. Ayaw gooppe, S'oossay iitan paac'ettanaw danddayenna; k'ay I bare huup'ew oonanne paac'c'enna. **14** Shin Asay huup'yaan huup'yaan bare huup'e iita amuwaan gooshettiyya wodenne c'imettiyya wode paac'ettee. **15** Hewaappe guyyiyaan, amuu shahaariide, nagaraa yelee; k'ay nagaray dic'c'iide, hayk'uwwa yelee. **16** Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, c'imettoppote. **17** Lo"o imuwwa ubbayenne kumentsaa woytaa ubbay saluwaappe yee. Saluwwa poo'uwwa med'd'eedda Aawuwaappe yee; S'oossay bare huup'ew dummatennanne woy bare kuwwa laammenna. **18** Nuuni I med'd'eedda med'etatuwwa gidдон d'ok'k'asaa akkanaadan, nuuna bare sheniyaan tumu k'aalaan yeleedda. **19** Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hawaa hassayite; Asay ubbay sisanaw elleello; shin haasayanawunne hank'k'ettanaw elleelloppo. **20** Ayaw gooppe, asaa hank'k'uu S'oossay koyyiyya s'illotetsaa ahenna. **21** Hewaa diraw, tuna hanotaa ubbaanne iitatetsaa ubbaa hintteppe d'ayissiide, S'oossay hintte wozanaan tookkeedda hintte shemppuwwa ashshanaw danddayiyya k'aalaa ashikketetsan akkite. **22**

Shin S'oossaa k'aalaa oosuwaan peeshshiteppe attin, sisa s'alalaan hintte huup'iyaa c'immoppite. **23** Ayaw gooppe, k'aalaa sisiide ootsenna uray de'ooppe, I bare malaa masttootiyya s'eelliyaa uraa mala. **24** I barena s'eelliide bee; ellekka I ay malenttonne dogi aggee. **25** Shin ooninne ayiletetsaappe kessiyaa bali bayinna higgiiyaa s'eelliide, aan ak'iyaawe k'ay Aa naagiyaawe, siseeddawaakka dogennawe, he uray bare ootsiyaa oosuwaan anijettana. **26** Bare ins's'arssaa naagennan barena c'immiidde, barew S'oossaa goyinniyaawaa malatiyya uray de'ooppe, Aa goynay mela. **27** S'oossaa Aawuwwa sintsan pokkuu bayinna geeshsha goynay hawaa; hewe hak'awe gooppe, aata aawuu bayinna naanatuwaanne waayettiyya am"etuwwa maaddanawaanne sa'aa nagaraa k'itaappe bare huup'iyaa naaganawaa.

2 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte nu bonchcho Godaa Yesuusi Kiristoosa ammani de'iidde, deemuwaa s'eelliide, asaa bonchchoppite. **2** Ayaw gooppe, work'k'aa migiduwwa wotsiide, lo"o mayuwwa mayyeedda itti Asay hintte shiik'uwwa yooppe, k'ay c'urk'k'a mayuwwa mayyeedda hiyyeesaa asikka yooppe, **3** lo"o mayuwwa mayyeedda bitaniyya hintte aatsi bonchchiidde Aa, «Neeni hawaan ubbaappe lo"iyaa oydiyaan utta» giide k'ay hiyyeesaa bitaniyya, «Neeni hininna ek'k'ashsha; woy hawaan ta gediyya matan sa'aan utta» gooppe, **4** yaatina hintte hintte gidдон shaakotetsaa med'd'iyaaawantanne iita k'ofaanna de'iyaa daannatuwwa gidikkiteeyee? **5** Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, sisite; S'oossay ha sa'aan de'iyaa hiyyeesaa Asay ammanuwaan durretanawunne barena siik'yaawanttoo immana geedda saluwwa kawutetsaa laattanaw dooribeenneyee? **6** Shin hintte hiyyeesatuwwa toochcheeddit. Duretuu hinttena tuggayiyyaawantta gidikkinooyee? Untunttu hinttena daannan mootiyaawantta gidikkinooyee? **7** Hintte imetteedda lo"o suntsaa boriyaawanttu untuntta gidikkinooyee? **8** Shin S'oossaa Mas'aafan, «Ne shooruwwa ne huup'iyaadan siik'a» geetettiide s'aafetteedda kaatiyya higgiiyaa hintte polooppe, lo"obaa ootsiita. **9** Shin hintte asaa deemuwwa s'eelliide bonchchooppe, nagaraa ootsiita; k'ay higgii hintte bolla, higgiiyaa mentseeddawanttudun pirddana. **10** Ayaw gooppe, ooninne higgiiyaa ubbaa naagiide, ittinno mentsiyaawaa gidoooppe, he uray higgiiyaa ubbaa mentsee. **11** Ayaw gooppe, «Woshummoppa» geeddawe k'ay «Wod'oppa» geedda; shin neeni woshummana d'ayooppekka, wod'eeddawaa gidoooppe, higgiiyaa mentsaadda. **12** Asaa ayiletetsaappe kessiyaa higgiiyan, pirddaa akkana asatuwaadan haasayitenne untunttuwaadan ootsite. **13** Ayaw gooppe, asaa maaribeenna uraa S'oossay maarennan pirddana; maarotetsay pirddaa

s'oonee. 14 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, itti uray barew ammanuu de'ee gooppe, k'ay Aa ammanuwaa Aa oosuu erissana d'ayooppe, Aa ay go'anee? Aa ammanuu Aa ashshanaw danddayii? 15 Itti ishay, woy itti michchata kallottooppe, k'ay untunttoo ubbaa gallassi miyaabay d'ayooppe, 16 hinteppe itti uray untuntta, «Saro biite. Tamaa ho'ite. Kalliide miite» giide, untunttoo koshshiyaawaa immana d'ayooppe, untuntta ay go'anee? 17 Hewaa diraw, ammanuu oosuu baynnaan barekka de'ooppe hayk'k'eeddawaa. 18 Shin itti uray, «New ammanuu de'ee; k'ay taw oosuu de'ee. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkaade taana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwaan neena bessana» gaana. 19 Neeni itti S'oossay de'iyaaawaa ammanaasa; hewe lo'a. S'alahetuukka k'ay ammaniino; yashshaan kokkoriino. 20 Neeni eeyay! Ammanuu oosuwaappe shaakettiide go'ennawaa eranaw koyyay? 21 Nu aabbu Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshiyaa sa'aa bolla wotseedda wode, bare oosuwaan s'illibeennee? 22 Aa ammanuunne Aa oosuu ittippe ootseeddawaanne Aa ammanuu Aa oosuwaan poletteeddawaa be'ikkii? 23 S'oossaa Mas'aafay «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda. S'oossaykka hewaa aw s'illotetsan paydeedda» geeddawe poletteedda; k'ay S'oossaa dabbo geetettiide l s'eesetteedda. 24 Asay ammano s'alalaana gidennaan, oosuwaan s'illiyaawaa hintte be'iita. 25 Hewaadankka k'ay c'aaratta Ra'aaba kiitettowannta mokkaade hara ogiyaanna untuntta moyzzeedda wode, bare oosuwaan s'illabeykkee? 26 Ayaw gooppe, shempuu shaaketteedda bollay hayk'k'eeddawaa gidiaawaadan, hewaadankka k'ay oosuu shaaketteedda ammanuu hayk'k'eeddawaa.

3 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni haratuwaappe aad'd'iyaa pirdaa akkanawaa hintte eriyaa diraw, hinteppe c'oratuu taaariissiyaawantta gidoppite. 2 Nuuni ubbaykka daroban baleetto; itti uray bare haasayan mulekka balana d'ayooppe, l barena naaganaw danddayiyaa bali bayinna asaa. 3 Paratuu nuw azazettana mala, bis'aalaa barssiide, nuuni koyyiyaasaa ubbaa untuntta afeetto. 4 Be'ite, markkabatuukka k'ay hewaa keenaa wolk'k'aama gididde, gotuwaa c'arkkuwaan laagettoopekka, untuntta laaggiaawe barewaa koyyiyaasaa zaariide laaggiaay k'eerii guutsaa mitsaan laagettiide biino. 5 Hewaadan ins's'arssay bolla gidдон guutsa asatetsaa gidooppekka, daro wolk'k'aamaban c'ee'k'ettee. Guutsa tamay waaniide wolk'k'aama wora guuddii! Akeekite. 6 Ins's'arssaykka tamaa mala. I nu asatetsaa gidдон iitabaa ubbaa ootsana danddayee; asatetsaa ubbaa tunissee. K'ay nu de'uwa

wotsaakka tamaan guuddee; Gaannamiyaa tamaan l guudettanawaa. (Geenna g1067) 7 Ayaw gooppe, do'atuwaa, kafatuwaa zariyaa, tiraan gooshettiyyaa shooshshatuu zariyaanne abbaan de'iyaa med'etatuwaa zariyaa ubbaa Asay aadisseedda; k'ay untunttukka aadeeddino. 8 Shin ooninne ins's'arssaa aadissanaw danddayibeenna; ins's'arssay wod'iyaa marzzii kumeedda c'o'u geena iita med'etaa. 9 Nuuni ins's'arssan nu Godaanne Aawuwaa galateetto; k'ay aanikka S'oossaa malatiide med'etteedda asaa shek'k'eeetto. 10 Itti doonaappe galatayenne shek'ay kesee. Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hewe hewaadan hananaw bessena. 11 Pulttuu itti ollaappe mal'iyaa haatsaanne c'ammiyaa haatsaa pulattanaw danddayii? 12 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, balasiyaa giyaa mitsay wogaraa ayifanaw danddayii? Woy woyniyaa turay balasiyaa giyaa mitsaa ayifanaw danddayii? Mas'ine mas'ine giyaa haatsaappekka mal'o haatsay kesana danddayenna. 13 Hintte gidдон aad'd'eedda eranchchayenne akeekanchchay oonee? Bare lo'o de'uwaan oosetteedda bare oosuwa aad'd'eedda eratetsaappe yiyaa ashikketetsaan bessoo. 14 Shin hintte wozanaan c'ammiyaa k'anaatiinne yirggii de'oppo. K'ay tumatetsaa bollaakka worddotoppitenne otorettoppote. 15 Hewaa mala aad'd'eedda eratetsay saluwaappe wod'd'iyaaawaa gidenna; shin hewe sa'aabaa, asaawaa, s'alahatuwaa. 16 Ayaw gooppe, k'anaatiinne yirggii de'iyaa saan walassayenne iita ooso ubbay de'ee. 17 Shin bollappe yiyaa aad'd'eedda eratetsay ubbaappe kase geeshsha. K'ay sarotetsaa dosiyaawaa, ashikkenne eeno giyaawaa; k'ay maarotetsayenne lo'o ayfii kumeeddawaa. Sid'iinne lo'o malatiyaa iitatetsay bayinnawaa. 18 S'illotetsaa ayfii sarotetsaa ootsiyaawanttu sarotetsaan zereedda zeretsaappe beetteedda.

4 Olayenne walassay hintte gidduwaa hak'appe yii? Untunttu yeeddasay hintte bollaa gidдон olettiyaa hintte nashettanaw wolk'k'aama amuwaa amottiyaawaappe gidennee? 2 Hintte amottiita; shin demmikkita; wod'iita. Loytsi koyyiita; shin demmanaw danddayikkita; walak'ettiianne olettiita. Shin S'oossaa woossenna diraw, hintte koyiyaawaa demmikkita. 3 S'oossaa woossiita, shin demmikkita; gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa hinttena nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiya diraassa. 4 Simmi woshummiyaawanttoo, ha alamiyaanna dabbotiyaawe S'oossaw morkke gidiaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw koyyiyaawe ooninne S'oossaanna morkkettee. 5 Woy S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay nuunan wotseedda Ayyaanay wolk'k'aama amuwaa nuw amottee» giyaawaa hinttenttoo c'oo giyaawaa malatii? 6 Shin

S'oossay aad'd'o keekatetsaa aatsiide immee. Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay otorettiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee» yaagee. 7 Simmi, hintte S'oossaw moodetite. Yaatiide s'alahiyaanna ek'ettite; I hintteppe bak'atana. 8 S'oossaakko shiik'ite; ikka hintteikko shiik'ana. Hinttenoo nagaranchchattoo, hintte kushiya meec'ettite. Laa"u k'ofay de'iyaaawanttoo, hintte wozanaa geeshshite. 9 Tuggattite; kayyottitenne yeekkite. Hintte miichchaa yeekoo laammite; hintte nashechchaakka kayyoo laammite. 10 Godaa sintsan hintte huup'iyaa toochchite; k'ay I hinttena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana. 11 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ittuu ittuwaa zigiropkite. Bare ishaa zigiriyaawenne Aa bolla pirddiyaawe higgiiyaa zigireenne higgiiyaa bolla pirddee. Neeni higgiiyaa bolla pirddooppe, higgiiyaa bolla pirddiyaawaa gidaasappe attin, higgew azazettiyaawaa gidakka. 12 Higgiiyaa immiyaawenne pirddiyaawe S'oossaa s'alalaa; I ashshanawunne d'ayissanaw danddayee; shin ne shooruwa bolla pirddiyaawe neeni oonee? 13 Hinttenoo, «Nuuni hachche woy wontti he katamaa baana; hewan laytsaa uttana; zal"ananne k'ay miishshaa wod'isana» giyaawanttoo, be'ite. 14 Wontti hintte de'uu ayaa hananenttonne erikkita; guutsa wodew hintte beettiide, guyyeppe d'ayiyaa peenuwaa mala. 15 Hewaa aggiide, «Goday gooppe, nuuni de'ana; hawaa woy hewaa ootsana» gaanaw bessee. 16 Shin hintte ha"i hinttentu d'ok'k'atetsaan c'ee'k'ettiita; hewaa mala c'ee'k'uu ubbay iita. 17 Hewaa diraw, lo"obaa ootsanaw eriide ootsenna uraw hewe nagaraa.

5 Ha"ikka hinttenoo dure asatoo, hintte bolla yiyaa tuggaw «Aayye! Aayye!» yaagiide yeekkittenne zilaalite. 2 Hintte duretetsay bay diggeedda; k'ay hintte afilaakka bil"ay mi diggeedda. 3 Hintte work'k'ayenne hintte biray shi'i diggeedda. K'ay he shi'ay hintte bolla markkattana; hintte bollaakka tamaadan maana. Hintte hintte miishshaa sintsaw dagayi de'iita. 4 Akeekite; hintte gaden katsaa k'oyc'eedda asatoo c'iggibeenna kiraa miishshay waassee; untunttu waasuu wolk'k'aama Godaa haytsaan sisetteedda. 5 Hintte injjetina, sa'aan ishaliide de'eeddita; shukaa gallassaw d'iikkiyaawaadan, hintte bollaa d'iikkeeddita. 6 S'illo asaa bolla pirddeeddita; k'ay Aa wod'eeddita; I hinttenanna ek'etenna. 7 Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday yaana gakkanaw genc'c'ite; biittaa goshiyaawe adilliyaa irayenne assuuraa iray yaana gakkanaw genc'c'iide, al"o katsaa I wooti naagiide gatsi akkintto be'ite. 8 Hintteikka k'ay genc'c'ite; hintte wozanaa minisite. Ayaw gooppe, Godaa yuussay matatteedda. 9 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hintte bolla pirdenna mala, ittuu

ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be'ite, pirddiyaawe penggiyaan ek'k'eedda. 10 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, waayiyaassinne genc'c'aw leemisuwaa gideeddawantta, Godaa suntsan haasayeedda nabatuwaa hassayite. 11 Be'ite, danddayiide genc'c'eeddawantta nuuni anijetteeddawantta geetto. Iyyooba genc'c'aa hintte siseeddita; k'ay Goday aw wurssetsaan immeeddawaakka beeddita. Ayaw gooppe, Goday maarotayenne k'aretay kumeeddawaa. 12 Shin ubbaappe kase, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saluwaan gidina, woy sa'aan gidina, woy hara c'aak'uwaan gidina, ayankka c'aak'k'oppite. Shin S'oossaa pirdan hintte gelennaadan, hintte yewuu Ee giyaawaa gidoooppe, «Ee» giite; gidenna giyaawaa gidoooppe, «Gidenna» giite. 13 Hintte gidon waayettiyaay uray ooninne de'ooppe, S'oossaa woosso; nashettiyaay uray ooninne de'ooppe, yes's'iide galato. 14 Hintteppe sakettiyaay uray ooninne de'ooppe, ammaniyaay asaa kaaletsiyaay c'imatuwaa barekko s'eeso; untunttu Godaa suntsan zayitiyaay Aa okkiide, aw S'oossaa woossino. 15 Ammanuwaan S'oossaa woosseedda woosay hargganchchaa patsana; Godaykka Aa harggiyaappe dentsana; k'ay nagaraa I ootseeddawaa gidoopekka Goday aw atto gaana. 16 Hewaa diraw, hintte pas'ana mala, hintte nagaraa ittuu ittoo paas'itenne ittuu ittoo S'oossaa woossite; s'illo asaa woosay wolk'k'aama oosuwaa ootsee. 17 Eelaas nu mala asaa. Iray sa'aan bukkennaadan, I minisiide, S'oossaa woossina heezzu laytsanne usuppun agenaa sa'aan iray bukkibeenna. 18 Laa'entsuwaa S'oossaa I woossina, saluwaappe iray bukkeedda; sa'aykka bare katsaa mokkeedda. 19 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintteppe ooninne tumuwaappe wora booppe, k'ay ittuu Aa guyye he tumuwaakko zaarooroppe, 20 nagaranchchaa Aa balaa ogiyaappe zaariyaay ooninne Aa shemppuwaa hayk'uwaappe ashshanawaanne daro nagaraa kammanawaa ero.

1 P'es'iroosa

1 Taani, Yesuusi Kiristoosi kiiteedda P'es'iroosi, S'oossay dooreedda asatoo P'ans's'ooosa gadiyaan, Galaatiyaa gadiyaan, K'ap'p'adook'iyyaa gadiyaan, Iisiyaa biitaaninne Biitaaniyaa gadiyaan betiyaan de'iyaawanttoo dabddaabbiyaa s'aafay. 2 Yesuusi Kiristoosaw hintte azazettana malanne Aa suutsan geeyyana mala, S'oossay Aawuu dooreedda hinttentoo bare Ayyaanan geeshsheeddawanttoo, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay gido. 3 Nuuni S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa Aawuwaa, bare maarotetsaa daruwaadankka nuuna laa'entsuwaa yeleeeddawaa, Yesuusi Kiristoosa hayk'uwaappe dentseeddawaan nuw de'uwwa hidootaa immeeddawaa galateetto. 4 K'ay S'oossay hinttentoo immana daro laatay wook'k'ennawe, bayennawenne d'ayennawe saluwaan naagee. 5 Hewekka hinttentoo, S'oossaa wolk'k'aan ammanuwaan naagetti uttiide, atotetsaw giigeeddawanttoo wurssetsaa wodiyaan k'onc'c'anawaa. 6 Ha'i guutsaa wodew haray atto duma duma paac'iyaan hintte paac'ettanaw koshshooppekka, hawaan daro nashettite. 7 Hewe haray atto, tamaan yeggina d'ayiyaa work'kaappekka hintte ammanuu daro al'onne bali bayinnawaa gidiyaawaa bessanaassa; yaatiide Yesuusi Kiristoosi beetiyya wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa hintte akkana. 8 Hintte Aa erana d'ayooppekka, siik'iita; hintte ha'i Aa be'ana d'ayooppekka, ammaniita. K'ay hintte hintte ammanoo polo gidiyaa hintte shemppuwaa atotetsaa akkiyaa diraw, odanaw danddayettenna bonchchuu kumeedda nashechchaa nashettiita. 9 S'oossay hinttentoo immana aad'd'o keekatetsaabaw timbbitiyaa odeedda nabatuu loytsi biddiide, ha atotetsaabaa koyyeeddino. 10 Untuntun de'iyya Kiristoosa Ayyaanay Kiristoosa tuggaabaanne hewaappe guyyiyaan yaana bonchchuwaabaa kasetiide markkattiide, awude woy waaneedda wodiyaan yaanenttonne akeekisseeddawaadan, untuntuu koyyeeddino. 11 He timbbitiyaa odiyaawantuu ootseedda oosuu hinttessappe attin, untuntuu huup'iyaa gidennawaa S'oossay untuntuu k'onc'c'isseedda; ha'i hintte siseedda mishiraachchuwa k'aalaa hinttentoo odeedda asatuu, barew saluwaappe kiiteteedda Geeshsha Ayaanaa wolk'k'an odeeddino. Hewaa kiitanchchatuukka be'anaw amottiino. 12 Hewaa diraw, oosuwaa ootsanaw hintte wozanaan k'ofaa giigissiidde hintte huup'iyaa naagite. Yesuusi Kiristoosi k'onc'c'iyaa wode aad'd'o keekatetsaa hintte akkiyaa diraw, kumentsaa hidootaan naagite. 13 S'oossaw azazettiyya naanaadan; hintte kase erennaan amotteedda amuwaa kaalloppite. 14 Shin hinttena s'eeseedda S'oossay geeshsha

gideeddawaadan, hintteikka hintte oosuwaa ubbaan geeshsha gidite. S'oossaa Mas'aafan, «Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintteikka geeshsha gidite» geetettiide s'aafetteedda. 17 Asaa huup'iyaa huup'iyaa deemuwaa s'eellennan Aa oosuwaaan pirddiyaa S'oossaa woossiide hintte, «Nu Aabboo» giide Aa s'eesiyaawaa gidoope, ha alamiyaan bete gidide hintte de'iyya wodiyaan yashshatetsaan de'ite. 18 Hintte hintte aawotuwaappe laatteedda patsenna de'uwaappe wozetteeddawe, d'ayiyaa biraa woy work'k'aa malaana gidennawaa eriita; borisiyaabay woy k'itay bayinna dorssaa suutsaadan, al'o Kiristoosa suutsan hintte wozetteedda. 19 S'oossay sa'ay med'ettanaappe kase Kiristoosa doori wotseedda; shin hintte diraw, ha wodiyya wurssetsaan I beetteedda. 20 Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteeddabay S'oossaan de'ana mala, S'oossay hayk'uwaappe Aa dentsiide, aw bonchchuwa immeeddawaa aan ammaniita. 21 Tumatetsaw hintte azazettiyaawan, lo'a malatiyaa iitatetsay bayinnaan hintte ishatuwaa siik'anaw hintte huup'iyaa geeshshiide, ittuu ittuwaanna minisiide wozanaappe siik'ettite. 22 Hintte hayk'k'iyaa zeretsaappe laa'entsuwaa yelettibeykita; shin med'inaw de'iyaawaanne sintawukka de'ana S'oossaa k'aalaan hayk'k'enna zeretsaappe yeletteedda. (aiñ g165) 23 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbaykka maataa c'iishshaa mala. Maataa melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee. 24 Shin Godaa k'aalay med'inaw de'ee» yaagee. Hawe hinttentoo Goday odeedda mishiraachchuwa k'aalaa. (aiñ g165)

2 Hewaa diraw, hintteppe iitatetsaa ubbaa, c'immiyaawaa ubbaa, lo'a malatiyaa iitatetsaa, k'anaatiyaanne zigirssaa ubbaa diggite. 1 Goday keeka gideeddawaa hintte de'uwaan be'eeddawaa gidoope, ha'i yeletteedda gac'ino naanatuwaadan, ushiidde dic'c'anawunne attanaw s'illo gideedda ayaanaa maatsaa laamotite. 2 Godaakko de'o shuchchaakko shiik'ite. Asay Aa is'seedda; shin S'oossaa matan I dooretteedda al'o. 3 Hintteikka k'ay de'o shuchchaadan, geeshsha k'eesaa gidiide, Yesuusi Kiristoosa baggana S'oossaa nashechchiyaa ayaanaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshanaw, hintte hintte huup'ew ayaana keetsaadan kees'ettite. 4 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Be'ite, taani S'iyoone giyya katamaan golliyya godaa s'ap'uwaa minisiyaa, dooretteedda, al'o shuchchaa wotsay; aan ammaniyya ooninne yeellatenna» yaagee. 5 Hewaa diraw, ha shuchchay hinttentoo ammaniyaawanttoo daro al'a; shin ammanennawanttoo, «Gimbbiyaawanttu kad'eedda shuchchay godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda» yaagee. 6 K'aykka,

«Ha shuchchay asaa d'ubbiyaa shuchchaanne asaa kunddissiyaa zaallaa» yaagee; untunttu S'oossaa k'aalaa ammanenna diraw, untunttoo kasenna k'ofetteeddawaadan d'ubetteeddino. 9 Shin S'oossay d'umaappe maalalissiyaa bare poo'oo hinttena s'eeseedda; hintte Aa ooratsa oosuwaa odanaw dooretteedda zare; hintte kaatiyaa k'eesatuwaa; geeshsha asanne S'oossaw buzo asaa. 10 Hintte kase S'oossaa asaa gidikkita; shin ha"i hintte Aa asaa; hintte kase maarotetsaa akkibeykkita; shin ha"i maarotetsaa akkeeddit. 11 Ta dabbatoo, hintte ha sa'aan imatsaanne bete gidiide de'iyaa wantta gideeddawaadan, ubbaa wode hintte shemppuwaanna olettiiyaa asatetsaa amuwaappe hintte haakkana mala, taani hinttena woossay. 12 Amanenna Asay hinttena iitabaa ootsiyaawantudan zigiriyyaa wode, Kiristtoosi yiyaa gallassi hintte lo"o oosuwaa untunttu akeekiide, S'oossaa galatana mala, hintte de'uwaa untunttu gidдон loysi naagite. 13 Godaa diraw, asaa higgiiyaa ubbaw moodettiite; kaatiikka ubbaappe bolla gidiyaa diraw, aw moodettiite. 14 K'ay gadiyaa mooddiiyaawantookka moodettiite. Ayaw gooppe, untunttu iitabaa ootsiyaawantta muranawunne lo'obaa ootsiyaawantta galatanaw kaatiyaappe kiitetteeddino. 15 Ayaw gooppe, S'oossay hintte hintte lo"o oosuwaan kad'iyyaa eeyaa asatuwaa haasayaa c'o"u udanawaa koyyee. 16 Ayiletetsaappe kesiide, S'oossaa ayiliyaadan de'iteppe attin, he ayiletetsaappe keseeddawaa iitatetsaa gentsiyaawaa ootsoppite. 17 Asaa ubbaa bonchchite. Hintte ishatuwaa siik'ite. S'oossaw yayyite. Kaatiyaa bonchchite. 18 Ayilatoo, hintte lo"o godatuwaa s'alalawunne ashikke godatuwaa s'alalaw gidennaan, iitatookka daro yayyiide moodettiite. 19 Ayaw gooppe, Asay naak'kiyaa wode waayettiyya uray S'oossaa k'oppiide, oge baynnaan naak'ettooppe S'oossay Aa anijana. 20 Ayaw gooppe, hintte nagaraa ootsina, hinttena dechchiyyaa wode, hintte danddayooppe, hinttentoo ay galatay de'ii? Shin lo'obaa ootsiide waayiyaa hintte danddayooppe, S'oossay hinttena hewoo anijana. 21 S'oossay hinttena s'eeseeddawe hewaa diraassa; ayaw gooppe, Kiristtoosi hinttentoo waayettee; hintte Aa k'atamaa kaallana mala, hinttentoo leemisuwaa gideedda. 22 Nagaraa l ootsibeenna; bare doonaappe wordduwaa haasayibeenna. 23 Asay barena boriyaa wode, zaariide boriibeenna; waayettiyya wodekka manddibeenna. Shin s'illuwaaw pirddiyyaa S'oossaw barena aatsiide immeedda. 24 Nuuni nagaraw hayk'kiide, s'illotetsaw de'ana mala, Kiristtoosi bare huup'ew bare ashuwaan nu nagaraa mask'k'aliyan tookkeedda; hintte Aa maytsaan pas'eeddita. 25 Ayaw gooppe, hintte ogii baleedda dorssaa mala; shin ha"i hintte shemppuwa haemmiyaawaakkonne naagiyaawaakko simmeeddita.

3 Hewaadanka machchetoo, hintte asinatuwaappe S'oossaa k'aalaw azazetena ittuu ittuu de'ooppekka, hintte palumettennan, untunttu hintte yashshatetsaanne hintte geeshsha de'uwaa be'iide s'ooneetana mala, untunttoo moodettiite. 3 Hintte hintte huup'iyaa al"obaan giigissiyaawaaninne work'k'aa wotsiyaawaan woy al"o mayuwaaw mayiyaawaan hinttentu bolla bagga loytsoppite. 4 Shin hintte garssan k'osetteedda asatetsaa lo"otetsay S'oossaa sintsan hinttentoo daro al"o gidiide, d'ayenna ashikkenne woppu geedda ayaanaa gido. 5 Ayaw gooppe, hewaadan S'oossaan hidooteedda geeshsha mac'c'a asatuu beni wode barenttu asinaw moodettiide, barentta daro loytseeddino. 6 Hewaadan Saara Abraahaama, «Ta godaw» yaaga s'eesaadde, aw azazettaaddu; hinttekkka iitibawunne yayyenaan lo'obaa ootsooppe, l naanatuwaa. 7 Hewaadan asinatoo, hintte mac'c'a asatuwaana akeekan ittippe de'ite. Untunttoo daaburanchcha asatetsay de'iyaa diraw, untuntta bonchchite; hintte woosay d'ubettenna mala, S'oossay immeedda de'uwaa aad'd'o keekatetsaa untunttu hinttenanna ittippe laattino. 8 Wurssetsaan, ubbay itti k'ofaan de'ite. Ittuu ittoo k'arettite; ishatuwaadan siik'ettite; k'ay ittuu ittoo keekiyaawantanne hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta gidite. 9 Iitaa diraw iitaa woy shek'aa diraw shek'aa zaaroppite; hewaa aggiide, S'oossay hinttentu anjiuwaaw laattanaadan hinttena s'eeseedda diraw, anjiite. 10 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay hewaadan yaagee; «De'uwaaw dosiyaawenne lo"o gallassaa be'anaw koyyiyaawe oona gidooppenne bare ins's'arssan iitabaa haasayiyaawaanne wordduwaa odiaawaa aggo. 11 «Iitabaa ootsiyaawaa aggiide, lo'obaa ootso; sarotetsaakka loysi koyyonne kaallanaw baas'eto. 12 «Ayaw gooppe, Godaa ayfii s'illotuwaakko s'eellee; k'ay Aa haytsay ubbaa wode untunttu woosaw dooyaa de'ee. Shin Goday iitabaa ootsiyaawantta bare hank'k'uwaaw som"iyaan s'eellee» yaagee. 13 Hintte lo'obaa ootsanaw amottooppe, hinttena k'ohanawe oonee? 14 Shin haray atto, s'illotetsaa diraw hintte waayettooppekka, anijetteeddawantta. Asaw yayyoppitenne hirgoppite. 15 Shin Kiristtoosa hintte wozanaan bonchchitenne Aa hintte Godaa ootsite. S'oossay hinttentoo hidooteedda de'oo gaasuwaaw oochchiyyaa oossinne zaaruwaa immanaw ubbaa wode giigi uttite; 16 shin hewaa ashikketetsaaninne yashshatetsaan ootsite. K'ay Kiristtoosan hintte de'iyaa lo"o de'uwaaw iitabaa ootseeddawaadan, hintte bollan iitabaa haasayiyaa Asay bare zigiriyaawaan yeellatana mala, hintte wozanay geeshsha gido. 17 Ayaw gooppe, S'oossay geeddawaa gidoooppe, iitabaa ootseedda diraw waayettiyaawaappe, lo'obaa ootseedda diraw waayettiyaawe

keeka. 18 Ayaw gooppe, Kiristtoosi nuuna S'oossaakko afanaw, barew s'illo gidiidde, makkalanchchatuwaa diraw, itti gede ubbaa nagaraw hayk'k'eedda; I bare asatetsan hayk'k'eedda; shin ayyaanan pas'eedda. 19 K'ay he Ayyaanan, k'ashuwaan de'iyaa ayyaanatuwaakko biide, untunttoo k'aalaa odeedda. 20 He ayyaanatu amareeda, hospun asatuu haatsaan atteedda markkabiyya Nohe kees's'ishshin, S'oossay danddayiide gam'eedda wode, S'oossaw azazettibeena asaa ayyaanatuwaa. 21 Hewe s'ink'k'ataw leemisuwaa gidiide, hinttena ha"i ashsee; suure wozanaappe S'oossaa woossiyaawaappe attin, bollaa k'itaa meec'c'iyaa gidenna; hewe hinttena Yesuusi Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaan ashsee. 22 Saluwaa biide S'oossaappe ushechcha baggan I uttiide, kiitanchchaa ubbaa, maataanna de'iyaa wantanne wolk'k'aamatuwaa mooddee.

4 Hewaa diraw, Kiristtoosi bare ashuwaan nuw waayetteedda diraw, hintteikka he k'ofaan danc'c'ettite. Ayaw gooppe, bare ashuwaan waayetteedda uray nagaraa ootsiyaawaa aggeedda. 2 Hawaappe sintsan, ha sa'aan shemppuwaana de'anaw atteedda wodiyaan, S'oossay koyyiyaawaadan de'anaw bessiyaawaappe attin, asaa amuwaadan de'anaw bessena. 3 Ayaw gooppe, ammanenna Asay ootsanaw dosiyaawaa hintte ootsiidde, woshummanaw kajjeeliyaawaan, amuwaan, matsuwaan, yetsaan, ushshaan, pokkiyaa eek'aw goyinniyaawan, de'eedda kase aad'd'eedda wodii hinttenttoo gidanawaa. 4 Ammanenna asaana hintte shoray bayinna oosuwaan ittippe ootsenna diraw maalalettiide, hinttena boriino. 5 Shin untunttu pas'a de'iyaa asaa bollanne hayk'k'eedda asaa bolla pirdanaw giigi utteedda S'oossaw zaaruwaa immana. 6 Hayk'k'eedda asay bare asatetsan Asay pirdettiyaawaadan pirdettanawunne k'ay ayyaanan S'oossay de'iyaaawaadan de'anaw, wonggalaa mishiraachchuu untunttoo hewoo odetteedda. 7 Ubbabawukka wurssetsay matatteedda. Hewaa diraw, S'oossaa woossanaw k'ofaan geeyyiide, hinttena naagitenne minnite. 8 Siik'uu daro nagaraa kammiyaa diraw, ubbabaappe aatsiide ittuu ittuwaana wozanaappe siik'ettite. 9 Zuuzummennan ittuu ittuwaa imatsatetsaan mokiite. 10 Hintte huup'iyaa huup'iyaa S'oossaappe dumma dumma aad'd'o keekatetsaa akkeeddawaadanka, S'oossaa dumma imuwaa hadaraa loytsi kesiyaawanttutan, ittuu ittoo ootsite. 11 Yesuusi Kiristtoosa baggana ubbabaan S'oossay galattetana mala, ooninne odiyaawaa gidoope, k'aalaa S'oossaappe akkiide odiyaawaadan odo. K'ay ooninne maaddiyaawaa gidoope, S'oossay aw immiyaa wolk'k'an maaddo. Bonchchuunne godatetsay S'oossaw

med'inaappe med'inaw gido. Amen"i. (aiōn g165) 12 Ta siik'atoo, hintte gidдон tamaadan guuddiidde paac'c'iyaa waayyii yiyaawaa ooratsabay haniyaawaadan malalettoppiti. 13 Shin Kiristtoosa bonchchuu beettiyya wode hintte nashettana mala, aanana waayettiyaawaan nashetite. 14 Asay hinttena Kiristtoosa suntsaa diraw boriyaawaa gidoope, hintte anjetteeddawanta; ayaw gooppe, bonchcho Ayyaanay, S'oossaa Ayyaanay, hintte bolla shemppana. 15 Hintteppe ooninne shemppuwaa wod'eeddawaadan, woy kayisuwaadan, woy iitabaa ootseedda asaadan, woy hara asaa yewuwaa geleeddawaadan waayettoppo. 16 Shin ooninne Kiristtaaniyaa gidiyaa diraw waayettooppe, Kiristtoosa suntsaa diraw, S'oossaa galatanaappe attin, yeellatoppo. 17 Ayaw gooppe, pirdday S'oossaa golliyaan doomettiyaa wodii gakeedda. K'ay he pirdday koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidoope, Aa wonggalaw azazettenawanttu wurssetsay ayaa gidanee? 18 S'illo Asay tuggaan attiyaawaa gidoope, makkalanchchayenne nagaranchchay yaatina waanane? 19 Hewaa diraw k'ay, S'oossay geeddawaadan waayettiyaawanttu lo'obaa ootsiidde, barenttu shemppuwaa hadaraa barena med'd'eedda ammanettiyya S'oossaw immiino.

5 Simmi taani woosa golliyaa c'imatuwaana c'ima gidiyaawenne, Kiristtoosa waayiyaa markkattiyaawe, k'ay k'onc'c'ana bonchchuwaa shaakkanawe hintte gidдон de'iyaa c'imatuwaa zoray. 2 Hintte gidдон de'iyaa S'oossaa wudiyya S'oossay koyyiyaawaadan heemmite. Dosuwaanappe attin, wolk'k'an gidenna. K'ay hintte go'a s'alalaa s'eellennan, lo'o k'ofaan heemmite. 3 Wudew hintte leemisuwaa giditeppe attin, hintte heemmiyaawantta wolk'k'aan heemmoppite. 4 K'ay heemmiyaawanttu kaappuu k'onc'c'iyaa wode, bayenna bonchcho kalachchaa hintte akkana. 5 Hewaadanka yalaga asatoo, c'imatoo moodettite. Ubbaykka ittuu ittoo ootsanaw hintte huup'iyaa kawushshiyaawaa afilaadan mayyite. Ayaw gooppe, S'oossay otorettiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee. 6 S'oossay bare lo'o wodiyaan hinttena d'ok'ku ootsana mala, wolk'k'aama S'oossaa kushiyaappe garssanna hinttena toochchite. 7 I hinttenttoo k'oppiyaa diraw, hinttena hirgissiyyaa ubbabaa Aa bolla olite. 8 S'alahiyya kaappuu, hintte morkkii, mittiyya uraa koyyiide, gudiyya gaammuwaadan hintte yuushshuwaan yuuyiyaa diraw naagettitenne beegottite. 9 Sa'aan de'iyaa hintte ishataw hewaadan waayettiyaawaa eriide, ammanuwaan minniide, aanana ek'ettite. 10 Aad'd'o keekatetsaa ubbaa S'oossay, bare med'inaa bonchcho Kiristtoosi Yesuusa baggana hinttena s'eeseeddawe, amareeda wodiyya hintte

waayetteeddawaappe guyyiyaan, I bare huup'ew hinttena
 shiri ooratsananne minisana. K'ay I hinttena maaddananne
 baasi essana. (aiōnios g166) 11 Wolk'k'ay med'inaappe
 med'inaa gakkanaw aw gido. Amen"i. (aiōn g165) 12 Hawe
 S'oossaa tumu aad'd'o keekatetsaa gidiyaawaa taani
 hinttenttoo markkattaaddenne hinttena zoraadde, hinttenttoo
 k'antsaan s'aafeedda dabddaabbiyaa ammanettiyaa ishaa
 gaade taani k'oppiyaa Sillaase bolla kiittaad; he aad'd'o
 keekatetsan minneeddita. 13 Hinttenana ittippe dooretteedda
 Baabloonon de'iyaa woosa golliyyaa asaynne ta na'ay
 Mark'k'oossi hinttena «Saro saro» giino. 14 Siik'uwaa yeretaa
 yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite. Hinttew, Kiristtoosanna
 ittuwaa gideeddawanttoo ubbatoo sarotetsay gido. Amen"i.

2 P'es'iroosa

1 Taani Simooni P'es'iroosi, Yesuusi Kiristtoosa s'illotetsaa baggana nuwaa mala ammanuwaa akkeeddawantoo, ha dabddaabbiiyaa s'aafay. **2** S'oossaanne nu Godaa Yesuusa hintte eriyaawan aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttentoo palahiide gido. **3** Nuuni S'oossaa bonchchuwaanne lo'otetsaa laattana mala, nuuna s'eeseeddawaa nuuni eriyaawan, de'uwaassinne S'oossaa malatussaw nuuna koshshiyaawaa ubbaa S'oossaa wolk'k'ay nuw immeedda. **4** Hintte Aa imuwaa baggana sa'aan de'iyaa bayizziyaa amuwaappe kessi akkanaaddaaninne S'oossaa S'oossatetsaa laattanaadan, I bare immana geedda daro wolk'k'aamanne al'o imuwaa nuw immeedda. **5** Hewaa diraw, hinttena bessiyaawaa ubbaa min ootsiide, hintte ammanuwaa bolla lo'otetsaa, lo'otetsaa bolla eratetsaa, **6** eratetsaa bolla hinttena naagiyaawaa, hinttena naagiyaawaa bolla genc'c'aa, genc'c'aa bolla S'oossaa malatiyaawaa, **7** S'oossaa malatiyaawaa bolla ishatetsaa siik'uwaa, ishatetsaa siik'uwaa bolla siik'uwaa gujiite. **8** Ayaw gooppe, hawanttu hinttentoo loytsi dariyaawaa gidoope, hinttena Godaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan tishshanne ayifiyaana de'iyaaawantta ootsana. **9** Shin hewanttu baynna uray bare matan de'iyaaawaa s'alalaa demmee; k'ay I k'ook'aa; I kase ootseedda nagaray atto geetetteeddawaa dogeedda. **10** Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttena S'oossay s'eeseeddawaanne dooreeddawaa loytsi erissanaw, kasewaappe aad'd'i minnite; ayaw gooppe, hintte hewaa ootsiyaawaa gidoope, d'ubettikkita. **11** Hewaadan k'ay nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa med'inaa kawutetsaa geliyaa kumentsaa maatay hinttentoo imettana. (aiōnios g166) **12** Hewaa diraw, hintte ha yewatuwaa eriyaawaa gidoopeekka, k'ay hintte oyk'keedda tumuwaan minneeddawantta gidoopeekka, taani hinttena ha yewatuwaa ubbaa wode hassayissiyaawaa aggikke. **13** Taani pas'a de'eedda keenan, hinttena hassayissaade k'aasetsanaw koshshiyaawaa taw malatee. **14** Nu Goday Yesuusi Kiristtoosi taw k'onc'ciyaan odeeddawaadan, taani ha hayk'kiyaa asatetsaa gam'ennan k'aara olanawaa eray. **15** Taani hayk'keeddawaappe guyyiyaan gidinakka, hintte ha yewatuwaa ubbaa wode k'oppanaw danddayana mala, taw danddayetteeddawaa ubbaa ootsana. **16** Nuuni Aa wolk'k'aama bonchchuwaa nu ayifiyaan be'iide odettooppe attin, med'd'i akkeedda tossaan nu Godaa Kiristtoosa wolk'k'aanne yuussaa hinttentoo odibeykko. **17** Ayaw gooppe, daro wolk'k'aama bonchchuwaappe, «Taani aan daro nashettiyyaa ta siik'o Na'ay hawaa»

yaagiyaa kooshshay yeedda wode, S'oossaa Aawuwaappe bonchchuwaanne galataa I akkeedda. **18** K'ay nuunikka geeshsha deriyaa bollan aanana de'iidde, he kooshshay saluwaappe yeeddawaa siseeddo. **19** Asay hewaappe loytsi aad'd'iyaa timbbitiyaa odiyaaawanttu haasayeedda nuuna loytsi ammantsiyaa k'aalay nuw de'ee; hintte he k'aalaa naagiyaawaa gidoope loytseeddita. Ayaw gooppe, hewe sa'ay wonttana gakkanaassinne wontta s'oolinttiyaa poo'uu hintte wozanaan poo'ana gakkanaw, d'umaan poo'iyaa poo'uwaa mala. **20** Ubbaappe kasetiide, hawaa erite; S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyaa odeeddawaa ooninne barekka billanaw danddayenna. **21** Ayaw gooppe, timbbitiyaa odeeddawe ubbay geeshsha asatuu Geeshsha Ayyaanay kaaletsina, S'oossaa k'aalaa haasayeeddinoppe attin, asaa sheniyaan haasayettibeenna.

2 Shin timbbitiyaa odiyaa worddatuu asaa gidдон kase de'iyaaawaadan, hintte gidдонkka wordduwaa tamarissiyaawanttu de'ana. Untunttu barena wozeedda, Godaa kaddiide, bayizziyaa worddo timirttiyaa ahana; k'ay untunttu akeekena bashshaa barenttu bolla ahana. **2** K'ay daro Asay yeellayiyaa untunttu iita ogiyaa kaallana; untunttu gaasuwaan tumuwaan ogii borettana. **3** Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu shaloo yaaretiyaawaan barenttu med'd'i akkeedda tossaan hinttena bonk'k'ana; benippe doommiide, untunttu pirdday giigi utteedda; untunttu d'ayissiyaawe beegottiide naagee. **4** Nagaraa ootseedda kiitanchchatoo S'oossay k'arettennaan, pirddaa gallassay gakkanaw d'uma ollaan untunttu k'ashetti utteedda Gaannamiyan yeggeedda. (Tartaroḡ g5020) **5** S'oossay nagaranchchatuwa bolla bashshaa haatsaa yeddeeddappe attin, beni asaw keekibeenna; shin s'illotetsaabaa odeedda Nohanne hara laappu asatuwaa ashsheeda. **6** S'oossay Sodoomaanne Gamooraa giyaa katamatuwaa biittaa bidintsaa ootsiide, guuddi d'ayissiide, nagaranchcha gidiyaawantta gakkanabaw leemisuwaa ootseedda. **7** Higgew azazetenna tunatetsaa ootsiyaa asatuwaa gidдон tugattiide de'iyaa s'illuwaa Loos'a S'oossay ashsheeda. **8** He lo'o bitanii untunttu gidдон de'iidde, untunttu ootsiyaa iita oosuwaa gallassi gallassi be'eedda wodenne siseedda wode Aa lo'o wozanay un'etteedda. **9** Hewaa gidoope, Goday S'oossaw goyinniyyaa asatuwaa paac'iyaaappe wooti ashshanentto eree; nagaranchchatuwa k'ay ubbaappe aatsiide, tuna amuwaan ashuwaa amuwaa kaalliyaawantanne k'ay S'oossaa wolk'k'aa kad'iyaaawantta, pirddaa gallassay gakkanaw Goday muriidde wotsanawaakka eree. Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu s'alanne otoranchcha gideeddawaan, bollan de'iyaa bonchcho med'etaa boriinoppe attin,

bonchchikkino. 11 He wordduwaa tamarissiyaa asatuwaappe daro minonne wolk'k'aama gidiyaa kiitanchchatuukka untuntta Godaa sintsan boriyaan mootanaw koyyikkino. 12 Shin he asatuu oyk'k'ettiide d'ayanaw yeletteedda barenttu med'etaan wozanay bayinna wora do'atuwaadan haniino; untunttu erennabaa boriino; k'ay barenttu bayizzuwan, untunttu c'oo d'ayana. 13 Untunttu barenttu med'd'eedda metuwaan metootana; gallassi yes'siide duriyaawaa nashechchiyaabaa giide k'oppiino; untunttu kawushissiyaawantanne tunatuwaa gidi uttiide, hinttenanna miyaa k'umaa muussaan nashettiino. 14 C'aaratiyaa mac'c'a asaa s'eelliyawaa aggena ayfii untunttoo de'ee; k'ay nagaraa ootsiyaawaakka aggikkino. Ammanuwaan minnibeenna asaa c'immiino. Amuwaa dooyeedda wozanay untunttoo de'ee; untunttu shek'etteeddawantta. 15 Suure ogiyaa aggiide baleeddino. Bi'ooraa na'aa Balaama ogiyaanna beeddino; Balaami makkalaan miishshaa akkanaw koyyeedda. 16 I timbbitiyaa odiyaaawaa; shin Aa nagaraa diraw, Aa harii asaadan haasayan seeriide, gooshshaa mala hanuwaappe Aa te'eedda. 17 He asatuu meli diggeedda pulutuwa mala; k'ay gotuu tookkiide afiyaa shaariyaa mala; S'oossay untunttoo sakkana d'umaa giigissi wotseedda. 18 Ayaw gooppe, untunttu melanne ooro haasayaa haasayiino; baliidde de'iyaa asaappe kesi yeeddawannta wolk'k'aama ashuwaa amuwaan c'immiino. 19 Untunttu barew bashshaa amuwaanna de'iidde untuntta, «Hintte ayiletetsaappe kesana» yaagiino; ayaw gooppe, itti Asay barena s'oonneeddabaw ayawunne ayiliyaa. 20 Untunttu nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristoosa eratetsan ha sa'aa tunatetsaappe kessi akkeeddawaappe guyyiyaan, guyye simmiide, aan d'ubettiide s'oonettiyaawaa gidoope, kase de'iyaa de'uwaappe guyyewe untunttoo itana. 21 Ayaw gooppe, untunttoo imetteedda geeshsha azazuwaa eriide aggiyaawaappe untunttu s'illotetsaa ogiyaa erennaan aggingto lo"aa shin. 22 «Kanay bare c'ooshshaakko guyye simmee» giyaa leemisunne k'ay, «Meec'etteedda guduntsay guyye simmiide, urk'k'aan gondorettee» giyaa leemisuu tuma gidiyaawaa untuntta gakeeddawe bessee.

3 Ta siik'atoo, hawe taani hinttenttoo s'aafeedda laa'entso dabddaabbiiyaa; taani he laa"u dabddaabbetuwaakka hintte suure k'ofaa k'oppaanaan dentsetsanaw hinttena hassayissanaadan s'aafaad. 2 Geeshsha gideedda nabatuu beni odeedda k'aalaa hintte hassayana malanne Goday hinttena ashshiyaawe, bare kiitteeddawanttu baggana hinttena azazeedda azazuwaa hintte hassayana mala koyyay. 3 Wodiyaaw wurssetsaan, asaa toochchiyaa barenttu amuwaadan de'iyaaawanttu asaa toochchiidde denddanawaa

ubbaappe kasetiide erite. 4 Untunttu, «I <Yaana> yaageedda. Gibeennee? Yaatina hak'an de'ii? Ayaw gooppe, nu aawotuu hayk'ki diggeeddino; shin ubbabaykka sa'ay med'ettoodeppe doommiide de'iyaaawaadanka de'ee» yaagana. 5 Daro wodiyaappe kase S'oossay haasayina, saluunne sa'ay med'etteeddawaa eriide, untunttu akeekenaan is's'eeddino. Sa'ay haatsaappenne haatsaan med'etteedda. 6 K'ay hewaa gaasuwaan, he wode de'iyaa sa'ay he haatsaan mitetti d'ayeedda. 7 Shin ha"i de'iyaa saluunne sa'ay, S'oossaw goyinnenna asatuu pirddeettiya gallassayenne d'ayiyaa gallassay gakkanaw takkiide, he k'aalaan tamaa naagiino. 8 Shin ta siik'atoo, ha itti yewatto dogoppite; Godaa matan, itti gallassay sha"aa laytsaa mala gidiyaawaanne, k'ay sha"aa laytsay itti gallassaa mala gidiyaawaa dogoppite. 9 Ittuu ittuu k'oppiyaawaadan, Goday bare ootsana geeddawaa ootsanaw takkenna; shin ooninne bare nagaraappe simmanaadan koyyeeppe attin, ooninne d'ayana mala koyyenna diraw, hinttew giide danddayaan gam"ee. 10 Shin Godaa gallassay kayisuwaadan yaana. He gallassi salotuu wolk'k'aama guntan d'ayana; saluwa med'etatu wolk'k'aama seelaan siilana; sa'ayenne Aa bolla de'iyaa ubbabay d'ayana. 11 Ubbabaykka hewaadan d'ayiyaaawaa gidoope, hintte ay mala asaa gidanaw bessii? Hintte de'uu geeshshanne S'oossaa malatiyaawaa gidanaw koshshee. 12 Hintte S'oossaa gallassaa naagishina, he gallassay ellekka gakkanaadan, hinttenttoo danddayettiyaawaa oosite; he gallassi salotuu guudettiide d'ayananne saluwa med'etatuukka wolk'k'aama seelaan siilana. 13 Shin nuuni S'oossay immanna geedda ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa s'illuu de'anasaa naageetto. 14 Hewaa diraw, ta siik'atoo, he gallassaa naagiidde, pokkuunne yeellayiyaabay bayinnawantta gidiide, aanana sarotetsaan de'ana mala lo"obaa ubbaa oosite. 15 Godaa danddayay atotetsaa gidiyaawaa hintte wozanaan k'oppite; hewaadan k'ay nu siik'o ishay P'awuloosi, S'oossay barew immeedda aad'd'eedda eratetsan hinttenttoo s'aafeedda. 16 Bare s'aafiyaa dabddaabbiiyaan, he yewuwaabaa s'aafiyaa wode, tamaribeenna asatuunne minnibeenna asatuu hara S'oossaa Mas'aafatuwaa geellayiyaawaadanka, he dabddaabbiiyaa gidon de'iyaa akeekanaw waayissiyaa yewuwa geellayii. Untunttu hewaa ootsiyaawaan barenttu bolla bashshaa ahiino. 17 Hewaa diraw, ta siik'atoo, hintte hewaa eriyaa diraw, makkalanchchatuwa balaan c'imettiide, wora beenna malanne, k'ay minniide de'iyaa sa'aappe kundenna mala naagetite. 18 Shin hintte nu Godaa, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsaaninne

eratetsan dic'c'ite. Aw ha"inne med'inaa gallassay gakkanaw
galatay gakkō. Amen"i. (aiōn g165)

1 Yohaannisa

1 Nuuni koyiruwaappe doommiide de'iyaa, nu ayifiyaan be'iide, nu kushiyan Aa bochchi be'eedda de'uwa k'aalaabaa hinttenttoo s'aafeetto. Nuuni Aa be'eeddo; nu kushiikka Aa bochchi be'eedda. **2** He de'uu k'onc'c'ina, nuuni Aa be'iide, aabaa hinttenttoo markkatteetto; k'ay S'oossaa Aawuwaa matan de'iyaa nuw k'onc'c'eedda med'inaa de'uwaabaa hinttenttoo odeetto. (aiōnios g166) **3** K'ay nuunanna hinttenttoo ittipetetsay de'ana mala, nuuni be'eeddawaanne siseeddawaa hinttenttoo odeetto; nuw Aawuwaananne Aa Na'aa Yesuusi Kiristoosanna ittipetetsay de'ee. **4** Nuuni nu nashechchay polettana mala, hawaa hinttenttoo s'aafeetto. **5** Nuuni S'oossaa na'aappe sisiide, hinttenttoo odiyaa kiitay, «S'oossay poo'uwa; aan d'umay mulekka baawa» yaagiyaawaa. **6** Nuuni nuw aanana ittipetetsay de'ee giide d'umaan de'ooppe, nu haasayaaninne nu oosuwaan worddoteetto. **7** Shin poo'uwaan I de'iyawaadan, nuunikka poo'uwaan de'ooppe, nuw ittoo ituwaanna ittipetetsay de'ee; k'ay Aa Na'aa, Yesuusi Kiristoosa suutsay nagaraa ubbaappe nuuna geeshshee. **8** Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, nuurekka nuuna c'immeetto; nuunan tumatetsaykka baawa. **9** Shin nuuni S'oossaw nu nagaraa paas'ooppe, I nu nagaraa atto gaanawunne nu bayizzo oosuwa ubbaappe nuuna geeshshanaw, ammanettiyaawaanne tumuwaa ootsiyaawaa. **10** Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, S'oossaa wordduwaa getto; Aa k'aalaykka nu wozanaan de'enna.

2 Ta naatoo, nagaraa hintte ootsennaadan, taani hawaa hinttenttoo s'aafay; shin ooninne nagaraa ootsooppe, Aawuwaa matan nuw gaannatiyaa Yesuusi Kiristoosi, S'illuu, de'ee. **2** K'ay nuuni nu nagaraa atto geetettussaa Kiristoosa baggana demmeetto; Kiristoosi yarshshetteeddawe asaa ubbaa nagaraa digganaassappe attin, nu nagaraa s'alalaa digganaassa gidenna. **3** Nuuni S'oossaa azazuwaa naagoooppe, tumu Aa eriyaawaa hewan shaakkanaw danddayeetto. **4** Itti uray, «Taani Aa eray» giide, k'ay Aa azazuwaa naagennan aggooppe, he uray wordduwaa; tumatetsaykka aan baawa. **5** Shin Aa k'aalaw azazettiyaa oona gidooppenne, he uray S'oossaa siik'iyaaawe tumu poletteedda. Nuuni S'oossaan de'iyaaawaa hawe nuuna erissee. Hewekka, **6** «Taani, S'oossaan de'ay» giyaa ooninne Kiristoosi de'eeddawaadan de'anaw bessee. **7** Ta siik'atoo, taani hinttenttoo koyiruwaappe de'iyaa ec'a azazuwaa s'aafayppe attin, ooratsa azazuwaa s'aafikke; he ec'a azazu hintte siseedda k'aalaa. **8** Gidooppekka, taani hinttenttoo laa'entsuwaa ooratsa azazuwaa s'aafay;

he azazuwaa tumatetsaykka Kiristoosaninne hinttenan beettee. Ayaw gooppe, d'umay d'ayee; tumu poo'uu ha'i poo'ee. **9** Poo'uwaan de'ay giidde, bare ishaa is'siyaa ooninne hanno gakkanawukka d'umaan de'ee. **10** Bare ishaa siik'iyaa ooninne poo'uwaan de'ee; he uran hara uraa d'ubbiyaabay ayayenne baawa. **11** Shin bare ishaa is'siyaa ooninne d'umaan de'ee; d'umaan hamettee. D'umay Aa ayfiyaa k'ook'issi wotseedda diraw, hak'a binttonne erenna. **12** Ta naatoo, S'oossay Kiristoosa suntsaa diraw, hintte nagaraa atto yaageedda diraw, taani hinttenttoo s'aafay. **13** Aawotoo, koyiruwaappe de'iyaaawaa hintte ereedda diraw, hinttenttoo s'aafay. Yalagatoo, s'alahiyya kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw, hinttenttoo s'aafay. Guutsa naatoo, S'oossaa Aawuwaa hintte ereedda diraw, hinttenttoo s'aafay. **14** Aawotoo, koyiruwaappe de'iyaaawaa hintte ereedda diraw, hinttenttoo s'aafay. Yalagatoo, hintte mino gidiyaa dirawunne S'oossaa k'aalay hinttenan de'iyaa diraw, k'ay s'alahiyya kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw, hinttenttoo s'aafay. **15** Ha alamiyaa woy alamiyaan de'iyaa ayaanne siik'oppite. Hintte ha alamiyaa siik'ooppe, S'oossaa siik'uu hinttenan baawa. **16** Ayaw gooppe, ha alamiyaan de'iyaa ubbabay, hewekka: asatetsaa amuu, ayifiyaan s'eelliide kajeeliyaawenne bare de'iyawaan c'ee'ettiyaawe ha alamiyaappe yeeddawaappe attin, S'oossaappe yibeenna. **17** Ha alamiinne ha alamiyaan Asay amottiyaa ubbabay aad'd'ana. Shin S'oossay geeddawaa ootsiyaa uray med'inaw de'ana. (aiōn g165) **18** Ta naatoo, wodiyya wurssetsay matatteedda; Kiristoosa ek'ettiyaawe sintaappe yaanawaa hintte siseeddawaadan, haray atto ha'ikka Aa ek'ettiyaawanttu c'oratu dendeeddino. Hewaa diraw, wodiyya wurssetsay matatteeddawaa nuuni hewan ereetto. **19** Ha ek'ettiyaawanttu nu bagga gidenna diraw, nu giddoppe keseeddino; ayaw gooppe, untunttu nu bagga gidiyaabaa gidinttonne, nu gidon de'ana; shin untuntuppe ooninne nu bagga gidennawe erettana mala, nu giddoppe keseeddino. **20** Shin Kiristoosi hintte bolla Geeshsha Ayaanaa gusseedda; k'ay hintte ubbay tumuwaa eriita. **21** Tumuwaa hintte eriyaa dirawunne k'ay tumuwaan wordduu ayayenne bayinnawaa hintte eriyaa diraw, taani hinttenttoo s'aafayppe attin, tumuwaa hintte erenna diraw s'aafikke. **22** Yesuusi Oketteedda Kiristoosa gidiyaawaa erikke giyaa uraappe attin, wordduu oonee? Hewe S'oossaa Aawuwaanne Na'aa erikke giyaawe Kiristoosa ek'ettiyaawaa. **23** S'oossaa Na'aa erikke giyaa oonanne S'oossaa Aawukka erenna; S'oossaa Na'aa eray giyaa oonanne k'ay S'oossaa Aawukka eree. **24** Hewaa diraw, koyiruwaappe hintte siseeddawaa hintte wozanaan minisiide naagite. Koyiruwaappe siseeddawaa

hintte naagooppe, hinttentoo k'ay S'oossaa Na'aannanne S'oossaa Aawuwaana ittipetetsay de'ana. **25** K'ay Kiristoosi bare huup'ew nuw immana geeddawe med'inaa de'uwa. (aiōnios g166) **26** Taani hawaa hinttentoo he hinttena baletsiyaa asatuwaa diraw s'aafaad. **27** Shin Kiristoosi hintte bolla bare Geeshsha Ayaanaa gussedda. Geeshsha Ayyaanay hinttenan de'iyaa diraw, ooninne hinttena tamarissana koshshenna; ayaw gooppe, Aa Geeshsha Ayyaanay hinttena ubbabaa tamarisssee. I tamarissiyaawe tumuwaappe attin wordduwaa gidenna. Hewaa diraw Ayaanaa Geeshsha timirtew azazetiide, Kiristoosanna ittipetetsaan de'ite. **28** Ta naatoo, k'ay I k'onc'c'iyaa wode, nuuni yashshi bayinnawanta gidanaadaaninne, Aa yuussaa gallassi Aa sintsan nuuni yeellatennaadan, aanana ittipetetsaan de'ite. **29** Kiristoosi s'illo gidiyaawaa hintte erooppe, s'illobaa ootsiyaa ubbay S'oossaa na'aa gidiyaawaa eranaw bessee.

3 Nuuni S'oossaa naanatuwaa geetettiide e'esettana mala, S'oossay nuuna ay keenaa siik'eeddenttonne be'ite. Nuuni tumukka Aa naanatuwaa. Ha alamii S'oossaa erenna diraw, nuunakka erenna. **2** Ta siik'atoo, ha'i nuuni S'oossaa naanatuwaa; nuuni ayaa hananento biro erettiibeenaa; shin Kiristoosi k'onc'c'iyaa wode, nuuni Aa malatanawaa ereetto. Ayaw gooppe, I tumu Aa gidiyaawaa nuuni kumentsan be'ana. **3** K'ay Kiristoosa be'ana giide nashechchan naagiyaa ooninne Kiristoosi geeshsha gideeddawaadan, barena geeshshee. **4** Nagaraa ootsiyaa ubbay S'oossaa higgiiyaa mentsee; ayaw gooppe, nagaray S'oossaa higgiiyaa mentsussaa. **5** Kiristoosi asaa nagaraa d'ayissanaw k'onc'c'eeddawa hintte eriita; aan nagaray baawa. **6** Kiristoosan de'iyaa ooninne nagaraa ootsiide de'enna; k'ay nagaraa ootsiide de'iyaa ooninne Aa be'ibeenna woy eribeenna. **7** Ta naatoo, ooninne hinttena baletsooppo. Kiristoosi s'illo gidiyaawaadan, s'illobaa ootsiyaa uray s'illuwa. **8** S'alahiyyaa kaappuu koyiruwaappe nagaraa ootseedda diraw, nagaraa ubbaa wode ootsiyaa uray s'alahiyyaa kaappuwaassa; hewaa diraw, S'oossaa Na'ay s'alahiyyaa kaappuwa oosuwa d'ayissanaw k'onc'c'eedda. **9** S'oossaa naanatuwaa gidiyaa ubbay S'oossaa med'etay untuntun de'iyaa diraw, nagaraa ubbaa wode ootsikkino; k'ay S'oossay untunttu Aawuwa gidiyaa diraw, nagaraa ootsanaw danddaykkino. **10** S'oossaa naanatu giduwaaninne s'alahiyyaa kaappuwa naanatuwaa gidon de'iyaa dummatetsay hawaan erettee; s'illobaa ootsennawantunne woy bare ishaa siik'ennawantu ooninne S'oossaa naanatuwaa gidikkino. **11** Ayaw gooppe, koyiruwaappe hintte siseedda kiitay, «Ittuu ituwaanna siik'ettanaw bessee» yaagiyawaa. **12** Nuuni K'aayeela mala gidanaw bessena. K'aayeeli s'alahiyyaa kaappuwaassa;

hewaa gido diraw, bare ishaa wod'eedda. I bare ishaa ayaw wod'eeddee? I ootseedda oosuu iita gidina, Aa ishay ootseedda oosuu lo'a gideedda diraw wod'eedda. **13** Taanaadan S'oossaa kaaliyaawanttoo, ha sa'aa Asay hinttena is'sooppe, ooratsabaa gooppite. **14** Nuuni ammaniyaawanta siik'iyaa diraw, hayk'uwaappe de'oo pinneeddawaa ereetto; ammaniyaawanta siik'enna uray ooninne hayk'uwa gidon de'ee. **15** Ammaniyaawanta is'siyaa ooninne shemppuwaa wod'eeddawa; k'ay shemppuwaa wod'eeddawaan med'inaa de'uu bayinnawaa hintte eriita. (aiōnios g166) **16** Kiristoosi bare shemppuwaa nu diraw aatsiide immeeddawaan siik'uu ayento nuuni ereeddo; nuunikka ammaniyaawantu diraw, nu shemppuwaa aatsiide immanaw bessee. **17** Shin dure Asay ooninne bare ishay metootiyaawaa be'iide, aw k'arettenaan is'sooppe, bare wozanaan S'oossaa siik'ay gaanaw waan danddayi? **18** Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatetsaan siik'ettoytteppe attin, c'oo haasayan woy bolla doonaan siik'ettanaw bessena. **19** Nuuni tumuwa baggan de'iyawaa hewan erana; k'ay nu wozanay nu bolla pirddiya wode ubbaan, S'oossaa sintsan tumatetsaa nuuna hewan erissee. Ayaw gooppe, S'oossay nu wozanaappe wolk'k'aama; k'ay I ubbabaa eree. **21** Ta siik'atoo, nu wozanay nu bolla pirdennawaa gidoope, nuuni S'oossaa sintsan yayyokko. **22** Nuuni Aa azazuwaa naagiyaa dirawunne Aa nashechchiyaabaa ootsiyaa diraw, woosiyaa ubbabaa aappe akkeetto. **23** S'oossaa azazuu hawaa: Kiristoosi nuuna azazeeddawaadankka, S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristoosa suntsan nuuni ammananaadaaninne ittuu ituwaanna siik'ettanaadan S'oossay nuuna azazeedda. **24** S'oossaa azazuwaa naagiyaa ooninne S'oossaa gidon de'ee; S'oossaykka Aa gidon de'ee; S'oossay nuw immeedda Aa Ayaanaa baggana I nu gidon de'iyawaa nuuni ereetto.

4 Ta siik'otoo, S'oossaa Ayyaanay taanan de'ee giyaa ubbaa ammanoppite; shin untuntun de'iyaa ayyaanay S'oossaaapeeyye woy gidennento paac'cite. Ayaw gooppe, c'ora worddo nabatuu ubbasaa beeddino. **2** S'oossaa Ayaana gidiyaawaa hintte hawaan erana; «Yesuusi Kiristoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay» giyaa oonaninne de'iyaa ayyaanay ubbay S'oossaaape yee. **3** K'ay Kiristoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay geenawaa ayyaanay ubbay S'oossaaape yibeenna; aan Kiristoosa ek'ettiyaa ayyaanay de'ee. Hintte hewe yaanawaa kase siseeddita; I haray atto ha'ikka ha alamiyaan de'ee. **4** Ta naatoo, hintte S'oossawanta; hintte gidon de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ha alamiyaan de'iyaa ayyaanaappe daro wolk'k'aamiyaa diraw, worddo nabatuwaa hintte s'oneeddit. **5** Untunttu ha

alamiyaa asaa gidiyaa diraw, ha alamiyaabaa haasayiino; ha alamiyaa asaykka untuntu haasayaa sisee. 6 Nuuni S'oossawantta; S'oossaa eriyaa ooninne nuuni giyaawaa sisee. S'oossaa erenna ooninne nuuni giyaawaa sisenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayaanaa hewan shaakkeetto. 7 Ta siik'atoo, siik'uu S'oossaaappe yiyaa diraw, ane ittuu ittuwaanna siik'ettooyte. Siik'ettiyaa ooninne S'oossaa naanaa; S'oossaa akka eriino. 8 S'oossaa eeshshay siik'o gidiyaa diraw, siik'enna uray ooninne S'oossaa erenna. 9 S'oossay nuuna bare siik'uwaa hawaan besseedda; nuuni Aa baggana de'uwaa demmana mala, bare itti Na'aa ha alamiyaa kiiteedda. 10 Siik'uwaa giyaawe hawaa; S'oossay nuuna siik'iide, nuuni nu nagaraappe maarotetsaa demmeedda bare Na'aa nuw kiiteeddappe attin, nuuni Aa siik'eeddawaanna gidenna. 11 Ta siik'otoo, S'oossay nuuna hawaadan siik'eeddawaa gidooppe, nuunikka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee. 12 S'oossaa ooninne mulekka be'ibeenna; nuuni ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, S'oossay nu giddon de'ee; Aa siik'uukka nu giddon poletteedda. 13 S'oossay bare Ayaanaa nuw immeedda diraw, nuuni S'oossaa giddon de'iyawaanne ikka nu giddon de'iyawaa ereetto. 14 S'oossaa Aawuu bare Na'aa ha alamiyaa ashshiyaawaa gidanaw kiiteeddawaa nuuni be'iide markkateetto. 15 Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa markkattiyaa O gidduwaaninne S'oossay de'ee; ikka S'oossaa giddon de'ee. 16 S'oossay nuuna siik'iyawaa nuuni nu huup'ew ereettonne ammaneetto. S'oossay siik'uwaa. Siik'ukaan de'iyaa ooninne S'oossaa giddon de'ee; S'oossaykka Aa giddon de'ee. 17 Nu de'uu ha alamiyaan Kiristoosi de'eeddawaa mala gidiyaa diraw, pirddaa gallassi nuuni yayyena mala, siik'uu nu giddon poletteedda. 18 Siik'ukaan yashshi baawa; gaasuukka tumu siik'uu yashshaa kessi olee. Yashshayne muray ittippe biyaa diraw, yayyiya uraa siik'uu kumentsaa gidenna. 19 S'oossay koyro nuuna siik'eedda diraw, nuuni Aa siik'eeddo. 20 Ooninne, «Taani S'oossaa siik'ay» giidde bare ishaa is'sooppe, I wordduwaa. Ayaw gooppe, be'eedda bare ishaa siik'ennawe be'ibeenna S'oossaa siik'anaw waan danddayii? 21 K'ay Kiristoosi nuw immeedda azazu hawaa; S'oossaa siik'iyaa uray bare ishaakka siik'anaw bessee.

5 Oketteedda Kiristoosa yaagiide, Yesuusa ammaniyaa ubbay S'oossaa naanaa; k'ay S'oossaa Aawuwaa siik'iyaa ooninne Aa naanatuwaakka siik'ee. 2 Nuuni S'oossaa siik'iyawaanne Aa azazuwaa naagiyaawaan, S'oossaa naanatuwaa siik'iyawaa ereetto. 3 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa siik'iyawe Aa azazuwaa naagiyaawaa; Aa azazuukka dees'o gidenna. 4 Ayaw gooppe, S'oossaa Na'aa

gidiyaa ooninne ha alamiyaa s'oonanaw danddayee; nuunikka ha alamiyaa s'oonanawe nu ammanuwaana. 5 Ha alamiyaa s'oonanaw danddayiyaawe oonee? Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammaniyaawaa s'alalay s'oonana. 6 S'ink'ataa haatsaannanne hayk'uwaa suutsaanna yeeddawe hawaa; ikka Yesuusi Kiristoosa; haatsaannanne suutsaanna I yeeddawaappe attin, haatsaa s'alalaanna yibeenna. Geeshsha Ayyaanay tuma gidiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa I bare huup'ew markkattee. 7 Ayaw gooppe, heezzu markkatuu de'iino. 8 Hewanttu, S'oossaa Ayaanaa, haatsaanne suutsaa; ha heezzatuu ittuu ittuwaawaa p'alk'k'ikino. 9 Nuuni Asay markkattiyawaa ammanooppe, S'oossay markkattiyawe asaawaappe loytsi aad'd'ee; ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aabaa markkateedda markkatsay hawaa. 10 S'oossaa Na'aa ammaniyaa uraa wozanaan ha markkatsay de'ee. S'oossaa ammanenna uray ooninne S'oossay bare Na'aw markkateedda markkatsaa ammanibeenna diraw, S'oossaa wordduwaa gee. 11 Simmi markkatsay hawaa; S'oossay nuw med'inaa de'uwaa immeedda; hewekka Aa Na'aan de'ee. (aiōnios g166) 12 S'oossaa Na'ay de'iyaa oossinne de'uu de'ee; S'oossaa Na'ay bayinna oossinne de'uu baawa. 13 S'oossaa Na'aa suntsan ammaniyaa hinttentoo med'inaa de'uu de'iyawaa hintte erana mala, hawaa hinttentoo s'aafaad. (aiōnios g166) 14 S'oossay koyyiyaawaadan, ayinne nuuni Aa woossooppe, I sisiyaawaa nuuni eriyaa diraw, Aa sintsan yayyokko. 15 Nuuni woossiyaa ubbaan I sisiyaawaa erooppe, nuuni Aa woosseeddawaa I zaareeddawaa ereetto. 16 Ooninne hayk'uu bessena nagaraa bare ishay ootsishshin be'ooppe, S'oossaa woossanaw bessee; hayk'uu bessena nagaraa ootseeddawanttoo S'oossay de'uwaa immana. Hayk'uu bessiyya nagaray de'ee; taani hinttena hewoo S'oossaa woossite giikke. 17 Bayizzo oosuu ubbay nagaraa; shin hayk'uu bessena nagaray de'ee. 18 S'oossaa naanay ooninne nagaraa ubbaa wode ootsennawaa nuuni ereetto. Ayaw gooppe, S'oossaa Na'ay untunta naagee; K'ay s'alaliyaa kaappuukka untunta k'ohanaw danddayenna. 19 Nuuni S'oossawantta gidiyaawaanne ha alamii ubbay s'alaliyaa kaappuwaan moodetteeddawe ereetto. 20 Nuuni tumu S'oossaa eranaadan, S'oossaa Na'ay yeeddawaanne nuw akeekaa immeeddawaa ereetto. Nuuni tumu S'oossaa giddon, Aa Na'aa Yesuusi Kiristoosa giddon de'etto; I tumu S'oossaaanne med'inaa de'uwaa. (aiōnios g166) 21 Ta naatoo, eek'atuwaappe hintte huup'iyaa naagite.

2 Yohaannisa

1 Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, hinttenttoo, dooretteedda genniwunne izi naanaw ha dabddaabbiiyaa s'aafay; nu gidдон de'iyaa k'ay nuunanna med'inaw de'ana tumatetsaa diraw, taani hinttena tumu siik'ay. K'ay ta s'alalaa gidennaan, tumatetsaa eriyaa ubbatuu hinttena siik'iino. (aiōn g165) **3** S'oossaa nu Aawuwaanne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, maarotetsayne sarotetsay tumatetsaaninne siik'uwaan nuunanna ittippe gido. **4** S'oossaa Aawuu nuuna azazeeddawaadan, ne naanatuwaappe amareedawanttu, tumatetsaan de'iyaaawaa be'aade taani daro nashettaaddi. **5** Siik'o gennee, ha"ikka nuuni ubbay ittuu ittuwaanna siik'ettana mala, taani neena woossay; ha azazuu kaseedeppe nuunanna de'iyaa azazuwaappe attin, taani new ooratsa azazuwaa s'aafikke. **6** Siik'uwaa giyaawe nuuni S'oossaa azazuwaa naagiidde de'iyaaawaa giyaawaa. K'ay koyiruwaappe hintte siseeddawaadankka, Aa azazuu ayee gooppe, hintte ubbay siik'uwaan de'anawaa. **7** Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanokko giyaawanttu, baletsiyaa daro asatuu, gade giddo geleeeddino. Hewaa mala uray ooninne asaa baletsiyaawaanne Kiristtoosa ek'ettiyaawaa. **8** Hintte ootseeddawoo kumentsaa woytaa akkanaappe attin, nuuni ootseeddawaa bayizzenna mala, hinttena naagite. **9** Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiyaa urawunne k'ay Aa timirttiyaan de'enna uraw S'oossaanna ittippetetsay baawa. Kiristtoosa timirttiyaan de'iyaa uraw S'oossaa Aawuwaanne Aa Na'aanna ittippetetsay de'ee. **10** Ooninne hinttekko yiide, ha timirttiyaa ahennaan aggooppe, hintte golle Aa gelissoppite; sarokka gooppite. **11** Ayaw gooppe, Aa saro giyaa uray Aa iita oosuwaa aanana gishettee. **12** Taani hinttenttoo s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataanne k'alamiyaan s'aafanaw koyyabeykke; shin nu nashechchay polettana mala, hinttenanna doonaan haasayanaw hinttekko baana gaade k'oppay. **13** Siik'o gennee, S'oossay dooreedda ne michchati naanay neena saro saro yaagiino.

3 Yohaannisa

1 Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, tumu siik'iyaa ta siik'uwaa Gaayoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay. **2** Ta siik'oo, neeni S'oossaanna de'iyaa de'uu lo"a gidiyaawaa taani eriyaawaadan, neena ayaynne waayissenna malanne k'ay ne asatetsay pas'a gidana mala, S'oossaa woossay. **3** Ayaw gooppe, amareeda ishatuu yiide, ubbaa wode neeni tumatetsaan de'iyawaanne ne tumatetsaabaa markkatteedda wode, taani daro nashettaaddi. **4** Ta naanay tumatetsaan de'iyawaa sisiyaawaappe aad'd'iide, taana nashechchiyaabay baawa. **5** Ta siik'oo, nu ishatuu imatsaa gidoopekka, neeni untunttoo ootsiyaa oosuwaa ubbaan ammanetteeda oosuwaa ootsaadda. **6** K'ay untunttu ne siik'uwaabaa ammaniyaa asatoo markkatteeddino; untunttu k'ans's'ennaan bare ogiyaa baana mala S'oossay dosiyaawaadan, neeni lo"obaa ootsaade untuntta maaddaarikkii. **7** Ayaw gooppe, S'oossaa ammanennawanttuppe ayinne akkaanaa, Kiristtoosa suntsaa diraw kaseeddino. **8** Hewaa diraw, nuuni tumatetsaa untuntunna ittippe ootsana mala, hawanttu mala asatuwaa maaddanaw bessee. **9** Taani ammaniyaawanttoo, dabddaabbiyaa s'aafaad; shin untunttu kaappuwaa gidanaw koyiyaa Diyootiraafise nuuni giyaawaa akkaana. **10** Hewaa diraw, taani yaa biyaa wode, I nu bollan haasayiyaa iita haasayaanne I ootseedda oosuwaa hinttenttoo odana; k'ay I hewe guus's'eedda giide, nu ishatuu yiya wode mokkenna; haray atto untuntta mokkanaw koyiyaawanttakka diggiide, ammaniyaawanttu giddoppe kessee. **11** Ta siik'oo, lo"obaappe attin, iitabaa malatoppa. Lo"obaa ootsiyaa ooninne S'oossaa asaa; shin iitabaa ootsiyaa ooninne S'oossaa erenna. **12** Dimes'iroosi lo"a gidiyaawaa Asay ubbay markkattee; tumatetsay bare huup'iyanka aabaa markkattee. Nuunikka k'ay aabaa markkatteetto; nu markkatetsay tuma gidiyaawaa hinttekka eriita. **13** Taani new s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyikke. **14** Shin taani matan neenanna gakkettanaw k'oppay; he wode nuuni gakettiide haasayana. Sarotetsay neenanna gido. Ne dabbattuu neena saro saro yaagiino. Nu dabbatuwaa ubbaa untunttu suntsaa suntsaa s'eesaade, taana saro saro geedda yaaga.

Yihudaa

1 Taani Yesuusi Kiristoosa k'oomay Yihuday, Yaak'ooba ishay, S'oossay s'eeseeddawantoo, S'oossay Aawuu siik'yaawantoo, k'ay Yesuusi Kiristoosi naagiyaawantoo, ha dabddaabbiiyaa s'aafay. **2** Maarotetsay, sarotetsayne siik'otetsay hinttenan kumo. **3** Ta siik'atoo, nuuni ittippe shaakki akkana atotetsaabaa hinttentoo s'aafanaw taani daro daaburiyaa wode, S'oossay bare naanaatoo laa'etsennaan itti gede immeedda ammanoo hintte baas'etana mala, hinttena zoraade s'aafanaw koshsiiyaawaa akeekaad. **4** Ayaw gooppe, S'oossaa erenna itti itti asatuu ooninne be'ennaan hintte giddo geleeddino. Hewanttu nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaabaa odiiyaa kiitaa iita tunatetsaw geellay tamaariisino; untunttu nu itti Kaatiyaa, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa erokko yaagiino; k'ay untunttu pirddaa akkanawaa S'oossaa Mas'aafatuu daro wodiyaappe kase odeeddino. **5** Shin hintte ha ubbaabaa eriyaawaa gidoopekka, Goday Israa'eeliyaa asaa Gibs'e gadiyaappe wooti ashsheeddenttonne k'ay ammanibeennawantta guyyeppe wooti d'ayisseeddentto, taani hinttena hassayissanaw koyyay. **6** K'ay barenttu de'iyasaa aggiide, barenttoo imetteedda kaappotetsaa naagiibeenna kiitanchchatuu pirddaa akkiyaa wolk'kaama gallassay gakkanaw S'oossay untuntta naagiyaasan, d'umaappe garssan med'inaw k'achchi wotsee. (aiḏios g126) **7** Hewaadan Sodoomaanne Gamooraa giyaa katamatuwaaninne untunttu heeraan de'iyaa katamatuwaan de'iyaa Asay he kiitanchchatuwaadan woshummeeddinonne woshummanaw loytsi kajjeeleeddino; hewanttu med'inaa tamaan ees's'iide, haratoo leemisuwaa gideeddino. (aiḏnios g166) **8** Hewaadan k'ay he akumettiiyaa asatuu barenttu asatetsaa tunissiino; S'oossaa godatetsaa kad'iino; bonchcho med'etatuwaakka boriino. **9** Shin kiitanchchatuwaaw kaappuu Mikaa'eeli Muse anhaabaa s'alahiyaanna palumetteedda wode, «Goday neena seero» geeddawaappe attin, boriyaa k'aalaan Aa bolla pirddanaw koyyibeenna. **10** Shin he asatuu barew akeekenabaa ubbaa boriino; k'ay untunttu yuushshi k'oppenna do'atuwaadan, med'etaa eratetsan eriyaa yewatuu untuntta d'ayissiyaawantta. **11** Untunttoo aayyeero! Ayaw gooppe, untunttu K'aayeeli hametteedda ogiiyaa hametteeddino. Shaluwaa diraw giide, Balaami ootseeddawaa mala bayizzuwaaw ootseeddino. K'ay K'oore giyaa bitanii makkaliide d'ayeeddawaadan, untunttukka makkaliide d'ayeeddino. **12** Hewanttu siik'uwaan shoobbiyaa hintte miyasaan hinttenanna yashshi bayinnaan miyaa wode, k'osetteedda d'ubuwaaw mala. Untunttu barenttu s'alalaa naagiino. Untunttu arkkuu afiyaa iray bayinna shaariyaa

mala; k'ay untunttu boniyaan ayfiyaa ayifena, s'ap'uwaanna shodettiide, mulekka meleedda mitsaa mala. **13** Untunttu barenttu pokkuwaa gentsenna hoommotiyyaa, iita abbaa beetaa mala. Untunttu, S'oossay, med'inaw sakkana d'umaan sa'aa giigissi wotseedda yuuyyiyaa s'oolintatuwaa mala. (aiḏn g165) **14** Heenooki Addaamappe doommina, laappuntsa yeletaa gidiyaawe, daro wodiyaappe kase untunttuwaa timbbitiyaa odiidde, hawaadan yaageedda; «Akeekite; S'oossaa erenna nagaranchcha asatuu ootseedda, iita oosuwaaw ubbawunne, K'ay S'oossaa erenna he iita asatuu, S'oossaa bolla haasayeedda iita haasayaa ubbaw, Goday untunttu ubbaa bolla pirddanaw, bare c'ora sha"aa geeshshatuwaanna ittippe yaana» yaageedda. **16** He asatuu ubbaa wode zuuzummiinonne haratuwaa amaassaliino; k'ay barenttu iita amuwaa kaalliino; barenttu huup'ew go"aa demmanaw haratuwaa sabbiinonne barenttu kooshshaa wogaappe aatsiide, d'ok'ku ootsi haasayiino. **17** Shin ta siik'atoo, nu Godaa Yesuusi Kiristoosi kiitteeddawanttu hinttentoo beni haasayeedda k'aalaa akeekite. **18** Untunttu hinttentoo, «Wurssetsaa wodiyaan, barenttoo S'oossay bayinnawanttu, barenttu amuwaa kaalliyaawanttu, k'ay hintte bolla k'iiliic'yaawanttu yaana» yaageeddino. **19** Hewanttu asaa gidдон shaakotetsaa med'd'iyaaawantanne, barenttu iita amoo moodetteeddawantta; k'ay Geeshsha Ayyaanay baynnawantta. **20** Shin ta siik'atoo, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha ammanuwaan hintte huup'iyaa kees's'ite; k'ay Geeshsha Ayaanaa wolk'kaan S'oossaa woossite. **21** K'ay nu Goday Yesuusi Kiristoosi bare maarotetsaan hinttentoo immana med'inaa de'uwaaw naagiidde, hintte huup'iyaa S'oossaa siik'uwaan wotsite. (aiḏnios g166) **22** Itti itti sid'i de'iyaa asatoo k'arettiite. **23** Ittuwaa ittuwaa tamaappe dafi kessiide ashshite. K'ay haray atto untunttu iita amuwaan tuneedda mayuwaa is's'iiddekka, ittoo ittoo yashshatetsaan k'arettiite. **24** Hintte kunddenaadan, hinttena naaganawunne pokkuu baynnawantta ootsiide, bare bonchchuwaaw sintsa wolk'kaama nashechchaan shiishshanaw danddayiyaa nuuna ashshiyaa itti S'oossaw, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana bonchchuu, gitatetsay, wolk'k'ayenne maatay, aad'd'eedda wode ubbaappenne ha"inne med'inaa gakkanaw gido. Amen"i. (aiḏn g165)

Yohaannisa Sas'aa

1 Elleelli hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwwa bessana mala, S'oossay Yesuusi Kiristoosaw immeedda sas'ay hawaa; Yesuusi bare kiitanchchaa kiittiide, ha sas'aa bare oosanchchaa Yohaannisa erisseedda. **2** Yohaannisi be'iide tumatetsaan odeedda ubbabay, S'oossaa k'aalaanne Yesuusi Kiristoosa markkatetsaa. **3** Ha mas'aafaa nabbabiyya uray anijetteeddawaa; k'ay ha timbbitiyya mas'aafaa sisiyaawantunne ha mas'aafan s'aafetteeddawaa naagiyaawanttu anijetteeddawantta; ayaw gooppe, ha yewuu polettanaw wodii matatteedda. **4** Taani Yohaannisi, lisiyaa gadiyaan de'iyaa laappu woosa golletooyagay; kase de'iyaa S'oossaappe, ha'ikka de'iyaa S'oossaappe, sintsappekka yaana S'oossaappe, K'ay Aa kawutetsaa oydiyaa sintsan de'iyaa laappu ayyaanatuwaappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay, hinttentoo gido. **5** K'ay ammanetteeda markkaa, hayk'uwaappe koyro dendeedda Na'aappe, sa'aa kaatatuwaa mooddiyaa Yesuusi Kiristoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay, hinttentoo gido. I nuuna siik'eenne, k'ay nu nagaraa ayiletetsaappekka, bare suutsan nuuna kesseedda. **6** Nuuna bare S'oossawunne Aawoo ootsana mala, I nuuna kaatatuwaanne, k'eesatuwaa ootseedda; aw med'inaappe med'inaa gakkanaw, bonchchuunne mooddiyaa wolk'k'ay gido. Amen'i. (aiōn g165) **7** Be'ite, Yesuusi shaariyaani yee. Asay ubbay, haray atto, Aa c'addeeddawanttukka, Aa be'ana; sa'aan de'iyaa Asay ubbay, Aa gaasuwaan yeekanawantta. Hawe tumuppe hananawaa. Amen'i. **8** Kase de'iyaa, ha'ikka de'iyaa, sintsappekka yaana Goday, Ubbappe Wolk'k'aama S'oossay, «Ubbabaw Alfayenne Omeegay, koyruunne wurssetsay Taana» yaagee. **9** Taani Yohaannisi, hinttentu ishay, hinttenana Yesuusi Kiristoosa waayiyaanne Aa kawutetsaa k'ay Aa danddayaa ittippe shaakettiyaawe, S'oossaa k'aalaa odeedda dirawunne Yesuusawaa markkatteedda diraw, Piis'imo giyyaa haatsay dooddo biittaan de'aaddi. **10** Godaa gallassan taani Ayyaan de'ay; taani taappe guyyenna malakataa waasuwwa mala wolk'k'aama kooshshaa sisaad. **11** He kooshshay taana, «Neeni be'iyawaa mas'aafan s'aafa; lisiyaan de'iyaa laappu woosa golletooy, Efesoona, Samirineesa, P'erggaamoona, Tiyaas'iroona, Sarddeesa, Pilaadelifiyaa, Lodook'iyaa woosa golletooy yeedda» yaageedda. **12** Taani taw odiyaa kooshshaa be'anaw guyye simmaaddi; s'omppiyya wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa be'aaddi. **13** He ballatuwaa gidдон Asaa Na'aa malatiyaawaa be'aaddi; adussa afilaa bare gediyya gatsi mayyiide, work'k'aa danc'c'uwaa bare tiraan yuushshi

aatseedda. **14** Aa huup'iinne Aa huup'iyaa binnaanay bootsa dorssaa isikiyaanne hewaappekka aad'd'iide shachchaa malatee; Aa ayfiikka tamaa lac'uwaa malatee. **15** Aa gediikka c'ooc'iyaa tamaan teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa giyya birataa malatee; Aa kooshshaykka wolk'k'aama shaafaa gunttaa mala. **16** I bare ushechcha kushiyan laappu s'oolintatuwaa oyk'k'eedda. Aa doonaappe laa'u baggana k'aaretteedda mashshay kesseedda. Aa deemuukka loytsi poo'iyaa awayfiyaa malatee. **17** Taani Aa be'eedda wode hayk'k'eeddawaadan hanaade, Aa gediyya matan kunddaad. Bare ushechcha kushiyya ta bolla wotsiide, taana hawaadan yaageedda; «Yayyoppa; koyruukka wurssetsaykka taana. **18** Taani de'uwaan de'iyawaa. Taani hayk'k'aaddi; shin be'a, med'i med'inawukka de'uwaan de'ay. Hayk'uwwa k'ulppiinne Si'ooliyaa k'ulppii ta kushiyan de'ee. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Simmi neeni be'eeddabaanne ha'i de'iyawaa, k'ay sintsappe hananabaa s'aafa. **20** Neeni ta ushechcha kushiyan be'eedda laappu s'oolintatuwaa biletayenne k'ay s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa biletay hawaa; laappu s'oolintatuu laappu Woosa Golletuwaa kiitanchchatuwwa; woosa goliyya laappu work'k'aa ballatuu laappu woosa goliyya.»

2 Efesoonen de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «Bare ushechcha kushiyan laappu s'oolinttiyaa oyk'k'eeddawe, s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa gidduwaanna hamettiyaawe hawaadan yaagee. **2** Taani ne kiitaa, ne daaburaanne ne genc'c'uwaa eray. K'ay neeni iita asatuwaa genc'c'anaw danddayabeennawaakka taani eray; Yesuusi kiitteeddawantta gidennaan de'iide barentta, «Nuuni Yesuusi kiitteeddawantta» giyaawantta neeni s'omoosaade, untunttu worddo gidiyaawaa demmeeddawaakka eray. **3** Neeni genc'c'aadda; k'ay ta suntsaa dirawukka metuwwa danddayaadda; daaburabeykka. **4** Shin taani neena kad'iyaaabay de'ee; ayaw gooppe, neeni kase ne siik'uwaa aggaada. **5** Simmi neeni hak'appe kunddaaddintto akeeka. Ne nagaraappe simma; neeni kase ootsiyaa oosuwwa ootsa. Hewe d'ayooppe, taani neekko yaana; yaade neeni ne nagaraappe simmana d'ayooppe, neeni s'omppiyya wotsiyaa ne ballaa Aa sa'aappe akka diggana. **6** Shin itibaa loytsaadda; Niik'oolaawatuwaa oosuwwa, taani is's'iyawaa neenikka is's'aadda. **7** «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooy giyaawaa siso; Taani s'ooniyaa uraw S'oossaa gennetiyaan mokkiyaa de'uwaa mitsaa ayfiyaa maanaw immana yaagee» yaagaade s'aafa. **8** Samirineesan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «Hayk'k'eeddawe, hayk'uwaappekka

denddeeddawe, koyruunne wurssetsay hawaadan yaagee. 9 Taani ne waayiyaanne ne hiyyeesatsesaa eray; shin neeni dure. Ayihuda gidennaan de'iidde barentta, Nuuni Ayihuda giyaawanttu boriyaawaa taani eray; shin untunttu Sees'aanaa maabaran de'iino. 10 Neeni waayettana waayyew yayyoppa. Be'a, s'alahiyaa kaappuu hintteppe amareedawantta s'omoosanaw k'asho gollen yeggana; tammu gallassaa gakkanaw hinttenttu waayettana. Hayk'kana gakkanaassikka ammanetteedawaa gida; taani new de'uwaa kalachchaa immana. 11 «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso! «S'ooniyaa uray laa'entsuwaaw hayk'uwaaan k'oohettenna yaagee» yaagaade s'aafa. 12 P'ergaamoonan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «Laa'u baggana leefetteedda mashshay de'iyaaawe hawaadan yaagee. 13 «Taani neeni de'iyaa sa'aa eray. Neeni Sees'aanaa kawutetsaa oydi de'iyaa sa'aan de'aassa; ta suntsaa minisa naagaasa. Haray atto, Sees'aanay de'iyaa sa'aan hinttenttu matan Asay wod'eedda taani ammaniyaa markkay Anttip'aasi de'iyaa wodekka taana ammaniyaawaa agga beyikka. 14 Shin taani neena boriyaa guutsabay de'ee; Israa'eeliyaa Asay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadaanne woshummanaadan untunttu nagaraa oosisseedda Baalaak'a tamarisseedda Balaama timirttiyaa tamaariyaa amareeda asatuu neenanna de'iino. 15 Hewaadankka, k'ay Niik'oolaawatuwaa timirttiyaa tamaariyaa asatuu neenanna de'iino. 16 Hewaa diraw, neeni ne nagaraappe simma; hewe d'ayooppe, taani neekko ellekka yaana; he asatuwaana ta doonaappe kesiyaa mashshaan olettana. 17 « «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso. S'ooniyaa uraw taani geeman de'iyaa mannaappe amareedawaa immana. K'ay taani bootsa shuchchaakka aw immana; akkiyaa uraappe attin, ooninne erenna ooratsa suntsay he shuchchaa bolla s'aafetti utteedda» yaagee» yaagaade s'aafa. 18 Tiyaas'iroonen de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «S'oossaa Na'ay, tamaa lac'uwaa malatiyaa ayfii de'iyaaawe, k'ay c'oo'ciyaa tamaan teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa geetettiyaa birataa malatiyaa gedii de'iyaaawe, hawaadan yaagee. 19 Taani ne oosuwaaw, ne siik'uwaa, ne ammanuwaa, ne maaduwaanne ne genc'c'uwaa eray; neeni koyro ootsiyaawaappe ha'i darissaade ootsiyaawaa taani eray. 20 Shin taani neena kad'iyaaabay de'ee; barena, Taani nabatto yaagiyaa mishiratto Elzaabeelo sheneko gaadda; he mishiratta ta oosanchchatuu woshummanaadaanne eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadan, tamarissawunne baletsaw. 21 Iza bare nagaraappe simmana mala, taani iziw wodiyaaw immaaddi; shin woshummanaw

kajeeliyaawaappe iza simmanaw koyyabeykku. 22 Be'ite, taani iza gisuwaan kunddissina; sakuwaan iza waayettana. Izinna woshummiyaawanttu he izinna ootsiyaa nagaraappe simmana d'ayooppe, untunttakka wol'k'k'aama waayiyaan yeggana. 23 Taani izi naanaakka wod'ana; k'ay woosa golliyaa ubbaykka taani asaa k'ofaanne amuwaa eriyaawaa gidiyaawaa erana; taani hinttentoo hinttenttu kiitaa malaa immana. 24 «Tiyaas'iroonen de'iyaa haratoo, ha iita timirttiyaa tamaribeennawanttoo, haratuu, Sees'aanaa c'immo yewuwaa giyaawaa hinttenttu tamaribeeyykita; taani hinttentta hara dees'uwaa toossikke gay. 25 Shin taani yaana gakkanaw hinttentoo de'iyaaawaa loytsi naagite. 26 «S'ooneeddawoonne wurssetsay gakkanaw, ta kiitaa naageeddawoo, asaa zariyaa ubbaa mooddana mala, taani ta Aawuwaappe akkeedda maataa malaa aw immana; 27 «I asaa zariyaa ubbaa birataa s'am"aan mooddananne, urk'k'aappe med'etaa miishshaa mentsiyaawaadan mentsana. 28 K'ay taani aw bakkaaliyaa s'oolinttiyaa immana. 29 Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso yaagee» yaagaade s'aafa.

3 Sarddeesan de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «S'oossaa ayaana laappunatuunne laappu s'oolinttatuu de'iyaaawe hawaadan yaagee. Taani ne kiitaa eray; Asay neena shemppuwaanna de'aassa gintokka, neeni hayk'k'aadda. 2 Beegotta! Atteeddawaanne hayk'kanaw mateeddawaa mentsetsa. Ayaw gooppe, ne kiitay ta S'oossaa sintsan polo gidennawaa taani demmad. 3 Simmi neeni akkeeddawaanne siseeddawaa akeeka; naaga; ne nagaraappekka simma. Neeni beegottenawaa gidooppe, taani neekko kayisuwaadan yaana; taani woysaade yaanento neeni erakka. 4 Shin barenttu mayuwaa k'itissibeenna amareeda asatuu Sarddeesan neenanna de'iino. Untunttu bootsa mayuwaa mayyiide taananna hamettana; ayaw gooppe, untunttu bootsa mayuwaa mayyanaw bessiyaawantta. 5 S'ooniyaawe hewaaddankka bootsa mayuwaa mayyana. Taani Aa suntsaa de'uwaa mas'aafaappe k'uc'c'ikke; taani ta Aabbu sintsaaninne Aa kiitanchchatuwaa sintsan I tawaa gidiyaawaa markkattana. 6 «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso yaagee» yaagaade s'aafa. 7 Pilaadelifiyaan de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «Daawite k'ulppiyya oyk'k'eeddawe, ooninne gorddanaw danddayennaadan dooyiyaawee, k'ay ooninne dooyanaw danddayennaadan gorddiyaawe geeshshayne, tumanchchay hawaadan yaagee. 8 Taani ne kiitaa eray. Be'a, taani ne sintsan ooninne gorddanaw danddayenna

penggiyaa wotsaad; ayaw gooppe, ne wolk'k'ay guutsa gidoppenne, ta k'aalaa naagaaddanne ta suntsaakka erikke gabeykka. 9 Be'a, Ayihuda gidikkino shin barena, «Nuuni Ayihuda» giide worddotiyaa Sees'aana Ayihuda woosa golliyaa taani ahaade, ne sintsan goynissananne neena siik'yaawaakka untuntta erissana. 10 Neeni genc'c'uwaa ta azazuwaa naageedda diraw, sa'aan de'iyaa asaa paac'c'anaw kumuntsaa sa'aa bolla yiyaa waayiyaa wodiyaappe taanikka neena naagana. 11 Taani ellekka yaana; ooninne ne kalachchaa akka mala, new de'iyawaa minisa oyk'k'a. 12 Taani s'ooniyaa uraa ta Aawuwaa Geeshsha Golliyaan tuussaa ootsana; I hewaappe ubbaakka kessenna. Taani ta S'oossaa suntsaa, ta S'oossaa katamaa suntsaanne ta S'oossaa mataappe wod'd'ana ooratsa Yerusaalame suntsaa Aa bolla s'aafana. K'ay taani ta ooratsa suntsaakka Aa bolla s'aafana. 13 Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooyi yaagaa de'iyaa woosa golliyaa kiitanchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «Ammanetteeda tumanchcha markkay, S'oossay med'd'eeddawaa koyruu, Amen'i giyaawe hawaadan yaagee. 15 Taani ne kiitaa eray. Neeni irs's'a gidakka; woy seelliyawaa gidakka; irs's'a woy seelliyawaa gidaarikkii. 16 Neeni irs's'a woy seelliyawaa gidennaan, dombboloola gidiyaa diraw, taani neena ta doonaappe c'uchchana hanay. 17 Ayaw gooppe neeni, «Taani dure; miishshaana de'ay; taana ayinne koshshenna» yaagaasa. Shin neeni metootiyaa asaa, k'aretsiyaa asaa, hiyyeesaa, k'ook'anne kallotteedda asaa gidiyawaa erakka. 18 Hewaa diraw, neeni durettana mala, tamaan geeyeedda work'k'aa, neena yeellayiyaa ne kalluwaa kammanaw bootsa mayuwaanne k'ay loytsa s'eellanaw ne ayfiyaa okkiyaa d'aliyaa taappe shammanaadan, taani neena zoray. 19 Taani siik'iyaa ubbaa seerayenne muray; simmi loytsa seeletta; ne nagaraappekka simma. 20 Be'a, taani karen ek'k'aade s'eesay. Ooninne taani s'eesiyawaa sisiide, kariyaa dooyyooppe, taani aakko gelaade aanana ittippe kawuwaa maana; ikka taananna ittippe maana. 21 K'ay taani s'oonade ta Aawuwaa Aa kawutetsaa oydiyaan utteeddawaadan, s'ooniyaa uraw taananna ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa maataa immana. 22 «Sisiyaa haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooyi yaagaa de'iyaa woosa golliyaa kiitanchaw hawaadan yaagaade s'aafa» yaageedda.

4 Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan dooyaa penggiyaa be'aaddi; k'ay taw malakataadan odishin, taani siseedda koyro kooshshay taana; «Hawaappe guyyiyaan, hananaw bessiyawaa taani neena bessana; haa kesa» yaageedda. 2 Ellekka taani Geeshsha Ayaanaa mooduwaa giddo

gelaaggaad. Be'ite, saluwaan kawutetsaa oydiyaan utteedda. 3 He utteeddawaa malay al'o Iyyaasip'p'iidiyaa shuchchaadaaninne al'o Serddinoone shuchchaadaan p'oollee. Kawutaa oydiyaan zuluwaan yuuyyi aad'd'iide ubbaa baggana al'o marggiyaa shuchchaadan p'oollee. 4 He kawutetsaa oydiyaa yuuyyi aad'd'iide, hara laatamanne oyduu kawutetsaa oydetuu de'iino; untuntun bootsa mayuwaa mayyiide, huup'iyaa work'k'aa kallachchaa wotseedda laatamanne oyduu c'imatuu utteeddino. 5 Kawutetsaa oydiyaappe walk'k'antsay, kooshunchayenne guuguntsaa guntay keseedda; k'ay kawutetsaa oydiyaa sintsan laappu s'omppatuu poo'iino. Hewanttu S'oossaa laappu ayyaanatuwaa. 6 Kawutetsaa oydiyaa sintsan biriliyaa malatiyaa burc'c'ukkuwaa abbay de'ee. He kawutetsaa oydiyaappe sintsannanne guyyenna Aa matan yuuyyi aad'd'iide, ayfii kumeedda oyduu de'uwaa de'iyaa med'etatu de'iino. 7 Koyro de'uwaa de'iyaa med'etay gaammuwaa malatee; laa'entsuu miizaa maraa malatee; heezentsuwaa som'i asaa deemuwaa malatee; k'ay oyddentsuu paalliyaa arggantsaa malatee. 8 Oyduu de'uwaa de'iyaa med'etattoo huup'iyaa huup'iyaa usuppun k'effi de'ee; untunttoo bollan garssankka ubba saan ayfii kumeedda. Untunttu k'ammanne gallassi, «Geeshshaw, geeshshaw, geeshshaw, kase de'iyawoo, ha'ikka de'iyawoo, k'ay sintsappe yaanawoo, Godaw, Ubbappe Wolk'k'aama S'oossaw» giyaawaa aggikkino. 9 He med'etatu kawutetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'uwaa de'iyawaa mazimuriyaan sabbeedda wode, bonchcheedda wodenne galateedda wode, (aiōn g165) 10 laatamanne oyduu c'imatuu kawutetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'iyawaa sintsan guufanniide, aw goyinniino; barenttu kallachchaa kawutetsaa oydiyaa sintsan wotsiide hawaadan yaagiino. (aiōn g165) 11 «Nu Godaw S'oossaw, neeni bonchchuwaa, sabaanne wolk'k'aa akkanaw bessaasa. Ayaw gooppe, ubbabaa neeni med'd'aadda; k'ay ubbabaykka, neeni koyyeeddawaadan haneeddanne de'eedda» yaagiino.

5 Itti s'aas'etto mas'aafay kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ushechcha kushiyan de'iyawaa be'aaddi; he s'aas'etto mas'aafay laa'u bagganakka s'aafetti utteedda; k'ay laappu maatafay Aa bolla attametteedda. 2 Taani itti wolk'k'aama kiitanchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Maatafaa dooyyiide, s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessiyaa uray oonee?» yaagiide, awaayiyawaa be'aaddi. 3 Saluwaan gidina woy sa'aan gidina, woy sa'aappe garssan gidina, he s'aas'etto mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw ooninne bessiyaawe baawa. 4 S'aatsa mas'aafaa billanaw

woy Aa gidduwaa s'eellanaw bessiyaa uray baynna diraw, taani daro yeekkaad. 5 C'imatuwaappe ittuu taana, «Yeekkoppa; be'a, Yihudaa zariyaa gideedda Gaammuu, Daawite zarii s'ooneedda. I maatafaa dooyyanawunne s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessee» yaageedda. 6 Taani kawutetsaa oydiyaappe, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappenne k'ay c'imatuwaappe gidduwaan, shuketteedda Dorssaa malatiide ek'keeddawaa be'aaddi; aw laappu kac'etuunne laappu ayfetuu de'iino. Hewanttu alamiyaa ubbaa kiitetteedda S'oossaa laappu ayyaanatuwaa. 7 He Dorssay biide, kawutetsaa oydiyaa bolla utteeddawaa ushechcha kushiyaappe s'aas'etto mas'aafaa akkeedda. 8 I he s'aas'etto mas'aafaa akkeedda wode, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuunne laatamanne oyddu c'imatuu Aa sintsan kunddeeddino. Unttuntu huup'iyaan huup'iyaan diitsaanne is'aanay kumeedda work'kaa miishshaa oyk'keeddino. He is'aanay geeshshatuu S'oossaa woossiyaawaa. 9 Unttuntu, «S'aatsa mas'aafaa akkanawunne, maatafaa dooyaade, s'eellanaw new bessee. Ayaw gooppe, neeni shukettaadda. Neeni k'ommuwaa ubbaappe, duma duma gadiyaa k'aalaa ubbaappe, yaraa ubbaappenne, zariyaa ubbaappe, ne suutsan, S'oossaw asaa wozaadda. 10 Nu S'oossaw ootsana mala, untuntta neeni, kaatatuwaanne, k'eesatuwaa ootsaadda. K'ay untuntu sa'anikka mooddana» yaagiide ooratsa mazimuriyaa yes's'iino. 11 Hewaappe guyyiyaan, taani s'eellaade, kawutetsaa oydiyaa, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaanne c'imatuwaa yuuyyi aad'd'iide ek'keedda daro kiitanchchatuwaa kooshshaa sisaad; untuntu sha"aaninne miilooniyan paydetteeddino. 12 He kiitanchchatuu barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Shuketteedda Dorssay wolk'kaa, duretetsaa, aad'd'eedda eraa, minotetsaa, bonchchuwaa, sabaa, galataa akkanaw bessee!» yaageeddino. 13 Hewaappe guyyiyaan, sa'aan, saluwaan, sa'aappe garssaaninne abbaa gidduwaan de'iyaa med'etaa ubbayne k'ay hewaantun de'iyaa med'etaa ubbay, «Kawutetsaa oydiyaa bolla, utteeddawoonne Dorssaw, galatay, bonchchuu, sabayne wolk'k'ay, med'i med'inaw gido!» yaagiide yes's'ishin sisaad. (aiōn g165) 14 De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatu, «Amen"i» yaagina, c'imatuu guufanniide goyinneeddino.

6 Dorssay laappu maatafatuwaappe ittuwaa dooyyishshin be'aaddi; k'ay shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu guuguntsaa guntsaa malatiyaa kooshshaan, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. 2 Taani itti bootsa paraa be'aaddi. He paraa toggeeddawe wonddaafiyaa oyk'keedda; k'ay aw kalachchay imetteedda. Olaa I s'ooniiddinne k'aykka s'oonanaw keseedda. 3 Dorssay

laa'entso maatafaa dooyyeedda wode, shemppuwaanna de'iyaa med'etatuwaa laa'entsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. 4 K'ay hara daama paray keseedda. Asay ittuu ittuwaanna shukettana mala, he paraa toggeeddawoo sa'aan sarotetsaa diggiyaa wolk'k'ay imetteedda. Wogga mashshay aw imetteedda. 5 Dorssay heezzentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa heezzentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. Yaataade karetsa paray keseeddawaa be'aaddi; k'ay he paraa toggeeddawe bare kushiyan miizaniyaa oyk'keedda. 6 Taani de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaa giddoppe kooshshaa malatiyaabaa sisaad. He kooshshay, «Itti gallassaa oosoo dirgguu bagga kiiluwwaa zarggaa; k'ay itti gallassaa oosoo dirgguu itti kiiluwwaa bagga banggaa. Shin zayitiyaanne woyniyaa eessaa k'ohoppa» yaagiyaawaa sisaad. 7 Dorssay oyddentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa oyddentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. 8 Taani giraac'e paray keseeddawaa be'aaddi. He paraa toggeeddaawaa sunsay Hayk'uwwa; Aa geeduwwaa Si'oolii kaalleedda. Hayk'uunne Si'oolii sa'aappe oyddentso kushiya olaan, koshaan, harggiyaan, do'aan wod'isana mala, untuntuu maatay imetteedda. (Hadēs g86) 9 Dorssay ichcheshentso maatafaa dooyyeedda wode, untuntu S'oossaa k'aalaa odeedda dirawunne barenttu markkatetsan ammanetteeda diraw, shukkeedda asaa shemppuwa yarshshuwwa yarshshiyaa saappe garssan be'aaddi. 10 Untuntu barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, geeshshaw, tumanchchaw, sa'aan de'iyaa asaa bolla awude pirdday? K'ay nu suutsaa awude c'igetay?» yaageeddino. 11 Untuntuu huup'iyaan huup'iyaan bootsa mayuu imetteedda. Untuntuwaadan hayk'kanaw bessiyaa untuntu laggetsaa oosanchchatuwaa payduunne untuntu ishatuwwa payduu kumana gakkanaw, untuntu amareeda wodiya takkishshana mala, untuntuu odetteedda. 12 Dorssay usuppuntsa maatafaa dooyyeedda wode, taani be'aaddi; biittay loytsi k'aas's'eedda. Awayifii karetsa mayuwaadan kares's'eedda; agenaykka mule suutsaa malateedda. 13 Balasiyaa giyaa mitsatti gam"e ayfii, wolk'kaama c'arkkuu k'aatsina, sa'aan k'ok'k'ofettiyaawaadan, s'oolinttatuu saluwaappe sa'aan k'ok'k'ofetteeddino. 14 Saluu s'aas'etto mas'aafay s'aas'ettiyaawaadan, s'aas'ettiide d'ayi aggeeda; deri ubbatuunne haatsaan dooddetteedda sa'ay ubbay barenttu de'yaasaappe kichchi aggeeddino. 15 Hewaappe guyyiyaan, sa'aa kaatatu, deriyaa mooddiyaawanttu, shaalak'atuu, duratuu, wolk'kaamatuu, k'ay hara Asay ubbay, ayiletuu, womaanatuu, deriyaa kessiide, gonggoluwaa giddoninne

deriyaan de'iyaa zaallaa guyye baggan k'osetteeddino. 16 Yaatiide deretuwaanne shuchchaa, «Kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ayfiyaappenne Dorssaa hank'k'uwaappe nu bolla kunddiide, nuuna gentseerikkiteeshsha! 17 Ayaw gooppe, untunttoo wolk'k'aama hank'k'uwaaw gallassay gakkii kichcheedda; he hank'k'uwaaw danddayanawe oonee?» yaageeddino.

7 Hewaappe guyyiyaan, taani oydu kiitanchchatuu oydu bagga sa'aa gas'aan ek'keeddawantta be'aaddi. He kiitanchchatuu sa'aa bollan, woy abbaa bollan, woy ay mitsaa bollan, c'arkkuu c'arkennaadan te'eeddino. 2 K'aykka de'uwaaw S'oossaa maatafaa oyk'k'iide hara kiitanchchay away mokkiyaasaappe kesiyaawaa taani be'aaddi. He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, sa'anne abbaa k'ohanaw wolk'k'ay imetteedda oydu kiitanchchatuwaaw 3 s'eesiide, «Nu S'oossaa oosanchchatuwaaw deemuwaan nuuni maatafaa wotsana gakkanaw, sa'aa gidina woy abbaa gidina, woy mitsaa gidinakka k'hoppite» yaageedda. 4 Taani S'oossaa maatafaa deemuwaan wotseeddawanttu payduwaaw sisaad. Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe itti s'eetanne oytamanne oydu sha'a asatuwaaw deemuwaan maatafay wod'd'eedda. 5 Yihudaa zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa deemuwaan maatafay, wod'd'eedda. Roobeela zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa. Gaade zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa. 6 Aaseera zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa. Niftaaleeme zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa. Minaase zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa. 7 Simoonaa zariyaappe tammanne laa'u sha'aa. Leewiyaa zariyaappe tammanne laa'u sha'aa. Yisaakoora zariyaappe tammanne laa'u sha'aa. 8 Zaabiloonaa zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa. Yooseefo zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa. Biiniyaama zariyaappe, tammanne laa'u sha'aa deemuwaan maatafay, wod'd'eedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, zariyaa ubbaappe, k'ommuwaaw ubbaappe, yaraa ubbaappenne dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe ooninne paydanaw danddayenna zaway bayinna c'ora asaa taani be'aaddi. He Asay bootsa mayuwaaw mayyiide, zambbaa haytsaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, kawutetsaa oydiyaa sintsaninne Dorssaa sintsan ek'k'eedda. 10 Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Nu atatetsaykka, kawutetsaa oydiyaan utteedda, nu S'oossaappenne Dorssaappe yee» yaageeddino. 11 Kiitanchchatuu ubbay kawutetsaa oydiyaa, c'imatuwaanne de'uwaan de'iyaa oydu med'etaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino. Untunttu kawutetsaa oydiyaa sintsan barenttu deemuwaan guufanniide S'oossaw goyinniide, 12 «Amen'! Anijuu, bonchchuu, aad'd'eedda eratetsay, galatay, sabay, wolk'k'ay, minotetsay, med'inaappe med'inaa

gakkanaw nu S'oossaw gido. Amen'!» yaageeddino. (aiñ g165) 13 C'imatuwaappe ittuu taana, «Ha bootsa mayuwaaw mayyeedda asatuu oonee? Untunttu hak'appe yeeddinoo?» yaagiide oochcheedda. 14 Taani, «Ta Godaw, neeni eraasa» yaagaad. I taana hawaadan yaageedda: «Hawanttu daro waayiyaa waayettiide yeeddawantta. Untunttu barenttu mayuwaaw Dorssaa suutsan meec'c'iide, boos's'eeddawantta. 15 Hewaa diraw, untunttu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa sintsan ek'k'iide, k'ammenne gallassi, Aa Geeshsha Golliyaan, aw ootsiino. K'ay I bare kawutetsaa oydiyaan utteeddawe, untunttu gidduwaan de'ana. 16 Hawaappe sintsanaw ubbakka, untunttu koshattikkino; woy saametikkino. Away untuntta meenna; k'ay ay seelaykka untuntta guuddenna. 17 Ayaw gooppe, kawutetsaa oydeew, gidduwaan utteedda Dorssay, untuntta heemmana. De'uwaaw haatsaa pultuwaakkokka, untuntta kaaletsana. S'oossaykka untunttu ayfiyaa afotsaa ubbaa k'uc'c'i diggana» yaageedda.

8 Dorssay laappunsa maatafaa dooyyeedda wode, bakka saatiyaa gidiyaawaa keenaa saluu c'o'u geedda. 2 Hewaappe guyyiyaan, taani laappu kiitanchchatuwaaw S'oossaa sintsan ek'k'yaawantta be'aaddi; untunttoo laappu malakatay imetteedda. 3 Is'aanaa c'uwaiyiyaa work'k'aa miishshaa oyk'k'eedda hara kiitanchchay yiide, yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'eedda. Work'k'aappe med'etteedda yarshshiyaasay kawutetsaa oydiyaa sintsan de'ee; he yarshshiyaa sa'aa bolla geeshsha ubbatuwaaw woosaa gujjana mala, kiitanchchaw daro is'aanay imetteedda. 4 Is'aanaa c'uwaiy geeshshatuwaaw woosaana ittippe he kiitanchchaa kushiyaappe pude S'oossaakko beedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay is'aanaa c'uwaiyaawaa akkiide, yarshshiyaa saappe tamaa bonk'k'uwaaw akkiide, aan kuntseedda. He is'aanaa c'uwaiyaawaa duge sa'aa olina, guuguntsay guummeedda. Walk'k'antsay wolk'k'aameedda; k'ay biittaykka k'aas's'eedda. 6 K'ay laappu malakataa oyk'k'iide laappu kiitanchchatuu malakataa punnanaw giigeeddino. 7 Koyro kiitanchchay bare malakataa punnina suutsaanna walaketteedda shachchayenne tamay sa'aan bukkeedda. Sa'aappe heezzentso kushii guudetteedda; mitsaappekka heezzentso kushii guudetteedda; maataa ubbaykka guudetteedda. 8 Laa'entso kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Wolk'k'aama deriyaa malatiyaabay taman ees's'iide, abbaan yegetteedda; yaatina, abbaappe heezzentso kushii suutsaa gideedda. 9 Abbaan de'uwaan de'iyaa med'etatuwaaw heezzentso kushii hayk'k'eedda; markkabetuwaappekka heezzentso kushii d'ayeedda. 10 Heezzentso kiitanchchay bare malakataa punnina

shaafaappenne pulttuwaa haatsaappe heezzentso kushiya bolla saluwaappe s'omppiyaadan ees's'iyaa wolk'k'aama s'oolinttii wod'd'eedda. **11** He s'oolinttiyaa suntsay C'amuwaa geetettee. Haatsaappe heezzentso kushii c'ammeedda; k'ay haatsay c'ammeedda diraw, daro Asay he haatsaa ushiidde hayk'k'eedda. **12** Oyddentso kiitanchchay bare malakataa punneedda. Awaappe, agenaappenne s'oolinttiyaappe heezzentso kushii deshetteedda; untunttu poo'uwaappekka heezzentso kushii, k'ammaappekka heezzentso kushii d'umeedda. **13** Itti arggantsay saluwaan paalliyaawaa taani be'aaddi. He arggantsay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Heezzu kiitanchchatuu punnana bessiyaa yekko malakatay punettiyyaa wode, sa'aan de'iyaa asaw aayyeero! Aayyeero! Aayyeero!» yaagiyaawaa sisaad.

9 Hewaappe guyyiyaan, ichcheshentso kiitanchchay bare malakataa punnina saluwaappe duge sa'aa kunddeedda s'oolinttiyaa be'aaddi. He s'oolinttew c'iimmo ollaa k'ulppii imetteedda. (Abyssos **g12**) **2** S'oolinttii c'iimmo ollaa dooyyeedda; aako c'oo'ciyaappe kesiyya c'uwaa mala c'uway he c'iimmo ollaappe kesseedda. K'ay awayenne sa'ay he c'iimmo ollaappe kesseedda c'uaan d'umeeddino. (Abyssos **g12**) **3** C'uwaappe boolii duge sa'aa yeedda. Sa'aan de'iyaa soggato de'iyaa wolk'k'aa mala wolk'k'ay boolewukka imetteedda. **4** S'oossaa maatafay deemuwaan baynna asaa s'alalaa k'ohanaappe attin, sa'aan de'iyaa maataa woy aac'iya mitsaa gidina woy ay mitsaa gidinakka k'ohenna mala, boolew odetteedda. **5** Boolii he asaa ichcheshu agenaa gidiyaawaa pas'a kaa'ana mala, maatay imetteeddawaappe attin, aw asaa wod'anaw maatay imettibeenna. Sogguu asaa dukkiide seelissiyaawaa keenaa boolii seelisse. **6** He gallassatuwaan Asay hayk'uwaa koyyana; shin demmenna. K'ay hayk'k'anawukka amottana; shin hayk'uu asaappe bak'atana. **7** Boolii olaw giigi utteedda paraa malatee. Booliyaa huup'iyaan work'k'aa malatiyaa kalachchay de'ee; Aa deemuukka asaa deemuwaa malatee. **8** Aa binnaanaykka mac'c'a asaa binnaanaydaa aduk'k'ee; Aa achchaykka gaammuwaa achchaa malatee. **9** Aa tiray birataan ootseedda gondalliyaa malatiyaawaan goozetti utteedda; k'ay Aa k'efiyaa kooshshay olaa baanaw piriis'iyaa paratuu goochchiyya gaariyaa kooshshaa mala. **10** Aw sogguwaa dufiyaa malatiyaa dufii de'ee; Aa dufiyaan dukkiyaabay de'ee. He dufiyaan ichcheshu agenaa gidiyaawaa asaa k'ohanaadan, aw maatay imetteedda. **11** Aa mooddiyya kaatii de'ee. He kaatii c'iimmo ollaa kiitanchchaa. Aa suntsaykka Ibraayiss's'e k'aalaan Abddoona; k'ay Giriike k'aalaan Ap'oliyoona geetettee. Ap'oliyoona giyaawoo

biletsay, d'ayissiyaawaa giyaawaa. (Abyssos **g12**) **12** Koyro aayyeero giyaawe aad'd'eedda; be'a, biro hara laa'u aayyeero giyaawe yaanawaa. **13** Usuppuntsa kiitanchchay bare malakataa punneedda. S'oossaa sintsan ek'k'eedda work'k'aappe med'd'eedda yarshshiyaasaan de'iyaa oyddu gas'aa kac'etuwaappe itti kooshshaa sisaad. **14** He kooshshay malakatay de'iyaa usuppuntsa kiitanchchaa, «Efiraas'iisa giyaa wogga shaafaan k'ashetteedda oyddu kiitanchchatuwa billa» yaageedda. **15** Asaa zariyaappe heezzentso kushiya wod'anaw, ha saatiyaw, gallassaw, agenawunne laytsaw giigissi wotseedda, oyddu kiitanchchatuu biletteeddino. **16** Olaa paraa toggiyaa asaa payduu laa'u s'eetu miiloone gidiyaawaa taani sisaad. **17** K'aykka taani sas'aan paratuwaanne he paratuwaa toggeedda asaa be'aaddi. Asaw tiraan wotsiyaa birataa gondalliyaa malay de'ee. He tiraan wotsiyaa birataa gondalliyaa malay tamaadan zo'o; samaayiyaa; k'ay ees's'iyaa diiniyaa mala. Paratuwaa huup'ii gaammuwaa huup'iyaa mala. Untunttu doonaappe tamay, c'uwayenne adilliyaa c'iishshaa malatiyaa ees's'iyaa diiniyaa tamay keseedda. **18** Paratuwaa doonaappe keseedda taman, c'uwaaaninne ees's'iyaa diiniyan ha heezzu boshatuwaan asaa zariyaappe heezzentso kushii hayk'k'eedda. **19** Ayaw gooppe, paratoo wolk'k'ay doonaaninne dufiyaan de'ee. Untunttu dufiikka huup'iyaanna de'iyaa shooshshaa malatee; hewaan untunttu asaa k'ohiino. **20** Ha boshatuwaan hayk'k'ennan atteedda Asay bare kushiyan ootsiyaawaa aggabeenna. K'ay work'k'aappe, biraappe, nahaasiyaa geetettiyya birataappe shuchchaappenne mitsaappe oosetteedda, s'eellanaaw woy sisanaw woy hamettanaaw danddayenna eek'awunne s'alahiyyaw goyinniyaawaakka aggabeenna. **21** Asay eriid wod'eeddawaa, woy bare biteeddawaa, woy bare woshummeeddawaa, woy bare wuu'eeddawaa aggiide, bare nagaraappe simmibeenna.

10 K'aykka taani hara wolk'k'aama kiitanchchay saluwaappe kesiide, duge wod'd'iyawaa be'aaddi. Shaariyaa I mayyi utteedda; k'ay zuluu Aa huup'iyaa yuuyyi aad'd'i utteedda. Aa deemuukka aawaa mala; Aa gediikka tamaa tuussaa mala. **2** He kiitanchchay dooyaa de'iyaa itti guutsa s'aas'etto mas'aafaa bare kushiyan oyk'k'eedda. Bare ushechcha gediyya abbaa bolla essiide, bare haddirssa gediyya biittaa bolla esseedda. **3** Gudiyya gaammuwaadan, wolk'k'aappe gudeedda. I gudeeddawaappe guyyiyaan, laappu guuguntsatuu aananna guntsan haasayeeddino. **4** Untunttu guummeedda wode taani s'aafanaaw k'oppaad. Shin saluwaappe, «Laappu guuguntsatuu haasayeeddawaa asaw k'aattoppanne s'aafoppa» yaagiyya kooshshay taw sisetteedda. **5** Hewaappe guyye, abbaa bollaanninne

biittaa bolla ek'kide'ishshin taani be'eedda kiitanchchay, bare ushechcha kushiya saluwaawu pude mic'c'eedda. **6** Saluwaanne saluwaan de'iyaa ubbabaa, sa'anne sa'aan de'iyaa ubbabaa, abbaanne abbaan de'iyaa ubbabaa, med'd'eedda med'i med'inaw de'iyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda. Yaatiide, «Wodii wuranaw gam'enna. (aiñ g165) **7** Shin laappuntsa kiitanchchay bare malakataa punniyaa wode, S'oossay nabatuwaa gideedda bare k'oomatoo k'aalaa odi wotseeddawaadanka, I s'uureedda k'ofay polettana» yaageedda. **8** Hewaappe guyyiyaan, saluwaappe haasayishshin taani siseedda kooshshay laa'entsuwa zaariide taana, «Abbaa bollaanne biittaa bolla ek'k'eedda kiitanchchay kushiyan dooyaa de'iyaa s'aas'etto mas'aafaa baade akka» yaagiyaawaa sisaad. **9** Taani he kiitanchchaakko baade, guutsa s'aas'etto mas'aafaa taw immana mala, Aa oochchaad. I taana, «Akkaade ma; mas'aafay ne uluwaa c'amissanawaa; shin ne doonaan eessaadan, I mal'anawaa» yaageedda. **10** Hewaappe guyye, taani kiitanchchay kushiyaappe he guutsa s'aas'etto mas'aafaa akkaade maaddi; ta doonaan mas'aafay eessaadan mal'eedda. Shin taani meeddawaappe guyyiyaan, ta ulo gidduu c'ammeedda. **11** K'ayyaka taana, «Yaraa ubbaa, zariyaa ubbaa, dumma dumma biittaa k'aalaanne kaatatuwaabaa neeni timbbitiyaa k'ans's'ennaan haasayanaw bessee» yaageedda.

11 Hewaappe guyye, mak'k'aa malatiyaa likkiyaa s'am"ay taw imetteedda; taana geeddawe hawaa; «Baade S'oossaa Geeshsha Golliyaanne yarshshiyaa sa'aa likka. Hewan goyinniyaawaantakka payda. **2** Shin Geeshsha Gollew kare bagga agga basha; hewaa likkoppa. Ayaw gooppe, he sa'ay Ayihuda gidenna asaw imetteedda. Ayihuda gidenna Asay geeshsha katamaa oytamanne laa'u agenaw yed'd'ana. **3** Taani gaabiyaa mayyeedda ta laa'u markkatuwa kiittana; untunttu itti sha"anne laa'u s'eetanne usuppun tammu gallasan S'oossaa kiitaa odana» yaageedda. **4** He laa'u markkatuu ha sa'aa Godaa sintsan ek'kiyaa s'omppiyaa wotsiyaa laa'u ballatuwaa. **5** Ooninne untuntta k'ohanaw koyyooppe, untunttu doonaappe tamay kesiide untunttu morkkatuwaakka d'ayissee. K'ay ooninne untuntta k'ohanaw koyyooppe, hewaaddanka hayk'kana. **6** Untunttu S'oossaa kiitaa odiyaa wodiyaan iray bukkennaadan, saluwa gordanaw untunttoo maata de'ee. Untunttoo haatsaa suutsaa kessiyaa maataykka de'ee; k'ay untunttu barena koshshiyaa wode, sa'aa dumma dumma boshan shoc'anaw untunttoo maata de'ee. **7** Untunttu barenttu markkatetsaa wursseeddawaappe guyyiyaan, c'iimmo ollaappe pude kesiya do'ay untuntunna olettana. He do'ay untuntta s'ooniide wod'ana. (Abyssos

g12) **8** Untunttu Goday mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda katamaa wogga ogiyaan untunttu anhay gisanawaa. He katamay leemisuwaa Sodoomaa woy Gibs'e geetettiide s'eesettee. **9** K'ay yaraa ubbaappe, k'ommuwaa ubbaappe, dumma dumma biittaa k'aalaappen zariyaa ubbaappe yeedda Asay untunttu anhaa heezzu gallassanne bagga be'ana. Anhay moogettenna mala, he Asay diggana. **10** Sa'aan de'iyaa Asay ha timbbitiyaa odiyaa laa'u asatuwaa hayk'uwaan nashettana. Asay untunttu hayk'uwaawu ittuu ittuwaanna imotaa laamettiide bonchchanawaa; Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa asaa untunttu darssi metootseeddino. **11** Heezzu gallassanne baggappe guyyiyaan, de'uwa shemppuwaa S'oossay untunttu shempina, untunttu dendi ek'k'eeddino. Untuntta be'eedda ubbay iita yashshaa yayyeedda. **12** Hewaappe guyyiyaan, he timbbitiyaa odiyaa laa'u asatu saluwaappe, «Haa pude kesite» giya wolk'k'aama kooshshaa siseeddino. Barenttu morkketuu barentta s'eellishshin, untunttu shaariyaan geliide, pude saluwa beeddino. **13** He saatiyaan biittay loytsi k'aas's'ina katamaappe tammuntsa kushii d'ayeedda. K'ay biittaa k'aatsaan laappu sha"a Asay hayk'k'eedda. Atteedda Asay loytsi kokkori yayyiide, saluwa S'oossaa gitatetsaa sabbeedda. **14** Laa'entso aayyeero giyaawe aad'd'eedda. Shin akeekite; heezzentso aayyeero giyaawe ellekka yaanawaa. **15** Hewaappe guyyiyaan, laappuntsa kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Saluwaan, «Alamiyaa kawutetsay ha"i nu Godaassanne Kiristoosassa; k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw I mooddana» yaagiya wolk'k'aama kooshshay sisetteedda. (aiñ g165) **16** Barenttu oydiyaan utteedda laatanne oydu c'imatu S'oossaa sintsan duge guufanniide, S'oossay goyinniide hawaadan yaageeddino; **17** «Ha"i de'iyawoo, kaseppekka de'iyawoo, Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, new wolk'k'aama wolk'k'ay de'iyaa dirawunne, neeni mooddanaw doommeedda diraw, nuuni neena galateetto. **18** Ayihuda gidenna Asay hank'k'etteedda; ne hank'k'uukka yeedda. Hayk'k'eeddawanntu pirddeetiyya wodi ha"a; k'ay neeni ne oosanchchatoo, nabatoo, geeshshatoo, ne suntsaw yayyiyaawantoo, d'ok'k'atoonne laafatoo untunttu oosuwaadan, immiyaa wodiikka ha"a. Sa'aa d'ayissiyaawantakka neeni d'ayissiyya wodi ha"a» yaageeddino. **19** Saluwaan de'iyaa S'oossaa Geeshsha Golli dooyetteedda; Aa Geeshsha Golliyaan S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay beetteedda. K'ay walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntsay sisetteedda; guuguntsay guummeedda; biittay k'aas's'eedda; wolk'k'aama shachchaykka shac'c'eedda.

12 Hewaappe guyyiyaan, saluwaan wolk'k'aama mallay beetteedda. Awa mayyeedda itti mishiratta, agenaa bolla ek'keeddawunna, tammanna laa'u s'oolinttiyaa kalachchaa bare huup'yaan wotseeddawunna hewaan de'aw. 2 He mishiratta shahaara; izo yeluwaa oysay, un'etsina waassaaddu. 3 Hara itti wolk'k'aama mallay saluwaan beetteedda. Tammu kac'yaanna de'iyaa laappu huup'yaan kalachchaa wotseedda itti wolk'k'aama zo'o dawii de'ee. 4 He dawii bare dufiyaan heezzentso kushe s'oolinttiyaa saluwaappe dafiide, sa'aan oleedda. He dawii yeletti wod'd'osaannakka na'aa maanaw yelana haniyaa mishiratti sintsan ek'keedda. 5 Mishiratta attuma na'aa, Ayihuda gidenna asaa ubbaa birataa s'am"aan mooddanawaa yelaaddu. Shin na'ay S'oossaakkonne Aa arataakko, pude ellekka aketeedda. 6 Mishiratta itti sha"anne laa'u s'eetanne usuppun tammu gallassaw miziidenne ushshiidde wotsanaw S'oossay giigissi wotseedda sa'aa bazzuwaa bak'ataaddu. 7 Hewaappe guyyiyaan, saluwaan olay denddeedda. Mikaa'eeli bare kiitanchchatuwaanna ittippe dawiya oletteedda; dawiikka bare kiitanchchatuwaanna gidide, zaari oletteedda. 8 Shin dawii s'oonettina dawiyaasinne Aa kiitanchchatoo saluwaan sa'ay d'ayeedda. 9 Wolk'k'aama dawii, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawe, beni shooshshay, alamiyaa ubbaa baletsiyaawe oletteedda; I bare kiitanchchatuwaanna ittippe duge sa'aw oletteedda. 10 Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaappe hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisaad; «S'oossaa atatetsay ha"i yeedda. S'oossay barew Kaate gidiaawaadankka, bare wolk'k'aa besseedda; Aa Kiristoosi bare maataa besseedda. Ayaw gooppe, k'amanne gallassi S'oossaa sintsan ek'kiide, nu ishatuwaa mootiyaawe, saluwaappe duge oletteedda. 11 Nu ishatuu Dorssaa suutsaaninne, barenttu tumu markkatetsan dawiya oletteide s'oneeddino. K'ay untuntu barenttu shemppuwaa aatsi immiyaawoo, k'arettibeykkino. 12 Hewaa diraw, saluunne saluwaa gidдон de'yaawanttu, nashettite. Shin sa'awunne abbaw aayyeero! Ayaw gooppe, s'alahiyaa kaappuu, barew guutsa wodii atteeddawaa eriyaa diraw, wolk'k'aama hank'kuwaan, duge hinttentukko wod'd'eedda» yaageedda. 13 K'ay dawii barena duge sa'aa oleeddawaa be'eddawaappe guyyiyaan, he attuma na'aa yeleedda mishiratto yederssuwaa doommeedda. 14 Mishiratto shooshshay k'ohenna mala, heezzu laytsaanne bagga maadenne ushaadde iza naagettiyasaa bazzuwaa paallaade baana mala, laa'u wolk'k'aama arggantsaa k'efii iziw imetteedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, mishiratto di'uu di"iide afana mala, shooshshay shaafaa haatsaa keena haatsaa bare doonaappe mishiratti geeduwaan gusseedda.

16 Shin biittay mishiratto maaddeedda; biittay bare doonaa dooyyiide, dawiya doonaappe keseedda haatsaa mitti aggeedda. 17 Dawii mishirattiw darssi hank'k'ettiide, izi zeretsaa S'oossaa azazuwaa naagiyaa ubbatuwaanne Yesuusi k'onc'cisseedda tumu ammanettiyaawantta olanaw,

13 biide abbaa doonaan de'iyaa shafiyaan ek'keedda. Hewaappe guyyiyaan, itti do'ay abbaappe kesishshin, taani be'aaddi. Aw tammu kac'iinne laappu huup'ii de'ee; Aa tammu kac'iyaa bollan tammu kalachchay de'ee. Aa huup'iyanka boriyaa suntsay s'aafetti utteedda. 2 Taani be'eedda do'ay maahiya malatee; Aa gedii babbantsaa geetettiyaa iita du'aa gediya malatee; Aa doonay gaammuwaa doonaa malatee. Dawii bare wolk'k'aa, bare kawutetsaa oydiyaanne bare wolk'k'aama maataa he do'aw immeedda. 3 He do'aa huup'etuwaappe ittuu hayk'keeddawaa malaatiyaawaa taani be'aaddi; shin wod'iyaa maytsay pas'eedda. Sa'aa Asay ubbay maalalettiide, he du'aa geeduwaa kaalleedda. 4 Dawii bare maataa do'aw immeedda diraw, Asay ubbay dawiya goyinneedda. K'ay he asay, «Do'aa malay oonee? Aanana olettanaw ooni danddayii?» yaagiidde, do'aw goyinneedda. 5 He do'aw pala yewuwaanne boriyaa haasayiyaa doonay imetteedda. Oytamanne laa'u agenaw ootsana mala, aw maatay imetteedda. 6 He do'ay S'oossaa, Aa suntsaa, I de'yaasaanne saluwaan de'iyaa ubbatuwaa boriyaa doommeedda. 7 He do'ay S'oossaa asatuwaana oletteide, untuntta s'oonana mala, aw maatay imetteedda. K'ommuwaa ubbaa, yaraa ubbaa, duma duma biittaa k'aalaa ubbaanne zariyaa ubbaa mooddiya maatay aw imetteedda. 8 Sa'ay med'ettanaappe kase shuketteedda Dorssaa de'uwaa mas'aafan suntsay s'aafettiibeenaa asay, sa'aan de'yaawe ubbay, he do'aw goyinnana. 9 Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso. 10 Omoodettana Asay de'ooppe, ooninne omoodetanawaa. Mashshaan shukettana Asay de'ooppe, ooninne mashshaan shukettanawaa. Geeshshatuwaa danddayayenne, ammanuu hawaan erettanawaa. 11 Hewaappe guyyiyaan, hara do'ay sa'aappe kesiyaawaa taani be'aaddi. Dorssaa kac'iyaa malatiyaa laa'u kac'ii aw de'ee; shin he do'ay dawiyaadan haasayeedda. 12 He do'ay koyro do'aa wolk'k'aama maataa ubbaa Aa sintsan ootseedda. Sa'ayenne sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa wod'iyaa maytsay pas'eedda koyro do'aw goyinnana mala, he do'ay godatteedda. 13 He laa'entso do'ay wolk'k'aama malaatatuwaa ootseedda; haray atto tamaa saluwaappe asaa ubbaa sintsa sa'aa wotsana gakkanaw malaatatuwaa ootseedda. 14 Koyro do'aa sintsan ootsanaw, aw imetteedda malaatatuwaan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa I

baletseedda. Mashshaan maytsattoopenne pas'a de'iyaa koyro do'aa bonchchoo misiliyaa giigissanaadan, sa'aa asaa ubbaw laa'entso do'ay odeedda. **15** K'ay koyro do'aa misilii haasayanaadaaninne barew goyinnenna ubbaa wod'anaadan, laa'entso do'ay bare shemppuwaa koyro do'aa misiliyaan shemppuwaa gelissanaw azazetteedda. **16** Asay ubbay woggayenne k'eeray, mank'k'uunne durii, womaannuunne ayilii bare ushechcha kushiyan woy bare deemuwaan mallaa wotsanaadan, he laa'entso do'ay godatteedda. **17** He do'aa suntsay woy Aa suntsaa payduu de'iyaa mallay bayinna Asay ooninne zal'anawunne shammanaw danddayenna. **18** Aad'd'eedda eratetsay hawaan de'ee. Eray de'iyaa ooninne he do'aa payduwaa biletsaa ero; ayaw gooppe, he payduu itti asaa suntsaa. Aa payduu usuppun s'eetanne usuppun tammanne usuppuna.

14 Hewaappe guyyiyaan, taani be'aaddi. Be'ite, Dorssay S'iyoone Deriyaa bolla ek'keedda. Aa suntsayenne Aa Aabbu suntsay deemuwaan s'aafetteedda, itti s'eetanne oytamanne oyddu sha'a asatuu aanana ittippe de'iino. **2** Saluwaappe kuntos haatsaa guntsaanne dadaa guntsaa malatiyaa wolk'k'aama kooshshaa taani sisaad. K'ay taani siseedda kooshshay diitsaa diis's'iyaawanttu barenttu diitsaa diis's'ina sisetiyaa kooshshaa malatee. **3** Itti s'eetanne oytamanne oyddu sha'a asatuu kawutetsaa oydiyaa sintsan, oyddu pas'a de'iyaa med'etatuwaa sintsaaninne c'imatuwaa sintsan ek'keeddino. Sa'aappe wozetteedda untuntuppe attin, haray ooninne tamaaranaw danddayenna ooratsa mazimuriyaa yes's'eeddino. **4** Hawanttu geeshsha asatuwaa gidiyaa diraw, mac'c'awantunna gakettiide barena tunissibeykkino. Dorssay biyaasaa ubbaa untunttu kaalliino. Untunttu S'oossawunne Dorssaw bayira gidanaw, sa'aa asaa giddoppe wozetteeddawantta. **5** Untunttu ubbaakka worddoti erikkinno; untuntun bayizzuu baawa. **6** Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw, zariyaa ubbaw, k'ommuwaa ubbaw, dumma dumma biittaa k'aalaa ubbawunne yaraa ubbaw med'inaa wonggalaa mishiraachchuwaa awaayanaw, bolla saluwaan paaliyaa hara kiitanchchaa taani be'aaddi. (aiōnios g166) **7** He kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaw yayyite; Aa bonchchite. Ayaw gooppe, sa'aa asaa I pirddiyaa saatii gakkeedda. Saluwaa, sa'aa, abbaanne haatsaa pultuwaa med'd'eedda S'oossaw goyinnite» yaageedda. **8** Hara laa'entso kiitanchchay, «Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu; iza kunddeedda gaasuunneka asaa zariyaa ubbaa iita oosuwaa oosissiyaa diraassa» yaagiidde, koyro kiitanchchaa kaalleedda. **9** Heezzentso kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiidde, koyro laa"u kiitanchchatuwaa kaalleedda; «Do'awunne Aa misilew

goyinniyaa ooninne k'ay Aa mallaa bare deemuwaan woy bare kushiyan wotsiyaa ooninne de'ooppe, **10** S'oossay bare wolk'k'aama hank'k'uwaa burc'c'ukkuwaan kuntseedda hank'k'uwaa woyniyaa eessaa I ushana. Hewaa ootseedda ubbay geeshsha kiitanchchatuwaa sintsaaninne Dorssaa sintsan, tamaaninne ees's'iyyaa diiniyan pas'a kaa'ettana. **11** Untuntta pas'a kaa'iyaa tamaa c'uway med'i med'inaw c'uwattana. Do'awunne he do'aa misilew goyinniyaa oossinne k'ay he do'aa suntsaa malaataanna de'iyaa oossinne k'ammanne gallassi shemppuu baawa» yaageedda. (aiōn g165) **12** S'oossaw azazettiyaanne Yesuusaw ammanettiyyaa geeshshatuu danddayiyaa danddayay hawaana. **13** Hewaappe guyyiyaan saluwaappe, «Hawaa s'aafa; hawaappe sintsaw Godan hayk'k'iyaaawanttu anjetteeddawantta» yaagiyaa kooshshaa taani sisaad. Ayyaanay, «Tuma; untunttu barenttu daaburaappe shemppana; ayaw gooppe, untunttu lo'o kiittaw, S'oossay lo"uwaan zaarana» yaagee. **14** K'aykka taani be'aaddi. Be'ite, bootsa shaarii de'ee. Shaariyaa bolla Asaa Na'aa malatiyaawe utteedda; Aa huup'iyaaan work'k'aa kalachchay, k'ay Aa kushiyan k'ara baac'ay de'ee. **15** Hara kiitanchchay Geeshsha Golliyaappe kesiide, shaariyaa bolla utteeddawoo bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «K'oychchaa saatii gakkeedda diraw, ne baac'aa yeddaade katsaa k'oyc'a; ayaw gooppe, sa'aa katsay meleedda» yaageedda. **16** Shaariyaa bolla utteeddawe, bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa katsaa c'akkeedda. **17** K'aykka saluwaan de'iyaa Geeshsha Golliyaappe hara kiitanchchay kesseedda; awukka kuussa baac'ay de'ee. **18** Tamaw kaappo gideedda hara kiitanchchay yarshshiyaa saappe kesiide, kuussa baac'ay de'iyaa kiitanchchaw bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Woynniyaa ayfii teereedda diraw, ne kuussa baac'aa yeddaade, sa'aan de'iyaa woyniyaa turaappe hondodda ayfiyaa k'ans's'a» yaageedda. **19** He kiitanchchay bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aan de'iyaa woyniyaappe hondodda ayfiyaa k'ans's'eedda; S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uwaa he woyniyaa gumi"iyaa ollaan yeggeedda. **20** Katamaappe gas'aan de'iyaa woyniyaa ayfiyaa gumi"iyaa ollaan woyniyaa ayfii gumi"ettee. Suutsay kesiide, he woyniyaa gumi"iyaa ollaappe heezzu s'eetu kiilo miitiriyaa keenaa haakkiide, paraw puuluwaa gakkiaawaa keenaa d'ok'k'u giide eelleedda.

15 Taani saluwaan hara wolk'k'aamanne maalalissiyaa mallaa be'aaddi. S'oossaa hank'k'uu untunttu bolla polettiyaa diraw, wurssetsa laappu boshanna de'iyaa laappu kiitanchchatu de'iino. **2** K'aykka taani burc'c'ukkuwaa abbaa malatiyaawaa tamaanna walaketteeddawaa be'aaddi.

K'ay do'aa, Aa misiliyaanne Aa suntsaa payduwaa s'ooneeddaawantta be'aaddi. S'oossay untunttoo immeedda diitsatuwaa oyk'k'iide, burc'c'ukkuwaa malatiyaa abbaa matan untuntu ek'k'eeddino. 3 Untuntu, S'oossaa oosanchchaa Muse mazimuriyaanne Dorssaa mazimuriyaa hawaadan yes's'eeddino. «Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, ne kiitay gitanne maalalissiyaawaa. Asaa zariyaa ubbaa Kaatew, ne ogii s'illuwaanne tumuwaa. 4 Godaw, new yayyenawenne ne suntsaa bonchchennawe oonee? Ayaw gooppe, geeshshay ne s'alalaa. Asaa zariyaa ubbay yiide, ne sintsan goyinnana; ayaw gooppe, ne s'illo kiitay ubbaw k'onc'c'eedda» yaagiide yes's'iino. 5 Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan de'iyaa Geeshsha Gollii dooyettowaa hewekka markkatetsaa dunkkaaniyaa be'aaddi. 6 Laappu boshanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe keseeddino. Untuntu p'ooliide boos's'iyaa laynuwaa mayuwaa mayyeeddino; barenttu tiraa work'k'aa danc'c'uwaan yuushshi aatsiide k'achcheeddino. 7 De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu, med'i med'inaw gakkanaw de'iyaa S'oossaa hank'k'uu kumeedda laappu work'k'aa keretuwaa laappu kiitanchchatoo immeedda. (aiṓn g165) 8 S'oossaa bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda c'uway Geeshsha Golliyaa kumeedda. Laappu kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana gakkanaw, Geeshsha Golliyaa ooninne gelanaw danddayibeenna.

16 Hewaappe guyyiyaan, laappu kiitanchchatoo, «Biide S'oossaa hank'k'uwaa laappu keriyaappe sa'aan gussite» yaagiide, Geeshsha Golliyaappe haasayiyaa wolk'k'aama kooshshaa taani sisaad. 2 Koyro kiitanchchay biide, bare keriyaan de'iyawaa sa'aan gussina, do'aa mallay de'iyawanttu bollanne he do'aa misilew goyinniyaawanttu bolla loytsi sakkiyaa maytsaa keseedda. 3 Laa'entso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa abbaan gussina abbaa haatsay hayk'k'eedda asaa suutsaa malateedda. K'ay abbaan de'iyaa med'etaa ubbaykka hayk'k'i aggeedda. 4 Heezzentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa shaafatuwaaninne puluttatuwaan gussina untuntu suutsaa gideeddino. 5 Haatsaw aawotiyaa kiitanchchay hawaadan yaagiyaawaa, taani sisaad: «Kasekka ha'ikka de'iyaa Godaw, Geeshshaw, ha pirddaa pirddeedda diraw, neeni s'illuwa. 6 Untuntu geeshshatuwaa suutsaanne, nabatuwaa suutsaa gusseedda diraw, neeni untuntta ushshanaw, suutsaa untunttoo immaadda. Untuntu barenttoo, bessiyaawaa akkeeddino» yaageedda. 7 Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe, «Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, ne pirdday tumuwaanne s'illuwa!» yaagiya kooshshaa

taani sisaad. 8 Oyddentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa awayfiyaa bollan gussina bare tamaa seelaan asaa guddanaw, awayfew maatay imetteedda. 9 Asay wolk'k'aama seelaan guudetiide ha boshatuwaa bollan maatay de'iyaa S'oossaa suntsaa boreedda. Shin bare nagaraappe simmibeennanne S'oossaa gitatetsaakka bonchchibeenna. 10 Ichcheshentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa do'aa kawutetsaa oydiyaa bolla gussina, he do'aa kawutetsay d'umeedda. Asay bare seelaa diraw, bare ins's'arssaa sa"eedda. 11 K'ay Asay bare seelaa dirawunne bare maytsaa diraw saluwaa S'oossaa shek'k'eedda. Shin bare ootseedda nagaraappe simmibeenna. 12 Usuppuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa wogga Efiraas'iisa geetettiyaa shaafaan gussina away doliyaa baggappe yaana kaatatoo ogii giiganaadan, haatsay meleedda. 13 Hewaappe guyyiyaan, taani sheed'd'iyaa malatiyaa heezzu tuna ayyaanatuu dawiya doonaappe, du'aa doonaappenne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawaa doonaappe kesishshin be'aaddi. 14 Untuntu mallatuwaa ootsiyaa s'alahuwaa ayyaanatuwaa. He heezzu iita ayyaanatuu Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa wolk'k'aama gallasan, sa'aa kaatatuwaa ubbaa olaw shiishshanaw baana. 15 «Be'a, taani kayisuwaadan yaana. Asaa sintsan kallo hamettiide yeellatenna mala, gem"ishennaan bare mayuwaa mayyiide naagiya uray anijetteeddawaa!» yaageedda. 16 He iita ayyaanatuu kaatetuwa lbraayiss's'e k'aalaan Arimaagedoona geetettiyaa sa'aa shiishsheeddino. 17 Laappuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa c'arkkuwaan gussina, Geeshsha Golliyaan de'iyaa araataappe, «Poletteedda» yaagiya wolk'k'aama kooshshay yeedda. 18 Hewaappe guyyiyaan, walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntsay sisetteedda; guuguntsaykka guummeedda. K'ay biittay pala k'aatsaa k'aas's'eedda. Asay sa'aan med'ettoodeppekka biittay hewaa mala k'aatsaa k'aas's'i erenna; hewe ubbaappe aad'd'eedda k'aatsaa. 19 Wolk'k'aama katamay heezzu kesiide za"eedda. Biittaa ubbaan de'iyaa katamatuu d'ayeeddino. S'oossay wolk'k'aama Baabloono k'oppiide, bare iita hank'k'uwaa woyniyaa eessay kumeedda burc'c'ukkuwaappe woyniyaa eessaa Baabloono ushsheedda. 20 Abbaan dooddetteedda biittay ubbay d'ayeedda; deriikka beettibeenna. 21 Asaa bolla oytamu kiilo keenaa dees'iyaa wolk'k'aama shachchay saluwaappe wod'd'eedda. Asay he shachchaa boshaa diraw, S'oossaa boreedda; ayaw gooppe, boshay daro wolk'k'aama.

17 Hewaappe guyyiyaan, laappu keretuu de'iyaa laappu kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide, taana hawaadan yaageedda; «Haaya; daro shaafatuwaa gas'aan

de'iyaa woshummiyaa, wolk'k'aama katamata, waana murettanentto, taani neena bessana. 2 Sa'aan de'iyaa kaatatuuzinna woshummeeddino; sa'aan de'iyaa asaykka izi woyniyaa eessaa ushi matsottiide izinna woshummeedda» yaageedda. 3 He kiitanchchay taana Ayyaanan bazuwaa afeedda. Hewan taani itti mishiratto boriyaa suntsay bollaa ubbaan sa'aafetti utteedda zo'o do'aa toggeeddawunno be'aaddi; he do'aw laappu huup'iyaan tammu kac'ii de'ee. 4 He mishiratta teeraa ochchaa malatiyaa mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaaddu; iza k'ay work'k'aan, bonchcho shuchchaaninne ink'k'uwaa geetettiyaa al'o shuchchaan alleek'k'aaddu. Iza woshummiyaa tunabayenne sheneyiyaabay kumeedda work'k'aa burc'c'ukkuwaa bare kushiyan oyk'k'aaddu. 5 Izi deemuwaan S'uura yewuwaa biletsey de'iyaa suntsay, «Wolk'k'aama Baabloono; Sa'aan De'iyaa Woshummiyaawantoonne Sa'aan De'iyaa Sheneyiyaabaw Aatto» yaagiyaawe sa'aafetti utteedda. 6 K'ay he mishiratta geeshshatuwaa suutsaanne Yesuusaw markkattishshin wod'eeddawanttu suutsaa ushaade matsotteeddawunno taani be'aade malalettaaddi. 7 Kiitanchchay taana, «Neeni ayaw hawaadan malalettaaddii? Taani new mishiratti S'uura yewuwaanne iza tookkeedda laappu huup'iyaan tammu kac'ii de'iyaa du'aa S'uura yewuwaa odana. 8 Neeni be'eedda do'ay kase de'ee; shin ha'i baawa. He do'ay c'iimmo ollaappe elle kesiide, bashshaw baanawaa. Alamii med'ettoodeppe doommiide, de'uwaa mas'aafan untunttu suntsay sa'aafettiibeenna sa'aan de'iyaa Asay do'aa be'iide malalettana. Ayaw gooppe, I kase de'ee; ha'i baawa; shin sintsappe yaanawaa. (Abyssos g12) 9 «Hawe aad'd'eedda eratetsaanne akeeka koyyee. Laappu huup'ii mishiratta uttiyaa laappu deretuwaa; hewanttu k'ay laappu kaatatuwaa. 10 Untuntuppe ichcheshu kaatatu kunddeeddino. Ittuu ha'i gakkanaassikka mooddee; yekko kaatii yibeenna. I yiide, guutsa wodiya takkanaw bessee. 11 Kase de'eedda do'ay, ha'i baynnawe, I bare huup'ew hospupntsa du'aa. I laappu do'atuwaappe ittuwaa; I d'ayanaw bee. 12 «Neeni be'eedda tammu kac'etuu mooddanaw doommibeenna tammu kaatetuwaa. Shin untunttu do'aana ittippe itti saatew kaatetuwaadan mooddanaw untunttoo maatay imettana. 13 Untunttoo ubbaw itti k'ofay de'ee; untunttu barenttu wolk'k'aanne barenttu maataa do'aw immana. 14 Untunttu Dorssaanna olettana; shin dorssayenne dorssaanna de'iaawanttu, I s'eegeeddawantunne dooreeddawanttu, Aa kaaliyaa ammanetteeddawanttu, he kaatetuwaa s'oonana; ayaw gooppe, I godatuwaa Godaanne kaatetuwaa Kaatiyaa» yaageedda. 15 Kiitanchchay k'aykka taana hawaadan yaageedda; «C'aaratta utteedda he neeni be'eedda haatsay

yaratuwaa, c'ora asaa, asaa zaratuwaanne duma duma biittaa k'aalaa. 16 K'ay neeni be'eedda tammu kac'iinne do'ay woshummewunno is's'ananantta. Untunttu iziw de'iyaa ubbabaa akki diggana. K'ay izo kallo ashshananne izi ashuwaa mi diggana; yaatiide untunttu izo taman guuddana. 17 Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay tumattana gakkanaw, untunttu k'ofay ittuwaa gidanaadan, untunttu barenttu mooddiyaa wolk'k'aa do'aw immanaadaaninne S'oossay k'oppeeddawaa untunttu ootsanaadan, untunttu wozanaan S'oossay amuwaa wotseedda. 18 «He neeni be'eedda mishiratta sa'aa kaatetuwaa mooddiyaa wolk'k'aama katamato» yaageedda.

18 Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'aama maatay de'iyaa hara kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin, taani be'aaddi. He kiitanchchaa bonchchuu sa'aa poo'isseedda. 2 He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Iza kundaaddu! Wolk'k'aama Baabloona kundaaddu! Baabloona s'alahatuu ak'iyaaasaa gidaaddu; iita ayyaanatuu ubbatuunne, is'ettiyaa iita kafatuu ubbatuu iini de'iino. 3 Ayaw gooppe, asaa zariyaa ubbaa, bare matsoyiyaa woyniyaa eessaa ushshina, izinna woshummeeddino. K'aykka sa'aa kaatatu, izinna woshummeeddino. Izi ishala wolk'k'aa gaasuwaan, sa'aan de'iyaa zal'anchchatuu duretteeddino» yaageedda. 4 Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaappe, hawaadan yaagiya hara kooshshaa sisaad; «Ta asaw, iippe kesite! Izi nagaraa izinna kos's'oppite! Izi muraa gishettoppite. 5 Ayaw gooppe, izi nagaray, saluwaa gakkanaw dooretti utteedda. S'oossay izi iita bayizzuwaa, hassayeedda. 6 Iza immeeddawaa keenaa zaariide, iziw immite. Iza ootseeddawoo, laa'u kushiya iziw k'ans's'ite. Iza hinttenttoo giigisseedda ushshaappe, laa'u kushiya ushshaa, izi burc'c'ukkuwaa kuntsite. 7 Iza bonchchetteeddawaanne, ishaleeddawaa keenaa, izo tuggayitenne kayyoyite. Iza bare wozanaan, «Taani kaatattiidan uttay; taani asinay bayinna mac'c'awuno gidikke; k'ay ubbaakka kayyottikke» yaagaw. 8 Hewaa diraw, izi boshaa ubbay, harggii, kayyuunne koshay, izo itti gallassi oyk'k'ana. K'ay iza taman guudettana; ayaw gooppe, izi bolla pirddiyaa Godaa S'oossay, Wolk'k'aama» yaageedda. 9 Sa'aa kaatatu, izina woshummiide ishaleeddawanttu he katamata guudettina, kesiya c'uwaa be'eedda wode, katamatiw untunttu waassananne yeekkana. 10 Untunttu he katamati ugaw yayyeedda diraw, haakki ek'k'iide, «Ha wolk'k'aama katamatee! Wolk'k'aama katamatee! Baabloonee, new aayyeero! Neeni ay mala tuggattaniishsha. Neeni itti saatiyaa gidдон ne pirddaa akkaada» yaagana. 11 Untunttu markkabiya c'aanaa

hawaappe sintsanaw shammiyaabay baynna diraw, sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu he katamatiw waassananne kayyottana. 12 Untunttu work'k'aa, biraa, bonchcho shuchchaa, ink'k'uwa geetettiyaa al'o shuchchaa, teeraa oochcha malatiyaa mayuwaa, suufiyaa mala mayuwaa, hariyaa geetettiyaa mayuwaa, zo'o mayuwaa, ubbaa k'ommo sawiyaa mitsaa, ubbaa k'ommuwaan ootseedda danggarssaa achchaa, al'o mitsaappe med'etteeddabaa, nahaasiyaa, birataa, lbineberediyaa geetettiyaa shuchchaa, 13 k'arafaa, k'imaamiyaa, is'aanaa, shittuwaa, sawiyaa is'aanaa d'iiliyaa, woyniyaa eessaa, wogaraa zayitiyaa, liik'eedda d'iiliyaa, zarggaa, miizzaa, dorssaa, paraanne paray goochchiyaa gaariyaa, untunttu ayiletuwaanne haray atto asaa shemppuunne shammiyaabayka baawa. 14 Zal"anchchatuu mishirattiw, «Neeni amotteedda, lo'obay ubbay neeppe hali diggeedda. Ne de'uunne, alleek'k'ettiyaa ubbay d'ayidiggeedda. Neeni laa'entso untunttu ubbaakka demmakka» yaageeddino. 15 He katamatin zal"iide duretteedda zal"anchchatuu izi ugaw yayyiide, iippe haakkiide ek'kana. Untunttu yeekkananne kayyottana. 16 K'ay, «Suufiyaa geetettiyaa, kiriyaan dadetteedda mayuwaa, teera ochchaa malatiyaa, mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaade, work'k'aa alleek'k'uwaan, bonchcho shuchchaanne, ink'k'uwa geetettiyaa al'o shuchchaan alleek'k'eedda, he wolk'k'aama katamatiw aayyeero! 17 Hawaa keena wolk'k'aama mas'uu ubbay, itti saatiyaa gidдон, dippi gi d'ayi aggeedda» yaageeddino. Markkabiyyaa laaggiyaa ubbatuu, markkabiyaan biyaa ubbatuu, markkabiyaan ootsiyaa ubbatuunne abbaan ootsi go'ettiyaa ubbatuu haakki ek'keeddino. 18 He katamata guudetina kesiyaa c'uwa be'eedda wode barenttu kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Ha wolk'k'aama katamato malatiyaa katamay ubbaakka baawa» yaageeddino. 19 Untunttu barenttu huup'iyaa baana k'oliide, waasseeddinonne kayyotteeddino; «Abbaan markkabatuu de'iyaa ubbaa, bare mak'uwaan dureyedda, wolk'k'aama katamatiw aayyeero! K'ay iziw de'iyaa ubbay itti saatiyaa gidдон d'ayi aggeeda. 20 He katamata d'ayeedda diraw, saloo, nashetta! Geeshshatoo, Yesuusi kiitteeddawantoo, nabatoo, nashettite! Ayaw gooppe, iza hinttentta ootseeddawaa diraw, S'oossay izo pirddeedda» yaageedda. 21 Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'aama kiitanchchay, wos'aa malatiyaa wolk'k'aama shuchchaa, dentsi abbaan oliide hawaadan yaageedda; «Wolk'k'aama katamata, Baabloona, sugina hawaadan kunddana; iza hachcheppe sintsaw, ubbaakka beettukku. 22 Diitsaa diis's'iyaa wantunne, mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu, suusuliyaanne malakataa punniyaawanttu, kooshshay hawaappe hini baggan, ne gidдон ubbakka

sissetenna. Kushiyyaa hiillaa eriyaa ooninne, laa'entso ubbakka de'enna. Wos'aa kooshshayka hawaappe sintsaw ne gidдон sissetenna. 23 S'omppiyyaa poo'uukka laa'entsuwaa ne gidдон poo'enna. Akkiyaawaa kooshshayne gelewunni kooshshay, sintsaw ne gidдон sissetenna. Ne zal"anchchatuu sa'aa ubbaan, eretteedda wolk'k'aamatuwaa. Ne bitiyaawan asaa zariyaa ubbay c'imetteedda. 24 Nabatuwaa suutsay, geeshshatuwaa suutsayne, sa'aan hayk'k'eedda ubbatuwaa suutsay, izin beetteedda diraw, Baabloona, murettaaddu» yaageedda.

19 Hewaappe guyyiyaan, saluwaan c'ora asaa kooshshaadan kooshummiyaa wolk'k'aama kooshshay hawaadan yaagiyaawaa taani sisaad; «S'oossaa galatay gakkо. Atotetsay, bonchchuunne wolk'k'ay, nu S'oossaassa. 2 Aa pirdday tumuwaanne s'illuwaa. C'aarataade sa'aa tunisseedda, wolk'k'aama c'aaratto S'oossay pirddeedda; S'oossaa oosanchchatuwaa iza wod'eedda diraw, S'oossay izo mureedda» yaageedda. 3 Asay laa'entsuwaa bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «S'oossaa galatay gakkо. He katamata med'i med'inaw c'uwattana» yaageeddino. (aiōn g165) 4 Laatamanne oyddu c'imatuunne shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatu kawutetsaa oydiyaan utteedda S'oossaw gufanniide, «Amen"i. S'oossaa galatay gakkо» yaagiide goyinneeddino. 5 Hewaappe guyyiyaan, «S'oossaa ayilatuu ubbay, S'oossaw yayyiya guutsay, daruu ubbay nu S'oossaa galatite» yaagiya kooshshay kawutetsaa oydiyaappe keseedda. 6 Hewaappe guyyiyaan, c'ora asaadan kooshummiyaa, wolk'k'aama shaafaadan guummiyaa, wolk'k'aama guuguntsaadan guugummiyaa kooshshaa taani sisaad. He kooshshay, «S'oossaa galatay gakkо. Ayaw gooppe, nu Goday, Ubbappe Wolk'k'aama S'oossay kawuteedda. 7 Dorssaa bullachchaa gallassay gakkеedda dirawunne, gelewunnakka bullachchaw barena giigisseedda diraw, nuuni pashikkoytenne nashettoytte; k'ay Dorssaa bonchchoytte. 8 Gelewunniw mayyanaw, suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda, p'ooliyaa bootsa mayuu imetteedda. Suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuu, geeshshatuwaa s'illo oosuwaa» yaagiyaawaa, taani sisaad. 9 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «Dorssaa bullachchaw s'eesetteeddawanttu anjetteeddawantta» yaagaade s'aafa» yaageedda. He kiitanchchay k'ayka taana, «Hawe S'oossaa tumu k'aalaa» yaageedda. 10 Hewaappe guyye taani aw goyinnanaw Aa gediyaan kunddaad. Shin I taana, «Hewaa ootsoppa. Taani ne malanne Yesuusi untunttoo k'onc'c'isseedda tumatetsaa oyk'k'eedda ne ishatuwaa ubbaa mala ayiliyaa. S'oossaw goyinna. Ayaw gooppe, Yesuusi k'onc'c'isseedda

tumatetsay timbbitiyaa odiyaawoo dentsetsiyaawaa» yaageedda. **11** Yaatina, saluu dooyetteeddawaa taani be'aaddi. Hewan bootsa paray de'ee; he paraa toggeeddawe ammanettiyaawaanne tumanchchaa giide s'eesettee. Toggeeddawe s'illotetsaan pirddeenne bare olaakka olettee. **12** Aa ayfii tamaa lac'uwaa malatee; k'ay I bare huup'yaan daro kalachchaa wotseedda. Aa bolla s'aafetti utteedda suntsay de'ee; shin he suntsay ayenttonne aappe attin, ooninne erenna. **13** I mayyeedda mayuu suutsan naak'k'i kesseeddawaa. Aa suntsaykka S'oossaa K'aalaa. **14** Saluwaa wotaadaratuu bootsa geeshsha suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuwaa mayyiide, bootsa paratuwaa toggiide, Aa geeduwaa kaalliino. **15** Asaa zeretsaa I d'ayissiyaa kuussa mashshay Aa doonaappe kesee. Birataa s'am"aan asaa I mooddana. Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay bare hank'kuwaa woyniyaa eessay gumi"ettiyaasan, gumi"iide bessana. **16** Aa mayuwaa bollanne Aa wodiriyaa bolla, «Kaatauwaa Kaatiyaanne godatuwaa Godaa» yaagiyaa suntsay s'aafetti utteedda. **17** Hewaappe guyyiyaan, taani itti kiitanchchay awaan ek'keeddawaa be'aaddi. He kiitanchchay saluwaan d'ok'k'iide paaliyaa kafuwaa ubbatoo bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Haa yiite. S'oossaa kawoo ittisaa shiik'ite. **18** Yiide kaatauwaa ashuwaa, shaalak'atuwaa ashuwaakka wotaadaratuwaa ashuwaa miite; paratuwaa ashuwaakka paratuwaa toggeeddawantuu ashuwaakka miite; k'ay asaa ubbaa ashuwaa ayiliyawaanne womaannuwaa, d'ok'k'aawaanne hokaawaa miite» yaageedda. **19** Paraa toggeeddawaannanne Aa wotaadaratuwaanna olettanaw, do'ayenne sa'aa kaatatuu k'ay untuntu wotaadaratuu itti sa'aa shiik'i utteeddawantaa taani be'aaddi. **20** He do'ay Aa sintsaan malaataa ootseedda worddo nabiyaanna ittippe oyk'etteedda. Do'aa mallay de'yaawantanne do'aa misilew goyinneeddawaantaa I baletseeddawe he ootsiyaa malaatuwaana. Do'ayenne wordduwaa timbbitiyaa odiyaaawe laa"atuukka diiniyaan ees'siyaa tamaa abbaan pas'a yegetteeddino. (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Untuntu wotaadaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiyaa mashshaan hayk'keeddino. Kafatuu ubbatuu untuntu ashuwaappe barentoo danddayeeddawaa keenaa meeddino.

20 C'iimmo ollaa k'ulppiyaanne wolk'k'aama santsalataa bare kushiyan oyk'keedda itti kiitanchchay saluwaappe yiyaawaa taani be'aaddi. (Abyssos g12) **2** Kiitanchchay dawiyya, he beni shooshshaa, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'anaa giyaawaa oyk'keedda; yaatiide sha"a laysaw k'achcheedda. **3** Kiitanchchay c'iimmo ollaan Aa yeggiide, sha"a laysay wuranaw, asaa zeretsaa

laa'entsuwaa balettena mala, he c'iimmo ollaa k'ulppi gorddiide attameedda. Hewaappe guyyiyaan, dawii amareeda wodiyya bilettanaw bessee. (Abyssos g12) **4** Hewaappe guyyiyaan, taani araatuwaanne untuntun utteeddawantaa be'aaddi; untunttoo pirddiyya maatay imetteedda. Yesuusi k'onc'c'isseedda tumuwaanne S'oossaa k'aalaa awaayeedda diraw, barenttu k'ood'iyaa k'ans's'etteedda asaa shemppuwaakka taani be'aaddi. Untuntu do'aw woy do'aa misilew goyinnibeykkino. Untuntu do'aa mallaa barenttu deemuwaan woy barenttu kushiyan wotsibeeykkino. Untuntu hayk'uwaappe denddiide, Kiristtoosanna ittippe kaatetuwaadan sha"a laysaw mooddeeddino. **5** Hayk'keeddawantuppe c'oratu sha"a laysay wurana gakkanaw, hayk'uwaappe denddibeykkino. Hewe koyro dendduwaa. **6** Koyro dendduwaan denddeeddawantuu anjjetteeddawantanne S'oossaa asatuwaa. Untuntu bolla laa'entso hayk'oo wolk'k'ay baawa. Untuntu S'oossawunne Kiristtoosaw k'eesatuwaa gidana; untuntu aanana ittippe sha"a laysaw mooddana. **7** Sha"a laysay wureeddawaappe guyyiyaan, Sees'anaa k'ashuwaappe bilettana. **8** I Sa'aa ubba saan de'iyaa asaa zeretsaa baletsanaw kessana; hewe Googanne Maagooga geetettiyaawaa. Sees'anaa abbaa shafiyaa keena zeretsaa olaw shiishshana. **9** He zaratuu biittaa ubbaa mayyiide geeshshatuwaa heeraanne S'oossay siik'iyaa katamato yuuyyi aad'd'i ek'keeddino. Shin tamay saluwaappe wod'd'iide, untuntta meedda. **10** Do'ayenne worddo nabii yegetteedda ees'siyaa diiniyya tamaa abbaan s'alahiyaa kaappuu, asaa zeretsaa baletseeddawe, yegetteedda. Untuntu k'ammanne gallassi med'i med'inaw pas'a kaa'ettana. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** Hewaappe guyyiyaan, taani wolk'k'aama bootsa araataanne he araataan utteeddawaa be'aaddi. Sa'ayenne saluu Aa sintsappe bak'ateeddino; laa'entso beettibeykkino. **12** Hayk'keeddawantuu, d'ok'k'u giyaawantunne guutsatuu araataa sintsan ek'keeddawantaa taani be'aaddi. Mas'aafatuu dooyetteeddino; hara mas'aafay, de'uwaa mas'aafaykka dooyetteedda. Hayk'keeddawantuu barenttu oosuwaadan, mas'aafatuwan s'aafetti utteeddawaadanka pirddeeddino. **13** Abbay bare giddon de'iyaa hayk'keeddawantaa immeedda; hayk'uunne Si'oolii barenttu giddon de'iyaa hayk'keeddawantaa immeeddino. Ubbaykka barenttu oosuwaadan pirddeeddino. (Hadēs g86) **14** Hewaappe guyyiyaan, hayuunne Si'oolii tamaa abbaan yegetteeddino. He tamaa abbay laa'entso hayk'uwaa. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** De'uwaa mas'aafan bare suntsay s'aafettibeenna Asay ooninne tamaa abban yegetteedda. (Limnē Pyr g3041 g4442)

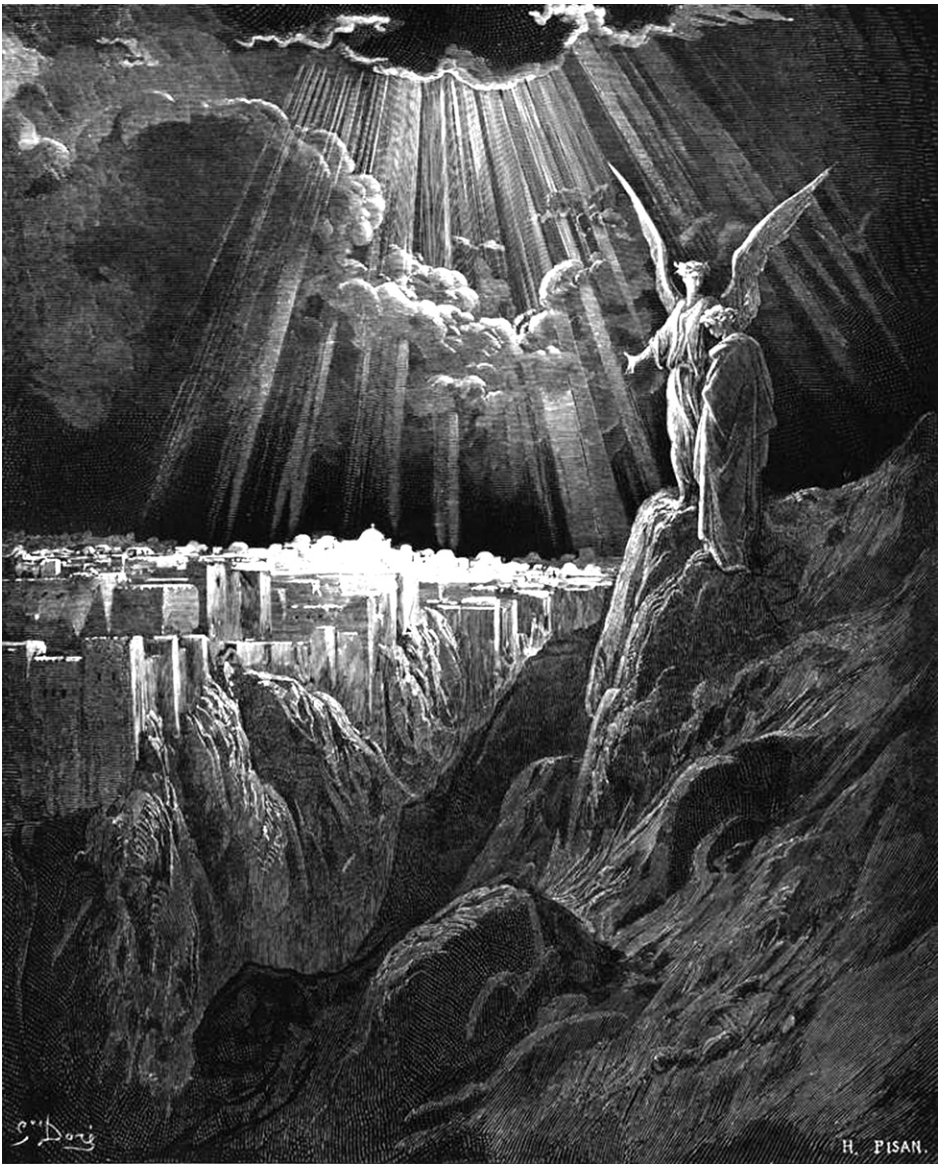
21 Hewaappe guyyiyaan, taani ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa be'aaddi. Koyro saluunne koyro sa'ay d'ayeedda. Abbaykka d'ayeedda. 2 Geeshsha katamata ooratsa Yerusaalame, bare asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro naattiidan, giiga utteeddawunna saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taani be'aaddi. 3 Wolk'k'aama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani sisaad; «S'oossaa gollii asaana de'ee; S'oossay asaana ittippe de'ana. Untuntuu Aa asaa gidana; S'oossay bare huup'ew untuntunna de'ana. I untuntuu S'oossaa gidana. 4 S'oossay untuntuu ayfiyaa afotsa ubbaa k'uc'c'ana. Hawaappe sintsanaw hayk'uunne kayyuu woy waasuunne sakuu baawa. Ayaw gooppe, ec'abay d'ayeedda» yaageedda. 5 Araatan utteeddawe, «Taani ubbabaa ooras's'isay» yaageedda. K'aykka gujiide taana, «Taani haasayiyaawe ammanettiyaawaanne tuma gidiyaa diraw s'aafa» yaageedda. 6 K'aykka taana hawaadan yaageedda; «Poletteedda. Taani Alfaanne Omeegaa; Doometsaanne Poluwaa. Saametteedda oonanne Taani de'uwaa haatsaa pulttuwaappe c'oo ushshana. 7 S'ooniyaa uray ooninne hawaa ubbaa laattana. Taani aw S'oossaa gidana; ikka ta na'aa gidana. 8 Shin yayyiyaawanttu, ammanennawanttu, tunatuu, shemppuwaa wod'yaawanttu, woshummiyaawanttu, bitiyaawanttu, eek'aw goyinniyaawantunne worddotiyaawanttu ubbay de'iyaa sa'ay tamayenne ees's'iyaa diinii ees's'iyaa abbaa gidanawaa. Hewe laa'entso hayk'uuwaa» yaageedda. (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Laappu wursetsa boshatuu kumeedda laappu keretuwaa oyk'k'eedda laappu kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide taana, «Haaya. Taani neena gelewunno Dorssaa machchatto bessana» yaageedda. 10 Kiitanchchay taana daro d'ok'k'a deriyaa huup'iyaa Ayyaanan kessiide geeshsha katamata, Yerusaalama saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taana besseedda. 11 He katamata S'oossaa bonchchuwaan poo'aw. He katamati poo'uu yasp'p'iidiyaa geetettiyaa al'o shuchchaa mala; birilliyaadan p'oolaw. 12 He katamatiw tammanne laa'u penggetuunne he penggetuwaan tammanne laa'u kiitanchchatuu naagiyaa wolk'k'aama adussa dirssay de'ee. Penggetuwaan tammanne laa'u Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsay s'aafetti utteedda. 13 Away doliyaa baggana heezzu penggetuu de'iino. K'ay hirkki baggana heezzu penggetuunne huup'issa baggana heezzu penggetuu de'iino. Away wulliyaa baggaanakka heezzu penggetuu de'iino. 14 Katamati dirssay Dorssay kiitteedda tammanne laa'atuwaa suntsay s'aafetteedda tammanne laa'u shuchchatuwaa bolla gimbbetteedda. 15 Taananna haasayeedda kiitanchchaw katamato, izi penggetuwaanne

izi dirssaa likkiyaa work'k'aa gatimay de'ee. 16 Katamatiw oyddu gas'ay de'ee; katamati geesayenne gomppay itti mala. Kiitanchchay katamato bare gatiman likkeedda. Katamata laa'u sha"anne laa'u s'eetu kiilo miitiriyaa gidaaddu; katamati geesay, gomppayenne d'ok'k'atetsay itti mala. 17 Kiitanchchay k'ay dirssaakka likkeedda. Asaa kushiyan itti s'eetanne oytamanne oyddu wad'aa gideedda. Hewe ooninne likkiyaa ogiyaan kiitanchchay likkinaada. 18 Katamati dirssay yasp'p'iidiyaa geetettiyaa shuchchaan dretteedda. Katamata birilliyaadan p'ooliyaa geeshsha work'k'aa med'ettaaddu. 19 Katamati dirssaw hiis'etteedda shuchchay bonchchetteedda shuchchaa ubbaan alleek'k'etteedda; koyro hiis'etteedda shuchchay yasp'p'iidiyaa; laa'entsuu samppeeriyaa; heezzentsuu kelk'k'edooniyaa; oyddentsuu baluuriyaa; 20 ichcheshentsuu sarddonkkisa; usuppuntsuu sarddiyoona; laappuntsuu kiristilooba; hospuntsuu biralli; udduppuntsuu toop'aaziyoonyaa; tammuntsuu kirisp'p'iraasiisa; tammanne ittentsuu yaakinttiyaa; tammanne laa'entsuu ametess's'inoosiyaa. 21 Tammanne laa'u penggetuu tammanne laa'u ink'k'uwaa geetettiyaa al'o shuchchaa; itti itti penggii itti ink'k'uwaaan oosetteedda. Katamati ogii birilliyaa mala geeshsha work'k'aa. 22 Goday, Ubbaaappe Wolk'k'aama S'oossayenne Dorssay katamati Geeshsha Golliyaa gidiyaa diraw, taani he katamatin Geeshsha Golliyaa be'abeykke. 23 Katamatiw poo'iyaa away woy agenay kosshenna. Ayaw gooppe, S'oossaa bonchchuu he katamatin poo'ee; Dorssaykka he katamatiw s'omppiyyaa. 24 Asaa zeretsay katamati poo'uwaan hamettana. Sa'aa katatuukka barenttu bonchchuwaa he katamattikko ahana. 25 Katamati penggetuu ubbaa gallassikka dooyaa de'ana; ubbakka gorddettikkino. Ayaw gooppe, hewan k'ammay baawa. 26 Asaa zeretsaa gitatetsayenne bonchchuu he katamattikko shiik'ana. 27 Shin tunabay woy kawushshabaa ootsiyaawe, woy worddotiyaawe ooninne he katamato gelenna. K'ay Dorssaa de'uwaa mas'aafan suntsay s'aafetteeddawanttu s'alalay he katamato gelana.

22 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana S'oossaa kawutetsaa oydiyaappenne Dorssaa kawutetsaa oydiyaappe goggiyaa birilliyaadan p'ooliyaa de'uwaa haatsaa shaafaa besseedda. 2 He shaafay katamaa ogiyaa gidduwaanna duge goggee. Shaafaappe hefintsa baggannanne hafintsa baggana aganaan itti gedenne laytsan tammanne laa'u gede ayfiyaa de'uwaa mitsay de'ee. He mitsaa bonchchuu de'iyaawe, zariyaa ubbaa harggiyaappe patsanaassa. 3 He katamaan S'oossaa shek'ay ayinne baawa. S'oossaa kawutetsaa oydiinne Dorssaa kawutetsaa oydiin he katamaan de'ana. S'oossaa oosanchchatuu

S'oossaw goyinnana. 4 Untunttu Aa deemuwaa be'ana; Aa sunsay untunttu deemuwaan s'aafettana. 5 Hewaappe sintsa hara k'ammay baawa. Untunttoo s'omppiyya woy aawaa poo'uwaa kosshenna; ayaw gooppe, Goday S'oossay untunttoo s'omppiyya gidanawaa. Untunttu med'i med'inaw kaatetana. (aion g165) 6 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana hawaadan yaageedda; «Ha taani haasayaawe tumuwaanne ammanettiyaawaa. Nabatoo bare Geeshsha Ayaanaa immiyaa Goday S'oossay, matan hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessanaw bare kiitanchchaa kiiteedda» yaageedda. 7 Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Ha mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa naagiyaawanttu anjetteeddawantta» yaageedda. 8 Taani Yohaannisi, ha ubbabaa sisaaddinne be'aaddi. Taani hawaa siseedda wodenne be'eedda wode, hewaa taana besseedda kiitanchchaw goyinnanaw, Aa gediyaan kunddaad. 9 Shin kiitanchchay taana, «Hewaa ootsoppa. Taani neenaadaaninne nabe gideedda ne ishatuwaadan, k'ay mas'aafan de'iyabaw azazettiyya ubbatuwaadan ayiliyaa. S'oossaw goyinna» yaageedda. 10 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «Hanana geedda ha mas'aafaa k'aalaa maatafaan gorddoppa. Ayaw gooppe, ha ubbabay polettiyaa wodii matatteedda. 11 litabaa ootsiyaawe gujjiidekka itabaa ootso; tunay gujjiidekka tuno. Lo"obaa ootsiyaawe gujjiidekka lo"obaa ootso; geeshshayenne gujjiidekka geeshsha gido» yaageedda. 12 Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Asaa ubbaw Aa oosuwaadan immanaw, ta woytaa akka yaana. 13 Taani Alfaanne Omeegaa; Koyruwaanne Wurssetsaa; Doometsaanne Poluwaa» yaageedda. 14 Barenttu mayuwaa geeshshi meec'c'iyawanttu anjetteeddawantta. De'uwaa mitsaa ayfiyaa maanawunne katamaa penggiyaanna gelanaw untunttoo maatay imetteedda. 15 Shin kanatuu, bitiyaawanttu, woshummiyaawanttu, shemppuwaa wod'iyawanttu, eek'aw goyinniyaawanttunne barenttu haasayaaninne barenttu kiitaan worddotiyaawanttu karenna de'iino. 16 «Taani Yesuusi, ha yewuwaa hinttenttoo woosa golletuwaan markkattana mala, ta kiitanchchaa kiittaad. Taani Daawita Golliyya Yeletaa. Taani poo'issiyaa Wontta Bakkaaliyaa» yaageedda. 17 Geeshsha Ayyaanayenne gelewunna, «Haaya» yaagiino. K'ay hawaa sisiyaawe ooninne, «Haaya» yaago. Saametteedda Asay ooninne haa yo. De'uwaa haatsaa koyyiyya Asay ooninne c'oo akko. 18 Taani ha mas'aafan s'aafetteedda hanana geedda k'aalaa sisiyaa oonanne zoray. Ooninne ha k'aalaa bolla ittibaa gujjooppe, S'oossay ha mas'aafan s'aafetteedda boshaa Aa bolla gujjana. 19 Ooninne mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa k'aalaappe ayaanne pac'issooppe, ha mas'aafaa gidдон k'onc'c'isseedda de'uwaa mitsaa

ayfiyaappenne geeshsha katamaappe Aa gakkiiyaa gishuwaa S'oossay pac'issana. 20 Ha ubbabaw markkattiyaawe, «Tuma! Taani ellekka yaana» yaagee. Amen".i. Godaa Yesuusaa, neeni haaya. 21 Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen".i.

Geeshsha katamata ooratsa Yerusaalame, bare asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro
naattiidan, giiga utteeddawunna saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taani
be'aaddi. Wolk'k'aama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani sisaad;
«S'oossaa gollii asaana de'ee; S'oossay asaana ittippe de'ana. Untunttu Aa asaa gidana;
S'oossay bare huup'ew untuntunna de'ana. I untunttu S'oossaa gidana.»
Yohaannisa Sas'aa 21:2-3

Reader's Guide

Dawro at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Dawro at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Dawro---Dawuro-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luuk'aasa 8:31
Roome 10:7
Yohaannisa Sas'aa 9:1
Yohaannisa Sas'aa 9:2
Yohaannisa Sas'aa 9:11
Yohaannisa Sas'aa 11:7
Yohaannisa Sas'aa 17:8
Yohaannisa Sas'aa 20:1
Yohaannisa Sas'aa 20:3

aidios

Roome 1:20
Yihudaa 1:6

aiōn

Maatoossa 12:32
Maatoossa 13:22
Maatoossa 13:39
Maatoossa 13:40
Maatoossa 13:49
Maatoossa 21:19
Maatoossa 24:3
Maatoossa 28:20
Mark'k'oossa 3:29
Mark'k'oossa 4:19
Mark'k'oossa 10:30
Mark'k'oossa 11:14
Luuk'aasa 1:33
Luuk'aasa 1:55
Luuk'aasa 1:70
Luuk'aasa 16:8
Luuk'aasa 18:30
Luuk'aasa 20:34
Luuk'aasa 20:35
Yohaannisa 4:14
Yohaannisa 6:51
Yohaannisa 6:58
Yohaannisa 8:35
Yohaannisa 8:51
Yohaannisa 8:52
Yohaannisa 9:32
Yohaannisa 10:28
Yohaannisa 11:26
Yohaannisa 12:34
Yohaannisa 13:8
Yohaannisa 14:16

Kiitaa 3:21
Kiitaa 15:18
Roome 1:25
Roome 9:5
Roome 11:36
Roome 12:2
Roome 16:27
1 K'oronttoosa 1:20
1 K'oronttoosa 2:6
1 K'oronttoosa 2:7
1 K'oronttoosa 2:8
1 K'oronttoosa 3:18
1 K'oronttoosa 8:13
1 K'oronttoosa 10:11
2 K'oronttoosa 4:4
2 K'oronttoosa 9:9
2 K'oronttoosa 11:31
Galaatiyaa 1:4
Galaatiyaa 1:5
Efesoona 1:21
Efesoona 2:2
Efesoona 2:7
Efesoona 3:9
Efesoona 3:11
Efesoona 3:21
Efesoona 6:12
Pilip'p'isiyoosa 4:20
K'olaasiyaa 1:26
1 S'imootoosa 1:17
1 S'imootoosa 6:17
2 S'imootoosa 4:10
2 S'imootoosa 4:18
Tiitoo 2:12
Ibraawe 1:2
Ibraawe 1:8
Ibraawe 5:6
Ibraawe 6:5
Ibraawe 6:20
Ibraawe 7:17
Ibraawe 7:21
Ibraawe 7:24
Ibraawe 7:28
Ibraawe 9:26
Ibraawe 11:3
Ibraawe 13:8
Ibraawe 13:21
1 P'es'iroosa 1:23

1 P'es'iroosa 1:25
1 P'es'iroosa 4:11
1 P'es'iroosa 5:11
2 P'es'iroosa 3:18
1 Yohaannisa 2:17
2 Yohaannisa 1:2
Yihudaa 1:13
Yihudaa 1:25
Yohaannisa Sas'aa 1:6
Yohaannisa Sas'aa 1:18
Yohaannisa Sas'aa 4:9
Yohaannisa Sas'aa 4:10
Yohaannisa Sas'aa 5:13
Yohaannisa Sas'aa 7:12
Yohaannisa Sas'aa 10:6
Yohaannisa Sas'aa 11:15
Yohaannisa Sas'aa 14:11
Yohaannisa Sas'aa 15:7
Yohaannisa Sas'aa 19:3
Yohaannisa Sas'aa 20:10
Yohaannisa Sas'aa 22:5

aiōnios

Maatoossa 18:8
Maatoossa 19:16
Maatoossa 19:29
Maatoossa 25:41
Maatoossa 25:46
Mark'k'oossa 3:29
Mark'k'oossa 10:17
Mark'k'oossa 10:30
Luuk'aasa 10:25
Luuk'aasa 16:9
Luuk'aasa 18:18
Luuk'aasa 18:30
Yohaannisa 3:15
Yohaannisa 3:16
Yohaannisa 3:36
Yohaannisa 4:14
Yohaannisa 4:36
Yohaannisa 5:24
Yohaannisa 5:39
Yohaannisa 6:27
Yohaannisa 6:40
Yohaannisa 6:47
Yohaannisa 6:54
Yohaannisa 6:68

Yohaannisa 10:28
Yohaannisa 12:25
Yohaannisa 12:50
Yohaannisa 17:2
Yohaannisa 17:3
Kiitaa 13:46
Kiitaa 13:48
Roome 2:7
Roome 5:21
Roome 6:22
Roome 6:23
Roome 16:25
Roome 16:26
2 K'oronttoosa 4:17
2 K'oronttoosa 4:18
2 K'oronttoosa 5:1
Galaatiyaa 6:8
2 Teselonk'k'e 1:9
2 Teselonk'k'e 2:16
1 S'imootoosa 1:16
1 S'imootoosa 6:12
1 S'imootoosa 6:16
2 S'imootoosa 1:9
2 S'imootoosa 2:10
Tiitoo 1:2
Tiitoo 3:7
Piliimoon 1:15
Ibraawe 5:9
Ibraawe 6:2
Ibraawe 9:12
Ibraawe 9:14
Ibraawe 9:15
Ibraawe 13:20
1 P'es'iroosa 5:10
2 P'es'iroosa 1:11
1 Yohaannisa 1:2
1 Yohaannisa 2:25
1 Yohaannisa 3:15
1 Yohaannisa 5:11
1 Yohaannisa 5:13
1 Yohaannisa 5:20
Yihudaa 1:7
Yihudaa 1:21
Yohaannisa Sas'aa 14:6

eleēsē

Roome 11:32

Geenna

Maatoossa 5:22
Maatoossa 5:29
Maatoossa 5:30
Maatoossa 10:28
Maatoossa 18:9
Maatoossa 23:15
Maatoossa 23:33
Mark'k'oossa 9:43

Mark'k'oossa 9:45
Mark'k'oossa 9:47
Luuk'aasa 12:5
Yaak'ooba 3:6

Hadēs

Maatoossa 11:23
Maatoossa 16:18
Luuk'aasa 10:15
Luuk'aasa 16:23
Kiitaa 2:27
Kiitaa 2:31
1 K'oronttoosa 15:55
Yohaannisa Sas'aa 1:18
Yohaannisa Sas'aa 6:8
Yohaannisa Sas'aa 20:13
Yohaannisa Sas'aa 20:14

Limnē Pyr

Yohaannisa Sas'aa 19:20
Yohaannisa Sas'aa 20:10
Yohaannisa Sas'aa 20:14
Yohaannisa Sas'aa 20:15
Yohaannisa Sas'aa 21:8

Sheol

Doometsaa 37:35
Doometsaa 42:38
Doometsaa 44:29
Doometsaa 44:31
Payduwaa 16:30
Payduwaa 16:33
Zaaretsuwaa 32:22
1 Sammeela 2:6
2 Sammeela 22:6
1 Kaatatuwaa 2:6
1 Kaatatuwaa 2:9
Iyyooba 7:9
Iyyooba 11:8
Iyyooba 14:13
Iyyooba 17:13
Iyyooba 17:16
Iyyooba 21:13
Iyyooba 24:19
Iyyooba 26:6
Mazimuriyaa 6:5
Mazimuriyaa 9:17
Mazimuriyaa 16:10
Mazimuriyaa 18:5
Mazimuriyaa 30:3
Mazimuriyaa 31:17
Mazimuriyaa 49:14
Mazimuriyaa 49:15
Mazimuriyaa 55:15
Mazimuriyaa 86:13
Mazimuriyaa 88:3
Mazimuriyaa 89:48

Mazimuriyaa 116:3
Mazimuriyaa 139:8
Mazimuriyaa 141:7
Leemisuwaa 1:12
Leemisuwaa 5:5
Leemisuwaa 7:27
Leemisuwaa 9:18
Leemisuwaa 15:11
Leemisuwaa 15:24
Leemisuwaa 23:14
Leemisuwaa 27:20
Leemisuwaa 30:16
Eranchchaa 9:10
Siik'uwaa Sabaa 8:6

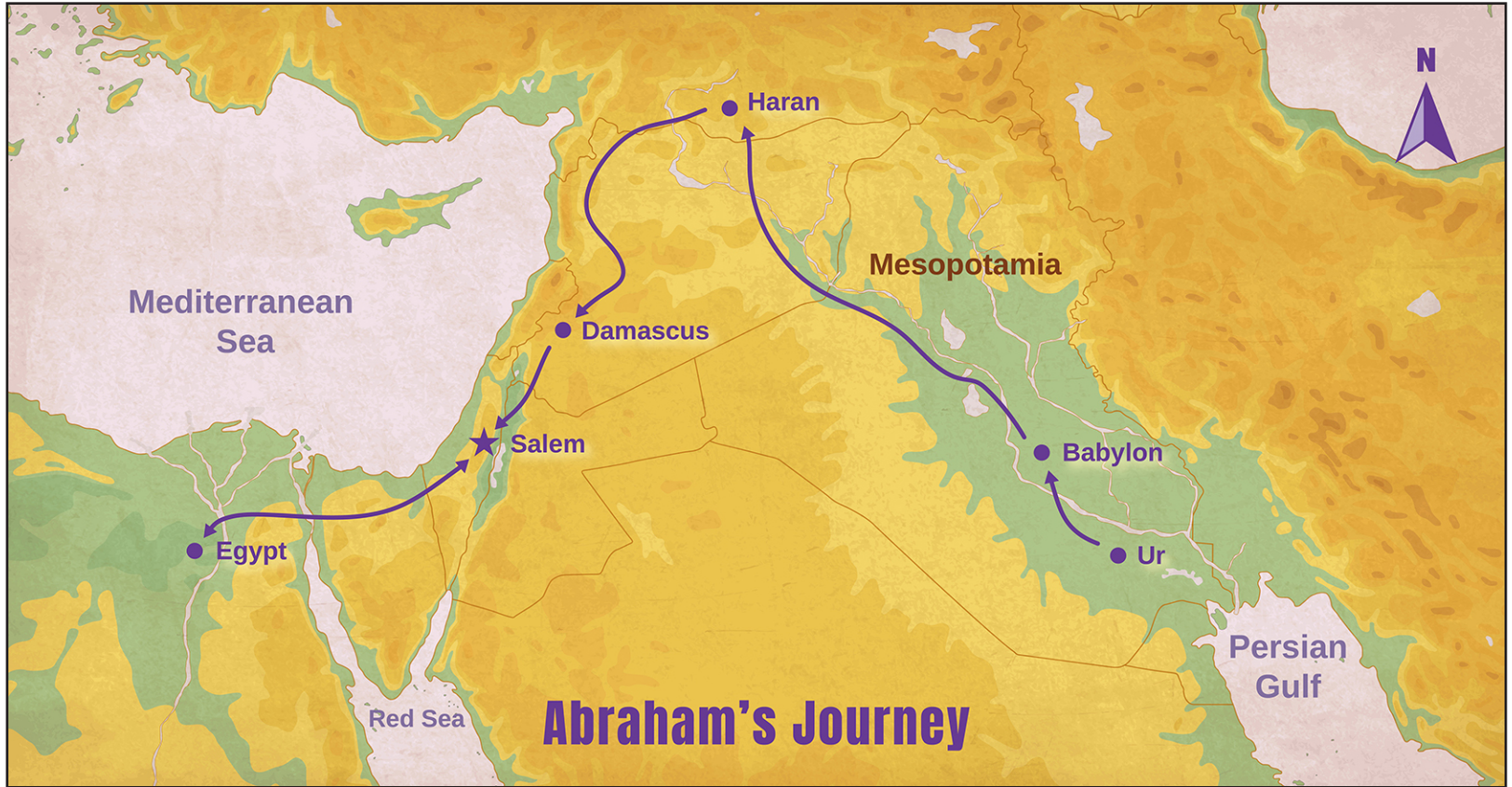
Isiyaasa 5:14
Isiyaasa 7:11
Isiyaasa 14:9
Isiyaasa 14:11
Isiyaasa 14:15
Isiyaasa 28:15
Isiyaasa 28:18
Isiyaasa 38:10
Isiyaasa 38:18
Isiyaasa 57:9
Hizik'k'eela 31:15
Hizik'k'eela 31:16
Hizik'k'eela 31:17
Hizik'k'eela 32:21
Hizik'k'eela 32:27
Hoose 13:14
Amoos'a 9:2
Yoonaa 2:2
Imbbaak'ooma 2:5

Tartaroō

2 P'es'iroosa 2:4

Questioned

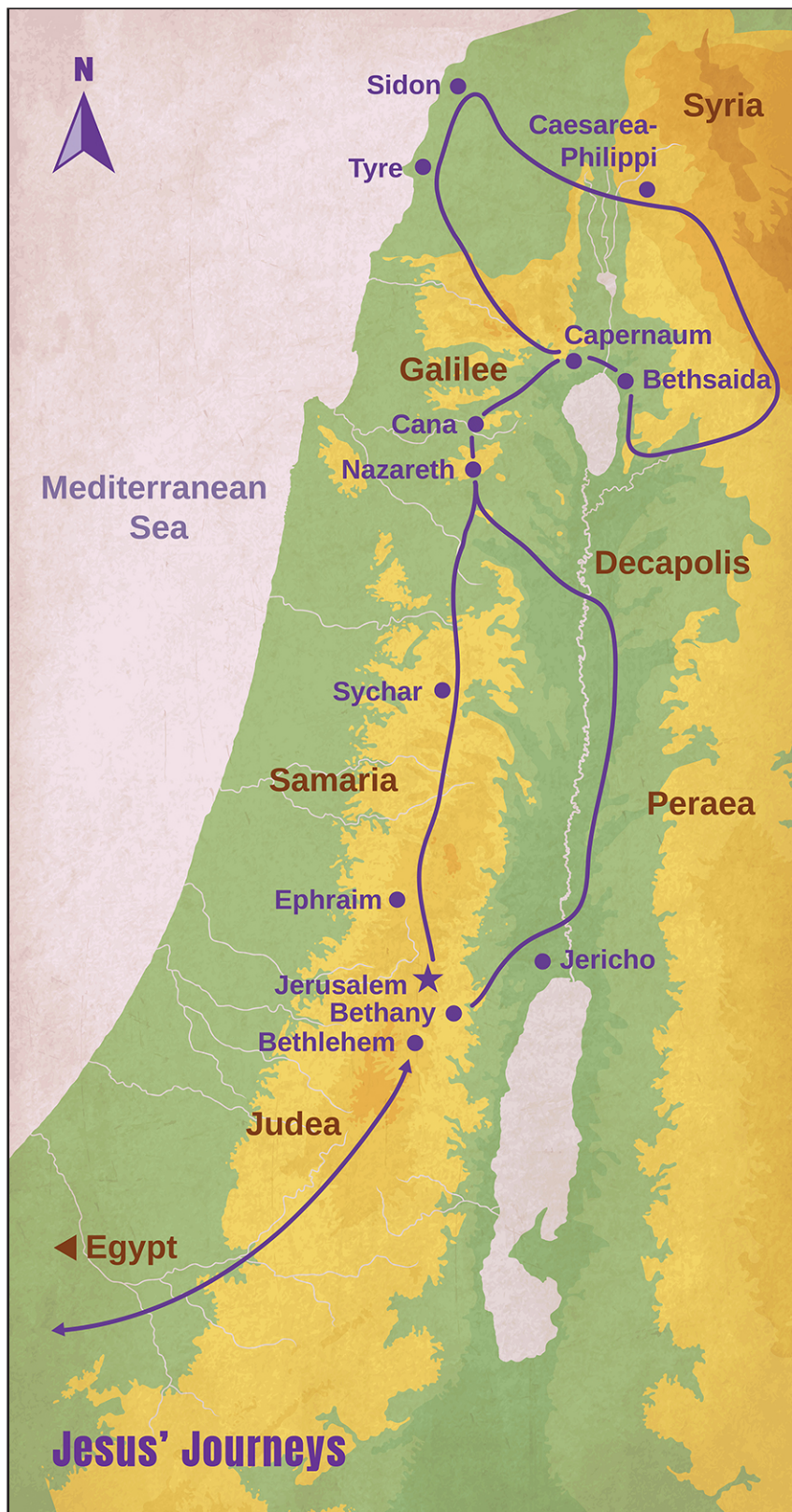
None yet noted

*Abraahaamo laattanaadan, S'oossay barew immana geedda gadiyaa baana mala, S'oossay barena s'eeseedda wode, azazetteeddawe ammanuwaana;
I bare gadiyaappe kesiide biyaa wode, hak'a binttonne erennaan kesseedda. - Ibraawe 11:8*

Kaatii asaa yeddeedda wode, S'oossay untuntta Piliss's'eema biittaana aatsiyaa ogii mata gidooppenne he ogiyaanna kaaletsibeenna; ayaw gooppe, S'oossay, «Aasi olaa be'ooppe, bare k'ofaa laammiide, guyye Gibs'e simmenaadan» yaagiide k'oppeedda. - Kessaa 13:17

«Ayaw gooppe, haray atto taani, Asaa Na'aykka, asaw ootsanawunne c'oratuwaa wozanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

- Mark'oossa 10:45

Bare mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw S'oossay dooriide s'eeseedda Kiristtoosa Yesuusa K'oomay, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'awuloosi, taani ha dabddaabbiyaa s'aafay.

- Roome 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyrd in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?			When?							
			Innocence		Fallen			Glory		
			Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth
Who?	God	Father	God's Perfect Fellowship John 10:30	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16			God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City	All Restored Acts 3:21	
		Son			Pre-Incarnate, John 8:58		Incarnate, John 1:14			Paradise, Luke 23:43
		Holy Spirit			Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17			
	Mankind	Living Mankind	No Fall No Death Gen 1:31	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5						
		Deceased Believing Mankind		Blessed in Paradise, Luke 16:22						
		Deceased Unbelieving Mankind		Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13						
	Angels	Holy Angels	No Creation No people Gen 1:1	No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14			No Hades No Dead Rev 20:3		
		Imprisoned Angels			Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6					
		Fugitive Angels			Rebelling Against Christ		Thalaasa, Rev 20:13			
		First Beast Demon			Accusing Mankind		Lake of Fire Revelation 19:20			
		False Prophet Demon			1 Peter 5:8 and Revelation 12:10		Abyss Revelation 20:2			
		Satan								

Destiny

Dawro at AionianBible.org/Destiny

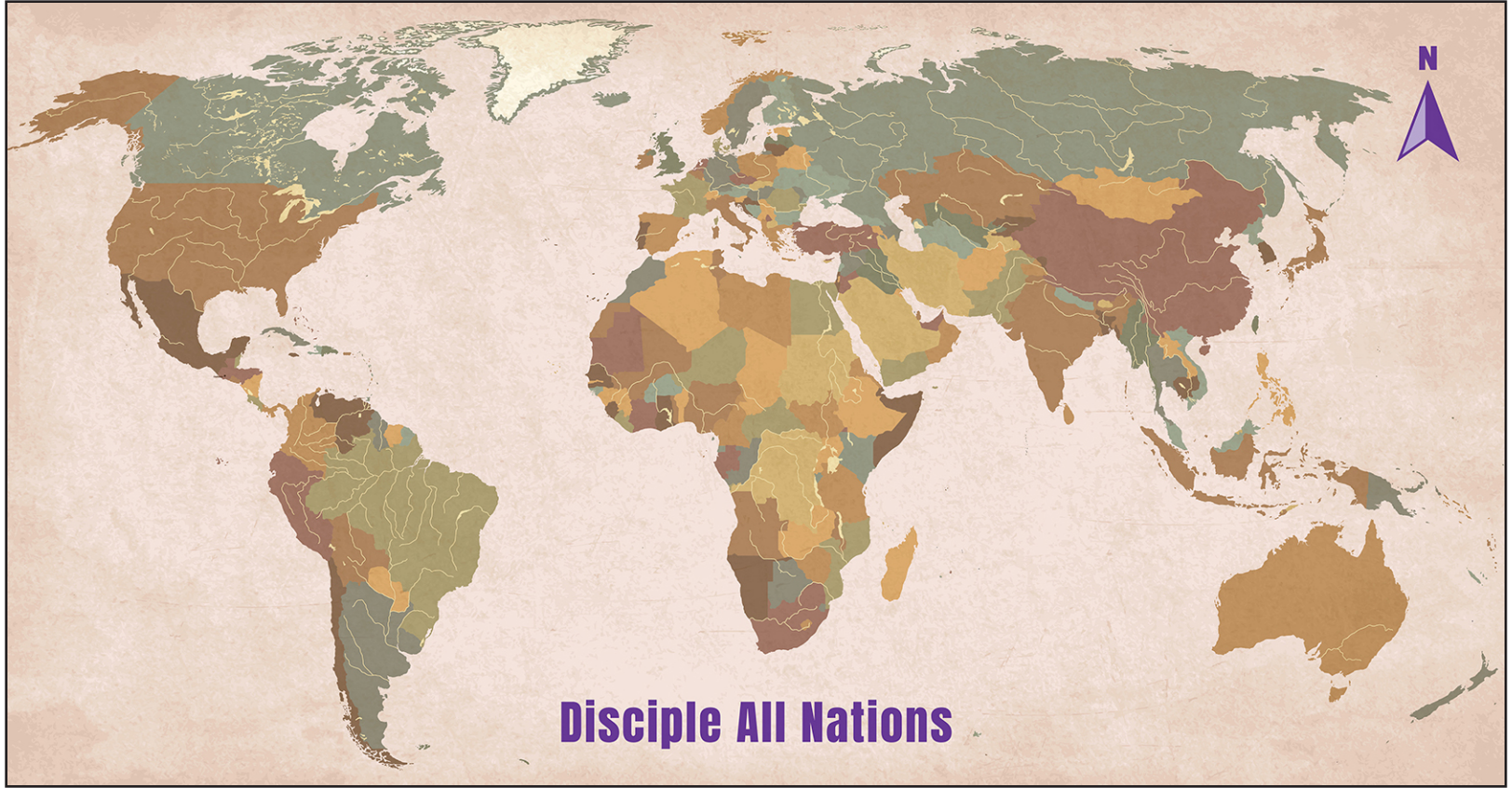
The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyaawantta ootsite; Aawuwaa suntsaan, Na'aa suntsaaninne Geeshsha Ayaanaa suntsaan untuntta s'ammak'ite.
- Maatoossa 28:19